R. 2107

B.a

del Collegio de la Compa de Jesus de Granada

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA GRANADA

THESAVRI
linguæ Græcæ
ab Henr. Stephano constructi

TOMVS IIII.

Corregi este libro conforme al a censura de la Sta General inquisicion en Granada 15. de Setiembre de 1814.
+ Agustin de Quiros
No añade el Expurgat.o de 1707.

R. 2107

B.a

Del Collegio de la Compa de Jesus de Granada

THESAVRI
linguæ Græcæ
ab Henr. Stephano constructi

TOMVS IIII.

Corregi este libro conforme a la censura de la Sta General inquisicion en Granada 15. de setiembre de 1614.

Augustin de Quiros

No añade el Expurgat.o de 1707.

Φῖ

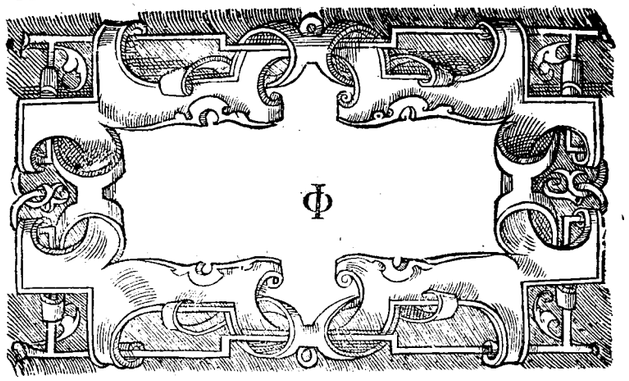

Φ Φ

ΦΑΓΩ, VEL Φάγω, Edo, Comedo. A Vtrunque enim thema (sed inusitatum, vt opinor) statuitur ab Eustathio, cõment. in Odyss. ο, pag. 1784, vbi scribit, τὸ ὃ φαγεῖν τρεῖς σχεῖς μὲ θέματὸ φάγω ἢ φαγω· τρεῖς πῆχεν ὄ, τὸ φαῖ, ἤγουν φοιβῶ, σωβιῶω, κλῶ, θλῶ εἰφ ἢ ἡ ἀλδρον μυλήφαπν. Alibi autem, videlicet p. 1857, vult infinitiuũ φαγεῖν esse à secundo futuro φαγῶ: quod in verbum præsentis temporis transiens formet φάγημα. Alii tamen φαγεῖν esse volunt infinitiuum aoristi posterioris ἔφαγον. cuius certè frequens est vsus, sicut & illius infinitiui. Hom. Od. ξ, Ἢ τόν γ' ὀν πόντῳ φάγον ἰχθύες. Et Od. ω, — ἐπὶ λεύσσαιτο φαγοί τε. Et lib. ο, Καὶ φαγεῖν πέμδῳ τε. Eiusdẽ Od. σ, Αἰχμὴς φαγέμδῳ καὶ πέμδῳ. Vbi animaduerte, præponi verbum quod Edere significat, ei quo significatur Bibere. Sic autem & in soluta oratione solet potius φαγεῖν præponi, si bene memini. quod & in sequentibus locis videre est. Isocrates in Areopag. ὧν καταλείω δὲ φαγεῖν ἢ πιεῖν οὐδεὶς οὐδ' αὐ οἰκέτης ὅστεικης ἐπλμησε. Æschines in Ctesiph. καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς τραπέζης ἔφαγες καὶ ἔπιες, καὶ ἔσπεισας. Aristot. Polit. 7, ἀπεχόδμον ὄ μηδενὸς, αὐ ὅστ θυμήσῃ πὸ φαγεῖν, ἢ πιεῖ, φὴ ἐσχάτων. Dicitur autem δεινὸς φαγεῖν, vel ἄχαθος φαγεῖ, qui est edax: sicut δεινὸς πιεῖν. qui est bibax. At in constructione dicunt πιεῖν οἶνον & πιεῖν οἴνου. Sed hæc cum genitiuo constructio, esse Attica putatur: ac certè apud Atticos scriptores crebra est: (quàm nos itidem in verbis nostris Manger & Boire, id est φαγεῖ & πιεῖν, vsurpamus: dicentes Manger du pain, & Boire du uin) qui alioqui & alrera vtuntur. vt Aristoph. in Vespis, Ὡς ἡδέως φάγοις αὖ δῆ ἔξεις δίκλω. vbi obserua addi & præpositionem ἐκ cum suo genitiuo: sicut Latinè dixeris, Edere panẽ ex acetio. Legitur ETIAM Φάγομαι futur. mediũ, (pro φαγοῦμαι, sicut πίομαι dicitur pro πιοῦμαι) vnde φάγεσαι apud Lucam, cap. 17. ἢ οὐ μὴ ἐρεῖ αὐτῷ ὅς ἀναπέσεται μοι, ἕως φάγω καὶ πίω· καὶ μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι σύ.

Φάγημα, ατος τὸ, Id quod comeditur, Esculenta seu Edulia. Apud Suid. φορτίον χλωρῶν ἀκανθῶν, ὃ καμήλοις δεῖ φαγήματα. id est βρώματα. Ἀφαγῶ, vt τράγημα ἀπὸ τραγῶ, Eust.

Φαγήσια, ET Φαγησπίσια, τὰ. Festa quædam in quibus cibo potúque ad satietatem vsque exhilarabantur, vt ex initio libri 7 Athen. discimus, vbi ait, Ἐπιπλαυσάμενοι δὲ ἤδη τῶ δείπνου, φὴ φαγήσια ἑορτὴν σωτηλῶ δαιτυμόμενοι οἱ κωμικοὶ, πάντων μᾶλλον κυφαίνοντα. Dicitur etiam singul. NVMERO Φαγησία, ET Φαγησπσία, (subaudito ἑορτὴ, vel etiam addito) sicut non solùm ἱερομηνία sed etiam ἱερομηνία. Apud Athen. loco citato, τρεῖς δόλλοι σι τῶν τὰ πίνε ἔρηται Φαγήσια ἑορτὴ καὶ Φαγησπσία. Ibidem locum quendam ex Clearcho citat, vbi dicit hoc festum exoleuisse. Deriuantur à 2 perf. præt. perf. pass. vnde deducere possumus ETIAM Φάγησις, εως, ἡ, Comestio, Voratio.

Φαγίστορος à comicis dicitur ὁ ἄπληστος, eiúsque γαστὴρ, φαρμακίπς, teste Poll. lib. 6: vbi etiam addit, eundem τὸν τῶν τῶν τρόφῶν ἄπληστον, vocari κρέασιν: Latini edonẽ & comedonẽ appellant. Sonat autẽ ἄπληστος Inexplebilis, Cũius voracitas cibo expleri nequit, qualis ERAT Φάγων ille de quo Fl. Vopisc. in Aureliano, Vehementissimè autem delectatus est phagone, qui vsque eò multum comedit, vt vno die ante mensam eius aprũ integrum, centum panes, veruecem & porcellum comederit: biberet autẽ, infundibulo appositò, plus orca. Est autem hoc in loco obseruanda etiam phagonis appellatio.

Φάγαινα ET Φαγέδαινα, ης, ἡ, est νόσος λιμικὴ, inquit Suid. Ammonius inter φάγαινα & φαγέδαινα discrimẽ facit, dicens φάγαιναν esse τὸν μετὰ τὰς νόσους πλυφαγίαν, φαγέδαιναν verò, φῦμα ἀνήκεστον. quod perpetuũ nõ est. nã φαγέδαινα non de vlcere solùm sed de stomachi quoque affectu dicitur. Eo enim nomine τὸν κυνώδη ὄρεξιν quidam appellant, quum stomachus vehementer appetens cibum, immodicè sumit, nec satiari vorando potest. De quo Plin. lib. 26, c. 11, Phagedænis (quod nomen sine modo edentium est, & aliàs vlcerum) tithymalli medentur cum sesamis. Idem aliquando distinctionis gratia vlcerum phagedænas dicit. Galen. lib. 3 comment. in lib. 6 Epidem. aphor. 37, πνὲς γεμιὼ ἤκουσαι φαγεδαίνας, τὰ ἢ πολλῶν βρωμάτων ἐδωδὰς, quas ibidẽ ἀμέθυστα ὀρέξεις σπῶν appellat. Et in Definit. medic. φαγέδαινα, ὅτι καταπτυὴ καὶ ἰῶ ὀρεγόμενοι πολλῆς τροφῆς καὶ λαμβάνοντες ἀμέθυστον κρατοῦσαν αὐτῆς, ἀλλ' ἐξεφάπτοντες, πάλιν ὀρέγονται. Cæl. Aurelian. Chronion lib. 3, c. 3; Est etiã phagedæna ex stomachi passionibus, qua affecto sequetur cibi vehemens appetentia, quam Græci ὄρεξιν appellant, & coaceruata accipiendi cupiditas, & immasticata trãsuoratio. Vtitur hoc vocabulo Hippocr. quoque Epidem. lib. 6, aphor 37, οἱ αἱμορροΐδας ἔχοντες, οὔτε πλοῖ εἴσδι, οὔτε τρόπῳ θυμοῖσιν, οὔτε φαγεδαίνῃ ἁλίσκονται. ‖De vlceribus quoque dicitur: & quandoque generaliter designat omnia vlcera quæ semper maiora & deteriora fiunt, cuiusmodi sunt Telephia & Chironia, simulque subiectam carnem cum cute corrumpunt, vt ab herpetibus φαγέδαινα distinguantur, qui summã tantùm cutem infestant. Iuniores tamen (inquit Gal. comment. Aphor. 45, lib. 6) quædam vlcera speciatim φαγέδαιναν appellarunt, cámque ab aliis distinxerunt. Est autem vlcus tumidum, profundum, vicinas partes erodens. in phagedæna enim vlceri tumor cõiunctus est, vlceris ipsius labra circunstãs; eóque differt inter cætera ἀπὸ νομῆς, quæ sine tumore exedit. Profundũ autẽ est, hoc est cũ cute subiectã etiã carnẽ attingit: eóque ab herpete distinguitur, qui solius cutis exulceratio est. Id quia pergere pascẽdo solet ab ægris particulis ad eas quæ integræ sunt, atq; harũ sẽper aliquid ægris adiicere, φαγέδαινα nomẽ sortitũ est. Hæc inter alia Gorr. apud quẽ plura de causis huius mali. Pollui l. 4, c. pen. Φαγέδαινα est ἕλκωσις ἀχρὶ πολλοστῶν διαδιδοῦσα (pro quo reponitur διαδύουσα) τὰ χεῖλη νομὴ μετὰ φλεγμονῆς, ἰχῶρας δικαίδεις ἀφιεῖσα, καὶ τοὺς θανάτου ῥέπουσα. Apud Corn. Cels. lib. 6, caput quoddam inscribitur De phagedænæ in cole nascentis curatione; vbi ipse ait, Id genus cancri quod à Græcis φαγέδαινα nominatur. Plin. lib. 10, cap. 5, & lib. 28, cap. 18, vlcerum phagedænas dicit: ad differentiam præcedentis phagedænæ. Æschyl. in Philoct. Φαγέδαινα ἡμοῦ σάρκας ἐδεῖ ποδός. pro quo Eurip. itidem in Philoct. Φαγέδαινα ἡμοῦ σάρκα θηνᾶται ποδός. ‖Transfertur ab hoc vlcere ad fauorum quendam morbum. De quo Colum. hæc scribit, lib. 9 De re rustic. capite 13, loquens de apibus, Sæpe

etiam vitio quod Græci φαγέδαιναν vocant, intereunt. Siquidem quum sit hæc apum consuetudo, vt prius tantum cerarum confingant quantum putant explere se posse: nōnunquam euenit vt consummatis operibus cereis, examen conquirendi mellis causa longius euagatum, subitis imbribus aut turbinibus in syluis opprimatur, & maiorem partem plebis amittat. quod vbi factum est, reliqua paucitas fauis complendis non sufficiat: tunc quæ vacuæ cerarum partes, computrescant, & viciis paulatim serpentibus, corrupto melle ipsæ quoque apes intereant. VNDE Φαγεδαινικός, ή, ό. vt φαγεδαινικὰ ἕλκη, Dioſc. lib. 2, cap. 99, Vlcera quæ phagedænica vocantur, Plin. lib. 24. c. 4.

Φάγος, Vorax. Edax, Comedo. ἄθρωπος φάγος, apud Mathæum & Lucam.

C. Ἀδηφάγος, cum suis deriuatis, Ἀδηφαγία & Ἀδηφαγέω posui suprà in Ἄδιω.

C. Ἀναγκοφάγος, ή, ό, Qui necessitate coactus comedit, vt athletæ. VNDE Ἀναγκοφαγία, ας, ἡ, Comedendi necessitas, Quū quis comedere cogitur, Victus athletic⁹. Arist. Polit. 8, c. 3, πόνοι καὶ ἱδρῶτες καὶ τοῖς ἀναγκοφαγίαις καταλαμβάνειν πολὺ ἐλαττοῦσι τὴν ἡλικίαν. ET Ἀναγκοφαγέω, ῶ, Coactus comedo, Liberaliore victu vti cogor, vt athletæ. Ἀναγκοφαγεῖν, (inquit Hesych.) τοὺς ἀναγκαίως ἐσθίειν· ὅσοι ἀθληταὶ πάσχουσιν. coguntur enim cibo vberiore vti, quò corp⁹ firmius reddatur. At Theopomp. apud Dion. Longin. τοὺς ὑφοῖς dicit, δεινὸς ὢν ὁ Φίλιππος ἀναγκοφαγῆσαι τὰ τοιαῦτα: nimirum ἀναγκοφαγῆσαι τὰ τοιαῦτα accipiens ὅτι τὸ ἀργὰ καὶ ῥυθμῷ τὴν ἡμέρας καὶ μεθ' ἡδονῆς ἕνεκα πλειονεξίας καρτεροῦσι. atque is verbis ἐνέργειαν quandam ineſſe, ideóque immeritò à Cæcilio reprehenſa eſſe dicit.

C. Βουφάγος, ή, ό, Vorax, Edax, Comedo, Edo: quasi dicas Qui bouem vna cœna abſumpſerit. vel ab epitatica particula βυ. In Epigr. eſt epithetum Herculis, qui & βουθοίνας vocatur. Dicitur etiam eſſe nomen fluuii in Arcadia à Buphago heroe appellati.

C. Δεμωφάγος, Qui acribus veſcitur, vel Qui acrium eſu delectatur. VNDE Δεμωφαγία, ας, ἡ, Acrium ciborū eſus. Item, Vomitus acrium ciborum eſu prouocatus: quod ſanationis genus empiricis erat vſitatum. Dioſcorid. lib. 2, cap. 33, de conditaneis thynni carne quæ ὠμοπέλεκρος nominatur, εἰς πᾶν δριμωφαγίας μάλιστα δρμόζει, ad vomitiones quæ ciborum acritudine quærunturur, accommodatiſſima, vt nonnulli interpretantur. Aliàs δριμωφαγία pro cibo acriori vſus eſt Cæl. Aurel. Chroniōn lib. 3, cap. 2, de ſtomachicis. Dehinc adhibēda recorporatio quam Græci μετασυγκριτικὴν vocant, ex acriori cibo, quem Græci δριμωφαγίαν appellant, ex aqua capparis cōfecto & aceto & ſale & cepe. ET Δεμωφαγέω, ῶ, Acribus veſcor, Acriori cibo vtor.

C. Μονοφάγος, ή, ό, Qui ſolus cibum capit. In Ægina autem μονοφάγοι dicti fuerunt quidam quòd ſuos propinquos è bello reuerſos conuiuio excepiſſent, cæteris qui ſuos in bello peremptos lugebant, non inuitatis. qua de re plura apud Plut. in Probl. Hell. p. 537 meæ editionis: & Eraſm. in prouerb. Μονοφάγοι: quod in eos dici poſſe ſcribit qui ſordidi ſunt & inhoſpitales, nec quenquam inuitant ad conuiuium. VNDE Μονοφαγίστατος, apud Ariſt. Qui maximè & ſupra quoſuis alios talis eſt vt ſolus cibū ſumat. ET Μονοφαγέω, ῶ, Solus comedo, Neminē ad cœnā inuito. Athen. lib. 1, τὸ μονοφαγεῖν δοῦν ἐν χρήσει πᾶς παλαιοῖς. Ibidem ex Antiphane, Μονοφαγεῖς ἤδη καὶ βλάπτοις ἐμέ. Ibidem, præcedentes μονοφάγος exemplum addit ex Amipſia, Ἐρρ' ἐς κόρακας μονοφάγε καὶ δι' χωρύκε. Diuerſa conſuetudo apud Romanos fuiſſe creditur, vt & vox Latina Cœna innuere videtur, indicans πολὺ ἐν τῷ συνιτεῖν κοινωνίαν. Qua de re Plut. Symp. 8, probl. 6, τὸ μὲν δεῖπνον φασὶ Κοῖοι δι' πολὺ κοινωνίαν καλεῖσθαι. καθ' ἑαυτοὺς γὰρ ἥκιστα ὅπερ εἰκὸς οἱ πάλαι, συνδειπνοῦντες τοῖς φίλοις. Synonymum verò huic μονοφαγεῖν eſt μονοσιτεῖν: quibus oppoſitum συνιτεῖν. AT Μονοφαγία, ας, ἡ, Solum comedere, Sine conuiua cœnare. τὸ μονοσιτεῖν, ſeu μονοφαγεῖν.

C. Οἰσοφάγος, Gula: meatus à faucibus in ventriculum, duabus tunicis conſtans, per quem cibus & potus in ventriculum deſcendunt. Sic dictus eſt quòd ea ferat quæ eduntur. eſt enim via cibi. Galen. verò in Lex. Hippocr. annotat οἰσοφάγον ab Hippocr. dici os ventriculi, τὸν τοῦ γαστρὸς στόμαχον. Hæc inter alia Gorr. apud quē vide & de tunicis οἰσοφάγου. Heſychio idē eſt cum βρόγχος, Suidæ idem cum λαιμός. Ariſtot. in Hiſtor. anim. ὀνὸς δὲ τοῦ αὐχένος ὁ, τε οἰσοφάγος καὶ λουμβός ὄντι, ἔχων πολὺ ἐπωνυμίαν ἀπὸ τοῦ μήκους καὶ τῆς στενότητος. Et de partibus anim. ὁ δὲ οἰσοφάγος ὅτι δ' ἡ τροφὴ πορεύεται εἰς τὴν κοιλίαν. ὅσα μὴ ἔχει αὐχένα, οὐδὲ οἰσοφάγον ἔχουσιν ὅπερ δήλως.

C. Παμφάγος, Qui omnia deuorat, Comedo, Edo, Helluo. Omniuorus ex Plinio interpretari poſſumus. Eurip. Medea, παμφάγον πῦρ. à Latinis quoque Edax ignis dicitur. Item nomen canis apud Ouid. lib. 3 Metamorph. Pamphagi ſunt etiam populi quidā. Plin. lib. 6, cap. 30, Agriophagi, pantherarum & leonum carnibus maximè viuentes: Pamphagi, omnia mandentes: Anthropophagi, humana carne veſcentes. Vbi παμφάγοι non in malam partem accipitur, vt quum Aluonē ſe παμφάγον vocat, id eſt comedonem & helluonē: ſed ſimpliciter pro Omnibus veſcentes, ſicut & ζῶα παμφάγα, quæ obuia quæque comedūt. Ariſt. Polit. 1, δεῖ δὲ τὰ μὲν ζωοφάγα, τὰ δὲ, καρποφάγα, τὰ δ', παμφάγα αὐτῶν εἶ). Plut. Symp. 4, παμφάγα τὸ ὄνομα καὶ πάσης ἀπόλαυσα θοφῆς, vt corui, cornices.

C. Πολυφάγος, Qui multum comedit, Edax, Vorax, Helluo. VNDE Πολυφαγία, ας, ἡ, Multus cibi vſus, Edacitas, Voracitas.

C. Ὠμοφάγος, Crudiuorus, Crudis cibis veſcens. Idē cum ὠμόσιτος. Iliad. ε, & Il. ο, — λέουσιν ἐοικότες ὠμοφάγοισι, crudiuoris leonibus. Et Il. π, λύκοι ὡς Ὠμοφάγοι, τοῖσίν τε θοὸ φρένας ἄσπετος ἀλκή. Gaza apud Ariſtot. vertit Carniuorus. Exponitur etiam Sanguinarius.

C. ΔΙΑφάγω, Peredo, vel Exedo, Edendo ſeu exedendo abſumo. Idem cum διαβιβρώσκω. Galen. lib. 3, De locis affect. ἕα ἕως ἂν τὸ ἐμποδίζον διαφάγῃ. Et Philo De mundo, ὅταν ἐρπνώδους νοσήματος ὅπερ ἰὸς ὀπισθαμὼν διαφάγῃ, quum ærugo gliſcens exeſt.

C. ΕΚφάγω, Exedo. Vnde ἐξέφαγε apud Poll. lib 6, cap. 7.

C. ΕΜφάγω, Ori indium deglutio, Comedo. Vnde ἐμφαγεῖν, Veſci, Comeſſe.

C. ΕΠιφάγω, Poſt aliquid edo, Superedo. vt Plin. Allium edentibus, ſi radicem beræ ſupererediſt, odorem extingui. Item, ὅτι τῷ σίτῳ ἐφίω, Vnà cum panè veſcor: ſynonymum verbo ἐπιψωμαι. Sic Poll. lib. 6, cap. 7, ſcribit ὀπφαγεῖν veteres dixiſſe τὸ ὅτι τῷ ἄρτῳ ὄψον ἐσθίειν.

C. ΚΑΤΑφάγω, Peredo, aut ſimpliciter Edo, Deuoro. Idē cū καταθίω. Athen. l. 10, τὸν Μίλωνα ταῦρον καταφαγεῖν, taurū deuoraſſe. Idē lib. 3, ex Epicharmo, ὄρνεα συμμεμυκότα, Τὰ δὲ λεῖν μὴ ὅτι χαλεπὰ, καταφαγεῖν σ' ἐθύμαρέα. Ariſtoph. Pluto, — δοῖης καταφαγεῖν καὶ κρέας. Dicitur & κτήματα ſeu οὐσίαν aliquis καταφαγεῖν, quomodo & Nūmos ſuos comedere, Bona comedere, Patrimoniū comedere dicit Cicero: pro Abſumere per luxū, Abligurire, καταψοφαγεῖν, vt Æſchin. loquitur. Hom. Od. ο, μή τοι κατὰ πάντα φάγοιεν Κτήματα δυσάμενοι: de procis, de quibus Horat. Fruges cōſumere nati. Athen. l. 4, εἴ τις πατρῴαν τρυφαλεῶν γλῶ καταφάγῃ. Idem etiam οὐσίαν πατρῴαν ſeu τὰ πατρῷα καταφαγεῖν dicit. Paſſ. καταφάγομαι per futurum exponitur Deuorabo.

Καταφαγαί, Comedo, Helluo. Citat Poll. ex Myrtilo comico, necnon ex Æſchylo: reiicit tamen vt vocabulum παμπένηρον.

c. 2. Συγκαταφάγω, Vnà comedo ſeu deuoro.

C. ΠΡΟΣφάγω, Pani additū comedo, Cum pane veſcor: idem ſignificans quod ὀπφάγω. VNDE Προσφάγιον, ή, τὸ, Quo cum pane veſcimur: idem cum ὄψον & τρεσόψημα, ſeu ἐπίψησις, id eſt Obſonium & panis condimentum. Euſtath. pag. 867, ὅτι τοῦ ἀπλῶς τρεσοψήματος (ταυτὸν δ' εἰπεῖν κοινῶς τρεσφαγίου) τὸ Ὀψάριον λέγεται. Itidem Suidas, Ὄψον, παῦ τὸ τρεσόψημα ἢ τρεσφάγιον. Similiter & Heſych. Ὄψον, τρεσφάγιον. Hoc alioqui vocabulum neuter in ſerie alphabetica in numerum eorum quæ exponuntur retulit. vnde cōiicere licet plebeium fuiſſe, aut vetuſtioribus Græcis incognitum. Extat tamen apud Ioannem, cap. vult.

C. ΣΥΜφάγω, Vnà comedo. idem cum συγκαταφάγω, ſicut συγκαπακλίνω & συγκλίνω ſynonymus vſurpatur. Vnde συμφάγῃ, vnà ederit, Plato De leg. Et συνεφάγομεν, Vnà edimus.

ΦΑΓΡΟΣ, ή, ό, Cretenſium lingua dicitur ἠάκόνη, id eſt Coſ: quia ferrum acuens adedit. Athen. lib. 7, ἔστι δὲ καὶ ἠθὸς λίθου φάγρος. ἡ γὰρ ἀκόνη κατὰ Κρῆτας φάγρος, ὡς φησὶ Σιμμίας. ‖Item nomen piſcis, qui & ipſe ab edacitate ſeu voracitate nomen id ſortitus videtur, de quo multa Athen. loco citato. vbi hæc inter alia extant exempla edacitatem eius innuentia. Amipſias, σελαχοις τε καὶ φάγροις ἔσῃ βοεφ. Epicharm. φάγροι τε καὶ λάβραξες. Phager Plinio quoque non incognitus.

ΦΗΓΟΣ, ή, ό, Fagus: dicta à φαγεῖν, ὅθεν πολὺ πάλαι ποτὲ βαλανηφαγίαν, teſte Euſtathio. Il. π, Φηγόν τε μελίκωπτε. Il. η, Φηγῷ ἐφ' ὑψηλῇ τε θεὸς Διός. erat enim iagus ſacra Ioui. Itidem Il. ε, Εἴσαν ἐπ' αἰγιόχοιο Διὸς θεμεγαλοῖο φηγῷ. Plut. Symp. 2, φηγὸν κλωνίον. Sunt qui ſcribant φηγὸν à Theophraſt. vocari eam arborem quæ Latinis Eſculus nominatur, ſpeciē quercus cuius glās dulcis eſt & edulis: Fagum verò ab eo dici πολὺ ὀξύαν. ‖Φηγὸς dicitur ipſe etiam fructus, ſicut ἐλαία, itémque βάλανος tam arborem quam fructum ſignificant: id eſt Glans fagea. (vt Plin. Alia fageæ glandi figura, alia quernæ) Athen. lib. 2, τὰ μὲν γὰρ αὐτῶν ὅτι λιθῶδη τὴν φύσιν, καθάπερ αἱ ἀμυγδάλαι τε αἱ ξηραὶ καὶ Διὸς βάλανοι· τὰ δὲ, ξηρὰ καὶ σφυρὰ, καθάπερ αἱ τε φηγοὶ καὶ πᾶν τὸ τοιοῦτον γένος. Itidem Plato Polit. 2, τραγήματα recenſens ſuorum ciuium, καὶ φηγοὺς ἀποδιδοῦσι τοῖς τὸ πῦρ. Ariſtoph. verò φηγὸν τοῦτο λαμβάνω appellat τὸ αἰδοῖον, quoniam βάλανος quoque nominatur, id eſt Glans: quomodo & Martial. Paſtas glande natēs: in Pace, κάνθαρικίζων πυρεττίου θυ, Τίνι τε φηγὸν ἐμπυρεύων, Χάμα τὴν Θρᾷτταν βινῶν τῆς γυναικὸς λουσόμενος.

C. Φηγότευκτος, ή, ό, ἡ, E fago fabricatus. Lycophr. μόσχωμα φηγότευκτα.

Φήγινος, ή, ό, Faginus. vt Virg.-Faginus axis, Fagina pocula: & Tibull. Faginus ſcyphus. In epigr. φήγινος κολοσσός. Euſtath. φήγινος ἄξων. ET Φηγίνεος, pro eodem, vt Latini quoque Fagineus dicunt pro Faginus. Legitur enim apud Ouid. Fagineus alueus, & Faginea frōs, itémque apud Columellā Faginea arculæ. Apud Athenæum. lib. 2, φηγίνεον Πανὸς ἄγαλμα. Itidem Ὀφίνεος dicitur.

Φηγαλός, ή, ό, Bacchi cognomentum, ob fagos quæ viti pedamentum præbent. Euſtath. pag. 664, ὑπονοεῖται δὴ καθ' ἀλληγορίαν καὶ ὁ φηγαλὸς Διόνυσος τῇ φηγῷ παρωνυμιάζεται δι' τὰς ἀπαδενδράδας ἀμπέλους.

Φήγιον dictum fuit quoddam ὄρος, id eſt, mons, quòd multæ in eo fagi naſcerētur. διὰ τὸ πολλὰς δρῦς ἔχειν, Euſtathius, pag. 664.

ΦΑΟΣ,

εος, τὸ, ET Φῶς, ωτὸς, τὸ, per contractionē, ex quo EST, Φάος (ſed hoc φάος omnino poeticum eſt: Φάος, magis poetarum quàm cæterorum ſcriptorum: at φῶς commune poetis eſt cum illis) Lumen, Lux. vt φάος ἠελίοιο, Lux ſolis (quod & ſubaudi ſolis à poetis Latinis dicitur) Hom. Od. π, Καὶ νύ κ' ὀδυρομένοισι ἔδυ φάος ἠελίοιο. Alicubi autem addit epithetum λαμπρὸν, eodem loquendi genere vtens. vt Iliad. α, Αὐτὰρ ἐπεὶ κατέδυ λαμπρὸν φάος ἠελίοιο. Vocat autem hoc ſolis φάος, & ὀξύτατον εἰσορόασθαι, (accipiens actiuè hunc infinitiuum pro εἰσορᾶν) Il. ξ, — οὐδ' ἀν' νῶϊ δέμας δράκοι ἠέλιος περ, Οὔτε καὶ ὀξύτατον πέλεται φάος εἰσορόασθαι. Dicunt autem poetæ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο, Videre lumen ſolis, pro Viuere: vt viciſſim λείπειν φάος ἠελίοιο, id eſt Relinquere lumē ſolis, pro Mori. Sed Homerus hæc verba ὁρᾶν φάος ἠελίοιο ſolet ſubiungere verbo ζώειν. vt Od. σ, Οὐδέ νύ μοι κήρ Ἥβελ' ἔπ' ζώειν καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο. Ibidem, Εἴπου ἔτ' ζώει καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο, Ἢ ἤδη τέθνηκε, καὶ εἰν ἀΐδαο δόμοισι. (At verò Il. α, dixit, ἐμοῦ ζώντος καὶ ὀπωπὸς ἐν δερκομένοιο. vbi non dubito quin ſubaudiēda ſint hæc duo nomina φάος ἠελίοιο, aut certè eis ſimilia) Apud eūdem legitur & illud oppoſitum loquēdi genus λείπειν φάος ἠελίοιο, ſicut & apud Heſiodū in Ergois, — θάνατος δὲ καὶ ὀκπάγλους ὑπὸ ἐόντας Εἶλε μέλας, λαμπρὸν δ' ἔλιπον φάος ἠελίοιο. (vbi obſerua & epithetum λαμπρὸν, ſicut in loco quem paulo antè ex Homero protuli) Dicitur etiam λείπειν φάος ἠελίοιο ὑπό τινος, SICVT Θνήσκειν ὑπό τινος, id eſt Mori ab aliquo) pro Interfici. Hom. Iliad. σ, Μυρμιδόνων τὸν ἄριστον ἔπ' ζώοντος ἐμεῖο Χερσὶν ὑπὸ Τρώων λέψειν φάος ἠελίοιο. (Cæterùm vt in his aliiſque aliorum poetarum locis legimus φάος ἠελίοιο, ſic in quibuſdam eos videmus φάος tribuere τῇ ἠοῖ, id eſt auroræ: cuius equi etiam dicuntur ab ipſo Homero afferre illud hominibus: Odyſſ. ψ, Νύκτα μὲν ἐν μεγάρῳ δολιχὴν ὀρέθον, ἠῶ δ' αὖτε Ῥύσατ' ἐπ' ὠκεανῷ χρυσόθρονον, οὐδ' ἔα ἵππους Ζεύγνυσθ' ὠκύποδας, φάος ἀνθρώποισι φέροντας.) Sed φάος per ſe quoque, idem quod φάος ἠελίοιο ſignificat. vt Od. γ, Ἤδη γὰρ φάος ἐλάμπετο ὑπὸ ζόφον. Ab Heſychio φάος exponitur ἡλίου ἀνατολή, id eſt Solis ortus: vbi φάος ἐρέουσα explicat, πολὺ ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου σημαίνουσα. Sunt autem Homeri verba illa, φάος ἐρέουσα, de aurora, cum alibi, tum Iliad. β, Ἠὼς μὲν ῥα θεὰ τρεσοτεῖσα μακρὸν ὄλυμπον, Ἑλίου φάος ἐρέουσα καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι. Idē Il. ψ, Ἤμος δ' ἑωσφόρος εἶσι φάος ἐρέων ὀπὶ γαῖαν. Habetur porro φάος apud eūdem lexicographum expoſitum ὄρθρου ἀνατολή. vbi reponendum puto ὄρθρος, ἡλίου ἀνατολή. id eſt, Diluculum, Solis ortus. Affertur certè pro hac ſignificatione, & ex Plut. in Camillo, ἅμα φαίει πνεύματος μεγάλου καὶ πόνος. ‖Generalius tamen φάος de ignis etiā lumine, & quidem apud ipſum quoque Homerum. Vſurpatur autem hac in ſignif. & pluralis φῶτα, vt docebo infrà, vbi & de φάος rurſum aliquid dicam.

Φάος, pro oculo, ſicut Latinis Lumen: item pro Vita, ſicut iiſdem illa eadem vox Lumē, vel potius Lux. Item pro die, & pluralis φάεα pro diebus: vt Lux & Luces. Qui pluralis frequenter occurrit & pro Lumina, id eſt oculi. Hom. Od. ρ, v. 39, Κῦσε δέ μιν κεφαλὴν τε καὶ ἄμφω φάεα καλὰ, Χείρας τ' ἀμφοτέρας. Moſchus in idyllio quod Megara inſcribitur, circa principium, Τὸν μὲν ἐγὼ πεσκον ἴσον φάεεσσιν ἐμοῖσιν. quod exemplum ideo profero vt obiter in eo animaduertatur etiam loquēdi genus ſimile Latino, quo dicimur aliquid æquè charum habere ac noſtros oculos, aut etiam charius oculis. Pro vita autem ponitur φάος, ſeu φῶς, aut φῶς: vt in iſto Axiochi loco, (qui dialogus Platoni falſò adſcribitur) εἰ τοῦτο ἡσμαι τῶδε τοῦ φωτὸς, ſi priuabor hac luce, Si priuabor hac vita. Quod autem ad tertiam illam ſignificationem attinet, exiſtimo frequentiorem eſſe in plurali, & φάεα pro diebus vſitatius eſſe quàm φάος pro die. (Latini poetæ non ſolùm luces ſed & Luciferos dixerunt pro diebus) Agath. Epigr. libr. 2, Καὶ τὸ πρὶν κρίσιμον φαέων ἐλογίζετο χράμμα, de diebus decretoriis, qui κρίσιμοι ἡμέραι à medicis Græcis vocati fuerunt. Φάος ſeu φῶς, pro ſalute quoque, interdum & pro auxilio quod ſalutem atque adeo victoriam nobis affert. Sed & pro ipſa victoria, denique generalius etiam pro gaudio, ſi Heſychio credimus, qui χαρὰν exponit, ſicut & σωτηρίαν. Extant autem apud Homerum exēpla ſignificationū illarū, qui tamen pro victoria interdum non ſimpliciter φάος, ſed φάος πολέμοιο dicit. Vide Euſtathium. (Sic autem in Hebræis quū propriè lucem ſignificet, pro gaudio, interdum & pro ſalute poſitum reperitur, & quidem nominatim apud Dauidem.) Interdum verò voce φάος compellamus quempiam, illi blandientes, ſicut quum Latinè dicimus Lux mea. Sed ab Homero additur γλυκερὸν, Odyſſ. ρ, v. 42, Ἤλθες Τηλέμαχε, γλυκερὸν φάος. id eſt Veniſti Telemache, lux mea dulcis. Quòd ſi & hic φάος interpretatus fuero oculum, pro me faciet Plauti locus in quo Oculemi, eſt itidem blandimentum. Sed Mea lux eſt multo vſitatius: quod nihil aliud eſſe puto quàm Non minus mihi chare ſeu chara quàm lux, vel Non minus dilecte quàm lux, ſeu nō minus luce. Atque ita quod apud Virgilium legitur, (vt hoc obiter dicam) O luce magis dilecta, ſignificantius eſſe puto quàm Lux mea: perinde ac ſi diceretur, O pluſquam lux mea. Poſſumus autem in huiuſmodi locis lucem exponere etiam vitam: præſertim quum Vita mea, ſit blandientis, ſicut Lux mea.

Φάος Euſtath. à verbo Φάω deducit, at ego contrà

φάω deduco à φάος, nec dubito quin inde originem A habeat.

C. Φαεσφόρος, ς, ὁ & ἡ, Lucifer, Lucē afferens. vt μλών (id est luna) φαεσφόρος, in quodam fragmento quod ex veteri Orpheo affertur, σὺ δ' ἄκουε φαεσφόρου ἔκγονε μλώης Μουσαῖε.

C. Φαεσίμβροτος, vide inter deriuata à Φαέθω. nam ab eo deducere videtur & Eustath. vt ibi docebo.

At COMPOS. Ἀμφιφαής, ές, ὁ & ἡ, & Ἁρπφαής, & Παμφαής, & Πλησφαής, & Υψιφαής, & Χουσφαής, videtur, pro diuersa expositione, aut potius expositionis forma, di B uersam deriuationem admittere: id est, vel ab illo nomine Φάος, vel à verbo Φάω. Nam si (verbi gratia) exponas illud compos. PRIMVM Ἀμφιφαής, Vtrinque seu circunquaque lucem habens, conueniet hæc expositio deriuationi à Φάος: sin autem, Vtrinque lucēs vel apparens, conueniet deriuationi à Φάω. Eadem est autem duplicis expositionis & in cæteris ratio. Illo porro composito ἀμφιφαής vsus est Aristoteles in lib. De mundo, vbi περὶ φθορᾶς ἀστρων agens, scribit, καὶ C τὰ μὲν πύπνωνται, ἑωσφόρα, τὰ δὲ, ἑσπέρα, τὰ δὲ, ἑῶα, τὰ δ, ἀμφιφαῆ θεωρεῖται· ἀστὰ νίως δὲ βόρεια καὶ νότα. vbi Bud. ἀμφιφαῆ interpretatur Ambiguo in vtranque partem editu. SECVND. Ἁρπφαής, Qui modò lucem habuit, oculorū videlicet, Qui modò visu donatus est, vel eū recuperauit. Nonn. TERT. Παμφαής, In omnem partem mittens suam lucem, Omnia sua luce illustrans, vel Omnibus lucēs. vt παμφαὴς ἀκτὶς apud Eurip. Et παμφαὴς ἥλιος apud Aristotelem De mundo, περιθέεται δὲ διὰ πασῶν πορείας ὁ παμ D φαὴς ἥλιος. id est, Geminis autem itineribus sol ingreditur, lumine suo cuncta quoquo versus illustrans. Affertur & παμφαὴς ἀστὴρ ex Aristophane. QVARTVM, Πλησφαής, Plenam lucem habens. Apud Suidam πλησφαὴς ἡμέρα redditur Plenilunii dies, exponēte illo πληροσέλληνος. Sic à Damasceno, capite περὶ χρημάτων τῆς σελλήνης pro eodem ponuntur πλησιόσελλοι & πλησφαῆς. QVINT. Υψιφαής, Altam lucem habens, vel In alto lucens. Item Altè apparens, Altus, Excelsus. vt in Anthologia Epigramm. ὑψιφαῆ πάφον. E SEXTVM compos. Χουσφαής, Auream lucem habens, id est Auri modo lucens, seu refulgens, Aureū quendam splendorem habens. Exponitur & simpliciter λαμπρὸς, id est Splendidus. At χουσοφαὴς στέφανος in quodam epigr. quod affertur à Plut. in Flam. p. 688 meæ editionis, Corona auro splendens, seu refulgens, ex quo intelligitur aurea. In vulg. l. χουσοφαὴς redditur Auratus desuper, Auro intertextus.

Φάω, primum à nomine φάος deriuatum VERBVM, meo quidem iudicio. (nam contrà, φάος esse à φάω, vt G vult Eustathius, minimè consentaneum rationi existimo) A quo φάω planè poetico, & significātē Luceo, Splēdeo, Fulgeo, Mico est φάς, tertia persona singularis præteriti imperf. abiecto incremento, pro ἔφας, Odyss. ξ. v. 502, de aurora, φάε δὲ χουσόθρονος ἠώς. vbi Eustathius exponit ἔλαμπε. addens esse παρεφθαρμένον verbi Φαέθω. Quam formationem sequendo, Φαέθω, fuerit secundum VERBVM, idem significans quod illud φάω. Tertiū autem locum dare fortassis poterimus VERBO Φαείνω, ex quo EST Φαίνω. Nisi potius vnicum O constituamus verbum, videlicet ILLVD Φάω, ex quo fit Φαέθω, item Φαείνω: & vicissim φαίνω ex hoc φαείνω. Sed & AEOLICVM Φαύω est ab illo φάω. Cæterùm huius φάω in vsu esse ait Ἡρακλεωτικὸν idem grāmaticus, in Eligens nimirum de illo Homeri loco: sed & eius PARTIC. Φάουσα apud Aratum extare sciendum est, in hoc versu, Οὐδ' αὖ ἐπιχθόνιοι φαίνουσι Χηλαὶ ἀ λεπτὰ φάουσαι, ἤφαιστοι πανέοντες. vbi Cic. vertit, Obscuro corpore Chelæ.

At VERBVM Φαέθω, (si tamen secun- H dus ei locus tribuendus est) idem significans quod Φάω, vti dixi, parum & ipsum vsitatum. SED Φαέθων ab eo deriuatum, frequenti in vsu est. Ac interdum quidem solis est epithetum: (quum videlicet dicunt Homerus & Hesiodus ἥλιος φαέθων, itidémque Sophocles, φαέθων ἥλιος, id est Sol lucidus): interdum verò est solis nomen, id est pro sole ponitur, sine vlla adiectione. vt in Anthol. epigr. lib. 1, titulo εἰς ἀνάπτροις, pag. 5 meæ editionis, Ἀμφοτέροις ἀδικεῖς, καὶ Πλουτία καὶ Φαέθοντα. Sophocles autem dixit etiam πάνυχα καὶ φαέθοντα pro Nocte & die, Noctu & interdiu: in Aiace, τὰ μοι πάνυχα καὶ φαέθοντα ἀνιεῖ ἀζες. Est alioqui Φαέθων & nomen filii Solis. Cic. De off. lib. 3, Phaethonti filio Sol facturum se esse dixit quicquid optasset. optauit vt in currum patris tolleretur: sublatus est: atque is antequam constitit, ictu fulminis deflagrauit. Sic & apud Plutarchum in lib. περὶ εὐθυμίας legimus, ὁ δὲ Φαέθων ἀπαξ εἰς τὸν οὐρανὸν, ἔκλαιεν εἰ μηδεὶς ἀπτοῖ τοῖς τῶ πατρὸς ἵππεις καὶ τὰ ἁρματα τῶ Ἡφαιστίδωνος. Fabulam copiosè describit Naso, Metamorph. lib. 2: attigerunt autem alii plerique. Sed hoc sciendum est, ex Hesiodo tamē tradi Phaethontē esse Cephali & Autoræ filiū. Itidémque, quemadmodum quidam solis equos esse memoriæ prodiderunt Phaethōtem & Lampon, (sed & Lamponta cum scholiaste Soph. dixeris à NOMIN. Λάμπων, qui HOM. Λάμπος) ita nonnulli eos Autoræ adscribere maluerunt: è quibus est Homerus, Odyss. ψ, Λάμπε δ' Φαέθων Δ', εἴτ' Ἠῶ πῶλοι ἄγουσι. Denique Φαέθων est & nomen stellæ Iouis, apud Aristot. De mundo, ἐφεξῆς δὲ ὁ τοῦ Φαέθοντος κύκλος, Διὸς λεγόμενος. Cic. De nat. deorum lib. 2, Infra autem hanc prius à terra, Iouis stella fertur, quæ Φαέθων dicitur. Atque vt Iouis stella, Φαέθων, sic Saturni stella, Φαίνων, eodem teste, nuncupatur. Non dubium est alioqui quin VERB. Φαέθω idem sit poetis quod φαίνω, habeátque illam in ἐέω terminationem cum plerisque aliis verbis communem. Quæ à me ideo dicuntur, vt Seruii errorem coarguam, scribentis Φαέθων appellari ἀπὸ τοῦ φάους, & à verbo ἄω, significante Vro. Quam deductionē eo magis miror, quòd ei vel ipsa quantitas syllabaria repugnet. Habet porro Φαέθων à se deriuata NOMINA, Φαέθουσα ET Φαεθονὶς, ET Φαεθονιαὶ: quibus significatur Phaethōtis soror, Solis filia. Et Φαέθουσα quidem apud Homerum legitur: at nominis Φαεθονιὰς vsum comprobat hic Maronis versus, in Sileno, Tum Phaethontiadas musco circundat amaræ Corticis. Esse tamen regulare Phaethontis, non autem Phaethontias, grammatica cæterarum patronymicorum analogia satis ostendit: sic tamen vt literam α insertam & alia pleraque habeant. Cæterùm Φαεθονὶς seu Φαεθονιὰς patronymicum appello καταχρηστικῶς, vocaturus potius adelphonymicum, si mihi fingere vocabulū hoc liceat. Verùm φαεθονὶς adiectiuè quoque vsurpatur: vt φαεθονὶς μαρμαρυγὴ in Anthol. epigr. pro quo dixisset Naso (vt opinor) Phaethōteus splendor, sicut Phaethōtei ignes apud eum legimus. Ab hoc verbo Φαέθω (potius quàm à Φάω) est & COMPOS. Φαεσίμβροτος, significans, Lucens mortalibus. Exponitur alioqui & Præbens lucem, seu ferens, eodem sensu. Hoc porrò epithero ab Homero & Hesiodo ornatur ἥλιος, id est sol. Legimus enim Odyss. κ, Ἄμφω δ' ἐκγυάτω φαεσιμβρότου ἠελίοιο. vbi Eustathius φαεσίμβροτος exponit ὁ φαέθων βροτοῖς. & addens, eius ἀδεγωγὸν esse vt compositi περίμβροτος. Existimo autem participio φαέθων, non alio, vsum esse, vt simul deriuationem indicaret.

ETIAM Φαείνω à Φάω ducit originē, atque vt hoc, ita & illud, est poeticum. Sed quidam grammatici in iis quæ de hoc verbo scribunt, nequaquam sibi constant: quippe qui vno in loco φαείνω à φάω, in altero contrà à φαίνω deducant. Ad me certè quod attinet, quum αἴρειν ex ἀείρειν, & αἰκίζειν ex ἀεικίζειν deriuari existimentur, non contrà, minimè dubito quin itidem φαίνω ex φαείνω deriuatum esse, credere debeamus. Significat autem φαείνω (sicut & præcedentia) Luceo, Splendeo, Fulgeo, Mico. Hom. Odyss. γ, initio, de sole — ἵν' ἀθανάτοισι φαείνῃ Καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ὅτε ζείδωρον ἄρουραν. Inuenitur & passiua vox in eadem significatione: vt φαεινομένου ἀμαρυγαὶ, Apollon. lib. 2 Arg. Splendentis, Fulgentis. Apud Aratum autem, — οἱ δὲ οἱ αὖτε Λεπτὰ φαείνονται ἔαρος καρπὸν τ' ἀρόω, vertit Cicero; Contrà Hœdi exiguum faciunt mortalibus ignem. Ab hoc verbo deductum est NOMEN Φαεινὸς,

poeticum itidem, pro Lucidus, Splendidus, Fulgidus. A Item Nitidus, seu Nitens. Vsurpatur autem de variis rebus hoc adiectiuum ab Homero. dicitur enim ab eo φαεινὴ ἠέλιος, & φαεινὸν ζῶμα, & φαεινὴ πίλης. idē dicit & θώρηκα φαεινότερον πυρὸς αὐγῆς. Legitur etiam φαεινὴ σελήνη apud eundem. Necnon κρητὴρ φαεινὸς ex eo affertur pro ἀργυροῦς (vt Latini poetæ nitidum de argento dicunt interdum. Alicubi & datiuo iunxit φαεινὸς, dicens φοίνικι φαεινὸς λόφος, pro φοινικῷ λαμπρὸν λόφον. Sic autem & Nitidus datiuo iungitur: vt quum dicit Naso, Aries nitidissimus auro. Est verò & vbi hoc adiectiuū B peculiarem aliquam expositionem habeat. nam φαεινὸν δόρυ esse ait Eustathius τὸ δι' ὀπτομέλειαν ἠκονημένον, καὶ ἐσμιλμένον, καὶ ὀξὺ πῦρ λαμπρόν. Idem φαεινοὺς πλοκάμους vult significare τοὺς ὑπόξανθοι, & appellari φαεινοὺς ὀφθαλμοὺς quod sint φάους ἄπτοι. Ego tamen φαεινοὺς πλοκάμους dixerim capillos nitidos, cum Flacco, & φαεινοὺς ὀφθαλμοὺς, oculos nitentes, cum Virgilio.

Cæterùm traditur vsus hoc nomine etiam Alexander Aphrodiensis in præf. lib. 2 Probl. sed qui hoc annotauit, nō C animaduertit eum non tanquam sua sed tanquam alienа verba afferentem, eo vsum esse: dicit enim, οὔπω πολλάκις ἥλιος ἔκρυψεν ἀκτῖνα φαεινὴν, νέφεσι παρεμπεσόντος. Vbi ἀκτῖνα φαεινὴν nō dubiū est quin ex carmine sumat, adeo vt minimè refragetur hic locus ei quod dixi de hoc nomine, nimirum esse poeticum. Inuenitur ETIAM Φαεννὸς, eundem planè vsum habens. Eurip. φαεννοῖς ὅπλοις ἡλίου. Idem, φαεννὰς ἡλίου διεξόδους. Et ἔρεβος φαεννότατον apud Sophoclem. Pindarus metaphoricè dixit φαεννὰ κρηπὶς ἐλευθερίας. D

ATVERB. Φαίνω, est quidem factum ex præcedente Φαείνω, vt ibi dixi: sed vtrisque scriptoribus commune. (Fut. Φανῶ. Præt. πέφαγκα. pro quo vsitatior est Aor. 1, ἔφηνα) In lucem edo, seu Luci edo (vt Cicero vertit apud Hom.) Item Lucem præfero, Præluceo, aut etiā Facem luceo, seu alluceo, (vt quidem Plautus loquutus est: apud quem & Lucere cereum legitur) Homer. Il. β, Τὸν μὲν ἄρ' ἐλπίζων ὀπέκεν θεὸς ὃς τόδε φήνειν. vbi Ciceroniana interpretatio pro his verbis, ὃς περ ἔφηνεν, habet, Qui luci edi E derat. vbi tamen redditur etiam simpliciter Qui ostēderat. (de qua signif. dicam infrà.) Idem poeta Odyss. τ, Αἰνὰ ἄγε πῆς τι ἔπειτα μετοιχομένῃ φάος οἴσῃ; Δμωὰς δ' οὐκ ἔτας πρόθελωσκέμεν ὧν ἄνεκ' ἔφαινον. Et libro η eiusdem Od. Χούσεοι δ' ἄρα κοῦροι ἐοῦ μήτηρ ὀπὶ θαμεῖν, Ἕσσαν δ' αἰθομένας δαΐδας μετ' χερσὶν ἔχοντες, φαίνοντες νύκτας τ' δώματα δαιομένοισι. Hinc iocus apud Aristoph. ex ambiguo in Acharn. φαίνειν ὑποδούνοις λυχνοῦχος. nam (vt annotat scholiastes) φαίνειν & pro συκοφαντεῖν accipi solet, & pro πιεῖν φῶς. ideóque subiūxit λυχνοῦχος. (At in vulg. l. fal- F so ex hoc Aristoph. loco affertur φαίνειν ὑποδούνοις τὸν λυχνοῦχον) Sed ἀμεταβάτως seu neutraliter sæpe ponitur φαίνω, pro Luceo, Colluceo, Splendeo. vt apud eūdem Aristoph. ὁ δ' ἥλιος οὐ φανεῖν ἔφασκεν ὑμῖν. Itidem de sole apud Platonem in Tim. φῶς ὁ θεὸς αἷψ' ἐν τῇ πρὸς γῆν δευτέρᾳ ἅμα τῇ πρὸς ὅδωρ, ἵνα ὅτι μάλιστα εἰς ἅπαντα φαίνοι τὸν οὐρανόν. quæ Cicero ita vertit, Deus ipse solem quasi lumen accendit ad secundum supra terram ambitum, vt quammaximè cælum omnibus colluceret. Vbi tamen Cic. nominatiuum facere videtur qui accus. est a- G pud Plat. perinde videlicet ac si legeretur, ἵνα φαίνοι ὁ οὐρανὸς. & ἅπαντα non iungeretur cū οὐρανὸν, sed esset accus. pluralis (ac tum legi etiā posset εἰς ἅπαντα) Alioqui necesse foret Collucere μεταβατικῶς positū intelligere, vt Plautus Lucere atq; Allucere vsurpat. Quem tamē vsum verbo Collucere Cic. dare voluisse, mihi nō fit verisimile. Vtut sit, Plat. verba constat sonare, Vt sol quā maximè per vniuersum cælū luceret. Siue (sequēdo cō structionē quā & ipse Cic. verbo Colluceo alicubi tribuit) Vt sol quāmaximè vniuerso cælo colluceret. SED H Φαίνω, est etiā peculiariter planetæ nomē: Cic. stella Saturni, De nat. deorū l. 2, Nā ea quæ Saturni stella dicitur, φαίνων que à Græcis nominatur, quæ à terra abest plurimū, triginta ferè annis cursum suū cōficit. Arist. De mūdo, ὁ τῶ Φαίνοντος ἅμα καὶ Κρόνου καὶ λούμβρος κύκλος. Sed actiuè positū φαίνω non tantùm signif. In lucē edo, seu In lucem profero, sed & Ostēdo. Hom. Od. σ, v. 66, — φαῖνε δὲ μῆρους Καλοὺς τε μεγάλους τ' φαίνεν δέ οἱ ἄρεες ὤμοι. Idem Iliad. 6, Ἡμῖν μὴ πόλ' ἔφηνε πόρας μέγα μηπέτα Ζεύς. Ibidem, Ἀστράπων ὀπὶ δεξὶ, ἐναίσιμα σήματα φαίνων. Sed in duobus hisce posterioribus locis possumus φαίνειν reddere & verbo Proferre, quā interpretationem admittit & in versu quē initio huius tmematis ex eodē lib. attuli, Τὸν μὲν ἄρ' ἐλπίζων ὀπέκεν θεὸς ὃς περ ἔφηνεν. At verò in isto Odysseæ loco, circa principium, — Ἐλέγη δὲ θεοὶ γόνον ἠκέστ' ἔφαινον, Ἐπεὶ δὴ πρόσθεν πῆν ἐγείνατο πᾶσ' ἐφαπεινὴν, Ἑρμείην, nō puto aptis reddi posse ἔφαινον quam Exhibebant. hoc enim verbū Latinum ita pro Dare sumi videtur, vt simul quādam ostendendi significationem inclusam habeat. Quòd si Hebraicæ periphraseōs auxilio ad exponendā apertius vim illius ἔφαινον vti non sit nefas, nō dubitarim exponere Faciebant videre. vt videlicet φαίνειν hoc in loco sit illud ipsū quod Hebræi dicunt הראה (hereah) cuius vsus est cum alibi, tum Psalmo 4. vbi reddiderunt interpretes, Quis faciet nos videre bona id est, Quis exhibet nobis vitæ commoda. Φαίνειν denique apud Homerum exponitur etiam προφέρειν, vt Iliad. σ, Μηκέτι τοῦτα νόημα φαῖν' ὀνὶ δόμῳ. Apud eundem, φαίνειν ἀοιδὴν vel ὀξὺ ἐνδίφθετο καὶ κρυπτὸν εἰς προφορὰν ἐκφαίνειν, vel σαφῶς ᾄδειν, de quibus significat. lege Eust. ‖ Φαίνειν est etiam Deferre, Accusare, (à qua signif. est συκοφαντὴς, vnde & verbum συκοφαντεῖν. Eustath. in hūc versum Homeri, qui est 154 libri δ Odyss. Μὴ μὲν τοῖν Ὀδυσῆα μετὰ Τρώεσ' ἀπαφήναι, verbū ἀπαφήναι (inquit) declarat quidem δεῖξαι τὸν ὡς ἐρόεθη κατακρυβέν πα· γένοντο δ' ἀρχὴ δικαστικῆς λέξεως παρ' Ἀττικοῖς, τὸ φαίνειν, ὡς ὀνομασία. ὅθεν καὶ τὸ συκοφαντεῖν γίνεται. φαίνει γὰρ καὶ ὁ συκοφάντης τὴν συκοκλέπτας, ὡς ἱστορεῖ λέξις. Quæ si sequamur, dicemus, peculiarem esse Atticis, vel potius ab Atticis manasse hunc verbi φαίνειν vsum.) Xenophon, καὶ ἰδίᾳ τις ἐλλίπῃ τὴν νομίμων, φαίνουσι μὲν οἱ φύλαρχοι καὶ τ' ἄλλων ὁ βουλόμενος. Demost. in sua κατ' Θεοκρίνους oratione, ὁ δὲ τὴν νόμον πθεὶς, ἁπλῶς ἀπεῖπε τῆς πολιτείας τοῖς ἀνθρώπων μὴ φαίνειν, εἰ μὴ πιστεύει τὴς ἀπτὴ δείξειν ὑμῖν τὰ γεγενημένα τοῖς ὧν πιεῖται πλὴ φάσιν. quæ ita Budæus vertit, Qui enim hanc legem scripsit, planè huiusmodi homines veruit delationes factitare: nisi fiquis est qui confidat se palam facturum vobis ea esse perpetrata, quorum ipse delationem fecerit. Exponit etiam Reum ago. vt ὁ φαίνων καὶ μὴ ἐπεξιὼν, Qui reum agit, & non peragit. Interdum tamen φαίνειν non simpliciter Deferre, sed Deferre ad fiscum. vnde φαίνοντες dicuntur qui quadruplaturas factitant. cuius significationis exēplum ex eodem Demosthene, vide apud Budæum, pag. 210, vbi & φαινόμενα habes pro Delata, à passiuo Φαίνεσθαι pro Deferri. In quo Φαίνεσθαι dicam aliquid præterea & de hoc φαίνειν. Φαίνειν φρουρὰν apud Xenophontē sæpe legitur in Hellenicis pro Decernere exercitum, aut Delectum habere: nisi falsus sum. vt in quarto, ἐν δὲ πύτῃ οἱ μὲν ἔτοιμοι φρουρὰν ἔφαινον· ἡ δὲ πόλις, ἐπὶ Ἀγησίπολις πᾶς ἐπὶ λῷ, Ἀριστόδημον τὸ ἔθνος ὄντα ἀγεσθέδικον τὸ παιδὸς, ἠγάπδαν τῇ σπαρᾷ ἐκέλευον. Hæc Budæus, qui & alia exempla profert. Quidā certè φρουρὰν reddere malunt Præsidium: sed videmus hoc in loco Xenophontis vocare σπαρὰν quod appellauerat φρουράν. Vnde autē manarit hæc significatio verbi φαίνειν cum isto substantiuo, nec Budæus, nec alius quisquam declarat, quod sciam. Suspicor autē ego φαίνειν dici ex eo quòd in habendo delectu velut ostendamus & conspiciendos præbeamus milites in suis domibus antea velut καταπροβέντας, vt Eustathii verbo vtar.

Φαίνω, neutraliter non solùm pro Luceo, Colluceo, &c. (vt suprà docui) sed & pro Appareo, φαίνομαι. Homerus Odyss. λ, — ἀμφὶ δὲ ποσὶ Γαῖα μέλαινα φαέσκε. vbi φαέσκε est pro φαίεσκε, hoc autē pro ἔφαινε, vt πίπτεσκε pro ἔπιπτε. Ita enim malo, quàm cum vulg. lexicis facere THEMA Φαέσκω, significans Appareo, item Luceo.

P. Φαίνομαι, In lucē prodeo, seu In luce versor, In luce positus sum, & omnium oculis. Homerus Odyss. φ, versu 106, — ἐπὶ πόδε φαίνετ' ἀέθλον Οἷ νῦν οὐκ ἔστι γυνὴ κατ' Ἀχαιΐδα γαῖαν. vbi Eustathius exponit, πέφηνε καὶ εἰς φῶς ἔκκειται, ὁπόσα καὶ τὰ ἐν ἀγῶσι προκείμενα ἔπαθλα. Et addit,

hunc verbi φαίνεσθαι vsum extare & in præcedentibus, A vbi dicitur, τὰ μὲν ὑμέτερα ἀεικέα ἔργα φαίνεται. Sunt autē hæc verba ex Odyss. ρ, vbi legimus, Ἀλλ' ὁ μὲν ὑμέτερος θυμὸς ἀεικέα ἔργα φαίνεται οὐδέ τις ὀδὴ χάρις μετόπισθ' ὑπερέγων. vbi tamen idem grammaticus φαίνεται exponit φανερά τις ὄτι. In vulgatis lexicis affertur & φανῶσαι εἰς φῶς pro Prodire in lucem, sed absque autore. At Il. α, — δεινὸν δέ οἱ ὄσσε φάανθεν, oculi micuerunt. de quo loco dicam & in Ἐκφαίνομαι. Idem Iliad. θ, πυρὶ φαίνετο ἰλιόθι πρὸ, exponit φαίνετο verbo ἔλαμπον, id est, Splendebant. (Possumus autem & Micabant interpretari. vtrunque B enim de igne dicitur. Vtendo tamen interpretatione quæ magis originem verbi declaret, dixerim potius Lucebant) Quinetiam in hoc versu 94 Iliad. ι, Νέστορ, οὗ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή, censet ἐφαίνετο posse itidē accipi pro ἔλαμπε. sed tunc de metaphorica huius verbi significatione intelligendum erit. Quum verò dicit Homerus φαίη βιότοιο τέλος τό (vt in hoc versu Il. η, Ἔνθά κέ τοι Μενέλαε φαίη βιότοιο τέλος τό) tunc φαίη esse dicit πρόσφατος ἤγγιστα. At vbi dicit τέλος πέφανται, ibi πέφανται exponitur Apparuit: de qua expositione dicam in proximè sequente tmemate. ¶Pro Accusor autem & Deferor, seu Reus sum, positum φαίνομαι, ad eam videtur significationem posse referri qua de luce dicitur. quòd qui accusatur, is veluti in lucem adducatur, sicut is qui accusat, (quod dicunt φαίνειν) veluti adducit seu producit eum qui antea velut delitescebat, aut certè eum cuius delictum occultum erat. Ἐκκέκριμαι (inquit Budæus) sunt οἱ φανέντες, hoc est, rei qui pendentes à Latinis dicti sunt. Et φανέντα D pro Delata apud eundem pagina eadem, videlicet 210.

Φαίνομαι, Appareo, aut etiam Conspicior, In conspectum venio, Cernor. Homerus Iliad. α, & alibi sæpe, Ἠμος δ' ἠριγένεια φανήσετο δακτυλοδίκτυλος ἠώς, Postquam autē apparuit aurora roseis micans digitis. Idem libro 2, Εὐθ' ἐφάνη μέγα σῆμα, vbi apparuit prodigium ingens, vel Ante oculos venit. (Sic οὐ φαίνεται μνηστῆρσι Penelope, Non venit ante oculos procorum, vel Non venit in conspectum procorum. vel Non conspicitur à procis, aut Non præbet se conspiciendam) Sed redditur φαίνεσθαι verbo Apparere, & in aliis loquendi generibus. vt Iliados β, — τέλος δ' οὔπω τό πέφανται. vbi tamen mihi non satis conuenire videtur illa interpretatio. Ac certè potius dixerim φαίνεσθαι hoc in loco & similibus id esse quod à Plauto dicitur Comparere, in hoc Amphitryonis loco, Et memor sum, & diligēs, vt quæ imperes cōpareant. Peculiariter verò τὰ φαινόμενα apud astrologos, vt τὰ φαινόμενα poema Arati de iis quæ apparent in cælo. (Linacer Apparentias dixit) quæ vnde nomē hoc acceperint exponitur in iis quæ illi ipsi Pindari poemati præfixa sunt scholiis. Legitur apud Aristotelem & τὰ φαινόμενα ἄστρα. Vide Budæum p. 210. In soluta quoque oratione interdum modis illis posse redēi, videlicet Apparco, Conspicior &c. Plato in Protagora, πόθεν ὦ Σώκρατες φαίνῃ; ἢ δῆλα δὴ ὅτι ἀπὸ κυνηγεσίου τοῦ περὶ τὸν Ἀλκιβιάδου ὥρας; quæ Cicero ita vertit, Quid tu, vnde tandem appares ô Socrates? an quidem dubiū non est quin ab Alcibiade? Sic Synes. p. 104, οὐδαμοῦ δὲ φανομένων, πρὸς βουλυτὸν ἀπεχωροῦμεν ἕκαστος οἴκαδε, Quīū nusquam apparerēt. Aut etiam, Nusquam comparerent. Apud Demosthenem autem φαίνεσθαι τοῖς πολίταις ἐπιλόμενος, (vt ἐν φαίνεται μνηστῆρσι in Homi. loco quem modò protuli) Volens conspici à ciuibus, In ciuium conspectum prodire. Cicero quoque φαίνεσθαι vertit nō solùm Apparere, sed & Cerni, item pro πολὺ φανερώτερον apud Aratum, Lacè videtur. nec non φαίνεσθαι, Declarātur, apud Aristot. Quas interpr. i. ἐκφαίνεσθαι alias in suis singulas locis inuenies in meo Lexico Ciceroniano.

φαίνεσθαι vsurpatur pro Videri, ea etiam in significatione quam habet quum dicitur, Vide ís rectè dicere, vel Videtur rectè dicere. Item φαίνομαι, Videor, aut Mihi videor. Aristoph. Nub. ὅπερ οὖν λέγω φαίνομαι. Idē in Pluto, Εὖ τοι λέγω, ἔμοιγε φαίνεσθαι πάνυ. Ibidem, Φαίνει γὰρ ἥκειν ἄγγελος χρηστός τις. Plato De rep. l. 1, οὐ μὰ τὸν Δία οὐ φαίνεται πρέπειν. Et in epist. ἐφαίνου οὐ πάνυ ἐμοὶ πιστεύειν σύ. Et cum passiuo, De rep. lib. 2, Θρασύμαχος γάρμοι φαίνεται ὥς τῷ ὄφις κεκληθῶσαι. Aristot. Rhet. lib. 2, καὶ ὁ ἐπηρεάζων φαίνεται καταφρονεῖν. Apud Homerum, subaudito infinitiuo, in hoc versu quem aliquoties repetit, Ἡδὲ καὶ οἱ χὠ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή. (Secus autem in versu qui à me prolatus fuit suprà, in primo de significationibus verbi φαίνομαι tmemate) At Φαίνομαι pro Videor, aut etiam Mihi videor: vt φαίνομαι ἔχειν, Habere mihi videor. Sic φαίνομαι πεποιηκέναι apud Herodotum, Videor mihi fecisse. Et ὡς ἐμοὶ φαινόμεθα ex Plat. pro Vt mihi videmur. Item ὥσπερ μοι φαίνεται, Hoc mihi videtur, Hoc sentio. Sic τὰ φανερὰ φύσει μοι, Quod mihi videtur, Quod sentio, Sentē ia mea. vt apud Isocr. in Archidamo, εἰ δὲ δεῖ, μηδὲν ὑποστειλάμενον, εἰπεῖν τὸ φαινόμενον. Sic Plutar. in Symp. sept. sap. εἰ δεῖ τὸ φαινόμενον εἰπεῖν. Interdum φαίνεσθαι & εἶναι opponuntur, vt Latinè Videri & Esse (veluti quū dicitur Videri probū, sed nō esse) Xen. ἐν τῇ βιβλοποιΐᾳ ἀγαθὸς μὴ ὤν, φαίνεσθαι. Gall, dicerēmus, Auoir apparence d'estre. Aristot. Rhet. 2, καὶ τοῖς τὰ φαινόμενα ἐνθυμήματα, οὐκ ὄντων ὄ ἐνθυμημάτων. Interdū verò omittitur hoc verbi εἶναι participium: vt quum dicitur ab eodem Aristotele, ἢ ἀγαθά, ἢ φαινόμενα ἀγαθά. Alioqui interdum dicitur contrà, καὶ φαίνεσθαι καὶ εἶναι, vel καὶ εἶναι καὶ φαίνεσθαι. vt apud Xenophontem Hellen. ε, μαλακίζει καὶ ὄπῃ καὶ φαινόμενος. Ad quam significationem pertinet τὸ φαινόμενον quod ex Alex. Aphrod. affertur pro Verisimile. Est etiam vbi φανερὸς fit quod Latinè Apertus: vt in hoc Synesii loco, ἀλλὰ νομίμῳ πολέμῳ καὶ φανερᾷ τῷ πρὸς ἐχθροὺς πλῆθος ἀγωνισάμεθα, aperto apparatu. hoc. n. opponit τῷ λοιπῷ ἐν φάραγγι.

Φαίνεται cum participio, pro δῆλός ἐστι, inquit Bud. (& quidem hanc expositionem ex quodam Græco grammatico mutuatus) vt apud Thucydidem, φαίνεται γὰρ ἡ νῦν Ἑλλὰς καλουμένη, οὐ πάνυ βεβαίως οἰκουμένη. Et apud Isocr. in Panegyrico, καὶ πολλοὶ μὲν θεογονίας, οὐκ ἀν δύνασθαι τῆς Συκωνίας ἐπεξιέναι μύθους, οὐδ' Πλατωνέων ὅσοι καταφρονοῦσιν ὡς ἡμᾶς φαινόμεθα τοῦτο δρῶντες. Necnon apud Aristidem, οὐδὲ οὐ πολλοστὸν τοῦ Λυκούργου δεύτερος ἡμῖν φαίνεται χρόνος. Hæc sunt quæ ille profert exempla, nullā interpretationem Latinam addens. Valla certe vertit φαίνεται verbo Constat, in illo Thucydidis loco, φαίνεται γὰρ ἡ νῦν Ἑλλὰς &c. eum ita reddens, Nam cōstat eam quæ nunc Græcia vocatur, haudquaquam stabiliter olim fuisse habitatam. Sic autem & hæc verba quæ aliquanto pòst habentur, πρὸ γὲ τοῦ Τρωϊκοῦ οὐδὲν φαίνεται πρότερον κοινῇ ἐρρασταμένη ἡ Ἑλλάς, ita vertit Quòd antè Troianum bellum constat Helladem nihil communiter egisse. Sunt verò & qui φαίνεται hìc reddant, Perhibetur. At ego malim Comperitur. Itidémque in illo Isocratis loco, φαινόμεθα τοῦτο δρῶντες, comperimur tradidisse. Cui addere istum possumus eiusdem in Archidamo, ὅτις γὰρ πρὸς τὴν ἀρετὴν ὁμιλεῖν οὐκ οἶδεν, ὑπὸ οὐδενὸς οὔπω πεπυθάσιον οἷς ὑπὸ τοῦ μηδὲν αἰσχρὸν πεφάνθαι φανεῖσιν. quibus subiungit, εἰσὶ δὲ τοῦ πλείστου καὶ κακὰ καταφανεῖς. quod postremum verbum ad declarandam vim verbi φανεῖσιν facere videtur. Existimo autem huic loco meam illam interpretationem itidem conuenire. (sic tamen vt & præterito Compertus in huiusmodi locis vti nos posse existimem. vt si, verbi gratia pro οὐδὲν αἴσχιον πεφάνθαι ἐφασκε, dicam Nullius flagitii compertus est) Et in loco illo Aristidis, φαίνεται χρόνος, itidem pro Comperitur fuisse. Sed & de hoc admonitus esto lector, posse alicubi reddi φαίνεσθαι verbo illo, etiam vbi additum nō habet participiū. veluti apud Xen. Pæd. 3, p. 41 meæ edit. ἐγὼ δὲ μὴ δύναμαι, ἀδυνατοῦσα αὐτὸ φανερὸν εἶναι, ἄδικος δ' οὐκ αὐ δικαίως κρινοίμην. Sic apud Thuc. in primo itidē lib. Δόλου γὰρ καταγνωσθέντος ὑπὸ Ἀθηναίων ὃν τοῦ δὲ πόλεμον, καὶ τοῦ τηκῶν αὐτοῦ ἀρετῶν, ὅσαι ἦσαν τοῦ πανεστῶτος ἐν τῇ νήσῳ, ὑπὸ ἥμισυ Κᾶρες ἐφανησαν. i. Comperti sunt esse Cares (minus enim probo Inuenti sunt Cares: multo etiā minus, Agniti sunt Cares, vt Valla interpr.) Obseruandum est autem, nos in illis duob⁹ posterioribus locis, præsertim verò in hoc Thucydideo, vti verbo Cōstat nullo pacto posse. Hoc præterea sciendum est, quemadmodū verbum φαίνομαι sine participio etiam accipitur interdū pro Comperior, sic vicissim interdū, quāuis participio iunctum, simplicius accipi (vt quidem nonnulli putant) nimirum pro verbo Videtur, quo ipsum interpretamur vbi infinitiuo iungitur.

PRAET. PASS. Πέφαμμαι, à quo est πέφανται in illo A versu Homeri ex Il. β, τέλος δ' οὔπω τό πέφανται. vbi videtur reddi commodè posse Comparuit, vt antea docui. Exponitur alioqui πεφανέρωται, item ἐξέλαμψεν. At verò in isto Sophoclis loco, κλεινὸν ἔπος πέφανται, explicatur ἀπφανὴς ἐγένετο, item ἐγνωσμένον ἐγένετο. Est autem parum vsitatum in aliis personis hoc præteritum. At in PARTICIP. dicitur Πεφασμένος, potius quàm Πεφαμμένος. quod πεφασμένος est tanquam à πέφασμαι, ita videlicet dicto pro πέφαμμαι, SICVT Μεμίασμαι dicitur pro μεμίαμμαι, ET Μεμόλυσμαι, pro μεμόλυμμαι. vnde itidem participia μεμιασμένος & μεμολυσμένος pro μεμιαμμένος & μεμολυμμένος [illegible] scriptis [illegible] quitur NO- [illegible] φανὴς ET Ἐμφανὴς [illegible] Ἀπφανὴς & Ἐμφανὴς) Est p[illegible] πεφασμένος communis scriptoribus solutæ orationis cū poetis, videlicet pro Ostensus, Demonstratus, Patefactus. nam πεφασμένου apud Sophoclem exponitur φανεροῦ γενομένου, in Œdipo tyranno, pagina 186 meæ edit. B Et in hoc versu Theognidis, (qui alioqui tribuitur & C Soloni) Πλοῦτον δ' οὐδὲν τέρμα πεφασμένον ἀνθρώποισι, (vel πεφασμένον αὐδ' ἀφίσι κεῖται) πεφασμένον Bud. vertit Demonstratum: sed addens & Certum. Apud Platonem verò in Phædro, hæc verba, ἀθανάτου δὲ πεφασμένου τοῦ ὑφ' ἑαυτοῦ κινουμένου, ψυχῆς οὐσίαν τε καὶ λόγον τόνδε αὐτό τις λέγειν οὐκ αἰσχυνεῖται, Cicero interpretatur, Quum pateat igitur æternum id esse quod seipsum moueat, &c. (Hinc ADVERB. Πεφασμένως, quod Lysias in quadam prisca lege exponit φανερῶς, id est Apertè, Palàm. Sic autem Plutar D chus ἐμφανῶς & πεφασμένως eadem significatione & de eadem re dixisse videtur, ita scribens, πολὺ ὅσον πεφασμένως καὶ τολμῶντας. λέγω δὲ τοὺς ἑταίρους αὐτοὺς τὸ ἐμφανῶς φοιτῶσι τοὺς τοῦ διδόντος) Alioqui EXTAT Πεφασμένος & pro Dictus à THEM. Φάω, ῶ, pro πεφαμένος, à πέφαμαι. sicut tertia persona singularis est πέφαται, quæ apud Apollonium Rhodium legitur. Extat hoc idem PARTICIP. Πεφασμένος & pro Interfectus, itidem ab illo themate Φάω, aut certè (vt quidam grammatici malunt) à Φάζω, quod ab hoc Φάω E ducit originem. ex quo Φάζω esse putatur σφάζω. Affert autem Eustathius hoc participium πεφασμένος ex Lycophrone. AT Πέφανται pro Interfecti sunt, apud Homerum legitur. item INFIN. Πεφάσθαι, Interfectum esse, vel Interfectos esse. SED ET Πεφήσεται habemus apud eundem poetam, secundam personam paulo post futuri, pro Interfeceris, ab illo themate Φάω, significante φονεύω. sicut à φάω habente significationem τὸ φαίνω, DICIT Πεφήσεται pro φανήσεται.

PRAET. MED. Πέφηνα, Apparui, vel (vt Bud. apud Luc. interpr. Comparui, Visus sum. At in v. l. redditur etiam In conspectum veni, item Me obtuli. Ibidem Πεφηνὼς πολέμιος ex Plut. Declaratus hostis. Frequenter certè id sonat πέφηνα quod Latinè dicitur Extiti. vt πεφήνασι κρείττους apud Greg. Extiterunt meliores. Vbi tamen redditur simpliciter Fuerunt, item Euaserunt. Quod autem attinet ad illud πεφηνὼς πολέμιος expositum Declaratus hostis, videndū est annon aptius redG di queat Compertus hostis, vel Manifestò compertus hostis. Respondet alioqui hæc expositio illi quæ datur à quibusdam voci actiuæ verbi compositi Ἀπφαίνω, iūcti eidem nomini, in quodam Thucydidis loco, quem proferam vbi de illo composito agam.

Φάσμα, ατος, τὸ, Visum, Spectrum. vt φάσματα dicit Eurip. in Hecuba & ὄψις de re eadem. Item Ostentū, Portētū, Prodigium. Bud. Aristoteli in Meteorol. φάσμα esse ait Ostentum, Prodigium, vt sunt χάσμα & βόθυνοι in cælo. Sed & à Plutarcho in Cæsare accipi pro ostento seu H portento.

Φάσις, εως, ἡ, interdum quidem idem quod proximè præcedens nomen φάσμα, si Budæo credimus, scribenti, Φάσις, Apparitio. id est, φάσμα, φαντασία. Aristoteles Meteorol. libro 1, de Martis stella, ὀξὺ γὰρ τὸ μικρὸν ἐπαναβαίνειν, πολλὰς ἐκλείπει φάσεις. id est, Rarò apparet. Sed ego nequaquam dixerim cū Budæo φάσις idem esse quod φάσμα. quum φάσμα fit potius Id quod apparet, at φάσις, Apparitio, id est ipsa Apparendi actio. Reddi possit φάσις & Conspectus illum sequendo (nam COMPOS. Σύμφασις ab eo redditur Multarum stellarū vnus emersus & conspectus, itidem apud Aristotelem. A quibusdā ficto vocabulo appellatur Comparentia, & fieri dicitur quum ex multarum stellarum coitu & concursu noua species apparet. qua de re Seneca in Quæst. nat. Plurali autem numero συμφάσεις vocari aiunt comparentias colorum in iride, id est simul apparentes in iride colores.)

Φάσις, (sequendo vnam ex significationibus quæ datæ fuerunt verbo φαίνειν) Delatio certorum criminum propriè, sed κατὰ χρηστικῶς omnium. Vnde δοῦναι φάσιν & δοῦναι δεῖξιν κατά τινος, Aliquem deterre, Instituere accusationem contra aliquem. Sed & φάσις φαίνειν, sicut ἐπιφαῦ ἐπιφαύειν, pro Delationes factitare. Isocrates dixit etiam φάσεις τοῦ χρημάτων ποιεῖν. B. Docet autem Pollux de quorum criminū delatione peculiariter diceretur φάσις, addens, φάσεις dictas & κοινῶς fuisse, πάσας τὰς μηνύσεις τοῦ λαθεῖν τῶν χρημάτων αὐδικημάτων. Alia etiam de hac voce leges apud eum. ¶Φάσις autem dialecticorum distincta ab ἀπόφασις, Bud. 293.

C. Ἄφαντος, ν, ὁ & ἡ, Qui disparuit, & euanuit. Lucas capite 24, καὶ αὐτὸς ἄφαντος ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν. quo tamen in loco [redacted] quidam reddere maluerūt, Subduxit sese ab oculis eorum: alii, Ablatus est extra eorum conspectum. Fortasse reddi etiam possit, Recessit vel subduxit se, fallens eorum oculos. Nam Disparuit vix satis Latinum esse puto. Habes autem talē nominis ἀφανῆς vsum infrà. Apud Sophoclem autem Philoctete, ἀλλ' ὃν πέδοισι πέφραν ἐκπεσὼν μόλις Ἑφην' ἄφαντον φῶς, videtur vocari ἄφαντον Ab oculis remotum, & quod Virgilius dixit Abstrusum, in hoc versu qui est de re eadem, Et silicis venis abstrusum excuderet ignē. Suidas scribit ἄφαντον φῶς, τὸ ἐκ πυρίτου λίθου, subiungēs hunc locum. At scholiastes miror cur ἄφαντον exponat ἀπροσδόκητον: præsertim quum addat, rectè appellatum fuisse ἄφαντον, quoniam οὐ φαίνεται, ἀλλὰ δυνάμει αὐτὸ ἔχει. (vt Bud. docet) Homerus autem ἄφαντον dixit de eo cuius memoria nulla est, qui funditus cum stirpe periit.

At Φαιπάζομαι, & ab eo deriuatum φαίπασμα, cæteráque ad eandem classem pertinentia, vide post verba composita à Φαίνω.

Φαιδός, οῦ, ὁ, Lucidus, Splendidus. Apud Platonem φαιδὸς op F ponitur τοῦ σκοτοῦδεῖ. Ex Aristophane φαιὰ affertur pro λαμπρά, καθαρά: & ex Aristot. Oeconom. φαιὰ pro Perspicua. Bud. ex Xenoph. ὥσπερ φαιοτατον ἢ πέτρα, pro Perlucidum. Et ex Gregorio, ὁ τῆς σελήνης κύκλος φαιώτερος. Sed fortasse malit quispiam φαιώτατον illic, itidémque hic φαιώτερος, per ω. Reperio tamē φαιόεσσα cū o itidem, apud Luc. φαιόπτα ἐμφανίσαι τὸ πρόσωμα. Quinetiam Hesychius & Suidas hanc scripturam habent. Cæterùm habet Suidas & Φαίας expositum τοῦ ἐκλάμψεις, & τοῦ λαμπρός. Sed pro λαμπρὸς quidem, φαιὰς, at pro ἐκλάμψις, scribendum potius φαίας paroxytonè, verisimile est, à nominatiuo SING. Φαίη. Sic apud Hesychiū φαίας legitur, quod tamen exponitur non solùm ἐλλάμψεις, sed & λάμψας, nimirum tanquam participium. In v. l. φαίας μυστηρίων ex Euripide.

Φανὸς, substātiuum, (vnde Gallicum Falot quasi Fanot) Laternas, Lampas, Fax. Sed magis propriè reddi existimatur Laterna, præsertim quum Ioh. cap. 18, ad vocem φανῶν addat λαμπάδων. Pollux certè itidémque Hesych. testantur λυχνοῦχον appellasse Atticos quem ipsi vocarent φανόν. Dictum autem fuisse ETIAM Πανὸς pro φα νὸς, scribunt Pollux & Athenæus, apud quos vide & alia de hac voce: necnon apud Eust. At veeò de φανὸς quod apud Aristoph. legitur in Equitibus, vbi dicit φανὸς ὑποστρεφὸς δικῶν, lege schol. item Suidā & Eustath. DIMINVT. Φανίον, ου, τὸ, Laternula, Facula. Hoc di-

minutiuo φανίον vsum esse Menandrum testatur Eusta A thius,addens ex hoc esse factam VOCEM Φανάριον, quam vulgus sua ætate vsurparit.Fuerit autem φανάριον diminutiuũ ex diminutiuo,perinde ac si dicas Laternulula ex Laternula,Faculula ex Facula.Sed vt φανίον est Laternula, ITA Φανίον proparoxytonè,Loc⁹ in quẽ purgamenta coniiciebantur.

Φαναῖος Ζεύς,Splendidus Iupiter,seu nitidus,vulg.lexic.ex Euripide. At Hesychio φαναῖος est cognomentum Apollonis apud Chios.

Φανερός,ά,ό,Apparens. vt de auibus nonnullis quæ sem- B per apparent,ab Aristot.vsurpatur,inquit Bud.Accipitur alioqui potius pro Manifestus,Apertus.Isocr.in Archidamo,οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ δίχα πόνων εἰμὶ πᾶσιν ἂν φανερὸν διότι νῦν ὁμολογουμένως ἡμιτέραν ἂν χώραν, οὐδὲν δίκαιον φερόντως κεκτημένοι τυγχάνοιμεν νῦν ἀμφισβητουμένων. Apud Xenophontem φανερὸν ποιῶ,Declaro.Herodianus lib.2, τὰ ἐκ τῆς Γερμανίας δηλούμενα,φανερὰ ποιῶν,Manifesta faciẽs seu aperta.vel potius vno verbo,Aperiens, seu Patefaciens.Demosth.pro eodem dicit φανερὸν καθίστημι.Aristo C teles,τὰ ἀφανῆ τοῖς φανεροῖς opposuit,vt videbis in Ἀφανής. ‖Sed frequentissimus huius nominis vsus est cum participio.vt apud Xenoph.Apomn.libro 1, in principio,de Socrate,θύων τε δὲ φανερὸς ὢν,πολλάκις μὲν οἴκοι,&c. Et statim pòst,καὶ μαντικὴ χρώμενος οὐκ ἀφανὴς ὤν.vbi οὐκ ἀφανὴς aliud non est quàm φανερός.Solet autem Latinus [illegible] in aduerbium huiusmodi in lo- [illegible] Manifestus e- rat sacrificans,sed Manifestè sacrificabat. Vel potius, D Palàm sacrificabat.Itidem verò dicit alibi, τὰ μὲν πίνων τοῖς θεοῖς φανερὸς ὤν καὶ πιεῖν καὶ λέγων ἡσθείς,&c. Sic Aristoteles Œcon.2,αὐτὸς τε ποιῶν φανερὸς ὤν,Id palàm faciebat. Sunt tamen qui illud θύων φανερὸς ὤν reddant etiam Apertè & pro certo sacrificabat.Itidémque φανερὸς ὤν δημοτικὸς ὤν,Pro certo popularis erat. Aut, Constabat eum esse popularem, Compertebatur esse popularis. Quas duas posteriores interpretationes illi primæ prætulerim. Sed & verbo Videor vtuntur interdum:vt apud Plutarchum De rep.libro 1,φανερὸς ὤν ὅτι θυμῶν εἰπεῖν, dicere velle videbatur. At ego malim hìc mutata duntaxat orationis structura, reddere, Manifestum erat eum velle dicere,seu cupere. Ex eodem affertur,φανερὸς ἠνιόμην πωλῶν pro Quum manifestò est deprehensus esse venditor. Aliquando etiam pro participio ponitur particula ὅτι cum verbo:vt quum dicit Xenophon Pæd.5,φανεροί εἰσι ὅτι πειρώμενα pro φανεροί εἰσι πειρώμενοι. Non rara sunt & ista loquendi genera, ἐκ τοῦ φανεροῦ & ἐν τῷ φανερῷ,& εἰς τὸ φανερόν.quorum interpretationi,ac præfertim illius prioris, adhiberi solent F aduerbia. nam ἐκ τοῦ φανεροῦ redditur Apertè, Palàm, Propalam.Interdum verò & Ex professo. Thucydides lib.4,πολέμιος μὲν οὐκ ὢν ἐκ τοῦ φανεροῦ. Æschines in Cresiphontem,ἐπειδὴ ἐκ τοῦ φανεροῦ πολὺ πόλιν ἀνθρωπος οὐκ ἠδύνατο σφῆλαι.Xenophon autem Hellen. 6, præfixit huic genitiuo alium,dicẽs,ἐκ τοῦ δικαίου καὶ φανεροῦ πολὺ μάχλον ποιεῖσθαι.Itidem ἐν τῷ φανερῷ quidam interpret. Apertè, in hoc Thucydidis loco,ἐπειδή γε ἐν φανερῷ ἔδεξαν ἐπιμοι ὄντες ἀμυνεῖσθαι.Affertur alioqui ex Xenophonte, ἐν τῷ φανερῷ εἶ pro Esse in propatulo. Illud autem tertiũ G εἰς τὸ φανερὸν aliquoties occurrit apud Thucydidem: & interdum quidem pro Palàm, nonnunquam verò pro in propatulo. Aliquando & pro In apertum.Ex Xenophonte quidem certè affertur pro Propalam.Φανερὰ οὐσία,Bona immobilia, in vulg. lex.Ad verbum Manifesta bona,seu Manifestæ facultates. ‖Φανερὸς, Clarus,Celebris,Illustris.X. Pæd. 7,ἐν πόλει τῇ μεγίστῃ καὶ φανερῶν.Et Synesius φανερώτατον ἄνδρα vocauit Illustrissimum virum.

COMP. Φανερόμισος ET Φανερόφιλος, Aristoteli Eti H cõn lib.4,Qui palàm odit,& Qui palàm amat.

ADVERB.Φανερῶς,Manifestè,Apertè,Palàm. Æschines.φανερῶς δή που ἀξελεῖν οὐ μόνον ψευδῆ λέγοντες. Cic.apud Platonem vertit Palàm,vt videbis p.30 mei lexici Ciceroniani.

VERB. Φανερόω,ῶ,Manifestum facio,Patefacio,Palàm facio,Declaro.Sed huius verbi rarus est apud veteres scriptores vsus,si bene memini:at in Testamẽti nouis scriptis frequenter occurrit,ac præsertim vox passiua. Ioann.2,ἐφανέρωσε τὴν δόξαν αὐτοῦ.Et cap.7, φανέρωσον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ.Ad Rom.cap.1,ὁ γὰρ θεὸς αὐτοῖς ἐφανέρωσε.Passiuæ autẽ vocis Φανερόομαι, (i.Manifestus fio, Patefio,)exempla:vt Marci cap.4,οὐ γὰρ ἐστί τι κρυπτὸν ὃ ἐὰν μὴ φανερωθῇ.Et cap.16,ἐστὶν δὲ αὐτῷ θαυμαστὸν ἐφανερώθη ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ.Ioann.9,ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ.Ad Rom.3,νυνὶ δὲ χωρὶς νόμου δικαιοσύνη θεοῦ πεφανέρωται.Sed apud eundem,2 ad Cor.cap.5,v.10,τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, redditur [redacted]

Φαίνης,ητος,ὁ,Sol,ex eo quòd φαίνεται νέος.quotidie, id est, nouus apparet.Ita quidam ex Macrobio.Alii autem ex Orpheo Amorẽ ita dictum tradiderunt,quòd ex Chao primus apparuerit.Meminit & Lactantius.Plura de hac voce habes apud Greg.Gyraldũ.Sed & Suidas alia quædam περὶ τοῦ φαίνητος commemorat,ἐκ τῶν Ὀρφικῶν petita. Huius autem nominis formam sequitur VERBVM Φαινηπάω,ῶ,quod signif.Apparere volo, Budæo interprete,qui tamen autorem non profert. At v.l. habent Φαινηποῦντες pro Patefaciẽtes,ex Eusebii Historia ecclesiastica.

C. Ἀειφανής,Semper apparens,Semper conspicuus.ἀειφανεῖς ἀστέρες,Stellæ quæ semper apparent,Stellæ quæ nunquam occidunt,vt vrsa.Bud.ex Basilio.

C. Ἀκροφανής, q. d. In summo apparens.Ex Nonno affertur ἀκροφανὴς ἠώς pro Per summa lucens,vel Summo diluculo apparens. Ego existimo ἀκροφανὴς vocari Quæ per iuga summa lucet, seu Quæ in summo tantùm lucet,i.in superficie:id est,velut superficiariam quandam ac non plenam lucem habens.Aut certè(& quidem potius) Apparere incipiens & exoriri.q.d.Primò apparẽs, Primum tempus suæ apparitionis habens.vt videlicet ἄκρον hic significet quod in ἀκρόνυχος.

E C. Ἀλλοφανής, Qui alius & diuersus apparet.In v.l.Qui alienus & externus videtur,Diuersus,ex Nonno.

C. Ἀμφιφανής,Vndique apparens,seu conspicuus,Eurip.Ἀμφιφανέα,ἄστρα,Hesych.

C. Ἀφανής,έος,ὁ καὶ ή,propriè idem quod ἄφαντος, de quo paulo antè dictũ fuit.& qualis vsus est hui⁹in illo Lucæ loco, talis illius in hoc Plut.in Amat.narrationibus,πάθημα ἀφανὲς ἐγένετο,εἶπε δίχα κατάδικος ἑαυτὸν,εἶπε φυγὰς ἀπελθὼν ἐκ τῆς Βοιωτίας.vbi Politianus vertit,Ex omniũ sese oculis abstulit.Necnon in isto Herodiani,lib. 1, de Ganymede,ἔνθα καὶ τὸν Γανυμήδη ἁρπαδέντα ἀφανῆ γενέσθαι λόγος,αἰθελκόντων αὐτὸν τῶν ἀδελφοῦ καὶ ἑταίρου. Dico autem eundem esse his in locis vsum τῶν ἀφανῆς, qui est τοῦ ἄφαντος suprà,quod eandem aliquatenus interpretationem admittat.(perperam enim Polit. ἀφανῆ γενέσθαι vertit Vita orbatum esse) quum alioqui possit aliquis dici γίνεσθαι ἀφανής,nostri respectu,seu oculorũ nostrorum,non quòd eius corpus tale sit vt fallat oculos.Vnde fit vt Cicero apud Platonem ἀφανῆ γενέσθαι verterit simpliciter,A nullo videri :& ei oppositum, φανερὸν γενέσθαι,videri.vt te docebit p. 10 mei lexici Cicer. Idem Plato dixit,ἑαυτὸν ἔσχεν ἀφανῆ,de eo qui clam fugam arripuerat. Denique quicquid cernere definimus,etiamsi tale non sit vt cerni nequeat,ἀφανὲς vocatur. vnde & quod amissum est,dicunt ἀφανές.Synes.καὶ οὐδὲν ἀξιοῖ τοῦδε τῆς ναυαγίας ὠφελεῖσθαι τῆς πτησάσης ἀφανὲς τὸ συμβόλαιον.

Ἀφανής,Ab aspectu nostro remotus, Oculos fallens, Occultus,Latens,Obscurus. Cui opponitur καταφανής, vel φανερός.Xen.Pæd.3,εἰ μὴν Ἀσσύριοι οὗτοι ἐς ἐρατοσθένους ὅσον ὥσπερ εἴρηται,ἐν τοιούτῳ φρουρίῳ μὴ,κατὰ φανὲς δὲ ὁ δὴ Κῦρος,ὡς ἐδύνατο ἐν ἀφανεστάτῳ.Aristotel. Ethic. 2, δεῖ γὰρ τοῦτο τοῦ ἀφανοῦς τοῖς φανεροῖς μαρτυρίοις, χρῆσθαι. Vbi ἀφανῆ sunt obscura,occulta, sicut φανερά, manifesta. (at quomodo hæc duo inter se itidem opposita, reddiderit apud Platonem Cicero,dictum paulo antè fuit)

Thucyd.lib.1,καὶ εἰ μὴ ἀφανεῖς τοῦ ὅπως πολέμου πολὺ ἔλασσον. Idem dixit τὰ ἀφανὲς τῶν καταφρονήσεων, incertũ successũ. Et ἐν ἀφανεῖ κεῖται,In incerto situm est, seu in obscuro, Incertum est.(At verò ἐν ἀφανεῖ πυθόμενα κείσθω redditur, Sileatur nomen.nam latet quod siletur)Dicunt & ἐκ τῶν ἀφανοῦς pro Latenter,Clanculum.

Ἀφανής,Obscurus,Ignobilis. Philo De vita M.lib.1, φυσῶσι καὶ πνέουσι μεγάλα, κατὰ λαζονεύομενοι τῶν ἀφανεστέρων.

Ἀφανῶς,aduerb.Ita vt non appareat, Occultè, Obscurè, B Clanculum. (VNDE EST ἄφνω quod signif.Ex improuiso,Subitò,Repentè, seu Derepente. quoniam repentina sunt quæ ex occulto nobis aduenium.Dem. in Mid.ἀλλ' ἃ μὲν αὐτὸς ἄφνω τὸν λογισμὸν φθάσας ἐξαχθῆ ποιῆσαι. Redditur etiam Ex insperato,seu Insperatò. quum alioqui ἀπροσδοκήτως,quod potius habet hanc significationem,ei additum reperiatur, cum apud alios tum apud Plutarchum:item μηδενὸς προσδοκῶντος.Eadẽ signif.habet ADVERB.Ἄφνης(quod factum esse ex ἄφνω,planè persuasum mihi est) VNDE Ἀφνίδιος,ία,ὸν καὶ ή,Repentinus,Subitus,Improuisus,vel Ex improuiso adueniens.Thuc.2,τὸ ἀφνίδιον καὶ ἀπροσδόκητον,Quod repentinum est & inexpectatum.vel, Quod repentè & præter expectationem euenit.ἀφνίδιος δ' ἐπνοια, Gal. ad Glauc.1,Repentè contingens spirãdi difficultas.Thuc. vlt.libro,προσβαλόντες τῇ Ἐάσῳ ἀφνίδιοι,repentini, pro repenté.id est ἀφνίδιοι pro ἀφνιδίως. vt dicitur, Vespertinus aduenit,pro vespere. ‖Ἀφνίδιον,substantiuè positum.Lucianus,προσῆν μὲν ἐπὶ τὴν Ἐάσῳ ἀφνίδιον. ‖Ponitur & aduerbialiter. Plutarch. in Numa, D ἀφνίδιον ὀπτεδείξαι τὸν οἶκον ὑπὸ πάντων πλήρη πολυτελῶν,id est,repentè ostendisse. ITEM Ἀφνιδίως, Aduerb. Repentè.idem quod ἄφνης. DICITVR & Ἐξάφνης pro ἄφνης.Il.φ,— τὸ δὲ φλέγει ἀκάμαντα πῦρ Ὀρμενον ἐξάφνης.Vtitur & Xenophon,in loco quem mox citabo in Ἐξαπίναιος post Ἐξαπίνης. ET ADIECT.Ἐξαφνίδιος,sicut ἀφνίδιος ab Ἄφνης.vt ἐξαφνίδιος χαλῶ,repentè superueniens. Legitur PRAETEREA Ἐξαπίνης,apud poetas præsertim , pro ἐξάφνης. Hom. Il. ο,Ἐλθόντ' ἐξαπίνης σημαίνοντος οὐ παρεόντος. ‖ Hinc adiectiuum E NOMEN Ἐξαπίναιος,Repentinus.quo vtitur Xenophõ De equestri arte,ὁ,τι δ' αὖ ἐξάφνης σημήνῃ, θυμοειδὴς ἵππος, ὥσπερ αὐτῶν παρέχει τὰ ἐξαπίναια καὶ θεάματα καὶ ἀκούσματα.id est,Quæ repente & ex improuiso cernũtur ac audiuntur.Ad verbum Repentinæ auditiones. Obseruandum autem Xenophontem,licet diceret ἐξαπίναια, noluisse dicere ἐξαπίνης,quòd esset ποιητικώτερον. ‖Hinc & ADVERB.Ἐξαπιναίως Repentè, apud eundem eodem libro,οὐ δεῖ ἐξαπιναίως σπᾶν.Vtitur & Thucydides. F Cæterùm ἐξάφνης fieri ex ἐξαπίνης mutata tenui in aspiratam,factáque vocalis ι metathesi,non ignoro scripsisse nonnullos:ac certè mihi quoque quædam huiusmodi mutationes hanc redderent verisimilem,nisi haberemus Ἄφνω quod ex ἀφανῶς deductum esse, fatentur ipsi quoque. Esse autem vicissim ex ἄφνω verisimilem aduerbii ἄφνης deductionem,nemo,vt opinor, negauerit. Quare illi Ἐξαπίνης,tanquam facto ex composito Ἐξάφνης,posteriorem locum dandum esse censui:præsertim etiam quum non Ἀπίνης & Ἐξαπίνης, sicut ἄφνης & ἐξάφνης,sed tantùm Ἐξαπίνης dicatur(quod G quidem sciam.)

Ἀφανίζω,(q.d.Ab aspectu remoueo, E conspectu Aufero, Tollo ex oculis.vt dixit Horatius Sublatam ex oculis. vnde ἠφάνισεν ἑαυτὸν apud Aristoph.dictũ de eo qui nusquam cõparet)Aboleo aliquid ita vt ne vestigia quidẽ eius vlla cernantur. At B.interpr.Exolefacio,Deleo, Extinguo,Perimo.Item Euanidum reddo.vt in hoc loco Philonis De mundo.μέχρις οὗ ἡ αἰθέριος τῇ μνήμῃ τὸν τόπον λεανάσασα λήθῃ ἀμυδρὸν ἐργάσῃ,ἢ παντελῶς ἀφανίσῃ, quoadusque obliuio memoriæ aduersaria formam ipsam vel exoletam reddat interlinendo,vel prorsus euanidam. Vertit autem & Perimo prorsus apud Isocr. ὧν ἡ τοῦ χρόνος ἠφάνισε.Sed possumus etiam (& quidem ex Cicerone)reddere,Peremit & deleuit omnino,vel Extinxit & funditus deleuit. (At cum accus.δίκλω apud Aristoph.redditur vel Deleo,vel Oblitero,vel Induco, aut Circumduco)Quod autem frequens est apud eundẽ Isocr.ἀφανίζειν ἐξ ἀνθρώπων quidã interpr.Delere ex hominum memoria. Apud Aristoph.τὰς μούσας ἀφανίζειν exponitur Musas labefactare, Vitiare, Peruertere. Apud Plut.pro Occultare,vbi καταρύβδειν & ἀφανίζειν cõiũgit.Ad quã occultandi significationem pertinet ἀφανίζειν τινὰ διαθήκην pro Celare testamentum,Supprimere,Auertere.cui opponitur ἐμφανῆ ποιεῖν, vt scribit B. qui & ἀποφαίνω huic ἀφανίζω opponi docet apud Demosth.dici enim ἀφανίζειν ab eo quum res non eduntur,sed amouentur occultantúrque,& quũ nihil in acceptum fertur.‖Quod autem legimus Matth.c.6,ἀφανίζουσι γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν,reddit vet. interpr. Exterminãt enim facies suas:Hieronym⁹,Demoliũtur:Hilarius autẽ,Cõficiunt:(& Chrysost. exp.διὰ φθείρουσι καὶ ἀπολλύουσι)sed minimè dubium est quin aptius reddatur Obscurant:vt intelligamus eos obscurare facies suas, id est earum nitorem. Dico autem earum nitorem, respiciens ad illud Horatii, Me pinguem & nitidum bene curata cute vises.Nec tamen talem nitorem in singulorum facie fuisse existimandum est:sed perinde est ac si dicerentur,Si quid nitoris insit faciei,eum obscurant, accersito quodam squalore,aliisve modis obscurant ac veluti delent:volúntque sibi squalidam & horridam quodam modo esse faciem, ac denique talẽ quæ ipsorũ iciunia testetur hominibus. P. Ἀφανίζομαι,Ab Aspectu remoueor, &c. sequendo significationes datas act. voci. Sed quũ ἀφανίζειν ἐξ ἀνθρώπων sumatur pro Tollere è medio,vel magis ad verbũ,Delere ex hominibus,(seu, ex hominũ memoria,vt quidam interpr.)passiuũ ἀφανίζεσθαι cũ eadẽ illa adiectione,ponitur etiã simpliciter pro Ex hominum oculis auferri. Atque adeo apud Plut. ἐξ ἀνθρώπων ἠφανίσθη,redditur A conspectu hominum euanuit.Bud.tamen apud Philostr.ἠφανίσθη exp. non Euanuit,sed Disparuit.At verò ἀφανισθεὶς ὑποφύρεις in v. l.ex Platone pro Exterminatus extra fines. VERBALIA Ἀφανισμὸς ET Ἀφάνισις,Ipsa actio remouendi ex oculis,& reddendi euanidum,item tollendi è medio &c.sequendo significationes datas verbo Ἀφανίζειν.In v.l. E medio sublatio,Abolitio,Interitus. Apud Aristoph.ἀφάνισις τῆς δίκης,Circũductio,vel Obliteratio,sequendo significationes datas verbo ἀφανίζειν cum accus. δίκλω. Sed interdũ dicuntur hæc verbalia de eo qui disparuit, seu euanuit.Aristor.in Probl.de Hercule,ἡ τοῦ τῆς ἀφανίσεως ἐν Οἴτῃ τοῦ ἑλκῶν ἄκφισις γλυκυθύμ.Apud Plut.autem Symp.4, ἀφανισμὸ τῆς σελήνης,quando luna non apparet.ITEM Ἀφανιστὴς ET Ἀφανιστικός.Est autem Ἀφανιστὴς, Qui ab aspectu remouet, Qui exolefacit, & euanidum reddit, Qui tollit è medio, &c.Deletor. At Ἀφανιστικὸς, Qui vim habet exolefaciendi,vel tollendi è medio,&c.

C. Τηλεφανής,Qui procul apparet,seu conspicitur, Procul dissitus,Longinquus.Aristoph.Nub. τηλεφανεῖς σκοπὰς ἀφορώμεθα.Redditur Procul lucens.

C. Ψευδοφανής,Mẽdaci luce splendens,Emẽtita luce splendens,seu adulterina,vt luna. In v.l.

C. ΑΝΑφαίνω,Manifesto,Ostẽdo,Exhibeo,Edo.Il.α,—Δαναοῖσι θεοπρόπιας ἀναφαίνεις,i.manifestas reddis,alioqui obscuras.Sic Od.δ,Μὴ μὲν πρὶν Ὀδυσῆα μετὰ Τρώεσσ' ἀναφῶναι.i.δείξαι,inquit Eustath. ostendere. & Il. υ,Δὴ τότε γε πρέηστ.δῶν ἀρετὰ τοῦ ἀναφάνων. Apud Lucianum pro Exhibeo,Edo,vt ait Budæus.

Ἀναφαίνειν γῆν τινα,Terrã aliquã discooperire, vt Galli loquuntur,sicut & Bud.annot. Act. Apost.c.21,ἀναφάνοντες δὲ τὴν Κύπρον,Quũ autẽ cernere Cyprũ cœpissemus.vel,Quũ Cyprus nobis in conspectu esse cœpisset. Huic opponitur ὑποκρύπτω,ex eodem metaphoræ genere sumptum.

H P. Ἀναφαίνομαι,Appareo,Conspicuus fio, Manifestus reddor,Comperior.Hom.Il.ρ,— ἡμῖν δ' αὖτ' ἀναφαίνεται αἰπὺς ὄλεθρος.Aor.medius ἀνεπέφηνε pro Apparuit, Visum est. Luc.Et ἀνεπέφηνα pro Compertus sum,apud Platonem in Apologia,οὔτε ὁμνὺς ὄπ ὀνομάζων ἄλλους θεοὺς ἀνεπέφηνα. Plato De rep.lib.1,ὁ μὲν δίκαιος ἡμῖν ἀνεπέφανται ὢν ἀγαθός,Iustus nobis compertus est vir esse bonus. Sic & apud Xenophontem cum participio itidem, ἀναφαίνομαι ἔχων. Sic & in Pædia, νῦν ἀναφανόμεθα

στοσωμένοι. Et in alio loco eiusdē, αὐπίκα οὐδεμίαν ἔχοντες ἰσχὺν αὐαφανούμεθα. Apud Platonem De leg. αὖ αὐαφανῆ δόξῃν exponitur Si deprehensus fuerit patrare. Ego autem mallem exponere, Si manifestò deprehēsus fuerit. Dicit etiam Xenophon, ὃν ἐρημίᾳ φίλων αὐαφανῆναι, pro Esse in manifesta solitudine amicorum. ita enim redde re placet infinitiuum αὐαφανῆναι, quoniam per Comperiri vix puto satis commodè verti. Videntur autem mihi Latini habere quædam loquendi genera per nomen Manifestus, apta exprimendis nonnullis locis, in quibus Græci verbo αὐαφαίνομαι vtuntur, vt, ὀκεῖνος αὐαφαίνεται ψευδόμενος, planè respondere puto huic Latinæ dicendi formulæ, Manifestus est mendacii. Dicitur & Manifestū tenere mendacii, à Plauto. Cicero Verrina 4, Manifestis in rebus hominem iam teneri videbitis. Illud autem Platonis, αὖ αὐαφανῆ δρῶν, dixi vertendum mihi videri Si manifesto deprehēsus fuerit. quæ loquu tio est Ciceroniana, & propriam significationem verbi ac primam exprimit, ob additum aduerbium Manifestó. Quod autem dicit Xenophon, αὐαφανόμεθα στεσωμένοι, verti possit commodè, vt opinor, Manifestam salutem adepti sumus. aut Certam salutem adepti sumus. Et quod dixit Ouidius, in epistola Sapphûs. — fies manifestus Apollo, id Græcè optimè reddatur, αὐαφανῆ ὢν Ἀπόλλων. Item quod idem 1 Am. El. 4, fiam manifest amator: ita, αὐαφανοῦμαι ἐρῶν.

Ἀναφαίνεσθαι & κατακαλύπτεσθαι à Platone opponuntur in Timæo: vbi Cicero participium αὐαφανόμενοι reddit Emersi. quod enim Plato dicit, ἡμῶν τε κατεχόντων οὓς πνιγμοὺς ἕκαστοι καταπαλύπτοντες, καὶ πάλιν αὐαφανόμενοι φόβους καὶ σημεῖα &c. Cicero vertit, Quibúsque temporibus à nostro aspectu obliteſcant, rursúsque emersi terrorem incutiant. Theodorus autem Gaza quod ipse M. Tullius in Catone maiore dixerat, Alterum ille extitisset lumē ciuitatis, reddidit, ἕτερον αὖ φίλτρον ὀκεῖνος τῆς πόλεως αὐεφαίνη.

Ἀναφανδόν, aduerbium, Manifestò, Palam, Propalam. Legitur apud Lucianum. Vtitur & Plutarchus in Alcibiade, ἀκούοντες αὐαφανδὸν λεγόντων. Hom. pro αὐαφανδὸν dicit ETIAM Ἀναφανδὰ quod est veluti aduerbiale nomē in plurali numero: Od. γ. Οὐ γὰρπω ἴδ' ἐν ὧδε θεοὺς αὐαφανδὰ φιλοῦντας. Et Od. λ, κρυφδὸν & αὐαφανδὰ opponit. Per syncopen autem DICITVR Ἀμφαδόν, eadem significatione, vt Od. ξ, ἢ ἀμφαδόν, ἠὲ κρυφηδόν, aut palam aut clam. ITEM Ἀμφαδὰ apud Nonnum, vt αὐαφανδὰ pro αὐαφανδόν, in loco quem modò protuli. (quod ἀμφαδὰ est & nomen adiect. plurale neutrum, pro Manifesta Homero) SED ET Ἀμφαδίῳ apud Hom. pro eodem. Est verò & NOMEN Ἀμφάδιος, pro Manifestus, oppositum habens κρυπτάδιος. At verò ab illo Ἀμφαδὸν seu potius Ἀμφαδὰ, est VERB. Ἐπαμφάδησε pro Circunspexit, Admiratus est. Hesych.

C. ΑΠΟφαίνω, Ostendo, Demonstro, Declaro, Palam facio. Thuc. lib. 3, p. 104 meæ editionis, ὡς δὲ ὑμεῖς μᾶλλόν τι ἡδυκήκατε τοῖς Ἕλλησι, καὶ ἀξιώτεροί ἐστε πάσης ζημίας, τοῦ ἐσόμεθα ἀποφαίνειν, conabimur demonstrare, vel declarare, seu palam facere. Isæus in sua πρὸς Ξέναινετον oratione, οὔτω καὶ τούτους καθ' ἑν τοῦτον ἀποφαίνεται, αὐτὸ ἀξιοῦν δικαιοῦσθαι, καὶ μὴ πρὸς δίκης &c. id est (vt Budæus vertit) Ita & istos oportebat vnumquodque horum demonstrantes, ita demum postulare vt ad vindicandum admitterentur. Non malè autem, sed rectius etiam fortasse dixerimus hîc Probantes: itidémque Probās pro ἀποφαίνων, in isto Vesparum Aristoph. loco, Ἀλλ' αὐτῷ μοι τῷ δουλείαν οὐκ ἀποφαίνων ἀποκνάεις. Interdum verò commodè reddi videtur verbo Indicare: vt quum dicit Thucyd. libro 4, pag. 148, μᾶλλον δὲ καθαιρετέω ὧν αὐ αὐτὸς ἀποφαίνῃ πολεμίων, (pro πολεμίων οἷς ἂν αὐτὸς ἀποφαίνῃ) Euersorem hostium quos ille indicauerit. Vbi tamen possis etiam reddere Ostenderit. At Valla reddidit, Destructorem hostium quos ipse denuntiasset. Sæpe autem participio iungitur, & quidem in illa demonstrandi significatione, seu declarandi, vel palam faciendi, aut etiam probandi. Aristoph. in Pluto, - κἀν μοῦ ἀποφῇνω μόνον Ἀγαθὼν ἀπάντων οὖσαν αὐπαν ἐμέ. Thucyd. lib. 2, pag. 53, ἀπέφαινε δ' ἔχον τὸ ἄγαλμα πωταεόκοιπα πάλαιπα ταλαμὸν χρυσῖν ἀπέφθου, καὶ πρὸς αὐεμαρεπὴν ἔῃ ἄπαν, declarabat. Valla tamen reddidit Affirmabat. sicut ἀποφαίνω vertit Pronuntio, in hoc eiusdem libri loco: ἐγὼ δὲ ἀποφαίνω, δύο μερῶν τοῦ ἐς χρῆσιν φανερῶν, τῆς καὶ θαλάσσης, τὸ ἑτέρου ὑμᾶς πάντας κυριωτάτους ὄντας, (vbi certè vel Pronuntio vel Affirmo videtur tolerabilis reddi, quàm in proximè præcedente loco: tunc autem erit pro ἀποφαίνομαι) Sed iungitur & infinitiuo à Plutarcho. Quam constructionem habet apud eundem Thucydidem, & quidem in loco vicino ei quem modò protuli ex eius libro 2, pag. 53, ἀπέφαινε δ' ἔχον τὸ ἄγαλμα &c. Paucis enim interiectis subiungit, ὁπλίτας δὲ τεῖς χιλίους καὶ μυρίους ἔῃ, αὖθι τοῦ ἐν τῇς φρουρείοις καὶ τοῦ παρ' ἔπαλξιν ὀξακισχιλίων καὶ μυρίων, (ποτοῦπι δ' ἐφύλασσον &c.) ἱππέας δ' ἀπέφαινε ὀξακοσίους καὶ χιλίους, ξὺν ἱπποτοξόταις, ὀξακοσίους δὲ &c. nec enim dubito quin verbum ἀπέφαινε ex sequentibus sumptum, iungi & cum illo superiore ἔῃ debeat, sicut hìc infinitiuus vicissim illinc ad hæc sequentia trāsferri. ‖ Ἀποφαίνειν aliquam indicandi significationem habere videtur & cum accusatiuo οὐσίαν. Exponit autem Budæus ἀποφαίνειν τὴν οὐσίαν, Dare commentarium seu indicem bonorum, quod Inuentarium appellant. Et addit, esse enim ἀποφαίνειν, Exhibere. vnde ἀποφαίνειν τὴν διαθήκην, Exhibere & proferre tabulas testamenti, apud Lysiam. Idem alibi ἀποφαίνειν τὴν διαθήκην esse ait Edere testamentum & exhibere, hoc est φανεροποιεῖν. Sic autem ἀποφαίνοισι reddit Exhibēt in hoc Demosthen. loco, ἔργον μὴν οὐδὲν ἀποφαίνοισι τοῖς χρήμασι, Nullum exhibent fœnus, Nullum quæstum pecuniarū referunt. Apud eundem, ἐνδεκα μναῖς τ' ἐνιαυτὸν ἀπέφηνε, In orationes retulit, Acceptas tutelæ retulit. Vnde ait ἀποφαίνειν esse verbum ad rationes tutelares pertinens. Vide p. 291, vbi scribit etiam, poni λογίζεσθαι pro hoc ἀποφαίνειν cui etiam opponi videbis ἀφανίζειν. ‖ Ἀποφαίνειν, Reuelare, Deferre, Crimen obiicere, vt exponit idem apud Lysiam: addens, ἀποφαίνειν accipi etiam pro Tradere iudicibus, quasi criminum reos, quasique statim damnandos illis obiicere. In v.l. ex Xenoph. ἀποφαίνειν εἰς τὸ κοινόν. Et ex Platone De leg. ἀποφαίνειν πρὸς τὸ δημόσιον, deferre rem ad populum. ‖ Ἀποφαίνειν accipitur etiam pro Efficere, Reddere. vt πλουσίους ἐκ πενήτων ἀποφαίνειν, Luc. Diuites ex pauperibus efficere. Id est, Efficere diuites qui antea pauperes fuerāt. Alia autem exempla Budæus habet p. 291, præter quæ tibi multa passim occurrent. Existimo porrò ἀποφαίνειν in huiusmodi quoque locis quandam exhibēdi significationem habere: vt videlicet sonet ἀποφαίνειν τι, quasi dicas Effectā exhibere rem quam piam.

P. Ἀποφαίνομαι, passiua significatione Ostendor, Demonstror, Declaror. Dinarch. τὸν δὲ καταπλουτοῦντα τοῦτον καὶ Σκιρῶνα (ὀξάζομαι γὰρ) οὐχ εἷς ἀνὴρ, ἀλλὰ πᾶσα ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου ἐξαλλοτριωσασα ἀποπέφαται χρήματα ἔχειν καθ' ὑμῶν, καὶ ὡς ἀποπέφαται μιαιφονῶν καὶ δωροδοκῶν κατ' τῆς πόλεως, καὶ τοῦτο ἐξελελέγκται, τοῦτον οὐ τιμωρησάμενοι, τοῦ δ' εἰσιόντος τοῖς ἄλλοις; vbi ἀποπέφαται, esse ἀπὸ τοῦ Ἀποφαίνομαι; Budæus scribit, posterius ἀπὸ τοῦ Ἀποφαίνω, τὸ ἀποδείκνυμι. Sed hoc ita intelligamus necesse est, esse posterius illud ἀποπέφαται, à passiuo Ἀποφαίνομαι, sequente illam actiui Ἀποφαίνω significationem qua ponitur pro ἀποδείκνυμι. Exponit autem ἀποπέφαται in illo Dinarchi loco, Probatus est, Conuictus est. (Cui locoaddere istum eiusdem possumus, ἐπειδὴ οὗτος ἀποπέφαται ἔτι καὶ πάλαι τὰ ἔχων χρυσίον. nec non istum ex oratione in Aristogitonem, τοῦ δεῖ τὸ μὴ ἀποφαίνειν τὴν βουλὴν τοὺς εἰληφότας τὰ χρήματα, φαίνεσθε ἀγωνιῶντες, τὸ δὲ τιμωρεῖσθαι τοὺς ἀποπεφασμένους ἐλπίς; vbi tamen ἀποπεφασμένοι dicuntur simpliciter Conuicti, si sequamur significationem quæ data fuit verbo ἀποφαίνειν, dicto itidem πρὸς τῆς βουλῆς.) Et addit, τὰ ἀποπεφασμένα dici Quæ probata sunt, Demonstrata, Comperta. Item τὰ κατ' Δημοσθένους ἀποπεφασμένα χρήματα vocare Dinarchum pecunias quas accepisse Demosthenem compertum sit. Hinc ADVERB. Ἀποπεφασμένως, (q. d. Compertè) Manifestè, Apertè, Palam. Demosthenes in Neæram, ὁπόταν αὐτὸν τῇ ἀγορᾷ πωλῶσί τι ἀποπεφασμένως. Est

alioqui Ἀποφαίνομαι in actiua significatione vsicatius. A Pro Declaro seu Explico, in v.l. ex Aristoph. πυπὶ γὰρ ἔμοιγ' ἀπόφηναι. Et ex Xenoph. ἀποφαίνομαι τὸν λογισμόν. Sæpe autem iungitur accusatiuo γνώμην. Verùm ponitur ἀποφαίνομαι τινὶ γνώμην, non simpliciter pro Declaro sententiam meam, seu Ostendo sententiam meā, (quod genus loquendi extat apud Terētium) sed Profero palàm meam sententiam, atque adeo pronuntio. Xenoph. Pæd. 4, πῶς τινὶ γνώμην περὶ αὐτῶν ἀποφαῦμαι. Idem, οὐδὲ ἀποφαίνεσθαι τινὶ γνώμην περὶ οὐδενός. quæ Budæus vertit, Nec de quoquam sententiam suam prodere atque efferre, addens eum ἀποδείκνυσθαι τινὶ γνώμην pro eodem dixisse. (Obserua autem hoc quoque genus loquendi ἀποδείκνυσθαι τινὶ γνώμην respondens ad verbum illi Terentiano, Ostendere suam sententiam, sed significantius & ipsum) Exponitur autem ἀποφαίνεσθαι τινὶ γνώμην etiam Dicere sententiam. (At de ἀποφαίνομαι τινὶ δίαιταν dicam infrà) Cæterùm vt Pronuntiare dicunt Latini sine adiectione etiam, (& quidem sæpius) sic Græci ἀποφαίνεσθαι. Isocr. Panath. μὴ φεύγετε τοὺς ἀποφαίνεσθαι περὶ ὧν οὐκ ἴστασι. Xenoph. Πρόδικος ὡσαύτως περὶ τῆς ἀρετῆς ἀποφαίνεται. Et cum infinitiuo, vt apud Chrysost. πάσης ἀρετῆς ἀφορμὴ ἔῃ τὴν τοῦ σεσυλημένου ἀποφαίνεται. (Sed in hoc loco aliisque huiusmodi ἀποφαίνεσθαι redditur etiam Affirmare) A Budæo exponitur ὑποπτέυδρος, Pro sententia constituens, apud Plut. ὑποπτέυδρος facientem minus quàm ἀποφαινόμενος, vt videbis pag. 189 & 190. Idem pag. 479 tradit ἀποφαίνεσθαι & δογματίζειν dici qui aliquid ponunt & statuunt, ex Laertio. Tradit verò esse & verbum dialecticum pro Enuntiare. vnde ἀπόφανσιν & ἀποφαντικὸν λόγον dici ab Aristotele in libro περὶ ἑρμηνείας. Sed pag. 293, licet ἀποφαίνεσθαι dicat esse Censere & Sententiam ferre, in loco tamen Demosthenis quem subiungit, non simpliciter ponitur, sed cum accusat. δίαιταν, in priore quidem certè membri parte: videtur autem ἀπὸ τοῦ κοινοῦ & in posteriore repeti debere. Vertit porro ibi Arbitrium ferre.

Ἀπόφασις, εως, ἡ, ET Ἀπόφασις, Enuntiatio. Vt tamen redditur ἀποφαίνεσθαι, Pronuntiare, (ea significatione qua dicitur Pronuntiare de aliquare) sic ἀπόφασις reddere non dubitem & Pronuntiatio, sequens hunc Ciceronis locum in libello De fato, Quod quum ita sit, quid est cur non omnis pronuntiatio, aut vera aut falsa sit? Sed & Pronuntiatū ex eodem interpretor, quippe qui scribat Tuscul. quæst. libro 1, Omne pronuntiatum: (sic enim mihi in præsentia occurrit vt appellarem ἀξίωμα. vtar pòst alio, si inuenero melius) id ergo est pronuntiatum quod aut verum aut falsum esse dicitur. Quum igitur dicis, Miser M. Crassus, aut hoc dicis, Miser est M. Crassus, vt possit iudicari verum id falsúmne sit: aut nihil dicis omnino. Fateor alioqui eum multo frequentius enuntiationis appellatione vti cum alibi tum in illo opusculo De fato. & quidē dicens itidem in eius principio enuntiationes esse quæ Græci ἀξιώματα vocant. Quemadmodum autem & Pronuntiatio & Pronuntiatum ab eo dicitur, sic non solùm Enuntiatio, sed Enuntiatum quoque: veluti quū scribit, Nec si omne enuntiatum aut verum aut falsum est, &c. Nihil autem est aliud his in locis ἀξίωμα Ciceroni, à Stoicis hanc vocem sumenti, quàm quod Aristoteles ἀπόφανσιν appellat. Quæ autem Budæus hac de voce scribit, vide pagina 293. vbi non solùm Enuntiationem & Enuntiatum à Cicerone appellari ostendit, sed & Effatum: à Gellio autem & Proloquium. (At in vulg. lex. affertur ἀπόφασις pro affirmatione ex hoc loco Hermog. De inuentione lib. 2, ἐὰν ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως εἰς τὴν πίστιν καταστῇς. ὡς ὁ Δημοσθένης τὰ πεφῶτα κῶλα ἀπέφηνατο) Ibidem ἀπόφανσιν & pro sententia poni docet, cum ab aliis tum ab Hermogene. Ibidem, ἀπόφασις (inquit) dicitur ἡ ψῆφος δικαστικὴ & sententia iudicis, in Pandectis. Demosthenes, ὁ δὲ οὐδὲν ἤθελον τὴν ἀπόφασιν ἐπιήσατο. id est ἀπέφηνατο. Sed & pro dicto ac sententia breui poni à Plutarcho docet. Locis autem quos ex illo affert, addere hūc potes ex vita Publicolæ, ὁ Σόλων ἐξήνεγκε περὶ δὺο αἱρεσίας ἀπόφασιν πρὸς Κροῖσον.

[Erant etiam ἀποφάσεις (inquit pagina 191) quæ fieb an in curia Areopagi, hoc est rei quæsitæ probationes, παρὰ τὸ ἀποφαίνω. Antequam enim rei criminum postulati iudicibus damnandi vel absoluendi traderentur, curia Areopagi quæstionem criminum habebat, & reos tum demum iudicio tradebat cum prærogatiua quæstione & cum præiudicio suo. quod ita faciebant, quasi crimine plano facto per illam rei quæsitæ diligentiam. Id autem quomodo fieret, declarat ex quibusdam Dinarchi verbis, quæ ibi vide. ‖ Ἀπόφασις est etiam Index seu Commentarius: (quod vulgo Inuentarium vocant) quum dicitur ἀπόφασις τοῦ ὄντων, seu τῆς οὐσίας. vt docet pagina 91 & pagna 191, vbi & annotationem bonorum, necnon recensionem interpr. ‖ Ἀπόφασις & pro explicatione ac expositione, quæ & ἔξηγησις appellatur, ex Polybio in vulg. lex. Habet verò ἀπόφασις & alias significationes, sed ab ἀπόφημι deriuatum, vt suo docendum erit loco. Φάσις (inquit Budæus) & τοῦ φαῖ τὸ φαῖ dicta est & τοῦ φαῖ τὸ φαῖνειν. & ἀπόφασις similiter. Sed ἀπόφασις τοῦ τὸ ἀποφαίνεσθαι tantùm. SIC Ἔμφασις τοῦ τὸ ἐμφαίνεσθαι, ET Ἐμφατικὸς, quæ formari videntur à prima persona πέφασμαι & ἀπεπέφασμαι. vt μίασμα ἀπὸ τοῦ μεμίασμαι, & μολυσμὸς ἀπὸ τοῦ μεμόλυσμαι. quod & μεμόλυμμα vt μεμίαμμα dicitur.

Ἀπφατὸς, Enuntiatus, Pronūtiatus. (eodem modo quo ἀπόφασις redditur Enuntiatio & Pronuntiatio) Laertius in Zenone, ἀξίωμα ἐστὶ τὸ ἀποφατὸν ἢ καταφατὸν ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ, οἷον, ἡμέρα ἐστί. Vide ἀποφαντικὸς quod proximè sequitur.

Ἀποφαντικὸς, Enuntiatiuus, Pronuntiatiuus. ἀποφαντικὸς λόγος dicitur sermo perfectam sententiam ita continens, vt aut affirmationem aut negationem admittat. Cic. in Acad. Nempe fundamentum dialecticæ est, quo quid enuntiatur (id autem appellant ἀξίωμα, quod est quasi effatum) aut verum esse aut falsum. Effatum quasi ἀποφαντικὸν dixit. Aphthonius in Progymnas. περὶ γνώμης loquens, ἔστι δὲ τῆς γνώμης τὸ ἀποφαντικόν, ὡς τὸ, Δεῖ δὴ χρημάτων, καὶ αὖ δὺ χρημάτων οὐδὲν ὅτι ῥᾴδεσθαι τῶν δεόντων. id est Enuntiatiuum, vel Sententiosum potius. Hæc ex Budæo: cuius posteriorem interpretationem minimè probo, eam nimirum qua ἀποφαντικὸν reddit Sententiosum. quum enim loquatur Aphthonius περὶ γνώμης, id est de sententia, non satis aptè dicturus fuisse videtur, vnum sententiæ genus esse quod sit sententiosum. Sed potius ἀποφαντικὸν est quo pronuntiamus aliquid quod pro confesso haberi volumus. Quod autem ad illum Ciceronis locum attinet, obseruandum est pro ἀποφαντικὸν quo Budæus exponit illud Effatum, posse nos & ἀποφαντὸν dicere, ex illo Laertii loco quem in ἀποφαντὸς protuli, vbi itidem περὶ ἀξιώματος agi videmus. Hinc ADVERB. Ἀποφαντικῶς, Enuntiatiuè, Pronuntiatiuè, More eorum qui de re aliqua pronuntiant. At Budæus, sicut ἀποφαντικὸς, Sententiosus, in loco quem modò protuli, sic ἀποφαντικῶς, Sententiosè interpretatur in hoc Hermogenis de Critia oratore, ἔστι γὰρ σεμνὸς μὲν πρὸς τὴν ἀποφαντικῶς τοῦ Ἀποφῆνῃ, καὶ διηρθρῶς πρὸς ὄγκον, καὶ τὰ πολλὰ λέγων ἀποφαντικῶς. Sed vt de illius loci, sic & de huius interpretatione minimè illi assentior.

c. 2. Ἀνταποφαίνω, Vicissim ostendo, Contrà ostendo. Thucydides.

C. ΔΙΑφαίνω, pro διαδείκνυμι, si quidem Hesychio & Suidæ credimus. In qua expositione sonare videtur VERBVM Διαδείκνυμι, q.d. Interostendo. dando videlicet hìc præpositioni Inter, eum vsum quem habet in verbis Interluceo & Intermico, aliisque nonnullis huiusmodi. Bud. διαφαίνω affert ex Plut. pro Eluceo metaphoricè sumpto: dicente de Pompeio, καὶ τῷ νεαρῷ καὶ ἀνθοῦντι διέφαινεν ἄνθει ἡ ἀκμή, In vulgatis lex. καὶ κρεῖττον διαφαίνει τῆς ἐλπίδος. Inuenitur alioqui sæpius vox PASS. Διαφαίνομαι sonans Interluceo, & q.d. Interappareo, pro Inter alia appareo, & conspicuus sum. Homerus Iliad. θ, Ἐν καθαρῷ, ὅθι δὴ νεκύων διεφαίνετο χῶρος. vbi vide Eustathium. Vtitur autem alibi hoc verbo pro Transparens esse & translucens, seu perlucidum

Od.1, de vecte candente, — διεφάνετο δ' αὖτως, vbi idem ‖ le schol. exponit διεφάνειαν εἶχε πλὴν ὡς ἐξ αἴθρακώσεως. Sic autem & Aristot. in Probl. διαφανόμενον appellauit Perlucidum; loquens tamen de re quæ alio modò est perlucida: sect.23, διὰ τὸ χαλκίζον τῆς θαλάσσης λευκὸν φαίνεται, ἢ δι' ὃ τὸ μὲν διαφανόμενον, λευκὸν, τὸ δὲ μὴ διαφανόμενον, μέλαν; ἥπερ δὲ διαφαίνεται τὸ κινούμενον. Vide aliud exemplum sumptum ex eodem, in Διαφανὴς. Gaza apud eum διαφανόμενον vertit alicubi Quod trãspici potest. Sic δι' ὧν διαφαίνεται τὰ σώματα in loco quẽ ex Suida habes in Διαφανὴς. ‖ Alioqui διεφάνη in soluta oratione B sæpe pro Conspicuũ fuit, vel Conspicuum factũ est, In conspectũ venit, Visum est, vel Extitit, Cõpertum fuit. Philo De mũdo, loquens de insulis Rhodo & Delo, χρόνῳ δ' ὕστερον ἐλαπτόμενῃς πρίμα [τῆς θαλάσσης] κατ' ὀλίγον ἀνιείσουσαι διεφάνησαν. i. (Bud. interprete) Temporis interuallo existere sensim cœperunt & conspici, vtique mari sensim itidem subsidente. Opponuntur autem illa verba istis proximè præcedentibus, αὖται γὰρ τὸ μὲν παλαιὸν ἠφανισμένα, κατ' τῆς θαλάσσης ἐδεδύκεσαν ὀβπκυζόμεναι, id est, Olim mari submersæ & obrutæ non cernebantur. Thucyd. l.2, σῶμά τε αὐταρκὲς ὂν οὐδὲν διεφάνη τοῖς αὐτὸ ἰσόμενον τὲ ἀσθενείᾳ. Idem l.4, p.156, ἐξυσμένοις μὲ τῆς Ἀθηναίων δυνάμεως ὅθι ποιοῦσι ὅσα ὕστερον διεφανη. In v.l. διαφανέστατα τοῖς τὴν σωφρόσυνης pro Prudentia perspicuè excellentissima. In iisdem διαφαίνεται ἡ ὀσμὴ ex Dioscoride pro Sentitur odor.

Διάφανσις, VEL Διάφασις, q.d. Interlucentia. Item Transparentia. Redditur & Transpectus ex Lucretio. Quidã apud Cic. in epist. ad Att. lib.2, epist.2, διαφάνσεις seu διαφάσεις interpr. Interlucentias, ad verbum.

Διαφανὴς, έος, ὸ & ἡ, Perlucidus, Qui translucet, seu transparet. vt ab Aristoph. in Nubibus vocatur ὕαλος (id est vitrum) λίθος διαφανὴς. Aristot. De gen. anim. lib.5, ἐστὶ δὲ λευκὸν, διὰ τὸ τὸ μέλαν μὴ εἶ) διαφανές. αὐτὸ δὲ τοῦτ' ἐστὶ μέλαν, τὸ μὴ διαφαινόμενον. (vbi obserua & διαφαινόμενον pro eodem) Idẽ, ἔστι δ' ἡ πύπυτῶ μορίου κίνησις, ὄψεως, ἡ διαφανές, ἀλλ' οὐχ ἡ ὀσφρόν. Dicit autem & λεῖοτῆον de re eadem. Idem docet quid sit διαφανὲς σῶμα, in lib. περὶ αἰσθήσεως, & alibi. A Synesio διαφανὲς ὕδωρ opponitur πυρὶ πεφωλωμένῳ. Plut. λαμπρὸν & διαφανὴ coniunxit, loquens de iis quibus sordes detractæ sunt ab igni. Legimus porrò & διαφανῆ χιτώνια apud Suidam, qui tamen dicit ita E vocari οὐ τὰ λαμπρὰ, sed ἰσχνὰ, δι' ὧν διαφαίνεται τὰ σώματα τῶν γυναικῶν. Non dubium certè quin hæ vestes sint illæ ipsæ quas Varro appellauit vitreas, & quas Horatius Coas vocauit, scribens satyra 2 libri 1, Altera nil obstat Cois tibi. penè videre est Vt nudã, ne crure malo, ne sit pede turpi. De his & Tibullus ita, Illa gerat vestes tenues, quas fœmina Coa Texuit, auratas disposuitque vias. Vbi fortasse sunt tenues ita dictæ, vt ἰσχνὰ in loco Suidæ quem modò protuli. Existimantur autem bombycinæ fuisse hæ vestes: de quibus ita Plinius, lib. F 11, cap.23, Telas araneorum modo texunt, ad vestem luxúmque fœminarum, quæ bombycina appellantur. Prima eas redordiri rursusque texere inuenit in Ceo mulier Pamphyla Latoi filia: non fraudãda gloria excogitatæ rationis vt denudet fœminas vestis. Est autem obseruandus horum verborum consensus, postremorum inquam, cum illis Horatianis, Altera nil obstat Cois tibi: penè videre est Vt nudam. Sed & hoc simul animaduertendum est, sequendo illum Plinii locum, rectius legi Ceis apud Horatium, quàm Cois. Pro G quà tamen lectione faciunt vicissim hæc verba, quibus proximè sequens caput inchoat, Bombycas & in Co insula nasci tradunt &c. quum alioqui dixisset in principio capitis præcedentis, Quartum inter hæc genus est bombycum in Assyria prouenientes: & in huius itidem fine dicat, Assyria tamen bombyce adhuc fœminis cedimus. Cæterùm si illa χιτώνια διαφανῆ bombycina erant, meritò miretur aliquis quod dicit Suidas, οὐ τὰ λαμπρὰ, ac præsertim quum dixerit Propertius, Nec siqua Arrabio lucet bombyce puella. Cæterùm legitur & διαφανὴς κεκρύφαλος apud Synesium. Sonat alioqui διαφανὴς & simpliciter Perspicuus. ‖ Interdum pro Illustris, Celebris, Clarus. Bud. ex Plat. in Timæo, πόσῳ ὑμῶν ὁ Σόλων τῆς πόλεως ἡ δυνάμις εἰς ἅπαντας ἀνθρώπους ἐδόξετο διαφανής. Et ex Philopono in Proclum, 103, οἱ διαφανέστατοι τῶν φιλοσόφων. ADVERB. Διαφανῶς pro Perspicuè, Apertè, Manifestè. vt Thuc. l. 2, χρημάτων δὲ διαφανῶς ἐδωροῦτο ἀφθονία, Apertè incorruptissimus. Aut etiã, Planè incorruptissimus. At nomen SVBSTANT. Διαφάνεια, Perluciditas. vt διεφάνετο ab Eustath. dixi exponi διαφάνειαν εἶχε.

C. Ἐκφαίνω, In lucem edo, seu profero, Patefacio, Euulgo, Effero. Herodot. ἐκφῆναι ἐς ὑμέας. Bud. ἐκφαίνειν interpr. Edere, Effari & prodere quod occultum est & arcanũ: afferens hunc Gregorii locum, in quo ἐκφαίνειν opposuit τὸ κρύπτειν, in oratione περὶ ἀγίου πνεύματος, ita scribens, ὁρᾶς φωτισμοὶ κ' μέρος ἡμῖν ἐλλάμποντας, καὶ πάλιν θεολογίας ἱερὰ καὶ ἡμᾶς τηρεῖν ἄμεινον, μήτε ἀθρόως ἐκφαίνοντας, μήτε εἰς τέλος κρύπτοντας, i. Enarrantes confertim & effantes mysteria. Et ex Basil. in epist. ad Andronicum, ὁρᾶς ὅπως κύκλῳ πορεύομαι, ἐκεῖνα καὶ αὐτὰ δ' ὑδρὸς τὸν αἰσθάνεσθαι ἐκφαίνειν τῶν ὧν ποιούμεθα πρὸς λόγους. Ex Hesiodo affertur in v.l. ἐκ δέ τε πᾶσαι Φαῖνε βίλω, pro Vim totam exerebat. (perperam enim ibi scriptum est Exercebat) Et ex Plutarcho ἐκφαίνειν νίκην pro Portendere.

P. Ἐκφαίνομαι, In lucem edor, In lucem prodeo, Emergo. Item Appareo, Conspicuus sum. Hom. Od.κ, v.359, Οἱ δ' ἄμ' ἀϊσθήσαν ἀολλέες· οὐδέ τις αὐτῶν Ἐξεφάνη, Et nullus eorum apparuit. Id est, Et omnes disparuerunt. Idem Il.ν, v.278, Ἐνθ' ὅ, τε δειλὸς ἀνὴρ ὅστ' ἄλκιμος ἐξεφάνη. vbi Eustath. vult præpositionem ἐκ esse epitaticam. Apud eundem ἐκφαίνεσθαι Emicare, Il.τ, — ἐκ δέ οἱ ὄσσε δεινὼ ὑπὸ βλεφάρων ὡσεὶ στέλας ἐξεφάανθεν. (vt Iliad.α, — δεινὼ δέ οἱ ὄσσε φάανθεν. vbi perperam quidam interpret. Visi sunt, Conspecti sunt) Id est, oculi micuerunt sicut flamma. Vtor autem verbo Mico potius quàm alio, quòd dixerit Naso, Oculi micant igne, & Virgilius, Ignis micat oculis. Accipitur porro ἐκφαίνομαι & pro Exhibeor, à Xen. vt tradit Bud.

Ἔκφανσις, εως, ἡ, Patefactio, Euulgatio, Synes. epist.143, ἐπεὶ αὐ ἰσχυρά σοι φύοιτο μαπαίοια τῆς οὐ δεούσης ἐκφάνσεως. Ab Hesychio exponitur ἀπόδειξις. Bud. ab Areop. & Synesio vsurpari testatur pro expressione, & enarratione, ac significatione, notione. Eidem Areopagitæ ait & idem esse quod ἐκφαντεία, de quo mox. ITEM Ἔκφασις in v.l. φανέρωσις.

Ἐκφαιτος, ε, ὸ & ἡ, Patefactus, Euulgatus. Ab Hesychio autem Ἐκφαντὸν exponitur φανερὸν, id est Apertum, Manifestum. (sed accentus male in vltima collocatus esse videtur) Quinetiam ἔκφαντα idem exponit πολλὰ, id est Multa.

Ἐκφαντικὸς, vide paulo pòst cum Ἐκφαντικὸς, post Ἐκφάντωρ.

Ἐκφάντωρ, ορος, ὸ, ET Ἐκφαντικὸς, Qui arcanum aliquid in lucem edit & patefacit, Enuntiator, Enarrator, Interpres. vt ἀληθείας ἐκφάντωρ apud Dionys. Areop. à quo ὑποφητικὰς πάξεις vocari tradit Budæus angelorum ordines qui diuina interpretandi munere funguntur, & quæ diuinitus acceperunt, aut à superioribus ordinibus deinceps hauserunt, infimis ordinibus quasi per manus tradunt: & illos rursus viris sanctis & deo plenis enuntiare & prodere, quos ob id ἐκφάντορας & ἐκφαντικοὺς appellari. (Paulo pòst autẽ docet ἐκφαντικοὺς eosdem nominari.) Alioqui ἐκφαντικὸς adiectiuè positũ sonat potius Enuntiatiuus, seu Enarratiuus, quàm Enũtiator seu Enarrator. Sic tamen vt ἐκφαντικὸν ὁμοίωσιν reddere possis apud Dionys. Enuntiatricem similitudinem: pro quo Budæus effatricem dicere maluit. SIC Ἐκφαντεία redditur ab eo doctrina rerum reconditarum mysticarumque interpres atque enarratrix. Vide pag. 193 & 194.

Ἐκφανὴς, έος, ὸ & ἡ, Manifestus, Apertus. Suidas autem ἐκφανεστάτας exponit πάνυ λαμπρὰς, in hoc Polybii loco, τὸ χαρ μάλιστα λυποῦν ἀεὶ τοὺς ἐν χρόνῳ ὄντων ἐκφανεστάτας ἔχει παιδείας. HINC Ἐκφανίζω, Manifestum reddo, Aperio, Patefacio. Hesych. autem μηνύω exponit. legitur ETIAM Διεκφανὴς in v.l. quod redditur Transparens: vt idem sit quod διαφανὴς.

C. ΕΜφαίνω, Repræsento, Præfero, Præ me fero, Speciem

præbeo. quasi φεσφαίνω, vt tradit Budæus, afferens ex A Theophrasto, ἅπαντες δέ πως ἐμφαίνουσιν οἱ καρποὶ καὶ τὸ τῶν φυτῶν χυλὸν, ὥς περ ἴσως αἰσθάνεσθαι, ὅτι ἐκείνου γ' ὄντας. (Reddit verò ἐμφαίνειν & Ostendere, in quodam Dionysii Areopag. loco, pag. 835 suorum Comment. Ab Hesychio certè exponitur δεικνύειν & ἐνδείκνυσθαι, item σημαίνειν) Tradit præterea, ἐμφαίνειν τι, esse αὐτὸ φαντάσαι ἐμποιεῖν: & huiusmodi esse arcum cælestem, & aream, & pareliosi: quæ & αὐτοπαρακλάσεις sunt τῆς ὄψεως. Item ἐμφαίνειν esse Speciem edere, & ostendere, speculari ratione. Affert tamen exemplum in quo non actiuum ἐμφαίνειν, sed passiuum ἐμφαίνεσθαι habetur, ex Aristotele Meteorolog. l.1, ἐπὶ δὲ νύκτωρ ἐν ὕδατι καὶ πᾶς πυρὶς ἐνόπτροις τὸ μὲν χάλα ἐμφαίνεται θεωροῦσιν. id est, Circulus lacteus noctu in aqua & huiusmodi speculis editur atque repræsentatur. Affert & ex Plutarcho ἐμφανόμενα dictũ de iis quæ in speculo apparent, quasi Repræsentata, Simulata. Cæterùm quanuis ἐμφαίνειν sonet per se φαντάσαι ἐμποιεῖν, vt Budæus tradit: inuenitur tamen ἐμφαίνειν & cum hoc ipso accusatiuo. vt apud Aristotelem C De mundo, φαντάσαι μήκους ἐμφαίνειν. vbi vertitur Oblongam formam simulare. In plerisque locis redditur aptè verbo Refero. vt apud Dioscoridem de œnanthino, δοκιμώτατον τὸ ἐμφαῖνον τὴν ὀσμὴν τοῦ οἰναίθου, quod refert odore œnanthen. Sed genitiuo etiam iungit: vt ἐμφαῖνον τοῦ καρδαμώμου & ἐμφαῖνον τῆς σμύρνης. ‖ Interdum verò ἐμφαίνειν est verbis quasi repræsentare, & ante oculos ponere, Indicare, Innuere. Herodian. lib.4, τοιαῦτα δὴ πολλὰ πλαγίως ἐμφαίνων, νοεῖσθαι μᾶλλον ἐβούλετο τὰ παραλειπόμενα ἢ ἀκούεσθαι. ‖ Sed impersonaliter etiam po- D situm inuenitur apud Cebetem, pro Videtur: vt ἐμφαίνει οὕτως ἔχειν, Ita esse videtur. Et ἐμφαίνει ἡ Δία.

P. Ἐμφαίνομαι, Repræsentor, Indicor, vel Appareo. vt ἐμφανόμενα ἤδη ὅθι τὸ πρόσωπον, (sicut & ὀπφανόμενα) apud Aristot. περὶ φυσιογν. Alios autem vsus huius verbi vide in proximè præcedenti ttmematio.

Ἔμφασις, εως, ἡ, Repræsentatio, Inanis rei exhibitio, Simulacrum, Species edita, Bud. pag. 515 ex Aristotele, cui ait κατ' ἔμφασιν εἶ) significare, Speciem tantùm præbere & substantiæ simulacrum. Vide plura ibidem. At verò E Suidas ἔμφασιν vult esse ποίησιν, vel ἐνόησιν, vel τὸ μέγεθος: afferens ex Polybio, ὁ δὲ Φίλιππος ἀνεχώρησε διαταραχθείς. πιῶν ὀ ἔμφασιν ὡς ὅθι πνα τὴν ἐν Πελοπεννήσῳ πράξεων ἐπιφρεφώς. Sed non dubito quin hic πιῶν ἔμφασιν dictum sit pro Simulans. quare illud ποίησιν probo, non item ἐνόησιν. (quanuis ἐμφατικῶς exponat itidẽ ἐννοητικῶς) at tertium illud, τὸ μέγεθος, planè ab hoc loco alienum est. Exponit & ἔνδειξις, afferens & alium locum, & quidem duobus in locis & diuersè eum scribens, vt ibi videre est. Affertur porro & ex Cebete Thebano ἔμφασιν ἐποίει, sequente itidem particula ὡς: F vbi scribit, ἔμφασιν ἐποίᾳ ὡς πρεσπάπων π. quod redditur, Ex factis signis quidpiã videbatur imperare. Ego verò malim, Præ se ferebat se velle imperare, seu iubere. Hoc autem sensu dicitur etiam Significationem aliquã dare alicuius rei. ‖ Sed rhetoribus ἔμφασις est schema, quum videlicet subest verbis tacita etiam quædam significatio, vel plusquam dixeris significatio, vt Fabius loquitur. Ita enim ille libro 9, cap.2, circa principium, Quid verò agit omnino eloquentia detractis amplificandi minuendique rationibus? quarum prior desiderat illam plusquam dixeris significationem, id est G ἔμφασιν: & superlationem veritatis & traiectionem. Idem in eodem capi e, Est ἔμφασις etiam inter figuras, quum ex aliquo dicto latens aliquid eruitur. vt apud Virgilium, Non licuit thalami expertem sine crimine vitam Degere more feræ? Quanquam enim de matrimonio queritur Didò, tamen huc erupit eius affectus vt sine thalamis vitam non hominum putet, sed ferarum. Aliud apud Ouidium genus, apud quem & Myrrha nutrici amorem patris sic confitetur, O, dixit, felicem coniuge matrem. Huic vel confinis, vel eadem H est qua nunc vtimur plurimum. Iam enim ad id genus quod & frequentissimum est, & expectari maximè credo, veniendum est: in quo per quandã suspicionẽ, quod non dicimus, accipi volumus. non vtique contrarium, vt in ironia, sed aliud latens, & auditori quasi inueniendum. Quod (vt suprà ostẽdi) iam ferè solum, schema à nostris vocatur, & vnde cõtrouersiæ figuratæ dicuntur. Eius triplex vsus est. Vnus, &c. Idem libro 8, c.3, quum περὶ βραχυλογίας loquutus esset, Vicina prædictæ sed amplior virtus est ἐμφασις, altiorem præbens intellectum quàm quem verba per se ipsa declarant. Eius duæ sunt species: altera, quæ plus significat quàm dicit: altera, quæ etiam id quod non dicit. Prior est & apud Homerum, &c. Idem eiusdem libri cap.2 videtur pro hac voce ἔμφασις dixisse, Verba quæ plus significant quàm eloquuntur. Postquam enim dixit, Possunt videri verba quæ plus significant quam eloquuntur, in parte ponenda perspicuitatis: intellectum enim adiuuant: subiungit, Ego autem libentius ἔμφασιν retulerim ad ornatum orationis, quia non vt intelligatur efficit, sed vt plus intelligatur. Hactenus ille, explicãs potius vsum huius vocabuli ἔμφασις, quàm ipsum interpretans. Nec ipse certe vllum esse puto in lingua Latina verbum quo possit quis vno vocem illam interpretari: sed vtendo periphrasi, non malè interpretaturus mihi videor Expressa significatio. nam & magis exprimere ex Plinio iuniore affertur pro Significantius loqui. (quum alioqui ἔμφασις sonet Repræsentatio, atque adeo q.d. Repræsentatiua significatio, seu declaratio) Ipsum certè NOMEN Εμφατικὸς, quod redditur Habẽs ἔμφασιν, non malè vno verbo verti poterit Significans: & gradus COMPAR. Εμφατικώτερος, Significantior. SVPERL. Εμφατικώτατος, Significantissimus, præsertim vbi de verbis agitur. Ita enim Latini verba significantia & verba significantiora dicunt, necnon significantissima. Adhibendo autem periphrasin ἐμφατικὸς possis etiam interpretari fortasse Expressam significationem habens, seu magnam: & ἐμφατικώτερος, Expressiorem significationem habens, seu maiorem: ἐμφατικώτατος, Valde expressam significationem habens, vel maximam. Cæterùm inuenitur ETIAM Εμφατικὸς, ET Εμφατικῶς, (quanuis itidem Ἔμφασις cum v ex nullo afferatur loco) Exponitur autem à Budæo ἐμφατικὸς apud Synesium Significatiuus cum emphasi. Cui ἐμφατικὸς ait OPPONI Ἀνέμφατος, quod tamen paulo antè exposuerat, Latens, Luculentam speciem non præbens. Affert autem Hermog. locum in quo habetur aduerbium ἀνεμφάτως. At vulg. lex. Ἀνέμφατος interpr. Sine emphasi: ET Ἀνεμφάτως, Non expressè, ex Hermog. Ibidem est ETIAM Ἀνέμφατος sed expositum Non demonstratus) At verò ADVERB. Εμφατικῶς, sicut & ἐμφατικῶς, reddi potest Significãter, aut Magna significatione, seu Magna cum significatione, vel luculẽta. vt apud Philonem, ἅπερ δὴ μάλιστα πρανώσειν ἔμελλεν ἐμφατικῶς τὸ δηλούμενα. quæ Turnebus vertit, Quæ sola sententiam significatione luculenta declaratura erant. Sic Polyb. βραχέως μὲν, ἐμφατικῶς δὲ, Breuiter quidem, sed significanter. Vel, Paucis quidem verbis, sed iis significantibus. At vulg. lex. ἐμφατικῶς interpr. Euidenter, & Perspicuè. Vide etiam Hesych. & Suidam.

ITEM Ἀνέμφατος, ου, ὸ & ἡ, Carens (de quo iam aliquid dictum est) emphasi. Sine significatione, Sine specie, Non apparens. Ita Bud afferens tamen ex Hermogene περὶ πολιτικοῦ λόγου, locum in quo habetur non nomen, sed aduerbium. κάλλοις δὲ τοῦ κοσμικοῦ πλεκάζοντες μὴ ὁμοίως τοῖς πρόσθεν, καὶ μάλιστα ὅτι δυνατῶς ἐξαγγέλλαι τὸ θεῖον, ἀνεμφάτως δὲ, καὶ ἥπιον ἔχοντες φανεραὶ ἢ ὀπτήδευσιν. Id est, μὴ ἐμφανόμενον, inquit. At in vulg. lexic. ADVERB. Ἀνεμφάτως ex eodem Hermog. affertur pro Non expressè. SED ET Ἀνέμφατος in illis habetur pro Non demonstratus. Et ἀνέμφατος ὕβρεως pro Nullius index iniuriæ, Expers iniuriæ. quæ conuenire non videntur.

Ἐμφανὴς, έος, ὸ & ἡ, Qui repræsentatur nostris oculis, Qui palàm est, Conspicuus. Item Manifestus, Apertus, ἐμφανὴς ἐκεῖνος τῆς θείας ὀγαθότητος, Areopag. de sole loquens. Et ἐμφανὴς κόσμος apud eundem, Qui apparet, Qui visitur. inquit Budæus. Idem apud Demosthenem, ὅπου δ' αὐτὰ τὰ πράγματα ἐφ' αὐτῶν ὄντων ὑμῖν ἐμφανῆ ποιῆσαι, ver

tit, Vbi verò vobis in promptu est res ipsas ob oculos vestros exhibere. Apud eundem, αἰεὶ παρον καὶ ἐμφανῆ τοῖς ὠσὶν παρέχειν, vertit, Exhibere nauem intactã, &c. Sed & ἐμφανῆ καταστῆσαι, pro Exhibere poni ait, vt de exhibendis tabulis testamenti. vnde ἐμφανῶν κατάστασις, Actio ad exhibendum: ex Isæo, pag. 54, προσεκαλέσατο εἰς ἐμφανῶν κατάστασιν. Et δίκη εἰς ἐμφανῆ γραφὴν καταστῆσαι, ex Pol luce. In vulg. lex. affertur ἐμφανὴς γραφὴ ex Plutarcho pro Ortus manifestus, quum quis apertè in lucem editur. Item μίξις ἐμφανὴς ex Herodoto, Coitus qui fit in propatulo. Et cum infinitiuo ex eodem, ἐμφανὴς ἰδεῖν πᾶσι, Qui palàm est in omnium oculis ac conspectu. Et neutro genere, εἰς τὸ ἐμφανές, siue εἰς τὸ φανερὸν & πρὸς τὸ φανερὸν, In apertum, In lucem. Item εἰς τὸ ἐμφανὲς ἰόντες, In conspectum venientes. Itidémque ἐν τῷ ἐμφανεῖ, In conspectu, In luce, Palàm. Sed & ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς, Ex aperto, Ex professo.

A VNDE Εμφανῶς, ET Εμφάνεια, ET Εμφανίζω. Ex quibus Εμφανῶς est Cõspicuè, Perspicuè, Apertè, Manifestè. Hesych. nõ solùm hoc ἐμφανῶς sed & Εμφανέστατα habet. B NOMEN autem Εμφανεια Bud. affert ex Areop. (quod alioqui rarum est) pro conspicuitate, id est aspectu & apparitione. item pro significatione & demonstratione. C At VERBVM Εμφανίζω, Repræsento, Ante oculos pono, Conspicuum exhibeo, Patefacio. Ioh. cap. 14, v. 21, καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν, (reperitur autem & versu proximè sequente) Conspicuum me exhibebo, Præbebo me conspiciendum. Lucianus, εἰ μὲν οὖν ἄχαρις εἶ μὴ εἰργάσθαι αὐτά, δεῖπερ καὶ διελέγχειν, καὶ φῦσιν πνα μακραὶ ἀποτείνειν καὶ πιεῖσθαι ὡς ἔνι μάλιστα τὸν ἀληθειαν ἐμφανίζειν, veritatem patefacere. D In epist. ad Hebræos cap. 11, οἱ γὰρ τοιαῦτα λέγοντες, ἐμφανίζουσιν ὅτι πατρίδα ἐπιζητοῦσι, Declarant, vel Apertè ostendũt, Palàm ostendunt. Apud Lucam autem est Indicare aliquid cuipiam, seu Certiorem facere quempiã de re aliqua: vt Act. cap. 23, v. 22, ὅτι ταῦτα ἐνεφάνισας πρὸς με. In eodem capite cum datiuo, & quidem sequẽte particula ὅτι, versu 15, νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε τῷ χιλιάρχῳ σὺν τῷ συνεδρίῳ, ὅπως αὔριον αὐτὸν καταγάγῃ πρὸς ὑμᾶς. Sed dicit etiã ἐμφανίζειν περί τινος, cap. 25, v. 15, περὶ οὗ, γενομένου μου εἰς Ιεροσόλυμα, ἐνεφάνισαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ιουδαίων, αἰτούμενοι κατ' αὐτὸ δίκην. E Est autem obseruandũ, eos qui hîc dicuntur ἐμφανίζειν περί τινος, αἰτούμενοι κατ' αὐτὸ δίκην, alibi dici breuius ἐμφανίζειν κατά τινος, nimirũ in principio eiusdem capitis, ἐνεφάνισαν δὲ αὐτῷ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ιουδαίων κατὰ τοῦ Παύλου. Quibus in locis ἐμφανίζειν redditur Indicare, à veteri autem interprete Adire. vertit enim De quo adierunt: &, Aduersus quem adierunt. Existimo certè verbũ istud in his aliisque huiusmodi locis id planè esse quod nostra lingua vocat *Informer*. quũ dicit *Informer quelcun de quelque faict*, & nominatim, *Informer le iuge*. F Est præterea considerandum, conuenire hoc ἐμφανίζειν cũ Latino nonnine Manifestus iuncto genitiuo: quum videlicet dicitur Manifestus delicti, vel sceleris, aut flagitii. Perinde enim est ac si dicas (imitando illum vocis actiuæ vsum) ἐμφανιθείς. nisi quòd ἐμφανισθεὶς ad verbum sonat potius Manifestatus. Accipitur alioqui PASS. Εμφανίζομαι pro In conspectum venio, Conspicuum me exhibeo, Appareo. G In epist. ad Hebr. cap. 9, νῦν ἐμφανισθῆναι τῷ προσώπῳ τοῦ θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν. VERBALE Εμφανισμός, Patefactio, Declaratio.

c. 2. Ἀπεμφαίνω, Nullo modo refero speciem, Non conuenio, Dissimilis sum. Polybius, τὸν δὲ σύγκρισιν τῶν ἀψύχων τοῖς ἐμψύχοις, οὐδεὶς καὶ τελείως ἀπεμφαίνουσαν εἰκὸς προσπίπτειν τοῖς θεωμένοις. id est, Contentionem autem inanimatorum cum animantibus, inferiorem & planè dissentaneam & absimilem occurrere spectãtibus verisimile est. Id est, Simulacri cum animante comparatio primo statim aspectu impar videtur & inepta. H Plato in epistola ad Dionis propinquos, αἰ δ' οὖν γίγνηται τὰ νῦν ἀπεμφαίνοντα, οἷα εἰκὸς αὐτὰ γίγνεσθαι, &c. id est, Quòd si ea quæ Dionysius facturum se pollicetur cõtra quàm verisimile est atque consentaneum eum facturum esse, ita eueniant vt facilè est euentura præscisscere, &c. Bud. pag. 525, vbi & plura vide.

c. 2. Διεμφαίνω, q. d. Inter ostendo. (habente præpos. Inter cum vsum quem habet in Interluceo, aliisq; nõnullis) At in vulg. lex. exponitur Reluceo: & affertur ex Luciano, ὀφθαλμὸν πολὺ χρυσὸν ἢ εἶδος διεμφαίνοντος. de quo loco, quòd mendosus esse videatur, nihil pronuntio.

c. 2. Παρεμφαίνω, Præterea ostendo, vel Simul ostendo, Præterea significo, vel Simul significo. Vnde παρεμφαίνομαι, Præterea significor, vel simul, vt apud Aristotelem, ὅθεν τὸ παρεμφαίνεσθαι τῷ ὕλῃ καὶ τῷ μορφῇ, propterea quòd simul significetur materia & forma: vt sit pro συνεμφαίνεσθαι, quemadmodum παραπολαύω dicitur pro συναπολαύω, & παραδυναστεύω pro συνδυναστεύω) Vel, Ideo quòd præterea significetur materia. Plura de hoc vsu Bud. pag. 514. ‖ Vbi & pro Declaro seu Explano vsurpari ab Athenæo docet. VNDE Ἀπαρέμφατος vocatur ἔγκλισις, (infinitiuus modus) quasi οὐδὲν παρεμφαίνουσα καθ' ἑαυτό. ‖ Παρεμφαίνω, Refero, Simulo, Similis sum. Dioscor. καὶ μὴν λίαν παρεμφαίνον τῷ τῆς πήλεως ὀσμῇ. Et de Socrate, τῷ ὄψει Σειληνῷ παρεμφαίνειν. Sed & genitiuo iunxit Dioscorides, dicens, παρεμφαίνων τῆς σμύρνης, Smyrnam referens, odore videlicet, Myrrham redolens, vt habent vulg. lex. Verùm ego Budæo potius assentior qui interpretatur non Myrrhã referens olfactu, sed Aliquid myrrhæ referens olfactu: & Atticum schema esse dicit.

Παρέμφασις, εως, ἡ, Declaratio, Explanatio, Significatio, Repræsentatio. ITIDEM Παρεμφατικός, Declaratiuus, Explanatiuus, Significatiuus, Repræsentatiuus.

AT VERO Ἀπαρέμφατος huic opponitur, q. d. Minimè declaratiuus, Cui nulla subest declaratio. vnde ἀπαρέμφατος ἔγκλισις Græcis grammaticis, qui Latinis Infinitiuus modus, vt modò dictum est. ITEM Ἀπαρεμφάτως, Absque declaratione, Infinitè, Indefinitè. ἀόριστος, ἀδιαλώστως ἀριθμοῦ, ἢ προσώπου.

c. 2. Συνεμφαίνω, Simul ostendo, Simul significo. Item Simul refero. Theophr. τὰ δὲ πολλὰ συνεμφαίνει τινὰ χυμοῦνοις ὀσμῶν, odorem quendam vnà cum sapore referunt. Plura vide apud Bud. pag. 524.

c. 2. Υπεμφαίνω, q. d. Subostendo, vel Subsignifico. habente videlicet præpositione eum vsum quem habet in Subindico: atq; adeo verbo hoc Subindico reddi illud potest, à Latinitate non prorsus alieno eo quidem.

C. Ἐπιφαίνω, q. d. Superostendo. Exponitur tamen simpliciter Ostendo, in vulg. lex. Item Illustro, Præ me fero. Necnon Appareo. quarum significationum exempla nec ibi afferuntur, nec afferri posse puto. At verò apud Lucam cap. 1, ὀφθῆναι neutraliter ponitur, ὀφθῆναι τοῖς καθημένοις, pro Illucescere. PASS. Επιφαίνομαι, q. d. Superappareo, id est Appareo super aliqua re. Id est, Do me in conspectum, & prodeo dum res aliqua geritur. vnde redditur etiam Interuenio. Xenophon, καὶ ἔτι δήσει τοὺς κέρας οἱ πολέμιοι ὀφθεῖεν. vbi Budæus vertit, Si hostes repentè apparuerint. Planè autem consentit hæc Budæi interpretatio cum Politiani interpretatione, quam dat isti Herodiani loco, lib. 3, ἤδη δὲ δι' ὠκόντων καὶ παρανιζόντων τῶν Βρεττιανῶν, ὡς δὴ νενικηκότων, ὀφθῆναι λῆστον, σκαπανὸν ὄντα Σεβήρου σὺν τῷ στρατῷ οὐ παρόντος. nam hic ὀφθῆναι ille reddit Apparuisse extemplo. Herodianus tamen alicubi αἰφνιδίως (quod Extemplo vel potius Repente significat) huic verbo adiunxit, sed nec illo aduerbio contentus, addidit οὐ προσδοκῶντες τοῦ δήμου. vbi Politianus ὀφθῆναι τινα vertit Eruperunt. Idem tamen alibi hanc vim præpositioni ὀπὶ non tribuit in sua interpretatione. vt quum apud eundem Herodianum Λαίπου ὀφθαντος vertit Læto conspecto: item αἰσχύνης ἐπεφαίνετο τοῖς δήμοις, reddit Rarus prodibat in publicum. quum alioqui apud Plutarchum in Galba, vbi eidem nomini iungitur, reddatur Se ostendere: videlicet ὀφθῆναι τῷ δήμῳ, se populo ostendere. At Gellius apud Herodotum ὀφθῆναι φησὶν τὸν Ἀρίονα, interpretatur, Arionem extitisse. Suidas annotat ὀφθῆναι, ὑφθῆναι, sicut ὑποφαίνεσθαι, χαμόθεν. ‖ Sed præpositio ὀπὶ interdum idem valet quod ἐν, in hoc verbo, fertúrque ad datiuum cum quo construitur. vt quum dicit Plutarchus in Galba, ἐπεφαίνετο τὰ πολλὰ σημεῖα τῇ μορφῇ, perinde est ac si diceretur ἐφαίνετο ἐν τῇ μορφῇ,

μορφῇ, apparebant in facie. A

Επιφανὴς, q. d. Superapparens, vel potiùs Supra apparens, Qui apparet supra alios & conspicuus est. Planè enim existimo in hoc nomine talem esse vim præpositionis ὀπί. Vnde fit vt accipiatur pro Insignis, Clarus, Illustris. Eadem alioqui τοῦ φαίνεσθαι significatio metaphorica inclusa est & Latinis vocibus Conspicuus & Spectabilis: sed Gallica lingua non solùm signif. verbi φαίνεσθαι, sed & vim præpositionis ὀπί exprimit, quum dicit, *Vn des plus apparens*, pro εἷς τῶν ὀπιφανῶν. Eadem tamen non exprimẽdo vim illius præpositionis, dicit *Apparent*, vel *Qui est d'apparence*. B (vnde fit vt illud *Vn des plus apparens*, dicatur potius pro εἷς τῶν ὀπιφανεστάτων) (Itidem verò & vnã ex significationibus nominis ὀπιφάνεια habet Gall. vocabulum *Apparence*, quod etiam alioqui idem planè sonat, similémque deriuationis formam habet: vt paulo pòst docebo) Cicero ὀπιφανεστατοις vertit Nobilissimos apud Polybium, vt videbis pag. 63 mei Lex. Ciceroniani. (Fuit autem ὀπιφανὴς & cognomen Antiochi) Iungitur & datiuo à Plur. in Publicola, σώματος ῥώμῃ πρὸς ἀλκὴν ὀπιφανής. C Dicitur verò ὀπιφανὴς non de persona solùm, sed & de re: vt ὀπιφανεῖς ἀρχαὶ apud Polybium: qui dixit etiam τὸν ὀπιφανέστατον τόπον τῆς οἰκείας, locum maximè honoratum. ‖ Sed apud Thucydidem inuenitur ὀπιφανὲς & pro καταφανὲς, si schol. credimus.

Επιφανῶς, Insigniter, Insignem in modum. Item, Splendidè, Magnificè. Budæus De fort. Rom. ὡὼ ἄχει νῦν ἡμέραν ὀπιφανῶς ἑορτάζουσιν. Itẽ, Manifestè, Apertè, in vulg. lex. sicut videlicet ὀπιφανὴς pro καταφανὴς. Sed vt nominis, sic & aduerbii rarum esse arbitror in hac posteriori significatione vsum. D

Επιφάνεια, ας, ἡ, q. d. Apparẽtia, vel potius Superapparentia: vt ὀπιφανὴς dixi sonare Superapparens, vel potius Supra apparens. id est, Qui apparet supra alios. Sed præpositio alium vsum habet vt plurimum in hoc substantiuo, quàm in illo adiectiuo. nam ὀπιφάνεια est Superapparentia. id est, Apparentia quæ est supernè, & in summo. vnde redditur etiam Summum. nam hæc Stoicorũ verba, ὥσπερ ὁ πύκνωμα ἀπέχων ἐν τῇ θαλάσσῃ τῆς ὀπιφανείας, οὐδὲν ἧττον πνίγεται τῶν καταδεδυκότων ὀργυιὰς πεντήκοντα, sic interpretatur Cicero De fin. lib. 3, Vt qui demersi sunt in aqua, nihilo magis respirare possunt, si longè non absũt à summo, vt iam iámque possint emergere, quàm si etiam tum essent in profundo. E Sic ἡ ὀπιφανεια τοῦ πελάγους apud Philonem, Summum æquor. Apud eundem, τὰ ἐντὸς & τὰ ἐκ τῆς ὀπιφανείας inter se opponuntur. Apud Athenæum vero legimus & τὸν ἐκ τῆς ὀπιφανείας. Redditur alioqui & Superficies, ac tum præsertim vbi περὶ γεωμετρικῆς ὀπιφανείας agitur. Quam signif. Plut. plurali etiam vsus est, scribens, ποιήσασα δὲ οὕτως ἀριθμοὺς εἰς γραμμάς, εἶτα γραμμὰς, ἐκ δὲ πύκνων ὀπιφανείας καὶ βάθη καὶ σώματα. F At γεωμετρικὴν ὀπιφάνειαν dixit Philo, scribens, πύκνος μὲν καὶ πάχος μεμίνυται, βάθος δ' οὐδέν, ὀπιφανεία γεωμετρικῆ μάλιστα ὁμοιοῦ εἶδος. A Budæo exponitur Superficies, accipiẽte superficiem pro aspectu (vt ipse addit) quem vulgò faciem vocamus: apud Polybium, πόνου δὲ τῷ σώματος ἀεὶ τοῦδε μίαν ὀπιφάνειαν ἢ πλοῦν ἐν τοῦδε βάλλεται &c. Item pro loci habitu & forma, seu plani, seu montosi, seu confragosi: vt inquit idem, G afferens ex eodem Polybio, καὶ τοῦδε δόξοις ὀπιφανείαις τοῦ πόσιν. Sed apud eundem dictum existimatur de oris etiam habitu, (ita enim loqui possumus, cum ipso etiam Cicerone) quum dicit, τοῖς ὀπιφανείαις ἢ λειότητι ἢ φύσει δεῖ πῶν συνέχεσθαι τῶν πόνων οἷς ἐπιτηδεύομεν. Potes alioqui reddere etiam Speciem oris: quo vtitur Liuius in re omnino simili, quum videlicet scribit, Promissa barba & capilli efferauerant speciem oris. Habet alioqui ὀπιφάνεια & aliam nominis Species signif. nã quod dicit quidam apud Suidam (Polybius fortasse) τῷ πῶν ὀπιφάνειαν, reddere possumus In speciem: sicut τῇ ἀληθείᾳ, Re vera: in hoc loco, τῷ μὲν πῶν ὀπιφάνειαν ἐποίει πνά, τῇ δὲ ἀληθείᾳ ὀπὶ τοῦ φόβου ἀεὶ ἦν. H Gall. prorsus ad verbum, *En apparence*. ‖ Quum autem præpos. ὀπὶ eundem vsum habet in ὀπιφάνεια quem docui habere in ὀπιφανὴς, (dixi. n. suprà, habere vt plurimum alium vsum, non autem dixi, semper) sonat Celebris.

Ἐπιφάνεια denique peculiari significatione dicta fuit à Christianis apparitio Christi, seruatoris nostri, & quidem apparitio in carne, seu assumpta carne. vnde Suid. ὀπιφάνειαν exp. τὸν ἐνδόξον οἰκονομίαν. AT VERO Ἐπιφάνια, VEL Ἐπιφάνεια (hanc enim apud Athen. scripturam extare docebo infra) in plur. num. genere neutro, dictũ fuit Dies in quo celebrabatur baptismi Christi memoria, & quo catechumeni quoque baptizabantur. Quem inde arbitror sic appellatum, quòd in baptismo conspicua ac penè aspectabilis facta sit Christi gloria & maiestas: loquente è cælis Patre, & Spiritu sancto specie columbæ supra caput ipsius apparente. Non desunt tamen ex veteribus qui hoc ad magorum aduentum referant, & stellam quæ eis illuxit: quòd Christi, quanuis vilis in speciem & abiecti pueruli, gloria & maiestas apparuerit ac conspicua facta sit. Epiphanius ἡμέραν ὀπιφανίων vult esse diem quo natus est in carne Christus. ita enim scribit circa finem libri tertii aduersus hæreses, οὔπω ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν ὀπιφανίων, ὅτε ἐγεννήθη ἐν σαρκὶ ὁ Κύριος, ἔξεστι νηστεύειν. Gregorii autem exstat oratio inscripta εἰς ὀπιφάνια, item εἰς τὰ ἅγια φῶτα τῶν ὀπιφανίων. circa principium cuius scribit, ἡ γὰρ ἁγία τῶν φώτων ἡμέρα εἰς ὧν ἀφίγμεθα, καὶ ὧν ἑορτάζειν ἠξιώμεθα σήμερον, ἀρχὴν μὲν ἔσχε τοῦ Χριστοῦ βάπτισμα λαμβάνειν τὸν ἀλλήλου φώτος &c. (Quæ autem hanc orationem proximè præcedit, inscribitur εἰς τὰ θεοφάνια, εἰς τὸν ὑψηλόν τοῦ πατρός. at in quodam veteri codice, quo aliquando vsus sum, inscriptio habet ista duntaxat verba, εἰς τὰ ἅγια θεοφάνια. Quibus in locis obserua obiter vsum quoque VOCIS Θεοφάνια. nisi fortè hæ inscriptiones suspectæ esse debent) Augustinus quoque varia variis locis disseruit de iis rationibus propter quas ita videri possit appellatus hic istius solemnitatis dies. Is enim circa principium sermonis primi habiti in festo Epiphaniæ Domini, & per octauas eius, (ita enim ibi legitur) ista scribit, Hodie verò illud [sacramentum] colimus, quo se in hominem Deus virtutis declaratit, pro eo quòd in hac die, siue cælo stella ortus sui nuntium præbuit, siue quòd in Cana Galilææ in conuiuio nuptiali aquam in vinum conuertit, siue quòd in Iordanis vndis aquas ad reparationem humani generis sub baptismo consecrauit, siue quòd de quinque panibus quinque millia hominum satiauit: in quolibet horum salutis nostræ mysteria continentur & gaudia. Eodem modo & in eo alius cuiusdam sermonis, Licet fratres dilectissimi, de solennitate diei huius veterum sit diuersa traditio, vna tamen sanctæ deuotionis est fides. Et quanquam nonnulli hodie Dominum nostrum Iesum Christum stella duce venientibus ab Oriente magis æstiment adoratum, alii autem asserant eum aquas in vina mutasse, quidam verò baptizatum illum à Ioanne confirmentur: in omnibus Dei filius creditur, in omnibus est vera festiuitas. Sermone autem tertio interpretatur τὸ ὀπιφάνια seu ὀπιφάνεια, aut certè τὴν ὀπιφάνειαν (quum ibi legamus Festo Epiphaniæ, non Epiphaniorum) Manifestationem qua manifestari gentibus cœpit. Ita. n. illum inchoat, Ante paucissimos dies natalem diem Domini celebrauimus: hodierno autem die, manifestationem qua manifestari gentibus cœpit, solennitate non minus debita celebramus. (Sic autem & alibi solennitatem hanc illi alteri fuisse proximam, docet: vt initio Serm. 1.) Sed & Sermone 4, scribit disertis verbis, Epiphania quippe, Latinè Manifestatio dici potest. Hac enim die magi Dominum nostrum adorasse perhibentur, stella scilicet apparente commoniti, & præcedente perducti. Itidem verò initio Serm. 7 scribit, Domini & Saluatoris nostri Iesu Christi aduentus in carne in ipso de Virgine rudi eius exortu manifestari gentibus cœpit, quum ad eum adorandum magi ab oriente venerunt. Videtur autem Augustinus ὀπιφάνεια (videlicet in nominatiuo sing. fœminino) potius quàm ὀπιφάνια seu ὀπιφάνεια nominatiuo plur. neutro, scripsisse, quum Manifestatio dicit, & quidem non solùm in superioribus illis locis, sed & in hoc, qui legitur Serm. 2, Abscondebatur [Christus] in stabulo, & agnoscebatur in cælo, vt agnitus in cælo, manifestaretur in stabulo, & appella-

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA

rètur Epiphania dies iste, quod Latinè manifestatio dici potest. A

Ἐπιφάνεια etiam (vti dixi) apud Athenæum reperio: niinirum lib. 12, ex Carystio Pergameno, ita scribente ibi, Δημήτριος ὁ Φαληρεύς, Ἰμβράσου τοῦ ἀδελφοῦ αἱρεθέντος ὑπ' Ἀντιπάτρου, αὐτὸς μετὰ Νικάνορος διέπειβεν, αἰτίαν ἔχων ὡς τὰ ὀπφάνεια τοῦ ἀδελφοῦ θύων. Sed quid hic sit ὀπφανίζειν, nondum quærere desii. Nisi fortè ὀπφάνεια vocentur sacrificia ad eliciendam ὀπφάνειαν eiusmodi, quales sunt αἱ ὀπφάνειαι quarum à Luciano fit mentio in l. De non facile credendo calumniæ. B

C. ΚΑΤΑφαίνομαι, Appareo, Videor esse. Aristot. De mundo, μικρὰ καταφαινέτω καὶ οὐδενὸς ἀξία, parua videretur esse. Affertur & ex Aphthonio, ὄνομα αὐτῇ καταφαίνεται πρόσωπον.

Καταφανής, έος, ὁ & ἡ, Qui apparet. Vel potius, Conspicuus, Apertus. Xenoph. Pæd. 3, εἰ μὴ ἀσυζεροὶ οὕτως ἐσμεν πρὸς ὄψιν, ὥσπερ ἔρρηται, ἐν τοῖς πρόσθεν μὴ, καταφανεῖ δέ. Item καταφανὲς dicitur esse aliquid, Perspicuum, Euidens, Manifestum, vnde καταφανὲς ποιεῖν, Isocr. & καταφανὲς ποιεῖσθαι, Xenoph. Manifestum reddere, Declarare. Interdum redditur Compertum, Notum. vt apud eundem Xen. καί σοι καταφανὲς τοῦτ' ἐστι. Et apud Plat. καταφανὴ γέγονε, Comperta sunt. Apud eundem καταφανὲς redditur etiam, Quod constat, seu De quo constat. Item καταφανὲς ἐλθὼν ex Æschine, pro Manifestus est, Manifestò deprehensus, Manifestò compertus. C

Καταφανῶς, Euidēter, Manifestè, Palā, ἐμφανῶς, φανερῶς.

Καταφάνεια, ας, ἡ, Perspicuitas. in v. l. sine exemplo. D

C. ΠΑΡΑφαίνω, q. d. In transitu & velut præteriens ostendo, tāquam obiter. Quidam exp. ἀμυδρῶς, δεικνύω, addētes similē esse præpositionis vsum in verbo παραφαύω, quippe quod accipiatur pro μετρίως φαύω. Item, Ex propinquo ostendo, seu mōstro, πλησίον ἄγων φαίνω, Propè adducēs ostendo. vt præpositio παρὰ eā vim habeat quam in παραβάλλειν & παρατείνειν. Apud Hesiodum autem videtur παραφαινέμεν accipi pro simplici φαινέμεν, Ostendere, in Erg. Μηδ' αἰδοῖα γυνὴ πεπαλαγμένα ἔνδον ἐν οἴκῳ ἑστὶ ἐμπλαδὸν παραφαινέμεν. Et pass. Παραφαίνομαι, q. d. In transitu appareo, vel In conspectum venio. Ex Plut. παραφανεὶς ἐκ καιροῦ, quod redditur Offerens se opportunè. sed significare existimo, Qui obiter & tanquam prætereundo in conspectum venit, seu conspectus fuit. E

C. ΠΕΡΙφαίνομαι, q. d. Circunquaque conspicior, vel potiꝰ conspicuus sum. Vnde ἐν περιφανομένῳ ex Homero affertur pro In aperto loco.

Περίφαντος, ή, ό & ἡ, q. d. Circunquaque conspicuus, &c. vt περιφανής, quod vide. Sed περίφαντος est duntaxat poetis in vsu, vt opinor. Apud Sophoclem in Aiace, pag. 15, περίφαντος αὐτὸν θανεῖται, schol. exponit φανερὸς ὅλῳ ὅπ τοῦτο ἑαυτὸν δίχα θησί. F

Περιφανής, έος, ὁ & ἡ, (q. d. Circūconspicuus) Circūquaque conspicuus. Capitur pro Valde conspicuus, Valde manifestus, seu apertus. Soph. Aiace, δείξω δὲ καί σοι τοῦδε περιφανῆ νέσον. Vbi tamen redditur simpliciter Manifestum morbum. Apud Lucianum autem, οὗπερ ἅπασι περιφανὴς εἶναι κρεμάμενος, simpliciter redditur conspicuus. Alicubi redditur περιφανὴς & Spectabilis. G

Περιφανῶς, (q. d. Circūconspicuē) Valde manifestè. Aut simpliciter Manifestè, Apertè, (vnde περιφανέστερον redditur Manifestius, Apertius. item Palām. Soph. Aiace, Μεμνῆσ' αὖθ' ἡδέως περιφανῶς οὐκεῖς ἰδεῖν;

Περιφάνεια, (q. d. Circūspicuitas) In v. l. Prospectus quoquouersus.

C. ΠΡΟφαίνω, Præluceo, Lumen præfero. Plut. ὁ περφὴς μὴν ὁ περφαίνων, ὅπερ τοὺς τοῦ Δομιτίου, πληγεὶς καὶ πεσὼν ἀπέθανεν. ‖ Προφαίνω, Prænōstro. Vel Præmonstro. Speciem futuri, & quasi polliceor, vt Budæus exponit, afferens ex Theophrasto, lib. 4, περὶ δὲ Ταραντα περφαίνει μὴν πολλὰ καρπὸν ἀεὶ, ὑπὸ δὲ τοῦ ἀπαθῆσιν τὰ πολλὰ ὀπολυται. Et ex lib. 1 De causis, περφαίνει μὴν οὖν τὰ ἄρχε πολλὰ καρπὸν, τῶν δὲ οὐκ ὀκπέρθε. Interdum Ostento. Xenophon, ἄνδρες, ὁ μὴν θεὸς περφαίνει πολλὰ ἀγαθὰ, ostentat nobis spem ingentium rerum. Sed & Portendo ac significo aliquo prodigio. Vnde pass. περφαίνεσθαι dicitur quod portenditur, &c. Plutarch. καὶ ὅπ τοῖς ἱεροῖς περφαίνεσθαι θεῶν μηνῖν ἱλασμοὺς καὶ χαρακτῆρας δεομένων. At verò apud Demosthenem, καὶ τοὺς μὴν ἄλλας θυσίας τοῖς ἐφ' ἑκάστῃ μαντείᾳ περφαινομένοις θεοῖς περιστάτπιον οἱ νόμοι πιεῖν, vertit Budæus, Iis diuis quos nominatim oracula prædixerunt. At ego malim, Quos præsignificarunt & quasi præindicarunt. Non ignoro tamen Hesychium περφαίνων exponere non solum περδηλῶν, sed etiā περλέγων. Atque adeo hāc significationē sequitur NOMEN Πρόφαντος, declarans inter alia Prædictus. Affertur enim ex Herodoto, περφαντὶ ἐγένετό σφι, pro Prædictum fuit eis. Quinetiam περφαντὶ substantiuum, Prædictio, Oraculum. (quo fortasse modo malit quis in illo Herodoti loco accipere) Hesychius itidem περφαντὶ non solùm περδεδηλωμένον significare tradit, sed & λόγιον, seu θεόπεμπτον.

Προφαίνομαι, affertur & pro Appareo, In cōspectum prodeo. Soph. περφαίνεται. Item pro Obuersor. C

Πρόφαντος, ή, ό & ἡ, Præmonstratus, Præsignificatꝰ, περδεδηλωμένος, Hesych. In v. l. redditur Conspicuus, Clarus, Celebris, sed absque vllo exemplo. Et subiungitur ex Lycophronis enarratore, Neptunū apud Thurios hoc nomine coli solitum fuisse: sed Aldinum exemplar aliam in illo Lycophronis loco lectionem habere, videlicet περματπεύς. ‖ Πρόφαντος, Prædictus. vide paulo antè cum Προφαίνομαι.

Προφανὴς, έος, ὁ & ἡ, Conspicuus, Manifestus, Apertus. Vnde ἀπὸ τοῦ περφανοῦς, item ἐκ τοῦ περφανοῦς, Apertè, Manifestè, Palam, Propalā. Redditur verò alicubi & Ex professo. Thuc. l. 1, μάλιστα δὲ ἀπὸ τοῦ περφανοῦς διέβαινον βιαζόμενοι. Sic & alibi vtitur: dicens alioqui & ἐκ τοῦ περφανοῦς. V. l. afferunt & ἐκ περφανοῦς sine articulo. Item διὰ πολὺ περφανοῦς, pro eodem. VDVERB. Προφανῶς, Conspicuē, Apertè, in Epigr. D

C. ΥΠΟφαίνω, q. d. Subluceo, A Budæo tamen redditur Illucesco, afferente ex Luciano, ὑπέφαινεν ἡμέρα pro Illucescebat dies. Et ex Platone in Protagora, 385, ἤδη δὲ ὑπέφαινε τὴν ἡμέραν. Itidémque ὑπεφαίνετο ἡμέρα (à pass. themate Ὑποφαίνομαι) ex Xenoph. Pæd. 4, ἐπὶ δὲ τὴν ἡμέραν ὑπεφαίνετο, καὶ λέγεται τὰ μόρια &c. Ex Plat. epist. 7, affertur, αὖ δ' οὖν γίγνεται τὰ νῦν ὑποφαίνοντα, vbi ὑποφαίνοντα exponitur Quæ aliquantulum se ostendunt & velut sublucent. Ex Theophr. autem, πρὸς ἥρος ὑποφαίνοντος, Vere ineunte, vel appropinquante. quoniam appropinquans incipit se ostendere. Accipitur alioqui sæpe actiuè in metaph. signif. vt quum dicitur ὑποφαίνειν ἐλπίδα. quo genere loquendi pòst Demosth. vtitur Herodian. non semel, dicens ἀγαθὰς ὑποφαίνειν ἐλπίδας. Est autē ὑποφαίνειν ἐλπίδα non plenè ostendere, sed velut subostendere, Non plenè spem afferre, vel Non plenam spē, sed tenuem quandam afferre. Aut, Nonnullam spem afferre. quo etiam modo loquitur Cicero. Sic ὑποφαινόμεναι ἐλπίδες apud eundem Herodianum, Spes nō quæ affulgent, sed quæ subaffulgent, si habenda sit præpositionis ὑπὸ ratio: quæ alioqui videri potest alicubi otiosa, etiam quum iungitur isti nomini hoc verbum. E

Ὑποφαίνεται, χαμόθεν, at ὀπφαίνεται, ἰόθεν, inquit Suidas. Quò pertinere videri possit hic locus qui ex Plut. affertur in Camillo, ὁ δὲ πόπις ἐφ' ᾧ βεβήκασι ὀνομάζουσι τοὺς περὶ Κελτοὺς, ὑπεφαίνετο τῆς ἀγορᾶς ἀπὸ τοῦ Καπιτωλίου. F

C. ΥΠΕΡφαίνομαι, q. d. Superappareo, vel Appareo supra, aut Conspicior supra. Thuc. p. 152, circa principium, καὶ ἐπιδὴ καλῶς αὐτῆς εἶχεν, ὑπεφαίνετο τοῦ λόφου, Supra collem apparuerunt, Supra collem cōspecti sunt, & quasi conspiciendos se inde præbuerunt. Interpres autem reddit, Superato colle apparēt. In eadem pag. circa finē legitur, Παρῴδου περεπέμψαντος δύο τέλη τῶν ἱππέων ἐκ τοῦ φανοῦς τοῦ τῶν λόφων, ὡς ἐπίνει τὸ ὀνόμενον αὐτῶν, καὶ ὑφφανέντων αἰφνιδίως, &c. vbi itidem subaudiendus genitiꝰ τοῦ λόφου, quum præcedat περεπέμψαντος περὶ τὸν λόφον. G

‖ Ὑπερφαίνομαι est etiam Superemineo. vt ὑπερφαίνομαι τῶν πολλῶν, B. vertit Super alios emineo, apud Basil. quē dicit illis verbis opponere hæc, ὑπερκύπτοντες πολλοί.

accipitur: vt Bud. vertit in hoc Xenoph. loco, in Hipparchico, καὶ πῶς μὴν τοὺς τῶν πολεμίων ἱππέας ὀρθὰ τὰ δόρατα ἔχειν, πῶς δ' ἄλλος τὰ πολλὰ καὶ μὴ ὑπερφανῆ. A

Ab eodem verbo est ETIAM Ὑπέρφανος, ή, ό & ἡ, Significans Superbus. quum enim Eustathius tradit ὑπέρφανος habere pleonasmum literæ ν, apertè innuit dici ὑπέρφανος pro ὑπέφανος, & esse ab ὑπεφαίνομαι. Quòd si etiam superesset aliqua de hac derivatione dubitatio eam tollere posset illud ὑπέρφανὴς Xenophontis, quum id inde derivari nemo inficiari queat. Est igitur ὑπέρφανος dictus Superbus, seu Arrogans, ex eo quòd is qui talis est, supra cæteros conspiciendum se præbeat, supra eos videlicet se attollens. Apud Athenæum, cuidam miranti se vocari ὑπέρφανον, & dicenti, ἐγὼ ὑπέρφανος; respondet Gnathæna, πῶς δὲ μᾶλλον, ὃς οὐδὲν καλούμενος ἔρχομι; Legitur & gradus comparatiuus apud Aristot. Rhet. 2, ὑπέρφανοι ἀνωφεροὶ μὴν οὖν καὶ ἀλεγκτικοὶ διὰ πολὺ δυνάμει εἰσί. Et ὑπέρφανος ἦθος, Superbi mores. Vnde τὸ ὑπέρφανον τοῦ ἤθους apud Plutarchum, coniungentem & τὸ αὐθάδες, in Alcibiade, ὧν ἅπαν ἀπόντων τὸ ἀνιαμίλιπον τοῦ ἤθους, καὶ λίαν ὑπέρφανον καὶ αὐθάδες. Item ὑπέρφανοι λόγοι, Demosth. Verba superba: ὑπέρφανοις λόγοις, ὡς φασι, λέγε. Apud eundem οἰκία ὑπέρφανος. ‖ Interdum ὑπέρφανος, Magnificum, Eximium, Maximi pretii. Plato in Gorgia, καὶ αὕτη μὴν ἡ τέχνη φεσεσεκλμένη δοῦ καὶ κοσμία, καὶ οὐ σμικρὰς ἔχουσα πορφυρὴς ὑπέρφανον τὴν δίκαιον τὴν ἀρετὴν. id est Tanquam magnificum quidpiam efficiens. Vel, (vt Budæus vertit) Tanquam grande quiddam profiteatur & præstet. Idem ὑπέρφανον ἔργον vertit Præclarissimum facinus, in hoc eiusdem Platonis loco in Symposio, ἔπειτα ἀφανίσαι Σωκράτους ἔργον ὑπέρφανον, εἰς ἔπαινον ἐλθόντα, ἔδικον μοι φαίνεται, Deinde iniuriæ simile videtur, hominem qui laudandum susceperit Socratem, præclarissimum eius facinus silentio tegere. Ex eodem affert, ὑπέρφανον γάρ μοι ἐδόκει, εἰδέναι τοῦ ἀξίας ἑκάστου, διὰ τί γίγνεται ἕκαστον, καὶ διὰ τί ὁπόλυται. Vt autem legimus ἔργον ὑπέρφανον in illo Symp. loco, sic & apud Plut. in Pericle ἔργων ὑπέρφανον μέγεθος. atque vt hic μέγεθος ἔργων, sic in Fabio, inuersa orationis structura, περὶ ξεις ὑπέρφανον τὸ μέγεθος. Sic porrò & Latini vocem superbum vsurparunt. Suntque huius vsus exempla cum apud alios, tum apud Virgilium. Aulæa superba. (—aulæis iam se regina superbis Aurea composuit sponda, mediámque locauit) Sic Tecta superba, & Fores superbæ, & Postes superbi, apud eundem. Sed interdum superba etiam dicuntur quæ sunt superbi, seu superborum: atque ita posunt intelligi alicubi tecta superba, quarum dominus superbus est: itidémque cum cæteris substantiuis. B C D E F

Ὑπερφαίως, Superbè. Arroganter.

Ὑπερφανία, VEL Ὑπερφανία, ας, ἡ, Superbia, Arrogantia. Demosth. in Midiam, ὑπέρφανίας καὶ ὑπεροψίας μεστὸς ὤν. Interdū verò ὑπέρφανία est Contēptio, seu Contemptꝰ. Vel potius Superbus quidam contemptus, Contemptꝰ qui à superbia profiscitur. vt apud Platonem De rep. lib. 3, pag. 32, ὑπέρφανία θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων. Animaduertendum est autem, tam in hoc quàm in Demosthenis loco, neenon aliis, scribi i solo hanc vocem, quum tamen alioqui apud Pollucem sit ὑπέρφανεια, non ὑπέρφανία, itidémque apud Hesych. in Μεγαλοφυία. ac certè itidem ὀπφάνεια & alia quædam scribuntur. Sed ὑπέρφανεια est tanquam ὑπέρφανος. at ὑπέρφανία ab ὑπέρφανος. G

Ὑπερφανεύω, ῶ, Superbio, Insolesco. Hom. Il. λ, Ταῦθ' ὑπέρφανεύοντες Ἐπειοὶ χαλκοχίτωνες, Ἡμέας ὑβρίζοντες, ἀπώσατο λαμπυχανόωντες. Vbi Eustathius exponit διὰ τοῦτο ὑπερφρονοῦντες. quod vocabulum frequenter pro Contemnere ponitur. Polyb. de politia Lacedæmoniorum loquens, τὴν βασιλείας κωλυομένης ὑπέρφανεῖν διὰ τὸν ὀπὸ τοῦ δήμου φόβον. Apud eundem pro Effero, vel potius Superbè effero: l. 5, χαίειν τῆς ἀναζωγείας τῶν ὑπέρφανοῦντων ἑαυτοὺς καὶ τοὺς ἰδίας φεσγμαπείας. Apud Lucianum autem pro Contemnere, vel Fastidire, aut Superbè contemnere, & fastidire: τὸ ἰδὼ θεραπεύειν, ἀγαπῶντες, τοὺς δὲ ἐν κόμῳ καὶ κατὰ φύσιν, ὡς ὀπλὲς ὑπέρφανοῦντες. Sic apud Homerum ὑπέρφανοῦντες Eustath. exponit ὑπεφρονοῦντες, vt modò dixi: cui voci vtplurimum contemptus significatio inest. H

Ὑπερφανύομαι idem quod ὑπέρφανεύω, Superbio, Insolesco. Accipitur autem & transitiuè, sicut ὑπέρφανοῦμαι τοῦτο apud Basilium, Superbè iacto.

VENIO AD VERBVM Φαντάζομαι, & ad nomen Φάντασμα, cæteráque ab eodem verbo deriuata, quæ in hunc locum seruaturum me dixi. Incipiam tamen potius ab ACT. Φαντάζω, quanuis non ab hoc, sed potius ab eius passiua voce φαντάζομαι fit illud φάντασμα, videlicet à prima præteriti persona, πεφάντασμαι. Est igitur Φαντάζω, Apparere facio, Speciem præbeo, Ostendo. vt interpr. Bud. afferens ex Aretha in Apocalypsis c. 13, de Antichristo, φαντάζει γὰρ ἐκεῖνον ὀπεκεῖνος ὁ Χριστὸς, ἢ πάντα. Affert verò & ex Alex. Aphrod. καὶ τοῦτο φαντάζοντα ὡς κατ' ἀλήθειαν, pro Ita repræsentantia acsi vera res fuisset. (In v. l. ex eodem Aphr. φαντάζοιτο τοῦ σχήματος pro Ementiūtur speciem, sensumque decipiunt. Item, καὶ τοῦτο τὸ φαντάζοντα. Idq; foris præ se ferentia) Idem & COMP. Καταφαντάζω, VEL Ἀναφαντάζω (vt alibi scribit) interpretatur Apparere facio, & Phantasia afficio, afferens ex Basilio. At pass. Φαντάζομαι, pro Appareo, Videor, affert ex Plat. in Timæo, p. 163, τὸ δὲ λεῖον καὶ δεῖκελπικὸν ὄψεως, δεῖ τοῦτό τε ἰδεῖν λαμπρὸν καὶ σύλεον, λιπαρόν τε φαντάζοιμον, ἐλαμπρὸν εἶδος, πίσσα καὶ κίκι, καὶ ἔλαιον αὐτό. Necnon eiusdē loco, De rep. lib. 9, καὶ ἤκιστα τοῦδε νόμοι τοῦτο αἱ ὄψεις φαντάζονται τοῦ ὀνειρίων, pro Apparent. Quinetiam in hoc loco Philebi, vbi iungitur cū infinitiuo, τί ποτε ἄρα ὀρθῶς τὸ τοῦδε τοῦ πέρατος τοῦ ἐστιν αἱ φαντάζοιμον ὑπὸ τινι δεῖ δρῶν, nō aliud esse ait φαντάζομενον quàm φαινόμενον. addens, ibidem ita dictum esse & φαντασθέν. Sciendum est autem Ciceronem illud, ἤκιστα τοῦδε νόμοι τοῦτο αἱ ὄψεις φαντάζονται τοῦ ὀνειρίων, vertisse, Tum ei visa quietis occurrent tranquilla atque veracia, vt videbis pag. 12 mei Lexici Ciceroniani. At pagina 38 inuenies hæc eiusdem Platonis verba, δεξιὰ δὲ φαντάζεται τὰ ἀριστερά, ab eo sic reddita, Dextra autem videntur quæ læua sunt. Est autem valde familiare huic scriptori istud verbum: qui etiam dicit lib. 2 De rep. ὅρα χρῆται τὴν θεὸ. ἔτι, καὶ ὅτι δὲ ὀπθουλῆς φαντάζεσθαι ἄλλοτε ἐν ἄλλαις ἰδέαις, sub alia atque alia specie apparere, vel conspiciendum se præbere. Affertur etiam ex Herodoto, ἀφανιζόντων δὲ τοῦτων τοῦδε τρόπον, ὡς εὐκὲ ἐφαντάζοντο σφι, pro Quum nusquam comparerēt. ‖ Apud Galenum verò φαντάζοντα, ὁρᾶν, pro Sibi videntur videre, Imaginantur se videre: ad Glauc. lib. 1, φαντάζονται μὴν τὰς ὁρᾶν. Dicimur etiam φαντάζεσθαι aliquid quod imaginamur, cuius imaginem seu speciem mente concipimus. Redditur & Contemplari, apud Greg. qui videtur etiam simul & passiuè & actiuè vsurpasse, in hoc loco, φαῦλ, ὅσον αὐ καθαρῶ ὄντα, φαντάζόμενον, καὶ ὅσον αὐ φαντασθῶ ὄντα, ἀγαπώμενον. Idem dixit sicut passiuè ἐν αὐτῷ τοῦ ὁρᾶ θεὸς αὐθεωποις φαντάζεται, item φαντασθεὶς θεὸς, sic etiam actiuè ἐφαντάζοντον τὸν θεόν. (Redditur autem apud eum passiuè τοῦ φαντάζόμενον, Cuius species seu imago mente concipitur, vel animo repræsentatur) Synes. de poetis dixit φαντάζεσθαι sicut nos commenta eorum vocamus Fantasies, (quam significationem sequitur etiam nostrum Fantastique) ‖ Apud Aristoph. φαντάζομαι, etiam pro συκοφαντῶμαι, vt exp. schol. in Acharn. Potius tamen est pro φαίνομαι, significante Accusor, vt proxime sequentia ostendunt. quum enim Μεγαρὶς dixit, Δικαίοτατα, φαντάζομαι, interrogatur ab illo, Ὑπὸ τοῦ; τίς ὁ φαίνων σ' ὅδιν; Sed illud φαίνομαι deinde accipi pro συκοφαντῶμαι, itidem ostendunt quæ sequuntur. Comico autem ioco videntur tribuenda illa κατάχρησις. ‖ Φαντάζομαι habet & aliam quandam significationem apud Herod. de qua dicam in Φάντασία. I

HINC Φάντασμα, ατος, τό, Quod apparet, Visum, Spectrum. Aristot. De mundo τοῦ ἐν ἀέρι φαντασμάτων τὰ μὲν ὅτι κατ' ἔμφασιν, τὰ δὲ καθ' ὑπόστασιν. quæ Bud. vertit, Eorum quæ in aere apparent, alia specie tenus existunt, alia etiam habent naturæ subsistentiam. Sæpe autem dicitur de eo cuius vana species & imago nobis obuersatur, & oculos nostros deludit. vnde ἔνυπνον φάντα-

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA GRANADA

σμα dicit quidam apud Plut. & νύκτερον φάντασμα quidā A
apud Athenæum. Apud Platonem redditur Falsa species, De rep. ψεύδεσθαι θεὸς ἐθέλοι αὐτῇ λόγῳ ἢ ἔργῳ φάντασμα ποιῶν. Plinius iunior Græca voce vsus est, ita scribens epist. lib. 17, Igitur perperam velim scire, esse aliquid phantasmata, & habere propriam figurā, numénque aliquod, pures, an inanem & varia ex metu nostro imaginem accipere. Quo in loco obiter habemus etiā nominis huius expositionem, quatenus videlicet ponitur pro imagine oculos (vt antea dixi) deludente, quam ille inanem imaginem appellat. Apud Matthæum certè B
apertè accipitur pro spectro, potéstque aptè reddi voce Græcogallica (aut si maiis Gallicogræca, Phantosme: c. 14, καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ τὴν θάλασσαν περιπατοῦντα, ἐταράχθησαν, λέγοντες, ὅτι φάντασμά ἐστι. A pud Euripidē autem φάσμα est vmbra defuncti, in somnis apparēs. dicit n. Polydorus in Hecuba, νεκρῶν κενὸν θυμβρόν καὶ σκότου πύλας relinquens, φάσμα δεῦρο μαίνουσ' ἐμόν. vide Plut. in Plac. phil.

Φαντάσης, & Φαντάστης, vide post Φαντασία. hoc enim à secunda persona πφαίνεσαι, illa à tertia πφαίνεται deducuntur. C

Φαντασία, ας, ἡ, Visum, Visio. Philo De mondo, postquam dixit animæ fictorem finxisse eam tribus rebus à natura differentem, videlicet αἰσθησιν, φαντασίαν, ὁρμήν: quum ad φαντασίας definitionem venit, eam esse dicit τύπωσιν ἐν ψυχῇ. quia ἀεὶ σήκεται (inquit) κενὴν ἢ ἀλόγιστον, ὁποῖόν τε δὲ κυκλίου τῆς ἢ σφραγῖς, ἐκπεμάξαντος τὸν οἰκεῖον χαρακτῆρα, ἢ τὸ ἐμμαχεῖον φυλάττει παρ' ἑαυτῇ, μέχρις αὖ ἢ ἀντίπαλος τῆς μνήμης τὸν τόπον λεανάσασα λήθη, ἀμυδρὸν ἐεργάσηται, ἢ παντελῶς D
ἀφανίσῃ· τὸ δὲ φαινόμενον πυκνῶσαι, τοτὲ μὲν εἰκείως, τοτὲ δὲ οὐ ἑτέρως διέθηκε πρὸς ψυχήν. quibus addit, τῶν δὲ αὐτῆς τὸ πάθος ὁρμὴ καλεῖται. Quæ Bud. ita vertit, At φαντασία, id est visum, impressio est in anima. Simul enim sensus aduentitium quippiam sigillatim importauerit, visum continuò annuli modo aut signi, notam suam imprimit, impressamque effigiem asseruat penes sese: quoadusque obliuio memoriæ aduersaria formam ipsam vel exoletam reddat interlinendo, vel prorsus cuanidam. Ipsum E
etiam visum quod imaginem insculpsit, interdum animam propriè, interdū alio quodam modo afficit. quæ animæ affectio, ὁρμὴ vocatur, id est Impetus animi, vel Appetitio animi. Potest autem hic Philonis locus aliquam isti Cic. afferre lucem, interpretantis itidē φαντασίαν nomine Visum, Acad. lib. 1, vbi scribit, De sensibus ipsis quædam dixit noua, quos iunctos esse censuit è quadam quasi impulsione oblata extrinsecus: quam ille φαντασίαν, nos visum appellemus licet. Idem tamen alibi non semel visionem hac in significatione F
vsurpauit qua voce Fabius quoque φαντασίαν interpretandam censet, ita scribens lib. 6, capite 3, Quas φαντασίας Græci vocant, nos sanè visiones appellemus: per quas imagines rerum absentium ita repræsentantur animo, vt eas cernere oculis ac præsentes habere videamur. Has quisquis bene conceperit, is erit in affectibus potentissimus. Hunc quidam dicunt Ὑφαντασιώτην, qui sibi res, voces, actus secundum verum optimè finget. Arist. φαντασίαν dici ἀπὸ τοῦ φαίνεσθαι, vel potius referri ad τὸ φανόμενον, innuit, ita scribens, Ethic. lib. 3, capite 5, εἰ δέ τις λέγοι ὅτι πάντες ἐφίενται τοῦ φαινομένου ἀγαθοῦ, τῆς δὲ φαντασίας οὐ κύριοι, ἀλλ' ὁ τοιοῦτος τυθ' ἕκαστος ὤν, τοιοῦτον καὶ τὸ τέλος φαίνεται αὐτῷ. Quò pertinentia non pauca habes apud Plut. in lib. πρὸς Κολώτην, & eundem eadémque de re vocis huius vsum apertè declarantia: ex quibus sunt hæc, ἡ δὲ πρόσεξις δυεῖν δεῖται, φαντασίας τοῦ οἰκείου, καὶ πρὸς τὸ φανὲν οἰκεῖον ὁρμῆς. Et paulò post, καὶ λαβὼν ἀγαθοῦ φαντασίαν, ὀρέγεται καὶ ὁρμᾷ, παντὰ πρόθυμον ὅπως οὐ ἀφαιρήσεται αὐτὸν, ἀλλ' ὡς αὐτὸν ἀεὶ συνέσται παρ' οἰκείῳ. Extat autem & alibi hic accus. φαντασίαν cum verbo λαβεῖν. apud Philonem autem & accus. pluralis φαντασίας: in lib. De mundo, vbi quod dicit πρανωτέρας λαβεῖν φαντασίας, redditur Mente species clariores concipere. Sic autem redditur φαντασία species & in aliis loquendi generibus: vt φαντασίαν ἐμφαίνειν μήκους apud Aristot. De mundo, longitudinis speciem præbere. Alioqui φαντασία

exponitur etiam Cogitatio vehemens, rei speciem animo repræsentans, Imaginatio, Aristot. Rhet. 1, ἢ οὖν ἔστι ἐγγιγνομένη φαντασία ἡδονὴν ποιεῖ, ὡς καὶ ἡ τοῦ εὐπνοίων. vbi Vict. vertit, Cogitatio igitur illa speciésque quæ nobis obuersatur ante oculos, lætitiam parit, vt somniorum scilicet φαντασία voluptatem efficit. Quibus addit, Ciceronem φαντασίαν vocare consueuisse visionem: Aristoteli verò hic, vt superiore quoque in libro, φαντασίαν esse cogitationem quandam vehementem alicuius rei, quum ita in ea occupati sumus, vt nō animo ipsam versare, sed manu tractare, nobis videamur.

In vulg. lex. redditur etiam Imago rerum animo insidentium, item Species animo concepta. Nec solùm Species, sed & Intuit, in hoc Polybii loco, τὸ δὲ δεξιὸν ἐκπληττόμενοι τῆς τῶν ζώων φαντασίας, admirabili specie & intuitu animalium perterrefacti. At ego nomine Specie contentus esse maluissem. Bud. tamen κατὰ πρόσωπον φαντασίαν vertit non solùm Prima specie, sed & Primo aspectu, quod idem valet. Idem ex Herodiano affert φαντασίαν ὁποδεικνύειν pro Speciem præbere, σχῆμα παρέχειν, ex Herodiano, φαντασίαν γὰρ τινα ὁποδεικνύειν. Cui loco subiungit hūc Galen, μέγα κατὰ φαντασίαν νόσημά ἐστιν, ὡς τὸν ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν τινα πρᾶγμα πολλὰ ἔχειν τύπον. cui opponitur μέγα κατ' ἀπόλεσμα. Ab eodem dici ait, κἂν ὑγιὲς ᾖ κατὰ τινὰ φαντασίαν, pro Etiamsi videatur. Quare dicere possumus (vt opinor) κατὰ φαντασίαν seu κατὰ τινὰ φαντασίας his in locis id esse plane quod dicit lingua nostra En apparence. Qua in significatione dici itidem κατ' ὄψιν φαντασίαν à Polybio, opponenti ei, τῇ ἀληθείᾳ, docui antea Latini dicunt In speciem. Non vnam igitur nominis Species significationē habet φαντασία. (A quibus tamen locis distinguendi sunt ii in quibus signif. non tam rei speciem quàm imaginationem quandam, qua fit vt talis vel talis species rei nobis esse videatur. Quò pertinent ea quæ paulo antè attuli in locum Aristotelis)

Redditur porrò φαντασία Spectrum quoque sicut φάσμα. vt in hoc Plut. parall. loco, ὑπὸ ἀνθρώπου (vel ὑπὸ ἀνθρώπου) φαντασίαν θεασάμενος. sed & hic fortasse Speciem interpretari possumus: hoc modo, Quum illi obuersata esset species quædam alicuius qui homine augustior esset. Qua in significatione duriusculè dictum est illud φαντασία ὑπὸ ἀνθρώπου siue φαντασία ὑπανθρώπου.

Φαντασία quandam nominis Species significationem habet & in hoc Aeschyli loco, cap. 25, τὴν οὖν ἐπαίνοι ἔχοντες τὸν Ἀχαΐππου καὶ τὴν Βερενίκης μετὰ πολλῆς φαντασίας. vbi μετὰ πολλῆς φαντασίας vert. interpr. malè reddit Cū multa ambitione: Erasm. non sat rectè, Cum multo apparatu: at nonnisima interpretatio placet, Cum multa ostentatione. Alioqui reddi etiam posset fortasse speciosus quidam apparatus, vel Speciosus quidam splendor, & omnibus conspicuus, vel omnium oculis expositus. Sic autem & Athenæus, vel potius Posidonius Apamēsis apud Athenæum vsurpat hoc ipsum vocabulum φαντασία libro 5, de Athenione, qui ex philosopho factus est Athenarum tyrannus: quum enim dixisset, σπουδάζειν δὲ πολλοὶ καὶ ἄλλοι θεαταὶ, τὸ παρὰ δίξον τῆς τύχης θαυμάζοντες, εἰ ὁ παρέγγραφος Ἀθηναίων εἰς Ἀθήνας ἐπ' ἀγορόπαδος καταβαίνει φορείου, καὶ περιφρῶν ἐρεμάτων, ὁ μηδέπω ὀθὶ τὸ πεῖβωνος ἐνεκακῶς πορφύραν ἀθέτητον, subiungit, οὐδένος οὐδὲ Ῥωμαίων οὐ ποσοῦτον φαντασίαν καταχλιδῶντος τῶν Ἀθηνῶν. Ideo non expono simpliciter Splendorem, sed Splendorem speciosum, aut conspicuum omnibus, seu omnium oculis expositum, (nisi quis malit magnificentiam speciosam &c.) vt simul origo verbi hac expositione repræsentetur. Habet certè & hic locum vox Gallica Apparence, sicut & in altera illa significatione cuius paulo antè memini. Et quoniam adiectiuum quoque illud Speciosus ad vtrāque refertur, alio potius fortassis vtendum fuerit. Cæterùm sciendū est istī significationi nominis φαντασία affinem esse eā quam dedit Herodotus verbo φαντάζεσθαι, (de qua me hic dicturum sum pollicitus) in eo videlicet Polymniæ loco in quo Artabanus dehortari Xerxem, vel potius deterrere volens à sua illa adversus Græcos expeditione, inter cætera hæc dicit, ὁρᾷς

ὡς τὸ ὑπερέχοντα ζῶα κεραυνοῖ ὁ θεὸς, οὐδὲ ἐᾷ φαντάζεσθαι, τὰ A
δὲ σμικρὰ οὐδέ μιν κνίζει; Hic enim non dubito quin φαντάζεσθαι sit Ostentare se, & tanquam spectaculo esse omnibus velle, vel, Exponere se spectaculo omnibus, aut in spectaculum. Vel, Tanquam mirandum quoddam spectaculum in omnium oculos incurrere. Credidérim autem, ab hoc verbi φαντάζεσθαι vsu illam nominis φαντασία significationem manasse.

COMP. Φανταστόκοπος, ου, ὁ. Qui vanis quibusdam imaginationibus & cogitationibus percellitur: SIC VT Ἐλπιδοκόπος, Qui vana spe percellitur, seu nimia spe B
laborat. Ita Budæus afferens hæc Eustathii de Tantalo, πιαῦτα δ' αὖ λεγόμενα παρὰ καὶ ἅπας ἢ φανταστόκοπος ὢν, καὶ ἐλπίσι κενᾶις ἐφ' οἷς οὐ χρὴ βρυόμενος ἦν. Et paulo post, καὶ ὁ Τάνταλος δὲ, ποιοῦτός τις αὖ δόξαι εἶναι, ὡς οὐδὲν τέλος χρηστὸν ἀεὶ ἐλπιδοκοπούμενος. Vnde VERB. Φανταστοκοπῶ, cuius particip. φανταστοκοπῶν legitur Ecclesiastici cap. 4 in fine, vbi ille itidem reddit Qui vanis imaginationibus percellitur. ITEM Φανταστώδης, εος, ὁ & ἡ, Ex aliqua visione seu imaginatione proueniens, vel In imagina- C
tione consistens, vel imaginationibus. In vulg. lex. Imaginarius, Cogitatione informatus.

Inde & NOMEN Φανταστικός, ή, ὁ, Ad visiones cōcipiendas aptus, Talis qui concipiat visiones seu imagines. At verò apud Plutarchum De def. oracul. ποιοῦσι κατόχους τῆς ἐνθουσιασμοῖς καὶ φανταστικοὺς τῆς προφήτας καὶ τὰς προφήτιδας. id est, Furoris instinctu afflatos & visionum impulsione præsagos reddunt diuinos atque diuinas, vt Turn. vertit. Idem Plutarch. eodem libro, ἢ τὸ λογικὸν καὶ φρονητικὸν ἀνίεσθαι καὶ ἀπολύεσθαι τῆς παρόντος ἀλόγου καὶ φανταστικοῦ τῶν μέλλοντος ὁπηρεσιῶν. quæ idem ille vertit, Aut quum ratione & cogitatione relaxata & à rebus præsentibus liberata & auocata pars ea quæ ratione vacat & visis pellitur, in futurum intenta est. Cæterùm habet nomen hoc formam verbalis à φανταστάζομαι, nimirum ab eius præteriti persona tertia sing. πεφανταστάσται.

Item VERB. Φανταστόομαι, οῦμαι, Visiones concipio, & rerū imaginationes, Visiones seu visa mihi obuersantur, Imaginor, In imaginationibus versor. vel Obuer- E
santur mihi imaginationes. Alexander Aphrod. De anima l. 2, pag. 143, ἡ δὲ αἰσθητικὴ διαιρεῖται εἰς τὸ αἰσθάνεσθαι καὶ φανταστοῦσθαι, καὶ τὸ μνημονεύειν, καὶ τὸ συγκαταθέσθαι. Gregor. de homine, ὃν πύπνις οὖν φανταστοῦται ὁ ἄνθρωπος. Bud. ex Ægineta affert pro Imaginari. In vulg. lex. ex Plutar. Apophthegm. cum accusatiuo φανταστωθεὶς δαιμόνιόν τι, qui dæmonium quoddam videre sibi visus est. HINC Ἀφανταστώτος, ου, ὁ & ἡ, Qui visiones non concipit, &c. sequendo significat. datas verbo φανταστοῦσθαι. Vide Φανταστικός. CONTR. Εὐφανταστώτος, Qui bene vel facilè concipit visiones &c. A Fabio autem quomodo exponatur, vide in Φανταστία, cuius etiam significationem ibi sequitur, licet verbalis formam habeat.

Φανταστοῦ, οῦ, ὁ, Efficiens visiones, aut concipiens, Qui talis est vt visiones efficiat, seu concipiat, vel imagines, aut imaginationes. φανταστοῦ δὲ (inquit Plutarchus De plac. philosoph. τὸ ποιοῦν τὴν φανταστίαν, εἶδος τὸ λυπῶν καὶ τὴν ψυχρόν καὶ πᾶν, ὅ, τι ἂν ὁ ὠθῶν κινεῖν τὴν ψυχήν, τοῦτ' ἐστὶ φανταστοῦ. Quæ Bud. ita vertit, Φανταστοῦ est phantasiæ efficiens, vt albū, vel frigidū: & omnino quicquid animam citare potest, id est phantaston. Vtitur autē hoc vocabulo idem Plutarchus non semel in libro De def. orac. COMP. Ἀφάνταστος, ET Δυσφάνταστος. Est autem Ἀφάνταστος, Visionibus seu imaginationibus carens. Plut. & Synes. At Δυσφάνταστος, Nō facilè visiones cōcipiens. Ad visorum informationem difficilis. Turn apud Plut.

Φανταστικός, ή, ὁ, Talis vt visiones seu imagines concipiat, aut imaginationes. Plut. in lib. πῶς τὴν ζῴων φρον. opponit inter se φανταστικὸν & ἀφανταστώτον. ET ADVERBIVM Φανταστικῶς apud eundem, in lib. De def. orac. τῶν μόνα τὰς ψυχὰς ἐνθουσιαστικῶς εἰῴ πίπτοι, καὶ φανταστικῶς τῶν μέλλοντος. quæ Turn. vertit, Ab his solis animum furibundum reddi, & futuri imagines concipere.

¶ Φῶς, ωτός, τὸ, Lux, Lumen. Idem quod poetis φάος, ex quo etiam factum est per contractionem: sicut vicissim ex hoc φῶς illi fecerunt φάος. Plato Cratylo, τὸ μὲν

που σέλας καὶ τὸ φῶς, ταυτόν. Xenoph. Pæd. 4, πορευομένων δ', ἐπεὶ νὺξ ἐγένετο, λέγεται φῶς παρὰ Κύρῳ καὶ πᾶν γραπτόμενον ἐν τῷ οὐρανῷ ὡς φανὲς γίνεσθαι. Et opponitur σκότος, quod tenebras significat. Plut. Symp. 4, τὸ σκότος τοῦ φωτὸς ἡγεμονικῶτερον. Idem in Rom. quæst. ἐν τῇ νυμφῇ πανταχόθεν οὐκ ἐπιγιγνόμενον μετὰ φωτὸς ὁ ἀήρ, ἀλλὰ διεσκότισε. Xenophon, κατὰ φῶς δεῖπνον ποιεῖσθαι, In luce cœnare. Dicitur etiam εἰς φῶς: vt apud Athenæum, εἰς φῶς λέγεσθαι, lib. 11, ἀ δὲ περὶ Κλεισιάδου εἴρηκεν ἐν τῷ συμποσίῳ, οὐδ' εἰς φῶς λέγεσθαι δεῖν ἄξιον. Interdum φῶς pro vita, vt Lux apud Latinos. Sic apud autorem Axiochi, εἰ κρείσσονα τῶδε τοῦ φωτὸς, si priuabor hac luce. Id est, hac vita. Et εἰς φῶς ἀνελθεῖν apud Aristoph. Ad lucem redire, Ad luminis auras. ‖ Φῶς, sicut & φάος, dicitur etiam de lumine ignis, seu lucernæ, facis, aut lampadis. Apocal. cap. 18 additur genitiuus λύχνου, vbi scribitur, καὶ φῶς λύχνου οὐ μὴ φανῇ ἐν σοί ἔτι. Et φῶς αἰάπτει, Accendere lumen. Plato in Timæo, φῶς ὁ θεὸς αἴθειν, quæ Cic. vertit, Deus ipse solem quasi lumen accendit. Et paulo post ἵνα καίνοι, vt colluceret. Atque vt Latini Lumina etiam dicūt plur. num. sic Græci φῶτα. vt φῶτα πρόσωπον, Plut. in Pericle. At verò apud Lucam videri possit plur. num. φῶτα positus pro singulari φῶς: Act. cap. 18, αἰφνίδιον περιέλαμψε. Sciendum est autem genitiuum pluralem ESSE Φώτων, Luminum: AT Φωτῶν significare Hominū, à nominatiuo singulari Φώς, de quo infrà. ‖ Φῶτα pro luminibus, ea etiam in significa. quam habet quum dicitur Luminibus obstruere, apud Plut. ‖ Φῶτα de lumine spirituali quo donantur qui baptizantur, vnde traditur DICTA Εμφώτιος ἑαυτὸς à Gregor. de veste quæ induebatur ab eo qui baptizabatur, q. d. ἑαυτὸς τῆς τοῦ φωτὸς ἡμέρας. Vide Φωτίζω. Hesych. NOMEN Φῶτα exponit ὄμματα, id est Oculi. item θυρίδες, id est Fenestræ. (Exponit & ἄνθρωπον, id est hominem, quæ expositio intelligenda est de φῶτα cuius nominatiuus singul. est Φώς, non Φῶς) ‖ Φῶς dicta fuit etiam papillarum quasi areola, & nigellus ambitus, sub quo lactis quasi sedimentum, κωμος. Camer. ex Polluce. ‖ Φῶς (inquit Gorr.) Circulus subniger qui papillam ambit. Sic etiam vocari medium transfuersariorum quæ in Nilei machinamento sunt, quod plinthium appellatur, tradit Oribasius.

C. Φωσφόρος, ου, ὁ & ἡ, Lucifer, Lucem afferens. Ab Hesychio exponitur φωτοδότης, id est Lucis dator. Plato in Timæo ὄμματα φωσφόρα dixit. λέγουσι δ' αὖ, inquit Pollux, ὀφθαλμοὶ λάμπτοντες, φωσφόροι, (ὡς καὶ Πλάτων φωσφόρα ὄμματα) στίλβοντες, &c. Vbi Cam. φωσφόροι ὀφθαλμοὶ vertit Oculi illustres, sicut λάμπτοντες, clari: στίλβοντες, splendentes. Quidam tamen φωσφόρα secus apud Platonem interpret. ‖ Φωσφόρος Ἄρτεμις, Eurip. Lucifera Diana. Quam interpretationē ex Cicerone sumo, ita scribente, lib. 2 De nat. deorum, Dianam autem & Lunam, eandem esse putant: quum solidictus sit vel quia solus ex omnibus sideribus est tantus, vel quia quum est exortus, obscuratis omnibus solus apparet: Luna à lucendo nominata sit, eadem enim est Lucina. Itaque vt apud Græcos Dianam, eandémque Luciferam, sic apud nostros Iunonem Lucinam in pariendo inuocant. Hic enim non dubium est quin voce Luciferā Cicero exprimere voluerit φωσφόρον. Qui etiam statim pòst rationem affert ob quam hæc ad partus adhibeatur, ita scribens, Adhibetur autem ad partus, quòd ii maturescunt aut septem nonnunquam, aut plerunque nouem lunæ cursibus: qui quia mensa spatia conficiunt, menses nominantur. ‖ Φωσφόρος, substantiuè Lucifer, Stella Veneris. Cic. De nat. deorum, lib. 2, Infima est quinque errantium, terræque proxima, stella Veneris. quæ φωσφόρος Græcè, Lucifer Latinè dicitur, quum antegreditur solem: quum subsequitur autem, ἕσπερος. (Quò pertinet hic versus Ἕσπερε πᾶς ἑρατὰς χρύσεον φάος Ἀφροδίτας) In v. l. φωσφόρου κύκλος, id est Phaethōtis orbis, quintus est planetarum, ὃν οἱ μὲν, Ἀφροδίτης, οἱ δὲ Ἥβης προσαγορεύουσι, quem Veneris quidam vocant, alii Iunonis. Quorum verborum autor ibi non nominatur. Apud Suidam autem habemus hoc nomen de sole: vbi scribit, φωσφόρος, ὁ τοῦ φῶς ἀπαστέλλων, ὁ

ἥλιος. Soli certè tribuitur & quod hinc est deductum A VERBVM Φωσφορέω, ῶ. Dicit enim Philo illum φωσφορεῖν pro Lumen præbere, seu ministrare.

C. Φωτοδότης, ου, ὁ, Lucis dator. Qui lucem seu lumen præbet. Quo vocabulo exponi φωσφόρος ab Hesychio, docui suprà. ITEM Φωτοδοσία, q. d. Luminis præbitio, Illuminatio. Bud. ex Areop.

C. Φωτειδής, έος, ό & ή, q. d. Luminis speciem præ se ferens. Sed redditur Luminosus, item Illuminatus. Sic φωτειδέστερος Bud. vertit Illuminatior in hoc Gregorii loco, ὥστε καὶ ἐπῆς ἔχω, πασῶν ἔγωγε ὄσον ἄλλου μὴ τὸ ἴσον ἐλλαμφθέντες B φανῆναι φωτειδέστερος. At in v. l. redditur, Lumini magis conformis.

C. Φωτολήγιος, Luce orbatus, Mortuus. Sonat autem φωτολήγιος, q. d. Cui lux esse desiit, id est Qui luce frui desiit. Nam apud Hesych. reponitur φωτολήγιον PRO Φωζολόγιον, quod exponit τυφλόν, & νεκρόν.

C. Φωτοχυσία, ας, ἡ, Luminis abundantia. Bud. ex Dionys. Areop.

C. Φωταγωγός, οῦ, ὁ, Lucem adducens, Lucem afferens. Nā C ab Hesychio exponitur ὁ τὸ φῶς φέρων. Et substantiuè, fœm. genere, ἡ φωταγωγός, Feneſtra, vt apud Lucianum ἀφ' τῆς φωταγωγοῦ. VNDE Φωταγωγία, q. d. Lucis seu luminis allatio. Et Illuminatio, vt B. vertit apud Greg. (à quo hoc nomen dici ait & de virginibus quinque lampadephoris) Et VERB. Φωταγωγέω, ῶ, quod itidem pro Illumino, & pro Instituo in diuinis, ex Areopagita affert. Idem postquam dixit φωζωγωγῶσε vsurpari pro Præluceo tibi, Illumino te, profert hæc verba eiusdem Areopagitæ, in quibus tamen habetur passiua vox, non D actiua, ἀλλὰ τοῦ Χριστοῦ παῖ ἀγαθοποιοῦ αἰκτῖνες ὑποδεχόμενοι, ὡς αὐτῆς ὅτι παῖ ἀγαθουργίας αὐτῆ φωταγωγηθῶμεν.

C. Φωζωγὴς, έος, ό & ή, ET Φωζωγὸς apud Suidam, Dius. Item SVBSTANT. Φωζωγία, ας, ἡ, Splendor. ἡ λαμπρότης, vt idem exponit. Sonat autem φωζωγὴς seu φωζωγὸς, q. d. Lucidum splendorem habens, seu Lucidè splendidus: & φωζωγία itidem, q. d. Lucidus splendor. quum sint ex φῶς & αὐγή.

Φωτεινὸς, οῦ, ὁ, Lucidus. Ex Xenoph. φωτεινὸς ἥλιος. E

Φωτίζω, Lucidum reddo, Illumino, Illustro. Gal. ἡ δι' αὐγὴ ὑποδεχόμενα τὸ φωτίζοντα σωματοῦται. Item pro Illuminare specialiter oculos mentis, in Test. noui scriptis. Et pass. quoque apud Paulum, πεφωτισμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας. Idem dixit etiam φωτίσαι pro illuminando patefacere, seu docere: ad Ephes. cap. 3, καὶ φωτίσαι πάντας τίς ἡ κοινωνία &c. vbi tamē redditur ab Erasmo & à doctiss. interpr. Et in lucem proferēdi omnibus quæ sit &c. (Apud Suidam quidem certè pro In lucem proferre, Patefacere, Diuulgare, sed cum accus. rei, φωτίζειν τὸ ἀπόρρητον.) Apud Gregorium φωτίζειν & pro Illuminare lumine baptismi, atque adeo pro Baptizare. Cui itidem F VERBALE Φώτισμα est Baptismus sic & Chrysostomo, necnon Areopagitæ. (Sed & τῆς φώτων ἡμέρα, dies festus ob baptismum, Bud. ex eodem Greg.) Sonat alioqui φώτισμα, sicut ET Φωτισμὸς, Illuminatio. Ab Hesychio tamen φωτισμὸς exponitur αὐγή. ATVERO Ἀφώτιστος, ν, ὁ & ἡ, Non illuminatus. Aut etiam Obscuratus. Vel, Lucis expers. Pro epitheto lunæ prorsus obscuræ, ex Alex. Aphrodiseo) G Aliud VERBALE Φωτιστικὸς, ός, ὄν, Illuminandi seu illustrandi vim habens. q. d. Illuminatorius. In v. l. affertur ex Greg. φωτιστικὸν λογικῆς φύσεως. Sed & COMP. Διαφωτίζω, idem quod φωτίζω: nisi quòd præpositio videri potest augere significationem. Aliud COMP. Περιφωτίζω, q. d. Circumillumino. vnde pass. Περιφωτίζομαι, quo vtitur Plut. in hoc loco libri De primo frigido, τὸ δὲ λαμπρὸν οὐ παρίησιν ὑπὸ στερεότητος, ἀλλ' ὅλον πολῆς ὡς περιφωτίζεται. quæ Turn. vertit, Lucem nullo modo præ solidita- H te transmittit, sed summa duntaxat terræ sola illuminantur.

Φώσκω, Luceo, Illucesco. Sed in vsu sunt potius COMPOSITA Διαφώσκω ET Ἐπιφώσκω, Herodot. in Thalia, ἀμ' ἡμέρῃ δὲ διαφωσκούσῃ, Quumprimum dies illuxisset, Primo diluculo. Apud Matth. autem capite 28, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν σαββάτων. Et apud Lucam cap. 23, καὶ σάββατον ἐπέφωσκε. de quibus loquendi generibus lege doctissimi interpretis annotationes. AT VERO Φωστὴρ, quod redditur Luminare, formatur tanquam à tertia persona pass. sing. πέφωσται. Apud Græcos Bibl. interpr. Gen. 1, γίνεσθωσαν φωστῆρες ἐν τῷ στερεώματι. Ibidē repetitur aliquoties hæc vox. Vsus est item Paulus ad Philipp. cap. 2. AT VERO Φαύσκω est ab illo Æolico φαύω, cuius antea memini: à quo φαύω EST Φαῦσις, φ itidem pro luce seu splendore capitur: quum alioqui sonet propriè q. d. Lucentia, id est Ipsa lucendi actio: vtpote factum ex verbo quod Lucere significat, videlicet φαίω. A φάος igitur fit φάω, φαυω, deinde φαύσκω vt φώσκω à φῶς. sed in compositione potius vsurpatur. Extant autē COMP. Διαφαύσκω ET Ἐπιφαύσκω (sicut Διαφώσκω & Ἐπιφώσκω) Cæterum exempla afferuntur vsus verbi διαφαύσκω ex Græcis Bibl. interpret. in vulg. lex. ἕως διαφαύσῃ ἡμέρα, ex libro 1 Reg. cap. 4, Donec illuxerit dies. & διέφαυσεν αὐτῆς pro Illuxit eis dies, ex l. 2 Reg. cap. 2. Sed hæc sunt potius tanquam à THEM. Διαφαύω. itidem verò ἐπιφαύσει tanquam à THEM. Ἐπιφαύω, apud Paulum, ad Ephes. capite 5, καὶ ἐπιφαύσει σοι ὁ Χριστὸς (quæ tanquam ex veteri Testamento sumpta affert) Et illucescet tibi Christus. Quidam autem ex veteribus interpretati sunt Continget te Christus, nimirum aliam lectionem sequuti, ἐπιψαύσῃ. sed hanc sequendo, fuerit dativus σοι mutandus in genitiuum σου.

Venio ad POETICVM Φόως factum ex illo φῶς, per pleonasmum literæ ο, qui illis frequens est ante ω, & quidem in participiis præsertim: vt βοόων & ὁρόων, pro βοῶν & ὁρῶν. Est autem φόως non solùm Lux, sed habet etiam metaphoricas illas significationes quæ in φάος annotatæ fuerunt, vt Il. φ, Βάλλ' οὕτως, αἴ κέν τι φόως Δαναοῖσι γένησαι. Sic & Iliad. π, Ἀλλ' ἐμὲ μὴ πρὶν φεύγε ὦχ', ἅμα δ' ἄλλον λαὸν ὀπασσον Μυρμιδόνων, ἴδε πῦρ τ' φόως Δαναοῖσι γένωμαι. Possumus enim & hic φόως accipere pro salute seu pro auxilio, & quidem lætitiam afferente, vtpote ex quo salutem atque adeo victoriā consequamur, Quò pertinet illa expositio, ἡ ὡς σωτηρίαν καὶ νίκην ὅπ κουρία. Ab Hesychio autem exponitur & σωτηρία, & χαρά, ideóque addidi verba illa, Lætitiam afferente. Pro ipsa quidem certè victoria ponitur apertè tum alibi, tū Iliad. ζ, circa principium, Αἴας δὲ πρῶτος Τελαμώνιος, ἕρκος Ἀχαιῶν, Τρῶας ῥῆξε φάλαγγα, φόως δ' ἐπόροισν ἔθηκεν. Vbi Eustathius annotat vocari victoriam φόως, quoniam qui vincuntur, veluti iacere videntur in tenebris, (quod dictum alibi repetens, Pindarum eius autorem facit) Sed vult eandem esse nominis significationem in quodam etiam loco qui similis est omnino illis duobus quos modò protuli. (nisi potius vnum est eorum, sed ἐπόροισν scripsit pro Δαναοῖσν) Ego tamen alteram illam expositionem ap iorem esse existimo. (Nisi quis gloriam & decus significari malit. quem vsum habet Lux apud Latinos: vt in hoc Virg. versu O lux Dardaniæ, spes ô fidissima Teucrùm. Aptior enim cæteris videtur huic loco illa expositio.) Sed pro victoria interdum non simpliciter dicitur φόως, sed φόως πολέμοιο. vt Il. ο, Τῷ δ' ἐν χερσὶ φόως, οὐ μειλιχίη, πολέμοιο. Meminisse autem oportet eius quod à me antea dictum fuit, nimirum Hebræis quoque quum אור propriè lucem significet, aliquas etiam ex superioribus metaphoricas significationes accipere. Cæterùm nomen hoc φόως in propria significatione, adiunctā habet non rarò particulam δὲ (quam & aliis plerisque iungi videmus) significantem ὡς. Nam DICITVR Φόως δὲ pro In lucē, aut etiam pro eo quod Latini poetæ dicunt In luminis auras. Hom. Iliad. β, — τὸν ῥ' αὐτὸς Ὀλύμπιος ἦκε φόως δέ. Et Il. τ, Σήμερον αὖ δ' ἐς φόως δεμεζρεπὸς Εἰλείθυιά Ἐκφανέ. Est verò & vbi dicat ὡς φόως δέ. vt Iliad. π, Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πόρε μοιρεπὸς Εἰλείθυια Ἐξ ἀγαλῆς ὡς φόως δέ, καὶ ἠέλιον ἴδεν αὐγάς. vbi scribitur coniunctim ETIAM Προφόως δέ.

AT VERO Φώς, ωτος, ὁ, est poetis αὐήρ, Vir: aut etiā simpliciter ἄνθρωπος, id est Homo. sic tamen vt de virili duntaxat dicatur sexu. Afferuntur autem variæ huius appellationis rationes, prout variæ eius deriuationes

appellationis rationes, prout variæ eius deriuationes A statuuntur. Sed à φῶς lubentius quàm aliunde deduxerim: siue quòd sit ὁ μόνος τὰ τῆς διανοίας φωτίζων τῷ λόγῳ, siue aliā ob causam. A φῶς certè deriuari censuit & Gregorius, scribens Φῶς appellari τὸν ἄνθρωπον, διά τινα τῶν ἐν ἡμῖν λόγου δυνάμεων. Hom. Odyss. α, Αὐτίκα δὲ μνησῆρας ἐπώχετο, σῶος ἄνευθε φῶς. Et alibi, ἀλλόπεδος φῶς. Et χείρονι φωτί, Iliad. ξ. Et plur. φῶτες, Iliad. λ, — δύο δ' ἀμφὶς ἑκάστου Φῶτες ὀδὰξ λάβον οὖδας. Et accus. φῶτας. Genitiuus autem φωτός: at φώτων, Luminum, vt antea dixi.

ΦΑ'ΡΜΑΚΟΝ, ου, τὸ, Medicina, Venenum. Sed B in hac expositione vtrique vocabulo (vt omittam vocem medicamentūm, de qua dicam infrà) tribuo significationem antiquam. vt enim Medicina non in bonam tantùm partem vsurpabant prisci Latini, sed & in malā: ita vicissim, Venenum nō in malam duntaxat, sed & in bonam. Medicinam (inquit Nonius) dicimus & venenum. Tractum à Græcis, qui venenum φάρμακον appellant. Quibus verbis exemplum subiungit ex Accio. At de voce Venenum id C testatur Gellius libro 12, cap. 9. postquam enim quædā recensuit vocabula quæ media, & communia, & ancipitia appellat, dicitque posse significare & capere duas inter sese res contrarias: addit, Periculum etiam & Venenum, & Contagium, non vti nunc dicuntur, pro malis tantùm dicta esse, multum exemplorum huiusmodi reperias. Hæc Gellius. ex quibus quum colligamus, apud veteres duntaxat vel potius vetustissimos (si nostra tēpora respiciamus) scriptores ancipitem vsum habuisse vocem illam Venenum, meritò quis miretur hæc quæ D Caius in libro De verb. significatione scripta reliquit. Qui venenum dicit (inquit) adiicere debet vtrum malum an bonum. Nam medicamenta, venena sunt. quia eo nomine omne continetur, quod adhibitum, eius naturam cui adhibitum est, mutat. Quin id quod nos venenum appellamus Græci φάρμακον dicunt. Apud illos quoque tam medicamenta, quàm quæ nocent, hoc nomine continentur. Vnde adiectione alterius nominis distinctio fit. Sed ne id quidem verum, nisi rarò, comperietur quod hic legimus a- E qud Caium, Græcos nimirum distinctionis gratia alterum nomen huic voci φάρμακον addere. potius enim pro re de qua agitur, lectoris relinquunt iudico vocis huius significationem. vt exemplis docebo. Homerum tamen fateor non sine adiectione vsum esse, Od. δ, vbi vtroque eorum genere loqui volens, addidit, ἐσθλὰ & λυγρά. quum enim dixisset, Τοῖα Διὸς θυγάτηρ ἔχε φάρμακα μητιόεντα, Ἐσθλὰ, &c. subiunxit versu proximè sequente, de Ægyptiaca loquens ora, τῇ πλεῖστα φέρει ζείδωρος ἄρουρα Φάρμακα, πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρά. Alibi autem inueniuntur apud eum illa qui dem ἐσθλὰ, vocata ἤπια, & οὐλοὺ φάρμακα, item ἃ κεν πάσῃσι μελαγχαίτῃσι ἄνασσα, illa autem λυγρὰ, appellata κακὰ, & θυμαφόρα: itidemque φάρμακον οὐλόμενον & αἰδοροφίνον. Sunt tamen & nonnulli eius loci in quibus φάρμακον sine adiectione vlla ponitur. sed ibi ex iis quæ dicūtur, de vtro genere intelligendum sit, manifestum cuiuis esse potest. Cæterùm reliquos quoque, præsertimque solutæ orationis, scriptores plerunque nihil addere huic vocabulo quale addicum esse videmus in superioribus illis huiusmodi poetæ locis, sed pro re de qua agitur, lectoris iudicio significationem eius relinquere, vti dixi (contrà quàm scribat Caius) ostendunt qui sequuntur loci.

Ac primum quidem φάρμακον dictum in bonā partem, (vt quidem vulgo loquuntur grammatici) pro medicamento (siue medicamento salutari, quū medicamē tū de veneno quoque dictū fuerit, vt docet Nonius) vt apud Xenophontē Pæd. 8, ποίᾳ τε ἰατρικῇ τε καὶ ἀρίστῳ σωνεκο- H μίσατο ἀνθρώπῳ, παντὶ τε λέγειν ἐθέλειν, καὶ ὁπόσα ἢ ὄργανα χρήσιμα ἔφη εἶναι αὐτῇ ἐξηρεῖσθαι, ἢ φάρμακα, ἢ ὅπα, ἢ ποτά, οὐδὲν τούτων ὅ, τι οὐχὶ ἐπιστήσεσθαι ἔφησεν εἶναι παρ' αὐτῇ. (sed quanuis hîc χρῆσιμα non magis ad φάρμακα pertineat quàm ad cætera illa substantiua, possit tamen videri non satis luculentum ex hoc loco testimonium posse peti) Isocrates Busiridis encomio, τῆς μὲν σώματοσιν ἰατρικὴν ὑγιεινοτάτην ὑπηκουρίαν, οὐ δι' ἀκακίαν δ' ἀνθυμμένοις φαρμάκοις χρωμένην. Plutarch. in libro An seni administr. resp. καθάπερ τὰ φάρμακα δάκνει τὸ χρῆσιμον καὶ λυπεῖ, τὸ δὲ καλὸν καὶ λιπαρὲς ὕστερον ἀποδίδωσι. Idem in libro De sera numinis vindicta, ὥσπερ ἀμέλει καὶ φάρμακα ἐνίοις μὴ οὐχ ἁρμόζει νοσοῦσιν, ἐνίοις δὲ λιπαλεῖ καὶ μὴ νοσοῦσιν, ὑπασφαλεστέρον ἐκείνων ἔχοισιν. Idem in Per. δημοῖς καὶ φάρμακα προσφέρων τῇ σωτηρίᾳ. Idem, ὥσπερ διαμέλιπε φάρμακον λαμβάνοντες. At quum de certo quopiam medicamenti genere loquendum est, adiectiuum additur, & aliud quidem καθαρτικὸν φάρμακον, aliud verò καθαρτικόν, aliud ἰατρικὸν, aliud ἴαμα, aliud alio nomine vocatur. Plutarchus de Socrate, ἐλεγκτικὸν λόγον ὥσπερ καθαρτικὸν ἔχων φάρμακον, oratione refutatrice, tanquam purgante medicamento, vtens. Idem De prud. anim. καὶ φαρμάκου πονουμένων ἐν αὐτῷ πεῖραν ἰατρικοῦ μὲν, ἰατρικεωμένου δὲ δεῖ θανάσιμον. Idem Sympos. lib. 3, ψυκτικὰ καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἰατρικῶν φαρμάκων ὄντα. Luc. in Timone, ἀλλὰ σύ γε πάντως τὸ τραῦμα ἴασαι, μικρὸν ὅλῃ τάσας τῶν χιτῶνα. δεινὸς γὰρ ἴαμα ὄντα τὸ φάρμακον. Generalis autē φαρμάκων diuisio est in tria genera, videlicet in ὀδηπαστὰ, & χειστὰ, & πιστά. Sed χειστὸν vocatur etiam ἔγχειστον à Theocrito, & quidem duo tantùm genera recensente, initio idyllii quod inscribitur Cyclops. Οὐδὲν πιθανὸν ἔρωτα πιφύκει φάρμακον ὄλλο, Νικία, οὔτ' ἔγχειστον (ἐμοὶ δοκεῖ) οὔτ' ὀδηπαστον, Η πιστὰ Π περὶ δεῖς. vbi scholiastes πιστὰ vocat quæ alii πιστά. Æschylus autem in Prom. pag. 32 meæ editionis meminit ἀλεξήματος (id est φαρμάκου) ὀρθαίμου, & χειστοῦ, atque πιστοῦ. Ibi dē dicit & φάρμακα, necnon ἀπόσματα ἤπια. quod apud Homerum est itidem φάρμακον quorundam epitheto. Iliad. δ, Αὐτὰρ ἐπεὶ τόδε ἔλκος ὀϊστὸς ἐμπεσε πικρὸς ὀϊστὸς, Αἶψα δὲ μυζήσας, ἐπ' ἀρ' ἤπια φάρμακα εἰδὼς Πάσσε. in quem locū annotat Eustath. tria illa φαρμάκων genera fuisse Homero nota, ὀδηπαστὰ quidem, vt hic: χειστὰ, autem, vt quū dicit ἰοὺς χείεσθαι: at πιστὰ, vt vocat Æschylus, (id est ποτὰ, seu πόσμα) vt quum Helenam dicit craterī infundere φάρμακα. Legimus porrò & καταπλαστὸν φάρμακον apud Aristophanem in Pluto, Πρόσθεν δὲ πάντων τοῦ Νικηράτου ἡ φάρμακον Καταπλάσαν ὀνεχρήσατο τείβειν. Ponitur autem φάρμακον & cum genit. vt φάρμακον νόσου, & βυχὸς, apud Athenæum libro 2, ἀμυγδάλη, τῆς βυχὸς ἀγαθὸν φάρμακον. Et φάρμακον μαθῆς, apud eundem libro 1. Item ἴαμα καὶ φάρμακον τῶν παθῶν, Plut. Sed & metaphora generali pro quouis remedio. Aristoteles Polit. lib. 6, δεῖ δὲ πρὸς τὸν φάρμακον τῶν δὲ τῶν πολεμικῶν λαμβάνειν σρατηγῶν, οἱ σιωδυνίζουσι πρὸς τὴν ἱππικὴν δυνάμεν, καὶ τὴν ὁπλιτικὴν, τὴν δρόμοῦσαν ἢ φυγῶν. Herodianus libro 6, πρὸς τὸ μόνον εἰς ἀνδρίας ἀνάκτησιν σραπωτῶν ὀνόμαζε φάρμακον. Quinetiam Hesiodus metaphoricè vsus est in suis Ergois, quum scripsit, Εἰ δέ κεν ἐν ἔρσῃσι τόδε κέν τοι φάρμακον, ἔνν. Ἕμος κόκκυξ, &c. vbi φάρμακον exponitur βοήθημα.

Φάρμακον in altera, & quidem cōtraria, significatione, videlicet pro veneno, sine adiectione itidem poni frequenter, scriptorum lectio docet. Thucydides lib. 2, ὡς οἱ Πελοποννήσιοι φάρμακα ἐς βελόνας ποιήσαντες τὰ φρέατα. Xenoph. Præd. 8, οὐδαμοῦ γοῦν πλείους ἢ ὀλίγοι οὔτε ὀδηπαστοῦν οὔτε ὀδηπιστοῦν οὔτε ὀδηφθείροντας ὑπὸ φαρμάκων. Lucianus, σφαλεὶς, οὐκ οἶδ' ὅπως, εἰμὶ, οὐδὲ τὸ φάρμακον, Πτοιοδείρῳ δὲ τὸ ἀφάρμακον ἐπέδωκεν. Idem, ὡς τὰ φάρμακον, ἀλλ' πιστὰ τὸν οἰνοχόον, &c. Synesius, φαρμάκου γ' ἀν ἥδιον ἢ ζῶντον παρ' ἡμῖν χεύσαντο. Et apud historicos passim, ac nominatim apud Plutarchum. Fateor tamen cum apud hunc, tum apud cæteros scriptores, interdum addi adiectiuum, vel θανάσιμον, seu θανατηφόρον, vel ὀλέθριον, vel aliud huiusmodi. Plut. in Art. ὡς τε φάρμακον σκυθάσαντα τὸ θανάσιμον, καὶ πόντα, τοῦ ζῆν ἀπαλλαγῆναι. Sic in alio eiusdem loco quem paulo antè protuli, ἰατρικοῦ μὲν, ἰατρικεμένου δὲ δεῖ θανάσιμον. Dioscorides libro 1, pag. 95, in quo πολὺ πίσσης ὑγρᾶς agit, πιεῖν δὲ πρὸς θανάσιμα φάρμακα. vbi θανάσιμα redditur vno verbo, venena. Quidam tamen reddiderunt etiam Exitialia medicamenta. Sed Marc. annotat, θανάσιμα φάρμακα vocare Dioscoridem illa omnia quæ in medicina vsum aliquem habent, per se autem lethalia sunt: vt Apollinaris herbá, cicuta, mandragora, spuma argenti, & pleraque alia. Dicit autem

& θανάσιμα sine adiectione idem Dioscor. At verò φάρμακον ὀλέθριον legimus apud Lucianum in Hermotimo, cuiusmodi esse dicit κώνειον & ἀκόνιτον: ita scribens, ὡ ἔπω ὅτι φαρμάκῳ ὀλεθρίῳ ἔοικεν, ᾗ κωνείῳ, ἢ ἀκονίτῳ, ἢ ἄλλῳ τῷ τοιούτῳ. In sequentibus autem θανατηφόρα vocat quæ modò dicta fuerunt ab aliis θανάσιμα. Subiungit enim, οὐδὲ γὰρ τοῦτο, ἐπεὶ καὶ θανατηφόρα ὄντα, ἀποκτείνοι ἄν, εἴπερ ὀλίγον ὅσον ἀκαριαῖον ἀποτύσας αὐτῶν, ἄκρῳ τῷ ὄνυχι ἀπογεύσαιτο. Dicitur etiam δηλητήριον φάρμακον: quæ duo nomina plerunque copulantur ab Herodiano. vt libro 1, ἀρέσκει δὴ δοῦναι φάρμακον δηλητήριον τῷ Κομμόδῳ. Idem l. 3. ἔδωκε δὲ αὐτοῖς καὶ δηλητήρια φάρμακα. Et libro 4, τὰ μὲν οὖν ἄλλα ὅσα δὴ δηλητηρίων φαρμάκων καὶ δὴ πάσης ἐνέδρας ἐπεβούλευσέμοι. Vbi Politianus vertit Veneficia, (alibi interpretans Venena) quū ita reddit hunc locū, Ac cætera quidem quæ sæpe in me cum veneficiis, tum omni genere insidiarum intendit. (SED Δηλητήριον etiam dicit idem Herodianus sine adiectione) Legimus denique & φαρμάκων κακουργίαι apud Dioscor. l. 1, cap. de rhamno, vbi de ea dicit, λέγεται δὲ καὶ κλάδοις αὐτῆς θύραις ἢ θυρίσι φορεθέντας ἀποκρούειν τὰς τῶν φαρμάκων κακουργίας. vbi rectius Veneficia quidam interpr. quàm alii Venena, aut mala medicamenta. Cæterùm vt in aliis plerisque etymologiis, sic & in ea quæ datur huic nomini, ridiculi videntur esse grammatici, præsertimque in eo quòd nō eādē vtriq; eius significationi tribuūt: sed φάρμακον pro medicamento salutari (quod vt potius medicamentū, sine adiectione etiā, vocetur, vsus obtinuit) dictū volunt quasi φέρον ἄκος, at pro medicamento exitiali, (si venenū ita vocari libet) quasi φέρον ἄχος. Est φάρμακον (inquit Eustathius) μέση λέξις, ὅτι τε μὴ ἀγαθοῦ λαμβανομένη, ὡς τὸ φέρειν ἄχος· καὶ ὅτι ἀγαθοῦ, ὡς τὸ φέρειν ἄκος: ideóque Homerus, παφλωείας χάριν, post φαρμακα adiicit, ἃ παύσῃ ὀδυνάων. (quod est ἀκέσεται) item ἴπαι, à quibus nomen accepit Ἀσκληπός. Idem in hūc versum Il. α, Τῷ σ' ὀλὶ παιήων ὀδυνήφατα φάρμακα πάσσων Ἡκέσατ', annotat, οἱ ὀδυνήφατα idem sonare quod ἀκεστὰ ὀδυνα. esse autem hoc ἀμφιβολικὸν τὸ φαρμάκων quorum hic fit mentio. si enim ὀδυνήφατα sint, φέρειν ἄκος, (vt ostendit verbum ἠκέσατο) non autem ἄχος: quod vocabulum noxiis φαρμάκοις inest ἐτυμολογικῶς. In hunc quoq; versum Il. ο, — ὅλι σ' ἔλκει λυγρῷ Φαρμακ' ἀκήματ' ἔπασσε μελαινάων ὀδυνάων, scribit, hoc ακήματα conferre ad intelligendam etymologiam huius vocis φαρμακα, qua videlicet dicta sint quasi φέροντα ἄκος, non autem ἄχος. Additum autem genitiuum ὀδυνάων posteris occasionem præbuisse vocandi HAEC Ἀκεσοδύνας: atque ita videmus hunc celebrem alioqui grāmaticum omnino de hac ancipiti (vt itam dicam) etymologia persuasum fuisse: sed quæ mihi tamen ne verisimilis quidem videatur. ac certè si dignam cēseamus quæ admittatur, locum & aliis plerisque meritò dabimus quæ alioqui ab omnibus reiiciuntur. (Ac de etymo Latinæ vocis Venenum, quo traditur sic appellatum ex eo quòd citò per venas eat, aliorum esto iudicium) Hoc autem fortasse in dubium à plerisque vocabitur, vtrum prius sit, φάρμακον, an φαρμάσσω, seu φαρμάττω. Nam si formationis cōmoditatem (vt ita loquar) spectemus, videbitur potius φάρμακον à verbo deriuari, quum ex πεφάρμακται in promptu sit formare φάρμακον, & ex eo deinde φάρμακον, sublato τ, euphoniæ gratia. Sed quum videamus verbū hoc sequi potius eam significationem nominis φάρμακον quæ velut aduentitia est, quàm eam quæ propria: in eam opinionem adducor vt credam, sicut φαρμακόω primam illam sequitur, habens regularem formationem: ita φαρμάσσω irregulari quodam fuisse modo formatum, quod alteram illam sequeretur. Hoc præterea sciendum est, ex deriuatis à nomine φάρμακον quædam ancipitem eius significationem sequi, id est, tam eam qua pro medicamento salutari, quam eam qua pro veneno ponitur: quædam verò potius vnam, quàm alteram. nonnulla præterea esse quæ tertiam illam qua ὡς βαμμῦχ dicitur. sequantur. Verùm & hoc (in superioribus à me omissum) obseruatione non indignum videtur, quemadmodum Graeci aliquando φάρμακα sine adiectione dixerunt, aliquando contrà, (vt exemplis docui suprà) ita etiam Latinos & medicamenta sine adiectione dixisse, & interdum medicamēta salutaria. Atque ita loquutum esse ipsum quoque Ciceronem De nat. deorum lib. 2, Medicamentorum salutarium plenissimæ terræ. Idem tamen alioqui medicamenta etiam dixit sine adiectione. Ac certè quanuis medicamenta salutaria dixerit, nequaquam dicturum itidem fuisse existimo exitialia medicamenta, aut lethalia. (quibus tamen appellationibus vsi sunt quidam Dioscoridis interpretes, atque alii) Nam medicamentum pro veneno, sicut Medicina, (de qua voce dictum suprà fuit) obsoletum omnino fuisse Ciceronis quoque seculo existimo: vnde etiam deriuata adiectiua Medicamentarius & Medicamentosus, videmus in bonam duntaxat partem accipi. At vocis medicamentum pro veneno positæ, affert ex Varrone exemplum Nonius: qui postquam dixit Medicamentum esse quo homines vel animalia cætera curantur, exemplūmque hoc attulit ex M. Tullio, De offic. lib. 3, Siquis medicamentum cuipiam dederit ad aquam intercutem: subiungit, Medicamentum rursus venenum, vt Græcè φάρμακον. quam significationem probat ex quodam Varronis loco (vti dixi) in quo dicitur aliquis bibisse medicamentum, id est venenum: sicut passim apud Græcos legimus hunc vel illū πεῖν φάρμακον, cuius potu mortuus sit. Sed addit Nonius, de hac voce Medicamentum, Vel producta prima syllaba: quòd apud Medos venefici sint plurimi, secundum Virgilium, Media fert tristes succos, tardumque saporem Felicis mali. Atque illi suum hoc commentum placuit fortasse, vt placet hodiéque nonnullis: at mihi placere nullo modo potest, cui multo verisimilius videtur, Latinos veteres significationem vocabuli sui Medicamentum voluisse ad vtrunque genus extendere, sicut videbant Græcos extendisse significationem sui nominis φάρμακον. Sic autem veteres illos Latinæ linguæ autores quasdā voces suas ad Græcarum vsum accommodasse, obseruare me memini.

Φάρμακα, Colores quibus vtuntur pictores: aut generalius, quibus aliquid tingitur. Pigmēta vertit Bud. qui φάρμακον exp. etiam χρωμάτων σύγκρασις, ex hoc Platonis loco in Politico, ἀλλ' ἀπεχαῦ ὁ λόγος ἡμῖν, ὥσπερ ζῶον, πλὴν ἐλίγων μὴ σφεῖς ἀφιῶ ἔσιμεν ἱκανῶς ἔχειν, πλὴν δὲ δὴ πῆς φαρμάκοις καὶ τῇ συγκράσει τῶν χρωμάτων ἀνάγκειαν οὐκ ἀπειληφέναι πω. Sed hunc locū sequendo, potius plur. φάρμακα, quàm singul. φαρμακον ita debuit exponere. Nā video grammaticos etiam pluralem afferre non singularem, pro illa significatione. φάρμακα (inquit Eustathius) non solùm τὰ δηλητηριώδη (obserua autem hîc obiter ET Δηλητηριώδη φαρμακα, pro δηλητήρια φαρμακα, quorum à me paulo antè facta fuit mentio) item τὰ ἀναιδυνα, vt sexcentis videmus in locis: sed & βάμματα pictorum, aut simpliciter etiam βαφαί. Vnde Φαρμακῶτες dicta sunt τὰ βαφεῖα. Hesychius quoque habet plur. num. φάρμακα, quod exp. χρώματα, (sicut & βοτάνας: dicens præterea esse πῶσαι πᾶσι) Pollux item libro 7, vbi περὶ βαφῆς καὶ χρωμάτων agit, postquā dixit φαρματτειν τὰ ἔρια, & μιλτοῦν ac καταμιλτοῦν, τὸ τῷ κυνήθρῳ καταδύειν, addit & χρώματα & βάμματα, & αὐθη, & φαρμακα. ET Φαρμακον (inquit) Officina in qua id fit. Est autē ET Φαρμακοπωλεῖον, SEV Φαρμακοπωλεῖον, ιδος, ὁ, ab hac nominis φαρμάκου significatione, si quidem Etymologo credimus (aut certè ei libro vnde hæc petit, qui vocatur ibi ῥητορικὴ. quo nomine crediderim intelligendum ῥητορικὸν λεξικόν, cuius & ab Eustath. sæpenumero fit mentio. Nisi potius hæc ipsa verba pro illo reponi debeāt) quippe qui exponat βαφεῖς: addens οἱ τὰ φαρμακα πέσσοντες, ἢ πωλοῦντες. Sed existimantur φαρμακοπολεῖσθαι à terendis & apparandis pharmacis dicti & ii qui à Plinio vocati sunt Medicamentarii, & ii etiam qui seplasiarii à nonnullis appellati fuerūt. Pollux certè post φαρμακοπῶλαι & verbum φαρμακοπωλεῖν, affert hoc nomen φαρμακοπολεῖσθαι, & quidem ex Demosthene. Vt autem φάρμακον αἰπ χρώματος dixisse traduntur Graeci. nimirum ὡς βάπτεται π, vel potius φάρμακα plur. αἰπ χρωμάτων, sic apud Latinos Virgilius (ad hunc Græcæ vocis vsum

cis vsum respiciens vt opinor) dixit venenum pro colore: id est αἰπ χρώματος, aut certè αἰπ βαμματος, in hoc versu Georg. lib. 2, Alba nec Assyrio fucatur lana veneno. Hanc enim lectionem agnoscit & Seruius. Alteram autē lectionem (quæ alicubi extat) habētem Colore, ex hoc eiusdē poetæ loco irrepsisse suspicor, Georg. lib. 4, — eam circum Milesia vellera nymphæ Carpebant, hyali saturo fucata colore. ‖Quidam verò φάρμακον dici etiam ὅτι αἴθοις tradiderunt. ex quibus est is qui ἀφάρμακον exposuit τὸ αὔδυ αἴθοις. esse enim αἴθη, τὰ φαρμακα, & ἀφάρμακον, τὸ δύ χροον. Vide Eust.

C. Φαρμακοπο.ός, οῦ, ὁ. Qui medicamenta conficit. In v. lex. Veneficus. quæ expositio suspecta est.

C. Φαρμακοποσία, ας, ἡ, Medicamenti potus, seu haustus, Ex Plat. De rep. ET Φαρμακοποτέω, ῶ, Medicamentū bibo, seu sorbeo. Theophr. lib. 9, διὸ καὶ εἴγε Ἀρκάδες εἰώθασιν, ἀντὶ τοῦ φαρμακοποτεῖν, γαλακτοποτεῖν ἀεὶ τὸ ἔαρ. ὅτι γὰρ φαρμακωδέστατον τὸ γάλα.

C. Φαρμακοπώλης, ου, ὁ, Medicamentorum venditor, itē pigmentorum. Latinè etiā Pharmacopola. In v. l. Pigmētarius, Vnguentarius. Vnde VERB. Φαρμακοπωλέω, ῶ, Medicamenta vendo, Sum pharmacopola, &c. apud Athen. & Diogenem Laertium.

C. Φαρμακοτρίβης, vide suprà in Φάρμακον signif. pigmētū.

C. Ἀφάρμακος, ου, ὁ & ἡ, Veneno carens, Veneni expers. In v. l. Nō venenat⁹, nō infectus. Alioqui potest significare etiā Expers medicamēti. ‖Itē ἀφάρμακον, τὸ αὔδυ αἴθος, vide paulo antè de iis quæ proximè præcedunt cōpos.

C. Εὐφαρμακος, ου, ὁ & ἡ, Medicamētis cōueniens, seu vtilis. Quidā interpr. In medicamētis laudatus. Itē ἀφάρμακον τὸ δύ χροον, suprà, in iis quæ proximè præcedūt cōposita.

C. Πεντάφαρμακος, ου, ὁ & ἡ, Quinque medicamentis cōstās. ‖Itē Πεντάφαρμακον, Conuiuiū quintuplici cōdimentorū genere, in v. l. ex Cælio Rhod. At Spartianus in Vero, appellat genus cibi, p. 820 meæ edit. Loquens enim de voluptatib⁹ Vert, Nā tetrapharmacū (inquit) seu potⁱ⁹ pentapharmacū, quo postea semper Adrianus est vsus, ipse dicitur reperisse. hoc est, sumen, phasianum, pauonem, pernam crustulatam & aprugnam. De quo genere cibi aliter refert Marius Maximus, non pentapharmacum, sed tetrapharmacum appellans.

C. Πολυφάρμακος, ου, ὁ & ἡ, Medicamentis abundans, seu scatens, aut venenis. Quidā interpr. Medicamentosus. Et medici πολυφάρμακοι, apud Hom. Il. π, v. 28, Τοὶ μὲν τ' ἰητροὶ πολυφάρμακοι ἀμφιπένοντο, Ἕλκε' ἀκε' ὀμφοῖν. Vbi exp. Multorum medicamentorū periti, item Multis medicamētis vtentes.

C. Τετραφάρμακος, ου, ὁ & ἡ, Quatuor medicamentis constans. Est autem & emplastrū quoddā dictū τετραφαρμακον: item quoddā φάρμακον, quod & πραφάρμακος antidotus vocatum fuit. Philo De mundo, ὡς ἡ τοῦ ἰαθοῦς ἀπόδοσις. Est πραφάρμακον (inquit Gorr.) antidoti nomen, quā alio NOMINE Μυσήριον vocarunt. Cōstat quatuor medicamentis, gentiana, aristolochia, baccis lauri, & myrrha, æquali pondere cōmistis. Valet ad podagræ præcautionem. Idem emplastri nomē esse tradit, quod ETIAM Βασιλικὸν appelletur: & cōstare ex quatuor simplicibus medicamentis (vnde & nomen habere) cera, pice, resina, seui taurini, si id non est. vi. ulimi, pari portione, inter se mistis. Puri mouendo non esse aliud melius vel expeditius.

Φαρμακόεις, εντος, ὁ & ἡ, Medicamentosus, medicamentariⁱ⁹, Cui medicamentū inest, Medicamenti vim habens. In v. l exp. Medicinalis. Ibidem affertur ex Nicandro φαρμακόεις πόσις dictū pro φαρμακοεσσα, medicatæ potiones. Item φαρμακόεις δόλος ex Epigr. de arte vnguentaria dictum: sed malim, arte pigmentaria.

Φαρμακώδης, εος, ὁ & ἡ, itidē vt φαρμακόεις (sed hoc poeticū est) Medicamentosus, Medicamentarius, &c. Plin. interpr. Medicamentis vtilis, itē Medicatus. nā pro his Theophrasti, τὸ δ' ἄνθος καὶ τὴν ὄψιν καλὸν, ὥστε καὶ στεφανοῦσι πιεῖν ἐξ αὐτοῦ καὶ φαρμακῶδες, habet, Flos spinæ Ægyptiæ & coronis iucundus, & medicamentis vtilis. Idem pro his Dioscor. de solano, φύλλα ἔχει ἀνώδη σὺν δ' ἐρυθήτι καὶ φαρμακώδη, habet, Folia odore medicato, & cū quadam acrimonia iucunda. Idem, Rutā, & hederas res medicatissimas ilico mori: vbi res medicatissimas existimatur dixisse τὰ φαρμακωδέστατα. In v. l. exp. etiam Vim habens medicā, item Salubris. annotaturque, Theophr. l. 9, appellare φαρμακώδη, lac, succos, liquores, seminaque illa omnia quæ vim habent medicam. priuatimque ad purgationes per inferna. ‖Ibidem φαρμακῶδες πῶξδιμα venenatum telum, ex Dioscor. lib. 3. cap. 94.

Φαρμακώ, ῶδος, vide suprà in Φάρμακον significāte pigmentū. AT VERO Φαρμάκων, ονος, ὁ, Qui medicamentis seu potius venenis est læsus. vide Etym. in Φάρμακος.

Φαρμακός, οῦ, ὁ, Veneficus, Magus: vt interpr. B. afferens ex Chrysost. κἂν μὴ ἰαθῶς δῷ πινόμενον, μὴ ἀφελεῖ τι, ἀλλ' ὡς ὑγιείας πιπτικὸν δέχεται· αὐ δὲ φαρμακὸς καὶ γόης, ὡς δηλητήριον καὶ βλαβερὸν ἀποφέρεται. (vt autem à Chrysost. hic, sic à Plat. in Symp. duo hæc nomina copulātur: sed γόης, quod hîc postponitur, illic cōtrà præponitur) Idem Annot. post. in Pandectas hæc ex Eustath. affert. Quòd autem sanguine lustratio fieret, testis est historia: cuiusmodi est homicidarum lustratio, qui sanguine abluti, lustramenti loco id esse sibi ducebant. Cuius artis professores φαρμακοὺς Attici vocāt, vt vrbiū quoque expiatores. Habes autem apud Eustath. p. 1935 cū quem hîc B. interpr. locū. vbi postquā dixit φαρμακεῖ ὀκαλουῶτο Ἀθηνῆσι, addit, Vt declarat & Dem. Item, ab Ionibus SCRIBI Φαρμακεῖ proparoxytonē. Sed φαρμακὸς (vt idem Eustath. tradit p. 1415) vocabatur etiā τὸ κάθαρμα, vt in hoc Aristoph. versu, Πόθεν σὺ ἐγώ σοι συγγενὴς ὦ φαρμακέ; sic & à Suida exp. καθαρμα. quem autem hominem κάθαρμα vocent Græci, vide suprà suo loco. In v. l. φαρμακὸς exp. Sacer & deuotus, Detestādus, Execrabilis. Bud. huic expositioni Græcæ qua φαρμακὸς dicitur esse ὁ ὅτι καθαιρεῖ τῆς πόλεως ῥυπόμενος, subiungit hūc Lysiæ locū, ex pagina. 106, καὶ φαρμακὸν ἀποπέμπειν, καὶ ἀλιτήριον ἀπαγορεύειν.

Φαρμακίς, ίδος, ἡ, Venefica. Aristoph. Nub. Γυναῖκα φαρμακίδα τοιαύτ' ὀλοὸν Θεσσαλίδ'. Sic Plaut. Amphitr. dicit Thessalū ueneficū. Et Horat. ode 27, lib. 1, Quæ saga, quis te soluere Thessalis Magus venenis, quis poterit deus? Affertur verò & SVPERL. Φαρμακισόπαπις, pro Veneficus maximus, Triueneficus. Et φαρμακισόπαται γυναῖκες ex Iosepho, φαρμακισόπαταί εἰσι γυναικῶν αἱ ὑπὸ τῆς Ἀρχείας. Sed suspecta est hæc superlatiui forma.

AT VERO Φαρμακιτις, Medicamentarius, Ad medicamenta pertinēs. vt φαρμακιτίδες βίβλοι, Gal. ad Gl. lib. 2, Libri de medicamentis scripti, Libri medicamētarii. Inuenitur & φαρμακίτης γῆ apud Dioscor. eadē cum illa quæ ETIAM Ἀσφαλίτις vocatur: quæ non videtur aliud esse quàm bitumē fossile, seu carbo fossilis. Plinius eam bitumini simillimā scribit, Posidonius bituminosam appellat. Quia verò talis est, accenditur & ardet. Galenus eā non tam terrā esse dicit quàm ad lapidis naturā accedere: Dioscor. inter terræ species recēset. nec dubiū quin hic molliorē, ille duriorem viderit. Ab eadem autem causa fortasse vtrunq; nomen ei inditum est. valet enim contra innascentes vitibus vermes, quos κνίπας vocant, gemmāq; earum erodentes. Vim dissipandi, siccādi & refrigerandi habet. Ad καλλιβλέφαρα additur, ésq; tingēdis capillis idonea. Gorr.

Φαρμακῖς quoq; significat. illā habet quā assignaui nomini Φαρμακός. Itidem certè à Bud. redditur Veneficus, Magus, & affertur ex Synes. ἦσται δ' ἀλλ' Αἰγύπτιοι φαρμακεῖς. Hinc VERB. Φαρμακεύω, Veneficio vtor, aut Veneno vtor. pro qua signif. affertur ex Plat. De leg. A Bud. exp. Veneficio afficio, vt affecit Circe socios Vlyssis. dicitur enī illa πᾶς ἑταίροις Ὀδυσέως φαρμακεύσαι. At Hippocr. significat, Medicamēto purgāte vti, vt ex Gal. docēt v. l. In iisdem exp. Cōficio medicamenta, & Curo medicamentis: item Tingo, Cōdio. VNDE Φαρμακεία ET Φαρμάκευσις, εως, ἡ, Veneficiū, Ipsa actio afficiēdi veneficio, aut etiā Ipsa medicandi actio, Medicatio. In v. l. φαρμάκευσις ex Plat. De leg. affertur pro veneno: sed perperā, vt opinor. Apud Aristotelem φαρμακεῖαι legitur & pro medicamentis. (ITEM Φαρμακεία cūm i solo, pro medicamentis, Epigr. l. 2.) Et NOM. Φαρμακευτής, Veneficus: eiúsque FOEM. Φαρμακεύτεια, Venefica. Sed multo est vsitatius hoc fœmin. nomen φαρμακεύτεια. quo etiam inscribitur idyllium secundum Theocriti, sicut & ecloga octaua Virgilii. ὁ μὲν τοι Φαρμακεὺς (inquit Eustathius) ἢ κῆ Πλάτων Φαρμακευτής, ὁ φαρμάκοις δηλαδὴ εἰρων, τῷ φαύλῳ φαρμάκῳ παρωνόμασται. ὥσπερ καὶ

ἡ Φαρμακὶς καὶ Φαρμακεύτρια γυνή. Hinc est & nomen A
ADIECT. Φαρμακευτικός, Ad veneficia pertinens, aut etiam medicamenta. Exponitur & vno verbo Medicamentorius. vt φαρμακευτικὴ τέχνη, medicamentaria ars. Est pars τῆς θεραπευτικῆς (inquit Gorr.) quæ medicamentis intro sumptis forisque admotis medetur.

Et COMP. ΚΑΤΑφαρμακεύω, Veneficio seu veneficiis afficio. Bud. reddit, Veneficio afficio & sortilegio, Additque accipi à Platone in Phædro, pro Ira afficio vt qui carmine affecti sunt. Affert etiam ex Plut. in Dione. In v.l. exp. Venenis inficio, & Excanto. B

Φαρμακόω, ῶ, Medico. vt πεφαρμακωμένον μὴ κεφαλὴν Plut. Medicatum. Vel Medicatum venio (ad vitandam ambiguitatem) vt Silius dixit Tela medicata veneno. AT VERO Φαρμακόω, ῶ, Refertus sum medicamentis, vel Indigeo medicamentis. Inuentum est & φαρμακᾶν (inquit Eustathius) τὸ μεσοῦν τῷ ἢ δεῖσθαι φαρμάκων. Censeo autem magis αἰάλογον esse huic terminationi hanc posteriorem expositionem: vt φαρμακᾶν pro δεῖσθαι φαρμάκων dicatur eo modo quo VERB. Τομᾶν, apud Sophoclem pro δεῖσθαι τομῆς. Sed possumus etiam interpretari C Medicamenta cupio, seu desidero: sicut τιμῶ, Sectionē cupio, seu desidero.

ΦΑΡΜΆΣΣΩ, (de quo & antea dictum aliquid est) VEL Φαρματτω, Veneno inficio, Veneno noceo. Budæus exp. Veneficio afficio, Ficinus autem, Veneno noceo, in isto Platonis loco De leg. lib. 11, ὡς τοῦτον μὲν τὸν ὀπιχρώσασθαι φαρμάττειν, οὐ εἰδότα τὴ δρᾷ, τά τε κατὰ σώματα, ἐὰν μὴ τυχαίνῃ ὀπτήσαι ὧν ἰατρικῆς, τά τε αὖ τοῖς τὰ μαγγανεύματα, ἐὰν ἐνημάνῃς ἢ τεραστοσκόπος ὢν τυχαίνῃ. Vbi obserua D duplicem modum τοῦ φαρμάττειν. Dixerat autem paulo antè, δεδιακεῖσθαι δὲ δικῆν τῆς φαρμακείας περὶ νόμοι, ὁποτέρως αὖ τις ὀπτχρῇ φαρμάττειν, τοῦτον μὲν δεῖσθαι &c. Ex eiusdem Plat. Sympos. affert Bud. pro Afficio maleficio, vel carmine: φαρμάττειν βούλει με ὦ Σώκρατες, ἵνα δεδορυβηθῶ. id est, (inquit) verbis tuis quasi carmine cōturbare & perterrefacere, ne eloqui possim φ meditat' sū. Interdum autem φαρμάσσω metaphor. Lenocinio afficio, Adultero, Fuco, inquit idem, afferens ex Philostr. epist. ὁ μὲν δὴ καλλωπισμὸς ἐπιστολικὸς, καὶ πάνυ δεῖ δυσκολαίνειν πρὸς φαρμασσομένου ἀμορφίαν ὡς καὶ πανουργίας ἐγγύς. E Sic in hoc Plut. loco in Polit. præc. φαρμάσσοντες τὰ τοῦ χρώματα τῆς ἐλασφημίας: possit φαρμάσσοντες itidem exponi Adulterantes, aut certè Inficientes: potius quàm Admiscentes, vt habent v.l. Illic affertur locus hic Greg. ἵνα ἡ φαρμακεία τοῦ δεῖνος, δεῖ τῆς τέχνης φαρματτομένη τοῖς χρηστοτέροις, & exponitur, Vt medicina alioqui acerba dulcore aliquo ad artis præscriptum temperata, æquioribus animis recipiatur. Eadem interpr. & Medicor. At illis Budæi interpretationibus, Fuco, Adultero, Lenocinio afficio, affines sunt hæ ex Hesychio sumptæ, Decipio, Affentor. F

Φαρμάσσω, Tingo, βάπτω, Hesych. & Eustathius. Legimus verò apud Pollucem, l. b. 7. cap. περὶ βαφῆς, καὶ χρωμάτων &c. λέγεται δὲ καὶ φαρματτειν τὰ ἐλέφαντα, καὶ Μιλτοῦν, καὶ Καταμιλτοῦν, τὸ παρὰ κινήβρῳ καταβύειν. sed hanc expositionem ad duo postrema duntaxat pertinere arbitror. ‖ Φαρμάσσω τὸν σίδηρον, Intingo seu immergo ferrum in aquā frigidam. Solet autem immergi quum est candens, idque vt induratur eius acies. Ita Bud. afferens Homeri G locum ex Odyss. 1. Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ χαλκὸν πέλεκυν μέγαν, ἢ σκέπαρνον Εἰν ὕδατι ψυχροῦ βάπτῃ μεγάλα ἰάχοντα, Φαρμάσσων. τὸ γὰρ αὖτε σίδηρου πεφάτις ἐστίν. Vbi Eustath. scribit φαρμάσσειν non esse simpliciter βάπτειν, vnde φαρμακῶντες pro βαφεῖα: sed poni pro στολοῦν καὶ στρώσαι. HINC

Αφάρμακτος, ου, ὁ & ἡ, Veneficio non affectus, Veneno non infectus. Luc. ἐμοὶ μὲν φάρμακον, Πτολεμαῖε δὲ τὸ ἄφαρμακτον ἐπίδωκα. At verò ἄφαρμακος à nomine φάρμακον. Item verbi COMP. Καταφαρμάσσω, VEL Καταφαρμάττω, idem quod καταφαρμακεύω, Veneficio seu veneficiis af H ficio, &c. Plut. in Dione, ὅπου λέληθε Διὸν καταπεφάσιν καὶ καταφαρμάσσοντα τοῦ Πλάτωνος λόγῳ τὸν Διονύσιον.

ΦΑΊΡΥΓΞ υγγος, ὁ vel ἡ, ITEM Φάρυξ, υγος, Guttur, Fauces. Pollux ait, quicquid supra gulam fit, φάρυγγα ET Φαρύγεθον nominari, vt docet Camer. Idem, Supra collum, intus cauum, φαρυγξ, id est

Fauces. Idem, Nam summa gula est φάρυγξ, vel illa potius ibi in ore cauitas. Hom. Odyss. τ, — αὐτὰρ Οδυσσεὺς Χεῖρ' ὀπισαστάμενος, φάρυγος λάβε δεξιτερῆφι. compressisse dicit fauces aniles Vlyssem prehensas manu dextera. Theocritus vsus est de serpentibus, Δεξάμενος φάρυγος, τοὶ φάρμακα λυγρὰ πεπυκται Οὐλομένου. ὀφίεσσι. Duo signif. φάρυγξ (inquit Gorr. subtilius huius nominis significationem quàm alii plerique examinans) fauces, & asperam arteriā. Fauces dico regionem intra os, vbi tum gulæ tum asperæ arteriæ extrema cōcurrunt. Grammatici genere distinguūt, vt ἡ φάρυγξ propriè dictam pharyngem, id est fauces, significet. (hæc autem est ἡ τῆς λαρυγγος τοῦ κεκενωμένου ἀρυγωεία, hoc est, amplum illud spatium inter laryngem gulámque medium) sed ὁ φάρυγξ genere masculino, laryngem, quod est asperæ arteriæ summum, vel ipsa arteria. Φάρυγξ pro faucibus vsurpauit Hippocr. in Prognost. φαρυγξ ἑλκουμένη πολὺ πρεπῶς δηλοῖ. quem locum exponens Galenus ait, ὅπ φάρυγγα τὸν τοῦ κεκενωμένου χώραν τοῦ στόματος τοῦ καὶ λάρυγγος ὀνομάζει δῆλον ὅτι. Et rursus ait eum φάρυγγα vocare τὸν ὀπτῆ δεξιοῦ τὸ στόμα καὶ πλῆσον τὴν γλῶσσαν κατὰ φαινομένην ἀρυγωγίαν, ὃν ἢ τὰ δύο στόματα ὅτι, ἢ τε τοῦ στόματος καὶ τῆς λαρυγγος. Veruntamen (inquit idem Gorr.) pro summo arteriæ capite aut ipsa etiam arteria indifferenter vtroque genere vsurpari reperies: vt apud Gal. lib. 2 De plac. Hippocr. & Platonis, τοῦ μὲν τῆς τραχείας ὀρθοῖαν, ὡς τὸν δὴ καὶ φάρυγγα τεστεροῦσθαι. Et lib. 8 De vsu partiū, καὶ τὸν τοῦ πνεῦμονα τὸ ἐγγὺς τῆς φωνῆς, ὃ λαρυγξ ὄνομα, τὸ αὖ τὸ πέρας ὅτι τῆς τραχείας ἀρτηρίας· ὡς δὴ καὶ φάρυγγα καλοῦσιν ὁμωνύμως τῇ τοῦ τῶν λάρυγγος. Praxagoras etiam ἐν τῇ αἱματῇ (vt testatur Homericus interpres) sic scriptum reliquit, ἔστι δὲ ὁ μὲν φαρυγξ ἐν τῷ ἐμπροσθίου, ὁ δὲ σῶμα χος ἐν τῷ ὀπισθίου. καὶ ὁ μὲν φαρυγξ ἐμφύεται εἰς τὸν πνεύμονα, ὁ δὲ σῶμαχος εἰς τὴν κοιλίαν. Ex quibus liquidò apparet φαρυγγα pro larynge & aspera arteria sumi. Vt autem sic appelletur, partium (vt opinor) vicinitas effecit. Aristoteles verò Ethic. lib. 3, φαρυγγα collum vel potius œsophagum appellauit, genere masculino, de Philoxeno loquens: Athen. de eodem. gen. fœmin. Præterea Oribasius docet φαρυγγα apud Hippocr. Aphor. 15, sectione 2, labia, palatum & vuam significare: alii verò glandulosa omnia circa fauces corpora. Hactenus Gorr. Obserua autem obiter tam in his eius verbis quàm in præcedentibus etiam ea quæ de NOM. Λαρυγξ dicuntur. Hesych. certè φαρυγξ exp. voce λαρυγξ addens βρόγχος, & σῶμα. Itidémque VERB. Φαρυγιζω quidā annot. idem significare quod λαρυγγιζω, de quo alibi dicendū erit. Pollux certè Demosthenem dixisse φαρυγιζειν, sicut veteriores λαρυγγιζειν, tradidit. Extat verò & PARTIC. Εμφαρυγξάμενος, tanquā à themate Εμφαρύσσομαι: de eo qui in guttur immisit & deglutiit, seu deuorauit. (Ab Hesych. ἐμφαρυξάμενος, sine ſ, exp. ἐμφαγων) in v. l. ex Diosc. ἐμφαρυγξαμένα λίθοις δεδαλύοισι. sed ibi exponitur, Faucibus insinuatos lapides dissoluūt, item Lapides ingluuie sua mollitos dissoluunt. In iisdem NOM, Φαρυγγές, ἰδος, ἡ, Ingluuies, Edacitas. γαστριμαργία (qua voce exponitur ab Hesych.) Item ADVERB. Φαρυγγιδίως, Cū ingluuie, Cū voracitate. Sed apud Etymologici autorē LEGITVR Φαρυγιδίως, traditurque ab eo simile esse πρὸς ἀειδίως: vsóque esse illo Atticos σκοπεῖν τὰ γαστριμαργίας τοῦ χαρακτῆρος. Quod autem videmus vnico ſ, scribi φαρυγιδίως. hāc scripturā referre debemus ad φάρυξ, φάρυγος, quo certè genitiuo non semel Hom. vtitur. Vnde etiā minus suspectum nobis esse debet illud ἐμφαρυξάμενος apud Hesych. sine ſ. Neque tamen ex verbis Eustathii colligere possum[9], receptā itidem fuisse scripturā illā φάρυγος: licet ex Herodiano docenris, in φάρυγξ & πεμφόλυγξ, ac fortassis & in similibus, abundare γ. & hanc genitiui φάρυγος scripturā comprobari VOCE Φαρύγεθρον, ITEM Φαρύγα. Inuenitur autem Φαρύγεθρον (de quo antè) pro Pharynge etiā, tū apud Hipp. tum Gal. in Isag. licet ipsemet alibi ita dictum esse scribat os ὀοιδές. Sed apud eum haberur ET Φαρύγεθρον cū γ. At Hesych. HABET Φαρύαθρον (posito mendosè α pro ε, vt opinor) à quo dicitur esse ὁ κῷ τὰ παρίσθμια πόντος. At verò illud Φαρύγα, nomen est vrbis Locridis.

ΦΑΥ̃ΛΟΣ, ου, ὁ, Vilis, Parui pretii, aut Nulli[9] pretii, Nullius momenti, Abiectus, Humilis, Friuolus, Contemptus, Despicabilis. Demosthenes De perperam obita leg. οὐ γὰρ εἰ φαύλοις χρῆσθε ὑμεῖς εἰς τὰ κοινὰ πολλάκις ἀνθρώποις, καὶ τὰ τοιαῦτα ὅτι φαῦλα ὦν ἡ πόλις ἀξιοῦται τοῦτο τῆς ἄλλοις. οὐδὲ πολλοῦ δεῖ. id est, Neque enim quòd vos sæpe hominum despicabilium opera soletis vti in rebus vestris publicè administrandis, idcirco quoque despicabilia sunt ea quæ nobis cōmittenda exteri credendáque duxerunt. multumque abest vt ita res se habeat: vt interpr. Bud. Idem Demosthenes dixit, φαῦλα καὶ μικρὰ τοιαῦτα. item, αἰώνιον καὶ φαῦλα τὰ τῆδε γενόμενα. Isocrates autem copulauit φαῦλα & καταφρονεῖσθαι. Ex Xenophonte affertur de veste dictum: sicut Vilis à Latinis de ea sæpe dicitur. Possumus autem pro substantiuo cui adiungitur hoc adiectiuum, aliam etiam interpretationem ei dare. vt apud Herodianum φαῦλας ἐλπίδας possumus reddere Tenues spes, vel per singularem Tenuem spē, aut certè Exiguam spem. Hoc etiam loquendi genus τοῦτο φαῦλον ἡγεῖσθαι variis interpretari possumus modis: videlicet, Rem parui momenti existimare, vel Habere pro re parui momenti, Existimare parui referre, Nihili facere, Pro nihilo ducere. Synes. Theophilo, ὡς οὐ τοῦτο φαῦλον, ἀλλ' αὐτὴ παντὸς ἐποιεῖτο πεῖσθαι, Nō parui referre censebat, Rem minimè contemnendam putabat. B C

Sed quod ad illum attinet Demosthenis locum in quo ad φαῦλα adiungit μικρὰ, sciendum est, hanc ipsam vocem φαῦλος interdum sonare μικρὸς, i. Paruus, cum apud alios, tum apud Platonem, si Diog. Laert. credimus in illius vita. Sic certè & apud Thucydidem, φαῦλον πεῖγμα. schol. exponit μικρόν: itidémque φαῦλα σκαπανῆς vult esse dictū pro μικρᾶς. (Idem ἀσπὶς φαύλαις explicat τοῖς τυχούσαις, ταῖς ὀπτυχούσαις καὶ ἀτελέσι. Et alicubi φαυλόπαις, ἀξιόνικος, ἀνάνδρος. Alibi Φαυλόπρωτος exp. ἀμαθέστερος. Et φαυλόπρωτος γνώμην, ἀσθενής. Pro qua vltima expositione videndum an faciat hic Euripidis locus, φαύλην & ἀσθενῆ copulātis, in Medea, Μηδεὶς με φαύλην κ' ἀσθενῆ νομίζετω.) Eustathius quoque inter signif. nominis huius Φαῦλος eam numerat qua ponitur ὀπτ σμικρότητος. (Reducit autē mihi in memoriam ista significatio eā Gallicæ linguæ cōsuetudinem qua *meschāt & petit* cōpulantur: quorū vtrunque sonat Græcis hæc ipsa vox φαῦλος. Dicimus enim vulgò, *Vn meschāt petit liure. Vn meschāt petit cousteau, Vne meschante petite espee. Vne meschāte petite table* &c. Itidémque de persona, *Vn meschant petit homme, Vn meschant petit vilain.* Atque adeo quemadmodum *meschant* in prioribus quidem illis exemplis de re dicitur quæ parui est pretii ac vilis, aut etiam talis quæ non amplius vsui esse possit: in hisce autem posterioribus de persona dictum, ad improbitatem seu nequitiam refertur: sic φαῦλος in superioribus quidem locis illam vocis *meschant* significationem habere videmus, in iis autem qui paulo pòst afferentur, habere hāc videmus. Cicero autem φαῦλη vertere maluit Mediocris quàm Parua, apud Platonem, pagina 2 mei Ciceroniani lexici. Vt porrò ad Eustathium reuertar, magis quis miretur quod addit, nimirum φαῦλον ὅτι μεγέθει etiam, id est, de magnitudine, dici: vt φαῦλον σῶμα. Nisi fortè φαῦλον σῶμα intelligamus dictum de ore vitioso, vtpote nimis magno & patulo. aut etiam quod propterea ridiculum esset (nam φαῦλος ab Hesychio exponitur & καταγέλαστος) Idem grammat. φαῦλον ait exponi etiam ἁπλοῦν καὶ μέτριον. At schol. Thuc. ab eo positum testatur pro ἁπλοῦν καὶ μονοειδές. (A Xenophonte quidem certè lib. 1 Pæd. φαῦλον & ἁπλοῦν copulantur) Vt autem Eustathio contentus, cæteros gramm. omittam, Diog. Laert. quoque à Plat. ὅτι τὸ ἁπλοῦ vsurpari tradit. Sic autem Hipp. De fract. κατέκασεν φαυλοτέρην dixit extensionem simpliciorem & quæ nō magno negotio perficitur. Idem φαύλιον δίαιταν appellauit quæ exquisitæ contraria est: vt ex Gal. annotat Gorr. A Bud. quoque φαῦλος exponitur, Nullius negotii, Facilis, Nō arduus, Tractabilis, Leuis, in hoc Plat. loco, De rep. lib. 4, p. 48, οὔ τοι ὦ ἀγαθὲ Ἀδείμαντε, ὡς δίξειεν αὖ τις, ζῶα πολλὰ καὶ μεγάλα αὐτοῖς τοιοῦτοι ὄντα, ἀλλὰ πάντα φαῦλα, ἐὰν τὸ λεγόμενον ἐν μέρει φυλάττωσι. πῶς; ἔφη. πολὺ παιδείαν, οὗ δὴ ἕνεκα, καὶ θρεπτά. Idem, καὶ τύπου, οὗ δὴ ἕνεκα, ἐπὶ φαυλοτέρου καὶ τοῦδε. Et paulo pòst σμικρότεροι dixit. Eidem φαῦλος testatur signif. Ineptus. quæ significatio affinitatem habet cum ea quam tribuit illi Hesychius quum exponit καταγέλαστος, id est Ridiculus. A B C D E F G H

Φαῦλος, Malus, Vitiosus. vt φαῦλα ἔδεσματα, Aristot. Malæ aquæ, aut etiā Insalubres. Sic φαῦλα ἐδέσματα, itémque πόματα, Herodian. Vbi tamen possumus etiam pro vilibus accipere. Ac certè hæc significatio qua φαῦλον ponitur pro malo & vitioso, affinis est ei significationi qua ponitur pro Vilis, Nullius pretii, Contemptus. Quicquid enim in suo genere malū est & vitiosum, nullius pretii esse soleт. Vnde etiam φαῦλοι ποιηταὶ vocantur & φαῦλοι ῥήτορες, sicut Latinè Mali poetæ & mali oratores. Sic Φαῦλοι αὐλητὰ Aristot. Rhet. lib. 1. Sed dicitur & φαῦλον τοῦ τι, quod est malum ad rem aliquā, i. incommodū rei alicui, aut damnosum, vel perniciosum. affertúrque etiam φαῦλον εἶναι τοῦ χρηματισμοῦ, pro Obesse rei pecuniariæ. ‖ Alioqui dicitur & φαῦλος ἄνθρωπος qui Lat. Malus, Improbus, Nequam. opponitúrque interdum τῷ ἀγαθῷ, interdum τῷ σπουδαίῳ, apud Xenoph. Isocratem, Aristotelem. ‖ Sed contrà vsurpari & ὀπτ ἀγαθοῦ, annotat Eustathius. Quam significationem vt minus mirer facit ea quam ei dat Laert. apud Plat. videlicet τοῦ καλοῦ. Hesych. quoque φαῦλον exp. ἀδρόν, ei addens καλόν. Sic tamen vt vtriusque exemplum desiderem. nam hic quidem nullum affert: ille autem eiusmodi quod mihi non satisfaciat.

Φαύλως, Malè. Ex Demosth. affertur cum κακῶς. Et φαύλως ἔχειν dicitur aliquis, aut res aliqua, Malè se habere. Apud Herodian. dicuntur etiam ἐλπίδες φαύλως ἔχειν, lib. 1, ἐπεὶ δὲ αὐτῷ τὰς τοῦ σωτηρίας ἐλπίδας φαύλως ἔχεις ὑπωπτεύετο. vbi fortasse reddere possumus Quū tenuem vel exiguam sibi spem salutis superesse suspicaretur: sequendo interpretationem datam suprà adiectiuo φαῦλαι cum nomine ἐλπίδες.

Φαύλως, Facilè. Aristoph. Acharn. οὐκ ἂν ἀπ' ἐμῆς &c. ὧδε φαύλως ἂν ὁ σπονδοφόρος ἐστὶ τοῦ ἐμοῦ πόπε διωτόμβυος ἐξέφυγον. vbi schol. exp. ἀχρεῖος, & μετὰ ῥαστώνης. Possumus certè ad hanc signif. referre & φαύλως φέρειν: præsertim si interpretemur Facilè ferre, pro Leuiter ferre, aut leniter, moderatè. Aristoph. φαύλως φέρειν τοῦτο κακόν. vbi Eust. exp. ἀπλῶς & ἡσυχῇ. In v. lex. ex Euripide quoque affertur φαύλως φέρε pro Ne feras acerbius. Sed ex eodem, τὸ δ' ἐνδον οὐ φαύλως φέρω, pro Læsum autem me haud leui contumelia puto. At verò φαύλως φέρω τὰ θεῖα ibidem ex scholiaste Aristoph. ἀνδίζομαι τοῖς θείοις. Idem certè schol. φαύλως ἐρεῖδει, in hoc loco qui legitur circa principium Pacis, Τίς μὲν γὰρ, ὥσπερ ἂν χέσῃ τις ἢ πνῶν, Φαύλως ἐρείδει, exponit σωφρόνως ἐδίκα. Plura autē apud eum de hoc vocabulo vide.

Φαυλότης, ητος, ἡ, Vilitas. Xen. Pæd. 2 τῆς δὲ φαυλότητος τοῦ ἡ ἡδέσθη. Idem, ὁρῶν φαυλότητα τῶν τοιούτων βεωμῶν. ‖ Φαυλότης, Ineptia, Rusticitas, Inscitia. Bud. ex Plat. in Hipp. Huc autem pertinet illud φαυλότεροι quod à sch. Thuc. exp. dixi ἀμαθέστεροι. ‖ In v. l. affertur & pro imbecillitate: item pro infœcunditate, ex Plat. De leg.

Φαυλίζω, Pro vili habeo, (quod vulgò Vilipendo) Floccifacio, Parui facio. Item Pro nihilo duco, Eleuo, Contemno. Xen. τοῦ δίαιταν μου φαυλίζεις,

Φαυλισμός, οῦ, ὁ, Contemptio, Despectus. ITEM Φαυλίστρια, Contemptrix, Subsannatrix, in v. l. Et in Hesychio ἡ καταγελῶσα. In iisdem ex Sophon. cap. 2, αὕτη ἡ πόλις ἡ φαυλίστρια, Hæc ciuitas malis dedita.

COMPOS. Ἀπφαυλίζω, ET Διαφαυλίζω, ET Ἐκφαυλίζω, idem signif. quod simplex φαυλίζω, nisi quòd præpositio in vnoquoque vim aliquam significationi addere videri potest.

¶ Φαυλία ἐλαία, quæ & φαύλη ἐλαία, oliua cuius paruus est fructus. ἡ μικροκάρπος, vt exponit Eustathius, hoc exemplum afferens vocis φαῦλος vsurpatæ ὀπτ σμικρότητος. Hæc traditur (vt idem addit) fieri ἐκ κοτίνου κοπέντος καὶ μεταφυτευθέντος. Commemorantur porro hæ φαυλίαι ἐλαῖαι à Theophrasto, libro 6, capite 11. Existiman-

tur autem esse quæ ab Athenæo πιπρίδες appellantur. A de quibus suprà, semipag. 336. A quibusdam verò ea creditur esse maiorina oliua Plinio, quæ à Græcis dicta sit Φωλία. ‖ Apud Hesychium est etiam Φαύλιος, & φαύλιον, necnon φαύλια μῆλα, quæ ibi vide.

ΦΑΥΡΟΣ, idem cum præcedente φαῦλος. (Sed Atticum esse existimatur φλαῦρος, & quidem non pro φαῦλος, secundum quosdam, sed pro φλύαρος, per αἰσχραμματισμόν) Nam pro Vilis ponitur: vnde VERB. Φλαυρίζω, sicut φαυλίζω, Pro vili habeo, (quod vulgò Vilipendo) Floccifacio, &c. quæ in φαυλίζω habes. Plut. in Col. B οὐ εἰς δὲ κομῳδὴν ἀγωνιᾷ φλαυρίζει τὸν Σωκράτιον. Idē in Cicerone, φλαυρίζων ἢ τὸν τοῦ Ὁμηρικοῦ θεραπεύειν. Item COMPOS. Ἀποφλαυρίζω ET Ἐκφλαυρίζω idēquod proximè præcedentia Ἀποφαυλίζω & Ἐκφαυλίζω. Hesychius passiuā vocem habet, ἀποφλαυρίζεσθαι, quam exponit ἐξουθενίζεσθαι. Quidam verò ἀποφλαυρίζω exp. Auersor tanquam malum, seu improbum. Quinetiam datur ei significatio neutra, & quidem ab altera nominis φλαύρος significatione itidem sumpta: videlicet Fio deterior, In deterius labor. item Ad malum cōuertor. C

Φλαῦρος, Malus. Sæpe autem de malis verbis. Isocrates, ἀλλ' ἀεὶ π φλαῦρον εἰκὸς λέγειν. Demosthenes, ὤμνυε μετ' ἐξωλείας μηδὲν εἰρηκέναι εἰκὸς αὐτὸ φλαῦρον. Idē, εἰκὸς ὧν οὐδὲν εἴποιμι φλαῦρον. Sic & apud Aristoph. Nub. μηδὲν εἴπῃς φλαῦρον ἀνδρας δεξιοῖς, nequid dixeris malum seu contumeliosum aduersus eos. Vbi exponitur & αἰσχρόν. Idem in Pace, ἄφημεῖν χρή, καὶ μὴ φλαῦρον μηδὲν ᾠζύειν. vbi exp. αἰαιδῆς, δεῖ φήμων, φλαῦρον. Apud Sophoclē itidem φλαῦρα ἔπη exp. φλαῦρα καὶ αἰσχρά. Et gradus D SVPERLAT. Φλαυρότατος, Pessimus, Deterrimus. Quidam apud Suidam, ἀπολείπεσθαι τῆς τραπέζης τὸ φλαυρότατον, deterrimum. Item COMPOS. Φλαυρουργὸς idem quod φαυλουργὸς, paulo anté. Sed ex Sophocle affertur pro ὁ μικρὰ κακὰ ἐργαζόμενος, Qui parua mala patrauit & leuia. Et ADVERB. Φλαυρως, Malé. vt Φλαύρως ἔχειν, malé se habere, apud Herodotum, Thucydidem, Aristoph. Sed ex hoc affertur & φλαύρως ἔχειν τὸν πέλεκυν, pro Aliquantum artis tenere.

AT Φαῦρος Hesychius exponit κοῦφος, id est Leuis: E quod an sit pro φλαῦρος dubium est.

ΦΑΊΩ, ὦ, VNDE Φημί, Dico, Aio. Est autem Φάσις à πέφασμαι secunda persona præteriti vocis passiuæ alioqui inusitatæ, φῶμαι. sicut à tertia πέφαται est Φάτις, & Φατὸς, atque alia. Quinetiam infinit. Φᾶσθαι quidā grammat. (ex quibus Heraclides) scripserunt cum circunflexo, tanquam à Φάομαι, ῶμαι. Quinetiā IMPER. Πεφάσθω, pro Dictum sit, ex Plat. & PARTIC. Πεφασμένος, Dictus, tanquam à Πέφασμαι. At φημὶ vtrisq; scriptoribus vsitatum est, necnon ab eo deducta tempora: F. φήσω. Præt. imperf. itémque Aor. 2, Ἔφην. sed hoc η retinet in duali quoque & plurali, illud autem mutat in α. Homer. Iliad. β, Τοῦσιν ἐγὼ φημὶ πόλεας ἐμμεναι ὑῶας Ἀχαιῶν Τρώων, Aio esse, Affirmo esse. ἀποφαίνομαι, Eustath. Sic autem & in plerisque aliis huius poetæ locis. Qui (sicut cæteri, omisso incremento dicit ETIAM Φῶ, ET Φῆς, ET Φῆ, pro ἔφην, ἔφης, ἔφη. Sic Il. ε, Φῆς που ἄτερ λαῶν πόλιν ἐξεσσῶν. Pro quo interdum AEOLICE Φῆσθα. vt Il. φ, Φῆσθα σὺ μὲν πόλεμον χόρον ἐμμεναι ἠδὲ μάχεσθαι. Pro ἔφασαν autem tertia persona plurali dicitur ET Φάσαν, G abiecto itidem incremento: (vt Iliados β, Ὡς φάσαν ἡ πλεόνες) ET Ἔφαν, per syncopen, quam nonnulli Bœoticam esse volunt. (vt Iliad. γ, Ὡς ἐφάν) ET Φαὶ quoque, vt Odyss. η, Ὡς φαί. τοὶ δ' ἀστεμφὲς ἐέσαντο κεκρυμμένῳ ἀμφί. Nunc autem venio ad quosdam solutæ orationis locos in quibus pariter vsus verbi huius perspicietur. Demosth. Philipp. 1, ἀγωνιῶσθαι φησὶ δεῖν. Æschines in Ctesiphontem, σκοπεῖτε μὴ τί φησιν εἶ, ἀλλὰ τί δεῖν. Aristophanes, μανθάνεις ὃ φησιν εἶ; Demosthenes, φησὶν ἄπορος γεγενῆσθαι. Idem, φησὶ καταχεῖν. Duplicem autem H constructionem habet iunctum infinitiuo, in hoc loco Thucydidis libro quarto, καὶ οὐκ ἔφη αὐτὸς, ἀλλ' ἐκεῖνον στρατηγεῖν, non se sed illum dixit esse imperatorem. Coniunct. φῶ. Rursum Demosthenes in Midiam, αὖ τι ἐγὼ φῶ, αὖ τι μὴ φῶ. Et Plato in Apolog. ἐὰν τε σὺ καὶ Ἄνυτος μὴ φῆτε, ἐὰν τε φῆτε. Et φῆσαι apud eundem illum oratorem in Midiam, δι' ὀργὴν γ' ἔνι φῆσαι πεποιηκέναι. Apud Homerum frequens est & Φάσκε ea significatione qua legitur interdum Diceres, item Dicas: (qua forma & Credas apud Virgilium.) At φὴς φασὶ seu ὦς φασι solutæ potius est orationis pro Vtaiunt. Thucydides libro 2, ὁ δὴ ἄπορῶν, ὥς φασι, πόλις κατεστήσατο τὸν θεὸν χρῶσθαι &c. Dicitur vero & φασὶ, subaudita particula ὡς. Φημὶ (inquit Budæus) & φαμὶ pro eodem dicunt, Aio, Censeo, Existimo. Inde φημὶ ἐγὼ pro Sic aio. Vnde illud Arcesilæ, φήσω ἐγώ. & signif. Sanè inquam, Ita censeo, apud Lucianum. Responsio est ad interrogationem, Aristophanes Pluto, φθονεῖς αὐτῇδη τοῖς πονηροῖς; Πλ. Φημὶ ἐγώ. Hæc ille. Quibus addo, alicubi etiam cōmodè reddi Profiteor. In vulg. lex. φημὶ πέμπειν ex Xenophonte affertur pro Censeo debere mittere. In iisdem annotatur, φημὶ, quum de præterito dicitur, præterito iungi: quum de futuro, iungi futuro. sed hoc semper verum comperiri nego. Nam πείθω post φῆ ponitur pro πεπεικέναι, Fecisse: in hoc Demosthenis περὶ Λεπτ. loco, καὶ τοὺς πρεσβύτας ὀργίζεσθε ἐὰν μὴ τῆς φῆ πεῖθειν, & irascimini siquis maiores vestros ista fecisse neget, vt etiam Bud. vertit. Cæterùm vt hic μὴ φῇ, pro Neget, SIC Μὴ φημι ET Οὐ φημι pro Nego: ad verbum Dico non. Lysias, οὐκ ἔφασαν ὑπηρετῆσαι τοῖς εἰρήνῃ πεισασθαι, Negarunt se permisisse, Dixerunt se permisisse, perinde acsi esset ἔφασαν οὐκ ὑπηρετῆσαι. Alia etiam exempla Bud. affert, (μὴ φάσκειν quoque & μὴ λέγειν pro Negare poni dicens) quibus addi possunt infinita quæ passim occurrunt. Sed hoc sciendum est (de quo ille non admonet) nonnullos esse locos in quibus non satis commodè vti possis verbo Negare. vt in Thucydidis loco quem modò protuli, καὶ οὐκ ἔφη αὐτὸς ἀλλ' ἐκεῖνον στρατηγεῖν. Apud Sophoclem porro μὴ φῆς redditur etiam Nō permittas. πόνδε δ' εἶπε μὴ σὺ φῆς, ἐθ' ἕτερος στρατηγὸς εἰς τἄφας ἐγὼ θήσω. ‖ Φαῦμι autem interdum vacare apud Platonem tradit Bud. pag. 744. Infinitiuum quoque φαῦναι aut vacare, aut pro ἔφη poni, docet pagina 395. At verò in his, ὡς ἔφη λέγειν, (quæ afferuntur ex Sophocle) vacat λέγειν. Affertur verò & ἔφη εἰπεῖν ex Hermogene.

A themate Φαμὶ alioqui inusitato (vt etiam Eustathius existimat) est ἐφάμην apud Homerum, vt Od. ξ, Ὡς ἐφάμην. vbi Eustathius annotat, ex Heraclide, corripi α in hoc præterito, eodem modo quo in ἐδίδομεν & ἐπέθεμεν. Apud eundem ETIAM Φάτο pro ἔφατο. vt ὡς φάτο, quod passim occurrit apud eum. Quinetiam IMPER. Φάο, Dic, apud eundem poetam. Item INFINIT. Φάσθαι tanquam AB Ἐφάμην, non præterito imperfecto sed medio aoristo secundo. Alii autem scripserunt Φᾶσθαι, tanquam à φάομαι, ῶμαι. Vide Eustathium. Vtraque certe scriptura apud Homerum extat, apud quem legitur cum alibi, tum Iliados ι, & ο. Illud autem φάο Odyss. σ. Inuenitur autem & PARTICIP. Φάμενος, & quidem in prosa quoque. Xenophon, οὐ φαιδρὸν Λυσανδρου, Non dicente Lysandro, id est, Negante Lysandro, Bud. Synesius, ποιοῦσι πνες ἐφοιτῶν λοιμοποιοὶ, ἄλλος ἄλλοθεν ἥκειν φάμενοι. Sed φάμενοι poni pro φαίτες, testatur Eustathius. SIC Ἐφάμην pro Dixi: vnde ἔφατο, dixit: vt Budæus interpretatur in hoc Xenophontis loco, Pæd. 6, ἀλλὰ δὲ μηχανᾶν αὐτὸς ἔφατο ὁ Κῦρος ποιήσασθαι.

Derivata à Πέφασται, de quo suprà.

Φάσις, εως, ἡ, Dictio. Budæus pag. 191, Φάσις est dictio quæ nec κατάφασις est nec ἀπόφασις, id est, per quam nec verum nec falsum enuntiamus. hoc est, δι' ἧς οὐδὲν ἀποφαινόμεθα ἢ ἀληθῶς ἢ ψευδῶς, vt ἄνθρωπος. ‖ Item Dictum, seu Sententia, & apophthegma, vt idem Budæus pag. 211 interpretatur in hoc loco Aristotelis, Ethic. 6, δεῖ προσέχειν τῶν ἐμπείρων καὶ πρεσβυτέρων ἢ φρονίμων ταῖς αἱα- ποδείκτοις φάσεσι καὶ δόξαις, οὐχ ἧσσον ἢ ἀπὸ δεικνύντων. ‖ In Act. Apostolorum (inquit ibidem) cap. 21, αὐξήσει φάσις τῷ χιλιάρχῳ pro denuntiatione & rumore ponitur. Significat etiam κατάφασιν, hoc est affirmationem. Aristoteles, πάλιν δ' ἔστι τοῦτο ἀποφῆσαι πρὸς τὴν φάσιν, hoc est κατάφασιν. ITIDEM Φημὶ pro Affirmo: VNDE Φάναι, Affirmare. Idem Aristoteles, ἀνάγκη ἢ φάναι ἢ ἀποφάναι, hoc est καταφάναι. Bud. loco citato. ‖ Est etiam

φάσις (inquit ibidem) Propositio. Aristoteles Metaphys. A 3. μὴ εἰ ἀληθεῖς ἅμα τὰς ἀντικειμένας φάσεις. Et idem itidem in 10. ‖ Item Φάσις vrbis nomen est & fluuii.

C. Ἀφασία, ας, ἡ, Loqui non posse, Stupor quo vox & sermo intercipitur, seu Quum quis nescit quid dicat. Herodianus lib. 1, ἀφασία τὸν Κόμμοδον καταλαμβάνει. hæsitat, & nescit quid dicat. Sic ἀφασία καταλαμβανόμενος, hæsitabundus. qua significatione & ἀπορία seu ἀπορούμενος. Idē Herodianus libro 8, οὔτε γὰρ ἐρεῖν οὔσης οὔτε νεῶν, ὁ στρατὸς ἐν ἀφασίᾳ καθίστατο, substitit incertus consilii. Et l. 7, ἐν πολλῇ θορυβῇ καὶ ἀφασίᾳ ἦν ὅ, τε δῆμος ἢ τε σύγκλητος, pertur B bato animo erat & hæsitabat, nescius nimirum quid diceret & in rem præsentem consuleret. Item Infantia, hoc est (vt Cicero exponit) Rem quam noris, dicendo explicare non posse. Plato lib. 1 De leg. ἀφασία ἡμᾶς λαμβάνει, dicere non possumus.

Homerus metri gratia pro Ἀφασία DICIT Ἀμφασίη, addito etiam genitiuo ἐπέων. vt Odyss. σ, Δώσ δέ μιν ἀμφασίην ἐπέων λάβε. vbi scholiastes exponit, ἀφωνία, ἀπαυδία, σιωπή.

C. Διφασία, ας, ἡ, Duobus modis dici. Hesychio διλογία, ὅτε C τὰ μὴ συμφωνοῦντα λεγόμενα. Suidas autē exponit διλογολογία & διλογοποιία. ITEM Διφάσιος, ου, ὁ, Bifarius, Qui duobus modis dicitur. Vtitur Hesychius infrà in Δίφατος. ‖ Significat etiam Duplex, Geminus, δίπτυχος. Pluralis autem διφάσια & pro Duo. quem vsum habet & δίπτυχοι & Gemini apud Latinos. Herodotus pro Duplicia quoque vsurpauit pluralem διφάσια, vt, ἐν τοῖσι τρώματα μεγάλα διφάσια Μιλησίων ἐγένετο, Duplicia, Bifaria. Ex eodem affert Budæus, δι' ἁπάσας διφασίας λεγομένας, pro Pro D pter alteutram causarum. Idémque διφάσιος interpretatur etiam Duplici fama præditus. Sicut verò Διφάσιος dicitur pro Bifarius, Duplex, ITA ET Τριφάσιος, Trifarius, Triplex. (Propriè verò Qui tribus modis dicitur) τριφασία ὁδός. Triplex via, id est Triuium. Et Herodotus Thalia, τριφασίας στρατείας, triplices expeditiones, vel etiam Tres. Hesych. Τριφάσιοι exponit τριπλάσιοι, τρίφωνοι.

C. Πολυφασία, ας, ἡ, Loquacitas, Multa loqui. Hesychius, & Suidas πολυφασίας exp. πολυφωνίας.

E C. Ἀλλοφασία, Animo anxio esse, In anxietate animi constitutum esse. Perturbari animo & quasi tumultuari, Erotianus apud Hippocr. ἀλλοφασσόντες exp. ἀπορούμενοι καὶ πεθορυβημένοι, ex Bacchio. Etymologus habet duntaxat πεθορυβημένοι. cuius tamen etymologia videtur esse illi alteri expositioni ἀπορούμενοι maxime consentanea. scribit enim esse ἀλλαχοῦ τὸ φάναι παραφέρειν. ‖ Eustath. autē vult ἀλλοφάσσειν esse Alias aliud loqui, à verbo φῶ, id est, dico. vt videlicet compositū fit ἀλλοφάσσω ex ἄλλο & φάσσω pro φῶ. ‖ Apud Suidā autē EST Ἀλλοφάζω, quod ex F ponit Exulto, Debacchor. ‖ HESYCH. Ἀλλόφασις quidem (quod nomen est verbale ex illo ἀλλοφάζω) exponit θόρυβος παραχώδης, id est, Tumultus turbulentus: sed ἀλλοφάσσειν scriptum habet, & exponit ἐπροχωρεῖν, ἢ οὐχ ὑποφέρειν τὸ Ζάρος. Quā expos. nemo nō videat à præcedentibus omnibus, etiam ab illius explicatione proximè posita, longè alienam esse. Ac mihi quidem certè ille locus Hesychii valde suspectus est, ne vocis vnius expositio pro alterius explicatione per errorem posita sit.

Derivata à πέφατται, de quo suprà.

Φατεὸς, ου, ὁ, poeticè Dicendus, Nominandus. Et οὐ π φατεὸς, Non dicendus, Non nominandus, Dirus. Hesiod. Theog. v. 310, ἔπικτεν ἀμύχανον, οὐπ φατεὸν, Κέρβερον. 1. οὐκ ὀνομαστόν, δυςώνυμον. Nisi malis pro Infandus. id est, Qui verbis exprimi non potest. vt apud eundem in Asp. v. 144, Ἐν μέσῳ δὲ δεῖκνυντες εἶσι φόβος οὐπ φατεὸς, exponitur Terror inenarrabilis.

Φατὸς, οῦ, ὁ, idem. Et ὁ φατὸς, vt οὐπ φατεὸς, Nō dicendus, In H fandus, vel Ineffabilis. Hesiod. Asp. Γοργόνες ἄπνοιοί τε καὶ οὐφατοί. ‖ Item Celebris, ἔνδοξος, ὀνομαστός. Hesiod. initio Ergon, Οὐ τε δίδ' ἐροτοὶ εἰσὶν ὁμῶς ἄφατοί τε φατοί τε. ‖ Hesych. φατὸ exponit nō solùm ῥητὸ, sed etiam πυθνεῶτες: itidémque Φατὸν, πυθνικὸς, (sicut & ῥητὸν) nimirum à THEM. Φάω, significante Occido, Perimo.

C. Ἄφατος, Qui dici non potest, Ineffabilis, Inenarrabilis, Qui dicendo exprimi nequit, Qui verbis explicari nō potest. Chrysost. πολὺ καὶ ἄφατος μωδός. Et in Epigr. ἄφατοι κεφαλαὶ, capita ingentia & quæ dicendo exprimere nequeas. Τρεῖς ἄφατοι κεφαλαί εἰσιν — κεφαλαὶ ἐλάφων. Suid. id epigramma citans, exp. μεγάλαι ἢ καταπληκτικαί. Huc pertinet ἄφατον quod Hesych. exp. πολὺ, ἀμύθητον, ἀμύχανον. ‖ Item Non dicendus, Infandus: interdum etiam Nefandus. Quò referendum ἄφατον, quod Hesych. exp. ἄῤῥητον, δεινόν. Item Incelebris, Illaudatus, Inglorius. ἄδοξος, ἀνώνυμος. quam signif. habet apud Hesiod. in versu quo dam citato in Φατός.

C. Δίφατος, Qui duobus modis dicitur. Hesych. Δίφατον, διφάσιον, διτῶς λεγόμενον. ‖ Eodem teste Cretenses, δίφατον vocant ὕφιν.

C. Πολύφατος, Multùm celebris, Multorum sermone iactatus. Extat apud Pind. circa initium 1 od. Olymp.

Φάτης, ου, ὁ, Loquutuleius, Loquax, λάλος. Vel Mendax. Hesych. enim exp. ψεύστης. Fortassis autem sicut à tertia persona est hoc φάτης, ita possimus à secunda DERIVARE Φάταξ, vnde apud Hesych. Φάτακες, συκοφάνται. Nisi id potius sit à φάω. vt φάταξ sit Delator, quemadmodum φάσις significat Delatio criminum.

Φάτις, idem quod φάσις. id est, Dictum, Sentētia. Ex Epigr. φάτις φυσικὴ, sententia phytica. ‖ Item Responsum vatis, Verba quæ vates effatus est, Oraculum. μαντεία, χρησμός. ‖ Item Sermo vel Verbum, λόγος. vt Suidas apud Soph. πλὴν ὅταν κλύῃ φάτις exp. ῥῆσιν. ‖ Item Nuntius, Rumor. ἀγγελία, vt Soph. schol. exp. in Aiace, p. 49 meæ edit. Πέμψον τιν' ἡμῖν ἄγγελον, κακῶν φάτιν Φέροντα Τεύκρου, πρὸς τόπος ὡς με βασανῶν Γεπίδαπα. Hom. quoque pro Rumor, Fama, accipit, sed addito genitiuo. vt Odyss. ψ, Αὐτίκα γὰρ φάτις εἶσιν ἀμ' ἠελίῳ αἰνόνη Ἀτρεΐδῃ μνηστῆρας ὀϊζύ ἐκπανον, rumor de procis interfectis. Item Fama, alia signif. vt Od. ζ, nō procul ab initio, Ἐκ γὰρ δὴ πάντων φάτις ἀνθρώπους αἰνίσσεται. Ἐσθλή. vbi schol. exp. δόξα βόνη γίνονται, fama eorum bona omnes homines peruagatur. Hesych. quoq. exp. non solùm λόγος, κλεινὸν, φήμη, verumetiam δόξα.

HINC Φατίζω, F. ίσω, vel ίξω, Dico. Soph. Aiace, οὐδὲν αἰαῦδηνον φατίξαιμ' ἄν, nihil non dicendum dixerim. Et pass. Φατίζεται, dicitur, Apoll. Rhod. ‖ Ex Herodoto, ἐφάσαν pro Confessi sunt. ‖ Hesych. φατίζει exp. non solùm λέγει, sed etiam χρείζει.

C. KATA Φατίζω, vide in Καταφημίζω.

Derivata à Φημί.

¶ Φῆμις, idem cum φάτις, Sermo, aut verbum. Hesych. exponit λόγος, φωνή. ‖ Item Rumor, Fama. Odyss. ξ, v. 139, — χαλεπὴ δ' ἔχε δῆμον φῆμις, videlicet, me quoque cū cæteris ad bellum Troiæ inferendum profecturū. schol. exp. φήμη, λόγος. Item in malam partem, Od. ω, de Clytæmnestra mariti sui interfectrice, χαλεπὼ δὲ π φῆμιν ὄπασσε Θυεστιάδῃσι γυναιξὶ, καὶ ἢ κ' ἄνεργὸς ἔῃσι, infamauit fœmineum genus. ‖ Pro concione accipiunt in hoc loco Od. ο. Οἱ μὲν δὴ ἐς ἄγορον τρόμον δῆμοιό τε φῆμις. vbi exponitur ἐκκλησίαν σωτέδεον. ‖ Item pro omine, vt Odyss. υ, Vlysses intus aliquid dici petit quod pro fausto omine accipiat, v. 100, Φῆμίν τις μοι φάσθω ἐγκόρμφων ἀνθρώπων Ἔνδοθεν. vbi schol. κλεδόνα, οἰωνόν. Hesychio quoque φῆμις est κλεδών.

Φημίζω, F. ίσω, vel ίξω, idem cum φατίζω, Dico. Vnde ἐφημίξαντο, Dixerunt. Dionys. De situ orbis. ‖ Item Φημίζειν φήμιν, famam vulgare & dispergere. Xesiod. Erg. φήμη δ' οὔ πῃ πάμπαν ἀπόλλυται ἣν πινα πολλοὶ λαοὶ φημίζουσι. Ex Euripide autem. ἐφήμισεν πατήρ μοι, pro Quam fama mihi genitor ipse dedicasset. ‖ Hesych. Φημίζεται exponit non solùm λέγεται, sed etiam μαντεύεται.

Φημισμὸς, Suidæ idem cum Φήμη.

C. ΔΙΑφημίζω, Famam spargo. aut Vulgo fama aliquid. vt Virg. dicit Bella vulgara per orbem fama.

C. ΕΠΙφημίζω, Famæ seu nomini alicuius adscribo: vel simpliciter Adscribo, ἐπιτεφόμαι, Attribuo, Assigno. Gregorius, τὸ ἐκείνου πάχος τῆς δαίμοσιν ἐπιφημίζοντες, Tribuentes, Assignantes, quasi αἰαπῆνῆς. Lucianus, εἰς τὴν σοφώτατον τῶν Τιτάνων ἐπιφημίζεις αὐτῶς, titanum principis titulo & nomine insignis & ornas.

Plutarchus, ὑπόπεφημισμένον τὸ ὄνομα τοῦ βασιλέως. id est, Adscriptum, Dicatum, ἀφιερωμένον. Hæc Budæus pagina 593. vbi & hunc Gregorii locum addit, de Æacidis, Heraclidis, & similibus, δαίμονας, δηλ. τινὰς καὶ θεοὺς τοῖς προγόνοις ὑποφημίζοντες, autores sui generis assumentes dæmonas. Ibidem Chrysostomi locum affert in quo συνώνυμος ponuntur ὑποφημίζειν ἑαυτοῖς & ὑπογράφειν, ad scribere & attribuere sibi. Itidem Plutarchus Public. εἰωθότες ἅπασι τοῖς μεγάλοις ὑποφημίζειν τὸ δαιμόνιον, Omnes res magnas deo adscribere, seu in deum autorem referre. Apud Luc. affinem significationem habent, ἀναθεῖναι, καθιερῶσαι, & ὑποφημίζειν, hoc nimirum loco, ὅρνι αἰέθοντα καὶ ὄρνεα καθιέρωσεν, καὶ τὰ φυτὰ ἐπεφήμισαν ἑκάστῳ θεῷ, cuique deo dedicarunt, seu assignarunt. ‖ Item Peruulgo, Rumorem dissemino, vt Bud. ibidem interpr. apud Plutar. in Sertorio, vbi de ceruæ eius loquitur, πολλὰ τῶν ἀδήλων ἐπεφήμιζεν αὐτῷ δηλοῦν. ‖ Hesych. ὑποφημίζουσα neutropassiuè accipit, exponens ἀδημουρῶν, ὑποφημιζομένη.

Ἐπιφήμισμα, Omen. Thucydides libro 7, pagina 259, circa finem, αἰπὸ δ' ἀκῆς τε καὶ παντὸς τοῦ ὧν ἐξέπλεον, πάλιν τὸ πάντων τῶν ἐναντίων ὑποφημίσματα ἀφορμᾶσθαι. Hesychius ὑποφημίσματα exponit οἰωνίσματα, procul dubio ad hũc locum respiciens.

AT Ἐπιφημιστὴρ, est potius à VERBO Ἐπιφημίω. Sunt autem ὑποφημιστῆρες Hesychio οἱ ἀδημουῶντες, ἢ ὑποφωνοῦντες, ἢ συκοφαντοῦντες. quæ si sequamur, ὑποφημεῖν fuerit Bene ominari seu Fausta precari, Acclamare, Assentiri.

C. KATAφημίζω, Diuulgo. Cuius tamen significationis exemplum non affertur. Et videndum ne fortè idem significet cum καταφαίζω, id est Dico seu testor contra aliquem. vt apud Plutarchum in Solone, ἐν ἀγορᾷ πολλοὺς τοῦ λίθου καταφαίζων, εἴ τι τοῦ βαθῆ τῶν θεσμῶν, αὐδρὶ αὐτὰ χρυσοῦ ἱσομέτρητον ἀνοθήσειν ἐν Δελφοῖς, contra se testatus est ad lapidem. Alii, Ad lapidem iusiurandum addidit.

Φήμη, ης, ἡ. Fama, Rumor. Plutarchus Oth. φήμας ἀδιαπόπτους καὶ ἀμφιβόλους, rumores incertos & ambiguos. Item φημίζειν φήμην, καταπεσκεδάζειν φήμην, διαδιδόναι, διαχεῖν, vt Latinè Famam vulgare, dissipare, dispergere, fundere. Hesiodus Erg. φήμη δ' οὔ τις πάμπαν ἀπόλλυται, ἣν τινα πολλοὶ λαοὶ φημίζουσι. Plato Apolog. τοῦτον τὸν φήμην καταπεσκεδάσαντες. Polybius libro 5, διέδωκε τῆς φιλαρχίας αὐτὸ φήμην ὡς ἀφιεῖται μέλλων ὑπὸ τοῦ βασιλέως. Synesius epistola 44, φήμας δὴ τῆς εὐνοίας κατεσκεδάννυτο, διαθεῖναι, ὥσπερ ἐρχεται, ῥέει, διαδίδοται, seu disseminans. Ipsa autem φήμη καταπεσκεδάννυται, διαθεῖναι, ὥσπερ ἐρχεται, ῥέει, διαδίδοται, seu disseminatur. Plato Minoe, αὕτη ἡ φήμη κατεσκέδασται τοῦ Μίνω, ὡς ἀπαιδ δύτου τινὸς καὶ χαλεποῦ ὄντος, hæc forma de Minoe dissipata & dispersa est. Itidem Herodianus libro 7, διαφεδαν υπαι υπα αὐτοῦ φήμη ὡς ἄρα καὶ Μαξιμῖνος εἴη ἀπηλθός, vulgatur fama interfecti Maximini. Idem Herodianus lib. 5, ἡ φήμη διέδραμε κατὰ τὰς ἀρχαῖς. Sic Virgilius, – it fama per vrbes. Et, – volitans pennata per vrbem Nuntia fama ruit. Item & Cicero, Fama de interitu Clodii fines imperii Rom. peragrauit. Quibus adde hoc ex Corn. Tac. Diditas per prouincias. Curt. dicit etiam, Fama vrbes discurrit. Plutarchus Bruto, pag. 1812 meæ edit. Τάχιστα δὲ ἦλθεν φήμη, καὶ διεδόθη λόγος, ὡς πεθνηκυῖας αὐτῆς. Cicero, Fama emanarat. Plutarchus De Socr. dæm. φήμας θαυμάσας ῥυείσας. Rursum Herodianus lib. 8, φῆμαι δὲ μείζου ἐδίδοντο, rumores in maiùs augebantur, vt Polit. vertit. Item & ἀπόλλυται φήμη in loco Hesiodi paulo antè citato, vt apud Ciceronem Fama moritur. itidémque Sepulta fama apud Ouidium. Ἀπόλλυται autem quum fidem amittit, καὶ πίστιν οὐκ ἔχει. vt apud Herodianum libro 2, πίστιν ἔχειν ὥστε τῷ φήμῃ. Item apud eundem libro eodem, τῷ φήμῃ φθάσας, famam præueniens. Et libro 5, φθάνων τῷ φήμῃ τῆς ἑαυτοῦ τύχης, famam suæ fortunæ præueniens. Vbi etiam nota genit. Item φήμην ἔχω, pro Fama est de me, Opinio concepta est de me. Syn. ep. 41, φήμην ἔχειν δόξαν κεκτῆσθαι, Existimantur mente prædicæ esse. seu Fama est, Creditur, Dicitur, Rumor est, In fama est. Et epistola 19, φήμην ἔχεις ἀστῶν αἰδοῦς λυσιτελοῦντος, fama est (seu diceris) patrocinari homini rabido. Necnon aliquis φήμην alicui ἐπιθῆσι, & ipsa φήμη illi ἐπιφύεται. Isocrat. ad Philipp. μὴ θεωρεῖν πολὺ τὴν φήμην σου τῆς φιλοφιλοτιμίας οἱ μὲν ἐχθροὶ φοβεῖσθαί σοι ζηλοῦσι. Item aliquis sibi ὑποφέρει φήμην, aut ἀλλοῦται ὑποφερομένη καὶ ἐπιθεμένη ὑφ' ἑτέρου. Plato De leg. ὑποφέρουσιν ἑαυτοῖς γυναικείους φήμας, Pro mulieribus habentur. seu Faciunt vt mulieres existimentur esse. Hesiod. δεινὴν δὲ βροτοῖσι τοταλθύει φήμην, famam & opinionem dire. Item ex Chrysostomo De sacerdot. ἡ τῶν πολλῶν φήμη pro Opinio vulgi, quam nimirum habet de aliquo. ‖ Exponitur etiam Omen, sicut φῆμις, velut apud Xen. Pæd. 8, ἐσημήνατο τέρατι καὶ ἐν ἱεροῖς, καὶ ἐν οὐρανίοις καὶ ἐν οἰωνοῖς, καὶ ἐν φήμαις, ἃ τ' ἐχεῖν ποιεῖν ἃ τ' οὐκ ἐχεῖν, ostentis, auguriis, ominibus. Cui loco similis hic eiusdem in Sympos. σημαίνοιό μοι, πέμπαντες ἀγγέλους, φήμας καὶ ὀνείρατα καὶ οἰωνοῖς, ἃ τε δεῖ καὶ ἃ οὐ χρὴ πιεῖν. (vbi tamen & in præcedenti significatione pro Rumores accipi possit) Sicut verò in præcedenti loco Xenophon dicit ἐν ἱεροῖς καὶ ἐν φήμαις, ἐσημήνατο, ita Plutarchus Sympos. 2, χρῆσα ὥμος ἢ φήμαις ἢ ἱεροῖς. Plutarch. in Colot. μαντεύμασι καὶ φήμαις. Sophocles verò φῆμαι μαντικαί. Et Plato De leg. μαντείας φήμη. Idem ibidem, φήμῃ ἀγαθῇ μαντεύομαι. Aristot. Problem. φήμῃ ἀγαθῇ πιστεύομαι, bene auguror. Aristophanes, φήμῃ ἀγαθῇ λέξομεν ὑμῖν, bene precabimur. ἐπευφημήσομεν, seu σιωπὴν ἔξομεν, vt schol. exp. quem vide.

C. Ἀπόφημος, Mali ominis, Inominatus: vt Horat. loquitur. Suidas exponit ὁ ὑφημος in hoc quem citat loco, ἢ γλῶσσα ἢ ἀπαγόρευσις καὶ ἀμαθής, τῇ τε ἄλλῃ καὶ ταύτῃ δὴ ἀποκαταπαλαιόσαι, καὶ μόνοι καὶ ἐς τὸ ἀποφήμου τε καὶ βλάσφημον καταπλαγῆναι.

C. Ἄφημος ET Ἀφήμων, Qui fama celebris non est, Non famigeratus, seu Inglorius, Incelebris, Immemorat[9], quorum hoc vtitur Horat. illo Silius. idem cum ἄφατος Hesiodeo. Ἄφημοι Hesychio αἰώνυμοι, ἀκλεεῖς: & Ἀφήμονες, ἀόρητοι, οὐκ ὀνομαζόμενοι. VNDE Ἄφημος, quod idem expon. ἐν κόσμῳ, ἡσυχῇ. Vtitur Homer. hymno in Apoll. Apud Thucydidem libro 3, pagina 117, ὑποκρίνασθαι ἀφήμως. vbi scholiastes quoque exponit σιγῇ, ἡσυχα: item & ἀθρόως.

C. Βλασφήμος, ου, ὁ καὶ ἡ, Famam alicuius lædens & inquinans, seu Qui infamat aliquem falsis de eo rumoribus sparsis, Qui famam criminis alicuius inurit alicui. Ab Eustathio pariter & lex. meo vet. exponitur ὁ τῇς φήμαις βάλλων, λοιδορῶν: ab aliis Maledicus, Probrosus, Contuitatorius. Demosth. Epitaph. μηδὲν εἰπόντες βλάσφημον. Herodianus lib. 7, βλασφημα πολλὰ εἰπὼν εἰς τὸν Ῥώμης ἐν συγκλητῳ. Vbi Politianus, Quum multa in ciuitatem senatumque probra iecisset. Chrysostomus, βλάσφημον ῥῆμα ἀποφέρειν, acerbum probrosum & maledicum verbum. Rursum Demosthenes, βλάσφημοι εἰπεῖν, probrosum dictu. hoc est Quod cui dicimus, probra in eum iacimus: Philipp. 3, δέδοικα μὴ βλάσφημον μὲν εἰπεῖν, ἀληθὲς δὲ ᾖ, metuo ne probrosum quidem, verum tamẽ sit. Item βλάσφημος κρίσις, iudicium maledicum & quo probra alicui ingeruntur. In epistola Petri 2, cap. 2, de angelis, οὐ φέρουσι κατ' αὐτῶν παρὰ Κυρίῳ βλάσφημον κρίσιν, nõ ferunt aduersus eas apud Dominum maledicum iudicium.

INDE Βλασφημοσύνη, ης, ἡ, Maledicentia qua probra alicui ingeruntur. λοιδορία. Apud Synesium epist. 57, Ἀκούσαι δ' ἀκοὰς βλασφημοσύνης ἀλεγεινῆς. quales apud Dem. in Epitaph. οἱ μηδὲν αὐ εἰπόντες αὐτοῖ βλάσφημον, ἀλλ' γε λέγοντες χαίροισιν ἀκούοντες.

INDE ET Βλασφημία, ας, ἡ, idem cum βλασφημοσύνη, sed in prosa vsitatius. Luc. De duobus philosophis non sine conuitiis & contumeliis inter se altercantibus, ὅλας ἁμαξας βλασφημιῶν καταπεσκέδασαν ἀλλήλων, tota conuitiorum plaustra alter in alterum iactauit. At Synes. πῆς δὲ ἁμαξης λοιδορησάμενος, talibus conuitiis probrisque incessens qualia è plaustris in obuios quosque iactari solebant. Plato libro 7 De leg. βλασφημίαν πᾶσαν καὶ τῶν ἱερῶν καταχεῖν, omni probrorum conuitiorúmq; genere sacra inquinare. Demosth. Pro corona, ἃς καὶ τῶν Εὐβοέων ἐπιήσατο βλασφημίας. Herodianus lib. 8, εἰς αὐτὸν ἀπορρίπτειν δυσφήμοις καὶ αἰσχραῖς βλασφημίαις. vbi Politian.

In ipsum nulla non iacere conuitia. Et libro 4, εἰς τὸν πολλάκις ἀπεκωμῴδει καὶ μέχρι αἰσχραῖς βλασφημίαις. Rursum Demosthenes Philippica 4, ἔστω βλασφημίας ἀδίκου δίκη ἐξεβλήθη. Isocrat. τοιαῦτας βλασφημίας χρωμένων. In cp. Philippi apud Demosthenẽ opponuntur inter se πᾶσαι τῆς βλασφημίας, & πᾶσαι λέγειν ἐπαίνους ὑπὲρ πνος. Item βλασφημία πολυθρουοῦσα apud Plutarchum, Probrum quod in conuitiatorem recidit: quo dicit nihil esse nec ἄσχολον nec λυπηρότερον. Item βλασφημία τοῦ πνεύματος, Marth. cap. 12, Probrum quo Spiritus sanctus incessitur, seu Contumelia qua spiritus sanctus afficitur. Alii, Conuitium seu maledictum in Spiritum sanctum. Alii, Blasphemia in Spiritum sanctum. quam dicit οὐκ ἀφεθήσεται τῇς ἀνθρώπῃς. Legimus apud eundem cap. 15, βλασφημαρτυρίαι, βλασφημίαι. vbi Erasmus vertit Conuitia: alii Obtrectationes, Calumniæ, Sermones quibus aliena fama læditur. Nam βλάσφημος dictum videtur παρὰ τὸ τῶν φήμῃ βλάπτειν, à lædenda fama & existimatione.

ITEM VERB. Βλασφημέω, ῶ, Probra & conuitia iacto in aliquem, Maledictis & contumeliis incesso. vel etiam Famam existimationémque alicuius lædo, eum calumniando & et obtrectando. Herodianus lib. 2, πόρρωθεν ἐσῶτες ἐβλασφήμουν καὶ κακῶς ἠρόδουν. Plutar. De Herodot. παρεθήκατο λόγου τὸ βλασφημεῖν καὶ ψέγειν ποιούμενος. Item Plato De leg. βλασφημεῖν τὰ τῶν βλασφήμων, nullis non probris & contumeliis incessere. In cerdum cum præpositionibus, πρὸς, κατ', εἰς. Cum πρὸς. Demosth. βλασφημεῖν πρὸς τοῦς, Patrem calumniari, seu Patri obtrectare. Sic Isocrates, οἱ τῶν σοφιστῶν βλασφημεῖν πρὸς τὴν ἐμῆς ἀγάπης. Idem in Hell. encom. ἤδη τινὲς ἐλοιδόρησαν αὐτὸν, ὧν τοῦ χάριν ἐβλασφήμησαν πρὸς ὀνείδους, ῥᾴδιον ἀπασι καταμανθάνειν. Vbi nota eum synonymos vsurpare λοιδορεῖν τινα, & βλασφημεῖν πρὸς τινος. Cum κατ' autem, vt idem Isocrates Panath. τοὺς ὑπὲρ ἐκείνων βλασφημοῦντας κατ' ἡμῶν. Suidas in Iustino, κατὰ τῶν Χριστιανῶν βλασφημεῖν, Christianos conuitiis & maledictis insectari. Necnon cum εἰς. Plato lib. 2 De rep. εἰς θεοὺς βλασφημεῖν, Diis maledicere. seu Deos probris & contumeliis incessere. vt Marci cap. 3, βλασφημεῖν εἰς τὸ Πνεῦμα, contumelia afficere Spiritum sanctum, seu Probro incessere: ὃς δ' ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα. Ibidem, ὅσας ἂν βλασφημήσωσι βλασφημίας, quæcunque probra ac contumelias dixerint. (Marth. cap. 9, scribæ de Christo dicente ad paralyticum, Θάρσει τέκνον, ἀφέωνται σοι αἱ ἁμαρτίαι, aiunt, Οὗτος βλασφημεῖ, Impiè loquitur. Quo modo accipi potest & βλασφημεῖν εἰς Πνεῦμα τὸ ἅγιον, nimirum, Impiè loqui de Spiritu sancto: & in hac significatione apud sacros scriptores frequentius est: apud alios autem pro Obtrectare, Probris incessere, Maledicere, siue Alterius famam maledictis lædere, potius vsurpatur verbum βλασφημεῖν.) Iungitur accusatiuo quoque. vt apud Appianum, ἐβλασφήμουν αὐτὸν ὡς κακῶς δὴ τοῖσι αὐδράσιν τὰ πάντα ἠδίκει. Vnde pass. βλασφημεῖται, Malè audit, Maledictis incessitur. Et βλασφημούμεθα, Malè de nobis loquuntur homines, vel Cõuitia & probra nobis ingeruntur, Maledictis & contumeliis lacerамur.

C. Δύφημος, Maledicus, Famam existimationémque alicuius lædens, seu Probrosus, Contumeliosus. idem cum βλάσφημος. Herodianus libro 8, εἰς αὐτὸν ἀπορρίπτειν δυσφήμοις καὶ αἰσχραῖς βλασφημίαις. vbi Politian. (inquit) Γυδαίοις δὴ πῶς κατὰ Θεοῦ δυσφημίας ἀφερίπηκεν τὰ ἱμάτια. καὶ γραῦ ὁ Καϊάφας, ὑμῶν ἔφη τὸ Θεοῦ λέγοντος τὸ Χριστοῦ, ἀφερρήξε τὸν ἑαυτοῦ χιτῶνα, δῆλον κεκραγὼς τε καὶ ἐνδυσφημήσας. Pro quibus Matth. c. 26, habet, ὁ ἀρχιερεὺς διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, λέγων ὅτι ἐβλασφήμησε. Marcus paulùm mutatis verbis, sic, ὁ δὲ ἀρχιερεὺς διαρρήξας τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ, λέγει, Τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων; ἠκούσατε τῆς βλασφημίας. Synonyma igitur sunt δυσφημία & βλασφημία: synonyma item δυσφημεῖν & βλασφημεῖν.

VERB. Δυσφημέω, ῶ, idem cũ βλασφημέω, vt iam dixi, i. Conuitia dico, Probris incesso: vel Cõuitiis prosequor, Obtrecto, Famam lædo, Infamo: in sacris autem literis, Impiè loquor de Deo. vt videre est ex loco in Δυσφημία citato. Eundémque vsum habet & βλασφημεῖν, vt tum inde cognoscere est, tum ex iis quæ suprà annotaui. Et pass. Δυσφημέομαι, Infamor. vel Infamis sum. ‖ Item Malè ominor, Ominosa loquor. Ex Euripidis Hecuba, τί δ' δυσφημεῖς φροίμιά μοι κακά; pro Cur malè ominaris his exordiis? Cur sermonum exordia ab omine diro sumis? Schol. exponit ἐλεεινολογεῖς.

INDE Ἐπιδυσφημέω, ῶ, Infami appellatione noto. Ex Aristot. Eth. 7, καὶ τοὺς δὲ δῆλα τὴν κακίαν τῶν ἀνθρώπων ὑπερβάλλοντας, οὕτως ὑπὸ δυσφημοῦμεν.

C. Εὔφημος, oppositum præcedenti δύφημος. Ac sicut illud significat Probrosus, ita hoc Honorificus. Synes. ep. 67, εὔφημῳ φωνῇ τὸ μακάριον ὄνομα τῆς σῆς θεοσεβείας ἐπεκαλέσαντο, honorifica voce. Et ep. 17, δι' εὔφημον μνήμης τιμὴν ἄρνησιν μνημοφρέστειαν, per honorificã memoriam tuã celebrãti dignitatẽ. Apud Plat. autẽ in Hipp. maiore, p. 474, εὔφημα ἐρωτήματα, sunt Pia & religiosæ quæstiones, quibus opponũtur τὰ δυσφήμα ἐρωτήματα, Quæ interrogare impiũ est, Quæ interrogare religio & piaculum est. ‖ Item Boni ominis, Faustus. Bud. ex Luciano, ὁ μὲν Χαῖρε εἰπὼν, εὔφημον τὴν ἀρχὴν ἔχρησαν. Sic Sophocles, εὔφημα φώνει, id est εὔφημε, Bene ominare, Bene precari, seu (vt Latini loquuntur) Dic bona verba, Faue lingua. Et Aristoph. Thesmoph. εὔφημος πᾶς ἔστω λαός, στόμα συγκλείσας, ὀδημεῖ δὲ θεσσε μυστῶν. Itidem Euripid. εὔφημος ἴσθι. Necnon εὔφημος γλῶσσα in Epigr. Lingua fauens, seu Quæ bene precatur. ‖ Πρὸς τὸ εὔφημον ἐξηγεῖσθαι, quod Latini dicunt In bonã partem interpretari. Lucianus, πρὸς τὸ εὐφημότατον ἐξηγούμενος τὸ εἰρημένον, optimam in partem interpretans. Bud. ‖ Hesychius εὔφημα exponit per καλὰ, ἐπαινετά. Idem quoque annotat, Æschylum ἀφήμους ῥοὺς dixisse per αἰπόρεσιν pro δυσφήμους. (Sic autem αἰδυφημήσει pro ἀνειμώξει) Eodem teste εὔφημος Iouis apud Lesbios cognomentum est. Est verò & nomen proprium apud Athenæum. ‖ Suidas autem in ἀφήμου τόμα φρονήσεος ait εὔφημον accipi pro σωφρονοῦν, & ἄφημον pro σωφρῶν. Vide plura apud eum.

COMP. Περιεύφημος ET Ὑπερεύφημος, Eximia & præstanti laude prædicandus. Bud. ex Areopag.

INDE Εὐφήμως, quod Hesych. exp. ἡδέως. At οὐκ ἀφήμως affertur pro Miserabiliter. ‖ Item Honesto nomine. schol. Thuc. ἀφήμως τὸν πόλεμον ἐξοφορεῖν καλεῖ.

INDE ET Εὐφημία, ας, ἡ, Bona fama. cui oppositum δυσφημία, Mala fama, Sinistra. Chrysostomus, ἡ τῶν πολλῶν ἀφημία. Et ἀφημία ἀξιόλογος B. ex Plutarcho, Gloria perpetua post mortem. ‖ Item Honesta seu honorifica appellatio, Laus. Bud. ex Demosthene, ὅτων ἐπαίνων καὶ ὅσης εὐφημίας μετεῖχε. Pro honesta appellatione accipit & in hoc loco Plut. δι' ἀφημίας ἀπαλλαγῆς ὄνομα ἐπιτίμιον πέφυκεν, ἀμφῶ ὅτι μάλιστα ἐξεπίμψαντο, id est Honesto coloniæ nomine expellendos censuit. ‖ Item Bonum omen, vt idem interpretatur apud Luc. καὶ ἐμοὶ γε εἰ μηδὲν ἐνδοῦν σφαλέσθαι εἰ ὁ συμβαίη, ὥσπερ ἀφημίαν τῶν τραπέσθαι. Sic Æschines, ἀφημίας ἕνεκα, boni ominis causa. Item ἀφημίαν κηρύττω, iubeo fauere linguis & bene precari. Athen. lib. 10, γελοῖον γὰρ ἐστιν αὐτὸν ἀφημίαν κηρύξαντα, καταφάσθαι τῇ γυναικὶ καὶ τοῖς τέκνοις. Suidas ex Aristophane ἀφημία ἔστω. quam comicos indicere ait quum ἀχνὴ ψήφισμα εἰσάγουσι. Eadem & in sacris exigitur. Athenæus libro 4, μετ' ἀφημίας ἀπεσταλμένος τοῖς θεοῖς. Idem, de Alexandro, ἐξ μιᾶς τε ἀστῶν σμύρνα καὶ τὰ ἄλλα θυμιάματα. ἀφημία τε καὶ σιγὴ κατὰ τὸν πάντας ὑπὸ θεοῖς τοὺς παρόντας. ‖ Item ἀφημία, Fausta ac-

clamatio: passim apud Herodianum. vt libro 2, πασῶν τῶν γεραίρει ἀφημίαις, omnibus faustis acclamationibus prosequitur. Et lib. 3, ὁ δὲ δῆμος αὐτὸν διαφηφορῶν μετὰ πάσης τιμῆς καὶ ἀφημίας ὑπεδέξατο, magno honore faustisque acclamationibus prosequebatur. Sic lib. 1, ἀφημίαις παντοδαπαῖς ὑπεδέχοντο, omnibus faustis acclamationibus excipiebant. Et rursum lib. 3, μετὰ μεγάλης ἀφημίας ὑπεδέχθη. Sed & hisce in locis quædam ei εὐλογίας significatio inest. qui enim faustis acclamationibus aliquem excipit prosequitúrque, eidem & bene precatur. Alioqui pro εὐλογία accipitur & à Platone De leg. vbi ait, ἀφημίαν ἔχειν πρὸς αὐτοὺς γονέας, bene precari parentibus suis.

ITEM VERB. Εὐφημέω, ῶ, Celebro, Laudo. vnde apud Hesych. ἀφημῶ, ἐπαινῶ. ‖ Item Fausta precor, seu Bene precor, item & Gratulor. Plutarchus Erot. οὐκ ἀφημήσετε γάμου νόητον; seu Bene ominor. Ex Platonis epistola 7, νῦν δὲ δὴ ἀφημῶ μὴν χάριν οἰωνοῦ, felicis auspicii gratia ominemur bona. ‖ Εὐφημεῖν, Fauere linguis, Dicere bona verba. (vt docebo ex Tibullo in bicomposito Ἀνευφημέω) quod in sacris plerunque exigebatur à corona circunstante. vnde & ἀφημίαν κηρύττειν præconiubetur, dicens Εὐφημία ἔστω, Εὐφημία ὑπαρχέτω, Εὐφημος πᾶς ἔστω λεώς: quibus loquendi generibus vtitur Aristophanes. Iliad. 1, φέρτε δὲ χερσὶν ὕδωρ, ἀφημήσαί τε κέλευθε, Ὄφρα Διὶ Κρονίδῃ ἀρησόμεθ'. Aristophanes Nubib. Εὐφημεῖν χρὴ, καὶ προσβύτιν τὴς ἀρᾶς ὑπακούειν, Fauere lingua seu Ore fauere. quod fit cum silentio. vnde & Suidas ἀφημεῖν ait pro σωπᾶν accipi. Item ἀφήμει dicitur vt apud Latinos Bona verba quæso, Die meliora. Luc. ἀφήμει ὦ Ἄρες. οὐ γὰρ ἀσφαλὲς λέγειν τὰ ποιαῦτα, Die meliora. seu Tace, σώπα, vt alibi dicit. nam Iouem criminabatur. Itidem Sophocles apud Platonem Polit. 1, non procul ab initio, interrogatus à quodam, πῶς ὦ Σοφόκλεις ἔχεις πρὸς τὰ ἀφροδίσια; ἢ π οἷός τ' εἰ γυναικὶ ξυγγίνεσθαι; respondet, Εὐφήμει ὦ ἄνθρωπε. ἀσμενέστατα μὲν οὖν αὐτὸ ἀπέφυγον, ὥσπερ λυσιτελοῦντά τινα καὶ ἄγριον δεσπότην ἀποφυγών. Vnde Cicero De senect. Sophocles, quum ex eo quidã iam affecta ætate quæreret vtereturne rebus venereis, Dii meliora, inquit: libenter verò istinc, tanquam à domino agresti ac furioso, profugi. Budæus scribit Dic meliora. quæ scriptura Græco verbo magis respondet. ‖ Item Faustis acclamationibus prosequor. quemadmodum Hesychius quoque ἀφημῶσαι exponit βοῆσαι μετ' ἀφημίας. Frequens apud Herodianum. vt libro 3, ἀφημήσαντες ἢ τὸν Σεβῆρον, πᾶσάν τε προθυμίαν δηλοῦντες τῆς βοῆς ἐπορόμφοι. vbi Politianus, Acceptóq; faustis acclamationibus Seuero, nihil non alacritatis & studii clamoribus ostendentes. Et libro 8, ἡ δὲ σύγκλητος καὶ ὁ δῆμος ἀφημοῦντες ὥσπερ θριαμβεύοντας ὑπεδέχοντο, faustis lætisq; acclamationibus, veluti triumphantes, exceperunt. Itidem libro 2, μηδενὸς ἀφημοῦντος, ὥσπερ εἰώθασι προπέμπειν τοὺς βασιλέας, nemine (vt mos est) faustis acclamationibus prosequente. Idem & pass. voce vsus est, l. 7, τῇ αὐτῇ προθυμίᾳ ἀποκαλοῦντες αὐτὸν εἰς τὸ Καπιτώλιον, ἀφημούμενον ὑπὸ τοῦ δήμου καὶ φυλοβολούμενον. vbi Politianus, Nominatim vocantes, quoad in Capitolium pertulerunt, populo subinde acclamante & conspergente puerum frondibus. ‖ Hesychius ἀφημοῦσι per antiphrasin accipi scribit pro γένοιτο, κακώσοιεν. quomodo & ἀφήμοις γόοις dictum itidem ab Æschylo per antiphrasin.

c. 2. Ἀνεφημέω, ῶ, Celebro, faustis ominibus pro sequẽdo, vel Celebro dicens bona verba. (NAM Εὐφημεῖν interdum est idem quod Latinis Dicere bona verba. Tibullus, Dicamus bona verba: venit natalis ad aras. Interdum ἀνεφημῶ generaliter pro Celebro. Certè Dionys. Areopagita ἀνεφημεῖν & ὑμνεῖν eadem facit. Alicubi exponitur etiam Læta vociferatione excipio.

Ἀνεφημεῖν, Lamenta seu eiulatum edere, vel Clamorem edere cũ lamentatione, aut eiulatu. Plato in Phædone, ὡς οὖν εἶδεν ἡμᾶς ἡ Ξανθίππη, ἀνεφήμησέ τε καὶ τοιαῦτ' ἄττ' εἶπεν οἷα δὴ εἰώθασιν αἱ γυναῖκες. id est, vt nos conspexit Xanthippe, vocem sustulit cum eiulatu, & talia quædam dixit qualia mulieribus moris est. Suidas autem ἀνεφήμησε apud Platonem positũ ait pro ἐθρύλησε. Sophocles Trachiniis, ἀνεφήμησεν οἰμωγῇ λεώς, Vociferatus est ingemendo. Notandum est verò addi οἰμωγῇ. quum ἀνεφημήσει Hesychius pro ἀνοιμώξει dicat sumi per antiphrasin apud eundem Sophoclem in Trachiniis. Cæterùm sciendum est, in nonnullis Sophoclis exemplaribus non ἀνεφήμησεν, sed ἀνεφώνησεν legi, in loco modò à me citato. & quidem nõ solùm in textu, sed & in scholiis. Verùm si ἀνεφώνησεν legisset schol. cur id pro ἐστέναξε, dictum κατ' ἐναντίον esse tradidisset? Illud vicissim mihi scrupulum iniicit, cur quum subiungatur οἰμωγῇ, (quod nihil aliud est quàm στεναγμῷ) ἀνεφώνησεν vel potius ἀνεφήμησεν exponat ἐστέναξεν.

c. 2. Ἐπευφημέω, ῶ, Fausta acclamatione do significationẽ quandam approbationis, Secunda admuruatione approbo. Hom. Il. α, circa principium, Ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοὶ Αἰδεῖσθαί θ' ἱερῆα καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα. Budæus ab Arriano poni ait pro Bene ominor. Sic in vulg. lex. Omine bono prosequor. In iisdem Faustum precor, Salutem & felicitatem precor, Secundo clamore laudo. Affertur verò & hic locus Euripidis, ἐπευφημήσατε παιᾶνα τῇ μὴ συμφορᾷ Διὸς κόρῃ Ἄρτεμιν: & exponitur, Bene ominantes Artemidi filiæ Iouis pæana canite de mea calamitate. addnitúrque, Lascarin hîc subaudisse κατά. Adiicitur verò & hic eiusdem poetæ locus, ἐπευφήμησαν ἀχαῖοι κόρης παιᾶνα, & expon. Fausto pæane prosequebantur preces puellæ. Malè verò ἐπευφήμησαν in illo Homeri loco interpretatur simpliciter Assensi sunt.

ITEM c. 3. Συνεπευφημέω, ῶ, Vnà cum aliis fausta acclamatione approbo, &c.

c. 2. Καπευφημέω, ῶ, Fausta acclamatione prosequor. Item pro Laudo, Collaudo, inquit Bud. afferens hunc Plutarchi locum, πολλὰ καπευφημοῦσής αὐτόν. Et pass. Καπευφημοῦμαι, Laudor. vnde partic. præt. temp. καπευφημημένος, Laudati. v. l.

Εὐφημίζω, idem quod εὐφημέω, sed minus vsitatum quàm hoc. Passiuæ vocis participio vtitur Herodianus lib. 8, καὶ παρὰ πάντων ἀφημιστὶς, πάσης τιμῆς καὶ αἰδοῦς παρ' αὐτῶν τυχών. Id est, Votisque exceptus & acclamationibus, habitúsque honorificentissimè, vt Politianus vertit. Sed vereor ne mendosè scripta sit hæc eius interpretatio, ac potius scriptum ille reliquerit, Faustísque exceptus acclamationibus. HINC Εὐφημισμός, idem quod ἀφημία. Sed illud potius quàm hoc vsitatum est grãmat. de appellatione quæ est mali ominis aut aliqui auribus odiosa, mutata in aliã quæ sit potius boni ominis, aut certè nõ itidem aures offendere possit. Eustathius ἀριστερὸν dicens παρονομαζέσθαι οὐκ τὸ ἀρίστου, addit, ὃ ἐστὶ τὸ ὄρθιμα εὐφημισμός, ἀγαθῇ κλήσει προσειπόντες τὸ φαῦλον. quemadmodum, inquit, Erinnys vocabant εὐμενίδας, δηλονότι εὐφημον, quanuis δυσμενεῖς οὖσαι. Idem apud Dionysium De situ orbis, εὐξεινον πόντον ita vocatũ ait κατ' εὐφημισμόν. Donatus in hæc verba, quæ leguntur initio scenæ 6, actus 2, vbi Simo ad hæc verba, Æquè quicquã nunc quidem, respondet, Nihilne? hem, annotat quæ sequũtur, Hem interiectio est irati aduersum eum qui neget se aliquid loquutum esse. Simúlque quid sit Æquè quicquam nunc quidem, senex explicat, quum ait, Nihil? Et est εὐφημισμὸς antiquorum pro Nihil. Hæc ille. Sed quædam sunt itidem loquendi genera quæ habent εὐφημισμόν. Nam idem in hunc locum Act. 3, scen. 3, Si eueniat (quod dii prohibeant) discessio, annotat esse παρένθεσιν per εὐφημισμόν. Demetr. Phaler. πάλα δὲ καὶ ὁ εὐφημισμὸς καλούμενος μετέχει τῆς δεινότητος.

C. Κακόφημος, ου, ὁ & ἡ, Qui est mali ominis, Inauspicatus, Infaustus. Item, Bonam famam lædens, & infamiam afferens.

C. Παλίμφημος, idem quod proximè præcedẽs κακόφημος, si Hesychio credimus. quippe qui παλίμφημα exponit κακόφημα. sed addit etiam δύσφημα & βλασφημα.

C. Περίφημος, ου, ὁ & ἡ, Cuius fama est maxima, Valde celeber. Ab Hesychio tamen exponitur simpliciter ὀνομαστός, id est Celeber.

C. Πολύφημος, ου, ὁ & ἡ, idem quod proximè præcedens περίφημος, sed vsitatius. Sonat autem q. d. De quo multa est fama, seu Qui multum celebratur fama. Item ἐς πολύφημον, Ad famæ celebritatem. vulg. lex. Homéro autem πολύφημος ἀρρεῖ, id est πολύφημον forum, in quo πολλαὶ φῆμαι λαλοῦνται, varii rumores narrantur. At πολύφημος ἀοιδὸς est εἰδὼς πολλὰς φήμας εἰδώς, vel ὁ πολλοὺς φημίζων. Vide Eustathium. Est apud eundem, necnon apud Theocritum aliósque poetas, nomen Cyclopis cuiusdam ab Vlysse excæcati. Sed apud Theocritũ scribitur DORICE Πολύφαμος. vt enim NOM. Φάμα pro φήμη Doricè, sic & omnia inde composita η mutant itidem in α.

C. ΑΝΤΙφημι, Contradico, Refragor, Nego. Plato in Gorgia, σὺ δὲ δὴ πότερον συγκατατίθεσθαι ἡμῖν σοῦ τοῦτον τὸν τρόπον τὴν αὐτὴν δόξαν, ἢ ἀντιφῄς; HINC Ἀντίφασις, Contradictio: ET Ἀντιφατικὸς, Contradictorius. Aristot. ἐπεὶ δ' ἀδύνατον τοῦ αὐτοῦ πρᾶγμα ἀληθεύεσθαι ἅμα κατ' τὸ αὐτό. Idem, ἐναντία δ' δοξάζει δόξῃ ἡ τῆς ἀντιφάσεως. φανερὸν δὲ ὅτι ἀδύνατον ἅμα ὑπολαμβάνειν τὸν αὐτὸν εἶναι καὶ μὴ εἶναι τὸ αὐτό. ἅμα γὰρ ἔχει τὰς ἐναντίας δόξας ὁ διεψευσμένος περὶ τοῦτο. Paulo post ἀντικείμενα φάσεις dicit. Interdum autem dicitur ἀντιφατικὸς λόγος, id est Contradictoria oratio (ad verbum) vel aduersaria, pro ἀντίφασις. Fabius contradictum appellat.

C. ΑΠΟφημι, Contradico, vel potius Nego, Inficior. Xen. ἀποφήσαντός μου καὶ τοῦ. Aristot. Metaph. lib. 3, ἐπὶ πᾶν τὸ δίλογον καὶ τὸν ἀντιφῆ, ἡ δίανοια ἡ κατάφασιν ἢ ἀπόφασιν. τοῦτο δὲ ἐξ ὁρισμοῦ δῆλον, ὅταν ἀληθεύῃ, ἢ ψεύδηται. Ibidem infinit. καταφάσεις & ἀποφάσεις inter se opposita, εἰ οὖν ἀδύνατον ἅμα κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν ἀληθῆ, οὐδὲ ἀδύνατον καὶ πάντα ὑπάρχειν ἅμα. Sic in imperatiuo, ἢ φάθι, ἢ ἀπόφαθι, apud Eustathium, Aut ai, aut nega. Et sequente μὴ cum infin. Plutarchus in Alcibiade, ἀπέφησε μὴ γνωσθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. At PASS. Ἀπόφαθε apud Homerum Iliad. 1, Ἀλλ' ὑμεῖς αὖθ' ἵστε ἀεὶ νεικεστὴς Ἀχιλῆος· Ἀγγελίῃ ἀπόφαθε (τὸ δὲ γέρας ὅστις γε ἕλοιτο) Ὄφρ' ἄλλοι φράζωνται· ἐνὶ φρεσὶ μήτι τ' ἀμείνω, B. vertit Renuntiate, Declarate. Certè non solùm pro verbi ἀπόφαθε sed & pro substantiui illius ἀγγελίῃ interpretatione sufficere posit Renuntiare. (Nisi ἀγγελίῃ vertamus Legationem, potius quàm Nuntium. vt cert. ille ipse in Comm. vertit Legationem renuntiare) Hesychius tamen ἀπόφαθε per se positum, explicat ἀπαγγείλατε. At Eustath. subtilius, ἀπόφαθε exponit ἀποφατικῶς εἰπατε· οὐ πίστευε Ἀχιλλεῖ. Iam verò & in hoc versu Il. η, Ἀντικρὺ δ' ἀπόφημι, γυναῖκα μὴ οὐκ ἀποδοῦναι, vult inficiationis significationem habere verbum ἀπόφημι. scribit enim, γυναῖκα οὐκ ἀποδοῦναι, esse ἀπόφασιν, vt ἀποδοῦναι γυναῖκα, esset κατάφασις. & hinc sumptam esse philosophicã vocem ἀπόφασις: quinetiam hinc esse ἀποφάσκω. Sed ego non video quomodo ἀπόφημι reddi hic possit Nego, seu Inficior. Neque enim solemus ita loqui, Apertè nego, vel Apertè inficior, mulierem non reddã. Quare malim pro ἀποφαίνομαι. vt ἀντικρὺ δ' ἀπόφημι, sit Apertè profiteor. Hesychius certè ἀπόφημι exponit cũ aliis verbis, tum hoc ἀποφαίνομαι. ita enim distinguendus est totus Hesychii locus, (contrà quàm in vulgatis editionibus) Ἀποφῆσαι, ἀρνήσασθαι. Ἀπόφημι, ἀπολέγω, ἀποφαίνομαι, ἀπαρνοῦμαι. Annotat certè Budæus in suo lexico ἀποφᾶναι pro Censere quoque, & Autumare, aut etiam Effari, ex Aristot. sed locum non proferens. Sic autem & ἀποφάσκειν ex Areopagita affert pro Effari & Eloqui.

Ἀπόφασις, εως, ἡ, Negatio. Aristoteles Metaph. 3, πάλιν γὰρ ἔσται τοῦτο ἀπόφασιν πρὸς τὸ φάσιν καὶ ἀπόφασιν. Ibidem, οὐσίας δὲ φέρουσι ἀπόφασίς ὄντιν ἀπὸ τινος ὡρισμένου γένους. Themistius, διαιρεῖσθαι δοκεῖν ἡ ἀπόφασις, συνθέσει δὲ ἡ κατάφασις. Eustathius (vt docui paulo antè) è quodam Homeri loco profectam esse hanc nominis ἀπόφασις significationem existimat: quia in re illi non assentior. quum potius inde rear esse ortam alteram nominis huius significationem eam nimirum qua ponitur pro ἀπόφασις. de qua dictum est suprà, post Ἀποφαίνομαι, col. 21. Potes autem loco Plutarchi quem ibi habes, in quo ἀπόφασις ponitur pro dicto & sententia breui, addere hunc quem profert Budæus pag. 293 (quò etiam te remitto) ex Apophthegmatum præfatione, αἱ δὲ γνόμαι τοῦ τὰ ἔργα καὶ τὰ πάθη καὶ τὰς τύχας ἀπαγγέλλουσι καὶ ἀποφάσεις, &c. Quos certè locos vt minus suspectos habeam (tanquam videlicet omissa sit in iis litera ν) facit ille Homeri locus. HINC Ἀπφατικὸς, Negatiuus. vt ἀποφατικὸς λόγος, Negatiua oratio, Oratio qua negamus aliquid, seu inficiamur. Cui opponitur καταφατικός. Aristoteles in Categ. τὸ ἐκ πύτων ἀποφατικόν. Cic. dicit potius Negantia.

C. Ἐκφημι, Eloquor. à cuius passiua voce EST Ἐκφατο apud poetas, vt ἐκφατο μῦθον apud Apollonium. Affertur & INFIN. Ἐκφάσθαι, pro Eloqui. ἐξειπεῖν. Redditur autem & Euulgare, in vulg. lex. In iisdem EST Κατάφασις pro Edictum. quod alioqui exponitur φανέρωσις, id est Manifestatio. sed in hac significatione fuerit potius ab ἐκφαίνω.

C. ΚΑΤΑφημι, Aio, (vt Aio opponitur verbo Nego. hoc enim opponitur itidem verbo ἀπόφημι.) Affirmo. Aristot. εἰ οὖν ἀδύνατον ἅμα καταφάσεις καὶ ἀποφάσεις ἀληθεῖς, ἀδύνατον καὶ παντὰ ὑπάρχειν ἅμα. (Vide & alia exempla in verbo Ἀπόφημι) Hinc autem EST Κατάφασις oppositum τοῦ Ἀπόφασις, Affirmatio. oppositum negationi. Sed Aristot. κατάφασιν, sicut & ἀπόφασιν tribuit τῇ διανοίᾳ etiam, Ethic. 6, cap. 2, ἔστι δ' ὅταν ἐν διανοίᾳ κάφασις καὶ ἀπόφασις, τότ' ἐν ὀρέξει διωξις καὶ φυγή. (Itidem verò suprà ἡ διάνοια ἢ κατάφασιν ἢ ἀπόφασιν, in Ἀντίφημι) Inueniturque & genitiuo iunctum apud Theophylact. ep. 40, καὶ λῶ τοῦ πιεῖν ἀπόφασις ἢ τῆς ἀληθείας κατάφασις. ITEM Καταφατικὸς, itidem oppositum τοῦ Καταφατικός. vt Καταφατικὸς λόγος apud Aristotelem, Affirmatiua oratio, Affirmans oratio, Aiens. quo participio Cicero vtitur.

C. ΜΕΤΑφημι, Inter loquor, Inter alios loquor, seu verba facio. vt μετέφησε σέ, non semel apud Homerum. Adeo vt SIT Μετέφη idem quod ET Μετέειπον. sic enim dicitur ab eo, τοῖς δ' Ὀδυσεὺς μετέειπε.

C. ΠΑΡΑφημι, Dico aliquid suadendo, Suadeo, Consilium do, Hortor, Admoneo, παραινῶ, συμβουλεύω. Hom. Il. α, Μητρὶ δ' ἐγὼ τοῦτο φήμι, καὶ αὐτὴ τοῦτο νοεύσῃ, Πατρὶ φίλῳ ἐπίνεα φέρειν Διί. Quemadmodum autem ostendi modò eũdem omnino vlum habere præpositionem μετὰ cũ verbo ἔειπον, quem habet cum ἔφω, ita eundem habere præpositionem τοῦτο cũ εἶπον, quam & cum ἔφω, sciendum est. Itidem enim VERB. Παρειπεῖν ponitur pro παραινεῖν, aut etiam πείθειν. Particip. autem passiuum interiectum habet ι, metri gratia. nam DICITVR Παραφάμενος, pro Suadens, Admonens. Sic fœm, παραφαμένη apud Apollonium Argon. 2, πεῖσε παραφαμένη κατέρυκε. (Inuenitur autem ET Παρφάμενος, per syncopen. Et quidem positum etiam pro τοῦτο πίσας, τοῦτο γαρύσας λόγοις, τοῦτο λογισάμενος. vt quidem exponit Eust. in hoc loco Odyss. ε, Αἴκε νεώτερον αὖδ' ἔα, πολλά τε πολλά τε εἰδώς, Παρφάμενος ἐπέεσσιν ἐπιτροπίῃ χαλεπαίνειν. Quidam verò per præsens interpret. Decipiens. Affertur Infin. Παρφάσθαι syncopen itidem passum, ex Odyss. η, & quidem expositum & Decipere, & Suadere) Itidémque VERBALIA Παραίφασις ET Παραιφασία habent interiectum ι. vt Iliad. α, — ἀγαθὴ δὲ παραίφασις ὅστις ἐπαύρου, vbi exponitur Admonitio, item Consilium quod datur. A Budæo autem Adhortatio. παρειπὼν (quod ibi proximè præcedit) exponens itidem Adhortatus. Sed Hesychius tradit παραίφασιν significare non solùm συμβουλίαν, sed etiam τοῦτο μυθίαν, & ἀπολογίαν, & τοῦτο λογισμόν. Accipitur verò παραίφασις & pro consolatione. quam significationem agnosci videmus & ab Hesychio, vtpote exponente etiam τοῦτο μυθία. (Sed inuenitur ETIAM Παρφάσις, syncopen passum, videlicet vt παρφάμενος & παρφάσθαι. Hom. Iliad. ξ, de cesto Veneris, Ἐνθ' ἔνι μὲν φιλότης, ἐν δ' ἵμερος, ἐν δ' ὀαριστύς, Παρφάσις, ἥ τ' ἔκλεψε νόον πύκα περ φρονεόντων. vbi scribitur etiam ὀαριστὶ παρφάσις, non interiecta copula. Vtriusque lectionis meminit Eustathius pag. 979. à quo παρφάσις exponitur πρὸς τὴν ὁμιλίας. addente tamen, posse intelligi uel ὀαριστὺν παραιφαπικὼ, vel παραίφασιν ὀαριστικὴν) At verò ILLVD Παραιφασία pluralem habet apud Apoll. Arg. lib. 2, ἡμετέρῃσι παραιφασίῃσι πιθέσθαι, Nostris monitis parere, vel pr[illegible]

At VERBVM Παραφάσσω ex eadem officina prodiit ex qua & ἀλλοφάσσω, de quo lege quæ dicta sunt suprà. Equidem si Galeno credimus, significatione quoque conueniunt hæc duo VERBA Ἀλλοφάσσω ET

Παραφάσω, significantia nimirũ παραφρονῶ, id est Desipio. nam ἀλλοφάσαντες exp. παραπαίοντες, παραφρονοῦντες: itidémque παραφάσειν esse ait παραφρονεῖν, addens, ὡς καὶ ἀλλοφάσειν. A

C. ΠΡΟ φημι, Prædico. Vnde aor. 1 προέφην, (quod tempus magis cæteris vsitatum est) Prædixi.

HINC Προφήτης, ου, ὁ, Qui prædicit futura, Diuinus, Propheta. Et FOEM. Προφῆτις, ιδος, ἡ, Quæ prædicit futura, Diuina, Prophetis. pro quo vulgò Prophetissa. Vtrunque habemus in isto loco Plutarchi De defectu orac. ὦ χρώμενοι πιθοῦσι κατέχοις τοῖς ἐνθεοτασμοῖς καὶ φαντασματοποιοῖς τοὺς προφήτας καὶ τοὺς προφήτιδας. Apud eundem sæpe in libro qui inscribitur πρὸς τὸ μὴ χρῆν ἐμμετρεῖν τὴν πυθίαν. Sic Plato in Phædro, ἡ ἐν Δελφοῖς προφῆτις. B ‖Prophetas dicebãt veteres, antistites fanorum, oraculorumq; interpretes, vt testatur Festus. Vel potius hæc verba sunt Pauli (illius nimirum qui Festi scripta in epitomen redegisse fertur) at Festi hæc, Prophetas in Adrasto Iulius nominat antistites fanorum, oraculorũmque interpretes; Quum capita viridi lauro velare imperant propheræ, sancta ita castè qui parant sacra. Hucautem pertinet iste Platonis in Timæo locus, ὅθεν δὴ καὶ τὸ παλαιὸν προφητικὸν γένος ὀλίγοις τοῖς ἐν θεοῖς μαντείας κεκτῆσθαι νόμος, οἱ μάντεις ἐπονομάζουσι πυκνοὶ τοῖς παῦ ἡγουμένοις, ὅτι τῆς διὰ μνήμης οὔτε φήμης καὶ φαντάσεως ὑποκείται, καὶ οὔτε μαντικῆς, προφῆται δὲ μαντικῶν ὀνόματι δικαιότατα ὀνομάζοιντ' ἄν. Sed hic pro καὶ οὔτε repono καὶ οὔτε. Est verò suspectum & illud θεοῖς, vbi legimus τοῖς ἐν θεοῖς μαντείας. Cæterùm quemadmodum videmus in plerisque verbis compositis præpos. ὑπὸ occupare locum præpositionis προ: ita non dubitem dicere, in hac nominis προφήτης significatione, à præpositione προ vicissim locum præpositionis ὑπὸ occupari, & esse προφήτης pro ὑποφήτης. Quade re dicam & in Προφητεύω. Existimo porro ad hanc significationem potius quàm ad alteram referendum esse illud προφήτης quod legimus apud Lucianum ἐν βίων πράσει. vbi Diogenes Cynicus interrogatus ab emptore, ἀλλ' τί μάλιστα εἰδέναι σε φαμέν; ἢ τί τὰ τῶν τέχνῶν ἔχεις; respondet, ἐλευθεροῦς εἰμι τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἰατρὸς τῶν πάντων τὸ δ' ὅλον, ἀληθείας καὶ παῤῥησίας προφήτης ἐθέλω βούλομαι. Neque enim placere mihi potest hæc interpretatio, Veritatis & audaciæ in loquendo propheta esse volo. Sed planè persuasum habeo, ἀληθείας προφήτης esse quod Latinè diceretur Veritatis antistes, eo quidem modo quo Plinius Platonem sapientiæ antistitem appellauit. Vbi antistitem non accipio simpliciter pro eo qui in re aliqua excellit & eius velut principatum obtinet, sed respici puto ad antistites illos fanorũ quos à veteribus dictos fuisse propheras, ex Festo paulo antè docui. Legimus verò & Antistites sacrorum, necnon Antistites deorum. Gellius certè Antistitas sub sacerdotum appellatione cõprehendit, quum scribit sacerdotes quoque fœminas M. Ciceronem antistitas dixisse, non secundum legem antistites: Verr. 6, Sacerdotes Cereris, atque illius fani antistitiæ. Sic autem vbi canit Virgil. se sacra Musarum ferre, non dubium est quin perinde sit acsi diceret se musarum esse antistitem, aut certè sacerdotem: cum Seruio, qui in hæc verba, Quarum sacra fero (Georg. l. 2) annotat, Poeta enim quasi Musarum sacerdos est. ‖Nec tamen iis assentior qui in eo Pauli loco (epist. ad Titum cap. 1.) vbi Epimenidem vocat proprium Cretensium προφήτην, ibi προφήτην significare aiunt poetam. Quanuis enim Latini sermonis consuetudo poetis nomen vatum tribuat, insolens omnino foret hic vsus vocabuli προφήτης: nec dubium est quin voce μάντις potius vtendũ foret. quã tamen nihilo magis vsum hunc (nimirum ad significandum poetam) vsquam habere existimo. Verùm etiamsi vsquam illud ipsum vocabulum προφήτης de poeta dictum inueniretur, quid attineret ita in hoc Pauli loco accipere? Legimus enim apud Laertium ([redacted]) de hoc Epimenide, λέγουσι δέ τινες ὅτι Κρῆτες αὐτῷ θύουσιν ὡς θεῷ. φασὶ γὰρ καὶ γνωσιώτατον γεγονέναι. Idem & quædam eius oracula commemorat. Quinetiã Cicero De diuin. lib. 1, Cretensem Epimenidem in eodem numero qui per furorem sunt vaticinati, ponit. Sed quidsi προφήτης hic esse censeatur is qui ἀληθείας & παῤῥησίας προφήτης à Luciano vocatur? Verè enim talis fuit Epimenides erga Cretenses, quum hunc de illis versum scribere ausus est, Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται, κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργαί. Vereor certè ne hoc meum commentum paucis arrideat: ac certè ne mihi quidẽ ipsi valde probatur. quod tamen ideo protuli, quia fieri posse putaui vt viam ad melius quodpiam sterneret, nisi potius simplici illi interpretationi acquiescendum esse iudicemus. Hinc nomen ADIECT. Προφητικός, Propheticus, Ad prophetas pertinens: vt προφητικὴ χαρά apud Paulum, & προφητικὸς λόγος apud Petrum. ET VERB. Προφητεύω, Prædico futura, Vaticinor. Vt Matth. c. 7, οὐ τῷ σῷ ὀνόματι προεφητεύσαμεν; Et cap. 11, πάντες γὰρ οἱ προφῆται καὶ νόμος ἕως Ἰωάνου προεφήτευσαν. Et act. c. 19, ἐλάλουν τε γλώσσαις καὶ προεφήτευον. Et 21, θυγατέρες παρθένοι τέσσαρες προφητεύουσα. Quibus in locis per se ponitur: at nonnũquam accusatiuum habet: diciturque προφητεύω τοῦτο. Legitur verò & sequente ὅτι. vt Ioann. cap. 11, προεφήτευσεν ὅτι ἔμελλεν ὁ Ἰησοῦς ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους. Traditur iungi & cum futuro infinitiui. At verò sequente ἵνα, apud Mathæum & Lucam, προφητεύσοντες ἵνα παίσας σε. ‖Sed προφητεύω apud veteres sæpe sequitur eam significationem nominis προφήτου quàm ex Festo attuli. Plutarchus De defectu orac. Ἐχεκράτης προφητεύοντος, αὐτὸν ἐνίκησε καὶ κράτος πολέμου τοῖς Ἕλλησιν ὁ θεός. Quæ Turnebus ita vertit, Echecrate antistite victoriam bellique decus penes Græcos fore deus respondit. Itidem verò annotat Budæus προφητεύειν dici fanorum antistites: cuius tamen significationis aptius exemplum suppeditasset ille Plutarchi locus quàm hic quem affert ex Aristotele, initio libri De mũdo, vbi dicit de philosophia, ῥαδίως, οἶμαι, τὸ συγχρῆν γνωρίσασα, καὶ θείῳ ψυχῆς ὄμματι τὰ θεῖα καταλαβοῦσα, τοῖς τε ἀνθρώποις προφητεύουσα. Neque enim hîc propriam sed metaphoricam significationem habet verbum προφητεύειν. Vnde etiam ita vertit hunc locum, Facilè nimirum eas res noscitans quæ secum sibi naturalis intercedit necessitudo. Eadem etiam quum diuino animæ oculo diuinarum rerum naturam comprehendisset, hominibus subinde ea interpretari cœpit, quasique antistitis officio perfungi. Est autem tam in hoc quàm in illo loco προφητεύειν nihil aliud quàm ὑποφητεύειν. adeo vt in hoc verbo, sicut in nomine προφήτης, vnde est deriuatum, præpos. προ ponatur pro ὑπό. Faciunt autem hi loci vt minus nouus videri debeat is vsus quem verbum istud habet apud Paulũ, epist. ad Cor. c. 14, ver. 1, διώκετε τὴν ἀγάπην, ζηλοῦτε δὲ τὰ πνευματικά, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε. Et ver. 3, ὁ δὲ προφητεύων, ἀνθρώποις λαλεῖ οἰκοδομὴν καὶ παράκλησιν καὶ παραμυθίαν. Ex hoc enim posteriore loco satis apparet προφητεύειν de eo qui sacra scripta interpretatur seu enarrat, in illo etiã priore esse dictũ. Sic autẽ & verbale NOMEN Προφητεία quũ propriè prædictionẽ futurorũ significet, seu vaticinationem, aut etiã vaticiniũ (vt Matth. c. 13, καὶ ἀναπληροῦται ἐπ' αὐτοῖς ἡ προφητεία Ἡσαΐου τὸ λέγουσα) de hac quoque interpretatione seu enarratione dicitur ab eodem Apostolo non semel. vt Rom. 12, v. 6, & plur. ad Thess. 1, cap. 5, προφητείας μὴ ἐξουθενεῖτε. Προφητεύω, idem quod προφητεύω, Prædico. Ex Hippocr. περὶ ἱερῆς. lib. 2.

C. ΠΡΟΣ φημι, Alloquor. Vnde est προσέφη tertia persona aoristi, frequens apud Homerum, atque adeo passim obuia, sicut & προσεῖπε. vt Iliad. 1, aliquoties, Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς.

C. ΣΥΜφημι, q. d. Vnà cum alio aliquid dico, vel Simul dico. Qui autem vnà cum alio dicit quidpiam, illi in eo assentitur. Vnde redditur Assentior, Consentio, Astipulor. Cum datiuo personæ. Sophocles, σύμφημι δήσου. Sic Euripides, καὶ συμφήσουσι σοφοί μοι, mihi assentientur quotquot sunt sapientes. Paulus ad Rom. cap. 7, iunxit datiuo νόμῳ, qui locum datiui personæ obtinet, εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω, τοῦτο ποιῶ, σύμφημι τῷ νόμῳ ὅτι καλός. Sed videri posit hîc σύμφημι τῷ νόμῳ ὅτι καλὸς dictum esse pro σύμφη

μι τὸν νόμον καλὸν εἶναι. Affertur verò ex Platone & cum futuro infinitiui, ξύμφημι κοινωνήσειν, & exponitur, Promitto me socium futurum. Inuenitur certè & cum accusatiuo rei, pro Concedo, Fateor. vt apud Xen. sæpe legi testatur Bud. συνέφη καὶ τοῦτο, pro Hoc concessit, Hoc fassus est. Addit ex eodem & συμφαίνει, pro Concessisset. Ex Platone quoque, συνέφησε pro ὁμολογήσε, συνεχώρησε. Necnon συνέφησε μόγις, Concessit ægrè. Quineriam ξύμφαθι, pro Concede, Fatere (ex eodem Platone, ξύμφαθι, ἢ ἄπειπε. (Extat verò & apud Xenophontem hic IMPER. Σύμφαθι, ita scribentem, καὶ ὅ, πάντα σε πύτον ἐρωτᾷ, ἥπερ γίγνεσθαι, συμφαθι) Apud eundem συνέφη & συνεκατάθετο pro eodem poni docet: at verò αὐτέφη opponi τῷ συνέφη. Itidémque dixisse illum, τοῦτο δὴ τοῦτον ἢ σύμφαθι, ἢ μὴ αὐτῷῆς. B

Συμφωνος, ορος, ὁ, (q. d. Qui vnà cum alio aliquid dicit) Assensor, Astipulator. Ab Hesychio tamen exponitur μάρτυς, id est Testis. quæ significatio affinis esse videtur, quum is qui testis est, assentiatur eiã quo producitur. At verò altera significatio quæ ab eodẽ Hesychio datur huic verbo, (nimirum qua poni dicit pro μάντις, id est vates) quomodo locum habere possit, alii viderint. C

C. Υποφήτης (tanquam ab Υπόφημι) q. d. Subloquutor, id est Qui loquitur sub vate: nimirum hoc illi velut dictante vaticinia quæ loqui debet, Vaticiniorum seu oraculorum velut internuntius, si tamen ita loqui mihi liceat. Hom. Il. π, — ἀμφὶ δὲ Σελλοὶ Σ ὑ ιάουσ' ὑποφῆται ἀνιπόδες χαμαιεῦναι. vbi autor breuium schol. ὑποφῆται exp. ὑπομάντεις. quod sonat ad verbũ, Subuates: item ἱερῆς, id est Sacerdotes. Verùm cũ expositione ista non satis conueniunt quæ subiungit, nimirum esse τοὺς ὀκφέροντας τὰς μαντείας τὰς γιγνομένας ὑπὸ τῶν ἱερέων. Sed pro ἱερέων fortasse alius quispiam genitiuus reponendus est. Vide & Eustath. in hunc locum, pag. 1057, circa finem. item Hesych. Quidam ὑποφήτης interpr. Subuates, (vt schol. ille ὑποφῆται exp. ὑπομάντεις) & Qui ab alio oraculũ acceptũ promit. Cam. vertit, Interpres deorũ. Vide & quæ dixi antea de προφήτης sumpto pro ὑποφήτης. (Sunt certè qui ὑποφήτης vicissim pro προφήτης alicubi accipi tradant: ex quibus est Budæus: qui etiam annotat ὑποφῆτας vocari ab Areopagita eos qui dictandi docendique munere funguntur quæ diuinitus acceperunt: vt archangeli a principatibus arcana excipientes, angelis quasi per manus tradunt, & vicissim angeli viris sanctis, & viri sancti indoctis. Sed in Comm, hæc aut certè his affinia dicit non de ὑποφῆται, sed de ὑποφητικαὶ τάξεις) Poetæ quoque dicuntur Musarum ὑποφῆται, quòd sint veluti sacerdotes Musarum, vt annotat Seruius in eum Virgilii locum in quo ille dicit se sacra Musarum ferre. Perinde igitur fuerit (sicut docui & antea in Προφήτης) acsi diceret se esse sacerdotem seu antistitem Musarum, aut certè antistitẽ sacrorũ Musarum. Possumus tamen fortasse non minus commodè μουσῶν ὑποφῆται reddere Musarum interpretes, vel Interpretes & internutii Musarum: vt Cicero augures vocauit interpretes & internuntios Iouis. ‖Sed Lascaris traditur ὑποφῆται appellasse & eos qui poetarum sunt interpretes, vel potius explanatores & enarratores. qui & ὑπομνηματισταὶ dicuntur, necnon σχολιασταί. D E F G

HINC Υποφητικός, Pertinens ad eum qui ὑποφήτης dicitur, vel ad eius munus, seu functionem. Et ὑποφητικαὶ τάξεις apud Dion. Areop. Angelorum ordines, qui diuina interpretandi munere funguntur, &c. ex Bud. Comm. pag. 193. Et ADVERB. Υποφητικῶς, ex eodem Dionys. More eius qui fungitur munere interpretandi diuina, vel fungendo munere seu officio antistitis. G

Item VERB. Υποφητεύω, Fungor munere eius qui ὑποφήτης appellatur (de cuius appellationis significatione multa dixi) Fungor munere interpretis rerum diuinarum. Apud Luc. ὑποφητεῦσαι Bud. exp. etiam Enarrare & interpretari quasi per manus acceptũ. Apud eundem ὑποφητεύοντα αὐτῷ, antistitem eius. Vide Comm. pag. 153. Et VERBALE Υποφητεία, Munus illud, seu functio illa eius qui ὑποφήτης vocatur. Vide Suidam de ea quæ est inter ὑποφητείαν & προφητείαν differentia, quæ tamen mihi non valde probatur. H

AT VERO Υποφήτωρ, ορος, ὁ & ἡ, magis poetica forma dicitur pro ὑποφήτης. Videtur tamen & aliter accipi. nam ὑποφήτορες μοῦσαι ex Apoll. Rhodio affertur. Hesychius autem ὑποφήτορες exp. ὑποτεταγμένοι

ΦΑΣΚΟ, idem quod φημί, Dico. A φᾶ significante φαίνω, & φᾶ significante λέγω, deriuata sunt, Φάσκω, & inserto ο, Φαυσκω, & per reduplicationem Πιφαύσκω, id est φαίνω δηδεικνύμενος, vel λέγω, inquit Eustat. Est autem in vsu nõ solùm poetis, sed prosæ etiã scriptoribus hoc verbũ φάσκω. vt ἐὰν φάσκῃ, si dicat, Demosth. Et ἔφασκον, dicebant, Luc. Item φασκέτω, dicebat, Greg.

COMP. Ἀποφάσκω, idem quod ἀπόφημι, Nego; Inficior. Interdum verò ἀποφάσκειν, Effari, Eloqui. Huius signif. exemplum ex Areopagita, illius ex Philopono affert Bud. pag. 292. ἀποφάσκει (inquit Suidas) ἀπαγορεύει, vel ἀποφατικῶς λέγει. ITEM Καταφάσκω, pro καταφήμι. In v. l. ex Gaza affertur pro Affirmo. A Suida autem καταφάσκει exponitur θελεῖ, & ὀρθεύει, si non mentiuntur eius exemplaria: NEC NON Παραφάσκω, pro quo POETICE Παραφάσκω, inserto ι, idem quod παραφήμι, de quo suprà, col. 62. lit. D.

¶Πιφάσκω, autem, vel POTIVS Πιφαύσκω (de cuius formatione aliquid dixi modò ex Eustathio) poetis peculiare est: quibus significat itidem, Dico, Loquor, Memoro, Commemoro, interdum & alia quædã. Initio Argon. quæ Orpheo tribuuntur, φρικώδεα κῆλ' ὀπίφασκον. Apud eundem vero (si modò est idem: quod mihi non fit verisimile) in carm. de lapide ostrite, pag. 141 meæ editionis, Σοὶ δ' ἐπ' καὶ ὄνος ἄλλο σδηείδεα πιφαύσκω. Apud Homerum pro φάσκον simpliciter, seu λέγων, dicere, cum alibi, tum Odyss. λ, Μηδ' οἴμωξον ἀτώνια πιφαυσκόμενος. Affertur & ex Il. χ, — ἐπ' ἀλλήλοισι πιφαύσκον. (In hoc autem eiusdem libri loco, Ῥοίζησεν δ' ἄρα πιφαύσκων Διομήδεϊ δίῳ, Bud. vertit Insibilauit & significauit, addens, Quia nocturnus non audebat inclamare.) PASS. Πιφαύσκομαι, eadem signif. apud eundem, vt Odyss. ο, ἀλλά τι ἄλλον φῶτα πιφαύσκομαι. Sic Hesiod. οὐκ ἀδάκτα πιφαύσκομαι. Exponitur verò & Denuntio, Nuntio. Item Manifesto, Declaro, Demonstro. Potest certè reddi etiam In lucẽ profero. nam ab Hesychio exponitur non solùm φῶς δείκνυμι, & ἐμφανίζω, & σημαίνω, sed etiam ἀναφαίνω, & εἰς φῶς ἄγω. Passiuã quoque vocem πιφαύσκεται idem exp. διασαφεῖ, φανεροποιεῖ. sed his præfigit φανερεῦται. Hom. Il. μ, Τῶν δ' ὡς τε πτερόεντες κύνες πίπτουσι θαμειά Ἠμὰν κρεμείῳ, ὅτε τ' ὤρετο μυκηθέντα Ζεὺς Νιφέμβρῳ, αὐθεώποισι πιφαυσκόμενος τὰ ἃ κῆλα. vbi Eustath. annotat, πιφαυσκόμενος non accipi solùm pro λέων. sed & pro δηδεικνύμενος. Quibus subiungit, Homerũ festiue ita loquutum esse, quasi ἢ αὖθεν ἐν χιμῶνι καταστήσασα νιφοβολία, sit quædam δηδείξις Iouis tanquam ἐκβολοῶτος. At in hoc eiusdem poetæ versu Iliad. ο, Οἷα Ζεὺς κακὰ ἔργα πιφαύσκεται, vult πιφαύσκεται accipi vel pro λέγει vel pro φαίνει, sicut alibi. In hunc autem versum Odyss. β, (qui est 32) Ἠέ τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκεται ἠὲ ἀγορεύει, annotat, quum πιφαύσκεσθαι duplicem habeat significationem, nimirum & τὸ δεικνύειν (vt πιφαυσκόμενος τὰ ἃ κῆλα: qui locus fuit modò prolatus) & τὸ λέγειν: eum explicandæ vocis gratia, dicere, πιφαύσκεται ἠοὶ ἀγορεύει. Sic paulo pòst, πιφαύσκομαι ἠδ' ἀγορεύω. Item, μνηστῆρσι πιφαυσκόμενος τάδε εἴρω. In vulg. lex. affertur & pro Considero ex Nicandro in Theriac. dicente πιφαύσκεο, quod antea dixerat θεωρέζοιο.

Apud Hesychium legitur ETIAM Πιφαύσκων, quod exponit πιφαύσκων addens itidem λέγων, & ἐμφανίζων. Quum autem subiungitur πιφαύσκων, necesse est vt partic. quod præcedit, non eodem modo sed aliter scriptũ ab eo fuisse existimemus, quæcunque illa scriptura sit. Ad me certè quod attinet quanuis nullam apud alium vocis huius mentionem reperiam, vt minus tamen noua videatur interiectio literæ ρ, facit VERB. Φρέζω, quod interiectam itidem seu insertam habet literam ρ. interiectam, inquam, si verum est deriuari à φᾶ. quod censuit Eustathius, necnon autor etymologici: afferẽs tamen & aliam deriuationem, & quidem priorem lo-

cum ei tribuens. Hoc interim non dissimulabo, valde A
durum mihi videri sonum huius vocis πφραύσκων. Sed
quum dicantur Eretrienses delectati supra cæteros vsu
literæ ρ, suspicetur fortasse quispiam adscribendum il-
lis hoc quoque vocabulum esse.

Φράζω, F.σω, Pr.κα, Dico, Memoro, Cõmemoro, Expo-
no. Hom. Od.λ,v.22, —ὄφρ' ἐς χῶρον ἀφικόμεθ' ὃν
φεσὶν Κίρκη. vbi tamen quidam φεσὶν interpr. Monstra-
uit. At ego malim vel Dixit, (seu potius Dixerat) vel cer
tè Indicauerat. Hesychius tamen φεσίσαντας vult signi-
ficare non solùm εἰπόντας, siue λέξαντας, sed etiam δείξα- B
ντας. Idem φεσίσσν exp. nõ solùm εἰπὲ & λέξον, sed etiã
ἑρμήνευσον. Apud Soph. pro Dicere, Τοῦτο γὰρ οὐδὲν σφῶϊν
ἔχω λῴον φεσίσαι. Sed rursus apud Homerũ extat me-
dium PRAET. Πέφεσδα. vt Od.τ, — ἐπεὶ ἡ ῥά τοι αὐτὴ Ὀ-
δυσεῦ Πέφεσθ' ὅπως τελέει. Apud eundem, πέφεσθ' Α-
θηνῆ. Sic Hesiod. in Theog. καὶ οἱ πεφεσδέπω. Quinetiã
IMPER. Πέφεσδε apud eundem, Dic, cum alibi, tum O-
dyss.α, Μῦθον πέφεσδε πᾶσι. vbi annotat Eustath. vel esse
medium παρακείμενον verbi φεσίζω, vel secundum aori- C
stum: nimirum ex φεσὰς factum per διπλασιασμόν, id est
reduplicationem, vt vulgo loquimur. Itidẽ verò OPT.
Πεφεσάοι, & INFIN. Πεφεσέμεν apud eum legitur. In-
uenitur autem ETIAM Ἐπέφεσδον, quod exponitur
Dixi, Indicaui, item Iussi, Indixi: vt apud Hesiodum,
καὶ ἐπέφεσδε πμάς. Eustathius tamen non vult esse παρα-
κείμενον, (quum hoc tempus non admittat duas αὐ-
ξήσεις) sed παρατατικὸν à THEM. Πεφεσίδω. id ē annotat
in hunc versum Il.π, (qui est 37) Καί πτά τοι παρ Ζεὺς ἐ-
πέφεσδε πότνια μήτηρ. Esse autem ex Syracusiæ linguæ D
consuetudine hoc thema, sicut πεπλήγω à πέπληγα, & πε-
φύκω à πέφυκα.

Φεσίζω in soluta quoque oratione minimè rarum est.
Demosth. Olynth. 2, φεσσάτω τις ἐμοὶ τὸ κοινὸν ἔτ' αὐτὸν
ἔσται. Plut. De loquacitate, Τοῦτο μηδενὶ φεσίσῃς, ἀλλὰ σιώ-
πα. (Aristoph. autem iunxit etiam cum πρὸς habente
suum accus. in Vespis, πρὸς δύτιος γὰρ φεσίσεις. Sic in Nub.
φεσίζε πρὸς ἡμᾶς ὅ,τι χρὴ (εἰς) Aristot. Polit. 7, φεσίζονται &
διορίζοντας copulauit, scribẽs, φεσίζοντας καὶ διορίζοντας πάντας
οὐδεὶς καὶ πάντας ὁπῃ μίσγεσθαι δεῖ πρὸς ἀλλήλους. vbi φεσίζον- E
τας redditur etiã Exponentes, & Declarãtes. apud Thuc.
alicubi explicatur ἑρμηνεύειν. quam explic. habemus a-
pud Hesych. quoque inter alias. Idem Thuc. infinitiuo
iungit φεσίσας pro κελεύσας, lib. 6, ὁ δὲ πίς ὁπλοφόρους φεσί-
σας τὰ ὅπλα ὑπολαβεῖν. Sic autem & cum infinitiuo σι-
γᾶν apud Aristoph. Iubeo silere. Passim verò & cũ infi
nitiuo χαίρειν: vt apud Plut. μακρὰ χαίρειν φεσίσας πῖς ὀν
βουλῇ νεανιεύεσθαι. id est, Valere iubens ea quæ præclarè
& ingenuè in Senatu dixerat & strenuè: vt interpr. B.
Idem verò affert pro Indico, Nuntio, ex Lysia, ἡ ὃ θερά-
παινα ἐχείρασά με φεσίζει ὅτι ἔνδον ἐστί. At verò apud Plut. F
φεσίζειν ἑαυτὸν ὀξ ὀνόματος potius redditur Indicare nomẽ
suum, quàm ad verbum, Indicare seipsum ex nomine.
Vox autem PASS. Φεσίζομαι licet passim inueniatur a-
pud poetas (quibus peculiaris est) posita pro Cogito,
Verso in animo, Consilium ineo, aut Rationem ineo:
item Delibero, Statuo: aut Considero, Perpendo, Cogi
to: necnon pro Animaduerto, Deprehendo, item De-
libero, Statuo: ab Hesychio tamẽ φεσίζεσθαι exponitur etiã
λέγεσθαι, addente, καὶ τὰ ὅμοια. Sic certè præt. IONICVM Πε G
φεσίσθαται pro πέφρασται, exponitur Dictum est, vel Di-
cta sunt. Et PARTIC. Πεφεσιμένος pro πεφρασμένος,
Dictus. Apud Hesiodum verò & COMP. Προπεφεσιμένος,
Antè dictus, in Oper. & dieb. -τὰ δ' ἄρα πρεπφρασμένα
πολλὰ Ἀθηνᾶ ἔθεσαν πᾶσδε μεγαλήπορες. ‖ Eustath. tamen
(quod sciã) huius significati nõ meminit, sed φεσίζεσθαι
exp. & βουλεύεσθαι, & βουλευτικῶς σκέπτεσθαι. nam in hunc
versum Homeri, Il.σ, (qui est 254) Ἀμφὶ μάλα φεσίζεσθε
φίλοι, annotat φεσίζεσθαι esse hîc quoque vocem συμβου
λευτικήν. nã φεσίσαι actiuè esse εἰπεῖν (id est dicere) at φεσί- H
ζεσθαι, esse βουλευτικῶς σκέπτεσθαι. Idem scribit significa-
re βουλεύεσθαι, in isto versu, qui est 206, Od.α, Φεσίσεται
ὥς κε νέηται ἐπὶ πολυμήχανός ἐστι. In v.l. affertur ex eiusdẽ
Od. lib. ξ, συγκερλῶ ὀδὸν οὐρόσται Ζεὺς ἐφεσίσαιτο, pro, Ani-
mo agitauit & cõstituit, Deliberauit de expeditione. Et
ex Hom. Od.τ, φεσίζεσθαι μνηστῆρσιν ὄλεθρον, Consiliũ agi-
tare de morte procorũ. Iungit etiã quibusdam aliis ac-
cusatiuis. Possumus verò exponere & vno verbo Ma-
chinari, Moliri. Ac certè apud Herodotũ quoque pro
Machinari seu Cõminisci, seu Excogitare, legisse mihi
videor. Apud eundem non raro legitur, sequente ὅπως.
interdum & sequẽte εἰ, vt Il.α, -σὺ δ' φεσίσῃ εἴ με σαώσεις,
vbi schol. exponit λόγισῃ & σκέψαι. At pro Animad-
uertere, vt Il.ψ, Πρῶτος δ' Ἰδομενεὺς Κρητῶν ἀγὸς ἐφεσσαθ'
ἵππους. Et paulo post, — φεσίσσατο δ' ἵππον ἀριστερεπία.

Φεσίζω (vti dixi) deriuat Eustathius à Φάω, φαί. ita e-
nim pag. 1654, τὸ δὲ φαί, inquit, παραχθὲν εἰς τὸ Φάζω, ἐξ οὗ
ἡ φάσις, πρεσβύτερον τῆς φεσίσεως. (vbi ani
maduerte obiter & THEMA Φάζω, sed prorsus inusi-
tatum, vt opinor: à quo fit NOMEN Φάσις) At idem
pag. 1411, Verbi φεσίσεται, inquit, πρωτότυπον est φῶ, ex
quo, per pleonasmum literæ ρ, Φραί. vnde φεσίζω. Vide
& Etymol.

Φεσίσμων, vel POTIVS Φεσίδμων, (ex quo φεσίδμοσύνη) a-
pud poetas, Consideratus, Circunspectus, Consultus,
Prudens. Item Solers. Interdum & ἔμπειρος, Peritus. Ho
mer. Il.π, Οὐδ' αὖ ἔτι φεσίδμων περ αὐὴρ Σαρπηδόνα δῖον Ἐγω.
(Illud autem Φεσίσμων apud Hesychium legitur,
exponentem πρεσέχων. quod quidam interpretantur,
Attentus.) Et COMP. Ἀφεσίδμων (vel Ἀφεσίσμων cum σ)
ET Ὁμοφεσίδμων, ET Πολυφεσίδμων, ET Συμφεσίδμων.
Sed Ἀφεσίδμων quidem & Πολυφεσίσμων sequuntur il-
lam simplicis significationem. (nam vt φεσίδμων est
Consultus, Consideratus, Circunspectus: sic ἀφεσίδμων,
Inconsultus, Inconsideratus, Minimè circunspectus,
Imprudens. ἀσώφεσις, ἀμαθής, Hesychio: à quo ἀφεσίσμων
quoque exp. ἀσώφεσις. Sic Πολυφεσίδμων, Valde consul-
tus, Valde consideratus, seu circunspectus, Valde pru-
dens. licet in vulg. lex. afferatur ex Apoll. Rhod. tanquã
positum simpliciter pro Cõsultus.) AT Ὁμοφρόδμων
ET Συμφεσίδμων signif. Qui vnà cum alio consultat, seu
consiliũ init, Consilii particeps: item Vnanimis, Con-
cors. Pro qua signif. affertur ὁμοφεσίδμων ex Plat. etiã
epist. licet sit potius poeticum. Inuenitur autẽ Συμ-
φεσίδμων positum & pro Consiliarius. Hom. Iliad.β,
Τοιοῦτοι δέκα μοι συμφεσίδμονες εἶεν Ἀχαιῶν. Habet præ-
terea hoc peculiare vox ista συμφεσίδμων, quòd à ver-
bo ducit originem. est enim à συμφεζόμαι, sicut φεσί-
δμων à φεζόμαι: Quo verbo Συμφεζόμαι vtũtur Ho-
merus & Hesiodus, vt docebo infrà. Iam verò vt
φεσίδμων, Consultus, Prudens: ita ETIAM Φραδμοσύνη,
Consilium, Prudentia. Exponitur verò & Scientia, Pe-
ritia, sicut φεσίδμων, Peritus, ὀπτήμων. Hesiod. plurali
datiuo vsus est pro Consiliis: in Erg. — μινύθουσι δὲ οἶκοι
Ζηνὸς φραδμοσύνῃσιν ὀλυμπίου. Possumus tamen redde-
re & singulari numero, Consilio. Bud. autem interpr.
Voluntate & destinatione: alibi quoq; ita sumi dicens.

Habent σ, licet nõ ex eadem formatione, ETIAM
φραδὴς, έος, ὁ & ἡ, cum suis compositis, ET φραδῶς. Si-
gnificat autem φραδὴς, Cõsultus, Prudens: (sicut & φεσί-
δμων) cuius genitiuus legitur apud Homerum Il.ω, v.
554, φεζίζεο Δαρδανίδη φραδέος νόου ἔργα τέκεται. Itidem
verò φραδῶς significare poterit Prudẽter. Quod tamẽ
in v.l. redditur Disertè, Aperté: propter istas Hesychii
expositiones, φρασικῶς, φανερῶς. Sed venio ad composi
ta à nomine φραδὴς. quorum est PRIMVM Ἀφραδὴς,
έος, ὁ & ἡ, Inconsultus, Imprudens, Stultus, Demens. Ho-
mer. Od.β, Τῷ νῦν μνηστῆρων μὴ ἔα βουλεύ τε νοεῖν τε Ἀφρα-
δέων· ἐπεὶ οὔτι νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι. At de ἀφραδέες νεκροὶ,
Odyss.λ, lege Eust. p. 1695. HINC aduerb. Ἀφραδέως,
Inconsulte, Inconsideratè, Imprudenter, Stultè, Hom.
Iliad.ψ. Et NOMEN Ἀφραδία, & Ionicè Ἀφραδίη, In-
considerantia, Incogitantia, Imprudentia, Inscitia, Stul-
titia, Temeritas. Vtitur autem Homerus & datiuo plu-
rali ἀφραδίῃσιν pro singulari ἀφραδίῃ, Odyss.κ & ρ, at-
que alibi. Quemadmodum autem Inscitia nonnunq-
quam sine adiectione ponitur, aliquando verò genitiu-
um adiũctum habet: ita ἀφραδία seu ἀφραδίη, vt apud
eundem poetam, Iliad.β, ἀφραδίῃ πολέμοιο pro imperi-
tia belli, id est rei militaris. Ex se deriuatum habet ἀφρα
δὴς, etiam VERBVM Ἀφραδέω, ῶ, Inconsultus sum
Inconsultè aliquid facio seu dico, Stultè me gero, De-
sipio

sipio. Hom. Il.ι, σὺ δ' ἀφραδέα μα χίσῃσθα ἀφραδέοντα. Hesych. A
ἀφραδέοντα exp. ἀβουλοῦντα: & ἀφραδέοντα, ἀφρονοῦντα.
Apud Hom. ἀφραδέοντες exponitur etiam κακῶς φεζόμενοι. (Inuenitur quidem ETIAM Ἀφραίνω, ITEM
Ἀφεζίζω, pro Desipio. & illo vtitur Homerus Il.β, hoc
autem Hippocr. Sed hæc sunt potius à φρὶν φρενός. vnde
& VERB. Φεζίζω malit fortasse quispiam deducere)
Habet autem δ' & SVBST. Φεζίδη. id est Prudentia,
φρόνησις, σώφεσις Hesychio. Apud illum enim ita legen-
dum censeo, Φεζίδη, φρόνησις, σώφεσις. & seorsum, φεζίζε,
λέγε quod mendum non animaduertentes consarcina- B
tores vulg. lexic. tradiderunt φεζίδη esse etiam verbum
significans Dic, Edissere. Sed apud eundem sciendum
est haberi etiam φεζδαῖσι expositum βουλαῖς, id est cõ-
siliis. Quæ scriptura si mendosa non est, dicemus po-
sse scribi itidem singul. NOM Φεζδή. Eidẽ VERB.
Φεζδεύω est λέγω, id est Dico. AT Φεζδάω, Interpre-
tor, Enuntio. φεζδάων, ἑρμηνεύων.

C. Διέφεσος ET Εὔφεσος. Est autem διέφεσος, ε, ὁ & ἡ, Qui
vix explicari potest, Vix explicabilis: cui contr. Εὔφε-
σος. Sed hoc in v.l. affertur ex Dionys. De situ orbis pro G
εὔγνωστος, & Certus.

C. Ἀπόφρας, άδος, ἡ, vnde ἀποφράδες ἡμέραι, Nefasti dies. Di
cta est autem ἀποφρὰς ἡμέρα secundum Eustath. quasi
μὴ οἷα τε οὖσα φεζίζεσθαι. Idem alibi vult ἀποφράδα perin-
de esse ac si quis dicat δυφεζδῆ. Est igitur compositum
hoc nomẽ ex integro & corrupto. nam præpositio ἀπὸ
integra est, priuationem hîc indicans, vt alibi sæpe. φρὰς
autem est corruptum ex φεζίζω, nec extra cõpos. ponitur.
Notandum est autem eadem ratione dici ἀποφρά- D
δας à Græcis qua nefastos à Latinis, quasi à non fan-
do. At Lucianus in Pseudologiste (qui libellus & περὶ
τῆς ἀποφράδος inscribitur) ἀποφράδα ἡμέραν ostendit ab
Atticis appellari solitam πῶ μαφαῦ, & ἀπευκτῶ, & ἀπάί-
σιον, & ἄφεγκτον. & statim pòst, paulo latè, Ea est, inquit,
ὅταν μήτε αἱ ἀρχαὶ χρηματίζωσι, μήτε εἰσαγώγιμοι αἱ δίκαι ὦσι,
μήτε τὰ ἱερὰ ἱερουργῆται, μηθ' ὅλως τι τῶν αἰσίων πελῆται. Plu-
tarchus in Camillo Alliensem diem vocat ἀποφράδα ἡ-
μέραν. vbi plura lege de his diebus. Quidam ἀποφρά-
δας ἡμέρας exponunt etiam atros dies. Inuenitur denq;
ἀποφράδες ἡμέραι expositum, αἱ ἀπηγορευμένα ἡμέραι εν E
αἷς ἐδίκαζον φονικαί.

Ἀπόφρας aliò etiam transfertur. vt ἀποφρὰς πύλας a-
pud Plutarchum περὶ πολυφεζμοσύνης, ad imitationẽ
τῶν ἀποφράδες ἡμέραι. vbi scribit, ὡς γὰρ αἱ πόλεις ἔχουσί τινας
πύλας ἀποφράδας καὶ σκυθρωπὰς δι' αἃς ἐξάγουσι τοὺς θανατου-
μένους, καὶ τὰ λύματα καὶ τοὺς καθαρμοὺς ἐκβάλλουσι. Budæ-
us ἀποφράδας πύλας interpretatur Portas nefastas, vel sce-
leratas.

Ἀπόφρας ἄνθρωπος, Sceleratus homo, & nefandus, qua-
si nefastus, apud Synesium. Hesychius quoque tradit F
transferri hanc vocem ad improbos. Lucianus in libro
quem modò citaui, μὴ δῶς οὖν κάμοὶ πρὸς Ἀδώνιδος, εἰκάσῃ
παμπόνηρον ἄνθρωπον, ἀπάσῃ κακίᾳ σωτεροφόν, ἡμέρᾳ
διεφθαρμένῳ καὶ ἀπαισίῳ. Vide plura apud eum paulo pòst.
Bud. putauit ἀποφράδα ἄνθρωπον esse quod dicunt Latini
Monstrum hominis.

C. Ἐκφεζίζω, Eloquor, Enarro, Edissero, Describo, cõme-
morando singula, & ita rem velut ante oculos ponen-
do. NAM Ἔκφεσις Aphthonio est λόγος πρωτοτυπηματι-
κὸς, ἐν ᾧ ὄψει ἄγων ὑπαγορεύει τὸ δηλούμενον. Addit autem ὁ- G
φεσέον δὲ πρόσωπά τε καὶ πράγματα, καιρούς τε καὶ τόπους.
A quibusdam redditur Enarratio, item Descriptio. quæ
interpretatio est etiã Agricolæ. ait enim ἔκφεσιν à La-
tinis vocatam esse Descriptionem, & inter præexercí-
tamenta positam. Hermol. in præf. in Themist. scribit
significare puram merámque narrationem. Sic AD-
IECT. Ἐκφραστικὸς fuerit Qui eloqui potest, seu elo-
quendi facultate præditus est, aut describẽdi &c. A Bu
dæo redditur, Vi exprimendi conceptus mentis præ-
ditus. Sed affert τὸ ἐκφραστικὸν quod ponitur pro vi illa H
exprimendi conceptus mentis, ex Laertio. AT VE-
RO Ἀνέκφεσος, Qui eloquendo exprimi non potest,
Qui describi nequit. Ex Greg. pro Ineffabilis.

C. Ἐπιφεζίζω, Indico. vt quidem ἐπέφεσδε πμᾶς affertur ex
Hesiodo pro Indixit honores. Sed huic ἐπέφεσδον dari
aliam deriuationem vides suprà, in Φεζίζω. Budæus
ait poni pro Admoneo, Suggero: (sed nullum exem-
plum afferens) at PASS. Ἐπιφεζίζομαι pro Excogito,
Comminiscor, apud Herodotum. In v.l. exp. etiam Ani-
maduerto, Animo complector, & Molior. Hom. Od.
ο, — ὑμῖν ὀπιφεζόμεστ' ὄλεθρον. Suidas ὀπιφεζαθεὶς exp. ἐνθυ-
μηθεὶς & διαλογισάμενος, in quodam quem ex Herodiano
affert loco. HINC Ἐπιφεζδέως poet. aduerb. pro Con-
sultè, Prudenter. (quòd prudentium hominum sit ex-
cogitare quæ in rem sint) Apoll. Arg. 2, ὀπιφραδέως
ἐρέεινε. Verùm Hesych. COMPAR. Ἐπιφεζδέστερον exp.
non solùm σωφρονέστερον, id est Prudentius: sed etiam σω-
φρονέστερον, i. Breuius, vel Magis cõpendiarié. Nisi fortè a-
liud potius quàm σωφρονέστερον eum scripsisse putemus.

C. ΚΑΤΑφεζίζομαι, Considero, Perpendo, Animaduerto.
Hesiodus Erg. Ὦ βασιλῆες, ὑμεῖς δὲ καταφεζίζεσθε καὶ αὐτοὶ
Τοῖσδε δίκην. Vbi existimatur καταφρονεῖσθαι esse pro φεζ
ίζεσθαι, vacante præpos. κατά.

C. ΑΝΤΙφεζίζω, Per contrarium loquor, Appellatione con
traria nomino. VNDE Ἀντίφεσις apud grammati-
cos figura ea qua bellum dicitur quòd minimè sit bel-
lũ: & manes quòd minimè sint manes, id est boni. hæc
enim per ἀντίφεσιν dici cum alii, tum Seruius scribit.

C. ΜΕΤΑφεζίζω, In aliud orationis genus siue in aliã for-
mam muto, vel in aliud loquendi genus. Philo De vi-
ta M. lib. 2, postquam dixit linguã Græcam supra quã-
uis aliam, esse diuitem, καὶ τῶν ὀνόματα οἷόν τε μεταφεζίζοντα καὶ
πρὸς φεζίζοντα ὀρθοτάτοις πολλὰ χῶς. vbi μεταφεζίζειν
quidam interpr. Traducere orationem. Eusta-
thius pag. 691, ex quodam quem non nominat, λαμβάνου-
σι τὴν ἡμέραν οἱ μεταφεζίζοντες. ὁ δὴ τῶν ὅτι τὴν μεταλαμβανόντες. ἡ γὰρ διασαφητικὴ τῶν λέξεων ἑρμηνεία, μετάληψις
ἢ μεταφεσις καλεῖται. ‖ Μεταφεζίζω, In aliam o-
rationem (id est alius linguæ) trãsfero, Interpretor. Plu-
tarchus hoc dicit de Cicerone dialogos philosophicos
scribente, quasique transferente, vt inquit Bud. qui etiã
addit ab illo in Cat. poni pro Vertere de Græco in Lat.

HINC Μετάφεσις, εως, ἡ, Mutatio in aliud orationis
genus, siue in aliam formam. Pro eodem & μετάληψις,
vt vides in eo Eustathii loco quẽ modò protuli. Plut.
Vtrum Athenienf. &c. γλῶσσαν καὶ καταχρήσεις καὶ μεταφε-
ράσεις καὶ μέλη καὶ ῥυθμοὺς καὶ σχήματα τοῖς πράγμασιν ὑπο-
τίθεται. Interdum μετάφεσις, Interpretatio. ITEM
Μεταφεστὴς, ῆ, ὁ, Qui mutat orationem in aliam formã,
Qui metaphrasi vtitur. Aut etiam Interpres. Et AD-
IECT. Μεταφεστικὸς, vt μεταφεστικὸς λόγος, apud Eusta-
thium, Qui habet metaphrasin, seu formam metaphra
seos. Potest etiam sonare q.d. Interpretatorius.

Μεταφεζίζομαι, Postea vel posterius considero, & in
animo verso. Hom. Iliad.α, Ἀλλ' ἤτοι μὲν τοῦτο μεταφρασόμε-
θα καὶ ἄυτις. Hæc considerabimus, vel De his delibe
rabimus, aut consultabimus.

C. ΠΑΡΑφεζίζω, Eodem sermone vtens, aliquid latius & ex
plicatius eloquor. q.d. Iuxta eloquor, seu loquor. id
est, Loquor iuxta ea quæ alius dixit, & velut orationis
eius vestigiis insistẽdo. Παραφεζίζω, (inquit Bud.) Para-
phrastice dico & enũtio aliquid. Fabius hoc vocat Ver
tere & transferre eodem sermone. Plut. in Homeri
vita, Πολλαὶ δὲ γνώμαι καὶ παραινέσεις ἀγαθαὶ Ὁμήρου ὑφεν-
κότος, παρέφεσαν οὐκ ὀλίγοι τῶν μετ' αὐτόν. Habes hoc ver-
bum & ex Philone in Μεταφράζω. Eustath. de Odyssea
Homeri loquens, ὅθεν καὶ ὁ τὸ βιβλίον ὅλον τῶν τῶν φραφράσας
Θρᾷξ Δημοδέκης. μεταβολὰς Ὀδυσσείας τῷ τιαῦτῳ αὐ-
τῶ φραγματείαν ἐκάλεσεν. Fab. lib. 1, c. 15, Condiscant ver-
sus primò soluere, mox mutatis verbis interpretari: iũ
paraphrasi audacius vertere, qua & breuiare quædam,
& exornare, saluo modò poetæ sensu, licebit. Idem lib.
10, cap. 5, Neque ego φράσιν esse interpretationem
tantùm volo, sed circa eosdem sensus certamen atque
æmulationem. Ideóque ab illis dissentio, qui vertere
orationes Latinas vetãt: quia optimis occupatis, quic-
quid aliter dixerimus, necesse sit esse deterius. Vide a-
pud Hermog. περὶ τῆς τῶ φραφράζειν μεθόδου. Quãuis au-
tẽ dicat Fabius in paraphrasi quædã breuiari etiã, existi
mo tamen esse φράσεως potius addere quàm deme
re: & eo differre ἀπὸ τῆς μεταφράσεως, quòd illa liberior

sit quàm hæc. Seruat A V T E M Παράφρασις & apud Latinos suum hoc nomen, vt vides vel in eo Fabii loco quem modò protuli. Est ab illo verbo deriuatum E T I A M Παραφραστὴς, ῆ, ὁ, Paraphrastes, Qui paraphrasi vtitur, Qui cointerpretandi genere vtitur quod paraphrasis appellatur.

C. ΠΕΡΙφράζω, Circumloquor, Circumloquēdo eloquor. Pluribus verbis explico id quod vno aut certè paucioribus dici potest. Bud. vertit, Periphrasticè enuntio: afferens ex Dionys. Halicarnasseo, περιφράζων δὲ πολύνοιν. H I N C Περίφρασις, Circumloquutio, Circuitus loquēdi. Fab. lib. 8, cap. 6, Pluribus autem verbis quū id quod vno aut paucioribus certè dici potest, explicatur, περίφρασιν vocant, circuitum loquēdi: qui nonnunquam necessitatem habet, quoties dictu deformia operit: vt Salustius, Ad requisita naturæ. Interim ornatū petit solū, qui est apud poetas frequentissimus. vt, Tempus erat quo prima quies &c. Et apud oratores non rarus, semper tamen adstrictior. Quicquid enim significari breuius potest, & cum ornatu latius ostenditur, περίφρασις est: cui nomen Latinè datum est, non sanè orationis aptum virtuti, Circūloquutio. Et A D I E C T. Περιφραστικὸς, ῆ, ὁ, vt περιφραστικὸς λόγος, Oratio in qua vtimur circumloquutione.

P A S S. Περιφράζομαι, Cōsidero, Perpendo. ex Nic. in Ther. Ἔρρα δέ οἱ σίνηπυ περιφραζόμενος φάλαγγος. vbi exponitur περισκόπει.

C. ΠΡΟφράζομαι, Prædicor, Prænuntior. Cuius tamē thematis exemplum nullum affertur, sed ab eo est P A R T I C. Προπφραδμένος, quod exponitur Prædictus, Prænuntiatus. Subiungiturque ex Hesiodo. ὡς περ φραδμέν μέγα πολλὰ ἄεθλα.

C. ΣΥΜφράζομαι, Simul consulto, Simul agito consilia, Simul delibero. Sed interdum additur accus. βουλὴν seu μῆτιν, aut plur. βουλάς. & tunc signif. simpliciter, Simul agito, Simul ineo. vt Iliad. α, — ὅπ οἱ συμφράσσαιτο βουλὰς Ἀγχιμολπὶς Θέτις. Hesiod. μῆτιν συμφράσσατο δαίμων. Verùm aliquando in Συμφράζομαι significationem suam non retinet præpositio, sed potius vacat. Nisi dicamus συμφράζομαι sonare Mecum reputo, Mecum cogito, seu Apud me cogito. Quod tamen interpretationis genus non satis aptum fuerit vbi additur datiuus. vt Odyss. ο, Νεστορίδης δ' αὖ ἑῷ συμφράσσατο θυμῷ, Ὅππως οἱ κῆρ μεῖραν ὑπηοχέμβρος πλέοιεν. Hic enim non satis aptè addi possit Secum. H I N C Σύμφραδ μων, ονος, ὁ & ἡ, Qui vnà consilia agitat, Consiliarius. Hom. Il. ε.

Φ Α' Ω, αῦ, Occido. A cui' voce pass. est præt. Πέφαμαι, cuius tertia pers. S I N G. Πέφατται, Il. ρ, Τοίου γὰρ θερέπων πέφατ' αἴπερος, Occisus est. vbi Eustath. annotat esse à φαῦ, cuius fut. φάσω (Ab altero autem futuro φήσω, esse paulo post fut. P A S S. Πεφήσομαι. Cuius pers. secūda Πεφήσαι habetur Iliad. ν, circa finē, — ἐν δὲ συ πῖν πεφήσαι) Sed idem alibi scribit, huius verbi Φαῦ esse πρόφαγον V E R B. Φάζω. cuius esse duo præterita pati. vnū habens σ, V N D E Πεφασμένος ἆρος apud Lycophr. alterum sine σ, cuius tert. pers. plur. E S T Πέφατται, Iliad. ε, Αἰδομένων δ' αἰδῶς πλέονες σόοι ἠὲ πέφαται. Ex hoc autem Φάζω esse ait Ἀρπίφατος, & Ἐπίσφατος, & Πρόσφατος. Hinc autem apparet quomodo sit intelligendum illud quod scribit in fine pag. 887. Sunt autē & compos. aliquot in φατος desinentia, ab hoc verbo deriuata. Φαῦ, φάζω, πρὸ φονθίω. V N D E Ὀδυνήφατον φάρμακον, E T Πρόσφατος, E T Ἀρπίφατος. Ac de primo quidem illo dictum fuit suprà, semipag. 185, Tomi secūdi. (Potes autem illi addere E T Μυλήφατον, de quo item dictum fuit suprà, semipag. 988 eiusdē Tomi) Ad Πρόσφατος autem quod attinet, est quidem propriè πρόσφατος, Recēns interfectus, seu recenter, vt Iliad. ω, Νῦν δέ μοι ἐρσήεις καὶ πρόσφατος ἐν μεγάροισι Κέσσαι: sed generaliter dicitur de recēter facto seu dicto, vel simpliciter de recēte. Plut. in Symp. sept. sap. εἰ τοῦ δὴ πρόσφατος οὗτος καὶ νεαρὸς παρέχεται λόγοι ψευδεῖς σωπῶντες ἔχεισι πίστιν. Et πρόσφατος δόξα in Defin. Stoic. Recens opinio, Cic. interprete, vt videbis pagina 59 mei Lex. Cic. (Obserua autem & N O M. Ἐπίσφατος hinc deducere Eustathium in altero illo loco: vbi dicit habere pleonasmum literæ σ, ac significari eo ὁ ὀλέθριος, à præt. πεφάσθαι. Atque ita δπίσφατος erit Perniciosus, Exitialis. (Sed Etymol. exp. δπίρρηπς, deducens à φρμὶ, vnde φατής. Itidémque Hesych. exp. δπ μώμπς) Illud autem tertium Ἀρπίφατος habuisti antea in Ἄρης. Cæterùm Eust. ab hoc Φάζω deducit & Σφάζω, & Φάσγανον (pag. 1827. nam alibi vult ita vocari πρὸς τὸ σφαγῆς γάνωσιν, ex quorundam opinione) at ego de Σφάζω quidem alibi dicam, nimirum in eo quem alphabeticus ordo illi dat loco: at de N O M. Φάσγανον hîc agam, licet & hoc à σφάζω quidam deriuent, vt sit φάσγανον quasi σφάγανον. Est igitur poetis φάσγανον, Ensis, Gladius. Homer. Iliad. α, Ἡ ὀγε φάσγανον ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ. Vtitur & alibi. ¶ Est etiam nomen herbæ, quæ & ξίφος appellatur, vt in hac voce dictum est.

Φέτω, itidem pro Occido. Φέτω, τὸ φοιβόω, Suid. ἔστι δὲ καὶ ἕτερον Φαῦ, (inquit Eustath.) καταρχὴν τοῦ Φέτω καὶ τοῦ Φόνος, ἐν ᾗ ἴσα ὀκ πίπων. Vult autem ab hoc φαῦ esse etiam φθίρω, & φθίω. vt videlicet ex φαῦ dictum sit φθῦ, ex quo deinde illa. Sed de his alio dicetur loco.

Φόνος, ου, ὁ, Cædes, Homicidiū. Exponitur & Clades. Hom. Il. ε, Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροιμι. Plut. de carn. esu, ἀλλὰ φόνον καὶ θάνατον αἰθριάσωσι, καὶ τραύματα καὶ μάχας &c. Dicitur etiā φόνος ὑπό τινος. vt apud eundem, καὶ τὴν ὑπὸ Θηβῶν Ἀλεξανδρου τοῦ τυραννου φόνον. Inter Antiphontis orationes extant quædā ita inscriptæ, κατηγορία φόνου, & ἀπολογία φόνου. Et plur. φόνοι. Herod. l. 4, πολλοὶ δὲ τῶν φόνων αἱ αὐρεῦσι. ¶ Φόνος Hom. est etiā Sanguis in cæde effusus, aut locus in quo effusus est, seu Locus in quo cædes perpetrata est. Qui tamen locus appellatur & peculiari N O M I N E Φονῆ. Præsertim verò locus in quo non vnus sed plures defuncti iacent. Vide Eustathiū. Putat certè Bud. & Lucianum φόνον pro cruore seu sanie posuisse, quum dixit, ἰδὼν γὰρ ὀλίγον ἐμπνέοντα, γαμαιμένον, ἐμπαλινεμένον φόνον. Sed nisi quid amplius ibi significet, videri possit otiosum esse præcedens particip. γαμαιμένον. ¶ Φόνοι, Dorum lingua, Qui perpetratū cæde digna. id est, propter quā meritò interficiendi sint. Idem E T I A M Καταφόνα. Vide Heraclidem apud Eustath. ¶ Φόνος dicta est & herba atractylis, eadem ratione qua & Αἱμόρροσαμον, quod vocabulum vide suprà.

C. Φονοκτόνος, ῆ, ὁ & ἡ, q. d. Qui cædē interficit, seu per cædē. Quod non sine pleonasmo dicitur: qualem habent & alia quædam vocabula quæ ab Eustathio enumerātur. φονίας Hesych. exp. φονοκτόνος. H I N C Φονοκτονία, Cædes. E T Φονοκτονέω, ῶ, Cædo, Cædem perpetro, Interficio. Sed ex Gr. Bibl. interpretibus affertur, εὐ μὴ φονοκτονήσετε τὴν γῆν, Num. 25, pro Terrā cæde non polluetis.

Φόνιος, E T Φοίνιος, ῆ, ὁ & ἡ, Cæde contaminatus, Homicida, Sanguinarius. Item Lethalis, Mortifer. Aliquādo Truculentus. Interdum verò F O E M. Φονία, S E V Φονίη. vt φονίη ἔχις, Lethalis vipera. Ex Furip. autē φόνιον δίκην αἰτεῖ pro De cæde pœnas exigit. Ex Epigr. φόνιον νῦμα μόθου pro cæde. At verò φόνιος, vt φόνιος αὐτὴρ ex Epigr. Homicida. Et χεὶρ φόνιος, ex Eurip. Et pro eodem χεὶρ φονία ex Soph. Manus sanguinolenta.

Φονικὸς, Ad cædem pertinens. vt φονικὴ δίκη, & φονικὸν δικαστήριον, Arist. itē φονικοὶ νόμοι. Apud eundē, περὶ τοῦ φονικὰ ὁ νόμος, redditur, Lex est de cædibus. Et δῆλον τοῦ φονικῶν καθιστᾶς, Plut. in Rom. Alioqui φονικός, Qui facilè ad cædem perpetrandam incitatus, ἐστὶ τε eius velut auidus, Sanguinarius. Herodian. vsus est non semel. itē superlatiuo φονικώτατος. Φονικὸς, generalius, Truculētus, Crudelis. Vnde A D V E R B. Φονικῶς, Sanguinariè, itē Crudeliter.

Φονάδης, εος, ὁ & ἡ, Cædem repræsentās, seu cruorē in cæde effusum. Theophr. ἐσμὴ δ' εἰνὴ δ' φονάδης. Gaza vertit Crorem repræsentans.

Φονεὺς, έως, ὁ, Qui cædē perpetrat, Homicida. Isocr. copulauit αὐτόχειρας & φονέας. H I N C Φονεύω, Cædē perpetro, Interficio. A quo E S T Φονευτὴς, Interfector. sed minus vsitatū quàm φονεύς. At V E R B. Φονάω, ῶ. Cædis perpetrādæ auidus sum, Interficere cupio. φονῶ, Gal. in Lex. vocum Hippocr. exp. φονεῦσαι δῆλον ὅτι. A Bud. φονῶ redditur Temerariè in cædem ruo, afferente locū quendā quē habes apud Suidā, ὁ δὲ πατὴρ πωθάνεται πόσα ἡ πῶς ἔδρασε· ἢ διώκει φονῶν, καὶ ἀποκτεῖναι γλιχόμενος. Et ex Greg. de discipulis Christi, formidantibus Iudæos, ἐν μέσῳ τῶν φονώντων ἠρεύετο.

Φ E B O M Αι, Fugio. Item Timeo, Metuo. Nā Hesych. exp. φοβοῦμαι & φεύγω. Ac fortasse φέβοντο, quod exp. itidem & ἐφέβοιτο & ἐφεύγον, sumptū est ex isto versu Hom. 527, Il. ε, Ὣς Δαναοὶ Τρῶας μέγον ἔμπεσον, οὐδ' ἐφοβοῦτο. dixerat enim antea, Οὐπ βίας Τρώων ὑπεδείδισαν, οὔτε ἰωκαί. Alioqui certè apud hunc poetam exponitur potius φεύγω. vt in hoc loco qui ex eodē libro affertur, φεύομεθα Τυδέος υἱόν. Sic accipi manifestum est & Iliad. λ, — μέγα μὲν κακὸν ἄγκε φέβομαι Πληθοῦ παρβήσας, τὸ δὲ ῥίγιον ἄγκεν ἀλώω Μοῦνος. Extant & aliquot alia signif. huius apud eundem poetam exempla. Atque adeo eam solā agnoscit Eust. quippe qui ita scribit pag 613, ὡς τῷ τὸ φέβεσθαι, οὕτω καὶ τὸ φοβεῖσθαι, αἱ τοῦ φεύγειν ἀεὶ κεῖται τοῦ τοῦ ποιητοῦ. Sic autem φόβος pro φυγή. quod certè à φέβομαι deduci, sicut πόνος à πένομαι, planè persuasum habeo. Et malè quosdam gramm. tradidisse esse φοβῶ à φέβομαι, sicut βρομῶ à βρίμω. quum potius dicendum fuerit, ex φέβομαι esse φόβος, ex hoc autem esse φοβῶ: itidémque ex βρίμω fieri βρόμος, à quo esse βρομῶ.

Φόβος, ου, ὁ, Fuga. Item Timor, Metus. Hom. Iliad. ο, — ἀταρ Δαναῶν ὠμὸν ἐτ' ἰαχὴ πτόλεος π. Idem Iliad. ρ, Νίκην δὲ Τρώεσσι δίδου, ἐφόβησε δ' Ἀχαιούς. Πρῶτος Πηνέλεως Βοιώτιος ἦρξε φόβοιο. Rursum Ἐπαμφοτέρω κατρῶς. μηδὲ Ὑπαασὸν φόβοι δε. Et Il. ο, φόβος δ' ἔχε μώνυχας ἵππους, pro εἰς φυγὴν Sic autē & in aliis plerisque poetæ huius locis capitur pro φυγή. sic tamen vt alicubi ita exponatur ab Eustathio, vbi videtur commodè accipi posse pro timore. In soluta certe oratione hanc tantùm significationem habet. vbi dicitur φόβον παρέχειν, & quidem cum ab aliis, tum à Thucydide. Latinè ad verbum Metum præbere. Item εἰς φόβον καταιᾶν apud eundem, Conicere in metum. Dicit verò idem & καταιᾶς φόβον, Coniectus in metum, Metu perculsus: vt lib. 2, καὶ ἐς φόβον καταιάσαντες. Ex eodem affertur & φόβον καθίστημι pro Metum affero, seu incutio. Item φόβος ἐμπίπτει, Metus incessit. Et δεῖ φόβου ἀν pro φοβούμενος, Qui in metu versatur. Cæterum dicitur φόβος πνὸς, & φόβος ὁ ἀπὸ ὕνος. V. l. ex Hesiodo, δράκοντος φόβος, pro metu quem incutit draco. At φόβος φίλων, ex Platone, Metus de amicis, id est quo metuimus amicis (qui tamen genitiui vsus suspectus esse possit) At ὁ ἀπὸ τῶν πολεμίων φόβος, ex Xenoph. Metus seu terror ab hostibus. id est, qui ab hostibus nobis affertur, seu incutitur. Et in plur. φόβοις πέμπειν, item ἐς φόβος λυειν, vide in meo Cic. Lexico: necnon alia exempla vius nominis huius.

C. Φοβόδιψος, ῆ, ὁ & ἡ, q. d. Cum timore sitiēs: de eo qui est à tabido cane morsus, qui & ὑδρόφοβος appellatur.

C. Ἀφοβος, ῆ, ὁ & ἡ, Metu carens, Timore carens, Expers metus. Vna voce, Intrepidus, vel Imperterritus. Aristot. Ethic. 3, ἄφοβος δὲ πῶς καὶ ὁ αἱρεῖος. Dicitur etiam ἄφοβος πρός τι, apud Plut. Cui res aliqua metum non affert. Apud eūdem ἄφοβος πρός τινος. vt οὐδὲ ἄφοβος ἐστὶ πρὸς τὸ μέλλοντος, quod affertur ex Galbæ vita, pro Non sine metu erat de futuro. ¶ Item Ἄφοβος, Metum non afferens, seu incutiens. Ex Platone autem cum infin. λόγος οὐκ ἄφοβος εἰπεῖν, Sermo cum periculo coniunctus. Ad verbū, Non talis qui nullum metum afferat. Hinc A D V E R B. Ἀφόβως, Absque metu, Absque timore, Intrepidē. Et S V B S T. Ἀφοβία, ας, ἡ, Metus vacuitas, Animus metu vacuus, seu metu carēs, Intrepidus animus, vt ἀφοβία πρὸς θάνατον, Animus aduersus mortem intrepidus. At verò B I C O M P. Ἀφοβόσπλαχνος (quod esse tragicum videtur vocabulum) q. d. Intrepida habēs viscera.

C. Ἐκφοβος, ῆ, ὁ & ἡ, E T Ἔμφοβος, Metu perculsus, Perterritus. Sed ἔμφοβος sonat q. d. Qui versatur in metu. Affertur autem & V E R B. Ἐμφοβοῦμαι pro Metuo, ex Plut. in Othone, ἐμφοβήσοντας πρὸς αὐτοῦ. sed hoc suspectū est.

C. Ἐπίφοβος, ῆ, ὁ & ἡ, idem quod duo proximè præcedētia. Quidam tamen putarunt significare propriè ὁ ἠρέμα φοβούμενος. ¶ Ἐπίφοβος, Metus, Suspicio, ex Polybio, ἵνα μηδὲν ἐπίφοβος ὑπολάβωσι τοῖς Ταραντίνοις ἀπὸ τοῦ καταχόντων τὴν ἀκρόπολιν. Sed nisi alia extent huius signif. exempla, suspectus meritò fuerit hic locus, tanquam habens ὑπίφοβος mendosè scriptum pro ἐπίφοβος. Habetur autē & V E R B. Ἐπιφοβέομαι, ῆμαι, in v. l. pro Metuo, sed absque autore.

C. Περίφοβος, ῆ, ὁ, Metu vehemētī perculsus, seu correptus, Pertrepidus. Genitiuo iungi testatur Bud. à Demosth. & Xenoph. necnon Platone, scribente περίφοβος τοῦ καταφρονεῖσθαι. Affertur autem ex Xenoph. & V E R B. Περιφοβεῖσθαι, pro Pertimescere: vbi dicit ceruas μεθ' ἡμέραι περιφοβεῖσθαι τοὺς ἀνθρώπους.

Φοβερὸς, ῆ, ὁ, Qui est timori, seu terrori, Timore dignus, Timendus, Formidabilis. Isocr. ad Phil. τοῖς μὲν Ἕλλησιν ἔσῃ τοιοῦτος, τοῖς δὲ βαρβάροις φοβερός. Demosth. Pro cor. ὃ μὲν ὦ ἀμφοτέροις φοβερόν, καὶ φυλακῆς πολλῆς δεόμενον. ¶ Interdum φοβερὸς actiuè Timidus, Meticulosus, Trepidus, Pauidus. Arrianus, φοβεροὶ γὰρ μόνοι ἔφυγον, ἀπολιπόντες τὰς πόλεις. Et φοβεράτερος, Magis timidus. Xenoph. Pæd. 3, εἴπ ὀκείνοις μὲν φοβερωτέρους ποιήσομεν, ἡμᾶς δὲ αὐτοὺς θαρραλεωτέρους. H I N C Φοβεραὶς, Metum incutiendo, Ita vt afferatur terror, Formidabiliter. Et N O M. Φοβερότης, in v. l. Timor. I T E M Φοβερίζω, Terreo, sed ex Græcis Bibl. interp. apud Danielem & Esdram. V N D E Φοβερισμὸς, Terror.

Φεβίω, ῶ, Fut. ήσω, In fugam verto. Quam signif. putatur habere apud Homerum, sicut φοβεῖν ei est φεύγειν. Vide suprà quendam locum eius in Φεβίς significante fugā. Apud Etymol. E S T Φοβέστρατος Minerua, Quæ fugam hostibus affert, ἡ φυγὴν τοῖς πολεμίοις ἐμποιοῦσα. Videtur autem esse potius ab hoc φοβέω quàm à nemine φόβος. Ac fortasse melius scribetur φοβεστράτος. vt apud Suidam L E G I T V R Φοβεστρατη, quod exponit ἡ φοβοῦσα τὸν στρατόν. A T V E R O Φοβέστρα est ἡ ἀθλητὴς, vt idem inquit. ¶ Φοβῶ, Metū incutio seu terrorē, Terrefacio, Perterrefacio. Thuc. l. 8, οὔτε ἄλλο οὐδὲν ὅτῳ ἐφόβουν.

Pass. Φοβέομαι, ῆμαι, In fugā vertor. Fugio, φεύγω apud Hom. vt suprà docui ex Eust. Exp. certè φεβηθεὶς, apud Hom. etiā εἰς φυγὴν τραπεὶς. & πεφοβημένος, no simpliciter φεύγων, sed φεύγων μετὰ φόβου. ¶ Φοβοῦμαι in soluta oratione, Timeo, Metuo, Formido. Dicitur autem φεβοῦμαι τοῦτον, & φοβοῦμαι τοῦτο: item περὶ τινος, &c. vt videbis in locis quos proferam. Aristot. Rhet. 2, οὐδεὶς γὰρ ὃν φοβεῖται φιλεῖ. Et φοβεῖσθαι καὶ αἰσχυνθῆναι πολλά, apud Xenoph. Dicebant autem & φοβεῖσθαι τοὺς θεούς: sicut φοβεῖσθαι τὸν θεόν, legitur in Test. nouis scriptis. At φοβοῦμαι cum accus. rei, vt Thuc. lib. 1, μὴ φοβηθέντες τὰ αὐτίκα δεινόν. Sic τινα κινδυνον φεβηθεὶς, Isocr. οὐ φοβεῖται θαλάσσαν ὁ μὴ πλέων, Plut. At verò φοβεῖσθαι φόβον, (vt νοσεῖν νόσον Atticè) q. d. Timere timorem (vt dicitur Gaudere gaudiū, Furere furorem) Marci cap. 4, ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν. Alioqui dicitur etiam φοβοῦμαι περὶ τινος, & περὶ τινος. Xenoph. φοβοῦμαι περὶ τῆς ἐμαυτοῦ δουλείας. Tale est φοβούμενος περὶ τοῦ μελλόντων, apud Isocr. in Euagora. Interdū verò cum genit. personæ. vt φοβοῦμαι περὶ σοῦ, ex eodem Xen. Timeo de te, Tibi timeo. Interdum verò pro περὶ ponitur ὑπέρ. At cum datiuo, vt φοβηθεὶς περὶ τῇ χωρίῳ, Thuc. Item cum datiuo personæ, & quidem sequente etiam accus. rei, ex eodem Thuc. περὶ σφίσιν αὐτοῖς φοβοῦντα τὸ καταδήλον. Aliquando verò dicitur φοβοῦμαι μὴ, sequente coniunctiuo: aut etiam ὅπως μή. vt in hoc loco Xenophontis, vbi tamen habet optatiuum, non coniunctiuum: εἰ μὴ φοβοίμην ὅπως μὴ ἐπ' αὐτὸν με τράπωσι. Ex eodem affertur & cum alia constructione magis rara, μὴ φοβοῦ ὡς ἀπορήσῃς, pro Noli timere ne careas. Sed fortasse malit quispiam ἀπορήσῃς scribere in coniunctiuo. Interdū denique & cum infinitiuo: vt apud Plutarch. in Solone, φοβοῦμαι τὴν τυραννίδι ἐναντοῦσθαι. At ex Plat. affertur cum infinitiuo itidem, sed præcedente τὸ μή: De leg. φοβοῦμαι τὸ μὴ ἐπενεγκεῖν ψεύδη τιμωρίας. Vbi v. l. interpr. Cauco. ¶ Φοβοῦμαι in iisdem, ex Dionys. Halic. pro Minor, Minitor: Hist. lib. 6, ἡ δὲ ὀλιγανδρία συλλαμβάνει ἀδύνατος οὖσα φεβεῖσθαι ἤδη τὸν λιμόν. Sed ego non video quid obstet quominus & hic verbo φοβεῖσθαι suā signif. relinquamus, id est passim vsitatam.

C. Ἀφόβητος, ῆ, ὁ & ἡ, Metu nō perculsus. Aut simplicius, Nō metuens, Non formidans. vt δίκας ἀφόβητος, Sophocli, Œd. tyr. pag. 188 meæ editionis, pro δίκαιος μὴ δεδοικώς.

Φοβητικὸς, ῆ, ὁ, Meticulosus, Qui leui occasione adducitur

ad concipiendum metum, Qui facilè metu percellitur, ex Aristotele. A

Φοβητέον, ή, τό, Quod metum incutit, seu incutere potest, Terriculum, Terriculamentum. In Axiocho, καὶ νηπίων ὡς ἀληθῶς φόβητρα. Vsus est & Lucas cap. 21 Euang.

C. Γ ΠΕΡφοβοῦμαι, Timeo supra quàm dici possit, In summo metu versor, seu vehementissimo, ex Xen. Œcon. Ex Phalar. autem epist. affertur ὑπερφοβοῦμαί σου, pro φοβοῦμαι ὑπὲρ σοῦ, Tibi metuo. Cætera autem composita verba vide suprà, post nomina ex φόβος composita.

Φ Ο Β Η, ης, Coma. Secundum quosdam autem propriè B Iuba, quæ de equo & leone dicitur. Ac certè si verum est φόβιον dictam ex eo quòd φόβον incutiat, id est metũ, de leonis potissimùm iuba verum hoc videri potest. Etymol. tamen φόβη exp. generaliter θρίξ. subiungens, πα ρὰ τὸ φοβεροὺς εἶναι τοὺς κομῶντας. Pollux, postquam tria hæc coniunxit, κόμιον, χαίτην, & λάχνιον (quæ quidã interpr. Comam, Cæsariẽ & Crines) addit, hæc autem quatuor, φόβαι, ἔθειραι, σμήνεσιν, & ἕλικες carmini conuenire, vel potius ad carmen pertinere. Quem pluralem habemus in isto iambo qui affertur à Suida, Τεμοῦσα κρατὸς βοστρύχων ἄκρας φόβας. vbi exp. τρίχας. Idem postquam φόβη exposuit κόμη, item θρίξ, subiungit ex aliquo itidem versu (vt opinor) ὡς πε φόβη σοι ξανθὴ κατὰ κόμα. Inuenitur autem & singularis non raro (nec certè putandum est, quum Pollux dicit φόβαι esse poetarum, voluisse negare φόβη apud eos reperiri: ideóque immeritò hoc nomine reprehenditur in v.l.) Soph. Œdipo Col. ἐς δ' ἄκραν δεῖμ' ὑπῆλθ' κρατὸς φόβαν, Summos capitis crines subiit metus. vt apud Virg. Steterúntque comæ. De frondibus quoque (inquit Cam.) vsurpauit in Antigona, πᾶσαν αἰκίζων φόβιον ὕλης πεδίφδος. Sic Nic. in Ther. dixit φόβιον κυπαρίσσου. vbi φόβη exp. θρίξ, & τὰ φύλλα. Et Eurip. in Alc. Πόρδων ἀποκόψουσι μυρσίνων φόβιον. (De comæ vocabulo similiter vsus est Maro, posuitque comas & brachia ferro) Sic ex Theophr. affertur, De hist. plant. lib. 8, cap. tertio, ἢ μὴν χέδροπαὶ λοβὸν ἔχα, τὰ δὲ κεγχρώδη φόβιον. ἡ δὲ καλαμώδης ἀπόφυσις, φόβη. id est, Legumina quidem siliquam ferunt, quæ verò miliacei generis, tubã, id est comam, siue iubatũ culmum. vt interpr. v.l. Vbi additur, esse fobam, culmi appendicem & processum. E Et hoc nomen Foba pro Loba esse passim reponẽdum apud Plinium, (quod Loba pro Obsa restituerit Hermol.) vt lib. 18, cap. 7, Panicum à paniculis dictum, cacumine languido nutans, paulatim extenuato culmo, penè in surculũ prædensis aceruatur granis, cum longissima pedali foba: milii comæ granum complexæ fimbriato capillo curuantur, &c. Itémque paulo pòst, de milio, Adolescit ad pedes altitudine septem: fobas vocant. Apud Theophr. autem lib. 4 De hist. pl. cap. 5, de orizæ coma, perperam legi φόβιον pro φόβιον. annot. F

Φ Ε Γ Γ Ο Σ, εος, τό, Splendor. Item, Lux, Lumen. φῶς ἡμέρας, φέγγος σελήνης, Hesych. In Epigr. φέγγος φάους, splendor lucis. Ibidem pro luce, id est vita: libro 2, Οὐ γλυκερὸν φέγγος Ζωπύρος ἐστέρησε, quos luce iucunda Zopyrus medicus orbauit. Est autem in aliquo & apud prosæ scriptores vsu. Gaza metaphoricè vsus est, quum hæc Cic. verba in lib. De senectute, Alterum lumen ciuitatis extitisset, vertit, ἕτερον αὖ φέγγος ἐκείνος τῆς πόλεως ἀνέφαίνη. In quodam versu quẽ Athen. affert, legisse mihi videor pro die: quam signif. & nomini φάος esse notum est. G

C. Ἀφεγγής, ές, ὁ & ἡ, Splendore carens, seu luce, Minimè lucidus, Tenebricosus.

C. Εὐφεγγής, Pulchrũ splendorem habens, Pulchrè splendidus. Vel, Valde splendidus, aut Valde lucidus. Aut etiã simpliciter Splendidus, Lucidus.

C. Καλλιφεγγής, sicut & Ἀφεγγής, Pulchrũ splendorẽ habens, seu pulchram lucem. Pulchrè splendens, vel lucens. At Ἀφεγγὴς posse & aliter exponi dictum est.

C. Πολυφεγγής, Multũ splendoris habens, aut lucis. Vel, Multùm splendidus, Multùm lucidus. H

Φεγγώδης, εος, ὁ & ἡ, Splendore abundans, seu luce, aut lumine, Luminosus. in v.l. ex Naz. φεγγώδης Ἰησοῦ, καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον.

Φέγγω, Splendorem præbeo, seu lucem, Splendidum reddo, seu lucidum. Illumino, Illustro. λαμπρύνω, Hesych. At PASS. Φέγγομαι, ex Arist. Splendeo, Fulgeo, Luceo.

Φ ΕΙ' Δ Ο Μ ΑΙ, Fut. σομαι, Pr. εισμαι, Parco, Remitto pœnã, Do veniam, Ignosco. Exponitur & Misereor. Hom. Od. χ, — σὺ δὲ φείδεο λαῶν Σῶν. Apud eundẽ legitur ab hoc verbo INFIN. Πεφιδέσθαι, medii aoristi 2 Ionici, 1 TEM Πεφιδήσεται tertia pers. futuri medii, vel paulo pòst futuri, tãquã à φείδω φιδήσεται. Vide Eust. Vsitatũ nõ minus est in prosa. Thuc. lib. 3, φείσασθαι δὲ ἢ ὀπτικλαδῶσαι τὴν χώρην. Plut. in Galba, διεκελεύετο φείδεσθαι τῶν αὐτοκράτορος. Herod. lib. 7, οὔτε φεισόμενον πιός. Idem lib. 2, ἐγὼ δὲ φείσομαι, μὴ ὑμῶν, ὡς μὴ φοιβοῦσαι. Est autem obseruandũ hoc loquendi genus, quo & alibi vtitur: videlicet lib. 6, ἵμως ἐφείσατο ὡς μὴ φοιβοῦσαι, quæ Polit. vertit, Tamẽ ab illorũ cæde abstinuit. Cæterùm videtur φείδεσθαι, quando est iunctum genitiuo βίου, item ψυχῆς, aliisque nonnullis, ad hanc signif. referendum esse: vt apud Dem. in Epitaph. εἰς πεῖραν ἦλθον ἀγῶνος, εἰς ὃν οὐδὲ τῆς ψυχῆς ἐφείσαντο.

Φείδομαι, Parco, Parcè vtor, Sum parcus. Hesiod. μὴ φείδεο σίτου, Ne parcas cibo, Ne parcè vtaris cibo. v.l. Et χρημάτων φείδεσθαι, apud Xen. Parcere pecuniis, Vti cum parsimonia. Apud Synes. φείδεσθαι τοῦ χρόνου, Parcere tempori, Esse parcum temporis. Interdũ verò est Abstineo, Tempero à. Atque adeo & verbo Detrecto cõmodè alicubi reddi videtur. Xenoph. lib. 3 Pæd. τοῦ μὲν ὑμετέρων ἡδύ μοι φείδεσθαι (φίλους γὰρ ὑμᾶς ἡδὺ νομίζω) ὡς δὲ τοῦ Ἱππίου ἡδέως αὐλάξομι, εἰ διδοῖν. Sic φείδεσθαι τῆς ἀμετρείας τοῦ λόγου, abstinere à prolixitate nimia. At φείδεσθαι κινδύνου apud Xen. est Abstinere periculo. i. nolle se cõmitere periculo, vel Nolle periculum adire, parcẽdo sibi, vel respiciendo se. In v.l. ex Plat. μηδὲν φειδόμενος pro Nihil omittẽs, Sedulò agens. vbi μηδὲν aduerbialiter capi videtur. Sed affertur & ex Soph. in Aiace, φείδου μηδὲν ὧν ἂν ἐνοοῖς, pro Nihil remittas eorũ quæ in animo habes. Ego tamen non video quid obstet quin & hîc μηδὲν aduerbialiter accipiatur. Φείδομαι inuenitur etiã infinitiuo iunctũ, & quidẽ apud ipsũ etiã Xen. aliquoties, vt Pæd. l. 1, φείδου, ἐπὶ ἔχεις, διδάσκειν. Ibidẽ, φείδεσθαι τοῦ μὴ λέγειν. Sic apud Latinos, Parco infinitiuo quoque iungitur, sed in carmine potius quàm in soluta oratione. PARTIC. Φειδόμενος, Parcens, Qui parcit. Sed tanquam nominis vsum præstans aliquando redditur etiam Parcus. SIC ADVERB. Φειδομένως, Parcè, Cum parsimonia. Paul. 2 ad Cor. c. 9, ὁ σπείρων φειδομένως, φειδομένως καὶ θερίσει. Affertur verò & à præt. formatũ ADVERB. Πεφειδομένως itidem pro Parcè. (At in v.l. perperam Πεφισμένως, cum ι, quod malè item exp. Molliter) Hanc autem à præterito formationem sequitur etiã NOMEN Φεισμοσύνη, ης, ἡ, Parsimonia. Item, Affectus quo adducimur ad parcendum. In v.lex. Misericordia. quoniam à Suida exp. ἀπραγχία. AT Φειστέον, Parcendum est, à tertia persona πέφεισται.

Φειδώ, όος, οῦς, ἡ, Parsimonia. Hes. in Erg. — δεινὴ δ' ἐνὶ θυμῷ φειδὼ, grauis est in fundo parsimonia. Erasmus in prouerb. Sera in fundo parsimonia, vertit, Absurdum siquidem & graue in imo parcere fundo. Hom. Od. ξ, Κτήματα δαρδάπτουσιν ὑποβόλιον, οὐδ' ἔπι φειδώ. Synes. epist. 57, τίς φειδὼ ῥημάτων; Interdũ autem sine adiectione genitiui. vt apud Aristot. Rhet. 2, καὶ οὔτε πρὸς φειδώ, οὔτε πρὸς ἀσωτίαν. ¶ Interdum autem sequẽdo alteram verbi φειδὼ significationem ponitur pro ipsa parcendi actione, vt ita dicam. Herodian. lib. 4, οὐ δέ τις λῶ φειδὼ ἡλικίας, οὔτε μέχρι νηπίων, sic vt ne ætati quidem infantiũ parceretur, vt vertit Polit. Itidẽ apud Synes. καὶ γυναῖκας λώβαι παιδίσαντο, ἀῤῥένων δὲ οὐδεμία φειδὼ, nullis masculis pepercerunt. Et φειδὼ ποιήσασθαι, apud Iosephũ, φειδὼ ποιήσασθαι τοῦ δίκαιον χρηστότητα πεπεισμένοι. i. φείδεσθαι. Bud. postquã dixit φειδὼ à Græc. Bibl. interpr. in lib. Sapient. poni pro indulgẽtia, subiungit ex Synesio hunc locum tanquam similem habentem vsum huius nominis, σὺ δ' αὖ ἠπίστασο πάλιν τὸν φειδοῦς καὶ κηδεμονίας τῆς σῆς πλὴν κατὰ χρεῖαν εἰλόμην. i. (inquit) In gratiam tuam, & vt tibi parcerem, Vt te maiore discrimine leuarem.

Φείδων, ωνος, ὁ, Parcus, in Epigr. Ibidem est nomen proprium. (Affertur verò & pro vase oleario ex Aristot. & Polluce) Inuenitur ETIAM Φειδὸς pro Parcus. quod peculiare comicis esse putatur. Vide Eustath. Magis certè vsitatum vtroque horum est NOMEN Φειδωλία. Aristot. Ethic. 4, cap. 1, Φειδωλοὶ, γλίσχροι, κίμβικες. Ex Aristoph. genere etiam fœm. φειδωλὸ χάσρος. Ex Plut. in Galba τὸ φειδωλὸν substantiuè pro Parsimonia: τὸ φειδωλὸν ἐν δαπαναῖς. Apud Hesiodum autem φειδωλὴ γλῶσσα in bonam partem, Lingua quæ sibi temperat: γλῶσσης θησαυρὸς ἄριστος φειδωλῆς. ITEM Φειδωλὴ substantiuè Parsimonia, quæ ETIAM Φειδωλία. illud ex Homero affertur, hoc ex Gregorio, copulante μικρολογία καὶ φειδωλία. vbi Bud. interpr. Nimia parsimonia: addens eis opponi μετάδοσιν καὶ φιλανθρωπίαν, erogationem & charitatem. Contrariam autem significationem habet COMP. Ἀφειδωλία, quod ex Poll. affertur lib. 3 pro munificentia, item profusione citra parsimoniam. Sed cum profusionis appellatione nolim addere Citra parsimoniam.

C. Ἀφειδής, ές, ὁ & ἡ, Non parcens, Qui non parcit. vt ἀφειδὴς τοῦ βίου, Aristot. Ethic. lib. 4, Qui vitæ suæ non parcit. Apud Thuc. autem ἐκείνοις ἀφειδὴς ὁ κατάπλους καθεστήκει, exponitur ἀφειδεῖν ἑαυτοῖς κατέπλεον. Interdum verò Ἀφειδὴς, Qui parsimonia non vtitur. Aut etiam, In quo quis parsimonia non vtitur, Profusus, Immodicus. ἀφειδὴ καὶ ἄκριτα ἀναλώματα, Pol. vertit apud Herodian. Sũptus insanos. Hinc ADVERB. Ἀφειδῶς, Ita vt non parcatur, Non parcendo. vt πάντας ἀφειδῶς κολάζειν, vel αἱρεῖν apud Herodianum, Nemini parcere sed omnes interficere. Item ἀφειδῶς χρῆσθαί τινι ex Plut. Crudeliter tractare. Et ἀφειδῶς ἔχειν τινός, Non parcere alicui. vt ἡλικίας τε καὶ ἀξιώματος ἀφειδῶς ἔχων, id est Nec ætati, nec dignitati parcebat. vt quidẽ vertit Bud. qui tamen non nominat horum verborũ autorẽ. Et compar. GRAD. Ἀφειδέστερον, Xen. Pæd. 4, κολαζόντων ἀφειδέστερον ἢ ὡς δίκαιον τῶν. vbi redditur Seuerius, item Immitius. Est alioqui frequens ἀφειδῶς & pro Absque parsimonia, siue Citra parsimoniã, Profusè. vt ἀφειδῶς χρηματίζειν, Herodian. Et ἀφειδῶς πᾶσιν ὁρμῆσαι πρὸς τὸν πόλεμον. (Et comp. gr. Dem. Epit. ἴσως ἂν αὐτὸς θυμότερον καὶ ἀφειδέστερον τῶν παρεσκευασμένων) Itidem cum verbo ἔχειν. vt ἀφειδῶς χρημάτων ἔχειν Herodian. & Synes. Magnam pecuniarũ copiã habere, Pecunia abundare. Nimirum q.d. Habere tantum pecuniarũ, vt nulla carũ parsimonia sit, aut esse debeat. Et SUBST. Ἀφειδία, quo vtitur Paulus ad Colos. c. 2, in fine, ἐν ἀφειδίᾳ σώματος. vbi rectè fuit redditum per periphrasin, Et in eo quòd corpori non parcant. Item VERB. Ἀφειδέω, ῶ, Non parco. Luc. in Anach. τοῖς σωμάσιν ἀφειδεῖν, Corporibus nõ parcere. vt qui corpora quibusuis periculis temere exponunt, possunt dici ἀφειδεῖν eorum. Synes. ἀφειδεῖν ἑαυτοῦ, Sibi non parcere, Profundere vitam. Quibus addo ex Nasone Prodigum esse vitæ suæ: vt ille dixit animæ. Et ἀφειδεῖν τοῦ βίου apud Thuc. Apud eundẽ, ἠφείδουν σφῶν αὐτῶν, Exponebãt se periculo seu committebãt, non parcẽtes sibi, vel, se nõ respicientes. Quoniã autem qui σώματος ἀφειδεῖ, vel βίου, id est qui illis non parcit, vtpote exponẽs facilè cuiuis periculo, ea videtur cõtemptui habere: inde factum est vt ponatur etiam pro Contemnere, Contemptui habere, Aspernari, Nullam curam habere. Sic certè apud Thuc. lib. 2, ἀφειδοῦσιν αὐτοῖς τοῦ βίου quidam interpr. Contempserint vitam suam. Apud Apoll. certè, Arg. lib. 3, ἀφειδήσασα schol. exp. ἀφροντιήσασα. Et affertur ex eodem, lib. 2, ἀφειδήσαν βασιλῆος, pro ἠμέλησαν, καταφρόνησαν. Item, ἀφειδήσαντας ἀέθλων, curam nullam certaminum habentes. At verò οὐκ ἀφειδήσας τοῦτο ποιεῖν, B. ex Laertio, Non veritus hoc facere, Sustinuit hoc facere. ¶ Ἀφειδῶ (sequendo alteram verbi φείδομαι, itidémque nominis φειδὼ, signif.) Parcus non sum, Parsimonia non vtor. τοῖς ἀλλοτρίοις ἀφειδῶν, In rebus alienis minimè parcus, De alienis prodigùs, seu de alieno.

¶ Φειδίπον, ου, τό, VEL Φειδίτειον cum ει in vtrobique. (Inuenitur autem ET Φιδίπον, quæ scriptura deriuationi à verbi Φείδομαι minus consentanea est) Sodalitium quoddam apud Spartanos, seu Sodalitas simul epulari solitorum, sed frugaliter, & cum parsimonia, ex legis præscripto. Vnde etiam ita vocatum fuit hoc συσσίτιον, à verbo φείδεσθαι. A Bud. redditur Sodalitas ex Cic. Sunt & qui interpr. Conuiuium sodaliũ. Itidémque PLVR. Φειδίπα, (quod apud Athen. & alios non raro legitur) Conuiuia sodalium. Sed quum magna fuerit illarum epularum frugalitas atque adeo parsimonia, non satis aptè fortasse Conuiuia vocabũtur. Erasmus vertit Cœnationes, cuius tamen verbalis significationẽ restringi apud Latinos videmus. Item Locus in quẽ cõueniebant qui eiusdem sodalitii erant: vt εἰς φειδίπον καλεῖς, Bud. ex Athenæo. HINC Φειδίπιος, VEL Φιδίπιος, ex eodem, Qui φειδίπα celebrant. Item ADIECT. Φειδιπικός, Pertinens ad φειδίπα, Qualis est φειδιπῶν. Et φειδιπικὰ δεῖπνα, quæ & φειδίπα, Bud. ex eodem Athenæo. Inuenitur porro ETIAM Φιλίπα, cum apud alios, tum apud Xenoph. sed mendosam esse illam scripturam verisimile est, λ pro δ per errorem posito, vt in aliis multis vocabulis contigisse docui alibi.

Φ Ε' Ν Α Ξ, ακος, ὁ, Impostor, Derisor. Aristoph. ὡς λῶ ἀλαζὼν καὶ φέναξ. (Apud eundem legitur comp. μεπωροφένακες, quod habes suprà, tomi 1 semipag. 223) A Suida φέναξ exp. χλευαστὴς & ἀπατεών: ab Hesychio autem, ψεύστης etiam & πλάνος. Idem habet φενάκας (sed reponendũ φένακας) ἀπατεῶνας. Cæterùm sunt qui nomen hoc φέναξ (ex quo φενακίζειν) à nomine φενάκη deductum existiment: aliquis contrà à nomine φέναξ deducta esse illa potius fortassis dixerit. Eustathius certè φενάκιν à φενακίζειν deducit. postquam enim dixit πινάκιον significare τὸ κεφαλαίαν τοῦ θηλυτέρου ἐκ τριχῶν, quæ est commoda non solùm χρειαῖς, sed etiam γυναικείοις αἰδοῖσιν, οἵ τινες χαῦνε ψίλωσαι, addit, γίνεται δὲ ἡ πιαύτη πινάκιον, καὶ ἔστιν, τοῦτο πῶς φενάκιον, ἐπειδὴ φενακίζει τοὺς ὁρῶντας. Verùm quod ad nomen πινάκιον attinet, vt hîc Eustathium πινάκιον à φενάκιν, sic Etymol. contrà φενακίζειν à πλωάκιν deducere videmus (qui addit veteres DIXISSE Φλωακίζειν) Sed subiungit, ἢ τοῦτο πῶς φενάκιον. Quasi verò non necesse sit, si demus πλωάκιν siue πινάκιν, esse prius quàm φενάκιν, vt sit deinde ab hoc φενάκιν factũ φενακίζω. Suidas postquam exp. significationem nominis φενάκιν, subiungit ἀπὸ τοῦ καταῤῥιπτοῦντος γυναικῶν, καὶ οὕτως ἀπατεῶνας, &c. quæ eodem modo scripta sunt apud schol. Aristoph. Sed non dubium quin vel addiderint vel subaudiri voluerint, ὅθεν φενακίζω, ἀπὸ τοῦ &c.

Φενακίζω, Decipio, Fallo, Impono. Vel, Do verba, Ludificor, Illudo. Quidam verò interpr. Inanibus rerum simulachris & veluti præstigiis oculis insipientium impono. Ego autem malim Fucum facio. At Bud. simpliciter exp. Impono, quod est (inquit) Decipio. Est certè frequens huius verbi vsus apud Demosth. vt in orat. Pro cor. ὁ δεῦρ' ἀπαγιλίας τοῦ ψεύδη καὶ φενακίσας ὑμᾶς. Et Olynth. 2, οὐδείς ὅστις οὐκ οἶδεν τὸν φενακίσαντα χρόνον. Et in Androt. αὐτὸν φενακίζειν καὶ παρεγγυᾶν εἰς χεῖρας οὔσης. Apud eundem, τίς ἐστιν ὁ τοῦτο φενακίσας, Bud. vertit, Quis est qui hanc fraudem commentus est? Extat & apud Aristoph. cum alibi, tum in Pluto, Μὴν ὦ κοῖοι, φεναικίσας ἡμᾶς, ἀπαλλαγεῖμ' ἀφ' ἡμῶν; HINC Φενακισμός, ὁ, Deceptio, Impostura, Illusio, Ludificatio. Aristoph. Equit. πῶς φενακισμοῖσιν ἐξαπατῶμεν. In v.l. est ETIAM Φενακία, quod exp. Fraus. sed hoc (vndecunque sumptũ sit) verbale esse non potest. AT NOM. Φενάκη (cuius facta iam fuit mẽtio) Coma addititia vel Coma accõmodatitia, (vt Cam. interpr.) Coma adulterina. Bud. Galericulum & Capillamentum, ex Suetonio: addens id esse quod vulgus nostrate vocat *Fausse perruque*. Hanc vocem exp. Poll. Etymol. Eust. Hesych. Suid. sed (vti dixi) sitne φενακίζειν à φενάκη, an cõtrà inter eos non conuenit. Ego certè nõ video quomodo φενάκη à φενακίζω immediatè (vt ita dicam) deduci queat: sed dixerim potius à φενάκη esse φέναξ ex quo φενακίζω: aut potius (sequẽdo alteram deductionem) à nomine φέναξ esse φενάκη & φενακίζω. Cæterùm inuenitur ETIAM Φαινακίζω, cũ αι, cum alibi, tum apud Hesych. qui habet itidem φαινακισθεὶς, & φαινακισμός.

Vocata fuit coma illa, ETIAM Πλωίκη, SEV Πλωάκη, (vtraq; enim scriptura inuenitur) quod quidã ex φενάκη, alii contrà φενάκη ex hoc esse factũ existimãt. Estque hinc VERB. Πλωικίζω, quod est itidẽ Impono, Decipio, Fucũ

facio. V N D E Πλωτισμα, Impostura. πλωτισμάτων, φενακισμάτων, Hesych. Item verb. c. o. M. P. Διαπυκνίζω sive Διαπυκνίζω (vt habent Hesych. & Suidas, quum aliqui apud eosdem legatur Πλωτίζω, sequēdo alteram nominis à quo hæc orta sunt, scripturam) itidem pro Decipio, Fucum facio. ἐξαπατῶ, Suid.

Φ E' P B Ω, Pasco, Alo, Nutrio. Dictum putatur φέρβω quasi φέρω βίον, id est Fero victum, seu affero. Nisi mauis φέρω τὸ βιοῦν. nam & hoc legitur apud Eustathium. Est autem poeticum hoc verbum, quod propriè de brutis dici solitum fuisse, ex quibusdam deriuatis colligi posse videtur. Verùm apud Hesiodū in Erg. verbo φερβέμεν sunt qui aliquam administrandi significationem includi existiment: in hoc versu, Μουνοφυὴς δὲ παῖς σώζοι πατρώϊον οἶκον Φερβέμεν. Atq; ita Moschop. μουνογενὴς παῖς σώζοι, id est ἀρκέσει, διοικεῖν τὸν πατρῷον οἶκον. sed hæc expositio verbi σώζοι violenta esse videtur. Tzetzes φερβέμεν exp. τρέφειν. Sciendū est autem P A S S. Φέρβεσθαι apud Euripidem exponi προσλαμβάνειν. ibi enim φερβόμενοι σοφίαν dicitur poni pro προσλαμβάνοντες σοφίαν.

Φορβή, ῆς, ἡ, Pabulum. Et generalius Alimentum, Esca. Il. ε, de equis, — μή μοι δευόμενα φορβῆς. Et Iliad. λ, de asino, — ἐπεί τ' ὀκορέσασε φορβῆς. vbi annot. Eustathius eum φορβὴν vocare τὴν ἡλόγον τροφὴν, tanquā ἡ ἡμερος sibi assignata habeat ista potissimùm nomina βρῶσις, & ἐδητὺς, & ἐδωδή. Apud Soph. de auibus, ἔρνισι φορβὴ θαλασσίοις χρήσεται, esca marinis auibus. Sed & de cibo humano, apud Apoll. Rhodium, Arg. 2, — ἐλείπετο δ' ἄλλοτε φορβῆς Οὐδ' ὅσσον. Vide quæ de hac voce afferam ex Eust. in proximè sequente compos. Πολύφορβος.

H I N C Πολύφορβος, ος, ὁ & ἡ, Multis pabulū seu generaliter escā suppeditans. H. Il. ξ, Εἶμι γὰρ ὄφρα ἴδω πολυφόρβου πείρατα γαίης. vbi annotat Eust. 978, illum ἀκριβῶς dixisse πολυφόρβου, quum enim vt plurimū φορβὴ de brutis vsurpetur, rectè appellari terram πολύφορβον, non autem πάμφορον. Nisi fortè (inquit) per catachresin φορβὴ fit ἡ ἁπλῶς τροφή: vnde πολύφορβος tanquam ex parte appelletur terra quæ est πάμφορβος, & παμβώτης, vt loquitur Sophocles. Verùm legitur E T I A M Πολυφόρβη γῆ, apud eundem poetam, eadem significatione. Sic Δήμητρος πολυφόρβης, apud Hesiodum. Cæterùm non ignoro πολύφορβος deduci etiam immediatè (vt ita dicam) à φέρβω, non à φορβή, quod est ab illo φέρβω. Obserua autē obiter & C O M P O S. Πάμφορβος, quo vtitur Eust. (siue à se ficto ad aliorum exemplum, siue alicubi lecto) significans. itidem Omnibus pabulum suppeditans, aut generaliter escam.

I T E M Φορβαὶς, άδος, ὁ & ἡ, vt φορβαὶ γῆ, Alimentū suppeditans terra, seu escam, vel Altrix terra. Eustath. postquam πολυφόρβιον γῆν dixit esse quæ & πολυβότειρα vocatur, addit, tale quid exprimere eum qui illam φορβάδα appellauit. is autem est Sophocles. At multo vsitatius φορβὰς ἵππος seu πῶλος, de eo qui pascitur cum aliis, & est vnus è grege. vnde à Budæo redditur Gregarius, apud Plat. Affert verò & ex Aristotele, φορβάδες ἵπποι, quod ait à Gaza reddi Gregales: sicut θρέμμα ei oppositū Domestici. Affert verò & hūc locum, nō addito autoris nomine, πλοῦτος ἡμῖν ἐν βοσκήμασιν, ἐν ἀγελαίαις καμήλοις, καὶ ἵπποις φορβάσι. In v. l. ex Plat. φορβάδες πῶλοι, Qui pascuntur, Qui in pascuis versantur. Et φορβάδες ἵπποι, Equi gregales, siue armentales. Sed ibidem φορβὰς βοῦς, & φορβὰς σῦς, ex Apollonio, pro saginata. ‖ Sed enim φορβάδας etiam νέους dixit metaphoricè Plato, De leg. lib. 2, ἀλλ' οἷον ἀβρόους πῶλοις ἐν ἀγέλῃ νεμομένοις, φορβάδας νέους κέκτησθε. Quo ex loco posumus etiam discere obiter qui sint φορβάδες πῶλοι. nec enim dubium est quin sint iidem quos hîc appellat ἐν ἀγέλῃ νεμομένους. ‖ Dicitur & φορβὰς γυνὴ, mulier quæ corpus multis prostituit victus quærendi gratia. Vide Poll. item Eustathium.

A T V E R O Φορβειὰ, subst. est, quo significatur interdum τροφὴ, (id est Cibus, Esca) Suida quidem teste. At Hesych. & Etymol. itémque Eustath. significationis huius non meminerunt, quod sciam. Altera autem qua pro capistro ponitur, minimè infrequens est. Vtuntur autē Hesych. & Suid. & Eust. euā voce καπίστριον, ad expo

sitionem huius φορβεία: addentes, τὸ χαλινόν, item ἑλκύστριον. Sed eorum alter, nimirum Hesychius, habet Φορβέα, at Suidas Φορβιὰ, & Φορβειά. Rursùmque Hesych. habet E T I A M Φορβάα, cum eadē expositione. nam accus. φορβάαν exp. τριστόμιον, καπίστριον. Itidémque Bud. φορβάαν apud Lucianum de asini capistro legi testatur. Quod autē ad reliquas illas scripturas attinet, videlicet E T Φορβιὰ, E T Φορβειὰ, S I V E Φορβέα sciēdū est à B. afferri exemplū illius scripturæ, ex isto Xenoph. loco, πρὸς τὴν μὴ πίνω τῆς ὀπφατνιδίας φορβιᾶς μὴ πτε τὸ ὅμμα ποιεῖσθαι εἰ δὲ τοῦ κορυφαίου τὸν πίνω. At huius exemplum producit ex Hippiatria, vbi scribitur, τοὺς δὲ φάτνας ὑψηλοτέρας εἶναι δεῖ, ὡς αἰωρεῖσθαι ἀπ' αὐτῶν τὰς φορβίας, καὶ αἰαιβοῦσας λαμβάνειν τὸν τρόφιν. Apud Aristot. autem legitur φορβειὰ, scribentem Polit. lib. 7, cap. 2, ἢν δέ πτε καὶ τοῦ Μακεδονικοῦ νόμου, τὴν μὲν δένα ἀπεκτεκότα πολέμου ἄθρα, τὸν ἐλεζάσθαι τὴν φορβειάν. Cæterùm nomen hoc φορβειὰ deducit Eustath. à φορβὴ (de quo dictum modò fuit) κατὰ τὸ ἐκ γενικοῦ: addens tamen & aliud etymum, videlicet τὸ βίᾳ φέρειν. At Suidas hanc duntaxat deductionē agnoscit, sicut & Etymol. Sed ad me quod attinet, non video cur longius petendum sit etymum, quum propinquū hoc à φορβῇ optimè conueniat, meo quidē iudicio. Nam dum sumebant φορβὴν, solitam fuisse imponi illis φορβειᾷ, vel ex illo Hippiatriæ loco, quē modò protuli, satis apparet. Vt omittam, ὀπφατνιδίαν à Xenoph. dici. ‖ Φορβειὰ (E T Φόρβιον Suidæ, ac scholiastæ Aristoph.) ἡ αὐλητικὴ τριμίς, quæ & χαλινός. videlicet τὸ θεικιόμενον τοῦ στόματος τῶν αὐλητῶν δέρμα, ἵνα μὴ χαθῇ τὸ χείλος αὐτῶν. In v. l. Φορβειὰ translatè de corio velutque capistro quo tibicines ora sua muniebant, velútque capistrabant: aut ne nimio flatu labia scinderentur, aut vt expirati aeris moderatione inflatus lenior esset, sonúsque gratior auribus accideret. Aristoph. Vespis, Καὶ αὐλητής γε δίκλω νικᾷ, ὅστις ἡμῖν ὀπὶ χρεκ, Ἐν φορβειᾷ πῖσι δ. κεκραὰς ἔξοδον πύλησ' ἀπιοῦσι. Vbi sch. φορβειαὶ, inquit, δέρματα τὰ θεῖ τὸ στόμα τῶν αὐλητῶν περιδεσμευόμενα, ὅπως αὐ συμμίσγον τὸ πνεῦμα πιμπίμενον ἡ δεῖται τὴν φωνὴν τῶν αὐλῶν πιάσῃ. Quidam ligulam interpr. sed non addito huius significatione. Inde porro videtur esse sumpta metaphora quòd vt capistra equorum ceruicibus alligabantur, sic δέρματα ista, quibus αὐλητὰς vtebantur, eorum vel ceruicibus vel certè capiti alligata essent: aut certè vincula inde religata haberent. Cæterùm ab illo altero eiusdem signif. nomine Φόρβιον fit verbum pass. Εμφορβιοῦμαι, ex quo reperitur P A R T I C. Εμπεφορβιωμένος, de tibicine qui corio illo velut capistratus est, seu instructus corio ita labiis circumposito. Arist. in Auibus, de tibicine loquēs personato, coruique personam sustinente, οὔπω κόρακα εἶδον ἐμπεφορβιωμένον. Sed Eustath. S C R I B I T Εμπεφορβειωμένος pag. 539, & quidem tanquam à φορβειὰ habēte priorem illam signif. quod mirari quis possit. Pollux autem H A B E T Εμπεφορβιωμένος. tanquam ab Εμφορβέωμα, ὑμαι. Est porro illud Φόρβιον Polluci & nomen herbæ: sed mendose scriptum existimatur P R O Φέρμιον, vt apud Æginetam legitur. & Galenū. Esse autem phlei genus, de quo dicendum erit post Φερμύς.

Φ E' P Ω, (Fut. οἴσω, tanquā ab Οἴω. Præt. med. Att. ἐνήνοχα, tanquā ab Ἐνέχω. Aor. 1, ἤνεγκα, & 2 ἤνεγκον, tanquam ab Ἐνέγκω) quod Latini à Græcis mutuati, dixerunt itidem Fero. Sed vt Fero varios vsus habet, sic & φέρω: vt ex sequentibus patebit. Φέρω, Fero, Porto. vt apud Homerum dicuntur pedes aliquem φέρειν, item equi, necnon naues. Aristoph. Vesp. ἔστω φέρω σ' ἐνταῦθεν. Et φέρειν τὴν ἄγκυραν, in prouerbio, οὐ θώσομαι τὴν ἄγκυραν φέρειν, ὅπου θετέ μοι τὸν θεοῦ. Et φέρειν ὅπλον, item φέρειν ὅπισθεν, necnon φέρειν πένοις, & φέρειν δίψος. quorum omnium exempla extant apud Xenophontem. Idē habet hoc verbum copulatum & cum ἄγκυρα, vt videbis in Ἄγκυρα, Tom. 1, col. 60. lit. E. vbi & de φέρειν καὶ ἄγκυρα pro Diripere & populari. Sed exemplis huius loquendi generis malè insertum est ibi istud Xenoph. καὶ φέροντες καὶ ἄγοντες εἴπ ἑκαστος ἄξιον εἶχε. ‖ Item ὁδὸς, id est Via, dicitur φέρειν, vt Latini dicunt viam aliquò ferentem. (cuius vsus verbi Fero ex diuersis scriptoribus exempla tibi suppeditabit Thesaurus paternus linguæ Latinæ)

vnde εἰς ἅδου φέρουσα, Greg. (sub. ὁδὸς) Via quæ fert ad inferos. Qua in signif. vtuntur & verbo ἄγειν, vt Latini verbo Ducere. Itidémque ἴχνη τῆς ὑποψίας, id est Vestigia suspicionis, metaphoricè dicuntur φέρειν εἰς. πινα, ab Antiphonte: sed ibi redditur potius Tendere. ‖ Necnon aliqua regio siue vrbs, aut generalius, locus aliquis in quo natus est quispiam, dicitur eum ἐνεγκεῖν, id est tulisse. Aristid. Pan. ὥσπερ τὸν ἤνεγκεν ἄνθρωπον. V N D E Ἐνεγκοῦσα, vel potius ἡ ἐνεγκοῦσα, præfixo articulo, dicitur patria. ‖ Φέρειν cum aduerbiis quoq; pro Ferre. vt enim Latinè dicitur Molestè ferre, seu grauiter, &c. sic Græci χαλεπῶς φέρειν, seu βαρέως, &c. Et ῥαδύμως φέρειν, Bud. 390, (vbi & φέρειν, sequente infinitiuo) Cic. autem apud Platonem, σὺ ῥαδίως τὸ γῆρας φέρειν, vertit, Tibi tolerabile senectutem videri. ‖ Φέρειν ψῆφον, Ferre suffragium. Sic pass. φέρεσθαι ψῆφος dicitur. Demosth. καὶ τοῦτ' πύπτω οἰόθησεται ψῆφος νεωί, (vbi obserua obiter & vsum passiui F V T. Οἰόθησομαι, quod affertur & ex Aristotel. Probl.) De hoc suffragium feretur & decernetur. Sed φέρειν in v. l. affertur & pro Creare seu Designare: ex Demosth. φέρειν χορηγὸν: & ex Aristot. φέρειν τοὺς ἄρχας, seu τοὺς ἄρχοντας. vbi tamen quidam interpr. Electos magistratus ad populum deferre. ‖ Φέρειν, Ferre, id est Pertinere. Inuenio enim & hunc verbi Ferre vsum apud Cic. quum hæc Platonis, πάντα τὰ τοῦ εὐδαιμονίαν φέροντα, vertit Omnia quæ ad beatè viuendum ferunt: pag. 7 mei Cic. Lex. Aristot. ἐφ' ὃ φέρει πωῦμα πύτων, ad quod potissimū pertinet. B. pag. 391, & 392, vbi vertit & Tendere, in loco Antiphontis cuius modò memini. ‖ Φέρειν, Ferre, Reportare, Obtinere, Consequi. Hesiod. Erg. — φέρειν τείποδ' ὠτώεντα. Et φέρειν τὸ στεφανικόν. Tale est μισθὸν φέρειν, vt Latinè Præmium ferre. sed in prosa frequentius est φέρεσθαι μισθόν. ‖ At in φέρειν φόρον possumus quidem φέρειν interpretari itidem verbo Ferre: sed non obseruando eandem illam τοῦ φέρειν significationem: quum φέρειν φόρον sit Pendere tributum, seu Persoluere. quod & Pensitare tributum dicitur. Plato epist. 7, φόρον ἐπάξαν φέρειν τοῖς βαρβάροις. Et φέρειν χρήματα, ex Plut. Soluere pecunias. ‖ Φέρειν denique dicitur γῆ, vt Lat. Terra ferre. Herodianus 4, ῥώματά τε καὶ θυμάματα πάντα ὅσα γῆ φέρει. Quinetiam καρπὸν φέρειν dicitur à Theophrastoque aliis, vt Latinè Ferre fructum: quod & Afferre fructum.

Φέρω, Affero, aut etiam Fero. Iliad. α, — φέρων τ' ἀπερέσι' ἄποινα. Iliad. β, — ἠδ' ἀρὴ ἐνέγκαι τὸν ἠμμένλω. Et φέρειν ἀργύριον, Afferre pecuniā, Æschini. Itē φέρειν δόξαν, seu δόξαν, Gloriam afferre: Plato in Epist. τῶν πολλῶν δόξαν σοι οἴσῃ. Sic φέρω σοι κλέος, ex Homero. Dicit verò idem φόνον καὶ κῆρα φέρειν, & itē κακὰ φέρειν, vt Latinè dicitur Afferre mala, seu damna: item perniciem, mortē, &c. Interdum potest reddi vel Affero vel Profero. vt τεκμήριον φέρειν, Isocr. Exemplum afferre, vel proferre. Et τεκμήρια καὶ τεκμηριώσεις φέρειν, Aristot. Top. 8, εἰς ἣ σαφήνειαν τεκμήρια καὶ τεκμηριώσεις οἰστέον. Ex eodem affertur iunctum accus. εἰκόνας, & πίστις, atque aliis. At de φέρειν καρπὸν, Afferre fructum, seu Ferre fructum, dictum paulo antè fuit.

Φέρω, Infero. Hesiod. Οἵ τινες αὐτοῖσι πόλεμον Διὸς υἱὸς φέρουσιν, Qui bellum inferrēt Iouis filio. Apud Homerum verò Iliad. γ, Οἵ τοῖν ἐπ' ἀλλήλοισι φέρον πολύδακρυν ἄρηα, est potius iūgenda præpositio verbo φέρον, vt sit ἐπέφερον ἄρηα.

Φέρω, Aufero, Rapio, Hom. Iliad. ε, v. 302, — οὐδ' μὴν κῆρες ἔβαν θανάτοιο φέρουσαι. Greg. καὶ εἰ μὴ ψῦδες, αὖραι φέροιεν, Auferant venti, Rapiant venti, In ventos abeat. Possis autem hîc vti & simplici verbo Ferant, ex Nasone.

Φέρω, Confero. vt φέρειν χάριν, Conferre beneficium. Item Obsequi, Gratificari. Hom. Iliad. ι, Ἀτρεΐδη ἡ ἥρωϊ φέρων χάριν. pro quo dicere etiam solet ἥρα φέρειν & ὄπιπρα φέρειν. At verò φέρεσθαι χάριν dicitur qui beneficium accipit, vel præmium. Vide B. p. 392.

Φέρω, Refero. vt μέγα φέρειν, Magni referre. Bud. p. 393, ex Platone De rep. lib. 5.

Φέρω, Teneo. Aratus, Παρθένον ἥρ' ἐν χερσὶ φέρει σάχυ αἰγλήεντα, quæ Cic. vertit, Spicum illustre tenens splendenti corpore Virgo. Hanc autem signif. dare possumus isti verbo & quum dicitur φέρειν δόξαν μνήμης. quum Latini dicant Tenere memoria, (sicut & Retinere interdum) pro Meminisse, Recordari. Herodian. lib. 2, οἱ πολὺ πεῖραν αὐτοῦ τοῦ ἔργου φέροντες δόξαν μνήμης. At verò in φέρειν δόξαν γλώσσης respondet potius Latino Habere Græcum φέρειν. sic tamen vt eiaddatur aduerbium Semper. Nam φέρειν δόξαν γλώσσης affertur pro Celebrare: dicimur autem, quos libenter celebramus, in ore semper habere. Sed ex Greg. δόξαν γλώσσης φέρειν pro Recitare etiā, Pronuntiare.

Φέρω, Pendo, vide paulo antè, inter ea loquendi genera in quibus φέρω reddi potest Fero.

Φέρων partic. est inteidū pars orationis ornatus magis causa quàm significationis posita. Luc. σαυτὸν αὐτῷ φιλοσοφίᾳ φέρων ἀπεμπόλησας. Plura vide apud Bud. pag. 393. vbi affert & Ereptum eunt, ex Salustio, tanquam ferè simile: nonnulláq; id genus alia. Sciendum est porro apud Homerum quoque interdum παρέλκειν hoc participium φέρων: quòd si libeat interpretari tam apud eum quàm apud cæteros in locis huiusmodi, crediderim respondere potius Latino Afferens, aut Adducēs, quàm vlli alii.

A T V E R O Φέρε, quod est imperatiui modi, interdum aduerbialiter vsurpatur, atq; adeo aduerbiū hortandi censetur, vt Latinè Age, Agedum, Agesis. Solet autē præfigi subiunctiui modi verbo. Aristoph. Vespis, Φέρε ἰδὼ κατείπω τῆς θεατῆς τὸν λόγον. Idem, φέρ' ἴδω τί ὀφείλω. Philo, φέρε δ' οὐτωσὶ θεασώμεθα. Sic Plut. φέρε λάβωμεν & φέρε δείξωμεν. Vsus est Greg. & sequente imperatiuo, φέρε, πείσθητι. Interdum additur ei particula quæpiam. nam dicitur E T I A M Φέρε δή. vt φέρε δὴ εἴπω, Demosth. I T E M Φέρε γὲ, E T Φέρε πίνω. Luc. φέρε πίωμεν, ἐπειδὴ οἶκας ἀγνοεῖν, διδάξωμαί σε βρωθεῖν. At φέρε γὲ ex Plat. De leg. affertur etiam pro Agite. Interrogationibus quoque cōuenit φέρε, sicut & φέρε δή, in isto Andocidis loco, φέρε δὴ οἱ ὅρκοι μὴν πῶς ἔχουσιν; vbi B. vertit Age iā. afferens etiā ἔνεν δή, & δεῦρο δή, & ἴθι δή, vt similia. At cum infinitiuo εἰπεῖν iunctum φέρε, redditur Vt ita dicam, item Exēpli gratia, Verbi gratia. vt apud Porphyr. loquentē de specie, εἰς ἕνα αὐάγκοισι, φέρε εἰπεῖν τὸν Δία, Ad vnum referunt, verbi gratia louem. Ex Naz. autē affertur & ὡς præcedente: ὡς φέρε εἰπεῖν, vt ita dicam.

P A S S. Φέρομαι, Feror. Plato in Tim. βία δ' ἐφέρετο καὶ ἔφερον, Sed vi magnatum ferebant, tum ferebantur. ‖ Vt verò ὁδὸς (id est via) φέρειν dicitur: sic etiam aliquis φέρεσθαι πολλὰς ὁδοὺς pro Ferri multis viis, seu per vias multas. ‖ Φέρεσθαι, Ferri, (vt dicitur Ferri in aliquem) Irruere, Inuadere. vt φέρεσθαι εἰς τοὺς βαρβάρους: item φέρεσθαι ἐπ' αὐτὰ τὰ σώματα, ex Plut. ‖ Itē pro Ferri, ea signif. qua dixit Cicero De sen. vitē, nisi fulta sit, ferri ad terrā. Bud. autem ὅθεν τοῦτο φέρονται apud Theophr. vertit non Feruntur, sed Tendunt & vergunt. ‖ Φέρεσθαι pro Ferri, ea etiam significatione qua dixit Cicero, Eius scripta quædam feruntur. Nam φέρεσθαι dicuntur quæ in manibus hominum versantur, vt liber editus. cuius signif. exemplum habet Bud. pag. 393. ‖ Φέρεσθαι apud Hom. Iliad. ζ, pro Afferri, licet vulgò exponatur Ferre, tanquam actiuam significationem habens. ‖ Φέρεσθαι interdū Auferri & rapi impetu, Bud. ex Isocrate, αἰδάνομαι δ' ἐμαυτὸν ὄξω φερόμενον τοῦ καιροῦ, Sentio me auferri longius à proposito, & hæc commemorare intempestiuè. ‖ Φέρεσθαι, Studio alicuius rei teneri, Versari, Occupatum esse. Ita Bud. 393, exemplum afferens ex Laertio. ‖ Φέρεσθαι iungitur etiam aduerbiis nonnullis. dicitur enim καλῶς φέρεσθαι, Is quicum bene agitur, Is cui res feliciter cedunt: & vicissim κακῶς φέρεσθαι, Is quicum malè agitur, Cui res infeliciter cedunt. Itidémque cum comparatiuis ἄμεινον & χεῖρον. Sed & res alicuius dicuntur καλῶς φέρεσθαι, seu κακῶς. Vide Bud. pag. 392. Gallicè autem dicimus Ie me porte bien, item Mes affaires se portent bien, quod sonat ad verbū (vt docendi gratia ita loquar) καλῶς φέρω ἐμαυτὸν, & τὰ ἐμὰ πράγματα καλῶς φέρουσιν ἑαυτά. Vicissimque Ie me porte mal, &c. Nonnunquam dicitur aliquis οὐ φέρεσθαι ἐν τινι. vt apud Thucyd. οὐ φέρόμενος ἐν σπονδαῖς, Cui bene cedit imperatoris munus.

A T Φέρομαι, activam significationem habens, interdum quidem iisdem accusatiuis iungitur, quibus & actiuum φέρειν. vt φέρεσθαι μισθὸν, quod & φέρειν μισθὸν (ictamen vt illud vsitatius sit quàm hoc) Xen. Œcon. καὶ πολλοί γε μισθὸν φέροιτ' ἂν &c. Apud eundem verò & actiua voce, ὥσπερ καὶ μισθὸν πύπυ φέροι. Sic φέρεσθαι τὸ ἆθλον, & φέρεσθαι δόξαν, Ferre & mereri. Latini itidem dicũt Præmium ferre, & mercedem, seu pretium: necnon Laudẽ ferre, seu gloriam. Hũc pertinet etiam τὰ πρωτεῖα φέρεσθαι, Primas partes ferre, Primariam autoritatem habere. B. ex Luc. & Pausania. Affert præterea & ἔλαττον φέρομαι, pro Posteriores partes fero, ex Greg. Item φέρεσθαι χάριν, Beneficium accipere vel præmium. Andocides, χάριν σοῦ, οὐ μῶσος, εἰκός με τοῦ διὰ τυχόντα πύπτω φέρεσθαι. Possumus autem reddere ad verbum quoque, Ferre gratiam; ex hoc Liuii loco, Gratiam & gloriam haud immeritam annonæ leuatæ tulit. Itidem verò illud μῶσος φέρεσθαι, Odium ferre, ex Terentio. Apud Homerum quoque pro Ferre, Consequi, Accipere. vt δῶρα φέροιο. Ex eodem Odyss. ο, — δώσει δέ τέ τοι γε φέρεσθαι, vnum quodpiam munus habere. Apud eundem potest alicubi reddi etiam Reportare: vt quum dicit φέρεσθαι κράτος, Iliad. ρ, & σ. ‖ Φέρομαι πένθος ὅτι σοι ex Phal. epist. pro Habeo luctum propter te, id est Afficior luctu; Percipio luctum ex tuis rebus.

C. Φεραυγής, E T Φεραυγὴς, ές, ὁ & ἡ, Lucifer, Lucem ferẽs, seu afferens, aut splendorem. Item Lucidus. Affertur autem φεραυγὴς ex Epigr. At φεραυγὴς à Suida exponitur καπάλαμπρος.

C. Φερέδειπνος, ὁ & ἡ, Prandiũ afferens, Prãdii allator, seu allatrix. vt φερέδειπνος ἰωὴ Nonno, Vox prandii allatrix.

C. Φερίζωος, vide suprà post Ζωὴ, in Ζάω, Tomi primi colum. 1388.

C. Φερέκακος, ὁ & ἡ, Mala seu ærumnas ferens, Labores ferens. Vel potius, Laborum tolerans, aut patiens. Nam à Suida exponitur καρτερικὸς (itidémque ab Eustathio) afferente hunc locum, σιωαγῶν ἱππεῖς, εἶτα φερεκάκους διαφερόντως, παρεκάλεσε. Sed tacet autorem horum verborum Suidas: quum sit Polyb. l. 3, ita scribens, αὐτὸς δ' ἅμα τοῦ φωτὸς τοὺς νομαδικοὺς ἱππεῖς σιωαγῶν, &c. Huic opponitur φυγόπονος, sicut & τοῦ φερέπονος, de quo infrà. E

C. Φερένικος, ὁ & ἡ, Victoriam ferens seu reportans, Victoria potitus, Victor. Dicitur & de equo apud Pindarũ. Est etiam nomen proprium.

C. Φερέοικος, ὁ & ἡ, E T Φέροικος, Ferens domum. Herodot. de Scythis (quorum plaustra vagas ritè trahũt domos, vt scribit Horatius, & quos itidẽ ἅμα ξυνοίκους Strabo vocat) φερέοικοι δὲ εἰσι πάντες. Item φερέοικος sine adiectione substantiui Testudo, apud Hesiodum, q. d. Domiporta. Sed quidam putarunt ab eo φερέοικον appellari animal quoddã album simile feli (vel mustelæ: vt alii interpr. γαλῆ) sub quercubus & oleis nascens, & glandibus vescens: & vocari hoc nomine ab Arcadibus. Alii φερέοικον dici crediderunt animal magna vespa maius. Vide Etymol. apud quem pro μέγιστον reponendum videtur μεῖζον. A Tzetze esse dicitur κοχλίας, vel animal api simile, quod est apud Arcades. F

C. Φερέπολις, ὁ & ἡ, Vrbem ferens, id est sustinens, seu sustẽtans. vnde φερέπολιν τῆς Γάμης, καὶ Πίνδαρον, apud Plut. Bud. vertit Vrbis columen.

C. Φερέπονος, ὁ & ἡ, Laborifer, (quo vtuntur Latini poetæ) Tolerans laborum, Laborum patiens, seu laboris. (Quæ significatio data fuit paulo antè & nomini φερέκακος) G V N D E Φερεπονία, Tolerantia laborum. Vtitur Appianus de Romanis.

C. Φερέσβιος, ὁ & ἡ, Ferens vitam, vel Ferens quod ad vitã degendam necessarium est. Vnde exp. etiam Frugifer. Epithetum est solis aliquando apud poetas. In epigr. autem dicitur & τέχνης φερέσβιος πυρετός, lib. 1, Τέχνης πυρετὸν ὅπασα φερέσβιον. Sed & terra φερέσβιος apud Hesiodũ, & Aristot. De mundo, Terra ferens quæ ad vitam necessaria sunt. vel Victum ferens. Qua dicitur ratione etiam ζωπάτειρα, & βότειρα, & πυλυβότειρα. item πολύφορβος, necnon φορβάς, & παμβῶς. H

C. Φερεσπάκης, ές, ὁ & ἡ, Scutifer, Scutatus. Ex quo intelligitur Bellicosus. Hesiod. φερεσπάκιας Καδμείους. Sic φερεσπάκιον Ἀχαιῶν, in Anthol. epigr.

C. Φερέσταφυλος, ὁ & ἡ, Racemiger, Vuiger, Racemos seu vuas ferens, ac producens. Epithetum Bacchi in Epigr. itidémque apud Oppianum.

Alterius autem generis C O M P O S. Ἀνωφερὴς & Κατωφερὴς. Est autem ἀνωφερὴς, Qui sursum fertur, Superna petens. Vel, Sublimipeta, Sublimia petens. Bud. pag. 413 ex Arist. At Damasc. vsus est comparatiuo etiã gradu: κουφότερον καὶ ἀνωφερέστερον τοιχεῖον τὸ πῦρ. In v. l. ἀνωφερὴς exponitur etiam Accluis. V N D E Ἀνωφέρεια, Accluitas, in iisdem, ex Al. Aphrod. At sequendo alteram illam significationem datam adiectiuo ἀνωφερὴς, fuerit ἀνωφέρεια Vis illa seu natura petendi superna. aut certè Actio ipsa petendi superna. Alterum autem C O M P. Κατωφερὴς, contr. signif. habet, Qui deorsum fertur, Qui deorsum propendet. In v. l. Ad ima tẽdens, Pronus, Decliuis. vt κατωφερὴς ῥοπὴ apud Alex. Aphrod. Item ὀδὸς ἀκολάστου, vt dicetur in Καταφερὴς, post verbum Καταφέρω. Est porro ab illo κατωφερὴς & A D V E R B. Κατωφερῶς, quod affertur pro Deorsũ, & In præceps, ex schol. Aristoph. in Pace. Item S V B S T. Κατωφέρεια, q. d. Pronitas qua aliquid deorsum fertur, seu ad ima tendit, &c. Sciendum est verò, dici E T I A M Ἀνώφορος E T Κατώφορος. vt ἀνώφορον πῦρ, Dionys. Areop. Ignis superna petens, Qui sursum fertur, seu tendit. Et Κατώφορος, apud Alex. Aphrod. τὸ δὲ βαρὺ κατώφορον. Ceterùm illis duobus Ἀνωφερὴς & Κατωφερὴς terminatione simile E S T Εὐδυφερὴς, quod ex Platone affertur pro In rectum tendens, Rectus) D

Sunt & alia multa composita in φορος desinentia, de quorum nõnullis alibi dictum est, de quibusdam verò hic dicere statui, cætera indici reseruans. Incipiam autem à Διάφορος & Εὔφορος inter se oppositis. Nam A D I E C T. Διάφορος, ὁ & ἡ, sonat Portatu difficilis, Qui nõ facilè portari potest, seu ferri. Item Toleratu difficilis. Vnde exponitur etiam Molestus, Grauis. Suid. διάφορα exp. χαλεπὰ & δυσποίητα. Apud Plutarchum certè videtur διάφορος opponi τοῦ ἀκόλου, vel potius δυσφορώτερος τοῦ ἀκολουθήτου, in lib. De Herod. vbi scribit, ἀλλὰ κακοηθείας ἄκρας ἔργον, ἀκόλουθον μυμοῦμαι καὶ ἀπίστοτατον, δυσφορώτατον εἶ). Sed apud Sophoclem in Aiace δυσφόρους γαίας quidam interpretatur. τοὺς κακοῦς φερομένους, τοὺς πονηροφόρους. (Habetur autẽ E T Διαφορὴς in v. lex. sed absque exemplo) Hinc A D V E R B. Δυσφόρως, quod itidẽ sonat, q. d. Cũ difficultate portãdi, vel Ita vt vix portari possit. Redditur verò & Molestè, Ægrè, Iniquo animo. pra sertim quum iũgitur illi ipsi verbo φέρειν ex quo factum est: dicitúrque δυσφόρως φέρειν, vel δυσφόρως ἐνεγκεῖν. vt apud Herodianũ, lib. 4, ὁ πρεσβὺς πᾶς χαλεπῶς καὶ δυσφόρως ἐδύσκε τὸ πρεσβύτερον. id est Grauis ea res & molesta militibus incidit, vt vertit Polit. Idem Herodianus lib. 6, αὐτὸς τὸ δυσφόρως ἐδύσκε, καὶ ὁ λοιπὸς στρατὸς ἐγανάκτησε &c. Apud eundem, δυσφόρως μὲν πάντες ἤκουσαν. Item S V B S T A N T. Διαφορία, Portandi difficultas, seu Tolerãdi difficultas. Vide paulo pòst in Εὐφορία. Et V E R B. Διαφορέω, ῶ, Difficulter porto, vel Difficulter tolero. Et metaphoricè, vt Latinè Ægre fero, Grauatè fero, Indignor. Herodianus lib. 5, οἵτε παῖτες ἄλλοι αἰθρωποι καὶ μάλιστα οἱ στρατιῶται, ἠχθοτο καὶ ἐδυσφόρουν. Idem lib. 3, δυσφοροῦντα ὅτι τοῦ μὴ ὡς ἐβούλετο τὰ τῆς πολιορκίας αὐτοῦ προσκεχωρηκέναι. Galenus (vt scribit Budæus) δυσφοροῦντας vocat ægrotos placidos & inquietos, seu placidè affectos: veluti quum dicit, ὥστε δυσφορεῖν καὶ ἀλύειν. Quibus opponit τοὺς ἀκόλους ἔχοντας. Cæterùm in vsu est & vox P A S S. Διαφοροῦμαι. & quidem cum apud alios, tum apud Xenophontem, vt Pæd. lib. 2, ὁ δ' ἐπὶ αὐτοῦ λοιπὸν ἐμβάλοιτο, τοῦ τοῦ τοῦ ὑπὸ τῶν ὀκτοπλῆξθαι καὶ ὀργίζεσθαι τῇ τύχῃ, δυσφορούμενος ἀνέτρεψε. quem locum Budæus profert pag. 353. postquam illa de vsu actiuæ vocis attulit, interpretationem non addens. At pag. 795 δυσφορούμενος ἀνέτρεψε, vertit, Præ impatientia contriuit. Subiungit ex eodem Xenophonte, ἐπὶ δὲ αὖτις ὁ λοχαγὸς ἀνεχώρει, ἐδυσφορεῖτο, καὶ ἔλεγον. Sed alia exempl. ibi habent ἐδυσφόρει τε, οὐ ἐδυσφοροῦτο. Inuenitur hoc verbum & apud Isocratẽ, construentẽ cum datiuo: in Hel. encomio, τῇ τοῦ πολιτοῦ ἀνοίᾳ δυσφορούμενος. Obserua igitur duplicem constructionem, nimirum vel cum datiuo solo, vel cum datiuo præfixam habente præpositionem: vt in loco quem modò ex Herodiano protuli. Venio ad alterum ei C O N T R. Εὔφορος. signif. enim Portatu facilis, seu Toleratu facilis. Sed actiuè etiã, Qui facilè portare potest, vel Qui portare potest seu ferre, Qui ferendo est. vt æger qui ferẽdæ est ægritudini vel ægrotationi, vt scribit Bud. partim in Lex. partim in Comm. sed in exemplo quod affert, habetur aduerbium ἀφόρως, non nomen εὔφορος. perperam enim in Comm. legitur εὔφορος εἶχε pro ἀφόρως εἶχε. Interdum εὔφορος, Agilis, Expeditus. vnde apud Polyb. ἀφορώτερον σῶμα ἔξειν μέλλοντες, corpus agilius & expeditius. At v. l. εὔφορον σῶμα, corpus bene habitum. Εὔφορος exponitur etiam Ferax, Fertilis. Qua in signif. adiunctum alicubi habet casum, videlicet genitiuum. vt Ferax & Fertilis interdum. Herodian. lib. 1, μήτε ὁπώρας εὔφορον. Sic & alibi cum aliis genit. Hinc illud A D V E R B. Εὐφόρως. q. d. Cum facilitate portandi, seu tolerandi, Ita vt facilè portetur, seu toleretur. Alex. Aphrod. Probl. lib. 2, τὸ βαρὺ ἀφορώτερον ἐν τοῖς ἀρίστεροῖς φέρομεν. q. d. Onera portamus cum faciliori portatione. Sed hìc possumus ἀφορώτερον reddere simpliciter Facilius. Sic apud Hippocr. ἀφόρως exponitur ἀδιαστάκτως. Iũgit autem is verbo φέρειν, quum scribit Aphor. 2, lib. 1, ἰῶ μὲν οἷα δεῖ καθαιρόντα, ξυμφέρει τε καὶ ἀφόρως φέροντι. vbi exponitur Leuiter ferunt, Facilè tolerant. Item ἀφόρως ἔχειν apud Gal. Qui est ferendæ ægritudini vel ægrotationi, vt inquit Budæus, afferens ex eius libro I ad Glauc. ἔμφυσε δὲ κατὰ πεῖ σφυγμοὶ πέπε τοῦ πυρετοῦ σημεῖον, ἀλλὰ τὰ ἄλλα γε καὶ παίν ἀφόρως εἶχε κατὰ πλὴν ἑσπέραν, καὶ δι' ὅλης τῆς νυκτός. Hìc enim scribendum esse ἀφόρως, non εὔφορος, admonui & paulo antè. Item S V B S T. Εὐφορία, q. d. Portandi facilitas. Apud Galenum de eo qui placidè fert morbum, & ita vt se non afflictet. q. d. Facilitas ferendi morbi. (cui opponitur δυσφορία, quæ dicitur de eo qui morbum fert implacidè) vbi scribit, καὶ ἡ τοῦ κάμνοντος ἀφορία, μᾶλλον τι καὶ αὐτὴ σημεῖον οὖσα, καθάπερ τὶς σφραγὶς, ὅτι πᾶσι τοῖς ἄλλοις ἐνδείξεται σοι πλὴν ὅσοι εἰκαν τοῦ πυρετοῦ. Et rursus, καὶ εἰ μετὰ τοῦ λοιποῦ ἡ ἀφορία μένοι ἐφεξῆς, θαῤῥεῖν ἤδη τρέφοις αὐτὴ. Id est, Si hilariter ferre morbum, nec afflictari videbuntur: vt vertit Budæus, qui legisse videtur μένοιεν. Addit autem, huic verbo linguam vernaculam alludere. Quod dicens, respicit (vt opinor) ad eum vsum verbi *Porter*, quem habet quũ dicimus *le me porte bien*, vel *le me porte mal*. Aut potius ad eũ quem habet quum dicimus *Porter bien son mal*. Sed Ouidius quoque metaphoricè vsurpauit Malè ferre, & Ferre bene. Vt autem εὔφορος inter alia feracem quoque significat & fertilem, sic ἀφορία dicitur interdum & Feracitas, Fertilitas. Philo De vita M. lib. 3, καὶ ὑπὸ ἀφορείας καρπῶν ἐξέλιπεν. (De addito autem hìc genitiuo dicam paulo pòst in Ἀφορία) Apud eundem metaph. lib. 1, ἀφ' ὧν εἰς πολυπαιδίαν ὅτι δεδιδεῖτον καὶ τοῦ ὑπηρότων ἀφορία τὴν χωρῶν, vbi Tur. vertit, Nepotum & posterorum postea prole f eliciter propagata. Hunc autem nominis ἀφορία vsum sequitur V E R B. Εὐφορέω, ῶ, apud Lucam cap. 12, ἀφόρησεν ἡ χώρα, Ferax fuit regio, vel, Fructuum vbertatem habuit, vel, Vberes fructus attulit. Sed apud Luc. ἀφορροῦσα ὁλκαῖς exponitur Leniter vehens: à Mic. autem Prosperè labens. Ab hoc autem verbo, seu potius ab eius passiua voce est V E R B A L E Εὐφόρητος, Portatu facilis, vel Portari facilis, loquendo poeticè. Item Toleratu facilis, Tolerabilis. Cæterùm his nominibus εὔφορος & ἀφορία vsum istum habentibus opponuntur I S T A, Ἄφορος E T Ἀφορία. quæ ideo in hũc locum reseruanda censui. Est enim Ἄφορος, Minimè ferax, Infertilis, Infœcundus, Sterilis: Ἀφορία, Infœcunditas, Sterilitas. Plut. De Socr. dæm. τὴν μεγάλην ἀφορίαν καὶ τὴν ὀλίγασαν τῆς λίμνης. Philo, τῆς δ' ἐξ ἀνεπείας ἀφορίαν, καὶ ἔμπαλιν λιμοῦ φοραὶ [ὥσεπῶν.] Interdum verò additur genitiuus καρπῶν, cum quo affertur ex Plut. Lyc. Qui certè genitiuus facit vt itidẽ in loco illo Philonis quem protuli in ἀφορία, videatur posse iungi & cum ἀφορείας, quum alioqui potius videretur cum verbo ἔξειν iungendus esse. Metaphoricè quoque de mulierum infœcunditate: (sicut ἀφορία de earum fœcunditate) sed apud Platonem & cum genitiuo παίδων. His subiungo C O M P. Ἰσοφόρος, quod sonat Æquale ferens, seu æqualem partem. Sed apud Homerum boues Ἰσοφόροι exponitur non solùm ἴσον ἄχθος φέρειν δυνάμενοι, sed & aliis modis, vt videbis apud Eustathium, in hunc versum Odyss. σ, de bobus, Ἠλίκες, ἰσοφόροι, τοῦ τε ἐθέλοντος ἐύκ ἀλαπαδνόν. Videntur certè hi boues posse vocari æquales: sicut vicissim inæquales à Nasone vocantur qui eiusmodi non sunt. Nisi quis tamen ad solam magnitudinem referre malit. Eadem verò opera agam & de V E R B O Ἰσοφαρίζω, perinde videlicet acsi ἰσοφαρίζω dicatur pro ἰσοφορείζω, seu tanquam ἰσοφορείζω. (sicut nimirũ dicitur αἰτοφορείζω, & quidẽ eadẽ signif.) præsertim quum Hesychius exp. ἐξ ἴσου τινὶ φέρεσθαι, sicut & ἰσοῦσθαι. Non ignoro alioqui afferri & aliud etymum quo nimirum putatur dici ἰσοφαρίζειν, τοῦ τὸ ἴσα φορῆ τοῦ ἐλλοῦς, id est Paribus indumentis amictum esse. Vtut sit, ἰσοφαρίζω constat significare Æquiparo, Æquo, Adæquo, Par sum. Dicitur autem ἰσοφαρίζω σοι, vel ἰσοφαρίζω σοι τῶν. Hesiod. Erg. Οὕτω κ' ὀλιγάρης τοῦ πρότερον ἰσοφαρίζοι. Adiecto autẽ accus. vt apud Hom. Iliad. ζ, οὐδέ τις οἱ δύναται μθῦσιν ἰσοφαρίζειν. Sic alibi, ἔργα Ἀθηναίης ἰσοφαρίζειν.

Antequã verò ad φορὸς adiect. & ad substantiua φόρος & φορὰ veniã, dicã & de simplicibus nom. adiect. i. non cõpositis, quæ è verbi φέρω seruant, sicut de cõpositis illud seruãtibus dixi (à quibꝰ ad cætera quæ ipsũ in omutant, transeundum fuit) Ea igitur sunt, aut certè ex iis sunt, C O M P. Φέρτερος, item Superl. Φέρτατος. Est autem Φέρτερος, q. d. Qui plus fert, seu portat, Qui plus ferre potest, seu portare. Ex quo intelligitur Robustior, Validior. Sed accipitur & pro Potentior, item Præstantior, Excellentior. item Melior, Vtilior. Hom. Iliad. θ, — καὶ ἄλλων μῦθον ἄκουε Οἵ σέο φέρτεροι εἰσὶ, qui te præstantiores sunt. Apud eundem lib. α eiusdem Iliad. — ἐπεὶ πολὺ φέρτερός ἐστι Οἰκαδ' ἵμεν σὺν νυνὶ κορωνίσιν, Multo satius est, Multo vtilius. Ibi certè Homer. vocat φέρτερον τοῦ ἄμεινον (inquit Eustath.) τὸ παρ' ἡμῖν τοῦ φερέστερον, καὶ κρεῖττον καὶ δυσφέρον, ἢ τοῦ φέρον τοῦ ἄλλων. itidémque φέρτατον, τοῦ φερεστάτου. In illo autem altero loco scribit illud φέρτερος requirere præpositionem quæ deest, nimirum vel τοῦ, vel ὑπὲρ: significare enim τοῦ φερέστερον, vel ὑπερφερέστερον. In quo certè non consentit cum iis qui φέρτερος propriè sonare putant id quod dixi: & quidem addentes esse ἀπὸ τοῦ ἀγθοφόρου sumptum. Habemus certè à verbo factum itidẽ gr. cõp. ἐλέπτερον. Verùm siue Eust. siue illis de hoc φέρτερος assentiendum sit, quæ sit eius significatio, minimè est obscurum. Nõnus porro φέρτερον vsurpauit etiã fœmin. genere, Καί μιν αἶψ' θέρσυνεν, ἐς ἐλπίδα φέρτερον ἕλκων, in spem meliorem trahens. Itidem verò S V P E R L. Φέρτατος, Robustissimus, Validissimus. Et Præstantissimus, Optimus, Vtilissimus. Hom. Il. α, — ἐγὼ πολὺ φέρτατός εἰμι, longè potentissimus est. Sciendum est porro, in v. l. haberi E T I A M Φερέστερος pro Potentior, Melior. à quo superl. esset Φερέστατος. sed nullum illius φερέστερος exemplum affertur, (at de τοῦ φερέστερος dicendum erit in verbo Προφέρω) Quod autem ad superl. gradum attinet inuenitur quidem I S T E, Φέριστος, sed qui ex φερέστατος minimè factus esse videatur. Significat alioqui Præstantissimus (sicut φέρτατος) estq; eo vsus inter alios Sophocl. Sed quidã annot. φέριστος significans Præstantissimus, Excellentissimus, Optimus, esse à verbo φέρειν habente illam significationem qua ponitur pro Referre. adeo vt sit φέριστος propriè Cuius maximè refert. Quod de φέριστος si dici posset, de φέρτατος quoque dicẽdum esset: quinetiam eadem & in comp. φέρτερος ratio esset. A T V E R O Φερτὸς ex Euripide affertur pro τλητὸς, id est Tolerabilis. (Quod nomẽ mihi in memoriam reducit I M P E R. Φέρε, positum tamen per syncopen pro φέρετε, Afferte, Iliad. ι. Φέρε δὲ χερσὶν ὕδωρ) Neutrum autem N O M. Φέρτερον, Lat. Pheretrum, atq; adeo ipsis Græcis E T I A M Φέρετρον. alio nomine Latino Capulum. Eustathius tamẽ non dicit ex φέρετρον passum esse syncopen, sed ex φερτήριον illam passum esse videri. καὶ εἴη αὖ φέρτερον (inquit) ὁ νεκροφόρος σκίμπους. Quibus subiũgit, ἔοικε δὲ φερτήριον πεπρασυλλάβεως εἶ) τὸ ὀπλὲς, οὐ οὖ συγκόπτεται τὸ φέρτερον, ὁμοίως τοῦ βρεπτήριον, βρέ-

ηρον. Ab eodem alibi exponitur νεκροφόρος κλίνη, item νε- A
κροφόρον κλινίδιον. (Sed ILLVD Φερτήριον ex nullius
ſcriptoris loco affertur quod ſciam.) Vſus eſt Homer.
Iliad.σ, ἐπὶ εἴσηδε πίσων ἑτάιρον Κέιμηλον φέρτερῳ. Vide apud
Suidam in Φέρτερον locum Polybii in quo alius eſſe vide
tur huius vſus, niſi pro φέρτερῳ ibi legẽdum eſt φερέτρῳ.
Eſt autẽ ab hoc nomine φέρετρον factum VERB. Φερε-
τρεύω, quod ſumpta met. phora à pompa funebri, po-
nitur & generalius pro Traduco & trãſueho in pompa.
Sic paſſ. φερετρεύομαι, In pompa traducor & tranſuehor.
vnde φερετρευομένου τροπαίου. Bud. ex Plut. in Coriol. B
Φορός, ὅ, ὁ. vt φορὸς αὔεμος, qui Latinè Ferens ventus, (vt Di-
xit Virg. Æneid. 4, Expectet facilémque fugam, ven-
tóſque ferentes) Ventus ſecundus. Alio nomine οὔριος
αὔεμος. A Suida, poſtquam dixit αὔεμον φορὸν oxytonè
eſſe τὸν ὀπτικὸν ἄνεμον affertur hoc exemplum, πῆς ὀναπτόις ὁ-
ρῶν φορὸν αὔεμον ἐν λαμπρῷ καταπτέοντα, σφίσι δὲ διχῇ &c.
Sed in vulg. edit. deeſt hic accuſatiuus φορὸν, in illo loco
quem alioqui ob ipſum profert. Euſtathius in hos ver
ſus Homeri Odyſſ. γ — ἀταρ τοὶ πέντε νέας κυανοπρῴρείος C
Αἰγύπτῳ ἐπέλασαν φέρων αὔεμός τε καὶ ὕδωρ, annotat, ἀπὸ κοι-
νοῦ intelligi debere & neutrum participium φέρον, pro-
pter vocabulum ὕδωρ. ex tali autem φέρειν (id eſt, tali
vſu verbi φέρειν) κοινότερον ventum φορὸν appellari τὸν πλω-
τῆα φέροντα. Cæterùm Luc. metaphoricè κῶδον etiam
φορὸν vocauit ſecundam aleam & proſperam. Apud
Alex. Aphr. ἐν ψυχῆς, pag. 158, dicitur φορὸς & pro Cõ-
modus ac perferens ad finem deſtinatum, vel Commo
dus ad finem aſſequendum qui homini propoſitus eſt.
Vide Bud. pag. 391. ¶ Φορὸς, pro εὔφορος, Ferax, Fertilis,
vt συκῆ φορὸς σύκων, pro φορὰν σύκων ἔχουσα. Ita Bud. qui D
hoc exemplum ex quopiam grammatico mutuatur.
Φόρος, ου, ὁ, Quod penditur, ſeu penſitatur, Tributum, Ve-
ctigal. Thuc. lib. 1. καὶ ἑλλιωσιμία τότε πρῶτον Ἀθηναίοις
κατέστη ἀρχή, οὗ ἐδέχοντο τὸν φόρον. Et φόρους φέρειν apud De-
moſth. & Ariſtoph. Dicitur & φόρος ἐκλέγειν à Syneſio, ἐκ
δὲ τῶν φόρων ὀκλέγων. Dicitur verò & φόρους πελεῖν, ἰτέ
ἐκπορεῖν ab Iſocrate. At qui exigit, dicitur εἰσπράτ-
τειν. vnde φόρων εἰσπραξις apud eundem. De differen-
tia autem, quam quidam inter φόρον & τέλος conſtituũt,
lege Ammonium. HINC Φορολόγος, ου, ὁ, Qui tribu- E
tum ſeu tributa colligit. ὁ τὸν φόρον λέγων, id eſt ὀκλέγων
(vt vides loqui Syneſium) vel συλλέγων. Suid. exp. ὁ τοὺς
φόρων ὀκλογεύς. Heſychius autem φορολόγαι exp. φόρεις
σωάξαι: & φορολόγος, minùs ad verbum, ὁ ἀπαιτῶν τοὺς φό-
ρους, id eſt Tributorum exactor. Ex quo eſt SVBST.
Φορολογία, ας, ἡ, Tributi collectio, Tributi exactio, ſeu tri
butorum. Item VERB. Φορολογέω, ῶ, Tributum colli-
go, Tributum ſeu tributa exigo. cum accuſ. Polyb. πολλὰ
μέρη τῆς Σικελίας ἐφορολόγεω, perinde acſi diceretur, cum
accuſ. id idem, φόρους εἰσέπραττον, Tributa exigebãt à mul F
tis Siciliæ partibus. Sed poſſumus & ita reddere, Mul-
tas Siciliæ partes tributarias habebant. Ioſeph. πολὺ
χώραν φορολογήσαντας. A Plut. autem poni φορολογῶ &
pro Exhaurio tributis, teſtatur Bud. Inuenitur autẽ
& verbale NOMEN Φορολόγητος (tanquã à voce PAS-
SIVA φορολογέομαι, οῦμαι, ſignificante Tributum exi-
gor, A me tributum exigitur, ſeu Ex me colligitur, ma-
gis ad verbum) ſed in v.l. affertur duntaxat ex Græcis
Bibl. interpr. Deuter. cap. 20, φορολόγητοι καὶ ὑπήκοοί σοι ἔ-
σονται, Tributarii tibi erunt. Heſych. φορολόγητοι exponit
ὑποπλεῖς, & λειτουργοί. Huic autem contrarium eſt G
NOM. Ἀφορολόγητος, ου, ὁ καὶ ἡ, Ex quo non colligitur tri
butum, A quo non exigitur tributum, Qui tributum
non pendit, Qui non eſt tributarius, Immunis à tribu-
to. Suid. in nomine Ἀφρούρητος, hunc affert locum (qui
videtur eſſe Polybii) Θάσιοι εἶπον πρὸς Μητρόδωρον τὸν Φι-
λίππου στρατηγόν, ὡς βεβαιοῦσι τὴν πόλιν, εἰ δέξαιτο τοὺς αὐτοὺς ἀ-
φρουρήτους, ἀφορολογήτους, αὐτεπιτάκτους, νόμοις χρῆσθαι τοῖς ἰ-
δίοις. vbi ſunt ἀφορολόγητοι, qui tributa pendere non co-
guntur: SICVT Ἀφρούρητοι, qui præſidia in vrbẽ ſuam
admittere non coguntur, inquit Bud. H
Φορά, ᾶς, ἡ, Latio, Delatio. Ariſtot. De anima lib. 1, τεσσάρων
κινήσεων οὐσῶν, φορᾶς, ἀλλοιώσεως, φθίσεως, αὐξήσεως. Idẽ
De cælo, lib. 1, πᾶσα δὲ κίνησις ὅτα κατὰ τόπον, ἰοῦ καλοῦμεν
φορά, ἢ ἀθῆα, ἢ κύκλῳ, ἢ ὀκ τούτων μικτή. Φορὰ (inquit
Bud.) Latio, Delatio. Quid autem ſit, docet Ariſtot. in
princip. lib. 4 Phyſ. & in Mech. Addit, eidem φορὰν eſſe
vnam quatuor motionum in illo lib. 1 De anima loco.
Adiungit & hæc Themiſtii, de motu loquentis, in 5
Phyſ. πολὺ δὲ ἧττον καὶ φθαρτὸν ἡσύχου καὶ φθορά, πολὺ δὲ φο-
ρητὸν φορά. διὸ ἡ δὲ ὁδός. ἡ γὰρ κάτω ἢ αἴω, ἢ πρόσθεν ἢ ὀπι-
σθεν, &c. Idem φορὰν interpr. motũ in hoc Plut. loco in
Phocione, loquentis de ſole, μὴ τὸν αὐτὸν τῆς οὐρανοῦ φερό-
μενος φορὰν, μήτε ἀνύπερθε ἀνήθεα πνίων. Cic. apud Plat. φο-
ρὰν vertit Motionem, item Curſum. nam πλαγίαν φορὰν
interpr. Motionem tranſuerſam. hæc autem verba, ἔπει
δὴ δὲ οὖν εἰς τὸν ἑαυτῆς πρέπουσαν ἕκαστον ἀφίκετο φορὰν, red
dit, Quando igitur vnumquodque eorum ſiderum cur
ſum decorum eſt adeptum. Sic autem & alibi de or-
bium cælestium motione dicitur potius. Affertur cer-
tè ex Plat. & φορᾶς κινεῖν. Ex eodem, ἢ κάτω φορά, pro De-
ſcenſus. In v.l. eſt etiam ψήφων φορά, Latio ſuffragio-
rum, ex Cic. & ex Euripide, ἐν ψήφου φορᾷ, dum ſuffragia
feruntur. Ibidem φορὰ δίσκου ex Ariſtide pro iactu diſ-
ci. Interdum verò φορὰ dicitur de eo quod fertur cũ
impetu: vnde & quandam impetus ſignificationem ha
bet. Nam Bud. à Plut. dici ait de exercitu congrediente.
atque adeo metaphoricè poni pro impetu caſus te-
merarii. vt Demoſth. dixit φορά τινα πραγμάτων χαλε-
πὴν καὶ τύχην κοινήν. & Greg. Naz. αὐτόματον φορὰν & συντυ-
χίαν. Eſt autem locus ille Demoſth. in orat. Pro Cteſiph.
πόσῳ δικαιότερον καὶ ἀληθέστερον τοὺς ἀπάντων, ὡς ἔοικεν, αἰθρώ-
πων τύχῃ κοινὴν καὶ φορά τινα πραγμάτων χαλεπὴν, ἢ οὐχ
οἷαι ἔδει, τούτων αἰτίαν ἡγεῖσθαι. Sunt autem qui ex Cic. φο-
ρὰν πραγμάτων hîc interpr. Curſum rerum. ſed illud φο-
ρὰν multo eſſe ſignificantius videtur. Affertur porro D
φορὰ & pro impetu naturæ ad aliquid incitatæ, ex hoc
Plut. loco in Themiſt. ἐπὶ δὲ πᾶσι ὧν ὁ Θεμιστοκλῆς ὁμολο-
γεῖται φορᾶς μεστὸς εἶναι. Sed quidam hîc φορᾶς interpr. Ani-
mi ac ſpiritus. Videndum an & vox Incitatio locũ ha-
bere hîc poſſit, quam Cic. de ſole vſurpat, ſicut & hanc
Græcam φορὰν de eo vſurpari modò oſtendi. A Bud.
φορὰ redditur Impetus & Procliuitas, Propenſa vo-
luntas, in hoc loco, qui eſt quidem eiuſdem ſcriptoris (ni-
mirum Plutarchi) ſed addentis præpoſ. ὅτι cum ſuo ac-
cuſ. in Dione, vbi loquitur de aduentu Plat. in Siciliã, φο-
ρὰ τί τις ἦν ὅτι λόγους καὶ φιλοσοφίαν ἀπαίτων. quæ interpr.
etiam verbo Ferri: hoc modo, Omnes ad ſtudia fere-
bantur. Sed forſitan illud Ferebantur non tam ſignifi-
cans eſt, fuerítque adiectione aliqua adiuuandũ. Φο-
ρὰ, Portatio, Latio, id eſt Ferẽdi actio. Pol. l. 7, πρὸς τοὺς ἀ-
χθοφορούντων loquens, id eſt de baiulis, τύλη δ' ὀκαλεῖ-
τὴ ὅτι τῆς τραχήλοις αὐτῶν ὑπὸ τῶν ἀχθέων γινομένη τριβή.
τὸ δὲ ἔργον αὐτῶν, Φορά. καὶ ὁ μισθὸς, Κόμισγοι. εἴπτι δ' αὖτις αὐτὸ
καὶ Φόρετρον καὶ Φορεῖον. Sed hæc portationis ſeulatio-
nis merces ab Ariſtophane vocata fuiſſe videtur etiã
Φορά, vt addit idem Pollux: quem conſule.
Φορὰ, Penſitatio (ſicut φέρειν dictum eſt poni pro Pen-
ſitare, Pẽdere) item Collatio. Nam φορὰ & ἔραιος pro eo-
dem ponuntur ab Athenæo, itidémque à Demoſth.
orat. in Mid. vt docet Bud. Affert verò & φορὰν φέροντες
ex Thuc. pro Penſitãtes, ἐργαζόμενοι, ἢ φορὰν φέροντες ἢ αὐ-
ὑμῖν μέλλοι κανὴ ἔσεσθαι. Ex Xenoph. φορὰν ἔλιπε pro Pen
dere deſiſti, ſeu ſoluere. Φορὰ ab ea ſignificatione
qua terra dicitur φέρειν καρπὸς, id eſt Ferre fructus, vſur
patur pro feracitate, vbertate, ſeu prouentu. vt φορὰ ἐ-
λαιῶν. Sic de arboribus Ariſtot. μετὰ τὸν φορὰν τὰ δένδρα
ξηραίνεσθαι dixit. Cui ſimile φορὰ ἀκροδρύων, apud Philo-
nem, ἡ ἀμυγδαλὴ πρῶτον αὐξῆναι, ἀναγελιζομένη φορὰν ἀκρο-
δρύων. (Idem ſine adiectione vſus eſt, ei opponẽs λιμὸν,
πῆς δ' ἐξ ἀυετηείας ἀφορίαν, καὶ ἔμπαλιν λιμοῦ, φορὰν ἀνεστε-
πῶν) Dicitur autẽ & φορὰ καρπῶν ſicut terra dicitur φέ-
ρειν καρπὸς. (& quidem retinendo interdum ſimplicem
vt ita dicam, verbi φέρειν ſignificationem. Neque enim
φορὰ καρπῶν ponitur duntaxat pro fructuum prouen-
tu, ſeu annona, ſed affertur ex Theophraſto, De cauſ. pl.
lib. 3, πρὸς τὸν καρπὸν φορὰν, ſignificãs ſimpliciter Ad
fructum ferẽdum) Metaphoricè autem φορὰ ῥητόρων,
& φιλοσόφων, σοφιστῶν, &c. Dixit enim Æſchines φορὰν τῶν
ῥητόρων, Plut. φορὰν τῶν σοφιστῶν. Demoſth. autem & φορὰν
πρεσβευτῶν καὶ δωροδοκῶν. Ariſtot. Rhet. lib. 2, φορὰ δὲ τίς

ἐστὶν ὀν τοῖς ἡλικίαν αὐξῶν, ὥς φασιν ὀν τοῖς κῷ παῖς χρόας γινομέ- A
νοις. Plin. iunior prouentum poetarum dixit: Cic. fœtũ
poetarum: in Bruto, Nec vlla ætate vberior oratorum
fœtus fuit.
Φορᾶδίω, aduerbium. Portando, Geſtãdo. Sed quũ ſit ad-
uerbium, ſonat q.d. Portabundè, aut Geſtabundè, quo
Budæus vtitur ad interpretandum hoc aduerbium. Sed
apud Luc. εἴποτε πρωΐης, καὶ βλέποιέν σε φορᾶδίω τὸν πολέ-
μου ὀκκομιζόμενον, vertit, A geſtantibus hominibus ex-
portari. & addit, vt ægri ſolent. Apud Demoſth. autem
φορᾶδην νῖκον οἴκαδε, reddit, Portabar domum. vt ſolent B
portari vulnerati. In v.l. ex Plut. Publ. ἀπεκομίσθη φορᾶ-
δίω ὀν τῆς μάχης. Et ex Eurip. φορᾶδίω πελάζει, Porta-
tur & accedit. Ex eodem, φορᾶδίω πέμπει. At verò
NOM. Φορᾶδες, αἱ, ſignif. equas, teſte Heſychio. φορᾶδες
(inquit) αἱ θήλειαι ἵπποι. non dubito autẽ quin à geſtã-
do vtero ita dictæ ſint. Quum porro apud eundẽ pau-
lo pòſt habeamus φορβάδων, non eſt cur ſuſpicemur ibi
reponendum eſſe φορβάδες pro φορᾶδες. Cæterùm hæc
duo vocabula malit forſitan aliquis à φορέω deducere:
ſed φορηδὸν dũtaxat (quod eſtaliud aduerbium idem va- C
lẽs quod φορᾶδίω) ei verbo reſeruãdum putaui, vt mi-
nimè controuerſia carens.
Φορεύς, έως, ὁ, Portator, Baiulus. vnde φορῆες apud Home-
rum, Iliad. σ, — μία δ' οἴη ἀταρπὸς ἦεν ἐπ' αὐτῷ, τῇ νίσοντο
φορῆες ὅτε τρυγόωεν ἀλωήν. vbi Euſtathius annotat, φο-
ρῆες, quum alioqui generaliter ſignificet πὰς φορτηγοὺς,
ibi ἰδικῶς ſignificare eos qui racemos portabant. vt ap-
paret ex ſequente periphraſi, Πλεκτῆς ὀν παλάροισι φέρον
καρπόν. Ex Plut. affertur φορεὺς pro lecticario ſeu eo
qui fert ſellam domini. ¶ Φορεῖς Heſychio ſunt etiam D
pueri qui metallicam materiam exportant, ſeu egerũt.
Item Lora clypeorum.
Φορεῖον, ου, τὸ, Geſtatorium, Sella geſtatoria, vel Lectica, itẽ
Vehiculum. Ita Bud. afferẽs ex Gal. σκίμπους ἢ φορεῖον πο-
νός. Et ex Dinarcho in Demoſth. τρυφῶν ὀν τῆς πόλεως
κακῶς, καὶ ὅτι φορεῖον κατακομιζόμενος πολὺ εἰς Πειραιᾶ ὁδόν.
vbi interpr. Geſtatorium, item Lecticam. qua in ſignif.
ſæpe à Plut. accipi tradit. Idem apud Athen. φορεῖα σὺν
πῆς κομίζοισι, vertit Lecticas geſtatorias cum ſeruis lecti
cariis. In hoc autem Appiani loco, ἐς φορεῖον ἐςθέμενοι τὸν E
Κικέρωνα, αὖθις ὅτι πολὺ θάλασσαν ἦν, vertit, Indentes in
vehiculum. Sic certè Polit. interpretatur Vehiculum
in iſto Herodiani loco, lib. 5, πρὸς θαλασσὸν τὸν Ἀλέξανδρον
συγκαθεθεὶς αὐτῷ ὀν τῷ βασιλικῷ φορείῳ, ὅπερ δῆλον χρυσοῦ πολ-
λοῦ καὶ λίθων πρίσιν πεποίκιλτο, Alex. ſecum in vehiculo im-
peratorio conſidente, quod erat auro multo gemmiſ-
que exornatum. Apud Suidam autem φορεῖα γυναικεῖα,
in quodam loco quem affert, eius autorem non nomi-
nans. Item φορεῖον, Merces quæ portatori datur, ſeu bai-
lulo, vt habes ſuprà in Φορεὺς, ex Poll. HINC Φορεαφόρος
(licet propinquius eſſet φορειοφόρος) Qui lecticam portat,
Lecticarius ſeruus. Plut. in Galba, ἀλλὰ ξίφεσι γυμνοῖς πε- F
ριέοντες αὐτὸ τὸ φορεῖον, ἐκέλευον ἄρεσθαι, καὶ βαρέως ἐγκρυμόν πολ-
λάκις ὀπολωλέναι, καὶ πὰς φορεαφόρους ὅπτα χώνοντες.
Φορέω, ῶ, Fero, Geſto. vt dicitur Fero veſtem, pro Geſto ve
ſtem. Ariſtoph. Pluto, πύμνον ἱμάτιον φορῶν. Sic apud Xe-
noph. Pæd. 8, (vbi obſerua etiam φορεῖν & ὀνδύεσθαι de re
eadem dici) pag. 122 meæ editionis, φολὴν τε γὰρ ὀίλεπο
πολὺ Μηδικὴν αὐτός τε φορεῖν, καὶ πὰς κοινωνὰς ταύτῃ ἔπεισεν ὀνδύε-
σθαι. Et Thuc. lib. 1, ἐπειδὴ χιτῶνας λινοῦς ἐπαίσαντο φο-
ροῦντες. Sic Plut. Publ. Τυρίλιδα φορῶν ἐδῆτα. Et Pauſ. οὐδὲ
ἀποκείρονται σφίσιν οἱ παῖδες, οὐδὲ μέλαιναν φοροῦσιν ἐσθῆτα.
Sic φορεῖν δακτύλιον dicitur, Geſtare annulum. Apud G
Homerum autem legitur & φορέειν σκῆπτρον, Geſtare ſceptrũ,
Iliad. α. Alicubi φορεῖν redditur etiam Habere. vt apud
Ariſtoph. Pluto. ἕνα γὰρ ὁμόμιον μόνον φορεῖ. vnũ enim mo-
larem ſolum habet. Ad verbũ, Geſtat vnũ molarem. Ex
eodem affertur φορεῖν λῆμα. vbi malim φορεῖν interpreta-
ri Gerere, quàm Ferre, aut Habere. vt dicitur ab Ennio,
Vos etenim iuuenes animos geritis muliebres, Ipſáq; E
virgo, viri. (Dixit & Cicero, Animum laude dignum
gerere) Sic autem & Spiritus gerere dicunt Latini, vt
Magnos ſpiritus gerere, Elatos ſpiritus gerere. Vt autem
λῆμα φορεῖν apud Ariſtoph. ita etiam ἦθος φορεῖν apud So-
phoclem legitur, in Antigona, Μόνῳ ἐν ἦθος μοῦνον ὀν
σαι τῷ φόρει. Sed & φορεῖν μῦθος apud Homerũ habetur: vbi
φορεῖν exponitur ἔχειν. verùm in aliis exempl. eſt φορεῖν.
Φορεῖν dicũtur etiam equi apud Homerum, Ferre, Por
tare, vbi πῶλοι ἵππων dicit φόβον Ἄρηος φορεουσας, Iliad. ζ (de
quo loquendi genere conſule Euſtathium) Et paulo
pòſt, ἵππι θ' οἱ φορέεσκον ἀμύμονα Πηλείωνα. Sed in illo
priore loco φορεούσας quidam interpret. Habentes: qui-
dam Præ ſe ferentes: vt ſit Timorem Martium præ ſe
ferentes.
(AT VERO Φορῆναι apud eũdem poetam pro φο-
ρεῖν, tanquã à Φέρημι, vel Φοραίνω, quæ tamẽ inuſitata pu-
tantur. At THEMA Φορβύω in vſu fuit, ſi Heſychio
credimus. is enim affert φορβύουσι, quod exp. φορεῦσι.)
HINC Φόρημα, ατος, τὸ, Geſtamen, Quod geſtatur. vt
veſtis dicitur eſſe φόρημα. Sic Poll. σύρμα, τραγικὸν φόρη-
μα: & σαράγης, Μιδᾶν τὸ φόρημα. (Ex ſchol. Ariſtoph. af-
fertur ETIAM Φόρεμα) Plut. in Luc. καὶ φορήματα εἰκο-
σι μὲν ἀργυρᾶν σκευῶν, fercula triumphi quæ ab homi-
nibus geſtabantur, inquit Bud. Item Onus quod porta-
tur. ἄχθος, φορτίον, vt addit idem, ex Poll. 283. A tertia
autem perſona eſt ADIECT. Φορητὸς, Qui geſtari po-
teſt, ſeu ferri, aut portari. Ex Epict. in v.l. λαβὲ φορητὸ,
anſa qua quid ferri poſſit. Apud Lucianum & alios,
φορητὸς, Tolerabilis. SICVT Ἀφόρητος, Intolerabilis:
apud eundem, ὡς ἀφόρητα ἤδη οὖτα τὰ συμβαίνοντα. Sic
ADVERB. Ἀφορήτως, Intolerabiliter, Grauiter, vel Grau-
iſſimè. Sed Suidas habet ETIAM Φορητῶς, quod ex-
ponit μεγάλως. quæ expoſ. mihi eſt ſuſpecta. Cæterùm
illi ἀφόρητος eſt CONTR. Εὐφόρητος, Toleratu facilis, Qui
facile tolerari poteſt. Inuenitur præterea ADVERB.
Φορηδὸν, & quidem eundem vſum habens quem & φο-
ρᾶδίω, de quo antea dictum fuit. Luc. φορηδὸν ἀράμενοι
μετακομίζουσι. Vt porro pro φόρημα affertur etiam φό
ρεμα, quod ε retinuit, ſic ETIAM Φόρεγγον id retinui-
ſſe ſciendum eſt, quo ſignificatur Merces quæ pro por
tatione perſoluitur, Merces que baiulo numeratur. καὶ ὁ
μισθὸς, κόμισγον. (inquit Poll.) εἴποι δ' αὖ τις αὐτὸν καὶ φόρεγγον,
καὶ φορεῖον. At in v.l. φόρεθρον, perperam.
C. ΑΝΑφέρω, Surſum fero, (vt καθαφέρω, Deorſum fero)
Suſtollo, Cõporto, Subueho. vt ἀναφέρειν εἰς τὸν ἀκρόπο-
λιν, apud Æſchinem. Sic Matth. cap. 17. ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς
ὄρος. in hac autem ſignificatione ἀναφέρω idem valet
quod ἀνῴφερω. Et in voce ſignificatione paſſiua, a-
pud Ariſtotelẽ De mundo, ἀναθυμιάσεις ἀναφέρονται εἰς τὸν
ὑπὲρ ἡμᾶς ἀέρα, Surſum feruntur, In altum tolluntur. Sic
& Luc. ἀναφερομένῳ νέφεσιν dixit.
Proximæ ſignificationi videtur eſſe affinis ea qua
pro Emitto ſeu Edo, aut Produco, affertur ex Alexan-
dri Aphrod. probl. Nam quæ producuntur, veluti ſur-
ſum ferũtur, vt πολιὰς ἀναφέρειν, Canos emittere, Canũ
fieri, Canescere. Idem, ἐπὶ μηνιαῖα τὰ βρέφη πεῖς ὀδόντας
ἀναφέρει, Infantes ſeptimo menſe dentes emittunt.
Ἀναφέρειν, Referre, accipiẽdo Referre in propria ſigni
ficatione, in oraculo quodam apud Thucydidem, Διὸς
ἱερὸν ἡμιθέου τὸ σπέρμα ὀκ τῆς ἀλλοτρίας εἰς τὸν ἑαυτῆς ἀναφέ-
ρειν, exp. ſcholiaſt. κατάγειν, item ἀνὰ καλεῖσθαι. Ἀναφέρειν
etiam eſt Referre & reducere, inquit Budæus, citans
exemplum huius ſignificationis in voce paſſiua, quod
in ea ponam infrà.
Ἀναφέρειν, Offerre, in Euangelio præſertim. vt ad He-
bræos 7, ἑαυτὸν ἀνενέγκας. & ἀναφέρειν θυσίας, ibidẽ,
& cap. 13. Sic 1 Petr. 2, & Iac. 2, ἀνενέγκαι θυσίαν τὸν ἱερὸν αὐτῶ
ὅτι τὸ θυσιαστήριον. Sic dicitur ἀναφέρειν ἀρὰς, Offerre pre-
ces, ſeu vota. ¶ B. ἀναφέρειν ait inter alia ſignificare Cõ-
ferre in mediũ, quaſique in cumulũ. Ariſtot. Œcon. 2,
ἀνενέγκαντων δὲ πάντων ἀ ἔχον, θίσας τῇ θεῷ τὸν κόσμον ἀπὸ τοῦ
καπ, de auro muliebri loquẽs ad Cereris templum col-
lato. Dici tamen propriè videtur pro Conferre ad cul
tum diuinum. Sic Chryſoſtomus, εἰ γὰ οἱ παῖ παλαιὰ ἀνα
φέροντες θυσίας, ἐκελεύοντο πάντα πρὸς σκοπεῖν, καὶ οὔτε ὠπτμη
τον, οὔτε κολοβόκερκον, οὔτε ψωρὰ χειῶνα ἐπιτρέποντο ἀναφέρειν.
Ἀναφέρειν, Ferre, Perferre, Pati, apud Ariſtidem. vt
Chriſtus dicitur ἀνενέγκειν peccata noſtra, 1 epiſt. Pet. c. 2,
& ad Hebr. 9, id eſt Peccata noſtra tuliſſe, ſeu portaſſe,
Quidam tamen interpr. Suſtuliſt. quod melius cohærebit
cum ὅτι τὸ ξύλον, quàm cum ὀν τῷ σώματι. ¶ Citatur

ex Thucydide ἀναφέρειν κινδυνους, quod durum sit reddere, Ferre pericula: potiusque verti debeat Subire pericula. A

Ἀναφέρω, Refero ad aliquem, pro Attribuo ei. Plato in Apologia, εἰς ἀξιόχρεων τὸν λέγοντα αἰοίσω. Herodian. αἰέφερε γοῦν εἰς Αἰνείαν τὸν Ἀφροδίτης πλὴν τῶν ἡρῴων διαδοχῶν, Referebat sui generis originem, Originem sui generis Ænea tribuebat. Ad verbum, generis successionem. id est, Aiebat se oriundum ab Ænea, vel ducere genus ab Ænea. Iustinus Martyr datiuo iunxit ἀναφέρω pro Attribuo, vel Acceptum fero. in Paræn. ad Gentiles, πῶς φησὶν πλὴν ἀληθῆ δεῖ τῶν ὅλων αἰαφέρειν γνῶσιν. B ‖ Budæus locum Alexandri Aphrodisei affert in quo ἀναφέρω ait sumi pro Refero. id est, Huius causa facio, Huic omnia tribuo.

Ἀναφέρω, Refero ad aliquē. eo sensu quo dicebāt Referre ad senatum. Dicitur autem & ἀναφέρειν περί τινος (sicut à Latinis Referre de aliqua re) & ἀναφέρειν τινα. Plut. in Camillo, αὐτὴν εἶκε δεῖ πόλιν εἰς πλοῦν σύγκλητον. Idem ibidem, αὐτὴν εἶκε πρὸς τὴν χιλιάρχοις πρᾶγμα φρονήσεις ἄξιον. Sic Herodianus, πρὸς τὴν σύγκλητον ὕπατα αἰνεγκών. C

Ἀναφέρειν, inquit Budæus, Referre quæstionem. inde ἀναφορά, Ius referendæ quæstionis in alium quempiā quàm cum quo iudicium prius agitatum est. Secundū eundem, ἀναφέρειν τινὰ αἰτίαν ἐπ' ἄλλον, Referre & reiicere crimen in alium, vt solent qui excusant. Lysias aduersus Agoratum, ἀκούω δ' αὐτὸν καὶ εἰς Μενέξενον ἀναφέρειν τὴν δεῖ τῶν χρημάτων πύτων. id est Transferre. Eurip. in Oreste, τὴν οὐκ ἀξιόχρεως ὁ θεὸς ἀναφέρων τὴν μίασμα λύσαι; id est, Scelus in eum transferenti.

Ἀναφέρω, Recreor, Me reficio, Me recolligo, Vires recupero, vel reficio. ἀναφέρειν ἐκ τῆς ἀρρωστίας apud Basilū, Reficere se ex infirmitate, vel Recreare se aut Recrearī. Plini⁹ ægros dicit se à valetudine recolligere, & pro eodē Recolligere vires. Plut. in Romulo, ἐκ δὲ πληγῆς ἀναφέρων, Ex vulnere cōualescēs, vel Paulatim cōualescēs, aut Cōualescere incipiens. Sic accipitur & ἀνακομίζεσθαι, vt antea dictum est: quum alioqui propria & prima ipsi⁹ ἀνακομίζειν significatio, eadem sit quæ & τῶ ἀναφέρειν. D

‖ Dicitur etiam ἀναφέρειν ἐκ μέθης, item ἀναφέρειν ἐξ ὕπνων. Lucianus, ὥς φῶ καὶ ἐκ μέθης βαθείας αἰαφέροντες. Plutarch. in Camillo, κακῶς ὑπὸ μέθης καὶ μόλις ἐκ τῶν ὕπνων ἀναφέροντες πρὸς θόρυβον. Hic autem ἀναφέρειν ἐξ ὕπνων, non satis exprimatur per Expergisci, meo quidē iudicio (licet ita vulgò interpretētur) sed reddendum sit, Ex somno se colligere, vt loquitur Lucretius. Sed & in Luciani loco, ἀναφέρειν ἐκ μέθης verterem Colligere se ex ebrietate. Budæus autem ait ἀναφέρειν significare Erigi animo, subiungens hunc Plutarchi locum, τόν τε Διογένην αὖθις ἀναφέρειν τῶ φρονήματι, καὶ λέγειν πρὸς ἑαυτόν, τί φῆς ὦ Διόγενες; Deinde Lucianicū modò citatū profert. cui attexit hunc eiusdem Plutarchi, ἐκ δὲ τῆς ἐρχῆς ἐξέλιπε καὶ μόλις ἀνήνεγκε. Sed in his omnibus locis rectè (meo quidem iudicio) ἀναφέρειν verti possit Colligere se. Profert idem locum Hermogenis in quo ἀνενεγκοῦσα capitur pro Quum ad se rediisset, Quum resipuisset. E F

P. Ἀναφέρομαι, pro ἄνω φέρομαι, Sursū feror, Sustollor, In altum feror, seu tollor. Item Comportor. vide exemplū in actiua voce ἀναφέρω. Aristot. Pol. 6, ἄλλη δ' ἐστὶν ἀρχὴ πρὸς τοὺς αἱ πρόσοδοι τῶν κοινῶν ἀναφέρονται· καλοῦσι δ' ὑπόδικας. id est, Inferuntur & cōportantur, vt vult Budæus. G

Ἀναφέρομαι pro Sursum feror, In altum feror, videin primo tmematio de actiuo ἀναφέρω. Budæus pro Sursū ferre vel Existere ait vsurpari, in hoc Theophrasti loco, βρεχόμενος δ' ἐν βυθῷ ξηραίνεται, καὶ ὅταν τελέως ξηρὸν γένηται, πάλιν ἀναφέρεται καὶ δηπνεῖ. Idē ἀναφέρεται exponit Sursum attrahitur & emergit, in hoc eiusdem Theophrasti loco De caus. pl. lib. 6, ἡ δ' ἁλμυρὶς εἴθ' ὑπὸ τῶν ῥιζῶν ἕλκεται, εἴθ' ὑπὸ τῆς τοῦ ἡλίου θερμότητος ἀναφέρεται. Sic & à Plutarcho vsurpatur in Plat. quæst. οὕτω δὲ καὶ τὰ πηγαῖα τῶν ὑδάτων ἀναγκαῖόν ἐστιν ἀναφέρεσθαι. Sciendum est autem ἀναφέρεσθαι capi pro ἄνω φέρεσθαι in hac significatione, sicut & actiuum ἀναφέρω dixi pro ἄνω φέρω sumi in primo significatu. H

Ἀναφέρεσθαι, Referri, Reduci. Aristot. Metaph. 3, ἐπὶ πάντα ἀναφέρεται πρὸς τὸ πρῶτον.

Ἀναφέρεσθαι pro ἀναφέρειν, Se colligere, Ad se redire. Herodianus, ἐκπλαγὶς δὲ πύπνοις, ὅθι χρόνον ἄφθογγος ὢν· μόλις δέ πῃ ἀνενεχθεὶς ἔφη. Rarò tamen in hac voce significationem hanc obtinet.

Ἀναφορά, ᾶς, ἡ, Sursumuersus latio, Sublatio, Subuectio, Cōportatio. Aristot. De hist. an. lib. 9, loquens de nautilo pisce, ὅθι πλεῖ χὰ ὅθι τῆς θαλάσσης, πλὴν ἀναφορὰν πιεσάμενος κάτωθεν ἐκ τῶν βυθοῦ. quod Plini⁹ ita reddidit (vt Budæus obseruauit) Supinus in summa equorum peruenit, se paulatim subrigens. Ab eodem Budæo in Comment. ἀναφορὰ nō solū exponitur Sursū muersus latio & Subuectio, sed etiam Emersio. Idem in libro De asse, Ea autem pars cali quæ triginta partibus ab horoscopo distat, in secundo signo existens ab eo in quo horoscop⁹ inchoatur, ἀναφορὰ appellatur, & interdum ἐπιαναφορά, quasi pars iamiam emersura. ‖ Inuenitur & ἀναφορὰ αἵματος, Reiectio sanguinis, Emissio sanguinis sursum. eodem modo quo dicitur ἀναβολὴ αἵματος. ‖ Affertur & pro exhalatione ex Athenæo, seu euaporatione. Secūdum Ammoniū est peculiariter ὁ ἀπὸ τῶν ἀφίδων ἢ δυσωδῶν ἀναφερόμενος ἀτμός. Budæus autem scribit, ἀναφορὰν esse eruptionem seu scaturiginem apud Athenæū, de sanguinis fonte è terra prodigioso.

Ἀναφορά, Relatio. Aristoteles, ἡ ἀναφορὰ δεῖ πάντων πραγμάτων εἰς τὸν δῆμόν ἐστι, Relatio de rebus omnibus fit ad populum. pro, Referūtur omnia ad populum. vel potius, Refertur de omnibus ad populum. Apud Theophrastum De caus. pl. lib. 6, ἡ δ' ἀναφορὰ πρὸς τὴν ἡμετέραν αἴσθησιν, exponitur, Redigitur ad nostrum sensum. Ἀναφορὰν ἔχει πρὸς τοῦτο, Refertur ad hoc, Ad hoc pertinet, Ad hoc spectat. ‖ Budæus, postquam annotauit ἀναφέρω significare Refero, id est Huius causa facio, Huic omnia tribuo, & exemplum ex Alexandro Aphrodis. protulit, subiungit, Et ἀναφορὰ eodem significatu. citātque eiusdem Aphrodisei locum in quo πρὸς τὸ τέλος ἔχει τὴν ἀναφορὰν, ait idem esse quod alibi dicit συντείνει εἰς τὸ τέλος. Exponit ἀναφορὰν etiam Scopum, in hoc loquendi genere.

Ἀναφορὰ Criminis relatio. vel, Ius referendæ quæstionis in alium quempiam quàm cū quo iudiciū prius agitatū est. Recursus salu⁹ à forensibus dicitur, hoc est Actio subsidiaria & reiecta in aliū, vt ait Bud. in Comment. citans cum alios locos, tum etiam hunc Demosthenis aduersus Timocratem, ἐκείνους δ' εἶτ' δεῖ αὐτῶν εἰς τοὺς ἔχοντας ἀναφορά. istū quoque, ὑπολείπτο δὲ αὐτῶν ἕκαστος ἑαυτῷ ἅμα μόνῳ, ῥαστώνην, ἅμα δὲ, ἐπιμόριον, ἀναφορά. id est Relinquebat sibi vnusquisque, simul fungēdi officii facilitatem, simul, siquid secus accidisset, criminis relationem, vt interpretātur Budæus. qui tamen alibi ait ἀναφορὰν posse etiam exponi Refugium & præsidiū, vt & Pollux ἀναφορὰν & ἀναφυγὴν coniungit. Euripid. in Oreste, Ἀλλ' ἔστιν ἡμῖν αἰαφορὰ τῆς συμφορᾶς, Φοῖβος κελεύσας μηδὲν ἐκπρᾶξαι φόνον. id est (vt ait idem Budæus) Licet excusare oraculū Apollinis, quo nobis autor fuit parricidii.

Ἀναφορά, Oblatio, apud Bibliorū interpretes, vt Psal. 50, ἀναφορά, Oblationes.

Ἀναφορὰ pro reditu seu prouēctu exponitur in hoc Plutarchi loco in Lycurgo, ἀναφορὰν φέρειν αἱ δὶ μόνῳ ἑβδομήκοντα κριθῶν μεδίμνους. quam significationem in ipso verbo ἀναφέρω nusquam obseruauimus. Ammonius scribit, ἀναφορὰν siue ἀναφορὰν, esse pecunias quas serui dant suis dominis. Videtur autem hæc significatio huius nominis ab agris cultis esse sumpta, qui velut referunt suis dominis quod acceperūt, & quidem cum fœnore.

Ἀναφορά, Erectio eius quod cecidit, vel eius qui lapsus est. Item Virium aut animi recollectio. Plutarch. in Fabio, οὐκ ἤλπιζον ἔξειν τὴν ἀναφορὰν τῆς πόλιν ἐν παντὶ σφαλεῖσαν ἡλικίᾳ. id est, Non sperabant habituram vllam facultatem virium recolligendarum. Talis est significatio verbi ἀναφέρειν in hac loquutione suprà exposita, ἀναφέρειν ἐκ τῆς ἀρρωστίας, & in similibus. Exponunt tamen v. lex. ἀναφορὰ in hoc Plutarchi loco Salutis remedium.

Ἀναφορικός, ή, ὄν, Relatiuus. Apud grammaticos ἀναφορικὸν ἄρθρον, articulus relatiuus, ὅς, qui. quod & Latini nomen relatiuum

relatiuū appellāt. Est etiā ἀναφορικὸν apud Græc. grām. οἷος, & alia nonnulla. ‖ In vulg. l. annotatur ex Dioscoridis enarratoribus, ab eo ἀναφορικοὺς dici qui cruēta reiiciunt, seu vitiosa, & è pectore extussiunt. Sic suprà dictū est ἀναφορὰν αἵματος appellari sanguinis reiectionem. A

Ἀναφορον, ου, τὸ, Fulcimentū dossuariū, vel humerariū, vel potius, Vectis humerarius. Vel, Sporta dossuaria. Aut quippiā simile quo vtūtur baiuli. vt ait B. citās hūc Arist. locū in Ranis, μετὰ βαλλόμενος τὰ ἀφορον. i. ex humero inhumerū transferēs sportā dossuariā. Vide suprà ἀμφίκυρτον.

Ἀναφορεύς, έως, ὁ, Vectis. Idē quod ἀναφορον, vt ostēdit Bud. locum citans ex Paralip. c. 5. Eustath. autem τινὲς τῶν ὅπλων ἀναφορεῖς exp. πελαμῶνας. Suid. ἀναφορεὺς exp. Lorum. B

Ἀναφορέω, ῶ, Factū ex ἀναφέρω, sicut φορέω simplex ex simplici φέρω. Exp. à scholiast. Thucyd. ἀναβιβάζω, i. Erigo in altum, Ascendere facio, Sursum impono, vel Impono sublatum in altum. quasi Ascendere facio in altum.

C. ΑΪΠΟφέρω, Aufero, Tollo. vt apud Xen. ἀπενεγκεῖν ἢ δυνατὸν πρὸς σωτάτω ἀπὸ τῶν αἰσθήσεων. Apud Athenæū ἀποφέρειν & προσφέρειν opponuntur: lib. 13, βραδέως πίνω καὶ προσφερέ μοι καὶ ἀποφερε τὴν κύλικα. In Archid. Isocratis, τῆς μὲν πόλεως ἀφίεσθαι καὶ τῶν ἄλλων κτημάτων πλὴν ὅσα αὐ δυνάμεθα ἀπενέγκασθαι μεθ' ἡμῶν αὐτῶν. C ‖ Sed & morbus dicitur aliquē ἀποφέρειν pro De medio tollere. Sic autē & nostrates dicūt morbum auferre quēpiā. La maladie la emporté, ad verbum, ἡ νόσος αὐτὸν ἀπήνεγκεν, Morbus eū abstulit. Libanius, ἀποφέρει ὁ ἡ νόσος τὸν ἄνθρωπον. Chrysost. 1. ad Cor. cap. 1, οἱ δὲ μάτην καὶ εἰκῇ καὶ ἁπλῶς αἰτίας μὴ ὄντας ἑαυτοῖς ἀπήνεγκαν, Seipsos abstulerunt. i. Sese de medio abstulerunt, Sibi manus attulerunt. Horatius, respiciens (meo quidem iudicio) ad Græcum verbum ἀποφέρω, vsus est verbo Aufero, eodem modo. nam & morbus & mors dicūtur apud eum aliquē auferre pro E medio tollere & interficere: sic & palla nouā nuptā, apud eundē. D

Ἀποφέρω, Aufero, eo quoq; sēsu quo quis dicitur Auferre præmiū seu laudē, vel mercedē. Vel, Refero, Fero. Æsch. in Timarchū, εἶχε δὲ οἰκέτας δημιουργοὺς τῆς σκυτοτομικῆς τέχνης δέκα, ὧν ἕκαστος τοῦτῳ ἀπέφερε δύ' ὀβολούς. 1. Obolos duos mercedis diurnæ nomine referebat & auferebat, inquit Bud. Sic Luc. in Timone, ἀγαπάτωσαν ἄθλιοι τέτταρας ὀβολοὺς ἀποφέροντες. Vide ἀποφέρεσθαι δόξαν, Auferre laudem, seu gloriam, vel Reportare: vbi agetur de passiua voce actiuè posita. E

Ἀποφέρω, nō solùm Aufero significat, vel Refero, aut Reporto: sed & contrariū, videlicet Pendo, Persoluo alii, qui postea aufert. Plut. οἱ ὀφελόμενοι τὰς ὀγδόας τῶν κτημάτων ἀπέφερον. Polyb. καὶ τότε μὲν ἐγὼ φόρον ἀπέφερον τῷ δήμῳ, νῦν δὲ ἡ πόλις τέλος φέρουσα τρέφει με. Sic & apud Xenoph. vsurpatur hoc verbum, itidē verò & simplex φέρω: Pæd. 4, δασμόν τε τῆς χώρας, ὃν τῶν ἔφερον ἐκείνῳ, σοὶ ἀποτίσω. Potest autem hic ἀποφέρω exponi etiam Affero pendendum, vel Allatum pendo. F

Ἀποφέρω non tantùm pro Affero quod pendā, Affero pendendū, seu Allatū pendo (vt in locis qui sunt in proximè præcedēti annotatione) sed & generaliter pro Affero. vt apud eundē Xenoph. Pæd. 7, τοὺς δὲ κήρυκας κηρύττειν ἐκέλευσεν ἀποφέρειν πάντας τὰ ὅπλα Βαβυλωνίοις. & statim pòst, οἱ μὲν ἀπέφερον· ὁ δὲ Κῦρος &c. Sic lib. 4, ἀποφέρειν τὰ ὅπλα σωδεδεμένα, τοὺς δὲ ἵππους ὅθεν τῶν σκιωνῶν καταλιπεῖν.

Ἀποφέρω, Renūtio, Designo, Nomē alicuius edo. Dem. πρὸς Πολυκλέα, Καὶ ἀποφέρειν ταύτας καὶ δεῖ τάχιστα τὸν ἀπόστολον ποιεῖσθαι. B. ‖ Est etiā In albū refero, & inter numeros adscribo. vnde ἀπενεχθῆναι pro In album referri. Lysias, ἐν ἐκείνοις δὲ τοῖς ἱππεύσαντας αὐταῖς κῆρυν ἢν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι. G

Ἀποφέρω γραφήν, Defero aliquē & postulo, vt docet B. ex Æsch. contra Ctesiph. ἀπηνέχθη ὑπὸ τοῦδε τῶ ψηφίσματος γραφὴν, ἣν οὐχ ὑπὲρ τῆς πόλεως, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς τοῦ Ἀλέξανδρον ἐνδείξεώς με φῆς ἀπενεγκεῖν. Dem. Pro corona, Αἰσχίνης ἀπήνεγκε πρὸς τὸν ἄρχοντα τοξοτῶν γραφὴν κατὰ Κτησιφῶντος, Diem dixit Ctesiphōti. vel, Reū postulauit Ctesiphontem quòd legem perperam tulisse diceret. H

Ἀποφέρω λόγον, vel Ἀποφέρω λόγους, Rationes ad ærariū refero. Dem. ad Timoth. ἀποχειροτονηθεὶς ἐν ᾧ ἀπήνεγκε λόγω, ἐλογίσατο ἐκ τῶν γραπτῶν χρημάτων αὐτὸς δεδωκὼς εἰς ταῖς ταῖς ἑπτὰ μναῖς ταύτας πόπε, In rationibus quas ad logistas tum retulit, ipse expensas has septē minas tulit Æsch. contra Ctesiphontē, ὃς οὔτε εἴληφεν οὐδὲν τῶν δημοσίων, οὔτ' αὐτὴλωκε, πρὸς τοῦτο δὲ πρὸς τὴν κοινῶν, καὶ τῶν ἀποφέρειν καλεῖν λόγον, πρὸς τοὺς λογιστάς. ‖ Dicitur & de rationibus priuatis, quū debitor cū creditore, tutor cū pupillo rationes subducit. vt Dem. contra Aphobum, Φάσκοντες δὲ οὐ πολλὰ λαβεῖν, μεγάλων αἰαλαμάτων λόγους ἀπενεγκόντα, πάντες κοινῇ ὅθεν ἐποιοῦσαντες.

Ἀποφέρομαι, voce pass. sed actiua significatione, Aufero, Reporto, Refero. Ἀποφέρομαι (inquit Bud.) significat Refero & reporto gratiā, vel gloriā, vel præmiū, & impetro. Propriè de iis dictū qui honorē aut magistratū gesserunt. vt ἀποφέρεται πολλὴν τιμὴν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, ἢτε ἀποφέρεται κλέος. Herodian. πύπτων πλὴν δόξαν ἀπόστεσθαι. Vsurpatur pro eodē simplex φέρεσθαι, ἢτε ἄρασθαι. Sic & apud Ciceronē, Auferre gratiam. Apud eundē, A Scapulis paucos dies aufert. i. impetrat. Item ad Atticū, Liberalissimum decretū abstulimus. Hæc Bud. Cæterùm iungitur ἀποφέρεσθαι & cum aliis nominibus. vt quū dicunt τὰ πρῶτα ἀποφέρεσθαι, i. Primas auferre. Pro quo dicitur potius Primas tenere, seu obtinere, vel Primū locū obtinere. Exponitur καμβάνειν, quum iunctum est huiusmodi nominib⁹, sed & ἀποκερδαίνειν. vnde ἀποφορά, itidem κέρδος, λῆμμα. C

Ἀποφέρομαι, pass. voce simul & significatione, Auferor: accipiēdo videlicet hoc verbū passiuū iis modis quibus diximus accipi Auferre pro ἀποφέρειν. Et vt dicitur ἀπήνεγκα γραφὴν, sic ἀπηνέχθη γραφή. Vide suprà in ἀποφέρω γραφήν. ‖ Cæterùm ἀποφέρεσθαι inuenitur etiā expositū ἀποδιώκομαι, & μακραὶ φέρομαι, ἀποκρούομαι. vnde ἀπενωνίμεθα, pro ἀποκεκρούσμεθα. ‖ Præterea dicitur ἀποφέρεσθαι pro Expirare, Exhalare, Emanare. Plut. Symp. 5, πολὺ δὲ μᾶλλον εἰκὸς ὅθεν ἀποφέρεσθαι τῶν ζώων τὰ τοιαῦτα, δεῖ πλὴν θερμότητα καὶ πλὴν κίνησιν, id est Effluere, Emanare, Expirare, teste Budæo. Hinc Ἀποφορά, Expiratio, Exhalatio, vt paulo pòst ostendetur. D

Ἀποφορά, ᾶς, ἡ, Ablatio. Philosophi πρόσθεσιν & ἀποφορὰν inter se opponūt: ac sic vtitur non semel Sextus Empiricus. Vsus est autem ante illum Aristoteles τῶν μετὰ τὰ φυσικά lib. 8, nomine hoc ἀποφορὰ pro ablatione. ‖ Est etiam ἀποκομιδὴ, teste Polluce. E

Ἀποφορά, Lucrum, Emolumentum: ab ἀποφέρω significante Aufero, Refero, Reporto. item Lucror. qua in significatione capitur & passiua vox ἀποφέρομαι, vt paulo antè dictum est.

Ἀποφορά, Pensio, Pensitatio. quæ differt ab ea quæ εἰσφορὰ vocatur, quòd ἀποφορὰ fit seruorū. Andoc. ἔφη δεῖ αἰδραποδόν οἱ ὅθεν Λαυρείῳ δεῖν ἢ κομίσασθαι ἀποφορὰν, Et sibi eundum esse vt ab eo pensionem acciperet, qualis scilicet à colonis ascriptitiis pendebatur. Plutarch. de Spartanis loquens, οἱ δ' εἵλωτες αὐτῆς εἰργάζοντο τὴν γῆν, ἀποφορὰν τὴν εἰρημένην τελοῦντες, pensionem certam pensitantes. Hæc Budæus. ἀποφορὰ (inquit Pollux) οὐχὶ ἀποκομιδὴ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν φόρων καταβολὴ, καὶ πυθμάτων ἀποβολὴ, καὶ ὀδμαῖς πυθμάτος πρόσβολή. Addit Budæus esse ἀποφορὰν etiam stipendium militare apud Plutarchum in Apophthegm. F

Ἀποφορά, Exhalatio, Expiratio, Effluxio. Plutarchus Sympos. 5, καὶ γὰρ ἡ ὀσμὴ καὶ ἡ φωνὴ καὶ τὸ ῥεῦμα τῆς αἰσθήσεως ἀποφοραί τινες εἰσὶ τῶν ζώων. ‖ Capitur etiam pro suaueolētia & odore grato. Herodianus, ἀωδία τι τῆς τῶν δαφνῶν ἀποφορᾶς, καὶ τῆς τῶν δένδρων ἡδείας σκιᾶς. Sed δυσωδίαν (id est graueolentiam) sæpius significat. Dioscorides, ἡ τε ὀωδία μικτὴν ἔχει τὴν ἀποφορὰν. Idem, ὀρωπάσαν ἔχει τὴν ἀποφορὰν. Hæc ex Budæo. Cæterùm videndum est annon in illo Herodiani loco ἀποφορᾶς significet simpliciter exhalationis. nam si exponatur suaueolentiæ (quod est ὀωδίας) tum ὀωδία τῆς ἀποφορᾶς quid sibi volet? G

C. ΔΙΑφέρω, Differo, id est In diuersas partes fero, Dissipo, Distraho. vt qui discerpunt & dilaniant. Æschyl. Choëphoris, pag. 230 meæ editionis, διαλυτὴς ἀπὸ διαφέρει τὸν ἄπνον παναρκέτας νόσου ῥύεν. vbi schol. διαφέρει exp. διαπαρέσχει. Quā expositionem sequendo, conuenit optimè hoc διαφέρει cum Different, quod legitur apud Horatiū, in Epod. Pòst insepulta mēbra different lupi, Et Esqui- H

linæ alites. Extat alioqui apud eundē Differre remos A
simplicius dictum pro In diuersas partes ferre, Diuer-
sos ferre, Dissicere, Dissipare. Similē autē & apud cæ-
teros vsū habet verbū istud Differo. Dixit enim Virg.
Aquilonē differre nubila. quod Seruius exp. Dissipare:
Dixerat verò & ante illum Lucretius, lib. 2, Scintillásq;
agere, ac latè differre fauillam. Quinetiā metaph. vsur-
patū legimus pass. Differor: apud Plautū, Differor amo-
re: apud Terentiū, Differor doloribus: apud Propertiū,
Differor inuidia. Sed διαφέρειν est etiā διαπέμπειν, In di
uersas partes ferre & importare: vt exp. Bud. afferens ex B
Arist. talē pass. vocis vsum, vbi dicit de electro, καὶ συμλε-
γόμενον ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων, διαφέρεται εἰς τοὺς Ἕλλινας. Sic
διαφέρειν τὰς ἀγγελίας est In diuersas partes ferre, & qua-
si dissipare: (vt dicitur dissipatus rumor) quod tamen
exp. in v.l. Perferre nuntios. Sciendū est porro in prosa
vsitatū potius esse διαφορεῖν pro Dissipare, seu Distrahe-
re. Cæterùm idem B. (aliis tamē signif. interiectis) in-
terpr. etiā In diuersum ferre, & Variè agitare. Itē, Ani-
mo versare aliquid, agitaréq; cogitādo: harū signif. ex
empla proferēs ex Plut. Sed & quū dicitur ab Herodo-
to διαφέρειν τὸν πόλεμον, itē διαφέρειν τὸν ἀγῶνα, possumus G
forsitā & hîc vti verbo Agitare. quū itidē cū accus. Bel-
lū & Æuū reperiatur iunctū hoc verbū. (Ex Eurip. autē
affertur διοίσῃ ἅπαις sine illo accus. ἀγῶνα, sed quē subau
diri credibile sit) Apud eūdē alioqui διαφέρειν redditur
potius Distrahere aut Vexare, quàm Agitare, in Præc.
de san. tuenda, τὰς ψυχὰς διαφέρειν μετὰ δείπνον μήτε πρόγμασι
μήτε φροντίσι. At verò cū illa signif. ferēdi in diuer
sas partes affinitatē habet ea qua vsurpatur pro Disponere (quā interpr. habes apud Xen. in Lex. Cic. pag. 45) D
Qui enim aliqua suis locis disponit, ea in diuersas fert
partes, alia videlicet in alias. At quum διαφέρω ponitur
pro Traiicio trāsitiuè posito (vt apud Appian. Ἐβούλον
ἐν ναύκληρος ἐς τὴν ναῦν ὑποδεξάμενος, ὡς διοίσων ἐς Σικελίαν
ἅτινα χρήματα) tūc non ferēdi in diuersas partes sed poti⁹
trāsferēdi sign. habet. At B. διήνεγκεν interpr. etiā Pertu-
lit & Exportauit, in isto eiusdē Appiani loco, Ἀνὴρ δὲ ἡ
γυνὴ φρόνημα δεῖμα κατέλυσε, καὶ ἐπέθηκε τοῖς μιαιφόνοις, καὶ
διεμέτρησεν ἀπὸ τῆς οἰκίας ὅσον τὴν θάλασσαν. ¶ Habet autem
Διαφέρειν & aliū verbi Perferre vsum. nam διαφέρειν τὴν E
πολιορκίαν idem apud Pausaniam interpr. Perferre. In
vulgatis. lex. affertur ex Luciano pro Perferre itidem,
sed dictum de grauida muliere. Quibus subiunguntur
hæc Xen. σιῶ πολλὰ πόνῳ διενεγκάσα καὶ πεισθεῖσα τεκέσθαι.
¶ Διαφέρω, Differo, Discrepo. Luc. κατ' οὐδὲν ἀλλήλων διαφέρο-
ντες. Plato in Apol. οὔτοι γυναικῶν οὐδὲν διαφέροισι. Xen.
ἐσκόπει τί διαφέρει μανίας ἀμαθία. Ad quam significatio-
nem pertinet διαφέρει, quod pro Variū est & diuersum,
Budæus affert ex Theophrasto. Apud quem αἱ χῶραι
διαφέροισι, vertit etiam Refert regionum qualitas. Sed F
& pro simplici Ferre, in vulg. lexicis. nam ibi habetur,
ὅπισθόμβροί τε ὑπ χαλεπῶς τὸ πλῆθος δοίσαι τὰ πεφαγμένα,
multitudinem indignè laturam. Et ex Sophocle, ῥᾷστα
δ' τὸ σὸν δοίσας, pro Facillimè feres. Quinetiam διαφέρειν
ψῆφον, vt & φέρειν ψῆφον, pro Ferre suffragium, ex Euri-
pide. (ex Isocrate quoque & Plut. apud Budæum, pagi-
na 169) Quinetiam σκῆπτρα διαφέρειν pro Sceptra ferre,
ex eodem poeta, σκῆπτρα σοι διαφέρειν καὶ γραπτὰ τεῖν σε
δεῖ. ¶ Διαφέρειν, sicut & συμφέρειν, Conferre, Prodesse.
Herodian. lib. 2, τῶν μὴ δημωφελοῦς καὶ κοινῇ διαφέροντος ὀλί- G
γῳ τῶν καθ' ἕνα φροντίς. id est, Quæ enim publicè prosunt
parum cuiq; curæ sunt, vt vertit Polit. (Possumus au-
tem fortasse vti etiam verbo Interesse, in ea quidem
eius significatione qua dicitur, Mea interest, seu tua, &
Eius interest) Bud. p. 408 ex Iustino Martyre affert pro
Conducere, Conducibile esse & commodum.

Διαφέρω, Antecello, Præsto, Excello. (Possit autem
videri hæc significatio ab ea manasse qua ponitur pro
Differo. nam qui alium antecellitre aliqua, illa ipsa diff-
fert ab eo) Xenoph. Pæd. 1, circa princip. ποσοῦτον διήνεγκε H
τῶν ἄλλων βασιλέων. Et cum πολὺ apud Isocr. in Helen. en-
comio, εἰς ἰῶν τῶν τυχόντων, ἀλλὰ μὴ τῶν πολὺ διενεγκόντων.
Idem aliquanto antè, nimirum circa principium ora-
tionis, διαφέρειν & προέχειν pro eodem vsurpat: scribens,
καὶ μικρὸν προέχειν ὀν τοῖς μεγάλοις, ἢ πολὺ διαφέρειν ὀν τοῖς μι-
κροῖς. Nec multo pòst huic διαφέρειν adiunxit χρείττοις εἶ-

ναι, scribēs, ἀλλ' ὀν οἷς ἅπαντες εἰσὶν αὐταρχικοί, προσήκει δια-
φέρειν καὶ χρείττοις εἶ) τῶν ἰδιωτῶν. Apud Platonem, red-
ditum itidem Præsto, videbis in meo Ciceron. lexico,
pagina 6. Sæpe autem genitiuo & datiuo rei iungitur,
vt apud Platonem in Apol. διαφέρειν τινὶ τῶν πολλῶν αν-
θρώπων, Re quapiam præstare vulgo hominum, Re qua-
piam antecellere vulgus. (Nisi fortè reddi quis posse
existimet Differre à vulgo. Nam certè & in aliis locis
obseruaui vtrāque hoc verbum interpretationem ad-
mittere) Isocr. De pace, ποσοῦτον αὐτοῖς διήνεγκεν τῶν ἄλλων
ἀνθρώπων (vbi obserua in malam quoque partem dici) Idē
in illo Helenes encomio, ἢ καὶ τῷ ἤθει καὶ τῷ κάλλει καὶ
τῇ δόξῃ πολὺ διήνεγκε. Antea autem habuimus ex eodē,
διαφέρειν ἕν τινι. quæ constructio & apud Demosthen. ex-
tat. Sed inuenitur præterea διαφέρειν ὅτί τινι, nec non
εἴς τι. vt apud eundem Isocratē in illa ipsa oratione, τῶν
διαφερόντων ἐπ' ἀρετῇ. Apud Plat. autem in Apol. διαφέ-
ροντες Ἀθηναίων εἰς ἀρετήν. Quinetiam διαφέροντες πρὸς ἀ-
ρετήν, ex eiusdem epist. cum genitiuo ἀνθρώπων itidem.
Cui simile est ex iisdem, πρὸς τὸ διαλεχθῆναι, τῇ φύσει καὶ
τῇ μεθόδῳ τῶν λόγων πάμπολυ διαφέρεις ἀνθρ. vbi obserua
datiui simul vsum. Quinetiam cum accus. sine præ-
positione interdum, vt Æschines in Ctesiph. ἑπέρων πολὺ
ὄψιν διαφέρων. Sic Luc. διαφέρω πάντων τὰ πολεμικά. Quib⁹
tamen in locis κῦ potius subauditur. Sed nonnun-
quam διαφέρειν sine genitiuo personæ dicitur qui excel
lit aliqua in re, siue qui egregius est: sicut videlicet Præ
stās sine adiectione genitiui ponitur. Plato, διαφέρων ὀν
τῷ πολέμῳ (apud Lucianum autem διαφέρειν πάντων τὰ
πολεμικά) Et cum πρὸς, apud Isocr. διαφέρειν πρὸς τοὺς κιν-
δύνους, Præstantem esse ad subeūda pericula, Egregium
esse in subeundis periculis. Interdū cum accus. vt διαφ-
έρων πολὺ ψυχήν, quod exp. Animi fortitudine præstans.
Sic διαφέρων τὴν φύσιν, Plat.

Διαφέρει, Interest. ea sign. qua dicitur Mea interest vel
tua, & Eius interest. (Obseruandū est autē & alterū hu-
ius Latini verbi vsum habere Græcū διαφέρειν quū pro
Differre ponitur. Nam οὐδὲν τοῦτο διαφέρει ἐκείνου, id est,
Nihil differt hoc ab illo, reddere possis etiam, Nihil in-
terest inter hoc & illud. Atque adeo Cicero alicubi post
Interesse addidit Differre, vt De fin. lib. 3, Nisi statuerit
nihil esse quod interfit aut differat aliud ab alio præter
honesta & turpia. Ideo autē vtrunque vsum verbi hu-
ius Interesse spectādū propono, vt simul similis vel po-
tius eadem mutatio significationis in vtraque lingua
cōsideretur. Considerata enim posteriorem hūc verbi
διαφέρει vsum quodāmodo familiarē nobis reddet. Idē
verò & in aliis faciendum censeo quæ significationis
mutationem à cæterarum linguarū consuetudine ab-
horrentē habent. Sed & hoc addo, istā hac in re Latinæ
linguæ cum Græca conuenientiā, ab iis qui primi Græ-
ca Latinè reddiderūt ortā videri. Quam opinionē mihi
quædāvel ipsius Cicer. interpretationes augēt) Διαφέρει
μοι τοῦτο (inquit Bud.) Hoc interest mea, Hoc ad me per-
tinet. Quod etiā per genitiuū dicitur, διαφέρει μοι τούτου,
vt μέλει μοι τούτου, & προσήκει. Dem. ὦ ἐκείνοις σωτηρία μά-
λιστα διέφερεν. Ex Plat. οὐδὲν αὖ τοι διαφέρει φίλον ἢ ἐχθρὸν γενέ-
σθαι, Amicúsne an inimic⁹ tibi sit, nihil tua interest. Ex
eodē, in 1 De rep. τί σοι τοῦτο διαφέρει; quid hoc tua inter-
est? Rursum cū infin. ex eodē in Epist. σοὶ δ' οὐδὲν διαφέρει
καὶ λαβεῖν καὶ δοῦναι ποσοῦτον. Itē διαφέρειν μέγα, interiecta
particula ὥςπ, in epist. vltima. Apud eundē dicitur διαφ-
έρει πρὸς πολλά. vbi scribit, πολὺ διαφέρει πρὸς ἅπαντα ἃ
λέγεις, αὐτὸν ἀφικέσθαι σε Ἀθήναζε. Thuc. διαφέρει ἰδίᾳ τί αὐτῷ.
Διαφέρει (inquit idē Bud.) Refert. i. Ad rē pertinet. Theo
phrast. διαφέρει δὲ πρὸς τὸ θᾶττον καὶ βραδύτερον παραγίνε-
σθαι τῶν ἀπερμάτων παλαιότης. τὰ μὲν γὰρ ἀπὸ νέων παραγίνε-
ται θᾶττον. Et apud eundē, αἱ χῶραι διαφέροισι, Refert regi-
onum qualitas. Vide Bud. pag. 408 & 409. Cæterùm
οὐδέν μοι διαφέρει alicubi redditur Nihil mea interest, &
Nihil mea refert. vbi malim, Mihi perinde est.

PARTIC. Διαφέρων, ὀντος, ὁ, Differens, Discrepans.
Sed τὸ διαφέρον interdū dicitur pro eo quod vulgò voca
tur Vn different: Latinè autē potius Dissidiū, vel Contro
uersia. Sic in plur. τὰ διαφέροντα, cōtrouersiæ. apud Thu
cyd. præsertim. Legitur alioqui & τὸ διάφορον, itē διαφο-
ρά, ea signif. de quib⁹ post Διαφέρομαι dicendū erit. Re-

tinet alioqui διαφέρων significationes cæteras respondē- A
tes iis quas habet verbū διαφέρω. Aduerb. AVTEM
Διαφερόντως eā potius sequitur signif. verbi διαφέρω, qua
ponitur pro Præsto, Excello. Redditur tamē non solùm
Excellenter, seu Egregiè, sed aliis etiā modis, pro re de
qua agitur. vt διαφερόντως σέβω, Summè colo, Sūma reli
gione colo. διαφερόντως ἔστρξε, vnicè amauit, in v.l. Vbi
etiā διαφερόντως ἐρᾷ, ardētissimè amat. Bud. vertit, Ma
gis, Maximè, Vehementer: afferens ex Æsch. ἅτ' ἤδη
διαφερόντως ἀξιόν ὄζιν ἀκοῦσαι. Itē, ὀν αἰτίαις δ' ἦσαν οἱ πρέ-
σβεις, πολὺ δὲ διαφερόντως Φιλοκράτης καὶ Δημοσθένης. In v.l. B
cum genit. (qui alioqui subaudiendus videri potest) vt
διαφερόντως τῶν ἄλλων, Magis quàm cæteri, Præ cæteris.
Sic διαφερόντως τῶν πολλῶν ex Plat. epist. (Ex eodē, μηδὲν
διαφερόντως τῶν δούλων, Nō aliter atque serui. secundum
quā interpr. sequetur eam signif. verbi Διαφέρω qua po-
nitur pro Differo, Discrepo) Et sequente ἤ, in iisdē, διαφ-
ερόντως ἢ, Magis quám. Itē sequēte aduerb. μᾶλλον, ex eo-
dem Plat. φίλον αὐτὸν ἡγοῦμαι διαφερόντως μᾶλλον ἢ ἐκεῖνον,
multo magis quàm illū. Ex eodem affertur oppositum
τῷ ἧττον, vbi scribit, μηδὲν διαφερόντως μηδ' ἧττον. C
PASS. Διαφέρομαι, Differor, Iactor. Differor, inquā,
sequendo eam signif. qua dicitur à Plauto Differri cu-
pidine, & à Terentio Differri doloribus: itē alia de qui-
bus antea dictū est in Διαφέρω. B. Διαφέρομαι interpreta-
tur Iactor, Huc & illuc temere feror, subiungēs ex Act.
Apost. c. 27, διαφερομένων ἡμῶν ὀν τῷ Ἀδρίᾳ κῦ μέσον τῆς νυ-
κτός. Addit, διαφέρεσθαι esse etiā Dilabi, In diuersa digredi
abire. ex Plut. in Cæsare, καὶ πόλεις αὐτοῖς μόνας φυγῇ διαφέ-
ρεσθαι. In v.l. ex eodē Plut. in Cam. διαφέρεται δεῦρο κά-
κεῖ τὸ φορεῖον, Lectica huc & illuc iactatur. Ex eiusdem lib. D
De exilio, διαφέρονται ὡς ὅτι ἀρεδίας, τῆς ἐλπίδος, Spe, ceu ra
te quadā, iactantur. Ibidē, διαφερόμενοι ὀν τῇ χώρᾳ ἀπο-
εκάδες, Per regionē diffusi. Et διαφερομένη ἀπο εκάδι ποίησις,
poesis sparsim diuulgata. Itē διαφέρεται ὁ λόγος, ex Plut.
in Galba, Diuulgatur sermo. At verò διαφέρομαι neu
traliter positum, Dissideo, Dissentio, Discrepo. Itē Cō-
tendo. Plato De rep. lib. 1, ἔστω ἵνα σοὶ μὴ διαφέρωμαι. Et
διαφέρομαι πρὸς τοὺς φίλους, Dissideo à vel cū amicis. Plat.
in Hippia minore, καὶ δὴ καὶ τοῦ ἃ σὺ λέγεις, οὐχ ὁμολογῶ σοι,
ἀλλὰ διαφέρομαι πάνυ σφόδρα, Vehementer à te dissen- E
tio. Et διαφέρεσθαι ἑαυτῷ, Secum discrepare, Non consen-
tanea dicere, sed sese collidentia. Antiphon de testib⁹
dissentientia testificātibus, τῶν διαφερομένων σφίσιν αὐτοῖς.
(ex Flacco, ad verbum, Secū dissidentibus) Plut. autem
διενεχθεὶς τῷ λογισμῷ, de homine dixit incerto propositi
& in diuersa impetū animi capiente, vt addit Bud. At
pro Contendo, Æmulus sum, affert ex Athenæo, scri-
bente de Plat. & Xenoph. καὶ ἴσως καὶ περὶ τῶν διενέφ-
ροντο. Subiungit verò & διαφερόμενον oppositū τῷ διαφερο-
μένῳ, ex Aristot. De mundo. Addit poni & pro Ambi- F
go, Litigo. vnde διαφοραὶ dictā esse litē & contentionē.
Item διαφέρομαι pro διαφέρω, Differo. vt διαφέρεται νοῦ ἢ
δόξα, v.l. ex Plat.

Διάφορος, ᾱ, ὁ & ἡ, Differēs, Diuersus. Plato De rep. l. 2, ὁ δὲν
αὖ διάφορον τῷ ἑτέρου ποιεῖ. Arist. De mundo, ὁ δὴ διάφορον καὶ
ἑτεροίας οὔσης. ¶ Διάφορος, Præstans, Excellens. apud Pla
tonem, vnde Gaza in Lælio Cic. dixit, οὐδὲὶς διαφορώτερος
τὴν ὁσίοτητα, pro Nemo pietate præstantior. Affertur ve
rò ex eodē Plat. διάφορος πρὸς σωτηρίαν pro Cōmodissim⁹
ad salutē. Item διάφορα ἑτέρων πρὸς ἀρετῇ, pro Magis cō- G
ferentia ad virtutem. Item διάφορον πρᾶγμα pro πῆμον,
inquit Suid. quem vide. ¶ Διάφορος, Dissidens, Disse-
tiens. Exempla Bud. affert. pag. 410, quibus addi potest
ex Xenoph. Hellen. ς & 6, διάφοροι ὄντες ἀλλήλοις. Item
διάφορον πρᾶγμα, Res de qua dissident aliqui seu disse-
tiunt, Res controuersa. Pausan. vsurpauit de eo quod
inter scribentes non conuenit. Apud Thuc. non raro
διάφορον substantiuè pro Dissidium, Controuersia: & τὰ
διάφορα, Controuersiæ. Sed interdum τὸ διάφορον redde- H
tur etiam Simultas, Odium. Διάφορα exponitur itidē
Simultates, item Factiones, in v.l. ¶ Ibidem ex Arist.
Œcon. τῶν γὰρ αὐτῷ τὸ διάφορον εἶ) ἔφη, Tanti enim sua in-
teresse dicebat. ¶ Item διάφορον pro αἰάλωμα, Impensa,
seu Expensa. Hesych. & Suid. ex quibus hic Thucydidi
vsum istum tribuit. Inuenio autem & apud Dionys. Ha

lic. ἀρχ. Ῥωμ. p. 319 editionis patris mei, ἀλλ' ὑποτιμῶντες
ὠνεῖσθαι πλοῦ διάφορον μικρά. Affertur verò & τῶν διαφό-
ρων πρᾶξις pro exactione vectigalium, ex Machab. 2.
Et BICOMP. Ἀδιάφορος, Indifferens, Non differens,
Non dissimilis. Vnde Ἀδιαφορεῖν, Non differre, Dissimi
lem non esse. In vulg. lex. ex Aristot. Rhet. 1, καὶ οἷς ἀ-
διάφορα καὶ ὅμοια πολλὰ πρεσυπῆρχε τῷ ἀδικοῦντι, ἀδιάφο-
ρόν ἐστι, pro Non interest. Et quod Zeno aliique po-
stea philosophi vocarunt ἀδιάφορον, Cic. interpr. Indiffe
rens, vt videbis in meo Lex. Cic. Quæ verò in medio
sunt (inquit Gell. lib. 2, cap. 7) & à Græcis tum ἀδιάφορα
tum μέσα appellantur, &c. Et paulo pòst, Quoniam &
hæc & his similia, per sese ipsa neque inhonesta sunt, ne
que turpia. Budæus ἀδιάφορα dicta tradit Quæ non re-
ferunt, Quæ nihil momenti habent. quasi οὐκ αὐήκοντα,
καὶ μὴ προσήκοντα. Vide pag. 409. Vbi etiam ἀδιάφοροι
homines, Negligentes & discrimen rerum non atten-
dentes. Sueton. de Cæsare, Nam circa victum Oppius
indifferentem fuisse docet. HINC Ἀδιαφορία,
q.d. Indifferentia. id est Qualitas ea rerum per quam in
differentes habentur. Zenoni (inquit Cic. in Lucul-
lo) summum bonum est, in his rebus neutram in par-
tem moueri: quæ ἀδιαφορία ab ipso dicitur. Quomodo
autem ipse vtatur hac voce in epist. ad Atticum, docet
Budæus, pag. 409. Et VERB. Ἀδιαφορέω, ῶ, Rem ali-
quam pro indifferente habeo, vel Indifferens sum ali-
qua in re (vtendo hac voce vt vsus est Sueton. in locō
quem modò protuli) Gell. lib. 16, cap. 19, Significat au-
tem Sūsque déque ferre, æquo animo esse, & quod acci
dit, non magni pendere, atque interdum negligere &
contemnere. & propemodum id valet quod dicitur ἀ-
διαφορεῖν. Budæus pag. 409 ex Chrysost. affert, εἰ δέ τις ἀ-
διαφορεῖν, pro Quòd ficui non curæ est hoc quod dici-
mus. Hinc & verbum TRICOMP. Ἐνα διαφορᾷ: nam
hui⁹ partic. ἐνα διαφορῶν ex Basilio ibi affertur, μηδὲ ἐνα δι-
αφορῶν τοῖς ἀλλοτρίοις ἀλγήμασι. quod nihil aliud est quàm
ἀδιαφορῶν ὀν τοῖς &c.

Διαφορά, ᾶς, ἡ, Differentia, Discrimen. Et in plur. διαφοραὶ
ἔχει πολλαί, Multas habet differētias, Multiplici differen-
tia euariat. in v.l. ¶ Διαφορά, Dissidium, Dissensio,
Controuersia, Contentio. Thucyd. lib. 1, ἄλλως τε καὶ εἰ E
δόξομεν ἀρξαι μᾶλλον τῆς διαφορᾶς. Et διαφορὰ πινός, vel τινί,
πρός τινα. Herodian. lib. 8, καὶ ἡ ὀν Ῥώμῃ φρατρωτῶν πρὸς τὸν
δῆμον διαφορά. Plut. Camillo, διαφορᾶς πρὸς αὐτοὺς γενομέ-
νης. Plato, πρόφασιν αὐτῶν τῆς πρὸς ἐμὲ διαφορᾶς ποιούμε-
νος. Et εἰς διαφορὰν ἱέναι, vide in Γέναι. Extat porro &
plur. διαφοραὶ apud Thucyd. non semel. Pro differen-
tia autem à Platone dicitur ETIAM Διαφορότης.

Διαφόρως, Differenter, Cum aliqua differentia. Item Diu-
ersè, Variè, Multifariam. In v.l. οὐ διαφόρως, (quod esse
puto ex Thuc.) pro Tenore eodem.

Item VERB. Διαφορέω, ῶ, (vt à φέρω fit φορέω) Differo (id
est In diuersas partes fero) Dissicio, Distraho, Dissipo.
Plato epist. 7, τύχη δέ τις ὧν τα διεφόρησε. τὸ μὴ τοῦ οἴνου τοὺς
πίνοντας, Dissipari vel potius Dissolui. At διαφορεῖν χρήμα
τα rectè interpr. Diripere. (Suid. tamen, χρήματα ἄπιστον
πλῆθος διεφορήθη, exp. ἐξιωνέχθη, & ἐξεκομίσθη. & διεφόρησαν
τοὺς κατασκευάς, μετεκόμισαν) B. apud Dem. διεφορήσαν τὰ ἔν-
δοθεν vertit Diripere quæ intus erant & exportare. Idem
in Comm. Διαφοροῦμαι, inquit, etiā significat Cōpilor & C
Spolior. Dem. πρὸς τῆς τῶν Θρᾳκῶν. Διαφορουμένης αὐτῆς τῆς χώ-
ρας ὑπὸ τῶν λῃστῶν, καὶ κυκλεισμένων τῶν ἐμπορείων. Idē alibi,
ἐπειδὴ ἀπώλετο ἐκεῖνος καὶ τῶν ὄντων ἐξέστη, οὐχ ἥκιστα ὑπὸ τύ-
που καὶ τῶν πιεύσαντων διεφορήθη. Sic Plut. διεφορήθη καὶ ἠφανί-
σθη τὰ χρήματα dixit Diripi & in præda exportari. Hæc il
le. In v.l. διεφορωῦντο οἰμῶς τὰς ἐπαρχίας, ex Plut. in Galba
pro Vexantes crudeliter prouincias. Sed rectius forta-
sse & hîc Diripiētes. Ibidē ex Plat. Timæo, διεφορεῖ ὀν
τῆς αὐτοῦ πάξεως, Dimouet è suo loco. Ex eiusdē Leg. διεφο
ρεῖν τῆς ψυχῆς τὸν νόμον. At de equis dictū apud Suid.
διεφορήσαι αὐτόν, Excussisse ipsum, Deiecisse. ¶ Διαφορᾶ alio-
qui est sæpius Discutio quàm Excutio, & præsertim
apud medicos. Bud. vertit Discutio, Digero, afferens
ex Gal. διεφορῆσαι τὸ πῦον. Et διεφορεῖ τὰ περιτόματα, ex Al.
Aphrod. (Affertur autē ex Gal. διεφορεῖν copulatū etiā cū

κενοῦ: vbi scribit, κενοῖ δὲ καὶ διαφορεῖ τὸ θερμὸν ἔλαιον) Et A
Διαφορούμαι, Immodico sudore exhaurior & resoluor.
Gal. καὶ μάλιστα ἐὰν μὴ διαφορηθῶσιν ὑπὸ τοῦ ξηροῦ θόλου, & præsertim si in Laconico sicco nō distabuerint immodica sudatione. Item, καὶ μάλιστα ἐὰν ἀέρι σφόδρα θερμῷ καὶ πυκνῷ θόλῳ διαφορηθῶσι πλὴν ὑγροτητα διὰ τοῦ ἱδρώτων, διὶ ὧν δεῖς ἀποπλυνῶνται, & maximè si aere vehementer calido & vaporario sicco sudoribus immodicis exhausti sint. Affertur & ex Dioscor. διαφορούμενοι pro Qui multo sudore diffluunt. Διαφορήσει Suid.exp.etiam διάφορος γενήσεται. in qua expositione dubium esse potest vtrā det B
voci διάφορος significationem: sed ego crediderim accipi potius pro eo qui dissidet. HINC Διάφορμα, ατος, τὸ, Ludricum, in v.l. quia Suidas exp. παίγνιον. Sonat alioqui διάφορμα, Quod dissipatur, seu discutitur. SICVT Διάφορησις, Dissipatio, item Actio illa discutiendi & digerendi. Et Dissolutio. Ex Gal. affertur & pro resolutione. Et ADIECT. Διαφορητικός, Discutiēdi vim habens, Discussorius. vt διαφορητικὴ δύναμις Discussoria vis, ex Plin. Et διαφορητικὰ φάρμακα, item διαφορητικὰ μαλάγματα. Διαφόρησις (inquit Gorr.) Digestio, Euaporatio, Discussio. Est humorum qui in parte aliqua continentur per meatus insensibiles eductio. Hanc facultatem quæ possident medicamenta διαφορητικά (hoc est, discussoria: & per halitū digerentia) appellantur. Ea proxima sunt attrahentibus. siquidem vicinæ sibi virtutes sunt, eorum quæ in alto latēt attractrix, & attractorum digestrix. Nam quæ trahunt, etiam nonnihil omnino discutiunt: & quæ discutiunt, pariter trahunt. Omnia in vniuersum deficcant, idque duplici ratione, aut humores exhibētia cum poris quibusdam insunt, aut totam D
partem alterantia. Item COMP. 2, Εὐδιάφορητος ET Διεὐδιάφορητος. Est autem εὐδιάφορητος, Cui facilè succi perspirabili cute digeruntur. Cui contr. δυσδιάφορητος. Budæus postquam ex Galeno attulit locum illum in quo dicit διαφορηθῶσι πλὴν ὑγροτητα &c. subiungit, Inde εὐδιάφορητοι dicuntur οἱ ῥᾳδίως διαπτειόμενοι, id est, Quibus facilè succi perspirabili cute digeruntur. Quibus contrarii sunt δυσδιάφορητοι. Gal. εὐδιάφορητοι δ' εἰσὶν οἱ ὑγροὶ τὴν φύσιν, καὶ μᾶλλον, ἅμα θερμότητι, καὶ ἀραιοὶ πλὴν ὀλίγη. Vide plura ibidem.
E
c.2. Συνδιαφέρω, Cum alio perfero, aut tolero, seu sustineo, Adiuuo in tolerando. Συνδιαφέρειν (inquit Budæus.) Cum alio tolerare. vt συμπίοιρειν, & συνάχθεσθαι. Synes. ἀλθεῖς ἐξεδράμομεν, ἐφ' ᾧ τοσόνδε διζῆσαι καὶ συνδιενέγκαι πλὴν συμφορεῶν. Sed affertur ex Herodoto & συνδιαφέρω τὸν πόλεμον.
C. Εἰσφέρω, Infero, Fero intrò, Importo, Inucho. Paul. ad Timoth. epist. 1, cap. 6, οὐδὲν γὰρ εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον, δῆλον ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι δυνάμεθα, Nihil enim intulimus in mūdum, nimirum nec efferre quicquam possumus. Vel, Nihil importauimus in mundum. Nonnunquam verò Ingero: vnde ἡ εἰσφορμὴν ἔφη apud Aristotelem ἀδυνατεῖ δὲ πότερον ἡ θερμότης διὰ τὸ πλῆθος καὶ ὑπερβολὴν τῆς εἰσφορμῆς ἔφη. (Dicitur etiam aliquis εἰσφέρεσθαι τροφήν, vt docebo quum agam de hac passiua voce) At verò Εἰσφέρειν χρήματα, q.d. Inferre pecunias: vt Plinius in Panegyr. Græcorum more dixit Inferre tributum. Plut. in Publ. εἴ τι χρήματα εἰς τὸν πόλεμον εἰσενεγκεῖν ἀπὸ τῆς οὐσίας τοῖς πολίταις. vbi redditur Conferre pecunias. Simile est autem εἰσενηνοχέναι πλὴν οὐσίαν πᾶσαν, ex Aristot. vbi redditur, Cunctas facultates soluendis G
tributis consumpsisse. Sciendum est autem εἰσφέρειν sine adiectione etiam poni pro Inferre tributum (vt loqui Plinium dictum est) id est Pendere tributum. Plutarchus, ὥστε μηκέτι τὸν δῆμον εἰσενεγκεῖν, ita vt populus tributum pendere desierit, vt Budæus vertit. Possunt autem huic exemplo alia pleraque adiici: & quidem ex Demosthene etiam, ita scribente in Midiā, εἰσφέρων οὐκ ἀπὸ ὑπαρχούσης οὐσίας, (ὑπὸ γὰρ τῆς ὅπου ἔφυν ἀπεστερήμεθα) ἀλλ' ἀπὸ τῆς δόξης ὧν ὁ πατήρ μοι καταλιπὼν, καὶ ὧν δίκαιον ἦν δοκιμασθέντα κομίσασθαι, Tributa pendens non pro modo facultatum quas habebā, vt qui eis fraudatus essem à tutoribus: sed pro eo quantum erat patrimonium quod homines opinabantur à patre mihi relictum. Ex H

eodem Demosthene Pro corona, χορηγεῖν, τριηραρχεῖν, εἰσφέρειν, μισθεμαῖς φιλοτιμίαις μὴ τὴν ἰδίας μὴ τὴν δημοσίας ἀπολείπεσθαι. qui locus ab ipso Budæo affertur paulo post illum Plutarchi, agente de verbali εἰσφορά. Qui etiam vertit, In publicum pro modo census conferre. Rursum Plut. in lib. De exilio, καὶ τὸ τείδα μὴ πελασθῆναι, μὴ ὀνοχλεῖσαι, μὴ φεσπάτουσαν, Εἰσεῖ εἴκαι, φρεσβεῖν εἰς Ῥώμιν. vbi animaduertendus est idem vsus vocis mediæ. Cæterùm pro illo Inferre tributum, quod planè ad verbum respondet τὴν εἰσφέρειν, dicunt potius Latini Conferre tributum. Atque adeo quemadmodum εἰσφέρειν sine adiectione vsurpari docui, sic & Conferre interdū poni sine accusatiuo sciendum est, & dici Conferre pro Conferre tributum, vel potius generaliter Conferre pecuniam. Liuius, Patres bene cœptam rem perseuerantes tueri: conferre ipsi primi. Et quia nondum argentum signatum erat, æs graue plaustris quidam ad ærarium conuehentes, speciosam etiam collationem faciebant. Sic certè εἰσφέρειν non semper est Conferre tributum, sed interdum generalius Conferre pecunias, aut pecuniam. Εἰσφέρειν, inquit Budæus, dicitur & de priuata benignitate, & de annuis aut menstruis priuatis hominibus collatis. Demosth. Pro cor. τὴν πώποτε τῆς Ἀθηναίων εἰσήνεγκας; ἢ τίνα δὲ πεποίηκας; Hæc ille. Iungi autem non rarò cum accusatiuo εἰσφορά, significante itidem collationem, ostendam infrà. Cæterùm vt εἰσφέρω in superioribus illis exemplis commodè reddi potest verbo Confero, sic & cum nonnullis alis accusatiuis: veluti quum dicitur εἰσφέρειν αὐτὸ δίκην. vt ex Chrysost. εἰσφέρω πολὺν τοῦτο αὐτὸ δίκην. Sic certè Latini Conferre studium & Conferre operam dicunt. ‖ Εἰσφέρω interdum & in malam partem, vbi reddi potest itidem verbo Infero, vel Inucho. vt enim affertur ex Plutarchi Camillo, εἰσενεγκὼν τοῖς βαρβάροις ἀτυχίας, sic Lat. dicitur interdum Inferre infortunia, seū calamitates, aut inuehere.

At Εἰσφέρειν νόμον, Legem ferre, seu ad populum ferre, Legem rogare, Cum populo agere: inquit Budæus, afferens ex Athenæo, Ἀριστοφῶν δὲ ὁ ῥήτωρ ὁ νόμον εἰσενεγκὼν ἐπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος. Et ex Demosthene, ἐφ' ἡμῖν ἐπίκειται οἱ νόμοι διαχειροτονίαν, πότερον εἰστιστέος ὁ νόμος καὶ ὁς, ἢ δοκοῦσιν ἀρκεῖν οἱ κείμενοι. Sed & εἰσφέρω τὸν, seu τὰ τὰ. vt apud Aristotelem Polit. 2, ἃ δ' αὐ εἰσφέρουσιν οὗτοι φεὸς τὸν δῆμον, οὐ διακοῦσαι μόνον ἀπεδίδοασι τῷ δήμῳ τὰ δόξαντα τοῖς ἄρχουσιν. vbi animaduerte etiam addi φεὸς τὸν δῆμον. Ex Aesch. εἰσφέρειν δίκαιον, in vulg. lex. Vbi & εἰσενεγκεῖν γνώμιν ἐς τὸν δῆμον, regationem ad populum ferre. Budæus vertit εἰσφέρειν, In medium afferre: scribens. εἰσφέρειν πλὴν γνώμιν ὀν τῇ βουλῇ, In medium afferre sententiam, Palam censere aliquid faciendum, & autorem esse eius sententiæ. Nam γνώμιν ἀποφαίνεσθαι est sententiam dicere quo quo modo. ‖ Εἰσφέρειν, Referre, vt εἰσφέρειν εἰς τοὺς νόμους φύλακας, ex Plat. De leg. v.l. Ibidem, εἰσοίσομεν Σωκράτει, ad Socratem referemus.

Pass. Εἰσφέρομαι, Inferor, Importor. Item Ingeror, vt ἔφη (id est cibus) dicitur εἰσφέρεσθαι, sicut antea docui in Εἰσφέρω. Sed dicitur etiam aliquis εἰσφέρεσθαι ἔφην, sicut & φεσφέρεσθαι. Budæus, postquam attulit εἰσφέρομαι ex Aristot. pro Admitto intrò, subiūgit, Simile est εἰσφέρεσθαι αὐτὸ τὸ φεσφέρεσθαι, Cibū sumere, vel Hauritre quippiam. Subiungitque ex eodē Arist. De gener. anim. libro 4, μάλιστα δὲ διὰ τὴν ὕδατος ἔφυν. τὸ γὰρ πλεῖστον εἰσφέρονται, καὶ ὀν πᾶσιν ὄζει τὸ τοῦ ἔφη καὶ ὀν ξηροῖς. Hæc ille. Sed quum additur accusatiuus ἔφην, aut alius eiusmodi, dicendum non est εἰσφέρεσθαι per se significare Cibum sumere. Herodian. cum plurali ἔφαῖς, lib. 6, ἔφαῖς τε πλείονας εἰσφερόμενοι, vbi Pol. vertit, Largius cibum capientes. Sequitur autem εἰσφέρομαι & cæteras passiuæ vocis significationes. vt enim εἰσφέρειν χρήματα Conferre pecunias, sic εἰσφέρεσθαι χρήματα dicuntur conferri pecuniæ. Item vt νόμον εἰσφέρειν, Ferre legem, seu rogare: ita νόμος εἰσφέρεσθαι, lex ferri, seu rogari. &c. Præterea τὰ εἰσφερόμενα, ea de quibus ad populum aut senatum refertur. Bud. ex Aristotele, Polit. 4, pag. 153. Verùm εἰσφέρομαι actiua interdū significatione capitur pro Affero in

medium, Introduco, vt inquit Bud. afferens ex Dionys. A
Halic. de Lysia, πῶς δὲ κέχρηται χαρακτῆρι λόγων, καὶ τίνας ἀρετὰς εἰσενήνεκται, ἤδη πειράσομαι λέγειν. Significat etiā Intro admitto. cuius signif. exemplum profert ex Aristot. De somno & vigil.
Εἰσφορά, ᾶς, ἡ, Illatio. ab ea significatione τοῦ εἰσφέρω qua ponitur pro Infero. Sed plerunque εἰσφορὰ sequitur eam verbi εἰσφέρω signif. qua ponitur pro Confero. vnde redditur Collatio (quod respondet ad verbum) & Pensio, Pensitatio. Item Tributum. Εἰσφορά, inquit Budæus est Tributum & collatio. Subiungitque ex Lysia in Apol. B
δωροδ. Ὅμως εἰσφορὰ, πλὴν μόνῃ, τρισὶ κόντα μναῖς, πλὴν ὀβολοῦ πεντακισχιλίας δραχμὰς εἰσενήνοχα. Et ex Thuc. εἰσενεγκόντες εἰσφορὰν διακόσια τάλαντα. vbi vertit Pensitantes. Quibus in locis obserua iungi hoc verbale suo verbo, & ita quidem vt illud otiosum censeri possit, quum alioqui eo sublato eadem maneat sententia. Quòd si in interpretatione velit quispiam vtrunque reddere, commodius videtur redditum in accus. per genitiuum, vt in illo Thuc. loco, Collationem ducentorum talentorum. In v.l. ex Plut. Publ. αἰτεῖσης τῆς εἰσφορᾶς ὀρφανοῖς πυρί. Et εἰσ- C
φορὰ τῆς πόλεως, ex Aristot. Pol. 5, Pensio tributorum. Ex Demosth. εἰσφορὰ χρημάτων. Et ἐν τοῖς τῆς εἰσφορᾶν καταβολαῖς, ex Chrysost. In pendendis tributis. Item εἰσφορὰ νόμου, Rogatio legis, Promulgatio legis. Apud Græc. Bibl. interpr. εἰσφορὰ, Oblatio. vt ex cap. 30, τὸ ἥμισυ τῶν δίδραχμον εἰσφορὰ τῷ Κυρίῳ.
c.2. Ἀντεισφέρω, Contrà infero, vel Loco alius infero, seu in locum alius. εἰσφέρειν νόμον est Legem ferre & rogare. αἰντεισφέρειν νόμον est Legi latæ legem contrariam ferre, & (vt Festus inquit) Legem legi obrogare quod etiam D
παρεισφέρειν dicitur, hoc est παράλληλον νόμον φέρειν, quasi Legem cum lege & Rogationem cum rogatione componere. Apud Nazianzenum αἰντεισφέρειν τῷ θελήματι τὸ θέλημα, Voluntati voluntatem opponere, vel Voluntati voluntatem contrariam afferre. Vide Bud.
c.2. Ἐπεισφέρω, q.d. Superinfero. Sed ponitur & pro Infero, Intromitto. Philo De mundo, ἀξιόπιστος τὰ φαινόμενα ἐπεισφέρει τῇ νῷ. quæ Bud. vertit, Sensus, illatio quædam est in mentem, eorum quæ apparent & videntur.
c.2. Παρεισφέρω, vt παρεισφέρω νόμον, quasi παράλληλον φέρω, E
Legem cum lege & rogationem cum rogatione compono, inquit Bud. afferens ex Demosth. ἀλλ' ὁ παλαιὸς, ὃν οὗτος παρέβη, νόμος, οὔπως κελεύει νομοθετεῖν γράφεσθαι μὴ αὖτις τινὰ τῶν ὑπαρχόντων νόμων μὴ καλῶς ἔχειν νῦν πω, παρεισφέρειν δ' ἄλλον ὃν αὖ τοῦτ', λύων ἐκεῖνον. Ἰδε, ἀναγνώσεται ὑμῖν τὸν νόμον, ὃν παρεισφέρομεν, γράψαντες αὐτὰ τὰ δε (Vbi tamen ait posse accipi & pro In mediū ferimus) Exponit etiam παρεισφέρειν, Legem legi contrariam ferre, Legem legi obrogare. vt & αὐτεισφέρειν. Et παρεισειλεγμένος νόμος, seu παρεισενεχθεὶς, idem qui & παρεγγεγραμμένος. F
c.2. Συνεισφέρω, Simul infero. Item Simul confero. Bud. verò ait poni & simpliciter pro εἰσφέρειν, à Gregorio, cum alibi, tum in hoc loco orat. 2 in Iul. τοὺς δὲ χωλοὺς αὐτοῖς, ἅπαντας τοῖς τοῦ τὸ σῶμα πεπελωμένοις κόσμοις, ἐπίμως συνεισφέρειν τῷ ἔργῳ, ἀλλὰ καὶ τοῖς κόλποις τὸν χρυσὸν ἐκφερούσας. Affertur autem in v.l. συνεισφέροντες αὐτῷ τὸν νόμον, vbi videtur esse Simul cum eo ferentes legem. Ibi est & verbale NOM. Συνεισφορὰ, quod redditur Collatio, Collecta. Sed ita exponendo, vacabit præpositio συν.
C. Ἐκφέρω, Effero, Exporto. vt in loco illo quē ex Paulo attuli in verbo Εἰσφέρω: qui aptissimum habet primæ ami G
borum verborum signif. exemplum, ad Timoth epist. 1, cap. 6, οὐδὲν γὰρ εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον, δῆλον ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι δυνάμεθα, Nihil enim intulimus in mūdum, nec efferre profectò quicquam possumus. Vel, Nihil importauimus, & Nihil exportare possumus. (At vetus interpr. ἐξενεγκεῖν vertit Auferre) Ἐκφέρω, Effero, vt apud Cic. Lucullus matrem efferebat, πλὴν μητέρα ἐξέφερε. Et pass. ἐκφέρομαι, Efferor. Antipho, τῇ δὲ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἡ ἐξεφέρετο ὁ παῖς. (Dicunt autem Latini & Efferre funere) Interdum Effero, id est Diuulgo, Enuntio. quod etiam dicitur Effero foras, vel In vulgus effero. Plut. Pericle, ἐκφέρων ὅτι γέλωτα παῖς οἰκοδομεῖ ἄυτῷ. Idem in Themist. φεὸς οὐδένα τοὺς λόγους ἐξήνεγκα. Budæus vertit,

Prodo, Defero, Arcanum enuntio, Foras effero, i. καταγορεύω: subiungens ex Æschine, λόγους εἰς τὰ δικαστήρια γράφοντα, μισθοῦ τοῦτο τοῖς ἐκφέρειν τοῖς αἰσχίστοις. ἔγραψας &c. Et ex Plutarcho, ὅθεν τοῦτο ξένοι θεῖσιν εἰς πλοῦς, peruulgatis, & in vulgus exeuntibus. Item ἐκφέρειν τὰ φεσβεύθου λόμενα, Quæ intus & intra curiā consultata sunt & decreta, promulgare, & de iis populum rogare. vt in o rat. aduersus Androtionem. Nam ἐκφερόμενα dicuntur quæ in vulgus commemorātur. Et ἐκφορὰ Peruulgatio. Inde illud Periandri, λόγων ἀπόρρητον ἐκφορὰν μὴ ποιοῦ. (Ἐκφέρειν autem & simpliciter positum pro Commemorare, Narrare, ex Plut. affert, ταῦτα μόλις ἐνεκεν δεῖγμα τοῦ ξενικοῦ χαλεπῶν) ‖ Ἐκφέρειν, Proferre. vt ἐκφερε γραμματεῖον ex Aristoph. Profer, Deprome. At ἐκφέρειν εἰς φῶς, vel εἰς τὸ φῶς, Proferre in lucem, seu Edere in lucem: aut simpliciter Edere. vt dicitur Edere librū. Plat. in Parm. καί τις τὸ γράμμα ὑπὸ νέου ὄντος ἐμοῦ ἐκλεψε γραφεν, ὥστε ἐμὲ οὐδὲ βουλεύσασθαι ἐξελθεῖν εἴτ' ἐξοίσειν αὐτὸ εἰς τὸ φῶς, εἴτε μή. Et δεῖγμα ἐκφέρειν pro Specimen proferre, Specimē edere. Bud. pag. 405, ex Demosth. Quinetiam pro Edere & parere, ex Plut. in Dem. ὅπερ καὶ κατίας μεγάλας, ὥσπερ δρέπαι, αἱ μεγάλαι φύσεις ἐκφέρουσιν. De fœminis quoque quæ vterum ad exactos menses perferunt, & maturum pariunt, ἐκφέρειν ab Aristotele dici ostendit. Dicitur porro & ipsa terra ἐκφέρειν τοὺς καρποὺς apud Chrys. Edere fructus. ‖ Ἐκφέρειν pro Referre: ea significatione qua dicitur Referre ad senatum, vel consilium: vt αἰαφέρειν. Plut. καὶ τοῦτο φεὸς τὴν σύγκλητον ὁ Καῖσαρ ἐξήνεγκε. ‖ Ἐκφέρειν τὸν πόλεμον, Inferre bellum, Bud. ex Luc. & Polybio. ‖ Ἐκφέρειν de equo dictum, pro Auferre contumaciter sessorem, affert idem ex Xenoph. Et ex Homero itidem pro Rapere aurigam præ impetu, in curuli certamine. Quinetiam neutraliter pro Erumpere, E carceribus cursorum exire, & cursum auspicari. Exempla autem apud eum vide. ‖ Ἐκφέρειν idem interpr. & Pendere. apud Pol. cum accus. τέλη τὰ & χρήματα.

PASS. Ἐκφέρομαι, actiua signif. pro ἐκφέρω, Effero. ea signif. qua dicitur Efferre aliquid ex vno loco in alium. Xenoph. ὥσπερ οἱ τοῦτοις ὁμογνώμονες ἐξεφέροντο τὰ ὅπλα εἰς ἀγοραί. Item Fero, Aufero. id est Reporto, Mereor. Demosth. τῶν δοκεῖν δυλέγχειν δόξαν ἐκφέρονται. Ex eodem in malam partem, ἐκφέρεσθαι πλὴν ἀπέχθειαν, odium reportare. At signif. passiua, Efferor, vel Efferor funere, vt in loco Antiph. quē attuli in Ἐκφέρω. Item pro Efferor in aliis signif. quæ respondent iis quas habet actiuum Effero. Et ἐκφερόμενα, Quæ in vulgus efferuntur, seu in vulgus commemorantur. Interdum verò ἐκφέρομαι, Auferor, Rapior, Transuersus agor. vt qui fluctibus & vndis æstuque auferuntur. vt Plut. vsus est. Aristot. autem dixit, ἐκφερόμενος ὑπ' αὐτοῦ τοῦ φεύματος, qui à re ipsa transuersus agitur. Bud. Item ἐκφέρομαι ὀργῇ pro Ira feror, seu abripior, aut transuersus agor. In v.l. & ἐκφέρομαι φεὸς ὀργὴν ex Sophocle pro Irascor. Et ἐκφερόμενοι μετ' ὀργῆς εἰς πλὴν μάχην, Excādescentes feruntur in pugnam. Ibidem ex Plut. Fabio, ἐξενεχθεὶς ὑπὸ φθόνου, Inuidia impulsus.

Ἐκφορά, ᾶς, ἡ, Elatio, Exportatio. Sed frequentius est pro elatione, id est pro ea efferendi actione quæ est in funere. A Budæo redditur, Elatio funeris, (quum alioqui ipsemet ἐκφέρειν paulo antè interpretatus esset Efferre funere, non autem Efferre funus) apud Lysiam, ἐπ' ἐκφορὰν αὐτῇ ἀκολουθήσασα ἡ ἐμὴ γυνή. Sic Aristoph. Pluto, ἐπ' ἐκφορὰν ἐβάδιζε. Plut. in Solone, νεανίσκου τινὸς ἰῶν ἡ ἐκφορά. vbi v.l. Elatum est adolescentis cuiusdam funus. Sed malim simpliciter Elatus est adolescens quidam, vel efferebatur. Alioqui certè ἐκφορὰ in nonnullis locis reddiderim potius Funus, quàm Elationem funeris. ‖ Ἐκφορά, Elatio. ab illa efferendi significatione qua dicimur aliquid efferre in vulgus, vel arcana efferre. id est diuulgare. Vnde redditur etiam Diuulgatio, item Peruulgatio, à Budæo, afferēte illud Periandri dictum, λόγων ἀπόρρητον ἐκφορὰν μὴ ποιοῦ. ‖ Ἐκφορά, q.d. Ablatio, seu Abreptio. id est Actio auferendi seu abripiendi. A Budæo redditur Impetus equi sessorem auferentis, & frænum cōmordentis. Affert autem exemplū

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA GRANADA

ex Xenoph. ‖ Ἐκφορά, Proiectura. Vitr. lib.3,cap.3, Proiecturámque,quam Græci ἐκφορὰν vocant. Ex eodē tamen affertur,lib.6,cap.2, Quemadmodum etiam in scenis pictis videntur columnarum proiecturæ,mutulorum ἐκφοραί.

Ἔκφορος,ȣ,ὁ & ἡ,q.d.Exportatitius,Redditur etiam Exportandus. vt Aristoph.in Pluto,ἀλ' οὐκ ἔκφορα; Sed non sunt exportanda.de quibus verbis lege scholiastem. ‖ Ἔκφορος, Qui quodam animi impetu velut aufertur, seu abripitur,& transuersus agitur. A Budæo redditur Concitatus,Percitus: in hoc Synesii loco,αἰωδάνομαι γὰρ ὑπὸ τȣ̃ πάθους ἔκφορος. ‖ Item ἔκφοροι κάλοι, funes nautici qui primi sedata tempestate de prora laxantur. v.l.ex schol. Aristoph. ‖ Ἔκφορος,Elatus in vulgus, Diuulgatus,Vulgatus, Peruagatus,Proditus. Item,Peruulgādus,Prodendus.Bud. ex Greg. ἔχεις τȣ̃ μυσηρίου τὰ ἔκφορα καὶ τοῖς πολλοῖς ἀκοαῖς οὐκ ἐπρόηκας.hoc est,Euāgelio peruulgata. Ex eodem, μὴ ῥιπτεῖν εἰς βεβήλȣς ἀκοὰς τὰ μὴ ἔκφορα,Non prodenda.id est Mystica,μὴ ἐξάκουσα, μὴ ἔκφαντα,μὴ ἔκπυστα. At verò B I C O M P. Εὐέκφορος,ȣ,ὁ & ἡ,Mulier quæ vterum ad exactos menses perfert,& maturum parit,ῥᾳδίως κυοφορȣ̃σα,καὶ πλεσφορȣ̃σα. Vide Bud.Comm.p.412, vbi & Aristot. locum affert in quo hac voce vtitur. Significationem autem verbi ἐκφέρω, quam sequitur hoc compositū,habes eorundē Comm. pag.406.

Ἐκφόριον,ȣ,τὸ,Quod terra producit,seu edit, Fructus quem terra edit.(vt illa dicitur ἐκφέρειν καρπὸς) Bud. ex Hesychio affert ἐκφόριον,ὁ καρπὸς(apud quem tamen legitur, ἐκφορείαν,καρποῖς . sed mendosam esse hanc scripturam & ipse existimo, ac debere reponi plur. neutrum ἐκφόρια) & subiūgit ex Basil.pag.274, ἡγῶ μὲν ἐδέξιȣ̃το τοῖς ἐκφορείοις αὐτȣ̃ς, βαθὺ μὲν ἐν ταῖς ἀρȣ́ραις τοσȣ̃τον ἐκινȣ̃σα τὸ λίτον. In.v.l.exponitur etiam Census, Quod pro solo pensitatur. Ex Aristot. Œcon.lib.2 αὐτȣ̃ δὲ τȣ́πων τοσȣ́τοις καὶ κρίσεσιν ἀπὸ τȣ̃ γȣ̃ς. αὗτη δέ ἐστιν ὧν οἱ μὲν ἐκφόριον, οἱ δὲ δεκάτην τοσαυτοροβόλȣσι. At ex Agg. proph.cap.1, ἐκφόρια τȣ̃ γȣ̃ς,Fructus terræ.

Ἐκφορέω,ῶ,Effero, Exporto, Egero. Pro Exporto ab Isæo poni tradit Budæus qui affert etiam ex Luciano, σὺ δὲ κȣ̃ πάχος ἐκφόρησον αὐτὴν τὴν πλȣ́σιν ἐκ τȣ̃ οἰκίας. Herodianus lib.8,πολλά τε ὅσα ἐν τȣ̃ πόλει, ἢ τοῖς ἀχθοῖς, ἃ μὲν ἐκφορήσαι τας, ἃ δὲ καταφορήσαι τας. quæ Polit. vertit, Omnibus quæ in vrbe fuerant,exportatis, atque igne corruptis. Apud Demosth.ἐκφορήσαι & pro Pignerari.& ἐκπεφορημένα χρήματα,pignora capta. Vide Bud.pag.406.Idem alibi,videlicet pag.571, ἐκσκȣβάζομαι pro Exporto,itidē & ἐκφορῶ,à Strabone poni ait. Passiuum autem Ἐκφορέομαι,ȣ̃μαι,Efferor,Exportor,Egeror.Sed Synesius ἐκφορεῖσθαι dixit pro ἐκφορεῖν,vt testatur idem pagina 765. H I N C Ἐκφόρημα,ατος,τὸ, Quod exportatū est,seu egestum. A T Ἐκφόρησις,Exportatio, Egestio.

c.2. Ἀντεκφέρω,Vicissim effero,seu exporto. In v.l.Oppono,sed itidem absque exemplo. Hesychius certè verbū αἰτιᾷλγν explicat his duobus, ἀντεκφέρειν & ἀντεισφέρειν.

c.2.Παρεκφέρομαι, Præter modum efferor,vel concitor,vel aliàs afficior. Plut.in Consol.τὸ δὲ πέρα τȣ̃ μέτρȣ παρεκφέρεσθαι,καὶ ξιωαῦξειν τὰ πένθη, ὥσθ' φύσιν εἶναι φημι. Ita Budæus.sed quum hîc addat Plut. πέρα τȣ̃ μέτρȣ, non dicemus παρεκφέρομαι hoc quidem in loco per se significare Præter modum efferor, In v.lex.ex Luciano,pro Transuersus rapior.

c.2. Ὑπεκφέρω,q.d.Subeffero.id est Clam effero. Sed ex Homero affertur potius pro Sensim effero. Alicubi verò ἐκ in hoc verbo auxesin quandā significat apud eundem poetam. Vide & Eustath.

A T V E R O Ἐκφερομȣθῶ,(quod alterius formæ est, id est ab anteriore parte adiectionē compositionis habēs)Effero,Effero in vulg⁹, Vulgo,Diuulgo,Peruulgo. Affertur autē huius exemplū ex Basilio dūtaxat,κλέπης γὰρ ὁ δίβολος,καὶ τὰ ἡμέτερα ἐκφερομȣθῶν τοσȣ̃τοις ἐαυτȣ̃ ὑποφήτας.Obserua autem in hoc composito,vel potius bicomposito,ita reddi acsi esset duntaxat ἐκφέρων. Nisi quis ἐκφερομȣθῶν τὰ ἡμέτερα velit resoluere in ἐκφέρων τοῖς ἡμετέροις μȣ́θοις.

C. E Μφέρομαι, Feror in.Sed interdum abundat præpositio in hoc composito, quum addatur & seorsum præpositio ἐν.Nisi quis malit vacare hanc ipsam quæ seorsum adiicitur. In v.l.ex Philostr.Heroicis,ἐμφερόμενος ἐν πελάγει pro Delatus per mare. Apud Philonem autem ἐμφέρεσθαι,Contineri,vt Turn.vertit in hoc loco,De vita M.libr.tertio,εἰργασμένῳ πλεώπαπον τȣ̃θανόμενα, ᾧ ἡδὸν παίπα τȣ̃λα ἐμφέρεται,quóque alia ferè omnia continentur.

A T V E R O Ἐμφερής,ές,ὁ & ἡ,pro Similis,conuenit cum Latino verbo Refero.Quum enim dicitur à Virgilio (vt alia passim obuia exempla omittam) Qui te tantùm ore referret, est certè Qui te referret ore, Qui tibi ore similis esset. Sic autem & Gallicè dicimus, Il *luy rapporte*, pro Similis est illi. Habet hanc ipsam significationē & nomē Προσφερής.quod etiā magis conuenire cum illo Latino verbo,itémque cum Gallico illo, aliquis fortasse dixerit,si forma compositionis spectāda sit.Sophocl.ἐμφερής ἐμοί,ὀργῶ θ' ὁμοίως. Et superl. ἐμφερέστατος πιᾷ τρόπῳ, Aristoph. Vespis. Sed in vsu est apud prosæ scriptores quoque. Plut.in Pericle,καὶ γὰρ ἐδόκει Πεισιστράτῳ τȣ̃ τυράννȣ τὸ εἶδος ἐμφερής εἶναι. Dicitur E T I A M Προσεμφερής pro Similis, Assimilis. Theophr. καὶ τοσεσμφερὲς τȣ̃πον πινὰ τȣ̃τ' ἔστι καὶ τȣ̃ρον κεφαλῆ. S E D in Παρεμφερής, ές,ὁ & ἡ,præpositio τȣ̃δὲ diminutionis significationem habere existimaturve παρεμφερὴς sonet παρ' ὀλίγον ἐμφερής. Budæus tamen eandem huius quam & præcedentium significationem esse existimauit, & poni itidem pro Similis, Assimilis. Est autem ab hoc nomine V E R B. Παρεμφέρω, quod exponitur Similis sum, Assimilis sum,Refero. Dioscor.lib.1, παρεμφέρει τȣ̃ Αἰγυπτίᾳ ἀκάνθῃ,Spinæ Ægyptiæ similis est, Spinam Ægyptiam refert. Sic apud eundem παρεμφέρον τȣ̃ σμύρνῃ κρέκινον μύρον. At his C O N T R. Ἀσυμφερής, Absimilis, Dissimilis. Theophrast.libr.8, τὸ δ' ὑποφυόμενον ἀθυᾷ ἐκ τȣ̃ ῥίζης τȣ̃ κυμίνȣ αἱμὲ ὄφρον μονόκαυλον, οὐκ ἀσυμφερὲς τȣ̃ καυλȣ̃.

Ἐμφορέω,ῶ,Importo,(vt ἐκφορῶ, Exporto) Plut. ἐνεῶσθαι τȣ̃ βασιλικȣ̃ ἐκφέρει τὰ πλείστης ἀξία ποιȣ̃ ἡς, χρυσὸν μαργαρίτας,σμαραγδȣς. Item Infligo,Incutio,ἐντείνω.Budæus ex Plut.καὶ τȣ̃ τειχȣ̃ αὐτὲ λαβόμενοι πολλὰς ἐκφέρει τȣ̃ τοσοῦτȣ πλησμȣ́ας. At verò pass.Ἐμφορȣ̃μαι, Repleor, Saturor,Ingurgitor. ἐμφορεῖσθαι (inquit Budæus) χρȣ̃σθαι, ἐμπίμπλασθαι. Luc.τȣ̃το δὲ ποιεῖ τὸ ἄμετρον τȣ̃ ποτȣ̃, καὶ τὸ πέρα τȣ̃ καλȣ̃ ἔχοντες ἐμφορεῖσθαι τȣ̃ ἀκράτȣ. Huic autem Luciani quem ille affert loco,similis est hic Herodiani, ἐπὶ οἴνȣ πλείονος ἐμφορησόμενον.vbi vertit Polit. Quum se temeto largius inuitarunt. Idem dixit etiam,καὶ ἐς ὅσον ἤθελε τȣ̃ ὀνειράτων ἐμφορηθείς. Ponitur & per translationem(addit ille)pro Insolēter & immodicè vti.Plut. de coniuratis comprehensis loquens,πώ τε γὰρ ἄκραν καὶ τοσȣ́κȣσαν τοῖς ἀδικήμασι πλικȣ́τις ἡμωείαν ἐξȣλαβεῖν ἢ κατώκνει,δι' ὀλιγοψυχίαν ἢ τις,ἅμα καὶ ὡς μὴ δοκοῖη τȣ̃ ἐξȣσίας ἄχαν ἐμφορεῖσθαι,καὶ πικρᾶς ἐπιβαίνειν ἀιδράσιν, Insolenter exercere imperium sibi à Senatu permissum.Ponitur & pro Frui,in vtranque partem. vt ἀπολαύειν. Iul. Aug.ἡμᾶς δὲ δεῖ τȣ̃ ὑπὸ σοῦ μυσικȣ̃ς ἐμφορȣμένȣς ἡρεμεῖν. Phal.in malam partem vsus est. Hæc ille. Affertur autem & ex Chrys.De sacerd.ἐμφορησθῆναι τȣ̃ ὀλεθρίȣ τȣ̃τȣ θυμίας. At Synes.dixit,ἐμφορȣθῆναι τȣ̃ ἀδολεσχίας ἡμᾶν, Satiare garrulitate nostra. Idē absque casu,ἅμα δὲ οὐδὲ ἐλπίσας ἐπ' σοὶ δραλέξεσθαι,ἰωῦ,ἐπειδὴ ἐξόν,ἐμφορȣ̃μαι.

C. E Π Ιφέρω,Infero.vt ὀπφέρειν χεῖρας,Inferre manus,vel afferre. Hom.Iliad.α, Σοὶ κοίλης τȣ̃δὲ νηυσὶ βαρείας χεῖρας ἐποίσω.Sic πόλεμον ὀπφέρειν,Bellum inferre,apud Thucyd. Idem dixit etiam ὅπλα ὀπφέρειν,Arma inferre. (Apud Demosth.autem ὀπφέρειν τὰ ὅπλα πόλει redditur etiā Arma ferre.aduersus ciuitatem) Item δουλείαν ὀπφέρειν, libro 3,ὅτε πᾶσι δουλείαν ἐπέφερεν ὁ βάρβαρος.(vbi quidam interpr.etiam Seruitutem inducebat) Dicitur præterea αἰτίαν ὀπφέρειν,(quo genere loquendi & Isocr.vtitur) vbi ὀπφέρειν ex Cic.redditur itidem ad verbum hac voce Inferre,videlicet Inferre crimen. Redditur alioqui ὀπφέρειν αἰτίαν & aliis modis,videlicet Impingere crimē Obiicere crimen. Sic ὀπφέρειν αἰτίαν ψευδῆ, Crimen falsum impingere,vel criminationem falsam,Falsum crimen obiicere. B. Sed & cum aliis accus. interdum reddi-

ditur Obiicio. Thucyd. dixit etiam ὀπφέρειν ψόγον. vbi itidē possumus illo verbo Inferre vti.dicunt enim Latini interdum Inferre ignominiam. Sed & ὀπφέρειν ὄστρακον ἐνὶ τȣ̃ πολίτȣ, in v.lex.Inferre ostracismum. At ὀπφέρω,pro Infero (vt dicitur Inferre aliquid ex supradictis) vide in Ἐπφορά.

Ἐπφέρω,Impono, Superpono. Plut.in Pericle,ὀπφέρειν τȣ̃ νεκρȣ̃ στέφανον,Imponere coronam. Eodem modo & Thucydid.vsus est,& in eadem re, lib.2,ὀπφέρει τȣ̃ αὐτȣ̃ ἕκαστος ἣν τι βούληται.loquitur enim & ipse τȣ̃ τȣ̃ νεκρȣ̃. Item Admoueo, Adhibeo,vt ὀπτρέρειν φάρμακον,ex Gal. ad Glauc. Interdum verò sonat q.d.Affero postea,Affero post cætera. Ponitur enim pro Subiicio, Subiungo.vt quum citatur aliquis autor,dicitur,πύπις δὲ ὀπφέρει,Subiungit his. Pro quo vsurpatur etiam ἐπάγω.

Ἐπφέρομαι autem,habens quidem passiuam itidem significationē , ponitur pro Inferor. vt enim dicitur ὀπφέρειν ἔγκλημα,ita etiam ὀπφέρεσθαι,Crimen inferri,Crimē impingi.vt τοῖς ὀπφερομένοις ἐγκλήμασιν ἀπαντᾶν. Sequitur verò & alios vsus actiui ὀπφέρω,in quibus redditur verbo Inferre. ex quibus est is quem habet cum accus. πόλεμον. Siquidem vt ὀπφέρειν πόλεμον dicitur Inferre bellum,ita ὀπφέρεσθαι πόλεμος,Bellum inferri. Quinetiā τὸ ὀπφερόμενον,Quod infertur,apud dialecticos : sicut τὸ προσλαμβανόμενον,Quod assumitur. Alex.in Top.ὅπ δὲ μηδὲ ταυτὸν ἐν αὐτοῖς τȣ̃ προσλημμένȣ τὸ ὀπφερόμενον,ὁκ τȣ̃τον ἂν ἴας μάθοι. Nonnunquà ὀπφέρεσθαι,Imponi,Admoueri,&c.Item Subiici,Subiungi. Plerisque autem in locis potest reddi vel Feror,(aut Feror cum impetu) vel Irruo. Cuius signif.exemplum Bud.hoc producit ex Xenoph.de lepore curienta , ἐν μικρȣ̃ πολȣ̃ καταλιπὼν τὸ ὀπφερόμενον. Et de canibus,ἐπειδὰν δὲ τȣ̃ τὸν λαγὼ ὦσι, δῆλον ποιήσουσι τȣ̃ κυνηγέτȣ,πολεμικȣ̃ς ὀπφερόμενοι. Sic & apud Synesium, οἱ μηδένα τȣ̃ ἐρρωμένως ὀπφερομένων ὑφίσανται. Interdum verò A tergo irruo. Xen.Præd.2, ἀετὸς δ' ὀπτπάμενος αἴ τος,ὡς κατεῖδε τὸν λαγὼ φȣγόντα, ὀπφερόμενος ἐπαυσέ τε αὐτὸν,&c.Ex Plut.in Galba,ὀπφέροντα ξίφεσι γυμνοῖς , Strictis ensibus impetum faciunt. Ex Dioscor.autē,ἐπφερομένων καὶ πικὴ δυάμις, vis reprimendi humores qui in aliquam partem incumbunt. ‖ Ἐπφέρομαι.Feror in eam sententiam,vel Eo,aut Vergo. Aristot.καὶ πάντες ὀπφέροντα,ὀλὶ τȣ̃το τȣ̃ τȣ̃ ὀσμῆς. B. Sciendum est autem,ὀπφέρομαι apud Thucyd. alicubi videri positum & pro Superuenio. Quinetiam τὰ ὀπφερόμενα nonnullis in locis redditur Quæ euentura sunt, seu Quæ impendent.vt τὰ ὀπφερόμενα τοσεδεικνȣσι,& τὰ ὀπφερόμενα ἀκέομαι.v.l. Actiuam autem signif.habēs Ἐπφέρομαι,interdum Infero,Importo, Inueho. vt apud Demosth.in Aristocr.πὼ ὀπορκίαν ἐπενεγκάμενος τοῖς ἑαυτȣ̃ παισὶ καὶ τȣ̃ γȣ̃ῃ,vbi Bud.vertit, Admissi periurii piaculum importans. Interdum,Profero,Promo.vt idē vertit apud Herodian.de Maximino orationem recitante,ἀνελθὼν δ' ὀλὶ τὸ βῆμα, ὀπφερόμενος τὸ βιβλίον, ἔλεξε τοιάδε. Cui loco subiungit hunc eiusdem scriptoris,ἕκαστος δὲ ἐπφέρετο εἴκοθεν ἢ ξιφίδιον,ἢ πέλεκυν,ἢ δορκίπα. Sed ἐπφέρετο in hoc posteriore loco non video quomodo possit accipi pro Promebat,seu Proferebat. Quin potius existimo ἐπφέρετο esse Afferebat.qua in significatione & alibi vsum esse eum obseruaui. Ac certè apud Lysiam quoq; sign.hanc ipsam tribuit B.huic verbo,scribentē, ὀκεῖνος γὰρ, ὅτ' ἐω̃ν τȣ̃ ἡλικίᾳ,παρὸν μετὰ πολλȣ̃ χρημάτων γνῶναι ἄλλȣ,πὼ ἐμὴν μητέρα ἐλαβεν οὐδὲν ὀπφερομένȣ, quæ nihil dotis attulit. Apud eundem Herodianum ὀπφέρεσθαι alicubi videtur esse potius Gestare. in hoc autem eius loco lib.7,ὀξαρτήσας ἧς ἐπφέρετο ζώνης τὸν τραχηλον ἐν βίῳ, Pol.liberius vertit, Collóq; zonæ inserto qua præcinctus fuerat.

Ἐπφορά,ᾶς,ἡ,Impetus quo aliquis fertur, quum irruit.vt ὀπφέρομαι est Feror cum impetu. A Bud . redditur Impetus,Impressio: afferente hæc Polybii de Horatio Cocite, καὶ κατέρα τὼ ὀπφορὰν τȣ̃ ἐχθρȣ̃, οὐχ οὕτω δυάμει, ὡς τὼ ὑποστάσιν αὐτȣ̃ καὶ πόλμαν καταπεπληγμένων τȣ̃ ὑπεναντίων,sustinuit impressionem hostium,vel impetum. Transfertur autem & ad impetum orationis.(cui videmus tonitrua etiam & fulmina metaphoricè tribui)nā ὀπφορὰν pro inuectiua oratione & cum impetu prolata idem ex Hermogene affert. Peculiariter autem medicis , de impetu humoris in aliquam partem influentis,seu fluxio in aliquam partem velut irruēs est ὀπφορά. Sed affertur hæc vox Epiphora & ex Cicer.epist. item ex Colum.& Plinio. Additúrque, tum quidem quum non adiicitur nomen partis,esse præcipuè oculi morbum,qui fit ab humorum influxu atque impressione:alioqui quum aliam partē obsidet,partis in quam fit impetus ingruentis humoris, semper nomē adiici: ventris,puta,aut vteri,aut testium epiphoras appellando,vt solet Plinius. Quinetiam Paulus Ægineta, vbi de oculorum epiphoris agit,non solùm ὀπφορὰς dixit, sed καὶ τȣ̃ ῥεύματων ὀπφορά. Sic & Gal. lib.4.τȣ̃ κȣ̃ τόπȣ,describēs Nectarium Marci,dicit τȣ̃ς ὀπφορὰς ῥεύματος λεπτȣ̃ efficax esse.

Ἐπφορὰ dialecticis,Illatio,quæ assumptionem,id est τȣ́σλημψιν,sequitur in argumētis:hoc est complexio & συμπέρασμα,Bud.ex Laertio.Habet autem huc pertinētem signif. verbum ἐπφέρω suprà, item τὸ ἐπφερόμενον. ‖ Ἐπφορά , Clausula, vel sententia addita sermoni præcedenti. Idem ex Hermog. ‖ Ἐπφορά, Corollarium, τὸ τȣ̃ πȣ́θμενον τȣ̃ μιθȣ̃.idem ex Poll.

Ἐπίφορος,ȣ,ὁ & ἡ,Ferens ventus,qui & perferens,Ventus secundus.Idem videlicet qui suprà φορός.quem Homerus vocauit etiam ἴκελον,item πλησίστιον. Dicitur autem ὀπίφορος αὔελος à Thuc.itidémque ὀπίφορον πȣ́ῦμα à Pausania & Luciano:vt videbis apud Budæum. ‖ Ἐπίφορος etiam vocatur fœmina vterum ferēs, id est κυοφορȣ̃σα, vt docet idem ex Xenoph.& Theophrasto. Exponitur præterea ὀπίφορος ab eo,Partui vicina.sicut ὀπίπκος (inquit)est Sub tempus partus existens. ‖ Ἐπίφορος,Prochius ad aliquid,ὁρμπικȣ̃ς ἔχων. qui E T I A M Εὐεπίφορος. Sed & simpliciter, Pronus. vt ἰω̃ δὲ ὀξὺ καὶ ὀπίφορον ἐκεῖνο τὸ χωρίον,Idē ex Hippocr.epist.ad Damag. Quod autē ad illud bicompos.Εὐεπίφορος attinet,in v.l.exponitur etiam Facilè labēs.afferturque ex Strabone & A D V E R B. Εὐεπόρως,scribente,ἀεπόρως ἔχ τοὺς πὼ εὐγυπάτȣ θάλασσαν, pro Facilè fertur & euoluitur in finitimum pelagus.

Ἐπφορέω,ῶ,Comporto,Aggero,Congero,Desuper ingero,seu iniicio. Sed nonnunquam præpositionē in hoc verbo suam illam vim non retinere , ostendit vel hic Plut.locus in Numa,ὀπφορουμένȣς γȣ̃ς αἴωθεν. Videmus enim hîc addi αἴωθεν , quod alioqui posset significari præpositione ὀπί. Sic particip. ὀπφορηθεὶς, Congestus. At verbale N O M. Ἐπφόρημα,est ab alia signif. verbi ἐπφορῶ,qua videlicet dicatur pro Ferre ad mensam post cætera,seu Inferre mensæ,postremo loco,vel Imponere mensæ.nam ὀπφορήματα dicta esse putantur quæ inferebantur post primam mensam.vnde redditur etiam Secunda mensa,Bellaria. Alii dicunt (inquit Bud.apud quem vide plura p.848) ὀπφορήματα esse Quæcunque post primum ferculorum missum apponuntur. Athen. lib.14,Τρȣ́φων δέ φησι,πάπαλαιȣ́,φησὶ εἰσπλθεῖν τοὺς δαιτυμȣ́νας,ὀπὶ τȣ̃ τραπέζαν κεῖσθαι τὼ ἑκάστȣ μοῖραν,ὕστερον δὲ πολλά τε καὶ ποικίλα ὀπφέρεσθαι.διὸ καὶ ὀπφορήματα κληθῆναι. Nam ibi legi debet ὀπφέρεσθαι(sicut & paulo pòst habetur,vbi eadem repetuntur)non autem ἐπεισφέρεσθαι. Animaduertendum est porro dixisse ὀπφέρεσθαι,non ὀπφορεῖσθαι.sed qui ὀπφορήματα esse al. ὀπφορεῖσθαι contendere volet,respondere poterit eum ad propinquiorem deductionem non respexisse, sed perinde esse acsi dixisset ab ὀπφορεῖσθαι idem valente quod ὀπφέρεσθαι.

C. KAT A φέρω,Deorsum fero,Defero,Demitto. Est enim καταφέρω quasi κάτω φέρω,vt αἰωφέρω,quasi αἴω φέρω.Philo De mundo,διὸ κȣ̃ν ἀφλάμβρος ὁ ᾅδα, τοσȣ̃ γλῶ καταφέρης,ἢ φλὸξ οὐδὲν ἧττον αὐπβιάσεται.id est, Quo euenit vt si succensam facem deorsum in terram demiseris, nihilo secius flamma reluctans,sursum illico resiliat.vt Budæus vertit. Ex Chrysost. comment.in epist. ad Colossp. pro Deiicio,Deturbo: ὁρᾶς πὴν δίβολον πȣ̃ς ἐπχείρησε καπενεγκεῖν τὴν Ἀδάμ; Affertur autē & pro Sopio,ex Alex. Aphr.Probl.θελημȣ́νη δὲ καὶ εἰς ὕπνον αὐτὰ καταφέρει. Sed & quum ita vsurpatur,videri queat aliquā deferēdi seu deuciēdi aut demittēdi signif habere, præsertimsi respiciamus somnū qui & à quodā poeta (Propertio,si be

ne memini) dicitur declinare ocellos. Vide Καταφέρομαι. A

Καταφέρω pro φέρω κατά. vt καταφέρει αὐτοῦ σκύφον, Scyphum infert in eum, Scyphum illi impingit. Sed affertur ex Plut. Apophth. & cum datiuo, καταφέρει ξίφος τοῦ πολεμίου, pro Ensem infert in hostem. ex Græcis autem Bibl. interpr. Gen. 37. metaphoricè, & addita præp. κατήνεγκαν κατ' Ἰωσὴφ ψόγον ποιηρὸν πρὸς τὸν πατέρα. vbi necesse est vacet alterutra præpositio. Poterit autem fortasse reddi hîc κατωνείκαν itidem Impegerunt. ‖ Καταφέρω cum accus. & quidem habente interdum adiectum datiuum personæ, Bud. vertit Incutio, Adigo, Allido. afferens ex Luciano exempla, quæ ibi vide: addens & hoc ex eodem, ἐρρίψωμόνως τοῦ σφύραν καταφέρε. Possit autem videri καταφέρω in huiusmodi signif. iungendum potiʼ esse superiori (vbi κατ' idem valere existimatur quod κάτω) quoniam ictus deorsum feruntur. B

Καταφέρομαι, Deorsum feror, Deferor. Item Pessum eo, Sido, B. Mergor. ex Aristot. de testudinibus, καταφέρεσθαι γὰρ πάλιν οὐ δύναται. Sic pro his Varronis, Οὖῦ χοῦ inane, natat, plenum desidit, legitur in Geopon. ὡὼν τὸ μὲν ὑποδύον δύπτοπολάζει, τὸ δὲ πᾶρες καταφέρεται κάτω. Vbi obserua etiam addi κάτω. quod vacat, sicut αὖω interdũ cum αὖα φέρομαι. G

Καταφέρομαι, Deiicior, Deturbor, Diruor, Euertor, vt πόλεις σφόδρα κατενεχθῆσαι, Vrbes terræ motu emersæ. Idem τείχη κατενεχθήσεται καὶ δίχα μηχανημάτων. Itidémque apud Chrys. in Com. epist. 1 ad Cor. οὐ δρᾶδιν ἴσον οἰκίαν κατενεχθεῖσαν αἰσχῆσαι, καὶ μηδὲ ὅλως ὑφεστῶσαν θεραπεύειν. Interdum verò redditur potius verbo neutro Ruo, aut certè Pessum eo, Labor. vt in illo Greg. loco κατενεχθεῖσαι Budæus vertit etiã Pessum euntes. Qui profert alioqui hoc exemplũ verbi καταφέρεσθαι positi pro Ruere. Idem ex Hipp. affert, εἰς τὸ εἰωθὸς πάθος κατωνέχθη pro In solitum morbũ vel affectũ delapsus est. Admonet autem, hoc verbo subitam collapsionẽ vel delapsionẽ significari. Ex Greg. autem affert idẽ in suo Lex. πρὶν παντελῶς ἐξω ποιεῖν καὶ κατενεχθῆναι πρὸς θάνατον. (nisi potius scribendum est εἰς θάνατον, vt paulo antè, εἰς πάθος κατωνέχθη) Ex eodẽ de Adamo, φθονηθεὶς, καὶ δι' ὃ τοῦτο κατενεχθεὶς. Idem apud Lucam Act. ap. cap. 20, κατενεχθεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου vertit, Quum amplius in somnum collapsus esset. Addens, Vel (vt interpres scripserat) Victus somno. hoc est, Obrutus & mersus. [redacted]t. Hæc ille. Sed quod ad illam interpretationem attinet, Quũ amplius in somnum collapsus esset, mihi probari nullo modo potest: quum dicat Lucas κατενεχθεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου, non εἰς τὸν ὕπνον. Adde quòd malè interpungit hũc locum, quũ ὀλιγοπλεῖον iungit verbo κατενεχθεὶς, quod præcedentibus adhæret. Ita enim Lucas, de iuuene quodã in fenestra sedente, καταφερόμενος ὑπνῳ βαθεῖ, διαλεγομένου τοῦ Παύλου ὀλιγοπλεῖον, κατενεχθεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστέγου κάτω. Totum autem locum ita reddit Bud. Altiore somno obdormiscens, differente Paulo, quũ amplius in somnum collapsus esset, &c. Vbi hoc quoque suspectam nobis hanc interpretationem debet reddere, quòd quum iam dixisset Lucas καταφερόμενος ὑπνῳ βαθεῖ, odiosa quædam & inutilis repetitio esset in sequente participio κατενεχθεὶς, si & ipsum ad somnũ referretur. Quæ simul omnia faciunt vt ab illo hîc discedens, κατενεχθεὶς intelligam dictum de eo qui præ somno seu vehemẽtia somni deorsum latus est, (si ita loqui licet, interpretando ad verbum) & pessundatus. Adeo vt etiã vet. interpretem potius Ductus, (vt habent vulg. edit.) quàm Victus scripsisse credam. Vt autem ad illum alterum vsum huius vocabuli veniam quem habet in hoc loco, quum dicitur καταφερόμενος ὑπνῳ βαθεῖ, sciendum est καταφέρεσθαι sæpe dici sine adiectione pro Obdormiscere vehementius, vt interpretatur Budæus, afferens ex Aristot. De gener. anim. lib. 3, ἀλλ' ὅμως ἐκπιπτόμενα φαίνεται καὶ ὀν τῇ μήτρᾳ, εἶτ' ἀθῦς καθεύδεισι καὶ καταφέρεται πάλιν. Ex eodem in lib. De somno & vig. καὶ καταφερόμενοι καὶ νυστάζοντες τοῦτο δοκοῦσι παθεῖν. Idem autẽ in suo Lex. καταφέρεσθαι exp. In somnum collabi, afferens ex Dioscoride, διεγείρειν δὲ δεῖ αὐτοὺς μὴ ἐάσαντας καταφέρεσθαι. Sic in v.l. καταφερόμενοι ex eodem Dioscor. affertur pro In somnum procidui, Ruell. interprete: item Sopiti, Veternosi. Ad me certè quod attinet, non dubito quin cũ verbo καταφέρομαι habente hanc signif. subaudiri possit datiuus ὕπνῳ, non minus quàm εἰς ὕπνον (quod subaudire videtur ille quum vertit Collabi in somnum) vt sit καταφέρομαι ὕπνῳ (nisi tamen quis malit ὑπὸ τοῦ ὕπνου) sit Deicior somno, Sternor somno, seu prosternor. At cũ VERBO Καταφέρω posito pro Sopio, Obdormiscere facio, non malè subaudietur εἰς ὕπνον. quod & Bud. sequens, vertit etiam, In somnum sterno. Vnde nec de καταφέρομαι εἰς ὕπνον velim pertinacius contẽdere. Cæterùm in vulg. lex. ex Gaza affertur καταφερομένου τοῦ ἡλίου pro Occidente sole. vbi itidem videri possit subaudiendum εἰς δύσιν. B

Καταφέρομαι, Appello in portum, seu Appellor, vt alii loqui malunt. Aut potius Appello, sine illa adiectione quam v.l. habent. Thuc. lib. 1, ὁ δ' ὀλκάδος τυχὼν αἰφνιδίως ἐπ' Ἰωνίας, καὶ ὁρμᾶται, καταφέρεται χειμαζόμενος τὸ Ἀθηναίων στρατόπεδον. Herodian. lib. 3, καταπλέων γὰρ ὁ στρατὸς ναυσὶ πολλαῖς, οὐκ εἰς ἃς ἐβούλετο Ῥωμαίων ὄχθας κατωνέχθη. quæ Pol. vertit, Nam impositus nauibus permultis exercitus vniuersus, nequaquam scilicet quò intenderat, Romanæ appulsus ripæ. Sed obseruandum est, nos in hac signif. verbi καταφέρομαι posse reuerti ad Latinum Deferor, & aptissimè eo vti.

Καταφέρομαι τοῦ ἐχθροῦ, Ruo & impetum in hostem facio. B. sed absque autore, & exemplo.

Καταφορά, ᾶς, ἡ, Lapsus, Delapsus. vt καταφέρεσθαι dictũ est accipi interdum pro Delabi. quæ etiam significatio vicinior est quàm cæteræ, primo verbi καταφέρω significato. Plato in Axiocho (vel potius, quicunque alius eius autor est) αἱέμοις τε καὶ καταφοραῖς ὀμβρῶν καὶ φρικήρων ἐξαισίοις, lapsus imbrium. Nam labi imber itidem dicitur Latinè, vt opinor: decidere quidem certè à Tibullo, & ab alio quopiam poeta Cadere. D

Καταφορά, ab ea significatione verbi καταφέρω, qua dicitur καταφέρω πληγῶν, ponitur pro ictu, vel potius ictu vehementiore: item pro allisione, sicut καταφέρω suprà redditum fuit & verbo Allido. Bud. postquam καταφέρομαι τοῦ ἐχθροῦ, vertit, Ruo & impetum in hostem facio, addit, Et καταφορά, vt ὀλιγοφορά, αὐτὴ τῆς ὁρμῆς λέγεται, & pro allisione vehemẽti. Et, pauculis interiectis, hæc Polybii affert, ταῖς ὀξεῖ καταφοραῖς τῶν μαχαιρῶν ἀσφαλίζεται ὁ θυρεός. quæ vertit, Ictus vehementiores innocuos præbet. Interiectisque nonnullis de καταφορικός, reuertẽs ad hoc καταφορά, scribit, esse etiã ictum cæsim ense sublato adactũ. Afferteque ex Polyb. 2, αἱ δὲ τῶν Γαλατῶν μάχαιραι τὰς κατασκευὰς μίαν ἔχουσιν τοῦ τρόπου καταφορὰν κοπείαν. Addit verò ex eodem & alia huius signif. exempla, quæ ibi videnda tibi relinquo, nimirum p. 413. Affertur autẽ & ex Plut. in Cam. ταῖς τῶν μαχαιρῶν καταφοραῖς ἐκδέχεσθαι. Καταφορά, (inquit Cam.) est Percussio quæ fit sublato & impacto ense. Polyb. lib. 2, Celticos enses ait μίαν ἔχειν καταφορὰν κοπείαν, semel tantùm ad præsens vulnus infligere. μετὰ δὲ ταῦτα, inquit, ἀπὸ ξυροῦ τῆς καμπύλης, id est, incuruantur & deflectuntur. ‖ Dicitur καταφορά (vt idem subiungit) & Depressio. vt ληθάργου καταφορὰ βαθεῖα καὶ δύσλυτος, Depressio profundi somni, vnde excitari ægrotʼ facilè nequeat. Hæc ille. At Bud. vult καταφορὰν in huiusmodi quoque locis impetus significationem habere. Postquam enim dixit καταφορὰν pro allisione vehementi poni, subiungit, Et priuato nomine, soporis vehementis impetus sic appellatur. Huc certè pertinent quæ antea dixi de καταφέρεσθαι pro καταφέρεσθαι ὕπνῳ seu εἰς ὕπνον: & prout illud reddemus, ita vel hoc vel illo modo & hoc verbale reddendum erit, si quidem de eo ad verbum interpretando agatur. In v.l. exp. etiam Torpor degrauans, & Grauis somnus. affertúrque ex Diosc. lib. 6, καταφορὰ ἰσχυρὰ κατ' μηδὲν διαφέρουσα πάθοις τοῦ λεγομένου ληθάργου. Est καταφορὰ (inquit Gorr.) Magna & grauis somnolentia. Huius tamen Gal. lib. de comate duas facit differentias, vt probatissimos medicorum scriptum reliquisse asserit. Vnam, somnolentam vocat, alteram, simpliciter καταφορὰν, vel καταφορὰν non somnolentam. Καταφορὰν somnolentam vocat, in qua æger profundo & diuturno

somno premitur. Alteram verò, in qua ægri vigiles manent, quũ ipsis diuersæ variæque imagines rerum semper succedant, quæ illorum mentem moueant, interrumpántque somnum. Quamobrem insomnes quidem extant vt plurimùm, delecto autem surgere, vigilantiúmque opera exercere nequeunt. Oculi nanque eorum maximè grauantur, sũntque adeo in somnum propensi, vt credere possis eos facilè dormire posse. Verùm non solùm non dormiunt, sed etiam spem dormiendi nullam habent. Vtraque autem καταφορά, tam ea quæ cum somno, quàm ea quæ sine somno est, id habet commune quòd ægri oculos attollere nequeunt, summa grauedine detentos, & quasi ad ineundum somnum comparatos. Vtraque etiam fit grauato ob vtilis succi copiam cerebro, vt in ebriosis: interdum verò & propter pituitosum humorẽ, aut propter vehementem absque humore frigiditatem. Gal. lib. 13 Meth. medendi videtur facere πρὸς καταφορὰν genus quoddam omnium malorum quibus sine febre sopor quidam altus incidit, his verbis, ἐπεγείραι καὶ τρέμειν καὶ θορυβεῖσθαι τοσοῦτον τὸ πάχος τοῦ λυποῦντος χυμοῦ, ὅστις αὖθις μὴν τὸ σῶμα καὶ καταφορὰς βαθείας ἐργάζεται χωρὶς πυρετῶν, ἃς ὁμοιάζουσιν ἀποπληξίαις καὶ κάροις καὶ καταχαῖ· εἰ δὲ καὶ σή ποτε, μετὰ πυρετῶν γίνεται τὰ τοιαῦτα, καὶ καλεῖται τὸ τοιοῦτο νόσημα λήθαργος. His enim verbis videtur velle, apoplexiam, carum & catochen, species esse cataphoræ. ‖ Καταφορὰ autem oratoribus est inter accusandum longior spiritus productio. v.l. ex Hermog. C

At BICOMP. Ἐπικαταφορὰ mathemat. est vocabulum. Bud. De asse lib. 1, Ea autem pars cæli quæ trigintà partibus ab horoscopo distat, in secundo signo existens ab eo in quo horoscopus inchoatur, ἀναφορὰ appellatur, & interdum ἐπαναφορά, quasi pars iamiam emersura. Quæ autem pars signiferi totidem partibus in demersu occiduũ punctum signiferi præcesserit, quot partibus in emersu ἀναφορὰ ab horoscopo relinquitur, ea pars cæli à mathematicis ὑπεκαφορὰ dicitur. quod significat præcipitem locum cæli in octauo ab horoscopo signo. Hæc ille. vbi animaduerte etiã vsum NOM. Ἀναφορὰ ET Ἐπαναφορά. Idem in suo Lex. Ἐπικατάφορος ex Athenæo affert pro Procliuis, Pronus, scribente, ὑπικατάφορον τοῦς τὰ ἀφροδίσια γίνοντας. (Sic ὀκατάφορος, suprà, & καταφερής) Malè autem in v.l. ὑπικατάφορος redditur Procliuis in Venerem, quasi per se & absque adiectione id significet. D E

Κατάφορος, & BICOMP. Εὐκατάφορος, Pronus, Propensus, Procliuis. κατάφορος τοῦς δόξαν, Procliuis ad gloriam, v.l. ex Plut. Themist. (At Bud. affert quidem ex Galeno κατάφορον γίνεται σαφῶς ὅτι &c. pro Iudicatu pronum, id est planum & perspicuum: sed reponendum putat καθαρὸν, & merito quidem, meo iudicio) Aristoteles Ethicor. 2, σκοπεῖν δὲ δεῖ τοῦς ἃ ὀκατάφοροί ἐσμεν. ἄλλοι γὰρ τοῦς ἄλλα πεφύκαμεν. Idem, διὸ καὶ ὀκατάφοροί ἐσμεν τοῦς ἀκολασίαν, ἢ τοῦς κοσμότητα. Ac certè multo est vsitatius hoc ὀκατάφορος quàm illud κατάφορος. AT VERO Καταφερὴς pro Pronus, Procliuis: sed addita frequenter habet hæc verba, τοῦς τὰ ἀφροδίσια, (id est, ad res venereas) aut certè his similia. Athen. τοῦς τὰ ἀφροδίσια καταφερής. Interdum & sine adiectione vsurpatur pro eo itidem qui procliuis est ad res venereas, seu illis dedit, id est λάγνος, salax. Laert. de Arcesilao, φιλομειρακιός τε καὶ καταφερής. HINC Καταφέρεια, Procliuitas. Ac videtur Athenæus dixisse καταφέρειαν ἡδονῆς pro καταφέρειαν εἰς ἡδονὴν, scribens, ὁμοίοτατα δὲ εἰς τὴν καταφέρειαν ἡδονῆς, τὴν πόλιν μνησήρων εἰκάζων τῇ Κυρήνῃ. (Est enim Athen. hic locus, non Diog. Laertii, vt habẽt v.l. in quib. & εἰκάζω, pro εἰκάζων scribitur. est autem profectus ex B. Comm. hic error) Dicitur ETIAM Καταφερής: & quidem non tantùm pro καταφερὴς εἰς τὰ ἀφροδίσια, sed & pro ὑπερέπης, καταφρίων. Vide suprà. E F G

Καταφορικός, Vehemens, Impetu incurrens, vt inquit Bud. afferens ex Chrysost. comment. in 1 ad Cor. cap. 15, (in hæc verba, ἄφρον, σὺ ὃ σπείρεις οὐ ζωοποιεῖται, ἐὰν μὴ ἀποθάνῃ) ἀδόκητον τέθεικε τὸν αὐτοπλέονα, ἵνα μετὰ ἀδείας καταφορικῶς χεώμενος λόγῳ, σφόδρα πληξῃ τοὺς ἀκούοντας. Sed in v.l. (afferentibus καταφορικὸν λόγον ex Hermog. αὐτῷ τῷ ὑβριστικοῦ) annotatur καταφορικὸν λόγον hîc appellari à Chrysost. inuectiuam & insectationem, ac verborum contumeliam. idque Budæum fugisse. Quasi verò quæ impetuquodam fertur oratio, inuectiua esse non possit. Subiungit autem ille ex eodem in caput 2, ἀλλ' ἐν τῇ συγκρίσει τῆς ἔξωθεν σοφίας σφόδρα ἀποτείνεται, εἴθε καὶ καταφορικωτέρῳ ἠδύνατο χρήσασθαι λόγῳ. At καταφορικὸς λόγος Ægineta, Somnus vehementius incubans. In vulg. lexicis, καταφορικὸς redditur etiam Somnolẽtus, tanquam & de homine dicatur. A B C

Καταφορέω, ῶ, Deorsum fero, Defero, Deueho. v.l. Vbi subiungitur & καταφορής, sed quod mendosum esse arbitror pro καταφερής.

c. 2. Συγκαταφέρομαι, Simul feror deorsum, Simul deferor, seu deuehor.

C. ΜΕΤΑφέρω, Transfero. vt dicitur Transferre ex vno loco in alium. A cuius passiuo Μεταφέρομαι sunt participia μετενηνεγμένος & μετενεχθεὶς, Translatus. Demosth. dixit etiam μετενεγκόντα τοὺς χρόνους, in or. Pro cor.

Μεταφέρω, Transfero, ea signif. qua dicimur transferre aliquod vocabulum ab vna significatione in aliam. Interdum verò μεταφέρω sine adiectione, Metaphora vtor, Metaphoricè loquor. Budæus ex Aristotel. Ethic. lib. 9, διὸ μεταφέρων φαίη τις. αὐ αὐτὸν ἀρχὴν εἶναι φιλίας.

Μεταφορά, ᾶς, ἡ, Translatio. Frequenter autem de translatione illa cuius mentio fit à rhetoribus, vel potius de qua ab illis tractatur. Fab. lib. 8, cap. 6, quod est de tropis, Incipiamus igitur ab eo qui cum frequentissimus est, tum longè pulcherrimus. Translationem dico, quæ μεταφορὰ Græcè vocatur. Aliquanto pòst, Transfertur ergo nomen aut verbum ex eo loco in quo proprium est, in eum in quo aut proprium deest, aut translatum proprio melius est. Frequens est huius vocis μεταφορὰ vsus cum apud alios, tum apud Isocratem. Vtitur verò & Isocr. in Encomio Euag. ita scribens, ἀλλὰ τοῦς μὴ μόνον τοῖς τεταγμένοις ὀνόμασιν, ἀλλὰ τοῦς μὴ ξένοις, τὰ δὲ κοινοῖς, τὰ δὲ μεταφοραῖς. HINC Μεταφορικός, Translatitius, accipiendo pro Positus per translationem, seu vsurpatus, Metaphoricus vt μεταφορικὴ λέξις, vel μεταφορικὸν ὄνομα, apud grammat. A quo adiectiuo est & ADVERB. Μεταφορικῶς, Per translationem, Metaphoricè. vt μεταφορικῶς λαμβάνεσθαι vel ὀκλαμβάνεσθαι apud grammatic. Eustath. pag. 150, ἢ τὸν θυμὸν μεταφορικῶς ἀπὸ τῆς τῶν ποταμῶν ὀχθῆς.

c. 2. Συμμεταφέρω, Simul transfero, Vnà trãsfero. Vel, Mecum transfero. vt quidem in v.l. συμμεταφέροντες exp. Secum transferentes.

C. ΠΑΡΑφέρω, In medium affero, Profero, vt παράγω, Produco in medium. Bud. ex Æsch. in Timarch. ἔπειτα τὸν Ἑρμῆν τὸν Ἀνδοκίδου καλούμενον τοῦ φέρει ὀπὸ σκάμματος μέρει. (Plut. autem in Cam. dixit τοῦ φέρειν εἰς μέσον) Item Affero cibos in mensam, & in medium prolatos struo. vt quidem tradit idem, afferens ex Xenoph. Pæd. 3, καὶ ὁ μάγειρος οὐδὲν αὐτὸν ἐπιδεῖται ὄψου σίσυμβρος, ὥστε τοῦ φέρων πρὶν λαβεῖν αὐτὸν ἕτερον. ‖ Παραφέρω vult esse etiam Affero cum alio, Vnà affero, vel Obiter affero, in hoc Plat. loco in epist. ad Dionys. οἷον καὶ τοῦ Ἑρμοῦ ὅτι διαλέγονται ἄνθρωποι καὶ Γαυσανίου τοῦ Λακεδαιμονίου, χαίρουσι τὸν Σιμωνίδου ξυνουσιάζοντες, ἅ, τε ἔφραζε καὶ εἶπε τοῦς αὐτοῖς. ‖ Παραφέρω τὸν χεῖρα pro Perperà fero manum, seu vitiosè, in v.l. ex hoc Virg. versu Æneid. 3, Sic oculos, sic ille manus, sic ora ferebat. Est autẽ sumptum τοῦ φέρειν τὴν χεῖρα ex quodam Demosthenis loco quem habes pag. 138 mei Cic. Lexici: vnà cum Cic. interpretatione vertentis Porrigere. Ac profectò de vitioso quidem gestu loqui Demosthenẽ liquet: sed quũ dicat, ἢ δεῦρε τὴν χεῖρα ἀλλὰ μὴ δεῦρε παρήνεγκα, & ita παρήνεγκα non solùm de vitioso seu prauo gestu dicatur, sed etiam de recto (id est non solùm de indecoro, sed de decoro quoque: perinde acsi diceret, Vsus sim hoc indecoro, nó illo decoro manus gestu) non video quòmodo τοῦ vitiositatis (vt ita dicam) significationem habere possit, aut temere à Ciceroniana interpretatione discedendum sit. Fateor alioqui τοῦ in malam partem interdũ accipi in hoc verbo, seu in vitio poni: vnde etiam redditur à Budæo Deprauare, Detorquere, A B C D E F G H

apud Luc. vbi dicit παραφέρειν τὸν ὀφθαλμόν. quod exp. A
etiam Limis aspicere. Ex eodem affert & hæc, καὶ εἰς
ἀνοίαν ἢ παραφροσύνην παραφέρωσιν. quæ exp. In malam
partem atque in amentiam interpretentur quod erro-
re lapsus admisi. Huc autem pertinentia vide in Πα-
εαφέρομαι. ¶Subiungit verò Παραφέρω, pro Transuer-
sum aufero, ex eodē Luc. ἢ πυρὸς ὁ ποταμὸς πα-
εαφέρει, ὥστε καὶ τὸν ὀδὶ κεφαλὴν βαπίζονται. Sed dicitur
interdum & Trāsuersum fero. Potest verò reddi & Ra-
pio, seu Abripio. vt in hoc Plut. loco De defectu ora c. τῶ
χρόνου καθάπερ ῥύματος ἕκαστα παραφερόντος. ¶Inter- B
dum παραφέρω ponitur pro Supero. vt quum scribit A-
ristid. in Panath. ὁ δὲ πάντας βασιλέας παρενεγκὼν τῆς ὀλι-
νοίας καὶ μηδὲν κατα. &c. Cui significationi subiungit B.
eam qua ponitur pro Prætereo, ex Xenoph. de lepore
currente, καὶ ἡ πολυκία πρὸς τὸ ἀμβλυωπεῖν αὐτῶ πολὺ συμ-
βάλλεται. παχὺ γὰρ ἑκάστου παραφέρει πλὴν ὅταν πρὶν νοῆσαι τὶ ὀδὶ.
id est (inquit) Prætergreditur, Præterlabitur. Sed ego
hanc significationem malim proximè præcedēti præ-
figere: quippe quam ex hac manare existimem.
Παραφέρομαι, In medium afferor. vnde παραφέρεται dicun C
tur cibi qui in mensam afferuntur, seu qui apponūtur.
Interdúmque τὰ παραφερόμενα sine adiectione appellan
tur. vnde redditur etiam Fercula. Luc. καὶ οὕτως ἐς πλὴν ἁ
πλῶς τὴν γρηγίαν ἐκωδεῖς κατάκεισαι, μάρτυς μόνον ἢν παρα-
φερομένων, &c. ¶Παραφέρομαι, Perperam agor, Perperā
moueor. Aristot. Ethic. 1, ἀπεχῶς γὰρ, καθάπερ τὰ παραλε-
λυμένα τῶ σώματος μέλεα εἰς τὰ δεξιὰ παραφερομένων κινῆσαι,
πανταχῆ εἰς τὰ ἀρίστερα παραφέρεται, καὶ ὀδὶ τῆς ψυχῆς οὕτ-
ως. ὀδὶ ταὐτὰ γὰρ αἱ ὁρμαὶ ἢν ἀκρατῆν. ¶Παραφερο-
μαι, Transuersus auferor, Rapior, Abripior. Herod. lib. 8, D
ἐπεὶς πιδήσαντες ἅμα τῆς ἵππος ἐξαρπήχεσθαι εἰδισμένοις, παρε-
νεχθέντες ἀπώλοντο. quæ Polit. ita vertit, Ausi se & equos
natandi peritos alueo credere, vi fluminis ablati perie-
runt. In alio eius loco παραφέρεσθαι vertit Ire pessum. At
Budæus postquam παραφέρομαι interpretatus est Erro,
item Aberro, affert hæc Greg. in lib. De homine, ἢ γὰρ εἰ-
κὼν εἰ μὴ ἔχῃ πλὴν πρὸς τὸ παρὰ πύτυπον ὁμοίοτητα, κινείως τῶτο
καπονομάζεται· εἰ δὲ παρενεχθεῖη τῶ παρὰ κεκινῆσθαι ἢ μίμησις, ἀλ
λόπ καὶ οὐκ εἰκὼν ἐκείνου τὸ πιοῦτον ὀδί. Quibus subiūgit
hæc Platonis in Politico, ταῦτα μὴν πάμπολυ παρηνέχθη- E
σαν. Vide proximè sequens verbale Παραφορά.
Παραφορά, ᾶς, ἡ, ab illo παραφέρεσθαι significante Aberrare,
furoris seu insaniæ significationem accipit. Magis au-
tem ad verbum ex Horatio interpretabimur Errorem
mentis. Fabius autem dixit etiam mentis alienatæ er-
rorem. Greg. De homine, πᾶς γὰρ παραφορᾶς οὐκ ἐκ μόνης
καρπεαρίας γίνεται μεμαθήκαμεν. Sed cum adiectione ge-
nitiui frequentius esse puto. vt in hoc Plutarchi loco
De virtut. mul. μάλιστα δ' εἰκάζεπ κρᾶσιν ὀκσαπικὴν λαβὼν
ὁ αὐπὴρ ἔρωπν αὐπᾶς καὶ διανοίας παραφορᾶ ἐνεργάσαται. Eun-
dem genitiuum addidit Dioscorides cum alibi, tum v-
bi scripsit cicutæ potum διανοίας παραφορᾶν afferre. Πα-
εαφορά (inquit Gorr. ex Galeno, vt opinor) μικρὰ παρα-
φροσύνη. Siquidē Hippocrates τὸ παρενεχθῆναι vsurpat in
iis qui modicè delirant, vt & παραληρῆσαι. Hæc ille.
Apud Erotianum autem in Lex. Hippocr. à me edito πα-
ρενεχθέντα exponitur ὑπενεχθέντα εἰς παρακοπήν. Alicubi
autem παραφορά possit etiā reddi Titubātia, vt opinor.
Παράφορος, ν, ὁ & ἡ, sequendo itidem illam verbi παραφέρε-
σθαι significationem de qua proximè dictum fuit, dici-
tur de insano, vt cuius mens à ratione aberret. Vide-
tur tamen alicubi παράφορος minus quiddam significa- G
re quàm Insanus. veluti si dicas Qui non satis sanæ est
mētis. A Cam. redditur, Animi impos: à Bud. Delirans.
Ex Luc. autē affertur παράφορον βλέπων pro Efferatis o-
culis intuens, itē παράφορον δεδορκώς. Quibus in locis ad-
uerbialiter vsurpari videri possit, sicut & quum dicitur
ab eodem παράφορον βαδίζειν, ὡς σφαλερὸν βαδίζει
καὶ παράφορον. vbi certè παράφορον (sicut & σφαλερὸν) ad-
uerbialiter poni videtur, & sonare q.d. Titubanter. At H
ex Greg. παράφορος γλῶσσα pro balbutiente. Sed quum
videamus παράφορον de ebrio dici à Luciano, cuius pro-
prium est titubare: forsitan παράφορος γλῶσσα fuerit iti-
dem quæ Titubans lingua à Nasone appellatur. HINC
Παραφόρως, q.d. Errabundè, id est Errabunda mente, Cū

errore mētis, Insanè, aut Non satis sana mente. Aut etiā
Titubanter. ITEM Παραφορότης, ητος, ἡ, ex Plat. Timæo
affertur pro efferatione. At verò BICOMP. Εὐπαράφορος
à Budæo redditur, Qui facilè in malam partem
detorquetur. Quæ interpretatio consentanea est cui-
dam verbi παραφέρειν significationi, de qua dictum fuit.
Sed ab Hesychio ἀπαράφορος exponitur ἀξεστικός, sicut
παράφορος, ἀξεστικός. Ego tamen ἀπαράφορος sonare po-
tius existimarem Qui facilè in mentis errorem seu in-
saniam incidere potest. Videtur enim de eo dici qui
sit procliuis ad παραφορά. Cæterùm in expositione illi-
us ἀπαράφορος, post ἀξεστικός addit Hesych. ὅμοιος, sicut
παράφορος vult significare etiam παρόμοιος. Affertur &
VERB. Παραφορέω, ῶ, sed nihil commune cum hac no
minum παραφορά & παράφορος significatione habens.
Redditur enim In medium affero: item Iuxta affero.
Et infinit. mediæ vocis παραφορήσασθαι ex Plat. De leg.
pro Congerere, Colligere. Quinetiam passiuæ vocis
hoc exemplum affertur, ὑπὸ δείπνου παραφορέεται οὐδὲν
λόγου ἄξιον.
ITEM Γαρφέρομαι per syncopen pro παραφέρομαι,
Anthol. epigr. lib. 2, — ὅθ' ὠώνεκεν αὐτὸς ἐγὼ σε Βάκχε φέρων,
ὑπὸ σοῦ πύμπαλι παρφέρομαι. Vbi reddi potest Tituban
ter feror.
c.2. Συμπαραφέρομαι, Vnà transuersus auferor, Vnà abri-
pior. At in vulg. lex. συμπαραφερόμενοι, Qui vnà feruntur. quæ interpretatio cum iis quæ de παραφέρομαι di-
cta fuerunt non conuenit.
C. ΠΕΡΙφέρω, Circumfero. Synes. epist. 123, τῆς ἱερᾶς σου καὶ
γλυκείας ψυχῆς ὀδὶ μέσης καρδίας ἄγαλμα περιφέρω. Quod
exemplum à Budæo quoque affertur, postquam dixit,
περιφέρω esse Circumfero, id est Mecum semper fero, In
comitatu meo fero. Exponitur verò περιφέρειν hoc
eodem verbo Circumferre, de re tamē alia vsurpatum,
quum scribit περιφέρουσι esse qui fercula in conuiuiis
circumferunt & struunt in mensis, quū vnicuique par-
tes apponuntur, & lances distribuuntur. cuius significationis exemplum affert ex quodam loco Xenophōtis,
quem habes Pæd. libr. 2, pag. 27 meæ editionis. Addit
verò & περιφέρειν κύλικα, ἢ ποτήριον. sicut apud Aristot. le
gitur pass. σκύφον περιφερόμενον. Περιφέρω, In diuersum
fero, atque in contrarium, vt περιάγω, & περιπάτω, & περι-
τρέπω, inquit idem. sed exemplum non addens. Af-
fertur verò περιφέρω & pro Transfero, vt docebo paulo
post. ¶Περιφέρω, Circumago & eodem reuoluo, Re-
digo. vt idem scribit, afferens ex Appiano, μὴ πλὴν Γαλ-
λίαν περιπλέοντες, ἐς λιμὸν περιενέγκωσιν, ne Italiam tandem
ad famen redigerent. (Videndum autem num & in isto
Plutarchi loco in Pericle, περιήνεγκεν εἰς ἑαυτὸν τοὺς Ἀθήνας,
περιήνεγκεν reddi possit Redegit: & εἰς ἑαυτὸν in suam po-
testatem. qui locus alioqui citatur in vulg. lexic. & pro
exemplo verbi περιφέρω significantis Transfero) Cæte-
rùm τὸ περιφέρω pro Reuoluo eodem, non affert exem-
plum Bud. at passiui pro Eodem reuoluor, ex Plat. De
leg. lib. 2, δοκεῖμοι πρίπν ἢ πέφαρπον ὁ λόγος, εἰς ἑωπὸν περιφερό-
μενος ἥκειν. Et in Gorgia, ὃν πωπὶ γὰρ τῆς χρόνῳ ὃν διαλεγόμεθα
οὐδὲν παύομεθα ἐς τὸ αὐτὸ ἀεὶ περιφερόμενοι. Sed quum ad-
datur ἐς τὸ αὐτὸ, fuerit potius exponendum περιφέρομαι
simpliciter Reuoluor. Item Traduco, Per ora ocu-
lósque hominum circumduco. quod & περιάγω dici-
tur: ex Synesio, πολὺς πονηροὺς περιενέγκαπε, πᾶσι ποιήσαπε κα-
παφανεῖς οἱπνές εἰσι. ¶Περιφέρω, In errorem induco,
vel Perturbo. vt περιφέρει ἡ συκοφαντία τὸν σοφὸν, In error-
em inducit, vel, Perturbat: Quæ interpretationes sunt
Budæi: at verba illa, Græc. interpr. Bibliorum, in
Ecclesiaste Solomonis. Hanc autem signif. sequuntur
etiam περιφορὰ & περιφέρεια apud eosdem.
P. Περιφέρομαι, Circumferor, vt dicitur res aliqua circum-
ferri à quopiam, quum eam circumfert quocūque eat.
Interdum verò Circumagor, Huc illuc agor, seu feror,
& quasi per circuitū, modò huc, modò illuc feror. Pau-
lus ad Ephes. cap. 4, v. 14, ἵνα μηκέπ ὦμεν νήπιοι, κλυδωνιζό-
μενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ πῆς διδασκαλίας. A Bu-
dæo redditur Vagor, Erro, Palor. afferente ex Synesio,
ἐγὼ δὲ ἀφιλωέχθιω ἀπαπαχοῦ πῶν περαγμάπων, ὀργῇ καὶ λύ-
πῃ καὶ πᾶσι πάθεσι μεριζόμενος, id est (vt ipse addit) Vagis

& variis cogitationibus euagatus sum, huc illúcque a- A
nimum circumagens. Plut. de Cæsare ad Rubiconem
loquēs, καὶ περιφερόμενος πρὸς μεχθεῖ ἢ πλωπῶν, ἔσχεπο δρό
μου, quasi Distractus animo in varia consilia, & quo-
quouersus circumactus ad rei magnitudinem æstiman
dam. Greg. μήπου τὸν λογισμὸν ὀκλάσῃς, αἷμα θεοῦ καὶ πάθος
ἀκούων καὶ θάνατον· μήπου πεπλανεχθῆς ἀθέως, ὡς θεοῦ σωπῆρο-
ρος, necubi hallucineris, perperam hæc æstimando, qua
si indigna quæ de Deo credātur. Hoc est, Vide ne mē-
te errabunda abripiare & auferare quò temerariæ cogi-
tationes te abduxerint. (Idē Greg. copulauit etiā περι-
φέρεσθαι cum πλανᾶσθαι ita scribēs, καὶ πῖς νοπῖς περσβάλ- B
λοντες μετὰ πῆς αἰσθήσεων, ἢ οὐκ ἀδὺ αἰσθήσεων, ὑφ' ὧν περιφερό-
μεθα καὶ πλανώμεθα) Illi autē Greg. loco in quo περιφέ-
ρεσθαι reddit Mente errabūda abripi &c. subiungit hunc
Plutarchi, (vbi tamen non itidem de animo dicitur) de
Cicerone proscripto, αἷμα καὶ κάπα περιφερόμενον ὑπὸ πῆς
οἰκετῆς, καὶ περιφεύγοντα τὸν θάνατον, hoc est, Erratica fuga
mortem euadere cupientem & connitentem.
Περιφορά, ᾶς, ἡ, Circumlatio, aut Circumactio, seu Circum C
uectio. vt ἡ λίου περιφορὰ quidam ex Cic. interpr. Solis
circūuectio. Sic Aristoph. τῆς σελήνης πᾶς ὁδοὺς καὶ πᾶς πε
ριφορᾶς. Ex Xenoph. autem affertur ἡ κύκλῳ περιφορὰ pro
circuitu. A Cic. περιφορὰ redditur alicubi Conuersio,
item Motus, vt videbis in Cic. Lexico. Περιφορὰ (se-
quendo vnam ex iis signific. quæ datæ sunt verbo πε-
ριφέρεσθαι) Ferculorum missus qui conuiuiis apponuntur, aut singulis conuiuis, aut quaternis, vt nunc fieri
solet, inquit Bud. Περιφορὰ ab eodem exponitur etiā
Hallucinatio, & Vita errabunda. quod cōuenit (inquit)
cum significatione verbi περιφέρεσθαι. Gregor. De theol. D
lib. 2, καὶ ὅταν γαλήνιον ἔχωμεν ἔνδον ὑπὸ πῆς ἔξω περιφορᾶς, ὥσ-
πε μὴ, καθάπερ οἱ λύζοντες, πῷ πνεύματι διακόπεσθαι, Interim
dum tranquillitatem animi habemus ab obturbatio-
ne mentis atque erratione, ob multitudinem externa-
rum cogitationū, temporariarúmque curarum. Idem
in Iul. lib. 1, πὰ μὴν γὰρ ἄλλα παρῆκα πῶς βουλομένοις, πλοῦπον,
ἀνῆλίσεαν, δύκλεαν, δυνασείαν. ἀ πῆς κάπω περιφορᾶς ὄπι καὶ ὀ-
νειρώδους πέρψεως. Affert præterea ex Eccles. cap. 2 pro er-
roribus mentis, necnon περιφέρεια pro eadem signif. ex
cap. 10 eiusdem Eccles.
Περιφορέω, ῶ, Circumfero, Circumago. A cuius pass. Περι- E
φορεῦμαι est verbale NOM. Περιφόρπος, Qui circumagi
potest, item Versatilis. Et quidam Artemon dictus co-
gnomento περιφόρπος quòd in lectica circumferretur,
vtpote claudus. Dicitur autem fuisse ἀρίσπος μηχανικπής.
Huius mentio fit à Plut. ab Athenæo, necnon à schol.
Aristoph.
AT VERO Περιφερής, (ab ea signif. πῶ περιφέρομαι qua po
nitur pro Circūagor, In orbem agor) Orbicularis, Ro-
tundus. Herodian. lib. 5, λίθος δὲ πς ὄπι μέγιπος, κάπωθεν περι-
φερής. Vtitur & Aristot. De mundo. B. ex Xen. πόδες πε F
ριφερεῖς, rotundi. Ex eodem, πρόχιλοι περιφερεῖς, Teretes,
de canibus. At τὸ περιφερὲς substantiuè, Rotunditas,
aut ambitus rotundus. (Sed περιφερὴς est etiam Versati-
lis, Rotatilis. vt reddit Bud. afferēs ex Luciano de Phœ
bade, οἱ ὀφθαλμοὶ περιφερεῖς) Hinc est COMPOS. Πε
ριφερόγραμμος, lineam vnam habens circumcurrentem.
vnde περιφερόγραμμον σχῆμα, Circulus & sphæra. vide
Bud. pag. 420 ex Aristot. & Strab. Item ADVERB.
Περιφερῶς, Rotundè, Rotunda forma seu orbiculari, In
orbem. Substātiuum autem NOM. Περιφέρεια, ας, ἡ, G
Rotunditas, Rotunda forma. Vulgo Circumferentia.
Redditur etiā Circūflexus, ex Plinio: & Circumcurrēs
linea, ex Fabio. Aristot. Ethic. lib. 1, καθάπερ ἐν πῇ περι-
φερείᾳ πὸ κυρπὸν καὶ πὸ κοῖλον. Idem De mundo, κῇ κύκλου πε-
ριφέρειαν, In speciē circularis ambitus, In orbē. A Bud.
περιφέρεια redditur etiā Ora. A quo affertur hoc no-
men & pro erroribus mentis, ex Eccles. sicut & de περι-
φορὰ dictum fuit.
C. Συμπεριφέρω, Vnà circumfero, Vnà circumrapio. In v.l.
redditur etiam Circumago, & affertur ex Alex. Aphr. H
συμπεριφέρων αὐπὸν πῇ δὲ κάκεῖσε. Et pass. Συμπεριφέρομαι,
quod Bud. interpr. Vnà circūferor, Vnà circumrapior.
subiungens ex Luc. οὐκοῦν ἰῶπα πιοῦπον εἴπῃ, ἐς πὸν ᾅδην ἐμ-
πεσῶν, ἐχῷ ἄθλιος πρὸς δεδεῖς συμπεριφέρεται μετ' αὐπῦ ἀεί.

Addit συμπεριφέρομαι poni pro Comitor, Coeo, Vnà huc
illúcque ventito. cuius signif. exemplum affert istud ex
Athen. φιλικῶς ἀλλήλοις συμπεριφερόμενοι (cætera autem
huius loci verba vide apud eum, Comm. pag. 421) Sed
quidam συμπεριφερόμενοι hìc interpr. Pocula circumfe-
rentes & compotantes. sicut in isto Polybii loco, πε-
βαίνοντες δὲ πῶ πόπῳ, κάπειπα γνωμῶνς ἀκμείας καὶ πολυπο-
σίας, αἰαῖ καθάπερ συμπεριφέρεσθαι, πα χῶς ἐξεθέρισαν αὐ-
πούς, Vnà pocula circumferre atque compotare. Sed
ego huic interpretationi minimè assentior, non solùm
quod durum sit συμπεριφέρομαι actiua significatione (vt
durum esset φέρομαι pro φέρω significante Fero, Porto)
sed quòd ipsi conuiuæ pocula circumferre non solerēt,
quin potius ea illis circūferrentur. Non aliud igitur es-
se puto συμπεριφέρεσθαι in hoc Polybii loco quàm quod
vulgò dicimus, Se laisser aller, & faire comme les autres. Quò
pertinet & quodà Budæo additur, nimirum συμπεριφέ-
ρεσθαι esse interdum Comiter alicui sese dare, & mori-
gerum esse: ex Laertio in Socrate, καλέσας ὀδὶ δεῖπνον
πλουσίοις, καὶ πῆς Ξανθίππης αἰσθυμῆσης, ἔφη, Θάρρει. εἰ μὴν γὰ
εἶεν μέπριοι, συμπεριενεχθεῖεν αὖ· εἰ δ' φαῦλοι, ἡμῖν αὐπῆ οὐδὲν
μελήσῃ. Ex eodem subiungit & hoc exemplum, nar
rante Socratem solitum dicere, ὡς οἱ ἱππικοὶ πῆ θυμοειδῶν ἵππων κρατήσαντες, ῥᾳδίως πῆ ἄλλων πειρῶνται· οὕπω
κἀγὼ Ξανθίππῃ χρώμενος, πῖς ἄλλοις αὐθρώποις συμπεριενε-
χθήσομαι, Morigerabor, Facilem me præbebo assensorē,
Non morosum me exhibebo. Ex eodem Laert. in Ze-
none, γονεῖς πμᾶν, ἀδελφοὺς, παπρίδα, συμπεριφέρεσθαι φίλοις
Item ex Macchab. libro 2, capit. 9, vbi Antiochus Epi-
phanes filium sibi successorem designās, ad Iudæos ita
scribit, πίσπευσμαι γὰρ αὐπὸν ὀδπεικῶς καὶ φιλανθρώπως πα-
εακολουθοῦπα πῇ ἐμῇ πραγμάπῃ, συμπεριενεχθήσεσθαι ὑμῖν,
Confido enim eum, institutæ à me æquitatis huma-
nitatisque retinentem, comiter vobiscum & indulgen-
ter acturum, voluntatibus vestris atque postulatis faci-
lem se præbiturum atque assentientem. Vel (vt ab in-
terprete versum erat) Comem vobis futurum. pro quo
verbo Communem mēdosè legi cœptū est. Annotatur
porro in v.l. συμπεριφέρεσθαι significationem hanc acce-
pisse ab illa circumpotatione conuiuali & inuitatione
mutua, in qua non ad sitim sed ad nutum alterius circu-
ferri oportebat qui facilitatis vitæ comitatisque
nomē affectaret καὶ ἀπραπελίας. Verùm ita pro confesso
sumeretur illud significatum quod verbo συμπεριφέρε-
σθαι tribuitur apud Polybium, sed non rectè, meo qui-
dem iudicio: vt antea docui. Quamobrem potius cre-
diderim verbum συμπεριφέρεσθαι, esse illud nostrum, Se
laisser aller. quod dicere solemus de eo qui ad rem aliquā faciendam finit se abduci precibus aut etiam solo
exemplo alicuius. Sumptam verò esse metaphoram ab
iis qui quum sint vnà cum aliis qui circumagūtur, ei-
dem (vt ita dicam) motui se permittunt, atque adeo
permittere coguntur. Affertur autem συμπεριφέρεσθαι
ex Epicteto & pro συναναστρέφεσθαι, id est Vnà versari.
HINC Συμπεριφορά, ᾶς, ἡ, quod in v.l. exponitur Porta-
tio quæ fit circumferendo: item Circumpotatio, ex Ci
cerone: vt sit ἡ ἐν κύκλῳ φορὰ πῶ κύκλου καὶ πόσις. Sed Bu
dæus, harum significationum mentionem nullam fa-
ciens, exp. συμπεριφορὰ, Comitatus & frequens huc il-
lúcque affectatio. affértque ex Polybii libro 6, ὁ δὲ Ἀπελ
λῆς ὀδὶ μὴν πᾶς σπουδάσας καὶ πιαῦπα πῆ πῆμῶν παρελαμβάνε-
πο, πῆ δὲ διαβουλίων καὶ πῆς μεθ' ἡμέραν συμπεριφορᾶς οὐ μετ-
εῖχε. In v.l. ex eodem Polybio affertur συμπεριφορὰ
pro deportatione atque exilio: scribente, κῇ πλὴν αὐπῦ
συμπεριφορά. Sed meritò fortasse suspecta hæc interpre
tatio fuerit. Hinc etiam est adiect. NOM. Εὐσυμπεριφο-
ρος, Qui comiter alicui se dat, & morigerus est, Qui faci
lem assensorem se præbet. Siue Qui ea vitæ facilitate
& comitate præditus est, vt paratus sit ad facienda ea-
dem quæ & alii. Diog. Laert. in Zenone, ἢν δὲ (φασὶν) ἀ-
συμπεριφορος· ὡς πολλάκις Ἀνπίγονον πὸν βασιλέα ὀδπικωμάσ-
σαι αὐπῦ, καὶ Ἀρεισπολέα πὸν κιθαρῳδόν σὺν αὐπῦ ἐλθεῖν ὀδπι κῶ-
μον.
C. ΠΡΟφέρω, Profero, In medium affero, Exhibeo, Propo-
no. Hom. Il. ρ, v. 121, Σπεύσομαι, αἴκε νίκην πῶν Ἀχιλῆϊ προ-
φέρωμεν Γυμνὸν &c. Scio tamē ibi reddi Feramus in vulg.

interpretatione ad verbum:in ea autē quæ antea prodiit paulo liberior,verti Referamus.quæ interpretationes nullo modo placere mihi possunt. In Anthol. epigr.lib.2,epigr.1,Εἰκόνιον δὲ ἀδελφὸς ἔχων προενήνοχεν αὐτῷ,Protulit imagūculam,& iudicibus spectandā proposuit. Apud Thucyd.autē lib.6,pag.220,meæ edit.σφάγια προὔφερον schol. exponit ἔμπροσθεν τῆς σφαγῆς ἐσφάζοντο. (ita enim legendum est,non σφαγίας) Dicitur etiam εἰς φῶς προφέρω,In lucem profero : & εἰς φανερὸν προφέρω (quod affertur ex Epigr.) In apertum profero. Gregor. εἰς φῶς προενέγκωμεν,ὡς ἂν ἦν πανάκριτον. Alicubi προφέρω vel Profero,vel Promo,seu Depromo. vt ὡς ἂν ὁν παμείου προφέρειν,Isocr. Interdum autem προφέρω reddi potest vel Profero,vel Allego,seu cito,id est παρέχομαι.vt nimirum litigantes προφέροισι τὰ δικαιώματα,vel eorum patroni.Xenoph. ἐγὼ οὖν καὶ πύπτων τοὺς νόμους,ἔφη,προφέρων ἔνια,καὶ ἄλλα τοῦ βασιλικῶν νόμων προφερόμενος, πειρῶμαι δικαίοις ἀπαγορεύειν. Sic ex Cic. (si tamen eius sunt Rhetoricōn libri) Proferre legem affert Bud. itē Proferre testes,& legatos.item Proferre instrumentum,ex Pand. ‖ Προφέρω, Obiicio,Crimini obiicio,Exprobro. Hom.Iliad.γ,Μή μοι δῶρ' ἐσθλὰ προφέρε χρυσῆς Ἀφροδίτης. Æschin.πολὺ ξενίων προφέρειν, cum dat.personæ. Et τὰ πιεῦπα προφέρεις,Luc. (Apud Homerum legitur etiā ὀνείδεα προφέρειν,Iliad.β,Probra obiicere. Nisi quis malit cum hoc accus.aliisque huiusmodi verbum hoc locus interpretari) Cæterùm προφέρω reddi & in illis locis poterit Latino illo Profero. existimatur enim & ipsum sumi pro Obiicio. Budæus tamen exempla passiui Obiici pro Proferri, affert ex Cicer. non item actiui Proferre pro Obiicere,vt videbis p.414. Idem προφέρειν docet esse etiā Obiicere argumentādo,hoc est ὑποφέρειν.vt in hocGreg.loco,De homine,ὅτῳ δὲ προφέρως ἀποκρινούμεθα τῇ προφέροντι πῶς αὐτὴν δίχα τοῦ χάμου ὁ ἄνθρωπος. Accipitur denique προφέρω & pro Enuntio. in qua etiam signif.interpretari possumus verbo illo Profero. Bud.vertit & Loquor apud Greg.

Προφέρω,neutraliter,Præsto, Anteeo, Antecello.Herodot.προφέρων πλούτῳ Ἀθηναίων. Idem, προέφερε ἀδαμαντίνῃ τοῦ νήσων. Thucyd.προφέρω οὐδενὸς ἡμῶν ῥώμῃ. Et in Epigr.σωφροσύνῃ προφέρων. Interdum autem cum præpos.ἐς.ex Eurip.in Medea, προφέρω σου ἐς ἀτυχίαν. Hinc προφερέστερος & προφερέστατος, Præstantior & Præstantissimus. Sed à Budæo προφέρω exponitur etiam Proficio, Incrementum facio, in isto Hesiodi loco,in Erg. Ἠώς τοι προφέρει μὴν ὁδοῦ προφέρει δὲ καὶ ἔργου. vbi προφέρει redditur etiam Accessionem facit& progressum. Apud Thucydidem certè μέγα προφέρειν videtur esse Magnum adiumentum habere , seu Magno adiumento esse,lib.1,μέγα προφέρειν ἐς τὴν κτῆσαν δύναμιν.

P.Προφέρομαι,actiua significatione,Profero.ea præsertim signif. qua ponitur pro Allego. Exemplum habes in loco Xenophontis quem attuli paulo antè in Προφέρω.alia autem apud Bud.pag.414. ‖Προφέρομαι,Profero,Obiicio,vt προφέρεται ἀσέβειαν,ex Polyb.& ὅσα ἀξία κακίζεται ἐστί,ex Arriano idem affert: pag. quæ illā proximè sequitur. ‖ Προφέρομαι,Profero,id est Enuntio: ibidem ex Hermog.& Themistio. ‖Sed his addo προφέρομαι pro Infero: ex Hom.Il.γ, Νέεται δ' ὧρα πάγχυ κακὴν ἔελδα προφέροντα.

Προφέρομαι,pass.signif.Proferor. & quidem ea potissimùm signif.qua dicitur pro Enuntior.'vt apud Herodianum,lib.7,οὐ μόνον τὸ δι' φωνῆς καὶ γλώττης προφερόμενα,pro quibus omnibus Polit.dixit tantùm Verba.Sed perperam in vulg.editionibus προσφερόμενα ibi legitur pro προφερόμενα.

Προφερής,ές,ὁ & ἡ,Præstās.ab ea significatione verbi προφέρω qua dictum est poni pro Præstare, Anteire, Antecellere. Sed exempla huius positiui non afferuntur: at grad. POSIT. Προφερέστερος,pro Præstantior , itidémque SUPERL. Προφερέστατος pro Præstātissimus,apud poetas rara non sunt. Sed apud Homerum προφερέστερος exponitur etiam νικητής,id est Victor.Quod autem dicit Aratus,— ἀλλ' αἰεὶ ἕτερος προφερέστερος ἄλλου,Cic.vertit, — quorum alter paulo prælabitur antè. Quod verò quidam gramm.annot.προφερέστερος dici quasi πρὸ τοῦ ἄλλων φερόμενος, non video quomodo locū habere possit, quum extet προφέρειν illam quam modò dixi significationem habens.

Προφερής,Qui est prouecta ætate,inquit Bud.afferēs ex Æschine in Timarchum, pag.12,ἔνιοι μὲν δὴ νέοι ὄντες, προφερεῖς δὲ προεσβύτεροι φαίνονται· ἔνιοι δὲ πολλὰ ἀριθμὸν χρόνου γεγονότες , καὶ πάσι νέοι δοκοῦσιν εἶναι. Affert verò & ex Plat.in Euthyd.ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν,σκληρός· ὁ δὲ προφερής , καὶ καλὸς,καὶ ἀγαθὸς πάνυ ὄψιν. Exponitur alioqui προφερής, Cuius facies annos multos præ se fert , quum sit iunior: ex Polluce,scribente,προφερὴς,ὁ τοῦ μὲν χρόνῳ νεώτερος, τῇ δὲ ὄψει δοκῶν προεσβύτερος.& ei contrarium esse σκληρόν. Affertur alioqui προφερὴς ex Hesiodo pro Maior natu, vbi canit, Τῶν γε μὲν ἀλλάων προφερὴς τ' ἦν προεσβυτάτη τε. Vbi est etiam animaduertendū,huic προφερὴς subiungi προεσβυτάτη τε, sicut in illo Æschinis loco post προφερεῖς habemus καὶ προεσβύτεροι. vbi certè non video quomodo significatio illa quam dat Pollux huic nomini , habere locum possit. alioqui enim illud προφερεῖς per se idem valeret quod illa omnia verba, νέοι ὄντες, προεσβύτεροι φαίνονται. ideóque non temere ab illa Bud.interpretatione discedendum censeo.

Προφορά,ᾶς,ἡ,(ab illa verbi προφέρω significatione qua ponitur pro Proferre,Enuntiare) Prolatio, Pronuntiatio. Herodian.lib.1,ἐν ὧδε πολὺ τοῦ ῥήματος προφορᾷ ἠσχολεῖτο,'Dum in verbis illis proferendis occupatus erat.(Ad verbum,Dum occupatus erat inverborum prolatione. si hoc verbali ab illa proferendi significatione vti possumus) Polit.vertit,Interim dū loquitur. Apud philosophos ὁ ἐν προφορᾷ λόγος,qui & προφορικὸς λόγος,vt mox docebo.

Προφορικός,ῆ,ὸ,vt προφορικὸς λόγος, Qui in enuntiatione seu pronuntiatione consistit,Qui profertur. Huic autē opponitur ὁ ἐνδιάθετος.Philo, ἐν ἀνθρώπῳ δ' ὁ μὲν ἐστιν ἐνδιάθετος,ὁ δὲ προφορικός. Plut. καὶ τὸν ἐνδιάθετον λόγον καὶ τὸν προφορικόν. Idem , ὅτι καὶ προφορικὸν λόγον καὶ φωνῆς ἐνάρθρου μέτεστιν αὐτοῖς. Eidem alicubi est ὁ ἐν προφορᾷ λόγος.

AT VERO Πρόφορος, in v.l.ex Aristot.hist.libro 7, cap.7,Humor cruentus& aquosus intra mēbranas quibus fœtus continetur: μεταξὺ δὲ ὑγρότης ὑδατώδης καὶ ἰχωρώδης, ἢ αἱματώδης, ὁ καλούμενος ὑπὸ τοῦ μαιευτικοῦ πρόφορος.

Προφορέομαι,ῆμαι,Tramam filumque duco atque reduco, vnde pro Vltro citróque cursito ponitur . vt in vulg.l. annotatur ex schol. Aristoph. in hunc versum Ἀπολούμεθ' ἄλλως πλὴν ὁδὸν προφορουμένῳ.

C.ΠΡΟΣφέρω, Offero. vt προσφέρειν δῶρα , Matth.2,Offerre dona. Et προσφέρειν δῶρα καὶ θυσίας, in epist. ad Hebr.& προσφέρειν λατρείαν,Ioann.16.In eadem illa epistola dicitur pontifex προσφέρειν αἷμα ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τοῦ τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων. Abraham dicitur προσενηνοχέναι Isaacum. Sed & de ipso Christo dicitur προσφέρειν ἑαυτόν. De quo etiam dicitur à Paulo,παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν προσφορὰν καὶ θυσίας τῷ θεῷ. ‖ Προσφέρω,Offero. vt dicimur offerre aliquid edendum. Est προσφέρω, (inquit Bud.) Cibum offero edendum,Porrigo poculum,& medicamentum,vt medicus ægroto. quod apud Galenum sæpe legitur. Plut. καὶ τὸ φάρμακον τοῦτο χρῖσαι τοῦ πεπόνου τοῦ ἰατροῦ αὐαχθέντα προσφέροντος. Idem alibi προσφέρειν exp.etiam Admouere, Adhibere medicamenta, addēs Galenum identidem sic vti,ad Glauc.lib.2. (In v.lex.ex Alex.Aphrod.προσφέρων τὴν σωτηρίαν φάρμακα pro Medicamenta ad salutem adhibens) Peculiariter verò, Admoueo ori vel naribus. cuius tamen signif. in pass.voce,non actiua,exemplum affert. At προσφέρω τὰς χεῖρας, Affero manus,ex Cic.reddit. & προσφέρω ἐμαυτοῦ τὰς χεῖρας,Manus mihi affero.Polyb.lib.5,ἀποσφαλέντες δὴ καὶ ὑπὸ τῆς ὀλιβολῆς προσήνεγκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας ἀλλήλοις πολὺ καὶ Λακωνικῶς. Eodem libro de Molone, προσήνεγκε τὰς χεῖρας ἑαυτῷ. Qua autem forma dicitur προσφέρειν χεῖρας,eadem,βίαν προσφέρειν. vt & βίαν προσφέρειν παιδί, apud Platonem. Sic ἀνάγκην προσφέρειν,Eurip. (Ex quo adiungitur etiam προσφέρειν κακῷ κακόν.sed προσφέρειν hic alium vsum haber,q.d. Ad vnum malum alterum præterea afferre,& vnū alteri apponere)Cum illo autē βίαν προσφέρειν aliquid affinitatis habere videri potest μηχανήματα προσφέρειν,quod ex Aristoph.affertur. ‖Frequens est autem apud veteres scriptores προσφέρω cum accusatiuo λόγον,cum quo redditur Infero. nam Latini Infero sermonem dicunt. Pro quo (ni fallor) dicitur ab illis & Iniicio sermonem. Herodot.in Thalia,προσέφερε Δαρείῳ λόγον τοιόνδε. Idem Herodot.apud Plutarchum in Aristide dicit Παυσανίαν Ἀριστείδου προσφέρειν λόγον.Exponit autem Budæus προσφέρειν λόγον etiam Verba facere,Appellare aliquem,id est Solicitare,‖Alloqui. Thucyd.lib.3,προσφέρει λόγον περὶ σπονδῶν καὶ ἀναχωρήσεως.vbi videtur commodè reddi posse simpliciter Infert sermonem. Et cum plurali λόγους, vel præfixo articulo. Plat.in Phædro,προσοῖς τοῖς λόγοις προσοίσει. vbi animaduerte etiam aliam constructionem. Προσφέρω πάλαιστα in v.l.Pendo talenta,id est soluo.sed absque exemplo.

P.Προσφέρομαι,passiua significatione Offeror. vt δῶρον dicitur προσφέρεσθαι , item θυσία , in illa epistola ad Hebr. sicut θυσίαν προσφέρειν ex eadem habuisti. Thucyd.libro secundo, καὶ δῶρα οὐκ ἐλάσσω πούπων χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου προσεφέρετο. Item προσφέρεσθαι, Offerri edendum.vnde τὰ προσφερόμενα,seu τὰ προσφερόμενα,Cibus seu cibi, item Pabulum. In vulg.lexic. τὰ προσφερόμενα, Cibus oblatus,Esculenta.item Pabula. Et προσφερόμενος ex Gaza, Pastu exhibitus. A Budæo τὸ προσφερόμενον exponitur Cibus & poculum: subiungente tamen locum Aristot. in quo τοῦ προφερομένων vertit simpliciter Eorum quæ efitantur. (Hinc autem est Προσφέρομαι signific.Cibum sumo,Esito,Assumo,Celso.Theophr.πολὺ προσενεγκαμένων. Tale est ἰχθύας προσφέρεσθαι pro Vesci piscibus,Plutarch.in Alex. Idem Sympos.libro quarto, οὐχ ὑπεμείναν τὰ κρέα χωρὶς ἁλῶν προσφέρεσθαι. Galenus dicit itidem προπαρεσκευασμένος (ὄψον, pro προσενεγκαμένος) Interdum Προσφέρεσθαι dicitur φάρμακον , Offerri medicamentum,vel potius Adhiberi, seu Exhiberi, aut Admoueri. Secus autem apud Lucianum προσφέρεται σκοπέλῳ redditur,Scopulo admouetur. Apud Xenophōtem autem πρὸς πλοῖα προσενεχθέντες, quidam interpretātur Admoti terræ,alii,Delati,alii,Appulsi.Sciendum est autē & de naue ipsa dici à Thuc. vbi schol. exponit προσελαύνειν. At in vulg.lexicis προσφερομένη ναῦς ex Plutarcho in Rom. Nauis aduentans. Et προσφερόμενος πόλεμος,Bellum impendens,ingruens,ex Plut. Per.Ex eodem in Themist. de persona dictum,προσφερεσίοις ὀξέως,Celeriter ingruētibus. Ex eiusdem Publ. προσφέρεται δρόμῳ,Citato cursu fertur, Accurrit. Ex Solone,προσφέρονται κραυγῇ καὶ ἀλαλαγμῷ, Clamore bellico se inferunt. (nisi potius dicendum, Cum clamore) Denique ex Galba, προσφερόμενος γυμνῷ τοῦ ξίφει , Districto ense irruens. Exponitur præterea ibidem Congredior prælio, & simpliciter Congredior, Manus cōfero. vt προσφέρομαι πρὸς πεφευγμένους ex Herodoto , Aggredior munitos. Et ex Plutarcho, μαλακώτερον τοῖς Ῥωμαίοις προσφέρεσθαι πρὸς τὰς σπονδάς. Ex Libanio autem in Demosth. προσφέρομαι πολέμῳ. Quinetiam προσφερόμενος πόλεμος in isdem pro Ingruens , seu Impendens, vt modò dixi. Nec tamen videtur posse neutrum esse hoc προσφερόμενος eo modo quo est in cæteris exemplis,quæ huic subiunxi. ‖ Est certè neutrum(id est neutralem significationem habet)& in isto Herodoti loco,ἄρτεσον ὑμῖν δίδομεν ἡμεῖς ὁποτέροις βούλεσθε προσφέρεσθαι, ἢ Πέρσησιν, ἢ Φοίνιξι.vbi redditur Accedere , vel Adhærere, aut Adiungere vos. ‖ Habet hanc neutralem signific. προσφέρομαι , & quum iungitur aduerbio οὕτως,aliámve huiusmodi constructionem habet.In quibus certè locis obtinet quendam vsum verbi Gallici Porter:veluti quum dicimus,*Se porter bien en quelque affaire*,vel,*Se porter mal.* Item, *Se porter bien enuers quelcun*, aut *Se porter mal.* Quinetiam sonat alicubi quod dicimus *Se comporter.* A Budæo προσφέρομαί σοι redditur Exhibeo me tibi, Ago tecum aut bene aut secus. Et οὕτω προσφέρομαί σοι,vel τὸν τρόπον προσφέρομαί σοι ,Sic ago tecū. (neque enim προσφέρομαί σοι sine adiectione admittit illam particulam Sic in interpretatione) Et hæc Demosth. τοῖς μὲ ὑπὲρ ὑμῶν λέγουσι δικαίως ὅσ' αὐ φρονῶσι, τοῦτον τὸν τρόπον προσφέρεται,vertit, Sic Philip.cum bonis viris agit. Hæc autem eiusdem, ἐγὼ μὲν οὕτως ὑμῖν προσενήνεγμαι,reddit,Talem me vobis exhibui & præstiti. Hæc ille. Possumus autem οὕτω προσφέρομαί σοι reddere etiam (eodem alioqui sensu) Ita me vobiscum gero.Sic in proximè præcedente loco Demosthenis , οὕτως ὑμῖν προσενήνεγμαι,Ita me erga vos gessi. Itidémque in priore illo,τοῦτον τὸν τρόπον προσφέρεται, Ita se gerit. Necnon apud eundem,μετρίως προσφέρεσθαι, Modestè se gerere, epistolæ ad Hebr. capite 12 , εἰ παιδείαν ὑπομένετε , ὡς υἱοῖς ὑμῖν προσφέρεται ὁ θεός , Deus se gerit erga vos vt erga filios. Eodem alioqui sensu ille,Si disciplinam sustinetis , sic Deus vobiscum vt cum filiis agit. Hoc est, Patrem vobis sese præstat. (Sed παιδείαν maluissem castigationem interpretari) Possumus certè & ita exponere paulo liberius , Eum vobis affectum exhibet qui filiis exhiberi solet. Gallicè,*Il nous monstre une affection paternelle.* Aut etiam ad verbum,*Il se porte enuers nous comme enuers ses enfans.* Vetus tamen interpres , eúmque sequuti alii [redacted] In v.l.ex Plut.Theseo,προσφέρεται τοῖς παισὶν ὑπερηφάνως. Apud Synes.autem legimus, αὐ καί πς ὡς ἰδιώτῃ προσφέρηται,Etiamsi aliquis se gerat vt erga priuatum. Dicitur porro non solùm προσφέρομαί σοι, sed etiam προσφέομαι πρός σε.Plato in Epist.ἵνα πρὸς τοὺς ἄλλους βέλτιον προσφέρῃ. Et Isocr. Ad Nic.πρός τε δὴ τοὺς πολίτας μετὰ τοσαύτης πραότητος προσηνέχθη, ὥστε &c. Verùm sunt & aliæ constructiones huius verbi, aut hunc aut certè huic affinem vsum habentis : quas Budæus prætermisit.Dicitur enim προσφέρομαί σοι τοῦτο,vel τοῦτο: at cum datiuo rei solo,non raró. Plutarch.in Fabio,τά τ' ἄλλα τοῦ Φαβίου προσφέροντος λαμπρῶς,καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Φάβιον ἀνέδειξαν ὕπατον.vbi τὰ ἄλλα existimari potest dictum pro κατὰ τὰ ἄλλα. Exemplum autem illius constructionis,in qua ponitur datiuus rei sicut & datiuus personæ, extat apud Herodianum,libro quarto, ἔχαιρον δὲ αὐτῷ καὶ οἱ Ῥωμαίων στρατιῶται, μάλιστα μὲν δὴ διὰ τὰς χρημάτων δόσεις αἷς ἀφειδῶς προσεφέρετο αὐτοῖς.id est,Largitionibus amplissimis pro sequebatur , vt vertit Polit. (Sed locum fortasse habere hic possit & verbum Vtor, ita interpretando,Largitionibus vtebatur erga eos) Non incommodè certè,meo quidem iudicio, & in illo Plutarchi loco προσφέρεσθαι vertemus Prosequi. At verò cum rei datiuo solo,frequenter, vti dixi.vt οὕτω προσφέρομαι τῷ πολέμῳ, vel τοῖς πολεμικοῖς : sic προσφέρομαι τῇ τεχνομαχίᾳ. quæ apud Herodianum leguntur. Possumus autem οὕτω προσφέρομαι τῷ πολέμῳ vel τοῖς πολεμικοῖς, reddere,Ita me gero in bello, vel Ita gero seu administro bellum.Vel,Ita res bellicas tracto. Et οὕτω προσφέρομαι τοῦτῳ τῷ ἔργῳ,Ita me gero in hoc negotio. Sed προσηνέχθη τοῖς ὑπολοίποις πράγμασι ex Aristide affertur pro Reliquas res est aggressa. At προσφέρομαι συμφοραῖς , quidam interpretātur Fero calamitates. quæ interpretatio mihi non placet. Sciendum est porro, sicut pro datiuo personæ vtuntur aliquando præpositione πρὸς habente suum accusatiuum , ita etiam vti nonnunquam hac præpositione cum accusatiuo rei,loco datiui. Legitur enim apud Xenophontem Pæd.4,pagina 65 meæ editionis,ὁ δ' οὖν Κῦρος πρὸς τοῦτον τὸν λόγον ὧδε προσηνέχθη. Verùm hic aliud potius interpretationis genus quærendum esse fateor, quàm per verba illa. (Interpres sanè vim huius vocis non expressit, quum reddidit,Hæc eorum verba ita excepit) At in Gallico sermone possit & hic verbum illud Porter locum habere. præsertim si cum aliquo qualitatis aduerbio iungamus:veluti ita loquēdo,*Il se porta sagement en ceste response*,vel *en la responce qu'il leur fit.* Hoc tamen est discriminis, quòd ille dicit πρὸς τοῦτον τὸν λόγον, non suum λόγον, quo illis respondebat , sed ipsorum. ‖ Προσφέρομαι Budæus vult aliquando reddi verbo Vtor. vt apud Xenophontē De arte equestri , βουλόμεθα καὶ τοῖς

νεωτέροις δηλοῦται ἢ αὖ νομίζωμεν αὐτοὺς ὀρθότατα ἴσως προσφέρεσθαι.

Προσφέρομαι actiuè positum & certis quibusdam accusatiuis iunctum antea habuisti, in Προσφέρω: sciendum est autem & aliis nonnullis iungi, aliud significationis genus (vt ita dicam) habentibus. & quidem pro Admoueo, Adhibeo, vt exponit Budæus, afferens ex Platone De rep. lib. 8, καὶ ὁποῖον δουλείας τινὰ προσφέρεται, ἀναγκαῖον καὶ μὴ αἱρετὸν εἶναι. Ex Dioscoride autem affertur etiam προσφέρεται τοσαύτην ἰσχὺν τὸ βοήθημα, pro Tantam vim adhibet id remedium. Sed fortasse reddi B etiam potest Affert. Et ex Phal. epist. προσφέρομαί σοι χάριν pro Exhibeo tibi beneficium. Sed dicitur potius Confero beneficium. Rursum pro Adhibeo, ex Ecclesiastici prologo, προσενέγκαι τινα παιδείαν, pro Adhibere quandam diligentiam.

Προσφορά, ᾶς, ἡ, Oblatio. qua in significatione habetur aliquoties in Testamẽti noui scriptis, necnon apud Græcos Bibl. interpr. (sicut προσφέρω pro Offero) & quidem copulatũ cum θυσίᾳ in quot. loc. Sed intelligimus id quod offertur, positum [illegible] C Vide tertium [illegible] est etiam Admotio. Adhibitio. [illegible] D ueo, Adhibeo.

Προσφορά, Cibi assumptio, & Cibus. Bud. ex Theophrast. libro 4, ἐξόδων δὲ γίνεται λεκιθῶδες, ἡδὺ δ' ἐν τῇ προσφορᾷ. Ex eodem affertur, κουφοτέραν ποιοῦσι καὶ πλὴν προσφορά, pro eo quod dicit Celsus, Leuiorem cibum præstant. Ex eodem ὀρνίθων προσφορά, de autum pastu. Sed & de odore, ex eodem, vbi loquitur de œnothera planta quæ vini odorem refert, οἷον δὲ προσφορά τις γίνεται διὰ χυμῶν ἔχοντος οἰνώδη. Vbi Gaza, tanquam diuersam in aliqua huius loci parte sequẽs lectionem, ita vertit, Fit enim quasi recreatio quædam ex viribus quas radix ista vinaceas possidet. At quidam interpretãtur, Quoniam fit expiratio quædam, cuius vis & odor vinosus existit. Vel, Euaporatio quædam. Quæ sanè interpretatio dura & insolens non immeritò cuipiam videatur.

Προσφορὰ à Suida exponitur πρόσδος, ex Antiphonte. In qua expositione πρόσδος ab eo putatur accipi E pro reditu. Exponitur itẽ προσθήκη, & πρόσδοσις. ideóque redditur etiam Accessio, in v.l. Subiungit porro Suid. his expositionibus versum istũ, Ποίῳ δὴ σὺ προσφορὰ δηλώσεται; Eundem verò Camer. ex Œdipo Coloneo affert, postquam dixit προσφορὰ significare Reditum & Donum: reddens alioqui hoc modo illum versum, Quónam quod offers innotescet tempore? Ita enim scripsisse eum existimo, pro interpretatione nominis προσφορά, non autem Affers.

Προσφορά, Probrum & vituperatio, in vulg. lex. quòd F vitia (vt ibidem subiungitur) velut offerantur, ponantúrque ob oculos autoris & audientium. Additúrque τὴν προσφέρειν vitium notari, vt verbo Offerre apud Latinos, quum dicunt Stuprum offerre, & Vitium offerre virgini. Sed verbi προσφέρειν vsum istum habentis exemplum desidero. At pro confirmatione illius significationis nominis προσφορά, (redditur autem præterea Reprehensio, Insectatio) affertur ex Polybio, ἀξιόνγε τὸ χρονὸς ὀνείδους καὶ προσφορᾶς. Exponitur enim, Dignum probro & vituperatione. G

Πρόσφορος, ᾱ, ὸν & ὴ, Commodus, Aptus, Congruus, Conueniens. Vel, Vtilis. Aristoph. Vesp. Σοφόν γε πυτὶ καὶ χέρονα πρόσφορον Ἑξδρες ἀπχῶς φάρμακον σραγγουείας. Thucyd. lib. 2, εἴρηται καὶ ἐμοὶ λόγῳ κατὰ τὸν νόμον ὅσα εἶχον πρόσφορα. Ex Plat. epistol. πάντα τὰ πρόσφορα ὑπηρετεῖν τῷ πράγματι, omnia quæ ad rem faciant. Ex eodem De leg. τὸ πρόσφορον ἔχειν, commodè tractat. Et τὰ πρόσφορα τῇ σραπῇ, sine nomine autoris. Ex Plutarch. Pericle, ὀφθαλμῷ χρόα πρόσφορος pro Color oculo congruens. H Item ex Gregor. Nazianz. μετὰ τῶν προσφόρων τῇ θεωρίᾳ μαρτυρίων. A Budæo affertur etiam, πρόσφορος δικαστὴς ex Pand. dictum de eo qui iurisdictionem habet. HINC Προσφόρως, Commodè, Conuenienter, vel Vtiliter. Theophr. De caus. pl. lib. 4, cap. 8, πρόσφορως ἔχειν τῇ ὥρᾳ. CONTR. Ἀπρόσφορος, Minimè commodus, Incommodus, Non conueniẽs. V. l. ex Eurip. afferunt ἀπροσφόροις νήσοις ναυβάταις, pro insulis quæ periculosæ sunt nautis appellentibus. Ibidem ἀπρόσφορος δικαστὴς, Incommodus. Vide πρόσφορος δικαστὴς paulo anté.

AT VERO Προσφορὴς, sicut ἐμφορὴς, Similis. vt Gallicè *Ceci rapporte a cela*, pro *Est semblable*. Non solùm autem dicitur ἐμφορὴς pro hoc προσφορὴς, sed ETIAM Προσεμφορὴς. quo vtitur inter alios Aristoteles. Sed ex Herodoto affertur Προσφορὴς & pro πρόσφορος, id est Vtilis.

C. ΣΥΜφέρω, Simul fero, Simul porto, Adiuuo in ferendo, seu portando. Xenoph. Pæd. 4, pag. 60. meæ editionis, ὅπερ αὖ δεῖ ὅπλον φέρειν, τὸν ἵππον τοῦτο συμφέρειν. (At in vulg. lexicis, Simul fero, id est tolero, ex Eurip. Quibus subiungitur, accipi pro συμπονῶ à Sophocle) Interdum συμφέρω Comporto, seu Conueho, Cogo in locum quempiam, seu congrego. Synes. De insomn. ἀλλὰ μὴ παρ' ἑαυτῷ συνενδυοχέναι τῆς τέχνης πάμπολλα θεωρήματα. Affertur & ex Thucyd. συμφέρειν χρήματα pro Cumulare pecuniam. Hanc autem significationem sequitur συμφερτός. Dicitur alioqui frequentius συμφορῶ quàm συμφέρω, in ea significatione: sicut videlicet συμφορητὸς pro συμφερτός.

Συμφέρειν, Conferre, id est Vtilem esse, vel vtile. Thucyd. libro tertio, ὥσπερ τῶν πεφευγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε. Idem, καὶ ὅτῳ ξυνενδυοχασι οἱ αὐτοῖ κομοὶ καὶ τοῖς τῆς πόλεως ἐχθροῖς. Interdum autem συμφέρει tanquam impersonaliter ponitur. Hinc est PARTIC. Συμφέρον, quod sæpe nominis vsum habet. Non enim dicitur duntaxat, τὸ τῷ ἰατρῷ ξυμφέρον σκέπει, vt à Platone De repub. 1, & τὸ τῇ πόλει συμφέρον, vt à Demosthene: sed etiam τὸ τοῦ ἰατροῦ συμφέρον & τὸ τῆς πόλεως. vt ab eodem in orat. ad Phil. epist. καὶ τὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος. Et in or. Pro cor. τὸ τῶν ἐχθρῶν συμφέρον ζητοῦσι. Plato De rep. 1, τὸ τοῦ κρείττονος ξυμφέρον. Sic τὸ ἡμέτερον συμφέρον, Xenoph. Pæd. Et τὸ ἴδιον συμφέρον, Aristotel. His autem aliisque huiusmodi in locis τὸ συμφέρον aptè redditur Commodum, Vtilitas, & τὰ συμφέροντα, itidem Cõmoda, Vtilitates. Hinc ADVERB. Συμφερόντως, Cõmodè, Vtiliter. Et συμφερόντως ἔχων νόμος, Demosth. in Midiam, pro συμφέρων.

Συμφέρειν affertur & pro συμφωνεῖν, ex schol. Aristoph. expositione. Et pro Quadrare, seu Competere, ex Sophocl. Item pro πείθεσθαι, Obsequi, Parere: ex eodem Soph. in Electra, — τῷ δὲ χρόνῳ Νεῶν ἔρον, ὥστε συμφέρειν τοῖς κρείσσοσι. Similem certè passiui συμφέρεσθαι significationem habebis infrà.

P. Συμφέρομαι, Simul feror, id est Simul moueor. ex Plutarchi Solone, συμφέρεται τῷ ἡλίῳ, Vnà cum sole fertur, seu mouetur, Sequitur motũ solis. Et metaph. συμφέρομαί σοι, Sequor te, id est tuam sententiam, Tibi assentior, Tecum sentio. oppositum τῷ διαφέρομαι, apud Aristot. De mundo. Plato De leg. libro sexto, περὶ δὲ τοιχῶν οὐ Μέγιλλε ἔγωγ' αὐ τῇ Σπάρτῃ ξυμφεροίμιλν. Alia autem exempla habet Budæus. Affertur ex eodem Platone συμφέρομεθα, pro Inter nos conuenit. Et ex Herodoto, εἰ δὲ μὴ συμφεροίατο, Si inter eos non conueniebat. Item, συμφέροντα τὰ ὅπλοιπα Θηραῖοι Κυρηναίοισι. pro Conuenio te, & Congredior tecum, non solùm ab Herodoto sed & à Platone vsurpari testatur Budæus, sed exempla non addens. Quandam autem assentiendi significationem habet συμφέρομαι & quum dicitur συμφέρομαι τοῖς παροῦσι pro Sorti meæ acquiesco, Præsenti rerum statui acquiesco, Præsentẽ fortunam amplector. Plutarch. δυνάμενον συμφέρεσθαι τοῖς παροῦσι, καὶ μὴ δεόμενον τῶν πρεπόντων, Sorti suæ acquiescentem, & modicis contentum, Qui nihil præcipuum sibi postulat, vt Budæus vertit. qui etiam subiungit ex eodem in Timoleonte, de Dionysio Corinthi vitam agente, πλὴν ἀλλὰ καὶ λόγοι τινὲς αὐτοῦ μνημονεύονται, δι' ὧν ἐδόκει συμφέρεσθαι τοῖς παροῦσιν οὐκ ἀγωνῶς, id est, Non degeneri animo accommodare præsenti fortunæ patientiam.

Συμφέρομαι habet & aliam congrediendi significationem: eam nimirum qua pro Confligere ponitur. Plutarch. Solone, πρὶν συμφέρεσθαι τοῖς Μεγαρεῦσι. Synes. ἐλάττοσι τῶν πολεμίων μετὰ τοῦ θαρρεῖν σπουνέχωσιν. Ex Hesiodo affertur etiam σωφρονεῖν μεθ' πολεμίζειν: (nisi potius scribendũ sit πολεμίζειν, vt stet versus) vbi redditur Congrediemur ad prælianda. Virgil. autem dicit Congressi in prælia. Sed hoc melius respondet τῷ Συμφέρεσθαι πόλεμόνδε quod apud Homerum legitur, dicentem alioqui & συμφέρεσθαι μάχῃ.

Συμφέρομαι τοῖς πολλοῖς, Vnus sum è multis, Non sum B eximius. Bud. p. 419, ex Plut.

Συμφέρομαι, Euenio, Contingo. Bud. ibidem ex Herodoto, Luciano, Plut. Potes autem illis exemplis addere hoc ex Thucyd. lib. 1, καὶ ὕστερον τοῖς ὀκτὼ ἔτεσι μείζω σωνενεχθῆναι. Necnon istud (in quo obserua verbũ hoc cum ῥυέσθαι, sicut apud Herodotum) lib. 1, παθήματα τὰ σωνηνέχθη ῥυέσθαι.

Συμφερτός, ᾱ, ὸν, Collatitius, vt Budæus vertit, tradens Gregor. sic vti in Carm. loquentem de Pandora. Apud Homerum, Iliad. ν, v. 237, Συμφερτὴ δ' ἀρετὴ πέλει ἀνδρῶν καὶ C μάλα λυγρῶν. vbi scribit Eustathius significare poetam, ὅτι σέροντα μὴν ὅλως ἀρετῆς οἱ λυγροὶ ἐν τῷ θεωρεῖται καθ' ἕνα, ἔστι δέ τις ὅμως καὶ αὐτῶν ἀρετὴ, ἐὰν συμφερτὴ ᾖ τύπῳ, ὅ δὴ συμφορητὴ καὶ σωέξιμος ὁν πολλῶν, καὶ (ὡς οἱ παλαιοί φασι) συνοικεῖν. Apud eundem plura de hoc loco habes. (Hic autem obserua obiter & NOM. Σωνοικὸς, significans itidem Collatitius, licet Hesychius συμφέρειν exponat συνοικεῖν.) Mihi certè planè videtur huc pertinere iste Nasonis versus, Et quæ non prosunt singula, multa valent. In vulg. lexic. συμφερτὸς redditur In vnum collatus, item Congestus, Aggestus, Confertus. Et συμφερτὴ πορεία ex Nonno, Iter confertum, Iter quod à multis simul conficitur.

Συμφορά, ᾶς, ἡ, Collatio, Congestio. pro quo vsitatius est Congestus. Hac autem in significatione videri sumptum à Polemone, docui apud eum. Sed & apud Lucianum in Lexiph. de collatitia cœna dicitur, τὸ μὲν δὴ δεῖπνον ἐκεῖνο ἀπὸ συμφορῶν. sed hoc tanquam à Lexiphane accipiendum esse puto. Vide & apud Suidam ex Piside. E

Συμφορά ab ea significatione verbi συμφέρομαι qua ponitur pro Euenio, Contingo, Accido, interdum ponitur pro ἀπόβασις, vt quidem schol. Thucyd. alicubi apud eum exponit. Inuenitur etiam expositum σωτυχία. vt apud Sophoclem, συμφορᾶς βίου, βιωτικῆς συντυχίας. Aristophanes certè vtens hoc vocabulo tanquam medio, id est mediam significationem habente, addidit alicubi ἀγαθὴν. vt in Equitibus, Ἐπὶ συμφορᾶς ἀγαθῆς εἰσηγελμένας. Vsus tamen huius nominis συμφορὰ passim receptus, significationem illam restrin- F gens, ponit non simpliciter pro ἀπόβασις, sed pro κακὴ ἀπόβασις, (si ita loqui liceat: vt dicit Eustathius, χρηστὴ ἀπόβασις) id est δυστυχία, seu ἀτυχία, Fortuna aduersa quæ alicui accidit. vnde exponitur Calamitas, Fortuna aduersa, Res aduersæ, Infortunium. Xenoph. Pæd. 4, καὶ δῆλος ἐκεῖνο πωαχθόμενός μου τῇ συμφορᾷ. Demosthenes in Mid. συμφορὰν & ἀτυχίαν pro eodem dicit: scribens, οὔτε ἀφραστείας ἑάλω, καὶ κέχρηται συμφορᾷ. τοῦτον μετὰ τὴν ἀτυχίαν ἔφυγεν ἐμαθῶν τὸ φιλοτιμεῖσθαι. Vbi obserua etiam κέχρηται συμφορᾷ. Apud eundem legimus συμφορᾷ φέ- G ρειν. Quod autem ille atque alii dicunt συμφορᾷ κεχρημένος, vel συμφορᾷ πεπεισμένος, ab Herod. dicitur etiam συμφορῇ ἐχόμενος. At συμφορὰν ποιοῦμαι τοῦτο, vel συμφορὴν Ionicè, Duco calamitatis loco, Pro calamitate habeo. Sic συμφορὴν μεγάλην ἐποιήσαντο, Pro ingenti calamitate duxerunt. Budæus tamẽ apud Lucianum συμφορὰν ποιοῦμαι τὸ πρᾶγμα vertit simpliciter Ægrè fero. Vt porro συμφορὰ & ἀτυχία pro eodem ponuntur, sic συμφορὰ & εὐπραγία sibi opponuntur: itidémque in plurali, συμφοραὶ & εὐπραγίαι apud Platonem De leg. ἐν συμφοραῖς καὶ εὐπραγίαις, In aduersis rebus & secundis, In aduersa fortuna & secunda, seu prospera. ¶ Verùm inuenitur alicubi συμφορὰ significans etiam alteram fortunam, videlicet secundam, seu prosperam, vt in isto H loco quem Eustathius bis affert, sed non addito autoris nomine, ὅτι συμφοραῖς χρηστοῖς μοι ἔρπει δικαιουμένων ἀπὸ. Quo ex loco annotat ille συμφορὰν olim significasse χρηστὴν φορὰν, id est εὐπόβασιν. Sic certè & ex Euripide affertur pro successu. Quinetiam pro vtilitate, ex Herodoto: si tamen hîc fidamus eius interpreti.

Σύμφορος, ᾱ, ὸν & ὴ, (à συμφέρω significante Confero, id est Vtilis sum, Prosum) Vtilis, Commodus. Aristophan. Vespis, - παρέχων ὅσα πρεσβύτῃ ξύμφορα. Et σύμφορον πρὸς τοῦτο, Xenoph. Apud quem habetur & superlatiuus Συμφορώτατος, itémque apud Thucydidem: necnon Aristoph. Πλούτῳ γὰρ ὅτι τοῦτο συμφορώτατον. Apud Hesiodum in genere fœminino, Ἀνδρὸς γάνος τ' ἀγαθὴ, κούρη δ' ἐ σύμφορός ὅτι. Interdum verò σύμφορος redditur etiam Aptus, Conueniens. Theogn. Οὔτοι σύμφορόν ὅτι γυνὴ νέα ἀνδρὶ γέροντι, Non est res apta, seu conueniens. Sed potest reddi & hîc Vtilis. Dixit autem eadem forma Sophocles in Œd. Col. — θυμὸς ὢν κακοῖς οὐ ξύμφορον. Vnde ADVERB. Συμφόρως, Commodè, Vtiliter. Et συμφόρως ἔχειν, Vtile esse, Isocr. ad Phil. Apud Xenophontem συμφορώτατα, Commodissimè, Aptissimé. Huic opponitur COMP. Ἀσύμφορος, ᾱ, ὸν & ὴ, Incommodus, Inutilis, Damnosus. Hesiod. Erg. — μάλ' ἀσύμφορός ὅτι φυτοῖσι. Æschin. in Ctes. καὶ ἀσύμφορα τῇ πόλει. Plato De rep. lib. 2, καὶ ἀξύμφορον τῇ πόλει. Idem in Cratylo huic nomini ἀσύμφορον alia tria ad eandem significationem pertinentia subiungit: scribens, ἀσύμφορον, καὶ αὐωφελὲς, καὶ ἀλυσιτελὲς καὶ ἀκερδές. Hinc ADVERB. Ἀσυμφόρως, Incommodè, Inutiliter, Damnosé. Et ἀσυμφόρως ἔχειν, Xenoph. Incommodum esse, seu inutile, aut damnosum. D

Σύμφορος, Qui simul versatur, Assecla, Comes. Hesiodus, Λιμὸς γὰρ τοι πάμπαν ἀεργῷ σύμφορος ἀνδρὶ, Fames ignauo comes est. Hesych. σύμφορος λιμὸς (quod ex hoc loco eum sumpsisse, nemini dubium esse potest) exponit ὁ συμπίπλων καὶ σιτῶν.

Συμφορέω, ῶ, Confero, Comporto, Conueho, Congero. Vel, Congrego, Accumulo. Thucyd. lib. 6, pag. 230, οἱ δὲ λίθοις καὶ ξύλα ξυμφοροῦντες. Xenoph. in Cyneg. συμφοροῦν τὸ τοῦ χόνα. sub. τὸ πνεῦμα. Demosthen. Pro cor. σκώμματα καὶ λοιδορίας συμφορήσας. Passiuum, Συμφορέομαι, οῦμαι, Conferor, Comportor, Cõuehor, &c. Vnde συμπεφορημένος apud Dionysium Areop. Congestus. Apud Platonem συμπεφορημένοι opponuntur διαφορημένοις. Apud Lucianum de nido dicitur, ἐθεώμεθα τοῦ καλιαῦ ὀρδίας μεγάλης πεφοικίας, ὃν δένδρων συμπεφορημένων. Sed & ipsæ aues dicuntur συμφορεῖσθαι, quando nidos construunt: vbi actiua significatione hoc verbum accipitur. Aristoteles, ἀλλ' εἰς δυόμβος εἰς τὰ κελέχη, ὃν τοῖς κοίλοις αὐτῶν πίπτει, οὐδὲν συμφορούμενος, sine vllo substramine, vt vertit Budæus: qui etiam affert talem vsum verbi Congero ex Virg. in Palæm. — nanque notaui Ipse locum aeriæ quò congessere palumbes. Sic autẽ Congestus verbale apud Cic. de auibus dictum inuenitur, vt docebo in verbali Συμφόρησις.

HINC Συμφόρημα, ατος, τὸ, Quod congestum est, Congeries. Plut. De primo frig. τοῦ ἔγγιστα χθοῦ ὁρῶσιν ἀέρων καὶ ὑδάτων καὶ ἡλίου καὶ θερμότητος ἀνάπλεων σύμμιγμα καὶ συμφόρημα. Alterum autem VERBALE Συμφόρησις, signific. potius ipsam congerendi actionem, & q.d. Congestionem, seu Congestum. vt Cic. De diuin. libro secundo, dixit, Auium cõgestu, non humano satu. Vnde exponitur etiam Coaceruatio. Sed accipitur & pro re congesta, sicut συμφόρημα: & exponitur Multitudo collecta. Ex Plut. Pericle, συμφόρησις εἰς τὸ ἄστυ τῶν χωρικοῦ πλήθους. TERT. Συμφορητὸς, Congestitius, Congestus, συμφορητὸς ἐξ ἀλλοτρίων πηρῶν, Luc. Apud Aristot. autẽ in Polit. 3, συμφορητὰ δεῖπνα, Collatitiæ cœnæ, Collatitia cõuinia, & symbolaria, inquit Bud. id est, quæ fiunt ex collatis symbolis. Sic συμφορητὸς ἑστίασις apud eundem, lib. eodem.

C. ΥΠΕΡφέρω, Fero super, vel vltra, aut trans, Transueho. vt Thucydid. lib. tertio, καὶ ὑπεγενεσκόντες τὴν Λευκάδα ἐδήμων πᾶς ναῦς, quum transuexissent naues. ¶ Υπερφέ-

ρω, Præsto, Antecello, Præcello, Anteeo. Isocr. ὑφηνεῦκεν πολὺ ἀνθρωπίνου φύσιν. Plut. Rom. ὑφέρει μεγέθει πάντας. Interdum cum genitiuo personæ, & datiuo rei, aut etiam absque illo. vt Thucyd. ὑφέρου αὐτῶν τῷ πλούτῳ. Xenoph. ἀνθρώπων δὲ πολλῷ προέκρινεν ὑπερφέρειν, Interdum autem cum solo datiuo rei, vt πᾶς ἀρετῇ ὑφηγλωττοχόπης, apud Æschinem.

Pass. Ὑφέρομαι itidem pro Præsto, Antecello; ex Herodoto affertur, ὑφέρομαι τῶν ἄλλων. Ex Chrysost. autem in lib. De sacerd. εἰσὶ πολλοὶ οἱ τούτων ὑφηνεχθέντες τῶν δικτύων, pro Multi sunt qui hæc retia superarint. Nisi fortè quis sonare putet, q.d. Superuecti sunt hæc retia & supergressi. Vide Ὑφερής quod proximè sequitur.

Ὑφερής, ός & ή, Præstans. Eustath. καὶ τὸ ὑφέρειν καὶ ὑφέρεσθαι, καὶ ὁ ἐξ αὐτοῦ ὑφερής, τάχα ἴσως ἢ ἐνδοξότατα. Sed ego in vsu potius esse puto gradum COMP. Ὑφερέστερος, pro Præstantior: & SVPERL. Ὑφερέστατος pro Præstantissimus. quod Eustath. alibi exponit, ὑφθεν τῆς τῆς ἀρετῆς ὕψει φερόμενος. item, ἐμπροσθεν τῶν ἄλλων φερόμενος. dicens etiam esse idem quod προφερέστατος.

C. ΥΠΟφέρω, Suffero, Fero, Sustineo, Tolero. Xenoph. in Hipparch. ὅτι μελιτόεν μὴν ὅπως τρέφωνται οἱ ἵπποι ὡς αὐδύνωνται πονοῦσαι ὑποφέρειν. in Œcon. καὶ εἰσφορὰς σοι ποιούμενοι ὅσας οὐ ῥᾴδιον ὑποίσεις. Et paulo post, εἰς τὸ ῥᾷον ὑποφέρειν τὰ ἐμοὶ αἰσχρὰ καὶ ἀγαθὰ πράγματα. vbi redditur, Vt onus necessariarum rerum facilius ferre possim. Isocr. τῶν δὲ τῶν ὁμιλητικῶν ὅπου οἱ πάντες ἡδέως ὑποφέρουσι. Apud Petrum autem, ὑποφέρειν λύπας. Affertur verò & pro simplici Fero, significante Porto, ex Xen. vbi dicit ὑποφέρειν ὅπλα. Item pro Occultè fero.

D Ὑποφέρω, Aufero pedem, Vestigium fallo, inquit Budæus, afferens hunc locum, ὁ δὲ ἄνεμος ὑπέφερε τοὺς ὁδοιπόρους τάς. id est (inquit) Ventus validus non sinebat pedem sublatum figere humi. Et χωρία ὑποφέροντα dicuntur quæ vestigium falluunt præ lubricitate. hoc est, δύσβατα, inquit Pollux. Vnde Pass. Ὑποφέρομαι, Labor, Decido. Appian. Bell. ciuil. lib. 2, de Catilina, Σύλλα φίλος τε καὶ πιστώτης καὶ ζηλωτὴς γεγονώς, ὃν δὲ φιλοπμίας καὶ ὄδε εἰς πενίαν ὑποφερόμενος.

E Ὑποφερόμενον etiam dicitur quicquid labascit aut titubat, nec firmiter nixum est, sed pessum ire videtur. Plut. in Sert. Κίννας δὲ νεωτερίζων ὑποφερομένῳ αὐξανομένῳ τῶν Μαρίου πάσιν, Cinna autem labantem iam Marii factionem rerum nouarum molitione reparabat & erigebat. Hæc Bud. qui addit ex eodem Plut. in Cæs. τὴν πόλιν ὑποφερομένην pro Pessum euntem. Ex eodē ὑποφέρεσθαι pro Emoueri loco & diebus statis, Tenorem non seruare, nec ordinem constitutum. Ex eiusdem Lycurgo ὑποφέρεσθαι de regibus dictum pro Imperii ius atque autoritatem minimè retinere. Vide autem exempla apud eum pag. 418. Interdum ὑποφέρω, Aufero, seu Rapio, vel Abripio. Aristides, ἀλλ' ὁ λόγος ὥσπερ ῥοῦμα φέρων ὑπῴνεγκε βίᾳ, Oratio ipsa fluctus instar transuersum me sua vi rapuit. Quam significationem dederat antea verbo προφέρειν (quam & apud alios habere, videbis in præcedentib?) scribens, ἀλλ' ἐνταῦθα μὴ ἡμᾶς ὁ λόγος παρήνεγκε. Sic au- autem pass. Ὑποφέρομαι pro Abripior, Abducor, accipi ait: addens tamen & Delabor, vel potius illis duobus hoc præfigens, (sicut antea vides ab eo exponi Labor, & Decido) Subiungitque tres Basilii locos, in quorum G vno ὑποφερόμενοι non simpliciter Delapsi vertit, sed Quasi lubrico vestigio delapsi. Sic in isto Plutarchi loco in Coriol. εἰς τὸ νεμεσᾶν καὶ φθονεῖν ὑποφερόμενοι, quidam interpretātur Prolapsi. Budæus tamen hunc locum, & alium eiusdem affert postquam dixit ὑποφέρομαι esse Rapior, & Inclinor vehementer. Vide pagina 418 & 419.

Ὑποφέρω, Subduco, Eximo, inquit Bud. afferens tamen exemplum pass. vocis, Iliad. o, de nautis, πυθὸν γὰρ ὑπ' ὀνειάτοιο φέροντο. Sed alicui forsitan haud satis aptum H videri hoc exemplum possit. In vulg. lex. ὑποφέρεσθαι ex Aristot. pro Subtrahi, vel Recedere, in lib. De gressu animalium, αἴτιον ὑποφέρεται τόπον τινὰ ὥστε ἐλθεῖν ἀπροσδόκητον τὸ ποιούμενον ἐπ' αὐτῷ πάλιν κίνησιν.

Ὑποφέρω pro προφέρω, ex More Atticorum, Obiicio, Exprobro. Bud. ex Herodiano, ἀλλ' εἴπ ὑποπλάσεις, ἑπέροις ὑποφέρειν τὸ ἔγκλημα δεῖ. Vide ὑποφοφορά. Habet verò & alium verbi προφέρειν vsum, quum dicitur ὑποφέρειν ἐλπίδα. quod ex Sophocle affertur pro Præbere spem. At verò in isto Plutarchi loco, in Cam. τὰ σπασθηρωθέντα μέρη τῶν πληγῶν ὑποφέροντες, exponitur partic. ὑποφέροντες & Obiicientes, & Subiicientes.

Ὑποφέρω, pro Deduco, vulg. lexic. ex Plutarcho Lycurgo, ὑποφέρων εἰς διόρθωσιν, ad emendationem deducens.

Passiuum Ὑποφέρομαι vide paulo antè cum actiuo Ὑποφέρω.

Ὑποφορά, ᾶς, ἡ, Obiectio, inquit Bud. sicut ὑποφέρω, Obiicio. In vul. l. annotatur Fabium videri vocasse subiectionem: sed potius αὐθυποφορὰν ea voce intellexisse, dicetur in Ἀνθυποφορά. Ibidem ex Hermog. ὑποφορὰ exponitur ὁ τῶν ἐχθρῶν λόγος, aduersarii oratio. | Ὑποφορὰ in iisdem ex Gaza, apud Alex. Aphrod. & ex Hermol. ac Ruellio apud Dioscoridem. Profunda & subducta vlcera, quæ dehiscunt in fistulam, Vlcera cauernosa, Oræ vlceris quæ importunè contrahuntur & coniuent. Alexand. Aphr. ποιεῖ τοῦτο καὶ ὅτι ὑποφορῶν συμπεσόντων ὅτι τῶν ἑλκῶν. si tamen συμπεσόντων in illis rectè ex eo affertur. Dioscor. lib. 2, ὑποφορὰς κοιλᾶ. Illi autem ὑποφορά, quum pro obiectione vsurpatur, oppositum EST Ἀνθυποφορά. Budæus de anthypophora loquens, Quintilianus (inquit) subiectionem mihi vocasse videtur libro nono, quum inquit, Cui diuersum est, quum alium rogaueris, non expectare responsum, & statim subiicere. Domus tibi deerat: at habebas pecunia superabat: at egebas. Quod schema quidā per subiectionem vocant. Cicero αὐθυποφέρειν Latinè, vt opinor, Referre dixit: vt pro Cecinna, Non deieci (inquit) sed eieci. peracutum hoc tibi videtur. hic est mucro defensionis tuæ. in eum ipsum causa tua incurrat necesse est. Ego enim tibi refero, Si non sum ex eo loco deiectus quò accedere prohibitus sum: at ex eo sum deiectus quo accessi. Replicare iurisconsulti vocant. In Partitionibus oratoriis etiā idem vsus est non semel. Hæc ille, quū prius illud VERB. Ἀνθυποφέρω esset interpretatus Per sermonis exceptionem obiicio: exempla afferens ex Greg. Naz. & Chrysost. quæ apud eum videnda tibi relinquo, pag. 417.

ΦΟΡΤΟΣ, ου, ὁ, Onus, & quidem nauis propriè, quemadmodū nonnulli grammatici existimarunt: sicut videlicet ipsa nauis sæpe dicitur φέρειν ea quæ in se continet. Pollux, τὰ δὲ ἐνπιθέμενα ταῖς ναυσὶ, Φόρτος, Φορτία, Ἄγγημα &c. Φόρτος, (inquit Cam.) Quæ nauibus apportantur. Hesiod. Erg. Καὶ τότε νῆα θοὴν ἅλαδε ἐλκέμεν, ὄν τε φόρτον Ἄρημον ἐνταύθα. (Vide alium locum eiusdem in Φορτίον) Et in Epigr. de equo in nauim imposito, Ἀχθεται εἰ φόρτου μέρος ἔρχεται. Et φόρτος ἐμποριακὸς, apud Plutarch. Lycurgo, οὐδ' εἰσέπλει φόρτος ἐμπορικὸς εἰς τοὺς λιμένας. Dicitur alioqui φόρτος, sicut & φορτίον, generaliter etiam de quouis onere. Sic tamen vt φορτίον in generali ista significatione sit vsitatius. | Sed & metaphoricè pro re molesta & odiosa, vnde φορτικὸς adiectiuum, Molestus, Odiosus. Affertur tamen φόρτος dictum potius peculiariter de importuna molestáque irrisione: quòd ea nihil onerosius hominibus bene natis possit accidere. ex Aristoph. in Pluto, Εἴπεπε καὶ τὸν φόρτον ὀκφύγοιμι ἄν. Vbi Suid. exp. χλεύιον. Vide Φορτικός.

C. ΦορτιΒαστάκτης, ου, ὁ, ITEM Φορτοφόρος, ου, ὁ & ἡ, Baiulus. Gallicè autem, ad verbum omnino, & eadem compositionis forma, (nisi quòd inuertitur vocum ordo) *Portefaix*. vt Protagoras dicitur fuisse φορτοβαστάκτης à Suida, in voce Πρωταγόρας. Ab eodem verò traditur fuisse ETIAM Φορμοφόρος. pro quo malè quidā in v. l. reponūt φορτοφόρος. nā vt omittam, significationē quā dat nomini φορμὸς idē Suidas, propter quā φορμοφόρος, velut species, includi sub illo φορτοφόρος videri potest: vt omittā & seriē alphabeticam, quæ poscit vocē illam, nō hanc multo verò magis, quòd φορμοφόρος velut annexum

est iis quæ de priori significatione nominis φόρμος dixerat antequam ad Φόρμος nomen proprium veniret: vt, inquam, illa omittam, hoc ipsum vocabulum φορμοφόρος de eodem Protagora legi apud Diog. Laertium sciēdum est, in ipsius Protagoræ vita. Postquam enim dixit Protagoram fuisse inuētorem primum τῆς τύλης super quam τὰ φορτία βαστάζουσιν, idque teste Aristotele, addit, φορμοφόρος γὰρ ἦν, ὡς καὶ Ἐπίκουρός που φησί. Ac ne vlla mēdi suspicio in hac voce nobis relinquatur, obstat hic eiusdem Laertii in Epicuro locus, φορμοφόρον τε Πρωταγόραν, καὶ γραφέα Δημόκριτον, assentientibus vtrobique huic lectioni veteribus etiam exemplaribus. Vereor autem ne temeraria illa emendatio loci Suidæ vocabulum hoc φορτοφόρος in vulg. lexica inuexerit. cuius alioqui compositionem multis aliis, quod ad analogiam attinet, respondere fateor, sed nescio quid insolens tamen & φορτικὸν auribus in hac voce sentire mihi videor.

C. Φορτηγός, ITEM Φορτηρός, ῶ, ἡ, sub. ναῦς, (vel φορτηγὸν πλοῖον) Onera vehens nauis, & q.d. Onerum vectrix: quæ Lat. vno verbo Oneraria. Dicitur autem φορτηγὸς ea forma qua σπαγηρὸς & ὁπλιταγωγὸς, & ἱππαγωγός. quibus tamen non subiungitur à Polluce φορτηγὸς, SED Φορτὶς, ET Φορτηγίς, ET Φορτηγικὸν πλοῖον. ita enim reponendum arbitror apud eum pro φορτικόν: præsertim quum possim Xenophontis etiam testimonio id comprobare, Hellen. 5, τὰ δὲ φορτηγικὰ πλοῖα ἀγόμενα αἰσθυμῶς. Habetur autem φορτὶς in Epigr. exponitúrque ab Hesychio per φορτηρός. Quod φορτηρὸς de baiulo etiam dictum fuisse ab Æschylo testatur Pollux: restringens tamen aliquantum. scribit enim Æschylum voce φορτηρὸς vsum esse ὅτι τῶν φορτία ἀγόντων ἐμπόρων. Æschyli autem loco subiungit, veterem comœdiam φόρτακας appellauisse τοὺς ἀχθοφορεῖν τοὺς ἐκ τῶν ἐμπορείου. Est autē ab illo Φορτηρὸς & nomen SVBST. Φορτηγία, quod ex Aristot. affertur Polit. lib. 1, pro eo mercaturæ genere quæ exercetur nauibus onerariis. In v. lex. Oneraria vectio. Et VERB. Φορτηγέω, ῶ, Onera fero: siue de naue oneraria, siue de illis quos Pollux φορτηγοὺς appellari dicit.

C. Αὐτόφορτος, vt dicitur ναῦς αὐτόφορτος ἀπολωλέναι ea forma qua αὐτάνδρος. Plut. in lib. qui περὶ Ἀθυμίας inscribitur, πυθόμενος δὲ ζῶν τὴν αὐτόφορτον ἀπολωλέναι συγκλυδεῖσαν, id est, Quum autem audiuisset eam cum ipso onere & mercibus demersam, Bayf. interprete. Hesychio autem αὐτόφορτοι sunt αὐτοβάμονοι, apud quem vide plura. Vide & verbum Φορτίζομαι.

C. Βαρύφορτος, ου, ὁ & ἡ, Cuius onus est graue, Onerosus, vel Valde onerosus, seu ponderosus.

C. Μυελόφορτος, Cuius onus seu pondus est infinitum. Et μυελόφορτος ναῦς ex Epigr. de naui oneraria. q. d. Infinita ferens onera. Inuenitur alioqui ETIAM Μυελοφόρος ναῦς apud Philonem De mundo, dictum de naui oneraria & prægrandi, vt Bud. vertit. In v. l. exponitur etiam (tanquam ad verbum) Nauis decem millium sarcinarum.

C. Πολύφορτος, Cui est multum oneris, Qui multo premitur onere, seu pōdere. De naui dici potest, sicut & proximè præcedentia.

Φόρβαξ, ακος, ὁ, Baiulus. φόρβακες peculiariter de quodam genere baiulorum, vide in Φορτηγός.

Φορτίον, ου, τὸ, Onus, Sarcina. Proprie quidem, sicut & φόρτος, de onere quod naui imponitur. (vt apud Hesiodum Erg. Νῦν δ' ὀλίγῳ αἰνεῖν, μεγάλῃ δ' ἐνὶ φορτία θέσθαι. Cui versui hic subiūgitur, in quo φόρτος habetur, Μείζων μὲν φόρτος, μείζον δ' ὅτῳ κέρδεϊ κέρδος ἔσσεται) Interdum verò φορτία exp. Merces. vt apud Aristoph. Vesp. οὕτω δεδεμένας ἐμοῦ τὰ φορτία. Sic apud Herodotum, ὃν φορτίων ἐκέρδησαν. | Metaph. vt Latinè onus, quum dicitur aliquis suscepisse aliquod onus. Demosth. in orat. ad Phil. epist. μεῖζον φορτίον ἢ καθ' αὑτὸν, ἀράμενον.

Φορτικὸς, ῆ, ὁ, vt φορτικὸν πλοῖον, (quod & φορτηγικὸν) Oneraria nauis. Poll. ex Thucydide. Accipitur alioqui φορτικὸς metaphoricè, sicut Latinè Grauis, pro Odiosus, Molestus, Tædiosus. Aristot. Ethic. 4, οἱ μὲν εὐθυμοῦ γελοῖοι ὑπερβάλλοντες, βωμολόχοι δοκοῦσιν εἶναι καὶ φορτικοί. Plut. in Antonio, φορτικὸς ἦν τὰ ὑφηφαιρεῖν ἀεὶ τοῦ παρὸ ὑποκρίσεις. Luc. in Nigr. καὶ φορτικὸς ἀκολουθῶν ὄχλῳ. vbi Bud. vertit, Molestus, Odiosus, Importunus: (quod tertium vocabulum non satis in hac interpretatione mihi placet) & ὀχλικὸν eundem ab eo vocari ait. Apud Plut. φορτικοὶ καὶ ἀφιλόλογοι. Idem dicit etiam τοῖς φορτικοῖς καὶ πένητας. qui vsus huius nominis videri potest cōuenire cum eo quē habet apud Aristot. vbi copulantur οἱ πολλοὶ καὶ φορτικώτατοι. Habet alioqui φορτικὸς inclusam interdum aliquam arrogantiæ significationem, seu fastus, quæ sunt potius diuitum. Atque adeo videmus à Plut. copulari φορτικὸς cum ὑπερήφανος in loco quem paulo antè protuli. Et φορτικὸν ῥῆμα in v. l. pro arrogante & insolente. Sic ex Demosth. in Timocr. affertur, ἵνα μή τι φορτικὸν εἴπω, nequid insolētius dicam & inuidiosius. In iisdem φορτικαὶ τέχναι ex Aristot. Quæ à gloriam inanē captātibus exercentur. Alioqui certè φορτικὸν πρᾶγμα dicitur res odiosa, seu molesta: sicut & φορτικὸς qui est odiosus, molestus. Plut. Sympos. lib. 4, ἀνελεύθερον αὐ εἴη καὶ φορτικόν. Apud Aristoph. autem κωμῳδία φορτικὴ existimatur esse comœdia inepta & insulsa: quia videlicet odiosa sunt quæ inepta sunt & insulsa. (Itidē certè φορτικὸν pro arroganti & insolenti poni existimatur, quòd odiosa sit arrogantia & insolentia) Cam. φορτικώτερον à Demosth. in Timocr. pro Stolidius accipi ait. (Potest autem φορτικώτερον pro loco vel nomen, vel aduerbium positui gradus esse) Ab Hesychio φορτικὰ exponitur τὰ γελοῖα, & τὰ ὑφηφαίρεσι σκώμματα.

HINC Φορτικῶς, Odiosè, Tædiosè, Molestè. Item Fastidiosè, Arroganter, Insolenter. Apud Plut. necnon Synesium, Ineptè. Et comp. GRAD. Φορτικώτερον ex Plut. in Solone, φορτικώτερον ἢ φιλοσοφώτερον διαλέγεσθαι περὶ τῶν ἡδονῶν.

Et NOM. Φορτικότης, ητος, ἡ, q.d. Odiositas, & Tædiositas. Aut etiam Arrogantia. Petr. Vict. φορτικότητα τῶν ἀκροατῶν ab Aristotele vocari putat Rhet. lib. 2, indolem naturámque vanam, & quæ inani specie sapientiæ tenetur, vt meritò risum aliis de se præbeat. quòd φόρτος Aristophani sit risus quo aliquem despiciētes vtimur. At VERB. Φορτικεύομαι Bud. habet expositum σκωμμοφορῶ, non addito autoris nomine.

Φορτὶς, ίδος, ἡ, Oneraria nauis. Apud Hom. Od. ε, νηὸς φορτίδος ἀρείης. Vide Φορτηγός.

Φορτίζω, Onero. Luc. cap. 11, v. 46, ὅτι φορτίζετε τοὺς ἀνθρώπους φορτία δυσβάστακτα, oneratis oneribus quæ portaru difficilia sunt. Pass. autem φορτίζομαι, Oneror, Onus suscipio. Aut etiam, Impono pro onere. In v. l. μείονα φορτίζεσθαι, (quod ex Hesiodo sumptum esse puto, apud quē legitur in Erg.) Minora vehere onera, in sarcinam collecta. Et ex Greg. Naz. μὴ φορτωθῶμεν πλέον ἢ δυνάμεθα φέρειν. Item ex Epigr. φορτίζεσθαι ἀσκίας, onerare naues anchoris: quod fit quum ex aqua in naues recipiuntur.

COMP. Ἀναφορτίζομαι, & Ἀνυφορτίζομαι, & Ἀποφορτίζομαι, & Ἐκφορτίζομαι, & Ἐμφορτίζομαι, & Παραφορτίζομαι.

PRIM. Ἀναφορτίζομαι, cuius præteritum passiua significatione sumitur à Sophocle in Antigone, pagina 256, — τῶν δι' ὑπαὶ ῥοῦς Ἐξημπόλημαι κἀμπεφόρτισμαι πάλαι. Ita enim legit Schol. non κἀκπεφόρτισμαι. vt docui in annot. addens, haud paulo magis lectionem illam mihi placere. Fore autem κἀμπεφόρτισμαι pro καὶ ἀναπεφόρτισμαι, vt κἀκπεφόρτισμαι: viderique sumptam esse metaphorā ab iis qui φόρτον quem lucrifecerunt, in humeros suos tollunt, aut equi dorso imponunt. (Ibidem verò differui & de ea interpunctione istius loci quam hîc sequor) Fuerit igitur Ἀναφορτίζω, Onus in humeros tollo, vt asportem videlicet. Ex quo Ἀναφορτίζεσθαι vsurpabitur de onere quod in humeros tollitur asportandum. ac per metaphoram is ἀναπεφορτίσθαι dicetur qui proditus & tanquam venditus, venit in potestatem emptoris, ésque tanquam aliquod mercium onus, ab eo asportatus. De altera autem lectione dicam in verbo Ἐκφορτίζομαι. Comp. SEC. Ἀνυφορτίζομαι, q.d. Vicissim onus asporto, mercium videlicet. Id est, Ex pretio rerum venditarum alias merces emo, & in patriam reporto, inquit Bud. afferēs ex Demosth.

πρὸς Λακρ. Huic simile esse ait ἀνταναφέρω. Comp. A
TERT. Ἀποφορτίζομαι, Onus abiicio, Onus excutio. Ἀπο
φορτίσασθαι enim exp. Hesych. τὸ βάρος ῥίψαι. Itē Excutio
rem aliquā mihi grauē & quæ me premit, tanquā gra
uē aliquod onus. Synes. Ἀποφορτισάμενοι πᾶν ἀπιστίας τῆς
ἐπιούσης φορᾶς. Exponitur etiā Exonero. Esse autem vi
detur propriè dictum de mercatoribus, quū naues suas
mercibus exonerant. Comp. QVART. Ἐκφορτίζομαι
eandem illam quam & proximè præcedens Ἀποφορτίζο
μαι, significationem habere existimatur. Sed in illo
Sophoclis loco quem protuli in Ἀναφορτίζομαι, præt. B
ἐκπεφόρτισμαι (secundum alteram lectionem) metapho
ricè ponitur: ideóque quidam interpr. Proditus sum &
expositus fraudi. Comp. QVINT. Ἐπιφορτίζομαι, In
humeros tollo, Gesto. B. Sed subiungit locum Gregorii, in quo actiua signif. potius vsurpari putat pro In hu
meros impono: vbi scribit, οὐ γὰρ ἰῶ ἀσφαλὲς, μήπω τῆς τῶ
ἰοῦ θεότητος πρὸς δεξιθείσης, τὸ πτῶμα τὸ ἄγιον (ἵν' εἴπω τὶ καὶ
τολμηρότερον) ὑπεφορτίζεσθαι, in humeros eorum impone
re. (at in v.l. ex Mosell. interpretatione, Spiritus sancti
onus adiicere) Sed affert & vocem ACT. Ἐπιφορτίζω, G
itidem pro Onus impono, Onero, ex Iosepho. Illam
autem passiuam vocē Ἐπιφορτίζεσθαι affert idem in me
taph. significatione pro Molestum esse, Negotium ex
hibere, cum datiuo iunctū: ex Aristoph. schol. εἰώθασιν
οἱ ῥήτορες τοῖς ἔρμασιν κεκληρωμένοις ὑπεφορτίζεσθαι, ὡς κοινωφέ
λιμοι. SEXT. Comp. Παραφορτίζομαι, De onere aliquid
subduco, vt Cam. interpr. in Pollucis loco quem habes
in verbo Παραβαλλίζομαι, Tomi primi semipag. 45. In
v.l. Onus depono, Exonero: sed absque exemplo. Existi
matur poni præterea pro Præter onus impono etiam D
aliud, Oneri aliud onus addo.

ΦΕΥ'ΓΩ, (F. Φεύξομαι, & Φεύξοῦμαι. Pr. Πέφευγα, Aor. 2. Ἔφυγον) Fugio, Fugā capio, seu capesso, aut ineo, Do me in fugam, &c. Hom. Od. ω, Ἴσκε δ' Ἀργεῖοι, μὴ φεύγετε κοῦροι Ἀχαιῶν. Alibi, πόσε φεύγετε. Et φεύγειν ἐς πατρίδα. Item φεύγων ἐξ Ἄργεος, & φεύξομαι ἐκ πολέμοιο. Interdū autem addit verbum ei oppositum διώκειν, id est Persequi. vt Iliad. χ, Τῇ ῥα τοξάσθαι μέτιμι, φεύγων, ὁ δ' ὄπιθε διώκων. Sic apud Xenoph. Pæd. 7, φευγόντων, διωκόντων, κρατοῦντων, κρατουμένων. (Sed in illo Homeri loco φεύγων ἐξ Ἄργεος, sicut & in aliis nonnullis, E vsurpatur de eo quem Latini dicunt solum vertere) Apud Aristoph. φεύγειν φυγάς. at φεύγειν τὴ φυγῆ vide infrà ex Plat. Interdum Effugio, Euado. vt in illo prouerbiali versu, — ἔφυγον κακὸν, εὗρον ἄμεινον, qui affertur etiam à Demosth. Isocr. in Arch. φυγόντες τὴν βασιλέως τῆς μεγάλου δεσποτείαν. Itē Refugio, Vito, Declino, Auersor. vt φεύγειν δικαστήριον ex Plat. Leg. Et φεύγειν τὴν ἐλπίδα, ex Plat. Rom. Spem reiicere. Ex Xenoph. cum ἀπό. vt ἀπὸ τῆς Σκύλλης φεύγειν, Scyllam auersari. Item cum infini F tiuo, pro Recuso. ex Plat. διδάξαι ἔφυγες. Et, Ἔφυγόν σοι κοινωνεῖν: quibus in locis redditur etiā verbo Nolle. Idem dixit φεύγειν τὴ φυγῇ ἀπλήσω, in Epist. Ἀποτρέπεσθαι καὶ φεύγειν φυγῇ ἀπλήσω πεινώντων ἀδαμόνισμα ἀνθρώπων καὶ ἀνοήτων.

Φεύγω, Fugio patriam (vt loquitur Virgil. & quidem Græcorum exemplo, vt opinor, vt pote addentium ali quando hunc accusatiuum πατρίδα. vel potius cum ar ticulo, τὴν πατρίδα. vt apud Lysiam & Plut. legitur. Fa teor tamē posse & simplicius accipi illud Fugimus pa G triā) Exulo, Verto solum. vt φεύγειν ἐξ Ἄργεος in illo Homeri loco quē modò protuli. sed ibi additur, αὖθαρ κατακτά. Estque φεύγω αὖθαρ κατακτὰ, quod in soluta oratione, φεύγω ὀπὶ φόνῳ. Dicuntur φεύγοντες ὀπὶ φόνῳ (inquit Bud.) Qui ob cædem exilio se mulctarunt. Subiun git autem ex Xenoph. ἠγγέλθη τοῖς στρατηγοῖς ὅτι φεύγοιεν οἴκοθεν ὑπὸ δήμου, & interpretatur, Quòd à populo mul ctati essent exilio. Ex eodem, ὅτι ἀδίκως ἅπαντες φεύγοι εν τοῦ τὸν νόμον. Et ἡ τοῦ φευγόντων κάθοδος, Reuocatio exulum, vel reditus in patriam. (Apud Lucianum in H Tox. de Dinia, qui cædem perpetrarat, ἐπὶ δὲ ἤδη ἔφευγεν ὁ Δεινίας &c. Paulo antè autem, ἐν Ζώτῃ [τῇ νήσῳ] φεύγειν εἰς ἀεὶ πεπαμένος ὑπὸ τοῦ βασιλέως) Ex Plat. autem φεύγοντες ἀειφυγίαν, perpetuo exilio mulctati. Sed & cum accusatiuo (de quo huius verbi vsu dixi paulo antè) φεύγειν τὴν πατρίδα, & φεύγειν τὴν πόλιν, Exulare patria, Exulare sua ciuitate.

Φεύγων, Reus & postulatus, Qui causam dicit, vt φεύγων φόνου, & φεύγων ὕβρεως. Et φεύγων δίκην vel ἔγκλημα ὑπό τινος, Qui actione aliqua in iudicium tractus est, Contra quem lege agitur. Demosth. εἴτις ὑμῶν φεύγων δίκλω ὑπὸ τούτου. Quæ habes apud Bud. pag. 14. Apud eundem pagina 39, φεύγων δουλείας, Qui status controuersiam patitur. Sic dicitur vt φεύγων ξενίας, qui peregrinitatis reus est. Et φεύγων αὐθρεφονίας, homicidii reus. Hæc ille. In quibus licet participii duntaxat mentionem faciat, sci endum est & ipsum verbum hanc significationem habere. profert enim ipsemet alibi ex eodem Demosth. in oratione quæ est aduersus Onetorem, ὅτι δικαίως καὶ προσηκόντως οὗτος φεύγει τοῦτο ὑπ' ἐμοῦ τὴν δίκλω. id est διώκεται καὶ κατηγορεῖται, inquit. In v.l. ex Plut. Public. καὶ τοῖς φεύγοισι τὴν δίκλω ὅθεν καλεῖσθαι τὴν δήμον ἔδωκε. Ex eodem in Pericle, ἔφυγε τὴν θανατικὴν δίκλω. Indidem, φεύγειν δίκλω ἀσεβείας, Ἑρμίππου διώκοντος. Ex eodem in Rom. δίκην φεύγειν πρὸς τὴν κρίτῃ. Item ex Isocr. φεύγω δίκην πέντε ταλάντων. Ex Luc. φεύγω δίκλω τῆς βιαίων. Et sequente ὑπὸ (vt paulo antè in locis duobus Demosth.) ex Plat. in Apol. Socr. μήποτε ἐγὼ ὑπὸ Μελίτου ποιοῦμαι δίκας φεύγοιμι. Sed & cum accus. γραφὴν, ex Demosth. φεύγω γραφὴν ὕβρεως, & ex Philostr. Heroic. Sciendum est inueniri φεύγειν sine accus. sequente etiam ὅτι. affertur enim ex Thuc. φεύγω ὅτι προδοσία, pro Reus proditionis. Atque ita fuerit φεύγω ὅτι προδοσία idem quod φεύγω προδοσίας. Poteritque itidē dici φεύγω ὅτι ὕβρει, & φεύγων ὅτι φόνῳ, pro φεύγω ὕβρεως, & φεύγω φόνου. Budæus tamē in φεύγειν ὅτι φόνῳ, dat verbo φεύγειν exulandi duntaxat significationem, vt docui paulo antè. Idem annotat φεύγειν ἔγκλημα interdum non significare Actione conueniri, sed crimen timere & vitare. Et affert ex Gregorio, δέδοικα μὴ τῆς ῥαθυμίας ἔγκλημα φεύγω, ἀπιστίας προφασῖν. Ex Synesio autem, ἀλλὰ φυγεῖν τῆς δειλίας ἔγκλημα παρ' ὑμῖν νομοθετεῖν. Sed puduit nos apud vos in suspicionem & culpam vel reprehensionem timiditatis venire. Est autem obseruandum similem prorsus & huic respondentem significationē habere VERB. Διώκω, quum ponitur pro Accuso: (vt vides in vno ex illis Plutarchi locis qui paulo antè allati fuerunt) vnde ὁ διωκόμενος idem est qui & ὁ φεύγων.

A pass. autē voce Φεύγομαι (minimè alioquin vsitata, vt opinor) est PARTIC. Πεφυγμένος. dicitur enim esse pro πεφευγμένος, ablato ε, propter euphoniam. Est autē πεφυγμένος, Qui effugit, Qui vitauit. Hom. Il. ζ, Μοῖραν δ' οὔπνα φημὶ πεφυγμένον ἐμμεναι ἀνδρῶν.

Φευκτέος, Fugiendus, Vitandus. Plato De rep. lib. 2, αὐτὸ δ' ἑαυτὸ φευκτέον, ὡς ὂν κακόν. Apud Hesychium φευκτοῖοι, quod exponit ἀποδοῦ πτωτοι. Sed legēdum potius φευκτέοι. Item φευκτέον, Fugiendum est, Fugere oportet. Et φυγῇ φευκτέον, ex Luciano.

Φευκτὸς, ή, ὸν, Qui effugi potest, seu vitari, Vitabilis, Euitabilis. Soph. Aiace, ἀγγελίαν ἄτλαντον, οὐδὲ φευκτόν. quod est Doricè dictum pro φευκτόν. Ab Aristotele pro Detestabilis accipi testatur Bud. Dicitur ETIAM Φυκτὸς, & quidem in carmine potius quàm in soluta oratione. vnde φυκτὰ apud Homerum in plur. neutro, Od. θ & ξ, atque alibi, οὐκέτι φυκτὰ πέλονται, non amplius sunt vitabilia, vel effugi possunt. Sed aut fuerit φυκτὰ pro φυκτὸν, vt legitur ἀδύνατα Atticè pro ἀδύνατον, aliàque multa: aut dicendū erit subaudiri τὰ παρόντα κακὰ, vel tale quid. Eustath. certè annotat verba hæc, οὐκέτι φυκτὰ πέλονται, in prouerbium venisse ὅτι ἀφύκτων κακῶν. Vbi obseruabiter ὅτι ἀφύκτων κακῶν, de malis ineuitabilibus. Nam ADIECT. Ἄφυκτος signif. Ineuitabilis, Qui effugi nō potest, Ex quo nulla est effugiendi facultas, Ex quo nullum patet effugium. vt ἄφυκτα δεσμὰ, Luc. De luctu, κατέχειν δεσμοῖς ἀφύκτοις. Vbi exponitur etiam Vinculis ineluctabilibus. Idem dixit etiam ἐν ἀφύκτῳ ἔχεσθαι pro ἐν ἀφύκτοις δεσμοῖς, loquens de Marte vnà cum Venere catenulis implicato, ἔπειτα σωεὶς ἐν ἀφύκτῳ ἐχόμενον ἑαυτόν. Ex eodem in Anach. ἄφυκτα τοῖς πολεμίοις ἔσται. Item ἄφυκτος λόγος Demosthenis, apud Æschinem. Actiua autem significatione ex Aristoph. Nub. ἄθυς τὸν σε μέ-

σον ἔχων λαβὼν ἄφυκτον, ita irretitum vt euadere nequeas. A
Hinc ADVERB. Ἀφύκτως, q.d. Ineuitabiliter, Absque vllo effugio, aut etiā Citra spem effugii, ex Plut. Affertur ETIAM Ἀφύκτως pro hac significatione, sed absque testimonio. Nec itidem affertur nomen ἄφυκτος.

Φευκτικὸς, ή, ὸν, Fugax. B. actiua videlicet significatione, vt φευκτὸς passiua.

Φθύξις, εως, ἡ, Fuga. Nam φυγὴ ab Hesychio exponitur illo φθύξις, cuius alioqui rarum esse vsum arbitror.

Φεύξιμος, A quo fugiendum est, vel Qui effugi potest seu B vitari. In v.lex. Fugiendus, item Detestabilis. (Quam postremam signif. dari à Budæo & nomini φευκτὸς, docui modò) A Plut. in lib. De superstit. βωμὸς φεύξιμος, Ara ad quam confugitur, vel ad quam cōfugere licet. Vide Φύξιμος & Φύξιος.

Φυκτὸς, vide paulo antè in Φευκτός.

Φύξις, εως, ἡ, Fuga. Hom. Il. κ, Μή δή μοι φύξιν γε δόλων ἐμβάλεο θυμῷ. In soluta autem oratione dicitur φυγή. Inuenitur tamen αὐάφυξις apud Platonem, quod est itidē ab αὐαφεύγω. Exponitur φύξις & Effugium. Huc pertinent ista quoque, Φύξιμος, Φύξιος, Φύξιλις, Φυξήλιος. Est autem primum ILLVD Φύξιμος, idē quod φεύξιμος, de quo dictum modò fuit. eodémque modo dixit Plutarch. φύξιμον λιμῆρα, quo φεύξιμον βωμόν. Atque ita Pollux φύξιμον cum ἄπυλον & κρησφύγετον coniungit. Apud Hom. autem Od. ι. ἐ, — ἐδ μοι φάτο φύξιμον εἶναι), Bud. vertit Effugium, item Salutem. Sed ex Nicandri Ther. affertur φύξιμος ὀδμή signif. actiua pro odore qui fugat seu in fugam vertit. Atque ita sonabit φύξιμος q.d. Fugatiuus, seu Fugatorius. SECVND. Φύξιος exponitur itidem actiuè, Qui fugat. vt φύξιος Ζεύς, Iupiter qui mala fugat & amolitur. Item, Fugæ fauens, Fugæ præses, Qui confugientes ad ipsum exules defendit. Φύξιος Ζεύς (inquit schol. Apollonii) ὁ βοηθῶν τοῖς φυγάσι, καὶ ἀφεῖς ἂν καταφύγωσιν. Apud Suidam verò habetur φύξιος Ἀπόλλων. Possit autem fortasse talis interpretatio dari & illi φεύξιμος iuncto cum nomine βωμός. Affertur porro & φύξιοι συμφοραὶ de calamitatibus propter quas solū vertere necesse est. Apud Apoll. φύξιον οἶπον sch. esse ait τὸν θάνατον, & addit, εἰ ὃν καθεφεύγουσιν. Sed φόνον poti' debuisse dicere videtur. TERT. Φυξήλις, ιδος, ὁ & ἡ, Pro E fugus, Exul: φυγὰς, inquit Suid. vt Hes. φυξήλιν, φυγάδα. Sed addit, δειλὸν, φυγοπόλεμον. itidémq; accus. plur. φυξήλιδας exp. δειλοὺς. Secundum quam expos. signif. Fugax, nam qui est δειλὸς, id est timidus, seu ignauus, fugax esse solet. In hac autem signif. quidam φυξήλιν dici putarunt ἀπὸ τοῦ φεύγειν ἄλις, vel ἀπὸ τοῦ φεύγειν ἴλας. Vide Eustathium. QVART. Φυξήλιος ex Nicandro affertur pro Fugiens solem, & ex consequenti, Vmbram amans: vt sit videlicet ὁ φεύγων τὸν ἥλιον. sed habemus apud Hesychium φυξήλιον, φυγαδικὸν εἶον. Potest ex eodem addi F & QVINT. Φυξίμηλα, quo ait significari arbores quæ ob altitudinem effugerunt periculum ne à pecudibus edantur. Vide & Plut. in Hellen. quæst.

Legitur ETIAM Φύξ apud Etymol. quod non exponit, sed duntaxat à futuro φύξω esse tradit. quare v.l. interpretantia Cum fuga, & addentia esse aduerbium, eum testem falsò producunt. Eustath. autem, vel potius Ascalonites apud eum, vult φύξ esse nominatiuū, à quo FIAT Φύγαδε apud Homerū quod significat In fugam, vt videlicet φύξ habeat accus. φύγα, sicut φύξ habet G φύγα. quū alii contrà velint φύγα per metaplasmum esse dictum pro φυγλὼ, vt σκέπα pro σκέπην, & κρόκα apud Hesiodum pro κρόκην.

Φυγὴ, ῆς, ἡ, Fuga, Effugium. Item Vitatio. Hom. Od. κ, Οἱ δὲ δύ' αἴξαντε φυγὴ ὅθι νῆας ἱκάνθην. Apud Thucyd. autē φυγῇ ὁρμᾶν, vbi scribit, φυγῇ ὥρμησαν ἐς τὴν θάλασσαν. Dicitur verò & εἰς φυγὴν ὁρμᾶν, item εἰς φυγὴν καθίστασθαι, In fugam se dare, In fugam verti. sed ὁρμᾶν impetus significationem addit. Verbum autē illud καθίστασθαι vsurpatur & in alia orationis forma. veluti quum dicitur à H Thucydide, φυγὴ κατέστη τοῦ πάντων, de iis qui fugati erant. Ab eodem dicitur & φυγὴν ποιεῖσθαι pro Fugere: Latinè quoque ad verbum Fugam facere. At φυγὴν ποιεῖν τοῖς πολεμίοις ex Xenoph. pro Facere vt hostes fugiant, Hostes in fugam vertere. Interdum autem φυγὴ, Effugium, (qua significatione dicitur nonnūquam & Fuga itidem) vel Vitatio, aut Euitatio, seu Euitandi ratio. Basil. ad Naz. πύτων δὴ φυγὴ μία, ὁ χωρισμὸς ἀπὸ τοῦ κόσμου. Ex Plat. Timæo affertur in v.l. & pro impedimēto, vbi dicit, φυγὴ ἀγαθῶν ἡ λύπη. In iisdem ex Aphthonio, φυγὴν ἐργάζεται τῶν πραγμάτων pro Auertit à negotiis.

Φυγὴ, Exilium. vt Plut. liber περὶ φυγῆς, de exilio. Quidam verò apud Cic. dicit Exilii fugam. Sed & hoc nomen Fuga sine adiectione pro exilio affertur ex ipso Cic. lib. 3 De orat. Hinc COMP. Ἀειφυγία, Perpetuū exilium. vnde ἀειφυγίαν φεύγοντες, Perpetuo exilio mulctati, Bud. ex Plat.

At sequentia composita non à φυγὴ esse videntur, sed inde formata vnde & hoc ipsum φυγὴ, videlicet ab ἔφυγον. nisi quis malit à medio præterito, parum alioqui vsitato.

C. Φυγοδέμνιος, ᾱ, ὸν & ἡ, Fugiens torum, Fugiens lectum genialem, vt eum vocat Horatius. Dicitur enim de puella cœlibatus amante, & à cōiugio abhorrente. A Nonno de virgine Maria. Vide & in Δέμνιον.

C. Φυγοδικέω, ῶ, vide post Δίκη.

C. Φυγομαχέω, vide post Μάχη.

C. Φυγόπονος, ᾱ, ὸν & ἡ, Qui laborem seu labores fugit, seu refugit, Laborum fugitās. A Polybio opponitur τῷ φερεκάκῳ. HINC Φυγοπονία, Laboris seu laborū fuga, Laborū detrectatio. Polyb. φυγοπονία καὶ μαλακία τῶν Κελτῶν.

C. Φυγοπόλεμος, ᾱ, ὸν & ἡ, ET Φυγοπόλεμος, apud poetas, & nominatim apud Homerū, Od. ξ, Belli fugiens, Belli detrectator.

D C. Φυγέργος, ᾱ, ὸν & ἡ, Fugiens opus, seu opera, Fugitans laboris. Iners, Socors. B.

C. Φύγαδε, In fugam, pro εἰς φυγὴν. Hom. Iliad. θ, -φύγαδ' ἔτραπε μώνυχας ἵππους. De huius autem aduerbii formatione dixi paulo antè in Φύξ.

Φυγὰς, άδος, ὁ & ἡ, Profugus, Exul. Interdum quidem cum genitiuo, sed multo frequentius sine adiectione. Thuc. lib. 8, φυγάδες τῆς ἑαυτῶν. Xenoph. Hell. 5, κατεδέχετο τοὺς φυγάδας, & καταγὼν τοὺς φυγάδας apud eundē, item apud Demosth. & cæteros. Affertur autem ex Demosth. & φυγάδα ποιεῖν pro Mulctare exilio. Cæterùm potest videri cum nomine φυγὰς significante exulem, subaudiendum esse τῆς ἑαυτῶ (vt in Thucyd. loco quem paulo antè protuli, habes φυγάδες τῆς ἑαυτῶν) aut τῆς πατρίδος, vel tale quid. Sed alicubi necessariò additur genitiuus, & quidem habens præfixam præpos. ἐκ. vt rursus apud Thuc. φυγάδες ἐκ Θηβῶν: apud Æsch. in Ctesiph. φυγὰς ἐκ τῆς πόλεως ἐγένετο. In v.l. affertur etiam φυγὰς γίνομαι ἀπὸ τύπου ex Plat. De leg. pro Fugio hoc: & sine præpos. φυγὰς μερόπων ex Nonno, Fugiens homines. Tale est autem apud Plut. de Timone, φυγὰς ἀνθρώπων. ¶ Φυγὰς, Seruus fugitiuus, Bud. ex Pand. COMP. Φυγαδοθήρας, q.d. Exulum venator. id est Exulum indagator, seu perue- G stigator. Sic autē dictus fuit quidā Archias, vt testatur Plut. in vita Demosth. in fine.

HINC & Φυγαδικὸς, ᾱ, ὸν, Ad exulem seu exules pertinens. vel Qualis est exulis, seu exulum. Apud Plut. in libro περὶ φυγῆς, id est De exilio, φυγαδικὴ νῆσος, Insula in qua degunt exules, Insula receptrix exulum. Ab interprete Angelo Barbato redditur Exularis insula. In v.l. autē φυγαδικὸς, Exulatorius. quod nomē est tanquā ab Exulo non ab Exul. Item φυγαδικοὶ ex Isocr. Euag. pro exulibus, seu profugis. Item ADVERB. Φυγαδικῶς, Exulis more. vt φυγαδικῶς ζῆν, ex Plut. in Timol. Exulis more viuere.

Et VERB. Φυγαδεύω, (q.d. Exulem facio, id est Facio vt quis sit exul) In exilium mitto, seu pello. Interdum autem cum adiectione, vt φυγαδεύειν ἐκ τῆς πόλεως. quē- admodum videlicet φυγὰς cum huiusmodi adiectione interdum vsurpatur. Et pass. Φυγαδεύομαι, In exilium pellor, vel Exul sum, Exulo. vt Bud. πεφυγαδεῦσθαι ex Herodiano affert pro Exulasse. Idem πυὶ πεφυγαδευμένοις ex Plut. pro exulibus: πυὶ πεφυγαδευμένοις κατῆγε, exules reduxit. HINC Φυγαδεία, Exilium. quod idem affert ex Greg. in Athan. καὶ πῶς φυγαδείαν ὡς κάλλιστα ὑφαίνει).

Est & aliud verbale N O M E N, Φυγαδευτήριον, quod ille à Græc. bibliorum interpretibus ait in Paral. vsurpari pro vrbe quæ habet asylum quò rei cõfugiunt & exules. Affert autem & ex Iosue. In v.l. Refugium.

His addo C O M P. Κρησφύγετον, quod est Refugium, seu Perfugium. licet primò dictum fuerit de refugio quod habebant ii qui Minoem Κρῆτα (id est Cretẽsem) fugiebant. Exponitur etiam Latebra, Asylum. Vide Etymol. & Eustathium. Κρησφύγετον (inquit Bud.) ἡ καταφυγή, Suffugium, Refugium, Effugium, seu Locus refugii, & Munitio subsidiaria, Herodot. & Luc. Aut etiam Subsidiaria defensio, siue Subsidium defensionis.

Πεφύγω autem (pro φεύγω, Fugio) est factum ex medio P R A E T. Πέφυγα. vt docet etiam Eustathi[9], similia esse dicens, Πεπτώκω ex πέπτωκα, & Λελάθω ex λέλαθα. Sed apud Alcæum scribit legi E T I A M Πεφύγγω.

Φυζαίω autem vsitatius esse puto. quo itidem significatur φεύγω, Fugio. Ex Sophocl. ξωνίημι τά δ', οὔτι με φυζαίει. Vbi φυγαίνει esse dicitur pro λανθάνει. Atque ita habebit eandem metaphoram hoc verbum, quam habet apud Latinos interdum verbum Fugio: quum videlicet dicitur Hoc non me fugit, pro Hoc non me latet. Hinc & verbum C O M P. Καταφυζαίω, quod affertur ex Æschylo. inuenitur autem & apud Herodotum.

C. Ἀνάφυξις, Confugio, Refugio. v.l. absque vllo exemplo. Hesych. exponit πάλιν φεύγω, id est Rursum fugio. Ex Xenophonte autem affert Bud. pro composito ἀποφεύγειν, & quidem metaphoricè sumpto, & significante Absolui crimine: γοῦν ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ὑπηρετήσαι τῇ βουλῇ δεήσοιτο αὐτοῦ, ἀναφεύξοιτο. Loquitur autem de Theramene. At verbale N O M E N Ἀναφυξις ex Plat. affert pro Effugium. In vulg. lexic. affertur ex Euripide ἀμφέφυγες pro Euasisti tanquam à T H E M. Ἀμφιφεύγω, quod ibi exponitur itidem Euado: sed ego reponendum potius existimo ἀμπέφυγες, quod sit pro ἀναπέφυγες. licet huiusmodi incrementum in aliis potius verbis reperiatur.

C. Ἀποφεύγω, Effugio, Euado. cum accus. vt ἀποφεύγειν νόσον Demosth. & ἀποφεύγειν θάνατον, Plat. in Apol. μηχανᾶσθαι ὅπως ἀποφεύξομαι θάνατον. Ex eodem in epist. 7, affertur fut. alterum, & quidem cum accus. δόξαν: vbi scribit, οἴει δόξαν κακίας ἀποφεύξεσθαί ποτε: & redditur, Te vitaturum. Apud eundem De rep. lib. 1, circa principium legimus Sophoclem cuidam interroganti πῶς ἔχει πρὸς ἀφροδίσια, & an οἷός τ' ἐὼν ἔτι γυναικὶ συγγίγνεσθαι, respondisse, Εὐφήμει ὦ ἄνθρωπε, ἀσμενέστατα μέντοι αὐτὸ ἀπέφυγον, ὡς ὄντως λυτῆ τινα καὶ ἄγριον δεσπότου ἀποφυγών. (nisi potius scribendum est αὐτὸ ἀπέφυγον) vbi Cic. pro ἀποφεύγειν dixit Profugere. Ita enim in lib. De senectute, Bene Sophocles quum ex eo quidam iam confecto ætate quæreret, vtereturne rebus Venereis, Dii meliora, inquit, libẽter verò istinc tanquam à domino agresti ac furioso profugi. Inuenitur autem & genitiuo iunctum verbum ἀποφεύγω, quem habet vi præpositionis. vt apud Petr. epist. 2, cap. 1. ἀποφυγόντες τῆς φθορᾶς, quasi pro φυγόντες ἀπὸ τῆς φθορᾶς. vbi redditur Elapsi ex corruptione.

Ἀποφεύγω cum accus. δίκην, vel γραφήν, vel αἰτίαν seu ἀθωίαν, potest alicubi reddi etiã vnico verbo Absoluor, quum alioqui habeat & hic euadendi seu effugiendi significationem. Aristoph. ἦ ῥᾳδίως ἂν φεύγων ἀποφύγοι δίκην. Plato, καὶ ἐὰν μὲν ἀποφύγῃ τις τὰς ἀθωίας, αὐτῷ τῷ ἀδυνάτῳ κατηγορείτω, ἐὰν δὲ ἁλῷ. Apud Demosthen. autem πρὸς Βοιωτόν, (vbi observa etiã duos accusatiuos) ἃς δίκας τοῦτον ἀπέφυγον παρόντα καὶ αὐτὸν δικαιοῦντα, Bud. vertit, Quibus iudiciis hoc præsente & aduersus me orante, ipse absolutus sum. Ex Plut. in Rom. ἀποφεύγειν παντοκτονίας αἰτίαν, absoluitur crimine parricidii. (Apud Plat. legitur etiã Μέλητον ὑποπέφευγα pro ἀποπέφευγα τοῦ ὑπὸ Μελίτου γραφήν, vel τοῦ ἐνεχθεῖσαν ὑπὸ Μελίτου αἰτίαν) Sed interdum ἀποφεύγω pro Absoluor, sine vlla adiectione ponitur. vt apud Athenæum, κρινομένη δὲ ὑπὸ Εὐθίου τοῦ ἐπὶ θανάτῳ, ἀπέφυγε.

Ἀποφευξις, εως, ἡ. Effugium, Euasio. Aristoph. Nub. Πῶς ἂν μαθοι ποθ' οὗτος ἀπέφευξιν δίκης, id est, viam qua possit ἀποφυγεῖν τοῦ δίκου: de quo loquendi genere dictum modò fuit. Inuenitur & aliud verbale N O M. Ἀποφευκτικὸς, quod sonare videtur Effugiendi seu euadendi peritus, Qui talis est vt facilè euadat, vel libenter euadat. At in v.l. ex Xenoph. in Apol. Socr. pro Fugiendus, Vitandus. perinde quasi ἀποφευκτικὸς idẽ sonare posset quod φευκτός.

Ἀποφυγή, ῆς, ἡ, Effugium, Euasio. Item Euitatio. ex Plat. epist. 7, κακῶν ἀποφυγή. Et ex Aphrod. πρὸς ἀποφυγὴν κρύους, ad frigus vitandum. Item ἀποφυγὴ δίκης, (vt dicitur ἀπόφευξις δίκης ab Aristoph.) itidémque dici solet ἀποφεύγειν δίκην. Plut. in Apophth. εἰπὼν δοῦναι τῇ τὴν κύνα ἔχοντα, ζητεῖν ἀποφυγὴν ἀξιοῦν φυγεῖν. Vbi tamẽ non minus commodè legeretur ἀποφυγεῖν.

C. Ἀφεύγω, Effugio, Euado, Euito. vt de sole apud Plut. De def. orac. ὅταν διαφύῃ τὰ νέφη. Et διαφεύγειν κακόν τι, & διαφεύγειν τοῦ συμφορᾶς, apud Isocr. Idem dixit etiam διαφυγόντες τοὺς κινδύνους. (Sed & sine accus. apud Thucyd. non semel pro Euadere, seu Effugere periculum, Elabi. Item pro Euadere mortẽ, lib. 2. Item apud ipsum Isocr. sine accus. in Bus. encomio, οὐ μὴν ἀπεμόρηπτό γε διέφυγον) Iungitur & aliis accus. vt Aristoph. Nub. εἴκαθε τὰ χρέα διαφευξοῦμαι. Et διαφεύγειν δίκην seu τὴν δίκην, vel τὰς ἀθωίας, sicut ἀποφεύγειν. Plato De leg. lib. 12, τὰ μὲν δὴ γένη τοιαῦτα τῆς τοῦ ἀθωίας διαφυγόσιν. Item cum infinitiuo ex Plut. Rom. οὐ διέφυγε παθεῖν. Ex Herodoto autem cum accus. infinitiuo sequente, διαφυγὼν τὸν Δαρεῖον μὴ ἀπολέσθαι. Item διαφεύγειν ἔκ τινος εἰς τι, Elapsum ex vno ad aliud transire. Ex Plat. in v. lex. διαφεύγω ὀλίγον κακοῦ εἰς ἀγαθόν. ¶ Dicitur præterea ἡμᾶς διαφεύγειν aliquid quo excidimus, quod videlicet nobis elabitur, velut è manibus. Estque ita vsus Æsch. in Ctesiph. Interdum διαφεύγειν dicitur quod nobis è memoria elabitur & excidit. quod memoriam nostram velut effugit, (à Plauto autem dicitur ipsa etiam memoria aliquem effugere) aut simpliciter quod nobis excidit. (nam hac significatione dicitur etiam Excidere sine vlla adiectione) Sic Isocr. & post eum Plut.

Διαφευκτικὸς, ῆ, ὸν, (sicut ἀποφευκτικὸς) Effugiendi peritus, seu euadendi, Qui talis est vt facilè euadere possit. In v.l. Fugax.

Διαφυγή, ῆς, ἡ, Effugium. Ex Plat. De leg. lib. 5, ἄλλη δ' οὐκ ἔστιν οὔτε ἀρετὴ οὔτε γενὴ τῆς τοιαύτης μηχανῆς διαφυγή.

Διαφυγαίνω, idem quod διαφεύγω. Ex Thucyd. διεφύγαν οὐκ τῷ δικαιείῳ, de iis qui absoluebantur.

C. Ἐκφεύγω, Effugio, Elabor. Xen. Hellen. 1, τοῦ δὲ αἰθρῶν οἱ μὲν πλεῖστοι ἐξέφυγον. Interdum cum accus. vt ὀκφεύγειν νόσον, & ὀκφεύγειν θάνατον. quod legitur & apud Homerũ. Plat. in Apol. τὸ ἀποθανεῖν ῥᾷον αὖ τις ὀκφύγοι. ¶ Habet ὀκφεύγειν eum quoque vsum quem verbum Effugere, quũ dicitur aliquid effugere aciem oculorum. Plut. De animi procr. ἡ ψυχὴ δὲ πᾶσαν αἴσθησιν ὀκπέφευγε. At Diosc. non dixit, τὰ φάρμακα ἀ ἐξέφυγε ἡ ὀξύτης τῆς ἐνεργείας, sed inuersa orationis structura, ὀκφυγόντα τὴν ὀξύτητα τῆς ἐνεργείας τὰ φάρμακα, quod redditur, Venena quæ præsentaneam vim perdiderunt) ¶ Item ὀκφεύγειν ἡμᾶς dicitur, sicut & διαφεύγειν, id quo excidimus, quod videlicet nobis elabitur velut è manibus, Quod nobis excidit. apud Demosth. Habet verò & propriam excidendi seu elabendi significationem, vt apud Homerum, Iliad. ξ, Ὅπῃ ῥά οἱ βέλος ὠκὺ ἐτώσιον ἐκφυγε χειρός. H I N C Ἐκφυγή, Effugium. ἀποφυγὴ, διαφυγή. Sed ἀποφυγὴ cæteris duobus vsitatius esse puto.

c. 2. Διεκφεύγω, I T E M Ὑπεκφεύγω. In v.l. διεκφεύγω exp. Clã subterfugio: quæ tamen signif. potius cõuenit τῷ ὑπεκφεύγω. quod certè in iisdem redditur Clã fugio, Subterfugio, Elabor. Affertúrque ὑπεκφυγε pro ὑπεξέφυγε ex Hom. & Eurip. At in διεκφεύγω videtur διά aliquam trãseundi significationem habere.

C. Κατάφεύγω, Confugio. Demosth. καταφεύγω ἐφ' ὑμᾶς. Sic Plut. καταφυγὸν ὀλίγον τὸν Κάμιλλον. Apud eũdem cum πρὸς in Themist. Iunxit Demosth. & præpositioni εἰς. Dicitur verò & cum accus. loci: vt καταφεύγω ὀλίγον λόφον, Xenoph. Et οἰκίας δὲ καταφεύγοντας, apud eundem. Sed pro accus. personæ, præfixa præpos. Plut. datiuã etiam dedit huic verbo, in Hell. τῷ Ἡρακλεῖ καταφυγε.

Καταφυγή, ῆς, ἡ, Perfugium, Refugium, Suffugium. Isocr. & Æschines. V N D E Καταφύγιον idem quod κρησφύγετον (de quo antea dixi) in v.l. Ibidẽ habetur E T I A M Καταφύξις pro eodem. Apud Plutarch. autem legitur & adiectiuum N O M E N Καταφύξιμος, (vt suprà φύξιμος) pro eo ad quem est perfugium.

Καταφυζαίω idem quod καταφεύγω, ex Æschine: sicut διαφυζαίω apud Thuc. legitur.

c. 2. Προκαταφεύγω, Ante confugio, Prius confugio, vel Prior confugio. At in v.l. Prius fugio, & Fugam occupo, item Confugio. in qua expos. vacabit præpos. πρό: at in illis, vacabit, κατὰ in καταφεύγω. Fortasse autem scriptũ est προκαταφεύγω pro προκαταφεύγω.

C. Περιφεύγω, Ita fugio vt ad extremum euadam, vel Ad extremum euado & superstes sum. vt περιγίνομαι. Dem. ὥστε μήτε τοῖς οἰκείοις, μήτε τῷ ἰατρῷ μηδένα προσδοκᾶν περιφεύξεσθαί με. Idem, ἰδίᾳ ἐγὼ ἀσθενῶν κατειμίμν, οὐκ εἰδὼς εἰ περιφεύξομαι. Plat. De leg. lib. 3, ὡς οἱ τότε περιφυγόντες τὴν φθορὰν, σχεδὸν ὀρεοί τινες εἶεν αὖ νομῆες. B.

C. Προσφεύγω, Fugio ad, Confugio. Dicitur tamen potius προσφεύγω σοι, quàm προσφεύγω σε, quasi φεύγω πρός σε. Plut in Solone, προσφυγόντες τοῖς ἔθνεσι. Sic Greg. προσφεύγειν τῇ θείᾳ τραπέζῃ. Et Basil. ἡγεμόνι. Apud Herodianum autem Polit. vertit Transfugere. Vide πρόσφυξ.

Πρόσφυξ, υγος, ὁ & ἡ, Qui confugit ad aliquem. vnde πρόσφυγες pro clientibus, in Pand. qui videlicet habent suos σωτῆρας, inquit Bud. vt ὁ δὴ ἀπιστεῖν τῷ οἰκείῳ σωτῆρι πρόσφυγα σωτῆρος. Et generalius etiam οἱ πρεσβεῖς, θεράποντες, ex Aristoph. schol. Sic τριάδος πρόσφυγες, & θεόπτος πρόσφυγες apud Greg. Quemadmodum autem πρόσφεύγειν dixi alicubi reddi Transfugere à Polit. apud Herodianum, sic & πρόσφυγα nonnullis in locis reddi Transfugam sciendum est, aut Perfugam. Sed apud eundem Herodianum, ὅσαν δέ τινες ἐξ αὐτῶν καὶ πρόσφυγες οἰκεῖοί τε τῆς Μαίσης, idem Polit. πρόσφυγες vertit Roma profugi. at Bud. iungens πρόσφυγες cum genitiuo Μαίσης, dicit esse qui alibi per participiũ dicantur πρόσφυγόντες, quasi ad eã profugi. Hesych. certè πρόσφυγα exp. per participium καταφυγόντα.

C. Προρεύγω, Profugio. Est autem poetarũ potius quàm aliorum scriptorũ illud verbum, & quidem in aoristo præsertim vsitatum. Interdum verò est Effugio. nam πρόφυγόντα apud Hom. alicubi exponitur etiam ἀποφυγόντα.

c. 3. Ὑπεκπροφεύγω, Clam profugio, Clam effugio, Suffugio. Aut etiam simpliciter, Effugio, Elabor. Hesiodus, ὅτ' αὖθις ὑπεκπροφύγοι κακότητα.

C. Ὑποφεύγω, Suffugio, Clam fugio, Subterfugio. Thuc. lib. 7, οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἢ πόλει ὀκτὼ πολορκηθεῖσα ἐώκεσαν ὑποφεύγουσιν. Vtitur & alibi. Plut. ὑποφεύγων τὰς Εὐμενίδας. Apud eundem pro Euito.

¶ Φύζα Ionicè, Fuga, præsertim verò Fuga cum pauore & trepidatione. Talis autem vt plurimum esse solet. vnde trepidam fugam sæpe dicũt Lat. poetæ. Hom. Odyss. ξ, Φύζαν ἐμοῖς ἐπάροισι κακὴν βάλεν. Idem Iliad. 1, — αὐτὰρ Ἀχαιοῖς Θεσπεσίην ἔχε φύζα, φόβου κρυόεντος ἑταίρη. H I N C Φυζαλέος, I T E M Φυζακινὸς, Pauidus, Timidus. vt φυζακιναίλαφοι. Vide Etymol. Suidã, Hesych. & Eustathium. At v.l. φυζακινὸς duobus modis deprauarunt, videlicet in φυζανικὸς & in φυζανικός: in quibus exponitur etiam Fugax. Apud Hesych. legitur E T I A M Φύζηλος, quod exponit itidem δειλός, id est Timidus. Apud eundem habetur V E R B. Φυζαίνει quod exp. φυγεῖν, id est Fugere. Item δειλιάσαι. Apud Eustath. autem legimus, I O N I C E (sed dicit οἱ νεώτεροι Ἴωνες) Φύζω dici pro φύω, vnde P R A E T. Πέφυζα itidem pro πέφυκα. A quo est particip. πεφυζότες apud Hom. Sed addit, dictum etiam quempiam, ex πεφυγκότες factum esse, quod sit à φυγῶν, φυγήσω. Hom. Iliad. φ, circa principium, Τῇ ῥ' οἴγε πρόσω χέοντο πεφυζότες. vbi idem gramm. dicit videri per syncopen esse factum, hoc modo, Φυζῶ, φυζήσω, πεφύζηκα, πεφυζηκώς. intelligens videlicet ex hoc esse πεφυζῶς per syncopen. Legitur verò illud πεφυζότες & apud Apollonium, Arg. lib. 2, πεφυζότες ἠερέθοντο.

Φ. Θ Α' Ν Ω, Item inusitatum thema Φθάζω, cuius vsitatum est Fut. φθάσω, & Aor. 1, ἔφθασα. item Præt. ἔφθακα, (propter euphoniã, pro πέφθακα, apud Atticos) Aor. 2, ἔφθην, tanquam à themate

Φθῆμι. Est autẽ Φθάνω, Præuenio, Anteuerto, Occupo Herodot. φθάσας δ' Ἀθηναίων ἄγγελος τὸν Λακεδαιμονίων. Ex eodem affertur, ἔφθησαν πολλοὶ Σκύθαι τοὺς Πέρσας. Thuc. lib. 3, φθάσαι δὲ οὐ δυνάμενοι τὸν τῶν Ἀθηναίων ὁπλίτην. Et φθάνειν τινὶ φήμιον, item φθάνειν τινὶ ἐλπίδα, Herodianus. Et φθάσαι τὸν λογισμόν, rationi anteuertisse, de eo qui ira præcipiti aliquid egit. quod Budæus affert ex Demosth. postquam dixit φθάνω esse Occupo, Anteuerto, προκαταλαμβάνω. Sed frequentissimus est huius verbi vsus cum participio: quæ constructio non itidẽ respondet ei quam habent Latina verba Præuenio & Anteuerto. Hom. Odyss. π, v. 383, Ἀλλά φθάνωμεν ἑλόντες ἑπ' ἀγρομένοισι πόλησι, Ἠ ἐν ὁ δ' ὁμ. vbi φθάνωμεν Eustath. esse dicit pro φθάνωμεν, id est προλαβώμεν. Reperitur certè & in aliis plerisque huius poetæ locis cum hac constructione: eandémque & in soluta oratione sæpe habet. vt φθάνω αἰσθόμενος, quod ex Xenoph. affertur pro Ascendo prior. Herodian. lib. 1, καὶ φθάσας οἰκειωσάμενος αὐτά. Sed & cum præs. temp. particip. vt φθάνω ποιῶν, quod ex Xen. affertur. Ex eodem B. affert, ὃς αὖ φθάνει τοὺς φίλους ἀνεγείρων. quod exp. ὁ ὑπάρξας τῆς ἀνεγερσίας. Additq; ex Thuc. cum partic. passiuo, ἵνα μὴ φθάνωσι προβουλευόμενοι, ne insidiis occupentur. Liuius autem hoc imitatus, iunxit verbum Occupo non quidem participio sed infinitiuo, dicens, Occupant bellum facere, Occupat transire. (De φθάνω autem habente infinitiuum, dicetur paulo póst) Sciendum est porro interdum post participiũ poni particulam πρίν. vt φθάνω αἰσχυνόμενος πρὶν ὑφῆσαι, ex Aristot. Probl. Ex eodem, φθάνει πολλοὺς πρὶν ἀπῶσαι. Et ex Xenoph. φθάνειν δεῖ πεφραγμένους τοὺς πόρους πρὶν &c. Item præfixo aduerbio πρόσθεν huic verbo, ex eodẽ, πρόσθεν ἔφθασας ἐλθὼν σοῦ πολλῷ τάχει, πρὶν τῶν τινὶ παρ' ἑαυτῷ δύναμιν ἀθροίσαι σθαι. Sed & cum πρότερον, sequente ἢ non πρὶν, apud Herodotum in Erat. ἀλλ' ἔφθησαν ὀκτώ τε πρότερον ὀκ τῆς νήσου ἢ σφι ἴλεων γενέσθαι τὸν θεόν. Affertur verò & hic locus, in quo pro infinitiuo, quẽ præcedit particula πρὶν, habetur participium præfixam habens voculam ἢ. ex Plut. in Galba, ἔφθασαν αἰσθόμενοι ἢ τυχόντες ὧν ἤλπισαν: si quidem hanc lectionẽ mendo carere existimemus, & sequamur interpretationem istam, Priusquam quod sperabant assequuti sunt, eos absumpserunt. Sed interdum alium vsum habet hoc verbum cum participio. nam ἔφθω ποιήσας dicitur etiã pro ἐποίησα. Athen. πρὶν δὲ Καλλίου καὶ τῶν τούτου κολάκων φθάνοντων καὶ πρότερον εἰπόντες. Sic Xenoph. ἔφθη καταπαυθεὶς pro κατεκωλύθη. Et Synesius, ἐφθάκει τυθόμενος, audiebat. Themist. Phys. lib. 2, καθάπερ ἔφθη μὴν πολλάκις πρεσβευκότες. Ita Bud. qui etiam inserit exemplum eiusdem vsus verbi huius, sed iuncti cum præsente, ex Aristot. De gener. lib. 1, νέοις δὲ οὖσιν οὐκ ἐνυπάρχει τὸ σπέρμα διὰ τὴν αὔξησιν. φθάνει γὰρ ἀναλισκόμενον πᾶν, pro ἀναλίσκεται Illum autem alterũ vsum quem habet cum partic. eũdem habet nonnunquam & cum infinitiuo, sed præsertim particula πεὶν sequente itidem. Plut. in Apophth. ἔφθη γὰρ πεῖσαι τοὺς τῶν ἐμοῦ χάριν αὐξίαν τῆς φιλίας ἀποκαθεῖν. Et ex Aphr. Probl. lib. 2, φθάνει γὰρ σβεσθῆναι ὁ χυμὸς πεὶν ἡνιῶσαι τὴν δίψαν. Et lib. 1, φθάνουσι πεφυκέναι πεὶν δράσωσι. Dixi autem, sequente præsertim particula πεὶν. quoniam quũ præfigitur particula οὐ verbo φθάνω, sequente infinitiuo, sicut & sequente participio, peculiarem quendam vsum habet. Vsum autem huius verbi (inquit Bud.) addemus, qui non minus obuius est. quare multis vtar exemplis. Significat enim aliquando καταλαμβάνω καὶ τυγχάνω, hoc est Assequor quod efficere cõtendi: & aliud præterea, quod non satis vno verbo exprimi potest. Demosth. πρὸς Μακάρτ. Οὐ γὰρ ἔφθη μοι συμβᾶσα ἡ ἀτυχία, καὶ ἀθεὶς ὥσπερ φυγάδος ἤδη μου ὄντος ἀπολωλότος, τούτων τινὲς ὅθεν τὸ οἰκίδιον ἐλθόντες, ὃν ἀχρὶ νυκτὸς ἐπεχείρησαν διαφορῆσαι τὰ ἔνδοθεν, Vt enim primùm ea calamitate afflictus sum, protinus isti, tanquam iam mo extorri patria facto & fortunis euerso, in gurgustium agreste inuaserunt, ac diripere omnia quæ intus erant & exportare aggressi sunt. Isocr. in Paneg. οἱ δὲ οὐκ ἔφθασαν τοῦθ' ὁμῶς τὸν πρὸς τὴν Ἀθηναίων πόλεμον, καὶ παντὸς τοῦ ἄλλου ἀμελήσαντες, ἦκον ἀμυνοῦντες, at isti simulac audiuerunt, omnibus aliis curis posthabitis suppetias vene-

runt. Hanc eloquutionem hoc modo, vt ego existimo, enuntiare solet Cicero, vt in 1 De diuinatione, Non enim sunt dii, nec significant futura. sunt autem dii: significant ergo. Quibus subiungit interpretationem Græcam, quam apud eum videndam tibi relinquo. Affert deinde hunc Demosthenis locum in Timocr. εἰ οὖν μὴ ἀμωρήσεσθε πύποις, οὐκ ἂν φθάνοι τὸ πλῆθος πύποις τοῖς ἠπείροις δουλεῦον, Fieri nō potest quin, vel, vt non, hæc multitudo seruiat his belluis. Et paulo pòst affert hæc Gregorii, de Trinitate loquentis, οὐ φθάνω τὸ ἓν νοῆσαι, καὶ τοῖς τεσσὶ τῶν λάμπομαι· οὐ φθάνω τὰ τρία διελεῖν, καὶ εἰς τὸ ἓν ἀιαφόρομαι, Vnum animo concipere nequeo, vt non trium splendore circunfundar: tria diuidere non possum quin continuò ad vnum referar. Isocr. τῶν ζεύγους, Τὸ δ' ὕστερον οὐκ ἔφθησεν ἡμᾶς καταδουλωσάμενοι, deinde protinus nos in seruitutem redegerunt. His autem subiungit locos similes illi Demosthen. in Timocr. in quibus videlicet habetur itidem optatiuus huius verbi, præcedentibus particulis οὐκ ἄν. Et primùm quidem ex Platonis Phædone, ἀλλὰ μὴν ὡς δεδόντος σοι οὐκ ἂν φθάνοις, Atqui omnino igitur id facies, quando ille tibi hoc quod postulas, protinus concesserit. A pud eundem in Symp. οὐκ ἂν φθάνοιμι, εἰ πεῖν τὸν Ἀλκιβιάδειον, Omnino igitur id faciam, inquit Alcibiades. Et ex Euthydemo, οὐκ ἂν φθάνοις ἀκούων, Iamiam audies. Sed hi loci latius ibi descripti habentur. In v.l. ex Plat. Euthyd. οὐκ ἂν φθάνοις ἐστῶν ἡμᾶς, pro Nō effugies quin cōuinio nos excipias. Sic ex Luc. οὐκ ἂν φθάνοι κἀμὲ μάνην λέγων, nunquam effugerit quin me vatem dicat. Ibidē ex Aristoph. in Pluto, οὐκ ἂν φθάνοιτον τοῦτο τοιεῖν, causam dicere nullā potestis quin hoc faciatis. Sic ex Euripid. φυτεύων παῖδας οὐκέτ' ἂν φθάνοις, (sed animaduerte οὐκέτ' ἄν, non οὐκ ἄν) causam haud dices quin tibi sint gignendi liberi. Aliæquoq; afferuntur interpretationis formæ. nam rursus ex Aristoph. σὺ, νῦν εἰς ἀγορὰν ἰὼν ταχέως οὐκ ἂν φθάνοις, pro Omnino in forum te venire necesse est. Ex Luc. quoque rursum, οὐκ ἂν φθάνοις ἐμπεδοκλεῖ ἐγκαλῶν, pro Cogēris & Empedoclem accusare, Non poteris non accusare. Ibidem, οὐκ ἂν φθάνοις λέγων ex Xenophonte affertur interrogatiuè positum pro οὐκ ἂν λέγοις: vbi scribit, οὐκ ἂν φθάνοις λέγων εἴπ' ἡδιστα φίλον δεῖπνον ὤψον, ὃ ἐγὼ εἰδὼς λέληθα ἐμαυτόν; sed hunc locum ita exponendo, conueniet (si quis interrogationē demat) cum iis quæ paulo antè allata fuerunt, in quibus nimirum habentur ἔφθω ποιήσας pro ἐποίησα, & φθάνει ἀναλισκόμενον pro ἀναλίσκεται, atque alia. Cæterùm Budæus illis superioribus subiungit, dici οὐκ ἂν φθάνοις & alia signif. videlicet pro eo quod est, Propositi summā non assequēris, Voti compos non eris: affértque exemplum ex epist. quadam Solonis ad Periandrum, in quo οὐκ ἂν φθάνοις reddit & alio modo, (eodem tamen sensu) videlicet, Exitum res non inueniet.

Φθαίω, Peruenio. Hom. Il.ι, de Ate loquens, — φθάνει δέ τε πᾶσαν ἐπ' αἶαν βλάπτουσ' ἀνθρώπους. Gregor. κἂν μέχρι τείπου κατὰ Παῦλον οὐρανοῦ φθάσῃς. Et ἀΐω φθανεῖν apud eundem, In sublime euadere, vt B. vertit.

C. ΠΑΡΑφθάνω, pro φθάνω, Præuenio, Præuerto, Anteuerto. vt παραφθάμησι ex Homero affertur pro Anteuertat. Ex Nonno παραφθάσας ἐρεείνει, Præueniens rogat.

C. ΠΡΟφθάνω, itidem pro φθάνω, Præuenio, &c. affertur autem ex Græcis Bibl. interpr. προφθάσῃ, 2 Reg. lib. cap. 9. Et ADVERB. Προφθαδίλω (q.d. Præuenienter) Præueniendo, seu Anteuertendo. προφθαδίλω ἀγορεύειν, ex Nonno, Anteuertere sermone. Dicitur autem & ὑποφθάνω pro προφθάνω, vt mox docebo.

C. ΥΠΟφθάνω pro προφθάνω. hoc autem, sicut & φθάνω, significare Præuenio, &c. dictum est. Bud. pag. 193 agēs de compositis in quibus ὑπὸ idem valet quod πρὸ, meminit & huius, ita vsum esse Plutarchum tradens. Est autem ante illum ita vsus Homerus. Affertur enim ex eo ὑποφθὰς pro προφθάς, προλαβών. Item ὑποφθαμένος. cuius fœmininū ὑποφθαμένη, Odyss. ο, ὑποφθαμένη φάος μῶν.

ΦΘΕΓΓΟΜΑΙ, F. γξομαι, Pr. ἔφθεγμαι, Loquor. Et generlius etiam Vocem edo, seu emittò, vel Sonum edo. Hom. Iliad. φ, v. 213. ἐφθέγξατο. Apud eundem Odyss. ι, φθεγξαμένου ἠὲ αὐδήσαντος. Alicubi apud eundem poetā redditur Clamare. Vsus eius est frequens & in soluta oratione, Luc. εἰ δὲ καὶ φθέγξαιτο μόνον. Idem, φθέγξασθαι βουλόμενος, ὀξέπτηδον τε καὶ αἰνεκοπόμην. Demosth. Pro cor. εἶπα σὺ φθέγγῃ, ἢ βλέπειν εἰς τὰ πυτωνὶ τρόπαια πολμᾶς; (Sed hîc φθέγγεσθαι videtur potius esse Hiscere: sic interpretando hunc locum, Itáne vero hiscis? vel Itáne hiscere audes?) Apud Plat. De leg. φθέγγεσθαι μετὰ βοῆς. quum tamen apud Homerum alicubi φθέγγεσθαι, sine adiectione etiā positum, reddatur Clamare, id est βοᾶν. Ex eodem Plat. φθέγγεσθαι λέγων. Ex Aristot. φθέγγεσθαι δι' ῥινῶν, vt vulgò Parler du nez. φθέγγεσθαι δι' ῥινῶν dicuntur (inquit Cam.) quibus vox per nares erumpens stridit: apud Aristot. Probl. vbi quærit, διὰ τί οἰκοφοὶ παῖτες δι' ῥινῶν φθέγγονται. Sæpe cum accus. (sicut Loquor interdum sine adiectione, interdum cum accus.) cum quo redditur etiā Profero & Enuntio, item Dico. Demosth. πύπτων πίνων οὐδὲν εἶπεν, οὐδ' ἐφθέγξατο, οὐδ' ἤκουσεν ὑμῶν οὐδείς. Plato epist. 7, περὶ ἐμὲ δὲ οὐδὲν ὅλως ἐφθέγγετο περὶ αὐτῆς. Ibidē, αὐτὸ ὅ ἐστιν ὄνομα οὐ πω ἐφθέγμεθα. Ex eodē, πλὴν αὐτῆς φθέγγεται φωνήν. Et φθέγγεσθαι γράμματα, Proferre literas, ex Aristot. Interdum iungitur accusatiuo μέγα, aut etiam μέγιστον. (reperitur autem cum vtroque apud Demosth.) ad verbū, Magnum loqui. vt Plaut. dixit Clamare magnum, & Exclamare maximum. Bud. μέγα φθέγγεσθαι vertit Superbè loqui in isto Demosthenis loco in Midiam, πλούσιος, θρασύς, μέγα φρονῶν, μέγα φθεγγόμενος, βίαιος. Apud eundē alioqui, μέγιστον φθέγγεσθαι reddit Altissima voce loqui: τίνα δὲ τρόπον τὴν πόλιν φήσαιτ' ἂν μέγιστον φθέγγεσθαι; Apud eundem, καὶ οὐδενὸς μεῖζον φθεγγομένου, qui nullo altius loquar & exaudibilius. Quanuis porro μέγα & μέγιστον (licut Magnum & Maximū in illis Plauti locis) aduerbialem quendam vsum potius habeant, additur tamē particula π. vt apud Plut. in Hellen. φθεγγομένων μέγα π καὶ δεῖμπρον. Apud Xenophontem legitur de choro canente.

Φθέγγομαι de brutis etiam atque adeo de inanimatis, Sonum edo. nam apud Herodotum de equo hinniente, in Thalia, ὅπου ἵππος τρῶτος φθέγξηται. De coruis apud Plut. φθεγγόμενοι φορυβῶδες. De scaro pisce apud Athen. 124. Quinetiam σκώληκες quidam, id est vermes, dicuntur φθέγγεσθαι οἷον τεισμόν, apud Theophr. De caus. lib. 5, cap. 14. Lyra quoque seu cithara φθέγγεται Platoni, Aristoteli, Plutarcho: per suas chordas nimirum, quæ φθέγγεσθαι dicuntur ab eodem Aristot. in Probl. Denique de ianua strepitum edente apud Aristoph. in Pluto, τὸ θυρεῖον φθεγγόμενον ἄλλως κλαυσιᾷ.

Φθέγμα, ατος, τὸ, Loquētis vox. Aut etiam generalius Vox, Sonus. Apud Eurip. Electra de voce fratris, ὦ φθέγμ' ἀφίκου. Aristoph. Nub. ἀκούσασ' αὐτοῦ τὸ φθέγμ' ἡ ψυχή μου πεπότηται. Pollux (vt refert Cam.) πρεσβυτέροις τὰ φθέγματα ex Polyzelo comico memorat, pro vtentes voce leniore: & πρεσβύτερα ἔχοντες φθέγματα reiicit.

Φθεγκτὸς, Vocalis, quod ex Epigr. affertur. Sed minus nouum est COMP. Ἄφθεγκτος, ον, ὁ & ἡ, Non vocalis. At VERO Ἀλάφθεγκτος, Valde vocalis, aut Valde sonans, seu sonorus. Apud Pind. tamē ἀλαφθέγκτων ἀοιδῶν Cam. vertit simpliciter Carminum sonantium. Itidémque in v.l. ἀλάφθεγκτος redditur simpliciter Vocalis.

Φθογγὴ, ῆς, ἡ, ET Φθόγγος, ου, ὁ, Vox, Sonus. Hom. in Bœot. Εἴσατο δὲ φθογγὴν ᾗ Πελάμοιο Γολίτη. Idem φθόγγον Sirenibus tribuit, & φθόγγον Κύκλωψ Cyclopi Polyphemo. Sūt certè vsitatiora poetis hæc vocabula quàm solutæ orationis scriptoribus. vtitur tamen Plato in Timæo, apud quem αὖθι φθόγγου καὶ ἠχῆς, Cic. vertit Sine voce & sine vllo sono, vt videbis pag. 24 mei lexici Cic. Eidem Plat. in Philebo φθόγγον esse obscuriorem quàm φωνὴν, tradit Cam. Apud Plut. legimus etiam φθόγγον ὄρνιθος. Et quemadmodū lyra quoque, seu cithara dicitur φθέγγεσθαι, sic φθόγγος ei tribuitur, itidémque αὐλοῦ, apud Paulum, 1 ad Cor. cap. 14, εἴπε αὐλὸς, εἴπε κιθάρα, ἐὰν διάστολὴν τοῖς φθόγγοις μὴ δῷ. Vbi φθόγγοις vet. interpr. reddit Sonitus, quidam Tonos. Dicuntur autem generalius φθόγγοι in arte musica: vbi quidam interpr. itidem Sonitus, ex Vitruuio. Addúntque τόνον in musica esse

tantùm sonorum in voce extensionem, eorúmque interuallum & differentiam: at φθόγγοις esse ipsos sonitus vocis discretos contentione æquali aut inæquali. Vel, cum Aristoxeno, φθόγγον esse casum vocis modulatilis ad tonum vnum: cum Ptolemæo, Sonum qui vnum & eundem tenorem seruat: Porphyrio, Sonum qui per vnum eundémque tenorem eductus est. In v.l. additur præterea φθόγγοις & ἁρμονίαν planetarum orbibus signiferóque attribui à Ptolemæo, Harmonicæ institut. lib. 3. remittitúrq; lector ad Macrob. in Somn. Scip. & Martianum Cap. necnon Plin. libro secundo, cap. 22.

Φθόγγος, Vocalis litera. (vnde δίφθογγος) v.l. ex Plutarcho, πρὸς τὸν ὀπαῖδαι φθόγγον. Apud eundem tamen in principio vitæ Fabii habemus δύο φθόγγοις generalius pro duabus literis, quarum videlicet vna est vocalis, altera consonans.

COMP. Ἄφθογγος, ον, ὁ & ἡ, Voce carens, Vocem nō edens, Mutus. Soph. Aiace, ἥσο πλεῖστον ἄφθογγος χρόνον.

ET Βαρύφθογγος, (q.d. Grauisonus) Graue sonans, seu grauiter, Grauem sonum edens. Affertur pro leonis epitheto. Hom. diuisim φθόγγον βαρὺ dixit.

ITEM Δίφθογγος, (q.d. Geminisonus) Cuius geminus est sonus, Qui est duarum vocum, Qui duas voces habet, Cuius duplex est vox seu sonus. Grammaticis passim vsitatum est hoc vocabulum de duabus vocalibus in vnam ac velut in vnum sonum conflatis.

ET Μελίφθογγος, ον, ὁ, Mellisonus, vide post Μέλι.

ET Μονόφθογγος, ον, ὁ & ἡ, (q.d. Vnisonus) Vnum sonum habens, seu vnicum, Duas voces habens. Apud grammaticos μονόφθογγος syllaba opponitur et quæ δίφθογγος appellatur: de qua modò dictum fuit.

ET Πολύφθογγος, Multisonus. vt πολύφθογγος αὐλὸς apud Pollucem, Multisona tibia: à sonitus multiplici discrimine dicta, quæ fiebat ex culmis calamisque hordei. v.l. ex Poll.

ET Ὑγρόφθογγος, vt ὑγρόφθογγον poculum in Epigr. In quo liquores resonant. Cam.

Ἀνήφθογγος autem vide post Ἀνηφθέγγομαι: Λαδίφθογγος, post Λάθω.

Φθογγήεις, εντος, ὁ, Vocalis, Vocem edens, seu sonum. pro quo dicitur ET IAM Φθογγῆς, ῆντος, vt πιμῆς πιμῆντος, pro πιμήεις πιμήεντος.

Φθογγάζομαι, Vocem edo, seu sonum. Ex epigr.

C. ΑΝΑφθέγγομαι, Alta voce proloquor, siue eloquor, Pronuntio exclamans, Exclamo: cum accusatiuo. Plut. in Theseo sibyllam dicit ἀναφθέγξασθαι χρησμοὺς, id est alta voce proloqui siue edere oracula, Exclamare oracula. Synesius, ὥστε ἀνεφθέγξατο τὴν φωνὴν, pro Cum clamore hanc vocem emisit, seu edidit, vel Exclamans hanc vocem edidit. sta enim mihi verbum ἀναφθέγγομαι posse reddi videtur. Ac quum & ἀναφθέγγεσθαι χρησμοὺς verto, Exclamare oracula, eo sensu Exclamare vsurpo quo dixit Fabius, Multa etiam memoria digna exclamauerunt. Budæus autem ita scribit, Synesius ἀναφθέγξασθαι φωνὴν dixit pro Eloqui & altè emittere vocem. Sic Plutarchus ἀνεφθέγξατο dixit pro μέγα ἐφθέγξατο, vt alibi idē loquutus est. Alibi pro Vociferari, & pro Clamitare. Itē pro Alta voce gemitum emittere & aliquid eloqui.

C. ΑΝΤΙφθέγγομαι, Obloquor, Contra loquor, idest Loquor contraria & repugnātia iis quæ quis loquutus est. Vel, Contrà sonum edo, vel vocem edo, Contrariam vocem emitto, Cōtradico, Refragor. vt ἀντιφθέγγομαί σοι. ‖ Significat etiam Vicissim sonum edo. vnde adiectiuum NOM. Ἀνήφθογγος, quod aliquando est epithetū echûs, vt quæ vicissim sonum edat. Capitur etiam pro Contrarium sonum edens, secundum priorem significationem verbi ἀντιφθέγγομαι.

C. ΑΠΟφθέγγομαι, Eloquor, vel Sententiosè dico, vt B. vertit, afferens ex Diog. Laertio, ἀπεφθέγξατο ὅ, Μηδὲν ἄγαν. In v.l. exponitur, Paucis multa comprehendo. Iungitur etiam accusatiuo, vt Τοῦτας ἐγὼ τὰς φωνὰς ἀποφθέγγομαι, ὁ τῆς ἀπαιδείας προφήτης. quæ idem affert ex Diogene Cynico. Sæpe de philosophis cum apud alios, tum apud Diogenē Laertium: vt quum dicitur aliquis eorum ἀποφθέγξασθαι, Μηδὲν ἄγαν, vel Μέτρον ἄριστον. Quidam ἀποφθέγματα exp. σωτηριώδη & βραχέα λέγω. vnde ἀποφθέγματα esse τοὺς βραχεῖς καὶ ὁλιγοσυλλάβους λόγους, vt μέτρον ἄριστον.

Ἀπόφθεγμα, ατος, τὸ, Quod sententiosè dictum est & breuiter, Dictum sententiosum & breue. A Cam. redditur, Dictum breue rotundúmque, ac sententiosum: à Budæo, Breuiter enuntiata sententia. In v.l. Sententia breuiter ac scitè dicta, Scitè dictum. Et additur ex Erasmo, ἀποφθέγματα esse dicta quædam acuta & breuia, non cuiuslibet quidem, sed oratorum, ducum, legatorum, imperatorum, illustrium denique virorum. Sed ego non video cur illustribus viris peculiaria esse ea putanda sint. HINC Ἀποφθεγματικός, Peritus loquendi apophthegmata, & prompto ad id ingenio præditus. Vel, Qui lubenter loquitur apophthegmata, Qui gaudet apophthegmatis. Redditur & Cuius dicta sūt sentētiosa. vt in hoc Plutar. loco in Lycurgo, καὶ αὐτὸς ὁ Λυκοῦργος βραχυλόγος τις ἔοικε γενέσθαι καὶ ἀποφθεγματικός. Dixerat autem paulo antè, de eodem Lycurgo, eum multo silentio conatum esse efficere pueros ἀποφθεγματικοὺς & πειθαρχικοὺς τοῦ τὰς ἀποκρίσεις. Quemadmodum autem in loco illo quem modò protuli dicit βραχυλόγος, καὶ ἀποφθεγματικός, sic in Bruto dicit ἀποφθεγματικὴν βραχυλογίαν καὶ Λακωνικήν, de ipsius Bruti epistolis loquēs. Est autem βραχυλογία ἀποφθεγματική, breuiloquētia quæ sententiosis simul & acutis dictis vtitur.

Ἀπόφθεγκτος, ον, ὁ, A sermone semotus & separatus. v.l. ex Eurip. Tunc autem habebit ἀπὸ alium vsum quàm in præcedent.

C. ΕΠΙφθέγομαι, Adsono, Acclamo, Respondeo. Bud. vertit Acclamo, & Post dictum acclamo: addens ea forma dici qua ἐπόμνυμι, & afferens ex Plutarcho, καὶ κατηγορήσας Καίσαρος, ἐπεφθέγξατο τὸ μνημονευόμενον. οὐκέτι γὰρ ἔφη &c. In v.l. ex Nonno, Καὶ οἱ πάντα μαθόντες ἐπεφθέγξαντο μαθηταί, ei responderunt discipuli. HINC Ἐπίφθεγμα, ατος, τὸ, Acclamatio. vel q.d. Adsonantia. In v.l. ex Bud. epist. ἐπίφθεγμα αἰαζόντων, Vox seu denuntiatio qua exercitu castra moturo conclamari solet vt vasa colligant.

C. ΠΑΡΑφθέγομαι, q.d. Sono præter seu cōtra rhythmum, aut vocem edo. τὸ παρὰ ῥυθμὸν φθέγομαι, vt vox quæ nō respondet & congruit. Vnde etiam signif. Perperam loquor, Non concinnè respondeo, Nihil ad rem pertinentia loquor, inquit Budæus, exempla afferens ex Platone in Euthyd. & Isæo, quæ vide Com. p. 649. Cam. ex eodem Plat. in Philebo affert παραφθεγγόμενος pro Plura loquens quàm debeat. Addit verò esse Effutire, Ciceroni in epist. ad Att. lib. 6, ἐξ ὧν ἀλογευόμενος παρεφθέγετο. HINC Παράφθεγμα, Sonus editus aut vox edita præter seu contra rhythmum. Item, Incongruum responsum, Inconcinnum responsum, & minimè consentaneū, in iisdem Com. ex eiusdē Plat. Euthydemo. AT VERO Παραφθεγκτήρια, Festa quædam nuptialia, Cam. ex Polluce.

C. ΠΡΟΣφθέγομαι, Adsono. Vel potius Alloquor, Compello. Exponitur etiam Saluto. Græcè, προσφωνῶ. Hinc NOM. Πρόσφθεγμα, Alloquium, Alloquutio, ex Eurip. ITEM Πρόσφθεξις, Alloquutio, Salutatio. Et ADIECT. Προσφθεγκτικὸς, ex schol. Sophocl. προσφωνηθῆναι ἄξιος, Dignus quem alloquamur, seu compellemus. Aut, Dignus quem salutemus, Dignus salutatu. Aliud ADIECT. Προσφθεγκτήριος. vnde dona προσφθεγκτήρια apud Pollucem, tanquam ab alloquendo & compellando, seu salutando, ita vocata.

C. ΥΠΕΡφθέγομαι, q.d. Sono supra alium, Sono altius, Sonando supero, Elatiorem sonum edo. Cam. vertit Clamore vinco, id est obscuro: afferens ex Luc. Toxari, ἢ μάλιστα ἐπιδεῖν τὰ ἔργα ὑπερφθέγγεται τοὺς λόγους, præsertim si facta verborum celebritatem superent.

ΦΘΕΊΩ, ῶ, Corrumpo, Labefacto, Perdo, Profligo, Interimo. Sed huius thematis aut nullus aut valde rarus est vsus: à quo tamen deriuantur tam φθείρω quàm φθίνω, si Eustathio credimus. Is enim in hunc versum 330 Odyss. λ, Πεῖν γὰρ κεν καὶ νῦξ φθεῖτ' ἄμβροτος, annotat de HOC Φθεῖται dubitari, an ita scribi debeat per diphthongum, tanquam à Φθέω φθῶ,

an per ι, tanquam à Φθίω. sed frequentiorem esse illam scripturam per ει, tanquam ab illo Φθῶ, cuius παράγωγον esse non solùm Φθείρω, sed etiam Φθίνω, vt τὸ κλῶ est παράγωγον verbum κλίνω. Exponitur autem illud φθεῖται ab autore breuium scholiorũ, δηλίπει, id est deficiat. quod enim corruptum est & profligatum, deficit & esse desinit. Quidam interpr. Pereat, seu Periret. Vt autem hîc φθεῖται & φθίται, sic alibi φθεῖται & φθῖται scribi docet idem grammaticus.

Φ Θ Ε Ι͂ Ρ Ω, Fut. ερῶ, Pr. αρκα, Aor. 2, αρον, Corrũpo, Vitio, &c. vt in Φθέω proximè præcedente. Herod. in Vrania, δηλαδὴ δὲ λιμὸς (vel ποτὶ λοιμὸς, vt in vet.) τότε τὸν στρατὸν καὶ διεντερίη κατ' ὁδὸν ἔφθειρε. Thucyd. ὡς ἤκιστα τὰ οἰκεῖα φθεῖραι. Idem dixit φθείρειν παῖς παῖς. Apud eundem non semel, φθείρειν τὰ πρόγματα, Statum rerum labefactare. Aristot. Ethic. 3, καὶ ἡ ὠδὶν λύπη ἐξίστησι καὶ φθείρει πλὴν τὸ ἔχοντος φύσιν. vbi videtur esse Corrumpit, vel Vitiat. Passiuum Φθείρομαι actiui significationes sequitur. Ponitur enim pro Corrumpor &c. Aristot. Ethic. 2, καὶ ὅπ ἐξ ἵων γίνεται, ὑπὸ πύσων καὶ αὔξεται καὶ φθείρεται. Pro Interimor, Interficior, Herodian. lib. 1, ἐφθείρεῦ δὲ ὁ δῆμος οὐ μόνον βαλλόμενος ὑπὸ τῶν τραπωτῶν, οὐδὲ πατούμενος ὑπὸ τῶν ἵππων. (Ex Philone affertur & pro neutro Intereo, in lib. De mundo, δυὰς πρεσβύτη μονάδος ἐς πειάδα φθείρεται) Thuc. dixit νόσῳ φθείρεσθαι. (sicut habes paulo antè ex Herodoto, λοιμῷ καὶ διεντερίῃ ἔφθειρε) Sed apud eundem redditur & simpliciter Vexor. vbi dicit πολέμῳ φθείρεσθαι. Apud eundẽ ἐφθαρμένη πόλις, Fracta ciuitas, Afflictis viribus, vt exp. Bud. qui in Comm. meminit alius cuiusdam signif. huius verbi, quam Latinè vno verbo exprimi posse negat. vt apud Plut. in Antonio, καὶ βασιλέων γυναῖκες ἀμιλλώμεναι δωρεαῖς πρὸς ἀλλήλας καὶ κάλλεσιν, ἐφθείροντο πρὸς αὐτόν. vbi interpret. Turpiter & indecorè eum adibant, sese scilicet illi venditantes, & ad nutum eius expositæ. Addit verò & Demosth. locum, quem ibi vide. Item imperatiuum Φθείρου poni tradit pro I in malam rem. apud Aristoph. ἀλλὰ φθείρου, καὶ μὴ χρύζης. Vide ἀποφθείρομαι.

Φθόρμα, ατος, τὸ, Corruptio, Corruptela. Vide Φθόρος.

Φθαρτός, ῶ, ὁ, q. d. Corruptibilis. id est Corruptioni obnoxius, aut etiam interitui, Mortalis. Et C O M P. Εὔφθαρτος, ῶ, ὁ & ἡ, q. d. Facilè corruptibilis. Id est, Qui talis est vt facilè corrumpi possit. Cui C O N T R. Δύσφθαρτος, Difficilè corruptibilis, Vix corruptibilis, Cui haud facilis fuerit corruptio. Illi autem Φθαρτὸς est C O N T R. Ἄφθαρτος, ῶ, ὁ & ἡ, Incorruptibilis, (pro quo etiã dici putatur Incorruptus. quod certè Latini est) Corruptioni non obnoxius. Vel Immortalis, vt Cic. interpretatur. V N D E Ἀφθαρτίζω, Incorruptibilem reddo, vel immortalem, in v. l. Nomen autem S V B S T. Ἀφθαρσία à secunda persona præt. pass. formatur. Sonat autem ἀφθαρσία q. d. Incorruptibilitas. Pro quo in v. l. Corruptionis immunitas. Potest reddi & Immortalitas. Apud Philonem ἡ τοῦ κόσμου ἀφθαρσία B. vertit Mundi indissolubilis compages.

Actiuam autem significationem habet N O M. Φθαρτικός. sonat enim q. d. Corruptiuus, aut Corruptorius: id est Corrumpendi vim habens, Corrumpendi facultate præditus. Redditur etiam Exitialis, Exitialem vim habens. item Lethalis. Et τὰ φθαρτικά, Venena lethalia, in v. l. Vbi etiam τὸ φθαρτικόν, Causa intereundi. Ibidem ex Aristot. Rhet. 2, φθαρτικὸν ἢ λυπηρὸν κακόν, Malum quod aut interitum aut molestiam afferre possit. Apud Plutarchum autem φθαρτικὴ φύσις Turn. interpr. Tabifica natura. Affertur porro E T I A M Φθαρτικὸν ex Diosc. lib. 6, in calce proœmii, pro herba venenata, seu arbore, aut fructice. Sed existimatur debere potius L E G I Φαρικόν, ex Nicandro, & Plinio: V E L Φαρικὸν ex Athenæo. Vide Gorr. qui tradit esse veneni deleterii genus, verùm quid sit, non certò constare.

Φθορά, ᾶς, ἡ, Corruptio, item Interitus, Internecio, Strages, Peditio. Interdum Labes, Lues. Thuc. lib. 2, ἡ δὲ νῦν τοῦδε τὸ λοιμὸς οὐδὲ φθορὰ οὕτως αἰθρώπων οὐδὲ μεθ' ἑμνημονεύετο ἠρξάτο, interitus hominum. (At in v. l. φθορὰ ἀνθρώπων ex eo affertur pro amissione hominum. Ibidem φθορὰ πολέμων ex Plat. De leg. Lues bellorum. Sed hîc alius fuerit vsus genitiui quàm in illo Thuc. loco: videlicet ἡ ἀπὸ πολέμων. id est, quam πόλεμοι afferunt. Ibidem ἡ ἀπὸ ἡμιζώων φθορὰ, sine autoris nomine pro Iniuria animalium) Plut. χρύσιον & φθορὰν inter se opposuit, scribens, aduersus Col. οὔτω χρύσιόν τινα καὶ φθορὰν καλοῦσιν οἱ πολλοὶ ὅτι τοῖς σωιζομένοις καὶ διαλυομένοις. Ibidem, οἱ μὲν τὰς χρυσοῦς πθέμενοι, τοὺς δὲ φθορὰς διαλύσῃ. In v. l. ex Gal. ad Glauc. τῶν φθορὰ γίνεται pro Dissipatur, Extinguitur. Ibidem, εἰς φθορὰν pro In malam rem. sicut videlicet dictũ est φθείρου accipi pro Abi in malam rem. Et in plur. φθοραὶ γυναικῶν Bud. ex Plutarch. Stupra. Quidam interpr. Corruptelæ. Et singul. φθορὰ, Corruptela, Vitium: ea significatione qua dicitur Vitium oblatum virgini. Sed Corruptela latius patere videri potest, sicut & apud Propert. legimus Iuuenis corruptor: & apud eundem, Illa puellarum ingenuos corrupit ocellos. Non ignoro alioqui corruptam virginem esse Nasoni simplicius quæ vitiata est. Huius autem pluralem φθορὰς, v. l. annot. significare pictoribus & miscellas permixtionésque colorum, teste Plutarcho.

C O M P. Φθοροποιὸς, ῶ, ὁ, Corruptionem efficiens, seu interitum, aut perniciem, Perniciosus, Pestifer, Exitialis. vt φθοροποιὰ φάρμακα, quæ etiam φθαρτικά, item δηλητήρια. At in v. l. ex Poll. φάρμακον φθοροποιὸν καὶ διαφθαρτικόν, Abortiuum pharmacum, Abortus faciens. (Vide Φθόριος) Ibidem ex Philone De mundo, φθοροποιὸς pro tabifico. Aliud C O M P. Φθοροεικὸς in vul. l. sine autoris nomine, Domestica pernicies. Vide οἰκοφθόρος.

Ἄφθορος, ῶ, ὁ & ἡ, (quod hîc colloco, tanquam à φθορὰ potius quàm à φθόρος deriuatum. Idem autem & de proximè sequentibus intelligendum est) Incorruptus, vel Incorrupta, vt ἄφθορος κούρη, Epigr. lib. 2, Ἄφθορος ὡς κούρη πρὸς πόσιν ἐρχομένη, vt virgo incorrupta ad maritum veniens. vel Virgo integra, ex Plauto & Catullo. At in v. l. ἄφθορος redditur non solùm Incorruptus & Impollutus, sed etiam Impubes: affertúrque ex Dioscoride ἄφθορος παῖς pro Puer imberbis. H I N C Ἀφθορία, ας, ἡ, q. d. Incorruptio. intelligendo propriè de statu corporis incorrupti. vt quum tribuitur virgini ἀφθορία. At in v. l. Corruptionis expers immunisque natura, Incorrupta conditio. vt idem sit cum ἀφθαρσία.

Πολύφθορος, ῶ, ὁ & ἡ, Multas strages habens, Cædibus abundans. vt πολύφθορον δῶμα, Soph. ὃν ὦ πολλαὶ φθοραὶ καὶ φόνοι ἐκθύουσι.

Item substant. C O M P. Ἀλληλοφθορία, ας, ἡ, Mutua cædes, Mutua strages. Plato hoc nomine vsus esse fertur de animantibus quæ se inuicem conficiunt. Et V E R B. Ἀλληλοφθορεῖν, Cædes inuicem perpetrare, seu strages, Se inuicem necare. Aut, Se inuicem corrumpere.

Φθόρος, ῶ, ὁ, sicut & φθορὰ, Internecio, Strages. Thuc. lib. 2, ὁ φθόρος ἐγίγνετο οὐδενὶ κόσμῳ, ἀλλὰ καὶ νεκροὶ ἐπ' ἀλλήλοις ἀποθνήσκοντες ἔκειντο. Plutarchus in Dione, φθόρος δὲ πάντων πολύς. In vulg. lexic. affertur pro pernicie, corruptione, iactura, morte, ex Plutarcho in Cam. & Aristot. in Probl. Additúrque, hoc nomine φθόρος interdum significari hominem vilem, futilem, fragilem, perniciosum, apud Aristoph. & Demosth. φθόροις ἀνθρώποις. Sed φθόρος de homine dictum, non videtur de vili simpliciter seu futili (omitto tertiam expos. vt magis etiam alienam) posse accipi, sed tantùm de pernicioso: qui itidem substantiuo nomine Pernicies à Latinis vocatur, item Pestis. Et à Græcis quoque nomine alio, ὄλεθρος, item λοιμός. Eadem v. lex. in nomine φάρμα habent hunc Iosephi locum, δοῦλοι καὶ σύγκλυδες, καὶ νόθα τῶν ἐθνοῦς φάρμακα, & exp. Gẽtis Iudaicæ fæces & vappa, Homines corruptissimis moribus. vt Octauius apud Suetonium suos liberos vomicas & carcinomata vocat: & veluti abortiones, seu abortiuos fœtus. Quam posteriorem expos. sequendo, haberet φθόρος similem vsum ei quem habet φθόριος.

Φθορεύς, έως, ὁ, Corruptor. Et peculiarius, Stuprator, Vitiator, vt φθορεὺς παρθένων, Vitiator, Bud. ex Pand.

Φθόριος, ῶ, ὁ & ἡ, Corruptiuus, Corrumpendi vim habens, seu perdendi & extinguendi. Ex Diosc. lib. 5, φθόριος ἐμβρύων οἶνος, Vinum quod fœtus enecat, Vinum abortiuum. Plinius de scammonite vino, Hoc vinum φθόριον vocant quoniam abortus facit. Et φθόρια φάρμακα, (quæ potius φθόρια sine adiectione) medicamenta abortus efficientia, quæ & ἐκβόλια, Budæus ex Plutarcho. Generalius autem Gorræus, Medicamenta quæ valent ad abigendos ex vtero fœtus seu viuos seu mortuos. Legitur & apud Dioscoridem. Est & aliud A D I E C T. Φθορμαῖος in v. l. quod interpr. Corruptus.

C. Ἀ N A φθείρομαι, Iterum corrumpor, Intereo. Aristophanes, αὖ ἐφθάρης δεῦρο, In tuam perniciem accessisti. Ita vulgata lexica, sed quibus hîc quoque parum fidei tribuo.

C. Ἀ Π Ο φθείρομαι, vt οὐκ ἐς κόρακας ἀπεφθαρεῖ μου, Aristophanes, Non à me protinus in malam rem abibis? vt Budæus vertit in Comment. pagina 1081. Annotatur autem in vulgatis lexicis, Atticos dicere itidem in imper. modo ἀπεφθάρηθί μου, (ita enim scribendum, aut certè ἀπεφθάρθητι, non ἀπεφθαρθι) quum indignabundè aliquem discedere iubent, pro Abi in malam rem. Verùm ita interpretando non exprimitur vis præpos. quæ iungitur suo genitiuo. nam vt ἀπεφθαρεῖ μου dictum est quasi φθαρεῖ ἀπὸ μοῦ, sic ἀπεφθάρηθί μου quasi φθάρηθι ἀπὸ μοῦ. Additur porro in isdem & alia interpretatio huius verbi ἀπεφθείρομαι, videlicet Miserè & calamitosè vagor & erro. Sed hanc interpretationem Budæus in illo eodem loco, non composito ἀπεφθείρομαι, sed simplici V E R B O Φθείρομαι tribuit: afferens ex Aristide in Panath. οὐ μόνη μὴν ἐδέξατο φθειρομένοις κατὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, & ita reddens, Miserè & calamitosè vagabundos & errantes per Græciam.

C. Δ I Α φθείρω, Corrumpo, &c. vt de φθείρω dictum fuit. Apud Platonem in Apolog. διαφθείρειν & βέλτιον ποιεῖν inter se opponuntur. Sicut autem Corrumpere (vt ab ea significatione ordiar) de variis rebus dicitur, sic etiam διαφθείρειν. sic tamen vt nonnullis in locis alio potius quopiam verbo (sed eiusdem generis significationem habente) reddendum esse videatur. Legimus enim apud Demosthenem διαφθείρειν τὴν στέφανον καὶ τὸ ἵμαντον, orat. in Midiam. Apud eundem Pro cor. τὰ πυπωνὶ συμφέροντα διαφθείρειν. Cui similem vsum habet cum accusatiuo τὰ πρόγματα. (Dicitur autem non solùm aliquis διαφθείρειν τὰ πρόγματα, sed & pass. dicuntur διαφθείρεσθαι τὰ πρόγματα.) Apud Xenophontem initio lib. 1 ἀπομν. de Socrate, τοὺς νέους διαφθείρων. Sed & τοὺς κριτὰς διαφθείρειν, rursus apud Demosthenem in Midiam: vt Latinè, Iudices corrumpere. Affertur verò ex Isocrate & διεφθαρμένος ὑπὸ τῆς τρυφῆς, pro Corruptus deliciis, seu luxu. At verò διαφθείρειν τὸ γραμματεῖον Budæus apud Isocratem, fol. 183 & 184, vertit Falsum facere. Et διεφθαρμένον γραμματεῖον, Instrumentum falsum. Ad corrumpendi autem significationem pertinet διαφθείρω etiam in iis locis in quibus iungitur cum accusatiuo γυναῖκα, aut alio huiusmodi. vbi tamen alioqui redditur potius Stuprare. vt apud Lysiam, pagina 86 & 130, διαφθείρειν τὴν γυναῖκα. Et διαφθεῖραι καὶ μοιχεύειν τὰς ἐλευθέρας, apud eundem, pagina 86, & 87. Sic διαφθείρεσθαι, Stuprari, apud Plutarchum in Galba. Διαφθείρω passim apud historicos, & nominatim Thucydidem, Interficio. (itidémque διαφθείρεσθαι, Interfici, item simpliciter pro Mori.) Sed & νόσος (id est morbus) dicitur aliquem διαφθείρειν. vnde & διαφθαρεὶς νόσῳ, Qui morbo interiit. Interdum verò διεφθαρμένος cũ accusatiuo quo significatur ea pars qua quis morbo laborat. vt διεφθαρμένος τὴν ἀκοὴν, & διεφθαρμένος τὴν ὄψιν. quibus in locis adhibent quidam participium Captus, minimè ad verbum reddentes: hoc modo, Auditu captus, Visu captus: vel potius, Auribus captus, Oculis captus. Et διεφθαρμένος τὰς φρένας, Mente captus. Sed ex Homero dicetur potiùs διεφθορὼς, vt mox quoque docebo. Possumus autem fortasse in interpretãdo hoc participio quibusdam accusatiuis iuncto, vti Latino Perditus: eo quidem modo quo dicunt Latini aliquem esse perdita valetudine. Quemadmodum porro νόσος dicitur aliquem διαφθείρειν, ita vicissim dicitur aliquis διαφθείρειν τὴν νόσον. vbi puto nos διαφθείρειν commodè interpretaturos Profligare. Tale est autem διαφθείρειν φυγέθλα apud Dioscoridem lib. 4, vbi tamen redditur potius Discutere. Præteritum M E D. Διέφθορα, Corruptus sum. Itidémque participium διεφθορὸς in passiua significatione. vt διεφθορὸς αἷμα, corruptus sanguis. Et quemadmodum dicitur aliquis διαφθαρλῶσαι vel διεφθαρμένος τὴν ὄψιν seu τὴν ἀκοὴν, (quæ habes paulo antè) sic διέφθορας φρένας apud Homerum legitur pro διεφθαρμένος, Mente captus es. Sed ab Atticis actiuè vsurpatum fuit διέφθορα pro διέφθειρα, Corrupi, vt annotant Ammonius & Eustathius. At Moschopulo nequaquam assentior reprehendenti διεφθορὸς αἷμα, & dicenti διεφθορὸς ἦθος esse τὸ διαφθεῖρον.

Διαφθορά, ᾶς, ἡ, Corruptio, Corruptela. Et quemadmodum διαφθείρειν τοὺς νέους, item διαφθείρειν τοὺς κριτὰς, paulo antè protuli in Διαφθείρω, sic διαφθορὰ νέων apud Xenophontem, & διαφθορὰ κριτῶν apud Aristotelem legi sciendum est. Interdum verò ad eam corrumpendi significationem pertinet qua cum verbo Stuprare conuenit. vt apud Herodian. de quadam, αἰτίαν δὴ διαφθορᾶς εἴχεν. Est alioqui διαφθορὰ (sicut & φθορὰ) etiam Internecio, Strages, Cædes, Pernicies. vnde apud Thucydidem, διαφθορὰ τῆς πόλεως opponitur τῇ σωτηρίᾳ. Apud Sophoclem autem, Ἀρῆκεν ἑλλοῖς ἰχθύσιν διαφθορὰν, exponitur ἀπώλειαν καὶ βλῶπιν. Huic autem similem vsum habere videri potest participium διαφθορούμενος apud Herodotum, à V E R B O Διαφθορέομαι, ῶμαι, (est enim διαφθορούμενος pro διαφθορούμενος) vbi dicit διαφθορούμενος ὑπὸ κυνῶν. Sed in vet. codice L E G I Διαφορούμενος pro illo διαφθορούμενος sciendum est. Erit autem διαφορεῖσθαι ad verbum Differri, ea quidem significatione qua lupi dicuntur differre cadauer. De quo huius verbi vsu dictum est à me in V E R B O Διαφέρω. pro quo etiam faciunt ista.

Διαφθορεύς, έως, ὁ, Corruptor. vt νόμων διαφθορεὺς, & νέων. Plato in Critone, καὶ ὅσοι κήδονται τῆ αὐτῶν πόλεως, ὑποβλέψονταί σε διαφθορέα ἡγούμενοι τῶν νόμων· ὅς πε γὲ νόμους διαφθορεὺς ὄζει, σφοδρα γε δόξειεν αἰ νέων τε καὶ αἰνόπων ἀνθρώπων διαφθορεὺς εἶναι. Itidem Cicero in Catil. pro διαφθορεὺς τῶν νέων Corruptor iuuentutis dixit. Interdum verò διαφθορεὺς redditur Stuprator: qua etiam in significatione nomen Corruptor vsurpauit idem Cicero, hæc duo Corruptor & Adulter copulans: itémque Propertius lib. 2 Eleg. Nullus erit castis iuuenis Corruptor in agris, Qui te blanditiis non sinat esse probam.

c. 2. Ἀδιάφθορος, ῶ, ὁ & ἡ, Incorruptus, Integer, aut Incorruptibilis, Corruptioni non obnoxius. Interdum verò de animo etiam aut rebus ad animum pertinentibus dicitur. Demosthenes Pro cor. ἀπ' ὀρθῆς καὶ δικαίας καὶ ἀδιαφθόρου τῆς ψυχῆς πάντα μοι πέπρακται. Et iudex ἀδιάφθορος. Item ἀδιάφθορος δεήσεσι, ex Platone, Qui eiusmodi est vt precibus non corrumpatur. H I N C Ἀδιαφθορία, q. d. Incorruptibilitas, Integritas, Quum quis nullis pecuniis vel precibus corrumpi aut vitiari potest.

c. 2. Εὐδιάφθορος, ῶ, ὁ & ἡ, Qui facilè corrumpitur, seu corrumpi potest.

c. 2. Προσδιαφθείρω, Præterea corrumpo, Insuper corrumpo. aut Præterea interficio, &c. sequendo significationes simplicis Φθείρω. Sic C O M P. Προδιαφθείρω, Antè corrumpo, &c. E T Συνδιαφθείρω, Simul vel vnà corrumpo, &c.

A T V E R O Εἰσφθείρομαι, Cum certa pernicie irrepo & introducor. nã εἰσφθάρη B. p. 1802, ex hoc Greg. loco τῆς ὁμιλήσεως ἡμῶν εἰσφθάρη, affert pro, Cum certa pernicie irrepsit & introducta est. Ex eodem B. discimus. B I C O M P. Παρεισφθείρομαι esse Perniciose obrepo & fallo, Per obreptionẽ insinuor, hoc insuper loco Greg. citato, τὰ πελευταῖα δὲ καὶ πολιτεία παρεισφθαρέν. Illius autem εἰσφθείρομαι significationẽ sequitur V E R B V M

Ἐκφθείρομαι. redditur enim Inauſpicatè & in perniciem A ac in malam rem exeo. Sic imperatiuo modo ἐκφθείρου, Exi in malam rem, Budæus interpr. addens ex Suida, ἐκφθείρεσθαι eſſe ὅτι κακῷ ἐξελθεῖν, ſicut εἰσφθείρεσθαι eſt ὅτι κακῷ εἰσελθεῖν. Inueniuntur & alia quædam compoſita: ex quibus eſt VERB. Καταφθείρω. in quo, ſicut in διαφθείρω, præpoſitio vel ornatum, vel vim ſignificationi addit. Cuius verbale EST Καταφθορά, idem quod διαφθορά, Corruptio, Deſtructio, &c. ITEM Παραφθείρω, in quo præpoſitio contrà minuere potius quàm augere ſi- B gnificationem videri poſſit. In vulgatis lexicis tamen exponitur ſimpliciter Corrumpo. Ibidem verbale NOMEN Παραφθορά, Corruptio, & Labes, ex Hermogene. Sed Budæus ab hoc ſcriptore in tractatu περὶ δεινότητος παραφθορὰν vocari tradit ſermonem corruptum & vitioſum, vt ſiquis ἀμωδεῖν dicat pro ἀμωσεῖν, & pro διαζώμα dicat διαζώσαν. Idem porro παραφθείρεσθαι tradit à Gregorio vſurpari vt εἰς- φθείρομαι, (de quo paulo antè dictum eſt) vbi ſcribit, μηδὲ ὑφ' Σαβέλλιοι τῆ ῥητῷ τούτῳ παραφθειρέσθωσαν. C ITEM Περιφθείρομαι, à quo eſt BICOMP. Συμπεριφθείρομαι. vnde συμπεριφθείρου, quod idem affert ex Luciano περὶ ἀπορεσάδος, ita ſcribente, καὶ ὡς παρεδρεύοις σαυτὸν τῆ ὀλεθρῳ ἐκείνῳ γραπτῷ, συμπεριφθείρου πάντα ὑπηρετῶν. vbi ille vertit, Inquinatiſſima vitæ ſocietate coniunctus eras & cum eo turpiſſimè & flagitioſiſſimè oberrabas. Præcedenti autem ſubiungit hunc Gregorii locum de oratione Iuliani quæ μισοπώγων inſcribitur, νῦν δὲ πώγων δὴ περιφθειρόμενος καὶ περισυρόμενος, καὶ πᾶς συμπεπονηκόσιν ὁμοῦ γελώμενος. D Sed vulgata lexica περιφθειρόμενος hic interpretantur Qui abſumitur & perit. In iiſdem περιφθείρεμαι exponitur Pedicularem morbum patior: ex Heſychio, qui tamen dicit πὶς φθεῖρας συλλέγω. (In hac autem ſignificatione fuerit deriuatum à φθείρ ſignificante pediculum) Idem περιφθείρομαι exponitur etiam μειοῦμαι & ἐλαττοῦμαι, id eſt Minuor. Supereſt COMP. Προσφθείρομαι, quod Budæus interpretatur Cum pernicie mea accedo, ὅτι κακῷ πρόσειμι. (ſequendo nimirum ſignificationem quæ data E eſt verbo εἰσφθείρομαι, item eam quæ data eſt verbo ἐκφθείρομαι) Subiungitque locum Alciphronis iſtum, προσφθείρεται δὲ Ἑρπυλλίδι τῆ Μεγάρας ἄβρᾳ. quem ita reddit, Conſueuit autem cum ancilla Megaræ emiſſaria. in quo tamen verbum προσφθείρεσθαι paulo antè datæ ſignificationi non ita commodè reſpondere videtur, quum de eo ſit ſermo qui venerea libidine cum Herpyllide ſeſe corrumperet, quemadmodum ipſe quoque verbo Conſueuit interpretatus eſt: quod confirmat inquiens, Vel potius id ſignificat quod F Latinè Deperire dicitur. vt Plautus in Amphitryone, Hic te efflictim deperit. hoc eſt δυσερώτως πρὸς σέ. Addit que locum Chryſoſtomi, comment. in Epiſt. ad Hebræos, in quo inter alia, hæc leguntur, ἐπιδαὴς ὁ παῖς τύχῃ προσεφθαρμένος ἑταίρᾳ τινί: quod ſignificare dicit, ἐπιδαὴς ὁ παῖς κατεστικέναι τῆ ἔρωτι ταύτης, & ἐπιδαὴς ὀπτᾶσθαι τῆ ἑταίρᾳ, id eſt Inſano amore tenetur, Ardet. Hactenus Budæus, qui antea loquens de iis quæ Latinè dici non poterant, vno quidem certè verbo, à ſimplici φθείρομαι initium ſumpſerat, qua certè in re illi aſſentior. Sed Gallico ſermoni non item deeſſe crediderim quod huic προσφθείρεσθαι reſpondeat. Vtimur enim G eodem modo (ni fallor) verbo Gaſter: quum dicimus de iuuene quopiam, Il ſe gaſte auec les femmes. Hoc enim puto perinde eſſe ac ſiquis Græcè loquens diceret, προσφθείρεται τῆς γυναικί.

ΦΘΙΩ, ET Φθίνω, (quod Φθίνω tamen in neutra potius ſignificatione vſitatum eſt, vt infrà docebo) itidem pro Φθείρω, & ab eadem origine à qua ipſum φθείρω, nimirum à φθίω, ὁ, de quo dictum fuit. Niſi H potius ex his duobus, Φθίω & Φθίνω, alterum ab altero formatum eſſe putemus, videlicet Φθίνω ex Φθίω. Euſtathius enim in hunc locum Iliad. σ, Ἤτοι ὁ τῆς ἀχέων φρένας ἔφθιεν. (vbi φρένας ἔφθιεν eſſe ait idem quod φθινύθεσκε φίλον κῆρ. quum autor breuium ſcholiorum ἔφθιεν exponat πέπτωκεν, tanquam neutralem & præteriti perfecti ſignificationem habens) annotat Φθίω eſſe προστίτον verbi Φθίνω. Idem alioqui (vt videbis in iis quæ antea ex illo protuli, nimirum in verbo Φθέω) verbi Φθίνω duntaxat meminit, quum à Φθέω ὀφθῶ formatum eſſe dicit, ſicut κλίνω à κλῶ. Cæterùm à φθίω quidem habemus apud Homerum tertiam perſonam Futuri φθίσει, Perdet: & aor. infinitiuus φθῖσαι, necnon coniunctiui φθίσωμεν. Et à paſſiuo Φθίομαι, Corrumpor, Perdor, &c. Futurum φθίσονται. item INFINIT. Φθίσθαι, vt Odyſſ. ο, — Δὶς δ' οὔχεται αἰὲν Θυμὸν ἀπὸ μελέων φθίσθαι οἷς ἐν μεγάροισι. vbi Euſtathius exponit φθαρῆναι, annotans ſcribi ETIAM Φθεῖσθαι. at vulgata lexica interpretantur, Animum ex membris abire & exolui. quum potius reddendum ſit Perire, ſi ſequamur illam expoſitionem Græcam φθαρῆναι. PRAETER. Ἔφθιμαι. vnde ἔφθιται, Odyſſ. α, Ὅς που τῆλ' Ἰθάκης ἢ ἔφθιται ἢ ἀλάληται. Et tertia perſona pluralis IONICA Ἐφθίατο pro ἔφθιτο, Iliad. α, τοὺς δ' ἤτοι μὲν ὑπὲρ δύο μὲν γενεὰς μερόπων ἀνθρώπων Ἐφθίατο. vbi ἐφθίατο reddere poſſumus Interierant, vel Perierant. ſeu Defecerant. aut etiam, Præterierant. ſi quidem expoſitionem Euſtathii ſequamur, videlicet παρῆλθον: (addit autem paulo pòſt, ἀπέκαμον ἐκεῖνοι καὶ τοῦ χρόνου ἔφθιτο) quum alioqui autor breuium ſcholiorum exponat ἐφθαρμένοι ἦσαν. In vulgatis lexicis affertur ITIDEM Ἐφθίατο pro ἔφθιτο, ſed abſque exemplo. Et PARTIC. Φθίμενος, apud poetas pro ἐφθιμένος, Corruptus. vel potius Perditus, aut Interfectus. vt φθιμένοις πρὸς σοῦ apud Euripidem, Interfectos à te. Item ſimpliciter, Mortuus, Defunctus. Oppianus De venatione lib. 3, Καὶ φθὶ δρυὶ γὸ ὅτις φθιμένον λύκον ἐρύσασα. Vſus eſt autem & Xenophon hoc participio licet poetico, Pæd. 8, vt videbis pagina 41 mei Ciceroniani lexici. Interdum φθίμενος ſonat Præteritus. vt Sophocles Aiace, ἡ φθιμένης νυκτὸς, præterita nocte. Verbum autem φθίνω vſitatum eſt potius in neutra ſignificatione, ſiue etiam paſſiua, pro Pereo, Deficio, Tabeſco, vel Corrumpor, Abſumor, ſeu Conſumor. vt φθίνοντα ζῶα Cicero vertit apud Platonem, Conſumpti animantes, pagina 32 mei lexici Ciceroniani. (Sed obſerua ſimul, præſens φθίνοντα per præteritum reddi hoc quidem in loco) Homerus Odyſſ. ξ, Κάμμορε μήμοι ἔτ' ἐνθάδ' ὀδύρεο, μηδέ τι αἰὲν Φθινέτω. vbi ſcholiaſtes exponit φθειρέσθω. Vide Heſychium & Galenum apud Hippocratem. In quibuſdam verſibus quos Plutarchus affert in Conſ. ad Apoll. αὔξεσθαι & φθίνειν inter ſe opponuntur. Ex Euſtathio annotatur φθίνειν dici de die, quum ſol à medio cœli axe deuergit occaſum verſus. Præſertim verò vſitatum eſt PARTIC. Φθίνων. Sæpe enim occurrit φθίνων μὴν, vel potius in genitiuo φθίνοντος μηνός. Eſtque ita vſus ante alios Homerus, Odyſſ. ξ, Τοῦ δ' αὖτοῦ λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς, Τῷ μὲν φθίνοντος μηνὸς, τοῦ δ' ἱσταμένοιο. vbi φθίνοντος exponitur λήγοντος, id eſt Deſinentis. Dictum autem aiunt menſem φθίνοντα à viceſima die vſque ad triceſimam. Euſtathius certè illis verbis, Τοῦ μὲν φθίνοντος μηνὸς, τοῦ δ' ἱσταμένοιο, ait ſignificari περὶ ἀκριβῆ πεμπάδα μηνός: autor verò breuium ſcholiorum, περὶ πεμπάδα καὶ νουμηνίαν. (Obiter autem hic obſerua ETIAM Ἱσταμένος μὴν opponi τῷ φθίνοντι) pro quo ἱσταμένος habemus ἀρχόμενος apud Ariſtotelem, De hiſtor. animalium lib. 6, capite 17, ὀχεύονται δὲ οἱ θύννοι καὶ οἱ σκόμβροι περὶ τὸν ἐλαφηβολιῶνα φθίνοντα, τίκτουσι δὲ περὶ τὸν ἑκατομβαιῶνα ἀρχόμενον. Quæ Gaza, Romani ſermonis conſuetudinem retinere potius quàm ad verbum interpretari volens, ita reddidit, Coeunt thynni & ſcombri menſe Februario poſt Idus, pariunt Iunio ante Nonas. Apud eundem lib. 7 operis eiuſdem, capite 2, in principio, περὶ φθίνοντας τοὺς μῆνας, vertit, Decreſcente luna. Sciendum eſt porro

ſæpe dici quotus ſit dies menſis φθίνοντος. Thucydi- A des, μηνὸς τετάρτου φθίνοντος. vbi interpres, Menſis quarto ante finem die. Potuit autem pro Ante finem, dicere etiam A fine. Plutarchus in Alexandr. ἐκέλευσε μηκέτι τεμαχάδα τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἀλλὰ τέτην φθίνοντος ἀριθμεῖν. Apud Syneſium autem legitur etiam τεσσαρεσκαιδεκάτη φθίνοντος, epiſtola 4, ἰῶ μὴ ὁμῶ τεσσαρεσκαιδεκάτη φθίνοντος. quod videndum eſt quomodo conuenire poſſit cum iis quæ antea dicta fuerunt, nimirum φθίνοντος μηνὸς appellationem à viceſima duntaxat die initium ſumere. Cum quibus tamen conueniunt & hæc, B quæ quidam annotat, Græcos in numerandis diebus menſium ex lunæ luminibus, hac φθίνοντος appellatione in tertia decade vſos eſſe, ad quotidianam luminum diminutionem, quæ fieret à plenilunio, reſpicientes. Vt autem ad PARTIC. Ἱσταμένος reuertar, fuiſſe dictum ἱσταμένου μῆνα vſque ad viceſimum diem, id verò cum aliunde, tum ex Polluce & Heſychio refelli poteſt, quem vide. Aliqua autem huc pertinentia habes & apud Plutarchum in Solone, pagina 168 meæ editionis. Cæterùm vſurpari C & participium PASSIVUM Φθινόμενος hac in ſignificatione tradunt quidem vulgata lexica, adiuncto hoc anonymo exemplo, φθινομένου πρότη. ſed id mihi certius confirmari cupio. Ibidem THEMA Φθίνομαι pro Corrumpor, Abſumor, Diſſipor, Deficio, Pereo. ſed vocem potius actiuam φθίνω, quàm paſſiuam φθίνομαι, has ipſas & neutras & paſſiuas ſignificationes habere ſciendum eſt, vt & docui ſuprà.

D C. Φθινήνωρ ET Φθιμίμβροτος, eiuſdem ſignificationis, (hoc ἀπὸ τοῦ φθίσαι τοὺς βροτοὺς, illud ἀπὸ τοῦ φθίσαι τοὺς ἄνδρας) Homines perdens, Mortalibus exitium afferens ſeu interitum, Hominibus exitioſus, vt πόλεμον φθινήνορα vocat Homerus Iliad. β. itidémque μάχην legimus dictam φθιμίμβροτον.

Φθίσις, εως, ἡ, Corruptio. (reſpiciendo ad primam verbi φθίω ſignificationem) Item Conſumptio, Decrementum. nam ab Ariſtotele in lib. περὶ γηρέσεως καὶ φθορᾶς videmus φθίσιν opponi τῇ αὔξησει. Apud eundem legimus in lib. De mundo, (ſi modò is autor huius libri eſſe putandus eſt) ὀκτροφαὶ πάντων καὶ ἀκμαὶ καὶ φθίσεις. quæ ibi ita redduntur, Rerum vegetationes adoleſcentium primùm, deinde tabeſcentium. At verò apud Platonem in Timæo legitur, αὐτὸ γὸ ἑαυτῷ ὕφρῶν πω ἑαυτὸ φθίσιν παρέχον. quæ Cicero vertit, Ita ſe ipſe conſumptione & ſenio alebat ſui. In v. l. φθίσις γίνεται τῆ σελήνη, Decreſcit luna. Et φθίσις ἡ σελήνης, lunæ ſilentium, ex Gaza apud Ariſtotelem lib. 4 De generatione anim. Φθίσις, apud medicos Tabis ſpecies F tertia, vt Budæus annotat ex Celſo. Idem tamen Celſus Tabem interpretatur ſine adiectione, quum pro his Hippocratis verbis, καὶ πυρετοὶ πλαίπτες, καὶ σταλῆνες, καὶ ὕδρωπες, καὶ φθίσιες, dicit de autumno itidem loquens, Oriuntur eo quoque tempore febres incertæ, lienis dolor, aqua inter cutem, tabes quam Græci φθίσιν nominant. Item quum pro his eiuſdem, τῶν δὲ νεηνίσκοισι συμβαίνοισι ὀδύνῃσι, φθίσιες, πυρετοὶ ὀξέες, καὶ πάλαι νοσήματα, ita ſcribit, Adoleſcentia morbis acutis, item comitialibus, tabique maximè obiecta eſt. Φθίσις G (inquit Gorræus) Tabes, Extenuatio totius corporis cum febre parua, propter pulmonis vlcera inſanabilia. Vel, eſt pulmonis exulceratio, febrem paruam & totius corporis extenuationem inducens. vtroque modo apud Galenum definiri comperio. Si nominis rationem ſpectemus, extenuatio eſt, quòd φθίσις ἀπὸ τοῦ φθίειν dicatur: ſed quum plerique morbi à ſymptomate nomina ſortiti ſint, ea dici poteſt pulmonis exulceratio eſſe. Et reuera φθίσις pulmonis affectio eſt: quæ ſi non ſit exulceratio, certè eam o- H mnino comitem habet, & tantam vt qui ea lobarat, σκέλετος potius quàm homo videatur, colliquatis abſumptiſque non modò carnibus, ſed ſolidis etiam partibus ſupra modum reſiccatis. Crebræ enim deſudationes aluuſque perſæpe liquidior humorem omnem exhauriunt, ipſaque lenta febris qua nulli phthiſici vacant, corpus paulatim abſumit. Eſt autem ea omnino putris, & ſymptomatica vt quæ naſcatur ab vlcere pulmonum purulento & putri, cordi admodum vicino, eſtque de genere (vt ſcribit Galenus in Aphoriſm. 12, lib. 1) febris quotidianæ, noctúque magis quàm interdiu affligit. Hæc quidem propriè dicta φθίσις eſt, quámque proprio vocabulo Græci, & præſertim Athenienſes, φθόῃν appellant: impropriè autem dicta φθίσις eſt quum corpus ſine pulmonis vlcere extenuatur, à calida & ſicca pulmonum intemperie, aut febre eiuſdem hectica, quam ſe aliquando vidiſſe Galenus memoriæ prodidit, nos autem ſæpe vidimus. Φθίσις dicitur etiam pupillæ affectus, quum ea anguſtior, hebetior, obſcurior, rugoſiórque euaſit. Tunc autem maiora quàm ſint, apparent ea quæ videntur, propter pupillæ anguſtiam. Cauſa huius mali denſatio eſt, quam ſiccitas potius quàm quiduis aliud parit. Differt ἀπὸ τῆς ἀτροφίας, quòd hæc oculi totius, φθίσις autem pupillæ tantùm ſit. HINC Φθισικὸς, ῆ, ὁ, Qui laborat tabe, quæ phthiſis dicitur. Quidam interpretantur Tabidus, Phthiſicus, Plinius. Ex Alexandro Aphrodiſ. οἱ ἐκ βάσεως κιονίδα ἀποτμηθέντες, φθισικοὶ γίνονται. Plutarchus Sympoſ. lib. 5, φθισικοὺς μὲν ὁρῶντες δυσχεραίνομεν, αὐδρειάνας δὲ καὶ χεραφὰς φθισικῶν ἡδέως θεώμεθα. (Dictum verò fuit ETIAM Φθισικὸς pro φθισικὸς, ſi Heſychio credimus, ſcribenti, φθισικὸς, φθισικός) Et VERB. Φθισάω, ὦ Tabe laboro. Redditur etiam Tabe conſumor, Tabe laboro. Cuius infinitiuus aor. 1, φθισάσαι apud Ariſtotelem in Problem. Participium autem φθισαῖν pro nomine φθισικὸς ponitur. At VERO Φθῖσα Heſychio, Tabe reddita exilis.

Φθιτὸς, ῆ, ὁ, Corruptibilis, Corruptioni obnoxius, ſeu interitui, Mortalis. Exponitur enim ab Heſychio φθαρτὸς, θνητὸς, νεκρός. quod poſtremum non Mortalis, ſed Mortuus Latinè ſonat: qua etiam ſignificatione vſurpatum reperitur, vt apud Plutarchum De primo frigido, φθιτῶν καὶ ἐνέρων. Eſt tamen poetarum potius quàm proſæ ſcriptorum hoc nomen, habens in Epigrammat. priorem breuem. CONTR. Ἄφθιτος, ῃ, ὁ & ἡ, Incorruptibilis, Corruptioni minimè obnoxius. Item Immortalis, Æternus. Homerus Iliad. β, vocauit σκῆπτρον ἄφθιτον. vbi ſcholiaſtes annotat, philoſophos ἀθάνατον de animatis, ἄφθιτον de inanimatis vſurpare. Quod tamen diſcrimen nequaquam obſeruari dico. Heſiodus — Στύξ ἄφθιτος Ὠκεανίνη. Apud Sophoclem ἄφθιτοι γῶμαι exponitur ἀμετάστρεπτοι. Compoſita autem VERBA, Ἀποφθίω ET Καταφθίω, itidem pro Perdo, Interficio. Heſiodus, — αὔδρας ἀποφθίσῃς θάλασσα. Sophocles Aiace, Ἔμελλέ σ' Ἕκτωρ καὶ θανὼν ἀποφθίσειν. Et paſſ. ἀποφθίομαι, Perdor, Interficior: vel generaliter, Morior, Pereo, à quo ἀπέφθιτο in Epigrammatis. Magis verò vſitatum eſt PARTIC. Ἀποφθίμενος, pro Perditus, Interfectus. aut etiam generalius, Mortuus. Homerus Iliad. γ, Τὼ δὸς ἀποφθίμενον δυῶν δόμον ἄϊδος εἴσω. A paſſiua Καταφθίομαι eſt itidem PARTIC. Καταφθίμενος potiſſimum in vſu, eandem cum ἀποφθίμενος ſignificationem habens. Extat autem cum alibi, tum in hoc vetere Æſchyli epitaphio, Αἰχμὴν Εὐφορίωνος Ἀθηναῖον πόδε κεῦθει Μνῆμα καταφθίμενον πυροφόροιο Γέλᾳ. Affertur & infinitiuus incremento carens, καταφθίσθαι pro Periiſſe.

Ab illo autem φθίνω fit NOMEN Φθινώδης, εος, ὁ & ἡ, Qui iam phthiſi correptus eſt, vel Qui ad phthiſin natura procliuis eſt: vt qui tam anguſto adſtrictóque thorace eſt, vt à tergo operta ſcoptula inſtar alarum promineant: VNDE Πτερυγώδεις, hoc eſt Alati, nominantur. Præterea cui caput facilè impletur, quódque reſpiratoriis organis multas diſtillationes demittit. Nam ſi hæc duo ſimul coeant, thoracis figura & capitis imbecillitas, eiuſmodi natura tabi valde ob-

noxia est. Hæc Gorræus. In v.l. φθινώδης ex Dioscor. affertur in priore illa signif. Redditur enim ibi Tabid⁹, Qui tabe cõficitur. Fiunt inde præterea NOMIN. Φθινασ, άδος, ἡ, ET Φθίνασμα, ατος, τό. Affertur autem φθινας νόσος ex Plutarcho in Galba, pro φθίσις, Tabes. vt videlicet sonent illa duo verba q.d. Tabificus morbus, non autem Tabidus morbus, vt habent v.l. Quæ errorem huic cõtrarium committunt in φθινικός, quum interpr. etiam Tabificus. At φθινασ ἀμέρα vide apud Hesych. (Apud quem est ETIAM Φθίνα, Rubigo: item Oleæ genus) Φθίνασμα quoque idem cum φθίσις significare perhibetur. Ac certè Hesychius φθινάσματα exp. φθίσεσι. Sed Eustathius Æschylum vocasse tradit ἡλίου φθινάσματα, solis occasum: scribens etiam, τὰ περὶ δύσιν dici αἰνιγματικῶς φθινασὶ ὥρα, vt χαμερινὴ ὥρα τὰ τῆς νυκτὸς, & ἐαρινὴ τὰ ἑῷα. Item COMP. Καταφθίνω, & Συμφθίνω, in v.l. quæ καταφθίνω exponũt Pereo, Marcesco: item actiuè, Consumo tabe. & καταφθίνων, mortuus. (quæ expositio suspicione apud me non caret) Συμφθίνω autem Vnà diminuor, Simul decresco. Per περιφραστικὴν verò, quam esse Atticam quidam tradiderunt, factum est VERB. Φθινύθω ex illo φθίνω, significans itidem Perdo, Profligo, item Corrumpo, Consumo. Reperitur enim apud Homer. Odyss. α, οἶκον φθινύθειν, & lib. ξ, οἶνον φθινύθειν, pro Corrumpere. Alibi φθινύθειν κῆρ. vt Iliad. α, — ἀλλὰ φθινύθεσκε φίλον κῆρ Αὔσι μῆμῶν. Vbi φθινύθεσκε commodè reddetur Macerabat. Dicitur enim Latinè aliquis qui in mœrore versatur, Macerare cor, seu animum. Sic & θυμὸν ὑποφθινύθειν. Verùm absolutè etiam capitur, seu neutraliter, pro Contabescere. Potest verò & passiuè reddi, Macerari. vt Iliad. β, Τοιῷδε δ' ἔα φθινύθειν ἔνα καὶ δύο. Apud Hesychium φθινύθειν significatione actiua, quod exponit εἰς φθίσιν ἄγειν: & significatione passiua, in qua exponit φθείρεσθαι, item τήκεσθαι. (Ex eodem habemus & VERB. Φθινύω. nam φθινύοισι legitur apud eum, quod exponit itidem φθείρονται. Nisi fortè hìc legendum sit potius φθινύθοισι, quanuis præcedat φθινυθειν, φθείρεσθαι) COMP. Ἀποφθινύθω ET Καταφθινύθω, pro simplici φθινύθω. Nam vt κῆρ vel θυμὸν φθινύθειν dicitur, sic & θυμὸν ὑποφθινύθειν legimus apud Homerum, Iliad. π. At Hesiodus neutrali significatione vsus est, (quam & simplex φθινύθω habere docui) pro Pereo, Intereo, in Erg. Ὑποφθινύθοισι δὲ λαοί. Sic autem alterum comp. Καταφθινύθω vtrunque vsum præstat.

SVPERESTⁿ Φθόν, quod vocabulum in hunc locum reseruaui, quoniam commodè præcedentibus inseri posse non videbatur. Dicitur autem propriè φθόν à Græcis, & præsertim Athenienſibus, quam omnes medici φθίσιν appellant, vt Gorræus ex Galeno annotat. Sic certè apud ipsum Galenum φθόνν Budæus accipit pro φθίσιν, interpretans Tabem, in hoc eius loco, οἱ παλαιοὶ δὲ καὶ πῶ γυναῖκα θηλάζουσαν ἐφίσων τῆς τῇ φθόῃ κάμνουσιν, Nutricem lactantem admouebant tabe laborantibus. Reperio autem apud eundem Budæum ex quopiam quem non nominat, φθόαι καὶ φθίσεις, καὶ ἐκπκὰ νοσήματα, ζωῶν. At v.l. ex Galeno annotant, etiam vocari à medicis φθόνν diminutionem corporis & maciem, quæ ex vlcere pulmonis perpetuáque eius vomica fiat. Atque adeo in v.l. quæ prima edita fuerunt, redditur simpliciter Vomica.

ΦΘΟ'ΝΟΣ, ου, ὁ, Inuidia, Inuidentia. Cicero φθόνον maluit interpretari Inuidentiam quàm Inuidiam, quum hanc definitionem, φθόνος, λύπη ἐπ' ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς, (quæ refertur & à Plutarcho) ita reddidit, Inuidentia, est ægritudo suscepta propter alterius res secundas. vt videbis pagina 60 mei Ciceroniani lexici. Idem (vt videbis ibidem, pagina 14) hæc Platonici Timæi verba, ἀγαθῷ δὲ οὐδεὶς περὶ οὐδενὸς οὐδέποτε ἐγγίνεται φθόνος, ita vertit, Probus autem inuidet nemini. Sciendum est autem, φθόνον ἔχειν non solùm poni pro Inuidere, sed & pro Inuideri. Nam vt affertur ex Aristide, οὐκ εἰκὸς φθόνον ἔχειν τῇ πόλει, id est Inuidiam habere ciuitati, pro Inuidere ciuitati: sic etiam legi sciendum est apud Isociatem, τὰ μὲν δὴ πεπραγμένα τῶν ἔργων φθόνον ἔχει καὶ δυσμένειαν καὶ πολλὰς βλασφημίας. id est, Inuidetur illis, Inuidiæ sunt obnoxia. Inuenitur autem & χρῆσθαι φθόνῳ dictum de eo cui inuidetur. At pro Conflare inuidiam seu concitare, legitur συνάγειν φθόνον apud Demosthenem. Affertur verò & φθόνον κινεῖν pro eadem significatione ex Hermogene. At τὸν φθόνον ἀφαιρεῖσθαι, est (vt inquit Budæus) quum dicitur Abiit inuidia verbo. Aristides pagina 220, εἰ δεῖ ἀφαιρησόμενον τὸν φθόνον εἰπεῖν. Frequens est porro φθόνος οὐδεὶς, seu οὐδεὶς φθόνος, subaudito verbo ὄτι, vel ἔστι, pro οὐ φθονήσω, Non inuidebo tibi quod postulas, vel Non tibi negabo quod postulas, vt Budæus vertit. (Possumus autem non minus commodè vti composito Denegabo) Subiungitque ex Iuliano Augusto, in epistola ad Georgium, εἰ δή τι καὶ παρ' ἡμῶν τῶ κατά σε φιλικοῦ δέῃ, φθόνος οὐδεὶς. vbi φθόνος οὐδεὶς sonare dicit, Libens id præstabo. Et ex Luciano, πρὸς τῆς φιλοσοφίας μὴ φθονήσῃς κἀν ἀυτῶ εἰπεῖν. Respondetur autem, ἀλλ' οὐδεὶς φθόνος, pro Ego verò libens id dicam. Sic ex Platonis Timæo, φθόνος οὐδεὶς, ὦ Σόλων· ἀλλὰ σοῦ τ' ἕνεκα ἐρῶ καὶ τῆς πόλεως ὑμῶν. Subauditur autem & infinitiuus in huiusmodi locis: quem alioqui nonnulli loci adiunctum habent. vt hic Philonis, φθόνος οὐδεὶς ἀναδιδάσκειν. vbi vertit idem, Docere non grauabimur. Sed alicubi hoc genus interpretationis à Budæo traditum non admittunt hæc verba: vt apud Demetrium Phal. (aut eum quicunque est autor libelli qui huic adscribitur) δῆλον ὡς τῆς γε εἰς ᾅδου καταλθεῖν βουλομένοις οὐδεὶς φθόνος. Hic enim φθόνος suam inuidiæ significationem retinet, potestque subaudiri etiam πόνου cum φθόνος: vt sit, οὐδεὶς φθόνος πόνου, videlicet τῶ καταλθεῖν. Sic apud Gregorium cum genitiuo, φθόνος οὐδεὶς ἀπαλλάσσεως. vbi retinetur itidem significatio propria nominis φθόνος, ideóque rectè hic locus ita redditur, Ad altiora contendentibus non inuidendum. Φθόνος, Reprehensio, μέμψις. vt exponunt cum alii tum scholiastes Aristophanis, & Eustathius, in isto Euripideæ Hecubæ loco, ὑποκτείνειν φθόνος γυναῖκας. vbi φθόνος ὄτι (subauditur enim verbum illud ὄτι) exponitur etiam, eodem quidem sensu, sed paulo commodius, μέμψεως ἄξιόν ὄτι, item ὀνειδιστὸν ὄτι: Latinè Inuidiosum est. Affertur verò & Inuidia est, ex Virgilio, tanquam eodem dictum modo, Quæ tandem Ausonia Teucros considere terra Inuidia est? Sed & aliter hìc posse, vel potius debere, intelligi, manifestum est, vt docebo & in Φθονῶ.

Φθόνοι plur. ex Plat. De leg. αἰδοῦ φθόνων.

C. Ἄφθονος, ου, ὁ & ἡ, Inuidiæ expers, Ab inuidia remotus seu alienus, Non inuidens. vt ἄφθονοι ὁρᾶνται. Sic Herodotus lib. 3, τύραννον ἄφθονον ἔδει εἶναι. Vsus est & Plutarchus de Cicerone. Ἄφθονος, Copiosus, Largus, Multus. In v.l. ex Luciano, πάντα γὰρ ἄφθονα, Cuncta siquidem abundè suppetebant. Et additur, hinc accipitur istam significationem hoc adiectiuum, quòd quæ copiosissima sunt & præstantissima, ea inuidiam omnium superent. Sed ego potius dixerim ἄφθονον inde poni pro copioso, quòd qui aliquid inuidet cuipiam, id ei aut non impertitur, aut certè grauatè, ideóque parcè: at qui non inuidet, nec grauatè sed lubenter præbet, largè contrà & copiosè impertiri solet. Sin autem sequi velimus ea quæ Etymologistes scribit in NOMIN. Ἀμέλγτρος, dicemus, sicut ἀμέλγτρον, sic etiam ἄφθονον sonare τὸ πολύ, & τὸ μέγα, tanquam πολλοῦ φθόνου ἄξιον. habente videlicet α vim intendendi: quòd soleamus inuidere πῆς πολλοῖς καὶ τῆς μεγάλοις. Sed idem ἀμέλγτρον pro vili poni tradit, habente tunc α vim στερητικὴν, id est priuatiuam. Quam certè significationem nequaquam in ἄφθονος reperiri existimo: contrà verò pro copioso & abundanti passim reperitur. Interdum etiam redditur ἄφθονον voce Multũ. vt ἄφθονον ἔλαιον, Multum oleũ, vel Multum olei. Sic ἄφθονον σολὴν ἔχω, in v.l. Multum habeo otii. Æschines tamen ἄφθονα & πολλὰ copulauit,

in Ctesiph. ἄφθονα δήπου καὶ πολλὰ ἔχων λέγλν. Demosthenes autẽ in orat. Pro cor. coniunxit ἀφθονώτερα καὶ ἀωνότερα, scribens, ὃν πᾶσι πῆς κατὰ τὸν βίον ἀφθονωτέροις καὶ ἀωνοτέροις. Sciendum est porro inueniri ὀν ἀφθόνοις interdum sine adiectione alius nominis: vbi commodè subaudiri posse videtur datiuus ἀγαθοῖς. vt apud eundem Demosthenem in eadem oratione, οὐτ' εἴπις πενίαν περιπλακίζει, νομῶ ἔχλν ἠγοῦμαι, οὐτ' εἴπις ὀν ἀφθόνοις ἀφαφεὶς, δῆτ' ζῶτω σεμνύνεται. Sic ὀν ἀφθόνοις ῥηυόμοι affertur aliunde pro Abundantes. ‖ Sed ἄφθονος dicitur etiam Cui copia rei alicuius suppetit. (qua etiam in significatione potest reddi nomine Copiosus. vt Copiosa mulier, apud Ciceronem, Cui bonorum copia suppetit, vnde ei adiungitur Locuples) Isocrates in Paneg. ἄφθονον καὶ ῥᾴθυμον αὐτῆς κατεσκεύασε τὸν βίον. Sed & sequente datiuo, ex Aristotele, Polit. libro 7, ἄφθονος ὕδασι, Cui aquæ copia suppetit, Aquis abundans, seu Affluens. ‖ Item ἄφθονοι λίθοι, v.l. ex Euripide, Ingentia saxa. (Eadem HABENT Ἀνάφθονος, itidem pro Copiosus: sed ἀμάρτυρον)

HINC Ἀφθόνως, Asque inuidia, Non inuidè, Candidè. Item Largè, Copiosè, Affatim. Herodianus libro 6, ἵνα ἔχοι τῆς τραπέζης ἀφθόνως καὶ ῥᾳδίως ὁ Ἀλέξανδρος χαείζεσθαι. At in vulgatis lexicis affertur (sed absque autoris nomine) ἀφθόνως ἀφιέντες τῶν ὀϊστῶν, pro Confertim iaculis emissis.

ITEM Ἀφθονία, ας, ἡ, (q. d. Inuidiæ carentia) Animus inuidiæ expers, Habitus animi inuidia carentis. Vel, Æquitas animi vacans inuidia, vt Bud. vertit apud Basilium. Sed multo frequentius sequitur eam nominis ἄφθονος significationem qua pro copioso seu abundanti ponitur: & tum declarat copiam, seu abundantiam, & vbertatem. Vnde apud Xenophontem Pædiæ 8, ἀφθονίαν ἔχλν πνῶν & ἀπαυείειν πνῶν inter se opponuntur. Apud eundem in Symp. opponi videmus ἀφθονίαν τῇ ἀφορία, vbi dicit καρπῶ μὲν ἀφθονίαν, φρενῶν δὲ ἀφορίαν. Isocrates autem in Paneg. dixit, ἀφθονίαν χώρας, quod quidam interpretantur Latifundia.

C. Ἐπίφθονος, ου, ὁ & ἡ, Inuidiæ obnoxius, Inuidiæ expositus, Inuidiosus. Plato De leg. libro 12, χρυσὸς δὲ καὶ ἄργυρος ὀν ἄλλαις πόλεσιν ἰδία τε καὶ ὀν ἱεροῖς ὄζον ἐπίφθονον κτῆμα. Quæ Cicero vertit, (vt videbis pagina 40 mei Ciceroniani lexici) Aurum autem & argentum in vibibus, & priuatim in fanis, inuidiosa res est. Aliis etiam rebus variis tribuitur. vt Plutarchus Pericle, ἐπίφθονος ἰσχύς, inuidiosa potentia: & in Publ. ἐπίφθονος ὄψις, Inuidiosum spectaculum. At de persona dictum, vt apud Thucydidem libro 7, καὶ εἴτω θεῶν ἐπίφθονοι ἐγραπτύσαμθν, ἀπεχώντως ἤδη πεπωρῆμεθα. (de quo loco dicam & paulo póst) Herodotus autem dixit ἐπίφθονος πρὸς ἀνθρώπων pro ἐπίφθονος ἀνθρώποις, Inuidiosus hominibus. vel magis ad verbum, Inuidiosus apud homines. Item ἐπίφθονος πρὸς π, Plutarchus Polit. præc. ὅπως μήτε πρὸς ζῶντας ἀκαταφρόνητοι, μήτ' ἐπίφθονοι πρὸς ἐκείνας ὦμθν. Plato in Apol. βαρύτεραι & ἐπιφθονώτεραι copulauit. Interdum dicitur ἐπίφθονόν ὄζι, pro Inuidiosum est, Res inuidiosa est. Vt ζῶντα τὸ πρεσβεύειν ἐπίφθονον, sub. ὄζι. Et apud Herodianum, παρῃτεῖτο τῆς ἀρχῆς τὸ ἐπίφθονον, Recusabat imperium, tanquam rem inuidiosam. Ad verbum, q. d. Inuidiositatem imperii. Apud Thucydidem autem τὸ ἐπίφθονον substantiuè non tam Inuidiositas (vt ita dicam) quàm Inuidia. vbi dicit, τὸ ἐπίφθονον καμβάνειν ἐπὶ μεγίστοις.

Ἐπίφθονον, Odiosum, item Reprehensione dignum, Culpandum. μεμπτόν. vt apud Eurip. exponitur alicubi. Sic & in illo Thuc. loco quem paulo antè protuli, καὶ εἴτω θεῶν ἐπίφθονοι ἐς εκατθύσαμθν, scholiastes exp. μεμπτοί. itidémque φθόνος, μέμψις, paulo póst. Sed nihil obstare videtur quominus ἐπίφθονοι suam illic signif. retineat, quum sciamus ethnicos scriptores, præsertim autem poetas, frequenter dicere homines sese diis ob nimiã potentiam, aut arrogantiã, aliúdve aliquid inuidiosos reddere. Quòd si tamen ἐπίφθονοι non placeat pro Inuidiosi, malim reddere Odiosi. quam signif. apud Lat. videtur posse itidem habere nomẽ Inuidiosi, quum Inuidiam pro odio poni satis notum sit.

HINC Ἐπιφθόνως, Inuidiosè. vt apud Thuc. l. 1, τῆς Ἑλλησιν ὀπιφθόνως ἐξακεῖσθαι, Græcis inuidiosi esse, Apud Græcos inuidia laborare. Apud eũdem ὀπιφθόνως η ἐξαφεσίζεσθαι, inuidiosè & memorabiliter. quòd nimirum quæ magna & memorabilia sunt, inuidiosa esse soleãt. vnde etiam schol. exp. ὀπίφθονον ἢ μέγα. ‖ Sed cum ἔχλν iunctum aduerbium ὀπιφθόνως, apud Xenophontem sonat Inuidè, non Inuidiosè: Pæd. lib. 3 & 8, vbi dicit ὀπιφθόνως εἶχον πρὸς ἀλλήλους, pro Sibi inuicem inuidebant.

c. 2. Ἀνεπίφθονος, ου, ὁ & ἡ, Minimè inuidiosus. vt ἀνεπίφθονος ἐπωνυμία ex Plut. Cognomen non inuidiosum. Atque vt dicitur ὀπίφθονόν ὄζιν εἰπεῖν, sic ἀνεπίφθονόν ὄζιν, sequẽte infinitiuo. Demosth. autem superlatiuo etiam ἀνεπιφθονώτατον ita vsus est, Pro cor. οὕτω τοίνυν μοι πρὸς ἐμαυτὸν λέγοντι ἀνεπιφθονώτατον εἰπεῖν. Item οὐ μεμπτὸς, & ἄψογος, ἀμώμητος: quemadmodum ὀπίφθονος pro μεμπτὸς poni dictum fuit. Sic certè ADVERB. Ἀνεπιφθόνως non solùm signif. Nõ inuidiosè, (vt ἀνεπιφθόνως ἔρχειν, apud Plut.) sed exponitur etiam οὐ μεμπτῶς apud Thucyd. ab eius scholiaste.

Φθονερός, ᾶ, ὁ, Inuid⁹, Qui inuidere solet, Qui inuidiæ morbo laborat. vt Epigr. libro 2, titulus est ἐς φθονεροὺς in eos qui natura sunt inuidi. φθονερὸς δαίμων, Plut. Alcib. Et compar. grad. Aristot. Rhet. 2, καὶ οἱ φιλόπημοι φθονερώτεροι τῶ ἀφιλοπήμων, καὶ οἱ δοξόσοφοι. Vnde ADVERB. Φθονερῶς, Inuidè, Per inuidiam. Xenoph. Et NOM. Φθονερία, Inuidia, Inuidentia. Verùm intellige non simpliciter Inuidiam, id est φθόνον, sed illum inuidiæ quasi habitum à natura insitum.

Φθονέω, ῶ, Inuideo. vt φθονεῖν τοῖς οὐ πρᾴττειν δοκοῦσι, & πῆς μᾶλλον ἐπ' ἀρετῆ πρωτεύειν δοκοῦσι, apud Plutarchum in lib. περὶ φθόνου καὶ μίσους. Et sequente particula εἰ apud Isocratem, οὐδεὶς αὖ μοι δικαίως φθονήσειν εἴη τῶν Θεμιστοκλέους πραγμάτων ἀγαθὸν ἐπὶ λέλαυκα. Iungitur sæpe & datiuo rei. vt τοῖς ἐμοῖς ἀγαθοῖς φθονῆσαι, Thuc. libro 6. Et πῆς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις φθονήσοισι, Isocr. ad Phil. Inuenitur apud eundem & præfixa præpos. ἐπί: vbi dicit τοὺς ἐπὶ πῆς ἀγαθοῖς μὴ φθονεῖν πρᾶτας. Interdum verò cum genitiuo rei, & datiuo personæ. Herodianus libro 6, φθονοῦσά τε πῆς πρεσβηρείας ἐκείνῃ. Cæsar apud Plutarchum, ὦ Κάτων, φθονῶ σοι τῶ θανάτου· καὶ γὰρ ἐμοὶ σὺ πῆς σωτηρίας ἐφθόνησας. Phocyl. μὴ φθονεῖς ἀγαθῶν ἑτάροις. Sed aliquãdo hic gen. videri potest relinqui subaudiẽdus, vel potius repetendus ἀπὸ τῆ κοινοῦ: vt certè mihi videtur in hoc Isocratis loco in Paneg. ὥσπερ κυρία γενομένη τοιούτων ἀγαθῶν, οὐκ ἐφθόνησε πῆς ἄλλοις, ἀλλ' ὧν ἔλαβεν, ἅπασι μετέδωκε. Verùm hoc exemplum ad alteram potius huius verbi significationem pertinet, de qua paulo pòst verba facturus sum. at pro hac inuidẽdi significatione de qua nunc sermonem instituì, inuenitur & accus. iunctum apud Xenophontem, καὶ ἐγὼ, ἔφη, τοῦτο ἐφθόνησα, ὅτι μοι ἐδόκει τὸν ἐμὸν υἱὸν ποιεῖν αὐτὸν μᾶλλον θαυμάζειν. (nõ ignoro tamen exponi hìc & secus: vt docebo infrà) Inuenitur infinitiuo quoque iunctum, apud Euripidem in Med. Καὶ τοῦ μὲν τὸ σὸν οὐ φθονῶ καλῶς ἔχλν, Quòd res tuæ feliciter se habeant, non inuideo. Quo planè modo dixit Plautus in Bacchid. Nullus est qui non inuideat rem secundam obtingere. Affertur ex Plut. Cam. itidem, φθονήσας ἀφελεῖν θλῶσαι τοῖς πένησι pro Pauperum inuidens vtilitati.

Φθονῶ σοι τοῦτο, itidem cum genitiuo rei, & datiuo personæ, pro Hanc rem tibi nego, seu denego, Concedere nolo. Intellige autem propriè sonare, Denego, seu Cõcedere nolo, propter inuidiã, qua te prosequor. Qui enim alicui inuidet, is non lubenter ei quicquam largitur. tantúmque abest vt quidpiam largiri velit, vt, si fieri possit, interdũ etiam quod ipse habet, inuido illo animo conetur eripere. Vnde dicitur Latinè quoque Inuidere quidpiam alicui, sicut fusius infrà docebo. Demosthenes, καὶ τῆς μὲν ἐργασίας τῆς τραπέζης ἐφθόνησε, πολὺ δὲ χωρὶς ἔδωκε. Licet enim Budæus hunc locum subiungat Euripidis loco, alium tamen esse vsum hìc verbi φθονεῖν, quàm illic nominis φθονος, sciendum est. Ac profectò conuenire vi-

detur hic locus cum illo Isocratis quem paulo superius protuli, vel in eo quòd vt hîc ἐφθόνησε & ἐδωκε opponuntur, ita illic ἐφθόνησε & μετέδωκε. Huc certè pertinent & isti loci, potius quàm ad alteram inuidendi significationem: Xenophon Pæd. 8, pagina 132 meæ editionis, πολλά γέ μοι δοκεῖ θιαῦπα συγχεαμμένα, ὧν ἐγώ σοι οὐ φθονήσω, λῶ &c. Plato Hipparch. οὐκ οἰόμενος δεῖν οὐδενὶ φιλοσοφίας φθονεῖν. Sed & cum accusatiuo apud Polybium de captiuis ad Cannas, παρεκαλοῦν μὴ φθονῆσαι τοῖς ἑαλωκόσι πρὸς σωτηρίαν, Ne cōcedere grauarētur. (Vult autem Budæus in illo itidem Xenophontis loco quem antea protuli, τοῦτο ἐφθόνησα esse Hoc ei animo libenti non concessi, vel Hoc ægrè tuli, Hoc ei succensui. Sed non video quid obstet quominus suam potius, id est primam & propriam significationem ibi habeat istud verbum: vt perinde sit ac si ita dixisset, τοῦτο ἐφθόνησα τὸ πιεῖν &c. ὡς ἐμοὶ ἐδόκει) Latinum certè Inuideo hanc potius cōstructionem habet. vt apud Virgilium, Præter pampineas inuidit collibus vuas. Idem, Ascanióne pater Romanas inuidet arces? Et alibi, Inuidet imperium mihi. Sed Horatius vtranque constructionem ei dedit. dixit enim non solùm, — inuidet vsum Lignorum & pecoris tibi calo argutus & horti: sed etiam, — neque illi Sepositi ciceris neque longæ inuidit arenæ. Pro Inuidere tamen significante Denegare per inuidiam, seu inuidia motum, aut certè generaliter Denegare, nō ponitur in illo priore loco, sicut in hoc posteriore. Affert verò Bud. ex Virgilio simile loquendi genus, cui adhibetur nomen Inuidia. Hunc enim eius locum postquam protulit, — si te Carthaginis arces Phœnissam Libycæque aspectus detinet vrbis, Quæ tandem Ausonia Teucros considere terra Inuidia est? subiungit significare, Cur negas Teucris? Cur vetas Teucros? Quid est quòd non sinis Teucros Italiam petere? δῆλον τί φθονεῖς; Quam interpretationem longè præfero ei quam attuli suprà in nomine φθόνος. qui etiam hoc addo, mihi videri hoc perinde esse ac si dictum foret, Quæ tandem est ista inuidia? denegare Teucris vt &c. Sed vt ad φθονῶ reuertar, sciendum est ei subiungi interdum non nomen, sed verbum infinitiui modi, & quidem in hac quoque denegandi signif. Euripides Medea, Τί δ' ἐστὶν ὦγεραιέ; μὴ φθονεῖ φράσαι, Ne inuideas dicere. Sic autem loquutum esse Platonem quoque & Xenophontem, necnon Lucianum, disces ex Budæo, comment. pagina 1063. Perperam autem affertur hic Plauti locus in Bacchad. Nullus est qui non inuideat rem secundam obtingere, tanquam similem vsum, sicut & similem constructionem, in eo habeat verbum Latinum: quum contrà hîc verbum Inuideat primam & propriam signif. obtineat, nec vllo modo queat accipi pro Grauetur: contrà verò quū dicit Euripides, μὴ φθονεῖ φράσαι, reddi possit μὴ φθόνει, Ne graueris, vel, Ne tibi graue sit, perinde commodè atque in locis de quibus dictum fuit: aut etiam Ne denega, &c.

Pass. Φθονέομαι, οῦμαι, Inuideor, (quo vsus est Horatius) Inuidia laboro, Inuidia flagro, Inuidiosus sum. Xenoph. Pæd. 8, φθονεῖσθαί τε δ' αὐτοῖς καὶ μισεῖσθαι. Et φιλοσοφίας φθονουμένης, Isocr. in Busir. Particip. Φθονηθείς, Qui inuidia laborauit, seu flagrauit. A præteriti autem tertia persona singul. ἐφθόνηται fit nomen COMP. Ἀφθόνητος, Qui inuidia non laborauit, vel Inuidiæ non obnoxius, Qui talis est vt non inuideatur.

C. Ἐπιφθονέω, ET Προσφθονέω, ῶ, in v. l. sed absque exemplo. Exponitur autem ὑπιφθονέω, Sum inuidiosus: Item, In te exprobro aliquid. Sed exponendo Sum inuidiosus, passiua significatio datur huic actiuæ voci. quod ego nequaquam admiserim. At Προσφθονέω, simpliciter exponitur Inuideo, tanquam omnino vacātē præpositione. quum alioqui sonare potius videatur, Insuper inuideo. At comp. Ἀλλοτριοφθονέω vide post Ἀλλότριος.

-Φ I Α' Λ Η, ης, ἡ, Phiala, secundum quosdam dicta παρὰ τὸ πιεῖν ἅλις, quasi πάλη. dicitur autem fuisse μείζων τοῦ ποτηρίου. Exponitur tamen etiā Poculū, & Patera. Apud Athen. φιάλη ἀμφίθετος, cuius pars vna alteri imponitur. Quæ expositio ex Cam. sumpta est. Vide Suidam. In v. lex. DIMIN. Φιαλίσκη, Parua phiala. Extat & aliud DIMIN. Φιαλίς, ίδος, ἡ, cui⁹ plur. nu. apud Luc. in Lexiph. Φιαλίδες. Ab illo Φιάλη est VERB. Φιαλεῖν, Compotare, Hilariter viuere, Item Opus aggredi. Vide Eustathium: item Suidam, & scholiastem Aristoph. hac voce vtentis. Hinc secundum quosdam & nomen COMP. Ὑπερφίαλος, quod alicubi exponitur Fœdifragus: vt Iliados γ, — ὅφρ' ὅρκια τάμῃ Αὐτός· ἐπεὶ οἱ παῖδες ὑπερφίαλοι καὶ ἄπιστοι. Propriè (vt quidam volunt) Qui transgreditur iusiurandū quod per phialas datum est. Alicubi verò ὑπερφίαλος existimatur dici Superbus, Arrogans, Insolens, Impotens animi, Ferox. Sic & ὑπερφίαλον ἔπος, ex Homero. Interdum verò in laude pro μεγαλοφυής. Atque adeo pro Immensus quoque. Vide Eustath. & Suidam. Hinc ADVERB. Ὑπερφιάλως, Fœdifragè, More eorum qui sunt fœdifragi. Item Superbè, Arroganter. Et pro μεγάλως atque ὑπερφυῶς, apud Homerum. Vide Eust.

Φ I' Λ O Σ, ου, ὁ, Amicus, Qui amat: vel Qui amatur, id est Charus. Homerus Odyss. τ, — ἐπεὶ πολλοῖσιν Ὀδυσεὺς Ἔσκε φίλος. Idem Iliad. χ, — αἴθε θεοῖσι φίλος τοσσόνδε γένοιτο Ὅσσον ἐμοί. Idem Iliad. ζ, postquā dixit quendam fuisse φίλον ἀνθρώποισι, subiungit, Πᾶσι δὲ φιλέεσκεν ὁδῷ ἔπι οἰκία ναίων. In aliis eiusdem locis habemus hoc nomen positum alicubi vt adiectiuum, alicubi contrà vt substantiuum. Nam vt ab eo dicitur φίλος πατήρ, & φίλη μήτηρ, (id est Chara mater, aut etiam Amica mater, ex Horatio) itidémque φίλον τέκος, necnō φίλοι ἔταροι, & φίλα γύα, φίλα βλέφαρα, φίλον ἦτορ, &c. ita etiam ἀρήμενέεσσι φίλοισι, Il. v. Apud eundem legitur Od. ο, — φίλος ἔην καὶ φίλα ἕρδοι. In soluta autem oratione sæpius vt substantiuum ponitur: & quidem vel cum articulo, vel absque illo. Isocrates ad Nic. καὶ τὸ φανερῶς ἐχθροὺς εἶναι τοῖς τῶν φίλοις ὑπολήψεσθαι, καὶ τοῖς ἐχθροῖς ὑπολήψεσθαι τὰς ἀλλήλων ἀμυδρότητας. Xenophon Pæd. 1, φίλους ὠφελεῖν, καὶ ἐχθροὺς αὐξάνειν. Et cū epithetis. φίλοι βέβαιοι, φίλοι ἀπροφάσιστοι. Dicitur etiam φίλος ἀυτῷ, & φίλος ἀυτοῦ. Nam apud eundē, Hell. 6, legitur πατρικὸς φίλος αὐτῷ εἶ): & tamē apud Plutarchum cum genitiuo, πατρικὸς γὰρ εἶμι σου φίλος, in Apophth. Ibidem, φίλον δ' ἑνὶ σεαυτῷ πεποίηκας. Apud Aristotelem verò & Isocratem, φίλον ποιεῖσθαι. Cæterùm φίλος à Cicerone redditur etiam Familiaris, apud Platonem in Timæo, vbi pro γνώριμος καὶ φίλος dicit Notus & familiaris, vt videbis pag. 20 & 21 mei Lex. Cic. At gen. FOEM. Φίλη, Amica. vt ἐφίλησα τὴν φίλην, Plut. τῶν ἀόρ. γ. Amicam osculatus sum. Ponitur alioqui & tanquam adiectiuum, vt μήτηρ φίλη, paulo antè. Sic cum substantiuo κεφαλή. De hoc autem loquendi genere φίλη κεφαλὴ dixi in Κεφαλή. Suidas affert & φίλον ἐμὸν ex Aristoph. neutro genere, εὗρον ᾧ φίλον ἐμόν.

Φίλος, Plaeitus, Placens, Libitus, Gratus. Budæus ex Homero, & Platone, libro 6 De rep. (vbi tamen habetur neutrum φίλον, non mascul. φίλος) Τοῦτο δὲ λέγειν ἐθέλω, εἰ καὶ ὑμῖν φίλον. Et ex libro 7 De leg. ἔστω δή· οὐ γὰρ ἡμῖν μὴ φαῦλον, (εἰ σοι φίλον) σπουδῆς δέ τινος ἄξιον, id est (inquit) Si tibi ita placet, Si tibi ita videtur. Ex eodem libro, φίλα τε καὶ σωτήρια καὶ γνώριμα ἡγούμενα ἁπάσῃ τῇ διαίτῃ τούτῃ. Idem in Theæteto ἐχθρὸν opposuit τῷ φίλον hac in significatione, scribens, ἀλλ' εἰ οὕτως, ὦ Θεόδωρε, σοὶ φίλον, οὐδ' ἐμοὶ ἐχθρόν, φασὶν οἱ παροιμιαζόμενοι. Sæpe certè φίλον ἐστὶ cum infinitiuo reperitur pro Lubet. vt φίλον ἐστὶν ἔρεσθαι. Et apud Gregorium, εἴ τινι φίλον καλεῖν. Homerus autem non pauca & ipse exempla huius vsus nominis φίλον suppeditare potest. videlicet φίλον ἐστὶ) significantis Placere. vt Iliad. β, & alibi, Οὔτω που Διὶ μέλλει ὑπερμενέϊ φίλον ἔσται). Idem Iliad. η, — αἰνὰ γὰρ ὔμμι φίλον καὶ ἡδὺ γένοιτο. Sic Theogn. Ζεῦ πάτερ, εἴθε ἡγοῖτο θεοῖς φίλον. Quemadmodum autem ab Horatio dicta fuit Amica mater pro Chara mater, exprimendo illud φίλη μήτηρ Homericum, sic etiam neutro Amicum expressit hunc neutrius φίλον vsum, Carm. libro 2, ode 17, in principio, Nec diis amicum est, nec mihi, te prius Obire &c. ad verbum, οὐ φίλον ἐστὶ θεοῖς.

C. Φιλόφιλος, ου, ὁ, Amico aut amicis amicus, (vt dixit Terētius, Solus est homo amico amicus) vel Amici amicus, Amator amici, seu amicorum, Studiosus amici,

vel amicorum, Amicum seu amicos amans aut redamans. Aristoteles Rhet. 1, καὶ τοὺς σφόδρα φιλοφίλους, καὶ μὴ ἐγκαταλείπουσας. vbi Budæus φιλοφίλους dici ait, Qui bona fide amicos amant. HINC Φιλοφιλία, Amicitia amici, seu amicorum. Ita legit vetus interpres Aristotelis Ethic. 8, capite 1, τοὺς γὰρ φιλοφίλους ἐπαινοῦσι· ὥστε φιλοφιλία δοκεῖ τῶν καλῶν εἶναι τι). quum alioqui habeatur alia lectio ex multorum exemplarium consensu, videlicet πολυφιλία.

Composita autem ex nomine φίλος & substantiuis, vnà cum his ponenda fuerunt: vbi ea quære, aut certè in Indice, siqua ibi omissa fuerint.

C. Ἄφιλος, ου, ὁ & ἡ, Amicis carens. ἔρημος φίλων, vt videbis in Πολύφιλος, quod etiam opponi huic ἄφιλος potest. Itē Ab amicitia alienus, seu Amicitiæ nō cōueniens, aut amico. In illa quidem priore significatione, videlicet pro eo qui amicis caret, vtuntur cum alii, tum Plato: ἄφιλον autem pro Alienum ab amicitia, seu Amicitiæ non conueniens, vsurpauit Aristoteles Ethic. libro 1, capite 11, in principio, τοὺς δὲ τῶν δυστυχούντων τύχας καὶ τῶν φίλων ἀναίτιον τὸν μὴ μετὸν ὁπωσοῦν συμβάλλεσθαι, λίαν ἄφιλον φαίνεται, καὶ πολλὰς δόξας ἐναντίον. Possit autem ψυχρὸν itidem reddi Ab amicitia alienum, aut Amicitiæ non conueniens, in isto Athenæi loco, ψυχρὸν τοῦτο καὶ ἄφιλον. vbi tamen Budæus vertit, Amico non conueniēs. Idem à Lysia dici testatur ἄφιλος de eo qui diligere amicos non nouit.

Apud Sophoclem autem in Aiace, pagina 37 meæ editionis, ἄφιλα παρ' ἀφίλοις exponitur à scholiaste ἐχθρὰ παρ' ἐχθροῖς. item ἀχάριστα τοῖς τοιούτοις αὐτοῦ φίλοις, νοῦν δὲ πάντων ὑπολειπομένοις. Ego ἄφιλα vocari existimo Amicè non excepta & amico animo atque grato, ac memore beneficii: ἀφίλοις autem qui amicorum non funguntur officio. at in vulgatis lexicis exponitur, Antè gestæ res ingratæ ceciderunt apud ingratos & inimicos Atridas. id est, Ab ipsis contemnuntur, & iacent. Cam. sic, Priora facta, inuisa apud infestos cecidere Atridas.

Ἀφιλία, ας, ἡ, Amicorum penuria, Nullos habere amicos, vel nullum amicum.

C. Καταστάφιλος, Qui dedecorat amicos, Qui dedecori est amicis, & illos probro afficit. Hesychio, ὁ καταισχύνων τοὺς φίλους. Sed suspecta non immeritò fuerit scriptura illa καταστάφιλος.

C. Πολύφιλος, ου, ὁ & ἡ, Cui multi sunt amici, Multos amicos habens, Abundans amicis. Aristoteles Rhetor. 1, καὶ ἐὰν πολύφιλοι ὦσι, καὶ ἐὰν πλούσιοι. Potest autem πολυφίλῳ opponi ἔρημος φίλων, (sicut & ἄφιλος) vt apparet ex hoc Lysiæ loco, οὐ μόνον οὐδὲ πολυφίλοις ὑμᾶς, ἐμαυτὸν δ' ἔρημον φίλων.

Πολυφιλία, Multitudo amicorum seu copia. Plut.

C. Πονηρόφιλος, vide post Πονηρός: itidémq; Χρηστόφιλος post Χρηστός.

C. Θεοφιλής, vide post Θεός.

C. Προσφιλής, έος, ὁ & ἡ, Amatus, Charus, Gratus, Dilectus, (qua etiam significatione dicitur interdum Amicus) Iucundus, Suauis, Acceptus. Budæus ex Theophrasto affert pro Charus, Gratus, Suauis. Itidémque superlatiuum προσφιλέστατος ex Synesio pro Gratissimus. vbi scribit, τὸ δὲ ἀληθὲς τῷ θεῷ προσφιλέστατον.

Προσφιλής, Amicus, (id est Qui amat) Beneuolus. (huic autem significationi quispiam fortasse priorem locum tribuere maluerit) Xenoph. ὡς προσφιλεῖς μοι τοὺς θεοὺς ὄντας. Thucydides libro 7, p. 263, αἴθ' ἂν οὕτε Λακεδαιμόνιοι ἦσαν αὐτῷ προσφιλεῖς. id est, In eius amorem propensi erant Lacedæmonii. vt ibi redditur hic locus. Itidémque in isto eiusdem scriptoris loco, libro 1, pagina 30, ἅμα δὲ καὶ προσφιλεῖς ὄντες ἐν τῷ πάνυ αὐτοῖς ἐπύγχανον. Ac Budæus quoque exponit Amici eis, Amantes eos. At quidam interpretatur hîc προσφιλεῖς significatione passiua Chari. Eritque idem sensus, sed non idem subaudietur substantiuum cū προσφιλεῖς. perinde est enim siue dicas Chari erant ipsis Lacedæmoniis Athenienses, siue Lacedæmonii amici erant ipsis Athenienſibus, & beneuoli. Sed malim nomini προσφιλεῖς hîc significationem illam dare quam manifestè in proximè præcedente loco habet, necnon in illo Xenoph. videlicet actuam. Affert verò Budæus ex Theophr. De caus. pl. lib. 3, p. 166, προσφιλῆ ὕδατα μύρινος καὶ ἐλαία, pro Amica inter se. Sic autem in v. l. ex eodem Theophr. affertur, προσφιλῆ μὲν δὴ ἀλλήλοις καὶ σύμβια τὰ φυτά, Siquidē plantis inter se & amicitiæ necessitudo, & vitæ societas, intercedit. Sed ex alio eiusdē loco προσφιλῆ pro Grata. Ibidem, προσφιλεῖς τοῖς ὁμοφύλοις ἦσαν, (absque autoris nomine) In sui ordinis homines leniter clementérque se habebant.

ADVERB. Προσφιλῶς, Amicè, Vt amicum decet. vt προσφιλῶς χρῆσθαι alio etiam modo, videlicet Beneuolētia prosequi, apud Xenoph.

Προσφιλῶς, Gratè, Ita vt gratum est, seu iucundū, Iucundè, Suauiter. sicut nomen προσφιλὴς vtrūque genus significationis habere dictum est. Affertur autē & adverb. grad. SUPERL. Προσφιλέστατος.

(COMP. GRAD. per sync. Φίλτερος, Amicior, Charior: SUPERL. Φίλτατος, Amicissimus, Charissimus. Hesiod. — πολὺ φίλτερος ἀθανάτοισιν Ἔσται. Exempla autem superlatiui gradus frequentiora sunt quàm comparatiui. & quidem apud vtrosque scriptores. Eurip. Phœniss. Ἰδοὺ, γεραιᾶς φιλτάτης ψιῶσον χεῖρ. Apud eundem in Medea, ἀδελφὲ φίλτατε, frater charissime. Apud Aristoph. autem cum ὦ φίλτατε subaudiri εἰ vel πᾶν, ann. vulg. lex. ex eius scholiaste, vt opinor. Herodian. lib. 7, ὧν ἐν ὄψει οἱ φίλτατοι ἀπώλοντο. Quum autē dicitur neutro genere τὰ φίλτατα, intelligūtur liberi, aut etiam generalius res quæ nobis charissimæ sunt. Apud Hermog. quidem certè, pag 52, τὰ φίλτατα vocari liberos, eosdémque pag. 51 appellari τὰ ἡδύτατα, testatur Bud. Qui addit, à Luciano de vnico etiam filio dici. Sed τὰ φίλτατα alioqui de charissimis personis dictum, seu charissimis corporibus, existimo vt perlū que vxorem quoque & parentes comprehendere. Qua in re mihi assentitur Eust. pag. 1581. Nec verò dubito quin Græcorum exemplo Naso charissima corpora dixerit. Quid enim prohibet quominus σώματα itidem cum φίλτατα, vbi vsum hunc habet, subaudiri dicamus? & eo quidem magis quòd ab Æschine addi hoc substātiuum videmus: in Cteliph. ὁ τὰ φίλτατα καὶ οἰκειότατα σώματα μὴ σέβων, οὐδέποτε ὑμᾶς τοσοῦτον πλείονος ποιήσεται τοὺς ἄλλους. Interdum tamen de personis seu corporibus dictum, latius patēre, apparet ex Xenoph. Pæd. 4, pag. 58, & 59, πάντες γὰρ ἐπὶ καὶ νῦν οἱ χρῆσθαι τῷ Ἀσίας τραπεζοῦσθαι, ἔχοντες τὰ πλείστου ἄξια τραπεζοῦνται· λέγοντες ὅτι μᾶλλον μάχοιντ' αὐ εἰ τὰ φίλτατα παρεῖν. τοῦτοις γάρ φασιν αἰσχίστου εἶναι τοσοῦτον ὀλιγεῖν. Proximè enim præcedunt ista, οἱ δὲ καὶ δρομαίας γυναικῶν τῶν βελτίστων, τῶν μὴ γνησίων, τῶν δὲ καὶ παλλακίδων, δῆλον τὸ κάλλος συμπαραγυμνῶν. καὶ τοῦτοις εἰλικρίνεσι τοσοῦτον. Quinetiam videri possit cuipiam τὰ φίλτατα complecti ea omnia quæ πλείστου ἄξια vocauerat. (tunc autem non σώματα, sed πράγματα subaudiendum fuerit) Sic certè Cæsar charissima τοῖς τῶν πλείστου ἀξίων intellexisse videri queat, De bello Gall. lib. 5, scribens, Præterea accidit (quod fieri necesse erat) vt vulgò milites ab signis discederent, quæque quisque eorum charissima haberet, ab impedimentis petere atque arripere properaret. Restringitur alioqui potius ad illam significationem qua de vxore, liberis, parentibus dicitur. Quum verò de liberis peculiariter vsurpatur, tunc commodè reddere poterimus, Charissima pignora. (quæ & chara pignora vocātur à Nasone) Tacitus autem dixit Charissima suorum pignorum, scribens, Quū equites Rom. in tantis tormētis charissima suorum quisque pignorum proderent. Sciendum est porro & hoc, masculino quoque genere positum οἱ φίλτατοι ab Herodiano in eo quem antè protuli loco, verti à Politiano Charissima pignora.

ITEM Φιλώτατος & Φιλώτατα, quæ Hesych. exponit per illa φίλτατος & φίλτατα, tanquam magis vsitata.

AT VERO Φιλάτερος & Φιλάτατος Atticis adscribuntur, pro φίλτερος & φίλτατος. atque adeo extat illud φιλάτατος apud Xenoph. Hellen. 2, φιλάτατος μὲν ὢν Λα-

κεδαμονίοις. Vide Eustath.)

Sed inuenitur præterea SVPERLAT. Φίλιστος, sicut COMPARAT. Φιλίων, quo vtitur Homerus Odyss. τ, — οὐ γὰρ πω τις οἴκῳ πεπνυμένος ὧδε ξείνων τηλεδαπῶν φιλίων ἐμεῖο ἵκοιτο δῶμα. vbi Eustath. annotat ita factum esse ex φίλος, vt καλλίων ex κάλλος, & in alio quoque Homeri extare loco. Huius autem superlatiuum haberi apud Sophoclem, vbi dicit φιλίστων ὀκηρόνων. Quæ verba perita sunt ex hoc versu in Aiace, Πρὸς τῶν φιλίστων ὀκηρόνων ὁ λοίσθιος. (Potest autem addi illi exemplo quod affert Eustath. videlicet deriuationem à κάλλος, deriuatio à nomine ἄγρος. His enim φίλος, φιλίων, φίλιστος, similia sunt, κάλλος, καλλίων, κάλλιστος, & ἄγρος, ἀγλίων, ἄγριστος) (SED Φιλίστιον nomen est herbæ, ita enim vocatur aparine ab Hippocrate, vt Gal. existimat ὀν τῇ τῶν γλωσσῶν ἐξηγήσει: quæ aparine dicta fuit ETIAM Φιλεταίριος, vt idem testatur. Verùm vocem hanc φιλίστιον Gorr. ἀπὸ τῆς ἑστίας deriuari tradit, quæ Ionibus est idem cum ἑστία, quòd sua tenaci asperitate commeantium vestibus & laciniis adhærere soleat. Hanc autem deriuationem non indicat vnde sumpserit: ac certè non satis apta videtur reddi eius ratio. quid enim ἑστία ad vestes & lacinias?)

Φιλότης, ητος, ἡ, Amicitia, Amor, Beneuolentia. Frequens apud Homerum, vt Iliados π, Μαιμῶν μὴν ἀπορρίψαι, φιλότητα δ' ἐλέσθαι. Et Iliados δ, — ἢ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι βάλωμεν. Et libro η, Ἠ δ' αὖτ' ἐν φιλότητι διέτμαγεν ἀρθμήσαντε. Apud eundem φιλότητα παρέχειν, Beneuolentiam præstare, Beneuolentiam seu comitatem exhibere, aut beneuolentiæ officia, Beneuolentia prosequi, vel, Amicè & liberaliter excipere. Copulat idem aliquoties φιλότητα & αἰδῶ. Apud eũdem legimus Il. γ, — φιλότητα καὶ ὅρκια πιστὰ τάμοντες. Vsus est Hesiodus quoque: veluti quum dixit ἠκεῖδαι ἐς φιλότητα. Vsi sunt & cæteri poetæ. Sed & Plato vsus est hoc vocabulo in Epist. συμφῦσαι καὶ συνδῆσαι πάλιν ἐς τὸ πρότερον ἀπαρχουσαν φιλότητά τε καὶ κοινωνίαν. Ibidem, δεῖ δὴ βεβαίους φιλοτιμεῖν ἐγγένει φίλος. Habetur certè hæc vox & apud Aristotelẽ, Ethic. lib. 9, cap. 8, vbi cum alia verba prouerbialia, tum hæc commemorat, ἰσότης, φιλότης. id est Æqualitas, amicitia. Sic Plato dixit, φιλότης, ἰσότητα ἀστοργοτέραν. Existimo autem dictũ fuisse ἰσότης, φιλότης, potius quàm ἰσότης, φιλία, quòd maiorem illa ὁμοιοπάθειαν gratiam haberent. Esse enim alioqui φιλία multo vsitatius in soluta oratione quàm φιλότης, controuersia caret. Sed est tamen in ea quidam vsus huius nominis, quem itidem in nomine φιλία obseruare me non memini. Eius exemplũ habemus apud Lucianũ initio libelli quem πρὸς τὸν ὄχλον μισθῷ συνόντων inscriplit, Καί σοι πρόσωπον ὦ φιλότης, ἢ πύστατον (φασὶ) καταλέξω, &c. Vbi certè ὦ φιλότης nihil aliud est quàm O amice. (quod elegantius, sed eadem alioqui significatione dicitur, ὦ φίλη κεφαλή.) Synes. quoque initio cuiusdam epistolæ, quæ est 143, Οὐκ ἐμπεδοῖς τὰ ὁμολογηθέντα πρὸς ἡμᾶς, ὦ φιλότης. Quanuis autem ὦ φιλότης exposuerim simpliciter O amice, non ignoro tamen videri etiam posse quandam superlatiui significationem habere: atque adeo Hesych. expon. ὦ πρὸς φιλέσταται. Inuenitur porrò & ἐμὴ φιλότης apud Alciphrontem, ὥςτε πειρῶ μᾶλλον, ἐμὴ φιλότης, θᾶσσον εἰς τὴν ἄξυν πρόσελθεῖν.

Φιλότης, Concubitus, Veneris opus, Venus, φιλοτήσιον ἔργον. Hom. Iliad. ν, Παίντων μὲν κόρος ὅδε, καὶ ὕπνου καὶ φιλότητος. Apud eundẽ aliquoties μίσγεσθαι φιλότητι, & ἐν φιλότητι. Item κρυπταδίῃ φιλότητι μιγήσομαι. Sic & Hesiodus vsus est: vt, Κυπρίδος ἐν φιλότητι. Ab Oppiano feræ etiam dicuntur ἐελδόμεναι φιλότητος.

Hinc nomen ADIECT. Φιλοτήσιος, ου, ὁ & ἡ, Ad amicitiam pertinens, Amicitiæ accommodatus seu conueniens, Amicitiæ conciliandæ aptus. Sic enim posse exponi videtur in isto Plutarchi loco, ἀλλ' ἐμοίγε δοκεῖ τὰ τῶν μουσῶν ἔργα καὶ δῶρα μᾶλλον ἢ τὰ τῆς Ἀφροδίτης φιλοτήσια εἶναι. Sicut verò φιλότης pro cõcubitu & venere ponitur, ita etiam φιλοτήσιος interdum dicitur Ad concubitum seu venerem pertinens, Venereus, vt φιλοτήσιος λέκτρον apud Oppianum, Venereum cubile. Itidem φιλοτήσιον ἔργον apud eundem, Venereum opus. Apud Homerum plur. num. φιλοτήσια ἔργα. At vulg. lex. φιλοτήσιος exp. Amabilis, item Illex ad propinãdum. Et φιλοτήσιος κρατὴρ ibidem ex Erasmo, q. d. Propinaticium poculum, Poculum quod conciliandæ amicitiæ ergò alteri præbibi solet. Sic certè & SVBSTANT. Φιλοτησία, ἡ, reddiur à Budæo Propinatio, item Inuitatiuncula ad bibendum, in hoc Luciani loco, καὶ φιλοτησίας προπίνοντα ἑκάστῳ τῶν παρόντων. Affert autem & ex Athenæo, apud quem aliquantum detorta habetur vocis huius significatio, vtpote dicentem iocularíter φαρμάκου (id est veneni) φιλοτησίαν: libro 6, de Clearcho tyranno, ὃς πᾶς πλείστοις ἐδίδου κώνειον πεῖν, ἐπειδὴ σοῦ πάντες ἔγνωσαν τὸν τῶν φαρμάκων τοῦτον φιλοτησίαν, οὐ προθήσεται τῶν οἰκείων ὁρᾶν φαγεῖν πήγανον. Vulgò φιλοτησία exponitur Inuitatio ad potandum. Et magis etiam peculiari significatione, Propinatio post cœnam beneuolentiæ ergò. Et ex Demosthene, φιλοτησίας προπίνειν, Amicos ad potandum inuitare. (Suidas autem φιλοτησίαν προπίνειν tradit esse, ὡίκα τὸν ἐν τῷ δείπνῳ φιάλης τὸ μέσον πιών, τὸ λοιπὸν παρέσχε φίλῳ, καὶ τὸν φιάλῳ χαρισάμενος. apud quem vide plura) Item Poculis poscere. (quod tamen loquendi genus haud temerè vsurpauerim, licet Cicero dixerit Poscũt maiorib⁹ poculis) Aristophanes Acharn. Πῖνε, κατάκεισο, λάβε τὸν δὲ φιλοτησίαν. Herodianus libro 1, ὁ δ' ὡς σωφρὴν φιλοτησίαν, μὴ πολλὰ λουτρὰ καὶ γυμνάσια τὰ πρὸς θηρία, διέφθειρεν αἰσχρῶς. vbi Polit. σωφρὴν φιλοτησίαν vertit Poculum de more propinatũ. (Deesse enim existimo in vulgatis editionibus substantiuum Poculum) Alii φιλοτησίαν interpret. Poculum ab amica temperatum, Marcia videlicet. Nam paulo antè de hac ipsa dixerat, εἰώθει γὰρ αὐτὴ μαγείρα τε καὶ δίδοναι τὸν πρόσθεν πόσιν, ὡς ἥδιον πίοι παρ' ἐρωμένης. Annotatur præterea, φιλοτησίαν dictã olim fuisse diẽ qua reges pocula prægustata porrigebãt populo, vt hac propinatione suam erga ipsum beneuolentiam testarentur. Vide Suidam in Προπίνειν.

Φιλία, ας, ἡ, Amicitia, Amor, Charitas. Xen. Pæd. 6, ἐπεμνύου σοι τὸν ἐμὸν καὶ σὴν φιλίαν. Idem eiusdem operis libro 8, καὶ οὕτως ἀεὶ αὐτοῖς ἐλπὶς ἀλλήλοις ἔσται ἡ ὑμετέρα φιλία. Dicitur etiam φιλία πρός τινα: vt in hoc loco Isocratis, (in quo simul obserua adiectiua παλαιὰ καὶ πατρικὴ) πρὸς τὸν μὲν φιλίαι πρὸς πολὺ καταλιπόντες τὸν κλῆρον, παλαιὰν καὶ πατρικὴν, καὶ πάντα τὸν χρόνον διαπολέσαντες. Rursum apud Xenoph. legimus τὸν μάλιστα φιλίᾳ πρὸς σὴν κοντα. Apud eundem ὀμόνοια & φιλία copulata habemus, vbi scribit, ὅπ ὀμονοίᾳ καὶ φιλίᾳ τῇ ἐμῇ τὸ δέον συλλαμβάνοιεν. Apud Plutarchum autem φιλίαν & ἀγάπην iungi videmus, Symp. lib. 7, φιλίας πατρόθεν ἀρχὴ καὶ ἀγάπης. ‖ Oppositum verò huic nomini φιλία est ἔχθρα cum apud alios, tum apud Isocr. ad Demon. ἀρχὴ γὰρ φιλίας ὀμὸν ἔπαινος, ἔχθρας δὲ ψόγος. Sic apud Xen. in Symp. λόγοι ἀπηχθημένοι ὁμόνοι opponuntur τοῖς εἰς φιλίαν ἀγόσι. Obseruandum est autem ita dici φιλία τῇ ἐμῇ & φιλία τῇ σῇ. item δι' ἐμὲ καὶ ἐμὴν φιλίαν, & δι' ἐμὲ καὶ σὴν φιλίαν, (quod & apud Thucydidem legitur) vt Gallicè *Pour l'amour de moy*, & *Pour l'amour de toy*. Cic. φιλίαν apud Plat. vertit Concordem amicitiam & charitatem, vt videbis p. 18 mei Lex. Cic.

At verò φιλία pro regione amicorum seu fœderatorum, malè in v. l. miscetur cum illo substantiuo, vt docebo in Φίλιος.

Φίλιος, ᾱ, ὁ, Qui est amicorum, seu fœderatorum, Qui est in amicitia, Fœderatus, Socialis, Pacatus. Quod signif. genus passim apud historicos habet. Thuc. l. 2, ἐν τούτῳ μὲν τὸ Μόριον, φίλιον τοῖς Ἀθηναίοις, Erat in amicitia & societate Atheniensium. Idẽ eodem libro, εἰ σφίσι φίλια τοῦτο εἴη. Idem l. 3, ἐν γῇ φιλίᾳ, In amicorum agro, seu solo, vel sociorũ, aut In sociali agro. Vt autem hic γῇ φιλίᾳ, sic & χώρα φιλία apud Xen. vt ὅπως ἐμπείρως ἔχοι τῆς τε πολεμίας καὶ τῆς φιλίας χώρας. Sed plerunque dicitur ἐν φιλίᾳ, non addito substantiuo, oppositum habens ἐν πολεμίᾳ, vel ἐν τῇ φιλίᾳ, ἐν τῇ πολεμίᾳ: itidémque in cæteris casibus. Xen. χρήσιμον καὶ ἐν πολεμίᾳ καὶ ἐν φιλίᾳ. vbi ἐν φιλίᾳ B. vertit In pacato. Sciendũ est porro in v. l. ineptissimè huiusmodi datiuos referri ad nomen subst. Φιλία. In iisdem autem in Φίλιος ex Plat. φίλια ἔθνη, Amicæ gentes. Item φίλιοι λόγοι, (ex scriptore cuius nomẽ non adscribitur) Placida verba. Ex Epigramm. autem, σκύλακες φίλιοι, catuli chari. Et φίλια γράμματα, Amicæ literæ, id est Beneuolæ & humanæ, ex Plut. in Othone.

Φίλιος, Amicitiæ præses, Iouis cognomẽtum. Synes. ὑμᾶς τὸν φίλιον τὸν ἐμόν τε καὶ σόν. Vide Hesychium.

ADVERB. Φιλίως, Vt decet eos qui sunt in amicitia & societate, More eorũ qui sunt fœderati. Aut etiam simpliciter, Amicè, Amanter. Thucyd. libro 3, τὸ ἑαυτῶν τεῖχος ἀνοίξαντες, καὶ εἰς τὴν αὐτῶν πόλιν φιλίως ἢ πολεμίως κομίσαντες. In vulg. lex. φιλίως ἔχειν exponitur Amico esse animo: additúrque opponi illi, πολεμικῶς ἔχειν. Ibidẽ φιλίως εἴρηκας, ex Plat. De leg. pro Humané.

Etiam VERBA Φιλιόω ET Φιλιάζω huic adiectiuo Φίλιος subiungenda censeo. Est autem Φιλιόω, ῶ, Amicum reddo, (pro quo Statius dicit, Amico, in hoc versu, Ac prior Œclides solita prece numen amicat) Beneuolum reddo, Concilio. Et pass. Φιλιόομαι, οῦμαι: vnde partic. φιλιωθέντες in Æsop. fab. ἀεπὸς καὶ ἀλώπηξ φιλιωθέντες. sed hîc non tam est Conciliati, quàm Amicitia iuncti, Quum amicitiam inter se inissent. Et NOMEN Φιλιωτής, οῦ, ὁ, Conciliator. A Suida δίγλωσσος exponitur φιλιωτής. Inuenitur ETIAM Ἀφιλίωτος apud Hesych. qui hoc vtitur ad exponendum ἀδίγλωσσος. AT VERO Φιλιάζω exponitur Ineo amicitiam, & Fio amicus: affertúrque duntaxat ex Ecclesiastici cap. 37, ἐφιλίασα αὐτῷ, Sum cum eo amicitia coniunctus. Sed & NOMEN Φιλιαστὴς apud Hesychiũ reperio, qui hoc exponit vocẽ συμμαλακτής: (quam suo loco vide) sicut ἀδίγλωσσος ab eo exponi dixi ἀφιλίωτος, & δίγλωσσος à Suida φιλιωτής.

Φιλικός, ού, ὁ, Amicitiæ conueniens, Ad amicitiam pertinens, aut aptus. Alicubi exponitur etiam Amabilis, item Amicus. Amatorius quidem certè huic φιλικὸς responderet, sed accipiendo generalius vocem hanc Amatorius, quàm vulgò accipiatur, quum refertur ad eos qui amatores sine adiectione appellantur. Luc. De salt. φιλικὴν τοῦτον λειτουργεῖν ὑπόσχηται. Plut. Sympos. 4, τὰς ποιαύτας ἑστάσεις μὴ μόνον φιλικὰς, ἀλλὰ καὶ συζηλικὰς εἶναι. Arist. Ethic. 9, caput 4 ita inchoat, Τὰ φιλικὰ δὲ πρὸς τοὺς φίλους, καὶ οἷς αἱ φιλίαι ὁρίζονται, ἔοικεν ὅπ τῶν πρὸς ἑαυτὸν ἐπιπλέκεται. Quæ ita quidam interpr. Ea autem quæ in amicitia ab amicis in amicos conferri solent, & quibus amicitiæ terminantur ac circunscribuntur, ex iis quæ sibi ipsi quisque exoptat ac tribuit, videntur fluxisse. Idem philosophus eiusdem libri caput proximè sequens ita exorditur, φιλικὸν δὲ καὶ ὁμόνοια φαίνεται. Quæ in eadem interpretatione ita redduntur, Iam verò & amicitia ad concordiam videtur pertinere. Testatur certè & Bud. φιλικὸς ab Aristotele vsurpari pro Ad amicitiam pertinens, vel Amicitiæ aptus. sed locum non affert. (Apud eundem τὰ φιλικὰ exponit Amicitiæ officia, Ethic. lib. 8, οἱ δὴ τὰ τῆς φιλίας τὰ φιλικὰ πρὸς ἀλλήλους ποιοῦντες, θέλονται μὲν φίλοι εἶναι, ἐπὶ εἰσὶ δέ. id est, Qui citò amicitiam ineunt, vt idem interpr.) Tradit præterea φιλικὸν αὔρα vocari ab eodẽ Arist. Ethic. lib. 8, eundem quẽ alibi φιλικὸν. ita enim ibi, ὃ φαίνονται οἱ πρεσβῦται, ὅτι οἱ ἐρυθροὶ, φιλικοὶ εἶναι· βραχὺ γὰρ ἐν αὐτοῖς τὸ τῆς ἡδονῆς. Polit. autem libro 7 scribere, φιλικοὶ μὲν εἶναι τοῦ γηρᾶν, πρὸς δὲ τὴν ἀγωνίαν, ἀχρεῖοι. Sed hîc obseruandum est iungi genitiuo vocem φιλικοῖς, & ab illo reddi Amatores. In alio autem eiusdem libri loco, absque genitiuo, sed de re, non de persona, vsurpatum legitur: ὁ θυμὸς γὰρ δοκεῖν ὁ ποιῶν τὸ φιλικόν. In vulg. lex. ex Xenoph. φιλικὰ πολλὰ ἐπαθον ὑπ' ἐκείνου. Item φιλικὰ πράγματα ex quodam anonymo, Amicorum negotia. Apud Philonem legitur φιλικά, & cum πάντα, vbi scribit, ἢ δὴ ἔμπαλιν τὰ φιλικὰ πάντα ἔστρεψεν. vbi videri possit τὰ φιλικὰ πάντα non aliud esse quàm πᾶσαι τὰ φιλίαι.

COMPAR. Φιλικώτερος, Magis amatorius, &c. sequẽdo significationẽ positiui φιλικός. Et SVPERL. Φιλικώτατος, Maximè amatorius, &c. Apud Herodianũ legimus φιλικώτατα γράμματα, quod Polit. vertit Humanitatis plenas literas. Sed malim ex Cic. reddere Amantissimè scriptas literas, aut certè magis ad verbum Amantissimas literas.

ADVERB. Φιλικῶς, Vt decet eos qui sunt amici, Conuenienter amicitiæ. aut etiam Amãter. (At si reddatur Amatoriè, accipiendum erit hoc aduerbium generalius, sicut dixi suprà de Amatorius) Cum verbo ἔχειν non raro iungitur: dicitúrque φιλικῶς ἔχειν pro Amico esse animo & beneuolo. vt φιλικῶς ἔχειν πρὸς τὴν πολιτείαν, Aristot. Polit. 2. Φιλικῶς ἔχειν καὶ πρεσφιλῶς pro eodem ponit Xen. vt tradit Bud. addens ex eodem, φιλικῶς καὶ ἀνοϊκῶς ἔχειν πρὸς τὸν ἀρχόντα τοὺς ἀρχομένους. Et ex Polybio, φιλικῶς ἢ ἐχθρῶς πρός τινα βλέπειν. Inuenitur & gradus COMPAR. Φιλικώτερον apud eundem Xen. vbi scribit, ὁπ πόνων φιλικώτερον καὶ οἰκειότερον ἀλλήλοις ἔξεπ, redditur, Maior inter vos erit beneuolentia atque coniunctio.

Φιλέω, ῶ, Sum φίλος, Amicus sum, Amo, Diligo, Amore prosequor. Hesiod. in Erg. Τὸν φιλέοντ' ὀπὶ δῶτα καλεῖν, τὸν δ' ἐχθρὸν ἐᾶσαι. Sic & apud Hom. φιλεῖν & ἐχθαίρειν, seu ἀπεχθαίρειν, opponuntur: dicitúrque ab eodem φιλεῖν θυμῷ. (& quidem sequente interdum verbo κήδεσθαι) & φιλεῖν πρὸ κηδεῖ παντοίῳ φιλότητα. Hesiodus pass. quoque vocem Φιλοῦμαι in actiua signif. vsurpauit, in Theog. — ὁ δ' ὄλβιος ὕπνα μολοῦσα Φιλεῦνται. At verò apud Hom. suam pass. signif. habet ἐφίλησεν, vbi dicit ἐφίλησεν ἐκ Διὸς pro ἐφιλήθησαν, Iliad. β. In soluta itidem oratione φιλῶ est Amo, &c. opponitúrque ei verbum μισῶ, quod est idem cum illo ἐχθαίρω, id est Odio prosequor. Vnde illud, φιλεῖν ὡς μισήσοντα: quod corrigens Aristot. dixit μισεῖν ὡς φιλήσοντα. ‖ Φιλῶ, Amicè accipio, Amicè tracto, Amicitiæ officiis prosequor. Quas tres expositiones, primas colloco, vt quanta sit huius signif. affinitas cum illa prima, ostendam. Possumus alioqui reddere etiam Comiter accipio, seu excipio, aliísque modis. Est autem & hæc signif. frequens Homero. vt Od. ο, Χρὴ ξεῖνον παρέοντα φιλεῖν, θέλοντα δὲ πέμπειν. qui versus passim à veteribus celebratur. ‖ Φιλῶ habet & eã verbi Amo significationem qua ponitur pro Soleo. sed rarius est Amo Latinis quàm Græcis φιλῶ, in hoc significato. atque adeo illo vsi sunt ex Latinis ii potissimum qui lubentius cæteris sermonem Græcum imitati sunt. In quo numero quum sit Horatius, non mirum si aliquot locis illud vsurpauit. vt lib. 3 Ode 16, Aurum per medios ire satellites Et perrumpere amat saxa. Et 2 libri Ode 3, Quà pinus ingens albáque populus Vmbram hospitalem consociare amant Ramis. (Vbi tamen possit fortassis & paulo aliter accipi, videlicet pro Libenter consociant) Tacitus quoque in aliis multis imitator Græci sermonis, hîc quoque imitatus est, scribens, Vt fermè amat posterior adulatio. Et ante hos Salustius dixerat, Vulgus amat fieri. Cuius generis loquendi meminit & Fabius, vt ex Græco translati. Postquam enim dixit, Ex Græco verò trãslata vel Salustii plurima, subiungit, Quale est, Vulgus amat fieri. Sed vt veniam ad exempla Græci φιλεῖν, extat cum alibi tum apud Plat. De rep. libro 6, ὡς ὅταν ξενικὸν ἀπέρμα ἐν γῇ ἄλλῃ ἀπειρόθεν, ἐξίπτηλον εἰς τὸ δεῦρο χωρίον φιλεῖ κραπύθειν ἱέναι. Et apud Herodotum in Vrania, pag. 319 meæ editionis, οἷα φιλέει γίνεσθαι ἐν πολέμῳ. Sed hîc impersonaliter potius accipitur, si οἷα aduerbialiter positum esse censeatur. de quo vsu postea dicam. At personaliter positum habes & in hoc Soph. loco in Antig. φιλεῖ γὰρ οὕτω καὶ τοῦτο ῥέπειν. Et Eurip. in Hipp. Cor. φιλεῖ ἀμηχανία συνοικεῖν. Sic in isto loco Aristoph. in Nub. φιλεῖ γὰρ πως τὰ παιδία τἀπέρως πρέπειν. & isto Thucyd. lib. 2, ὥσπερ φιλεῖ ἔμπλεως πιεῖν. Plato De rep. lib. 2, ἀμεταστάτα φιλεῖ γίγνεσθαι. Impersonaliter autem vsurpatum, vt apud Plutarch. vbi scribit, ὡς δὴ φιλεῖ τοῖς πραγμάτων πλείστων λόγον ἔχειν αἰθρώπους. Hinc fit vt ὡς φιλεῖ reddatur etiam Vt assolet, vel Vt solitum est, aut Vt mos est. Sicut autem legimus in illo Herodoti loco quem modò protuli, οἷα φιλέει γίνεσθαι ἐν πολέμῳ, sic ex Plat. Polit. 5 affertur, οἷα δὴ ἐν πολέμῳ φιλεῖ. Et apud Luc. εἴτ' ὁ πᾶς φιλεῖ δεξιωσάμενοι. vbi Bud. vult posse verti Quæ assolent, vel Vt assolet.

Φιλῶ, Osculor, Suauior, Basio. vnde iocus lib. 2 Epigramm. Πρὸς Διὸς εἴ με φιλεῖς Ῥάμφιλε, μή με φίλει. Plut. De garr. καὶ προσελκόμενος ὡς φιλήσων. Athen. lib. 1, de Romana muliere, φιλεῖν δεῖ τοὺς συγγενεῖς τοὺς ἑαυτῆς. Interdũ verò peculiarius dicitur φιλεῖν τὸ σῶμα. vt apud Arist. Probl. Et Xen. Pæd. lib. 1, τοὺς συγγενεῖς φιλοῦντας τὸν Κῦρον τὸ σῶμα. Apud Herodotũ autem in Clione legimus &

φιλέουσι τοῖσι σόμασι & τοὺς παρειαὶς φιλέοντας. Vbi etiam discres quod inter hæc oscula discrimen fuerit. Legitur & apud Aristot.in Problem.pag.102, φιλεῖν ὦ σόμαπι, quod commodè redditur verbo Osculari. A

Φίλημα, ατος, τὸ, (sequendo postremam illã verbi φιλῶ significationem) Osculum, Suauiũ, Basium. Luc. ἓν τὸ φίλημα διπάλαι πυνθάνομαι. Et φίλημα ἄγιον apud Paulum, nõ semel, ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ. Sed alicubi legisse mihi videor φίλημα & pro eo quod à quopiam amatur, éstque eius oblectamentum. AT φιλήμων nomen proprium.

Φίλησις, εως, ἡ, Amatio, Dilectio. Aristot. cum in aliis Ethic.locis, tum lib.8, cap.5, ἔοικε δ' ἡ μὲν φίλησις, πάθει· ἡ δὲ φιλία, ἕξει. B

Φιλητὸς, οῦ, ὁ, Amabilis, Amore dignus. Aristot. Ethic.8, cap.2, δοκεῖ δ' οὐ πᾶν φιλεῖσθαι, ἀλλὰ τὸ φιλητόν, Videtur enim amari non quidlibet, sed id duntaxat quod est amabile. Quare cum hoc loco conuenit illud Nasonis dictũ, — vt ameris, amabilis esto: Perinde videlicet ac si quis dicat, ἵνα φιληθῇς, φιλητὸς ἴσθι. AT VERO Φιλητικὸς, Ad amandum propẽsus, vt φιλητικὸς τῆς γνωρίμων, quod affertur ex Aristot.Pol.lib.7. (sed redditur Beneuolus. Vide Φιλικός.) Legitur apud eundem Ethic. lib.3, cap. 10, ἑκάτερος γὰρ τούτων χαίρει οὗ φιλητικός ἐστι, Eo delectatur ad cuius amorem propẽsus est, vel Cuius amore & studio tenetur. Ex Plut.in Pericle, τὸ φύσει φιλητικὸν καὶ φιλόστοργον. Sed φιλητικὸς ab altera verbi φιλεῖν significatione, Libenter osculans. Idem Aristot.de melancholia loquens, πιεῖ δὲ καὶ φιλητικοὺς ὁ οἶνος. σημεῖον δὲ, ὅτι προσάγεται ὁ πίνων καὶ τοῦ σόματι φιλεῖν οἷς νήφων οὐδ' ἂν εἰς φιλήσειεν. C

Φιλητέος, Amandus.In vulg.lex.annotatur inter φιλητέος & φιλητὸς ab Aristotele discrimen statui, Magnorum moral.lib.2. D

Φιλητὴς, οῦ, ὁ, Amator, ἐρασής. AT VERO Φιλήτης paroxytonè, Fur. aut etiam Latro. (exponitur enim ab Hesychio non solùm κλέπτης, sed & λῃστής) Hoc autem φιλήτης existimatur potius dictum παρὰ τὸ ὑφελεῖν, quasi ὑφεληΐτης. qua voce vsus est Hesiodus, scribens in Erg. Ὃς δὲ γυναικὶ πέποιθε, πέποιθ' ὅγε φιληΐτῃσι. Vsus est Archilochus quoque, scribens, φιληΐτα νύκτωρ τεῖχος πόλιν πολυδρύῳ. Est autem hic datiuus Doricus à NOM. Φιλήτας. (quod & poetæ cuiusdam nomen esse sciendum est elegiarum scriptoris, cuius Propertius etiam meminit) Cæterùm si scribas Φιλήτης per η in prima quoq; syllaba, significabitur potius Impostor, à VERBO Φιλέω, ῶ, quod sonat Impono, Decipio. pro quo veteres dicebant tertia CONIVG. Φιλόω. ῶ: vnde Lycophr. φιλώσας τρόμον, pro ἀπατήσας τὸν ἄρχοντα. Suid. quoque φιλοῦν expon. ἀπατᾶν, afferens ex Menandro. (Habet verò & VERBALIA Φιλώματα ET Φιλώσεις, quibus significantur itidem Imposturæ, Deceptiones, Fallaciæ. nam φιλώματα exp. ἐξαπάτας: φιλώσεις autem, ἀπατήσεις) Hesych. quoque habet φιλωθεὶς, ἀπατηθεὶς: & φιλωθείσα, ἀπατηθείσα. Sed (quod mirum videri queat) ibidem habet & φιλήτησι, cum η itidem in prima syll.expositum λῃστῆς. Habetur verò apud eundem & VOX Φῖλος, sicut & apud Suid. pro Impostor, Fallax. nam exponunt ἀπατηλόν. sed Hesych. alias præterea expositiones addit. QVINETIAM Φίληξ, ικος, ὁ, poni existimatur pro impostore: & inde grossus seu ficus nondum matura, vel potius quæ quum immatura sit, quandam maturitatis speciem præ se fert, dicta esse itidem φίληξ, quod intuentibus imponat, eorúmque oculos decipiat. Vide scholiastem Aristoph. hac voce vrentis in Pace. E

Φίλτρον, ου, τὸ, Amoris illecebra, Amoris illicium, Quod ad amorem illicit. At minus generali significatione quidam, Amatorium poculum, Amatorium veneficium, item Desiderii poculum ex Horatio. Plutarch. in Pol. præc. ὅσοι [γυναῖκες] φίλτρα μηχανῶνται καὶ γοητείας ὅπῃ τοῦ ἀνδρὸς. Ibidem, αἱ φίλτρα πινὰ καὶ γοητείας ὑπεκχώσωσι τοῖς ἀνδράσι. Idem de Cornelia Pompeii, ὀνῆν δὲ τὴν κόρην πολλὰ φίλτρα, δίχα τοῦ ἀδ' ἄσεως καὶ τοῦ τεθεῖ χράμματα καλῶς ἤσκητο. Idem, ἥτε γυνὴ δύνῃ συζυγίαν, καὶ τοῦς Γυκίας φίλτρα. Et in Praxiteles epigr. — φίλτρα δὲ βάλλω, Οὐκ ἔτ' οἰστεύων, ἀλλ' ἀτενιζόμενος. Sed dicitur φίλτρον & de alio amore quàm Cupidineo. Vnde Bud. interpr. Res amicitiam concilians. cui interpretationi subiungit hunc Xenoph.locum, παντ' ἄρα σύγε τὰ ὀνόματα αὐθρώπεις φίλτρα δοτιτάμενος πάλαι, ἀπεκρύπτου. (Plutarch. autem dixit etiam, γεωργία οἷον εἰρήνης φίλτρον) Interpretatur idem Amorem, in isto Herodiani loco, Τοῦτα ἀκούσας ὁ Σεβῆρος, οὐκ ἀθέως ὑπέστενεν, ἅτε πολὺ ἔχων ἐν τοῖς στέρνοις τὸ Πλαυτιανοῦ φίλτρον: id est, (inquit) Qui deduci ab eius amore nequiret. Sic & in isto Greg. in orat. εἰς Καισάριον scripta, θεὸς δὲ φίλτρον πυμᾶ γονέων εἰς τοὺς παῖδας ἀγαπόμενος, Amorem parentum in liberos bonos & a quos, vel inter se charitate coniunctos, (obiter autem obserua hanc VOCIS Εὐγενόμων interpretationem) comprobat & fauore prosequitur. Affert ex eodẽ, p.137, τοῦ φίλτρου τοῦς πάροιτες, καὶ τὸν ἔλεον τούτῳ τοῦ σταλόντος, amore & misericordia affecti. Et ex Synesio, ἐμοὶ μὲν συμφυεῖσα τοῖς ὀνειαυτοῖς καὶ ἡ τοῦ φίλτρου τοῦς θήκη, Meus in te amor in dies augetur. F

Φίλτρον, Cauitas quæ superiori labro inest, vallicula similis: quæ non illepidè à quibusdam Latinis lacuna nominatur. G. Totum igitur oris ambitum (inquit Cam.) appellarunt κυμόν, illam superioris labri quasi canulam, siue lacunam, φίλτρον: inferioris verò valliculam (ita enim ibi legimus, non valleculam) τύπον, & τύμφλον. G

Φίλτρον, Caryota, seu Pastinaca agrestis σαφυλῖνος, à vi quam habet in excitanda venere. Ita vulg.lex. quæ remittunt ad Eustathium, item Dioscor. lib.4, cap.75, & ad Aristot.lib.2 De animalibus, vbi loquitur de remora. Eustathii autem locus habetur pag.1163.

C. ANTI φιλέω, ῶ, Redamo, Vicissim amo, Mutuo amore prosequor. Plut.in Consol.ad Apoll. καὶ τὸ ἀντιφιλοῦν καὶ χαριζόμενον αὐτῆς. Et pass. Ἀντιφιλοῦμαι, Redamor. Vnde αὐτοφιλεῖσθαι ὑπ' αὐτοῦ apud Xenoph. Et VERBALE Ἀντιφίλησις, Redamatio, Mutuus amor. AT VERO Ἀντίφιλος proprium est nomen.

C. KATA φιλέω, ῶ, nõ ab ea verbi φιλῶ signif. qua ponitur pro Amo, sed ab ea qua vsurpatur pro Osculor. Est enim itidem καταφιλῶ Osculor, vacante præpositione κατ', sicut vacat Latina De, in compositione Deosculor. Xenoph. Pæd.7, ἔπειτα δὲ Κύρου καταφιλοῦν καὶ χεῖρας καὶ πόδας, πολλὰ δακρύοντες ἅμα χαρᾷ καὶ ἀθραυνόμενοι. Et in 6 lib.eiusdem operis, τὸ καταφιλεῖν comprehendere videtur sub τοῦ ἀσπάζεσθαι, ita scribens, οὐκ ἔχουσα ἡ Παρθενία πῶς ἔτι ἄλλως αὐ ἀσπάσαιτο αὐτὸν, καταφίλησε τὸν δίφρον. Afferuntur ex vno & eodẽ huius loco simplex φιλεῖν & cõpos. κατα φιλεῖν, diuersa significatione, vbi scribit, οἷς τοῖς μὲν καλοῖς φιλήσοντός μου, τοῖς δ' ἀγαθοῖς καταφιλήσοντος, διαῤῥῶν δίδασκε τοῦ φίλων τὰ θηρευτικά.

C. ΥΠΕΡ φιλέω, ῶ, Supramodũ amo, Amo suprà quàm dici queat. Redditur & vno verbo Adamo: sed hoc nõ tam significans est: sicut nec Deamo, quod alioqui esse etiam significantius illo existimo. Xenoph. Pæd.3, ὁ δὲ ἐπίστασθε νεόγαμος ὤν, καὶ ὑπερφιλῶν τὴν γυναῖκα. Idem Hellen.7, καὶ ὑπερφίλουν τὸν Λυκομήδου, καὶ μόνον αἰδεῖσθαι ἠρώων. Vtitur & Aristoph.in Pluto.

ΦΙΜΟΣ, οῦ, VEL Φίμος, ου, ὁ, Camus, Fiscella,

vt Bud. vertit in isto Luciani loco, καὶ σωπᾶν πειθῶ φιμὸν αὐτῆς τοῦ θεῖθεὶς. Ad quam significationẽ nominis Fiscella pertinet hic Plinii locus, lib.18, cap. 19, Fiscellis capistrari boues oportet, ne germinum tenera præcerpant. Vsi sunt & alii. Affertur etiam ex Esaiæ cap. 38, ἐμβαλῶ φίμον εἰς τὴν ῥῖνά σου, καὶ χαλινὸν εἰς τὰ χείλη σου, Iniiciam camum naribus tuis, & fræna labiis tuis. Et ex Eccles.cap.20, φίμος ἐν σόμαπι, vbi interpr. reddit Capistrum, quod (inquit Bud.) equorum ori obtenditur vel applicatur ne mordeant seu comedãt. Hic autem est metaphorica signif. de qua paulo pòst dicam. Mancipiorum quoq; ori solitũ obdi camum annot. quidam, ex Aristoph. Nub. φιμώσητε τύπτου τοῦ ξύλου τὸν αὐχένα. Et esse φιμὸν quem Camum vocat Plaut. in Casina, vbi scribit, Deos quæso vt quidem hodie camum & furcam feras. Necnon Horatium ita vocasse, Serm.lib.2, Sat.6, Tùne Syri, Damæ, aut Dionysi filius audes Deiicere è saxo ciues aut tradere camo? H

Sic enim esse legendum non Cadmo, nec catmo. Tribuitur autem κυμὸς & σποποιῷ apud Athen. de quo lege & Eust. pag.1960. A

Φιμὸς ex Etymol. affertur etiam de vrinatoribus dictum, pro obthuramento quo sibi os obligant ne aquam sorbere cogãtur. Ex eodem, pro piscatorio instrumento, videlicet reticulo, seu sagena reticulata, fiscellæ figura. Quidam annot. φίμον, sicut & κυμὸν, esse etiam reticulatum cadiscorum operculum, coli imagine quadam, desuper latum, infrà angustius, ne immissa suffragia dilaberentur. Est denique φιμὸς & ὄργανον κυβευτικὸν, id est aleatorium instrumentum: vt annotatur ex hoc Æschinis loco in Timarchum, καὶ φιμοὺς καὶ κυβευτικὰ ὄργανα: existimatúrque esse qui Lat. dicitur Fritillus. Vide Suidã. Cæterùm quidam (ex quibus est Gorr.) φίμωσι propriè significare crediderũt nexum summi oris perarum & sacculorum, vt docebo infrà in Φίμωσις, vbi explicabo quam apud medicos habeat significationem, sicut & Φιμός. B

Φιμώδης, εος, ὁ & ἡ, Cami seu fiscellæ formam habens, vel Cami vsum præstans. At φιμώδεα μύρτα ex Nic. Ther. affertur pro συπιπά: myrti fructus qui adstrictoriam vim habent. C

Φιμόω, ῶ, Fut. ώσω, Camo obligo, seu obstringo, Camo seu fiscella capistro. Generaliter etiã pro Os obligo, seu obthuro. vt βοῶν ἀλοῶντα οὐ φιμοῦσις, quæ verba habentur Deuteron.cap.25, & hinc deprompta Paulus affert, epist.1 ad Tim.cap.5. Reddũtur autem, Non obligabis os boui triturauti. Ab Ambrosio, Non infrænabis. Sed quidam interpr. etiã simpliciter Obthuro, Præcludo, Coarcto, Constringo. vt apud Aristoph. Nub. φιμώσητε τύπτου τοῦ ξύλου τὸν αὐχένα, Huius collum ligno constrinxeritis. D

At φιμώσῃ Luc. cap.4, & Marci 1: itidémque πεφίμωσο eiusdem Marci cap. 4, redditur Obmutesce. Verùm huius cap.1, & Luc.4, φιμώθητι dicitur spiritui dæmoniaco impuro, seu homini in quo ille erat: Marci autem cap.4, πεφίμωσο dicitur mari, vbi quidã interpr. Quiesce. Hoc certè constat φιμώθητι seu πεφίμωσο sonare perinde ac si quis dicat, Esto tibi os velut camo obstrictum: vel, Obmutesce non secus ac habens os camo obstrictum. Possumus autem significantius etiam reddere, Vide ne vel hiscas. Eundem porro huius verbi vsum apud Lucianum reperio, in lib. De morte Peregrini, pag.388, non procul à fine, οἱ δὲ ἐχθροὶ ἐπεφίμωντο. Perperam enim hic vertit interpres, Necessariò quiescebant: quum reddere debuisset, Obmutescebant, (sic tamen vt extrinsecus intelligatur, Tanquam os camo obstrictum seu obligatum habentes) vel Ne hiscebant quidem. aut, Ne hiscere quidem audebant. Cæterùm pro metaphorica ista verbi φιμοῦσθαι significatione facit hic Luciani locus, quem antè protuli, καὶ σωπᾶν ποιῶ φιμὸν αὐτῆς τοῦ θεῖθεὶς. E F

HINC Φίμωσις, εως, ἡ, Obligatio seu obstrictio quæ fit camo, &c. sequendo significationem verbi φιμοῦν. Sed φίμωσις peculiari signif. dicitur à medicis, sicut & φίμος, Colligatio & angustia siue coarctatio quæ callo quodam in sede atque ano contingit, vt in vulg. lex. annotatur ex Gal.lib.9, cap.6 τοῦ κῦ πόπις. Talis autem coarctatio (vt ibidem additur) fit item in locis muliebribus ex antecedente vlceratione aut ob inflammationem sequta duritie. De qua Paul. Ægineta, lib.3, cap.73, Naturale autem vitium est id quo, constricto ano, vel præclusa vulua, nec perforata, ἄτρητοι dicuntur homines: sed φίμωσις non naturaliter accidit. Consimiliter φίμωσις appellatur, siue φίμος, quum præputio ita arctè obligatur glans, vt cute sua renudari nequeat. Dioscor.lib.4, φίμωσις τοῦ ἐν αἰδοίοις χαλᾶ. Hæc ibi Gorr. autem ita, Φίμος vel Φίμωσις est meatuum naturalium præclusio. Hæc duabus potissimùm de causis accidit, cicatrice quæ in illis concreuerit, aut carnis incremento, quæ vna in parte redundans, cum opposita coaluerit. Fit & propter inflammationem, vt scripsit Gal.Comm.2 εἰς τὸ κατ' ἰητρεῖον. Nascitur in omnibus meatibus & locis quæ natura diduci possunt, vt oculis, labiis, ano, præputio, vtero: quorum omnium eadem causa est, vt eo loco Galenus explicauit. Verùm de præputio frequentius dici consueuit, sic glandem tegente vt ea nudari nõ possit. Propriè nanque φίμος significat nexum summi oris perarum & sacculorum; quum toto superiore eius ambitu in angustum collecto, funiculo religãtur. Nonnulli Capistrationem conuerterunt. Quod si è contrario non præputiũ modò, sed quæcunque alia naturales meatus occludunt, ita retrorsum deducta sint vt reduci nequeant, παραφίμωσις appellatur. A B C H

C. ΑΠΟ φιμόω, ῶ, idem quod simplex φιμόω, de quo dictum modò fuit. Exponitur ἀποστομίζω.

At VERBALIA Παραφίμωσις ET Περιφίμωσις (quum nulla verborum exempla afferantur) medicis vsitata sunt. Nam vt φίμωσις seu φίμος appellari existimatur quum præputio ita arctè obligatur glans vt cute sua renudari nequeat: sic παραφίμωσις, aliud penis vitium huic contrarium, quum cutis ita curta est, vt glandem adducta contegere nequeat. Hæc ex vulg.lex. vbi etiam remittitur lector ad Celsum, lib.7, cap.25, & 26: & lib.6, cap. de colis morbis. necnon ad Ægin. lib.9, cap.55. Sed admonent in hoc Ægin. loco SCRIBI Περιφίμωσις. sicut & in Defin. adscriptis Galeno, παραφίμωσις ἐστὶν ἀποστρέφειν τὸ τῆς βαλανοῦ νοῦρον, ὡς μηκέτι ὑπεστρέφειν πρὸς πόθην διώκαθαι. At de παραφίμωσις habes & alia suprà, in Φίμωσις.

Φιμωνῶν autem in hunc locum reseruaui, quod licet suspectum mihi sit irepsisse pro φιμῶν, quum tamen apud Hesychium duobus in locis legatur, (videlicet in Ἀποστομίζων & in Ἐπιστομίζων) silentio prætereundum non existimaui.

ΦΛΑΩ, ῶ, Contundo, vel Mollio contundendo, Batuo, Cõtero.

nam Hesych φλᾶ exponit μαλάττει, συντρίβει: & paulo pòst, φλᾶν, non simpliciter μαλάσσειν, sed μαλάσσειν πληγαῖς. Verbo Contundo reddi aptè potest in hoc Aristoph. loco in Pluto, ἔπειτ' ἔφλα ἐν τῇ θυείᾳ συμπαραμιγνύον τὸν, Καὶ χῆνον. (quum paulo antè de re eadem dixisset, φάρμακον τρίβειν. Contundebat in mortario. vt dixit Maro, Allia serpillumque herbas contundit olentes. Dicitur verò & Contundere pugnis, à Plauto: ad quem verbi Contundere vsum referre possumus fortasse hunc verbi φλᾶν, apud eundem Aristophan. in Nub. — εἶθ' οὗτος ἐπαναπαήσᾳ, Κἄπειτ' ἔφλα με, κἀποδείρει, κἀπνίγει, κἀπτίσῃ. vbi tamen quidam simpliciter interpr. Pulsabat me. In hoc autem eiusdẽ loco in Pluto, νυνὶ οὖν καὶ φλῶσι τἀνταικνήμια, interpr. φλῶσι, Rumpunt. Redditur certè φλάω & alibi Rumpo, Frango. atque adeo dictum Atticè pro θλάω, tradit Eustath. pag. 102 & 1039. Id autem eo diligentius obseruandum est quòd Æolicam hãc permutationem esse literæ θ in φ, alii crediderint, sicut in φῆρες pro θῆρες, & φλίψαι pro θλίψαι. At Eust, quanuis in his Æolicam esse μεταλήψιν velit, in illo Atticam esse censet. Cæterùm φλᾶν exponitur etiam Flaccidum reddere. A

Φλᾶν, (quod Gall. dicitur Riffler) Vorare, Comedere auidé. Aristoph. Pluto, Κἀγὼ τότ' ἤδη τῆς ἀθάρας πολλὴ ἔφλων. vbi schol. φλᾶν esse scribit τὸ μετὰ ψόφου ἐσθίειν. & esse pro θλᾶν, vt φησὶ Ὁρεσκόοισιν. Sed possumus (meo quidem iudicio) in hoc etiam loco dare verbo φλᾶν contundendi seu conterendi significationem: vt ἔφλων sit Terebam, dentibus videlicet. B

Φλᾶν in obscœna etiam signif. vide in cõp. Ἀναφλῶ. C

Φλαστὸς, οῦ, ὁ, Talis vt contundi possit, seu conteri. Budæus reddit Collifilis ex Gaza, in hoc Aristot. loco, vbi de cancrorum tegmine dicit, τὸ δὲ σκληρὸν αὐτοῦ οὐ θραυστὸν, ἀλλὰ φλαστὸν, non fragile, sed collifile. D

At verò COMP. Ἀναφλάω, ῶ, obscœnam tantùm signif. habet, de masturbante dictum. αἰαφλῶν τὸ αἰδοῖον, Luc. 389. HINC Ἀναφλασμὸς, οῦ, ὁ, Masturbatio. At Suid. αἰαφλασμοὶ expon. τὰ ἀφροδίσια: quum eidem ἀναφλᾶν sit τὸ μαλάσσειν τὸ αἰδοῖον. Sciendum est autem & simplex ἔφλα ab Hesychio exponi ἐμάλαττεν, (vbi itidẽ addendum fortasse τὸ αἰδοῖον) & συνεμίσγετο, συνῆν. E

Φλάζω, à quo aor.2 ἔφλαδον, pro ἐχλόθω, quæ habet Varin. ex quopiam (vt opinor) scholiaste sumpta. Scimus autem ἐχλόθω esse Scissus sum. In vulg.lex. φλάζω expon. Ferueo, Strepo. Item, Obscurè & inarticulatè loquor: ex F

Gal.ſcribente in explic.voc.Hipp Φλάζοισιν, ἀπαφῶς καὶ ἀδιαμφιβόλως φέροντα πεπίπτα πύνημα. Quod ad illam quidem certè feruēdi ſignif.attinet, eam habet potius A

VERB. Παφλάζω, quod ex hoc factū videri poteſt. Fortaſſis tamen ab hac feruendi ſignificat. manauit ea qua PARTICIP. Πεφλασμένος (ſic enim legēdum exiſtimatur apud Heſychium, pro φλασμένος) pro πεπυφωμένος ponitur: atque itidem, VERBALE Φλασμὸς pro πύρωσις. Videtur enim eſſe & ποδ πύρου quidam feruor. (Vide Πάφλασμα) Quod verò attinet ad illud

COMP. Παφλάζω, ſciendum eſt exponi non ſolùm Fer B ueo, ſed & Æſtuo: atque adeo exiſtimari propriè dictū de maris æſtu. Eſſéque & ipſum à ſono fictum. Homer. Iliad. ν, Κύματα παφλάζοντα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης. Ariſtoph. metaph. vſus eſt de Cleone, μὴ παφλάζων καὶ κεκραγὼς, id eſt, Tumultuās & vociferans, vt quidē nonnulli interpr. Sed malim Ira æſtuans. vt eadē ſit in Græco verbo metaphora, quam in Latino ei reſpondente frequentiſſimam eſſe videmus. Quemadmodū autem φλάζω Hippocr. vſurpat de ſermonis vitio, teſte Gal. ſic & παφλάζω ab eodem dicitur (vt idem teſtatur) C de iis qui in loquendo offenſant ſeu labūtur, & eadem repetunt.

HINC Πάφλασμα, ατος, τὸ, Feruor, Æſtuatio, Æſtus. Item, Strepitus quem æſtuans mare edit. Et metaph. παφλάσματα de verbis inſolentibus atque elatis, (quò pertinet illud πεφλασμένος paulo antè pro πεπυφωμένος, & φλασμὸς pro πύρωσις) ex Ariſtoph. Auibus, αὕτη παῦε τῶν παφλασμάτων. At Γομφολυγοπάφλασμα, vide ſuprà, Tom. 3, col. 210, in fine. Sunt etiā verba COMP. Ἐπιπαφλάζω ET Ὑποπαφλάζω. Affertur autem Ἐπιπαφλάζω ex Nonno pro Inferueo, ſeu Inferueſco, & q.d. D Inæſtuo: vel Superferueo, Superæſtuo. At Ὑποπαφλάζω ex Luc. pro Supramodum ferueo: in Lexiph. ὁ μέθυε ἐπιπολέσης, ὑποπαφλάζων, ἐς κεφαλὴν ἡμῖν ἐπέτρεπε τοὺς ἀνθρακας.

Φλαδίζω quoque habet ποδ φλάω ſignificationem, (quanuis alioqui ab ἔφλαδον, aoriſto 2 verbi φλάζω, aptius deriuetur) quum Heſych. φλαδῖαν exponat θλαδῖαν, item μαλάπτειν, τύπτειν.

ΦΛΕΓΩ,

F.ξω, Pr. χα, Vro, Incendo, Accendo, Inflammo. Ex Epigr. φλέξον pro Adole. Et quemadmodum dicitur etiam Accēdere lumen, E ſeu ignem, ſic φλέγειν φέγγος, & φλέγειν πῦρ. Affertur verò & φλέγειν λαμπάδι ex Ariſtoph. pro Flammam emittere lampade, Lampadem ardentem ferre. Sed & pro Illuſtro (vt ignis illuſtrat quæ ſplendida & coruſca reddit) ex Sophocl. Aiace affertur, παίνει δ' ὁ μέγας χρόνος μαραίνει τε καὶ φλέγει. (Heſych. certè φλέγεσθαι exp. non ſolùm καίεσθαι, ſed & λαμπρύνεσθαι) Vbi tamen Suidas exp. ζωπυρεῖ. ſicut & in alio eiuſdem Tragici loco, ἅπαν ἐρεύνᾶν φλέγων, partic. φλέγων explicatur ζωπυρῶν, & ἀνεγείρων, F itidémque Latinè Excitans. Ita certè Latinum Accendo pro Excito vel Incito poni ſatis notum eſt. ‖ Φλέγω neutraliter interdum pro Ardeo, cum apud alios, tum apud Hom. Sic ὅπλοις φλέγοντι ex Plutarch. Rom. pro Armis ardentibus. Quinetiam πυρὸς φλέγοντος, pro Igni iam accenſo & ardente.

Φλέγω metaph. vt Lat. Vro, pro Ango, Animū concio. Itidémque paſſ. φλέγεσθαι pro Vri, Angi, Ringi: ex Ariſtoph. Nub. κἂν σκώπτῃ τις σε, φλέγεσθαι. Heſych. φλέγειν exponit etiam βλάπτειν, itidémque φλεγυρὸν, βλαβερόν. At φλέγεσθαι ὅτῳ τινὶ pro ἐν ὀπτυμίᾳ εἶναι, vide apud Suidam ex Æliano.

COMP. Ἀειφλεγής, ET Ζαφλεγής, ET Ἡμιφλεγής, ET Πυρφλεγής, in quibus φλέγειν neutralē ſeu paſſiuam ſignificationem habet, poſitū pro Ardere aut Cōburi, vel potius Combuſtū eſſe. Nam Ἀειφλεγὴς redditur Sēper ardens: Ζαφλεγὴς, Valde ardēs, ſeu vehemēter: Ἡμιφλεγὴς, Semiuſtus: Πυρφλεγὴς, Igni combuſtus. de qua voce dictū fuit inter compoſita ex nomine Πῦρ. Potes autem loco illi addere ex Plutar. ἥλιος πυρφλεγεῖς quod Turn. H vertit Flagrantiſſimus ſolis æſtus. Sed ad ζαφλεγὴς quod attinet, exponitur etiam pro Sūmè vigens, Summo vigore præditus. vt Il. φ, v. 465, Ζαφλεγέες πελέθοιο. vbi tamen B. vertit ſimpliciter Vegeti, item Animoſi, Feroces: ſequens Græcas quaſdam expoſitiones. Ego verò malim Valde ſplendentes, ſeu ſplendidi: ea videlicet ſignificat. qua ſecunda fortuna ſplendidum aliquem reddit.

Φλέγμα, ατος, τὸ, Inflammatio, Ardor. item Incendium. Homer. Iliad. φ, Ἤειν ἀπὸ Τρώων κεφαλὰς καὶ πύχας κήαι, Φλέγμα κακὸν φορέουσα. vbi Euſtath. φλέγμα κακὸν vocari ait πῦ ὀκ θαλάσσας καυστικῆς ἐυέλλης πύρωσιν: Oppianúmque talem quandam ſignificationem huic voci tribuere, φλέγμα appellantem πῦ θεμιτὸν φλόγωσιν. Pollux quoque lib. 9, circa finem teſtatur, quod appellarit Homerus φλέγμα, non aliud eſſe quàm καῦμα, vel, rectius loquendo, ἐμπρησμὸν, aut πυρκαϊάν. Heſych. φλέγμα exp. φλόξ, & καῦσις. Hippocrati quoque φλέγμα alicubi eſt ἡ φλόγωσις, ſeu ἡ ἐπὶ φύσιν θερμασία φλογώδης.

Φλέγμα medicis, Humor albus (ſeu albidus) & frigidus: χυμὸς λευκὸς καὶ ψυχρὸς, vt vocat Gal. qui tamen alicubi appellat etiam τὸν ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν χυμὸν: vt quum ita ſcribit, ὅτῳ καὶ κῇ τὸν ἀέρωπον ὀπῇ κρατῇ φλέγμα μὴ ἐν χλιαῖνι, ψυχρὸς καὶ ὑγρὸς χυμὸς, αἷμα δ' ἐν ἦεν, θερμὸς καὶ ὑγρὸς χυμός. Latinè Pituita. Dicitur φλέγμα (inquit Gorr. autorem non nominans) ἀπὸ τῦ πεφλέχθαι, contrario ſenſu, quaſi Minimè vſtum. Eius differentiæ ſunt tres, dulcis, acida, ſalſa. Dulcis ſola (vt ſaporis dulcis natura oſtendit) naturalis eſt, benigna, minimùm frigida, ſalutaris animanti: & facillimè in ſanguinem vertitur. Aliquanto pòſt, Gignitur φλέγμα, id eſt pituita, ab imbecilla coctione ſecunda, quæ in iecinore & venis peragitur, non autem à prima quæ fit in ventriculo, niſi fortè per accidens, quòd primæ concoctionis errorem ſecunda emendare non poteſt, vt nec tertia ſecundæ: verùm mora ſpatióque temporis aut calore mediocriter aucto in ſanguinem tandem mutatur. Non multo pòſt, Sunt autem huius pituitæ duæ differentiæ, alia enim craſſior lentáque eſt, alia verò in modū aquæ liquidior, & ob id DICTA Ὕδωρ veteribus, quòd aquæ ſimilis ſit colore, ſapore, odore, conſiſtentia & viribus. Plura ibidē vide. Affertur ex Alex. Aphr. Probl. 5, lib. 2, ἡμιπελὲς αἷμα ὀφθῶδα τὸ φλέγμα, id eſt, Pituitam, imperfectum ſanguinem videri. Hoc porro ſciendum eſt, Hippocratem alicubi φλέγμα ſine adiectione, alicubi contrà λευκὸν φλέγμα dicere: vt in Aphor. ὅτῳ λευκῷ φλέγματα ὕδρωψ ὀπτγίνεται.

AT VERO Φλεγμὸς eſt αἷμα, (id eſt ſanguis) ſi Heſychio credimus.

Φλεγματικὸς, οῦ, ὁ, ITEM Φλεγματώδης, ET Φλεγματέης, (quod poſtremum eſt poeticū potius) Cui pituita ineſt, Abundans pituita, Pituitoſus. Alex. Aphr. in Probl. τὰ ἐμπεσόντα τῆς κεφαλῆς ὑπὸ ὀπτῶν ὑγρότερα καὶ φλεγματικώτερα. Et φλεγματικὸς χυμὸς Galeno, idem quod φλέγμα. Quinetiam φλεγματώδεις χυμοὶ apud eundem. Vocat idem νοσήματα quædā φλεγματικά. Apud Hippocr. verò legimus & σπία φλεγματωδέστατα. Idem dixit πεῖ ἀνθρώπῳ πίνειν καὶ ἐπομώσεσθαι φλεγματωδέστατον τῦ χυμῶνος. Quod porro ad tertium illud attinet quod poeticum potius eſſe dixi, ſciendum eſt apud Heſychium legi, Φλεγματέων, ἔκκριμα τῆς φλεγός. vbi contrà iungendum ἔκκριμα cēſeo cum φλεγματέων: vt φλεγματέων ἔκκριμα dicatur τὸ τῆς φλεγὸς ἔκκριμα. Sequitur autem φλεγματέων (quum hunc vſum habet) priorē illam nominis φλέγμα ſignificationem.

G Φλεγμασία, ας, ἡ, Inflammatio. φλεγμασίας Gorr. interpretatur Æſtus, Ardores, Inflammationes. Et addit, (ex Galeno) vſurpari hoc nomen ab Hippocrate, ſiue eo intelligat τὰς ἰδίως ὀνομαζομένας φλεγμονὰς, ſiue vnà cum iis comprehendat etiam febres, pro veteri huius nominis ſignificatione. In vulg. lex. Φλεγμασία, Inflammatio, Puſtula. Item Febris, ex Gaza in Probl. Ariſtot. Ex huius autem libro 2 De gener. anim. affert Bud. καὶ δεῖ τὸ ἀθροίζεσθαι καὶ κατὰ μικρὸν ἐκ πολλῶν, εἶτ' ἐξαίφνης καὶ φλεγμασία τὸ σῶμα τῆς κοτυληδόνος. Ex eodem porro libro affertur ETIAM Φλέγμασις, idem ſignificans quod φλεγμασία. Nomina item ADIECT. Ἀφλέγμαντος ET Ἀφλέγματος extant in vulg. lex. pro Inflammatione carens, Inflammationis expers: vt ἀφλέγματα μέρεα, Partes inflammationis expertes. Et ἀφλέγματα πυρῆ, Inflammationes arcet. Quinetiam ἀφλέγματος ibidem

ibidem ex Apoll. Argon. lib. 1, pro Inflammationem A prohibens, ſiue arcens.

Φλεγματίας, ου, ὁ, ET Φλεγματίης, Pituitoſus: vt exponitur apud Hippocr. in lib. περὶ τῆς κεφαλῆς πεφλεγμάτων. Apud Heſychium autem legitur, φλέγματι, ἢ φλέγματα ἔχουσα. Cuius loci ſcripturam deprauatam eſſe manifeſtū eſt: ſed neque φλεγματίη, pro φλέγματα ἔχουσα, mendi ſuſpicione careret. AT VERO Λευκοφλεγματίας ὕδρωψ (qui & σαρκίτης, ſeu αἰὰ σάρκα) Qui totius corporis ſuperficiem alba pituita plenam in tumorem extollit.

Hinc etiam VERB. Ἀποφλεγματίζω, Pituita purgo, B Pituitam elicio. Dioſcorides libro 2, Ἀποφλεγματίζει τὸ κεφαλῶ, Caput purgat pituita. Marcellus ſcribit Ἀποφλεγματίζειν medicis eſſe, retinendo aliquid in ore & commanducando, qui in capite concreuerunt noxios humores purgare. Vulgò Ἀποφλεγματίζω κεφαλῶ exponitur Capitis pituitam purgo. Sed aptius Caput pituita purgo.

VNDE Ἀποφλεγματισμὸς, οῦ, ὁ, Purgatio vel repurgatio à pituita. Vel, Id quo vtimur ad eliciendū pituitam. & repurgandū ab ea. Ἀποφλεγματισμοὶ (inquit Gorr.) ſunt C medicamenta quæ vel gargarizata, vel commanducata, vel palato illita, pituitam è capite in os eliciunt. Dioſcorides libro 5, εἰς Ἀποφλεγματισμοὺς ὀδόντων.

Φλεγμαίνω, Ardeo, Æſtuo, ſeu Exæſtuo, Efferueſco, Feruco. Ex Dioſc. lib. 1, φλεγμαίνοντα παρείθμα, Inflammatæ tonſillæ, Inflammationes tonſillarum. Et metaph. apud Greg. φλεγμαίνων τῇ πνευμονίᾳ, crudelitate feruens, ſeu ardens, vt Bud. vertit. Idem ex eodem, pag. 109, affert φλεγμαίνειν pro Inflammari ira & furore. De cuius loci interpretatione dicam & paulo póſt. Sed multò D frequentius ponitur pro Intumeſco, Intumeo, Tumeo, Turgeo. (Niſi potius reddi debeat Intumeſco cum inflammatione) Affertur quidem certè φλεγμήνη ex Ariſtotele redditum à Gaza vtroque modo, videlicet Intumeſcat inflammetúrq; Ac certè nonnullis in locis vtrāque ſignif. commodè admittere videtur, vel potius alterutram. vt in hoc Syneſii loco De inſomn. ἤδη δέ ποτε καὶ τῷ ὅλῳ κατασκεύῳ τῆς γλώττης ὑλομανοῦσά τε καὶ φλεγμαίνουσαν ὀνόματα κεκλήκαμεν. Plato in Timæo, ὅσα δὲ φλεγμαίνειν λέγεται τῷ σώματος, ἀπὸ τῦ καίεσθαί τε καὶ φλέγεσθαι, δεῖ χαλῶ γέγονε πάντα. vbi tamen Fic. vertit Intumeſcere: ita hunc locum reddens, Quæcunque partes corporis intumeſcere dicuntur, à bilis incendio & cōbuſtione vexātur. Atque ita interpretando iungit φλέγεσθαι cum δεῖ χαλῶ: quum ego contrà rectè poſt φλέγεσθαι interpungi exiſtimem: & Platonem velle φλεγμαίνειν perinde eſſe acſi diceretur φλέγεσθαι, quod eſt καίεσθαι. Fateor alioqui (quod & paulo antè dixi) frequentius poni pro Intumeſco, ſeu Tumeo, &c. itidémque Heſychius φλεγμαίνω exponit οἰδοῦμαι & φυσῶμαι: F ſed in hac ſignif. μετὰφορικῶς plerunque vſurpatur. Plato De rep. l. 2, ἢ, μὴν οὐ ἀλλοδαπὴ πόλις δοκεῖ μοι εἶναι ἢν διελογιζόμεθα, ὡς ὑγιὴς τις. εἰ δ' αὖ βούλεσθε καὶ φλεγμαίνουσαν πόλιν θεωρεῖν, οὐδὲν ἀποκωλύει. vbi Bud. vertit Luxuriātem & deliciis affluentem vltra modum. Sed ego malim, Luxu & delicius tumētem, ſeu turgentem: Aut, tumidam, ſeu turgidam. Suidas hæc Platonis verba afferens (ſic tamen vt autoris nomen taceat) φλεγμαίνουσαν πόλιν, addit metaphoram eſſe ἀπὸ τῶν ἑλκῶν τῶν δεῖ φλεγμαίνειν κινδυνευόντων ἐκρήγνυσθαι. Syneſ. φλεγμαίνοντα ὀνόματα G dixit eodem modo quo ex Latinis quidam orationem turgere & inflatam eſſe dixerunt. Alio autem metaph. genere illa φλεγμαίνοντα ὀνόματα poſſumus interpr. Seſquipedalia verba, ex Horatio: vel ſimplicius, Grandia. At verò φλεγμαίνοντα πράγματα vocantur res turbulentæ. vt apud Plut. ἀναμένειν χρόνον ὅσον τὰς μεγίστας καὶ παθέσιν ἀκαίροις, καὶ τὰ φλεγμαίνοντα μάλιστα κατασῶσαι καὶ δεῖ λῦσαι τῶν πραγμάτων, ἀπῆγε τὸν στρατόν. Huc ſanè pertinet & quod affertur ex Poll. 336, φλεγμαίνουσα πόλις, ἡ ὀχλώδης, θαλιόμενη. Quinetiam quemadmodū Tumere & Turgere dicūtur interdum de ſuperbientibus & ferocientibus, ſic & φλεγμαίνειν vſurpatum ex Plat. affertur. Ita certè & apud Chryſoſt. φλεγμαίνει commodè accipi poſſe videtur, in hoc loco comm. epiſt. ad Coloſſ. λογ. ζ, fol. 69, in principio, ὁρᾶς πῶς μαινομένοις ὁ πλοῦτος ποιεῖ ὁ πολύς; πῶς φλεγμαίνει; Quoniam autem & ira intumeſcere dicimur, & iecur noſtrum bile tumere, forſitan in illo Gregorii loco vbi exponitur Inflammari ira, poſſit etiam reddi verbo Intumeſcere.

Φλεγμονὴ, ῆς, ἡ, Inflammatio, vel Tumor cum inflammatione. Definitur à quibuſdam, Tumor durus & calidus cum tenſione, renitu ac dolore & pulſatione. Sed pro Calidus dicendum potius eſſet Feruidus, ſequendo eam expoſitionem qua traditur eſſe ὄγκος πυράδης. Affertur verò & φλεγμονὴ πυράδης ex l. 1 Dioſc. pro Feruida collectio, ex Hermol. interpretatione, in vulg. lex. quæ teſtantur ab eodem Dioſcoride lib. 3, tradi quid ſit φλεγμονή. Ibidem ex Plinio, libro 22, capite 25, Impetus rubicundi tumoris, pro φλεγμονή: item Collectiones & impetus, pro οἰδήματα καὶ φλεγμοναὶ apud Dioſcoridem. Galenus in Hipp. De fract. πεφλεγμένον δὲ σφυγμὸν ὁ τοιοῦτος ὄγκος καὶ θερμασίαν πυράδη, τῷ ὀνομασθῆναι πρότερον ἰδίως ἀποτελεῖ φλεγμονήν. (Conuenit autem hoc quod πεφλεγμένον σφυγμοῦ dicit ἐν φλεγμονῇ, cum hoc Plutarchi loco in Alexandro, τοῦ φλεγμονῆς ἤδη πάνυ σφυγμοὺς ἐχόντων) Quibus ſubiungit, non hunc olim fuiſſe vocis φλεγμονὴ vſum, ſed omnem φλόγωσιν ea ſignificatam fuiſſe: verùm ab Eraſiſtrati temporibus conſueuiſſe dici φλεγμονὴν de tumoribus illis in quibus eſt non ſolùm θερμασία φλογώδης, ſed etiam αἰσθησία & σφυγμός. Idem Comment. in Prognoſt. Hippocr. ſcribit, quam recentiores peculiariter φλεγμονὴν vocant, hanc appellaſſe Hippocratem σκληρὸν καὶ ἐπώδυνον οἴδημα. Φλεγμονὴ (inquit Gorr.) Inflammatio. Duobus modis dicitur: vno quidem, generaliter omnis ardor citra tumorem, vel etiam tumor cui dolor & ardor, qui propriè φλόγωσις dicitur, ineſt: ſiue is à ſanguine, ſiue à bile, ſiue ab humore melancholico gignatur. Hæc fuit apud veteres τῆς φλεγμονῆς ſignificatio. Altero verò ſpecialius dicitur, & ab Eraſiſtrati ſeculo cœpit vſurpari, ad illos tumores ſignificandos quibus non modò calor accidit, ſed renixus etiam & pulſus & rubor. ii enim quia frequentius contingunt, idcirco totius generis appellationem ſibi vendicarūt. Eſt autem huius phlegmones ſpecialiter dictæ continens cauſa ſanguis, ſubiectum autem, muſculus. Quippe calidus & copioſus ſanguis, vbi in muſculum procubuit, feruorem inducit aliáque plurima ſymptomata: appellatúrque morbus ipſe φλεγμονή. Ac primùm quidem maiores arteriæ venæque opplentur atque diſtenduntur, vt quæ abundantiæ non ſufficiant: ab his deinceps minores. atque ita res procedit, donec ad minimas ſit peruentum: mox, ſi fluxio non ſiſtitur, ſed in iis valenter impacta eſt, nec in iis ſatis continetur, partim eius per ipſarum ora, partim per tunicas veluti colatum foras in ea ſpatia quæ inter vaſa ſunt, tranſmittitur, ſic vt etiam omnia loca ſpatiáque ipſa vacua, quæ inter prima ſunt corpora, fluxione impleantur. Sic omnia ab humore omnique ex parte incaleſcunt ac perfunduntur. &c. Aliquanto pòſt, Ex phlegmonis aliæ non modò maiores minoréſve ſunt, ſed aliquæ magis minúſve exquiſitæ. Ac exquiſita quidem ſynceráque eſt, quæ fit ex optimo ſanguine & mediocris conſiſtentiæ: non exquiſita verò, quæ fit à ſanguine cui aliquis alius humor admiſtus ſit. Illa, φλεγμονὴ ſimpliciter dicitur, hæc non abſolutè, ſed vel φλεγμονὴ ἐρυσιπελατώδης, vel οἰδηματώδης, vel σκιρρώδης. Cæterùm omnis phlegmone contrahitur à fluxione quam vel manifeſta cauſa vel etiam occulta excitarit. Manifeſta quidem, vt quum offenſo pede glandulæ inflammantur: occulta verò, quando aliqua parte delegante, aut toto corpore tranſmittente, & affecta parte ob debilitatem recipiente, aut propter dolorem vel calorē attrahēte, ſanguinis copia affluxerit. Verùm omnis phlegmone quæ ſaneſcit, aut digeritur, aut concoquitur: ſi digeritur, ex toto curatur: ſi verò concoquitur, in abſceſſum tranſit, qui ἀπόστημα dicitur.

Φλεγμονῶδης, εος, ὁ & ἡ, Inflammationem habens, Inflāmationi permiſtus, Cum inflammatione coniunctus, & quidem ea quæ phlegmone dicitur. vt ἐρυσίπελας φλεγμονῶδες, quod quidam auſi ſunt barbarè interpretari Eryſipelas phlegmonoſum.

C. ΑΝΑφλεγμαίνω, Rursus ardeo vel æstuo, &c. sequendo A primam significationem simplicis φλεγμαίνω. Vel, Rursus intumesco. Sed pro simplici φλεγμαίνω sæpe accipitur: vt in hoc Plutarchi loco in Antonio, ἀνεφλέγμηνε τὰ αὐτῆς τὰ ἕτερα τυπηρμένης, intumuerunt.

C. ΑΠΟφλεγμαίνω, Ardere seu æstuare desino, aut inflammari. Item, Tumere desino, Tumorem depono. Galen. σπληνικοί εἰσιν οἷς φλεγμαίνοντες οἱ σπλῆνες εἰς τὸ κατὰ φύσιν οὐκ ἀποκαθίστανται, οὐδὲ ἀποφλεγμαίνουσιν, ἀλλ' αὐτῆς τραχυμένης ἡ σκληρία.

B Φλεγμᾶος etiam ATQVE Φλέγμας leguntur in vulgaribus lex. & Φλεγμᾶος quidem exponitur Inflatus: at Φλέγμας esse traditur genus aquilæ flauæ: adiungitúrque vocabulum Φλεγύας. Quibus additur Hesychii, tanquam autoris, nomen: ad quem te remitto, præsertim quod ad vocem illam Φλεγύας attinet. Non enim Φλεγύας, SED PLVR. Φλεγύαι apud eum legitur, dicitúrque fuisse gens quædã iniuriosa & impia. (Quòd si de his plura scire cupis, cum apud alios inuenies, tũ apud Etymolog. & Eustathium: qui præterea scribit, ἀπὸ τοῦ Φλεγυῶν fuisse apud Phocenses

C VERBVM Φλεγυᾶν, pro ὑβρίζειν. Ab eodem cõmemoratur & VRBS Φλεγύα, cuius ciuis sit DICTVS Φλεγύας, Φλεγύα, ET Φλεγύης. ITEM Φλεγυδής, ET Φλέγυς, Φλέγυος. Vide Steph.) Sed Φλεγύας pro illo Φλέγμας, apud Eustathium extat. Apud eum enim, pagina 933, legimus ex quodã lexico, Φλεγύας esse etiam nomen ξανθοῦ ἀετοῦ, idque κατὰ γλῶσσαν πινὰ dictum videri. Vsus verò est hac appellatione Hesiodus in Scuto, Μορφνοῖο φλεγύαο καὶ υπόδρομος πτερύγεσσι. vbi μορφνοῖο φλεγύαο exponitur Nigræ aquilæ.

D Quidã tamen auem vulturi similem esse potius existimarunt. A Φλεγύας autem veniam ad NOMEN Φλεγυρὸς, quod exponitur Ignitus, Ardens. quoniam Galenus in Gloss. Hippocr. dicit φλεγυρὸν esse πυρῶδες, τὸ οἷον φλέγον. Affertúrque ex Aristophane in Acharn. δεῦρο μοῦσ' ἐλθὲ φλεγυρὸν πυρὸς ἔχουσα μδρός. Sed in vulg. lex. φλεγυρὸν exponitur etiam Quod facilè ignem concipit, vt stipula. Ibidem Iniuriosus, Damnosus. item, Splendidus: sequendo videlicet expositionem Hesychii, apud quem legitur φλεγυρὰ, ὑβριστικὴ, λαμπρά. Sed

E hæc posterior expositio priore loco potius poni debuit, vtpote conueniens cum illa qua φλέγλν dicitur interdum esse λάμπειν: atque adeo cum ea qua hanc ipsam vocem φλεγυρὴν significare dicit πυρῶδες. nam τὰ πυρώδη sunt λαμπρά. Quod autem ad alteram illam attinet, secundum quam φλεγυρὰ est ὑβριστικὴ, videri possit hoc nomen in ista significatione ad Φλεγύας illos respicere, quos ὑβριστικοὺς fuisse memoriæ proditũ est: quemadmodum verbum φλεγυᾶν pro ὑβρίζειν, inde manasse, paulo antè dictum fuit. Cæterùm & NOM.

F Φλεγρὸς pro ἐρυθρὸς, id est Ruber, (nam Galenus φλεγραὶ exponit ἐρυθραὶ) non dubito quin & ipsum ἀπὸ τοῦ φλέγλν manauerit. talem enim esse flammæ colorem nemini ignotum est. Verùm pro φλεγραὶ suspicetur fortasse quispiam reponi debere φλόγραι, quum etiam series alphabetica quam obseruat Galenus, non admittat ε, sed ο, eo in loco.

Φλέξις, εως, ἡ, Incensio, Incendium, Exustio. Sed compositum καπάφλεξις potius vsurpari existimo.

Φλέξις, ιδος, inter aues nominatur ab Aristoph. in Auibus, Καὶ πελεκίνῳ καὶ φλέξιδι, Καὶ τέτρακι, καὶ παῶνι.

G C. Ἀφλεκτος, ου, ὁ & ἡ, Non vstus. Item Non coctus, Non tostus: ex Apoll. ἄφλεκτα ἔδοντες. ITEM Ἡμίφλεκτος, (pro quo & ἡμιφλεγὴς) Semiustus. At Πυρεφλεγὴς vide post Πῦρ.

Φλὸξ, γός, ἡ, Flamma. Hom. Il. θ, Δεινὴ δὲ φλὸξ ὤρτο θεείου καομένοιο. Idem Il. ι, Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ πῦρ ἐκάη, καὶ φλὸξ ἐμαραίνετο. Et Il. ψ, Τῆμος πυρκαϊὴ ἐμαραίνετο, παύσατο δὲ φλόξ. Apud eũdẽ Il. ψ, Εὐόμβοι πανύοντο δι' φλογὸς Ἡφαίστοιο, videlicet ὕες. Addit verò & in aliis plerisq; locis genit. hunc isti nomini. Et quod apud eundẽ legimus non vno in

H loco, φλογὶ εἴκελος & φλογὶ ἴσος, possumus (vt opinor) dicere simile esse his Latinis loquẽdi generibus, Ingenio feruidus, Feruidi animi vir: itẽ Feruidum ingenium, Feruidus animus. Ex Sophocle affertur φλὸξ πήματος, metaphoricè itidem pro πήμονη δι' ἀπυρος. Non minus autem frequens est huius nominis vsus & in soluta oratione. Xenophon Pæd. 7, ἅ παχὺ τοῦ καλεῖ πολλὴν φλόγα. Idem in Sympos. ἄποτε ὁ φοῦν λύχνος, δι' τὸ λαμπρὸν φλόγα ἔχειν, φῶς παρέχει. Vt autem hìc λαμπρὸν φλόγα dicit, sic Plutarchus φλόγα λάμπειν, in Fabio, καθάπερ φλόγα λάμψασιν ἀπὸ μικρᾶς καὶ κούφης δυνάμεως. Aristoteles Meteorol. 4, pagina 212, φλὸξ, ἢ πνεῦμά ἐστιν, ἢ καπνὸς καθαρός. Vide eundem περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς, pag. 155. In vulgatis lexicis affertur sine autoris nomine, φλὸξ πυρὸς, pro Flammeum incendium: sed reddere possumus magis ad verbum Flamma ignis.

Φλὸξ est & nomen cuiusdam floris. Vide Πορφύριον, tomi 3, col. 490.

COMP. Φλογόλευκος, ET Φλογοφαὴς, NEC NON Φλογόδερπνοι, ITEM Ἀμφίφλοξ, ET Ἔμφλοξ. Dicitur autem φλογόλευκος esse color inter Flammeum & album medius. sicut Φλογοφαὴς, Color ex flammeo & fusco. Tertium Φλογόδερπνοι Hesychius exponit ἄνθρακες, id est Carbones. At Ἀμφίφλοξ ex Euripide affertur pro Ancipitis & dubiæ flammæ: quum alioqui sonare videatur Vtrinque flammam habens. Vltimum Ἔμφλοξ (ea forma dictum qua ἔμπυρος) redditur Inflamatus, Ignitus. Affertur autem ex Epigramm.

A nomine Φλὸξ deriuata sunt hæc etiam ADIECTIVA Φλόκος, ET Φλογερὸς, ET Φλόγινος, ET Φλογόεις, ET Φλογώδης: quæ sonant Flammeus, quod à Flãma itidẽ deriuatum est. Sed exponũtur etiam Ardens, Feruidus, Lucidus, Splendidus, Fulgidus. Alicubi & Rutilus, item Ruber. Apud Homerum φλόκα ὄχεα exponitur λαμπρά. Sic apud Hippocratem, φλόκα, λαμπρά, sicut & δεφάνυκα. Sed φλόκος, & φλογερὸς, (quod ex Epigramm. affertur) sunt potius poetica: at φλόγινος & φλογώδης non minus sunt orationis solutæ: vt φλογίνη ῥομφαία, Gregor. Flammeus gladius. Sed & color quidam φλόγινος apud Athenæum inter pretiosos numeratur, sicut ὑσγινοβαφὴς, & κυανέος, inquit Budæus. Affertur & φλόγινον ἴον ex Theophrasto pro Flammea viola. Itidémque φλὸξ floris quoque nomen est, vt suprà dictum fuit. Vltimi autem adiectiui φλογώδης exemplum habes in Φλεγμονή. Hesychius φλογῶδες exponit καυστικόν.

AT VERO Φλογὴ substantiuum est, significans idem quod φλὸξ, Flamma, apud Nicandrum in Alexipharm. — πολλάκι θάλλας Ἐν φλογῇ. Est & aliud substantiuum, (non itidem adiectiui formam habens) VIDELICET Φλογὶς, ίδος, ἡ: sed huic alia significatio assignatur, videlicet Carnes assæ. quum & Pollux dicat esse ὀπτὸν κρέας: & Athenæus itidem, φλογίδες, ὀπτὰ κρέα: vnde quidam interpr. Gallicè *Carbonades*. sed generalior illa expositio esse videtur. Et DIMINVT. Φλογίδιον. quod videri queat significare Paruum frustum carnis assæ, sequendo significationem datam præcedenti φλογὶς: sed Hesychio φλογίδια sunt αἱ κεγχρίδες δι' ἐλαίου σκευαζόμεναι. Ab illo porrò substantiuo Φλογὶς commodè potest deduci VERB. Φλογίζω, quod respondere videtur Latino Vstulo: (licet alicubi exponatur etiam Vro, Incẽdo, sicut φλέγω) Quidam interpr. Flammigo. nam φλογίσαι Hesychius exponit καῦσαι. Ab hoc autem sunt VERBALIA Φλογισμὸς, ET Φλογιστὸς. Potéstque φλογισμὸς reddi Vstulatio, vel aliter etiã, prout videlicet interpretabimur verbũ φλογίζω. Hesychius φλογμὸς (de quo paulo pòst dicetur) exponit per hoc φλογισμός. At φλογιστὸς, licet nomen, participio Vstulatus commodè redditum iri videtur: quum tamen vulg. lex. interpretentur duntaxat Ardens, Splẽdidus. Huic porro φλογιστὸς est CONTR. Ἀφλόγιστος, Non vstulatus. quod Budæus ex quodam affert, quem non nominat (nulláque addita interpretatione) scribens, φλογιστὰ δι' ἀφέρει τοῦ ἀφλογίστων καὶ αἰθρακευτῶν. Habet ι & VERBVM Φλογόω, ῶ, quod redditur Inflammor cum rubore: ex Galeno in Lex. Hipp. At

H VERBVM Φλογόω, ῶ, habet ο. & significat itidem Inflammo, Incendo. Sic Φλογοῦμαι, Inflammor. Vnde VERBALE Φλόγωσις, εως, ἡ, Inflammatio. Et peculiariter apud veteres pro ea quæ postea φλεγμονὴ appellata fuit, id est Tumor cui nõ modò calor,

sed etiam renixus, pulsus, rubórque inest: quum φλόγω- A σις posterioribus temporibus fuerit appellatus omnis feruor inflammationique similis affectus. Vide Gal. Vsus est Thucyd. in descriptione pestis, πεσόντων μὲν τῶν κεφαλῆς θέρμαι ἰσχυραὶ, καὶ ἀμφοῖν ὀφθαλμοῖν ἐρυθήματα, καὶ φλόγωσις ἐλάμβανε. Est & aliud VERBALE Φλόγωμα, (cui posteriorem locum ideo dedi quòd minus sit vsitatum, alioqui priorem daturus) quod exponitur Vstulati panis quasi pustula: quum tamen hæc sint Hesychii verba, Φλογώματα, τοῦ ἄρτου τὰ ὀπτὰ κεκαυμένα. Hinc

COMP. Ἐκφλογόω, ῶ, Inflammo, item Flammam eia- B culor. v. l. Et pass. particip. ἐκφλογούμενος, Inflammatus, vel potius Flagrans. (vt præsens tempus præsenti reddatur) Nisi quis malit Flammans. A φλὸξ denique est & DIMINVT. Φλόγιον, ου, τὸ, q. d. Flammula, apud Dionys. Long.

Φλογμὸς autem (quod fortasse malit quispiam ante Φλὸξ collocari) est Ardor, Æstus. vt τὸν ἀφ' ἡλίου φλογμὸν apud Philonem. Itidémque apud Lucianum de ardore solis in libro De hist. scrib. μεσουσῶντος θέρους ἐν πολλῷ τοῦ φλογμοῦ. At v. l. φλογμὸς interpr. Incendium, Rogus: item Ignis, C Flamma, & Fulgur, ex Bud. apud Philonem.

C. ΑΝΑφλέγω, Rursum incẽdo, Reincẽdo, Rursus comburo. Vel pro simplici φλέγω, Incendo, Inflammo, Comburo. & Ἀναφλέγομαι pass. Rursum incendor, Denuò comburor, vel pro φλέγομαι simpliciter, Incendor, Comburor: vnde ἀναφλεγεὶς, Combustus, Incensus. [Vsurpatur etiam metaphoricè vtraque vox, vt à Latinis Incendo, Accendo, Inflammo. Plutar. in Alcibiade, ὁ δὲ παντάπασι τὸν ἔρωτα τοῦτον ἀναφλέξας αὐτῶν. Affertur verò & ἀναφλεχθῆναι ex Platonis epist. 7, pro Exardere ira, D seu Excandescere.

C. ΕΚφλέγω, Exuro. Nã vt φλέγω, Vro: sic ἐκφλέγω, Exuro, eadem vtrobique præpositione eundem vsum habente. Affertur autem ex Aristophane hoc compositũ ἐκφλέγω.

C. ΕΠιφλέγω, Incendo, Inflammo, Comburo. Apud Homerum præpositio vehementiam aliquam significationi addere videtur, Iliad. β, Ἠΰτε πῦρ αἴδηλον ὀπιφλέγει ἄσπετον ὕλην.

E C. ΚΑΤΑφλέγω, Comburo, Exuro. Aut etiam, Penitus vro. Apud Suidam in Πυρεφλεκτος, legitur, ἐφλέγετο γὰρ, οὐ καταφλέγετο δὲ, Igni enim ardebat, non tamen comburebatur. (Pro quibus habes, ἐκαίετο πυρὶ, οὐ κατεκαίετο δὲ, in Πυρεφλεκτος, inter composita ex πῦρ.) Et partic. aor. 1, καταφλεχθεὶς, Combustus. HINC Καπάφλεξις, Combustio, Exustio, Conflagratio, seu Deflagratio. AT VERO Καταφλεξίπολις, quod est ἀπὸ τοῦ καταφλέξαι πόλιν, ex Epigramm. affertur pro Incensor vrbis, seu Exustor vrbis. Extat & BICOMP. Συγκαταφλέγω, cum apud alios, tum Lucianum, pro Vnà comburo, vel Si- F mul comburo.

C. ΠΕΡΙφλέγω, Amburo, Circumquaque vro. Exponitur etiam, ὅλῃ πολὺ καίω. HINC Περιφλεγὴς, ές, ὁ & ἡ, Ambustus. At in vulg. lex. Perustus, Ardens. Ibidem, περιφλεγὴ σῦλον, ex capite 18 lib. Sap. redditur, Ardentem columnam. Afferunt & ADVERB. Περιφλεγῶς, pro Ardenter, Vehementi ardore. Et ex Plutarcho in Cat. δι' ὑπερβολὴν περιφλεγῶς, ὄξος ἤπιον, Siti perustus, acetum poposcit.

AT VERO Φλεγέω poeticum est pro φλέγω, Incendo, &c. item Ardeo. vt apud Hesiodum in Theog. κεραυνοῦ φλεγέοντος, exponitur Fulminis ardentis. Apud Homerum autem pass. φλεγεθοίατο actiua etiam significatione extat. Hinc Πυρεφλεγέων; quod vide inter composita ex Πῦρ.

Φ Λ Ε' Ω, ῶ, Nugor. Nam Hesychius φλέουσας vult esse φιλοῦσας, vel φλυαροῦσας. Eust. quoq; sicut θύος ex θοῦ, ita φλύος ex φλοῦ esse dicit, quod Archilochus vsurpauerit ὅλῃ φλυαρίας. Etymol. itidẽ ac Suidas φλεδὼν ac φλεδονία volunt à φλέω esse, pro quo di- H ci ETIAM Φλύω tradũt. Sed & φλύαρος ex φλέω deduci scribit, quod sit idem cum φλύω. (Habet alioqui φλέω & aliam significationem. nam idem Hesych. φλεῖ exponit γέμει, item ἀκαρπεῖ, & πολυκαρπεῖ. id est,

Plenus est seu refertus. item Fœcundus est, seu ferax, Fructu abundat. Etymolog. quoque Φλῶ exponit γέμω & ἀκαρπῶ: adiũgitq; NOM. Φλοὺς, quod de Baccho dictum tradit apud Chios, παρὰ τὸ ἀκαρπεῖν: quum apud Hesychium legatur Φλέω, Διονύσου ἱερόν. At sequẽdo Ælianum, epithetum Bacchi EST Φλεών. legimus enim apud eum, accus. φλεῶνα: vbi scribit veteres pro πολυκαρπεῖν dixisse φλύειν: atque hinc Dionysium appellauisse φλεῶνα, sicut περιτρύζω & σταφυλίτιν & ὁμφακίτιν, aliisque nominibus. Vbi fortasse reponẽdum fuerit φλέειν, pro φλύειν. At vulg. lex. necnon Gregorius Gyrald. habent etiam VERB. Φλεύω, quod tamen nul B lius lexicographi aut grammatici testimonio comprobatũ inuenio. Ac certè φλεβάζοντες, non φλυάζοντες apud Suidam & Etym. legitur: cuius THEMA Φλεβάζω, Scaturio. Affert tamen duplicem deductionem Etymolog. videlicet à verbo φλέω, vel ἀπὸ τοῦ φλεβῶν: secundum quam fuerit propriè φλεβάζω, Scaturio tanquam è vena. at priorem illam deriuationem sequendo, meritò videri queat scribendum potius esse φλυάζω. Quod autem ad φλαῦ attinet, Eustathius dicit esse ὁρμὴν ἔχω: vnde esse οἰνόφλυξ, secundum quosdam. Sciendũ est porro inueniri ETIAM Φλοίω, sed pro Vireo, & Vigeo, si Plutarcho credimus, Symp. libro 5: quum dixisset EPITHET. Γ' πέρφλοια datum esse μήλοις ab Antimacho, δι' τὴν ἀκμὴν, vt quidem grammatici nonnulli censebant. Apud eundem libro 8 legimus, μάλιστα χλωραὶ καὶ φλοίουσαι, ὡς Ἀντίμαχος ἔφη, ἡ ὀπῶραι)

Φλεδὼν, όνος, ἡ, Nugæ. AT VERO Φλέδων, ονος, ὁ, Nugator, Nugax. Hesychio autẽ φλέδων est ὁ ἀλαζὼν & ἀνήθης. Estque apud hunc pro φλυαρία. Scriptum itidem φλέδων paroxytonè, quum Etymolog. habeat φλεδὼν pro φλυαρία. & Galenus plur. itidem φλεδόνες, non φλέδονες, pro φλυαρίαι itidẽ. & apud Eustathium φλεδὼν de homine quoque dictum, scribatur: de homine inquam eo qui & σάβος, ac σαβάσπος, necnon βάκχος, & βαβάκτης, & βάβαξ, & ἐμμανής. Suidas quidem certè habet φλεδὼν oxytonè, pro ἡ φλυαρία: deinde φλέδων paroxytonè, de homine. Cæterùm hinc est VERB. Φλεδονιόω, Nugor, Ineptè garrio. A quo NOMEN Φλεδονία, Nugacitas, Nugæ, Ineptiæ, Inepta garrulitas. Quorum vtrunque extat apud Etymolog. & Suidam. At Hesychius habet & vocem PASS. Φλεδονιόεσθαι, ITEM Φλεδονεῖν pro φλυαρεῖν, id est, Nugari, & pro αἰσχυντεῖν. Affertur & nomen ADIECT. Φλεδονιώδης, εος, ὁ & ἡ, ex Hipp. pro Nugax, Nugo. sicut & Gal. φλεδονιώδεα exp. φλύαροι. Videri alioqui possit φλεδονιώδης esse potius Nugatorius, ea quidem significatione qua quidpiam nugatorium esse dicitur. Inuenitur porro ET Φληδὼν pro Nugari, verso ε in η. Φληδῶντα, ληροῦντα, Hesych.

ITEM Φλήναφος, ου, ὁ, (quod & ipsum quomodo à præcedente φλέω deducit Etymol. apud eum vide) Nugæ. Et plur. apud Suid. in Λῆρος, quidam, cuius nomẽ tacetur, dicit, πολλὰ τὰρ ἀστεῖα τοῦτα ἐν τοῖς μειρακίοις ἐδόκει λῆροί τε καὶ φλήναφοι. Interdum verò Nugator, Nugo, Nugax, Stultiloquus. vt apud Synesium in Epist. dicentem, φλήναφον χρῶν. Habere autem φλήναφος vtranque significationem, ostendit & is ex quo afferuntur hæc, φλήναφος, καὶ φλυαρία, καὶ φλυαρῶν. (Hesych. tamen ita exp. vt de homine duntaxat accipere videatur) Dicitur alioqui ETIAM Φλναφία pro φλυαρία. Suidas postquã φλήναφος exposuit μωρολόγος, addit, ἡ φλναφία ἡ λυκόν. Qui autẽ φλήναφος, idem DICITVR ET Φληναφώδης, Nugator. Nam Galenus apud Hippocr. φλναφώδεις exp. φλύαροι. Ex illo φλήναφος factum fuit & VERB. Φληναφέω, ῶ, SIVE Φληναφάω, ῶ, Nugor, Stultè loquor. Prius illud apud Aristophanem legitur in Nubibus, circa finẽ, Ἐνταῦθα σωτὴρ τοῦ φρόνει καὶ φληναφεῖ. Posterius hoc ex Hesychio habemus, scribente, Φληναφᾷ, φλυαρεῖ, μωρολογεῖ: itẽ Φληναφῶντα, φλυαροῦντα. Addam his & VOCEM Φλῆφος, quam Hesychius exponit itidem φλύαρος, sed mihi mendi suspectã. Inuenitur ETIAM Φλιύω, SEV Φλιώω, pro Nugor.

Nam φλωύσσα Galenus apud Hippocratem exponit φλυαροῦσα: vbi ver. quoddam exemplar habet φλωίσσα per ι, in secunda syllaba.

¶ Φλύω illi Φλέω subiungendum, ac prius de iis in quibus conuenit illi cum φλέω, agendum esse censeo: sequendo ea quæ antea de hoc verbo dicta sunt, in Φλέω. Ex φλύω igitur significante idem quod φλέω, non dubium est quin sit FACTVM Φλύος, quod Archilochus pro nugis vsurpauit: ὅτ' φλυαρίας, si Eustathio credimus. (Posse tamen hoc, sicut & sequẽtia, deriuari à φλύω, alius etiã significationis respectu, docebo infrà) Inde factum est præterea multo vsitatius VOCAB. Φλύαρος, Nugæ, Ineptiæ. Item Res vanæ, Res futiles, Res nullius momenti. Aristophanes Nub. Αὗται γὰρ τοι μόναι εἰσὶ θεαί, τἄλλα δὲ πάντ' ὄζει φλύαρος. Plutarchus Sympos. libro 7, ὥστε παιδιαν εἶναι καὶ φλύαρον. Autor Axiochi, πάντα τοιγαροῦν τὸν βίον δε φλύαρον ἀποσκεδασαι, Omnes hasce nugas & ineptias ex animo tuo expelle. Sed hoc quoque non de re tantùm, verùm de homine etiam dicitur, & quidem apud hunc ipsum autorem. Quum autem homini tribuitur, reddendum est Nugator, Nugax: Vel, Ineptè loquax, Inepta garrulitate vtens, Stultiloquus. Inuenitur & φλύαρος λόγος apud Plutarchũ. Hinc COMP. Φλυαρολόγος, q.d. Nugiloquus, id est, Qui nugas loquitur. VNDE Φλυαρολογία, q.d. Nugiloquentia, si hanc vocem fingere fas est. Alioqui reddi potest, Sermo nugatorius, vel ineptus. Necnon VERB. Φλυαρολογέω, ῶ, Nugas loquor, Nugor. Sunt verò itidem COMP. Φλυαρογράφος, ET Φλυαρογραφία, ET Φλυαρογραφῶ. Nam φλυαρογράφος est Nugarum scriptor: φλυαρογραφία, Nugarum scriptio: φλυαρογραφῶ, Nugas scribo. Potest tamen φλυαρογράφος reddi etiam Nugax scriptor, seu ineptus: & cæterorum duorum interpretatio ad hanc accommodari. Afferuntur autem ex scholiaste Nicandri φλυαρογραφοῦντες & φλυαρογράφοι pro nugarum scriptoribus. Est præterea ex φλύαρος factum nomen ADIECT. Φλυαρώδης, Nugatorius, Nugax. Item SVBST. Φλυαρία, Nuga: vel potius q.d. Nugacitas. Reddituri etiam Loquacitas inepta, & Ineptiæ. Plato Apol. ἄλλῳ πολλῷ φλυαρίαν φλυαροῦντα. Plutar. Sympos. libro 8, λαλιᾶς δὲ ἀπάντων καὶ φλυαρίας. Sed dicitur à Luciano φλυαρία sicut de verbis, ita & de rebus futilibus. Dici verò & φλύαρον de rebus, docui suprà. Et VERB. Φλυαρέω, ῶ, Nugor, Ineptè garrio, Ineptio, Blatero. Aristophanes Vespis, ἄλλως φλυαρεῖτε. Apud eundem, παῦσαι φλυαρῶν. Interdum verò adiunctum casum habet, videlicet accus. vt apud Plat. De rep. l. 1, οὐκ ἀποδέξομαί σου, ἐὰν τοιαῦτα φλυαρῇς, Si talia nugeris, Si tales nugas effutias. Ex eodem in Apol. habuisti paulo antè, ἄλλῳ πολλῷ φλυαρίαν φλυαροῦντα. quod perinde est ac si dicas Nugas nugantem. At verò apud eundem in Gorg. ποῖα ὑποδήματα φλυαρεῖς ἔχων; Bud. vertit, Quos, malum, calceos deblateras? Sed videtur φλυαρεῖν in hoc loco aliisque huiusmodi, esse, Blaterando seu nugando commemorare. At cum accus. personæ (& quidẽ præced. etiam dat. rei) nouũ videri possit apud Ioannem, ep. 3, λόγοις πονηροῖς φλυαρῶν ἡμᾶς. Vbi redditur à veteri etiam interprete, Verbis malis garriens in nos. Nouum, inquam, videri id possit, pro καταφλυαρῶν ἡμῶν.

Pass. Φλυαρεῖσθαι dicitur quidpiam Nugando dici, vel Dici ab eo qui nugatur, Deblaterari. Naz. Τοῦτο φλυαρεῖται ἡδέως. Eustathius βέβακται exponit πεφλυάρηται. Budæus φλυαροῦμαι interpr. Nugis afficior, & nugas hominum blateronum patior: afferteq; ex Laertio in Cleanthe, ἄπορον γὰρ εἶναι, τὸν μὴ Διόνυσον καὶ Ἡρακλέα φλυαρουμένους ὑπὸ τῶν ποιητῶν μὴ ὀργίζεσθαι, αὐτὸν δὲ ὑπὸ τῆς τυχούσης βλασφημίας δυσχεραίνειν.

COMP. Καταφλυαρέω, ῶ, cum genitiuo, vt καταφλυαρῶ σου, Aduersus te deblatero. Sed additur plerunque accus. rei: vt apud Diogenem Laertium, μή τι σου καταφλυάρησα;

ATVERO Φλύαξ, ακος, ὁ, eandem quidem originem, non eandem tamen significationem habet, sed affinem: quatenus quidem certè exponitur γελοιαστὴς ab Hesychio. Hæc enim vox Γελοιαστὴς significat iocatorem, id est, eum qui iocari solet, seu iocari gaudet: (quẽ fortassis iocosum aliquis appellare malit) interdúmq; & in malam partẽ pro scurra poni existimatur. Quatenus verò ab eodem lexicographo φλύαξ exponitur μέθυσος, (quo significatur Ebriosus, Vinolentus) conuenit hic vsus verbi φλύω cum eo quem habet in οἰνόφλυξ. Sciendum est porro φλύακας à Suida exponi etiam κυαμίδας: quos φλύακας Sotadem scripsisse tradit. Athenæus autem libro 14, quos ex Græcis alii δεικηλιστὰς, (ita enim scribendum potius quàm δικηλιστὰς) alii φαλλοφόρους, alii αὐτοκαβδάλους nominarint, ab Italis φλύακας appellatos esse tradit. Apud eundem LEGITVR Φλυακοτραφος, Scriptor φλυάκων: vt Sopater.

Composita autem habet Φλύω pro Nugor, hæc DVO, Ἐπιφλύω ET Περιφλύω, vt quidem annot. v. l. ex Apollonio Rhodio. apud quem tamen nondum hoc posterius inueni: at ὑπιφλύω legitur libro 1, Τοῖα φάτις καὶ πεὶν ὑπιφλύειν μακάρεσσιν Υἷας Αἰωλίδας. vbi scholiastes exponit φλυαρεῖν & λοιδορεῖν. Quod autem ad περιφλύω attinet, quatenus exponitur Amburo, ad alterã verbi φλύω significationem referri debet.

(SED ET Φλύζω pro φλύω, significãte Nugor, apud Nicandr. extat, in Alexiph. Αὐτὰρ ὁ μυκαίζει, μανίης ὕπο μωρεία φλύζων. Exponitur enim φλυαρῶν)

Φλύω, (sicut ET Φλύζω, AC Φλύσσω) significat etiam Ferueo, Bullio, Ebullio, Feruendo seu bulliendo strido. Φλύζειν propriè dicimus lebetes (inquit scholiast. Apollon.) καταμόμοις αὐαβάλλειν τῇ θερμότητι τὸ ὕδωρ. Et COMP. Ἀναφλύω pro eodem, apud Homerum Il. φ, — αὐτὰρ ὁ γ' ἔφυσε καλὰ ῥείθρα (paulo pòst autem, καλὰ ῥέεθρα πυρὶ φλέγετο, ζέε δ' ὕδωρ) vbi Eustathius αἰφνιδίως pro αἰφνίδιον dictum esse tradit, κατὰ τινα μίμησιν ἤκου. Atque hinc φλύειν ac φλυαρεῖν poni pro ἐν οὐδενὶ λόγῳ τιθέναι: adeo vt φλύαρος sit quasi ὁ αἰαζέων τοῖς λόγοις. Itidémque Φλύζω ab Hesychio exponitur αἰαζέω: quinetiam voce PASS. Φλύζομαι ad huius expositionem vtitur. Galenus autem apud Hippocratem φλυζούσης exponit βλυούσας: & φλύεται apud eundem, ὑγραίνεται. Cæterùm à φλύω est & COMP. Περιφλύω, sed pro Amburo. (tanquam videlicet à Φλύω significante Vro) nam in Aristoph. Nub. τοῖς κεραυνοῖς (id est de fulmine) Καὶ καταφύγει βάλλων ἡμᾶς, τοὺς δὲ ζῶντας περιφλύει, scholiastes exponit, περικαίει ὁλοπόλως. Verùm ipsi etiam simplici φλύω Bud. hanc expositionem tribuit, (quam haud scio vnde sumpserit, ac certè suspectam habeo) vt dicatur ὅτι τὸ πυρὸς, ὅταν ὅλη πολαίας ἅψηται. Est autem & Περιφλεύω significans Amburo, de quo dicam in Περιφλοίζω, post Φλοίζω in Φλοιός. At de VERBO Φλύσσω (quod Hesychius exponit non αἰαζέω, sed ἐρυγγάνω, id est Eructo) dicam & in proximè sequente tmematio.

Ab illo autem φλύω sunt NOMINA Φλυκτὶς ET Φλύκταινα, Eustathio teste: qui tamen postea dicit videri esse à VERBO Φλύσσω, φλύξω, sicut & οἰνόφλυξ. Qua in re lubenter ei subscribo, & addo, sicut φλυκτὶς & φλύκταινα deriuantur potius à φλύσσω, sic à Φλύω deductum esse NOMEN Φλύσις, quo significatur ab Hippocr. Eruptio (Gal. ἐξάνθησιν appellat) in cute, ex superfluitate humoris qui est in corpore. Φλυκτὶς autem & φλύκταινα dicuntur de tumore seu tuberculo in cute ex adustione. (Eustath. dicit τὸ ἀπὸ καύσεως ἐν δορὶ αἴσημα) Redditur autem vtrunque vno verbo, Papula, vel Pustula. sed hæc patere latius quàm illam Hesychii definitionem, minimè quis negare possit. Thuc. l. 2, loquens de corpore eorum qui sæua illa peste corripiebantur Athenis, ἀλλ' ἐφθίετο, πελιδνὸν, φλυκταίναις μικραῖς καὶ ἕλκεσιν ἐξανθηκός. Philo De vita M. l. 1, καὶ τὰ σώματα ἀθθὶς σιωφόδει τῇ ἐξανθήσεσιν, ὑποπύοις ἔχοντα φλυκταίνας. Apud Aristoph. autẽ in Vesp. — δδὲ δ' χάρις ὑπὲρ Μήτε κῶπον, μήτε λόγχην, μήτε φλύκταιναν λαβὼν, scholi. esse dicit φύσιν ἐν τῇ χρεὶ ἐκ τοῦ κωπηλατεῖν: sed fortasse pro κωπηλατῆν alio vocabulo generaliori vti debuit. Nã & ex alio laboris genere in manib⁹ operi insuetis oriri possunt. Quò pertinet hic vsus nominis Pustula, apud Tibull.

vbi dicit, Læderet aut teneras pustula rupta manus. A Nisi quis hoc ex Martiale exemplum, tanquam certius, malit, Feruida ne trito tibi pollice pustula surgat. Celsus libro 5, de pustulis hæc inter alia scribit, Nonnunquam plures similes varis oriuntur, nonnunquam maiores, liuidæ, aut pallidæ, aut nigræ, aut aliter naturali colore mutato: subéstque humor. Vbi hæ ruptæ sunt, infrà quasi exulcerata caro apparet. ἑλκώδεις Græcè nominantur. Fiunt autem vel ex frigore, vel ex igni, vel ex medicamentis. Quidam (inquit Gorræus) vesiculas interpretantur: oriuntur maximè à feruentibus & acerrimis humoribus, iis quæ ab igne aut feruenti aqua gignuntur, similes. Toto corpore nascuntur, sed nullibi periculosius quàm in oculi membrana cornea, quæ primùm quidem vesiculæ in morem attollitur ab acri quodam humore, deinde verò excoriatur, & oculum purulentum reddit. Quidam putant idem esse φλύκταιναν atque ψυδράκιον: alii verò exigua quadam differentia distinguunt: scribentes, ψυδράκιον affectum esse capitis proprium, & ab humore frigidiori quàm φλύκταιναν excitari. Certum verò est φλύκταιναν cum φλυζακίῳ eandem esse, & vtrunque à verbis φλύω, φλύζω, seu φλύσσω deductum esse. Hæc ille. Sed quod ad deductionem attinet, si eius ratio ad grammaticæ normam ineunda sit, quin à φλύσσω potius quàm à reliquis petenda sit, (vt antea docui) nemini dubium esse debet.

HINC Φλυκταινώδης, εος, ὁ & ἡ, (q. d. Pustularis) Cui pustulæ insunt, vel Pustularum speciem gerens. In vulgatis lexicis Pustulæ similis. Φλυκταινώδης dictus est quidam ἕρπης, (qui & κεγχρίας) à pustulis indito nomine. Et VERB. Φλυκταινόομαι, οῦμαι, (q. d. Pustulor) In pustulas erumpo. Dioscorides libro 1, capite 134, πυείκαυτά τε οὐκ ἐᾷ φλυκταινοῦσθαι, καταχριόμενον μετ' ὄξους. In vulgaribus lexicis φλυκταινοῦσθαι exponitur Pustulas erumpere, Pustulas gignere, Pustulas emittere, Pustulas sentire: item Ambusta bullare, ex Marcello Virgilio. Sed magna inscitia hîc duorum vocabulorum interpretatio tribuitur vnico. Non enim Ambusta bullare est pro solo verbo φλυκταινοῦσθαι, sed pro πυείκαυτα φλυκταινοῦσθαι. Ita enim illum locum vertit, Et cum ouo iunctum, bullare ambusta non permittit. Ruellius autem sic, Ambustis ex ouo illitum, pustulas non patitur erumpere. Huius est VERBALE Φλυκταίνωσις, Pustularũ eruptio. Ab eodem verbo est & COMP. Ἀφλυκταίνωτος, ου, ὁ & ἡ, (q. d. Im pustulatus) Ex quo pustulæ non eruperunt, Talis vt ex eo pustulæ non erumpant. Ex Dioscoride libro 5, pro Pustulas non sentiens. Sed & ex nomine illo φλυκτὶς per compositionem est FACTVM Ὁλοφλυκτὶς, quod itidem pustulam signif. nam ὁλοφλυκτίδες Galenus apud Hipp. explicat voce φλύκταιναι. quum alioqui Erotianus (vt videbis pagina 39 meæ editionis) quosdam aliud ea voce intellexisse scribat, videlicet πεφυκυκτίδας: nonnullos, δοθιῶδας: alios, ἐξανθήματα ζωϋφίοις ὅμοια. Dicitur ETIAM Ὁλοφυδὼν, pro Pustula. Theocr. Idyll. θ, Μηκέτ' ὀπὶ γλώσσης ἀκρας ὁλοφυδόνα φύσῃς. vbi à schol. ὁλοφυγδὼν exponitur φῦμα, (necnon peculiarius, φῦμα ὀπὶ τῆς ῥινὸς γινόμενον) item φλύκταινα, & φλυκτώδης φύσκα. (Vbi obiter obseruanda est & VOX Φλυκτώδης, pro Pustulæ formam referens. Pro qua fortasse reponendum quis suspicetur φλυκταινώδης. Quod autem ad illud NOM. Φύσκα attinet, meminisse debemus schol. Aristophanis φλύκταιναν exposuisse itidem φύσκαν, suprà.) Additque, Atticos ὁλοφυκτίδα nominasse. Animaduerte porro scribi ὁλοφυκτίδα sine λ in tertia syllaba, sicut & ὁλοφυγδόνα: præsertim quum hæc scriptura sit etiam etymo, quod Eustathius affert, cõsentanea: videlicet à VERBO Ὁλοφύζω: à quo est etiam nomen ADIECT. Ὁλοφυδνός. Est autem ὁλοφύζω, Lugeo, Lamẽtor: quum ὁλοφυδνὸς (cuius thema πεφυκέναι dicitur hoc ὁλοφύζω) sit Lugubris, Luctuosus, Lamentabilis. vt Iliad. ε, — ἔπος δ' ὁλοφυδνὸν ἔειπε. QVINETIAM Ὀλόφις (nisi mentiũtur vulg. Hesychii exempl.) est Luctus: & ἔλεος, οἶκτος. Verùm vt ad Ὁλοφυγδὼν reuertar, sciendum est afferri ex eo & ADIECT. Ὁλοφυγδὸς pro Pustulosus: quo sit vsus Nicander in hoc Ther. versu, Ῥηγνυμένων ὁλοφυδὰ δὴ φυσε ποσὶ χίμετλα.

Cæterùm pro φλύκταινα dici ETIAM Φλυζάκιον, paullo antè ex Gorræo annotaui. Galenus φλυζάκια apud Hippocr. exponit ψυδράκια. In v. l. Φλυζάκιον Bulla, Pustula bullæ in modum exurgens.

At COMP. Ἀναφλύζω ET Ἐκφλύζω pro simplici φλύζω, sicut αἰαφλύω habuisti suprà in Φλύω, idem significans quod hoc ipsum φλύω. Sed apud Apoll. ἐκφλύζαι (quod est à THEM. Ἐκφλύσσω) exponitur εἰπεῖν, hoc in versu Argon. libro 1, Οὐδ' ἔχε ἐκφλύζαι πόσιν χόον ὅσσον ὀρέχθει. Verùm ego nimis simplicem hanc expositionem esse censeo, nec esse ἐκφλύζαι simpliciter Eloqui, se Depromere ex corde æstuanti. Sic autem loquor cum Ouidio, apud quem legitur, Stran gulat inclusus dolor, & cor æstuat intus. Qui versus eo etiam magis hic locum habere potest, quod præcedat apud ipsum Apollonium, Τῇ δέ τ' ὀδυρομένῃ δέδεπε κέαρ ἔνδοθεν ἄτῃ.

Φλύσσω superioribus addi debet, quod est Nugor. Nam Hesychius φλύσσει exponit φλυαρεῖ. item φλύει: quod in hac expositione an priorem illam dũtaxat significationem, an & alteram habere voluerit incertum est. Addendum est ITEM Φλυάσσω, ex eodem, pro Nugor: φλυαρῶ, λήρῶ.

Φλυδάω autem an ad superiora pertineat, dubitari potest, quum significatione minus cum illis conueniat: interim tamen hunc ei locum dandum esse censui. Exponitur ergo φλυδᾶν, Humescere, Madere: itẽ Flaccescere. Et NOMEN Φλυδαρὸς, Humidus, Vuidus. item Flaccidus. Galenus apud Hippocratem, φλυδᾶ, ὑγραίνεται, μυδᾶ: & φλυδαρὸν, ὑγρόν. Hesychius autem φλυδᾶν exponit διαχεῖσθαι. Est porro diligẽter obseruanda differentia inter hoc Φλυδᾶν per υ, & Φλιδᾶν per ι, (de quo suprà) & Φλιδᾶν per ι. Quanquam ad hoc quod attinet, nõ paruam affinitatem habere cum φλυδᾶν videri potest: quatenus Hesychius φλιδᾶν per ι exponit σήπεσθαι, vt Gal. φλυδᾶν per υ. μυδᾶν. Scimus enim σήπεσθαι esse Putrescere, Putrefieri: idémque significare & μυδᾶν, nisi quòd minus generalem putredinis significationem habet. Accipitur verò φλιδᾶν, & pro Rumpi, Lacerari, (quod certè vsuenit iis quæ putruerunt) Budæo etiam teste, qui affert ex Plutarcho in Sympos. τὰ δὲ ὑπὸ θηρίων διηχθέντα ζῶα ῥήγνυται, καὶ πυῖ ὄνυχας μελαίνεται καὶ τειχορροεῖ, καὶ τοῖς δέρμασι φλιδᾶ καὶ ῥακοῦται: & φλιδᾶ hic reddit, Rumpuntur, Lacerantur, Laniãtur. Est verò & poet. PARTICIP. Φλιδώσα apud Hesych. quod expon. ἐκχυμώσῃ. Sumpsit autẽ fortasse hoc participium ex isto Nicandri loco, in Ther. — μυδέων τεκμήραιο νύμα, Σκιπεδόσι φλιδώσα. nam hîc φλιδώσα similiter exponitur διεῤῥωγῶσα. Obserua autem in hoc ipso loco & hæc duo vocabula μυδέων ac σκιπεδόσι. quorum hoc facit pro Hesychii expositione qua φλιδᾶν dicit esse σήπεσθαι, (facit & pro eo quod dixi vsuenire iis quæ putruerunt, vt rumpantur) at illud μυδέων conuenit cum expositione Galeni qua φλυδᾶ (ita enim ibi per υ) esse dicit μυδᾶ. Sed NOM. Φλιδόνες ex eodem Hesychio affertur pro Rugæ vestium & sinus: (quam interpretationẽ cum eius verbis confer) itidémque φλιδέων pro Rugas contrahens, præ obesitate: ex Nicandro, Ἀλθαίνει καὶ γήρα σὺς φλιδέωντος ἀλοιφῇ. Sic & COMP. Περιφλιδέων ex eodem, Καί τε βοὸς νέα γήρα περιφλιδέωντος ἀλοιφῇ. (ita enim reponendum hic, meam etiam editionem sequendo, pro νεαγήρα) vbi scholiastes exponit περιστρεφόντος καὶ περιπλήθοντος τῷ λίπει. In vulg. lex. Circumtumescentis rugásque contrahentis, vt nimis obesi. AT VERO Φλιδιόωντα apud eundem habetur aliter expositum, videlicet διέποντα & ἐτέμνοντα: ex quibus vocabulis prius illud mihi suspectum est. Legitur ITEM Φλοιδᾶν apud eundẽ, quod esse dicit παρῆχε. QVINETIAM Φλοιδούμενος, quod exp. ταραττόμενος. At v. l. has diuersorũ verborum expositiones confundentia, φλοιδούμενος interpr. Inflammatus, Turbatus, tanquã ex ipso Hesych.

SVPERÈST Φλιδάνω, cui ea quam tribuit explica-

tio, melius cum illius verbi φλιδᾶν significatione conuenit. dicit enim φλιδᾶσθαι esse διαπίπτει, διαῤῥεῖ. quæ dicuntur (ac præsertim hoc posterius) etiam περὶ τῆς σηπεδόνων. A

ΦΛΕΨ, βός, ἡ, Vena. Homerus Iliad. ν, v. 546, — ἀπὸ δὲ φλέβα πᾶσαν ἔπερσεν, Ἥτ' ἀπὰ νῶτα θέουσα διαμπερὲς αὐχένι κάθη. Xenophon Hell. 5, ῥήγνυται ὁπόταν δὴ φλέψ. Philo De vita M. libro 1, τὰς δὲ αὐτεπιμονιδίας φλέβας, καθάπερ ἐν τῇς αἱμορραγίαις, κρουνηδὸν αὐλοὶ ἀκοντίζειν αἵματος. Cæterùm φλεβὸς nomine arteriam etiam comprehẽdisse veteres, & hoc sensu Platonem in Timæo venas à corde producere, annotatur ex Galeno libro 6 De plac. Hippocr. & Platonis. Iocosè porro φλεψογόνιμη in Epigramm. dicitur (id est vena genitalis) de membro virili. Plur. φλέβες afferunt vulg. lex. pro Præcordia & Cinctum, ex Aristot. Anim. libro 1. Gazam tamen libro 5, venas esse interpretatum pro eadem parte, scribunt. B

Vt autem Vena Latinis, sic φλεψ Græcis metaphoricos etiam vsus habet. Dicuntur enim ab his φλέβες ὑδάτων, venæ aquarum, vt videre est & apud Eustathium. De metallis item sunt dictæ φλέβες. vt apud Theophyl. in Epist. οὔτε φλέβας χρυσοῦ μεταλλουργοὶ αἰνιγμοῦντες. Et de venis argenti apud Aristidem, ἐστὶ δὲ ὁρᾶν τὰς φλέβας τὰς ἀργυρείδας. C

C. Φλεβοδιῶδες, Venas agitans & conturbans. Nomen (inquit Galenus) nouum & peregrinum, quo vsus est autor Prorrhetici. quo tamen loco quidam LEGVNT Φλεβοπνῶδες, id est Venas distendens. Gorr.

C. Φλεβορραγία, ας, ἡ, (vt ῥαγεῖσα φλεψ habuisti paulo antè ex Xenophonte) Ruptio venarum. Et Φλεβόῤῥαγίη Ionica terminatione, apud Hippocr. ἐν τῷ περὶ διαίτης ὀξέων νοσ. sect. 4. D

C. Φλεβότομον, (q. d. Venæ incisorium) Scalpellum, seu aliud instrumentum quo vena inciditur, seu secatur. At MASC. Φλεβοτόμος, paroxyt. Venæ incisor, Qui venam incidit, seu secat. VNDE Φλεβοτομία, ας, ἡ, Venæ sectio, Venæ incisio, seu venarum. Ex Seneca in Nat. quæst. Venæ scissura. Exponitur etiam Sanguinis missio, ex consequenti: vt apud Dioscoridem libro 6, capite vlt. ἐφ' ὧν φλεβοτομία ἐκχέας θεραπευθεῖσα καὶ κενώσασα λύει τὸν ἐπιστηθόριον κινδυνον, Ruell. vertit, In quibus sanguinis missio protinus & vacuatio imminẽtia soluunt pericula. Generalius autem vsurpari pro vacuatione venarum, tradit Galenus. Et VERB. Φλεβοτομέω, ῶ, Venam seu venas seco, Venam incido, Cic. & Cels. Et Sanguinem mitto, ex consequenti. φλεβοτομεῖν τὸν νοσοῦντα, Gal. Et pass. Φλεβοτομέομαι, οῦμαι, Incidor venam, Vena mihi inciditur. vnde φλεβοτομηθῆναι apud Galenum. E

C. Ἄφλεβος, ος, ὁ & ἡ, Venis carens, Venarum expers. Vel, Nullam venam habens. F

C. Ἐπίφλεβος, Venæ applicatus, v. l. ex Gaza.

C. Μεγαλόφλεβος, Cui magnæ sunt venæ.

Φλεβικὸς, ἡ, ὸν, Ad venas pertinens. In v. l. Venalis. Et φλεβικοὶ τόποι, venarum meatus.

Φλεβώδης, εος, ὁ & ἡ, Venosus, Venis abundans. Gazæ Venulentus. quod nomen finxit.

Φλεβάζω vide suprà in Φλέω.

ΦΛΟΙΟΣ, οῦ, ὁ, Cortex. Homerus Iliados α, περὶ φλοιόν. Theophr. φλοιὸν esse dicit τὸ ὄραπον καὶ χωριστὸν τοῦ ὑποκειμένου σώματος. Idem, πότε γὰρ ἀπεκαίρετος ὁ φλοιός. Synes. epist. 57, καὶ μέχρι μὲν καλάμης τὸ λήϊον, μέχρι δὲ φλοιοῦ τὰ φυτὰ διαπαίσασιν. Ex Gal. 2 ad Glauc. φλοιὸς καὶ πάρεως ῥίζης. Dicitur ETIAM Φλόος, ex quo EST Φλοῖς per contract. vnde accus. φλοῦ apud Dioscoridem, l. 3, capite 164. de alcea, ἔχουσα κυλοὺς γ' ἢ δ', φλοῦ ἔχοντας κανάβεια πρὸς πλήσιον. Vbi Ruell. vertit Cortice cãnabino vestitos. In Hippiatr. τὸ φλοῦν τὸ ἱππάς καύσας, καὶ λαβὼν τὸ κακτῶ, μίξας μετ' ὕδατος χρίε. Metaph. autem Nicãder vsurpauit de cuti seu pelle, in Alexiph. Μαρσύου, ἢ χέ τε Φοῖβος ἀπὸ φλόα δύσατο γυῖων. Vbi obserua etiam hũc ACCVS. Φλόα pro φλοῦν. Et de serpentis exuuio, quod & senecta eius vocatur: in Ther. Εὖτ' αὖ ἀπ' ἠελίοιο πρὶν φλοὸν ἄφαβάλῃ. Cæterùm à φλέω quosdam G

deduxisse hoc nomen, non ignoro, sed propter quam significationis affinitatem, id verò additum ab illis non reperio. Qua de re dicam & infrà, in Περιφλοΐζω.

C. Φλοιορραγὴς, έος, ὁ & ἡ, Corticem habens disruptum, seu rimosum. Ex Theophrast. 3 De causis plantarum, τὴν φλοιορραγῆν, Quorũ cortex disrumpitur. Et VERB. Φλοιορραγέω, ῶ, Sum cortice disrupto, seu rimoso. Ex Dioscoride libro 4, φλοιορραγοῦντα κλήματα. Verùm inuenitur etiam scriptum Φλοιοραγὴς & Φλοιοραγῆ, vnico ρ. Vide Ῥηξίφλοιος.

C. Ἄφλοιος, ου, ὁ & ἡ, Cortice carens, Cortice priuatus. Vide Ἔμφλοιος, quod proximè sequitur. B

C. Ἔμφλοιος, Corticem habens, Cui cortex inest. Budæus ex Theophrast. σήπεται δὲ πάχιστα, ἐάν τε ἔμφλοιος, ἐάν τε ἄφλοιος. AT VERO Ἐμφλοιοσπέρματος Cortice obductum semen habens. Plinius autem ἐμφλοιοσπέρματα vertit Cortice obducta semina, item Quæ in cortice sunt semina. Nam pro his Theophrasti, βλίπον δὲ καὶ τθύτλιον, καὶ αὐδράφαξις, καὶ ὤκιμον, ἐμφλοιοσπέρματα, habet, Cortice obducta sunt semina bliti, betæ, atriplicis, ocimi. Et pro his eiusdem Theophrasti, δυξηρανθέντα δὲ τὰ ἐμφλοιοσπέρματα, καὶ θύπνον μάλιστα ὤκιμον, habet, Quæ in cortice sunt semina, difficillimè inarescunt, maximéque ocimum & gith. C

C. Λεπόφλοιος, Læuem corticem habens. λεπόφλοια δένδρα, Basil.

C. Μαλακόφλοιος, Mollem corticem habens, Qui molli est cortice.

C. Ὁμόφλοιος, Similem corticem habens, vel etiam eundem. In vulgatis lexicis, ὁμόφλοια, Quibus est eadem corticis natura. D

C. Παχύφλοιος, Crassum corticem habens, Qui crasso est cortice, Crasso cortice vestitus.

C. Ῥηξίφλοιος, idem esse putatur cum φλοιορραγὴς, quod paulo antè expositum fuit. ῥηξίφλοια δένδρα, ex Basilio.

Item verb. COMP. Ἀπφλοιόω, ῶ, Decortico, Corticem detraho, τὴν φλοιὸν περιαιρῶ, vt loquitur Theophrastus. Ex Epigramm. pro Exuo.

Φλοιώδης, εος, ὁ & ἡ, (q. d. Corticeus) Cortici similis, Corticis speciem præ se ferens. At Plin. pro his Aristotelis, ἑξάγωνα μὲν οὖν πάντα δεῖ τὰ κηρία, καὶ τὰ τούτων, ὡς φασὶ τὰ περὶ μελιττῶν. σύγκειται δὲ οὐκ ἐκ κηροῦ, ἀλλ' ἐκ φλοιώδους καὶ ἀραχνώδους ὕλης τὸ κηρίον, dixit, Horum omnium sexangulæ cellæ, ceræ autem è cortice araneoso. Metaphor. autem φλοιῶδες, Vanum, Futile, vel Quod parui momenti est. At in hoc Plutarchi loco (qui est in libro πῶς ἂν τις ἄδηλοιτο ἑαυτοῦ τοὺς κόλακας &c.) τὸ σοβαρὸν καὶ φλοιῶδες ἀποπήδησαν, Bud. τὸ φλοιῶδες exponit τὸ ἀλαζονικόν. E

Φλοιόω, (sicut ἀπφλοιόω, paulo antè) Decortico, Corticem detraho. Quidam Excastro etiam interpret. ex Scribonio Largo) A cuius passiuo Φλοιόομαι est aoristi 1 PARTIC. Φλοιωθείς, Decorticatus. vt apud Theophrast. Hist. pl. libro 3, c. 16, φλοιωθέντος τοῦ ξύλου: & lib. 5, capite 10, φλοιωθέντα δὲ καὶ ἀποτρεχθέντα. Illud enim reponitur pro φλοιωθέντα. Apud eundem legitur, πλὴν ἐλάτης φλοιωθεῖσαι. Constituo autem thema Φλοιόω, Budæo assentiens, potius quàm vulgatis lexicis, constituentibus THEMA Φλοίω. Quod tamen fortassis alicubi reperiri queat. F

HINC Φλοισμὸς, οῦ, ὁ, Decorticatio, Corticis detractio, seu exemptio. Theophr. Hist. plant. libro 5, in principio, ὡράϊα δὴ τέμνεται ξύλα, τὰ μὲν στρογγύλα, καὶ ἴσα πρὸς φλοισμόν, ὅταν βλαστάνῃ. Ab eodem vocatur περιαίρεσις τοῦ φλοιοῦ, lib 4, cap. 17. QVINETIAM Φλοιστικὸς hinc deductũ est, quod sonat q. d. Decorticatorius. (reddẽdum alioqui per periphrasin, Ad decorticationẽ pertinẽs, vel aptus) Sic φλοιστικὴ, ῆς, τέχνη, q. d. Decorticatoria ars. Bud. ex Plat. καὶ πλεκτικὴ, καὶ ἐπιφλοιστικὴ, φυτῶν τε καὶ ἐμψύχων δέρματα σωμάτων περιαιροῦσα. Item verb. COMPOS. Περιφλοΐζω, (q. d. Circumdecortico) Circũquaque decortico, seu in circuitu. In vulg. lex. Circumdecortico, vel Corticem ambientem eximo, vt fit ligna circumdolando. Dioscor. lib. 1, cap. de aspalatho, ἐστὶ δὲ καλὸς ὁ βαρὺς, καὶ μετὰ τὸ περιφλοιωθῆναι ὑπόχρους. pro quibus

postremis verbis habet Plinius, Detracto cortice, rubens. A cuius pass. Περιφλοΐζομαι est partic. περιφλοιωθεὶς apud Dioscor. quod Bud. reddit Delibratus, ex Columella. Est verò itidem huius verbale NOM. Περιφλοισμὸς, (q. d. Circumdecorticatio) Decorticatio quæ fit circunquaque. Redditur etiam, Corticis in orbem detractio. Inuenitur porro & INFIN. Περιφλοῦσθαι pro Circumdecorticare, apud Dioscor. lib. 9 De histor. plant. cap. 5, πλὴν δὲ κατάπαν φασὶ τὰς μὴ ῥάβδους πλατυτέρας ἔχειν, ἀνώδεις δὲ σφόδρα καὶ οὐκ εἴδη περιφλοῦσθαι. Sed assentior iis qui hic περιφλοῖσθαι reponunt. NAM Περιφλεύω esse potius Amburo, Vro in circuitu, (sicut & περιφλύω, de quo dictum suprà fuit) apparet ex præt. pass. PARTIC. Περιπεφλυσμένος, cuius plur. neutr. gen. apud Herodotum, περιπεφλυσμένα πυρὶ τὰ τείχεα. Eodem igitur errore tribuitur hæc significatio verbo περιφλεύω, qua φλοὸς à φλέω deriuatum esse dicitur, huc pertinentem significatio non habẽte: quòd si etiam haberet aliquam, tamen præcedere nomen, magis consentaneum rationi esset. B

DIMINVT. Φλοιάριον, ου, τὸ, Paruus cortex. C

ΦΟΐΒΟΣ, ου, ὁ, Purus, Impollutus, Castus. Nam ab Hesychio exponitur καθαρὸς, ἁγνὸς, & ἀμίαντος. Sed inter καθαρὸς & ἁγνὸς interficitur λαμπρὸς, quod significat Splendidus, Lucidus. Memini autem me apud quendam tragicum legere ἡλίου φοῖβη φλογί: cui loco conuenire posterior hæc expositio videtur. (Vbi est etiam obseruandum obiter hoc FOEM. φοίβη) Sic ipsum quoque ἥλιον, id est Solem, φοῖβον appellari notum est, & quidem tanquam φαῦβιον, vt nonnulli gramm. volunt. ‖ Sed φοῖβος exponitur etiam μαντικὸς, & quidem cum alibi, tum vbi Apollinis est epithetum, vt apud Homerum sæpe. Itidémque apud Latinos poetas interdum Phœbus Apollo. Est porro μαντικὸς, Vaticinus, Vaticinandi peritus. Quod conuenit cum epithetis quæ ei tribuuntur à poetis Latinis, Augur & Fatidicus. Quidam verò ab auia, cui erat NOMEN Φοίβη, sic appellatum tradiderunt: nonnulli & ἀπὸ τῆς φοίβης. Vide Eustath. (At illud FOEM. Φοίβη in vulg. lex. dicitur etiam sumi pro aqua, & pro re omni pura: sed absque autore. Item prorium nomen esse mulieris quæ ex Cœo peperit Latonam, ex Hesiodi Theogonia. Pro Diana autem poni in Epigram. Apud Latinos poetas quidem certè Phœbe frequens est pro luna. At verò num. PLVR. Φοῖβαι signific. Puri & splendidi crines, si Etymologo credimus, qui etiam exp. simpliciter κόμας, in verbo Φοιβάζω. Sed Suidæ Φοίβη est ἡ ἄμπελος, afferenti etiam pro exemplo versum ex Epigr. qui tamen cum voce Φοίβαις stare posse non videtur) D E

C. Φοιβόληπτος, ου, ὁ & ἡ, q. d. A Phœbo correptus, seu prehensus. Dicitur de eo qui Phœbi numine est afflatus. Non dubitem reddere etiam Phœbi spiritu instinctus, aut etiam, Sacro Phœbi furore instinctus. Plutarch. in Pomp. ὀπίπους καὶ φοιβόληπτος. Dionys. Long. καθάπερ ἐμπνευσθεὶς ἐξαίφνης ὑπὸ θεοῦ, καὶ οἱονεὶ φοιβόληπτος ἠρμόσθη. vbi obserua ἐμπνευσθεὶς cum hoc φοιβόληπτος, sicut in illo Plutarchi loco ponitur cum ὀπίπους. Pro hoc autem φοιβόληπτος, ab Herodoto dicitur IONICE Φοιβόλαμπτος. Hanc enim veram esse scripturam ostendunt alia apud eum similia. Perperam igitur quidam in vulg. lex. nouiss. annot. apud ipsum Herodotum in Melpom. φοιβόλαμπτος legendum potius esse quàm φοιβόλαπτος. F G

C. Φοιβονομεῖσθαι, Puritatem consequi, in vulg. lex. absque autore & exemplo. Videri certè posset φοιβονομεῖσθαι sonare A Phœbo regi, seu gubernari: vt dici possunt ab illo regi qui sunt φοιβόληπτοι.

Φοιβήϊος, ου, ὁ & ἡ, Phœbeus, (aut etiam Phœbeius, quadrisyllabum itidem. nam & hoc vtitur Naso) Ad Phœbum pertinens. Item FOEM. Φοιβηὶς, ίδος, ἡ, Phœbea: vt Φοιβηὶς δάφνη, Phœbea laurus, in Epigramm. Habet autem laurus hoc ipsum epithetum apud Latinos poetas interdum. H

Φοιβηβόω, Oracula edo, χρησμῳδῶ. Propriè autem Oracula edo Phœbi spiritu instinctus, seu Phœbi numine afflatus. AT VERO Φοιβήσεια, quod significaret (sequendo illam verbi φοιβηβόω significationem) Quæ oracula edit, & q. d. Editrix oraculorum: ab Hesychio exponitur καθάρσεια, id est Purgatrix. In v. l. Lotrix.

Φοιβὰς, άδος, ἡ, Phœbas, Quæ fatidica est, seu vaticinatrix, vtpote Phœbi numine afflata, Phœbi sacerdos. Lucanus, — non vnquam plenior artus Phœbidos irrupit Pæan. In vulg. lex. esse dicitur Bacchi sacerdos. (Dicitur ITEM Φοιβαΐδες pro Φοιβάδες, si Etymologo credimus: qui etiam scribit Φοιβάδες ideo scribi, cum α habente ι subscriptum. Φοιβάδες (inquit) ἔχει τὸ ι. ἀπὸ τοῦ Φοιβαΐδες ὄντων. Sed vulgatæ editiones habent aliam lectionem, VIDELICET Φοιβάδας. ita enim in illis legitur, Φοιβάδας ἔχει τὸ ι. ἀπὸ τοῦ Φοιβαΐδης ὄντος. sed Φοιβαΐδης saltem pro Φοιβαΐδης reponendum fuerit) HINC Φοιβάζω ET Φοιβάνω, Vaticinor, Phœbi numine afflata, aut etiam afflatus. nam Hesychius φοιβαζόντων habet de viris dictum, quod exponit προφητευόντων. Apud eundem φοιβάζει, μαντεύεται. Sed accusatiuo interdum iũgi hoc verbum sciendum est, sicut & Vaticinor nonnunquã, pro Vaticinans dico. Lycophr. initio suæ Alexandræ, siue Cassandræ, de ipsa loquẽs, Δαφνηφάγον φοίβαζεν ἐκ λαμπροῦ πάτα. Ad quem versum respexisse videtur qui scripsit Epigramm. libro 1, Κασσάνδρη φοίβασε μῦθοις. Verùm interdum ponitur φοιβάζω pro Purgo, Abluo. vt apud Callim. hymno εἰς λουτρὰ Παλλάδος scripto, — ἐφοίβασεν δὲ παλαῖπα Παῖπα χαλινοφάγων ἀφρὸν ἀπὸ στομάτων. Ab hoc autem Φοιβάζω (sed in altera significatione sumpto) est & NOMEN Φοιβαστικὸς, videlicet tanquam à tertia pers. prat. pass. πεφοίβασται formatum. Sonat enim φοιβαστικὸς q. d. Vaticinatiuus: id est Vaticinandi peritiam habens, seu Vaticinandi vi præditus. Dionys. Long. ὑφ' ὧν ὀλίγον τέρψει καὶ οἱ μὴ λίαν φοιβαστικοί. At vulg. l. φοιβαστικὸς exponunt Phœbo dicatus. Et FOEM. Φοιβαστικὴ, Vates deo plena. Quod fœmin. apud Plutarchum inuenitur iunctum genitiuo: vbi dicit de Carmenta, μαντικήν τινα καὶ φοιβαστικὴν ἐμμέτρων χρησμῶν. Habet porro verbum Φοιβάζω etiam COMP. Ἀναφοιβάζω ET Διαφοιβάζω ET Προφοιβάζω. Sed Ἀναφοιβάζω quidem alteram verbi φοιβάζω significationẽ sequitur, si respicimus Hesychii expositionẽ: cui ἀναφοιβάσαι est ἀνακαθάρας. Secundum autem cõpos. Διαφοιβάζω sequitur alteram illam vaticinandi significationem. sed huius actiuæ vocis nullum affertur exemplum: at verò pass. Διαφοιβάζομαι, infinit. præteriti temp. διαπεφοιβάσθαι extat apud Sophoclem in Aiace, pag. 20, expositum tamen ἐκμεμηνέναι, quia οἱ φοιβώμενοι καὶ ἐνθουσιῶντες μανίᾳ τινὶ ὅμοιον πάσχουσι, inquit scholiastes: quum antea dixisset posse πρὸς τὸν φοῖτον deduci: quæ deductio mihi nullo modo probari potest. Quod autem ad tertium comp. Προφοιβάζω attinet, ipsum quoque alteram illam verbi φοιβάζω significationem sequitur. nam προφοιβάζω ex Nonno affertur pro Antè purifico. Redeo ad alterum verbum SIMPLEX, Φοιβάνω. Huic Hesychius ambas illas, quas & præcedenti Φοιβάζω, significationes tribuit. nã φοιβάνει vt esse dicit Vaticinari, ita etiam Purgare, Purificare, seu Lustrare, item Ornare, necnõ Splendidum reddere. Ab Etymologo PARTIC. Φοιβάσα exponitur itidem λαμπρώσασα. Ita enim vet. cod. scriptum habet, non λαμπρώσουσα: suspectam tamen relinquit & illa scriptura vocem φοιβάσα. Hanc autem lustrandi seu purgandi significationem habet & VERB. Φοιβάω, ῶ, vt apud Apoll. Arg. 2, — πτόον πρὶν δέμα γέροντος Παῖπα φοιβήσαντες. exponit enim scholiastes καθάραντες. addens, quod φοῖβον dicatur τὸ καθαρόν: vnde sit Φοῖβος ὁ Ἀπόλλων. Apud Etymol. verò habetur PASS. Φοιβάσθαι, quod exp. λαμπρωθῆναι, id est Splendidum reddi: at Hesychius, καθαρεῦσαι. hoc enim repono pro καθαρεῖσαι, nemine (vt opinor) mihi refragaturo.

ΦΟΐΝΙΞ, ικος, ὁ, (Inuenitur autẽ scriptũ & φοίνιξ. sed Eust. ex iis est apud quos φοῖνιξ scriptum extat cum circumflexo, sicut & κῆρυξ. traditque idem, hanc vocem in nominatiuo quidem habere syllabam ι nonnisi positione longam, alioqui breuem, at in obliquis casibus natura longam) Ruber, aut certè Ad rubrum colorem accedens. Exponitur & Ru-

tilus.Gell.lib.2, capite 26,Nam phœniceus color,quem A
tu Græcè φοίνικα dixisti, noster est, & rutilus & spadix
phœnicei σωώνυμα, qui factus Græcè noster est,exube-
rantiam splẽdorémque significat ruboris. Quales sunt
fructus palmæ arboris,nõ admodum sole incocti: vn-
de spadici & phœnicei nomen est. Spadica enim Do-
rici vocant auulsum è palma termitẽ cum fructu. Hæc
ille, in quibus pro spadici & phœnicei, vel spadici &
phœnici,vel spadicis & phœnicei reponendum esse pu
to. Ex Apoll. Arg. libro 2 affertur, — φοίνικι λόφῳ ἐπε-
λάμπετο πτήλης,pro Rubra crista.Et φοῖνιξ ἵππος teste Eu-
stath.ὁ ὁμόχροος φοίνικι τῇ ὀπώρᾳ. B Alioqui apud Homerũ
duobus in locis φοῖνιξ substantiuum est, significans
φοινικοῦν χρῶμα,id est Rubrum colorem. vt Iliad.η, Ὡς
δ' ὅτε τίς τ' ἐλέφαντα γυνὴ φοίνικι μίανῃ Μῃονὶς, ἠὲ Κάειρα, πα-
ρήϊον ἔμμεναι ἵππῳ. vbi Eustath. φοινικοῦν χρῶμα significa-
ri dicit:addens,τὸ ἐκ καρπο(φασὶ)πρίνου. Virgil.certè
hanc comparationem vsurpans libro 12,loco φοίνικος o-
strum posuit, & quidem epithetum ei tribuens, San-
guineum.quod epithetum videri possit pro iis face-
re qui φοῖνιξ à φόνος deducunt, significante αἷμα. Ho-
rum autem in numero est Eustath. qui de hac voce C
φοῖνιξ loquens, quam Homerus illo in versu vsurpauit,
dicit ei ὁμωνυμῶν ὀπώρων cui nomen φοῖνιξ, & propter
hanc,idem nomen arbori quoque datum esse. Quibus
subiungit,vocem φόνος,ἤτοι αἷμα, esse ἀρχὴν τοῦ ἀναγκαίου
αὐτῆς: & ad huius similitudinem ἐρεύθεσθαι τὸν τοῦ φοίνικος
καρπόν. Vnde,inquit, & Φοῖνιξ nomen proprium, διὰ τὸν
κατ' αὐτὸν, ὡς εἰκὸς, φοινίκεον χρῶν. Ac sequendo alium
eiusdem locũ, etiam populi nominati Φοίνικες hãc ap-
pellationem ἀπὸ τῆς ἐρυθρότητος sumpsisse dicentur.Scri-
bit enim, Φοίνικας nationem esse quæ habitauerit circa D
fluuium Ἐρύθραν,aut circa ἐρυθρὰν θάλασσαν.Quibus sub-
iungit,καὶ τὸ φυτὸν δὲ φοῖνιξ, ὅτι ποιοῦτον καρπὸν τελεσφορεῖ. Vi-
de & Etymol. qui inter alia scribit, φοῖνιξ,quod est ἐθνικὸν, esse παρώνυμον ex NOMINE Φοινός. Sed Φοῖνιξ,
quum ἐθνικὸν est duntaxat, hinc παρώνυμον esse, id verò
non video quomodo rationi cõsentaneum esse queat:
ac certè quum dicit Eustathius suprà,nomen φόνος esse
ἀρχὴν τοῦ ἀναγκαίου vocabuli φοῖνιξ, nequaquam id re-
stringit ad φοῖνιξ quod est ἐθνικόν:cum Etymologo alio- E
qui in deriuatione consentiens. Qui enim dicit φοῖνιξ
esse à nomine φόνος,non negat esse à φοινὸς, sed accipit
quod remotius est:quum φοῖνιξ sit à φοινὸς, (si tamẽ hoc
concedendum est) φοινὸς autẽ (pro quo vsitatius esse
puto φόνιος) sit à φόνος.

Φοῖνιξ igitur (vt ad vsitatiores huius vocabuli signi-
ficationes veniam)est interdum arbor quæ Latinis Pal
ma. Homer. Odyss. ζ, Δήλῳ δήποτε τῶν Ἀπόλλωνος παρὰ
βωμῷ Φοίνικος νέον ἔρνος ἀερχόμενον ἐνόησα. Cuius loci ita F
meminit Cic. De leg. lib. 1, Homericus Vlysses Deli se
proceram& teneram palmam vidisse dicit. Appel-
latur interdum φοῖνιξ & huius arboris ramus:teste Pol-
luce, vbi scribit, τὸ μὲν ὅπτι φοίνικος καὶ ὁ κλάδος ὁμωνύμως
φοῖνιξ καλεῖται. Sæpe verò φοῖνιξ vocatur quæ à Lati-
nis Palmula,id est Palmæ fructus:extántque huius si-
gnificati exempla cum apud alios, tum apud Herodo-
tum,& quidem genere itidem masculino. quum alio-
qui vocetur etiam φοίνικος βάλανος. Dicitur verò & fa-
cta COMPOS.Φοινικοβάλανος : sed nomen hoc habet
propriè fructus palmæ Ægyptiæ,postquam maturuit,
vt quidẽ annotatur ex Dioscor.l.1, c.149,quem locum G
vide.Hesych.autem HABET Φοινικοβάλανα:dicẽs es-
se τὸ τράγημα,itẽ genus vitis. At de φοίνικος ἐγκέφαλος
& ἐντεριώνη dictum fuit suprà, sicut & de πατητὸς φοῖνιξ.
Conuenit porro hæc signif. φοίνικος cum superiore (cui
datus primus locus fuit) propter ruborem,de quo di-
ctum & paulo antè fuit.Cum alii autem præterea,tum
Plinius,hunc ei colorẽ tribuerunt. Legitur ETIAM
Φοῖνιξ ἐλάτη, quæ & σπάθη, de inuolucro & calyce fru-
ctus palmarum adhuc florentium. Vide Dioscor. libro
1,cap.151, cui titulus est περὶ φοίνικος ἐλάτης. Sunt verò H
à nomine φοῖνιξ palmam significãte adiectiua NOM.
Φοινικίτης ET Φοίνικινος, vt à Palma dicitur Palmeus.
nam φοινικίτης οἶνος legitur apud Dioscoridem lib.5, cap.
40. At φοινίκινος (sub.οἶνος) apud Athenæum libro 1, ex

Euippo comico, Φοινικίνου βίκος πᾶς ὑπανεῴγνυτο. (Quo
ex loco memineris emendare φοινίκου libro 14, & hoc
φοινικίνου pro illo reponere:vt vicissim pro ὑπανεῴγνυτο,
quod lib.1 habetur, reposui ὑπανεῴγνυτο ex lib.14)
Additq; , meminisse huius vini & Xenophõtẽ ἐν αἰαζάσῃ.(Verùm à Xenophonte non φοινίκινον οἶνον,sed φοι-
νίκων οἶνον appellari sciendum est. Ita enim apud eum
legitur libro 2 illius operis,pag.165 meæ editionis,circa
finem,ἐνῆν δὲ ὅπος πολὺ, καὶ οἶνος φοινίκινον, καὶ ὄξος ἐψη-
τὸν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ) At φοινίκινος, sicut ETIAM Φοινικὴν νόσος, apud Gal.habes,in lex.Hipp.de elephãtiasi,sed diu-
ersa deductione.nam in φοινίκινος dicit, ἀπὸ τοῦ χρώματος οὕτως εἰρῆσθαι ὑπονοήσειν αὖ τις. id est, A colore sic dic-
tam suspicetur quispiam. (quod existimatur intelle-
xisse de colore palmæ fructus) Exponẽs autem statim
post quæ sit φοινικὴν νόσος,scribit,ἡ κατὰ Φοινίκην καὶ κατὰ
ἄλλα ἀπολικὰ μέρη πλεονάζουσα. Extat denique & aliud
adiectiuum,sed IONICVM,Φοινικῆιος. id est, Ionica
dialysi factum ex Φοινίκειος. Dicitúrque οἶνος φοινικῆιος,
sicut & φοινίκινος,vinum palmeum. Affertur tamen ex
Herodoto non φοινικῆιον βίκοι,(vt dicit Euippus in illo
Athenæi loco,φοινικίνου βίκος,subaud. οἴνου)sed φοινικῆιοι
βίκοι, de doliis palmeo vino plenis. At Φοινικῆιος pro
φοινίκειος,à φοῖνιξ quod est ἐθνικόν,fuerit itidem Phœni-
ceus,Punicus. ‖ Sed herba etiam quædam φοῖνιξ ap-
pellatur:de qua Dioscorides libro 4,capite43. Dicitur
hæc folia hordei habere,sed breuiora,spicam lolio si-
milẽ:& à palmulæ maturæ colore nomẽ accipisse exi-
stimatur. Plinius libro 22,cap. 25, Est & herba phœni-
cea appellata à Græcis, à nostris verò hordeum mu-
rinum.

Φοῖνιξ,Phœnix auis. Plinius l.13,cap.4,de variis pal-
marum generibus loquens,Vna earum arbor in Cho-
ra esse traditur,vna & syagrorum. Mirúmque de ea ac-
cepimus,cum phœnice aue(quæ putatur ex huius pal-
mæ argumento nomen accepisse) emori ac renasci ex
seipsa.Luc.in Hermotimo,ὡσὰν μὴ φοίνικος ἔτι βιῴη.

Φοῖνιξ,Phœnix,Qui est è Phœnicia. Cuius pluralem
numerũ Φοίνικες (comprehendẽtem ipsam nationem)
habes paulo antè.Eustath.comm.in Dionys.De situ or
bis,pag.74 editionis patris mei, ἡ Θηβαῖος δὲ οὗτος ὡς
Ἡσιόδῳ, ἡ Φοῖνιξ, κατὰ πνας, ἤτοι ὁ Τύριος. Annotat autẽ
hæc in istos Dionysii versus, Ἐνθάδε Φοινίκων αὐδῶν ὀξὺς
ἐνιαυσιστὴν, Ἀζόμενοι μεγάλειο Διὸς γόνον Ἡσιόνηα. Hi ab Ho-
mero Odyss.e,vocantur ναυσικλυτοὶ & τρῶκται.Vnde idẽ
scholiastes in eadem illa pagina scribit, ἐμπορικοὶ δ' ὄντες
οἱ Φοίνικες, καὶ πρηκτῆρες, καὶ τρῶκται, κατὰ τὸν ποιητὴν, καὶ
πανταχοῦ πλωϊζόμενοι, &c. Horum Phœnicum REGIO, Φοινίκη dicta fuit. Φοινίκη(inquit Steph.) ἡ χώρα
à genitiuo Φοίνικος,sicut Κρήτη à genitiuo Κρητὸς, & Λιβύη à genitiuo Λίβυος.Sed Φοῖνιξ,à quo Φοινίκη suam ap-
pellationem inuenit,viri nomen proprium est, vt ex
illo quoque discimus,tradente fuisse Agenoris & Ne-
pruni Libyæque filium.Quibus subiungit, nomen ἐθνι-
κὸν,idem esse cum illo nomine τοῦ οἰκιστοῦ, videlicet Φοῖ-
νιξ. Atque ita Φοῖνιξ hoc proprium viri nomẽ,primum
obtinere locum dicẽdum esset:secundũ,hanc regionis
appellationem,Φοινίκη:tertium autem,illud ἐθνικὸν no-
men,Φοῖνιξ. Quum tamen Φοῖνιξ ab Eustathio dicitur
ita vocatus διὰ τὸν κατ' αὐτὸν φοινίκεον χρῶν, non de propri-
o illo,sed περὶ τοῦ ἐθνικοῦ id intellexisse videri posset,
(quippe qui idem & de plurali Φοίνικες scribat) nisi ad-
deret τὸ κύριον.Genus autem Φοίνικος Homerici idem a-
libi commemorat,videlicet pag.762. Cæterùm ἐθνικὸν fœm. EST Φοίνισσα, quod Latini retinentes,scri-
bunt Phœnissa.Homerus Odyss.o,v.416, Ἔσκε δὲ παῖς ἐμὸς
γαμὴ Φοίνισσ' ἐνὶ οἴκῳ. Inuenitur itidem & νηῦς Φοίνισσα
apud Herodotum : sic Φοινισσῶν νεῶν, Plutar.Pericle.
Quinetiam quoddam vitis genus fuisse perhibetur,
quæ φοίνισσα nominata fuit. At verò κτηπικὸν NO-
MEN,Φοίνικιος, ET Φοινικικός,inquit idẽ Steph.Quorũ
prius illud apud Athen.inuenio,dicentẽ, φοινίκιος οἶνος:
itidémque φοινίκιον μύρον. Apud Plut.autẽ, ETIAM
Φοινίκιος cũ ει,pro qua scriptura facit IONICVM Φοι-
νικῆιος,i.Ionica dialysi factũ, vt βασιλῆιος ex βασίλειος.
Præterea verò legitur & apud Suidam,φοινίκιον αἷμα,καὶ

φοινίκειος οἶνος,item φοινίκιον ἔρνος, καὶ χρῶμα, cum ei in A
ve'.quidem exempl.at φοινίκιος ἄνθρωπος.Sed pro poste-
riori illo Φοινικικὸς, legitur ETIAM Φοινικός. vt ἀθη-
ναϊκῶς φοινικὰ apud Plutarch. Habent verò & Φοινι-
κὸν πόλεμον v.l.pro Punicum bellum: sed non adscripto
autoris nomine. In illa quidem certè Polemonis de-
clamatione quæ ex mea officina prodiit non ita pri-
dem,legitur itidem πελέκει φοινικῷ:sed quoddam exem
plar habebat alterum illud κτηπικὸν, videlicet φοινικίῳ.
(Affertur porro in v.l.ex Theophr. FOEM. Φοινικὴ & B
pro palma,sed hæc scriptura valde erroris suspecta est)
Est præterea aliud κτηπικὸν nomen,Φοινίκινος:sed ad φοῖ-
νιξ,quod palmam significat,pertinens potius, sicut &
φοινικίτης,vt suprà docui.Vbi vide & Φοινικῆιος. Ab hoc
porro φοῖνιξ est quoque VERBVM Φοινίζω, quod
quum generaliter significet, Phœnices imitor, aut æ-
mulor, seu Phœnicum mores : de iis tamen dici solet
qui quandam Phœnicum obscœnitatem imitabantur,
in irrumando videlicet. Iungitúrque interdum huic
verbo VERBVM Λεσβιάζειν, (de quo ideo non alie- C
num fuerit hîc dicere) itidem significans, Lesbiorum
mores obscœnos imitari, seu Lesbiorum obscœnita-
tem,in fellando videlicet.Luc.in Apophrade,ὡσεὶ θεῶν
εἰπέ μοι τί πάθῃς, ἐπειδὰν κἀκεῖνα λέγωσιν οἱ πολλοὶ, λεσβιάζειν
σε καὶ φοινικίζειν; Hæc coniunxit & Gal.De facult. simpl.
medic.libro 10. Habetur autem λεσβιάζειν & apud Ari-
stoph. quod quidam interpr. etiam Ore morigerari,
ex Suetonio.Sed & λεσβιεῖν tanquam à THEM.Λεσβίζω
extat apud eundem Aristoph.in Vespis, Μέλλουσιν ἤδη
λεσβιεῖν τοὺς ξυμπότας, quæ eras ore morigeratura com-
potoribus. Huc pertinet & NOMEN Λεσβιαὶς,άδος,ἡ, D
quod exponitur itidem Fellatrix.

Φοῖνιξ dictum fuit & instrumentum quoddam mu-
sicum,vtpote cuius inuentores fuerint Phœnices. Vi-
de Athen.

Φοῖνιξ,Collyrium τραχωματικὸν ab Hierace conscri-
ptum, de cuius descriptione inter Galenum & Ae-
tium conuenit, exceptis admodum paucis, iisque le-
uibus.Gorr.

Φοίνικες sunt etiam γλυφαὶ, Hesychio teste, si eius e-
xempl.mendo carent. E

C. Φοινικοβάλανος vide suprà in φοῖνιξ significante fructum
palmæ.

C. Φοινικοδάκτυλος,ου,ὁ & ἡ.Phœniceos digitos habens,id
est coloris phœnicei.Extat apud Aristotelem,sed ab eo
fictũ fortasse:Rhet.3.διαφέρει δ' εἰπεῖν ὁ ῥοδοδάκτυλος ἠὼς
μᾶλλον ἢ φοινικοδάτυλος, ἢ ἔπι φαυλότερον ἐρυθροδάκτυλος.

C. Φοινικόλεχνος, Auis, quæ alio nomine DICITVR
Πηωέλοψ. Traditur autẽ hæc esse magnitudine colum-
bæ,anati similis,& in aquis versari:ex Aristot. lib.8 De
animal. Vide Hesych. F

C. Φοινικόλοφος, ου,ὁ & ἡ, Phœniceam habens cristam,seu
generaliter rubram.Sic ex Apoll.Arg.2,habuisti suprà,
— φοίνικι λόφῳ ἐπελάμπετο πτήλης. In v.l. Φοινικολόφος par-
oxytonè , quòd apud Suidam legatur itidem φοινικολό-
φον,quod expon.ξανθολόφον. Sed in meo vet. cod. scien-
dum est legi in genitiuo,φοινικολόφου,ξανθολόφου.

C. Φοινικοπάρειος,ου,ὁ & ἡ, SIVE Φοινικοπάρηος, Phœni-
ceas habens malas,seu genas : id est, phœnicei coloris.
At φοινικοπάρηοι νῆες apud Homerum,Phœniceo colore
pictæ naues. Aut etiam, Minio pictæ, Miniatæ: vt eæ- G
dem sint quæ etiam μιλτοπάρειοι ab eodem poeta vo-
cantur,διὰ τὸ τῆς μίλτου φοινικοῦν,inquit Eustath.

C. Φοινικοπάρυφος vide in Παρυφή.

C. Φοινικόπτερος,ου,ὁ & ἡ,Phœniceas habens pennas. Pecu-
liariter autem sic appellata fuit auis quædam, cuius
linguam præcipui saporis esse docuit Apicius,teste Pli
nio.Meminit eius & Aristot.item Aristoph. in Auibus.
vbi dicenti πεῖ πνος ὄρνιθος,(id est de quadam aui) — κα-
λός γε καὶ φοινικιοῦ , respõdetur Εἰκότως. καὶ γὰρ ὄνομ' αὐτοῦ γ' ὄδε
φοινικόπτερος. De illo autẽ NOMIN. Φοινικιοῦ lege Sui-
dam, exponentem πυῤῥός. & de eo dicentem cum alia,
tum hæc, περὶ τῶν φοίνικας ὑφικῶν,φοινικόεις , φοινικόεν ἐν
ὑπαρθέσι,φοινικοῦν ἐν σωωμρέσι. At verus cod.meus habet,
φοινίκιες ἐν ὑπαρθέσι.quum neutram harum lectionũ ha-
beat schol.Aristoph. idem alioqui docere volens : sed
hanc,φοινίκεος ἐν ὑπαρθέσι.(quinetiam,φοινικοῦς ἐν σωωμρέσι pro φοινικιοῦς) At ego ex duabus φοινικόες & φοινίκιος
vnam faciens.scribendum censeo φοινικιόες.

C. Φοινικοροδίαι, Rosaria punicea,vulg.l.sine vllo autoris
nomine.

C. Φοινικόρυχος,ου,ὁ & ἡ, Qui est rostro puniceo,seu rutilo.
Auis epithetum.

C. Φοινίκουρος,ου,ὁ,Auis quæ dicta est ETIAM Ἐρίθακος,
Erithacus.Est autem (vt annot.vulg.lex.) Auis solita-
ria,quæ à quibusdam Syluia vocata est: Theodorus au
tem interdumRubeculam interpretatur.sed Rubecula
est hyberno tempore , & Ruticilla æstiuo. Aristot .De
animal.lib.9,cap.49.μεταβάλλουσι δὲ οἱ ἐρίθακοι,καὶ οἱ κα-
λούμενοι φοινικουροὶ,οὐ ἄλλήλων.ἔστι δὲ ὁ μὲν ἐρίθακος , χλω-
ρός· οἱ δὲ φοινικουροὶ,θερινοί.εἰσφέρουσι δ' ἀλλήλων οὐδὲν,ὡς
εἰπεῖν,ἀλλ' ἢ τῇ χρόᾳ μόνον.Quam scripturam sequendo,
huic aui erit etiam NOMEN Φοινικουρός.Sed Sus-
pectam hanc scripturam reddunt Hesychius & Plinius,
ex quibus hic testatur,sicut & Aristoteles, (quem for-
tasse sequitur)qui erithacus sit hyeme,eundé esse phœ
nicurum æstate. At Hesychius postquam scripsit,φοινί-
κουρος, ὄρνις ποιος, subiungit,καὶ ὁ ἐρίθακος. Sundæ ἐρίθακος
εἶδος ὀρνέου μοιῦρες καὶ μενοῖδος πόπον. Idem vocatur ETIAM
Ἐριθάλς, si Hesychio credimus. Quod autem attinet ad
Latina nomina,Syluia & Ruticilla , sciendũ est Sus-
dorum ea aliis auibus tribuere,in interpretatione eius-
dem operis Aristotelis lib.8,cap.3.

C. Φοινικόφυπον,ου,τὸ,Palmetum.φοινικόφυτα , Palmeta , Pal-
maria : vulg. lex. ex Gaza apud Theophrastum Hist.
plant.libro 2.

C. Φοινικελίκτης , ου,ὁ, Faliax. Vide Hesychium , item Sui-
dam , apud quem legitur φοινικελίστης absque κ , in pe-
nultima syllaba.

Φοινίκεος , & per CONTRACT. Φοινικοῦς , Phœniceus,
Puniceus,item Rutilus. Vide & quæ in prima nomi-
nis φοῖνιξ significatione dicta fuerunt.id est,ea cui pri-
mus datus fuit locus. Aristoteles De col. loquens de
iis coloribus qui ποικίλας nobis φαντασίας exhibent καὶ
τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον, in exemplum affert τὸ φοινικοῦν καὶ
τὸ ἀλουργόν. Vbi vide alia multa περὶ τοῦ φοινικοῦ χρώματος.
Idem Meteorol.libro 3, τὸ δὲ φοινικοῦν χρῶμα καὶ πορφύρεον,καὶ ἀλουργὸν, οὐ γίνεται κεραυνούμενον.Ibidem, τὸ δὲ φοινι-
κοῦν, ὥσπερ τὸ πορφύρεον, λευκὸν φαίνεται. Idem in iride esse
dicit colorem ξανθὸν,medium inter φοινικοῦν & πορφύρεον. Apud eundem De animal. lib. 8,auis quædam φοι-
νικοῦν λόφον ἔχει:ideóque epitheton eius esse possit illud
compositum nomen φοινικόλοφος, de quo suprà. Apud
Xenophontem & alios legimus φοινικοῦς χιτῶνας : apud
Plutarchum in Numa,φοινικοῦς χιτωνίσκους. Apud Athe-
næum certè inter pretiosos colores poni videmus , in
descriptione nuptiarum Alexandri , πορφυροῖς καὶ φοινι-
κοῖς χρυσοῦφέσιν. Apud Dioscoridẽ libro 3, capite 105, le-
gimus & φοινικοῦν ῥάκος. Hinc VERB.Φοινικίζω, pro
Ad puniceum colorem vergo,Purpurasco, mutuando
interpretationem verbi πορφυρίζω. Et COMP. Ὑπο-
φοινικίζω,q.d. Superpurpurasco,In superficie ad colorẽ
purpureum vergo,seu potius puniceum. Affert Bud.
ex Aristotele De coloribus,pagina 390, ὀρθὸν γὰρ αὐξήσῃ
καρπῶν οἱ πλεῖστοι,ὅταν ἐκ τοῦ πωδεὶς μεταβαλλωνται , μικρὸν
ὑπὸφοινικίζουσι.καὶ γίνονται πυῤῥοί.vbi interpres vertit, Pau-
lulum in puniceũ vergunt , præpositionem omittẽs,
tanquam vacantem. Est & aliud COMP. Ὑπεροφοινι-
κίζειν,q.d.Subpunicare,Subpurpurascere.

Φοινικόεις,εντος,ὁ,Phœniceus,&c.vt de φοινικοῦς dictum est,
quod eandem significationem habet:sed φοινικόεις po
tarum potius est. FOEM.Φοινικόεσσα.Homerus χλαῖ-
ναν φοινικόεσσαν dixit,Hesiodus,ἱππῶν φοινικόεντα . Idem αἷμα
φοινικόεις,sicut Homerus αἷμα φοινικόεσσαν.Vbi qui-
dam interpr.Sanguine rubentes . Non dubium est au-
tem quin φοινικόεις reddi etiam possit alicubi Purpu-
reus,quod propriè est πορφύρεος.Nam vt αἷμα φοινικόεσσαν
dicit,sic & αἷμα πορφύρεον : quemadmodum Latinis
Sanguis purpureus dictus fuit.

Φοινικίς,ίδος,ἡ, Vestis phœnicei coloris,seu punicei, Puni-
ceus amictus.Redditur etiam Purpurea vestis, & Pur-
pureus amictus,ob coloris affinitatem: quum alioqui

φοινικίδα & πορφυείδα distinctè poni videamus cum alibi, tum in hoc Xenoph. loco, Pæd. 8, οὐδὲν φειδόμενος οὔτε πορφυείδων, οὔτε ὀρφνίνων, οὔτε φοινικίδων, οὔτε καρυκκίνων ἱματίων. Eiusdem operis lib. 6, ἰωδῆ δὲ φοινικίσι πᾶσα ἡ σρατιά. Plutarch. in Præc. connubialibus, dicit eos qui ad tauros accedunt, non sumere φοινικίδα, sicut nec vestem λαμπρὰν, eos qui ad elephantes: quoniam his coloribus animalia illa solent διαχειμάνεσθαι. Magnum autem fuisse φοινικίδων in bello vsum, ostendunt cum alii plerique loci, tum verò ille Xenoph. quem paulo ante ex Pæd. lib. 6 protuli: necnon iste Plutarchi in Paulo Æmilio, αἰσχρὰ πάσχοντες ὅτι χρυσοῖς ὅπλοις, καὶ νεουργοῖς φοινικίσι. Dicuntur autem primi hoc vestis genere vsi esse Lacedæmonii, vt sanguinè quem effundebant, aliquo modo occultarent. Cuius rei cum alii plerique meminerunt, tum Philostratus initio epist. 26. Fuisse autem φοινικίδα, seu φοινικοῦν χιτῶνα, etiam signũ pugnæ futuræ, discimus ex Plutarch. in Marcello. Φοινικὶς pro panno puniceo, ex Aristoph. affertur in Pluto, Καπετάσ' ἄνωθ' τοῦ κεφαλὴν φοινικίδι. Item φοινικίδες pro tapetibus puniceis, seu purpureis, ex Æschine.

Φοινικῶν, ῶνος, ὁ, Palmerum. φοινικόφυτον, suprà.

Φοινίσσω, VEL Φοινίττω, Fut. ξω, Puniceo colore inficio, aut etiam purpureo. Item Rubefacio, Sanguine inficio, Cruẽto. Ex Eurip. αἱμάσσε φοινίσσω, Suffundo rubore, seu pudore purpureo. q.d. Purpuro pudore, seu rubefacio. Tale est φοινίττομαι, pro Rubore suffundor, seu pudore, Erubesco. Chrysost. De sacerd. ὅτι πύτῳ ἐρυθριάσας ἐνῶνος καὶ φοινιχθείς. At φοινισσόμενα παρειαὶ ex Lucian. Cruentatæ malæ. Sic apud Sophocl. Μάστιγι σεσῶν νῶτα φοινιχθεὶς πάτη. Itidémque apud Aristophan. φοινιττῶσαι schol. expon. τὸ αἷμα ἐκχεῶσαι δίκην φοινικοβαφοῦς ἀνδύματος. Polit. apud Herodianum φοινιττῶσαι, dictum itidem de eo quod sanguine infectum est, vertit Purpurascere. Sic φοινίττω pro Sanguine inficio, Cruento. Libanius de Marte, χλοῦν τι φοινίττων καὶ χρωννύων πυραμοῖς. (In v.l. legitur ETIAM Φοινίζω pro Rubefacio, necnon COMP. Ἐμφοινίζω, pro Rubefacio, Illustro. sed hæc themata suspecta sunt: sicut & VERB. Φοινικεῖν, quod in iisdem habetur pro Phœniceo colore rubere, absque vllo testimonio)

HINC Φοινισμὸς, οῦ, ὁ, ITEM Φοίνιξις, Actio inficiendi colore puniceo, aut etiam purpureo, Purpuratio, Rubefactio. Sed φοινισμὸς habet etiam peculiarem signific. apud medicos. φοινισμὸς (inquit Gorr.) Rubrificatio, Ruboris per medicamenta excitatio in aliqua parte. Quædam enim medicamenta eam vim habent vt cuti admota ruborem calorémque accendant, atque etiam, si diutius immorentur, vesiculas creent, tandémque exulcerẽt. Meminerunt φοινισμῶν cum alii tum Paulus Ægineta, lib. 3.

COMP. Ὑποφοινίσσω: ex cuius pass. voce est particip. ὑποφοινισσόμενα, quod affertur ex Dioscor. lib. 3, cap. 78, ὑποφοινισσόμενα φύλλα, Folia in puniceum colorem vergentia. q.d. Subpunicantia.

ΦΟΙΤΑ'Ω,

ῶ, Fut. ήσω, Præt. ηκα, Ito, Ventito. vt qui itat seu ventitat ad præceptorem. (quæ tamen ventitandi significatio an primum in hoc verbo locum obtinere debeat, non satis constare, docebo aliquanto pòst: vbi & de eius deriuatione dicam) Plato De rep. lib. 1, δεῦρο παρ' ἡμᾶς φοίτα ὡς πρὸς φίλους τε καὶ πάνυ οἰκείους. Thucyd. libro 1, ὕστερον δὲ φοιτῶντες παρ' Ἀθηναίους. (Rursus ex Plat. epist. 7, ὅθεν τολαὶ δὲ ἄλλαι ἐφοίτων πρός τε Ἀρχύτου καὶ τῶν ἐν Ταράντι, Epistolæ crebræ veniebant, pro Afferebantur crebræ. Itidem verò cum apud alios, tum apud Thucydidem, de rebus etiam inanimis. vt ἐφοίτων ἀγγελίαι, Crebri nuntii afferebantur, seu frequentes. Aut certe, Nuntii subinde afferebantur. Licet in vulg. lex. simpliciter, Nuntii afferebantur. Apud eundem, libro 8, καὶ ὃν τύπων τῶν πόλεων ὁπόσα Ἀθηναίοις ἐφοίτα χρήματα. Quem verbi huius vsum imitatus Synesius, dixit, καὶ τῆς φοιτώσης κατ' ἐνιαυτὸν δαπάνης τοῖς ἐνθάδε σρατεύμασι) Quoniam autem solent pueri ad præceptores ventitare, eorúmque domos frequentare, ideo sæpe legitur φοιτᾷν εἰς διδασκάλου, necnõ φοιτᾷν εἰς τὰ διδασκαλεῖα. Xenoph. Pæd. 2, εἰς οὐδενὸς διδασκάλου πώποτε φοιτήσαντα. Plutarch. in Camillo, ὃς τοὺς παῖδας αὐτῶν εἰς τὰ διδασκαλεῖα φοιτᾷν. Huc pertinet iste locus apud Athenæum, libro 13, ὡς πρὸς ἡδὺς Ἱππάρχου τὸν παιδοτρίβου, μνᾶς δοὺς, οἷεν ἀεὶ φοιτήσειν. Pertinet & iste, οὔτος πρὸς Ζήνωνα τὸν Μυσόν κατὰ μαθησιν σοφίας ἐφοίτησε. Quinetiam nulla facta διδασκάλου vel διδασκαλείου, vel μαθήσεως, aut aliùs huiusmodi rei mentione, tamen de discipulis dicitur interdum. vt apud Aristophanem, δεῦρο σε φοιτᾷν οὐδὲς ἐθέλει τῶν μειρακίων, Ad me ventitare, discendi causa, videlicet. Vel, Ad me præceptorem ventitare. Hinc certè factum est vt quidam φοιτῶν interpretari nõ dubitarint, Sum discipulus, Sum auditor. Sed mihi magis placet aliud interpretationis genus, quod à prima huius verbi significatione minimè remotum sit. quale fuerit, Ventito ad scholam, Vẽtito ad præceptorem, Ventito ad aliquem, discẽdi gratia. vel, eius audiendi gratia. Sed possumus etiam simpliciter dicere, Ventitare ad aliquem, idque ex Cicerone: quem ita loquentem Græcum φοιτᾷν exprimere voluisse crediderim. Ab hac certè huius verbi significatione est φοιτητὴς pro discipulo, vt infrà docebo.

Φοιτᾷν simpliciter pro Ire, Venire, Accedere. Hom. Odyss. 1, Οἱ δὲ βοῆς ἀΐοντες ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος. Apud eundem, πάντη φοιτήσασα: item εἰς ὄνειρ φοιτῶντε. Ex Apoll. Rhod. φοίτα ἀμφὶ χῶρον pro Circuibat locum. Possit sanè & in illo Thucydidis loco quem secundum protuli, de prima huius verbi significatione agens, existimari φοιτῶντες positum simpliciter pro Venientes. Cum præpositione ἐξ apud Julianum, qui de medicina loquens, dicit, διὸ καὶ τοῦτο ἐξ οὐρανοῦ πεφοιτηκέναι, δικαίως φιλοσόφων παῖδες κηρύττουσι. Cæterùm quum Homerus φοιτᾷν vsurpet ἁπλῶς pro πορεύεσθαι, vt annotat Eustath. in Iliad. 1: aut pro ὁρμᾷν, vt in Iliad. ε: illi ventitandi significationi, ac præsertim ventitandi ad præceptorem, nequaquam primum locum deberi dixerint aliqui. (vt omittam, ab eodem schol. Atticam illam censeri) Atsi à proprio & peculiari huius verbi vsu potius incipiendum sit, non erit cur ordo ille magnopere reprehendatur: quum alioqui lubenter significationi ab Homero vsurpatæ primas deferre soleam. Est porro & hoc sciendum, Eustathium ex veterum autoritate tradere, φοιτᾷν esse factum ἐκ τοῦ πορεύεσθαι, vel ἐκ τῆς ὁδοῦ.

Φοιτᾷν interdũ dicitur mulier. i. Venire ad virum, concubitus causa. Budæus ab Herodoto poni testatur pro Stupri consuetudinem habere: sed eius locum nõ affert. At in vulg. lex. affertur eiusdem Herodoti locus, in quo φοιτᾷν cum adiectione ponitur: nimirum ita, φοιτᾷν ἐς ὁμιλίαν ἀνδρῶν, & exponitur, Cum viris coire. Subiungitur & hic Plutarchi locus, in Pericle, τὴν Περικλῆ γυναῖκας εἰς τὰ αὐτὰ φοιτώσας ὑποδέχεται, pro Cum Pericle coeuntes. Hinc Latinum Futuo sumptum esse videri possit. Vide Φοιτάς.

Φοιτᾷν, Insanire, Furere. (vnde φοῖτος, φοιτὰς, & φοιταλέος) Dictum esse φοιτᾷν & pro ἐνθουσιοῶν ὁρμᾷν ac μαίνεσθαι, docent veteres, vt inquit Eustathius pag. 732. qui alioqui exponit alibi & simpliciter verbo ὁρμᾷν. Apud Sophoclem quidem certè cum adiectione, in Aiace, φοιτῶντ' ἄνδρα μανίαισι νόσοις. Cæterùm cum hac verbi φοιτᾷν significatione optimè conuenit (meo quidem iudicio) quod Gallicè de insano dicimus, *Il court les rues*: sicut de meretrice (quæ ab hoc ipso verbo φοιτὰς appellatur) dicere solemus, *Elle court l'esguillette*.

Φοίτησις, εως, ἡ, Itatio, Ventitatio, Ipsa actio itandi, seu ventitandi, Frequentatio. Xenoph. Hell. lib. 1, ταῖς δὴ ταῖς θύραις φοιτήσεσιν ὀργιζεῖς. Affertur & ex Platone De leg. Sed vt φοιτᾷν interdum & simpliciter pro Ire seu Venire, sic & istud verbale φοίτησις nonnũquam fortasse & pro ipsa eundi seu veniendi significatione positum inueniri possit. ITIDEM Φοιτητὴς sonat q.d. Itator, Ventitator. Sed peculiariter dici cõsueuit de eo qui ad præceptorem ventitat: (sequendo vsum quem inter alios habere verbum φοιτᾷν docui paulo antè) vnde redditur Discipulus. Vnde συμφοιτητὴς, quod vide post Συμφοιτάω.

Φοῖτος, ου, ὁ, Præco, πρὸς τὸ φοιτᾷν πανταχοῦ. Hesych.

Φοῖτος, ου, ὁ, Insania, vt testãtur Eustathius & schol. Soph. in illum locum quem modò protuli in φοιτᾷν. Sed Eustathio potius assentior, φοῖτος ex φοιτᾷν deriuanti: non contrà, φοιτᾷν ex φοῖτος, vt videtur voluisse ille alter. Ab Hesychio exponitur non solùm μανία, sed & λύσσα, quod est potius Rabies. ITIDEM Φοιτὰς, άδος, ἡ, Insana, Furiosa. Quam significationẽ habet ETIAM Φοιταλέη, apud Apoll. libro 4, de Medea. Itidémque MASC. Φοιταλέος, de viro dictum. Affertur verò genitiuus φοιταλέου & fœm. gen. ex Euripide in Hippol. de Cybele, μαθὼς οὐρείας φοιταλέου. Verùm vt ad φοιτὰς reuertar, sciendum est significare etiam vagam. pro qua signif. affertur ex Epigramm. libro 3, φοιτάδος ἐμπορείης. Hinc autem factum esse puto vt φοιτὰς de meretrice etiam dictum sit: quum hoc mulierum genus vagum esse solere, satis supérque sit notum. Quidam tamen φοιτάδα dictam malunt à furiato impetu quo in venerem fertur. Sed pro altera illa quam attuli huius significationis ratione nõ immeritò fortasse dixerim facere ipsum verbum φοιτᾷν, quod ex Herodoto attuli pro Stupri consuetudinem habere, quum & in hac significatione verbum φοιτᾷν ad illam primam significationem ventitandi (quod conuenit vagantibus) respicere videatur. Huc certè pertinet & Gallicum illud loquendi genus de meretrice, *Elle court l'esguillette*. Atque adeo sunt qui vocem Gallicam *Putain* hinc sumpram esse arbitrentur, quum alii à Latino verbo Putere dictam existiment.

At verò composita in φοιτος desinentia primam verbi φοιτῶ significationem sequuntur. Nam COMP. Ἀνώφοιτος, ου, ὁ & ἡ, est Ad superna vadens, Superna petens, Sursum gradiens. Vocauitque αἰώφοιτον οὐσίαν Philo in lib. De mundo, quod Dionysius αἰώφορον πῦρ dixit, vt tradit Bud. SIC Ἡεροφοῖτος, Per aerem itans, &c. quæ vide tomo 1, col. 133. Ibidem & Ἡεροφοῖτις. ITEM Ὁμόφοιτος, Qui simul it, Qui simul vadit, Comes, apud Nonnum. Ex eodem affertur etiam Πεῖφοιτος, quod vide post Πεῖφοιτάω. In της autem desinẽs COMP. Ὑψοφοῖτις, similem illi αἰώφοιτος significationem habet: redditurque vno verbo Altigradus. Vide Suidam.

C. ΑΝΑφοιτάω, τῶ, Redeo, Rursum eo, Repeto. vt αἰαφοιτᾷν εἰς Ἴδαν, Idam repetere. Damascenus, ὅτι ἀπέσπερ ἡμέρος καὶ εἰς οὐρανοὺς ἀνεφοίτησεν. Simplex tamẽ φοιτᾷν sæpe non pro Ire sed pro frequentatiuo Itare capitur. Suidas αἰαφοιτῶσαι exponit ἀνελθεῖν.

C. ΑΠΟφοιτάω, τῶ, Abeo, Abscedo, Discedo. Philostratus de Isocrate, τὰ μὲν πολιτικὰ ὤκνει, καὶ ἀπεφοίτα τῶν ἐκκλησιῶν, Infrequens erat in concionibus, Conciones non frequentabat. Nam φοιτᾷν ad aliquem locum dicitur qui sæpe ad eum ventitat, eúmque frequẽtat. Budæus vertit Auersabatur conciones. Affert & ἀποφοιτᾷν ἐς τὰ ποιήματα pro Discedere ad poemata, Ab aliis discedẽdo ad poemata se conferre, vel aliis omissis.

Ἀποφοιτᾷν capitur etiam pro Mori, sicut & ἀπέρχεσθαι. Hinc παραπεφοίτησε, (à verbo BICOMPOS. Προαποφοιτῶ) præmortuus est. Plut. in Consolat. ad Apollonium, ἔοικε δὲ ὅτι τῆς ἀναιδεσάτης ἡλικίας παραπεφοίτησε. Idem addidit genitiuum βίου, scribens, paulo post, παραπεφοίτησε τοῦ ζῆν τοῦ βίου.

Ἀποφοίτησις, εως, ἡ, Abitus, Abitio, Discessus. χωρισμὸς, ἀναχώρησις, Hesych.

C. ΕΙΣφοιτάω, ῶ, SIVE Εἰσφοιτάω, Ingredior, Intro. Aut, Sæpe ingredior. Pro Sæpe adire, ex Eurip. affertur εἰσφοιτᾷν, ex Aristoph. ἐσφοιτᾷν.

C. ΕΚφοιτάω, ῶ, Exeo, Egredior, vt ἐξεφοίτα ἐκ τῆς ἀκροπόλεως, in v.l. sine autoris nomine. (Forsitan autem alicubi reddendum sit potius Sæpe exeo, seu Sæpe egredior) Bud. interpretans, Exeo, Prodeo, item Excedo, affert ex Diogene Laertio in Epicuro, Μὴ θεδώρου μὲν ἀδελφὸς, μαθητὴς δὲ αὐτοῦ τοῦ Ἐπικούρου, τῆς φολῆς ἐκφοιτήσας. Metaph. autem ex Plutar. in Lycurgo, πρὸς τῆς γυναικὸς ἐξεφοίτων λόγοι, pro Verba efferebantur à muliere. HINC Ἐκφοίτησις, εως, ἡ, Egressio. Item adiect. BICOMP. Ἀνεκφοίτητος, ου, ὁ & ἡ, pro Non prodiens.

C. ΕΠΙφοιτάω, ῶ, Venio ad, Accedo ad: cum datiuo apud Plut. & alios: vt in hoc Herodiani loco, τοῖς ὑ Ἑλληνικοῖς φραπτύμασι δεῦρο ὁλοφοιτῶσαν τὴν τυχίσιν, καὶ φθάσαν οἰκειωσάμενον αὐτά. Item, Ventito ad aliquem. vt fit audiẽdi causa, inquit Budæus. (Exponitur etiam Superuenio, item Commeo. vt ὁλοφοιτᾷ σφι, ad eos commeat) Idem interpret. & Viso, afferens ex Plutarcho in Dione, pag. 312, ἐπεφοίτα δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις πόλεσιν ὁ Δίων, καὶ συνεσχόλαζε τοῖς δρίσοις αἰδρᾶσι. A Thucydide autem pro Peruadere & Peragrare, accipi testatur. Item pro In mentem venire, apud Damascenum, pagina 141. Quinetiam pro Consuetudinem stupri habere, apud Herodianum, ὅτι φοιτῶσαν γὰρ αὐτὴν τοῖς συγκαθεύδοντα αὐτῆς. Quam significationem habere & simplex φοιτῶ dictum antea fuit. HINC Ἐπιφοίτησις, Accessus, Aduentus. Budæus ex Areop. Item, Ipsa actio superueniendi.

C. ΚΑΤΑφοιτάω, ῶ, Aduenio ex aliquo loco descendens, Descendo. In vulg. lex. ex Herodoto, καταφοιτῶντες, Descendentes.

C. ΠΕΡΙφοιτάω, ῶ, Circumeo. (sicut φοίτα ἀμφὶ χῶρον, suprà ex Apollonio, pro Circumibat locum) Circumambulo, in v.l. Hinc NOMEN Περίφοιτος, ου, ὁ & ἡ, Qui circumit, Circumambulator, Qui circumuagatur: Circũuagus, ex Horatio. Nonnus, — περίφοιτος ἐς ἄστεα χείτονα βαίνεν.

ΦΟΛΙ'Σ,

ίδος, ἡ, Squama, sed qualis est serpentis. Nam φολὶς in reptantibus animalibus est quæ λεπὶς in natantibus. Oppianus De ven. l. 3, ἑρπετῶν φολίδεσσιν ὁμοίη, Serpentum squamis similis. Alex. Aphrod. πεζοῖς δὲ ζῴοις πείχας ἡ φύσις περιέβαλεν, ἑρπετῶν δὲ φολίδας ἐνύδροις δὲ λεπίδας ἢ ὀστρακα. Ex Aristot. lib. 1 De anim. οὔτε φολίδας οὔτε πείχας ἔχουσιν οἱ ὄρνιθες. Ex eiusdem operis libro 1, affertur, ἐστὶ δὲ ἡ φολὶς ὅμοιον χάρα λεπίδος. Item φολὶς τοῦ χαλκοῦ ex Hippocr. in lib. De visu, Squama æris, quam Dioscorides appellauit λεπίδα τοῦ χαλκοῦ. (At Cor. Celsus l. 6, in Cleonis collyrio, scribit inter alia, Squamæ æris, quod σύμωμα appellant. Itidémque Plin. l. 34, c. 11, facit quoddã genus squamæ æris quod σύμωμα vocetur. Sed vterque in eo erraut, si quibusdã credere dignum est) Ex Apoll. Rhod. affertur, φολὶς pro ποίκιλμα. Hesychio autem teste, φολὶς appellatio est & fistulæ multos calamos habẽtis. Vide Φολὸς quod proximè sequitur.

Φολὸς etiam legitur apud Etymolog. qui tamen non scribit quod ex eo afferunt vulg. lex. In his enim legitur, Φολὸς, φολὶς, Squama piscis vel anguis, Etym. Atqui nullam ille piscis mentionem facit. ita enim scriptũ extat, in vulg quidem editionibus, Φολὸς καὶ Φολίδες, αἱ λεπίδες τοῦ ὄφεως. Hesychius quoque scribit, Φολίδες, αἱ λεπίδες τοῦ ὄφεως: qui tamen non itidem habet & alteram illam vocem Φολὸς. eámque profectò non parum suspectam mihi reddit vetus meum Lexicum, in quo ita legitur, Φολὶς, φολίδος, ἡ λεπὶς τοῦ ὄφεως, sine vlla illius Φολὸς mentione: quum alioqui cætera quæ subiungit Etymol. habeantur in illo quoque, iisdem penè verbis: nimirum quomodo ex λεπὶς factum fuerit hoc φολὶς: itẽ φολίδας vocari etiam paruas pennas, seu plumas: quòd his sint illæ similes. Quod certè & à Suida traditur. Atque huc pertinet iste locus Virgilii Æneid. libro 11, Spumantémque agitabat equum, quem pellis ahenis In plumam squamis auro conserta tegebat. Quod enim hìc dicit Virgilius, Squamis ahenis in plumam, id est in similitudinem plumæ (vt & Seruius exponit) optimè conuenit cum eo quod ab Etymologo & à Suida scribi dico, videlicet paruis pennis, seu plumis, similes squamas esse: licet de squamis loricarũ loquatur poeta, de quibus mox dicam. Cæterùm sciendum est apud Suidam legi præterea, Φολὶς, τὸ τοῦ δόρατος: Φόλλις δὲ, ἀρσενικῶς, φόλλεως, ὁ ὀβολός. πληθυντικῶς, τοὺς φόλλεις. Sed magno errore hic positum esse δόρατος pro θώρακος, docebo in Φολιδωτὸς. (Quod autem attinet ad NOMEN Φόλλεις, sciendum est fieri & ab Eustathio mentionem quorũdam ὀβολῶν, qui dicti sint φόλλεις. sed hos τραπεζοὺς ac πεπλωδεῖς fuisse ait, & quasi quis dicat ὁλοπέδους) AT VERO Φόλλικες sunt à veteribus appellatæ aspritudines quædam cutis, quales sunt scabiosorum. Vnde ADIECT. Φολλικώδης, quod Erotianus exponit ἐφηλώδης καὶ λεπρώδης: subiungens, οἱ γὰρ πα-

λαοὶ φολλικὰς ἑκάλουν τοὺς ψωρώδεις τραχήλους. At in v.l. φολλικώδης dicitur significare Follicularis, Fungosus atque inanis, follis instar: quum Gal. apud Hippocr. φολλικώδεα esse dicat τὰ ὄζη θυλακώδεα καὶ σομφά. quæ certè expositio cum illa Erotiani nequaquam conuenire potest: de cuius etiam lectione diuersa te admonitum volo. apud eum enim legitur ἐφιλλώδης, pro quo reponendum censeo ἐφιλώδης. quam scripturam sequutus sum paulo antè.

Φολιδωτὸς, ού, ὁ, (sicut λεπιδωτὸς) Squameus, Squamosus, Squamatus, Squamiger: (intelligendo de squamis quales sunt serpentum: iuxta ea quæ de differentia inter φολὶς & λεπὶς dicta modò fuerunt) Aristot. De part. anim. quædam animalia facit τεριχωτά, quædam φολιδωτά, quædam λεπιδωτά. Quinetiam φολιδωτὸς θώραξ vocatur à Posidippo apud Athen. libro 9, quod possumus itidem interpretari Squameus thorax, siue Squamea lorica, aut certè Squamata. quum videamus Virgilium loricis squamas itidem tribuere, non solùm in loco illo quem modò protuli, sed & Æn. lib. 9, — quam nec duo taurea terga Nec duplici squama lorica fidelis & auro Sustinuit. Sic verò & Silius libro 5, Loricam induitur: tortos huic nexilis hamos Ferro squama rudi permistóque asperat auro. Ex his porro manifestum cuiuis esse possit, in illo Suidæ loco quem modò protuli, pro δόρατος reponendum esse θώρακος: cui emẽdationi astipulatur & meum vetus exemplar. Vnum certè mirum videri possit, cur Suidas huius significationis, quæ metaphorica est, hoc in loco meminerit, omissa propria. Ac suspicetur fortasse aliquis non immeritò, scripsisse potius Suidam, Φολὶς, καὶ τὸ τοῦ θώρακος. Aut certè ita, Φολὶς, τὸ τοῦ ὄφεως, καὶ τοῦ θώρακος.

ΦΟΌΡΜΙΓΞ,

ιγγος, ἡ, apud poetas, quæ alio nomine κιθάρα, Cithara. Est autem frequens Homero vox haec φόρμιγξ. à quo dicitur ἠπύειν, Odyss. ρ, — ὲν δέ τε φόρμιγξ Ἠπύει. Eidẽ tribuit ἰωνὶν. Eandem nõ vno in loco appellat λύρην: item σωφόρον δαῆτ', & ἑταίρειον δαῆτ'. Quod autem ad formam attinet, sciendum est γλαφυρὴν ab eodem poeta dici: qui vtentem illa inducit etiam Apollinem. Esse porro eandem cum cithara, ostendit vel hic eius locus, Iliad. σ, Τοῖσιν δ' ἐν μέσσοισι πάις φόρμιγγι λιγείῃ Ἱμερόεν κιθάριζε. Vocem hanc φόρμιγξ à φοίμιον deductam videri scribit Eustath. sicut & verbum φορμίζειν. (quasi verò φορμίζειν non sit deinde factum ex φόρμιγξ) Etymol. autem dicit scribit παρὰ τὸ φερομιγίδας τῆς οἴμης, quasi φερόιμιγξ. Vide & rationem huius etymologiæ quam affert. ¶ Hesych. φόρμιγξ expon. τῇ κιθάρᾳ. Deinde peculiarius, φόρμιγξ, κιθάρα ἡ τῆς ὤμοις φερομένη. Quinetiam μύρμηκα significari hac voce tradit.

C. Ἀναξιφόρμιγξ, ιγγος, ὁ & ἡ, Dominans citharæ, Imperans citharæ, Potestatem habẽs in citharam. Pind. Olymp. Ode 2, in principio, ἀναξιφόρμιγγες ὕμνοι.

C. Εὐφόρμιγξ, SIVE Εὔφορμιγξ, Pulchram citharam habens, Pulchra cithara instructus. Item substantiuè Pulchra cithara. Pro vtraque significatione affertur ex Epigramm.

Φορμίζω, (vt à σάλπιγξ fit σαλπίζω) Citharã pulso, Cithara ludo. Homer. Odyss. α, Ἤτοι ὁ φορμίζων ἀείδεν καλὸν ἀείδειν.

Φορμκτὴς, οῦ, ὁ, VEL Φορμιγκτὴς, Citharœdus, in Epigr.

ΦΟΡΜΟΌΣ,

οῦ, ὁ, Sporta, Corbis, Cophinus, Calathus. nam φορμίσκος à Suida exponitur καλαθίσκος. ab Eustathio φορμὸς esse dicitur κόφινος, (quum Hesych. non dicat esse κόφινον, sed esse ἀγγεῖόν τι πλεκτὸν ψιάθοις, ὡς κόφινον: itidémque Suidas, πλέγμα ὡς κόφινον) vel πλέγμα, σαυείς. (Addit & solita ferri σῦκα hoc φορμῷ. Ait Suid. non dicit σῦκα, sed ἰσχάδας, traditq; fuisse πλεκτὸν ἀγγεῖον ἐκ φλοιοῦ. In φορμὸς autẽ videbis κάρυα ἐκ φορμίδος) Plinius certè pro σαυείδες & φορμοὶ apud Theophrast. dixit duntaxat Vitilia. In v.l. Φορμὸς, Vitilium nexus, & πλέγμα ex iunco, vlua palustri, foliis palmæ, sparto, atque id genus, ex quibus tegetes fiunt, storeæ, & sportæ. Quæ autem eadem afferunt ex Donato de hac voce, vide in Φορμίον. Hesiod. in Dieb. Οἴσεις δ' ἐν φορμῷ. videlicet τάχιστα. Plutarch. De Pyth. orac. ἀπίκτεινε, καὶ τὸ σῶμα κατεπόντισεν, ἐμβαλὼν εἰς φορμόν. ¶ Interdum φορμὸς, Teges, Storea, (vel Storia, vt quidam scribere maluerunt) Aristoph. Pluto, καὶ φορμὸν ἔχλν αὐτὴ τάπητος σαυρεῶν. Idem in Ranis, φορμὸν ῥοίνινον vocauit tegetem iunceam. Sic exponitur & apud Aristotelem Rhet. 2, εἶον ὁ ἐν Λυκείῳ τὸν φορμὸν δοὺς. Item apud Polybium, χώσας φορμοῖς ἀχύρων σσταθμοῖς πὰς πόφρους. ¶ A Polluce φορμὸς traditur esse etiam τὸ ἀγγεῖον τῆς ἀνθρακῶν, quod dictum sit & λάκκος. ¶ Ex Lysia verò affertur & pro mensura quadam frumenti. Cæterùm à φέρω deducit hoc nomen φορμὸς Eustath. sicut & Etymol.

C. Φορμοκοιτέω, ῶ, Super tegete cubo, seu super storea, Tegeti incubo. Φορμοκοιτῶ, τὸ ἐν ῥάθῳ κοιμῶμαι. At v.l. habent ETIAM Φορμοκοιτῶ, sed ex errore, vt suspicor.

C. Φορμοῤῥαφέω, ῶ, In tegere insuo. Vel potius, Vt tegetem traiicio acu, inquit Budæus, afferens ex Æschine. Ita quidem in Lex. suo: at in comment. hæc scribit: φορμοῤῥαφεῖν est Tegetes acu traiecta consuere. Vel, In tegetem storeamve coniectum insuere. Φορμοῤῥαφούμεθα igitur εἰς τὰ γενά, significare mihi videtur, ἡμεῖς οὖτω γενοχωρούμεθα ὡς περανεῖ φορμίσι πᾶν ἐνεκαλύφθαι. Potest enim aliquis in tegete vel storea insui vt calescat, vel sudet. Vel distinguendum post verbum φορμοῤῥαφούμεθα, vt in exẽplaribus legitur. quod autem sequitur est corruptum. Porro locum Æschinis apud eundem vide, pag. 817.

C. Φορμοσίκων, ονος, ὁ, Obesus, Crassus. Ab Hesychio exponitur παχύς. Non immeritò autem aliquis (meo quidẽ iudicio) suspicetur scribendum potius esse φορμοσίκων, per υ. quum dictum sit σῦκα ἐν φορμῷ ferri fuisse solita.

C. Φορμοφόρος, ου, ὁ & ἡ, Qui sportam gerit, Sportarius, Dossuarius, Gerulus, vel Baiulus. Bud. ex Diogene Laertio pag. 473.

Φορμηδὸν, adverb. In modum sportæ, seu corbis. Vel, In modum tegetis, seu storeæ. Thucydides libro 2 ξύλα μὲν οὖν πέμποντες ἐκ τοῦ Κιθαιρῶνος παρακοδόμουν ἑκατέρωθεν φορμηδὸν αὐτοῖς τοίχων πλέκοντες, ὅπως μὴ δεχοίατο ὀλίγον πολύ τι χῶμα. Locus est pag. 72 meæ editionis, vbi vide & scholiastem. Habes apud eundem lib. 4, pag. 137, vbi itidem vide schol.

DIMINVT. Φορμίον, ου, τὸ, (SEV Φόρμιον) ITEM Φορμίσκος, ET Φορμίσκιον, NEC NON Φορμὶς, ίδος, ἡ, Sportula, vel Corbula. Aut, Paruus cophinus, seu calathus. Item Tegeticula, Parua storea. Hesych. habet Φόρμιον proparoxytonè, exponens πλέγμα ψιαθῶδες, (& addens ETIAM Φορμίδιον) Donatus in Ter. Φόρμιον, inquit, tegiculũ dicunt Græci quo insternitur pauimentum. vnde Phormio. Idem alibi, Phormio non à formula, sed phormione dicitur sparteo, quem nos eronem dicimus triuialiter & pro consuetudine. Vt autem v.l. tradunt, φορμὸν exponit hic idem grammaticus fiscum sparteum & stramen nauticum. sed penes ea sit fides. Ab Etymologo φορμίσκος exponitur καλαθίσκος. At φορμὶς possit forsitan alicubi & pro φορμὸς positum existimari, non autem diminutiuam significationem habere. Aristophanes in Vespis, Ἠΐν γὸ οὐκ ἐς' οὐδὲ κάρυ' ἐκ φορμίδος Δούλω δεῖ ἀριθμεῖν τοῖς θεωρῶσι. vbi scholiastes annotat φορμίδα propriè esse ψίαθον, hic autem significare σαυείδα. Ex Aristotele, libro 5 Animal. affertur φορμίδες pro Crates & tegetes, Gaza interprete. AT VERO Φορμίσιον, ου, τὸ, quo significatur pudendũ muliebre ab Aristophane in Vespis, an huc pertineat, dubium esse possit. Apud eundem poetam legitur ETIAM Φορμίσος proprium nomen. Esse autem ET Φορμίων proprium nomen, satis notum est: sed an sicut Phormio Terentianus dictus est ἀπὸ τοῦ φορμίου, (si Donato credimus) ita & dux ille Athenienſis, & quisquis præterea nomen istud habuit, inde itidem appellationem nactus esse putandus sit, alii viderint.

ΦΡΆΣΣΩ,

SIVE Φράττω, Fut. ξω, Pr. κα, Sepio, Munio. In v.l. φράσσω ἄμπελον, Vineam sepe includo & circundo: sed absque nomine autoris. Herodianus, πάντα οὖν φράξαντες τὴν πόλιν τὴν πόλιν, quum munissent, vt vertit Budæus: afferens ex eodẽ, μήτε πανοπλίᾳ φράσσοντες αὐτοὺς, μήτε τῇ δεξιᾷ δορατῶν καὶ ξιφῶν

καὶ ξιφῶν θαῤῥοῦντες μάχῃ. (vbi Polit. vertit, Neque armatura muniti) A Thucydide autem dicitur passiuè PARTICIP. Πεφραγμένος, sine adiectione, Munitus & instructus ad bellum: quem & ὀξηρτυμένον vocat: vt idem tradit. At θώραξ πεφραγμένος quod ex Basilio affertur, simile est illi Herod. loco. Huc pertinet quod Eustath. scribit, ex Homerico φράξαντες (de quo mox dicam) Homeri posteros φραγκτῶν & καταφράκτων appellationem sumpsisse. Accipitur autem φράττω & pro Obstruo, Obthuro. vt φράττειν τὸ βῆμα. Autor ep. ad Hebr. cap. 11, ἔφραξαν στόματα λέοντων, Obthurarũt ora leonum, vel occluserũt. Sic φραγῆ, Obthuretur. Paul. ad Rom. cap. 3, ἵνα πᾶν στόμα φραγῇ. Sed interdum vtrãlibet significationẽ habet, i. vel illam muniendi, vel hãc obstruendi. Sic certè apud Herodianum, ἐλπίζοντες τὰς τε ἄκρας κατειληφέναι, πεφράχθαί τε τὰς ὁδοὺς, εἰς κωλύμην τῆς αὐτῶν διαβάσεως, Bud. existimat verti posse, Obstructos esse aditus, vel Munitos esse. Idem φράττειν esse dicit, Intus continere, Cõdere: profértque hunc ex Xenoph. Cyneg. locum, vbi de canibus loquens, scribit, ἄλλα δὲ σιωπᾷ τοῦ ὤτα, καὶ ὀλιγοκινωνοῦσι δι' τοῦ ἴχνους, σχάσασι τὸν οὐρὰν καὶ φράξασι διαπρέχουσι. At verò apud Homerum φράττειν interpr. Addensare, Cõstipare. Iliados 1, versu 130, Φράξαντες δόρυ δουρὶ, σάκος σάκεϊ προθελύμνῳ. Eust. certè ibi videtur velle exponere πυκνώσαντες: quem consule. Vũlgaris autẽ interpretatio ad verbum malè vertit, Munientes hastã hasta. quum ea quæ Vallæ tribuitur, habeat, Inter se ita coniuncti atque conglutinati vt scutum scuto, lancea lanceæ, galea galeæ, vir viro cohæresceret & propè inniteretur. Ego certè locum hunc quandam testudinis militaris descriptionem habere crediderim. Nam & hæc Herodiani l. 2, ἀναλαβόντες οὖν τὰς πανοπλίας καὶ φράξαντες αὐτοὺς οἱ στρατιῶται εἰς φάλαγγος σχῆμα, ὡς, εἰ δέοι, καὶ πολεμήσοντες, Polit. vertit, Sed induti armaturas milites, circumseptique vndique, testudine facta, vt etiam, si res posceret, dimicarent. At pass. particip. φραχθέντες legitur apud eundẽ poetã cum datiuo, in muniendi potiʼ significatione: Il. ρ, — αὐτὰρ Ἀχαιοὶ Ἕστασαν ἀμφὶ Μενοιτιάδῃ, ἑνὰ θυμὸν ἔχοντες, Φραχθέντες σάκεσι χαλκήρεσιν. nam & Hesychius exponit ἀσφαλισάμενοι ἑαυτούς. (nec enim quod apud eum legitur partic. φραχθέντες, quin sumptũ hinc sit, dubium mihi est) Et Eustathius eodem verbo vtens, additam duntaxat præpositionem habente, sed passiuum passiuo reddere malens, exponit κατασφαλισθέντες. Idem tamen subiungit πυκνωθέντες: vt alibi (inquit) ἐφράξαντο νῆας τείχεϊ χαλκείῳ: à verbo φράσσω, vnde & οἱ κατάφρακτοι ὁπλῖται. Hæc ille, in quibus mihi parum illud πυκνωθέντες placet. Posterioris autem aoristi PARTICIP. Φραγεὶς affertur pro Obthuratus. Cæterùm Hesych. habet etiam mediæ vocis PARTIC. Φραξάμενος, quod exp. κλείσας & ὁπλισάμενος. Pro Munitus affert Bud. ex Theodorito Hist. Eccles. libro 5, de Theodosio, ὁ δὲ τῇ πίστει φραξάμενος, παραπαλέως ἐξώρμησε.

Præt. temp. pass. PARTIC. Πεφραγμένος pro Πεφραγμένος: atque ITIDEM Ἐφράξαντο pro ἐφράξαντο, NEC NON Φαρκτὸν pro φρακτὸν, per hypernesin literæ α. Etymol.

Φράγμα, ατος, τὸ, ITEM Φραγμὸς, οῦ, ὁ, Sepimentum, Septum, Sepes. Exponitur etiam Maceria, Vallum. Φράγμα possumus item interpretari Munimentum: sicut Suidas φράγματα μετώπων exponit ἀσφαλίσματα, in Epigramm. de cornibus ceruinis. Φράγμα esse præterea genus ἀμυντηρίου ὅπλου Budæus tradit, ex isto Platonis loco in Politico, καὶ τοῦ φραγμάτων τὰ μὲν, τὰ δὲ πεπασματα, τὰ δὲ, τοῖς χειμῶσι καὶ καύματα, ἀλεξητήρια. τοῦ δὲ ἀλεξητηρίων, τὰ μὲν, σκεπασματα τὰ δὲ, στεγάσματα. (Hinc autem fortassis reponendum fuerit καταστεγάσματα apud Hesychium pro καταστώματα) Idem φράγματα vult esse vela seu tabulata in hoc Athenæi loco, libro 4, οἴκῳ [οἴκῳ] κύκλῳ ὀθόναις διείληπτο πάντα λευκαῖς· ἐκ δὲ πεπασμένων δ' ἄδες ἐφαίνοντο, λάβρα κατ' μηχανὰς χαλασθέντων τοῦ φραγμάτων. Id est, Per clandestina machinamenta reductis velis, aut tabulatis, vel deductis & demissis. At φραγμὸς pro sepe frequens est. Plutarchus Pericle, τοῦ τε χωρίου τοὺς φραγμοὺς ἀφαιρῶν, ὅπως ὁπωρίζωσιν οἱ βουλόμενοι. Apud Matth. & Marcum, φραγμὸν περιθεῖναι τῇ ἀμπέλῳ. Apud Lucam, ἐξέλθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμούς. Paulus ad Ephes. capite 2, καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας. vbi vetus interpres vertit Maceriam, alii Septum. Ab anatomicis autem φραγμὸς appellatur totus dentium ordo atque acies, inquit Gorræus. σύμπας μὴν ὁ τῶν ὀδόντων τίχος, φραγμὸς, vt scribit Paulus Ægineta. Φραγμὸν (vt habent vulg. lexica) appellatum etiam fuisse spurcissimum quendam scribit Lucianus ob spinas barbæ.

HINC Φραγμίτης, ου, ὁ, Ad sepes pertinens. Vel Sepibus idoneus, seu sepimentis: vt quidem vertit Ruellius apud Dioscor. libro 1, capite 121, ἄλιμος, θάμνος ὃν φραγμίτης, Halimus, frutex est sepimentis idoneus. Hermol. autẽ vertit Frutex vallaris. Sed ego contrà existimo θάμνος φραγμίτης esse quod proximè præcedente capite de rhamno dixerat, θάμνος περὶ φραγμοὺς φυόμενος, id est, Qui in sepibus nascitur. Non ignoro alioqui in vulg. lex. afferri & φραγμίτης κάλαμος, pro calamo vallis sepibúsque vtili, ex Marcello: seu Vallatorio, ex Ruellio.

Φρακτὸς, οῦ, ὁ, (pro quo dici & φαρκτὸς per hypernesin literæ α, scribit Etymol.) Septus, Munitus. Sed huius φρακτὸς nullum affertur exemplum. At verò COMPOSITI Ἄφρακτος (quo contrà significatur Non septus, Non munitus) non infrequentia sunt exempla. Apud Thucydidem, ἄφρακτοι οἰκήσεις, & ἄφρακτον φρατόπεδον. Ab eodem dicitur etiam aliquis esse ἄφρακτος. Ex Sophocle affertur iunctum genitiuo, ἄφρακτος φίλων, quod redditur Non custoditus ab amicis, & desertus. Sed malim magis propriè, Nõ munitus amicis. vt dicit Naso, — nõ paucis quondam munitus amicis. In vulg. lex. ἄφρακτα nauigia, Nõ tecta nec munita ad pugnandum. Vide Κατάφρακτος. Ibidem, ἄφρακτος, Non obstructus.

Φρακτικὸς, vide in Καταφρακτὸς, post verbum Καταφράσσω.

Φρακτὴρ, ῆρος, ὁ, Sepes. v.l. absque vllius autoris nomine. Videtur certè vox esse poetica.

C. ΑΝΤΙφράσσω, SIVE Ἀντιφράττω, q.d. Contra obstruo. id est Oppono aliquid quod obstruat, seu obthuret. Budæus reddit simpliciter Obstruo, in hoc loco Alex. Aphrod. δεικνὺς ὅτι ἐκλείπει ἡ στεῖρα διὰ τὸ ἀντιφράττειν πῶς γὰρ αὐτῇ. Ego & alibi legisse mihi videor ἀντιφράττειν neutraliter positum pro eo quod Latini dicunt Obstruere luminibus. In v.lex. redditur Obsepio, Viam sepibus obduco. Item Obsto.

C. ΑΠΟφράσσω, SIVE Ἀποφράττω, Obstruo, Obthuro, Interseptio. Alexander Aphrod. πῶς ὁδὸν ἀπέφραττε. Et ἀποφράττειν τὸ στόμα, Obthurare os, seu obstruere. Basilius, ἡ δρῦς παροῦσα φωνὴ πάντελῶς αὐτῆς ἀποφράττει τὸ στόμα. At pro Abiicio, in v.l. ex cap. 8 Prouerb. Solom.

C. ΔΙΑφράσσω, SIVE Διαφράττω, Interseptio, Septo interposito separo, Discludo septo interiecto. Polit. vertit Obstruo in isto Herodiani loco, libro 2, ἐκέλευε ὃ καὶ τοῦ Ταύρου ὄρους τὰ γενὰ καὶ κρημνώδη διαφράττεσθαι γλυκαίοις πίχεσί τε καὶ ἐρύμασι. nam ἐκέλευε διαφράττεσθαι perinde reddidit ac si scriptum esset διέφραττεν: totũ locum sic interpretans, Sed & Tauri montis angustias ac præruptra loca muro valido Niger munimentisque obstruebat. Apud anatomicos διαφράττοντες ὑδρῶς, Membranæ quæ totum thoracis spatium à iugulo ad septum vsque, in duos sinus, dextrum sinistrúmque, diuidunt. Vulgò mediastinum. Gorr. HINC Διάφραγμα, ατος, τὸ, Quod interseptum, seu interseptiendo discludit. Q. d. Interseptimentum, seu Interseptum. Thucydides lib. 1, καὶ σκηνὴ σαμψύου διπλῶν διαφράγματα καλύβας. Pollux libro 2, de nauis partibus loquens, τὰ δὲ τὰ πρυμνήματα διαρρυῶν, ὥσπερ πίχον, Κίων, καὶ Διάφραγμα, καὶ Στυλὶς. ἔνιοι δὲ τὸ μὲν ἔνδον διαπεπιχίζον, διάφραγμα ῥινός· τὸ δὲ ὑπὲρ αὐτὸ πρόσχον ὀρθῶδες, ὡς ὅπερ τὸ χείλος φέρον, Κίονα. Ex quibus Camer. Cartilago est media nares dirimens, (sic enim χόνδρον dixerunt) vel potiʼ medium hoc in summo os desinit in cartilaginem eo magis carnosam quo ad labra accedit propius. Nominarunt hunc veluti paruulum parietem, Κίονα, Διάφραγμα, Στυλίδα. Quidam etiam distinxere sic, vt vocarẽt interius illud, Διάφραγμα: pro-

minentius autem hoc & labris vicinius, Κίονα. Item διάφραγμα, quod Celsus & alii quidam Septum transuersum dixerunt, est musculus rotundus, obliquus, caput in medio habens & fines vndique thoraci interno adnexos, liberæ respirationis instrumentum. Hic duabus membranis tegitur, vna inferiore, à peritonæo: altera superiore, à tunica costas succingente. Est enim medius inter partes alimento seruientes, quas peritonæum continet, & inter spiritus organa quæ tunica succingente concluduntur. eámque ob rem iure διάφραγμα nominatur: quòd eas partes διαφράττει, id est, discludit, quasi septum quoddam medium. Eundem verò φρένας veteres appellarunt. quia (vt aliqui putant) eo inflammatione affecto mens lædatur. Nam multi quidem varios ob morbos delirare solent: sed quæ eo affecto incidunt deliria, non multùm distãt à phrenitide. Nulla enim pars cerebro subdita, præter septum transuersum, perpetuum delirium excitat. Itaque maximus illi videtur esse cum mente consensus, & ad eam septum transuersum aliquid conferre. Latini Præcordia (vt ait Plinius) appellauerunt, quia cordi prætẽdantur. Hæc Gorræus inter alia. Ab hoc verbo est & COMP. Διάφραξις, Non interseptus. Affertur ex Theophr. Hist. pl. l. 1, cap. 8: item l. 6, c. 5.

C. Ἐμφράττω, VEL Ἐμφράττω, Obstruo, Obthuro. Athenæus l. 5, καὶ τὰ οἰνοχόειν κατ' ὀρχὰς ἐμφράξας. Antiphon, ἁπάσας τὰς ὁδοὺς τοῦ ἀδικήματος ἐνέφραξαν, Omnes vias obstruxerunt. In v. l. exp. nõ solùm Obstruo, Obsepio, Intersepio, (vt apud Gal. ἐμφράττειν τὸν χυμὸν, intersepire) Claudo, Præcludo, Iter obice aliquo stipo: sed & Oppleo, Farcio. Quinetiam affertur Diosc. locus, in quo dicitur ἐμφράττεσθαι quod adhibetur ad obstruendũ seu obthurandũ. nam, ἐμφραττομένη πᾶα δρμὸζει πρὸς τὰς ὀκμυκτήρων αἱμορραγίας, redditur, Si nares ea herba obthurentur. Quod autem ad illam farciendi signif. attinet, sciendum est, Bud. scribentem accipi hoc verbum pro Obstruo, item pro Infercio, hunc Æschinis locum afferre, οὔτω δὲ τῆς αἰτίας ἐνέφραξας τοῖς χρῆσθαι πιμωρίας, ὥστε τὸν κίνδυνον εἶναι μὴ σοὶ ἀλλὰ τοῖς ἐπεξιοῦσι.

HINC Ἔμφραγμα, ατος, τὸ, ET Ἐμφραγμὸς, οῦ, ὁ, Obthuramẽtũ. Redditur etiam Septum, Cãcellus, necnõ Obex. ITEM Ἔμφραξις, Obthuratio, Obstructio. Hesychio est etiam Morbus aurũ. quum alioqui generalius accipiatur apud medicos de obstructione seu stipatione meatuũ aut cauitatũ naturaliũ ex abundantia aut vitiosa qualitate succorum. Est autem hæc obstructio morbus organicus, pertinẽtq; ad formam organicæ partis corruptã, amissis videlicet meatibus aut cauitatibus parti alicui debitis, vel propter succorum abundantiam, vel propter vitiosam qualitatem, quòd ii nimiùm lenti vel crassi sint. Hæc Gorr. At verò ADIECT. Ἐμφρακτος, ου, ὁ & ἡ, (pro quo perperã ἐμφραγὲς in v. l.) redditur per particip. Obstructus, Obthuratus. Redditur & Septus, item Munitus. Est aliud vsitatius ADIECT. Ἐμφρακτικὸς, q. d. Obstructiuus, Obthuratiuus. id est, Obstruendi facultate præditus. Apud medicos ἐμφρακτικὸν medicamentũ quod poros suo lentore obstruit: ἐμπλαστικὸν etiã appellatum. Cui contrariũ est τὸ ἐκφρακτικόν. Sed hoc quidem modo sumptum τὸ ἐμφρακτικὸν, tantùm lentore suo obstruit: verùm aliquãdo sumitur generalius, vt eo nomine comprehendantur etiam quæ copia vel crassitie obstruunt. Gorr.

C. Ἐπιφράττω, VEL Ἐπιφράττω, Obstruo, Obthuro. Apud Basil. ὀπιφράττειν τὸ στόμα, sicut & ὑποφράττειν, Obstruere os. HINC Ἐπίφραγμα, Obthuramẽtũ. In v. l. Frænum. At Hesych. ὀπιφράγματα esse dicit τὰ ὑπὸ τὸ στόμα.

C. ΚΑΤΑφράττω, VEL Καταφράττω, Munio: ac præsertim in ea signif. qua dicimus Munire armis. Sic pass. Καταφράττομαι, Munior. vt καταφράττομαι ὅπλοις, Munior armis. Plut. in Alex. ὅπλοις καταπεφραγμένοις καὶ ἵππους ἐλαύνων. Quemadmodũ autẽ hîc equi dicuntur καταπεφραγμένοι, sic alibi apud eundẽ legimus equites καταπεφραγμένοις. HINC Κατάφραγμα, ατος, τὸ, Munimentũ. Vt nauis habet καταφράγματα, quæ & κατάφρακτος dicitur, vt mox docebo. Sed prius sciendũ est, illud nomen

ADIECT. Κατάφρακτος frequens esse de equite qui & καταπεφραγμένος à Plut. appellatur, vt modò dictum fuit. Herodian. l. 8, αἵτε τῶν καταφράκτων ἱππέων ἴλαι. Idem l. 4, ἵππον τε πολλὴν ἄγων καὶ ἐξοτῶν μέγα τι πλῆθος, καταφράκτοις τε ἀπὸ κεφαλῆς ἄχρι ἐς ἄκρον μακροῖς δόρασιν. Quibus in locis aliisq; item similibus retinet Polit. vocem Græcã, & meritò: quũ sciamus Lat. quoq; vocis Cataphractus frequentẽ esse vsum, de eo qui circũquaque armis munitus sit, seu qui est καταπεφραγμένος ὅπλοις, vt paulo antè habuisti. licet illud aduerbiũ Circũquaque præposnõ includatur: esset. n. alioqui dicẽdũ potius πεπεφραγμένος ὅπλοις, itidémq; πεφράκτος. Cataphracti equites dicuntur (inquit Seruius) qui & ipsi ferro muniti sunt, & equos similiter munitos habent. Sed non lubẽter assentiar Seruio, si καταφράκτοις nõ esse existimet nisi qui equos itidẽ ferro munitos habeant. Liu. καταφράκτοις Lat. dixit Loricatos, Maced. belli l. 5, Equitũ innumerabilẽ vim traici Hellesponto in Europã, partim loricatos, quos cataphractos vocãt, partim sagittis ex equo vtentes. Cæterùm hîc nos meminisse oportet eiꝰ quod antea ex Eust. attuli, quũ de verbo φράσσω agere incipe rem, nimirũ ex Homerico particip. φράξας (quo vtitur Il. ρ, v. 130, Φράξαι δόρυ δουρὶ, σάκος σάκεϊ πεφελύμενον) posteros Hom. φρακτικῶν & καταφράκτων appellationem accepisse. vbi obserua obiter, φρακτικοὶ illi esse eosdem qui & κατάφρακτοι dicuntur. An verò ea signif. quã illo in loco habet particip. φράξας, satis cum signif. nominum istorũ conueniat, alii viderint. Sciendum est porro de naui quoque dici κατάφρακτος. Est autem κατάφρακτος ναῦς, id est nauis, seu κατάφρακτον πλοῖον, id est nauigium, quod tectum est, vt magis sit munitum. Κατάφρακτος ναῦς, Nauis tecta, quæ & constrata dicitur, inquit Bud. Vide & Bayf. qui etiã tradit quasdam nominatim à Cæsare dici cratibus pluteisq; contectas, & καταστρώματα habuisse ex Polybio docet. (His autem opponũtur ἄφρακτοι, id est Apertæ, Non tectæ nec munitæ ad pugnandũ, in v. l. ex Cic. ad Att.) Thuc. l. 1, οὐδὲ αὐτοὶ πλοῖα κατάφρακτα ἔχοντες. vbi schol. exp. σεσαγιδωμένα. Polyb. οὐχ οἷον καταφράκτος αὐτοῖς ὑπῆρχε ναῦς, ἀλλ' οὐδὲ καθόλου μακρὸν πλοῖον, οὐδὲ λεμβὸς οὐδὲ εἷς. Cæterùm quũ nauis καταφράγματα ἔχουσα nõ alia esse videatur quàm ἡ κατάφρακτος, in v. l. tamen exp. Nauis loricata. Quod autem ad κατάφρακτος attinet, de equite dictum, sciendum est ei OPPONI Ἀκατάφρακτον. dicitur enim ἀκατάφρακτος ἱππεὺς, Eques qui non est cataphractus: in collect. de vocabulis militaribus.

C. ΠΕΡΙφράττω, SIVE Περιφράττω, Circumsepio, Circũmunio, Circumuallo. Hinc NOM. Περίφρακτος, Circũmunitus, Circumseptus. Et περίφρακτον, ου, τὸ, in v. l. Septum. sed perperam in illis scriptum EST περίφραστον. Item verbum BICOMP. Συμπεριφράττω, Vnà vel simul circumsepio, Vnà circummunio. In iisdem exp. Consepio: & συμπεφραγμένον, (sed perperam scriptum pro συμπεπιφραγμένον) Conseptum, ex Columella. At hæc interpretatio potius conuenit verbo συμφράττω, quàm verbo συμπεριφράττω.

C. ΠΡΟφράττω, SIVE Προφράττω, Ante sepio, vel munio. id est ante aliquem locum. VNDE Πρόφραγμα, Septum quod est ante aliquem locum, Septum prætentum alicui loco, seu sepimentum. Nam in v. l. affertur ex Aristot. Œcon. l. 2, πρόφραγματα de sepimentis ante domos quæ vestibulis essent similia. In iisdem tamen πρόφραγμα exp. etiam Locus ante septum, vel scenam: quòd Hesych. πρόφραγματα sint τὰ προσκήνια. Additur ibidem, Πρόφραγμα, Propugnaculum, Tutamen, πρόβλημα, translatè. Polyb. αἰεὶ αὐ ἐν μεγάλοις τῶν κινδύνοις τὰ κοινὰ τοῖς Ἕλλησι, εἰ μὴ Μακεδόνας εἶχομεν πρόφραγμα, Periclitabantur res Græcorum nisi Macedones nos valli instar protexissent.

C. ΣΥΜφράττω, SIVE Συμφράττω, Consepio, Communio. A cujus pass. themate Συμφράττομαι est partic. συμπεφραγμένον, Conseptum.

LEGITVR ET Φράγνυμι pro φράττω, Sepio, Munio, à quo φράγνυμι est particip. φραγνύντες apud Suidam, ex quopiam anonymo, τοὺς νεῶν τοὺς ἀνθρωπάτους τοῖς ὅπλοις

φραγνύντες, armis munientes. Ille φραγνύντες exponit καθοπλίζοντες, quum tamen hæc expositio non solùm φραγνύντες, sed etiam datiuum ὅπλοις comprehendat. ITEM Φραγνύω in eadem significatione.

Hinc COMP. Διαφράγνυμι, itidem pro Sepio, vel Munio. aut etiam Obstruo. Et pass. Διαφράγνυμαι, actiua etiam significatione, ex Plut. in Camillo, διεφράγνυτο ξύλοις πολλοῖς τὸ στρατόπεδον.

ΦΡΕΑΡ, ατος, τὸ, (qui genitiuus est tanquam à φρέας inusitato: sicut ὕδατος dicitur tanquam ab ὕδας) Puteus. Lucianus in Demonacte, ὅτι φρέαρ ἀγαγὼν, καὶ δεῖξας αὐτῷ πλὴν ὀλίγου ὕδατι σκιαῖον. (Poeticè autem dicitur ETIAM Φρεῖαρ. Homerus Iliad. φ, Καὶ πᾶσιν κρῖναι καὶ φρείατα μακρὰ κάοιτο) Festiuè autem φρέαρ apud Athenæum vocatur Prægrande poculum, lib. 5, & 11.

C. Φρεατορύκτης, ITEM Φρεατωρύχος, (vt dicitur τυμβωρύχος) Putei fossor, Puteorũ fossor, Putearius Plinio. Dicitur ETIAM Φρεορύκτης, ET Φρεωρύχος. Sed hoc posterius vsitatius esse puto, quod Etymolog. exponit per φρεατορύκτης. Theophyl. epist. 24, οὗτοι φρεωρύχοι τοῦ τῆς γῆς ἐρεβεσδιφῶντες ἀπόρρητα. Item σκεῦος φρεωρύχον apud Plutarchum. Hinc & VERB. Φρεωρυχέω, χῶ, (SICVT Φρεορυκτέω, ὦ, à Φρεορύκτης) Puteum fodio, seu puteos. Cuius participium φρεωρυχῶν apud Plutarchum extat. Legitur autem & apud Suidam illud verbum, sed perperam in vulg. editionibus scriptum per ο in secunda syllaba, vt vicissim malè per ω in illis scriptum est φρεωρυκτῶ pro φρεορυκτῶ: assentiente vtrique emendationi vetusto codice, & verbi φρεορυκτῶ scriptura comprobante etiam nomine φρεορύκτης, quod ibidem habetur. Cæterùm Φρεωρύχους Hesychius scribit fuisse etiam ἡρῴους quoddam Athenis.

C. Φρεατοτύπανα, Puteorum tympana, Haustra. Ita vulg. l. quum Hesychius dicat duntaxat esse instrumẽta quædam apud Polybium. Reponendum enim esse φρεατοπύπανα pro φρεατοτύπανα, vel ipse alphabeticus ordo ibi apertè demonstrat.

C. Φρεαύτλης, ου, ὁ, Aquæ ex puteo haustor. Q. d. Putei haustor, seu puteorum. Sed vocem hanc φρεαύτλης iocosè fictam fuisse sciendum est, alludendo ad vocem Κλεάνθης, quæ philosophi cuiusdam nomen erat. Vide Laertium & Suidam.

Φρεατῖος, ου, ὁ, Putealis, Puteanus. vt φρεατῖον ὕδωρ, Putealis aqua, siue puteana, apud Athanæum & Alexandrum Aphrod. atque alios. Plutarchus De primo frigido, καὶ γὰρ τοῦ ῥυτῶν ὑδάτων τὰ πτερᾶα καὶ ὀρεινὰ ψυχρότατα, καὶ τοῦ φρεατίου τὸ κοιλότατα.

Φρεατώδης, εος, ὁ & ἡ, In putei modum profundus. At in v. l. exponitur simpliciter Profundus.

Φρεάτιον, ου, τὸ, Puteolus, Paruus puteus. At Suidas φρεάτια esse dicit τὰ βαθέα ὀρύγματα, id est profundas fossas. Pro qua significatione habet HESYCH. Φρεάτεια pereι. Cum illa certè scriptura quam apud Suidam habemus, non conuenit locus hic quem subiungit, πᾶσαν ἐδήωσε τὴν γῆν, μήτε τοῦ φρεατίου καμάτου φεισάμενος. Sed nec expositio illa posse conuenire videtur, quum ante καμάτου genitiuo nominis alicuius adiectiui sit opus, qualis fuerit φρεατίου. Itaq; quùm locum illum sequatur hic, φρεατίας δὲ εἶχεν ὁ τόπος ἀγχοτυδρίας, (à NOM. Φρεατία, ας, ἡ, cuius accusatiuum φρεατίαν habet Xenophon) non immeritò fortasse suspicaretur quispiam Suidã scripsisse, Φρεατίου, τὰ βαθέα ὀρύγματα: nisi in loco qui huic expositioni subiũgitur, haberemꝰ φρεατίου καμάτου. Vt enim cõuenire hoc exemplum posset, legi deberet φρεατῶν à φρεατίου: qui genitiuus substantiui nominis cum altero nominis itidem substantiui non bene cohæreret. Videat tamen lector malitne illã scripturam admittere, (vt sit τοῦ φρεατῶν καμάτου, pro τοῦ ἐν φρεατίοις καμάτου) quàm hæc ipsa verba reponenda esse dicere. Cæterùm illud φρεατία ab eodem exponitur etiam ὄρυξις, id est Fossio. AT VERO Φρεατὴς Bud. ex Basilio affert pro fauo & cella apum.

ITEM Ἐμφρεάτοι apud Suidam legitur, quod Athenis fuisse scribit nomen δικαστηρίου τοῦ ἀκοισίου φόνου. Sed τὸ ἐν φρεατοῖ δικαστήριον apud Aristotelem lego, Polit. l. 4. quam lectionem illic reponendam censeo. (nisi fortè φρεατοῖ potius vbico τ scribendum quispiam existimet) Non aliter tamen scripsisse Suidam, ex eo videtur posse colligi, quòd hanc scripturam comprobat series alphabetica, quam sequitur. Apud eundẽ, sicut & apud Etymologicum, LEGITVR Φρεάριος, quod esse dicunt nomen δήμου τῆς Λεοντίδος sub. φυλῆς. Affertur autem ex Plutarcho & pro nomine proprio cuiusdam Atheniensis, cui se instituendum commiserat Themistocles.

ΦΡΗΝ, ενὸς, ἡ, Mens. Hom. Il. κ, v. 45, ἐπεὶ Διὸς ἔβλαπτε φρένας. Idem Il. ε, v. 406, Νήπιος, οὐδὲ τὸ οἶδε κατὰ φρένα Τυδέος υἱός. Et Il. ι, v. 186, Τὸν δ' οὔ τοι θυμὸν φρένα πρὸς στῆθος ἀμείψω. A Cicerone quoque φρὶν redditur Mens, in hoc versu Eurip. Hippolyto, Ἡ γλῶσσ' ὀμόμοχ', ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος. Interpretatur enim De offic. lib. 3, (nisi aliunde hãc interpretationem sumit) Iuraui lingua, mentem iniuratam gero. Quanuis autem φρὴν & θυμὸς & καρδία sæpe pro eodem ponantur, vt Lat. Mẽs, Animus, Cor: interdum tamen post κατὰ φρένα addit Hom. καὶ κατὰ θυμόν. (At quum dicit ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη, tunc hæc VOX Θυμὸς aliter sumitur, videlicet pro eo quod dicimus Courage) Latini quoque Mentis appellationi addunt interdum appellationem Animi. Atque adeo & mentem animi dixit Plautus. Apud eundem Homerũ legitur ὃν φρεσὶν ἧπερ. quod ἧπερ apud poetas synonymum esse nomini καρδία, satis notum est. Hoc ipso certè vsus est Æschylus, sicut & nomine φρὴν in vno eodémque loco, scribens in Prometh. καρδία δὲ φόβῳ φρένα λακτίζει. sed hîc φρὴν peculiarius accipiendum videri possit. Quod autem ad illum pluralem datiuum attinet φρεσὶ, sciendum est eius magnum esse vsum apud Homerum pro dat. singulari φρενὶ: sicut & nominatiui pluralis, itémque accus. pro singul. Datiut certè, vt quum dicit passim, — σὺ δ' ἐν φρεσὶ βάλλεο σῇσι: item, ἀλλὰ σὺ σῇσιν ἔχε φρεσίν. pro eo quod à Virgilio dicitur, — tu condita mente teneto. Sic apud eundem poetam, Εὖ γὰρ δὴ τόγε οἶδ' ὅμῳ ἐνὶ φρεσὶ, Cic. φρεσὶ vertit Mente. Soluta verò oratio pluralem vsurpans potius quàm singularem, eo significare solet sanæ mentis affectum, vt ita dicam, aut etiam prudentiam. vnde aliquis dicitur φρένας ἔχειν, & contrà ὄξω φρενῶν καὶ σκοτῶν, vel ἠλιόμβρος, (apud Herodianum illud, apud Plutarchum hoc) Xenophon Sympos. διὰ τὸ καὶ τοῦ ἀφρονίαν, φρενῶν δὲ ἀφρείαν. Hac autem in significatione obseruaui non paucis in locis præfixam habere vocem νοῦ, vt apud Aristophanem, νοῦν ἔχειν καὶ φρένας. & apud Demosthenem Pro corona, μάλιστα μὲν καὶ τοῦτοις βελτίω πανὶ νοῦν καὶ φρένας ἐνθεῖπε. At Herodianus φρένας & ἀγχίνοιαν copulauit: vbi Polit. φρένας vertit Ingenium. In multis certè locis occurrit vbi Prudentiam interpretari possumus, aut etiam simpliciter Mentem. vt Epigrammat. libro 2, Ἄξιον αἰνῆσαι Μόχθου φρένας, ὃς μόνος οἶδε, &c.

Φρένες, Præcordia, tanquam mentis sedes. διάζωμα quod pulmonem & cor ab hepate, liene & renibus disterminat. vt scribit Aristoteles De part. anim. libro 3, capite 10. vbi etiam dicuntur esse φρένες tanquam παροικοδόμημα & φραγμός. item φρένες vocari ὡς μετέχουσαί τι τοῦ φρονεῖν. Ibi autem Gaza φρένες interpretatur Præcordia, (sicut & alii passim tam apud hunc quàm apud cæteros, vbi de eadem illa corporis parte agitur, interpretati sunt) διάζωμα, septum transuersum. Extat certè apud Homerum vox φρένες & de parte corporis, non vno in loco. Legimus enim Odyss. ι, Οὐτάμεναι πρὸς στῆθος, ὅθι φρένες ἧπαρ ἔχουσιν. Et Iliados π, — ὁ δὲ λάξ ὀν στῆθος βαίνων, Ἐκ χροὸς εἵλκε δόρυ· πρηνὴς δὲ φρένες αἵματι ἔποντο. Propriè (inquit Gorræus) φρένες mentem significat, quam νοῦν & διάνοιαν etiam Græci appellant. ad quam quoniam aliquid conducere videtur διάφραγμα, aut quia eo inflammatione affecto mens quoque lædit, & continuum propè delirium excitatur, à Platone & reliquis veteribus eodem nomine donatum est: ut nihil intersit φρένας & διάφραγμα dicere. Præcordia à Latinis dicta sunt, quia cordi prætenduntur. Hæc ille. Vide & in Διάφραγμα. Cæterùm quod ad etymũ

illud attinet quo φρένες à verbo φρονεῖν deducit Aristot. A in eo, sicut & in aliis quibusdam, hic philosophus parum grammaticè loquutus mihi videtur. Multo enim magis rationi consentaneum est (si etiam spectemus eam deductionis seriem quæ in aliis plerisque vocibus spectatur) vt φρονεῖν dictum sit quasi φρενεῖν, nimirum ἀπὸ τῆς φρενός: sicut à θυμὸς dicitur ἐνθυμεῖσθαι & θυμαίνειν. Adde quòd quum non itidem num. singul. φρλὼ de parte illa vsurpetur, non eadem etymi ratio ei assignari potest: & tamen vt pluralem præcedat necesse est. Fuerit ergo potius quærendum vocis φρλὼ quàm φρένες etymum: sed aliud quàm quod Etymolog. & Eustathius habent. si modò quis huic inuestigationi tempus impendere operæpretium esse, aut etiam vllum inuestigationis fore finem existimat.

B C. Φρενοβλαβὴς, ές, ὁ & ἡ, Mente læsus. (pro quo Latini dicunt Mente captus, cui respondet τὸ φρενόληπτος) Mentem læsam habens. ὁ τὰς φρένας βεβλαμμένος, seu κατὰ τὰς φρένας, vt quidem Suidas habet vtrunque. Sed malim, ad ostendendam cōpositionis iuncturā, resoluere in φρένα βλαβείς. Hac autē voce φρενοβλαβὴς vsus est Herodot. vsus est & Hippocr. eadē lingua scribēs, in ep. ad Demagetum, νῦν δ' ὡς ἐπ' ἀρήτρῃσι τοῦτο σιν ἐν τῇ βίῃ φρενοβλαβέες πετόωντα. Vsi sunt & alii, eorum posteri. Hinc ADVERB. Φρενοβλαβῶς, Dementer, Insanè, More eius qui mente est læsus, & mente captus. Habes paulo pòst in Φρενήμωρος ex scholiaste Sophoclis. Hinc & SVBSTANT. Φρενοβλάβεια, ας, ἡ, Amentia, Dementia, apud Hesych. & Suidam.

D C. Φρενοθελγὴς, ές, ὁ & ἡ, Mentem versans, ex Nonno.

C. Φρενοθελγὴς, Mentem mulcens, Mentem oblectans, vt φρενοθελγὴς μῦθος, Nonno, Verbum mentem oblectans, Verbum menti gratum.

C. Φρενοκλοπέω, ῶ, q. d. Mentem furor. Ab Hesychio exponitur ἀπατῶ, quod est Decipio, Impono. Sed quidam minus generaliter, Impono præstigiis.

C. Φρενόληπτος, ου, ὁ & ἡ, Mente captus. ὁ ἀνάισθητος, Suid.

C. Φρενόμωρος, ου, ὁ & ἡ, Mente stultus, Cui stulta mens est. Vnde ADVERB. Φρενομώρως. vt φρενομώρως νοσεῖν ex Sophocle affertur: quod ita scriptum significabit Stultitia laborare. Sed apud eum φρενομώρως legi sciendum est, per o in penultima, tanquam videlicet ex φρλὼ & μῶρος, detracta deinde litera ι. Scholiastes enim νοσσοῦσα φρενομώρως in Aiace pag. 38, exponit εἰς τὴν μῶρον τῆς φρενῶν νοσσοῦσα, addens idem esse quod φρενοβλαβῶς & μανικῶς. E

C. Φρενοπλὴξ, ῆγος, ὁ & ἡ, Mente captus. (De eo quem Latini vocant etiam Mente captum) Sonat tamen potius q. d. Mente percussus, Animo percussus. Sed hoc loquendi genere abstineo, quòd Percutere animū alium habere vsum videam, sicut & Percuti, quum dicitur Percuti aliqua re. Gregor. in Carm. φρενοπλὴξιν ὁμοῖος. Pro eodem dicitur & φρεναπλὴξ. F

C. Φρενοτέκτων, ονος, ὁ & ἡ, Qui in mente sua fabricatur, seu architectatur, Cui mens est fabricatrix & architecta. Ita enim reddendum censeo vocabulum, quod apud Aristophanem in Ranis legitur, éstque ab eo fictum, vt opinor. Sic autem vocat Æschylum tanquam mirificum verborum architectum, seu artificem: id est, mirum in excogitandis vocabulis grandè sonantibus: φρενοτέκτονος αὐθρὸς ῥήματ' ἰαπτόμενα. G

C. Φρεναπάτης, ου, ὁ, Mentis deceptor, seu Mentium deceptor. Paul. epist. ad Titum, capite 1, εἰσὶ γὰρ πολλοὶ καὶ ἀνυπότακτοι, ματαιολόγοι καὶ φρεναπάται, μάλιστα οἱ ἐκ περιτομῆς. Hinc VERB. Φρεναπατάω, ῶ, Mentem decipio, seu mentes. Quo verbo vtitur idem, epist. ad Galat. capite 6, εἰ γὰρ δοκεῖ τις εἶναί τι, μηδὲν ὢν, ἑαυτὸν φρεναπατᾷ, Suam ipsius mentem decipit. Quod nihil aliud est quàm Seipsum decipit. adeo vt possimus φρεναπατᾷ accipere pro simplici ἀπατᾷ, itémque in φρεναπάτης existimare otiosam esse vocem φρένα: vt otiosi erunt hi Latini ablatiui, siquis dicat Mente fallor, vel Animo fallor. Vetus interpres certè φρεναπάτας exposuit simpliciter Seductores: & φρεναπατᾷ Seducit. Sed & hoc obseruandum est, Latinos non dicere, Fallo animum, sed contrà Me fallit animus. Cæterùm Hesychius φρεναπατᾷ (ex illo Pauli loco sumptum, vt credibile est) exponit χλευάζει, quod est Illudit, Irridet. H

C. Φρεναράμος, Mentis compos. Nam Hesychius φρεναρμόσας (si modò ita scripsit) exponit φρενήρεις.

C. Φρεκήρης, εος, ὁ & ἡ, Mentis compos, Qui est sanæ mentis. Aut etiam Cordatus, vt videlicet sit ὁ ἀρηρὼς τὴν φρένα, vel cui ἀρήρεν ἡ φρλώ. Vsus est Herodotus: & post eum cum alii, tum Lucianus, in libro De cal. de Ptolemæo, καὶ πάλι οὐ πάνυ φρενήρης τῆς ὤν. Quum autem Eustathius hanc solam vocis huius significationem agnoscat, sicut & Hesychius exponens ἀρήφρων, Etymolog. tamen & Suidas contrariam etiam significationem ei tribuunt: vt φρενήρης dicatur itidem Qui mentis non est compos, Qui non est sanæ mentis. Ab vtroque enim φρενήρης esse dicitur ὁ φρόνιμος, vel ὁ σωφρόφρων. At ego non libenter illis assentior, quum etymum illud, minimè alioqui dubium, huic contrariæ significationi repugnare videam. Et quod ad illos duos locos attinet, quos Suidas subiungit, in priore quidem non video quid obstet quominus φρόνιμον significet: (quum addatur non simpliciter φιλοκίνδυνος, sed ἐν δέοντι φιλοκίνδυνος: at in posteriore non dubito quin particula οὐ ante φρενήρης omissa sit, ac reponi debeat, ὁ μὴ Κόμμοδος ἰῶ φύσει τε οὐ φρενήρης, καὶ οὐ &c.

C. Μετάφρενον, ου, τὸ, Dorsi pars quæ ad septum transuersum sita est, quasi τὸ μετὰ τὰς φρένας. sic enim veteres septum transuersum appellarunt. Rufus μετάφρενον esse dicit τὸ μεταξὺ τοῦ νώτου καὶ ὀσφύος, κατὰ τὴν ἤνεφρῶν τοῦσφυσιν. id est, partem inter dorsum & lumbos mediam, qua renes adiacent. Nec tamen inter partes spinæ numeratur, quam veteres totam diuiserunt in ceruicem, dorsum, lumbos & os sacrum. Hæc Gorr. qui etiā scribit, non satis esse à veteribus explicatum quid sit μετάφρενον: sed ex ipso etymo verisimile esse partem illam dorsi significare quæ ad septum transuersum sita est. In vulg. lex. μετάφρενον dicitur esse quod à tergo præcordiis obiectum est: quòd in auersa corporis parte sit hic situs ἦν φρενῶν, quæ hepati iuxta Homerum adhærent. Addit tur Marcellum Empiricum videri vocasse Interscapilium. Sic certè & apud Homerum μετάφρενον pro interstitio quod est inter scapulas seu humeros: Iliad. β, — σκήπτρῳ ὃ μετάφρενον ἠδὲ καὶ ὤμω Πλῆξε.

Quæ sequuntur deriuata, composita itidem non sunt, sed ab eadem syllaba incipiunt à qua & præcedētia composita: ideóque inter composita illa & reliqua quæ in φρων desinunt, deriuata hæc interiicienda existimaui. præsertim quum in φρων desinentibus verbum φρονέω aliáque subiungi necesse sit.

Φρενόθεν, E mente, A mente. Soph. in Aiace.

Φρενόω, ῶ, Ad mentem reduco, Prudentē reddo, Facio vt quis sapiat. Interdum Castigo: nam castigatione conamur homines ad sanam mentem reducere, seu prudentiores reddere. Æschylus in Prom. pagina 24 meæ editionis, Πολλὰ γ' ἀμείνων τοὶς πέλας φρενοῦν ἔφις Ἡ σωτόν. vbi scholiastes exponit φρονίμους ποιεῖν καὶ σωφρονίζειν. Vsus est hoc verbo Xenophon (sicut & aliis plerisque quæ alioqui ποιητικώτερα sunt) in Apomn. libro 2, scribens, δοκεῖ δέ μοι καὶ εἰς τὸ δοκιμάζειν, φίλους ὁποίους ἄξιον κτᾶσθαι, φρενοῦν, ὥσπερ λέγων. Vbi obserua φρενοῦν non poni seorsum, sed dici φρενοῦν εἰς τὸ δοκιμάζειν. vt si Latinè dicas, Prudentes reddere ad explorandum. (Hesychius verbum φρενοῦν exponit non solùm νουθετεῖν & διδάσκειν, sed etiam φρονεῖν, tanquam & neutralem significationem habens) Pass. Φρενόομαι, οῦμαι, Ad mentem reducor, seu ad sanam mentem, Prudens reddor. Suidas φρενωθῆναι exponit σωφρονισθῆναι: sicut φρενοῦν à scholiaste Æschyli dixi exponi σωφρονίζειν. At Maccab. libro 2, πεφρενωμένος τῆς μνείας ἦν πεζῶν, Budæus reddit Animatus, Elatus. Quem huius participii vsum haud temerè alibi reperiri puto, sicut nec ipsum verbum φρενοῦσθαι pro Animari, Efferri,

HINC Φρένωσις, εως, ἡ, Castigatio. Hesych. exponit νουθέτησιν. Idem habet & NOM. Φρενωτήριον, quod exp. παραίνεσις. Tunc autem accipietur substantiuè, quum alioqui φρενωτήριον sit potius quod est ad παραίνεσιν aptū atque accommodatum. Cæterùm apud eum legi ETIAM Φρενεῖν sciendum est: quod, sicut φρενεῶ, exponit φρονεῖν & διδάσκειν. A

Φρενικὸς, ὸν, ὁ, (q. d. Mentalis) Ad mentem pertinens. Apud anatomicos φρενικαὶ φλέβες dicuntur propagines duæ venarum è trunco venæ cauæ superioris orientes, insertæ in diaphragma, ipsumque totum nutrientes. Gorræus. Sed meminisse hic oportet, φρενικαὶ esse ab ea φρενῶν significatione qua de ipso diaphragmate dicuntur. B

Φρενῖτις, ιδος, ἡ, Mentis delirium, Cerebri inflammatio quæ delirium affert. Ita vulg. lex. quæ addunt etiam ex Celso, Insania febricitantium, quam φρενῖδα appellant. Et ex Aphrod. Problem. libro 1, φρενῖτιν καταστυφέλιξ καὶ οἶνος καὶ ὕδωρ ὅτι τοὺς πυρετόντων, delirium in febricitantibus efficit. Item plur. φρενῖτιδες, ægrotantium deliria, ex Marcello apud Dioscoridem libro 2. Φρενῖτις (inquit Gorr.) Inflammatio membranarum cerebri, febrem acutam & mentis perturbationem inducens. Sic quidem propriè dicta φρενῖτις definitur: eámque omnes vel simplicem inflammationem esse statuerunt à copia sanguinis, vel erysipelatosam à flaua bile, aut humore biliioso vsto & in atrum verso. Ex quo consequitur, eiusmodi phrenitidem, proprium & primarium cerebri affectum esse. Aliquanto pòst, Est verò & alia non propriè dicta φρενῖτις, vt quæ tum à ventriculo, tū à diaphragmate per cōsensum gignitur, tum quæ per ardentissimæ febris vigorem prouenit: quas plerique phrenitidis nomine non dignantur, sed σωφροσύνας vocant. Item quæcunque sine febre est: quam μανίαν rectius quàm phrenitidem appelles. Hæc ille. Legimus apud Gregorium de homine, φρενῖτιν τὸ πάθος καλοῦσιν, ἐπειδὴ φρένες τοῖς ὑμέσι τοῦτοις ὄνομα. C

HINC Φρενιτικὸς, ὸν, ὁ, Qui laborat phrenesi, Phreneticus. Vtitur Gal. éstque ante illum vsus Hippocr. Sed is φρενιτικοὶ communi quadam & non propria significatione interdū vocat omnes quibus mens (quā φρένα Græci vocant) oblæsa est, etiamsi perpetua cataphora teneantur: quales ii sunt qui φρενιτικοὶ ἀσαφεῖς in Prorrh. appellantur. Sic enim eo libro dicuntur qui ita desipiunt vt tamen eos desipere nemo intelligat. Vulgus enim solos phrenitide teneri arbitratur qui vociferantur, aut in alios insiliunt: quum tamen Hippocrates (vt eo loco scribit Galen.) omnes quibus mēs non constet, phreneticos appellet, etiamsi perpetua cataphora laborent. Dicitur ETIAM Φρενιτάω, ῶ, ET Φρενιτίζω pro Sum phreneticus, Laboro phrenesi. Illo φρενιτᾶν vtitur Alex. Aphrod. in Problem. vbi Gaza vertit Per febrem insanio. Hoc autem φρενιτίζω vtuntur Galenus & Paulus Ægineta: φρενιτίζοιτο γὰρ καὶ οὔτι ἀγρυπνοῦντες. Item Iul. in epist. ad Iamblichum, καὶ τοι δίκαιον ἦν, ὡς ἔφη φρενιτίζοντας, οὕτω καὶ τοὺς ἄκοντας ἰᾶσθαι. Ab illo autem φρενιτᾶν est VERBALE Φρενιτάσας, significans itidem φρενῖτις, phrenesis. Cæterùm ETIAM Φρενιτᾶν per η apud Plutarchum inueniri sciendum est. In vulgatis lexicis autem NOM. Φρενιτικὸς, itidem per η. ITEM Φρενιτίζω, pro Phrenesi teneor. NEC NON Φρενήτης, ου, ὁ, ET Φρενῆτις, εως, ὁ & ἡ, pro Mente captus, sed nullo hæc testimonio comprobantur. Latinos quidem certè Phrenesis & Phreneticus dixisse videmus, tanquam verso η in e. Nósque idem *Phrenesie* & *Phrenetique* appellamus. D

De sequentibus compositis in φρων desinentibus breuis admonitio.

Composita omnia quæ sequuntur, in φρων desinentia, inter ea quæ ex nomine φρλὼ sunt composita, ponenda esse censui: non ignorans tamen quod scribit Eustathius, nimirum hisce compositis, σωφέφρων & ἀλκίφρων & δαίφρων, atque similibus, ἐλκεῖσθαι verbum φρονεῖν. Sed si hoc dixit tanquam ex verbo φρονεῖν facta esse illa sentiens, nequaquam me assensorem habebit: sin verò duntaxat significare voluit, verbi φρονεῖν significationem illis inclusam esse, id certè illi concesserim. libentius tamen de κακόφρων & μεγαλόφρων, item ὀλοόφρων, atque aliis quibusdam id genus, quàm de illis quæ ipse affert. Videmus enim κακὸν siue κακὰ φρονεῖν, & μέγα φρονεῖν, valde vsitata esse: quinetiam ὀλοὰ φρονεῖν, sicut κάκα φρενεῖν, alicubi inueniri constat. Sed si κακόφρων resolui potest in κακὸν φρονῶν, siue κακὰ, non ideo tamen κακόφρων ex κακὸν & φρονῶν, ac non ex φρλὼ, compositum esse dicendum est. Hesych. certè sicut ὀλοόφρων exponit ὀλέθρια φρονῶν, ita vicissim ῥηξίφρονα exponit καταβαλόντα τὴν φρένα. Equidem vt Eustathium ad significationem duntaxat (vt modò dicebam) respexisse existimem, facit quod de δύφρων addit: nimirum ei itidem ἐγκεῖσθαι verbum ἀφραίνειν. Vix enim credibile est Eustathium (quanuis alia nōnulla, nihilo ferè magis deriuationis analogiæ cōsentanea, iam antea ex eo protulerim) cēsuisse, δύφρων factum esse ex ἀφραίνειν. quum alioqui itidem dicendum esset ἄφρων factum esse ex ἀφραίνειν, atque ita prius hoc quàm illud esse. Quod absurdè dici, nemo, vt opinor, negauerit. quum præsertim Latinos illam compositionem nominis ἄφρων ex φρλὼ & α priuatiuo, imitari voluisse manifestum sit, in suo nomine Amens, ex voce Mens, & litera A, itidem priuandi vim habente. Sic porro & in tradendo nominis σωφροσύνη etymo illam (vt modò appellaui) deriuationis analogiam minimè seruatam fuisse, illa in voce docebo. E F

C. Ἀέσφρων & Ἀέσφροσύνη, vide post Ἀ'ω, Tom. 1, col. 617.

C. Ἀκάσφρων, ονος, ὁ & ἡ, Prudens. σωφρόν, Hesych.

C. Ἀνόφρων vide Tomo 1, col. 462.

D C. Ἀρήφρων, ονος, ὁ & ἡ, Qui mente est integra, minimèque læsa, Integer mentis, seu Integer animi: (quorum vtroque vtentem Horatium, ad hanc ipsam vocem ἀρήφρων respexisse, eámque exprimere voluisse suspicor) Vel, Qui est mente perfecta, & omnibus suis numeris (vt ita dicam) absoluta, sequendo significationem nominis ἄρθρος. Platoni certè Polit. libro 7, ἀρήφρων est cuius οὐκ αὐάτρατος ἡ ψυχή. Alioqui ἀρήφρων reddi etiam possit fortasse, Qui est mente bene composita: sequendo ea quæ dixi suprà, Tomo 1, col. 573 in principio. In vulgatis lexicis Rectæ mentis, Compos mentis, Cordatus.

C. Ἄφρων, ονος, ὁ & ἡ, Amens, Demens, Mente carens, Insipiens. Hesiodus Erg. Ἄφρων δ' οὔ κ' ἐθέλοι τοὺς κρείσσονας αὐπφεείζειν. Extat & apud Homerum passim. Vtuntur eo & prosæ scriptores, & quidem Xenophon inter alios. Ex quo etiā τὸ ἄφρον substantiuè pro Amentia. Hinc SVBST. Ἀφροσύνη, Amentia, Dementia. Itē VERB. Ἀφραίνω, Amenter me gero, seu dementer, Amens sum, Amentia vtor. Extat apud Homerum Iliadis β & η. AT VERO Ὑπαφρονέστερος quod ex Herodoto affertur, diminutiui vsum præstare, & quandam amentiæ (vt ita dicam) diminutionem significare videtur. Affertur tamen ex eo, ὑπαφρονεστέρων καὶ κακοβίων, malè inscitéque viuentium. G H

C. Βαθύφρων, ονος, ὁ & ἡ, q. d. Cui mens est profunda. id est, Cuius mens in profundis cogitationibus versatur. Vel, Qui profundas cogitationes mente agitat. (si ita loqui licet) Ex quo intelligitur Valde prudens.

C. Βαρύφρων, ονος, ὁ & ἡ, q. d. Cui grauis est mens, curis videlicet onusta, Qui grauiter mente est affectus, si ita loqui conceditur. Vnde SVBST. Βαρυφροσύνη, ης, ἡ, Status mentis grauiter affectæ, & curis ac molestiis velut grauatæ. Item VERB. Βαρυφρονέω, ῶ, Grauiter mente affectus sum, &c.

C. Διχόφρων, ονος, ὁ & ἡ, Qui mēte est dissidente & discordi. VNDE Διχοφροσύνη, ης, ἡ, Discordia. Item Inimicitiæ, Seditio.

C. Δίφρων, vide post δύφρων, quod paulo pòst sequitur.

C. Ἔκφρων, ονος, ὁ & ἡ, q. d. Qui est extra mentem. idem quod ἄφρων, Amens: sed minus vsitatum. Habet Suidas cum exemplo. Habet item ADVERB. Ἐκφρόνως, Amenter.

C. Ἔμφρων, ονος, ὁ & ἡ, (oppositum proximè præcedenti) Mentis compos. Sophocles, Ἔμφρων μόλις πω ξυὶ χρόνῳ

καθίσταται, Vix tandem redditur mentis compos, Vix tandem ad se redit. Plato in Timæo, ξυνοῦσαι μὲν γὰρ ἔμφρονος τά τε ῥηθέντα ὄναρ ἢ ὕπαρ τοῦ τῆς μαντικῆς τε καὶ ἐνθουσιαστικῆς φύσεως, καὶ ὅσα αὖ φάσματα ὀφθῆ, πάντα λογισμῷ δὲ λέσθαι. quæ Budæus sic vertit, Visa nocturna, vel vigilantium, eorum qui diuino spiritu instincti sunt, ratione explicare, hominis est mentis compotis, nō eorum quibus mens ecstatica vaticinatur. Verùm ἔμφρων interdum non dicitur simpliciter qui est mentis compos, sed & Prudens, Sapiens. Apud eundem certè philosophum, & in eodem opere, ἔμφρονα Cicero vertit vno in loco Sapientem, in altero Intelligentem sapientémque: vt videbis in meo Lex. Cic. pagina 23, & 39. Inuenitur autem pro prudenti & apud Thucydidem. Quinetiam memini me apud Plutarchum legere ἔμφρον esse τὸ φρονήσεως πλῆρες, sicut ἔμπνουν est τὸ πνεύματος πλῆρες, aut certè πληρωθέν. vtra enim voce in vtroque loco vtatur, nō satis recordor. At verò ἐμφρονεστέρα τέχνη ex Aristot. in Rhet. affertur pro Acutior ars & subtilior. Ex hoc porro nomine ἔμφρων formatum est ADVERB. Εμφρόνως, (vt ἐκφρόνως ab ἔκφρων) Prudenter. Aut etiam, Vt decet eum qui mentis est compos.

Ἐπίφρων, ονος, ὁ & ἡ, itidem Prudens, sicut ἔμφρων. sed hoc ὄπφρων est potius poetarum. Hesiodus ὄπφρονα βουλὴν, prudens consilium. Hinc SVBST. Επιφροσύνη, ης, ἡ, Prudentia. Et plur. ὀπφροσύναι apud Hesiodum, σῆσι δ' ὀπφροσύνῃσι, Tuis prudentibus cōsiliis. Nisi sit plur. pro singulari.

C. Εὔφρων, ονος, ὁ & ἡ, (ET Εὔφραν, dissoluta diphthongo) q.d. Cui mens bene se habet. Nā qui lætus est & hilaris, ei mentem bene se habere, videor mihi posse dicere. Solet alioqui reddi Lætus, Hilaris. Homerus Odyss. ρ, v. 531, — ἐπεὶ σφίσι θυμὸς ἐύφρων. Sic ex Sophocle affertur pro Lætus, ἐμοὶ ξυνεῖης δμῳὰ πάντ' εὔφρων. Sed plerunque pro Lætitiam afferēs, Exhilarans. Homerus Iliad. γ, v. 246, — καὶ οἶνον ἐύφρονα καρπὸν ἀρούρης. vbi ab Eustathio εὔφρων exponitur ὁ ἄφρακτικὸς, item μελιηδὴς, quod ex alio eiusdem poetæ loco vel potius ex aliis locis sumit. Sic Hesiodus, εὔφρονα καρπὸν ἀμᾶσθαι. Indémque apud Sophoclem, ἰὼ Σκαμάνδρου κεῖνοι γοῦν ἐφαίνοντο εὔφρονες Ἀρχείοις, exponitur, ἀφροσύνῳ ποιοῦσι δῆλα τὸ πόπον. Ab Hesychio εὔφρων exponitur ἡδὺς, & αἰδέσιμος, & ἵλαρὸς, & καλόφρων. Redditur etiam Beneuolus, sed absque exemplo. Fuerit certè hac in significatione oppositum τῷ κακόφρων. qua de re dicam & in Καλόφρων. Inuenitur autem Εὔφρων & proprium nomen. HINC Εὐφροσύνη, ET Εὐφροσύνη, Lætitia, Hilaritas, Voluptas animi Hom. Od. υ, Ἀλλήλοισι γέλωτα καὶ ἀφροσύνῳ παρέχουσαι. Et plur ἀφροσύναι apud eundem. Xenoph. quoque vtitur hac voce, (licet sit ποιητικωτέρα) & quidem non in singulari, sed in plurali etiam ipse: scribens Pæd. libro 8, ὥστε ποιεῖν ἐθέλων σοὶ τῷ καλῷ τῷ ἀφροσύνῳν. Affertur ex eodem, ἔρημος ἀφροσυνῶν. Est verò Εὐφροσύνη & nomen proprium vnius è Gratiis, apud Hesiodum in Theog. ITEM Εὐφρόσυνος, Lætitiam afferens, seu hilaritatem, Ex quo lætitia oritur. Ἀφροσύνον Dioscoridi dicitur buglossum, pro quo Plin. dicit Animi voluptates augens. nam pro his Dioscor. verbis, libro 4, capite 128, de buglosso, φύλλον ἔχει ὅμοιον βοὸς γλώσσῃ, ὅθεν καθιέασιν εἰς τὸν οἶνον, ἀφροσύνων δοκεῖ εἶναι, habet Plinius libro 25, capite 8, Buglossos, boum linguæ similis. cui præcipuū, quòd in vinū deiecta, animi voluptates auget, & vocatur emphrosynon. Ab illo εὔφρων est etiam VERB. Εὐφραίνω, ET Εὐφραίνω, Lætitia afficio, seu gaudio, Lætum reddo, seu hilarem, Exhilaro, Oblecto. Homerus Iliad. ε, Εὐφρανέειν ἄλοχόν τε φίλην καὶ νήπιον υἱόν. Et Iliad. η, Τρῶας εὐφρανέω καὶ Τρῳάδας ἐλκεσπέπλους. Aristophanes, πόλλ' ἀφραίνας. Xenophon, οὐ πολὺ πλείους πλεῖστα ἀφραίνων. At pass. vox Εὐφραίνομαι est Lætitia afficior, Lætitia fruor, Lætitiam percipio, Lætor, Me oblecto. Vtitur & hac passiua voce Homerus Odyss. β, item Xenophon & alii. Reperitur eadem & additam habens præpositionem σύν. Legitur enim & BICOMP. Συνθυφαίνομαι, q.d. Collætor, Congaudeo. Cui contr. συλλυποῦμαι, συμανιῶμαι, συναλγῶ, ex Poll. Cæterùm illi Ἀφροσύνη est oppositum NOM. Δυσφροσύνη, Animi ægritudo, seu anxietas, Mœror, Solicitudo. Hesiodus, καὶ ἐλύσατο δυσφροσυνάων, liberauit solicitudinibus.

C. Θηλύφρων, ονος, ὁ & ἡ, Muliebri quadam mente præditus, Mollis & effœminatus, ex Aristoph.

C. Κακόφρων, ονος, ὁ & ἡ, Cui mala mens est, Cui malus est animus. Vel, Cui est mala mens, malus animus, vt loquitur Terentius. Nisi malis, Cui malitiosa est mens, Malitiosus. Exponitur per particip. φρονῶν, videlicet ὁ κακὰ φρονῶν καὶ ὁλοός. In illo certè epigrammate in Aiacem, quod Eustathius affert pagina 285, pro δολόφρων ἀπάπα, memini me apud alium quempiam legisse κακόφρων. Sed interdum κακόφρων dicitur Cui est mala mens & maleuola aduersus quempiam, Qui maleuolo est animo aduersus aliquem. ὁ δὲ κακὰ ἴδοι φρονέων (inquit Eustathius) ἢ κακόφρων συνῆκτως λέγεται. Est autem Homeri quoque illud κακὰ φρονέων, sicut & κακὸν φρονέων. Cuius posteros κακὰ φρονέων pro μωραίνων etiam dixisse testatur idem scholiastes. Secundum quos κακόφρων fortasse dici itidem poterit Cui stulta est mens. At in vulg. lex. Insanus. ITEM Κακοφροσύνη, in iisdem Temeritas: quum potius sit Stultitia. vel Stulta mens, sequēdo illam postremam τῶ κακόφρων expositionem. At sequendo præcedentes, fuerit κακοφροσύνη Malitia mentis, seu Malitiosa mens, aut mala. Item Maleuola mens, Maleuolentia.

Huic Κακόφρων est CONTR Καλόφρων, quod apud Hesychium legitur inter expositiones nominis εὔφρων. sed meritò quis dubitet cui potissimùm nominis κακόφρων significationi opponatur istud καλόφρων. Ego certè suspicor ibi sonare Beneuolus: sicut κακόφρων interdum pro maleuolo poni dictum est. Parum autem vsitatum esse hoc καλόφρων existimo.

C. Καρτερόφρων SIVE Κραπερόφρων, ονος, ὁ & ἡ, Cui mens est rigida, seu dura, Rigidus, Asper, Ferox, Sæuus. In v.l. Καρτερόφρων, Magnanimus, Constans, Durus: ex Hesiodo. In iisdem Κραπερόφρων, Fortis, Magnanimus, Prudens, Truculentus, Durus: ex Hesiodo, — ἀδάμαντος ἔχον κραπερόφρονα θυμὸν, habebant durum ex adamante animum. Ex eodem, τεκέτ' κραπερόφρονα τέκνα, peperit violentos filios. Ita quidem illa: quibus assentior de hac vltima expositione, necnon in eo quod dicunt significare Durus, Truculentus. At cæteras non libenter admiserim, nisi testimonio aliquo cōprobatas. A Budæo certè rectius exponitur Rigidus: (sicut & ipse ex posui) itē Præfractus, Acer, Durus, Violentus, necnon Immanis: quod certè magis mihi placet in huius vocabuli expositione, quàm illud Truculētus. Ego verò vsus sum pro præfractis & iis qui obfirmato sūt animo, (quòd hac in signif. legisse me meminissem) in metaphrasi Psalmi 47 versibus Anacreonticis à me scripta, & edita in libellulo qui & aliorum quorundam Psalmorum paraphrasin talem habet. Ita enim noni versus (vt vocant) principium μετέφρασα, aut potius παρέφρασα: Κραπερόφρονες δυνάσται Φολίων ἔχοντες ἀρχὼ Κακοδαίμονας σεβοῦσιν Ἱκέται θεῶ θεσπέσιον. &c.

C. Κεφαλεόφρων, vide Tomi secundi col. 145.

C. Κοινόφρων, ονος, ὁ & ἡ, q.d. Communem cum alio mentem habens. id est, communem mentis voluntatem. In vulgatis lexicis κοινόφρων σοι, Communiter sentiens tecum.

C. Ματαιόφρων, & Ματαιοφρονῶ, vide Tomi secundi col. 809.

C. Μεγαλόφρων, ονος, ὁ & ἡ, Cui magnus est animus, Magnanimus, Qui animo est excelso, vt Cic. loquitur. At Budæus reddit ex eodem Celsus & erectus. Isocrates ad Nicoclem μεγαλοφρόνας existimandos esse ait non τοὺς μείζω φρονοῦντας ὧν οἷοί τε εἰσὶ κατέχειν, sed τοὺς μετείωνται μὲν ἐφιεῖσθαι, ἐργάζεσθαι δὲ δυναμένους οἷς αὐ ὀπτέχρῶσι. Plutarchus in Alex. de quadam muliere, θεῶν μὲν ἀπὸ τῆς ὕψους καὶ βαδίσεως ἐφάνη τις ἀξιωματικὴ καὶ μεγαλόφρων. Hinc ADVERB. Μεγαλοφρόνως, Cum quadam animi magnitudine, Excelso animo. In vulg. lex. Magnificè, Largiter, ex Polluce. Et SVBST. Μεγαλοφροσύνη, Magnitudo animi, Animus celsus & erectus. At VERB. Μεγαλοφρονέω, ῶ, (quod poterat & inter cō posita ex φρονῶ locum habere) sonat quasi quis dicat

Magnum sapio, & in vitio potius solet poni. Vnde reddit etiam Superbio, Glorior. Sed pro Magnum sapio (sicut ὑψηλοφρονῶ apud Paulum redditur Altum sapio) Latini dicūt Magnificè de me sentio. Xenoph. Hellen. 6, μηδὲν μεγαλοφρονεῖν ἐφ' ἑαυτῷ. Item pass. Μεγαλοφρονοῦμαι, ex Platone De rep. lib. 7, οὐκ αὖ πίστευτο οἱ τοῦτο ζηπτικοὶ μεγαλοφρονεύμενοι. Cæterùm habetur ETIAM Μεγαλοφρονής, ής, ὁ & ἡ, in v.l. & quidem expositum Superbus.

ITEM Μεγάφρων apud poetas idem quod μεγαλόφρων. Sed μεγάφρων teste Hesych. est etiam μεγάλως ἄφρων. is enim μεγάφρονες exponēs, esse dicit μεγαλόφροιες, vel μεγάλως ἄφρονες. Quæ expositio non video quomodo stare possit, nisi μεγάφρονες, quod ita exponemus, imaginemur ex μέγ' ἄφρονες esse compositum: nec dubito quin is qui hac in significatione vsus est, (quicunque ille sit) iocari ex ambiguitate voluerit.

C. Μελεόφρων, ονος, ὁ & ἡ, Cui misera est mens, Cui est miser animus, seu infelix. Sed vt poetica est vox ista μελεόφρων, ita poetico loquendi genere ad eius interpretationem vtēdum censeo, videlicet Infelix animi. quod Virgilius inter alios vsurpauit. In v.l. ex Eurip. affertur pro Misera cogitans.

C. Μειόφρων, ονος, ὁ & ἡ, Mente diminutus, Leuis, Stultus. Ita v.l. non aliunde, vt opinor, quàm ex his verbis Hesychii, Μειόφρων, ἐλαφρὸς, καὶ ἐλάττων φρενῶν, ἀφέμωρος. Sed hic (vt cætera omittam) obseruandum scribi non μωρὸς, sed ἀφέμωρος. Suspicor autem in hac VOCE Παραμωρὸς præpositionem ἀφὲ quandam significationis diminutionem (vt ita dicam) ostendere.

C. Ὀλιγόφρων, ονος, ὁ & ἡ, Pusillanimis. μικρόψυχος, Hesych. At v.l. ex Plutarcho afferunt τὸ ὀλιγόφρον, tanquam ebrietatis epithetum, pro Sine cura, Oscitabundum. Quod certè hac in signif. planè mihi suspectum est.

C. Ὀλοόφρων, ονος, ὁ & ἡ, Cui mens est perniciosa, Cui animus est perniciosus. Id est, Qui mente agitat seu versat quæ perniciosa sunt aliis, Qui pernicies seu exitium alicui machinatur. Vt videlicet non aliud sit ὀλοόφρων quàm ὀλοὰ φρονῶν. sicut Hesychius quoq; ὀλοόφρονες exponit. ὀλέθρια φρονοῦντες. Sed ὀλοόφρων leo est simpliciter pro ὀλοός, vt docet Eustath. quem consule & de ὀλοόφρων aspirato.

C. Ὁμόφρων, ονος, ὁ & ἡ, Qui eiusdē est animi, Cuius animo eadem sententia sedet, Concors. Vnde SVBST. Ὁμοφροσύνη, ης, ἡ, Concordia. Homer. Odyss. ζ, Ἀνδρά τε καὶ οἶκον καὶ ὁμοφροσύνῳ ὀπάσσαν. Fortassis autem ὁμόφρων reddi queat vno verbo Vnanimis, & ὁμοφροσύνη, Vnanimitas: nisi cui significantiora hæc esse videātur.

C. Παραφρων, ονος, ὁ & ἡ, idem quod ἄφρων, Amens, Demēs. VNDE Παραφροσύνη, ης, ἡ, Amentia, Dementia, Delirium. Plutarch. Sympos. libro 3, ὁ γὰρ ἐμποιεῖ τοῖς ποιοῦσι πάθος, οὐ μέθυ αὐ τις εἴπει, παραχὺ δὲ καὶ παραφροσύνῳ, ἢ κώμος ἐμποιεῖ, καὶ πολλὰ ποιοῦσι, μαινοῦσι μανικῶς τὴν διάνοιαν. Ex Platone epist. 7, νόσῳ παραφροσύνης ἔχεσθαι.

C. Πεπέφρων, ονος, ὁ & ἡ, Prudens, Sapiens. Vel potius, Valde prudens, Valde sapiēs. vtpote quod exponatur πεπαφρων: item πεφεὼν τῶν ἄλλων κατὰ τὸ φρονεῖν. Apud Homerum non semel, πεπέφρων Πηνελόπεια.

C. Πινυτόφρων, ονος, ὁ & ἡ, Cui est πινυτὴ φρὴν, id est Mens prudens.

C. Ποικιλόφρων, ονος, ὁ & ἡ, Cui mens est versuta & callida. Tale est ποικιλόβουλος, item ποικιλόμητις, & alia.

C. Πολύφρων, ονος, ὁ & ἡ, Cui multum est mentis, id est prudentiæ. vt Οδυσσῆα πολύφρονα dicit Homerus. HINC Πολυφροσύνη, Prudentia.

C. Πρόφρων, ονος, ὁ & ἡ, Cuius mens propensa est erga aliquem. Vel, Faciens aliquid propenso erga quempiā animo. Redditur alioqui vno verbo Propensus, Beneuolus. Sæpe autem Lubens. Homer. Odyss. ξ, — πρόφρων Κρονίωνα λιτοίμην. Et πρόφρονι θυμῷ apud eūdem, Prompto animo. Idem autē est vsus præpositionis πρὸ hac in voce, qui in πρόθυμος. Hinc ADVERB. Προφρονέως apud eundem poetam, Prompto animo, seu propenso, Lubenter. AT VERO Πρόφρασα fœmin. formationem habet inter grammaticos controuersam, significans alioqui itidem Propensa, Beneuola, Lubens. Homer. Odyss. κ, Ἀλλ' εἰ δὴ πρόφρασσα πιεῖν φαγέμεν τε κελεύεις. Vbi exponitur etiam τὰ ἱππῶν τινος φρεζομένη, sequendo aliam deriuationem.

C. Ῥηξίφρων, ονος, ὁ & ἡ, Qui ferociam alicuius contudit, seu repressit. Videndum tamen an alia aptior interpretatio colligi possit ex verbis Hesychii ῥηξίφρονα exponentis καταβαλόντα τὴν φρένα. Sed perperam apud eum legi existimo ῥηξήφρονα cum η vtrobique.

C. Σιδηρόφρων vide in Σίδηρος.

C. Σπρεόφρων vide in Σπρεός.

C. Σύμφρων, ονος, ὁ & ἡ, Qui eadem est mente qua alius, Concors, Consentiens. Plato epist. 7, οὐδὲν θαυμαστὸν εἴπερ θεῶν καὶ τύπον εἰς τὴν αὐτὴν δόξαν πολιτείας ὁκείνῳ ἠρμόσθαι σύμφρονα ποιήσῃ. VNDE Συμφροσύνη, Concordia, Cōsensus. Item Conspiratio. Appian. Bell. ciuil. libro 2, de Crasso Pompeio & Cæsare, καὶ τις αὐτῷ τὴν δὲ τὴν συμφροσύνῳ συγγραφὲς Βάρρων ἐνὶ βιβλίῳ πολιτικῶν ἐπέγραψε Τριακάδικον.

C. Σώφρων, ονος, ὁ & ἡ, ET Σαόφρων, poeticè, q. d. Cui mens salua est & incolumis. Quod certè de ea demū dici potest quæ est sana. Vnde fit vt σώφρων prima (vt ego quidem arbitror) significatione sit Qui sanæ est mentis, Compos mentis. Quare ei opponitur ἄφρων apud Xenophontem Pæd. 3. p. 39 meæ editionis. (Sic verò σωφρονῶν & μανεὶς à Platone opponuntur) Sed interdum σώφρων nō simpliciter redditur Qui sanæ est mentis, sed & Qui est mente prudenti, Prudens. atque ita exp. apud Homerum σαόφρων, Od. η, v. 158. necnon Il φ, v. 468. Itidem certè apud Thucydidem legimus σῶφρον prudentiæ significationem habens. Et alicubi σωφρονέστερον εἶναι, id sonat (ni fallor) quod Gallicè diceremus *Ce seroit faict plus sagement*. Idem alioqui de moderato homine vsurpans, ei præfigit ξωνεῖς, lib. 1, de Archidamo. Sic certè & apud alios passim σώφρων est Moderatus, Temperans, quibus verbis à Cicerone reddi docebit te meum Cic. Lex. pag. 41 & 168. Demosthenes & Æschines σώφρονα εἶναι & μέτριον coniunxerunt. Isocrates autem σώφρονα εἶναι & κοσμίως ζῆν pro eodem dixit. Alicubi certè nō aliud est σώφρων quàm μέτριος, vel κοσμίως ζῶν. vnde fit vt reddatur etiam Modestus, item Honestus: necnon Vir frugi: item Bene moratus, Probus. vt videmus Sophoclem σώφρονας oppositisse τοῖς κακοῖς, quum scripsit, — τοὺς δὲ σώφρονας θεοὶ φιλοῦσι, καὶ τυγοῦσι τοῖς κακοῖς. A Xenophonte dicitur etiam aliquis σώφρων πρὸς τοὺς θεοὺς. De muliere dictum, castam seu pudicam vt plurimum significat. vt quū dixit Euripides, κἂν βακχεύμασιν Οὐδ' ἧκα σώφρων οὐ διαφθαρήσεται. Sed de viro dictum reddi alicubi potest itidem Castus, Pudicus: aut etiam Continens. quod tamen paulo latius patet. Cæterùm & de rebus vsurpatur hoc vocabulum. nam σώφρονα ἔργα dixit Aristophanes vbi redditur Honesta. Æschines, σώφρων τόπος, pro moribus probis. Ex Platone autem epist. 7, affertur τὴν τῆς τοῦφῆς σώφρονα δίαιταν μιμεῖσθαι. vbi fortassis & Frugalē possit quis interpretari. De etymo autem huius vocis dicam in σωφροσύνη. (Σώφρων est etiam nomen proprium comici, item alius qui mimos scripsit. Vide Suidam)

Σωφρόνως, aduerb. Sana mēte. vel Prudēter. Thucyd. εἰ σωφρόνως τὴν αὐτὴν ἐκλογίζοιτο. Apud Plat. De rep. l. 1, σωφρόνως ἀπαιτεῖν redditur Sana mēte repetere. At hæc eiusdem verba, lib. 9 eiusdem operis, ὅταν δέ γε (οἶμαι) ὑγιεινῶς τις ἔχῃ αὐτὸς καὶ σωφρόνως, καὶ εἰς τὸν ὕπνον ἴῃ, Cic. ita vertit, At qui salubri & moderato cultu atque victu quieti se tradiderit. Tale est σωφρόνως ζῆν, apud Athenæum, relatum ad victum. At σωφρόνως φέρειν apud Xenophontem, vt Latinè Moderatè ferre. Alicubi σωφρόνως est potius Modestè. Herodianus κοσμίως & σωφρόνως copulauit, scribens, καὶ ἐλπίδας κρείττας [εἶχον] ἐν παιδὶ κοσμίως καὶ σωφρόνως ἀνατρεφομένῳ. quæ Polit. reddit, Spémque meliorem habebant in puero modestè & continenter educato. Apud Sophoclem autem σωφρόνως ἀρχαῖως exponitur ἀπάκτως. Interdum σωφρόνως redditur Castè, Pudicè. quæ sub illo aduerbio Continenter, vt generaliorem habente significationem, comprehendi possunt.

Σωφροσύνη, ης, ἡ, Sanitas mentis, Sana mens. vt apud Xenophontem, opponentem ei μανίαν: quum scribit, τί δίκαιον, τί ἄδικον· τί σωφροσύνη, τί μανία. Interdum σωφροσύνη est etiam Prudentia. vnde apud Thucydidem, σωφροσύνῃ καθόντες exponitur ἀβουλότεροι γνόμενοι. Sæpe autem σωφροσύνη est Moderatio, Temperantia, vel etiam Modestia. quæ tres interpretationes sunt etiam Ciceronis, vt videbis in meo Cic. Lexico. Redditur item Continentia. quo vocabulo, vel certè altero illo Temperantia, possumus interpretari cum alibi, tum apud Aristot. Rhetor. 1, vbi dicit σωφροσύνῃ esse virtutem δι' ἣν πρὸς τὰς τοῦ σώματος οὕτως ἔχομεν ὡς ὁ νόμος κελεύει. eique opponi ἀκολασίαν. Redditur & Frugalitas, vt dixi σώφρονα alicubi significare eum quem Latini vocant hominem frugi. Alicubi & Castitas siue Pudicitia redditur: quæ ad illam continentiæ significationem pertinent. Σωφροσύνῃ Bud. pro vita emendata & casta affert ex hoc Æschinis loco, De malè obita leg. ὅπ τῆς σωφροσύνης τῆς τοῦ Τίμαρχον κρίσεως ἀεμνήστως τετελεύτηκα. Cæterùm quod ad etymum vocis huius σωφροσύνη attinet, (si tamen vlum quæri debet) sciendum est, Aristotelem Ethic. lib. 6, cap. 5, tradere, σωφροσύνῃ esse dictam quasi σώζουσαν τὴν φρόνησιν: sed hoc planè repugnat analogiæ (vt ita dicam) quæ in deriuationibus seruanda est. quum enim σώφρων prius esse quàm σωφροσύνη, (vt ἄφρων quàm ἀφροσύνη, & εὔφρων quàm εὐφροσύνη, &c.) & ex illo σώφρων esse factum σωφροσύνη, negare nemo possit: certè nominis σώφρων, non huius σωφροσύνη, inuestiganda etymologia fuerit. Cur autem potius in hoc σώφρων, quàm in ἄφρων, & εὔφρων, tótque aliis, φρόνησιν ac non φρένα includi dicemus? quum ex φρὴν factum esse φρονῶ, (ex quo φρόνησις) ac non contrà, extra omnem controuersiam positum sit? Dico igitur, σώφρων esse dictum quasi σῶς τὴν φρένα: & σαόφρων poeticum, esse itidem σῶς τὴν φρένα. quæ etymologia cum nihil habet præposteri, sed pulchrè deriuationis analogiam seruat, tum verò optimè cum prima & propria vocis huius significatione conuenit, de qua suo loco dictum à me fuit: videlicet vbi de σώφρων agere cœpi.

Vt autem dicitur σώφρων à poetis pro σώφρων, sic ETIAM Σαοφροσύνη pro σωφροσύνη ab illis vsurpari sciendum est. Atque vt σαόφρων pro prudente ab Homero accipitur, sic & σαοφροσύνη pro prudentia, aut certè mente sana, præsertim vbi dicit, Καί τε χαλιφρονέοντα σαοφροσύνης ἐπέβησαν. In epigramm. est Continētia, Pudicitia, Castitas: Ἱππόλυτον δ' ἁγνὴ πέφνε σαοφροσύνη.

Σωφρονέω, ῶ, Sum sanæ mentis, Sum compos mentis. vt quum à Platone De rep. lib. 1, σωφρονῶν & μανεὶς opponuntur. Interdum & pro Prudens sum, seu Prudenter me gero. Æsch. ὁ δὲ Περσῶν βασιλεὺς τοιαῦτα πάλαιπα κατέπεμψε τῇ δήμῳ, ἃ σωφρονῶν οὐκ ἐδέξατο. Apud eundem, ἐὰν σωφρονῇς videtur esse quod Latini dicunt Si sapias: vbi scribit, ὅπῃ μὲν οὖν τῆς αἰσχρᾶς τοιαυτηρίας, ἐὰν σωφρονῇς, ἀποστήσῃ. Bud. tamen videtur existimasse, verbum σωφρονεῖν his in locis inclusam simul habere modestiæ significationem. Eos enim profert postquā dixit σωφρονῶ significare, Sum prudēs, Sum modestus, Prudenter ago & modestè. (Quibus adiungit ex Cicerone, Modicè fero) Ibidem verò affert & locum Pauli ad Rom. cap. 12, vers. 3, μὴ ὑπερφρονεῖν παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν. Sed hunc locum tanquam in exemplum prioris illius significationis affert qua ponitur pro Prudentem esse. quum contrà de modestia potius dici existimem. vt perinde sit ac si dixisset Apostolus, Sed ita sapere vt interim modestia seruetur. Vel, Sed ita vt vnumquēque suum illud sapere ad modestiam adducat: vel, modestum reddat. Facilè autem crediderim illum ad stultas quæstiones respexisse, quarum alibi non semel meminit: vocans μωρολογίας ζητήσεις, item ἀπαιδευσίας, qui enim adeo sibi in sua sapientia placet, vt ad eas vsque progredi velit, ille dici potest minimè φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν, & quasi quis dicat non φρονεῖν σωφρόνως. Cæterùm σωφρονεῖν & in plerisque veterum scriptorum locis poni constat pro Modestia vti, Modestiam adhibere, Modestè se gerere, aut etiam Modestum esse: item Esse moderatum, vel Temperantem esse, aut continentem: Moderatè se gerere, Temperanter se gerere, vel Temperantia vti. Peculiarius etiam exponitur in vulg. lex. Temperare ab inferenda iniuria: sed absque exemplo. Possit autē fortassis afferri ex Xenoph. vbi σωφρονεῖν opponit τῷ ὑβρίζειν, Pæd. libro 8, ὅταν γὰρ ὁρῶσιν, ᾧ μάλιστα ἔξεστιν ὑβρίζειν, τοῦτον σωφρονοῦντα. In iisdem σωφρονῶ σε, ex hoc ipso scriptore pro Modestia vtor erga te, Modestus sum erga te. (At σωφρονεῖν τοῖς πολίταις, quod ex eodem afferunt pro Sanè sentire de diis, ad primam potius significationem pertineret) Item ex Euripide, εἰς Ἀφροδίτην σωφρονῶ, pro Sum casta. Sic autem vacarent hæc verba εἰς Ἀφροδίτην, quum σωφρονῶ per se significare possit Sum casta, seu castus, Sum pudica, vel sum pudicus. vnde etiam videmus σωφρονεῖν & ἀκολασταίνειν inter se opponi ab Aristotele Rhet. 2.

Passiua quoq; voce, sed impersonaliter, dicitur Σεσωφρόνηται, sicut βεβίωται: vti tradit Budæus, afferens tamen duntaxat exemplum PARTICIP. Σεσωφρονημένα ex Æschine in Timarchum, καὶ τὴν σεσωφρονημένην ἐν τῷ βίῳ χάριν ἀπειληφέναι νομίζω, & vitæ temperanter actæ gratiam accepisse mihi videor: vt ille vertit. Alioqui ad verbum, Eorum quæ temperanter acta fuerunt. Siue, Eorum in quibus exhibita fuit à me temperantia. Vel, Eorum in quibus temperantiæ editum à me exemplum fuit.

Σωφρονοῦντως, aduerb. Prudenter se gerendo, vel Vtendo prudentia. Aut, Modestè se gerendo, seu moderatè, &c. sequendo significationes datas ipsi verbo. Potest verò reddi simpliciter etiam, Prudenter, Modestè, Moderatè, &c. quēadmodum Bud. ex Cicerone vertit Modicē. Videtur certè Modicè poni pro σωφρονοῦντως siue σωφρόνως, in hoc Liuii loco, Libertate modicè vtantur: tēperatam eam salubrem esse. Sed aduerb. Moderatè non minus hic locum habet.

Σωφρονικός, ός, ὄν, Qui natura comparatus est ad temperantiam, Cui natura est ad temperantiam comparata. Ita enim malo quàm vt quidam interpretantur apud Aristot. videlicet Ad temperantiam natus. Apud eundem libro 6 Ethic. capite 13, δίκαιοι & σωφρονικοὶ & ἀνδρεῖοι redditur, Ad iustitiam, temperantiam, fortitudinem apti atque habiles. Habet certè σωφρονικὸς quandam ἕξεως significationem: eóque duntaxat à σώφρων differre puto. Nec dubito quin alicubi reddi etiam possit Temperantiæ deditus: aut Temperantiam amans: vel Temperantiæ cultor. Idem Aristoteles de senibus loquens, Rhet. libro 2, διὸ σωφρονικοὶ φαίνονται οἱ πολιοῦποι. Sed interdum moderationis potius aut modestiæ significationem habet: veluti quum Xenophon τοῖς θρασεῖς opponit τοῖς σωφρονικοῖς. Apud Lucianū autem in Timone, σωφρονικὸς τὴν αὐλαβείαν esse videtur Qui modestiam præ se fert amictu. Fortasse tamen & temperantiam hìc dicere possimus, aut etiam frugalitatem. Budæus ab Athenæo vsurpari tradit pro admodum temperato. Hinc ADVERB. Σωφρονικῶς, vt decet eum qui est σωφρονικός. At Suidas exponit, μετὰ λογισμοῦ καὶ σκέψεως, item οὐκ αὐθάδως, οὐδὲ ἐκ τοῦ χείρου.

Σωφρονίζω, Ad sanam mentem reduco, Facio vt quis sapiat. (sicut etiam Gallicè dicimus ei quem nos castigaturos esse minamur, Le uous feray deuenir sage) Vel, Moderatum reddo, seu modestum, aut etiam temperantem: sequendo significationes nominis σώφρων. nam σωφρονίζω est σώφρονα ποιῶ. Interdū tamen redditur etiam Castigo, vel Emendo. Herodianus libro 3, ἡγάπα τε αὐτῷ γυνῶκα, χάμω σωφρονίσαι θέλων. In aliis eiusdem locis Polit. vertit, vel Ad modestiam componere, vel Reprimere spiritus, vel Emendare. Budæus ex Pand. affert σωφρονίζω pro Coerceo, vt magistratus imperium habens. Quæ interpretatio possit & huic Xenophontis conuenire loco, Pæd. 8, ἐὰν δέ τις ὑβρίζῃ, σωφρονίζει.

Pass. Σωφρονίζομαι, itidem Ad sanam mentem reducor, Moderatus reddor, seu modestus, &c. Budæus ex Plutarcho affert eius PARTICIP. Σεσωφρονισμένος pro Moderatus, Sobrius, Emendatus. Suid. σωφρονισθέντας

exponit ταπεινωθέντας in quodam loco quem citat, autorem non nominans: τοὺς δὲ ἀπειρηκότας, καὶ τοὺς ἔναγχος ἥβας σωφρονισθέντας. At Hesychii expositio, qua dicit σωφρονίζεται esse σημαίνεται, mendi meritò suspecta fuerit.

HINC Σωφρονισμός, οῦ, ὁ, Castigatio, Emendatio. Pro qua significatione affertur ETIAM Σωφρόνισμα, ατος, τὸ, ex Gregorio. Sed puto esse poti[9] Id quo quis castigatur, seu Quod adhibetur ad castigandum. q.d. Castigamentum. A tertia autem persona σεσωφρόνισται, factum est NOMEN Σωφρονιστής, οῦ, ὁ, Castigator, Emendator. Thucydides libro 6, μήθ' ὡς δίκαιαι, μήθ' ὡς σωφρονισταὶ, ἀποτρέπειν πειρᾶσθαι. Apud eundem lib. 3, σωφρονισταὶ τῆς γνώμης. Plutarchus, σωφρονισταὶ τῆς πόλεως copulat cum νομοθέταις. Sic Etymolog. magistratus quosdā σωφρονισταὶ dictos esse tradit. tunc autem reddendum potius fuerit Moderatores. Quum verò dicit Dionys. Areopagita, οἱ σωφρονισταὶ τῆς πλημμελούντων, verti debet Castigatores, vel Emendatores: sequendo interpr. de qua initio dictum fuit. Alicubi certè σωφρονισταὶ videtur etiam posse reddi Censores. AT VERO Σωφρονιστῆρες dicūtur genuini dentes, qui & κραιπῆρες. Existimatúrque illa σωφρονιστήρων appellatio à Cleāthe manasse, qui dentes illos ita vocauerit quòd omnium extremi nascantur, circa vigesimum annum: nimirum κατὰ τὴν τῶν σωφρονεῖν ὥραν, inquit Etymol. Erunt igitur σωφρονιστῆρες dicti quasi secum adducentes τὴν σωφροσύνην.

ITEM Σωφρονιστὺς, ύος, ἡ, Castigatio, Emendatio, apud Platonem. NEC NON Σωφρονιστήριον, ου, τὸ, Carcer ad emendationem morum, apud eundē. Quibus addendum est COMP. Ἀσωφρόνιστος, ου, ὁ & ἡ, Non castigatus, Non emendatus. Actiua autem significatione dictum pro Qui non emendat, seu corrigit, Bud. affert ex hoc Gregorii loco, ὁμοίως γὰρ ὅδε κακῶν καὶ αὖτις ἀσωφρόνιστος, καὶ καθάπαξ ἀσυγχώρητος.

SVPEREST Σωφρόνη, quod fuisse Daphnes puellæ cognomentum traditur ab Aphthonio, in progymnasmate quod inscribitur καταστοχασμὸς ὅπ εἰκότα τὰ κατὰ Δάφνιν. sed mendo non carere videntur eius verba huc pertinentia, quæ ibi vide.

C. Ταπεινόφρων, & Ταπεινοφροσύνη, & Ταπεινοφρονέω, vide in Ταπεινός.

C. Ταλάφρων, & Ταλαίφρων, & Ταλασίφρων, vide post Ταλάω.

C. Ὑπέρφρων, ονος, ὁ & ἡ, (q.d. Cuius mens modum superat. vel, Qui mente modum superat. Id est, Cuius mens supra modum de se sentit) Superbus, Arrogans. Sophocles, Ποίου κέκραγας αὐθρὸς ὢν ὑπέρφρονα; Apud Thucydidem libro 2, τὸ ὑπέρφρον redditur Superior animi magnitudo, vel maior. Vulgò, Altitudo mentis. Hinc ADVERB. Ὑπερφρόνως, Superbè, Arroganter. Pollux τραχύτερον hoc aduerbium esse censet, sicut & ὑψηλοφρόνως. Vtitur tamen eo quidam ἀνώνυμος apud Suidam. Item VERB. Ὑπερφρονέω, ῶ, Supra modum de me sentio, Insolesco, vt vertit Budæus in hoc loco Pauli ad Rom. capite 12, μὴ ὑπερφρονεῖν παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν. Sed alii non malè interpr. Ne sapiat suprà quàm oportet sapere. Idem certè ὑπερφρονοῦντες existimauit sonare Plus sapientes, in hoc Æschinis loco, orat. in Timarchum, ὑμεῖς δὲ ὀλίγοι τινὲς τοιοῦτοι ἐστε, ὡς ὑπερφρονοῦντες ἱστορίας τὸν δῆμον. Solet alioqui hoc verbum poni pro Contemno, Despicio: & quidem vel accusatiuo iunctum, vel etiam genitiuo. Thucydides, πέφυκε γὰρ καὶ ἄλλος αὐθρωπος τὸ μὲν θεραπεῦον ὑπερφρονεῖν, τὸ δὲ μὴ ὑπεῖκον θαυμάζειν. Eandem cōstructionem dedit huic verbo Plutarchus, scribens, αὐτόν τε τὸν Ῥωμαῖον ὑπερφρονῶν καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι. Idem alioqui huic ipsi aliam constructionem dedit alicubi, videlicet cum genitiuo. vt in Apophth. Lacon. δόξης ὑπερφρονῶσι. Aristophanes quoque vtraque constructione est vsus in Nub. dicens θεῶν θεοὺς ὑπερφρονεῖς: item, τῶν καθεστώτων νόμων ὑπερφρονεῖν. Luc. cum genitiuo, τῶν ἄλλων ὑπερφρονοῦντες.

C. Ὑψηλόφρων vide in Ὑψηλός.

C. Φιλόφρων, ονος, ὁ & ἡ, Cui mens est benuola erga quempiam. Beneuolus, Comis. Legitur ista vox in hoc versu, Ἀμφὶ δὲ οἱ δολόεντα φιλόφρονα χεῦον ὄνειρα. qui apud Plutarchum extat in Erotico. In vulg. lex. φιλόφρων ex Bud. epist. poster. pro Amicabilis, Affabilis, Humanus, Ad vitæ consuetudinem facilis & commodus. In iisdē φιλοφρονέστατος pro Amicitiæ maximè cultor. Hinc ADVERB. Φιλοφρόνως, cuius multo frequentior est vsus quàm illius nominis. Sumitur autem itidem pro Beneuolo animo, Beneuolè, Amanter, Comiter. Ex Sophocle, δέξαι φιλοφρόνως θεός. Cuiusmodi est apud Plutarch. φιλοφρόνως ἀσπάζεσθαι. Xenoph. Pæd. 5, φιλοφρόνως σοῦ εἰπόντος λάμβανε τοῦ ἐμοῦ ὁπόσα θέλεις. Apud eundem φιλοφρόνως ἔχω pro Sum beneuolus. At ex Plat. De leg. affertur in vulg. lex. φιλοφρόνως ἔχω τοῦτο τῶν pro Vaco huic rei. Ego tamen haud crediderim accipi simpliciter pro Vaco huic rei, sed pro Vaco huic rei cuius amore teneor. Vel, Huic rei lubenter vaco, vtpote eam amans, vel eius studiosus. Vix tamen, nisi inspecto loco, statui quicquā certi potest. In iisdē & ADVERB. Φιλοφρονέστατα pro Humanissimè.

Item SVBST. Φιλοφροσύνη, Beneuolentia quam quis erga quempiam factis vel dictis demonstrat, Comitas. Aut, si mauis, quod vulgò vocamus Caresse. sicut φιλοφρονεῖσθαι est Caresser, quemadmodum docebo infrà. Redditur etiam Exceptio cum comitate. sed malim, Comitas quæ exhibetur alicui quem excipimus. Plutarch. Coriol. πολλὴν δὲ πολλὴν τοῦ τε τοῦ τοιούτου ἀπιστίας φιλοφροσύνῃ παρ' αἰδοῖ οἰκείου καὶ συνήθους. Apud eundem legimus in Alexand. copulata δεξιώσεις & φιλοφροσύνας, itémque apud Philonem. Rursum apud eundē in lib. De defectu oracul. τυχεῖν φιλοφροσύνης dicitur qui est comiter exceptus. Apud Homerum autem φιλοφροσύνη exponitur φιλία, Iliad. 1, vers. 256. — φιλοφροσύνη γὰρ ἀμείνων. Item VERB. Φιλοφρονέομαι, οῦμαι, Comiter excipio & humanè, Comitatem exhibeo alicui & humanitatem, Comitate prosequor & humanitate, Amanter complector. Denique quod Gallicè dicimus Caresser. Synes. epist. 100 in principio, ἃς ἐφ' οὗ ἐν ἐμοὶ συνελθόντες πάλαι, τὴν συντυχίαν ἀπαγωγεσμὸν ποιησάμενοι, φιλοφρονήσασθέ τε ἀλλήλους, καὶ κοινῇ σκοπεῖτε, &c. Plutarch. καὶ φιλοφρονησάμενος τὸν Τερέντιον. vbi Bud. vertit, Hilariter accipiens. Ex eodem affert, τοὺς μὲν ἄλλους φιλοφρονηθεὶς, καὶ κελεύσας θαρρεῖν αὐτὸν ὡς ἐπανελθησόμενον. id est (inquit) Benignè appellatis aliis. Sic autem & alibi sæpe φιλοφρονεῖσθαι ab eo poni testatur pro Benignè & comiter appellare: atque ita Xenophontē quoque vti. Cæterùm accusatiuo additur interdum datiuus quem grammatici instrumentalem vocant. vt φιλοφρονεῖσθαι τῇ τραπέζῃ apud Gregor. ἔστι δὲ οἷς καὶ τῇ βαπέζῃ φιλοφρονούμενος. Tali datiuo iunxit & Lucian. in Timone, ὡς καὶ σε φιλοφρονήσομαι τῇ δικέλλῃ. Est autem hoc iocosè dictum, perinde ac si quis Gallicè diceret, Caresser quelcun d'un coup de baston. In vulg. lex. cum accus. rei, ex Plat. De leg. φιλοφρονοῦμαι ἡδη κακὰ pro Cupidè & libenter mores malos imbibo. Sciendum est porro inueniri φιλοφρονοῦμαι & alia constructione, omnino contraria ei quam modò attuli ex Gregor. & Luciano, nimirum cum accus. rei & datiuo personæ. Ita enim Xenoph. Pæd. 3, ὁ δὲ Κῦρος ἰδὼν αὐτὸν, ἄλλο μὲν οὐδὲν ἐφιλοφρονήσατο αὐτῷ. vbi interpres reddidit, Alia in eum benignitate nulla vsus est. Fortasse autem rectius hìc dictū fuisset Comitate quàm Benignitate. Affertur porro ex eodem scriptore participiū φιλοφρονηθέντες passiua quoque significatione, videlicet pro Amicè accepti & benignè. Est autem hoc pass. tanquam ab ACTIVO Φιλοφρονέω, ῶ, quo traditur vsus esse Herodotus. Sunt porro hinc VERBALIA Φιλοφρόνησις ET Φιλοφρονητικός. Est autem Φιλοφρόνησις, Actio illa excipiendi comiter & humanè, seu Comitas & humanitas qua excipimus aliquem. Possumus verò & nominis φιλοφροσύνη interpretationes huic tribuere. At Φιλοφρονητικός, ῶς, ὁ, Cui inest comitas, Qui comitatem præ se fert, seu humanitatem, Blandus. vt φιλοφρονητικὴ προσφώνησις, apud schol. Aristoph. in Pluto: qua videlicet vtuntur οἱ φιλοφρονούμενοι.

C. Ὠμόφρων vide in Ὠμός.

De verbo φρονῶ, & eius deriuatis.

Verbum φρονῶ in hunc locum reseruare, operæpre-

tium esse iudicaui, eique sua deriuata subiungere, potius quàm cum compositis ex nomine φρὴν deriuatis ea collocare. quoniam alioqui composita ex φρονῶ, ante hoc ipsum, quod est simplex, ponere necesse fuisset. Si qua tamen erunt de quibus ibi dictum sit, eò te remittam. A

Φρονέω, ῶ, Mente præditus sum, Mentis sum compos. Aut etiã Sapio. Isocrates ad Phil. μὴ δίχα τὸ γῆρας ἐξέστηκα τοῦ φρονεῖν. Vt autem hîc videmus senectutem obstare interdum τοῦ φρονεῖν, ita ei morbum corporis obstaculo atq; impedimento esse discimus cum aliunde, tum ex hoc Plutarchi loco, in Alex. ἀπελθὼν δὲ τοῦ φρονεῖν ὄντα διὰ σώματος. Sed & vinum quidam apud Athenæum dicit ὀλιγοστεῖν τοῦ φρονεῖν. Ab Aristotele τὰ ἄψυχα dicuntur μὴ μετέχειν τοῦ φρονεῖν. vbi τὸ φρονεῖν possimus etiam reddere intellectum: vt μὴ μετέχειν τοῦ φρονεῖν dicatur animal quod intellectus nõ est particeps. Cicero τὸ φρονεῖν vertit Rationem & mentem, apud Platonem, vt videbis in meo Cic. Lexico, pag. 11, & 12. Plutarchus aduersus Col. ἢ τὴν ψυχὴν τὸ κυριώτατον ᾧ φρονοῦμεν καὶ λογιζόμεθα. (Et neutr. particip. τὸ φρονοῦν, in v. l. Animus quo sapimus, cuius organum & sedes cerebrum dicitur ab Alex. Aphrod. l. 2 Problem. Ratio etiam redditur à Gaza) At pro Mentis compotem esse, Non esse extra se, vsus est Homerus Iliad. χ, v. 59, Πρός δέ με τὸν δύστηνον ἔπι φρονέοντ' ἐλέαιρε Διόμορον. Hic enim annotat Eustathius, ideo dici ἔπι φρονέοντα, quoniam mox hic senex ἀλλοφρονήσει præ luctu, ὅτε οὐδὲ αὐτὰ ἀθροῖτο ἐλεούμενος. Affert tamen & aliam expositionem, videlicet vt sit pro Adhuc viuentem. Secundum quam expositionem fuerit φρονέοντα pro Sensu præditum: ex quo videlicet intelligemus Viuentem. quòd si vertas Mente præditũ, aut Ratione præditum, non tam manifestum fuerit τὸν φρονέοντα opponi τοῖς τεθνεῶσι. Autor breuium schol. priori illi explicationi assentiri videtur: quæ & mihi magis placet. adeò vt non improbem eam quæ ex Valla affertur interpretationẽ, qua ἔπι φρονέοντα redditur Recta adhuc sentientem: licet malim simpliciter, Mentis adhuc compotẽ. (Nisi fortè fuerit pro οὐ φρονεῶντα, vt quidem reddit apud Xenophontem, τίς ἂν οὐ φρονῶν τοῦ σοῦ θαύσου ζηλώσειεν εἶναι; quis mentis compos? Alioqui οὐ φρονῶν non est simpliciter Mentis compos, sed Prudens, Qui sapit. vt apud Sophoclem, οἱ φρονοῦντες οὐ, κραπῦσι παντα-χοῦ. Isocrates ad Nic. Δίδου παῤῥησίαν τοῖς οὐ φρονοῦσι, Prudentibus. Vel, Iis qui sapiunt. Sed alicubi οὐ φρονῶ redditur etiam Rectè sentio, item Bene cupio, vt docebo aliquanto póst) Apud eundem poetam legimus φρονέω per se positum & sine adiectione, Odyss. ῶ, v. 136, & rursus eiusdem poematis lib. ρ, v. 193, Γιγνώσκω, φρονέω, τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις. vbi φρονέω videtur esse Mente percipio, seu comprehendo. At verò in hoc versu Iliados ψ, v. 343, — ἀλλὰ φίλος, φρονέων, περὶ λαγῶ ὀλῶς εἶ, existimo φρονέων esse, Si sapis, siue Si sapias. resoluendo nimirum φρονέων in duo verba, ἐὰν φρονῇς: & accipiendo φρονῇς pro οὐ φρονῇς. Dixi enim & paulo antè, φρονεῖν accipi pro Prudentem esse, Sapere. In hoc autem versu eiusdem, Od. ε, nimirũ 474, Ὣς ἔρα οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι, scholiastes exponit, βουλευομένῳ, i. Deliberanti. Ego tamen, ὡς φρονέοντι non minus libenter verterim, Sic cogitanti, vel Sic secum cogitanti. vt Seruius in epist. ad Ciceronem, Cœpi egomet mecum sic cogitare. Vlstatius alioqui esset, Hæc cogitanti, vel Hæc secum cogitanti. sicut idem poeta alibi dicit, Ταῦτ' ἔρα οἱ φρονέοντι, Hæc cogitanti, vel Volenti in animo. Idem alicubi addidit κατὰ θυμόν. vt Iliados β, Τὰ φρονέοντ' κατὰ θυμὸν ἄρ' οὐ τελέεσθαι ἔμελλεν. Sed & infinitiuo iunctum apud hunc poetam redditur itidem verbo Cogitare. vt Iliad. ρ, v. 286, — φρόνεον δ' μάλιστα ἄτυ ποτὶ σφέτερον ἐρύειν καὶ κῦδος ἀρέσθαι. Sed φρόνεον potest hîc reddi non solùm Cogitabant, sed etiam In animo habebant. (Quòd si autorem breuium schol. sequamur, poterimus etiam interpretari Sperabant. exponit enim non solùm διενοοῦντο, sed & ἤλπιζον) Quæ expositio mihi reuocat in memoriam quod ex Xenophonte affertur in v. l. alioqui suspectum: videlicet, ἐπ' ἀγαθῇ ἐλπίδι φρονῶν ἀυφαίνεται, pro Spe fretus bona lætatur) Apud eundem poetam B

Iliad. γ, vers. 99, — φρονέω δὲ διακριθήμεναι ἤδη Ἀρχείους, ita quidam interpr. Cogito de dirimendis: vel, Cogito esse dirimendos, aut Cogito quomodo dirimantur, seu dirimi possint. At breuium schol. autor expon. & hîc βουλεύομαι, quod est Delibero. Ego certè, quòd φρονέω iungatur infinitiuo passiuo, aliud interpretationis genus quærere malim, non diuersum tamen sensum efficiẽs. Quale fuerit, In animo mihi est, vel Animo sedet hæc sententia, aut Sedet hoc animo: Aut, Mihi mens est. quod apud Nasonem legitur, sequente infinitiuo. Fortassis reddi etiam possit, Mihi cordi est. Ex Hesiodo autem affertur in vulg. lex. φρονέει θυμῷ μαχέσασθαι, pro Animum intendit ad pugnam. (Atque habetur in iisdem ex Xenoph. φρονῶ πεζεύειν, pro Scio mittere sagittam, & φρονῶ ἀκοντίζειν, pro Scio iacula mittere, seu audeo, fide apud me carent) Verùm vt reuertar ad φρονέω iunctum accusatiuo, sciẽdum est, in soluta quoque oratione interdum cum hac constructione significare Cogito. vt apud Plutarchum in Symp. septem sap. ὁ Χίλων ἔφη τὸν ἄρχοντα χρῆναι μηδὲν φρονεῖν θνητόν, ἀλλὰ πάντα ἀθάνατα. Interdum verò φρονῶ cum accus. est Sentio. (Sic tamen vt alicubi reddi possit & verbo illo Sapio. quod enim dicit Eurip. ὀρθὰ φρονεῖν, nõ dubitem reddere etiam Recta sapere, ex Cicerone. Euripidis locus est hic, in Medea, Τί φῄς; φρονεῖς μὴ ὀρθά, κοὐ μαίνῃ γύναι; Ciceronis autem iste, in epist. ad Atticum, libro 14, Nam ista quidem Cæsaris libertorum coniuratio facilè opprimeretur, si recta saperet Antonius) Isocr. ὅμοια τοῖς εἰρημένοις φρονεῖν. Et ταὐτὰ φρονῶ σοι, Eadem sentio quæ & tu, Eodem sum animo quo & tu, Eadem sum mẽte qua tu. Apud eundẽ, μὴ ταὐτὰ φρονεῖν καὶ λέγειν, Non eadẽ in animo habere & loqui. Quod Salust. dixit, Aliud clausum in pectore, aliud in lingua promptum habere. Ex Plutar. in Themist. ἄλλο τι φρονῶ, Alia mihi mens est. Apud Paulum quoque φρονεῖν pro Sentire: sic tamen vt alicubi, quum à quibusdam reddatur verbo Sentire, alii (quibus assentior) malint aliter reddere. vt ad Roman. cap. 12, τὸ αὐτὸ εἰς ἀλλήλους φρονοῦντες, Eodem animo inter vos mutuò affecti. Sic ad Philipp. cap. 2, in princ. ἵνα τὸ αὐτὸ φρονῆτε, Vt itidem sitis affecti. At quod statim pòst habetur, τὸ ἓν φρονοῦντες, idem reddunt, Idem sentientes, vel Sentẽtiis vniti. Cæterùm pro Sentio ponitur φρονῶ, & quum habet præfixum aduerb. οὐ. Plato Epist. 8, ὥσπερ ὃ ἡδὺ ὁ κρίνων ἀδυώματα, οὐκ οὐ φρονεῖ. (quum alioqui οὐ φρονεῖν alios etiam vsus habeat, vt partim docui, partim docebo) Interdum sequente præpos. πρὸς, & præced. aduerb. vt apud Aristot. De mundo, οὔπω χρὴ καὶ πρὸς τὸ σύμπαντος φρονεῖν, ita de vniuerso sentire. Aliã verò sentiendi significationem habet hoc verbum apud Sophoclem in Aiace, vbi φρονεῖν schol. esse ait ἀθανατεῖσθαι τῆς λύπης. Vide pag. 55 meæ editionis. In hoc eiusdem versu, pag. 33, Εὖ τοῦ φρονεῖν δὲ μηδὲν ἥδιστος βίος, accipit itidem pro ἀθανατεῖσθαι. nam μηδὲν φρονεῖν expon. μηδενὸς ἀθανατεῖσθαι. Quæ significatio danda fuerit itidem in versu proximè sequenti, Τὸ μὴ φρονεῖν δὲ, κατ' ἀνάδυνον κακόν. Quidam expon. Nihil sentire: alii, Nihil intelligere. at ego malim, Nullius rei sensu afficiri: ita quidẽ vt sciamus ad animum hoc referri debere. Erasmus certè, si aliter quàm per transennam hunc Sophoclis locum aspexisset, aliam ei interpretationẽ, vt opinor, dedisset, quàm hanc, In nihil sapiendo iucundissima vita. (quæ verba inter prouerbialia recẽset) Hîc enim de sapientia non agi, vel ipse Sophocles his proximè præcedentibus versibus apertè docet, quibus filiolum alloquitur, Καί τοι σε καὶ νεῶν πρὸ γε ζηλοῦν ἔχω, Οὐ' ουῶν ἐκ' οὐδὲν ἥδιστ' ἐπιμαίνῃ κακῶν. Vnde apparet hoc planè conuenire cum eo quod & Euripides de ætate puerili testatur, Νέα γὰρ φρονεῖς οὐκ ἀγαθῶν φιλεῖ. C D E F G H

Φρονῶ cum aliis accusatiuis, id est aliud significationis genus (vt ita dicam) habentibus, necnon cum aduerbiis nonnullis, secus quàm in præcedentibus locis redditur. éstque Homero frequens iste huius verbi vsus. Dicit enim aliquoties κακὰ φρονεῖν & ὀλοὰ, necnon vicissim ἀγαθὰ φρονεῖν, item φίλα, cum datiuo personæ, pro Malè animatum esse erga quempiam: vel contrà, Bene animatum esse. siue, Beneuolo esse animo erga

quempiam, aut contrà, maleuolo seu infenso. Aut breuius, Beneuolum esse, aut maleuolum. (Possumus verò φίλα φρονεῖν & ἀγαθὰ φρονεῖν reddere etiam Beneuolentia prosequi. item, Bene cupere alicui. Vel, Bene velle) Homerus Odyss. υ, Ἐνθ' Ὀδυσεὺς μνηστῆρσι κακὰ φρονέων ἐνὶ θυμῷ. Et Iliados χ, Ἀλλὰ κακὰ φρονέουσι διαμπερὲς ἀλλήλοισι. Apud eundem Iliados π, habes ὀλοὰ φρονέων. Alibi, κακὰ φρονέουσα: Item φίλα φρονέων, & φίλα φρονέουσα. Sed pro his nominibus ponuntur interdum aduerbia. Dicitur enim & κακῶς φρονεῖν pro κακὰ φρονεῖν, seu κακόν. itidémque οὐ φρονεῖν pro ἀγαθὰ φρονεῖν. Idem poeta Odyss. σ, Οἴτ' οὐ μὲν βάζουσι, κακῶς δ' ὀπιθεν φρονέουσι. Illud autẽ οὐ φρονῶ σοι ex Euripide affertur, (item οὐ φρονῶ τὰ σὰ ex Sophocle, pro eodem) sicut & καλῶς φρονῶ σοι, pro Bene tibi cupio, Bene tibi consultum cupio, Tui sum studiosus. Porro vt dicitur οὐ φρονῶ, sic etiam superl. ἄριστα φρονῶ σοι, cum ab aliis, tũ ab Aristoph. pro Optimè tibi cupio, Sum tui studiosissimus. Sed vt ad illam cum accusandi casu constructionem reuertar, sciendum est & alios esse accusatiuos, cum quibus φρονῶ eundem vsum habet. Nam vt κακὰ φρονῶ σοι redditur cum aliis modis, tum etiam, Malè animatus sum erga te, vel Maleuolo sum in te animo: sic οἷα φρονῶ αὐτῇς apud Sophoclem reddi Quo sim modo animatus erga illos, vel Quo animo sim in illos.

Φρονῶ τὰ σὰ, & siqua huiusmodi, magnam cum proximè præcedente vsu verbi φρονεῖν affinitatem habent. (præsertim quum etiam οὐ φρονῶ τὰ σὰ dixerit Sophocles, vt paulo antè docui) Est enim φρονῶ τὰ σὰ, Faueo tibi, aut etiã Tuarũ sum partium, Sto à tuis partibus. Sub qua interpretatione tacitè includitur, Tibi bene cupio, & rebus tuis bene consultum volo. Plutarchus, ὅσοι τὰ Καρβώνος ἐφρόνουν, Qui Carbonis partium erant. Sic & Demosthenes in orat. ὑπὲρ τῆς συμμορείας dixit, ὅσοι Θηβαίων τὰ ἐκείνου φρονοῦντες, αἰτίαν τοῖς τούτων ἐχθροῖς τῶν Ἑλλήνων φρονεῖν. Frequens est istud loquendi genus apud Herodianũ: apud quem legitur & τἀναντία φρονεῖν, itidẽ pro Contrariis partibus fauere, seu studere: l. 3, Νικαεῖς δὲ, πρὸς Νικομηδέας μίσει, τἀναντία ἐφρόνουν, καὶ τὸν στρατὸν τοῦ Νίγρου ὑπεδέχοντο. Affertur tamẽ in vulg. lex. τὰ ἐκείνου φρονῶ (non addito autoris nomine) pro Sentio cum illo. (Quam interpretationem sequẽdo, pertineret hoc exemplum ad alium verbi φρονῶ vsum de quo paulo antè dictum fuit) Ibidem ex Luciano, φρονεῖ τὰ ἡμέτερα. A B C D E F G H

Φρονῶ autem cum μέγα aliisque nonnullis accusatiuis potest itidem reddi ablatiuo Animo, cum verbo substantiuo Esse. vt enim φίλα φρονεῖν dicebam significare Esse animo beneuolo, sic μέγα φρονεῖν nihil obstat quominus reddatur Esse animo elato: vicissimque μικρὰ φρονεῖν, Esse animo demisso. Sunt alioqui & alii hæc interpretandi modi. nam μέγα φρονεῖν redditur etiam Animo efferri, Sese efferre, Gloriari, Insolescere, Sibi placere. Quinetiam, De se magnificè sentire. (Habere autem & alios verbi Sentire vsus, suprà docui) Xenoph. Sympos. ὅπῃ ποία ὀπτανήμη μέγα φρονεῖς; Isocrates Euag. μέγα φρονῶν ὅτι τοῖς δι' τύχην γιγνομένοις ἀγαθοῖς. Porro dicitur & in bonam partem videlicet de iusta elatione animi & gloriatione, vt quum de aliqua virtute aut aliquo præclaro facinore gloriamur. Et quemadmodũ μέγα φρονεῖν, ita etiam μεῖζον φρονεῖν & μέγιστον φρονεῖν vsurpatur. Demosthenes, μεῖζον οἱ Θηβαῖοι φρονοῦσιν ἐπ' ὠμότητι ἢ ὑμεῖς ὅτι φιλανθρωπία. Idem, ἐπ' ἐλευθερίᾳ μέγιστον φρονεῖν τεθνήκεν. Apud Xenophontem Symposio, ὅτι καλεῖ μέγιστον φρονεῖν. Sed dicitur etiam μέγα φρονεῖν ἐφ' ἑαυτῷ seu μέγιστον. Atque hîc potissimum habere locum potest illud Latinum loquendi genus, Sibi placere. Athenæus, καὶ ἄλλαι δὲ ἑταῖραι μέγα ἐφρόνουν ἐφ' ἑαυτοῖς, παιδείας αἰσχύνομαι, καὶ τοῖς μαθήμασι χρόνον ἀπομειζουσαι, Sibi placebant. aut etiam Valde sibi placebant. Item, Magnam de se opinionẽ concipiebant. (Apud Hom. autem μέγα φρονεῖν, sine vlla adiectione, pro Magnos spiritus gerere, Elato animo esse, Exultare, Ferocire, seu Ferocem esse, variis in locis: & quidem de brutis etiam dictum alicubi) Iungitur porro & aliis huiusmodi aduerbiis verbum φρονῶ. dicitur enim à Demosthene

pag. 223, φρονῶν δ' ἐφ' ἑαυτῷ τηλικοῦτον ἡλίκον εἰκὸς ἄνδρα δόξης καὶ πραγμάτων πεπυχικότα, qui tantam de se opinionẽ conceperat, quantam par est eum qui &c. Et à Platone in Symp. ἐφρόνουν δὴ ἤδη ὅτι τῇ ὥρᾳ θαυμάσιον ὅσον. Dicitur etiam ποσοῦτον φρονεῖν, pro quo οὐ μεῖον legitur apud Xenoph. καὶ μὴν ὅτί γε τοῖς τοιούτοις οὐ μεῖον Ἀθηναῖοι ἢ Θηβαῖοι φρονοῦσι. Illis autem μέγα φρονεῖν & μεῖζον φρονεῖν opponũtur μικρὸν φρονεῖν seu μικρὰ, & μεῖον φρονεῖν, siue ἔλαττον. Nam vt μέγα φρονεῖν est Elato esse animo, ita μικρὸν φρονεῖν apud Demosth. seu μικρὰ, apud Soph. sign. Demisso animo esse, Submisse se gerere. At μεῖον φρονεῖν apud Xenoph. ἀλλ' οὐδέ μοι δοκεῖ ὅτι ἀδίκως ἀποθνήσκω, διὰ τοῦτο μεῖον φρονητέον. vbi quidam interpr. Non decet me ob id minus de me sentire. Tale est ἔλαττον φρονεῖν apud Demosth. Eadem porro forma dicitur μέτρια φρονεῖν qua μικρὰ φρονεῖν. éstque μέτρια φρονεῖν, Modesto animo præditum esse, seu modestia, Modestum esse. Festiuè autem detorquens hoc loquendi genus quidam philosophus apud Lucianum, dicit μηδὲν ὑπὲρ τὴν πήχεαν φρονεῖν, pro Non cogitare maiora, vel de maioribus seu pluribus quàm quæ pera capi possint, Non cogitare de pluribus quàm quæ implẽdæ peræ satis esse possint. Q. d. Non efferre animum vltra suæ peræ mensuram, Suæ peræ modulo se metiri, siue cupiditatem suam. Quem esse horum verborum sensum, præcedentia aperte ostendunt. at si reddas (vt ibi redditur) Neque quicquam vltra peram cogitare, alium etiam sensum hæc interpretatio admittet. Porro suspicor dictũ esse μηδὲν φρονεῖν ὑπὲρ τὴν πήχεαν, respiciendo ad illud loquendi genus ὑπὲρ ἄνθρωπον φρονεῖν. At verò ἴσα φρονεῖν θεοῖς apud Homerum, licet aptiorem quàm hîc locum alibi habere non possit, diuersam tamen interpretationis formam poscit. nam quum dicitur Iliad. ε, — μηδὲ θεοῖσιν ἴσ' ἔθελε φρονέειν, significatur, Neque tam magnos spiritus gere vt æquandum te censeas diis. Hoc enim interpretationis genere vtendum puto vt illorum verborum vis exprimatur: aut certè alio eiusmodi: quale hoc fuerit, Nec ita magnificè de te sentias ac si è numero deorum esses. Vel, Nec velis æquè magnos spiritus gerere ac si vnus è diis esses. At ex vulg. interpr. vnus reddidit, Ne æquandum te sentias esse nobiscum: alter, Neque diis paria velis sapere. Sed φρονεῖν pro Sapere cum aliis potius accus. locum habere, ex proximè sequenti tmemate patebit. Hoc certè isti addendum cẽseo, lectum mihi esse φρονῶ sine vlla adiectione positum pro μέγα φρονῶ, Glorior, Insolesco: apud Plutarch. in lib. De instit. puerorum, τὸ δὲ ὅλον, εἴπῃς ὅτι τῇ τοῦ σώματος ῥώμῃ φρονεῖ, μαθέτω γνώμης δίκαιον ἁμαρτάνων. Sed hunc locum suspicione apud me non carere fateor: nec carituram, donec alios quibus confirmetur, nactus fuero. A B C D E F G H

Φρονῶ ponitur & pro verbo Sapio, non eum habente vsum quẽ habet quũ φρονεῖν redditur Sapere, vel Prudẽtem esse: sed eum quem habet quũ iungitur accusatiuo: vt apud Horatium, dicentem, Nil paruũ sapias: & apud Persium, Quum sapimus patruos. Neque enim dubito quin Horatius, dicens Nil paruum sapias, respexerit ad hoc loquendi genus οὐδὲν μικρὸν φρονεῖν. accipiendo certè verbum φρονεῖν, non vt in locis quos proximè præcedens tmema habet, (alioqui enim οὐδὲν μικρὸν φρονεῖν, esset idem cum illo μέγα φρονεῖν, cuius multa ibi exempla vides) sed vt accipitur apud Aristoph. quum dicit φρονεῖν ἀρχαϊκά. (vbi tamen quidam interpr. non solùm Sapere simplicem antiquitatem, sed etiam Resipere & olere) Est autem hîc verbi φρονεῖν vsus apud Matth. quoque & Marcum, necnon apud Paulum. Apud illos enim dicit Christus Petro, eum οὐ φρονεῖν τὰ τοῦ Θεοῦ, sed τὰ τοῦ ἀνθρώπων, non sapere quæ Dei sunt, sed quæ sunt hominũ. Paulus autem ad Roman. cap. 8, scribit, οἱ γὰρ κατὰ σάρκα ὄντες τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν· οἱ δὲ κατὰ πνεῦμα, τὰ τοῦ πνεύματος. Vbi tamen φρονοῦσι quidam non vertunt Sapiunt, sed Cogitant. quod non placet. Sed multo certè minus tertia interpretatio mihi arridet, videlicet Curant. quum hãc significationẽ vix vllo alius autoris exemplo probari posse existimẽ. Equidem cur alia quàm prima illa quærenda sit inter-

pretatio,non video : quum τὰ τῆς σαρκὸς φρονεῖν non sit aliud(meo quidem iudicio)quàm Carnali quadam sapientia præditum esse, aut certè, Ad carnalem quandam sapientiam animum intendere : vicissimque, τὰ τῶ πνεύματος φρονεῖν, Spiritali quadam sapientia esse præditum, &c. Quæ expositionis forma conuenire itidem potest illi φρονεῖν quod ex Matthæo atque Marco protuli. Bud. tamen ibi φρονεῖν reddit & Sapere & Sentire. sed qui dicit Non sapis quæ Dei sunt, aliud certè dicit quàm qui ita loquitur, Non sentis quæ Dei sunt. Lubenter equidē veteri interpreti assentior, φρονεῖν in aliis quoque locis Pauli, in quibus accusatiuum itidem habet, reddenti hoc eodem verbo Sapere: quum alii vertant Curare. cuius significationis exemplum ex alio quopiam scriptore me desiderare, paulo antè declaraui. Ex iis autem locis primus est ad Roman. cap.14, ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν, Κυρίῳ φρονεῖ· καὶ ὁ μὴ φρονῶν τὴν ἡμέραν, Κυρίῳ οὐ φρονεῖ : secundus in epist.ad Philipp. cap.3, οἱ τὰ ἐπίγεια φρονοῦντες : tertius, in epist.ad Colossi. cap.3, τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. His locis (ac præsertim duobus posterioribus) non minus mihi videtur conuenire verbum Sapere quàm illis tribus quos antea protuli: præsertim quum eadem res in his duobus exprimatur, quæ & in illis. Nam qui dicitur φρονεῖν τὰ τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' οὐ τὰ τῶ Θεοῦ, item φρονεῖν τὰ τῆς σαρκός, idem certè dici potest τὰ ἐπὶ τῆς γῆς φρονεῖν, ἀλλ' οὐ τὰ ἄνω: vel τὰ ἐπίγεια pro τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. Quòd si ab illo verbo Sapere discedendum sit, longè malim sanè reddere Cogitare quàm Curare. vt τὰ ἐπίγεια φρονοῦντες, Cogitantes terrestria. Sed non celabo lectorem & aliam interpretationem quæ mihi occurrit: videlicet Animum adiungere, vel Animum intendere. vt τὰ ἐπίγεια φρονοῦντες reddatur, Qui animum ad terrestria adiungunt, Qui animum intendunt ad terrestria, vel in terrestria. itidémq; cæteris locis hanc interpretationem accommodemus. Quam certè mihi videtur admittere & Homeri quidam versus, habens participium φρονέοντες, cum accusatiuo itidem iunctū, & quidem huius generis significationem habente: quum ab eo dicatur ἐφημέρια φρονέοντες, à Paulo autem τὰ ἐπίγεια φρονοῦντες. Extat is versus Odyss.φ, Νήπιοι ἀνθρώπων ἐφημέρια φρονέοντες. Superest ille epistolæ ad Rom. locus, cap.14, ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν, Κυρίῳ φρονεῖ, &c. In hoc fateor durius reddi φρονεῖν verbo Sapere, quàm in cæteris. nisi dicamus Sapere diem esse videri Sibi sapere in discernēdo quodam die à cæteris diebus. Quòd si alia quærenda sit interpretatio, nequaquam ad verbum illud Curare cōfugere velim, sed potius φρονεῖν τὴν ἡμέραν reddere Opinionem aliquam concipere de die. Et hæc quidem hactenus, quæ doctiorum iudicio censuráque libens submitto: sicut & quæ huc pertinentia addam in nomine verbali φρόνημα. Cæterùm quum afferatur ex Plutarch. νεώτερα φρονεῖν, item τυραννικὰ φρονεῖν, tanquam in vtroque horum loquendi generum φρονεῖν, licet aliam interpretationem admittens, eundem vsum habeat quē in Aristophanico illo δρχικὰ φρονεῖν: ego cōtrà alium hic vsum habere censeo, nullóque modo φρονεῖν in duobus illis reddi posse Sapere. sed νεώτερα φρονεῖν esse De rebus nouis cogitare, Res nouas animo agitare, Rebus nouis studere, vel In res nouas animum intendere: itidémque τυραννικὰ φρονεῖν significare Ad tyrannidē pertinentia animo agitare, De tyrannide cogitare. (hæ enim meæ interpretationes apertius significationem verbi φρονεῖν exprimunt, quàm illa, Ad tyrannidem aspirare) Sed possit dici τυραννικὰ φρονεῖν is quoque qui tyrannico quodam animo, seu tyrannica quadā mente, vel tyrannico ingenio præditus est : ac certè hac etiam in significatione vsurpatum legisse mihi videor. Tunc autem τυραννικὰ φρονῶν conuenret, quod ad significationem participii φρονῶν attinet, cum hoc dicto Euripidis, νόθος φρονῶν γνήσια. vt sit, Nothus præditus legitimi filii animo, Nothus legitimi filii animum gerēs, (vt dixit Maro, Ante annos animúmque gerens curámque virilem: perinde ac si diceretur, ἀνδρικὰ φρονῶν) Nothus non secus animatus ac legitimus filius. Aut etiam, (referendo ad magnanimitatem) Nothus non minus elato præditus animo quàm legitimus filius, Nothus spiritus legitimi filii gerens.

Φρόνημα, ατος, τὸ, Cogitatio, aut etiam Cogitatum. (vt dicit Cicero, Ex cæteris dictis, factis, cogitatisque Sex. Neuii) Redditur & Sensus, ea significatione qua dicitur à Terentio, Illius sensum pulchrè calleo. Paul. ad Rom.cap.8, v.6, τὸ γὰρ φρόνημα τῆς σαρκὸς, θάνατος· τὸ δὲ φρόνημα τῶ πνεύματος, ζωὴ καὶ εἰρήνη. Vbi φρόνημα ab Erasmo redditur Affectus, à quibusdam Intelligentia. Vet. autem interpr. vertit Prudentia, Sapientia. At ego prout reddiderimus verbum ibi præcedens φρονοῦσιν, ita reddendum censeo hoc verbale φρόνημα. Præcedit enim, οἱ γὰρ κατὰ σάρκα ὄντες, τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν· οἱ δὲ κατὰ πνεῦμα, τὰ τῶ πνεύματος. Si, inquam, τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν reddiderimus, Sapiunt quæ sunt carnis: tunc φρόνημα τῆς σαρκὸς censeo interpretandum itidem Id quod sapit caro. Sin τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν libeat reddere, Cogitant quæ sunt carnis, tunc φρόνημα τῆς σαρκὸς vertendum fuerit Cogitatio carnis. Quòd si quis alio etiā modo verbum φρονοῦσιν reddiderit, ad illā interpretationē verbalis huius φρόνημα interpretatio accommodanda mihi videtur: quod tamē nec Erasmus sequutus est, qui certè id non sequendo poterat nō minus aptè reddere φρόνημα voce Sensus. Non sequendo id, inquam: nisi fortè φρονοῦσιν interpretari voluisset Sentiunt, quod certè haud paulo melius expressisset significationem Graeci illius verbi, quàm verbum Curant, quo vsus est. Cæterùm φρόνημα alicubi inuenitur redditum etiam Animus, vt apud Thucydidem lib.2, pag.67, δουλοῦ γὰρ φρόνημα τὸ ἀγωνίδιον καὶ ἀπρεπὲς δόκιμον, καὶ τὸ πλέιστῳ θαρσαλέῳ ξυμβαίνει. Vbi tamen Valla reddere maluit Consilium. quum alioqui hunc eiusdem scriptoris locum, lib. 5, pag. 179, in principio, ἀλλ' ἐν φρονήματι ὄντες τῆς Πελοποννήσου ἡγήσεσθαι, Sed animum Peloponneso imperandi habuissent. At ego neutro in loco existimo significare Animum simpliciter, sed Animum elatum, seu Elationem animi, vt aliquanto pòst docebo.

Φρόνημα enim apud vet. scriptores non memini me legere pro animo aut pro cogitatione simpliciter, sed pro animo elato (vti dixi) seu elatione animi, aut magnitudine, vel fiducia: item pro cogitatione quæ ab elato animo proficiscitur. Thucyd. lib. 2, ἀλαζονέστερα γὰρ αὐτῶν γε φρόνημα ἔχοντ ἢ ἐν τῶ μετὰ τὸ μαλακισθῆναι κάκωσις. (vbi ἐν τῶ & μετὰ τὸ stare vix posse arbitror, vt de hoc obiter lectorem admoneā) Eodem libro, ἐνίοις δὲ τῆς ἐναντίας φρονήματι μόνον, ἀλλὰ καὶ καταφρονήματι. quo in loco φρόνημα lubēter reddiderim Fiduciā, sicut in illo priore Animi magnitudinē. aut etiam Elationem animi, vel Elatum animum. Sic & in isto eiusdem scriptoris loco libro 5, pag.179, circa finem, de Alcibiade, ὃ μὴ πρὶν ἀλλὰ νῦν φρόνημα φιλοτιμεῖσθαι ἤνεσε ποιῆσαι. vbi scholiastes exponit ὄγκω & ἐπάρσει. In principio autem huius ipsius pag. est locus ille cuius à me paulo antè facta fuit mentio, in quo nimirum hoc vocabulum genitiuum adiunctum habet: quod obseruatione dignissimum est. ita enim ibi legitur, ἀλλ' ἐν φρονήματι ὄντες τῆς Πελοποννήσου ἡγήσεσθαι. quod Valla reddit, Sed animum Peloponneso imperandi habuissent. At ego quanuis addatur genitiuus, non dubito quin hic itidem inclusam magnitudinis animi seu elationis significationē habeat vox φρόνημα. ideóque ita interpretarer, Sed ea præditi essent animi magnitudine vt de imperando Peloponneso cogitarent. Vel, Sed tam elato essent animo vt &c. Vel. ita, Sed, vt erant animo elato, cogitarent de &c. Aut sic, Sed de imperando Peloponneso cogitarent: (seu de obtinendo Peloponnesi imperio) vsqueadeo elato animo erāt, aut vsqueadeo magnos spiritus gerebant. Rectè igitur scholiastes φρόνημα exponit δόξανοία ἐπηρμένη. Sed malè subiungit, (si tamen hæc eiusdem sunt, ac nō potius alius cuiuspiam, cuius sunt & pleraque alia scholia cæteris longè inferiora, vel potius nullo modo cum illis comparanda) ἀλλ' ἐλπίζοντες, ἤτοι φρονηζοντες. Vsus sum porro & voce Spiritus in plur. quam & alibi adhibere interpretationi vocis φρόνημα possumus. Quinetiam voce Animi hanc interpretari alicubi licet. sed quum animos Latini vocent etiam

etiam iram, (vt apud Nasonem, Quæ tibi res animos in me facit improbe) ideo videndum est vt hac interpretatione non sine cautione vtamur. Adde quòd Animi pro elato animo, seu magno animo & excelso, prosæ parum vsitatum est, quantum quidem meminisse possum. éstque potius quod nostra lingua vocamus Courage, Græca autem θυμόν. vt quum Cicero dicit Addere animos. pro quo frequentius est Addere animum. At poetis non infrequens est plur. Animi, ea in significatione: sicut & Tollere animos. Virgilio certè Ire animis contrà, idem planè esse existimo quod Thucydidi ἰέναι φρονήματι ὁμόσε τοῖς ἐχθροῖς in loco quem paulo autè protuli. At Spiritus in plur. de elatione animi, vox est prosæ quoque scriptoribus vsitatissima, ideóq; hac potius vtendum fuerit. Redditur alioqui φρόνημα & Elatio, sine adiectione genitiui illius Animi. Gaudet porro vocabulo illo inter veteres scriptores & Xenophon: apud quem legitur etiam αἰτιάσαντο φρόνημα παρέχεσθαι, Pæd. lib.5, οἱ πολλοὶ αὐθράσιοι, ὅταν μὴ παρρήσιασιν, αὐτόσαπον φρόνημα παρέχονται, tantos spiritus concipiūt vt illis obsisti nullo modo posse videatur. Apud eundem accusatiuus φρόνημα inuenitur iūctus etiam verbo θήγειν, & in contraria significatione, (sed alio metaphoræ genere) iunctus verbo καταβάλλειν, necnon verbo ἀναστρέφειν. Dicitur & καταβάλλειν τὸ φρόνημα: vnde τὸ φρόνημα καταβεβληκὸς, Qui deposuit spiritus, Cui velut deiecti sunt spiritus. Huc pertinet ὑφεῖναι τὸ φρόνημα τινος ex Dionysio Halicarnasseo, pro Minuere spiritus. (Affertur & ἀπὸ τοῦ φρονήματος καθελεῖν, in vulg. l. sed pro Deducere de constantia & proposito. Verùm nec scriptor ex quo genus illud loquendi petitum est, nominatur, nec huius interpretationis autor. adeo vt mihi planè suspecta sit : sicut & φρόνημα ἔχειν, quod in iisdem redditur Prudentem esse : quum in eo quem protuli ex Thucydide loco αὐτὸ φρόνημα ἔχων sit Magnitudine animi præditus, Animo elato seu celso præditus, Vir animi celsi, seu excelsi) Illi autem καταβεβληκὸς τὸ φρόνημα opponi potest ὁ θαρσαλεωτὸν τὸ φρόνημα, ex Demosthene, Qui assumit spiritus, Qui tollit animos. quod tamen maiorem quàm illud superbiæ significationem habet. Hoc quoque obseruandum est, inueniri apud eundem hanc vocem φρόνημα oppositam τῆ ταπεινότητι. Nam talis vocis illius vsus planè conuenit cum eo quem apud Thucydidem habet lib. 2. Hæc enim verba quæ paulo antè ex eo protuli, δουλοῦ γὰρ φρόνημα, &c. proximè subiungūtur istis, ταπεινὴ ὑμῶν ἡ διάνοια ἐξαρτᾶν ἀξιοῦτε. Vt autem φρόνημα & ταπεινότης inter se opponuntur, ita vicissim φρόνημα & μεγαλοψυχία à Plutarcho copulantur, & φρόνημα ac μεγεθος τῆς ψυχῆς, item ἦθος & φρόνημα. Vsurpatur autem & plur. φρονήματα. Isocrates in Archidamo, τοῖς γὰρ ἐν ἀξιώμασι καὶ φρονήμασι βεβιωκόσι. Vsus est & Xenophon. Affertur ex Aristotele quoque, φρονημάτων πλήρης. Sciendum est porro φρόνημα inueniri & in malam partem vsurpatum. tunc autem fuerit potius Insolentia, Superbia, Fastus. velut in isto Gregorii loco, ex oratione quam εἰς Βασίλειον scripsit, ὁ μὲν παρῶν, ὁ δὲ πρεσβεύκαθέζετο, χόμων θυμοῦ καὶ φρονήματος· εἰσήκει δὲ οἷον ὁ ἐμὸς Τιμοῖς Πιλάτου κρίνοντος. Vbi quum copulentur θυμοῦ & φρονήματος, θυμοῦ quidem habet illam significationem quam vides habere Animos in versu Nasonis quem antea protuli, Quæ tibi res animos in me facit improbe: at φρονήματος illam alteram, quam habere vocabulum idem Animos suprà ostendi.

HINC Φρονηματίας, ου, ὁ, Qui est elato animo, Vir excelsi animi. A Budæo redditur, Homo elati spiritus, De se magnificè sentiens: in hoc loco Aristotelis Polit. lib.5, ἐστὶ δὲ πρὸς στασιάσεις τῆς τυραννίδος, τὸ τοῖς ὑπερέχοντας κολούειν, καὶ τοῖς φρονηματίας ἀναιρεῖν. Vsus est Laert. de Chrysippo, οὕτω δὴ τοῦ φρονηματίας, ὥστε ἐρραβδοῦτο πυνός, &c. Affertur ETIAM Φρονηματώδης pro eadem signif.

Item VERBVM Φρονηματίζομαι, Animos tollo, Efferor, Maiores spiritus duco, vt Fabius loquitur. Vel, Magnificè de me sentio. Ita Budæus, qui affert participium præteritum πεφρονηματισμένος ex Polybio & Diodoro: & aoristum φρονηματισθέντες ex Aristotele. Vide Comm. p.891. Forsan φρονηματίζομαι exponi possit ex Demosthene φρόνημα ἀναλαμβάνειν. (Habet autem Suid. & vocem ACTIVAM Φρονηματίζω, sed absque vllo exēplo. Certè vbicunq; extet, credibile est accipi pro Facio vt quis animos tollat, vel se efferat, Animi elationē alicui effero) Hinc verbale NOM. Φρονηματισμὸς, οῦ, ὁ, Ipsa actio efferendi se, & animos tollendi. Alicubi tamen reddi potest Animi elatio, sicut & φρόνημα. vt in quodam loco quem affert Suidas: vbi ipse exponit ἔπαρσιν & τύφον.

Φρόνησις, εως, ἡ, Prudentia, Sapientia. Item Intelligentia. quarum Ciceronis interpretationum exempla habes in meo Ciceroniano Lexico. A Plutarcho in libro περὶ τῆς ἠθικῆς ἀρετῆς dicitur φρόνησις esse virtus ποιητικὰ ὀρθοσκοποῦσα, καὶ μὴ ποιητική. Habes eius definitionem & apud Aristotelem Rhetoricōn lib. 1. Isocrates ad Demonicum, ῥᾴμη δὲ μετὰ μὲν φρονήσεως ὠφέλησεν, ἄνευ δὲ ταύτης, πλείω τοῖς ἔχοντας ἔβλαψε. Apud eundem legimus in Panath. τὰς ἡφαίστους ῥωμοῦσιν καὶ τὴν φρόνησιν διαφθαρεῖσι. Est certè frequens φρόνησις pro ea virtute quæ à Latinis Prudentia vocata fuit. Sed redditur etiam Intelligentia, & quidem à Cicerone quoque, vt modò dixi. In vulg. lex. affertur ex Aristotelis Topic. pro Intelligētia perceptionéque rerum quæ à scientia traduntur. Budæus autem αὐτὴ ἐπιστήμης, id est pro scientia, sæpe à Platone accipi testatur.

Inuenitur ETIAM Φρόνις apud Homerum, quod quidam per syncopen factum putarunt ex φρόνησις. Odyss. γ, de Nestore, — ἐπὶ τοῖσιδὲ δίκας ἠδὲ φρόνιν ἄλλων. At verò eiusdem Odyss. lib. proximè sequente, Πολλοὺς δὴ Τρώων κτείνας πανάκριτε χαλκῷ Ἤλθε μετ' Ἀργείους, κατὰ δὲ φρόνιν ἤγαγε πολλῶ, quidam pro φρόνησιν itidem intellexerunt, quidam, præpositionem iungentes nomini, putarunt κατὰ φρόνησιν significari. Sed & pro λείαν accepisse quosdam ex recentioribus testatur Eustathius.

Φρόνιμος, ου, ὁ καὶ ἡ, Prudens, vel Sapiens, vt à Cicerone redditur apud Platonem. Esse alioqui σοφοὺς alios quàm φρονίμους, docet Aristoteles Ethic. lib.6, quum scribit Anaxagoram & Thaletem atque alios huiusmodi fuisse quidem vocatos σοφοὺς, at non φρονίμους, vtpote ἀγνοοῦντας τὰ συμφέροντα αὐτοῖς. Eodem libro φρονίμους appellari tradit τοὺς δεινοὺς etiam & πανούργους. Ab Aristotele φρόνιμοι & ἄφρονες inter se opponuntur: sicut apud Matth. cap.25, αἱ φρόνιμοι παρθένοι opponuntur τῶν μωρῶν. Sed aliquis dicitur etiam φρόνιμος τοῦ τι, item φρόνιμος τοῦ τινος. Affertur enim ex Platone De legibus, φρόνιμος τοῦ συνουσίας: & φρόνιμος τοῦ τοῦ πολεμικοῦ, ex Xenophonte in Apologia Socratis, pro perito. Talis certè est significatio nominis φρόνησις quum τοῦ τῆς δοξαστικῆς dicitur. Hinc ADVERB. Φρονίμως, Prudenter, vel Sapienter. vt ζῆν φρονίμως Cicero apud Epicurum vertit, Sapiēter viuere. Comparatiuus gradus Φρονιμώτερον, Prudentius, Sapientius. Superlat. Φρονιμώτατα, Prudentissimè, Sapientissimé. At verò COMPOS. Παραφρόνιμος vide in Παραφρονῶ.

Cōposita verba cū nominibus, aduerbiis & præpos.

C. Ἀλλοφρονέω, ῶ, Aliud in animo habeo, Non attendo, vel mentem non adhibeo ad id quod cerno. vt apud Homerum Odyssea κ, Ἀλλ' ἤμην ἀλλοφρονέων· κακὰ δ' ὄασατο θυμός.

Ἀλλοφρονέω, Mente sum alienata, Insanio. Iliados ψ, Καδ δ' ἀλλοφρονέοντα μετὰ στίχον εἷσαν ἄγοντες. Eustathius Herodotum quoque ita vsum docet.

C. ἈΝΑφρονέω, ῶ, Rursum sapio, Resipisco. Idem valet & αὐαισθάνω, vt suo loco dictum est. Basilius ad iuuenes, ὅπως αὐξῆς ἑλλ. &c. τοῖς δὲ οὕτως ἀναφρονῆσαι ὑπὸ τῶ μέλλοις, &c. Secundum Suidam ἀναφρονεῖν est etiam Pœnitere alicuius rei, Pœnitentia duci.

C. Βαρυφροιέω, ῶ, vide post Βαρύφρων.

C. Εὐφρονέω, ῶ, pro Ἄφρων ὦ, apud Homerum, Prudens sum, Prudentia valeo. Homerus Iliad. α, & alibi, Ὅ σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο, καὶ μετέειπεν. Vbi scholiastes exponit καλῶς φρονῶν, itidémque Hesychius. Quidam verò accipiunt pro Bene cupiens, Beneuolus. Affertur ITIDEM Εὔφρων ὦ coniunctim scriptum, pro Prudens sum: tum ex Suida (quem consule) tum ex Aristoph. Nub. Ἀφρονεῖν δοκήσετε. Potius tamē, atque adeo passim,

inuenitur scriptum disiunctim, vt & scripsi suprà in Φρονῶ. Cæterùm legitur ETIAM Εὐφρονῶν apud Hesychium, (si modò caret mendo hæc lectio) idem valens quod εὖ φρονῶν.

C. ΚΑΤΑφρονέω, ῶ, Contemno, Despicio. (quæ significatio vnde orta mihi videatur, docebo infrà) Cum accusatiuo apud Thucydidem, & alios quósdam vetustos scriptores: apud cæteros autem cum genitiuo potius. Thucydides lib. 6, τὸ μὴ καταφρονεῖν τοὺς ὀλιγόντας. Et lib. 8, τοὺς τε παρόντας πολεμίους οὐκ ἦσσον λεχθέντων καταφρονεῖν. Eodem libro, καταφρονήσαντες ἦσσον Ἀθηναίων ἀδωασίαν. (de quo loco dicam aliquid infrà) Exempla autem constructionis cum genitiuo passim obuia sunt. Iungitur porro non solùm genitiuo personæ, sed frequenter & genitiuo rei. Herodianus lib. 5, καταφρονήσας ἦσσον ὑπὸ τῆς πρεσβύπδος λεχθέντων. Idem lib. 3, Ἀλβῖνος δὲ ἀπονδῶν καὶ ὅρκων καταφρονήσας. Eodem libro, κρύοις καὶ θάλπεσι ὁμοίως καταφρονῶν. Pass. Καταφρονοῦμαι, Contemnor, Despicior. Lucianus, οὐδὲ καταφρονηθήσῃ. Item καταφρονεῖσθαι εἴς τι, Xenophon Hellen. lib. 7, τὸν πρόσθεν χρόνον εἰς τὰ πολεμικὰ καταφρονούμενοι μὴ ὑπ' Ἀρκάδων. De differentia autem verbi καταφρονεῖν à προφρονεῖν, in hoc verbo dicendum erit.

Καταφρονέοντα Galenus apud Hippocratem exponit τὸν ἀνετέως αἰσθανόμενον. vbi non dubium est quin ἀνετέως mendosum sit. Budæus ex Herodoto affert pro Affecto, Meditor. Quod ad contemnendi significationem attinet, eam inde ortam esse arbitror quòd quem contemnimus, videmur quodammodo φρονεῖν κατ' ἀυτὸ, quod fuerit, ad verbum, Sentire aduersus eum, id est, Malam de eo habere opinionem. Apud Thucydidem autem, in eo quem protuli loco ex libro 8, καταφρονήσαντες ἦσσον Ἀθηναίων ἀδωασίαν, existimaui aliquando καταφρονήσαντες positum esse pro καταγόντες: & ne nunc quidem de hac sententia facilè deduci possim.

Καταφρόνημα, ατος, τὸ, Contemptus, Contemptio, Despicientia. Thucyd. lib. 2. vide Καταφρόνησις quod proximè sequitur.

Καταφρόνησις, εως, ἡ, idem quod præcedens, sed vsitatius. Thucydides lib. 2, pag. 67 meæ editionis, pro eodem καταφρόνησιν & καταφρόνημα vsurpat. At lib. 1, pag. 39, in hoc verbali præpositionem intensiuè positam existimat scholiastes, quem ibi vide.

Καταφρονητὴς, οῦ, ὁ, Contemptor. Apud Plutarchum, θαυμαστὴ & καταφρονητὴ inter se opponuntur.

Καταφρονητικὸς, οῦ, ὁ, Ad contemnendum propensus, Qui ita est à natura comparatus vt facilè cæteros contemnat. Vtitur Aristoteles Ethic. lib. 4, cap. 3, vbi quidam interpretantur, Propensus ad cæteros contemnendos natura, item Contemptor natura. In vulg. lex. dicitur καταφρονητικὸς, idem esse cum καταφρονητὴς, quum alioqui vt θαυμαστὴν καταφρονητὴ, sic θαυμαστικῷ opponi καταφρονητικὸν videamus. Item ADVERB. Καταφρονητικῶς, Contemptim, Per cõtemptum. Vtitur Xenophon Hellen. lib. 4 & 5. Affertur & cum genitiuo, καταφρονητικῶς ἦσσον ἄλλων, Contemptu viliorum. AT VERO Καταφρόνητος in vulgatis lex. redditur Qui est contemptui, Despectus. Sed exemplum desidero: ac vereor ne irrepserit pro BICOMP. Εὐκαταφρόνητος, ου, ὁ καὶ ἡ, quod redditur itidem Contemptus, Despiciendus. & comparatiuus gradus ἀνυκαταφρονητότερος, Contemptior. Sed sonat potius q. d. Contemptibilis, Qui talis est vt facilè in contemptum veniat, seu venire possit. Latinè potius Aspernabilis. Vtuntur autem cum alii, tum Herodianus. Interdũ etiam οὐκ ἀνυκαταφρόνητον dicitur esse aliquid, vbi reddi potest Non pœnitendum: ea significatione qua dicitur Haud pœnitenda merces.

C. Μεγαλοφρονέω vide post Μεγαλόφρων suprà, pag. 200.

C. Ὁμοφρονέω, ῶ, Eadem sum mente, seu voluntate, Eadem mihi est sententia, Idem sentio, Sum concors. Homer. Od. 1, Εἰ δὴ ὁμοφρονέοις, ποτιφωνήσεις τε χρόνοιο. Affertur autem ὁμοφρονέων πόλεμος (ex Herodoto fortasse) pro bello quod concorditer geritur.

C. ΠΑΡΑφρονέω, ῶ, Sum demens, Desipio, Deliro. Aristoph. initio Pluti, Δοῦλον ἡγεῖσθαι παραφρονοῦντος δεσπότου. Et in Nubibus, Εὐθὺς σαυτῷ παραφρονεῖ καὶ φλυαρεῖ. Idem in Vespis, Ἀλλ' ἢ παραφρονεῖς ἔπειτ', ἢ κορυβαντᾷς. Plutarchus in Pericle, τῇ νόσῳ παραφρονήσαντες, Qui in delirium seu mentis errorem ex morbo inciderunt. Possumus autem παραφρονῶ reddere & vno verbo Dementio, ex Lucretio, ita canente, Sæpe animus dementit enim deliráque fatur. Nam quod ad alteram lectionem attinet, Sæpe animus dementia enim deliráque fatur, eam suppositiam esse puto, & ab iis ortam quibus Dementit suspectum erat. Sed suspicionem mendi Lactantius adimit, eo verbo non semel vtens. HINC Παραφρόνησις, Deliratio, Insipientia. Pro quo dicitur etiam παραφροσύνη, sed hoc fit à nomine παράφρων, sicut & NOM. Παραφρονία, quod redditur Dementia: verùm eius exemplum desidero. AT VERO Παραφρόνιμος, nomini φρόνιμος ita præfixam præpositionem habet vt in παραφρονῶ præfixa est verbo φρονῶ. Est autem παράφρονιμος (sicut παράφρων) Amens, Demens. Affert autem eius vsus exemplum Suidas, quem alioqui rarum esse puto.

C. ΠΕΡΙφρονέω, ῶ, Contemno, Despicio: sicut & καταφρονῶ. Hieronymus tamen in epistolam ad Titum, ita hæc distinguit, vt καταφρονεῖν, sit generaliter Contemnere. quod & in bonam partem accipi possit: veluti siquis pro Christo contemnat cruciatus aut mortem. at περιφρονεῖν dicatur qui fastu quodam sibi videtur alio melior ac sapientior. Sed afferam ipsamet Hieronymi verba. Ita igitur ille in epistolam ad Titum, cap. 2, & quidem in hæc eius verba, μηδεὶς σου περιφρονείτω. Existimet aliquis (inquit) hoc ipsum nunc ad Titum scribi quod ad Timotheum dictum est, Nemo adolescentiã tuam contemnat. Nos verò iuxta sermonis Græci differẽtiam, aliud putamus significare περιφρονείτω, quod hîc scribitur, & aliud καταφρονείτω, quod ad Timotheũ dictum est: & præpositiones περὶ vel κατὰ sensum facere diuersum. Aliquanto pòst, Existimamus itaque καταφρόνησιν ad contemptum propriè pertinere: vel quum quis inter eculeum laminásque distentus, contemnit dolorem: & nec iudicis comminationem, nec circunstantis populi fremitũ pertimescit: sed pro confessione martyrii, vniuersa supplicia contemnit & despicit. E contrario autem est & malus contemptus, de quo, &c. Paulo pòst, Περιφρόνησις autem illud sonat (sicut Stoici tamen asserunt, qui distinguũt inter verba subtiliter) quum quis confidens sibi se alio esse meliorem, despicit eum quem inferiorem putat: & super (id est plus) sapiens, humiliorem existimat dignum esse contemptu. Tale quid intumescens superbiæ vanitate, & cælum ipsum solémque despiciens, apud Græcos quidam dixisse deluditur, Ἀεροβατῶ καὶ περιφρονῶ τὸν ἥλιον. quod nos Latinè possumus dicere, Scando per aerem, & pluris me noui esse quàm solem. Περιφρόνησις ergo quæ nunc ad Titum ponitur, illum sensum habet, Nemo eorum qui in ecclesiis sunt, te segniter agente, sic viuat vt se putet esse meliorem. Hactenus Hieronymus: cui certè non assentior de ea quam inter καταφρονεῖν & περιφρονεῖν statuit differentia, & quidem apud Paulum præsertim. Eum enim tam exactè vim præpositionum in his verbis ponderasse, mihi non fit verisimile. Hoc constat, περιφρονῶ accipi pro Contemno, sicut & καταφρονῶ. quod verbum vnde hãc significationẽ habere mihi videatur, suprà exposui. Quod autem ad Aristophanis locum attinet, ex ambigua verbi περιφρονῶ significatione captatum esse risum constat: de qua ambiguitate Hieronymus tacere nequaquam debuit, eã ipse paulo pòst patefaciã. Hoc prius sciendum est, περιφρονῶ pro Contemno, non genitiuo solùm, sed & accusatiuo iungi: & vtriusque constructionis exẽpla in præcedentibus locis extare: sed constructionem cum genitiuo, linguæ communi adscribi, at cum accusatiuo, linguæ Atticæ. Videmus certè Aristophanẽ suprà nõ illa, sed hac vti. At Plut. genitiuo iunxit (sicut & Paulus) in Pericle, scribens, αὐθαδείᾳ τινὶ πρὸς ἔνδοξον ἰσχύι, περιφρονῆσαι τῆς Λακεδαιμονίων. At Greg. eandẽ quam

Aristophanes constructionẽ illi dedit, Epit. in patrem, καὶ τὸν κόσμον περιφρονεῖν πάσης πλοῦτον καὶ ἄπακτον. Venio ad alteram verbi περιφρονῶ significatione. quam poni dicitur pro Circunspicio, Contemplor, Scrutor, Inquiro. Aristoph. Nub. κοὐ μικρὸν περιφρονεῖ τὰ πράγματα. Sonare certè non potest περιφρονῶ, Circunspicio, (si vtriusque vocis origo consideretur) sed retinendo simplicis φρονῶ significationem, dici potest (meo quidem iudicio) sonare, Circunquaque mentem conuerto, seu Animo considero, vel perpendo, mentem circunquaque agitans. Captans autem risum ex duplici significatione verbi huius Aristoph. tanquam scilicet ambiguitatem pariente, introduxit Socratem dicentem, Ἀεροβατῶ, καὶ περιφρονῶ τὸν ἥλιον. quum enim intellexisset περισκοπῶ τὸν ἥλιον, tamẽ tanquã significare voluisset ὑπερφρονῶ τὸν ἥλιον, respondetur, Ἔπειτ' οὐκ ἀπὸ τοῦδε τοὺς θεοὺς ὑπερφρονεῖς; (malo enim legere cum interrogatione) contẽptum deorum illi obiiciendo. Cæterùm affertur & alius huius verbi vsus ex Græcis Bibl. interpr. Sap. Solom. cap. 1, περιφρονήσατε περὶ Κυρίου ἐν ἀγαθότητι, pro Sentite de Domino in bonitate. Perinde videlicet ac si scriptum esset, διεῦκτα præpositione à verbo, φρονήσατε περὶ τοῦ Κυρίου. Sed hunc verbi περιφρονεῖν vsum haud scio an alibi reperire quis possit: nec satis fidei exemplaribus in hac lectione adhibeo. Quod verò ad duas alteras significationes attinet, priorem locum ei dedi qua ponitur pro Contemno, propter Καταφρονῶ & Ὑπερφρονῶ idem significantia. HINC Περιφρόνησις, Contemptus, Despicientia. Gregor. de Cypriano, πρὸς τῆς χρημάτων περιφρόνησιν, πρὸς τὸ τύφου κατάλυσιν. Respiciendo autem ad alterum illum verbi περιφρονῶ vsum, significare alicubi potest & Contemplatio, Scrutatio.

C. ΣΥΜφρονέω, ῶ, Eadem sum mente, Cõsentio, Assentior, In vnam sententiam conuenio. Item Conspiro. Pro cuius significationis exemplo affertur ex Canone 3 Ephesini concilii, συμφρονεῖν τῇ ὀρθοδόξῳ συνόδῳ. quum tamen συμφρονεῖν hîc sit potius Cõsentire, vel Assentiri, quàm Conspirare. Bud. verò rectè, postquam dixit συμφρονῶ esse Consentio, In vnã sententiam conuenio, item Cõmuni consilio delibero, necnõ Conspiro, pro In vnam sententiam conuenio: hunc affert Gregorii locum, πᾶσα συμφρονήσει δῆμος ἅπας. At pro Delibero cõmuni consilio, vsum esse Plut. testatur. Pro Cõspiro autẽ, affert ex Polybii lib. 3, de Asdrubale Annibalis patre, τοῖς δὲ πρεσβύταις ὅτι τὴν πολιτείαν τε, συμφρονῆσαι καὶ δόλῳ ἐπιθεῖναι πρὸς αὐτὸν, conspirasse cõtra eius inceptũ tyrannidis. Ex eodem scriptore habent v. l. συμφρονήσαντες ὅτι δόλῳ, quod interpr. Composita fraude. vbi tamen & cõspirationis signif. retinere potest. Apud Phil. De vita Mos. consensionis simul & conspirationis significatio ei datur, in hoc lib. 3 loco, ὑπὲρ δὲ τοῦ μὴ δοκεῖν ἰδίᾳ γνώμῃ νεωτερίζειν, καὶ τῷ πρεσβυτάτῳ τῆς δύο καὶ δέκα φυλῶν συμφρονεῖν αἰσπιθοῖσιν. ita enim hæc postrema verba Turn. reddidit, Antiquissimam duodecim tribuum ad consensionem & conspirationem pelliciunt. Idẽ hæc eiusdem, lib. 1, ἀλλ' εἰ ὁ Ζυγαδιδεὺς ἀυτῷ μὴ συμφρονεῖ, interpretatur, Sed quòd nepos cum ipso non consentiret.

Συμφρονῶ, Vna intelligentia concipio & comprehendo. Aristoteles De mundo, καὶ τὰ πλεῖστα ἀλλήλων ἀφεστῶτα τοῖς τόποις, τῇ διανοίᾳ συνεφρόνησε. Ita enim hîc vertit Budæus in Comment. Sed idem alibi testatur poni & pro Intelligo, Percipio, Coniicio: vt in hoc Plutarchi loco, καὶ προσεκάλει τὸν Ῥομπῖον, ἤδη συμφρονῶν τοῦ σχήματος τὸν τύχλω καὶ μεταβολὴν τοῦ ἀνδρὸς, Percipiens, Coniiciens, Intelligens. Item ex hoc eiusdem in Antonio, καὶ τινὲς μὲν ἤγανάκτησαν ὡς ὑποφαίνομενοι, τὸ δὲ πλεῖστον ἐπεκρότησε, καὶ συνεφρόνησε τῷ αἰτίᾳ. id est, Intellexit, συνῆκε, vt idem ibidem. Quibus subiungit ex eodem in Cæsare, συμφρονήσαντες οἱ περὶ Κάτωνα, πείθουσι τὴν χρεοστάσιν, pro Hoc intelligens Cato. Quinetiam in hoc eiusdem Apophthegmatum loco, ὁ δὲ, συμφρονήσας ἐπαύσατο τῆς ὀργῆς, quum συμφρονήσας primò reddidisset Assentiens ei, postea deleta illa interpretatione, reposuit, Intelligens & coniiciens. Ibidem addit, συμφρονῶ esse καταγνῶ. Ita ille. Ego autem existimo hanc verbi συμφρονεῖν significationem non satis verbis illis exprimi. dici enim συμφρονεῖν non simpliciter Intelligere, sed subesse quandam significationem cogitationis, in quam non statim sed tandem venimus. id est, dici nos συμφρονεῖν quum cogitatio aliqua subiens animum, aut etiam recordatio rei alicuius, facit vt intelligamus quod prima fronte non intelligebamus. Non ignoro alioqui reddi & simpliciter verbo Cogitare, vt in hoc Plutarchi loco, in Symposio septem sapientum, εἶτα μόλις συμφρονήσας ὡς ἦνου τοῦ ἔτους, κατέπαυσε τὸν δρόμον. Quidam autem συμφρονήσας reddunt Ad se reuersus, (tale quid fortassis exprimere volentes, quale est quod de huius verbi significatione dixi) vt in hoc eiusdem Plutarchi loco in Camillo, συμφρονήσας ὁ Βρέννος ἀπήγαγε τοὺς Κελτοὺς εἰς τὸ στρατόπεδον. Item in illo quem paulo antè protuli ex Apophthegmatis, ὁ δὲ, συμφρονήσας ἐπαύσατο τῆς ὀργῆς. Affertur & cum infinitiuo, pro Augurari: ex eodem in Themistocle, συμφρονεῖ πρὸς ἑκείνον αἰσχύμπεσθαι, Auguratur se ad illum mitti. Sed tolerabilius esset verbum Coniicit: quod quorundam locorum interpretationi paulo antè adhiberi vidisti. Alioqui & hic illam cogitandi significationem habere manifestum est: possitque fortasse commodè reddi, Cogitatio hæc illius animum subit. Nisi quis malit, Re perpensa, arbitratur. Quod porro ad hunc locum attinet, γυναῖκες ἰδίᾳ πρὸς αὐταὶ συμφρονοῦσαι, cui datur hæc interpretatio, Mulieres suo priuatim iudicio permotæ: ego contrà συμφρονεῖν hic puto dici mulieres pro Conspirare. Si tamen alio exemplo comprobari & illa significatio possit de qua dictum fuit, videlicet pro Deliberare communi consilio, hîc & ipsa locum fortassis habere possit.

Συμφρόνησις, εως, ἡ, Consensio, siue Consensus. Aut etiam Conspiratio. At Συμφροσύνη eandem significationem habens, verbale non est, sed fit à σύμφρων: ideóque subiunctum ei fuit suprà.

C. ΥΠΕΡφρονέω, ῶ, vide post Ὑπέρφρων.

ΦΡΟΝΤΙΣ, ίδος, ἡ, Cogitatio. Item Cura, Solicitudo. Priorem autem locum do illi significationi qua ponitur pro cogitatione, quòd φρονεῖν itidem pro Cogitare vsurpari videamus. Illam certè significationem habet in veteri prouerbio, δεύτεραι φροντίδες σοφώτεραι. nam hîc & Cicero φροντίδες interpretatus est Cogitationes: scribens Philippica 12, Posteriores enim cogitationes (vt aiunt) sapientiores solent esse. Idem hunc Euripidis versum in Theseo, Εἰς φροντίδας νεωῶ συμφοράς τ' ἐβαλλόμην, vertit, Futuras mecum commentabar miserias. Vbi tamen φροντίδας & pro curis accipere possumus. Iungitur autem φροντὶς cum variis verbis, sicut & Cura apud Latinos. Dicitur enim φροντίδα ἔχειν, & δίχα φροντίδος ἔχειν τι, item φροντίδα παρέχειν. necnon φροντίδα ποιεῖσθαι, & ἐν φροντίδι ποιεῖσθαι τι: item ἐν φροντίδι εἶναι. Est autem φροντίδα ἔχειν, Curã habere: at δίχα φροντίδος ἔχειν, Curæ habere. Herodian. lib. 8, πάντα εἶχον δίχα φροντίδος. Idem cum infinitiuo iunxit, præcedente præpositione ὑπὲρ habente genitiuum τοῦ: scribens eodem libro, ὑπὲρ ὃ τοῦ καὶ τὰ βάρβαρα ἡσυχάζειν ἔθνη, δίχα φροντίδος ἡμεῖς ἐξόμθν. quam constructionem obseruandam potius quàm imitandam censeo. Dixerunt enim veteres, φροντίδα ἔχειν τινὸς, potius quàm φροντίδα ἔχειν ὑπέρ τινος. Quod autẽ attinet ad φροντίδα παρέχειν, Latinè reddẽdum esset potius Molestiam exhibere, quàm Curam exhibere. sed possumus apud Xenoph. reddere Curam iniicere, ex Terentio. At φροντίδα ποιεῖσθαι ex Phal. epist. affertur pro Curam suscipere: quum ἐν φροντίδι ποιεῖσθαι sit simile illi superiori δίχα φροντίδος ἔχειν, curæ habere. Venio ad vltimum illud ἐν φροντίδι εἶναι, quod Xenophonti frequens est, & quidẽ sequente τί, vel ὅ, τι. vt Hell. 6, ἐν φροντίδι ἦσαν ὅ, τι χρὴ ποιεῖν περὶ Λακεδαιμονίων. Et Pæd. 5, ἐν φροντίδι λῶ ὅ, τι ποτὲ εἴη τοῦτο. (Latini, ac præsertim Plautus & Terẽtius, dicũt Cura est, sequẽte particula Vt) Legitur itẽ plur. numero, εἶναι ἐν φροντίσι, & εἶναι ἐν μεγάλαις φροντίσι, Esse valde solicitum. Habetúrque illud apud Herodianum: qui etiam dicit ἐν φροντίσι καὶ δέει διαχειροῦσαντες. necnon, φροντίσι μεγίσταις τὴν γνώμην ἐπαρεκάλεσε. Apud eundem legimus εἰς φροντίδα ἐμβάλλειν, quod sonat ad verbum, In curam coniicere: sed possit & hîc locum habe-

re illud loquendi genus cuius paulo antè memini, Curam iniicere. A

AT VERO Φρόντις, Φρόντιδος, nomen est proprium non solùm viri, sed & mulieris apud Homerum.

C. Ἀφροντις, ιδος, ὁ & ἡ, Curæ expers, Cura vacuus seu curis, Securus. Luc. Ἰωχροῶντες ἀφρόντιδες. Alicubi redditur per aduerbium: vt ἀφρόντιδι αὐαπαυομένῳ, securè dormiẽti. Ἀφρόντιστος autem vide post alia quæ ex πεφρόντισται sunt itidem deriuata.

Φροντίζω, F. φροντίσω, (& Atticè φροντῶ) Pr. κα, Cogito, Commentor, Meditor. Item Curo, Curã gero. Sed pro Cogito, Cõmentor, Meditor, accusatiuum habet: quum autem significat Curo, genitiuũ, interdum accusatiuum. Plato in Symp. ὅπ Σωκράτης ὀξ ἑωθινοῦ π φροντίζων ἑστηκε. Athen. l. 9, ὁ δέ, σφόδρα φροντίσας, καὶ τὸ πρόβλημα ἀπορήσας, At ille quum multum meditatus quæstionẽ reiecisset, vt Bud. vertit. Hanc autẽ meditandi seu cogitandi signif. sequuntur verbalia, Φρόντισμα, Φροντιστής, Φροντιστήριον. Quinetiã passiuũ PARTICIP. Πεφροντισμένος itidem ponitur pro Cogitatus, siue Meditatus. vt πεφροντισμένη ἀπόκρισις apud Plut. Lyc. Meditata responsio. vbi tamen redditur etiam Accurata responsio. Apud Diod. habetur itidem λόγος πεφροντισμένος pro meditata oratione, ἀπελθὼν λόγον πεφροντισμένον πρὸς τῆς εἰς τοὺς Γαλάτας εἰδας πρεσβείας. Alter vsus huius verbi, quo ponitur pro Curam gero, Curo, frequentior est: & quidem cum genit. vt mòdò dixi: sed is interdũ præfixã habet præpos. πρὸς, vel ὑπὲρ. Nonnunquam autem accus. iungitur. quarum cõstructionum exẽpla subiungam: simúlque quibus aliis verbis reddatur, ostendam. Aristoph. Nub. D ἀλλ' ἔσταμ' αὐτοῦ μ' οὐ φροντοῦ. (vbi obserua etiam FVT. Φροντοῦ) Apud Luc. cum personæ itidem genit. præfixo aduerbio ὀλίγον: vbi scribit, ὀλίγον φροντίζω σοῦ. Apud Plutarch. cum βραχέα, quod eundẽ vsum habet quem illud ὀλίγον, sed melius respõdet Latino Parum. (quum dicatur itidẽ Parum curo, pro Nõ curo) βραχέα φροντίζων τῶν καταδοώντων καὶ διιχεραινόντων. Est enim βραχέα pro βραχύ, quod & apud Demosth. inuenitur aduerbialiter cũ hoc ipso verbo positum. Sed βραχέα φροντίζων hîc redditur etiã Parui faciẽs. mihi autẽ magis placuerit Nihil E morans. At cũ genit. rei: vt apud Xen. οὐ πολέμων φροντεῖς. vbi obserua rursus alterum illud fut. sicut & apud Aristophanẽ. Plut. in Theseo, φροντίζων τῆς ἀπειλῆς αὐτοῦ. vbi redditur, Qui minis eius mouetur. Cum præpos. πρὸς præfixa genitiuo, vt Dem. Philipp. 4, οὐ μόνον οὐδὲν φροντίζει πρὸς αὐτῶν, ἀλλ' οὐδὲ μέμνηται. Xen. πρὸς τοῦ ὀνταῦθα φροντίζειν. Alteri præpositioni, nimirũ ὑπὲρ, reperitur iunctum hoc verbum apud eundem Demosth. non semel. vt Olynth. 1, εἰ μὲν ὑπὲρ σωτηρίας αὐτῶν φροντίζετε. Et in Mid. οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν οὐδὲ τῶν νόμων φροντίσαι. (Quod autẽ v. l. F tradunt, φροντίζω iungi etiam præpositioni πρὸς, vt in hoc loco, φροντίζων πρὸς αὐτὸν ὡς δώσει δίκην, absurdũ esse manifestũ est. si enim diceretur φροντίζω πρός τι pro πρὸς τινος, tunc præpositioni πρὸς iungi hoc verbũ meritò diceremus: at quum dicitur φροντίζω πρὸς ἐμαυτὸν ὅτι, vel sequente ὡς, siue ὅπως, nemo est qui non videat præpos. πρὸς ad ipsum verbũ non ferri) Deniq; & accus. iungitur, vt dixi. velut in hoc Aristoph. loco, μὴ τοῦ τοῦτο γε φροντίζετε, Ne hoc curetis, Ne soliciti de hoc sitis. (Apud eundẽ μὴ φροντίσῃς, sine adiectione) Ex Diosc. autẽ l. 7, G affertur, φροντιστέον τοῦ ἐκπίωσιν τῆς ἐχαράς μάλιστα ἐν τούτῳ, ὅπως μὴ τάχιον τὰ μέρη συγκλειοῦται, pro Curandum est ne crusta decidat. Sed hoc sciendum est, inueniri verbum φροντίζω iunctum accus. aliam interpr. poscẽs. nimirum positum pro Studere, Studio incumbere, Operam ponere, vel Studiũ & operam ponere. vt & apud Xen. τοὺς φροντίζοντας τὰ τοιαῦτα, μωραίνοντας ἐπεδείκνυε. Plut. οἱ περὶ φρονιμότερα τὰ τοιαῦτα καὶ μεμαθηκότες. Quinetiã φροντίζειν τι εἰ τι, inuenitur: atque adeo affertur ex Alex. Aphr. φροντίζειν πρὸς τὸ πρᾶγμα pro Occupari in negotio. Postremò φροντίζω inuenitur iunctum & quibusdã particulis, nimirum vel ὅπως, vel ὡς, vel εἰ. Isocr. φρόντιζε ὅπως μηδὲν ἀνάξιον τῆς τιμῆς ταύτης ποιήσῃς. vbi redditur, Da operam nequid isto honore indignum facias. At cum ὡς habes in loco quem paulo antè protuli. Cum εἰ iũxit Plato De rep. l. 1, scribens, ἔοικας ἡμῶν οὐδὲν κηδεσθαι, οὐδὲ τὸ φροντίζειν εἴτε χεῖρον εἴτε βέλτιον βιωσόμεθα. Quinetiam sequẽte particula τί inuenitur cum apud alios, tum apud Xen. vt Pæd. 3, p. 48 meæ edit. οὐ κατὰ φρονοῦσαν, ἀλλὰ φροντίζουσί τί ποτε τοῦτ' ἔστι. His omnibus cõstructionibus addã vnã, videlicet cum participio: ex Demosth. in Mid. καὶ οὐδὲν ἐφρόντιζεν ὀλιγορκῶν, καὶ ταῦτα, παρόντων τῶν σπουδαζόντων. Cuius loci interpretationi cõmodè adhibitũ iri existimo aduerbium, vt videlicet οὐδὲν ἐφρόντιζεν ὀλιγορκῶν, reddatur, Securè peierabat. Sed videndum an reddi etiam possit, Nihil pensi habebat peierare. Cæterùm præt. PARTICIP. Πεφροντικὼς sine adiectione ponitur pro Solicitus, Anxius, à Synesio, teste B. qui etiam subiungit hunc Plutarchi locum, τοῦ δὲ Δημοσθένους προσώπῳ ἀεί τις ἐπῆν σπουδή· καὶ τὸ πεφροντικὸς τοῦτο καὶ σιώπωσα οὐ ῥᾳδίως ἀπέλειπεν.

Φρόντισμα, ατος, τὸ, Cogitatio, Cõmentatio, Commentum, Meditatio. A Bud. redditur Cõmentatio & Speculamẽ, in hoc Aristoph. loco, (quem ex Nub. esse puto) Τί δῆτ' αὖ ἕτερον εἰ πύθοιο Σωκράτους Φρόντισμα;

C Φροντιστής, οῦ, ὁ, Cõmentator, Qui cõmentationi seu cõmentationibus deditus est & speculationibus. vt Socrates dictus est φροντιστής. Cuius nominis fit à Xen. mẽtio, necnon à Platone. A Xen. in Symp. p. 520 meæ edit. ἆρα σύ, ὦ Σώκρατες, ὁ φροντιστὴς ὀλιγαρκούμενος; Quibus respondet, οὐκοῦν κάλλιον ἢ εἰ ἀφρόντιστος ἐκαρκούμην; Ad quæ illi respõdetur, εἰ μήγε ἐδέκεις τοῦ μετεώρων φροντιστὴς εἶ. Apud Plat. autem legitur in Apologia. vbi pro φροντιστὴς τῶν μετεώρων habetur per accus. φροντιστὴς τὰ μετέωρα. At verò apud Aristoph. extat sine adiectione, φαίνετ' ὦ δέσποινα τοῦ φροντιστοῦ. Galenus τοὺς διαλογίστας vocatas fuisse φροντίδας testatur: atq; inde Socratẽ appellatum φροντιστήν. Aristoph. schol. dicit Socraticos φροντιστὰς vocatos esse διὰ τὸ μηδέποτε παύεσθαι φροντίδος. Ita enim apud eum scribo, quibusdam omissis, quòd mihi suspectus sit locus, vt apud eum scriptus extat: nimirum ita, φροντιστὰς ἐκαλοῦτο οἱ τοῦτον Σωκράτη, διὰ τὸ φροντίζειν ἀλλήλων, καὶ διὰ τὸ μηδέποτε παύεσθαι φροντίδος. Quæ lectio multo etiam minus stare poterit si οἱ τοῦτον Σωκράτη pro Socrate accipiamus. Luc. in resp. ad eum à quo Προμηθεὺς ἐν λόγοις dictus erat, loquens de comœdia, τοὺς τὸ διαλόγου ἐπαίροις ἐχλεύαζε, φροντιστὰς, καὶ μετεωρολέσχας. καὶ τὰ τοιαῦτα πρεσσαγορεύουσα. Vide & Meεμνοφροντιστὰς suprà, Tomi 2 col. 855.

Φροντιστικός, οῦ, ὁ, Ad cõmentationem seu meditationem aptus, aut etiam Cõmentationi deditus, seu meditationi, vel cõmentationibus. (sicut & φροντιστὴς redditũ fuit) Redditur & Cogitabundus. Quinetiã affertur ex Theophr. φροντιστικώτερα τοῦ τοῦ τῷ τῷ pro Magis solicita de cibo. Et φροντιστικὰ ῥήματα ex Gaza, verba solicitatiua: si quidẽ fas est ita vocare verba quæ solicitudinis signif. habẽt. Apud Plut. De def. orac. τὸ φροντιστικὸν redditur Cogitatio, sicut τὸ λογιστικὸν Ratio. Nam hunc locum, ἢ τὸ λογιστικὸν καὶ φροντιστικὸν αὐξεσθαι καὶ ἀπολύεσθαι τοῦ παρόντος, ἀλόγῳ καὶ φαντασιοκοπῷ μέλλοντες ὑπηρεφοῦσας, Turn. ita vertit, Aut cum ratione & cogitatione relaxata & à rebus præsentibus liberata & auocata, pars ea quæ ratione vacat & visis pellitur, in futurũ intenta est. Hinc ADVERB. Φροντιστικῶς, Cogitabundè. Redditur & Solicitè.

Φροντιστήριον, ου, τὸ, q. d. Locus cogitationum seu cõmentationum. Id est, Locus in quo cogitationes nostras expli camus, seu commentationes. Vnde pro schola ponitur. καὶ τὰ διδασκαλεῖα (inquit Pollux) οὐ παιδαγωγεῖα μόνον καὶ φωλεοὺς, ἀλλὰ καὶ φροντιστήρια. Aristoph. Nubibus, Ψυχῶν σοφῶν τοῦτ' ἔστι φροντιστήριον. In v. l. Domus curarum: quũ tamen hæc vox ad eam potius significationem nominis φροντὴς pertineat qua cogitatio declaratur. Ibidem Conciliabulum, Conuentus. Item Monasterium, Cœnobium. Vide Suidam.

C. Ἀφρόντιστος, ου, ὁ καὶ ἡ, Curis vacuus, Curis liber, Securus. Cuius vsum habes in Platonis loco quem protuli in Φροντιστής. Sed apud Theocritum quum ἀφρόντιστος appellatur Amor, exponitur contrà Curis abundans, accipiendo videlicet ἀ ὀλιγαρκῶς. Passiua autẽ significatione ἀφρόντιστος esset Cuius nulla cura habetur. vel, Cui cura non adhibetur. HINC Ἀφροντίστως, Absque cu-

ra, Sine vlla cura, Securé. Item Negligenter. Interdum A & Contemptim. Vide in Ἀφροντιστῶ: item apud Soph. & eius schol. pag. 25 & 324 meæ editionis. sed in illo priore loco quidam ἀφροντίστως ἔχῃ passiuè interpr. de eo cuius cura non geritur. Et NOMEN Ἀφροντιστία, ας, ἡ, Curatũ vacuitas. Itẽ Securitas, Negligẽtia. Et VERB. Ἀφροντιστέω, ῶ, Curam non gero, Non curo. Aut, Securus sum. Exponitur ἀμελῶ: item per aduerbium ἀφροντίστως cum verbo ἔχω. Interdũ est Negligo, Cõtemno. Xen. in Symp. λόγου τε ἀφροντιστεῖν καὶ αἰσχυντῶν εθιζόμενοι. Pla. De leg. l. 10 ἀφροντιστῶν τοῦ ἀρχόντων, contemnẽs magistratus. B

C. ΕΚφροντίζω, Excogito, Meditor. vt interpr. Bud. afferens ex Aristoph. in Nub. Ἐκφρόντισόν τι τῶν σεαυτοῦ πρὸς μάθημα. Sed alii reddunt, Incumbe in curã alicuius rerum tuarum. Quam interpretationẽ præfero: nisi quòd malim In curam aliquam. Interdum autem præpositio ὀκ alium vsum habet in hoc verbo, priuationem denotãs: adeo vt accipiatur pro ἔξω φροντίδος τίθεμαι, vt exp. sch. apud Thuc. quæ sonãt ad verbum, Extra curam pono. Extat autem locus lib. 3, p. 99 meæ edit. ὁ μὲν, πλὴν ὀλιγολιῶ ὀκφροντίζων· ἡ δέ, πλὴν ἀπείας τῆς τύχης ὑποπτεύουσα. Vbi C Valla, Hic, insidiatum vitandarum immemor. Quæ interpretatio non video quomodo ferri possit, præsertim quum non ὀλιγουλιῶ sed ὀλιγολιῶ hîc legatur. Ego certè dixerim libidinem seu cupiditatem ὀκφροντίζειν πλὴν ὀλιγολιῶ, quum non sinit nos curare seu cogitare quid aggrediamur: siue, quum facit vt nihil pẽsi habeamus quid aggrediamur: atque adeo velut excutit ex animo cogitationẽ de facinore quod aggredi paramus. Memini tamen me in mea Latini Thucydidis editione, aliam interpr. margini adscripsisse: nimirum vt ὀκφροντίζων accipiatur pro Excogitans. quæ etiam significatio quum isti loco commoda esse videatur, optionem docto lectori relinquo. D

C. ΚΑΤΑφροντίζω, In curas literarias expendo. id est, in studia literarum, seu in disciplinam. vt apud Aristoph. κατεπεφρόντικα exponitur εἰς πλὴν παίδευσιν κατεδεδαπάνηκα: in hoc versu Nubiũ, Ἀλλ' οὐκ ἀπολώλεκ', ἀλλὰ κατεπεφρόντικα. Videtur iocosè fictũ esse verbũ. ab ea verbi φροντίζω signif. quã sequitur & verbale Φροντιστήριον. Lege schol.

ΦΡΙΊΞ, ικός, ἡ, de mari apud Hom. quum leniter inhorrescit, seu exhorrescit: veluti quũ leniter E agitatur à Zephyro, & perstringitur, siue stringitur. Nequis autem miretur me voce inhorrescendi & exhorrescendi vsum esse, respicientẽ ad ipsius etiã verbi φρίσσω signif. (quum alii interpretati sint φρῖξ, Maris vel fluctuum fremitus) afferã locum Nasonis, in quo sic vsus est verbo Exhorruit, in eadem re, & quidem ita vt huius Græcæ vocis Homero vsitatæ significationẽ exprimere voluisse videri possit. Is locus extat Metamorph. 4, vbi canit, — oráq; buxo Pallidiora gerẽs, exhorruit æquoris instar, Quod fremit, exigua quum summũ stringitur aura. Quanuis enim hîc vtatur & verbo Fremere, malo alterum illud, quippe quod primã & passim vsitatam verbi φρίσσω signif. habeat. (Dixit autẽ & Virg. Horrescere lenibus flabris, eadẽ signif. qua verbũ φρίασσιν vsurpatũ inuenitur, vt docebo quũ ad ipsum ventũ fuerit) Non repudio alioqui expositiones quibus φρῖξ dicitur esse Maris vel fluctuum fremitus, (malim tamen, lenis fremitus) item, Motus maris incipiens, primáque agitatio fluctuum. item, Vndæ fluctuatio superficiaria. G Hom. Il. η, v. 63, Οἴη δ' Ζεφύροιο ἐχεύατο πόντον ἐπὶ φρῖξ, Ὀρτυγίοιο νέου, μελαίνει δέ τε πόντος ὑπ' αὐτῆς. vbi Eust. φρῖκα Zephyri vocari tradit πλὴν τοῦ πρόσω ὑπρεμαίαν αὐτοῦ τῆς θαλάσσης ὀπίπτοιαν, à qua videlicet mare nigrum redditur, χαλιωτέρον σαλευόμενον. Itidem verò breuium schol. autori φρῖξ est ἡ ὀξὺ ὀπτολῆς κίνησις τοῦ ὕδατος, ὅ ὅτι τὸ κύματος ἀρχομένου. Siue, τὸ ὀπτολαίζον τοῦ κύματος ἀφρῶδες, ὅταν αὔεμος ἄρχηται πνεῖν. Siue, ἡ τοῦ πνεύματος ἔγερσις τῶν κυμάτων. Sed obiter hoc quoq; animaduerti hîc debet, esse & aliam lectionem: VIDELICET Ἐπιφρῖξ, quam sequendo, vacare censeatur præpositio. Sed Eust. postquã in ὀπφρῖξ vacare præpositionẽ dixit, addit, Nisi per anastrophen legatur, ἐχεύατο πόντον ἐπὶ φρῖξ. At breuiũ sch. autor hãc duntaxat scripturam agnouisse videtur. ac certè pro ea faciunt & alii eiusdem poetæ loci. Vt Od. ο, Πνοιῇ ὑπὸ Ζεφύροιο μελαίνῃ φρικὶ καλυφθείς. vbi quidã interpr. Nigra frementis fluctuantisq; maris vnda opertus. Et Il. ψ, Ὡς δ' ὅτ' ὑπὸ φρικὸς βορέω αἴκαπάλλεται ἰχθὺς Θῖν' ἐν φυκιόεντι, μέλαν δέ ἑ κῦμα κάλυψεν. vbi iidem interpr. Boreæ fremitu: afferẽtes ex Lucretio, Acri quum fremitu perfurit vẽtus. Sed minimè conuenit hîc Lucretii locus, quũ fremitus quidem significatio insit illi voci, verùm non talis qualẽ ibi describit Lucretius, sed potius qualis est Ouidianus ille, in loco quẽ paulo antè protuli. vbi quẽadmodum dicitur æquor summũ exigua aura stringi (quod & ipsũ ad φρικὸς descriptionẽ pertinet) sic alibi dicit, Sũmáve quũ tepido stringitur vnda noto. In Anth. epigr. l. 3, legimus μαλακὴν φρῖκα Zephyri: vbi etiã γαλήνης fit mentio. Ita enim ibi Leonides, p. 252, meæ edit.

Οὐδ' ἔμοι γελόωσα καταστρέψῃ γαλήνη
Κύματα, καὶ μαλακὴν φρῖκα φέροι ζέφυρος.

Vbi ego tribus modis vim nominis huius φρῖκα exprimere conatus sum. Tres enim huic disticho, sicut & illi quod ibi sequitur, interpretationes dedi: quarum prima est hæc,

Non si tranquillo pelagus mihi rideat ore,
Et Zephyri hoc stringat molliter aura mihi.

Secunda ita habet,

Vt sit blanda Thetis, Zephyrúsque vt mollia fundat
Murmura, vix auris æquora summa ciens.

Tertia est hæc,

Non mihi si fluctus sternens Thetis ipsa serenum
Rideat, & Zephyri flamina molle sonent.

Φρῖκη, ης, ἡ, interdum quidem de mari inhorrescente dicitur, sicut φῖκα dici videmus: sed tamen potius redditur Æstus: quæ significatio ei datur apud Plut. in Symp. sept. sap. Affertur autẽ & ex Gaza hæc interpr. Alioqui φῖκη de alio potius horrore dicitur, nimirum de horrore frigoris, & quidem peculiariter horrore febrili: qui medius est inter refrigerationẽ & rigorem. i. τοῦ ψύξη & ῥίγος. Alex. Aphrod. Probl. l. 2, ὅτι τὸ ψυχρὸν γίνεται τοῦ ψύξις πρόσθεν εἶτα ὀπτοῦ ἔστα, φῖκη· εἶτα ἐπ μᾶλλον, ῥίγος. quæ quidam ita interpr. Membra primùm frigore obtorpescunt, deinde inhorrescunt: tum autem inalgescunt & rigent, vario refrigerationis incremento. (Gallicè quoque dicimus Frisson, de febrili algore, necnon Frissonner pro Pati eum algorem. sed latius horum significationem extendimus) At φῖκη πρὸς τὸ θεῖον ex Xen. affertur pro horrore & religione in deum. De quo vsu vocis φῖκη dicam paulo post in Φρικτός. Datur verò & alia signif. illi voci φρῖκη, quam videbis in Φρικώδης quod proximè sequitur.

Hinc est COMP. Φρικοποιός, οῦ, ὁ, Horrificus, Horrorem inducens, vel incutiens, aut ciens. Inuenitur autem φρικοποιὰ apud Athenæum.

Itidem ADIECT. Φρικώδης, εος, ὁ & ἡ, Horrificus, Horribilis, Horrorem inducens, Horrendus. ὅρκοι φρικώδεις, Plut. in Alex. Interdũ, Venerãdus, Sacrosanctus. Vide Φρικτός. Item φρικώδης παροξυσμὸς, Horrida accessio. Sic dicitur proprièt accessio febris semitertianæ, propterea quòd cum horrore inuadat. Vt enim ipsa febris mediæ cuiusdam est naturæ inter exquisitam tertianam & quotidianam, ita horrorem inducit inter rigorem & refrigerationem medium, vt docet Galenus lib. 2 De crisibus, cap. 9. & lib. 2 De differẽtiis febrium, cap. 7. Itẽ φρικώδης πυρετὸς, Horrida febris, apud Hippocr. Epidem. lib. 1, Febris non quæ simpliciter cum horrore inuadit, (id enim innumerabilib⁹ accidit febribus) sed exquisitus hemitritæus, in quo videlicet magnã accessionis partẽ horrores occupãt, eo maximè die in quo tertiana & quotidiana continua simul concurrunt, vt explicauit Galenus De differentiis febr. lib. 2. Hæc Gorr. qui etiam scribit φρικῶδες significare apud Hippocratem τραχὺ καὶ ῥικνῶδες, hoc est, asperum & rugosum: & dici de cute cuius asperitas & inæqualitas H Φρῖκη & Φρῖξ appellatur. cui contrariam esse λειότητα, id est læuitatem. Sed non addit vnde hæc acceperit, quæ alioqui suspecta esse possint.

Φρικαλέος, poetis idem quod φρικώδης, Horrificus, Horribilis. vt Epigr. lib. 3, ad Cerberum, de Archilocho descendente ad orcum, Ἤδη φρικαλέον δείδιθι καὶ σὺ νέκυω.

Inuenitur ETIAM Φεικίαι, αἱ, ET Φεικία, ᾶς, pro Horrores, quales videlicet sunt in accessionibus febriũ. Dioscorides lib.1, cap. 182, στόμαχου τε ἀλγήματα καὶ φεικίας. vbi Marc. Virg. vertit, Stomachi dolores, & in accessionibus febrium horrores. Ruellius autem, Stomachi dolores & perfrictiones. Apud eundẽ extat & neutrũ Φεικία, lib.4, cap.14, vel (vt alii distribuunt) cap.15, in fine, ἀλειφόμενα δὲ μετ' ἐλαίου ὅτι τὴν τεριοδικῶν, τὰ φεικία παραμπίπτει. vbi Ruellius vertit Febrium algores, Marcellus Horrores. Hinc est VERB. Φεικιάω, ῶ, Horrore febrili corripior, vel potius correptus sum. In v.l. Febri horreo. VNDE Φεικίασις, Horror, in iisdem. Affertur tamen nõ Φεικασμός, SED Φεικασμός, pro horrore itidem, ex Maccab. lib.2, φεικασμὸς τῶ σώματος. vbi & Bud. interpr. Horror.

Φείσσω, VEL Φείττω, Fut. φείξω, Pr. ιχα, Horreo, Horresco. Sed quum verbum Horrere diuersis rebus tribuatur, dicendum est primo loco de verbi φείσσω vsu qui conuenit cum eo φεικὸς significato cui primum locum dedimus. Quemadmodum igitur vidimus φείκα mari tribui, eámque describentem Nasonem dicere, aliquem exhorruisse æquoris instar, Quod fremit, exigua quum summum stringitur aura: sic etiam φείσσειν de segetibus dici sciendum est, de quibus Maro verbo Horrescere itidem vsus est: Georg. lib.3, — tum segetes altæ, campique natantes Lenibus horrescunt flabris. Vbi eum crediderim ad Homericum φείσσειν respexisse, quod ille λικμᾷ, nec non ἀρούραις tribuit. Huius autem vsus verbi φείσσειν aliorúmque mentionem facit Eustathius, ita scribens, τὸ λικμᾶν [φείσσει] ἀσταχύεσσιν, αἱ ὁ κάματος τῆς λοφιᾶς, & ὁ ἄνθρωπος τῆς θριξίν, & ἡ μάχη τῆς εἴσεως, & ἡ θάλασσα τῆς κύμασι. In vulg. lexicis φείττω. Fremo, (vt agitatum mare fremit) Fremitum edo. Homerus Iliad. η, — τίχες εἵατο πυκναὶ Ἀσπίσι καὶ κορύθεσσι καὶ ἔγχεσι τε φεικῶσαι, id est Frementes & horrentes. vt apud Ciceronem Horribilis fremitus armorum dicitur. Ita quidem illa: sed malim & hic verbo Horrere vti: quum legatur apud Virgilium, Arma horrentia, & Hastæ horrentes: apud Horatium autem (quod exemplum planè cum illo Homeri loco conuenit, in ipsa etiã constructione) Agmina horrentia pilis. Quinetiam horrentes Marte Latinos dixit idem Virgil. Illi porro loco ex Iliad. η petito, addendus est quidam ex Il. σ, vbi dicuntur phalanges σάκεσίν τε καὶ ἔγχεσι τε φεικῶσαι. quod idem Eustathius exponit, ὁρθὰ ἔχουσαι ἐπὶ τὸ τῆς συμβολῆς τὰ σάκεα καὶ τὰ ἔγχεα. indeq; mutuatum esse ait Euripidem, πυκναῖς ἀσπίσι φεικότα. Et apud eundẽ legi, λέοντος δέρος χαίτῃ φεικός. Huic autem simile est apud Hesiodum in Aspide, Ὀρθὰς δ' ἐν λοφιῇ φείσσει τίχας. Habet certè & hunc vsum verbum Horreo. nam horrens leo apud Virgil. à quibusdam exponitur Iubis horridus, pro quo diceremus λέων χαίτῃ φεικώς, sequendo illum Euripidis locum. Nisi quis malit, Horrens iubis: vt Horrens setis aper legitur apud Ouidium: quanuis alioqui setarum paulo alius quàm iubarum sit horror. Iam verò & in φείξαν ἔθραυ apud Homerum, (quod redditur ex Virgilio, Steterunt comæ) possumus vti verbo Horrere: ex Ouidio, Rettulit ille gradus, horruerántque comæ. (Alia tamen significatione apud Tibullum lib.2, elegia 3, Sæpe horrere sacros doluit Latona capillos) Affertur porro & cum accusatiuo ex Aristophane, φείξας χαῖτεν.

Cæterùm vt dicitur aliquis φείσσειν χαίτῃ siue χαῖτεν, & φείσσειν θριξὶ siue τίχας, itidémque cum aliis huiusmodi datiuis vel accusatiuis: sic etiam ipsa χαῖτα dicitur φείσσειν, vel αἱ τίχες. Non solùm autem φείσσειν τῆς θριξὶ siue φείσσουσαι τίχες dicunt quum metum eúmque vehementissimum significare volunt, quo quis subitò corripitur, sed & simpliciter φείσσειν: sicut Latini dicunt Horrescere, Exhorrescere, Perhorrescere. Plutarchus in Alexandro, εἰκόνος Ἀλεξάνδρου φανείσης, ἄφνω πληγῆναι φείξαι, καὶ κραδανθῆναι τὸ σῶμα· καὶ μόλις ἀνάλαβεῖν ἑαυτόν, ἰλιγγιάσαντα τὸν ὄψιν. Gregorius Nazianzenus, ἐγὼ μὲν φείττω, τὸν πλοῦτον ὀνοῶν. Idem, φείττων καὶ γλῶσσαν καὶ νοῦ καὶ διάνοιαν. Interdum autem vsurpatur medium PRAET. Πέφεικα, in significatione præsentis, (veluti quum dicitur δέδοικα pro Metuo) vnde participium πεφεικώς. Demosthenes Pro corona, τὴν δὲ τῆς πόλεως ἀγαθῶν πεφεικὼς ἀκούω, καὶ γένων, καὶ κτήσεων εἰς τὸν γάμον, ὡς τὸν οἱ δυστυχεῖς οὗτοι. Sæpe autem cum accusatiuo, vt Iliad. λ, Οἵτε σε πεφείκασι, λέοντ' ὦς μηκάδες αἶγες. Sic Iliad. ω, — πάντες δέ με πεφείκασι. (sed in hoc posteriore loco Homeri, aliter sumitur quàm in illo priore, potéstque exponi etiam Abhorrent) Sic præteritum plusquamperfectum ἐπεφείκειν apud Theodoritum, Historiæ eccles. l.5, ἐπεφείκεσαν δὲ αὐτὸν οὐ μόνον οἱ ἄλλοι πάντες, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεύς, τὸν μελετωμένῳ ὑφορώμενος τυραννίδα. Demosthenes iunxit etiã infinitiuo, in Midiam, ὃ τίς οὐκ ἂν ἔφεικε τοῦτον τὸν ἄλλων; Sed φείσσειν in gaudio quoque vsurpari existimat Eustathius. qui postquam dixit aliquando χαρὰ ostendere, & velut ὄρθωσιν ὀκ λυπηρᾶς καταπλώσεως, affert hunc versum, non nominans eius autorem, (est autem Aristoph. in Nubibus) Ἔφειξ' ἔρωτι, τὴν χαρὰν δ' ἀνεπόμενν. Itidem certè ibi ἔφειξα exponitur, ὀρθαὶ αἱ τίχες μου ἔσεσαν ὑφ' ἡδονῆς. Quidam φείττω exponunt Horreo, ea etiam in significatione qua hoc verbum dicitur de frigore: (vt apud Columellam, Sed frigoribus hyemis intolerabiliter horrent) verùm huius significati exẽplum nõ afferunt. Gallica quidem certè lingua sicut nomen Frisson, ita & verbum Frissonner ea de re vsurpat, sicut antea dictũ est.

Φειξόθριξ, ιχος, ὁ & ἡ, Horrens pilis, seu setis. Suidas exponit ὀρθὸν τὰς τίχας. vnde v.l. Horrorem inducens, id est pilorum erectionem.

Φειξολόφος, ου, ὁ & ἡ, Qui horrentes iubas habet, seu setas. Nam ab Hesychio exponitur composita VOCE Ὀρθοχαίτης: tanquam videlicet nomine λόφος significante hîc λοφίαν.

Φειξαύχλω, ενος, ὁ & ἡ, Habens ceruicem horrentem setis. vt κάτεσιν φειξαύχενα quidam poeta vocat apud Plutarchum.

Φεικτὸς, ου, ὁ, Horrẽdus, Horribilis, Horrificus, Horrorẽ incutiens, Formidabilis. Quidã αἰώνυμος Epigr. l.2, — ἡ δὲ τάλαινα Φεικτὸν δαιμονίων ἐρμαγέλιν ἔπεκεν. Plutarchus Coriolano, ἐδόξε μὲν καὶ τοῖς δημοτῶν τοῖς πολλοῖς φεικτὸν εἶναι τὸ γιγνόμενον καὶ ἀτερήμανον. Gregorius, ἥδιστόν τε ἅμα καὶ φρικτὸν θέαμα. Interdum etiam φρικτὰ dicuntur quæ sunt sacrosancta. (quemadmodum & φρικῶδες pro sacrosancto ac venerando poni dictum est) sicut Horrere diuinum numen, legitur apud Ciceronem. Affertur autem pro hac vocis istius significatione, ex Chrysostomo, φρικτὰ μυστήρια, dictum de Dominica cœna. Ab eodem φρικτὸν pro arcano poni testatur Bud.

C. ΑΝΑ φείσσω, itidem pro Horreo, aut Horreo pilis, seu setis. vt ἀναφείξαντες ὕες, apud Aristot. Pro quo participio malè in v.l. est SCRIPTVM Ἀναφεξάντες.

¶ Πεφριδὼ nomen proprium Γραίας esse traditur apud Hesiodum, filiæ Phorci & Cetus: quæ ita dicta sit à verbo φείσσω, quoniam qui nauigant, subinde ad pericula horrescunt.

ΦΡΥΆΤΤΟΜΑΙ, Fremo, de equo. Plutarchus in Lycurgo,

ἵππου φρυαττόμενοι τοὺς ἀγῶνας. Apud Athenæum extat & de homine dictũ, nimirũ de Demea, filio Demadis, ὃν φρυαττόμενόν ποτε ὅτι τὸ βῆμα τοῦ ἐπεστόμωσεν Ὑπερείδης, εἶπεν, Οὐ σιωπήσῃ μειράκιον, μεῖζον τῆς μητρὸς ἔχων τὸ φύσημα; Quod ideo dixit Hyperides quia ex scorto genitus Demeas ille erat. Vertit autem Budæus φρυαττόμενον hoc quoque loco, Frementem, item Insolentia verborum vtentem. Hoc certè constat, φρυάττεσθαι metaphoricè poni plerunque pro Insolescere, Magnificè se efferre, aut etiam Ferocire. Philo De vita Mosis, libro 1, καὶ φρυαττόμενον ὡς ὅτι σεμνῷ τρόχαμα τῷ καταγελάσῳ. Ex Maccab. lib.2, cap. 7, φρυαττόμενος ἀδ' ἡλοῖς ἐλπίσι pro Elatus vana spe. Suidas φρυάττεσθαι exponit etiam καταπλήττειν, id est Perterrefacere: addens, οὕτω Μένανδρος. Atque vt significationem actiuam passiuæ huic voci tribuit, ita vicissim passiuam actiuæ voci Φρυάττω (cuius rarum esse vsum arbitror) nam ἐφρύαξαν exponit ἐπτοήθησαν. Hesychius autem, ἐκινήθησαν & ἐπάρθησαν, & σωνήθησαν. quod tertium verbum mendo non caret.

Φρύαγμα, ατος, τὸ, Fremitus. Xenophon De equestri arte, ἀθρόον δὲ τὸ φρύαγμα καὶ τὸ φύσημα τοῦ ἵππου συμπαρέσεται. Vbi obserua copulari φρύαγμα & φύσημα: sicut suprà adolescenti φρυαττομένῳ vidisti tribui φύσημα. Indicat autem equorum φρύαγμα & φύσημα, eorum ferociam. Vnde metaphoricè sæpe vsurpatur hoc verbale, (sicut & verbum φρυάττομαι) ponitúrque pro ferocia, seu fastu, aut insolentia. Budæus interpretatur Fastum supercilíosum, & insolentiam, afferens ex Gregorio, τὸν ψυχὸν δὲ οἰδαίνειν κενῷ φρυάγματι. Ponitur & ὅτι γελάσεως, si Suidæ credimus. Hinc adiectiuum NOMEN Φρυαγματίας, quod ab eodem redditur Fastuosus, Insolens, Turgidus: affertúrque ex Plutarcho in Antonio, τοὺς τὸν βίον αὐτοῦ κομπώδη καὶ φρυαγματίαν ὄντα, κενοῦ γαυριάματος καὶ φιλοτιμίας αἰωμάλου μεστόν. Alioqui sicut φρύαγμα propriè de equo, sic & φρυαγματίας equus propriè qui fremitum indicem ferociæ edere solet.

Φρυακτὴς, οῦ, ὁ, de equo. idem quod φρυαγματίας in propria significatione, de qua dictum est in fine proximè præcedentis tmematii. Laertius in Antisthene, narrat illum, πομπῆς γινομένης, intuitum equum φρυακτοῦν, dixisse Platoni, ἐδόκεις μοι καὶ σὺ ἵππος εἶναι λαμπροῦ τοῦ. (Vbi etiam obserua VOCEM Λαμπροῦ τοῦ. quæ de equo dicta, ostentatorem ferociæ siue alacritatis significare videtur. Ab interprete autem redditur Præclarus) Porro existimo rariorem huic φρυακτὴς esse metaphoricum vsum quàm illi φρυαγματίας.

¶ Φεμάσσομαι, itidem vt φρυάττομαι, Fremo, Flatum naribus emitto. Herodotus in Thalia, φεμάζεσθαί τε καὶ χρεμετίσαι. Apud Theocritum de hircis, Idyll. 5, — φεμάσσετο πᾶσα τραγίσκων Νεῶν ἀγέλη. Pollux tamen caprarum proprium esse putat, licet ab aliquibus de equis vsurpatum fuerit: sicut & VERBALE Φεμασμὸς, Fremitus, Flatus quem equi naribus emittunt. Etymologistes ex Lycophrone affert & pro hinnitu: sed videmus Herodotum suprà ad φεμάζεσθαι addidisse χρεμετίσαι, (id est hinnire) tanquam aliud significãs. Cæterùm quum φεμάσσομαι fit à φρυάττομαι, consentanea huic deriuationi scriptura sit per υ: quum tamen & in illo Herodoti loco, & apud Hesychium ac Suidam (quorum etiam expositiones vide) alteram habeamus. Quinetiam Etymologistes, qui deriuationis illius est autor, habet & ipse scripturam cum ι, præterquam vno in loco. Apud Suid. quidẽ certè legitur φρυασμοῦ per υ, in vulgatis editionibus: sed repugnante veteri codice. At in meo veteri lexico scriptura per ι, superpositam habet alteram, per υ, eadem & ipsam manu.

ΦΡΎΓΩ, VEL Φρύσσω SEV Φρύττω, Torreo, Torrefacio. aut etiam Frigo. Ex Aristoph. Concion.

Καθήσθαι φρύγοισιν, ὥσπερ καὶ τεσσοῦ. Athenæus lib.2, ἀλλὰ τὰ μὲν ἑψεῖν, τὰ δὲ φρύγειν. Pass. Φρύγομαι & Φρύττομαι, Torreor, Torrefio, Frigor. Vnde part. πεφρυγμένος. Athenæus lib.2, ἀλυπότερα δὲ τοῦ ἐφθὰ τοῦ ὠμῶν καὶ πεφρυγμένων· τὰ δὲ πεφρυγμένα, τοῦ ὠμῶν. Hesych. φρύγεσθαι exponens, dicit esse ξυλήριον ὡ κινοῦσι τὰς πεφρυγμένας κριθάς. Alterũ particip. est φρυγεὶς, cuius fœmininam vocem φρυγῖσα Hermolaus apud Dioscoridem vertit Tosta: Marcell. Frixa: Ruellius autem, Arefacta. Dicitur etiam aliquis φρύγεσθαι seu φρύτεσθαι ὑπὸ δίψης: cuius vsus exemplum ex Epigr. affertur. Eius verbale EST Φρυγμὸς, οῦ, ὁ, Torrefactio, Frixio. id est, Ipsa frigendi actio. Hesych. exp. καῦσις, id est Vstio. Hinc est COMPOS. Καταφρύσσω, SIVE Καταφρύττω, quod Basilius de sole vrente vsurpauit, teste Bud. Extat ETIAM Καταφρύγω in vulg. lex. quod exponitur Cremiis incendo. Addere possumus & COMPOS. Ἐπιφρύγω, ex Poll. qui habet ἐπέφρυγον, nõ aliud certè significãs quàm ἔφρυγον. Atq; adeo pro eo quod vno in loco dicit ἐπέφρυγον, in altero legitur ἔφρυγον. quod suspectum etiam reddere potest illud ἐπέφρυγον. (Vide proximè sequens nomen Φρυγεὶς) Adiiciendum & tertium COMP. Συμφρύγω. à quo est συνεφρύγησαν, quod habebis in Φρύγιον post Φρυγεὶς & Φρύγεσθαι. Accipi autem ibi videtur pro simplici.

Φρυγεὶς, έως, ὁ, Qui torret, Qui frigit. Etiam hominem qui φρύγῃ, nominare oportet φρυγία, inquit Pollux: postquã dixit hoc ipso nomine Φρυγεὶς significari ἀγγεῖον ὅπου ἐπέφρυγον. Idem alibi φρυγία postquam inter coquinaria σκεῦη numerauit, addit εἴτε τὸ ἀγγεῖον ἐν ᾧ ἔφρυγον. Eodem in loco recenset ETIAM Φρύγετρον, ι, τὸ, alibi AVTEM Φρύγετον, sine ρ in fine, (cui scripturæ minus fido quàm alteri) quod in v.l. putatur esse Sartago fictilis in qua farra torrebant. Additúrque id esse fortasse quod Plinius farreum appellauerit: ita scribens, lib. 18, cap. 3, Nouæ nuptæ farreum præferebant. quum Pollux ipse ita scribat, Νύμφαι δὲ τὰς νύμφας ἰούσας ὅτι τὸν γάμον ἐκέλευσε φρύγετον φέρειν σημεῖον. Ibidémque dicit esse ᾧ τὰς κάχρυς ἔφρυγον. At Hesych. (vti dictum est) tradit φρύγετρον esse ξυλήφιον ᾧ κινοῦσι τὰς πεφρυγμένας κριθάς.

Inuenitur ETIAM Φρύγιον, quod exponitur Cremiũ. nam pro eo quod Græci Bibl. interpretes habent Psal. 102, καὶ τὰ ὀστᾶ μου ὡσεὶ φρύγιον συνεφρύγησαν, habet vulgaris interpretatio Latina, Ossa mea sicut cremium aruerũt. Hesych. itidẽ dicit φρύγιον esse ξύλον ξηρόν, id est, lignũ aridum. A Suida autem exponitur σκελὸς ξηρός. Sed & MASCVL. Φρύγιος Hesychius exp. ξηρὸς, id est Aridus. (Affertur verò φρύγιος & pro flore quodã æstiuo, ex Theophr. Hist. pl. lib.6) Habet & FOEM. Φρυγία, quod dicit significare ἡ φρύγουσα. Quinetiam NOMEN Φρυγίνδα apud eum extat, quod esse dicit lusus genus in quo vtebantur fabis. Suspicor autem eas tostas fuisse, siue frixas, quod si ita est, optimè conueniet hæc significatio cum deriuatione à φρύγω. Sed Pollux (quem vide) ὀστράκων meminit, non κυάμων. Verùm vt redeam ad illud NOM. Φρύγιον, in v.l. additur significare etiam cantilenam incitãtem ad arma, quæ interpretatio iam inde ab antiquissimis atque adeo primis lexicis manauit. Sed vt demus, φρύγιον hoc quoque significatum habere, (cuius tamen exemplum desidero) non tamen huc pertinebit, sed ad NOMEN Φρὺξ, Φρυγός. quod est Latinis itidem Phryx, nimirum qui est è Phrygia. Is autem vocatus est ETIAM Φρύγιος, itidémque mulier fuit DICTA Φρυγία, teste Steph. Qui addit & nomen POSSESS. Φρυγικὸς, Phrygicus, vel potius Phrygius, Ad Phrygiam seu Phryges pertinens, E Phrygia originem habens. Qua signif. vsurpatur & illud Φρύγιος, & quidem frequentius, vt opinor. Sic φρύγιος αὐλὸς apud Lucianũ. (cui addendum Φρύγιος αὔλησις ex Suida: & ad id pertinere videtur illa nominis Φρύγιον significatio de qua modò dictum fuit) Itẽ Φρύγιος ἁρμονία, necnon Φρύγιον ἔπος. præterea Φρύγιος λίθος, Phrygius lapis, sic dictus quòd infectores in Phrygia eo vterentur, alioqui nascens in Cappadocia, teste Dioscoride. His addi potest & ADVERB. Φρυγιστὶ, quod signif. Phrygio sermone, seu Phrygia lingua: ea forma dictum qua ἑλληνιστὶ, δωριστὶ, aliáque quamplurima. Interdum Φρυγιστὶ, Phrygio more, vel Ad Phrygios modos. vt ἡ φρυγιστὶ ἁρμονία, Aristot. Polit. lib.8. Item VERB. Φρυγίζω, Phrygios mores imitor, Phrygas imitor. Possit autem poni & pro Faueo Phrygibus. Et hæc quidem (vti dixi) à nostro Φρύγῃ sunt aliena. (nisi fortè & ipsa regio Φρυγία inde nomen sortita esse credenda sit) At verò ILLVD Φρυγία, quod est nomen loci Œtæ montis, huc referri debet: quippe quod ei inditũ sit ἀπὸ τοῦ ἐκεῖ πεφρύχθαι τὸν Ἡρακλέα, inquit Steph.

Φρυκτὸς, ῶ, ὁ, Tostus, Torrefactus, Frixus. Athen. lib.2, ἐφθὰ καὶ φρυκτὰ ἡδέα τὰ πλεῖστα. Et φρυκτὴ ῥητίνη, Tosta resina, seu torrefacta. Sed φρυκτὴ quanuis adiectiuum nomen sit, absolutè tamen & simpliciter citra τῆς ῥητίνης adiectionem positum, resinam pineam siue Colophoniã signif. quòd cæteras antecedat, sitque omnium maximè parabilis. Sic autem dicta est ad liquidæ differẽtiã, quam Græci etiam simpliciter ὑγρὰν, vel τὴν ὀκ τοῦ κεραμίου ὑγρὰν appellare solent. Huius vrendæ torrẽdæque differentiam Dioscor. lib.1, explicauit. Hæc Gorr. (vbi obserua obiter & vsum VOCIS Ὑγρά) Apud Hesych. legitur & NEVTR. Φρυκτὰ, quod exp. ξηρὰ, addens ἰχθύδια ἀπλῆ. fortasse autem interpũgi nõ debet inter ξηρὰ & ἰχθύδια. Nomine φρυκτὸς significata etiã fuit faba (φρυκτὸς ὁ κύαμος ἐλέγετο, inquit Suidas: sed ego existimo propriè τὸν φρυκτὸν κύαμον, id est πεφρυγμένον, ita

vocatum fuisse.) Et quoniam fabis suffragia ferebant Athenienses, calculi iudiciarii apud eos fuerunt etiam VOCATI Φρυκτοί. Poll.lib.8, Etiam φρυκτὸν vocabantur αἱ ψῆφοι αἱ δικαστικαί. Vnde φρυκτή τις ψῆφος, qua vtebantur εἰς τὰ ὀναιτία. Hinc autem est VERB. Διαφρυκτοῶ, inquit Suidas, qui exp. διαψηφίζεσθαι, & διακληρουῶ. id est Suffragia ferre, Sortiri. Sed apud eũ aliquid desiderari videtur. Post hæc enim verba, φρυκτὴς ὁ κύαμος ἐλέγετο, sequitur, αὐτὴ δὲ ψήφων κυάμους ἐφόρουν οἱ τῆ Ἀθηναίων δικασταί: quibus subiungit, ὅθεν καὶ τὸ διαφρυκτοῶ &c. Videntur inquam aliquot verba hic desiderari, quibus videlicet doceat κυάμους illos vocatos fuisse φρυκτούς. Nisi fortè ex præcedentibus & sequentibus colligendum id nobis reliquerit.

Φρυκτὸς, Hesychio teste, est etiam μάτιξ. Apud eundem legitur φρυκτὸς δεσμὸς, κλῆρος. quibus verbis subiungitur, ἐχρῶντο δὲ τοῖς κλήροις μαντευόμενοι ἐν Ὀλυμπίᾳ.

Φρυκτὸς, Fax qua hostium aduentus prænuntiatur, Ignis prænuntius, Plinio lib.1, cap.13. Cicero autem vocat ignem è specula sublatum, aut tumulo: in Verrem, oratione vltima, Prædonum aduentum significabat ignis è specula sublatus aut tumulo. A Suida exponitur, ἢ διὰ τῆς δᾴδων γινομένη ἐν πολέμοις λαμπάς. In v.l. φρυκτὸς est Fax è tæda, vel panicula typhæ, ἢ ἐκ τῆς τυφῶν αἰθάλης λαμπάς. Thucyd.lib.2, ἐς δὲ τοὺς Ἀθηναίους φρυκτοί τε ἤροντο πολέμοι. Idem lib.3, φρυκτοί τε ἤροντο ἐς τοὺς Θήβας πολέμοι· παρανίσχον δὲ καὶ οἱ ἐκ τῆς πόλεως Πλαταιῆς ἀπὸ τῶν τείχεων φρυκτούς. Quos in locos vide quæ annotat scholiastes: qui inter alia docet qui φρυκτοὶ essent πολέμοι, qui item φίλοι, vel potius eorum vsum. Synes.ep.130, τῆς ὥρας πολλάκις φρυκτοὺς ὁρῶν, καὶ αὐτὸς ἀνάπτων καὶ αὐτὸς, καὶ ἄλλων τοῖς ἄλλοις σημεῖα. Hinc est NOMEN Φρυκτωρὸς, (compositum ex illo φρυκτὸς & verbo ὁρῶ) q.d. Obseruator ignium prænuntiorum. Thucyd.lib.8, ὡς αὐτοῖς εἴ τε φρυκτωροὶ ἐσήμαινον. vbi Bud. vertit, Custodes in speculis oræ, itẽ Excubitores specularii, & Qui in speculis sunt oræ maris, ex Liuio. Hi autem vt ignes prænuntios sublatos cernebãt, ita vicissim ipsi tollebãt. Dicitur ITIDEM Φρυκτωρία, Illa ignium obseruatio, Custodia siue excubiæ in speculis maritimis, Excubiæ ad signum dandum per faces, è speculis, aut alio edito loco. Aristoph. in Auibus, πάντα γὰρ φυλακαὶ κατεσκήκασι, καὶ φρυκτωρίαι ἐν τοῖσι πύργοις. Apud Thuc. autem lib.3, ὅπως ἀσαφῆ τὰ σημεῖα τῆς φρυκτωρίας τοῖς πολεμίοις ᾖ, possumus φρυκτωρίας cõmodè interpretari Ignium sublatorum. Itidémque apud Aristot. De mundo, vbi scribit, ἡμεροδρόμοι τε καὶ σκοποὶ, καὶ ἀγγελιαφόροι, καὶ φύλακες, φρυκτωριῶν τε ἐποπῆρες. quæ Bud. vertit, Cursores etiam, exploratoresque, statores, & custodes stationarii, & denique specularii excubitores. Subiungitur autem ab Aristotele, τοιοῦτος δὲ καὶ ὁ κόσμος, καὶ μάλιστα τῆς φρυκτωριῶν κατὰ δόξαν πυρσευουσῶν ἀλλήλαις ἐκ περάτων τῆς ἀρχῆς μέχρι Σούσων καὶ Ἐκβατάνων, ὥστε τὸν βασιλέα γινώσκειν αὐθημερὸν πάντα τὰ ἐν τῇ Ἀσίᾳ καινουργούμενα. quæ idẽ ita reddit, Quorũ erat ipsorum is apparatus, ea descriptæ collocationis ratio, tam rato ordine vices munerum constituræ, & præsertim eorum qui ignes edere prænuntios & tollere è speculis soliti sunt, deinceps in aliam illi quidem ex alia dantes accipientésque signum in orbem, absque finibus imperii adusq; Susa & Ecbatana, quicquid rerum nouarum quisquam in Asia moliretur aut incoeptaret, rex vt ipse vno die resciscere. Quo etiam ex loco multiplicem fuisse φρυκτωριῶν vsum cognoscimus. Sed animaduertendum est, interpretem ita hunc locũ reddidisse quasi pro φρυκτωριῶν πυρσευουσῶν ἀλλήλαις, legeretur φρυκτωρῶν πυρσευόντων ἀλλήλοις. Ac profectò hũc datiuum ἀλλήλοις, qui habetur in vulg. edit. mutari in ἀλλήλαις necesse est, si φρυκτωριῶν retineam, quod certè hoc loco non aliud est quàm φρυκτῶν. Greg. metaphoricè φρυκτωρίαν vsurpauit de sole, in or. De baptismo, οἷδα τινὰ τῶν κυκλικῶν τῶν ἀστέρων τοῦ ἡλίου, καὶ τὸν ἄνωθεν φρυκτωρίαν κόσμον ὅλον αὐγάζουσαν, luminis eiaculationem, seu splendoris: aut etiam, splendorem. AT VERO Φρυκτώριον, ου, τὸ, Specula illa excubitorum qui φρυκτωροὶ vocantur, Specula vnde ignis sublatus hostium aut prædonum aduentum aliúdve significat. Herodian. lib.4, ἀπικάσαι τὴς ἂν τὸ χῆμα τῶ καταγωγίσματος φρυκτωρίοις τοῖς λιμένσιν ὑπηκεισμένοις, ἀνύκτωρ τοὺς ναῦς ἐς ἀσφαλεῖς διαφορὰς χαραγωγεῖ. φάροις δὲ αὐτὰ οἱ πολλοὶ καλοῦσιν Vbi Polit. φρυκτώρια vertit Turres, totum hunc locum ita interpretans, Possis eius ædificii formam comparare turribus iis quæ portubus imminentes, noctu igne prælato naues in tutas stationes dirigunt. Pharos vulgò appellãt.

Denique ex φρυκτωρὸς factũ est & VERB. Φρυκτωρέω, ῶ, Excubias ago è specula, ignem sublatum obseruãdo, Igni sublato hostium aduentum denũtio, aut aliorum. Bud. vertit etiã, E specula igniculum prænũtium excito. (Virgil. flãmas efferre id vocat, Æn.lib.2, — flãmas quum regia puppis Extulerat. Liuius dicit, Signũ dare è specula) Et pass. Φρυκτωρεῖται dicitur quod eo modo significatur, nimirũ igne sublato. Thuc.lib.3, καὶ ὑπὸ νύκτα τῆς Πελοποννησίοις ἐφρυκτωρήθησαν ἐξήκοντα νῆες Ἀθηναίων τοῦς πλέουσαι ἀπὸ Λευκάδος. Metaphoricè apud Greg. πόθεν ἥλιος φρυκτωρεῖ πάσιν τὴν οἰκουμένην, καὶ πάσης ὄψει. id est, Prælucet sol toti orbi & quasi facẽ præfert, inquit Bud. Ex eiusdem Greg. in or. De sancto paschate, ὅσον οὐρανὸς ἄνωθεν φρυκτωρεῖ, velut facibus illuminat. Sed ex his solis verbis certò cognosci constructio non potest. Apud Aretham quidem certè accusatiuo manifestè iũgitur, vbi scribit, ἢ πῆς φρυκτωρεῖ τοὺς πελάζοντας. COMP. autẽ Παραφρυκτωρῶ, SIVE Παραφρυκτωρεύομαι, Ignem è specula attollo præter ius & æquum, vel contra quàm promisi: seu, cõtra fidem datam, & proditoriè, vtpote in hostium commodum. Quidam interpret. Facibus in hostium vsum abutor. Vide Suidã in Παραφρυκτωρευόμενος, necnon in Φρυκτός.

¶ Φρύγανον, ου, τὸ, Cremium. vel, Virgultum aridum, siue Surculus aridus. Φρυγάνων appellatione omnia sarmentosa ligna arida, ignisque fomenta, siue ad cremandum facilia, continentur. Ideo & εὔφλεκτα vocat alio nomine Constantinus in Geoponicis. id est Columellæ & Plinio, Cremia. quæ sunt ὑλήματα & κάρφη, omnisque lignosa & surculosa materia, qua fornax incenditur, torretur aliquid atq; frigitur. Hæc ex v.l. Hieronym. in Oseæ cap. 10, φρύγανον & ipse interpretatur Cremiũ: addens, Aridas herbas, siccáque virgulta quæ camino & incendio præparantur. Gaza autem in præfatione quam præfixit à se versis Theophrasti libris, Inter herbam enim (inquit) & fruticem Græci genus tertium reddunt, idque φρύγανον nomine vsitatissimo vocant. Latini autem eo nomine vacãt: nec quatuor genera faciunt, sed arboris, fruticis, herbæque appellatione vniuersas plantas amplecti se satis existimant. Hæc ille. Habemus autem quatuor illa genera, apud Theophr. Hist. pl. lib.1, capite 5, πρῶτα δ' ὅσα καὶ μέγιστα, καὶ ἀρδεῖν ὑφ' ὧν παίτη τὰ πλεῖστα τοῦ ἐλέγετο, πάδε, δένδρον, θάμνος, φρύγανον, πόα. Ibidem, φρύγανον δὲ, τὸ ἀπὸ ῥίζης, καὶ πολυσέλεχες καὶ πολύκλαδον· οἷον βάτος καὶ παλίουρος. Gaza alicubi φρύγανον vertit etiam festucam. Pro qua interpretatione facit quod scribit schol. Aristoph. nimirum eũ κάρφη & φύγανα posuisse ἐκ παραλλήλου, in Auibus. Politianus apud Herodianum duobus in locis φρύγανα vertit Fomites aridos. Apud Lucam, Act. cap.28, vetus interpres & alii φρύγανα verterunt Sarmenta. Quod autẽ apud historicos interdum legimus, φρυγάνων συλλογὴ, possumus vno verbo pabulationem interpretari: Valerii exemplo, qui de Codro loquẽs Pabulari dixit pro eo quod quidam Græcus scriptor, eandem historiam cõmemorans, φρύγανα συλλέγειν. Veruntamen Thucyd. lib.3, non simpliciter dixit φρυγάνων ξυλλογὴ, sed λαχανισμὸν καὶ φρυγάνων ξυλλογήν. Ac re vera pabulatio latius patet quàm φρυγάνων ξυλλογὴ, adeo vt Valerium quoq; aliud etiam comprehendere pabulandi verbo quàm φρύγανα συλλέγειν, verisimile sit.

C. Φρυγανοειδὴς, έος, ὁ & ἡ, ET Φρυγανώδης, Cremiis similis, seu virgultis aridis. Redditur etiam Cremiorũ modo lignosus. Et φρυγανοειδὴς θάμνος apud Dioscoridem, itẽ φρυγανοειδὲς θαμνίσκιον, Frutex cremio similis, Frutex surculosus, Frutex surculaceus. Hæc autem interpretatio assentitur iis qui φρύγανον putarunt aptè reddi voce Surculus, ex quibus fuit Bud. qui alioqui τὰ φρυγανώδη à Gaza reddi etiam Virgulta testatur. In v.l. φρυγανώδης exponitur præterea Fruticosus, Suffruticeus. Inuenitur certè apud Dioscoridem φρυγανώδης θάμνος, sicut & φρυγανοειδής. Apud eũdẽ Plinius πόα φρυγανώδης interpretatur Herba ferulacea. Nam hæc Dioscoridis, Μύαχρος, πόα φρυγανώδης, δίπηχυς, εὔλλα ἔχουσα ἐμφερῆ τοῖς τῶ ἐρυθροδάνου, σπέρμα λιπαρόν, ita vertit, Herba est ferulacea, foliis similis rubiæ, tripedanea: semen oleosum.

C. Φρυγανοφόρος, ου, ὁ καὶ ἡ, Qui portat cremia, seu virgulta arida. Redditur etiam, Sarmenta ferens: vt φρύγανα reddi etiam Sarmenta, dictum modò fuit. Affertur autem ex Lysia hoc compos.

Φρυγανικὰ, πὰ, Virgulta minus virentia, vt Bud. vertit, afferens ex Theophr. De caus. plant. lib.3, hæc verba, de olea & punica & myrto, πυκνότατα δὲ ὅσα καὶ λεπτότατα, καὶ ἀναχυτὰ παραπαιόμενα. διὸ καὶ φρυγανικώτατα πάντων τῶ τοιούτῳ. In v.l. φρυγανικὰ, Virgulta citò arescentia, & igni accommodata, Suffrutices, ex Gaza apud Theophr. De hist. pl. l.3. Cæterùm quod ad illam primã interpretationem attinet, qua φρυγανικὰ significare dicitur Virgulta minus virentia, non dubium est quin & substantiuo φρύγανα itidem conuenire possit: ideóque melius (vt opinor) φρυγανικὰ eodem modo interpretabimur quo φρυγανοειδὴ siue φρυγανώδη.

Φρυγανίζομαι, Cremia colligo, Virgulta arida colligo. Bud. vertit etiam Aridos frutices lego, (sub qua interpretatione obserua obiter & nominis φρύγανα interpretationem, diuersam à præcedentibus) afferens ex Basil. Homilia 9, ἢ οὐχ ὁρᾶς ὅπ φρυγανιζομένῳ τῷ Παύλῳ ἐνάλας ὁ ἔχις οὐδεμίαν παρεσπείφατο βλάβην, διὰ τὸ πλήρη πίστεως εἶναι τὸν ἄγιον; Sed non satis Budæana illa expositio verbi φρυγανίζεσθαι huic loco conuenire videtur: quum Basilius φρυγανίζεσθαι hîc appellet quod Lucas, Act. cap.28, συσσέσεν φρυγάνων πλῆθος. de quo loco dixi in Συσσέσω, huius Tomi col.1099. Apud historicos quidem certè videtur reddi posse Lignari, sicut VERBALE Φρυγανισμὸς, Lignatio, cum apud alios tum apud Arrianum. Et quod dicit Thucyd. ὅπῃ φρυγανισμοὶ ἐξελθεῖν, Ad lignationẽ exire, vel Lignatum exire. Inuenitur & 1 cum. NOMEN Φρυγανίστρια, apud Pollucem, qui ex Aristoph. affert. Non est autem aliud φρυγανίστρια quàm Cremiorum collectrix, seu virgultorum aridorum, sequendo quidem certè eam signif. quæ verbo φρυγανίζομαι data fuit.

Φρυγάνιον, ου, τὸ, dimin. forma, Paruum virgultum aridum. Apud Dioscor. Ruell. vertit Exiguus frutex: initio capitis 105, l.3, ἄλυσσον, φρυγάνιόν ἐστιν ὑπόπτερον.

Φ P Υ͂ N O Σ,

ου, ὁ, Ruberta, Rana venenosa. Nic. in Alexiph. Ἢ γε μὲν ἐν φρυόεσσι θερεσμόρου ποτὸν ἴοχης. (Vbi vide schol. qui φρυόεν putat accipi etiam posse pro φοινικοῦ) Quod autem hic appellat ἐν φρυόεν ποτὸν, Dioscor. vocat φρυόν πόσιν, quod apud eum redditur, Hausum rubetæ venenum. Apud eundem τοῖς ὑπὸ φρυόν δηχθεῖσι. Luc. in Philopseude, φρυῶσι καὶ φύσαλοι. Plutarch. De inuidia & odio, καὶ χαλαῖ καὶ καταφείδας ἔνιοι μισοῦσι, καὶ φρυόεις καὶ ὄφεις. vbi quemadmodũ habes ὄφεις post φρυόεις, sic ὅστις post φρυῶν, in hoc versu quem Synesius affert, Ἀσπίδα, φρυῶν, ὅστις καὶ Λαδίκίας τοξεύσειε. Existimatur autem φρυῶς in quibusdam locis generalius etiam vsurpatum pro rana. In v.l. afferuntur & aliæ scripturæ huius nominis, quarum prima EST Φρυὼ, ωός: secũda EST Φρωέος: tertia EST Φρώη, quod apud Aristot. extat. Illud autem φρωέος Etymol. ex φρῶς factum esse tradit per pleonasmum literæ ε. Quod verò ad Φρώη attinet, esse etiam celeberrimi cuiusdam scorti nomen, satis notum est: Latina terminatione Phryne.

C. Φρυοειδὴς, έος, ὁ καὶ ἡ, Rubetæ speciem præ se ferens, Rubetæ similis.

C. Φρυολόχος, q.d. Rubetis insidians. φρυολόχος ἱέραξ, Rubetarius accipiter. Aristot. οἱ δὲ φρυολόχοι, ἀδιώπαπι καὶ χθαμαλοπέτεται.

Φρυώιον, ου, τὸ, Fruticis genus, à rubetis quas φρυώις vocant, quòd aduersus eas sit auxilio. Dicitur & ποτήριον. v.l. ex Marcello in Dioscor. In iisdem traditur φρυώιον accipi & pro rubeta.

Φ Υ͂ K O Σ,

εος, τὸ, Alga, non satis propriè tamen, vt postea docebo. Hom. Il.1, — ἄμυδις δὲ τε κῦμα κελαινὸν Κορθύεται, πολλὸν δὲ παρὲξ ἅλα φῦκος ἔχευε. vt Virg. Æn.7, — scopuli nequicquã & spumea circum Saxa fremunt, laterique illisa refunditur alga. Tradit autẽ ibi Eustath. φῦκος esse εἶδός τι μυνὸς καὶ βρύου. Plut. in lib. quem περὶ ἀοργησίας inscripsit τὴν μὴν θάλασσαν, ὅταν ἐκπαραχθεῖσα τοῖς πνεύμασι τὰ βρύα καὶ τὸ φῦκος ἀναβάλλῃ, καθαίρεσθαι λέγουσιν. (vbi quemadmodum βρύα & φῦκος iungi vides, ita φυκίων & βρύων ab eodem copulari, docebo in Φυκίον) Dioscoridi lib.4, cap.100, φῦκος θαλάσσιον aliud est πλατύ, aliud ὑπόμηκες & φοινίσσον, aliud λευκόν. Vnde Plin. lib.26, cap.10, Præcipuè verò liberat eo malo φῦκος θαλάσσιον, id est fucus marinus, lactucæ similis: qui conchyliis substernitur: non podagræ modò, sed omnibus articulorum morbis impositus, prius quàm exarefiat. Tria autem genera eius: latum, & alterum longius, quadantenus rubens: tertium crispis foliis, quo in Creta vestes tinguntur: omnia eiusdem vsus. Eius meminit & lib.32, cap.6, vocans algam maris. Quinetiam libri 13, capite 25, scribit inter alia, Circa Cretam insulam nato in petris purpuras quoque inficiunt. Sed hoc animaduertendum est isto in loco, reiici ab eo id nomen (videlicet algam) quo alibi vtitur. ita enim scribit, Non habet lingua alia nomen quod Græci vocant φῦκος. quoniam alga herbarũ magis vocabulum intelligitur, hic autem est frutex. folia lata colore viridi gignit &c. Theophr. Hist. lib.4, cap.7, meminit πουτίου φύκους, quo tingi dicit non solùm ταινίας, sed etiam ἕεια & ἱμάτια. esse autem hoc existimatur genus illud quod Dioscor. vocat φοινίσσον, Plinius Quadantenus rubens. Horat.3 lib. Carm. ode 5, — nec amissos colores Lana refert medicata fuco. Vbi fucus est hoc ipsum φῦκος, si Acroni credimus, qui in 2 satyrã Serm. libri 2, annotat fucũ esse genꝰ herbæ marinæ, vnde lana inficitur: & affert illum eiusdẽ poetæ locũ: necnõ hunc Virgilii versum, Alba nec Assyrio fucatur lana veneno. Scimus alioqui Assyrium venenũ hîc alios exponere purpuram. Sed meminisse debemus eius quod scribit Plin. in loco quem paulo antè protuli, nimirum φύκει circa Cretam insulam nato in petris purpuras quoq; inficiunt. Quò pertinet hic Catulli in Argon. versus, Tincta tegit roseo conchylis purpura fuco.

Φῦκος, Radicula qua se fucant mulieres, vnde Fucus Latinè. Hoc nihil aliud est quàm genus algæ, frutéxq; potius quàm herba. φῦκος rubens Plinii, & Theophrasti illud φῦκος quo infectores vtuntur, & quo, vt anchusa, mulieres exalbidæ genarum colorem purpureum roseumque ementiuntur. φοινικοῦ φῦκος Nicander appellauit. Hæc ex v.l. Dioscorides tamen eodem illo loco, videlicet lib.4, cap. 100, scribit Nicandrum tradere τὸ φοινικοῦ φῦκος esse θηλακόν. quod nõnulli putarint id esse quo vtuntur mulieres: quum illud sit radicula ὁμωνύμως dicta φῦκος. Vt fit, φύκει vsas esse mulieres ad ementiendum ori ruborem, ex variis variorum autorũ locis cõstat. Lucianus in Amoribus, τὰς ἀναπαμώπτις παρειὰς ἐρυθαίνουσι ὀπηχρίσεσι φύκεσιν, ἵνα τὴν ὑπόλευκον αὐτῶν καὶ ποῖα χροιὰ τὸ πορφυροῦν ἄνθος ὑπαφαίνῃ. (vbi obserua etiam vsum pluralis numeri, necnõ additum esse ὀπηχρίσεσι) Poll. lib.5, cap.16, φύκει πυρσαίνει, ψιμυθίῳ λευκαίνει. Sed & in lib. Sapientiæ Solom. cap.13, dixerunt Græci interpretes, καταχρίσας μίλτῳ, καὶ φύκει ἐρυθήνας τὴν χροιὰν αὐτοῦ. Itidem certè fucus apud Latinos ruborem ascisciscit. Legimus enim & apud Ciceronem, De orat. lib.3, His tribus figuris insidere quidam venustatis non fuco illitus sed sanguine diffusus debet color. Sed ne hoc quidem omittendum est, apud Tibullum legi etiam, Fuco splendente comas ornare.

Φῦκος à Galeno inter metalla quoque reponitur, itidémque ab Aetio, eum sequente.

C. Φυκοφάγος, ὁ & ἡ, q.d. Algæ comestor, Qui algã comedit, Qui alga vescitur. Piscis apud Athenæum qui & κίθαρος, sacer Apollini. Hæc Ex v.l. vbi ETIAM Φυκιοφάγος pro eodem, tanquam ex φυκίον posito pro φῦκος.

Φυκώδης, εος, ὁ & ἡ, Algosus, Alga abundans.

Φυκόω, ῶ, Fuco, Fuco oblino. Et pass. Φυκόομαι, ῶμαι,

Fucor, Fuco oblinor. Plutarch. Symposiac. lib. 6, φυκούμθραι καὶ μυελίζομθραι, καὶ χρυσὸν φοροῦσαι καὶ πορφύραν. Vbi quemadmodum coniunxit φυκούμθραι & μυελίζομθραι, sic ab eodem coniuncta videmus μυελίζεσθαι & φυκοῦσθαι in lib. De præc. connub. vbi loquitur de ea quæ metuit γελάσαι πρὸς τὸν ἄνδρα καὶ προσξαίνῃ, ne θρασεῖα & ἀκόλαστος esse videatur, οὐδὲν διαφέρει τῆς, ἵνα μὴ δοκῇ μυελίζεσθαι πιὼ κιφαλίω, μηδὲ ἀλειφομθρίας· καὶ ἵνα μὴ δοκῇ φυκοῦσθαι τὸ πρόσωπον, μηδὲ νιπομθρίας. In v.l. habetur nō Φυκόω, SED Φυκιόω, affertúrque ex eodem Plutarchi libro. sed vereor ne mendose scriptum sit pro Φυκόω. alioqui esset à φυκίον.

Φυκίον, ου, τὸ, VEL Φύκιον, diminutiua forma, itidem tamen pro φῦκος, significante algam, vt dictum modò fuit. Plutarch. De prud. animalium, τὰ δὲ ἐδώδιμα τῶν βρύων καὶ τῶν φυκίων ἀναλαμβάνουσι. Vbi obserua poni simul, & tamen vt diuersa, βρύα & φυκία. At Hesych. φυκία exp. θαλάσσια βρύα. Sed & pro fuco quo vrūtur mulieres, cum apud alios, tum apud Lucianum De conscribenda hist. contingentem φύκιον & ψιμύθιον. Item apud Philostratum in epist. 49, καὶ ἐπὶ κομμωτικῆς φάρμακον, καὶ ἐπὶ ὀκ φυκίου δελερὸν ἄθος. Et paulo post, τὸ δὲ φυκίον καὶ ὁ κηρὸς, Θαΐδος καὶ Λαΐδος φάρμακα.

HINC Φυκιόεις, εντος, ὁ, (sicut & φυκάδης, suprà) Algosus, Alga abundans. vt apud Homerum, θινὶ φυκιόεντι. Quidam interpr. Spumoso tempestate maris, ideo, vt opinor, quòd mare in tempestate maximè algam suam eiiciat. (vnde est illud Virgilii, suprà, — scopuli nequicquam & spumea circum Saxa fremunt, laterique illisa refunditur alga) Sed non video cur à simplici interpretatione discedendum sit. Hesych. φυκόεν exp. non solùm φυκία ἔχον, sed & πορφύρεον, βαθύ.

¶ Φυκὶς, ίδος, ἡ, Auis, appellata Phuca à Gaza apud Aristot. Animal. lib. 8. Ex Athenæo autem affertur nō solùm Φυκὶς, sed ETIAM Φυκὴν, ex lib. 8. ὁ φυκὴν καὶ ἡ φυκὶς, ἀπαλώτατα ἰχθύδια ὄντα, ἄδηρα καὶ εὔφθαρτά ἐστι. A φῦκος seu φυκίον nomen habere verisimile est, & ita vocari quòd viuāt in locis algosis. Cōuenit certè huic deductioni epithetū λιμνῆτις, quod datur τῇ φυκίδι in quodā versu quem ex epigr. Suid. affert, Τέγγλαν ἀπ' αἰθρακῆς καὶ φυκίδα σοι λιμνῆτιν Ἑρμῆ δῶρον ἐθύμαν.

DIMIN. Φυκίδιον, ου, τὸ, q.d. Phucula. id est, Parua Phuca, vt Gaza apud Aristot. At φυκίον hac in significatione rectè scribi non puto.

ΦΥΛΑΣΣΩ, SIVE Φυλάττω, Custodio, Seruo.

Interdum & verbo Tueor reddi potest. Apud Homerū dicitur pastor μῆλα φυλασσέμεν, Od. μ. idque σεμνῶς, pro πιμαίνειν, inquit Eustath. in hunc versum, qui est 136, Μῆλα φυλασσέμεν πατρωϊα καὶ ἑλικας βοῦς. Sic certè Gallicè dicimus de pastore, *Garder les brebis, Garder les vaches, Garder les pourceaux:* verbo *Garder* respondente Latinorum verbo Custodire. Et apud hos certè Custos ouium, & Custos gregis de pastore itidem dicitur. At cum φυλάσσω addidit ῥύομαί τε idem Homer. Odyss. ξ, Αὐτὰρ ἐγὼ σῦς παῖδε φυλάσσω τε ῥύομαί τε. Quemadmodum item dicimus matremfamilias decere *Garder la maison*, sic illi de ea dicunt, οἶκον φυλάσσειν. vt in hoc Naumachii versu, Σοὶ δ' οἰκοφελὴς μελέτω, οἶκόν τε φυλάσσειν. (quem vsum habet & in nomine composito οἰκοφύλαξ, cui significatione respondet *oikourós*) Apud Demosth. autem κτᾶσθαι τἀγαθὰ & φυλάττειν τἀγαθὰ est Bona siue opes quærere, & Bona tueri: ex Nasone, ita canente, Non minor est virtus, quàm quærere, parta tueri. Atque adeo idem & ipse Demosth. verbis illis κτᾶσθαι & φυλάττειν vtens, dicit: nisi quòd maiorem etiam virtutem visam illi esse, non solùm non minorē, eius verba testantur. Ita enim Olynth. 1, scribit, πολλάκις δοκεῖ τὸ φυλάξαι τἀγαθὰ τοῦ κτήσασθαι χαλεπώτερον εἶναι. Et Olynth. 2, πολὺ γὰρ ῥᾷον ἔχοντες φυλάττειν ἢ κτήσασθαι παντὰ πέφυκε. At verò apud Xenoph. Pæd. 8, φυλάττειν, licet eiusdē generis accusatiuum habens, nō eundem tamen vsum habet: sed in vitio ponitur, quum in illis Demosth. locis in laude poni, manifestum sit. Ita enim ibi, pag. 125 meæ editionis, ἐγὼ οὐ τοῖς πλεῖστα ἔχουσι καὶ φυλάττοντας, πλεῖστα δυσαιμονεστάτους ἡγοῦμαι (οἱ γὰρ τὰ τείχη φυλάττοντες, οὕτως αὖ δυσαιμονέστατοι εἰσιν· πάντα γὰρ τὰ ἐν ταῖς πόλεσι φυλάττουσιν) ἀλλ' ὃς αὖ κτᾶσθαί τε πλεῖστα δύνηται σὺν τῷ δικαίῳ, χρῆσθαί τε πλείστοις σὺν τῷ καλῷ, τοῦτον ἐγὼ εὐδαιμονέστατον νομίζω καὶ τὰ χρήματα. Hic, inquam φυλάττειν nequaquam eundem quem apud Demosth. vsum habet: quum loquatur de iis qui ita φυλάττουσι sua bona, vt interim iis vti nesciāt. Fuerit igitur reddendum φυλάττειν non itidem Tueri aut Conseruare, sed simpliciter Seruare, seu Custodire. Videmus autē & alios huius verbi φυλάττειν vsus in illo ipso Xenoph. loco: sed de iis postea. Nūc ad Homerū reuertor, apud quē legitur etiam φυλάσσειν χόλον, Il. π, v. 30, Μὴ ἐμὲ γε σῶ ὅτός γε λάβοι χόλος, ὃν σὺ φυλάσσεις. Itidem certè hic (id est cum eiusdem significationis accusatiuo) vtimur verbo illo *Garder*. Dicimus enim *Garder sa cholere*, (quod vocabulū *Cholere* χόλον significat) vel *Garder son courroux*. Latinè haud scio an itidem dicatur Seruare iram, seu simultatem. Poetæ certè Premere iram seu iras hac signif. dicunt. (vt etiam Premere curam, & Premere curam sub corde, necnō Premere corde dolorem, Virg.) Et in soluta oratione, Simultatē gerere, nihil aliud est quàm χόλον φυλάσσειν. Herodotus autem pro eodē dixit χόλον πίσσειν, ti Eustathio credimus. Quod loquendi genus planè respōdet illi poetico Premere irā. (Estque obiter notandus hic VERBI Πιέζειν vsus) Vult præterea Eust. χόλον πέψαι seu καταπέψαι idē valere quod χόλον φυλάσσειν. qua in re nullo modo assentiri illi queo. Cæterùm vt Homerus φυλάσσει χόλον, sic Plato φυλάττειν θυμὸν dixit, in Leg. quod quidā interpr. Conditam iram tenere. Apud eundē, φυλάττειν μνήμην, Seruare in memoria, (Dicitur alioqui potius, Seruare memoriam rei alicuius. Plinius dixit etiam, Ex iis quas hominum memoria custodit) Memoria tenere, Mente conditum tenere. Habet verò & aliam seruandi significationē quum dicitur νόμον φυλάττειν, siue τὸν νόμον, aut τὰ δικαιώματα τοῦ νόμου, in Testamenti noui scriptis. vbi φυλάττειν redditur ad verbū Seruare. Inuenitur certè itidem τοῖς νόμοις φυλάττειν apud Aristotelem & Demosthenem: sed verbo φυλάττειν paulo alium quàm illic vsum habente, ac ne eundem quidem apud vtrūque. Ita enim Demosth. in Midiam, χρὴ δέ, ὅταν μὴ πάθωσι τοῖς νόμοις, ὁποῖοί τινες εἰσὶ σκοπεῖν· ἐπειδὰν δὲ θῶσθε, φυλάττειν καὶ χρῆσθαι. videtur enim φυλάττειν τοῖς νόμοις hic esse Seruare leges, id est Eas retinere, nihilque in illis innouare. (Fateor tamen posse & ita accipi φυλάττειν vt in illis Testamenti noui locis) Apud Aristotelem autem φυλάττειν τοῖς νόμοις est Tueri leges, vel legum autoritatem inuiolatam seruare. Ita enim puto intelligi debere in isto eius loco, Polit. lib. 3, vbi de rege loquitur, εἰ δὲ καὶ κατὰ νόμον ἐπικύριος, μηδὲν παραλείπων κατὰ τὴν αὐτοῦ βούλησιν, ἀλλὰ τὸν νόμον, ὅμως ἀναγκαῖον ὑπάρχειν ἄνευ δυνάμεως, ἢ φυλάξει τοῖς νόμοις. Alioqui certè illi φυλάσσειν νόμον, siue τὸν νόμον, simile videri possit quod dicit Homerus φυλάσσειν ἔπος, Il. π, εἰ δὲ ἔπος Πηληϊάδεω φύλαξεν, Ἥτ' αὖ ὑπέκ φυγε κῆρα κακὴν μέλανος θανάτοιο, Si seruasset verba Achillis, mortem effugisset. Id est, Si monitis seu consilio Achillis paruisset. (Cui loco similis est hic Propertii, Quòd si &c. verbáque duxisset pondus habere mea, Viueret ante suos dulcis conuiua penates) Sed Eustath. videtur φύλαξεν accipere pro φύλαξεν μνήμη: quippe qui de eo scribat, ἐαθλῆς ἐπάρᾳ παραμφάσεως λαθόμενος τοῦς πολεμίοις μετεκίαθε. Apud eundem poetam Il. ω, legimus, Αἰδῶ καὶ φιλότητα τεὴν μετόπισθε φυλάσσων. Vbi φιλότητα φυλάσσειν non malè (vt opinor) ex Marone interpretabimur ad verbum, Amorem seruare. Interdum verò φυλάσσω ad eam verbi Seruo significationē pertinet qua conuenit cum Tueor siue Tutor: quem vsum suprà quoque ex quodam loco habuisti. Homero certè frequens est, qui verbum περίσσομαι ei interdum præponit, nonnunquam ῥύομαι postponit: quum alioqui φυλάσσειν cum ῥύεσθαι alia etiam de re ab eo vsurpetur, vt antea docui. Sed his addendus est is verbi φυλάττειν vsus quo dicitur φυλάττω σε ἀπὸ τούτου, Tueor te ab hac re. Aut etiam, Custodio te ab hac re, vt Fabius dixit, Ab iniuria aliquem custodire. Extat porro & huius constructionis exemplum apud Xenoph. Pæd. l. 1, pag. 9, καὶ φύλακας συμπέμπει ἐφ' ἵππων πρεσβυτέρους, ὅπως ἀπὸ τῶν δυς χερῶν (vel δυς χρειῶν) φυλάττοιεν αὐτὸν, καὶ εἰ τῶν

ἀχρείων τί φαείη ἠρείν. Hanc quoque verbi huius constructionem in Testamenti Noui scriptis habemus: vt apud Paulum, 2 epist. ad Thessal. cap. 3, ὃς στηρίξει ὑμᾶς καὶ φυλάξει ἀπὸ τοῦ πονηροῦ, Qui vos firmos reddet, & tuebitur à malo. Sic apud Ioannem, epist. 1, cap. 5, in fine, Τεκνία, φυλάξατε ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν εἰδώλων. possit fortassis verti, Tuemini vos ab idolis. licet alioqui cōmodè reddatur Cauete vobis ab idolis. Verus certè interpres & hic & illic verbo Custodire vsus est, cuius talem constructionem ex Fabio modò attuli. Optimè autem hæc loquēdi forma cum nostrate cōuenit, atque adeo ei ad verbum respōdet. Dicimus enim, *Gardez nous de ceci*. quod sonat, φυλάττε σεαυτὸν ἀπὸ τούτου. Perinde acsi dicas Latinè, Custodi teipsum ab hoc. Vide Φυλάττω pro Caueo, in fine huius columnæ.

Φυλάττω ad custodiendi potius quàm seruandi significationem pertinet, quum de iis dicitur qui custodes aut qui excubitores seu vigiles appellantur, sine adiectione positum. Herodian. lib. 2, ὁπλίται δὲ αὐτὴν κεκλεισμένην τῆς οἰκίας ταῖς θύραις, διεφύλασσον τὸν φυλάττοντα. vbi Politianus τὸν φυλάττοντα non dubitauit reddere Ianitorem. Thucydides lib. 7, pag. 241, in fine, ὡς δὲ τῇ ἐπάλξει τοῦ μὲν ἡμέραν κατ' ὀλιγοχλοῦ οἱ Ἀθηναῖοι φυλάσσοντες, τοῦ δὲ νύκτα, καὶ ξύμπαντες, πλὴν τῶν ἱππέων. vbi interpres reddidit Excubantes. (Idem tamē in hoc qui paulo antè habetur loco, καθ' ὅλην χώραν φυλασσόντων, reddiderat, Omnem circa regionem tutantium. Malim ego, Custodiam circa regionem agitantium) At φυλακὰς φυλάττειν vide in Φυλακή. A Bud. φυλάττω redditur etiam Insidias colloco, vel vigilias, & Xenophonti hic vsus adscribitur, cuius ex Hipparchico locum affert, pag. 773. In v.l. redditur & Custodio præsidio, quæ interpretatio ei cōuenit potius quum suum accusatiuum habet. Ibidem, ἐφύλασσον τοῖς Ἀθηναίοις, pro Athenienſibus præsidio stabant.

Φυλάττω, Obseruo. Homer. Iliad. β, — νόστον τε φυλάσσοις. Nam & Eustath. exp. ὁπτηρούς, (itidémque Hesych. φυλάσσειν esse dicit ὁπτηρεῖν. Latinè certè dixerim potius Obserues occasionem reditus, quàm simpliciter Obserues reditum. Vel, Immineas occasioni reditus) Sed παρακατέχοις, quod addit, nō satis placet. In soluta quoque oratione non infrequens est hic verbi istius vsus. Φυλάττειν (inquit Bud.) est etiam παραπηρεῖν, id est Obseruare, & Captare occasionem. Athen. φυλάξας ἀσέληνον νύκτα, Obseruata nocte obscura. Sic & in aliis plerisque locis vsus est. Demosth. φυλάξας τὴν πεπολεμωμένην ἡμέραν, vt incautum opprimeret scilicet. Thucyd. φυλάσσοντες τοῦ μεπὰ Εὐρυλόχου Πελοποννησίους, μὴ λάθωσι διελθόντες. Hæc ille. Est porro similis illi Athenæi loco hic Thucydidis, lib. 2, φυλάξαντες νύκτα. Ac possumus vtrobique φυλάττειν νύκτα interpretari, Obseruare occasionem noctis, vel potius opportunitatem. At in illo altero Thucydidis loco nequaquam tale interpretationis genus locum habere possit. Itidem certè verbum Custodire pro Obseruare positum apud quosdā Latinos scriptores inuenitur, sed raró. Interdum etiā Custodire & obseruare, coniuncta leguntur.

Φυλάττω, Caueo, Vito. Demosth. φυλάττων τὸ μηδὲν ἐναντίον ψηφίσασθαι τούτοις οἷς ἅπαντα πολιτεύῃ, Intentè curans, vel vitans. Huic autem exemplo quod Bud. affert, addere possumus hoc ex Thucyd. lib. 7, pag. 237 meæ editionis, ὅπως φυλάσσοιεν μηδένα ἀπὸ Κορίνθου καὶ τῆς Πελοποννήσου ἐς τὴν Σικελίαν παραδοῦναι, vt cauerent ne, &c. (at interpres vertit, Ad custodiendum ne) Apud Plut. autem cum ὅπως, in lib. περὶ τοῦ μὴ χρᾶν ἔμμετρα νῦν τὴν Πυθίαν, pag. 725 meæ editionis, ὧν μηδέποτε παρεσκευάζει, καὶ φυλάττῃ ὅπως ὑπ' ἀνθρώπων οὐκ ἀπολοῦνται πονηρῶν, ἀφ' λαβόντες. Vsurpatur alioqui multo frequentius vox passiua φυλάττεσθαι in cauēdi significatione. Sed φυλάττειν inuenitur & cum pronomine composito, & præpos. ἀπὸ habente suum genit. eandem interpretationē admittēs, quum videlicet dicitur φυλάττω ἐμαυτὸν ἀπὸ τούτου, vel φυλάττε σεαυτὸν ἀπὸ τούτου. Quum enim hæc sonent ad verbum, Custodio meipsum ab hoc, & Custodi teipsum ab hoc: possumus reddere, Caueo mihi ab hoc, & Caue tibi ab hoc. Sic suprà in loco Ioannis, τεκνία, φυλάξατε ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν εἰδώλων, Filioli cauete vobis ab idolis. vt si Gallicè dicas *Gardez-vous des idoles*. Vide principium huius columnæ.

Φυλάσσομαι, SIVE Φυλάττομαι, vt voce, ita etiam significatione passiua, Custodior, Seruor. Aristoph. Vespis, Νέος τὸν εἰμὶ, καὶ φυλάττομαι σφέδρα. Τὸ δ' ὀγίδιον πηρεῖμα. Herodian. l. 4, κελεύει αὐτὸν ἀπασαντας ἀπάγειν εἰς τὸ θραττόμενον, ὡς αὖ σωθῇ ἐκεῖ φυλαχθείς. Et PARTIC. Πεφυλαγμένος passiuè itidem: ex Nonno, σέλας πεφυλαγμένον ἠοῖς, lumen auroræ diligenter obseruatum.

Φυλάσσομαι, SIVE Φυλάττομαι, passiua quidē voce sed actiua significatione, pro Custodiam ago, Excubias ago, vt Bud. apud Xenoph. interpretatur: afferens itidē φυλαττόμενοι pro iis qui sunt in propugnaculis vrbium, ex Aristot. Polit. 7, ὥς περ τοὺς τῆς ὁπλοθεμένοις ὁπλιτας ὅτι δι' ὧν τρόπων πλεονεκτήσουσιν, ὅπου τὰ μὲν εὔρηται, τὰ δὲ δεῖ ζητεῖν καὶ φιλοσοφεῖν καὶ περὶ φυλαττομένοις. Sic autem vsus Homerus passiua ista voce fuerat, Il. κ, v. 419, Οἱ δ' ἐγρηγόρθασι, φυλασσέμεναί τε κέλονται Ἀλλήλοις. Ibidem voce actiua φυλασσέειν vtitur. Habet interdum φυλάσσομαι & eam verbi φυλάσσω significationem qua ponitur pro obseruo. nam apud Hesiodum, Ἤματα δ' ἐξ διόθεν πεφυλαγμένος redditur Dies obseruans. Apud eūdem Εὖ δ' ὅπιν ἀθανάτων μακάρων πεφυλαγμένος εἶναι, redditur Obseruato. Quidam autem, Conseruato.

Φυλάσσομαι, siue Φυλάττομαι, rursus passiua quidē voce, sed signif. actiua, Caueo. Gallicè autem exprimi possit eadem voce qua & actiuum φυλάσσειν, videlicet verbo *Garder*: sed adiunctum habente pronomen, aliámque constructionem, sicut & alium vsum. Dicimus enim *Gardez nous de faire cela*, (& eadem significatione, *Donnez vous garde de faire cela*) vt Græci φυλάσσου τοῦτο ποιεῖν. Pro quo Latini, Caue hoc facias. Sic Demosth. dixit φυλάττομαι τοῦ βαδίζειν. Aristot. De anim. lib. 9, φυλάττεται ὀξέως, cauet ne cōspiciatur. (Affertur verò & φυλάττομαι στρατεύεσθαι ex Xenophonte: sed redditum, Abstineo à bello inferendo) Inuenitur pro Caueo, habens & particulam μὴ ante infinitiuum. vt in hoc Luc. loco in Solœcista, ἄρα γε ὁ γυναῖκα τὸν σολοικίζοντα δεινὸς, ὅπως καὶ φυλάξασθαι μὴ σολοικίζειν δυνατός. (Sic certè Lat. dicunt Caue hoc facias, & Caue ne hoc facias) Habet porro & alias quàm cum infinitiuo cōstructiones. Dicitur enim φυλάττομαι μὴ, & φυλάττομαι ὅπως μὴ, sequētē verbo subiunctiui modi: item φυλάττομαι τοῦτο, siue τοῦτον, & φυλάττομαι ἀπὸ τούτου. Xenoph. Apomnem. lib. 4, καὶ φυλαττόμενον μὴ δόξῃ &c. Ex eodem affert Suid. φυλασσόμενος μὴ δοκοῖν φθύζειν. quod exp. περιορώμενος, περισκοπούμενος. Exēplum autem constructionis cum ὅπως μὴ, apud eundē Xenoph. φυλάττου ὅπως μὴ ἐλάττους τὰς βοῦς ποιήσῃς. Isocr. aliam etiam constructionem dedit particulæ ὅπως, scribens in epist. ad Phil. εἰς δὲ τὸν ὅπλοιπον χρόνον φυλακτέον ὅπως μηδὲν συμβήσεται πιοῦτο. At cum accus. vt apud Hesiodum, in Erg. Τοῦτο φυλασσόμενοι βασιλῆες. Et apud Thuc. φυλάσσομαι τὸ ὅπτιον. Plut. De Socr. dæm. τί δὴ κωλύει μηδενὸς καταφρονεῖν, ἀλλὰ πάντα φυλάττεσθαι; Lucas Act. cap. 21, v. 25, εἰ μὴ φυλάσσεσθαι αὐτοὺς, τό, τι εἰδωλόθυτον καὶ τὸ αἷμα, καὶ πνικτὸν, καὶ πορνείαν, nisi vt caueāt ab iis &c. Ver. interpres, Vt abstineāt se ab &c. Alicubi certè φυλάττομαι, (cum accus. rei præsertim) cōmodè redditur Vito. Atq; adeo φυλάττομαι τὴν θάλατταν Bud. affert pro Fugio etiam, & Auersor: addens & expos. Græcam, φεύγω & φοβοῦμαι: cuius autorem tacet. Sic certè schol. Thuc. φυλάττεσθαι alicubi exp. φεύγειν. Inuenitur φυλάττομαι cū accus. sequente etiam infinitiuo. qui accus. est articulus. vt quum scribit Demosth. Pro corona, παραλείπω, φυλαττόμενος τὸ λυπῆσαι τινὰ ὧν οἷς σεμνύνομαι. At cum accus. personæ, vt apud Thucyd. lib. 6, pag. 226, αἰεὶ τοῦ ἀεὶ φυλάσσεσθαι αὐτοὺς καὶ ἀντιπιβουλεῦσαι ποτὲ ἐκ τοῦ ὁμοίου μεταλάβοιεν. Xenoph. vno in loco φυλάττεσθαι & φυλάττειν coniunxit, hoc quidē pro Seruare, seu Custodire: illud autem pro Cauere: Pæd. lib. 4, τοὺς δ' αἰχμαλώτους εἰ ἀφίεμεν, τοῦτ' αὖ σύμφορον, ὡς αὖ ἐγὼ φημι, ποιήσαιμεν. πρῶτον μὲν γὰρ νῦν, οὐκ αὖ φυλάττεσθαι οὐδὲ φυλάττειν τούτους ἂν ἡμᾶς δέοι. Interdum post accus. personæ habetur particula μὴ, cum suo subiunctiuo, vt in hoc eiusdem loco, τοὺς αἰθρώπους φυλάξῃ μή σε αἰδοῖοι τῶν γονέων ἀμελοῦντα, πάντες ἀπιμάσωσι.

Vbi videri possit πεὶ ἀνθρώπεις φυλάξῃ μή σε ἀδόμφοι, &c. dictum esse pro φυλάξῃ μὴ οἱ ἄνθρωποι ἀδόμφοι, cauebis ne homines, vbi te senserint, vel animaduerterint, &c. A

Apud eundem scriptorem extat & cum præpos. ἀπὸ constructū: quum dicit φυλάσσομαι ἀπὸ τούτων. Affertur verò & πεφυλαγμένος ἀπὸ γυναικός, ex Græcis Bibl. interpr. Reg. lib. 1, cap. 11. quod tamen non redditur Qui sibi cauit à muliere, sed Mundus à muliere. Ex Apoll. Rhodio affertur cum accus. Arg. 2, Πλώεσε ῥηγμῖνας πεφυλαγμένοι. vbi existimatur poni pro præsente φυλασόμφοι. Inuenitur tamen πεφυλαγμένος cum accus. alium præterea vsum habens, de quo antea dictum est. Apud Homerum autem PARTICIP. Πεφυλαγμένος quidam interpr. Cautus, Iliad. ↓, v. 343, — ἀλλὰ φίλος, φρονέων, πεφυλαγμένος εἶναι. At scholiastes πεφυλαγμένος εἶναι positum esse tradit pro πεφύλαξο. Sed & Plutarch. πεφυλαγμένος posuit pro Cautus, ὀλαβὴς, teste Budæo. Nec tamen idem omnino cum ὀλαβὴς esse potest: quum Plutarch. vtroque simul vtatur, scribens, ὀλαβεῖς καὶ πεφυλαγμένοι. vbi sicut πεφυλαγμένοι signif. Cauti, vel Circunspecti: sic ὀλαβεῖς poni existimatur pro Religiosi. B

Itidémque ADVERB. Πεφυλαγμένως, Cautè, Circunspectè, Prouidé. Videri certe possit Plinius iunior aduerbio Custoditè Græcum hoc exprimere voluisse, ita scribens, epist. III, lib. 5. Quàm studiosè, quàm intelligenter lectitabat! vt parcè custoditéque ludebat! Quidam πεφυλαγμένως interpr. etiam Cum animaduersione. Ego apud Hocr. πεφυλαγμένως ἔχειν πρός τι puto reddi etiam posse, Cautionem rei alicui adhibere, seu in re aliqua. C

Ab alia autem τοῦ φυλάττειν significatione est πεφυλαγμένως apud Xenoph. pro Vigiliis & excubiis positis. vt Bud. vertit, afferens ex eo, πεφυλαγμένως ἀναπαύεσθαι, de exercitu dictum. D

Φύλαγμα, ατος, τὸ, Quod custoditur, seu seruatur. Vel, Quod datum est custodiendum. In v. l. Præceptum, Mandatum, sed absq; autore. Fuerit certè ab ea verbi φυλάττω significatione, qua dicitur φυλάττειν τοὺς ὀφθαλμοὺς, sicut φυλάττειν τὸν νόμον.

Φύλαξ, ακος, ὁ καὶ ἡ, Custos. Item Excubitor, Vigil. Homer. Il. 1. Καὶ τότ' ἔπειτα θαλάμοιο θύρας πυκινὰς ἀραρόντας Ῥήξας ἐξέλθοντα, καὶ ἵππε δόρον ἐρύσσας αὐλῆς Ῥεῖα, λαθὼν φύλακάς τ' ἀνέρας δμωὰς τε γυναῖκας. (Dixerat autē paulo antè, οἱ μὲν ἄρα βόσκοντο φυλακὰς ἔχον) Xenoph. φύλακας & φρουροὺς fecit eosdem, Pæd. 8. quæ apud Herodianum coniuncta itidem leguntur. Apud Aristot. autem legimus, φύλακας, ἢ φρουροὺς, Pol. 2. Dicitur autem ἐφισταμένη φύλακα. Xen. Pæd. 8, ἢ φύλακας αὐτοῖς ἐφιστάντα μισοθόρους, οὕτοις πιστεύειν. Sic Plutarch. in Publ. καὶ φύλακα πολὺ ἑαυτοῦ γυναῖκα τῆς θύρας ὀπισήσας. Athen. lib. 12, οὐδένα τῶν καρποῦ καθίστα φύλακα. Sæpe autē adiunctum genitiuum habet hoc nomen, Herodian. lib. 1, ἔθος δὲ ἦν αὐτοῖς πρεσβύτεραι, ἅπερ τῶν θαλάμου φύλακες. Xenoph. Pæd. 8, φύλαξ τῆς Σωσίδος γυναικός. Ex eodem affertur, πιστὴ φύλαξ οἴκων δεσπότης. Demosth. Olynth. 1, φοβεροὶ φύλακες τῆς οἰκείας [χώρας] ἀκεραίους ἡγούνται. Apud Æschinem, φύλαξ τῆς δημοκρατίας. Apud Isocratem itidem φύλαξ τῆς πολιτείας, necnon φύλαξ τῆς εἰρήνης. quibus in locis redditur etiam Conseruator. Sed ei præfigi potest Custos: vt à Cicerone alicubi coniungi hæc videmus. In bello autem φύλακες, vel cum adiectione vel absque illa positum, reddi potest etiam Præsidiarii milites, aut breuius Præsidium. Thucyd. lib. 2, καταλιπόντες φύλακας τῶν ἡμέτερων πείχεις, relicto præsidio. Idem eodem libro, οἱ Ἀθηναῖοι φύλακας καταστήσαντο κατὰ γῆν. (In huiusmodi tamen locis legitur interdum non φύλακες, sed φυλακὰς, idem valens: à nominatiuo singulari φυλακή) Sed & φύλακες νῆες ex Thucydide pro Naues præsidiariæ. Qua significatione alioqui DICITVR Φυλακίδες νῆες. Appian. οἱ δὲ αὖθις συνῆλθον ὅτι πολὺ ἀρχαῖον χῶμα, τεθορυβουσῶν φυλακίδων νεῶν. In v. l. nomin. SINGVL. Φυλακὶς, ίδος, ἡ, Nauis ad præsidia locorúmve custodiam mitti solita. quæ & φρουρὶς, Xen. Ita quidem illa: sed tamen absque adiectione substantiui ναῦς, dubito an significationem hanc habere possit φυλακίς. Generalius autem vsurpatur φυλακὶς pro ea quæ est custos. vt apud Platonem, ὡς δεῖ κοινῇ πάντα ὁπηντιάζειν τοῖς τε φύλακας καὶ τὰς φυλακίδας. Aliud porro fœminin. E F G H

nomen affert Bud. VIDELICET Φυλάκισσα, itidē pro Custos: sed duntaxat ex Græcis Bibl. interpretibus, in Cantico canticorum. Mihi quidem certè valde insolens hæc adiectiui forma videtur.

Cæterùm à poetis dicitur ETIAM Φύλακος, SIVE Φυλακός, vt Aristarcho scribere placuit, ad similitudinem aliorum nominum in κος desinentium: vt μαλακὸς, & παρδακὸς, & φαρμακὸς, & αἰακός. At qui φύλακος scribunt barytonè, genitiuum φύλακος à φύλαξ in nominatiuum alterius declinationis transisse dicunt. quorum sentētiæ subscribere videtur Eustath. in hunc locum Homeri, Iliad. ω, — οὐδὲ γὰρ αὖ φυλάκοις λάθοι. Traditque idem grammaticus φυλάκοις dici poeticè: secūdum quoidam verò & Doricé. B

C. Θησαυροφύλαξ, & Ἱεροφύλαξ, & Ὁπλοθοφύλαξ, & reliqua huiusmodi vide suprà. Habent autem ξ & alia quædam. ex quibus sunt Φυλάξιμος, & Ἀφυλαξία. Et illud quidem PRIVS, Φυλάξιμος, ου, ὁ καὶ ἡ, exponitur Qui custodiri potest. φυλάξιμον χωρίον, Locus quem præsidio imposito custodire & tueri possumus: Vne place gardable, vt quidam nostratum hodie loquuntur. At POSTERIVS, Ἀφυλαξία, ας, ἡ, sonat q. d. Incustodia, id est Custodiæ seu excubiarum defectus. Fortasse autem significare potest & incuriam custodum, seu excubitorum. A Xenophōte ἀφυλαξίαν vocari tradit Bud. quum non obeuntur excubiæ.

Φυλακὴ, ῆς, ἡ, Custodia, Ipsa custodiendi actio. Vnde φυλακὴν ποιεῖσθαι τινὸς seu ἔχειν, & δι' φυλακῆς ἔχειν τι, siue ἐν φυλακῇ ἔχειν, pro φυλάττειν, Custodire. Sed alicubi hæc loquendi genera admittunt & paulo aliud interpretationis genus. vt φυλακὴν πόλεως ἔχειν apud Thucyd. Vrbem tueri. Ex eodem affertur φυλακὴν ἔχειν τῶν νεῶν pro Naues obseruare. Apud eundem certè φυλακὴν ἔχειν est Obseruare, non sequente genitiuo, sed μήτε geminato, cum gemino itidem infinitiuo: lib 2, ὃς ὁμόμφοφος ἐν Ναυπάκτῳ, φυλακὴν εἶχε μήτ' ἐκπλεῖν ἐν Κορίνθου καὶ τῶν Κεφαλλήνων πόλεμον μηδένα, μήτ' ἐσπλεῖν, obseruabat ne quis exiret, neu intraret. (Videndum autem an itidem φυλακὴ ἔστω reddi possit Obseruetur, apud Hom. vtpote sequente itidem μή: Iliad. ϑ, — φυλακὴ δέ τις ἔμπεδος ἔστω Μὴ λόχος εἰσέλθῃσι πόλιν. Alioqui φυλακὴ erit Custodia, aut etiam Excubiæ. vt Iliad. ι, φυλακὰς ἔχον redditur Excubabant) Ex Euripide affertur & plur. φυλακὰς cum verbo ἔχω pro Obseruo. At ἐν φυλακῇ ἔχειν redditur non solùm Custodire, sed & Conseruare, apud Herodotum. Illud autem φυλακὴν ποιεῖσθαι sequente genitiuo, quidam interpretantur etiam Præsidium imponere: & φυλακὰς ποιεῖσθαι apud Thucyd. pariter & Xenoph. Locare custodiā. Iungitur accus. φυλακὴν siue φυλακὰς & cum verbo καθίστημι, cum apud alios, tum apud Thucyd. & tunc interpr. Præsidium impono vel præsidia. Hæc autem omnia aliáque insuper loquendi genera faciunt vt φυλακὴ non solùm reddatur Custodia, & Tutatio, Conseruatio: item Obseruatio: necnon Excubatio, aut Excubiæ: sed etiam Præsidium. Affertur præterea ex Euripide (est autem locus in Hecuba, pag. 3) ὃς Θρῄκην κατέχει ξείνου πατρῴου φυλακῇσι, pro Thraciam habitat paterno amico commendatus. sed malim hìc, vocem illam primam retinendo, dicere, Commendatus custodiæ paterni amici, vel Traditus custodiæ, seu in custodiam. Aut etiam, Cuius custodia paterno amico credita est. Apud Demosth. autem, vbi φυλακὴ & πρόνοια copulātur, φυλακὴ exponitur ὀλάβεια. Ex eodem, φυλακὴ τῶν λῃστῶν, pro Animaduersio in prædones. quæ interpretatio suspecta mihi est. Cæterùm quod ad pluralem φυλακὰς attinet, sciendum est Ciceronem quoque plurali itidem numero vsurpare Custodiæ, & quidem alia pluralia coniungentē: quæ hìc obseruāda sunt. vt in orat. pro Marcello, Excubias & custodias alicui pollicери. Catil. 2, Vestra tecta custodiis vigiliisque defendite. Et Catil. 1, Præsidiis, custodiis vigiliisq; munire aliquē locum. Bud. ex Xenoph. affert φυλακὰς νυκτεριναὶς καὶ ἡμεριναὶς καθίστασθαι, pro Vigilias, & excubias, seu stationes. quas & προφυλακὰς ab eo vocari tradit, dicente pro eodem, προφυλακὰς ποιησάμενοι, & φυλακὰς καταστησάμενοι. Ex eiusdem Xenoph. Hipparchico affert, φυλακαὶ κρυπταὶ καὶ φανεραὶ pro Stationes & excubiæ. Idem hæc Arriani, ὡς οὖν τοῦτο ἔπραττον ἡ νυκτερινὴ φυλακὴ, vertit, Postquam permutatis in orbem vicibus vigiliarum munus ad Antipatrum peruēnit. Idem hæc Lucæ, cap. 2, καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυλοῦντες, καὶ φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὸν ποίμνιον αὐτῶν, ita reddit, Et pastores erant in villa eiusdem agri manentes, & vigilias obeuntes noctu in gregem suum. Quidam interpretantur, Excubantes excubias, ad exprimendam quæ in Græco sermone est paronomasiam. Sed & hoc considerandū est, non vacare aduerbium Noctu si interpretemur Excubias, alioqui vacaturum, si dicamus Vigilias. In Græco certè sermone nequaquam esse otiosum genitiuum νυκτὸς, vel ille Xenophontis locus ostendit, quem paulo antè protuli, habens φυλακὰς & νυκτεριναὶς & ἡμεριναὶς. Qui locus facit etiam vt τῆς νυκτὸς malim iungere cum φυλακὰς, & dicere φυλακὰς τῆς νυκτὸς esse φυλακὰς νυκτεριναὶς, quàm interpretari Noctu, seu De nocte. Fateor tamen consuetudini linguæ Græcæ aptius futurum fuisse, φυλάσσοντες ταῖς νυκτὸς φυλακάς. Ac eundem manere sensum constat, siue νυκτὸς cum φυλακὰς iungamus, siue cum verbo φυλάσσοντες, interpretando Noctu, seu Nocte, vel De nocte. At verò singulari numero ἡ πρώτη φυλακὴ τῆς νυκτὸς, & ἡ δευτέρα. & ἡ τρίτη, & ἡ τετάρτη: vt Latinè, Prima vigilia noctis, & secunda, & tertia, & quarta. Φυλακὴ (inquit Suidas) quarta pars noctis. in quatuor enim partes diuisa erat. Et φυλακαὶ τῆς νυκτὸς, inquit idem, αἱ διαιρέσεις, καθ' ἃς οἱ φύλακες ταῖς φυλακὰς ἀλλήλοις εἰσφέρουσι. Huius autem vsus nominis φυλακὴ exempla passim apud Euangelistas habes. A B C D

Φυλακὴ, Custodia, id est Custodes qui cingunt latus principum, seu satellites, aut stipatores. Budæus ex Aristotele.

Φυλακὴ, Custodia, id est Carcer. Lucill. epigr. libro 2, Εἰς φυλακὴν βληθεὶς ποτε Μάρκος ὁ ἀρχὸς ἑκοντί, (nisi potius hoc ἑκοντὶ sequenti versui iungi debet) Coniectus in carcerem, seu custodiam. Sic autem dixit Matthæus, καὶ εἰς φυλακὴν βληθήσῃ. Aristoteles Œconom. 2, πιεῖν εἰς φυλακὴν dixit pro eodem. Plut. εἰς φυλακὴν ἀποθέσθαι. Rursum Matth. θέσθαι εἰς φυλακήν. Sed & ἔχειν ἐν φυλακῇ apud eundem, pro Detinere in carcere. Quo genere loquendi ante illum vsus est Herodotus: apud quem Ἀείσια ἐν φυλακῇ ἔχειν, Gellius vertit, Arionem custodiri iussisse. Ab hac autē nominis φυλακὴ significatione est COMPOS. Συμφυλακίτης, pro In eadem custodia detentus, seu in eodem carcere. Quod vocabulum Bud. in quodam carmine extare ait. Hanc ipsam nominis φυλακὴ significationem sequitur & VERBVM Φυλακίζω, vtpote quod ponitur pro In carcerem conicio, εἰς φυλακὴν βάλλω. Paulus apud Lucam Act. Apost. cap. 21, ἐγὼ ἤμην φυλακίζων καὶ δέρων κατὰ τὰς συναγωγὰς τοὺς πιστεύοντας ἐπὶ σε. Affertur hoc verbum & ex libello qui γαλεομυομαχία inscribitur. Dubium verò est an & NOMEN Φυλακῆται, (nisi potius scribendum est φυλακῖται) quod Bud. interpretatur Custodiæ, afferēs ex Pandectis, huc referendum sit. Latinè quidem certè Custodias vocari constat & eos qui in custodiam dati sunt. E F G H

Φυλακὴ habet præterea quendam vsum, cuius nulla fit in v. l. mentio. Is autem ex ea verbi φυλάττομαι significatione manat, qua ponitur pro Caueo. Sicut enim φυλάττομαι ostēdi sæpe esse quod Latini dicunt Caueo, sic φυλακὴν nonnullis in locis obseruaui id esse quod iidem dicunt Cautio. Thucydides lib. 4, καὶ τὰ ἄλλα ἐν φυλακῇ πολλῇ ἦσαν, φοβούμενοι μή. id est, Et in cæteris cautionem magnam adhibebant, vel, circa cætera. Aut, Cautionem & diligentiam magnam. vt à Cicerone quoque duo ista interdum copulari videmus. Gallicè autē illo ipso verbo vteremur, quod & superioribus significationibus conuenit: sed peculiarem ei constructionem dantes. Diceremus enim, *Ils estoyent sur leur garde.* vel, *Ils se tenoyent sur leur garde.* aut, *Ils se tenoyent tres bien sur leur garde*: propter illud πολλῇ. Eundem vsum habere mihi videtur & in isto eiusdem loco, qui eiusdem libri est, αἰεὶ γὰρ τὰ πολλὰ Λακεδαιμονίοις πρὸς τοὺς ἔλωτας τῆς φυλακῆς πλεῖστα καθεστήκει. nam hoc aut simili modo interpretandum puto, Ita enim se Lacedæmonii erga Helotas gerebant, vt præcipua sibi cauendi ab iis cura esset. Valla autem ita vertit, Ferè enim eis inter præcipuas curas fuit semper, seruitiorū custodia. Vt autem his in locis φυλακὴν cautionem significare dico, sic & apud Plut. Turn. ita interpretatur. nam hunc illius locum in lib. De def. orac. ὅθεν οὐκ οὖν τῷ θεῷ πολὺ αἰδιότητα πιστοῦσιν ἐκ φυλακῆς καὶ διακρίσεως τῶν αἱρετικῶν, sic vertit, Itaque non rectè deo æternitatem tribuunt ex cautione & repulsione offensionum. A B

(AT VERO Φυλακὴ nomē vrbis Thessaliæ. Cuius ἐθνικὸν EST Φυλακήσιος)

A nomine Φυλακὴ EST Φυλακικὸς, ού, ὁ, Custodiēdi peritus, seu seruandi, Aptus ad custodiam. Φυλακικὸς, Plato dicere solet pro eo qui aptus est ad custodiam. Xen. φυλακικὸν dixit, inquit B. ITEM Φυλακεῖον, ου, τὸ, Locus in castris vbi sunt excubiæ, Statio, Præsidium, Arx. vt inquit idem, afferens ex Polybio lib. 5, πρεσβευτὴς δέ τινος, εἰ μὴν ὅτι τὸ ἱερὸν ὡρμῶν μετὰ τοῦ δῆς, οἱ δ' ὅτι τὰ φυλακεῖα. Ex eodem, οὗτοι μὲν ἐβουλεύοντο, καλέσαντες καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν φυλακείων ἅπαντας. Quibus & hūc locum addit, ex quo magis etiam patere vocis illius significatio potest, τῶν δ' εἰς ταὶ φυλακὰς ἀποπαρέντων. ἀφ' ἑκάστου φυλακείου τῶν τὸν πρόσθεν μελλόντων τηρεῖν, εἰς ἕξ ἑκάστης σημαίας οὐσεῖρος ἀλλ' πρὸς τὸν χιλίαρχον. Inuenitur ETIAM Φυλακεῖα apud Suidam, quæ apud Alexandrinos esse dicit τὰ ἐκμαγεῖα τῶν γυναικείων μολυβδίων. Nō existimo autem eum dicere voluisse φυλακεῖα id significare, sed ea esse spectatoribus tanquam ἐκμαγεῖα quædā, &c. Fuisse porro quædam κατασκεύασματα, ex Polybii loco, quem subiungit, coniicere possumus. C D

Φυλακτέον, Custodire oportet, vel obseruare. Aut, Cauere oportet, Cauendū est. Gal. καὶ εἰ ἄλγημα σωτήριον ἐνεχλοῖη τὸν νοσοῦντα, φυλακτέον ἀθρόας τε καὶ πολλὰς κενώσεις. Itidémque aliis plerisque in locis vtitur. Et Φυλακτὸς Custodiendus, seu Obseruandus. Aut, Cauendus.

Φυλακτὴρ, ῆρος, ὁ, Custos, Vigil, Excubitor. φύλαξ. Homer. Il. ι, — φυλακτῆρες δὲ ἕκαστοι Λεξάσθων πρὸς πάφρον. VNDE Φυλακτεία, ας, ἡ, substant. nomen, Custodia, Excubiæ. Exponitur φυλακὴ, item παιδυΐς. AT VERO Φυλακτήριον cum alia significat, tum locum in quo sunt custodes, seu vigiles: (nam à Suida exponitur, τόπος ἔνθα οἱ φύλακες) stationem excubitorum, seu vigilum. Aristoteles Pol. 7, τοῖς δὲ πέριξ διειλῆφθαι χρὴ φυλακτηρίοις καὶ πύργοις κατὰ τόπους ὁπηκάρεις. Atque ita φυλακτήριον conuenit significatione cum φυλακεῖον, de quo suprà. (Sed & excubias φυλακτήριον appellari putauit Bud.) Quinetiam quemadmodum illa vox φυλακεῖον ponitur & pro præsidio, sic φυλακτήριον in isto Chrysostomi loco, in lib. De precatione, προσευχὴ δὲ, ἄμαχον ὅπλον καὶ ἀσφαλὲς φυλακτήριον. Reddi tamen potest & Munimentum, aut etiam Arx, sicut & φυλακεῖον. Nam φυλακεῖα & φυλακτήρια dici queunt quæcunque nos custodiunt & ruētur. Xen. Pæd. 7, αὐτῆσι δὲ καὶ ἄλλοις πολλοὶ πύργοι ὅτι τῆς ἀμβολάδος γῆς, ὅπως ὁπόλεῖται φυλακτήρια εἴη. Dicitur φυλακτήριον & Antidotum contra venena, Amuletum. vt ann. v. l. in quibus affertur ex Dioscoridis lib. 5, de lapide selenite, καὶ αἱ τὴν φυλακτηρίου τοῦ ἀμμαπ ἀπὸ αἱ γυναῖκες χρῶν), Pro amuleto sibi eum alligant mulieres. Ex eodem libro, de iaspidib' lapillis, πάντες εἶ) λέγοντα φυλακτήρια τοῦ ἀπὸ, omnes pro amuletis alligari feruntur. At verò apud Matth. cap. 23, Φυλακτήριον, q. d. Conseruatorium, quòd eo conseruetur memoria legis, inquit Erasm. quem vide: [redacted] . Sed si φυλακτήρια velimus illa itidē appellare, nō iam ita vocabūtur, tanquam conseruatoria, à conseruanda memoria: sed tanquam amuleta, vt in locis Dioscoridis quos modò protuli. Inuenitur & ADIECTIVVM Φυλακτήριος, Custodiendi vim habens, Aptus ad custodiendum. Affertur tamen & tāquam simpliciter positū pro Custodiens, ex Diosc. lib. 5, φυλακτήριος τῶν σωειληφῶν, H

Conceptus fœminarum custodiens.

Φυλακτικός, ός, ό, Custodiendi peritus, seu seruandi, sicut & φυλακικός, de quo suprà. Et τὸ φυλακτικόν, Custodiendi sedulitas. Aristot. Rhet.2, φυλακτικοὶ ἐγκλημάτων vocat Qui eorum memoriam seruant, (vt dicitur φυλάττειν χόλον, siue ὀργήν) qui ea mente condita tenent. Sed φυλακτικὸς à φυλάττομαι significante Caueo, est Qui cauere sibi nouit, & q.d. Cauendi peritus. Vnde redditur etiam Cautus. Φυλακτικὸς apud Xenophontem, (inquit Budæus) Cautus, Accuratus circa vitandas insidias. Cui opponitur ἀφυλακτῶν. Ab eodem in Comm. redditur, Ad custodiã aptus, & Cõseruator, & Circũspectus ad dolũ & insidias cauendas. Itidẽ certè φυλακτικὰ ζῶα, ex Aristotele affertur de iis animalibus quibus sibi cauendi solertia data est. Et σοφία ἡ πρὸς τοὺς πονηροὺς καὶ ἀδίκους φυλακτική, ex Platonis epist. Sapientia ab improbis & iniustis sibi cauendi.

C. Ἀφύλακτος, ου, ὁ καὶ ἡ, Incustoditus. Aristoteles Polit. l.1, ἀφύλακτον οἰκίαν ἔῃ). Thucydides lib.2, de Piræo, ᾧ δὲ ἀφύλακτος καὶ ἄκλειστος, Incustoditus. vel, In quo nullum erat præsidium. vt in eodem libro, ἔστι δὲ αὐτῇ ὁ καὶ ἀφύλακτον ᾧ. Affertur & pro Non obseruatus, siue Qui non obseruatur. Apud Plutarchum in Cæsare, Ineuitabilis, Qui caueri non potest: vbi scribit, οὐχ οὕτως ἀπροσδόκητον τὸ πεπρωμένον ὡς ἀφύλακτον.

Ἀφύλακτος, significatione actiua, Qui sibi non cauet, Incautus, Improuidus, Qui inobseruatè aliquid agit, inquit Budæus, afferens ex Gregorio, ἀφύλακτον ἢ ἀπρόπτης: & addens, Non circunspecta, Secura, Nihil cauens. Affert præterea ex Plutarcho, τὴν δὲ Μαχαίνα οὐ μεγάλῳ οὐδὲ κάμελον πληγῷ τρωθέντα, εἰκότως ἀφύλακτότερα διάπτη ποιεῖ χρώμενον. Dicit poni & pro Nõ obseruans. Quæ significatio illi datur & in hoc Nonni loco, μεθῶος ἑὼν ἀφύλακτος. Hinc ADVERB. Ἀφυλάκτως, Incustoditè. Item, Incautè, Improuidè. Xenophon Hellen.4, καταφρονητικῶς καὶ ἀφυλάκτως. Herodianus lib.6, οὕτω γὰρ ὡς τὸ δεῖφορος ἐφόδοις ἀφυλάκτως τε καὶ ἀπροσόπτως αὐτοῖς ἐπελθύσεσθαι, quæ Politianus vertit, Ita enim arbitrabatur diuersis itineribus imparatos eos ac sic necopinantes oppressurum. Sed idem hæc eiusdem scriptoris, l.4, ἀπροσδοκήτως καὶ ἀφυλάκτως ὁ Ἀντωνῖνος αἱρήσῃ, reddit De improuiso Antoninus minimè defensus occubuit. Item VERBVM Ἀφυλακτέω, ῶ, Mihi non caueo, Incautè me gero. Aristoteles De hist. anim. l.7, αἱ τε γὰρ νέαι πάμπαν, ἀφροδισιαζόμεναι, ἀκολαστότεραι γίνονται· οἱ τε ἄρρενες, ἐάν τ' ὀπῇ πάτερα ἐάν τ' ἐπ' ἀμφότερα ἀφυλακτήσωσι. Et pass. Ἀφυλακτῆσθαι dicitur Quod fit non cauendo sibi, Quod incautè fit. Apud Lucianum autem ἀφυλακτούμενος λόγοι Bud. interpr. Non obseruati & transmissi. Idem ex Polybio affert ἀφυλακτούμενος τόπος, sed alia significatione, videlicet pro ἀφύλακτος. Actiua autem illa vox Ἀφυλακτῶν habet & alium vsum apud Xenoph. pro Vigilias non disponere in castris, vt idem tradit. Alioqui certè τοῦ ἀφυλακτῶν opposuit idem τὸ ὀπτμελεῖσθαι, Pæd. lib.1, καὶ ὀπτμελουμένοις ἀσφαλέστερον αὐτὸ διέχειν, ἢ ἀφυλακτουῶτας.

C. Δυσφύλακτος, ου, ὁ καὶ ἡ, Custoditu difficilis, Seruatu difficilis, Qui non facilè custodiri potest, seu seruari. Plut. in Pericle, δυσφύλακτον ἐν σωφροσύνῃ τὸ τῆς δόξης σεμνόν. In v.l. δυσφύλακτος μάθησις ex Alcid. Ibidem exponitur Qui difficilè cauetur. (pro quo malim, A quo difficilè cauetur, vel caueri potest) Itẽ δυσφύλακτον ὀξυθυμίας ὕπνον, Quod difficulter ab iracundia defendi potest. Sed Græ [illegible] facilè custodirent, [illegible] tus, Captatus, inquit Bud. Affertúrque itidem ex Thucydide, ἀφυλακτότερα γὰρ ἐγίγνετο, pro Commodius obseruabatur. Est præterea ἀφύλακτος, A quo facilè caueri potest.

C. Ἀντιφυλάσσω, SEV Ἀντιφυλάττω, Vicissim custodio, vel obseruo. Ἀντιφυλάττομαι autem Vicissim caueo. A Xenophonte ἐχθροὶ dicuntur αὐτῷ φυλαττόμενοι, qui mutuò cauent insidias, & inter se suspecti sunt: (inquit Bud.) Ἀγεσίλ. lib.2, φυλαττόμενον δέ σε ὁρῶ ὡς πολεμίους ἡμᾶς· καὶ ἡμεῖς ὁρῶντες ταῦτα, ἀντιφυλαττόμεθα, Nobis vicissim à te cauemus.

Ἀντιφυλακή, ῆς, ἡ, Mutua custodia. Aut, Custodia quæ fit è contrario, seu ex altera parte.

C. ΔΙΑφυλάσσω, SEV Διαφυλάττω, Asseruo, vel potius Conseruo. Xenophon Pæd. lib.5, διαφυλάξαι αὐτῷ τὸν γυναῖκα καὶ τὸν σκεῦη. (Ex eodem affertur διαφυλάξαι παρθένον pro Virginem septam custodia tenere atque tueri: Apomnemon. l.1, ἢ θυγατέρας παρθένους διαφυλάξαι, sed non satis huic loco conuenire interpretatio illa videtur) Isocrates ad Nicoclem, διαφυλάττεται τὴν παρουσαν διακατάστασιν. Idem διαφυλάττειν & διασώζειν vt omnino synonyma vsurpauit in Archidamo, καίτοι πῶς οὐκ αἰσχρόν, πότε μὲν ἑκατὸν ἡμῶν ἱκανὸν ἦν παῖς ἀλλοτρίας πόλεις διαφυλάττειν, νῦν δὲ πάντας μηδὲ τειχῶσαι τὴν ἡμετέραν αὐτῶν διασώζειν; Item διαφυλάττειν τοὺς λόγους quidam dixit apud Aristotelem. Pass. διαφυλάττομαι, Conseruor. Exponitur item Incolumis euado. Sed Latinè dici etiam potest Seruor incolumis: sicut Seruare incolumem, legimus apud Ciceronem.

Διαφυλακτέος, ου, ὁ, Conseruandus, Qui conseruari debet.

Διαφυλακτικός, ου, ὁ, Qui est aptus ad conseruandum. Vel, Peritus est conseruandi. In v.l. Conseruator.

C. ΠΑΡΑφυλάσσω, SIVE Παραφυλάττω, Obseruo. Plutarchus in Amator. narr. καιρὸν παραφυλάξασθαι ἐν ᾧ, &c. Sic Herodianus libro 4, ὁ δὲ Μαρκέλλος τοῖς καιροῖς πάντας παραφυλάττων. vbi Politianus vertit, Omnes temporum articulos captans. Alibi dixit non simpliciter καιρὸν παραφυλάττειν, sed καιρὸν ὀπτικῶς ἔσιον. Sæpe autem, licet hic accusatiuus καιρὸν non addatur, perinde tamen reddi potest aut etiam debet, acsi adderetur. vt apud Plutarchum in eodem illo opusculo, παρεφύλαττε τὴν πανήγυριν τὸ ἰσθμίου, (nisi potius legendum est ἰσθμοῦ) Obseruabat celebritatis Isthmicæ tempus. vel, occasionem, seu opportunitatem. non secus ac si scriptum esset, παρεφύλαττε τὸν τῆς πανηγύρεως καιρόν. Dixi autem, sæpe id contingere, non autem semper. Permulti enim extant loci in quibus accusatiuus qui datur huic verbo παραφυλάττειν, simpliciter reddi debet. E quorum numero sunt isti: Plutarchus in libro De nõ irascendo, ὥσπερ οὖν ὁρῶν τί μοι καὶ παραφυλάττοντα. Idem in Fabio, παραφυλάξας τὸν Ἀννίβαν τὸ πολὺ τῆς στρατιᾶς ὀπτὶ σπολοῖεν ἀφεικότα. (Non me latet tamen posse hæc ita etiam resolui, παραφυλάξας τὸν καιρὸν ἐν ᾧ ὁ Ἀννίβας ἀφείκει) Sic & in passiua voce Παραφυλάττομαι. Herodianus lib.7, ὥσοῦπερ γὰρ λῶ ὁ Μαξιμίνου φόβος ὡς μηδὲν αὐτὸν λανθάνειν, παραφυλάττεσθαι δὲ παίπων οὐ μόνον τὰ διὰ φωνῆς καὶ γλώττης παραφερόμενα, ἀλλὰ καὶ τὰ δι' ὄψεως νεύματα.

Παραφυλάττειν ἑαυτὸν apud Plutarchum, Cauere sibi. (Gallicè ad verbum, *Se garder*, *Se donner garde*) in libro De defectu oraculorum, αὐτοὶ δὲ παραφυλάττωμεν αὐτοὺς ὦ Φίλιππε, μὴ λάθωμεν ἀπόπτοις ὑποθέσεις καὶ μεγάλας τοῦ λόγου διδόντες. Vbi tamen Turnebus vertit Operam demus ne. Sed multo melius exprimi vim huius vocis illa mea interpretatione existimo.

Παραφυλάττειν, Excubare. Plutarchus, σπεῖρα παραφυλάττουσα, Cohors quæ ea nocte excubabat. Bud. At Suidas παραφυλάσσων exp. etiam παρεδρεύων, in quodam loco quem apud eum vide.

Παραφυλακτέον, Obseruandum est, Obseruare oportet.

Παραφυλακή, ῆς, ἡ, Obseruatio. Item Cautio: vt παραφυλάττειν ἑαυτὸν, est Cauere sibi.

Παραφυλακτηρούμενοι autem (quod & in meo veteri lexico habetur) aut ad formã τῶν παραφρουρηρούμενοι factũ est, aut etiam pro eo positum. Eandem enim quam & illud expositionem habet, videlicet, φρουροὶ ἀνάπτοντες ὀπτὶ τοῦ συμφέροντος τοῦ πολεμίου. Sed huic expositioni præfigitur ista, οἰκουροῦντες παρὰ τοὺς φυλακάς.

C. ΠΡΟφυλάσσω, SIVE Προφυλάττω, q. d. Ante excubo. vt Excubat ante fores Cerberus, apud Tibullum. Sic προφυλάττουσαι ναῦς, (quæ & προφυλακίδες) Naues quæ ante exercitum in statione & præsidio sunt, Naues præsidiariæ. Thucydides lib.2, ὅτε γὰρ τὸν ναυτικὸν ᾧ προφυλάσσων ἐν αὐτῷ οὐδέν. videlicet ἐν τῷ Πειραιεῖ. Apud Xenophontem autem canis oues custodiens dicit, εἰ μὴ ἐγὼ προφυλάττοιμι ὑμᾶς. vbi quidam interpretantur, Nisi vos defenderem, vel protegerem. Sed intelligẽdum est, excubando ante vos, vel potius ante locum in quo estis. Affertur præterea προφυλάττω σε, pro A te caueo, ex Herodoto. Apud Thucydidem quidem certè inuenitur προφυλαξάμενος pro Qui præcauit. Sic & passiua vox Προφυλάττομαι, Præcaueo. Exponitur verò & προνοοῦμαι, id est Prouideo.

Προφύλαξ, ακος, ὁ, Qui antè excubat. (vt προφυλάττω, Antè excubo) Sed potest & simpliciter reddi, Qui excubat, Excubitor. In vulg. lex. Procubitor, ex Festo. Item, Primus excubitor. (cuius significationis exemplum desidero) Ibidem, προφύλακες, Speculatores, Præsidiarii: aut etiam Stationarii, ex Liuio. Inueniũtur certè iidem vno in loco προφύλακες, in altero φύλακες dicti.

Προφυλακή, ῆς, ἡ, Excubiæ, (sonat tamen q.d. Præexcubiæ. Quidam autem, Procubiæ: vt dicitur Procubitor) Vigiliæ. Ita Bud. qui apud Plutarchum De fort. Rom. ὑπὸ τῶν προφυλάκων αἰαληθεῖς, vertit, A vigilibus admissus. Idem affert ex Xenoph. προφυλακὰς ποιησάμενοι ἐκοιμήθησαν. Ex eodem, σκοπιὰς μὲν καὶ προφυλακὰς οὐδέπτε δεῖ παύεσθαι ὀπτῶντας. Sicut autẽ προφύλακες & φύλακες de iisdem, vt & προφυλακαὶ ac φυλακαὶ, sæpe dicuntur. In vulg. lex. προφυλακὴ est etiam Munitio ad arcendum.

Προφυλακή, Præcautio, Cautio. Paulus Ægineta, πολλοὶ δὲ προφυλακῆς χάριν καὶ ὑγιεινίαν λαμβάνουσι, Præcautionis gratia, Ad præcauendum sibi à morbis, Ad euitandos morbos. Apud Dioscoridem pro amuleto ad canis rabidi morsum.

Προφυλακὶς, ίδος, ἡ, vt προφυλακὶς ναῦς, Nauis quæ ante exercitum excubat, (vt προφυλάσσουν ναυτικὸν apud Thucydidem) aut ante alias, Nauis præsidiaria. Sæpius in plurali προφυλακίδες νῆες. quod in vulg. lex. exponitur Speculatoriæ naues, aut ad præsidia locorũmve custodiã mitti solitæ. A schol. Thuc. p.37, προφυλακίδες esse dicuntur αἱ πρὸ τῶν ἄλλων ὁρμοῦσαι.

Προφυλακτικός, ός, ὁ, Ad præcautionem aptus, Cuius vsus est ad præcauendum, siue Qui adhibetur ad præcauendum. In vulg. lex. προφυλακτικὸς ἰοβόλων, qui à venenatis animalibus feriri non patitur, ex Diosc. Et προφυλακτικὰ βοηθήματα, remedia quibus in præcautione vtimur, ex eodem. Προφυλακτικὰ καὶ βοηθηματικὰ (inquit Bud.) Partes duæ medicinæ apud Dioscoridem. Quinetiam προφυλάττεσθαι dicuntur medicamenta quæ ad præcauendos morbos dantur, vel ad veneficia, Paulo. Idem προφυλακτικὰ τῶν δηλητηρίων apud eundem Paulum & apud Dioscoridem esse ait q.d. Præsidiaria: quæ videlicet contra veneficia sumuntur: ἃ προβιβρώσκεται τῶν φαρμάκων, αὐτοφάρμακα ὄντα, quæ præeduntur, aut etiam quæ subeduntur. Et fœm. Προφυλακτικὴ, siue προφυλακτικὴ ἀρετή, Ea pars medicinæ quæ causas morborum arcet præcauendo. Προφυλακτικὴ (inquit Gorr.) pars est τῆς ὑγιεινῆς. tuetur enim sanitatem. Tota consistit in causarum, quæ morbum alioqui facturæ erant, ablatione. hoc est, tota circa humores præcipuè negotiatur. Siquidem maximæ præcipuæque impendentis morbi causæ humores sunt lenti, crassi, multi, valde calidi, frigidi, mordaces, putres, pestilentes, aut alia quadam vitiosa qualitate præditi. Quæ ergo iis adhibetur prouisio, lentos incidendo, crassos tenuando, multos vacuando, calidos refrigerando, frigidos calfaciendo, mordaces contemperando, putres & pestilentes immutando, ne morbum gignant, προφυλακτικὴ appellatur. Ex quo apparet, τῆς ὑγιεινῆς partem esse. Quum enim ratio tuendæ sanitatis versetur vel in tutela hominis optima valetudine fruentis, vel eius qui iamiam in morbum cadere paratus est, προφυλακτικὴ secundum hoc munus sibi asciuit. Iam enim in corpore subest latétque morbi causa, eúmque mox excitatura est, nisi citissimè tollatur: quum nulla adhuc sit eiusmodi causa in eius corpore qui optima præditus est valetudine. Talis quidem propriè ἡ προφυλακτικὴ est. Veruntamen etiam cura quæ sanis & congenitam sanitatem retinentibus (siue ea perfecta absolutáque sit, siue ab optima parum declinet) adhibetur, τῆς προφυλακτικῆς nomine appellatur, quòd sanitatem in suo statu conseruando, futuros morbos decliner. Quinetiam siquis iam ægrotare cœpit, morbúsque in ipso (vt dicitur) fieri adhuc est, nec longè progressus, tametsi eiusmodi prouisio ad therapeuticẽ propriè pertinet, pars tamen quodammodo τῆς προφυλακτικῆς dici potest. Quum enim morbus iam factus est, nullàque causa superest quæ morbum faciat, tunc sola iam facti morbi curatio relinquitur: vbi verò quæ subest in corpore causa, nondum morbum peperit, eius sublatio ad προφυλακτικὴν attinet. quum verò iam aliquid egit, aliúdque insuper factura est, mistum iam quodammodo hoc opus est ex præseruatione & curatione. Quod enim morbi iam factũ est, curatione tolli debet: quod verò faciendum restat, per prophylacticen arcendum est. At nullum huic operi propriè inditum nomen est, quo coniunctam cum præseruatione curationem designemus, sed pro vincente opere, vel curationem, si morbus iam longè processit, vel præcautionem, si intra initia sua consistit, appellamus. Sic quidem Galenum interpretari oportet extremo libro artis paruæ, vbi scribit τῶν προφυλακτικῶν triplicem esse in genere differentiam: primam quidem hominis qui integra fruitur sanitate, secundam eius qui non integrè valet, tertiam verò eius qui iam ægrotat.

Φ Υ Λ Η, ῆς, ἡ, Tribus. Athenis decem fuisse φυλαί, cum ex aliis discimus, tum verò ex Demosthene & Æschine, vocantibus φυλὰς decimam vrbis partem. Ita enim Demosthenes in Midiam, ἀλλ' ὀπτὰ μὲν τοῖς εἰς τὸν χορὸν γιγνομένοις ἀδικήμασιν, ἡ φυλὴ τὸ δέκατον μέρος ὑμῶν συνωδίκηται. Æschines in Ctesiphontem, οὔτ' οἱ πρέσβεις, οὔτ' ἡ πρεσβεύουσα φυλὴ, τὸ δέκατον μέρος τῆς πόλεως. Factas autem fuisse decem ex quatuor, apud Herodotum quoque legimus, in Terpsichore, pag. 196 meæ editionis: de Clisthene, μετὰ δὲ, τετραφύλους ἐόντας Ἀθηναίους, δεκαφύλους ἐποίησε. Lege & Pollucem, item scholiastem Demosthenis. Plato duodecim φυλὰς in sua ciuitate instituit, De leg. lib.8. Apud Aristot. in Polit. φυλαὶ καὶ φρατρεῖαι. Apud Romanos φυλὰς habuisse decem φρατρείας, ex Plut. Romulo annotatur.

Φυλὴ metaphoricè apud Xenophontem, vbi dicit, ὅπλων ἄλλη φυλὴ, ἄλλη θαλασσουργικῶν ὁρμάνων, Alia classis. Item, οὕτω δὴ ἤδη διεκρίνομεν κατὰ φυλὰς τὰ ἔπιπλα, Distinguebamus in certas classes, & distribuebamus. Non ignoro tamẽ Budæũ velle φυλὰς hîc significare Genus.

Φυλὴ, nomen proprium loci Atticæ, quo occupato Thrasybulus triginta tyrannos profligauit. Aristophanes in Pluto, Μὴ μυσοκακήσῃς εἰ σὺ Φυλὰς καπήλαθες. Æschines in Ctesiphontem, ὥς ποτε τὸν αὐτὸς φθόνον τὸν ὑπὸ Φυλῆς Θρασύβουλος κατήγαγον. Xenoph. Hellen. 2, Θρασύβουλος ὁρμηθεὶς ἐκ Θηβῶν, ὡς σὺν ἑβδομήκοντα Φυλὰς χωρίον καταλαμβάνει ἰσχυρόν.

C. Φυλοβασιλεύς, έως, ὁ, q.d. Rex tribus, seu tribuum. Hesychius φυλοβασιλεῖς esse dicit ex tribubus delectos qui sacrificia peragunt. Itidem Pollux (quem vide) testatur eos μάλιστα τῶν ἱερῶν ὀπτμελεῖσθαι solitos.

C. Φυλοκρινέω, ῶ, Iudicis officio fungor in tribu, Sum iudex tribus, vt quidem interpr. nonnulli. In v.l. Φυλοκρινῶ, Iudico per tribus, ex Polluce. qui tamen dicit duntaxat, ἀπὸ δὲ φυλῶν, τὸ φυλοκρινεῖν. Hesych. autem habet baryt. VERB. Φυλοκρίνομαι, quod exp. ἐν τῇ φυλῇ διακρίνομαι. Vide aliam significat. verbi illius φυλοκρινεῖν post Φῦλον.

C. Φύλαρχος, ου, ὁ, ET Φυλάρχης, ου, ὁ, Tribus præfectus, Qui tribui præest, Princeps tribus, Tribunus. Herodot. in Terpsich. pag. 197 meæ editionis, παῖς φυλαὶ μετωνόμασε, καὶ ἐποίησε πλείους ἐξ ἐλασσόνων. δέκα τε δὴ φύλαρχοις αὐτὰ ποιέων ἐποίησε. Aristot. Polit. lib.5, καὶ ἐν Ἐπιδάμνῳ δὲ μετέβαλεν ἡ πολιτεία κατὰ μέρος. αὐτὰ γὰρ τῶν φυλάρχων βουλὴν ἐποίησαν. Hinc substant. NOMEN Φυλαρχία, Præfectura tribus. Et VERB. Φυλαρχέω, ῶ, Sum tribus præfectus, seu princeps, Præsum tribui, Sum tribunus. Aristot. Polit. 4, copulauit φυλαρχεῖν & βουλαρ-

χεῖν. Xenoph. autem in libro de arte equestri, φυλαρχεῖν & ἱππαρχεῖν.

C. Ἀλλόφυλος, ου, ὁ καὶ ἡ, Qui ex alia est tribu. Cui opponitur ὁμόφυλος, Qui est ex eadem tribu. At verò ἀλλόφυλος quo significatur Alienigena, Externus, dixerim potius esse ex ἄλλο & φῦλον: atque adeo in φῦλον, non autem hîc de eo tractare statui. Pollux tamen inter deriuata à nomine φυλὴ hoc compositum recenset, sicut & alia quædam, nullam diuersæ significationis mentionem faciens.

C. Ἀποφύλιος, ου, ὁ καὶ ἡ, Tribum non habens, Qui non est ex vlla tribu, Peregrinus. ξένος ὁ μὴ ἔχων φυλήν, secundum Hesychium. Itidem Pollux ait veteres ἀποφύλιον vocasse τὸν μὴ ἔχοντα φυλήν.

C. Δεκάφυλος, vide in Τετράφυλος.

C. Ἔκφυλος, vide cum Ἔμφυλος.

C. Ἔμφυλος, ου, ὁ καὶ ἡ, Qui est eiusdem tribus, Tribulis. Homerus Odyss. ο, Οὔτω τοι καὶ ἐγὼν οὐκ πατρίδος αὔδρα κατακτὰς Ἔμφυλον. id est φυλέτην, ὁμόφυλον, inquit Eustathius. At ἔμφυλος πόλεμος, Bellum intestinum, Bellum ciuile. Et ἔμφυλος στάσις, v. l. ex Demosthene, Seditio ciuilis. Verùm (si bene memini) illud ἔμφυλος στάσις, Demosthenis non est, sed ex quodam poeta ab ipso affertur. Cōstat certè, in prosa multo esse vsitatius TETRASYLL. Ἐμφύλιος cum illo substantiuo πόλεμος. Redditur autē passim ἐμφύλιος πόλεμος à Politiano apud Herodianū Ciuile bellum. Cui ἐμφυλίῳ πολέμῳ idem historicus opponit τὸν ξένον. Budæus ἐμφύλιον πόλεμον putauit posse reddi non solùm Ciuile, sed etiam Intestinum, aut Domesticum: item Gentile. Plut. in Cicerone, ὁ δὲ εἰς τὴν πόλιν ἐπανῆλθεν, ἤδη τοῦ πραγμάτων ὥσπερ ὑπὸ φλεγμονῆς ἀφιστάμενον θεῖ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον, Ex rerum nouarum molitione, tanquam vomica quadam iam collecta, vnde bellum intestinum erupit: vt ille vertit. Sonat certè ἔμφυλος siue ἐμφύλιος πόλεμος, q. d. Bellum inter tribum, id est inter eiusdem tribus homines. A φῦλον autem deriuando, significabitur Bellum inter eiusdem gentis homines. Nequis porro hanc secūdam deriuationem temerè afferri à me existimet, sciat Suidæ quoque autoritate posse comprobari: quippe cui ἔμφυλος πόλεμος sit ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἔθνους. At Hesychius ἔμφυλον esse dicit τὸν ἐκ τῆς αὐτῆς, οὐ πολέμου, ἀλλ' ἐμφύλιον. Vbi non dubito quin reponendum sit τῆς αὐτῆς φυλῆς. præsertim quum ἐμφύλιον, quod proximè ibi præcedit, exponat, συγγενικόν, ἢ τῆς αὐτῆς φυλῆς. Siquis tamen scribere malit τῆς αὐτῆς γῆς, vel χώρας, non magnopere repugnarim: quū hunc, sicut & cæteros lexicographos, diuersas deductiones in suis expositionibus plerūq; sequi videamus. Cæterùm nō ἐμφύλιος πόλεμος dūtaxat, sed etiā ἐμφύλιος νίκη, & ἐμφύλια τρόπαια, apud Herodian. habemus. Apud eundem ἐμφύλιον αἷμα, (copulantem ἐμφυλίῳ καὶ βασιλικῷ αἵματι) quod & apud alios atque adeo apud Apollonium Rhodium legitur. Illi porro ἔμφυλος, (vnde factum est hoc ἐμφύλιος) opponi videtur COMPOS. Ἔκφυλος, præsertim si ἔμφυλος accipiamus tanquam à nomine ἔθνος. Nam ἔκφυλος Budæus reddit Externus. Item, A moribus gentis abhorrens. vt βαρβαρικὸν καὶ ἔκφυλον ὀδυσσέως ἔμα, A moribus gentis abhorrens & inusitatum. Exponit etiā Peregrinus & inusitatus, sic accipi tradens ab Athenæo & à Dionysio Areopagita. Affert præterea ex Plutarcho in Bruto, ὁρᾷ δεινῶν καὶ ἀλλόκοτον ὄψιν ὀκφύλου σώματος καὶ φοβεροῦ. Quod idem in Cæsare narrans, scribit, ὄψιν εἶδε φοβερὰν αἰδρὸς ὀκφύλου τὸ μέγεθος καὶ χαλεπὸν τὸ εἶδος. Apud Suidam ex Ælianō habemus ἔκφυλος πόλεμος, quod oppositum itidem τῷ ἐμφύλῳ siue ἐμφυλίῳ, significabit Bellum externum, siue exterum, oppositum domestico: vt etiam externi siue exteri hostes opponuntur domesticis. Vide Ἀλλόφυλος.

C. Ὁμόφυλος, ου, ὁ καὶ ἡ, Qui eiusdem est tribus, Tribulis. (pro quo videndum an satis Latinè dicatur Contribulis) Vnde ἔμφυλον dictum est exponi ὁμόφυλον, sicut & φυλέτην apud Homerum. Quidam apud Philonem τοὺς ὁμοφύλους interpr. Populares suos. Politianus autem in hoc Herodiani loco, libro 6, μηδὲ γὰρ ὁμοίαν ἔσεσθαι μάχην αὐτοῖς πρὸς Ῥωμαίους, οἵαν σχεῖν πρὸς τοὺς γειτνιῶντας καὶ ὁμοφύλους βαρβάρους, vertit ὁμοφύλους βαρβάρους, Eiusdem corporis barbaros. Quo in loco fortasse quis à φῦλον deducere malit.

Ὁμόφυλος, Qui eiusdem est sexus. Aristoteles De mūdo, ὥς τοῦ ἀμέλει τὸ ἄῤῥεν σωήραγε [subaudi ἡ φύσις] πρὸς τὸ θῆλυ, καὶ αὖς ἑκάτερον πρὸς τὸ ὁμόφυλον. id est, Sic certè ipsa [natura] marem cum fœmina coniunxit, non etiam cum suo horum vtrunque sexu. (Dicam autem de hac istius compositi significatione & in nomine Φῦλον) Et generalius, Qui eiusdem est generis. (quæ interpretatio & illi Aristotelis loco conuenire potest. nam quæ sunt eiusdem sexus, eiusdem generis sunt) vt ὁμόφυλοι ὄρνιθες, Eiusdem generis aues, Bud. ex Xenophonte. Apud Plutarchum ὁμόφυλον redditur etiam Cognatum, & quidem non incommodé.

C. Σύμφυλος, idem cum illo ὁμόφυλος, vsum metaphoricum habente pro Cognatus, item Qui est eiusdem generis. Autor Axiochi (qui vulgò Platoni adscribitur) ἡ ψυχὴ τὸν οὐρανὸν πρεῖ καὶ σύμφυλον αἰθέρα. Sic in vulg. lex. ἃ δὴ τοῦτοις ὄζει σύμφυλα, Quæ his sunt cognata. Eadem annotant, σύμφυλα vocari quæ cognata sunt, & vnius classis, quæ in vno eodémq; sunt ordine. Et apud Dioscoridem lib. 1, in præf. σύμφυλος καὶ γνώεμος ὕλη, interpretantur ex Ruellio quidem, Vernacula cognatáque omnibus materia: ex Marcello autem, Communis notáque omnibus materia. Apud eundem in præfatione libri 3, σύμφυλα καὶ φαρμακώδη σπέρματα, semina domestica, & quæ in quotidiano vitæ vsu sunt, ex Marcello: quum Ruellius vertat, Quæ vernacula & inter se cognata censentur. Apud Plutarchum τὸ σύμφυλον ponitur etiam pro eo quod est naturæ nostræ accommodatum. ‖ Huic contrariam significationem habet BICOMPOS. Ἀσύμφυλος, Nullam cognationem habens, Naturam abhorrentem habens. Aut etiam generaliter Abhorrens, Alienus. vt Bud. à Plutarcho vsurpari tradit. Idem interpr. etiam Non quadrans, & affert ex Luciano, τὸ ἀσύμφυλον καὶ ἀνάρμοστον καὶ δυσκόλλητον τῷ πράγματος. Apud Plutarchum autem inueniuntur copulata ἀλλότρια & ἀσύμφυλα. Item ἀσύμφυλοι θεραὶ apud eundem, fortasse Non accommodatæ naturæ nostræ: vt nimirum τὸ σύμφυλον ab eo poni dictū est pro eo quod est Naturæ nostræ accommodatum.

C. Τετράφυλος, ου, ὁ καὶ ἡ, Quatuor habens tribus, In quatuor tribus distributus. vt πατρόφυλοι Ἀθηναῖοι apud Herodotum. ITIDEM Δεκάφυλος, Decem tribus habēs, Distributus seu diuisus in decem tribus. Herodot. pag. 196 meæ editionis, de Clisthene, πατραφύλους ἐόντας Ἀθηναίους, δεκαφύλους ἐποίησε. Vtitur hoc & Plutarchus in Camillo.

Φυλέτης, ου, ὁ, Tribulis, Cōtribulis, Qui ex eadem est tribu. A Budæo redditur etiam Curialis, ex Cicerone. Lucianus, εἰς φυλέτας τοὺς ἐμοὺς παρέρραψα. καὶ αὐτὸν ἀπέφηνα. Idem in Hermotimo, καὶ ἐλθόντα ἐγγράψαι, καὶ φυλέτην ποιήσεσθαι, καὶ φρατρείας μεταδώσειν τῆς αὐτοῦ. Vbi quemadmodum habes φυλέτην ποιήσεσθαι & φρατρείας μεταδώσειν, sic φυλέτην & φράτερα Aristot. tanquam ad eandem rem pertinentia, simul ponit, Polit. lib. 2, cap. 2, interiecta tamen particula ἢ, quæ in vulg. lex. perperam omissa est. Afferunt enim ex eo φράτερα φυλέτην, pro φράτερα ἢ φυλέτην. Apud Aristoph. cum genitiuo, in Auibus, Τῆς ἐμῆς γυναικὸς ὄντε ξυγγενέε καὶ φυλέτα. vbi scholiastes exp. συμπατριώτας. Apud Hesychium habetur φυλέτης expositum, ἐκ τῆς φυλῆς, ὅθεν ὁμόψυχος. Vbi duplicem esse errorem manifestum est: quare ita repono, ἐκ τῆς αὐτῆς φυλῆς· ὅθεν ὁμόφυλος. Dicitur ETIAM Συμφυλέτης pro eodem: sed minus vsitatum esse puto. sicut Contribulis pro Tribulis non satis Latinè dici existimatur. Suidas συμφυλετῶν exponit ὁμοεθνῶν & συγγενῶν. at verò apud Hesychium legitur συμφυλητῶν, (sed librarii, vt opinor, errore, pro συμφυλετῶν) habens priorem illam expos. duntaxat.

HINC Φυλετικὸς adiect. vt φυλετικὴ φιλία, Aristot. Polit. Amicitia contribulium, Amicitia quæ est inter contribules. (Potest etiam poni pro Amicitia qualis est inter contribules) Sic φυλετικαὶ δίκαι, Plat. De legibus, Iudicia quæ inter tribules exercentur. Item φυλετικὰ δικαστήρια, apud eundem. Et φυλετικαὶ ἐκκλησίαι ex Dionysio Halic. Tribunitia comitia: vt λοχίτιδες ἐκκλησίαι, Centuriata comitia. v. l. Inuenitur etiam FOEMIN. Φυλέτις, & quidem iunctum cum illo ipso substantiuo ἐκκλησία. Putat autem φυλέτιν ἐκκλησίαν Bud. vocari ab Appiano Curiata comitia: vbi scribit, ἡ δὲ βουλὴ τὴν φυλέτιν ἐκκλησίαν ἐνόμιζε συλλογήσεσθαι.

Item VERBVM Φυλετεύω, (pro quo perperam in vulg. lex. scriptum est Φυλεύω) Tribules facio, In tribus describo: vt inquit Budæus, afferens ex Aristot. Polit. lib. 3, πολλοὺς γὰρ φυλέτευσε ξένους, καὶ δούλους μετοίκους. ¶ Φῦλον, ου, τὸ, pro præcedente illo φυλή, Tribus. Eustath. φύλον ait quosdam putasse scribi duplici λ, vel διὰ τὸ ἐν τῷ φυσᾶσθαι λαλεῖν, vel πρὸς διαστολὴν τοῦ φύλου, ὃ δηλοῖ τὴν φυλήν. Apud Homerum Iliad. β, Κεῖν' ἄνδρας κατὰ φῦλα, κατὰ φρήτρας, Ἀγάμεμνον, sunt qui φῦλα ita accipiāt, nimirum pro tribubus. At ipse Eustath. exponit κατὰ ἔθνη, id est Per nationes, seu gentes. vt Cretenses seorsum, Athenienses item seorsum, itidémque cæteros. Autor breuium scholiorum dicit κατὰ ἔθνη, ὁ ὅθεν ἴδια πλήθη. Apud eundē Iliad. ο, Κέκλυτε μυρία φῦλα πρὸς κεκτιόων ὀπικούρων, exp. ἔθνη & γένη. Apud eundem legitur, itidémque apud Hesiodum, φῦλ' ἀνθρώπων, vt nimirū dicitur ab Horatio Gens humana. pro quo tamē vsitatius est Genus humanum. Sed & φῦλα γυναικῶν apud eundem extat: quod reddi posse videtur Gens muliebris, eo modo quo dicit Horatius Gens humana. Apud Lucretium autem Secla talem vsum habere videtur qualem habet φῦλα cum illis genitiuis: vbi nimirum dicit Secla ferarum. Sed videndum an itidem dici potuerit Secla hominum. Apud eundem Homerum φῦλον est Genus, in alia etiam significatione: vt Odyss. ξ, — ὡς ὤφελ' Ἑλένης ἀπὸ φῦλον ὀλέσθαι Πρόχυ. Rursumque in eodem libro, — ὅπως ἀπὸ φῦλον ὄλῃ τῷ Νώνυμον οὐδ' Ἰθάκης Ἀρκεισίου αὐτοδίοιο. vbi Eustath. φῦλον esse dicit τὴν κατὰ πρὸς βάθος διάδοχήν. In illo autem priore loco scribit ex veterum autoritate, φῦλον Helenæ esse non τὴν κατὰ πλάτος συγγένειαν τὴν εἰς πατὴρ ἡμῶν δήκουσαν, ἀλλὰ τὴν κατὰ βάθος ἐν ἑκείνῃ τῇ εἰκόνι, videlicet eius patrem, ipsam & ipsius prolem. Ibidem meminit & illius alterius loci, docens appellatione φῦλου cōprehendi Laertem, eiúsque filium Vlyssem, & huius ipsius filium Telemachum.

Φῦλον, Sexus. Xenophon in Polit. Lacedæmoniorum, σωμασκεῖν ἔταξεν οὐδὲν ἧσσον τὸ θῆλυ τοῦ ἄῤῥενος φύλου. Sic autem & Aristoteles vsus esse traditur. Commodè certè ex hoc φῦλον, id est hanc significationem habente, deducemus ὁμόφυλος, quum ponitur pro eo qui est eiusdem sexus: de qua significatione dictum fuit suprà in Φυλή. Ex eodem Xenophonte affertur, Τούτων ἑκάτερον τὸ φύλον πλὴν τοῦ ἔξιν οἶδα, pro Vtriusque generis horum ordinem nosti.

C. Ἀλλόφυλος, Ἔκφυλος, Ἔμφυλος, &c. vide suprà post Φυλή. quātus sint aliquæ eorū significationes quibus magis à φῦλον quàm à φυλὴ deriuatio conuenit, vt ibi admonui. Sed AD Ἀλλόφυλος quod attinet, eius præsertim frequēs est significatio quā habet non tanquā à φυλή, sed tanquam à φῦλον deriuatum: quum eo declaretur Alienigena, Externus, Peregrinus: Qui diuersæ est gentis, seu nationis. Thucydides lib. 1, καὶ ἀλλοφύλοις ἅμα ἡγησάμενοι, rati alienigenas esse. Hieron. in Esaiæ caput 2, Pro Philisthiim (inquit) semper LXX alienigenas interpretati sunt, id est τοῖς ἀλλοφύλοις, nomen commune pro proprio. quæ est hodie gens Palæstinorum, quasi Philisthinorum. Et aliquanto post ex iisdem interpretibus affert, καὶ τέκνα πολλὰ ἀλλόφυλα ἐγνωρίσθη αὐτοῖς. quæ reddit, Et filii multi alienigenæ nati sunt eis. Dicitur etiam ἀλλόφυλος πόλεμος, vt Latinè, Exterum bellum, vel Externum bellum, cum Cicerone in libro De sene cute. vbi quod dicit, Non solùm domestica sed etiam externa bella, Gaza vertit, οὐ μόνον τοῖς οἰκείοις ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀλλοφύλοις πολέμοις. (Sed mihi non placet illud οἰκείοις oppositum τοῖς ἀλλοφύλοις: nec dubito quin ἐμφυλίοις potius eis opponere debuerit) Legitur & apud Plutarchum in Camillo, ἀλλόφυλος πόλεμος: cui subiungit, καὶ βαρβαρικός. (Sic autem & ἔκφυλος πόλεμος habuisti suprà) Metaphoricè apud eundem Plutarch. pro eo quod est diuersi generis, seu diuersæ naturæ: oppositum habens οἰκεῖον: Sympos. libro 4, καθάπερ ἐν πόλει μεγάλῃ καὶ συνῳκισμένῃ ἀνθρώπων πλῆθος, οὐ ῥᾳδίως μίαν οὐδὲ ὁμοπαθοῦσαν ἔχουσαν κατάστασιν, ἀλλ' ἑκάστη πρὸς τὸ οἰκεῖον ἀντιπίνουσα, καὶ διεμβάπτουσα πρὸς τὸ ἀλλόφυλον. Vt porro ἀλλόφυλος multo commodius à φῦλον quàm à φυλὴ deducitur: sic & ὁμόφυλος, (vt de cæteris taceam) aptè illinc deriuari, modò in nomine φῦλον docui. Verùm & de VERBO Φυλοκρινεῖν iterum hic dicendum est: id nimirum non à φυλὴ, (vt censet Pollux) sed à φῦλον deduci, si Eustathio credimus. qui id significare ait quod Homerus dicit κρίνειν ἀνδρας κατὰ φῦλα: atque adeo ex his ipsis verbis posteros verbum illud composuisse. Suidas φυλοκρινεῖ exponit διακρίνει, & καταδικαζεῖ παρέργως. Etymologistes, διακρίνει, & καταδικάζει παρέργως; sed reponendum censeo, καταδικαζεῖ παρέργως, ex ipso Suida. At Hesychii expositio suprà commemorata fuit. Verùm vt ad ἀλλόφυλος redeam, ex eo factum est NOMEN Ἀλλοφυλισμός, verbalis formam habens, quod ex Maccab. lib. 2, cap. 4, affertur: & dicitur esse Ritus exoticus, Ritus extraneus, Ritus alienigenarum: sed à Budæo exponitur In alienos mores degeneratio, tum cap. 4, tum 6. Illi porro ἀλλόφυλος significanti alienigenam, synonymum est COMPOS. Πρόφυλος, sed minus vsitatum.

AT VERO Φύλοπις quidam à φῦλον, alii à φυλὴ deriuari putarunt. Est autem φύλοπις, Pugna, Prælium. Homerus Iliad. λ, de Hectore, Πάλλων ὀξέα δοῦρε κατὰ στρατὸν ὤχετο πάντῃ, Ὀτρυνέων μαχέσασθαι ἐγείρε δὲ φύλοπιν αἰνήν. Apud eundem Iliad. ο, φύλοπιν αἰνὴν ὄρσομεν: sed ei præfigit πόλεμον, ita canens, Ἦ ῥ' αὖτις πόλεμόν τε κακὸν καὶ φύλοπιν αἰνὴν Ὄρσομεν. Sic certè & Hesiodus dixit in Ergois, — πόλεμός τε κακὸς καὶ φύλοπις αἰνή. Atque vt hic πόλεμος & φύλοπις copulantur, sic alibi μάχη & φύλοπις: vt Iliad. ν, — ἔνθα μάλιστα μάχη καὶ φύλοπις ἦεν. quæ ἐκ τῶν ἀλλήλου coniungi existimantur. Sed & πολέμοιο φύλοπιν apud vtrunque poetā legi sciendum est: & scribere Eustathium, quum dicitur φύλοπις sine hac adiectione, tunc poni imperfectè: at quum additur iste genitiuus, tunc perfectam esse orationem. Id autem ita scribit quasi φύλοπις significet αὐτὴν, seu βοήν, id est clamorem. Nam alibi tradit φύλοπιν esse τὴν τῶν φύλων ὄπα, id est βοήν. Atque ita πολέμοιο φύλοπις fuerit bellicus nationum clamor, ἡ τῶν φύλων ἐν τῷ πολέμῳ βοή. Sed si verum est quod idem scribit, nimirum βοὴν itidem significare μάχην, idque ἐκ τοῦ παρακολουθοῦντος, (vnde esse, βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος, pro πολεμιστὴς) nihilo magis φύλοπις quàm βοὴ imperfectè hac in significatione ponetur. Etymologistes autem scribit φύλοπις dici παρὰ τὸ ὁμοῦ τὰ φῦλα εἶναι, quasi φύλομις. In vulg. lex. annotatur etiam, φύλοπις dici quasi φυλῶν ὀπὶς, propter infesta tribuum pugnantium ora. quæ deductio (vndecunque sumpta sit) minus mihi arridet.

ΦΥΛΛΟΝ, ου, τὸ, Folium, Frons frondis. (Est autē dictū φύλλον à φύω, secūdum quosdā. quibus non assentior: sed multo minus illi etymo quod attuli in Φῦλον, col. opposita) Hom. Il. ζ, Φύλλα τὰ μὲν τ' ἄνεμος χαμάδις χέει, ἄλλα δέ θ' ὕλη Τηλεθόωσα φύει. Idem Od. η, — οἷά τε φύλλα μακεδὼς ἦς ἀγίρειος. Dicuntur autem generaliter φύλλα non solùm arborū, sed quarūuis plantarum. (vnde miror hæc Hesychii, Φύλλα, τὰ τῶν δένδρων) Apud Plut. φύλλα ἐλαίας. Athen. lib. 14, περὶ φυτῶν, quod δίδυμ vocatur, οὗ τὰ μὲν φύλλα τὰ πρόβατα ἐσθίει, τὸν δὲ βλαστὸν αἱ ὕες. Apud eundem βοΐδακος φύλλα. Sic passim apud Dioscoridem. Rosa quoque φύλλα habet cum apud alios, tum apud Anacreontem: quum alioqui ei peculiariter & κάλυκες tribuantur. ‖ Φύλλον interdum κατ' ἐξοχὴν, id est per excellentiam, vocatur folium malabathri, seu malobathri. quod alioqui & cum adiectione, φύλλον μαλαβάθρου. Apud Aetium autem libro 7, LEGITVR Φύλλι, vbi scribit, Φύλλι τὸ τοῦ μαλαβάθρου φύλλον. vulg. lex. ‖ Φύλλον apud Hippocratem τοῦ γυναικείου libro secundo, est Silphii semen, teste Galeno, ita dictum ob latitudinem. Sed ab eo addi dicit interdum Libycum, interdum Æthiopicum. Alibi idem Galenus ὁποῦ καρπὸν Hippocrati esse dicit

hoc ipsum silphii semen. & subiungit, Quod & φύλλον vocatur ἑνικῶς, necnon μαγύδαρις à nonnullis. Sed pro hac voce Μαγύδαρις (quã & ipsam obiter obserua) quædam exempl. HABENT Μάγδαρις. ‖ Φύλλον, apud Theophrast. lib. 9, De hist. plant. cap. 19, nomen est herbæ. cuius genera (vt & Dioscor. lib. 3, cap. 140) ait esse φύλλον ἀρρενογόνον καὶ θηλυγόνον. Ita v.l. in quibus additur etiam, vocem hãc non intellexisse Pliniũ apud Theophrastum, sicut nec Gazam, qui herbam quandam malè transtulerit. Agere autem de hac planta ipsum Plinium, partim ex Dioscoride, partim ex Theophrasto, lib. 26. Et vocare etiam Phyllon, lib. 27, c. 12. ‖ Φύλλα SIVE Φύλλια, (vt in iisdem annotatur) Hippocr. vocat Olera condimentis vsitata, rutam, mentham, apiũ, coriãdrum: quæ auctuarii loco à venditore adiici solebant. At Galenus (quem vide in lexico vocum Hippocratis) λαχάνων, id est olerum, appellationem illis quoque non tribuit: sed dicit, ἃ τῆς ὠνουμένης τὰ λάχανα περιστεφάνωσιν. Vide Φύλλον & infrà.

A B

C. Φυλλοβόλος, ου, ὁ & ἡ, Folia abiiciens, Folia amittens, seu frondes, Cui folia decidunt. Quidam interpr. Foliis deciduus. VNDE Φυλλοβολία, ας, ἡ, Foliorum abiectio, Foliorum amissio. Item VERB. Φυλλοβολέω, ῶ, Folia abiicio, seu amitto, Folia dimitto, (τὰ φύλλα ἀποβάλλω) Folia mihi decidunt. Ex Plinio possumus interpretari Folia amitto, vel Folia dimitto. vtrunque enim vno eodémq; in loco vsurpat. Scribit enim, Quædam, folia tardius amittunt. nec interest maturius germinasse: vtpote quum quædam primæ germinent, & inter nouissimas nudentur. Morus nouissimè germinat, & cum primis folia dimittit. Est enim totus hic locus ex his Theophr. verbis sumptus, (inter quæ habes & nomen illud φυλοβολία, non solùm verbum φυλοβολῶ) Οὐκ ἀλόγως δὲ αἱ φυλλοβολίαι τῆς βλαστήσεσιν, ὥςτε τὰ πρότερον βλαστήσαντα φυλλοβολεῖν· ἀλλ' ἔνια προϊβλαστάνει μὲν, εὐθὺς δὲ προτερεῖ τῶν ἄλλων, ἀλλὰ καὶ πολὺ ὑστερεῖ. συκάμινος γὰρ ὀψιβλαστεῖ μὲν, οὐδὲν δὲ, ὡς εἰπεῖν, ὑστερεῖ τῶν ἄλλων. Itidémque in alio Theophrasti loco φυλλοβολεῖν vertit Folia dimittere. nam pro his illius verbis, ὁρᾷς ὅτιν ἀνθρωπος ἐκ τῆς πόλεως, ἢ οὐ φυλλοβολεῖ, habet, Ex ipsa vrbe prospiciebatur quercus vna, nunquam folia dimittens. Alibi autem dicit Folia cadere arboribus, quod Theophr. φυλλοβολεῖν. Pro his enim illius verbis, φυλλοβολεῖ δὲ παίπαν τὸ μεσοπώρου, καὶ μεθ' τὸ μεσόπωρον. πολὺ τὸ μὲν, θᾶττον, τὸ δὲ, βραδύτερον· ὥςτε καὶ τὸ χρῶνες ὀπλαμβάνειν, hæc ab eo scribuntur, Folia cadunt plurimis arboribus autumno: quædam tardius amittunt, atque in hyemes prorogant moras. Considera autem his in locis quomodo idem verbum & per actiuum & per neutrum & per passiuum quoque reddi possit. Nam illud Nudari in primo loco est itidem positũ pro φυλλοβολεῖν: est enim pro Nudari foliis. At v. lex. nullam mentionem huius significationis verbi φυλλοβολεῖν facientia, interpretantur, Folia floréſque spargere, item Foliis floribúsq; accumulare, in Προχύτω. Sed quum dicitur φυλλοβολεῖν πνα, rectius reddetur Foliis conspergere, seu frondibus. Sic certè apud Herodianum PASS. Φυλλοβολεῖσθαι, sed actiuam significationem habens, vertit Politian. Apud eundem historicum legitur & particip. Φυλλοβολούμενος, sed passiuum vt vocem, ita significat. habens, cui eandem interpretationem tribuit, vtens & ibi actiuo verbo, ob mutatam orationis structuram.

D E F G

C. Φυλλοκοπέω, ῶ, Folia amputo, Folia abscindo. Pro eodẽ dicitur & ἀποφυλλίζω.

C. Φυλλολογέω, ῶ, Folia lego, Pampino, de vite: vt de ficu κυθριάζω. v.l. ex Polluce.

C. Φυλλομανέω, ῶ, q.d. Foliis insanio, id est Insana quadam foliorum abundantia luxurio. Quidam interpr. Foliis luxuriare, In folia eluxuriare: item Foliis lasciuire, ex Gaza apud Theophr. Hist. pl. lib. 8. c. 7, ἐν ταῖς ἀγαθαῖς χώραις, ὥςτε τὸ μὴ φυλλομανεῖν, ὀπτνέμοισι καὶ ὀπτκείροισι τὸν σπον.

H

C. Φυλλορροέω, ῶ, Foliis fluo, vel defluo. Vel, magis Latinè, Folia mihi defluunt. Alioqui reddi potest etiam Folia vel frondes amitto, seu dimitto, sicut φυλλοβολῶ. Gaza vertit Defrondesco. Plut. Sympos. lib. 8, οὔτε γὰρ δάφνῃ, οὔτε ἐλαίᾳ, οὔτε μυρσίνῃ, οὔτε ἄλλο πῶ μὴ φυλλορροεῖν λεγομένων, ὁρῶμεν ἀεὶ ζωντὰ φύλλα διαμενοῦν.

C. Φυλλόστρωτος, ου, ὁ καὶ ἡ, Foliis stratus. vt φυλλόστρωτος ὁδός, Foliis strata via, seu constrata. Affertur autem ex Euripide hoc compositum.

C. Φυλλοφόρος, ου, ὁ καὶ ἡ, Folia ferens, Foliatus. At VERBVM Φυλλοφορῶ illam quidem significationem sequẽdo, esset Folia fero: sed in v.l. sequentibus Budæum, datur ei significatio verbi COMPOS. Ἐκφυλλοφορῶ. quod interpretantur, Senatu vel ordine aliquem moueo & eiicio, Obreptitium è tribu vel populo eiicio. Dictum à foliis seu frondibus quibus suffragiorum loco vtebantur. Æschin. in Timarchum, ἐὰν μὴ ἡ βουλὴ καταγνοῦσα τυπνὶ ἀδικεῖν, καὶ ἐκφυλλοφορήσασα, δικαιοῖ ὥςπερ ὦ, ὅτε πῶ δωρεὰν αὐτῆς. Idem, μετὰ ταῦτα ὡς ἐπαινεῖν ἡ βουλὴ εἰς τὸ βουλευτήριον, ἐξεφυλλοφόρησεν αὐτόν. id est, E senatu mouendũ eiiciendúmq; censuit & iudicauit, inquit Budæus: qui etiam subiungit hæc Pollucis, φύλλοις γὰρ ἐψηφίζοντο οἱ κῆν δήμοις δικάζοντες, οἷς ἐπέγραφον εἴπερ ὡς παρέγγραπτος ἐκρίνετο. καὶ τὸ καταγνῶναι ἐκαλεῖτο ἐκφυλλοφορῆσαι. hoc est (inquit) vt obreptitium è tribu vel populo eiicere. Dixerat autem antea, φυλλοφορεῖν esse Eiicere & expellere. itémq;, ἐκφυλλοφορεῖν, quod per frondium signa fiebat: hoc est, Senatu vel ordine mouere. Verùm nullam simplicis vnà cum composito mentionem apud Pollucem (sicut nec apud alios) reperio: ac vereor vt significationem eãdem & ipsum habere comperiatur. Affert quidem certè Pollux & passiuum PARTICIP. Ἐκπεφυλλοφορημένος, de eo qui ita est condemnatus. Inuenitúrque & alterum PARTIC. Ἐκφυλλοφορηθείς, pro eodem. Quinetiã NOMEN Ἐκφυλλοφορία addi his potest ex Etymologo, (hoc enim reponi apud eum debet pro ἐκφυλλοφορίαι) quo significatur illa eiectio è tribu seu populo, &c. Habet tamen ἐκφυλλοφορία non tam formam verbalis, (esset enim dicendum ἐκφυλλοφόρησις) quàm nominis ex φυλλοφόρος facti.

C. Φυλλοχόος, ου, ὁ, q.d. Foliorum fusor. Ita dicitur mensis qui folia humi fundit, Mensis quo folia decidunt. Vide Plut. Sympos. lib. 8, probl. vltimo. vbi est etiam in plur. φυλλοχόοι μῆνες: item VERBVM Φυλλοχοέω, ῶ. dicuntur enim φυλλοχεῖν arbores quibus folia decidũt, q.d. Folia fundere humi.

C. Φυλλάκανθος, vide in Ἄκανθα.

C. Φυλλανθὲς, Herba inter ὀπτχόφυλλα, apud Theophrast. Hist. pl. lib. 7, cap. 9. vbi tamen corruptè legitur ἀφυλλανθές. Meminit Plin. lib. 21, cap. 16. Est fortasse Scabiosa sessilis, herbariorum, siue Scabiosa minima: sic vocata quia eius foliatus est flosculus. v.l.

C. Ἀείφυλλος, ου, ὁ καὶ ἡ, Semper folia habens, Folia non amittens. VNDE Ἀείφυλλία, ας, ἡ, Foliorum perpetuitas.

C. Ἀκρόφυλλος, In summitate folia habẽs, seu in cacumine. ὀν τῷ ἄκρῳ φύλλα ἔχων.

C. Ἀκριτόφυλλος, vide suprà post deriuata à verbo Κείνω, Tomi 2, col. 430.

C. Ἄφυλλος, Foliis carens, Nulla folia habens. Sed ἀφύλλου σῶματος, apud Euripidẽ, pro ἱκετηρίαν οὐκ ἔχοντος. Affertur ETIAM Ἀφύλλωπος pro ἄφυλλος. Sonat autem q.d. Infoliatus, id est Non foliatus.

C. Βραχύφυλλος, Breuia folia habẽs. vt βραχύφυλλον δένδρον, in Epigr.

C. Δίφυλλος, Bina folia habens, Bifolius. SIC Τρίφυλλος, Terna folia habens, Trifolius. Et substant. neutr. GEN. Τρίφυλλον, ου, τὸ, certa quædam herba, Trifoliũ dicta. Dioscorides sic à quibusdam vocari tradit τὸ ἀγρίαν λωπὸν, & τὸν κύπσον. ITIDEM Πεντάφυλλος, Quina folia habens. vt πεντάφυλλα ῥόδα, apud Theophr. Et substant. neutr. GEN. Πεντάφυλλον, ου, τὸ, Quinquefolium: herba ramulos habens festucarum modo graciles, palmam non excedentes, & in iis semen: folia menthæ similia, in singulis pediculis quina: nec plura, nisi perquam rarò, & per ambitum crenata, serræ modo: florem in candido pallidum, vel auri æmulum. Radix subrubra, oblonga, paulo crassior quàm veratri nigri. Ab ea non longè abest quam officinæ tormen-

tillam vocant, nisi quòd septem non tantùm quinque habet folia. Archigenes apud Galenum libro 5 περὶ κατὰ τόπους, capite 9, scribit πεντάφυλλον à quibusdam DICI Εὐπατώριον. Hæc Gorr. Nicander eadem ratione VOCAT Πεντατάπτιλον. Est enim πέτηλον idem quod φύλλον. sed eandem vocari ETIAM Πενταπετὲς à Dioscoride, lib. 4, cap. 4: ITEM Πενταπέπεν à Theophrasto Hist. pl. l. 9, cap. 14, quidam tradunt. Illis porro adiectiuis addenda sunt & ISTA, Δωδεκάφυλλος, ET Εἰκοσάφυλλος, ET Ἑκατοντάφυλλος, id est Duodecim folia habens, Viginti folia habẽs, Centum folia habens: vel Duodena folia habens, vicena, centena. Ex Theophrasto affertur, δωδεκάφυλλα ῥόδα, Rosæ quibus duodena folia insunt: εἰκοσάφυλλα, quibus vicena folia insunt: ἑκατοντάφυλλα, Quibus centena folia insunt, Centifoliæ, Hist. pl. lib. 6, c. 6. Denique his adiici debet & COMPOS. Μυριόφυλλος, id est Mille folia habẽs. (Possit autem significare & Infinita folia habẽs) Et substantiuũ neutr. GEN. Μυριόφυλλον, ου, τὸ, Herba quæ millefolium Plinio. Dicitur & Supercilium Veneris. Caulis est tener, singularíque, radice vna, foliis fœniculi, læuibus, plurimis, vnde & nomen accepit. Præterea subrubicundus, & quasi arte expolitus. Gorr.

A B C

C. Ἐμπεδόφυλλος, Cui sua folia firmiter manent, Folia non amittens. Palmæ epithetum esse traditur, vtpote perpetuò virentis frondibus.

C. Ἐπιγειόφυλλος, Humi sparsa folia habens, Ab radice tantùm foliatus, vt à Gaza redditur apud Theophr. Hist. pl. l. 8, c. 9. SICVT Ἐπικαυλόφυλλος, ibidem redditur A caule tantùm foliatus.

D

C. Ἐπιφυλλόκαρπος vide post Ἐπιφυλλίς.

C. Ἐρίφυλλος, Valde foliatus, seu Foliosus, Multa aut magna folia habẽs. Hesychio. Quercus ἐρίφυλλος est ἡ πλατύφυλλος, Lata folia habens. Item arbor dicta φελλὸς, id est Suber.

C. Λειόφυλλος, Læuia folia habens, non aspera.

C. Λεπτόφυλλος, Tenuia folia habens. λεπτόφυλλος δάφνη, Laurus tenui folio, ex Gaza apud Aristot. Problem. sect. 1, quæst. 58.

C. Μανόφυλλος, Rara folia habens.

C. Μελάμφυλλος, Nigra folia habens. Est epithetum κισσοῦ, (id est hederæ) apud Dionys. τὸν θελκτικὸν. Et substant. neutr. GEN. Μελάμφυλλον, ου, τὸ, Acanthi species, quã & παιδέρωτα vocant. Vide Gal. item Actiũ in voce Ἄκανθος, necnon Plinium lib. & cap. 22.

E

C. Μονόφυλλος, Vnicum folium habens.

C. Ὀλιγόφυλλος, Pauca folia habens. Cui opponitur πολύφυλλος, quod vide.

C. Πλατύφυλλος, Lata folia habens. vt πλατύφυλλος δάφνη, & πλατύφυλλος πθύμαλλος, apud Dioscor. Itẽ Latifolia, species quercus, v.l. ex Plin. & Theophr. Hist. plant. l. 3, cap. 9. Sed cap. 10, exponitur Æsculus à Gaza, vt ibidẽ annotatur. Et subst. neutr. GEN. Πλατύφυλλον, Latifolium, ex eodem Theophr. Hist. lib. 6, cap. 6.

F

C. Πολύφυλλος, Multa folia habens, Foliis abundans, Cui densa sunt folia. Theophrastus, κοινὴ δὲ διαφορὰ παίπων ὁμοίως δένδρων, καὶ τῶν ἄλλων, ὅτι τὰ μὲν, πολύφυλλα· τὰ δὲ, ὀλιγόφυλλα. ὡς ἐν ὅτι τὸ πεῦ, τὰ πλατύφυλλα, μᾶλλον ὀλιγόφυλλα. Vnde Plin. dixit, Iam densa ac rara: sempérque lata, rariora. Nisi potius pro Ac rara, legi debet Aut rara.

G

C. Σαρκόφυλλος, Carnosa folia habens, (vt Plinius dicit, Carnosa cupresso folia) Carnifolius, Gazæ apud Theophr.

C. Σπανόφυλλος, Rara folia habens, sicut μανόφυλλος, suprà. At Σπαθόφυλλος vide post Σπάθη, Tomo 3, col. 906.

C. Ταύφυλλος, Habens folia in latitudinem extensa, aut longitudinem, Lata folia habens, seu longa. At ταύφυλλον ἐλαίῳ Homerus dixit tanquam eius foliorum latitudine non respondente longitudini.

Huc reseruaui vocem cum præpositione COMPOS. Ἐπιφυλλὶς, ίδος, ἡ, Racemulus qui magno racemo superiacet. Aut etiam, Racemus per se paruus. ita dictus quòd tegatur τοῖς φύλλοις, id est foliis. Vide Aristoph. scholiastem, & Callistrati expositionem apud eundem. Quæ ferè omnia habet & Suidas. Hesychio est βοτρύδιον μικρὸν, τὸ ὀπτὲ τέλειον βλαστάνον. De hoc vocabulo ita in v.l. scribitur, Ἐπιφυλλὶς, Pampinus racemarius, qui exiles racemos profert, & in cacumine supra folia. vnde & nomen. Colum. lib. 3, cap. 18, Nec dubium quin gemmæ cacumini proximæ, quæ sunt infœcundæ, in eo relinquantur, ex quibus pampini pullulant, vel steriles, vel certè minus feraces: quos rustici vocant racemarios. Et ὀπτφυλλίδες pro huiusmodi racemis exilib⁹ quales profert labrusca, qui ex racemario pampino producũtur, vel tales fiunt, si vites carbunculari contigerit. ob idq; θυμάλωπες dicuntur, & ὀπτράζοι à Polluce. Dioscor. de similacis asperæ fructu loquens, καρπὸν δὲ φέρει βοτρυώδη, ὡς ὀπτφυλλίδα, πεπαι θέντα δ' ἐρυθρὸν, ὑποτδάκνοντα πρέμα, id est, Fert autem racemosum fructum, epiphyllidis similitudine, (quia exilem, & in cacumine) rubrũ, quum maturitatem ceperit, gustúmque leniter mordentem. Aristoph. transfatè vsus est, quum malos poetas & inter eos Euripidem irridens, dixit in Ranis, Ἐπιφυλλίδες ταῦτ' ὀπτὶ καὶ τωμύλματα, Χελιδόνων μουσία. vbi innuit esse λάλους & πιθανολόγους, & ὡς οὐδὲν θεῖ λόγοις εἰσί. Parui enim sunt pretii ὀπτφυλλίδες in vindemia, ideóque solent à vindemiatoribus præteriri. Atque adeo hos exiles racemos, sicut & aliorum reliquias, ad racemationem relinqui pauperibus, diuina lege sancitum, Leuit. cap. 19, & Deuteron. 24. Hinc ὀπτφυλλὶς dicitur etiã Racematio. Græci Bibliorum interpretes, apud Abdiam prophetam, ἢ εἰ τρυγηταὶ εἰςῆλθον θεοῦς σε, οὐκ ἀν ὑπελίποντο ὀπτφυλλίδα; Iidem hanc ὀπτφυλλίδα, vocant etiam τρυγὴ τῶν καταλειμμα apud Esaiam. Suidas ὀπτφυλλίδα exp. παρολοχίαν. Inde & VERBVM Ἐπιφυλλίζειν, Racemationem facere, vel Racemari. Sed & metaphoricè vsi sunt verbo Ἐπιφυλλίζειν illi interpretes Thren. Ier. cap. 1, ὀπτφύλλισον αὐτοῖς, ὃν τρόπον ἐποίησε ὀπτφυλλίδα θεῖ πάντων τῶν ἁμαρτημάτων μου. vbi pro Accuratè singula exquirere, ponitur. At cap. 3, ὁ ὀφθαλμός μου ὀπτφυλλεῖ ὀπτὶ πλῆθος χλώμου θεῖ πάσας θυγατέρας πόλεως, Oculus meus solicitam & anxiam habebit animam meam propter vrbis filias. Hactenus illa. Vsurpatur certè à Damasceno ὀπτφυλλὶς pro racemo relicto post vindemiam, vt annotat Budæus: qui etiam scribit ὀπτφυλλίζειν ab Hieronymo verti Vindemiare apud Ieremiã. Sed altera interpretatio verbi ὀπτφυλλίζειν cum illa nominis ὀπτφυλλὶς significatione melius conuenit. At VERO Ἀπφυλλίζω est Folia amputo, Folia detraho, seu frondes. aut etiam Exfolio, vt quidam ex Apitio interpr. Vtitur Theophr. De hist. plant. libro 7, cap. 11, θεοὺς δὲ πῶ αὔξησιν αὐτῆς ἀπφυλλίζουσι. Ita enim locus ille legendus censetur. HINC Ἀπφύλλισις, Foliorum amputatio, Frondatio, ex Columella. (licet non afferatur ex eo itidem Frondo pro ἀπφυλλίζω) Potest autem & Exfoliatio ex illo Apitii verbo Exfolio, vocari. Habetur etiam Ἀπφυλλάδες in v.l. expositum Fibræ. (Intelligẽ autẽ in ea signif. qua dixit Maro, amaris intuba fibris) à singulari NOMIN. Ἀπφυλλά. Cuius licet hîc fiat mentio, non tamen à verbo illo esse putandum est.

A B C D E F G H

His compositis subiungendum est BICOMPOS. Ἐπιφυλλόκαρπος, ου, ὁ καὶ ἡ, quod sonat q.d. Super folia fructum habens. Dicitur autem ὀπτφυλόκαρπος esse planta, (vt ann. v.l.) quum fructum fert folii dorso, id est, ἐκ τῆς ῥάχεως τῶ φύλλου. cuiusmodi est ruscus, & laurus Idæa siue Alexandrina: quin & humilis laurus, id est chamædaphne Dioscor. diuersa à chamædaphne & vincaperuinca Plinii. Ac quæ ὀπτφυλόκαρπα sunt, ea μεταξὺ θεῖειληφότα τὸν καρπὸν dicuntur, quia fructus ex circumplectente folio, velut conceptaculo, emicat, καὶ κῆ τῶν θεοῦσιν τῷ φύλλῳ ὀπτφυκώς ὀπτι. id est, folio innatus & adhærens. qui quidem in rusco & lauro Alexandrina, est ἐν μέσῳ. id est, in medio. Theophr. Historiæ plant. lib. 1, cap. 16, καὶ ἔνια καρποφόρα, μεταξὺ θεῖειληφότα τὸν καρπὸν, ὡς τῶν ἡ Ἀλεξανδρεία δάφνη, ὀπτφυλόκαρπος. quæ Theodorus sic vertit, Fructiferáque nonnulla fructum foliis interceptum gerentia, vt laurus Alexandrina, quæ fructum super foliis gignit. At Marcell. apud Dioscor. dem ὀπτφυλόκαρπον reddidit, In foliis fructum gerentem: & reliqua Theophrasti verba hoc modo, Folia quædam fructum ferentia, & inter se fructum amplexa. Idem Theophr. eiusdem operis lib. 3, cap. 17, τῆς

μὴ σωῦ Ἀλεξανδρείας καλουμένης δάφνης ἐν τούτῳ τὸ ἴδιον, ὅτι A
ὀδηπφυλλόκαρπόν ἐστιν, ὡς τῷ καὶ ἡ κεῖ θερωῤῥίνη. ἀμφότεραι γὰρ τὸ
καρπὸν ἔχουσιν ὀκ τῆς ῥάχεως τῶν φύλλων. quæ & ipsa ita
Theodorus vertit, Alexandrinæ cognominatæ proprietas, quòd fructum super folia gignit, quemadmodum myrtus syluestris. quippe fructum ambæ super dorsum folii ferunt. Dioscorides autem de eadem Alexandrina lauru loquens, scribit habere καρπὸν ὀν μέσοις [τοῖς φύλλοις.] ita enim ille libri 4, capite 147, δάφνη Ἀλεξανδρεία φύλλα ὅμοια ἔχει ὀξυμωρσίνῃ, μείζονα δὲ καὶ μαλακώτερα καὶ λευκότερα, καρπὸν δὲ ἐν μέσοις. vbi Ruellius vertit, B
Semine inter folia rubro. Sequitur autem in hac interpretatione Plinium, cuius hæc sunt verba, l. 15, cap. 30, Est & laurus Alexandrina, folio acutiore quàm myrti, molliore & candidiore, semine inter folia. Sed improbatur à quibusdam hæc interpretatio, qui dicunt debuisse reddi Semine in mediis foliis, seu Fructu in mediis: vt intelligamus in singulis foliis, è medio folii dorso fructum enasci. Nam & superiori capite Dioscoridem dixisse similiter, ὀν μέσῳ τῶν πετάλων καρπὸν ἔχειν. vbi idem Ruellius vertit, Baccas à medio folio dependentes. C
Denique eundem Dioscoridem libro 4, capite 149, scripsisse de chamædaphne, habere fructum τοῖς φύλλοις ὀδηπεφυκότα, quum significare vellet esse ὀδηφυλλόκαρπον.

Φυλλότερος tanquam compar. gradus, significans Foliosior, in v.l. affertur ex Theophrasto: sed mendosum esse puto, & pro eo reponi debere ἀφυλλότερος.

Φυλλικός, οῦ, ὁ, q.d. Foliaris. vt φυλλικὴ βλάστησις, Foliaris germinatio, Foliorum germinatio. At Foliaceus potest etiam sonare, Foliis similis. D

Φύλλινος, ου, ὁ καὶ ἡ, itidem sonat, q.d. Foliaris. Vnde φύλλινος ἀγὼν, (qui & στεφανίτης) q.d. Foliare certamen, vel Foliaceum certamen. id est, cuius præmium est corona ex foliis. An autem hæc dici foliacea corona possit, alii viderint. Cæterùm Pollux dicit στεφανίτας ἀγῶνας vocatos etiam φυλλίνας. qui pluralis accusatiuus, si mendo caret, erit à singulari NOMINATIVO Φυλλίνης, ου, ὁ. Verùm vt mendo carere illum accusatiuum existimemus, facit Hesychius, qui & ipse habet φυλλίναι ἀγῶνες. E

Φυλλώδης, εος, ὁ καὶ ἡ, Foliosus, Foliis abundans. Aut simpliciter, Folia habens, Foliatus. φυλλώδεις δυνάμεις, vires foliis insitæ. v.l.

Φυλλιάω, ῶ, Folia emitto, Frondesco, Fronde noua vireo, vt loquitur Maro. Aratus in Phæn. — οὐκέτι κεῖνον ἀμ' ἠελίῳ αὐξόμενα Φυταλιαὶ ψεύδονται αὐαλέα φυλλιόωσαι. vbi scholiastes αὐαλέα φυλλιόωσαι exponit αὐαῦῃ θάλλουσαι. Is annotat etiam esse hic hellenismum pro οὐκέτι ἐκείνου αὐξόντος ἅμα ἠλίῳ ψεύδονται αἱ θρῦραι, &c. Sed (vt obiter de hoc quoque admoneam) non video quid obstet F
quominus accusatiuum illum vim suam obtinere sinamus, iungentes cum ψεύδονται, quod alioqui sine casu incommodè positum fuerit. Eleganter contrà αἱ φυταλιαὶ sirium (de illo enim loquitur) sua spe frustrari dicentur, si quidem sint αὐαλέα φυλλιόωσαι. Hinc fit vt scholiastæ hac in re minimè subscribam. Cæterùm hunc locum ita vertit Cicero, Hic vbi se pariter cum sole in lumina cæli Extulit, haud patitur foliorum tegmine frustrà Suspẽsos animos arbusta ornata tenere. Quod verò ad illius participii φυλλιόωσαι terminationem attinet, existimandum est positum pro φυλλιῶσαι, G
vt βοόωσι pro βοῶσι, & βοόων pro βοῶν, vtrunque apud Homerum. Sed his addendum est, Hesychium φυλλιᾶν exponere τοπάζειν.

Φυλλαὶ, άδος, ἡ, Strues seu cumulus foliorum. Callixenus apud Athenæum, lib. 5, de Philopatoris naui quadraginta ordinum, inter alia hæc scribit, τὸ δὲ ἑξηκοντόπαν ἄπαν μέχρι τῆς ἑπτῶς κοτύλης φυλλάδα καὶ θύρσους εἶχε πέριξ. quæ Bayfius ita vertit, Tota verò ab ea parte qua remi collocati erant, vsque ad carinam ipsam, in ambitu H
thyrsos habebat, cum perpetuis hederæ foliis. Afferunt itidem vulg. lexica ex Herodoto, φυλλάδα ὀδηβαλῶν, pro Consternens foliis. Strabonem autem libro 12, φυλλάδα vsurpasse pro strue foliorum ex arboribus deciduorum, in iisdem annotatur. Vbi alioqui φυλλάδες pro κλάδοι etiam, ex Apollonio Rhodio, & Nicandro in Alexipharmacis. Hesychio φυλλάδες sunt οἱ ξηροὶ κλάδοι καὶ φύλλα ἔχοντες. At φυλλαὶ eidem, ξηραὶ δάφνη ἔχουσα φύλλα. AT VERO Φυλλιαὶ ei est ὀκ λαχάνων τοπόπειμμά τι σκευαζόμενον. quod vocabatur θρία. His addit, φυλλία δὲ, ἡ χῶρος ἱδαηχῶν. Qui locus meritò suspectus esse possit.

Φυλλάριον, ου, τὸ, Foliolum, Minutum folium. Extat apud Dioscor.

Φύλλιον autem quanuis itidem diminutiui formam habeat, ab Hesychio tamen exponitur πέταλον, quod est Folium, non Foliolum. Sed adiicit, ἢ τὰ ὀκ τῆς γῆς αὔξη, id est, Flores quos terra producit. Pertinet autem hæc expositio (vt opinor) ad pluralem numerum φύλλια. Itidem enim ex Galeni Hippocratico Lexico annotatur, φύλλια esse odoramenta hortensia, seu herbas virides hortorum odoriferas: cuiusmodi sunt, coriandrum, mentha, ruta, apium. Ipse Galenus ἡδύσματα κηπαῖα vocat, ἃ τοῖς ὠνουμένοις λάχανα προσεπιπτέασιν. Apud Hesychium est SCRIPTVM Φύλλεια, qui esse dicit itidem ἢ λαχάνων ἃ προσεπτέασι τοῖς ὠνουμένοις: sed addit ἔωλα καὶ φαῦλα. Nec enim dubito pro ἄωλα, quod apud eum legitur, reponere ἔωλα. præsertim quum ἄωλα illud significationem quæ loco isti conuenire possit, nullam habeat: at ἔωλα optimè conueniat cum adiectiuo φαῦλα, quod ei adiungitur, nec non cum iis quæ à scholiaste Aristophanis scribuntur, in hunc Acharnensium versum, Ἐς τὰ σπυρίδιον ἰσχά μοι φυλλεῖα δὸς, nimirum ἰσχὰ dici tanquam ἄπλῆ καὶ μεμαραμμένα. talia enim à mendicis edi. Dixerátque antea φυλλεῖα esse τὰ ἀπολειπόμενα τῆς λαχάνων. Cum quibus certè non satis conueniunt quæ à Galeno scribi dixi, nimirum illa esse κηπαῖα ἡδύσματα: sed magis veram esse Hesychii & huius scholiastæ expositionem (quam & Suidas habet) mihi magis fit verisimile. Cæterùm & hoc sciendum est, addi à scholiaste, φυλλεῖα vocari etiam τὰ τῆς θριδακίνης φύλλα, id est lactucæ folia. At Suidam (qui alioqui eandem illam expositionem voci φυλλεῖα dat apud Aristophanem, vti dixi) pro hac signif. non iam φυλλεῖα, sed φυλλία scribere. Hanc certè scripturam confirmare & Pollucis autoritate possumus: quem simul habere quæ faciant pro illa posteriore expositione, potius quàm pro illa Galeni, obseruandum est. Postquam enim dixit πάντα τὰ λείψανα τῆς προφῆς τὰ ὀπὸ τοῦ ὕδατος ἀπερρυμμένα, subiungit, οἷ φυλλία. sed hæc verba addit, τὰ δὲ τῆς θριδακίνης φύλλα οὕτω καλεῖται. Vide & alia quædam Hesychii post Φυλλαὶς, de voce Φυλλία.

Φυλλῖτις, ιδος, ἡ, herba, cuius folia Dioscorides foliis lapathi similia esse scribit, longiora & viridiora. Plura de eadem vide apud illum, libri 3, capite 121. Quidam eam esse putant quæ vulgò Lingua ceruina nominatur.

Φ Υ Ρ Ω,

Fut. υρῶ, Præt. υρκα, Misceo, Commisceo. Vel, Inquino, Fœdo. Hesiodus Ergois, Γαῖαν ὕδει φύρειν, Terram aquæ miscere. Plut. De def. or. πάντα φύρειν ἅμα καὶ τεφαίνειν αὐαλκάζειν ἡμᾶς. Apud Homer. Odysseæ σ, Inquino, aut Perfundo, Μή σε γέρων ὀπὶ ἐῶν χείλος καὶ σῖθεα φύρσω Αἵματος. vbi Eustathius scribit φύρσω ἄματος dictum esse pro φύρσω δ' αἵματος. Esse autem φύρσαι, μολῦναι & συγχαῖ. Idem Iliad. ω, Δάκρισιν ἕματ' ἔφυρον, lacrymis vestimenta perfundebant, aut rigabant. At verò παρηΐδας αἵματι φύρσαι apud Apollonium Rhodium, Argon. libro 2, alia constructione quàm apud Homerum, itidẽ pro Inquinare. Potest tamen exponi & Perfundere: sed altera interpretatio magis placet. Pass. Φύρομαι actiui significationes sequens, itidem pro Commisceor, Perfundor, aut Inquinor. Ex Plutarchi Romulo, πεφυρμένη σάρκα ψυχὴ, permixtus corpori animus. In Epigrammatis, δακρύοισι πεφυρμένος, lacrymis perfusus. At πεφυρμένον pro Inquinatum, habemus apud Homerum Odysseæ ι, — αὐτὰρ ὁ μοχλὸν Ἐξέρυσ' ὀφθαλμῷ πεφυρμένον αἵματι πολλῷ. vbi tamen Eustathius non solùm exponit μεμασμένον, sed addit etiam μεμιγμένον. Obserua autem hîc datiuum, sicut apud Apollonium: non genitiuum, vt in illo Odysseæ loco. Sic certè & Plutarchus in Antonio,

πεφυρμένος δ' αἵματι. Interdum autem φύρω, sicut & φυρῶ, Macero, Subigo. itidémque φύρομαι, Maceror, Subigor. vnde apud Thucyd. πεφυρμένα ἄλφιτα οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ, redditur Farina macerata vino & oleo. Eust. in illum Odysseæ σ locum, in quo legitur φύρσω αἵματος, esse ait φύρσαι per syncopen factum ex φυρέσαι: ideóque φύρσω αἵματος posse videri dictum vt ἄλφιτα φύρσαι ὕδατος. Cæterùm huc pertinet & φύρειν apud Xenophontem sine adiectione positum, quod redditur Pinsere. Frequentius tamen est hac in signif. circunflexum VERB. Φυρᾶν. Ac certè videri potest apud Eust. reponendũ esse φυρέσαι pro φύρσαι, in illis quæ modò protuli verbis, ἄλφιτα φύρσαι ὕδατος. Sed & hoc sciẽdũ est, ipsummet alibi agnoscere φύρσω pro futuro Æolico. Quod si ita est, non fuerit necesse φύρσαι ex φυρέσαι deducere per syncopen, quum illinc formari possit. (Cæterùm quum ibidem scribat esse forsitan verbum Φύρω ex VERBO Φορύω factum, de eo autẽ antea tacuerim, hîc certè, tanquam παρεισδεκτικῶς, dicendum de ipso quoque censeo. In hoc igitur Homeri hemistichium, Odyss. σ, — φορύξας ἄματι πολλῷ, annotat φορύξας esse idem cum φύρσας, & for B
tasse huius προσῴπου esse illud. Dici enim Φορῶ, Φορύω, à quo deriuatum VERB. Φορύσω. Illud autem Φορύω passum syncopen, & transpositionem literarum, factum esse Φύρω. Porro φορύσειν idẽ valere quod μεταφορεῖν, & μόρον ὀκ μορίου μεθέλκειν. vnde FIERI Ἕλκος, vtpote quod fit συνεχείας λύσις. Conuenit certè significatione hoc verbum cum Φύρω. nam ab Hesychio Φορύξαι exponitur συγχέαι, & φυρέσαι. (sicut & à Galeno apud Hippocratem) itidémque participium Φορύξαντες, D
συγχέαντες, & μολύναντες. Deniq; & Φορυῶσι, φυρᾶ, μολυῶσι, συγχεῖ. Est autem ab hoc THEMATE Φορῶ, præt. imperf. φορυῶτο apud Homerum Odyss. χ, circa principium, Σῖτός τε κρέα τ' ὀπὰ φορυῶτο. Atque hoc φορυῶτο non dubito quin illud ipsum sit quod Hesych. exponit ἐμολυῶτο. Cæterùm de hoc Φορῶ, siue Φορύσω, ita quidam scripserũt, Φορῶ, siue Φορύσω, ex Φορύω, idem quod φυρέω, Pinso, Subigo. Item Misceo ac turbo, Farinam subigentis more confundo. Item Inquino, Fœdo, Polluo. Eustathius autem φορύσειν esse ait τὸ μεταφορεῖν, ideo fortasse quia pistores quum pinsunt, farinámque subigunt, brachia vicissim trahunt atque intrudunt. Hinc verbale COMPOS. Ἀφόρυκτος, ου, ὁ ἡ, E
Impollutus, Incontaminatus, Non inquinatus. Epigr. lib. 1, titulo εἰς ἀναθήματα, pag. 3 meæ editionis, Τίς θεὸς μαρμαίροντα βοάσεια; τίς δ' ἀφόρυκτα Δούσεται, καὶ Ζώπας ἀῤῥαχίας κόρυθας; Item COMPOS. Αἱμοφόρυκτος, Sanguine inquinatus, seu pollutus. Vide post Αἷμα Tomi 1, col. 157, in fine. Necnon NOMEN Φορυτὸς, οῦ, ὁ, Quisquiliæ ex variis rebus commixtis. Ab Athenæo pro quisquiliis aridis pomi testatur Budæus, ita scribente, καὶ ἰχθύων πτὰ ὀπωθορόντα σὺν ἀνθρακιᾷ ὀκπεσεῖν εἰς φορυτὸν, καὶ ἀφθῶναι ὑπὸ αὐτῷ λόχμιον ὀν ἢ ἔτυχε σῦς ἄγριος ὤν. Subiungit verò & locum Aristotelis, 9 libro Hist. anim. de Cinnamomo aue, νεοσσεύει δὲ ἐφ' ὑψηλοῦ δένδρου, καὶ ὀν τοῖς θαλλοῖς τῶν δενδρων. ἀλλὰ τοῖς ἐγχωρίοις μόλιβδον προσῆκε τοῖς οἰστοῖς προσαρτῶντες, ἐξεύοντας κατὰ βάλλειν, καὶ οὕτω συνάγειν ὀκ τοῦ φορυτοῦ τὸ κινναμωμον. Item ex Aristophane hunc locum, in quo de vespis loquitur, καὶ κηρία πλάττουσιν ὀκ φορυτοῦ καὶ γῆς. Plinius de eadem aui loquens, cinnamomi surculos appellat. A quibusdã φορυτὸς exponitur Congestitia & confusa materia, Congeries, Colluuio. Item Funis ex congestis stramentis & vitilibus, atque ex eius generis confusa materia, ad plexus, id est πλέγματα. Tali autem miscellanea tortiles restes parari à figulis, quibus colligata vasa sua portẽt, ne rumpantur. Pro cuius significationis testimonio affertur hic Aristophanis locus, in Acharnensibus, Δός μοι φορυτὸν, ἵν' αὐτὸν ὀνήσας φέρω, ὥσπερ κέραμον, ἵνα μὴ καταγῇ φορούμενος. vbi vide scholiastem, apud quem pro φρύανον, χοινίον, illi φυγάνων χοινίων reponunt. sed Suidas tamen illam, non hanc scripturam habet. Metaphoricè certè dixit Chrysostomus, τὸν πολὺν φορυτὸν ἁμαρτιῶν καθᾶραι. vbi non malè (vt opinor) φορυτὸν dixerimus significare ἀκαθαρσίαν: præsertim quum scholiastes Aristophanis illic inter alia φορυτὸν esse velit φρυγανώδη ἀκαθαρσίαν. Eustathius φορυτὸν exponit simpliciter πλῆθος: de qua expositione illi non assentior. Hesychio potius subscribo, cui φορυτὸς sunt φρύγανα, & ἄχυρα: item ὁ ὀπὸ γῆς αἰρόμενος ὑπὸ αὐτέμου χόρτος)

Φύρομαι actiua signif. pro κυκῶ, Bud. ex Plat.

Πεφυρμένος, Mixtim, Permixtim. Vide φύρδην.

Φυρμὸς, οῦ, ὁ, Inquinatio, Inquinamentum. Ab Hesychio exponitur μολυσμός: & ῥύπος, μίασμα. Sed & NOMEN Φύρμα, ατος, τὸ, idem exp. ῥύπον, ac κόπρον. Vnde v.l. interpr. nõ tãtùm Inquinamentũ, sed & Fimus, Sordes, Strigmentum. Apud Nicandrum certè schol. φύρματα exp. κόπρια & σκύβαλα. id est (vt in iisdem annotatur) Recrementa, siue Retrimẽta, à similitudine τῆς φυρέματος.

Φύρδην, Mixtim, Permixtim. sicut & πεφυρμένως. nam & exponitur illud per hoc. Itẽ Confuse, Inordinatè. Nam Hesych. exp. non solùm ἀναμίξ, sed etiam συγκεχυμένως, & ἀπάκτως. Eustathius postquam dixit φύρσαι esse μολῦναι & συγχαῖ, Vnde, inquit, aliqua dicũtur συγκεῖσθαι φύρδην. Apud Plutarchum in Othone, φύρδην καὶ κατὰ μέρη πολλὰ συμπλέκεσθαι τοῖς ὀνόμασι, quidam interpr. Confusim & per multas partes.

C. ΑΝΑφύρω, Commisceo, Permisceo, Confundo. Itidémque pass. Ἀναφύρομαι, Commisceor, &c. Sed ex Alex. Aphrod. v.l. afferũt ἀναπεφυρμένος ὀν τῷ χῷ φύσιν ἄματι, pro Implicitus.

BICOMPOS. Συναναφύρω. cuius passiua vox Συναναφύρομαι magis est in vsu, & eo quidem peculiari. Dicitur enim aliquis cum scortis συναναφύρεσθαι, ea significatione qua dicunt Latini Cum scortis volutari. Quod quum dico, non ignoro illud Volutari, si verbum verbo reddendum sit, respondere potius τῷ καλινδεῖσθαι, seu κυλινδεῖσθαι. sed ὁ συγκυλινδούμενος ἑταῖρα, is etiam συναναφύρεται, & vicissim. (Quinetiam μίγνυσθαι γυναικὶ dicant Græci, itidémque legatur apud Maronem, Mixta deo mulier: hoc tamen verbo consulto abstineo) Lucianus, παμπόν ἢ γυναῖξὶ συναναφυρέντες. Facit autem hic locus pro mea quadam emẽdatione loci Athenæi, vel potius loci scriptoris cuiusdam apud Athenæum, vbi pro συναναφώρη reposui συναναφύρη. Ita enim ibi legitur, (si quidem hoc pro illo reponatur) σὺ δὲ ὦ σοφιστὰ ὀν τοῖς καπηλείοις συναναφύρῃ οὐ μετὰ ἑπτάρων, ἀλλὰ μετὰ ἑταιρῶν, μαστοπτυούσας τὸ σαυτὸν οὐκ ὀλίγας ἔχων.

C. ΣΥΜφύρω, Commisceo, Confundo. Et pass. Συμφύρομαι, Commisceor. Plutarch. in Camillo, συμπεφυρμένῳ τοῖς οἰκήσεσι πόλιν. Apud Dioscor. lib. 2, c. 26, κόμμι συμπεφυρμένον αἵματι, Ruellius vertit Gummi cum sanguine subactũ.

HINC Σύμφυρτος, ου, ὁ καὶ ἡ, Commixtus, Confusus. Cui contrarium est BICOMP. Ἀσύμφυρτος, Non commixtus, Non confusus. Bud. ex Dionysio Areopagita affert pro digesto & impromiscuo. Item ADVERB. Συμφύρδην, Commixtim, Permixtim, Confuse, Promiscué. Nicand. Theriacis, — τὰ ὀ μυελία πάντα τεφάσεται Συμφύρδην. id est συμμεμιγμένως.

Φυεάω, ῶ, (de quo iam aliquid in opposita paginæ parte dixi) idem quod φύω: præsertim tamen eam verbi φύρω significationem habet qua ponitur pro Macero, Subigo: sic tamen vt in iisdem locis interdum & verbo Miscere reddi possit. Nec minus frequens est vox passiua Φυεάομαι, ῶμαι, significationem illam sequens. vt φύεασιν οἴνῳ apud Dioscor. redditur Macera vino, & Subige vino: item Commisce vino. Apud eundem, φυεαθεὶς ἐλαίῳ, Maceratus oleo, & Subactus oleo. Redditur verò & Dilutus oleo, item Perfusus oleo. Sed addit interdum præpositionem ὀν. vt φυεαθεὶς ὀν τῷ ὄξει. (Cui simile est quod affertur ex capite 29 Exodi, πεφυεαμένος ὀν ἐλαίῳ, pro Consperfus oleo) Interdum addit præpositionem συν: vt quum dicit, πεφυεαμένος συν ἀλφίτῳ. vbi redditur à Ruellio, Cum polenta subactus. Huic præpositioni iunxit itidem Galenus ad Glauc. scribens, φυράμενον μετ' οἴνου. Bud. quoque φυρῶ interpr. Macero, Subigo, afferens ex Plutarcho, φυεάσαι πηλόν. Quò pertinet φύεαμα de massa figuli, vt mox videbis. Metaphoricè autem vsurpatur ab Aristophane, in Nubibus, μαλακὴν φυεαπάμενος πλὴν φωνὴν πρὸς τὸν ἔρεσκον. vbi quidam in-

terpr. Molliens & frangens vocem erga amatorem. A
Hinc VERBALE Φύραμα, ατος, τὸ, Massa farinæ subactæ & humore maceratæ ad panificium, Materia pinsita & subacta, ex Plinio. Paulus ad Corinth. epist. 1, c. 5, οὐκ οἶδατε ὅτι μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ. ἐκκαθάρατε οὖν τὴν παλαιὰν ζύμην, ἵνα ἦτε νέον φύραμα, καθώς ἐστε ἄζυμοι. Vbi vetus interpres quum ὅλον τὸ φύραμα reddidisset Totam massam: νέον φύραμα non itidem Noua massa, reddidit, sed Noua conspersio: [redacted]t. Sic vsus est Paulus, ad
Rom. cap. 11, εἰ δὲ ἡ ἀπαρχὴ ἁγία, καὶ τὸ φύραμα. (Ad quæ B
verba respiciens Gregorius εἰς Καισάριον dixit, ἐξ ἁγίας ἀπαρχῆς ἅγιον φύραμα. Et Damascenus de Christo, ἀπαρχὴν δὴ αἱέλαβε τῶν ἡμετέρου φυράματος) At verò capite 9, de massa figuli vsurpauit, (quò pertinet illud φυράσαι πηλὸν, quod ex Plutarcho attuli) scribens, ἢ οὐκ ἐχὶ δεῖ σταν ὁ κεραμεὺς τῶν πηλοῦ ἐκ τοῦ αὐτοῦ φυράματος ποιῆσαι ὁ μὲν εἰς τιμὴν σκεῦος, ὁ δὲ εἰς ἀτιμίαν; Sed & de aliis rebus dici quæ subigendo miscentur, apparet ex Constant. Geopon. lib. 15, κεχρίσθω δὲ ἐξωθεν φυράσασι κονίᾳ καὶ βολβίτῳ.
Φύρασις, εως, ἡ, Maceratio, Subactio ad conficiendas massas. C

C. ΑΝΑφυράω, ῶ, pro simplici φυράω, de quo dictum modò fuit. Dioscor. lib. 2. cap. 131, ἐκλέξας τοὺς ὀδόφους καὶ λύσας, ῥαίνε ὕδατι ἀναφυρῶν.

ΦΥΣΑΩ,

ῶ, VEL Φυσάω, (quæ tamen scriptura minus recepta est) Sufflo, Inflo, Flatu distendo. Lucill. Epigr. lib. 2, Τὸν λεπτὸν φυσῶντα τὸ πῦρ Πρόκλον ἦρεν ὁ κάπνος. id est, Sufflantem ignem. Ex
Aristoph. affertur itidem φυσῶν τὴν λαμπάδα. Ex eodem D
in Nubibus, Ὅταν εἰς αὐτὰς ἄνεμος μετωρεωδὴς καταπλεύσθῃ, Ἔνδοθεν αὐτὰς ὥσπερ κύστιν φυσᾷ, (vbi obserua duplex ω, sicut & in præt. imperf. pass. ἐφυσᾶτο, apud eundem) tanquam vesicam inflat. vel, flatu distendit. Et φυσᾷν αὐλὸν, vt Latinè Inflare tibiam. Plutarch. Alcibiade, αὐλοὺς δὲ φυσῶντος ἀνθρώπου τόμαρ, καὶ τοῖς σιωπῶσι ἀνάγκη μόλις ἐξαγωγεῖν τὸ πρόσωπον. Sed & subaudito illo nomine inuenitur, quum de tibicine dicitur. vt in hoc disticho quod refert Athenæus lib. 8, Ἀνδρὶ μὲν αὐλητῆρι θεοὶ νόον οὐκ ἐνέφυσαν, Ἀλλ' ἅμα τῷ φυσᾷν χὠ νόος ἐκπέπαται. (Vbi etiam videri potest autor distichi voluisse ludere in ἐνέφυσαν & in φυσᾷν) Ita Cic. subaudiendum reliquit E
accus. Tibiam, sic scribens, Et simul inflauit tibicen, à perito carmen agnoscitur. Vt autem dicitur φυσᾷν αὐλὸν vel αὐλοὺς, sic φυσᾷν κόχλους dixit Euripides, Conchas inflare. vt & Ouid. Metam. lib. 1, — conchâque sonanti Inspirare iubet. Pass. Φυσῶμαι itidem Sufflor, Inflor. Aristophanes Nub. de ventre (qui γαστὴρ vocatur) ad iguem inflato, ἡ δ' ἀρ' ἐφυσᾶτο. Apud eundem, in Pluto, ἡ γαστὴρ δὲ ἐπεφύσητό μοι, Venter inflatus erat mihi. Vel, Tumebat flatibus. Interdum Φυσῶ est Efflo. vt apud
Soph. φυσᾶντ' αἴθω θεὸς ῥίνας αἷμα, efflantem cruorem per F
nares, siue naribus. Sic aurem & apud Plut. De primo frigido, ὅταν δὲ συστρέψαντες τὰ χείλη φυσήσωμεν, quū labris cōtractis efflamus.

Φυσῶ παῖς γάθοις, Inflo buccas, Buccas flatu distendo. Latini quoque Buccas inflare dicunt. Sed Horatius de irato dixit, Serm. l. 1, Sat. 2, Quid causæ est, meritò quin illis Iuppiter ambas Iratus buccas inflet? At verò apud
Demosth. παῖς γάθοις φυσᾷν est potius insolescentis, siue superbiētis, in or. De perperā obita leg. κἂν ὁ γραμματικὸς Αἰσχίνης, εἴποι τις, ἐχθρὸς ὀθνεῖος, καὶ κακῶς φησὶν ἀκηκοέναι, καὶ δεῖ τῆς ἀγορᾶς πορεύεται, θοιμάτιον καθεὶς μέχρι τοῦ σφυρῶν, ἴσα βαίνων Πυθοκλεῖ, παῖς γάθοις φυσῶν, Demissa ad talos vsq; veste, pari cū Pythocle incessu vtens, buccas inflās. Sed autor libri qui sub Demetrii Phalerei nomine editus est, ita scriptū habet hunc locū, autorem eius tacēs, πορεύεται δεῖ τῆς ἀγορᾶς, παῖς γάθοις φυσῶν, παῖς ὀφρῦς ἐπηρκώς, ἴσα βαίνων Πυθοκλεῖ. vbi his verbis, παῖς ὀφρῦς ἐπηρκώς, siue Demosth. sint, & inseri loco illi debeāt, siue sint
supposititia, eadē res exprimitur quæ & proximè prae- H
cedētibus, παῖς γάθοις φυσῶν. At verò illa (vt de hoc quoq; obiter lectorē moneā) eodē pertinētia, ἴσα βαίνων Πυθοκλεῖ, prouerbialia fuisse existimo. quippe qui & apud alios ea me legere meminerim, & nominatim apud Ath. l. 5, vbi scribit, καὶ παρελθὼν ὁ θεωπατηπικὸς εἰς τὴν ὀρχήστραν, ἴσα βαίνων Πυθοκλεῖ, ἀλλ' ἐστὶ τοῖς Ἀθηναίοις, &c. Crediderim autem ex hoc loquendi genere, φυσᾷν παῖς γάθοις, (vnde est COMPOS. Φυσίγαθος, de quo suprà Tomi 1, col. 55) sumptam esse eam verbi φυσᾷν significationem qua de superbiente & insolescente vsurpatur itidem. Luc. ὑπεμίμνησκον ἡλίκον ἐφύσα πότε νίκα πολλοὶ δὴ τῶν πυλῶνων παρεστήκεσαν. Plutarch. Pol. præc. μικρὸν ἰσχύν, καὶ μέγα φυσᾷν. Philo De vita Mosis lib. 1, φυσῶσι καὶ πνέουσι μεγάλα, καταλαζονευόμενοι τῶν ἀφανεστέρων. His autem in locis φυσῶ dixerim reddendum esse Spiro: & μέγα φυσᾷν, Magnum spirare. vt apud Propertium, Qui nunc magnum spiramus amantes. (quod alioqui dicunt Græci & μέγα φρονεῖν) Possumus alioqui μέγα φυσᾷν reddere etiam Magnos spiritus gerere. Sic in illo Luciani loco, ἡλίκον ἐφύσα, quantos spiritus gerebat.

Φυσῶ interdū non de eo dicitur qui insolescit, sed de eo qui facit vt alius insolescat, & illi spiritus affert, vt loquitur Cicero. Tunc autem possumus retinere verbum Inflo, metaphoricum illi itidem vsum tribuētes. Plutarch. De educ. pueris, siue liberis, δεῖ δὲ αὐτοὺς μηδὲ τοῖς ἐγκωμίοις ἐπαίρειν καὶ φυσᾶν. Atque vt hîc infinitiuo φυσᾷν præfixum esse videmus ἐπαίρειν, sic participio φυσήσας præfixum habemus μετωρείσας apud Philonē, μετωρείσας καὶ φυσήσας ἡμᾶς τῷ λόγῳ. Sic pass. Φυσᾶσθαι, vnde φυσωμένοις legimus apud Plutarchū, ὑπὸ τῆς τύχης φυσωμένοις καὶ σαλευομένοις. Sic certè Latini Inflare aliquem dicunt, itidémque Inflari. vt, Animos rumor inflasset, apud Ciceronem. Item, Spe atque animis inflata, apud eundem. Et apud Liuium, Inflasse vana spe, atque inflatos esse.

C. Φυσίφρων, ονος, ὁ καὶ ἡ, Inflatus mente, Cui mens tumet superbia, siue animus. Hesychio, φυσίφρονες, πεφυσημένοι τὰς φρένας, μάταιοι. Sed quid si dicamus φυσίφρονα vocari τὸν φυσῶντα τὴν φρένα, siue τὰς φρένας, eo modo quo φυσᾷν τὰς γάθους dicitur?

C. Φυσίγαθος, vide initio huius columnæ.

Φυσασμος, οῦ, ὁ, vide in Φυσιασμός.

Φύσημα, ατος, τὸ, Inflatio, Inflatus, aut Flatus. Sicut φυσᾷν de tibiis dici, docui suprà, sic φύσημα de iisdem vsurpari testatur Pollux: scribens, τὸ δὲ πνεῦμα, καὶ φύσημα, καὶ αὔλημα. Et generaliter φύσημα, de vētō spirituque qui inflatu tibias cæteráque instrumēta ἐμπνευστικὰ permeat, sonitúsque elicit. vt in vulg. lex. annotatur. Quibus additur, φύσημα in bullante humore dici τῶν πνευματώδη καὶ ὀγκώδη ἐπανάστασιν, bullam. Sic ebullientis sanguinis eruptionem, sanguinis φύσημα vocasse Euripidem. Inde factum esse vt φυσήματα dicantur in margaritarū conchis, bullarum modo inanes conceptus. Plinius libro 9, cap. 35, Si verò & tonuerit, pauidas ac repentè comprehensas, quæ vocant φυσήματα efficere, specie modò inani inflata, sine corpore. hos esse concharum abortus. Quinetiam resinam pineam peculiariter φύσημα vocari testatur Galenus De compos. medic. κατὰ γένη, l. 7, ἡ πιτυΐνη ῥητίνη. καλοῦσι δ' αὐτὴν ἰδίως φύσημα. Quod & Aetius sequutus est lib. 1.

Φύσημα, metaphoricè (sicut & de φυσῶ dictum est) de insolescentibus & superbientibus. vt Latini dicunt Spiritus, interdum verò & Flatus. Vsus est hoc verbali φύσημα vnà cum ipso verbo Plato in Alcib. posteriore, αἰδοῦς πολιτικῶν, πολιτικὸν φύσημα φυσώντων. Apud Athen. Demeam quendam tibicinæ filium festiuè dicit Hyperides habere φύσημα μεῖζον τῆς μητρός. nam de tibiis dicitur φύσημα, sicut & φυσᾷν. Eius verba sunt, ἐπεσόμισε δὲ αὐτὸν γραφείδης, εἰπὼν, Οὐ σωστέον, μεῖζον τῆς μητρὸς ἔχων τὸ φύσημα; elatiores esse illi spiritus innuens quàm pro genere, vtpote ignobili: ὅτι πεσόμενος ἐκ τοῦ αὐλητρίδος φύσις, καὶ δὴ καὶ μεγάλα ἐφύσα. In quibus Eustathii verbis (nā & ab eo illud dictū refertur) obserua obiter μεγάλα φυσᾷν, sicut & suprà in Φυσῶ, de eo cuius animus inflatus est, & turget. Possumus autem ibi φύσημα reddere non solùm Spiritus, sed & Flatus, ex Virgilio. (quod etiam aptiorem ad tibias allusionem habebit) ita enim ille Æneid. 11, Det libertatem fandi, flatúsque remittat. De equo autem dictum φύσημα apud Xenophontem, sicut φρύαγμα, ad ferociæ appellationem magis pertinet.
Cæterùm & nomini φῦσα metaphoricum vsum tribui

ab Eustathio sciendum est. Ita enim ille in Il. librum σ, A
Γνῶν δὲ ὡς ἡ χαλκευτικὴ φῦσα τραπεῖσα μεταφορικῶς πῶς ἀλαζονείαν αὐτῇ ὁμωνυμεῖσθαι πεποίηκε, δεῖ δὲ πῶς ἀνεμώλιον κενόφρημοσύνῃ τῶν ἀλαζόνων, ὧν οἱ λόγοι τοῖς φυσήμασι, δεῖ τὸ αὔωσιν, ἐοίκασι.

Φύσησις, εως, ἡ, Sufflatio: aut etiam simpliciter Flatio, si ipsam flandi actionem ita vocare liceat. Theophrastus de carbonibus loquens, Historiæ plant. libro 5, cap. 10, εἰς πῶς φύσησιν ἀμείνους, ὡς ἧττον καταμαραινόμενοι, Ad sufflationem commodiores sunt, Commodius sufflātur.

Φυσητὴρ, ῆρος, ὁ, Flabellum. ῥιπὶς, scholiastæ Aristoph. Item B
Follis, vt quidam interpr. Sed apud Dioscor. lib. 5, expo ni Follis narem fistulámque, testantur v. l. Item reddi Sufflatorium, apud Græcos Bibl. interpretes, Hierem. cap. 6. In iisdem annotatur, φυσητῆρα esse piscem quendam cetaceum, Æliano, & Straboni lib. 3. qui dum inspirat, apparet procul inspectantibus columnæ in modum nebulosa quædam facies. Plinius lib. 9, cap. 4, Maximum animal in Indico mari Pristis & Balæna est: in Gallico Oceano Physeter, ingentis columnæ modo se attollens, altiórque nauium velis diluuiem quandam C
eructans. Vide & Hesych. apud quem legitur Φυσητὴρ, cum gemino σ. Apud Ath. sic vocatur & meatus polypodis, quo oua sua parit.

Φυσητήριον, ου, τὸ, Instrumētum aptum ad inflādum. Aut etiam, Instrumētum quod inflatur, vt quidem φυσητήριον dicitur esse αὐλὸς, id est Tibia. Ac certè apud Hesychiū φυσαλίδες, (ita enim scribo, non φυσαλλίδες) expositum est φυσητήρια, & αὐλοί.

Φυσηπκὸς, οῦ, ὁ, Ad inflandum aptus, Inflandi vim habens: ex Aristotele. D

Φῦσα, VEL Φύσα, Follis. Homer. Iliad. σ, Φῦσαι δ' ἐν χεάνοισιν ἐείκοσι πᾶσαι ἐφύσων. Dixerat autem antea de Vulcano, — βῆ δ' ὄμεν φύσας· Τὰς δ' ἐς πῦρ ἐτρεψ, κέλευσέ τε ἐργάζεσθαι. In eodem libro aliquanto antè, Φύσας μὲν ῥ' ἀπὸ θῆκε πυρός, ὑπνὰ τε πάντα Λαρνακ' ἐς ἀργυρέου συλλέξατο, τοῖς ἐπονεῖτο. In quem locum annotat Eustathius, vetera exemplaria φύσας habere scriptum, vnico σ. & consentaneam rationi hanc scripturam esse. quippe quum vox hæc deriuata sit ex ADVERBIO Φῦ, quod vnicum est δίγραμματον, id est duabus literis constans: ex E
illo aduerbio, inquam, quod sit ὀνοματοποιηθέν. Idem alibi scribit φισώνας esse ὀνοματοποιηθέν, sicut φῦσαι, & φυσᾷν: eodémq; modo quo & ista, producere primâ syllabam. Quo ex loco colligat quispiam fortasse Eustathium censuisse φῦσα prius esse quàm verbum φυσᾷν. Verùm quū φυσᾷν natura dederit hominib' ante inuentum illud instrumentum quod φῦσα vocatur, non video quomodo hoc nomen prius illo verbo esse possit. Fateor alioqui φῦσα nullam verbalis formam habere: sed inueniuntur ab aliis itidem verbis, & quidem plu- F
rimis, deducta nomina, quæ nec ipsa vllā verbalis speciem præ se ferunt. Quod autem ad scripturam attinet, mihi quoque vnico σ scribi magis placet, præsertim quū meum vetustissimū Homeri poematum exēplar, illis παλαιοῖς ἀντιγράφοις, quorum ab Eustathio fit mentio, hac in scriptura assentiatur. Inuenitur alioqui vt verbum φυσᾷν in nonnullis autorum locis, & quædam eius verbalia, ita & φύσα. vt apud Aristotelem & Dioscoridem. Legitur enim apud hunc lib. 2, cap. 26, φύσας, itidémque φύσαν, cum ω. Vbi obseruandum præ- G
terea quomodo Plinius hanc vocem interpretetur. Nāis lib. 32, cap. 3, de re eadem loquens, de qua & Dioscorides ibi, nimirum de castoris testibus, pro φύσας habet vesicas. Scio quidem & folliculos ibi legi: sed postquā dixit, Præterea ne vesicas quidem esse, quum sint geminæ: quod nulli animalium, (sicut scribit Dioscorides, ἀδύνατον δὲ δύο φύσας εἰλυμένας ἐν ἑνὶ ὑμένι εὑρεῖν) subiungit, In his folliculis inuenitri liquorem, & asseruari sale: de ipsis testibus loquens. Quibus subiungit, Itaque inter probationes falsi, esse folliculos geminos H
ex vno nexu dependentes: quum dicat Dioscorides, τοῖς συνειλημένοις ὄρχεσι ἐκ μιᾶς ἀρχῆς. Cæterùm quod attinet ad φῦσα pro vesica, sciendum est scholiastem Aristophanis κύστιν apud eum exponere κοιλίαν, item φῦσαν: & addere, φῦσαν appellari ἀφ' οὗ πάσχει πέφυκε, id est ab eo quod illi solet accidere.

Φῦσα, Flatus. Aristot. de leone, πρεσίεται δὲ καὶ φύσαν δρι μεῖαν σφόδρα, de ventris flatu. (vbi obserua duplici σ scribi itidem) Sic ex Alex. Aphrod. Probl. φῦσαν ἐκκρίνειν, Flatum ventris emittere. Vsus est & Xenophon Pæd. 1, pag. 5 meæ editionis, αἰσχρὸν μὲν γὰρ καὶ νῦν δοκεῖ Πέρσαις τὸ ἀποπτύειν καὶ τὸ ἀπομύττεσθαι, καὶ τὸ φύσης μετοῖς φαίνεσθαι. Affertur & φῦσαν ἐρεύγεσθαι pro Inflare. Hesychio φῦσα est πνεῦμα, & ἀὴρ, & ἀσκός.

Φῦσα metaphoricè de insolētia dictum, sicut & φύσημα, vide ex Eustathio suprà, in illa ipsa voce Φύσημα.

Φῦσα inter pisces Niliacos (seu Niloticos, vt quidam) numeratur apud Athen. lib. 7. Ab Hesychio quoque tradi tur Φῦσα piscis esse qui in Nilo nascitur. Ibidem & φαρέτραν significari hac voce scribit.

Φῦσαι, Foueæ quædam in Arimis, ignem euomentes. Vide Eust.

C. Φυσόβαθρον, ου, τὸ, ab ea nominis φῦσα significatione qua dicitur de folle. Scribit enim Suidas, φυσόβαθρον, τὸν τῶν χαλκέων: sed nihil addens. Existimatur autem esse βάθρον cui superponuntur αἱ φῦσαι: aut cui insidentes ipsi χαλκεῖς follibus auras accipiunt reddúntque, vt loquitur Virgilius. Ac fortasse magis hæc interpretatio Suidæ verbis C
conuenit.

C. Ἀκροφύσιον, ου, τὸ, Follium pars summa, seu extrema, quæ fornacis ori immittitur. Extat apud Thucydidem l. 4, ita scribentem, κεραίαν μεγάλην δίχα τρίσαντες ἐκοίλαναν ἅπασαν, καὶ ξυνήρμοσαν πάλιν ἀκριβοῦς ὥσπερ αὐλόν· καὶ ἐπ' ἄκραν λέβητά τε ἤρτησαν ἀλύσεσι, καὶ ἀκροφύσιον ἀπὸ τῆς κεραίας σιδηροῦν ἐς αὐτὸν ἔδυον καθεῖτο. Ibidem vide scholiastem, cuius verba leguntur & apud Hesychium. Eustath. autem scribit, τὰ μέρη τῶν φυσίων τὰ τοῖς χοάνοις ἐνιέμενα, vocari Ἀκροφύσια, ITEM Ἀκροσύρμα, quibus, inquit, φυσῶσιν οἱ χαλκεῖς.

Inde est ETIAM Φυσώδης, εος, ὁ καὶ ἡ, Flatuosus, Flatu abundans, seu Flatu plenus. Φυσώδη Bud. reddit Inflationes mouentia, ex Celso: exponens etiam, τὰ ἐμποιοῦντα πνεύματα. Apud Galenum Ad Glauc. lib. 2, πνεῦμα φυσῶδες differre docet ab eo quod αἰθεροῶδες & λεπτὸν appellatur. Affertur autem ex illo ipso scriptore φυσῶδες copulatum cum ἄπεπον. Et quemadmodum apud E
eum legitur πνεῦμα ἄπεπον καὶ φυσῶδες, (quod interpretātur Spiritus crudus & inflationem pariens) sic apud Plutarchum legimus hæc duo adiectiua coniuncta, Sympos. lib. 8, quæstione 10, ἀλλὰ καὶ τὰ σπέρματα τὰ τῶν θέρμαθα καὶ τὴν ὀπώραν ἅπασαν ὁρῶμεν ὑγρὰν καὶ οἰδοῦσαν, (fortasse perperam pro οἰδοῦσαν) ἄχρι οὗ ἀποπνεύσῃ τὸ φυσῶδες καὶ ἄπεπον. Inuenitur & νόσημα φυσῶδες, quod ex Gaza redditur Morbus inflatione contractus. Φυσῶδες νόσημα (inquit Gorr.) Flatuosus morbus, qui & hypochondriacus dicitur: species est melācholiæ. Idem alibi, Melancholia quæ ex hypochondriis humore eo [melancholico] scatentibus oritur, hypochōdriaca & flatuosa appellatur, quòd ex iis, sed maximè sinistro, humor atque vapor ceterum petant, quódque flatus plurimi in ventriculo, intestinis, abdomine, totóque etiam corpore moueantur. Cæterùm quanuis φυσώδης à φῦσα derinem, nō ignoro tamen posse quibusdam à verbo φυσῶ potius deriuandum videri.

ITEM Φυσαλὶς, ίδος, ἡ, Bulla in aqua nascens, πομφόλυξ. Luc. in Charonte, ἤδη ποτὲ πομφόλυγας ἐν ὕδατι ἐθεάσω, ὑπὸ κρουομένου τινὸς κατορρόθου αὐτὰς, φύσας; παῖς φυσαλίδας λέγω, ἀφ' ὧν σωματοῦται ὁ ἀφρός. Hesychio & Suidæ φυσαλίδες sunt αὐλοί. sed ille exponit etiam φυσητήρια.

Φυσαλὶς, Vesicaria, quæ & ἀλικάκαβος, Frutex est Dioscoridi, apud quē Marcellus annotat sibi videri ita vocatam potius ἐκ τῶν φυσῶν, id est à vesicis, & folliculis, quos habet orbiculatos, vesicis non dissimiles: quàm quòd profit vesicæ: licet Plinius id testetur.

AT VERO Φύσαλος, ου, ὁ, est Bufo. Lucianus in Philopseude, ἥκων οὖν ὡς ἀπὸ ἑλκόμενοι πρὸς τὴν ἐπῳδὴν ὄφεις πολλοὶ, καὶ ἀσπίδες καὶ ἔχιδναι καὶ κεράσαι, καὶ ἀκοντίαι, φρῶνοί τε καὶ φύσαλοι. Traditur φύσαλος esse illud venenatum ranarum genus quod se mirum in modum inflat, turgescitque ita vt sæpe crepet. Quidam interpretati sunt rubetam, quum tamen à bufone distingui debeat.

Φύσαλοι, Cete, inquit Eustath. Vide Φυσητήρ. Apud Suidam legitur non Φύσαλος, SED Φύσαμος, quod esse dicit εἶδος κήπτις θαλασσίου. Quódque magis miror, eandem scripturam vetus quoque exemplar habet.

QVINETIAM Φύσκη à φῦσα deriuatum est, si Eustathio credimus. Conuenit certè huic deriuationi significatio. Est enim φύσκη, (vt habent vulg. lex.) Crassum intestinum, ex quo farina & carnibus iniectis lucanicæ fiunt. ex schol. Aristophanis in Equit. Et ex Athenæo lib. 14, διδόασι καὶ γαστρὸς καὶ φύσκης πόμον. Vide Suidam & Etymol. Hesychius scribit duntaxat, Φύσκη, κοιλία, καὶ τὸ παχὺ ἔντερον. In iisdem EST Φύσκα, Vesicula manibus oborta, vt inter remigandum, remorum attritu: ex eodem schol. in quēdam locū Vesparum. Habent & DIMIN. Φυσκίον, Vesicula, Folliculus, Vtriculus. Apud Diosc. Faba Ægyptia vbi defloruit, φέρει φυσκία παραπλήσια θυλακίσκοις. i. Fert folliculos loculis similes, vt Ruellius vertit. At Marcellus, Vesparum fauis similes profert vtriculos. nam quidam legunt σφηκία. In iisdem ADDITVR Φύσκων, ωνος, ὁ, Ventricosus, Obesus, ex Iosepho. Suidas scribit Pittacum, quòd obesus esset, ab Alcæo γάστρωνα & φύσκωνα vocatum fuisse. Hæc autem duo copulata, magis suspectam mihi reddunt apud Hesychium VOCEM Φισῶν, quam exp. γάστρων & παχύς: ne pro ea reponendum sit illud Φυσκων. præsertim quū iā præcessisset φισόων, quod exp. φισῶν, & ἀδυμαίνων, & πνευστῶν. (Quo tamen modo videatur & φισῶν signif. illā admittere, docebo in Φισόω) ITEM Φύση, VEL Φυσή, ex Herodiano, Maza ex farina & vino. vt scribit schol. Aristoph. in hūc Vesp. versum, Καὶ τὸ γύναιόν μ' ὑποφθοῦσαν φυσὴν μᾶζαν προσενέγκῃ. Etymol. scribit esse πλὴν ἐν τῇς σκάφαις πεθυμμένου καὶ ἥρεμα ἀναδευομένου μᾶζαν. Apud Athen. lib. 3, legimus φύσιν esse mazam πλὴν μὴ ἄγαν πεπεμμένου, (perperam enim omissa negatione scribitur in v. l. ἢ ἄγαν πεπεμμένη) Hesych. autem non dicit duntaxat πλὴν μὴ ἄγαν πεπεμμένου, sed πλὴν ἀπεκθλον. At perperam apud Suidam coniunctim est SCRIPTVM Φυσημάζα. Quod autem attinet ad verba quæ subiungit versui Aristophanico, videntur conficere pentametrum, qui ita legendus sit, Φύση ἐνὶ χρόνῳ μαστομθὴν παλάμαις. Sciendum est porro apud Etymologum legi ETIAM Φύσα, quod dicit significare τὰ αἰαπεφυρωθέα μέλιτι ἄλθρα.

DENIQVE Φώσσων quoque Eustath. ἀπὸ τῆς φύσης deriuat, quoniam φυσώδης πληστέον αἰέρμω, ἐνεργεῖ. Est enim φώσσων, Velum, Carbasus. Hesychius esse dicit δρμενον lineum. (Apud quem est SCRIPTVM Φωσσων cum ω) Itidémque Pollux lib. 7 de lineis vestibus loquens, ἔστι δὲ, inquit, καὶ ὁ φώσσων Αἰγύπτιος, ἐκ παχέος λίνου. Quibus addit, ἦπου δὲ καὶ ἡμφασώνιον. (Vbi obserua obiter hanc etiam VOCEM Ἡμφασώνιον) Sed pro velo affert Etymologus (scribens & ipse duplici σ) ex isto Lycophronis versu, Ἄφλαστα καὶ φώσσωνας ὠμογωμθύους. (Repono enim ἄφλαστα pro ἄλφιτα) Habet ITEM Φωσσώνιον, quod vult esse etiam προσώπου ἐκμαγεῖον. Vnde vulg. lex. interpret. Linteum quo facies detergitur, Sudariolum. Sed Φωσώνιον dicitur & Solarium, siue Horarium, πρὸς τὸ φαῦς, vt in iisdem annotatur, afferentibus ex Censorino, P. Corn. Nasica censor ex aqua fecit horarium, quod & ipsum à consuetudine noscendi horas à sole, solarium cœptum vocari. Sic autem Etymologistes & Suidas testantur φωσώνιον appellatum & quod Romani vocarent ὠρόμετρον. Perperam enim in vulg. editionibus Suidæ scriptum est ὠρόμετρος pro ὠρόμετρον.

Dicitur ETIAM Φάσσων, vt quidem vulg. lex. tradunt. Ita enim in illis scribitur, Dicitur etiam φώσσων ac φάσσων. Et φάσσωνας exponunt grammatici, Carbasina lintea, & τὰ λαῖφη, τὰ ὀρμθα, πρὸς τὸ φαῦ τὸ λαμπρωύω, quoniam alba & splendida. vel πρὸς τὸ φυσᾶσθαι ὑπ' ἀνέμων, φύσσωνες & φώσσωνες. Sunt autem hæc ex Varino sumpta, quæ illum ex scholiaste quopiam habere puto, sed cui quantum hic fidei tribuendum sit dubito. Legimus quidem certè ἡμφασώνιον cum α itidem, in illo quem protuli Pollucis loco: sed suspecta & ibi hæc scriptura esse possit.

A C. ΑΝΑφυσάω, ῶ, Sursum flo, Sursum emitto flatum. Item Sufflo, vel Inflo. Aliquando ἀναφυσᾶν dicitur qui inflat tibias. Vide ἀναφύσησις paulo póst.

Ἀναφυσάω, metaphoricè, Inflo, id est Inflatum, seu elatum reddo, Superbire facio, Superbum reddo, Aliquem effero, eique spiritus affero. Cicero pro Sylla, Res enim gestæ (credo) meæ me nimis extulerunt, ac mihi nescio quos spiritus attulerūt. quod, vt opinor, aptissimè reddiderimus Græcè, καὶ γὰρ ἐμαὶ πραξεῖς ἀνεφύσησ' ἐμέ. (Possumus verò & simplici ἐφύσησαν vti. talem enim & illi vsum esse, antea docui) Vnde ἀναφυσᾶς apud Xen. pro Superbire, vt proximo dicetur tmematio.

Ἀναφυσάομαι, ῶμαι, Sufflor, vel Inflor. ¶Item metaphoricè Inflor, Superbio, Me effero, Spiritus vel animos sumo. Xenophon Pæd. 7, ὑπὸ θοιούτων δὲ λόγων αἰαφυσώμθρος. Idem Hell. 7, οἱ μὲν δὴ Ἀρκάδες ταῦτ' ἀκουοντες ἀνεφυσῶντό τε, καὶ ὑπεφίλουν τὸν Λυκομήδη.

Ἀναφύσημα, ατος, τὸ, Inflatio, apud Lucianum. Item, Euaporatio, Spiraculum. Aristoteles de mūdo, ἀναφύσημα γῆς, πνεῦμα λέγεται αἰαφερόμθρον κ' πλὴν ἐκ βυθοῦ πνος ἢ ῥήγματος αἰαδοσιν. Id est, ἀναφύσημα, (quasi efflatus terræ) dicitur spiritus sursum sublatus, erumpens ex loco altius depresso, aut è terræ hiatu. Vel (vt alii) è terra in hiatum dehiscente.

Ἀναφύσησις, εως, ἡ, Inflatio. ¶Item Spiraculum, ἀναφύσημα. Aristot. De mundo, πολλαὶ δὲ ἀναπνοαὶ ἔχουσι καὶ ἀναφυσήσεις, ὡς Λιπάρα καὶ Αἴτνη. id est (Budæo interprete) Multæ spiramenta habent emissariáque vaporis. Idem in Lexico suo scribit, Ἀναφύσησις, quasi Emissarium vaporis, Spiraculum terræ, ex quo ignis vel ventus erumpit. Profert verò eundem Aristotelis locum.

Ἀναφύσησις dicitur etiam de tibicine. nam Pausanias apud Eustathium annotat, Γρόθων est quædam ἀναφύσησις, quam primo loco discunt tibicines. Vbi ἀναφύσησις videtur esse certa tibiarum inflatio. id est Certus quidā modus inflandi tibias. Eustathius autem antequam locū Pausaniæ afferat, ait ἀνέβαλλεν & ἀνένεικαν & ἀνεφύσησε pro eodem posse sumi: esse enim etiam ἀναφύσησιν, musicorum vocabulum.

C. ΔΙΑφυσάω, ῶ, Perflo, item Flatu discindo, in vulg. lex. afferentibus ex Galeno, ὑποχόνδρια διεφυσᾶτο, præcordia flatu discindebantur. Sed videtur διαφυσᾶσθαι hîc esse idem quod ἐμφυσᾶσθαι. Apud Plutarchum De primo frigido pro Efflari, vbi scribit, ἀλλὰ καὶ κάτω τοῖς ἀπογγοθίοις διαφυσώμθρον ἐκ τοῦ στόματος, ἐν τῇ θαλάττῃ φέγγος ἐνδίδωσι. ita enim Turnebus hæc vertit, Sed vrinantibus etiam in profundo spongiatoribus efflatum ore in mari lumen præbet.

Διαφύσησις, εως, ἡ, Perflatio.

C. ΕΚφυσάω, ῶ, Efflo. Redditur & Exufflo. Apud Dioscoridem pro Excito ignem halitu, inquit Budæus: ex eo afferens, καίεται ἐπ' αἰθράκων ἐκφυσσωμθέν. (ita enim scribit gemino σ) Exponitur etiam Follibus ventilo. Extat verò & metaphoricus eius vsus apud Aristophan. in Pace, Πελὶν παθεῖν τι δεινὸν, αὐτὸς ἐξέφυσε πλὴν πόλιν, Ἐμεγάλων ἀπινθῆρα μικρὸν Μεγαρικοῦ ψηφίσματος. Ἐξεφύσησε γὰρ τοσοῦτον πόλεμον, ὥστε τοῦ καπνοῦ Παύτιας Ἑλλήνων δακρύσαι, τοιός τ' ἐκεῖ, τοιός τ' ἐνθάδε. vbi reddi potest, Excitauit tantū bellum. vt videlicet excitatur ignis flando. Schol. exp. ἐξεκίνησε, & ἐπύρεξε.

G Ἐκφύσημα, ατος, τὸ, Efflatio, seu Exufflatio. In vulg. lex. Venti sibilus. Item Inflatio, morbus, ex Polluce. Potest esse & Id quod efflatur: vt dicitur ἐμφύσημα id quod insufflatur.

Ἐκφύσησις, εως, ἡ, itidem Efflatio, seu Exufflatio: est (vt ait Gal. lib. 2 De motu musculorum) ἀθρόα τοῦ πνεύματος ἔξω φορά, hoc est, expiratio confertim facta. Eius opifices sunt musculi omnes intus inter costas siti, adiuti & iis qui ad thoracem peruenium ex scapulis & dorso, atque aliis etiam magnis qui in epigastrio habentur. Efflationis enim gratia eos esse factos Gal. lib. 4 De vsu partium, docuit. Propria est vocis materia, neque vox citra eam fieri potest. Differt à simplici expiratione, tum violentia, tum musculis à quibus efficitur. Nam & paulatim expiratio fit, & à solo septo transuerso. Gal. De locis affectis lib. 4, duplicem statuit πλὴν ἐκφύσησιν: vnam

vnam ἄψοφον, alteram ψοφώδη, de voce verba faciens. A Hæc Gorr. qui etiam in voce Ἔκπνοη, postquam dixit, ἐκπνοὴ, id est expirationem, esse motum respirationis, quo spiritus foras fertur. constare enim respirationem geminis partibus, seu motibus sibi contrariis, vno, quo spiritus intrò subit, & εἰσπνοὴν appellari: altero, quo spiritus è pulmonibus redit, quem contrario etiam nomine ἐκπνοὴν dici: eámque solius septi transuersi (quod φρένας appellant) opus esse, quemadmodum & inspirationem, vt scribit Galenus De motu musculorum lib. 2, neque ab vllo thoracis musculo perfici, &c. B Paucis interjectis, addit, Itaque quod ipse scribit tum lib. 4 De locis affectis, expirationem fieri ab vniuersis musculis thoracem contrahentibus, tum in libello De causis respirationis, internos qui circum costas sunt musculos expirationem perficere, non est de simplici expiratione intelligendum, sed de violentiore, qualis per febres fit & apoplexias, & post magnam exercitationem. Tunc enim magna violentáque expiratio est, ἐκφύσησις propriè dicta, à musculis tum intercostalibus, tum iis qui ex scapulis & dorso ad thoracem feruntur, facta. C

C. ΕΜφυσάω, ῶ, Insufflo, Inflo, Inspiro, Flando immitto, seu iniicio. Redditur etiam, Flatu accendo. Apud Ioannem cap. 20, ἐνεφύσησε, vetus interpres vertit Insufflauit. Alii vel, Flauit in eos, vel Afflauit. Quoniam autem ibi scriptum est, καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἐνεφύσησε· καὶ λέγει αὐτοῖς, Λάβετε πνεῦμα ἅγιον, idcirco ἐμφυσήσθρον πνεῦμα dixit Gregor. (arq; adeo ipsum Spiritū sanctū ἐμφυσημα nominauit) Sed & personæ tribuit illud ipsum participium, nam afferur ex eo ἐμφυσωμθρος pro Afflati Spiritu sancto. D Aristoteles autem dixit de polypo, πλὴν δὲ κεφαλῆς, ἕως αὖ ζῇ, σκληραὶ ὀχθαὶ, καθάπερ ἐμπεφυσημθραι. pro quibus habet Plinius, Prædurum caput esse polypis sufflatione viuentibus.

Ἐμφύσημα, Insufflatio. Aut etiam, Id quod insufflatur, seu flando aut insufflando immittitur aut iniicitur. vnde ἐμφύσημα dixi à Gregor. Nazianzeno appellari Spiritum sanctum.

Est ἐμφύσημα & medicinale vocabulum, quod apud Dioscoridem redditur Inflatio, lib. 3, cap. 163, in quo de althæa agit. Eam enim inter alia sanare ἐμφυσήματα testatur. Vbi tamen Marcellus non Inflationes vertit, cum Ruellio, atque aliis, sed oculorum tumoribus similes excrescentias. Idem Marcellus hæc in illum locum annotat, (est autem apud eum, caput 155) Verterunt (inquit) cæteri scriptoris huius interpretes ἐμφυσήματα (malum cui althæam hîc mederi testatur) simpliciter Inflationes: idem, vt videtur, opinati ἐμπνευμάτων & ἐμφύσημα in Græcorum medicina esse quum tamen ἐμπνευμάτωσις iudicio nostro, toto (vt sic loquamur) genere ab emphysemate, altero illo malo, differat. Sitque ἐμπνεύματωσις flatus in interiore aliqua parte collectio: ἐμφύσημα autem, non collectio flatus, sed incremētum tumori simile, quod non aliter fiat quàm quū oris spiritu impletur aliquid. idque nomē etiā indicat. Nō fit nisi in oculo ἐμφύσημα hoc. Diffinierūntque veteres Græcorum medici, ἐμφύσημα, ὄγκον οἰδηματώδη τοῦ βλεφάρου. quod est, excrescentiam ciliorum tumori similem. Galenus tamen in Isagoge sua aliter docuit fieri ἐμφύσημα, quum repentè tumefactus oculus G maiorem contraxerit pallorem & inflammationem. Fierique in senibus plerunque, & æstate. Et hæc Græcorum medicis ἐμφυσήματα sunt non inflationes simpliciter, sed oculorum tumores, qua ratione illi docent, facti. Ideóque nos oculorum tumoribus similes excrescentias diximus. Hæc ille: quibus hoc vnum addo, ἐμφυσήματα & ἐμπνευματώσεις magnam inter se affinitatem posse habere, inde mihi fieri verisimile, quòd φυσώδες & πνευματικὴν aliquot in locis copulata reperiam. Sed de huius vocis ἐμφύσημα apud medi- H cos vsu, latius Gorræus scribit, cuius hæc sunt verba, Ἐμφύσημα, inflatio: est spiritus flatuosi collectio in manibus corporum spatiis. Eius principium (inquit Galenus) malè concoctus cibus est, à calore videlicet debili, & à quo flatus excitati resolui nequeūt. Hi quidem collecti aliâs sub cute, aliâs sub membranis quæ ossibus circundantur, aut musculos viscerúmve aliquod includunt, ἐμφύσημα generant. Colligitur verò non parum aliquando etiam in ventriculo & intestinis, itémque in medio spatio horum & peritonei. Galenus duabus differentiis omnem inflationem complexus est. aut enim in maioribus cauitatibus continetur, aut in minimis spatiis, quæ non licet sensibus vsurpare, sed sola ratione comprehendi possunt. Cuius generis tumores (vt scribit) aliquando extitêre, quibus dissectis nullum pus inuentum est, sed spiritus tantùm, qui per totam carnem minimis portionibus disseminatus esset. Cæterùm differt inflatio ab œdemate, quòd & pressa digitis non retinet vestigium, & sonitum veluti tympanum reddit, itémque quòd in cauitate sensibili subinde continetur, atque hac nonnunquam maxima. Hæc affectio non solùm ἐμφύσημα, sed etiam ἐμπνευμάτωσις & πνευμάτωσις dicitur. Hæc enim nomina medicos confudisse apparet, neque rationem habuisse in maioribúsne an minimis spatiis spiritus conclusus esset, vt illud, ἐμφύσημα, hoc verò, ἐμπνευμάτωσιν appellarent. Quæ enim in ventriculo & intestinis & medio eorum & peritonei spatio nascitur, eam Galenus libro 14 Methodi medendi ἐμφύσημα vocat: eandémque ἐμπνευμάτωσιν appellat postremo libro de symptomatum causis. Quum autem ἐμφύσημα, omnium partium communis affectio sit, in oculo tamen propriè dicitur quum ille absque manifesta causa intumescens, decoloratior, pituitosior & multum pruriginosus fit cum fluxione, vt Aetius ex Demosthene recitat. Contingit autem, vt idem ait, plerunque senioribus, pruritu ab angulo qui ad nasum est incipiente: velut si quis à musca aut culice sit commorsus. éstque hæc affectio per æstatem frequens. Hæc ille. in quibus obiter obseruanda tibi est etiam NOMINVM Πνευμάτωσις ET Ἐμπνευμάτωσις significatio.

C. ΕΠΙφυσάω, ῶ, Inflo. In vulgaribus lexicis redditur etiam Intumesco, affertúrque ex Aristophanis Pluto, ἡ γαστὴρ γὰρ ἐπεφύσητό μοι, pro Venter intumescebat flatibus. Sed hic grauis ac crassus est commissus error: quum ἐπεφύσητο sit præteritum plusquamperfectum verbi Φυσῶμαι, non verbi Ἐπφυσῶμαι. ab hoc enim dici deberet ἐπεπφύσητο, aut certè magis regulariter, sed non sine cacophonia, ἐπεπεφύσητο. Quòd si etiam daremus ἐπεφύσητο inde esse, non posset actiua vox ὑπφυσᾶν passiuæ significationem accipere & poni pro Intumesco. Omitto & alium errorem, nimirum quòd ἐπεφύσητο significare non potest Intumescebat, (pro eo enim diceretur ἐπεφυσᾶτο) sed tantùm Intumuerat. nisi præteriti imperfecti significationem cum significatione præteriti plusquamperfecti confundere libeat.

C. ΣΥΜφυσάω, ῶ, Vnà sufflo, vel inflo. Item metaphoricè pro Conspiro, si Budæo credimus. Postquam enim συμπνεῖν dixit esse Conspirare, pro Coniurare, & vnanimiter quidpiam aggredi: addit id vocari etiam συμφυσᾶν, à iugo boum significatione tracta. Afferтq; ex Platone De legibus lib. 4, τὸ δ' αὖ παντοδαπὴν ἐς ζῶντο σωμερρυηκὸς θθος, ὑπακοῦσαι μθν πνων νόμων κάκιστ' τάχ' αὖ ἐθελήσετε μᾶλλον· τὸ δὲ συμπνεῦσαι, καὶ καθάπερ ἱππέων ζθγος. καθ' ἕνα εἰς ζῶντο, τὸ λεχθέν θμνον, συμφυσῆσαι, χρόνου πολλοῦ, καὶ παλαίλεπον.

C. ΑΠΟφυσάω, σῶ, (quod compositum ponendum suprà fuit, post Ἀναφυσάω) Efflo. vt ἀποφυσᾶν πλὴν ψυχίω, Efflare animam, Exhalare animam. Legitur & ἀποφυσήσας τὸ ψυχίδιον. Aristophanes in Vespis, κἄπειτ' ἀνεβόων μ' ἀποφυσήσας, εἰς ὀξάλμην ἔμβαλε θερμήν.

Ἀποφυσᾶν, Flatu expellere, vt ventus expellit nubes. Aristoteles Meteorol. lib. 2, καὶ ἀποφυσῶντες οὔτοι οἱ ἄνεμοι τὰ στωιτάμθρα νέφη, ποιοῦσιν αἰθρίαν. Affertur etiam, ἀποφυσῶν κάτω, pro Flatu deorsum redigens.

Ἀποφυσήσασα Hesychius exponit ἐγκύψασα, si modò mendosa hîc non sunt exemplaria.

Hactenus quæ à Φυσάω sunt deriuata. Sciendum est au-

tem dici etiam Φυσόω, & Φυσιόω. sed illud quidem A PRIVS Φυσόω, ῶ, rarius est, ac fortasse metaphoricum duntaxat vsum habet, pro Inflo, id est Superbum reddo. Nam passiuum Φυσοῦμαι itidem inuenitur pro Inflor, Intumesco, Efferor, Superbus reddor. Vnde etiam COMPOSITVM Ὑποφυσόομαι, οῦμαι, quo vtitur Basilius Homilia 10, μὴ ὑποφυσοῦ ἑπαιρόμενος, μὴ δόξῃς σαυτόν. Est autem ὑποφυσοῦμαι, Supra modum inflor, & efferor, vel immodicè. Nisi quis malit, Inflor supra quàm dici possit: nequis hoc ita dici existimet, quasi nobis inflari liceat, sed in- B tra modum. In vulg. lexicis est Ὑποφυσόω, ῶ, quod redditur Supra modum inflatus sum. Sed duplex error eo in verbo committitur. vnus, quòd voci actiuæ datur passiuæ significatio: (quem errorem eadem & in Ἐπιφυσόω committere, paulo antè admonui) alter, quòd secunda coniugatio circunfl. pro tertia ponitur.

At verò illud POSTERIVS Φυσόω, ῶ, frequentius quidem est, sed peculiarem vsum, apud poetas præsertim, habet: eum videlicet quem damus nostrati verbo Souffler, (quod alioqui primam propriámque verbi φυσᾶν significationem obtinet) quum dicitur de anhelante. atque adeo redditur hoc ipso verbo neutro Anhelo. vt apud Homerum ἵππους φυσιόωντας, equos anhelantes: Iliad. η, Καὶ τοὺς μὲν τεράπων ἀπαίδου θ' ἕκα φυσιόωντας Εὐρυμέδων. Sic Iliad. π. Μυρμιδόνες δ' αὖτε χέθον ἵππους φυσιόωντας, Ἑρμῴοις φιδέεσσι. vbi Eustathius exponit πνευστιῶντας: & addit, hoc verbum, si assumeret μέγα, aut μεγάλα, non longè abfuturum à μεγάλα στενάχοντας. In illo autem altero loco, postquam dixit D φυσιόωντας idem valere quod πνευστιῶντας, affert & aliam expositionem, videlicet φρυαπῳδῶς. Quinetiam tertiam, ex veteribus, ἀσθμαίνοντας, & πνεῦμα ἠρεθισμένους. Sed non video cur hanc tertiam expositionem ἀσθμαίνοντας, ab illa prima quæ πνευστιῶντας haber, separare debuerit. Ac fortasse ne sine ratione separari videretur, addidit illa verba, καὶ πνεῦμα ἠρεθισμένους. Apud Sophoclem certè in Antigone, pagina 264 meæ editionis, φυσῶν itidem pro Anhelans. At verò apud Oppianum φυσόωσα ἔχις redditur Tumens, Turgens, In- E flata. (Quidam interpretantur & Sibilantem, sicut videlicet ὀφίσημα dictum est reddi etiam Sibilum venti) Sed inuenitur φυσῶ & pro Tumere, seu Turgere, quod de superbientibus dicitur. Naumachius ita vtitur apud Stobaum: item Gregorius in hoc versu, Οἱ θανάτῳ ζώοντες ἑτώσια φυσιόωμεν. Vbi ἑτώσια φυσιόωμεν putem aptè simul & ad verbum reddi posse ex Marone, Vana tumemus. Antequam autem ab iis verbi φυσῶ significationibus discedam in quibus neutraliter ponitur, dicendum est de φυσῶν, quod Hesy- F chius exponit χάοσιν, & παχύ. Si enim ibi pro φυσῶν reponi non debet φύσκων, (cuius meæ coniecturæ suprà in Φύσκων mentionem feci) fuerit φυσιῶν ita dictum de homine obeso & ventricoso vt dicimus illum Souffler. veluti quũ ita loquimur, Comme ce gros ventru souffle! (vbi obserua etiam vocem ventru, quæ omnino illi χάοσιν respõdet) Atque ita φυσιοῦν neutraliter positum duos habebit Gallici Souffler vsus. In soluta autem oratione Φυσῶ, metaphoricum verbi Inflo vsum habet, ponitur enim pro Inflo quod significat Super- G bum reddo, Facio vt quis se efferat, Spiritus affero, vt Cicero loquitur. Estque ita vsus Paulus ad Corinthios epistola 1, capite octauo, ἡ γνῶσις φυσοῖ, ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. Est alioqui frequentior vox PASSIVA Φυσοῦμαι, posita itidem pro Inflor, metaphoricam significationem habente: id est significante Superbio. quo verbo, & eius participio πεφυσιωμένος, Paulus vsus est cum alibi, tum epistola ad Corinthios 1, capite quarto, ter. Hesychius φυσούμεθα exponit ἐπαιρόμεθα, & τυφούμεθα. HINC H Φυσίωσις, εως, ἡ, Inflatio, Tumor animi, Tumens animus, Superbia, Arrogantia. Gregorius, διὰ τὴν τοῦ χρόνου φυσίωσιν. Vsus est plurali φυσιώσεις Paulus 2 ad Corinth. capite 12. quem rarum alioqui esse puto. Hesychio φυσίωσις est ἔπαρσις & ὑψηλοφροσύνη. Habet Φυσιόω & COMPOSITVM Ἀναφυσιόω, (sicut ex φυσάω fit ἀναφυσάω) quod itidem exponitur Anhelo. Hesiodus, δυσοὶ δ' ἀναφυσιόωντες Ἀργύρεοι δελφῖνες. Affertur & ex Apoll. Arg. 2, ἄκοιτιν ἐκ καμάτοιο Ἀδμήτου ἀναφυσιόων, pro Anhelitum ducens. Est & aliud COMPOSITVM Ἐμφυσιοῦμαι, significans, (sicut & simplex φυσιοῦμαι) Inflor, Tumeo, Superbio. Vnde præt. temp. PARTIC. Ἐμπεφυσιωμένος, Inflatus, Factus superbus.

Superest vt de NOMINE Φυσιασμὸς dicam, quod deductionem habet tanquam à Φυσιάω, non tanquam à Φυσιόω. Est autem φυσιασμὸς, Ipsa flandi seu efflandi actio, q.d. Flatio, seu Efflatio. Redditur alioqui nomine Flatus. Aristoteles Problematum tmemate 11, quæst. 41, ἢ ὅπερ ὁ φυσιασμός, ψόφος τίς ἐστιν. Sed in alio eiusdem operis loco LEGITVR Φυσασμὸς, quem ἀπὸ τοῦ ἀάσμου differre scribit.

Φ Υ Ω,

Fut. σω, Præterit. κα, Gigno, Produco, Edo. Quibus possumus & reliqua addere quæ de terra dicuntur. A Græcis enim ἡ γῆ dicitur φύειν, vt à Latinis dicitur Gignere, vel Producere, vel Edere, vel Creare, vel Parere, vel Proferre, vel Emittere. (Nec verò desunt Græcis alia plurima verba quæ itidem synonyma sint, sed hoc omnium maximè censetur esse proprium) Xenophon Pædiæ libro 8, ἡ γὰρ τοῦτο μακαριώτερον, τῷ γῇ μιχθῆναι, ἢ πάντα μὲν τὰ καλὰ, πάντα δὲ τὰ ἀγαθὰ φύει τε καὶ τρέφει; Arbor aut potius arboris radix dicitur itidem φύειν folia & frondes. Ad quam significationem pertinet quod legitur Iliad. α, versu 234 & 235, de sceptro, — τὸ μὲν οὔποτε φύλλα καὶ ὄζους Φύσει, ἐπειδὴ περ τμῆν ἐν ὄρεσι λέλοιπεν. Quinetiam caput aut ipse homo dicitur φύειν τείχας: vnde compositum τειχοφυεῖν. Aristoteles De gener. animalium lib. 5, καὶ τὰ ὑστεροφυεῖς τείχας ἢ οὐ φυσιοῦν, ἢ ἀποβάλλουσιν, ἐὰν τύχωσιν ἔχοντες, οἱ δυνοῦχοι, πλὴν τῆς ἥβης. καὶ τὸ αἱ γυναῖκες τὰ ὦτα οὐκ ἔχουσι, τὰ δὲ ὄπτα τῇ ἥβῃ φύουσι. (Secus autem apud Homerum Iliad. κ, φόρμακον dicitur φύειν τείχας) Eodémque modo dicunt aliquem φύειν πύργους & πολιάς. vt quum apud Luc. ita compellatur Cupido, ἢ δίοπι μὴ πύργους μηδὲ πολιὰς ἔφυσας, δίψᾳ τοῦτο βρέφος ἀξιοῖς νομίζεσθαι; Dicitur etiam ὀδόντας φύειν. vnde compos. ὀδοντοφυεῖν, vt τειχοφυεῖν. Denique & pater dicitur φύειν filium. Sophocles, ἡ μοῖρα τὸν φύσαντά με καθεῖλε. Lesbonax, δίκαιον δὲ τοὺς παῖδας, ἐπειδὴ τοὺς ἔφυσαν, ἐκθρέψαι. Synesius, Νόννου τοῦ Σωσιναῖ φύσαντος. Sed & ὁ φύσας apud vtrosque scriptores dicitur sine adiectione, vt Latinè Genitor, pro patre. (sicut ἡ τεκοῦσα, passim nobis occurrit pro genitrice, seu matre. quum ad verbum sonet ἡ τεκοῦσα, Quæ peperit) Aristophanes in Vespis, βουλόμενος τοῖς φύσαντας σεμνοτέροις καταστῆσαι τρόπαιον. Apud Lysiam ἡ τεκοῦσα & ὁ φύσας, mater & pater, oratione 1 in Theomnestum, εἰ μὲν τις εἴπῃ πατραλοίαν ἢ μητραλοίαν, ἠξίουν αὐ αὐτὸν ὄφλειν σοι δίκην· εἰ δέ τις εἴπῃ ὡς τὸν τεκοῦσαν ἢ τὸν φύσαντα ἔτυπτες, &c.

Φύω neutraliter positum, Nascor. Homerus Iliados ζ, versu 149, Ὡς ἀνδρῶν γενεὴ, ἡ μὲν φύει, ἡ δ' ἀπολήγει. (At in versu proximè præcedente vsurparat φύειν actiua voce, Φύλλα τὰ μὲν τ' ἄνεμος χαμάδις χέει, ἄλλα δὲ θ' ὕλη Τηλεθόωσα φύει) Sed in soluta oratione rarum, vel potius rarissimum, esse puto præsentis in hac significatione. Φύω, itidem pro Natus sum. Euripides initio Orestis, Διὸς πεφυκὼς, ὡς λέγουσι, Ταύταλος. Ex Platonis Apologia, ἐξ ἀνθρώπων πέφυκα. Sic ex Gregorio Nazianzeno, ἐκ τοῦ γοῦ πεφυκὼς, ex filio natus. (Sed affertur & πέφυκεν ἐκ τοῦ σέρματος ex Aristotele Historiæ animalium libro 2, redditum per præsens, Ex cute oritur) At suspectum mihi est quod ex eodem Plat. habent v. lex. ὑπὸ δρυὸς πέφυκα. Nec minor est vsus (nisi me memoria fallit) AOR. II, Ἔφυν. quod est tanquam à THEMATE Φῦμι. Xenophon Pæd. lib. 2, ἄνδρες Πέρσαι, ὑμεῖς καὶ ἔφυτε ἐν τῇ αὐτῇ ἡμῖν χώρᾳ καὶ ἐτράφητε. (vbi obserua ἔφυτε καὶ ἐτράφητε, vt suprà φύειν & τρέφειν) Apud eundem INFINITIVVS Φῦναι, cum alibi, tum initio suæ Pædiæ, φῦναι δὲ ὁ Κῦρος λέγεται καὶ ἄδεται ἔτι καὶ νῦν ὑπὸ τῶν βαρβάρων εἶδός τε μὴν καλλίστος, &c. Idem Pædiæ lib. 5, φῦναι & ἠρθαι copulat: μήπω φῦναι μηδὲ A ἠρθαι γυναῖκα. Et cum præpositione ἐκ, habente suum genitiuum, ὡς φίλων μέγα ὑπόφρα τὸ ἐκ τῶν αὐτῶν φῦναι. Sic ἐξ οὗ ἔφυσαν apud Isocratem. Annotant vulg. lex. accipi φῦναι & pro Insitum à natura esse, item Coalescere. Et legi etiam φῦναι priore breui apud Aristophanem. Talis est vsus & PARTICIPII Φύς, φύντος. vt φὺς ἀγαθῶν πατέρων, quod ex Platone affertur, pro Bonis parentibus ortus. (Sed fortasse φύντος scribendum est. nisi πατέρων alter accipiatur, nimirum pro maioribus) Vbi obserua omis- B sam præpositionem ἐκ, quam adhibuit Xenophon in loco quem modo protuli. Demosthenes Pro corona, ὁ γὰρ τὸ σπέρμα τῶν ἀγαθῶν, ὅστις τῶν φύντων κακῶν αἴτιος. Sic & cum aliis pleriique substantiuis iunctum reperitur.

Vt autem ad PRAETERITVM Πέφυκα reuertar, varium vsum habere sciendum est: in quo declarando ordinem aliquem seruare conabor. Πέφυκα τοιοῦτος, Natus sum talis, vel A natura sum talis. vel certè, Natura sum talis. (modò non intelligatur pro C Sum tali natura) Xenophon ὑποδήματα ἔχουσα ὑψηλὰ, ὅπως μείζων δοκοίη εἶναι ἢ ἐπέφυκει. Interdum πέφυκα, Natura comparatus sum, cum infinitiuo. Aristoteles De mundo, τὰ δὲ πλεκτὰ ὄντα, οὔτε τοῖς ἑρπετοῖς κινεῖσθαι πέφυκεν ὁμοιοτάχως, οὔτε ἀλλήλοις, Natura comparata sunt moueri. Vel, Naturæ vi comparatum est vt moueantur nec, &c. Vel, A natura hoc habent vt, &c. Idem Aristoteles De generatione animalium libro 4, de imperfectis partubus loquens, διείσκεται δὲ καὶ χαλεῦ οὐκ ἔχοντα, πεφυκότα ἔχειν, Quum sua natura habere soleant. Vel, Quum natura eorum poscat vt habeant. Herodianus libro 4, πεφύκασι δέ πως εἶναι φιλοσκώμμονες, suapte natura sunt dicaces. Thucydides, πεφύκασί τε ἅπαντες καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ ἁμαρτάνειν, Ita comparatum est vt, &c. Vel, Natura ingenitum est, vel insitum, vt, &c. Vel, Suapte natura solent omnes peccare. (Interdum verò πέφυκε cum infinitiuo redditur simpliciter Solet. Sic apud Platonem, πεφύκασι πιεῖν, Solent facere, Consueuerunt facere) Talis est Isocratis ad Philippum locus, ἀλλὰ γὰρ πάντες πλείω πεφύκαμεν ἐξαμαρτάνειν ἢ κατορθοῦν. Sæpe etiam aduerbio iungitur πέφυκα. Demosthenes, οὔπω τῶν πέφυκε, sic natura comparata sunt hæc. Apud eundem, ὡς πέφυκα ζῶν, Vt fert natura mea, vel Vt fert ingenium meum: vbi scribit, καταφρονούμενος τῶν ἁπλῶς καὶ ὡς πέφυκα ζῆν. Ex eodem, ὅσοις ἁπλῶς ὡς πεφύκασι βαδίζουσι. Nisi fortè & hic ponenda est copula καὶ ante ὡς. At ex Æschine affertur, πῶς πέφυκε; pro Quo est ingenio? Et aliunde, οὕτω πέφυκα, pro Hoc sum ingenio, vel His moribus præditus sum, Sic sum, Ita sum. Apud Herodianum autem, libro 7, εἰς τραχύτητα καὶ ὠμότητα ἠκόνησαν τὸν τῶν Μαξιμίνου ψυχῶν, καὶ τρεῖς οὔπω πεφυκῖαν, quæ iam antea talis suapte natura erat. Ex Aristotele autem affertur ἢ πέφυκε pro Quà fert natura. Πέφυκε à Budæo redditur etiam, Natura prædita sunt, Constitutione à natura prædita sunt, Aptitudine natiua sunt: & subiungitur hic Aristotelis locus ex Ethicῶν libro 1, τὰ κθ' φύσιν, ὡς οἷόν τε μάλιστα κάλλιστα ἔχειν, οὕτω πέφυκεν. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ κθ' τέχνῃ, καὶ πᾶσαν ἀρετὴν, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἕξιν, Quæ natura prædita sunt, G quammaximè fieri potest optima constitutione prædita sunt. Nonnunquam dicitur οὐ πέφυκα τοῦ πῦρ, pro Ingenio sum ad hanc rem apto. Vel, Sum natura apta ad hanc rem. Aut, Natura sum aptus ad hanc rem. Sic dicitur aliquis οὐ πεφυκέναι aut φῦναι τοῖς λόγοις: aut etiam ἀρίστα πεφυκέναι, seu φῦναι, vt apud Plutarchum, λέγεται δὲ τοῖς πολιτικοῖς λόγοις φῦναι Καῖσαρ ἄριστα, καὶ δίψαι νῆσαι φιλοπρωτατα τὴν φύσιν. Huiusmodi autē in locis vti possumus voce Natus, quæ Græcè respondet. Ita enim Cicero pro Cornelio Balbo, H Ad dicendi singularem quandam facultatem natus Crassus. Apud eundem, Vir ad dignitatem & gloriam natus. Item, Natus ad honestatem. Item, Ad bella natus. Cui simile apud Nasonem, Ad arma natus, Dixit verò idem Ad furta natus. Sed Cicero alicubi dixit Natus & aptus. Terentius addidit ablatiuum Ingenio, quum dixit, At ego profectò ingenio egregiè ad miseriam natus sum. Cæterùm Budæus οὐ πεφυκὼς reddit Ingeniosus, Ingenio prædितus, item Commoda constitutione corporis natus: subiungens hunc Xenophontis locum, ex Apomnemoneumatωn libro 4, φαιερὸς δ' ὢν οὐ τῷ τὰ σώματα τοῖς ὥραις, ἀλλὰ τῷ τὰς ψυχὰς τοῖς ἀρετῷ οὐ πεφυκότων ἐφιέμενος. Sed ego non video quomodo illa duo, Ingeniosus, Ingenio prædितus, conuenire isti loco possint: quum non dicatur simpliciter οὐ πεφυκότων τὰς ψυχὰς, sed cum adiunctione. Quod autem ad illam interpretationem attinet, Commoda corporis constitutione natus, ea certè verba non tam latè patent quàm οὐ πεφυκὼς: ideóque iis respõdere non possunt, nisi habentibus adiunctum accusatiuum τὸ σῶμα: adeo etiam vt non vtrique loci illius parti sed priori duntaxat conuenire queant. Vicissim autem afferre interpretationem possim quæ posteriori, sed non item priori, conueniat. Nam οὐ πεφυκὼς τοῖς ἀρετῷ, reddi aptè potest, Cui præclara seu mirifica est virtutis indoles: aut, Cui præclara est ad virtutem indoles. Aut etiam, Bona indole prædितus. Verùm si afferenda est quæ vtrique parti conueniat interpretatio, nulla mihi in præsentia succurrit commodior, quàm per illam vocem Natus: vt nimirum οἱ τὰς ψυχὰς τοῖς ἀρετῷ οὐ πεφυκότες dicantur, Quorum animi ad virtutem nati sunt: vicissimque, οἱ τὰ σώματα τοῖς ὥραις οὐ πεφυκότες, quorum corpora ad pulchritudinem nata sunt. Neque verò de particula οὐ laborandum est, quippe quæ quodammodo sub illa voce Natus includatur. Inuenitur πέφυκα & cum μᾶλλον, sequente τοῖς, apud Aristotelem Ethicῶν lib. 2, cap. penultimo, αὐτὰ δὲ μᾶλλον πεφύκαμεν τοῖς τὰ ἡδονάς. διὸ ἄνκατάφορροι ἐσμὲν τοῖς ἀκολασίαις ἢ τοῖς κοσμιότητα, (subaudiendo μᾶλλον: nisi fortè à librario omissum sit) Vbi puto reddi posse, Inclinatione naturæ ferimur potius ad voluptates. Vel, Natura magis propensi sumus ad voluptates. Vel, Ingenium nostrum magis proclive est ad voluptates. Aut, Natura magis cupidi voluptatum sumus. Sic & in præcedente membro dixerat, τοῖς ἀ γὰρ αὐτὰ μᾶλλον πεφύκαμεν πως. Sed malit fortasse quispiam simplicius interpretari πεφύκαμεν, tanquam idem cum ἄνκατάφορροι ἐσμὲν. Nam vt hoc loco videmus post πεφύκαμεν poni ἄνκατάφορροι ἐσμὲν: sic & in capite sequente scribit, σκοπῶν δὲ δεῖ τοῖς ἀ καὶ αὐτοὶ ἄνκατάφορροι ἐσμὲν. ἄλλοι γὰρ τοῖς ἄλλα πεφύκαμεν. Verùm vtrunque idem omnino valere nequaquam existimo, ideóque à meis illis interpretationibus non discedo. Addóque insuper, πέφυκα τοῖς τῦπο alicubi reddi posse, (non secus ac οὐ πέφυκα τοῖς τῦπο) Natura sum habilis ad hoc, vel aptus. Siue, Natura mihi est habilis ad hoc. Aut etiã simpliciter, Habilis sum ad hoc. Cæterùm vt οὐ πέφυκα τοῖς τῦπο habuimus in exẽplis præcedẽtibus, sic οὐ πέφυκα κατὰ τῦπο, ex Demosth. afferri sciendũ est: ita scribente, ἐγὼ γὰρ οὐχὶ λελῆθα ἐμαυτὸν, οὐδὲ ἀγνοῶ, οὐ τῷ οὐ πεφυκότων κατὰ τῶν ἀνθρώπων, eorum qui natura apti sunt ad hoc. Sed fortasse pro κατὰ reponi debet τοῖς. Interdum cum πέφυκε additur datiuus φύσει, aut accusatiuus φύσιν, præfixa præpositione κατά. sed tunc aut vacant adiuncta hæc nomina, otiosáque sunt, aut πέφυκε vim suam non retinet, sed ponitur simpliciter pro ἐστί. Philemon, Μείζω τὰ κακὰ ποιοῦσι πολλοί, δέσποτα, Αὐτοὶ δι' αὐτοὺς, ἢ πέφυκε τῇ φύσει. quos versus vnà cum iis qui ibi sequuntur, ita reddidi, (in libello quem edidi, inscriptum, Comicorum Græcorum γνῶμαι) Grauiora quàm suapte naturā forent, O here, sibimet plurimi reddunt mala. At πέφυκε sequente itidem κθ' φύσιν, habetur in hoc loco, (quem sine autoris nomine afferunt vulg. lex.) πέφυκε τῦπο ἡμῖν κθ' φύσιν, id nobis inest natura. Ibidem affertur ex Alexandro Aphrodiseo, ἀληθὲς τῦπο πέφυκε: & redditur, Verum hoc est: tanquam videlicet πέφυκε posito simpliciter pro ἐστί.

Πέφυκα, Hæreo, Adhæresco. Budæus ex Aristotele De

historia anim.lib.5, φύεται ἐξ αὐτῆς ὥσπερ φυκία μικρὰ σπόδρα καὶ ἐρυθρά. Ὅσπερ δὲ χρόνον πινὰ φέρεται πεφυκότα, ἔπειτα ἀποβραττόμενα φέρονται κατὰ τὸ ὕδωρ αἱ καλούμεναι ἀσκαρίδες. Et vulg.lex. ex eodem, πέφυκε ἐκ τοῦ ὀμφαλοῦ, pro Hæret & continetur ex vmbilico. Item ex Galeno, πεφυκὼς ὑμὴν περὶ κεφαλὴν, Membrana quæ corneæ inhæret. De hoc autem vsu huius præteriti dicam & in Ἐμφύω, vbi nimirum agam de Homerico φύ, habēte præfixam præpositionē ἐν, sed cum hyperbato. Hinc enim sumptam esse istam præteriti πέφυκα significationem suspicor.

Post Πέφυκα, eadem opera & de ADVERBIO Πεφυκότως dicendum censeo, necnon de poetico verbo Πεφύκω. Ad πεφυκότως igitur quod attinet, sequitur eam præteriti πέφυκε significationem qua sonat, Natura cōparatum est. Nam πεφυκότως Bud. Aristoteli significare ait, Vt natura comparatum est, Vt fert natura. Pro quo dici etiam possit ὡς πέφυκε. Illud autem VERBVM Πεφύκω, poeticum est, vti dixi, ex illo ipso præterito πέφυκα factum. (sicut videlicet ex præterito πέφυγα reducto ad præsens, FIT Πεφύγω) Hesiodus Ergois, — χεῖρες ἄκαμποι Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ὅθι σθαρῆς μελέεσσι. vbi quidam interpretantur Nascebantur. alii Natæ erant. nonnulli, Manabant. Tzetzes exponit δίκην δένδρων ἐφύοντο: addens, hoc verbo ἐπέφυκον ostendi πελωλεόν τι καὶ γιγαντόσωμον.

Itidem præteritum MEDIVM Πέφυα poetis in vsu est. Huius certè tertia persona plur. πεφύασι apud Homerum extat, Iliad.η, Ἠοί τ' ἐν εἰαμινῇ ἔλεος μεγάλοιο πεφύκει Δείη, ἀπάρτε οἱ ὄζοι ἐπ' ἀκροτάτῃ πεφύασι. vbi Eustathius exponit ὁκ φύσεως εἰσὶ, καὶ οὐκ ἐξ ὅπαμελείας πινός. Quidam interpretantur Enati sunt: alii, Creuerunt. Sed rectius Eustathius exponit per præsens: possētque fortassis & simpliciter exponi verbo εἰσί. vt videmus Hesychium πεφυκέναι exponere ἐσκιᾶν, ὑπαρχειν, itidémque πεφυκὼς, ὑπάρχων. Sed hoc sciendum est, quod ad formationem huius præteriti πέφυα attinet, Eustathium, quum vno in loco (vbi de composito ἐμπεφυῶτα agit) dicat πέφυα medium esse præteritum, sicut ἀκήκοα, illud πεφύασι tamen Ionicæ linguæ adscribere. ὅεχ δὲ (inquit) καὶ ὅτι ἐν τοῖς ἰωνικοῖς τε ἔφραστεν ὁ ποιητὴς ὁ τοῦ πεφύασι, καὶ κοινότερον ἐν τῷ πεφύκει. Vtut sit, hinc est PARTICIP. Πεφυὼς, ῶτος, ὁ, eūdem habens vsum quem & πεφυκώς.

PASS. Φύομαι, Nascor, Enascor, Orior, Exorior. τὰ φυόμενα ἐκ τῆς γῆς, Xenoph. Quæ nascuntur è terra. Quæ terra producit: Pæd.lib.8, ἀλλὰ καὶ τῶν φυομένων ἐκ τῆς γῆς τοὺς δυνάμεις οἱ παῖδες τρέφεσθαι μᾶλλον ἐμαθήτευον. Itidem ex Dioscoride affertur τὰ φυόμενα pro Pullulantia, Stirpes, Plantæ. Metaphoricè quoque κίνδυνος dicitur φύεσθαι, item κακὸν apud Demosthenem: vt si dicas Latinè Periculum nasci, vel Malum aliquod nasci. Ita enim ille in Epitaphio, (si modò is censendus est huius autor) εἴτις ἐφύετο κοινὸς πᾶσι κίνδυνος τοῖς Ἕλλησι. Idem in oratione Pro corona. ἐν τοιούτῳ δὲ καταστάσει καὶ ἐπ' ἀρχαίας τῆς συμπαμμόνου καὶ φυομένου κακοῦ τοῦ ἁπάντων Ἑλλήνων ὄντων. Sic φυόμενον τρῶμα dixit Xenophon Heilen.lib.5, ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, οἰόμεθα λανθάνειν ὑμᾶς τρῶμα φυόμενον ἐν τῇ Ἑλλάδι. id est, rem nuper natam, inquit Bud. Quidam interpr. etiam, Rem quæ nuper accidit.

Φυή, ῆς, ἡ, Natura. vt in hoc dicto quod ex Pindaro affertur, σοφὸς ὁ πολλὰ εἰδὼς φυᾷ. (Est enim φυᾷ datiuus Doricus à nominatiuo itidem DORICO Φυᾶ, pro Φυή) Hanc autem nominis φυὴ significationem sequūtur quædam composita, vt postea videbis. Apud Homerum tamen est potius Habitus oris, aut Indoles, vt quidem vulgò redditur. Iliad.β, — μάλιστα δὲ Νέστορα δῖον Εἶδός τε μέγεθός τε φυήν τ' ἄγχιστα ἐοικεν. Vbi Eustathius scribit, quosdam per φυὴ intellexisse τὸ ἐξ εἴδους τε καὶ ψυχῆς ἀγαθὸν, quod ab aliis φύσις & ἦθος appellatur. Quibus addit, duplicem esse φυήν: vnam enim circa res externas versari, vt quum dicit idem poeta Iliad.α, de Briseide, — ἐπεὶ οὐ ἔθεν ὅβριμον χρείων Οὐ δέμας, οὐδὲ φυήν, οὔτ' ἄρ φρένας, οὔτε τι ἔργα. Et esse quandam δεξιότητα corporis, adeo vt huius nominis φυὴ & nominis κάλλος significatio eodē

spectent. Darique φυῇ isti φύσεως etiam appellationem in tragœdia. A φυὴ autem vsum istum habente vocari πρόσωπον δύφυές, & μηροὶς δύφυεῖς. Hanc φυὴν denique alio nomine dici εἶδος. vt in hoc versu, — οὐκ ἄρα σύγ' ὅστις εἶδεῖ καὶ φρένες ἦσαν. Item in hoc, Οὕνεκα εἶδος μὲν καλὴ, ἀπὰρ οὐκ ἐνόησας. Itē in hoc senario, (qui est Euripideus, si bene memini) Πρῶτον μὲν εἶδος ἄξιον τυραννίδος. Quibus subiungit, talem esse πῶς κατὰ σῶμα φυήν. de qua dictum esse & hoc, — φυὴν γε μὲν οὐ κακός ἐστι. Hæc ille. sed ei quod scribit, φυὴν & εἶδος de re eadem dici, vel ille ipse in quem hæc annotat locus, opponi posse videtur. si enim εἶδος & φυὴ significatione inter se non differrent, cur ibi Homerus Εἶδός τε μέγεθός τε φυήν τε dixisset? Hunc saltem locum debuisse ab illo excipi, non immeritò fortasse quispiam dixerit. Sed quod de hoc dictum fuerit, idem profectò de aliis quoque meritò dicetur. de aliis inquam, vbi itidem non contentus altero horum, vtrunque ponit. Quid igitur φυὴ significat? Mihi certè nullæ aliorum interpretationes vsquequaque satisfaciunt: quibus φυὴν esse volunt vel indolem, vel speciem, vel venustatem & gratiam, seu gratiam quandam venustatis comitem. (multo autem minus Staturam, & Statum, quæ habentur in v.l.) Sed existimo φυὴν aptius reddi posse Habitum oris. quanuis enim habitum oris & speciem oris magnam inter se affinitatē habere fatear, sic tamen cēseo, propriè habitum oris magis referri ad id quod nostrate sermone appellamus *La contenance*, siue potius *Le maintien*, *Le port*: at speciem oris, ad id quod dicimus *Le traict de visage*. Dicunt & habitum interdum sine illius genitiui adiectione. vt habitum virginalem dixit Cicero. quod φυὴν παρθενικὴν reddi posse existimem, si modò in prosa vti nomine φυὴ liceat, poetico aliquo potius quàm oratorio. Nec verò illam interpretationem qua φυὴ redditur Indoles, reiicio: sed plerisque locis non perinde conuenire puto. vt certè pro habitu virginali haud scio an itidem indolem virginalem Cicero dicere potuisset. Hoc addo, quanuis aliquot in locis Homerus εἶδος & φυὴν coniungat, alterutro non contentus, inueniri tamen alicubi apud eum φυὴν & εἶδος apertè pro eodem posita, nimirum pro specie oris, seu forma: forma inquam, ea significatione qua cum adiectione vsurpatur. Legitur porro nomen hoc φυὴ & apud Hesiodum in Ergois, vbi de argenteo hominum genere canit, Χρυσέῳ αὖτε φυὴν ἐπαλίγκιον, οὔτι νόημα. vbi φυὴν quidam interpretantur Indolem, nonnulli Naturam. (de qua significatione dictum & suprà fuit) Ego malim Speciem oris, aut etiam Staturam. Cui interpretationi assentitur Tzetzes, vtpote exponens τὸ μέγεθος & τὴν ἡλικίαν, à metaphora τῶν φυομένων δένδρων καὶ βοτανῶν, inquit. Sed simul & ad speciem oris refert, quum addit, primos illos seculi aurei homines fuisse μεγάλοις τοῖς σώμασιν, & εὐειδεῖς τὴν θέαν: at hos argenteo seculo natos, fuisse ἥττονας τούτων ἐν ἀμφοτέροις. Sed apud Lucianum Pythagoras φυὴν sabis etiam tribuit. ita enim ὁ βίων τρέφει loquentem illum inducit, καὶ ἦν ἐποδύσῃς κύαμον ἐπὶ χλωρὸν ἐόντα, ὄψει τοῖσι αἰδρείοισι μορίοισι ἐμφερέα τὴν φυήν. Vbi vulgatæ interpretationis autor φυὴν naturam significare putauit: locum hunc ita reddens, Et si fabam adhuc viridem exuas, videbis eam omnino virilibus membris similem naturam habere. Fortasse autem ideo ita reddidit quòd iam dixisset earum θαυμαστὴν εἶδος τὴν φύσιν. Ego tamen αἰδρείοισι μορίοισι ἐμφερέα τὴν φυήν non dubito quin potius interpretari oporteat, Virilium membrorum speciem referre. vt perinde sit acsi dixisset, αἰδρείοις μορίοις siue αἰδοίοις ὁμοίοις, quemadmodum loquitur Aristoteles apud Laertium. Verùm ita vtentem nomine φυὴ induxisse Pythagoram videri possit Lucianus, iocosè potius quàm veré. quod tamen in dubio relinquo. Eum certè aliis vocabulis id exprimere potuisse satis constat.

Hinc COMP. cum alia (de quibus postea dicam) tum Ἀφυὴς & Εὐφυὴς, à quibus sunt aduerbia Ἀφυῶς &

Εὐφυῶς, item substantiua Ἀφυΐα & Εὐφυΐα. Redditur autem Ἀφυὴς in vulg.lex. Inhabilis, Ineptus, Ignauus, Hebes, Rudis, Minimè appositus, Illepidus, Qui degeneri est animo, Amens, Ingenio tardus. Ex quibus interpretationibus quasdam esse falsas, reliquas non satis vim Græcæ illius vocis exprimere, ex iis quæ subiungam satis patebit. Ἀφυὴς enim quum ab ea nominis φυὴ significatione sit qua ponitur pro natura, non sonat simpliciter Inhabilis ad aliquid, siue ineptus, sed Qui à natura hoc habet vt sit inhabilis ad aliquid seu ineptus, Qui natura minimè est habilis ad aliquid, seu minimè aptus, Qui naturam minimè ad aliquid habilem habet. Denique quum ἀφυὴς opponatur τῷ ἀφυὴς & τῷ εὖ πεφυκὼς, quemadmodum hoc exprimimus participio Natus, dicentes Natus ad eam rem: fortasse ἀφυὴς τρός τι vicissim reddi poterit Minimè natus ad aliquam rem. Alia insuper huc pertinentia in Εὐφυὴς dicam: nunc ad exempla venio. Isocrates ad Philippum epist.4, οἱ μὲν ὅτι μὲν τὸ βίου σώφρονες καὶ χαρίεντες, τρεῖς δὲ τοὺς ἄλλους χρήσεις καὶ δίκαιοὺς ἀφυεῖς παντάπασιν. His autem qui ab eo vocantur ἀφυεῖς, opponi possunt οἱ ἁρμόττον ἔχοντες τὴν φύσιν, ex illo ipso. Subiungit enim, εἰσὶ δὲ οὕτως ἁρμόττον τὴν φύσιν ἔχειν, ὥστε ἐν ἅπασι τοῖς εἰρημένοις πλεονεκτεῖν. Plato epist.7, οὐκ ἔστιν ἀφυὴς τρὸς τὴν τοῦ μανθάνειν δύναμιν. Ex Xenophonte, ἀφυὴς τρὸς τὸ φιλοκερδεῖν. Apud Suidam cum infinitiuo non habente tale quid præfixum, (postquam exposuit ἀμαθὴς & ἄπειρος) ὁ δὲ οὐκ ἐῶν ἀφυὴς συνιδεῖν τρεγμάτων κρατησίας. Ponitur alioqui ἀφυὴς & sine vlla adiectione. Sic etiam ἀφυέστερος apud Aristotelem Ethic. lib.10, cap.9, ἀπειθοῦσι δὲ καὶ ἀφυεστέροις οὖσι κολάσεις τε καὶ τιμωρίας δοτέον. Sed in eiusmodi locis interpretandis nos ipsi aliquid adiicere possumus, habita ratione eorum de quibus agitur. Sic certè hic ἀφυεστέροις quidam interpretantur, Ad virtutem & officium ineptis sua natura. Redeo ad Suidam, qui loco illius autoris quē non nominat, subiungit hunc Polybii, οὐ καιρὸς ἀφυέστερος οὐ γέγονεν ἁπλῶς. vbi obseruandus est alius huius adiectiui vsus, & quidem metaphoricus. Videtur enim καιρὸς ἀφυέστερος appellari, Tempus minus aptum & opportunum, quantum quidem ex paucis hisce verbis coniici potest.

Cæterùm hoc præterea sciendum est, grammaticos quosdam loquentes de α quod in compositione κακὸν significat, inter alia hoc nomen ἀφυὴς in exemplum proponere, tanquam significans interdum κακοφυής: de quo composito dicam infrà. Eust. autem putat ἀφυὴς posse sonare etiam idem quod μικροφυής. & inde dici ἀφύλω, vtpote σμικροτρεπεστάτῳ ὂν ἰχθύσι. Ex hoc adiectiuo fit ADVERBIVM Ἀφυῶς. Estque ἀφυῶς ἔχειν τρός τι, siue δίκαιόδαι, idem quod ἀφυὴς εἶναι τρός τι, Natura inhabili ad aliquid præditum esse, &c. sequendo interpretationes quæ suprà nomini ἀφυὴς datæ fuerunt. Sed generalius etiam vsurpatur: atque adeo in v.l. affertur ex Plutarchi Camillo, ἀφυῶς κεκραμένη χώρα, pro Malè temperata regio. Et ex Polybio, ἀφυῶς δίκαιόμενος pro Malè instructus. Item SVBST. Ἀφυΐα, ας, ἡ, q.d. Inhabilitas naturæ ad rem quāpiam, Natura ad aliquid inhabilis, seu inepta. In vulg.lex. Ingenium hebes, item Degener animus, ex Epicteto. A Suida exponitur, ἡ τρὸς τὰ τρεκκείμενα μαθήματα σκληρότης. quæ expositio nimis angustis finibus continetur: præterquam quòd σκληρότης non satis conuenit.

Alterū illud COMPOS. Εὐφυὴς omnino contrarium significat. Est enim εὐφυὴς, Qui natura habilis est ad aliquid, siue aptus, Qui hoc à natura habet vt sit ad hanc vel illam rem habilis. Et q.d. Bene natus ad rem aliquam. quo nos modo dicimus, Vn *homme bien-né*, sed absque adiectione. Latini certè potius Natus ad aliquā rem dicunt, quàm Bene natus. respondétque particip. Natus participio πεφυκώς. In vulg.lex. redditur, Industrius, Ingeniosus, Facilis, Commodus, Natura valens. Item, Qui amœno acrique ingenio est, ex Gellio. Ibidem, εὐφυὴς τρὸς ἀρετὴν, ex Plutarchi Solone, Bene à natura institutus ad virtutem. Sed ex iis quæ tum in ἀφυὴς dixi, tum hîc dicturus sum, delectum harum interpretationum habere facilè quiuis poterit. Apud Aristotelem Ethicōn libro 3, cap.5, ἀφυὴς quidam interpretantur, Bene à natura informatus, item Bene factus benéque compositus natura. Vide totum illum Aristotelis locum: quòd ibi sit etiam ἔφυ, & καλῶς πεφυκέναι. Quod verò ad illam Gellii interpretationem attinet, id est, quæ tanquam ex Gellio affertur, videtur certè Vir amœno acriq; ingenio, minus latè patere quàm εὐφυὴς. Quòd siquis εὐφυὴς (sed infinitiuo iunctum) habere desiderat Latinè ab illo ipso redditum, sciat eum hæc Æschinis verba, αἴδρα λέγειν μὲν οὐκ εὐφυῆ, τὰ δὲ κατὰ πόλεμον λαμπρὸν, καὶ τρὸς δικαιοσύνην καὶ ἐγκράτειαν διαφέροντα, Latinis hisce exprimere voluisse, Virum fortitudine atque iustitia præter alios præstantem, sed inopi lingua & infacundum. Inuenitur & accusatiuo iunctum, subaudita videlicet præpositione κατά. vt apud Isocratem, εὐφυέστατος ὢν τὴν γνώμην. Idem alioqui sine adiectione vsus est, cum alibi, tum in oratione aduersus sophistas, scribens, αἱ μὲν γὰρ δυνάμεις καὶ τοὺς λόγον καὶ τοὺς ἄλλον ἔργον ἀπαντῶν ὂν τοῖς εὐφυέσιν ἐγγίγνονται καὶ τοῖς τρὸς τὰς ἐμπειρίας γεγυμνασμένοις. Qui locus, quantum ad illa verba attinet quibus dicendi facultatem ἐν τοῖς εὐφυέσιν ἐγγίγνεσθαι ait, cum illo Æschinis magnam (quod ad huius vocabuli vsum) affinitatem habet. Plato De republica lib.2, quum dixisset εὐφυεῖς, subiunxit, καὶ ἱκανοὶ ὅτι πάντα τὰ λεγόμενα ὡς τῶν ὅτι πάμμοι, συμνησθῆναι ἐξ αὐτῶν. Apud Plutarchum legitur εὐφυὴς νέος: vbi voci εὐφυὴς illam Gallicam interpretationem cuius suprà memini, aptissimè dare possimus. Ita enim vulgo dicimus, Vn *ieune homme bien-né*. Plutarchi locus in libello quem inscripsit πῶς ἂν τις αἴσθοιτο ἑαυτοῦ τρεκόπτοντος ἐπ' ἀρετῇ, est hic, ἀλλὰ καὶ τρεσαγορευθεὶς ὑφ' ἑτέρου τούτῳ τῇ τρεσηγορίᾳ φράσειν αἰ εὐφυὴς νέος, ὥστ' εἰπεῖν, μειδιάσας καὶ ὑποπλησθεὶς ἐρυθήματος. Vbi quod scribit ὑποπλησθεὶς ἐρυθήματος, optimè conuenit ei de quo dicimus, *C'est un ieune homme bien-né*. Dicimus quidem præterea *Qui est de bonne nature*, siue de iuuene, siue de viro loquamur: sed (ne quis fallatur) conuenit quidem melius illud loquendi genus cum Græco verbo εὐφυὴς, quatenus ei per omnia respondet, & nomen nomine exprimit: (sonat enim εὐφυὴς q. d. εὖ φυὴς ἔχων, id est εὖ ἔχων τῆς φύσεως) verùm aliud significat nobis Vn *homme de bonne nature*. Potiúsque cum εὐφυὴς significatione conueniret quod dicimus Vn *homme d'un bon naturel*. Latinè quidem certè εὐφυὴς νέος aptè redditum iri existimo, Iuuenis bonæ indolis, vel Bona indole præditus iuuenis. vt legimus apud Ciceronem, Adolescentibus bona indole præditis sapientes senes delectantur.

Sed venio ad quendam magis peculiarem huius vocis εὐφυὴς vsum, cuius meminit Hesychius. Ei enim εὐφυὴς inter alia, est ὁ ἐξ ἐπίμου λέγων καὶ σκωπτῶν. In qua expositione meminisse oportet illius Æschinis loci quem à Gellio redditum esse docui, necnon loci Isocratis in quo dicit τοὺς δυνάμεις τοὺς λόγον ἐν τοῖς εὐφυέσιν ἐγγίγνεσθαι. Est tamen mirus generalis hæc quæ ab Hesychio affertur vocabuli εὐφυὴς significatio. Quam ne quis in dubium reuocet, sciat ipsiusmet Isocratis testimonio comprobari, & quidem disertè sui seculi homines ita illo vsos esse dicentis. Extat autem in Areopagitico locus is quo illud testatur, scribens, καὶ τοὺς εὐτραπέλους δὲ καὶ σκωπτεῖν δυναμένους, (οὓς τῶν εὐφυεῖς τρεσαγορεύουσιν) ἐκεῖνοι δυστυχεῖς ὑπόμενον. quum antea dixisset, σεμνύεσθαι δὲ ἐμελέτων καὶ οὐ βωμολοχεύεσθαι. Eustathius quoque significationis huius meminit, sed tanquam in dubio relinquens. Postquam enim dixit Homeri posteros εὐφυῆ appellasse eum etiam qui est κατὰ νοῦν δεξιός, (cui similes expositiones ex eodem referam infrà) subiungit, Articos autem εὐφυῆ vocasse τὸν σκωπτικόν: sed addit κατά πινας. Equidem vel ille Isocratis locus hac de significatione dubitare nos minimè sinit. Rectè igitur Hesychius expositionem illam nominis εὐφυὴς affert: sed viderint alii an probandæ sint itidem quatuor istæ quas addit, μέτριος & ἀπροσδεής, & ὡραῖος, & ὀπτικός. Mihi quidē certè (sicut & aliæ quamplurimæ eiusdē lexicographi) suspectæ sunt. Ac vereor profectò ne quæ apud eū legūtur, non vnius sed diuersorum sint, qui non æquè iudicio valuerint.

Nam fateor quidem multas apud Hesychium expositiones inueniri.quæ quum vix fide dignæ videantur, interdum tamen contingit vt in quosdam autorum, & præsertim poetarum, locos postea incidamus, quibus aptissimas esse illas comperimus: & quoniam tam magnus scriptorum numerus periit ex quorum etiam lectione petitæ erant quæ apud eum extant expositiones, ideo non temerè vel eas quæ παράδοξοι nobis esse possint, reiici debere. (& hoc est profectò quod apud me considerans, multas ex illo petitas expositiones affero, quas alioqui silentio præterirem) Verùm vt illud fateor, ita vicissim dissimulare nolo, fieri nullo modo posse vt pleraque vocabula tot támque varias quæ apud eum leguntur expositiones admittant. Alioqui certè quamplurima Græca vocabula, nullis certis finibus circunscriptas significationes haberent. Quæ tamen non tã propter quatuor illas expositiones, quàm propter infinitas alias vocibus aliis datas, à me dicuntur. Et ne longè abeam, substantiuum ἀφυΐα, ex hoc ἄφυης factum, ab illo exponitur non solùm ὀξύτης, sed etiam γνῶσις. Atque hæc obiter à me dicta sint, quorum te subinde in legendis huius lexicographi expositionibus recordari velim. Vnum addo, quod vel solum satis meam illam de isto lexico sententiam comprobare videtur: nimirum nullum in expositionibus ordinẽ seruari, sed contrà iis quæ inter se aut magnam aut aliquam saltem affinitatem habent, alias planè ab illis alienas interseri. Hoc enim meo quidem iudicio, vel vnum, satis cõprobare potest quod dixi, videlicet quæ apud eum leguntur, nõ vnius sed diuersorum esse, qui iudicio non perinde valuerint. Vt autem ad quatuor illas expositiones redeam, eodem certè pertinent tres illæ, μέτριος, ἀπυδαῖος, ὀπτικής. quæ si veraces sũt, ἀφυὴς talem significationem habens cõueniet cum eo quod dicimus, Vn *homme de bonne nature*. Hoc enim aliud esse quàm Vn *homme bien-né*, admonui & paulò antea. Sed ab eo interiicitur vna vox ab illarũ triũ significatione prorsus aliena, (vt iam exemplo probem quod modò de perturbato expositionum ordine dixi) nimirum ὠρᾶος. quæ quum diuersa significet, (sicut videlicet ὥρα vnde deriuatur, non vnam significationem habet) pro formoso ab eo accipi credibile est, vel potius credendum est. Nam Eustath. itidem, postquam dixit φυλὼ esse interdum δεξιότητα σωματικὴν & εἰς ζωὴν ἥκειν τοῦ καλοῦ, eámque εἶδος etiam dici: subiungit, hinc πρόσωπον ἀφυὲς vocari, sicut & μηροὺς ἀφυεῖς. Idem tamen alibi, (nimirum in hunc locum Homeri, Iliad.λ, Τοῖοί τοι Μενέλαε μιαιφόνω ἄμμα τ μηροὶ Εὐφυέες, κνῆμαί τε, ἰδὲ στυφελὰ κάλ' ὑπένερθε) illud ἀφυέες exponit οἱ οὐ πεφυκότες, καὶ τοῦ ὅλου σύμμετροι. Illud autem ἀφυὲς πρόσωπον ab Eurip. dictum esse ait respiciente ad hos ἀφυεῖς μηρούς. At verò apud Homeri posteros, illis qui vocãtur ἀφυεῖς, laudem ad animum pertinentem tribui. siquidem ἀφυεῖς dici tanquam οὐ πεφυκότας εἰς τὸ μαθεῖν. Atque vt hîc ἀφυεῖς esse dicit (etenim ne hæc quidem, quanuis ad eam significationem cui primum locum dedi pertinentia, præterire libet) τοὺς οὐ πεφυκότας εἰς τὸ μαθεῖν, ita ἀφυΐαν alibi esse tradit Homeri posteris πρὸς εἰς μάθησιν δεξιότητα. Sed magis placet tum quod ex eo attuli suprà, ἀφυῆ esse τὸν δεξιὸν κατὰ νοῦν, tum quod apud eum in eadem pagina aliquanto ante illa verba legitur: videlicet ἀφυὲς esse τὸ δεξιὸν τῷ ἤθει καὶ ἐπαγωγόν. quibus addit, pulchritudinẽ quæ illud ἀφυὲς non habet, esse dictam ab antiquis δέλεαρ ἄπερ αἱ κίσσοι γηχόμενοι. Conuenit alioqui cum illa priore expositione hæc quoque quam alibi affert, quã loquens περὶ τῆς φυῆς quæ est κατὰ νοῦν, addit esse inde ἄφυης, quo significatur ὁ οὐ ἔχων διαυτῆς φυῆς εἰς τὸ εἰδέναι. De his autem expositionibus, tum ex iis quæ & ipse suprà de significatione illius nominis ἄφυης dixi, tum ex iis quæ attuli exemplis, iudiciũ ferri poterit: simúlq; iudicari de interpretationibus quæ illi dantur in v.lex. quas suprà attuli. Vbi etiam annotatur, pro Industrio vsurpari à Xenophonte de cane & equo. Equidem de homine dictum ἄφυης si Græcè exponatur ὁ δεξιὸς κατὰ νοῦν, (sequendo vnam ex illis exposit. Eustathii) Latinè reddendum censeam, Naturali ad omnia ingenii dexteritate præditus. de qua interpretatione dicam & in Εὐφυΐα. Memineris autem lector, in nomine Ἀφυὴς, interpretationes quæ huic contrario Εὐφυὴς tribuuntur, imitari. Venio ad alium vsum quem ἄφυης apud Homerum habet: & quidẽ in quo, si Eustathio credimus, maximè propriè dicitur. Is extat Il. φ, vbi canit Hom. — ὁ δὲ πελέλιον ἕλε χερσὶν Εὐφυέα, μεγάλιον. Vbi ἀφυέα Bud. interpr. Virescentem, item Copiosè succrescentem. Quarum interpretationum posteriorem alteri prafero. Possumus autẽ reddere eodẽ sensu, Bene crescẽtem. (vt vicissim Malè creuisse dicuntur vesca farra ab Ouidio) Quidam interpr. etiam Vbertim crescentem. Autor breuium scholiorum ἀφυέα exp. μεγάλιον. quod valde miror: quum ipse poeta hoc adiectiuum μεγάλιον illi subiungat. Porro quod Eust. scribit, ἀφυέα hîc maximè propriè vsurpari, in eo non dubito quin ad verbũ φύω potius quàm ad nomen φυὴ respexerit. ad quod tamen propter præcedentes significationes, respiciẽdum mihi fuit. Sunt alioqui quædam eiusdem terminationis composita quæ itidem à verbo potius significationem suam accipiunt. Hinc ADVERB. Εὐφυῶς, Cum naturali quadam ingenii dexteritate. In v.l. Ingeniosè, Scitè, Acutè. quæ interpretationes huius aduerbii significationem cum aliorum multorum significationibus confundunt. Possumus certè, vtendo periphrasi sumpta ex iis quæ de Εὐφυὴς dicta fuerunt, reddere Εὐφυῶς cum aliis modis, tum hoc, Vt decet eũ qui bona indole præditus est. vel, Vt consentaneum est ei qui, &c. Εὐφυῶς sequitur interdum & illã nominis ἀφυὴς significationem qua de arboribus vsurpari docui. vnde ἀφυέστερον φύει Bud. affert pro Copiosius crescit. Item SVBSTANT. Εὐφυΐα, Naturalis ingenii ad omnia dexteritas, Bona indoles. Liuius, Tanta autem inerat comitas Scipioni, atque ad omnia naturalis ingenii dexteritas. Qua periphrasi Liuium vocis εὐφυΐα significationem exprimere voluisse, facilè crediderim. Ideóque Εὐφυὴς dixi mihi videri posse reddi itidem, Naturali ad omnia ingenii dexteritate præditus. Breuius quidem certè, sed non satis Latinè fortasse diceretur, Qui natura (siue à natura) dextro ad omnia est ingenio.

Cætera composita minus vsitata, sunt ista, Διφυὴς, Δισφυὴς, Κακοφυὴς, Εὐρυφυὴς, Ἰσοφυὴς, (vnde bicompos. Ἀνισοφυὴς) Λεπτοφυὴς, Μονοφυὴς, Ὁλοφυὴς, Ὁμοφυὴς, Ὀρθοφυὴς, Παλιμφυὴς, Πετροφυὴς, Πολυφυὴς, Τελεσφυὴς, Τελεφυὴς, & (quod reliquis multo est vsitatius) Ὑπερφυὴς. De quibus hîc dicam, omissis iis duntaxat de quibus iam suo loco dictum fuit.

COMP. Διφυὴς, vide infrà cum Τελεφυὴς. Ibidem habes etiam Μονοφυὴς & Πολυφυὴς.

COMP. Δισφυὴς, Difficilè nascens, seu enascens, aut proueniens. Theophr. De hist. plant. l. 7, κορέλλιον δὲ δισφυές. οὐ γὰρ ἐθέλει βλαστάνειν τὸ νέον ἐὰν μὴ ἐλιχθῇ. id est, Ægrè enascitur, inquit Bud. qui ex eodem affert, δισφυέστατον δὲ πάντων τὸ σέλινον. HINC Δισφυΐα, Nascendi difficultas, oppositum τῇ ἐκχυδλασίᾳ apud Theophr. vt idem testatur. Animaduerte autem, hoc compositum, sicut & pleraque ex iis quæ sequuntur, imitari significationem illam quam ἀφυὴς apud Homerum habere docui, itidémque accipi debere tanquam ex ipso verbo φύω, non ex φυὴ deriuatum.

COMP. Κακοφυὴς, Malè nascens, Malè proueniens, in v.l. Secundum quam expositionem, sonabit κακῶς φύων, & ita cum proximè præcedẽte composito & cum sequentibus cõueniet. Sed ego non dubito quin interdum κακοφυὴς sit ὁ κακὴν φυὴν ἔχων, seu κακῶς τῆς φυῆς ἔχων. Ita certè intellexerunt qui ἀφυὴς interdum sonare κακοφυὴς tradidere: nimirum, Qui praua est natura, Qui prauo est ingenio. siue, Prauo ingenio præditus. aut etiam, Qui est mala indole. vt quidem in iisdem lexicis SVBSTANT. Κακοφυΐα redditur Mala indoles. (Dixit certè Liuius Indolem virtutum & vitiorum) Quod alioqui interpretari etiam queas Natura praua, Ingenium prauum. Pro quibus habetur illic, Ingenii & naturæ corruptio.

COMP. Εὐρυφυὴς, Latè crescens. In v.l. Latè serpens.

Apud Homerum legitur εὐρυφυὲς κρῖ, Odyss. ο. vbi Didymus, aut quicunque est breuium schol. autor exponit, ὅτι πλάτος καὶ ὀπτοπολὺ φυόμενον.

COMP. Ἰσοφυὴς, Æqualis seu paris naturæ. In v.lex. Eiusdem essentiæ: ex Nonno, ἰσοφυὴς ἠθεπτρος. Ex eodẽ, ἰσοφυὲς μίμημα, Compar seu cõforme exẽplar, aut æquale. BICOMP. Ἀνισοφυὴς, contrariã signif. illi ἰσοφυὴς habet: illic tamẽ exponitur simpliciter, Dissimilis.

COMP. Λεπτοφυὴς, in iisdem affertur ex Nonno, pro Qui natura est tenui, Tenuis, Gracilis. Sed Natura tenuis non satis aptè dici videtur: ac malim certè, Qui tenuis est seu gracilis natura, vel Qui natus est tenuis.

COMP. Μονοφυὴς vide cum Τελεφυὴς.

COMP. Ὁλοφυὴς, ibidem redditur ex Gazæ autoritate, Confusius exortus, Confusus. Item ὁλοφυῆ apud Aristot. Michael Ephesius exposuisse traditur περιφερῆ καὶ στρογγύλα, orbiculata, rotũda. Sed suspecta esse potest hæc scriptura ὁλοφυὴς, hac quidem in significatione.

COMP. Ὁμοφυὴς, Qui eiusdem est naturæ. aut etiam, Simul natus, Congenitus. Pro quo tamen dicitur potius συμφυὴς. Apud Theodoritum in Hist. eccles. homo est homini ὁμοφυὴς: vbi scribit, αὐθεωπος γὰρ ὢν, ὁμόμοφυῶν βασιλεύεις. Ibidem, ὁμοφυῶν ἄρχας ὦ βασιλεῦ, καὶ μᾶλλον καὶ ὁμοδούλων. Ex Greg. Naz. affertur & SVBST. Ὁμοφυΐα, pro Naturæ communitas, vbi de Patre & Filio loquitur.

COMP. Ὀρθοφυὴς, In rectitudinem crescens, seu in rectum. Exponitur etiam Assurgens in rectum, necnon Crescens in altum, & Erectus, Procerus. Apud Theophrastum, ὀρθοφυὲς δένδρον redditur Arbor erecta, ex Gaza. Ex quo Theophr. affertur &, ἡ μὲν γὰρ ἡμελὲς οὐκ ὀρθοφυής. Pro eodem alibi ἀσραβὲς vsurpasse traditur. Apud eundem est & SVBST. Ὀρθοφυΐα, sonans itidem q.d. In rectitudinem crescentia. id est, Ipsa actio crescendi in rectitudinem. Sed ponitur & simpliciter pro rectitudine, aut etiam proceritate. Plinius certè pro duobus his Theophrasti, ὀρθοφυΐα & μήκει, vsus est vna proceritatis appellatione. Hunc enim Theophrasti locum, ἡ δὲ πλατύφυλλος δεύτερον ὀρθοφυΐα καὶ μήκει· πρὸς δὲ τὴν χρείαν πλὴν οἰκοδομικὴν χείρεστον, φαῦλον ᾗ καὶ ἐς τὸ ἀνθρακεύειν, καὶ θριπωδέστατον μετ' ἐκείνου, ita expressit, Ab hoc [ægilope] proxima latifoliæ proceritas, sed minus vtilis ædificiis. Inde est & VERBVM Ὀρθοφυεῖσθαι, quod sonat itidem In rectitudinem cresco, seu in rectũ. Sed reddi etiam potest, In proceritatem cresco, seu in altitudinem. siue, In altitudinem exeo: imitando eundem Plinium, qui de palmis scribit, Religant comas, vt in altitudinem exeant: quum scripsisset Theophr. ὅπως ὀρθοφυῆται.

COMP. Παλιμφυὴς, Iterum natus, Renatus. Exponitur etiam Renascens, item Rediuiuus. Ex Nonno, — παλιμφυὲς ἔμπεδον ὕδωρ.

COMP. Πετροφυὴς, Petris adhærescens, vide post Πέτρος, 3 Tomi col. 257.

COMP. Πολυφυὴς vide post Τελεφυὴς.

COMP. Τελεσφυὴς, vt τελεσφυὴς πυρετὸς, vide post Τελεσός.

COMP. Τελεφυὴς eandem formã habet quam ET Διφυὴς, de quo dicendum est prius. Est igitur Διφυὴς, Duplicis naturæ, aut Ancipitis naturæ. vt Cecrops dicitur fuisse διφυὴς, vtpote superiore parte, vir: inferiore, fœmina. Vide Suidam in nomine Κέκροψ: vbi & alias huius appellationis rationes affert. Vide itẽ Diod. Siculũ. Itidẽ Centauri vocantur διφυεῖς, vtpote semihomines & semiequi. Soph. in Trach. pag. 370 meæ editionis, Διφυῆ τ' ἄμικτον ἱππόδαμον γραπὸν Θηρῶν. vbi Actius διφυῆ γραπὸν vertit Bicorporem manum. Fuerunt certè Centauri à Virgilio dicti itidem Bimembres, & à quibusdam Biformes. ab Ouidio autẽ, Semihomines: vt vicissim à Lucano, Semiferi, id est Semiequi. quo vtitur Seruius. Tribuitur porro hoc epithetum διφυὴς & Tiresiæ, qui vtrunq; sexũ expertus esse traditur. Generaliori autẽ interpretatione διφυὴς redditur etiã Gemin⁹, item Bipertitus, Bifidus. Affertúrque διφυὲς & pro bipertita compactione apud Aristot. ex Gazæ interpretatione. Sic SVBST. Διφυΐα (quod alioqui sonat q.d. Duplicitas naturæ, seu Natura duplex, aut anceps) redditur Bifida partitio à Gaza in hoc Aristot. loco, De part. anim. lib. 3, de duabus venis primariis, φερόμενοι γὰρ χίζονται κατὰ πλῶ διφυΐαν ἀφ' κώλων, instar Bifidæ crurũ partitionis. Habent v.l. ET Δίφυον, quod interpr. Duæ partes, quòd ab Hesychio exponatur δίμοιρον. Sed apud eum vox illa paulo aliter scripta est, & notata tãquam mendo non carens. Venio ad ILLVD Τελεφυὴς (cuius exemplum, sicut & præcedentis Διφυὴς, vide in Μονοφυὴς paulo póst) Possit certè hoc compositum significare Triplicem naturam habens, eodem modo quo διφυὴς sonat Cui duplex est natura. In v.l. tamen redditur duntaxat Trifidus, vt διφυὴς dictum est reddi etiam Bifidus. Potest certè exponi Triplex, sicut ETIAM Τελεφυὸν Hesychio est τριπλοῦν, id est Triplex, aut Triplicem, si fit accusatiuus masculini generis, à nominatiuo Τελεφυής. His addenda sunt illa duo Μονοφυὴς & Πολυφυὴς. quorum hoc POSTERIVS Πολυφυὴς habet ibidem talem interpretationem qualem & τελεφυής. nam vt hoc dixi reddi Trifidus, ita πολυφυὴς interpr. Multifidus. At illud PRIVS Μονοφυὴς reddunt Vnius naturæ, Simplex, Non geminus. Ibidem μονοφυὴς redditur Vnigenitum. At μονοφυὲς & μονοστέλεχες δένδρον & φυὴν μονόκαυλον à Theophrasto dici annotant quod Plinius appellat vnistirpẽ, & simplici caudice, & vnicaulem. A Bud. μονοφυὴς redditur Singularis, Non geminus, item Vnistirpis: afferente ex Theophrasto, ἔστι δὲ φοῖνιξ μονοστέλεχες καὶ μονοφυές· οὐ μὴν ἀλλὰ γίνονταί τινες διφυεῖς καὶ τελεφυεῖς. Necnon ex Aristotele, δοκεῖ δὲ ἀφ' ἁπλάγχνων τὰ μὲν (εἶ) μονοφυῆ, καθάπερ καρδία καὶ πνεύμων· τὰ δὲ, διφυῆ, καθάπερ νεφροί.

COMP. Ὑπερφυὴς, multo præcedentibus vsitatius, vti dixi, sonat q.d. Supernaturalis, si tamen hoc adiectiuum fingere mihi liceat pro eo quod est Naturalẽ, modum excedens, seu naturæ modum. Sed redditur Mirũ in modum seu suprà modum excellens, aut insignis, aut Valde admirandus. seu Mirificus. Aut etiam simpliciter, Excellens, Insignis, Eximius. Aristophan. Pluto, ὑπερφυεῖς τὸ μέγεθος δύο δράκοντε, Mirifica quadam magnitudine. Vel, Mirum in modum magni. Vel, Magni supramodum. Aut, Incredibili quadam magnitudine, aut, Immensa magnitudine. Sic ὑπερφυὴς μεγέθει, Plutar. Rom. Ibidem, ὑπερφυᾶ ῥώμην ἠρμένον. Et sine huiusmodi adiectione, vt μῶδος ὑπερφυὴς, Greg. Naz. Merces immensa. Item & quemadmodum dicitur θαυμαστὸς ὄσος, sic etiam ὑπερφυὴς ὄσος, ab Aristoph. in Pluto, ὄχλος ὑπερφυὴς ὄσος. Idem δαιμονίως ὑπερφυᾶ dixit, μίαν οὖρον ἀτραπὸν δαιμονίως ὑπερφυᾶ. Hesych. ὑπερφυᾶ exp. ὑπὲρ φύσιν μέγαν. quum alioqui videatur pro hac significatione addendum τὸ μέγεθος, vel τοῦ μεγέθους, vt in præcedentibus vides. exẽplis. Sic etiã ipsum μέγεθος dicitur ὑπερφυές. vbi ὑπερφυὲς aptè reddi potest τὸ ὑπὲρ φυλώ. i. ὑπὲρ φύσιν, quasi Naturã humanã excedens. i. Modum seu mensuram staturæ quã natura homini darefolet. Idem Hesych. ὑπερφυὲς exp. ὑπερμέγεθες, item μεῖζον. sed post hoc μεῖζον non dubito quin verba quæpiam desiderentur. itidémque apud Suidam post μεῖζον. vbi ὑπερφυὴς exp. μεγαλοφυὴς, & μεῖζον. Denique ὑπερφυὴς ab eo exponitur etiam μεγαλοπρεπής. quæ expositio conuenire potest huic adiectiuo iuncto nomini τιμὴ, aut alii huiusmodi. veluti apud Plutarchum in Cæsare, τιμὰς τινας ὑπερφυεῖς ψηφισάμενοι. vbi tamen non simpliciter sonat μεγαλοπρεπῆς, sed aliquid amplius. Ideóq; τιμὰς ὑπερφυεῖς interpretandum censuerim, Honores humanum fastigium excedentes, vel Honores humano fastigio maiores.

Ὑπερφυὲς redditur etiam Absurdum, item Atrox. Verùm si his verbis reddatur, (quod mihi non satis placet) fuerit illis aliquid addendum, nec simpliciter dicendum absurdum, siue atrox: sed Mirum in modum absurdum, aut atrox. Affertur autem ex Demosthene pro illa significatione: non indicato tamen loco. Sed ego hunc esse puto, qui extat in or. κατὰ Μειδίου: debétq; altius repeti vt magis huius vocis ὑπερφυὲς significatio pateat. Ita igitur ibi scriptum est, δεῖ δὴ τοῦτο τὸ πρᾶγμα ὑμᾶς οὕτως σκέψασθαι, καὶ λογίσασθαι τί ποτ' ὄθνεῖον ὁ παθὼν Μειδίας οὕτως ὠμῶν, τηλικαῦτα ἐπεβούλευσε λαβεῖν παρ' πατρα

ημένων. παρ' αὐδρὸς πολίτου δίκην. καὶ μὴ ἢ π δεινὸν ὡς ἀλη- A
θῶς ὑπερφυές, συγγνώμην ἔχειν. Huic certè loco minimè
interpretatio illa conuenit, meo iudicio, qua ὑπερφυὲς
redditur Absurdum. quum ei adiungatur δεινὸν, & præ-
cedat eadem de re vocabulum ὠμόν. At verò Atrox quũ
respondeat voci δεινὸν, cur eo alteram illam vocẽ ὑπερ-
φυὲς interpretandam putem? Dico itaque ὑπερφυὲς sub-
iungi illi δεινὸν, vt declaretur facinus non solùm atrox,
sed tale vt vix in humanam cadere naturam possit. Vel,
Facinus naturam aliquo humanitatis sensu præditam
transcendens. Aut breuius, Facinus omnem humanita- B
tis sensum exuperans. Vel, Facinus quod ab eo profi-
ciscitur cui nullus est humanitatis sensus. Atque ita
(præsertim primam illam interpretationem sequẽdo)
maximè conuenientem etymo suo significationem
hîc obtinebit vox ὑπερφυὲς. Gallicè rem talem vocare
solemus *Vne chose enorme*: pro quo *enorme* vulgus pronun
tiat *inorme*. At verò apud Isocratem ὑπερφυὲς credi-
derim posse reddi sermone nostro, magis respondente
interpretatione illius etymo, *Vne chose contre nature*: in
Trapezitico, ἔπειτα καὶ τὸν ὑπερφυὲς, εἰ πρὶν μὴ συγγρά- C
ψαι τὸ γραμματεῖον, οὕτω σφόδρ' ἠπίστησε τοῖς πράγμασιν, ὥστε
μὴ μόνον ἀφεῖναι πασῶν τῶν ἐγκλημάτων, ἀλλὰ καὶ στῆλας
ποιήσασθαι περὶ αὐτῶν· ἐπειδὴ δὲ τοιοῦτον ἔλεγχον κατ' ἐμαυτοῦ
συνεγραψάμην, πλωικαῦτα ἐπεθύμησα εἰς ὑμᾶς εἰσελθεῖν. Dicimus
enim interdum, *Cela seroit bien contre nature*, de re
quæ nullo modo rationi consentanea est, atque adeo
sensui humano velut repugnat. Quòd si voce Absurdũ
nobis vtendum esset, non dubium est quin magis huic
Isocratico quàm illi Demosthenico loco cõueniat. De
quo hoc addam, posse fortassis δεινὸν καὶ ὑπερφυὲς re- D
solui in δεινὸν ὑπερφυές. talem enim adiectiuorum vsum alibi obseruasse mihi videor. Hinc
ADVERB. Ὑπερφυῶς, q.d. Excedendo consuetum
naturæ modum. Sed redditur simpliciter, Supra modũ,
vel Mirum in modum, seu Mirificé. Aut etiam Eximè,
Egregié. Vel, Supra quàm dici possit. Herodianus lib. 5,
τὸν μὲν Ἀλέξανδρον ὑπερφυῶς ἠσπάζοντό τε καὶ θυρήμασιν. Itidémque alibi eodem cum verbo θυρημεῖν iunxit. Alicu
bi dixit & ὑπερφυῶς σέβειν πινά. item ὑπερφυῶς ἐσπουδακέναι περί π. Apud Plutarch. autem, ὑπερφυῶς θαυμάζει, πινά legitur. E

Φῦμα, ατος, τὸ, Quod enatum est, & quidem propriè, è terra. Sed generalius etiam accepit Greg. quum primæuã
parentem Euam πλουρᾶς φῦμα vocauit, id est propagi-
nem, quòd è costa Adami facta fuerit.

Φῦμα, Tumor omnis præter naturam qui citra exter
nam causam oritur, à similitudine eorum quæ è terra
enascuntur atque erumpunt. Tuberculum & Oriens tu-
berculum dixit Celsus, vt φύγεθλον, orientẽ panum. v. l.
Φύματα (inquit Marcellus apud Dioscoridẽ) nihil aliud F
sunt quàm ἀδένων παθήματα, id est, adenum affectio-
nes, in quibus factæ inflammationes, φύματα, id est pa-
ni, dicuntur. Idem addit se obseruasse crescentes quo-
cunque loco & parte corporis, veluti tumidos absce-
ssus, sic vocari: & à Græcis in hoc genere appellari etiã
φύγεθλα, à Latinis furunculos, magnitudinis tamen dif
ferentia. Celsus vno in loco dicit orientia tubercula
vocari à Græcis φύματα. In alio scribit, At aduersus pa-
num tum primùm orientem, (quod φύγεθλον Græci vo
cant) & omne tuberculum (quod φῦμα nominatur) mi- G
scetur ochra, &c. Idem in proximè præcedente ma-
lagmate dixerat, Ad parotidas, eáque tubercula quæ
μελικηρίδες (id est faui) vel φύματα nominantur. Hæc
lib. 5, cap. 18. At capite 18 libri eiusdem, Φῦμα verò (in-
quit) nominatur tuberculum furunculo simile, sed ro-
tundius & planius, sæpe etiam maius. Nam furunculus
oui dimidii magnitudinem raro explet, nunquam ex-
cedit: φῦμα etiam latius patêre consueuit, sed inflam-
matio dolórque sub eo minores sunt, &c. Hæc ille.
Sciendum est autem φῦμα redditum alicubi fuisse etiã H
Papulam, (quam interpretationem minimè probo)
necnon Verrucam & næuum à Theodoro Gaza apud
Aristot. lib. 7 De historia anim. nam pro φύματα & οὐλὰς
dicit Verrucas & næuos, & cicatrices. Idem φῦμα
reddit etiam Abscessum apud eundem: qui illis tribuit

τὸ πρὸς πεφυκέναι, De gener. anim. lib. 4, ita scribens, ὅσα
δὲ συμβαίνει τοιαῦτα ὥς τε ἔχειν δύο αἰδοῖα, τὸ μὲν, ἄρρενος, τὸ δὲ,
θήλεος, ἀεὶ τὸ μὲν, κύριον τῶν πλεοναζόντων γίνεται, τὸ δὲ, ἄκυρον.
πρὸς πέφυκε δὲ καθάπερ τὰ φύματα. καὶ γὰρ τοῦτα λαμβάνει τὸ φλεγμονῶδες, καὶ ὥσπερ ὄντα ὑστερογενῆ καὶ παρὰ φύσιν. Hîc certè aliisq;
in locis huiusmodi generalius accipi constat. at signi-
ficationem magis peculiarem habet cum alibi, tum in
hoc Luciani loco, in Macrobiis, φῦμα ἔχειν ὀπὶ τοῖς χείλεσι.
Libet autem addere superioribus & ea quæ de hac vo-
ce Gorr. scribit, ex Galeno atque Aetio petita. Φῦμα
(inquit) tuberculi genus est, sic dictum ἀπὸ τῶν φύεσθαι,
hoc est, ab iis quæ sponte ex terra nascuntur. Est au-
tem eius significatio duplex, sicut Paulus lib. 4, cap. 22,
scribit. Vna generalis, & communis, qua, vt multorum
sententia est, omnes æquè tumores ἀποσηματώδεις, qui
præter naturam oborti sunt, in quacunque corporis
parte, φύματα appellantur, quòd Hippocrates scripse-
rit, Quibus phymata in vrinario meatu excitata sunt,
abscessu suppurato ruptóque liberãtur. Addit verò Ga-
lenus comment. 1, in lib. 6 τῶν ἐπιδημιῶν, sic vocari eos
præter naturam tumores, qui prorsus sine causa aliqua
externa proueniunt, maximè si extra corporis super-
ficiem extuberent. Qua quidem significatione δοθιῶνες,
ἀκροχορδόνες, σατυριασμοὶ, χειρώδες, & id genus quamplu
rimi tumores, qui per se nullámque externam ob cau-
sam excitantur, in extimis corporis partibus φύματα
vocãtur, siue lati sint, nec multum alti, cuiusmodi sunt
φύγεθλα, siue etiam elatiores & paulo magis extuberan-
tes. Altera verò specialis propriáque significatio est,
secundum quam φῦμα dicitur phlegmone, quæ in ade-
nosa carne sponte oborta statim augetur, atque ad sup-
purationem citò peruenit. Quomodo neque δοθιῶνες
phymata sunt, vt qui magis schirrhosi sint quàm phle-
gmones natura ferat: neque etiam χειρώδες, tum ean-
dem ob causam, tum quòd nõ facilè in pus vertuntur.
Duri præterea hi tumores sunt, quum φῦμα mollius sit
atque calidius, tanquam è sanguine genitum. Hæc ille.
Vt autem eadem opera & de NOMINE Φύγεθλον
(cuius mentionem in præcedentibus aliquoties inseri
vides) quæ satis esse possint, dicantur, afferam & hæc
ex eodem: Φύγεθλον, Panus, seu Panis. vtroque enim mo
do Latinè dici potest, vt Hermol. Barbarus annotauit.
Dicitur à quibusdã & Panicula. Quid sit φύγεθλον, Celsus
apertè explicauit lib. 5, cap. 25, Est tumor non acrus, la-
tus, in quo quiddam pustulæ simile est. Dolor disten-
tióque vehemens est, & maior quàm pro magnitudine
tumoris. interdum etiam febricula: idque tardè matu-
rescit, neque magnopere in pus conuertitur. Fit maxi-
mè aut in vertice, aut in alis, aut inguinibus. Panem ad
similitudinem figuræ nostri vocant. Ex quibus Celsi
verbis apparet manifestò φύγεθλον esse phlegmonen e-
rysipelatodem, vel erysipelas phlegmonodes. Quòd e-
nim hic tumor multæ bilis sit particeps, ideo non altè
assurgit, neque in profundum valde subit, sed erysipe-
latis modo latior est. occupat tamen & subiectæ carnis
aliquid, quòd aliqua ex parte plegmone sit. Propter e-
andem bilem, etiam pustulæ quædam, vt & in herpete, excitantur, & dolor distentióque maior est quàm
pro magnitudine tumoris. tardè etiã maturescit eandẽ
ob causam, neque magnopere in pus conuertitur. Ad-
dit verò & Galenus, id tumoris genus præditum esse
summo calore, & citissimè generari, iisq; duobus quos-
dam ipsum ab aliis phymatibus & tuberculis distinxi-
sse. Fit maximè (vt scribit Celsus) in vertice, alis aut in-
guinibus, nec tamen in iis tantùm, sed in omnibus e-
tiam glandulosis partibus, vt Galenus autor est. Figura
illi pano similis est quo textores vtuntur, atque etiam
pani. Quam figuram quanuis φύγεθλον habeat cum phy-
mate communem, multis tamen nominibus ab eo dif
fert: φῦμα enim verior phlegmone est, magisque exqui
sita, proindéque facilius in pus conuertitur. præterea
tanto minus doloris affert, minúsque calidũ (nisi dum
suppurat) sentitur, quanto bilis flaua sanguisque bi-
liosus syncero sanguine plus doloris mouet, calidiórq;
est. Differt autem φύγεθλον à bubone autore Galeno, vt
scribit Paulus lib. 4, cap. 22, quòd bubo phlegmone sit:

φύγεθλον verò (vt dictum est) sit φλεγμονῶδες ἐρυσίπελας, A
vel ἐρυσιπελατώδης φλεγμονὴ τῶν ἀδένος.

HINC Φυματώδης ET Φυματίας ET Φυμα-
τῶδες. quæ omnia deriuata quum apud Hippocratem
extent, sunt tamen in vulg. lex. prætermissa. Est autem
Φυματώδης, Phymatis abundans. Idémque significat &
Φυματίας. sic tamen vt accipi etiam possit simpliciter
pro eo cui sunt phymata. At Φυματῶδες dicitur ali-
qua pars corporis in qua φύματα nascuntur. Sed & per-
sona ipsa φυματῶδες dici potest cui illa nascuntur.

Φύσις, εως, ἡ, q.d. Enascentia, si hoc verbale à verbo Ena- B
scor fingere liceat. Alioqui reddendum est Ortus no-
mine nomẽ hoc φύσις, quũ pro ῥύσεις ponitur. quam si-
gnificationẽ habere apud Empedoclem testatur Plut.
Apud Hippocratem quidem certè φύσις & ῥύσεις pro
eodem poni locis aliquot videmus. Affertúrque itidem
ex Aristotelis Polit. φύσις γάλακτος pro Ortus lactis, seu
Generatio lactis.

Φύσις, Natura. vt cum ab aliis, tum à Cicerone variis
in locis redditur, quos tibi meum Ciceronianum lexi-
cum exhibebit. In eorum certè vno φύσις redditur non C
solùm Natura, sed etiam Vis. nam in Plat. Phædro φύσιν ψυχῆς vertit Naturam animi atque vim. In eodem
lexico habes κατὰ φύσιν redditum per ablatiuum Natura:
ἐκ τῆς κατὰ φύσιν ὁρατῶν, eorum quæ natura cernerentur.
At παρὰ φύσιν, contra naturam. Quæ alioqui & aliter
reddita alicubi inueniuntur: videlicet παρὰ φύσιν, Præ-
ter normam naturæ, seu regulam, Inuita natura. At κατὰ
φύσιν, Iuxta normam naturæ, seu regulam. Item, Natu-
ræ ratione, & Naturæ instinctu. Interdum verò pro
κατὰ φύσιν ponitur datiuus φύσει, seu τῇ φύσει. qui & aliis D
modis, pro re de qua agitur, reddi solet. vt τῇ φύσει πρότερον apud Aristotelem, Naturæ ordine prius. At hæc
verba, οἱ φύσει ἀσθενέστατοι τῷ σώματι, sic reddita extant,
Quorum natura ita cõparata est vt valde infirmo sint
corpore. Accus. autẽ φύσιν cum verbo ἔχω quidam in-
terpr. apud Demosth. Naturæ tenorem: φύσιν ἔχω, Na-
turæ seruat tenorem. Nonnunquã haud incommo
dè & adiectino nomine Naturalis vti possumus, red-
dentes vocem φύσις, mutata orationis structura: sicut
Cicero κοινωνικὸς φύσει vertit Ad naturalem communi- E
tatem aptus. Idem verò apud Platonẽ διαιωνία φύσις nõ
vertit Æterna natura, sed pro his duobus solo substan-
tiuo vsus est, dicens Æternitas. Tribuitur porro va-
riis rebus φύσις, sicut Latinè natura. vt πυρὸς φύσις, ignis
natura, Aristot. De part. anim. lib. 2, cap. 2. (vbi etiam
scribit, τὸ ψυχρὸν, esse φύσιν πινὰ, nõ autẽ στέρησιν) Et φαρμάκου φύσις apud Hom. vt vides in altera huius pag. parte.
Item φυτοῦ φύσις. vt apud Phil. De mundo, πῶς δὲ φύσιν ἀπένειμεν ὁ Θεὸς τοῖς φυτοῖς, κεφαλὴν μὲν αὐτῶν ὁκ πλείστων
δυνάμεων, θρεπτικῆς τε καὶ γονιμικῆς, Naturam Deus stir- F
pibus tribuit, cum ex pluribus facultatibus tempe-
ratam, tum verò altrice & genitrice. Et φύσις τῶν ὀργάνων,
apud Galen. Comment. 1, in Hippocr. libr. qui περὶ φύσιος ἀνθρώπου inscribitur, σύγκειται γὰρ ὁκ τῶν πρότερον καὶ ὁμοιομερῶν (ἃ δὴ καὶ πρόσπορα καλεῖν εἰώθεν ὁ Πλάτων) ἡ πρότερα τῶν τριούτων ὀργάνων φύσις. Quinetiam quemadmodum à Latinis dicitur locus aliquis esse natura munitus, sic & φύσει καρτερὸν χωρίον pro hac significatione affertur.

Φύσις apud medicos interdum quidem est Natura, in- G
terdum verò & aliter reddi debet. Afferam igitur quæ-
dam ex Galeno de hac voce φύσις, ac præsertim de vsu
quem apud Hippocratem habet. si prius quæ Gorr. de
ea scripsit, protulero. Galenus igitur, (vt ille inquit)
lib. 17, De vsu partium, φύσιν quandam vniuersi consti-
tuit, quam definit esse Mẽtem admirabili virtute præ-
ditam quæ omnia peruadat. Ab ea singularum rerum
φύσιν manare consentaneum est: quam in homine va-
riè medici definiunt. Sed maximè ea definitio proba- H
tur, qua φύσις dicitur vis esse quæ ex seipsa nostri sit o-
pifex & conseruatrix, vt ἐν τοῖς ἱπποκρατικοῖς ὅροις scriptum est.
Ea nanque est cui & generationem debemus, & quæ ge
nitos conseruat. Itáque naturæ nomen ab Hippocrate
sumptum fuisse quo loco scripsit φύσιας νούσων ἰητρός, Ga
lenus autor est, scribens per Naturam intelligi Vim

quandam corporibus insitam & inhabitantem, per
quam ea reguntur. siue (vt idem scripsit initio lib. 2 De
sympt. caus.) Omnem facultatem quæ animal siue vo-
luntatis nutu, siue citra hunc, regit. Itaque natura est
quæ animal ab initio conformat, auget, nutrit, & o-
mnia in corpore munia exercet. Quæ quum pariter
caloris natiui opera sint, (est enim secundum Hippo-
cratem omnium operum naturalium autor) necesse
est vel naturam esse ipsum calidum innatum, vt Galen.
lib. περὶ μακρασμοῦ & alibi sæpe prodidit: vel id primum
esse naturæ instrumentum, vt Galeno pluribus in locis
placuisse video. Sed citra controuersiam omnino est,
quum φύσις pluribus modis dicatur ab Hippocrate, eũ
cum sæpissimè, tum toto libro De natura humana, φύσιος
nomine temperamentum intellexisse, atque id esse
præcipuum & maximè proprium Naturæ significatũ
ab ipsa naturæ sustantia desumptum, vt Galenus in A-
phor. 2, lib. 3 annotauit. quo scripsit Hippocrates, natu-
rarum has quidem æstate, has verò hyeme benè malé-
ve se habere. Quòd si quis contendat, naturam non satis
temperamenti nomine explicari, definiat, si volet, na-
turam esse vniuersam substantiam ac temperiem quæ
ex primis elementis conflatur, vt & Galenus lib. 3 De
temper. definiuit. Est verò & alia, (licet minus pro-
pria) φύσεως significatio, qua sumitur ἀπὸ τῆς ἕξεως. vt
vbi scripsit Hippocrates, Maximè moriebantur quibus
φύσις vergebat ad phthisin. Hîc nanque Naturæ nomi-
ne ipsam partium structuram compositionémque in-
telligit. Est quãdo etiam Natura significàt idem quod
genus vel species vel forma, vt quum dicimus hanc fe-
brem, huius vel illius naturæ esse. Hæc Gorr. Libet
autem & ipsamet Galeni in aliquot Hippocratis locos
verba proferre. Is igitur Comm. 1, in Hippocr. De na-
tura hominis, circa principium, dicit φύσεως nomine, à
quo philosophi quidam φυσικοὶ fuerunt appellari, signi-
ficari (vt testantur ab illis ipsis περὶ φύσεως scripti libri)
πῶς πρὸς πῶς οὐσίαν, ὡῶ ἀγήρωτόν τε καὶ ἀΐδιον εἶ φασιν, ὑπο-
βεβλημένῳ ἅπασι τοῖς γηρωτοῖς καὶ φθαρτοῖς σώμασι, τά θ' ὑ-
πάρχοντα κατ' τὸν ἴδιον λόγον ἑκάστῳ τῶν γηρωμένων τε καὶ φθει-
ρομένων. Vbi non immeritò fortasse post φθειρομένων parti-
cipium aliquod deesse quispiam existimet. His porro
subiungit eum vsum huius nominis φύσις secundum
quem Homerus φαρμάκῳ tribuit φύσιν: ita canens, Ὡς ἄρα
φωνήσας πόρε φάρμακον Ἀργεϊφόντης, Ἐκ χαίτης αὐτελῶν· καί
μοι φύσιν ἀντὸ ἔδειξεν. Ῥίζῃ μὲν μέλαν ἔσκε, γάλακτι δὲ εἶκελον ἄνθος. Quibus versibus subiungit, eos qui de herbis
scripserunt, aut generaliter de plantis, docere earũ φύσιν
αἰσθητῶν: quũ qualis sit vnaquæque tangenti, gustanti,
odoranti, & intuenti, commemorant: & qua vi prædi-
ta sit, siue intra corpus sumatur, siue exterius ei impo-
natur. Idem Galenus in hunc Aphorismum Hip-
pocratis, οἷσιν τῆσι νούσοισιν ὕπνος κακὸν δωδεκαταῖοισιν οἷσιν αὖ οἰκείη τῆς
φύσιος καὶ τῆς ἡλικίης καὶ τῆς ἕξιος καὶ τῆς ὥρης ἡ νοῦσος ἢ μᾶλ
λον, ἢ οἷσιν αὖ μὴ οἰκείη κατὰ τοῦτέων, annotat, quum vox
φύσις multifariam dicatur, intelligendam nunc esse in
ea significatione in qua ipse sæpenumero est vsus, cum
alibi tum per totum librum quem περὶ φύσιος ἀνθρώπου
inscripsit: in quo φύσιν appellat κρᾶσιν ex primis ele-
mentis. perinde acsi ita dixisset, οἷσιν τῆσι νούσοισιν ὕπνος κακὸν
δωδεκαταῖοισιν οἷς αὖ οἰκεία τῆς πρότητος τοῦ σώματος κράσεως καὶ τῆ
ναῦ ἡμῖν ἡλικίας, ἢ τῶν ἕξιν, ἢ τῶν ὥρων προσγεγενημένης, ἡ
νόσος ἢ μᾶλλον, ἢ οἷς αὖ μὴ οἰκεία κατὰ τοῦτων ἦ. In sequen-
tibus autem, hac in significatione ostendit aliam φύσιν
esse θερμῶ, aliam ψυχροτέραν: aliquam ξηροτέραν, aliquam
ὑγροτέραν. At verò in hoc loco qui habetur in Epidem.
opere, καὶ μάλιστα ἔθηησκον οἷς ἔρρεπεν ἡ φύσις ὅθεν τὸ φθινῶδες, ait τῶν φύσιν significare τῶν τοῦ σώματος ἰδέαν.

Φύσις, Natura, Substantia. Siquidẽ Naturæ vocabulũ
& pro substantia ex quibusdam Ciceronis etiam locis
affertur. Ex quibus est hic, Diuiserunt naturam homi-
nis in animum & corpus. Itidémque hic, Omnis natu-
ra vult esse conseruatrix sui. Affertur ex Plinio quoq;
pro huius significationis exemplo, Vini natura non ge
lascit. Φύσιν autẽ accipi ἀπὸ τῆς οὐσίας, id est pro sub-
stantia, testatur & ipse Aristoteles Metaphys. lib. 4, scri
bens, καὶ ὅλως πᾶσα οὐσία φύσις λέγεται. dixerat autem

paulo antè, φύσιν appellari ἡ τῶν φυομένων γένεσιν. Item, ὥς οὐ φύεται τοῦτον τὸ φυόμενον ἐνυπάρχοντος. Item, ὅθεν ἡ κίνησις ἡ τοιαύτη ἐν ἑκάστῳ τῶν φύσει ὄντων ἐν αὑτῷ ἢ αὐτὸ ὑπάρχει. Præterea φύσιν vocari ὡς οὐ τοῦτον ἢ ὅθεν ἡ γένεσις ἢ τῶν φύσει ὄντων ἀῤῥυθμίστου ὄντος καὶ ἀμεταβλήτου ἐκ τῆς δυνάμεως τῆς ἐαυτοῦ. & hoc modo τῶν φύσει ὄντων τὰ σώματα nuncupari φύσιν. randémque ad φύσιν quæ est οὐσία, accedit. At de Deo melius οὐσίαν quàm φύσιν dici, testatur Greg.

A

Φύσις, Ingenium, vt Cicero quoque interpretatur, quum hæc Platonis in Phadro, δοκεῖ μοι ἀμείνων ἢ κατὰ τοὺς περὶ Λυσίαν εἶναι λόγους τὰ τῆς φύσεως, ita reddit, Maiore mihi ingenio videtur esse quàm vt cum orationibus Lysiæ comparetur. Sic ex Thucydide affertur φύσεως ἰσχύς, Vis ingenii. Apud eundem lib. 2, ὑπὲρ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν putem reddi posse Supra ingenium suum, aut Supra ingenii sui captum.

B

Φύσις, Sexus. Thucydides lib. 2, ἐν λόγῳ epitaphio, circa finem, quum dixisset, εἰ δέ με δεῖ καὶ γυναικείας τι ἀρετῆς, ὅσαι νῦν ἐν χηρείᾳ ἔσονται, μνησθῆναι, βραχεῖα παραιτήσομαι ἅπαν σημανοῦσα, subiungit, τῆς τε τοῦ ὑπαρχούσης φύσεως μὴ χείροσι γενέσθαι ὑμῶν, μεγάλη ἡ δόξα, (vel potius ὑμῶν sequentibus iungendum, vt habet mea editio) καὶ οἷς αὖ ἐπ' ἐλάχιστον ἀρετῆς πέρι ἢ ψόγου ἐν τοῖς ἄρσεσι κλέος ἦ. Meminisse me & in quodam Sophocis loco significationem hanc obseruare. ¶ Ad hunc autem vsum pertinere videri potest is quo ponitur pro pudẽdis tam virorum quàm mulierum. Cicero itidem Naturam vocat, sed de fœmina loquens; & post eum Plinius, qui alioqui & Naturalia appellat. Latini Genitalia etiam loca, vel potius Genitales locos dixerunt, necnon Locos, sine adiectione, vnde pro his Columellæ verbis, Si admissarius iners in venerem est, odore perfricatur detersis spongia fœminæ locis, & admota equi naribus: in Geoponicis ista de eadem re leguntur, τοῖς δὲ ἄῤῥενας τοῦ θυμοῦ τοῦ πρὸς ὀρχείαν πυνθάνοιτο, τοῖς ἀπομάγμασι τοῖς τῆς φύσεως τῆς θηλείας περιχρίοντες αὐτῶν τὰς ῥῖνας. Apud Diodorum quoque hac in significatione memini me legere, vbi de hermaphroditis loquitur. Apud Hesych. in Ἐκφαί habetur plur. αἱ τῶν γυναικῶν φύσεις. Certè de pudendis fœminarũ potius quàm virorum dictum fuisse existimo.

C

D

Φύσις, Statura, apud Lucianum. A Cic. autem redditur etiam Figura. apud Platonem, εἰς μωαικὸς φύσιν ἐν τῇ δευτέρᾳ γένεσιν μεταβάλλει, cum secũdus ortus in figuram muliebrem transferet. Apud Aristophanem autem videtur reddi etiam posse Persona, in hoc Vesparum loco, Εἶπε ἡμῶν ὦ θεατὰ πῶς ἐμοὶ ἰδὼν φύσιν, Εἶτα θαυμάζει μ' ὁρῶν μέσον ἐσφιγμένον. Cicero naturam & personã alicubi coniunxit. Apud Xen. autem de canibus dictum φύσιν Cic. vertit Constitutionem.

E

Φύσιν ποιεῖ, Facit vt coeat, id est coalescat. Ita v. lex. sed absque vllo testimonio, aut exemplo. Alioqui referri hæc expositio possit ad eam τῶν πεφυκέναι significationẽ cuius mentio postremo loco facta fuit, vt videbis in fine col. seu semipaginæ 266.

F

C. Φυσιγνώμων, ονος, ὁ καὶ ἡ, Naturæ ex oris habitu cognoscendæ peritus. q. d. Naturæ cognitor. Vel, Peritus iudicandi de natura. Cicero De fato, Socratem nónne legimus quemadmodum notarit Zopyrus φυσιγνώμων, qui se profitebatur hominum mores naturásque ex corpore, oculis, vultu, fronte pernoscere? Φυσιογνώμονες (inquit Bud.) sunt qui ingenia hominum & sensus ex aspectu corporis iudicant. quorum è numero sunt qui μετωποσκόποι dicũtur. hoc est, (vt Plinius inquit lib. 35) ex facie hominum addiuinantes. Extat φυσιογνώμων cum alibi, tum apud Aristotelem in φυσιογνωμονικῶν opere.

G

HINC Φυσιογνωμονία ET Φυσιογνωμοσύνη, Naturas cognoscendi seu de natura iudicandi peritia, Scientia qua naturæ hominum ex aspectu corporis, ac præsertim vultus, cognoscuntur. Aristoteles in illo opere φυσιογνωμονικῶν (siue φυσιογνωμικῶν, vt scribunt alii) δεῖ καθ' ἑαυτὸ εἰπεῖν περὶ ποίας ἀρετῶν ἐστὶν ἡ φυσιογνωμονία. Móxque subiungit, φυσιογνωμονίαν, sicut & nomen eius indicat, versari περὶ τὰ φυσικὰ παθήματα τῶν ἐν τῇ διανοίᾳ καὶ τῶν ὀπτικῶν, ὅσα τοιαῦτα μεθίεσι τῶν σημείων τῶν φυσιογνωμονουμένων. Adiectiuum autem NOMEN Φυσιογνωμονικός, Ad scientiam illam pertinens, vel conferẽs.

H

Plurali autem numero, genere neutro, Φυσιογνωμονικά vocantur ea scripta in quibus de hac scientia agitur. cuiusmodi sunt hodiéq; quæ Aristoteli, item alia quæ Adamantio adscribuntur. At Polemonis liber qui eiusdem est argumenti, inscriptus est singulari numero Φυσιογνωμονικόν. Cæterùm in eo quod dixi, Aristotelis, sicut & Adamantii libros, inscriptos esse φυσιογνωμονικά, in eo vulgatas editiones minimè sequutus sum: quippe quæ habeant φυσιογνωμικά. Quam scripturam siquis tueri velit, afferre queat quod apud Athenæum legitur, nimirum Ἀνηφαίης ἐν φυσιογνωμικῷ. In nostrate sermone quidem certè multo iustius excusetur syncope, qua vtimur quum itidem dicimus *Physionomie*, non autem *Physiognomonie*. Sed alium etiam vsum huic vocidamus quàm ferat sermonis Græci consuetudo. Dicimus enim *Il a bonne physionomie*, vel contrà, *Il a mauuaise physionomie*, de eo qui ex oris lineamentis totóque habitu, vel probus esse, vel contrà improbus, iudicari posse videtur. Adeo vt *Il a bonne physionomie*, perinde sit acsi diceretur Græcè. ἔστι καὶ φυσιγνωμονηθεὶς ἀγαθός. vel, φυσιγνωμονεῖσθαι κριθεὶς καὶ ἀγαθός. Sed pro *Physionomie*, vulgus, & cum vulgo multi etiam ex iis qui sibi aliquam supra vulgus sermonis Gallici peritiam arrogant, pronuntiare solent vel *Philosomie*, vel *Philonomie*. Quidam verò (sed præsertim è vulgi face homines) fœdius simul & breuius corrumpunt, pronuntiantes *Philomie*. Venio ad VERBVM Φυσιογνωμονέω, ῶ, quod ab illo nomine φυσιογνώμων est itidem deriuatum. Significat igitur De natura iudicandi peritus sum, vel De natura indico, ex aspectu oris, videlicet: sequẽdo ea quæ in præcedentibus nominibus dicta fuerunt. Gellius lib. 1, c. 9, de Pythagora loquens, Iam inde à principio adolescentes qui sese ad discendum obtulerant, ἐφυσιογνώμονεν. Id verbum significat, Mores naturásque hominum coniectatione quadam de oris & vultus ingenio, déque totius corporis filo atque habitu scisciari. Frequens est hoc verbum φυσιογνωμονεῖν apud Aristotelem in suis Physiognomonicis. vbi legitur etiam φυσιογνωμονεῖν ἔκ τινος. veluti quum scribit, οἱ μὲν γὰρ ἐκ τῶν χρωμάτων τῶν ζώων φυσιογνωμονοῦσι, πτερωτοὶ καὶ ἕκαστον χρῶς εἴδους τῶν ζώων καὶ δέρματος. Paulo pòst autem dicit, οὐκ ἐξ ἁπάντων δὲ τῶν ζώων ἐδοκίμαζον. Et aliquanto post, quum dixisset, ἐξ ὧν δὲ χρωμάτων τὰ σημεῖα λαμβάνεται, νῦν ἐρῶ· καὶ ἔστιν ἅπαντα, subiungit, ἔκ τε γὰρ τῶν κινήσεων φυσιογνωμονοῦσι καὶ ἐκ τῶν σχημάτων καὶ ἐκ τῶν χρωμάτων, &c. Ex quibus locis patet Aristotelem δοκιμάζειν etiam & τὰ σημεῖα λαμβάνειν de ipsa actione τὸ φυσιογνωμονεῖν dixisse. Sed cum δοκιμάζειν subaudire oportet accusatiuum τὸν φύσιν: cum λαμβάνειν τὰ σημεῖα, itidem genitiuum τῆς φύσεως. Passiuè autem φυσιγνωμονεῖσθαι dicitur is cuius natura ex oris habitu cognoscitur, seu de cuius natura ex aspectu iudicatur, aut saltem de cuius natura coniectura fit. Aristoteles in illo φυσιγνωμονικῶν opere, νυνὶ δ' ἴσως βέλτιστον ὅτι καθ' ἕκαστον τοῦ παντὸς, ὅσα ὀπτικῶν τοῦ φυσιγνωμονουμένου, ἀκριβέστερον φράσαι. Sic apud Adamantium, Ἀνθρώποις μὲν γὰρ τοῖς πᾶσιν ἔστι κοινὰ σημεῖα ἐξ ὧν τὸν ἦθος ἅπαν φυσιγνωμονεῖται. Secundum autem hunc verbi istius vsum, in illo Aristotelis loco quem in Φυσιγνωμονία protuli, τῶν σημείων τῶν φυσιγνωμονουμένων, non fuerit iungendum participium cum illo nomine, vt intelligamus σημεῖα dici φυσιγνωμονούμενα, sed τὰ σημεῖα τῶν φυσιγνωμονουμένων, id est τὰ ἐν τοῖς φυσιγνωμονουμένοις. Alioqui σημεῖα φυσιγνωμονούμενα non video quid aliud significare possit quàm ἃ οἱ φυσιγνωμονοῦντες λαμβάνουσι siue ἐκλέγονται. vtroque enim horum verborum vtitur Aristoteles. Alterius certè vsus, non autem huius, exemplum affert & Bud. ex eodem Aristotele, τῶν ζώων τῶν φυσιγνωμονουμένων. Sed hæc affert, postquam dixit φυσιγνωμονῶ verbum esse actiuum, accusatiuo iunctum. Haud scio tamen an necessariò consequatur, si dicitur aliquis φυσιγνωμονεῖσθαι, vt etiam dicatur φυσιγνωμονεῖν aliquem: ideóque huius quoque vsus exemplum desidero. ¶ Φυσιγνωμονῶ, (vt idem tradit) est etiam Diligenter cognosco faciem alicuius, & adnoto, vt postea noscatur. Demosthenes or. 1 in Aristog. Χωρήσουσι δ' ὑμᾶς οἱ πολεμικοὶ καὶ ξένοι καὶ πολῖται, καὶ κατ' ἄνδρα εἰς ἕκαστον τὸν παρόντα βλέψονται, καὶ φυσιογνωμονήσουσι τοῦ ἀποδιδρασκόντος.

C. Φυσολόγος, ου, ὁ, Qui de natura seu rebus ad naturam pertinentibus disserit, Qui naturam rerum disserendo exquirit seu indagat. Aut etiam simpliciter, Qui naturam rerum exquirit, seu indagat. sicut nimirum NOMEN Φυσολογία Bud. reddit, Studium naturæ indagandæ. cuius officium Philoponus esse ait, περὶ τῶν φυσικῶν πραγμάτων διαλέγεσθαι. A quibusdam redditur Physica disciplina: à Cicerone, (qui alioqui physiologiam & ipse dicit) Naturæ ratio: scribente libro 1 De diuin. Qui & naturæ rationem, quam φυσολογίαν Græci appellant, notam esse sibi profitebatur, & partim augu-riis, partim coniectura, quæ essent futura, dicebat. Sed ego (vt ingenuè quod de hoc loco sentio proferam) mihi persuadere nequeo Ciceronem ita φυσολογίαν reddidisse. vnde fit vt suspicer inter duo illa vocabula tertium aliquod omissum esse: quale sit Indagandæ, aut Speculandæ, aut Venãdæ. vt φυσιολογίαν esse dixerit Naturæ indagandæ rationem, vel speculandæ, seu venandæ. Ideo autem duobus hisce posterioribus verbis vtor, quòd ipsemet τὸν φυσικὸν speculatorẽ venatorémq; naturæ significare dixerit. Sũt sanè & aliæ aliquot Ciceronianæ interpretationes, in quibus exemplarium fides suspecta mihi est: quas tamen in illo meo lexico quod Ciceronianum inscripsi, cæteris inserendas, (aliis iudicium relinquens) putaui. Sed quantum ad illam vocis φυσολογία interpretationem attinet, vtut se res habeat, Turn. nomini φυσολόγος illam ipsam tribuit. hæc enim Plutarchi verba in lib. De def. oracul. ἔχων δὲ τοῦ αὐτὸν Ἐπικουρείοις πυκὰ πλὴν καὶ λίαν δὴ καὶ φυσολόγον ἐνυβρίζοντας, ὡς αὐτοὶ λέγουσι, ita vertit, Is quum haberet circum se quosdam Epicureos qui bella illa naturæ ratione freti, rebus huiusmodi, vt ipsi loquuntur, illudunt. Sed quum in hac interpretatione longè aliam lectionẽ eum sequi videamus, ne φυσολόγον quidem simpliciter, vt hîc legitur, sed cum alicuius substantiui adiectione legisse videri potest. Ex nomine φυσολογία deriuatũ est & ADIECT. Φυσολογικός, Ad physiologiam pertinens. A Cicerone enim physiologiæ etiam appellationem alicubi vsurpari dictum est. Apud medicos φυσολογική, sub. ὀπτική μη, Pars est medicinæ quæ naturam hominis vniuersam à conceptu ad extremum vsque senium disquirit. Ad eam pertinet omnis de semine déque menstruo sanguine, de partium cõformatione & principatu, de fœtus perfectione, similitudine cum parentibus, de anatomia singularum partium, earúmque differentiis, & temperamentis, de ætatibus, de calore natiuo & spiritibus, de tribus facultatibus nostrum corpus dispensantibus, de humoribus, aquis, aere, locis, consuetudine, & cæteris id genus, disputatio. In qua communibus quidem naturalis scientiæ principiis atque theorematis vtitur, sed quatenus hominis cognitioni inseruire atq; accommodari possunt. Eam quidem medicinæ partem empirici atque methodici aspernati sunt, sed dogmatici, quorum princeps fuit Hippocrates, plurimi fecêre.

A

B

C

D

E

F

Inde est etiam VERBVM Φυσολογέω, ῶ, De natura dissero, seu disputo, seu de rebus naturæ. (περὶ φύσεως διαλέγομαι, Hesych.) Vel, Naturam rerum disserendo indago, seu exquiro. Aut simpliciter, Naturam indago, seu exquiro. vt φυσολογεῖν ἕκαστον, Bud. apud Dioscor. vertit, Naturam vniuscuiusque exquirere. Et apud Aristotelem Metaphys. lib. 1, καὶ περὶ πάντων φυσολογοῦντες, Et de omnibus naturam scrutati. Φυσολογῶ est etiam Physica ratione probo, siue ostendo, vt idem in hoc Gregorii loco vertit, εἰπὲ σὺ πῶς ἀγρυπνήσαν τὸ παιδίον· κἀγὼ πῶς γρύπνησιν τὸ ὑπνοῦ φυσολογήσω. In v. l. φυσολογῶ dicitur poni etiam pro φυσιογνωμονῶ. sed huius vsus exemplum desidero.

G

C. Φυσίζοος, ου, ὁ καὶ ἡ, q. d. Vitam producens. id est, quæ ad vitam degendam sunt necessaria. Redditur vulgò, Victum producens: sed scimus nomen ζωὴ nequaquam pro victu poni, sicut βίος vtranque significationem habet. Redditur etiam Vitam viuificans: quæ interpretatio inepta est. Apud Homerum certè φυσίζοος αἶα, Il. γ, & alibi, aptè reddi poterit Alma tellus. Est enim alma, ἡ φύουσα πᾶσι τοῖς ζωοῖς χρήσιμα. vt Eustath. exponit φυσίζοος. Hesych. itidẽ τοῖς τὸ ζῆν φύουσα. sed addo articulũ πᾶσι ante τοῖς. (Tale est φερέσβιος, & βιόδωρος) Esse autem & solis epithetum testatur Gregor. Quinetiam φυσίζοον ὕδωρ in Epigr. legitur. In eorundem lib. 2, iocosè grammatica vocatur φυσίζοος, tanquam miseris literatoribus victum suppeditans. Affertur porro & alia interpretatio vocis φυσίζοος, quam Eustath. in Rhetorico lexico extare ait: nimirum vt sit ἡ ζῶα φύουσα, id est, Quæ animantia producit. Quod autem ad scripturam attinet, habentem ο pro ω, vide quæ de ea idem grammaticus disserit. eique potius fidem habe, quàm iis qui scribi etiam φυσίζωος tradunt. In v. l. annotatur esse φυσίζωος & nomẽ propriũ loci apud Lacedæmonẽ, vbi Castores terra absorpti, rursus emerserint. Cuius expositionis autor non nominatur: sed ego eam apud Didymum (aut quicunque est breuium in Homerum scholiorum autor) reperio. ex quo pro Castores reponendum est Dioscuri, id est Castor & Pollux. Hoc præterea sciendum est, ipsum hanc expositionem tribuere illi Homeri loco, Il. γ, sicut & alteram. quoniam enim ibi Homerus de Dioscuris canit, — τοὺς οἳ ἤδη κάπιχεν φυσίζοος αἶα Ἐν Λακεδαίμονι αὖθι, φίλῃ ἐνὶ πατρίδι γαίῃ: ille postquam priorem illam epitheti φυσίζοος protulit, subiungit, ἢ ὅπ πρῶτον λέγεται χώρα ἐν Λακεδαίμονι οὕτω φυσίζωος· ἐπεὶ ἐκεῖ δοκοῦσιν οἱ Διόσκουροι κατα πυθέντες, πάλιν ἀναδοθῆναι.

H

C. Διὰ φύσις, Mala natura: κακὴ φύσις, Hesych.

Φυσικὸς, ου, ὁ, Naturalis, Ad naturam pertinens, Naturæ cõueniens. vt φυσικὰ αἴτια, naturales causæ, apud Cic. Item ὀπτιθυμίαι φυσικαὶ καὶ αἰαλκῶναι, Cupiditates naturales & necessariæ, eodem interprete. Interdum verò voce Natura vtitur ad exprimendum adiectiuum φυσικός. vt quũ pro ὀπτιθυμίαι οὔτε φυσικαὶ οὔτε αἰαλκῶναι, dicit, Neque necessitatem modò sed ne naturam quidem attingerent. Item quum hæc verba, πλὴν τοῦς τέκνα φιλοστοργίαν, φυσικὴν εἶ), reddit, Natura fieri vt liberi à parentibus amentur. Apud Herodianum libro 6, ὑπῆρχε δέ τι καὶ φυσικὸν ἦθος τοῦτον καὶ ἥμερον τῷ Ἀλεξανδρῳ, Polit. vertit, Cæterùm suapte natura suberat Alexandro mite mansuetúmque ingenium. Potest alioqui φυσικὸς sæpe reddi Naturalis, apud philosophos præsertim. vt φυσικὰ αἴτια reddi vides Naturales causæ, à Cicerone. Sic φυσικαὶ ὀρέξεις, naturales, apud Aristotelem. Ex quo affertur & φυσικὴ θεωρία, in fine lib. 1 Analyt. post. φυσικὴ δὲ θεωρία, ἢ περὶ τῶν ὄντων διαλεγομένη ἢ ὄντα ὄντι· εἴτε φυσικὰ εἴη ταῦτα, εἴτε ὑπῆρ τὰ φυσικά. Eidem certè alicubi ἡ φυσικὴ & ἡ ἰατρικὴ eadem penè contemplatio est. In v. l. φυσικὸς βίος ex Seneca redditur Contemplatiua vita. Ibidem φυσικὸς redditur etiam Natiuus, Naturam sequens, Naturæ familiaris. Affertúrque ex Xenophonte φυσικὸν καὶ διδακτόν. Item φυσικὰ φάρμακα (vt ibidem annotatur) Trallianus appellat medicamenta & βοηθήματα αἰαιμοπλόκα. vt amuleta, cantiones, siue incantamenta, aliáq; id genus, quæ non à qualitatum efficientia, sed à naturali forma totáque substantia suos effectus producunt. Sic idem ait in eo sensu, φυσικὰς ποιοῦσιν οἱ ὄνοι. Marcellus Empiricus quoque physica remedia vocat quæ physicè agunt & vi occulta ab insita proprietate. Talia autẽ Galenus sub methodum cadere negat. Eadem certè opera & περὶ τῆς φυσικῆς δυνάμεως (vt medici vocant) agendum est. Φυσικὴ δύναμις, id est naturalis facultas, distinguitur bifariam à Galeno: in primas siue principes, & in secundarias siue ministras. Primæ statuuntur triplices, generatrix, auctrix, nutrix. Nam & totidem sunt naturæ opera, quæ primùm quidem in vtero fingit animal, & omnes corporis particulas efformat, deinde eo in lucem edito omnes ad perfectam magnitudinem perducit: postea verò etiam vt omnes quantum fieri potest perdurent molitur. Sed formatrix quidem primas absolutè partes sustinet, eíque in ipso vtero auctrix & nutrix famulantur. Vbi verò formatum animal est, vsque ad ætatis vigorem, auctrix virtus dominatur, auxiliatrices & veluti ministras habens alteratricem & nutricem. Nutrix verò à prima formatione ad mortem vsque actionem suam exercet.

I

K

Itaque generatio, auctio & nutritio prima naturæ operum ac veluti capita sunt. proindéque tres facultates primæ atque principes horum effectrices, quæ tamen tum ipsarum inter se tum aliarum ministerium desiderant, quas secundarias possumus appellare. Hæ numero sunt quatuor, vna attractrix, altera retentrix, tertia concoctrix, quarta expultrix dicitur: quæ non in iecinore modò, sed in omnibus vel minimis etiam corporis partibus insunt, genere quidem planè eædem, sed numero valde differentes. Et carnes & nerui & ossa pariter ad sese alimentum attrahunt, sed multum ab inuicem dissimile: & concoquunt quidem omnia, sed varia admodum concoctio est, pro cuiusque partis natura: & tamen omnes eas vires atque facultates quanuis tam differentes à iecinore sortiuntur, à quo, tanquã à fonte, in vniuersum corpus illæ deriuantur. Est enim principium vegetabilis facultatis, qua non animalia modò, verùm stirpes etiam & quæcunque alia viuunt, gubernantur. Ac quanquam natura per vniuersum corpus sit diffusa, & omnes actiones ab ea proficiscantur, & nullum opus non possit naturæ tribui, adstringitur tamen à medicis φυσικῆς δ' νάμεως (id est facultatis naturalis) nomen ad eas actiones quarum principium & sedes iecur est. Nam sicut rationalis & irrationalis animæ vim & quæ ad sensum mortúmque pertinent, in cerebro statuerũt, & in corde irascibilem atque pulsificam, sic in iecinore concupiscibilem & quæcunque nutriendò corpori conueniunt, tanquam in suo fonte collocarũt. Nec interest (vt scripsit Galenus) eámne appetitricem seu naturalem seu altricem voces, veluti nec si animam aut facultatem.

Φυσικὸς, οῦ, ὁ, Physicus, Naturæ indagator, seu inuestigator, siue rerum naturalium. Vel, Speculator venatórque naturæ, Cicerone interpr. vt ὁ φυσικὸς Empedocles, Aristoteli. Plutarch. De primo frigido, περὶ δὲ φυσικῶν θωρείας ἕνεκα μεπόνηται. Idem in lib. qui τοῖς τὸ μὴ δεῖν δανείζεσθαι inscribitur, τοῦ φυσικοῦ δή που κατα γελᾶσι, λεγόντων μηδὲν ἐκ τοῦ μὴ ἔντος γίνεσθαι. Et φυσικὰ ὑπομνήματα libri à physicis scripti in quibus naturam seu res naturales indagant. Interdum & τὰ φυσικά, sine substantiui adiectione. Extant verò & τοῦ μετὰ τὰ φυσικὰ libri Aristotelis: qui vulgò Metaphysica vocantur. Quidam Supernaturalia interpretantur, quum potius reddi debeat Postnaturalia, si præpositioni suam significationem relinquere velimus. Hinc etiam Metaphysice vulgò vocatur quæ de primis rerum principiis tractat. Dicitur autem Metaphysice, ea forma qua Physice, seu Physica apud Ciceronem, ex Græca voce Φυσική.

(Φυσικὸς, tanquam à verbo φυσάω, aut certè à nomine φύσα, Gaza apud Aristot. vertit, Flatum ciens: vt idem sit cum φυσώδης)

ADVERB. Φυσικῶς, Naturaliter, Secundum naturam, Conuenienter naturæ. Item, Naturali ratione. Cic. pro his Epicuri verbis, φυσικῶς καὶ οὐ λόγου, habet ista, Ipsa natura incorruptè atque integre iudicante: vt videbis Ciceroniani lexici pag. 52. Vide & φυσικῶς, quod pag. præced. in Φυσικὸς allatum ex Tralliano fuit.

Φύσιμος, ου, ὁ καὶ ἡ, Productiuus, Procreatiuus, Producendi vim habens, seu procreandi. Theophr. De histor. plant. lib. 4, ἐπὶ τό γε σπέρμα διαφθαρέν, οὐ φύσιμον ὅλως ἐῶ. Idem de vetere frumento loquens, τούτῳ γὰρ δὴ διάπειραν λαμβάνουσιν εἰ φύσιμος.

C. Ἀλσόφυτος, ου, ὁ, Locus vitibus & arboribus consitus. Ita v.l. sine autoris nomine, & sine vllo exemplo. Nec dubium est quin vocabuli huius cõpositio aliam interpr. poscat, si modò hæc illius scriptura mendo caret.

C. Αὐτόφυτος, ου, ὁ καὶ ἡ, Ex seipso natus, seu per se, Ex seipso procreatus. vt αὐτόφυτος θεὸς, apud Nonnum. Et αὐτόφυτος κάπη in Epigr. Saltus natiuus. Ita enim existimo posse nos hîc vti voce Natiuus: imitando videlicet eum poetam qui antra olim domos natiuas dedisse dixit. At in v.l. redditur Nemus sponte consitum: quæ interpretatio nullo mihi modo probatur. Malim enim, (si vnum verbum pluribus reddendum sit) Quod sponte prouenit. Cæterùm quum istud compositum, poeticum potius quàm oratorium videri possit, inuenitur tamen & apud Aristotelem in Polit. lib. 1, cap. 5, vbi vitas, seu vitæ genera αὐτόφυτον ἐρασίαν habentia, has recenset, νομαδικὸν, γεωργικὸν, ληστρικὸν, ἀλιευτικὸν, θηρευτικόν. nec solùm dicit habentia αὐτόφυτον ἐρασίαν, sed velut exponens, addit, quæ μὴ δι' ἀλλαγῆς καὶ καπηλείας ποιεῖσθαι τὴν τροφήν. Vbi αὐτόφυτον scio redditum esse Naturalem, sed malim illud ipsum Natiuam. ne confundamus αὐτόφυτος cum φυσικός. Sonat certè αὐτόφυτος q. d. Nata eo ipso in loco in quo degunt. Nam si cum Budæo reddas αὐτόφυτον, quæ è terra percipitur & solo patrio, hæc interpretatio conueniet nomini αὐτόφυτος iuncto cum Τροφῇ, non cum ἐρασίᾳ. Imo verò nec αὐτόφυτος Τροφὴ ita reddi poterit, quum loquemur de ea quam ἀλιευτικὸς, déque ea quam λῃστρικὸς βίος suppeditant. Libet porro eadem opera & de COMPOS. Αὔτφυτος agere, quod significatione cum illo αὐτόφυτος conuenit, sed multo est vsitatius, nec poetarum magis quàm prosæ scriptorum est. Ac patet certè latius vsus huius αὐτφυοῦς quàm illius αὐτόφυτος. Reddi enim potest Naturæ sponte prouenientes, Suapte sponte natus, item Natiuus, Cenuinus, aliisq; modis, pro re de qua agitur. Apud Plutarch. αὐτφυοῦς καρπὸς, Fructus sponte naturæ prouenientes, seu editus. Possumus certè αὐτφυεῖς καρποὶ pulcherrime interpretari his Maronis verbis, Quos iam fructus quos ipsa volentia rura Sponte tulere sua. Sic δένδρα αὐτφυῆ possumus ex eodem interpretari, Arbores quæ — nullis hominum cogentibus, ipsæ Sponte sua veniunt: item, Sponte sua quæ se tollunt in luminis auras, aut oras. Vt autem habes in illo secundo Maronis loco, Nullis hominum cogentibus: sic Naso cibos nullo cogente creares dixit quos Græci αὐτφυεῖς Τροφὰς dicerent. Denique αὐτφυῆ erant omnia seculo aureo quæ è terra percipiebantur: quæ idem poeta ita describit, Ipsa quoque immunis rastróque intacta, nec vllis Saucia vomeribus, per se dabat omnia tellus. Hoc enim Græcè dixeris, πάντα τὰ τῆς γῆς αὐτφυῆ ἦν. Sic mella αὐτφυῆ erant illa quæ quercus dabant, vt testatur Tibullus. Has autem tot formas interpretationum profero, non solùm vt philomusis gratificer, sed etiam vt ad aliarũ eiusdem generis vocum interpretationes viam nobis aperiant. Legimus porro & αὐτφυῆ λουτρὰ apud Paul. Ægineta. vbi non solùm Natiua, sed & Naturalia, vt opinor, reddere possis. (At suprà αὐτόφυτον Τροφὴ non itidem vtranque interpretationem admittere putaui, propter ambiguitatem) Et generalius τὰ αὐτφυῆ τοῦ ὕδατος, apud Alex. Aphrod. vbi Polit. viuidas aquas interpretatus esse fertur. Thucyd. autem αὐτφυεῖς λιμένας dixit, Natiuos, Opere non factos, Arte carentes. Est tamen generalius illud quàm hoc. possit enim opus aliquod esse quod omni arte careat. Alioqui certè Theophrast. αὐτφυῆ & τὰ δίχα τέχνης inter se opponit: scribens De causis plant. lib. 3. πῶτο γὰρ αὐ εἶν τοῦ μὴν πέρας, τοῦ δὲ ἀρχῆ, μεταβαίνουσιν ἐκ τοῦ αὐτφυοῦς εἰς τὰ δίχα τέχνης. (Sic autem apud Ciceronem artificiosæ præsensioni opponitur naturalis diuinatio) Pro eodem fere solet DICERE Αὔτματον, inquit Bud. Idem αὐτφυὲς ἄγαλμα Dionysio Areopagitæ ait esse idem QVOD Αὐτόμορφον: nimirum quod sculpitur in materia non secta. vt si in saxo stante & radicato sculpatur statua. Additque talem Vlyssis lectum in Odyssea esse. Huc pertinet & quod ex Hesiodo affertur, λαΐνος οὐδὲς αὐτφυής. Denique & αὐτφυὲς κάλλος dicitur Natiua pulchritudo, minimèque ascititia. Potest verò reddi etiam Naturalis pulchritudo. (vt Cic. dicit Naturalis & non fucatus nitor) necnõ Naturæ pulchritudo: eo modo quo dixit Propert. Naturæque decus mercato perdere cultu, Nec sinere in propriis membra nitere bonis. Vbi simul obserua, propria bona posse itidem esse τὰ αὐτφυῆ. Vbi autem αὐτφυὴς redditur Genuinus, reddi etiam potest Germanus. vt in hoc Synesii loco, Τοῦτοις, αὐτφυεῖς Ὁμηρείδας ἐνόμισα, Genuinos Homeridas, Veros & germanos Homeri imitatores. Hinc ADVERB. Αὐτφυῶς, Suapte natura, Sponte naturæ. item Natiuè, Genuinè: sequendo significationes quæ nomini αὐτφυὴς datæ fuerunt.

C. Καθέφυτος, Consitus. vt καθέφυτος τοῦ ἀστροδέλφου, Bud. ex Luciano

Luciano De luctu, pro Consitus asphodelo. Idem ex Plutarcho affert, κατάφυτος τόπος καὶ σύσκιος. Quemadmodum autem κατάφυτος redditur Consitus, sic νεόφυτος à quibusdam Nuper insitus, (vt docebo paulo pòst) tanquam à φύομαι significante Conseror, & Inseror.

C. Νεόφυτος, Nuper natus, Recens natus, seu genitus. Pollux abiectam vocem esse ait, qua tamen vsus sit Aristophanes: pro qua dicitur νεοθυὴς, ἀρτιθυὴς, ἀρτίγονος & ἀρτιφυὴς. Ita vulg. lex. quæ tamen an & hæc quatuor synonyma ex Polluce afferãt, dubium est. nam ea mihi apud illum quæsita, sed non inuenta sunt. Est certè ibi notanda & VOX Ἀρτιφυὴς, itidem pro Nuper natus. Habent verò (vbi de hac voce agunt, sequendo ordinẽ alphabeticũ) etiã ἀρτιφυὴς βλάστησις pro Nuper erũpens germinatio. Sed & NOMEN Νεοφυὴς in iisdẽ legitur, tanquam illam nominis νεόφυτος signif. habẽs.

Νεόφυτος, metaph. de eo qui recens ad fidem Christianam accessit. Vtitur hac voce Paul. epist. 1 ad Timoth. cap. 3, vbi vult episcopum inter alia esse μὴ νεόφυτον. Vbi vet. Interpr. Græcam vocem retinuit: Erasmus autẽ interpretatus est Nouitium. A quo etiam dicitur νεόφυτος esse Nuper natus, aut Nuper insitus. Atque ita vocatũ esse à Paulo recens baptizatũ, q̃ à baptismo cẽseãtur Christiani. Sed si reddatur Nuper insitus, aut Nuper plãtatus, dabitur verbo φύεσθαι noua significatio. Quũ tamen κατάφυτος itidẽ dicatur pro Consitus, sequi potius illos debemus qui νεοφύτους vocari dixerunt nouitios in religione, quasi nouellas plantas. (etiamsi gen. NEVTRO Νέοφυτον in v.lex. extet pro Nouella planta) Chrysostomo νέοφυτος est νεοκατήχητος.

C. ἈΝΑφύω, Renasci facio, Rursum produco, siue emitto. A Valla vertitur alicubi Refrutico. ¶Capitur etiã (& quidẽ frequẽtius) pro simplici φύω, Produco, Emitto, Nasci facio, Edo in lucẽ. Apoll. Rh. ἀναῖ' ἀνέφυσε.

Ἀναφύομαι, pass. voce, Renascor, Rursum prouenio, vel Rursum exorior. pro qua signif. citatur ex Plutar. in Theseo, ἀνεφύοντο τοῦ Αἰγέως διαβολαί. Item pro simpl. φύομαι, Nascor, vel Enascor. & generaliter de quauis re pro Orior, Exorior, Oborior, Suborior. Theophr. ἅμα δ' συμβαίνει καὶ πόαν ἀναφύεσθαι πολλήν. Lucian. ἀναφύηται αὐτοῖς ὀπτυμία τοῦ δρίστου, illis exortum vel obortum fuerit deliderium. Plut. in Pericle, ἀναφύονται δίκαι τοῖς νόμοις ἐκ τοῦ γράμματος ἐκείνου. i. Exoriuntur, vel Suboriuntur.

C. ἈΠΟφύω, Emitto surculum, item Sero. (si vulg. lexicis credere dignum est) vnde ἀποφυκὼς, Exortus, Emergẽs. Et Ἀποφύομαι, Exorior. Sed in eo præsertim peccãt v.l. q̃ φύω interpretantur Sero. licet in quibusdã cõpos. verbal. interpretãdis, pass. et participio vtamur. Sonat certè ἀποφύω, q. d. Abnascor. Redditur tamẽ potius Adnascor, siue Agnascor. sicut & hinc deductum ἀποφυὰς à Gaza redditur Quod agnascitur. Est autem frequentior vsus huius NOM. Ἀποφυὰς, άδος, ἡ, quàm illius verbi Ἀποφύω. Redditur alioqui ab eodem & Appendix. In v.l. ἀποφυάδες, Adnata. i. Adnascentes ramuli ramis maioribus. Vide Γαςαφυά. Afferunt præterea ex Aristot. παὶ ἀποφυάδας ἀπακοντίζει, pro Spicula agnata eiaculatur. Ex eodem, ἀποφυάδας τοῦ ἐντέρων pro Appendices intestinorum. Alterum autẽ VERBALE Ἀπόφυσις est pars ossis extuberans. In hoc enim differt ἀπὸ τῆς ὀπόφυσος, q̃ hæc veluti quiddam sit ossi adnatum, nec tamen sit ossis cui adnatũ est portio. ἀπόφυσις verò, pars sit totius ossis productior & eminens, nihilque à reliquo osse differens, q̃ quòd tuberculi seu gibbi instar ex osse procedit. Ea autẽ in quibusdã ossibus simplex est, vt in radio: in aliis multiplex, vt in vtraque parte brachii, cubiti, femoris, tibiæ, in gena inferna, sphenoide, occipite, osse frontis, temporum, omoplata, & vertebris omnibus. Vsus autem varius est, alibi ad tutandas articulorum insertiones, alibi ad firmanda capita musculorum, vel ad munimentum neruorum & reliquorum vasorum, vt docuit Gal. Qui Græca in Latinũ verterunt, ἀπόφυσιν processum, excessum, explantationem, additamentum subinde interpretantur. Dicitur & alio nomine in quibusdam ossibus ἔκφυσις. Gorr.

Ἀποπέφυκα ponitur in alia etiã signif. in qua ἀπὸ priuandi vim habet. Eam Hesych. minimè prætermisit. Ἀποπεφυκέναι enim dicit esse ἀλογείας φύσεως τοῦ. Synes. ita vsus est, scribens in quadã epist. καὶ ὦ ἀδικούμενοι φίλοι βιάζονταί με μεταποιεῖσθαι τῆς πολιτικῆς δυνάμεως πρὸς ὧν ἀποπεφυκὼς οἶδα. i. A qua me natura abhorrere scio, vel alienũ esse. Aut, A qua naturã meã abhorrere scio, seu alienã esse. Nã si reddis, Ad quam me natura non satis aptum, vel, Ad quã natura ineptum, retines quidẽ præpos. Græcam, sed minus significanter loqueris.

C. Δι Ἀφύω, Internascor. Sed ipsum potiùs præteritũ διαπέφυκα hãc signif. sequitur. Vnde διαπεφυκὸς partic. Quod est internatũ, Quod natũ est inter. vt apud Theophr. De caus. pl. l. 3, ἐν δὲ τῇ διαφαίρεσι τὰ τε μὴ κάρπιμα διαιρετέον, καὶ ὅσα τοῦ ἑτέρου τοῦ αὔξησιν ἀφαιρεῖται, καὶ ὅσα διαπέφυκε. Affertur ex eodẽ, διαπεφυκότα ἀφαιρετέον ἐν τῇ διαφαίρεσι, Nata inter brachia arborum. Quidã interpr. Pullulantia inter. Bud. pass. quoque διαφύεσθαι ex eo affert pro Enasci, Oriri, de herbis satis. In v.l. διαφύω redditur Inhæreo. Cui interpretationi subiungitur hic locus Herodoti, ὑ πολλοῦ λόγου εἰπεῖν, χρόνος διέφυ, ita redditus ab interpr. Non ita multo interiecto tempore. Sed addunt, χρόνος διέφυ, videri potius reddendũ, Tẽpus erupit. Ego verò, si mẽdo caret hæc scriptura, crediderim διέφυ dici quasi διαφυλῶ ἔοικε accipiendo pro interuallo: licet alioqui ne hoc quidẽ διαφυῆ de re huiusmodi vsurpari existimem. Hesych. διαφῦσαι exp. διελεῖν. Obserua autem illud διέφυ tanquam à THEM. Διέφυμι.

Διαφυὴ, ῆς, ἡ, Interstitiũ inter artus, Interuallum. Plato in Phæd. καὶ τὰ μὲν ὀστᾶ ὅτι στερεά, καὶ διαφυὰς ἔχοντα ἀπ' ἀλλήλων. i. Interstitia, Interualla artuũ, discrimina, inquit B. subiungens & ex Plut. de Cic. κἀκεῖνος ἐν τοῦ πέμπτου τῶν ῥητορικῶν διαστολὴν ἀμβλεῖαν εἶχεν, ὡς τῶν ἐρεθίνθου διαφυῶν. Dicitur ETIAM Διάφυσις hac in signif. quod tamen & aliter redditur, videlicet Fissura, Rima, Res intercurrens & discriminãs. Gaza apud Theophr. vertit Discrimẽ, Septum, Septũ mediũ, Rima. Aristot. De hist. an. l. 6, c. 3, circa finẽ, τὰ δὲ δίδυμα τῶν ᾠῶν δύο ἔχει λεκίθους, ὧν τὰ μὲν διέφυ τῇ μὴ εἰς ἄλληλα συγκεχύσθαι τὰ ὠχρὰ, τῇ λύκοῦ λεπτῇ διαφύσει· τὰ δὲ οὐκ ἔχει τοῦτο τὸ διάφυσιν, ἀλλὰ συμφαύσεισιν. quæ Gaza ita vertit, Oua gemina binis cõstant vitellis: qui ne inuicẽ confundantur, facit in nonnullis prætenue quoddã septũ albuminis mediũ: aliis vitelli contactu mutuo sine vllo discrimine iũguntur. Apud Diosc. de ebeno arbore, διαφύσεις λευκὰς ἔχει, quidã interpr. Cãdidas habet Venas, Lineas, Segmẽta, Interualla, Pectines, Pectinũ modo diuisiones, Maculas. Ego malim, Intercurrentes lineas, aut discriminantes, aut tale quid. Nisi voce illa Interualla contenti esse velimus. Διάφυσις ab Hippocr. vocatur in cõmissura genu corpus quoddam νευροχονδροειδές, quod in media cõmissura eminet, & processus femoris, qui in tibiã inserũtur, distinguit: vt annotat Gal. Comm. 2 εἰς τὸ περὶ ἀγμῶν. Gorr.

C. ἘΚφύω, Gigno, Produco, Edo: sicut & φύω, ac de iisdẽ, de quibus & hoc. Aristot. De mundo, ἡ γῆ κατὰ καιρὸν ἐκφύει πάντα, omnia suo tempore edit. Theophr. De hist. pl. l. 6, ὁ δὲ ἀσφάραγος ἐκφύων τοῦ τὰς ἀκάνθας κορυφοῦσθαι μικρόν. Lesbonax, ὁ δὲ ὑοῖς τε ἐφύτευσε καὶ ἐξέφυσε. Vbi tamẽ non immeritò aliquis additum esse posterius istud miretur. At PRAET. Ἐκπέφυκα redditur passiuo vel neutro verbo, Editus sum, Enatus sum, Ortus sum, Extiti. Ex Eurip. ἐκπεφυκέναι μητρὸς pro πεφυκέναι ἐκ μητρὸς, natum esse ex matre. Ex Diosc. autem affertur ἐκπέφυκεν ἀπὸ κλωνίων pro Exit à ramulis. sed malim, Oritur è ramulis, seu Enascitur, reddendo itidem per præsens. Inuenitur autem & AORIST. Ἐξέφυν, eundẽ vsum habens quem ἐκπέφυκα in illo Eurip. loco, quũ dicit Sophocles, μητρὸς ἐξέφυς Κρήσσης, Natus es ex matre Cretẽsi, vel Natus es matre, sine præpos. Vel, Matre Cretensi prognatus es. Sic apud eundẽ, ἐλθυέρου, ὦ ἐξέφυν πατρός, nata sum ex patre libero. Simul autem obserua ἐξέφυν tanquam à THEM. Ἔκφυμι.

Ἔκφυαὰ, άδος, ἡ, sicut ἀποφυαὰ, Res quæ alii adnata est, ita vt sit velut appendix. vnde redditur Appendix. (Sonat tamen potius Res que ex alia nata est) Aristoteles De part. animal. libro 3, capite 14, οἱ δὲ πολλοὶ [τοῦ ἰχθύων] τοῦ τὴν κοιλίαν ἐκφυάδας [ἔχουσι] πυκνὰς, ἵν' ὁν τοῦ πάις ὥςπερ ἐν τοῦ πελλακίοις θησαυρίζοντες συστέπωσι καὶ πέπλωσι τὴν

προφήν. quæ Theod. ita vertit, Maior autem numerus appendices iuxta ventrem frequētes obtinet, vt in iis quasi lacunis cibum conditum macerent atque concoquant. Quibus subiungit Aristoteles, ἔχουσι δ' ἐναντίως οἱ ἰχθύες τοῖς ὄρνισι παῖ ἀποφυάδας. Id est, Sed pisces, contrà quàm aues, eas appendices sitas habent. AT VERO Ἐκφυὴς huc pertinentem significationem nō habet. Redditur enim in vulg. lex. Ingenio præstans: & ita ad classem deriuatorum à φυὴ referendum fuerit. Sonabitque ἐκφυὴς (si vera est ista quæ illi datur significatio, sed ἀμαρτύρως) quasi quis dicat, Qui extra naturam est. 1. Qui tanto ingenio præditus est vt id cō suetum naturæ modum velut egrediatur.

Ἔκφυμα, ατος, τὸ, exponitur ἔξαίσημα. quod vide suo loco.

Ἔκφυσις, q.d. Enascentia. Redditur alioqui Exortus, Ortus, Germinatio, item Eruptio, vel Eruptio germinātium post sementem, à Gaza. Theophr. Hist. plant. lib. 8, cap. 11, αἱ ἔρματα ἄειται ὡς ἔκφυσιν καὶ αὐξάνει. Apud Aristotelem De mundo, δένδρων ἐκφύσεις, arborum enascentium incrementa. Ex Dioscorid. autem libro 4, affertur, ἐκφύσεις πολλὰς ἔχουσα ῥίζα, pro Radix multis capillamentis fibrata.

Ἔκφυσις, Galeno De vsu partium, Exortus intestinorū, quē ex pyloro intestinū excipit: & ἔκφυσιν δωδεκαδάκτυλον vocat. Vnde apud Hesych. post Ἔκφυσις, βλάστησις, reponitur, ἔντερον, ἐνίοις πυλωρός. Ἔκφυσις (inquit Gorr.) est intestinum à ventriculo pronū. Id ventriculo cōiunctum est, nec protinus in circumuolutiones reflectitur, prius quàm iis locum præbuerit quæ in medio inter ventriculum & ieiunum spatio locari necesse erat. Itaque quum intestinorum propria videatur esse circumuolutio, quidam ipsam ἔκφυσιν non dignantur intestini nomine, sed vel simpliciter ἔκφυσιν, vel ἔκφυσιν δωδεκαδάκτυλον, vel absolutè ETIAM Δωδεκαδάκτυλον appellant, quòd duodecim ferè digitorum longitudinem æquet. Sunt verò & qui non totum eum processum ἔκφυσιν appellandum censent, sed ipsius tantùm orificium quo depēdet à ventriculo. Cæterùm ad hoc intestinum meatus defertur qui bilem ipsam ex hepate in ipsum dimittit. At in osse ἔκφυσις dicitur idē quod ἐπόφυσις.

Ἔκφυσις actiuè etiam, Generatio, Procreatio, in v. lex. absque exemplo.

C. Ἐμφύω, Ingenero. Apud Hom. Od. χ, dicit Phemius cātor, Αὐτοδίδακτος δ' εἰμί· θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἴμας Παντοίας ἐνέφυσεν, Ingenerauit animo meo, vel Inseuit animo meo, seu menti meæ. sicut apud Horatiū natura alicui vitia inseuisse dicitur. Xenoph. τὸ ἐμφῦσαι μὴν ἔρωτα τῆς πενοπιίας, ἐμφῦσαι δὲ τῆς γναμψίας ἔρωτα τοῦ ἀκριβέφειν. Sic ἐνέφυσαν quidā interpr. Ingenerarūt, Indiderūt, in hoc districho quod extat apud Athen. Ἀγδρὶ μὲ αὐλητῆρι θεοὶ νόον ἐκ ἐνέφυσ', Ἀλλ' ἅμα τῷ φυσᾶν χῷ νόος ἐκ πέπτω. Sed de alia interpr. dicā infrà. HINC Ἐμπεφυκέναι dicitur aliquid ingeneratum seu ingenitum esse, Innatū esse, vel Insitū. Eurip. πᾶσιν ἐμπέφυκε πόδε, Id omnibus insitum est, Id omnibus ab ipsa natura est inditum. Sic & PASS. Ἐμφύομαι, Ingeneror, Innascor. Plut. in Colotē, ᾧ μόνῳ ψεύδος ἐμφύεται καὶ ἀπάτη. Quam signif. sequitur verbale NOM. Ἔμφυτος, Ingenitus, Innatus, Insitus, A natura insit', seu inditus. Redditur & Naturalis: vt Suidæ ἔμφυτον est τὸ ἐκ φύσεως. cui expositioni μῖσος ἔμφυτον subiungit, ὅθεν τὸ παρόν, αὐτῷ μῖσος ἔμφυτον. Exposuerat autē ἔμφυτον, & voce ἔγκαρδιον. Apud Demosth. in Epist. legimus itidē ἔμφυτον ὀπθυμίαν, vbi scribit, οἷ δὲ ὑπάρχουσιν πᾶσιν ἔμφυτον τὸν ὑπαρῶδον ὀπθυμίαν. Apud eundē in or. Pro cor. legimus, οὐκ ἦν ἔοικε (ὡς ἔοικε) τοῖς Ἀθηναίοις πάθια ἀλλ' αὐτεχεῖ, ἀλλ' ἔμφυτα. Inuenitur autē & ADIECT. Ἔμφυής, idē declarans quod ἔμφυτος: si quidem verū est quod Eust. scribit, nimirum ἐμφυὲς ἦθος esse apud Pind. τὸ ἐμπεφυκὸς & φύσει ὄν.

Ἐμφῦναι aor. 2, tanquā à THEM. Ἔμφυμι, (sicut φῦναι tāquam à Φύμι) itidémque PASS. Ἐμφύεσθαι, Inhærere, vel Amplexum inhærere. Cur autem ita malim quàm simpliciter Amplecti, docebo mox. Hom. Od. ο, & alibi, Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειί. vbi iungenda est præpositio cū φῦ, vt sit ἐνέφυ. Quod non animaduersum est in vulgat. lex. vbi postquam φῦ dictum est significare Adhæsit, & Attigit, affertur ille locus: eique subiungitur & hæc expositio, Tetigit seu apprehendit illum manu, aut Amplexus est. Quibus additur, esse à verbo φῦμι, per abiectionem incrementi. At ego illam quidem interpretationem qua redditur Tetigit, item Apprehēdit, minimè probo. Sed nec Amplexus est, aut Adhæsit, reddiderim: verùm vtrunque coniungendo, Amplexus adhæsit, aut Amplexus inhæsit, ex Virgilio. Hunc enim mihi persuadeo ad illa Homerica verba respexisse, quum hunc versum scripsit Æneid. 8, Accepitque manu, dextrámque amplexus inhæsit. Quòd siquis de eo quod dixi dubitat, nimirum iungendam esse præpositionē cum φῦ, vt sit ἐνέφυ: Eustathii (vt alios omittam) testimonio probari potest: qui in hunc versum 253, ll. ζ, Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειί, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε, annotat ἐμφῦναι χειί significare hic quoque χρὸς λαβέσθαι, καὶ στερεῶς αὐτῆς ἅψασθαι. atque esse quodammodo simile illi, ἐμφῦναι χείλεσιν. In similem autem vel potius eundem versum Il. σ, annotat ἐμφῦναι χειί esse φιλικόν, & eo declarari δεξιώσασθαι. At verò in hunc, qui legitur Odyss. α, — οἱ δ' ἄρα πάντες ὁδὸν ἐν χείλεσι φῦσαν, Τηλέμαχον θαύμαζον ὁ παρσαλέως ἀγόρευε, scribit, ἐμφῦναι esse ἅψασθαι ἡνιαίως, καὶ ἐμπλακῆναι, & velut εἰς ἓν ἡνιέσθαι: quemadmodum quum quispiam polypum dicit petræ ἐμφῦναι, aut puerum collo matris. Sic etiam ἐμφῦναι χειί, esse χειὶ χειρὸς ἅψασθαι. Illud igitur, ὁδὸν ἐν χείλεσι φῦσαν poni pro ἐμπλακέντες μετὰ δακμοῦ τοῖς χείλεσι. id est ἐνδακόντες τὰ χείλη. quem gestum, θαύμασι & ἀπορίας indicem esse addit. Legitur porro apud eūdem poetam & præt. tem. PARTIC. Ἐμπεφυῶτα hac in signif. Il. α, v. 514, — Θέτις δ' ὅ γ' ἥψατο χειρὸς, Ἷς ἔχετ' ἐμπεφυῶτα. vbi annotat idem scholiast. PRAET. Ἐμπεφυκέναι, sicut & ἐμφῦναι, esse ἐγκρατῶς καὶ δυσαπάστως δράξασθαι. & ita polypum dici ἐμφύεσθαι τῇ πέτρᾳ. Sic (inqt) Thetis dicitur τοῖς γόνασι τοῦ Διὸς ἐμπεφυῶτα εἶ). Quinetiā aliquis χεῖρ' ἐμπέφυκεν, quum χειρὸς χειὶ δράξηται. Itémque χείλεσιν ὁδὸν ἐμφύεται, quum dentibus ἐνδάκῃ τὸ χεῖλος. Et paucis interiectis, Etymologia τοῦ ἐμφῦναι (inqt) talis est qualis τοῦ συμφῦναι. Siquidem ἐμφῦναι videtur esse εἰς ἓν φῦναι, & velut μίαν φυὴν vnum fieri cum altero, ὅν τῷ στέρνῳ δράξασθαι, ita vt non videantur ἀπέχειν, sed συμφυέναι, id est κατὰ φύσιν ἡνῶσθαι, aut φύσει ἓν εἶναι. vt dicitur, πείχος κραιίῳ ἐμπεφυῶσι. Quos Eustathii locos libuit in vnum colligere, vt alter alteri lucem afferret, vel potius vt alter alterum confirmaret. Sunt porro diligenter obseruāda duo illa exempla quæ affert verbi ἐμφῦναι seu ἐμφύεσθαι, in quibus possunt itidem reddi Virgiliana illa voce Inhærere. Nec enim dubiū est quin vt dicitur puer τῷ τραχήλῳ τῆς μητρὸς ἐμφῦναι, ita dici queat Collo matris inhærere: quum etiam Humeris abeuntis inhærens, dixerit Naso. At polypum ἐμφῦναι πέτρᾳ reddere possumus ex Plinio Adhærescere. Quod verò attinet ad rertium illud exemplū, πείχος κραιίῳ ἐμπεφυῶσι, malim, vt hîc ἐμπεφυῶσι ponitur pro φύσει ἔνεισι, sic & in cæteris locis ἐμφῦναι exponere φύσει ἐνεῖναι, quàm altero modo, quippe qui nescio quid longius peritæ subtilitatis habere videatur. Nihil certè magis adhæret quàm quod natura insitum est. Inuenitur porro & PASS. Ἐμφύεσθαι apud hunc poetam vsum eundem habens, in vltima Odysseæ rhapsodia, Ὡς δ' αὔτως παῖδες Δολίου κλυτὸν ἀμφ' Ὀδυσῆα Δεικανόωντ' ἐπέεσι, καὶ ἐν χείρεσσι φύοντο. vbi annotat idem schol. positum hîc esse κατ' ἄδυ, quod alibi ὑπαρβατῶς positū sit, quum dicit, Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειί. sic tamen vt ne hîc quidem sit φορᾶσις σωμήθης. siquidem τὸ κοινότερον esse ἐνεφύοντο χείρεσσιν. Hanc certè pass. vocem ἐμφύεσθαι, in soluta oratione multo frequentiorem esse puto quàm ἐμφῦναι. In vulg. l. ex Plutarchi Camillo, ἐμφυομένων αὐτῆς τοῦ Σουπείνων, eos amplectentibus Sutrinis. Ex eiusdē Fab. ἐνεφύοντο γὰρ ἀλλήλοις, καὶ καπφίλοιεν, amplexi inuicē iungebāt oscula. Sed malim, Sibi impliciti hærebant. Tale est apud Nasonem, Implicuitque suos circum mea colla lacertos, τῷ ἐμῷ τραχήλῳ ἐνεφύετο. Apud eundem, Colla nectuntur lacertis, item cingūtur, aut circūdantur. Sed & brachia vincta collo dixit

idem, quod paulo etiā magis verbi ἐμφῦναι vim exprimere videtur. Iā verò vt dicimus Gallicè, metaphora vtentes, S'attacher à quelque chose, sic etiam ἐμφῦναι seu ἐμφύεσθαι nonnunquam metaphoricū hunc vsum obtinet. Plut. De def. oraculorum, ἀγαπητῶς ἐμφύεσθαι τοῖς ῥήμασι.

Ἐμφύω quoque hanc τοῦ ἐμφῦναι seu ἐμφύεσθαι significationem aliquando sequitur, si quidem iis credere velimus qui in illo versu quē antea protuli, Ἀνδρὶ μὲν αὐλητῆρι θεοὶ νόον ἐκ ἐνέφυσαν, volunt ἐκ ἐνέφυσαν significare, Non ita indiderunt vt adhærescerет. Sed ego nō video quid obstet quominus simpliciter reddamus Ingenerarunt: vel Inseuerunt, sicut inseuisse vitia dicitur natura, ab Horatio. Sic ἔμφυτος, Insitus, vti dixi.

Ἐμφυσις, Ingeneratio, Ipsa actio ingenerandi. At de Ἔμφυτος dictum est suprà.

c. 2. Ἐνεμφύομαι, Innascor, Ingenitus sum, datiuo, v. l.

C. Ἐπιφύω, Insuper produco, seu edo. Sed maior vsus est præt. ὀπτέφυκα, & quidē sign. neutra. vnde ὀπτεφυκὰς apud Dioscor. l. 4, c. 249, de chamædaphne, καρπὸν ὃ [αἰπ]τῆδεφερῆ, ἐρυθρὸν, ὃς φύλλοις ὀπτεφυκότα. vbi quidā interpr. Fructū emittit foliis innatum & adhærentem: Ruell. Annexū foliis. ὀπτεφυκὰς à Plat. pro Agnatus, seu Innatus, poni testatur B. Idem particip. PASS. Ἐπιφυεὶς exp. Agnatus, Post natus, in hoc Gregorii loco, scribentis de Maximino, ὃς πολλοῖς τοῖς ἐγγύθεν ἡγουμένοις ὀπτφυεὶς, πάντας φιλανθρώπως ἀπέδειξε. At ὀπτφυέντες pro Cōplexi, Cohærētes, in v. l. ex Macc. l. 2, c. 15. Ibidē affertur & THEMA Ἐπίφυμι pro Adnascor, Exo. vnde fit ὀπφυὶ, Qui extitit. At de ὀπφυώντων τῇ Κυρήνῃ, quod apud Synesium legitur, dicam mox in Ἐπιφύομαι.

Ἐπιφύομαι, Insuper nascor, aut q.d. Supernascor. Reditur & Adnascor, Accresco. Interdum verò est Adhæreo, siue Adhærescо. Plur. in lib. De lib. inst. καὶ πίστιν ἀγαθοῖς ὀπφύεσθαι παραινέσαιμεν; Suidas locū quendā affert in quo ὀπφυόμενος exp. πεπλεκόμενος: quæ signif. illi vicina est. Verba autē illius loci sunt hæc, τοῖς δὲ ταῖς χερσὶν ὀπφυόμενος, ἐδεῖτο βοηθῆσαι τοῖς ἀκληρήμασι. Vbi animaduerte duplicem datiuum, sicut apud Hom. habet verbum ἐμφῦναι: quoties dicit, ἐν δ' ἄρα οἱ φῦ χειί. Nec video quid obstet quin itidem illam exposi. quæ huic ἐμφῦναι datur, illi ὀπφύεσθαι tribuamus. Idē porro Suid. ἐπεφύοντο exp. κατήρχοντο, & ἐπεχείρουν, in hoc quem subiungit loco, νυκτὸς ἡγουμένης, ἐπεφύοντο τοῖς δυσί. Idem in alio exp. ὀπχρῶ. Cuius vsus exemplum & Bud. afferēs, Vt Græci (inquit) ὀπφύομαι pro ὀπχρῶ & Inuado, sic nos Adorior dicimus. Greg. De Spir. sancto, μή μοι τὴς ὀπφυέσθω πάλιν τὸ λογομάχων. Idem in Athan. καὶ τοῖς κουφοτέροις ἢ δειλοτέροις ὀπφυόμενος. Plut. Symp. 6, ὥσπερ οὖν εἰκὸς τὸ λόγου λεχθέντος ἐπφαίνεσθαι τὸ μὴ ὀπφυομένων τοῦ δόγματι, τοῦ δ' ὑπφικνούντων. Ex eodem affert, in Pompeio, ὀπφυομένου δὲ Πομπηΐου Μαρκελλίνου. vbi exp. etiam, In Pompeium insurgente. Ex eodē in Antonio, ἐπεφύετο δὲ τοῦ γεγραμμένων μάλιστα τοῦ τῆς ἀρετῆς. vbi reddit Accusabat. Sed huiusmodi interpretatio vim Græcæ vocis nullo modo exprimit. Perinde enim est ac si dicas Gallicè, *Il s'attachoit principalement à ce point là*. quod certè verbum nostrum similē etiam metaphoram habet. At Latinè dixeris, (sed non seruata itidē metaph.) Hoc vrgebat maximè. Nec tamen nego aliquam interim accusandi signif. seu reprehendendi verbo illi subesse: adeo vt ita etiam reddi fortasse queat, Inter illa quæ reprehendebat, seu accusabat, hoc vrgebat maximè. Eodem sanè modo quo hîc dicitur ὀπφύεσθαι scripto alicui, sic ab eodem dici ἐμφύεσθαι τοῦ ῥήματι, videbis suprà in Ἐμφύομαι: vbi admonui itidē de illa Gallica voce *S'attacher*. Iam verò & ὀπφώντων τῇ Κυρίνῃ idem apud Synesium vertit Infestantibus Cyrenem, & impetentibus. vbi ille scribit, ἀπαρεσκέπεται γὰρ ὑπὸ τοῦ ἐνδεικτικοῦ καὶ κακῶς ὀπφώντων τὴν Κυρήνην. Sed non video quid obstet quominus ὀπφώντες τὴν Κυρήνην sint οἱ ὀπτεφυκότες, seu οἱ ὀπτφυέντες, eodem modo quo habuimus paulo antè ex Greg. ὃς πολλοῖς τοῖς ἐγγύθεν ἡγουμένοις ὀπτφυείς.

Ἐπίφυσις, Accretio, Accrementum. Theophr. Hist. plant. l. 1, c. 1, αἰεὶ γὰρ ὀπίφυσιν λαμβάνει τὰ δένδρα κατ' ὀλιγοστὸν, ὁμοίως ἔν τε τοῖς ἄνω καὶ ἐν τοῖς κατὰ τὰς ῥίζας. vbi ὀπίφυσιν λαμβάνει ex Colum. redditur Capiunt incrementum. Est ὀπίφυσις & Quod agnascitur, vt inquit Bud. qui etiam subiungit ex Athenæo, ὅσα τραχεῖαι ἔχει τὴν ὀπίφυσιν τοῦ δέρματος, de iis piscium generibus quæ σαρκῶν vocantur, sunt autem in numero τῶν τετρόπων. (At VERO Ἐπιφυάδες pro Propagines ex Theophr. in v. l.)

Ἐπίφυσις apud anatomicos, Vnitio ossis cum altero osse, quasi os vnum alteri innatum sit. In epiphysi enim ossa in se mutuò subeūt, quò securius vniantur, & ferè ad ossis alterius finē portio hæc maioris ossis per ὀπίφυσιν agglutinatur, tanquā natura sui oblita os breuius fecerit, quod deinde epiphysi addita producat atque perficiat. Cæterùm quid ὀπίφυσις differat ἀπὸ τῆς ἀποφύσεως, Galenus in libro de ossibus annotauit: scribens, ἀπόφυσιν totius ossis partem esse: ὀπίφυσιν verò, nō esse partem ossis, sed aliquid ossi adnatum. Hæc & plura Gorr. quem consule.

C. ΠΑΡ Αφύω, q.d. Adgenero, id est Genero iuxta, seu gigno, aut edo, vel produco. Bud. pro ἐκφύω poni testatur à Theophr. De hist. pl. lib. 3, πλὴν οὐδ' οὗτός γε ὀν τοῦ πλαγίου τοῦφαφύει. Et in 7, πλὴν ἡ μὴν, ἀπὸ γὴς ἐφάσαντος τὸ τοῦφόπου, πάλιν ἄλλο καὶ ἄλλο τοῦφαφύει καὶ τὸ πτιεῖ παρ' ὅλον τὸν χρόνον. Vocis autem PASS. Παφαφύομαι, exemplū extat apud Dioscoridem lib. 4, cap. 83, vbi περὶ μυκήτων scribit, id est de fungis, ἢ δὲ ἥλοις καπωδοῖς, ἢ ῥάκεσι σεσηπόσιν, ἢ ἐρπετῶν φωλεοῖς τοῦφαφύεται, ἢ δὲ ἱδρεσιν ἰδίως βλαπτικοῖς φέροισι τοῖς καρποῖς. id est Adnascuntur, vel Agnascuntur, (vt alii scribere maluerunt) aut Nascuntur iuxta. Interdum verò sine datiuo ponitur τοῦφαφύομαι: veluti quum dicitur ἀκρωτήριον δάκτυλος, qui adnascitur, vt Plin. vtitur hoc verbo, ita inchoans caput 52, libri 11, Membra animalibus agnata, inutilia sunt, sicut sextus homini semper digitus. Sic ὀδόντες τοῦφαφυόμενοι. Sed interdum additur & hîc datiuus. vt quum scribit Galenus, πνεῦμα δὲ πλεονάζει, καθάπερ ἔκτος δάκτυλος, αἵτινες ἐξωτάτας καλούμεθα, καὶ τῷ ὀδόντων οἱ τοῦφαφυόμενοι τοῖς κατὰ φύσιν. Sic certè τὸν ἕκτον δάκτυλον dicemus τοῦφαφύεσθαι τοῖς κατὰ φύσιν. Sed τοῦφαφύεσθαι dicuntur & quæ præter naturam nascuntur. q.d. τοῦφὰ φύσιν φύεσθαι. Vide Παφάφυσις.

Παφαφυὰς, άδος, ἡ, Quod agnascitur arbori, vel Soboles adfruticās, ait B. Sunt τοῦφαφυάδες siue τοῦφαφύσεις (quæ & τοῦφαβλασαί, necnon τοῦφαβλαστήματα) Plinio Adnata, aliisque Adnascentia, siue Appendices, atque in plantis ramuli qui iusto germini agnascūtur & succrescūt, quasiq; proles noua atque ascititia è caule sponte pullulant. Quòd si ab radice, potius Stolones Latinè dicūtur, quæ ipsi Plinio sunt inutilis fruticatio. Ita v. lex. Philo De mundo, τοῦπου τὰ ἔρνεις τοῦφαφυάδες οἱ εἰρημένοι βλαστοί. vbi quidam interpr. Soboles adfruticās. Sing. num. τοῦφαφυὰς apud Theophrastum, ἀπαίτων δὲ ὅσων πλείους αἱ ῥιζώσεις, ἢ ἀπὸ τοῦφαφυάδος, καὶ ἔπι μᾶλλον ἢ ἀπὸ τοῦφαφυάδος. Sunt qui & ἀποφυάδα nihil aliud esse putent quàm τοῦφαφυάδα.

Παφάφυσις, Agnatio. Et τοῦφαφύσεις, quæ Plinius Agnata membra vocat. Gaza apud Aristotelem Agnationes vertit, vt annotant vulg. lex. Budæus tamen, postquam dixit τοῦφαφύεσθαι poni ab Aristotele pro Nasci præter naturam, subiungit verbale τοῦφάφυσις, tanquam hanc significationem imitans: ex eodem Aristot. De generatione animalium lib. 4, περὶ μὲν οὖν ὀλιγοτοκίας καὶ πολυτοκίας, καὶ τοῦφαφύσεως τῶν πλεοναζόντων ἢ ἐλλειπόντων μορίων, εἴρηται. Et hunc, τὰ δὲ πλεονάζοντα μόρια, τοῦφαφύσεις. Hunc quoque, de androgynis, διαφέρουσι δὲ αἱ μὲν τοῦφαφύσεις τῶν κυημάτων τῆς πολυτοκίας τὸν εἰρημένον τρόπον.

Παφάφυτος, ου, ὁ καὶ ἡ, Iuxta consitus, vt inquit Bud. afferens ex Theophrasto, καίτοι συμβαίνει γ' ἐνίοτε, τῶν τοῦφαφύτων παραμένειν τοῦ πατρὸς, καὶ πατέρου αὐξάνεσθαι. Verùm in vulg. l. habetur SUBSTANT. Παφαφυτὰ, quod exponunt, Quæ societate quadam consita sunt. At in nouissimis exponitur Agnatæ arbores.

C. ΠΕΡ Ιφύομαι, Circumnascor. Affertur tamen pro Excresco, in v. l. ex Theophr. libro 8, οὐκ ἐνδέχεται δὲ ὅπως ὅταν ὑδὴς τοῦφυῇ, frumētum non eroditur quum pluuiam

perpessum excreuerit. Sed videndum an locus talem interpretationem compositi, tanquam simplicis, admittat. (Bud. προσφύεσθαι vertit etiam Obduci, item Complecti, vt in Περίφυσις docebo) Ibidem est προσέφυσαν tanquam à THEM. Περίφυμι, quod redditur Adnati sunt, Prouenerūt: itē Adhæserunt. Et ψυχείσιν προσέφυσαν περσικαὶ ex Aristoph. Nub. habēt v.l. pro Calceamenta circumnata sunt mortuæ. Ibidem PARTIC. Περιφυὶς, ῶτος, pro Complexus.

A

Περίφυσις, q.d. Circūnascentia. vt προσφύομαι, Circūnascor. In v.l. redditur Circūcretio, itē Incrementum quod in ambitu fit. Gazā autem interpretari aiunt Incrementū obductum, & Corticis obductionem, sed rē neutro satis exprimi, latiorémque huius vocis signif. esse. Bud. postquā προσφύεσθαι dixit esse Obduci & Cōplecti, affert ex Theophr. lib. 5, τὸ δ' ὅλον φασὶ πολυοζίαν ἔχειν ἔνδειαν ἀθροφίας· ὅταν δὲ κακοθροῦσι τὰ αἰαλάβη πάλιν καὶ ἀδενήσῃ, συμβαίνει καὶ τὰ πίνεσθαι τοῖς ὄζοις ὑπὸ τῆς προσφύσεως. 1. (inquit) numerosam nodositatē obduci ab incremēto arboris & cōtegi. Rursum, ὅπ δὲ ἡ περίφυσις καταλαμβάνει τοὺς ὄζους, φανερώτατον ἐξ αὐτῆς τῆς αἰσθήσεως. In iisdem v.l. est ETIAM Περιφυὴς. nā afferunt ex Diosc. προσφυὴς τῇ γῇ, pro Terræ inhærens, Humilis. Locus autē Diosc. extat l. 4, c. 104, vbi scriptū est, εἰσὶ δὲ φλομίδες δίπλαι, δασεῖαι, προσφυεῖς τῇ γῇ, σφονδύλα ἔχουσαι τὰ φύλλα. Quæ Ruell. vertit, Sunt & phlomides duæ, hirsutæ, rotundis foliis, humiles.

B

C

C. ΠΡΟ Σφύομαι, Adnascor, seu Agnascor, vt alii scribūt. Theophr. ἡ δὲ ψώρα καὶ οἱ προσφυόμενοι κοχλίαι συκῆς εἰσι. pro quibus habet Plin. Impetigo & quæ adnasci solent cochleæ, peculiaria ficorū vitia. Προσφύομαι, Adnascor, Accresco, vt rami arbori. B. ex Theophr. & Philone. Reddit etiā Coalesco, vnde esse ait ἀπροσφυτον. Pro eadē sign. affertur ex Plat. epist. νῦν σοι τῶν προσφυῶν, Hæc tibi inolescēt. Redditur etiā Adhæreo, Adhæresco: itē Incūbo. Quinetiam voci ACTIVAE Προσφύω datur in v.l. illa passiuæ vocis προσφύομαι significatio, qua pro Adhæreo ponitur. Affertúrque ex Aristoph. προσέφυσας λόγῳ pro Adhæsisti, itē Incubuisti, necnon Amplexus es & sequutus. Sed hæc interpr. mihi suspecta est, quū hic aorist. ad actiuā signif. pertinere soleat, & Bud. ex illo ipso poeta προσέφυσας afferat pro ἤρμοσας & προσεκόλλησας. Idémq; προσφύω pro Agnasci facio, affert ex Basilii epist. quadā ad Libaniū, vbi de rosa loquens, dicit, ὅπ καθάπαξ ἐρωτικά τινα κύσματα τοῖς ἐρασταῖς, ταῖς λεπταῖς ἐκείναις αἰκάνθαις ἡ φύσις τοῦ αὐθὶ προσέφυσε. Sic certè ex Alexandro Aphrodiseo, τὸ χρηστὸν τῶν αἵματος προσέφυσε τοῦ μορίου, actiua, sed alia significatione affertur: nimirum pro Adiunxit membro. At verò PRAET. Προσπέφυκα, sicut & simplex πέφυκα, cæteráque cōposita, facilè neutralē signif. admittit: & cōmodè vel neutro vel pass. verbo, seu potius deponēti (vt vulgò loquūtur quidā grāmatici) reddi potest. Atque adeo in iisdē v.l. redditur Adhærēs. Sed & partic. passiuo Adnexus: apud Aristot. προσπεφυκὼς ἐς τὴν μυκτῆρα, nari adnexus. Redditur & Insitus: itē Qui se immiscuit, apud Plat. De leg. Denique & προσπεφυκὼς τῇ σκέψει pro προσπεπηγὼς, ex B. afferunt epist. Sed omittūt illā τῶν προσπεφυκέναι signif. quæ prima est: qua nimirū pro Agnatū esse ponitur. Aristot. De gen. anim. l. 4, de androgynis loquens, τὸ δὲ ἄκυρον τῶν αἰδοίων ἀεὶ ἀμαυροῦται καὶ τῷ θηλυ, ἀπὸ προσφύσεως τὰ φύματα. καὶ γὰρ τοῦτα λαμβάνει θηλυ, καθάπερ ὄγκα ὑστεροκηλῆ καὶ παθεῖν φύσιν. Neutralē signif. habet ETIAM Προσφῦναι, tāquam à themate Προσφυμ. vnde PARTIC. Προσφυὴς, Agnatus. Itē Inhærens, Adhærescens. vt quū Luc. dicit de polypo, ὁποία αὐ πέτρα προσφυὴς ἔχει καὶ τὰς πλευραίας. vbi animaduerte pro προσφυὴς πέτρα posse dici etiā ἐμφυὴς πέτρα, sequendo ea quæ in Ἐμφῦναι scripta fuerūt. Dixit porro idem Luc. καὶ τὴν ῥῖνα προσφυὴς ἀπέτραψεν. vbi quidā interp. (non recedētes ab adhærescēdi signif.) Quū mordicus apprehendisset. Pertinēt certè ad hunc vsum participii προσφυὴς quæ dicta fuerunt de illo Homeri loco, ὀδὰξ ὀν χείλεσι φωτὸς. Sed his addenda est interpr. quā participio προσφυὴς tribuit Cicero apud Plat. Is enim, τὸν πολὺν ὄγκον καὶ ὑστερον προσφυὴς ὀν πυρὸς καὶ ὕδατος καὶ ἀέρος καὶ γῆς, θορυβώδη καὶ ἄλογον ὄντα, vertit, Quū illa quæ ex igne, aere, aqua atque terra, turbulenta & rationis expertia insederint.

D

E

F

G

H

Προσφυὴς, έος, ὁ καὶ ἡ, Coalescens. Bud. ex Theophr. lib. 1 De caus. plant. Apud Gal. autē sonare dicit idē quod συμφυὴς, vbi scribit, ἡ γὰρ αἴσθησις οὐκ ἄλλῳ τινὶ ἢ τῷ ζῴῳ συμφυής. Idē à Greg. poni testatur pro Natura accōmodatus, Cōgruens. In v.l. Adhærens, Aptus, Cōmodus. Itē προσφυῆ, quæ sedē in qua hærent, nunquā mutare valent. Affertúrque ex Plat. epist. 7, cū genit. ὁπόσοι τῶν δικαίων καὶ τῶν ἄλλων, ὅσα καλὰ, μὴ προσφυεῖς εἰσὶ καὶ ξυγγενεῖς, pro Quicunque ab iis quæ iusta sunt & honesta, alieni sunt & abhorrent. Vnde ADVERB. Προσφυῶς, q.d. Cum quadam coalescentia, Ita vt coalescat, seu coalescant. Vel, Coalescendo, seu Cohærendo: Cohærenter. Item, Congruenter. Sed & ex præt. factum ADVERB. Προσπεφυκότως pro eadem signif. affertur.

Πρόσφυσις, Agnatio, Coalitio. (si hoc vti liceat) Itē Adhæsio. Vel, Cohærentia, Cōnexio, siue Annexio & Nexus, vt Theodorus vertit. Hæc Budæus, afferēs ex Theophr. l. 8, de fabis & lupino & ciceribus, τοῦτο μὲν οὖν πῶς διαφέρει, πῶς δ' ὁμοίως ἔχει, τὸ παντελῶς τῶν προσφύσεων τὸ λοβὸν καὶ τὸ κάχυος ἀφιέναι τὴν ῥίζαν. Ex eodem, de ortu leguminū post sationem loquente, ὁ δὲ κύαμος καὶ τὰ χέδροπα ἐκ τοῦ αὐτοῦ τὴν ῥίζαν καὶ τὸν καυλὸν ἀφιᾶσι. καθὸ καὶ ἡ προσφυσις αὐτῶν ἔοικε τὸν λοβὸν· ὡ καὶ ἔχουσιν ἀρχὴν τινα φανερὰν. Ex Alex. Aphr. affertur, Probl. l. 2. τὰ δὲ ὁμαλεῖ κατὰ προσφυσιν καὶ ὁμοιοῦσιν, ὡς αἷμα σαρκὶ, ἢ μυελῷ, ἢ ὀστῷ, cum hac interpr. Alia coniunguntur per agnationē & assimilationē, vt sanguis cum carne vel medulla vel osse. Gaza autem Agglutinationem interpretatus esse fertur.

c.2. Εὐπροσφυτος, ου, ὁ καὶ ἡ, Facilè coalescēs seu coiens. Theophrast. De caus. pl. l. 1, ἀπροσφυτον δ' αἰεὶ τοῦ ὁμοίου τὸ ὅμοιον.

C. ΠΡΟ Φύω, Ante genero, seu gigno, Ante edo. VNDE Πρόφυσις, Germinatio, siue Germen, apud Hippocr. βλάστημα, teste Gal. ἐν γλώσσαις. Apud Soph. autē LEGITVR Πρόφυ dictum pro προέφυ, id est Ante extitit, σοῦ παῖς μὲν ὃς προὔφυ πατήρ.

C. ΣΥ Μφύω, Coalescere facio, Conglutino, Coagmento. Plato in Symp. εἰ γὰρ τοῦτο ὀπθυμεῖτε, ἐθέλω ὑμᾶς συνθῆσαι καὶ συμφῦσαι εἰς τὸ αὐτὸ, ὥστε δύο ὄντας, ἕνα γεγενέναι. Quæ verba, sunt de amicis qui diuelli à sese nequeunt. Hæc B. qui addit, Aristot. initio l. 4 Meteor. pro συγκρίνειν vsum hoc verbo esse. Affertur ex Plat. rursum, in quadam epist. συμφῦσαι καὶ συνδῆσαι πάλιν εἰς τὴν προὐπάρχουσαν φιλότητα τε καὶ κοινωνίαν. Apud medicos συμφύοντα φάρμακα, medicamēta quæ coalescere vulnera faciunt. vnde συμφυτικὸν φάρμακον. At verò PRAET. Συμπεφυκέναι, neutraliter, Coaluisse & concreuisse, Congenitū esse. Vnde PARTIC. Συμπεφυκὼς, ότος, ὁ, Qui coaluit, Cōcretus, Cōgenitus. (pro quo affertur ETIAM Συμπεφυὼς, ex Nonno) Aristot. De gen. an. l. 4, εἴ τε τὸ ζῷον τὸ πεζοπῶδες ἢ πλείω συμπεφυκότα δεῖ νομίζειν, Aut plura concreta & cōflata in vnum naturæ opere, Aut plura cōgenita. Additur & ex Diosc. συμπεφυκῆναι ῥίζαι ἀπὸ κεφαλίς, pro Radices à capite prodeuntes. Sed malim, Vnà prodeūtes, aut tale quid.

P. Συμφύομαι, quū propriè sonet Simul nascor, siue Vnà nascor, redditur tamē potius Coalesco, Conglutinor, Coagmētor. Itē Cohæresco. Philo De vita M. l. 3, ἐκραυρώθη γὰρ ἡ ψάμμος, καὶ ἡ ἀποφορὰ αὐτῆς οὐσία συμφυεῖσα ἠνώθη. Ex Arist. Pol. συμφύεσθαι pro Sociari cōflariq;. Et Theophr. συμφύεσθαι de iis dixit quæ κολλᾶνται, inquit Bud. afferens ex illo, δεῖ δὲ ὁμοιοπαθῆ εἶναι τὰ μέλλοντα συμφύεσθαι, καὶ μὴ ἀναυπία, καθάπερ λίθον καὶ ξύλον. (Suprà autē dixerat, οὐ γὰρ ἄπεται δὲ οὐδὲ κατὰ τὴν κόλλησιν ὁμοίως τὸ δρυΐνον τῷ πευκίνῳ καὶ ἐλατίνῳ) Idē συμφύεσθαι esse dicit Vnà nasci, quasique cōcorporari, vt Theodorus vertit. affértq; ex Aristot. De generat. animalium lib. 4, εἴ τε δὲ εἴ τὸ ζῷον τὸ πεζοπῶδες ἢ πλείω συμπεφυκότα δεῖ νομίζειν. (Affert præterea συμφυόμενον & pro Compressum, Conclusum: subiungitque ex eodem Aristotele, συμβαίνει δὲ πολλάκις πολλοῖς ἤδη τοῦ αἰσθήματος εἶναι δικοιούντων, ἤδη πεπελεωμένοις τοῖς μὲν συμπεφυκέναι τοῦ πόρου, τοῖς δὲ παρεκπεφράσθαι, καὶ τὸ θήλεσιν ἤδη τὸ σῶμα τοῦ ὑστεροῦ συμπεφυκὸς διεπέλεσεν· ἤδη δὲ ὥρας οὔσης τοῦ καταμηνίου, ταῖς μὲν αὐτοματοῖς ἐρρέγη, τοῖς δὲ ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ διηρέθη. Sed ego locos hosce planè suspectos habeo, & συμμεμυκέναι pro συμπεφυκέναι, itidémque συμμεμυκὸς pro συμπεφυκὸς reponi debere cēseo) Alibi verò affert pro Complector, ex Appiano, vbi de proscriptione loquitur, Γνάιος δὲ πατὴρ καὶ υἱὸς συμφυέντες ἀλλήλοις, δεξιᾶς πλησίον ἀπέθανον. καὶ αἱ αὐτῶν κεφαλαὶ ἀπετέμνοντο, καὶ τὰ λοιπὰ σώματα ἔπι συνεπέπλεκτο. In v.l. ex Plutar. Camillo, συμφυόμενοι τοῖς χωρίοις ἀποτόμοις, ἐχόμενοι αὔω, pro Innitentes locis præruptis, sursum tendebant.

A

B

C

D

E

F

G

H

Συμφυὴς, Cōgenitus, Ingenitus, Innatus, A natura datus. Aristot. Ethic. 4, καὶ συμφυέστερον ἀνελευθερία τοῖς ἀνθρώποις τῆς ἀσωτίας. Polyb. καθάπερ σιδήρῳ μὲν ἰὸς, ξύλοις δὲ θρίπες συμφυεῖς εἰσι λύμαι. Paulo pòst συγγενόμενα appellat. Redditur etiam Adhærens, vt videlicet testa adhæret ostreo. Item, Qui coaluit cum aliquo. Affertúrque ex Plutarchi Lycurgo, τοῦ κοινοῦ συμφυεῖς ὄντες. Metaphoricè & apud Gregorium, dicentem de se & Basilio, ὁμόφρονες, ὁμοδίαιτοι, συμφυεῖς, τὸν ἓν βλέποντες. id est, Vnanimes, Idem sentientes, Mutuò consentientes. Bud. Hinc ADVERB. Συμφυῶς, q.d. Congenitè, More eorum quæ congenita sunt, Cum tali coalitu seu coalescentia qualis est rerum congenitarum. Item SVBSTANT. Συμφυία, Cohærentia seu connexio duorū quæ coalescunt, vel ipsa concretio, Coalitus. Ita Bud. qui etiam vtitur hac postrema interpretatione apud Philonem. Hūc enim illius locum in lib. De mundo, λίθων μὲν οὖν καὶ ξύλων, ἃ δὴ τῆς συμφυίας ἀπέπαυσαν, δεσμὸν κρατιστοῦ τὴν ἐκράσαντο, sic vertit, Lapidum igitur & lignorum, quæ abstracta sunt à coalitu, vinculum validissimū Deus fecit habitū. Sed & in alio eiusdē scripto ris loco hæc ipsa vox συμφυία redditur ab eodē Coalescentia: vbi is ita scribit, ἔπειτα ἀμήχανον ἔδοξε τὴν σάρκα, τὸ ὅλου διαφορὰν τῆς συμφυίας σκεδασθῆναι. quæ ille ita reddit, Deinde nō est iniure rationem qua corpus aliquod ab vniuersi coalescentia direptum vsquam dispergi possit. Affert præterea ex Gregorio de elementis loquente ante orbem conditum, τίς κοινωνία τούτων πρὸς ἄλληλα, καὶ συμφυία, καὶ σύμπνοια; Item ex eodem hæc de Trinitate verba, πεπαῦ ἀπείρων ἄπειρον συμφυίαν, naturæ consensum. Ab eodem in lib. περὶ ἀνθρώπου dici testatur de coalescentia corporis & mentis. Apud Areopagitam autem dicit videri significare consensum naturæ. Sic à Basilio ἀδελφῶν συμφυίαν vocari ait fratrum cōsensum atque concordiam: & addi καὶ συμψυχίαν. Sic Greg. de se & Basilio, ὅθεν τε καὶ ὅπως ἡμῖν κάκ τίνος ἀρχῆς σπεύδει τὸ τῆς φιλίας, εἴπεω συμπνοίας καὶ συμφυίας, εἰ χρὴ προσειπεῖν οἰκειότερον. Quidam συμφυίαν ex Plinio posse reddi putant vnitatem.

Σύμφυσις, idem quod συμφυία, quod proximè præcedit. Budæo redditur itidem Coalescentia & Coalitio, necnon Concretio, Consociatio: afferente ex Theophrasto, ἔνια δὲ καὶ αὐτοματοῦσι λαμβάνει τοιαύτην σύμφυσιν. Apud medicos autem σύμφυσις est naturalis ossiū vnio. Naturalis quidem (vt ait Galenus) dicta est, quòd quæ parum vel omnino luxata sunt, inter se quidem cohæreant, fractáque inducto callo vniantur, sed non secundum naturam. Est secunda species coniunctionis ossiū. siquidem omnia inter se cōiunguntur vel κατ' ἄρθρον, vel κατὰ σύμφυσιν. Est autem σύμφυσις apud Hippocratem idem quod συναρθρωσις. Suntque συμφύσεως duæ primæ differentiæ. aliqua enim ossa sibi inuicem connascuntur, alia materiæ alterius interuentu. Quæ enim fungosiora mollioráque sunt, mutuò inter se coalescunt: sicciora verò & duriora, aliorū interuentu. Rursus eorū quæ per alia coalescunt, tres sunt differentiæ, συγχόνδρωσις, συνγόμφωσις, συνσαρκωσις. Hæc Gorr.

Σύμφυτος, ου, ὁ καὶ ἡ, sicut & συμφυὴς, Congenitus, Ingenitus, Innatus, A natura insitus. Aristot. Metaph. lib. 1, ἀλλὰ μὴν καὶ εἰ τυγχάνει σύμφυτος οὖσα, θαυμαστὸν πῶς λανθάνομεν ἔχοντες τὴν κρατίστην τοῦ ὀπτικοῦ. Idem De generat. animalium, lib. 1, οὐ γὰρ μόνον τὰ σύμφυτα πρεσβυτέρα τοῖς γονεῦσι γίνονται οἱ παῖδες, ἀλλὰ καὶ τὰ ὀπτικτητα. (vbi ὀπτικτητα, quæ opponit τοῖς συμφύτοις, sunt ea quæ Latini vocant Aduentitia) Aphthon. in Prog. καὶ σοφία δὴ τὴν δυνατεῖαν πιστοῦται· καὶ θεοὶ μὲν αὐτὴν ἐκτήσαντο σύμφυτον.

Σύμφυτος à Budæo redditur Qui coire potest, item Consociabilis: afferente ex Theophrasto, De caussis plant. lib. 5. σύμφυτον γὰρ παῦ τὸ ζῶν τοῦ ζῶντος, καὶ μάλιστα ὁμοφυλέες, ὅταν ἀφελκωθῇ, καὶ ὀφθῇ μία φύσις. Sic dicitur αἴσθησις esse σύμφυτος τοῖς τοῖς τοῖς. Paulus ad Romanos cap. 6, εἰ γὰρ σύμφυτοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα. Vbi Vet. interpr. σύμφυτοι reddidit Complantati: Erasmus, Insiditii. Sed malo [redacted], Cum eo plantati coaluimus. At verò σύμφυτός εἰμι τοκῆος (quod Nonni esse puto) redditur Eiusdem cum Patre ium essentiæ.

At neutro GENERE, Σύμφυτον, ου, τὸ, Symphyton herba, παρὰ τὸ συμφύειν, accipiendo pro Conglutinare, & συμπήγνειν seu πηγνύειν. talis enim est eius facultas. Duorum generum est σύμφυτον, quod Argallicum vocat Cælius Aurelius, lib. 5 Chroniōn, cap. 2: Symphytū πετραῖον, quòd in petris nascatur: (quod Cotoneam & Halum videtur vocasse Plinius, lib. 26, cap. 7) alterum symphytum maius, quod πικτὸν dixit appellari Dioscorides. Mira eius radicis vis aduersus anthraces. Hæc ex v.l. quæ ad Dioscoridem remittunt, lib. 4, cap. 9, & 10. Σύμφυτον etiam dictam fuisse à quibusdam πρὸ γλυκύρριζαν, Dioscorides autor est, (inquit Gorr.) fortasse propter effectus similitudinem. Habet enim symphytum quāplurima glycyrrhizæ affinia, vt rectè inter αἱπεδηλόμφα censeri possint.

Συμφυτικὸς, ου, ὁ, Quo fit vt quid coalescat. vt συμφυτικὸν φάρμακον, Galeno, sicut & κολλητικὸν, Quod coalescere facit. Et συμφυτικὸν καταπλασμα, ex Aristot. in Probl. οὔτω γὰρ ἀφελκώματον αὐ εἴη καὶ συμφυτικόν. Perperam verò in v.l. Συμφυτικὸς, Facilè coalescens, Vnitati opportunus.

C. ΥΠ Οφύομαι, Subnascor, Succresco, Suppullulo. Potest etiam reddi Clanculum nascor. aut certè, Sensim & paulatim nascor. Sed ex Aristot. affertur ὑποφυῶν pro Enascantur, minimè seruata vi præpositionis.

Ὑπόφυσις, q.d. Subnascentia. Ex Suidæ autoritate exponitur πρόφυσις. Verūtamen eius lexicographi locus est eiusmodi vt ex eo non satis certò colligi huius vocis expositio queat.

¶ Φυτὸν, οῦ, τὸ, Planta, vel Stirps, vt Cicero vertit. Is enim De fin. lib. 5, Theophrastus (inquit) stirpium naturas, omniúmq; ferè rerū quæ è terra gignerētur, caussas atq; rationes [persequutus est.] Scimus autē huius libros inscribi περὶ φυτῶν ἱστορίας, & περὶ φυτῶν αἰτιῶν. Arist. Eth. 1, τὸ μὲν γὰρ ζῆν, κοινὸν ἔοικε φαίνεται καὶ τοῖς φυτοῖς. Traditur & de homine dictum ab Euripide. Plato quidem certè hominem appellauit non simpliciter φυτὸν, sed οὐράνιον φυτὸν: nimirum (inquit Plut.) ὥσπερ ἀκ ῥίζης ἄνω τῆς κεφαλῆς ὀρθούμενον. Ad hanc autem φυτῶν significat. pertinet hic locus eiusdem Plat. De leg. lib. 6, πάντας γὰρ δὴ φυτὰ ἡ θεὸς βλάστη καλῶς ὁρμηθεῖσα πρὸς ἀρετὴν τῆς αὐτῶν φύσεως, κυριωτάτη τέλος ὁπηθεῖναι τὸ προσφορον, τοῦ τε ἄλλων φυτῶν καὶ τοῦ ζώων ἡμέρων καὶ ἀγρίων καὶ ἀνθρώπων. Quibus subiungit, hominem, quum sit animal ἥμερον, tamen μὴ ἱκανῶς ἢ μὴ καλῶς τραφὲν, esse ἀγριώτατον ὁπόσα φύει ἡ γῆ. Archilochus autem φυτὸν vsurpauit etiam pro φῦμα (id est tuberculum, ea signif. de qua dictum suprà fuit) in hoc quem Theocriti scholiastes affert loco, Ἐθελω γὰρ ἄλλω οἶδα τοιοῦτο φυτοῦ Γάσιν. Quem genitiuum, esse illū ipsum crediderim quem Hesych. quoque exponit φύματος. Meminit porro huius signif. ille scholiastes in hunc Theocriti versum, Idyll. 2, Ἱππομανὲς, φυτὸν δὴ παρ' Ἀρκάσι. vbi dicit & ipsum Theocritum fortassis αἰπὴ φύματος vsum hoc vocabulo esse. Est denique φυτὸν & genus herbæ quæ etiam κυνόγλωσσον vocatur, vt ex Dioscoride vulg. l. annotant.

C. Φυτουργὸς, οῦ, ὁ, VEL Φυτουργὸς, (illud in carmine, hoc in prosa) q.d. Qui circa plantas opus facit, Qui plantis laborem impendit, seu plantarum culturæ. VNDE Φυτουργέω, ῶ. Circa plantas opus facio, Plantis laborem impendo. Bud. vertit Plantas colo, & sero, curóque. At verò in hoc Philonis loco, τούτων οὐδὲν οὐδεὶς ἱκανὸς ὑπὸς φυτουργῆσαι, vertit φυτουργῆσαι instar plantæ pangere. Plato (inquit idem) lib. 10, De republica, φυτουργεῖν plus esse ait quàm δημιουργεῖν: Deúmque φυτουργὸν appellat quasi formarum (hoc est idearum)

conditorem. Eius VERBALE Φυτούργημα apud Pollucem inuenitur pro ipsa actione plantas colendi. Dicitúrque eadem forma qua γεώργημα pro agricolatione. In vulg.lex. redditur Plantatio, Consitio: item Locus consitus. Idem porro valet & NOMEN Φυτουργία, sed hoc est potius tanquam à φυτουργός. quod φυτουργία Budaeus reddit Consitio, in hoc loco Philonis De mundo, Τούτοις ἀκόλουθος ἡ τῶν πεδιάδων φυτουργία. Inde verò ADIECT. Φυτουργικός, Plantatius. ab eodem illo φυτουργός. Estque φυτουργικός, Ad φυτουργίαν pertinēs. Et φυτουργικὸς πόνος, Labor qui culturæ plantarum impenditur: vt dicitur γεωργικὸς πόνος. Alioqui vt γεωργικὸς interdum sonat Peritus agri colendi, seu agriculturæ, sic φυτουργικὸς sonare potest Peritus culturæ plantarum.

C. Φυτικόμος, ου, ὁ, SIVE Φυτικόμος, Plantas seu stirpes curans, Curans quæ ad plantarum culturam pertinēt, Culturæ plantarum peritus & studiosus. In v. l. Serendi studiosus. Bud. autē exponit Arborator apud Basiliū. At quomodo φυτικόμος esse possit συνδένδρος τόπος, (vt legitur apud Hesychium) alii viderint. Hinc VERB. Φυτικομέω, ῶ, SIVE Φυτικομέω, ῶ, Plantas cuor, id est plantarum culturam. In vulg. lex. Plantandi studio teneor.

C. Φυτόσκαφος, ITEM Φυτεσκάφος. Est autem φυτόσκαφος, ἡ τὰ φυτὰ ἐσκαμμένη γῆ, Il Etymologo credimus, vel potius eius exemplaribus vulgatis. Mihi quidem certè suspecta hîc est eorum fides, existimanti scribendum esse τοὺς τὰ φυτά: vt eo significetur Terra circa plantas seu stirpes effossa. Cuius tamen significationis exemplum desidero, ex quo etiam cognosci queat masculinóne an potius neutro genere vsurpetur. Illud autem φυτοσκάφος dicitur de eo qui terram circa plantas fodit, seu effodit. ὁ τὰ φυτὰ τοῦ σκάπτων γεωργός, inquit idem Etymol. In vulg. l. ex Theocrito, Qui arbores depangit ac succidit.

C. Φυτοπόρος, ου, ὁ καὶ ἡ, q.d. Plantam seu stirpem serens. In vulg. lex. Prolificus. vbi affertur hic versus ex Epigr. lib. 5. Σῆμα δὲ πᾶσιν ἔφανε φυτοπόρον ἀρσένος ἀδοῦς. Annotant accipi & pro patre, item pro matre.

C. Φυτοφόρος, ου, ὁ καὶ ἡ, vt φυτοφόρος γῆ, q.d. Plantifera terra. seu stirpifera, Ferens plantas seu stirpes. Vide Φυταλιά.

Φυτικός, οῦ, ὁ, Ad plantam seu plantas pertinēs. veluti quū Theophr. libri ab Athen. vocātur τοῦ περὶ φυτικῶν αἰτίων. Sic apud Aristot. Ethic. l. 1, c. 13, τὸ ἀλόγου δὲ τὸ μὲν ἔοικε κοινῷ καὶ φυτικῷ. λέγω δὲ τὸ αἴτιον τοῦ τρέφεσθαι καὶ τοῦ αὔξεσθαι. τοῦ τοιούτου γὰρ δύναμιν τῆς ψυχῆς ἐν ἅπασι τοῖς βεφυμένοις εἶναι καὶ ἐν τοῖς ἐμβρύοις. Hic enim φυτικὸν redditur Stirpib' attributum, siue Stirpibus propriè conuenienS. Sed Budæus vertit Vegetatiuum, item Quod crescendi dat vim. Itidémque φυτικὴν δύναμιν, vegetatiuam facultatē, seu vegetatricem. (Exponit φυτικὸν & voce θρεπτικὸν, ex eodem Aristotele, necnon ex Damascено) Sic autem φυτικὸν fuerit immediatè à φύω, non autē à nomine φυτὸν deriuato ex illo φύω.

Φύπος, Epitherum solis, siue Iouis, teste Hesychio. Quidā interpr. Germinationis autor. Vide Athen. initio libri 2 Dipnosoph. seu potius eorum quæ ex illo excerpta sunt. Idem porro de huius vocis quod & de proximè præcedentis (habentis posteriorem illā significationem) deriuatione dici possit.

Φυταλιά, ᾶς, ἡ, Terra plantas seu stirpes ferens. sequendo expositionem Eustathii, qui scribit esse φυτοφόρον γῆν, q.d. plantiferam terram, seu stirpiferam. Alibi autem tradit esse δενδροφόρον χωρίον, id est locum arboribus cōsitum. Copulatur porro ab Homero cum ἀρουρα, vt Il. ζ, Καὶ μὴν οἱ Λύκιοι πέμπον τέμενος τε ἄλωον, Καλὸν φυταλιῆς καὶ ἀρούρης, ὄφρα νέμοιτο. Item Il. μ, Καὶ τέμενος νεμόμεθα μέγα Ξανθοῖο παρ' ὄχθας, Καλὸν φυταλιῆς καὶ ἀρούρης πυροφόροιο. Vtitur & Il υ, præfixo versu simili ei quem ex Il. ζ attuli, sed ibi Eustathius φυταλιὰν esse dicit τὴν ἀμπελόφυτον καὶ τὴν δενδροφόρον. vt & Suidas φυταλιῆς exponit ἀμπελόφυτα γῆς. A quibusdam redditur etiam Arbustū, item Hortus: quòd videlicet ab Hesychio φυταλιῆς exponatur κήπου, & δενδροφόρου γῆς. Sed affertur & pro plantatione ex Apollonio, Φυταλιὴ καρπῶν μελίφρονος, Plantatio fructus, id est arborum fructiferarum. quæ nominis φυταλιὴ expositio alio exemplo probanda fuerit. Additur & ex Epigr. φυταλιὴ καλάμου.

Φυταλιὰ, Hyemis pars postrema, sic dicta à veteribus eo tēpore insitiones optimè fierent. Nā tota hyems plusquam quatuor mensium est apud medicos. Quod quidem spatium plerique sequuti Hippocratem, lib. περὶ διαιτῶν, in tres partes diuidunt, ac mediā quidem eo tempore comprehendunt quod circa solstitiū est: nec alio (opinor) quàm χειμῶνος nomine designāt. Primam autem ab initio hyemis ad hoc vsque tempus, quam σπορηπὸν, hoc est sementem, vocant: postremam autem à medio illo tempore ad finem hyemis, quàm φυταλιὰν, hoc est inserendi tempus, appellant. Hac Gorræus.

Φυταλίδαι, Familiæ cuiusdam nomen apud Athenienses, teste Hesychio. Afferunt verò vulg. lex. & ex Plutarcho in Theseo. Sed in iisdem dicitur φυταλίδαι esse etiam nomen herbæ, necnon significare omnia quæ nascuntur. Sed mihi hæc credere durum est.

Φυταλίζω, Planto. φυτεύω. Sed Hesychius & Suidas non tātùm exponunt φυτεύω, verumetiam πλησιάζω, id est Appropinquo. Nisi potius verbo πλησιάζω in alia significatione vti voluerint. In vulg. lex. habetur etiam VERB. Φυταλιάζω, pro eadem signif. quod tamen apud illos non reperio.

Φυτάλιμος, ου, ὁ καὶ ἡ, ab Hesychio exponitur φυτευτικός. quod quidam interpr. Aptus ad plantationem. (vt φυτευτικὸν χωρίον, Locus aptus ad plantationem) At in v. l. redditur Satiuus. Suidæ Φυτάλιμος est nomen proprium. AT VERO Φυτάλιμος, Iouis epithetum esse traditur. (est tamen apud Plutarchum epithetum Neptuni) quod fortasse conuenit cum φύτος, quod & ipsum Iouis (sicut & Solis) epitherum esse, ex Hesychio docui. Credibile est autem dictum fuisse φυτάλμιος pro φυτάλιμος, per literarum ἐναλλαγὴν, metri causa. Sed apud Sophoclem, in Œdipo Col. pag. 276 meæ editionis, ἑ ἑ, ἀλαῶν ἰμμάτων ἄρα καὶ ἥδα φυτάλμιος, exponitur φυτάλμιος à scholiaste, ἀπὸ φύτλης, & ἀπὸ ηθυέσεως. Vbi item (vt de hoc quoque obiter lectorem moneā) lubentius legerim ἀλαὸς ὀμμάτων, si lex metri talem scripturam admittere queat. Cæterùm de hac quoque voce meritò quis dubitet an à φυτὸν, an potius immediate à verbo φύω deriuetur.

Φυτεύω, Planto. Hom. Odyss. σ, — ἐν δένδρεα μακρὰ φυτεύων. Apud Hesiodum ponitur etiam sine adiectione. Redditur item Arboribus consero: sed tunc iungitur accusatiuo χῶν, aut χωρίον, vel alii huiusmodi. Sic particip. pass. Πεφυτευμένος, Plantatus, aut Arboribus consitus. vt πεφυτευμένη γῆ, arboribus consitus ager. Cui opponitur γῆ ψιλή.

Φυτεύω, metaph. Gigno, Procreo, Sero. Hesiodus, ἀρῆς ἀλκτῆρα φυτεῦσαι. Euripides initio Orestis, Οὕτος φυτεύει Πέλοπα, τοῦ δ' Ἀτρέως ἔφυ. vbi eadē est vtriusq; metaphoræ ratio, nimirum eius quam verbum φυτεύει, & eius quam verbum ἔφυ habet. Sic & apud Aristoph. in Vespis, Ἔπειτα παῖδας χρὴ φυτεύειν καὶ τρέφειν. Huc pertinet Diogenis dictum apud Laertium.

Φυτεύω metaph. est etiam Molior, Struo, Machinor. vt — κακὰ δὲ μηνήσῃσι φύτευεν, Hom. Odyss. ξ. Sic Sophocles dixit φυτεύειν πῆμα. Vbi annotat schol. φυτεύειν esse initium alicui rei dare. Latini verbo Serere sic vtuntur: quū dicunt Serere discordias, seu lites, & Serere bella.

Φυτία, ας, ἡ, Plantatio, Consitio, Satio, Satus. Pluiar. Alex. φιλοκαλῶν Ἑλληνικῆς φυτείας διαχοσμῆσαι τὸ βασίλειον καὶ τοὺς περιπάτους, Græcanicis plantationibus, seu Græcanico plantandi artificio. Nisi malis Græcanicis plantis. Accipitur enim interdum pro φύτευμα, vt apud Athenæum l. 5, ἐν οἷς κῆποι παντοῖοι θαυμασίως ἦσαν περιβάλλοντες τοῖς φυτείαις διὰ κεραμίδων ἢ μολυβδαινῶν, quas etiam ipsas simul ambientes horti omni genere stirpium cōplectebantur fictilibus in vasis & plumbeis consitarum. Budæus. Vide & Φυτευτήριον.

Φύτευμα, ατος, τὸ, idem. Ex Bud. enim affertur pro plantatione seu loco plantis consito. Alioqui accipitur potius pro planta quæ deponitur: & conseritur, quam Se-

men etiam Latini appellant. Bud. ex Theophr. ὅθεν τὸν τῶν καὶ τὰ μοσχεύματα δεῖν εἰς τὰς ἐπομβρείους μᾶλλον ἐμβάλλειν ἢ τὰ φυτεύματα πάντων τῶν δένδρων, ὅτι τὰς ῥίζας τὰς καθιεμένας τῶν φυτευμάτων πάσας ὀκνεῖ τῶν δὲ μεμοσχευμένων ἰσχυρότερα. Itidem pro planta vsurpauit Plato De leg. ¶Φύτευμα est etiam nomen proprium herbæ seu plantæ apud Dioscor. l. 4, cap. 130. cuius Plin. quoque meminit lib. 27, c. 12.

Φύτευσις, εως, ἡ, idem quod φυτία, Plantatio, Consitio. Aristot. De mundo, γῆς ἄρσις καὶ φύτευσις.

Φυτευτέον, Plantandum seu serendum est.

Φυτευτήριος, ᾱ, ὁ, Plantarius, Seminarius. id est Qui plantari seminarique potest, vel solet. vt φυτευτήριος κλάδος. Sed plerunque neutro genere & substantiuè DICITVR Φυτευτήριον pro φυτευτήριος κλάδος seu φύτευμα, Planta, Plantarium, Seminarium, Planta & viuiradix quæ in terram deponitur. vel etiam Surculus, Stolo, Talea. quæ nimirum ex arbore excisa vel auulsa in terram depanguntur, aut in aliam plantam inseruntur. nam αἱ ἡμέτερα τῶν φυτῶν ἢ αὐτόματα ἢ ἀπὸ σπέρματος, ἢ ἀπὸ ῥίζης, ἢ ἀπὸ τοῦ καυλοῦ, ἢ ἀπὸ ἀκρέμονος, ἢ ἀπὸ κλωνός, vt docet Theophr. initio libri 2 Hist. plantarū. Meritò igitur Pollux lib. 1, cap. 12, coniunxit σπέρματα, φυτὰ, φυτευτήρια: (addens tamen φυτευτήρια præcipuè dici ὅσα ἐλαιῶν, de oleis, seu de plantis & seminibus oleaginis: quales apud Latinos rei rusticæ scriptores sunt taleæ oleaginæ, seu clauolæ oleaginæ, quæ nimirum de ramo tenero ex vtraque parte æquabiliter præcisæ in terram demitti solent, vt Varro tradit. Et forsan Pollux quum ista verba addidit, respexit ad hunc locū Demosthenis in orat. πρὸς Νικόστρατον habita, φυτευτήρια ἐλαιῶν τοῦ εἰσοίχων κατέκλασε, confregerunt oleaginas plātas, seu seminaria oleagina. vbi de seminibus iam deplantatis intelligi potest. quum Harpocr. quoque τοῦ εἰσοίχων exponat τῶν κύκλῳ τοῦ τὸ χωρίον ἐν τοίχῳ πεφυκότων. (Budæus verò de loco consito dici ait) & Galenus in lexico Hippocr. φυτευτηρίων exposuit τῶν εἰς τὴν γῆν φυτευομένων ξύλων. Theophr. De caus. plant. lib. 3, cap. 6. τὰ φυτευτήρια δεῖ λαμβάνειν ἀπὸ νέων τε τῶν δένδρων καὶ ἀκμαζόντων, καὶ ὅλως λεῖα τοῦτα καὶ ἰθύπτα. vt Plinius de talearū satu præcipiens, seruandum in eo ante omnia ait, vt ex feracibus fiant arboribus: ne curuæ, ne scabræ, aut bifurcæ: vt illibato cortice. Et De hist. plant. lib. 2, cap. 8, ἐν δὲ τοῖς τῶν ἄλλων φυτείαις ἐνάπαλιν πίπτει τὰ φυτευτήρια, καθάπερ τῶν κλημάτων. dixerat enim initio capitis, τῶν δ' φοινίκων ἴδιος ἡ φυτεία τοῦ τὰ ἄλλα. φυτεύουσι γὰρ πλείους εἰς τοῦτο θέντες, δύο αὖω καὶ δύο κάτω ὀπισθοῦπες. (Quibus in locis nota etiam φυτεία pro plantatione seu satu. vt & in Geopon. ἐνθρύειν δὲ χρὴ μάλιστα ὀνιαυτὸν πρότερον τὰ φυτείας, pro his Columellæ, Ante annum quam semina ponere & pomaria disponere voles, scrobes fodito) Et capite 2 eiusdem libri, ἀπὸ φυτευτηρίων πεφυτευμένα πάντα δοκεῖ τοῖς καρποῖς ὁμοιοῦν, ex plantis deposita & sata. Rursum De caus. plant. lib. 3, cap. 7, τὸ φρέαρ τὸ φυτευτήριον, vt Xenoph. ὁρᾷς δ' ὅτι φρέαρ πᾶσι τοῖς φυτευτηρίοις πρόσεστιν. ¶Φυτευτήριον accipi aiunt etiam pro loco in quo sunt plantæ è semine enatæ, quæ postea transplantantur in viridariis. sicut & Budæum dixi suprà φυτευτήρια ἐλαιῶν accipere pro loco oliuis consito. Eodē significatu in Geoponicis LEGITVR Φυτώριον, SIVE Φυτώρειον. vt lib. 5, φυτώριον καλεῖται ἐν ᾧ τὰ φυτὰ μεταφυτεύεσθαι μέλλοντα κατατίθεται, in quo deponuntur plātæ quas transferre in alium locum volumus. Et alibi, παρὰ Φεβρουαρίῳ μηνὶ μεταθήσομεν ἀπὸ τοῦ φυτωρίου τοὺς ἐνείροις ἀμπέλους: pro his Columellæ, Inter nonas & idus Februarias maturæ plantæ de seminariis in scrobes trāsferendæ. Item lib. 11, de buxo, πύξος φυτεύεται ἔκ τε ἀποκοπῶν καὶ κορυφῶν καὶ ἀκρεμόνων ἀποπεδῶν ἐν φυτωρείῳ μετὰ εἰδῶν Νοεμβρείων.

Φυτευτικός, οῦ, ὁ, Hesychio idem cum φυτάλιμος. per illud enim φυτευτικὸς, veluti notius, exponit hoc φυτάλιμος. V. l. interpr. Ad sationem aptus, Satiuus. Videndum tamē ne actiuè potius significet Sator.

C. Ἀφύτευτος, ᾱ, ὁ καὶ ἡ, Qui plantatus seu satus non est. Metaphor. Theophyl. epist. 75, ad Polyxenam meretricē, ἄπιστα τοῦ τῶν σῶν χειλέων φιλήματα. ἀφύτευτος γὰρ πόθος ἥδιον μαραίνεται. Exponitur etiam Non consitus, vt quum de horto dicitur.

C. ΑΝΤΙφυτεύω, Vicissim plāto, seu sero, Vicissim gigno seu genero. Phocyl. — ἔρις δ' ἔειν ἀνθρωπόνεν.

C. ΑΠΟφυτεύω, Stolonem euulsum sero, Auulsam arboris partem sero. vtraque interpretatio est Bud. Theodorus vertit, Auulsione sero. Exponitur etiam Transplanto. Ἀποφυτεύομαι, pass. inuenitur apud Aristotelem De iuuentute & senectute, δι' ἣν δ' αἰτίαν τὰ μὴ οὐ δύνατα διαιρούμενα ζῆν, τὰ δ' ἀποφυτεύεσθαι τῶν φυτῶν, ἕτερος ἔσται λόγος.

Ἀποφυτία, ας, ἡ, Transplātatio huiusmodi, videlicet quum stolo euulsus seritur. Aristot. περὶ βραχυβιότητος, καὶ γὰρ ἐν τῇ ἀποφυτείᾳ τοῦτον πινὰ φαίη αἴ τις τοῦτο συμβαίνειν. μόριον γάρ τι τοῦ ἀποφυτευθέν. ἐν μὴν οὖν τῇ ἀποφυτείᾳ χωριζομένων συμβαίνει τοῦτο.

C. ΕΚφυτεύω, Translatū seu exemptum alicunde semino, seu planto. ἐκφυτεύω εἰς συκῆν ex Aristot. Problem. pro In ficum insero.

C. ΕΜφυτεύω, Insero. frequens apud rei rusticæ scriptores, apud quos synonyma habet ἐγκιντρίζω, ἐμβάλλω, ἐνοφθαλμίζω, necnon ἐμφυλλίζω. Poll. εἰ δὲ ἐμφυτεύοις πρὸ κοπίνου ἥμερον, αἱ πιαῦται ἐλαῖαι κοπιάδες καλοῦνται, si in oleastrum inseras oleam satiuam. Legitur & apud Theophrastum non semel. Metaph. verò Plato in Tim. de animis loquens, ὅπότε δὴ σώματι ἐμφυτευθεῖεν ἐξ αὐτάγκης. quæ verba Bud. ex Cic. sic interpr. Quum corpora cum animis necessitate miscuisset. VNDE Ἐμφύτευσις, εως, ἡ, ET Ἐμφυτία, ας, ἡ. Initio. Theophr. τῇ δ' ἐμφυτίᾳ χρήσιμον ὕδωρ. Idem ab ἐνοφθαλμισμῷ distinguit, teste B. qui in Pand. annotat prædia quædam dici εἰς ἐμφύτευσιν dari.

C. ΕΠΙφυτεύω, Supersero. Ex Plat.

C. ΚΑΤΑφυτεύω exponitur non solùm Planto, sed etiam Transplanto: ac si idem esset cum μεταφυτεύω. Videndum ne potius significet Deplanto vel Consero.

C. ΜΕΤΑφυτεύω, Transplanto, Plantam aliò transfero. VNDE Μεταφυτία, ας, ἡ, Transplantatio, Translatio plantæ de loco in locum. Vtroque vtitur Theophr. eodem in loco, De hist. plant. lib. 2, cap. 17, de palmis loquens. ὅταν δ' ὀνιαύσια γένηται, μεταφυτεύοισι. χαίροισι γὰρ σφόδρα τῇ μεταφυτείᾳ. μεταφυτεύοισι δὲ οἱ μὴν ἄλλοι τοῦ ἤρος, οἱ δ' ἐν Βαβυλῶνι, περὶ τὸ ἄστρον. Vnde Plin. lib. 13, cap. 4, Plantaria instituunt, anniculáſque transferunt. gaudent enim mutatione sedis, verna alibi, in Assyria autem circa canis ortum. Pro his eiusdem Plinii, Translatione quoque rosa proficit, surculis quaternūm digitorū longitudine: dein translata pedalibus interuallis, crebróq; circunfossa, in Geopon. legimus, λαβὼν τὰ κλήματα αὐτοῦ δίελε, καὶ ποιήσας ὡσεὶ πεντεδάκτυλιαῖα, κατάπηξον· ὅταν δὲ γένηται ὀνιαυσαῖα, μεταφύτευε, ἀπέχοντα ἀπ' ἀλλήλων πόδα, καὶ οὕτως ἐργάζου σκάπτων ὀπιμελῶς.

C. ΠΑΡΑφυτεύω, Adsero, Iuxta sero. Budæus interpr. Vtrinque sero, afferēs ex epist. quadam Iuliani ad Liban. καὶ τὴν τειχίῳ ὁ πολλὰ πιαῦτα παρεφυτεύθη δένδρα τίχω, καὶ ἐφεξῆς, ἐν μέσῳ ὁ τρεφόμενα.

C. ΠΡΟφυτεύω, Prius planto, vel sero, Præsero. Metaph. Soph. in Electra, pag. 90, δόλος ὧν ὁ φεύσας, ἔρως ὁ κτείνας, δεινὰ δεινῶς προφυτεύσαντες μορφαί. vbi schol. hoc προφυτεύσαντες expon. προσκεψάμενοι, προκατασκευάσαντες: alii, Qui fundamenta iecerunt, Autores.

C. ΣΥΜφυτεύω, Simul planto vel sero. Metaph. autem affertur συμφυτεῦσαι πύργον pro Simul autorem fuisse facinoris. Dicitur enim συμφυτεύειν aliquis aliquid quum ipse quoque simul id gignit & autor est vt in lucem edatur. Item aliquid alicui συμπεφυτεῦσθαι dicitur quod cum illo natum est. vnde apud Xenophontem, συμπεφυτευμένοι τῇ ψυχῇ ἡδοναῖς, quod interpr. Ingenitæ animo voluptates.

Φυτείη, ης, ἡ, Plantationis tempus. Ex Hippocr.

Φυτόω, ῶ, siue Φυτόομαι, ῶμαι, idem quod φυτεύω, eiusdémque cum eo originis. id est Sero, Genero, Produco. Metaph. Hesiod. in Theogon. — Κεφάλῃ φυτόσαντο φαίδιμον ὄρ.

Quæ ſequuntur, non à φυτὸν ſed immediatè à φύω derivata ſunt: quod tamen de φυταὶ minus certò dici poteſt. A

Φυταὶ, άδος, ἡ, idē quod φυτὸν, Planta, Stirps. Plut. De def. orac. χθονιώδωρον ὀν φυτάδος νέας, ex nouella ſtirpe expreſſum, Turn. interpr.

Φύτωρ, ορος, ὁ, Sator, Genitor. ὁ φυτεύσας. Vnde φύτορες Heſychio χθονήτορες, genitores.

Φύτρα eidem eſt φύσις, Natura, Generatio. Addenti tamē, exponi à quibuſdam φυτήρια. Tunc autem eſſet pluralis numeri & generis neutri, à nom. ſing. φύτρον. B

Φύτλη, eidem eſt χθόνα, χθόνες, χθὼς, Generatio, Ortus, Genus. Legitur apud Euſtath. quoque, itidémque φύτρη, ſed ambo ſine expoſitione.

Φ Ω Λ Ε Ὸ Σ, οῦ, ὁ, SIVE Φωλεά, ᾶς, ἡ, Luſtrum, Latibulum: Specus, Antrum. ſed id peculiariter in quo feræ ſtabulātur.

Heſychio σπήλαιον, ἢ τὰ θηρία κοιμᾶται. Plutarch. de ſera num. vind. ὡς ὅταν ἄρκτων φωλεοῖς, ἢ χελᾶς δρακόντων, ἢ μυχοῖς κυνῶν, τοῖς τῶν θεῶν μεγάροις ἢ αὐλακτόροις προσιόντες. Idem in Erot. ὡς ὅταν ἐν φωλεᾷ λέαινα καταδύσῃ πρὸς τὸν ἄνδρα, πυκὶ νενομμένοις κατηφέσαντο σκύμνοις ἄρρενας: de vxore Sabini cuiuſdam quæ ei τὰ πολλὰ σιωπῶ ὑπὸ γῆς in antro quodam latenti. Ammonius ὅλῃ τῇ ἕρπετῶν poni hoc vocabulū ait, vt & Suidas eſſe κατάδυσιν τῶν ὄφεων dicit. Videtur tamen τῶν ἑρπετῶν & ὄφεων κατάδυσις nominari potius χλά: (vt Plut. ſuprà δρακόντων χλαὶ dicit) φωλεὸς autē eſſe potius latibulum & ſpecus in quo quadrupedes feræ latent, veluti leones, vrſi, lupi, tigres: necnon vulpes, vt Matth. 8, & Lucæ 9, αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις. ¶ Φωλεὸν Iones appellāt τὸ παιδευτήριον: vnde ἀποφώλιοι dicūtur οἱ ἀπαίδευτοι, inquit Suid. Itidem Heſych. φωλεὸν dici ſcribit ἢ χορεύουσι ἢ διδάσκουσι, διδασκαλεῖον. Vide & Φωληπήριον. C

Metri cauſa & Ionicè DICITVR Φωλεὸς pro φωλεός. vt apud Opp. De venat. lib. 3, Καὶ πυνθάνεται πυμάτοις ἐνὶ φωλεοῖσιν, In vltimis latibulis, In altis profundiſque luſtris ſeu ſpeluncis.

Φωλεώδης, εος, ὁ καὶ ἡ, Latebroſus, In modum φωλεοῦ factus. Plutarch. De def. orac. οὐ φωλεώδης τοῦ δράκοντος χλά, latebroſum draconis cubile. E

Φωλεύω, εῦς, Latibulum habeo, ſeu In luſtro & ſpecu lateo. Vide in ſequenti Φωλεύω. Suidas verò φωλεύουσι exponit κρύπτουσι, Abſcondunt, Occulunt. VNDE φωλητὴρ, ῆρος, ὁ, Qui in luſtro latet, ſeu Qui in eodē ſemper latitat luſtro. Eſt enim Heſychio ὁ ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ καθεζόμενος ἀεί. ET Φωληπήριον, ου, τὸ, idem quod φωλεὸς, Latibulum, Luſtrū. Itē Schola, Ludus. (ea ſignif. qua ludum literarium vocāt τὸ διδασκαλεῖον) Sunt enim φωληπήρια & φωλεαὶ Heſychio τῶν θιάσων καὶ συνόδων οἶκοι. Vbi nota etiam fœm. φωλεαὶ, quod apud Suidā quoque legitur, ex quo itidem φωλεοὺς docui nominari τὰ παιδευτήρια. Apud eundem Suid. legitur ET Φωλήτορες, οἶκοι συμποσιακοί, domus in quibus cōpotari ſolet, vt Heſychio Φωληπήρια ſunt θιάσων οἶκοι. Niſi fortè pro eo reponendum ſit θιασωτῶν, vt Poll. lib. 6 ſcribit φωληπήρια propriè nominari τοὺς τῶν θιασωτῶν οἴκους. Sunt qui interpret. non ſolùm Conuiuales domus, verumetiam Vbi clam potatur: vt ſint potatorum veluti latibula. F

Φωλεύω, idem quod φωλέω, In luſtro & ſpecu lateo, In cauernis delitesco, Cōdor cauis antris, Latibulis incubo: Vel etiam Cauernas & luſtra ſubeo. Plut. Symp. 8, τὸν δὲ Κίμωνος ὀν Κιλικίᾳ τιθῶ Ἀριστοτέλης ἱστόρηκε φωλεύειν τοῦ ἔπους ἑκάστου δύο μῆνας. Ab Athenæo verò citatur Theophraſti quidam liber περὶ τῶν φωλευόντων. (Metaphor. Philo de mundo, αὐθραῦ δὲ πῦρ ὀν χεόδει, ὀν ὅπου ἔχεως πνεῦμα πυῆς πεφώλευκε καὶ ἕλκος, δι' ὅλης ἄχει πεφύκων πεφυῶς, hócque modo ſpiritualis habitudinis, tā quā in ſpecu, latet ignis & eū inſidet. B.) Vtitur & Ariſtot. ſæpenumero in Hiſt. anim. vt de chamæleonte, φωλεύει ἢ καθάπερ οἱ σαῦροι: de quo Plinius, Hybernis menſibus latet vt lacertæ. Apud eundem præcedens φωλέω quoque legitur non ſemel. vt lib. 7, cap. 14, ὅ δὲ ἔνπνοα ᾠεῦν ἅπαντα φωλεῖ, πλὴν εἴ τι ὀν ταῖς οἰκήσεσι σωαυθρωπεύεται αὐτῷ, in cauernis & latibulis delitescunt. Plin. ſic vertit, Sanè & inſecta omnia hyeme cōduntur, ſed minus diu quæ parietibus noſtris occultata maturè tepeſiunt. Et alibi, de crabronibus, ζῶσι ἢ φωλεοῦντες τὸν χειμῶνα. id eſt, (eodē Plin. interprete) Hyeme vt cætera inſecta cōdun tur. ¶ Heſych. φωλεύει expon. non ſolùm οἰκουρεῖ, ſed etiā κρύπτει. Vnde DERIV. Φωλεία, ας, ἡ, Latebra: vel Deliteſcētia in latebroſo antro. Ariſtot. Hiſt. anim. lib. 7, ποιεῖται ἢ τὰ ζῶα τὰς φωλείας ἀποκρυπτόμενα ὀν ἀλεεινοῖς καὶ ὀν οἷς εἰωθε τόποις διπκοιτάζεσθαι. Apud Galen. verò lib. 1 De prænot. ex pulſ. μικρά τις ἡσυχία καὶ ἢ φωλεία. ¶ Item φωλεία morbus quidam vrſi dicitur, quum præpinguis factus latebras quærit, & ſeſe emaciat, aliquandiu deliteſcens in ſpecu. Cuius meminit Plutarch. in lib. De ſolertia anim. vbi inter alia dicit, ἡ ἄρκτος ὑπὸ τῆς πάχους ὁ καλοῦσι φωλείαν, καταλαμβανομένη, φρίν ἢ παντὶ πάσι ναρκῆσαι καὶ χθύσαι βαρεῖα καὶ δυσκίνητος, μέλλοι σα καταδύεσθαι, τῷ νώτῳ τὸ σῶμα προσάγᾳ καὶ προσκομίζει πρὸς τὸν φωλεόν. Ariſtot. quoque ſcribit vrſos tempore hyberno ποτάτους γίνεσθαι, ὥστε μὴ ἀκινήτους εἶ), & propterea φωλεῖν. Φωλάδα dici hanc νόσον infrà ex Suida annotabo. Apud Plutarch. verò in loco citato notādum eſt SCRIBI Φωλία, ſine diphthongo, vt & in v. l. ego tamen cum diphthongo ſcribendum cenſui. A φωλεύω eſt & COMP. Ἐμφωλεύω, Lateo in, ſeu Latebras quæro in. vt apud Gregor. μὴ ἐμφωλεύετω ταῖς ὕλαις, Ne latitet in ſyluis, Ne in ſyluis latebras quærat.

Φωλάζω, idem cum præcedentibus duobus φωλέω & φωλεύω. quamobrem Heſych. quoque φωλάζει expon. ἐμφωλεύει. VNDE Φωλαὰς, άδος, ἡ, dicitur ἡ φωλάζουσα, Quæ antris & latibulis conditur, Quæ in cauernis & luſtris deliteſcit. vt Heſychio quoque φωλάδες ſunt ἐμφωλεύουσαι: itidémq; Suidæ, φωλάδι exponēti φωλεύοντι. Significat verò etiam τὸν καπικίδιον ὄρνιν τὸν ἐπωάζουσαν καὶ κλωσσοῦσαν, inquit idem Suidas: ſignificans iis verbis, φωλάδα dici gallinam quum incubat & κλώζει. Sed ἄρκτοι magis propriè φωλάδες dicuntur ὅτι φωλοῦσι, teſte Euſtath. Rurſum Suidæ φωλαὰς eſt εἶδος νόσου, ſpecies morbi. Credibile igitur eſt φωλάδα νόσον dici quum vrſa præ nimia pinguedine δυσκίνητος ἢ ναρκάδης οὖσα, ſe abſcondit ὀν φωλεῷ, donec paululum emaciata agilitatem & vires priſtinas recuperet. quæ φωλεία etiam dicitur, vt ſuprà docui. Eidem φωλαὰς eſt etiam σπήλαιον κρυπτὸν, Spelunca abſcondita, Antrum occultum, Latibulum: afferenti ex Babrio, Φείξας ἢ χαίτῃ ἔκθορε φωλάδος κοίλης. Rurſum adiectiuè ex Nonno φωλαὰς σχῆ pro Cōditum ſilentium.

¶ Ἀποφώλιος, ου, ὁ καὶ ἡ, Vanus, Irritus. vt apud Homerum, Od. λ, Neptunus de puellæ à ſe recēs cōpreſſæ, Χαῖρε γυναῖ φιλότητι, πεφεπλομένῳ σ' ἐνιαυτῷ Τέξεις ἀγλαὰ τέκνα· ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιοι ὀναι Ἀθανάτων, quoniam concubitus deorum immortalium non ſunt vani & irriti. vt Euſt. quoque ex veteribus grammaticis expon. ἀδέκμυοι, necnon ἄγονοι, ἄκαρποι: metaphoram eſſe dicens ab ouis qua ἀποῤῥιπτοῦται τῶν φωλεῶν ὡς οὔεια. oua enim οὔεια ſiue οὐεία, irrita ſunt, ſteriliáque, & ex iis nihil gignitur. Sic idem rurſum quum ἀποφώλιον expoſuiſſet, ἀπῤῥιμμένον καὶ μὴ ἄξιον λόγου, ſubiungit, ὡς ἀπὸ τῶν ὀρνέων ἃ τῶν φωλεῶν ἀποβάλλεται. Ita vt ἀποφώλια primùm dicantur oua irrita & ſterilia quæ nido eiiciūt aues: deinde etiam partus degeneres qui ab iiſdem extruduntur. Idem tamen & aliam etymologiā expoſitionémq; affert. hæc enim Homeri Odyſſ. ε, Ἦ δὴ ἀλίεος γ' ἐστὶ, καὶ οὐκ ἀποφώλιος ἐδώς, ſic exponens, ἤλπιας, καὶ οὐκ ἔπτης τὸ ἀληθές, καὶ ὦπα, μὴ ἀπαίδευτος ὤν: ſubiungit, ἀποφώλιος γὰρ, ὁ ἀπαίδευτος καὶ ἀδίδακτος· ἐπιδὴ φωλεοὶ πρὸς τοῖς ἀγροῖς ἐλέγοντο τὰ παιδευτήρια. vt Heſych. quoque ἀποφώλιος exp. nō ſolùm μάταιος, ἀδίκιμος, ἄπλης, (vanus, reiectaneus, vilis) ſed etiam ἀπαίδευτος: itidémque Suidas: deriuantes etiam ipſi à φωλεὸς ſignificante apud Iones παιδευτήριον & διδασκαλεῖον. Significat tamen non tam Indoctus quàm Stolidus. vt Odyſſ. θ, — νόον σ' ἀποφώλιος ἐσσί. Et Odyſſ. ξ, Ἠλαρόμην ἢ γυναῖκα πολυκλήρων αἰθράων Εἵνεκ' ἐμῆς ἀρετῆς· ἐπὶ οὐκ ἀποφώλιος ἦα Οὐδὲ φυγοπόλεμος. Eurip. ἀποφώλιος accepiſſe videtur pro Mōſtroſus, Portentoſus, Prodigioſus, περατώδης: quum nimirum apud Plutarch. in Theſ. Minotaurum γεγονέναι dicit Σύμμικτον εἶδος καὶ ἀποφώλιον βρέφος, & Ταύρου μεμίχθαι καὶ βροτῶ διπλῆ

φύσει. Vbi vet. cod. habet etiam ἀπόφημον, quod metro non conuenit. ¶ Ἀποφώλιοι dicuntur etiam ξένοι, οἱ φυλῶ μὴ γέμοντες, inquit Suidas, Æſchylum citans autorem. vt Heſych. quoque ἀποφώλια exponit ἀποφύλια: pro illo tamen Suidæ ἀποφώλιοι habens ἀποφύλιοι. Sic enim apud ipſum, idque ſua ſerie, Ἀποφύλιοι, ξένοι, οἱ μὴ ἔχοντες φυλῶ· Αἰσχύλος Σατυρικῷ. Nota igitur HOC Ἀποφύλιος, Tribu carēs, ſeu Tribuū iure carens, Peregrinus. A

ATVERO Φωλὶς eſt ἰχθὺς πολὺς, piſcis quidam, Heſychio. qui etiam ipſe τοῦ τὸ φωλεῖν dictus eſt, vt videtur. ſcribit enim Ariſtoteles Hiſt. anim. lib. 9, cap. 37, τὸν μύξαν ὃν ἀφίησι, πεφεπλάσθαι περὶ αὐτὸν, eique γίνεσθαι καθάπερ θαλάμῳ: innuens ita nominari piſcem illum, quia in ſuo muco qui circa eum πεφεπλάσθαι, φωλεύει. piſciū enim θαλαμαὶ & μυχοὶ etiam ipſi poſſunt φωλεοὶ appellari. Apud Suidam quoque φωλὶς legitur cum DERIV. Φωλιδωτὸς, ſed ambo ſine expoſitione. Quod φωλιδωτὸς vulg. l. interpr. Nidulator, Qui nidū facit, Qui latitat. Quòd ſi φολιδωτὸς ſcribas, ſignificat Squamoſus, Squamatus, Squamis tectus, à φολὶς ſignificante Squamā, ſed piſcium propriè & ſerpentium. B

— Φ Ω Ν Η, ῆς, ἡ, Vox. Interdū etiam generalius, Sonus. Hom. Il. λ, Ἀμφὶ μ' Ὀδυσσῆος θαλασσίφρονος ἵκετο φωνή: idem dixit non ſemel, — θαλερὴ δέ οἱ ἔρρετο φωνὴ, præ lacrymis videlicet. Apud eundem Il. β, Φωνὴ σὴ ἀῤῥήκτος, χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνείη. Apud eundē inuenitur datiuus φωνῇ otioſus: veluti quum dicit Il. γ, — Πείσομαι σ' Ἑκέτῳ ἐκαλέσσατο φωνῇ. Ad quem pleonaſmum reſpexiſſe puto Virgilium, atque adeo eum imitari voluiſſe, quum dixit Voce vocare, non vno in loco. vt Æneid. 12, — me voce vocantem Murranum. D Eiuſdē operis lib. 4, — patrióſque vocaui Voce deos. Quæ exempla eo lubentius annoto, quòd Seruius in iſtum eiuſdem poetæ locum, Æneid. 6. Voce vocans Hecaten cælóque erebóque potentem, quædam de huius ablatiui vſu afferat quæ ſubtiliora quàm veriora videri queant. Communis eſt autem vſus huius vocis poetis cum oratoribus, vel potius proſæ ſcriptoribus. apud quos legitur etiam φωνῆς ἧχος, & φωνῆς πόνος, item φωνῶ ἀφιέναι, & φωνῶ ῥῆξαι. Viciſſimque aliquis dicitur φωνῆς ἀκούειν, aut etiam φωνῶ. item φωνῶ ἐξακούειν, necnon φωνῶ σωιέναι. Luc. in Nigrino, καὶ ἡ φωνῆς ὁ ἦχος ὀν τῆς ἀκοῆς ἐνδεμένη. (Eodémque ſenſu apud eundem legitur φωνὴ ἔναυλος, in libello De vita ſua, ὡς πεῤῥιμμένα μοι τῶν φανέντων ὀν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐνδεμένη, καὶ ἡ φωνὴ τοῦ ἀκουσθέντων ἔναυλος) Illud autem φωνῆς πόνος apud Æſch. in Creſiphontem, πεῖσε δὲ τοῦ δακρύων καὶ τὸν πόνον τῆς φωνῆς. Sic autem & apud Demoſth. ἔστι σ' οὐχ ὁ λόγος τὸ ῥήτορος, Αἰσχίνη, πίμπλης, ὀσ' ὁ πόνος τῆς φωνῆς. Legimus verò & apud Xenoph. plur. πόνοις & quidem generalius poſitum, in Cynegetico, πρεσβεύειν ἐγκελεύειν ἐνθέμενα μεταβάλλοντα ἑκάστης τῆς κυνῆς ὁπόσα χρὴ οἷόν τ' αὖ ἢ, πυὶ πόνοις τῆς φωνῆς πειθόμενον, ὀξὺ, βαθὺ, μακρὸν, μέγα. Ad illum autem πόνον τῆς φωνῆς, quem legimus apud Demoſthenem, pertinet quod apud eundem legitur, ἀλλ' ἐπάρας πλὲω φωνῶ. Atque huic ἐπαίρειν πλὲω φωνῶ opponi queat fortaſſe καθιέναι πλὲω φωνῶ: ſicut nimirum Herodianus τὸ καθεῖμένον τῆς φωνῆς de voce ſummiſſa dixit. Apud Ariſtotelem legimus φωνῶ βαρεῖαι quam dicit videri eſſe τὸ μεγαλοψύχου. At φωνῶ ἀγιέναι non raro occurrit: ſicut & φωνῆς ἀκούειν, vel ἐξακούειν. Plut. in Fabio, οἱ ἢ τὸ φωνῆς δεῖ τὸν βαρβαρισμὸν οὐκ ἐξακούσαντες ἀκριβῶς. (vbi tamen φωνῆς ἐξακούειν non pro ἀκούειν, id eſt Audire, ſed nec pro Exaudire poſitum exiſtimatur, ſed pro σωιέναι, quod apud Herodianum legitur) Dicitur porro non ſolùm φωνῆς ἀκούειν, ſed etiam φωνῶ ἀκούειν. Vtriuſque conſtructionis exemplum habemus apud Lucam, Act. Apoſt. cap. 9: prioris cum genitiuo, ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς, μηδένα ἢ θεωροῦντες. Poſterioris autem, cum accuſatiuo, eiuſdem operis capite 22, πλὲω ἢ φωνῶ οὐκ ἤκουσαν τὸν λαλοῦντός μοι. At verò φωνῶ ῥῆξαι legitur cum apud alios, tùm apud Ariſtoph. & Demoſthenem. Quod loquendi genus exprimēs ad verbum Virgilius dixit Rumpere vocem. Sunt alioqui qui in ſoluta oratione reddere malint In vocem erumpere. Vt porro Vox à Latinis, auibus quoque, & nonnullis aliis animalibus tribuitur, ſic etiam φωνὴ interdum apud Græcos. Tribuitur verò & inſtrumentis muſicis. A

Φωνὴ, Vox, Vocabulum, Verbum. Gregor. μήπω ἡμᾶς ὑθύνητε τῆς ὑψηλοτέρας φωνῆς, Nolite nos reprehendere ob verbum altius elatum.

Φωνὴ, Lingua. vt dicitur Lingua Græca, Lingua Latina. Æſch. in Creſiph. τὰ ἢ ἀπὸ τῆς μητῆς, Σκύθης, βάρβαρος, ἑλλιζῶν τῇ φωνῇ. Sic & apud Herodianum.

Φωνὴ, Rumor, Fama. vt quidam interpr. apud Lucam, Act. cap. 2, χθυμοῦμαι ἢ ἡ φωνῆς ταύτης. Redditur alioqui & aliter hic locus: ſed pro interpretatione illa faciūt ἦχος & φάσις, illam ipſam rumoris ſignificationē apud eundem ſcriptorem habentia.

Φωνὴ ab etymologo dicitur appellata tanquam τὰ ὀν τῷ νῷ φωτίζουσα, ſiue tanquam φῶς τῷ νοῦ. cuius poſterioris etymi Euſtath. quoque meminit. Sed ego talia, tanquam vana atque adeo ridicula, reticio. Ac potius crediderim φωνὴ ex φῶ factum eſſe contracto ex φάω: ideóque huic voci, ceu minimè primitiuæ, lineolam illam, quæ id denotaret, appoſui.

C. Φωνομαχέω, ῶ, De vocibus pugno, id eſt vocabulis, De verbis diſcepto. C

C. Φωνασκὸς, οῦ, ὁ, Qui vocem exercet, id eſt Vocis exercendæ magiſter. Quidam interpr. Vocis formādæ magiſter. Vtitur verbo Phonaſcus Fabius, necnon Suetonius: ex quo poſſumus etiam illius officium diſcere, ita ſcribente in Augusto, Pronuntiabat dulci & proprio quodam oris ſono: dabátque aſſiduè phonaſco operā. Is enim vocem intorquere, remittere, lenire, exaſperare docebat. Alexand. Aphrod. Probl. lib. 1, καὶ οἱ φωνασκοὶ δὲ πυκνίζοντες πρὸς μαλακύνοιστὰ ἀσπνθυστικά. Gal. De ſanit. tuenda, καὶ τὰς καλουμένας ὑπὸ τῶν φωνασκῶν ἀναφωνήσεις παρελάμβανον.

HINC Φωνασκία, Ars exercendæ vocis. Affertur ex Theophr. Hiſt. pl. lib. 9.

Item VERB. Φωνασκέω, ῶ, Vocem exerceo, ſub magiſtro videlicet, qui φωνασκὸς appellatur. Demoſth. De perperam obita legatione, αὐ οὕτως φυλάττητε αὐτὸν, οὐχ ἕξει τὶ λέγειν, ἀλλὰ πλάττων ἐνθῶδε ἐπαρεῖ πλὲω φωνῶν, ἢ πεφωνασκηκὼς ἔσται, fruſtra ſub phonaſco vocem exercuerit. Apud eundem Pro Creſiphonte, πεφωνασκηκὼς, καὶ ξωειλεχὼς ῥήματα καὶ λόγους. Inuenitur & Paſſ. Φωνασκέομαι, οῦμαι, q. d. Vocē exerceor ſub phonaſco. F

C. Ἀλλόφωνος, ου, ὁ καὶ ἡ, Alia voce vtens, vt ἀλλόγλωσσος, Alia lingua vtens. Poteſt etiam expoui ἀλλόφωνος, peregrina voce vtens. Vnde τὸ ἀλλόφωνον, ſubſtantiuè poſitū, q. d. Peregrinitas vocis.

C. Ἀντίφωνος, ου, ὁ καὶ ἡ, Contrariam vocē ſeu contrarium ſonū edens, Contrà ſonans. Obſonus, ſequendo Gazā, qui χορδὰς ἀντιφώνους interpretatur chordas obſonas, in hoc Ariſtot. loco, Probl. ſect. 19, ὅτι μόναι ἀντίφωνοι χορδαὶ ἴσον ἀπέχουσι τῆς μέσης. Idem eodem libro, καὶ τὸ μὲν ἀντίφωνον, σύμφωνόν ὅτι δεῖ πασῶν. Itidémque Plutarchus, πλὲω δὲ ψαλμοὺς καὶ ὁμωιδίας ἁρμονίαν, dicit δ' ἀντιφώνων ἔχειν τὸ σύμφωνον. Apud eundē itidem cum genitiuo iungitur, vt τῶν μὲν ὀξέος ἀντίφωνον γίνεται τὸ βαμύ.

Ἀντίφωνον apud Platonem De legibus, Contraria voce reſpondens, vel Obuerſarium, vt pari impar, primo vltimum. Bud.

C. Αὐτόφωνος, ου, ὁ & ἡ, Qui ſua ipſe voce vtitur ad dicēdum aliquid, non autem per alium dicit. Et αὐτόφωνοι χρησμοὶ oracula quæ ipſiuſmet dei voce, non autem ſacerdotis, edebantur. Lucian. in Pſeudomanti, εθελήσαι δὲ καὶ μειζόνως ἐκπλῆξαι τὸ πλῆθος, ὑπὸ ἔρχετο καὶ λαλοῦντα παρέξειν τὸν θεὸν αὐτὸν, αὖθυ ὑποφήτου χρησμῳδοῦντα. Pauciſque interiectis quibus declarat qua fallacia ad id repræſentandū vſus ille fuerit, ſubiungit, ἐκαλοῦτο δὲ οἱ χρησμοὶ οὗτοι, αὐτόφωνοι. quod non puto melius poſſe reddi quàm Oracula ipſiuſmet dei voce edita. G

C. Ἄφωνος, ου, ὁ & ἡ, Vocis expers, Voce carens, Mutus. Æſch. in Creſiph. τὰ μὲν ξύλα καὶ τοὺς λίθους καὶ τὸν σίδηρον, τὰ ἄφωνα καὶ ἀγνώμονα. Apud grammaticos ἄφωνα γράμματα opponuntur iis quæ φωνήεντα vocantur. Has Latini Vocales, illas Conſonantes dicunt. Extāt autem illæ appellationes apud Ariſtotelem quoque, necnon apud Platonē in Cratylo, vbi ἄφωνα & ἄφθογγα copulat. H

Ἄφωνος, Qui vocem non emittit, Qui obmutescit. Luc.in lib.De hist.scrib. ὡς μὴ μόνος ἄφωνος εἶναι ἐν οὕτω πολυφώνῳ τῇ χώρᾳ. Demosth. Pro cor. σοῦ δ' ἀφώνου κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἐν ταῖς ἐκκλησίαις καθήμενον, ἐγὼ παρελθὼν ἔλεγον. Sic ex Plat. affertur, De leg. lib. 9, ἄφωνα δικαστήρια pro σιγῶντα.

Ἀφώνως, aduerb. q.d. Mutè, Sine vllo vocis vsu. Aut, Vocem non emittendo.

Ἀφωνία, ας, ἡ, q.d. Carẽtia vocis. Nisi quis malit, Defectus vocis, pro Defici voce, seu defectũ esse, Expertem esse vocis. Interdum verò ἀφωνία est Obmutescentia, si ita loqui liceat: siue Taciturnitas, vel potius Silentium. vt Lucianus de Pythagoreis dicit ἡσυχίᾳ μακρᾷ καὶ ἀφωνίᾳ. vbi ἀφωνίᾳ Ionicè pro ἀφωνία. Alicubi ἀφωνίαν interpretari possumus Infantiam, ex Cicerone, vt in hoc Philonis loco, νομίσας γὰρ τὴν ἀνθρωπίνην λογιότητα καὶ σύγκρισιν τῆς ἀληθείας ἀφωνίαν εἶναι. Intellige autem Infantiam in ea significatione qua dicit Cic. in Topic. (vt alios plerosque locos omittam) Possitne eloquentia commutatione aliqua conuerti in infantiam. In v.l. ἀφωνίαν ποιεῖ, Obmutescere facit. Ibidem plur. καταληφθέντες ἀφωνίαις pro Obmutescentes: sed absque exemplo.

C. Βαρβαρόφωνος, ου, ὁ καὶ ἡ, Vide post Βάρβαρος, Tomi 1. col. 720.

C. Βαρύφωνος, ου, ὁ καὶ ἡ, Cui vox est grauis, ᾧ βαρεῖά ἐστι φωνή. sicut & φθόγγος βαρὺς ab Homero dicitur. Vnde etiã compos. βαρύφθογγος. Ex illo autẽ βαρύφωνος DERIV. Βαρυφωνία, ας, ἡ, Grauis vox, Grauitas vocis. Ex Polluce.

C. Γλυκύφωνος, ος, ὁ ἡ, Cui dulcis est vox, Dulciter canens. Dicitur & de aui.

C. Γωιαικόφωνος vide post Γωνή, Tomi 1, col. 890.

C. Διάφωνος, ος, ὁ καὶ ἡ, q.d. Dissonam vocem habens, seu discrepantem, Cuius sonus discrepat. Vnde ponitur pro Dissentiens, Dissidens, Discors. Sed magis vsitatum est substantiuum NOMEN Διαφωνία, inde deriuatum, & significans, Dissentio, Dissidẽtia, Discordia, Discrepantia. Propriè autem est vocis discrepantia seu soni vel sonorum, cui opponitur συμφωνία.

C. Δύσφωνος, ος, ὁ ἡ, Malam vocem habens, vel potius malum sonum, seu insuauem, Malè sonans, seu asperé. (At in vulg. l. Dissonus, perperam) Autor libri qui Demetrio Phalereo adscribitur, πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα, ὧν σωαλοιφῶν μὴν λεγόμενα, δύσφωνα ἦν, διαμεβέντα δὲ καὶ συγκρουαδέντα, ἀφωνότερα. Et paulo pòst, δυσφωνότερον ἔσται τὸ λεγόμενον, ἢ ἀπελέστερον. Dixerat autem non multo antè, οὐδέν τι δυσφωνότερα τῶν ἄλλων ὄντα τοῦτο, ἀλλ' ἴσως καὶ μοισικώτερα. Idẽ in alio eiusdem libri loco, καὶ τὸ τὸ δύσφωνον πολλαχῇ ὀγκηρόν, quod asperitatem vocis haber, seu soni. Hinc ADVERB. Δυσφώνως, Voce mala, Malo sono, seu aspero, Cum vocis asperitate. Item SVBSTANT. Δυσφωνία, Asperitas vocis, seu soni. Quo substantiuo idẽ ille autor vtitur. Fertur autem hæc orationi magnificentiam seu amplitudinem afferre. vt in hoc versu Homeri, Αἴας δ' ὁ μέγας αἰὲν ἐφ' Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ. Itidémque in isto Virgilii, – fremet horridus ore cruento. Ille quoque autor postquam dixit τὸ δύσφωνον multis in locis esse ὀγκηρόν, illum Homeri versum in exemplum affert.

CONTR. Εὔφωνος, Bonam vocem habens, vel bonum sonum, seu suauem. Item Canorus. Demosth. Pro cor. ὃ σὲ ἐχαροποίησε προβληθέντα, καίτοι βοῦφωνον ὄντα. Apud Herodianũ autẽ τοῖς ὀφωνοπάτοις Politianus vertit Vocalissimos: quum ille intellexerit μεγαλοφωνοπάτοις. Vnde ADVERB. Εὐφώνως, Bona voce, seu suaui, Canorè. Item SVBSTANT. Εὐφωνία, Bona vox, Bonus sonus, Vox canora, Vocalitas. Autor libri qui Demetrio Phalereo adscribitur, (vt modò dixi) ἡ σωνθεσία αὐτὴ συμπλήθει τὰ γράμματα τοῦτο τοῖς ὀνόμασι, καίτοι σκληρὰ μάλιστα ἀφωνίας. Herodianus de numerosa oratione vsurpauit.

Habetur ETIAM Εὐφώνιος, in v.l. pro significatione τοῦ βοῦφωνος, sed ἀμαρτύρως.

C. Ἐννεάφωνος, ου, ὁ καὶ ἡ, Nouem voces habens, seu sonos. vt apud Theocr. σύριγξ ἐννεάφωνος, Fistula nouem voces dispares edens, Quæ numeris obloquitur nouem discrimina vocum. vt quidã ex Virgilio interpretantur: qui cecinit Æneid. 6, Necnon Threicius longa cũ veste sacerdos Obloquitur numeris septem discrimina vocum. TALE EST Πεντάφωνος, Quinq; voces habẽs, seu sonos. ITEM Ἑπτάφωνος, Septem voces habens, seu sonos. Sed peculiariter ita dicta fuit quædam στοά, (id est porticus) in Olympia, quòd septies vox eadem ibi redderetur. Plinius lib. 36, cap. 15, postquam loquutus est de turribus quibusdam quæ septẽ acceptas voces numerosiore repercussu multiplicant. & addidit, nomen huic miraculo à Græcis datum esse echo: subiũgit, Et hoc quidem natura locorum euenit, & plerunque conuallium: ibi casu accidit. Olympiæ autem, arte, mirabili modo, in porticu quam ob id ἑπτάφωνον appellant, quoniam septies eadem vox redditur.

C. Ἡδύφωνος, ου, ὁ & ἡ, Suauem vocem habens, seu iucundã, Suauiloquus. Tale est γλυκύφωνος.

C. Ἡερόφωνος, ου, ὁ & ἡ, vide inter deriuata ἀπὸ τῆς ἠέρος, Tomi 1, col. 133.

C. Ἡμίφωνος, vide in Φωνήεις.

C. Κακόφωνος, ου, ὁ & ἡ, Malam vocem habens, seu sonum. vel, Asperam vocem habens, seu asperum sonum. Vnde est substantiuum Κακοφωνία, de quo mox dicam in Καλλιφωνία.

C. Καλλίφωνος, ου, ὁ & ἡ, Pulchram vocem habens, seu pulchrum sonum, & elegantem. VNDE Καλλιφωνία, Pulchra vox, seu elegans, Sonus elegans. Grammatici καλλιφωνίαν sicut & ἄφωνίαν opponũt τῇ διφωνίᾳ & κακοφωνίᾳ, quæ significat sonum malum, id est asperum, & qui aures offendit. ἡ ἀπαπκὴ πλῆθος (inquit Moschop.) ἐπεκράτησε δι' καλλιφωνίαν. Obseruanda autem & VOX Κακοφωνία.

C. Κενόφωνος, ου, ὁ & ἡ, Inanem vocem habens, seu futilem, Vel Inanes voces funditans. VNDE Κενοφωνία, Vocis seu vocum inanitas, vel vanitas, Inanium vocum funditatio, Vaniloquentia, ματαιολογία, Hesych.

C. Λαμπρόφωνος, ου, ὁ & ἡ, Splendidam vocem habens, id est elegantem. VNDE Λαμπροφωνία, Vocis splendor. id est elegantia. Habet autem λαμπρὰ φωνὴ metaphoram eiusdem generis cum ea quæ est in λθυκὴ φωνὴ, quòd à Demetrio Phalereo (vt quidem vulgò vocant) affertur.

C. Λεπτόφωνος, ου, ὁ & ἡ, Tenuem vocem habens, id est exilem, Cui vox est exilis. VNDE Λεπτοφωνία, Exilitas vocis.

C. Λιγύφωνος, ου, ὁ & ἡ, Argutam vocem habens, seu canoram. vt Ἑστερίδες λιγύφωνοι. Idem valet λιγύφθογγος.

C. Μεγαλόφωνος, ου, ὁ & ἡ, Magnam vocem habens, seu altam, siue sonorã, Vocalis. Redditur & Altiloquus. Hoc epitheto à multis scriptoribus ornatus fuit Plato. HINC Μεγαλοφωνία, Vocis magnitudo, Altiloquẽtia.

C. Μαψίφωνος, ου, ὁ & ἡ, Frustra & inaniter voces funditãs, Garrulus. Idem & μαψιλάκτης.

C. Μικρόφωνος, ου, ὁ & ἡ, Qui paruam habet vocem, seu exiguam: id est exilem. λεπτόφωνος. VNDE Μικροφωνία, Exiguitas vocis, id est exilitas. λεπτοφωνία.

C. Ὁμόφωνος, ου, ὁ & ἡ, Cuius eadem vox est, seu idem sonus, Consonus, Consentiens, Concors. Interdum etiam Qui eadem voce vtitur, id est eadem lingua. qua in sign. extat apud Thuc. lib. 4, pag. 135 meæ editionis. Sic ex Herodoto affertur οὐχ ὁμόφωνα σφίσι, pro Quæ dissona sunt inter se lingua. VNDE Ὁμοφώνως, Eadem voce, Vocibus inter se consentientibus, Cõsoné. ITEM Ὁμοφωνία, Vox eadem, Vocis conuenientia, Voces inter se conuenientes, Concentus. Item, Cantus simplex & vnius modi: cui varietas cantus seu discrimina vocum opponuntur: apud Aristot.

C. Ὀξύφωνος, ου, ὁ & ἡ, Acutam vocem habens, Cui vox acuta est. Comparat. grad. Ὀξυφωνότερος, Cui vox est acutior. VNDE Ὀξυφωνία, Acumen vocis, Vox acuta.

C. Πολύφωνος, ου, ὁ & ἡ, Qui multas voces emittit, Qui multarum est vocum, in Epigr. Interdum verò Qui multorum est verborum, Loquax, Garrulus. (Qui ab Homero vocatur πολύμυθος) VNDE Πολυφωνία, Loquacitas, Garrulitas.

C. Σύμφωνος, ου, ὁ & ἡ, Voce conueniens cum alio, siue sono, Voce consentiens, Consonus, Consonans. Apud

Aristot. in Probl. ἦχος σύμφωνος, cui opponitur ἀνάφωνος. Apud Synes. θροῦς σύμφωνος: vbi scribit, θροῦς ἤρθη πολὺς καὶ ἥκιστα σύμφωνος. Generaliter etiam ponitur σύμφωνος pro Consentiens, Concors. Apud grammaticos σύμφωνον, subaud. γράμμα, Consonans litera, id est Quæ non per se sed simul cum vocali sonat. At Σύμφωνον, ου, τὸ, substantiuè, Pactum, in Pandectis sæpe, inquit B. HINC Συμφώνως, aduerb. Conueniente voce, seu Vocibus inter se conuenientibus & consentientibus. Itẽ, Vno consensu, Concorditer. Et SVBSTANT. Συμφωνία, ας, ἡ, Conuenientia vocum inter se & consensus, Consonantia plurium dissimilium alioqui & dissparium vocum seu sonorum, proportione coniunctorum. Redditur alioqui & Consonantia, sine adiectione, ex Vitruuio. Est tamen pro συμφωνία vsitatius Cõcentus. Plato in Symposio, ἡ γὰρ ἁρμονία, συμφωνία ἐστί. συμφωνία δὲ, ὁμολογία τις. ὁμολογίαν δὲ διαφερομένων, ἕως ἂν διαφέρωνται, ἀδύνατον εἶναι. Lucæ cap. 15, v. 25, ἤκουσε συμφωνίας καὶ χορῶν. Metaph. apud Philonem, πλὴν συμφωνίαν τὸ παντὸς ἐξ ἑνὸς ἀνεπιπάτων ἐναρμοσαμένου. Sæpe autem generaliter pro Consensus, Concordia. Vnde copulatur etiam cum ἱμόνοια à Plutarcho & Herodiano. Latinis quoque vsitatum est vocabulum Symphonia pro illo concentu. (à quo est apud illos & adiectiuum Symphoniacus) atque vt συμφωνία metaphoricè vsurpatur, ita concentus ab Horatio, epist. 14, l. 1, Nunc age, quid nostrum concentum diuidat, audi.

Φωνήεις, εντος, ὁ, Voce præditus, Vocalis. Hesiod. Theog. ζώοισιν ἐοικότα φωνήεσσι. vel ζωοῖσιν. Quòd si legatur ζώοισιν, aliter accipiẽdum erit quàm apud Xenophõtem, tribuentem alioqui itidem ζώοις. Quum enim dicit Xenophon ὅτι φωνήεντα ζῷα ζῶα, his verbis φωνήεντα νῦν significat Loquebantur: at verò apud illum φωνήεντα generalius ponitur de voce præditis, qualis est animalium.

Φωνῆεν apud grammaticos, subaudiendo γράμμα, Vocalis litera. Sic autem appellarunt iam olim Plato quoque & Aristoteles, atque alii. Quanuis porro φωνήεντα propriè oppositum habeant vocem ἄφωνα, consonantes tamen non solùm ἄφωνα dicta fuerunt, sed etiam σύμφωνα. Deinde subtilius diuidentes quidam, horum συμφώνων quædam ἄφωνα, id est mutas literas: quædam ἡμίφωνα esse dixerunt, id est semiuocales. Siquidem ADIECT. Ἡμίφωνος sonat Semiuocalis, & q.d. Dimidiatam vocem edens, vel potius dimidiatè.

Φωνέω, ῶ, Vocem edo, seu emitto. Et generalius etiam interdum, Sonum edo. Apud Homerũ sæpe est Loquor, vel Dico. Il. β, – ὁ δὲ ξωνέκκα θεὸς ὄπα φωνήσας, loquutus. Idem Il. β, – πὴν δ' ὁ γέρων ἠγάσατο, φώνησέν τε, & dixit. Sophocl. Electra, τί φωνεῖς; Quid ais? Apud eũdem cum datiuo personæ, ἔρποντ' φωνεῖς. Iungitur & accusatiuo personæ, pro Compello, vel Voco, aut etiam Inclamo. vt redditur apud eundem tragicum, Αἴαντα φωνῶ, Aiacem inclamo. Pro Voco vsus est & Ioannes euangelista.

Φωνῶ affertur de palumbe ab Aristot. dictũ pro Gemo, ex interpretatione Gazæ.

Φώνημα, ατος, τὸ, Quod quis loquutus est, Dictũ. Sæpe pro φωνὴ, Vox. Soph. Aiace. φώνημ' ἀκούω. Vsus eius est & in prosa. Plut. in Narr. amat. πόδε τὸ φώνημα γωρίζειν ὅπ τοῦ Φώκου εἶη.

Φώνησις, Ipsa actio edendi vocem, seu emittendi, Vocis emissio. ex Polluce.

Φωνηπκὸς, οῦ, ὁ, Vocis edendæ facultate præditus, Cui vis inest emittendi vocem, Vocalis. Ex Greg. Naz. φωνηπκὰ ὄργανα, vocalia, in v.l.

C. Ἀφώνητος, ος, ὁ & ἡ, Priuatus facultate edendi vocem, Expers facultatis emittendi vocem. Ex Nonno, ἀφώνητος χείρ, tacita manus.

C. ΑΝ Αφωνέω, ῶ, idẽ quod αὐαφθέγγομαι, (nam φθέγγομαι & φωνέω idẽ sonant) Alta voce pronũtio, Exclamo, vel Proloquor, Pronuntio, simpliciter. Plut. in Themist. αὐεφώνησε μέτρῳ τοιῷ. Ἀναφωνέομαι, οῦμαι, pass. Alta voce pronuntior, Cum clamore pronuntior, vel cũ exclamatione, siue exclamando. Aristot. De mundo, καθ' ὃν λόγον κἀκεῖνο αὐαπεφώνηται. vbi simpliciter exponitur Pronuntiatum est.

Ἀναφώνημα, ατος, τὸ, SIVE Ἀναφώνησις, εως, ἡ, Exclamatio, Pronuntiatio rei alicuius alta voce. Plutar. in Pompeio, ἔνιοι δὲ φασιν ὑν Λιβύη πεσῶν αὐαφώνημα τῶν τῶν στρατῶ γενέσθαι. Gal. De sanit. tuenda, lib. 5, καὶ πᾶς καλουμένας ὑπὸ τῶν φωνασκῶν αὐαφωνήσεις παρελάμβανον. Idem ibidẽ, ὅτι δὲ καὶ αὐαφωνήσεις ἐν μεγέθει τε καὶ τῇ κατ' ὀξύτητα πάσῃ τῆς φωνῆς ποιητέον ἐστὶν ὅσοι πύτων, οὐκ ἀδήλον. Quibus in locis Turneb. vertit Vocis excitationes, item Vociferationes. In v.l. ἀποφάσεις καὶ αὐαφωνήσεις, Dicta ac responsa, Negata & affirmata.

C. ΑΝΤΙφωνέω, ῶ, Contrà sono, Contrarium sonum edo. Item Obloquor. interdum absolutè, interdum cum accusatiuo. Soph. Elect. Πόλλ' αὐτιφωνεῖς· ἡ δ' ὁδὸς βεβαιόνπαι. vbi πολλὰ potest aduerbialiter sumi. Idem, αὐτιφωνεῖ δεινὸν ἀρίπνον ἔπος. Anacreon in ode quæ prima est in mea editione, Κἀγὼ μὲν ἥδεν ἄθλοις Ἡρακλέους· λύρη δὲ Ἔρωτας αὐτιφωνεῖ. Id est (vt ibi olim interpretatus sum) Iámque Herculis labores Canebam: at illa contrà Sonabat vsque amores. Dicitur & cum datiuo αὐτιφωνῶ σοι, Obloquor tibi, Contradico tibi. Suidas αὐτιλέγω σοι exponit.

Ἀντιφωνῶ, Constituo me soluturum, Expromitto, B. ex Pand. Sæpe vsurpatum reperitur in Constitut. nouellis Iustiniani. vt pag. 291 meæ editionis, εἴποτί τις ἢ ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἢ ὑπὲρ ἄλλου πρόσωπον αὐτιφωνήσῃ, λίθον τυχόν τινι, τὸ ἱκανόν σοι ποιῶ. Suidas item αὐτιφωνῶ σοι exponit nõ solùm αὐτιλέγω σοι, sed & ἐγγυῶμαί σοι.

Ἀντιφώνησις, εως, ἡ, Contradictio, qua velut contrarius sonus editur. Sequendo autem posteriorem illam verbi Αντιφωνῶ significationem, est Expromissio, ET Ἀντιφωνητής, Expromissor, Bud. Vide apud Iustinianum in Constit. nou. opere, constitutione 115. Item pag. 360 meæ editionis, αὐτιφωνήσας καὶ δανείσματα ὑπὲρ χρέωτα.

C. Βαρυφωνέω, ῶ, Grauem vocem emitto, Grauitate vocis vtor. Suprà habes βαρύφωνος, vnde hoc factum est.

C. ΔΙΑφωνέω, ῶ, q.d. Voce dissideo seu sono, Dissono, Dissentiẽtem sonũ edo. Ponitur & generaliter pro Dissentio, Dissideo, Discrepo: cum datiuo. Aristot. Ethic. lib. 10, ὅταν οὖν οἱ λόγοι διαφωνῶσι τοῖς κατὰ τὸν αὔθησιν, καταφρονούμενοι καὶ πάλιθες πρὸς αὐτοῦσι. (Paulo pòst συωῴδων ἐστὶ) huic opponit, συωῴδοι γὰρ οἱ λόγοι τοῖς ἔργοις ὅσοις, πιστεύονται)) Sic & Polit. libro 7, διαφωνεῖ τοῦτο ἀλλήλοις. At verò Ethic. lib. 9, alia forma dixit, πῶς μοχθηρὰ μὲν ὧν διαφωνεῖ ἃ δεῖ πράττειν καὶ ἃ πράττει. Inuenitur iunctum & præpositioni πρὸς. vt δι' χαὶ πρὸς τὰ πάλιν διαφωνοῦσι, ex Phal. epist. Passiuè autem διαφωνεῖσθαι dicitur aliquid de quo aliqui inter se non consentiunt, sed diffident: vel breuius, quod cõtrouersum est. Quinetiã præteritum διαπεφώνη) per præsens reddidit Linacer apud Galenũ, Controuersum est. Apud eũdem PARTIC. Διαπεφωνημένον, In controuersiam adductum, Controuersum, Discrepanter dictum, Discrepans.

Διαφωνεῖν, pro Exanimari, sæpe ἐν τῷ πρὸς ἱπποπαιεικῶν, vt testatur B. Huc pertinet quod legimus apud Moschopulum, διαφωνεῖν dici interdum ὅταν ὀπτιχείρησῃ τις ὑπὲρ δυνάμιν βοῆσαι, εἶπα μόνον ἀχανής. qualia accidunt (inquit) iis qui πρὸς τὸ δυνάμιν ὀπτιχειροῦσι βοᾶν. At in v.l. legitur διαπεφώνηκεν, Extremam vocem edidit, Expirauit, ex Chrysostomo.

Διαφώνησις, εως, ἡ, Dissensio, Discrepantia. ITEM Διαφωνητικὸς, Qui talis est vt ab aliis dissentire soleat, Qui est ingenio ad dissentiendum propensio. Quidam ex Plinio interpr. Discordialis: sed is in actiua potius significatione hoc vocabulo vsus est.

C. ΕΚφωνέω, ῶ, Vocem altam edo, Exclamo, Plutarch. in Cæsare. Item Pronuntio, Exprimo: vt dicimus Exprimere literam vel syllabam. veluti quum dicunt grammatici, solere Ionas ἐκφωνεῖν literam ι, dicentes πα πρῶϊον & ὑπὲρῶϊον. aut vicissim dicunt literam quampiam non ἐκφωνεῖσθαι, sed manere ἀνεκφώνητον. Habet ἐκφωνῶ & aliam exprimendi significationem. In Pandectis enim poni testatur Bud. pro Exprimo, id est Expressè dico, Nominatim dico, vt fit in contractibus. Verbale ἐκφώνησις ab eodem redditur Vocis emissio: & ita ἐκφωνεῖν inter alia significaret etiam Vocem emittere: sed

ex Gal. in lib. De ludo pilæ affertur φωναὶ ἐκφωνεῖν: vbi A ἐκφωνεῖν simpliciter sonat Emittere: quum addatur accus. φωναί, significans Voces. In v. l. redditur etiam Nuncupo, Nomine dono.

Ἐκφώνησις, εως, ἡ, Exclamatio. Peculiariter etiam de ea quã agnoscunt rhetores. Macrob. lib. 4, cap. vltimo, Exclamatio, quæ apud Græcos ἐκφώνησις dicitur, habet pathos. Item Pronuntiatio, Vocis emissio. Budæus ex Damasceno. Est etiam Expressio, idque duplici significatione, sequendo ea quæ modò in Ἐκφωνεῖν dicta fuerunt. B

ε.2. Ἀνεκφώνητος, ου, ὁ & ἡ, Non pronuntiatus, Non expressus. vt quum dicitur aliqua litera manere ἀνεκφώνητος, i. οὐκ ἐκφωνεῖται. Vide Ἐκφωνέω. Redditur alioqui ἀνεκφώνητος & voce Ineffabilis.

C. Ἐπιφωνέω, ῶ, Acclamo, Dictũ aliquod cũ acclamatione iis quæ dixi subiũgo. Plut. in lib. quẽ πρὸς Ἡροδότου κακοηθείας inscripsit, ὁ μὲν Πίνδαρος τοὺς Ἀρτεμισίου μνησθεὶς, ὅθεν ἐπεφώνησεν ὅσοι πᾶσες Ἀθηναῖοι ἐβάλοντο φανερὰν κρησὶν ἐλευθερίας. Sæpe autem cum datiuo ponitur, vt ὅθεν φωνεῖ τοῦτοις, vel ὅθεν φωνεῖ τοῖς εἰρημένοις. Sed idem scriptor iũxit etiam præpositioni εἰς, habenti suum accusatiuum. Nam in vita Luculli, postquam narrauit quod ab Horatio commemoratur, epistola libri 1, — chlamydes Lucullus (vt aiunt) Si posset centum scenæ præbere rogatus &c. subiungit, εἰς ὃ καὶ Φλάκκος ὁ ποιητὴς ὅθεν ἐπεφώνησεν, ὡς οὐ νομίζει πλοῦτον, οὗ μὴ τὰ παρορώμενα καὶ λαμβάνοντα, πλείονα τῶν φαινομένων ἔχει. id est, In quam rem ita exclamauit Flaccus poeta. vel, Qua de re ita pronuntiauit cũ exclamatione. vel, Cui historiæ verba hæc cum exclamatione subiunxit. Nisi malis (vtendo voce epiphonema, vt satis recepta) Hoc epiphonema subiunxit, vel attexuit. Intelligit autem hos versus Horatii, Exilis domᾶ est vbi nõ & multa supersunt, Et dominũ fallunt, & prosunt furibus. Sed quum hæc non ex sua sed ex aliorum sententia dicat poeta, videtur mihi Plutarchus (vt hoc obiter addam) debuisse potius dicere, ὡς οὐ νομίζεται πλοῦτος, &c. quàm ὡς οὐ νομίζει πλοῦτον. C D

Ἐπιφωνῶ, Inclamo, inquit Bud. ea signif. qua legitur apud Fabium. ex orat. Sexti Cælii, Excitare conabãtur, nomen inclamabant. E

Ἐπιφώνημα, ατος, τὸ, Acclamatio, (potius quàm Exclamatio, vt habent vulg. lex.) sequendo ea quæ modò in Ἐπιφωνῶ dicta fuerunt. Aut etiam, Dictum quod acclamatur (si ita loqui licet) alicui sententiæ. Fab. lib. 8, c. 5, postquam dixit enthymema non semper ad probationem adhiberi, sed aliquando ad ornatum: & hæc in exemplum attulit, Quorum igitur impunitas, Cæsar, tuæ clementiæ laus est, eorum te ad ipsorum crudelitatem acuet oratio? Subiungit, Non quia sit ratio dissimilis, sed quia iam per alia, vt id iniustum appareret, effectum erat. Et addita in clausula est, epiphonematis modo, non tam probatio, quàm extrema quasi insultatio. Est enim ἐπιφώνημα, rei narratæ vel probatæ summa acclamatio: Tantæ molis erat Romanam condere gentem. Qui locus Quintiliani videndũ est quomodo conuenire possit cum illo Demetrii Phal. loco in quo scribit, δόξειε δ' ἂν καὶ τὸ ἐνθύμημα ἐπιφωνήματος εἶδός τι εἶναι, οὐκ ὂν ὡμῶν (ὡ γὰρ κόσμου ἕνεκεν, ἀλλὰ ἀπὸ δείξεως, φέρεται λαμβάνεται) πλὴν ἐπιλογόμενόν γε ἐπιφωνήματικῶς. Quibus subiungit, ὡσαύτως δὴ καὶ ἡ γνώμη ἐπιφωνουμένῳ πινὶ ἔοικεν ἐπὶ πεφωνημένοις· ἀλλ' οὐδ' αὕτη ἐπιφώνημά ἐστι. καὶ γὰρ πολλάκις· λαμβάνει μέντοι χώραν ποτὲ ἐπιφωνήματος. Vt verò dicit Quintilianus sententiam illam quam protulit, non tam esse probationem quàm extremã quasi insultationẽ: ita Demetr. (aut potius quicunque est libri illius autor) hanc sententiam, Νήπιος, οὐδ' ἄρ' ἔμελλε κακὰς ὑπὸ κῆρας ἀλύξειν, dicit epiphonema non esse, (siquidem neque ἐπιλέγεται, neque ἐπικομεῖν) nec vllo modo ἐπιφώνημα similẽ esse, sed πεφωνήματι, vel ἐπικεκρυμμένῳ. Est enim ἐπικεκρυμμένον quod Quintilianus insultationem appellat. Cæterùm quum hìc (vt ad prima illius verba redeam) enthymema non semper ad probationem adhiberi dicat, sed aliquando ad ornatum, & illum Ciceronis locum in exemplum afferat, perperam Erasmus, & post eum alii, scripserunt, epiphonema esse, rei narratæ, vel probatæ summam acclamationem. Narratæ, vt apud Virgilium Tantæ molis erat &c. Probatæ, vt apud Ciceronem, Quorum igitur impunitas &c. Sed hæc hactenus. Illud addam, videri apud quosdam scriptores epiphonematis appellationem multo patere latius. Apud Martialem quidem certè sententiæ seu dicta quibus pleraque epigrammata clauduntur, in ἐπιφωνημάτων numero censentur: itidémque apud Valerium Maximum, sententiæ quæ sunt historiarum quarundã clausulæ. Dixit porro Plutar. & ἐπιφώνημα ἐπιφωνεῖν, itridẽs quoddam dictum, quod contrà summopere laudatur à Cicerone, vt docui in præfatione quam cõcionibus historicorum vtriusque linguæ præfixi. Is locus est in Alexandro, ὡς Ἡγησίας ὁ Μάγνης ἐπιφώνησεν ἐπιφώνημα καταβρέσας πλὴν πυρκαϊᾶς ἐκείνῳ ὑπὸ ψυχρίας δεινάμενον. Hinc est ADIECT. Ἐπιφωνηματικός. vt ἐπιφωνηματικὸς λόγος, Oratio seu sententia quæ per epiphonema efferitur, id est acclamationẽ. Vnde ADVERB. Ἐπιφωνηματικῶς: cuius vsum vides in quodam loco quem aliquanto antè protuli. Dicũtur autem ἐπιφωνηματικῶς, quæ per epiphonema efferũtur, id est acclamationem. Adeo vt ad verbum reddi queat Acclamatorié. In v. l. redditur etiam Theatricè, & nominatur autor Hermogenes. B C

Ἐπιφώνησις, εως, ἡ, Acclamatio. Aut etiam Inclamatio, sequendo posteriorem significationem quæ data fuit verbo ἐπιφωνεῖν.

C. ΚΑΤ Ἀφωνέω, ῶ, Sonorum reddo, Resonare facio. Greg. θεολογικ, de cicadis loquens, ὅταν ἡλίῳ κιθῶνται, τὰ μεσημβρινὰ μεγεθυνόμενοι, καὶ καταφωνοῦσι τὰ ἄλση, Resonare faciunt vel personare suis cantibus. (At in v. l. male καταφωνεῖν hìc accipitur pro Vociferari) Idẽ in Carmine de iisdem cicadis, Τέτιγες λαλαγοῦντες ὅλον καταφώνεον ἄλσος. Idem, καὶ καταφωνεῖ τὸ ἄλσος καὶ θελαλεῖ τὸν ἀνθρωπον. HINC Καταφώνησις, Actio illa reddendi aliquid sonorum. D

C. ΜΕΤ Ἀφωνέω, ῶ, Interloquor, Inter alios loquor, seu vocem edo: eundem vsum habente præpositione μετὰ quem & in μετέφη. Nam vt μετέφη τοῖς δὲ dicit Homerus, ita μετεφώνεεν ἑῳθοῖσι, Apollonius. Apud eundem, τοῖον ἔπος μετεφώνεε. Sed affertur ex eodem & pro Alloquor. Compello, cum accus. personæ: Ἰφιτόλῳ μετεφώνεεν ἄσπον ἰοῦσαν. Verùm miretur aliquis non immeritò fortassis cur non potius πεφωνεῖν dixerit, si quidem simpliciter significare voluerit Alloqui. E

C. Ὁμοφωνέω, ῶ, Eandem vocem edo, seu eundem sonum, Voce consentio, seu sono, aut verbis. Vide Ὁμόφωνος & Ὁμοφωνία suprà.

C. Προσφωνέω, ῶ, Alloquor, Compello. Homer. Odyss. ε, — πεφωνεῖν Νέστορος ἡγόν. At verò Act. apost. cap. 22, initio, pro hac significatione datiuum habet, ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ προσεφώνει αὐτοῖς, μᾶλλον παρέσχον ἡσυχίαν. Vbi forsitan aliquis reponendum censeat αὐτοὺς pro αὐτοῖς. sed editio patris mei, quæ varias plurimorũ codicum lectiones margini adscriptas habet, nullam huius scripturæ mẽtionem facit. Atque adeo datiuum habet itidem, Matth. cap. 11, καὶ προσφωνοῦσι τοῖς ἑταίροις αὐτῶν. sed προσφωνοῦσι hic verbo Acclamant redditur: Acclamant sodalibus suis. Habet alioqui accusatiuum apud Isocratem, dicentem φιλοπονηρείας εἶναι τὸ προσφωνεῖν τοὺς ἁπαντῶντας. Verùm apud eũ redditur nõ solùm Alloqui, Cõpellare, siue Appellare, (ea significatione qua iungitur interdum aduerbio Blãdè, aut aliis quibusdam) sed etiam Salutare, & quidem nominatim in illo loco. Bud. tamen pro Alloqui poni ibi dicit, nullam illius interpretationis mentionem faciens. F G

Προσφωνῶ, Dico, Nuncupo. vt quum librum aliquem dicamus cuipiã, seu nuncupamus. Plut. ὥσπερ καὶ Σύλλας πᾶς αὐτῷ πράξεις αἰαχράφων, ἐκείνῳ προσεφώνησε. Sic Laertius, de Chrysippo loquens, δοκεῖ δὲ ὑπόθεσιν τὴν γενέναι· τοσοῦτα γοῦν βιβλία γράψας, οὐδένι τῶν βασιλέων προσεφώνησε. Vtitur & Cicero, epist. ad Atticum lib. 13, Rectúmne existimas cuiquam quicquam antequam Bruto? cui, te autore, προσφωνῶ. Idem eiusdem operis lib. 15, Nos hic φιλοσοφούμεθα, (quid enim aliud?) & τὰ πρὸς τὸ καθήκοντος magnificè explicamus, προσφωνοῦμέν τε Ciceroni. Sic liber dicitur alicui προσφωνεῖσθαι. Plutarchus in Colotem initio, ἐκεῖνο μὲν [τὸ τοῦ Ἐπικούρου βιβλίον] Πτολεμαίῳ τῷ βασιλεῖ προσεφώνησαν. Vide Προσφώνησις. H

Προσφώνημα, ατος, τὸ, Alloquutio, Compellatio. Autor libri qui Demetrio Phalereo adscribitur, οὐδ' ὅλως ἐπιφωνήματι ἔοικεν, ἀλλὰ προσφωνήματι. Redditur & Acclamatio: vt nimirum dictum est προσφωνεῖν poni pro Acclamare. Sed hæ interpretationes actionem significantes magis peculiariter VERBALI Προσφώνησις conueniunt. (Possit autem πρόσφωνημα esse etiam ipsum q.d. Compellamentum, id est Oratio qua quis compellatur) Quo interdum significatur etiam Dedicatio, Nuncupatio. Plut. in Graccho, προσφωνήσας χρεμμύδια. Vtitur Cicero hoc verbali (sicut & verbo προσφωνεῖν) in eodem illo epistolarum opere, lib. 13. B

C. ΠΡ Οφωνέω, ῶ, Prius vocem edo, Præloquor. Item, Prædico, Præmoneo, Denuntio. vt προαγορεύω. Sophocles, Καί σοι προφωνῶ τοὶ δὲ μὴ δάκνειν. Eurip. in Hippolyto, Φεύγῳ προφωνῶ πᾶσιν. C

C. ΣΥ Μφωνέω, ῶ, Simul vocem edo, seu sonum, In edenda voce cum alio consentio. Apud Aristotelem est Cõsonantiam efficio, vt reddit Budæus in hoc eius Problem. loco, δεῖ τί δὶς μὲν δι' ὀξειῶν ἢ δὶς δεῖ τετάρων ἢ συμφωνεῖ, δὶς δεῖ πασῶν δέ. Sæpe συμφωνῶ generaliter pro Consentio. vt apud Aristot. Politic. 3, τοὶς μοναρχοις συμφωνεῖν τοῖς πόλεσιν. Idẽ συμφωνεῖν & διαφωνεῖν inter se opponens, dixit Polit. lib. 7, ἀνδέχεται γὰρ ταῦτα καὶ συμφωνεῖν ἀλλήλοις καὶ διαφωνεῖν. Sic συμφωνῶ ἐμαυτῷ, Mecum consentio, Mecum non dissideo, (vt Horatius dicit, Qui secum dissidet ipse) Mihi consto. Nonnunquam Συμφωνῶ, Conuenio, id est Congruo. vt apud Lucam, cap. 5 καὶ τῷ παλαιῷ οὐ συμφωνεῖ ἐπίβλημα τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ, veteri non congruit additamentum, Bud. At verò συμφωνῶ σοι ὅτι τοῦτο, ex Aristotele rursus, pro Conspiro tecum aduersus hos: fortassis ex Polit. libro 3, οὐδὲν γὰρ φοβερὸν μή ποτε συμφωνήσωσιν οἱ πλούσιοι τοῖς πένησιν ὅτι τοῦτο. Sic passim πεφωνῶθαι, Act. capite 5, εἰ ὅτι συνεφωνήθη ὑμῖν πειρᾶσαι τὸ Πνεῦμα Κυρίου; Quidam interpr. Cur conspiratum est a vobis? sed malo simplicius, Quid est cur conuenerit inter vos, vel, Quî factum est vt conuenerit &c. Interdum cum accusatiuo rei paulum diuerso vsu, vt apud Theophrastum De caus. plant. lib. 6, cap. 13, ταῦτα μὲν οὖν πάντες συμφωνοῦσι πάντες, De his inter omnes ferè conuenit, De his omnes inter se consentiunt. Itidémque passiuè dicitur Συμφωνεῖσθαι id de quo inter omnes conuenit. Sic & participium Συμφωνούμενον apud Arrianum libro 6, vbi scribit de luctu Alexandri ob Hephæstionem, ἐκεῖνα δὲ πρὸς πάντων συμφωνούμενα, ἐς τέλος ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ἡφαιστίωνος ἡμέραν μήτε σίτου γεύσασθαι Ἀλέξανδρον, μήτε πυρὰ θεραπείαν ἀλλὰ θεραπεῦσαι τὸ σῶμα. D E F

Συμφωνῶ, Paciscor. Xenoph. οἱ δὲ λοιπὶ στρατηγοὶ συνεφώνησαν πρὸς τὸν Φαρνάβαζον ὑπὲρ Χαλκηδόνος. Polybius libro 2, ποιοῦνται δὲ καὶ λύσεις ἐν τοῖς παιδεχείροις οὐ συμφωνοῦντες πρὸς κῦ μέρος ἐπιπδείων, ἀλλ' ἐρωτῶντες πόσου τὸν ἄνδρα δέχεται. Apud Matthæum autem alia constructione: cap. 20, συμφωνήσας δὲ μετὰ τῶν ἐργατῶν ἐκ δηναρίου τὴν ἡμέραν, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ, Pactus autem cum operariis denario in diem, misit eos in vineam suam. At versu 13, pro μετὰ habente suum accusatiuum, ponitur datiuus, οὐχὶ δηναρίου συνεφώνησάς μοι; Hinc Συμφωνεῖσθαι dicitur quod pactopromittitur. Gregorius πρὶν ἢ συμφωνεῖσθαι αὐτοῖς τὸν μισθόν, priusquam pacto promissa esset illis merces, Priusquam de mercede pactum cum illis esset, seu conuentum, vt quidam interpr. In Pandectis, συμφωνηθὲν ῥητῶς, Certa summa conuentum, Expressè conuentum. Bud. Interdum illud participium pro verbali συμφώνησις ponitur: sic τὰ συμφωνηθέντα, Pacta, Conuenta, συμφωνήσεις. G H

Συμφώνησις, Vocis seu soni consensus. Item generalius, Cõsensus, Concordia, necnon conuenientia.

ε.2. Ἀντισυμφωνέω, ῶ, Vicissim consentio. Id enim videtur

A sonare hæc vox. At in vulgatis lexicis ἀντισυνεφώνησε exponitur Respondit, sine vllo exemplo aut testimonio. Videtur certè præterito ἀντεφώνησε potius conuenire hæc interpretatio.

C. Ὑπ Οφωνέω, ῶ, Succlamo, vt fit in concione, inquit Budæus. Idem, ὑποφωνῶ, (inquit) Succlamo, id est Acclamo, vt populus concionanti respondens. Plutarchus, Τίνα, εἶπεν, εἶπε ἄλλον; ἐκ μιᾶς γνώμης ὑπεφώνησαν ἅπαντες, Σεαυτόν. Est etiam, Currentem vel certantem clamore excito. qua significatione vsurpari tradit à Basilio. (Affertque ex eodem verbale Ὑποφώνησις, quod itidem exponit Clamor certatores adhortantium) At in vulg. lex. Ὑποφωνῶ est Submissa voce loquor, Murmuro, sed absque exemplo. B

C. Ὑπ Οφώνησις, vide cum præcedente verbo Ὑποφωνῶ.

Φ Ω Ρ, ωρός, ὁ, Fur. (quam Latinam vocem Fur multo verisimilius est ab illa Græca φῶρ, habere originem, quàm à furuo, quo Romani veteres atrum significabant: licet hoc etymum ratione non careat) Pausanias in Phocicis postquam dixit, Τοῦτο τὸ ἀγάλμα τὸν ἐνιαχοῦ τὸν ἐπ' αὐτῷ χρυσὸν ἐθεώμεν λελυμασμένον: subiungit, ἐγὼ μὲν δὴ τὸ ἔγκλημα ἐς κακούργους τε ἦγον καὶ φῶρας ἀνθρώπους. Interdum additur genitiuus, & dicitur aliquis esse φῶρ alicuius rei. vt apud Platonem Politicũ libro 1, ὅπου τὶς ἄρα δεινὸς φύλαξ, Τοῦτου καὶ φῶρ δεινός. Ex sequentibus autem patet φῶρα & κλέπτω eundem esse, quum subiungat, εἰ ἄρα ὁ δίκαιος δρᾷ ἔργον δεινὸς φυλάττειν, καὶ κλέπτειν δεινός. Itémque κλέπτης ἄρα τις ὁ δίκαιος, ὡς ἔοικεν, αὐτάφωνται. At verò λῃστὴς ab vtroque differt: estque potius Latro, Prædo. (Vnde non satis propriè dictum videri queat in Epigrammatis, φῶρες εἰνάλιοι, pro latronibus marinis, id est piratis) Etymologus tamen φῶρ exponit ὁ λῃστὴς, sicut & ὁ κλέπτης: à verbo φέρω deducens, vt ex eo sit φὴρ, vnde φῶρ per metathesin. Sic autem Virgilius Georg. libro 4, Nam duo sunt genera, (δύο γένη) hic melior (βελτίων) insignis & ore, Et rutilis clarus squamis: (πυρρὸς) ille horridus alter Desidia, (ἰωβρὸς) latámque trahens inglorius aluum, πλατυγάστωρ. Pro quo habet Varro, Lato ventre: De re rustica lib. 3, cap. 16, Fur, qui vocatur ab aliis fucus, alter est lato ventre. Rursum Aristoteles, γίνονται δ' ἐξ αὐτῶν οἵ τε πονηροὶ νήκεμοῖς καὶ πολλοὶ κηφῆνες, καὶ οἱ φῶρες καλούμενοι. Vbi πονηροὶ, νήκεμοῖς quidã interpr. Apum deterioris notæ duces. Vide Φώρος. C D E F G H

Φῶρ, SIVE Φῶρος, ου, ὁ, Speculator, Explorator. κατάσκοπος, Hesychius & Suidas. Fortassis autem inde explorator dictus fuerit φῶρος, quòd se in multis tanquam furem gerere necesse habeat. Cæterùm φῶρος quidem expositum κατάσκοπος, apud vtrunque illorum lexicographorum habetur: at φῶρας exposi-

tum καπηλικόπους (sicut κλέπτας & λῃστὰς) apud solum Hesychium extat. A

Φωρά, ITEM Φώριον, Furtum. (Legitur ETIAM Φωρίον in vulgaris lexicis, sed absque vllo testimonio, aut exemplo) Φωρά. κλοπή, inquit Hesychius. Huius autem φωρᾶ exemplum nos inuenturos spero apud Moschum, siue Bionem, in Idyllio cuius initium est, Ἔαπερε τᾶς ἐεραπᾶς χρύσεον φάος Ἀφροδιτείας, si locus integritati suæ restituatur. Nam vbi Italica & prima editio Stobæi (ex quo hoc Idyllium sumptum fuit) habet, — οὐκ ὀπιφωρῶν Ἔρχομαι, posteriores, ὀπὶ φωρᾶν, vel ὀπὶ φωρᾶν, non dubito quin reponi debeat ὀπὶ φωρίν. id est ὀπὶ κλοπίῳ. Subiungitur enim, οὐδ' ἵνα νυκτὸς ὁδοιπορέοντ' ἐνοχλήσω. In quem sensum hæc ego Venetiis quondam ita interpretatus sum, — haud ego furta Cogito: nec damna à me sentiet vlla viator. B

AT VERO Φώρα paroxytonè est ἔρευνα. postquam enim Hesych. dixit φωρᾶν esse τὸ τὰ κλεψιμαῖα ζητεῖν, ἢ φωρᾶν: addit, φώραν δὲ, τὴν ἔρευναν. De quo vocabulo dicam & in Φωρά. Eidem (sicut & Suidæ) VOX Φώριον est κλέμμα. (quod κλέμμα idem omnino sonat quod κλοπή, id est Furtum, Id quod quis furatus est, Res furtiua. Sic tamen vt κλοπὴ possit etiam ipsam furis actionem significare: q.d. furationem) Et habet quidem hic Φώριον, proparoxytoné: at Hesych. Φωρίον, paroxytoné. Legitur alioqui apud Lucianum φώρια pro furtis, itidem proparoxytonè, ἑάλω ἐν χροῒν ἔχων φώρια. quod nihil aliud est quàm αὐτόφωρος ἑάλω. Sic apud eundem in Hermotimo, ὡς ἀναγκαῖον ἦ τὸν ἕτερον αὐτῶν τὰ φώρια ἔχειν. Nec verò dubito quin multo melior sit hæc scriptura, quum minimè diminutiuum sit istud vocabulum. Sed quod ad significationem attinet, affertur ex Iosephi Antiq. τοιφωρὰς φώριον ἔχειν τῆς τοῦ Ἰωσήπου πρὸς αὐτὸν κοινωνίας λέγων. qui locus ita redditur, Inquiens se pro comperto habere ipsam à Iosepho constupratam esse. Vel, Tenere se manifestum indicium ipsius cum Iosepho stupri atque commercii. Quam interpretationem sequendo, vox φώριον nequaquam priorem illam significationem retineret. Sed videndum ánnon possimus φώριον τῆς κοινωνίας accipere pro furto commisso ἐν τῇ κοινωνίᾳ. vt nimirum consuetudo quam habuit cum illa, vocetur φώριον, vt scimus passim à poetis furta vocari adulteria, & generaliter quoslibet furtiuos concubitus. ¶ Φωρίον Hesychio est præterea εἶδος θρόνου. C D E

Φώριος, adiectiuum, Furtiuus. vt φώρια λέκτρα apud Suidam oppositum τοῖς ἀμφαδίοις, ex Epigrammate, Φώρια δ' ἀμφαδίων λέκτρα μειλιχόπορα. Habet etiam φώριον ἐπίλιστον. Ex Epigrãmatis affertur etiam φώριον βλέμμα pro aspectu occulto. Sed Suidas φώρια simul substãtiuum & adiectiuum facere videtur, quum esse dicit λαθραῖα, item λῃστεία, vel κλοπιμαῖα πράγματα. Hesychio quidem certè non dubium est quin Φώριος sit substantiuum, vbi ab eo dicitur esse genus quoddam apis. Fuerit autem illud ipsum genus quod φωρὸς quoque appellationem habere dictum suprà fuit. F

Φωρεία etiam habetur apud Suidã, quod peculiariter exponere voluisse videtur λῃστεία: licet, sequendo vulgatas editiones, hæc expositio aliis etiam conueniat quæ ibi præcedunt. Præ se fert autem verbalis formam hoc nomen.

C. Αὐτοφώρῳ, datiuus qui iungi solet præpositioni ὀπί. dicitur enim ἐπ' αὐτοφώρῳ aliquis ἁλίσκεσθαι, qui deprehenditur in ipso furto: quasi videlicet dicas ἐπ' αὐτῷ τῷ φώρῳ, (tanquam à nominatiuo Φῶρον significante furtum: cuius alioqui vocabuli nullum exemplum inuenio) sicut Hesychius αὐτοφωρεία exponit ὀπὶ αὐτῇ φωρᾷ. ita enim apud eum scribendum est, reponendo ω pro ο in αὐτοφορεία, & in φορᾷ. & subscribendo ι literæ α. Suidas itidem ἐπ' αὐτοφώρῳ exponit ἐπ' αὐτῷ τῷ κλέμματι. Est certè ἐπ' αὐτοφώρῳ ἁλοὺς qui Gallicè dicitur *Pris sur le faict*. nam vt hoc, ita & illud, non de furto tantùm, sed & de aliis sceleribus dicitur, in quibus aliquis deprehenditur. Hinc apud Aristophanem in Pluto, G H

Γρύζειν δὲ καὶ θλιᾶπον, ὦ καθάρματε, ἐπ' αὐτοφώρῳ δεινὰ δρῶντ' εἰλημμένω; Sæpe autem cum hoc aut alio eiusdem verbi participio iungitur. Ἁλοὺς, (inquit Budæus) εἰλημμένος, ἡλωκὼς, ἑαλωκὼς ἐπ' αὐτοφώρῳ, καὶ τοιόφωρος, καὶ αὐτόφωρος ληφθεὶς, Deprehensus, Manifestus, Qui inficiando non est: ὁ καταφωρασθεὶς, καπάφωρος: Plutarchus de adultero deprehenso. id est καπαφανὴς ἐληλεγμένος. Lysias, ὡς δὲ ἀπέγραψε τὰ ὀνόματα, οἶμαι μὴν καὶ αὐτὸν ὁμολογήσειν· εἰ δὲ μὴ, ἐπ' αὐτοφώρῳ ἐγὼ αὐτὸν ἐλέγξω. Hæc ille. Extat autem hic Lysiæ locus in oratione quæ inscribitur Κατὰ Ἀγοράτου ἐνδείξεως. sed ibi editio Aldina habet μετ' αὐτοφώρῳ. quæ lectio defendi nulla ratione potest. Suidas HABET Ἐπ' αὐτόπτῳ, ἐπ' αὐτοφώρῳ, ἐπ' ὀφθαλμοῖς, ἐπ' αὐτῷ τῷ κλέμματι ἁλούς. Vbi ἐπ' ὀφθαλμοῖς non dubium est quin ponatur pro expositione illorum verborum ἐπ' αὐτόπτῳ, (obiter autem obserua hunc vsum VOCIS Αὐτόπτῳ) sicut ἐπ' αὐτῷ τῷ κλέμματι pertinet ad ἐπ' αὐτοφώρῳ. Subiungit autem illis expositionibus hunc locum, ὁ δὲ ἐπ' αὐτοφώρῳ τῷ τοιαῦτα λαβὼν ἐν Καρχηδόνι, ἐξικετεύετο τοὺς τῆς γυναικὸς ἑκών γε εἶη). Sunt præterea duo ADVERBIA, Αὐτοφωρεία, ET Αὐτοφωρὶ, idem quod ἐπ' αὐτοφώρῳ significantia. Sed αὐτοφωρεία quidem ex Hesychio me habere (emendando scripturam quæ apud eũ manifestè deprauata est) docui paulo anté. At verò Αὐτοφωρὶ vulg. l. sine vllo testimonio & exemplo afferunt: quod tamen alicubi legisse mihi videor: & quidẽ cum ει, αὐτοφωρεί.

Ille autem nominatiuus CASVS Αὐτόφωρος, rarior quidem est. (nisi me memoria fallit) vsurpatamen à Thuc. accusatiuum pluralem αὐτοφώρους, habes libro 6, pagina 211 meæ editionis, in principio, τοὶ δὲ τὰ Τριάντα μηχανωμένοις κολάζειν μὴ μόνον αὐτοφώρους, (χαλεπὸν γὰρ ὀπιτυγχάνειν) ἀλλὰ καὶ ὧν βούλονται μέλλῃ, διώκαν ται ἢ οὔ. Vbi scholiastes κολάζειν αὐτοφώρους, exponit ἐπ' αὐτοφώρῳ λαμβάνειν. Videndum est porro ne αὐτόφωρος nominatiuum esse putemus datiui illius αὐτοφώρῳ, cui præponitur præpositio ὀπί. Siquidem quum dicitur ἐπ' αὐτοφώρῳ, perinde est acsi diceretur ἐπ' αὐτῷ τῷ φώρῳ, (vt antea docui) accipiendo φώρῳ pro φωρείῳ: quod de αὐτόφωρος, adiectiuo dicere itidem non possumus. Cæterùm eadem opera & dereliquis duobus adiectiuis eandem originem habentibus dicendum censeo, nimirum de Καπάφωρος ET Πτερίφωρος. Illud igitur prius Καπάφωρος, quod vidisti reddi Deprehensus, Manifestus, reddi etiam potest Manifestarius. A Plutarcho vsurpatur de eo qui in adulterio deprehensus est: vbi scribit, Ἄρης καὶ Ἀφροδίτη ἐμπεσόντες εἰς τὰ τοῦ Ἡφαίστου δεσμὰ, καπάφωροί τε ἐγένοντο καὶ γέλωτα παρέσχον τοῖς θεοῖς. Apud eundem scriptorem extat & Πτερίφωρος, in Institutis Laconicis, pagina 216 meæ editionis, vbi narrat historiam de adolescente Lacone, cui quum sodales custodiendam tradidissent vulpeculam quam furati erant, vesti suæ eam supposuit: quum autem illa irritata, latus eius ad viscera vsque adederet, id pati maluit, quàm πτέριφωρος γενόμενος δεῖν μαλακίαν, τὸ ζῆν αἰσχρῶς πτεριποιήσασθαι. Eius verba sunt, ἀλλὰ κρεῖττον πᾶς ἀλγηδόσι πελευτᾶν, ἢ πτέριφωρον γενόμενον δεῖν μαλακίαν, τὸ ζῆν αἰσχρῶς πτεριποιήσασθαι. Iungo autem hæc verba, δεῖν μαλακίαν cum præcedentibus, potius quàm cum sequentibus: licet hac in re mea quoque editio superiores sequuta fuerit. Cæterùm πτέριφωρος est qui paulo antè καπαφανής: quum diceret, ἠρέμει, ἵνα μὴ γένηται καπαφανής. Ab hoc πτέριφωρος fit BICOMPOSITVM Εὐπτέριφωρος, Qui facilè fieri potest manifestus, Deprehensu facilis. Sed generalius etiam vsurpatur pro eo in quo aliquis facilè deprehenditur seu animaduertitur. vt apud eundem scriptorem, in eodem Institut. Laconic. opere, vbi rationem affert propter quam Lacedæmonii puniceo amictu in bello vterentur, ἅμα μὲν τὸ τὴν χρόα δυκεῖν αὐτοῖς αἱδοῖκὴ εἶη, ἅμα δὲ τὸ αἱματῶδες τοῦ χρώματος πλείονα τοῖς ἀπείροις φόβον παρέχειν· καὶ τὸ μὴ εὐπτέριφωρον δεῖν τοῖς πολε-

μίοις εἶη), ἐαν τις αὐτοῦ πληγῇ, ἀλλὰ δεῖν λαυθάνειν δεῖν τὸ ὁ- A μόχρωμα χρῆσιμον.

Hinc est etiam VERBVM Φωρῶ, ῶς, cum suis compositis. Exponitur autem φωρῶ, In furto deprehendo, Inuenio furtum. Item simpliciter verbo Quæro, Perueſtigo. Subiungitúrque ex Aristophanis Nubibus, οὐχὶ φωρῶσιν ἐγὼ γ' εἰσεύχομαι, id est ἐρευνῶσιν, ζητοῦσιν, Vestigaturus, Indagaturus. Sed ego crediderim Φωρῶ propriè esse Scrutor ad deprehendendum furtum, Excutio aliquem, seu eius vestes, aut alia ad eum pertinentia, vt videam num furtum ibi latens inueniatur sim. Sic certè apud Platonem De legibus libro 12, legimus, φωρᾶν δὲ αὖ ἐάν τίς τι παρ' ὁτῳοῦν, γυμνὸς, ἢ χιτωνίσκον ἔχων, ἀζωστος· τοιομίσας τοῖς νομίμοις θεοὺς, ἢ μὴν ἐλπίζων βύρῆσειν, οὕτω φωρᾶν. Quibus subiungit, ὁ δὲ παρεχέτω τῷ οἰκέτῃ, τὰ τε σημαινόμενα καὶ τὰ ἀσήμαντα φωρᾶν. In proximè sequentibus autem ἐρευνᾶν & φωρᾶν pro eodem ponere videtur, scribens, ἐαν δέ τις ἐρευνᾶν βουλομένῳ, φωρᾶν μὴ διδῷ, δικαζέσθω μὲν τὸν ἀπειρηκότα, &c. Paulo post, τὰ μὲν ἀσήμαντα παρεχέτων οἱ οἰκοῦντες ἐρευνᾶν, τὰ δὲ σημαινόμενα τοῦ σημαινόμενα δῶ, καὶ ὃν αὖ ἐθέλῃ φύλακα καταστήσαι τῶν ἡμέρας ὁ φωρᾶν. Et hic quidem dicitur aliquis φωρᾶν cum accusatiuo rei: at verò apud Plutarch. cum accusatiuo personæ: (verùm ita vt φωρᾶν non sit excutere seu scrutari ad inueniendum furtum, sed simpliciter ad inueniendum aliquid quod occultari seu furtim & clam ferri putamus) αἱ δὲ γυναῖκες οἰόμεναι τοῦ μὲν αἰδοῦς φωρᾶσθαι ἕκαστον ἐξιόντα τοῖς πολεμίοις, αὐτοῦ δὲ οὐκ αὐ ἄψασθαι, ξίφη ὑπεκρύψασαι συνεξέπιπτον τοῖς αἰδρᾶσιν. Possumus autem in his aliisque huiusmodi locis vti verbo Scrutor, vel Excutio, aut etiam vtroque simul, vt à Cicerone alicubi copulari ea videmus. Ponitur alioqui φωρᾶν & generalius pro Perquirere, Vestigare. Est φωρᾶν & Deprehendere: quæ significatio ex illa priore nascitur. Hinc participium passiuum Φωραθεὶς, Deprehensus. Plutarch. in Symposio sperm sapientum, τῶν τοῦ ξένου θυγατρὶ κρύφα συγγενομένου, καὶ φωραθέντος. Apud Aristotelem cum partic. φωραθεὶς ὀπιβουλεύων, Politic. libro 5. Deprehensus insidians, vel potius Deprehensus insidiari, sequendo Latinæ linguæ consuetudinem, Compertus insidiarum. Quidam interpretantur etiam, Deprehensus in insidiis. (Apud Herodianum autem φωραθέντες Politianus vertit Oppressi: οἱ τὰ χώς φωραθέντες ἐκολάσθησαν, vniuersi statim oppressi, supplicióque affecti sunt) Ab Hesychio φωραθεὶς exponitur εὑρεθεὶς, & φανεὶς. Item φωραθῶναι, γνωσθῆναι, & λεχθῆναι. pro quo repono ἐλεγχθῆναι. Apud Synesium ponitur pro Deprehendere, ea etiam significatione qua philosophi rerum naturalium causas deprehendere dicuntur. In vulg. l. φωρᾶ dicitur significare etiam Suspicari & Suspectũ habere. cuius significati exemplum desidero. B C D E F

Hinc sunt nomina VERBALIA Φώρασις, & Φωρατής: item COMPOS. Ἀφώρασις, & Εὐφώρασις, & Δυσφώρασις. Est autem Φώρασις, Deprehensio: Φωρατὴς, Deprehensor. At compos. Ἀφώρασις, Non deprehensus, seu Qui deprehendi non potest, (propriè autem, deprehendi in furto, sequendo ea quæ dicta fuerunt) Illud autem SECVND. Εὐφώρασις, Qui facilè deprehendi potest, Deprehensu facilis. TERT. Δυσφώρασις, Deprehensu difficilis, Qui difficilè deprehendi possit. G

Item verba COMPOS. Ἐπφωρῶ, ῶς, ET Καταφωρῶ, ῶς, Deprehendo. propriè quidem Deprehendo in furto, aut alio facinore: sed generalius etiã pro Deprehendo aliquid & comperio: vt philosophi rerum naturalium causas deprehendere dicuntur. Synesius, ὅστις δὲ οὐκ ἀγόμενος ὀπιφωρᾶσαι τὰ καὶ τοιόπτον θεῖον ὑπὸ φαυλοτέρῳ κρυπτόμενον χρῆμα. Alterum compos. Καταφωρῶ, ῶς, magis est vsitatum, & quidem tam in propria quàm in metaphorica significatione: factum ex compos. nomine Καπάφωρος, de quo dictum paulo antè fuit. Est autem propriè Deprehendo in furto, aut in alio facinore, sicut & ὀπιφωρῶ. Redditur etiam In H furto prodo, item Manifestarium facio. Affertúrque ex Luciano, ἐν ὀνείρῳ. Apud Thucydidem cum participio. nàm sicut habuisti paulo antè ex Aristotele, φωραθεὶς ὀπιβουλεύων, ita legitur apud eum, libro 1, pag. 27, meæ editionis, καὶ ὀπιβουλεύοντας μὴ καταφωρᾶν, insidiis lacessentes non deprehendere. Scholiastes ibi exponit ἐλέγχειν. quæ expositio apud Suidam quoque extat. Hesychio est ἐρευνᾶν, ὀπιζητεῖν. Vnde redditur etiam Scrutari, Exquirere. At Cicero vertit Intelligere, apud Xenophontem. hunc enim eius locum ex Paed. lib. 8, οὐδὲ γὰρ νῦν τι τοῦ γ' ἐμοῦ ψυχῆς ἐνοῆσαι, ἀλλ' οἷς διεφοίτα, τούτοις αὐτοῦ ὡς οὖσαν καταφωρᾶν, sic interpretatur, Nec enim, dum eram vobiscum, animum meum videbatis: sed eum esse in hoc corpore, ex iis reb[9] quas gerebam, intelligebatis. Vbi fortassis (vt hoc obiter annotem) reponendũ fuerit Gerebat pro Gerebam, vt cõueniat cum Græco verbo διεφοίτα.

Φωρᾶν idem quod φωρᾶν esse videtur Hesychio. postquã enim dixit φωρᾶν esse τὸ τὰ κλεψιμαῖα ζητεῖν, subiungit, τὸ φωρᾶν. indicare volens (vt opinor) idem & hoc verbo significari quod illo.

ΦΩΡΙΑΜΟΣ, οῦ, ὁ, Scrinium, Arcula, aut etiam Arca. In vulg. lex. habetur ETIAM Φωριαμὸν, sed absque vllo testimonio. Apud Etymologum certè, Suidam, & Eustathium reperitur duntaxat mascul. genere nominatiuus Φωριαμός. At Hesychius habet, Φωριαμὸς, κιβωτὸς, καὶ φωριάμων. Ex quo φωριάμων factum esse puto illud φωριαμόν. Homer. Il. ω, Ἡ, ἢ φωριαμῶν ὀπιθήματα κάλ' ἀείρω. Sequentibus autem his versibus commemorat quæ ἐκ τοῦ φωριαμῶν deprompta fuerint, Ἔνθεν δώδεκα μὲν πορφυρέας ἐξέλε πέπλους, Δώδεκα δ' ἀπόξυστα χλαίνας, τόσσους τ' ὀπιπτάς, Τόσσα δὲ φάρεα καλὰ, τόσσους δ' ὀπὶ τοῖς ὀπιπτάς. In quem locum annotat Eustathius, Φωριαμὸς, vel τοῦ τὸ αὐτοῦ, τὸ φαρὴ ἱμάτιον, vel διὰ τὸ τοῖς φῶρας ἀπείργειν. Quibus verbis addit regulam propter quam aut debeat hoc vocabulum. Idem poeta Odyss. ο, — Ἐλέγη δὲ παείσατο φωριαμοῖσιν, Ἐν ᾗ ἔσαν οἱ πέπλοι παμποίκιλοι, οἷς κάμε αὐτή. Quo in loco Eustathius prioris duntaxat etymologiæ meminit. scribit enim φωριαμοῖς esse Homero παρὰ πεπλοδέσμοις χηλοῖς, vt apparet ex iis quæ subiungit, τοῦτο τὸ φαρός, vt tradunt veteres. Apud Apollonium quidem certè alium vsum habet φωριαμὸς quàm apud Homerum: vtpote quæ φαρμάκων sit repositorium. Et arculam illi esse potius quàm arcam, ex eo apparet quòd eum mulier genius suis imponat: Argon. libro 3, Ἡ, καὶ φωριαμὸν μετεκίαθεν, ἢ ἔνι πολλὰ Φαίμακά οἱ, τὰ μὲν ἐσθλὰ, τὰ δ' ἀραιὰ· ἔκειτο. Ἐνθεμέθη δ' ὀπὶ γειώατ' ὀδύρετο. Vbi scholiastes φωριαμὸν vocari ait τὴν κοπίδα: idque manifestum esse ex eo quòd subiungat, Ἐνθεμέθη, &c. Quod verò ad etymologiam huius nominis attinet, ipse, vel potius Eratosthenes apud eũ, non à φῶρος deducit, sed nec à φῶρες, verùm ab illo quod à φῶρες deriuatum est adiectiuo, φώριος. Sunt autem hi versus Eratosthenis, ἐν τοῦ Ἑρμῆ, quibus etymum illud perscribit, Φωριαμὸν δ' ὀνόμηνεν, ὅ μιν κύθε φώριον ἀγρῶν· Ἐκ τοῦ φωριαμὸς κικλήσκεται αἰθρώπισιν. Multo certè commodius à φώριος deducitur, quàm à substantiuo φῶρες, licet eodem respiciat vtrunque etymum, atque adeo vnum idémque sit. Etymol. certè τοῦ τοῖς φῶρας deducens, non dicit (vt Eustath.) διὰ τὸ τοῖς φῶρας ἀπείργειν, sed ἐπεὶ τοὺς φυλακὴν τοῦ φωρῶν κατοικοῦσαι. vbi τοὺς φυλακὴν τοῦ φωρῶν, significat, Ad cauendum sibi à furibus. At verò quod addit, τοῦ τὸ τὰ φορούμενα ἔχειν, omnino explodendum est. Hoc enim modo (id est hanc vsurpando libertatem, vel potius licentiam) quodlibet vocabulum à quolibet deduci posset. Enimuero hoc meritò quis miretur in Etymologo, eum propositis tribus etymologiis, nimirum vt φωριαμὸς dicatur τοῦ τὰ φαρὴ, tanquam videlicet ἡ τοῦ φαρέων δέκτικὴ, (ita enim ibi scribendum est, non φάρων) vel τοῦ τοῖς φῶρας, vel τοῦ τὸ τὰ φορούμενα ἔχειν, hæc subiungere, εἰ μὲν εἰῶ τοῦ τοῖς φῶρας, οὐδὲν πέπονθεν· εἰ δὲ τοῦ τὰ φαρὴ τὰ ἐνπθέμενα αὐτῇ, πέπονθε. Significat autem illi verbum πέπονθε, mutationem passum est. I

nam adiicit, μεταβληθέντος τοῦ ᾱ εἰς ῱, ὡς θάκος, θῶκος. A Quid verò? (meritò dixerit aliquis) ánnon si φῶρα τὸ τὰ φορούμενα ἔχειν deducatur, πεποιθέναι itidem dicendum fuerit? De hoc certè minimè dubitari potest. Sed in hæc ego propterea morosius inquiro, (vt & in alia huiusmodi antea me fecisse vides) vt tanto magis illius scriptoris autoritatem apud te eleuem, & non temerè fidem illi adhibendam esse doceam: simul verò & aliis plerisque grammaticis, vbi de etymologiis disserunt. Tunc enim eos relicta arte sua grãma tica ad fabulas vel potius argutas nugas accedere putes. B In multis autem vocibus ipsa etiam scriptura

quam vnus voci alicui tribuit, etymum illud refellit quod ab altero ei tribuitur. Exemplo fuerit vel vox illa quæ in vulgaris lexicis voci φῶρος subiungitur: nimirum VOX Φωρυτός: quæ eodem modo quo φωριαμός, repugnantem suo etymo scripturam habet. Nam vt φωριαμὸς quidem à voce habente ο deducitur, (si quidem tertium illud etymum sequamur) ita etiam φωρυτός. Verùm quid hic agas? Etymologici autor, paritérque Suidas & Eustathius conuenientem cum etymo scripturam habent, videlicet φορυτός: at verò Hesychius vno quidem in loco Φορυτὸς & ipse, in altero cõtrà, Φωρυτὸς per ω habet. Sed de his hactenus.

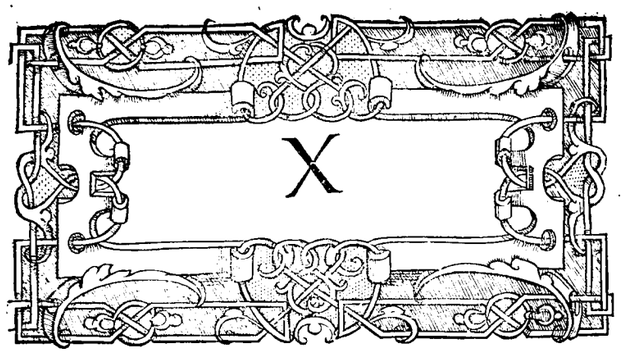

Χῖ X χ

ΧΑΖΩ, vel potius voce PASS. Χάζομαι, Recedo, Retrocedo. Hom. Il. π, v. 707, Χάζεο διογενὲς Πατροκλεῖς. Idem Il. ρ, v. 13, Χάζεο, λεῖπε δ' νεκρὸν, ἐα δ' ἔναρα βροτόεντα. Quibus in locis sine adiectione ponitur, sicut & in aliis nonnullis. Sunt verò & aliqui vbi adiicitur præpositio εἰς, aut ἐκ: aut etiam genitiuum solum habet, id est sine præpositione ἐκ. Exempla ordine subiungam. Il. ζ, v. 32, Αὖ δ' ἐπάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο κῦρ' ἀλεείνων. Cui loco planè similis est hic Il. ν, — αὐτὰρ γ' ἥρως Αὖ ἐπάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο. Sed hîc nisi dicamus vacare particulam αὖ, reddẽdum erit ἐχάζετο simplici Cedebat, quum αὖ sonet Retro. Nisi quis vertere malit, Retro se recipiebat in suorum agmen. Exemplum autem verbi χάζεσθαι iuncti præpositioni ἐκ, habes in hoc versu, qui est 122 Il. π, Χάζετο δ' ἐκ βελέων. Vbi reddere item possis, Se subduxit è telis. Cum genitiuo denique, absque præpositione, extat in hoc 504 versu Il. λ, Οὐδ' αὖ πω χάζοντο κελεύθου δῖοι Ἀχαιοί. Eandem constructionem habet Il. π, v. 736, Ἦκε δ' ἐρεισάμενος· οὐδὲ δὴν χάζετο φωτός. vbi Eustathius, ὁ μὴ χαζόμενός τινος (inquit) ἀλλ' ἐγγὺς δηλαδὴ γεγονὼς, δύναιτ' αὖ καὶ γυναίων ἐκείνῳ ἐκπνάξαι πλογγύ. Est tamen & alia lectio, nimirum ἀΐζετο. quam & Didymus aut potius quicunque alius est scholiastes, insertã suis scholiis habet: quum tamen non hanc sed alteram sequi ac probare videatur: quippe qui exponat ἀπίχετο. Prima certè interpretatio Latina lectionem illam χάζετο sequuta itidem fuerat: at posteriores alteram sequutæ fuerunt, reddentes, Veritus est, item Reueritus est. Verùm nequis duplicem hanc lectionem miretur, afferam Euripidis locum in quo itidem ambæ istæ lectiones habentur: & vna quidem in textu est, alteram autem scholiastes sequitur: quum tamen eius scholiis lectio contextus inserta fuerit. Is locus in Alcestide extat, Θαῦμα. ποῦ τοῦτο γὰρ λέγεν οὐ χάζομαι. Hic enim scholiastes exponit οὐκ ἀλλαττόμαι, tanquam legens οὐχ ἀΐζομαι, non autem οὐ χάζομαι. Ac nequis hoc in dubium reuocare possit, obstat hemistichium Homeri, quod subiungit, — μηδ' ἀΐζει ποδὸς Ἄρπα. Quòd autem ibi interuenitur post οὐκ ἀλλαττόμαι, nimirum ἢ οὐκ ἀπέρχομαι, non dubium est quin sit ascititium alius curiuspiam scholium. Hesychius hanc passiuam vocem vbique exponit verbo ἀναχωρεῖν, quo significatur Retrocedere, sine Recedere, præterquam vno in loco, vbi exponit ὑποχωρεῖν, quod affinem significationem habet. Affert idem & actiuam vocem Χάζειν, quam itidem explicat verbo ἀναχωρεῖν: sed & verbo φυλάττεσθαι, id est Cauere. Quum porro poeticum sit hoc verbum, in voce præsertim actiua, tamen vtraque vsum esse in compositione Xenophontem, docebo in Ἀναχάζω. Sed ποιητικωτέροις nonnullis vocabulis delectatum supra cæteros hunc scriptorem fuisse, apparet ex aliorum quorundam verborum enumeratione, quam calci editionis meæ apposui. ¶ Venio ad aliam verbi χάζω significationem, vel potius ad alias significationes. Homerus Iliad. λ, Τοὶ μὲν Τυδείδης δουρικλυτὸς Διομήδης Θυμοῦ καὶ ψυχῆς κεκαδὼν, κλυτὰ τεύχε' ἀπηύρα. vbi κεκαδὼν exponitur στερήσας, id est,

Postquam priuauit: ita tamen vt huic expositioni Eustathius addat, μᾶλλον δὲ ὑποχωρῆσαι ποιήσας: indicare (vt opinor) volens huius significationis originem. Quisquis enim vita priuat aliquem, illã ab eo ὑποχωρεῖν ποιεῖ. Idem scribit, hoc PARTICIPIVM Κεκαδὼν esse aoristi secundi. Nam à verbo Χάζω, DICI Ἔχαδον. ex quo fit participium χαδὼν, & Ionicè κεχαδὼν: eodem modo quo λελαχὼν, λελαβὼν, & similia. At verò Hesychius κεκαδὼν exponit non solùm στερήσας, sed etiam χωρήσας, & φονήσας: & ita quidem vt illud στερήσας inter hæc duo interiiciat. Et ad χωρήσας quidem quod attinet, quin pro illo reponi debeat χωρίσας per ι, minimè dubito: quum ibidẽ κεκαδησόμεθα explicetur χωριεθησόμεθα. Scio alioqui χάσης itidem apud eum exponi χώρησις, sed vel hoc futurum χωριεθησόμεθα, vtrobique reponi debere ι pro η, manifestò arguit. Tertia autem illa expositio φονήσας, non ad hoc κεκαδὼν spectat, meo quidem iudicio, sed ad κεκαδὼν quod est à verbo Κήδω. Neque verò quenquã ad expositiam recipiendã impellere debẽt v. l. Nam quod χάζω in illis dicitur poni etiã pro μεμνῆσθαι (i. Cogito, Solicitus sum) ab Apollonio, in eo lapsum esse aliquem (quicunque illa scripsit) ob non satis attentè considerata scholiastæ verba, docebo paulo pòst.

Vt autem nunc de κεκάδοντο dicam, sciendum est exponi & ipsum Priuarunt: sed nullum huius vsus exemplum afferri. Apud Homerum quidem certè suam illam τοῦ ὑποχωρεῖν significationem habet, Iliad. η, versu 498, — ὑπὸ δὲ Τρῶες κεκάδοντο Ἀνδρὸς ἀκοντήσαντος. Nam κεκάδοντο (inquit Eustathius) est mediũ aorist. posterius, Ionicum. cuiusmodi est πεπύκοντο, pro quo κοινῶς dicitur ἐκάδοντο. Atque hæc quidem de formatione AORISTI Κεκαδήμεν. Verùm & hoc obseruandum hîc est, (de quo tamẽ tacent Eustathius atque alii) videri hîc iungendam esse præpositionem ὑπὸ verbo κεκάδοντο. vt fit ὑποκεκάδοντο ab ὑποχάζομαι. In hoc autem COMPOS. Ὑποχάζομαι talem vsum habebit præpositio ὑπὸ qualem in Ὑποχωρῶ habet, vt Ἀναχάζομαι respondet τῷ Ἀναχωρῶ: simplici χάζομαι interim nudam τοῦ χωρεῖν significationem habente. Legitur κεκάδεσθαι (sed malo κεκαδέσθαι) apud Hesychium, expositum etiam φείδεσθαι, & ἐντραπῆναι. Et (quod quis magis etiã miretur) χάζει illi est etiam φεύγει, item χαλᾶται. vbi vereor ne vel pro χάζει aliud reponendum sit, vel aliæ expositiones reponi debeant. Porro quod attinet ad χάζω in vulg. lex. expositũ μεμνῆσθαι, ex non attentè cõsideratis scholiastæ verbis (vt modò dicebam) natus est error. Nisi potius mendosum esse illius locum dicendum est. In hunc enim versum, qui extat Argon. lib. 4, Μηκέτι νῦν χάζεσθε φίλοι πάτριδος ἐνέσθαι, hãc expositionem affert, ἀναχωρεῖτε καὶ μεμνᾶτε τῆς πόλεως εἰς τὴν πατρίδα ἀνακομιδῆς. Quibus subiungit, aliquos scribere φεύζεσθε, nimirum pro χάζεσθε. (id quod mihi in memoriam reducit illum Homeri locum, in quo legitur, Φεύζεο Τυδείδη, καὶ χάζεο) ad quam lectionem minime dubium est quin posterior illa expositio μεμνᾶται, pertineat. Sed hoc nequaquam consarcinatores illi animaduerterunt qui verbo χάζεσθαι significationem τοῦ μεμνᾶσθαι

tribui dixerunt: quòd videlicet addat καὶ μεεμνᾶπ. Sed crediderim eum potius disiunctiua particula vtentem scripsisse, ἢ μεεμνᾶπ. Illis porro quæ de κέκαδον dicta fuerunt, addendum est, extare E T I A M Κεκαδεῖν apud Hesychium, & illi dari duas expositiones, quas & participio κεκαδὼν tribuit. Nam vt hoc particip. exponit χωρήσας (pro quo repono χωείσας) & στρέψας, sic quoque κεκαδεῖν, χωρῆσαι (pro quo scribo χωείσαι) & στρεῖψαι. Quibus addit σκεδάσαι. Atque vt κεκαδεῖν exp. σκεδάσαι, ita fut. P A S S. Κεκαδησόμεθα, poni ait pro διασκορπισθησόμεθα: (scimus autem σκεδᾶν & διασκορπίζειν de eadem re dici) cui addit χωεισθησόμεθα. A B

Χάζομαι apud Gregorium in Carm. Cedo, Non repugno. Imitatus est autem Greg. Euripidem in hoc vsu verbi χάζομαι, apud hunc enim legimus in Oreste, Καὶ μὴν πόσ' ἕρξας, δίς θανεῖν οὐ χάζομαι, Non repugno bis mori, siue Non repugno quominus bis moriar. vel, Nō recuso. Aut etiam, Causam nullam dico quin bis moriar, Causæ nihil dico quin bis moriar. Similem autem verbi χάζομαι vsum habes suprà in hoc Euripidis versu, Θάρσει. τοῦ τύπου γὰρ οὐ λέγων ἀ χάζομαι, vbi scholiastem legere ἀχ ἁζόμαι, admonui. C

Χάσις, Discretio, Segregatio, in v.l. quū ab Hesychio exponatur διάκρισις & χώρισις. Quod χώρισις reddi etiam potest Separatio. Habet certè χώρισις (pro quo perperam apud eum scriptum est χώρησις per η) magis affinem significationem ei quæ verbo χάζεσθαι data fuit. Vide Κεκάδοντο paulo anté.

C. A' N Αχάζω, V E L Ἀναχάζομαι, Retrocedo, Cessim eo, Iter inhibeo, vel gressum, inquit Budæus. Xenoph. Anab. 4, ὀλιγοστὸν ἀναχάζοντες πορεύεσθαι. Idē, ἀνεχάζετο ὀπισθῶν, id est Cessim ibat. Est tamen poeticū potius hoc verbum, vt antea docui in simplici Χάζομαι. Hom. Il. ο, Ἀλλ' ἀνεχάζετο τυτθόν, ὀϊόμβρος θανέεσθαι Θρῆκιον ἐφ' ἑπτάπυλον. (præcedit autē hic versus, Αἴας δ' οὐκέτ' ἔμμενε βιάζετο γὰρ Τρῶας Notandum porrò, vt Homerus dicit οὐκέτ' ἔμμενε, ἀλλ' ἀνεχάζετο, ita dicere Xenophontem Pæd. 7, οὐκ ἐδύναντο ἀντέχειν, ἀλλ' ὅτι πόδα ἀνεχάζοντο. vt sit idē ἀντέχειν & μίμνειν. Dicitur & ὀπισω ἀναχάζεσθαι ab eodem poeta, Il. π. Ab Hesiodo autem ἀψ ἀναχάσασθαι, vbi superuacanea sunt ὀπίσω & ἀψ, vt siquis Latinè dicat Retrocedere retro. D E

C. A' Π Οχάζω, Abscedo, Recedo. Ἀποχασον Hesychio Ἀποχώρησον. Vsitatior est tamen vox P A S S. Ἀποχάζομαι, Hom. Od. λ, Ἀλλ' ἀποχάζεο βόθρου, ἄπιθι δὲ φάσγανον ὀξύ. Vbi habet genitiuum vt præpositionis ἀπό: quasi χάζεο ἀπὸ βόθρου.

C. Υ' Π Οχάζομαι, vide suprà in Χάζομαι, vbi ago de aoristo Κεκαδέμεν.

Cæterùm actiua illa vox Χάζω, significans χωρᾶ, id est Capio, Capax sum, habet posterius A O R I S T V M Ἔχασον. quo vsus est Homerus Il. η, Ἤρη δ' οὐκ ἔχασε σῆμος χόλον, ἀλλὰ πεσοῦσα. (Sed legitur etiam κεχασε. de qua scriptura dicam paulo póst) Item Il. λ, Τεὶς μὲν ἔπειτ' ἤϋσεν ὅσον κεφαλὴ χάσε φωτός. i. ἐχώρησε, inquit Fust. addēs, esse aoristi secundi, à T H E M. Χά, Χάζω, τὸ χωρᾶ. quemadmodum deducitur & Χάζω, quod est ὑποχωρᾶ. Hinc est & I N F I N. Χασέειν quod signif. Capere, id est Capacem esse seu capax. Hom. Il. ξ, non procul ab initio, Οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἀρύσσαι ἐὼν ἐδυνήσατο πᾶσαν Αἶγιαλὸς νῆας χασέειν· στεῖνοντο δὲ λαοί. Id est, nam littus, licet spatiosum, naues omnes capere non poterat, Nauium omnium capax non erat. Sic autor breuium schol χασέειν exp. χωρῆσαι, itidémque Eustath. ita scribens, Huius χασέειν præsens est χάζω. cuius secundum aoristum est Ἔχασον. à quo sec. F V T. Χασῶ. vnde Χασεῖν & Χασέειν. Hæc autem eius verba tam diligenter refero quidam constituant T H E M A Χάσω, I T E M Χασέω, ῶ, quæ & in v.l. habentur. A Χάζω est etiam medium P R A E T. Κέχασα. cuius P A R T I C. Κεχασώς: Hom. Odyss. η, — καὶ ἀπώλεσα οἶκον Εὖ μάλα ναιετάοντα, κεχασότα πολλὰ καὶ ἐσθλά. Vbi licet κεχασότα exponatur itidem χωρισότα, non tamen intelligendum est, Domum quæ capiebat multa bona, id est capax erat multorum bonorum, seu multarum opum: sed quæ sua capacitate continebat. Ita enim malo reddere, ad primam significationem, resipiendo, quàm simpliciter Continebat. Idem dicendum & de κεχάνδει præt. plusquam perfecto. Il. ω, de thalamo, ὃς γαλόεα πολλὰ κεχάνδει. id est, πολλὰ ἐχώρει κειμήλια γαλόεντα ἄξια, inquit Eust. Is autem annotat præterea, manifestum hinc esse, scribi debere in illo quem attuli loco, Ἤρη δ' οὐκ ἔχασε, νῶ οὐ κέχασε. Alioqui enim κέχανδεν scribendum fuisse, interiecto ν, vt ex eo formaretur plusquamperf. κεχάνδει. Sed idem grammaticus sibi non satis constat, p. 1487. ibi enim scripturam illam οὐ κέχασε alteri præfert, exēplarium etiam autoritate nitens, & illud ι (ex quo ἔχασε rectius scribi arguebat) metrico pleonasmo addi tradens. In suis autē in illū ipsum locū Il. θ, scholiis, rē in ambiguo relinquit, dicens esse vel κέχασε cum κ, vt sit medium præteritum, à Χά, Χάζω, τὸ χωρᾶ, (vt Φεύζω, πέφευγα: & Χαίζω, κέχαδα, apud Pindarum) vel ἔχασε, secundum aoristum. His certè addendum est quod ab eodem scribitur, hoc κέχανδα esse à Χάζω, non autem à Χαίνω, vtpote habens ν ex pleonasmo. Vnde apparet fuisse qui à Χαίνω deducendum putarent. A B C

Κακὸς, οὐ, ὁ, Malus, Improbus. Apud Homerum sæpè κακὸς est ὁ δειλὸς, Ignauus, Timidus. Et quoniam existimatur κακὸς deductum esse à verbo χάζω, seu χάζομαι (quam etymologiam hîc sequens, alioqui non satis mihi verisimilem, istum locum illi dedi) videri queat prima eius hæc significatio esse. Nihil enim magis conuenit ignauo & timido quàm ὑποχωρεῖν, quod est χαζειν. Et ita meritò fuerit dictus κακὸς, quasi χακός. Sed quia improbos refugimus, & ab eis recedimus, ideo huic etiā significationi etymū illud conuenire videri queat, nō minus quidē certè quàm illi. Eust. vtrique significationi ipsum accommodat. quum enim aliquot in locis κακὸν dici testetur τὸν δειλὸν, à χάζω quod est ὑποχωρᾶ καὶ αἰσχυνόμενος: non minus νοῦσον κακὴν exponit πλὴν φθυκτικὴν, à χάζω, quod est ὑποχωρᾶ quam nimirum φεύγομεν (id est fugimus) ὡς ὀλεθρίαν. Autor autem etymologici, scribit κακὸς quidem ὅτι τὸ δειλοῦ, esse à χαζω, vt sit ὁ ὑποχωρᾶν καὶ φεύγων: at verò ὅτι τὸ ἄλλο, vsurpari καταχρηστικῶς: quoniam omnes illum ὑποχωροῦμεν. Vbi per ὅτι τὸ ἄλλο videtur intelligere alteram illam significationem qua de improbo dicitur. Sed non satis placet illud καταχρηστικῶς. potius enim κακὸς pro δειλὸς esset à χάζω, ex eo quòd refugiat: at quū ponitur pro πονηρὸς, id est improbus, inde quidē esset, sed passiuè accipiendo de eo qui refugitur ab aliis. Sic sanè Eustath. postquam dixit νοῦσον κακὴν esse πλὴν φθυκτικὴν, à χάζω, quod est ὑποχωρᾶ, nimirum quam φεύγομεν, tanquam ὀλεθρίαν: itidémque ἔθεν κακὴν, & πόλεμον κακὸν esse, ἐξ ὧν ἄν τις χάζοιτο: addit vicissim dici κακὸς pro δειλὸς: videlicet ὃς χάζεται τῆς μάχης ἀναχωρῶν καὶ φεύγων, εἴτε καὶ αἰσχυνόμενος. In meo vet. lexico hæc tantùm scripta sunt, Κακὸς, εἴτε ὅτι τὸ δειλοῦ, εἴτε ὅτι τὸ πονηροῦ παρὰ τὸ χαζω. χακὸς, καὶ κακός. Vtut sit, (neque enim hîc aliud ponum quàm liberum cuique suum iudiciū relinquere) non video quid obstet quominus κακὸς pro malo, id est improbo, seu nequam, primo loco ponatur: quum huius quoque significationis exempla apud Homerum extent: præsertim tamē vbi rei tribuitur. Nam vbi personæ tribuit hanc vocem, frequentiū ὅτι τὸ δειλοῦ poni haud negauerim. Et sunt quidē aliqui loci qui vtranque signif. admittere fortassis queant: verùm Odyss. λ, περ κακὴν γυναῖκα non puto aliud quàm improbam mulierem quenquam existimaturum intelligi: in isto loco, Οἱ Τρώων μὲν ὑπεξέφυγον σανόεσσαν αὐτῷ, Ἐν νόσῳ δ' ἀπόλοντο κακῆς ἰότητι γυναικός. At hic, qui extat Odysseæ χ, Οὔ πινα γὰρ πέσκον, ὅτι χθονίων ἀνθρώπων, Οὐ κακὸν, οὐδὲ μὲν ἐσθλὸν, ὅπῃ σφέας εἰσαφίκοιτο, quanuis apertè videatur voci κακὸς improbi significationem dare, Eustathius tamen in dubium id reuocat, quum dicit κακὸν posse etiam significare τὸν ἄπτινόν & ἐσθλὸν, τὸν μὴ τοιοῦτον. In isto quoque loco Odysseæ ρ, Νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ κακὸς κακὸν ἡγηλάζει· Ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον, non simpliciter accipit pro improbo. dicit enim ἠθικῶς hîc positum esse, & declarare τὸν ἀφρονῆ καὶ τὸν δειλὸν, καὶ τὸν μὴ ἀρετῶντα, καὶ ὅλως τὸν οὐδὲν ὑγιὲς ἔχοντα. Et ita quidem apud Homerum. A

Apud Hesiodum autem apertè κακὸς pro improbo aut etiam scelerato homine ponitur, (& eo quem nos appellamus V*n meschant homme*) in isto Ergωn versu, Πολλάκι καὶ ξύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἐπαυρεῖ, id est, Sæpenumero vniuersa ciuitas ob virum improbum, seu sceleratum, pœnas luit. Non contentus autem dixisse κακοῦ, addit, Ὅστις ἀλιτραίνει, καὶ ἀτάσθαλα μηχανάαται. Apud eundem poetam in eodem opere, κακὸς ἐπὶ πονηρῷ ἐπιτιθεῖται: vbi canit, Πῆμα κακὸς κακῷ ἐσθλὸν τ' ἀγαθὸς μέγ' ὄνειαρ. At verò ex soluta oratione huius vsus exempla, videlicet nominis κακὸς positi pro improbo, superuacaneū fuerit afferre, quum passim extent. Plato de legibus lib. 4, τὸν κακὸν dicit esse ἀκάθαρτον πλὴν ψυχῇ: vt vicissim, ei contrarium, esse καθαρόν: quibus subiungit, τοῖς δὲ μιαροῖς δῶρα οὔτ' αὐτὸν ἀγαθὸν, οὔτε θεὸν ὅσιόν ποτε πώποτε ὀρθὸν δέχεται. Vbi Cicero reddidit Improbum: scribens De legibus lib. 2, Donis impii ne placare audeant deos, Platonem audiant: qui vetantur dubitare qua mente sit futurus Deus, quū vir nemo bonus ab improbo se donari velit. In eiusdem Platonis Timæo, hæc verba, πόγε μὲν καλῶς ὁρμεῶδες καὶ ἔχον δυλύειν ἐθέλειν, κακοῦ, ita interpretatur, Sed haudquaquam boni est ratione vinctū velle dissoluere. Est deniq; κακὸς apud hunc partter & Aristotelem, necnon apud alios scriptores, cui inest κακία: vt vicissim ἀγαθὸς, vel ἐσθλὸς, cui inest ἀρετή. Aristoteles Ethic. lib. 2, cap. 6, postquam dixit τῆς μὲν κακίας εἶναι πλὴν ὑπερβολὴ καὶ πλὴν ἔλλειψιν, at verò τῆς ἀρετῆς, esse πλὴν μεσότητα, subiungit hunc versum, Ἐσθλοὶ μὲν γὰρ, ἁπλῶς, πανταχῶς δὲ κακοί. Alicubi κακὸς & πονηρὸς copulata inueniuntur: vt in hoc Plutarchi loco, in libello De sera numinis vindicta, μήτε τοῖς ἄλλοις ὦν κακῶν καὶ πονηρῶν ἀνδρας ἀγαθοὶ καὶ μεγαλοψυχοῖς ἡγουμένοις. Schol. Thucydidis in quodam eius loco κακὸς exponit κακότροπος. Verùm vt ad Platonem redeam, sciendum est illum in Cratylo scribere, vocabulū hoc κακὸς esse ἄπορον, atque adeo eiusmodi quod βαρβαρικὸν censeri possit. B C D

Rei etiam tributa κακοῦ appellatio valde frequens est. Et interdum quidē dicitur κακὸν de re quæ ab improbo proficiscitur: vt κακὸν ἔργον, improbum factum. Interdum verò κακὸν est Perniciosum, Infaustum, Infelix. quali significatione & apud Latinos res mala dicitur. Legimus apud Homerum κακὰ ἔργα, improba facta: itidémque κακὸν ἔπος, necnon κακὴ βουλή. quod & apud Hesiodum extat, in hoc Ergωn versu, qui postea in prouerbium abiit, Ἡ δὲ κακὴ βουλὴ τῷ βουλεύσαντι κακίστη: pro quo dixerunt olim Latini, Malum consilium consultori pessimum. Alterius autem vsus exempla esse possint, κακὸν ἦμαρ, & κακὴ αἶσα, atque alia. Sed ab eo iungi sciendum est cum quibusdam etiam substantiuis quæ talem significationē habent, vt non itidem alterū quoque adiectiuū admittant. Nam vt κακὸν ἦμαρ, & κακὴ αἶσα, sic quoque ἀγαθὸν ἦμαρ & ἀγαθὴ αἶσα dici potest: at verò vt πῆμα κακὸν dicit, & εἶπον κακὸν, & ὀδύνας κακὰς, & κακὴν νοῦσον, itémque ἀπαθανάτας κακὰς, & pleraque alia, nequaquam vicissim dicere quis possit ἀγαθὸν πῆμα, & ὀδύνας ἀγαθὰς, itidémq; de cæteris. De quibus locis aliud dicere nequeo, quàm habita ratione eius de quo in vnoquoque eorum agitur, reddi debere κακὸν. Graue, vel Dirū, vel Tetrū, vel Exitiosum, vel Pestiferū, vel Funestū, vel Horrendū: aut aliis huiusmodi esse vtendū. Illud certè κακὴν νοῦσον Iliad. initio, commodè redditum iri puto Dirum morbum, seu Tetrum morbum. Sed & vocem Malus alicubi in carmine talem vsum habentem legisse mihi videor. Eustathii quidem certè expositiones nullo modo mihi satisfaciunt: qui dicit κακὴν νοῦσον esse πλὴν φθυκτικὴν, (vt docui antea quum de etymo vocis huius agerem) vel ἐναλλὰν τῇ ἀρετῇ τοῦ σώματος, τῇ ὑγείᾳ. Aut certè κακὴν νοῦσον, sicut & ἔρεν, posse intelligi πλὴν κακοπικίν: quemadmodum κακὰς ὁδοὺς apud eundem exponit κακοπικάς. Sed nec quæ de θάνατος κακὸς tradit, satis probare possum, Iliad. γ, vbi Helene dicit, Ὡς ὄφελεν θάνατός μοι ἁδεῖν κακὸς, ὁππότε δεῦρο Υἱέϊ σῷ ἑπόμην, θάλαμον γνωτοί τε λιποῦσα. Vult enim appellari θάνατον κακὸν, vel τὸν τοῖς πλείοσι τοιοῦτον, & propterea φθυκτόν: vel ad differentiam καλῶν θανάτων, quales multi in historiis commemorantur. Imo verò, aut ego valde fallor, aut κακὸς talem emphasin habet qualem Gallicum *Male*: (quod est ex Malus factum, & eius significationē habet, sed certis quibusdam substantiuis duntaxat adhibetur) quum dicimus *La male mort*, præsertim in imprecationibus. sicut & Helenæ verba ad imprecationem trahi possunt: perinde acsi diceret illam sibi potius debuisse mortē imprecari. Sed & sibiipsis imprecantes quidam (longè quidem certè ab hominū Christianorū officio discedendo) dicere solent, *La male mort me puisse uenir*, si &c. Sic Latini quoque emphaticè Malā pestem oppetam, dicunt. Dicimus præterea V*ne manuaise maladie*, vel V*ne meschante maladie*, de tetro morbo. Sic verò & aliis quibusdam hoc adiectiuū adhibemus. A B C D E

Κακὸς, Ignauus, Timidus. δειλός. (Reddi etiā potest, Minimè generosus, vel Nihil generosi habens) Hac in significatione frequens est apud Homerum, vti dixi: sed ego paucis contentus locis ero, in quibus manifestissima hæc significatio esse potest. Iliad. ρ, Ἠ πανημέριος κακὸς ἔσομαι, ὡς ἀγορεύεις, Ἠ ἵνα καὶ Δαναῶν ἀλκῆς μέγα πᾶρ μεμαῶτα Σχέσω ἀμυνόμενος τῶν δὲ Γαΐοκλοιο πεσόντος. Fuisse autem obiectam isti δειλίαν, & eò pertinere ὡς ἀγορεύεις, patet ex iis quæ ibi præcedunt. obiectam, inquam, fuisse δειλίαν, id est obiecta fuisse quæ ad δειλίαν pertinerent. In eodem libro, Τῶν μὲν τὸ πάντων βέλτ' ἀπέλεται ὅσσ' ἀρεῖν, Ἠ κακὸς, ἢ ἀγαθὸς· Ζεὺς δ' ἐμπης τοῖσ' ἐθύνει. Iliad. ζ, Μοῖραν δ' οὔ τινα φημὶ πεφυγμένον ἔμμεν ἀνδρῶν, Οὐ κακὸν, οὐδὲ μὲν ἐσθλὸν, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται. Apertius tamē in sequentibus locis, (si modò quicquā apertius desiderandum est) in quibus κακὸν & ἀτάλαντα siue ἀτάλαντον copulat: quod posterius velut per epexegesin illi subiungit. Il. ρ, Εἴπερ γάρ σ' Ἕκτωρ γε κακὸν καὶ ἀτάλαντα φήσει, Ἀλλ' οὐ πείσονται Τρῶες καὶ Δαρδανίωνες. Itidémque Odysseæ γ, Ὦ φίλε, οὔ σε ἔοικε κακὸν καὶ ἄνολκον ἔσεσθαι. Extat verò & locus quidam apud eundem poetam, vbi quem vocarat δειλὸν, statim pòst appellat κακόν. Is est Iliad. ν, Εἴ τοι ὅ, τε δειλὸς ἀνὴρ ὅς τ' ἄλκιμος ἐξεφαάνθη. Τὼ μὲν τὸ κακοῦ βέπεται χρὼς ἄλλυδις ἄλλῃ, &c. In soluta quoque oratione aliquis est nominis κακὸς vsus hac in significatione, sicut & τῷ ἀγαθῷ in contraria. Ex Thuc. quidem vtriusque exemplum habes in Ἀγαθὸς, Tomi 1, col. 10, litera D. Potest autem addi & hoc τῷ κακὸς exemplum, ex Plat. Apologia, de Achille, ὁ δέ, τοῦτ' ἀκούσας, τῷ μὲν θανάτῳ καὶ τῷ κινδύνῳ ὠλιγωρήσει· πολὺ δὲ μᾶλλον δείσας τὸ ζῆν κακὸς ὤν, καὶ τοῖς φίλοις μὴ τιμωρεῖν, &c. Nisi fortè de iis loquens quæ ab Homero commemorātur, hoc potius quàm alio vocabulo vti voluit Plato. Hoc equidem constat, minus frequens esse κακὸς solutæ orationi hac in significatione, quàm ἀγαθὸς in contraria. Vnde etiam videmus factum esse ἀνδραγαθία, ex quo ἀνδραγαθίζεσθαι. Sic nos Gallicè dicimus *Il y auoit beaucoup de bons hommes*, pro *uaillans hommes*: at non vice versa ignauos appellare solemus *mauuais*, vel *meschans*. Cæterùm his omnibus & hoc addo: quemadmodum κακὸς, quod propriè malum seu improbum significat, (propriam enim & primam esse hanc significationem persuasum habeo) ignaui & timidi significationem plerunque accipit, ita vicissim δειλὸς, quod propriè de timido seu ignauo dicitur, pro improbo nonnunquam accipi, præsertimque apud Theognidem, quantū quidem meminisse possum. Quod etiam magis me in illa mea sententia confirmat, de prima & maximè propria nominis κακὸς significatione. F G H

ἠδὲ κακοῖσιν, ὅπως : λήσιν ἑκάεσθαι. Καί πω σοὶ τάγ' ἔδωκε. V- A
bi etiam obserua duplicem vsum huius nominis κακὸς in vno eodémque loco. Neque enim vt κακῷ pro δυςχρεῖ ponitur, ita & κακοῖς significare potest δυςχρέσι: nec dubito quin primam illam significationem habeat, qua videlicet dicitur de improbis. Quod enim quidam ἐθλοῖς & κακοῖς tanquam in neutro genere posita intellexerunt pro ἐν ἐθλοῖς πράγμασι καὶ κακοῖς, ne refutatione quidem dignum esse censuerim. Extat porro & alius locus apud Homerum, vbi euidentior etiã possit esse hic nominis κακὸς vsus pro δυςγενής: Od. η, Ἀλλ' ἀνδρῶν ῥίμος ἐστὶ διοτρεφέων βασιλήων Σκηπτοῦχον· B
ἐπεὶ οὔ κε κακοὶ τοιοῖσδε τέκοιεν. Cæterùm meminisse hîc oportet cuiusdam loci quem in primo tmemate attuli, in quo Eustath. putat κακὸν posse accipi ἀντὶ τοῦ ταπινοῦ, quod certè magis est quàm δυςχρής. At verò in isto versu Od. φ, Μήποτ τις εἴπῃσι κακώτερος ἄλλος Ἀχαιῶν, Eustathius vult κακώτερος esse ἀσθενής, siue δυςχρής.

Κακὸς, Humilis, Abiectus, Pauper, vide in comparatiuo Κακίων. C

Κακὸς, Vilis, vel Vilis vetúsque, ea significatione qua dicitur Vilis vetúsque vestis, à Nasone. Hom. Odyss. ξ, Νῶϊ δέ μ' ἀπμάζοισι κακὰ χροῖ εἵματ' ἔχοντα. Idem Odyssea λ, — κακὰ δὲ χροῖ εἵματα εἶσαι. Sed & κακὰ εἰμένος dicit sine adiectione, Odyss. τ, Εἴ κεν αὔταλέος κακὰ εἰμένος ἐν μεγάροισι Δαμνῇ. Eodémque modo quo κακὰ εἵματα, dicit etiam κακὸν ῥάκος, Odyss. ξ. Ἀμφὶ δέ μοι ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλον, ἠδὲ χιτῶνα, Ὑγρὸν ἀλιπόρφυρον. An autem vilis vetúsque vestis, siue trita vestis, dici itidem Latinè queat mala vestis, alii viderint: ego certè ita loqui minimè ausim. At Gallicè eodem modo dixeris *Vn meschant habillement*, *Vne meschante robe*. D

Κακὸς, Deformis, Qui est mala forma: si malam formam, itidem vt bonam, dicere concedatur. Sed nitor, quod ad hanc nominis κακὸς significationem attinet, sola Eustathii autoritate: qui in hunc versum Homeri, Il. κ, Ὃς δή τι εἶδος μὲν ἔλω κακός, ἀλλὰ τοδώκης, annotat, τὸ δὲ κακὸς δηλοῖ μὲν τὸν δύσμορφον, αὐτίκειται δὲ τῷ καλῷ, οἷς αἰῳρός. Sed nisi nitatur ipse Eustathius alius loci autoritate, haudquaquam ei subscriperim: quum non E
κακὸς sine adiectione, sed κακὸς εἶδος hîc dixerit poeta. (Leges & in comparatiuo Κακίων aliquid de hac significatione) At verò κακοῦ βίου φεύγειν, pro Turpis vitæ accusari, ex Hermog. affertur.

Κακὸς, Imperitus, vt dicitur aliquis esse malus artifex. Hom. Iliad. ρ, Ἰππω τώ σ' ἐνόησα τοδώκιος Αἰακίδαο Ἐς πόλεμον προφέρεν ἵππ σῶν λαοῖσι κακοῖσι. vbi exponitur ἀτέχνοις, sed additur Vel δειλοῖς, ab Eustathio: imò verò hanc expositionem illi præfigit. Sed & soluta oratio multa huius significationis exempla suppeditare potest. vbi dicitur κακὸς τεχνίτης, sicut Latinè malus artifex. dicitur κακὸς ἰατρὸς, vt Latinè malus medicus, pro imperito. dicitur κακὸς στρατιώτης, Malus miles. (vt sæpe legimus Bonus miles) dicuntur itidem alia. Sed infinitiuum interdum addi sciendum est, & dici quempiam κακὸν πιεῖν, vt vicissim ἀγαθὸν πιεῖν τι. Apud Eurip. in Med. κακὴ infinitiuo iunctum exponitur ἀσθενής: in hoc loco, — χωὐ γὰ ἄλλα μὲν φόβῳ πλέα, (ita enim legendum, non φόνου) Κακὴ σ' ἐς ἀλκὴν καὶ σίδηρον εἰσορᾶν. Sed ego malim accipere simpliciter, vt nos diceremus, *Vne femme n' est pas bonne à faire telle chose*. G
Apud Thucydidem autem κακοὶ προφυλάξασθαι exponitur δι' ἀκίνη ἀδύνατοι. At verò apud Homerum gradu comp. κακώτερον, licet cum infinitiuo itidem iunctum, hanc imperitiæ aut etiam ἀδυνασίας significationem habere nullo modo potest: in hoc loco Odyss. θ, Οὐ γὰ ἔγωγέ τ' φημὶ κακώτερον ἄλλο θαλάσσης Ἀνδρά τε συγχεῦαι, εἰ καὶ μάλα καρτερός εἶη. Talem certè vsum habet apud nos comparatiuus *Pire*, (quod sonat κακώτερος siue κακίων) quum dicimus *Il n'y a rien pire pour ruiner un homme*. H
Vel, *Il n'y a rien pire pour engendrer des maladies*.

Gradus COMP. Κακώτερος, SIVE Κακίων, Peior, Deterior: at verò superl. Κάκιστος, Pessimus, Deterrimus. Est autem κακώτερος poetarum potius quàm aliorum scriptorum: cuius vsum habemus in Homeri loco quem modò protuli, itidémq; in isto, Odyss. ο, Πλαγκτοσύνης δ' οὐκ ἔστι κακώτερον ἄλλο βροτοῖσι, Nihil peius est. At verò Odyss. φ, videtur hunc comparatiuum κακώτερος pro positiuo accipere Eustath. quippe qui vult esse positum pro ἀσθενής, siue δυςχρής, vt suprà docui, quum agerem de κακὸς significante δυςχρής. Altero quoq; comparatiuo Κακίων vtitur hic poeta, Odyss. ξ, Ξεῖν', οὔ μοι θέμις ἐστί, οὐδ' εἰ κακίων σέθεν ἔλθοι, Ξεῖνον ἀπιμήσαι. Sed hîc κακίων (si Eustathio credimus) ponitur pro πενέστερος, id est pauperior: vel pro εἰδεχθέστερος, id est deformior. Sed illam expositionem huic præfero, vtpote habentem aliquid affinitatis cum ea quæ data fuit suprà huic vocabulo in aliquot eiusdem poetæ locis, vbi dictum est significare δυςχρῆ. At pro Deformis, nõ puto fuisse dictum κακὸς sine adiectione. sed potius adiectum fuisse vel εἶδος, (vt in eo quem suprà attuli loco) vel alium eiusmodi accusatiuum. Adde quòd describitur Vlysses ab Homero πένης potius quam εἰδεχθής. Sed ego tamen si à πενέστερος discedendum & aliud aptius vocabulum quærendum sit, malim vti generaliori aliquo, quod humiliorem vel abiectiorem seu magis abiectæ sortis hominem, aut viliorem, declaret: vt suprà idem scholiastes exposuit ταπεινόν. Operæpretium est autem considerare quàm fuerit etiam olim probrosa paupertas, & quàm vicissim in pretio pretium fuerit, si pauperes, aut etiam generalius, humiles abiectique homines, κακοὶ vocabantur. Minus certè mirum esse debet appellari vicissim à nostratibus hodiéq; *Vn homme de bien*, cum quoque qui propriè loquendo vocandus potius esset *Vn homme de biens*. Quum enim propriè illud *Homme de bien*, à virtute hominem laudet, vulgi vsus paulatim obtinuit (initio quidem iocantis potius quàm seriò loquentis) vt in tribuenda hac appellatione sola opulentia, aut etiam solus cultus corporis elegantior, (tanquam opulentiæ testis) spectaretur, & ita corpus vel potius res ad corpus pertinentes animo laudem suam eriperent. Sed vt ad κακίων redeam, scholiorum breuium autor aliam expositionem affert quæ nullo modo mihi arridet. vult enim κακίων σέθεν significare μᾶλλόν σου κεκακωμένος τὴν ψυχήν. Cæterùm in vsu est (vti dixi) hic comparatiuus prosæ quoque scriptoribus. Xenoph. Pæd. 2, ψυχαί τε οὐδὲν κακίονας ὑμῶν προσήκει ἡμῶν ἔχειν, nihilo deteriores.

SVPERL. est Κάκιστος, (vti dixi) Pessimus, Deterrimus. (Apud Homerum pro Ignauissimus, Timidissimus: vt dictum est κακὸν pro ignauo poni) Item aliquid dicitur esse κάκιστον, Pessimum, Deterrimum. Et τὰ κάκιστα, Pessima quæque. apud Lucianum, τῶν σῶν ἐγὼ καθεδοῦμαι, τὰ κάκιστα ἀχθόμενος ἠρέσθαι, ὡς αὐ ὑπὸ πυπνῶν ἀπολαύσιμι.

Κακὸν, οῦ, τὸ, subst. Malum. Homer. Iliad. β. Μή πω χολωσάμενος ῥέξῃ κακὸν ὗας Ἀχαιῶν, Ne iratus aliquo malo afficiat Achiuos. Eodem loquendi genere vtens Hesiodus, scribit, Ἕσσον δ' ὃς θ' ἱκέτῃσι τε καὶ ξείνοισι κακὸν ῥέξῃ. Sic κακὰ in plur. vt in hoc prouerbiali versu, Ὃς δ' ἄλλῳ κακὰ τεύχει, ἑῷ κακὸν ἔπαπ πυκνῷ, qui alii malum struit, (seu molitur) suo ipsius iecinori malum struit. Sumptus est autem ille versus ex isto Hesiodi, Οἳ ἀυπᾶ κακὰ τεύχει αὐτὰρ ἄλλῳ κακὰ τεύχων. Idem verò dixit αἰέρα κακῶν ἐκπέρα. Et κακὰ φέρειν cum datiuo apud Homerum rursus: vbi κακὰ reddi etiam potest Clades. In prosa quoque κακὸν ita vsurpatur substantiuè. & vt vides poetas illos Homerum & Hesiodum dicere ῥέξαι κακὸν cum accusatiuo personæ, sic prosæ scriptores dicunt δρᾶν κακὸν, vel ποιεῖν, cum eadem constructione. Thucyd. lib. 8, καὶ τὰ πλεῖστα κακὰ δὴ τοῖς μάλιστα τῶν χώραι οὗτοι ἐδρᾶσαν. vbi accus. χώραν non solùm ad participium, sed ad verbum quoque fertur. Ex eodem κακὰ πολλὰ τῇ Ἑλλάδι, pro Mala multa quæ Græci intulerunt. Ex eodem, κακὸν ποιῶ, Scelus admitto. At in isto loco Homeri, Odyss. ο, Ἕσσον τοι κακὸν ἐῶ' ὅς τ' οὐκ ἐθέλοντα νέεσθαι Ξεῖνον ἐπιτρεώνῃ, καὶ ὃς ἱκόμενον κατερύκῃ, quidam κακὸν interpr. Peccatũ.

Κακὸν, Malum, Calamitas. Præsertim verò vsitatus est pluralis, κακὰ, Mala, Calamitates, Æruumnæ. Homer. Odyss. β, — μή που τι κακὸν πάθωσιν ὀπίσσω. Iliad. γ, — ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέπαθε. Idem Odyss. θ, — ἀλλὰ κακοῖσι σωέρξιν κτανε πολέεσσι. Frequentè & in soluta oratione significationem hanc habet. Thuc. lib. 2, ὑπὸ τοῦ κακοῦ νικώμενοι. Ibidem, ὑπὸ τοῦ πολλοῦ κακοῦ νικώμενοι. Et μεγάλα κακὰ, apud eundem. Aristoph. initio Pluti, Μεγίστην αἰσχύνην τοῦ θεράποντα τῆς κακῶν. A

C. Ἄκακος, ου, ὁ, ἡ, Homo minimè malus, Ab omni malitia abhorrẽs, seu alienus. Vel breuius, à malitia, Homo simplex & apertus. Demosth. contra Euerg. καὶ προστοιούδυος ἄκακος εἶ). ἐξηπάτησε τοὺς δικαστάς. Polyb. 3, τοῦς τῶν ἄκακον ὄντα τὸν ἄνδρα καὶ φρᾶον τῇ φύσει. Hæc ex Bud. qui ἄκακον interpretans hominem minimè malum, Ciceronem sequi voluit, vt opinor. nam is tanquam Græcum hoc vocabulũ exprimere volens, hominẽ minimè malum dixit, pro simplici & fraudis ignaro. Plutarch. De audiendo, οἱ θαυμαστικοὶ καὶ ἄκακοι ὑπὸ τῆς λεγόντων μᾶλλον βλάπτονται. Dionys. ad Demophilum scribens, (vt ann. v. l.) ostendit ἀκάκοις esse τοῖς μὴ προενοιοῦντας τὰ κακά. ‖ Ἄκακος ex Græcis Bibl. interpret. affertur pro innocenti. B C

Ἀκάκως, aduerb. Simpliciter & apertè, Sine fraude.

Ἀκακία, ας, ἡ, Mens abhorrẽs à malitia, seu malitiæ ignara, Mẽs minimè malitiosa, Simplicitas, Candor quidã simplex, Ingeniũ hominis simplex, & fraudis ignarũ. Dem. cõtra Near. καὶ δῆλα ἡ ἀπειρία τῆς πραγμάτων καὶ πῶς ἀκακία τῶν ἑαυτοῦ τῶν πάρεδρον πεπίσευται. Et paulo pòst, ἅμα μὲν καὶ ἐλεήσασα αὐτὸν ἡ ὀρθὴ βουλὴ δῆλα τῶν ἀκακίαν τῶν τόπου. Apud Plutarch. in Demetr. poni testatur Bud. pro simplicitate atque innocentia, non electione & iudicio certo prædita, sed doli ac fraudis nescia, τῶν ἀπειρία τῆς κακῶν καὶ καλῶν τῶν δόλῳ ἀκακίαν οὐκ ἐπαινοῦσιν, ἀλλ' ἀβεντρεία ἡγοῦνται. Apud Ciceronem in 5 De finib. pro ἀκακίαν quidam codices ἀκαμίαν, alii (quos sequi malui) ἀθαμβίαν habẽt. Nam Ciceronem scripsisse, Democritum ἀθυμίαν & ἀκακίαν pro eodem dixisse, videlicet pro animo terrore libero, nullo modo mihi fit verisimile. D

AT VERO poeticum Ἀκακήτης, ου, ὁ, Non nocens, Nihil mali faciens, Pacificus. Mercurii epithetum, apud Homerum Il. π, & Odyss. ω, Ἑρμείας ἀκάκητα. vbi ἀκάκητα pro nominatiuo ponitur, Bœotica & Æolica formatione, sicut & μητίετα. Vnde etiam ἀκάκητα scribitur παροξυτόνως. Quidam volunt ἀκακήτης ab ἀκάκης ἀκάκητος formatum esse, sicut γυμνήτης à γυμνῆς γυμνῆτος. ‖ Apud Hesiodum in Theogonia ἀκάκητα exponitur à nonnullis, Nullo malo dignus, Nihil mali promeritus. vel, Bonus, Mitis & placidus, quũ dicit, Ἰαπετονίδης ἀκάκητα Προμηθεύς. Hesychius quoque exponit ἀκάκητα, ὁ μηδενὸς κακοῦ ἄξιος, & ait esse pro ἀκακήτης. ‖ Apud Suidam legitur, ἀκάκητος, ὁ Ἑρμῆς. E

C. Ἀρχέκακος, ου, ὁ & ἡ, Qui initium dedit malorum, vide Tomi 1, col. 554, in principio. F

C. Πάγκακος, ου, ὁ & ἡ, Omnino malus, Pessimus, Improbissimus, Deterrimus. vt in hoc prouerbiali versu, Εὖ δ' ἀνεκαίνη καὶ ὁ πάγκακος ἔλλαχε μοῖρας. Item πάγκακον, Res omnino mala, Res pessima: vt vicissim παγάθον, Res optima. Plato epist. 8, δουλεία δὲ καὶ ἐλευθερία, ὑπόβαλλουσα μὲν ἑκατέρα, πάγκακον· ἔμμετρος δὲ οὖσα, παγάθον. ‖ Hinc ADVERB. Παγκάκως, quod redditur Improbissimé. G

SVPERL. Παγκάκιστος, q. d. Omnino pessimus, seu improbissimus. Sed videri possit vacare particula πᾶν cum hoc superlatiuo: nisi potius reddatur Omnibus modis improbissimus, seu pessimus. Sophocl. in Antigone, pag. 244 meæ editionis, Ὦ παγκάκιστε, δῆλα δίκης ἰὼν πατεῖ. H

Κακῶς, aduerb. Malè, Prauè, Vitiosè. Isocr. ad Nic. circa initium, οὐδ' ὅλως τῶν τῆς αἰσχύνης πενεῖαν ὅτι τὰ πράγματα μεταφέρειν, ἀλλ' αὐτοὶ ἐνεκεῖς ψέγειν ἐστὶ τοῖς ἀγαθοῖς κακῶς χρῶνται. vbi fortasse quum πρὸς τῆς πονηρῶν hoc dicat, possimus κακῶς reddere etiam Improbé. Idem Isocr. ad Phil. πῶς ἐπ' ἀνθρώπου βαρβάρου καὶ κακῶς τεθραμμένου καταφθείσαν, Malè educati & instituti, seu prauè: vt dicitur etiam praua educatio. Aliã verò aduerbii Malè significationem habet κακῶς, quum dicitur κακῶς ἔχειν, Malè se habere. Sed & alios vsus habet κακῶς, cum aliis verbis, (sicut Latinum illud aduerbium) veluti quum dicitur κακῶς ἀπόλοιτο. Quidam comicus apud Athen. Κακῶς ἀπόλοιτ' ὅστις γυναῖκα δεύτερον ἔγημεν. Malè pereat, Horat. Sæpe verò dicunt κακὸς κακῶς ἀπόλοιτο. Synes. κακὸς κακῶς ἀπόλοιτο Κεραύλιος. Plutar. in Erotico, ἀπόλοιτο τοῖνυν κακὸς κακῶς. Itidémque in reliquis temporibus. Demosth. de quodam qui in mari perierat, ἐκεῖνος μὲν οὖν, ὥςπερ ἦν ἄξιος, κακὸς κακῶς ἀπώλετο. Gregor. ἀπολέσθαι κακὸς κακῶς, de eo quem dicit damnatum iri in perpetuũ. Dicitur verò & ἀπολέσαι κακῶς, vel ἀπολέσαι κακὸν κακῶς. Quidam apud Athen. lib. 4, κακὸν κακῶς σε, ἔφη, ὦ Αἰγύπτιε, ἀπολέσειαν οἱ θεοί, Malè te perdant dii. Aristoph. Pluto, Εἰ μὴ φεράστις γ', ἀπό σ' ὀλοῦ κακὸν κακῶς. Quibus ex locis aliisque quamplurimis quos proferre possem, reprehendere debemus eos qui in isto Homeri versu, Odyss. ι, Οἶδε κακῶς ἔλθοι ὀλέσας ἀπὸ πάντας ἑταίρους, iungunt κακῶς cum ἔλθοι, non cum ὀλέσας, vel potius ἀπολέσας. Iungitur & cum aliis verbis hoc aduerbium, adiunctum itidem suum illud nomen habẽs. Gregor. καὶ κακοὶ κακῶς πάτε προῶν ἠθεῖτες. At verò κακὰ κακῶς in hoc Equitum Aristoph. loco, Ἀλλ' ὦ 'γαθ', οὐδὲ μουσικὴν ἠδίσταμαι, Πλὴν γραμμάτων, καὶ τοῦτο μόνοι κακὰ κακῶς, prouerbialiter dictum est, si scholiastæ credimus, & δεῖ pro ἐπὶ legimus.

Κακῶς, vt Lat. Malè, alium præterea atque alium vsum habet. vnde apud Thucyd. schol. alicubi ἀτέχνως exp. alicubi ἀπάκτως, alicubi αὐόπτως. Certè vt κακὸς dicitur interdum de imperito, vt κακὸς ἰατρὸς, & κακὸς στρατιώτης, & κυβερνήτης, non dubium est quin itidem κακῶς pro Imperitè accipi nonnunquam possit: veluti quum dicitur κακῶς κυβερνᾶν. Sed & hoc sciendum est, κακῶς cum eodem verbo posse aliquãdo duplicem vsum habere. nam apud Thucyd. quidem κακῶς φρονεῖν, exponitur μωρὸς εἶναι): & apud Plutarch. κακῶς φρονοῦσι redditur imprudentibus, in Camillo, ἃ κακῶς φρονοῦσι συνέβη παθεῖν ἐκείνοις: at verò in versu isto Homerico, Οἵ τ' δῦ μὲν βάζουσι, κακῶς δ' ὄπιθεν φρονέουσι, aliud significatur per κακῶς φρονεῖν, videlicet Malè cogitare. Habet denique κακῶς & alios vsus quales sunt apud Ouidiũ aduerbii Malè, quum dicit, Vir malè dissimulat, tectius illa cupit. item, Quod malè fers, assuesce, feres bene. At verò πινᾶν κακῶς, sonat quod Gall. dicimus, *Mourir de male faim*, item, *de male rage de faim*. Sed talia in nostro sermone vulgo duntaxat conceduntur.

Κακῶς habet præterea quosdam vsus, in quibus nullo modo reddi potest aduerbio Malè, licet variè & ipsum vsurpetur, sicut in præcedentibus docui. Hom. Iliad. α, vers. 15, Ἀλλὰ κακῶς ἀφίει. Hic enim nequaquam κακῶς ἀφίει, reddideris Malè dimittebat, sed potius Contumeliosè dimittebat. (Plutarch. verò κακῶς exponit ἀγεννῶς καὶ αὐθαδῶς) Si tamẽ aduerbiũ libeat periphrasticè exponere, possis reddere non solùm Contumeliosis verbis exceptum, vel verbis asperis: sed etiam, verbis malis. Sed & quum iungitur κακῶς participio εἰδότες, à Xenoph. & Isocrate, vix reddi queat Malé. Habet certè negandi vim, si sequamur eos qui κακῶς εἰδότες exp. ἀγνοοῦντες. Sed crediderim aliquid minus sonare: perinde videlicet ac si dicamus, Haud satis, vel Parum.

Κακῶς iunctum verbo πιαίνω, vel λέγω, item verbo πάσχω, non aduerbio sed nomine reddi solet. Nam κακῶς πιαίνω est Malo afficio, vel damno: aut etiam iniuria. (Est verò & vbi κακῶς ποιεῖν reddere possis Incommodo afficere, vel vno verbo Incommodare) Sic κακῶς λέγω, Maledictis aliquem prosequor, seu contumeliosis verbis, vel contumeliis, Conuitia dico. Aut etiam simplicius, Maledico alicui. Illud autem κακῶς πάσχω, (ad verbum Malè patior) Malo afficior, seu malis, vel incommodis, Malis cõflictor. Possis verò πάσχω ad verbum quoque reddere Patior: sed aduerbium mutando in accusatiuum, Mala patior. At verò κακῶς πράττω est, Aduersa fortuna vtor, Infelix sum, seu calamitosus. Aut etiam, Rem malè gero, seu infeliciter.

Grad. COMP. Κάκιον, Peius, Deterius. sicut nimirum ex κακὸς fit κακίων. Potest autem, prout huic vel illi verbo iungitur, variè reddi, imitando interpretationes quæ positiuo κακῶς datæ fuerunt. Idem dicendum & de SVPERL. Κάκιστα, Pessimè, Deterri-

mé. Qui superl. cùm alios plerosque vsus positiui κακῶς sequitur, tum verò eum quo iungitur cum ἀπολέσαι. Vnde est etiam κάκιστ' ἀπολουόμενος. Aristoph. in Pace, δὸς αὐτῷ τῷ κάκιστ' ἀπολουμένῳ. Sic etiam κάκιστ' ἀπολουμένη, apud eundem, Σὺ δ' ὦ κάκιστ' ἀπολουμένη τί λοιδορεῖ; Budæus κάκιστ' ἀπολούμενος vertit Perditissimus, item Quem Deus perdat, indignantis esse dicens. Sed ego adderem Pessimè, (aut tale quid) hoc modo, Quē Deus pessimè perdat.

Κακότης, ητος, ἡ, Improbitas, Vitium. Vel, Scelus, Flagitiū. Hom. Il. γ. πόσσας Ἀλέξαι δρον κακότητος. Ab Hesiodo κακότης opponitur τῇ ἀρετῇ, vt vitium virtuti: in Erg. Τῷ μὲν τοι κακότητα καὶ ἱλαδὸν ἔστιν ἑλέσθαι. Ex eodem affertur, κακότητ' ἣ χεῖρας ἀνίπτους.

Κακότης, Ignauia, Timiditas. Il. 6, Γνώσεαι δ' εἰ καὶ θεοπεσίην πόλιν οὐκ ἀλαπάξεις, Ἢ' ἀνδρῶν κακότητι, καὶ ἀφραδίῃ πολέμοιο. A Thucydide copulantur κακότης & δειλία, lib. 5. Est alioqui poetarū potius q̃ aliorum scriptorum hoc vocabulum.

Κακότης, sicut κακόν, Malum, Calamitas, Ærumna. Hesiod. Αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσι.

Κακία, ας, ἡ, (sicut κακότης apud poetas) Improbitas, Vitiū, aut etiam Vitiositas. Cicero Tuscul. 4, Huius igitur virtutis contraria est Vitiositas. sic enim malo quàm malitiam appellare eam quam Græci κακίαν appellāt. nam malitia certi cuiusdam vitii nomē est, vitiositas, omniū. Idem κακίαν vult esse fraudem aut vitium apud Platonem in Timæo. Nam hunc eius locum, δεσμοθετήσας δὲ πάντα αὐτοῖς ζῴοις, ἵνα τοῖς ἔπειτα εἴη κακίας ἑκάστων ἀνάπτος, ita vertit, Quæ quum ita designasset, seséque, siquid postea fraudis aut vitii euenisset, extra omnem culpam causámque posuisset. Pluralem autem κακίας reddit Vitia, scribens De finib. lib. 3, Quas enim Græci κακίας appellant, vitia malo quàm malitias nominare. Et paulo pòst, Sin κακίαν malitiam dixisses, ad aliud nos vnum certum vitium consuetudo Latina traduceret: hoc omni virtuti vitium contrario nomine opponitur. Sic certè apud Græcos κακίαν & ἀρετῷ opponi videmus, cū apud alios, tum apud Aristot. veluti quum scribit Ethic. lib. 7, καὶ γὰρ ὥσπερ οὐδὲ θηρίου ἐστὶ κακία οὐδ' ἀρετή, οὕτως οὐδὲ θεοῦ. Et quemadmodum vitiū esse dicitur generalius in hac vel in illa re: verbi gratia, in oratione (vnde etiam vitiosa oratio) ita κακία latius vsurpatur: ac nominatim λόγῳ, significanti orationem, tribuitur. Nam κακία λόγου, & κακία ἡ ἐν λόγοις, ex Hermogene affertur. Apud Lucian. autē legimus κακίαν συγγραφικὴν, vicissimque ἀρετῷ. Sed & alicui imperitè se in re quapiam gerenti, ideoque peccanti, κακία tribuitur: vt quum Synesius κακίαν κυβερνήσου dicit.

Κακία, Ignauia, Timiditas, apud Thucyd. & Demosthenem. Post quos Synesius itidem κακίαν γραπτῶν appellauit ignauiam ducum. Talem autem esse vocis κακότης vsum apud Homerum, docui suprà: sed apud eundem κακὸς pro ignauo frequens, at in soluta oratione rarùm. Apud Thuc. redditur etiam Probrū, Dedecus: sed ego malim Ignauiæ probrū. i. Probrū quod ignauia affert. Vide Κάκη.

Κακία apud Matthæum cap. 6, pro κάκωσις, vt quidē Hieronymus exponit: sed hoc verbali ad nominis illius expositionem vti nolim: potiúsque dixerim τὴν κακίαν esse τὸ κακόν. perinde acsi ita loquutus esset, ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ τὸ κακὸν αὐτῆς, Sufficit vnicuique diei suū malum, Sua cuique diei ærumna satis est. Id est, Satis mali vnicuique diei sua solicitudo affert, vt ei non opus sit vllam de sequentibus solicitudinem adiungere. Minus certè mirus videri poterit hic nominis κακίας vsus, quàm si in verbale κάκωσις resoluamus. Sed & is vsus quem habet κακότης in hoc versu Hesiodi, Αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσι, facit vt multo minus hūc nominis κακίας vsum mirer. si quidem κακίαν cæteras κακότητος significationes habere, ex iis quæ modò scripsi, satis patet.

Κάκη, ης, ἡ, Ignauia, (quam significationem inter alias habere & præcedens nomen κακία, dictum est) Timor seu pauor, quo fit vt locus in acie deseratur. Plato, λιπόντα πῶς τάξιν ἢ ὅπλα ἀποβαλόντα δι' κάκην. Ælianus, κάκη πῶς τάσιν λιπών. Idem, οὐδεὶς οἰκέτης μεταμεμοῦσθαι κάκῃ ἕξας προδοῦναι τὸν δεσπότην. At Theod. Gaza κάκην pro vitio vsurpauit, cuius significationis ex vetere quopiā scriptore exemplū mihi in præsentia non suppetit. Sed scribit Eust. κάκη γὰρ οὐ μόνον ἡ κακία καθ' ἣν πρὸς τὸν Πλάτωνα, ἀλλὰ καὶ ἡ δειλία.

C. Ἀπὸ κακεῖν, Præ malo deficere, Succumbere malo, seu malis, Cedere malo, seu malis. Ὑπὸ τῶν κακοῦ κεκᾶσθαι, vt Thucyd. loquitur. id est Vinci malo, seu superari. Ex Græcis Bibl. interpr. Hierem. c. 15, ἀπεκάκησεν ἡ ψυχή μου, defecit anima mea. Item generalius pro Succūbo, vt in hoc loco Hist. eccles. li. 4, ἀποκακήσας τῆς τῶν βασιάνων δι' ὀπνοίας χαλεπῆς προσβολῆς, Quum excogitatis cruciatibus, martyres vincere non posset, & sauitia succumberet tolerantiæ, vt Bud. vertit: qui ἀποκακεῖν reddit etiam Ignauiter fugere, addens ἀποκνεῖν. Hesych. ἀποκνεκάζειν exponit per ἀποκακεῖν, & ἀποφεύγειν, & ἀποσκιρτᾶν. vbi videri possit esse suppositiuum verbum hoc ἀποκακεῖν. Suidas ἀποκακήσαντες expon. ἀφροντιστήσαντες, & addit, ὡς δὲ Σώφρονι ἀποκακήσαντες. Sed mendo non carere hunc locum, meritò quis suspicetur. præsertim quum apud Hesychium legatur expositio quæ datur hic verbo ἀποκακήσαντες, data verbo ἀποκνήσαντες, cui multo magis conuenire manifestum est.

C. Ἐκ κακεῖν, idem. Redditur verò & Deficere, sine adiectione, itē Animo concidere. Potest etiam reddi, Animū despondere. Sonat enim quod Gall. dicimus, Perdre courage. vt apud Lucā, c. 18, in principio, πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε προσεύχεσθαι, καὶ μὴ ἐκκακεῖν. Paul. ad Ephes. cap. 3, διὸ αἰτοῦμαι μὴ ἐκκακεῖν ἐν τοῖς θλίψεσί μου ὑπὲρ ὑμῶν. Ad quem locum respiciens Gregor. dixit εἰ μὴ ἐκκακοῦμεν ἐν τοῖς θλίψεσι. ita enim ibi legendum esse, non ἐκκαμοῦμεν, docui in Ἐκκάμνω, Tomi 2, col. 48. Affert verò hoc ipsum verbum ἐκκακεῖν Bud. & tanquam habēs significationem affinem verbo ἐθελοκακεῖν, in hoc Polybii loco, lib. 4, Λακεδαιμόνιοι δὲ τὸ μὲν πρῶτον ταῖς βοηθείαις καθ' πῶς δράπαξιν, ἐξεκάκησαν, βραχεῖς δέ τινας παντελῶς ἱππεῖς καὶ πεζοὺς, σπαζόμενοι τὸ δοκεῖν μόνον ἐξιπμᾶν. id est, Ad mittendas suppetias consulta propè ignauia elanguerunt. Sed ego suspicor reponi debere πρὸς μὲν τὸ, &c.

C. Περὶ κακεῖν autem vim maiorem habet quàm præcedentia, ob præpos. περί. Nam Bud. esse ait, Animo prorsus concidere, & labare, Malo vinci, Malis cedere. Polyb. lib. 2, θελοκακοῦντες δὲ καὶ διεχρηστούμενοι πεῖς παρουσι, οἱ μὲν ἀπὸ θυμοῦ καὶ τῆς ἀλογιστίας εἰς πεῖ πολεμίους εἰκῆ προσπίπτοντες, ἑκουσίως ἀπέθνησκον. Idem lib. 3. eadem hæc verba copulauit, sed alio ordine, ἐν ᾧ καιρῷ καὶ τὸν Φαμίνιον αὐτὸν διεχρηστούμενον καὶ θελοκακοῦντα τοῖς ὅλοις προσπεσόντες πνὲς τῶν Κελτῶν ἀπέκτειναν.

C. Ὑπὲρ κακεῖν videri possit, sicut & θελοκακεῖν, plus esse quàm ἐκκακεῖν, vtpote præpositione hac vim intendendi eodem modo habente: sed Hesych. scribit, ὑπερκακεῖν, ὁ αὐτὸ ἐκκακεῖν.

Κακόω, ῶ, Malo seu damno afficio, vel malis, Infesto, Vexo, Affligo. Thucyd. lib. 1, κακῶσαι ἡμᾶς. Idem κακοῦν τῷ δύναμιν dixit. (quanuis alioqui κακοῦν sine adiectione etiam, afferatur pro Frangere vires, ex Pausania) Quinetiam pro Populari vsus est. Herodian. κακῶσαι πεῖ πολεμίους dixit, lib. 6, οὐ γὰρ αὐταί δρως Ῥωμαῖοι ἠβήθησαν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ πεῖς πολεμίοις ἔδοξ' ἐπὶ κακώσαντες. Interdum etiā est Malè tracto, de qua significatione dicam in verbali Κάκωσις. Itidem pass. Κακοῦμαι, Malo afficior, Infestor. vnde Ἀμφρακιῶται κακωθέντες, & Ἐπίδαμνος κακουμένη, apud Thucyd. In Epigramm. autem κεκακωμένος ἐκ πυρετοῖο, pro κεκακωμένος πυρετῷ, de eo qui febri laborabat.

Κάκωσις, εως, ἡ, Vexatio, Infestatio, Incommodatio. ἡ τῶν ἐναντίων κάκωσις, Thucyd. (Apud eundem redditur etiam Offensio) At κάκωσις τῆς ἐπαρχίας, de eo qui prouinciam malè administrat, multáq; in ea præter ius & æquum perpetrat, præsertim verò quod ad rapinas attinet. Vnde Bud. apud Plutarch. in Cæsare, Δολοβέλλαν ἔκρινε κακώσεως ἐπαρχίας, vertit, Dolobellam accusauit repetundarum. Idem postquam dixit κακοῦν esse e-

tiam Malè tractare. Hinc κακώσεως δίκη, inquit, Malæ tractationis iudicium. Vide Poll. & Suidam.

Κακωπκὸς, οῦ, ὁ, Infestandi vim habens, seu vexandi, (q. d. Infestatiuus, seu Vexatiuus, Talis vt aliquo malo afficere possit. Redditur etiam Noxius.

COMP. Ἀκάκωπος, ου, ὁ & ἡ, Non affectus malo, seu malis, Non infestatus, Non vexatus. Ab Hesychio autem exponitur ἄλυπος, id est Molestiæ expers.

Κακίζω, Vitupero seu improbo, tanquam malum videlicet, aut improbum. Existimo certè κακίζω propriè sonare Malum appello, seu improbum. (Recordor enim VERBI Τραχωίειν ab Æschylo itidē vsurpati pro λέγειν τραχώ) Sed generaliter ponitur pro Vitupero, Improbo, Damno. Thucyd. lib. 2, ἀλλ' ἐκάκιζον ὅπη τρατηγὸς ἐν οὐκ ἐπεξάγοι, Vituperabant, aut Vitio illi dabant. Demosth. πῶς τύχω κακίζειν πῶς οὗτοι τὰ πεφόμματα κρίνουσι. Plutarch. in Solone, κακίζων πῶς ἀβουλίαν αὐτῶν. Dicitur etiam κακίζω τὰ τούτου, vel κακίζω ἐμαυτόν. Philo, ἐπαινέσαν ἄπεσκεπι, κακίζοντες ὡς ἑαυτοὺς τῆς ἀπιστίας. Itidem Pass. Κακίζομαι, Vituperor. Thuc. l. 1, οἱ δὲ Κορίνθιοι κακιζόμενοι ὑπὸ τῶν ἐν τῇ πόλει πρεσβυτέρων.

(Κακίζομαι ab ea nominis κακὸς significatione, qua ponitur pro ignauo & timido, sonat interdum Ignauus fio seu timidus, Aut, Ignauus sum, Ignauè me gero. Homer. Il. ω, — ἐπεὶ οὐ κακιζόμενόν γε κατέκτα, Ἀλλὰ πρὸ Τρώων καὶ Τρωϊάδων βαθυκόλπων Ἕστασ'. Apud Euripidē Medea, semetipsam ad patrandam filiorum cædem adhortans & instigans, manui suæ ensem capere imperat, addens, Καὶ μὴ κακιοῦσθαι, μηδ' οἰκτιρμοῦσθαι τέκνων, Ὦ φίλτατ', ὡς ἔκτεινας, Ne te ignauam ostendas, Ne te ignauitei geras. Puto autem posse etiam reddi, Ne ad hoc facinus remollescas & relangueas: perinde acsi dictum esset, μὴ μαλθακιοῦσθαι)

COMP. Κακιζοπιχος vide suprà in Τέχνη. Tomi 3, col. 1433. Sed iis quæ ibi scripta sunt, adde hūc Pausania in Atticis locum, ὁ δὲ Καλλίμαχος, τὸν λυχνοῦχον ποιήσαι ἀποδέων ὑπὸ τεσσάρων ἐς αὐτὸν πῶς τέχνῃ, οὐτω στάσιν ποιῶν ἔστιν ἄσεμνος, ὥστε καὶ λίθους τετρῶσθαι, ἐστρυπησε, καὶ ὄνομα ἔθετο κακιζόπεχνον, ἡ θεωρῶν ἄλλων, καὶ τίσησεν ἐφ' αὐτῷ.

Κακιόω, Malum vel improbum reddo seu efficio, κακίαν ἐμποιῶ. Item, Deprauo, Vitio, Corrumpo. veluti quū κάπηλος dicitur hoc nomen habere ὅτε τὸ κακοῦσθαι τὸν πηλόν, id est τὸν οἶνον. Sed Suidas κακοῦσθαι τὸν πηλὸν (quæ verba ex Aristoph. Nubibus sumpta existimantur) tanquam prouerbialem allegoriam habentia exponit τὸν ἄξιον ὕβρεως ὑβρίζειν. Pass. autem Κακιόομαι, Malus seu improbus reddor, Improbus fio, seu euado, Deprauor, item Improbè ago, Peruersè ago, vt Budæus vertit, afferens ex Xenophonte Præd. 6, de militibus cōtumacibus in acie, καὶ τοῖς μὲν τὸ δέον ποιοῦσιν ὀπικαλεῖν, τοῖς δὲ κακιωμένοις ἀπειλεῖν ἰσχυρᾶς. Et ex Euripide, ὥστε κακοῦν τοῖσδε τοῖς βουλεύμασιν. Item ex Platone in Timæo, τὸν τρόπον οὐ κακοῦσιτο, εἰς τοιαύτῃ αὖ μεταβάλλοι θηρίου φύσιν.

X AI' N Ω, Fut. ανῶ, Hisco, (seu Hiasco) Dehisco. Dicūtur χαίειν omnia quæ antè clausa & συμμεμυκότα, sese aperiunt, vt terra, malū Punicū, ostrea, conchæ, os etiam & podex. Sed apud Homerum frequens est de terra dehiscente. Iliad. ρ, — οὐ μὰν ἡμῖν εὐκλεὲς ἀπονέεσθαι Νῆας ὅτι γλαυκῶπις ἀλλ' αὖτῃ γαῖα μέλαινα Πᾶσι χάνοι. Et Il. ζ, — ὡς κέν οἱ αὖτῳ Γαῖα χανοι, vtinam ipsi dehiscat terra. vt apud Virg. Æneid. 12, Iuturna dicit, — ô quæ satis ima dehiscat Terra mihi, manéque deam demittat ad imos. Itidémque Il. φ — πῦ μοι χάνοι ἀρεῖα χθών. id est πρότερον γῆ χάσμα διχθεῖν με, antè me terra dehiscens absorbeat, vt scholiastes exponit. Itidē apud Luc. χανεῖν σοι πῶς χθῶ, tibi terram hiscere: vt & Ouidius, Hiscere nempe tibi terra neganda foret. Item & malum granatum χαίειν dicitur quum dehiscit, seu quum ruptum hiat. vt Geopon. lib. 1, titulus quidam est ὥστε ῥοιὰς μὴ χαίειν: vbi Africanus inter alia dicit, αὗται γὰρ (nimirum αἱ σκίλλαι πρόφαφυτευθεῖσαι) αὐτοπαθοῦσαι, οὐκ ἔνδοσιν αὐταῖς χαίειν. Columella hoc Rūpi vocat, sic scribens, Quum iam matura mála fuerint, antequā rumpātur, pecíolos quibus pendent, intorqueto. Varro Hiascere, de nucibus, Vbi primùm incipiunt hiascere, tum legi oportet. Ostrea quoq; χαίειν dicuntur. Sophron apud Athen. lib. 3, αἱ γε μὰν καὶ χαίουσι τὰ αἰκ' ἐξένος κελεύσματος κεχαίαιν πᾶσαι· τὸ δὲ κρῖς ἑκάστας ἐξέχει. (vbi etiam obiter nota κεχαίαιν Doricè positum pro κεχήνασι) Et aliquanto pòst idem Athen. de solenibus & aulis dicit, κρείπονες δ' εἰσὶν οἱ μέχρι τοῦ χανεῖν ἐπ' αὐθράκων ὀπιώμενοι, qui super carbonibus torrentur donec dehiscant. seu Donec rupti hient. At Aristoph. τὸν πρωκτὸν χαίειν dicit quum sese aperit. qui rursum συμμύειν dicitur quum sese comprimit & clauditur musculo τῷ σφιγκτῆρι. opposita enim sunt inter se χαίειν & συμμύειν, vt & in hoc Luciani loco, De saltat. πρόσωπον οὐ κεχηνὸς, ὡς ὀκεῖνα, ἀλλὰ συμμεμυκός. Idem Lucian. in Tim. de Danaidum dolio pertuso, εἰ μὴ ἐμφεράξηται τὸ κεχηνὸς τοῦτο καὶ τὸ ἐσάπαξ αἰαπτῶμενον, hiatum istum. & paulo antè, τὸ πρὸς πῶ ἔκχυσιν κεχηνὸς τοῦ πίθου: cui subiungit, καὶ ἀκώλυτος ἡ ἔξοδος. quū enim rimis aut foraminibus hiant dolia, humor sine vllo impedimento effluit: vtpote μὴ σέχοντος τοῦ κώπις. Homo etiam χαίειν dicitur quum ore hiat, velut ii qui oscitant, currunt aut dormiunt: velut etiam ii quæ attentius aliquid speculantes contemplantésque aut auscultantes, suorum obliti os turpi diducunt hiatu. Homer. Iliad. υ, ὅτε κέν τις ἀρηϊφίλων αἰζηῶν Δουρὶ βάλῃ, ἐάλη τε χανών, πρὸς τ' ἄφρὸς ὀδόντας Γίγνεται. solent enim inter currendum patulo os diducere hiatu, quo spiritus liberius attrahi efflarique rursum queat. Hippocr. θανατῶδες δὲ καὶ τὸ κεχηνότα καθεύδειν ἀεί, mors denuntiatur vbi æger supinus hiat & assiduè dormit, Celso interprete. Aristophan. in Nub. Ζητοῦντος αὐτὸ τῆς σελήνης τὰς ὁδοὺς Καὶ τὰς περιφοράς, εἶτ' αὖω κεχηνότος, Ἀπὸ τῆς ὀροφῆς νύκτωρ γαλεώτης κατέχεσεν, ei interea dum vias circuitusque lunæ inuestigaret, cacauit in os magno diductum hiatu. Lucian. in Tim. τοῖς μάτιω κεχηνότας ἐκείνους, εἰς ἀλλήλους ἀποβλέποντας καταπλιπῶν. Et in suo insomnio, κἂν που τὶ λέγῃ τύχῃς, κεχηνότες οἱ πολλοὶ ἀκούσονται, θαυμάζοντες καὶ δαιμονίζοντές σε ὑπὸ λόγων τῆς δεινάμεως. solent enim ii qui ad mira & insolita ἀκροάματα atque θεάματα obstupescunt, hiare, & in primis stulti. vnde Aristoph. τοὺς κεχηνότας appellat stultos: quum aperto hiantéque ore esse, stultitiæ signum plerunque fit. Rursum Aristoph. κέχηνα βλέπων εἰς τὸν οὐρανόν. Idē addito πρὸς cum suo accus. ἐκεχήνεσαν πρός με, in me erant intenti. Et πρὸς τοῦτο κεχηνώς, Intentus & hiante ore hæc respiciens. Et rursum, κεχήνη πρός σε. id est εἰς σε ἀποβλέπῃ, καὶ σοὶ πειθαρχῇ, ad te respiciat & ex te pendeat veluti ore hiāte. Præterea χαίειν dicitur qui os in verba resoluit, vt & Hiscere apud Latinos. Cic. Respondebisne ad hæc, aut omnino hiscere audebis? Chrysost. ἡμεῖς δὲ οὐδὲ χᾶναι οὐδὲ διᾶραι τὸ στόμα συνεχωρήσαμεν αὐτοῖς, ne hiscendi quidē aut mutiendi occasionem ipsis reliquimus. Aristoph. verò cū accus. in Vesp. Τοῦ' ἐπόλμησ' ὁ μιαρὸς χανεῖν ὁ δημολοιχηκλέων; aususne est hoc hiscere? id est, Aususne est hiscere & hoc dicere? Schol. simpliciter exp. εἰπεῖν, vt & schol. Soph. in simili loco, p. 68, Αἰακε, Σὲ δὴ τὰ δεινὰ ῥήματ' ἀγγέλλουσί μοι Τλῆναι καθ' ἡμῶν ὧδ' αἰσιμωκτεῖ χανεῖν; Item aliquis dicitur χαίειν πρός τι, quod nimirum ore hiante captat. Od. μ, Βούλομ' ἅπαξ πρὸς κῦμα χανὼν ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσαι, Hiās ad fluctum aduentantē. id est Hiante ore incurrentes fluctus excipiens. Sæpe autem metaphoricè, vt Latinè Inhio. Luc. in Peregr. πένητες ἀνθρωποι καὶ πρὸς ὀβολοὺς κεχηνότες. Idem in Icarom. πρὸς τὸ τέλος ἤδη κέχηνε, Ore hiante ad finem iam aspiro, Fini inhio: veluti qui hiante ore currunt & ad metam aspirant, aut etiam qui hiante ore cibum potumve negatum appetunt. vt & lupus χαίειν quum ore rictúque hiante aliquid appetit. Apud Athen. libro 9, τὸ δὲ μὴ χανεῖν Λύκον δεῖ κατῆς, σὺ μόνος ὕδρηκας τέχνῳ: vtpote qui ἐείφου θυμοῦ πῶς καρδίαν κατεπέπωκας. Suprà verò in Aristoph. quibusdam locis habuimus κεχηνέναι πρός τι diuerso significatu, nimirum pro Aspicere aliquid vel respicere ore hiante, quum quis id obstupescit & attentè inspicit. Vbi etiam NOTA Κεχηνέναι pro χαίειν vsurpatum, vt κεκληθύαι pro κλάζειν, & κεκραθύαι pro κράζειν. Vide & Χάσμη paulo pòst.

Χάσμα, ατος, τὸ, Hiatus. Philo De mundo, χάσματα γῆς ὁρᾷ διηνοιγμένης ὅτε μήκιστον ἀνωόμφα. vbi Bud. Labes terræ

vastas video in immensum discedere. Plato Politic. 2, A ὄμβρου δὲ πολλοῦ γιγνομένου καὶ σεισμοῦ, ῥαγεῖσαι πῃ τῆς γῆς, καὶ γίγνεσθαι χάσμα κατὰ τὸν τόπον ἢ ἔνεμβη. Dicitur enim χάσμα γῆς γίνεσθαι quum ῥαγεῖσα finditur & hiatu aperitur. Et Plutarch. De deo Socr. κάτω δ' ἀπὸ δύνη φαίνεσθαι χάσμα μέγα τρογγύλον, οἷον ὀκτεπημιδρήνης σφαίρας. Agath. schol. Epigr. lib. 2, in gulosos, de Vlysse, Σκύλλης χάσμασιν αἰπάσας, qui incidit in hiatum seu fauces Scyllæ. Herodot. in Melpom. dicit etiam πελάγεος χάσμα. Et Eurip. Phœniss. ἄβυσσα χάσματα, vt Plinius, Profundo hiatu haustis. Bud. in Pand. Est autē Labes agri, quum B ager repentè terræmotu aut quauis alia ratione subsidet in vastam voraginem, quæ Græcè χάσμα dicitur, id est Hiatus terræ. VNDE Χασματικος terræmotus dictus, quum mouente terra huiusmodi hiatus existunt. Plinius lib. 2, de terræmotu loquens, Hiatus verò aliàs remanet, ostendens quæ sorbuit, aliàs occultat ore compresso, rursúsque ita inducto solo, vt nulla vestigia extent, vrbibus plerunque deuoratis agrorúmque tractu hausto. Ab Aristotele VOCATVR Χασματίας in lib. De mundo, τοῦ δὲ σεισμοῦ (inquit) οἱ μὲν C σωιζόντες ποιοῦσι εἰς τὰ κοῖλα, χασματίαι λέγονται, terræmotuum ii qui soli confidentias in cauernas faciunt, χασματίαι dicuntur. De iisdem terræ χάσμασιν intelligēdum quod Seneca dicit Quæst. natur. libro 6, cap. 9, Tunc chasmata, tunc hiatus vasti aperiuntur. Et Plin. libro 36, cap. 15, Hauriri vrbes terræ hiatibus. Et ante hos Ouidius, Deuorer antè precor subito telluris hiatu. Sunt verò & cæli χάσματα. Plinius lib. 2, cap. 26, Fit & cæli ipsius hiatus, quod vocāt chasma. Seneca Quæstion. natur. lib. 1, cap. 14, Sunt chasmata quum aliquod D cæli spatium desedit, & flammam dehiscens velut in abdito ostētat. Meminit Aristot. quoq; in Meteor. Vide & Χάσμημα.

Χάσμη, ης, ἡ, Hiatus vel potius Hiatio. Sed de illo peculiariter hiatu dicitur quo quis os inter oscitandum diducit: vnde & redditur Oscitatio, Oscedo. veluti quum Pollux σκορδινᾶσθαι esse dicit τὸ μετὰ χάσμης ἀνατείνεσθαι, cum oscitatione sese extendere: quod Pandiculari dicunt Latini. Sic Plutarch. De aud. χάσμαι τε ὑπωσεῖς καὶ κατήφειαι. Somnolenti enim sæpius hiascunt seu hiant & oscitant. vnde & τὸ κεχηνὸς, oris hiatus & oscitatio, accipitur nonnunquam pro Ignauia & Desidia, teste Budæo, afferente ex Chrysostomi Comment. in epist. ad Timoth. pag. 33, τὸ κεχηνὸς καὶ ῥάθυμον τῆς διανοίας ὑπορρέψαι. vbi metaphora est. Idem hanc χάσμης E definitionem ex Aristotele affert, ἡ δὲ χάσμη πνεῦμα ἐν ὑγροῦ κίνησις ὄθι. VNDE Χασμώδης, εος, ὁ καὶ ἡ, Oscitator, Qui frequenter oscitat, vt ὑπνώδης dicitur Dormitator, & Procluis in somnum. Diogen. Laert. pag. 196, ὃν καὶ ἔσκωψε νωθρὸν ὄντα καὶ χασμώδη. Neutro F autem genere τὸ χασμῶδες substantiuè dicitur PRO ἡ Χασμωδία, Oscitantia, vt & τὸ κεχηνὸς paulo ante habuimus, itidem pro Oscitantia, seu Oscitabunda ignauia & desidia. Χασμωδία tamen dicitur etiam κεχηνῖα σύνθεσις, verborum compositio hiulca. & ἡ τῶν φωνήεντων ἐπαλληλία, vt apud Homerum, χαλκῷ δηϊόωεν. Eustath. Inde & VERB. Χασμάομαι, ᾶμαι, quod primùm generaliter significat Hio, vt χαίνω & χάσκω. vt θύρας χασμωμένης, apud Athenæum lib. 4, de ostio aperto & hiante. Sic homo aliquis χασμᾶται dicitur, G quū hæsitans ore aperto hiantéque stat, & nescit quidnam dicturus sit. Plato in Gorgia, ἀλλ' ἰλιγγιῶς καὶ χασμᾷ, οὐκ ἔχων ὅ, τι εἴπῃς, æstuares & hæsitares, nec haberes quod diceres. vt ii nimirum qui vertigine correpti obstupescunt, ósque magno diducunt hiatu. Hesychius quoque χασμᾶται affert pro αἰσχύνεται. vt & Eustathius testatur dici non modò περὶ στόματος, sed etiā περὶ θύρας ἀνεῳγμένης. Specialiter autem χασμᾶσθαι de eo oris hiatu dicitur quo inter oscitandum diducitur. vt χασμώδους πυκά, Crebrò oscitans: qui oscitator dicitur & χασμῴδης. Et in Hippiatr. οὐ χασμᾶται. Alexander H Aphrod. Probl. lib. 1, διὰ τί οἱ βλέποντες χασμωδοῦς χασμῶνται; quare oscitant qui oscitantes alios videntes cui simile problema ex Aristotele habes in compos. Ἀνεχασμῶμαι. Vide & Χασκάζω. VNDE Χάσμημα,

ατος, τὸ, itidem Hiatus: vel etiam Rictus. Ex Aristoph. χάσμημα affertur pro ῥάμφος κεχηνός, rostrum hians. fuerítque hîc χάσμημα idem quod χάσμα in hoc apud Suidam loco, οἱ δὲ Παῤῥοι τὰς κεφαλὰς τῶν θηείων ἁρμόσαντες τῆς κράνεσιν, ἐχεῶτο τῆς τῶν θηείων χάσμασι. Vbi θηείων χάσματα dicuntur Ferarum capita hiantia, Ferarum capita quorū ora magno hiatu diducta sunt. vt Hesych. quoque χάσμα ἠρὸς affert pro ὄψις & πρόσωπον ἠρὸς, necnon σῶμα. Quo significatu vtuntur Latini Rictus vocabulo. Porrò à χασμάομαι, est COMP. Ἀνεχασμάομαι, ῶμαι, Vicissim oscito, Oscitatione respondeo. Aristot. in Problem. διὰ τί τοῖς χασμωμένοις ἀνεχασμῶνται ὡς ὀλίγοι πολύ; Cur vicissim oscitant aliis oscitantibus? Quì fit vt homines oscitantibus aliis vicissim oscitent? ET Καταχασμάομαι, ῶμαι, Dehisco, Hiasco, seu Hio. Theophrastus De caus. plantarum, libro 4, cap. 14, de leguminibus loquens, καὶ καταχασμωμένων τὰ μὲν, μεταβάλλει τὴν χρόαν, τὰ δὲ μή. Significat etiam Derideo: VNDE Κατάχασμησις, Derisio. Vide Καταχαίνω.

C. Ἀκροχανής, ές, ὁ καὶ ἡ, Summè & supramodum χαίνων, Immani vastus hiatu. Ex Epigramm. affertur ἀκροχανὲς pro In extremiratibus vastum.

C. Ἀχανής, ές, ὁ καὶ ἡ, Non hiās, Nullo diductus hiatu. Hesychio μὴ ἀνοίγων στόμα, ἄφωνος, ἄφθογγος: vt & Suidæ ὁ μὴ κεχηνὼς, ἄνεος, ὁ ὀκτεπληγμένος στόματι. vt sit ab eo χαίνειν quod significat Hiscere, id est Os in verba resoluere & ad loquendum diducere. quo accipi potest modo in hoc loco apud Suidam, πῶς ὀν τοῦ σωιεδρίου ἀχανεῖς γίγνεσθαι καὶ παρεκτείνειν τὰς διανοίαις, συμπάσχοντας τῇ τῶν ἀκληρούντων ὑποφθοῖσίᾳ. vt sit, Adeo obstupuisse & perculsos animis fuisse vt ne hiscere quidem possent. Nisi hoc loco ἀχανεῖς γίγνεσθαι sit potius idem quod ἰλιγγιᾶσαι καὶ χασμᾶσθαι in loco Platonis suprà citato: quod est æstuaile & hæsitasse eorum more qui vertigine quadam oculorum correpti, magno hiatu os diducunt. Nam ἀχανὴς dicitur etiam ὁ λίαν χάσκων, Qui immani hiatu os diducit. vt & in hoc loco Hegesandri apud Athenæum libro 7, vbi coquus quidam fragrantiam nidorémque popinæ suæ comparans sirenum cantui, ait, Ὑπὸ τῆς ὀδμῆς δὲ οὐδεὶς δυνήσεται Ἁπλῶς διελθεῖν τὸ στεγνὸν θυπνί. Ὁ δὲ παιδὸν πᾶς, ὥσπερ πρὸς θύραν Ἑστῆκετ' ἀχανὴς, πρὸς πεπαπαλθυμένος, Ἄφωνος, ἀχεῖς αὐ αὐτὸν τῶν φίλων Βεβυσμένος πλὴν ῥῖν' ἑπερός ἢς πρεσθραμῶν Ἀπεσπάσῃ, Ad januam stabit os magno diducens hiatu. nec enim ibi dici potest de eo qui stupefactus obmutuit, vt patet ex ἄφωνος paulo pòst sequente. Idem certè Suidas πέλαγος & πεδίον dici ἀχανὲς testatur τὸ ὀπτπλὺ κεχηνός, immani vastum hiatu, afferens hunc ἀδέσποτον locum, πέλαγος διέπρεσε δεξιὰ δὲ χεται, καὶ ὅτι πύπτις ἀχανὲς καὶ αἰξόδον πεδίον βαθος. Cui similis hic Philonis De vita M. libro 3, οὗ ἀνεῳγὸς πᾶς ἀχανὲς ὄθι πέλαγος, ante vastum obiicitur pelagus. Et libro 1, πρεσῖόντων δὲ ὥσπερ ἀχανὲς καὶ βαθὺ πέλαγος ὑπόρθυζον ἀναφαίνεται, immensumque & vastum ac profundum pelagus. Quomodo Aristoteles quoque dixit De gener. anim. libro 5, εἰς ἀχανὲς ἡ κίνησις τῶν ὀφθαλμῶν σκεδαίνυται, motus oculorum in vastum dissipatur. Plutarchus verò in libro De κακοηθείᾳ Herod. ζητοῦντες ἐν μεγάλῳ καὶ ἀχανεῖ σρατεύματι, in magno vastóque exercitu. Hesych. ἀχανὲς exponit etiam ἀπλωμένον, expassum. Idem rursum in prima significatione ἀχανεῖ affert pro ἀνανοίκτῳ, non aperto: vel etiam Qui aperiri nequit.

ITEM ET Ἀκὴν à χάινω deduci aiunt, præmisso ἀ στερητικὸν & aspirata in tenuem conuersa. quod etymon eo verisimilius est & probabilius quò magis ad præcedentis ἀχανὴς significationem accedit. significat enim quasi dicas ἀχανῶς seu χωρὶς καὶ τὸ χαίνειν. vt apud Homerum Iliad. η, de exercitu Græcorum, — κέλευε δὲ οἶσιν ἕκαστος Ἡγεμόνων· οἱ δ' ἄλλοι ἀκὴν ἴσαν· οὐδέ κε φαίης Τόσσον λαὸν ἕπεσθαι ἔχοντ' ἐν σήθεσιν αὐδήν· Σιγῇ δειδίσσοντες σημάντορας, ibant taciti & ne hiscentes quidem. vbi schol. expon ἡσύχως καὶ χωρὶς θορύβου. Idem Homer. Odyss. β, Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν, οὐδέ τις ἔτλη Τηλέμαχον μύθοισιν ἀμείλεσθαι χαλεπῆσι, ne hiscebant quidem. Et Odyss. φ, fœminæ & ancillæ quæ erant in ædibus

bus Vlyssis, iubētur, Ἢν δέ τις ἢ σοναχῆς νὲ κτύπου ἔνδον ἀκούσῃ Ἀνδρῶν ἠμετέροισιν ὀν ἔρκεσι, μὴ πι θύσαζε Προβλώσκειν, ἀλλ' αὖτε ἀκὴν ἐμένεν ἔργα θέσθαι ἔργω, tacitæ manere apud opus, & ne hiscere quidem. Idem rursum dicit ἀκὴν γίνεσθαι, addens etiam σιωπῇ. vt Il. γ, & Od. υ, Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐνθύσσοντο σιωπῇ. Dicit alicubi & ἀκὴν ἔχειν, pro ἀκὴν γίνεσθαι σιωπῇ, id est σιωπᾶν καὶ μὴ χαίνειν μηδὲ λαλεῖν, teste Eust. pag. 387. qui ab eadem origine deriuat ET IAM Ἀκέων, idem omnino cum præcedente ἀκὴν significans, nimirum Tacitè, Ne hiscendo quidem: frequens apud eundem poetam. vt Il. η, Ἤτοι Ἀθηναίη ἀκέων ἰοῦ, οὐδέ τι εἶπε, tacita erat, & ne hiscēs quidem, Nihil loquebatur. Et alibi, Ἀλλ' ἀκέων δαίνυσθε καὶ ἡμῶν. Non semper tamen aduerbialiter vsurpatur hoc ἀκέων, sed frequentius participialiter. vt Il. α, Βῆ δ' ἀκέων. id est ἡσυχάζων, σιωπῶν, quiet & tacitus, ac ne hiscens quidem. Itidémque Od. ρ, de Vlysse, Ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσομένων. Et Od. κ, Ἢ ἀκέων πλαίω, ἢ ἐπ ζώοισι μετείω. Et Od. ξ, — δαίνυσθαί τ' ἀκέοντε, tacitos epulari quietósque. Necnon fœm. gen. idem alibi, ἀλλ' ἀκέουσα καθῆσο.

C. ΑΜΦΙχάινω, Circumhio. Item, Vndique inhians deuoro: seu simpliciter Deuoro, Deglutio. Hesych. enim ἀμφιχαιόντες exp. καταπόντες, qui deuorarunt vel absorpserunt. vel etiam, Quum deuorassent, Quum deglutissent seu absorpsissent. Apud Greg. ἀμφιχαιῶν in carm. legitur de pisce hamum vorante. sic περιχάινω.

C. ΑΝΑχάινω, idem cum simplici χάινω, Hisco, seu Hiasco, Hio, Dehisco. Interdum etiam Oscitor. nam & in oscitatione os rictúsque hiatu quodam diducitur. Lucian. De vera historia, loquens de ceto, ὕστερον δὲ αὖτε αἰαχανόντος, εἴδομεν κῆτος μέγα καὶ πλατύ ὀνοικεῖν. Idem, καὶ εἴ ποτε αἰαχανοῖ, τὰ χὐ σωύεμεν. Vbi iterum nota αἰαχαίνειν & συμμύειν opposita, vt suprà τὰ κεχηνότα & τὰ συμμεμυκότα. At αἰαχαίνεται, quod in Hippocratico Galeni lexico legitur & exponitur αἰαξαίνεται, admodū mihi suspectum est.

C. ΔΙΑχάινω, itidem Hio, Hisco, Dehisco: seu Magno hiatu diducor.

C. ΕΓχάινω, Inhio. Item, Hiante ore illudo (Solent enim illusiones irrisionésque quædam fieri ore hiante & distorto) In qua significatione Aristophanes mediam vocem vsurpauit, in Vespis, Κοὐκ ἐγχανεῖται σ' ὀξαπατῶν Ὑπέρβολος, neque illuder te fallens Hyperbolus. Et rursum in eadem fabula, Ἀλλ' ὀξαπάτησάς κἀγχανεῖ τοῦτω μέγα, falles, & cachinnans illudes istum valde. Quo sensu & ἐγχάσκειν infrà idem vsurpat. Et in Equitibus, Οὐ γὰρ ἡμῶν γε σρατηγῶν ἐγχανεῖται τῇ πόλει. vbi schol. exp. ἐμβλέψεται, καταπτύσεται: sed magis propriè in superiori loco idem exposuerat ἐγγελάσεται. ‖ Ex eodē comico affertur ἐγχανὼν πθνήξει pro Ore aperto hiantéq; morieris.

c. 2. Ἐπιγχάινω, idem cū simplici suo ἐγχάινω, Inhio: necnō Irrideo, Illudo, ore nimirum hiatu magno diducto, vt in cachinnis fieri solet. vt Suidas ἐπιγχανεῖν exponit καταβοᾶν, καταγελάσαι, afferens ἀδέσποτον hunc locum, οὐ μὴν ἡ πημωὸς δίκη τὸν ὑβρεσὴν καὶ ὑπερόπτην εἴασεν ἐπιγχανεῖν τῷ τῶ Μέλητος θανάτῳ.

c. 2. Καταγχάινω, idem cum ἐγχάινω & ἐπιγχάινω, seu καταχάινω, Irrideo & Illudo, Derideo, Deludo, ore nimirum cachinnis diducto & hiante. Aristoph. Acharn. Δικαιόπολις γὰρ εἴμ' ἴδοι πεπρωμένον, Καταγχάσοι γε τᾶς ἐμᾶσιν αὐτύχας. vbi schol. quoque exp. καταγελάσοι.

C. ΕΠΙχάινω, itidem Inhio. Vnde ἐγχανὼν & ὀπτικεκνὼς, Inhians. Luc. De auaris, ὥσπερ ὁ Ταύταλος ἄπορι καὶ ἀγευσι ἐν ξηροῖ τὸ σῶμα, ὀπτικεκνότες μόνον τῷ χρυσῷ. Et rursum, ἰὼ δὲ θυῆτς, ἄνω χωῦται πάντες οἱ θεοὶ, ὀπτικεκνότες τῷ καπνῷ. ‖ Exponitur etiam Irrideo. quo modo & ἐγχάινω, necnon bicomp. ἐπιγχάινω, & καταγχάινω.

C. ΚΑΤΑχάινω, itidem Hio, seu Hiasco, Hisco, Dehisco.

VNDE Κατάχασμα, ατος, τὸ, quod exponitur non solùm Hiatus, sed etiā Profunditas, necnon Sectio profundior. ‖ Rursum Καταχάινω significat Derideo, Deludo, nimirum cachinnans, & magno hiatu os diducens. ITIDEMQVE Καταχὴ est eiusmodi derisio seu delusio. Testis est Hesychius. Is enim καταχὴν affert pro καταγελάσῃ, μυκτηρίσῃ, ὀξυθενίσῃ: & Καταχὴ pro καταχάσμησις, καταγελῶς. Pro quo Καταχὴ (si tamen mendo caret) legitur ET Καταχώνη apud Aristoph. in Vespis, Ἀρ' οὐ μεγάλη πᾶσ' ἐς ἀρχὴ καὶ τὸ πλοῦτου καταχώνη; & diuitiarum derisio ac contemptus. vt schol. quoque exponit καταγελῶς, καταφρόνησις. Ex eiusdem Concionant. affertur, δημοσικὴ γνώμη καὶ καταχώνη τῶν σμινοτέρων ἔσται.

C. ΠΕΡΙχάινω, idē cum ἀμφιχάινω, Circumhio, Hiatu rictúque circundo & cingo. Sicut verò ἀμφιχάινειν dictū est accipi pro Deuorare, Deglutire, Absorbere, nimirū rictus hiatu circūdatum & comprehensum, ita & hoc περιχάινειν sciendum est vsurpari pro περιτρώγειν. Aristoteles Hist. animalium lib. 8, c. 24, de equo, καὶ τὰ ὅπλα καὶ τὰ ἰσχία ἐφέλκει, καὶ ἐὰν σαφυλίνον περιχάῃ. τῶτο δὲ ὅδεν ἡλίκον ἡ σφονδύλη. Vbi Gaza, Si pastinacam deuorauerit. cuius magnitudo quæ verticilli bestiolæ est. Sic Luc. καὶ θάσσον ὁ λαρὸς ὅλον περιχαιῶν τὸ δέλεαρ.

C. ΥΠΟχάινω, Aliquantum hio. vnde ὑπωκέχηνε quod exponitur Dehiscit, necnon Hiauit.

Χάσκω ET Χασκάζω, idē cum χάινω, significāt, forsan & ab eo deriuata: nisi fortè sint ambo ab inusitato themate Χάω, cuius ab Eust. fit mētio. Sic βαίνω & βάσκω abinusitato verbo βάω. Aristot. Hist. anim. lib. 9, cap 8. & Athen. libro 9, de perdicum libidine, πάντα τὰ περὶ τὴν ὀχείας καμνὸν χάσκοντες καὶ πνοῦ γλῶσσαν ἔξω ἔχοντες, αἱ μὲν θῆλεις καὶ οἱ ἄρρενες. vt & Plin. lib. 10, cap. 33, Hiantes autem exerta lingua per id tēpus æstuant. Aliquando additur & accus. σόμα; dicitúrque aliquis σόμα χάσκειν quū os magno hiatu diducit, quum ore hiat, quū habet os apertū. vbi vacat illud nomē. nam & sine illo hoc ipsum significat. Traianus imp. Epigr. lib. 2, Ἀνίσον ἠελίου τῶσας ῥίνα, καὶ σόμα χάσκων, Δείξει τὰς ὤσας πᾶσι παρεγχρωμένοις, Ore hians, Stās ore aperto & hiante. Sic libro 1 Esdræ, χάσκοντες τὸ σόμα θεωροῦσιν αὐτῷ, aperto ore intuentur eam. Rursum Aristot. Hist. anim. lib. 4, sed aliò transferens, χάσκουσι καὶ συμμύουσιν ὡς ὁρῶντες, dehiscunt, & rursum se comprimunt vt cernentes. seu, adaperiuntur & hiant. Dicitur præterea aliquis ἄλλοσε vel πρὸς ἄλλο χάσκειν, Aliò respectare aperto & hiante ore, Aliud respicere os magno diducens hiatu. Aristoph. ὅταν ἄλλοσε χάσκῃς, quū aliò respectas ore hiante, seu, ὅταν πρὸς ἄλλα τὼ διάνοιαν ἔχῃς, vt schol. & Suidas exponunt. (quorū hic χασμᾶ, itidem affert pro μετωπορφρονεῖς, πρὸς ἄλλα τὼ διάνοιαν ἔχεις, subiungēs etiam χασμᾶσαι σύ. vt intelligamus verbum χασμᾶσθαι etiam similem habere vsum, nimirum aperto hiantéque ore aliquid considerare ac contemplari, vel etiam expectare) Anacreon apud Athenæum libro 13, πλὴν μὴν ἐμὲ κόμε (λθυκὴ γὰρ) καταμέμφεται, πρὸς δ' ἄλλο πνὰ χάσκει, Ad aliam verò respectat ore hianti, Alii inhiat. Verbum etiam χασκαζω similem habet vsum. significat enim Ore hiante observo seu respecto, Os magno hiatu diducens expecto. vt ii videlicet facere solent qui attentè aliquid respectant vel expectant. Aristophanes Vespis, Σὺ δὲ χασκάζεις τὸν κωλακρέτλω· τὸ δὲ πρεσβύμορον σὲ λέληθεν. Vbi scholiastes quoque exponit ὀπτπρεῖς πότε ἔλθῃ ὁ κωλακρέτης ἐν ὀνέλκῃσι τὸ πεισόβολον. &, ὀπτπρεῖς τὸν ταμίαν πότε τὸν μιαρὸν λήψῃ. VNDE Χάσκαξ scommate dicitur de homine qui ore hiante stat & respectat aliquid: vt Aristophanes Ἀθηναίοις alicubi VOCAVIT Κεχηναίους, per parodiam. Eustathius pag. 1909, de quibusdam ex χά deriuatis loquens, Καὶ τὸν χάσκακα (inquit) οἱ παλαιοὶ παρήκαγον σκωπτικῶς πρὸς τὸ κεχηνέναι· καθάπου καὶ ὁ κωμικὸς κεχηναίους ἀστείως τοῖς Ἀθηναίοις παρῴδησε. Inde & COMPOSITVM Χασκωρέω, ῶ, idem cum χάσκω & χασκάζω significans, nimirum Hiante ore circumspecto, Os magno hiatu diducens circumspicio. Hesychius verò χασκωρεῖν simpliciter exponit περιβλέπειν, circumspicere. ET Ἀναχάσκω, idem cum αἰαχαίνω, Hisco, seu Dehisco, Hio: interdum & Oscitor. Lucianus, ἀφ' ὁπόσον οὐδ' ἀνέχασκε. ET Διαχάσκω, idē cum διαχάινω, Hians aperior &

diducor, Hiatu diuellor. Theophrast. Hist. plant. lib. 3, cap. 10, καὶ ὅλως βροβίλων ὁ μὲν τῆς Θεσσαλίας, στρογγύλος τε καὶ διαχάσκων εὐχέως· ὁ δὲ τῆς Ἰδαίας, μακρόπερος, καὶ χλωρὸς καὶ ἥκιστα χάσκων, Citò hiascens. vt Varro nuces hiascere dicit quæ hiatu quodam diducuntur & aperiuntur, vt & mala granata suprà χαίειν dicuntur. NECNON Ἐγχάσκω, idem quod ἐγχαίω, Irrideo & Illudo, nimirum cachinnans & os magno hiatu diducens. Aristophanes, Ὦν εἵνεκ' ἐγὼ σ' ἀπίκλειον ἀεὶ, Βόσκειν ἐθέλων, καὶ μὴ θύπτις ἐγχάσκειν στι σοφφάζοντας, volens alere te, & non istos tibi illudere & te ludificari. ὑπηχλᾶν σοι. ITEM Περιχάσκω, idem cum περιχάίνω, seu Inhio. ET Ὑποχάσκω, Aliquantum hio: vel etiam Prono capite hio. Aristoph. Pluto, ὑποχάσκων ἐρεῖς, ἔπειθ' μιπεὶ χοῖρος. Xenoph. De re equestri, pag. 549, κἂν μὴ ὑποχάσκῃ, si os non aperiat, nec χαλᾷ τὸ στόμα, καὶ δέχηται τὸ στόμιον. quidã enim equi sua sponte aperiunt os, & eo aliquantum hiante accipiunt frænum.

Χάος quoq; eiusdẽ cũ χάσκω originis est, nimirũ ab inusitato themate χάω, à quo & χαίνω: signif. etiã retinet eãdem, idẽ videlicet cum χάσμα significãs, vt B. quoque annotauit. Oppianus De venat. lib. 3, ὁππότε γὰρ τε Θηρῶν λθυκαλέων δῦσθη, πείσειε πεπάσας Χείλεα, καὶ χάος ἀνρὺ, καὶ ἀστεμὲς αἰόλον ἕρκος. Vbi nota χάος dici vt suprà χάσμα θηρὸς habuimus pro rictu feræ: quum nimirum os magno hiatu diducit, vt quum vel dormit vel prædam appetit. Loquitur autem ibi poeta de ichneumone qui obseruans crocodilum similéque alias bestias dormientes, & magno hiatu rictum diducẽtes, πυλεῶνα δέρκεται ἄμβρος θανάσιο Τολμεῖ δὲ κεφαλὴν δέρκ' ἀνρέος ἤλυθε λαιμοῦ, Ἠπατί τ' ἄγχι μάλιστα, παρὴ ἄβρος εἰλαπινάζει, Οὐφὲ δέπει πεσελιπὼν κενεὸν δέμας ἔκθορε θηρός. Quomodo & Plin. l. 8, c. 25, de crocodilo, Hunc satuium cibo piscium & semper esculento ore, in littore somno datum, parua auis, quæ trochilos ibi vocatur, rex auium in Italia, inuitat ad hiandum, pabuli sui gratia os primùm eius assultim repurgans, mox dentes & intus fauces quoque, ad hãc scabendi dulcedinem quammaximè hiantes. In qua voluptate somno pressum conspicatus ichneumon, per easdem fauces, vt telum aliquod, immissus, erodit aluum. ¶ Peculiariter verò χάος dicunt philosophi hiatum illum cæcum & immensum qui erat ante conditum orbem. vt docet Ouidius suæ Metamorphoseωs initio, sic canens, Ante mare & terras & quod tegit omnia cælum, Vnus erat toto naturæ vultus in orbe, Quem dixere chaos, rudis indigestáque moles. Et Hesiod. Theogon. v. 116, Ἤτοι μὲν πρῶτιστα χάος γένετ', αὐτὰρ ἔπειτα Γαῖ' ἐυρύστερνος, — Τάρταρά τ' ἠερόεντα μυχῷ χθονὸς ἐυρυοδείης. Vnde Festus, Chaos appellat Hesiodus confusam quandam ab initio vnitatem hiantem parentémque in profundum. vt Moses quoque initio creationis mundi, scribit terram fuisse ἀόρατον καὶ ἀκατασκεύαστον, καὶ σκότος ἐπάνω τῆς ἀβύσσου: deinde Dei iussu lucem extitisse, eámque à tenebris fuisse diuisam: postea στέρεωμα, quo aquæ diuiderentur à se inuicem, id est cælum: inde terrestres aquas suis terminatas limitibus, vt appareret ἠέρα, illúdq;, mare vocat ũ fuisse, hoc terrã: tũ stirpes herbásque producere terram iussã esse, necnõ quadrupedes & serpentes, mare pisces & reptilia: ita paulatim μεμεταμορφῶσθαι rudẽ illã & indigestã primò molem. Notandũ tamen quosdã hoc χάος nõ à χάω significãte χαίνω deriuare, sed à χαδέω, alios à χέω. A χαδέω Aristoteles & Plato. hic enim id appellat πανδεχὲς φύσιν, innuẽs oportuisse πόπον ὑποστήσασθαι δεξόμενον τοῖς ἐν αὐτῷ γιγνομένοις. vt ille etiam χάος putat locum esse, quoniam necesse erat τὸ δεξόμενον περιποιεῖσθαι τῷ σώματι. scribit enim initio lib. 4 Physic. videri Hesiodum ὀρθῶς λέγειν, ποιήσαντα πρῶτον τὸ χάος· οἷς δέον πρῶτον ὑπαρξαι χώραν τοῖς οὖσι, διὸ τὸ νομίζειν, ὡς ἄρ' οἱ πολλοὶ, πάντα εἶναί που καὶ ἐν τόπῳ. Stoicorum verò quidam χάος dicunt esse τὸ ὕδωρ, πρὸ τοῦ κόσμου σώματος πεποιῆσθαι νομίζοντες, vt Philo testatur in suo libro περὶ ἀφθαρσίας κόσμου, & in eo quem περὶ κόσμου scripsisse creditur. Idem sequũtur etymon qui eo nomine accipiunt τὸν ἀέρα τὸν κεχυμένον ὑπὸ τῷ μεταξὺ γῆς καὶ οὐρανοῦ. vt Aristoph. in Nub. Sed simplicior ea est etymologia quæ à χάω hoc vocabulum deriuat, eóq; nomine vastum quendam hiatum intelligit qui erat ante conditam terram & cælum, digestámque postea & exornatam rerum omnium molem, quem κόσμον dixere. Quãobrẽ rectè Lat. poetæ hoc ipsum chaos vocauere deformẽ, densum, horrendũ, atrum, cæcum, Cimmerium. Plut. verò De primo frigido, interiora terræ scribit vocari χάος, ἅιδην, ὄρφνιν: atque adeo ἔρεβος illud poetarum, esse χθόνιον καὶ ἐγγαιον σκότος. nam solam terram ex cæteris corporibus esse sẽper ἀφώτιστον & ἄπτωτον ὑπὸ ἡλίου καὶ σελήνης τῷ φωτίζεσθαι: & θαλπεσθαι quidem ὑπ' αὐτῶν, sed τὸ λαμπρὸν οὐ παρεῖναι ὑπὸ στερρότητος, ἀλλ' ὅλη πολλῆς περιφωτίζεσθαι. Quo sensu Silius dixit Imum chaos, & Statius Tartareum chaos, & Claudianus Durum chaos. & ante hos Virg. Æneid. 6, Dii quibus imperium est animarum, vmbræque silentes, Et chaos & Phlegethon, loca nocte silentia laté. Necnõ Seneca in Med. Fas est precari noctis æternæ chaos, Aduersa superis regna manésq; impios. (AT VERO Χαὸς Lacedæmoniis peculiaris vox est significãs ἀρχαῖος, necnõ ἄγριος, itẽ ἀγαθὸς, vt annotat sch. Theocr. Id. 7, in hæc Theocriti verba, ὁ Φερσέδαμος Κάνηθρος, δύο τέκνα Λυκώπος· εἰ ἦν ὅσ' ἐθλὸν Χαὼν ἔτ' αὖθεν ἀπὸ Κλυτίας τε καὶ αὐτῶ Χάλκωνος. quæ sic exponit paraphrasticè, εἴη ὅζιν ἀγαθὸν ἀπὸ τοῦ ἐπ' ὄντων ἀρχαίων ἀγαθῶν τοῦ ἀπὸ τοῦ Κλυτίας τε καὶ αὐτοῦ τοῦ Χάλκωνος, οὔτοί εἰσι τὸ ἀγαθὸν ἐκεῖνο. Fueritque hoc χαὸς idem CVM Χάσος. id enim χάσος quoque ab Hesychio exp. ἀγαθὸς, χρηστὸς, bonus, frugi)

Χαῦος porro à χαίνω potius deriuatũ est quàm à χάσκω cũ χάσκω & χάος. significat verò & ipsũ, vt χάσμα & χάος, rictũ seu os apertũ & magno diductũ hiatu. Scribit enim Poll. lib. 2. χάνος apud comicos vsurpatum legi pro χάσμα: quippe cuius proprium sit χαίνειν. χανεῖν, οὐκ χάσκειν, ἐγχανεῖν. AT Χαῦνος piscis cuiusdam nomen est, qui & ipse à χαίνω denominatur, vt ex etymologis annotat Eustath. dicens eũ Æolicè διπλασιάζειν τὸ ν. Meminit eiusdem piscis Athen. quoque l. 7, vbi nõ solùm masc. gen. dicitur χαῦνος, sed etiam FOEM. Χαῦνα. quo in genere apud Aristot. passim, sed alicubi SCRIPTVM Χαῦνη, vnico ν, vt Hist. anim. lib. 4, circa finem, & De gener. anim. l. 3, c. 5: duplici autem ν, Hist. an. l. 5, c. 13, vbi etiam de sexu horum piscium dubitatur, sicut & τοῦ ἐρυθρίνων, quoniam videlicet παντὸς ἀλίσκονται κυήματα ἔχοντες. vt & Ouid. apud Plin. sub finem lib. 32, tradit channen ex seipsa concipere. Alicubi verò ET Χαύνη perperam apud eum legitur pro χαύνη. Rursum Athen. l. 7, ab Aristot. eam vocari ποικιλέρυθρον, μέλαιναν & ποικιλόγραμμον, annotat, διὰ τὸ μελαίνας γραμμὰς πεποικίλθαι. ¶ Præterea apud Alex. Aphrod. legimus τὸν γαργαρεῶνα à quibusdam nominatum fuisse χαῦλα, nimirum διὰ τὸ αὔωθεν μὴ εἶναι ὀρεῶν, κάτωθεν δὲ στενόν, ὡς περ χωνεῖον, quia gurgulio suprà amplior sit, infrà autẽ arctior in modum infundibuli. Sed videndum ne pro eo χαύνη sit scribendum χώνη. id enim infundibulum declarat.

Ex hoc Χαῦος, (vel etiam ex χαύνη significante τὸν γαργαρεῶνα) queat deriuari VERB. Χαύω SIVE Χαυόσσω, vtpote quod denotet Vociferor, Clamo: vel potius Clamo os magno hiatu diducens, Rictũ immani hiatu diducens vociferor. Hesych. tamen simpliciter χαύειν exponit βοᾶν: & Χαυόσσει, βοᾷ, καλεῖ. Paulo infrà habes Χηυσεῖν.

Χανδὸν quoque à χαίνω deriuatũ est, significãs Ore hiãte, Faucibus hiãtibus, seu Faucib⁹ magno hiatu diductis. Hom. Od. φ, Οἶνός σε πρόωσι μελιηδὴς, ὅς τε καὶ ἄλλους Βλάπτει, ὃς αὖ μὴν χανδὸν ἕλῃ, μηδ' αἴσιμα πίνῃ, qui magno hiatu diductis faucibus eo se ingurgitarit. vt Hesych. quoque χανδὸν πιεῖν exp. κεχηνότως καὶ ἀθρόως πιεῖν ὅλῳ στόματι. Sic Callim. apud Athen. lib. 11, Καὶ γὰρ ὁ Θρηϊκίλεω μὴ ἀπήνατο χανδὸν ἄμυστιν Ζωροποτεῖν, ὀλίγῳ δὴ ἥδετο κισσυβίῳ. Et Luc. χανδὸν ἐμφορούμενοι, plenis hiantibusque faucibus. vt & apud Suidam, de Eurropio, sed metaph. ἀκρατοῦ καὶ τύχης ἀμέτρως τε καὶ χανδὸν ἀρυόμενος καὶ κατεμφορούμενος. vbi iple exp. non solùm ἀθρόως, ἁπλῶς, sed etiam χορηπικῶς, innuens à χαίζω vel χανδάνω deriuari. qua in re ei minimè assentior.

Sequuntur duo deriuata in quibus α in η versum est, tanquam à Χάω faciente futurum χήσω.

Χήμη, ης, ἡ, Hiatus: vel Oscitatio quæ fit ore hiante. ab Hesychio enim exponitur χάσμη. ¶ Alioqui χήμη est etiam ostrei quædam species apud Aristot. & Athen. quorum hic lib. 3, annotat hoc quoque κογχύλιον videri denominatum παρὰ τὸ κεχηνέναι, ab hiando, sicut & χαίνας, siue χαῦας. Quidam chamas Latinè vocant hos pisces, nonnulli chemas: sunt & qui hiatulas appellẽt. Gaza tamen χαίνας siue χαῦας maluit hiatulas nominare, χήμας autem, chamas. ¶ Χήμη est etiam mẽsura liquidorum apud Atticos. sed ea duplex: maior, quæ est vigesima pars τῆς κοτύλης, pendens drachmas tres: minor, quæ est vicesima, pendens drachmas duas, sicut Cleopatra docet his verbis, Χήμη μεγάλη ἔχει δραχμὰς γ', καὶ ἡ μικρὰ δραχμὰς β'. hoc est, Cheme maior, pendet drachmas tres: minor, duas. Ex primo autẽ χήμη DERIV. Χήμωσις, qui est affectus albi oculi: videlicet, quum album oculi ita super nigrum intumuit, vt nigro subsidente & albo eminente hiatus eiusdam similitudo oriatur. siquidem album nigro supereminet, ipsúmque multis partibus longéque excedit. Ergo quum nigrum cauum sit & subsidat, album autem vndique tumeat & attollatur, non ineptè veteres medici malum hoc τῆς χήμης nomine designarunt, siue illi eo animal intellexerint quod inter ostrea numeratur hiãtque semper, siue simpliciter hiatum qui χήμη & χάσμα dicitur. Cæterùm affectum hunc duo maximè symptomata consequuntur: vnum, rubor oculorum propter inflammationem: alterum verò, palpebrarum ὀκτοπὴ, hoc est peruersio siue cõtorsio, adeo vt oculos tegere clauderéque non possint. itáque laborantes oculi perpetuò manent aperti. Hæc inter alia Gorr. qui etiam annotat alicubi LEGI Χόμωσις per υ, perperã, quũ Gal. quoq; ὀν τῷ ἰατρῷ, seu quicunque alius autor est illius libri, ἀπὸ τοῦ χήμης deriuari scribat. Præterea apud eundem Gal. extremo Comm. secundo, εἰς τὸ κατ' ἰητρεῖον, vbi de contractis & hiantibus agitur. malè scribi χήμωσις pro φίμωσις, & negligentius à Vidio interprete animaduersum iuuie hunc locũ Quod duobus colligit argumẽtis. primùm, φ affectus hic de quo ibi Gal. agit, ad palpebras, non ad albũ oculi pertineat: deinde φ scribat oculos per eum affectum aperiri non posse. quod vt τῇ χημώσει contrarium est, ita est τῇ φιμώσει proprium.

¶ Χήν, χηνὸς, ὁ vel ἡ, Anser: dictus παρὰ τὸ χαίειν καὶ χανδὸν ἐσθίειν, teste Eustathio. Nisi fortè quoniam χάσκει aduersum eos à quibus inuadi se putat. Homer. Il. β, — ὀρνίθων πεπιλωσὼν ἔθνεα πολλὰ Χηνῶν ἢ γεράνων, ἢ κύκνων δουλιχοδείρων. Et Il. ο, de aquila, Ἔθνος ἐφορμᾶται ποτὰ μὲν πάρα βοσκομένοιο Χηνῶν ἢ γεράνων, ἢ κύκνων δουλιχοδείρων. Itẽ Od. ο, Αἰετὸς ἀρχὺ χῆνα φέρων οὐρανόθεν πέλωρον Ἤμερον ἐξ αὐλῆς. Vbi Eustath. ait fœminino genere vsurpasse nomen hoc poetam, Ionum more. vt alibi quoque, χῆν' ἥρπαξ' ἀπὸ μομφίλου ἐνὶ οἴκῳ. Alioqui frequentius masculino vsurpatum reperitur, idque tam à poetis quàm à prosæ scriptoribus. inter quos Athen. lib. 9, dicit χῆνες σπυπὶ, saginati seu altiles anseres: apud quem l. 12, Eubulus comicus dicit χῆνα πλαπαγίζοντα καὶ κεχηνότα, anserẽ gratitantem & hiantem ore. Vbi nota eorum esse πλαπαγίζειν, (si modò hoc verbo tanquam illis peculiari vsus esse putandus sit) vt gratitare apud autorem Philomelæ: quum alii παπάζειν eos dici tradant. Nota & τὸ χαίνειν eis ibi tribui, vnde & denominati sunt. Apud Plut. verò χηνὸς ἀφρονέστερος, prouerb. quoniam stolidum præ multis aliis est hoc animal.

C. Χηνοβοσκός, ῶ, Qui anseres alit, vel pascit. Cratin. apud Athen. libro 9, χηνοβοσκοὶ, βουκόλοι, anserum pastores, bubulci. VNDE Χηνοβοσκία, SIVE Χηνοβοσία, ας, ἡ, Anserum pasto, seu pastura. quorum illud apud Poll. legitur, teste Bud. necnon apud Hesych. qui ipsum per χηνοβοσκία exponit veluti notius. AT Χηνοβόσκιον, ου, τὸ, Grex anserum qui pascuntur. solent enim gregatim pasci, vt συοβόσιον dicitur grex porcorum qui simul pascuntur. Quo signif. ET Χηνοβοσία legitur apud Plat. ex cuius Politico Bud. hunc locum affert, καὶ μὴν χηνοβοσίας τε καὶ γεραναβοσίας, εἰ καὶ μὴ πτηνάνησαι περὶ τὰ θεσσαλικὰ πεδία, πέπυσαι γεωῦ καὶ πιστεύεις εἶ), Greges anserum & gruum, Anseres & grues qui gregatim pascuntur. vt & ex Homero suprà attuli, de aquila, Ἔθνος ἐφορμᾶται ποτὰ μὲν πάρα βοσκομένοιο Χηνῶν ἢ γεράνων ἢ κύκνων δουλιχοδείρων. Vbi quod dicit poeta ἔθνος χηνῶν καὶ γεράνων ποτὰ μὲν πάρα βοσκομένοιο, Plato comp. voce nominauit χηνοβοσίαν & γεραναβοσίαν. SED ET Χηνοβοσκεῖον dicitur Locus in quo aluntur οἱ σπυπὶ χῆνες, altiles anseres. Anserarium id vocant nonnulli, vt Gallinarium, Leporarium. Colum. l. 8, c. 14, de anseribus educandis, Qui verò greges nantium possidere studẽt, chenobosceã constituant. Quomodo autem ea sint ordinanda, ibi docet.

C. Χηνοθρεῖον, ου, τὸ, idem quod præcedens χηνοβοσκεῖον, Cors in qua aluntur educantúrq; anseres. Colum. l. 1, de villaticis pastionibus, Rursus circa villam ponũtur μελισσῶνες καὶ χηνοθρεῖα: quinetiam λαγωθρεῖα studiosè administrantur: quæ nos similiter appellamus apum cubilia, apiaria: vel nantium volucrum, quæ stagnis piscinisque lætantur, auiaria: vel etiam pecudum sylue-strium, quæ nemoribus clausa custodiuntur, viuaria.

C. Χηναλώπηξ, ηκος, ἡ, Vulpanser, vt quidam vocant Latinẽ. Auis nomen apud Herodot. & Aristot. & Ælianum, necnon Aristoph. in Auibus: & apud Latinos. Plinius l. 10, c. 22, Anserini generis sunt chenalopeces & (quib⁹ lautiores epulas nõ nouit Britannia) chenerotes, fero anserе minores. (Vbi etiã NOTA Χηνέρωπες) Ab eodem in herbarũ genere NVMERANTVR Χηνόμυχον ET Χηνόπυς. nam l. 21, c. 11, ex Democrito tradit nyctegreton herbam vocari à quibũdam χηνόμυχον, quoniam anseres à primo eius conspectu expauescant. At l. 11, c. 8, apes ex omnium arborum satorũmq; floribus confingere ceras, excepta tunice & chenopode. Porro χηναλώπηκες dicuntur ETIAM Χηνέλοπες, teste Hesych. A quibus ET Χηναλωπήκεια ὠά, Oua chenalopecum, apud Athen. l. 9, vt ὀρνίθεια ὠά.

Χηνίσκος, ου, ὁ, Anserinus. vt χήνεια ἥπατα, Athen. l. 9. quæ Romæ præsertim περιπεπόδισται & πολυπελῆ fuisse ait, vocãs etiã χηνῶν ἥπατα, anserum iecinora. Sed notãdum est, dissoluta diphthõgo apud Gal. legi ETIAM Χηνέος, NECNON Χηνίος, apud Diosc. l. 1, c. 82.

Χηνίσκος, ου, ὁ, Anserculus. plerunque ita dicitur τὸ νηὸς παρόσημον. seu (vt Eust. tradit) χηνὸς τύπος ὀν τῷ ἄκρῳ γλυφόμενος. Solebant enim antiquitus in puppi anserculũ effingere ad nauis ornamentum, vt & arietum capita ac taurorum. vnde Ταυρόμορφον τύπωμα Lycophron dicit raptũ Europam. Luc. in dial. qui πλοῖον inscribitur, ἡ πρύμνα μὲν ἐπανέστηκεν ἠρέμα καμπτόμενη, χρυσοῦν χηνίσκον ὀπισθιμόρῳ, sensim assurgit inflexa, aureo anserculo ornata. Et in Veris narrat. ὁ δὲ τῇ πρύμνῃ χηνίσκος ἄφνω ἐπηρύξατο καὶ αἰεβόησε. AT COMP. Ἀκροχηνίσκοι, οι, vt apud Poll. legimus, sunt extremitates eius partis iugi quæ dicitur ζεύγλη seu ζεύγλαι.

Χηνίον, ου, τὸ, Anserculus. Athen. sub finem lib. 14, καὶ ἀθέως περιεφέρετο παρδίκια ὀλίγα καὶ χηνία ὀπτὰ, καὶ τυρὸν πλακοῦντων.

Χηνιδεῖς, οἱ, Anserum pulli, quos Columella vocat anserculos. Legitur apud Eust. p. 753, vbi similia affert hæc, παρδικιδεῖς, κορωνιδεῖς, ἱερακιδεῖς, περιστερεδεῖς, χελιδονιδεῖς. quos Achæus vocat χελιδόνων μόσχους, quũ ait, Χάσκον τὰ λιμῷ, μόσχον ὡς χελιδόνος.

Χηνίζειν verò ἐρῆται ὅτι τοῦ αὐλοῦντος, de iis qui tibia canunt: vt testatur Athen. l. 14. afferens hunc locũ ex Diphili συναωρίδι, quo id probet, ἐχηνίασας· Ποιοῦσι τοῦτο πάντες οἱ παρὰ Τιμοθέῳ. Sed ibi forsan scribendum ἐχήνισας, quod & metro conuenientius est. alioquin anapæstus foret in vltima iambici regione, & statueretur THEMA Χηνιάζειν.

H Χηνέω, ῶ, Irrideo, Illudo. Hesych. enim χηνῆσαι exp. καταμώκησαν. atq; ita cõueniret ἐγχαίνειν, ἐπιγχαίνειν, καταχαίνειν, siue καταχαίνειν, & ὀπισθάσκειν: quæ significant ore hiante & in cachinnos resoluto illudere ac deridere. VNDE Χήνημα, ατος, τὸ, Irrisio, Illusio. καταμώκημα, eidẽ Hesychio. quæ suprà est καταχώη.

Χλωυσέω, ῶ, Clamo, Vociferor. Hes. n. χλωυσεῖς affert pro βοᾶς, κέκραγας, addens significare interdũ etiam φραγγύη. Suprà χανύειν & χανύσειν ex eodem in eadem significatione artiuli. Affert idem porro ET Χλωυσᾶσθαι pro χασμᾶσθαι. ITIDEMQ. Χλωύσρα eodem reste significat αὐτὴν ἢ χάσμιον. interdum & τὴ φραγξεύεσθαι. A

X AI' P Ω,

(Fut. χαρῶ, siue χαρήσω) Lætor, Lætus sum, Lætitiam capio, Gaudeo. Homerus Od. τ, Καρπαλίμως χάροντα φίλῳ χάροντες ἔπεμπον Εἰς Ἰθάκην, Gaudentes gaudentem, Lætí lætũ. Gaudium enim & lætitiam affert discessus in patriam. Euripid. Cresphonte, Τόν σ' αὖ θανόντα καὶ πόνων πεπαυμένον, Χάροντας, ὀφθημιῶτας, ἐκπέμπειν δέμας. At qui labores morte finisset graues, Omnes amicos laude & lætitia exequi, vt Cic. interpr. pag. 110 mei lex. Ciceroniani. Idem hæc Plat. in Epitaph. οὔτε χάρων οὔτε λυπούμενος ἄγαν φανήσεται, sic vertit, Neque lætabitur vnquam nec mœrebit nimis. Vbi nota χαίρειν & λυπεῖσθαι sibi opponi, sicut & apud Aristotelem Rhet. 1, quum dicit, οὐ δὲ ὁμοίως ἀποδίδοται τὰς κρίσεις λυπούμενοι καὶ χαίροντες, ἢ φιλοῦντες καὶ μισοῦντες, quum læto sumus animo & quõ mœsto. Copulatur autem cum γελᾶν. nam gaudii lætitiæque comes risus est. Plutarch. θαυμάζοντες τὸν ἄνδρα καὶ χαίροντες ἅμα καὶ γελῶντες ἀπηλλάγησαν. Rursum Homerus ἐν θυμῷ χαίρειν dicit pro Animo esse læto, Gaudere animo, vt Plautus loquitur. vel (vt alii ex Cicerone interpr.) Gaudere in sinu. Et ex Propertio, In tacito cohibere gaudia clausa sinu. Il. ω, Ἀλλ' ἤτοι κεῖνός γε σέθεν ζώοντος ἀκούων, Χαίρει τ' ἐν θυμῷ, ὅτι τ' ἔλπεται ἡμαπὰ πάντα Οἴκαδε φίλον ἦός ἀπὸ Τροίηθεν ἱόντα. Alibi verò pro χαίρω ἐν θυμῷ dicit χαίρει μοι ἦτορ, lætatur mihi cor. Illud enim est quod lætitiæ mœrorisve tãgitur sensu. Il. ψ, Τοῦτο σ' ἐγὼ τεθέρων δέχομαι, χαίρει δέ μοι ἦτορ, lubens accipio & læto animo. Dicitur porro vel τινὶ vel ὅτι τινὶ χαίρειν. Hom. Od. μ, Χαῖρε γύναι φιλέοντι. verba Neptuni ad puellam à se compressam. Et Odyss. ν, ad nymphas Naiadas, Ὀχθήσας φίλον ἦτορ ἐπὶ σῇ δῖλος ἀκοίτῃ, Χαίρων ὅτι οἴκαδε ἔλθοι ἰόντα. Alibi verò pro χαίρω ἐν θυμῷ dicit χαίρει μοι ἦτορ, lætatur mihi cor. Illud enim est quod lætitiæ mœrorisve tãgitur sensu. Il. ψ, Τοῦτο σ' ἐγὼ τεθέρων δέχομαι, χαίρει δέ μοι ἦτορ, lubens accipio & læto animo. Dicitur porro vel τινὶ vel ὅτι τινὶ χαίρειν. Hom. Od. μ, Χαῖρε γύναι φιλέοντι. verba Neptuni ad puellam à se compressam. Et Odyss. ν, ad nymphas Naiadas, Ὀχθήσας φίλον ἦτορ ἐπὶ σῇ δῖλος ἀκοίτῃ, Χαίρων ὅτι οἴκαδε ἔλθοι ἰόντα. Et Xen. Pæd. 8, πῶς αὖ εἶπν δῆλος χαίρων ὅτι σοῖς ἀγαθοῖς; πότερον κρυπῶν χρὴ τὼ χεῖρε, ἢ γελᾶν, ἢ τί ποιεῖν; Quibus signis declarabo lætitiam quam ex rebus tuis prosperis percepi? Quomodo ostendam me gaudere & lætari plurimùm rerum tuarũ successu prospero? Aristot. Rhet. 1, ὃ οἱ ἐχθροὶ βούλονται, ἢ ἐφ' ᾧ χαίρουσιν, ex quo lætitiam & gaudium percipiunt. Sic Demosthenes Pro cor. ἐφ' οἷς ἔχαιρον οἱ ἄλλοι, ταῦτα ἐλυπεῖτο ὁρῶν, Paulo pòst verò dicit ταῦτα λυπεῖσθαι καὶ ταῦτα χαίρειν, pro ὅτι τοῖς αὐτοῖς χαίρειν. Rursum omissa præpositione ὅτι, simpliciter cũ datiuo. Dionys. Longin. χαρέτω δ' ἕκαστος οἷς ἥδεται, gaudeat & lætus sit vnusquisque iis quibus delectatur. Aristot. Ethic. 2, cap. 3, ὥςτε χαίρειν τε καὶ λυπεῖσθαι οἷς δεῖ. Xenoph. οὐδενὶ οὔπω χαίρεις ὡς φίλοις ἀγαθοῖς, Nulla ex re tantã capis lætitiam ac voluptatem quantam ex bonis amicis. Vel etiam, Nulla re tam delectaris quàm amicis bonis. Sic Lucian. αἰ ἦρ πάνυ χαίρων ταῖς χαίρειν, de Epicuro loquẽs: vt pote qui summum bonum voluptate metiretur. Athen. l. 4, χαίροντες τῇ ἑταίρᾳ, οὐ τοῖς ἑταίροις· καὶ ταῖς οἴνῳ, οὐ τοῖς συμπόταις. vt & Aristot. Rhet. 1, οὐδεὶς τὸ φίλοινος ὁ μὴ χαίρων οἴνῳ. Vbi φιλεῖν οἶνον & χαίρειν οἴνῳ synonymos accipit pro Delectari vino, seu Vino deditum esse. Idem loquens de sensu olfactus & gustatus qui animantibus inest, dicit οὐ τοῖς αὐτοῖς χαίρειν χυμοῖς: pro quo Plinius, Alios alia sapores appetunt. Idẽ hæc Theophrasti χαίρει ὑφάμμοις χωείοις ita reddidit, Sabulosis familiarissimum. Similẽ vsum habent Latina verba Lætari & Gaudere, idque tã in prosa quàm in metro. Virgilius, — apud superos furto lætatur inani. Et rursum, nimium gaudens popularibus auris. Et, Acri gaudet equo. Ouid. — & nũc quoque sanguine gaudet. Horat. Carmine tu gaudes, hic delectatur iambis. Cicero, Tuo isto tam excellenti bono gaude & fruere. Plin. Gaudet myrrha rastris. Nõnunquam cum partic. construitur. Dicor enim χαίρειν πιδῶν τι quod magna cum lætitia facio, seu quod facere gaudeo, seu quod facere me delectat, quod lubẽs facio. Homer. Od. μ, Χαίρεσκον μθῷ ἰὼν εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα. Il. τ, Χαίρω σεῦ Δαερπάδη τὸν μῦθον ἀκούσας. Athen. l. 1, ἀλλὰ πνὲς χαίροισιν ἐπαινοῦντες τὰ παρ' αὐτῆς, sunt quos delectet. Sic Xen. χαίρω ἐπαινούμθος, Gaudeo laude, Laudib' delector. Et Plato De rep χαίρω δεξαζόμθος. Et Plut. in Public. χαίρω δίδοις. Et Aristoph. χαίρω φεδ' μθος. Virg. quoque hunc hellenismum imitatus est vt Æn. 10, de leone, Gaudet hians immane. Et initio lib. 12, de eodẽ, — gaudétque comantes Excutiens ceruice toros. Et rursum eodẽ lib. Pos. it equos, gaudétque tuens ante ora frementes. Item de Apennino, — gaudéteq; niuali Vertice se attollens. Cum accus. quoque iunctum affertur ex Aristot. Rhet. χαίρω πιὰ ἡδονῇ pro Afficior quadam voluptate. Suprà verò ex Demosth. habuimus ζωτὰ λυπῆσθαι καὶ ζωτὰ χαίρειν pro ὅτι τοῖς αὐτοῖς. Item in comminationibus dicimus aliquem εὖ χαρήσειν, nõ lætaturum seu gauisurum eo facto, sed fore vt eum pœniteat, seu eum οἰμώξειν & pœnas daturum. Aristoph. Pluto, Οὔπω μὰ τὼ Δήμητρα χαρήσῃς ἔπ. Sic apud Luc. sæpe, εὖ χαρήσῃς, Nõ gaudebis eo facto, Ea res tibi lætitiam nõ afferet, sed futurũ est vt te pœniteat. Quibus adde hoc Homeri Il. υ, οὐδέ πν' οἶω Τρώων χαρήσειν ὅςτις ὀφελὸν ἔγχος ἐλθοι. Et hoc Il. ο, οὐδέ π φημὶ Πᾶσιν ὁμῶς θυμὸν κεχαρησέμθαι, οὔτε βροτοῖσιν Οὔτε θεοῖς, εἴπερ τις ἐπ νωῖ δαίνυται δῦφρων, nõ gauisurũ illis animũ. Vbi nota αὐτοδιπλασιασμὸν in HOC Κεχαρησέμθαι pro χαρεῖσθαι, qualis est in λελάθοντο pro λαθοιτο. Nota præterea fut. χαρήσω tãquam à THEM. Χαρέω. Ab inusitato autẽ χαρέω est PART. Κεχαρηκὼς ET Κεχαρηώς. quorũ illud apud Arist. legitur, dicentem in Vespis, ἐπειδὴ τοῦτο κεχάρηκας ποιῶν. hoc verò apud Hom. Il. κ, Εἰς Ἀγαμέμνονα δῖον ἄγον κεχαρηότα νίκῃ, gaudentem lætantémque victoria. (Sic verò τυφήσω dicitur pro τύφω, idq; Atticé) Alioqui regulariter dicitur χαρῶ. vnde χαροῦσα, gaudebũs & lætabũtur, Apocal. cap. 11. Præterea neutro gen. & substantiuè DICITVR τὸ Χάρον pro ἡ χαρά, Gaudium, Lætitia: nisi malis, Ea pars animi quæ gaudium & lætitiam percipit. Epicurus in epist. quadam, τὸ κῷ ψυχῶ χάρον ὅτι τῇ θῷ χεχρονότων ἡμῖν δόξαλογισμῶν μνήμη, animi lætitia quam capiebam memoria rationum inuentorúmque nostrorum, vt Cic. interpr. Sic Plut. Fab. τὸ χάρον καὶ πεθαρρηκὸς θῷ πολιθῷ. SED ET Χαίρομαι pass. voce ac media vsurpatum reperitur pro χαίρω, vt ὑστερέομαι pro ὑστερέω, & ἀπορέομαι pro ἀπορέω. vnde apud Alex. Aphrod. probl. l. 1, quæst. 11, οἱ χαιρόμθοι, Qui lætantur, Qui gaudio ac lætitia perfunduntur. Et quæst. 20, δῆλα τί οἱ χαιρόμθοι αἱθρόοι καὶ σφοδρῶς, πτὲ καὶ ἐκλύονται; Arist. Pace, Ὡς ἥδομαι καὶ χαίρομαι καὶ πέρπομαι. Vnde aor. 2, ἐχάρλν, seu χάρλν, poeticè abiecto augmẽto. Hom. Od. ψ, ἡ σ' ἐχάρη, καὶ ἀπὸ λέκτρου θοροῦσα Γρηῒ τῷ πλέχθη. Et Il. ε, χάρη δ' ἄρα οἱ φρεσὶν ἦσι Σαφηνιδώς. 1. lætabatur eo adueniẽte. Et Il. ν, ὃ φρεσὶν ἦσι χάρη καὶ ἐλπετο νίκλν, animo suo gaudebat. Et Il. ζ, χαρείη ὃ φρένα μήτηρ. Necnõ imp. modo in l. Thobiæ, χάρηθι, Gaude, Lætare: & subiunctiuo χαρῆτε, gaudeatis. Et infin. χαρλῶαι, Gauisum esse: interdum etiã Gaudere, Lætari. Et partic. χαρεὶς, Gauisus, Lætatus, seu Gaudẽs, Lætus. Il. κ, Τοὶ δ' χαρέντες Δεξιῆ ἠσπάζοντο ἔπεσί τε μειλιχοῖσι. Et cũ datiuo apud Eurip. Χαρεῖσα θύμασι, victimis gaudens. vt & apud Aristoph. Nub. Τοῖς ἱεροῖσι χαρεῖσαι. Sicut porro duplex futurum habet actiuum χαίρω, nimirum χαρῶ, & χαρήσω, ita & duplex præteritũ passiuum, NIMIRVM Κέχαρμαι ET Κεχάρημαι. A quorum illo est particip. κεχαρμένος, Gauisus, Oblectatus seu Gaudens, apud Euripidem in Oreste, Ἔςτ' ἐκδακρδσαί γ' ἔνδθεν κεχαρμένλν, licet intus & in pectore gaudentem. Ab hoc verò præteritum plusquamperfectum κεχάρητο apud Hesiodum, κεχάρητο δὲ Κύκνος ἀμύμων, gaudebat & lætus erat. Est autẽ hoc κεχάρητο quasi à THEM. Χαρέω, vnde & FVT. Κεχαρησέμθν, habens poeticam reduplicationem & terminationẽ Ionicã, pro χαρήσων. A media verò voce est aor. 2 Ἐχαρόμην, pro quo poetæ itidẽ facta reduplicatione dicunt κεχαρόμην, vt λελαθόμην pro ἐλαθόμην, & κεκαδόμην pro ἐκαδόμην. Hom. Il. π, μέγα δὲ Τρῶες κεχάροντο. Il. η, κεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαοί. Od. ϛ, Οὐ κέν οἱ κεχάροιτο γυνὴ μάλα τῶν κατέοντα Ἐλθόντ'. Et

Il. α, μέγα κεχαροίατο θυμῷ, Ionicè pro χάροιτο seu χαρεῖεν, gauderent & lætarentur animo. Et Apoll. Rhod. Arg. lib. 2, συνιβολίῃ κεχάροντο. vbi datiuum nota, sicut in verbo actiuo suprà. A

Sequitur vt dicam de IMPER. Χαῖρε: qui duplicem vsum habet: vnum, in valedicendo: alterum in salutando. Quum enim accedebãt amicum quempiam, aut etiam in ignotum hominem incidebant, salutem precantes, dicebant χαῖρε, læto esse animo & saluere iubentes: nonnunqua etiam ὑγιαίνειν κελεύοντες, vt suprà docui. Testatur id Lucian. Is enim in apologia quã scripsit ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ προσαγορεύσει παίσματος, annotat τὸ χαίρειν esse quidem antiquam προσαγορεύσιν, verùm nõ matutinam solùm, nec ὑπὸ πλὼ πρωΐτλω ἔνπυξιν vsurpari solitam, sed etiam eos qui primùm se vidissent, vti ea consueuisse. Vt verò idem annotat, primus Philippides ὁ ἡμερο-δρόμος, Marathonicam nuntians victoriam, creditur dixisse πρὸς τοὺς ἄρχοντας καθηδυόμενος καὶ πρόθυμος ὑπὸ τοῦ τέλους τῆς νίκης, Χαίρετε, νικῶμθν: atque eueuisse τὸν ἀποθανεῖν τῇ ἀγγελίᾳ, καὶ τῷ χαίρειν συνεκπνεῦσαι. Cuius rei Plut. quoque meminit: sed paulo aliter eã narrans. Is enim in libello quo disputat vtrũ Atheniẽses belli an sapientiæ gloria præcelluerint, ex quibus dã refert, Εὐκλέα δραμόντα σὺν τοῖς ὅπλοις θερμὸν ἀπὸ τῆς μάχης, καὶ τῇ θύραις ἐμπεσόντα τῶν πρεσβύτων, ὅσον τὸν μόνον εἰπεῖν, Χαίρετε, καὶ χαίρομθν· εἶπα ἀθὺς ἐκπνεῦσαι. Veruntamen & ante Marathonicam pugnam ea προσαγόρευσις in vsu fuit. Dolius enim apud Homerum Od. ω, gratulans Vlyssi redituum, Ὦ φίλ' (inquit) ἐπεὶ νόστησας ἐελδομένοισι μάλ' ἡμῖν, Οὖλέ π καὶ μέγα χῆρε, saluus sis & lætus. quod Latini vno verbo dicunt Salue. Itidémque Od. θ, Vlysses Alcinoum alloquens, sic exorditur suam orationem, Καὶ σύ φίλος μάλα χῆρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν: respondens nimirum his illius ad se verbis, Χῆρε πάτερ, ὦ ξεῖνε Salutantem enim dicentémque χῆρε, resalutantes dicebant καὶ σὺ χῆρε, Salue & tu. Sic apud Xen. Pæd. 7, quum Crœsus captus in conspectum Cyri perductus esset, eúmque salutans dixisset, Χῆρε ὦ δέσπα, respondit ille, καὶ σύ γε ὦ Κροῖσε, Tu quoque salue Crœse. Vtuntur verò & alii eodẽ modo: vt tragicus quidã, Χῆρ' ὦ δυτάτα τῆς δεῦρο Τροιωθίας. Soph. Aiace, pag. 6, Ὦ χῆρ' Ἀθάνα. χῆρε διοθρὲς τέκνον Ὡς οὐ παρέσης. Aristoph. Ran. Χῆρ', ὦ Χάρων, χῆρ' ὦ Χάρων, χῆρ' ὦ Χάρων, salue ô Charon. Idem in Pace, χῆρε, χῆρ', ὦ φίλτατ' ὡς Ἀσθμόνιον ἡμῖν ἦλθες. Σοῦ δ' ἐδάμημθν πόθῳ. Plato Symp. αἱρεῖς χαίρετ' μθύοντα ἄνδρα πάνυ σφόδρα δεξαθαι συμπότην. Et Theodectes visa sua amasia, eam salutans ait, χῆρε φίλον φῶς, salue lux mea. Et apud Xen. Hell. 4, ἀλλήλοις χαίρειν προσεῖπον. Rursum apud Hom. Vlysses legationis munus erga Achillem obiens, & post prandium eum alloquens, Χῆρ' (inquit) Ἀχιλεῦ, δαιτὸς μθὴ εἴσης οὐκ ὀπιδευεῖς, salue Achilles. Sed & à se inuicem discedentes alter alterum χαίρειν iubebat: (quod apud Lat. est Valedicere) necnõ & ὑγιαίνειν, monẽtes vt valetudinem suã curaret diligenter, seu curaret vt valeret. velut apud Hom. Od. φ, Χαίρετον ὦκοῦρω, valete ô adolescentes. Et apud Aristoph. in Ranis, Hercules à Baccho ad inferos proficiscente discessurus, extrema hæc ad eũ verba fatur, Καὶ χαῖρε πάλ', ὦ δέλτατέ. & vicissim Bacchus ei valedicẽs ait, νὴ Δία καὶ σύ γε ὑγίαινε, vale & tu. Aiax apud Soph. p. 7, Χαίρειν Ἀθηναία τἄλλ' ἐγὼ σ' ἐφίεμαι, cupio vt valeas. Itidẽ q moriũtur, amicos χαίρειν iubẽt. vt apud Eurip. Polynices ἤδη πελθυθῆν, inquit, Καὶ χαίρετ' ἤδη γὰρ με τοῦ βάλλει πάτρα. Et apud Xen. Pæd. 8. p. 141, Cyrus longam orationem sic claudit, καὶ χαίρετε ὦ φίλοι παῖδες, καὶ τὴν μητέρ' ἀπαγγέλλετε ὡς παρ' ἐμοῦ καὶ πάντες δὲ οἱ παρόντες καὶ οἱ ἀπόντες φίλοι χαίρετε. Quibus dictis πάντας δεξιωσάμθνος σπουκαλύψατο, καὶ οὕτως ἐτελεύτησεν. Et Epigr. 1. 2, quidã visum amissurus ait, χῆρε φίλον φῶς, vale cara lux. Porro & iis χαίρειν dicimus quos in malã rẽ abire iubemus, quos in malã crucẽ relegamus, seu quos cum contemptu relinquimus, vt Luc. quoque tradit τὸ μακραὶ χαίρειν φράσαι denotare τὸ μηκέτι φροντεῖν. Eurip. χαιρέτω βουλθύματα, valeant cõsilia. Aristot. Post. Anal. 1, ἵνα δ' ἤδη χαιρέτω, valeãt. Et in Metaph. χαιρέτω δὲ ἰδέαι. Theocr. χαιρέτω ὅς τις ἔτις. Terent. itidem, Valeant qui inter nos diffidium volunt, κατ' ἀφηρημσμὸν pro Pereãt & ἐρρέτω. Et Horat. Valeat res ludicra. Sic verò & χαίρειν φράσαι dicitur aliquis alicui & χαίρειν προσαγορεύειν, necnon aliquẽ χαίρειν ἐᾶν. Aristoph. Nub. φράσαι προθύμως χαίρειν Ἀθηναίοισι. Idẽ. μακραὶ χαίρειν φράσας τῷ ναυπηγῷ, longũ valedicens. Quo sensu & Eurip. in Hipp. dixit τοὺς δ' ὑπὲρ κάρα φοιτῶντας ὄρνις πολλὰ χαίρειν λέγω. Sic Cic. in epist. ad Att. de fuga Põpeii loquẽs, At ille πολλὰ χαίρειν τῷ καλῷ dicens, pergit Brundusiũ. hoc est, honestatis curã abiciẽs, fugam arripit. Frequentissimũ verò est χαίρειν ἐᾶν, sinere valere. id. est Valedicere & repudiare. Epicurus apud Athenæum, ἐὰν δὲ τὸ καλὸν ἡδονὴν μὴ προσκυνῇ, χαίρειν ἑαυτόν, Valedicendum ei est, Repudiandum est & dimittendum. Plato in Phædone, pag. 61, τὰς μθὴ ἄλλας ἡδονὰς ταῖς περὶ τὸ σῶμα εἴασε χαίρειν, καὶ κόσμους, ὡς ἀλλοτρίους ὄντας. Itidémque De legibus, pag. 295, & in epist. ad Dionys. pag. 102, χαίρειν ἐᾶν vsurpauit pro Contemnere & floccifacere, teste Budæo. Sic Aristophanes Pluto, τὸν Δία χαίρειν ἐάσας. Plut. Alcibiade, τὸν Διομήδη χαίρειν εἴασε, κατεπῶς φέροντα, Diomedem valere iussit, neglexitque, indignè ferentem. Et Nazianz. χαίρειν ἐᾶσαι τὰς εἰκόνας, valedicere imaginibus. Rursum Plutarch. Camillo, de Brenno, εἴα χαίρειν Κλουσίνους, relinquebat Clusinos, vt Bud. interpr. Porro vt redeã ad χαίρειν initio congressus & in salutationibus vsurpatum, fuit id adhibitum etiam exordiis epistolarum, vt Cicero suis præmisit, M. T. Cic. S. P. D. vel S. D. vel S. Apud Demosth. Pro cor. Βασιλεὺς Μακεδόνων Φίλιππος Ἀθηναίων τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. Et apud Hippocr. Βασιλεὺς βασιλέων μέγας Ἀρταξέρξης Πάτῳ χαίρειν. Itémque, Γοργίας Ἱπποκράτει χαίρειν. Sic apud Xen. Pæd. 4, Κῦρος Κυαξάρῃ χαίρειν. Et Demosth. aliquoties in suis epistolis, Δημοσθένης τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. Epicurus οὗ δεῖται ἐν vti solebat loco huius χαίρειν, vt & Plato οὗ πρόσθεν, vt docui suprà Tomo 3, col. 523, & 524, vbi etiam habes quomodo Horat. hoc loquẽdi genus imitatus sit. Synes. vero dicit χαίρειν κέλευσον παρ' ἐμοῦ, pro Meis verbis salutem dic, Meis verbis iube saluere. Vide & in ὑγιαίνω quædam: quibus adde, Ptolemæum Lagi in epistola ad Seleucum apertè inuertisse ordinem consuetum. nam ὁ ἀρχῆς τῆς ἀποστολῆς ὑγιαίνειν αὐτὸν προσειπὼν, ὅτι τέλει αὐτὴ τὸ ἐρρῶσθαι ὑπὸ ἔγραψε τὸ χαίρειν, vt refert ex Dionysodoro Luc. C. Χαιρέκακος, SIVE Ἐπιχαιρέκακος, Qui gaudet malis alienis, Qui gaudium & lætitiam percipit ex alienis calamitatibus. ὁ χαίρων ὅτι τοῖς τῶν ἄλλων κακοῖς seu ἀλλοτρίοις κακοῖς ὅτι χαίρων. Vtrunque apud Pollucem libro 5, cap. 25. VNDE Χαιρεκακία, SIVE Ἐπιχαιρεκακία, ας, ἡ, Lætitia & gaudium ex aliena calamitate, vt Stoici quoque ὅτι χαιρεκακίαν esse dixerunt ἡδονὴν ἐπ' ἀλλοτρίοις κακοῖς. Vnde Cicero, Maleuolentia, voluptas ex malo alterius. quare ab inuidia seu inuidẽtia differt. φθόνος enim est λύπη ἐπ' ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς, vt Cicero quoque inuidentiam esse tradit ægritudinem susceptam propter alterius res secundas. Potest tamen vnus idémque ὅτι χαιρέκακος esse & φθονερός. nam ἐφ' ᾧ λυπῆται γιγνομένῳ καὶ ὑπαρχοντι, αἰσχρὸν αὐτὸν ὅτι τῇ τερψίᾳ καὶ τῇ φθορᾷ τῇ τούτου χαίρειν, vt Aristot. tradit Rhet. 2. Atque adeo sunt qui ἀπὸ μιᾶς κακίας καὶ τὸν φθόνον φύεσθαι καὶ πλὼ ὅτι χαιρεκακίαν dicant, teste Plutarcho De κακοηθείᾳ Herodoti. Rursum Aristoteles Et hic. 2, cap. 7, asserit νέμεσιν esse μεσότητα φθόνου καὶ ὅτι χαιρεκακίας: consistere autem omnia hæc tria vitia περὶ λύπην καὶ ἡδονὴν παὶ ὅτι τοῖς συμβαίνουσι τοῖς πέλας γινομένοις. nam τὸν νεμεσητικὸν quidem, λυπεῖσθαι ὅτι τοῖς οὐκ ἀξίως οὗ πρόσθεν τὸν φθονερὸν autem, ὑπερβάλλοντα τοῦτον, ὅτι πᾶσι λυπεῖσθαι: at verò τὸν ὅτι χαιρέκακον, τοσοῦτον ἐλλείπειν τῇ λυπεῖσθαι ὥςτε καὶ χαίρειν. ambo execranda & abominanda vitia. vt & Demosth. Pro corona ait, πῶς οὐκ ἀπολωλέναι πολλάκις δεῖ δίκαιος εἰ ἐφ' οἷς ἔχαιρον οἱ ἄλλοι, ταῦτα ἐλυπεῖτο ὁρῶν; Ἐπιχαιρέκακος accipi tradunt etiam pro eo qui malis artibus oblectatur, VT Ἐπιχαιρέκακος ex Strabone affertur pro eo qui honestis delectatur studiis, & virtutem amplectitur: seu pro homine bonarum partium, vt Cicero appellat.

C. Χαιρέφυλλον, υ, τό, Chærephyllum, herbæ genus. forsan ex eo dictum quòd foliis gaudeat. est enim foliosum. A

C. Χαιροθαλπὴς ὕδωρ legitur apud Athenæum sub finem lib. 9, in hoc loco Philoxeni, ἔπειτα δὲ παῖδες Νίπτρ' ἔδοσαν κᾆτ' χλιαρὸν σμήγμασιν ἱερομίκπις χαροθαλπὲς ὕδωρ ἐπιχέοντες. Quod χαροθαλπὲς ὕδωρ, si mendosum non est, significabit, ita θάλπειν vt simul χαίρειν faciat, Cum voluptate quadam fouens & calefaciens, Ita calefaciẽs & fouens vt simul lætitia quadam & gaudio perfundat. Sed forsan scribendum est χροθαλπές.

Χαιρετίζω, Saluto, χαίρειν καλεῖν, seu χαίρειν προσαγορεύω, B Saluere iubeo. Tobiæ 7, de Sarra, ἠσπάσατο αὐτὸς, καὶ ἐχαιρέτισεν αὐτὸς, καὶ αὐτὸ αὐτῷ. Vtitur & Diogenes Laert. in Plat. pag. 134 meæ editionis, πινὲς τὸν ὀντυχόντα πάντα προσαγορεύουσι, καὶ τῷ δεξιᾷ ἐμβάλλοντες χαιρετίζουσιν. Sed vt hîc, ita etiam illic fortasse, plus est quàm προσαγορεύειν, φιλοφρονήσεως significationem habens, atque ita conueniens cum nostro Caresser.

Χαιροσύνη, ης, ἡ, Gaudium, Lætitia. παρὰ Hesychio χαρά.

Χαιρηδὼν, όνος, ἡ, idem. vt & idem Hesychius χαιρηδόια exponit χαρεάν. quemadmodum Suidas quoque, qui ita C à χαρέω deriuari scribit vt ἀλγηδὼν ab ἀλγέω.

Χάρμα, ατος, τὸ, itidem Gaudium, Lætitia: vel etiam Idipsum quod gaudium & lætitiam affert, Idipsum ἐφ' ᾧ χαίρομεν. Homerus Odyss. τ, Τῷ δ' ἅμα χάρμα καὶ ἄλγος ἔλε φρένα. Hesiod. Aspide, Οἷα Διωνυσος δῶκ' ἀνδράσι χάρμα καὶ ἄχθος. Vbi nota hæc opposita χάρμα & ἄλγος seu ἄχθος, vt apud Latinos quoque lætitiæ & gaudio opponitur dolor & molestia. Rursum Homerus dicit Iliad. γ, — γυναῖκ' ἄνευδέ' ἀ ἥγε Πασιφέη τε σῷ μέγα πῆμα πόληί τε παντί τε δήμῳ· Δειδιότι μὴ χάρμα, κατηφείῃ δέ σοι αὐτῷ. vt & Hesiodus Erg. — μὴ γείτονα χάρματα γήμῃς. Solent enim ὀλιγχαίρειν eorum malis & infortuniis quibus inuident & malè cupiunt. Rursum Hom. Il. ψ, Χάρμα δὲ τοῖς ἄλλοισιν, ἐλεγχείη δέ σοι αὐτῷ Ἔσσεται, gaudium & risus. Necnon aliquis inimicis suis & maleuolis dicitur γίνεσθαι χάρμα. Homerus Iliad. ζ, — πρὶν αὖτ' ἐν χερσὶ γυναικῶν Φθίσεσθαι, δηΐοισι δὲ χάρμα γένεσθαι. Et Il. ρ, νῦν δὲ καὶ αὐτὸ Χάρμα φίλοις ἑτάροισι γενοίμεθα τοῖσιν ἵκανται. Affertur & πόσον ἅρμα χάρμα καὶ γέλως, pro Ludibriũ. quod forsa prouerbiale est. D E

Χάρμη, ης, ἡ, idem. Phocylides, Μήτε κακοῖς ἀχθου, μήτ' οὖν ὀλιγάλμεο χάρμῃ, Neque malis indoleas supramodum, nec item gaudiis & lætitia exultes, in rebus secundis videlicet. ¶ Homero autem peculiariter χάρμη est ἡ εἰς μάχῃ προθυμία, animus ad pugnam promptus. nã strenui milites pugnare gaudẽt, & læti certamen cum hostibus ineunt, spe victoriæ & vindictæ de aduersariis sumendæ. vt Aiaci Homerico Iliad. γ, — αὐτὰρ δουρατὶ χεῖρες ἄαπτοι Μαιμῶσιν, καί οἱ μθυος ὄρορε, νέρθε δὲ ποσσὶν Ἕστασι ἀμφοτέρεσσι, μθυοιᾷ δὲ κῶ οἷος Ἕκτορι Πριαμίδῃ ἄμοτον μεμαώτι μάχεσθαι. Vnde ipse & Aiax Oilei dicuntur ibidem Χάρμῃ γηθοσυνοι τῷ σφιν θεὸς ἔμβαλε θυμῷ. Itidémque aliquis ab eodem poeta dicitur μνήσασθαι χάρμης, quum ei in præcordia virtus redit, & ad pugnandum promptus fit: contrà verò λανθάνεσθαι & παύεσθαι χάρμης quum illius promptitudinis quasi oblitus pugnare desinit. Il. τ, Νῦν δὲ μνησόμεθα χάρμης Αἴψα μάλα. Il. ρ, Ἄμφω κ' αὖτις ἰόντες ὀλιγμηνεόμεθα χάρμης. Iliad. ο, Οἱ δ' αὖτις κᾆ τύχε' ἔδυν, μνήσαντο δὲ χάρμης. Et Iliad. ρ, sub finem, de Achiuis cæsis, Οὖλον κικλήσκοντες ἴσαν, λήθοντο δὲ χάρμης. Ab eodem dicitur aliquis alium χάρμῃ προκαλέσασθαι, item διάσασθαι, necnon χάρμης παύειν. Iliad. η, — ἐπὶ προκαλέσατο χάρμῃ, promptitudine ad certandum commotus prouocauit ad pugnam. Iliad. π, Ὡς δ' ὅτε σῦς ἀκάμαντα λέων ἐβήσατο χάρμῃ. Iliados ρ, — ἡδὺ δ' οὔπασε χεῖρ' ὀλιγὴν καρπῷ Υἱὸν Ἀλεκτρυόνος μεγαθύμου, παῖσε δὲ χάρμης. Accipitur tamen & simpliciter pro pugna, cõflictu, prælio. vt Il. ρ, — καί μιν ἐρυσάμεθα χάρμης. Item Il. ε, — οὐ εἰδότι χάρμης φῶτε δύο. Sed & præcedẽtium locorum nonnulli illam interpr. admiserint. H

Vnde COMPOS. Χαρμόφρων dicitur ὁ Ἑρμῆς, teste Hesychio. Forsan quia gaudium & lætitiam affert hominum mentibus, vtpote qui sit δώτωρ ἐάων, & ἐρεμνίος, id est μεγάλως ὠφελῶν: ab ἔρι significante λίαν, & ὀνέω denotante ὠφελῶ: idémque rursum πάντων Ἀνθρώπων ἔρχεται χαίειν καὶ κλέος ὀπάζει. ITEM Ἀκαμαντοχάρμης inde dicitur ὁ τῇ χάρμῃ ἀκάμαντος ὤν, Indefessus & infatigabilis bello. vt apud Pindarum, ἀκαμαντοχάρμα Αἴαν, pugna indefesse Aiax. ET Ἱππιοχάρμης, Qui gaudet re equestri. vel etiam, Qui ex equo pugnat. nam Lex. meum vet. ἱππιοχάρμιον exponit non solùm χαίροντα τῇ ἱππικῇ, verùm etiam ἱππόμαχον. at χάρμης vocabulo dici etiam πολὺ μάχιμον, suprà annotatum est. Sic verò & Eust. Od. α, Ἀμυθάονα ἱππιοχάρμιον dici ait vel ἵππους χαίροντα, vel ἐφ' ἵπποις ποιούμενον χάρμιον, id est πολὺ μετὰ χαρᾶς μάχιμον. quem alibi ἱππικορυστὴν appellat, & ἀφ' ἵππων μαρναμένον. NECNON Μενεχάρμης, idem cum μθυεπόλεμος significans, id est κᾆ πόλεμον καὶ μάχην ὑπομενητικός, Qui bellicos labores sustinere strenuo & infracto animo nouit, vt suprà ὁ ἀκαμαντοχάρμης Αἴας apud Pind. Alii interpr. Promptus in bello. vt sit ὁ μθυοιναῦν seu μεμαὼς μάχεσθαι. sed prior expositio magis placet. Dicitur ET Μενεχάρμος. vt Il. ξ, Ὃς δέ κ' ἀνὴρ μθυέχαρμος, ἔχῃ σ' ὀλίγον στάσις ἄμφω, Χείρονι φωτὶ δόπω, ὁ σ' ἐν ἀστοῖσι μείζονι θύτω. Alibi μθυεσθήτος eodem significatu apud eundem.

Χαρμοσύνη, ης, ἡ, itidem Gaudium, Lætitia. Xen. Pæd. 1, ὁ δὲ Κῦρος οὐδὲν μᾶλλον ἀνίει, ἀλλ' ὑπὸ χαρμοσύνης ἀνακαλῶν τὸ θεῖον, ἐδίωκε. Legitur & apud Soph. A

Χαρμοσύνη, ης, ἡ, idem. suprà χαροσύνη. AT Χαρμόσυνα teste Hesych. fuit festum quoddam Athenis.

Χαρτὸς, οῦ, ὁ, Lætabilis seu Lætificus, Dignus lætitia, Dignus quo lætemur & gaudeamus. χαρᾶς ἄξιος, Hesychio. vt Suid. quoque χαρτὰ exp. χαρᾶς ἄξια. afferens adespoton hunc locum. σύμβολον φρονήσεώς τὸ δεικτικὸν τῶν χαρτῶν καὶ λυπηρῶν. necnon hunc Sophoclis, ex Trachin. pag. 339, Χαίρειν δὲ τὴν κήρυκα προσυνέπω χρόνῳ Πολλῷ φανέντα, χαρτὸν εἴτ' καὶ φέρει, ipsa prior saluere iubeo nuntium longo tandem post tempore visum, si modò lætabilem afferat nuntium. cui respondet Lichas, Ἀλλ' οὖ μθυ ἴσμεθ', οὗ δὲ προσφωνούμεθα, Lætum nuntium ferimus, Læto affamur nuntio. Affert porro & hunc eiusdem tragici locum, Χαίροις αὖ εἴ σοι χαρτὰ τυγχάνοι πάθε, lætabilia. vt Cicero, Quid habet res ista lætabile aut gloriosum? At COMPOS. Κακόχαρτος significat κακοῖς χαίρων, vt Eurip. in Hecuba dicit, Αὐτὸν δὲ χαίρειν τοῖς κακοῖς σε φήσομθυ Τοιοῦτον ὄντα. quem χαιρέκακον etiam vocant, id est Malis gaudentem, seu Alienis lætantem malis, Alienis irridentem insultantémque calamitatibus. Hesiod. Erg. Μηδέ σ' ἔρις κακόχαρτος ἀπ' ἔργου θυμὸν ἐρύκοι. Et rursum, Ζῆλος δ' αὐθρώποισιν ἐπίζυγος ἐσθλὸς ἄπασι Δισκέλαδος κακόχαρτος ὁμαρτήσῃ συγγραφίῃσι. Vbi ζῆλος. i. φθόνος dicitur κακόχαρτος, quoniam in uidi alienis malis & calamitatibus lætari ac gaudere solent, vt in ὀλιγχαιρεκακία suprà docui. Sed notandum est κακόχαρτος à nonnullis exponi etiam Quo mali gaudent & delectantur. B

Χαρὰ, ᾶς, ἡ, idẽ cum χαρηδὼν, χάρμα & reliquis. i. Gaudiũ, Lætitia: πρόσφατος ψυχῆς ἔπαρσις καὶ θέλξις, vt Ammonius exp. distinguens id vocabulum ab ἀθυμοσύνη, ἀθυμία, ἡδονὴ, τέρψις, ἀπόλαυσις: de quorũ discrimine vide & Suidã. Plut. Fab. ἐνεφύοντο γὰρ ἀλλήλοις ἐκ παρέλκεως, ὥς τε μέσον εἶναι χαρᾶς καὶ δακρύων ἡδίστων τὸ πρακτόπεδον. Et in Alex. οἱ δ' ἄλλοι πάντες ἠλάλαζον, ὁ δὲ πατὴρ καὶ δακρύσας τε λέγει πρὸς τὴν χαρά. Vt & apud Xen. Hell. 7, πεῖν τε φερούσας καὶ ἅμα χαρᾷ δακρυούσας. nam κοινόν τι χαρᾷ καὶ λύπῃ δάκρυα θέιν, inquit idem eodem lib. Rursum Plut. χαρᾶς γὰρ ἥδιστον οὕτως γίνεσθαι δοκεῖ ὡς χαίρεις. Porro quũ χαρὰ à χαίρω deriuatum esse indubitatum sit, Plato tamẽ in Cratylo aliud ei etymon quarendum putauit: scribens, χαρὰν dictã videri ob τὴν διάχυσιν καὶ ἀπορίαν τῆς ῥοῆς τῆς ψυχῆς, ac si compositũ esset ex χέω & ῥέω. ¶ Hesychio χαρὰ est ὀργὴ, ὀργίλον, Ira, Iracundia.

VNDE Χαροποιὸς, Lætifico, Exhilaro, Lætum reddo. Bud. ex Cyrillo. ET Χαροπὸς, SIVE Χαρωπὸς, (quod genitiuũ habet χάρωπος) Lætitiã cordis vultu prodẽs, Hesychio πρόχαρης, Admodum lætus: vel etiã Lætitiã afferẽs oculis, Cuius aspectu oculi gaudent & delectãtur. Vnde in lex. meo vet. exponitur non solùm πρόχαρης, sed etiã ἀόφθαλμος, Oculis gratus & iucundus. Peculiariter verò χρῶμα quoddam dicitur χαροπὸν: & χαροπὸν qui eo sunt præditi. Existimatur autem coloris esse A cæsius siue cæruleus, qualis est maris atque cæli: diuersus à glauco, quẽ γλαυκὸν dicũt Græci. tẽdere verò vterq; ad viridẽ. verùm quũ dilutior sit glaucus, ad albũ vergẽs, saturior intensiórque cæsius & lucidior, in cõfinio fului positus: fieri vt propter affinitatem aliquando sumatur glaucus pro cæsio, & cõtrà certè Apollonii. scholiastes γλαυκὸν & χαροπὸν synonymos accipi scribit, ideóque Apollonium quum dixisset, Ἕως σ' οὐρανόθεν χαροπὴ ὑπολάμπεται ἠὼς Ἐκ θαλάσσης αἰνοῦσα, subiunxisse, βλαγλαυκοισι σ' ἀπαρσοί. Idipsum verò & ex Theocrito patet, dicente, ὄμματα χαροπώτερα πολλὸν Ἀθάνας. nã vt is Mineruam dicit habere ὄμματα χαροπὰ, ita Homerus eam vocat γλαυκῶπιν Ἀθηναῖν. id est Cæsiam: Geliumimitando, qui libro 2, cap. 26, Nostris autem Latinis (inquit) veteribus cæsia dicta est quæ à Græcis γλαυκῶπις, vt Nigidius ait, de colore cæli, quasi cælia. Necnon Cicer. qui De natura deorum lib. 1, ait, Cæsios oculos Mineruæ, cæruleos Neptuni. Et Donatum, cui Cæsius apud Terentium est Glaucis oculis, quasi felis oculos habens. Atque adeo quum τὸ γλαυκὸν ὄμμα in C Minerua γλαυκώπιδι putetur fuisse animositatis & virilitatis signum, rectè Aristoteles in Physiognom. inter alia αἰδρείου σώματος σημεῖα posuisse videtur ὄμμα χαροπόν. Et Lucianus in dialogo Diog. & Pollucis, ὅτις καλοῖς καὶ ἰσχροῖς inter alia tribuisse χαροπὰ καὶ μέλανα ὄμματα. & ante hos Homerus, χαροποὺς λέοντας appellasse: quod animal scimus esse fortissimum. Alioqui inter γλαυκὸς & χαροπὸς aliquid esse discriminis, discimus ex Aristotele libro 5 De generat. animalium. vbi quum dixisset hominum oculos esse πολυχρόους, subiun D git probationis loco, καὶ γὰρ γλαυκοὶ καὶ χαροποὶ καὶ μελανόφθαλμοι πνὲς εἰσιν, οἱ δ' αἰγωποί. Præterea nonnunquam χαροπὸς pro cæruleo capitur, vt Seruius quoque glaucum amictum à Virgilio dici ait ab vndarũ similitudine: qui nimirum esset colore cymatili & cæruleo, qualis est maris. Legimus igitur in Epigramm. χαροπὸν κῦμα, cæruleus fluctus: necnon χαροπὰ πελάγη in iisdem. Est enim irascentis maris color glaucus & cæruleus. Atque vt Plutarch. in Mario Germanorum oculos esse dicit χαροπεῖς, ita Cornelius Tacitus ipsis E truces ac cæruleos oculos esse scribit. Rectéque ii colores χαροπὶ nominari queunt, glauci nimirum, cæruleive: quoniam oculis grati sunt, & lætitia quadam voluptatéque eos afficiunt. Sunt porro qui χαροπὸν accipiant etiam pro fuluo & rauo. Quos inter colores non vsque adeo magnum esse discrimen videtur, quũ Porphyrio apud Horatium Rauum exponat Fuluum: & Festus raui coloris esse dicat qui sunt inter flauos & cæsios, quos rauistellos vocat Plautus. Ac quod ad fuluos attinet, conuenire id queat loco F Apollonii, in quo dicit, οὐρανόθεν χαροπὴ ὑπολάμπεται ἠὼς Ἐκ θαλάσσης αἰνοῦσα, βλαγλαυκοισι σ' ἀπαρσοί. quũ scholiastes quoque ibi tradat γλαυκὸν & χαροπὸν poni ὀλίγ λαμπρόν: talis autem sit color fuluus. Quod verò ad Rauus, nec id testimonio destituitur. Legimus enim in Geopon. τοὺς κριοὺς esse oportere χαροποὺς τοῖς ὄμμασι δασυμετώποις, pro his Varronis, In primis videndum vt arietes sint rauis oculis, lana opertis. Χαρώψ verò & Herculis cognomentum fuisse traditur, forsan quòd G & ipse (vt οἱ αὐδρεῖοι plerunque) cæsiis esset oculis: quẽadmodum μελάμπυγος quoque nominatus fuit, quòd nigræ & hirsutæ nates fortitudinis virilitatisque esse argumentum credantur. Porro à χαροπὸς est SVBSTANT. Χαροπότης, ητος, ἡ, Color cæruleus seu cæsius, Glaucus color. vt Plutarch. in libro De Iside & Osir. scribit Isiacos sacerdotes φορεῖν λιᾶ, βλέπειν χρόαν λῶ τὸ λίνον αὐδωῶ αὐίησι τὴν θεωρούσῃ τὸν κόσμον αἰθερίῳ χαροπότητι προσεοικυῖαν, similem glauco cæruleóque ætheris H colori qui mundum hunc ambit. Est enim lini flos glaucus seu cæruleus, vt color atheris. Necnon COMPOS. Ὑπόχαροπος, Aliquantum cæsius seu glaucus, Aliquatenus cæruleus. Xenoph. in Cyneget. pag. 573, ὀλίγ τι ὄμματα οἱ μθυ ὑπόχαροποί, οἱ δ' ὑπόγλαυκοι. Vbi rursum nota inter χαροπὸς & γλαυκὸς distingui, licet alibi pro eodem accipiantur. Forsan autem malit quis scribere ὑπόχαροπος.

C. Ἐπιχαίρω, idem quod χαίρω ὀλίγι τινι, Lætor aliqua re, Aliqua ex re lætitiam & gaudium percipio. Sophocles Aiace, pag. 9, σὲ μθυ δῦ προσωνυτ' ὀλιγχαίρω. vbi scholiastes ait subaudiendam esse præpositionem εἰς: vel σὲ δῦ προσώνυτα accipiendũ pro σοῦ δῦ προσώνυτος, Rebus tuis prosperis lætor & gaudeo, Quum res tibi tuæ prosperè succedũt, gaudiũ id & lætitiã mihi affert. Alioqui ὀλιγχαίρειν alicui dici solet ὁ ὀλιγχαρέκακος. i. Malis & infortuniis eius lætari, Ex calamitatib⁹ eius gaudiũ & voluptatem percipere. Demosth. Philipp. 3, πόνῃ δ' ὀλιγίδειον ἢ ζῶντα παθεῖν ἔφη· καὶ ἐπιχαίρε. Et in Mid. οἱ δ' λοιποὶ τοῦ πραγματοῦ οὐκ οἰκείοις ἐπέμων, ἀλλὰ σοὶ ἐπιχαίροι, calamitatibus tuis lætabantur, & tibi insultabant. Sic alicuius κακοῖς ὀλιγχαίρειν dicitur. Soph. Aiace, Οἱ δ' εὖ γελώντων κἀπιχαιρόντων κακοῖς Τοῖς τῷδε, insultẽt huius malis. Et Isocr. in Ægin. ὀλιγχαίρουσαν τῆς αὐτῆς κακοῖς.

VNDE Ἐπιχαρὴς, έος, ὁ καὶ ἡ, Gaudens & lætus aliquam ob rem, Lætitiam voluptatémque aliqua ex re capiens. Iob, ὀλιγχαρὴς ἐγθρόμιν πλῶμα πέχθρῶν μου. ET Ἐπίχαρμα A C Ἐπίχαρσις, eiusmodi gaudium & lætitia aliquam ob rem, veluti quum quis ex inimicorum calamitatibus lætitiam percipit. Vnde nonnunquam exponitur Irrisio, Insultatio. Hesych. verò ὀλίχαρμα simpliciter expon. χάρμα ᾧ τινι χαίρεται. Sed plerunque ὀλίχαρμα est id cui ὀλιγχαίρομθυ, quod nobis gaudii & lætitiæ materiam præbet: ὀλίχαρσις autem, ipsa actio τοῦ ὀλιγχαίρειν. vt Ecclesiastici cap. 18, πτῶσί σε ὀλίχαρμα τοῦ ἐχθρῶν σου, Præbebit te tandem inimicis ad insultandum, Faciet tandem vt inimici tui tibi insultent, & calamitatibus tuis illudant. Seu, secundum Homerum, faciet te χάρμα γθύεσθαι δι' ἐχθρέσσι. ET Ἐπίχαρτος, ου, ὁ, dicitur is cui ὀλιγχαίρομθυ, qui nobis χάρμα γίνεται, Cuius malis & infortuniis lætamur & gaudemus. Thucydid. libro 3, pag. 106, οἴκτου τε ἀξιώτατοι τυγχάνειν οἱ ἀπρεπές τι πάσχοντες τοῦ αὐθρώπου· οἱ δὲ δικαίως, τὰ ἐναντία ὀλιγχαρεῖς εἶ), promerentur vt alii ipsorum malis & infortuniis illætentur ac insultent. vt & schol. exponit, αὐτῷ τῷ ὀλέθρῳ πάντας ὀλιγχαῖραι. Sic Prouerb. Salom. cap. 11, πεσόντος γίνεται καὶ ὀλίχαρτος ἀσεβῶν ἀπώλεια. meritò enim gaudent & exultant boni viri quum improbi intereunt. Plato cum datiuo, epist. 8, βαρβάροις ὀλιγχαρὴς θθυμόμθυος, Barbaris ludibrium & ἐφίδεισμα factus: vtpote διὰ φιλονεικίαν πάντως πάντα ἀπολέσας. Res verò ὀλιγχαρὴς dicitur simpliciter cui ὀλιγχαίρομθυ, ob quam lætamur, quæ nobis gaudium & lætitiam affert: vt apud Soph. in Trachin. pag. 375, Hercules rogum conscensurus, ait, Ὦ ψυχὴ σκληρά, χάλυβος λιθοκολλήτου τόμον παρέχουσ' αἰάπτωτε βολῶ, ὡς ὀλίχαρτον πολέως ἀεκούσιον ἔργον. id est, ὡς εἰς ὀλίχαρτον ἅμα καὶ ἀκούσιον πρᾶγμα χωροῦσα. Vocat autem pyram, ὀλίχαρτον, quoniam ea ipsum cruciatu illo erat liberatura: simul verò ἀεκούσιον, quoniam non sine dolore & molestia vitam ipsi erat ademptura: cremandúsque erat ἑκὼν ἀεκοντί γε θυμῷ, vtendo verbis Homericis.

C. ΚΑΤΑχαίρω, idem quod ὀλιγχαίρω, Alicuius malis illætor & illudo seu insulto, Gaudeo ob infortunium alicuius. Alii simpliciter etiam Insulto. Herodot. πάρεστι δ' εἰκάζειν εἰτ' ἀνοία τοῦτο ἐπίνασας, εἴτε κατα χάρων ὀλιγ Δημαρήτῳ. id est ὀλιγχαίρων Δημαρήτῳ.

C. ΠΕΡΙχαίρω, Summopere lætor, Perlætus sum, vel fio. Ex Gregor. verò περιχαρὴς τοῦ ἀγαθοῦ, pro, Boni gaudio perfruaris. Vbi nota pass. vocis verbum, à qua est & περιχαρήσεσθαι, quod exponitur non solùm Vehementer gauisurum esse, sed etiam Congratulaturum esse.

VNDE Περιχαρὴς, Perlætus, Supramodum lætus, Vehementi lætitia perfusus. Vel etiam Nimio gaudio elatus. Isocr. ad Demon. νόμιζε μηδὲν εἶ) τῶν αὐθρώπων βέβαιον. οὔτω γὰρ οὔτ' ἀτυχῶν ἔσῃ περιχαρὴς, οὔτε δυστυχῶν περίλυπος, nec nimia in rebus prosperis effereris lætitia, nec nimio in aduersis deprimeris gaudio. Et Gregor. περιχαρὴς τοῦ ἀγαθοῦ καὶ ὑψωθεὶς ἄμετρα. Quibus in locis nimietatem quandam significat: alicubi simpliciter vehementiam. vt apud Athen. libro 7, εἰς πόθυκιν ὀκ Βυζαντίου Τριταῖος, ἀπαθὴς, ἀπρηκὼς, περιχαρὴς. saluum enim & incolumem redire ac cum emolumẽto & lucro, ma-

ximam lætitiam affert. Sic apud Isocr. in orat. ad Philipp. οἷς γὰρ ὑμῖν πῶς οὐκ ἀνέικότως μέγα φρονοῖς; πῶς δ' οὐχὶ θεῖ χαρὴς ὢν τὸν βίον ἅπαντα οἴσεις, τηλικούτων σωτῆρ εἰδὼς πραγμάτων ὑπηρετοῦντα; Et cum datiuo, Aristoph. in Vespis, θεῖ χαρὴς τῷ πράγματι Ὀρχόμενος τῆς νυκτὸς οὐδὲν παύσεται, summopere lætatus & delectatus ista re per totam noctem non desinet saltare. præ lætitia enim exultare solent. Item neutro genere τὸ περιχαρὲς dicitur pro SVBSTANT. Περιχάρεια. Thucyd. lib. 7, pag. 258, Ὑπὸ γὰρ τῶν περιχαροῦς τῆς νίκης πρὸς πόσον πετράφθαι ἔοις πλοιοῖς ἐν τῇ ἑορτῇ, præ summa lætitia quam victoria eis attulerat. Et lib. 2, τῷ πρᾶγμα περιχαρεῖ, ex præsenti lætitia. τῇ ἐνεστώσῃ περιχαρείᾳ, vt schol. exponit. Sic Gregorius, διὰ τὸ περιχαρὲς τῶν πράγματος τοῦτο παθόντων ἡμῶν, ob summam & exuberantem lætitiã quam res ista nobis afferebat. seu Ob immoderatam & effusam lætitiam. Substantiuo autem περιχάρεια itidem pro effusa & immoderata lætitia, vtitur Plut. quo que in consol. ad vxorem, τὸ γέλωτος μὴν ὑποθοῦλαι καὶ περιχαρείας ἀφαιρεῖν.

C. ΠΡΟΣχάρω nusquã reperi. At VERBALE Προσχαρηστήρια, quod inde deriuatũ est, Harpocration esse scribit ἑορτὴν παρ' Ἀθηναίοις χαρφορίῳ, ὅτι δοκεῖ ἀπέναι ἡ κόρη. quæ verba apud Suid. quoque leguntur.

C. ΣΥΓχαίρω, Vnà gaudeo & lætor cum amico lætante, seu Congratulor, Gratulor. συνήδομαι τινὸς ἀγαθοῖς, vt contrà ὅτι χαίρω est ἐφήδομαι τοῖς ἀλλοτρίοις κακοῖς, teste Ammonio etiam. Demosthenes cum genitiuo dicit συγχαίρω σοι τούτου, Gaudeo tecum eam ob rem, Ea de re tibi gratulor.

C. ΥΠΕΡχαίρω, Supra modum lætor, Nimia lætitia efferor, Gaudio vltra modum exulto. vt περιχαίρω.

C. ΥΠΟχαίρω, Latenter & in sinu gaudeo, In tacito cohibeo gaudia læta sinu. Alii simpliciter interpret. Gaudeo.

Χάρις, ιτος, ἡ, Gratia, Venustas, Lepos, Elegantia. Hesiodus Erg. Καὶ χάριν ἀμφιχέαι κεφαλῇ χρυσῆν Ἀφροδίτην. Homerus autem dicit κατέχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις. Odyss. ζ, ὦς ἄρα τοῦ κατέχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις. Eiusdem operis libro θ, — τοῦ δ' ἀρ' Ἀθήνη Θεοπροπίων κατέχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις. Eodem libro, Ἀλλ' οὔ οἱ χάρις ἀμφιθεωρήσεται ἐπέεσσιν. Dicitur etiã χάρις ἐπαδαὶ τινί. Aristoph. Vespis, — ἀνδρά τε σοφώτατον, Τὸν κἀν ἀγορᾷ δοκοῦντα τὸν χάριν ἐφιέναι τε. Sic apud Plutarch. De anim. prud. Τοῖς αὐτοφυέσι καὶ τοῖς ἀδιδάκτοις γινόμενον ὅσον μοῦσα καὶ χάρις ἔπεσιν. Synes. Epist. 20, καὶ τῇ τῆς γλώττης ἀστομίᾳ καὶ χάριτι. Inuenitur & pluralis χάριτες, in quo reddendo dixeris potius Veneres quàm Venustates. licet singul. χάρις reddiderim Venustas. Possis etiam interpretari Lepóres. Sed & singulari plerunque reddi queat. Epigramm. lib. 2, titulo εἰς ποιητάς, Εἰ μὴ Ὁμηρείων ἔλεγον χαρίτων. Apud Thucydidẽ quoque, lib. 2, μετὰ χαρίτων redditur singul. numero, Cum venustate, siue Cum elegãtia. Habet & oratio suas χάριτας apud vtrosq; scriptores. Autor libelli qui Demetrio Phalereo adscribitur, τῶν δὲ χαρίτων αἱ μὲν εἰσὶ μείζονες καὶ σεμνότεραι, αἱ τῶν ποιητῶν· αἱ δὲ, ἀπλεῖς μᾶλλον καὶ κωμικώτεραι, σκώμμασιν ἐοικυῖαι. Apud eundem leguntur αἱ ἀπὸ τῶν σχημάτων χάριτες: item φοβεραὶ χάριτες.

Ad hanc significationem pertinet Χαρίς, (nomen deæ proprium) Charis, Gratia. quod accus. Χαρίτα, non itẽ Χάριν, habere existimatur. Esse autem tres Charites, seu Gratias, non plures, apud omnes constat: at de nominibus inter Homerum & Hesiodum minimè conuenit. Hesiodus enim tres gratias, Iouis & Eurynomæ filias, vocari ait, Aglaiam, Euphrosynam, Thaliam: ita canens, Τρεῖς δὲ οἱ Εὐρωμίν Χάριτας τέκε καλλιπαρήους, Ἀγλαΐην τε, καὶ Εὐφροσύνην, Θαλίην τ' ἐρατεινήν. Quæ nomina eis Pindarus quoque tribuit, Olymp. ode vltima, vbi etiam epitheta illis tribuit, Aglaiam vocans πότνιαν, Euphrosynen, φιλησίμολπον: Thaliam, ἐρασίμολπον. Hos autem non alii solùm poetæ, sed & orationis solutæ scriptores sequuntur: ex quibus est Plutarch. qui etiam dicit nihil æquè χαρᾶς esse γόνιμον atque χάριν. At Homerus vnam ex illis Pasitheam nominat, quam Iuno apud eum Somno deo in matrimonium daturam pollicetur, si præstiterit quod ab eo petit. Vnam verò nomine communi Χάριν. quam esse Vulcani vxorem canit, Iliad. σ, Τὴν δὲ ἴδε προμολοῦσα Χάρις λιπαροκρήδεμνος, Καλὴ, πτῶ ὤπυιε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις. vbi tamen quidam suspicati sunt proprium nomen esse potius illud Καλὴ, at Χάρις, commune. Vtut sit existimatur vna ex Charitibus fingi Vulcani vxor, διὰ τὸ δοκεῖ χαρὰ τῷ ἐκ πυρὸς δημιουργημάτων. vnde etiam hunc eundem Veneris maritũ fingi. διὰ τὸ αὐτῷ κλυπτεχνικὸν ἐπαφρόδιτον.

Χάρις alias quoque nominis Gratia significationes habet. Dicunt enim λέγειν τί νοῦν ποιεῖν πρὸς χάριν, sicut Latinè Dicere aliquid vel facere in gratiam, siue ad gratiam, addito personæ genitiuo, aut subaudito. Isocr. in Panath. πρὸς χάριν μὴν ἀεὶ λέγειν γλιχομένων, εἰς πολλὰς δ' ἀνδρίας καὶ λύπας τοῖς πεισθεῖσι ἐμβαλόντων. Sic dixit Thuc. πρὸς χάριν λέγειν τοῦ ὄχλου. qui & participio χαριζόμενος sic vtitur. Herodian. lib. 3, καὶ οὐ πρὸς χάριν ἀλλ' ἐς ἀλήθειαν λέγοντες. Idẽ in fine libri 2, οὐδὲν οὔτε πρὸς χάριν εἰς ὕψος ἐξαίρων, ὡς τῶν εἰκατ' ἐκεῖνον γράψαντες. (At verò ἡ τοῦ λόγου χάρις seu τοῦ λόγου, aut ἡ ἐν τοῦ λέγειν χάρις, ad aliam nominis χάρις significationem pertinent, eam nimirũ de qua primo loco dictũ est. Vnde etiam interdũ redditur vno verbo Eloquẽtia) Cum quo πρὸς χάριν interdũ iungitur πρὸς ἡδονὴν. vt in hoc Isocr. loco, in Panath. τοῦ πρὸς ἡδονὴν καὶ χάριν λεγομένων. Quæ & Demosth. coniunxit, sed genitiuo vtens, in orat. Pro corona, τῆς δὴ τῶν λοιδορίας ἡδονῆς καὶ χάριτος τὸ τῆς πόλεως συμφέρον ἀπαλλαττόμενοι. Contrà verò illi πρὸς χάριν opponitur πρὸς ἀπέχθειαν, siue πρὸς ἐπήρειαν. Lucian. De scrib. hist. ἐπεὶ ὅμοιος ἔσται τῖς φαυλεις δικαστὰς πρὸς χάριν ἢ πρὸς ἀπέχθειαν δοκῇ μισθοῦ δικαζεῖσιν. (Vel certe, ἢ δοκῇ μισθοῦ, vt quidem Bud. legẽdum censuit. sed ego minimè necesse puto esse, quum is qui πρὸς χάριν vel πρὸς ἀπέχθειαν δικάζει, vtrumque δοκῇ μισθοῦ facere dici queat: si modò πρὸς χάριν & πρὸς ἀπέχθειαν referantur ad eos quorum affectum velut induit, vtpote ab illis corruptus) Idem in eodem libro, καὶ εἰ εἰκάσειν ἄν τις ἥκιστα πρὸς χάριν ἢ ἀπέχθειαν ἀφαιρήσειν ἢ προσθήσειν τοῖς χρηστοῖς. Alterum autem illud, πρὸς ἐπήρειαν, oppositũ τοῦ πρὸς χάριν, habes apud Aristot. Polit. lib. 3, οἱ δὲ ἐν ταῖς πολιτικαῖς δυναστείαις πολλὰ πρὸς ἐπήρειαν καὶ χάριν εἰώθασι πράττειν.

Cæterùm quum de accusatiuo χάριν dixerim præfixam habente præpositionem πρὸς, dicendum nunc puto de accusatiuo χάριν qui sine illa ponitur: quòd inde manaũe huius vsus videri possit: latius alioqui patens, sicut & quum Latinè ablatiuus Gratia iisdem locis adhibetur quibus & ablatiuus Causa. Primùm autem hoc sciendum est, χάριν nonnullis quidem in locis posse dici aduerbium, aut certè aduerbialiter positũ, in quibusdam autem nequaquam. Vt autem ab iis locis incipiam in quibus minimè pro aduerbio haberi potest: sciendum est dici nonnunquam σὴν χάριν & ἐμὴν χάριν. vbi videri queat subaudienda relinqui illa præpositio πρός. Sciendum est quoque præpositionẽ διὰ inueniri præfixã huic accusatiuo χάριν, vt docebo quũ de eo eius vsu loquar quo ponitur simpliciter pro ἕνεκα. Exempla autem illorum σὴν χάριν & ἐμὴν χάριν tam in soluta oratione quàm in carmine extant, & quidem in illa præsertim. Sonántque quod dicimus Gallicè *Pour l'amour de vous*, *Pour l'amour de moy*. (Licet hæc ad verbum interpretando, cum voce οὐσία magis conueniant) Vt autem latius accipitur à nobis illud *Pour l'amour*, quippe qui dicamus etiam (si quidem cum vulgo loqui velimus) *Pour l'amour de cela*, vel *Pour l'amour de telle chose*, significare volentes, Illius rei causa: sic etiam χάριν suum vsum ad talia extendit. Sed vt ad exempla veniã. illud σὴν χάριν quum propriè sonet In gratiam tuam, seu Gratia tua, vel tui, potest tamen plerunque reddi simpliciter etiam Causa tua. estque ita vsus Gregor. in epist. Potest σὴν χάριν reddi etiam Tuo nomine. Sic ἐμὴν χάριν, In gratiam meam, vel Gratia mea, vel mei: Aut etiam, Mea causa, seu Meo nomine. Vsus est hoc loquendi genere & Apollonius, ἐμὴν χάριν ἠκρέθεσθε: vbi primam suam significationem retinet. Quòd si scholiastæ illius poetæ credamus, deesse vel potius subaudiri debere præpositionem διὰ cum hoc accusatiuo

dicemus. in hunc enim eius locum, Argon. lib. 2, — ἐπὶ Φείξιο δυπλαῖς Σπέλομαι ἀμπλήσων Ζηνὸς χόλον Αἰολίδηνν, annotat χόλον dici pro διὰ χόλον, sicut σὴν χάριν pro διὰ τὴν σὴν χάριν dici solet. Habemus autem hanc præpositionem διὰ cum isto accusatiuo χάριν apud Aristotelem, sed διὰ χάριν significante simpliciter ἕνεκα: Ethicῶν lib. 10. μάλιστα δ' εἰ ἀγαθὸν, ὃ μὴ δι' ἑτέρου χάριν αἱρούμεθα. Verùm hũc vsum rarissimũ esse puto: at χάριν sine præpositione passim occurrit. Potéstque interdũ Τούτου χάριν reddi etiam Propter hoc. Dicitur autem & interrogatiuè τίνος χάριν, siue τοῦ χάριν; vt Demosth. Philipp. 4. τοῦ χάριν δὴ ταῦτα λέγω καὶ διεξέρχομαι; Plato De leg. χάριν ἕνεκα posuisse ἐκ τῶν Ἑλλήνων traditur. (Inueniri possunt alioqui hæc duo coniuncta, sed non ἐκ τῶν Ἑλλήνων posita, neque eodem pertinentia: veluti hoc in loco, οὐκοῦν ἕνεκα χάριν τοῦ Θεοῦ εἶδα, cuius rei causa gratiã Deo habeo) Est porro & alius huius vocis χάριν vsus aduerbialiter positæ, qui aliam interpretationem postulat. éstque hic vsus communis voci χάριν cum voce ἕνεκα. Plutarch. in Alexandro, ἀλλὰ Τούτου γε χάριν, ὦ βασιλεῦ, θάρρει, Quod quidem ad hoc attinet, confide, De hac re conquiesce, vt vertit Budæus. Affert verò in suis Comment. idem hunc locum Herodiani, εἰ γὰρ ὁ βίος ἀυτῷ δεῖ σωφρεσσύνῃ ἐπιτηδεῖν, ἀλλ' ὅσον ἀγορείας χαριν, πολὺ τοῦ ἀυταρκεστέρου ἀπολείπει. quem ita vertit, Attamen quod ad generis nobilitatem attinet, lõgè à patritiis aberat. (Obserua autem obiter in illo Herodiani loco particulam ὅσον genit. præfixam) Idẽ hæc Gregorii, ἐγὼ δὲ ὑμῶν χάριν καὶ οὐσία πὸ πατὴρ, vertit Verùm, quando ita vobis placet, per me quidem sit Pater quædam substantia. Huius verò vsus præpositionis Per affert hoc exemplum ex Plauto, At tu ægrota, si vis, per me quidem, ætatem. Item, Per hanc curam quieto tibi licet esse. Necnõ ex Liuio, Quietum deinde fore videbatur reliquum æstatis tempus: fuisset q; per Pœnum hostem, sed &c.

Χάριν possumus interpretari Gratiam, iis etiam in locis in quibus iungitur verbo ἔχειν, seu εἰδέναι, aut etiã ὁμολογεῖν: item ἀποδιδόναι, & ἀπονέμειν, & ὀκπίνειν, & ἀπομνήσασθαι, atque aliis nonnullis. Et illud quidem primum loquendi genus χάριν ἔχειν, licet cum Latino Gratiam habere, conueniat magis quàm alterum, χάριν εἰδέναι, est tamen & ipsum classicis scriptoribus vsitatum. Xen. Pæd. 5, initio p. 70 meæ editionis, καὶ χάριν Τούτων ἐγὼ ὑμῖν ἔχω μόνον, εἰ μὴ ἀδικῶ ἀποδιδόναι δὲ οὔπω ἀξίαν δύναμιν ἔχειν μοι δοκῶ. Idem in fine libri 4, καὶ χάριν οἴομαί σοι πλείω ἔχειν, ὅτι &c. (vbi tamen ἔχειν alium etiam vsum habere videri possit, de quo infrà dicturus sum) Sic Isocr. χάριν αὖ τοῦ θεοῦ ποιῶν. Idẽ in Enag. οὐ χάριν ἔοικε Τούτων. Idem De pace. χάριν τοσαύτην ἔχειν ὅσην οὐδὲ τοῖς θεοῖς πιοῦσι. (Vt autem hic legis χάριν τοσαύτην, sic πολλὴν χάριν, necnon πλείστην alicubi legi, docebo infrà) Idem dixit etiam, καὶ τὴν πόλιν ὄζειν μοι χάριν ἔοικε τοῦ εἰρηνεύειν. Apud eosdem, necnon apud cæteros, frequens est χάριν εἰδέναι, quod sonat ad verbum, Gratiam nosse. quod quantum à Latina phrasi recedit, tantum ad Gallicam accedit. Dicimus enim eodem planè modo, *Sçauoir gré de quelque chose*. Xenoph. Pædia 6, pag. 93, κἀν τοῦτό μοι καλῶς ὑπηρετήσητε, ἐπὶ μᾶλλον ὑμῖν χάριν εἴσομαι Τούτου, ἢ ὅπ χρήματα πάρεστ' ἄριστε. Idem, χάριν τῆς πρὸς εἶδά σοι. Quidam apud Lucianum in lib. De salt. χάριν οἶδά σοι ὦ αὐτοκράτωρ ὅτι κακῶς καὶ ἀδίκως ἐδίκασας. Plut. Polit. præc. εἰπὼν ὡς οὐ θέλεται σωτηρίας χάριν εἰδέναι τοῦ φοιεῖ ἢ παιδείας. Sed interdum genitiuo præfigitur præpositio: veluti quum dicit Xenoph. Pæd. 5, ἆρ' αὖ Τούτου τῆς ἀνεγκείας χάριν εἰδεῖς; Dicitur etiam χάριν εἰδέναι ὅτι τινί. Herodian. lib. 6, τοῦ μὴν Ἀλεξάνδρου χάριν εἴδοτο ἐφ' οἷς ἐπράττετο. Affertur autem & χάριν ὁμολογεῖν ex Polluce, idem significans quod χάριν εἰδέναι: item χάριν ἔχων ex Epigramm. pro χάριν οἶδα. Quinetiam χάριν ὁμολογῶν pro eodem aliquando vsurpatur. Sed interdum sine verbo dicitur per nominatiuum, χάρις σοὶ, vel πολλὴ χάρις, vel πλείστη χάρις. Lucianus in Timone, ἀλλὰ σοὶ μὴν ὦ Ἑρμῆ, καὶ τῷ Διὶ πλείστη χάρις τῆς ὁδοιπορίας. A Latinis dicitur, Magna gratia. vt legimus apud Nasonem, Gratia magna Ioui. (Antequam verò ad reliqua illa loquendi genera veniam, χάριν ἀποδιδόναι & χάριν ἀπονέμειν, &c. de illo χάριν ἔχειν pauca dicenda mihi superfunt. nimirum non semper χάριν ἔχειν idem esse quod χάριν εἰδέναι, sed alium quoque interdum vsum habere. veluti quum dicit Thucyd. lib. 8, pag. 290, meæ editionis, ὁ δὲ χάριν αὖ δήπου ἐν τούτῳ μείζω ἔπ' ἔχει, οὔπω κιαλαίσας &c. Hic enim χάριν ἔχειν, nequaquam signif. Gratiam habere, vt in alio ipsius quoque Thucyd. loco, sed Gratiam promereri, seu emereri, aut Gratiam inire. Verùm inuenitur ἔχειν χάριν sequente etiam genitiuo rei. vt quum scribit Herodian. lib. 1, de Commodo, μέχρι μὴν τύπων εἰ καὶ βασιλείας τὸ προσῆκον ἦν ἀλλότριον, πλὴν αἰδοῦς καὶ ἀστοχίας τοῦ τῆς δημώδεσιν εἶχε πιὰ χάριν. quæ Polit. ita vertit, Hactenus igitur quæ gerebantur, quannis à principe aliena viderentur, tamen quoniam fortitudinem scientiãmque iaculandi præ se ferrent, popularem quandam gratiam emerebantur. At ego maluissem, coniungendo ea quæ in Græco sermone coniuncta sunt, reddere, Gratiam ob fortitudinem emerebantur. Nam gratiam fortitudinis vix posse dici crediderim. De hoc quoque obiter admoneo, vocem illam iaculandi à me fuisse additam, quòd non à Politiano sed à librario fuisse omissam existimẽ. Iam verò quod ad illum Xenoph. locum attinet quem paulo ante protuli ex Pæd. lib. 4, καὶ χάριν οἴομαί σοι πλείω ἔχειν &c. tertium quendam vsum habere quidam putauit illud χάριν ἔχειν: quasi nec reddi queat Gratiam inire, seu promereri, aut emereri: nec rursum admittere videatur illam primam & maximè vsitatam interpretationem, Gratiam habere, accipiendo pro χάριν εἰδέναι. Vt autem melius hæc de re iudicari possit, totum locum proferam, in fine libri illius ita scriptum, ὁ δὲ Κῦρος εἶπεν, Ἀλλ' ἔγωγε, ἔφη, καὶ δίδωμι, καὶ χάριν οἴομαί σοι πλείω ἔχειν ὅπ με ἤπασας, ἢ σὺ ἐμοὶ, ὅπ λαμβάνεις. οὕτως ἐγὼ ὑμῖν δίκαιος χαριζεσθαι. Hic enim aut οἴομαι vim suam non retinere, sed eum vsum habere quem interdũ δοκῶ, sequẽte pronomine μοι, aut ἔχειν dictum esse pro ὀφείλειν. Sed dando vsum passim vsitatum verbo οἴομαι, non video cur non χάριν ἔχειν passim vsitatã signif. itidem retineat. Illa autem, χάριν ἀποδιδόναι, & ἀπονέμειν, & ὀκπίνειν, & ἀπομνήσασθαι, dicuntur de eo qui gratiam refert, seu rependit. Magis tamẽ ad verbum possumus illud ἀποδιδόναι χάριν interpretari Reddere gratiam. Extátque illud ἀποδιδόναι χάριν in vno ex iis Xenophontis locis quos paulo ante protuli: vbi nimirum & χάριν ἔχειν habetur. Legimus & in hoc eiusdem loco, (de quo dicam & infrà) Hellen. lib. 3, τοσαυτοδιωδύσειν χάριτα αὐτοῖς ἀποδοῦναι μείζονα ἢ ἔλαβον. (Vbi obserua obiter & accus. χάριτα, qui alioqui multo minus est vsitatus quàm χάριν) Vsus est & Isocr. Ad Philippum, ἀποδιδόντα τοῦ σε χάριν ὧν ὀφείλεις, ὑπολήψονται, διὰ τὸ πλῆθος τῶν χρόνῳ τῶν μετὰ ξύ, προσυπάρχειν τοῦ ἀνεγκοῦν. Quinetiam plural. ἀποδοῦναι τὰς χάριτας apud Lysiam legitur, Gratias referre. Sic apud Æschinem, χάριτας ὁμοίας ἀποδιδόναι, Parem gratiam referre. (Dicam autem de hoc plurali & infrà) At χάριν ἀπονέμειν ex Xenophonte, χάριν ὀκπίνειν ex Platone, De rep. lib. 1, affertur, necnon ex Aristide, χάριν ὀκπίνειν Σοφοῦσι. Apud Thucyd. χάριν ἀπομνήσασθαι legitur itidem pro, Se gratiam relaturum. Eandémque interpretationem habet apud Aristidem, χάριν ἀπομνημονεῦειν. Sed posse alicubi & aliam interpretationem dari istis verbis huic accusatiuo iunctis, docui in Ἀπομνημονεῦειν & Ἀπομνήσασθαι, Tomi 2, col. 956, lit. F. G. necnõ col. 960, lit. G. Iungitur verò & aliis plerisque verbis hic accus. χάριν: & cum eorum nonnullis nihil vetat itidẽ voce Gratia ipsum interpretari, aut certè verbo Gratificari: cum nonnullis voce Beneficium potius vrẽdum est: cum quibusdam, vtroque vti possumus. Demosth. χάριν καταθέσθαι τινί, Gratiam collocare apud aliquem, Gratificari alicui. Possit tamen reddi etiam Beneficium conferre. aut magis ad verbum, Collocare beneficium apud aliquem. Cuius generis loquendi exempla etiam esse in promptu scimus: alterius autem non itidem, licet eo Bud. vsus sit. Quòd si accusatiuo illo Gratiã vti libeat, minus ad verbũ, sed minore cum periculo dicemus Gratiã inire. Etiã cum plurali χάριτας vsus est illo

verbo Lucas, in fine c. 24 Actorũ apost. θέλων π χάειπας A
καταθέσθαι τοῖς Ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ. Sic quoque φέρειν χάειν, Gratificari, Obsequi, aut etiam Conferre beneficium, vt Bud. interpretatur pag. 392, afferens ex Homero & Andocide. (Potest autem addi primæ illi interpretationi hæc quoque, Rem gratam facere. Euripides, ἔδοι' ὅ,τι δράσαι σοὶ χάειν φέρω;) Idem ποιεῖσθαι χάειν π pag. 302, ex Demosthene affert pro Animo beneuolo accipere aliquid, & gratiam habere: cui opponitur, ποιεῖσθαι ὀργὴν τὸ παθημα. At verò cũ χάειν φέρειν conueniunt χάειν νέμειν, & χάειν διδόναι, Beneficium conferre. Sophocl. B
Aiace, Σοὶ μὴν νέμοιμ' αὖ τῆςδε καὶ μείζω χάειν. Idem dixit χάειν διδόναι φωτί. Vsus est & Andocides, δοῦναί μοι χάειν μικραν τε καὶ ἄπονον. Quemadmodum autem χάειν his in locis, verbis simplicibus iunctum, pro beneficio ponitur, ita cum compositis interdum eandem significationẽ habere, nemini dubiũ esse debet. Atque adeo in illo Xenophontis loco quem ex Hellen. lib. 3, attuli, χάειπα αὐτοῖς ἀποδοῦναι μείζονα ἢ ἔλαβον, hanc etiam interpretationem dari posse accus. χάειπα sciendum est. Idémq; vt hîc χάριν λαμβάνειν, sic alibi χάριν ἀπολαμβά- C
νειν dixit, quod exponitur, Vicissim beneficio affici. Aliqua autem insuper huc pertinentia vide in Χάρις significante Beneficiũ. Hoc vnum addo, etiam pluralẽ χάριτας interdum quidem pro singulari poni, sicut & Latinè Gratias, ac Grates: nonnunquam verò significare Beneficia. atq; ita sumi fortasse queat in illo quoque Æschinis loco quem antea protuli, χάειπας ὁμοίας ἀποδιδόναι. quum alioqui pluralis pro singulari positus sit, sicut & Latinè poni docui. Sed affertur etiam πρὸς χάειπας tanquam significans πρὸς τὸ χάειπας ἀποδιδόναι, D
ex Libanio, hic enim eius locus, πρὸς χάειπας τῶν εὖ ποιούντων ἕτοιμοι οἱ Ἀθηναῖοι, ita redditur, Ad gratiam referendam benefactoribus propensi sunt Athenienses.

At verò χαρίτων ἕνεκα διδῶν, affertur ex Platonis epist. pro Duplici gratia: βασιλέα νίσασθε, πρόθυμον μὲν, τὸν ἐμὸν υἱόν, χαρίτων ἕνεκα διδῶν, τῆς τε παρ' ἐμοῦ καὶ τῆς παλαιᾶς τοῦ ἐμοῦ πατρός. Sed adeundus locus est, (quod mihi nunc non vacat) & videndum ánnon potius reddi debeat, Ad ineũdam duplicem gratiam, quum sequatur præpositio πρός. E

Χάεις, Gratia: sed in ea significatione qua ponitur pro amicitia, seu beneuolentia, veluti quum Naso initio suæ Metamorph. canit, Fratrum quoque gratia rara est. Itidémque dixerat ante illum Flaccus, Gratia sic fratrum geminorum, Amphionis atque Zethi, dissiluit. Potius tamen certis quibusdam verbis iunctum, significationem hanc obtinet. veluti quum dicimus, Conciliare gratiam, Esse in gratia cum aliquo, Retinere alicuius gratiam. Sic χάειν ποιεῖν pro Gratiã conciliare, ex Xen. affertur: & vicissim χάειν διαλύειν pro Re- F
scindere gratiam, sine auroris nomine. In hoc quoque Thuc. loco, l. 3, ἠγείετο ἐς ἡμᾶς καὶ οὐκ ἐς ἀντιξυμμάχων χάειν μαλακίζεσθαι, quanuis ἐς πρὸς ἀντιξυμμάχων χάριν reddi possit ad verbum, In sociorum gratiam, non malè tamen & hoc aut simili modo quis interpretetur, Ad promerendam sociorum beneuolentiam. At verò apud Hesiodum in Erg. Οὐδέ τις ἀόρκου χάεις ἔατεται, ὅ,τε δικαίου, vix possis, retinendo eandem orationis formam, interpretari ad verbũ, Nulla erit iusti gratia: sed G
dixeris potius, In nulla gratia erit iustus.

Χαρίς, Beneficium. Habere autem & hîc χάριν affinem significationem illi quam habet apud Latinos vox Gratia, vel ex eo apparet quòd beneficium & gratia copulata inueniantur, & quidem cum ab aliis, tum ab ipso etiam Cicerone. veluti quum scribit, Beneficii gratiæque loco petere aliquid. Et vicissim, Beneficii gratiæque causa concedere aliquid. Ideóque minus mirum videri debet quod antea de duplici huius no- H
minis in quibusdam locis interpretatione dixi, nimirum in qua vtimur vel gratiæ vel beneficii appellatione. Hoc quoque sciendum est, vocabulum Gallicum *Plaisir*, quo beneficium declaramus, multo melius cum prima nominis χάεις significatione conuenire quàm vox Latina conueniat: præsertim quum etiam χαρίεις sit qui nobis *Plaisant*. Sed ad illius significationis exem pla venio: Andocides, δοῦναί μοι χάειν μικραν τε καὶ ἄπονον, paruum istud beneficium in me conferre. Sic etiam ex Sophocle itidem διδόναι χάειν, necnon νέμειν χάειν attuli paulo antè pro Beneficium conferre. Item χάειν φέρειν. Affertur etiam χάειν λέψω ex Euripide, Beneficium relinquam. Ex Herodoto, χάειν ἴδοι, Beneficii loco ponas. Dicitur & ἀπαιτῶν χάειν. Lysias, ἡμεῖς τοίνυν τοῦτον ἀπαιτοῦμεν τὸν χάειν. Idem, ἡμεῖς πόνων αὐθ' ἀπαιτοῦντες ὑμᾶς τοῦτον ἀπαιτοῦμεν τὸν χάειν. Frequens est χάειν ὀφείλειν, Beneficium debere. Id est, Beneficio deuinctum esse. Frequens in quam apud Xenoph. præsertim, qui etiã dicit, οὐδεμίαν χάειν ὀφείλειν, Pæd. 3. Sed animaduertendum est, dici ὀφείλω σοὶ χάειν sine adiectione, vel ὀφείλω σοὶ χάειν τοῦτο, seu τούτων: interdum etiã ἀποδίδωμί σοι χάειν ἃν ὀφείλω. In his autem duobus exẽplis posterioribus gratiam significat. Sic quoque quum copulantur χάεις & δωρεά, (vt apud Demosth. in Midiam, ἀλλὰ τὸν μὴν ὀπίδοσιν ὃν χάειτος μέτειν καὶ δωρεᾶς παρεῖχεν πλέουσαν τῇ πόλει. Et apud Polybium lib. 1, ὃν χάειν καὶ δωρεᾶν λαμβάνειν) χάεις fuerit potius gratia, at δωρεά, beneficium: vt nimirum Cicero beneficium & gratiam in locis paulo antè allatis copulat. Sunt porro & ex aliis quoque exemplis nonnulla in quibus fortasse χάεις non minus reddi possit gratia, quam beneficium. Præsertimque illud Lysiæ, τοῦτον ἀπαιτῶμεν τὸν χάειν, non dubium est quin & hanc interpretationem admittere queat. Nam Petere gratiam, minimè Latinorum auribus inauditum fuit. A Plauto certè vsurpatum traditur pro Veniam petere. Sed & hoc ipsum loquendi genus locum habere ibi possit: vt videlicet interpretemur, Hanc veniã petimus. At plur. χάειπς pluribus in locis Beneficia, non itẽ Gratias, interpretari possis. Interdum χάεις magis peculiari significatione dicitur de muneris obsequio quo sui copiã facit: quasi & hoc in beneficii loco ponendum sit. (Eò certè & nostrum illud vocabulum *Plaisir* detortum fuit. Siquidem de tali obsequio dicimus *Faire plaisir*. veluti quum ita loquimur, *Elle fait volontiers plaisir aux bons compagnons*) Hinc est Χάειν δοῦναι & χαείσασθαι, apud Pollucem, lib. 5, capite περὶ μίξεως. Vide & Ἄχαεις, item verbum Χαείζομαι.

Χάεις, Præmium. vt χάειν φέρεσθαι, Præmium accipere, vel beneficium, inquit Bud. afferens ex Andocide, χάειν οὖν εἰκός με, οὐ μῖσος, παρ' ὧν τοιαῦτα πάσχω τοῦτο φέρεσθαι παρ' ὑμῶν. Sic etiam χάειν κακεμίσθαι ex Demosth. Præmium accepisse.

Χάεις, teste Hesychio, dictum fuit etiam θῦμα ἐκ πελῶν ποπαίων συνκείμενον. Vide Ἀρτόχαειπς.

Χάειπς sunt etiam dicti ramuli myrti. Hom. Iliad. ρ, vers. 51, Αἵματί οἱ δεύοντο κόμαι χαείπεσιν ὁμοῖαι. vbi scholiorum breuium autor scribit Macedonas & Cyprios appellare τὰς στεφαμμένας καὶ οὔλας μυρσίνας, quas (inquit) vocamus στεφανίδας. Sed attulerat antea expositionem aliam, videlicet τὰς τῶν Χαείπων κόμας ἔφη. quam expositionẽ affert & Eustath. nulla alterius facta mentione: Θιαῦται (inquit) οἷας ἔχοιεν αἱ Χάειπς.

Χάεις à verbo χαίρω deriuatum esse traditur, sed quam Eustath. huius deriuationis affert rationem, parum probo. quoniam hanc sequendo, illa significatio cui primus locus datur, minimè eum obtinere posset. Quum autem dicitur χάρις esse à χαίρω, non immediatè inde esse putandum est, sed esse à χαεὰ facto ex χαίρω: sicut ex κιθάεα factum esse videmus κιθαεις. Ab Hesychio certè dicitur χάεις esse etiam χαεά: verùm huius significationis exemplũ hauddũ reperire potui. Quòd si NOMEN Χαείλαος ex χάεις & λαὸς compositum dici posset, pro illa significatione facere non immeritò quis crederet. (Tradit enim Plutarch. in Lycurgo, nomẽ hoc ideo fuisse illi impositum, quòd omnes fuerint πρὸς χαρεῖς, ἀχάριστοι τὸ φρόνημα καὶ πρὸς δημοσιοπίλιν ipsius Lycurgi, regem eum iam tum declarantis) Sed litera ι minimè ad quærendam aliam quàm à χαεὰ deriuationem nos mouere debet: quum itidem habeamus Bacchi EPITH. Χαειδότης, quod Horat. ad verbũ interpretatus est Lætitiæ dator: adeo vt dubitari non possit quin à χαεὰ deducatur. Habemus autem hoc vocabulum (quod post χαεὰ fuit omissum) apud Plut.

in Antonio, Διόνυσον αὐτὸν ἀκαλουθῶν χαειδότιν καὶ A
μειλίχιον. Apud eundem Ἑρμοῦ χαειδότου fit mentio. vt hîc χαειδότης Ἑρμῆς sit idem qui suprà Χαρμόφρων. Esse autem χαειδότης à χαεὰ, non solùm illa interpretatio testatur, (quæ etiam rationi perquam consentanea est) sed & hoc, quòd à χάεις dicendum potius fuisset χαειπδότης. Quæ vox certè in alio Plutar. loco extat & ipsa de Baccho, sed librarii vitio. Cæterùm antequã ab hoc nomine χάεις discedã, hoc addo, genitiuum eius χάειπς ab Eustathio censeri Doricum, & κοινῶς dicendum fuisse χαείδες. B

C. Χαριεργός, Cuius venusta sunt opera, Venustus in suis operibus. Affertur tamen ex Epigr. pro eo cuius facta sunt grata. Vide Suidam.

C. Χαριπβλέφαρος, ου, ὁ, vide inter deriuata à βλέφαρον, Tomi 1, col. 753. Sed quod ibi de frutice eiusdem nominis dicitur, potius de NEVTRO Χαριπβλέφαρον dicendum fuit.

C. Χαριπγλωσσέω, ῶ, SIVE Χαριπγλωσσέω, ῶ, Gratiã lingua aucupor, Habeo linguam gratiæ aucupatricem. (qualis nimirum est assentatorum lingua) Æschylus in C
Prometheo vincto, pag. 22 meæ editionis, Γνώσῃ δ' ὃ δεῖ, ὡς ἔτυμ', οὐδὲ μάτην Χαριπγλωσσεῖν ἔνι μοι. Sunt autem verba Oceani ad Prometheum, cuius vicem se dolere dixit. subiungitq; illis verbis, si ille declarare velit qua in re auxiliari ei possit, fore vt nullum fideliorem amicum experiatur. Scholiastes exponit δίχα λόγου χαείζεσθαι, item μετὰ γλώσσης χαείζεσθαί σοι καὶ οὐκ ἔργοις. Affert autẽ illum Æschyli locũ Athenæus lib. 4, tanquam verbo χαριπλωσσεῖν ibi eandẽ cum ἡδυλογεῖν signif. habẽte. Pro quo ἡδυλογεῖν perperam in vulg. lex. legitur D
bis ἡδυλογεῖν. Vbi etiam reprehenditur immeritissimò Erasmus, quòd χαριπγλωσσεῖν interpretatus sit Ad gratiam loqui. Esto enim, χαριπγλωσσεῖν de iis dici qui ad voluntatem (vel potius ad voluptatem) loquuntur omnia, nihil ad veritatem, vtendo verbis Ciceronianis: esto de iis dici quibus est linguæ gratia ficta, vt dixit Naso: quibus sunt pictæ tectoria linguæ, vt dixit Persius: ideóne χαριπγλωσσεῖν non erit Ad gratiam loqui? Imò verò quinam magis ad gratiam loquũtur quàm illi? Ego tamen significantius esse putaui Gratiam lin- E
gua aucupor. Sed in illo Æschyli loco χαριπγλωσσεῖν planè est Gratiam aucupari lingua, id est Profiteri quidem se condolescere alicuius malis, & omne officiũ atque auxilium polliceri, sed verbis tenus officiosum esse. Possumus igitur aulicis potissimùm χαριπγλωσσεῖν tribuere, vt id sit quod vulgò dicimus *Donner de l'eau benifte de cour*. Cæterùm hoc verbum χαριπγλωσσεῖν in memoriã ista Hes. verba reuocat, Μηδὲ ψεύδεσθαι γλώσσης χάριν. videri enim possit hic locus occasionem dedisse compositioni verbi Γλωσσοχαριπέω, ῶ, pro quo potius F
dictum postea fuerit Χαριπγλωσσέω. Habes autem vtrũque suprà quoque in Γλῶσσα.

C. Ἀντίχαρις, ιπος, ἡ, Gratia quæ vicissim confertur in aliquem, Gratia quæ refertur, seu rependitur, Gratia pro accepto beneficio. Est autẽ notandũ hoc compos. substantiuum, quum sequentia sint adiectiua. Itidémque ex χαείζομαι fit ἀντιχαείζομαι, quod vide vnà cum cæteris illius compositis.

C. Ἀρτοχάριπς, Placentarum genus quoddã. Hesych. post- G
quam Χάεις exposuit δωρεὰ & χαεὰ, addit, καὶ θῦμα ἐκ βοῶν ποπαίων συνκείμενον· τινὲς δὲ πλακοῦντων εἶδη, καὶ ἀρτοχάριπας καλεῖσθαι. Sed repono, οὐς καὶ ἀρτοχάριπας καλεῖσθαι.

C. Ἄχαρις, ιπος, ὁ & ἡ, Gratiæ omnis expers, Nullam gratiã habens, seu venustatem, Inuenustus, Illepidus. Aut, Ingratus, Iniucundus, Insuauis. vt ἄχαρις λόγος, apud eum cui Demetrii Phalerei nomen datur, ὥςπερ καὶ ἄχαριν τὸν λόγον ἅμα καὶ ψυχρὸν γίνεσθαι. Apud eundem est quidam λόγου χαεκτὴρ ἄχαρις. Ex Herodiano, οὐκ ἄχαρις γνῶσις. Affertur etiam ἄχαεις ἐς τὰ ἐρωτικά. Cum infinitiuo apud Platonem, εἰ δὲ ἄχαρις ἐντυχεῖν, οὔτε κακοήθει ἔοικεν, H
ἀλλὰ μᾶλλον ἐλαφρὸς καὶ ἀνύθης. At verò ἄχαρις χάρις eo modo dicitur quo ἄγαμος γάμος. Plutarch. De Socr. dæmonio, ἄχαρις δὲ οὐ τοῦτο ἡ χάρις, καὶ ἄπρακτος ἡ κτῆσις. Legimus Epigrammatum libro 1, titulo εἰς ἀναθήματα, itidem dictum à Leonide, παὶ ἄχαριν χάριτα. vbi inducitur Mars ita loquẽs, Οὐκ ἐμὰ τοῦτα λάφυρα. τίς ὀβριγκοῖσιν ἀπάψας Ἄρηος, τοῦτον παῖ ἄχαριν χάριτα; Quæ λάφυρα cur vocet ἄχαριν χάριτα, exponit sequentibus versibus, Ἄκλαστοι μὴν κῶνοι &c. Quam autem difficilis sit Latino sermoni interpretatio talium locorum qui huiusmodi παρονομασίαν seu παρήχησιν habent, vel huius epigrammatis varii interpretes ostendunt, qui ἀχαείπως hanc ἄχαειν χάειν expresserũt. Ita enim Vido Baldus, Talia quis nostris affixit postibus arma? Ingratùmque mihi composuit spolium? Ita Iacobus Colinus, Nõ sunt belligeri spolia hæc radiantia Martis: Quis posuit templis dona odiosa meis? Ita Bellicarius, Nõ spolia hæc mea sunt: quis nostro in parietẽ fixit? Non hæc Threicio munera grata Deo. At Benedictus Theocrenus ἄχαειν χάειπα non ἀχαείπως interpretatus fuisset Ingratam gratiam, nisi hanc ingratam gratiam Marti tribuisset, quũ ἄχαεις χάεις tribuatur iis qui illi talia spolia dicauerant. Ita enim vertit, Non mea sunt spolia hæc: fixit quis talia Martis Arma tholo? ingrata est gratia habenda mihi. Perinde enim vertit acsi dictum esset ἔξω ἀυτῷ vel εἴσομαι ἀυτῷ ἄχαειν χάειπα. Sed maluit (vt opinor) ad exprimendam χάειν illam atque venustatem ἀχαείτος χάειτος, hac in parte peccare. At ego ita potius reddidissem, à Græcis minimè discedens, — ingrata hoc gratia munus erit. Totius autem pentametri spatium occupando, posset & aliter reddi. Extat & hic pentameter, in quo ἄχαεις χάεις legitur, (producta prima in ἄχαεις, sicut in ἀθάνατος & quibusdam aliis) Ἀ χάεις ἀ βεκδύπις ἄχαεις δοῦ χάεις. vbi itidem Gratia ingrata à me vsurpatum fuit: ita vertendo, Ingrata officii quæ tardat gratia. Quæ autem addo, — contrà Si qua venit properè gratia, grata venit, pertinent ad hoc hemistichium lib. 1 Epigramm. Ὠκεῖαι χάειπς γλυκερώτεραι. Sed hæc aliis quoq; modis à me interpretata habes in eo quem superioribus diebus edidi libro, Epigrammatum Græcorum selectorum ex Anthologia, interpretatorum ad verbum, & carmine.

Cæterùm illa vox officii qua ibi vsus sum, aliam præterea illius ἀχαείπος χάειτος interpretationem suggerit, nimirum vt reddamus Inofficiosum officium, aut etiam, Minimè beneficum beneficium. Huic autem sermoni diutius immoratus sum, vt ostenderem difficilem quidem (vti dixi) esse locorum huiusmodi interpretationem, sed de qua tamen (præterquam in paucis) desperandum non sit. Adde quòd nec omnes παρονομασίαι (si ita vocari debent) tantum negotii interpretibus exhibent. Quod vel ea quæ in proximè sequente epigramm. habetur, testari potest, κόσμον ἄκοσμον. horum enim verborum in promptu est interpretatio, Ornatum inornatum. Sic tamen vt magis ad verbum, sed prolixius, reddi possit, Ornatum ornatu carentem, vel Ornatum ornatus expertem. At Ornatum inornatum, sonat propriè κόσμον ἀκόσμητον. Vsus est autem Antipater verbis his κόσμον ἄκοσμον, loco illorum ἄχαειν χάειπα. Sed de his hactenus. Vt verò in explicandis nominis ἄχαεις significationibus pergã, sciendum est poni interdum non simpliciter pro iniucundo, sed etiam pro tristi, & duro seu acerbo. Arrianus, ὁ δὲ πίστιν ἔδωκε τοῖς καθικοῦσι, μηδὲν ἄχαεις πίστεσθαι ἐκ βασιλέως. (Hesych habet ET IAM Ἀχαρὲς, quod expon. λυπηρόν. fuerit autem tanquam à masculino ἀχαρής) Ἄχαεις est etiam Ingratus, id est Immemor beneficii, & gratiam non habens. si modò vulg. lex. recte afferunt ex Herodoto, ἀχάειπί τοι οὐκ ὀιεσίζω, pro Non ingrato tibi hæc exprobro. Dicunt alioqui Græci passim ἀχάειτος in hac significatione.

Ἄχαεις, ἡ, Quæ nondum per ætatem venereo obsequio apta est, q.d. Quæ nondum viro gratificari potest. Plutarch. in libello quem ἐρωτικὸν inscripsit, καὶ πῶς οὔπω γάμων ἔχουσαν ὤεται ἡ Σαπφὼ πεσσαρρεβούσας, φησὶν, Ὀπ σμικράμοι παῖ ἔμεθραι φαίνεται κἄχαεις. (vel potius φαίνεαι, quum dicat πεσσαρρεβούσα) Qui locus & à Pindari scholiaste affertur: sed in vulg. editionibus perperam legitur λιθοχαεις pro ἄχαεις.

ADVERB. Ἀχαείπως, Absque vlla gratia, seu venustate, Inuenustè, Illepidè: pro qua significatione

ex Hermogene affertur. Eſt etiam Ingratè, Iniucundè, A Inſuauiter.

Inuenitur autem & NOMEN Ἀχάειος, pro ἄχαεις. vt ἀχαείοις ὀδοῖς καὶ apud Plut. in Solone, pag. 163 meæ editionis. Quo tamen in loco legitur etiam ἀχαείοις. ſed minus rectè, meo quidem iudicio.

C. Ἐπίχαεις, (oppoſitum præcedenti ἄχαεις) Cui gratia ineſt, Venuſtus, Lepidus, Scitus. Item Gratus, Iucundus. Ἐπίχαεις (inquit Budæus) Cuius eſt apud homines magna gratia, Qui expetitur. Xenoph. de lepore, ὅτῳ δὲ ἐπίχαρι τὸ θηρίον. id eſt, Tantùm homines oblectat eius venatio. B Alibi ἐπίχαρι vocat τὸ δι' ᾧ χάριτος ὄν, Quod gratiam conciliat, Quod gratioſè fit, Quod gratum eſt omnibus. Idem ſcribit ἐπίχαεις Plutarcho eſſe Lepidus, Vrbanus. quæ ſignificatio conuenire huic quoque Xenophontis loco poteſt, ἐν δὲ ταῖς συνουσίαις ἐπίχαεις. Hinc ADVERB. Ἐπιχαείτως, Cũ gratia, Cum venuſtate, Venuſtè, Lepidè. Exponitur etiã Gratioſè, quod minus mihi placet. Item, Ad gratiã, in hoc Xenophontis loco, ἐπιχαείτως εἰπόντας ἀπελυσαν, loquutos ad gratiam abſoluerunt. Apud Ariſtophanẽ C autem in Acharn. ἐπιχαείτως ſchol. exponit κεχαριτωμένως & κεχαρισμένως, ſubaudiendo, ἐπόλοιντο αὖ: in hoc verſu, Νὴ τὸν Ἰόλαον ἐπιχαείτως αὖ γ' ὦ ξένε.

Ἐπίχαρις quæ Atticis ἄβεκα, Heſych.

C. Εὔχαεις opponitur itidem illi ἄχαεις: ſed aliquid amplius videri poteſt ſignificare quàm ἐπίχαρις. Apud Plutarch. ὁμιλία εὔχαρις. pro quo vſurpari poſſe & ἐπίχαρις, apparet ex Xenophontis loco quem protuli: in quo legitur ἐν δὲ ταῖς συνουσίαις ἐπίχαρις. Ex eodem ſcriptore affertur σῆμα εὔχαρι pro eleganti. Idem perſonæ D etiam tribuit: vbi loquens de ioculari mendacio, dicit, ἀστεῖοι καὶ εὐχάριτες δικαίως αὖ ὀνομάζοιντο, vrbani & lepidi. Gallicè planè ad verbum εὔχαρις, Qui a bonne grace. Dico autem, Planè ad verbum, quòd etiam vis particulæ εὖ in eo loquendi genere exprimatur. Alioqui & alteri compoſito ἐπίχαρις, necnon ſimplici χαρίεις eandẽ illam interpr. tribuere poſſumus.

Χαρίεις, εντος, ὁ, Idem quod præcedentia compoſita ἐπίχαεις & εὔχαρις. Eſt autem illius χαρίεις vſus apud Homerum quoque pro Venuſtus, Elegans, aut etiam Pulcher. E Apud eum enim legimus εἵματα λεπτά τε καὶ χαρίεντα: item χαρίεντα νηόν, necnon χαρίεν κάρη, & χαρίεν μέτωπον. Ariſtophanes χαρίεντα λόγον appellauit lepidam & bellam fabellam, ſeu ſcitam. Sic certè plerunque χαρίεν dicitur eſſe aliquod dictum. Plutarch. De lib. inſtit. τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ ἱππικόμου, χαρίεν. (VEL Χαρίεν, vt hîc alia exempla habent, aſſentientibus huic ſcripturæ & aliis pleriſque ſcriptorum locis: quum tamen Euſtathius tradat pag. 1088, χαείεν ſcribi paroxytonè, quũ eſt nomen: at verò χάειεν proparoxytonè, eſſe Atticum, F ponique aduerbialiter pro χαείεντως. In qua ſententia ſibi conſtat & pag. 1276) Interdum verò illius participii loco, vel alius ciuſmodi, aut etiam nominis eundem vſum præſtantis, ponitur duntaxat articulus τό. veluti ſi ita loquar, ἀλλὰ χαείεν τὸ τοῦ ἱππικόμου. aut alio ordine, ἀλλὰ τὸ τοῦ ἱππικόμου, χαείεν, interpungendo nimirum poſt ἱππικόμου. Hîc autem aptiſſimum locum habet Gallicum illud loquendi genus, cuius ſuprà memini, Qui a bonne grace. Dicimus enim, Le propos d'un tel a bonne grace. Vel, Le propos d'un tel eſt de bonne grace. Sic G quoque dixeris, Mais la reponſe que fit un tel, fut de bonne grace. Quinetiam immutata orationis ſtructura, dicere poſſis, Mais un tel cut bonne grace, quand il fit ceſte reſponce. Sed hoc præterea ſciendum eſt, χαείεν ſæpe per ironiã dici: qua etiam in re optimè et cum noſtro illo loquendi genere conuenit. Lucian. in Solœciſta, ἄλλου δὲ εἰπόντος, Τῶν φίλων ὁ κορυφαιότατος, Χαρίεν γε, ἔφη, τὸ τῆς κορυφῆς ποιεῖν τι ἐπαίω. Neque enim dubium eſt quin Socrates ὁ ἀπὸ Μόψου verbis hiſce irridere voluerit eum qui dicebat Τῶν φίλων ὁ κορυφαιότατος, ſuperlatiuo nimirum vtens, H quum poſitiuo κορυφαῖος contentus eſſe deberet. ideóque dicit illum τῆς κορυφῆς ποιεῖν τι ἐπαίω, facere vt quid ſupra κορυφὴ fit, id eſt verticem. adeo vt illud κορυφαιότατος magis etiã ineptum videri poſſit quàm ſiquis Latinè dicat Summiſſimus pro Summus, aut Vltimiſſimus pro Vltimus. (licet ſuprà Tomi 1, col. 387, ex Plutarcho attulerim illud κορυφαιότατος, ſcribente, φθειματιστικῶν ὁ κορυφαιότατος. quod ſanè ludens dixiſſe videri queat) Latinè poteſt per ironiam dici itidem, Lepidum verò, vel Feſtiuum verò, aut Feſtiuum ſané. Vel, Res bella ſané. At Gallicè planè expreſſa vi huius vocabuli & origine, Vrayement voila qui eſt de bonne grace, vel, qui a bonne, grace, nouloir &c. Sæpe verò χαείεν γε, (ſiue χάειεν γε, vt apud Lucian. ſcriptum eſt: licet nõ approbante hanc ſcripturam Euſtathio, vti paulo antè docui) conuenit cum eo quod dicimus, Vous auez bonne grace, vel Vrayement vous auez bonne grace. Extat autem iſte nominis χαείεν vſus apud Xenoph. quoque.

Χαείεις etiam dicitur eſſe aliquis, quemadmodum Gallicè Plaiſant, vt annotaui ſuprà, quum agerem de voce χάεις ſignificante Plaiſir, ſed ea ſignif. qua de beneficio dicitur. Atque vt Vn plaiſant homme eſt χαείεις ἄνθρωπος, ſic Vn mauplaiſant eſt ὁ ἄχαεις. Latinis autem Feſtiuus homo dictus eſſe exiſtimatur. Apud Ariſtotelem χαείεις eſt aliquis in dictis, Ethic. lib. 4, cap. 8, vbi ſcribit, ὀλιγολάζοντες δὲ τῶν γελοίου, καὶ τοῦ πλαίειν χαρίοντων τῇ παιδιᾷ, καὶ τῷ σκώπτειν μᾶλλον ἢ δεῖ, καὶ οἱ βωμολόχοι ἀστεῖοι τρέπεσθαι νομίζονται, ὡς χαείεντες. Vbi χαείεντες, quod vitio caret, ſunt quos vocamus Plaiſants: βωμολόχοι autem quod in vitio ponitur, eſt potius Plaiſanteurs. Quidam ex poſterioribus interpretibus reddidit, Humanitate politi homines: quidam verò, Elegantes & politi homines. Sed χαείεις ita redditum, latius patere videri queat, & idem eſſe cum eo quem appellamus Vn galant homme. ſicut nimirum τὰ χαείεντα vocamus Des galanteries. quæ ego non profero tanquam & ipſa cum Græcis, quod ad ſignificationis originem, attinet, conueniant: ſed quia in exprimenda vi illorum magis mihi ſatisfaciunt quàm Latina, quæ quidem nunc occurrunt: nimirum Scitus homo, vel Elegans homo. Iſocr. ad Phil. οἱ δ' ὅτι μὴ τοῦ βίου, σώφρονες καὶ χαείεντες, πρὸς δὲ πᾶς ἄλλας χρήσεις καὶ διαγωγὰς παντάπασιν ἀφυεῖς. Atque vt hîc χαείεντες & ἀφυεῖς inter ſe opponuntur, ita fortaſſe apud Ariſtot. Ethic. lib. 1, cap. 13, vbi ſcribit, καὶ τοὺς ἰατροὺς δ' οἱ χαείεντες πολλὰ θεραπευτικὰ πρὸς τὴν τοῦ σώματος γνῶσιν, poſſint χαείεντες videri eſſe οἱ ἀφυεῖς. Exiſtimo certè χαείεντας dici qui artem ſuam cum ſcita quadam dexteritate exercent. Ideóque non placet ea interpretatio quæ reddit, Clari nobiléſque medici. Tolerabilior autem quæ vertit, Politiores medici. Cæterùm idem philoſophus generaliorem vſum huic voci tribuens, τοὺς χαείεντας opponit τοῖς πολλοῖς. vt lib. 1, eiuſdem operis, c. 4, τὴν δ' εὐδαιμονίαν καὶ οἱ πολλοὶ καὶ οἱ χαείεντες λέγουσι. Vbi vnus ex poſter. interpr. reddit χαείεντες Politiores: alter, Expolitiores. Sed videri poſſit aliquid amplius ſignificare vox illa, quum Ariſtot. ſtatim pòſt opponat χαείεντας illos τοῖς σοφοῖς: ſcribens, πρὸς δὲ τῆς εὐδαιμονίας, τῆς ὄντως, ἀμφισβητοῦσι, καὶ οὐχ ὁμοίως οἱ πολλοὶ τοῖς σοφοῖς ἀποδιδόασιν. Videat igitur lector (neque enim de mea ipſius interpretatione in tãta feſtinatione pronuntiare vel queo, vel volo) num melius reddi poſſit χαείεντες in huiuſmodi locis, Qui polito ſunt iudicio. aut certè, num quæri aliud quodpiam ſubſtantiuum debeat quod illi participio iungatur. Opponuntur certè τοῖς πολλοῖς οἱ χαείεντες ab eodem in aliis etiam huius operis locis. Sic verò & in Polit. lib. 2, cap. 5, οἱ μὲν δὴ πολλοὶ [κατασάζουσι] διὰ τὸ πρὸς τὰς κτήσεις ἄπιστον· οἱ δὲ χαείεντες, πρὸς τὴν πόλιν, ἐὰν ὦσι. Rurſum verò in Ethic. lib. 1, cap. 5, τοῖς πολλοῖς opponit τοὺς χαείεντας καὶ πρακτικούς. quæ vox illi copulata ad intelligendam illius ſignificationẽ adiumento nobis eſſe poſſit.

Huius nominis χαείεις caſus VOCAT. Χαείεις, VEL Χάειεν, vt ex Gaza annotatur. Sed quod ad χάειεν attinet, magis exemplis confirmari neceſſe habet quàm alter. Meminiſſe autem oportet & eius vſus quem Euſtath. ei tribuit in illis quæ ſuprà ex eo protuli: nimirum ita ſcriptum proparoxytonè, poni aduerbialiter. Idem ſanè teſtatur etiam is cuius extat libellus in v. l. inſcriptus, συναγωγὴ τῶν πρὸς διάφορον σημασίαν λέξεων: (quum inſcribi debeat, συναγωγὴ τῶν πρὸς διάφορον σημασίαν διαφόρως ζητουμένων λέξεων) in quo certè nõnulla bona

bona ſunt haud paucis permixta malis: vel, nonnulla A vera multis permixta falſis. Sed & Suidæ teſtimonium illis addere poſſumus, ſcribẽtis, Χαρίεν proparoxytonè, pro χαριέντως: at χαρίεν paroxytone, ὅτι τὸ ὅτι χροιᾷ καὶ χαείεντος. (hoc enim reponẽdũ hîc eſt pro χαριέντως) Verùm quid hîc agas? dixerat idẽ in iis quæ proximè præcedunt, χαρίεν eſſe Atticum, χαρίεν autem, κοινόν: nequaquam illud aduerbium eſſe addens. Atque adeo in loco Ariſtoph. in quo χαρίεν proparoxytonè legit, nullo pacto aduerbialiter poſitũ dici poſſit. Eſt enim hic in Pluto, Καὶ νὴ Δί', εἴπ γ' ὅτι λαμπρὸν καὶ καλὸν Ἢ χάειεν αἰθρώ- B πωσι, δῆλα τε γίγνεται. Aſſentiũtur autem Suidæ hac in ſcriptura vulgatæ etiam editiones: qui aſſenſus illi præcedenti obſeruationi, χαρίεν proparoxytonũ poni aduerbialiter dicẽti, manifeſtè repugnat. Etymologi quoque autor tradit ex Herodiano. χαρίεν ſcribi, acuendo tertiam à fine: ſed non addens eſſe aduerbium. Eſt certè aliud minimè controuerſum ADVERB. Χαριέντως, quo & Plato vſus eſt: ſcribens, De rep. lib. 1, χαείεντος γὸ τοῦτο ἐκεῖνος εἶπε, Lepidè hoc dixit. Vel Scitè, Feſtiuè. Sic C autẽ Herodianus ſermoni hoc aduerbium tribuit, ſcribẽs lib. 2, ὅτι μὴν γὸ τὸ χαείεντως ᾠ μετὰ παιδιᾶς ἐπεσκῶψαν ὀλιγοδέεις Σύροι. At de corpore apud eundẽ Plat. extat, ſcribentem in Phædone, χαείεντως ἔχων τὸ σῶμα, pro ᾧ χρίεν ὅτι σῶμα, Cui venuſtum eſt corpus, ſeu elegãs, aut ſcitum. Cui loco planè ſimilis eſt hic apud Athen. χαείεντως ὦ νεανίσκε τὸ σῶμα πόνον δέδεικεσαι.

(COMP. GRAD. Χαείστερος, Venuſtior, Lepidior, &c. Itẽ Gratior, Iucundior. ſequendo ſignificationes poſitiui. Ariſtot. Ethic. l. 4, c. 7, οἱ δ' εἴρωνες, ὅτι τὸ ἔλαττον λέ- D γοντες, χαείστεροι μᾶλλον τὰ ἤθη φαίνονται. Quem locum vn[9] ex poſter. interpretibus ſic vertit, In diſſimulatoribus autem, quum ſua ipſorum illi extenuant, lepidorum morum ſpecies apparet. Alter ita, Diſſimulatores autem, qui ſua omnia verbis eleuãt, moribus videntur illi quidem eſſe politioribus. Poſſit autem & ex iis quæ in χαείεις dicta ſunt, de huius χαείστεροι ſignificatione ferri iudicium. ADVERB. Χαειστερως, VEL Χαείστερον. Bx quibus illud quidem prius affertur ex Ariſtotele pro Elegãtius, Vrbanius: at χαείστερον eſt apud Iſocr. or. ar. E aduerſus ſophiſtas, αὐθηρότερον καὶ χαείστερον φαίνεσθαι λέγοντας. SUPERL. Χαείεσατος, Venuſtiſſimus, Lepidiſſimus. Itẽ Gratiſſimus, Iucundiſſimus. Hom. Od. κ, — νεῦσίν αἰδοῖ ἐοικὼς Πρῶτον ὑπωπήτη, τοῦ δὴ χαείεσατα ἤβη. Hinc ADVERB. Χαείεσατα, Venuſtiſſimè, &c.)

VERBVM Χαριεντίζομαι ex nomine χαείεις factũ eſt. (ſed formando ex neutro χαείεν) Nam vt χαείεις illis eſt qui à nobis vocatur Vn homme plaiſant, ita χαειεντίζεσθαι dicunt quod nos Plaiſanter. Schol. Ariſtoph. in illum locum Pluti, non procul ab initio, Ἀλλ' οὔ σε κρύψω. F τῶν ἐμῶν γὸ οἰκετῶν Πιστόταταν ἡγοῦμαί σε καὶ κλεπτίστατον, annotat, τὸ ῥῆμα παρ' ὑποψίαν, ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ὄνοστατον· παίζων κωμικῶς ἅμα καὶ χαειεντιζόμενος διὰ τὸ τῆς κωμῳδίας μειδιαστικόν. Χαειεντίζεσθαι (inquit B. in Comm.) eſt locari, & Facetè cauillari, Lepida vrbanitate vti. (Quibus addere poſſis, Facetiis vti, ſeu ſalibus, Facetè aliquid dicere, ſeu ſalſè) Plato l. 4 De rep. καὶ εἰ ἔπ μᾶλλον χαειεντίζοιτο ὁ τοῦτα λέγων, κομψόνυμος, ὡς εἴ γε σφόβιλοι ὅλοι ἐστᾶσί τε ἅμα καὶ κινοῦνται, ὅπαν ἐν τῷ αὐτῷ πήξαντες πικέντρῳ φέρωνται. Idem alibi interpretatur etiam, Cum gratia loquor & venuſtate ac lepore, Ludibundè ſcribo ad venuſtatem ſermonis aucupandam: ex Dionyſ. Halic. de Lyſia, οὐδὲ ὡς ἡδυάσαι καὶ πεῖσαι καὶ χαειεντίσαι δυνάσθαι, οὕτω βιασαίσθαι τε καὶ θεραπεῦσαι. Subiungit hæc eiuſdem, tanquam ex Theophraſto afferentis, τοῦτα γὸ εἰ μὴν Λυσίας τῷ ὄντι ἔγραψε, δικαίως αὖ ὀλιγοπρόσωπος ἀξιοῖτο. χαειεντιζόμενος ἐν οὐ χαείεντι κωμῳ, (quod dicit propter παιγνιώδεις & παροιμιωδεις) In loco ſerio iocis & feſtiuitate ſermonis vtens. Affertur & vox ACTIVA Χαειεντίζω, ex Ariſtoph. ab Etymologo: χαριεντίζεις, καὶ καταπαίζεις ἡμῶν, καὶ βωμολοχεύῃ. quæ verba Suidas quoque habet. H & quoniam illis ſubiungit nomen Δαμάσκιος, annotatur in vulg. lex. eorum autorem eſſe Damaſcium: quum illud Δαμάσκιος non ad illa verba, ſed ad ſequentia pertineat. Huius verbale NOMEN eſt Χαειεντισμός, Lepos & venuſtas ſermonis. Halicar. in Iſocr. vita, χαειεντισμὸς γὸ ἅπας ἐν ἀποῤῥήσει καὶ καιρῷ γινόμενος, ἄωρον θεραπεῦμα καὶ πολεμώτατον ἐλέγω. Sed priorem illam verbi χαειεντίζομαι ſignificationem ſequendo, χαειεντισμὸς eſt Cauillatio facta, Dictum ſalſum & facetum, ſeu lepidum. Redditur etiam Vrbanitas: ſed hoc videndum an ſimpliciter pro vrbano dicto poni queat. Ex Rufiniano etiam afferrur, Χαειεντισμός, ſiue Σκῶμμα, qua figura eſt qua feſtiua dictio fit cum amœnitate morc x. Eſt præterea ex Χαειεντίζομαι factum BIOMP. Ἀντιχαειεντίζομαι, Viciſſim iocor, Viciſſim facetè cauillor. & q. d. Recauillor. Dicitur ἀντιχαειεντίζομαι τοῖς σε, vel ἀντιχαειεντίζομαί σοι. quod in vulg. lex. affertur ex Bud. epiſt. poſt. pro Contrariis in te iocis & ſalibus vtor. Eadem nobis interpretantur etiam Viciſſim nugor. quæ interpretatio nugatoria mihi videtur. AT VERO Χαειεντίστης nomen eſt ex χαείεις fictum apud Plutarchum.

Χαειτία, ας, ἡ, Lepidum aliquod factum ſeu iocoſum, aut ioculare: apud Xenoph. Pæd. 2, p. 28 meæ edit. αὖθις δὲ ὁ λοχαγὸς ὁ τὴν τοῦ λόχου χαειτίαν δυνησάμενος. Vbi tamen Bud. facetiam, & vrbanum ridiculum, necnõ ridiculum commentum de manipulo, interpretatur: Philelph. Facetam hiſtoriam de manipulo. At ego non video quomodo χαειτία de alio quàm de facto τοῦ λόχου intelligi queat, quum Xen. nõ ſcripſerit τὴν περὶ τοῦ λόχου χαειτίαν, ſed τὴν τοῦ λόχου χαειτίαν. adeo vt χαειτία ἴδιος videatur eſſe quod diceremus La galanterie de quelcun, vel Vn tour de bonne grace, expreſſa vi & origine vocis Græcæ. Nec tamen dubito quin χαειτία de dicto quoque vſurpatum inueniri queat. Suida autem teſte χαειτία eſt ἡ χρηστομυθία.

Χαείζομαι, F. ίσομαι, Pr. ιζομαι, Gratificor, Rem gratam alicui facio, Beneficium cõfero, Obſequium aliquod præſto. Ab Heſychio dicitur χαείζεσθαι eſſe τὸ θρᾶν τὰ κεχαεισμένα, à Suida. χαρίν τινὶ δοῦναι: ab Euſtathio, τὰ πρὸς χάριν καὶ ἡδονὴν πιεῖν. Homerus Odyſſ. α, — οὐ μὸ τ' Ὀδυσσεὺς Ἀργείων θεράων νηυσὶ χαείζετο ἱερὰ ῥέζων Τροίῃ ἐν ἀρείῃ; Nónne tibi gratificabatur ſacrificando? Poſſis etiam, mutando ſtructuram orationis, verbum in nomen vertere, interpretando, Nónne tibi grata ſacra faciebat? vel, Nónne tibi grata eius ſacrificia erant? Idem Iliad. ο & ρ, Ἐκπεν καὶ Τρωεσσι χαείζόμενος. Et Odyſſ. θ, Οὐ τάρ πως πάντεσσι χαείζόμενος πάρ' ἀείδει. Apud eundem poëtam cum datiuo perſonæ, itémque alio qui velut inſtrumentalis eſt, Odyſſ. ξ, Μὴπέ τι μοι ψεύδεσσι χαείζεο, μὴπέ τι θέλγε. vbi annotat Euſtath. illud ψεύδεσσι χαείζεο dictum eſſe ἀκριβῶς. Variis enim modis χαείζεσθαι nos poſſe, videlicet δώροις, δεξιώσεσι, ἀληθείαις, ψεύδεσι, aliiſq; multis. At verò in eiuſdem poëmatis lib. α, χαείζομαι iungitur genitiuo. ita enim ibi canit, Οἶνον δ' αἰδοίη τε μίνη παρίσταμε φέρουσα, Εἴδατα πολλ' ὀλιγεῖσα, χαείζομένη παρεόντων. vbi miror Euſtathium χαείζομένη expoſuiſſe τὰ πρὸς χάριν & ἡδονὴν πιοῦσα. nam χαείζομαι quidem id alibi ſignificare conſtat, ſed quomodo cũ genitiuo illo talis expoſitio cohærebit? Accuratius certè breuium ſchol. autor, χαείζομένη παρεόντων eſſe dicit, ὀκ ἀπὸ παρεόντων ὀλιγοδεοῦσα. ſed ego poſt ὀλιγοδεοῦσα adderem εἰς τὸ χαείζεσθαι, vel tale quid. vt vis verbi melius exprimeretur. Is autem cuius extat prima ad verbum interpretatio Latina huius poëmatis, recte quidem vertit, Gratificando appoſuit: ſed in interpretando participio παρεόντων lapſus eſt. Ita enim totum locum reddidit, Proma ſedula panem ac cibos plurimos præſentibus gratificando appoſuit. Quaſi nimirum eſſet ſcriptum παρεοῦσι, aut certè loco eius datiui genitiuus ille poneretur, & de perſonis non de rebus diceretur. Niſi fortè illum non Præſentibus ſed De præſentibus ſcripſiſſe putandum ſit. Dicitur certè & Gratificari de aliqua re: vt apud Ciceronem legimus, Déque eo quod ipſis ſuperat, aliis gratificari volunt. Venio ad verbi χαείζεσθαι exempla ex ſoluta oratione petita. Iſocrates in Ægin. ἐγὼ δ' καὶ Θιαυτ' εἰπεῖν ὧν ἐκείνῳ χαειζόμενος, αὐτὸς ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς ἐπεθέμεσον. Xen. Pæd. 4, ἥδιον, σοὶ χαριζόμενοι, μακραὶ ὁδόν. vbi videtur σοὶ χαειζόμενοι reſolui commodè poſſe in σὴν χάριν, & reddi In gra-

tiam tuam. Idem Pæd.7, τί οὖν σοι ποιήσας χαείσαιτο. Apud Plut. ambo quoq; ista verba simul posita vides, sed in alia orationis forma: vbi scribit, πόθεν δ' ὡς λέγεται, χαείζοιμι ὅσον ἡμῖν. Apud eundem χαείζεσθαι ad dicta, non ad facta, refertur, in lib. De discern. adul. ab amico, ὀλίγοι μὲν γὰρ οὐκ πολλῶν εἰσιν οἱ παρρησιάζεσθαι μᾶλλον ἢ χαείζεσθαι τοῖς φίλοις τολμῶντες. Vt autem hic χαείζεσθαι & παρρησιάζεσθαι velut opposita sunt, sic apud Demosth. χαείζεσθαι & τὰ βέλτιστα λέγειν; Philipp. 3, χαείζεσθαι μᾶλλον ἢ τὰ βέλτιστα λέγειν τοῖς ἀκροωμένοις. Redditur χαείζομαι & quibusdam aliis verbis seu loquendi generibus præter illa quæ suprà attuli, videlicet Gratiam ab aliquo ineo, seu apud aliquē, Gratiā concilio, Demereor. Verùm siquis χαείζεται aliquid τοῦ ἀχαριστεῖν, quomodo illa de eo dici possunt? Χαείζεσθαι (inquit Bud.) Obsequi, Beneficium gratiámq; conferre. Demosth. ὅ τι τούτων μηδενὸς εἕνεκα τὸν ἑαυτοῦ κεχαρισμένον, Quia nemo istorū scire poterit quis sibi beneficium gratiámque cōtulerit, eum absoluēdo. Calculi enim iudicum occultè ferebantur. Χαείζεσθαι τοῦ ἑαυτοῦ θυμοῦ, Animo suo indulgere. Antipho, οὐ τὴν ἀπειρίαν τοῦ μέθους ἐπαίρει τῷ θυμῷ χαείζεσθαι. Et χαείζεσθαι ἔρωσι, Indulgere amori. Plut. de Cæsare & Pompeio, ὧν δὲ καὶ τοῦ παίειν καὶ θηριάμβων ἔρωσι βουλομένους χαείζεσθαι, καὶ διῴττας. His autem quæ à Budæo afferuntur, addi possunt, τῇ ἡδονῇ χαείζεσθαι, & τῇ χαρᾷ χαείζεσθαι. (verbo χαείζεσθαι significāte itidē Indulgere) Addi & quod his generalius est, χαείζεσθαι ταῖς ὀρέξεσι καὶ τοῖς πάθεσι. ex Aristot. Ethic. lib. 9, οἱ δὲ τοῦτο πλεονέκται χαείζονται ταῖς ὀρέξεσι καὶ ὅλως τοῖς πάθεσι, καὶ τοῦ ἀλόγου τῆς ψυχῆς. Inuenitur autem & ἑαυτοῦ χαείζεσθαι redditum Animo suo obsequi. Inuenitur χαείζομαι & cum accus. χάριτας. veluti apud Demosth. Pro cor. εἰπὰ κατὰ χαείζῃ χάριτας τοῦτοισι, ἐμὲ συκοφαντῶν. vbi quidam interpr. Gratiam inanem ac friuolam inis. Isocr. autem ad Demon. dixit τὰς χάριτας ἀχαείστως χαειζόμενοι.

Χαρίζομαι, Dono, Largior. Moschus in idyllio quod Ἔρως δραπέτας inscribitur, id est Amor fugitiuus, Ἢν δὲ λέγῃς, λάβε τοῦτο, χαρίζομαί σοι ὅσσα μοι ὄμματα. Esse autē χαείζομαι idem quod δωροῦμαι, vel proximè sequēs versus apertè ostēdit, in quo legitur, Μὴ σίγας, πλείαν δῶρον. Sed permutatus est verborum ordo. (vt de hoc lectorē obiter admoneam) dicendū enim fuisset alioqui, Χαείζομαι ὅσσα μοι ὄμματα, λάβε τοῦτο. Ad hanc certè signif. pertinet partic. χαριζομένῳ, quod paulo antè ex Hom. protuli. Inuenitur porrò & in soluta oratione χαείζομαι pro Dono, Largior, Dilargior. Herodian. lib. 3, τοῦ αἱρουμένου χαειζόμενος πολὺ οὐσίας. Idem lib. 1, τοῦ δὲ πλουσίων πολὺ οὐσίας χαείσασθαι ἐβούλετο, μειζόνως τε εἰς τοὺς δραπόντας. Plutarchus autem cum accus. δίκην vsus est verbo χαείζεσθαι, in lib. περὶ τοῦ ἀκλεοῦ τόπων χρησμῶν, scribens, οὐχ ὁρᾷ χαείζεσθαι (sed pro ὁρᾷ reponendum puto οὐκ ὀκνῶ) βαρβάρου δίκην τὴν αὐτοῦ, vobis narrationem illam muneris loco referre. Veruntamen cum hoc etiam accusatiuo aliisque huiusmodi locum habere queat fortassis & verbum Gratificari.

Χαείζομαι, Condono. Qua in signif. vsus est Paulus 2 epist. ad Cor. c. 2, ᾧ δὲ τι χαείζεσθε, καὶ ἐγώ. καὶ γὰρ ἐγὼ εἴ τι κεχάρισμαι, ᾧ κεχάρισμαι, δι' ὑμᾶς. quū dixisset paulo antè, ὥστε τοὐναντίον μᾶλλον ὑμᾶς χαείσασθαι Vsus est & in epist. ad Ephes. c. 4, in fine. γίνεσθε δὲ εἰς ἀλλήλους χρηστοὶ εὔσπλαγχνοι, χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, καθὼς καὶ ὁ θεὸς ἐν Χριστῷ ἐχαείσατο ὑμῖν. Vbi subaudiēdus relinquitur accusatiuus. quē expressit nouiss. interpres, ita reddens, Cōdonantes vobis mutuò offensas. At vet. interpres vertit Donantes: Erasmus, Largientes. Affertur & χαείζεσθαι τὸ ὄφλημα.

Χαείζεσθαι dicitur etiam mulier quæ viro turpe obsequiū præstat, sui copiā ei faciens. (sicut videlicet χάειν de illo obsequio vsurpari docui) χαείσασθαι, in quit Hesy. τοῦ θεραπεῖν. λέγονται δὲ αἱ γυναῖκες χαείζεσθαι αἱ τοῖς σωουσίαν ἑαυτὰς ἐκδιδοῦσαι. Ad hāc signif. respiciēs Aristoph. dixit in Equit. Κωμῳδιδασκαλίαν εἶτ' χαλεπώτατον ἔργον ἁπάντων. Πολλῶν δὲ δὴ πειρασάντων αὐτὴν, ὀλίγοις χαείσασθαι. Sic apud Philostr. in epist. vsurpatur aliquoties: vsūque ita fuerat ante illum Xenophon, de meretrice, non ita tamen ad σωουσίαν restringens. Licebit autem verbum Obsequi ad hunc vsum conuertere, exemplo Salustii in Cicer. (aut eius quicunque est illi⁹ orationis autor) Filia matris pellex, tibi iucundior atque obsequētior quàm parenti par est. Alioqui & verbo illo Indulgere, quod huius χαείζεσθαι interpretationi paulo antè adhibuimus, hic quoque vti possumus. Dicitur enim mulier se alicui indulgere ea signif. Forsan autem & dedere se, seu dare dici queat.

Præt. PARTIC. Κεχαρισμένος, (sicut & AOR. Χαρισάμενος in actiua signif.) frequentissimè, pro Gratificat⁹, Qui rem gratam alicui fecit, Qui beneficium aliquod cōtulit, &c. sequēdo interpretationes verbo χαείζομαι datas. Sed affertur κεχαρισμένοι ex Xen. ἀπομν. lib. 1, passiua etiam signif. nimirum pro Affecti beneficio, (cui interpretationi non temerè credendum est) οἱ δὲ πειθόμενοι ὡς κεχαρισμένοι φιλοῦσιν. Habet alioqui κεχαρισμένος, passiuè positum, alium potius vsum: fitque ex participio nomen (quod ad significationem attinet) eodem modo quo Latinè Acceptus, quum pro Gratus ponitur. Quòd siquis expressius reddi velit, existimo posse verti, In gratiam receptus. Vertere etiam possumus participio itidem passiuo, Placitus. Manauit autem hic vsus iam inde ab Homero, apud quē aliquoties occurrit, ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ. Sic & in soluta oratione. Xen. τοῖς θεοῖς κεχαρισμένα. Hinc ADVERB. Κεχαρισμένως, Grate, Acceptè, Iucundè, Ita vt placeat, Vel, Ad gratiam, Ad voluptatem. κεχαρισμένως αὐτῆς ἄρχειν, Isocr. ad Nic. Ita imperare illis vt iis gratus & acceptus, siue vt illis placeas. Idem dixit etiam κεχαρισμένως εἰπεῖν. quod alicubi admittere talem interpretationē videtur, alicubi verò esse poti⁹, Loqui ad gratiā. Sic Plut. ὁρᾷ δὴ ἔχοντα τοῖς τοῖς συμφερόντοις ὄχλοις ἀρίστως καὶ κεχαρισμένως δημηγοροῦντας λέγειν. Apud Diod. autem, παρ' ὧν τὴν δημηγορίαν ἐποιήσατο κεχαρισμένως, Ex animi sui sententia.

Χάεισμα, ατος, τὸ, Quod aliquis gratificatus est, Quod aliquis gratificando donauit, Quod aliquis largitus est, Donum. Vsi sunt hoc vocabulo non rarò Christiani theologi post Paulum: apud quem, cap. 5, ad Rom. vetus interpr. reddit Donū, [redacted]. Gregorio baptisma est χαεισμα, dicenti ita vocari ὡς καὶ ὀφείλοντα δίδοσθαι. Idem χάεισμα προφητικὸν appellat donum prophetiæ. vt tradit Bud. à quo affertur etiam ex Chrysostomo pro gratia gratis data. Ex alio autem eius loco hæc de charitate verba affert, τοῦτο δὲ τῶν χαεισμάτων αὐτῶν κεῖται. Quinetiam pro stipendio & mercede accipi tradit apud Suidam in Ὀψώνιον.

Χαείσιον, vide in substantiuo Χαεισήειον, quod habes post proximè sequens adiectiuum Χαεισήειος.

Χαρισήειος, ου, ὁ & ἡ, adiectiuum. vt χαρισήειος λόγος, oratio qua gratiæ aguntur. Apud Iulianum de morte Gregorii loquentem, χαεισήειος λόγος, oratio qua gratiæ Deo aguntur. Sic χαρισηείοι ὕμνοι dicuntur à Synesio, χαρισηείους ὕμνους τοῦ θεοῦ ἀποδοῦντες, ὡς τῶν εἰώθαμεν, Qui gratiarum actionem continebant, Qui beneficia dei commemorabant, simúlque de iis gratias agebant. Quidam verò χαρισηείους ὁμολογίας & χαρισηείους ἀρὰς apud Philonem interpr. Votiuam gratulationem. quæ interpretatio non video qua ratione nitatur. At Χαρισήειον substantiuum, Munus quod datur ab eo qui simul gratias agit. (At idem ille qui χαρισηείοις ὁμολογίας & ἀρὰς vertit Votiuam gratulationem, χαρισήειον interpretatur, Munus gratulatorium. de qua interpretatione idem dico quod & de altera) Multo frequentior est num. PLVR. Χαρισήεια, quo vsus est & Xenophon Pæd. 4, non procul ab initio. vbi postquam dixit, νίκης τε δὴ πτυχήκαμεν καὶ σωτηρίας. Τούτων μὲν οὖν χρὴ χαρισήεια ὧν αὖ ἔχωμεν τοῖς θεοῖς ἀποτελεῖν. Vbi redditur Gratiarum dona. Sic apud Arrianum χαρισήεια sunt pro duobus illis, nimirum pro victoria & pro salute, lib. 6, sed alio verbo, videlicet θύειν, ibi iungitur. Scribit enim, θύειν ἐν Καρμανίᾳ Ἀλέξανδρον χαρισήεια τῆς κατ' Ἰνδῶν νίκης· καὶ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας, ὅτι ἀπεσώθη ἐκ Γεδρωσίων. Quidam χαρισήεια θύειν interpr. Pro beneficiis acceptis sacrificare, Per sacrificium gratias agere. Itidem νίκης χαρισήεια ἀ-

pud Plutarchum cum verbo ἑορτάζειν. Apud Herodianū autem χαρισήεια cum verbo ὁμολογεῖν Polit. vertit simpliciter Gratias agere. Sic χαρισήεια ἔχειν ἀποδιδόναι τῇ παιδείᾳ affertur pro Reddere gratias patriæ nomine educationis. Dici verò ET Χαείσιον pro Χαρισηείον, testatur Suidas, quem vide. Idem affert ETIAM Χαείσιοι ex Aristophane pro quodam placentarum genere. Hesychius autem non χαείσιοι sed illud χαείσιον exp. πλακοῦντων εἶδος. addens, οἱ δὲ ἄρτον ἀπὸ τοῦ λημμάτων. (quò pertinet expositio quam suprà voci ἀρτοχόπτης ex eodem tribui) Vide & Athen. lib. 15, dicentem χαείσια esse πεμμάτα. AT VERO Χαρίσια, Solenne festum quo conuiuia agitabant vnà propinqui, & dona vltrò citróq; mittebāt. Ita v.l. sed absq; autoris nomine.

Ἀχάριστος, ου, ὁ & ἡ, Qui gratiam referre non solet, seu nō curat, Beneficii accepti immemor, Ingratus. Xenoph. τοὺς δὲ οὔ πάθοντας, ὅταν δυνάμενοι χάριν ἀποδοῦναι, μὴ ἀποδῶσιν, ἀχαρίστους καλοῦσι. Herodian. lib. 6, τοῦ τε Μαξιμίνου, ὡς ἀπίστου καὶ ἀχαρίστου, κατηγόρει. Dicitur autem ἀχάριστον εἶναι τινός. vt apud eundem Xen. τοὺς τοῖς γονεῦσι ἀχάριστον εἶναι. Idem vsus est & compar. ἀχαριστότερα, et copulans ἀγνωμονέστερα. Ex Plut. in Galba affertur etiam ἀχάριστα cū participio πεπονθώς: dicitūrq; ἀχάριστα πεπονθώς esse qui ingrati animi vitio laborat, & qui meritis indigna refert. VNDE Ἀχαρίστως, Ingratè, Animo ingrato, & immemore beneficii. ITEM Ἀχαριστία, quæ vulgò Ingratitudo, sed nō Latinè. Quidam interpr. Ingrati animi vitium. Bud. Ingrata memoria, & Memoria non grata. Sed malim Ingratus animus, vel Animus beneficii immemor. Extat autem ἀχαριστία apud Xenoph. Demosth. Polyb. & alios. NECNON Ἀχαριστέω, ῶ, Ingratus sum, Ingratum me præsto, seu exhibeo, Gratiam non refero. Xenoph. ἀχαριστεῖν τοῖς τοῖς φίλοις ἀδίκον ὄν. Interdum verò opponitur τοῦ χαρίζεσθαι, significans Non obsequi, vt docet Bud. pag. 1071. Nota autem hunc vsum verbi ἀχαριστῶ, secundum quem & nomen ἀχάριστος verbalis significationē obtinebit magis quàm in eo vsu quem habere dictū est. Inuenitur & PASS. Ἀχαριστοῦμαι, Gratia debita fraudor ab aliquo ingrato, & beneficii immemore, Animus beneficii memor mihi negatur, vt idem ille vertit ibidem. ἀρετῆς ἀχαειστουμένης θεὸς μὴ τοῦ θαμελεῖ, ex Plut. Cam. Ex Phal. autem affertur ἀχαριστηθεὶς & pro Affectus contumelia.

Ἀχάριστος habet & alteram nominis Ingratus significationem, videlicet pro Iniucundus. veluti quum Luc. ἀχάριστος & ὁ μὴ κεχαρισμένος pro vno eodémque ponit. Idem vsus est pro Molestus, & Minimè gratiosus, vt inquit Bud. afferens hunc illius locum, ὥστε καὶ ἀχάριστός εἰμι καὶ ἥκιστα συμποτικός. Vsus est autem ante alios Homerus nomine ἀχάριστος hac in signif. Odyss. θ, Ξεῖν', ἐπεὶ οὐκ ἀχάριστα μετ' ἡμῖν τοῦτ' ἀγορεύεις. vbi Eustathius lapsus memoria esse videtur, quum annotauit ἀχάριστον apud Homeri posteros non poni ὅτι τὸ μὴ χαρίεντος, sed ἀχάειστον appellari eum duntaxat οὗ ἀπορρέει μνήστις οὐ πεπονθότος. (Nisi fortè omnes locos in quibus ἀχάριστος illius posteri habent, præsertimque solutæ orationis scriptores, in altera illa signif. vsurpatum, mendi suspectos habere debemus: vt suprà in quodam Plutarchi loco pro ἀχάριστος alia exempl. ἀχάριτος habere docui. Sed illud nequaquam assentiri possim, licet illi Plutarchi loco ἀχάριτος multo conuenientius esse videatur) Ex illo autem ἀχάριστον ait esse vocem gradus COMP. Ἀχαριστότερον, quo vtitur idem poëta, Iliad. υ, in fine, Δόρπου δ' οὐκ αὖ πως ἀχαριστότερον ἄλλο γένοιτο. vbi exp. ἀνιαίτερον, eiúsque τύπον esse ait qualem τῶν λαυιστέρων & τῶν κλεπτιστέρων. Sic ADVERB. Ἀχαρίστως interdum ponitur itidem pro Ingratè, Iniucundè, Molestè. pro qua significatione affertur ex Xen. Pæd. 7, vbi tamē ego reddiderim potius Grauatè, Non libēter, τοὺς δ' ἐώσας ἀχαρίστως ἐπορεύοντο. Εὐχάριστος, (oppositum præcedenti ἀχάριστος) Gratus, id est Beneficii memor. Non solùm de persona, sed & de re: vt εὐχάριστος δίφθεσις, apud Philonem. HINC Εὐχαρίστως, Animo beneficii memore. ITEM Εὐχαριστία, Grata beneficii recordatio, seu beneficiorum, Grati animi significatio. Philo De vita M. l. 1, τοὺς μὲν εὐνοίας, τοῦ φιλεῖν ἐνθύμους, τοὺς δ' εὐχαριστίας αὐθ' ὧν εὖ ἔπαθον, ἠμείβετο. Redditur etiam Gratiarum actio. [redacted]. Item VERB. Εὐχαριστέω, ῶ, Gratum me præbeo, Beneficii immemorem me non esse ostendo. Item Gratias ago. Extat tam actiuum εὐχαριστῶ quàm εὐχαριστοῦμαι, apud Paul. Quod εὐχαριστοῦμαι B. ex Areop. affert pro Gratiæ mihi aguntur. Φιλόδωρος δὲ καὶ εὐχάριστος· (inquit Pollux) ὅτι τὸ τοῦτο πάθεται τοιοῦτο. Quibus subiungit, καὶ εὐχαειστεῖν, ὅτι τοῦ διδόναι χάριν, οὐκ ὅτι τοῦ εἰδέναι. HINC Εὐχαριστήειον, ου, τὸ, Gratiarum actio. Quæ significatio illi datur in hoc Greg. loco, τοῦτό σοι γραφέτω εἰς πεύκινας εὐχαριστήειόν τε καὶ φυλακτήειον. Item εὐχαριστήειον pro ea quæ ab aliis dicta fuit eucharistia, ex can. 13, Concil. Niceni. Inuenitur ETIAM Εὐχαριστήειος adiectiuè, veluti quum dicitur εὐχαριστήειος ὕμνος, qui idem est cum χαεισηείος, de quo dictum fuit suprà.

C. ΑΝΤΙχαρίζομαι, Gratiam refero, seu repono, Beneficium rependo: vel vno verbo, Remuneror. Verbum hoc non memini me apud vllum tam sæpe legere, quàm apud Xenophontem. vt Pæd. 4, καὶ σὺ οὖν ἡμῖν δίκαιος εἶ ἀντιχαρίζεσθαι. Ibidem, οἱ δ', ὅτε ἐστρέφετο ὀν Μήδοις, εἴ τινι ἀγαθὸν συνέπραξεν, ἀντιχαρίζεσθαι ἐβούλοντο. Et Pæd. 8, τοῖς τε χαριζομένοις πειρωμένοις ἀντιχαρίζεσθαι.

C. ΑΠΟχαρίζομαι, Elargior: præpositione ἀπὸ hic ὀπίσω indicante, vt in aliis quibusdam verbis.

C. ΚΑΤΑχαρίζομαι, Gratificor, id est Condono, vel Gratiosè condono & remitto, inquit Bud. afferens ex Lysia. Idem in hoc Demosthenis loco, ὥστ' οὐκέτι τοῦτο Πολύευκτος πειθεὶς ἐμοὶ κατεχαρίζετο, interpr. κατεχαρίζετο, In gratiam meam fecit. Ab Isocrate autem poni tradit pro Populariter & ambitiosè loqui, vt qui populi gratiam captant. In vulg. lex. ex Plutarchi Publicola, κατεχαρίζεται τοῖς γυναιξὶ τοῖς τοῦ πόνου τῆς πατρίδος, patriæ proditores mulieribus per gratiam concedit. Et ex Plat. Apol. οὐ γὰρ ὅτι τοῦτῳ κάθηται ὁ δικαστὴς ὅτι τοῦ κατεχαρίζεσθαι τὰ δίκαια.

C. ΠΡΟχαείζομαι, q.d. Antè gratificor, vel Pri⁹ gratificor. VNDE Προχαρισήεια, ῶν. Dies quò magistrat⁹ omnes, fructibus germinare incipientibus, sub finē hyemis, Mineruæ sacrificabant. erátq; huic sacrificio nomen προχαρισήεια. Suid. ex Lycurgo. Apud Hesych. verò EST Προχαρισία, quo nomine Thetidē alicubi honorari ait.

Χαριτόω, ῶ, q.d. Gratia afficio, Facio vt quis gratia præditus fit, seu gratia valeat. Redditur etiam Gratum reddo seu efficio, nec non Gratificor. quæ vox ficta est. Paulus ad Ephes. cap. 1, vers. 6, εἰς ἔπαινον δόξης τῆς χάριτος αὐτοῦ ἣν ἐχαρίτωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ ἠγαπημένῳ, Ad laudem gloriosæ suæ gratiæ qua nos sibi acceptos effecit, in illo dilecto. vel gratos. A cuius passiuo Χαριτόομαι, οῦμαι, est PARTIC. Κεχαριτωμένος, quo vsus est Lucas Euangelii cap. 1. Ibi enim angelus dicit Mariæ, Χαῖρε κεχαριτωμένη. vbi reddi fortassis queat, Quæ gratia donata es. [redacted]. Vnde quidam interpr. Gratis dilecta. At Erasm. reddidit Gratiosa: vetus interpres, Gratia plena. Hesychius autem χαρίεντα exp. κεχαριτωμένα: & Suidas, χαριεργός, est ὁ κεχαριτωμένα ἐργαζόμενος.

ΧΑΙΤΗ, ης, ἡ, Iuba: propriè equi, vt apud Hom. Il. ρ & ψ. & rursum Il. ψ, in descriptione certaminis equestris, χαῖται δ' ἐρρώοντο μετὰ πνοιῆς ἀήμοιο. Sic Xenoph. in lib. De re equ. δέδοται δὲ τοῦ θεοῦ καὶ ἀγλαΐας ἕνεκα ἵππῳ χαίτη, καὶ θεραπείας τε καὶ ὀυρά. Et Philostr. epist. 25, φοβερώτερος καὶ λέων ὁ λάσιος, καὶ ἵππος ὁ ἥδη τῇ χαίτῃ πεπιστευκώς. Et Aristot. in Hist. anim. de bonaso, τὸ ἄλογον εἶδος ὅμοιον βοῒ, πλὴν χαίτῃ ἔχει μέχρι τῆς ἀ-

κρόμμυα ὁμῶς ἵππος. vnde Plin. Tradunt in Pæonia fe-
ram quæ [illegible] voceretur, [illegible] similem [illegible] Oppian. Cyneg. lib. 3. de hipparis, id
est, [illegible] ἡ μὲν ἀεὶ πλῶ ρα-
χὺν [illegible] quadrupedibus [illegible]
[illegible] Cæsaries, [illegible] Κάστωρ, [illegible] τὸ Νίσιον
[illegible] ἵππος. In primis [illegible]
vsurpasse videbantur. Iliad. χ, [illegible] ἵππους
σαλος, [illegible] implebantur puluere, vtpote qui bigis per terram ra-
ptaretur. Iliad. ψ, Σὺ δὲ ἀπαιθόμενος πυρὸς ξανθὴν ἀπεκείρετο
χαίτην. Iliad. κ, Πολλὰς δὲ κεφαλὴς ἀποθελύμενος ἕλκετο χαίτας
Τυφοῖ ἐόντι Διί. Odyss. κ, Ἑζόμενοι δ' καθῶτο γόνυ, πίλνοντό
τε χαίτας. Et Iliad. α, de Ioue, Ἀμβρόσιαι δ' ἄρα χαῖται ἐπορώσαντο
ἄνακτος Κρονίδαο ἀπ' ἀθανάτοιο. Archestr. verò
apud Athen. de frondibus etiam vitis hoc vocabulum
vsurpasse dicitur, vt Theocr. χαίτας appellauit τοὺς πάπ-
πους τῆς κιναίδας, δῆλα τὸ κόμας ἐοικέναι, teste scholiaste: Idyll.
6, Ἀ δὲ καὶ αὐτόθι τοῖ δῆλοῦ ἀλέται, ὡς ἀπ' ἀκαίνας Τᾶ καπυ-
ραὶ χαῖται, τὸ καλὸν ἦρος αἴκα φείδει. Vide & χαιτήεις.

C. Ἀβροχαίτης, ου, ὁ, Mollem habens iubam: item Mollem
habens cæsariem seu comam. Apollinis epitheton
in Epigr.

C. Βαθυχαίτης, Promissam habens iubam, seu, Promissam
habens cæsariem aut comam. q.d. Cui coma est profun
da. vt Ἀειγαῖος βαθυχαίτης apud Hesiodum.

C. Εὐχαίτης, Bene seu pulchrè iubatus. vt ἀχαίτης ἵππος.
Item Bene comatus, Multam aut pulcham habens cæ-
sariem. At ἀχαίτης κιστὸς in Epigr. metaph. vt apud Ho-
rat. quoque arborum comæ vocantur folia.

C. Ἱππολαίτης, Ex iuba equina factus. Homerus Iliad. ζ,
Ταρβήσας χαλκόν τε, ἰδὲ λόφον ἱππολαίτην Δεινὸν ἀπ' ἀκρο-
τάτης κόρυθος νδόντα νοήσας. solebant enim setis seu iubis
equinis ornare galeas suas, vt & Plut. in Alex. dicit, ὦ δ'
τῇ πλάτῃ καὶ τοῖς κρανίοις χαίτῃ δῆλωτεπής. vnde apud Hom.
ἱππόκομοι πήληκες, ἱππόκομοι κόρυθες, ἱππόκομοι τρυφάλειαι,
necnon ἵππουρις τρυφάλεια, ἵππουρις κυνέη.

C. Μελαγχαίτης, Qui nigra est iuba: seu Nigram cæsariem
comámve habēs, Qui nigro est capillitio. vt μελαγχαί-
της Ποσειδῶν in Epigr. Sic apud Hesiod. μελαγχαίτῃ τε
Μίμαντα.

C. Ὀρθοχαίτης, Cui iuba aut coma stat erecta, Cui iuba seu
coma erecta est. Vtitur Hesych. in exponendo ὀρθολόφος.

Χαιτήεις, εντος, ὁ, Iubatus: item Comatus. Apollon. Rhod.
Argon. lib. 2, χαιτήεντ φυλῶ ἀναλίμενος ἵππω, equo iubato.
Metaphor. Nicand. in Ther. — καλάμινθον ὀπάζεο χαιτήεσσαν,
comatam seu comantem: foliis nimirum densam,
δασεῖαν καὶ κομῶσαν τοῖς φύλλοις. nam κόμη τῆς βοτάνης καὶ τῶ
δένδρου dicuntur τὰ φύλλα, ὡς αἱ τρίχες τῶ ἀνθρώπων. Sic alibi
idem, ὀρεχανόεσσά τε χαίτη dicit pro Folia origani. vt Ar-
chestr. vitis frondes & folia χαίτῃ apud Athen. appel-
lasse traditur. Affertur ET Χαιτήεις pro Iubatus,
Setosus, Comans, sed haud scio vnde. autoris enim no-
men reticetur.

C. Ἀναχαιτίζω, neutraliter de equo dicitur se efferēte erec-
tis iubis, (vt in lex. suo scribit Bud.) veluti Homericus
ille qui diu ad præsepe in stabulo stetit, & δεσμὸν ὀπορ-
ρήξας θείει πεδίοιο κροαίνων, ὑψοῦ δ' κάρη ἔχει, ἀμφὶ δ' χαῖται ὤ-
μοις αἰῶνται. Plut. in Symp. ὥμει θεῖν ὡς τὸν ἵππος ἀναχαι-
τίσας. Sed a Basilio quoque [illegible] & &
ὀποσείεσθαι τοῖς [illegible] Rursum Plut. [illegible]
δῆμον dixit per metaphoram in Demetr. Lasciuiētem &
contumaciter elatum, In licentiam erumpentem. Idem
paulo aliter in Anton. εἰς τὸν βίον τὸν ἡδυπαθῆ ὡς τοῦτον
ἀνεχαίτισε τῶν τρεγμάτων, ὀκκεχυμένος, postquam è negotiorū
multitudine emersit. fortasse pro ἀνεχαιτίσθη, hoc
est Retractus est, Seipsum retraxit, ἀνεσάλη, inquit Bud.
Suid. ait ἀναχαιτίζειν à Sophocle vsurpari pro Immorige-
rum esse & repugnare, ἀπειθεῖν καὶ ἀντιτείνειν. ‖ Alioqui
actiuè etiam vsurpatur, & propriè quidem pro Inhibeo
seu reprimo coma retrorsum tracta, Inhibeo coma retra
hens: vel potius Equum inhibeo, iuba prehensa eum re-
trahēs. Metaphoricè autem & generaliter accipitur pro
Retrorsus inhibeo, Retroago, Reprimo, vt ait Bud. A-
pud Luc. ἀναχαιτίζειν τὴν ναῦν τῶ δρόμου, inhibere cursum
nauis, quasi retroagēdo. Et Demosth. Olynth. 2, ἢν τοῦτο
τοῦτο πράσῃς καὶ μικρὸν ἀναίσημα ἅπαντα ἀνεχαίτισε καὶ διέλυσεν. id
est, omnia retroagit, rerúmque processum interpellat &
abrumpit. Item Reuoco, Diffuadeo. Alex. Aphrod.
in lib. 5 Topic. ἀναχαιτίζει αὐτὸ τῆς ἀλόγου ὁρμῆς, refrænat,
vt Cic. loquitur Philipp. II. B. ‖ At ἀναχαιτίζω ἢ κόμιμι
ex Philostr. Heroic. affertur pro Comam excutio.

Χ Α Λ Α Ζ Α,

ης, ἡ, Grando. Aristot. De mundo, χάλαζα δ' γίνεται νιφετοῦ συγκριθέν-
τος, καὶ βεῖθος ἐκ πτήματος εἰς καταφορὰν παχυτέραν λαβόν-
τος. Plin. lib. 2, cap. 60, grandinem dicit imbre gigni, &
niuem, eodem humore mollius coacto: pruinam autem
ex rore gelido. Sic Seneca grādinē nihil aliud esse quàm
glaciem suspēsam. nam secundum Posidippū grādinem
fieri ex nube aquosa in humorem versa: quum verò de-
fertur, corrotundari. Corrotundari autem, quia omne
stillicidium conglomeratur. Idem ex quibusdam anno-
tarat, grandinem hoc modo fieri quo apud nos glacies
fit, gelata nube. vt Suid. quoque χάλαζαν esse αὐ νέφος πε-
πηγὸς, καὶ ὑπὸ πνεύματος διαῤῥιφθὲν καὶ καπνεχθέν: μόνα
autem, ὀκ νέφοις πεπηγὸς ὑγρόν. seu χάλαζαν esse τῆς ἐν τῷ
ἀέρι ὑδατώδεις ὑγρότητος ὑπὸ ψυχῶς αὖω πῆξιν. & sicut χάλα-
ζα plus est quàm νιφετὸς in aëre, ita in terra κρύσταλλον
plus esse quàm πάγον. Hom. Il. χ, — εἴκελα χαλάζῃ, ἢ χιόνι
ψυχεῇ, ἢ ὀξ ὕδατος κρυστάλλῳ. Aristoph. Nub. καὶ τὸ πέρας
τὸν κέραυνον αὐτὸ χαλάζαις τρογγύλαις σωπεύομεν, rotun-
dis grandinis globulis. Idem alibi, οὐκ ἀπὸ τῶν χαλαζῶν,
ὦ πόνηρ' Εὐριπίδη, pro, ἀπὸ τῶν σφοδρῶν λόγων, inquit Suid.
‖ Χάλαζα, SIVE Χαλάζιον, dicuntur etiam tubercula
quædam pellucida, grandini similia, per cutem sparsa.
Autor enim Introductionis, seu Medici, χάλαζαν recen-
set inter eos affectus qui in quacunque parte corporis
consistunt. Inuadit tamen præcipuè oculorū palpebras,
si quando in iis lentus quidam humor cōcreuerit. Sunt
autem (vt ait Celsus) tubercula parua in palpebris mo-
bilia, simulatque digito huc vel illuc impelluntur: con-
duntúrque aliquando sub cute, nonnunquam sub carti-
lagine: non dissimilia τῶν κριθαῖς, sed non figuræ eiusdem,
quum verò rotunda sint, ideóque grandini similia, iis
dissectis humor manat cādido oui similis. Idē affectus
χαλάζωσις nominatur ab autore τῶ εἰς αγῆς. Gorr. Vide
Paulum quoque, & Aetium. Poll. verò & τοῦτο μαι χά-
λαζαν fieri tradit. ‖ In suis certè ore sub lingua vitium
quoddam est quod χαλαζα nuncupatur. id autem νόσημα
tradunt ζώων μὴ τῶν θρεμμάτων λαμβάνειν, ὀπταινόν-
των δὲ καὶ τιμωμένων, φανερὸν γίνεσθαι, vtpote πᾶς ὀρεῖν αὐ-
τῶν αἷμα χθὲν ἢ ἐμπεφυκός. ideóque τοῖς μαγείροις παστάλα-
τα τῶν χοίρων αὐοίχν σώματα μετὰ τῶν σφαγῶν, καὶ καπνοῦν
εἰ χαλαζῶν. procul dubio autem sic nominatur hoc vi-
tium à similitudine, vt & præcedētia tubercula. Athen.
lib. 3, de margaritis, ἡ δὲ λίθος γίνεται ἐν ὀστρέῳ τῶ ὀστρέου, ὥσπερ
ἐν τοῖς συείοις ἡ χάλαζα. Vide & Χαλαζάω paulo infrà.
‖ In ouorum quoque luteo χάλαζαι dicuntur à grādinis
forma ac colore. Aristot. Hist. anim. lib. 3, c. 2, αἱ δὲ τοῦς
τῆ ὀρνίθι τῶ ὠοῦ χάλαζαι οὐδὲν συμβάλλουσι τοῦς ἡβῶσιν,
ὡς τῶν ἄνεν ὑπολαμβανόντων. εἰσὶ δὲ δύο, ἡ μὲν κάτωθεν, ἡ δ'
ἄνωθεν. Sed sunt qui contra Aristot. putent genitalis
feminis vitalisque naturæ manifestum esse argumentum
quòd in ouis hypenemiis, ex quibus nihil gignitur, id
non inueniatur: ideóque lingua nostra vernacula rectè
appellari germen.

C. Χαλαζοβολέω, ῶ, Grandine ferio. In Epigr.

C. Χαλαζοκοπέω, ῶ, itidem Grandine ferio, seu verbero, aut
cōtundo. vt apud Horat. Nō verberatæ grādine vineæ.
& rursum, haud quia grādo Cōtuderit vites, oleámque
momorderit æstus. Vnde pass. χαλαζοκοπῆσθαι, grandine
verberari seu contundi, aut vexari. Plinius enim hæc
Theophr. de morbis arborū, χαλαζοκοπεῖται ἢ βλαστάνειν
μέλλοντα, ἢ ὀρχάμβυα, ἢ αἰθοῦσα, sic vertit, Vexantur tan-
tùm grandine in germinatione aut flore. Idē Theophr.
De caus. plant. lib. 5, c. 9, ὅταν ὑπ' αὐτῶν τῶν βλάστων χα-
λαζοκοπηθῇ. ET Χαλαζοκοπία, ας, ἡ, dicitur calamitas il-
la qua aliquid grandine contunditur seu vexatur. Plau-
tus calamitatem simpliciter vocat: dicens, Olerū quic-

quid erat, calamitas profectò attigerat nunquam, ἢ χα-
λαζοκοπία τῶν λαχάνων οὐχ ἥψατο πώποτε. id est, τὰ λάχανα
οὐ πώποτε ἐχαλαζοκόπησαν.

C. Χαλαζοφύλαξ, Speculator & obseruator grandinis futu-
ræ. Plut. Symp. 7, probl. 2, οἷον ἐδόκει τὸ πρῶτον τῶν χάλαζαν
εἶναι, τῶν ὑπὸ χαλαζοφυλάκων αἷμα πάντα ἀπαλλάκτων ἢ ῥακίοις
γυναικείοις ὀπτρεπομένων. Seneca Quæst. natur. lib. 4, c. 6,
Illud incredibile, Cleonæ fuisse publicè præpositos χα-
λαζοφύλακας, speculatores futuræ grandinis. Hi quum
signum dedissent, adesse iam grādinem, pro se quisque
album agnum immolabat, alius pullum: protinus autē
illæ nubes aliò declinabant, quum aliquid gustassent
sanguinis. Siquis nec agnum nec pullum habebat, digi-
tum suum bene acuto graphio pungebat, & hoc san-
guine litabat. nec minus ab huius agello grando se a-
uertebat quàm ab illo in quo maioribus hostiis exora-
ta erat. Paulo antè dixerat, Quosdā peritos obseruan-
darum nubium esse affirmār, & prædicere quum gran-
do vētura sit, & hoc intelligere vsu ipso potuisse, quum
colorem nubium notassent, quem grando toties inse-
quebatur. Vt verò Plutarchus dicit grandinem ὀπτρέ-
πεσθαι etiam ῥακίοις γυναικείοις, ita Plin. lib. 28, cap. 7, abi-
gi grandines turbinésque muliere in mense connuda-
ta: sic auerti violentiam cæli.

Χαλαζώδης, εος, ὁ καὶ ἡ, Grandinosus, Grandinis speciem
referens. apud Aristot. Hist. anim. lib. 8, de suum morbis. Vide Χαλαζάω.

Χαλαζίας λίθος, Lapis seu gēma grandinis colore & figura.
Plin. lib. 37, cap. 11, Chalazias grandinum & colorem &
figuram habet, adamantinæ duritiæ. Narrant etiam in
ignem additæ manere suum frigus.

Χαλάζιον, ου, τὸ, Vitium quoddam palpebræ, de quo in χά-
λαζα. Vide & Paul. Ægin. lib. 3, c. 22, & lib. 6, c. 16: & Cels.
lib. & cap. 7, à quibus ibi χαλάζιον nuncupatur, ab aliis
χάλαζα, vti docui. VNDE Χαλαζιάω, ῶσ, Laboro eo
vitio. Aët. lib. 7, c. 83, χαλαζιᾶν δ' λέγουσι τὰ βλέφαρα ὅταν
ὀκτραπῶσιν αὐτῶν φλὴν ταῖς πνα ὑπὸ χρόνου τρογγύλα δῆλα-
νῆ, ὁμοία χαλάζῃ. Vbi & χαλαζία vocat eiusmodi tuber-
cula τρογγύλα & δῆλα νῆ instar χαλάζης.

Χαλαζόομαι, οῦμαι, Grandine infestor. Intellige autem de
suum morbo. affertur enim ex Aristot. Hist. anim. lib. 8,
χαλαζοῦται, de sue, pro Concipit grādinem. De homine
etiam dici queat quem ἡ χάλαζα tentat. NAM Χαλά-
ζωσις, grandinatio, dicuntur eminentiæ quædam intra
palpebras grandini similes, teste Gorr. Vide & Χάλαζα.

COMP. Ἐπιχαλαζῶ, Grandine impeto, Grandine ver-
bero. χαλαζοκοπῶ. Luc. Tim. circa finem, ὥσπερ πόῦν ὀδὴ τῶ
πέτραν τοῦτον αὐελθῶν, καὶ ὀπλείστοις λίθοις ξυμφορήσας, ὀδὴ
χαλαζῶ πόρρωθεν αὐτοῖς; lapidibus eos impeto vt grādine.

Χαλαζάω, ῶ, Grandine laboro. vnde χαλαζῶσα ὗες, sues
grandine laborantes. Aristot. Hist. anim. lib. 8, cap. 21,
δῆλαι δὲ εἰσὶν αἱ χαλαζῶσαι· ἐν τε γὰρ τῶ γλώττης τῶ κάτω ἔχουσι
τὰς χαλάζας· καὶ ἐάν τις τεῖχος ὀκπλύνῃ ὀκ τῆς λοφιᾶς, ὑφαμμοι φαίνονται. ἐπὶ δ' τὰ χαλαζῶντα τοῖς ὀπισθίοις πόδας οὐ δύνα-
ται ἡσυχάζειν. Vbi nota χαλαζᾶν & χαλάζας ἐχᾶν idem si-
gnificare. quibus ibi synonymum facit χαλαζώδη εἶναι. ait
enim, χαλαζώδεις δὲ εἰσὶ τῶν ὑῶν αἱ ὑγρόδορκοι τὰ τε πρὸς τὰ
σκέλη καὶ τὰ πρὸς τὸν τράχηλον καὶ τοῖς ὤμοις. ἐν οἷς μέρεσι
καὶ πλεῖσται γίνονται χάλαζαι. At χαλαζῶσα δραχμὴ, gran-
dinosa drachma per iocum dicta fuit stips quædā thea-
tralis, quòd quum daretur, grando ruisset. vt discimus
ex Zenodoto, qui in suis paræmiis ait, ὀδὴ τῶ Διοφάντου
τὸ θεατρικὸν ἐῤῥύετο δραχμή· ἐπὶ δ' ἔπεσε χάλαζα πτε ἀπὸ
τῶ ἀέρος, χαλαζῶσαν αὐτῶ ἐπέσκωπτον. id est, Diophanti
tempore drachma stips theatralis erat. quum autem ex
aëre tunc grando cecidisset, scommatica irrisione dra-
chmam illā grandinosam vocabant. Obiter autem ibi
obserua & vsum VOCIS Θεατρικὸν, τὸ, substantiuè
positæ.

Χ Α Λ Α Ω,

(SIVE Χαλάζω, secundum quos-
dam, cuius tamen exempla nulla af-
feruntur) F. ἀσω. Laxo, Remitto: oppositum τῶ ἐντείνω
seu καταπίνω, Intendo, Contēdo. velut apud Gregorium
in lib. De homine, κεχαλασμένη χορδὴ dicitur ἡ μὴ σωπε-
τομένη, Quæ intenta non est, Incontenta. Sic enim Cic.
vocat eam quæ laxata & remissa est. Itidē Eurip. χαλᾶν
δεσμὰ, laxare vincula. Metaphoricè autem Aristoph.
Vesp. ἀκρόασαι νῦν ὦ πανταπάσιον, χαλάσας ὀλίγον τὸ μέτωπον, laxata paululū fronte. dicitur enim χαλᾶν τὸ μέτωπον
qui frontem adductam & corrugatā laxat, & rugas istas
diffluere sinit. quod Horat. dicit Demere supercilio nu-
bem, vt in Σωνεφῆς & Νεφέλη docui. (Aliter autē Ouid.
De arte am. lib. 3, — citò laxantur corpora rugis, Et perit
in nitido qui fuit ore color. Nam laxari rugis corpus di-
cit quum cutis laxior fit & corrugatur) Idem comicus
in eadem fabula dicit πῶν ὀργὴν χαλάσας, vt Strat. Iras
laxare. Et rursum cum genit. τῆς ὀργῆς χαλᾶν εἴξασι, de
ira aliquid remittere. vt & Plut. in Lycurgo, οὐδὲν χα-
λάσαι τῆς ἐξουσίας τοῦς τὸ δημοτικόν. Pro Laxo accipi-
tur & alio in fignincatu, eo nimirum quo medicamen-
tum aliquod aluum adstrictam dicitur laxare pro sub-
ducere & emollire, faciens nimirum vt fluat. Galen. φάρ-
μακα μαλάττειν τε καὶ χαλᾶν δυνάμενα, mollire & subdu-
cere aluum. Bud. Rursum pro Laxo, ea significatio-
ne qua Virg. dicit Laxat clauſtra Sinō. Ita enim Eurip.
χαλᾶτε κλῆθρα, Clauſtra laxate seu aperite. & Luc. χαλω-
μένου τῶ κλείθρου, quum clauſtra resoluerentur. αὐτοματωθέν,
vel etiam χαλῶντος. (Nā neutraliter quoq; accipitur pro
patiuo, vt infrà docebo) Itémque Xen. De re equ. dicit
χαλῶσι τὸ στόμα, os aperiunt, & oris veluti clauſtra laxant.
Quò referri poteſt τὸ χαλῶν καὶ ἀφαιρῶν τὴν χῶπα, oppoſi-
tum habens τὸ σύρον. ‖ Item Demitto. vt quum fune a-
liquid demittitur è loco superiore. Act. Apost. c. 9, καθῆ-
καν δεῖ τῶ τείχους χαλάσαντες ἐν σπυρίδι, demiserunt per
murū, summissum in sportula. Marci 12, χαλῶσι τὸν κράβ-
βατον, funibus demittunt, ex tecto nimirum. Dioscor.
lib. 5, c. 8, de cydonite vino, τιμῶν ὡς τρογγυλίδα, εἰς μετῶπον
πῶν γλυκοῖς χάλασον μνᾶς ιβ'. quo significatu cap. 35 di-
cit, κάθες ἐς γλυκοῖς ξέσας ἡ. Itidē χαλάζειν ἄγκυραν dici-
tur Demittere ancoram in mare. Et ἱστὸν χαλᾶν, demit-
tere velum. (quod nos itidem dicimus *Chaler la voile*. sed
postea verbum hoc *Chaler* ad alia transferimus. Eodem
autem modo pronuntiamus illud *cha* quo χα Græ-
cum: vnde quidam *Caler* sine aspirata litera scribunt)
Apollon. Rhod. Argon. lib. 2, Ἱστὸν ἄφαρ χαλάσαντο θοῦρε-
κλιδόν. Idem est χαλᾶν πόδα apud Eurip. in Oreste. Noc-
non ex Alex. Aphrod. Probl. lib. 1, ὕδωρ εἰς φρέαρ χαλώ-
μενον affertur pro Aqua in puteum demissa. Adde huc
ex Epigr. lib. 5, κεχαλασμένοι ἄχρι πεδίλων πέπλοι, Pepli ad
talos vsque demissi. seu Quj dependere sinuntur & dif-
fluere vsq; ad pedes. Adde & hoc ex Oppiani l. 3 Cyneg.
de gallina quæ circo accipitre viso expauescit, Καὶ πάσας
ἑκάτερθεν ἑᾶς ἔφελξεν ἐθείρας, Καὶ πέρεσι πάντα χάλασε
ποὶ χθόνα, In terram demisit alas, Alas in terram dependere & diffluere sinit. Alioqui κεχαλᾶσθαι dicūtur etiā
quæ deciderunt aut deiecta sunt. vt apud Dioscor. lib. 5,
c. 21, de aceto, σωαγχικοῖς τε ἐρμόζει, καὶ τοῦς κονίδα κε-
χαλασμένοις, Vuæ deiectæ, Vuæ quæ decidit, seu Vuæ
procidenti, vt Ruell. vertit. Quò refer χαλᾶσθαι quod
Bud. ex Theophr. affert pro Depressū esse, de solo exæ-
quato, montéque depresso & subsidente. ‖ Χαλασθῆ-
ναι εἰς μῆκος, ex Alex. Aphrod. Probl. lib. 2, pro In lon-
gum extendi. vt apud Herodian. quoque lib. 1, ἀστέρες εἰς
μῆκος κεχαλασμένοι, ὡς ἐν μέσῳ αἴεν κρέμασθαι δοκεῖν, Po-
lit. vertit, Stellæ in longum productæ, medio quasi aëre
suspensæ videbantur. ‖ Χαλάω, Mollio. Bud. ex Plut.
ὁ δ' σίδηρος πυεὶ χαλασθεὶς ὑπείκει τοῖς ἐλαύνουσι.

Χαλάω neutraliter etiam accipitur pro Remitto, Laxo,
(ea significatione qua Liuius dicit, Vbi primùm
imbres remiserunt: &, Haud multum annona laxauerat) id est Cesso. Plato Polit. 1, ἐπεὶδὰν δ' αἱ ὀπθυμίαι
παύσωνται καταπτηνοῦσαι καὶ χαλάσωσι. Plutarchus, ἀμωγέπως τῶ νοσήματος ὑπείκοντος καὶ χαλῶντος. Philo De mū-
do, ἐπεὶδὰν αἱ κοιναὶ νόσοι χαλάσωσι, remiserint, languescereque & cedere inceperint. Sic idem De vita M. lib. 1,
χαλάσαντος δ' τῶ δεινοῦ, πάλιν ἀξεμβόμου Μοῦσῶν, malo laxante Mosis precibus. Quo sensu & λωφᾶν dicitur.
‖ Item Cedo, Concedo, εἴκω, ὑπείκω. Euripid. Χαλᾶν δικαῖον εἰκότως θυμουμένοις. ‖ Accipitur & pro pass. χαλῶμαι, Laxor, Aperior. Xenophon Pæd. 7, pagina 114, ὡς
εἶδον τὰς πύλας χαλώσας, Quum portarum viderent laxari clauſtra, Quum portas aperiri cernerent. Nam ὡς

κραυγὴ καὶ κτύπος ἐγίγνετο, αἰδόμενοι οἱ ἔνδον τοῦ θορύβου, κελεύσαντος τοῦ βασιλέως σκέψασθαι τί ἔη τὸ τοῦτο γεγενημένον, ὀκνέουσι μὲν ἀνοίξαντες τὰς πύλας, reseratis patefactisque portis.

Χάλασμα, ατος, τὸ, Laxatio, Remissio. Exponitur etiam Submissio: necnon Iactus. sed non addito autore. Budæus χάλασμα τῆς ὠμοπλάτης & ὀκβολὴ pro eodem in Hippiatr. accipi annotat, hoc est pro luxatione.

Χαλασμὸς, οῦ, ὁ, itidem Laxatio, Remissio. Dioscorides libro 1, capite 151, χαλασμοὶ ἀρθρων σκωλῶν, laxatos artus committit, Ruellio interprete. Vbi Marcellus annotat, laxatos artus dici quando languentibus & à sua firmitate delapsis qui eos continent neruis, impeditur membrorum motus. Apud eundem Dioscoridem, χαλασμὸς legitur pro laxatione & dilatatione corporis per quædam medicamēta vel per vomitum, teste Bud. Fuerit igitur hîc χαλασμὸς τοῦ πόρων, vt suprà medicamēta quædam χαλῶσι καὶ ἀραιοῦσι τὸν χρῶτα: quibus opponuntur τὰ στύφοντα.

Χάλασις, εως, ἡ, itidem Laxatio, Remissio. Aliis & Resolutio.

Χαλαστικὸς, οῦ, ὁ, Laxandi remittendique vim habens. vt χαλαστικὸν φάρμακον apud medicos dicitur medicamentum quod contentas rigidásque particulas laxare ac remittere potest. cui opponitur τὸ σωματικόν. Vide Σωματικὸς, item & Ἀναχαλαστικὸς paulo infrá.

Χαλαστὸς, οῦ, ὁ, Laxatilis, Qui laxari & demitti potest. AT Χαλαστὸν, οῦ, τὸ, Catena dicitur. forsan quòd modò laxetur & demittatur, modò intendatur aut adducatur. vt Lucanus dicit, Corrupto custode Phari laxare catenas. Legitur apud Græcos Bibl. interpr. Paralipom. lib. 2, cap. 3, ἔγλυψεν ἐπ' ἄκρου φοίνικας καὶ χαλαστά. Et aliquanto pòst, ἐποίησε ῥοῖσκοις ἑκατὸν, καὶ ἐπέθηκεν ὀπὶ τοῦ χαλαστῶν. Sed notandū est, Complut. editionē in priore loco pro χαλαστὰ habere ἀλύσεις, itidémque ἀλύσεων in posteriore pro χαλαστῶν. Budæus tamen lectionem illam & ipse agnoscit, χαλαστὸν exponens Catena. Vulgaris versionis autor vsus est diminutiuo Catenula. priorem enim locum sic vertit, Sculpsitque in ea palmas, & quasi catenulas se inuicem complectentes. Posteriorem hoc modo, Fecit & malogranata centum, quæ catenulis interposuit. Infrà χαλάφα eodem significatu.

Χαλαρὸς, οῦ, ὁ, Laxus, Laxatus. id est Non contentus, Incontentus. vt Cicero dicit incontētas fides. Xenophon De re equ. ἐὰν δὲ διδάξῃ τὸν ἵππον ἐν χαλαρῷ μὲν χαλινῷ ἱππεύειν, αὐτὸ δὲ πῶς αὐχένα διαίρειν. Vbi vt χαλαρὸν χαλινὸν dicit, sic alibi in eodem libro χαλαραὶ ἡνίαι, frænos laxatos seu laxos. dicunt enim & Latini equo laxare frænum. Itidem χαλαραὶ ἀλύσεις dicuntur catenæ laxatæ & demissæ. Thucyd. lib. 2, ἀφίεσαν τῶν δοκῶν χαλαραῖς ταῖς ἁλύσεσι, καὶ οὐ δι' χειρὸς ἔχοντες, demittebat trabem illam laxatis catenis, nec manibus tenentes. Rursum Xenophon χαλαρὸν synonymum facit τοῦ ὑγροῦ, opponens iis τὸ σκληρὸν, sic scribens in eodem lib. De re equ. χρὴ δὲ καὶ χαλαραὶ ὑπὸ τὸ γόνατος ἀφεῖσθαι τῶν κημίων σὺν τοῦ ποδί. σκληρὸν μὲν δὲ ἔχων τὸ σκέλος, εἰ προσκόψαι τῳ, προσκλασθὸς αὖ εἴη· ὑγρὰ δὲ οὖσα ἡ κνήμη, εἴ τι καὶ προσπίπτοι αὐτῇ, ὑποείκοι αὖ. Atque vt ὑγρὸς accipitur etiam pro Agilis, Flexibilis, ita & χαλαρὸς in hoc loco Aristoph. Vesp. κοὐ σωτὸν ὄσχ. νοῦν δὲ ἐν ἀρθροις τοῖς ἡμετέροις Στρέφεται χαλαρὰ κοτυληδών. vbi monetur spectator vt sibi caueat ne calce fortè feriatur dum artus agili motu in saltatione flectuntur. Aliter χαλαρὰ ἄρθρα dicit Dioscor. Ibi enim significat Artus laxati, libro 1 nimirum, cap. 151, πρὸς τὰ χαλαρὰ καὶ ἀσυμπώρωτα ἄρθρα, καὶ πρὸς ἀσυμπώρωτα καπαχόντα, ὠφελίμως καταντλεῖται, artus laxatos & malè solidescentes. Quid autem sit ἄρθρων χαλασμὸς siue χάλασμα, suprà annotatum est. VNDE Χαλαρότης, ητος, ἡ, Laxitas, Lentitudo. Xenoph. De re equ. pag. 554, ὅταν δ' αὖ ἀίσθηται ἡδόμενον τὸν ἵππον τῇ τε ὑψηλαυχενίᾳ καὶ τῇ χαλαρότητι, delectari equum elatione ceruicis & habenarum laxitate. Vtitur & pag. præced. AT Χαλαρὰ Hesychio est ἅλυσις, catena. quo significatu habuimus χαλασὸν paulò anté.

Χαλαίνω, idem cum χαλάω, indéque deriuatum. Hesiodus Ἀσπ. ἐφίεσαν ὠκέας ἵππους Ἐυπὶ χαλαίνοντες. id est, χαλῶντες τὰς ἡνίας, Lora seu habenas laxantes. ἐνδιδόντες seu διδόντες. vt Xenophon De re equ. dicit δοτέον ὀδοὺς τὸν χαλινὸν, frænum euestigio laxandum est. Vnde deriuari potest ADIECT. Χαλαίνης, quod epitheton est Vulcani apud Nicandrum in Ther. v. 458, dicentem Ἡφαίστοιο χαλαίποδος, sicque eum appellantem διὰ τὸ κεχαλασμένους τοὺς πόδας τῆς ἁρμονίας ἔχειν. claud⁹ enim fingitur, & pedes habens suis compagibus laxatos. Sed notandum est, scribi etiam κολοίποδος pro hoc χαλαίποδος, necnon χωλοίποδος, teste scholiaste. tunc autem pro Ἡφαίστοιο legendum foret Ἡφαίστου, vt metrum staret. Porrò illud postremū ADIECT. Χωλοίπους, est Claudus pede, seu Claudicans pedibus. id est χωλὸς, Claudus. AT Κυλλοίπους (duplici enim λ scribendum, sicut κυλλὸς) dicitur ὁ ῥαιβὸς, varus, qui nimirum distortis est pedibus, loripes. atque vt hîc κυλλοίπους à Nicandro nominatur Vulcanus, ita κυλλοπόδων ab Homero, ab aliis κυλλοπόδης.

C. ΑΝΑχαλάω, ῶ, Relaxo. seu simpliciter Laxo, χαλῶ. VNDE Ἀναχαλασμὸς, οῦ, ὁ, Relaxatio. ET Ἀναχαλαστικὸς, οῦ, ὁ, Relaxatiuus seu Relaxatorius, Relaxandi vim habens. vt αἱ ἀναχαλαστικὸς τῆς ὑστέρας apud Dioscoridem libro 1. sunt enim apud medicos αἱ ἀναχαλαστικὰ φάρμακα, quæ & simplici voce nominantur χαλαστικὰ, relaxandi seu laxandi vi prædita: quæ nimirum tensioni medentur. Eorum autem plures sunt species, quum tēsio quoque multis modis contingat. alia enim humectando laxant, alia calefaciendo, alia molliendo, alia vacuando, alia tumores præter naturam purgando, alia aliud quiddam faciendo. Attamen si vniuersalem quandam horum omnium substantiam constituere licet, ea certè erit ex genere modicè calefacientium. Sic enim & conuiuentia corporis laxantur, & flatuosi spiritus tenuantur, & quod phlegmones iam conflatum est, digeritur. Verùm methodici multo longius τοῦ χαλαστικοῦ nomen extendunt, vt docet Galenus, ad omnia remedia significanda quibus adstrictus affectus, quo vnà cum fluente humore omne morborum genus comprehendebant, curaretur. Itaque & venæ sectionem χαλαστικὸν esse præsidium dicebant, & omnia similiter purgantia medicamenta. Gorr.

Poëtæ verò dicunt ETIAM Ἀγχαλάσαι pro αἰαχαλάσαι, (quemadmodum ἀγχάσασθαι pro αἰαχάσασθαι, & ἀμπνοῦσαι pro αἰαπνοῦσαι, ac similia alia) Relaxare, Remittere.

C. ΑΠΟχαλάω, ῶ, itidem Relaxo, Remitto, Resoluo. seu Laxando emitto. Apud Aristoph. cum præpos. εἰς, in Nubibus, Ἀλλ' ὑποχάλα πλὴν φροντίδ' εἰς τὴν ἀέρα Λινόδετον, ὥσπερ μηλολόνθην, τῷ ποδὸς, laxatum emitte in aerem.

C. ΔΙΑχαλάω, ῶ, Dissoluo. seu Laxo & dissoluo. Epicrates comicus apud Athen. lib. 13, de Laide iam vetula, Ἐπεὶ δὲ δόλιχον τοῖς ἔτεσιν ἤδη τρέχει, Ταῖς ἁρμονίαις τε διαχαλᾷ τὸ σώματος. senectus enim compagem corporis paulatim dissoluit. Ex Eurip. verò affertur pro Resoluo, Dissipo, Aperio.

C. ΕΚχαλάω, ῶ, idem cum ὑποχαλῶ, Demitto, seu Laxando emitto. Exponitur etiam Deiicio.

C. ΕΠΙχαλάω, ῶ, Laxo, Resoluo. Luc. in Hercule Gallico, τοῦ φθάνειν ἐθέλειν, τὸν δεσμὸν ὑπεχαλῶντες, præueniendi studio vincula etiam laxa incontentáque relinquentes. Bud. Itē pro Laxo seu Demitto aut Deprimo accipitur in hoc loco Gregor. De homine, τὸ ὕπνου βάρος ὑπεχαλᾷ τὸ βλέφαρον τοῖς ὀφθαλμοῖς.

C. ΚΑΤΑχαλάω, ῶ, Demitto, vt χαλάω quoque. Iosue c. 2, κατεχάλασεν αὐτοὺς διὰ θυρίδος, demisit eos per funem de fenestra. Cui similem locum habes in Χαλάω.

C. ΠΑΡΑχαλάω, ῶ, Relaxo. In qua significatione nō actiuè solùm vsurpatur, sed etiam neutraliter, vt & simplex χαλάω. vnde Gaza παραχαλάσαι τοῦ γήρα Græcè dixit quod Cic. Languescere senectute.

C. ΥΠΟχαλάω, Paululum laxo, Aliquantum remitto: vel, Clanculum laxo, Sensim leuitérque remitto, vt vix sentias. In vulg. lex. exponitur ὑποχωρῶ. sed tunc scribendum foret ὑποχαίζω.

ΧΑΛΙΣ, SIVE Χαλίξ, dicitur Bacchus: item ὁ ἄκρατος οἶνος, vinum merum & nulla mixtum aqua: quoniam nimirum τοῖς πίνοντας χαλᾷ καὶ ἀνίησιν. vnde & λυσίνους

nomen inuenit. laxat enim animum curis ac molestiis. Testatur id Eustath. & Hesych. cui Hesychio χάλις est non solùm ὁ ἄκρατος οἶνος, verùm etiam ὁ μεμιγμένος καὶ κεχαλασμένος τὰς φρένας, id est ἀσώφρων, qui est mente laxata & stolida. Suidæ χάλις est εἶδος οἴνου, qui etiam addit, habere datiuum χαλεῖ. | Χαλὶξ verò dicitur etiam μικρὸν λιθίδιον, teste eodem Suida. vt Hesychio quoque χάλικες sunt οἱ εἰς τὰς οἰκοδομὰς μικροὶ λίθοι, lapides minuti quibus ad structuras ædium vtuntur, vt sunt silices & cæmenta. Vocant enim Latini cæmēta, λατόμια Græci, frusta ex maioribus lapidibus, dum cæduntur, decussa, quas Vitruuius assulas quoque appellat. Thucyd. lib. 1, ἐνῆν δὲ οὔτε χάλιξ οὔτε πηλὸς ἦν, ἀλλὰ ξυλοκοσδομημένοι μεγάλοι λίθοι ἐν ὀνόματι ἐχρῶντο, σανίσι τε πρὸς ἀλλήλας τὰ ἔξωθεν καὶ μολυβδῷ δεδεμένοι, nec cæmentum, nec lutum. Plutarch. De solert. anim. εἰς ἕλμον ἀμφορέως ὑποδεοῖς ἐμβάλλοντα τοῦ χαλίκων, silices iniicientem. Idem Symp. 6, probl. 5. quærit διὰ τίνα αἱ πάτταν οἱ χάλικες καὶ αἱ μολυβδίδες ἐμβαλόμενοι ψυχρότερον τὸ ὕδωρ ποιοῦσι. vt hodiéque fontium & puteorum fundus silicibus iniectis sterni solet. Item αἱμασιὰ ὀκ χαλίκων, apud Suid. Septum è silicibus & cæmentis constructum: quod maceriam vocant Latini.

C. Χαλίκρατος, SIVE Χαλίκρητος, Merus, Purus. vel etiam Ita temperatus vt nihilominus possit χαλᾶν τὰς φρένας. Hesych. exp. οὔκρατος & ἄκρατος: quorum illud significat Benè temperatus seu mixtus: hoc verò, Mistione carens, Meracus, Merus. vt Suid. quoque χαλικρήτῳ exp. μὴ κεκραμένῳ, afferēs ex Epigramm. Κέπο χαλικρήτῳ νάμαπ βεβροθρύπ. Idem rursum χαλίκρατος πόσις affert pro ὁ χαλῶν τὰς φρένας, sicut & scholiastes Apollonii Rhodii χαλίκρατον μέθυ expon. non tantùm ἄκρατον, verùm etiam τὸ χαλῶν τὰς φρένας: subiungens, Athenienses χάλιν dici τὸν ἄκρατον. Locus Apollonii in quē hæc annotat, est Argon. lib. 1, Ἠ, καὶ ὀπηχόμενος πλέον δέπας ἀμφοτέρησι, Πῖνε χαλίκρητον λαρὸν μέθυ. quod χαλίκρητον μέθυ paulo pòst appellat ζωρὸν μέθυ. Eustath. verò dubitat an apud Æschylum χαλίκρητοι ἀπονδαὶ eædem sint quæ apud Homerum ἄκρητοι, an verò diuersæ. tales autem sunt, eodem autore, αἱ ὀλὶ Διονύσῳ κραθεῖσαι. nam χάλις (inquit) secundum quosdam est ὁ Διονύσος: ex illo verò, etiā ὁ ἄκρατος οἶνος. vnde & χαλιμας ωνὴ veteribus dicitur ἡ ὑπὸ μέθης χαλωσθὴν τὸ σῶμα. Sed forsan χαλίκρατον μεθυ dici queat vinum meracum meraco mixtū, eo modo quo aqua misceri solet, vt fit ex verbo κεκρᾶσθαι & χάλις significante vinum ἄκρατον. Porro apud Nicandrum legitur ETIAM Χαλικροτέρη πόσις, for tassis per syncopen pro χαλικραπτέρη: quod schol. superlatiuo gradu expon. ἀκρατοπάτη: circa finem libri Alexipharmacon, Ἡν τε καὶ ἐμπλείουσα χαλικροτέρη πόσις οἴνης Οἴνῃ ἐπαλθήσῃ τοῦδε χρέος. sic enim ille, ὦ ἀκρατοπάτη πόσις οἴνου πολλὴ τοῦδε χρῆμα ἰάσαιτο.

C. Χαλίφρων, ονος, ὁ & ἡ, dicitur ὁ χάλις τὰς φρένας, Cui mens laxata & emota est. Hesychio ὁ κεχαλασμένας ἔχων τὰς φρένας, id est ἀσώφρος, vt Suid. quoque χαλίφρονος expon. ἀνοήτου, Amentis, Dementis, Stulti. Vtitur hoc adiectiuo Homer. Odyss. ο, Νήπιος εἷς ὦ ξεῖνε λίλιο πόσιν, ἠὲ χαλίφρων, Ἠ ἑκὼν μαθεῖς· καὶ τέρπεαι ἄλγεα πάσχων. Vbi Eust. annotat, aliquem, secūdum poetam, tripliciter ἀμελεῖν τοῦ συμφέροντος, vel nimirum quòd sit νήπιος, vel quòd χαλίφρων, vel quòd ἑκὼν μαθεῖς. esse autem νήπιον, eum qui adhuc κατὰ πᾶσα φρονεῖ: esse χαλίφρονα, qui quidem puer non est, sed aliàs non πυκνὸς, verùm χαῦνος & τὰς φρένας κεχαλασμένος: at verò τὸν ἑκόντα μαθόντα, siue μεθήσαντα, qui neutrū horum est, sed ἄλλως ἡμελημένος καὶ ἄθυμος. Rursum Hesych. quū χαλίφρονας exposuisset παραφρόνας, μαινομένας, subiungit, rectius meliusque exponi τὰς καταφερεῖς καὶ κεχαλασμένας τοῦς σωσιστὰς ὑφ' ἡδονῆς. quales sunt paulo infrà αἱ χαλιμαδὲς γυναῖκες.

VNDE Χαλιφρονέω, ῶ, Sum χαλίφρων, seu κεχάλασμαι τὰς φρένας, demens sum & stolidus. Homer. Odyss. ψ, vers. 11, Μάῖα φίλη, μὰ γὰρ σε θεοὶ θέσαν, οἵτε δύωνται Ἄφρονα ποιῆσαι καὶ ὀλιφρονέοντα μαλ' ἐόντα· Καίτε χαλιφρονέοντα σοφοσύνης ἐπέβησαν. Vbi nota synonymos eum posuisse ἄφρονα & χαλίφρονα, item ὀλιφρονα & σώφρονα: opposuisse autem sibi ἄφρονα ποιῆσαι τὸν ὀλίφρονα, & χαλιφρονέοντα σοφοσύνης ὀλιβέησαι. Schol. quoque ibi χαλιφρονοῦντος nomine accipit τὸν κεχαλασμένας ἔχοντα τὰς φρένας, ἠλίθιον, ματαιόφρονα. Inde & SVBST. Χαλιφροσύνη, ης, ἡ, Mens laxata & emota ex sua sede, Dementia, Amentia. Homer. Odyss. ω, Ὦ πάτερ, ἤτοι ἐμὸν θυμὸν καὶ ἔπειτά γ' οἴω Γνώσεαι· οὐ μὰν δὴ π χαλιφροσύνα γε μ' ἔχουσιν. vbi schol. iterum exp. κεχαλασμένας καὶ ἔκλυτοι φρένες, siue σκαιᾶς καὶ ἀβέλτερας τῆς διανοίας, ἀφροσύνας.

C. Ἀκροχάλιξ, ικος, ὁ καὶ ἡ, dicitur ὁ ἄκρως κεχαλασμένος, summe & supramodum laxatus seu solutus. quo modo Eustath. expon. in hoc versu apud Dionys. De situ orbis, de Baccho, Ἀκροχάλιξ δ' οἴνῳ πλεκτοῖς αὐτοστόλῳ θύρσοις. Addit tamen idem & aliam expositionem, nimirum ὁ παρ' ἀκράτῳ χαλασθεὶς τὸ φοιοῖν. videtúrque intelligere ἀκροχάλιξ pro ἀκραοχάλιξ per syncopen esse dictum. vt & Etymologici autor innuit non ἀκραοκώθων tantùm, sed & ἀκροκώθων eadem significatione vsurpari. Rursum Eustath. in comm. in Hom. p. 1936, de quibusdam ex χαλῶ deriuatis loquens, quum dixisset, καὶ χαλὶξ οἶνος, ὁ χαλῶν καὶ αἰνεῖς ἡμᾶς, subiungit, καὶ ἀκροχάλιξ οἴνῳ, ὁ μεθύων, ebrius. Quòd si Hesychio credimus, ἀκροχάλιξ idem est quod ἀκροθώραξ. Nō ex toto ebrius, sed dimidia tantùm parte. Quo sensu Latinam vocem Appotus accipiunt nonnulli.

Χάλιμος Hesychio est φαρμακὸς, Veneficus. forsan quoniam suis venenis hominum animos ac corpora χαλᾷ καὶ ὀκλύει.

Χαλιμὰς, άδος, ἡ, Baccha. Scribit enim Etymol. & lex. meū vetus, χαλιμαδας dici τὰς βάκχας, τὰς χαλωσθείσας τοῦς σωσιστὰς. Ex Eustath. autē in Χαλικράτος paulo antè docui veteribus χαλιμάδα γυναῖκα dici τὴν ὑπὸ μέθης χαλωσθεῖσα τὸ σῶμα. At Hesychio χαλιμάδες sunt αἱ αὐαίνουσαι καὶ θρασεῖαι. Apud Suid. LEGITVR, Χαλίμα, ἡ πόρνη, ἀπὸ τοῦ χαλᾶσθαι τὸ σῶμα ὑπὸ μέθης ἢ μανίας.

Χαλιμαίζω, More χαλιμάδων in libidinem ruo. Idem enim Suid. χαλιμαζειν esse dicit τὸ περὶ τὰς σωσιστὰς ὁρμᾶν· ἀπὸ τοῦ χαλᾶν τὰς φρένας τοῦς τὸ πάθος. In lex. meo vet. χαλιμαζειν esse dicitur τὸ περὶ τὰς σωσιστὰς πίθεσθαι. Apud Eustath. verò SCRIPTVM Χαλικάζειν, quod ab Epicharmo vsurpari ait pro περὶ σωσιστὰν ὑφ' ἡδονῆς αἴνεσθαι καὶ ὑποστέλλειν. Fuerit igitur hoc χαλικάζειν à χάλιξ, illud verò χαλιμαίζειν à χαλις.

Χαλία quoq;, quod Hesychio est ἡσυχία, Quies, à χαλῶ deriuatum videri queat, quiete enim laxantur corpora à laboribus & molestiis. AT Χαλίδιον eidem est πινάκιον, tabella.

Χαλιστὸς quoque ab eadem defluxisse origine puto. idem enim lexicographus χαλιστὸν exponit σκαμόν: (vt idem sit χαλιστὸς cum χαλίφρων) addens tamen, ἢ ἀγαθὸν καὶ δίκαιον.

Χαλινὸς, οῦ, ὁ, etiam ipsum à χαλάω deriuat Etymologus, dicens esse τὸ μετὰ δυνάμεως χαλώσθαι. est autem χαλινὸς, τὸ ἐμβαλλόμενον τοῦ ἵππου τοῦ στόματος σιδηροῦ ὄργανον, ferreum instrumentum quod ori equi inseritur. cui annexa lora, ἡνίαι dicuntur & ῥυτὰ siue ῥυτῆρες, Latinis Habenæ. Frequens hoc vocabulum apud Xen. in lib. De re equestri. Vbi inter alia tradit oportere bonum equitem οὐ μόνον δυοῖν χαλινοῖν κεκτῆσθαι: quorū nimirum alter λεῖος sit, τοῦ τοῖς ἀμαχέσι ἔχων, alter verò τοῦ μὲν τοῖς καὶ βαφεῖς καὶ παπινοῖς, τοῦ δ' ἐχίνοις, ὀξεῖς. Paulo pòst verò docet quid sit τὸ ὑγρὸν τοῦ χαλινοῦ, & quid τὸ σκληρόν: nimirū pag. 554. Eodem in libro στόμιον & χαλινὸν synonymos vsurpat. ait enim pag. 549, ἵνα δὲ ὁ ἱππικὸς τὸν χαλινὸν ὀρθῶς ἐμβάλῃ, τοῦ πρόσω μὲν τοῦ πρὸς τὰ δεξιὰ τὸ ἵππου· ἔπειτα τὰς μὲν ἡνίας τοῦ βαλὼν τοῦ τοῦ κεφαλῆς, καταθέτω ὀπὶ τῇ ἀκρωμίᾳ. τοῦ δὲ κορυφαίαν τῇ δεξιᾷ αἰρέτω, τὸ δὲ στόμιον τῇ δεξιᾷ τοῦ στρεφέτω, frænum seu lupos sinistra manu admoueat. Vbi quod τοῦ στρέφειν τὸ στόμιον dicit, aliquanto pòst vocat τὸν χαλινὸν τοῦ στρέφειν. (vbi nimirum ab eo equus dicitur interdum ἀρπάζειν τὸν χαλινὸν αὐτόματος τοῦ στρεφόμενον) Iisdem synonymum est τὸ ἔχειν τοῦς τοῖς ὀδοῦσι τὸν χαλινόν: & consequens τὸ ἐμβάλλειν τὸν χαλινὸν, iniicere frænum. quod apud Homer. quoque legitur, sic canentem, Iliad. τ, ἵππους Ζεύγνυον, ἀμφὶ δὲ καλὰ λέπαδν' ἔσαν, ὀν δὲ χαλινοὺς Γαμφηλῆσ' ἔβαλον, κατὰ δ' ἡνία τείνον ὀπίσσω Κόλλητον ποτὶ δίφρον. Ipse

verò χαλινὸς dicitur ἐμβάλλεσθαι & rursum ἐξαίρεσθαι. vt apud Xenoph. rursum in libro citato, εἰ ὁρῶντος μὲν τὸν ὠκυμόρμου ἐμβάλλοιτο ὁ χαλινὸς, ὁρῶντος δὲ ἐξαίροιτο. Eundem ipse equus dicitur δέχεσθαι, interdum & ἁρπάζειν, eidémque πίπτειν. quorum exempla ibidem multa: vbi etiã tradit quosdam equos sua sponte ὑποχάσκειν & χαλᾶν τὸ σῶμα πρὸς τὸ δέχεσθαι τὸ σῶμον, atque ita quasi ἁρπάζειν αὐτοματίσας τὸν προτεινόμενον χαλινόν. nam τοῖς μὲν ἵππους οἱ καλῶς τρέφοντες, ἀτόμους τῷ χαλινῷ, τοὺς δὲ παῖδας ἀνικάτους τῷ λόγῳ παρέχουσιν, inquit Plutarch. De audiendo. Idem rursum equus dicitur τὸν χαλινὸν ἔχειν, ab eodem Plutar. necnõ δι' χαλινοῦ κυβερνᾶσθαι. Metaphoricè autẽ quidam apud Aristot. Rhet. 2, τὸν χαλινὸν ἤδη ἔχετε, ἑλόμενοι σρατηγὸν αὐτοκράτορα. Ipse porro sessor seu eques postquam ἐνέβαλε τὸν χαλινὸν, dicitur eo χρῆσθαι, necnõ ἕλκειν τὸ σῶμα τῷ ἵππῳ. quorum prius conueniens est & necessarium, alterum vt vitiosum reprehẽditur, quãuis multi id facientes λαμπρύνειν οἴονται. Idem τὸν χαλινὸν nonnũquam χαλᾶ, seu δίδωσιν aut ἐνδίδωσιν, quod Hesiod. τὰ ῥυτὰ χαλάνειν dicit: Latini Laxare & remittere frænum. Metaphoricè autem Plutarch. in suo περὶ ἀοργησίας libello, τὸ δὲ πιστεύειν σφόδρα χρησαίμην αὖ ἴσως χαλινῷ τῇ Πλάτωνος ἀλαζονείᾳ. Et rursum in Fab. δι' ἀτυχίαν ἐπιμιμῴμενοι καὶ ἀσυνθέτῳ τῷ δήμῳ χαλινὸν ἐμβαλεῖν ὕβρεως καὶ θρασύτητος. Vbi etiam nota χαλινὸν ὕβρεως, & χαλινὸν τὸ σφόδρα πιστεύειν, pro Frænum quo cohibetur ἡ ὕβρις & τὸ πιστεύειν σφόδρα. ‖ Χαλινοὶ dicuntur etiam labiorum quædam partes. scribit enim Poll. lib. 2, τὰ ἑκατέρωθεν αὐτῶν ὅσα τοῦ γείλους καταλήγοντα nominari χαλινοὺς. Cæl. Aurel. χαλινὸν dici scribit buccarum partes circa labiorum confinia. Alibi dicit, Labii vltimum finem, siue Oris angulum. Idem Chron. pass. lib. 1, c. 4, Ac si dentes concederint, vt præfocationis excitent metum, immissione digitorum sinistram compagem, quam Græci χαλινὸν vocant, vt hiscant, diducemus, ne spumarum emissio tardetur. ‖ Nicander verò χαλινοὺς appellat τοὺς ὀδόντας, dentes: in Ther. vers. 233, Οὖλα δὲ σαμίῳ ἐμφύσεται, ἀμφὶ δὲ ἀδρὴ Ῥεῖα κεν ἀμυνθέντας ὀδοντεάσαιτο χαλινοὺς, dentes. seu dentiũ qui momordentur, vestigia. Porro notandum est, facto generis metaplasmo in plur. num. dici ΕΤΙΑΜ Χαλινὰ pro χαλινοὶ, apud poetas præsertim. Exemplum ex Diod. Siculo habes in Πύρομαχ. Pro funibus nauticis quoque per metaph. idem χαλινὰ habes apud Oppianum.

C. Χαλινοποιός, οῦ, ὁ, Qui fræna conficit. VNDE Χαλινοποιικὴ, ἡ, τέχνη, Ars conficiendorum frænorum. Aristot. Eth. 1, cap. 1.

C. Χαλιναγωγῶ, Fræno duco, vt sessor equum. τὸν χαλινὸν ἄγω, vel κυβερνῶ. nam & pro Fræno rego ac moderor accipitur: metaphoricè autem pro Moderor ac rego veluti fræno, Fræno, Refræno. Alexand. Aphrod. in Problem. ὡς τὸν ἄχρηστον ἵππον ὑπὸ χαλινοῦ σωφρονιζόμενος, οὕτω καὶ τὸν χαλιναγωγούμενον ὑπὸ τινος ἀρρήτου φυσικῆς δυνάμεως. Lucian. ὡς αὖ ἤδη τῆς ἡλικίας τὸ μὲν σφοδρότερον τῆς ὁρμῆς ἐπεχούσης, τὰς δὲ ἡδονὰς ὀρέξεις χαλιναγωγούσης. Sic Iacobus apostolus epist. suæ cap. 3, εἴ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος τέλειος ἀνὴρ, δυνατὸς χαλιναγωγῆσαι καὶ ὅλον τὸν σῶμα, vt qui possit quasi fræno moderari totum etiam corpus. In propria autem significatione apud Pollucem, χεὶρ χαλιναγωγοῦσα, manus moderans & ducens habenas, teste Bud.

C. Ἀχάλινος, Fræno carens, Infrænis, Effrænis, seu Infrænus, Effrenus, Qui nullo coercetur vel coerceri potest fræno. Plato De legib. lib. 11, ἀχάλινον κεκτημένοι τὸ σῶμα. vt & Aristoph. Ranis, de Æschylo, ἄθρωπον αὐθαδόστομον, Ἔχοντ' ἀχάλινον, ἀκρατῆ, ἀπύλωτον σῶμα.

Χαλινόω, ῶ, Fræno, Frænum iniicio. χαλινὸν ἐμβάλλω: vel etiam Fræno iniecto rego. vt idem fit cum χαλιναγωγῶ. Aristot. ὁ μὲν ἵππον χαλινοῖ, hic quidem equum frænat. Sic Xenoph. Hellen. 7, de Phliasiorum equitibus, τοὺς ἑκατὸν ἐνεδύοντο, καὶ τοῖς ἵππους ἐχαλίνουν. Et Plutarch. De aud. poem. τοῖς ἵππους οὐκ ἐν τοῖς δρόμοις χαλινοῦσιν, ἀλλὰ πρὸ τοῦ δρόμου· οὕτω τοῖς δικαδέκτοις πρὸς τὰ δεινὰ καὶ θυμοειδεῖς προκαταλαμβάνοντες τοῖς λογισμοῖς καὶ προκαρτύοντες, ὅθεν τοὺς ἀχῶνας ἄγουσιν.

Χαλίνωσις, εως, ἡ, Frænatio, Frænij iniectio. Xenoph. De re equ. τοῦ τοῦ χαλινώσεων καὶ αἰκιζάσεων ἀποκωλύσῃς.

Χαλινωτήριον, ου, τὸ, Frænationis instrumẽtum, Id quo frænamus. idem quod χαλινός. Ac vt Oppian. χαλινὰ vocat funes nauticos, ita Eurip. χαλινωτήρια νεῶν, nauium retinacula, & quasi fræna seu habenas. in Hecuba, λῦσαί τε πρυμνᾶς καὶ χαλινωτήρια. Sic Virgil. Æneid. 6, — classique immittit habenas.

C. Ἀχαλίνωτος, Effrænatus, Infrænatus, Nullo coercitus fræno: seu Qui fræno coerceri cohiberique nequit, vt ἀχάλινος, Gregorius autem metaphoricè ἀχαλίνωτος θεωρία.

C. Ἀπο χαλινόω, ῶ, Frænum detraho, Effræno. Vsus est Plutarch. & ante eũ Xenophon, qui eodem significatu dicit χαλινὸν ἐξαίρω.

C. Ἐγχαλινόω, ῶ, idem cum simplici χαλινόω, Frænum iniicio, Infræno. χαλινὸν ἐμβάλλω. Vnde pass. voce & sign. ἐγκεχαλινωμένοι τὰ σώματα, frænata habentes ora.

ΧΑΛΕΠΤΩ,

F. ψω, Damno afficio, vel etiam Euerto, Labefacto. vt Ioann. Tzetzes χαλέπτει expon. καταβάλλει apud Hesiod. initio Ergων, Ῥεῖα μὲν βελάει, ῥέα δὲ βελάοντα χαλέπτει. quomodo & Proclus ibi βελάοντας χαλέπτειν esse dicit τοῖς δυναστοῖς καθαιρεῖν τὴν δυναμεως. Itidem verò accipitur in hoc versu Phocyl. Χρυσὲ κακῶν ἀρχηγὲ, βιοφθόρε, πάντα χαλέπτων, omnia euertens & pessundãs. Quamobrem & Corn. Tacit. dicit, Aurum & opes præcipuè bellorum causæ: & Ouid. — ferróque nocentius aurum. Homer. pro βλάπτω, Odyss. σὺ, — ἔρεσθαι δὲ θεῶν ὅστις σε χαλέπτει. Hesych. verò χαλέπτει no solùm exp. κακίζει, βλάπτει, εἰς χαλεπότητα ἀγαγ, sed etiam ἐρεθίζει, φοβεῖ, ἀπειλεῖ, necnon ἀγανακτῶ. Verùm quod ad posterius ἀγανακτῶ attinet, videndum ne ita accipiatur passiua potius & media voce, vt idem χαλεψάμενος affert pro χολωθεὶς, Iratus, Ira accensus, Ira & indignatione percitus. Et frequenter ita vsurpatur hoc verbum. Apollon. Rhod. Argon. lib. 3, — τῶν γὰρ ἐπιπείλησε χαλεφθεὶς. vbi schol. expon. χαλεπῶς ἐφ' ἡμῖν χαλεπαίνων ἠπείλησε. Nicand. cum dativo, in Ther. vers. 309, de Helena, Εἴ γ' ἔτυμον Τροίηθεν ἰοῦσ' ἐχαλέψατο φύλλοις. vbi ipsius quoque schol. expon. ὠργίσθη. Vtitur & Dionys. De situ orb. Quin & Appianus ipsum vsurpauit, licet prosæ familiarius quàm solutæ orationi: ὁ δὲ αὐτοῖς χαλεπόμενος τῆς σωπῆς, οὐ κατέχων, ἀλλ' ὠνείδιζεν, Succensens, Indignatus. Et lib. 3 Bell. ciuil. πάνυ χαλεψάμενος τοῦ Ἀσπρήνα ἐφ' ᾧ ψιμαθος. Et alibi in eodẽ, χαλεψάμενος τῆς λόχρις ὀχ ὅσον ἔδει ἐς αὐτὸ τὸ πρέπον ἐφήκασε.

Χαλεπὴς, ύος, ἡ, Hesychio χαλεπότης, Difficultas.

Χαλεπὸς, οῦ, ὁ, Perniciosus, Noxius, Grauis. δεινὸς, vt in lex. meo vet. exponitur in hoc Homerico hemistichio, χαλεπὸς δὲ Διὸς νόος. quomodo & Hesych. χαλεπὸν affert pro σκληρὸν, δεινόν. Itidem Od. τ accipi potest quũ idem Hom. ait, Εἶλε γὰρ Βορέης ἄνεμος μέγας, ὀδὰ' ὄβριμος ἀμφὶ Εὔα ἴσασθαι· χαλεπὸς δὲ τις ὤρορε δαίμων, deus quispiam, seu genius noxius. Et in hoc apud Suidam incerti autoris hemistichio, χαλεπὸν χρεῖων κύνα κύειν, noxia & damnosa res est cani degustandas præbere secundas. Periculum enim est ne degustatis secundis (ita vocant τὸ ἔλυτρον τῶν ἐμβρύων) ipsum etiam fœtum inuadat, διὰ τὸ λίχνον. Quibus adde & hoc Hesiodi in Ergois, de noto spirante, χαλεπὸν δέ τε πόντον ἔθηκεν. Et hoc eiusdem ex eodem opere, μείς γὰρ χαλεπώτατος ἐστὶ Χειμέριος, χαλεπὸς πρεσβύτοις, χαλεπὸς δὲ αἰθρώποις. Hisce enim in locis χαλεπὸς significat ὁ βλαβερὸς seu βλάπων. In eorũdem tamẽ quibusdam exponere queas etiam Inimicus, Infensus, Infestus: seu Difficilis. nam & hoc modo ista vox vsurpatur à Latinis: nimirum pro Sæuus & Grauis, Infestus. Adde huc ex Plutarch. in Camillo, θέρος πθύμασι νοσίοις χαλεπὸν, infesta & noxia ventis australibus æstas. Nisi malis Molesta. ‖ Χαλεπὸς dicitur etiam ὁ ὀργίζων καὶ ἐρεθίζων, qui bilem in nasum conciet: seu ὁ λυπῶν, Grauis, Molestus, Acerbus, Durus. Homer. Iliad. ψ, — χαλεπῶσιν ἀμείψασθαι ἐπέεσσι. & paulo pòst, Μηκέτι νῦν χαλεπῶσιν ἀμείβεσθον ἐπέεσσι. Itidémq; Odyss. υ, Καὶ χαλεπὸν ὦρ ἐόντα δεχώμεθα μῦθον Ἀχαιοῦ Τηλεμάχου. Nec verò tantùm verba dicuntur χαλεπὰ, sed res etiam, quæ nimirum graues sunt & molestæ seu acerbæ. vt Aristot. quoque Rhet. lib. 1, annotat τὸ χαλεπὸν ὀφείλεσθαι ἢ λύπην

ἢ πλήθει χρόνου. In qua tamen significatione sæpe adiunctum copulatùmque habet λυπηρὸν, vt affine: oppositũ autem ἡδὺ, vt sequentia exempla docebunt. Demosth. in Epitaph. χαλεπὸν πατεῖ καὶ μηπεῖ πατήσας στεφανῶσαι. Et mox, λυπηρὸν πᾶσιν, ὁ σφετέροις γεγηθῆσαι παθεῖν· καλὸν δέ γε κληρονομεῖν πατρῴας ἀδοξίας. Idem Pro corona, πάντων μὲν χὦ ἀποστερεῖσθαι, λυπηρὸν ὄντι καὶ χαλεπόν. Xenoph. Pæd. 7, οὐ γὰρ τὸ μὴ λαβεῖν τὰ καλὰ, οὕτως χαλεπὸν, ὡς τὸν τὸ λαβόντα στερηθῆναι, λυπηρόν. Et Pæd. 6, ὡς ἐκείνοις μὲν ἥδιστον, ὑμῖν μὲν ὡς χαλεπώτατον. Itidem pro Grauis accepit Herodian. dicẽs lib. 4 ἀδὺς φέρει χαλεπὴν δίβολον, protinus affert grauem calumniam. Et Plato lib. 4 De leg. πεῖ οἰκοῦν τὰς τῶν Ἀθηναίων παρεστῶτο εἰς χαλεπὴν τινα φορὰν δυσμενῆ, grauem durámque. Et Plut. De deo Socr. φῶ, μή τι χαλεπώτερον συμβέβηκε; grauius. nisi malis Peius. Aliquãdo enim & pro Malus accipitur χαλεπὸς, veluti quum Xen. Pæd. 4 dicit, τῷ δὲ ἀπιθοῦν τὰ παντὰ τὰ χαλεπὰ αἱρεῖσθαι. quanquam & ibi πάντα τὰ δεινὰ interpretari queas Grauissimas & acerbissimas quasque pœnas. Flaccum id loquendi genus imitari voluisse puto, quum cecinit, Siccis omnia nam dura Deus proposuit. At χαλεπὸν οὐδὲν Bud. interpr. Nihil magnopere verendum. velut in hoc loco Plat. lib. 10 De leg. νῦν δὴ χαλεπὸν οὐδὲν ἔτι δεδοῤῥήσθαι εἰπεῖν, nunc igitur nihil magnopere verendum est planè etiam dicere. ‖ Alioqui res etiam aliqua aut opus χαλεπὸν dicitur quæ difficilis est & magno cum labore fit. tùmque hoc χαλεπὸν medium est inter ῥᾴδιον & ἀδύνατον. velut in veteri apud Græcos dicto, χαλεπὰ τὰ καλά. nam τῆς ἀρετῆς ἱδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν Ἀθανάτοι, μακρὸς δὲ καὶ ὄρθιος οἶμος ἐπ' αὐτὸν, Καὶ τρηχὺς τὸ πρῶτον· ἔπαν δ' εἰς ἄκρον ἵκηται, Ῥηΐδιος δ' ἤπειτα πέλει, χαλεπὴ περ ἐοῦσα, vt Hesiod. in suis Ergois cecinit. Itidémq; Pittacus dixit χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι, difficile esse iudicãs virum bonum esse. Quibus in locis subauditur verbum substantiuum ἐστὶν, vt & in hoc Alex. Aphr. lib. 2 De anima, p. 141, τίς δὲ ποτ' ἐστὶν αὐτῶν ἡ οὐσία, τοῦ χαλεπωτάτου ὀρεσθῆναι, quæ sit eorũ essentia & natura, seu definitio, perspectu difficillimum. Et in hoc Synes. ep. 148, ἅμα δὲ καὶ χαλεπὸν εἰς πίστιν τοῦ ἐκείνου ἀποβῆναι, Difficile est creditu. Res enim peregrinas & nobis insolentes vix credimus. Addidit verò id verbũ Aristot. in principio libri 1 De anima, πάντα δὲ καὶ πάντως ἀεὶ τοῦ χαλεπωτάτου λαβεῖν τινὰ πίστιν πρὸς αὐτὸ, vsquequaq; rerũ difficillimarũ est vna, compertam habere probationem de anima. Item aliquid esse χαλεπὸν dicitur addito infinitiuo aliquo. Xen χαλεπωτάτου βούλεσθαι, inuentu difficillimum. Demosth. χαλεπὸς λαβεῖν, captu difficilis. Sic Thuc. lib 7, p. 250. χαλεπωτέροις ἢ πρὸς πολεμεῖν. quod schol. exp. δυσχερεστέροις. Ex Hesiodo verò χαλεπὸς πρεσβεύειν, pro Sæuus aspectu. Via etiam & vita aliqua χαλεπὴ dicitur quam difficilem experimur. seu quam magno cum labore ac molestia transimus. Thuc. lib. 5, p. 184, ἄλλω ἐχώρησε χαλεπὴν, ὁδόν. vbi schol. exp. δύσοδον. Demosth. Epitaph. δυσχερὴς καὶ χαλεπὸς ἅπασι λειτουργὸς ἡμῖν βίος γίγνοιτ' ἄν. Idem versus χαλεπὴ dicuntur. Quintil. lib. 1, c. 2, Non alienum fuerit exigere ab his ætatibus, quò fit absolutius os & expressior sermo, vt nomina quædam versusque affectatæ difficultatis ex pluribus asperrimè coeuntibus inter se syllabis catenatos & velut confragosos quam citatissimè voluant. χαλεποὶ Græcè vocantur. Gellius quoq; huius signif. & superiorum meminit, sic scribens l. 4, c. 15. Arduum Salustius nõ pro difficili tantùm, sed pro eo quoq; ponit quod Græci δυσχερὲς aut χαλεπὸν appellant: quod est cùm difficile, tum molestũ quoq; & incõmodum & intractabile. ‖ Ad ingeniũ quoq; & mores trãsfertur tam animantium quàm hominum: & tunc itidem exponitur Difficilis, necnon Iracũdus, Asper, Sæuus, Immitis. Aristot. Hist. anim. lib. 9, c. 40, de apibus, αἱ ἀπὸ τοῦ ὑλονόμων δασύτεραι καὶ ἐρασικωτεραι γὰ χαλεπώτεραι. vnde Plin. lib. 11, c. 18, Apes sunt & rusticæ sylúestréque, horridæ aspectu, multo iracundiores, sed opere ac labore præstantes. Idem Plin. hæc Aristot. νῦν οἱ ἄρχοι πρὸς πολὺ ὀργίλοι χαλεπώτατοι, καὶ πρὸς ἀλλήλους ποιοῦσι μάχας θαυμαστὰς, sic vertit, Suibus maribus in coitu plurima asperitas: tunc inter se dimicãt. Itidẽ κύνας χαλεποὺς vocat Xen. Anab. lib. 5, qui natura asperiores sunt, mordéntque obuios. Necnõ homines, qui iracũdiores & asperiores sunt, χαλεποὶ nominãtur. vt Androtion apud Aristot. Rhet. 3, dicit Idrieum esse similem τοῖς ὀκ τῶν δεσμῶν κινηθέντας. ὀκεῖνά τε γὰρ πρὸς πάντα χαλεπὸν, καὶ Ἰδριέα, λυθέντα ὀκ τῶν δεσμῶν, εἶναι χαλεπόν. Sic Plut. De defectu orac. χαλεπῶν καὶ δι' ὀργὰς καὶ βαρυθυμίας ἀποστόμωσι ἀλαστόρων, iracundiam & acerbitatẽ dirorum geniorum auerruncantes. Isocr. Ægin. φύσει χαλεπὸς ὤν, ἐπὶ δι' ἀσκολώτερον δίκαι τὸν νόσον διέκειτο. Idem in Nicocle, μὴ μόνον τοῖς φύσει αἰτίας νομίζετε τοὺς χαλεποὺς εἶναι τοῖς τυραννικοῖς, ἀλλὰ καὶ τὸν τρόπον τῶν πολιτῶν. Thuc. cum dativo personæ, lib. 8, p. 264, χαλεποὶ ἦσαν τοῖς ξυμπρεσβευομένοις τῶν ῥητόρων. vt poeta quidã apud Cic. dicit parẽtem in liberos difficilem. Huc adde hoc Demosth. in Mid. τοῖς ὀκ προαιρέσεως ὑβριστὰς χαλεποὺς ὄντας ἰδεῖν ὅτι τοῖς νόμοις. Inimicus quoq; aliquis χαλεπὸς dicitur, difficilis nimirũ, acerbus seu acer, implacabilis, sæuus, immitis. Herodian. lib. 2, φύσει ὢν ἔχθρος χαλεπώτατος, Inimicus suapte natura immitis. Thuc. lib. 2, ὁ γὰ μὴ ξυνῴδει ἀνάγκη τὴ παθῶν, χαλεπώτερος δίκαιος ἐγένετο τοῦ ἀπὸ τῆ ἴσης ἐχθροῦ, acerbior & atrocior est quũ euenerit. Plato verò De rep. lib. 2, πρὸς τοὺς πολεμίους χαλεπὸς. Cæterùm qui dicãtur χαλεποὶ & cur, docet Aristot. Ethic. lib. 4, c. 5, his verbis, χαλεποὶ δὲ λέγονται τοῖς ἐφ' οἷς τε μὴ δεῖ χαλεπαίνουσι, καὶ μᾶλλον ἢ δεῖ καὶ πλείω χρόνον καὶ μὴ διαλλαττομένοις αὐτὸ πμωρίας ἢ κολάσεως. Estque hoc χαλεπὸς à χαλέπομαι significante ὀργίζομαι.

C. Παγχαλεπος, ου, ὁ καὶ ἡ, Omnino difficilis, Perdifficilis. χαλεπώτατος.

Χαλεπῶς, Difficulter, Ægrè, Magno cum labore. Hesiod. Erg. 2, χαλεπῶς κε φύσοις κακόν. Xen. Hell. 7, ὀνθυμουμένοις ὡς χαλεπῶς ἔχοι αὐτοὺς σωθῆναι. Thuc. lib. 3, χαλεπῶς δὲ ἔχει ἡμῖν πρὸς τοὺς ἄλλους ἢ πιστῶ, difficilis est. Et lib. eodem, χαλεπῶς διεπορεῦτο ἐς τὰς ἄλπας. Et lib. 2, χαλεπῶς ἢ αὐτοῖς, διὰ τὸ ἀεὶ εἰωθέναι τοῖς πολλοῖς ἐν τοῖς ἀγῶσι διαπτᾶσθαι, ἡ αἰάσασις ἐγίγνετο, grauis & difficilis erat migratio. Interdum adiunctum habet μόλις vel βιαίως. Plut. Sympos. sept. sap. τὰ Πλαγκ τοῦ ὑπὸ πόδα χαλεπῶς καὶ μόλις, ægrè & vix. Thuc. lib. 3, χαλεπῶς καὶ βιαίως, ægrè & non sine vi. ‖ Item Molestè, Grauiter, Ægrè. Thuc. lib. 2, ἐβαρύνετο ἢ καὶ χαλεπῶς ἔφερον, grauabantur & ægrè ferebãt. Et lib. 4, p. 141, μὴ χαλεπῶς σφαλλέσθω. id est, (vt schol. exp.) μὴ χαλεπαινέτω εἰ σφαλλόμενος ἐλέγχεται. ‖ Pro Grauiter accipitur & in alia significatione, ea nimirum qua aliquis grauiter ægrotare dicitur. Herodian. lib. 6, Ἀλεξανδρῳ χαλεπῶς νοσοῦντι, εἴτε διὰ δυσθυμίαν, εἴτε διὰ ἄέρος ἀηθειαν, Alexandro grauissimè tunc ægrotanti. Ibidem, χαλεπῶς νοσοῦντος διεφθείρετο, Graui morbo laborantes. seu Lethaliter ægrotantes, vt Polit. vertit. Et lib. 5, ἐν Χαλκηδόνι γοῦν Βιθυνίας καταλειφθὴ νοσῶν χαλεπώτατα, grauissimè ægrotans. Et lib. 4, ὅθεν κεφαλαιούμενοι τὸν νοσοῦντα, χαλεπώτερον ἔχειν ἀπαγγέλλοιεν ἑκάστοτε, deterius se habere & grauius ægrotare. Huc adde illud Thucyd. lib. 2, χρήσιμον γὰ κρίσιον λόγου τὸ εἶδος τῆς νόσου τά τ' ἄλλα χαλεπωτάτας ἢ κατ' ἀνθρωπείαν φύσιν πρὸς πίπτειν ἑκάστῳ, vnumquemq; grauius incessebat quàm pro humana natura. ‖ Dicitur etiam aliquis χαλεπῶς ἔχειν vel πράττειν, vt κακῶς, cui res malè succedit, quique aduersa & difficili vtitur fortuna. Thuc. lib. 7, p. 250, ὁρῶντες τὰ ἐωθῆ ἅμα οὐκ ὀλίγῳ τὸ βέλτιον χωροῦντα, ἀλλὰ καθ' ἡμέραν τοῖς πᾶσι χαλεπώτερον ἔχοντα. Et lib. 8, p. 293, ὅτου μὲν αὐτῆ πρὸς τὴν πόλιν τῆ Ἐρετριέων οἱ φίλοι καταβύνοιτο, χαλεπῶς τε ἐπράξαν, φονευόμενοι ὑπ' αὐτῆ. ‖ Item Iratè, Acerbè, Asperè. quomodo χαλεπῶς ἔχειν τινὶ pro χαλεπὸν εἶναί τινι, Irasci alicui & succensere. χαλεπαίνειν. Xen. χαλεπῶς ἔχον τοῦ Ἀλκιβιάδη, Succensebant Alcibiadi, Infensi erant Alcibiadi. Item COMPAR. Χαλεπωτέρως ex Thuc. pro Acerbius. Idem Thuc. lib. 5, p. 179, ὥστε χαλεπῶς πρὸς τοὺς ὁρίσβεις ἀποκρινάμενοι ἀπέπεμψαν. Vbi Χαλεπῶς à schol. exponitur σὺν ὀργῆ.

Χαλεπότης, ήτος, ἡ, Difficultas. ‖ Itẽ Grauitas, Asperitas, Acerbitas, Morositas: interdũ & Sæuitia. Aristot. Pol. 2, c. 10, ἴδιον δ' ἐν τοῖς νόμοις (nimirũ Draconis) οὐδὲν ὅτιν ὅ, τι μνείας ἄξιον, πλὴν ἡ χαλεπότης, διὰ τὸ τὰ ζημίας μέγεθος. Isocr. Panathen. τί αὖ ἔχοι τις εἰπεῖν περὶ τὰ ὠμότητος καὶ τὰ χαλεπότητος τὰ Λακεδαιμονίων; Et Plato De leg. χαλεπότης ἔθνων, mo-

rũ acerbitas. Xen. verò De re equ. εἴ πνα χαλεπότητα ἔχοι ὁ ἵππος, καὶ παραθάνειν εἴτε πρὸς ἵππους, εἴτε πρὸς ἀνθρώπους· ἢν εἰ δὲ ιερόγαλίς γε. nam & animalia quædã χαλεπὰ dicuntur quæ iracũda & aspera sunt, seu sæua & intractabilia.

Χαλεπαίνω, Exhibeo me χαλεπὸν erga quempiã, Infensus sum, Irascor, Succenseo. Od. ε, — Διὸς δ' ἐποπίζεο μῆνιν, Μήποτ' σοι μετόπισθε κοτεσσάμενος χαλεπήνῃ, difficilis & infensus tibi sit. Od. π, Οὔτέ τί μοι πᾶς δῆμος ἀπεχθόμενος χαλεπαίνει. Il. υ, Ἤτοι, μὴ χαλέπαινε παρὲκ νόον, ne irascaris & indigneris. Od. σ, Οὐκ ἀὴ δή τις ὀδὶ ῥηϊδίως δικαίῳ Ἀντιβίοις ἐπέεσσι καταπόμενος χαλεπαίνοι. Et Od. β, Παφφάμενος ἐπέεσσιν ἐπόβρωμις χαλεπαίνεν. Itidémque Il. σ, Καὶ χόλος, ὅστ' ἐφέηκε πολύφρονα περ χαλεπῆναι. Vtuntur prosæ quoque scriptores. Plato in Apolog. Socr. καὶ ἔγωγε τοῖς καταψηφισαμένοις μου καὶ τοῖς κατηγόροις οὐ πάνυ χαλεπαίνω, Nec verò ego iis à quibus accusatus sum aut à quibus condemnatus sum, habeo quod succẽseam, vt Cic. interpr. Iidem verò prosæ scriptores interdũ loco datiui illius ponũt accusatiuum, præmissa præpositione πρός. Xen. in Apomnem. πρὸς τὴν μητέρα χαλεπαίνοντα, irascentẽ matri. Herodian. lib. 6, αὐτὸς τε δ' ιερόφορος ἤνεγκε, καὶ ὁ λοιπὸς στρατὸς ἠναγάκασε πρὸς τὴν Ἀλέξανδρον καὶ ἐχαλέπαινε. Et lib. 3, χαλεπαίνων πρὸς ἤδη φεύγοντας τοὺς ἐκείνου φίλους, infestus adhuc superstitibus Albini amicis. Plutar. Symp. sept. sap. ἄλλον ἢ πρὸς τὴν ὑγίειαν οἶμαι χαλεπαίνειν, alium arbitror valetudini succensere. Thucyd. lib. 2, ὁρῶν αὐτοὺς πρὸς τὰ παρόντα χαλεπαίνοντας, præsenti rerũ statu indignantes. Rursum ex Plut. Apophth. χαλεπαίνω πρὸς τοὺς νόμους pro Ægrè fero leges. At Plato De rep. lib. 2, ὃν μὲν αὐ ἴδῃ αἰγνῶτα, χαλεπαίνει, omisso datiuo πύτῳ vel accusatiuo τῶν cũ sua præpos. πρός. nec enim verisimile est simpliciter cum accusatiuo præcedente construi debere: præsertim quũ nulla eius constructionis reperiãtur exẽpla. significant autẽ ea verba, Quem viderit ignotũ, ei irascitur. seu, Si quem ignotũ viderit, eum iratus inuadit. Idẽ χαλεπαίνειν & θρᾶσον γίνεσθαι inter se opponit, sub finem lib. 1 Polit. ἐπειδή μοι θρᾶσος ἐγένετο, καὶ χαλεπαίνων ἐπαύσατο. P L A S S. Χαλεπαίνομαι, Acerbius accipior. seu Infensis animis acerbisque verbis accipior, Acrius obiurgor. vt B. interpr. apud Plat. Polit. lib. 1, ἐλεεῖται ἡμᾶς πολὺ μᾶλλον εἰκὸς ὄντ' ἐστὶ τοῦ ὑπὸ τῶν δεινῶν ἢ χαλεπαίνεσθαι. Alioqui & pro actiuo χαλεπαίνω accipitur, vt διαχραίνομαι pro διαχραίνω, teste Budæo, afferente ex Xen. Præd. 5, ἐνενόησεν ὡς πολὺ μᾶλλον ὕβρεως ἀπῆν, (nimirum τὸ σκώπτειν καὶ τὸ παίζειν) πολὺ ἢ τὸ χαλεπαίνεσθαι πρὸς ἀλλήλους, vt inuicem scommata ægrè ferrent & offensione animorum irritarentur. ‖ Rursum χαλεπαίνω transitiuè accipitur pro χαλέπτω, Iniuria laceſſo, Lædo: vel potius Acerbius lædo. Hom. Il. τ, οὐ μὲν δὴ π νεμεσητὸν βασιλῆα Ἄνδρ' ἀπαρέσασθαι, ὅτέ τις πρότερος χαλεπήνῃ. ibi enim schol. exp. κακῶς βλάψῃ, siue εἰς ὀργὴν ἔλθῃ, totum eum locum sic explicãs paraphrasticè, ἢ μεμπτὸς ἢ ὑπαρχὴ βασιλεὺς θεραπευόν ἄνδρα ὃν προσηδίκησεν. Idẽ Hom. Il. ω, Od. π, & φ, Ἄνδρ' ἀπαμυνάσθαι ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ. Hesych. χαλεπήνῃ exp. εἰς χαλεπότητα ἄγῃ.

C. A' N T I χαλεπαίνω, Vicissim indignor, Vicissim succenseo. Aut, Econtrario indignor, vel succenseo.

Χαλεπάω quoque affertur pro Afficio molestia, Noceo, Minor, Contendo, ἐρεθίζω: sed sine autoris nomine & sine exemplo. At pro χαλεπῶ quod apud Hesychium legitur, reponendum esse χαλέπτει, alphabetica etiam series ostendit.

X A Λ K O' Σ,

οῦ, ὁ, Æs. Homer. Il. ζ, Πολλὰ δ' ἐν ἀνθεμόεντι κειμήλια κεῖτο, Χαλκός τε χρυσός τε, πολύκμητός τε σίδηρος. Il. σ, Χαλκὸν δ' ἐν πυρὶ βάλλεν ἀπειρέα, καστερόν τε, Καὶ χρυσὸν πιλῶτα καὶ ἀργυρον. Critias apud Athen. lib. 1, Τυρσηνίδ' ἢ κρατεῖ χρυσοτύπος φάλη, Καὶ πᾶς χαλκὸς ὅπῃ κοσμεῖ δόμον ἔν τινι χρείᾳ. fuit enim æs Tyrrhenicum nobilissimũ. vnde & Soph. in Aiace, p. 2, dicit Χαλκοστόμου κώδωνος ὡς Τυρσηνικῆς. Plut. Artox. τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξορύξαντας εἰς τὰ ὦτα θερμὸν ἐνέπεκεν χαλκὸν ἕως ἀποθάνοι. Et apud medicos χαλκὸς κεκαυμένος, æs vstum: & χαλκοῦ ἄνθος, æris flos: & χαλκοῦ λεπίς, æris squama. de quibus Dioscor. lib. 5, c. 79 & 80: itémque Plin. lib. 34, c. 11: necnon Gorr. ex quo hæc annotare libuit, Χαλκοῦ λεπίς, æris squama, quæ & λεπὶς simpliciter dicitur. sunt tenues & squamosæ æris particulæ, quæ vel de æreis panibus vel de clauis malleolorũ ictibus excutiuntur. vnde ἠλίπιν appellant, id est clauarem: cui & primas tribuit Dioscor. Itaq; in hoc squama differt à flore, quòd illa vi excutitur, hic spontè ab ære refrigerato excidit. etenim flos æris, χαλκοῦ ἄνθος, sunt minutæ æris particulæ à reliquo eius corpore resolutæ, milii specie, breues, ponderosæ, friabiles, in attritu fuluescentes, modicè splendentes atque constringentes. Quomodo autem hic flos fiat, apud ipsum vide, necnon apud Dioscor. & Plin. ‖ Synecdochicè verò χαλκὸς dicitur etiã quidquid ex ære cõfectum est, vt ollæ & alia vasa, vomeres, secures, gladii, cuspides quæ hastis solẽt præfigi, cultri, arma denique. Antiquitus enim maior erat æris quàm ferri vsus, & quæ nunc ex ferro, pleraq; tunc ex ære cõfieri solebant. vt ex Hesiodo patet, qui in Ergois suis de tertii seculi hominibus sic canit, Τοῖς δ' ἦν χάλκεα μὲν πεύκα, χάλκεοι δέ τε οἶκοι· Χαλκῷ δ' ἐργάζοντο, μέλας δ' οὐκ ἔπεσε σίδηρος. Pro vasis æreis accipi potest in loco Critiæ quẽ paulo suprà citaui, Καὶ πᾶς χαλκὸς ὅπῃ κοσμεῖ δόμον ἔν τινι χρείᾳ. vt iis verbis accipiamus κειμήλια χάλκεα, vten silia & supellectilem æream ad vsus & ornamentũ domus comparata. Apud Diosc. certè lib. 1, c. 135, ὀν χαλκῷ Κυπρίῳ Ruell. vertit In vase cupreo. seu In vase ex Cyprio ære cõfecto. Pro vomere æreo in Epigr. Pro securi ærea apud Hom. Il. ν, de fraxino, Χαλκῷ πεμνομένη. Pro gladio seu ense apud eundẽ sæpissimé. vt Il. τ, Ἤ τι (nimirum φυλόπιδος) πλείειν μὴ καλάμῳ χθονὶ χαλκὸς ἔχουεν, in qua pugna ærei enses multa corpora demetũt & deiiciunt veluti stipulæ falce succidũtur. Od. ν, Αὐτὰρ ἐπειδὴ τόν γε κατέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ. Il. δ, Ὅς τε ἔτ' ἀβλητος καὶ αὐτόματος ὀξέϊ χαλκῷ. Il. ε, — ἀμφιμυῶν ἔα χαλκοῖο τυπῆσι. Il. θ, Ἐκ πόρεον δὲ κτῶνα θεὶ σήθεσι δαΐζαι Χαλκῷ ῥωγαλέον. Pro cuspide qua præfigitur hasta apud eundẽ, Od. χ, Τηλέμαχον βάλε χεῖρ' ὀπὶ καρπῷ· λίγδην δ' ἄκρον ἄρηνον δηλήσατο χαλκός, ærea hastæ cuspis. eiaculabatur enim μελίην χαλκοβαρείην, vt ibi præcedit. De aliis armis (quod genẽ sunt thoraces, galeæ, brachialia, tibialia & femoralia) apud eundẽ nõ minus frequẽter. Il. η, Ἐστάασι δ' ἐγγὺς χαλκὸν ἀπειρέα. Od. χ, Θεὶ χρὶ δύσεο χαλκόν. Il. υ, & Od. φ, — κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ. Il. λ, Πᾶς δ' ἄρα χαλκῷ Λάμφ' ὤστε στεροπή, æreis armis fulgebat. Il. μ, Λάμπε δὲ χαλκῷ Σμερδαλέῳ. Il. υ, ἐλάμπετο (nimirum τὸ πεδίον) χαλκῷ Ἀιδηλῷ ἠδ' ἵππῳ. Itidémque Il. υ, Ἀλλ' ἤτοι πρὸ ἑοῦ ἐρομένων ἀπὸ χαλκοῦ θεσπεσίοιο Αἴγλη παμφανόωσα δι' αἰθέος οὐρανὸν ἦκε. Idem Homerus præterea χαλκὸν appellat χαλκέην ἀσπίδος πύχα. olim enim pluribus constare solebant πτυχῇ, vt septemplex Aiacis scutũ. Il. υ, v. 274, Καὶ βάλεν Αἰνείαο κατ' ἀσπίδα παντοσε ἴσην, Ἄντυγ' ὑπὸ πρόσθιον, ἣ λεπτότατος ἦεν χαλκός, Λεπτοτάτη δ' ἐπέην ῥινὲς βοός. vbi etiam nota æri illi superinduci solitum bouis tergũ. Et Il. π, Ὡς ἤριπον ἀμφὶ δουπῆ ἀπὸ χθονὸς ἀμφιδέκεις, Χαλκοῦ τε ῥινοῦ τε βοῶν τ' ἀποιπαίων Νωσαμένων ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιχύσεισι. Il. η, Τῷ (nimirũ λίθῳ) βάλεν Αἴσακος δεινὸν σάκος ἐπαβόειον Μέσσον ἐπομφάλιον· πρὸς δ' ἔρρηξεν δ' ἄρα χαλκὸς, insonuit autem æs, seu ἡ χαλκέη πτυχὴ, quæ in orbem tecta erat bouis tergore. Sed & hamum æreum χαλκὸν appellat, Il. π, ὡς ὅτε τὴς φῶς Πέστρῃ ὅπῃ πρεσβλῆτι καθήμενος ἱερὸν ἰχθὺν Ἐκ πόντοιο θύραζε λίνῳ καὶ οἴστρῳ χαλκῷ Εἷλκε. Latini quoq; poetæ æris vocabulum sic vsurpant. Pro vase æreo Ouid. Metam. 4, — quæ sanguine mixta recẽti Coxerat ære cauo. Sic Pers. satyra 2, Saturnia æra vocat ærea vasa quibus vtebantur tempore Saturni in sacris. Pro clypeo æreo seu æreo clypei orbe, Virg Æn. 2, telúmq; imbelle sine ictu Coniecit: rauco quod protinus ære repulsum, Et summo clypei nequicquam vmbone pependit. Æn. 3, Ære cauo clypeũ. Pro armis æreis, Æn. 2, Ardentes clypeos atq; æra micantia cerno. Et Georg. 2, — ac latè fluctuat omnis Ære renidẽti tellus. Pro hamo æreo, Ouid. De ponto, lib. 2, eleg. 7, Qui semel est læsus fallaci piscis ab hamo, Omnibus vnca cibis æra subesse putat. Iidem poetæ æs vsurpant & pro tuba seu χαλκοσόμῳ κώδωνι. Virg. At tuba terribilem sonitu procul ære canoro Increpuit. Et rursum, — dat signũ specula Misenus ab alta Ære cauo. Alioqui Æs cauum seu Æra caua dicuntur & tympana ærea, seu cymbala. Sic Virg. de apibus, crepitantia æra sequutæ. Et rursum, — morantes Martius ille æris rauci canor increpat. Sil. Circùm arguta cauis tinnitibus æra simúlq; Cerrabant rauco resonantia tympana pulsu. Stat. — exercita pulsu Æra tacent. Horat. — non acuta Sic geminant Corybantes æra. Idem Æra appellat statuas æreas, vt Acrõ exponit li. 4 Carm. Donarem — Censorine meis æra sodalibus. Ouid. rursum — faciẽ dempto nudauerat ære, pro Ærea galea. ‖ Adhæc teste Poll. lib. 9, c. 1, ἡ δὲ πολλῶν καὶ ἰδιωτῶν χρῆσις τὸν χαλκὸν ἐρύθρον λέγουσι, Οὐκ ἔχῃ χαλκόν· ἢ, Ὀφείλω χαλκόν. Cuius posterioris hoc affert exemplum ex Epicharmi Persis, χρυσὸν καὶ χαλκὸν ὀφείλων. Dubitat verò an Attici quoq; sic vsurpẽt hoc vocabulum: eiúsq; vsus ipsi violentus videtur. Legitur porro in hac signif. Epigr. lib. 2, in hoc Pohani εἰς φειδωλοὺς epigrammate, Χαλκὸν ἔχων πῶς οὐδὲν ἔχεις; μάθε, πόσα δανείζεις, Οὕτως οὐδὲν ἔχᾳς αὐτός, ἵν' ἄλλος ἔχῃ, æs quum habeas. id est æream monetã, seu pecuniam. Necnon Marci cap. 12, καθίσας ὁ Ἰησοῦς κατέναντι τοῦ γαζοφυλακίου, ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον, spectabat quomodo turba mitteret æs in gazophylaciũ. Talẽ certè vsum in quibusdã etiam cõpositis obtinet. Nã & ita Latini loquũtur. Plaut. Redit miles, æs petit. Terẽt. Ancillam ære emptam suo. Cato, Fundum æribus suis emptũ possidebant. Ouid. Æra dabant olim. Inde apud eosdem Latinos Æra militũ, Tribuni ærarii, Ærarium, Æs alienum, Obærati. At verò χαλκοῦς erat νομισμάτιόν τι λεπτόν, vt infrà docebo.

C. Χαλκοβαρής, έος, ὁ, Ære grauis. Fœm. χαλκοβαρεία. pro ἡ ὀκ χαλκοῦ βαρεῖα, Hesych. ἡ παχὺ χαλκῷ βαρουμένη, Suidæ. id est πυρὰ seu ἰσχυά. Il. ο, Ὡς χαλκοβαρὴς. Od. λ, Καὶ δόρυ χαλκοβαρές. Od. χ, Ἀλλ' ἤδη ἐν θίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια. solebant enim iacula & hastæ æreis præfigi cuspidibus, vt in Χαλκὸς docui. Item Iliad. λ, — οὐδὲ στεφάνη δόρυ οἱ ῥέθε χαλκοβάρεια.

C. Χαλκοβατὴς, Æri innixus, Basi insistens æreæ. vt χαλκοβατὲς δῶ apud Hom. Il α. antiquis enim, ac præsertim æreæ ætatis hominibus, erant χάλκεοι οἶκοι, vt in Χαλκὸς docui ex Hesiodo. Alii tamen interpr. Basim habẽs firmam ac solidam: ἰσχυρῶς βεβηκὸς, στερεόν. Hesych. verò affert E T Χαλκόβαθον, itidem pro ἰσχυρῶς βεβηκότα.

C. Χαλκοβόας, Ære canens seu clamans. Soph. Œd. Col. πὸν χαλκοβόαν Ἄρη μίξοιτον. Solent enim in bello animos in martem concitare ære canoro. vnde apud Virg. morãtes Martius ille æris rauci canor increpat. Schol. expon. τερροβόαν, μεγαλόφωνον.

C. Χαλκόγληις, S I V E Χαλκογλήνιος, Æreas habens malas, Æreis armatus maxillis. Pind. Pyth. ode 4, strophe 2, αἰνὶ' ἄγκυρα πυὶ χαλκόγληνα ναὶ κρημνάντων ἐπέπωτο, quando ancoram æreas malas habentem in naue suspẽdentibus superuenit. Et in Epigr. χαλκογλήνια ἔμβολα, Rostra æreas malas habentia, id est Ærea. quæ & Æra à Latinis poetis dicuntur. Virg. Vela dabant læti, & spumas salis ære ruebant.

C. Χαλκοθλώχιν, Æream habens cuspidem, seu angulum. Hom. Il. χ Σῆμ' δ' ἄρ' ὅπῃ μελίης χαλκοθλώχινος. id est χαλκῆν ὀξυδόρκα ἔχουσης, vt Hesych. exp. Solebant enim antiquitus hasta & spicula æreis præfigi cuspidibus.

C. Χαλκογράφος, ου, ὁ, Æreis literarũ notis scribens. vel potius loco scripturæ vtens. Vox à nostræ ætatis hominibus ficta, (vt & synonymum τυπογράφος) quum tamẽ æreæ notæ illæ non sint.

C. Χαλκόδεσμος, ου, ὁ καὶ ἡ, Æreis vinculis ligatus vel alligatus. Æschyl. apud Athen. lib. 11, ὁ δ' χαλκοδέσμοις κοτύλαις ὀπίσω: appellans nimirum χαλκοδέσμοις κοτύλαις cymbala, vt testatur ibi Athen. quæ Latinis sunt Æra caua, Æra rauca, Æra crepitantia, necnon simpliciter Æra, vt in Χαλκὸς docui. Vide & Ἐμβολον.

C. Χαλκοειδὴς, έος, ὁ καὶ ἡ, Æris speciem gerẽs, Æri similis.

C. Χαλκοθήκη, ης, ἡ, Æris repositoriũ, Locus æri reponẽdo dicatus, Locus vbi æs & ærea supellex recõditur, Æraria cella. Peculiariter verò ita nominatur Repositoriũ poculorum æreorum. vt docet Athen. lib. 6, his verbis, ἐκ ποτηρίων δὲ χαλκῶν ἔπινον οἱ σφόδρα δοκοῦντες πλουτεῖν, καὶ τὰ θήκας τοῦτων ὠνόμαζον χαλκοθήκας.

C. Χαλκοκνημίδες, Æreis armati ocreis, Ærea habentes tibialia. Et synecdochicè Æreis induti armis. vt χαλκοκνημίδες Ἀχαιοὶ apud Homer.

C. Χαλκοκορυστὴς, οῦ, ὁ, Æreis munitus armis. χαλκῷ κεκορυθμένος, seu χαλκῷ κατεσκευασμένος. Homer. Iliad. ε, καὶ Ἔκτωρ χαλκοκορυστὴ.

C. Χαλκόκρας, Ære mixtus seu temperatus. ὁ χαλκῷ κεκραμένος. Ita vocari scribit Ælius Dionysius adulterinum numisma, cui æris portio adiecta est. Apud Hesych. legitur, Χαλκόκρας, τὸ χαλκόκροῦν νόμισμα. sed videtur pro isto χαλκόκροῦν scribendum χαλκόκραῦν. Hoc autẽ χαλκόκραῦς itidem significat Ære mixtus seu temperatus.

C. Χαλκόκροῦς, Rheæ epithetõ. nam Hesychio teste χαλκόκροῦς dicitur ἡ Ῥέα, διὰ τὰ κύμβαλα. eius enim sacerdotes caua æra pulsu exercent. Item χαλκόκροῦν dici aiunt numisma ex ære cusum. At Eurip. χαλκόκροῦν ξίφος vocat τὸ ὑπὸ χαλκοῦ συγκεκροτημένον καὶ κατεσκευασμένον, in Phœniss. χαλκόκροῦν ἢ λαβοῦσα νεκρῶν πάσσε φάσγανον, ἐστὶ δὲ κὸς ἐπιμψιν. Aristoph. verò equos χαλκοκρότους appellat quoniam æreis seu ferreis soleis tellurem pulsant. vnde χαλκοκρότων Suid. apud eum exponit χαλκοπόδων, id est, τὰς ὁπλὰς ἰσχυρὰς ἐχόντων. quoniã (inquit) συμβαίνει ἡχεῖν ἢ γῆν κτυπεῖν ὁπλοκρουσμένων τῶν ποδῶν. vnde Maro, Quadrupedãte putrẽ sonitu quatit vngula cãpũ.

C. Χαλκόκτυπος, Ære pulsato sonitũ edes. Diogenes tragicus apud Athen. lib. 14, de Cybeles sacerdotibus, Τυπανοῖσι καὶ χαλκοκτύποις βόμβοις βρεμούσας εἰνὶ χρόνῳ κυμβάλων.

C. Χαλκολίβανον, electri species quædam auro pretiosior. est autem τὸ ἤλεκτρον, ἀλλότυπον χρυσίον, μεμιγμένον υέλῳ καὶ λιθείᾳ. Ita Suidas, qui etiam addit, ὁμοίως σωθέντος ἐστὶ καὶ πῦρ ἀγὲν τράπεζαν τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. Legitur in Apocal. c. 1, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ, ὡς ἐν καμίνῳ πεπυρωμένοι. Vbi vetus interpres exposuit Orichalco. rectè, vt cõiicit doctissimus interpres. nam orichalcum (inquit) vocarunt veteres præstantissimum æris fossilis genus, quod, secũdum Plinium, ob præcipuam bonitatem admirationem diu obtinuit: nec reperitur, longo iam tempore effœta tellure. Id autem valdè fulgidum fuisse, vel ex Hesiodo apparet, qui φαεινὸν vocat, in Herculis scuto. atq; adeo speciem quandam fulgentis auri habuisse liquet etiam ex quodã Ciceronis loco, lib. Offic. 3. Deniq; hoc esse creditur quod Dan. 10, & Ezech. 1, קלל dicitur. i. refulgẽs: à consequenti tamẽ, quũ propriè politum ac tersum declaret. Videtur porro ita dictũ quòd in Libano mõte fodereturˑ vel, secundum alios, est thuris genus, quod æris speciem refert.

C. Χαλκολογέω, ῶ, Æra lego, Æs colligo. id est Nummos colligo. idem enim est quod ἀργυρολογέω. Hesych.

C. Χαλκόλοφος, Ex ære conum seu cristam habens. Hesych. χαλκόλοφον exp. ἱπποκράτιον, item τὸ ἐπανάστημα τῆς περικεφαλαίας ἢ οὗ ἱππείων τριχῶν κεκόσμηται.

C. Χαλκοπάρειος, S I V E Χαλκοπάρεσος, ου, ὁ καὶ ἡ, idem cum χαλκόγληις seu χαλκογλήνιος, Æreas habens malas. Homerus Iliad. μ, κυνέης δεξὰ χαλκοπαρέοιο. Pind. verò χαλκοπάραιον ἄκοιτα dicit, iaculum æreas habens malas. id est Æratum, Ærea præfixum cuspide: vel etiam Præferratum. Idem Nem. 7, χαλκοπάραιον θοαὶ γλῶσσαι, quasi ex ære aut ferro acutam linguam. Et quidam apud Athen. lib. 14, κρέμβαλα χαλκοπάραα. solent enim ex ære confieri cymbala. vnde vocantur Æra, Æra caua seu concaua, Æra arguta seu acuta, Æra crepitantia & tinnientia.

C. Χαλκοπλάστης, ου, ὁ, Qui ex ære statuas aut alia opera fingit, Faber ærarius. idem qui χαλκοτύπος. Pro statuario affert B. ex lib. Sapientiæ.

C. Χαλκόπλευρος, Ærea habens latera. Soph. χαλκόπλευρον τύπωμα vrnam æneam vocat in qua fictitii Orestis cineres ferebantur.

C. Χαλκόπληκτος, Ære percussus, seu ictus. ὁ ὑπὸ χαλκοῦ πληγείς. At Soph. χαλκόπληκτον ἠθέω vocat τὸν ὑπὸ χαλκοῦ πλασθέντα, inquit scholiastes, exponens hæc verba in Electra, p. 104, οὐδ' ἁ παλαιὰ χαλκόπληκτος ἀμφήκης γένυς, ἅν ἐν κατέπεφτεν αἰσχίστῃς ὑπ' αἰκίαις. vt videlicet χαλκόπληκτος ἠθέω sit gladius seu ensis quo Agamemnõ olim fuit interfectus. & hîc χαλκόπληκτος ἀμφήκης ἠθέω sit idem quod apud Euripidem χαλκόκροῦν φάσγανον, ensis ære, id est æreo ferreóve malleo, cusus: seu cusus ex ære aut ferro.

C. Χαλκόπους, οδος, ὁ καὶ ἡ, Æreos habens pedes. seu Cuius pedes æreis soleis ferrati sunt. Homerus Iliad. ν, χαλκόποδ' ἵππω, Ὠκυπέτα, χρυσέησιν ἐθείρησιν κομόωντε. Aristophan. χαλκοκρόταφοι ἵππαι dicit quoniam nimirum χαλκῷ κροτοῦσι τὸ ἔδαφος, id est æreis soleis quatiunt humum. Ouid. Æripedes boues, Æripedes tauros. A Soph. in Electra, pag. 104, χαλκόπους Ἐρινὺς dicitur. vbi schol. expon. ἡ στερεὰ καὶ ἀκοπίαστος ὑπὸ τῶν ὀπτέων καὶ ἀθροφονέων. Idem in Œd. Colon. p. 272, οὐ γὰρ ἐπιστείβεις τόπον Χθονὸς Κα λεῖται τῆς δὲ χαλκόπους ὁδός, Ἔρεισμ' Ἀθηνῶν. Vbi idē schol. annotat, χαλκόποδ' ὁδὸν nominari διὰ τὸ εἶναι μέταλλα χαλκοῦ ἐν τῇ Κολωνῷ: affertque ex χρησμῷ τινὶ quodam Βοιωτοὶ δ' ἵππου πολιοῦ χίσιν Κολωνὸν, Ἔνθα λίθος τεκάρανος ἔχει καὶ χάλκεος οὐδός. meminit verò & Ister τῆς χαλκῆς ὁδοῦ, teste eodem.

C. Χαλκόπρωρος, ου, ὁ καὶ ἡ, Æream seu æratam habēs proram. Nauis epitheton, quòd eius rostra olim erant ærata. vnde & χαλκέμβολοι nominantur & χαλκόστομοι τειήρεις. Poll. lib. 2, inter deriuata ex voce Στόμα, Χαλκόστομον πρῷραν ποιητῆς, καὶ χαλκόπρωρον, ἢ χαλκέμβολον.

C. Χαλκόπυλος, Æreas habens portas, Æreis munitus claustris. Herodot.

C. Χαλκοπώγων, Æneam habens barbā, Ænobarbus. Plut.

C. Χαλκόστομος, Æreum os habens, seu æratum rostrum. vt χαλκόστομοι τῆες apud poetas. quæ & χαλκόπρωροι & χαλκέμβολοι. At Soph. Aiace, pag. 2, Ὡς ἄμαθες σοῦ, κἂν ἄπωθεν ἦς, ὅμως Φωνὴν ἀκούω, καὶ ξυναρπάζω φρενὶ, Χαλκόστομον κώδωνος ὡς Τυρσηνικῆς. Vbi χαλκόστομον κώδωνα vocat σάλπιγγα, quoniā nimirum αὐτῆς τὸ στομοῦν est χάλκεον, vt & totum reliquum corpus. Virgil. — dat signum specula Misenus ab alta Ære cauo. Et rursum, At tuba terribilem sonitum procul ære canoro Increpuit.

C. Χαλκότευκτος, Ære factus, seu Ex ære factus. Eurip.

C. Χαλκοτευχής, Æreis indutus armis. sunt enim quædam τεύχεα χαλκᾶ, quæ χαλκὸς etiam simpliciter nominantur, vt suprà docui.

C. Χαλκοτορέω, ῶ, Ex ære torno. Epigr.

C. Χαλκότυπος, Ære percussus, Ære inflictus. Iliad. τ, Μῦαι καδ δῦσαι κῷ' χαλκοτύπους ὠτειλάς. id est χαλκοπλήκτους, vt Hes. exp. Lascar. verò χαλκότυποι σελίδες in Epigr. quodā dicit pro Paginæ æreis typis excusæ seu impressæ.

C. Χαλκότυπος, ου, ὁ, Qui æs percutit, malleo nimirum. id est Faber ærarius. Plut. Pericle, τέκτονες, πλάσται χαλκοτύποι. Xenoph. Hellen. 3. de Epheso, οἱ τε χαλκοτυποι καὶ οἱ τέκτονες καὶ οἱ χαλκεῖς καὶ οἱ σκυτοτόμοι καὶ οἱ ζωγράφοι, πάντες πολεμικὰ ὅπλα κατεσκευάζον. Vbi nota discrimē statui inter χαλκοτύπους & χαλκεῖς. Et χαλκεῖς forsan sunt fabri ærarii qui ahena & alia ex ære opera fabricantur: χαλκοτύποι autē qui τὸν χαλκὸν τυποῦσι, vt fusores qui ex ære liquefacto fusóque statuas, columnas, tubos tubásue & alia huiusmodi conficiunt. Certè pro χαλκοπλάστης accipitur à Plutarch. in lib. περὶ δεισιδαιμονίας, vbi ait, χαλκοτύποις μὲν πίθοις καὶ λιθόξοοις καὶ κηροπλάσταις, ἀνθρωπόμορφα τῶν θεῶν τὰ σώματα εἴη. καὶ ζωῶντα πλάττουσι καὶ κατασκευάζουσι De discrimine autem inter illa duo dicā & in Χαλκεύς. VNDE Χαλκοτυπούργος dicitur Qui fabricatur ὑπὸ χαλκοτύπου, Qui fingitur à fabro ærario seu aris fusore. Plut. in Polit. præcept. μὴ δεῖσθαι γραφομένων πρῶτον, ἢ πλαττομένων, ἢ χαλκοτυπουμένων· ἐν οἷς καὶ τὸ ἀδεκιμοῦν ἀλλοτριόν ἐστι.

C. Χαλκοφάλαρος, Æreas habens phaleras, Ærea habens equorum ornamenta. Ex Aristoph. affertur χαλκοφάλαρα δώματα pro πολύχαλκα.

C. Χαλκοφανής, Æreo colore splendens.

C. Χαλκοχίτων, Ærea indutus tunica. id est, Æream loricam gestans. Vel Æreis munitus armis. arma enim & loricæ æreæ quibus muniuot corpus milites, tunicæ loco eis sunt. Hom. Il. β, κῷ' νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.

C. Χάλκανθος, SIVE Χάλκανθον, (secundum quosdam ET Χαλκάνθη) Atramentū sutorium, seu Chalcanthum: (nam & Latini hoc vocabulo vtuntur, inter quos Plinius) Est succus concretus, ex chalcitide genitus & efflorescens. Ac quū quinque species sint eiusmodi succorum concretorum, sory, melāteria, chalcitis, misy, & hoc atramentum, in coloribus præsertim differentia est. Quum enim quatuor priores species coloris sint vel cinerei & nigri, vt sory & melanteria: vel rubri & ærei, vt chalcitis: vel lutei & aurei, vt misy: atramentum sutorium alterius est coloris & varii. nam & candidum est, albæque violæ simile, quod λευκόιον vocant: & pallidum & viride, & cæruleum, & præterea omne perspicuum & nitēs: vnde superior ætas vitriolum appellauit. Differunt quoque prædicti succi ea in re, quòd priores illæ quatuor species natiuæ semper sint, atramentum verò sutorium, & natiuum & factitiū habeatur. natiuum quidem, (quod & fossile dicitur) ex chalcitide (vt dictum est) efflorescens & concretum, & natura tam simile chalcitidi vt in hanc tandem per se redeat annorum spatio, sicut se vidisse Galenus memoriæ prodidit. Id aliquando quidem pendet ex metallorum cameris stiriarum instar, aliquando verò in terram deciduum est, & iacet humi. quorum vtrunque quoniam distillando concreuit, χάλκανθον σταλακτὸν Græci nominant. Id vel simile est capillis & plumis, vel habet stiriarum aut glebæ figuram. Factitium verò, duplex etiam est. Alterum proprie πυκνὸν vocant Græci, id est concretum, quod è terræ cuniculis aqua atramentosa vel elata & in piscinas effusa, (quemadmodū narrat Galenus) vel inde corriuata frigore aut calore solis concrescit in chalcanthum: alterum verò ἑφθὸν, id est coctum, quoniam aqua atramentosa in ahenis decoquatur. est autē ea aqua (vt ait Galenus) viridis, chalcitin & æruginem redolens, & gustus quoque eiusdem. Hæc inter alia Gorr. Vide & Dioscor. lib. 5, c. 114, & Plin. lib. 34, cap. 12. vbi inter alia ait, Græci cognationem æris nomine fecerunt & atramento sutorio, appellant enim χάλκανθον. Et mox, Color est cæruleus, perquam spectabili nitore, vitrumque esse creditur. diluendo fit atramentum tingendis coriis. Porro quod ad fœm. χαλκανθη attinet, legitur id apud Nicādrum, sed citra compositionem, in Alexipharm. vers. 529, χαλκοῖο πάλαι μεμογήτος αὐθιν. vbi schol. exp. παλαιᾶς χαλκάνθου. Vide & quæ annotet idem in Ther. v 257.

C. Χάλκασπις, Æreum seu æratum habens clypeum. Habebant enim olim clypei suas χαλκᾶς πύχας, vt suprà docui. Eurip.

C. Χαλκέγχης, ου, ὁ, Ærea seu ærata vtens hasta, Hastam ærea cuspide præfixam gestans. Eurip. χαλκεγχὲς Τρώων.

C. Χαλκέλατος, Ex ære ductus. vt χαλκελάτης θαλάμης in Epigr. Talis apud Horat. Turris ahenea. Potest dici ETIAM Χαλκήλατος, ea forma qua χρυσήλατος.

C. Χαλκέμβολος, Æreo armatus rostro. vt χαλκέμβολος τειήρης apud Pollucem, quæ & χαλκόπρωρος & χαλκόστομος. Item fœm. gen. DICITVR Χαλκέμβολας pro χαλκέμβολος. vnde apud Eurip. χαλκεμβολάδων ναῶν, nauium æreis rostris præditarum.

C. Χαλκέντερος, Intestina habens ærea. Ita cognominatus fuit Didymus grāmaticus, ὅτι πολλὰ βιβλία ὑπομνήματα. dicitur enim scripsisse supra ter mille libros. Suid.

C. Χαλκήρης, Ære compactus, Æreus. Homerus Iliad. γ, Κληροῖς ἐν κυνέῃ χαλκήρεϊ πάλλον. id est χαλκῇ, ænea.

C. Χαλκουργός, οῦ, ὁ, Qui æs tractat & elaborat, Qui æra fabricatur, Faber ærarius. Is autem diuersus est à χαλκοπλάστῃ. quoniam nimirum ἡ χαλκουργικὴ ὑπηρετεῖ τῇ ἀνδριαντοποιΐᾳ, & ἡ μὲν ὅ, γανα παρέχει, ἡ δὲ πολὺ ὕλῃ, teste Aristot. Polit. lib. 1, cap. 5. Ita vt χαλκουργὸς materiam primum & æs rude conficiat, inde autem accipiat ὁ χαλκοπλάστης, & conficiat ἀνδριάντα. Vbi etiam NOTA Χαλκουργικὴ, s. τέχνη seu ὀπτική, Ars ærataria. Inde & VERB. Χαλκουργέω, ῶ, Æs præparo. vt Metallarius. VNDE Χαλκούργημα, ατος, τὸ, Opus à χαλκουργῷ confectum. Quidam verò interpretantur, Signum æneum. ET Χαλκουργεῖον, ου, τὸ, Officina ærataria.

C. Χαλκώδους, SIVE Χαλκώδων, Æreos habens dentes. vnde apud Hesychium. χαλκώδοντας (ita enim scribendum, non χαλκόδοντας) τοὺς: quod expon. χαλκοῦς ὀδόντας ἔχοντας: subiūgens ὀδόντας dicta fuisse τὰ ἐμβολα, quæ ab aliis appellari ἐμβολια. id est rostra. Χαλκώδων est etiam nomen proprium. Vnde PATRONYM. Χαλκωδοντιάδης.

C. Χαλκώνητος, Ære emptus. Hesychio simpliciter ἠγορασμένος. Dicitur ea forma qua ἀργυρώνητος. vnde etiam apparet perperam apud Hesych. scriptum esse χαλκόπους, in quibusdam exempl.

C. Χαλκωρυχεῖον, ου, τὸ, Ærifodina, Æraria. Plut. Sympos. 3, καὶ τοῖς γε Ἀμπελίτοις ἐν τοῖς χαλκωρυχίοις ἱστοροῦσιν ὠφελεῖσθαι τὰ ὄμματα, καὶ βλεφαρίδας ἀκφύειν τοὺς ἀποβεβληκότας.

C. Ἄχαλκος, Ære carens, Qui est sine ære. Soph. dicit ἄχαλκος ἀσπίδων pro Æreis carens clypeis, Expers æratorum clypeorum: in Œdipo tyr. p. 159, πέμψον ἀλκὰν, ἀρεά τε τὸν μαλερὸν, ὃς νῦν ἄχαλκος ἀσπίδων φλέγει με θωβόπτος αὐπάζων. Vbi schol. exponit, ὅπλοις οὐ χρώμενος. ¶ Item, ἄχαλκος, Ære carens. id est Carens æreis nūmis, Non habēs pecunias. Quo modo accipi potest in hoc loco Gregorii de Apostolis loquentis, ἄχαλκος καὶ ἀῤῥαβδος καὶ μονοχίτων. VNDE Ἀχαλκέω, Sum sine ære, Pecunias non habeo. Lucill. l. 2 Epigr. in philosophos, Εἴ τις ἀχαλκεῖ, Μηκέτι πιπάτω, ξεῖν' τὸ χιτωνάριον, siquis nummis indiget. χαλκὸς enim interdum vsurpatur pro χάλκεον νόμισμα, vt Æs apud Latinos quoq; pro ære signato seu æreo nummo. Cuius signif. exempla suprà attuli: quibus adde hoc ex Matth. 10, ad quod Greg. in præcedente loco respexit. Ibi enim Christus suos emittens Apostolos, inter alia hæc eis iussa dat, μὴ κτήσασθε χρυσὸν, μηδὲ ἄργυρον, μηδὲ χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν· μὴ πήραν εἰς ὁδὸν, μηδὲ δύο χιτῶνας, μηδὲ ὑποδήματα, μηδὲ ῥάβδον.

C. Ἔγχαλκος, Æreus. Vel. Cui æs inest. At in Anth. Epigr. lib. 2, p. 136 meæ edit. ἔγχαλκος χαῖα, cui est æs, id est pecunia. oppositum præcedenti ἄχαλκος.

C. Ἐπίχαλκος, Ære obductus, In superficie æratus. Aristoph. initio Vesp. ἐδόκουν αἰετὸν Καταπτόμενον εἰς τὴν ἀγορὰν μέγαν πάνυ, Ἀνταρπάσαντα τοῖς ὄνυξιν ἀσπίδα Φέρειν ὀπίχαλκον αὐτεκάς εἰς τὸν οὐρανόν. Vbi schol. ὀπίχαλκον exp. ἔξωθεν χαλκῶν, annotans addi hoc epitheton ad vitandā amphibologiam, ne fortè intelligeretur aspis serpens. AT Ἐπίχαλκον Hesychio est τὸ στόμα τῆς αὐλῶν: apud quē legitur ET Ἐπιχαλκίτης, ὁπλίτης, Armati. κεκοσμημένοι ἀθροπ χαλκῷ.

C. Εὔχαλκος, Bonum æs habens, seu E pulchro ære confectus. aut Ex ære pulchrè fabricatus. vt εὔχαλκος πέπλος.

C. Καπάχαλκος, itidem Æratus. vt ὀπίχαλκος. Eurip. Phœniss. Ἰὼ πότνια παῖ Λατοῦς Ἑκάτα, Καπάχαλκον ἄπαν πεδίον ἀσπαίρει. Vbi scholiastes exponit ἔνοπλον. Similis locus apud Hom. Il. υ, Τῶν δ' ἄπαν ἐπλήσθη πεδίον, καὶ ἐλάμπετο χαλκῷ Ἀνδρῶν ἠδ' ἵππων. Ex Eurip. rursum καπάχαλκος δράκων, pro Draco septus seu munitus.

C. Πάγχαλκος, Solidus ex ære, Totus æreus. πάγχαλκος γέρας, pro Ærea seu ferrea securis, ex Soph. affertur, qui & in Antig. p. 220 ait, ἐπὰ λοχαγοῖ δ' ἐφ' ἑπτὰ πύλαις ταχθέν τες ἴσοι πρὸς ἴσους, Ἔλιπον Ζηνὶ θοπαίῳ πάγχαλκα τέλη. Vbi schol. ἔλιπον Ζηνὶ θοπαίῳ πάγχαλκα τέλη exponit τὰ ὅπλ' ἀπίβαλον.

C. Πολύχαλκος, Multū habēs æris, Diues æris, Ære multo abundans. Il. κ, Ἦν δὲ Δόλων ὁ Τρωϊὸς πολύχρυσος πολύχαλκος. Apud eundem Hom. Il. ε, legimus Οὐρανὸν ἐς πολύχαλκον. quod exp. στερεὸν, λίαν ἰσχυρὸν, Firmū, Validū. Alibi σιδήρεον οὐρανὸν appellat. Potest etiam esse Cui multū est pecuniæ, oppositum illi ἄχαλκος.

C. Ὑπόχαλκος, Subæratus, Sub quo æs latet, Cui æris aliquid suffusum est. vt ὑπόχαλκον νόμισμα apud Poll. inter numismata adulterina & κίβδηλα. Et ὑπόχαλκον χρυσόν, Aurū subæratū, Aurū suffuso ære adulteratū. quod prouerbialiter dicitur in homines vitia sub prætextu virtutum occultantes.

Χάλκεος, & per CONTR. Χαλκοῦς, Æreus, Ex ære factus. FOEM. Χαλκέη, & per CONTR. Χαλκῆ: NEVTR. Χάλκεον, & per CONTR. Χαλκοῦν (cuiusmodi contractio fit & in Χρύσεος, Ἀργύρεος, Κεράμεος & similibus) Hesiod. Erg. de tertiæ ætatis hominibus, quā æreā vocant, Τοῖς δ' ἦν χάλκεα μὲν πύρα, χάλκεοι δὲ τε οἶκοι. Sic Hom. Il. ψ, οἱ δ' ἐντὸς ἀφωπλίζοντο ἕκαστοι Χάλκεα μαρμαίροντα. Od. κ, δόρυ χάλκεον, ærea hasta. seu ærea cuspide præfixa: quod alibi χαλκεβαρὲς δόρυ appellat, seu μελίην χαλκοβάρειαν. Et apud Aristot. De arte poet. τῇ δ' ἔφετο χάλκεον ἔγχος. Athen. l. 2, εἰς χάλκεον ἢ ἀργύρεον ἄγγος ἐγχέομενον. Alioquin in prosa contracto potius solent vti. Æsch. in Ctesiph. χαλκοῖς καὶ ἀδαμαντίνοις πίχοσι. Xen. in Rep. Lac. χαλκῷ ἐν ἀσπίδι. Plut. Symp. 3, χαλκοῦ ἐμπτηγνύοντες ἥλον. Athenæus l. 6, ὡς χαλκῶν ὄντων τῶν παλαιῶν ἀναθημάτων. Idē l. 15, χαλκῷ νομίσματα χρήσασθαι Et l. 4 ἐν χαλκῷ πίνακι. Rursū Plut. Hell. ἐν διφθέραις χαλκαῖς γεγραμμένοις. Et in l. De sol. an. χαλκοῖς ἐλέφαντα αὐτῷ τῷ στραγγύλῳ ἀνέθηκε. Idem in l. De loquac. Ἀθηναῖοι δὲ χαλκῶν ποιησάμενοι λέαιναν ἀγάλματον, ἐν πύλαις τῇ ἀκροπόλεως ἀνέθηκαν. Et De or. Pyth. κίων τις ἱστὼς ἄνω χαλκοῖς Τέρωνος, ærea columna ab Hierone erecta. Et apud Pauf. in Att. Lysippus χαλκοῦν Διὶ ἐπέθηκε. Dicimur etiam aliquem χαλκοῦν ἱστάναι, quū æreā ei statuam erigimus: ille itidem dicitur χαλκοῖς παρεστῶσι, cui ærea illa imago facta est. Dem. in Aristocr. εἰ τοῖς μὲν παρ' ὑμῖν θεοῖσ' ἐπιτρεψαιτο, χαλκοῖς ἱστάντες, καὶ τὴν μεγίστην δωρεὰς πιθῶντες ἐτιμᾶτε. Aristot. Rhet. 3, ἄξιος ὢν ἱστᾶσθαι χαλκοῖς, οὐκ ἄξιος ὢν χαλκοῦ. Quibus verbis notatur ambitio cuiusdam, qui summos honores appeteret, statuāmque æream, quum ne æreo quidē nummo dignus esset. NAM Χαλκοῖς, substantiuè positum, significat interdum τὸ χάλκεον νόμισμα. Plut. Symp. 4, ζώγλιω χαλκοῖς ἔχουσιν ὑπεῤῥωσμένοις διέπιξε, æreos nūmos. Nicarch. lib. 2 Epigr. δι' ἓξ χαλκοῖς ὀυσμορος ἐκ ἔθανεν. de quodā qui se strangulare volebat, tam auarus tamē erat vt ne sex quidem æreos nummos exponere sustineret ad emendum sibi funiculi. Sic Demosth. in Mid. ἀλλ' οὐδὲ χαλκοῦ ἐκτέτικεν οὐδέπω καὶ τίμιον οὐδένα. Quē locū citat Poll. l. 9, quū dixisset χαλκοῖς fuisse νομισμάτων τὸ παλαιόν. (vt κέρμασι apud eosdē, apud Lat. terūcius) Idē eodem in lib. aliquanto antè, annotat τὸ ὀβολὸν habuisse ὀκτὼ χαλκοῖς: & duos quidē χαλκοῖς, fuisse τεταρτημόριον siue τεταρτήμορον vocatos, qp essent τὸ ὀβολοῦ τέταρτον, quarta pars: quatuor verò χαλκοῖς, ἡμιωβόλιον: at sex χαλκοῖς, τριτημόριον, quoniam videlicet τὰ τρία μέρη τοῦ τῶ ὀβολοῦ. vt apud Philemonem in Sardio, Χαλκοῖς ὀφείλεις πέντε μοι, μέμνησ'. ἐγὼ σοὶ πέντε χαλκοῖς, οὐ δέ μοι ἓξ τίμιον. Τοὺς ἓξ ὀβοδοὺς, τοὺς πέντε χάλκους ὑπόλαβε. quanquam nonnulli τοὺς ἓξ χαλκοῦς appellant etiam τεταρτημόριον, ὡς τρία τεταρτημόρια ἔχοντας. Apud medicos pōderis nomen est. Gorr. Æreolum interpr. aitque esse sextā oboli partē: siquidē obolus ἓξ χαλκοῦς, hoc est sex æreola, cōtinet. esse igitur χαλκῆν, duodecimā partem scripuli. Diuidi autē εἰς λεπτὰ, hoc est minuta, septē: pēdere verò grana duo, quod granum apud Arabas minimū pondus existimatur. Paulus tamen Ægin. referēs & ipse χαλκῆν inter σταθμοὺς, cū Polluce dicit ὀβολὸν ἔχει χ ἡ. i. χαλκῆς ὀκτώ. ea enim τῷ χαλκῷ nota est, nimirū τὸ χ σημεῖον ἔχον ὑπεκείμενον αὐτῷ τὸ α, vt idē medicus annotauit. Plin. verò sub finē l. 21, Drachma Attica denarii argentei pondus habet. eadē sex obolos pondere efficit: obolus, decem chalcos. VNDE Δίχαλκον, ου, τὸ, Duo chalci: quarta oboli pars, vt Pollux tradit lib. 9. Diosc. l. 4, c. 155, de elaterio, ἡ δὲ πελία πόσις, ὀβολὸς· ἡ δὲ ἐλαχίστη, ἡμιοβόλιον παιδίοις δὲ, δίχαλκον. ET Δεκάχαλκον, ου, τὸ, Decem chalci, Decem ærei nummi, Denarius. Plut. τὸ δεκάχαλκον ἐκαλεῖτο δηνάριον, denarius vocabatur qui ex decem æreis constaret. ITEM Πεντάχαλκον, SIVE Πεντάχαλκον, Quinque ærei nummi. Poll. l. 5, καὶ πεντέχαλκον δ', ὡς πεντεχάλκους ὠνομασμένους ὑπόμνημα ἐν τοῖς Ἀριστοφάνους Διδύμοις, — πεντέχαλκον συλλαβών. Sed videtur ibi pro πεντεχάλκους scribendum πέντε χαλκοῦς, disiunctim: vt & pro πεντεχάλκοις in loco Philemonis suprà allato, malim scribere πέντε χαλκοῦς. insolens enim videtur dicere πεντέχαλκοι siue πεντάχαλκοι pro πέντε χαλκοῦς.

Porro vt redeā ad substantiuum nomen χαλκοῦς, non illud semper æreum nummum significat, verùm etiam statuam æream. vt apud Lucianum in Lexiph. οἶδα τὸν χαλκοῦν τὸν ἑστῶτα ἐν τῇ ἀγορᾷ, nosti æream statuam in foro erectam. Vbi subauditur substantiuum αἰδρίας. ¶ Adiectiuum verò χάλκεος siue χαλκοῦς tri tribuitur & aliis propriè ac per metaphora. Homerus enim χάλκεον Ἄρεα dicit, & ὄπα χάλκεον, & χάλκεον ἦτορ. Iliad. ε, — ὁ δ' ἔβεαχε χάλκεος Ἄρης Ὅσσον τ' ἐννεάχιλοι ὀπίαχον ἢ δεκάχιλοι Ἀνέρες ἐν πολέμῳ. Iliados ε, Οἱ δ' ὡς οὖν ἄϊον ὄπα χάλκεον Αἰακίδαο. Iliados β, — χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνείη, æneum pectus. At verò χαλκῆ μῦα, ludi genus est apud Pollucem, libro 9, in quo puer

fascia obligatis oculis proclamat, χαλκῆν μίτραν θηρεύσω: alii respondent, θηρεύσις, ἀλλ' οὐ λήψῃ: ferúntque ipsum donec aliquē eorum ceperit. ‖ Χαλκοῖς cognomento dictus fuit & rhetor quidam ac poeta Dionysius, φ Athenienſibus autor fuerit numiſmate æreo vtendi, teſte Athen.lib.15, qui & alibi ſæpe eius meminit. vt & Ariſtot. Necnon fur quidam id cognomen habuit, in quem Demoſth.luſit, μὴ θαυμάζετε ὦ Ἀθηναῖοι χαλκοῖς κλέπτας. Meminit & Euſt.

A

Vnde COMP. Χαλκοθώρηξ, idem cum χαλκοθώρηξ, Æreo thorace armatus. Il.θ, μάλ' αὐδῶν Χαλκοθωρήκων.

B

ET Χαλκοκάρδιος, Cui eſt χάλκεον ἦτορ, Æreum & infractum pectus habens, Qui æneo & inuicto corde eſt. Horatium ad hoc epithetum reſpexiſſe puto, quū dixit æs triplex circa pectus eſſe, Carm.l.1, ode 3. Theocr. Id.13, Ἀμφιτρύωνος ὁ χαλκοκάρδιος υἱός.

ET Χαλκόφωνος, idē CVM Χαλκοφωνος, Æream vocem habens. i. vel valde acutam, vel valde firmam. Homer. Il.ε, Στέντορι εἰσαμάχη μεγαλήτορι χαλκεοφώνῳ, Ὃς τόσον αὐδήσασ' ὅσσον ἄλλοι πεντήκοντα. Et Heſiod. dicit ἀΐδηλος κυὼν χαλκόφωνος.

C

Eſt verò & χαλκόφωνος quædam gemma quæ æris ſonum ſeu tinnitum pulſu reddit. Plin.l.37, c.10, Chalcophonos nigra eſt, ſed illiſa æris tinnitum reddit, tragœdis (vt ſuadent) geſtāda. Ab eodem ET Χαλκωσμάραγδος inter gemmas refertur: c.5 eiuſdem libri, de ſmaragdi generibus, Item chalcoſmaragdus è Cypro, turbida, æreis venis.

Poetæ pro Χάλκιος dicunt ETIAM Χάλκειος, metri cauſa, vt χρύσεος pro χρύσεος. Hom. Il.ζ, de Glauco, Ὃς ποτὲ Τυδείδῃ Διομήδεα τύχε' ἄμειβε Χρύσεα χαλκείων. Od.η, Καὶ οἱ ἐπὶ χάλκειον ἄορ καὶ δίπλακα δῶκα. Il.γ, κατὰ κόθεν μβρεαίνων Ἐγχεῖ χαλκείῳ, haſta ærea, ſeu ærata. Heſiod. Erg. Παρὰ δ' ἴθι χάλκειον θῶκον; præteri æream ſedem.

D

‖ Χάλκιος eſt & ſuffruticis genus apud Theophraſt. Hiſt. pl. l.6, c.3. Ærariam vocant nonnulli.

AT Χάλκεια, τά, feſtum antiquum & à populo olim celebratum, poſtea verò à ſolis fabris, in honorem Vulcani, φ in Attica artē exercuiſſet. celebrabatur aūt ἔνη καὶ νέα τοῦ πυραιεψάνος· ἐν ᾗ καὶ ἱέρειαι μετὰ τοῦ δρηπόρων τὸν πέπλον ἐδιάζοντο, vt annotatur in lex. meo vet. & apud Etymol. apud quem Herodianus docet ὅτι ἡ πλείων χρῆσις τοῦ τοῦτο τάσσει, indicans plerunque SCRIBI Χαλκεῖα, penult. circunfl. vt & apud Poll. l.7, c.24, χαλκεῖα, ἑορτὴ ἐν τῇ Ἀττικῇ, Ἡφαίστου.

E

Χαλκεών, ῶνος, ὁ, Officina fabri ærarii. Suidæ τὸ χαλκεῖον. Heſych. χαλκεῶνα dici ſcribit χαλκεῖον ἐν ᾧ τοὺς κοπάβους ἐποιοῦντο. Vtitur hoc vocabulo Hom. Od.θ, de Vulcano, ὡς οὐδ' θυμαλγὲς μῦθον ἄκουσε, Βῆ ῥ' ἴμεν ἐς χαλκεῶνα, κακὰ φρεσὶ βυσσοδομεύων, in officinam ſuam ærariam vbi ærariæ inſtrumenta cudebat.

Χαλκίον, ου, τὸ, idem cum χαλκὸς, Æs, vt χρυσίον idem cum χρυσὸς, & ἀργύριον idem cum ἄργυρος. vt & Poll. l.9 ait, τὸν δὲ νῦν χαλκὸν οἱ Ἀττικοὶ χαλκίον εἰώθασι καλεῖν. Cuius vſus hoc exemplum affert ex Ariſtoph. Ranis, Οὔτ' γὰρ τοῦ πίσιν οὔσιν ὑ κεκιβδηλευμένοις, Ἀλλὰ καλλίστοις ἀπαύτων, ὡς δοκεῖ, νομισμῷ, Καὶ μόνοις ὀρθῶς κοπεῖσι καὶ κεκαθωνισμένοις Χρώμεθ' οὐδέν, ἀλλὰ τοῦτοις τοῖς πονηροῖς χαλκίοις Χθές τε καὶ πρῴην κοπεῖσι τοῦ κακίστου κόμμαπ. ‖ Idem Poll. χαλκία & χαλκίδια numerat inter τὰ τῶν μαγείρου σκεύη, libro 10, c.24. vt ex Xen. quoque Œcon. affertur χαλκία pro Ahena ſeu Ærea vaſa, Æramenta. Sic Marci 7, βαπτισμοὺς ποτηρίων καὶ ξεστῶν καὶ χαλκίων, lotiones poculorum & ſextariorum & æramentorum. Rurſum apud Poll. inter vaſa balnearia, l.10, c.17, ex Eupol. Ὅστις πύελον ἥκεις ἔχων καὶ χαλκίον ἐν τῷ λουτηρίῳ. Sed alibi apud eundem Pollucē per diphth. in penultima ſcriptum legitur χαλκεῖον, de quo infrà.

F

VNDE Χαλκίδιον, Æreum vaſculum, Vaſculum ex ære. Poll. l.10, ſub finem cap.26, καὶ τὰ τοιαῦτα σκεύη (nimirum οἰνοχόην & λύχνιον) χαλκίδια καὶ χαλκεῖα καλεῖ· ὡς ἐκ χαλκοῦ πεποιημένα. loquitur autem de Hermippo comico. Quò refer & χαλκίον μακρὸν, quod Heſych. eſſe ait ἐλαμπρὰν ὀπήχισιν. Videtur accipi & pro vili æris moneta: INDEQVE Χαλκιδῆς πόρνη apud Ioſeph. dici Vile & triuiale ſcortum, quod vel æreo nummo ſeſe proſtituit. vt diobolare ſcortum apud Plautum. Suid. certè nominari ita

G

ait ἀπὸ τῆς ἀπελείας τοῦ διδομένου νομίσματος, vt & Euſt. Videtur ex eodē χαλκίον eſſe COMP. Χαλκίωκος etiam, ET Χαλκίναος, vtrunq; epitheton Mineruæ apud Spartanos, forſan φ eius ſimulacrum in ærea eſſet ædicula. Suidas verò ita ſcribit nominari τὴν Ἀθηνᾶν ἐν Σπάρτῃ, vel quoniam χαλκεῶν οἶκον εἶχε, vel διὰ τὸ τοὺς Χαλκιδεῖς τοὺς ἐξ Εὐβοίας φιγάδας αὐτῇ κλίσαι. Plut. in Apophth. Lacon. τοὺς μὲν ἄλλους ἔφθασε εἰς τὸ ἱερὸν τῆς χαλκιοίκου Ἀθηνᾶς καταφυγόν. Et mox, ὃν τῷ τῆς χαλκιοίκου περιέρρει. Meminit eiuſdē Mineruæ idē Plut. in Lyc. & Athen. l.13. & ante illos Thuc. l.1. Χαλκίναος autem apud Heſych. legitur, qui ipſum exp. per præcedens χαλκίοικος, veluti notius.

A

B

Χαλκίτης, ου, ὁ, cuius FOEM. Χαλκῖτις, ιδος, ἡ, vel ἐος, ſ. λίθος, Chalcitis: metallicum medicamentum, colore æris, intercurſantibus oblongis venis ſplendentibúſque. Naſcitur autem in iiſdem metallis in quibus ſory & miſy, mediúmque inter ea non tantùm loco, ſed etiam viribus. primùm enim miſy ſolet occurrere, deinde chalcitis, poſtremò ſory. Eſtque miſy tenuiſſimū, ſory craſſiſſimum: mediam verò rationem chalcitis habet. Sed & temporis ſpatio in ſe inuicem tranſeunt, quemadmodum narrat Gal. chalcitin per triginta ferè annos domi ſuæ aſſeruatā, in miſy verſam ſe vidiſſe. Ex quo apparet hæc tria ſpecie eadem eſſe, ſoláque naturæ cōcoctione & perfectione ab inuicē differre. Hæc Gorr. Vide & Dioſc. l.5, c.115. Plin. l.34, c.12, Chalcitin vocant lapidē ex quo & ipſum æs coquitur. Diſtat à cadmia, φ illa ſuper terram ex ſuddialibus petris cæditur, hæc ex obrutis. Item, quòd chalcitis friat ſe ſtatim, mollis natura, vt videatur lanugo cōcreta. Eſt & alia diſtinctio, φ chalcitis tria genera continet, æris & miſyos & ſoryos: habet autem æris venas oblongas. probatur melei coloris, gracili venarū diſcurſu, friabilis, nec lapidoſa. Idem l.vlt. c.penult. Melites, mali coloris: chalcites, æris. Et l.34, c.2, Fit & ex alio lapide, quē chalciten vocant in Cypro, vbi prima fuit æris inuentio. Præcedēte autē cap. dixerat æs fieri è lapide æroſo, quē vocant cadmiam. Itidē pro lapide ſeu metallo æroſo accepit Plut. quū dixit in l. De def. or. ἐκ τῆς ἐν Εὐβοίᾳ χαλκίτιδος ἧς ἐδημιουργεῖτο τὰ ψυχήλατα τοῦ ξιφῶν. Vbi Turn. Et æris in Euboea, vnde fabricabantur durati aquæ rigore gladii. Eſt apud Hipp. & χαλκῖτις συπηείν, eadē quæ præcedens χαλκῖτις, vt in ſuo lex. annotauit Gal. Alitā men diuerſam eſſe contendunt, ex eo quod Plin. l.35, cap.15, de alumine trichite ſcribit, Hoc fit è lapide, ex quo & chalcitin vocant: vt ſit ſudor quidam eius lapidis in ſpumam coagulatus.

C

D

E

Χαλκόφι pro χαλκοῦ reperitur interdum, paragoge poetica. Exponitur etiam Ex ære.

Χαλκόω, ῶ, Æreū reddo. vel Ære obduco aut munio. Paſſ. κεχαλκῶσθαι, Ære obductum ſeu munitum eſſe, Æratū eſſe. vt Paralip. lib.2, c.3, τὰ θυρώματα αὐτοῦ κεχαλκωμένα χαλκῷ. Sic apud Virg. Ærati poſtes, & Æratæ portæ apud Ouid. Vnde VERBALE Χάλκωμα, ατος, τὸ, Æramentum, Vas aut aliud opus ex ære factum. Poll. l.10, cap.44, quædam ex metallica materia recenſens vaſa, φαίης δ' αὖ καὶ χρυσώματα καὶ ἀργυρώματα καὶ χαλκώματα ὁ μέρει τοῦ σκεύων. Vbi etiam annotat, Xen. in Anab. & Ariſtophanem in Pelaſgis hac voce eſſe vſos. Vſuſeſt & Sophron apud Athen. l.6, τῶν τε χαλκωμάτων καὶ τοῦ ἀργυρωμάτων ἐμάρμαιρε δοκία. Plut. verò χαλκώματα appellauit ærata nauium roſtra: τοῦ δὲ Καίσαρος ἐμόγον αἰπτοφόρων συμφέρεσθαι πρὸς χαλκώματα στερεὰ καὶ πραχέα φυλαττομένων, nauibus Cæſaris cauentibus ne obuerſæ cum roſtris firmis & æratis Antonii concurrerent.

F

G

ET COMP. Καταχαλκόω, ῶ, itidem Ære obduco.

Χαλκεύω, F. σω, Ærariam artem tracto. χαλκουργεῖν, ſeu Æs exerceo & malleo tundo. Thucydides libro 3, pag.111, νομίζουσι δὲ οἱ ἐκείνῃ ἄνθρωποι ὁ τῇ Ἱέρᾳ ὡς ὁ Ἡφαιστος χαλκεύει· ὅπ πλὴν νύκτα φαίνεται πῦρ αἰαδιδοῦσα πολὺ καὶ πλὴν ἡμέραν καπνόν. Frequentius tranſitiuè accipitur pro Ex ære fabrico, vel etiam E ferro: vt Pollux quoque annotat χαλκεύειν poni & pro σιδηρεύειν, id eſt σίδηρον ἐργάζεσθαι. Hom. Il.σ, Τῷ παρ' εἰνάετες χάλκευον δαίδαλα πολλά, apud quas multa ex ære opera artificioſa & elegantia conficiebam. verba Vulcani. Soph.

H

Aiace, Ἐρινὺς τόν' ἐχάλκευε ξίφος, Erinnys hunc cudebat enſem. Media voce Plutarch. Camillo, ἐχαλκεύσατο κράνη τοῖς πλείστοις ὁλοσίδηρα, plurimis galeas ferreas fabricatus eſt. Metaph. autem Ariſtoph. Equit. ὅτι τὰ τοῖς δεδεμένοις χαλκεύεται, pro adornantur, ſiue ſtruuntur: aut etiā cuduntur, ſimili metaph. à fabris ærariis ſeu ferrariis: vt & in præcedenti verſu, vbi dicit, Καὶ τοῦτ' ἐφ' οἷσιν ὅτι συμφυσῶνθα, aduerſum quos conflentur & conſpirentur hæc. dicuntur enim fabri συμφυσᾶν & συγκροτεῖν, vt conflare apud Latinos. Eodem ſenſu & ſimili metaph. paulo antè, Τοῦτ' μὰ τὸν Δίμητρά μ' οὐκ ἐλαθε γε τεκταινόμενθα τοῦ πράγματος, ἀλλ' ὅπτεύω, Hæc fabricari & ſtrui, Iſta machinari & moliri nonnullos. Nec fabricari ſolùm, ſed Cudere etiā ſimili metaphora Latini vſurpant.

A

B

C

Χαλκεύς, έως, ὁ, Faber ærarius, Qui æramenta cudit. vel etiam Faber ferrarius. vt χαλκεύειν etiam accipi pro σιδηρεύειν, id eſt σίδηρον ἐργάζεσθαι, docui ex Polluce. Itidémque Ariſtot. De arte poet. χαλκέας dici teſtatur τοὺς τὰ σίδηρον ἐργαζομένους. Hom. verò non ferrariū ſolùm fabrū χαλκέως nomine appellat, verùm etiā aurificem. vt Od. γνῶθε δὲ χαλκεύς Ὅστις τ' ἐν χρυσῷ ἔχων χαλκῆϊα, πείρατα πήχης, Ἄκμονά τε σφύραν τ', ὑποίητ' τε πυρὸς ἄκρα, Οἷσίν τε χρυσὸν ἐργάζεται. De ferrario apud eūdē Od. 1, Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ χαλκεὺς πέλεκυν μέγαν ἠὲ σκέπαρνον Εἰν ὕδατι ψυχρῷ βάπτῃ μεγάλα ἰάχοντα Φαρμάσσων· τὸ γὰρ αὖτε σίδηρου γε κράτος ἐστί. In proſa etiam paſſim pro fabro ferrario vſurpatū occurrit, & nominatim apud Xenoph. qui diſcrimen facit inter χαλκοτύπον & χαλκέα. forſan huius nomine accipiens τὸν χαλκουργὸν, qui æs eruit & ſubtiliori operi parat: χαλκοτύπον verò appellans eū qui à χαλκῆ ſeu χαλκουργῶ ita paratum elaborat & ex eo fingit ſtatuam, columnam aut tale quid. Niſi tamen χαλκέως vocabulo fabrum ferrarium intelligat, χαλκοτύπου verò appellet ærarium. ‖ Χαλκεὺς dicitur etiam piſcis quidā, diuerſus ab eo qui Χαλκὶς nominatur, teſte Athen. lib.7, vbi etiam ex Euthydemo tradit eos γίνεσθαι ἐν τῇ Κυζικηνῶν χώρᾳ, eſſéque σφαιροειδεῖς καὶ κυκλοειδεῖς.

D

E

Χαλκευτής, οῦ, ὁ, itidem Qui æramenta cudit, Faber ærarius ſeu ferrarius. Item generaliter Fabricator, Artifex. Antip. lib.3 Epigr. in Pindarum, Πιερικὰν σάλπιγγα, τὸν ἀναγῶν βαρυβόμων Χαλκευτὰν κατέχει Πίνδαρον ἅδε κόνις. Legitur idem epigr. apud Suid. quoque in hoc vocabulo Χαλκευτής.

Χαλκευτικός, οῦ, ὁ, Ad fabrum ærarium ſeu ferrarium pertinēs, Fabrilis. vnde fœm. gen. χαλκευτική, ſ. τέχνη, Ars fabrilis, Ars ærariа ſeu ferraria, Ars procudēdi æs aut ferrum. Homo etiā aliquis χαλκευτικός dicitur Qui artē ærariam ſeu ferrariam probè callet. Gaza vertit Artis excuſoriæ peritus.

F

Χαλκευτήριον, ου, τὸ, Fabrile, Officina χαλκευτοῦ. quæ etiam χαλκεῖον & χαλκεῶν.

Χαλκεῖον, ου, τὸ, idem. Luc. τοῦ Ἡφαίστου τὸ χαλκεῖον, Officina Vulcani in qua æs ferrúmque elaborat. Homerus χαλκεῶνα appellat. ‖ Reperitur χαλκεῖον in ea etiam ſignificatione qua χαλκίον apud Pollucem, vt admonui in Χαλκίδιον. Sic apud Xenoph. in Sympoſ. p.521, ὁ μὲν λύχνος, ἔφη, τὸ λαμπρὸν φῶς ἔχει, φῶς παρέχει· τὸ δὲ χαλκεῖον, λαμπρὸν ὄν, φῶς μὲν οὐ ποιεῖ, ὃν αὐτῷ δὲ ἄλλα ἐμφαινόμενα παρέχεται. vbi λύχνον vocat ellychnium ardens & lumen præbens, χαλκεῖον autem nominat æreum vaſculum cui oleum infuſum eſt, quódque in ſe fiſtulā habet cui ellychnium immittitur, & oleo concepto ac flamma, ardet. Tale apud Heſychium eſt χαλκίον μακρὸν, quod exponit ἐλαμπρὰν ὀπήχισιν. Pertinétque huc quod Pollux ſcribit, lib.6, cap.18, de candelabro & lychno, ἡ μὲν τοι λαμπρὰ ὀπήχισις χαλκεῖον ὅτι μακρὸν, ὡς χάλκιον Εὔπολις ὠνόμασε. Vbi nota apertam mentionem vtriuſque vocabuli χαλκεῖον & χαλκίον, ſiue χάλκιον. nota etiam ἐλαμπρὰ ὀπήχισις pro vaſculo oblongo & in acutum definente roſtrum, cui oleum infunditur ad fouendum lychnum accenſum. Pro alio etiam vaſe æreo legitur apud Athen. lib.10, necnon lib.11, χαλκεῖον ὀκτάβολον λεβητῶδες, ὀπτηδείως ἔχον πρὸς ὑδάτων ψυχρῶν ὑποδοχάς. ‖ Χαλκεῖα Heſychio ſunt etiam ὑπομνήματα τῆς τοῦ πυρὸς εὑρέσεως, artium inuentarum monumēta. Quibus verbis puto eum intelligere feſtum quod Athenis fabri ærarii ac ferrarii dicuntur agitaſſe olim in honorem Vulcani τοῦ χαλκευτικῆς inuentoris, cuius ſuprà etiam facta fuit mentio.

A

B

C

Χαλκεῖος, pro χαλκεῖος, idem cum χαλκευτικός, Pertinens ad χαλκέα, Ærarius ſeu Ferrarius, aut Fabrilis. Homer. Od.σ, Οὐδ' ἐθέλεις οὐδεὶς χαλκεῖον ἐς δόμον ἐλθών. Sic ſuprà in Χαλκεύς, habuimus ex eodem poeta, ὅπλα χαλκεῖα, inſtrumenta fabrilia: quibus nimirum ὁ χαλκεὺς ἐργάζεται τὸ χρυσόν.

C. ΑΠΟχαλκεύω, Fabricor: itidem vt χαλκεύω. Item, Ære munio, inquit Budæus. Et Ἀπεχαλκεύομαι, Ære munior. vnde particip. Ἀπεχαλκευμένος. Xen. in Cyn. de venabulis loquēs, κατὰ τὸ μέσον τὸ αὐλὸν κατόδοντας ἐχέτω ἀπεχαλκευμένους.

AT VERO Ἀποχαλκίζω. Ære priuo ſeu ſpolio. id eſt pecunia: in Anthol. Epigr. ab eo χαλκὸς quo ſignificatur Æs ſignatum, id eſt Pecunia. vnde & ἄχαλκος.

C. ΕΠΙχαλκεύω, Fabricor ſuper, ſeu cudo. vt quum faber τῷ ἄκμονι ὀπήχαλκεύειν ξίφος dicitur aut tale quid. Item, Inſuper fabricor, ſeu cudo, & quaſi Adfabrico. Metaph. Ariſtoteles ſub finem lib.3 Rhet. loquens de epilogo, eúmque ἐκ πολλῶν συγκείσθαι dicens, ἐκ τε τοῦ τρόπου ἑαυτὸν καταστοχάζειν τοῦ τὸν ἀκροατὴν καὶ τὸν ἐναντίον φαύλως, καὶ ὅτι τοῦ αὐξῆσαι καὶ ταπεινῶσαι, καὶ ὅτι τοῦ εἰς τὰ πάθη τὸν ἀκροατὴν καταστῆσαι, καὶ ὅτι τὰ μνήσεως, subiungit, πάνυ γὰρ μετὰ τὸ ἀποδεῖξαι αὐτὸν μὴ ἀληθῆ, τὸν δὲ ἐναντίον ψεύδη, οὕτω τὸ ἐπαινεῖν καὶ ψέγειν ἐπὶ ὀπήχαλκεῦσι. Vbi Victor. annotat, videri ſibi hoc verbum accipi pro Expolire, & quod factum iam eſt, curſim feſtinantérque, eo conſilio vt cōcinnes, iterare ac repetere. vt ſumptum ſit à fabris ferrariis qui craſſiore Minerua aliquid tornatum incudi reddunt.

D

E

Χαλκίζω autem ſignificat χαλκοῖς ludo. tradit enim Pollux lib.7, cap.24. χαλκίζειν eſſe παιδιᾶς τι εἶδος ἐν ᾧ νομίσματα ἠπάζον. innuens eſſe ludi genus in quo chalcis aut alio nomiſmate ludebant par impar.

F

VNDE Χαλκισμός, οῦ, ὁ, dicitur ille ipſe ludus, quem Pollux libro 9, his verbis deſcribit, ὀρθὸν νόμισμα ἔδει σπουδῶνος τοῦ ἐπιστρέψαι τὸ ὀπισθοτρόπιδμον ὀπισθοῦσι τοῦ δακτύλου, annotátque ex quibuſdam, Phrynen meretricem eo ludi genere ſummopere fuiſſe delectatam. Meminit eiuſdem ludi Euſtath. quoque, vocans eum παιδιὰν κυβδιστικήν. Erat autem, vt ipſe ex quibuſdam refert, p.1409, ὀρθοῦ νομίσματος τοῦ ἐπιστρεφοῦ σπόνδυλος, μεθ' οὗ ἔδει τὸν παίζοντα ἐπίχειν τοῦ δακτύλου τὸ νόμισμα ὀρθὸν καὶ οὐκ ἀ ὁ τῦπο καταρρῶσαι. Itidem pag.986, dixerat hanc παιδιὰν eſſe κυβεῖας εἶδος, ſecundum veteres, ſed paulo fuſius deſcribens his verbis, οὗ ὁ χαλκισμὸς ὀρθοῦ νομίσματος (ἢ τῶν χαλκοῦ) στροφὴ κοῦ σπόνδυλος τοῦ δίνησις. μεθ' οὗ ἔδει τὸν παίζοντα ἐπίχειν ὀρθῶ τοῦ δακτύλου τὸ νόμισμα εἰς ὅσον τάχος πρίνη καταπεσεῖν. καὶ ὁ τοῦτο αὐσάς ἐκράτει τὸν χαλκισμόν, καὶ οὗ νικητής. Sunt qui dicant fuiſſe ludi genus quo nummum raptim circūagendo digito impoſitum excutiebāt pueri, & priuſquam humi caderet, excipiebant recto digito.

G

‖ Χαλκίζω, Æs refero, Æri ſimilis ſum. Vide in ſequenti Χαλκίς.

Χαλκὶς, ίδος, ἡ, Chalcis: auis nomen quæ & κύμινδις nominatur. multa de ea Euſtathius pag.986, ac inter alia ὡς μέλαινά τοῦ, χαλκίζουσα πλὴν χρόιαν· ὅθεν καὶ χαλκὶς λέγεται. Eſt & piſcis genus: cuius idem Euſtathius meminit, necnon Athen. libro 7, vbi ex Epicharmo affert χαλκίδες δ' ὕες τε χοῖρίων κύων. Ibidem annotat diuerſum eſſe hoc piſcium genus ab iis qui χαλκεῖς appellantur, & has χαλκίδας à Dorione vocari etiam χαλκιδικάς. cuius Dorionis hæc forſan verba ſunt quæ afferuntur ab Euſt. in loco citato, χαλκίδες, τὰς καλοῦσι καὶ σαρδίνους. αὗται δὲ καὶ χαλκιδικαὶ ὀνομάζονται. Dicitur certè ſale aſſeruari, & inter ſalſamēta numerari, vt ſardinos piſces inter θεῖχη celebrari nouimus. Meminit eiuſdē & Ariſtot. Hiſt. an. l.4 & 5, necnō Plin. & Col. qui chalcidē & ipſi appellant. Gaza tamē aliàs ſpuriā, aliàs ericā apud Ariſtot. vertiſſe dicitur. ‖ Eſt & ſerpentis genus, ſic appellatum ob virgulas quaſdam ænei coloris quæ tergum eius diſtinguunt: alio nomine σήψ

H

dictum. Sic enim scholiastes Nicandri in Theriacis, ἡ δὲ ὁμοία δοῖ τῇ σαύρᾳ· καλεῖται δὲ καὶ χαλκίς. ἔχει δὲ δοὶ τὸ νώτου χαλκιζούσας ῥάβδους. Plinius igitur & ipse in lacertarum genere ipsam numerauit, vt sit σαῦρα χαλκὶς dicta, lacerta æneas in tergo virgas habens: l.29, c.5, Lacerta, quam hi sepa, alii chalcidem vocant. Diosc. & χαλκιδικὴν σαῦραν nominari tradit, vt infrà docebo.

Meminit eiusdē Ælian. quoque. Ab Aristot. autē Hist. an. l.8, δυγὶς vocari dicitur, pro quo in quibusdā exemp. l. scriptum ζυγίς. ¶Est & fluuii Peloponnesiaci nomen apud Strab. necnon vrbis Syriacæ, quæ Iamblichi philosophi patria est. Est verò & Euboeæ nobilis vrbs hoc nomine dicta. VNDE Χαλκιδεὺς, έως, ὁ, E Chalcide vrbe oriundus. vt apud Eust. Γάμβλιχος γοῦν ὁ μέγας φιλόσοφος Χαλκιδεὺς λοῦ, ἐκ τῆς κοίλης Συρίας. At οἱ ἐξ Εὐβοίας Χαλκιδεῖς feruntur δοὶ φιλαργυρίᾳ κεκωμῳδῆσθαι, indéque VERB. Χαλκιδίζειν prouerbio dictum pro λιχηρεύεσθαι, teste eodē Eust. vt Hes. quoq; χαλκιδίζειν dici scribit ἀπὸ τῶ κατ' Εὔβοιαν Χαλκιδέων: sed poni etiā δοὶ τῶ παιδεραστούντων. quoniā videlicet ἐπλεόναζον παρ' αὐτοῖς οἱ παιδικοὶ ἔρωτες. Eidē Χαλκιδεὺς est & δεινός. Apud Suid. verò habemus non solùm χαλκιδίζειν, SED ET Χαλκιδεύεσθαι, quæ itidē dici scribit δοὶ τῶ γλιχεσθομῆνοι: subiungens, Καὶ Φικιδίζειν δοὶ τῶ παιδεραστεῖν· ἐπὶ παρ' αὐτοῖς οἱ ἀρρένων ἔρωτες ἤσκηντο. Ita vt suspicio sit, voluisse eum innuere, χαλκιδίζειν siue χαλκιδεύεσθαι, vt φικιδίζειν, poni etiam pro Obscœno puerorum amori deditū esse: eo φ apud Chalcidenses tales puerorū amores frequentes essent. (Obiter igitur hîc nota ILLVD Φικιδίζειν, quod suo etiā in loco, nimirū in φ, dici scribit δοὶ τῶ παιδεραστεῖν) Alii verò (vt idem Suid. ibidē annotat) δοὶ τῶ ῥωμαϊζειν hæc accepere, quoniā ipsi & Eretrienses videtur πολ ρ καπακόρως χρῆσθαι, καὶ αὐ τὸ σ πθέντες. Porro ex eodē χαλκὶς est & POSSESS. Χαλκιδικός. vt χαλκιδικὰ ποτήρια dicebātur pocula quædā ἐν Χαλκίδι δημιουργούμενα. Apud Hesych. verò & χαλκιδικοὶ ἀλεκτρυόνες: necnō χαλκιδικὸς λειμών, & χαλκιδικὸν δίωγμα: cuius postremi apud Suid. quoque mentio fit. Rursum Hesych. Χαλκιδικὴ affert pro Σκυθική: subiungens, ὡ μέταλλα τῶ σιδήρου ἐκεῖ τοῦτον εὑρεθέντα. Præterea χαλκιδικαὶ nominantur pisces quidā, qui & χαλκίδες, vt suprà ex Athen. & Eust. docui. Necnō Χαλκιδικὴ σαῦρα, lacerta Chalcidica appellatur quæ suprà χαλκίς. Diosc. lib.2, c.70, σκῶλοι ἔνιοι σαῦραν ἐκάλεσαν Χαλκιδικήν, seps, quam aliqui Chalcidicā lacertā vocarunt. Paroxytonos autē Χαλκιδίκη vrbis esse nomen annot. ex Cyrillo. Præterea Χαλκὶς est & mōtis nomē. VNDE Ὑπόχαλκις dicta vrbs quædā Ætoliæ, ad eius radices sita, teste Eust. apud Homer. Il. β. ¶Rursum χαλκίδες Λακωνικῶς dicebantur αἱ θεραπαιναι, famulæ, vt Eust. refert p.1090, seruorū ac seruarū quædam recensens nomina, sed appellationis nulla addita ratione.

Χάλκη autē ET Χαλκηδών, vrbium propria sunt nomina. Ac quod ad illā attinet, teste Steph. à Theophr. NOMINATVR Χάλκιον, NEC NON Χάλκαι plurali num. à Theopōpo. Vnde qui oriūdus est, DICITVR Χαλκαῖος ET Χαλκίτης. Ad hanc autem χαλκηδόνα quod attinet, videtur denominata ἀπὸ Χάλκιδος τῶ παρακειμένου ποταμοῦ, vt historici tradunt. Qui inde oriundus est, VOCATVR Χαλκηδόνιος. Cuius fœmininū est Χαλκηδονία, ITEM Χαλκηδονὶς, vt Χαλκηδονὶς χώρα apud Strab. Chalcedonia regio, Ager Chalcedoniorū. At χαλκήπιδος νήσου meminit Menippus ἐν Περίπλῳ Βιθυνίας. De his verò aliisque præterea multis vide & Plin. ¶Porro χάλκη dicitur etiam πορφύρα, teste Hesych. Cuius signif. Nicādri quoque schol. meminit. nā in Ther. v.256, exponens hæc verba, Χροιλὼ δ' ἄλλοτε μὲν μολίβου ζοφοειδέος ἴσῃ, Ἄλλοτε δ' ἠερόεντα, τότ' αὖθεσιν εἴσατο χαλκοῦ, annotántq; loco illius χαλκοῦ scribi etiā χάλκης, subiungit, ἐστὶ δὲ ἡ χάλκη αὖθος, ἀφ' οὗ καὶ τὴν πορφύραν ὠνόμασαν. affértque hæc pro vtriusque lectionis cōfirmatione exēpla. nimirū ex Ἡρακλείᾳ, (quod puto esse poema de laboribus & factis Herculis) φολὶς δ' ἀπέλαμπε φαεινὴ, Ἄλλοτε μὲν κυανοῦ, ὅτε δ' αὖθεσιν εἴσατο χαλκοῦ. & ex Numenio, αὖθεσί γε εἴδετ' ἐπ' ἰχῶρ Ἡρόειες, ὅτε δ' αὖ μολίβῳ ἐναλίγκιον εἶδος Ἀμφὶ ἑ κυδαίνῃ χάλκη ἴσον. Sed notādū, pro hoc Χάλκη, facta literarū χ & κ transpositione, dici ETIAM Κάλχη. Estque eidem rursum Hesychio Κάλχη, πορφύρα, βοτάνιον αἰθοφόρον. vt & schol. Nicandri κάλχῃ esse ait τὸ αἷμα τῶ ζῶον ᾧ βάπτεται ἡ πορφύρα, florem seu animal marinū quo purpura tingitur. alibi dicens esse εἴδος πορφύρας ἀφ' ἧς αἱ γυναῖκες τὸ κάλχαν βάπτουσι: in Alexiph. nimirū, vbi poeta canit, σρόμβων δὲ πολὺ πλέον, ἠέ π κάλχης Κηραφίδος. Hesychio verò est etiā δίφθερα & μέρος κεφαλῆς κίονος. VNDE Καλχαίνειν dicitur τὸ πορφυρεῖν, teste scholiaste Nic. in loco citato. Quomodo & schol. Soph. non procul ab initio Antig. p.213, Τί δ' ὀδοῖ; δηλοῖς γὰρ τι καλχαίνουσ' ἔπος, exp. πορφυρουσα καὶ τιπαραχμένως φρονοῦσα, (deriuans etiam ipse hoc verbū à κάλχῃ, quod esse dicit κόχλον τὴ πορφύρας, ἤ πῆς ἐκ τῶ βυθοῦ τὴ θαλάσσης αἰνιοῦσα βάπτει τὴ καλῆσιν πορφύραι) & ἐκ βάθους μεμιμῶσα, vt apud Hom. ὁ βυσσοδομεύων. Itidémq; Eust. κεκαλχαίνειν ἔπος exp. πορφυρεῖν κὴ νοῦ βυθίου. Hesych. verò καλχαίνει exp. non solùm πορφυρεῖ, sed etiā θαρσοῦσι, κυκᾶ ἐκ βυθοῦ: necnon σύνει, φρονπίζει, ἄχθεται, θαρσοῦσται. Inde ET Κάλχας ille apud Hom. vates celebris denominatus creditur, vel φ esset κὴ ἡ χρόαν ὅῃ χάλκεος, purpureus, vel quoniā ἐν βάθει τῶ σήθεος ἐβυσσοδόμευε μαντικά. erat enim οἰωνοπόλων ὄχ' ἄριστος, Καὶ ἠδὴ πάντ' ἐόντα, τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα.

ΧΑΜΑΙ, Humi, In terra. Hom. Od. η, χαμαὶ ἥδαι ἐπ' ἐχθρῇ ἐν κονίῃσι. Sic Xen. Pæd. 7, ἐδέ πω γυναῖκα χαμαὶ καθηδυίω καὶ τὸν νεκρὸν κείμενον. Et Hellen. 4, κατεκλίνθη δ' ἐν ᾗ αὐτὸς, ὥς περ εἶχε, χαμαί. Rursum Hom. Iliad. ε, φῦλον χαμαὶ ἐρχομένων αἰθρώπων, qui humi seu super terram incedunt, Humi gradientium hominum. Et Callim. apud Athen. lib. 15. ῥόδα φυλλοβολεῦσα ἀπὸ στεφάνων πάντ' ἐγχύσαντο χαμαί. Sed notandum est χαμαὶ in hoc Callim. loco, & in posteriore Xenophontis posse accipi etiam pro In terram. Nonnunquam enim & motum ad locum denotat, vt apud Homerum Iliad. φ, Ἀλλὰ τὰ μὲν ῥ' ἀπὸ πάντα χαμαὶ βάλε, in terram abiecit. Il. ν, Ἡ μὲν ἀποπλαγχθεῖσα χαμαὶ πεσε. Itidémq; Il. π, ὀφθαλμοὶ δ' χαμαὶ πεσον ἐν κονίῃσι Αὐτοῦ ποδῶν. Quomodo & Latinū vocabulū Humi vsurpatur. Nec enim solùm dicunt iacere humi, sed etiam Stratus humi. Et Virg. Corpora fundit humi. Ouid. Prosternit humi iuuenem: &, Spargit humi iussos (mortalia semina) dentes. Plin. Humi defigunt. Columella, Canaliculus humi depressus. Rursum Virg.— procumbit humi bos.

C. Χαμαάκτη, Humi sparsa acte, seu humilis. i. Humilis sambucus. est autē herba ferens vmbellam in qua sambuci baccæ. Ebulum Latini appellant. Virg. in Bucol. Sanguineis ebuli baccis. Multa de hac Diosc. l.4, c.175, vbi eam facit alteram ἀκτῆς speciem: sed dicens esse χαμαιπεῖν & ἐλάσσονα & βοτανωδεστέραν: ferre autē σκιάδιον ἐπ' ἄκρου ὅμοιον τῇ ποῖ αὐτῆς, καὶ αὖθος καὶ καρπόν. vt & Plin. lib.24, cap.8, Sambucus habet alterū genus magis syluestre, quod Græci χαμαάκτιν, alii helion vocant, multo breuius.

C. Χαμαίβατος, Rubus humilis, Rubus humi serpens, & radices agens qua tellurē tangit. Gazæ Humirubus, apud Theophr. Hist. pl. l.3, c.18.

C. Χαμαιγενής, έος, ὁ καὶ ἡ, Humi natus, E terra ortus, Humo prognatus. Hesiod. Theog. Ἔργ' ἐρατὰ φθείροισι χαμαιγενέων ἀνθρώπων. Vbi vt χαμαιγενέων ἀνθρώπων dicit, ita Homer. χαμαιέρχομένων ἀνθρώπων. Itē χαμαιγενὴς ποταμὸς affertur pro Terrestris fluuius, Fluuius humi genitus.

C. Χαμαιδάφνη, ης, ἡ, Laurus humilis. Gaza vertit Vincaperuinca apud Theophrast. Hist. pl. l.3, c.vlt. proculdubio Pliniū imitatus, qui lib.21, c.27, Et vincaperuinca (inquit) siue chamædaphne, arida tuīa hydropicis datur in aqua. Et libro 21, capite 11, de herbis coronariis, Rosam cyanus excipit, cyanum amarantus. Nā vincaperuinca semper viret, in modum lineæ foliis geniculatim circundata. topiaria herba: inopiam tamen florum aliquando supplet. Hæc à Græcis chamædaphne vocatur. Verumtamen sunt, teste Gorræo, qui Plinium reprehendant quòd hanc χαμαιδάφνιν esse vincamperuincam putarit: præsertim quum inter lauri genera eā recēsens, Latini illius vocabuli nō amplius meminerit. vt libro 15, cap. vlt. Est & chamædaphne syluestris frutex. est & Alexandrina, quam aliqui Idæam, alii hippoglottion, alii daphnitin, alii carpophyllon aut hypelaten vocant. Ramos spargit à radice dodrātales, topiarii ac coronarii operis. Et l.24, c.15, Chamædaphne vnico ramulo est, cubitali ferè, folio tenui, lauri similitudine. Animaduersione verò dignum est quòd in proximè præcedente loco eam diuersam statuit à lauro Alexandrina & daphnoide: quum tamen Diosc. l.4, c.148 & 149, annotet, chamædaphnen quoque à nonnullis vocari δάφνιν Ἀλεξανδρείαν, necnō δαφνοειδὲς à quibusdam χαμαιδάφιλον nuncupari. Gorr. daphnitin quoq; & ὑδροχοῦν hāc chamadaphnē à Græcis nominari tradit, à Romanis laureolam seu lauraginem: qui & ipse eam interpretatur laurum Alexandrinam. Esse autem dicit fruticem vnico ramulo cubitali, tenui atq; læui, folio lauri similitudine, multo læuiore & magis herbaceo: semine rotundo, rubenti, admistóque foliis quibus supernascitur.

C. Χαμαιδικασαί, Pedanei iudices. Bud. ex Pand.

C. Χαμαίδρυς, SIVE Χαμαίδρυον, Quercus humilis. Herba ex eo sic nominata, quòd folia habeat quæ sunt τῇ χίοι δρυὶ ὅμοια: alio nomine dicta χαμαίδρυον siue λινόδρυς, à quibusdam & πύκριον nuncupata, teste Diosc. l.3, c.112. Sic & Plin. lib.24, c.15, Chamædrys herba est quæ Latinè Trissago dicitur. Aliqui eam chamædropē, alii Teucrion appellauere. Folia habet magnitudine menthæ, colore & diuisura quercus. Alii ferratā, & ab ea serram inuentā esse dixere, flore pene purpureo. Hæc ferè & Gorr. qui addit, Græcū nomen retinere in officinis: vulgò querculā vel ferratulam nominari. Statura autē tota digitorū quatuor altitudinem non excedere: in pètrosis & asperis nasci, foliis paruis, effigie & diuisura quercus, amaris, flore penè purpureo, exili. Sed sunt q. pro Χαμαίδρυον SCRIBANT Χαμαίρυον. quod apud Plin. quoq; legitur. vt l.26, c.7, Chamærops myrteis circa caulem geminis foliis, capitibus Græculæ rosæ. Itidémque cap.13 eiusdem libri.

C. Χαμαίζηλος, Humilis. (Videtur autē propriè sonare χαμαίζηλος Humilia consectans cū æmulatione quadam) Suidæ χαμαίζηλοι sunt παπεινοί, & Hesychio ἀπλῆς. Affert autem Suid. hunc locū, ἔσχῶν αὐτῆς κάτωθεν ὑποστρεφομένων χαμαιζήλων, rotis seu orbibus humilibus. Legitur apud Theophyl. quoq; epist. 79, quā Isocrati ad Dionys. affinxit, vbi ait, ἰῶ σοι πάλαι μεπάρσιον τὸ χαμαίζηλον· ἰῶ δὲ καὶ θαμαλὸν καὶ πρείχον ὁ τῆς τύχης ὄρος ἀκρόπατος. οὐκοῦν τῆς ψευδοῦς δοξαμονίας ἀφίστασο. Apud Hesych. verò legitur ET Χαμαίζηλα, θαπεινά, γηΐα. sed proculdubio pro χαμαίζηλα. Vide & Χαμαιπτής. ¶Χαμαίζηλον herbæ etiam nomē. Plin. l.25, c.9, de quinquefolio, Græci vocant πενταπτὴς siue χαμαίζηλον siue πενταφυλλον. Idē l.27, c.10, Gnaphaliō, alii chamæzelō vocāt.

C. Χαμαιβύρεπος, Humi inuentus, Quem humi deiectum seu abiectum aliquis inuenit. Apud Suid. χαμαιβύρετόν με βῦρε, καὶ ἀνεθρέψατο. (Vbi tamen sufficiebant hæc verba, χαμαιβύρετόν με ἀνεθρέψατο) Apud eundem ET Χαμαιζυμήτης ἐρπὸς, sed sine expositione.

C. Χαμαίκαυλος, Humili innitēs cauli. Gazæ Humicaulis.

C. Χαμαικέρασος, Humilis cerasus, seu Cerasus pumila, radice parua. nec arbos est, nec arbusculis cerasorū impar, baccis cætera omnia cōsimilibus. In Bithynorum agro frequens nasci proditur, & ibi copiosè eam esitantib⁹ caput non aliter q̄ vinū grauare. Hæc Gorræus, desumpta ex Athen. l.2. vbi quidā dicit, videri Asclepiadē, (ex quo ea verba quæ Gorr. vertit, ibi afferuntur) hæc dicere περὶ τοῦ μυρσικύλων. Similem enim fructū ferre eam arborem, eūmq; qui plura q̄ septē eius comederit pruna seu cerasa, fieri itidē κεφαλαλγῆ. Meminit chamæcerasi Plin. quoq; lib.15, c.25, inter octo cerasorū genera. Sunt & Macedonica (inquit) paruæ arboris, raróq; tria cubita excedentis, & minore etiamnum frutice chamæcerasi.

C. Χαμαίκισσος, Hedera humilis, Hedera pumila & terrestris: frutex ex eo dictus quòd habeat folia similia κισσῖς, teste Diosc. l.4, c.116, vbi eā descriptā habes. Plin. lib.16, c.34, de hederæ generibus, Est & rigens hedera, quæ sine adminiculo stat, sola omnium generum ob id vocata κισσός: è diuerso, nunquam nisi humi repens. χαμαίκισσος. Itidémq; l.24, c.10, Item chamæcissos appellant hederam non attollētem se à terra. At l.25, c.9, tertiam cyclamini speciem à quibusdam chamæcissos cognominari annotat. Χαμαίκισσος, (inquit Gorr.) Hedera terrestris: Romanis hedera pluuiatica, Græcis etiā κισσὸς ἄκαρπος & κισσὸς δπόγαιος dicitur. Frutex est similis hederæ, longioribus & tenuioribus foliis, dodrantalibus ramulis multis, foliosis, ab radice quinis senisve. Flores albæ violæ existimari possent, nisi minores essent, admodúmque amari gustus: radice cādida, tenui, superuacua. Vide & Plin. l.24, c.15.

C. Χαμαικλινής, Humi prostrat⁹. vel etiā, Qui humi procubuit aut accubuit. ὁ χαμαὶ κατακλιθεὶς, vt Xen. loquitur.

C. Χαμαικυπάρισσος, Cupressus pumila. herbæ nomē, apud Plin. lib.24, c.15.

C. Χαμαιλεύκη, Populⁿ alba humilis. Plin. & ipse Chamæleucen vocat, apud Lat. farranū siue farfugiū nominari tradens, l.24, c.15. Idē & bechion, quæ Latinis est tussilago, chamæleucē nūcupari tradit à nonnullis, l.26, c.6. cuius rei testis est Aetius quoque. Sunt qui populaginē ab herbariis dici scribāt, eāque in pratis & vliginosis locis nihil esse frequētius: quū verò flos eius luteus sit, quosdam voluisse esse eā calthā Virgilianam.

C. Χαμαιλέων, οντος, ὁ, Leo pumilus: animalis nomē, quod subinde colorē mutat: vnde prouerbium, Chamæleōte mutabilior. vt Plut. quoq; in Alcib. ὀξυτέρας τρεπομένῳ ἕπεται τῶ χαμαιλέοντος: de Alcibiade, cui δῆμ' χρεῶν ἰόντι καὶ πονηρῶν ὁμοίως, οὐδὲν ἰῶ ἀμίμητον ὁ δ' αὐτεπιτήδευτον, sed omnū hominum συνεξομοιούτο καὶ συνωμοπάθει τοῖς ἤθεσι τῶ δεύμασι καὶ πᾶσι διαίταις. Vbi etiā addit, chamæleontem dici πρὸς ἓν ἐξαδυνατεῖν χρῶμα, τὸ λευκὸν, ἀφομοιοῦν ἑαυτόν. Itidémque in lib. De discern. amic. & adul. ὁ δὲ κόλαξ ἀπηχεῖ τὸ τῶ χαμαιλέοντος πέπονθεν. ὁκεῖνός τε δὲ ἀπάσῃ χροιᾷ πλὴν τῶ λευκοῦ συναφομοιοῦται. Multa de hoc animali Aristot. Hist. an. l.2, c.11, & ex eo Plin. l.8, c.33, vbi inter alia, Et coloris natura mirabilior. mutat nanq; eū subinde, & oculis & cauda & toto corpore: redditq; semper quem proximè attingit, præter rubrū cādidúmq;. ¶Est & herbæ nomen. quare autem sic vocetur, varietate foliorū euenit. mutat enim cū terra colores: hîc niger, illic viridis, aliubi cyaneus, aliubi croceus, atque aliis coloribus, vt tradit idē Plin. l.22, c.18, vbi duo eius esse genera scribit. cādidiorem asperiora habere folia, serpere in terra echini modo spinas erigentem, radice dulci, odore grauissimo. quibusdā in locis viscū gignere albū sub alis foliorū, vnde & ixian appellari. Hunc verò ἰξίαν χαμαιλέοντα vocāt etiā οὐλοφόνον, quoniā letha lis prorsus est & venenat⁹. Alia vide apud Diosc. l.3, c.10, & 11, necnon apud Gal. & Paulum Ægineta m. Denique & apud Theophrast. Hist. plant. l.6, c.3, & Nic. in Ther. à quo nō χαμαιλέων appellatur, vt à cæteris, SED Χαμαίλεος: v.656, Φεύγεο δ' αἰγυλένητα χαμαίλεον ἠδὲ ὀρεινόν. Δοιοὶ δ' ἀμφὶς ἔασιν. A Plinio autē chamæleos numeratur inter pisces seu cancros, l.32, c.vlt. Cancrorū genera, chamætrachea, chamæleos, chamæpelorides, generis varietate distātes & rotūditate: chamæglycymerides, quæ sunt maiores q̄ pelorides. Vbi etiā obiter NOTA Χαμαιγλυκυμυρίδες, ET Χαμαιπελωρίδες, NEC NON Χαμαιβαχία. ¶Rursum χαμαιλέων dicitur à quibusdā ὁ δίψακος, vt ex Diosc. refert Gorr.

C. Χαμάμηλον dicitur ἡ ἀνθεμὶς, ab odore mali, vulgò camomilla. Plin. l.22, c.21, Anthemida aliqui leucanthemida vocāt, alii leucathemū, alii eranthemū: quoniā vere floreat: alii chamæmelō, quoniā odorem mali habeat. Quæ desūpsit ex Diosc. l.3, c.154, quod sic inchoat, Ἄνθεμίς· οἱ δὲ λευκάνθεμον, οἱ δὲ ἔραν θεμον, δίῃ τὸ αὐθεῖν δοῖ ἔαρος· οἱ δὲ χαμάμηλον, δίῃ πῶ πρὸς τὰ μῆλα ὁμοιότητα τῆ ὀσμῆ.

C. Χαμαιμυρσίνη, Myrtus pumila seu humilis. Plin. c. vlt. l.23, Myrtus syluestris, siue oxymyrsinē, siue chamæmyrsine, baccis rubentibus & breuitate à satiua distat. Et lib.15, c.7, Eadē ratio & in satiua myrto, sed præfertur syluestris, minore semine: quā quidā oxymyrsinē vocant, alii chamæmyrsinen, alii acaron à similitudine.

C. Χαμαιπτής, έος, ὁ καὶ ἡ, dicitur ὁ χαμαὶ πεσών, Qui humi seu in terram decidit, In terrā prociduus. Luc. in Lexiph.

ἥκω ὑμῖν κομίζων καὶ τυροῦ τετραλίδας καὶ ἐλαίας χαμαιπετεῖς. Plato in Symp. dixit de eo qui corpus humi prosternit, semnũ capturus, nec stragulis vtitur, qui dicitur etiã χαμαὶ κοιτιεσθαι, vt χαμαίκοιτοι & χαμεύνιαι. verba eius hæc sũt. σκληρὸς καὶ αὐχμηρὸς καὶ αὐτοδίδακτος καὶ ἄοικος, χαμαιπετὴς ἀεὶ ὢν καὶ ἄσκωπτος ὅπῃ θύραις καὶ ἐν ὁδοῖς ὑπαίθριος κοιμώμενος. At Luc. in suo insomn. κάτω νενευκὼς εἰς τὸ ἔδαφος, χαμαιπετὴς, καὶ χαμαίζηλος, καὶ πάντα τοῦτο τοῦ τοιούτου, αὐανύπνων δὲ οὐδέπω. vt nimirũ solent οἱ λιποψύχοι, quorũ sedilia parũ supra terrã exstãt. Idẽ in l. De scrib. hist. ὑπόμνημα τοῦ γεγονότος γυμνοῖ σωματοῦν ὃν γραφῇ κομψότερον καὶ χαμαιπετές. humile, id est humili dicendi genere conscriptum. Nota verò eum copulasse præcedente in loco χαμαιπετὴς & χαμαίζηλος, vt valde vicinam habentia significationem. atque adeo vt Diosc. χαμαιάκτιν esse ait ἀκτῖς speciem χαμαιπετῆ & βοτανοῦδες ἕραν, humilem, seu humi repentem, nec à terra sese attollẽtem, ita Nic. in Ther. dixit χαμαιζήλοιο κονίλης.

C. Χαμαιπύκη, ης, ἡ, Larix pumila. Plin. lib. 24, cap. 15, Chamæpeuce laricis foliis similis, lumborum & spinæ doloribus propria est. Vbi etiam obiter NOTA Πεύκη ab eo Latinè vocari Larix.

C. Χαμαίπους, Qui iter faciens pedibus terram calcat, vt ii qui nec equo nec curru nec naui vehũtur, sed propriis ingrediuntur pedib⁹. Peculiariter autẽ sic vocabatur sponsa quæ curru nõ deducebatur domum sponsi. moris enim erat curru eas vehi. Testatur id Poll. l. 2, χαμαίπους, ἡ οὐκ ὄχῃ ζεύγους κομιζομένη νύμφη. Et rursum lib. 3. εἰ δὲ πεζὴ ἀφικνεῖται ἡ νύμφη, χαμαίπους ἐλέγετο. Pedaneã sponsam fortasse nominare possis Latinè.

C. Χαμαιρέπης, SIVE Χαμαιρέπης, In terram vergens. χαμαὶ ῥέπων Suidæ, apud quem simplici p scriptum est. Vnde ADVERB. Χαμαιρέπως, In terram vergendo, seu inclinando. Hesych. exp non solùm per aduerb. χαμαιζήλως sed etiam per nomen ὁ εἰς τὴν γῆν ῥέπων.

C. Χαμαιρρίφης, In terram deiectus, seu Humi deiectus aut proiectus, Humi prostratus. χαμαὶ ἐρριμμένος. Ex Theop. libro 2 Hist. plant. χαμαιρρίφεις φοίνικας affertur pro Palmæ humiles.

C. Χαμελαία, ας, ἡ, Olea pumila, Oleago vel Oleastellum, frutex surculosus, foliis oleæ similibus, tenuioribus, gustanti amaris & mordacibus, ita vt linguam vellicent, & arteriam exulcerent: officinæ mezereon appellant. Gorr. Itidem Plin. lib. 24, c. 15, Chamelæa similitudinẽ foliorum oleæ habet. sunt autem amara, odorata, in petrosis, palmum altitudine non excedente. Idem lib. 13, cap. 21, Fruticem verò thymelæam, alii chamelæam, alii pyrosachnen, alii cnestron, alii cneoron vocant. Est similis oleastro, foliis angustioribus, gummosis, si mordeantur, myrti magnitudine, semine, colore & specie farris. Hæc autem ex Diosc. l. 4, c. 173.

C. Χαμερπής, ές, ὁ καὶ ἡ, Humi repens, Humi serpens, A terra sese non attollens, vt αἱ χαμαιζηλοι καὶ χαμαιπετῆς βοτάνας. Hesychio χωρητὸς, ὁ ἐν τῇ γῇ κοιμώμενος. vt suprà ille apud Plat. χαμαιπετὴς καὶ ἄσκωπτος, & ὃν ὁδοῖς ὑπαίθριος κοιμώμενος. Vnde ADVERB. Χαμερπῶς, Humi serpendo, nec à terra sese attollendo: seu Humiliter, Abiectè, Crassè. ex Greg. De sacro pasch. πίθομαι μηδὲν ὀκνεῖ μηδὲ ἀλογίστως μηδὲ χαμερπῶς τούτων δίκαιος χθαι.

C. Χαμαιτυπεῖς, ίδος, ἡ, idem CVM Χαμαιτύπη, Scortum vile, & abiecta meretrix: vtpote quæ humi & in triuio sese cuiuis prostituat. nobiliora enim scorta habẽt sua cubilia. Prius apud Hesych. legitur, simpliciter tamen exponentem πόρνη, posterius apud Plut. De liber. educ. vbi ait, οἱ δέ πνες ἑταίρας καὶ χαμαιτύπας λυθῶσιν. Dicitur ET Χαμαιτύπη. vt apud Plin. lib. 36, cap. 5, Scopas fecit Vestam sedentem, laudatam in Seruilianis hortis, duásque chameteras circa eam.

C. Χαμευλκοὶ, αἱ, dicuntur machinæ quibus nauis subducũtur, id est è mari in terram pertrahũtur, vt trochleæ sunt cum funibus tractoriis. Sunt qui interpretentur puluinos. aiunt enim Isidorum lib. 19, puluinos vocare machinas quibus naues in portũ deducuntur aut subducuntur. quum tamen puluinorum & puluinariũ nomine videantur potius intelligenda esse ea quæ iam in terrã subductis nauibus subiiciuntur (veluti quiescenti

bus τὰ πρὸς κεφάλαια) i. Palangæ. Poll. l. 7, τὰ ὑπὸ τὴν ἱερὰν ξύλα οἷς ὑποβληθεῖσιν ἐρείκονται αἱ νῆες, φάλαγγες καὶ φαλάγγαι, αἱ δὲ καλοῦνται χαμευλκοὶ, μηχαναὶ δι' ὧν εἵλκοντο. Iidẽ sunt ὁλκοί.

C. Χαμόκοιτος etiam affertur pro Humi dormiens. ITIDEMQVE Χαμοκοιτέω pro Humi cubo. Sed videndũ ne pro iis reponi debeat χαμαίκοιτος & χαμαικοιτέω. Apud Hesych. verò legitur ET Χαμόκοιτος, itidem pro ὁ εἰς τὴν γῆν κοιμώμενος.

Χαμαίπης Suidæ ὄνομα ἀμπέλου. pro quo apud Fust. SCRIPTVM Χαμίπης. ait enim p. 1163, ἄμπελος χαμίπης ἐλίγε τὴν χαμαὶ κειμένην. ita vt χαμίπης siue χαμαίπης ἄμπελος dicatur Vitis quæ humi serpit, nec vllis adminiculis à terra attollitur & sustentatur.

Χαμηλὸς quoque affertur pro Humilis, χαμαίζηλος. Ex Xen. autem De re eq. ὄνυχες χαμηλοὶ pro ὁμαλοὶ, de equorum vngulis.

Sequuntur alia aduerbia.

Χαμάδις, Humi. Sed peculiariter in ea signific. qua ponitur pro In terram. Hom. Od. τ, sub finẽ, σὺ δὲ λέξεο παρὰ δὲ ἐνὶ οἴκῳ, Ἠ χαμάδις τορέσας, ἵνα μὴ κτ δίμνια θέντων. Itidémque Il. γ, Ὡς δ' σφ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέοι ὡς ὅδε οἶνος, Αὐτὰρ ἐν πεδίῳ, humi fusus seu sparsus fluat. seu In terram defluat. Il. ο, ὁ δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσι Νηὸς ἀπὸ πρύμνης χαμάδις πέσε, humi concidit. Et rursum, — ὀκ χθὼν χαμάδις πέσε. Et Il. π, Αἰχμὴ χαλκείη χαμάδις βόμβησε πεσοῦσα.

Χαμᾶζε, itidẽ Humi. i. In terra. ὅθι τὰ γῆν. Hom. Il. γ, σεῦ τὸ χεσιν ἄλπ χαμᾶζε. At Il. ρ, ὀκ δ' ἀρὰ χαρὴ Πατρόκλοιο πέδα μεγαλήπορος ἦκα χαμᾶζε Κεῖσθαι, nullum motũ ad locum significat, sicut nec χαμαὶ interdum.

Χαμόθεν, E terra, Ex humo. ὀκ τὰ χαμαὶ, Hesychio: ἀπὸ τῆς γῆς, Suidæ. Stesich. apud Aristot. Rhetor. 2, ἃ δεῖ ὑβρισαι τοῖς, ὅπως μὴ οἱ πέδιγες χαμόθεν ἀδωσι. Vtitur & Xenoph. hoc aduerbio, Hell. 7, οἱ δὲ χαμόθεν ἠμυῶντο, καὶ κατὰ τὰ δὴ τὸ πεῖρας φερούσας κλίμακας πρὸς ἕκασταν χοντο.

ΧΑΡΆΣΣΩ, SIVE Χαράττω, F. ξω, Sculpo: item Insculpo, Inscribo, Imprimo. vt quũ lapicida calo suo aliquid lapidi insculpit & inscribit. quod κολάπτειν etiam dicitur & ἐγκολάπτειν. Eust. p. 633, annotat, quemadmodum τὸ γράφειν, ita etiam τὸ χαράττειν videri ἐξ ὀνοματοποιίας παρεῖληφθαι ὅθεν σημασίας ὁμοίας, ideóque illud, κείνῳ πόδε μὴ χαρασσοῦν veteres exposuisse μὴ ὀλίγραφε. Hesych. χαράξαι exp. κόψαι, κοιλαῦναι, τυπῶσαι. Ac quod ad duo posteriora attinet, possunt ad præcedentẽ referri significationẽ. qui enim excauat aliquid, aut notam ei imprimit, ipsumque signat, sculpendo & inscribendo seu imprimendo id facit. Quòd verò ad primum κόψαι, illud pertinet ad eam huius verbi signif. qua accipitur pro Scarifico & Incido. vnde particip. κεχαραγμένος, Incisus, Serratus. vt κεχαραγμένον ῥύγχος apud Aristot. Gaza vertit Rostrum incisum. Itidémq; apud Diosc. l. 4, c. 175, de chamaacte, φύλλα ὅμοια ἀμυγδαλῇ κεχαραγμένα δὲ κύκλῳ, Ruellius, Folia amygdalæ in ambitu serrata. Ex Herodoto autẽ, κεχαραγμένος τοῖς Ἀθηναίοισι affertur pro Athenientibus infensus. ¶ Χαράσσω, Acuo. vt apud Hesiod. Erg. l. 2, de pleiadũ ortu, Φαίνον δ' ἠέλιον τε χαρασσόμενοι σιδήρῳ. quibus verbis significat πότε αὐτὰ ὀδοντόλλειν ὅτε οἱ γεωργοὶ χαράσσοιτο τὰ δρέπανα καὶ πρὸς θερισμὸν ἀντρεπίζοιεν. cum σιδήρου enim subaudiunt τὸν πρὸς ἀμητὸν χρησίμου. Et rursum eodẽ l. πότε δὴ σκάφος οὐκέτ' οἰνέων, Ἀλλ' ἀρότας τε χαρασσέμεναι καὶ δμῶας ἐγείρειν, tunc non amplius vites fodiendæ sunt, sed falces acuendæ, & famuli summo manè ad opus excitãdi. οὐκέτ' (inquit Proc.) σκάπτειν ὀδοντόδεινον, ἀλλὰ μετὰ χρεστοῦ τὰ πρὸς ἀμητὸν ὀδοντόδεια. Τουτέστι, δρεπάνας ὀξύνειν καὶ παρασκευάζειν τοῖς οἰκέταις πρὸς θερισμόν. Sed si χαράσσειν hîc dicantur falces quæ serræ modo dentatæ sunt, possit ad præcedens quoque χαράσσειν referri. Vide & Χαραγμός.

Χάραγμα, ατος, τὸ, Nota quã impressit ὁ χαράσσων, Nota impressa seu insculpta. Vestigiũ & veluti sulcus q fit ὑφ' τῶ χαράσσειν. In Epigr. χαράγματα χαρὸς, de notis literarum quas scribẽtis man⁹ ceræ seu chartæ impressit & inscripsit, Literæ manu inscriptæ seu insculptæ. præsertim autẽ quũ graphio seu stylo scriptæ fuerint. Soph. verò in Phil. p. 386, Πληγὴν' ἐχίδνης ἀγρίῳ χαράγματι pro δήγμα. quoniã nimirũ τὸ δῆγμα τῶ ὄφεως μόνον χαράσσει.

Χαραγμὸς, οῦ, ὁ, Incisura, seu Incisio. vt serræ dẽtes, inquit Bud. citans autorem Theophrast. Legitur autem apud eum Hist. plant. lib. 3, c. 13, de sambuci folio, τὸ δ' ἄκρον εἰς ὀξὺ μᾶλλον στενοῦται, κύκλῳ δ' ἔχει χαράγματα. quanquã ibi vulgatæ editiones habent παραγμὸν, sed perperã. nam & Diosc. l. 4. c. 174, de eadem sambuco loquens, folia eius esse dicit τριπτοκόπτεται, & cap. sequenti, τὸ χαμαιάκτης (sambuci pumilæ) folia esse κεχαραγμένα κύκλῳ, in ambitu minutim secta, seu in ambitu serrata. Rursum Theoph. Hist. pl. l. 4, c. 15, de cratægo seu cratægogono, ἔχει δὲ τὸ μὲν φύλλον ὅμοιον μεσπίλῃ, πεπεταλωμένοις, πλὴν μᾶλλον ὀκείνου καὶ πλατύτερον καὶ τρεμικέστερον· τὸ δὲ χαράγματα ἔχει ὅμοια τοῦτῳ ὀκείνῳ. Quæ verba apud Athen. quoque leguntur l. 2, vbi de chamæcerasso & cerasso agit. sed perperã apud eũ scriptũ est χαρασμὸν pro χαράγμα. nisi fortè putãdum sit posse scribi ET Χαρασμὸς, vt πεισμὸς pro πείσμα multis in locis reperitur. Inuenitur certè scriptũ apud eundem & κεχαρασμένος pro κεχαραγμένος: nimirũ l. 11, vbi Κυλικρανὰς dictos ex eo fuisse tradit ὅτι τοῖς ὤμοις κεχαρασμένοι κύλικας ἦσαν, quòd in humeris haberent insculptos seu impressos calices, φ calicũ signa seu figuras humeris impressas gererent. Ita vt, si scriptura ea mẽdo careat, χαράσσω duplex futurũ & duplex præter. pass. facere putandum sit, nimirũ χαράσσω & κεχάρασμαι. Nota verò ibi & τοῖς ὤμοις κεχαρασμένοι κύλικας vt apud Virg. Flores inscripti nomina regum.

Χαρακτὴρ, ῆρος, ὁ, idem quod τύπος. i. Nota impressa vel insculpta aut inscripta. vt signa quæ nummis aureis argenteisve aut aereis imprimuntur, & notæ literarum, quæ cælo inciduntur lapidi, æri, aut alii metallo, vel stylo insculpuntur tabulæ ceratæ, aut calamo inscribuntur libro aut papyro. quod χάρασμα quoque nominatur. Aristot. Pol. 1, c. 6, de numismate loquens, τὸ μὲν πρῶτον ἁπλῶς ἐμέθεν μεγέθει καὶ σταθμῷ, (nimirum argentum, ferrum, æs, aurúmve quod signandum est) τὸ δὲ τελευταῖον καὶ χαρακτῆρα ὑπεβάλλετο, ἵνα ὑπόλυσιν τοῦ μέτρησις αὐτοῖς ὁ τοῦ χαρακτὴρ ἐτέθη τοῦ ποσοῦ σημεῖον. Vbi χαρακτῆρα ὑπεβάλλειν vocat quod alibi σημαίνειν. & in Œcon. l. 2, ὑπεκτύπειν χαρακτῆρα, notã imprimere & signũ. Itidẽ Luc. pro nota accepit quæ inscribitur, in Herm. εἰ δὲ μηδὲ γράμματα χάρασσοιμεν ὅτι τοῦ κλήρου, ἀλλὰ πινα σημεῖα καὶ χαρακτῆρας· οἷα πολλὰ Αἰγύπτιοι γράφουσι, αἰνιττόμενοι γραμμάτων, κεφαλὰς ὄνους καὶ λεοντοκεφάλους αἰθρώπους. Necnon & Plut. ita vocauit literarũ notas formásque seu literas æneæ insculptas inscriptásq; tabulæ, vel ceratæ tabellæ, vt in l. aduersus Colot. ὁ Κολώτης ἔοικε τὸ αὐτὸ πάθειν τοῖς νεωστὶ γράμματα μανθάνουσι τοῦ παίδων· οἱ τοῖς χαρακτῆρας ἐν τοῖς πυξίοις ἐθιζόμενοι λέγειν, ὅπαν ὄμω γεγραμμένους ἐν ἑτέροις ἴδωσιν, ἀμφιγνοοῦσι καὶ θαυμάζουσι. Et in l. De deo Socr. πίναξ χάλκεος ἔχων γράμματα πολλὰ θαυμαστὰ εἰς παμπάλαια. γνῶναι γὰρ ἐξ αὐτοῦ οὐδὲν παρεῖχε, καίτοι ὀκφανέστατα τῆ χαλκοῦ κατεπυθέντος· ἀλλ' ἴδιός τις ὁ τύπος καὶ βαρβαρικὸς τοῦ χαρακτήρων, ἐμφερέστατος Αἰγυπτίοις. Sæpe & metaph. vsurpatur itidem pro nota & signo impresso. vt apud Isocr. ad Demon. de Hercule & Theseo, οἷς ἡ τῶν θεῶν ἀρετὴ τοιοῦτον ὀδοῦς ἀδοξίας χαρακτῆρα τοῖς ἔργοις ἐπέβαλεν, ὥστε τὰ ἄπαντα χρόνον καὶ δύναται λήθην ἐμποιῆσαι τοῦ ὀκείνοις πεπραγμένων. Et apud autorẽ epist. ad Hebr. c. 1, ὢν ἀπαύγασμα τῆς δόξης, καὶ χαρακτὴρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ. Vbi Erasm. vertit, Expressa imago:

[redacted]

.Similis locus Eurip. in Hec. Δεινὸς χαρακτὴρ κἀπίσημος ἐν βροτοῖς, Ἑλλῆν ἠρέσθαι, luculenta insignisq; nota est. Solent enim in liberis parentum ingeniũ moresque illucescere, velut impressa nota. ¶ Significat etiam Forma. Cic. ad Brut. Sed in omni re difficillimũ est, formam (quod χαρακτὴρ Græcè dicitur) exponere optimi. Itidémque formas orationis seu genera dicẽdi

vocãt Latini quos Græci χαρακτῆρας, necnõ ἰδίας λόγου. Cic. in Orat. Forma ipsa & character qui dicitur. Demetr. Phaler. εἰσὶ δὲ τέσσαρες οἱ ἁπλοῖ χαρακτῆρες, ἰσχνὸς, μεγαλοπρεπὴς, γλαφυρὸς, δεινὸς, καὶ λοιπὸν οἱ ὁκ τούτων μιγνύμενοι. At Gell. lib. 7, c. 14, Et in carmine & in soluta oratione genera dicendi probabilia sunt tria, quæ Græci χαρακτῆρας vocant, nominàque eis fecerunt apponi, ἀδρὸν, ἰσχνὸν, μέσον. nósque quem primum posuimus, vberem vocamus: secundum, gracilem: tertium, mediocrem. Vberi dignitas atque amplitudo est: gracili, venustas & subtilitas: medius, in confinio est, vtriusque modi particeps. Rursum Demet. ὁ ὀδυσσολικὸς χαρακτὴρ δεῖται ἰσχνότητος. vt & ὀδυσσολικοὶ τύποι dicuntur. Item χαρακτῆρες γλώσσης interpr. Linguæ formæ atque differentiæ, apud Herodot. in Clione, οὗπερ χαρακτῆρες γλώσσης τέσσαρες. Rursum pro Forma & figura accipit Bud. in hoc Demosth. loco, ὀν μὲν τοῖς ἐσόπτροις ὁ τῆς ὄψεως, ὀν δὲ ταῖς ὁμιλίαις ὁ τῆς ψυχῆς χαρακτὴρ βλέπεται, figura, effigies, imago. ¶ Χαρακτὴρ, Ritus, τρόπος. Maccab. lib. 2, cap. 4, τῆς ἀρχῆς κρατήσας, ἀθέως ὅλῃ τὸν Ἑλληνικὸν χαρακτῆρα τοῖς ὁμοφύλοις μετῆγε, statim ad gentilem ritum contribules suos transferre cœpit. ¶ Item Sexus. B. ex Galeno, ἑρμαφρόδιτος, ἔστι συμπλοκὴ τοῦ τε ἀρρενικοῦ καὶ τοῦ θηλυκοῦ χαρακτῆρος. Vbi etiam possis accipere pro nota qua sexus distinguitur, seu pro nota quæ sexui vtrique impressa est, vt discerni queat. ¶ Χαρακτὴρ, Descriptio. Sic enim Cic. in Top. Quum autem quid sit quæritur, notio explicanda est, & proprietas & diuisio & partitio. hæc enim sunt definitioni attributa. Additur etiam descriptio, quam Græci χαρακτῆρα vocant. Et mox, Descriptio, qualis sit auarus, qualis assentator, cæteráq; generis in quibus natura & vita describitur. Sic & τύποις vocari descriptiones non exactas, suprà docui ex Gellio. Fueritque hîc χαρακτὴρ siue τύπος ea descriptio qua describitur res aliqua veluti ex nota ei impressa à cæteris rebus eam distinguendo.

VNDE Χαρακτηρικὸν dicitur In quo est nota characteris & styli vel differentiæ. Bud. ex Dionys. Halicarnass. τούτῳ μὲν τι κρατῆσαι τε ἀρετῶν καὶ χαρακτηρικωτάτου τῆς Λισίου λέξεως ἔγωγε πίθομαι. Et rursum, τὸ κράτιστον ὅτι τοῦ Λισίου ἔργον καὶ τὸ χαρακτηρικώτατον τῶν τῆς δυνάμεως, ἡ κοσμοῦσά τε καὶ αἱ θίζουσα τοῦ λέξιν αὐτοῦ χάεις.

ET VERB. Χαρακτηρίζω, F. ίσω, Insignio, Suo charactere & nota designo, Denoto signo & charactere veluti impresso. Chrysost. in epist. ad Hebr. pag. 195, μάλιστα δὲ χαρακτηρίζει τὸν χριστιανισμὸν ἡ ἀγάπη. nullum enim manifestius habemus signũ indiciũmque & argumentum quo Christianũ agnoscamus quàm charitatem. vt & Ioann. epist. 1, cap. 2 ait, ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ὀκ τῆς ἀληθείας ἐσμὲν, ἐὰν ἀγαπῶμεν μὴ λόγῳ μηδὲ γλώσσῃ, ἀλλ' ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ. Sic schol. Eurip. exponens locum illum ex Hecuba suprà citatum, Δεινὸς χαρακτὴρ κἀπίσημος ἐν βροτοῖς, Ἑλλῆν ἠρέσθαι, ait, ὃς τις ἐστὶν ἀνθρώπος καὶ γνώμης λαμπρὸς, χαρακτηρίζει ἑαυτὸν καλοῖς λόγοις, sese veluti signo & charactere impresso cognoscẽdum & ab aliis discernendum præbet. Bud. quoque Areop. vsus est pro Denoto, Notam rei & formam exprimo, & substãtiam repræsento, teste Bud. qui affert & hunc locum Plutarch. in Homero, οὐκ ἠμέλησε δὲ οὐδὲ χαρακτηρίσαι τοῖς ῥήτορας. τὸν μὲν γὰρ Νέστορα ἡδὺν καὶ πρεσβῆν τοῖς ἀκούουσιν εἰσάγει, τὸν δὲ Μενέλαον, βραχύλογον καὶ θύχαειν, καὶ τὸ πρεσκεφθὲν τυγχάιοντα, τὸν δὲ Ὀδυσσέα πολυῆ καὶ πυκνῇ τῇ δεινότητι τοῦ λόγου κεχρημένον: quod interpr. Oratores informare non neglexit, pag. 793 Comment. Vbi etiam Dionysii duos locos habes. in quorum vno ait, πολλάκις δὲ καὶ τὰ ἀρχαιότατα τῇ αἰῶνος ἐπωνυμίᾳ χαρακτηρίζει: docens iis verbis, Sacram scripturam αἰῶνος vocabulo sæpenumero denotare & significare etiam τὰ ἀρχαιότατα. nam χαρακτῆρες & χαράγματα sunt notæ rerum significatrices atque indices. Rursum idem Bud. in suo lexico annotat, Hermogeni τοῦ πολιτικοῦ λόγου circa finem, χαρακτηρίζειν τοῖς ῥήτορας esse Elogium scribere cuiusq; oratoris, aut historici, aut poetæ, quo nimirum charactere & genere scribendi vsus sit, indicando, vt Cic. fecit in Bruto, necnon Dionys. Halicarn. & Fab. Quintilianus. Præterea idẽ χαρακτηρίζω interpr. Notam hã-

beo, Significo, Typus sum: afferens ex Arethæ comment. in Apocal.cap.6,pag.918, δεύτερον ζῶον μίαν ἔχον, ὅς τῶν ἁγίων μαρτύρων τὰς ἱερὰς θυσίας χαρακτηρίζει. VNDE Χαρακτηρισμός,οῦ,ὁ, Designatio,Denotatio: quæ nimirum rem aliquā sua veluti nota insignitā repræsentat. ET Χαρακτηριστικός,οῦ,ὁ,In quo est nota differentiæ.B.ex Damasc.De Trinit.p.12 & 13,τοῦ ἰδίου χαρακτηριστικοῦ καὶ ἰδίας ὑποστάσεως ἀδιαιρέτως διαιρούμεθα αἱ ὑποστάσεις καὶ ἰδιότητες. Et rursum p. 13,de indiuiduis, vt est Petrus,Paulus,Iulius,Antonius,καὶ γὰρ καὶ πόσῳ διεστήκασι,καὶ χρόνῳ διαφέρουσι,καὶ γνώμῃ μεθίστανται,καὶ ἰσχύϊ καὶ μορφῇ,εἴδει καὶ σχήματι,καὶ ἕξει,καὶ κράσει,καὶ ἕξει καὶ ὀδυνήσεσι,καὶ πᾶσι τοῖς χαρακτηριστικοῖς ἰδιώμασιν. Vbi χαρακτηριστικὰ ἰδιώματα vocat notas proprias differētiæ, inquit Budaeus, seu Notas quibus alius ab alio discernitur. Vnusquisque enim certas sibi velut impressas habet notas,certisque signis est notatus,quibus ab alio differt. Itidem grāmatici vniuscuiusque coniugationis præsenti, futuro & præterito tribuunt suas literas characteristicas, quibus veluti signis & notis cognoscitur quoti ordinis vnumquodque verbum sit,primine an secundi,an tertii an quarti: vt præteriti in prima coniugatione,φ,in secunda χ, in tertia &quarta κ est γράμμα χαρακτηριστικόν. Vtūtur verò & aliis modis hoc vocabulo.

Χαρακτήριος SIVE Χαράκτης,per syncopen, Incidendi vim habens,seu Aptus ad incidendū & secandū. Nic. Alex.v.308, Ἡ ὀδελὸν κνησῆσι καταβρίψαιο χαρακτῷ Σιλφίου, ἄλλοτ ἔλιζον ἀποτμήξειας ὀπῶν. vbi schol. ἡ ὀδελὸν σιλφίου τοῦ χαρακτηρικοῦ κνησῆσι, ἤγουν μαχαίρᾳ,κατάτεμον, ἤγουν ξέσον. Sed videndum ne pro isto χαρακτηρικῷ (quod habent vulg.edit.) scribendum sit χαρακτῷ. Nisi malis χαρακτοῦ,quod in ver.cod.legitur. Esset autem hoc χαρακτὸς,idem cum χαραχθεὶς seu κεχαραγμένος,acutus,exacutus.

C. Ἀχάρακτος,ον, ὁ ἡ,Nullas habens sibi impressas notas, Nullis notatus signis,Ineffigiatus & informis. ἀδιάτυπωτος.seu Non impressus nec insculptus.Ex Nonno ἀχάρακτος ὀπωπὴ pro Facies non expressa, Visus non efficitus.

C. Νεοχάρακτος,Nuper insculptus,Nuper impressus. νεωστὶ κεχαραγμένος.Soph.initio Aiacis,Πάλαι κωφὴ πεπώτα,καὶ μέχρι νῦν μένουσ' Ἴχνη τὰ κείνου νεοχάρακτ', ὅπως ἴδῃς Εἰτ' ἔνδον εἰτ' οὐκ ἔνδον.Eleganter autem dicit νεοχάρακτα,quoniā ὁπόταν νεωστὶ αἱ ἀποχαράξεις τῶν ζώων γένωνται, μᾶλλον ἐπακολουθοῦσιν οἱ κωνῆται, πρὶν ὑπὸ τοῦ αἵματος ἀφανισθῇ ἢ ὁδμή.

C. ΑΠΟχαράσσω,Scarifico,Derado.B.ex Hippiatr. Item, Impresso vestigio signo & noto. VNDE Ἀπχάραξις eiusmodi vestigii & notæ impressio, paulo antè in Νεοχάρακτος,ex schol.Soph.

C. ΕΓχαράττω,Insculpo,Inscribo,Imprimo,Incīdo.(ea nimirum signif.qua Cic.dicit Incisum ac notatū in monumentis rerum gestarum)Idem cum ἐγγράφω & ἐγκολάπτω.vt vel ex hoc Plutar.loco patet,in Pericle, p.298 meæ edit.τοῦ Λακεδαιμονίων τὸν ἔδωκαν αὐτῷ Δελφοὶ θεσμαντείαν,εἰς τὸ μέτωπον ἐγκολαψάντων τὸ χαλκοῦ λύκου,λαβὼν καὶ αὐτὸς θεσμαντείαν τοῖς Ἀθηναίοις,εἰς τὸν αὐτὸν λύκον κατ' ἀριστερὰ πλευρὰν ὀνεχάραξε,Insculpsit,Incidit. Greg. Naz.pass. voce & signif.τῷ αὐτῷ ἐγκεχαράχθαται εἰκόνα,Eandē insculpantur imaginē,Eadem effigies eis imprimatur seu impressa sit.

VNDE Ἐγχάραγμα,ατος,τὸ, Vestigiū δι' οὗ τὸ χαράττει impressum. vt torrens in terra ἐγχάραγμα facit quū eam excauās, sulcum efficit qui χαράδρα nominatur, à quibusdam κοίλωμα φαραγγῶδες. Polyb. τοῖς γὰρ ἀπὸ τῶν ὀμβρίων χειμάρροις καταφερομένοις ἔσαυτὰ φησι ποιεῖν ἐγχαράγματα κατὰ τὸ πεδίον,ὥστε καὶ τῶν Περσῶν κατὰ τὴν φυγὴν διαφθαρῆναι λέγουσι τοὺς πλείους ἐν τοῖς τοιούτοις κοιλώμασι. Sic enim reponendū censent nonnulli pro ἐγκηρύγματα,quod in vulg. edit. habetur.Interpretantur autem ex Quintil.Terræ fistulosas fissiones: subiungentes hos duos locos Curtii,Torrentésque atque eluuies iter morabātur. Et,Ab altera parte voragines eluuiésq; præruptæ sūt. ITEM Ἐγχάραξις,εως,ἡ,Insculptura,Incisura seu incisio.Medicis Scarificatio.quæ est cutis & subiectæ etiā carnis per scalpellum dissectio multis foraminibus. differt autē ἀπὸ τῆς φλεβοτομίας,φ hæc vno vulnere venā aperiat, illa multis vulneribus cutem carnémque diuidat. Ipsa porro diuisio quum multas habere possit differentias; in tres tamen referri potest, secundum Galenum lib.2 ad Glauconem.aut enim tenuis & superficiaria est, aut econtrario magna & profundior, aut longitud ne & profunditate inter eas media. Quibus omnibus Galenus se vsum fuisse prodidit in abscessuum curatione. Quæ in superficie fiunt, non attrahunt è longinquo, non reuellunt,nen deriuant, sed in summa modò cute hærentem humorem,quà vlcuscula facta sunt, educūt, nec magnis morbis opitulātur. Quæ lōgæ sunt & profundæ,plurimum sanguinis exhauriunt, adeo vt animi deliquium aliquando inducant: & è partibus etiam remotissimis,vt à capite in crura, à crure in manum, reuellunt. Quæ ambarum mediæ sunt, earum pariter incommoda declinant, ideóque aliis præferri debent, siquando scarificationis vsus inciderit. Ea autem tribus de causis suscipitur, ad reuulsionem, ad deriuationem, ad vacuationem humoris tum corpore toto redundantis, tum ea in parte quæ scarificari debet impacti. Quæ omnia quanuis per phlebotomiam cōsequamur, quia tamen (vt ex Apollonio refert Oribas.) multum nocere solet corporibus venæ sectio sæpius repetita,ideo ea omissa tutius est scarificationes moliri, quòd eæ citra validam totius molis corporeæ commotionem eadem quæ & venæ sectio commoda præstare valeat.Itaque si crura fluxione vexentur, si phlegmone laborēt, manus scarificare conueniet, vt ecōtrario crura, si manus malè affectæ fuerint.Itidéque si dextrum crus doleat aut dextra manus,sinistrum crus aut sinistram manum scarificare poterimus:quòd reuulsio non tantùm à summo deorsum, aut ab imo sursum, verùm etiamà dextris ad sinistra,& contrà, fieri rectè possit, vti & secundum alias situs differentias.Itidémque si humorem deriuare volumus, aut eum qui parte aliqua inhæret, vacuare,scarificationibus vtemur: vel si plenitudinem tollere. Cæterùm (vt monet Antyllus) pars quæ scarificari debet, prius, si fieri potest, lauanda est: sin minus,aqua tepida, quousque rubescat, perfundenda est, aut spongiis fouenda,aut soli ignive exponenda. Incisiones etiam faciendæ in cruribus, abdomine,thorace, dorso,ceruice κατ' ἀθυμείαν, in capite secundum capillorum positionem, in fronte autem per transuersum. Debent etiam magnitudine inter se æquales esse,& paribus distare interuallis. Scarificationis autem principium idem consulit ab infernis partibus sumendum esse.sic enim fieri vt sanguis ad superficiarias partes decurrens,eam non obscuret quæ postea scarificanda venit. præterea verò scarificationem non κατὰ πλάγιον, sed κατὰ συρμόν,hoc est, non punctim sed cæsim, faciendam esse, quòd ita minus doloris moueat. Hæc inter alia Gorræus.

C. ΕΠΙχαράττω,itidem Incido,Insculpo,Imprimo.Plutarch. Public. καὶ τοῦ νομισμάτου τοῖς παλαιοπάτροις βοῶν ἐπεχάραττον, ἢ σῦς, bouis effigiem seu simulacrum imprimebant. ‖ Item Incīdo,& Incisuris serratum reddo. vnde ὀδὸς ἐπεκεχαραγμένος φύλλον, folium in ambitu incisum & serratum. quod & κεχαραγμένον suprà & χαραγμὸν ἔχον.

C. ΠΑΡΑχαράττω,Perperam signo, Adulterinò impresso signo notō.Adulterina nota signo.vt apud Suidam, [illegible] Quæ πα[illegible] esse ait [illegible] ithica,[illegible] nō [illegible] νόμισμα. vnde [illegible] adulterinū, [illegible] quod & [illegible] dicitur, [illegible] nūmō. [illegible] Metaphor. [illegible] Cicero [illegible] Gregor. lib. 1 De filio,ἆρα χαρακτὴν ἐπίστις καθ' ἡμῶν,ὡς [illegible] τῆς γραφῆς καὶ τῆς ἀληθείας, adulterantium & deprauantium. At Basil.homil.9, pag. 75, πῶς φύσιν παραχαράττων, contra naturæ dictum agens.B. VNDE Παραχαράκτας,Falsi monetarii,in Pand.teste eodem B. vt Aristoph.etiam scholiastes tradit suæ ætatis homines παραχαράκτας dicere solitos τοὺς παρακόπους,falsæ

monetæ percussores,vel adulterinorū nummorū cusores seu signatores: cuiusmodi adulterini nummi DICVNTVR Παραχαράγματα. Quanquam isto παράχαραγμα vocabulo vocari etiam potest signum ipsum adulterinum,& Nota falsò impressa, siue in nummo eiusmodi, siue in re quapiam alia.

C. ΠΕΡΙχαράττω,Circumcīdo circino & circūscribo,inquit Budæus:qui & ex Pand.affert τὰ περιχαραχθέντα καὶ τὰ ἀπαλειφέντα ἐν τῇ διαθήκῃ,pro Cancellata & deleta,vel Circunducta. Quam circunducendi ac delendi significationem habet & περιχράω. Item, Circumscarifico, & Circūcirca incido.vnde περικεχαραγμένον φύλλον apud Theophrastum Hist.plant.lib.3. quo sensu,eodem in libro dicit κύκλῳ χαραγμὸν ἔχον, Folium in ambitu incisum,Folium circumcirca serratum. VERBALE Περιχάραξις,εως,ἡ, Circumscriptio. Quidam antiquo verbo interpr.Vrbatio seu Vruatio. Vruare enim Ennius vsurpauit pro Circundare, ab eo sulco qui fit in vrbe condenda vruo aratri. à quo aratri vruo & vrbem dictam existimant,quòd antiqui Hetrusco ritu iūctis bobus,tauro & vacca,interiore aratro circumagebant sulcum intra quem vrbem ædificarent. Cuius rei Plutarch.quoque meminit in Rom.pag.42 meæ edit. ITEM Περιχαρακτὴρ, ῆρος,ὁ, Circumscarificator. i. Scalpellus quo dentes circumscarificant, vt emarginādo disparandóque gingiuas, commodius eximi possint,si ita res ferat.Cæl. Aurel.Chroniam lib.2,Aliquādo ipsæ gingiuæ scarificandæ vel etiam circùm separandæ ferramento quod περιχαρακτῆρα vocant. ET Περιχαρακτικός,Habens vim circumscribendi & emarginandi, Aptus ad circumscribendum & ita circumscriptum emarginandum & eximendum. vt apud Dioscoridem lib.1, cap.138,de foliis oleastri seu oleæ sylue-stris,περιχαρακτικὰ ἐφαρμόζει,σὺν μέλιτι καταπλασσόμενα. Vbi Ruell.Crustas emargināt cum melle illita: Marcell. Ex melle illita circumscarificant quæ medici vsserunt. Idē rursum Diosc.δύναμιν δὲ ἔχει περιχαρακτικὴν νεμῶν καὶ σπεδόνων καὶ γαγγραίνης, vlcerum crustas circumcidunt & eximunt.Bud.Præcedentia autē Dioscor.verba Plinius ita reddere voluisse videtur,lib.23, cap.4, loquens itidem de oleastri foliorum natura, Excrescentia leniter erodit, siccat & ad cicatricem perducit. Necnon BICOMP.Προπεριχαράττω,Antè circumscarifico,Antè ferro emarginans scarifico.

C. ΠΡΟχαράττω, Prima lineamenta duco, Præsigno,seu Primam sculpturam facio ante polituram,Præformo, vt σκιαγραφία præcedit ζωγραφίαν. Gregorius in Epitaphio patris,pag.120, βραχέα δ' ἀφηκίας ἐξ ὧν αὐτὸς συνεπίσταμαι τῷ ἀπελθόντι, σκιαγραφήσω καὶ προχαράττω,καὶ παραδώσω σοι τὸν καλῶς τῶν τοιούτων γραφεῖ,τὴν ἀρετὴν τοῦ ἐκείνου τὸ κάλλος ἀπακριβώσοντα.Idem de Basilio,καὶ πρὸς κάμινον τῆς ἀκριβείας,τὸ τῆς ἀκριβείας προχαραττόμενος,pro,Indole magna præditus.Bud. VNDE Προχάραγμα, ατος,τὸ, Futuræ rei repræsentatio imaginaria, Imago futuri. Idem ex eodem Gregorio, ἡ τάσις τὸν αὐτικα τήσει μετὰ τὸ βάπτισμα πρὸς τὸ μεγάλου βήματος,τῆς ἐκεῖθεν δόξης ὅτι προχάραγμα.Quo sensu idem Greg.dicit.σκιαγραφίαν τινὰ τῶν ἀοράτων παραδείκνυς τὰ ὁρώμενα.id est,τῶν μελλόντων.

ΧΑΡΑΞ,ακος,ὁ, Sulcus terræ aratro aut fossorio instrumento excauatæ,Fossa.vt Hesychio quoque χάρακες sunt τάφροι.Peculiariter verò χάρακες nomine dicitur Vallum seu agger quo castra munīri solent. Nisi malis Agger & fossæ castris circundatæ, τὸ χάρακωμα τοῦ στρατοπέδου,Eustathio:Suidæ & Hesychio χάρακωμα, περίφραγμα,οἱ περιβάλλοντό τινες ὀν στρατοπέδῳ ὅθι σωτηρία. Menander,πολλοὶ γὰρ ἐκλελοιπότες τὴν χάρακα, παῖ κάμας ἐπόρθουν.Plutarch.De fort.Rom.εἰ δὲ τὸν Πορσίνας τις ἐπέβεισε,Τυρρηνικὸν χάρακα καὶ στρατόπεδον παρασήσας, quòd si tum Porsena quispiam infesto mœnia exercitu Tyrrhenóque vallo cinxisset,Bud.interprete.Cicero vertit etiam Castra.pro his enim Polybii, ὀκπορευόμενος ἐκ τοῦ χάρακος ἤδη,καὶ τὴν πόσιν ὅπλεσθαι,πάλιν αὐτὴν καμψι,ipse haber, Paulo pòst quàm erat egressus è castris rediit, quasi aliquid esset oblitus. Et rursum, Quū Annibalis permissu exisset è castris,rediit paulo pòst,φ se oblitū nescio quid diceret.Quomodo & Suid.χάραξ accipi ait pro στρατόπεδον. vt in hoc loco, οἱ Ἕλληνες τῶν ἡγεμόνων χάρακα ἀρίστον ὃς αὐτὸ ἔχει πλείστας ὀκφύσεις καὶ μεγάλας πέριξ τὸ πρέμνου.παρὰ δὲ Ῥωμαίοις, δύο κεραίας ἢ τρεῖς ἔχουσιν οἱ χάρακες. Et in hoc, οἱ μὲν φερόφερον τὸν χάρακα πρὸς τὴν ἄκραν. ‖ Porro χάραξι Hesych. expon. etiam φραγμοῖς, sepimentis, sepibus, septis: necnon καλάμοις, vt Suidas quoque: qui addit etiam ἀκανθώδεσι φυτοῖς. quemadmodum Hesychio rursum χάρακες non solùm sunt τάφροι, necnon κάλαμοι, sed etiam ἀκανθώδη φυτά, plantæ spinosæ. Idem iterum, vt & Suidas, χάραξι affert pro ὀξέσι ξύλοις, necnon pro σταυροῖς. Significat enim χάραξ interdum palum præacutum, quem σταυρὸν etiam appellant & σκόλοπα.Sed in ea significatione fœminini generis est, vt Ammonius, Suidas, Eustath.& alii grammatici annotāt. Ait enim Eustath. pag.1390,χάραξ fœminino quidem genere,τὸ τῆς ἀμπέλου ὑπόστημα, masculino autem, τὸ χαράκωμα τοῦ στρατοπέδου. Itidémque Suid. χάρακα ἀρσενικῶς esse ait τὸ στρατόπεδον,θηλυκῶς autem τὸν τῆς ἀμπέλου: quem Latini Palum vocant, Vallum, seu Acuto robore vallum,Ridicam,Pedamentum, Adminiculum, Statumen: palum nimirū firmiorē cui vitis alligatur.(Græci vocant etiam κάμακα)vt apud Aristoph.in Vespis, Εἶτα νῦν ὀξηπάτησεν ἡ χάραξ τὸν ἄμπελον,Fefellit ridica vitem,Pedamētum vitem decepit. Dicitur verò hoc, ἡ χάραξ τὸν ἄμπελον ὀξηπάτηκεν,seu ἡ χάραξ τὸν ἄμπελον, omisso subauditóq; verbo ὀξηπάτηκεν, prouerbialiter, ὅταν ὑπὸ τοῦ σώζοντος τὸ σωζόμενον ἀπατηθῇ,vt Eustath.annotat, & ante eum Suid. & Hesych.necnon ipse schol.Aristoph. eo in loco: qui etiam addit,ὅταν ἐξαπατηθῇ τις πιστεύσας:dicens sumptum esse ἀπὸ τῶν καλάμων τῶν περιδεδεμένων ταῖς ἀμπέλοις, οἱ ἐνίοτε ῥιζοβολήσαντες ὑπεραύξονται ἀμπέλων. (Vbi etiā notā eū χάρακας vocare καλάμους τοὺς περιδεδεμένους ταῖς ἀμπέλοις) Itidem apud Plutarch. De educ.lib. καθάπερ καὶ χάρακας οἱ γεωργοὶ τοῖς φυτοῖς παρεμβάλλουσι.Et apud Hesych. eodem modo:quum nimirum οἴνωτον vocari ait χάρακα ἢ τὸν ἄμπελον ἱστᾶσι, pedamentum seu adminiculum & sustentaculum quo vitis fulcitur vt ne cadat. Necnō in Geopon. καὶ χάρακας ἑκατέρωθεν ὀξωσαι: pro his Columellæ,Ridicas dedolatas vtraq; parte exacuere. Perperam tamen in illo Plutarchi loco vulg.edit. habebāt τοῖς,pro καί.quod ego in mea edit.reposui, sequutus & grammaticorum & vet. cod. autoritatem. Procul dubio autem χάραξ deriuatum est à χαράσσω significante Incīdo, Sulcum imprimo,Acuo. Atque ex illis quidem deduco χάραξ significans τάφρος. est enim fossa seu fouea nihil aliud quàm terra incisa & excauata,(χαράσσω enim & κοιλαίνω significat) seu sulcus terræ altius impressus. Ex hoc autē posteriore significāte Acuo, ὀξώω, ortum esse existimo id χάραξ quo significatur Planta spinosa (acuta enim spina est,ac præterea cutim pungit aut in transitu scarificat)& Palus præacutus,Ridica, Pedamentum, seu Acuto robore vallus, Vallus exacutus.Ita enim Maro, Quadrifidásque sudes & acuto robore vallos. & rursum, Exacuunt alii vallos furcásque bicornes. Ac fortassis hoc postremum χάραξ præcedere debet illud superius quo significatur Vallum & Agger. videtur enim ille χάραξ esse locus palis seu vallis exacutis, & in terram depactis, terráque aggesta opertis, munitus. & χάραξ dictus esse pro τόπος χάραξι περιπεφραγμένος. præsertim quum Ammon. tradat, χάραξ fœminino quidem genere dici ὅτι τῶν ἀμπέλων παρεσεσωμένων: masculino autem, ὅτι τῶν ἐν τοῖς πολέμοις περιπηγνυμένων: itidémque obseruandum moneat Poll. lib. 1, ὅτι οἱ μὲν παρὰ τοῖς στρατοπέδοις χάρακες ἀρσενικῶς λέγονται, αἱ δὲ περὶ ταῖς ἀμπέλοις, θηλυκῶς. Ita vt χάραξ dictus sit pro χάρακες περιπηγνυμένοι τῷ στρατοπέδῳ,seu simpliciter χάρακες.quod eo significatu apud Plutarch.habemus: nimirum in lib. De fort.Rom.vbi de C.Pontio loquitur, ἡ γὰρ ὁδὸς τῶν δόρατι τῶν πολεμίων κύκλῳ φυλακῆς καὶ χάραξι τὸν ἄκραν περιεχόντων, excubiis vallóque arcem cingentium. In illo certè loco quem ex Suida suprà attuli, οἱ Ἕλληνες τῶν ἡγεμόνων χάρακα ἄριστον ὃς αὐτὸ ἔχει πλείστας ὀκφύσεις καὶ μεγάλας πέριξ τὸ πρέμνου.παρὰ δὲ Ῥωμαίοις, δύο κεραίας ἢ τρεῖς ἔχουσιν

οἱ χάρακες, vocabulo χάρακος accipi censeo non σταύρωμα, vt ipse, sed vallum, id est palum, stipitem, cippum. vt iis verbis intelligamus, Græcos vallo seu aggeri conficiendo eos vallos & stipites seligere solitos in quibus circumcirca multi magniq; rami enati essent: Romanos autē, eos qui bicornes essent aut tricornes: vt furcæ bicornes apud Maronem. Sed libet hîc adscribere Cæsaris locum de eiusmodi characomate. Sic igitur ille libro 7 Belli Gallici, Truncis arborum, haud admodum firmis ramis abscissis, atque horum delibratis, atque præacutis cacuminibus, perpetuæ fossæ quinos pedes altæ ducebantur. Huc illi stipites demissi, & ab infimo reuincti, ne reuelli possent, ab ramis eminebāt. quini erant ordines coniuncti inter se atque implicati. quò qui intrauerant, seipsi acutissimis vallis induebāt. hos cippos appellabant. Ante hos obliquis ordinibus in quincuncem dispositis scrobes trium in altitudinē pedum fodiebantur, paulatim angustiore ad summum fastigio. Huc teretes stipites feminis crassitudine ab summo præacuti & præusti demittebantur, ita vt non amplius quatuor digitis ex terra eminerent. [Est Χάραξ & nomen proprium viri apud Luc. & Suidam: necnon oppidi apud Plinium. VNDE Χαρακινός, qui ex isto oppido oriundus est. vt Ἰσίδωρος ὁ χαρακινὸς apud Luc. in Macrob.

C. Χαρακοποιία, ας, ἡ, Vallū, Castrum. Affertur ex Ezech. cap. 19. Vbi tamen nō reperio, & vbicunque legatur, suspectum habeo.

C. Χαρακοποιΐα, ας, ἡ, Munitio seu communitio educto vallo & aggere.

Χαράκιον, ου, τὸ, Vallus, Pedamentū, Adminiculum, Sustentaculum. itidem vt χάραξ. vnde apud Hesych. χαράκια, ὑποστηρίματα. Habet tamen formam diminutiui.

Χαρακίας, ου, ὁ, Degens in vallis aut proueniens. vnde χαρακίαι eidem Hesychio οἱ ἐν τοῖς χάραξι διατρίβοντες. Apud scriptores historiæ plantarum memoratur χαρακίας κάλαμος & πθύμαλλος. Theophrast. lib. 4, cap. 12, de calami seu arundinis generibus, διαφέρειν δὲ ἀλλήλων ἰσχύϊ καὶ λεπότητι καὶ ἀδενείᾳ. καλοῦσι δὲ τὸν ἰδῖον ἰσχυρὸν καὶ παχύ, χαρακίαν· τὸν δ' ἕτερον, πλόκιμον. Vnde Plinius lib. 16, c. 36, Characiam vocabant crassiorem firmioremque: plociam verò, subtiliorem. Videtur autē χαρακίας nominari, quoniā χάραξι conficiendis aptus est. quū enim crassior sit & firmior, aggeribus etiam communiendis adhiberi potest, vel prope vitem depangi, vt ei pedamentum & sustentaculum sit, seu adminiculum. vt suprà ex schol. Aristophanis docui χάρακα nominari κάλαμον τὸν περὶ δεδεμένον τῇ ἀμπέλῳ. Vallarem arundinē quidem appellant Latini: (vt Vallaris corona dicitur, à vallo seu aggere) vallatoriam autem arundinem vocat Ruellius, quam Dioscorides lib. 1, cap. 115, κάλαμον φραγμίτιν. Diuersus tamen est hic φραγμίτης calamus à calamo characia, quū illum Dioscorides λεπτὸν esse tradat, hunc verò Theophr. παχὺ καὶ ἰσχυρόν. At πθυμάλλου χαρακίου prolixa mentio apud Dioscoridē lib. 4, cap. 165, vbi inter alia tradit τὸν ἄρρενα πθύμαλλον hoc nomine vocari: eundem verò quibusdam κομήτιν dici vel ἀμυγδαλοειδῆ vel καβιόν: nasci autem in asperis & montosis locis. Vide & Plinium lib. 26, capite 18, & Gorr. Apud Hesychium verò legitur ET Χαράκις, πθύμαλλος.

Χαρακίζω, Vallis depactis munio. vel etiam Vallo protego. Item, Vallo seu palo erigo. Hesychius verò χαρακίζειν exponit διαιρεῖν, μετρεῖν, ἀπαίρειν. VNDE Χαρακισμός, οῦ, ὁ, Munitio quæ palis defixis fit, seu Palorum defixio, Palatio. vt Vitruu. lib. 2, cap 9, de alno, Itaque quia non nimis habet in corpore humoris, in palustribus locis infra fundamenta ædificiorum palationibus crebrè fixa, recipiens in se quod minus habet in corpore liquoris, permanet immortalis ad æternitatē, & sustinet immania pondera structuræ, & sine vitiis conseruat. Huius autem generis fundamenta iaciuntur in solo vliginoso aut alioquin infirmo, nimirum ad sustinendum ædificium fistuca palis depactis, quibus structura nitatur. Pro pali seu valli aut pedamenti defixione accipitur in hoc loco Pherecratis apud Athenæum lib. 6, Τίς δ' ἔαθ' ἡμῖν πθῦσαν ἀροτῶν ἢ ζυγοποιὰν ἐπιχρεία, ἢ δρεπανουργὸν, ἢ χαλκοτύπων, ἢ ἀσόρματος ἢ χαρακισμοῦ; Quid nobis opus est sementē facere, aut pedamēta fulciendis sustinendisq; vitibus depangere? seu vitē erigere appositis ridicis. (nam ita intelligēdum μετρεῖν in superiore Hesychii expositione) quoniam nimirum Ζεὺς οἴνῳ ὕσῃ, ἀπὸ πθῦ δὲ πηγὼν ἐχεῖ βοτρύων ἀμπύσονται.

Χαρακόω, ῶ, Vallo communio, Aggere & fossa circundo, Circumuallo. Æsch. in Ctesiph. pag. 70, πόλεις Ἑλάτειαν καταλαβὼν ἐχαράκωσε, καὶ φρουρὰ εἰς ἦγαγε. Itidem Ammon. χαρακώσαντες expon. πθειφράξαντες. Per iocum verò Antiphanes apud Athen. lib. 2, Τὸ δεῖπνόν ὅστι μάζα κεχαρακωμένη ἀχύροις, πεῦς ἀπέλειαν. vocat enim per risum in maza è furfuracea & acerosa farina eiusmodi ἄχυρα, χάρακας, quoniam χαράκων modo acuta sunt & palatum guttúrque comedentis pungunt exulcerántque, non aliter ac valli acuti pedes supergradientium: éstque eiusmodi maza his ἀχύροις munita, veluti castellum aliquod χάραξι circumcirca depactis.

Χαράκωμα, ατος, τὸ, Munitio ex eiusmodi vallis & stipitibus in terram deplantatis, terrâque aggesta obtutis. id est Vallum, Agger. χάραξ. Ammonio πθείχωμα. Demosth. Philipp. 2, πανταχόθεν δυρημένα τὴν πόλεις πεῦς φυλακὴν καὶ σωτηρίαν, οἷς χαρακώματα, καὶ πέτρα καὶ πάφοι, καὶ πάντα ὅσα τοιαῦτα. Xenoph. Hellen. 2, διὰ πθῦ ὠδοποιηθέντων τῶν χαρακωμάτων ἐξόδων. Et lib. 6, ἐκινδύνευσαν δ' αὖ καὶ τὸ σφετέρον ἑλεῖν στῶτ' πρὸ χαρακώματα. Rursum Demosth. Pro corona, χαρακώματα βαλόμενος πεῦς τῇ πόλει, καὶ μηχανήματα δεῖσθαι, ἐπολιόρκει. solent enim in oppugnationibus etiam vrbium ab hostibus aggeres seu valla educi, ex quibus obsessos infestent telorum immissione, sese autem contra eos tela regerentes muniant. Item apud Poll. synonymos lib. 1, σωροὶ ἐπήξαντο, χαρακώματα ἐποιήσαντο, πθειεσαύρωσαν, ἀπεσαύρωσαν, χάρακα ἐβάλοντο, πθειχαρακώσαν, ἐφράξαντο.

C. Α΄ Π Ο χαρακόω, ῶ, Vallo seu aggere occludo aut intercludo. vnde pass. partic. ἀποκεχαρακωμένος, Vallo & palis occlusus præmunitúsque, vel interceptus. Bud. ex Plutarch. καὶ τὴν ποταμὸν μόλις καὶ πθρβόλως διεπέρασε δῆτα πολὺ σωρεῖς ὑπὸ πθῦ βαρβάρων ἀποκεχαρακωμένον.

C. Π ΕΡΙ χαρακόω, ῶ, Vallo circummunio, Aggere circundo seu cingo. Æschin. in Ctesiph. pag. 82, οὐ γὰρ πθεῖχαρακώσαντα χρὴ τὰ πόλεις οὐδὲ τὰς πάφρεις, οὐδὲ τὰς δημοσίας παφὰς αἱρεῖν τὰ, ἢ ὀρθῶς πεπολιτευμένων δωρεὰς αἰτῶν. Habes & in Χαράκωμα ex Poll. At metaph. in Prouerb. Salom. c. 4, πθεριχαράκωσον αὐτὸν, (nimirum πῶ σωφεσύνη) καὶ ὑψώσει σε· τίμησον αὐτὸν, ἵνα σε πθεριλάβῃ. Vbi tamē vulg. versio habet Arripe eam. HINC Περιχαράκωμα, Munitio eiusmodi circundata loco alicui, Vallum seu agger locum aliquem cingens & circummuniens.

Χ Α Ρ Α΄ Δ Ρ Α, ας, ἡ, Sulcus quem torrens rapido suo impetu ἐχάραξε. seu ἐχάραγμα ὑ χείμαρρος ἀπ' ὄρους καταφερόμενος ἐπίνοσε. Aliis non solùm Sulcus torrentis, sed etiam Terræ fissura quam terræ motus fecit. (quæ tamen rupes potius est, & ῥῆγμα, seu χάσμα & hiatus) seu Salebra: quippe quæ nonnisi saltu superari queat. Interdum etiam Ipse torrens qui è monte aut præcipiti loco decurrens ἐχάραγμα ἐν τῇ γῇ πιεῖ. quamobrem Hesychio quoque χαράδραι sunt non solùm αἱ χαράξεις τῶν ἐδάφους, & οἱ κοῖλοι πόροι ὑπὸ πθῦ καταφερομένων ὀμβείων ὑδάτων, verùm etiam χείμαρροι. In prima signif. apud Thucyd. lib. 3, ἐς πίπτοντες ἐς χαράδρας αἰεκβάπτις, in cauernas & salebras exitum non habentes. Philo De vita M. lib. 1, ὑποτρέμει τὸ πέλαγος καθάπερ εἰς χαράδραι ἢ χάμυβδιν, in cauernam aut voraginem. Cauernæ enim & voraginis vocabulo reddi potest, quoniam terram eiusmodi sulci seu salebra, torrens impetuosus excauauit & veluti deuorauit, & ipsa postea sua cauitate & hiatu eos qui in eam incidunt, ceu vorat ac deglutit. Rursum Philo lib. 2, ὑποτρεσῶντες εἰς χαράδρας καὶ φάραγγας, in impressos solo alueos, vt elegāter vertit Turneb. expresso simul etymo. Et Thucyd. lib. 3, χαράδρα δ' αὖτις μεγάλη διέῤῥηξε, Vasta salebra, seu Vastus hiatus & immanis vorago. Pro ipso torrēte impetuosē decurrente & terram excauante, apud Aristoph. in Vesp.

φωτλῶ δ' εἶχε χαράδρας ὁλέθρον πεπτύας. Homerus Iliad. π, Πολλὰ δὲ κλιτὺς πτ' ἀπτομένοισι χαράδραι. Telechides comicus apud Athenæum lib. 6, Οἴ ὦ δὲ ἅπας ἔῤῥει χαράδρα. Dioscorides tamen inter χαράδραν & χείμαῤῥον distinguit, (nisi fortè particula ἢ vsus sit ἐξηγητικῶς) libro 3, cap. 130, de botrye herba, Φύεται δὲ μάλιστα πεὶ χαράδρας καὶ χείμαῤῥους. Vbi Ruellius vertit, In torrentium ripis & conuallibus. Plinius simpliciter, Inuenitur in torrentium ripis, lib. 27, cap. 8. Rursum in præcedēte significatione apud Demosth. in Calliclem, pag. 200, εἰ μὴ γὰρ ἐῶν χαράδρα πάλιν ὑποδεχοῦν, τὰ χαλεπὰ ἡδίκουν ἐγὼ μὴ δεχόμενος· ὥσπερ αὖ πατρὶ ἅπαν πθῦ χωρεῖν εἰὼν ὁμολογοῦνθαι χαράδραι· καὶ πάντας δέχονται μὴ οἱ πεῦτοι, καθάπερ καὶ τοῖς ἐκ πθῦ οἰκιῶν χειμαῤῥοῦς. πεῦτὰ τούτων δ' ἕτεροι πεῦλαμβάνουσιν ὡσαύτως. Vide & Χαραδρώδης.

ITEM Χαραδραίη ex Epigr. pro χαράδρα, vt στελωαίη pro στελώη, & Ἀτλωαίη pro Ἀτλώη.

Χαραδραῖος, α, ὁ, E χαράδρα desumptus, aut lectus. vt χαραδραῖα βέλεμνα, apud Nonnum, Iacula ex alueo torrentis, & salebroso seu confragoso loco. id est lapides seu saxa. Ingentem enim lapidum saxorúmque vim deuoluunt impetuosi torrentes. Apud eundem χαραδραῖος ποταμὸς pro χαράδρα seu χείμαῤῥους, torrens, defluens nimirum & decurrens per impressum solo alueum. Et χαραδραῖος λέων apud Suidam, ὁ πεῦὸ τὰς χαράδρας.

Χαραδρώδης, εος, ὁ καὶ ἡ, Salebrosus. Dioscorides lib. 4, c. 57, de helichryso, φύεται δὲ ὀν πεαχέσι ἢ χαραδρώδεσι τόποις, In locis asperis & salebrosis. seu In torrentium alueis, vt Ruell. vertit. Plinius verò in fruteetis nasci scribit, lib. 21, cap. 25. Item & χαραδρώδης ποταμὸς, apud Strab. qui Nonno χαραδραῖος ποταμὸς, fluuius torrentis in modum rapidus & impetuosus. Erotianus apud Hippocr. χαραδρώδεσιν exponit πεματώδεσιν: quoniam (inquit) χαράδραι dicuntur οἱ πεματώδεις τόποι.

Χαραδρεών, ῶνος, ὁ, Torrentis alueus. vel etiam Locus frequens torrentibus. Nomen πθειεκτικὸν ἐκ τῆς χαράδρας, vt ἀκανθεών, inquit Eust.

Χαραδριός, οῦ, ὁ, Torrentium accola auis, Auis quæ in salebris & torrētium alueis degit. Tradit enim schol. Aristophanis, ὠνομαπτεπτιῆσθαι τοῦτο τὸ ὄρνεον πεῦὰ τὸ ὀν τὰς χαράδρας διατρίβειν. atque idipsum comicus ipse innuit, quum in Auibus ait, Ὕδωρ δ' ἐφόρουν κάτωθεν ἐς τὸν ἀέρα Οἱ χαραδριοὶ, καὶ τἄλλα πετόμενα ἔρτεα. Eadem τοῖς ἰκτεκικοῖς ὠφελεῖν ὀφθῆσται, vt idem scholiastes annotat. & Plutar. Symp. l. 5. Gaza rupicem & hiaticolam vocat. Meminit & Aristot. ac Ælian. & Plato. Vide & apud Suidam quædam prouerbialia, necnon apud Erasmum.

Χαραδρόω, ῶ, F. ώσω, Salebrosum & cauernosum reddo. seu Torrentibus impetuosis excauo. Herodot. in Euterpe, οἱ μὲν ποταμοὶ ὕδατος συμμισγομένου πολλοῦ αὐτοῖσι, ἀπεύομένης τε τῆς χώρης καὶ κεχαραδρωμένης, ῥέουσι μεγάλοι. Itidē, ὡς αὖ χαραδρωθεῖη ὁ πόπος, inundaretur torrentibus hyemali tempore. Apud Hippocratem verò Galenus χαραδρωθέωσι exponit διέκρεωσι ἔλωσι, exitum effluuiumque habeant. Pro quo perperam in quibusdam edit. LEGITVR Χαραδραθέωσι: perperam verò & apud Suid. SCRIPTVM Χαραδριῶσι pro χαραδρῶσι. quod exp. ὀρύσσεται, κοιλαίνεται.

C. ΕΚ χαραδρόω, ῶ, Excauo in torrentis alueum, Cauernosum & salebrosum reddo. Bud. ex Polybii l. 4, p. 74, πλήθει πθῦ εἰσφερομένων λίθων καὶ ξύλων, καὶ γῆς, ὑπὸ πθῦ ποταμῶν, εὐδαμῶς ἀπίσεον, θεωροῦσι τὸ πῶ ὄψει τὸν τυχόντα χείμαῤῥον ἐν βεαχεῖ χρόνῳ πολλάκις ἐκχαραδροῦσα μὲ καὶ διακόποντα πόπους ἠλιβάπις. φέροντα δὲ πᾶν ὕλης ἢ γῆς καὶ λίθων, ὅπῃ χωσῆς δὲ ποιούμενον πλικαύτας ὥστ' ἀλλοιοῦν ἐνίοτε, καὶ μηδὲ γινώσκειν ἐν βεαχεῖ χρόνῳ τοῖς αὐτοὺς πόπους.

Χαραδέως quoque ἀπὸ χαράδρας γίγνε, teste Gal. in lexico Hippocr. vbi exp. ἀθρόως, Acetuatim, Cumulatim, Confertim. Nonnulli etiam Impetuosē. Videri autem possit scribendum χαραδρέως.

Χ Α΄ Ρ Τ Η Σ quoque à χαράσσω deriuatum videtur Eustathio: Etymologo autem à χῶ significante χωρῶ, vtpote qui sit χωρητικὸς πθῦ ἐγχεφαλοῦ. Est autē charta ex papyro confecta in eorum præcipuè vsus qui literis aliquid mandare volunt. quæ antequam reperta fuisset, in palmarum foliis primò scriptitarū, deinde quarundam arborum libris. postea publica monumēta plumbeis voluminibus, mox & priuata linteis confici cœpta, aut ceris. pugillarium enim vsum fuisse etiā ante Troiana tempora inuenimus apud Homerum. Dioscor. lib. 1, cap. 116, πάπυρος, γνώεμος ὅτι πᾶσιν, ἀφ' ἧς ὁ χάρτης κατασκευάζεται. vt & Plin. lib. 13, cap. 11, Præparantur ex eo (nimirum papyro) chartæ, diuiso acu in prætennes, sed quàm latissimas, philuras. Vbi vide & alia memoratu digna de generibus chartarum, quomodo item fiant, déque probatione earum, & vitiis, & glutino. Theophyl. epist. 50, πῶ δίκελλαν ἀφεὶς, καὶ λαμίδα καὶ χάρτας ἀεράνδρος, εἰς κόρακας χώρει γεῤόντιον. Dionys. Lōgin. χάρτας βιβλίων καὶ πθῦ ἄλλων χρησίμων. habet enim & alios vsus charta, ac in primis emporetica, quæ inutilis scribendo, inuoluēdis mercibus vsum præbet, ideo à mercatorib⁹ cognominata. Palladas vsurpauit χάρτου vocabulum pro charta habente inscriptam matrimonii conuentionem, seu simpliciter pro syngrapha & contractu nuptiarum, descripto videlicet in charta: lib. 2 Epigr. in Grammat. Εἰρὴ χάρτης δ', καὶ ὁμὸς Αὐσόνιος.

C. Χαρτοπώλης SIVE Χαρτοπεφάτης, Chartarum venditor. ὁ τοῖς χάρτας πωρεάσκων.

C. Χαρτοφύλαξ, Chartarum custos. id est Principalium chartarum custos, Præfectus scriniorum: quem thesaurarium chartarum hodie vocant. VNDE Χαρτοφυλάκιον, ου, τὸ, Scrinium in quo reponuntur asseruantur que seu custodiuntur chartæ. Suid.

Χάρτον, ου, τὸ, Chartula: seu simpliciter Charta. Plutarch. De discern. amico & adulat. συγγράμμα κεκλυσθεὶς ἀθλιον διελθεῖν, αἰπᾶσθαι τὸ χάρτιον ὡς δασύ, καὶ τὸν γραφέα μιαρὸν καὶ ὀλίγαρρον ἀποκαλεῖν. Laudatur enim in charta non nimia tenuitas, & læuor. nam nimia tenuitas tolerandis non sufficit calamis: ad hoc, transmittens literas lituræ metum affert aduersis, & aliàs indecoro visu pertrans lucida est, inquit Plin. lib. 13, cap. 12, vbi & ipse dixerat, spectari in chartis tenuitatem, densitatem, candorem, læuorem. AT Χάρτον, ου, τὸ, quod itidem pro Charta sine autoris nomine affertur, quin mendosum sit non dubito.

E X A T E΄ Ω, ῶ, Egeo, Indigeo, Opus habeo. vt Hesych. quoque χατέων expon. χρείαν ἔχων: itidémque χατέοντα, δεόμενον, χρῄζοντα: & χατέοντί πθῃ, καὶ πθῃ χρῄζοντι. Est autem verbum poeticum. Homerus Odyss. γ, vers. 46, Δὸς καὶ πύτῳ ἔπιτα δίπας μελιηδέος οἴνου Σπεῖσαι· ἐπεὶ καὶ τόπον οἴομαι ἀθανάτοισιν Εὔχεσθαι· παῖπς δὲ θεῶν χατέουσ' ἀνθρωποι. omnes quippe homines deo indigent. id est diuino auxilio. quamobrem precibus, libaminibus aliisque sacrificiis & cæremoniis eum placant. Frequentius accipitur pro Desidero, Cupio aut Percupio. qui enim opus habet re aliqua, eam desiderat: quique eam desiderat, vel reuera ea indiget, vel egere se ea opinatur. Homer. Odyss. ο, Εὐρύπυλ', οὐκέτι τοι δώσαμαι χατέοντι πθῃ ἔμπης Ἐνθάδε παρθφέρθν. Et cum infinitiuo, paulo antè, μέγα δὲ δμῶες χατέοισι Ἀνάσσ' δεσπούνης φάσθαι καὶ ἕκαστα πυθέσθαι. Et Odyss. ν, οὐδέ πς ἡμῖν Δόρπου μνῆστις ἔλω μάλα πθῃ χατέοισιν ἑλέσθαι, quantumuis desiderantibus atque adeo egentibus. Quidam iungi putāt accus. apud eundem, Od. β, Οὔ κέν οἱ κεχαροίτο χωὴ μάλα πθῃ χατέουσα Ἐλθόντ'. Sed potius putandus est esse pro ἐλθόντι datiuo, pertinente ad οἱ, vt μάλα πθῃ χατέουσα sint verba interiecta.

Χατόω, idem. vt Hesych. quoque χατούσα exp. χρῄζουσα, δεόμθν, Indigens, Opus habens. Idem χατόει exp. non solùm χατίζει, sed etiam ὀπτθυμεῖ. Cupit. vt χατῶ quoque pro Cupio & Desidero accipi docui.

Χατίζω, itidem Egeo, Indigeo, Opus habeo: Deficior, Destituor. Hesiod. Erg. 2, μήπως τὰ μεταξὺ χατίζων Πτώσῃς ἀλλοτρείοις οἴκοις, ne interim indigens & inopia laborans mendicare cogaris. Frequenter autem iungitur genitiuo, non solùm pro Indigeo seu Opus habeo, sed etiam pro Desidero, Peto. Homer. Iliad. α, Ἀτρείδη τέο δ' αὖτ' ὀπμέμφεαι ἠδὲ χατίζεις; Aut quid desideras petisq;, Qua tibi re opus est? Iliad. σ, Ἤφαιστε πεῦμθν' ὦδε· Θέτις νύ τι σεῖο χατίζει, Thetis te opus habet, Tua opera eget. Hesiod. Erg. v. 21, Εἷς ἔπρον τῷ τίς τε ἰδὼν ἔργοιο χατίζων Πλού-

σον. Rursum Homer. Odyss. λ, Ξεῖνός τε πλήσω, μάλα περ A νόστοιο χαπίζων. Et Odyss. χ, Οὔτε γάμου πόσις κεχρημένος οὐδὲ χαπίζων, Ἀλλ' ἄλλα φρονέων.

Χαπὶς, ίδος, ἡ, Indigentia, seu Vsus: item Desiderium, Cupiditas. vt ab Hesychio exponitur χῆσις, ὀθνεῖα.

C. Ἐπιχαπὴς dicitur ὁ χαπέων seu χαπίζων, Qui indiget, Egenus, Inops. vnde ὀθνχαπὶ Hesychio ἐνδεεῖς.

¶ Χῆπς, SIVE Χῆπς, Indigentia, Inopia, Penuria. Vtrũque apud Eustathium & Etymolog. itidémque in lex. meo vet. vbi exponitur ἔνδεια, deriuatúrque ex inusitato themate χῶ, significante ἐνδεοῦμαι. atque ex hoc χῆπς B seu χῆπς deriuatum χηπίζω, inde postea χαπίζω originẽ traxisse, dicitur. Posterioris χῆπς meminit Hesychius, exponens etiã ipse ἔνδεια, στέρησις. Apud eũdem datiuus χήπει pro στερήσει, ἐνδεείᾳ, σπανίᾳ: afferentẽ simul χηπι ἐνδυναίων pro ἐνδείᾳ τῶν ἐγκαιμικηρμένων, ἤτοι τῶν ἐλαιολοιῶν. Est autem is datiuus frequẽtissimo in vsu, nec tãtùm à χῆπς esse potest, vt πίχῃ, verùm etiam à χῆπς, vt σπανίει. Homerus Od. π, Ὀδυσῆς δέ πυ ἤνη χήπει ἐνδυναίων κακὸν ἀρᾶς κεῖται ἔχουσα. Hesiod. Theogon. v. 605, Χήπει γηροκόμοιο, penuria eius qui senectam curet & foueat. Et Plato apud Plutarchum. Sic enim Plut. in lib. de discern. amico & adul. ἀλλοτρίοις χρώμασι καὶ χήμασιν (ᾗ φησιν ὁ Πλάτων) χήπει οἰκείων κοσμούμενον. Rursum Homerus Il. ζ, Χήπει τοιοῦδ' αὐτὸς ἀμωίεον δούλιον ἦμαρ. id est στερήσει, σπανίει. Et Il. τ, Ὅς πυ νῦν Φθίηφι πέρεν κτῆ δάκρυον εἴβει, Χήπει τοιοῦδ' υἷος, penuria & desiderio talis filii.

Χηπσωίη, ης, ἡ, itidem Inopia, Penuria, Indigentia. Pro Viduatio & direptio affertur ex Anth. Epigr.

Χήπιος, ᾱ, ὁ, Indigens, Inopia laborans seu penuria. Apud Homerum Od. α, v. 520. πολλοὶ δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι Κήπιοι D κτείνοντο γυναῖκων εἵνεκα δώρων, annotat Eust. quosdã pro κήπιοι scribere χήπιοι, exponentes ἐστερημένοι γυναικῶν, ἕνεκα δώρων, ἤγουν μνηστῆρες.

Χηπία, ας, ἡ, idẽ cũ χῆπς seu χῆπς, Inopia, Penuria, Indigẽtia. Hesych χηρεία, Viduitas. Videtur esse verbale à VERBO Χηπύω, cui licet nulla afferãtur exẽpla, vsurpari tamẽ potest, vt χαπύω, pro Indigeo, Egeo, Opus habeo.

Χηπίζω, idem cum χαπίζω, Indigeo, Egeo, Deficior, Destituor. Legitur in lex. meo vet. & apud Etymol. vbi à χῆπς deriuatum esse dicitur, vt θεείζω à θέρος. E

C. Ἐπιχήπας, ου, ὁ, Indigus, Inops. ἐνδεὴς Hesychio.

X AŸ NOS,

ου, ὁ, Laxus, vt ea quæ fungosa sunt, παχὺ μὴν ἔχει τὸ στέλεχος, χαῦνον δὲ καὶ κοῖλον ὡς ὀπὴ πολύ. Vnde Plinius, Cui crassissimus caudex, & plerunque cauus fungosúsque. Athen. lib. 7, ἡ δὲ ἐπὶ χλωρᾶν καρδίων ἀρξὶ χαυνοτέρα ὀστῖ, fungosior est. Itidem apud Galenum libro 2 ad Glauc. χαύνη σάρξ, caro fungosa. Et rursum apud Theophr. De causis plantarum lib. 3, χαῦνος καὶ μανὸς πυρὸς, triticum fungosum & rarum. Alii solutum interpretantur. Crediderim χαῦνα alicubi reddi etiam posse Mollia & fluida ex Liuio, vbi corpora Gallorum mollia & fluida esse dicit. (sed pro mollia legitur etiam emollida) Nec enim dubiũ est quin talia corpora χαῦνα vocari possint. His autem opponi arbitror Compacta corpora. Gallicè dicimus, *Bien amassé, Trappe*. Apud Aristophanem autem in Auibus χαῦνον οὐῤῥωμα exponitur πλατὺ καὶ μέγιστον, amplum: quoniam τὰ χαῦνα εἰς πλάτος ἀπλοῦται. Solent enim ea quæ laxa sunt & fungosa, sese extendere & dilatare, nõ- G nunquam etiam vento quodam inflari & tumefieri, ita vt aliquando χαῦνος significet etiam Inanis, necnon Inflatus, Tumidus. vt apud Platonem in epist. 7, ἐμπλῆσαι ὑψηλῆς καὶ χαύνης ἐλπίδος, implere spe tumida & inani, seu Inflare spe. Itidem χαῦνος νοῦς, mens inaniter tumida. Et ἄνθρωπος χαῦνος, homo qui inani quam de se concepit opinione inflatur & intumescit, magnũ sese existimans, quum tamen nihili sit. vt docet Aristoteles Ethic. lib. 4. vbi quum μεγαλόψυχον medium constituisset inter χαῦνον & μικρόψυχον, tanquam virtute H præditum inter vitiosos: dixissétque μεγαλόψυχον esse eum qui sese μεγάλων ἀξιοῖ, ἄξιος ὤν: μικρόψυχον autem, qui sese ἀξιοῖ ἐλαττόνων ἢ ἄξιος: subiungit, ὁ δὲ μεγάλων αὐτὸ ἀξιῶν, καὶ ἄξιος ὤν, χαῦνος. vbi etiã tradit, hunc χαῦνον non esse quidem κακὸν, sed tantùm ἡμαρτηκότα & ἠλί-

θιον, vt qui sese οὐ κατ' ἀξίαν μεγάλων ἀξιοῖ, velut ὁ μεγαλόψυχος, qui iure illud mentóque suo facere potest. Sub finem igitur capitis ait, οἱ δὲ χαῦνοι, ἠλίθιοι καὶ ἰσωτεῖς ἀγροικῶτες καὶ τοῦτ' ὀπφαίως. ὡς γὰρ ὀξεῖαι ὄψεις τοῖς ἐνήμοις ὀπτικῶς ἐρρωσθαι, εἶπε δεξιόγλωσσοι, καὶ ἐὰν ὀπτικὸς μὴ ὦσι τὰ σκήματα καὶ τοῖς τοιούτοις καὶ βουλόμενοι τὰ ἀπροσκόπτα φαίνεσθαι αὐτοῖς, καὶ λέγεται τοῦτο αὐτοῖς, ὡς δεῖ τοῦτο τὴν μνήσθῆναι. Itidem Synes. vsurpauit hoc vocabulum, epist. 105, φοβοῦμαι δὲ μὴ χαῦνος ᾖ φυσῶμαι καὶ περὶ τὴν τιμὴν ἀμφοῖν δεῖ μάτην, inani ambitione accensus. Pro stultè superbo & futili, Herodian. libro 5, φύσει δὲ χαύνου τὸν τρόπον ὄντος, καὶ ἀφεδῶς πάντα καὶ φαιδρῶς ἀ ἐβουλεύετο, λέγειν τε καὶ πρᾶττοντος. Apud eundem libro 2, ἄλλως μὴν ὄντα τὸν γαῦρον καὶ ὀπλοκίνητον, Polit. vertit Leuem & simplicem. Reuera enim χαῦροι homines sunt leues, vt pote inani superbia inflati, vt & corpora χαῦνα, id est laxa & fungosa, solidis durísque sunt minus ponderosiora. Suid. ὑψηλὸν quoque & ἀσθενὲς interdum hac voce significari ait: forsan quoniam fungosa & laxa corpora affurgũt atque extẽduntur, imbecilla autem sunt & valida. ¶ Apud Athenaũ verò libro 7 pro Χαῦνος ET Χαύνα (piscium ea nomina sunt) scribendum potius χαίνος & χαίνα, siue χαίνη: à χαίνω, vt suprà docui. quanquam & hoc χαῦνος nonnulli à χάω seu χαίω deriuant. vt χαῦνα propriè esse putanda sint quæ hiascentia seu hiatibus quibusdam diducta fiunt laxiora & fungosiora.

C. Χαυνοπλίτης, ου, ὁ, Ciuis elatus & tumida stultáque superbia inflatus. Aristoph. Acharn. Μὴθ' ἡδέσθαι ποιουμένους, μήτ' εἶναι χαυνοπλίται. vbi schol. exp. κεχαυνωμένοις τοῦτο τὸν πολιτείαν ἢ τὸν πόλιν.

Χαύνως, Laxè. Herodian. l. 4 τρόπῳ τὸ φυγεῖν ἢ διαδῦναι, εἰ δέοι, ὑπὸ τῆς τοῦ τοῖς σκέλεσιν ἐσθῆτος χαύνως παρεκρημένης ἐμπεδίζονται, laxa seu fluxa veste præpediuntur.

Χαυνότης, ητος, ἡ, Laxitas, Fungositas. Plutarch. τὴν ὑπὸ χαυνότητος εὔθρυπτος. solent enim massæ terræ fungosæ facilè friari. Idem Symp. 6, σωθλίᾳ χαυνότητα τῆς χώνης. Metaphoricè autem apud Herodianum libro 5, καταγνωσκόντες τῆς Μακρίνου ῥαθυμίας τε καὶ τῆς χαυνότητος. vbi Polit. vertit, Incusabant Macrini negligens ingenium fluxósque mores. Aristot. verò vt χαῦνον esse dicit hominem inanist ratáque superbia inflatum, & inaniter ambitiosum, ita χαυνότητα nominat stolidam eiusmodi tumidámque superbiam, & inanem ventosamque ambitionem: Ethic. lib. 2, cap. 7. τοῦ δὲ μετρίου καὶ ἀπρίαν μεσότης μὴν μεγαλοψυχία· ὑπερβολὴ δ', χαυνότης τις λεγομένη· ἔλλειψις δ', μικροψυχία.

Χαυνόω, ῶ, Laxum fungosúmque reddo, Laxo & aperio. Eupsippus comicus apud Athen. lib. 13, & 8, de meretricibus suos φοιτητὰς excipientibus, — εἰσιόντα γ', ἐκὼν ὑπούλιψος Τύχῃ τις ἡμῶν, ἐκολάκευσεν ἡδέως, Ἐφίλησέ τ', οὐχὶ συμπίεσασ τὸ σῶμα Ὥσπερ πολέμου, ἀλλὰ τοῖσι φροῦθοις Χαυνοῦσ' ὁμοίως, laxàs aperiénsque os more passerculorum. vbi nota χαυνοῦν & συμπιέζειν sibi opposita, vt laxare & comprimere apud Lat. seu Cõprimere & dissoluere. Itidémq; passi χαυνοῦσθαι inuenitur oppositũ τῷ πήγνυσθαι. Homo etiam aliquis χαυνοῦσθαι dicitur quum χαῦνος γίνεται, id est, quũ stulta superbia inflatur, & magnificè de se sentit, quum tamen nihili sit. Synes. epist. 57, οὐ γὰρ ἐφάδιός εἰμι χαυνωθῆναι καὶ λαμπρὸν τὸ τοῦ ἐμαυτοῦ λογίσασθαι. Plut. De educ. lib. χαυνοῦται γὰρ τοῖς ὑπερβολαῖς τῶν ἐπαίνων, καὶ θρύπτονται, inflantur & tumidiores turgidioréque redduntur, ita vt magnificè de se persuadeãtur, & inani superbia efferantur. Vide & sequẽs verbale.

Χαύνωσις, εως, ἡ, Laxatio, Dissolutio. Apud Aristoph. Nub. Πῶς οὖν μάθοι ποθ' ὅστις ἐπφόβοιν δίκης, Ἡ κλῶσιν, ἢ χαύνωσιν αἰσχυνείαν, schol. χαύνωσιν αἰσχυνείαν esse dicit, λύσιν τῶν δικῶν καὶ ὅτι ἀπὸ τοῦ δικανικοῦ ῥήματος αἰσχυνεῖσθαι τοὺς ἀκούοντας: seu ὅταν τὸν αὐτὸν δίκαιον τρεσβάλλοντες λόγοις πιθανοῖς, εἰς τοὐναντίον τὸν αὐτοῖς τρέψῃ, καὶ χαύνοις καὶ ἀσθενεῖς ποιήσῃ, διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν αἰσχυνεῖσθαι τοὺς δικαστὰς ὡς ἀρ' ἀληθῶν λέγ. vt fit quum vel aliquis animos auditorũ laxiores molliorésque verbis ad persuadendum appositis reddit: vel aduersarii rationes esse laxas, inanes ventosásq;, & nullius ponderis, ostendit: atque ita eas eleuando, iudices in suam sententiam pertrahit. Ita vt χαυνῶσαι significet non

non tantùm Laxiorem reddere & emollire, sed etiam A Eleuare, vt χαύνου nomine dicitur interdum leuis & inanis. Idem certè verbum & Inflare denotat, quemadmodum Hesychius quoque χαυνῶσαι exponit φυσῆσαι.

C. ΥΠΟχαυνόω, ῶ, Aliquãtum intlo, seu Paululum superbum & tumidum reddo. Plut. De aud. poem. ὁ δὲ Μέλανθρος ἐπῆρε μὴν ἀμέλει τὴν φιλησοτίαν καὶ ὑπεχάυνωσε τοῖς ἐρωτικοῖς καὶ δεξιοῖς ἐκείνοις, Ἀπαθῆ ὄντα ζῆν καὶ τὸν ἥλιον βλέπει Τὸν κοινὸν ἡμῶν, δοῦλα τοῦτ' ἔδη ἡδονῆς.

Χαύναξ, ακος, ὁ, Homo tumida & inani inflatus superbia. vt χαῦνος suprà. Hesych. χαυνάκων exp. χαυνοποιός: ex aliis, χαυνολόγων. Vbi etiam obiter NOTA Χαυνολόγος ET Χαυνοποιός. Est autem χαυνολόγος, Is qui χαῦνως loquitur, Is qui in sermone dictisque suis est χαῦνος. id est, vel tumidus ventosaque elatus superbia, vel leuis & futilis. Χαυνοποιὸς verò de re potius aliqua inanimata, quàm de homine dici videtur: idémq; significare quod χαυῶν, Efficiens χαῦνον, Inani ac tumida inflans superbia. Sin de homine dictum reperiretur, significaret, Qui facit ea quæ χαῦνα sunt, Qui in factis suis χαῦνος est. AT Χαυνιαίζει, idem Hesych. expon. πλανᾷ, Decipit, In errorem inducit.

Apud eundem legitur ET Χαυνῶνες, ἤτοι ἐλαίῳ ἀναφυεσθέντες, panes oleo admixto subacti. Forsan quoniam ea αἰαφυεσθέντες fiunt χαῦνοι, id est fungosi & laxi. Pro quo apud Suidam LEGITVR Χαώνες, mutata accentus sede, & sine litera ν in media syllaba. nam affert χαώνας pro ἤτοις ἐλαίῳ αὐαφυεσθέντας: sed subiungens ἢ λάχανα ὀπῶδα, olera assa. Quæ iisdem verbis habet lexicum meum vetus, & Etymolog.

XE'ZΩ,

Fut. έσω, Caco, Ventris onus depono. quod honestiore vocabulo dicitur ἀποπατῶ & ἀποσκυβαλίζομαι, seu ἀποσκυβαλίζομαι τὸ ἔνοχλοῦν. Aristophanes in Nubib. Χ' ὥστιν χέζω, κοὐδ' ἢ βροντᾶ, nimirum τὸ ζωμίδιον, quod mihi in ventre ὥς τῷ βροντῇ παπαχεῖ καὶ δεινὰ κέκραγε. Plutarch. Apophthegm. Lacon. ἐμεσάντων ἐν τῷ ἐφορείῳ καὶ χεσάντων ὅπῃ τοῦ δίφρου, quum vomuissent in ephororum curia & in sellis curulibus cacassent. At Fupol. apud Athen. lib. 14, χαείπων μὴν ὅμως χεῖ, σπαμίδας δὲ χέζει, μῆλα δὲ κέκμηκεν. Fut. med. χέσομαι siue χεσοῦμαι, vnde Aristoph. χεσεῖσθαι, E cacaturum esse. At præterit. MED. Κέχεσα, Cacaui.

C. Χεζανάσκη, ης, ἡ, Cacandi necessitas. Nomẽ est emplastri purgatorii quod sibi in vsu fuisse Aerius scribit: impositum autem vmbilico mouet inferiorem vẽtrem. Est & vnguenti nomen apud Paulum, quo perunĉta sedes aluum mouet & subducit. Sic itẽ dici potest quicquid affert cacandi necessitatem. Gorr.

Χεσίω, Cacaturio, Cacare & aluum euacuare cupio. Aristoph. Nub. — κ' εἰ μὴ θέμις ὀδὶ. χεσίω. Sic ἐμεσίω, Vomiturio. Affert aliũ ex eodem locũ Suidas, exponẽs ἐπιγεμοῦμαι χέσαι, ὅπῃ θυμηπκῶς τῷ χέσαι ἔχω. Ab eodem Aristoph. (iesse eodẽ Suida) quidam DICITVR Χεσᾶς F per risũ, forsan qui semper vultũ cacaturiẽtis gereret.

Χεζιπαω, ῶ, idem. vt ἐμεπάω pro ἐμεσίω etiam dicitur. Aristoph. Nub. σὺ δέ με νῦν ἀπαλῶν Βοῶντα καὶ κεκραγότ' ὅπ Χεζηλιῶν, οὐκ ἔτλης Ἐξω γ' ὀνείκιν ὦ μιαρὲ Θόρυζέ μ', ἀλλ' ἀπεπνιγόμενος αὐτὸ ποίησα κακκᾶν. Vbi etiam obiter nota, eum ποιεῖν κακκᾶν vsurpasse pro χέζειν. NAM Κακκᾶν (siue Κακᾶν, vt ibidem legitur, non geminata litera κ) puerorũ vox est qua pro χέζειν vtuntur, vt βρῶν pro πίνειν. Exprobrátque ibi Strephiades filio suo quòd eum, quum paruus adhuc esset, simulac κακκᾶν dicebat, extulerit & cacantem tenuerit: ipse verò sese vicissim clamantem ac dicentem sese cacaturire, efferre noluerit, Κακκᾶν δ' οὐ οὐκ ἔφθης φράσας, κἀγὼ λαβὼν θύραζε Ἐξέφερον αὐ καὶ παρὼ χόμενόν σε. Rursũ apud eundẽ initio Ranarum Xanthias Bacchi ad inferos proficiscentis gerulus, μεταβαλλόμενος πανάφορον, dicit sese χεζιπᾶν: & nisi quis onus è suis humeris demat, sese ἀποπαρδήσεσθαι. vsqueadeo θλίβεσθαι & πιέζεσθαι.

C. ΕΓχέζω, Incaco, Caco in. Vnde Præter. MED. Ἐκέχεδα, Incacaui, Cacaui in, apud Aristoph in Ranis, vbi Xanthiæ interroganti Bacchum, Οὗτος, τί δέδρακας; respondet ille, ἐκέχεδα. κάλει θεόν, Incacaui, subaudiendo aptum datiuum. vt nunc diceretur, Incacaui caligis. ἔχεσα seu ἀπεπάτησα δεῖ φόβον.

C. ΕΠΙχέζω, itidem Incaco seu Caco super. (χέζω ὀπὴ, vt Plutarchus dicit χεσάντων ὀπὴ τοῦ δίφρου) Vnde præter. MED. Ἐπικέχεδα, ex quo particip. ὀπικεχεδὼς: apud Aristophanem in Auibus, vbi famulo vpupæ quærenti, Ὁ δὲ δὴ τίς ὄρνις, οὐκ ἐρεῖς; respondet Pistheterus, Ἐπικεχεδὼς ἔρρει φασιανικός. Vbi ὀπικεχεδὼς φασιανικός, scholiaste authore, à comico ὡς ὄρνιθος ὄνομα πέπαικται, τοῦ δὲ τὸ φαίνεσθαι αὐτοῦ τὸ σκώρ. φασιανικὸν autem dici τὸν συκοφαντῶν, τοῦ δὲ τὸ φαίνειν. Vide Suidam.

C. KATA χέζω, Decaco: seu Concaco. Aristophanes in B Nubibus, Ζηπωῦτος αὐτοῦ τῆς σελήνης τὰς ὁδοὺς Καὶ τὰς περιφορὰς, εἶτ' ἄνω κεχηνότας, Ἀπὸ τῆς ὀροφῆς νύκτωρ κατεχέσε, decacauit ei in os. seu Eum concacauit. Ibidẽ dicit Strepsiades, Ἤδη γὰρ ἐκεῖνον κατεχέσαντ' Σωκράτη, qui in Socratem stercus elisit. Vbi nota κατεχέειν τινὰ, vt suprà ex eo habuimus κατεπλῆν τοῦ Ἑκαταίου.

XEÎ ΛOΣ,

εος, τὸ, Labrum, Labium. Oris extremitates musculosæ, ipsum vicissim claudentes aperientésque. In quibus quod prominet, περόχειλον dicitur: ipsa autem labiorum sectio, quæ τὸ στόμα efficit, μάσταξ & λοχεῖον vocatur, autore Polluce: at περοστόμιον siue περοστομία, labiorum mutuus congressus: φίλτρον verò, cantus quæ superiori libro inest, vt alia quæ in inferiori est, τύπος & νύμφη. Hæc Gorræus: apud quem vide & alia de substantia & musculis, fibris etiam & motu eorundem. Homerus Iliad. ο, ἡ δ' ἐγέλασε χείλεσιν, οὐδὲ μέτωπον ἐπ' ὀφρύσι κινήσασα Ἰαίθη. Iliad. χ, Χείλεα μὴν τ' ἐδίνη, τάφρωσε δ' οὐκ ἐδίνει. Odyss. α, Odyss. υ, & Odyss. υ, — οἱ δ' ἅμα πάντες ὀδάξ ἐν χείλεσι φῶτες, Τηλέμαχον θαύμαζον ὁ θαρσαλέος ἀγορεύων. (vbi ὀδάξ ἐν χείλεσι φωτες, idem est quod χείλεα δακόντες. vt apud Athenæum libro 10, quidam dicit Δάκνει τὰ χείλη. vnde apud Plutarchum, δήγματα χειλῶν καὶ φρίσσεις ὀδόντων, in lib. περὶ ἀοργησίας) Aristophanes in Nubibus, ὡς ἠλίθιον ἐφθέγξατο Καὶ τοῖσι χείλεσιν διεῤῥυκώσι. Athen. l. 1, καὶ πεπὶ ὀλοφάγον μιμούμενον, ὀξάραντα τὴν γλῶσσαν, περιλείχειν τὰ χείλη. Xenoph. in Symp. διὰ δὲ τὸ πάχος ἔχειν τὰ χείλη, οὐκ οἶει καὶ μαλακώτερόν σου ἔχειν τὸ φίλημα; Idem equo etiam sua tribuit χείλη, in libro De re equ. pag. 548, ὦ δὲ μικρὰ οὔτω δέχηται, (τὸ στόμα, siue τὸ χαλινόν) πεσάτω τὸ χεῖλος περὶ τὴν κωνόδοντα. At prouerb. ἄχει τοῖς χείλεσι habes apud Erasmum: necnõ & hunc prouerbialem versum, Πολλὰ μεταξὺ πέλει κύλικος καὶ χείλεος ἄκρου: cuius hæc Latina interpretatio apud eundem legitur, Multa cadunt inter calicem supremáq; labra. Idem verò cũ eo est hoc Latinum adagiũ, Inter os & offa multa interuenire possunt. (vnde apud Athen. lib. 3, Antiphanes quũ dixisset nullum ἀσφαλὲς κτῆμ' ὑπαρχειν τῷ βίῳ, idque exemplis aliquot declarasset, subiungit & hoc, Οὐ βέβαιον οὐδέν ἐστι, πλὴν ὃς αὖ καθ' ἡμέραν Εἰς ἑαυτὸν ἡδέως τις εἰς ἀναλίσκειν τύχοι. Οὐδὲ τοῦτο σῦδρα π' καὶ τὸ πῶν τράπεζαν ἁρπάσαι Κειμένῳ αὖ τις παρεσελθών. ἀλλ' ὅπαν τὸν ἔνδεσον Ἐντὸς ἤδη τῶν ὀδόντων τυχ' αὖθις καταπαπαιῶς, Τοῦτ' ἐν ἀσφαλεῖ νόμιζε τ' ὑπαρχόντων μόνον. Quos versus à me interpretatos, & quædam in illis emendata habes in libello quem nuper edidi sententiarum comicorum Græc.) Per metaphoram verò hæc χείλεος appellatio tribuitur etiã poculis, doliis, nauibus, atq; aliis rebus. Hom. Od. η, Δώσω τοι κρητῆρα πεπυρωμένον· ἀρχύρεος δὲ ἔστιν ἅπας, χρυσῷ δ' ὀπὴ χείλεα κεκράανται, labra seu margines. Epigr. li. 2, Τέρακις ἀμφορέως τοῦ χείλεσι χείλεα θεῖσα, quũ quater sua labra admouisset labris amphoræ. Itidem Athen. lib. 5, de cratere quodã argenteo, εἶχε δέ καὶ ὑπὸ τὰ χείλη ἐν ὑπὸ τὰ ὦτα καὶ ὑπὸ τὰ βάσιν ζῶα πέντε θυμιῶντα. & rursum lib. 11, πεποίηκε τὸν μὲν οἰνοχόον καὶ τὸ κύπελλον λίθινα, χρυσῷ τὰ χείλη τοῦ εἰπτραμνίσας. Doliis etiam, vt apud Hesiodum Erg. de Spe, Ἐνδον ἔμμενε πίθου ὑπὸ χείλεσι, sub labris dolii. qui sunt margines & summæ circumcirca oræ, ea parte qua apertũ est. Calatho quoque seu quasillo, apud Homerum Odyss. η, πάλαρον θ' ὑπόκυκλον ὅπασεν Ἀργύρεον, χρυσῷ δ' ὀπὴ χείλεα κεκράαντο. Naui itẽ tribuitur. annotat enim Poll. lib. 2, Eupolin νηὸς χείλη dixisse: vbi hæc legũtur verba, Ἀνωρόγια, ἡ τοῦ τὰ χείλη τῆς νηός. sunt autem hæc χείλη summæ partes τῶν τοίχων seu laterum, summæ circũcirca oræ. Fossis quoque, fluminibus, mari. Homerus Iliad. μ, de è-

quis fossam transilire non audentibus, μάλα δ' χεμέπιζον ἐπὶ ἄκρῳ Χείλει ἐφεστώτες. Ἀπὸ γὰρ δὲ διδίοστο πάφρος Εὐρείας; Sic Liuius, Extra duplex vallũ fossæ circundedit, interiore labro murum cum turribus crebris obiecit. Et Cæsar, Quantum summa labra fossæ distabant. Itidẽ ποταμῶν χείλη dicuntur labra & crepidines fluuiorum, id est summæ riparũ oræ. vt Ripæ crepido, apud Stat. Vel etiã ipsæ ripæ ποταμῶν χείλη dicũtur & Crepidines, accipiẽdo hoc nomẽ latius. vt apud Curt. de Euphrate, Magnæ molis crepidinibus coercetur. Colum. Sic enim maris atrocitas obiectu crepidinis frangitur. At χεῖλος θαλάσσης in epist. ad Hebr. Erasm. vertit Margo maris. ¶ Quin & vulneribus tribuuntur χείλη, labia, seu oræ ipsam aperturã ambiẽtes. vt apud Galen. l. 2 ad Glauc. τὰ χείλη τῶν τραυμάτων. At χεῖλος τῆς αὐλαίας ex Exodi c. 26 affertur pro Summitas cortinæ.

C. Χειλοποιέω, ῶ, Summis tantùm labris delibo, Pitisso. Ex Epigr. Quod Homerus dicit χείλεα μὲν διαμεῖν, ὑφῴω δ' οὐ: alii ἄκροις ῥῖς χείλεσι πίνειν.

C. Χειλοχάφιον, ου, τὸ. Instrumenti genus quo in quæstionibus vtebantur, sontium labra intorquentes. Ex Synesio habes in Δακτυλιόθηκα. A T P R O Χειλοτομία, quod in v. l. esse dicitur quum vox quasi in recessu auditur, scribendum κοιλοτομία, de quo suprà.

C. Ἀβωλόχειλος, ου, ὁ καὶ ἡ, S I V E Ἀβωλοχείλης, ες, ὁ, Curua habens labia, Qui est labris inflexis. vt est autum genus adunco & recuruo rostro. Hom. Il. π, Od. χ, & Hesiod. Asp. — ὥστ' ἀγυιοὶ γαυλώνυχες ἀβωλοχεῖλαι. Rursum Hom. Od. τ, Ἐλθὼν δ' ἐξ ὄρεος μεγας αἰετὸς ἀβωλοχείλης. id est ὀβελιαμπὴς τὸ ῥάμφος ἔχων.

C. Ἄχειλος, Labiis carens, Cui non sunt labia. Item, Qui est sine ora seu margine & crepidine. Dicunt & lapidis nomen esse, quem Hermol. apud Themist. verterit Fatuũ, hoc est nullius saporis. Sed eam interpretationem sequendo scribendum foret ἄχυλος, non à χεῖλος, sed à χυλὸς significante Succus, Sapor.

C. Βαθύχειλος, Qui profundis est labris, seu crepidinibus.

C. Ἐπιχειλής, Labra attingẽs, aut Labris vicinus. vt demẽsum ὀπιχειλὲς dicitur quod mensurã totam nõ implet, sed labra tantùm attingit. at ὑφοχειλὲς dicitur quod labra & summas oras excedit: & ἰσοχειλὲς, labra æquãs, vt quod hostorio æquatum est summis labris. Poll. lib. 2, Ἀπὸ δὲ χειλέων τὰ μέτρα ἰσοχειλῆ μὲν, τὰ ὀπὶ μέρα· ὑφοχειλῆ δὲ, ὧν ὑφαίρει τὸ χεῖλος· ὀπιχλὲς ᾖ, τὸ ἐνδεές. Itidém q; lib. 4, c. 23, ἔστι ᾖ ἰσοχειλῆ μὲν, τὰ πλήρη· ὀπιχειλῆ ᾖ, τὰ καταπέρα τῶ χείλους· ὀπὶ μεσα ᾖ, τὰ ὑφοπλεα. Et rursum li. 5, c. 28, πλῆρες, ἰσοχλὲς, μεσὸν, ὀπὶ μεσον, ἔμπλεων, ὑφοπλεων, ὑφοχλὲς. τὸ ᾖ μικρῷ ἐνδεέστερον, ἀπλήρων, ὀπιχλὲς. quod ἐνδεὲς quoque & ἐλλιπὲς nominari posse dicit: at ὀπιδεὲς, esse βέλτιον. Per metaphoram verò Aristoph. in Equit. dixit, σὺ Θεμιστοκλεῖ αἰνιφεείζεις; Ὃς ἐποίησεν τὴν πόλιν ἡμῶν μεστὴν θυρῶν ὀπιχειλῆ: metaphora à mẽsuris, quæ nondum μεσαὶ sed ἐλλιπεῖς, nominantur ὀπιχλὲς, quia labrum tantùm modii attingunt leuiter, non implẽt. vt schol. quo q; ὀπιχλῆ exp. ἐνδεᾶ: quoniam nimirum ὀπιχειλὲς μέτρον dicitur τὸ μὴ πλῆρες, ἀλλ' ὑπομεμειγμένον. qui etiam addit, in nui his verbis ὡς αὐτὸς τὴν πόλιν ἐποίησεν, ideóque exponit, ὅς ἐποίησε μεστὴν καὶ ὁλόκληρον ἡμῶν τὴν πόλιν ἀτείχιστον οὖσαν. Simplicius & commodius reddere possumus, Qui vrbem nostrã, quam magna ex parte vacuam repererat, plenã reddidit seu expleuit. vt apud Dionem Octauius Augustus, Τὴν Ῥώμην (inquit) γῆν μὲν παραλαβὼν, λίθινον ὑμῖν καταλείπω· οὐ μόνος τὸ τῶν οἰκοδομημάτων αὐτῆς ἀκριβὲς, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς ἀρχῆς ἰσχυρὸν ἐνδειξάμενος. Rursum Poll. annotat Aristophanem ὀπιχλῆ πράγματα vocare τὰ ὀπιπόλαια. vt ὀπιχλὴς dicatur etiam Qui super labro seu crepidine est vel apparet, In superficie & summa ora apparens.

C. Εὔχειλος, Bene labrosus, Pulchra seu magna habens labia. Exponitur etiam Bene saginatus. sed in hac significatione scribendum potius εὔχυλος, à χυλός.

C. Ἰσοχειλὴς, Labra æquans, Labris æqualis & par. vt mensura seu demẽsum ἰσοχειλὲς dicitur quũ modii labra seu summas oras æquat & plena est, velut ea mensura quæ radio seu hostorio rasa est. Τοῖς χείλεσιν ἴσος. Vide in ὀπιχειλὴς. Item & ζωρὸς ἰσοχειλὴς affertur pro Merum vsq; ad poculi labra infusum, ita vt poculum vino coronetur, & ipse crater sit ὑπερῴης οἴνου, secundum Homerum. Hæc verò Aristot. verba, Hist. anim. lib. 4, cap. 9, de ranis ad coitum cientibus fœminas, ποιεῖ δὲ ὁλολυγόνα ὅταν ἰσοχειλῆ τὴν κάτω σαγόνα ποιήσας ὀπὶ τῷ ὕδατι, φθεγγόμενη πρὸς αὐτόν, Plinius sic vertit, Tum si quidem inferiore labro demisso ad libramentum modicæ aquæ receptæ in fauces, palpitante ibi lingua vlulatus efficitur. Affertur & V E R B. Ἰσοχειλέω, ῶ, cum hac Gazæ interpret. Labrum pari libramento demitto.

C. Λεπτόχειλος, Tenuia habens labra. cui apud Xenophõtem in Sym. opponitur ὁ παχὺ ἔχων τὰ χείλη, cui crassa sunt labra, Labeo. Idem verò & voce C O M P. Παχύχειλος nominatur.

C. Πρόχειλος S I V E Προχειλὴς, Qui prominentibus est labris, Labeo, Labrosus. Bud. A T Πρόχειλον, ου, τὸ, dicitur Prominens labiorum pars. Idem E T Προχειλίδιον voce diminutiua. Poll. lib. 2, καὶ τὸ μὲν φυέχον αὐτῆς, (τῆς χειλέων videlicet) φυεχειλίδα, φυέχειλον. In mulierum etiam naturalibus φυεχειλίδα dici annotãt.

C. Ὑπέρχειλος S I V E Ὑφοχὰλὴς, Qui supra labia est, Qui labra excedit. vt ὑφοχειλὲς μέτρον dicitur Mensura quæ modii labra seu oras excedit, id est Vltra modum plena. ὑφοπλεως. Cui oppos. ὀπιχειλὴς, vt suprà ex Poll. docui. Itidémque ὑφοχειλεῖς κρατῆρες dicuntur crateres qui supra labra implentur & exuberant. id est summè pleni. Athen. libro 1, ὀπιφέρονται δὲ ποτὶ οἱ κρατῆρες, ἤτοι ὑφοχειλεῖς οἱ κρατῆρες ποιοῦνται, ὥστε δῆλον τὸ πῶς ὀπιφερανοῦσθαι. In præcedenti loquendi genere ὑφοχειλὲς demensum interpretari possumus etiam Sine radio cumulatum, vt Plaut. Dii deáque omnes tantam nobis lætitiam, tot gaudia sine radio cumulent.

Χειλάριον, ου, τὸ, Labellum.

Χείλων, Labeo. Dicitur esse etiam obscœnũ nomen in Epigramm. & in fine orationis Ciceronianæ in Salust. Apud Cic. tamen eo in loco quidam scribunt Cyllo. Sic enim ibi, Quicquid impudicorum, cyllonum, parricidarum, sacrilegorum, debitorũ fuit in vrbe. Apud Hesych. E T Χειλῶνες, οἱ ἀλεκτρυόνων πτερά.

A T Χειλίω E T Χειλωπὴρ, quæ apud Hesychium leguntur, sine diphthongo potius scribenda sunt, à χυλός. quanquam & hoc χυλὸς cum diphthongo scribi testatur Eustath. ex Ælio Dionysio afferens, Χειλὸς, πᾶς χόρτος: itidémque χείλιοι pro χίλιοι Æolica vsurpari dialecto tradit Etymolog. Sed de his alibi. ¶ Alioqui Χειλόω & C O M P. Περιχειλόω, Labro circundo, Labrum in ambitu duco. Bud. ex Xenoph. De re equ. εἰ λίθων χροιχύλων ὅσον μαναίων ἁμάξας πέντε παρας καταβάλοι, φθεγχειλώσας σιδήρῳ, ὡς αὖ μὴ σκεδαννύωνται.

X E I P,

χειρὸς, & poeticè χερὸς, fœm. gen. Reliquã autem declinationem afferam infrà. Est χείρ, Manus, vt quidem passim vsurpari scimus: prior tamen locus dandus esse videtur illi significationi nominis χεὶρ qua nõ simpliciter pro manu ponitur, sed pro toto brachio ab humero vsq; ad extremos digitos: quã ita vsus sit Hom. & post eum Hippocr. qui discriminis causa non χεῖρα simpliciter, sed χεῖρα ἄκραν appellauit quam Latini manum dicunt. Galenus autẽ ἄκραν χεῖρα vnica etiam voce ex duabus illis composita vocat ἀκρόχειρον: quã scribit πῶς ὅλῳ χεῖρα in tres partes præcipuas diuidi, in βραχίονα, in πῆχυν, & τὸ ἀκρόχειρον: id est in brachium, & cubitũ, & ἀκρόχειρον. Atque ita χεὶρ prima & antiquissima significatione comprehendere dicetur hæc omnia quæ hi Nasonis versus complectuntur, — laudat digitósque manúsque, Brachiáque, & nudos media plus parte lacertos. Homer. Il. ε, — ἔλασ' ὦμον Φασγάνῳ ἀΐξας, ἀπὸ δ' ἔξεσε χεῖρα βαρεῖαν. Il. λ, Νύξε δὲ μιν κατ' χεῖρα μέσην, αἰχμῶνος ἔνερθεν. Atque vt hîc dicit χεῖρα μέσην, sic alibi ἄκρῳ χεῖρα. vt Iliad. ε, — ἄκρῳ οὔτασε χεῖρα Πρυμνὸν ὑφ' θέναρος. Sic autem & vbi dicit χεῖρ' ὀπὶ καρπῷ, vt Il. ρ, v. 602, Λαιῆς αὖθ' Ἕκτωρ ἑλεῶν οὔτασε χεῖρ' ὀπὶ καρπῷ, quidam χεῖρα generalem illam significationem habere tradunt: sed rationi consentaneum esse videtur vt Eustathio potius assentiamur dicenti χεῖρα vocari

hîc τὸ μετὰ βραχίονα καὶ πῆχυν, sicut πυὶς appellatur τὸ μετὰ μικρὸν καὶ κυμῶν. Sic autem & in aliis multo pluribus locis vsurpari χεῖρα pro ea quam manum dicimus, & χεῖρας pro manibus, negare nemo queat. Possit tamẽ defendi quod illi tradunt, si putetur ὀπὶ καρπῷ additũ ad distinguendam particularem, vt ita dicam, significationẽ à generali. Idémque & de illo ἄκρῳ χεῖρα dici potest (quod in aliis etiam locis huius poetæ occurrit) Ne autem credamus illam generaliorẽ vocis χεὶρ significationem apud solos illos veteres scriptores reperiri, aut certè apud solos poetas, obstat vel ille Plutar. locus quem in verbo Διέχω protuli: vbi δίεχοῦσα παῖς χεῖρας dicit pro Expandens brachia, Bud. etiam interprete. Libet verò antequã vlterius pergam, huius nominis declinationem, vel potius scripturam, quam apud poetas pro dialectorum varietate variat, proponere. Est igitur genitiuus non solùm χερὸς absque ι, (quam scripturam & quædam deriuata sequuta sunt) verùm etiam χερόος, & χερὸς, vt tradit Eust. qui A E O L I B V S Χερόος illud tribuit, A L C M A N I Χηρός, Herodiani grammatici testimonio id confirmans. In cæteris autem casibus, seruata declinationis analogia, eandem variationem posse retineri existimo. Sed vt χερὸς, ita χεὶ & χέρα, pro χθεὶ & χέθρα, ea sunt quorũ exẽpla in iis qui extant poetis, passim occurrunt. Idémq; de duali & plurali dicendum est. At datiuus pluralis κοινῶς quidem est χερσὶ, at poeticè χείρεσι eriam, vel χείρεσσι. Hoc quoque sciendum est, quanus χεὶρ & χείρες, fœminino genere vsurpentur, in duali tamen dici τὼ χέρε, siue τὼ χέρε, vt docebo infrà.

Χεὶρ peculiariter seu particulariter (vt ita dicã) pro ea corporis parte quæ Manus à Lat. vocatur, à nobis Main, passim apud illum eundem poetam extat, vti dixi: licet & generaliorem significationem illi tribuat, quam ex præcedentibus eius locis cognoscere potuisti. Estque χεὶρ hac in signif. manus αὐτοπαθικὸν ὄργανον appellata à Gal. De vsu part. l. 3. Illũ autẽ vsum apud Hom. habet, quum χεὶ vel χερσὶ seu χείρεσιν ἐλέσθαι dicit, aut χεὶ ἀπέσθαι. vt Il. κ, ἐπεὶ οὐ μαστὸν φαεινῷ Ποικίλου ἐκ δίφροιο νόησατο χερσὶν ἑλέσθαι. Et Il. υ, — ὁ μὲν ἥπετο χείρεσι γοιῶν. Dicit alioqui & χείρεσι ἰάλλειν, item χείρεσι πεσβάλλειν, & ἀμφιβάλλειν: necnon χείρεσι δῆθέσθαι. (sed in his verbis præpos. separatim ponuntur, ita poscẽte metri commoditate. vt Od. ζ, — μηδὲ ποτὶ γοῦνα χείρεσι βάλλειν ἡμετέρης. Od. η, — ἀμφὶ δὲ χείρεσι βάλλομεν. Il. σ, Χείρεσι ἐπ' ἀνδροφόνους θεμοῦς τιθέασιν ἑπαίρου) Præterea χείρεσι ἀνοχεῖν, seu ἀνοχέσθαι, item ἀθανάτοισι φίλας αἰὰ χείρεσι αἴρειν, eodẽ pertinens quò illud χείρεσι ἀναοχεῖν. (at verò ὑφοχεῖν χείρεσι, seu χεῖρα, alium vsum habere docui in Ὑφέχω, Tomi 1, col. 1359) Extat apud eũdem χείρεσι ὀρέγειν, & χεῖρε πετάσας, aliquoties. Dicuntur apud eundem χείρες χανδάνειν, & aliquis dicitur ἐν χείρεσι λαβεῖν, quod prius est illo. Postquã enim quispiam ἐν χείρεσι λάβεν aliquid, tum χεῖρες id χανδάνουσι. Huc pertinet ἐν χείρεσι seu χερσὶ πίπτειν, quod aliquoties apud eum legitur, necnon ἐν χερσὶ δόσκειν. Inuenitur apud eundem ἔκβαλε χερὸς, necnon ἔκπεσε χειρός. Sunt denique & alii huius nominis cum aliis verbis vsus, positi modò in hoc, modò in illo casu. Sed hoc obseruandũ est quod ad genitiuum attinet, eũ in hoc nomine datiui officio apud hunc poetam interdum fungi, veluti quum dicit Il. ω, — γέροντα ᾖ χερὸς ἀνίσῃ. Et Od. ξ, χερὸς αἰασήσας. Itidémque χερὸς ἑλὼν, pro χειρὶ, apud eum legisse mihi videor. Cæterùm quum nomen hoc siue in singul. siue in plurali num. non solùm apud poetas, sed & apud solutæ orationis scriptores variis verbis iunctum, interdum præpositionibus, nonnũquam etiam nominibus, varia loquendi genera efficiat, de iis partim hic dicendum, partim ad verba in quibus ea iam exposita fuerunt, remittendum censeo: idémq; in præpositionibus, aut nominibus illi iunctis, faciendũ. A verbis autem (quòd iam aliqua ex Homero protulerim) initium sumam: ac primùm aliquot enumerabo quæ huic nomini iuncta, eodem pertinent, aut etiam idem loquendi genus efficiunt. Dico igitur χείρεσι αἰαχεῖν vel αἰαχέσθαι, & χείρεσι αἰαεῖραι, & χείρεσι ὀρέξαι, & χείρεσι αἰαπῖναι, precantium gestum indicare. Sed postremum hoc in soluta oratione potius reperitur, reliqua apud Homerum cæterósque poetas. Vt igitur ad exempla veniam, illud χείρεσι αἰαχεῖν habetur apud Homerum cum alibi, tum lib. γ & η, Λαοὶ δ' ἠρήσαντο θεοῖς, ἰδὲ χείρεσι αἰέσχον. Et Il. ε, — ὡς ἄρα δὴ τοτέ γ' οὔχεο χεῖρας αἰασχών. Eiusdem operis lib. Φ, Ἀλλήλοισί τε κακόθυμοι, καὶ πᾶσι θεῖσι Χεῖρας αἰΐσχοντες, μιαρὰ δ' ἀχετόωντο ἕκαστος. Alicubi autem χείρεσι αἰαχεῖν dicit nõ præcedente aut sequente aliquo illorum verborum, neque alio eiusmodi: vt Odyss. ι, Ἡμεῖς δὲ κλαίοντες αἰέσχεθον ἀμφὶ δὲ χεῖρας, Σχέτλια ἔργ' ὁρόωντες· ἀμηχανίη δ' ἔχε θυμόν. (Est alioqui χεῖρας αἰαχεῖν siue αἰαχέσθαι, non solùm precantium, sed eorum quoque qui manus attollunt percussuri: vt Od. σ, Δὴ τότ' αἰασχομένω, ὁ μὲν ἥλασε δεξιὸν ὦμον Ἔρος, ὁ δ' αὖχένι ἔλασεν ὑπὸ οὖατος, ὀστέα δ' εἴσω Ἔθλασεν. Hic enim obseruandum est αἰασχομένω positum esse pro αἰασχομένω τὰ χεῖρας: quòd nemo sit cui non in mentem venire queat, subaudiendum esse hunc accus. Sic & Eust. exp. αἰαπίναντες τὰς χεῖρας. Sed & ex præcedente loco peti accusatiuus ille potest, in quo dixerat, τὼ δ' ἄμφω χεῖρας αἴεσχον. Est itẽ eorũ qui gaudio exultant: vt in eodem libro, Χεῖρας αἰασχόμενοι γέλω ἔκθανον. Eust. tamen dicit χεῖρας αἰασχόμενοι κατ' ἄμμα ἐκ πλήξεως σιωπῶντες) Apud eundem poetam legitur secundum illud χεῖρας αἰαεῖραι: Iliad. η, Πολλά κεν ἀθανάτοισι φίλας αἰὰ χεῖρας ἀείραι. Apollonius autem simplici vsus est, Argon. lib. 1, — αἱ δὲ γυναῖκες Πολλὰ μάλ' ἀθανάτοισιν ἐς αἰθέρα χεῖρας ἄειραν, Εὐχόμεναι νόστοιο τέλος θυμηδὲς ὀπάσσαι. Tertii autem exemplum habemus Il. ο, Εὔχετο χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα. Et Il. α, Πολλὰ δὲ μητιέτα εἰλίν ἠρήσατο χεῖρας ὀρέγων. Quartum autem in soluta oratione legitur, vti dixi. Aristot. De mundo, πάντες οἱ ἄνθρωποι αἰαπίνομεν τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν, ἀγαθὰς ποιούμενοι. (Habebat alioqui & alium vsum αἰαπίνειν τὰς χεῖρας, videlicet in suffragãdo. vbi αἰαπίνειν redditur Porrigere, sicut dictum est in Ἀναπίνω, Tomi 3, col. seu semipag. 1285. Pro eodem verò & τὰς χεῖρας αἴρειν apud Demosth. & Aristoph. in Conc. ὅτῳ θέπῳ Τὰς χεῖρας αἴρειν μνημονεύσομεν ἀεί; At verò αἰαπίειν τὰς χεῖρας aliò pertinet, vt infrà docebo) Vt porro apud Græcos poetas ii qui precantur, χεῖρας αἰαχεῖν, & αἰαεῖραι, & ὀρέξαι dicuntur, sic apud Latinos dicuntur iidem Tollere manus vel palmas ad cælum, siue ad sidera, aut Tendere palmas cælo, aut Tendere supinas palmas, seu manus. Horatius dixit etiam, Cælo supinas si tuleris manus. Reliquorum exempla sunt apud Maronem pariter & Nasonem. Dixit verò & Liuius, Supinas tendere manus, item Supinas manus ad cælum ac deos tendere. Et Salust. in Coniur. Catil. Manus supplices ad cælum tendere. Huc autem pertinet Pandere palmas apud Lucretium, — & pandere palmas Ante deũm delubra iuber. Sic passis palmis apud Maronem, At pater Anchises passis de littore palmis Numina magna vocat. Sed perperam affertur πετάσας χεῖρε ex Homero tãquam huc pertinens: Il. φ, — ὁ δ' ἔζετο χεῖρε πετάσας Ἀμφοτέρας. Nihil enim commune habere hoc χεῖρε πετάσας cum illo Pãdere palmas, in precandis diis, ostendet prima frõte ipse locus, si adeatur. Idémque & de aliis pronũtio, in quibus hoc loquendi genere vtitur. At verò χείρεσι πεσσὸν χέμβοι (quod ex Thucydide protuli inter composita ab Ἔχω) huc & ipsum pertinet, quatenus de supplicibus itidem manibus dicitur: sed intellige de iis qui supplices manus hosti porrigunt, non autem de iis qui precãtes Deum, supplices manus tendunt. Sic apud Virgilium, φθὲ τῶ χείρεσι πεσσὸν χέμβου dicitur, — frater tendebat inermes Victori palmas. Et alibi, Ille humilis suppléxque oculos dextrâmque precantem Protendens. Quod cõpositum verbum melius respondet Græco quàm alterum illud simplex. Possumus autem illas χεῖρας ex Eurip. appellare ἱκεσίας. Illis porro πεσσὸν χέμβοις χεῖρας opponuntur οἱ χεῖρας αἰπάροντες, siue αἰπαρόμβοι, quo vsus est Thuc. Et Herodot. ante illũ, ita scribẽs in Polymn. ἔστι δ' ὀδὲν ἄλλο ἔθνος ἀνθρώπων τὸ σε βασιλῆ ὑποδυόμενον, χεῖρας αἰπαρόμβοι, manus aduersus te tollẽs, seu attollẽs. (nisi αἰπαρόμβοι ad ipsum regẽ referamus, vt sit casus accus.

Sic Gallicè, *Il n'y aura homme qui ose leuer la main contre* A
toy. Vt verò ad illud αἰαχεῖν χεῖρας reuertar, sciendũ
est apud Latinos itidem Tollere manus non esse solùm
eorum qui precantur, sed eorum præterea quibus ab
Homero χεῖρας αἰαχεῖν tribuitur: nimirum eorum qui
plagam inferre parãt: necnon eorum qui gaudio exul-
tãt, vel potius admiratione magna correpti sunt. Est
autem prius illud αἰαχεῖν χεῖρας dictum de eo qui pla-
gã inferre parat, finitimum illi χεῖρας αἴταρειν. Quam
sublationem manuũ Virgil. exprimens in descriptio-
ne pugillatus inter Daretem & Entellum, cecinit. Con-
stitit in digitos extemplò arrectus vterque, Brachiã-
que ad superas interritus extulit auras. Ibidem, Ostẽdit B
dextrã insurgens Entellus, & altè Extulit. Quod verò
ad tertium vsum illius loquendi generis attinet, χῖρας
αἰαχεῖν, cum eo quod Eustath. annotat, nimirum esse
σχῆμα ἐκπλήξεως σύμηθες, conueniunt quidam nõ poe-
tarum solùm, sed Ciceronis quoque & aliorum quo-
rundam loci, in quibus tollere manus itidem dicun-
tur qui vehementer aliquid admirantur. Catullus, Ad-
mirans ait, manúsque tollens. Cic. in Lucullo, Horten- C
sius autem, vehementer admirans, quod quidem per-
petuò Lucullo loquente fecerat, vt etiam manus sæpe
tolleret, &c. Sin verò ad exultationẽ illud χεῖρας αἰα-
χεῖν referre malimus, inueniemus Latinum hoc Tolle-
re manus eodem pertinens. Horat. Serm. lib. 2, sat. 5, Im
portunus amat laudari? donec ohe, iam Ad cælum ma
nibus sublatis, dixerit, Vrge. Liuius, Ad quam vocem
quum clamor ingenti alacritate sublatus esset, ac nunc
complexi inter se gratulantésque, nunc manus ad cæ-
lum tollentes, bona omnia populo Romano Gracchó- D
que ipsi precarentur. Hoc enim in loco exultantium
simul & precantiũ gestus exprimitur. sicut apud Dio-
nysium Halicarn. lætantis est simul & diis gratias agẽ-
tis. Hactenus de illis verbis cum accus. χεῖρας iunctis.
Subiungã autẽ illi αἰαχεῖν alia duo comp. eiusdẽ classis,
videlicet δεξιοῦν & ἀποδεξιοῦν, itidémque illi αἰαπῖναι com
posirum aliud eiusdem ordinis, nimirum ὀκπῖναι. Est i-
gitur δεξιοῦν χεῖρας ἐν μέσῳ, Interponere manus, vt in-
quit Camer. afferens ex Pol. lib. 4. item ex Plut. in Ci-
mone, ἀλλὰ τραπέντες ἐπὶ τὸ δημαγωγῶν καὶ πολεμοποιῶν ἐπ' E
ἀλλήλους, οὐδὲ τὸς παῖς χεῖρας ἐν μέσῳ δεξιούντος, συνεῤῥάγη-
σαν εἰς τὸν πόλεμον, Sed versi à plebis capitibus & bello-
rum cupidis contra sese, quum nemo iam manus in-
terponeret, neque rixas dirimeret, commissi tanto bel
lo fuerunt. At ἀποδεξιοῦν χεῖρα, Manum præbere, Dare
manum: ea significatione qua dictum est, Da dextram
misero. Eurip. Hecuba, πάσχομε χεῖρα τῇ ἀρισβύτῃδι. At
Plut. in Sylla, ἀποδεξιοῦν παρέχειν τὰς χεῖρας dixit, Inser
uire ducibus, inquit Camer. Idem ex Polybio affert,
ἐθάρρησαν ὅτι τὰ λοιπὰ τὰς χεῖρας ὀκπίνειν, Manus exten- F
dere ad reliqua: pro Aggredi reliqua. Quoniam autẽ
de plerisque aliis verbis huic nomini iunctis agendo,
repetenda multa essent quæ in singulis eorũ dicta fue
runt, ad præpositiones illi iunctas veniam.

Χειρὸς igitur (vt fermem casuum seriem in enume-
randis præpositionibus quæ huic nomini iunguntur)
vel χειρῶν iunctum sæpe reperitur præpositioni ἐκ, in-
terdum & præpositioni ἀπό: alia autem significatione
cum δεξιά, alia præterea cum κατά, alia cum ὑπό. Quibus G
addendum erit ἐν χειρῶν νόμῳ. PRIMVM Ἐκ χει-
ρός, præter vsum illum quem prima fronte ostẽdit pro
E manu, (sicut ἐκ χειρῶν, è manibus. vt Il. λ, Ἐκ γὰρ σφῶν
χειρῶν φύγον ἰῶϊα σχαλόεντα, è manibus elapsa sunt. Et a-
pud Æsch. in Ctesiphontem, μὴ ἐξαιρεῖν τὴν δικαστῶν τὰς
ψήφους ἐκ τῶν χειρῶν, ne extorqueas de manibus iudicũ
suffragia) interdum ponitur simpliciter pro ablatiuo
Manu: veluti quum dicit Sophocl. in Aiace, vbi Vlysses
narrat omnes pecudes inuentas esse manu cæsas, Ἐ- H
φαρμόσας γὰρ ἀρτίως θυείσκοσμον Λείας ἁπάσας, καταπωλεσι-
μώσας Ἐκ χειρός. Interdum ἐκ χειρὸς commodè red-
ditur Cominus. Synes. epist. 122, καὶ παίσας ἐκ χειρὸς λί-
θῳ κροταφίαν πληγὴν, οὐ βαλὼν, ἀλλ' ὥσπερ πυξ ἐνῤῥωνῶν, in-
flixit cominus lapide vulnus circa tempora. Nam ab-
latiuo manu nequaquam satis aptè hîc vti possis. Ta-
lis vel potius idem est vsus & in isto Pausaniæ loco, in

Messeniacis, ὅσοις δὲ καὶ ὅπλέον μετῆν τόλμης, ἔτυπον ἐκ
χειρός. Xenoph. Præd. lib. 1, de armatura Persica loquẽs,
καὶ παλτὰ δύο, ὥστε τὸ μὲν ἀφιέναι, τῇ δ' αὖ δέῃ, ἐκ χειρὸς χῆν-
θαι, duas gestant amentatas hastas: vnam, quam emi-
nus coniciant: alteram, qua cominus manibus conser
tis vtantur, vt interpr. Camer. Idem affert ex eodem
scriptore Hellen. 7, ἐκ χειρὸς ἐμάχοντο, pro Consertis ma-
nibus pugnarunt. Ex Polybio autem, libro 5, τὸ κοινολο-
γίας ἐκ χειρὸς ἠμοιβῆς, Coram habito colloquio. Vel,
Communicata re in congressu. Et ἐκ χειρὸς ἔχεσθαι τῆς
πανοικεσίας, Vrgere rem. Ex eiusdem libro 1, ὥστε πάν-
τας ἐκ χειρὸς ἀποδεξιοῦσθαι, δόντας αὐτὸς εἰς πίστιν: vbi statim
congressos omnes deditionem fecisse ait. Affert & ἐκ
χειρῶν ex Plutar. in disputatione, Vtrum Athenienses
fortitudine an sapientia præstiterint, ἐθέντο καρτερὸν ἐπ
πεμαχίαν, καὶ κρατήσαντες ἐκ τῆς χειρῶν Ἐπαμεινώνδα: quæ
vertit, Victore in conflictu Epaminonda. Scholiastes
Thuc. hæc eius verba, ἐν χερσὶ τῆς μάχης γενομένης, expo-
nit, σωμελθόντων ἐγγὺς, καὶ ἐκ χειρὸς μαχομένων μετὰ τὸ παύ
σασθαι τοῖς λιθοβόλοις καὶ σφενδονήταις. Ouid. Pugnare ma-
nu, Salustius, Manibus prælium facere dixit. Affert au
tem Bud. ἐκ χειρὸς ex Polybio, pro Inter præsentes, &
dextris insertis: item E propinquo. SECVND.
Ἀπὸ χειρὸς, præter primum vsum pro E manu, habet &
eum quem ἐκ χειρὸς, quum sumitur pro ablatiuo Ma-
nu. Hom. Il. μ, Ἐβλητ' ἐν στέρνοισι θοῆς ἀπὸ χειρὸς ἄκοντι. Lu
cian. De hist. scribenda, καὶ ἀπὸ χειρὸς αὐτὴν μεγάλα λαμ
πρὰ ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ ἐργασάμενον. Aristoph. Vespis,
Καὶ πρῶτον μὲν λίγοιτο φαύλως, μὴ ψήφοις, ἀλλ' ἀπὸ χειρός.
Eodem modo interdum dicitur ἀπὸ χειρῶν. TER-
TIVM Διὰ χειρὸς, quum iũgitur verbo ἔχειν, (qui vsus
frequens est) videtur conuenire cum eo quod dicimus *Tenir par la main*, non solùm propter expressum
verbum è verbo, sed etiam quod ad significationẽ at-
tinet. Est enim δεξιὰ χειρὸς ἔχειν non solùm In manu ha-
bere, sed etiam Manu tenere. Thucyd. lib. 2, ἀφίεσαν τὴν
δοκὸν χαλαραῖς ταῖς ἁλύσεσι, καὶ οὐ δεξιὰ χειρὸς ἔχοντες, dimit-
tebant trabem illam laxatis catenis, nec manu tenen-
tes. Aristoph. Vespis, Αὐτὸς δ' ὁ Κλέων ὁ κεκραξιδάμας
μόνος ἡμᾶς οὐ θεωτρώγῃ, Ἀλλὰ φυλάττει, δεξιὰ χειρὸς ἔχων, ἢ
παῖς μίας ἀπαμυῖσι. Ex Luciano, αἷς δεξιὰ χειρὸς ἔχεις, pro
Quas in manib' habes & versas. Isocrati quoq; δεξιὰ χει
ρὸς ἔχειν est In manibus habere & legere, vt vertit Bu-
dæus: qui ex Cic. Catone maiore affert itidem, Est in
manibus laudatio, pro Edita est & legitur. Sed malit
quispiam fortassis exponere verbo Extat, nec tam con
uenire videtur ille locus cum illo genere loquendi δεξιὰ
χειρὸς, quàm iste eiusdem in eodem libro, Tum senex
dicitur eam fabulam quã in manibus habebat, & pro-
ximè scripserat, Œdipum Coloneum, recitasse iudici-
bus. Necnon hic eiusdem opusculi, vbi dicit Cato, Se-
ptimus mihi originum liber est in manibus. Sic etiam
in epist. ad Atticum, Ex iis libris quos in manibus ha-
beo. At verò cum illo Aristoph. loco φυλάττει δεξιὰ χει
ρὸς ἔχων, conuenit hic eiusdem Ciceronis in epist. ad Le
tulum, Sic amplexabantur, sic in manibus habebãt, sic
fouebant, sic me præsente osculabãtur. Dicitur por-
ro non solùm δεξιὰ χειρὸς, sed interdum ETIAM Διὰ
χειρῶν. Plut. aduersus Colotem, καὶ τὸ μεμνῆσθαι καὶ δεξιὰ χει
ρῶν ἔχειν ὡς μάλιστα δυνατὸν ὄντι τοῖς λόγοις τῆς παλαιᾶς, βασι-
λικωτάτῳ δεξιουμένῳ ἠγούμενον. Sed hîc δεξιὰ χειρῶν ἔχειν
cõuenit cũ illis Isocr. & Lucian. δεξιὰ χειρὸς ἔχειν pro Ver
sare, Legere. Crediderim tamen reddi etiam posse In
promptu habere, aut certè, In promptu & velut in nu-
merato habere: quũ præcedat μεμνῆσθαι. Habet alio-
qui δεξιὰ χειρὸς ἔχειν, vel δεξιὰ χειρῶν, alium quoque vsum.
Ponitur enim & pro Administrare, (vnde compos. δεξι-
ουμένῳ) vt apud Plut. in Pericle, δεξιὰ χειρὸς ἔχειν τὴν πόλιν,
Administrare remp. Idem dixit in Polit. præc. καὶ τὸν
χρὴ δεξιούμενον, ἔχειν τὰ δημόσια δεξιὰ χειρός. Sed nonnun-
quam δεξιὰ χειρὸς ἔχειν non est simpliciter administrare,
sed Administrare seduló. Aristoteles Politicũ 5, φο-
βούμενοι γὰρ, δεξιὰ χειρῶν ἔχεισι μᾶλλον τὴν πολιτείαν. Sic
Thucyd. lib. 2, τά τε τῆς ξυμμάχων δεξιὰ χειρὸς ἔχειν, Sedulò
administrare, aut etiam sedulò curare res sociorũ. Re-
ctè igitur schol. exponit, δι' ὀπιμελείας ἔχειν. Huc certè

pertinet quod dicimus *Tenir la main à quelque chose.* (quẽ A
admodũ δεξιὰ χειρὸς ἔχειν in prima & propria significatione
dixi posse alicubi reddi *Tenir par la main*) illo enim
loquendi genere ὀπιμέλειαν significamus, ac vigilantiam etiã circa rem quampiam. Quò pertinet & verbum *Maintenir*, inde factum sicut ex δεξιὰ χειρὸς ἔχειν,
Græcos fecisse dixi verbum δεξιοῦν. QVARTVM Ἐπὶ χειρὸς, In manu. Theognis, Τῷ δὲ θεοῖς
ἀπένδεις, τῷ δ' ὅτι χειρὸς ἔχεις. At Matth. 4, ex Psalmo
90, ὅτι χειρῶν ἀροῦσί σε, redditur ὅτι χειρῶν, In manibus
& Super manibus, interpretando ἀροῦσι non Tollent, B
sed potius Gestabunt. Latinè tamen aptius omitti videtur præpositio. QVINTVM Πρὸ χειρῶν
Cam. interpretatur In manibus apud Euripidẽ in Rhe-
so, Μάχας πρὸ χειρῶν καὶ δόρυ βαστάζομεν. SEX-
TVM Κατὰ χειρὸς non latè patentem vsum habet,
in quo præpositio κατὰ peculiarem quandam significa-
tionem obtinet: quum κατὰ χειρὸς ὕδωρ vocetur aqua
quæ manui superfunditur ad eam lauandam. (Vbi obi-
ter obserua etiam vsum singularis pro plurali: veluti
quum Gallicè dicimus *Lauer la main* pro *Lauer les mains*) C
Quanuis autem propriè κατὰ χειρὸς ὕδωρ existimetur
vocata fuisse aqua qua abluebantur manus ante ci-
bum, sicut ἀνίπτα, ea qua post cibum, (quæ vide-
mus obseruata in hoc Aristoph. Vesparum loco, Ὕδωρ
κατὰ χειρὸς, παῖ τραπέζας εἰσφέρειν. Δειπνοῦμεν, ἀπονενίμμεθ', ἤδη
ἀπένδομεν) tamen & de illa qua post cibum eas la-
uabant, vsurpatum fuisse docet Athen. Apud quem le-
gitur etiam κατὰ χειρῶν, & commemoratur facetum cu-
iusdam dictum: qui, quum disceptaretur quænam a-
qua esset omnium optima, dixit, τὸ κατὰ χειρῶν ὕδωρ, id D
est, eam aquam quæ conuiuarum manibus, antequam
accumberent, superfunderetur, seu affunderetur.
SEPTIMVM, Ἐν χειρῶν νόμῳ, apud historicos
frequentissimè occurrit. quomodo autem Latinè red-
dendum sit, non satis constat. Budæus χειρῶν νόμον esse
scribit, Consertis manibus pugnare, Manu prælium
inire. Camerarius ἐν χειρῶν νόμῳ, vertit, In conflictu,
In prælio, item In ipso prælii discrimine. Nam ἐν χειρῶν
νόμῳ ἀμιλᾶσθαι vertit, In conflictu se defendere. Et hũc
Herodoti locum in Vrania, ἅτε γὰρ νέειν ἀπιστάμενοι, τῶνν E
αἱ νῆες διεφθείροντο, καὶ μὴ ἐν χειρῶν νόμῳ ἀπολλύμενοι, ἐς τὸν
Σαλαμῖνα διένεον, ita vertit, Quippe qui periti natandi,
quum in prælio hostiles manus euasissent, amissis na-
uibus, natando in Salamina peruenerunt. Ex eodem af-
fert, πρὶν γὰρ ἢ συμμίξαι ἡμέας, ἐς χειρῶν τε νόμον ἀπικέσθαι,
quæ reddit, Priusquam congressi manus conseramus.
Quidã verò χειρῶν siue πολέμου νόμον interpr. Ius belli,
quo nimirum manu consertũ victor victum interimit,
spoliat, agitq; pro animi arbitratu. vnde ἐν πολέμου νό-
μῳ siue χειρῶν mori dicitur qui in conflictu & collata F
manu perit. Et qui hosti parcit, ius belli abstinere dici-
tur. Tit. Liuius, initio sui operis, Iam primùm omnium
satis constat, Troia capta in cæteros sæuitũ esse Troia-
nos: duobus, Ænea Antenoréque, & vetusti iure hospi-
tii, & quia pacis reddendæque Helenæ semper autores
fuerãt, omne ius belli Achiuos abstinuisse. Quibus sub-
iungitur ex Iosepho De captiu. καλὸν ἐν πολέμῳ θνήσκειν,
ἀλλὰ πολέμου νόμῳ, τοῦτ' ἔστιν ὑπὸ τῶν κρατούντων. Po-
lyb. ἐν χειρῶν νόμῳ διέφθειρε τὸν τύραννον, Ex iure belli mi-
nu confertum tyrannum interfecit, Vi manúque truci- G
dauit, vt in bello fit cõferta pugna. Sic Herodot. (qui lo-
cus fuit & paulo antè allatus) πρὶν γὰρ ἢ συμμίξαι ἡμέας,
ἐς χειρῶν τε νόμον ἀπικέσθαι, Priusquam belli iure agamus
commissa pugna. Illud autem ἐν χειρῶν νόμῳ ἀμιᾶσθαι
sic expressisse creditur Salustius, Existimans Adherba-
lem dolore permotum iniurias sua manu vindicatu-
rum. Æsch. in Timarchum, φυλακτέον δὲ τοῖς μὴ ὀλιγαρχι-
κοῖς καὶ τοῖς τὴν ἀνίσον πολιτείαν πολιτευομένοις τοὺς ἐν χειρῶν
νόμῳ τὰς πολιτείας καταλύοντας. Vbi cauendos esse ait qui
non ex fori iure, sed belli, manúque conserta, vi nem- H
pe & armis, pro libidine reip. statum labefactant. Po-
lyb. lib. 2, ὁ δὲ πύτῳ τῷ καιρῷ συνέβη Γάϊον τὸν ὕπατον ἀποθα-
νόντα ἀγωνιζόμενον, ἐν χειρῶν νόμῳ τελευτῆσαι τὸν βίον, Acci-
dit vt in prælio hostis manu vitam finierit. Idem lib. 3,
ὑπὲρ τῆς καλλίστης ἐλπίδος μεταλλάξαι τὸν βίον ἐν χειρῶν νό-

μῳ. Idem de Cannensi loquens, ἀθεμιτεῖν βιαίοις
πληγαῖς, ἢ ἐν χειρῶν νόμῳ μετήλλαξε τὸν βίον. Apud Suidam,
fine ἐν, ὁ δὲ χειρῶν νόμῳ δέχεται ὀπτιστολίν. Recipit epi-
stolam in ipso belli congressu. Sed existimatur omissa
esse præp. ἐν librarii incuria. Hæc ferè sunt quæ ab aliis
de hoc loquendi gen. annotata reperi. (vbi illud Manu
consertũ cũ ea cõstructione aliquis forsan miretur) Iis
autem pauca addam quæ mihi de eodem videntur: ac
primùm, pro ἐν χειρῶν νόμῳ, etiam simpliciter DICI
Ἐν χερσὶ à Thucydide, non vno in loco: vt lib. 4, p. 139
meæ editionis, ὅσοι μὴ ἐν χερσὶ διεφθάρησαν. Eodem libro
pag. 157, δεξιοῦνται ἐν χερσὶν αὐτῶν. Et libro 5, pag. 165,
ἀπεκτειναν αὐθις ἐν χερσὶ: cæterùm autem ζῶντας ἔλαβον. Sic
quoque libro 3, οἷς μὲν ἐν χερσὶν ἀπεκτείνατο. vbi quidam
ἐν χερσὶν interpr. Re ad manus vocata. Qui locus diligentissimè est considerãdus, propter hæc quæ subiungunturr, οὐχ ὁμοίως ἀλγοῦσιν. κατὰ νόμον γὰρ δή τινα ἔπραξεν. Ideo autem valde diligenter hunc locum perpendi volo, quòd videatur hic vetus scriptor ita respexisse ad illud loquendi genus ἐν χειρῶν νόμῳ ἀποκτείνειν, vt simul explicationem quandam eius attulerit: quum scripsit, eos qui ἐν χερσὶν interfecti fuerũt, id passos esse κατὰ νόμον πολέμου. Simulque perspicimus hinc, ἐν χερσὶ eum dicere, non aliud significare volentem quàm ἐν χειρῶν νόμῳ. Obseruandúmque est præterea, illis qui ἐν χερσὶν interfecti fuerint, opponi illos qui interfecti fuerunt χεῖρας φεύγοντες, atque adeo contra fidem datam. Hæc autem quum ita sint, non dubito quin ἐν χειρῶν νόμῳ itidémque ἐν χερσὶ significent non simpliciter In conflictu, In conserendis manibus, sed In ipso pugnæ ardore, seu feruore, Calente pugna: quòd nimirum tum potissimùm iure belli nemini parcatur, vtpote furente Marte. Locum certè quendam id confirmantem me legere memini, sed eius recordari non possum.

Quod autem ad duos illos locos attinet, (perperã cum aliis permistos) in quorum vno dicitur τοῖς ἐν χειρῶν νόμῳ τὰς πολιτείας καταλύουσι, in altero, χειρῶν νόμῳ δέχεται ὀπτιστολίν, non dubium est quin metaphoricè hoc loquendi genus in priore vsurpetur: in posteriore autem videtur χειρῶν νόμῳ ad tempus referri: sed ex tam paucis verbis quæ à Suida afferuntur, nihil certi à quoquam statui posse arbitror. Cæterùm in exemplis quæ ex Thucydide protuli, duo obseruanda sunt, vtpote in quibus differunt à præcedentibus. In secundo, genitiuus αὐτῶν, qui ponitur post ἐν χειρῶν, obseruatu dignus est: vbi interpres reddidit ad verbum, Inter ma- a
nus illorum. In tertio notare debemus, aduerbium αὐθις præfixum illi ἐν χερσὶ, quod ADVERB. Εὐθὺς,
eo in loco sonat omnino quod Gallicè dicimus *Sur le champ.* ab interprete autem redditum Latinè fuit Statim, omittente sequentia verba ἐν χερσί. Enimuero est quiddam insuper de quo admonendum esse lectorem existimo: nimirum, quanuis in omnibus exemplis præcedentibus legatur ἐν χειρῶν νόμῳ, inueniri tamen cum singulari etiam ἐν χειρὸς νόμῳ, & quidem apud Aristotelem quoque: scribentem Polit. libro 3, κτῆναι γὰρ οὐ κύκλος, εἰ μὴ ἕν τινι βασιλείᾳ· καθάπερ ὅτι τῶν ἀρχαίων, ἐν ταῖς πολεμικαῖς ὁδοῖς, ἐν χειρὸς νόμῳ. Videmus certè & in aliis plerisque loquendi generibus genitiuum hunc singularem pluralis locum obtinere. At verò χειρῶν ἀδίκων ἄρξαι vide in Ἄδικος & in Ἄρχω.

Χειρὶ autem & χερσὶ iunguntur præpositioni ἐν. Sed HOC Ἐν χερσὶ multo frequẽtius est, quàm ILLVD Ἐν χειρί: nec eundem vtrunque vsum habet. Adhibetur enim ἐν χερσὶ nonnullis loquendi generibus quibus nõ item ἐν χειρί. Vicissim autẽ ἐν χειρὶ dicitur poni pro In potestate, (in qua significatione possit ad verbum reddi In manu. nam In manu itidem pro In potestate, dixerunt interdum Latini) non itidem ἐν χερσί. quũ contrà Latinè nonnulli posse dici existiment non solùm In manu est, sed etiam In manibus est: ex illo Lucani versu, In manibus vestris, quantus sit Cæsar, habetis. Nequaquã igitur ἐν χερσὶν ἔχειν in isto Herodoti loco in Clione, ἔχοντος δὲ αὐτὸ ἐν χερσὶ τὸν γάμον τῆς παιδὸς, putandum est cum illo Lucani loco conuenire. Ibi enim In manibus vestris habetis, sonat In potestate vestra: quã

autem dicit Herodotus ἔχοντος αὐτοῦ ἐν χερσὶ τὴν γάμου τῶν παῖδος, quæ ſonant ad verbum, Quum ipſe haberet in manibus nuptias filii, ſignificat Quum occupatus eſſet circa nuptias filii, vel Quum curaret quæ ad nuptias filii pertinebant. Aut breuius, Quum filii nuptias adornaret. Quidam interpr. Quum tractaret. ſed haud ſcio an hoc verbum cum illo accuſatiuo ferendum ſit. Poteſt & ad verbum reddi, Quum in manibus haberet nuptias, aut certè, Quum in manibus illi eſſent nuptiæ. Ita enim dixit Liuius, Quum tantum belli in manibus eſſet. Eodémque modo & Plinius iunior vindemias in manibus eſſe dixit. At verò ὁ ἐν χερσὶ κινδύνως Budæo apud Gregor. eſt Proximum periculum: vbi ille ſcribit, ὡς δὲ εἶχεν αὐτῷ κῦ νοῦν τὰ πλησίον, καὶ τὸν ἐν χερσὶν, ὡς ὤετο, κινδύνου κρείττων ἐγένετο, οὕτως ἤδη πειρᾶται καὶ τοῦ ἑξῆς. id eſt, (inquit) Vt compoſuit prætorianos, & legiones vicinas, vel quæ erant circa eum. Alioqui ἐν χερσὶ conflictum & conſertionē manuū ſignificat, inquit Cam. afferens ex Thucyd. lib. 3, οἷς μὲν ἐν χερσὶν ἀπεκτίναντο. quæ reddit, Quos in prælio trucidaſtis. ſignificat enim ἐν συμβολῇ, id eſt in conflictu. Ex eiuſdem lib. 4 affert, καὶ ἰῶν μάχη καρτερὰ, καὶ ἐν χερσὶ πᾶσα, erat prælium vehemens, & res tota cōſertis manibus gerebatur. Et mox, δεξαμενῶν ἐν τοῦ Ἀθηναίων, ἐν χερσὶν ἰῶν πάλιν ἡ μάχη, rurſumque Athenienſibus impetum illorum excipientibus, manus conſerebantur. Quibus ſubiungit, ex Homero Iliad. π, Ἐν γὰρ χερσὶ τέλος πολέμου, ἐπέων δ' ἐνὶ βουλῇ. quem verſum ita reddit, Pugna manus poſcit, fora ſunt ſermonibus apta. Sicut (inquit) Maro lib. Æneid. 10, dixit, In manibus Mars ipſe viris. Hæc ille. At ego inter hæc exempla diſcrimen ſtatuendum eſſe dico. Primus enim ille locus, οἷς μὲν ἐν χερσὶν ἀπεκτείναντο, conuenit cum aliis eiuſdem ſcriptoris locis, quos paulo antè protuli, quum agerem de illo genere loquendi, ἐν χειροῖν νόμῳ, ac dicerem eadem ſignificatione ἐν χερσὶ ab illo vſurpari. Sequentes autem non itidem cum illo conuenire dici poſſunt: vtpote in quibus non itidem ἐν χερσὶ exponere quis queat ἐν χειροῖν νόμῳ. At vltimum illud exemplum, ex Homeri verſu, Ἐν γὰρ χερσὶ τέλος πολέμου, non dubium eſt quin tertiam quandam interpretationem, id eſt à duabus præcedentibus differentem, poſtulet. Conuenit enim hoc cum eo quod ab Achille dicitur, Iliad. α, ſuas χεῖρας διέπειν τὸν πόλεμον: adeo vt reddi potius ad verbum debeat, ſicut hîc, ita etiam illic, nomen χεῖρες. Huic datiuo χερσὶ iungitur etiam præpoſitio μετὰ à poetis interdum. vt videbis me, quum agerem de hac præpoſitione, attuliſſe ex Heſiodo, ἔχεν μετὰ χερσὶ pro Habebat in manibus, Tomi 2, col. ſeu ſemipag. 894. Cui loco addendus eſt hic Homericus, Od. χ, μετὰ χερσὶν ἐνώμα, verſabat in manibus. Iungitur datiuus χειρὶ & quibuſdam verbis, cum quorum nonnullis ſuam ſignificationem retinet in interpretatione, id eſt redditur ab verbum: cum nonnullis non item. Nam χεῖραι χειρὶ nō redditur ad verbum Vti manu, ſed potius Pugnam committere, ſeu prælium. Poſſis tamen interpretari etiam Conſerere manum. Eſt autem vſus eo loquendi genere Herodotus in Calliope, ſed ſcribens χειρὶ, non χειρί. At verò in his quæ apud Homerum non ſemel legūtur, χειρί τ' μιν κατέρυξε, non poſſis χειρὶ aliter quàm ad verbum interpretari Manu: hoc modo, Manu eum demulſit, vel Caput eius demulſit. quod Achilli mœrenti facit Thetis mater, Iliad. α. Sed Latini datiuum in hoc loquendi genere prætermittūt. dicunt enim Caput alicui demulcere: quod fit blādiendo ei, ſeu eum deliniendo. Terent. in Heaut. — non poſſum pati Quin tibi caput demulceam. In proſa verò dicitur χειρὶ καταψήχειν τινὸς κεφαλήν. vt apud Baſil. in epiſt. ad Euſebium, ὥσπερ εἴ τις ἑνὸς αἰδρὸς τῇ μὲν τοῦ χρῶν καταψήχοι τινὸς κεφαλῇ, τῇ δὲ λαιᾷ τινὸς παρειαί. Vbi niſi de ambabus manibus loqui voluiſſet, datiuum ipſe quoque omittere potuiſſet. Pertinere autem videtur hoc dictum ad prouerbium, Altera manu fert lapidem, altera panem oſtentat. Quod prouerbium vide apud Eraſmum, ſicut & Caput demulcere. Apud Homerum datiuum χειρὶ ſeu χερσὶ, tanquā inſtrumentalem, aliis etiam pleriſque verbis iūgi videbis, vbi itidem χειρὶ non

A B C D E F G H

poſſis aliter quàm ad verbum interpretari Manu. Sic & apud Sophoclē in Aiace, σῇ κυβερνῶμαι χειρὶ, tua gubernor manu. Venio ad prouerbia, Χερσὶν αἰτίοις, Χερσὶ καὶ ποσὶ, vel Καὶ χειρὶ καὶ ποδί. Illud prius, χερσὶν αἰτίοις, id eſt Manibus illotis, manaſſe creditur ex iſto Heſiodi verſu, Μηδέ ποτ' ἐξ νίπτοιο Διὶ λείβετον ἄῤῥοπα οἶνον Χερσὶν αἰτίοισιν, μηδ' ἄλλοις ἀθανάτοισι. Dicimur autem aggredi aliquid, ſeu facere illotis manibus, pro Irreuerenter & imparatè, vt exp. Eraſmus, quem vide. (Sed nomen illud αἰτίοις, id eſt illotis, in memoriam reducit aliud prouerbium, χεὶρ χεῖρα νίπτει, id eſt Manus manum lauat: quod apud eundem videndum tibi relinquo) At poſterius illud χερσὶ καὶ ποσὶ ex Homero habere originem videri queat, apud quem legitur Iliad. υ, Ἀλλ' ὅσον μὲν ἐγὼ δύναμαι χερσίν τε ποσίν τε Καὶ θένει, οὐ μὰ ἔπφημι μεθησέμεν οὐδ' ἠβαιόν. Eodem modo Terentius, Manibus pedibúſque dixit, pro Omni conatu, Omnibus viribus, Omnibus neruis: in Andria, Quem ego credo manibus pedibúſque obnixè omnia Facturum, magis id adeo mihi vt incommodet, Quàm vt obſequatur gnato. Ibidem, — hoc tibi pro ſeruitio debeo Conari manibus pedibúſque noctéſque & dies, Capitis periculum adire, dum proſim tibi. Pindarus addidit tertium datiuum ἅρμασιν in Olymp. ode 10, τίς δὴ ποταίνιον ἔλαχε στέφανον χείρεσσι ποσί τε καὶ ἅρμασιν ἀγώνιον; Æſchines autem in Cteſiph. ſingul. vtens dixit καὶ χειρὶ καὶ ποδὶ, addens, καὶ πάσῃ δυνάμει. quæ verba velut epexegetica ſunt. ita enim ſcribit, μήτε αὐτὸ τοῦτο ἱερὰν γῆν ἐργάσεσθαι, μήτε ἄλλον ὁτιοῦν τρέψαι, ἀλλὰ βοηθήσειν τοῖς θεοῖς καὶ τῇ ἱερᾷ καὶ χειρὶ καὶ ποδὶ καὶ πάσῃ δυνάμει. Sed & ἀμφοτέρῃσι χερσὶν, id eſt Ambabus manibus, ſiue Vtraque manu, prouerbiale quiddam habere exiſtimatur. Cam. exponit Vehementer & enixè, in iſto loco Homeri, Odyſſ. ω, Ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἑλὼν κόνιν αἰθαλόεσσαν Χθυάζω κακκεφαλῆς. Sed nō video quid obſtet quominus ad verbum interpreremur.

Χεῖρα, accuſ. ſiue plur. χεῖρας, ſuas itidem præpoſitiones habet, id eſt præpoſitiones quibus iungitur, nimirum εἰς, & ὑπὸ, & ἀνὰ, & κατὰ, & μετά. Sed illi εἰς multo frequentius quàm alii cuiquam iungitur. Dicitur enim εἰς χεῖρας τιθέναι, vel ἐνιτιθέναι, ſeu διδόναι, & λαμβάνειν ſiue ἀναλαμβάνειν, ne enon δέχεσθαι: item εἰς χεῖρας ἄγεσθαι. & in bello, εἰς χεῖρας ἰέναι, ſiue συνιέναι, aut ἐλθεῖν ſiue συνελθεῖν, aut etiam συμμίξαι. Pro illo primo εἰς χεῖρας τιθέναι dicit Homerus per datiuum, τιθέναι ἐν χερσί. Compoſita autem V O C E Ἐνιτιθέναι cum εἰς χεῖρας vſus eſt Herodotus in Clione, Κύρος δὲ Κροῖσον ἐς τὰς χεῖρας ἐνιθεὶς τοῦ ἑωυτοῦ παιδὶ Καμβύσῃ. niſi potius legatur ἐνθείς. Cum διδόναι vſus eſt Thucyd. lib. 4, metaphoricum etiam tribuens vſum voci χεῖρας. dixit enim δοῦναι αὐτὸν εἰς χεῖρας, Dare ſe in manus, ſeu tradere, id eſt Alterius poteſtati ſe committere. (Dixi autem de iſto huius nominis vſu ſuprà quoque, quum exponerem ἐν χειρὶ, & dicam iterum quum agam de ὑπὸ χεῖρα) At λαμβάνειν εἰς ſiue ἐς χεῖρας, Accipere in manus, vel vſitatius Sumere in manus, apud Euripidem in Hecuba, — καὶ γὰρ ἀγκῶλιν φέρει Πρίαμος ἐς χεῖρας λαβὼν τ' ἀπόσασθαι τόδε. Xenoph. ἀναβ. libro 1, καὶ ἀναβὰς ὅθεν τὸν ἵππον, τὰ παλτὰ εἰς χεῖρας ἔλαβε. Plutarchus in Galba, λαβεῖν εἰς χεῖρας τὸ ἱερεῖον τὰ σπλάγχνα. Idem cum verbo ἀναλαμβάνειν vſus eſt, in lib. aduerſus Col. μὴ τοῖς ἐκείνων σωπίγμασιν ἐνιπήγνυς. μηδὲ ἀναλάβῃς εἰς χεῖρας. Cum δέχεσθαι autem iungitur non ſolùm in hac ipſa ſignificatione, ſed in alia quoque: in qua nimirum accuſ. ille ad rem militarem pertinet, ſicut in iis loquēdi generibus quibus vltimum locum dedi. nam ἐς χεῖρας ἐδέξαντο dixit Xen. Hellen. 2, pro Primum impetum hoſtium ſuſtinuerunt, Cam. interprete. At illud εἰς χεῖρας ἄγεσθαι, Herodoti eſt, in Clione, αὐτίς τε γὰρ δεινόν θεὴν τύχῃ γενόνως τάδε ἐς χεῖρας ἄγεσθαι. vbi tamen idem ille vertit non ſolùm In manus ſumere, ſed etiam Conari: ita totum locum reddens, Videor mihi diuinitus in lucem editus hæc conari. Poſſis certè & verbo aggredi hîc eodem ſenſu vti. Illa verò loquendi genera ad rem militarē pertinentia, paſſim apud Thucyd. Xenoph. cæterósque hiſtoricos occurrunt. Ex quibus hæc prima,

εἰς χεῖρας ἰέναι ſiue ἐλθεῖν, ad verbum quoque interpretari poſſumus, Ad manus venire. (Quum autem dicitur, ἐπειδὴ δὲ ἐς χεῖρας ἤεσαν, vel ἰόντων δὲ αὐτῶν ἐς χεῖρας, poſſis etiam vertere, Re ad manus vocata) Nos quoque eodem modo dicimus, Venir aux mains. Sed pro Ad manus venire, dicitur etiam Manum ſeu manus conſerere, item Congredi, Confligere. Thucyd. lib. 3, ἐπεὶ δὲ παρεσκεύαστο ἀμφοτέροις, ἤεσαν ἐς χεῖρας. Idem lib. 4, αὐτὸς τε ἐλάσαντες ὁ καὶ οἱ τοῦ Ἀθηναίων, ἐς χεῖρας ἤεσαν. Et libro 2, προσβαλόντες ἀδὺς καὶ ἐς χεῖρας ἤεσαν κῦ τάχος. Apud eundem non infrequens eſt alterum, εἰς χεῖρας ἐλθεῖν. Dicit enim lib. 4 βουλόμενοι ἐς χεῖρας ἐλθεῖν. Idem lib. 7, ἀλλὰ καὶ ἐς χεῖρας ἀλλήλοις ἐλθόντες, μόλις ἀπελύοντο. At cōpoſito vſus eſt Polyb. ex cuius primo libro affertur, συνῆλθον εἰς τὰς χεῖρας. (Vbi etiam obſerua articulum, ſimodò non ſuppoſititius eſt) Vltimum illud, εἰς χεῖρας συμμίξαι, cū datiuo πολεμίοις, apud Xenoph. extat Præd. 2. Enimuero de hoc admonendus es lector, εἰς χεῖρας ἐλθεῖν ſiue ἰέναι, alium præterea vſum, vel potius alios præterea duos vſus habere. Luc. in Hermotimo, καὶ ὅ, τι αὖ τοῦτο ἐς τὰς χεῖρας ἔλθῃ, τοῦτ' εἶδ τὸ ζητούμενον ὑπολαμβάνοντες, ad verbum, Et quod primum in manus venerit, id ipſum eſſe exiſtimantes quod quæritur. Vel, Quod primum in manus inciderit. Aut etiam (mutata orationis forma) Quod primum nactæ manus fuerint. Sed obſeruandum etiam eſt, præfigi hic articulum. Alterius autem vſus mentio fit in vulg. lex. Ibi enim εἰς χεῖρας ἰόντα dicitur à Thucyd. poſitum eſſe pro εἰς ὁμιλίαν καὶ δεξίωσιν φιλικήν: quoniam in congreſſu ſymbolum beneuolentiæ eſt manus porrectio. Vnde pro Congredi & coràm agere, poſitum eſſe à Polybio, ſcribente, μετὰ δὲ πινας ἡμέρας ὁπτηλεῖον ἐλθὼν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Σωσιβίου δίδ τοῖς ἵππους, In ſermonem veniens, ſeu in colloquium. Ita quidem illa de hoc loquendi genere: ſed ego paulo aliter de his locis ſentio. quamuis ad prior rem quod attinet, fatear expoſitionem illam εἰς ὁμιλίαν καὶ δεξίωσιν φιλικήν, niti autoritate ſcholiaſtæ. Eſt autem ex lib. 8 ſumptus ille locus, qui totus ita ſcriptus eſt, ὁ δ' Ἀσύγχος τὸν μὲν Ἀλκιβιάδην, ἄλλως τε καὶ οὐκέτι ὁμοίως ἐς χεῖρας ἰόντα, οὐδὲ διενοεῖτο πιμωρεῖσθαι· ἀπελθὼν δὲ παρ' αὐτὸν ἐς Μαγνησίαν, &c. Sed non video quid obſtet quominus ἐς χεῖρας ἐλθεῖν dicamus eum qui propè accedit, adeo vt in manibus eum habeamus: aut etiam ad poteſtatem referamus, vt intelligatur de eo qui tam prope accedit vt in poteſtate noſtra eſſe queat. De illo autem altero loco qui ex Polybio affertur, vix ſtatui poteſt, niſi lectis iis quæ præcedunt & quæ item ſequuntur: fortaſſis tamen poſſit & hic eodem modo ὁπτηλεῖον ἐλθὼν εἰς χεῖρας accipi de eo qui propius acceſſerit. Sunt porrò alia quamplurima verba quæ huic accuſatiuo χεῖρας ſine præpoſitione iunguntur, (quorum nonnulla illud idem loquendi genus efficiunt ad rem militarem pertinens: ex quibus eſt συμπλέκειν τὰς χεῖρας) ſed ea ſuis ſingula locis quærenda, & vt ſpero, inuenienda etiam, relinquam: id eſt, vnum quodque in vnoquoq; verbo. Venio ad reliquas præpoſitiones quibus hic accuſ. iunctus reperitur. Dicitur ergo E S S E Ὑπὸ χεῖρα, id eſt, eſſe ſub manu, (interpretando ad verbum) qui eſt ſub poteſtate, vel, ſub imperio, ſub ditione. vnde ὑποχείριος. Ex Demoſth. in vulg. lex. affertur, οἱ ὑπὸ χεῖρα πεινοῦντες. Ibidem ex Polluce, εἰς τοὺς ὑπὸ χεῖρα τὴν ὀργὴν ἀφῆκε, in ſuæ ditionis homines iram effudit. (Sed ex Demoſth. ſumpta ſunt illa verba, Philipp. 2) Ex Phal. epiſt. ὑπὸ χεῖρα ποιεῖν, pro ditioni ſuæ ſubmittere. At ex Dioſc. lib. 5, affertur ὁ ὑπὸ χεῖρα pro miniſtro. Interdum ὑπὸ χεῖρα dicitur eſſe (vt quidam volunt) quod eſt præſens. Plutarchus in lib. De diſcern. amico ab adulat. εἰς τὸ παρὸν εἰσὶν οὗτοι καὶ τὰ ὑπὸ χεῖρα βλαβερά. Sed videdum ne potius ὑπὸ χεῖρα tale quid ſignificet quale apud Ariſtot. vbi dicit τὰς ὑπὸ χεῖρας χρείας, pro familiaribus, ſeu quotidianis, & vulgaribus, & paſſim occurrentibus. Alioqui ὑπὸ χεῖρα ab eodem Ariſtotele poni annotat Bud. pro Promptè: in qua potius ſignificatione ad verbum reddi poſſit, non diſcedēdo à Latini ſermonis conſuetudine. Affert idem ὑπὸ χεῖρα pro Statim, Confeſtim, Ipſo momento, ex hoc Plutarchi loco,

A B C D E F G H

in lib. De ſera num. vind. αἱ δὲ ὑπὸ χεῖρα τοῖς τολμηροῖς ἀπαντῶσαι τιμωρίαι, καὶ τοῦ μελλόντων εἰσὶν ὀλιγοχρόνιοι ἀμφότεραι. Huc autem pertinere videri queat Sub manum quod apud Tranq. legitur in Auguſto, Quò celerius ac ſub manum annuntiari cognoſcique poſſit. (Alioqui Sub manum alios etiam vſus habet. vt apud Plautum in Milite, Succedit ſub manum, quidam exp. Succedit feliciter) Habet verò ὑπὸ χεῖρα & tertium vſum, apud Lucianum in Hermotimo, eūdem videlicet quem & ἐς χεῖρας in loco quem paulo antè protuli. Nam vt inde attuli ſuprà, καὶ ὅ, τι αὖ τοῦτον ἐς τὰς χεῖρας ἔλθῃ, ſic affertur ex eodem libro, ὅ, τι αὖ τοῦτον ὑπὸ τὴν χεῖρα ἔλθῃ τοῦ γραμματίου. Latini certè non hoc ſed illud loquendi genus exprimunt. dicunt enim aliquid ad manū venire, non ſub manum. Liuius, Quod cuique trepidanti ad manum veniſſet. Tertium autem E S T Ἀνὰ χεῖρα. Dicitúrque ἀνὰ χεῖρα eſſe quod expeditum ac in promptu eſt, vt Latinè Ad manum, In manibus, Sub manu eſſe. Vnde apud Hermog. ἡ ἀνὰ χεῖρα ὁμιλία, familiaris expedituſq; ſermo, ſiue vſitatus. Sic Ariſtoph. ſchol. dixit, τοῦ τὴν συνήθειαν καὶ ἀνὰ χεῖρας ἐκφήσαντος, ſignificare volens eum familiare ſeu conſuetum vulgaréque dicendi genus vſurpaſſe. Aliter verò cap. 15, lib. 2 Reg. ἀνὰ χεῖρα αὐτοῦ παρῆγον, pro Iuxta eum ambulabant. Hæc ex vulg. lex. At Cam. affert ἀνὰ χεῖρας pro In manibus, ſed abſque exemplo. Quartum locum H A B E T Κατὰ χεῖρα, quod ponitur pro χειρὶ, id eſt manu. vt κῦ χεῖρα ῥωμαλέος, Plutarchus De Socr. dæm. id eſt χειρὶ ῥωμαλέος, manu fortis, vt loquitur alicubi Naſo. Ide Plut. in Fab. dixit κῦ χεῖρα πλίκτης αἴρει. At verò apud Homerum, νίξε δέ μιν κῦ χεῖρα μέσην, reddes κῦ χεῖρα nō Manu, ſed In manu. Cam. κῦ χεῖρας interpr. Facilè: ſed nullum exemplum afferens. Quintum verò I L L V D Μετὰ χεῖρας idem interpr. In manibus & Inter manus: afferens hunc verſum, Ante oculos intérque manus ſunt omnia veſtras. Et ex Cæſare, Bell. ciuil. lib. 2, Atque hac agger inter manus proferebatur. Exemplum autem illius μετὰ χεῖρας ex Herodoto in Polymnia, ὧν τὴν τοῦ φρατηλασίου καὶ τὸ κάρπα ἐγχρόνου μετὰ χεῖρας. Habuimus in manibus expeditionem hanc vehementer. id eſt tractauimus. A poëtis autem μετὰ χερσὶν dici, docui in datiuo χερσί.

D V A L. Τῷ χεῖρε nunc exemplis confirmandus eſt, antequam ad reliquas nominis huius χεὶρ ſignificationes tranſeam. Poſſit enim quis mirari vnde fiat vt quū ſingularis & pluralis fœminino genere vſurpentur, & (quod magis etiam admiratione dignum eſt) dicatur τῶν χεροῖν, paſſim tamen τῷ χεῖρε maſculinè poſitum occurrat. Thucyd. lib. 4, καὶ τῷ χεῖρε ἐς τοὐπίσω ξυμπλέκοντες. Xenoph. Præd. 2, τῷ χεῖρε προσέχειν. Demoſth. in Mid. καὶ οὐκ ἐθέλεις ἔχειν τοῦδε σαυτοῦ τῷ χεῖρε. Athen. lib. 10, καὶ τῷ χεῖρε συγκροτήσας. Itidémque apud Lucianum, τὸ μὲν πρόσωπον κατάκτει, καὶ τῷ χεῖρε συνεκρότει. Idem, τῷ χεῖρε τύλων ἀνάπλεως. (quum alibi τῶν χεροῖν dixerit, nō τοῖν χεροῖν: videlicet ἐν τῶν χεροῖν ἔχειν) Apud Homerum tamen legimus χεῖρε ἀμφοτέρας, non ἀμφοτέροις, Iliad. φ, — ὁ δ' ἐξέπε χεῖρε πιπάσσας Ἀμφοτέρας.

Χεὶρ, vt Latinè Manus, & Gall. Main, non ſolùm de hominis manu dicitur, ſed de eius ſcriptura, ſeu chirographo. Hyperides apud Pollucem, οὔτε τὴν ἑαυτοῦ χεῖρα δυνατὸν ἀρνήσασθαι. vt Gallicè dixeris, Il ne peut nier ſa main. Cic. ad Atticum, Quibus tibi videbitur velim des literas nomine meo. Noſtri familiares ſignum requirent, aut manum Dices iis me propter cuſtodias ea vitauiſſe. Idem in epiſt. ad famil. Alexidis manum amabam (In hoc autem loco qui ex eodem ad illius ſignificationis confirmationem affertur, Epiſtola librarii manu eſt, poſſumus voci huic ſuam primam ſignificationem relinquere. Et quemadmodum non conuenit illud exemplum, ita nec iſtud quod pro vocel χεὶρ affertur ex Paulo, ad Gal. cap. vltimo, ἴδετε πηλίκοις ὑμῖν γράμμασιν ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί) Χεὶρ δεξιὰ (inquit Cam.) Manus ſcira, de operibus artificum. vt dicitur χεὶρ Πολυκλείτου, Polycleti ſtatua: & Χεὶρ Ἀπέλλου, Apellis tabula. Quæ exempla ex Polluce ſumit, qui etiam ſcribit, χεὶρ δεξιὰ ὁπῆ χειροτεχνία ζωός. Sed minimè placet

A B C D E F G H

quod idem Cam. affert exemplum ex Epigr. Ταὶ ὁλοαὶ Μήδειαν ὅτ' ἔγραφε Τιμομάχου χέρ. alienum enim est, sicut & illa quorum modo mentionem feci. A

Χεὶρ quibusdam etiam brutis animantibus tribuitur. Apud Gal. De vsu partium χεὶρ πτηνεία, manus simiæ. Elephanti quoque χεῖρα tribuunt, (proprio nomine προβοσκίδα & προγομαῖν) vt Latini manum, cum alii, tum Cicero, Plinius, Curtius. Ex Luc. in Philopseude, de leone quoque, χεὶρ ἡ δεξιά. Ex Plutarcho in Quæst. natur. de vrso, vbi quærit διὰ τί τῆς ἄρκτου φασὶ τὴν χεῖρα γλυκυπάτην. Quòd si ad similitudinem formæ respicim⁹, maiori cum ratione primùm quidem simiæ, deinde autem vrso, quàm vlli alii animanti appellatio illa conceditur. Nec certè ad eam vllo modo respici putandum est quum elephãti proboscis isto nomine vocatur, sed advsum quem ea illi præstat. Dici autem χεῖρα de arboribus quoque apud Theophr. Histor. plant. lib. 3 in vulg. lex. annotatur. B

Χεὶρ σιδηρᾶ apud Thucyd. vt Latinè Manus ferrea. Vide Χειροσιδήρειον.

Χεὶρ, Manus, vel Manus militaris. Bud. ex Plutarcho, ἐν ἡμέραις ὀλίγαις χεῖρα μεγάλω ἤθροισε. Ex eodem, σὺν χειρὶ πολλῇ τὸν Κλωδίου ἐκράτησε. Et ex Gregorio, ἐκ τῆς πρὸς αὐτὸν χειρὸς τῆς κακίας ἀφῆκε. Sic verò & apud Herodianum legimus, lib. 3, δεῖται τῶν ἴσων χειρὸς πλείονος πρὸς βοήθειαν τοῦ τόπου, Maiore manu, vel Maiore militum numero opus esse. Sed possumus ex antiquioribus etiam scriptoribus significationis huius exemplum afferre: atque adeo ex Thucyd. scribente lib. 3, ἐπειδή τε ὁ στρατὸς ἐσεβεβήκει, πολλῇ χειρὶ ἐπεβοήθουν πάντες. Quibus in locis non Manus militaris, sed simpliciter Manus Latinè dici debet. Ac certè illud adiectiuum Militaris, duntaxat ad distinguendam hanc significationem ab aliis, additum à Budæo esse existimo. Possumus alioqui χεῖρα reddere etiam Milites, vt in illo Herodiani loco redditum à me fuit. Pollux huius signif. exemplum afferre volens, dixit χεὶρ στρατιωτικὴ, & πολλῇ χειρὶ, Latinè, Magna manu, Ingenti manu. Malim autem in interpretãdis hisce verbis χεὶρ στρατιωτικὴ vti Latinis illis Man⁹ militaris, quàm dicere Manus bellica, licet hoc ex Nasone ad Pisonem (simodò illius est hoc poëma) afferatur. Sed Manus militũ magis etiã placet quàm Manus militaris. At certè illud adiectiuum στρατιωτικὴ videri & ipsum queat ad distinguendam hãc χειρὸς significationem adiectum esse. Possit verò χεὶρ reddi etiam Copiæ, Vires. vt Cam. ex Polyb. lib. 1, affert, πρεσβευομένης αὐτοῦ τῆς χειρὸς ταύτης, pro Auctus his viribus. Ex eodem δρίσαι χεῖρες (qui pluralis diligenter notandus est) pro Copiæ præclaræ. Ex Herodoto autem, χεὶρ βασιλῆος ὑπερμήκης, pro Immensa regis potentia. vt Ouidius dixit longas regibus esse manus. Ex Homero denique Iliad. ο, τὸν δ' Ζεὺς ἄρπεν ὄπασε χειρὶ μάλα μεγάλῃ pro Magna vi. C D E F

Χεὶρ & emplastri nomen est, quod quinque pharmacis, vt manus digitis, constat, inæqualibus etiam ponderibus. Gor. ‖ Χεὶρ à quibusdam dictus est etiam ὁ δίψακος, vt idem G. refert ex Dioscoride.

C. Χειροβαύαυστος, idem qui & βαύαυστος, SIVE Βαυαυσουργός, Qui manu opera cõficit quæ sunt artis sedentariæ, illiberalis & sordidæ, & (vt vulgò loquimur) *d'un art mechanique*. Sed hoc χειροβαύαυστος inter minus recepta ponitur à Polluce. G

C. Χειροβαρὴς, έος, ὁ & ἡ, Pondere suo manus grauans, Ponderosus. Vel, Tantus quantus onerandæ manui satis esse possit.

C. Χειρόβιος, ᾱ, ὁ & ἡ, ITEM Χειροβιοτὸς, ET Χειροβίοτος, SIVE Ἀποχειροβίωτος, NEC NON Χειρολάστωρ, ET Χειροτέχνης, ET Χειρουργὸς, ET Χειρώναξ, Manibus victum quærens, id est manuum labore. Apud Poll. hæc leguntur præter illa duo Χειρόβιος & Χειροβίοτος. Ex quibus illud quidem Χειροβιος apud Suidam reperitur, (à quo additur ETIAM Ἀποχειρόβιος) at Χειροβίοτος nec apud eum, nec apud alium nactus sum. Illud autem ὑποχειρόβιος an pro ὑποχειροβίωτος, quod apud Pollucem extat, an contrà hoc pro illo scriptum sit, nõ immeritò fortasse quis dubitet. Nisi potius vtrunque inueniri existimemus: hoc quidem deducentes à verbo βιῶσαι, illud autem à nomine βίος. Ad χειροβοσκὸς autem quod attinet, extat & apud Hesych. nam χειροβοσκὸν exp. τὸν διὰ χειρῶν ζῶντα. Quod compositum alioqui siquis ad normam aliorum ex eodẽ verbo compositorum nominum exigat, significabit Qui manu ventrẽ pascit. Sed intelligãdum est quasi diceretur ὁ ἀπὸ χειρῶν βοσκόμενος. Est certè hoc, sicut pleraque ex præcedentibus (nimirum χειρολάστωρ, χειροβαύαυστος, ἀποχειροβίωτος, χειρόναξ) ex eorum numero quibus Pollux minus autoritatis tribuit. De χειρολάστωρ dictum fuit inter deriuata à Γαστὴρ, Tomi 1, col. 819: de χειροτέχνης autem & χειρουργὸς & χειρόναξ paulo pòst dicetur. H

C. Χειροβλημαδᾶν, Manibus leniter premere & contrectare mammas. Vnum est ex iis verbis quæ à Luciano in Pseudologista reprehenduntur, vbi quidam interpret. Manibus contrectare papillas mulierum. Apud Hesych. LEGITVR Βλημαίζειν, ITEM Βλιμαζειν. & illud quidem exp. ὑποθλίβειν τοῖς μαστοῖς: at in Βλιμαίζειν, addit esse dictum de iis qui aues ἐπείεσχλον ἐκ τῆς τηθῶν. In vulg. lex. annotatur esse Mamillas tractare, aut etiam mulierum pudẽda: sed propriè de auibus dictum, quum illas empturi tractarent. Sunt autem sumpta hæc ex Suida & scholiaste Aristoph. qui participio βλιμαζοντες in Aubus vtitur, Οἱ δ' ὠνοῦντα βλιμαίζοντες. Generalius tamen illi loquuntur, non addentes γυναικῶν, id est mulierum. Cætera apud illos vide. & apud Suidã. LEGE Βλιμαδῶν pro βλιμάπτων, item ὀδηθυμοῦν pro ὀδηθυμῶν. Quinetiam vbi scribit βλιμαζειν dici quasi θλιμαζειν, suspicor reponẽdum θλιβαζειν, vt videlicet deducatur à θλίβω. quæ deductio cum illa Hesychii exposi. conuenit, dicentis esse ὑποθλίβειν τοῖς μαστοῖς. sed nequaquam cum illa altera scriptura habente η, congruit quam tamen idem lexicographus habet, quum alioqui βλιμαζειν per ι, dicat esse οἰονεὶ θλίβειν. Legitur ETIAM Βλιμαῖζαι apud eum, quod exp. βασάσαι, ἁπμάσαι. ITEM Βλιμασὶς, ἡ τῶν πτηνῶν ἅλεψις. Confer autem cum iis quæ scribit de VERBO Βλίσαι ET Βλίσθειν, ea quæ à Suida de iisdem scribuntur. Conuenit porrò cum illius primi verbi χειροβλημαδᾶν scriptura NOMEN Χειροβλίματα quod apud eundem habetur: sed significationem longè remotam ei dat, exponens δράγματα: & addens, ab aliis DICI Χειρόβλητα. Idem verò & VOX Χειρόβολον apud Tzetzem in Hesiodum significat, pro quo in v. l. EST Χερόβολον, Manipulus. D

C. Χειροβοὼς, ῶπος, ὁ, q. d. Manus arrodens, seu exedens, vt χειροβ. ὦπ δεσμῷ, de quo lege Hesych. & Suidam. E

C. Χειρογοία, Proserpinæ cognomentum. Χειρογοία, ἡ Περσεφόνη. Hesych.

C. Χειρόγραφον, ου, τὸ, Chirographum. Hoc enim & in Latino sermone passim receptum fuit: at Pollux non videtur pro antiqua voce Græca habere χειρόγραφον, quum scribit Hyperidem appellasse χεῖρα quod à vulgo diceretur χειρόγραφον. Quidam interpr. Cautionem manu alicuius scriptam (intellige autem manu ipsiusmet à quo proficiscitur) aut annulo obsignatam. Sed hoc posterius à propria Græcæ vocis significatione discedit. Cautionem autem chirographi Cicero quoque dixit. (Habetur porrò & FOEM. Χειρογραφαὶ in vulg. lex. sed cuius vsum ex digno fide scriptore vix afferri posse existimo) Hinc VERB. Χειρογραφέω, ῶ, Chirographo caueo, vel promitto: vel aliud chirographo conscribo. Bud. ex Pand. F

C. Χειροδαΐκτος, ου, ὁ & ἡ, Manu seu manibus cæsus, id est interfectus. Sophocl. Aiace mastigoph. pag. 14 meæ editionis, in fine, χειροδαΐκτα σφάγια. vt pag. 3, λείας καταναρισμῶν ἐκ χερος. G

C. Χειρόδεικτος, ου, ὁ & ἡ, q. d. Manu ostensus. vnde significat manifestum. Nam pro φανερὸς & καταδηλος ex Sophocle affertur. Hinc VERB. Χειροδεικτέω, ῶ, Manu ostẽdo. H

Χειροδίκης, ου, ὁ, q. d. Cui ius est in manibus, id est in manuum robore, Qui manu ius disceptat, Qui ius robore suo seu potẽtia sua metitur. Crediderim certè Ouidiũ, quum ita loquutus est, Rigido ius dicitur ense, ad hanc vocem respexisse, valde, ob autorẽ eius Hesiodum, celebrem. nam Erg. lib. 1, hoc epithetũ tribuit ferrei seculi hominibus, — οὐδὲ μὴν οἵγε Γηραιέπεσι τοκεῦσιν ἀπὸ θρεπτήρια

δοῦσιν, Χειροδίκαι ἄλλος ἐπ' ἄλλον πόλιν ἐξαλαπάξει. Mirati autem possit quispiam quod sequitur apud eundem poetam, paucis interiectis, — δίκη δ' ἐν μέσῳ καὶ αἰδὼς Οὐκ ἔσται, βλάψει δ' ὁ κακὸς τὸν ἀρείονα φῶτα, Μύθοισι σκολιοῖς ἐνέπων. Quomodo enim χειροδίκης damnatur, at is cui δίκη ἐν χερσὶ, laudatur: Eustathius ea ita distinguit, vt χειροδίκης sit ὁ κατ' ἰδίαν βίαιος, siue ὁ βίαιος καὶ οὐκ ἐν τοῖς νόμοις, ἀλλ' ἐν ταῖς χερσὶ τὰς ἑαυτοῦ κείμενον ἔχων τὸ δίκαιον: at verò δίκην ἔχων ἐν χερσὶ, sit ὁ δίκαιος, vtpote ἀεὶ μὲν χεῖρων ὢν φέρων τὸ δίκαιον. At ego malim discrimen in diuersa nominis χεῖρες significatione statuere: vt nimirum in χειροδίκης vox χεῖρες ad robur referatur, seu potentiam: at verò vbi dicitur δίκη esse ἐν χερσὶ, per χεῖρας facta & actiones intelligantur. Videtur autem hic posse DICI Χειροδίκαιος, quod vocabulum apud Suidam sine vlla expositione habetur. A B

C. Χειρόδοτος, η, ὁ, q. d. Manu datus. χειρόδοτον δάνεισμα, Mutuum datum sine obligatione, Camer. ex Polluce, exponente, τὸ ἄνευ συμβόλου. Sed ego συμβολαίου lubentius legerim.

C. Χειροδρόπος, ου, ὁ, Qui manu decerpit. vel, Qui manu nõ falce metit. Nicand. in Theriacis, Χειροδρόποι δ' ἵνα φῶτες ἀνεῦ δρεπανοῖο λέγοντο Ὅππεια χεδροπά τ' ἄλπα μεσοχλόου ἐντὸς ἀρούρης. id est, inquit scholiastes, οἱ ταῖς χερσὶ δρέποντες, ἤγουν θερίζοντες, ἀνεῦ δρεπανίου. Sed nõ video cur δρέποντες exponi θερίζοντες, ac non significationẽ propriam retinere debeat, quum ἀδιόριστον agatur, & ipse poeta dicat λέγοντο: atque adeo addat χεδροπὰ, tanquam ad huius vocis etymum alludens: de qua & ipse agendum hic censeo. Sunt igitur DICTA Χεδροπὰ, (quasi χροδροπὰ, vt opinor) Legumina, ὄσπρια. Theophrast. De hist. plant. libro 8, in principio, quum dixisset, σπανίως δὲ εἶναι ἐοικασι πυροὶ, κριθαὶ, &c. subiungit, τὰ δὲ χεδροπὰ, ὅσ κύαμος, ἐρέβινθος, πισὸς, καὶ ὅλως τὰ ὄσπρια πρεσβυτέρου ὀνόματος. Idem libro 4, ὁ δὲ καρπὸς, ἔλυβος, καθάπερ καὶ χεδροπῶν. Hesych. quoque habet Χεδροπὰ, quod esse ait ὄσπριον π: sed addens, οἱ δὲ παιστερμίαν. Subiungit autem VOCEM Χέδρωψ, quam exponit πᾶν ὄσπριον, σπέρμα. Apud Suidã habemus, Χέδροπες, ὄσπρια. Et in singul. (inquit) Χέδρωψ, τὸ ὄσπριον. nominátq; autorem Thucydidem. Hinc ADIECT. Χεδροπώδης, (q. d. Leguminosus) Legumini similis. χεδροπώδης φύσις, Athen. l. 9. Obserua autẽ conuenire vocem Latinam Legumen cum hac Græca χεδροπὰ, quod ad etymum attinet. Appellatum enim fuit legumen à verbo Legere, quod est λέγεσθαι, in loco Nicandri quẽ modò protuli. Eodémque verbo λέγεσθαι exponitur δρέπεσθαι, ex quo vox χεδροπὰ composita est. C D E

(C. Χειροδωτὸς, VEL Χειδωτὸς potius, vide post Χειδὲς)

C. Χειροέρκτης ab Hesychio exponitur χειρουργός: in qua voce de illa quoque dicam. F

C. Χειροήθης, εος, ὁ & ἡ, Manu tractabilis, Manum patiens, Mansuetus, Cicur. Est autem Manum patiens, ex Virgilio, Æneid. 7, de ceruo cicure, Ille manum patiens, mensæque assuetus herili, Errabat syluis. Sic & Latinũ Mansuetus quidam dictum putarunt quasi Manu assuetus, vel potius manui. Sed si vtraque vox ex qua compositum est nomen χειροήθης, nobis exprimenda sit, non video qui melius reddi illud possit quàm hoc modo, Cui mores sunt manus patientes, id est (minus durè loquendo) Qui iis est moribus vt vel tractari se manu sinat. Breuius dicere possem, (sed audacius fortasse quàm Latinæ linguæ consuetudo pati queat) Cui tractabiles sunt mores. Hoc saltem constat, χειροήθη dici propriè de mansueto animali & cicure, non amplius. Athen. lib. 8. κυρεῖς χειροήθης, καὶ ἐγχέλεις ἀνώπα ἐρούσας ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ. Frequens est autem vsus metaphoricus, quo de hominibus quoque dicitur. Demosthenes Olynth. 3, πθανοτέροισι χειροήθεις αὐτοῖς ποιοῦντες. Vbi quemadmodũ habes πθανοτέροισι cum χειροήθεις ποιοῦντες, sic apud Xenoph. in Œcon. de vxore, ἐπεὶ οὐδὲν μοι χειροήθης ἦν καὶ ἐπθανοτέρα, quum iam mihi mansueta esset & cicurarretur. Plut. initio libelli quo docet quomodo iuuenis poematũ auditor esse debeat, ὑπηκόοις & χειροήθεις copulauit, ita scribens, ὅπ δὲ τοῦ ἐν φιλοσοφίᾳ λεγομένων οἱ σφόδρα νέοι τοῖς μὴ δοκοῦσι φιλοσόφοις μηδὲ ἀπὸ σπουδῆς ἄγεσθαι, χαίροισι μᾶλλον, καὶ παρέχοισι ἑαυτοὺς ὑπηκόους καὶ χειροήθεις, δηλόν δεῖν ἡμῖν. Lucianus autem minus vsitato, sed eleganti tamen & venusto loquendi genere dixit aliquos reddi χειροήθεις τῇ ὕβρει, ad verbum, mãsuetos iniuriæ: id est, In patienda etiam iniuria mãsuetos, Iniuriam mansuetè ferentes, Ita mansuetos vt etiã iniuriam patienter ferant. Locus est hic, διαῦτα ἀνθρωφῶσι, μᾶλλον ἢ ἐνυβρίζοισι, τοῖς ξωοῦσι, καὶ μικρὸν αὐτοὺς χειροήθεις τῇ ὕβρει παρασκευάζοντες. A B C D E F G H

C. Χειροθεσία, ας, ἡ, Manuum impositio. Intellige autem de illa manuum impositione cuius à Paulo fit mẽtio, necnon à Luca in Act. apost. (Alioqui χειροθεσία & de lyram pulsante ab Athenæo dici tradit Bud.) ITIDEM Χειροθετέω, ῶ, Manus impono, pro quo Paulus & Lucas dicunt τὰς χεῖρας ἐπιτίθημι. Bud. χειροθετῶ Dionysio Areopagitæ ait esse verbum sacerdotale. Idem affert hunc locum, autoris nomẽ tacens, ὁ Ἀπόστολος Παῦλος χειροθετήσας τοῦ Διονυσίου τὸν Ἀθηναίων ἀρχιερωσύνῃ: vt sit etiam cum manuum impositione tradere, seu per manuum impositionem. In v. l. passiuum χειροθετεῖσθαι affertur pro Accipere manuum impositione, ex Canone 8, Concilii Niceni.

C. Χειροθήκη, ης, ἡ, q. d. Manus repositorium, seu conditorium, aut receptaculum. Nisi potius necesse habemus thecam manus dicere, quum nullum horum trium satis hîc conuenire videatur. Sed possumus & totum Latinè reddere, Chirotheca.

C. Χειροκαλάθισκος, Saltationis quoddam genus. Tragicarum saltationum erant gestus, (inquit Cam.) σμή, quod vocabulum repandi significationem habet: χειροκαλάθισκος & χεὶρ καταπλαυής, manuum gesticulationes, &c. Vide Pollucem.

C. Χειροκένως, VEL Χεροκένως, Vacuis manibus, Sine munere: vt habent. v. l. ex Græcis Bibl. interpr. Paral. lib. 1, cap. 12, ἐκπορευόμενοι εἰς παράταξιν πολέμου, ὧν πάσι σκεύεσι πολεμικοῖς, πεντήκοντα χιλιάδες βοηθῆσαι τοῦ Δαβίδ, οὐ χεροκένως. vbi Latina interpretatio habet, Egredientes ad prælium instructi omnibus armis bellicis, quinquaginta millia venerunt in auxilium Dauid, non corde duplici. Ideóq; vt Græca quoque cum Hebræis consentiant, annotatur legendum videri ὦν κῆρ ὡς ἑνός, id est, Quorum cor tanquam vnius. Sed quis nescit κῆρ omnino esse poeticum? Quid verò tali coniectura opus est, quum veram lectionem ab illo χεροκένως longè remotam, Complutensis editio suppeditet? Ea verò est hæc, βοηθῆσαι τοῦ Δαβίδ, οὐ δὲ μετὰ καρδίας ἢ καρδίας. Vnde autem irrepserit illud χεροκένως, otiosis diuinandum relinquo.

C. Χειρόκμητος, ου, ὁ & ἡ, Manu laboratus, (vsurpando hoc participium, vt quum dicitur à poeta, Arte laboratæ vestes) vel Manu elaboratus. Simpliciter etiã pro Manufactus, affert Bud. ex Aristot. lib. 1, De mundo. Affertur verò & ex Philone De mundo, τὰ χειρόκμητα ἔργα, pro Opera manibus elaborata. Est autem χειρόκμητος istud ποιητικώτερον quàm χειροποίητος.

C. Χειροκοπέω, ῶ, Manum abscindo, Manum amputo. vt οἱ νομοθέται τοὺς παραβάτας χειροκοποῦσι. Et pass. Χειροκοποῦμαι, Manus mihi amputatur.

C. Χειροκρατία, ας, ἡ, Manuum potẽtia, seu potestas, Potentia quæ vsurpatur ab iis qui viribus plus pollent, quum nimirum leges armis opprimuntur. Polyb. μεθίστασθαι δ' εἰς βίαν καὶ χειροκρατίαν ἡ δημοκρατία. Bud. τοῦ ὀχλοκρατίας loquutus, Est etiam, inquit, χειροκρατία, vitium seditiosæ politiæ, quod exoritur à democratia corrupta licentia τοῦ δήμου γεγονῶν, & plebis turbulentæ inescatorum, id est τοῦ δελεαζόντων τὰ πλήθη. Vide Cõm. p. 840. HINC Χειροκρατικὸς, Ad χειροκρατίαν pertinens. Vel, Talis qualis est eorum qui χειροκρατίαν exercent. Polyb. ἀριστοκρατία δὲ παρέπεται ὁ θηριώδης τόπος καὶ χειροκρατικὸς, tales mores quales sunt eorum qui violentam illam potentiam vsurpant, dictam videlicet χειροκρατίαν.

Habetur ETIAM Χειροκρασία in v. l. quo dicitur significari Manuum potentia, aut Manuum continentia. Affertúrque ex Dionys. Halic. Histor. lib. 6, δεδίοντες ὡς οὐ πρόσω χειροκρασίας ἐλθυσόμενον, quæ ita reddunturVeriti ne non diutius à manibus temperaret:

ne ad manus veniret. vel, ne res manibus ageretur. Sed χειροκρασίαν, sicut & χειροκρασίαν, posse significare manuum potentiam, mihi nō fit verisimile. (licet & apud Plutarch. legamus βίαν πολεμικὴν καὶ χειροκρασίαν. vbi Bud. vertit Imperiosam quādam vim impotentiāmq; bellicā. Sed eum χειροκρασίαν legisse existimo) Quod autem ad alteram signif. attinet, non video quomodo illi Dionysii loco quadrare possit, de quo tamen, donec eum adire licuerit, ἐπέχω. A

C. Χειρολαβίς, ίδος, ἡ, Stiuæ pars: nimirum cauum illud cui manum arator immittit. τὸ κοῖλον τῆς ἐχέτλης, καθ' ὃ τὴν χεῖρα ἐναρμόζει ὁ ἀρότης, inquit Pollux. Apud eum tamē scio legi χειρολαβής: (quod & vulg. lex. habent) sed quin reponi debeat χειρολαβίς, ea forma qua dicitur πελεκολαβίς, & alia nonnulla, neminem aliquo iudicio prædītū inficiaturum puto. Sonat autem χειρολαβίς, q. d. manus prehensio, vel potius prehensorium. B

C. Χειρομάγιον, ου, τὸ, Mappa, in Colloquio Græci sermonis. Ita v. l. quæ per colloquiū Græci sermonis intelligūt libellum quēdam in quo duo de rebus ad quotidianos vitæ vsus pertinentibus Græcè colloquuntur, sine autoris nomine editum. Sed tam ineptus est ille libellus, vt meritò nomen autoris celatum sit: quo magis miror testimonium inde non in hac voce solùm, sed & in aliis nonnullis peti. Si tamen adulterina vox hæc non est, videtur potius idem significare quod proximè sequens Χειρόμακτον. C

C. Χειρόμακτον, ου, τὸ, Linteum ad abstergēdas manus (q. d. Manuū absterforiū, (si absterforium substantiui forma dici queat) Mantile. Athen. l. 9, χειρόμακτον δὲ καλεῖται ὧν τοῖς χεῖρας ἀπομάττονται ὠμολίνῳ. Aristoph. φέρε πᾶν τὰ χώς κ' χρὸς ὕδωρ, ὡς ἀπέπεμπε τὸ χρόμακτον. Xen. Pæd. 1. ἀποκαθαίρεις τὰ χεῖρα εἰς τὰ ἀπόμακτρα. Est χρόμακτον idē etiā quod μαγδαλιά, ex schol. Aristoph. in Equit. Vocē autē istam vide suprà, Tomi 2, col. 803. D

Χειρόμακτον nominatur & in ornatu muliebri: atque ita videtur posuisse Herodot. in Eut. καὶ μιν πάλιν ἀπικέσθαι δῶρον ἔχοι τὰ παρ' αὐτῆς χρόμακτον χρύσεον, atque illum reuersum à Proserpina, attulisse dono sibi datum velū aureolū. Cam. Ex Athen. discimus fuisse κόσμον κεφαλῆς.

ETIAM Χειρόμασχον legitur apud Hesych. vnà cū altero illo Χειρόμακτον. Ita enim apud eum scriptū est, Χειρόμακτον, ἢ χειρόμασχον, μανδήλιον. Sed aliud potius ἢ χρόμασχον scripsisse eum arbitror. E

C. Χειρόμαντις, εως, ὁ, Ex manu seu manibus diuinans, id est ex inspectione manuum. In manu enim sunt variæ incisuræ seu lineæ, id est πτυχαὶ seu γραμμαί, quibus inspectis ac consideratis reperiuntur qui de hominum vita & moribus prædicturos se polliceantur. Hi vocantur non tantùm χρομάντεις, sed etiam χειροσκόποι. Cam. Apud Poll. est F OE M. Χειρομάντεις. scribit enim, (si mēdosæ ibi vulg. edit. nō sunt) χρομάντεις, αἱ ἐκ τῆς χειρῶν μαντευόμεναι. quasi nimirū fœminis peculiare hoc diuinationis genus esset: vt hodieq; vagas illas mulieres quæ se Ægyptias aut Ægyptiaca stirpe oriundas mentiuntur, eam diuinationē exercere videmus. Cæterùm in v. l. habetur non solùm Χειρομάντις, (quod potius proparoxytonē scribi debet, vt ψυδόμαντις, & alia ex μάντις composita) sed etiam Χειρομάντης, ου, ὁ, quam scripturam nullo idoneo teste probari posse existimo. F

A Χειρόμαντις autem est NOMEN Χειρομαντία, Diuinatio illa ex inspectione manus, seu manuum. G

C. Χειρομάχος, ου, ὁ & ἡ, Manibus pugnās. Apud Eust. autē ex Athen. χρομάχα πληθυς, vulgus hominū labore manuum victum quæritans. οἱ χειρώνακτες, siue χειρουργοί. At Plutar. in quæst. Græc. apud Milesios sodalitates duas fuisse scribit, quarum vna appellata sit χρομάχα.

C. Χειρομύλη, Manuaria mola, Mola trusatilis. ex Xenoph. Pæd. 6. Inuenitur verò pro eodē ET Χειρομύλων, ονος, ὁ, apud Dioscoridem lib. 5.

C. Χειροτάζηπος, Ex suis manibus victum habens. Ita v. lex. & quidem in illis etiam quæ prima omnium edita fuerunt, quibus cætera fidem adhibuerunt. At ego nemini, dicenti vocem illam mendo carere, crediderim. H

C. Χειρόνιπτρον, ου, τὸ, Peluis in qua manus abluuntur: (vt ποδόνιπτρον, Peluis in qua pedes abluuntur) Malluuium eadē forma qua Pelluuiū, quidā dixerunt, haud scio an satis Latinē. Hoc certè Pelluuiū & de vase in quo abluūtur manus quidā dici tradiderūt. Cæterùm χειρόνιπτρον est etiā Aqua qua manus abluūtur. Quæ signif. afferitur ex autoritate Etymol. quoniā ille expon. τὸ χειρὸς ὕδωρ, autorem citans Aristophan. In meo autem vet. lexico legitur, Χειρόνιπτρον, τὸ κ' χειρὸς ὕδωρ. citato itidem Aristophane. Additūrque DICI Ποδόνιπτρον, eodem modo, τὸ κ' ποδῶν. Et esse ποδόνιπτρον pro ποδόνιπτρον, verso ο in α. At Dioscoridi (quod magis mirandum est) χειρόνιπτρον idem est quod χειρῶν νίψις, manuum ablutio, seu lotio: libro 1, cap. 6 καὶ σηθεῖν χωείζοντα τὸν κονιορτὸν, ἀχρηστεῦται εἰς χειρόνιπτρον, & incerniculo puluerem excutere eluēdis manibus vtilem.

C. Χειρονόμος, ου, ὁ, Qui certa quadam lege & certa arte manus motitat, ita vt concinnè gesticuletur. Ab Hesychio exponitur ὀρχηστής: quum tamen χειρονομεῖν distinguere ἀπὸ τοῦ ὀρχεῖσθαι Xenophontem videamus. HINC Χειρονομία, Lex gestus, vt Fab. interpr. lib. 1, cap. 19, circa finem, ita scribens, Et certè quod facere oporteat, non indignum est discere: quum præsertim hæc χειρονομία, quæ est (vt nomine ipso declaratur) lex gestus, & ab illis temporibus heroicis orta sit, & à summis Græciæ viris, & ab ipso etiam Socrate probata: à Platone quoque in parte ciuilium posita virtutum, & Chrysippo in præceptis de liberorum educatione cōpositis non omissa. Nam Lacedæmonios quidem, etiam saltationem quandam, tanquam ad bella quoque vtilem, habuisse inter exercitationes accepimus. Hæc ille. Χειρονομία à quibusdam redditur, Manuū motus & gesticulatio. Sed ad exprimendam vim Græcæ vocis, dicendum potius esset, Manuum certa cum lege motus. A Bud. esse dicitur Saltatio gesticulatrix, (sicut χειρονόμοι ei sunt gesticulatores) qualem esse ait quam Mauriquam vocamus. Sed scribendum potius Mauriſquam. quòd si planè Gallica vox retinenda sit, scribere oportebit Moriſque. ita enim vocamus gesticulatricem quandam saltationem, quam quòd Mauri in Galliam introduxissent, ab illis dicta fuit Moriſque, eodem modo videlicet quo ipsos Mauros appellamus Mores, non Maures. Meminī autem me puero in frequenti vsu fuisse saltationes eiusmodi, & noctu potissimùm ad lampades exerceri solitas: qui vsus nūc cōtrà propemodū defiit. Est certè huius generis & ea saltatio quam vulgo appellamus Les matachins: huic autem non parum conuenit cum vna ex iis quæ à Xenophonte describuntur αἰσ. libro 6, in principio: in qua saltantium vnus tanquam lethali vulnere accepto concidit, mox à sociis tanquam mortuus effertur. Certè & πυρρίχιν, cuius ibi idem Xenophon meminit, dictam esse etiam χειρονομίαν testatur Athen. libro 14. Hinc est & ADIECT. Χειρονομικός, Ad chironomiam pertinens, In quo vtimur chironomia. vt χειρονομικὸν ὄρχημα, vel χειρονομικὴ ὄρχησις. Item VERBVM Χειρονομέω, ῶ, Manus certa lege moueo, seu potius motito, concinnè gesticulando, seu concinnos gestus edendo. Vel breuius, Concinno gestu manus motito. Pollux expon. τῶν χεροῖν ἐν ῥυθμῷ κινοῦμαι. Herodotus in Eratone, de Hippoclide, τοῖς ποσὶν ἐχειρονόμησε, Pedibus sublatis edidit gestus quales manibus edi solent, vt vertit Camer. Apud Xenoph. Symp. dicit quidam se didicisse quidem χειρονομεῖν, sed non item ὀρχεῖσθαι. eius enim hæc verba sunt, καὶ αὐτὸς ἐλθὼν οἴκαδε. ὡς χρύμιμω μὴν οὔ· οὐ γὰρ πώποτε τοῦτ' ἔμαθον· ἐχειρονόμουν δέ. τοῦτο γὰρ ἠπιστάμην. Vnde discimus posse aliquem χειρονομεῖν, etiam non ὀρχούμενον. (Iuuenalis autem hæc duo coniunxit, Sat. 5, Saltantem spectas & chironomēnta volanti Cultello) At verò cum σκιαμαχεῖν conuenire hoc χειρονομεῖν discimus ex Platone, De leg. libro 8, pag. secunda ab initio: discimus item ex isto Pausaniæ loco, Eliacōn lib. 2, vbi de statua Glauci pugilis loquitur, σκιαμαχοῦντος γὰρ ὁ ἀέθλιος παρέχεται σχῆμα· ὅπερ ὁ Γλαῦκος ἐν ὀλυμπιάδι τοῖς τῶν κατ' αὐτὸν χειρονομοῦσι πεφυκώς. Quo ex loco non rectè colligit Suidas (sunt enim hæc verba, illa ipsa quæ affert, autoris nomen reticens) χειρονομεῖν esse πυκτεύειν. A Cratino quidā fuerunt etiam DICTI Χειρονομιστείοντες, teste Polluce: quod participiū videtur significare eos qui chironomicam illam gesticulationē edere cupiūt.

C. Χειροπέδη, ης, ἡ, Manuum vinculum. Frequentior est A vsus numeri pluralis Χειροπέδαι, Vincula manuum, Catenæ quibus manus vinciuntur. Vno verbo Manicæ. Extat apud Herodotum: necnon Ecclesiastici cap. 21.

C. Χειροπλαθής, ές, ὁ & ἡ, Manum implens, Tam magnus vt manum impleat, seu implere possit. Vel, Qui manu comprehendi potest, ex Celso. In vulg. lex. χειροπλαθὲς apud medicos Græcos esse dicitur quantum manu prehendi potest: quod à Lat. manipulum appellari. Apud Dioscor. δέσμας χειροπλαθεῖς Bud. vertit manuales fasciculos: εἰς δέσμας αἰάλαμβ κόμβρος χειροπλαθεῖς, B In fasciculos manuales collectus & constrictus. Est autem is Dioscor. locus lib, 1. cap. 7, vbi interpres Ruellius itidem manuales fasciculos dixit. Extat porrò & aliud ADIECT. Χειροπλαθάριος, apud Theophr. Hist. plant. lib. 9, cap. 4, pro eadem significatione: vbi scribit, εἰσὶ δέ τινες καὶ μεγάλοι στόδρα τοῦ κόνδρου· ὥστε εἶ τοῦ μὲν ὅλου χειροπλαθαίους, σταθμῷ δὲ πλέον ἢ τέτταρα μέρη μνᾶς. quæ Gaza ita reddidit, Quoddam adeo magna gleba consistit, vt mole sua manum implere, pondere verò plusquam tertiam partem minæ æquare possit. C

C. Χειρόπληκτος, ου, ὁ & ἡ, VEL Χερόπληκτος, Manu percussus, seu manibus, Manibus inflictus. Ex Sophocle, χερόπληκτοι δ' ἐν στέρνοις πεσοῦσαι δοῦποι. vbi χερόπληκτοι exponitur Manibus editi: sed malim, ad exprimendam vim vocabuli, Manuum percussu editi, siue Manibus percutientibus editi.

(C. Χειρόπους, vide post Χειραί. nam à Χεὶρ est Χειραί: à Χειραί est Χειρόπους, non immediatè à Χείρ)

C. Χειροποίητος, ου, ὁ & ἡ, Manu factus, Artificio humano factus, aut structus, seu fabricatus. (pro quo habuisti suprà χειρόκμητος, quod est ποιητικώτερον) Paulus ad Ephes. cap. 2, ὥστε τομὴ χειροποίητος. Et ναὸς χειροποίητος, apud Marcum, necnon apud Lucam, in duobus Act. locis, Templum manu ædificatum. Legimus verò & φλόγα χειροποίητον apud Thucyd. lib. 2, pag. 73 meæ editionis, vbi schol. annotat dici ad differentiam τῆς αὐτομάτου. D

Apud Demosth. autem Philipp. 2 χειροποίητα opponuntur iis quæ natura suppeditat. Nam ὥστε χαρακωμάτων & τειχῶν, & πάγων, ac de similibus loquutus, subiungit, καὶ ὅλως πᾶν ὅσον ἄπαντα χειροποίητα, καὶ δαπάνης πολλῆς προσδεῖται· ἐν δὲ τῷ κοινῷ ἡ φύσις πᾶν ὅ, τι φρονοῦντων ἐν ἑαυτῇ κέκτηται φυλακτήριον. Vbi χειροποίητα non sunt Manu facta, sed potius Quæ manu fieri solent: vel Quæ talia sunt vt manu fieri necesse habeant, Quæ natura non suppeditat, sed artis humanæ sunt opera. E

C. Χειροπονία, ας, ἡ, Festum quoddam in quo opifices sacrificabant. Hesych. Est autem à manuum labore dictum. AT VERO Χειροπόνητος, ου, ὁ & ἡ, Manu laboratus, seu elaboratus. F

C. Χειροσιδήρεον, ου, τὸ, Manus ferrea, χειροσιδήρεος, Thucydidi: Lucano, & aliis, Manus ferrea. A Polluce χειροσιδήρεον dicitur esse νάυμαχον ὅπλον.

C. Χειροσκόπος, ου, ὁ, Manus inspector, seu manuum, Qui ex inspectione manuum diuinat, χειρόμαντις, suprà. HINC Χειροσκοπικός, Ad artem χειροσκόπου pertinens. vt χειροσκοπικὸν εἰδώλιον. Vide Suidā, apud quem inter alia habes, χειροσκόποι, οἱ τὰς χειροδοκίας ὀπτικοποιοῦντες. sed non dubito quin pro χειροπονίας reponi debeat χεῖρας. Natum autem errorem esse credo ex sequente verbo Χειροπονεῖν. G

C. Χειρόσοφος, VEL Χειρόσοφος, q. d. Manu sapiens: idem qui & χειρονόμος. Lesbonax Mitylenæus (vt Luc. in libro περὶ ὀρχήσεως scribit) ὀρχηστὰς vocabat χειροσόφους: quinetiam νῦν ὅλη τὴν θέαν αὐτῶν, ὡς βελτίων ἀνασρέφων ἀπὸ τῆς θεάτου. At in Lexiph. habemus χειροσόφους nō χειροσόφους, vbi scribit, ἥδιον ἀκούοιμι τῶν χειροσόφων τούτων, τῶν τε αὐλητῶν καὶ τῆς βαρβιτωδοῦ. H

C. Χειροτέχνης, ου, ὁ, Manu artem aliquam conficiens, Opifex. Quidam interpr. etiam Operarius, ex Cic. Sonat autem χειροτέχνης, q. d. Manuarius artifex. Apud Aristophanem in Pluto dicit Paupertas, — ἐγὼ δὲ τὸν χειροτέχνην ὥσπερ δέσποιν' ἐπικαλούσα κάθημαι διὰ τὴν χρείαν καὶ τὴν πενίαν, ζητῶν ὁπόθεν βίον λάβοι. Xenoph. Pæd. 6, p. 96 meæ edit. ἐὰν δὲ δεῖ ἢ, τὰ αὐλοποιήματα ὄργανα ὅλη τοῦτο πάντα· οὐ γὰρ ἀπαντᾶν χειροτέχναι τοιαῦτα γίνονται. Apud Thucydidem autem lib. 6, pag. 221, in princ. metaphoricum vsum habet, præsertim si eam quam sequutus est Valla lectionem, ipsi quoque sequamur: ἄλλως τε τοῖς πρεσβύταις τῶν Ἑλλήνων ἐμπειρία ἰδιώτας ὡς εἰπεῖν χειροτέχναις αὐτὰ γνῶναι. ita enim ille hunc locum reddit, Præsertim rudes cum eruditissimis Græcorum, & propemodum operariis bellorum, dimicātes. Simul autem addenda esset particula ἢ ante ὡς. atque adeo etiamsi accus. χειροτέχνας retineas, ea omnino opus esse videtur. Sed quomodo retineri possit non video, quum duo illa χειροτέχνας & ἰδιώτας opposita habeamus in isto Hippocratis loco, (aut Polybi, vt alii volunt) οὐ γὰρ ἀπὸ γνώμης τοῦτο θυείσκουσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ μᾶλλον ἀπὸ τύχης· οὐδὲ τοῖς χειροτέχναις ἢ μᾶλλον οἱ ἰδιῶται. (Videturque & in alio Hippocratis loco χειροτέχνης de medico dici) Fortassis verò ille Thucydidis locus, est is ipse ad quem respexit Pollux, in eo loco quem vulg. editiones ita scriptum habent, lib. 1, cap. 10, πολέμου δὲ τέχνας, χειροτέχνας γραπτικὰ εἴρηκε Θουκυδίδης. Dico autem, in eo loco quem ita scriptum illæ habent, quòd eum aliter scriptum reliquisse illum existimem, vel potius mihi persuadeam. Videndum tamen an alius quispiam apud Thucyd. extet locus, ex quo aptius emendari ille Pollucis queat. Plur. χειροτέχναι, plurali Latino Operæ reddi potest. Χειροτέχναι (inquit Cam.) sunt Opifices, & quas vocāt operas: id est οἱ ὑπηρετοῦντες τοῖς ἀρχιτέκτοσι, qui suis manibus opera elaborant. In Trachin. Sophocl. χειροτέχνης ἰατρείας est Opifex medicinæ, planè is quem nunc χειρουργὸν vocant. HINC Χειροτεχνία, Opificium, Artificium manu factum. Plato, μουσικῆς ἔστι που ἡμῖν μάθησις καὶ ὅλως τῶν περὶ χειροτεχνίαν ὀπτικῶν. Et ADIECT. Χειροτεχνικός, vt χειροτεχνικαὶ τέχναι, Poll. quæ etiam χειρουργικαὶ, & βαναυσικαί: quod vide. Sed χειροτεχνικὸς dicitur etiā de ipso artifice. vnde χειροτεχνικώτατος apud Aristoph. in Vesp. Valde egregius artifex. Habet verò idem Pollux ADVERB. Χειροτέχνως ET Χειροτεχνικῶς: quæ reddi possunt Manus artificio, vel More eorum qui opifices sunt, qui manu opera conficiunt. (Quibus aduerbiis subiungit & nomē illud χειροτεχνικός) Est inde & VERB. Χειροτεχνέω, ῶ, Manu opus aliquod cōficio, Opifex sum. Hippocr. in epist. ad Demag. ὁ δὲ ἰδιώτης ὀρέγεται βασιλείας· ὁ δὲ πολιτιδόμενος τὸν χειροτεχνέοντα ὡς ἀκίνδυνον μακαρίζει. Cum quibus optimè cōueniūt quæ canit Flaccus Serm. lib. 1, sat. 1, in principio. Eius VERBALE Χειροτέχνημα, significans τὸ χειροτεχνηθέν, inquit Poll. I

C. Χειροτονέω, ῶ, (q. d. τὴν χεῖρα τείνω, id est αἰρετίζω) Manum protēdo & attollo, Manū porrigo. Hoc autē quia fiebat in suffragiis ferēdis, (vt discimus ex Cic. pro Flacco, tāquā ad Græci verbi significationē atque adeo etymologiā quoq; respiciente, Data cōcio Lælio est: processit ille, & Græcus apud Græcos, non de culpa sua dixit, sed de pœna questus est. Porrexerunt manus, psephisma natum est) hinc factum est vt ponatur pro Scisco, Decerno, Creo. (Apud Aristoph. τὰς χεῖρας αἴρειν & χειροτονεῖν eadem de re, in Concion. — ὅτῳ δοκῶ τὰς χεῖρας αἴρειν μνημονεύσομεν πότε; Et mox, Χαλεπὸν τὸ πρᾶγμ' ὅμως ὃ χειροτονητέον Ἐξωμοσάσαις τὴν ἕτερον βραχίονα. quæ Cam. vertit, Difficilis est res: porrigendæ sed manus, Nudato ad humeros vsque brachio altero) Χειροτονεῖν. Bud. esse ait Scisceré iuberéque, (vt Latini loquuntur) Scito suo probare. Item magistratum creare. Aristoph. — ὡς ἂν χειροτονῶμεν ἅπαντ' ὁπόσ' ἂν δέῃ. Demosth. in Timocr. ὁπότερον δ' ἂν τοῦ νόμου χειροτονήσωσιν οἱ νομοθέται, τοῦτον κύριον ἔστω. Idem, ὁ δῆμος τὰς ἐμαυτοῦ γνώμας τοῖς στρατηγοῖς τῆς πόλεως ἐχειροτόνει. Dicimur etiā aliquid alicui χειροτονεῖν, pro Tribuere suffragiis nostris, seu deferre: id est per suffragia nostra. Qua in signif. vsus est Herodianus. At verò cum accus. personæ pro Creare: apud eundem, Philipp. 1, χειροτονεῖτε τοιαῦτα χρήματα. Rursum, οὔτε βουλῆς οὔτε δήμου χειροτονήσαντος αὐτόν. Sic etiam Act. apost. c. 14, χειροτονήσαντες αὐτοῖς πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν, Quum creassent. Vel potius, Per suffragia creassent, siue suffragiis. At vet. interpr. Quum constituissent. (Sunt tamen qui ad ritum τῆς ὀπτήσεως τῶν χειρῶν, id est impositionis manuum, id referri putēt: quum alioqui nouum

vsum huic verbo hic tribuere, minimè necesse videatur) At Luc. iocose dixit, in lib. De cal. καὶ θεὸν χειροτονῆσαι τὸν πεπλυθυκότα. Passiuè autem non solùm Χειροτονοῦμαι, sed etiam Χειροτονοῦμαι τὴν ἀρχήν: (eo modo quo ὑπηρέτημαι accusatiuo iunctum reperitur) Æschines, χειροτονουμένων ὃ τῶν δέκα πρεσβειῶν. Cum accus. apud eundem, ἐχειροτονήθη τὴν ἀρχήν. Sic Aristoph. ἵνα τῆς ἀρχῆς ἐὰν ἄρτι κεχειροτόνημαι, Ξυμβούλοισιν ἁπάσαις ὑμῖν χρήσομαι, quidam interpr. Magistratus ad quem assumptus sum. sed non expressa vi vocis Græcæ. Alii, Magistratus quem suffragio populi adepta sum. At vtendo altera significatione vocis Magistratus, κεχειροτόνημαι τὴν ἀρχὴν siue ἐχειροτονήθην, commodè reddideris, Creatus sum magistratus. (At χειροτονεῖν τὸ αἰδοῖον de masturbatore dicitur, vt discimus ex iis quæ à Suida scribuntur.)

Hinc VERBALE Χειροτονητός, οῦ, ὁ, Suffragiis creatus. Χειροτονητά, liber Democriti, q.d. Electanea. Bud. ex Vitruuio.

Χειροτονία autem quanuis verbalis formam non habeat, (esset enim potius dicendum χειροτόνησις) verbalis tamen vsum præstat. Ponitur enim pro suffragiorum latione. Thuc. lib. 3, καὶ ἐγένοντο ἐν τῇ χειροτονίᾳ αἱ χώμαλοι, In ferendo suffragio, seu In ferendis suffragiis. Ex Plat. De leg. οἷς ἂν πλείστη χειροτονία γένηται, Qui maiori suffragiorum numero sunt delecti. Item ex Plutarcho Themistocle, χειροτονίᾳ κρατεῖ. Et ἐν χειροτονίᾳ ἐγένοντο, sine autoris nomine, pro Venerunt ad suffragia. Bud. χειροτονίαν interpr. Plebiscitum: item Suffragium: afferrtque in exemplum illum Thucydidis locum quem modò protuli, ἐρρώσθαι δὲ ἐν τῇ χειροτονίᾳ αἱ χώμαλοι, ἐκράτησε δὲ ἡ τοῦ Διοδότου. Verùm hic χειροτονία non significat Suffragium, sed potius Suffragiorum lationem, (nam Suffragationem cum quibusdam, interpretari non audeo) quum alioqui non malè ita reddantur illa verba, Penè adæquarunt suffragia populi in vtranque partem. Lucianus plurali numero vsus est in Hermot. ἠρίθμησαν δὲ αὐτοὺς δηλαδή, καθάπερ ἐν ταῖς χειροτονίαις. Affertur χειροτονία & pro creatione magistratus.

C. ΑΝΤΙχειροτονέω, ῶ, Suffragio ferendo contraria scisco seu decerno, Refragor. Vsus est Thucyd. lib. 6. Item Aristoph. in Concion. οὐδεὶς ἀντεχειροτόνησεν αὖ. Itidémque NOMEN Ἀντεχειροτονία, (verbalis vsum præstans) Refragatio, Contraria suffragatio, vt quidam interpr. quibus videlicet χειροτονία est Suffragatio.

C. ΑΠΟχειροτονέω, ῶ, Suffragio meo improbo, seu antiquo, aut etiam veto, Abrogo. De quo quærebatur, (inquit Cam.) quódque aliquis promulgasset censuissétve, id populus ὑπεχειροτονεῖν, aut ἀποχειροτονεῖν (id est velle, iubere, aut vetare) solebat: eáque erat ὑπεχειροτονία & ἀποχειροτονία. Dicebatur autem hæc cognitio & hoc iudicium populi, de iis quæ relata essent, communi nomine, ὑπεχειροτονία, iubendi quidem, prior, vetandi verò, posterior: vt planè dicitur in lege quæ recitatur in oratione contra Timocratem, hoc quodam modo, Ἐπεχειροτονία à populo de legibus fiat: prior, quæ iubeat: posterior, quæ vetet. Quòd si quæ leges ἀποχειροτονηθῶσιν, inquit, id est improbatæ & antiquatæ fuerint, φρουραίνεις, id est præfecti consilio, cogant de antiquatis vltimam è tribus concionem, &c. Verba eius sunt, ἐὰν δέ τινες τῶν νόμων τῶν κειμένων ἀποχειροτονηθῶσι, τοὺς φρουραίνεις ἐφ' ὧν αὖ ἡ ἀποχειροτονία γένηται, πιεῖν τῶν ἀποχειροτονηθέντων τὴν τελευταίαν τῶν πολλῶν ἐκκλησιῶν. Abrogare legem (inquit Bud.) est ἀποχειροτονεῖν, ἀποψηφίζεσθαι, καταλύειν, φεύγεσθαι, ἀναιρεῖν, hoc est antiquare. Idem, Ἀποχειροτονεῖν etiam, sicut ἀποψηφίζεσθαι, dicitur, id est ἀποδοκιμάζειν. Demosth. φεὺς Τιμόθεον, ἐπειδὴ ὑπ' ἀπεχειροτονήθη μὲν ὑφ' ὑμῶν στρατηγός, ἀναγκασθεὶς δὲ τὸ μὴ πεπλεῦσαι Πελοπόννησον, Vbi vos illi imperium abrogastis, Vbi abrogare se coactus est. Interdum accus. habet sequēte præpos. ἀπό. vt apud Dinarchum κατὰ Φιλοκλέους legimus, καὶ ὁ μὲν δῆμος ἀπεχειροτόνησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἐφήβων ὑπεμελείας. At verò ἀπεχειροτονήθη τῶν ὑπεχειροτονιῶν, vide in Ἐπεχειροτονέω. Sic Ἀποχειροτονία non solùm est Antiquatio quæ fit suffragio, Ipsa actio antiquandi aliquid, aut improbandi, ferendo suffragio, (vt in loco quem ex Demosth. in Timocr. attuli) sed etiam Abrogatio. Demosth. in Theocrin. πάντες γὰρ ἴσασι, ὅτι Λυκίσκου ἀρχοντος θεσμοθέτας ἀποχειροτονηθέντας ἐν τῷ δήμῳ δεῖ θοῦναι. Et paulo post, οὐ πολλῷ ὕστερον χρόνῳ ὕστερον τῆς ἀποχειροτονίας πελευτήσαντος αὐτοῦ τὸν ἀδελφοῦ βιαίῳ θανάτῳ.

Ἀποχειροτονέω, Plebiscito absoluo. Demosth. εἰ γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πόθ' ὅτ' ἐῶν τὴν θεσβολὴν, τὰ παρεγκείμενα ἀκούσας ὁ δῆμος ἀπεχειροτόνησε Μειδίου, οὐκ ἂν ὁμοίως ἐῶν δεινόν. Huic opponitur καταχειροτονέω.

C. ΔΙΑχειροτονέω, ῶ, Suffragio meo declaro ex duabus rebus quæ propositæ sunt, vtra mihi placeat. Libenter enim suffragii appellationem in his etiam compositis interpretandis retineo: ideóque ita hoc διαχειροτονῶ reddo. Bud. autem hoc modo, Διαχειροτονεῖν est duarum rerum propositarum disceptationem cōstituere atque diiudicare in concilio aut in concione, vbi multitudo est censentium. Demosth. in Euergum, καὶ ἐπειδὴ οὐ τῷ διαχειροτονεῖν ἢ ἡ βουλὴ πότερα δικαστηρίῳ παραδοῖεν ἢ ζημιώσουσι τοὺς πεντακοσίους, ὅσου ἐῶν κυρία κατ' τὸν νόμον, δεομένων τούτων καὶ ἱκετευόντων, καὶ τινα οὐ παρεπεμπόντων, συνεχώρησα, &c. Et quidem quum disceptatio in curia proposita esset, suffragiúmque ea de re ferendum, vtrum ad iudicium reiiciendum esset hoc crimen, vtpote cuius pœna maior erat cognitione curiæ quingentorum: an potius quingentis drachmis reum damnarent, quatenus, quum maximè, mulctare curia poterat, ego permisi, &c. Affertur autem & pass. Διαχειροτονεῖσθαι pro διαχειροτονεῖν, ex Xenoph. Hellen. lib. 1. SIC Διαχειροτονία dicitur illa diiudicatio. Demosth. in Timocr. καὶ πρῶτον μὲν ἐφ' ὑμῶν ἐπίνοιαν διαχειροτονίαν πότερον εἰσιτέον ἐστὶν ὁ νόμος καινὸς, ἢ δοκοῦσιν ἀρκεῖν οἱ κείμενοι, Leges hanc disceptationem arbitratus nostri fecerunt, vtrum lex noua ferenda sit, an iam latæ sufficiant. Dicebant etiam διαχειροτονίαν διδόναι pro eo quod est Populum in suffragia mittere, hoc est, rogationem vel rem de qua consulitur, populi suffragiis permittere. Vide plura apud Bud. pag. 163. Διαχειροτονία (inquit Cam.) est quasi Suffragiorum diuisio. vt si latum sit, vtrum vetus lex retinenda, an illa abrogata, noua ferenda sit: vtrum pecunia in hunc an illum vsum vertenda.

C. ΕΠΙχειροτονέω, ῶ, Scisco, Decerno, vt interpr. Bud. afferens ex Demosthene, Philipp. 1, ἃ μὴν ἡμεῖς δεδωκέναι φαμὲν ὑμῖν ἐστὶ τοῦτο· ἐπειδὰν δ' ὑπεχειροτονῆτε τοὺς νόμους, ἃ αὖ ὑμῖν ἀρέσκει χειροτονήσατε· ἵνα μὴ μόνον τοῖς ψηφίσμασι καὶ τοῖς ὑπεσχημένοις πολεμῶμεν Φιλίππῳ, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔργοις. Sed quanuis ὑπεχειροτονεῖν alibi significationem illam habeat, vix habere hic posse existimo: atque adeo aliter Cam. verbum illud interpretatur, ita locum hunc vertens, Hæc sunt quæ excogitare nos potuimus: vos quū de sententiis suffragia feretis, ea quæ placuerint decernetis, seu approbabitis. (legit enim χειροτονήσετε pro χειροτονήσατε) Quidam verò ἐπειδὰν ὑπεχειροτονῆτε τοὺς νόμους interpr. Postquam sententias rogaueritis. Rogandi certè significationem Bud. quoque huic verbo tribuit, sed paulo aliter: vbi scribit, νομοθετεῖν etiam νόμον, & ὑπισχνεῖσθαι, & γράφειν, & ὑπεσχημένοις, & ὑπεχειροτονεῖν dici, quum ferre legem & rogare, significare volūt: sicut abrogare, ἀποχειροτονεῖν, &c. Illa autē interpretatio qua redditur Sciscere, Decernere, aliis eiusdem Demosth. locis optimè conuenit, ex quibus est hic in Timocratem, ἐπεχειροτονήσατε ὑμεῖς μὴ φίλια τῷ. Sic Pollux dicit νομοφύλακας διακωλύειν ὑπεχειροτονεῖν ὅσα μὴ συμφέρει. Sic etiam pass. Ἐπεχειροτονεῖσθαι, Decerni, Plebiscito probari. Demosth. ὅπως αὖ ἡ εἰρήνη ὑπέπελεσθῇ ἡ ὑπεχειροτονηθεῖσα ἐν τῇ πρώτῃ ἐκκλησίᾳ. ITIDEM Ἐπεχειροτονία, Plebiscitum, vt idem Bud. vertit. qui etiam affert ex Demosth. in Timocratem, quum populus esset in comitiis, πρώτεραν & ὑστέραν ὑπεχειροτονίαν dictam fuisse, priorem & posteriorem lationem suffragii, vel pri° decretum scitúmque & posterius. (Quò pertinentia quædam vide suprà in verbo Ἀπεχειροτονῶ) Exponit etiam ex

ex scholiaste Græco διάσκεψιν ὅ, τι δεῖ ποιεῖν περὶ τοῦ νόμου. Affert rursum ex illa in Timocr. oratione, ἐὰν δέ τις τοῦ πρεσβύτερον δῶ τινι τῶν ὑπεχειροτονιῶν, πρὶν ἐκπέσῃ, ἄτιμος ἔστω, i. (inquit) Si permittat ad populum referre, Si populo scisere concedat. Ex orat. autem κατ' Θεοκρίνου hæc addit, ἀδελφὸς αὐτοῦ θεσμοθετῶν ἀπεχειροτονήθη τῶν ὑπεχειροτονιῶν, quæ vertit, Abrogat° est magistratu sibi à populo collato & eius insignibus. In v. l. ὑπεχειροτονία τῶν ταξιάρχων ex Plat. De leg. De centurionibus deliberatio, quæ videlicet fit per suffragia. Vbi tamē scribunt interpretem Ficinum reddidisse Designatio.

c. 2. ΚΑΤΑχειροτονέω, ῶ, Aduersus aliquē suffragium fero, Suffragio condemno. vt de Midia dicitur, ὁ δῆμος μιᾷ γνώμῃ κατεχειροτόνησεν αὐτοῦ. In v. l. καταχειροτονῶ σου, Te suffragiis populi condemno. Interdum verò additur accus. θάνατον. vt apud Demosth. οὐδὲ Τιμαγόραν, ὃ θάνατον κατεχειροτόνησεν ὁ δῆμος. Quæ constructio habetur & in isto loco Axiochi, τῇ ὑστεραίᾳ πρεσβύτερος ἑκατέρους ὑφείπετο κατεχειροτόνησεν τῶν ἀνδρῶν ἀκρίτων θάνατον, Suffragio suo illos morte damnarunt, vel Suffragium de morte mulctandis illis tulerunt. Apud eundem autem cum infinitiuo, πολὺ τὰ μυστήρια ἀδικεῖν Εὐκλείδου κατεχειροτόνησεν ὁ δῆμος. vbi Bud. vertit, Populus eum contra mysteria deliquisse iudicauit. Sed ad exprimendam vim huius verbi alia quærenda fuerit interpretatio. ac fortassis non spernenda hæc fuerit, Eum suffragiis suis populus damnauit tanquam delinquentē aduersus mysteria: vel φ delinqueret, seu deliquisset. SIC Καταχειροτονία, Condemnatio per suffragia, Cōdemnatio à plebe facta. vt Bud. vertit, afferens ex Demosth. καταχειροτονίαν ὁ δῆμος ἐπεποίησατο. Erat καταχειροτονία (inquit Camer.) quasi præiudicium populi de reo. Nam iniuriarum & fraudū publicarum delatio ad populū cōcedebatur passis, atq; hoc ad iudiciū afferebatur, vt facit Demosth. κατ' Μειδίου. Ego (inquit) quod vestrūm quisque, talē iniuriam passus, faceret, id feci & ipse, ad populum huiº nomen vt deferrem, de vi quam Dionysiis fecisse videretur. Tum ita vehementi indignatione & ira cōmotº populus fuit, vt hic suffragiis omnium nocens declaretur. i. ὁ δῆμος μιᾷ γνώμῃ κατεχειροτόνησεν αὐτοῦ. Atq; erat καταχειροτονία contraria interdum ἀποχειροτονίᾳ. Nā illa eum qui ad populum de vi aut dolo damnatus fuisset, damnabat, hæc absoluebat. Erat enim ἀποχειροτονία reiectio eius quod promulgatum delatúmve esset. vt quū præco (verbi causa) pronuntiasset de Midia, iussiflétq; manus porrigere eos quibus ille nocens videretur, ea erat καταχειροτονία: mox quū fecisset tale præconiū, ὅτῳ μὴ δοκεῖ ἀδικεῖν ὁ Μειδίας, δράτω πῶς χεῖρα, tū fiebat ἀποχειροτονία. Hæc ille: qui vt scribit καταχειροτονίαν fuisse quasi præiudicium populi de reo, sic Bud. hæc verba de Media, ὃν ὁ δῆμος καταχειροτονήσας ὑμῖν παρέδωκεν, vertit Præiudicio suo damnatum tradidit. Additque, hoc patere ex fine orationis.

c. 2. ΠΡΟχειροτονέω, ῶ, Ante creo, siue prius, vel, Ante alios creo: ea signif. qua dicimur creare magistratū. Προχειροτονεῖν (inquit Cam.) Præ aliis seu ante tempus aliquod designare vulgò dixerunt. Et sic in Apostolica historia Lucæ, c. 10, μάρτυσι προκεχειροτονημένοις, iam antè designatis testibus, vel præ aliis. Sed Attici προχειροτονεῖν & ὑπεχειροτονεῖν de populi præcedentibus & sequentibus suffragiis dixere. Quum enim ad populum sententia consilii, quod πρόβουλευμα dixere, allatum esset, prius decernebatur an illud ratum esse, an quæri amplius deberet: atq; hæc erat προχειροτονία. Demosth. in Timocr. προσῆλθε τῇ βουλῇ, πρόβουλευμα ἐγράψω. μετὰ ταῦτα ἡμερήσιος ἐκκλησίας προχειροτόνησεν ὁ δῆμος, accessit ad consilium: consultum perscriptum fuit: postea in cōcione suffragia prima de illo populº tulit. Sed de quo quærebatur, quódq; aliqs promulgasset, cēsuissétve, id populus ὑπεχειροτονεῖν, aut ἀποχειροτονεῖν, i. velle, iubere aut vetare, solebat. eáque erat ὑπεχειροτονία & ἀποχειροτονία.

ITEM Προχειροτονίζω, idem valens quod προχειροτονῶ. v. l. sine autoris nomine.

C. Χειροτειβέω, ῶ, Manu frico, seu perfrico. In Hippiatria, πυρία, καὶ χειροτείβει, Fomentis demulce, & manu perfrica. Bud. Apud Hippocratem verò est NOMEN Χειροτειβίη, & pro eodem quoque simplex τειβίη, de vsu & exercitatione.

C. Χειρόχωλος, ου, ὁ & ἡ, Manu debilis, Mancus. Pollux ex Hipponacte affert χειρόχωλον significans Mancum. hoc enim nomine Latini appellarunt manu debilem, vel vsu manus carentem. vnde & Mancini fuerunt vocati. Quinetiam ad ea quæ integra non sunt, manci vocabulum à Latinis tranffertur, vt à Græcis τῶ χωλοῦ. Dixit porro & χωλῶ τῇ χεῖρα Luc. in Alexandro. Cam.

Composita in quibus amissa est vocalis syllabæ posterioris χειρὸς siue χειρί: aut (si mauis) in quibus seruatur duntaxat prior syllaba.

C. Χειράγρα, ας, ἡ, (q. d. Manuum captio, seu captura) Articularis morbus qui manus velut captas & irreritas tenet. SICVT Ποδάγρα, Articularis morbus qui pedes veluti captos & irretitos tenet. Χειράγρα (inquit Gorr.) dicitur arthritis quæ manuum articulos occupauit. Nec verò morbus ipse tātùm sic appellatur, quū viget & dolorem facit, sed ipsa etiam articulorum contorsio & imbecillitas post morbum relicta. Tophis enim articuli manent intercepti. Nam id significat ἡ ἄγρα τῆς χειρός: quanuis alii χειράγραν, quasi χείραλγαν, deriuari malint ἀπὸ τῶν ἀλγημάτων. Idem Gor. in Ποδάγρα, Nihil aliud est ποδάγρα (inquit) quàm arthritis pedum. Quum enim pedū tantùm articulos noxius humor infestat, articularis quidē morbus fit, sed qui nomen ab affecta parte accipiat. Sic si manuum articulos idem morbus occupet, χειράγρα vocatur. Hæc ille. Quod autem ad duplicem illam deductionem attinet, nimirum vel ἀπὸ τῶν ἀλγημάτων, seu potius ἀγρας, vel ἀπὸ τῆς ἄγρας, non dubito quin hæc posterior genuina germanáque sit. nam præterquam quòd optima cum ratione morbus hic ἄγρα τῶν ποδῶν vocari potest, vtpote eos ἀγρεύων, quoniā velut captos (vti dixi) constrictósque & irretitos tenet, possit etiam metaphora ab altera nominis ποδάγρα significatione sumpta videri, qua nimirum dicitur de pedicula seu tendicula quæ ferarū pedes illaqueat. Vsurpatum autem fuit prius ποδάγρα, deinde verò & vox χειράγρα illius exemplo formata fuit. Hæc autem ideo hic tracto de ancipiti (vt quidem nonnulli putant) deriuatione, φ in Ἄλγος de iis non egerim, sicut in Ποδάγρα posito inter deriuata ab ἄγρα, pollicitus fueram. Nec verò quenquam mouere debet ποδαλγία & ποδαλγικός. hic enim non positum est λ pro ρ, sed λ ab ἄλγος accipit: sicut ποδάγρα & ποδαγρικὸς accipiūt ρ à nomine ἄγκα. Nō ignoro alioqui quod à schol. Aristoph. scribitur initio comm. in Plutū, nimirū dici ποδαργία Atticè pro ποδαλγία, murato λ in ρ: & talem esse in VOCE Ἀραλέος mutationem elementi. dici enim ἀραλέος pro ἀγραλέος, Atticé. Sed cur non potius ab ἔργον deduci, & ἀραλέος quasi ἐραλέος dici putabimus? Quod verò ad accentum illarum vocum attinet, melius scribi puto χειράγρα & ποδάγρα paroxytonè ἢ χείραγρα & πόδαγρα. Quum autem mihi nunc in mētem veniat vox Chiragra primam correptam apud Latinos poetas habens, hac etiam de re dicam quod sentio. Quum nullum nō solùm huius compositi, sed nec alius cuiusquam exemplum inueniam talem scripturā habentis, nimirum ι pro ει, nec verò vox ipsa simplex in obliquis amittat ε & seruet solum ι, sed potius pro ει retineat duntaxat ε, quū correptione opus est: eò propemodum adducor vt suspectos eos locos habeam, in quibus chiragra scriptum est, & cheragra germanam scripturam esse autumem.

C. Χειραγωγός, ῶ, ὁ, Qui manu ducit: vt cæcū ducere solemus, cui viā præimus. vnde exponitur ὁδηγὸς τῶ τυφλῶ. Sic Paulus excæcatus, Act. Ap. c. 13, περιαγαγόν τινα χειραγωγούς. Sic Plut. in lib. in quo disputat, εἰ πρεσβυτέρῳ πολιτευτέον, scribit, αἰσθόμενα χειραγωγοῖς αὐτὸν, ἡ φορεῖν κομιζόμενον. dicit enim χειραγωγοὺς propter Appium Claudiū, de quo postea loquitur. Sed qui senem deducit, non quidem cæcum, sed alioqui debilem, possit χειραγωγός appellari. Videtur enim Pollux latius huius nominis significationem extendere, quum hæc simul ponit, Διάδοχοι, Κληρονόμοι, Χειραγωγοί, Νοσοκόμοι, &c.

Generaliter certè pro deductore seu duce interdum po A
nitur: vt quum scribit Areop. de Paulo, ὁ κοινὸς ἡμῶν
ὅπῃ πῃ φωποδοσίαν χειραγωγός. HINC Χειραγωγία,
ας, ἡ, Actio illa ducendi manu, seu deducendi. A Suida
exponitur βοήθεια, id est Auxilium, Adiumentum. Itē
VERB. Χειραγωγέω, ῶ, Manu duco, vt cæcus duci so-
let. Plutus cæcus apud Lucianum dicit Mercurio, οὗ ποι-
εῖς, ὦ Ἑρμῆ, χειραγωγῶν, ἐπεὶ, ἰοῦ γε ἀπολίπῃς με, τί ἂν βόλῳ
ἔλαβε ἢ Κλέωνι ἐμπεσοῦμαι πολλοστῶν. Idem in Philopseu-
de, ἄρα καὶ ἐλαραγωγὰ τὸν δράκοντα, ἤδη, ὡς φῆς, γεωγρακότα;
Greg. ὡς ἂν τυφλὸν χειραγωγῶν. Dicitur etiam metapho- B
ricè (inquit Budæus) de fortuna, quæ viam patefacit
hominibus felicibus quasique viam præit ad ornamē-
ta magnáque fastigia assequenda. Herodian. lib. 6, κατ'
ὀλίγον αὐτὸν χειραγωγοῦσης τῆς τύχης. Affert alium eiusdem
locum in quo passiua voce Χειραγωγοῦμαι vtitur, ex li-
bro 7, πεφύλακτο γὰρ πᾶσαν ἐπιβουλὴν ἑαυτὸν εἰς ἀπελπὶς ἀγ-
ὄμενον σφαπίαν, ὑπὸ δὲ τύχης ὅπῃ πῃ Ῥωμαίων ἀρχῶν
κεχαραγωγοῦτο. Vertit autem illo in loco Politianus, χειρα-
γωγοῦσης τῆς τύχης, fortuna quasi manu ducente ac præ-
uia. Alium metaphoricum vsum huic verbo dedit A- C
lex. Aphrod. in præf. Probl. χρὴ καὶ τοῖς κατ' μέρος χειραγω-
γεῖν τὸν διδασκόμενον. vbi reddere possis, metaphora itidē
vtens, Viam præire. Polit. ita, Sed tanquam manu du-
cendus qui eruditur. Redditur & hoc modo, Singula-
rum rerum tractatione animus auditoris regēdus est.
Ex Heliodoro autem affertur ὑπὸ θρίνου χειραγωγούμενος, pro Abreptus luctu & quasi manu ductus. Sed nō
bene conueniunt inter se Abreptus & Manu ductus.

Χειραγωγεῖν Aristot. dixit etiam de eo qui instrumē-
ta musica pulsat, inquit Budæus, locum tamen non in- D
dicans. Tunc certè χειραγωγεῖν fuerit, non χειρὶ ἄγειν, sed
χεῖρα ἄγειν, id est non Manu ducere, sed Manum ducere.
Sed hoc vereor vt Latinè dici possit: at Gallicè omni-
no ad verbum aptissimè reddideris, *Mener la main*. Dici-
mus enim, *Mener la main doucement*, de eo qui instrumē-
tum musicum pulsat.

C. Χειραγωγέω, ῶ, Manus vngo. Ex consequenti autem,
Manum exerceo, Me exerceo. Vide exemplum apud
Suidam.

C. Χειραφέτης, ου, ὁ & ἡ, Manu missus, Emancipatus. Affertur E
ex Suida. Videtur autem factum esse ad exprimenda
illa vocabula Latina, Manu missus.

C. Χειραφία, ας, ἡ, vox facta ex datiuo χειρὶ & verbo ἅπτο-
μαι. i. Manu tangere, seu attingere. Bud. apud Plut. lu-
ctæ genus esse tradit, vbi ille scribit, ἐν χειραφίᾳ τοῦ κρα-
τοῦντος, ὥσπερ βαχυλίζοντος κενοπαιδίας, καὶ ὅπῃ πῃ χλῶ κατα-
πάντος. Ex eodem affertur in v. l. pro quodam palæstri
co manuum nexu, quo se mutuò consertis manibus
apprehēdunt, ita se exercentes. Remittúntque ad Gal.
De san. tuenda. Annotant dici etiam de pugna, quum 3
ad manus ventum est, & res manu conferta geritur, ex
Polyb. αἱ δὲ τῶν χειρῶν τραφίξεις ἀπαυστοι ἐγίνοντο. καὶ πειρα-
μοί, καὶ χειραφίαι καὶ πτῶσεις καὶ ἱππεῖς. (Cam. χειραφίαι, Co
natus & aggressiones, vt in prælijs, quū res ad manus
peruenit) Apud medicos autē χειραφίαν esse annotāt
leuem frictionem, quæ fit suspensa manu & leuiter at
tingendo: quā à Cælio Aurel. Chron. l. 1, c. 4. manutigiū
vocari. Habēt ETIAM Χειραπάλω, quod exp. Tra- G
cto. Malim, Manu contrecto. Fit autem χειραπάλω tan
quam ex χειραπίομαι.

C. Χειρεργός, οῦ, ὁ, (ita enim scribendum, nō χειρῦργος, qui
error iam inde à primis lex. profectus, in sequentibus
religiosissimè seruatus fuit. Fieri autē ex χειροεργὸς per
synæresin, minimè ignotum est. & quoniam ο & ε in ου
contrahūtur, ideo videri posset non esse amissa hîc vo-
calis ο, vt in præcedentibus) Qui manu operatur, Qui
manu opus facit. Gall. omnino ad verbum, *Manouurier*.
Sonat enim cōposita hæc vox quasi dicas Lat. Manuo- H
perarius. Redditur alioqui χειρεργός (sicut & χειροτέχνης,
atq; alia huiusmodi) simpliciter Opifex, aut Operari⁹.
Cōuenit porro χειρεργὸς cū illa VOCE Χειροέρκτης, cu
ius suprà memini. sicut enim χειρεργὸς fit ex χεὶρ & ἔργον,
sic etiā χειροέρκτης ex χεὶρ & ἕρκτης, quod extra cō-
positionem significaret ἑρκάτης, vt ἕρκμα est ἔργον. atque
adeo per illud χειρεργὸς Hesychius exp. hoc χειροέρκτης.

quod sanè omnino poeticum esse censendum est. At
verò χειρουργὸς prosæ quidem conceditur, sed in ea ta-
men rarum habere vsum existimo, & quidē rariorem
q̄ deriuata ab eo χειρουργία & χειρουργῶ. Atq; adeo Poll.
postquam coniunxit, Χειρουργία, Χειροτέχνης, Χειρουργικός,
addit χειρουργὸς esse ἀπελές. Venio igitur ad NOMEN
Χειρουργία, quo significatur ipsa χειρουργοῦ actio, vel poti⁹
operatio, quæ nimirum fit manibus. At opus ipsum
seu opificium, dicitur potius χειρόεργμα, licet à Pollu-
ce pro opificio poni scribat Budæus. Idem χειρουργίαν &
χειρουργεῖν dici ait de omni arte quæ actionem habet
manuum cum cognitione coniunctam. Plato in Pol. B
αἱ δέ γε περὶ τὴν τεκτονικὴν αὖ καὶ ξύμπασαν χειρουργίαν τέχναι, ὥσ-
περ ἐν τῇ τροφέξεσιν ἐνοῦσαν συμβεβηκεν τῇ ὁπτικῇ μίμησιν κεκτῆσθαι.
Ibidem, καὶ γὰρ ἀρχιτέκτων γε πᾶς, οὐκ αὐτὸς ἐργατικὸς, ἀλλὰ ἐρ-
γατῶν ἄρχων, παρεχόμενός γέ που γνῶσιν, ἀλλ' οὐ χειρουργίαν.
Hinc & ADIECT. Χειρουργικός. vt χειρουργικὴ ὁπτική.
μη apud Aristot. Scientia quæ in manuum operatione
versatur. i. quæ manibus exercetur, seu quæ manus o-
pera indiget. Aristot. de organis musicis quæ manu pul
santur, Polit. l. 8, ὁμοίως δὲ καὶ πολλὰ τῶν ὀργάνων τῶν ἀγραίων, C
ὅσα πεκτίδες καὶ βαίβιτοι καὶ τὰ τοῖς ἡδονῇ συμπίνοντα τοῖς ἀ-
κούοισι τῶν χρωμένων, ἐπιπάσσοντα καὶ τείνοντα καὶ σαμβύκαι, καὶ πάν-
τα τὰ δεόμενα χειρουργικῆς ὁπτικῆς. (Eadem verò de re di
xisse etiā χειρουργεῖν docebo paulo pòst) At Poll. substātiui vsū tribuit huic vocabulo χειρουργικός, quū nomini
χειροτέχνης ipsū subiungit: & addit, ὁ γὰρ χειρουργὸς, ἀπελές.
VERB. Χειρουργῶ, itidem Manibus operor, seu Opus fa
cio. Potest reddi simpliciter Operor, (ea significatione
qua dicitur Sacris operor) in hoc Phil. loco, De vita M.
l. 3, ἑκάστου τοῖς ὑπὲρ αὐτῶ θυσίας αἰάζοντος τόπῳ καὶ χειρουργοῦντος.
Cui simile est τὰ ἱερὰ χειρουργεῖν, sicut & τὰ ἱερὰ συγχειρουρ-
γεῖν apud Isæum legitur. Aristot. Pol. l. 8, χειρουργεῖν eū di
xit qui manu instrumēta musica pulsat: vbi scribit, φα-
νερὸν ὅτι χρηστέον μὴ πάσαις ταῖς ὁρμενίαις. ὁ δ' αὐτὸς δὴ τρόπος πά-
σαις χρηστέον· ἀλλὰ πρὸς μὲν τὴν παιδείαν ταῖς ἠθικωτάταις, πρὸς
δὲ ἀκρόασιν, ἑτέρων χειρουργούντων, καὶ ταῖς πρακτικαῖς. καὶ τὰ ἐνθου-
σιαστικαῖς. Itidem dicitur ab illo χειρουργικὴ ὁπτική, vt
paulo antè annotatum est. Verbi autem χειρουργεῖν eun-
dem vsum habebis paulo pòst ex Aristot. Apud A-
thenæum legitur etiam κεχειρουργημένον ὄψον, Opsonium
cui coquus manus adhibuit, Opsonium arte culina-
ria apparatum. Χειρουργῶ est etiam Fabricor, Ædifi-
co. vnde ἐκχειρουργῶ apud Plat. Fabricata erat, seu Æ-
dificata erat: in Atlantico, οὐ δὴ πολλὰ μὲν ἱερὰ καὶ πολλὰ θεῶν,
πολλοὶ δὲ κῆποι καὶ πολλὰ γυμνάσια ἐκεχειρουργήκει, vbi sanè multa fana cōplurium deorū, multique horti & multa gymnasia ædificata erant, vel fabricata, vt vertit Cam. Idē annot. χειρουργεῖν Thucydidi esse Manu rem aggredi, l. 8, ἐλθόντες οἱ πεντακόσιοι μεθ' ἑξακοσίων ἑκατὸν ἕκαστος καὶ οἱ ἑκατὸν καὶ ἑκατὸν μετ' αὐτῶν Ἕλληνες ἱππεῖς, οἷς ἐχρῶντο ἔτι πρὸς τοὺς χειρουργεῖν. i. (vt interp.) δεξιοτεχνίζειν. Affuere (inquit) qua dringenti viri, singuli cum tecto pugione: itémque vnà centum viginti adolescentes Græci, quorū opera, quum res manum poscebat, vti consueuerant. Id est, quum aliqui è medio tollendi erant. Luc. simpliciter de tractatione posuit, in disputatione de historia scrib. ἐπεὶ κἂν ἐκιθάριζε μὴ μαθών, καὶ πόλεις, καὶ πάντα αὐτὴν ἐπίστατο· νῦν δὲ μὴ μαθὼν οὐκ ἂν ἔτι αὐτῇ χειρουργήσειεν, hoc modo enim & cithara caneret & tibia, qui nunquam didicisset: nūc verò horū nihil tractare possit indoctus. Ita Cam. hunc locum reddit. Quo in loco obseruandum est, χειρουργεῖν dici de eo qui instrumentum musicum pulsat, eodem pacto quo apud Aristot. in eo loco quem modò protuli. Quod autem attinet ad illam signif. quam habere putatur χειρουργεῖν, in illo Aristot. loco, cum ea cōuenit quod scribit Bud. nimirū χειρουργοῦντας dici qui non tantùm consilium dederunt, sed etiam manū maleficio & facinori accommodarūt: in hoc Æschin. loco in or. quæ περὶ παραπρ. inscripta est, Τούτοις δὲ δίκης ἠξίουν τυχεῖν, μὴ τοὺς πατεῖδας αὐτῶν, ἀλλὰ τοὺς χειρουργήσαντας, καὶ βουλεύσαντας. Fuerit igitur χειρουργεῖν Manu perpetrare facinus, nō tantùm cōsilio. Is enim cuius cōsilio aliquod facinus perpetratur, ēstque illius consilii autor, videtur posse dici quodammodo facinus id consilio suo perpetrasse. At in illo Thucydidis loco generalius

vsurpatur χειρουργεῖν, & non distinguēdo ab iis qui con A
silii duntaxat autores fuerint: ideóque conuenire si-
gnificationem vnam cum altera, non autem omnino
eandem esse dixi. VERBALE Χειρούργημα, O-
pus manu factum, Opificium, Platoni in Politico. Po-
ssit verò esse etiā Homicidiū manu perpetratū, sequē-
do significationem quæ verbo χειρουργεῖν data paulo an
tè fuit. Extant ex hoc verbo COMPOS. Ἐγχει-
ρουργέω ET Συγχειρουργέω. Gregorius De homine, lo-
quens de statuario, καὶ τὸ ἀκριβὲς εἶδος ἐγχειρουργήσας τῷ
λίθῳ, postquam perfectam formam arte manus suæ la- B
pidi imposuit, seu indidit. perinde ac si dixisset, χειρουρ-
γήσας ἐν τῷ λίθῳ. Posterius autem compos. Συγχει-
ρουργεῖν extat apud Isæum, καὶ τοὺς ἑορτὰς ἤρεσθαι παρ' ἐκεῖ-
νον πάσας, καὶ τὰ ἱερὰ συνεχειρουργοῦμεν καὶ συνεπθύομεν, καὶ
τὰ ἄλλα συνεποιοῦμεν. Vnà sacris operabamur. Vide suprà
θυσίας χειρουργεῖν it idem dictum à Philone.

Χειρουργός, peculiari significatione, Chirurgus, ser-
uata voce Græca. (sicut & Gallicè *Chirurgie*: pro quo vul
gus perperam pronuntiat *Cirurgien*) Is qui medicas ma
nus alicui admouet: Qui morbos qui in solutione con C
tinui aut in partium externarum immoderatione con
sistunt, tollit sectione, vstione, restitutione in natura-
lem situm, & medicamentis foris appositis. Sectione
enim & vstione tollit quod redundat, luxata & fracta
ossa reponit in locum naturalem. Vlcera medicamen-
tis deterget, carne implet, & cicatrice obducit.
HINC Χειρουργία, Actio chirurgi, vel magis ad ver-
bum Operatio chirurgi, si ita loqui liceat: Curatio quā
adhibet chirurgus. vt Græcè exponi potest ἡ τοῦ χειρουρ-
γοῦ θεραπεία, intelligendo nimirum ὑπὸ τοῦ χειρουργοῦ D
πεθεραπευμένη. Sic Galeno sunt plurali num. quædā θερα-
πίαι, quas dicit peculiariter χειρουργίας vocari: in librū
Hippocratis qui κατ' ἰητρεῖον inscribitur, comment. 2,
ἀλλ' οὐ πεθέκεται νεῦ ἁπάντων αὐτῷ παθῶν ἁπάσας χράφειν
θεραπείας, ἀλλὰ τὰς χειρουργίας ἰδίως ὀνομαζομένας. Idem
in librū περὶ διαίτης ὀξέων νοσημάτων, Comm. 1, πάντες γὰρ οἱ
νοσοῦντες ὑπὸ διαίτης μόνης οὐ θεραπεύονται, δεῖται δὲ πολλοὶ
δεῖσθαι καὶ χειρουργίας καὶ φαρμακείας. vbi obserua tres
medicinæ partes constitui, δίαιταν, χειρουργίαν, φαρμα-
κείαν: quā alibi φαρμακευτικὴν appellat, nimirū in eodem E
comment. aliquot paginis ante locum præcedentem.
Ibi autem ab eo DICITVR Δίαιτα esse ἡ δεῖ τῶν
σιτίων ὑλῶν ἀγωγὴ τῆς θεραπείας: SICVT Χειρουρ-
γία est ἡ δεῖ τῶν σιτίων τμῶν καὶ καύσεων, καὶ τῶν ἄλλων,
ὅσα δεῖ τῶν χειρῶν ἐνεργεῖται, χειρουργία: tertia autem ἰατρε-
κῆς pars EST Φαρμακευτική, ea quæ δεῖ φαρμάκων πρ-
αγμεται. Cæterùm quum illæ à Galeno nominatæ,
τμὴ & καῦσις, id est sectio & vstio, præcipuæ sint chirur
giæ partes, interdū χειρουργία per alterā illarum vocū
redditur. vt ex Dioscor. libro 5, μετὰ τὴν χειρουργίαν ἐκ- F
κλυζομένῳ, affertur in vulg. lex. pro, Post sectionem in-
fusa. Eadem alioqui ex Paulo Ægineta, lib. 6, afferunt,
μετὰ τὴν χειρουργίαν, pro, Post manum scalpturmque,
Post manualem curationem, (quod barbarè potius q̄
Latinè dicitur) Postquam medica manus operam sua
impenderit. Legitur porro & apud Hippocratem vox
ista, sed Ionicè mutans α in η, in Prognost. ἄμεινον δὲ καὶ
τὴν κοιλίην ὑποκενώσασθαι χειρουργίῃ χρῆσθαι. Est etiam
ADIECT. Χειρουργικός, Chirurgicus, Ad chirurgiam
pertinens. ea autem quæ fit, in proximè præcedentib⁹ G
satis declaratum est. Et χειρουργικὴ τέχνη, vel ὁπτική, vt
dicitur θεραπευτική) ea pars medicinæ quæ sectione & v-
stione aliisque quæ dicta sunt, vti docet. Itē VERB.
Χειρουργέω, ῶ, Medicam manum admoueo, &c. sequen-
do ea quæ in præcedētibus nominibus dicta fuerunt.
Sed frequēs est vsus τοῦ χειρουργεῖν cum accusatiuo pro
Curare per chirurgiam, seu vtendo arte chirurgiæ.
Hippocrates, ἐπὴν τῶν περὶ φυσῶν, circa principium, ὅσα κοῦ
χειρουργοῦσιν δεῖ, χρὴ σωφρονεῖν. τὸ γὰρ ἔθος τῆσι χρεῶν κάλλιστον
διδασκαλεῖον. Galen. in Aphor. comm. 6, περὶ καρκίνων H
loquens, πολλοὶ μὲν δὴ τῶν ἀξιολόγων ἰατρῶν οὐδὲ τοῦτο ἐπι-
χειροῦσι χειρουργεῖν. ἀλλὰ μόνοις ἐκείνοις ὁσείνοις ὁσσοῦπερ αὐ ἐλκωθέν-
τες, ἅμα μὲ αἰαρεῖ τοῖς κάμνουσιν, ὡς αὐτοὶ ὁρεχθῶσι καὶ χειρουρ-
γίας· ἅμα δὲ ἐν τοῖς τοιούτοις συζῶσι μορίοις ἀ μετὰ τῶν ῥιζῶν
ἐκτεμεῖν καὶ καῦσαι δυνατὸν ἐστιν. Patiuè autem χειρουργεῖσθαι

dicitur aliquis, aut aliqua pars corporis. Idem Galenus
comm. 1, in librum Hippocr. qui κατ' ἰητρεῖον inscriptus
est, vtraque voce eodem in loco vsus est: ita scribens,
ἔνια μὲν γὰρ χρὴ πιεσθαι καὶ τῶν χειρουργεῖν, ὅταν ἤδη δεῖ τὸ φο-
βεῖσθαι, ἐν κίνδυνος ἐπιπαρμέγιστος· ὡς ὅπῃ τῶν ἀπερράμμενων
ἰῶ. φέρονται γὰρ ταχέως εἰς τὸ μέγεθος τῆς ἡδονῆς οἱ χειρουργούμενοι.
Idem aliquanto antè dixerat, οὐ γὰρ μόνον ὅπου χρὴ
καπακείωμον ἢ καθήμενον χειρουργεῖσθαι τὸν πεπονθότα τόπον
ὑπτιάσας τοῖς μαστοῖνοις τῷ τέχνῳ, ἀλλὰ καὶ τὸ πᾶς ἔχει σχῆμα
πρὸς. Habetur autem & in Anthol. epigr. lib. 2, aliquo-
ties hoc verbum χειρουργεῖν: vbi reprehenduntur qui-
dam imperitè simul & crudeliter, id est lethaliter, chi-
rurgicam artem exercentes. Quæ reprehensio in mul-
tis nostro seculo artem istam profitentibus locum ha-
bere posset: quum tamen nunc ista medicinæ pars à
reliquis duabus, quarum suprà memini, separata sit,
ideóque totum se huic dedere aliquis possit. Quoniam
autem ἰατρὸς olim ille ipse erat qui ἐχειρούργει, inde fit vt
χειρουργεῖν & χειρουργία potius quàm χειρεργὸς apud vetē
res inueniatur.

C. Χειρωναξ idem valet quod præcedentia χειρεργὸς ac χει-
ροτέχνης, Qui manibus operatur, seu opus facit, Opifex
Operarius. Sed χειρώναξ dici existimatur quasi χειροά-
ναξ, id est manuum suarum dominus. Eust. exponit,
ὁ τῶν χειρὸς αὐάσσων, vel τῶν ὑπὸ χεῖρα, nullam significationis
huius rationem addens. Ego autem crediderim vocari
dominum manuum suarum, (potius q̄ τῶν ὑπὸ χεῖρα) q̄
illis suum pensum quotidie præscribat & imperet, ex
quo victum quærit: & ita laborem manuum tribuit lo
co habeat, quod ab illis, seu dominus, aut etiam rex, exi
git. Quæ tamen à me ita dicuntur (præsertim quū ex-
temporanea sint) vt interim liberam aliis suam hac de
re coniecturam relinquam. Non ignoro alioqui hæc
scribi à Suida, χειρῶν μόνων δεσπόζων, vel δεῖ χειρῶν κτεπι-
ζόμενος, vel δεῖ χειρῶν ἐλαυπορούμενος. Sed hoc κτεπιζόμε-
νος non satis cum etymo conuenire videtur, multo e-
tiam minus ἐλαυπορούμενος. Est porro non poetarū dū-
taxat, sed interdum soluræ orationis scriptorum hoc
vocabulum. Plutar. βαναύσοις & χειρώναξι copulauit, in
Polit. præc. ita scribens, καὶ πᾶσι τοῖς βαναύσοις καὶ χειρώ-
ναξι τὸ δεῖσθαι λέγεν ἀπομνημονεύοντες. HINC Χειρωνα-
ξία, ας, ἡ, Ars quæ manibus exercetur, aut Operatio quæ
fit manibus, si ita loqui fas est. Quidam ex Plinio in-
terpr. Manuum operatio. Apud Æschylū in Prom. vin
cto, p. 8, meæ edit. exclamat Vulcanus, ὦ πολλὰ μισηθεῖσα χειρωναξία, appellans χειρωναξίαν, τὴν χαλκευτικὴν τέχνην,
suam artem fabrilem. Herodot. in Euterpe, τοῖς δ' ἀπαλλα-
γμένοις τῶν χειρωναξιέων, ἀλλοφύλοις νομίζοντας εἶναι, Alienos ab
opificiis, nobiles esse statuunt, vt vertit Cam. Quidā
ἀνώνυμος apud Suid. πλῆθος ὄσον ἱππικὸν καὶ ὁπλῖτας καὶ χειρωναξίας,
καὶ ἄλλως ἐγκατωκισμένον τῇ πόλει συναγαγόν. (AT VE-
RO Χειρωναξίον, ου, τὸ, ex Aristot. Œc. lib. 2, pro vectigali
quod exigebatur virtim à vulgo. Pensiratio erat &
ἀποσσόδος πατρικὴ, dicta etiam ὁπτικοφάλαιον, inquit B.)
Item ADIECT. Χειρωνακτικός, vt χειρωνακτικὸς βίος, Vi-
ta eorum qui artem aliquam manibus exercent, & ma
nibus victū quærunt, vel Vita qualis est eorū qui &c:
Sed autor Axiochi (qui dialogus Platoni vulgò adscri-
bitur) tanquam substantiuo vsus est, vsurpans χειρωνα-
κτικοὺς pro χειρώνακτας: vbi scribit, τοῖς χειρωνακτικοῖς ἐπὶ τῶν
θρόνων καὶ βαναύσοις, πονηροῖς ὀνόμασι νυκτὸς εἰς νύκτα. vbi obser-
ua etiam copulari χειρωνακτικοὺς & βαναύσους, sicut suprà
habuisti ex Plut. βαναύσοις καὶ χειρώναξι.

Sunt etiam quædam composita, ex χερὸς seu χεὶρ
non χαρὸς seu χεὶρ facta. Quorum nonnulla habuisti su
prà, nimirum Χερόβολον & Χερόπληκτος, cum Χειρόβολον
& Χειρόπληκτος. Ex iis autem quæ supersunt, alia eius-
modi sunt, vt vnde composita sint, facilè perspiciatur;
in aliis contrà facilè id perspici non potest. Prioris ge
neris sunt Χειφυρὴς & Χερνίπομαι, vnde Χέρνιψ, (nisi po
tius hoc prius illo esse quispiam existimet) posterio-
ris, Χερμὰς & Χερνῆτης. ILLVD Χειφυρὴς pro
Manu subactus, ex Epigramm. affertur, μαίζης χειφυρέα δεῦτα, manu subactam cœnam. AT VERO
Χερνίπομαι apud Homerum legitur, vel potius inde
formatum aoristum χερνίψαντο, Iliad. α, Χερνίψαντο δ'

ἔπιπα καὶ οὐλοχύτας ἀνέλοντο, id est, Manus lauerunt, siue abluerunt, ante sacrificium videlicet. Vsus est & Lysias hoc verbo, ἐχερνίψατο ὀκ τῆς ἱερᾶς χέρνιβος. Et quidam ἀνώνυμος apud Suidam, χερνιπομμύοις τοῖς αὐτοῖς βωμοῖς ἀπέκτειναν, vt quidem in priore loco legitur. in posteriore enim habetur χερνιπομμύοις, τοῖς χέεσι νιπομμύοις τοῖς αὐτοῖς &c. Affertur porro & vox ACTIVA Χερνίπτω, ex Lycophrone. sed apud eum χερνίψοισι exponitur σφαγιάσοισι, θύσοισι. vbi à metaphora τῶν χερνίβων quibus abluebantur & purgabantur manus, θυσίαν vocasse dicitur χέρνιβα, tanquam purgatricem. Conuenit autem hæc expositio θύσοισι, quæ datur verbo χερνίψοισι, cum illa quam habet χερνιφθέντα apud Suidam, videlicet τυθέντα: qui alioqui & priorem illam verbi χερνίψαντο significationem agnoscit. HINC Χέρνιμμα, Manuum lotio, vel χειρόνιπτρον. v.l. tanquam ex Polluce: qui tamen expositionem non addit. Camer. χερνίμματα interpretatus est Manuum lauacra. AT VERO Χέρνιψ ab Homero vocatur (vt idem annotat) Aqua qua abluuntur manus ante cibum: Odyssea α, Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχυε φέρουσα Καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος. Dicit enim fuisse aquam vase allatam, & effusam in prolubrum. Apud eundem in Iliad. ω, vbi canit, — ἡ δὲ παρέστη Χέρνιβον ἀμφίπολος προχόῳ θ' ἅμα χερσὶν ἔχουσα, VOCEM Χέρνιβον interpretati fuere vas quod fuit ab aliis DICTVM Χερόνιπτρον, SIVE Λέβης, Prolubrum Latiné: VT Πρόχοον, Gutturnium. Neque alibi reperitur apud illum poetam in hac forma vocabulum. Athen. libro 9, Atticos hoc ait DIXISSE Χερνίβιον. Idémque docet, Χερνίβα, penultima acuta apud comicos & tragicos reperiri, de aqua, qua, titione ex ara sublata, quum in illam intinxissent, conspergere quondam in sacris astantes consueuerint: sed rationem deductionis repugnare. Hæc ille. Cæterùm quod ad hanc vocem Χέρνιψ attinet, (à quo nominatiuo fit genitiuus χέρνιβος: quum contrà χερνίβος & χερνίβα sint à nominatiuo χέρνιψ) pro lauacro seu ipsa manuum ablutione sumi manifestum est apud Thucydidem libro 4, pag. 153 meæ editionis, ὕδωρ τε ὃ ἐν ἄφαυστον σφίσι, πλὴν ὅσον τὰ ἱερὰ χέρνιβι χῆσθαι, κωλύσαντες τὰς ὑδρεύεσθαι. quæ interpres ita vertit, Aquam etiam quam nefas ipsis esset tangere, nisi ad abluendas in sacrificium manus, in alios vsus haurire. Ex Euripide affertur, χέρνιβων ἑστῆξιν πέλας pro Aderis proxima lauacris. Ab Erasmo χέρνιβες alicubi redditum fuit Piamina. Budæus autem χέρνιβων ἔργεσθαι apud Demosthenem tale esse ait quale apud Latinos, Aqua & igni interdicere. Sed quum sit ἔργεσθαι, passiuum, non actiuum ἔργειν, potius dicendũ fuerat, χέρνιβων ἔργεσθαι dici eum cui aqua & igni interdicitur. Neque hoc prætereundũ est, scholiastem ibi habere χέρνιβος, non χέρνιβων, & admonere, ita vocari non aquam, sed ipsum vas. χέρνιβος, inquit, οὐ τὸ ὕδατος, ἀλλὰ τὸ ἀγγείου. quod qua ratione intatur, ipse viderit. Pro ipso certè vase legimus & apud Athenæum, Ἀθηναίοις θυμιάσεις ἐν Δήλῳ, πλὴν χέρνιβα βάψας ὁ πᾶς προσήνεγκε, καὶ τῇ φιάλῃ μετὰ τὸ ὕδατος ἰχθῦς κατέχεεν. De accentu autem confer ea quæ Suidas scribit, cum iis quæ ex Athenæo paulo antè habuisti, ab Eustathio quoque commemoratis. Porro ab illo neutro Χέρνιβον habemus pluralem Χέρνιβα apud Synesium, ita scribentem, ὡς ἔστι γε τὸ δημόσιον ξίφος, οὐχ ἥττον ἢ τὰ ὀν τοῖς προπυθμίσασι χέρνιβα, πύλεως καθαρτήριον, non minus quàm lauacra quæ sunt in templorum vestibulis. Forsan autem aliquis aquam lustratoriam appellarit.

Illa verò duo COMPOSITA Χερμὰς & Χερνῆτης, talia sunt, (quemadmodum dixi) vt vnde sint cõposita, non itidem facilè perspiciatur. Hoc alioqui apud omnes constat, hoc nomine Χερμὰς, άδος, ἡ, significari lapidem χειροπληθῆ, siue πληροῦντα τὴν χεῖρα, id est, lapidẽ qui manum implere possit. Alioqui reddi etiam queat Lapis qui manu vna sustolli possit. Sed intellige nõ solùm sustolli seu tolli à terra, verùm etiam prouci. In vulg. lex. dicitur esse Paruum saxum quod facilè manu potest iactari: vt Epigramm. lib. 4, — ὑπὸ κρούσας δέ μοι λεπῆ Χερμάδι. (Impropriè autem saxum maritimum magnum sic vocari, cui alligantur funes nauiũ. Quinetiam poni pro tumulo, eiusdem operis lib. 1, Κεῖμαι δὲ ξείνη ὑπὸ χερμάδι) Vsus est huius nominis χερμὰς in prosa quoque. ita enim quidam apud Suidã, (postquã hic dixit χερμάδος λίθου esse πληροῦντος τὴν χεῖρα) οἱ δὲ ἀπὸ τῶν πείρατος πλῆθος χερμάδων καὶ βελῶν παντοίων κατέχεαν. Sed vnde fit compositum hoc nomen, vel potius quæ vox nomini χεὶρ in compositione huius vocabuli χερμὰς adiuncta sit, nec ipse, nec Hesychius docet. Etymologistes quidem certè de voce χερμάδιον tanquã minimè composita loquitur: quippe qui scribat χερμάδιον habere pleonasm um literæ μ. nam à χῆρα (scribe potius χέρα) fieri χεράδιον. Minimè autem dubium cuiquam esse potest quin de χερμὰς (quod illius prωtotypum est) itidem dicturus fuerit, esse χερμὰς pro χεράς. At verò Eustathius aliquid hac de voce affert quod à ratione non alienum esse videtur. Scribit enim χερμὰς dictum ἐκ τῶν χεῖρ μάσασθαι, quod est ἅψασθαι. ipse certè Homerus de tali lapide dicit, τόν οἱ πρὶν χεὶρ ἑκάλυψε. Iliad. π, — ἑτέρωθι δ' λάζετο πέτρον Μάρμαρον ὀκριόεντα, τόν οἱ πρὶν χεὶρ ἑκάλυψε. perinde videlicet acsi χερμάδιον dixisset. Sciendum est enim Homerũ altera illa VOCE Χερμάδιον vti, quæ ex χερμὰς facta nominis diminutiui formam habet, quum alioquiẽdem significationem obtineat. Iliad. ε, — ὁ δὲ χερμάδιον λάβε χειρὶ Τυδείδης, μέγα ἔργον· ὃ οὐ δύο γ' ἄνδρε φέροιεν, Οἷοι νῦν βροτοί εἰσ· ὁ δέ μιν ῥέα πάλλε καὶ οἶος. Idem Iliad. ο, — βολὴ ἀγαθὸς βάλεν Αἴας Χερμαδίῳ προς ἐσθλός. Iliad. σ, Χερμαδίῳ γὰρ βλῆτο. Sed apud eundem legimus etiam μεγάλοιστ χερμαδίοισι, item αὐδρα χθέσι χερμαδίοισι, de ingentibus saxis. Odyss. κ, de Læstrygonibus, Μυρίοι, οὐκ ἀνδρεσσιν ἐοικότες, ἀλλὰ γίγασι, Οἱ ῥ' ἀπὸ πετράων ἀνδραχθέσι χερμαδίοισι Βάλλον. Sed quum videamus Homerum epithetum addere huic nomini, & apertè etiam in neutro genere vsurpare alicubi, assentiri Eustathio nõ possum, scribenti, cum χερμάδιον subaudiri λίθον. In hunc enim locum Iliad. θ, ὁ δὲ χερμάδιον λάβε χειρὶ, annotat cum χερμάδιον λέπειν accusatiuum λίθον: ideóque postea λίθον ἀκριόεντα appellare. Non dubito alioqui quin χερμάδιος λίθος inueniri queat, sicut χερμάδος λίθου apud Suidam habemus: subiungẽtem tamen locum in quo vox λίθος non additur. At hic Hesychii locus, Χερμάδιος, χειροπληθὴς λίθος, καὶ ὁ ἀκροβολισμός, talis est vt ex eo statui nihil ea de re possit. Apud Lucianum quidẽ certè adiectiuè vsurpari χερμαδίοις manifestum est, hoc in loco, ὁ δὲ μολιβδαίνας χερμαδίοις δραγδὴν ἔχων ἐχειροβόλει. Cæterùm ab illa voce Χερμὰς deriuatum est etiam NOMEN Χερμαπτὴς, quod eodem modo ab Hesychio exponitur: sed addente, καὶ δίσκος βακχέος. Apud Suidam autem EXTAT Χερμαστὴρ, expositum σφενδόνη, id est funda. Habetur verò & VOX Χέρμα, in vulgatis lexicis, quam interpr. Lapis, Telum, Missile. Ab Hesychio exponitur πόημα, χάλιξ. vbi πόημα mẽdosè scriptum esse, satis liquet. In hac certè significatione qua pro χάλιξ poni dicitur, conuenit cum VOCE Χεραὶς, άδος, ἡ, qua dicitur declarari aceruus paruorum lapidum qui vna manu tolli possint, seu sustolli. Apollon. Arg. lib. 1, Βωμὸν δ' αὖ χεράδος παρενήνεον. vbi scholiastes scribit, Χεραὶς, ἡ τῶν βραχέων λίθων συλλογή, τῶν καθ' ἕνα χειρὶ ληφθῆναι δυναμένων, quos ab Homero χερμάδια vocari ait. Quibus addit, βωμὸν poni pro εἰς βωμοῦ κατασκευήν. Vel χεράδες dicuntur, inquit, οἱ μικροὶ σωροὶ τῶν λίθων. Repono autem hîc χεράδες pro χέραδες: itidémque χεραὶς pro χέρας paulo antè: & in ipso Apollonii textu non χράδας scribo, sed χεράδας à χεράς. Hesychio autem χεράδες sunt αἱ τῶν χειμάῤῥων ποταμῶν λιθώδεις ἀθροίσεις: Etymologistæ, τὰ τραχυπαλάσσια σκύβαλα. (sed aliud etymum quàm à χεὶρ affert: videlicet τρόπον τὸ χῶσθαι ῥᾳδίως) vel, οἱ σωροὶ τῶν λίθων τῶν μικρῶν. Inuenitur porro & NOMINAT. Χέραδος, neutro genere, apud Suidam & Hesychium, à quo exponitur ἡ μετ' ὀστράκων καὶ λίθων ὕλη. (vbi pro ὕλη reponо ἰλύς. de qua emendatione dicam paulo post. Apud Suidam duplici mẽdo scriptum est, ἡ μετ' ὀστράκων

λίθων ὕλη: omissa particula καὶ, & posita itidem voce ὕλη pro ἰλύς. Vide eundem & in Χλίδος. Extat porrò hæc vox apud Homerum Iliad. φ, — κάδ δέ μιν αὖτὸν Εἰλύσω ἁμαθοῖσιν, ἁλὶς χέραδος τε βεχεύει. vbi Eustathius scribit, χέραδος secundum quoidam esse sordes omnes quæ ex aqua in locum aliquem confluunt, eásque ita vocari μιμητικῶς: videlicet ἀπὸ τοῦ γινομένου ἤχου ἐν τῇ καταπτύρεσθαι. Et esse neutrius generis χέραδος, (sicut κίραδος) quo in hoc vno loco vsus sit Homerus. Alii autem, inquit, χέραδος dixerunt esse τὸ πλῆθος τῶν τραχυπαλαστῶν ἢ τῶν ποταμίων ψηφίδων. Alii hoc nomine significari existimarunt τὴν μετ' ὀστράκων καὶ λίθων ἰλύν, vel τῶν ἐν χεράδας ὀπτηθείσων λίθων. (Obiter autem ex illo accusatiuo ἰλὺν animaduerte emendari cum Hesychii locum quem modò protuli) At Pindarus (inquit) scribens in Pythionicis, χεράδι παμφόρῳ, cogitandum nobis relinquit dici etiam Χεραὶς χεράδος. Nisi tamen aliquis hîc quoque χεράδει scribendum esse contendat per ει, vt κυάδει, sicut πίχει πίχει, & βέλεϊ βέλει. Ita quidem ille: sed quid si potius apud Homerum χεράδος non χέραδος scribendum esse quis contendat? & χεράδος ab illo χεραὶς esse dicat? Me certè is assensorem fortassis habebit: quum illi scripturæ assentiri meum vetus exemplar & non paucas editiones typographicas videam, (sic autem & apud Apollonium & eius scholiastem deprauatum esse huius vocis accentum admonui) quum etiam aduerbio ἁλὶς genitiuum optimè conuenire sciam: quum denique apud breuium scholiorum autorem χεράδος genitiuo expositum inueniũ. Exponit enim, τῆς τοῦ ποταμῶν ἀθροιζομένης ἄμμου, καὶ ξύλων συγκομιδῆς. In meo autem illo veteri vel potius vetustissimo exemplari hæc annotantur margini, Χεράδος, Ἀπολλόδωρος τὸ πλῆθος τῶν θαλασσίων καὶ ποταμίων λίθων, οἷς ἡμεῖς βοχαλοὺς, οἱ δὲ χεραδία καλοῦσιν, ὄντες χειροπληθεῖς. Affertur verò ibi & alia lectio, videlicet ὀχεράδος: nec dubito quin vtraque vox pro genitiuo ibi habeatur. Vnum est quod genitiuo (id est legere volentibus in genitiuo) obsistere possit, videlicet Μυείων: sed videdum annon aduerbialiter positum dici queat.

Alterum COMP. Χερνῆτης, ου, ὁ, quo significatur Qui manibus victum quærit, Qui quæstum manibus facit, deductionem itidem controuersam habet. Ac ne de priore quidem compositionis parte constat: quum Hesychius scribat VOCEM Χέρνα esse idem quod πενία. At si sequamur Eustathium, fuerit χερνῆτης compositum ex χεὶρ & verbo νήθω. Imo verò (nequid Eustathio affingere dicar) non masculino χερνῆτης, sed FOEM. Χερνῆτης deductionem illam tribuit: ita scribens, Χερνῆτης ὁ, ἡ δι' χειρῶν νήθουσα ἔριον τυχόν. ἀφ' οὗ καὶ ἡ ἔριθος. Et quum masculinum nomẽ dici soleat habere & fœmininum: illud fœmininum contrà dicit habere etiam masculinum: subiungens, τοιοῦτος δέ ὅτι καὶ ἀρσενικόν. φασὶ γοῦν οἱ παλαιοὶ, Χερνῆτης, λάτρεις, χειροτέχνης, ἀπὸ χειρὸς ζῶν. Καὶ πάλιν, Χερνῆτης, πένης, χειρόβιος. Hanc autem deriuationem sequendo, redditur χερνῆτης, magis peculiari interpretatione, Quæ nendo victum quærit, seu quæritat. Sed quomodo hoc etymum masculino quoque χερνῆτης conueniet? an nentes etiam viros imaginabimur? & netores viros sicut netrices mulieres appellabimus? Videtur certè Eustathius, huiusmodi quæstioni tacitè respondens, aut occurrens, dixisse (contrà quàm dici in aliis nominibus soleat, vt paulo antè admonui) hoc fœmininum habere etiam masculinum. Perinde enim est acsi diceret prius fuisse χερνῆτης in vsu, ex quo deinde factum sit masculinum χερνῆτης. Neque tamẽ, si χερνῆτης itidem exponatur ὁ δι' χειρῶν νήθων, hoc fidem superare videbitur ei qui memoria tenebit quæ Herodotus de viris & mulieribus permutantibus inter se suo sexui conuenientia munia seu officia, memoriæ prodidit. Ac ne tam procul abeamus, χερνῆτας viros, id est δι' χειρῶν siue χερσὶ νήθοντας, suppeditabit Sebusianorum seu Segusianorum regio. Verumenimuero quæcunque sit huius vocabuli origo, extra controuersiam est ea quam illi assignaui significatio. Cõueniunt enim expositiones Hesychii cum iis quas apud Eustath. legimus: atque adeo ex hoc emendare illũ possumus: reponẽtes λάπτεις pro λάπης. Quinetiam χειρόβιος non rectè illic in capite collocari, & maiuscula litera scribi, tãquam id sic quod exponatur voce χερνῆτης, ex eodẽ Eust. discimus. Cõtrà enim χερνῆτης (vt ibi scriptum est) sicut χέρνης, his omnibus vocib⁹ exponere voluit lexicographus, πένης, λάτρις, χειροτέχνης, ὁ ἀπὸ χειρῶν ζῶν, χειρόβιος. Et quum χερνῆτης illi χειρόβιος subiũgit, indicare vult (vt opinor) pro illo χέρνης dici etiã χερνῆτης. quibus addit, χέρνα δὲ ἡ πενία. Sed hanc scripturam per ι in secunda syllaba, suppositiam esse puto, quum alibi per η scriptum inueniatur, & cum altera illa declinatione χερνὴς, ῆτος, cõueniat. Apud Suidam certè χερνῆτης & χερνῆτος per η non ι, in secunda syllaba scriptum est. à quo additur etiam aliquid ad illa quæ de significatione vocis χερνῆτης dicta fuerunt. Ei enim χερνῆτος non simpliciter est ἡ ἀπὸ χειρῶν ζῶσα, siue χειρόβιος, sed simul & χῆρα, id est vidua. Quæ vox vereor ne nimis illius nominis significationẽ restringat. Videtur autem & ipse censuisse, fœmin. χερνῆτης prius esse quàm mascul. χερνήτης: quum priorem locum illi fœmin. tribuat: subiungens, καὶ χερνήτης, ὁ πένης, ἀρσενικῶς. Perperam tamen inter illud fœm. & hoc mascul. interiectus est locus in quo quidam ἀνώνυμος datiuo χερνῆτας vtitur, & quidem de illis qui ruri opus faciũt, (quod obseruatione dignum est) ὁ ὢ ἀπὸ τῆς κνέφεις σιωῖς χερνήτας, τοῖς ὅπῃ τοῖς ἀγροῖς οὖσιν, ἀπεξήλθε. Nam cum ὅπῃ τοῖς ἀγροῖς οὖσιν, intelligo, ad opus faciendum. Apud eundem lexicogr. extat illius alterius declinationis exemplum, videlicet Χερνής: (eadẽ forma qua dicitur γυμνὴς) legimus enim ibi ex epigr. χερνῆτα βίον. Sed hîc animaduerte esse χερνῆτα adiectiuè positum pro χερνητικόν. quum alioqui χερνῆτας substantiuè dicatur potius, vt χερνῆται. Extátq; hic vsus & apud Aristot. Polit. lib. 3, vbi etiam vocem hanc exponit: ita scribens, αἱ δ' ἐργασίαι πλείοις· ὧν ἓν μέρος κατέχουσιν οἱ χερνῆτες. οὔπω δ' εἰσὶν (ὡς καθ' σημαίνει καὶ τοὔνομ' αὐτοῖς) οἱ ζῶντες ἀπὸ τῆς χειρῶν· ἐν οἷς ὁ βαύαυσος τεχνίτης ὄν. Quæ Aristotelica expositio, conueniens cum ea quæ apud alios passim extat, facit vt suspicer χερνὴς habitum non fuisse pro composito, sed pro simplici: & posteriorem syllabam νης non per compositionem accessisse, sed simpliciter esse terminationem: vt in Manuarius & Manualis, quæ ad vocem Manus accedunt, nõ per compositionem ei adiunguntur, sed tantùm παρεκτικαὶ sunt terminationem efficiẽtes. Ex χερνὴς autem factum dicemus χερνῆτης, deinde χερνῆτης fœm. (Scribo enim χερνὴς, non χέρνης, quam posteriorem scripturã habet Hesych. sed huic refragatur nomẽ illud γυμνὴς, similẽ inflexionẽ habens) Fit certè hinc & ADIECT. Χερνητικὸς, ου, ὁ, Pertinẽs ad eos qui χερνῆτες seu χερνῆται appellantur, Vel, Qualis est eorum qui χερνῆται dicuntur. vt si dicas χερνητικὸς βίος. (pro quo habuisti ex Epigr. χερνῆτα βίον) Aristoteles varia δήμου εἴδη enumerans, inter ea recenset τὸ χερνητικόν, καὶ τὸ μικρὰν ἔχον οὐσίαν, ὥστε μὴ δυνάσθαι σχολάζειν. Dicitur autem τὸ χερνητικὸν à χερνῆτες, eadem forma qua τὸ θητικόν, à nominatiuo θῆτες.

Compositorum ex nomine χεὶρ classis altera, eorum videlicet in quibus hoc nomen posteriorem locum obtinet, vt in præcedentibus compositis priorem obtinuit. Hic autem & compos. verba ponentur, sed præcedente vbique simplici.

C. Ἀκρόχειρ vide cum Ἀκρόχειρον.

C. Ἀντίχειρ, ειρος, ὁ, Pollex. Existimatur autẽ appellatus esse ἀνὰ χεῖρ, quasi qui pro manu sit, ac instar omnium reliquorum digitorum manus: quo videlicet dempto mãca planè futura sit manus, & mãcus eius vsus. Ἀντίχειρ (inquit Macrobius) pollex vocatur, quasi manus altera. Ἀντίχειρ sic à Græcis videtur dictus (inquit Gal.) quòd solus ipse tantum valeat polleátque quantum reliqui quatuor. Latinè Promanus appellari possit. Siquidem manus actiones omnes per eum habet firmiores, eo solo tantum roboris præbente, quantum reliqui digiti simul iuncti. eásque omnes æquè cessare & abolei i necesse est, siue ipse solus, siue alii desint. Itaque pollicem Latini quoque à pollendo appellauere. Sunt tamen qui ἀντίχειρα dictum velint quòd cæteris digi-

tis oppositus sit, & ex aduerso situs. Dicitur & μείζας propter magnitudinem vel potius præstantiam. Gorr. A

C. Ἀριστόχειρ, ρος, ὁ & ἡ, Qui est ἄριστος χειρί, vel Cui est ἄριστη χείρ, id est, Cui manus est præstantissima, seu strenuissima: ex quo intelligi potest Strenuissim⁹, Fortissimus. At Sophocl. in Aiace Mastigoph. pag. 55, ἀριστόχειρ ἀφὴν dixit qui erat inter viros ἀριστεύοντας χερσί. (Sic enim cõmodius exponere mihi videor, quàm, cum scholiaste, ὁ γενναῖος ἀεὶ τὰ ἀριστεῖα) Vel potius, retinendo superlatiuũ qui in composito illo habetur, Certamen propositum τοῖς ἀρίστη χεῖρα ἔχουσι, vel τοῖς ἀρίστοις χερί. At schol. in altera expositione quam affert multo priore illa aptiorem, ἀριστόχειρ ad vnicum pertinere vult: ita videlicet explicans, sed liberius, ὑπὲρ τὸ φαίνεται τὴν ἄριστον τῶν χερσί. B

C. Αὐτόχειρ, ρος, ὁ & ἡ, Qui sua ipse manu aliquid facit, non vtens aliena opera, Qui propria manu facit, vt αὐτόχειρ τῆς μάχης dicitur princeps aliquis qui non tantùm suos sibi militantes habuit, sed manus ipsemet conseruit. Herodian. lib. 7, de Maximino, χειρόναξ ὢν καὶ ἕτερα συμβολαῖς, ἐν αἷς ὡς αὐτουργός τε καὶ αὐτόχειρ τῆς μάχης, ἀριστεύων τε παντὰχοῦ, ἐπηνεῖτο. Quæ Polit. ita vertit, Fuere item alia prælia quibus omnibus ipse manu pugnam capessens, ac fortissimè dimicans, explendescebat. Sic à Demosth. dicitur aliquis αὐτόχειρ τῆς ἀσελγείας: orat. in Midiam, ὥσπερ αὖ εἰ ξένον τὶς ἐξαγαγεῖν ἠβούλετο, ἅπας τὶς ἄκνει τῆς ἀσελγείας ταύτης αὐτόχειρ ὀφθῆναι ἠθέλησε. Præcedunt autem hæc verba, διὰ τὸ δεῖν αὐτὸν ὁπλαβόμενον τῇ χειρὶ τοῦτο ποιῆσαι, καὶ μὴ προσκαλέσασθαι πρὸς τὸν ἄρχοντα ἐξεῖναι, vbi pro αὐτὸν ὁπλαβόμενον τῇ χειρὶ τοῦτο ποιῆσαι potuisset fortasse dicere itidem αὐτόχειρα τοῦτο ποιῆσαι. Talem certè vim habere apud Latinos puto verbum Admittere, quum dicunt, Admittere in se aliquod facinus, qualem habet αὐτόχειρα γίνεσθαι: licet alioqui illud genus loquendi huic omnino respondere negem. Miror autem scholiastem ibi annotasse, Demosthenem αὐτόχειρα dixisse tanquam ἀεὶ αἰδροφόνου loquentem. ὅρα, inquit, ὅπως τὸν αἰδροφόνων ὄνομα ἔθηκεν ὅτι τὸν ὑβριστῶν. Nisi fortè hoc censuit scholiastes, dum istud obseruare nos iuberet, Demosthenem hoc potius vocabulo vsum esse quàm alio, quoniam & de cæde vsurpari solet. Dicitur enim aliquis αὐτόχειρ τοῦ φόνου, vt hic αὐτόχειρ τῆς ἀσελγείας: quinetiam αὐτόχειρ, sine adiectione, vt docebo aliquanto post. Vtrunque autem vsum habere αὐτόχειρ, id est, tam in bonam quàm in malam partẽ vsurpari, (vt vulgò loquuntur) ostendit hic Isocratis locus, in orat. ad Philippum, οὐδὲ αὐτόχειρες οὔτε τῶν ἀγαθῶν οὔτε τῶν κακῶν γίνοιντο τῶν συνόντων αὐτῆς, ἀλλ' ἑκάστοις διαιοῦν ἔννοιαν ἐμποιοῦσιν ὥσπερ δι' ἀλλήλων ἡμῖν ἑκάτερα προσγίνεσθαι τούτων. Vbi considerandi sunt etiam hi genitiui diuersum à præcedentibus vsum habentes. nam præcedentes genitiui μάχης & ἀσελγείας, cum illo αὐτόχειρ iuncti, actionis significationem inclusam habent: at verò ἀγαθῶν & κακῶν, non item. Videtur autem posse ita verti hæc verba, Non enim dii manu propria vel bona vel mala dant. vt sonet αὐτόχειρες q. d. Datores manu propria. Cæterùm in præced. quidem locis genitiuo iungitur hoc nomen αὐτόχειρ: at verò apud Lucam dicitur aliquis ποιεῖν τι αὐτόχειρ, Act. apost. cap. 27, v. 19, καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου ἐρρίψαμεν, Nostris ipsi manibus armamenta nauis abiecimus. Vel, Nosmetipsi manibus nostris. Legitur porrò & αὐτόχειρ ἐργάτης apud Pollucem, id est Qui sua manu opus facit, vt Cam. vertit. Sed dubitet quispiam fortassis annon potius inter αὐτόχειρ & ἐργάτης ipse Pollux interpunxerit. D E F G

Αὐτόχειρ τοῦ φόνου, vel Αὐτόχειρ sine adiectione, *Qui a faict le coup de sa propre main*, Qui sua manu cædem patrauit, non alio ad eam patrandam vsus, Homicida, Interfector. (Possit tamen homicida & interfector censeri is etiam qui homicidii causa fuerit, etiamsi manu sua cædem non perpetrarit) Ex Plat. epist. 7, οἷον τοῦ φόνου αὐτόχειρες ἐγένοντο. Idem alioqui αὐτόχειρας alibi dicit sine illius genitiui adiectione: scribens, ταῦτα δ' ἔστω τοῦτα δούλοις τοῖς δούλοις τῆς τε αὐτοχειρίας πέρι καὶ τῆς ὁπτβουλεύσεως, πλὴν τῆς ἐγγύης· ταύτην δ', ὡς ὥρα εἴρηται, τοῖς αὐτόχειρας κατεγγυᾶσθαι, hac sponsorum fide eos qui manu cædem fecerint obligari. Sic Isocr. in Plat. τοὺς φοβουμένους μὴ καταδέχεσθαι, καὶ τοὺς αὐτόχειρας ἐξείργειν. Sed additur plerunque genitiuus personæ: vt apud Demosthenem in Midiam, αὐτόχειρα ἄλλον ἄλλου γίγνεσθαι. Polyb. lib. 2, τούτων αὐτόχειρας γενέσθαι καὶ πυρωροί. Appian. Bell. ciuil. lib. 4, αὐτόχειρας Γαΐου Καίσαρος. Plutarchus in Romulo, αὐτόχειρες Τατίου, interfectores Tatii. De cæde quidem itidem vsurpauit αὐτόχειρ Euripides, sed alium ei vsum dans, vtpote substantiuo tanquam adiectiuum iungens: quum dixit αὐτόχειρα μοίρα: in Medea, — ἅτις τέκνων ὧν ἔτεκες Ἄρσην αὐτόχειρα μοίρα κτενεῖς, interficies liberos nece seu cæde tuis ipsius manibus patrata. Itidem cum substantiuo, sed aliquantum diuersa significatione, dixit αὐτόχειρα σφαγῆ, in Oreste, — αὐτόχειρα δὲ σφαγὴ τ' ἐν τῇδ' ἡμέρᾳ λείψειν βίον Σαύσοι, nece manibus propriis illata. Dicitur enim de ea quã quis sibimet suis manib⁹ infert, nõ quã infert alii: vt in illo altero loco αὐτόχειρα μοίρα. Inuenitur porrò & NOMEN Αὐτόχειρος apud Hesychium: quod exponit, ὁ ἑαυτὸν ἐξχειρίσας. vbi si ἐξχειρίσας accipiatur pro διαχειρισάμενος, id est φονεύσας, optimè hæc significatio cum ea conueniet quam in illo loco habet: quum alioqui hoc, substantiuùm sit, illud, adiectiuum. H

Αὐτοχειρία, ας, ἡ, Homicidium quod aliquis manu propria perpetrauit, non per alium perpetrãdum curauit. Vide locum Platonis quem paulo antè protuli in Αὐτόχειρ. Inuenio autẽ & NOMEN Αὐτοχείρεια apud schol. Eurip. pro αὐτόχειρ. quendam enim illius in Medea locum exponẽs, pro αὐτοφόνοις vtitur voce αὐτοχειρείοις: idque bis. At ego ne semel quidẽ vti velim: quòd semibarbaram vocem esse suspicer, donec aliquo non suspectæ fidei loco confirmatus eius vsus fuerit. Affert verò Pollux & PARTIC. Αὐτοχειρίσαντες ex Philisto: sed nec ipso vtendum nobis fuerit, si et credere voluerimus. dicit enim vocabulum id esse παμμίαρον. Quam autem vel potius vtram significationem ei dedisset Philistus, ex Pollucis verbis colligi non potest: sed hoc saltem constat, αὐτοχειρίσαντες sonare οἱ αὐτόχειρες θηρόμενοι. Inuenio in vulg. lex. & BICOMP. Προσαυτοχειρία, quod redditur Propria cædes. At in primis lex. redditum fuerat Suimet interfectio, quæ interpretatio clarior est. Verùm ex classico quopiam scriptore petita sit hæc vox, meritò quis dubitet.

Αὐτοχειρία, ET Αὐτοχειρί, aduerb. Sua ipsius manu, Manu propria. Herodotus in Thalia, αὐτοχειρίῃ διέπειρε τῇ γραπῇ, sua manu exercitui disperſit. (Est autem αὐτοχειρίη Ionicè pro αὐτοχειρία) Αὐτοχειρία Hesych. exp. τὸ τῇ ἑαυτοῦ χειρὶ πεῖσαι. Sæpe autem de cæde: vt in hoc loco qui ex eodem affertur, αὐτοχειρίᾳ ἀπολίσας. Philo De vita M. lib. 3, καὶ ἱερωσύνας αὐτοχειρίᾳ διαχρήσασθαι τὸν ἄθρωπον. Tale est Αὐτοχειρί, cum ἀποκτείνειν, & cum θνήσκειν. Pausan. in Achaicis, ἀπεκτείνας ὁ αὐτοχειρὶ τὴν γυναῖκα. Antiphon, τοῦτον ἡ βουλὴ, ὅτι τὴν πόλιν ἐπεχείρει προδιδόναι, αὐτοχειρὶ ἀπέκτεινε. id est, Manu, non veneno, interemit, vt inquit Bud. Affértque idem ex Euripide in Oreste, Ἀλλ' αὐτοχειρὶ θνήσκ' ὅτῳ βούλει θέρει. Perperam autem subiũgitur αὐτοχειρὶ itidem scriptum cum accentu in fine, αὐτοχειρὶ δὲ σφαγῇ, ex eodem: quum scribendum esse αὐτόχειρι, pateat ex iis quæ in Αὐτόχειρ tradidi. Dicitur enim eodem planè modo quo αὐτόχειρι μοίρα. I

C. Ἄχειρ, ρος, ὁ & ἡ, Manu carens, seu manibus, Mancus, Hermog. ἀρίστεις ἄχειρ προσῆλθε γραπηγὸ δεόμενος θυφῶν. Apud Xenophontem Pæd. lib. 3, τὰ τυφλὰ τοῦ σώματος καὶ ἄσπλα καὶ ἄχειρα sunt terga: quæ ideo dicitur stultum esse hostibus vertere. At verò ἀχειρίες, quod apud autorem Batrachomyomachiæ legitur, habet singul. NOMIN. Ἀχειρής: de cancris, Ὀκτάποδες, δικάρλιοι, ἀχειρέες. vbi ἀχειρέες reddi solet, Multas habentes manus: vt α sit epitaticum, & sit ἀχειρέες pro πολυχειρέες, sicut ἄξυλος pro πολύξυλος. Alii malunt α esse στερητικὸν, vt signif. Carentes manibus. In vulg. lex. est ἀχειρὴς expositum etiam ἀχεῖος, Inutilis, sine autoris nomine. Non est alioqui à ratione alienum vt inutilẽ vocemus qui ministerio manuũ destitutus est.

C. Ἑκατόγχειρ, ὁ & ἡ, VEL Ἑκατόγχειρος, Centimanus, Centum manus habens. Epithetum est apud Homerum gigantis, quem à diis Briareũ, ab hominibus Ægæonem vocatum tradit: Iliad. α. Ὃν θεοὶ Βριάρεων καλέουσ', ἀνέρες δέ τε πάντες Αἰγαίων'. Vt autem hic ἑκατόγχειρος siue ἑκατόγχειρ appellatus fuit, ita Typhon dictus fuit ἑκατογκέφαλος. Et hoc quidem, allegoricè symbolum ἀχικῆς ἀθεμιτοποιίας existimatur, καὶ τὸ πολλὰ δοκεῖν φρονεῖν: illud verò, τὸ πολλὰ πραττειν, αἴνιγμά ἐστι, vt scribit Eustath. Cæterùm ἑκατόγχειρος Æolicè dictum quidam tradunt pro ἑκατόντοχειρος. A B

C. Ἑξάχειρ, Qui sex manus habet. ἑξάχειρ ἄνθρωπος, ex Luciano.

C. Ἐπίχειρ, Qui est ad manum, Qui præstò est. Ita Cam. de hac tamen interpretatione non affirmans, sed eam in dubio relinquens. Nam apud Pollucem habetur antè παχύχειρ, sine vlla expositione, sicut & alia quamplurima. Ego certè, si mendo vox illa caret, quid aptius diuinari de eius interpretatione possit, non video. Nam cum ὀπίχειρον (cuius pluralis ὀπίχειρα vsitatior est) nihil commune habere manifestum est. C

C. Εὔχειρ, Cui sunt manus habiles, Qui manuum dexteritate valet. Aut, Promptus manibus, seu manu. Placet Græcis (inquit Cam.) εὔχειρα non esse τὸν ἔχοντα καλὰς χεῖρας, sed τὸν πυκτικόν: id est, non bellis aliquem manibus, sed agilibus in decertando. (Est Εὔχειρ & nomẽ statuarii apud Plinium) HINC Εὐχειρία, Manuũ dexteritas seu agilitas. Herodian. lib. 1, οἷς πάντας ἀχειρία ὑπερέβαλλεν. Idem in alio eiusdem libri loco ἀστοχίαν ἀχειρίαν copulauit. Quidã ἀχειρίαν interpr. nõ solùm manus dexteritatem, sed etiam certam manum: at ista interpretatio nomini ἀστοχία magis conuenit. Apud Suidam quidam αἰώνυμος (qui putatur esse Polybius) plurali vtitur, scribens, οἱ δὲ Μακεδόνες τοῖς ἀχειρίαις πολὺ θαυμάσαι. Exponit autem ille ἀχειρίαν, τὴν διὰ χειρῶν ἀκινησίαν. D

C. Θρασυχειρ, Audax manu: qualis est is qui etiam Promptus manu à Latinis dicitur. Vsus eius est in Epigrãm. Cam. vertit, Audax in vtendo manibus. HINC Θρασυχειρία, Audacia manus seu manuum, Audax manus, seu Audaces manus. E

C. Μακρόχειρ, ρος, ὁ & ἡ, Longimanus, (ea forma qua dicitur Centimanus, itẽ Vnimanus, à Liuio, & Angumanus, à Lucretio) Cui manus vna longior est altera. Ita (inquit Cam.) cognominatum fuisse Darium Hystaspæ filiũ, quidã Xerxem, quidã Ochum, quidã Artoxerxem, tradiderunt. vel quòd horum potẽtia longè latéq; extenderetur, vel quia dextras haberent sinistris vel ambas etiam manus aliis longiores. Hæc ille. At Plutarch. initio vitæ Artoxerxis, Μακρόχειρ cognominabatur (inquit) primus Artoxerxes, πῶς δεξιᾶς μείζονα τῆς ἑτέρας ἔχων, id est, quòd dextram longiorem altera haberet. Secũdum verò, cuius vitam scribit. μνήμεια cognominatum fuisse tradit. F

C. Μονόχειρ, Vnimanus, Vnam tantùm manum habens. Vsus est illo composito Vnimanus Liu. libro 5 Macedonici belli, Aretii puerum natum vnimanum nuntiatum est. G

C. Οξύχειρ, Celer manu, seu manibus. (nã & hîc ὀξὺς ponitur pro παχὺς) itidémque SUBSTANT. Ὀξυχειρία, Celeritas manus, seu manuum. Vel, Celeritas in mouendis manibus, qualis est in artifice exercitato, vt Bud. interpr. A Cam. autem illud ὀξύχειρ redditur Proptus manu. affértque ex Nicomacho apud Athenaeũ, lib. 7, Δειπνῶν δὲ πᾶς πολλοπλασίαν γίνετ' ὀξύχειρ. vbi vertit ὀξύχειρ, Qui est manibus rapacibus. Qui aliena comedat, (inquit) eum esse ait manibus rapacibus. Idem ὀξυχειρίαν interpr. Subitas aggressiones. Esse autem ὀξύχειρ, vocem Alexidis, at ὀξυχειρίαν, Menandri, tradit Pollux. In v. l. ὀξύχειρ redditur, Cui manus est acuta: quod signum promptitudinis ac celeritatis in re aliqua perpetranda esse aiunt. Sed illud, Manus acuta, ineptè meo quidem iudicio, dicitur. Ibidem ὀξυχειρία redditur etiam Promptitudo, item Rapacitas. Quæ posterior interpretatio parum mihi placet: ac ne in illo quidem loco Nicomachi video cur ὀξύχειρα necesse sit interpretari Qui est rapacibus manibus: quum ea significatio quam illi primam dedi, optimè conueniat. Quinetiam, si ὀξύχειρ propriè dicitur de artifice qui celeritate in mouẽdis manibus vtitur, (vt solent qui sunt exercitati) facetè ad δειπνοσοφιστὰ πάλοπεια translatum fuerit, tanquam & ipsum in ea arte exercitatum. H

C. Πολύχειρ, Multimanus, (vt dicitur Vnimanus, Cẽtimanus) Cui multæ sũt manus: vt Briareus ille cui erãt centum. AT VERO Πολυχειρία non dicitur dũtaxat Multitudo manuum, qualis erat illius gigãtis: sed apud historicos est Multitudo manuũ, quas diuersi alicui operi admouent. perinde acsi dicas operariorum seu operarum multitudinem. Thucyd. lib. 2, παχὺ δὲ πλήθος ἠθροιδρόου διὰ πολυχειρίαν. Vbi quidam interpr. Copiosam manum. quæ interpretatio parum mihi arridet. A B

C. Ταχύχειρ, Celer manu, seu manibus, Qui est celeri manu. VNDE Ταχυχειρία, Celeritas manuum. Vtrunque apud Pollucem, prius illud ex Critia. Vsurpari autem & ὀξύχειρ pro ταχύχειρ, modò dictum fuit.

Hactenus composita in χειρ desinentia: nunc de iis quæ in χειρος vel χειρον desinunt.

C. Ἑκατόγχειρος, ου, ὁ & ἡ, Idem quod ἑκατόγχειρ. Vsus eo est Homerus, vt docui in Ἑκατόγχειρ.

C. Ἄχειρος dicitur etiam sicut ἄχειρ. Extat autem illud apud Suidam, afferentem ex Piside, & dicentem factum esse per metaplasmũ: sed ignobilis est ille scriptor.

C. Εὔχειρος autem non pro εὔχειρ poni tradunt v. l. sed pro Facilis captu. Afferuntque hæc verba sine autoris nomine, ἀχειρόπαιπες πᾶς ὑπεβολᾶς, cum hac Gazæ interpretatione, Qui excessu facillimè deuincitur. De quo loco, licet suspecto, ex coniectura pronuntiare non ausim. Hoc certè cõstat, εὔχειρος sonare potius simpliciter Facilis, sicut ἀχερής: & pro Captu facilis, dici potius ἀχείρωτος. ideóque & in hoc Xenoph. loco, γραπὰ ἄπακτος μένουσα πρὸς χωρὶς ἐστῶν, καὶ τῆς πολεμίοις ἀχειρόπαιπον, dixerim rectius legi ἀχειρωτόπαιπον. In iisdem legitur ETIAM Εὐχειροῦσα χρήματα, Pecuniæ quæ sunt ad manum, Opportunæ pecuniæ, & quæ in numerato sunt. Sed hæc sine autoris nomine. D E

C. Πρόχειρος, ου, ὁ & ἡ, q. d. Ante manus positus, (aut etiam Qui est in manib⁹, vt πρὸ χειρῶν alicubi redditur) & per consequẽs, Manibus obuius. Vnde potest reddi, Qui est ad manũ, Qui est in promptu, Promptus & in expedito positus, ex Fabio: Inuẽtu facilis. Thuc. lib. 4, p. 133, καὶ ἔβαλλον λίθοις τε καὶ ξυλοβόλοις, ὡς ἕκαστος τι πρόχειρον εἶχε. Πρόχειρος apud Plat. Qui est in promptu. Item Obuius, Facilis inuentu, apud Arrianum, teste Budæo. Reddit etiam, E medio petitus, Vulgaris, Omnibus notus, ex Suida. At πρόχειρον κεραυνὸν vocari ait à Luciano Fulmen quod Iupiter in manu tenet, in Timonis principio, τὸ δὲ ἀόριστόν σου καὶ ἐκκεβόλον ὅπλον ἢ πρόχειρον οὐκ οἶδ' ὅπως ἀπιστῶν καὶ ψυχρόν ἐστι. Sic apud Plutar. in lib. De vtilitate ex inimicis percipienda, κἀκεῖνο τὸ βιβλίον ὁρῶ σε πρόχειρον ἔχοντα πολλάκις, redditur, Illum librum te in manibus sæpe habere video. In v. l. κοπὶς πρόχειρος, Mucro expeditus & strictus. Ex Plutarch. in Lycurgo, πρόχειρα σκεύη καὶ ἀγγεῖα, expedita vasa & necessaria. i. quibus ferè semper vtimur. Gal. ad Glauc. lib. 1, τὰ τῆς θεραπείας τοῖς τοιούτοις πυρετοῖς πρόχειρα, tales febres ex facili & in promptu curantur. Nam πρόχειρόν ἐστι, sonat In promptu est, vel Procliue est, siue in procliui, Facile est. Et ἐκ πρόχειρου, Ex facili, vt Plin. loquitur. Eadem πρόχειρον ποιεῖσθαι, in promptu ponere, ex Cic. reddunt, in hoc Polybii loco, libro 5, ὅτι πᾶς τοῦ πρότερον ἐπιλοιπὸν ἐν ἑκάστοις πρόχειρον ἐπιτείας οὐ ποιούμεθα πρόχειρος. Sed potiit hic Polybii locus iungi cum isto Plutarchi, in quo πρόχειρον ἔχειν & μνημονεύειν copulat, in lib. De garrulitate, δεῖ πρόχειρον ἔχειν καὶ μνημονεύειν τὸ Σιμωνίδειον. In illo enim itidem loco πρόχειρον ποιεῖσθαι ad memoriam refertur quæ aliquid in promptu habet, sine promptum & paratum. Πρόχειρον, τὸ, Harmenopulus iuris ciuilis epitomen à se editam vocat, quasi expeditam & obuiam cuique iuris totius methodum. v. l. H

Πρόχειρος, de homine dictum, Manu promptus, apud Suidam, teste Bud. Idem reddit etiam Temerarius. A

Πρόχειρος (inquit Cam.) Procax & temerarius, vt Suidas docet, adducto loco Polybii hoc, ἀλλ' ἔστιν ἄπορον τοῦ μὴ προχείρους ἐπαίρειν, τὸ παρ' Ἑπιχάρμου καλῶς εἰρημένον, Νῆφε, καὶ μέμνασ' ἀπιστεῖν, δράσα τοῦπερ ἦν φρενῶν. Sed hic fortassis nō satis commodè πρόχειρος reddi queat Procax, quum potius dicatur de iis quos credulitas sua temerarios reddit. (Quidam malunt ad audaciam referre in hoc loco qui apud eundem Suidam legitur, ὁ δὲ πρόχειρος ὢν τῇ γνώμῃ διὰ τὴν ἐμπειρίαν, οὐ μέλλειν ἔφη B δεῖν, ἀλλ' ἁπαντᾶν καὶ μαχαιρᾶν τοῖς πολεμίοις. Vbi tamen πρόχειρον τῇ γνώμῃ crediderim potius appellari Qui consilio expeditus paratúsque est, Cui consilium est in promptu. Nisi quis malit simplicius, Mente prōptus, vel animo: si modò hoc loquendi genus exemplo idoneo confirmari possit.) Cæterùm vt πρόχειρος est Temerarius, ita τὸ πρόχειρον interdum est Temeritas. vt ex Herodoto affertur, μειρακιώδες τὸ πρόχειρον pro Iuuenile quiddam esse temeritatem.

HINC Προχείρως, Promptè. Synes. οὔτω προχείρως ἐμαυτόν τε καὶ τὰ ἐμαυτοῦ κτήματα αἰεκάλυφα. Apud eundem προχειρότητα, Promptissimè, Animo promptissimo. (ita enim malo quàm Audacissimè, vt quidam interpr.) Et quemadmodum πρόχειρος interdum est Temerarius, ita πρόχειρως interdum significat Temerè. Athen. lib. 4, πρόχειρως πάντα πιών, Omnia faciens temerè & incogitanter, vt vertit Cam. Idem hæc Polybii lib. 1, διὰ μέγεθος τῶν ἐλπίδα προχειρότερον τοῦ δέοντος, vertit, Cupidius & imprudentius illa spe arrepta.

Προχειρίζομαι, (nam de hac media voce, quòd magis vsitata sit, & significationem magis cum nomine πρόχειρος conuenientem habeat, prius quàm de actiua dicam) quasi πρόχειρον ποιῶ, Facio vt quid in promptu sit, siue promptum & in expedito positum, vt loquitur Fab. Expeditum depromo, (vt Cic. dixit Argumenta expedita statim depromere) Produco, Profero in medium, & omnium oculis expono. Sed (ad deriuationem respiciēdo) sonat potius, Ita expono vt aliquis ante manus habeat. Προχειρίζεται, (inquit Bud.) Promere, Edere, Ante oculos ponere. Syneſ. Herculiano, ὁρᾶν τε E ἀπόντα δοκῶ, τὸ ἐναποτιθὲν ἀπὸ τῆς διαθέσεως εἶδος προχειριζομένης τῆς μνήμης, καὶ ἐμβομβεῖ μου τοῖς ἀκοαῖς ἡ θαυμασῶς γλυκεῖα τοῦ ἱερῶ σου λόγου ἡχώ, conditam in pectore meo tuam formam, quam olim coram intuitus sum, & summo affectu amplexus sum, memoria nunc expromēte atque repræsentante. Qui locus conuenit cum eo in quo Plut. πρόχειρον ἔχειν & μνημονεύειν copulat, vt suprà docui. Sed metaphoram illic habet προχειρίζομαι, at non item in hoc Luciani loco, σὺ δ' ἐάσας τὰ καταρρεῖ προχειρισάμενος, καὶ σεαυτὸν κοσμιώτατα σχηματίσας, λουσάμενος ἥκεις. Cui addi potest hic Aristoph. in Cōcion. Προχειρούμαι καθεπάστω τοῦ οὐσίαν. vbi tamen schol. exp. ἀμέτρητον. Luc. in Toxari, ὀλίγοις δέ πνας προχειρισάμενοι τοῦ καθ' ἡμᾶς αὐτοὺς, Vbi protulerim⁹, vel Vbi produxerim⁹. F

Προχειρίζομαι, Deligo, Designo, Sumo ad aliquid faciendum, & eligo, inquit idem Bud. afferens ex Polyb. de captiuis Romanis loquēte qui sunt ab aliis ad se luēdos missi, τοὺς ὑπὸ προχειρισαμένων δέκα τοῖς ὀπφικιάσι. Alia autem aliquot exempla & in iis duo ex Luca, tibi apud eum videda relinquo, p. 755. sed iis perperā intermixta sunt quædā pass. vocis, de quibus in Προχειρίζω. G

Προχειρίζομαι, Præuerto, id est Ante omnia facio, & quasi Primum in manus sumo. vt idem interpr. afferēs ex Aristot. De cælo, li. 1, προχειρισάμενοι δὴ πρὸς τὸ πρότερον τοῦ σωμάτων, οὕτω σκεπτώμεθα καὶ περὶ τοῦ λοιπῶν.

ACT. autem Προχειρίζω apud Suidam extat, quod exp. quidem πῶσι γνώριμον ποιῶ, sed nullum eius vsus exemplū affert. Extat & apud Hesych. προχειρίσω, quod exp. ὁπλίζω. Bud. autem προχειρίζειν ab Arriano poni ait pro Desumere, Deligere. Idem partic. pass. ex Polybio H affert, οἷς τοῦ προχειρισθέντων, ὀκτωκαιδεκάμηνος ἐν τῷ χάρακος, Vnus ex iis qui delectus fuerat. Est igitur προχειρισθέντων à themate Προχειρίζομαι significāte Deligor. At verò particip. προχειρισάμενος, quod idem affert ex Platone De legibus, malè intermiscet τοῦ προχειρίζεσθαι significanti Deligere, Designare, Ad aliquid faciendum sumere & eligere. Est enim illud προχειρισάμενος à passiuo themate Προχειρίζομαι significante Instituor, ea significatione qua dicitur sermo vel disputatio de re aliqua instituī. Locus Platonis est hic, δεῖ δὴ θεῖτης φαμὲν ἡπόνητῇ τὸν προχειρισάμενον ἐν τῷ νῦν λόγον ὑφ' ἡμῶν, μέχρι τοῦ αὖ πρὸς τὸν θεὸν ἀφίκηται. Est alioqui vicina hæc significatio præcedēti. qui enim à nobis instituitur sermo, vel disputatio quæ instituitur, eam quodammodo delegisse videmur, antequam institueremus. In hoc autē Polybii loco, lib. 1, ἐπὶ δὲ τοῦδε Ῥωμαίοις τὰ πάντα πέπρακται φοβερὰ, ἀ κατ' ἐνιαυτοὺς προχειρίζονται, Cam. προχειρίζονται putat esse Comparantur, siue Producuntur: ita vertens hunc locum, Sunt exercitus quatuor qui singulis annis comparantur, vel etiam producuntur. Sed videndum ne actiuè potius in media voce accipiendum sit illud προχειρίζονται, vt nimirū eius nominatiuus sit Ῥωμαῖοι. In v. l. προχειρισμοῦς est etiam Proiectus, Contemptus, & Omnibus obnuus: sed ἀμφοτέρως.

C. Ἀκρόχειρον, ου, τὸ, SIVE Ἀκροχειρίς, aut ETIAM Ἀκρόχειρ, pro ἄκρα χεὶρ, sed χεὶρ generalem illam significationem habente, de qua priore loco dictum à me fuit. Ἀκρόχειρ dicitur ab Hippocrate totum id quod à cubito ad extremam vsque digitorum aciem est. χεὶρ enim ab eodem nuncupatur quicquid à scapulis ad extremos vsque digitos habetur, quod in brachium, cubitum & extremam manum diuiditur, vt scribit Gorr. Idem testatur Galeno χεῖρα, sæpius verò ἄκραν χεῖρα, ab aliis autem composito nomine ἀκρόχειρον siue ἀκροχειρίδα vocari manum. Post iunctura (inquit Cam.) id est καρπὸν, est ἀκρόχειρ, quicquid pater intra iunctura & digitos: quæ ferme παλάμη, id est palma, dicitur. In ima manu est ῥίζα χειρὸς, id est radix manus.

AT VERO Ἀκρόχειρος, Hesychio, si eius exēpl. non mētiuntur, est αὐδροφόνος, Homicida. Affertur ETIAM Ἀκροχείρων, pro eo quod Spinter Plauto dicitur: De quibus plura in Πεῖχειρον.

Subiungam VERBVM Ἀκροχειρίζομαι, quāuis potius & ipsum ex ἄκρα χεὶρ ita dicī factum, quàm ex ἀκρόχειρον: quum in ἀκρόχειρον aliam signific. habeat χεὶρ quàm in Ἀκροχειρίζομαι. Est enim Summa siue extrema manu capto, Summis manibus capto, Extrema parte manuum prehēso. Ἀκροχειρίζεσθαι propriè dicebantur pancratiastæ, quum alter alterum manibus captaret & prehensaret, siue prehensitaret, ante ipsam συμπλοκήν. Vnde apud Athenæum lib. 4, σκιαμαχοῦσι καὶ πρὸς ἀλλήλους ἀκροχειρίζονται. Aristot. lib. 3 Ethic. cap. 1, καὶ δεῖξαι βουλόμενος ὡς πρὸς οἱ ἀκροχειριζόμενοι, παπάζειν ἀν. vbi quidam interpretantur, Qui extremis manibus dimicant: alii, Qui summis manibus luctantur: alii, Pugiles qui summis manibus dimicant. Erasmus in prouerbio Extremis digitis attingere, ἀκροχειρίζεσθαι vertit Colluctari cum quopiā, citra reliqui corporis congressum, sed summis duntaxat digitis.

HINC Ἀκροχειρισμός, οῦ, ὁ, Exercitatio pancratiastarum ἀκροχειριζομένων, id est, quum alter alterum manibus captat. apud Lucianum.

ITEM Ἀκροχειριστής, οῦ, ὁ, Qui se exercet ἀκροχειρισμῷ. Dicebātur ἀκροχειρισταὶ, Summis inter se manibus depugnantes, nullo cōplexu hærentes, vt palæstritæ. B. De Ἀκροχερσίτης, quoq; idē quod de Ἀκροχειρίζομαι dico, quod ad deductionem attinet. Fuit enim dictus ἀκροχερσίτης pancratiasta quidam Sicyonius, ex eo quòd ἄκρας χεῖρας, aduersarii comprehēdere soleret, nec prius dimittere quàm illum viribus defici sentiret. vt scribit Pausan. Eliac. lib. 2, θιγλαμβανόμενος γὰρ ἄκρων τῶν αὐτῶν ἀναγκαζομένου τοῦ χειρῶν ἔκλα, ἢ οὐ πρότερον αὐτὸν ἀφῆν ἀμφοτέρα ἀπαγορεύσαντος. Quæ Suidas affert, sed autoris nomē tacens.

C. Ἐπίχειρον, Manupretium. Ἐπίχειρα pro præmiis militiæ & autoramentis, ex Plat. De rep. 10. Plerunque abutuntur pro pœna. vt ὀπίχειρα τῆς ῥαδυμίας, item τῆς λιχείας, Luc. Sic ὀπίχειρα τῆς αὐθαδείας, Merces stultitiæ, Pretium stultitiæ, vel ob stultitiam, cum Terentio. AT Ἐπιχείρα, Poll. quæ & ἔπαθλα, ac νικητήρια.

C. Ἐργόχειρον, ου, τὸ, q. d. Opus manus, seu manuum. Ἐργόχειρα vocarunt ea opera quæ manibus elaborantur:

quæ esse dicit edictio Iustiniani πρέποντα μοναχοῖς: & hæc A illos iubet μελετᾶν τε καὶ ἐργάζεσθαι, id est, exercere & facere. Cam.

C. Περίχειρον, ου, τὸ, (q. d. Circummanuale: aut certè Circumbrachiale, accipiēdo χεῖρα generalius de brachio: vt olim acceptum fuisse dictum est) Quod manui circumponitur, vel potius brachio, vt sit quod Brachiale à Latinis appellatur, alióque nomine Græco περιβραχόνιον. Budæus quoque περίχειρον esse ait Brachiale, vel Manicam, afferens ex Polybio, in fine libri 2. Cam. autem de hac voce ita scribit, Περίχειρα, Manuum ornamēta. Polyb. lib. 2, de Gallis, περιχείρεις καὶ μανιάκας. B Et paulo post, τοῦτο δ' ὄσι χρυσοῦ ψέλλιον, ὃ φορέουσι περὶ τὰς χεῖρας καὶ τὸν τράχηλον οἱ Γαλάται. Torquem esse ait aureum quem gestare solerent Galli circum collum & manum. Spinter hoc esse Plauto ait Priscianus: & interpretatur ἀκροχείριον, aut fibulam in humeris, aut armillam.

Composita in χειρος desinentia, & vnum in χειρα.

C. Μετάχειρος, ος, ὁ & ἡ, Qui est inter manus, seu in manibus, Qui versatur in manibus. Ex Nonno, μετάχειρον ὕδωρ, Aqua quæ administratur. C

C. Ὑπόχειρος, ου, ὁ & ἡ, Qui sub manu est, vel sub manibus, Manui suppositus, vel manibus. Homerus Odyssea o, Οὔπω δὲ καὶ χρυσὸν ὅσος χ' ὑπόχειρος ἔλθῃ, q. d. tantum auri quantum sub manus meas venerit. id est, Quantum nactus fuero, seu nancisci potuero. Quidam interpr. etiam, Aurum quod in manus meas inciderit. Affertur & hæc expositio, τῇ χειί μου ὑποπίπτοι. Eustathius exponit, ὅσπερ εἰς χεῖράς μοι ἔλθῃ, & ὑπὸ τὰς ἐμαῖς χεροὶ D γένοιτο. Fortasse verò reddi etiam queat, Quod in potestatem meam venerit.

Ὑποχείριος, Qui est in potestate alicuius, (is enim velut sub manu eius est) In potestatem redactus, Captus. Alicubi reddi potest & Obnoxius. Thucyd. lib. 3, ὑποχείριοι δὲ ἔχοντες τοὺς πλείους. Idem eodem libro, πρεσβεύειν τε ποιούμενοι εἰ σφίσι δυνατὰ εἴη τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ πράγματα ὑποχείρια γενέσθαι, In suam potestatem venire, Ditioni suæ subiici. Antiphō, ὅπου δὲ καὶ τὸν λόγον πιθανείαν ἠξίουν λαμβάνειν, ἢ ὅπου τὸν ἔργον ἀφαιρεῖται τοῦ πρ E ὑποχείριον τοῖς πολεμίοις, οὐ μεγάλας αὐ ζημίας ἐκόλασαν; Qui autem dignum esse censuerunt vt in eum animaduerterent qui verbo tantùm peccauerat, eum qui re ipsa vrbem in hostium potestatem tradiderat, non iidem ipsi grauibus pœnis mulctarent? vt vertit Bud.

Ὑποχείριον ποιεῖν, ex Herodoto, & ὑποχείριον ποιεῖσθαι ex Xenophonte pro Capere. Apud Lysiam autem ὑποχείριον λαβεῖν legitur, vbi scribit, διὰ τί οὐ οὐκ ἀπέκτεινα, ὑποχείριον λαβὼν τὸ σῶμα, καὶ τοσοῦτον κρατήσας; Vbi ego crediderim separatim ista vertī debere, hoc modo, F Quum cepissem & in manibus haberem. Metaphoricè apud Herodianum libro 1, γελωτοποιοὶ δὲ καὶ τοῦ αἰφνίδιον ὑποκριταὶ εἶχον αὐτὸν ὑποχείριον, cum sibi additum habebant. Ita enim malo quàm Quasi addictum habebant, cum Politiano. Sed & obnoxium fortassis interpretari hic possimus. Dicitur ETIAM Ὑποχειρία in fœmININO genere. Sophocles apud Suidam, μή με τοῦ σοῦ ὑπ' ἐχθρᾶν χειρίαν ἀφῆς πνί. Hic enim præpos. ὑπὸ per tmesin, à voce χειρίαν seiuncta est: pro μή με ὑποχειρίαν ἀφῆς. G

Ὑπόχειρος redditur etiam Obediens, Mansuetus, Vtilis, in vulg. lex. sed in his interpretationibus confundunt ὑπόχειρος cum χείρος, cui significationes illæ tribuuntur, & de quo eadem opera dicendum esse cēseo. Itaque nomen SIMPLEX Χείρος, quod poetis potius quàm reliquis scriptoribus est vsitatum, interdum quidem, sicut ὑπόχειρος, dicitur de eo qui est in potestate alicuius, tanquam videlicet in eius sit manibus. Eurip. in Cyclope, Ἐλάβετ' Τροίαν τοῦ Ἑλένου τε χείρα; De quo loquendi genere idem dicendum censeo quod de illo ὑπόχειρον λαβὼν, quod ex Lysia paulo antè protuli. Quod autem ad expositiones illas attinet, quibus χείρος non solùm dicitur esse ὑπήκοος, sed etiam χρήσιμος, id est Vtilis: itē χειροήθης, id est Mansuetus, seu Cicur: eas apud Eustathium pariter & Hesychium videndas tibi relinquo. Apud Sophoclem legimus etiam fœmininū χείραν, sed quod debeat iungi præpositioni ὑπὸ, seiunctæ per tmesin, vt paulo antè dictum fuit.

C. Ἐκχείρον, ου, τὸ, (neque enim ponendum hoc fuit cum præcedentibus, Εὐχείρα, Θεσσυχείρα, Ὀξυχείρα, &c. quum hæc sint ab Εὔχειρ, Θεσσύχειρ, Ὀξύχειρ, at de isto Ἐκχείρα nihil tale dici queat) Cessatio pugnæ pactitia, Vacatio à bello, Feriæ belli, si ita loqui licet. Vno verbo, sed plurali, Induciæ. Prima illa interpretatio, Cessatio pugnæ pactitia, ex Gellio sumpta est: à quo rectè additur illud adiectiuū Pactitia: eodémque modo (ne latius quàm par sit propriam significationem illius vocis extendamus) dicendum fuerit, Vacatio à bello pactitia, & Feriæ belli pactitiæ. Eius verba sunt hæc, lib. 1, cap. 25, vbi de voce Induciæ differit, Græci autem significantius consignantiúsque cessationem istam pugnæ pactitiam ἐκεχείρειαν dixerunt, exempta vna litera sonitus vastioris, & subinuncta lenioris. Nā quòd eo tempore non pugnetur, & manus cohibeantur, ἐκεχείρειαν appellarunt. Idem de Varrone, qui inducias definierat, pacem castrensem paucorum dierum, item belli ferias, hæc scribit, Belli autem ferias festiuè magis dixit quàm apertè atque definitè. Cæterùm litera illa sonitus vastioris quam exemptam fuisse ait, est χ. Nam ἀπὸ τοῦ ἔχειν τὰς χεῖρας (id est ex eo quòd abstinerent manus, seu cohiberent, sequendo Gellium) quum dicendum esset ἐχεχειρία, pro eo dictum fuit ἐκεχειρία. Perperam igitur in v. l. dicitur esse τοῦ ἔχειν τὰς χεῖρας, οἱονεὶ ἐκεχειρία. Inuenitur porro hoc vocabulum apud veteres etiam scriptores, & nominatim apud Thucyd. non vno in loco. Apud quem habes etiā ἐκεχειρία δὲ χρὴ μέρος, lib. 5, pag. 173 meæ editionis, circa finem. Βοιωτοί τε ἐκεχειρίαν δὲ χρὴ μέρον ἦσαν. vbi scholiastes exponit. Βοιωτοί τε πρὸς δέκα ἡμέρας ἐκεχειρίαν ἐπασπίσαντο πρὸς Ἀθηναίους. In alio eiusdem loco legimus, ἐκεχειρίαν ἐνιαύσιον ἐποιήσαντο. Non solùm autem dicitur ἐκεχειρία ἄγειν, (vt vides in illo priore loco Thucydidis) sed etiam, ἐκεχειρίαν ἄγειν πρός τινα, & quidem latius etiam nonnunquam, loquendo & de priuatis odiis. Luc. καὶ οὐδέποτε ἦκες τὴν ἐκεχειρίαν πρὸς αὐτούς. Sic etiam Syneſ. ἐκεχειρίαν πρός τινα dixit, sed absque verbo ἄγειν, latius & ipse accipiens: epist. 4, ἐμοὶ γὰρ οὐκ ἔστι βουλομένῳ τὰ πρὸς τοὺς γυναικῶν διέχειν, σὺν χάριν καὶ τοῦ, ἵνα μὴ τις ἐκεχειρία μοι πρὸς αὐτὰς γένοιτο. Cæterùm ἐκεχειρίαν schol. Thucyd. expon. etiam ὁμολογίαν, quæ expositio mira videri nobis non debet: quum Thucyd. formulam afferat eius quam ἐκεχειρίαν appellat, in qua ipsemet ὁμολογίαν vocat, necnon σπονδὴν, & ἀποδοχάς. Perinde enim est acsi his nominibus vteretur, quum dicit, Τοῦτα ξυνέθεντο Λακεδαιμόνιοι, καὶ ὠμολόγησαν καὶ οἱ ξύμμαχοι Ἀθηναίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις, μῆνας ὧν Λακεδαιμονίων Γεραστίου δωδεκάτην. ξυνεπέθεντο δὲ καὶ ἐπένδοντο Λακεδαιμονίων μὲν οἵδε &c. Fuerit igitur hic ἐκεχειρία, Ipsum induciarum pactum, vel Pacti induciarum formula.

Ἐκεχειρίαν Aristoph. iocans existimatur accepisse pro cessatione seu intermissione ab accipiendis muneribus: vbi magistratibus Atheniensibus sordes & δωροδοκίαν exprobrat: in Pace, Ἀλλ' οὐκ αὖ εἶπ' πρεσβεῖα πρεσβαγαγεῖν σ' ἔδει, Ἀλλ' εὗρον αὖ σ' ὑπ' ἔχοντα τοῦ ἐκεχειρίαν. vbi vide scholiastem. Metaphoricè certè accipitur & in hoc loco qui ex Iosepho affertur, ὡς πρὸς τοῖς ὅπλοις συμπεφυκότες, οὐδέποτε τῆς ἀσκήσεως λαμβάνοιεν ἐκεχειρίαν. vbi possis interpretari Cessationem vel Vacationem.

Composita in χερης desinentia.

C. Δυσχερής, ές, ὁ & ἡ, Talis vt manibus negotium facessat, Talis qui manibus facilè tractari non possit. Vtor autē tot verbis vt vnā cū significatione deriuationis originē ostendā. Possint tamē fortassis & aliæ aptiores expositiones excogitari. Vno verbo alioqui δυσχερὴς reddi potest Difficilis, Arduus. Gell. lib. 4, c. 15, Sed arduum Salustius non pro difficili tantùm, sed pro eo quoque ponit quod Græci δυσχερὲς aut χαλεπὸν appellant. quod est cum difficile tum molestum quoque, & incōmodum & intractabile. Quorum verborum significatio à sententia Salustii suprascripta non abhorret. Locus au- H

tem cuius mentionem facit, est hic, At mihi quidem, tametsi haud quaquam par gloria sequatur scriptorem & autorem rerum, tamen in primis arduum videtur res gestas scribere. Obserua porro hîc inter alia vocabulum Intractabile, quod pro secunda illa expositione mea facit. Apud Aristotelem τὰ δυςχερῆ pro αἱ δυςχέρειαι (q. d. difficultates) argutiæ & obiectiones logicæ. Vide Budæum pag 362. HINC Δυςχερῶς, Difficulter, Cum difficultate. ITEM Δυςχέρεια, Difficultas. Et δυςχέρειαι, argutiæ & obiectiones negotia exhibentes differentibus. vide ibidē. Vide rursum infrà Δυςχερῶς & Δυςχόεια in alia signif. post Δυςχερής.

Δυςχερής, Molestus, Odiosus, Tædiosus, Grauis. Sic nobis Gallica vox *Fascheux* vtrunque significat. Dicitur enim hoc vel illud *estre fascheux*, vel quod est difficile, vel quod est molestum. Plut. De sera numinis vindicta, καὶ τὰ μὴν πρῶτα δυςχερῆς καὶ οἰκτρὰς εἶχον ὄψεις μόνον. Vt autem hîc δυςχερῆς καὶ οἰκτράς, sic apud Demosthenem in Epitaphio χαλεπὸς & δυςχερὴς copulari vides cum substantiuo βίος. vbi scribit, δυςχερὴς καὶ χαλεπὸς ἅπας ὁ λειπόμενος ἡμῖν βίος γεγόνοιτ' ἄν. In v.l. δυςχερές τι ποιεῖ τοῦ θανόντος, absque autoris nomine, pro Quidpiam ingratum defuncto facit. Ciceronem verò δυςχερὲς interpretatum esse Dolores, in quodam Epicuri loco, videbis pag. 52 mei Cic. lexici. Alioqui τὰ δυςχερῆ generaliori significatione sunt Incommoda, Mala, Res aduersæ. Sic & apud Demosthenem δυςχερές τι pro Aliquid aduersi. In v.l. δυςχερὲς ποιοῦμαι, ex Xenophonte (meminī autem me legere & apud Thucydidem) pro Indignè fero. Hinc Δυςχεραίνω, Molestè, Odiosè. Et δυςχερῶς ἔχω pro Me difficilem ac molestum præbeo, ex Demosthene. Item Δυςχέρεια, Molestia, Tædium, Incommodum, Casus aduersus. Synes. epist. 44, καὶ παρεμυθησάμην δυςχέρειαν τύχης, τὰ μὲν λέγων, τὰ δὲ ποιῶν. Plur. δυςχέρειαι apud Plut. pro Molestiæ. Vide & in Δυςχέρασμα.

Δυςχεραίνω, Molestè fero, Grauiter fero, Ægrè fero, Grauor. Item, Pertæsus sum. Vel, Indignor. Interdū Infensus sum. Dicitur autem δυςχεραίνω τούτῳ, vel ὅτι τούτῳ: aut etiam cum accusatiuo δυςχεραίνω τοῦτο. Sed hanc postremam constructionem frequentissimam omnīū esse puto: à qua ideo initium sumam. Demosthenes, δυςχεραίνειν τὸ πρᾶγμα. Idem, δυςχεραίνειν ἔν τι ἔρῳ, vnum me ægrè ferre dixi. Lucian. οὐ γὰρ αὖ πάνυ τι ὑπὸ βίου μεταστάσιν ἐδυςχέραινε. Idem δυςχεραίνειν τὸ θάλπος dixit. Plutarch. De virtute & vitio, δυςχεραίνουσιν οἱ νοσοῦντες τοῦ βεβιωμένου τὰ καθαρτικά. vbi reddi etiam possit Abhorrent a cibis. vt ex Platone De rep. lib. 2, affertur, μὴ δυςχεραίνειν τὸ ἀδικεῖν, pro Non abhorrere ab iniuria. Apud Aristot. autem, libro 1 De part. animalium, διὸ δεῖ μὴ δυςχεραίνειν παιδικῶς πρὸς τοῦ ἀπρεπεστέρων ζώων διάνοιαν, Bud. vertit Grauatè suscipere, vel Indignabundè audire. (Sed & cum accusatiuo personæ habente adiunctum participium, apud Lucianum, ἐδυςχέραινες ἡμᾶς συμπλέοντας) At cum datiuo, vt ὀλιγαρχίᾳ δυςχεραίνουσι, Plut. in Themist. Paucorum principatui sunt infensi. Apud eundem in Pericle, δυςχεραίνοντες τῇ πειθοῖ, moræ pertæsi. Adiecta autem præpositione. vt δυςχεραίνω ὅτι τοῦ πρᾴξαι, quod ex Aristotele affertur pro Ægrè fero factum esse. Eadem constructione apud Herodianum, lib. 2, εἰ δὲ καὶ ὅτι τῇ Κομμόδου πελθυτῇ δυςχεραίνετε. vbi Politianus vertit, Si Commodi doletis interitu. Interdū cum alia præpositione, videlicet κατά, sed habente potius genitiuum personæ quàm rei, (quāuis & hunc reperiri existimem) ex Luciano, δυςχεραίνεις καθ' ἡμῶν, es nobis infensus. Aliquando cum dātiuo. Plato De republica lib. 3, ἵνα ἡμῖν δυςχεραίνωσιν ὅμοια τούτοις ποιεῖν οἷς δὴ φαμεν ὅτι φυλακῇ τῇ χώρας τρέφειν, Vt grauētur similia facere, Vt grauatim faciant, vel non lubenter, Vt tædeat eos facere, Vt pigeat eos facere. Nonnunquā cum participio. vt δυςχεραίνω ἀκούων τοῦτο, vel δυςχεραίνω ὁρῶν τοῦτο. Sic ex Plat. epist. 7, ἃ δὴ παίτα θεωρῶν ἐδυςχέρανα, Quæ intuens indignatus sum, vel Quæ indignabundè spectaui, Quæ grauatè expectaui, vel iniquo animo.

PASS. Δυςχεραίνομαι, Molestus sum, seu odiosus, Inuisus sum. Plutarch. De Cicerone, τοῦ δ' ἐπαινεῖν ἀεὶ καὶ μεγαλαυχεῖν αὐτὸς ἑαυτόν, ὑπὸ πολλῶν δυςχεραινόμενος, Qui ægrè ab hominibus audiebatur. Apud eundem δυςχεραινόμενον ὄνομα, in Publicola, δυςχεραινομένου τὸ τῆς μοναρχίας ὀνόματος, Quum molestum esset & odiosum monarchiæ nomen, vel inuisum.

Δυςχεραίνω, Rem difficilē esse cēseo, Addubito, Hæsito. Vide Bud. pag. 362, ex Aristotele. Conuenit autem hæc verbi δυςχεραίνω significatio cum ea quam & nomē δυςχέρεια apud eum habere dictum est.

Δυςχέρασμα, sicut & δυςχέρεια, apud Platonem in Philebo pro morositate, teste Bud. At Pollux πονηρὰ esse dicit Platonis in Philebo δυςχεράσματα.

C. Εὐχερής, Facilis. Quum autem oppositum sit præcedēti, eandem deductionem & formam habens, eadem est quæ in illo significationis ratio. (At verò apud Plat. De leg. lib. 12, ἐλέφας δὲ, ἀπολελοιπότος ψυχὴν σώματος, οὐκ ἄχρεὸς αἰάθημα, Cam. interpr. Nō aptum munus quod diis consecretur. Cic. Haud satis castum donum deo) Habet & alteram nominis Facilis significationem, aut certè quæ ad illam accedit. De ea loquor qua puellæ faciles vocantur, quæ ob leue ingenium facilè decipiuntur. Atque adeo pro leui poni interdum videtur, (sicut ἄχρεια est κουφότης Hesychio) atq; ita vsus esse Demosth. HINC Εὐχερῶς, Facilè. Apud Aristot. autem Ethic. lib. 4, cap. 1, ἀχρῶς ἀναλίσκειν dicuntur qui ad sumptus faciendos propensi sunt: qui temere & leui de causa sumptus faciunt. ITEM Εὐχέρεια, Facilitas. Plutarch. in Pericle, οὐ γὰρ ὀνησιφόρος βάσος ἔργῳ μόνιμον, οὐδὲ κάλλους ἀκρίβειαν. In Pand. ὅτι τῇ φράσεως, εὔπορος νομίζεται ἐγγυητὴς οὐ μόνον ἐκ τῆς οὐσίας, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀχρειότητος τὸ ὀνάγκαιον. Quæ verba ex Vlpiano ad verbum translata esse ait Bud. ita scribente, Fideiussor in iudicio sistendi causa, locuples iubetur dari, non tantùm ex facultatibus, sed etiam ex conuenientia facilitate. Apud Lucianum autem, πρὸς ὀργὴν ἀχέρεια, Procliuitas ad irā. (at ἀχρὸς πρὸς ὀργὴν reddi potest Facilis ad irā, vel potī' Irasci facilis, ex Horatio) Itē ἀχέρεια, Facilitas, in altero huius nominis significato. aut etiam Leuitas: (κουφότης Hesychio) quē vsum habet apud Plut. πρὸς παίδων ἀγωγῆς. Affertur v[illegible] ἀχέρεια & pro ἀχρεία, quod manuum dexteritatem significat seu agilitatem. ex Athen. lib. 4, de Celtis. διαφέρουσι τοῦ ἄλλου τὴν κατὰ πόλεμικὴν ἀχέρειαν, ἢ κατὰ πόδας, ἢ κατὰ πλοῦτον. Sed fortassis ἀχρείαν ille scriptum reliquit.

Inuenitur ETIAM Εὐχερία apud Plutar. pro ἀχέρεια, in leuitatis significatione. Verùm vt in loco proximè præcedenti suspecta est vox ἀχέρεια, pro ἀχρεία, ita hîc suspectam habeo vocem ἀχρεία pro ἀχέρεια. Ne tamen omnino reiciēdam existimem illam scripturam, faciunt alia pleraque nomina eandem διαπλοκαφίαν habentia.

Compos. in ειδιον, forma diminutiua.

C. Ἐγχειρίδιον, ου, τὸ, Paruus gladius, seu Paruus ensis, Pugio, Sica. Vocatur autem ἐγχειρίδιον, quòd aptius manu gestari & tractari possit, ob breuitatem, quàm gladius seu ensis. Xenoph. Hellen. 2, καὶ ὅπισθηναι ἐκέλευσε πυῖ τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανεροὺς τῇ βουλῇ ὅτι πῖς δρυφάκτοις. Antea eadem ξιφίδια vocauerat. Thucyd. lib. 6, καὶ εἴπερ δύρίθη ἐγχειρίδιον ἔχων. Fuisse autem eiusmodi quæ ob breuitatem occultari facilè possent, ostendunt nō pauci historicorum loci in quibus ὑπὸ κόλπῳ gestari dicūtur, siue ὑπὸ μάλης. Sed quanuis ἐγχειρίδιον diminutui formam habeat, interdum tamen dicitur ἐγχειρίδιον μικρόν, Pugio paruus, id est Pugiunculus. Plutarch. in Numa, ἐγχειρίδιοις δὲ μικροῖς τὰ ὅπλα κρύοντες. Hesych. postquā ἐγχειρίδιον esse dixit ξιφίδιον μικρόν, addit ἢ τμητικὸν ὄργανον. Sed videndum ne pro ξιφίδιον μικρὸν scribendum sit ξιφίδιον, ξίφος μικρόν. quod adiectiuum μικρὸν vt hîc alioqui abundare videtur, ita deesse apud Pollucem, vbi ἐγχειρίδιον esse ait ξίφος Xenophonti. At metaphoricè ἐγχειριδίων appellatio libellis quibusdam tributa fuit, quòd tales sint qui manu facilè gestari possint, aut certè tales qui semper in promptu haberi atque adeo manu gestari debeant. Gell. vltimi sui libri vltimo cap. de variis inscriptionibus loquens, inter alias

affert & hasce duas, πιναχίδιον & ἐγχειρίδιον. Extat Epicteti libellus hoc ἐγχειριδίου titulo inscriptus: διὰ τὸ (vt Simplicius scribit) πρόχειρον ἀεὶ αὐτὸ εἶναι καὶ ἐπίμενον εἶ τοῖς βουλομένοις δοῦναι. καὶ γὰρ τὸ γραπτικὸν ἐγχειρίδιον ξίφος ὅτι πρόχειρον ἀεὶ τοῖς χρωμένοις ὀφεῖλον εἶ. At Erasmus quoque nostro seculo conscripsit libellum inscriptum Enchiridion militis Christiani, titulo duobus modis conueniente.

Ἐγχειρίδιον, Pars qua manus aliquid prehendit. q.d. Immanuarium, id est Pars qua imponitur manui aliquid. Vnde redditur Manubrium. vt ἐγχειρίδιον κώπης, apud Athenæum pariter & Pollucem, Manubrium remi, Pars remi quæ manu tenetur. τῆς δὲ κώπης (inquit Pollux) τὸ μὲν οὗ λαμβάνουσι οἱ ναῦται, ἐγχειρίδιον: at mediū πέρας: extremitas, πλεκτὸ & τορευτὸ κοπῶν. Sed & capulus ensis (ita enim potius quàm manubrium appellatur) ἐγχειρίδιον dictus fuisse traditur, absque exemplo tamen. Quæ autem Hesychius de hoc vocabulo habet, præter illa quæ modò attuli, eiusmodi sunt quæ dubitationem mouere possint. Ea apud illum videnda tibi relinquo: hoc vnum addens, siquis eum nominis ἐγχειρίδιον vsum, cui priorem locum dedi, posteriorem dandum esse contendat, non magnopere me refragaturū, sed me meo iudicio esse vsum. Hoc certè constat, in hac posteriore signif. minimè diminutiui nominis vsum præstare.

Quæ sequuntur nomina, non composita
sunt tantùm, sed ex iis quæ bi-
composita vocare
soleo.

c. 2. Ἀποχειροβίοις, ου, ὁ καὶ ἡ, VEL Ἀποχειροβίωτος, Ex manibus victitans. id est, Manibus victum quærens, vel, Manuum labore victitans. Exponitur etiam, Manuū mercede vitam tolerans. A Xenophonte (inquit Pollux) ἀποχειροβίωτος dicitur ὁ ἀπὸ τῆς χειρὸς ζῶν. Idem alibi ἀποχειροβίωτος, sicut & χειρώναξ, inter ea ponit quæ minus admittuntur. Vsus est tamen hoc nomine ἀποχειροβίωτος ante Xenophontem Herodot. in Thalia, οὐκ ἐδικαίωσα φέρειν ἐς ἀγορὴν, καίπερ ἐὼν ἀποχειροβίωτος.

c. 2. Ἐγχειρίδιος, ου, ὁ ἡ, q.d. In manu positus. Cam. reddit In manus traditus: afferens ex Herodoto in Terpsichore, καὶ τὸ Μιλήτου ὅτι τρόπον τοῦτον, τὸν τοῦτο μηχανησάμενον, ἐγχειρίδιον τοῦ πρᾶξαι, vtque illū cui Miletī commissa est administratio, horum omnium autorem & structorē, in manus tibi tradam. Apud Pollucem autem vox ista ἐγχειρίδιον deprauata fuit in ἐγχειρηδήμιον.

c. 2. Ἐγχειροπράστωρ, vide inter composita ex Γαστήρ, Tomi 1, col. seu semi pag. 819.

Hactenus composita nomina, & verba ab illis deriuata: sequuntur composita verba, non præcedentibus vllis nominibus. quæ verba
partim in εἴζω, partim in ρέω desinūt.
Sed in εἴζω desinentia, habent etiam simplex, ideóque prio
rem illis locum
dedi.

Χειρίζω, Manu tracto. Χειρίζειν Hippocrati, Manibus curationem exequi significat, cum alibi, tū in libro qui inscribitur ἰατρεῖον, id est medicina. Et res, χείρισις. Quā tamen & μεταχείρισιν interpretatur Galenus comm. 1 in librum Hippocratis De fract. Hæc Cam. Itidem verò ex Hippiatria affert Budæus pro Manum chirurgicam admouere: vbi agitur de strumis eximendis. Ἀπολειφθὲν γὰρ, κἂν μικρὸν ᾖ, ἔσται μέγα, καὶ δεύτερον χειρίζειν πάλιν. Ex alio eiusdem libri loco pass. χειρισθῆναι affert, πρεῖν δὲ χρὴ ἀπόβλον αὐτὸν τοῦ τὸ χειρισθῆναι. Item participium αἱμορραγία ἢ ἐὰν ῥήγνυται χειριζομένου, μὴ λαβεῖν. id est, Dum scalpellum adigitur. SIC VERBAL. Χειρισμός, ET Χείρισμα, ITEM Χείρισις, de arte chirurgica dicuntur. Χείρισις (inquit Gorræus) est Hippocrati idem quod ἡ χειρουργία, vel vniuersa simpliciter rerum omnium admotio quæ manu perficitur: quam & χειρισμὸν appellat. Vide & paulo anté.

Χειρίζω, pro διαχειρίζω, Administro, Tracto. Polyb. libro 2, ἀδήλως αὐτὰ διεποῖτο χειρίζειν. Sic passiuum apud eundem, τοῦτα χειρίζεται διὰ τῆς συγκλήτου. VNDE Χειρισμὸς, Administratio, apud eundē Polybium, cum alibi, tum hîc, τοῦ δὲ πραγμάτων χειρισμὸν καὶ τὴν τῶν ὅλων ἐξουσίαν εἰς ἑαυτὸν ἐπανῆγε. Sic apud Athenæum libro 5, ὁ δὲ χειρισμὸς ἐγίνετο τῶν πραγμάτων δι' αὐτοῦ τοῦ βασιλέως. id est, Munera omnia ipse rex obibat, vt Bud. vertit. Ex eodem in v.l. ὁ χειρισμὸς τῆς διανοίας. Ibidem χειρισμὸς τῶν οὐσιῶν, ex Can. 3 Concil. Chalced. Cæterùm cū hoc χειρίζω & cum verbali χειρισμὸς optimè conuenit vsus verbi *Manier*. Sicut enim χεὶρ nobis est *Main*, ita χειρίζειν pro Administrare, nobis est itidem *Manier*: & χειρισμὸς, *Maniement*. & quidem cum genitiuo habente significationem illius genitiui πραγμάτων. Dicimus enim *Le maniement des affaires*. At Suidas non satis aptè τὸν χειρισμὸν τῶν πραγμάτων exponere videtur τὴν ὑπηρεσίαν. Addit verò & πρᾶξιν.

C. ΔΙΑ χειρίζω, (frequentius quàm simplex χειρίζω. estq; factum ex διὰ χειρός. nam qui aliquid διαχειρίζει, is veluti διὰ χειρὸς ἔχει) Administro, Rego, Gero, vt vertit B. afferens ex Aristot. Polit. 6, ἐπεὶ δ' ἔνιαι τῶν ἀρχῶν, εἰ μὴ ἐν πᾶσαι, διαχειρίζουσι πολλὰ τῶν κοινῶν. Sic Demosth. Pro Ctesiphonte, ὑπεύθυνος εἶ ὁμολογῶν ἢ διαχειρίσας ἢ πεπολίτευμαι, Confiteor me teneri ad rationes reddēdas eorum quæ aut administrauī, aut publicè gessi, vt Cam. vertit. Affert verò & ex or. in Aphobum 1, καὶ τὴν ἄλλην οὐσίαν ἅπασαν διαχειρίσαντες, quū totius patrimonii administratio penes eos fuisset. Æschin. in Ctesiph. ὅσοι διαχειρίζουσι τὴν τῆς πόλεως. Apud Isocratem legitur etiam διαχειρίζειν χρήματα: vbi scribit, οἱ καὶ φίλοις πολλοὺς κέκτηνται, καὶ χρήματα πολλὰ διαχειρίζουσι. Sic Gallicum illud verbum *Manier*, & eius verbale *Maniement*, (quorum facta fuit à me mētio in simplici χειρίζω) & præcedentem vsum habent, & hunc quoque. Dicitur enim, *Manier beaucoup de deniers*, vel *Auoir le maniement de grandes sommes de deniers*. (De Διαχειρίζω autē significāte Interficio, dicā in proximè sequēte voce pass. Διαχειρίζομαι.

AT Διαχειρίζομαι sub voce pass. actiuam significationem habet, & quidem eam quam posteriore loco dedi actiuæ voci Διαχειρίζω, videlicet pro Interficio. Plutarch. καὶ μέλλοντος τὸν Πέρσην διαχειρίζεσθαι. Herodian. libro 3, δύο διαχειρισθῆναι βασιλέας. Sic & apud Lucam, Act. apost. cap. 5. Cæterùm quidam, ad exprimendam cum significatione derivationem, interpr. Manibus violentis occido, item Iniecta manu violo. Sed hæ interpretationes nescio quid inepti habere videntur. quis enim aliis manibus quàm violētis aliquem interficit? Alterum autem illud loquendi genus, Iniecta manu violo, non solùm pleonasmum auribus grauem habet, sed malè etiam vocis Græcæ vim exprimit: quum iniecta manu violare possit aliquis qui tamen non interficiat. Malim igitur (si aliquo loquendi genere vtendum sit in quo manus seu manuum appellatio habeatur) reddere, Manus afferre, aut (seruata eadem constructione) Manibus conficere. Quanuis autem huius duntaxat significationis meminerit Bud. (quam & actiuum Διαχειρίζω apud Plutarch. habere testatur) affertur tamen & pro altera verbi Διαχειρίζω significatione, ex Plutarcho in Pericle, ἐμμελῶς ἕκαστα πάθη διαχειρισθῆναι πεφυκώς.

HINC Διαχειρισμός, οῦ, ὁ, ET Διαχείρισις, εως, ἡ, Administratio. Thucyd. lib. 1, διαχειρίσει πραγμάτων. id est διοικήσει. vt schol. expon. Perperam autem in editionibus quæ meam præcesserunt, legitur ibi διαχειρήσει, per η. quam vitiosam scripturam vulg. quoque lexica seruarunt.

C. ΕΓ χειρίζω, In manum seu manus trado, In manum do. Potest verò & simpliciter reddi Trado, interdum etiam Committo. Greg. τί τὰ ξίφη τοῖς ἐχθροῖς ἐγχειρίζομεν; cur hostibus enses in manus traditimus? Synes. ὃν σοι μετὰ τῆς ὑπεσχημένης ὑὸν ἐγχειρίζω, quem tibi cum epistola filium in manum trado. Cum nonnullis autē accusatiuis redditur simpliciter trado, aut Committo, aut Committo fidei alicuius. Demosth. ἐγχειρίζειν τοῖς πόλεις. Herodian. τὴν ἀρχὴν ἐγχειρίσαι. (vbi tamen v.l. exp. Præbuit) Plut. in Fabio, ἐνεχείρισεν αὐτῷ τὴν γυναῖκα. Apud Herodianū cum datiuo πίστει, lib. 1, φέρων τέ με πολλάκις νύκτωρ ὄντα τοῖς ὑμετέραις ἐνεχείρισε πίστει. vbi Polit. duplicem inter-

pretationem verbo ἐνεχείρησε dedit, hoc modo, Quin A
infantē sæpe me in vlnis gestās, vobis dabat in manus, quasique vestræ mandabat fidei. Vt autem hîc ἐγχειρίζειν πίστιν, sic δι' πίστεως ἐγχειρίζειν apud Xenoph. legitur, Anab. l. 2, τὰ δι' πίστεως αὐτοῖς αὐτῆς ἐνεχείρισαν. Vbi δι' πίστεως fuerit forsitan fide interposita. alioqui ἐγχειρίζειν ἑαυτὸν τινὶ, sine vlla adiectione possit reddi Committere se fidei alicuius, vel in fidem, aut Dare se in potestatem seu tradere. Plut. ἐνεχείρισεν ἑαυτὸν Ἀλεξάνδρῳ μετὰ τῆς πέτρας. Sic verò & apud Thuc. ἐγχειρίζειν τινὰ pro Dare in potestatem. At in v. l. ἐγχειρίσαι τοῦτις ἐμαυτ', sine au- B
toris nomine, His vbi memet docendū tradidissem. Apud Thucyd. verò ἐγχειρίσαντες κινδύνοις schol. exponit αἰαδέξασθαι.

Ἐγχειρίζομαι, pass. vt voce, ita etiam signific. q. d. In manus traditum, seu mihi cōmissum habeo, vel obtineo. Vel potius (mutata orationis forma) In manus mihi traditur, vel Mihi committitur, seu creditur. Gregor. καὶ μέρος οὐκ ὀλίγον ἐγχειρίζεται τῆς οἰκουμένης. vbi Bud. vertit, Pars non cōtemnenda orbis terrarū imperio e- C
ius creditur & commendatur. Apud Lucianum, τὴν γνώμην τῶν κρεῶν ἐγχειρίζεις, distributionem carnium sibi commissam & demādatam habens. Vel, Cui distribuendarum carnium munus demandatum est. Alicubi autem possumus & nomine Cura commodissimè vti, vt apud Herodianum, l. 3, τῷ νυκτερινῷ φρουρῷ ἐκ τοῦ ὁδοῦ ἐγκεχειρισμένος, Cui nocturnæ custodiæ cura commissa est, vel demandata est. Sic τῷ ἐγκεχείρισται φρουρῷ, l. 2. Apud eundem & cum aliis accus. vt lib. 4, πάσας ὑπ' αὐτῷ ἐν Ῥώμῃ τοιαύτας ἐγκεχειρισμένῳ, Cui rerum suarum omnium curā in vrbe crediderat. Inuenitur & cum in- D
finitiuo, (quam constructionē rarum esse puto) apud eundem. lib. 8, ὑμεῖς δὲ δεῖ τὴν καὶ διοικεῖν τὰ τῆς ἀρχῆς σοὶ ὑμῖν ἐγκεχείρισμεθα. vbi Polit. vertit, Nobis autem dispensatio tantùm atque administratio principatus vnà vobiscum demandata est. Nec verò duntaxat dicitur aliquis ἐγχειρίζεσθαι rem quampiam, (ea forma qua dicitur ὀπτεύεσθαι) sed vicissim quoque res quæpiam dicitur alicui ἐγχειρίζεσθαι. Sic apud eundem, τὰ ἐγκεχειρισμένα τῆς φρουρᾶς χωρία, lib 8. Appellat idem τὰ ἐγκεχειρισμένα, negotia commissa alicui, lib. 6, ὁ δὲ μετὰ πάσης ὀπτῆς μελείας πυνθάνομαι τὰ ἐγκεχειρισμένα, obiens vel administrans cum omni diligentia negotia sibi commissa, vel demandata sibi munia. E

Ἐγχειρήσαντες autem, medium aor. cum accus. κινδύνοις, vide suprà cum actiuo Ἐγχειρίζω.

Ἐγχειρισμός, οῦ, ὁ, ET Ἐγχείρισις, εως, ἡ, Ipsa actio tradendi aliquid in manus, seu committendi aliquid. In v. l. ex Theophilo in Instit. ciuil. ἐγχειρισμός, Commissio. Ἐγχείρισιν autem Camer. dicit vocatum fuisse quod alteri daretur veluti elaborandum. vt diuisa materia à rhetore quæ discipulis traditur exequenda dictione aut scri F
ptione. Cuius tamen signif. exemplum nullum affert.

Ἐγχειριστής autem perperam scribi pro ἐγχειρητής, (vt vicissim habuisti suprà δαιμονιστὴς pro δαιμονιεστὴς) docebo in verbo Ἐγχειρῶ.

C. ΜΕΤΑχειρίζω, SIVE Μεταχειρίζομαι, Tracto, manib' videlicet. (quæ tamen adiectio cum hoc Latino verbo superuacanea videri possit) vt nimirū dicitur μετὰ χεῖρας ἔχειν, inter manus habere, siue in manibus. Potest autē & nostro verbo Manier in multis locis reddi: quod itidem factū à manu esse, docui suprà in Χειρίζω. Chry G
sost. in epist. 1 ad Corinth. c. 13, loquens de varijs opificiis, videlicet τῶν οἰκοδόμων, τῶν τεκτόνων, τῶν ὑποδηματαῤῥάφων, τῶν ἀρτοποιῶν, aliisque ad quotidianos vitæ vsus necessariis, τίς δὲ αἰτίαν τῶν πλουσίων ταῦτα μεπέναι πτέ; ὅπου γε καὶ αὐτοὶ οἱ ταῦτα μεταχειρίζοντες, ὅταν ἀπορήσωσιν, οὐκ αὐέχονται τῆς ἐπὸ τῶν ἔργων τούτων ταλαιπωρίας; Vbi animaduerte eandem propè signif. dari verbo μεπέναι & verbo μεταχειρίζειν. Possumus certè μεταχειρίζειν hîc commodè reddere Tractare: vel ex hoc Flacci loco, H
— tractant fabrilia fabri. Idem passiua voce vtens dixit μεταχειρίζεσθαι τὰ ὅπλα, Tractare arma. Vbi vti possumus itidem illo Gallico verbo Manier, & reddere Manier les armes. Eodem modo τεῖχος μεταχειρίζεσθαι, apud Plut. De def. or. τὸ Ὀδυσσέα θαυμασόντων τὸ τεῖχος μεταχειρ-

ιζόμενον. Thucyd. autem actiua voce vtens dixerat ante hunc, μεταχειρίζειν τὸν πόλεμον. vbi Administrare bellum malit fortassis quispiam quàm Tractare bellum: cuius tamen generis loquendi exempla extant. At quum dicit μεταχειρίσαι τὰ περὶ τὰς ναῦς, lib. 1, possumus verbo Tractare vti. Locus est lib. 1, pag. 5, meæ editionis circa finem, ὥσπερ δὲ Κορίνθιοι λέγονται ἐγγύτατα τοῦ νεῶ ὅπου μεταχειρίσαι τὰ περὶ τὰς ναῦς, id est Quamproximè ad hu ius ætatis consuetudinem tractasse quæ ad naues pertinent. vel Tractasse nautica. Sed malim (nequa relinquatur ambiguitas) Tractasse fabricandarum nauium artem. (Nam & Artem tractare dicūt Latini) At scholiastes perperam μεταχειρίσαι expon. ἐναλλάξαι, significationem nouam tribuens huic verbo, omissa ea cuius passim exempla inueniuntur. Eum tamen sequens vir quidam alioqui doctiss. μεταχειρίσαι reddidit Commutasse. Sed nec Valla rectè interpretatur Excogitasse, ita locum illum reddens, Corinthii autem primi feruntur excogitasse naues quæ ad eam quæ nunc in vsu est formam proximè accederent. Rursum autem exemplum pass. vocis μεταχειρίζεσθαι habes in hoc loco, qui est Synesii, καὶ ἡ δρόσος ἔλεγε, μὴν παρεῖχεν ἡμῖν κεχρῆσθαι τοῖς καλωδίοις, καὶ τὸ ἱστίον μεταχειρίζεσθαι, Velum tractare. vt etiam τοῖς κάλως μεταχειρίζεσθαι possis reddere Rudentes tractare, ex Iuuenale.

Μεταχειρίζω non est simpliciter Tracto, sed Tracto cum attentione, vel potius Excutio, Examino: in isto Chrysostomi loco, in epistolam Pauli ad Rom. cap. 8, καὶ ὅπ τοῦτο τὸν ἔχει τὸν τόπον, καὶ οὐδαμοῦ ὁλοσχερῶς τὰ εἰρημένα, πάλιν αὐτὰ μεταχειρίσαντες πάλιν λέξιν, ὀξέως ἐπισκεψώμεθα ἀκριβέστερον.

Μεταχειρίζομαι, Tracto vulnus, Manu attrecto, Manu medicor. Bud. ex Lysia, ζητεῖν καὶ τὸν φιλοσοφεῖν, ὅπως ὡς ἀλυπότατα μεταχειρισοῦσιν τὸ συμβεβηκὸς πάθος.

Μεταχειρίζομαι, reddirur Tracto, vel Administro, & in hoc loco Plut. καθάπερ ἂν εἰ τοῦ Ἀλεξάνδρου μεταχειρίζοι τῆς τοῦ Ἀρείου πάγου βουλῆς ὀπτασίαν. Sed Latini vel Gerere magistratum vel Fungi magistratu potius dicunt. (erat autem magistratus illa ὀπτασία) Atque ita ex Platone affertur, μεταχειρίζεσθαι μεγίστας ἀρχὰς pro Functus est summis magistratibus. Huc autem referri posse videtur ea significatio quam habet μεταχειρίζομαι in isto Xenoph. loco, ὁ σὸς νοῦς τὸν σῶμα ὅπως βούλεται μεταχειρίζεται. Hîc enim μεταχειρίζεται redditur Regit, item Moderatur: hoc modo, Mens tua corpus pro suo arbitrio Moderatur. Vtimur profectò nostra illa voce Manier in hac quoque significatione, pro Regere, Moderari. atque adeo hîc etiam vti ea possemus, ita reddendo hunc locum, Ton esprit manie ton corps comme bon lui semble.

Μεταχειρίζομαι, aut etiam act. Μεταχειρίζω, habet & aliam tractandi significationem longè à præcedentibus diuersam: eam nimirum quam habet verbū Tractare, iunctum aduerbiis Clementer, Commodè, Liberaliter, &c. aut contrà, Asperè, Acerbè, Durè, Iniuriosè, & cæteris eodem pertinentibus. Thucyd. lib. 7, pag. 263, meæ editionis, τοῖς δ' ἐν ταῖς λιθοτομίαις οἱ Συρακούσιοι χαλεπῶς τοῖς πρόσθεν χρόνοις μεταχειρίσαντο, durè eos tractauerunt, vel asperè. Hoc quoque modo verbum illud nostrum Manier, quod dixi respondere Latino Tractare, vsurpare solemus. Dicimus enim, Ie le manieray bien, vel, Ie l'ay bien manié, de hac posteriore tractatione loquētes. At Bud. apud Platonem in Gorgia μεταχειρίζεσθαι ὡς ἀδικοῦντα vertit In eum animaduertere. quum alioqui verbo Tractare vti itidem posset.

Μεταχειρίζομαι habet præterea alium quēdam vsum nostri verbi Manier, proximè præcedenti affinem. De eo loquor quo dicimus Manier quelcun. veluti quum dicimus, Ie le scay bien manier: vel Ie le manie à mon plaisir: i'en fay ce que ie veux. Sed huius vsus hoc dūtaxat exemplum reperio apud Athen. in fine libri 13, οὕτως ἐρωτικῶς τὸ κάλλος μεταχειρίζεται. vbi est ironia. Videndum autem an non & hîc verbo Tractare vti possimus, ita reddendo, Adeo amatoriè puellulam illam tractabat.

Μεταχειρίζομαι τὸ σῶμα, verbum est funebre, apud Isæum, vt scribit Bud. sed locum non afferens. Extat autem

autē is Isæi locus in orat. quæ inscribitur περὶ τοῦ Κίρωνος A
κλήρου, p. 64, Ald. edit. vbi tamen non simplex μεταχειρίζεσθαι, sed comp. συμμεταχειρίζεσθαι habetur, δεινὸν γὰρ τῆς τοῦ πάππου μνήμης ἐκ τῆς οἰκίας αὐτὴ ἐκείνης θάπτειν, καὶ λεγούσης ὅτι βούλοιτ' ἂν αὐτὴ τὸ σῶμα ἐκείνῳ συμμεταχειρίζεσθαι μεθ' ἡμῶν καὶ κοσμῆσαι. De quo loco dicā in Συμμεταχειρίζομαι.

Μεταχειρισμός, ῶ, ὁ, Tractatio. Quemadmodum autē μεταχειρίζεσθαι varias tractādi significationes habet, sic μεταχειρισμὸν habere posse existimo. Sed dicendū est de signif. quam huic verbali Bud. tribuit, in qua significationes sui verbi prætergreditur. Tribuit tamen ita vt B
nō affirmet. Hæc enim scribit, Μεταχειρισμὸς videtur esse Retractatio, Emēdatio sui errati, apud Œcumen. in Acta. Sed locū eius non subiungit: quē proferendū cēsui, vt iudiciū de illa interpr. ferri possit. Tractans igitur Œcumenius eum locum Act. Ap. c. 23, in quo Paulus quum pontificem Ananiam vocasset parietē dealbatum, & reprehēsus fuisset ꝓ pontifici Dei conuitiaretur, respondit se nescisse eum esse pontificē: hæc scribit, ὡς τῶν μεταμελητὴς λέγει. Οὐκ ᾔδειν ὅτι ἐστὶν ἀρχιερεύς· καθὼς ἐπίστευον. Et paucis verbis interiectis, ἐστὶ δὲ καὶ μεταχεισμὸ χρήσασθαι ἰσχυροτέρῳ παῤῥησίᾳ. πολλάκις γὰρ παῤῥησία μὲν ἄκαιρος ἐβλαψε τὴν ἀλήθειαν, μεταχεισμὸς δὲ εὔκαιρος κατώρθωσε τὸ προκείμενον. C

Μεταχείσις, Tractatio, sicut & μεταχεισμός, quod proximè præcedit. Sed apud Gal. Cōm. 1, in l. περὶ ἀρθρῶν, pro illa tractatione chirurgica, quæ χειρουργία etiā vocatur. Cōuenit autē istud verbale μεταχείσις in hac signif. cū μεταχειρίζεσθαι, quod ex Lysia attuli pro Tractare vulnus.

Hinc BICOMP. Δυσμεταχείριστος ET Εὐμεταχείριστος, Qui difficulter tractari manibus potest, & Qui facilè D
tractari potest. Vix tractabilis, vel Difficulter tractabilis: & contrà, Facilè tractabilis, vel potius simpliciter Tractabilis. Gall. itidem, Mal-maniable pro δυσμεταχείριστος: & Maniable pro ἀμεταχείριστος. Dicitur autem δυσμεταχείριστον εἶναι quod propter nimiam molem non facilè tractari manibus potest: & contrà ἀμεταχείριστον, quod tale est vt cōmodè tractari queat. Sic pōdus tractabile, vel contrà Vix tractabile, apud Statium. Sed vt μεταχειρίζεσθαι alias quoque habet verbi Tractare signific. ita hæc bicomposita alios quoque vsus obtinēt. quorū E
vnus extat in hoc Plut. loco, in l. De procr. animi, καὶ τυχεῖν ἰδίας ἀπαραφοῦς τὸ λόγον τοῦτον, ὅτι φύσει ἀμεταχείριστον ὄντα. (quæ Turn. ita vertit, Suāque priuatim scriptione rem istam comprehendendam, haud sanè alioqui tractatu facilem) Extat alius in hoc Synesii, ep. 67, αἱ γυναῖκες, πρᾶγμα δυσμεταχείριστον, χεῖρας αἴρουσαι, βρέφη πρεπίνουσαι, καὶ μύουσαι τοῖς ὀφθαλμοῖς, ἵνα μὴ εἰς ἔρημον τὸ σωμήθοις πρεσβύτου τὸν θρόνον ἀναπεπτάκασι, μικρὸν ἐδέησαν τοῖς ἀναιδέα πολιτευομένοις ἡμᾶς εἰς πάθος τραγικὸν ἀποκαλέσαι. Proximè autem præcedunt hæc verba, τὸ λοιπὸν οὐ τῶν ἀνδρῶν, εἰ καὶ πέρα πρεσβυτέρας, ἀλλ' ἔλαθον λῶ. Ex quibus etiam verbis videtur clarior significatio illius vocis δυσμεταχείριστον reddi: quum videamus mulieres præ viris δυσμεταχείριστον πρᾶγμα appellari. Quo igitur sensu δυσμεταχείριστον πρᾶγμα esse dicūtur mulieres? Res quæ non facilè tractari potest, aut etiam regi, Res quam aliquis non facilè gubernare & moderari possit. Possit verò & hîc nostra vox illa Maniable vsum habere, sed metaphoricum. Fuerit enim ab illa verbi Manier significatione, qua vtimur quum dicimus, Ie scay bien com- G
mēt il le faut manier. Sed & hîc vsurpari posse videtur vox Tractabilis: ea nimirum in significatione qua dixit Maro, — sed nullis ille mouetur Fletibus, aut voces vllas tractabilis audit. Quo metaphoræ genere dicitur & Intractabilis animus. Fuerit igitur fortasse δυσμεταχείριστον πρᾶγμα, res vix tractabilis. A Cam. δυσμεταχείριστος redditur Qui capi aut teneri facilè nequit. At in vulg. lex. Difficilis expugnatu, Inexpugnabilis, Inaccessus. Cuius vsus exempla desidero. Alterum
ILLVD Εὐμεταχείριστος contrariam signif. habet, vt H
dictum est: ideóque accommodari illi poterunt quæ de δυσμεταχείριστος proximè præcedunt, mutato tātùm aduerbio. In hoc autem Xen. loco, ex Pæd. Cyri, lib. 2, de Proxeno, οἱ δὲ ἄδικοι ἐπεβούλευον ὡς ἀμεταχείρισῳ ὄντι, Cam. ἀμεταχείρισῳ exp. Qui facilè capi posset. Bud. apud Plut. ἀμεταχείριστον exp. Non difficilem, in hoc loco, de Mithridate, λαμπρὸς μὲν εἰς δόξαν, ἀμεταχείριστος δὲ φαγόμενος αὐτὴν γνησίως. Habent porro hæc nomina & sua ADVERB. Δυσμεταχείριστος ET Εὐμεταχείριστος. Dicitur autem δυσμεταχείριστος ἔχειν, & contrà ἀμεταχείριστος, quod tale est vt vix tractari possit, vel contrà, vt facilè tractari queat.

At verbum ex Μεταχείρομαι BICOMPOS. est Συμμεταχείρομαι, Tracto vnà cum alio, seu aliis, &c. sequendo significationes datas verbo μεταχείρομαι. At verò in eo loco quem habuisti suprà ex Isæo, vbi dicit τὸ σῶμα ἐκείνου συμμεταχειρίζεσθαι καὶ κοσμῆσαι, videtur esse Vnà tractare seu administrare corporis sepulturam, siue quæ ad sepulturam pertinēt, aut ad exequias.

C. Π Ρ Οχειρίζω ET Προχειρίζομαι, vide suprà post Πρόχειρος.

Compos. autem VERBVM Ἀποχειρίζω, in hunc locū referuaui, quòd cum significatione simplicis Χειρίζω conueniant præcedentia cōposita, ac præsertim quod illi proximè subiungitur Διαχειρίζω: cum huius autem significatione nequaquam. Sonat enim ἀποχειρίζειν, q. d. Demanuare: si fingere hoc vocabulum licet pro Manu priuare, Manum amputare, aut alio modo auellere. Eadem certè forma dicitur qua ἀποκεφαλίζειν pro Caput amputare: quod nos ad verbum dicimus Decapiter, q. d. Decapitare. Eadem etiam forma qua dici solet ἀποτραχηλίζειν, pro quo itidem dicimus (ita vt verbum verbo, vel potius compositioni cōpositio respōdeat) Decoller, id est Decollare. Quod verbū (nequis fallatur) nequaquam vt præcedentia Demanuare, & Decapitare, à me fictum est, sed ex Suetonio & Fenestella petitum. Extat porro illius Ἀποχειρίζω passiua vox Ἀποχειρίζομαι in quodam loco quem affert Suidas, eius autorem non nominans, ὃς μετὰ πολλὰς αἰκίας καὶ τραυματισθεὶς ἀποχειρίσθη τῷ δεξιᾷ. Quæ postrema verba, ἀποχειρίσθη τῷ δεξιᾷ, apud Eustath. quoque leguntur, ex eodem, vt opinor, loco petita. Est porro hîc animaduertendum, pro ἀποχειρίσθη potuisse simpliciter dici ἀποκοπῇ, vel ἀφῃρέθη. atque ita esse dictum vt ἀποκεφαλίσθη τῷ κεφαλῷ, & alia plurima. Alioqui dicendum esset ἀποχειρίσθη τῷ δεξιᾷ, esse pro ἀποχειρίσθη χεῖρα τῷ δεξιᾷ. dicendum, inquam, id esset, nisi cum χεῖρα subaudiri posset atque adeo soleret accusatiuus δεξιᾷ, sicut & in cæteris casibus.

Hactenus composita in είζω desinentia: quæ autem sequuntur, in ρέω desinunt.

C. Ἐγχειρέω, ῶ, sonat quidem q. d. In manum sumo, si ratio habeatur præpositionis ἐν: sed est tamen Manum admoueo, vt dicitur Manum admouere operi. Reddi etiam potest vno verbo Aggredior. Schol. Thuc. εἰσχειρεῖν vult esse τῷ χεῖρα ἐνιπθέναι τῇ πράξει, vt mox docebo: sed fortassis ἐγχειρῶ habet potius illam sumendi in manus significationem, & quatenus illam habet, dici potest respici ad instrumenta quæ in manū sumūtur, quū illa operi admouenda est. Vtut sit (nam ne sumendi quidem significatio apertè in hoc verbo inclusa est, sed ex præpositione ἐν eam elicio) constat dici ἐγχειρεῖν ἔργῳ pro Manum admouere operi, Aggredi opus. Cum nonnullis autem datiuis possumus & verbo Capessere vti: vt ἐγχειρεῖν τῇ μάχῃ, Capessere pugnam. Porro vt dicitur ἐγχειρεῖν τῷ ἔργῳ, ita Thucyd. dixit, ἐγχειρήσαντες εἰργάζοντο. vbi quidam interpr. Aggressi opus vrgebant. Schol. ἐγχειρήσαντες exp. χεῖρας ἐνθέντες τῇ πράξει. Sed haud scio an idonei alicuius scriptoris autoritate confirmari hoc loquendi genus possit, χεῖρας ἐνιπθέναι τῇ πράξει, vel τῷ ἔργῳ: quum præpositio ἐν verbo τίθημι iuncta alium potius vsum habeat. Cæterùm vt ἐγχειρῶ sine adiectione casus ponitur in illo Thucydidis loco, sic in isto Plat. in Timæo, μήτε οὖν οἴεσθε δεῖν ἐμὲ λέγειν, οὐδ' αὐτὸς αὖ πείθειν ἐμαυτὸν εἴων δυνατὸς ὡς ὀρθῶς ἐγχειροῖμι αὖ, τοσοῦτον ὀπτωλλόμενος ἔργον. Quum autem casui iungitur, datiuum habere solet: vt dictum est suprà, ἐγχειρεῖν ἔργῳ, & ἐγχειρεῖν μάχῃ. Nonnunquā tamen pro illo datiuo habet infinitiuum, nam vt

dicitur ἐγχειρῶ τῷ ἔργῳ & ἐγχειρῶ τῇ μάχῃ, ita etiã εἴχει A
ρῶ ἐργάζεσθαι, & ἐγχειρῶ μάχεσθαι. vt videlicet Lat. dicitur Aggredior pugnam & Aggredior pugnare. (Affertur tamen ex Thuc. ἐγχειρῶ μάχεσθαι redditum Tento pugnam) Sic ἐγχειρῶ χρῆσθαι, ex Xen. Aggredior vti. Quinetiam verbo Incipio & verbo Conor interdum redditur cum nonnullis infin. vt apud eundẽ Xen. πρόπρος ἐγχειρῶ ὅπῃ μελεῖσθαι, prior incipio curare. Demosth. τοὺς ἐγχειροῦντας τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν, qui conantur falsa testimonia dicere, vt vertit Cam.

Ἐγχειρῶ cum datiuo personæ, pro Aggredior, significante Adorior. vt apud Polyb. ἐγχειρεῖν τοῖς Καρχηδονίοις pro ὁπηχεῖν, Aggredi Carthaginienses, seu adoriri. Sic apud Aristot. Pol. l. 5, καὶ ὅπῃ τοῖς μοναρχίαις ἐγχειροῦσιν. Sic & apud Thuc. εἰσχειρήσειν τῇ πόλει. vbi schol. exp. ὁπηθήσειν. Sed ὁπηθήσεσθαι potius dicendũ fuerat. B

PASS. autem Ἐγχειρεῖται dicitur id cui manus admouetur, id quod aggredimur. Synes. οὔπω δὲ πόπε φόνος ἐνεκεχείρητο.

Ἐγχείρημα, ατος, τὸ, Id quod aliquis aggreditur, seu aggressus est, Quod quispiam molitur, Molimen, Molimentum, Cœptum. Synes. σὲ δ' κύκλωπα μολὼν ἔνπα τὴν πόλμη, Σίσυφον δὲ τοῖς εἰχεῤῥήμασι, cœptis, ausis. Interdũ verò videtur esse potius Aggressio, id est Ipsa actio aggrediendi aliquid, Conatus. Isocr. ad Nic. οὐ μὼ ἀλλὰ καὶ πόδε ἐγχείρημα καλῶς ἔχει, τὸ ῥηπεῖν τὰ παρεσκευασμένα. Hanc tamẽ posteriorẽ significat. habet potius alterum VERBALE Ἐγχείρησις. Sed affertur etiam ἐγχείρησις αἱματομικὴ ex Galeno, pro tractatione anatomica. C

Ἐγχειρητής, οῦ, ὁ, Qui aliquid aggreditur, seu molitur. Et sicut ἐγχείρημα reddidi Molimen & Molimentum, ita ἐγχειρητὴς aptè redditurũ me puto Molitor. At in v. l. perperam Exequutor: quum ἐγχειρεῖν non sit Exequi. Sed & alius error ibi admissus est, in scriptura videlicet. neque. n. ἐγχειρητὴς solùm habent, idq; post ἐγχείρησις, sed etiam ἐγχειρέτης post ἐγχειρισμός, ex Aristoph. in Auibus. Quam tamẽ scripturam Cam. quoq; habet. D

Ἐγχειρητικὸς autem, Aptus ad aggrediendas res seu moliẽdas. Vel, Solers in rebus vel hominibus aggrediendis, vt vertit Bud. (eundem, ὁπηχειρηματικὸν quoque appellari docẽs) Apud Xen. de Diphrida Lacedæmonio, Hell. l. 4, ὦ δὲ ὁ αὐτὴρ δύχαρις τε οὐχ ἥκιστα τῷ Θίμβρωνος, μᾶλλον δὲ σωφρονέστερος καὶ ἐγχειρητικώτερος φαίνοιτο ἢ δὲ καὶ ἐκφαύλου αὐτῷ αἱ τῷ σώματος ἡδοναὶ, ἀλλ' ἀεὶ πρὸς ὧ ἦει ἔργῳ, τοῦτο ἔπρασσεν. Quæ Cam. ita reddit, Erat vir ille neque minus comis Thimbrone, & magis cõpositis moribus, & dux solertior atque attentior. Nam neque vinci sese à corporis voluptatibus patiebatur, & quicquid aggressus esset, id exequebatur. E

c. 2, Παρεγχειρέω, ῶ, Aggredior aliquid, seu molior, aliqua in re, præter id quod in ea aliquis aggressus est, seu molitus, Admolior quidpiã molimini aliorum, Opus aggredior in quo aliquid ad alterius opus seu ad opera aliorum addo. Nec enim videtur commodè posse hoc compositum sine longa paraphrasi reddi. cui certè in vulg. l. omnino falsa datur interpretatio, videlicet Adhortor. cui additur Contendo. F

HINC Παρεγχείρησις, Quod aliquis admolitus est molimini aliorũ, &c. sequendo formã interpretationũ quæ ipsi verbo datæ fuerunt. Themist. principio Comm. in Anal. post. σμικρῶν δὲ ἕνεκεν παρεγχειρήσεων ὁλοκληρίας κατεβάλλεσθαι πραγματείας, ὅμοιον τῷ βουλομένῳ τὴν Ἀθηναῖ μετακινεῖν τὴν Φειδίου, ὅπῃ τὰ δεσμὰ τῆς κρηπῖδος ᾤετο ἀμείνω ποιήσειν. Vbi certè παρεγχειρήσεων pro παρεγχειρήσει ponitur: quum alioqui παρεγχείρησις de ipsa actione potius dici debeat. G

C. ΕΠΙχειρέω, ῶ, Manum seu manus admoueo, vel iniicio. Hom. Iliad. ω, v. 394, Δηρὸν γὰρ ἔτι ὁπηχειρήσειν μεμαῶτες. vbi Eustath. verbum ὁπηχειρεῖν ait significare χεῖρας ὁπιβάλλειν. sicut ab eodem poeta dici solet ὁπὶ χεῖρας ἴηλαν. At verò in loco præcedente δείπνῳ ὁπηχειρεῖν esse ἀρξασθαι δείπνειν. Is autem habetur v. 385, Εὖθ' οἱ μὲν δείπνῳ ἐπηχείρεον. Vtrobique igitur turpiter peccat vulg. interpretatio ad verbum: habet enim in hoc loco, Tunc hi quidem cœnam parabant: in illo autem, Diu enim cibum parare prompti. In prosa certè ὁπηχειρῶ (sicut & ἐγχειρῶ) est Admoueo manus: sed intellige, operi aficui, Aggredior, cũ datiuo vel accusatiuo rem significante. Videtur autẽ sonare propriè, In manus aliquid sumo, circa quod incumbam. Isocr. Ad Philipp. χρὴ δὲ τοῖς μέγα φρονοῦσι καὶ τοῖς διαφέρουσι, μὴ τοιούτοις ὁπηχειρεῖν ἃ καὶ τῷ τυχόντων αὐτὸς κατεπράξειεν. Apud eundem cum accusatiuo, in orat. ad Demonicum, ὅσοι μὲν οὖν πρὸς τοὺς ἑαυτῶν φίλους τοὺς περιεπικοὺς λόγοις συγγεγράφασι, καλὸν μὲν ἔργον ὁπηχειροῦσιν, οὐ μὴν πρὸς τὸ κράτιστον τῆς φιλοσοφίας διατείνουσι, Pulchrum opus aggrediuntur, siue præclarum, In rem pulchram incumbunt, seu laudabilem, In re pulchra operam ponunt. Itidem apud Plutarchum De virtut. mul. αἷς ἡ ἡδεῖα καὶ πρὸς Ἀρετοφίλαν τὰ αὐτὰ βουλομένῳ καὶ παρυδαίζουσαν, ἐπηχείρει τὸ ἔργον. Apud eundem alioqui & cum datiuo eiusdem etiam nominis, ὁπηχειρεῖν τῷ ἔργῳ, in Publicola. Cicero apud Platonem hoc verbum ὁπηχειρεῖν datiuo itidem iunctum, reddidit verbo Studere. hunc enim eius in Phædro locum, ὥςτε οὐδὲν αὐτῷοιτο θαυμαστὸν προϊούσης τῆς ἡλικίας, εἰ πρὸς αὐτοῖς τι τοῖς λόγοις οἷς νῦν ὁπηχειρεῖ, πλέον πάντων διενέγκοι τῶν πώποτε ἁψαμένων λόγων, ita interpretatur, Vt minimè mirum futurum sit, si, quum ætate processerit, aut in hoc orationum genere cui nunc studet, tantũ quantum pueris, reliquis præstet omnibus qui vnquam orationes attigerunt. Conuenit certè hæc interpretatio verbo ὁπηχειρεῖν in hoc præsertim genere loquendi, ὁπηχειρεῖν πράγμασι νεωτέροις. Dicũt enim Latini Rebus nouis studere: sicut etiam, Res nouas moliri, vel tentare. Inuenitur porro ὁπηχειρῶ iunctum etiam infinitiuo, (sicut & ἐγχειρῶ) quam constructionem habet interdum & verbum Aggredior. Verùm cũ hac constructione non solùm aggredior, sed & Conor seu Nitor reddi potest, prout videlicet poscere videtur locus. Demosthenes, Οὗτοι πνὲς ὁπὶ τὸ οἰκεῖον ἐλθόντες, ὃν ἀρχῶ νύκτωρ ἐπεχείρησαν διαφορῆσαι τὰ ἔνδοθεν, in gurgustium agreste inuaserunt, ac diripere omnia quæ intus erant & exportare aggressi sunt. Bud. In hoc autem Xenoph. loco, ἐπεχείρουν διαλέγεσθαι, redditur Aggrediebantur, vel Conabantur. At passiuè ὁπηχειρεῖσθαι dicitur res aliqua cui incumbitur, in quam conatus confertur: vel, quæ tentatur, vt quidem nonnulli interpr. Quinetiam infinitiuo iuncta ista quoque vox passiua inuenitur. vt in hoc loco qui ex Platone affertur, πρὸς τὰ σὺ λῶ ἀ τοιοῦτον ἐπεχειρῆσθαι πρὰχθῆναι. Quem locum ita interpr. v. l. Quæ tentata sunt fieri, Quæ vt fierent suscepta sunt. Sed malim reddere, Quæ fieri cœpta sũt. H

Ἐπχειρῶ, (sicut ἐγχειρῶ) habet & illã verbi Aggredi significationem qua ponitur pro Adoriri. Tunc autẽ cum datiuo duntaxat construitur, nisi me memoria fallit. Herodot. τέῳ δὲ τρόπῳ ὁπηχειρήσωμεν αὐτῷ; Quo pacto aggredi illum possimus? vel adoriri. (Hic enim perperam scribi ὁπηχειρήσωμεν, manifestius est quàm vt controuersum esse debeat. Mutatum autem fuisse perperam in quibusdam huius classis compositis η in ι, vicissimque in compositis verbi χειρίζω, mutari ι in η, diligens lector obseruabit: & à meipso suprà duo exẽpla huius mutationis annotata fuisse memini) Sic dicitur ὁπηχειρεῖν τοῖς τυράννοις ab Aristotele, Polit. lib. 5, ὡς ὥρ ἔνιοι τοῖς τυράννοις ὁπηχειροῦσιν, ὁρῶντες κέρδη τε μεγάλα καὶ τιμὰς ἅσας αὐτοῖς. Sic legitur sæpe, ὁπηχειρεῖν τοῖς πολεμίοις, sicut & ὁπηθεῖν. Sed & in hac signif. vsurpatur vox pass. ὁπηχειροῦμαι. Thuc. lib. 2, ὅπῃ γὰρ πρός τε τὸ ὁπήκοον τοῖς ἐναντίοις ἀψυχότατοι αὐτοὶ εἶεν, πρός τε τὸ ὁπηχειρεῖσθαι ἀσφαλέστατοι, ab aliorũ petitionib⁹ & aggressionib⁹ tutissimi, vt Bud. vertit. Subiungitque ex Plut. in Sert. ὁπηχειρούμενος δι' ὁδόν, aggressu ancipiti circumuentus.

Ἐπχειρῶ est etiã Argumentis astruo, & aliquid tueri conor, & probare aggredior: quasi Aduersariũ peto argumẽtis & inuado. (vt idem scribit) Est enim trãslatio vsitata apud oratores, à cãpo in forũ, & ab acie instructa, ad argumentorũ ordinẽ atque dispositionẽ. Lacert. in Polem. δηλὰ μὲν οὖν δὲ καθίζων ἔλεγε πρὸς τοὺς θόρυβος, φασὶ, πρὸς τοὺς δὲ ἐπχείρει, Nec verò sedens differebat de quæstionib⁹ propositis, vt ferũt: sed ambulãs argumẽta explicabat. Idem in Arcesilao, πρόπτος ἢ ἐς ἑκάστοτε ἐπχείρησε, & primus vtroque versus argumentatus est. Id est, Et contra affirmantem & contra negantem argu-

mentari instituit. Themist. in l. 4 Phys. ὅπῃ μὴ οὖν ἐκ τῆς A
κινήσεως ὁπηχειροῦσι, His igitur argumentis à motu ductis vacuum asserere conantur. Alex. in Top. l. 1, διαλεκτικοὺ γὰρ περὶ πάντων τῶν προτεθέντων ὁπηχειρεῖν. Idem, καὶ γὰρ καὶ αὐτὸς εἰς τὰ αὐτοκίνδυνα ὁπηχειρεῖ, in vtranque partem argumentatur. Sic & apud ipsũ Aristotelem vt in 1 De cælo, λογικώτερον δὲ δεῖν ὁπηχειρεῖν καὶ ὧδε, verùm logica facultate prædito conuenientius est hoc quoque modo astruere quod dicimus. Hæc ille. Sciendum est autem inueniri & ὁπηχειρεῖσθαι passiuè positum hac in signif. Dicitur enim ὁπηχειρεῖσθαι quod ab aliquo argumentante affertur, seu proponitur, quod argumẽtatione astruitur, seu per argumentationem. Vnde particip. ὁπηχειρηθὲν apud Philonem De mundo, πρὸς δὲ τὸ ἀπὸ τῆς μειώσεως τῆς θαλάσσης ὁπηχειρηθὲν, ἐκεῖνο δέοιτος αὖ λέγοιτο, quæ ille idem ita vertit, Ad id porro quod argumẽtatur de imminutione maris, hoc modo respõderi cõuenienter potest. In comm. autem linguæ Græcæ, ita, Ad id quod astruere volunt argumento imminutionis maris, illud non sufficienter respondetur. B

Ἐπχείρημα, ατος, τὸ, Quod aliquis aggreditur, seu molitur, aut conatur, Molimen, vel Molimentũ, Conatus. Thuc. l. 7, τοῖς πρὸ ὁπηχειρήμασιν ἑώρων ἀ καθεστῶτες. Xenoph. Hell. 1, αἰδόμενος πόπο τὸ ὁπηχείρημα, γραπαὶ σωνέλεγε πολλήν. C

Ἐπχείρημα, ab illa actiui ὁπηχειρεῖν & pass. ὁπηχειρεῖσθαι signif. de qua posterius dixi, ex eorum genere est quæ argumenta Latini vocant. Fab. enim lib. 5, caput 10, ita inchoat, Nunc de argumentis. hoc enim nomine cõplectimur omnia quæ Græci ἐνθυμήματα, ὁπηχειρήματα, ἀποδείξεις vocant. quanquam apud illos est aliqua horum nominum differentia, etiamsi vis eodem ferè tẽdit. Aliquanto post, Ἐπχείρημα Valgius aggressionem vocat: Celsus autem iudicat non nostram administrationem, sed ipsam rem quam aggredimur, id est, argumẽtum quo aliquid probaturi sumus, etiãsi nondum verbis explanatum, iam tamen mente conceptũ, ὁπηχείρημα dici. Aliis videtur non destinata, vel inchoata, sed perfecta oratio hoc nomen accipere vltima specie. Ideóq; propria eius appellatio & maximè in vsu posita est, qua significatur certa quædam sententiæ cõprehensio, quæ ex tribus partibus constat. Quidã ὁπηχείρημα rationem appellauerunt, Cicero melius ratiocinationem. quanquam & ille nomen hoc duxisse magis à syllogismo videtur. Nam & statum syllogisticũ, ratiocinatiuũ appellat, exemplisq; vtitur philosophorum: & quoniam est quædã inter syllogismũ & epicherema vicinitas, potest videri hoc nomine rectè abusus. Plura ibidem de hac ὁπηχειρήματος appellatione videre poteris. Plut. in lib. De primo frig. ἐκεῖνοι γὰρ, ὁποτέρως αὐτῶ ἔπωσι, τὸ ὁπηχείρημα διαφθείρουσι. Alex. in Top. librum 8, ὁπηχείρημα esse dicit dialecticũ syllogismũ. Hermog. Tomo 3, De inuent. εὑίσκεται δοίνων πᾶν ὁπηχείρημα γινόμενον ἀπὸ τῆς θεσιάσεως, &c. D E

HINC Ἐπχειρηματικὸς, Exercitatus in argumentationibus, Solers argumentator. Significat etiam hominem qui omnes petitiones athleticas & gladiatorias nouit. & τὴν πολύτροπον ac πολύβουλον, solertem in rebus vel hominibus aggrediendis. qui etiã εἰχαρηπκὸς dicitur. B.

Ἐπχείρησις, εως, ἡ, Aggressio, Molitio. nam vt ὁπηχείρημα reddidi Molimen, siue Molimentum, ita ὁπηχείρησις reddendum est potius Molitio, ipsam nimirum actionem exprimendo. Interdum autem in ea aggressionis significat. qua ponitur pro inuasione. Thuc. l. 1, καὶ οὐκ ἀμαθάνεται Κορινθίοις πρὸς καταλαμβάνοντας ἡμᾶς νῦν ἐς τὴν ὑμετέραν ὁπηχείρησιν, q. d. Ad aggressionem seu inuasionem vestri. id est, Ad vos aggrediendos, seu inuadendos, aut adoriendos, Vt vos aggrediantur, seu inuadant, aut adoriantur. Quod autem ad alteram illam signif. attinet, sumptam ab eo verbi ὁπηχειρῶ vsu, de quo dictum posterius fuit, sciendum est, sicut ὁπηχείρησις reddidi potius Molitio q̃ Molimen, siue Molimentum, ita hîc reddi debere potius Argumentatio q̃ Argumentum. Ammonius, οἱ μὲν Στωϊκοὶ τὴν ἑαυτῶν δόξαν κατασκευάζοιεν διὰ δύο ὁπηχειρήσεων. Vide & in Εὐεπχείρητος. G H

Ἐπχειρητέον, Aggrediendum est, Aggredi oportet. Ex Xenoph. ὁπηχειρητέον μοι, Mihi tentandum est. Item, PLVR. Ἐπχειρηπία, more Attico, ex Thuc. ὁπηχειρηπία ἐδόκει, incumbendum videbatur. A

Ἐπχειρηπὴς, ῆ, ὁ, Aggressor, Molitor, Promptus ad res aggrediendas seu moliendas. Apud Thuc. l. 8, ὁπηχειρηπαὶ & ἄπλοιοι inter se opponuntur. Ex eodẽ affertur ETIAM Ἐπχειρηπὴν pro Aggrediendum.

Hinc & BICOMP. Δυςεπχείρητος, Εὐεπχείρητος. Est q; Δυςεπχείρητος, Qui non facilè inuadi potest, Quẽ non facilè aggredi quis possit, seu inuadere, aut adoriri. & VICISSIM Εὐεπχείρητος, Qui facilè inuadi potest, &c. sequendo formã interpretationum quæ nomini proximè præc. datæ fuerũt. Redditur etiã, Facilis inuasu, seu aggressũ, itẽ Captu facilis. At verò problemata ἀνεπχείρητα, Quæ facilè astrui & cõfici possunt, vt δυςεπχείρητα, quæ ægrè astrui & confici possunt. Aristot. Top. l. 8, ὥκοιν λαμβάνει ὅταν δυςεπχείρητος ἢ ἢ θέσις. Alex. in eiusdẽ operis lib. 2, ἐπὶ γὰρ πᾶν ἀνεπχειρητότερον γίνεται σαφέστερον γὰρ ὑφόμβρον, φησὶ δεῖν μεταλαμβάνειν τὸ ἀσαφέστερον εἰς τὸ σαφέστερον, καὶ ὅπως ὁπηχειρεῖν πειρᾶσθαι. Ἀπρωτέρα γὰρ ἡ πρὸς τὸ σαφὲς ὁπηχείρησις. Inuenitur & tert. BICOMP. Ἀνεπχείρητος, Qui talis est vt inuadi non possit. Ab Hesychio exp. ἀνεπιβάλλυτος, id est, Qui insidiis peti non potest.

c. 2, Ἀνεπχειρέω, ῶ, Contrã aggredior seu molior. Vel, Vicissim aggredior, cum datiuo rei. At cum datiuo personæ, Contrã aggredior, seu inuado, aut adorior. Interdũ etiã, Inuadẽti seu adorienti occurro & obsisto. vt ἀνεπχειρεῖν τοῖς Ἕλλησι, Inuadentibus Græcis occurrere & obsistere. q. d. Vicissim Græcos inuadere. At in disputationibus quid sit ἀνεπχειρεῖν, vide apud Suidã. Habet hoc verbum, suum itidem VERBALE Ἀνεπχείρησις, Mutua aggressio seu inuasio. B

c. 2, Προεπχειρέω, ῶ, Prior aggredior seu molior aliquid. Aut, Prior aggredior aliquem, seu adorior, aut inuado. C

Χειρίς, ίδος, ἡ, Manica, Manus inuolucrum. Χειρίδες Xenophonti sunt manuum inuolucra, seu tegumenta, quas & χαροθήκας quidam appellarunt. Fortasse Manicas has vocauit Virgilius, Et tunicæ manicas & habent redimicula mitræ. Plautus autem manicas in Capt. vincula manum appellauit, quas Herodotus χαροπέδας. Hæc Cam. Sed in illo Virgilii loco manicas multi generalius poni existimãt pro iis quas appellamus *Manches*. quum alioqui manicas esse etiam quas dicimus *Mitaines*, seu *Gans*, vel hic Plinii iun. locus ostendat: epist. l. 3, ad Macr. Ad latus notarius cum libro & pugillaribus, cuius manus hyeme manicis muniebantur, vt ne cæli quidem asperitas vllum studii tempus eriperet. Bud. certè χειρίδας apud Xenoph. esse putauit manicas eas quas appellamus *Manches*. Nam apud eundem παῖ δ' χῶρας ἔξω τῶν χειρίδων εἶχε, vertit Exerta brachia. Vsus est hac voce Plutarch. in Othone, Γαλατικῶς αὐαξυείσι καὶ χείσιν ἐνεσκευασμένος. Pollux de vestibus loquens, earũ partes esse ait πέρυγας, quæ sint τὸ ἥμισυ τῶν χιτωνίσκων: & χειρίδας, quæ sint τὰ πρὸς ταῖς χεροί. quib⁹ ὤμοι & κίγγα subiungit. At verò apud Homerum dubitet quispiam non immeritò an vestis partes sint. Odyss. ω, — πρὸς δὲ κνήμησι βοείας Κνημῖδας ῥαπίας δεδεῦ. γραπτὰς ἀλεείνων, Χειρίδας τ' ὁπὶ χεροί, βατων ἕνεκ'. αὐτὰρ ὕπερθεν Αἰγείου κυνέου κεφαλῆ ἔχε, πένθος ἀέξων. vbi Eustathius χειρίδας esse dicit τὰ τῶν χερῶν καλύμματα ἐκ δερμάτων. id est, manuũ integumenta ex corio. Additque idem, non solùm aduersus spinas excogitatas fuisse illas χειρίδας, sed & aliũ earũ vsũ fuisse: atq; adeo profuisse ἐπ' ἔργων ἀνχέρειαν. nã & sagittarios quosdam illis vti solitos tradit, necnon τοὺς πτωσσόντας, & τοὺς ζυμοῶντας. vt videbis pag. 1960, circa principium. Sed obseruandum est quod de illis sagittariis (fortassis autem & πρὸς τῶν πτωσσόντων ac ζυμοωσόντων intelligi voluit) annotat peculiariter, in vsu fuisse illis χειρίδας, sed non δακτυλωτά. Hinc enim duo earũ genera fuisse discimus. Possis autem HOC Δακτυλωτὰ reddere Digitatæ. Cæterùm quod ad accentum attinet, sciendum est, in illo quoque Homeri loco, sicut & apud Eustath. scribi vocem illam cum acuto, nõ circunflexo, quanuis producatur. Sed in causa esse puto φ hæc productio non sita natura. D E F G H

HINC Χειριδωτὴς, VEL Χειροδωτὴς, quam tamen scripturam suspectam habeo. Est autem χειριδωτὴς di-

ctus χιτὼν, Tunica χειδὰς illas habens, id est Manicas, Manicata tunica, vel manuleata, vt ex Plauto. Poll. χειδωτὸν χιτῶνα fuisse dicit τὸν κατ' ὦμον ἀναπόμβον. at Gellius lib.7, cap.12, ἐξωμίδας vestes dictas fuisse scribit, substrictas & breues tunicas circa humerum desinentes. Idē, Tunicis (inquit) vti virum prolixis vltra brachia, & vsque in primores manus, ac propè in digitos, Romæ atque omni in Latio indecorum fuit. Eas tunicas Græco vocabulo nostri χειδωτὰς appellauerunt. Ibidem habes ex quodam P. Africani loco, Chiridota tunica. Ex Lampridio autem affertur & Chirodotæ vestes. Apud Herodianum iidem χιτῶνες sunt χειδωτοὶ & ποδήρεις, lib.5, ὡσεὶ τὰ σχήματα βαρβάρων χιτῶνας χρυσοῦφεῖς καὶ ἀλουργεῖς χειδωτοὺς καὶ ποδήρεις ἀνεζωσμένος, tunicas indutus intextas auro, ac manuleatas, & ad pedes vsque demissas. Ibidem ἀνεζωσμένοι οἱ μὲν χιτῶνας ποδήρεις καὶ χειδωτοὺς, νόμῳ Φοινίκων, ἐν μέσῳ φέροντες μίαν πορφύραν. Cæterùm pro χειδωτὸς dicitur ETIAM Χειρωτὸς, si modò non mentitur Suidas, vel potius, si non mentiuntur eius exemplaria. Legimus enim apud eum, Χειειδωτὸς, ὁ χιρωτὸς, & χειδωτὸς χιτὼν, ὁ χειδὰς ἔχων. Sed suspecta redduntur illa priora verba χειδωτὸς, ὁ χιρωτὸς, vel ab his posterioribus, καὶ χειδωτὸς χιτών. fi.n.in ea significatione intelligi voluisset χειδωτὸς in priore etiam loco, non verisimile est additurum illa fuisse. Alioqui ex χειειδωτὸς per syncopen factum dicerem hoc χειρωτός.

At DIMINVT. Χειείδιον, ου, τὸ, si quidem ab illo χειεὶς fuerit, paruam manicam significabit: sin à χεὶρ, paruam manum significaturum esse patet. Sed formationis analogia potius à χειεὶς quàm à χεὶρ deducere videtur. (A χεὶρ autem constat esse DIMIN. Χειρύδριον, SIVE Χερύδριον. cuius plural. χερύδρια, Manus paruæ, extat in Moschi idyllio quod inscribitur Amor fugitiuus, Μικκύλα μὶ πλώτα χερύδρια. μακρὰ δὲ βάλλει) In v.l. annotatur ex Poll. χειείδιον fuisse instrumentum instar manus, repurgandis pauimenti parietúmq; sordibus accommodatum.

Χειειάω, ῶ, vide post Χιραί.

Χειρόω, ῶμαι, VEL Χειρόομαι, οῦμαι, Manuum viribus supero, vel Manibus superatum capio, In potestatem redigo, Mihi subiicio. Sæpe reddi potest Subigo, vel Subiugo. Interdum redditur & verbo Domo. Bud. vertit Subigo, Mancipo, afferens ex Isocrate, ὃν μέρει ἕκαστον τῶν ἐθνῶν χειρώσασθαι. Et ex Xenoph. Anab.7, ἢν δέ τις αὐτῶν, σὺν ὑμῖν πειρασόμεθα χειροῦσθαι. (Eiusdē est in Hierone, τοὺς ἐχθροὺς χειροῦσθαι) Item ex Gregorio, τοὺς οἴκοι τυραννοῦντας χειρούμενος. Dixerunt χειροῦσθαι (inquit Cam.) Opprimere & capere, quum aliquis superior est. vt Sophocl. Trachiniis, χειρώσομαι κἀκ τῶνδε. Apud eundem poetam χειροῦσθαι interpret. Domare. itidémque apud Eurip. in Phœnissis, Ἀτάλαν τὴν κάρτει χειρούμενον, Atalantam domantem aprum. Actiuæ autem vocis Χειροῦν nullum ab iis affertur exemplum: cuius tamē vsū & apud Aristoph. inuenio in Vesp. vbi τοὺς βίᾳ χειροῦσι dicit pro Per vim prehēdūt, seu impressione facta: aut etiam, capiunt. Apud eundem partic. Χειρούμενος pass. signif. Qui capitur: in eadem comœdia, τοῦ ἱερᾶς ὑπὸ μ' ὑπ' αὐδρὸς βαρβάρου χειρούμενον. Ex Xenophonte autem affertur τὰ ἔθνη χειρούμενα pro Gentes subactæ.

Χείρωσις, εως, ἡ, Subiugatio, Subactio. Propriè, Actio illa de uincendi seu superandi viribus & robore manuum, &c. vt in Χειροῦσθαι dixi.

Χειρωτὸς, ῶ, ὁ, Qui talis est, vt subiugari possit, (q.d. Subiugabilis) vel, facilè subiugari: aut etiam capi, &c. At verò χειρωτὸς cum nomine χιτὼν, verbale non est, vt docui in Χειειδωτὸς post Χειείς.

Vnde COMP. Εὐχείρωτος ET Δυςχείρωτος, ου, ὁ & ἡ. Est autem Εὐχείρωτος (sicut χειρωτὸς. quod tamen minus frequens est) Qui facilè subiugari potest, siue subigi, aut capi, seu in potestatem redigi, Facilè superabilis. Polyb. lib.5, τοὺς Ἕλληνας ποιεῖν ἀχείρωτους. Plut. De Socr. dæm. παρέζων ἐν οἴνῳ καὶ μέθῃ τοῖς αὐθράσιν ἀχείρωτον. (Ex Aristot. autem affertur ἀχείρωτοί σοι ἔσονται pro Morē tibi gerent. quæ interpretatio nullo pacto mihi placet) Alterum illud Δυςχείρωτος contrariam signif. habet pro

A pter particulam δυς. Plurar. Alcib. τοῖς δ' ἄλλοις ἐφεξῆς χαλεπὸν ὄντα καὶ δυςχείρωτον. Est & tertiū COMP. Ἀχείρωτος, Qui subigi nō potest, vel capi, Insuperabilis. Sed Sophoclem ἀχείρωτον dixisse pro ἀχειρώρυκτον, autor est Pollux. (Quod etiam COMP. Ἀχειρούργητον obiter obseruari debet, & sequendo signif. passiuo χειρουργεῖσθαι datam, ei sua accommodari) At verò quod legitur apud Suidam, nimirum ἀχείρωτον, expositum ἄμωμον, nō video quomodo admitti possit.

Inuenitur etiam PARTICIP. Ἐπιχειρονομοῦντες, quod v.l. reddunt, Qui vi & manibus pro iustitia vtuntur. Hesych. commodius exp. πᾶς χερσὶν ὡς νόμοις χρώμενοι, id est Manibus tanquam legibus vtentes. Quam expos. sequendo, fuerint ὀπιχειρονομοῦντες iidem qui & χειροδίκαι, à quibus ius dicitur ense, vt loquitur Naso. Cæterùm quanuis hîc collocem ὀπιχειρονομοῦντες, ab ὀπιχειρῶ tamen esse non puto: sed potius ὀπιχειρονομοῦντες dici tāquam ὀπιχειρωνομοῦντες. quod participium alioqui in compositione duntaxat inuenitur, sicut & verbum à quo deriuatur.

AT VERO nomine Χιειὰς, άδος, ἡ, quod ε amisit, significatur Fissura in manibus. Inuenitur tamen ET Χειειὰς cum ει: sed illam scripturam, non hanc sequitur vbique Eustathius. qui etiam annotat, literam ε eodem modo ex aliis quibusdam vocibus eiectam esse. Atque adeo vno in loco, αἱ δὲ χειειάδες (inquit) ὥσπερ ῥαγάδες τῶν χειρῶν, τῇ ἀπελθούσῃ τοῦ ε τῆς διφθόγγου, τὸ ὂν τῶν χειρῶν δηλοῦσιν ἀπελκυθός: sicut λιμὸς, quod est à verbo λείπω deductum, τὸ τῶν λιμωττόντων ἐμφαίνει ἰσχνὸν τῇ δηλοῦσῃ τοῦ μόνου γραφῇ. Quod tamen non affert tanquam suum, sed tanquam alienum commentum. addit enim φασί. Sed à quibuscunque profectum sit, mihi nullo probari modo potest: quin potius aliis quibusdam subtilibus nugamentis grammaticorum à me in hoc opere commemoratis pariter & irrisis, addendum esse cēseo. Quod verò ad alteram scripturam attinet, cum deriuatione conuenientem, videlicet Χειεὰς, ea apud Hesych. & Diog. Laertium extat, in Pittaco. vbi etiā obseruandum est, χειεάδας, eo teste, vocari pedum quoque ῥαγάδας. Scribit enim ab Alcæo Pittacū vocatū fuisse χειροπόδην, propter ῥαγάδας τὰς ἐν τοῖς ποσὶ, quas χειεάδας appellabant. Quum autē dicit, αἷς χειεάδας ἐκάλουν, videtur intelligere Iones: φ Mitylene, Ioniæ vrbs, patria Alcæi fuerit. At verò ab Hesychio VOX Χειεάδες exponitur non solùm αἱ ἐν τοῖς ποσὶ ῥαγάδες, sed etiam αἱ μετὰ λίθων καὶ ὅπλων βολαί. (SICVT Χειεαδίαι eidē sunt τῶν χειμαῤῥόων αἱ λιθώδεις ἀθροίσεις) Possit autem alicui mirum videri φ dicat αἱ ἐν τοῖς ποσὶ, non item αἱ ἐν τῇ χερσί: quum alioqui de pedibus nonnisi per catachresin dici queat, si deriuatio spectetur. (Habet verò idem lexicographus & NOMEN Χίραι, quod exp. αἱ ἐν τῇ πέρναις ῥαγάδες) Est porro ex illo Χιεὰς NOMEN Χιεαλέος, Cui sunt fissuræ in manibus, seu pedibus. Nam idem Hesych. Χιεαλέους exp. τοὺς πόδας κατεπρασμένους. pro quo legi debere existimo καπῤῥηγμένους. & dici τοὺς πόδας pro κατὰ τοὺς πόδας. Alioqui ipsimet πόδες existimandi essent vocari χεαλέοι. Ex eadem illa voce est per compositionem FACTVM Χιρόπους, AVT Χειρόπους, ex Χειεὰς. (sicui hæc scriptura magis placeat) Fuit autem hoc nomine appellatus cui erant χεάδες, siue χειεάδες in pedibus, vt modò ex Diog. Laertii verbis didicisti. Sed & apud Pollucem legitur χῤῥόπδες, per ει, quod exp. οἱ τοῖς πόδας κατεῤῥηγμένοι, quib' sunt rimæ in pedibus, vt Cam. vertit. Idem, VERBVM Χειεᾶν, ipsius Pollucis expositionem sequens, interpretatur, Ruptas manus esse, vel Rimas in pedib' esse. Sed Poll. non solùm dicit χειεᾶν vocatum fuisse τὸ κατεῤῥῆχθαι τὰς χεῖρας, verùm addit præterea, ἢ ἀλγεῖν ἐκ κόπου. Cæterùm quod ad scripturam illā attinet vocis Χιεὰς, videndum est an itidem χεάχεα posse scribi existimandum sit, & hanc scripturam sequentes poetas Latinos, primam huius nominis syllabam contraxisse, non autem φ Cheagra (id est χεάχεα, nō χειεάχεα) scriberent. Qua tamen in sententia me esse docui suprà: sed à qua (siquis illius scripturæ exempla fide digna ostenderit) facilè me deduci patiar.

ΧΕΛΙΔΩΝ, όνος, ἡ, Hirundo. Hesiod. Erg. Τὸν δὲ μέτ' ὀρθρογόη πανδιονὶς ὦρτο χελιδών. Hom. Od. χ. χελιδόνι εἰκέλη αὔτως. Anacr. Σὺ μὲν φίλη χελιδὼν Ἐπισπὼν μολοῦσα Θέρει πλέκεις καλιὰν Χειμῶνι δ' εἰς ἄφαντος Ἡ Νεῖλον ἢ 'πὶ Μέμφιν. Prouerb. autē Aristoph. Ran. dixit χελιδόνων μουσεῖα, pro Garrulitatis officinæ. garrula enim hirundo est, vnde & κωπλαὶ nomi natur. schol. verò exp. βαρβαρεσὶ καὶ ἀσιωπήτοις, addens, proueruialiter dici ὅτι τὸ βαρβάρων καὶ πολυλόγων καὶ ἐπαχθῶν. quoniam tale est hirundinum genus, garrulu & garrulitate sua molestū, suis q; κωμύλμασι aures obtundens. Ideóque sunt qui Pythagoram existimet iussisse χελιδόνα οἰκίας μὴ δέχεσθαι, nimirum διὰ τὸ λάλον καὶ πολύφωνον: aliis tamen alias eius rei causas afferentibus, vt Plut. docet Symp. l.8, probl.7. In propria signif. Eurip. χελιδόνων μουσεῖον dicit Vbi hirundines garrūt: Πολὺς δ' ἀνεῖρπε κωκυτὸς, εὐφυοῦς κλάδος, Χελιδόνων μουσεῖον. At χελιδόνων φάρμακον apud Hipponact. τὸ φίλτρον τὸ δεξιὸν ὦμον ἐπειδὰν χελιδόνα κεφαλὴν τὴς ἴδοι. Suid. ‖ Χελιδόνες dicuntur etiam barbari, quoniam sermo eorum intelligi nequit, vt nec hirundinum garritus. Hesych. enim annotat τοὺς βαρβάρους χελιδόνας ἀπεικάζεσθαι διὰ τὴν ἀσυνθεσίαν λαλιᾶς. Vnde & χελιδονίζειν dicitur τὸ βαρβαρίζειν. ‖ Χελιδὼν est & piscis nomen, similis polypo, apud Athen. l.8, necnon apud Ælian. & Aristot. apud quem Gaza vertit hirūdinem marinū. ‖ Χελιδόνες dicuntur etiam αἱ χελιδόνειοι ἰχάδες. i. ficus Atticæ. Poll. l.6, c.11, ἰχάδες χελιδόνειοι αἱ Ἀττικαί· αἱ καὶ χελιδόνες καλοῦνται. ‖ Χελιδὼν, Cauitas vnguiæ equorū. τὸ κοῖλον τὸ ὁπλῆς τῶν ἵππων, Hesychio & Suidæ. In Hippiatria, ἐάν τε ὑπὸ παχυῶν τῶν ὄνυχα καὶ κάτωθεν κοίλων τῶν ὁπλῶν, χελιδόνα μικραὶ ἔχουσαν. Itidē Xen. De re equ. ab initio ferè, αἱ μὴν ὑψηλαὶ πόρρω ἀπὸ τῶν δακτύλων ἔχουσι τὰς χελιδόνας καλουμένας. Et rursum p.549, δύναιτο δ' αὖ καὶ τὰς χελιδόνας τῶν ἵππου θεραπεύειν, αἱ ἀκρωτήρια τῶν ὁπλῶν. At Cæl. Aur. χελιδόνας equorū vocat impetigines. sic enim ille Chron. l.1, c.4. Sūt autē equorū impetigines, squamulæ anteriorum crurum sub armorum partibus, in ipsis animalib' natæ. has Graeci λειχῆνας vocant siue χελιδόνας: nos verò (vt suprà dictū est) impetigines vel hirundines. In hominis etiam brachio χελιδὼν dicitur, cauitas nimirū in brachii flexu circa cubitum. Hesych. τὸ κοῖλον τὸ ἄνωθεν τῶν ἀγκώνος τὸ κατὰ τὴν καμπάς. Itidémq; Suidæ, qui in canibus etiā χελιδόνα id vocari à quibusdā dicit quod χελιδὼν in equo nominatur (id autē est τὸ κοῖλον τῶν ἵππων τῶν ὁπλῶν) Eodem Suida teste χελιδὼν appellatur etiam τὸ γυναικεῖον τὸ μόριον, pudendum muliebre: itē Peloponnesiacū quoddam ex argento numisma, forsan φ hirūdinis figuram haberet impressam. Sed & ἡ ναῦς ἡ τοῖς εἰς Μασσαλίαν θεωρομίσασα nuncupata χελιδόνος nomine fuit, eodem autore. forsan φ eius τοῦ σήμαινον & insigne esset hirundo. vt aries & taurus dicta fuit arietis ac tauri capite insignita prora. Est verò & χρεωμολόγου πνὸς τὸ πάλαι nomen, teste eodem, qui & τὸ Κλεοπάτρας κίναιδον ita vocatum fuisse tradit. ‖ Est & brachialis quamē ti nomen. Poll. l.5, c.16. mundi muliebris quædā recensens nomina, τοῦ τοῖς καρποῖς ὃ τοῦ κάρπα, καὶ ἐχίνους, καὶ ἀμφιδέας, ὄφεις, ψέλλια, χελιδόνας, καὶ βυθίδια. ἓν ἔνια (inquit) καὶ τοῖς τοῦ τοῖς βραχίονας ἐπονομάζουσι καὶ τοῖς τοῦ τοῖς πόδας. In qua signif. legimus Ecclesiastici c.21, χελιδὼν ὅτι βραχίονι δεξιᾷ. Vbi generaliter quidam interpr. Brachiale, quidam Armilla.

Χελιδόνειος, ᾱ, ὁ καὶ ἡ, Hirundininus. vt Plaut. dicit Hirundininus nidus, & Plin. Hirundininus sanguis. χελιδόνειον μέλος, hirundininum carmen. τὸ τῆς χελιδόνος, inquit Suidas: qui etiam addit, eius vocem esse non βρῖῶον sed ἄσμα ἐνδοπνὸν καὶ κελευστικὸν τοῦ ἔργα. eámque ob rem auē hanc hyeme nec volare nec canere. Et apud Poll. χελιδόνειοι ἰχάδες, quæ & χελιδόνια σκληρὰ nominantur, & χελιδόνες, vt suprà docui, & in sequenti cōposito docebo.

Χελιδόνιος, Hirundininus. χελιδόνια σῦκα memorantur ab Athen. l.3, vbi ex Epigene comico affert, Εἶτ' ἔρχεται χελιδονίων μετ' ὀλίγον Σκληρὰν ἐδρὸς πνακίσκος. vbi quæ vocat χελιδόνια σκληρὰ, alii χελιδονίας ἰχάδας appellant, de quibus suprà in Ἰχαί, & paulo ante in Χελιδών. nam & χελιδόνες nominantur, forsan φ hirundines eis delectē tur: vel quoniam tunc primùm maturātur quum mi-

A grant hirūdines. Plin. enim autor est nouissimam sub hyeme maturari chelidoniam ficum, l.15, c.18. Item, χελιδόνιος λίθος, Lapis chelidonius, seu Gemma chelidonia. Plin. lib.11, c.37, In ventre hirundinum pullis lapilli cādido aut rubenti colore, qui chelidonii vocantur, magicis narrati artibus, reperiuntur. Idem lib.37, c.10, Chelidoniæ duorum sunt generum, hirundinum colore, & altera parte purpureæ, nigris interpellantibus maculis. Et c.11, Taos pauoni est similis, item aspidi, quam vocari chelidoniam inuenio. Χελιδονία πόα, SIVE Χελιδόνιον, Chelidonia herba: ita nominata vel φ hirundines eam monstrauere, vel φ sub hirundinū aduentum floreat. Plin. l.8, c.27, Chelidoniam visui saluberrimam hirundines monstrauere, vexatis pullorū oculis illa medentes. Et rursum. l.27, c.8, Animalia quoque inuenere herbas, in primisque chelidoniam. hac enim hirundines oculis pullorum in nido restituūt vi sum, vt quidam volunt, etiam erutis oculis. Genera eī duo, maior & minor. Florent aduentu hirūdinum, discessu marcescunt. Florentibus succus exprimitur, & in æreo vase cum melle Attico leniter cinere ferventi decoquitur, singulari remedio contra caligines oculorū. Vtuntur & per se succo in collyriis, quæ chelidonia appellantur ab ea. Vt & Theophr. Hist. pl. l.7, c.vlt. τὸ χελιδόνιον ἅμα τῇ χελιδόνι αὐξεῖ. (Sic enim reponendum videtur pro χελιδονία, quod in vulg. edit. habetur. nam infolens esset vsus hic nominis χελιδονία pro hirundine ipsa vel hirundinis aduentu) De vtroque chelidonio multa Diosc. l.2, c.211 & 212. Caza hirundinariam nouo vocabulo Latino vocare maluit q̄ cū Plinio Græcū retinere. Ab eodē Plinio aliquot in locis mētio fit Chelidoniarum insularum. vt lib.5, c.31, Deinde cōtra Tauri promōtorium pestiferæ nauigantibus chelidoniæ. Et l.9, c.59, de anthia pisce, Chelidonias insulas diximus Afiæ, scopulosi maris, ante promontorium sitas. ibi frequens hic piscis, & celeriter capitur. Et Athen. l.7, ex Philostephano, ὅτι αἱ θρύμναι τῶν ἰδίων νηῶν συνέβαλον καὶ συνεθραύθησαν κατὰ χελιδονίας. (Nisi fortè χελιδονίας hîc appellet quæ Steph. sunt χελιδονίαι πέτραι) Earundem Strabo meminit lib.14, p.291 & 285, necnon lib.11, p.227. Rursum Plin. Chelidonii promontorii, & Steph. Χελιδονίου, ἔθνους Τλλυικοῦ: ex Hecatæi Europa afferēs, Σεσαρηθίων τοῦς βορέῳ οἰκοῦσι Χελιδόνιοι. Vide & sequens deriuatum.

Χελιδονίας, ου, ὁ, idem cum χελιδόνιος. Piscis nomen est, & venti. Piscis, apud Athen. lib.8, ἀναλογῶν λόγῳ ὁ χελιδονίας τῇ πελαμίδι, σκληρότερός ἐστιν. Vbi etiam subiungit, ἡ δὲ χελιδὼν ἡ τῷ πολύπῳ ἐοικυῖα, ἐχθὺς τὰ ἀφ' αὑτῆς ὑγρὸν, βύσσοιαν ποιοῦσα καὶ κινοῦσα αἷμα. est enim & χελιδὼν nomen piscis, vti suprà quoque annotaui. At vēti nomē est χελιδονίας apud Plinium l.2, c.47, vbi ait, Fauonium quidā a. d. VII Kal. Martii chelidonian vocant, ab hirundinis viso: nonnulli verò ornithian, vno & LXX die post brumam, ab adiuentu auium, flantem per dies nouem. ‖ Item & χελιδονίαι λαγοὶ apud Athenæum παρώνυμοι τῆς χελιδόνι. Tales autem fortassis sunt οἱ ἄνω μὲν μέλανες, τοῦ δὲ κάτω ὑπολευκοι, quales sunt etiam hirundines, vt ille testatur qui cecinit, — χελιδὼν, ὅτι γαστέρα λευκὰ, ὅτι νῶτα, μέλαινα. Eust. p.1925.

Χελιδονιδεῖς, Hirundinum pulli. οἱ τῶν χελιδόνων νεοσσοί: vt τοῦ δικιδεῖς & χωιδεῖς dicuntur perdicum anserūmque pulli. Achæus autem σκληρότερον dixit, Χάσκοντα λιμῷ μόσχον ὡς χελιδόνος: quum debuisset dicere χελιδόνος νεοσσὸν vel χελιδονιδῆ. Eust. p.753.

Χελιδονίζω, Fut. ίσω, Hirundines imitor garrulitate. vel, Barbarè loquor, ita vt intelligi non magis possim q̄ hirundo. Æschylum enim χελιδονίζειν pro βαρβαρίζειν posuisse annotat scholiastes Aristophanis: itidémque Ionem in Omphale τοῖς βαρβάροις vocasse χελιδόνας, sed masc. gen. teste Herodiano l.1 τῆς καθόλου. Atq; adeo idē schol. in Auib', hoc distichō, Μὰ τὴν Δί' οὐχ οὕτως γε τοῦ θεοῦ σαῦραι λέγ' Εἰ μὴ βαδίζῃν, ὥς περ αἱ χελιδόνες, sic exp. μὰ τὴν Δία οὐ λέγ' τοῦ θεοῦ σαῦραι, ἀλλὰ βαδίζειν καὶ αἰαχρεῖν. οὕτω δὲ αὐτὸ φησὶ βαρβάρως καὶ δυςφρόνως ὡς περ αἱ χελιδόνες. ‖ Χελιδονίζειν dicitur etiā ἐπὶ χελιδόνι ἀγείρειν, vt κορωνίζειν vocatur τὸ ἐπὶ κορώνῃ ἀείρειν, i. hirūdini stipē colligere, circū-

eundo oppidanorum ædes,& canendo cantilenã quan A dam de aduentu hirundinis. Athen.l.8, apud Rhodios ſcribit χελιδονίζειν nominari ἀγυρμὸν quendam,afferens ex Theognidis libro 2,De Rhodiorum ſacrificiis hæc verba,εἶδος δέ τι τῶν ἀγείρειν Χελιδονίζειν. Γόδοι καλοῦσιν ὃ γίνεται τῷ βοηδρομιῶνι μηνί. Dici verò ait χελιδονίζειν,quoniam nimirum huic ἀγυρμῷ ſoleret ὀπφωνεῖσθαι & accini hæc cantilena,Ἦλθ' ἦλθε χελιδὼν, καλὰς ὥρας (vnde & prænuntia veris hirundo Naſoni) ἄγουσα καὶ καλοὺς ἐνιαυτούς· Ἐπὶ γαστέρα λευκὰ, κατὰ νῶτα μέλαινα. Παλάθην δ' ὠρεγκυκλεῖς ἐκ πίονος οἴκου, Οἴνου τε δέπας ρον, τυροῦ τε κάνυ B ρον καὶ πυρῶν; Ἀ χελιδὼν καὶ λευκοῖπαν οὐκ ἀπωθεῖται. πότερ' ἀπίωμες ἢ λαβώμεθα; Εἰ μὲν τι δώσεις· εἰ δὲ μὴ, οὐκ ἐάσομεν. Ἢ παῖ θύραν φέρωμες ἢ τὸ ὑπαῖθρον, Ἢ παῖ γυναῖκα παῖ ἔσω καθημένην; Μικρὰ μὲν ἐστι, ῥᾳδίως μὲν οἴσομεν. Ἂν δὴ φέρῃς τι, μέγα δή τι κ᾽ φέροις. Ἄνοιγ' ἄνοιγε παῖ θύραν χελιδόνι. Οὐ γὰρ γέροντες ἐσμὲν, ἀλλὰ παῖδία. Quæ apud Euſt.quoque bona ex parte leguntur p.1914. Similem ferè cantilenam Homerus in Samo hyemans,calendis ad ditiorum fores dicitur cantaſſe,quæ εἰρεσιώνη dicebatur, quam & ipſe ſic claudit, Νεῦμαί σοι νεῦμαι ἐνιαύσιος, ὡς τε χελιδὼν. C Ἕστηκ' ἐν θαλάμοισι· Κ' εἰ μὲν τι δώσεις· εἰ δ' μὴ, οὐκ ἐστήξομεν. Οὐ γὰρ σιωπήσοντες ἐνθάδ' ἤλθομεν. Vide in Herodotea ipſius vita,p.7 meæ edit. VNDE Χελιδόνισμα, ατος, τὸ, Cantilena hæc quam canunt οἱ χελιδονίζοντες, vt κορώνισμα dicitur τὸ ὑπὸ τῆς κορωνιζόντων ᾀδόμενον. ET Χελιδονισμὸς, οῦ, ὁ, Ipſa circuitio & collectio ſtipis. NEC-NON Χελιδονισταὶ, eiuſmodi ἀγύρται, οἱ τῇ χελιδόνι ἀγείροντες, Heſychio.

Χελιδών, όος, ἡ, itidem Hirundo. Vnde vocatiuo caſu ὦ χελιδοὶ, ὦ hirundo. Euſt.p.716 & 601.

D

ΧΕΛΥΣ, υος, ἡ, Teſtudo. Empedocles apud Plutar. Symp.1, Probl.2, & in lib.quem ſcripſit De facie quæ apparet in orbe lunari, docens Deum creatorem non vbique τὸ πῦρ ſuperiore poſuiſſe loco,& terram inferiore,ſed ita vt corporum vſus exigebãt, Τοῦτο μὲν (inquit, ſ. φαίνεται ſeu δῆλόν ὅτι) ἐν κόγχαις θαλασσονόμοις βαρυωπίοις, Καὶ μὴν κηρύκων τε λιθορρίνων χελύων τε· Εἴδ' ὄψει χθόνα χθονὸς ὑποβεβαπτα ναιετάουσαν, apparet hoc ex conchis marinis, buccinarum nimirum & lapidea cute tectarum teſtudinum,in iis enim videbis terram ſuper corpore habitare. Terram autem appellat eiuſmodi lapideum vel oſſeum tectum, quoniã terrenæ naturæ eſt. ‖ Χέλυς à ſimilitudine cum animali illo dicitur etiam inſtrumentum quoddam muſicum,Latinis itidem Chelys,ſeu Teſtudo,ſeu Lyra:ſeu Cithara.vt Heſychio χέλυς quoque eſt non ſolùm χελώνη, verùm etiam λύρα: itidémque Suidæ non tantùm χελώνη ἡ ὀστρακόνωτος,verùm etiam κιθάρα. Ouidius,Pulſatur manibus Phœbea chelys. Seneca, Leui canoram verberans plectro chelyn.Et Stat.Intendere ac laxare chelyn. Eurip.ἐπιβάτορον ὀρείαν χέλυν dicit, Chelyn montanam ſeptem intẽtam chordis. Vtitur & Callim. hoc vocabulo,hymno in Iouem. Eſt verò & ſidus cæleſte hoc nomine, quod itidem λύρα ſiue κιθάρα dicitur,& Latinis Chelys,Lyra,Fidicula ſeu Fides. Aratus in ſuis Phænom.v.269,Καὶ χέλυς ἣτ' ὀλίγη.πλὴν ἡ ἄρ' ἔπ᾽ ἠῶ φαῦλα λίκνῳ Ἑρμείας ἐπέρησε,λύρῃ δέ μιν εἶπε λέγεσθαι. Quæ verba Cic.ſic vertit, Inde fides leuiter poſita & conuexa videtur, Mercurius paruus manibus quam dicitur olim Infirmis fabricatus,in alta ſede locaſſe.Feſtus Auienus hoc modo, Eſt chelys illa dehinc tenero qua lu G ſit in æuo Mercurius, curua religans teſtudine chordas: Vt Parnaſſeo munus memorabile Phœbo Formaret neruis opifex Deus.Plinius Fidiculam appellat,Vitruu.& Germanicus lyram. Verùm de nominis ratione alii aliter ſentiunt. Nam ſcholiaſtes Arati χέλυν ex eo nominatam innuit, quòd χελώνιλω ὁ Ἑρμῆς ἐκδέρας,αὐτῷ κατεσκεύασε. Quidã verò ex eo quòd Mercurius eam cõdiderit ex teſtudinis ſimilitudine, de Apollinis boũ cornibus. Atq; illa opinio videtur pro- H babilior,à ſimilitudine nimirũ id nominis inueniſſe, quũ Plin.quoq; teſtudinis & lyræ ſimilitudinẽ agnoſcat.Is enim de teſtudinibus loquens,l.9,c.10,ait,Troglodytæ cornigeras habent, vt in lyra, annexis cornibus latis,ſed mobilibus, quorum remigio in natando

ſe adiuuant. Dicitur igitur,regrediente quodam tempore Nilo ad ſuos meatus, inter cætera relicta etiam teſtudo fuiſſe:eámque,quum putrefacta fuiſſet,de nerui eius extenti intra corium remanſiſſent,percuſſa à Mercurio ſonitũ dediſſe: in eiúſq; ſimilitudinẽ Mercurius lyram feciſſe.Quam idẽ ſeptẽ intentam chordis,ex Atlantidum planetarũm ve numero, Apollini donaſſe fertur.hic verò Orpheo.qui duabus auctam ex muſaiũ numero chordis Muſæo dediſſe creditur: cuius poſtea rogatu in aſtrorum cenſum ſuſcepta dicitur. Habet tamen & altera opinio non vulgares confirmatores, ac inter alios Nicandrũ, vt paulo infrà in Χέλυον docebo. ‖ Heſychio eſt etiam μηχάνημα,de quo in Χελώνη infrà. ‖ Pectus quoque ſignificat,vt in Χελύσπομαι videbimus.

C. Χέλυδρος, υ, ὁ, Teſtudo marina,ſeu aquatica.nã teſtudinũ quædã terreſtres ſunt, quædã marinæ:quædã in dulci aqua viuũt. Geminúſq; ſimiliter victus in aquis terãque teſtudinũ eſt,vt & aliorũ quorundã animantiũ, Plinio teſte.Itaque χέλυδρος idẽ eſt acſi diceres χέλυς ἔνυδρος, Aquatica teſtudo, Teſtudo in aquis degens: ad differentiam τῆς χερσαίας,terreſtris. ‖ Alioqui χέλυδρος eſt & venenati ſerpentis nomen: qui δρυΐνος etiam ſiue δρυΐνας nominatur,quoniam aquis relictis,in caua quercu aut fago latibulũ habet. Sed & ὕδρος nominatur ac χέρσυδρος, quoniam & in aquis & in terra degit, veluti ἀμφίβιον. Teſtis eſt Nicãd.cuius hæc ex Ther.verba adſcribere libuit, v.411, Κῆρα δέ τοι δρυίνα πεφάσκεο. τὸ δ' χέλυδρον Ἑξέτεροι καλέουσιν.ὅδ' ἐν δρυσὶν εἰκία τεύξας, Ἡ ὅγε που φηγῖσιν, ὀρεσκῴοις τε βίωτας. Ὑδρον μὲν καλέουσι, μετὰ ξέτεροι δ' χέλυδρον. Ὅστε βρύα πεφυλιπὼν ἠ ἕλος ἠ ὁμίχλεα λίμνῃ Ἀχρώσσων λεπτῶν μολυβδίδας ἠ βαπτὰ ξάδας, Σπέρχεται ἐκ μύωπος ἀνίτεα δέχμενος ὁρμῇ Ἔνθα κε τερπνὸν κοίλης ἀπεδύσατο φηγοῦ Ὀξὺς ἀγὴς κοίτον δ' βαθεῖ ἐνεδείματο θάμνῳ. Latini & ipſi Chelydrũ vocant. Virg.Georg.3,Diſce & odoratam ſtabulis accendere cedrum, Galbaneóque agitare graui nidore chelydros. Vbi Seruius,Chelydri dicti ſunt quaſi cherſydri:quia in aquis & in terris morantur.nam χέρσον dicimus terram, ὕδωρ autem, aquam. Lucanus tamen apertum inter cherſydros & chelydros facit diſcrimen. Sic enim ille lib.9,Natus & ambiguæ coleret qui ſyrtidos arua Cherſydros, tractique via fumante chelydri.Nota igitur obiter in his locis tam Lat.poetarũ q̃ Nicandri, NOMEN Χέρσυδρος ET Ὕδρος: ITEM Δρυΐνος, SIVE Δρυίνας.

Χέλυον, SIVE Χέλεον, Tegmen ſeu operimentum teſtudinis, Teſta qua integitur teſtudo. Plin.modò corticẽ vocat,modò putamen,modò tegumẽtũ,modò & ſuperficiem.vt quum l.9,c.10,ſcribit Indicum mare tantæ magnitudinis teſtudines emittere, vt ſingularum ſuperficie habitabiles caſas integant, atque inter inſulas rũbri præcipuè maris his nauigent cymbiis. Vtitur hoc vocabulo Nicand.in Alex.vbi quũ dixiſſet,λώ τ' (nimirum χελώνιλω) ἀκάκητα Αὐδήεσσαν ἔθηκεν αἰαύδητόν τῷ ἐῶσαν Ἑρμῆς,ſubiungit,σαρκὸς γὰρ ἀποωσόμενος χέλεον Αἰόλον, αἰπεῖνας δ' δύω παρετείνατο πέζας,à carne enim teſtam ſeparauit. Vbi nota etiam ipſum iis aſtipulari qui è teſtudine excoriata fabricaſſe lyram tradunt Mercuriũ. Vocat autem ibi πέζας τοὺς ὤμους: cui τῶ ὀστράκου parti δύο παρέθηκε πήματα, ſiue κανόνας, ὅθεν δέδεν αἱ νευραί, inquit ſchol.apud quem ſcriptum χέλυον per υ, in textu verò per ει χέλειον: quæ ſcriptura minus probatur. exponit autẽ χέλυον αἰόλον & iſpe ὄστρακον ποικίλον. Apud Heſych. LEGITVR Χέλεινον.quod ipſe etiam dicit, τὸ ἀπωστρακωμένον τῆς χελώνης δέρμα, χέλυος νῶτον ὀστρακόδη.

Χελύσπομαι, (SIVE Χελύπομαι,) à χέλυς ſignificãte τὸ πτύειν, ſonat Expectoro, (i.E pectore eiicio) vel Extuſſio,Eructo.Nicand.metri cauſa geminato λ DICIT Χελλύσσομαι, in Alex.v.81,Ξηρὸν δ' ὀπιλλίζων ὀλοῇ χελλύσετται ἄτῃ. Vbi ſchol.ξηρὸν (inquit) βήσσων δίχα χέλυος, τουτέστι τῶ πτύειν, ἢ αἰαφορὸν ἀπὸ ἐρυγμάτων πυιεῖται ἄπαυστον. Heſychius quoque χελύσετται affert pro βήσσει. ‖ Etymolog. & lex.meum vetus χελύσσουσα ex Lycophr.afferunt pro διαπλέουσα, νηχομένη, naui permeans,natans.

VNDE Αἰαχελύσσομαι, itidem ſignificans Expectoro (id eſt Ex pectore eiicio) vel Excréo, Extuſſio, Screando ſeu tuſſiendo educo ex pectore.Hippocrates αἰαχελύσσεται ἢ ἐρυγγάνει θαμινὰ, crebrò excreat & eructat. vt Nicandri quoque ſchol.exponit. In Galeni lexico Hippocr. LEGITVR Αἰαχελώσεται, exponitúrque αἰαχηριάσεται: pro quo quidam codices habent αἰαχελίσσεται, per ἰῶτα: apud Erotianum autem αἰαχελθύεται, quod exponit αἰαπεῖ. Sed hoc αἰαχελθύει procul dubio mendoſum eſt, próque eo ſcribendum αἰαχελώσεται vel αἰαχελύσσεται. ea enim ſcriptura etymo magis conſentanea eſt. Ex eodẽ Hippocr. AFFERTVR Χελύσκιον pro Sicca tuſſicula, in qua nihil expiu tur ſcreatu. AT Χέλισκον apud eundem Erotianus B exp.πρυβλίον. Ambiguum porro eſt an ET Χέλυσμα, quod verbalis formam habet,inde deriuatum ſit:præſertim quum alienam prorſus à ſuperioribus habeat ſignificationem.vocatur enim χέλυσμα, vt Pollux tradit,l.1,cap.9,τὸ ὑπὸ τῷ ζυγῷ πελθυταῖον πεφσηλούμενον,τὸ μὴ τείνεσθαι τῷ ζυγῷ,aſſamentum quod poſtremũ clauis ſubſterritur,affigitúrque carinæ;ne atteratur frangatúrve quum nauis ſubducitur. In qua ſignificatione Theophr.vtitur hoc vocabulo,l.5,c.8, dicens ἐκ τῆς ὀξύης τὸ χέλυσμα ſieri. Qui ibidẽ dixerat, ἢ ὀξύ ζυγὸν, τεμήρεσμεν δρυΐνων,ἵνα αἰπήχη πεφς ταῖς νεωλκίαις· ταῖς δὲ ὁλκάσι, πυκνίνων. ὑποπθέασι δ' ἐπ καὶ δρυΐνεν,ἐπαὶ νεωλκῶσι. Vbi etiam nota χέλυσμα innui his verbis,τὸ ὑποπθέμενον τῇ νηῒ ὅταν νεωλκῶνται. Forſan autem à figura τῆς χέλυος dictum hoc χέλυσμα,quòd ſupinæ teſtudinis figuram aliquam gereret.cauum enim fuiſſe non eſt dubium.Heſych.quoque eſſe dicit τὸ πεφσηλούμενον τῇ ζυγῷ χέλυον, ἕνεκα τοῦ μὴ πυιεῖν τὰ ξύλα ὀν ταῦ καθέλκεσθαι. Ὁ πλοῖα.

Apud eundem Heſych.legitur ET Χελύειν, βήσσειν.i. tuſſire:cum fut.χελούσειν. NECNON Χελοῦς, μουσικὸν D ὄργανον. ITEM Χελοῦς, χελωνη, κιθάρα. Fuerit igitur χελοῦειν idem quod χελύσσεσθαι, tuſſire & ſcreare: χελοῦς autem & χελεὺς, idem quod χέλυς, Teſtudo: accipiendo eo nomine non ſolùm animal ſed etiam muſicum inſtrumentum,à ſimilitudine animalis ſic denominatũ, quod citharam & lyram aliàs appellant. Et χελοῦς habuerit ο ſuperfluum & aſcititium,itidémque χελεὺς iuũ ε,mutato accentu in vtroque.itidémq; χελουεὺν ſuum ο habuerit ex abundanti. Nam ET Χελύω reperitur apud Euſt.nimirum pag.574, vbi dicit primum Mercurium E Apollini σκεύωρείαν μουσικὴν ἐξ ὀστράκου χελώνης μηχανήσασθαι,εἰς λύσιν μλωίδος τῆς ὅτι κλοπῇ βοῶν ἐκείνου: ideóque χέλυω & λύσαν eandem eſſe: ac λύσαν quidem dici quaſi λύσαν, χέλυω autem veluti à χελώνη: ex quo χελώνη fieri verbum χελύω, ex eo verò poſtea χέλυς: non tamen declarat quid hoc verbo ſignificetur.

Sequuntur alia duo deriuata, Χελωὴν & Χελώνη.

Χελωὴν, ης, ἡ, idem cum χέλυς ſignificat.i. Teſtudo. vt Heſych,quoque teſtatur, annotans à quibuſdam exponi F χελώνιλω, κιθάρα: eſſe & ὄργανον πολεμικὸν,inſtrumentũ bellicum.de quo in Χελώνη plura dicentur. Itidémq; in lex.meo vet.dicitur ſignificari hoc vocabulo ἡ χελώνη, item ἡ κιθάρα τῶ Αἰόλου. ‖ Rurſum Heſychio χελῶαι ſunt χηλαί,afferenti itidem χελωὴν pro χηλῶν.eſt autẽ χηλὴ Vngula bifurca ſeu biſulca, aut forfex,qualis eſt cancri. ‖ Alioqui χελωὴν ſignificat etiam Labrũ, Labium:idem quod χεῖλος: vnde & deriuatum putatur,vt in lex.meo vet.ſcriptũ eſt. vbi etiam ἡ ὑπερῴα χελωὴς κατάκομον, pili ſuperioris labri: Romanis μύσταξ, my- G ſtax. Vſus eſt hoc vocabulo & Ariſt. in Veſp. vbi veſparum chorum ſic loquẽtem introducit,Εὐθὺς γὰρ ἀνδραμόντες,δουλεὶ ξυὼ ἀσπίδι,Ἐμαχόμεθ' αὐτοῖσι, θυμὸν ὀξίνῳ πεπωκότες,Πᾶς αὐὴρ παρ' αὐδρ' ὑπ' ὀργῆς πλὴν χελωίλω ἐδῴων.nam ibi ſchol.χελωίλω exp.τὰ χείλη: quoniam videlicet οἱ ὀργιζόμενοι ἐνδάκνουσι τὰ χείλη, mordent labra: quod Hom.ὀδάξ ἐν χείλεσι φωσαι dicit,in dolore etiam. Præcedentis autem ὑπερῴα χελωὴ, ſuperius labrum, hoc exemplum eſt apud Suidam,εἰς πλὴν ὑπερῴαν χελώνην εἴσω Μηδικὸς ἐνεῤῥίζωτο. quem tamen locum ipſe affert, H vt probet χελωίλω dici τὸ ἄνω χεῖλος. quod verum non eſt,quum diſtinctionis cauſa ibi addatur ὑπερῴαν.

VNDE Χελωοίδης, υ, ὁ, Qui turgidis ſeu tumidis eſt labris,Turgida & craſſa habens labra,Labroſus,Labeo. ὁ μεγάλα χείλη ἔχων, inquit Euſt.p.1684,deriuans & ipſe à χελωὴν ſignificante τὸ χεῖλος: afferénſque ibidem ſimilia compoſita, ποιόδης, & ὠμοιόδης & ἰχοιόδης, & καεροοιόδης. In lexico meo vet, ſine diphthongo LEGITVR Χελωιόδης, ὁ πλὴν χελωὴν μεγάλω ἔχων, magnum & craſſum habens labrum. Et fortaſſis ea ſcriptura melior eſt, vt non compoſitum eſſe exiſtimãdum ſit, ſed tantùm ſimpliciter deriuatum. Deriuatum inde ET Χελωίον, diminutiui formã habens:quod Heſych. exp. χελώνιον, Tegumentũ teſtudinis:necnon Conuexa dorſi pars,in modum teſtudinei tegminis. Aliis Armus, vel Gibboſa pars quæ in ſcapulis prominet.vt apud Ioſephum, ἢ ὃ καὶ τοῖς κατ' οἶκον θύουσιν ὠμωμίας ἕνεκα τῆς αὐτῆς, ἀλλὰ μὴ θρησκείας, αἰάζκιν, κομίζειν τοῖς ἱερεῦσιν ἔνυδρόν τε καὶ χελωίον καὶ τὸν δεξιὸν βραχίονα θύματος. vbi tamen interpres vertit Pecoris pectus. Heſych. χελωίω quoque dicit eſſe μέρος τι τῶν ἱερείων, victimarum partem quandam. Apud eũdem Heſychiũ LEGITVR Χελωάζειν, exponitúrque χλευάζειν, irridere: forſan à χελωὴν ſignificante labrum.vt ſit Diſtortis aut magno hiatu diductis labris illudere: quod & εἰγχάσκειν, & καπιχαίνειν ſeu εἰγχαίνειν, dicitur.

Χελώνη, ης, ἡ, idem cum χέλυς & χελωὴ, Teſtudo. ἡ ὀστρακόνωτος, teſtaceum habens dorſum.quæ duorum eſt generum.altera enim, θαλαττία χελώνη, teſtudo marina: altera, χερσαία, terreſtris. quarum illam ἔνυδρον quidam nũcupant,aquaticam:hanc verò, ὀρεινίω, montanam, quoniam in montibus degat. Vtriuſque meminit Ariſtot. Hiſt.anim.lib.2,& Nicander in Alexipharm.his verbis, Ἀμμίγδιν ἀλίοιο καθεψηθέντα χελώνης Γήρας, ἢ τὰ χνοῖσι δίζαπλωιε πέρυγεωστν· Ἄλλοτε δ' οὐρεῖης κωπσηνόμου. Vbi etiam nota hanc οὐρείω χελώνιω vocari κωπσηνόμον, quòd cytiſum paſcatur. εἰσὶ δ' αἱ θαλάσσαι χελῶναι, πλὴν μεγάθει καὶ ποδῶν, ὁμοιαι τοῖς χερσαίαις. inquit Pauſan. ſub finem Atticorum, vbi etiam tradit, χελώνιω ὑπεγκρυβίω τοῖς πέτραις, conſueuiſſe ἁρπάζειν τοὺς ὑπὸ Σκίρωνος ἐς πλὴν θαλασσαν ἐσβληθέντας. Lucian. in Vit.auct. πῶς τοῦτο φῆς, τὸ μὴ ἀλγεῖν μαστιγούμενον; οὐ γὰρ χελώνης ἢ καρίβου τὸ δέρμα πεφεβέβλημαι. Ammian.Epigramm.li.2,in Θαῦμα ἔλω λευκοὺς κόρακας πλωιάς τε χελώνας Εὑρεῖν, volucres teſtudines. Et prouerbiali loquendi genere apud Suidam, πρὸς ὃ Ἀγαμέμνονι τῆς Θερσίτου παῤῥησίας ἤπιον ἔμαλεν ἡ χελώνη μεγῶν, τὸ τῆς παροιμίας. ſolet enim id prouerbio dici ὅτι πρὸς ἀφρονι πεσοῦσαν πνοῦς. quoniam nimirum ἡ χελώνη, quum ſit ὀστρακόδερμος & σκληροδέρμοπάτη, muſcæ ictus ſeu morſus ſentire non poteſt. Idem & hunc prouerbialem ſenarium affert, Ἡ δεῖ χελώνης κρέα φαγεῖν ἢ μὴ φαγεῖν: quoniam videlicet ὀλίγα βρωθέντα, γρόφους ποιεῖ, πολλὰ δὲ, καθαίρει. ‖ Χελώνη dicitur fuiſſe genus numiſmatis Pelopõneſiaci,à teſtudine inſculpta. Heſych. At Suidas χελιδόνα ait Πελοποννησακὸν νόμισμα ἀργυροῦν fuiſſe,vt ſuprà docui. ‖ Eidem Heſychio χελώνη eſt etiam ὑποπόδιον,ſcabellum,ſeu ſcabile, vt Cato vocat: Ciceroni Sedicula. Procul dubio verò & ipſum à teſtudinis figura denominatum fuit, vtpote quod humile eſſet & ſuperficie conuexa, cuius generis quædam hodiéque viſuntur. Apud Suidam. ζηλοτυποῦσαι αἱ Θεσσαλαὶ γυναῖκες πλὴν Λαΐδα πλὴν ἑταίραν, ξυλίναις χελώναις ἐφόνευσαν τύπτουσαι ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἀφροδίτης παννυχίδος. quod iiſdem propemodum verbis,ſed paulo prolixius, refert Timæus apud Athenæum libro 13. ‖ Eſt χελώνη nomen etiam πεφραπάξεως & σωματοπωλείου, apud Romanos peculiariter vtitati,à quibus Teſtudo nominatur. Liu. libro 4, decad.5, Quadrato agmine facto, ſcutis ſupra capita denſatis,ſtantibus primis,ſecundis ſummiſſioribus,tertiis magis & quartis, poſtremis etiam genu nixis,faſtigiatam, ſicut tecta ædificiorum ſunt, teſtudinẽ faciebant. Et lib.1,Decad.4,Deinde his quoque ſpretis, partim teſtudine facta per aduerſos vadunt hoſtes. Et lib.3 ab vrbe cond.Galli teſtudine facta conſerti ſtabãt. Itidem Corn.Tacit.lib.18,Tum quadripartito exercitu, hos in teſtudinẽ cõglobatos ſubruẽdo vallo inducit,alios ſcalas mœnibus admouere iubet.Et Virg.Æneid.9, - omnes Ferre iubet ſubter dẽſa teſtudine caſus. Vtũtur itaq; illo vocabulo χελώνη Græci præſertim rerũ Romanarum ſcriptores. vt Dion, ſeu potius Xiphilinus qui Dionis hiſtoriam in compẽdium redegit, in Auguſto,

pag.58 meæ edit. πλή τε χελώνλω ἐξαπναίφς συναναστάντες ἐπίηξ, ἢ τὰ γόνατα σφῶν τὰ ἀρίστερὰ τοῦς ἢ γῆν ἔρειξ. Et p. seq. post longam eius descriptionem, ait duplicem eiꝰ vsum fuisse, nimirum vel quando τοῦς φρέατόν τι τοῦς μίσγοντες τοῦς τεμοβόντο, vel quando ὑπὸ τὸ ζόφοῦ τοῦ εἰσιόντι ζοντὸ: at verò ἢ χελώνης ἢ ὀπίκλινον εἰλκφέναι τοῦς τε τὸ ἰσχυρὸν ἢ τοῦς· τὸ ὀυσκέπαστον αὐτῆς. vsque adeo enim ἰσχυείζεδ ὥστε ἢ βαδίζειν πνὰς ἐπάνω αὐτῆς, ἢ τοῦς σέπ ἢ ἵππους ἢ ὀχήμα τὰ ἑλαύνεσθαι. Sic & Ioseph. De capt. Iud. πλὴ ὑ Ρωμαίων οἱ τοῦ πτοῦ τοῦς θυρεοὺς εἰς τὸ τεῖχος ἐξερείσαντες, καὶ κῆ ὑπὸ τοῦ πτοῦ οἱ κατὸ πτὴν ἄλλοις, οἵ τε ἐξῆς ὁμοίως, ἢ καλυφθῶν παρ' αὐτοῦς χελώνλω ἐφεξῆς αὐτοὶ καθ' ἧς τὰ βέλη φερόμενα τοῦς ἀνωλίσθαιεν ἄτρεκτα. De eadem intelligendũ quod Herodian. l.2, de inauguratione Iul. imp. loquens dicit, φεξάντες αὐτοῦς οἱ γραφῶται εἰς τράλαγγος σῶμα, ὡς, εἰ δέοι, ἢ πολεμήσοντες, ἐν μέσοις αὐτῆς ἔχοντες τὰ βασιλέα, ὑπὸ τε τὴ κεφαλῆς αἰωρεῦντες τὰς ἀσπίδας ἢ τὰ δόρατα, μήπου ἢ λίθων τὴς βολὴ ἀπὸ τῆδ δωμᾶ ὅπ τῆ πομπῆ γένοιτο. ¶ Est verò & πολιορκητική τις χελώνη, instrumentum bellicum quo in oppugnandis vrbibus vtebantur. vt Vitruu. quoq; l.10, c.19, inter oppugnatorias machinationes refert testudinem arietariã: cuius comparatio quánam ratione perficeretur, ibidem docet. Duo autẽ eius genera tradit, c.20 & 21, vtriusq; faciẽdæ rationẽ describens. Testudo (inqt) quæ ad congestionem fossarum paratur, eáq; etiã accessus ad murum potest habere, sic erit facienda. Et c. seq. Est autem & aliud genus testudinis, quod reliqua omnia habet quemadmodum quæ suprà scripta sunt, præter capreolos: sed habet circa pluteum & pinnas ex tabulis & superne subgrundas proclinatas, suprâque tabulis & coriis firmiter fixis continetur. Insuper verò argilla cũ capillo subacta ad eam crassitudinẽ inducitur, vt ignis omnino non possit ei machinæ nocere. Quæ autẽ testudines ad fodiendum comparantur, ὄρυγες Græcè dicuntur. cætera omnia habent vti suprascriptum est: frõtes autem earum fiunt quemadmodũ anguli trigonũ, vti à muro tela quũ in eas mittãtur, non planis frõtibus excipiat plagas, sed ab lateribus labentes, sine periculo fodientes qui intus sunt tueantur. Alii hãc machinalem testudinem tradunt fuisse tabulis contextã, & coriis cilicinis, aut cẽtonibus & aliis quæ difficulter comburi possunt, habuisseq; intrinsecꝰ trabẽ quæ adũ co præfigeretur ferro, & falx vocaretur, ab eo φ incurvata esset, & de muro extraheret lapides, retro enim duci solitam fuisse trabem funiculis suspensam, vt reuersa violentius feriret. ideóque testudinem appellatã esse à similitudine reptilis animalis, quod caput nũc exerit, nunc reducit. Vide & Vegetiũ l.4, c.14. De ea intelligẽdum quod Virg. dicit Æn.2, — obsessumque acta testudine limen. Et Iul. Cæs. Belli Gall. l.6. Reliquisq; diebus turres ad altitudinem valli, falces, testudinesque, quas iidẽ captiui docuerãt, parare & facere cœperũt. Diod. Sicul. l.9, καπασκεύασε ὑ ἢ χελώνας, τὰς μὲ, χωρίδας, τὰς ὑ κριοφόρους, cõparauit verò & testudines partim ad cõgestionẽ fossarum, partim arietarias, ad quatiendos muros. Polyb. λῶ ὑ τὸ πλεῖστον μέρος τῆ ὀπτοβολῆς ἐν τῆ χωρίσι χελώνας. Dion. Halic. ἅτε χελώνας χωρίδας κατασκευάζειν εἰδότες. Xen. quoque has χελώνας nouit, vt Hellen. l.3, p.282, ὡς δ' ἐκ τῶ τείχοις ἐκθέοντες πολλάκις ἐνέβαλλον ἐς τὸ ὄρυγμα, ἢ ξύλα ἢ λίθοις, ποιησάμενος εὖ χελώνλω ξυλίνλω, ἐπεισιον ὅπ τῆ φρεατία, testudinem ligneam.

Verùm ET Χελὼν pro χελώνη reperitur. Hesych. n. ἢ θαλασσίαν χελώνλω dici à quibusdã χελῶνα autor est. Athenæo autem lib.7, χελὼν est mugilis quædã species: itidémque Aristot. lib.5 Hist. anim. & alibi: quanuis apud eum aliquoties LEGATVR Χελώνες pro χελῶνες: seu χείλωνες, vt quidãm scribendum aiunt, qui interpr. Labeones.

C. Χελωνοφάγος, ου, ὁ, Testudinũ vorator: seu Qui testudinũ esu victitat. Ita dicitur gens quædam Indica. Plinius libro 10, Celtium id genus vocatur, eximiæ testudinis, sed raræ. nãque scopuli præacuti Chelonophagos terrent. Vbi etiam de venatu harum testudinum Indicarum prægrandiũ dixerat, Adnatare enim singulis ternos fetunt, à duobus in dorsum verti, à tertio iniici laqueum supinæ, atque ita ad terram à pluribus trahi. Et libro 6, cap.24, In Carmaniæ angulo sunt Chelonophagi, testudinum superficie casas tegentes, carne vescentes. Meminit eorundem & Pomp. Mela. Præterea Χελωνοφάγοι Hesychio sunt etiam ἀετοί πνες, aquilarum genus quoddam. quod nimirum testudines venatur, & in sublime raptas in saxum aliquod demittit, vt frangantur: atque ita fractæ carne vescitur. vt Æschylum ferunt χελώνης ὀπτρίψεσης αὐτῆς ὑπὸ ἀετῆ φέροντος κῆ τῆς κεφαλῆς, ἀπολέσθαι.

C. Χελιχελώνη dicta fuit olim (vt Poll. tradit libro 9) quædam παρθένων παιδιά, παρόμοιόν τι ἔχουσα τῆ χύτρᾳ. in eo enim ludo quædam sedet, & vocatur χελώνη: aliæ autem virgines eam circumcurrentes interrogant, Χελιχελώνη τί ποιεῖς ἐν τῷ μέσῳ; Quibus illa respondet, Ἕλια μυρύομαι καὶ κρόκιν Μιλησίαν. Rursum illæ, Ὁ σὸ ἔκγονός σου τί ποιῶν ἀπόλετο; hæc autem, Λύκαν ἀφ' ἵππων ἐς θάλασσαν ἅλτο. Eadem Eustath. habet pag.1914, vbi diuisim SCRIPTVM Χέλει χελώνη. atque adeo id χέλει esse ait τοῦ τάκτικόν eo in loco, παρεγχούμενον τῆ χελώνῃ. Ibi verò & ipse dicit, καθημένης πνὸς ἐν μέσῳ, ὡς χελώνλω ἐκάλουν, τοῦ τεχουσῶν παρθένων ἐπιωθάντο τὸ καὶ αὐτικοῦον δι' ἀμοιβαίων ἰαμβῶν οὕτω, Χέλει χελώνη, τί ποιεῖς, & quæ sequuntur.

Χελώνιον, ου, τὸ, Tegmen seu tegumentum testudinis, Cortex seu corium aut testa prædura qua testudo tecta est & munita. Aristot. Metaphys. 4, de testudinibus loquens, κινοῦσι τὰ τοῖς ποσὶν ἐπ' ὀπτῶν τῆ χελωνίων, nondum detractis integumentis. Vtitur & lib. 3 De partib. animal. itidémque Aristophan. qui & δέρμα hoc appellat, sicut Lucian. quoque. Cancrorum etiam τὸ ὀρράκινον δέρμα nominatur χελώνιον. Plutarch. De orac. Pyth. μόνοι γὰ, ὡς ἔοικεν, ὀν τῷ χελωνίῳ τύπον πλέκεως ἔχοισι, nimirum οἱ τοῦ τὸ καλούμενον τοῦ Τενεδίοις Ἀχέεον γινόμενοι καρκίνοι. ¶ Χελώνιον, vt χελώλιον, nominatur etiam conuexa dorsi pars, vel pars illa gibbosa quæ in scapulis prominet. Poll. lib.2, νῶτα δίκιον ὑπὸ αὐχένι κείμενα τὸ μὲν ἔγκυρτον, χελώνιον ὀνομάζεται, τὰ δὲ ἑκατέρωθεν ὠμοπλατῶν, πτερύγια.

Χελωνίς, ίδος, ἡ, Limen ostii dicitur: forsan à testudinea forma & conuexitate. Hesych. enim & Suid. χελωνίδος afferunt pro τῆ οὐδοῦ τῆς θύρας τῆς σκίωῆς: procul dubio vterque ex libro Iudith, cap.14, vbi legimus, de Bagoa, εἰσῆλθεν εἰς τὸν κοιτῶνα, καὶ θῦρεν αὐτὸν (Olophernem videlicet) ὅπ τῆς χελωνίδος ἐρρίμμενον νεκρόν· καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτῆ ἀφῄρητο ἀπ' αὐτῆ. Vbi vulgata versio habet, Accessit ad cortinam. Significat enim Cortina etiam Velum quod limini & aditui tentorii obtenditur. Perperam tamen ibi Complut. editio habet κεπλωνίδος. At pro musico instrumento potius accipiendum in hoc loco Posidonii apud Athenæum libro 12, de Syriæ populorum luxu, καθωλουμένοις τοῦς χελωνίδος πολυκρόπου ψόφον, ὥστε τὰς πόλεις ὅλας θιούσῃς κελάδοις σωκχεῖσθαι. AT Χελωνιαὶ dicitur ἡ ποικίλη καλαθεῖς, teste Hesychio: forsan quia in modum testudinis est compuncta & distincta variis maculis.

Χελώνιος ET Χελωνίτης, Testudinarius. Fœm. gen. χελωνία λίθος & χελωνῖτις λίθος, gemma chelonia & chelonitis. de quibus Plin. libro 37, cap. 10, Chelonia, oculus est Indicæ testudinis, vel portẽtosissima magorũ mendaciis. melle enim colluto ore impositam linguæ, futurorum diuinationem præstare promittunt. Sunt & chelonitides, testudinum similes, ex quibus ad tempestates sedandas multa vaticinantur. Ea verò quæ sit aureis guttis, cum scarabeo deiecta in aquam feruentem, tempestates auerti. Idem & Chelonitidum insularum meminit. Sed ambiguum an eædẽ sint quæ Straboni χελωνῶν νῆσοι.

ΧΕΎΡΟΣ, SIVE Χέρσος, ου, ὁ καὶ ἡ, Desertus incultúsque, Asper. Diosc.

libro 2, cap.158, de coronopode herba, γίνεται δὲ ἐν χέρσοις τόποις, καὶ ἐν χώμασι καὶ ἐν τῆς ὁδῆς, in locis incultis, vt Ruell. vertit. Capite præcedẽte dixerat, φυόμενον ἐν πετρώδεσι καὶ θαλασσίοις τόποις: opponẽs his c.161, ἐν γεώδεσι καὶ ἐρασίμοις χωρίοις. siquidem χέρσος τόπος dicitur vbi est γῆ χέρσος, quæ & ἀνέρασος, inculta, desertáque & aspera. Itidem in Epigramm. legimus χέρσον λιμένα,

portum desertum & incultum. Metaphor. verò Gregor. ψυχῶ χέρσον τι οὖσαν καὶ ἄνυδρον, incultam nec vllis riguam aquis. Metaphoricè itidem Sophocles in Œdipo tyranno, pag.209. χέρσοις παῖδας vocat virgines illocatas ac innuptas: quoniam nimirum elocatæ & nuptæ dicuntur ἀροτριᾶσθαι & ἀνείρεσθαι, ac postea ἀποφέρεσθαι: translatione ab agris qui coluntur aut inculti deserũtur. πῶ τεκοῦσαι (inquit) ἤροσεν, Ὅθεν τοῦ αὐτὸς ἐσπάρη, κἀκ τῆ ἴσων Ἐκτήσαθ' ὑμᾶς ὧν τοῦ αὐτὸς ἐξέφυ. Τοιαῦτ' ὀνειδίζεις κἀπὶ σὲ γαμεῖ; Οὐκ ἔστιν οὕτως, ὦ τέκν' ἀλλὰ δηλαδὴ Χέρσοις φθαρῶσι κἀγάμοις ἡμᾶς χρεών. propriè enim χέρσος γῆ dicitur ἡ οὐκ ἀροτριουμένη, seu αὐήροτος, quæ non aratur, sed inculta relinquitur: cui opponitur ἀρουρα.

Vtplurimùm verò χέρσος substant. ponitur pro χέρσος γῆ, vt Hesychio quoque χέρσος est ἡ ἔρημος γῆ ἢ πρακτεία, desertũ & asperũ solũ: καὶ πᾶσα γῆ ἄκαρπος ἢ ἀνέργασος, omnéque solum sterile & inculum. Itidémque Gaza apud Theophrastum De causis plantarum lib.3, χέρσον agrum rudem interpretatur. Nonnunquam tamen & simpliciter pro terra seu solo accipitur. vt quũ Philo De mundo dicit χέρσος θαλασσωθεῖσα, terra admisso mari mersa: vt ibidem ὀπτῶμαι πνες καταπλυζόμεναι τοῖς πάλαι χρόνοις, αὖθις ἠπειρώθησαν, continens terra factæ sunt quæ olim aquis operiebantur. Et Theophylactus ep: st.15, κυαναίζουσιν ὥρᾳ γαλήνης πῶ θαλάσσαν εἰκονίζεται ὅτε καὶ ἢ γείτονα χέρσον ἀπαλῶ τοῦ πνεύσεται ῥεύθρω, τὸ μανιῶδες τῆ κλυδένος καὶ βαρβαρον παρεάσασα, vicinam terram, seu cõtinentẽ. Et ante hos Hom. Od.1, v.485, Τῶν δ' ἀψ ἠπειρόνδε παλιρρόθιον φέρε κῦμα Πλημμυρὶς ὀκ πόντιο, θέμωσε δὲ χέρσον ἱκέσθαι. id est, ἐγκίσαι ἐπείησε τῆ γῆ, ad terram appulit. Ponitúrque his in locis χέρσος & ἤπειρος pro eodem, id est pro terra continente, seu terra quæ aquis non operitur. Opponitur enim ἡ χέρσος, id est ἡ ἐξαιρεῖ γῆ τῆ καταπλυζομένη, ei quæ operitur vndis marinis. Lacones verò πῶ χέρσον γῆν appellant χέρρονα, à NOM. χέρρων, Hesychio teste.

C. Χερρόνησος, SIVE Χερσόνησος, sub. χώρα vel πόλις, Regio vel vrbs quæ dimidia ex parte χέρσος est, & dimidia ex parte νῆσος, Quæ nimirum, veluti insula, mari circundata & cincta est: nisi quòd vno tantùm eóque angusto spatio, quod Isthmus appellatur, continenti adiuncta est. Peninsulam vocare possis Latinè, quoniam videlicet penè insula est. Hesychio est γῆ εἰς θαλασσαν ἐκνεύουσα, ἡ μήτε χέρσος μήτε θάλασσα. Clarius tamen paulo antè Χερρόνησία γῆ exposuerat ἡ ὀκ δεξιῶν καὶ ἀρίστερῶν ἔχουσα θάλασσαν, quæ & à dextro & à sinistro latere habet mare. Est autem hoc Χερρόνησος siue Χερσόνησος interdum regionis proprium nomen, interdum vrbis: quatuor enim Χερρόνησοι commemorat Stephanus, Cnidiam, Thracicam, Taurica, Creticam. de quibus eum consule. Inter alia autem de Thracica Cheroneso affert ex Hecaræi Europa, ὀν δ' αὐτῆσι πόλις Χερρόνησος ὀν τῷ ἰδιῷ τῆς Χερρονήσου. Meminit Strabo quoque quarundam Χερρονήσων πόλεων, inter alias & illius, libri 16 pagina 328, ἥτε δὴ πόλις (inquit) οὕτως ἀσφαλῶς κεῖται, καὶ δὴ καὶ Χερρόνησος ἐκλήθη, διὰ τὸ συμβεβηκός, quoniam nimirum λίμνλω τοῦ κεῖται μεγάλλω, καὶ ἔλη πλατέα, λειμῶνά τε βουβότοις καὶ ἱππωβότοις διῃρημένοις, ὑπερβάλλοντα τὸ μέγεθος· καὶ λόφος ὀρθὸν ὀν πεδίῳ κοίλῳ πεπιεσμένος καλῶς, ὀν ποιεῖ χερρονησίζοντα ὁ Ὀρόντης. VNDE Χερρονησοειδής, speciem gerens χερσονήσου, seu peninsulæ. χερρονησίζων. ET Χερρόνησος, SIVE Χερρονησίτης, Ad Cherronesum pertinens. vel, Ex Cherroneso oriũdus. Teste enim Stephano Χερρονησῖται & Χερρονήσοι dicuntur οἱ τῆς Χερρονήσου πολῖται. Ælianus, Χερρονήσοι ἀπὸ Κνίδου. Hecatæus, Ἀψινθίοισι τοῦς μεσημβρεῖω ὁμορέοισι Χερρονησῖται. Et apud Athenæum, Ὀπῶρ δὲ τυρὸς Χερρονησῖτου τόμον. Euripides fœm. Ὃς πῶ ἀρίστω Χερρονησῖαν πλάκα Σπείρει, optimam telluris in Cherroneso portionem. id est, optimos in Cheroneso agros. Itẽ Χερρονησία γῆ dicitur quæ & Χερρόνησος γῆ, terra vtrinq; mari cincta, vna tãtùm parte iũcta continenti: Hesych. Inde & VERB. Χερρονησίζω, SIVE Χερσονησίζω, significans Χερρονησοειδὴς εἰμὶ, Figuram gero cherronesi & peninsulæ. Habes in Χερρόνησος paulo antè ex Strabone. Idem alibi, pag.113, πέτρα χερσονησίζουσα, peninsulam efficiens. Apud eundem legitur & VERBVM Ἐπιχερρονησίζω, libro 6, pag.121, ἐστὶ δ' ὀπιχερρονησίζουσα ἡ Μεσσαπία, τῷ ὑπὸ Βρεντησίου μέχρι Ταραντῖνος ἰαθμῷ κλειομένῃ. forsan eo significatu quo paulo post dicit ὅπ χερρονήσω κειμένῃ. vel potius Accedens ad figuram cherronesi & peninsulæ. vt Plinius libro 3, cap. 11, itidem de Messapia loquens, ait, Laritudo peninsulæ à Tarento Brundusium terreno itinere XXXII M. pass. patet. ET Χερρονηστέω, ῶ, pro eodem: vel potius Sum χερρόνησος & peninsula. Polyb. libro 1, de Carthagine, ὀ κόλπῳ κεῖται τοῦ πτίνουσα καὶ χερρονησοῦσα τῆ θέσῃ· τὸ μὲν, τῆ θαλάττῃ, τὸ δὲ τι καὶ λίμνῃ τοῦ εἰχομένῃ καὶ τὸ πλεῖστον. ὁ δὲ σωμάτων ἰσθμὸς αὐτῷ τῆ λιβύῃ, τὸ πλάτος ὡς εἴκοσι καὶ πέντε στιδίων ὄσι. Vbi clarè explicat quid sit χερρόνησος, nimirum terra sita in sinu maris, & aliquousque in ipsum mare se protendens: maiore ex parte cincta mari, vno tantùm in loco isthmum habens quo continenti annectitur.

C. Χερσομανέω, ῶ, Inculta asperitate insanio: vt ὑλομανέω est Arboribus & fruticibus insanio. id est Desertus & incultus fio, Sylueſco, Incultam naturam induo. Metaphor. Gregor. in Epitaph. patris, λαβῶν ὀν κλησαν ῥαθυμηθεῖσάν τε καὶ χερσομανήσασαν ὑξ αἰκαρχίας, τοῦ πτῶν μὲν τὰ ἤθη τῆ ἀνθρώπων ἐξημέρωσεν λόγοις πυμαντικῆς ὀπτήμης καὶ τῆ τοῦ θεῖναι τύπον ἑαυτὸν, pro Ad mores incultos redactam. Bud.

C. Χέρσυδρος, vide in Ὕδρος & Χέλυδρος suprà.

Χερσαῖος, ου, ὁ, Terrestris, ὀν τῆ χέρσῳ διάγων. Philo De mundo, χερσαῖον φθορὰ ζώων, terrestrium animantium. Itidem χερσαῖαι χελῶναι, terrestres testudines: & χερσαῖοι μύες, terrestres mures, apud Aristotelem & alios, ad differentiam τῆ θαλασσίων seu ἐνύδρων, marinorum & aquaticorum. Et Plutarch. De solert. anim. χερσαῖας δαίμων ἄγρας, terrestris capturæ seu venationis gnarus. id est, venationis capturæque animantium terrestrium, vt sunt lepores, cerui, damæ, & huiusmodi: ad differentiam τῆς ἁλιευτικῆς, piscatus. Thucyd. libro 7, pag. 255, dicit etiam ἀκουόντας χερσαῖοι, iis verbis intelligens non τοῖς ἠπειρῶται, sed τοῖς ἀπίροις θαλασσῶν, maria non expertos, inquit scholiast. Aiunt χερσαῖα dici etiam quæ in incultis locis nascuntur: item χερσαῖα dici terram incultam, terram quæ cultores non habet, sed deserta est.

Χερσινός, ου, ὁ, Terrestris, itidem vt χερσαῖος. Plinius libro 9, cap.10, de testudinibus, Sunt & terrestres quæ ob id in operibus chersinæ vocantur, in Africæ desertis, quæ parte maximè sitientibus harenis squalent, roscido (vt creditur) humore viuentes. Vocantur autem χερσιναὶ seu χερσαῖαι ad differentiam τῆ ἁλίων seu θαλασσίων, marinarum.

Χέρσονδε aduerbialiter pro ἐς χέρσον, in terram seu continentem. Homerus Iliad. φ, Τοὶ ἔκβαλλε θύραζε, μεμυκὼς ἠύτε ταῦρος, Χέρσονδε, ζωοὶς δ' ἐσάω κῆ καλὰ ῥέεθρα, de Scamandro fluuio.

Χερσόθι, In terra, In continenti. ὀν τῆ χέρσῳ In Epigr.

Χερσεύω, seu Χερσεύομαι, Sum χέρσος, Incultus iaceo seu negligor, seu Incultus fum, Non color. Xenoph. ὅπου δ' αὖ αἰαγκαθῆ ἡ γῆ χερσεύειν, ὑποβρέψιωτα καὶ ἀ ἄλλα τέχνα. Dioscor. libro 3, cap.79, φύεται δὲ ὀν πετρώδεσι τόποις καὶ γεωλόφοις καὶ αὐίκμοις, καὶ γωνίαις χερσευούσαις, in angulis incultis & desertis. Pro quo alibi dicit ὀν χέρσοις τόποις. Ruell. tamen vertit Limitibus terrenis, acsi dixisset γεώδεσι vel χερσαίαις. Pass. voce χερσεύεσθαι vtitur Plutarch. pro χερτῦσθαι, seu χερσομανεῖν, Sylueſcere, aut etiam Sterilescere: quoniam nimirum χέρσος vocatur etiam ἡ ἄκαρπος γῆ, terra quæ fructum non fert, infructuosa. Plutarch. ἀγαθὴ γῆ πέφυκεν, ἀλλ' ἀμελῆθεῖσα χερσεύεται, bona quidem terra est, sed neglecta sylueſcit. In χέρσον degenerat. VNDE Χερσεία, ας, ἡ, dicitur τὸ χερσεύειν seu χέρσον γεγῆθῶσθαι, Solitudo.

Χερσόω, ῶ, In χέρσον conuerto, Desolo, Efficio vt inculcus & desertus fiat. Vnde pass. χερσοῦσθαι, Desertum incultúmque fieri, Sylueſcere: seu In inculti loci instar abire, vt Bud. interpr. afferens hunc adespotum locum, ἐὰν γὰ ἀφῆς γεώργιον, χερσωθήσεται, καὶ χορτομανήσει. Et hunc ex Theodor. Histor. eccles. lib.4. ὁ δὲ γεωργῶν τοῦς τεπάνη

πὰς Κάρρας, πόλιν κεχεροσωμένην, καὶ ἀκανθῶν Ἑλληνικῶν πεπληρωμένην, καὶ πολλῆς δεομένην φιλοπονίας, videlicet ad instituendum Christianismum. vbi metaphora est. Itidem Plut. De educ. lib. χλῶ καταλαβὼν κεχερσωμένην, terram desertam incultámque & squalentem, vtpote diu neglectam. De humano etiam genere dictum legitur Sapient. c. 4, de impius, σαλευθεὶς αὐτοὺς ὁκ θεμελίων, καὶ ἕως ἐσχάτου χερσωθήσονται. vbi vulg. versio habet, Vsque ad supremum desolabuntur.

ΧΕ'Ω, Fundo. Triplex habet futurũ. quorum primũ ex sese sumit, χέσω regulariter: vnde χεθῶμαι, fundi seu diffundi: ex quo particip. χεθεὶς, Fusus, seu Latè diffusus, vt Suid. χεθέντος expon. πλατυνθέντος. Secundum itidẽ ex sese, nimirum χείσω, assumpto ι, de quo infrà in χέω significante Capio. Tertium, quod est χεύσω, mutuaritiũ habet, ab inusitato THEM. Χεύω. Quibus & quartũ addere queas, χύσω, à χύω, de quo themate, itidẽ fortasse inusitato, seorsim aga propter deriuatorũ multitudinem. Præcedẽs autem χεύσω ita ex se format vt πλέω ex sese πλεύσω facit, πνέω, πνεύσω, ῥέω, ῥεύσω. Ex quo χεύσω fit aor. 1, ἔχευσα: pro quo dẽpto σ DICITVR Ἔχευα, NECNON Ἔχεα, dẽpto præterea υ. Hæc de formatione temporũ tam regulari quàm irregulari: venio nunc ad exempla. Pro Fundo igitur vel Effundo aut Diffundo vtuntur & poetæ & prosæ scriptores, idque cũ in propria tum in metaphorica significatione. In propria quidẽ, de rebus liquidis, apud Homer. Od. κ, Βόθρον ὀρύξαι ὅσσον τε πυγοῦσιον ἔνθα καὶ ἔνθα, Ἀμφ' ἀυτῷ δὲ χεῖν θαῖν πᾶσι νεκύεσσι, Πρῶτα μελικρήτῳ, μετὰ πεῖπα δὲ ἡδὺ οἴνῳ. Od. α, — ὕδωρ δὲ τοῖ χεῖρας ἔχευαν, aquam super manus fuderũt. id est, aquam infudẽre manibus. Et alibi χευάντων pro χεέντων, fundant. Sic Soph. Πατὴρ χέοντες λουτρὰ, Patris lauacra fundentes seu effundentes. vel potius, subaudiendo κῦ, Infundentes patri aut super patrem, Patrem aspergentes lauacris. Et Theocr. Idyll. 7, Οὐδὲ κά οἱ γλυκὺ μοῖσα κῦ τόματος χέε νέκταρ, ori infudit dulce nectar. Est enim aorist. 1, pro ἔχεε, ab ἔχεα pro ἔχυα. Rursum Homer. Odyss. ω, πολλὰ δέ σ' ἀμφὶ Δάκρυα θερμὰ χέον Δαναοί. multas circum te fundebãt lacrymas. id est, multis te lacrymis deplorabãt. Transfertur porro & ad nonnulla quæ liquida non sunt. veluti quũ Hom. Od. ν dicit, ὣς δὲ θεὸς ἠέρα χεῦεν Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς, ὄφρά μιν αὐτὸν Ἀγνῶστον τεύξειε. ex quo Virg. Æn. 1, Et multo nebulæ circum dea fudit amictu, Cernere nequis eos neu quis contingere posset: alibi pro eo dicens, — obscuro gradientes aere sepsit. Vbi vt ἀέρα χέειν dicitur deus, ita vicissim ipse aer χεῖσθαι, pro fundi, seu diffundi & spargi. velut in Axiocho, οὔτε γὰρ χεῖμα σφοδρὸν οὔτε θάλπος εἰγίνεται, ἀλλ' εὔκρατος ἀὴρ χεῖται ἀπαλαῖς ἡλίου ἀκτῖσιν αἰακιρνάεσσος, funditur, seu fusus est & sparsus. vt Cic. quoque Aer fusus & extenuatus sublime fertur. Rursum Hom. Od. η, ὕπνον δὲ θεὸς κατ' ἀπίρονα χεῦεν, somnum per totam terram diffudẽrat, seu veluti diffundẽdo sparserat. Præcedenti verò eius loco similior hic Il. ε, Ἀμφὶ δ' ἑὸν φίλον ὤμον ἐχεύατο πήχεε λευκώ, Cãdida circum filium fudit brachia. pro Molliter amplexa est filium candidis vlnis. ὑγρότητα enim quandam denotat hoc verbum χέειν. Similiter autem nota ibi actiuum mediæ vocis vsum, vt & in hoc loco Aristoph. Vesp. Εἰς ἀλωπεκίας γαστέας ἐνδὺς κρομμυωδικὰ πολλὰ χέασθαι, multa comica fudisse. (vt Cic. quoque Oracula fundere dicit, & Orationem numerosè & volubiliter fundere. necnon Versus fundere ac Verba fundere) Et in hoc Oppiani lib. 3 De venat. χιὼν ὅτε πάντα παλαύει, Ἐσπερίου ζεφύρου πανεπήτεμα χθονὸς ἀμφὶ, densissimè eam fundente spargentéque. ‖ Χέομαι, Fundo: id est Libamina manibus fundo: seu Supina manu libo, vt Seruius Fundo apud Virg. exponit. Isæus, πῶς δ' ἔπι ὅ, τι οἱ παῖδες ἐναγίζοισι καὶ χέονται, id est Libamina manibus fundunt, Inferias faciunt, τὰ νομιζόμενα ποιοῦσι. Et rursum, ὅτι τὰ μνήματα ἱέναι χεόμενον καὶ ἐναγιοῦται. Bud. p. 765. Addito accus. Apollon. Argon. lib. 2, Χύτλα τέ οἱ χεύοντο, ei libamina & inferias fundebãt. ‖ Χέω, Fundo, (ea sign. qua Quintil. dicit, Neq; enim, quãquã fusis omnibus membris, statua fit, nisi collocetur. Et ea signif. qua dicitur aurum fusile) id est, Liquefaciendo diffundo & diffluere facio. Galen. πλὴν μόνῳ πύκνωσιν ἰᾶσθαι χρὴ τοῖς ἀραιοῦσι, ἢ δὲ πίλησιν τοῖς χέουσι. Itidémque χέεσθαι est Liquatum diffundi ac diffluere. Herodian. lib. 8, φερομένη δὲ ἡ πίστα σὺν οἷς ἐφείρητο, δυομένη τε δι' ὅλου γεγυμνωμένων τῶν σώματος, εἰς πᾶν ἐχέετο, per omnes corporis partes diffundebatur: liquefacta nimirum igni quocum emittebatur. Hinc χρυσοχόοι & ἀργυροχόοι, necnon χόανοι infrà cum suis deriuatis. ‖ Item σῆμα vel τύμβον alicui χέσαι dicitur aliquis pro χῶσαι, seu δι' χυτῆς γῆς ἀναχωματίσαι, è terra fusili educere, vt Eust. exponit cum schol. Homeri, qui χέειν interdum poni ait pro χώσαι ὅπερ χέειν τοῖς τεθνεῶσι, terra obruere mortuos: quod est Humare, Humo condere, Sepelire. Frequens autem est id loquendi genus apud Homerum. vt Il. ψ, Πείν γ' ἐνὶ Πάτροκλον θέμεθα πυρὶ, σῆμά τε χεῦαι, Κείρεσθαί τε κόμας. Et rursum, Χεύαιτες δὲ τὸ σῆμα, πάλιν κίον. Itidémque Odyss. α, Σῆμά τέ οἱ χεύσαι, καὶ ὅθι κτέρεα κτερείξαι. Et Odyd. μ, Τύμβον χεύαιτες. Et Il. η, Τύμβον δ' ἀμφὶ πυρὶ ὦν ἕνα χεύομεν ἐξαγαγόντες Ἄκριτον ἐν πεδίῳ, humo aggesta seu egesta bustum struemus. in futuro enim accipit pro χεύσομεν, vt ex præcedentibus patet: atque ita & paraphrastes exponit.

(Χέω, SIVE Χείω, Capio. χωρῶ. ea significatione accipiẽdo Capio qua vas aliquod dicitur capere tantã vel tantam mensurã. Athen. lib. 11, ἄλλοι δὲ ἐπιμονοῦσι αὐτὸ (nimirum τὸ κιστύβιον) ἀπὸ τῆς χείσεως τοῦ δι' ὅλου χωρεῖν. vbi etiam affert ex Homero Odyss. Οὐδὸς δ' ἀμφοτέρους ὅδε χείσεται. id est χωρήσει, vt Eust. quoque exponit: addens per diphthõgũ scribi vt κείσεται, deriuari autẽ ex χείω. VNDE Χειὰ siue Χεὶ dicitur ἡ τῆς ὄφεως κατάδυσις, nimirũ ἡ κατὰ δὲ χρόνῳ τὸ ζῶον, inquit idem Athen. & post eum Eust. Vtitur autem hoc vocabulo Homerus Il. χ, Ὡς δὲ δράκων ὅτε χεὶ ὀρέστερος αὐλόθι μένῃσι, in latibulo & cauerna sua. Habes ex Plutarcho quoq; in Φωκικοῖς)

Χέυμα, ατος, τὸ, Id quod fusum, seu effusum aut diffusum, fluit, Flumen. idem enim significat quod ῥέυμα. Dionys. Long. ὅπερ μόνοι ὁ Πλάτων χέυμασι καὶ ἀφορμὴ ῥέων, ἡδέν ἦθος μεταθύνεται, in modũ leniter fluentis aquæ. Pro Libamẽ & χοὴ accipitur in hoc apud Suid. & Aristoph. sch. loco, Ὅταν δὲ χέυμα τῶν ἀκήρατον λάβῃς. Subiungũtur enim apud eos hæc verba loco Soph. in Χοῇ citãdo. ‖ Χέυματα dicuntur etiam vasa quædam escaria, vti disci: forsan quoniam ex stãno aliòve metallo fusili sunt confecta. Poll. l. 6, c. 13. καὶ δ' ἕκαστον ὃ οὐς μὲ δίσκους καλοῦσιν, ἐρεῖς κύκλους ἀργυροῦς, ἢ χέυματα ἀργυρᾶ, ἢ πίνακας.

Χοὴ, ῆς, ἡ, Libamen patera fusum, Libamen quod patera funditur: peculiariter verò, super tumulo seu busto defuncti alicuius. Vnde redditur etiam Inferiæ, Exequiæ. vt χέεσθαι quoque & ἐναγίζειν suprà habuimus, itidémque χύτλα χέεσθαί τινι, vinum aut tale quid libare super tumulo. Vtuntur verò in hac signific. verbali hoc tum poetæ tum prosæ orationis scriptores. Ac ex Homero quidem habuisti suprà in Χέω, initio: apud alios verò non minus est frequẽs. Sophocl. apud Aristophanis schol. & Suidam, Πρῶτον μὲ ἱερᾶς ἀεὶ ἀπόρρυτον χοὰς Κρωνίας ἐνέγκοι δι' ὁσίων χειρῶν θίγων. Quod ibidem χέυμα appellat, subiungens, Ὅταν δὲ χέυμα τῶν ἀκήρατον λάβῃς, & quæ sequuntur. Euripid. Hecuba, — πλῆρες δ' ἐν χερσὶν λαβὼν δέπας Γάργηττον, ἔρρει παῖς Ἀχιλλέως χοὰς Θανόντι πατρί. Nec minẽor in prosa vsum haber. Aristot. De mundo, θεῶν τε θυσίαι, καὶ ἡρώων θεραπῆαι, καὶ χοαὶ κεκμηκότων, inferiæ mortuorum. seu quæ mortuis inferri solent. Luc. De luctu, τρέφονται δὲ ἄρα τοῖς παρ' ἡμῖν χοαῖς καὶ τοῖς καταγιζομένοις ὅτι τῶν τάφων, libationibus & parentationibus. Plut. De sera numinis vindicta, πλεύσας ὅτι τὸ ψυχοπομπεῖον εἰς Ἡρακλείαν, ἱλασμοῖς τισι καὶ χοαῖς αἰεκαλεῖτο τὴν ψυχὴν τῆς κόρης. Et Herodotus, χοὰς ἐκάστοτε τοῖς ἥρωσι, heroibus libamina fuderunt. vt Hom. quoque χοὴν χέεσθαι νεκύεσσι.

C. Χοηφόρος, ου, ὁ, dicitur ὁ τὴν χοὴν seu τὰς χοὰς φορῶν, Qui libamina gestat, Qui gestat libamina mortuorum bustis infundẽda. Æschylus tragœdiam quandam inscripsit χοηφόρος, significans eo vocabulo ὁμωνυμεῖν quandã γυναικῶν φάρεσιν μελαγχίμοις τρέποντας καὶ Ἀγαμέμνονι Χοὰς φέρουσαν νεκτέρεις μειλίγματα, vt ipse eius fabulæ initio declarat.

C. Χοῖρος, Aptus & idoneus τῷ χοᾶς. Ex Eurip. χοῖρες ἄγγος, vas aptum ad infundendos liquores.

C. Ὀλιγόχοος, siue ὀλιγόχους, Parum refundens, vt semina telluri commissa dicuntur ὀλιγόχοα, quæ exiguo cum fœnore reddunt ac refundunt sese in aream seminatoris. Theophrast. De causis plantarum libro 4, cap. 9, διὸ καὶ πυροὶ κριθῶν ὀψιέστεροι καὶ ὀλιγοχούστεροι. Idem Hist. plantarum libro 7, ὀλιγόχοοι δὲ καὶ ὀλιγόγονοι καὶ κοῦφοι κῦ τὴν θεωρίαν καὶ ἡδεῖς, sub. εἰσὶν οἱ δίμηνοι πυροί. Et mox, τειμηνοι δὲ πολλοὶ καὶ πάντα χοῦ κοῦφοι· οὗτοι καὶ ὀλιγόχοοι, καὶ μονοκάλαμοι κῦ τὴν ἔκφασιν. Affertur & ὀλιγοχούστερος θεὸς γονὴν pro Minus copiosus genituræ. Vbi nota comparatiuum ὀλιγοχούστερος, sicut & in superiore Theophrasti loco. VNDE Ὀλιγοχοέω, ῶ, Sum ὀλιγόχους, Parum fundo seu refundo, Exiguo cum fœnore refundo. Talem autem & verbi Fundo vsum vide ex Plinio paulo post.

C. Πεντηκοντάχοος, siue Πεντηκοντάχους, Cum quinquagesimo fundens. ET Ἑκατοντάχους, Cum centesimo fundens. id est, Cẽties auctum sese in horreũ refundens. Theophrast. Hist. plantarum, libro 8, de frumentis aliisque seminibus, γίνεται δὲ μὴ καλῶς ἐν γαστρώδεσι, πεντηκοντάχοα, τοῖς δὲ ὀπιμελῶς, ἑκατοντάχοα. vt in Euangelio semen quod in bonam terram ceciderat, ἐδίδου ὃ μὲν ἑκατὸν, ὃ δὲ ἑξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα, Matthæi 13. Marci 4. Lucæ 8. Huc pertinet iste Plinii locus, vsurpãtis Reddere necnõ Fũdere hac de re: l. 18, c. 10, Tritico nihil est fertilius, vtpote quum è modio, si fit aptum solũ, centeni quinquagini modii reddantur. Et mox, Cum centesimo quidem & Leontini Siciliæ campi fundunt.

C. Πολύχοος, siue πολύχους, Multa cum vsura se refundens, Multo se numero auctum reddens, Copiosè se refundens. Theophr. Hist. plantarum libro 8, de tritici generibus, εἰσὶν οἱ μὲν, θεῶδοι, οἱ δὲ ὄμοι, καὶ ἀυαξῆς καὶ πολύχοοι, οἱ δὲ ὀλιγόχοοι. Et De causis plantarum libro 4, cap. 9, τάχα δὲ καὶ τῆς πολυκαρπίας, πολυχούστερα γὰρ δὴ τὰ χόδροπά. Et rursum lib. 8, Hist. plantarum, ὅλως δὲ πολυκαρπότερα καὶ πολυχούστερα τὰ χόδροπά. Et De caus. plantarum, lib. 2, cap. 17, τῶν δὲ σπερμάτων τὰ ἐλάττω, πολυχούστερα. vt & paulo pòst dicit, τὸ σπέρμα τὰ πολυκαρπότερα τῶν δένδρων, καὶ αὐτῶν τούτων τὰ χόδροπα τῶν σπονδῶν. Quo in loco σπέρματα πολυχούστερα perperam quidam interpretantur, Farinæ effundentia largiorem copiam. Nec enim ibi disputat philosophus quæ plus reddant farinæ, sed quæ maiore cum fœnore fructum refundant & fertiliora sint, vt ex iis quæ subiungit exẽplis, satis manifestum est. In verbis etiam aliquis πολύχοις esse dicitur qui nimirum e; copiosè fundit, seu in sermone est copiosus. Nam & Latini dicunt Orationem numerosè & volubiliter fundere, Verba fundere, Versus fundere, Oracula fundere. pro Tanta cum copia ore effundere acsi aquam pleno cado effunderes. quod & Funditare verba dicunt forma frequentatiua. Apud Suidam de Eunomio Arianæ hæreseos sectatore, ὀλιγομαθῶς μὲ εἶχε τὸ θεῖον μάθημα, πολύχοις δὲ ἐν τοῖς θεῖοι τὴν λέξιν, καὶ τὰ αὐτὰ ῥέφων ἀεὶ, καὶ μὴ δυνάμενος θεωρεῖσθαι τὸ θεοπνεῖστος σκοπὸ, ὡς δεινοῦ εἶναι οἱ πόταμοι τὸν οὐς ἐματαιόπονησεν εἰς τὰς ὀπισθοὰς. Item πολύχοις dicitur Qui latè se diffundit, Latè fusus, seu Multifarius, Varius & multiplex. Quomodo accipiunt quod Theophrastus dixit Hist. plantarum libro 1, ὅλως δὲ πολύχοον τὸ τῆς φυτῆς γένος καὶ ποικίλον, genus plantarum multiplex est & varium. Et hoc Aristotelis De part. animalium libro 2, πολυμορφότερον ἔχειν τὴν ἰδέαν, καὶ τούτων ἕτερα ἑτέρων μᾶλλον πολυχυτέραν, multiformem magis & variam. VNDE Ὀλιγοχοέω, ῶ, Multo cũ fœnore refundo, Multiplicẽ cũ vsura fundo, Largè profundo, Fœcundus sum & fertilis. Aristot. De gener. animalium libro 4, ἡ δὲ φύσις οὐ δύναται πολυχοεῖν ὅπως ὥςπ ἐπαμφοτερίζειν. Cæterùm notandum, apud Theophrastum Hist. plant. lib. 8, pro πολύχοος & ὀλιγόχοος, alicubi SCRIBI Πολύσχος ET Ὀλίγρχος, perperam mutata pristina sede literæ ο.

Χοαὴν autem & Χόαπος, Χοᾶς & Χοῖς, post verba composita interpretabor: quoniam remotam magis significationem habent.

C. ΑΜΦΙχέω, Circumfundo. seu Fundo & spargo circum. Hesiodus cum datiuo personæ & accusatiuo rei, Καὶ χαίειν ἀμφιχέαι κεφαλῇ χρυσῆν Ἀφροδίτῃν. Virgil. dicit — multo nebulæ circum dea fudit amictu, pro eo quod Homer. ὣς δὲ θεὸς ἠέρα χεῦεν. Idem Homer. pass. Ἀμφιχέομαι vtitur itidẽ pro Circumfundor. Od. χ, Αἱ μὴν ἀμφιχέονται καὶ ἠπαπάζουσ' Ὀδυσῆα. Vbi nota hoc ἀμφιχέεσθαι ita vsurpari vt Circumfundi apud Latinos interdũ, veluti quum dicunt Circumfusa multitudo.

C. ΑΝχέω, Refundo. Pass. Ἀναχέομαι, Refundor. vnde particip. aor. 1, ἀναχεθεὶς, refusus, apud Greg. teste Bud. Capitur verò & pro συγχέω, id est Confundo.

VNDE Ἀναχοή, Refusio. Hesychio ἀναχοαὶ sunt πόροι, meatus: quibus nimirum aliquid refunditur.

C. ΑΠοχέω, Effundo aut Profundo. vt αἷμα ἀποχεῖν. Et pass. Ἀποχέομαι, Effundor. Bud. ex Diosc. ἀποχεομένην κῦ σταλαγμοὺς. (vbi etiã μὴ διαχεομένη, non diffusa) Idẽ Dioscor. lib. 2, c. 90, τὸ μὲν ἀποχεομένου ὑδάτος, τὸ δὲ ὀπιχεομένου, ἄχρις αὖ πλυθῇ καλῶς, aqua sæpius infusa refusáque, donec quamoptimè elotum videatur. Nam sæpè affusa aqua & iterum effusa, aliquid magis eluitur. Vbi etiam nota opposita verba ὀπιχέω & ἀπιχέω, Infundo & Effundo, seu Superinfundo & Refundo. Apud Galen. ἀποχεῖσθαι, effundi & è poris exire, teste Bud. ‖ Ἀποχέω Gaza pro Fundo vsurpauit, quum hæc Cicer. verba in Catone maiore, Fũdit frugem spicæ ordine structam, sic vertit, ἀποχεῖ τὸν καρπὸν τάχους ἀπαξίᾳ σωτηριωμένον. ‖ Rursum ex Dioscor. libro 1, ἀπόχει μετὰ καρδαμώμου κεκομμένου καὶ βεβρεγμένου ὕδατι ὀμβείῳ λίτρας γ', pro Infunde. quo sensu diceretur potius ὀπίχει. nam ἀποχεῖν est effundere & refundere quod infusum erat.

C. ΔΙΑχέω, Diffundo, Dispergo & dissipo fundendo. Pass. Διαχεῖσθαι, Diffundi, Dispergi & dissipari fundendo, Diffluere. Xenoph. in Cyneg. ἐὰν δὲ νότος τις ᾖ, καὶ ἥλιος ὀπιλάμπῃ, ὀλίγον χρόνον δῆλα τὰ ἴχνη. παχὺ γὰρ διαχεῖται, ἡ χιών. Paulo ante dixerat, παχὺ γὰρ σωπᾶται, statim enim colliquatur seu colliquescit. synonyma enim sunt διαχεῖν & σωπᾶν. Vide & διαχεομένη pro diffusa in Ἀποχέω. Gaudio etiam lætitiáque cor vel totum corpus διαχεῖσθαι dicuntur, vt apud Latinos quoque Diffundi, veluti quum Cic. in Lælio dicit, Vt ex bonis amici quasi diffundatur, & incommodis contrahatur. Gregor. διαχέονται ἀρ' πως καὶ διαλύονται οἱ τῶν σώματος πόροι τῶν ἔκ πινος ἡδείας ἀκοῆς διαχθέντων, aperiuntur enim & dissoluuntur per voluptatem in corpore foramina eorũ qui audita re aliqua iucunda gaudio diffundũtur. Plato in Symp. ὅταν μὴ καλῶ τερπελαίῃ τὸ κυκεῶ, ἵλεώς τε δὴ γίγνεται, καὶ ἀφραίνει μόνον διαχεῖται, καὶ πάντα τε καὶ ἡμᾶς ὅταν ὃ αἴρεῳ, σκυθρωπόν τε καὶ λυπούμενον συαπειρᾶται, καὶ ὀπτρέπεται, καὶ αἰειλεῖται, καὶ οὐ ἡμᾶς. Vbi nota sibi opponi διαχεῖσθαι & συαπειρᾶσθαι seu αἰειλεῖσθαι, in præcedente autem loco copulari διαχεῖσθαι & διαλύεσθαι, diffundi & dissolui, pro Aperiri. ‖ Item Dissipo, Discutio. Dioscor. libro 3, cap. 170, δυώαμιν δὲ ἔχει ἡ πίσα ὀπιπλασεῖσα λεία διαχεῖν φύματα, tubercula dissipare, Ruell. interpr. ‖ Item Disseco, In frusta seco, Diuido. vt nimirum aqua diffusione diuiditur. Homer. Odyss. ξ, Δίχα δέ μιν διέχυσαν, pro κῦ μὲν διεῖλον, ἐμέρισαν, vt scholiast. expon. dicens & ipse metaphoram esse ἀπὸ τῆς ὑγρᾶς. Et rursum Odyss. τ, de boue, Τὸν δέρον, ἀμφὶ θ' ἕπον, καὶ μιν διέχυσαν ἅπαντα. ‖ Exponitur & Trãsfundo, Perfundo.

C. ΕΓχέω, Infundo. Aristophan. Pluto, Θάσιον ἐνεχέεις, Infundebas Thasium vinum. Xenoph. ἐγχέω σοι πίνειν, infundo tibi vinum quod bibas. Aristot. Œconom. 2, κελεύσας ἐγχέαι, iubens infundere seu infundi. Synesius verò epist. 140, ἡ σὴ πιστιᾶ, καὶ τῶς ὀπισθοᾶς τῶν δακρύων ἐγχεῖς; pro Epistolas lacrymis rigas & perfundis: seu Epistolis lacrymas inspergis? Et paulo pòst περιείρησο σὴ τῶν πάντων, ἑκάστου μονονοὺκ ἐγχέαντος τὴν ψυχὴν τῇ πρήσει, quum singuli propemodum profuderint seu effuderint animam in salutationem. Pass. ἐγχέομαι, Infundor. Æschin. in Ctesiph. ἐγχεῖται γὰρ τὸ μὲν πρῶτον ὕδωρ τῷ κατηγόρῳ καὶ τοῖς νόμοις, Prima aqua infunditur accusatori & legibus, seu Prima clepsydra da-

tur accusatori. Solebant enim olim Athenis ad certam mensuræ aquam clepsydræ infusam dicere. Med. autem vocis aor. ἐγχάμβρος actiuè pro ἐγχέας, qui infudit, apud Xen.

C. ΕΚχέω, Effundo: idem quod ἐκχέω, oppositum præcedenti ἐγχέω, & sequenti ὀπχέω aut ἐπιχέω. Diuersis verò modis vsurpatur hoc ἐκχέω & passiuum ἐκχέομαι, vt & Latinum Effundo, seu Profundo. Luc. in Timone, ἄχρις αὖ ἐν ἀκαρεῖ τοῦ χρόνου ἅλιος ἐκχέῃ τὰ κατ' ὀλίγον ἐκ πολλῶν ὀπορκιῶν καὶ ἁρπαγῶν καὶ πανουργιῶν συνειλεγμένα, effundat seu profundat, vt Cicero dicit, Multi effuderunt patrimonia inconsultè largiendo. Alio loquendi genere Synes. epist. 152, ἀπορῶ λόγῳ οἷς ἐκχέοιτο ὅσον δεῖ τῆς γνώμης τὸ βουλόμενον, careo verbis quibus effundatur quanta est animi voluntas. Item fluuii ex alueis ostiisque suis in mare dicuntur ἐκχεῖσθαι, vt apud Latinos quoque Effundi seu Deuolui & præcipitari. Herodian. lib. 8, δέγβας τὰ πάγκα ἀ ὑπὸ Ἡελιανοῦ ποταμοῦ πληρούμενα καὶ τοῦ θείκειμένων ἑλῶν, ἐπὰ ὁμάσιν ἐς θάλασσαν ἐκχεῖται. Plinius, Effunditur amnis in Atlanticum Oceanum. Item ex loco aliquo dicuntur ἐκχεῖσθαι aliqui pro Confertim erumpere in modum effusæ plenis vasis aquæ. Homerus Iliad. π, Αὐτίκα δὲ σφίσιν ἐοικότες ἔξεχέοντο Εἰνοδίοις. Sic Virg. Agris effusa iuuentus. Et Liuius, Effusa velut ad spectaculum triumphi multitudo omnis. Similis locus infrà in Προχέομαι. Præterea ἐκχέειν est veluti Effundendo abiicere aut amittere. Plutarch. De instit. lib. πολὺ χεῖρας πνὲς ὑποσχόντες κίμμασιν ἀδίκοις, πλὴν δόξαν τοῦ θεοβιωμένων ἐξέχεαν, anteactæ vitæ gloriam effuderunt. id est amiserũt. Est vbi ἐκχεῖσθαι interpretentur non solùm Effundi, sed etiam Diffundi. vt apud Galenum ad Glauc. κεῖ μόνου τὸ δέρματος ἐκχεῖται, per solam cutem diffunditur. Rursum pro Effundo accipi aiunt vt Cicero dicit, Effudit omnia quæ voluit. Et, Effudit ea omnia quæ tacuerat. vt sit pro Euulgare, Efferre. ¶ Transitiuè quoq; ἐκχέειν δάκρυα vsurpatum reperitur pro Elicere lacrymas, vt apud Plut. in Alcib. ἀπομόμων τὸ λόγῳ ἀυτὸ, καὶ τὴν καρδίαν ἐπεφόντων, & δάκρυα ἐκχέοντων. Locus est p. 353 meæ edit.

C. ΕΠΙχέω, Infundo: seu Fũdo super, Superinfundo. Hom. Od. ο, Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος πρόχοῳ ἐπέχευε, aquali aquam lauandis manibus infudit. Pro quo alibi dicit ὕδωρ ὀπὶ χεῖρας ἔχευεν. Dioſc. l. 2, c. 91, ἔμβαλε εἰς λοπάδα χαλκίδι· ὀπὶ χέας τε οἶνον λευκὸν ἡδὺν παλαιόν, ὡς ὑπέχειν δακτύλοις ὀκτὼ, σύζεσον, infuso vino albo. Rursum Hom. Il. ω, Τοῖσι δ' ἐφ' ὕπνον ἔχευε βλέφαρον Ἀχιλλεύς, q. d. immisit infusum. Et alibi, Τρῶες δ' ὀπὶ δούρατ' ἔχευαν, fusim immiserunt, seu in eos effuderũt. schol. exp. δαψιλῶς ἐπέπεμψαν.

Vnde B I C O M P. Προσεπιχέω, Insuper infundo, Prærerea superfundo. Dioſc. l. 2, c. 90, ἢν δὲ ἐρυθρὴ, ἐὰν τῆς δυεωδίας ὑπολίπῃ, αἰελόμενος τὸ περιεῤῥυμένον εἰς ἐπέρεαν χύτραν καινὴν, περοσεπίχε οἶνον ἡδύν.

C. ΚΑΤΑχέω, Defundo, Effundo, Profundo. seu Profusum aut effusum deuicio. Hom. Od. ι, Ἡ τ' ὄμβρος κατέπηξεν ἐπὴν ζέφυρος κατέχεύῃ, postquã eam zephyrus è sublimi effuderit, in terra videlicet: de niue. Et Il. ζ, de Bacchis, Θύσθλα καὶ κατέχευαν ὑπ' ἰαύδροφόνοιο Λυκούργου Θεινόμεναι βουπλῆγι, humi profuderunt, seu humi deiecerunt. vt & Il. ε, Pallas sese armatura bellicis πύκασε, Πέπλον κατέχευεν ἑανὸν πατρὸς ἐπ' οὐδεῖ. Sed est metaph. in his duobus locis, velut & in hoc Hes. Erg. Ἦμος δὲ σκόλυμός τ' ἀνθεῖ, καὶ ἠχέτα πέτηξ Δενδρέῳ ἐρεζόμενος λιγυρὴν κατέχεύετ' ἀοιδὴν, canora cicada arbori insidens argutum fundit cantũ. Aliquando additur præpositio κατὰ vel ἐν cum suo casu. Dioſc. l. 1, ἔλαιον κατάχε κατὰ τὸ καρδαμώμου, oleum in cardamomũ defunde. Aristoph. κατάχε τὸ ἔλαιον ἐν τῷ χαλκείῳ, defunde oleũ in ahenũ. vt Colum. In vasa defũdas & operias. Interdũ cum dat. iũgitur, idq; modò pro Defũdo, modò pro Affũdo seu Offundo, Effundo seu Profundo in. Hom. Il. θ, Καί σφιν θεσπέσιον πλῆσον κατέχυσε Κρονίων, Eis defudit, seu In eos effudit, aut profudit. i. abũdè eis tribuit. Idẽ Il. γ, Εὖτ' ὄρεος κορυφῆσι νότος κατέχυσεν ὁμίχλῃ. Od. ξ, Καί μοι ἐλεγχείῃ κατέχυσας. Itidémq; Il. φ, μὴ σφῶϊν ἐλεγχείῃ κατέχυσι, Ne opprobriũ offundat. seu Opprobrio perfundat. Frequentius tamen datiui illius loco ponitur genitiuus: idq; tã in prosa quàm in carmine, & tã in propria quàm in metaphorica significatione: itidẽ pro Defũdo in, seu Effundo in, Profundo in, vel Offundo, aut Perfundo. Aristoph. Pluto, τὰ κατεχύσματα τοῦτ' κατεχέω σου λαβοῦσα; effundámne in te hæc bellaria? Idem in Equit. καί μοι δοκεῖ ἡ θεὸς αὐτὴ τοῦ δήμου κατεχεῖν ἀρυταίνῃ πλουσιείαν, in populum effundere seu defundere. Sic Herodot. κατεχέεσι τὸ αἷμα τῶν ἀκινάκεων, In acinacẽ defundunt cruorẽ, Acinacẽ cruore perfundunt. Et Galen. l. 2 ad Glauc. κατεχεῖν ἔλαιον θερμὸν τοῦ φλεγμαίνοντος μορίου, partem inflammatã oleo calido perfundere. Rursum Aristoph. κατάχε σὺ τὴν χορδὴς τὸ μέλι, perfunde intestinũ melle. Et Luc. κατεχοντες ἀλλήλων τὰ φύλλα, folia alius in aliũ fundẽtes. In metaph. verò sign. Aristoph. Nub. Ἀλλ' ἵππερόν μου κατέχεε τῶν χρημάτων, pecuniis meis offudit equinũ amorẽ. id est, fecit vt multas insumerẽ pecunias in alẽdis equis curulibus. Ait autem ibi schol. comicum voce ἵππερον allusisse ad ἵππερον morbum, & vsum verbo κατεχεῖν, quoniã is θεραπεύεται τῇς ὄψεσι τῶν νοσούντων. At ex Plat. De leg. affertur κατεχεῖν δόξαν τῶν ἀνθρώπων, spargere opinionẽ de hominibus. Pass. etiam vox actiuam habet significationẽ. affertur enim ex eodẽ Plat. De leg. κατεχούμενοι τοῦ ἱματίων pro Vestes perfundentes. Actiuè & suprà ex Hesiodo habuimus de cicada, Δενδρέῳ ἐρεζόμενος λιγυρὴν κατεχεύετ' ἀοιδὴν, argutũ fundit cantum. seu argutos fundit sonos. Vbi etiam nota hoc κατεχεύεται à T H E M. Κατεχεύω. N A M Χεύω quoq; pro χέω dicitur, pleonasmo literæ υ, teste Eust. Poetæ verò metri causa dicunt E T Κατεχεύω pro κατεχεύω. quod redditur Confundo, Destruo.

C. M E T Αχέω, Transfundo, Ex vno vase in aliud fundo. Vide paulo infrà in Χοάνη.

C. Γ Α Ρ Αχέω, Affundo. vnde apud Gal. in libris ad Glauc. particip. θεραχέσαι, affundẽtes. Pass. θεραχέομαι, Affundor. Dioſc. lib. 1, c. 157, χυλίζεται ὑπὸ τὰ φύλλα θεραχεόμενον οἴνου παλαιοῦ ἢ ὕδατος ὀμβρείου, καὶ ἀκθαλίζεται, affulo vino vetere. Idem transitiuè vsurpauit, dicens lib. 2, c. 95, μαλαχθεὶς ὡς σέαρ θεραχέσθωσ ὕδαι, adipis modo quæ aquæ aspersu subacta est. nam θεραχέσθωσ ὕδατι significat Aqua affusa rigatus. Vide & actiuæ signif. exemplũ in sequenti θεριχέω. Ab eodem θεραχέομαι est & regulare particip. aor. 1, θεραχεὶς, Affusus.

C. Π Ε Ρ Ιχέω, idem quod ἀμφιχέω, Circumfundo. Homer. Iliad. φ, καδ δὲ μιν αὐτὸν Εἰλύσατο ἁμαδυσιν ἁλὶς χεράδος θεριχεύας Μυείον. Ex eiusdem Odyss. ν, exemplum habes in Ἀμφιχέω & Χέω. Lucian. cum datiuo, De sacrif. τὸ αἷμα τοῦ βωμοῦ θεριχέων, Sanguinem aræ circumfundens, Aram sanguine vndique aspergens. Dioscor. pro Perfundo, lib. 4, cap. 155, de elaterio, σωρεύσας δὲ τὰ πεπιεσμένα ὀπὶ τῷ κοσκίνου, ὕδατι γλυκεῖ θεριχέας καὶ ἀποπίεσας, dulci aqua perfundens. Vbi & verbo θεραχεῖν aliquoties vtitur, inter alia dicens, οἱ δὲ τῇ πελυτάκι πιόσῃ μελίκρατον θεραχέουσιν, aquam mulsam affundunt. Pass. Περιχέομαι, Circumfundor. pro Obuersor oculis affertur ex Luc. Iudicio dearum.

Dicitur verò E T Περιχεύω, vt Κατεχεύω, Homer. Odyss. ψ, Ὡς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ αἰὴρ Ἥφαιστος, circumfundit. vbi περιχεύεται habes actiua vsurpatum significatione vt suprà κατεχεύεται. V N D E Περίχευμα, ατος, τὸ, Idipsum quod circumfusum est seu circumcirca affusum. Homer. Iliad. ψ, Δώσω οἱ θώρηκα τὸν Ἀστεροπαῖος ἀπήυρα Χάλκεον, ᾧ περίχευμα φαεινὸν κασσιτέροιο Ἀμφιδεδίνηται, Thoracem æneum stãno circumcircaductum. Seu, Cui stannum artifex, dum eum fabricaret, circumcirca affudit. Schol. exp. περίχυμα. Sed notandum & citra compos. ibi scribi περὶ χεῦμα

C. Π Ρ Οχέω, S I V E Προχεύω, Profundo, Effundo. Herodian. lib. 5, οἴνου τε τῶν παλαιοτάτου καὶ τῶν καλλίστου πολλοὺς ἀμφορέας τοῦ βωμῶν προχέων, ὡς ῥεῖθρα φέρεσθαι, in aras profundens. vbi nota cum genitiuo construi vt κατεχέω. Cum datiuo autem, Epigr. lib. 2, Τὸν μὲν δὲ γαίῃ προχέει κρύφα, Effundit in terram, Fundit humi. Pass. Προχέομαι, Profundor, Effundor. Metaphor. Homer. Iliad. β, Ὡς δ' ὅτε ἔθνεα πολλὰ νεῶν ἀπὸ καὶ κλισιάων Ἐς πεδίον προχέοντο Σκαμάνδριον, effundebantur in campum Scamandrium. vt Liu. Effunduntur omnibus portis ad opem ferendam.

ferendam. Rursum Homer. Il. ο, Τῇ ῥ' οἵ γε προχόοντο φαλαγηδόν. Suprà ἐξεχέοντο dixerat.

V N D E Πρόχοος siue Πρόχοις, Aqualis. id est Vas aquarium quo aqua & manibus datur & mensæ infertur, teste Varrone. Poll. lib 6, c. 14, ἐπεὶ δὴ καὶ τὸ κοῦ χάρις ὕδωρ συμποτικὸν ἰῶν, χέρνιβα μὲ τὸ ὕδωρ Ὅμηρος καλεῖ, (aquam qua manus abluũtur) πρόχοον δὲ τὸ ὑδροφόρον ἀγγεῖον. Vtitur autem vtroq; vocabulo Homerus plerũque simul. vt Od. α & ο, Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος πρόχοῳ ἐπέχευε φέρουσα Καλῇ χρυσείῃ ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος Νίψαι ὄδωρ, παρὰ δὲ ξεστὴν ἐπάνυσε τράπεζαν. itidémque Od. ο & alibi. Sic Antimach. apud Athen. lib. 11, Νάμησαν δὲ πέπερα θοὰς βασιλῆϊον Ἀχαιῶν, — καὶ ἐς λοιβὰ χέον εἴδατα Χερσείῃ πρόχοῳ, aureo aquali. Dici autem & πρόχοις alia declinatione, habens nimirũ genit. casum πρόχοωτος, afferũntq; ex Aristoph. Nub. Εἶτ' ἆρα Νείλου πρόχοαῖς ὑδάτων χρυσέοις ἀρύσεαι πρόχοισι, aquas aureis aqualibus seu vrceis haurite. Vbi etiã nota genus masculinũ. Apud Hes. scribitur non solùm πρόχοος, proparoxytonè, quod exp. ξέσης, μέθυ, sed etiã paroxytonè πρόχοι, quod exp. ὑδρίαι. Idem affert ἀμφικύβωτοι πρόχοι, quas sic dici ait vel ἀπὸ τοῦ ὦτα θεφερεῖς εἶ), vel ἀπὸ τῶν ὤτων, ab auriculis, quæ vtraq; parte sunt. Idem τῇ πρόχῳ exp. τῇ κατάχυσι: Suid. τῇ ὀπτήσει. (fortassis vt his vocabulis significetur aqualis quo aqua κατεχεῖται, sicut ὀπτήχυσις est vasis nomen) Idẽ aqualis dicitur E T Προχόη. quod Suid. quoq; esse dicit ἀγγεῖόν τι κεκαυμένον εἰς τὸν ὀπτήχυσιν ὀπτηθέντον, afferẽs ex Epigr. Πελάτῳ Νεβείδα καὶ πρόχοῳ τοῦδε θέτο χρυσείῳ. Sic apud Athen. lib. 11, ex Ione, Ἡμῖν δὲ κρητὴρ' οἰνοχόει δέκατος Κιρναίων πρόχοαισιν ἐν ἀργυρέαις. Vbi tamẽ properispomenos scriptum πρόχοῖσι à nom. O X Y T. Προχοΐς. quod alioqui significat τὸ εἰς θάλασσαν τῶν ποταμοῦ τόμα, ostium quo fluuius in mare ἐκχέεται seu πρόχεται, seu ἐξεδιυπκὴν ἄφεσιν καὶ ὀκρολὺ ὑδάτων εἰς θάλασσαν, aut aliis riui in flumen. Hesiod. Erg. 2, — ἐν πρόχοῳ ποταμῶν ἅλαδε πρεόντων. Hom. Od. ε, πὶν οἱ ἐσάωσεν Ἐς ποταμοῦ πρόχοας. Apollon. Rhod. initio suorum Argon. Κάλλιπεν αὖδι πέδιλον ἐνιπρόῳθεν πρόχοῖσι. vbi ipsius quoque schol. πρόχοας dici scribit τοῦ ποταμῶν τὰς συμβάλλοντας τόπους τῇ θαλάσσῃ. Ex eodem affertur πρόχοαῖσι pro πρόχεται, seu εἰς θάλασσαν ῥεῖ, In mare effunditur, In mare influit. Hesych. paroxytonon quoque πρόχοι exp. τὸ ἐκβαλλόμενον εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ τὸ ποταμοῦ πρόσομον. & rursum oxytonon πρόχοαί non solùm ei significat τὰς ἐκρύσεις τοῦ ποταμῶν, sed etiam ὑδρίας, hydrias, aquales.

V N D E Προχεῖς E T Προχοΐδιον, Aqualiculus, Paruus aqualis, Paruulum vasculum quo aqua effunditur vel manibus abluendis vel miscendo vino. Vel simpliciter Aqualis. ait enim Poll. lib. 6, c. 14, σὺ δ' αὖ καὶ πρόχοΐδιον ἔπιος τὸν πρόχον. Legitur porro posterius apud Strabonem, dicentem, πρόχοΐδιόν τι μελικράτου: prius apud Xen. Pæd. 8, pag. 142. vbi dicit Persis fuisse νόμιμον μηδὲ πρόχοΐδας φέρειν εἰς τὰ συμπόσια: quippe qui putarent τὸ μὴ ὑποπίνειν τῆ ἦθον αὖ καὶ σώματα καὶ γνώμας σφάλλειν. quas πρόχοΐδας Athen. lib. 11, in Προχοΐς, interpr. κύλικας. Apud Hesych. quoque vtrunque vocabulum legitur, cui πρόχοΐδιον est ἀγγεῖόν τι οἰνηρὸν, ταμεῖς: ἤρωα (inquit) κατάχυσις: sicut πρόχοΐδα etiam exposuerat τὰ κατάχυσις. At Προχοΐδας idem dici scribit τὰς ἀμίδας, matulas.

C. Π Ρ Ο Σχέω, idẽ quod θεραχέω, Affundo. Luc. τὸ αἷμα πίνοντες τοῖς βωμοῖς πρόσχοῦσιν. Significat etiam Perfundo, Affundendo madefacio ac rigo. Sic pass. apud Aristot. Probl. πρόσχέομαι ὕδατι ψυχρῷ, à qua frigida perfundor, Aqua frigida mihi affunditur. Quem vsum θεραχέομαι quoque habere, ex suprà allatis exemplis patet, itémque θεριχέομαι.

C. Σ Υ Γχέω, S I V E Συγχεύω, Confundo, Confundẽdo misceo. συμμιγνύω. Hom. Il. ο, de puero qui in arena propellitus maris ludit, Οἷ δ' ἐπὶ οὖσι ποιήσῃ ἀδύρματα νηπιέῃσι, Αὖ ψ αὖθις συνέχευε ποδὶ καὶ χερσὶν ἀθύρων, rursum confudit. Solent enim castella & turres in arena educere, postea eandem in cumulos turrésq; eductam arenam disicere & confundere. Isæus, συγχωρεῖ τῶν ἡμῶν τοῦ ἀρχοντα μὴ σωαριθμεῖν, ἀλλὰ συγχέαι τὰς ψήφους, vt eductos è situla calculos non numeraret sed cofunderet. ¶ Significat etiam Conturbo, Perturbo, Turbo. vt Hesych. quoque σύγχει exp. πάρεσπε. Hom. Il. ι, Μή μοι σύγχει θυμὸν ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων. Il. ν, Ἀλλ' οὐ σύγχει θυμὸν ὀνοτάζεσθαι Ἀχαιῶν. Philo De vita M. lib. 1, δεδιὼς μὴ πάντα δεῖ πάντων συγχέωσι, omnia omnibus modis perturbẽt. Synes. epist. 130, οὐ δὲ ἐδεήθη χρόνου πρὸς τὸ πάντα ἀνάβρέψαι τε καὶ συγχέαι, ad omnia subuertenda & perturbanda. Idem epist. 67, vtitur particip. aor. 1, συγχεθεὶς, pro Perturbatus, Fluctuãs, Tumultuans: συγχεθέντα δὲ (inquit) αὖθις καὶ πολλάκις ἀναλαβὼν τε καὶ καταστήσας τὸν δῆμον. Rursum Homerus Il. ο, post similitudinem paulo antè allatam, de puero in arena ludente, & modò castella educente, modò ea confundente, Ὡς ῥά συ ἦϊε Φοῖβε πολὺ μὲν κάμαθον καὶ ὀϊζῦν Σύγχεας Ἀργείων, αὐτῆσι δ' φύζαν ἐνῶρσας, multos labores & ærumnas Græcorum quas subierunt, confudisti & inanes reddidisti. Idem συγχεῦαι accipit etiam pro σωπείσαι, & Euerũare aut etiam Deiicere & prosternere. Iliad. ο, Ὦ πέπον, ἀλλὰ βιὸν μὴν ἔα καὶ παρφέας ἰοὺς Κεῖσθαι, ἐπεὶ σωέχευε θεὸς Δαναοῖσι μιγήρας· Αὐτὰρ χερσὶν ἑλὼν δολιχὸν δόρυ καὶ σάκος ὤμῳ, Μαρσαῖ, quoniam hæc iratus Danais deus nobis confudit & inutilia reddidit. Et Odyss. θ, Οὐδὲ ἔγωγ' ἐπὶ φημὶ κακώτερον ἄλλο θαλάσσης Ἄνδρά τε συγχεῦαι, καὶ εἰ μάλα καρτερὸς εἴη, eneruare & opprimere aut prosternere.

C. Υ Π Ε Ρχέω, Superfundo. Pass. ὑπερχέομαι, Superfundor. id est Superfusione obruor. vt Seneca dicit, Insula superfusa, pro Aquis superfusis obruta, ὑπερχεθεῖσα καὶ κατακλυσθεῖσα. Vel Supra modũ excresco & exubero. Plutarch. De deo Socr. πολλαχῇ δὲ καὶ ὑπερχεῖσθαι, καὶ ἀπολιπεῖν αὖθις, de mari, & lacubus seu paludibus.

D. Υ Π Οχέω, Suffundo. Metaph. apud Plut. in Pericle, ὑποχεόμενος τῇ βαφῇ ῥητορικῇ τὸν φιλοσοφίαν, aliquid physiologiæ suffundens seu clanculum admiscens fuco oratorio. Item ὑποχεῖσθαι aliquis dicitur Cui suffunduntur oculi, seu Qui suffusionibus oculorum laborat. Qua de re infrà in Υ πόχυσις.

Deriuata quædam remotiora.

¶ Χόανος, S I V E Χόανον, dicitur Vas ex argilla quo argentarii & chemici vtuntur in fundendis ac liquefaciẽdis metallis, Fornax seu fusorium vas in quo liquãtur metalla. Fusoriam fornacem nominare possumus, seu Cõflatoriam fornacem: vel etiam Fusorium. sic enim Pallad. lib. 1, cap. 37, Ab his apium castris longè sint omnia odoris horrendi, balneæ, stabula, coquinæ, fusoria (nisi officinam potius fusoriam eo nomine intellexisse putandus sit) vt Eustathius quoque χοανῶν nomine vocari scribit τὰ φυσώδφα ἀγγεῖα ἐν οἷς αἱ ὕλαι πήκονται· ἃ (inquit) παρ' ἡμῖν ὅστι πήλινα, lutea, seu argillacea. Homerus Iliad. σ, de Vulcano ciusque officina, Φῦσαι δ' ἐν χοάνοισιν ἐείκοσι πᾶσαι ἐφύσων, Παντοίῳ δύαρισιν αὐτμῷ ἐξαυτεῖσαι. Quibus verbis paulo pòst subiungit, Χαλκὸν δ' ἐν πυρὶ βάλλεν ἀπειρέα, καστιτερόν τε, Καὶ χρυσὸν ἀμοῦπα καὶ ἀργυρον: clarè indicans sese hoc vocabulo intelligere vas illud in quod τὰ ἀκροφύσα ἐνίεται, (vocant autem ἀκροφύσα, τοῦ φυσῶν τὰ ἀκροστόμα, rostra & fistulas folliũ) & in quod illis ἀκροφυσίοις excitato igne, metallica materia imponitur, vt fundatur ac colliquescat. Hesych. χοανοῖς expon. χώνοις, & κοινὰ μάσιν εἰς ἃ ἐγχεῖται τὸ χωνευόμενον: itẽ τοῖς πηλίνοις τύποις. innuens ita vocari typos & formas è luto in quas liquefactũ metallum trãsfunditur & in diuersos vsus formatur. quomodo Anacreon accepisse videtur quũ de vacca Myronis Epigr. l. 4, ait, Βοῦδιον οὐ χοανοῖς πτυπωθὲν, ἀλλ' ὑπὸ χήρως Χαλκοθέν. In priore autẽ significatione pro ipso vase argillaceo in quo funduntur metalla, apertè vsurpatũ habes & apud Hesiodum, canẽtem, καστίτερος ὡς Τέχνη ὑπ' αἰζηῶν ὑπὸ τ' ἀζῆπτε χοανοῖο Θαλφθεὶς, calefactus ac liquat. Vbi etiam nota dici βύτρηον hoc vas, quoniam magno foramine hiat, id est lato est ore, atque adeo superiore parte latius esse solet quàm inferiore. Suidæ verò χόανα sunt etiam τὰ μέταλλα: forsan quoniam ἐν τῷ χοανῷ seu χωνείῳ liquari solent. Porrò annotat Eust. ex veteribus in Homerico illo χοανοῖς τὸ χῶνος ἄδηλον εἶ): sicut nec ex Hesiodico illo χοανοῖο intelligi potest quo genere ab eo vsurpatum sit. Masculino tamen genere dici χόανος patet ex cõtracto χῶνος: atq; adeo ipse Eust.

ibidem dicit οἱ χαλκοθυποὶ χόανοι. A

Χοανίν, ης, ἡ, idem quod χόανος, vt Hesych. quoque χοανίω esse dicit τύπον εἰς ὃν μεταχεῖται τὸ χωνευόμενον. Itidémque Greg. Nyss. vsurpauit in libro De homine: vbi de ὀρέξει loquens ait, εἰ δὲ παρεδρεύσας τῆς ἀκούσης ὕλης τὸ παρεκκεκονὸν τῆς ῥοφῆς, οὐδὲ οὕτως ἠρεμεῖ τὸ πυρὸς ἡ ἐνέργεια, ἀλλὰ καταπαφὸν ἐν χωνευτηρίῳ, σωτηρίαν τινὰ τῆς ὕλης ποιεῖ, καὶ διαλύσασα τὰ σωματα καὶ ἀναχέασα, καθάπερ ἐκ χοανίνης τινὸς πρὸς τὴν ἐφεξῆς πόρους. quanquā ibi & pro Homerico atque Hesiodico χοανίῳ accipi potest, in quo nimirum metallica materies liquefit vel emollitur, non itidem formatur. quum dicat eam post πλὴν σωτηρίαν καὶ διάλυσιν τῶν σωμάτων, μεταχεῖν αὐτὰ ἐκ τῆς χοανίνης: atque ita synonymos acceperit χοανίω & χωνευτήριον. B Aliquando verò significat Infundibulum. quod est vasculum in summo latioris, in imo angustam habens fistulam: quo vti solent in vino alióve liquore ex vno vase in aliud transfundendo. Atque ab huius similitudine apud medicos (ac inter hos apud Galenū) χοανίω nominari aiūt concauitatem quādam cerebri meatus excipientem, quam alio nomine πύελον & λίμνον nuncupari. Gorræus χοανίω esse dicit cauitatem in cerebro membranosam, ex portione meningis tenuis siue χωροειδοῦς factam. incipere vbi meatus duo coeunt, vnus ex fundo medii ventriculi, alter à meatu in ventriculum postremum. desinere autem in glandulam cerebro & crasso meningi in clinoide subditam, qua pituitam ex medio ventre per hanc choanam (id est ductum & canalem) influentem trāscolari in palatum & nares. C

Χοανεύω, Fundo & liquo ἐν τῷ χοανίῳ seu τῇ χοανίνῃ, Conflo. Hesych. Meminit Eustath. quoque huius verbi, & ab Aristophane vsurpatum esse dicit, sed ῥηθὲν οὐ σεμνῶς ἐφ' οὗ ἐκεῖνος ἤθελε. D

Χῶνος idem quod χόανος, vnde & per crasin factum est. Hippocr. initio sui περὶ καρδίης libri, ὁ δὲ σόμαχος ὁκοῖον χῶνος· καὶ ἐκ δέχεται τὸ πλῆθος καὶ ἄσα παρεκπορεύεται. est enim stomachus (accipiendo pro gula, de qua significatione suo dictum est loco) veluti infundibulum, ac per eum veluti per infundibulum cibus potusque transfunduntur in inferiorem stomachum seu ventriculum. vt & Alex. Aphrod. in Problem. suis tradit τὸν παρεγαστέρα à quibusdam nominari χόνιλον, διὰ τὸ ἄνωθεν μὲν εἰς ὀρεῶνα, κάτωθεν δὲ στενόν, ὡς περ χωνεῖον. Verùm apud Hippocr. pro χῶνος perperam est SCRIPTVM Χῶσνος, apud Alex. verò in vulg. edit. LEGITVR Χοάνη pro illo χώνη. ‖ Χῶνος Hesychio est idem etiam quod χῶμος seu χῶμα, nimirum βόθυνος, fouea, scrobs: itē βωμὸς, collis, tumulus: necnon τόπος. pro quo forsan scriptit τύπος. AT Χόννος apud Gortynios τριπόδιόν τι χάλκεον Θεμιστοκλέους ἐοικός, teste Eust. p. 1153, vbi etiam addit, ν Æolicè duplicari. quanquam simplici ν apud Hes. legatur. E F

Χώνη ex χοανίνη per contractionem factum idem significat quod præcedens χῶνος. Ac primùm quidem, vt χόανος & χοανίνη, significat fornacem illam aut vas argillaceum in quo metalla funduntur & liquefiunt. Dioscor. lib. 5, c. 85, de pompholyge, ὁ δὲ τοῖχος τοῦ οἰκήματος ὃν πλησιάζει ὑπὸ καμινῷ, πηρεῖται λεπίδι τρήματα ἄχρις αὐτῆς τῆς χώνης εἰς τὴν ἐκδοχὴν φυσητῆρος. Vbi Ruell. Domicilii paries fornaci proximus, tenui foramine ad fornacem vsq; perforetur, ad excipiendam follis narem. Vocátque Diosc. hic χόνιλον quod Homerus suprà χόανον, & φυσητῆρα, quam Homerus φύσαν. Sic apud Athen. lib. 6, οἱ πλούσιοι τὰ ψήματα quæ voluit fluuius) ἄγειν ὅθεν πλὴν χόνιλον, congesta in fornacem seu vas fusorium, liquant & conflant. Deinde & Infundibulum significat, vt χῶνος & χοανίνη suprà. Alex. Aphrod. ὑποκάπνιζε δὲ χώνης, suffumiga infundibulo in osculum immisso. Pherecr. apud Poll. libro 10, cap. 20, κύλικα πίνων μέλανος αἰθομένου ἥντινοῦν δὲ χώνης, per infundibulū hausi. Item χώνη cognominatus fuit egregius quidā potator Macedo, nomine Alcetas, quòd apposito ori infundibulo hauriret quantumcunq; fuisset infusum. Athen. lib. 10, ὃν καὶ χώνη ἐπεκαλεῖτο. ἐνηθέμενος τοῦ σόματος χόνιλον, ἀπαύστως ἔπινε χοαδμὸν οἴνου. ὅθεν καὶ χώνη ἐπεκλήθη, ὥς φησι Πολέμων. Gula etiam seu guttur appellatū fuit G H

χώνη, tum à forma, tum quoniam ea transfunditur cibus potúsque in ventriculum, vt liquor per infundibulum. qua de re in præcedenti quoque χῶνος dictum fuit. Italia etiam olim dicta fuit χώνη, vt Hesych. refert ex Antiocho. de nominis autē ratione nullā facit mentionē. Procul dubio verò ab Hercule sic denominata fuit. Is enim lingua Ægyptiorū fertur VOCARI Χών: ab eóq; in Italiam profecto χῶνες dicti gēs Italica, vt testatur Etym. Vide & Strab. lib. 6, nō procul ab initio, vbi χῶνας denominatos ait ab vrbe χώνη. Vide & Steph. apud quem etiam Χώνιος, qui inde oriundus est. B

Χωνεύω, F. εύσω, In fornacem conflatoriā coniicio. εἰς χῶνον ἐμβάλλω. Item, In fornace conflatoria seu fusoria fabricor, Conflo. Alex. Aphrod. Problem. lib. 1, τὸν χαλκοῦν ἵππον χωνεύσας, qui æneum equum conflauit. seu ἐν τῷ χοανίῳ ἐτύπωσε, vt Anacr. loquitur.

Χώνευμα, ατος, τὸ, Idipsum quod in fusoria fornace conflatum est. vel etiam Conflatura. vt Plin. dicit, Auri metalla & conflaturam Cadmus inuenit.

Χωνευτήριον, ου, τὸ, Fornax conflatoria, Fornax in qua metalla conflantur. idem quod χώνη, χῶνος, seu χοανίνη & χόανος. Exemplum habes in Χοανίνη. Legitur verò & apud Hesychium, à quo exponitur per χωνεῖον: necnon apud Suidam, qui χωνεῖον per χωνευτήριον exp. C

Χωνευτής, οῦ, ὁ, Conflator. seu Flator. vt quidem apud Pomp. iurisconf. legimus flatores monetales. Id est, Qui metalla in fusoria fornace cōflat. Fuserem etiam vocant Latini. Tales sunt apud Græcos χρυσοχόοι & ἀργυροχόοι.

Χωνευτός, οῦ, ὁ, Conflatilis, A fusore seu conflatore fabricatus. vt in Bibliis ὁ χωνευτὸς μόσχος quem Israelitæ in deserto adorarunt. VNDE Ἀχώνευτος, Qui conflatus non est aut conflari nequit. D

Χωνεία, ας, ἡ, Conflatura. vt suprà ex Plin. attuli, Auri metalla & conflaturam Cadmus inuenit. Senecæ Conflatio. Legitur autem apud Suid.

Χωνεῖον, ου, τὸ, idem quod χωνευτήριον, teste Hesychio & Suida, vt suprà docui: idem etiam quod χόανος seu χῶνος, & χοανίνη seu χώνη, Fornax conflatoria seu fusoria, aut fusorium. AT Χωνίον, per ι, Instrumentum fusorium. sic enim Suidas, χωνεῖον, τὸ χωνευτήριον· χωνίον δέ, τὸ ἐργαλεῖον. Vbi nō video quid χωνευτηρίου nomine quàm fusorium seu officinā fusoriam intellexisse putandus sit: χωνίου autem, fusoriam fornacem vel potius fornaculam, & tale quid fortassis quale est quod aurifabri apud nos appellant Vn creuset. Quia tamen id incertum est, tutius fuerit generalius interpretari Fusorium instrumentum. E

C. ΑΝΑχωνεύω, Rursus conflo. Quod Refundere vernacula lingua nos dicimus, pro Iterum fundere & liquare seu conflare. Gregor. de baptismo loquens & Spiritu sancto qui in eo operatur, χωνεῖς πυρὸς αὖ τὰ χωνεῦον, καὶ ἀνακτίζον δι' σωτερίας. F

C. ΚΑΤΑχωνεύω ET Συγχωνεύω, Cōflo. B. ex Demosth. ἡ εἰκόνα αὐτοῦ ἐκ τῆς ἀκροπόλεως καθελόντες καὶ συγχωνεύσαντες.

¶ Χοῦς, οῦς, ET Χοῦ, οῦς, ὁ, (per contractionem EX Χόος, vt νοῦς ex νόος) Congius: mensura liquidorum apud Atticos, capiens ξέστας (id est sextarios) sex, siue libras nouem, siue cotylas Atticas duodecim, teste Gorræo. Paul Ægin. libro 7, cap. vltimo, quod περὶ σταθμῶν καὶ μέτρων inscribitur, ait τὸν χοῦν ἔχειν ξέστας ἓξ, κοτύλας δύο: quas κοτύλας nominari & πρυβλία. Vbi etiam tradit idem notam eius compendiariam esse χ cum superimposito ο. Esse autem hunc Græcorum χόα, congium Latinorum, Plinius testatur, necnon Fannius, sic canens, At cotylas (quas, si placeat, dixisse licebit Heminas) recipit geminas sextarius vnus. Qui quater assumptus, fit Græco nomine χοῦνιξ. Adde duos, χοῦς fit, vulgo qui est congius idem. A quo sextarii nomen fecisse priores Crediderim, quòd eos capiat sex congius idem. Diosc. lib. 5, cap. 15, de vino melitite, ὁ δὲ μελιτίτης, πρὸς ἑ χόας αὐτηροῦ γλυκύνοις, μέλιτος χοῦν ἕνα, καὶ ἅλας κύαθον ἕνα. Vnde Plin. lib. 14, cap. 9, Melitites fit è musto, cum quinque congiis austeri musti, congio mellis & salis cyatho sufferuefactis. Rursum Dioscor. c. 78, de vino thymelaite, G H

βάλε εἰς γλυκύνοις χόας γ', καὶ σκεύαζε ἕλων κούφως, ἄχρις οὗ A β' ἀπολειφθῶσι χόες. Et cap. sequenti, εἰς γλυκύνοις χοῦν. Qui tamen accus. est potius à nomin. χόος, vt accus. νοῦν ex νόος, facta contractione. Ex χοῦς autē est accus. χοῦν, apud Cteſiā, vt νόα ex νοῦς. At præcedens χόας apud Atticos frequens est, apud quos eius obliqui contrahūtur. pro χοΐων enim dicūt χοῶν, & χοᾶ pro χόεα, & χοᾶς pro χόεας, vt Eust. quoq; testatur. Aristot. Œcon. τὸν ἐλαίου τὸν χοᾶ. Aristoph. Nub. — ὀξὺ χοᾶς χωρήσεται. vbi schol. ait esse εἶδος μέτρου ὡ μέτρουσι τὸν οἶνον: afferens ex eiusdem Equitibus, Ἀλλ' ὀξέα τέ μοι πα χέως οἴνου χοᾶ. dixisse autem ait comicum in præcedente loco χοᾶς pro χοῦς licentia quadam poetica: & ita χοῦς dici vt ἵππος. Rursum Aristoph. Τὼ ὑσπίνω ἤκουσαν οἴνου βῆς χοᾶς Ἡμῖν ἀποπίσειν, κἀρεθίσθων χοΐνικα. Extat & χοᾶς, Reg. 3, c. 7, vbi interpr. Bati. At χοᾶς oxytonos vocāt παὶ νεκρικὰς ἀποιδάς, à nominatiuo χοῦ, de quo suprà. B

Οἱ χόες erat etiam festū quoddam Athenis, Anthesterione mense celebrari solitum in honorem Bacchi. Orestes post cædem matris quum Athenas venisset, dum Διονύσου Λιμναίου festum agitabatur, ne Athenienſibus foret ὁμοσπόνδος, vt qui matris sanguine manus pollusset, à festi tamen celebratione non arceretur, dicitur Pandion tale quid esse machinatus. χοᾶ οἴνου τοῦ δαιτυμόνων ἑκάστῳ παρεσκεύασε, ὃς αὐτοῦ πίνειν ἐκέλευσε, μηδὲν ὑποσπονδοῦντα ἀλλήλοις, ὡς μήτε ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ κρατῆρος πίοι Ὀρέστης, μήτε ἐκεῖνος ἀχθοιτο καθ' αὑτὸν πίνων μόνος. καὶ ἀπ' ἐκείνου Λιμναίοις ἑορτὴ ἐνομίσθη οἱ χόες: vt Aristophan. scholiast. annotat in hunc Acharn. loco, Εἰς τοὺς χόας αὐτοῦ μεταδοῦναι τοῦ κιχλῶν. Idem Aristophan. in eadem fabula aliquanto pòst, Ἀκούσεται λεώ, κοὐ τὰ πάντα τοὺς χόας Πίνειν ὑπὸ τῆς σάλπιγγος. ὃς δ' αὖ ἐκεῖνος Πρώτιστος, ἀσκὸν Κτησιφῶντος λήψεται. Vbi scholiast. annotat, Ctesiphontem καμωδεῖσθαι ὡς παχυν καὶ πανσάρκα: subiungens hæc verba, ἐπέπτε δὲ ἀσκὸς περιστιμῶν ἐν τῇ τοῦ χοῦ ἑορτῇ, ὃ οὐ τοὺς πίνοντας πρὸς ἀγῶνα ἐστάναι· τὸν πρῶτον πόντα δέ, ὡς νικήσαντα λαμβάνειν ἀσκόν. ἔπινον δὲ μέτρον τοῦ χοῦ. Quæ apud Suidam quoque leguntur in Ἀσκὸς Κτησιφῶντος. Sed notandum est, in Aristophanis illo loco vulg. edit. perperam habere τοὺς χοὰς pro τοὺς χόας, itidémque vulgata Suidæ exemplaria, at non item manuscriptum. rectè enim illud, τοὺς χόας, vt ipsa ratio postulat. nec enim χοαὶ festum id nominatur, & mensura certa vini quæ in eo bibebatur, sed χόες. Quanquam rursum in illo ipso Suidæ manuscripto codice legimus, ἐν δὲ τῇ χοᾷ ἀγὼν ἦν πρὸς τὸ ἐκπιεῖν πρῶτον πινα χοᾶ· καὶ ὁ νικῶν ἐστεφετο φυλλίνῳ στεφάνῳ, καὶ ἄσκὸν οἴνου ἐλάμβανε. ac si id festum vocaretur etiam χοαί. Iterúmque ibidem, ἐν τῇ τοῦ χοῶν ἑορτῇ: itidem à nomin. χοαί, quum tamen potius debeat scribi χόων, à nomin. χόες. nam (vt Aristophanis scholiast. annotat) χόας, vltima breui & barytona, appellabant πὼ ἑορτὼ: χοᾶς autem perispwmenos, τὸ μέτρον: at χοᾶς oxytonos, τοὺς ἐκχύσεις καὶ σπονδὰς νεκρικάς. Eiusdémque discriminis Ammonius quoque ex parte meminit, scribens χόας σωστεαλμένως dici πὼ ἑορτὼ, χοᾶς autem perispwmenos, ὅτι μέτρου τοῦ οἴνου. vbi etiam ipse affert Aristophanicum illum ex Acharn. locum cuius iam memini: ac rectè quidem χόας apud eum scribitur paroxytonos, perperam verò τοῦς pro τοὺς. Perperam præterea in v. l. huius accusatiui χόας constituitur THEMA Χόα, cum falsa etiam interpretatione. dicitur enim ibi χόα esse genus mensuræ, congius: vel Pila, Vas vbi ponuntur libamina. Hos porrò ipsos χόας, festum nimirum, χοᾶς quoque dici Eustath. tradit: sic scribens pag. 1401, ἔλεγον δὲ καὶ Ἀθηναῖοι ἑορτὴν πινα χοᾶς, σπαιρεσθῶτες ἐν τοῖς χόεσι. sed id contra Ammonium & scholiast. Aristoph. ‖ Hesychio χόες sunt etiā χῶναι. id est Fusoria, Fornaces vel Infundibula. ‖ At de χοῦς significante humum egestam, paulo póst. A B C D E F G H

Vnde COMP. Δίχοις, ET Ἑξάχοις, ET Ἡμίχοις. Est autem δίχοις, Qui duorum est congiorum. vt δίχων πτήλεον dicitur τὸ χωροῦν δύο χοᾶς, inquit Eust. p. 1401. Itē δίχοεσσι dicuntur ipsi duo congii, vt δίχαλκον dicuntur ipsi duo χαλκοῖ. Diosc. lib. 3, c. 59. εἰς δίχοεσσι γλυκύνοις κάδες, in duos musti congios demitte. Ἑξάχοις, Qui sex congiorum est, seu Sex congiorum capax. vt ἑξάχοεσσι ὑδρίαν Plut. dicit in Solone, Hydriam sex congiorum. Ἡμίχοις, Dimidii congii capax, seu Dimidiū continens congiū. vt ἡμίχοεσσι ἀγγεῖον. At neutro genere ἡμίχοεσσι, subaudito substatiuo μέτρον vel ἀγγεῖον, dicitur ipse ὁ ἡμισυς χοῦς, dimidius seu dimidiatus cōgius. Aristot. Hist. anim. lib. 9, βλίπεται δὲ σμικρὸς χοᾶς, ἢ τρεῖς ἡμίχοα· τὰ δ' ἀθηνοῦσι, δύο χοᾶς ἢ πέντε ἡμίχοα· βῆς δὲ χόας ὅλης. Ab eodē χοῦς est ETIAM Χοᾶος, Cōgium capiens, Congiū æquans. vt σκύφος χοᾶος, scyphus qui vnius congii est. Apud Eust. αἰνεῖ σκύφον χοᾶον, καὶ πίνοντα οἶνον Θασίου, ὀλίγον ὕδατος ῥανάς ὕδατος, ἐξ-πνεν, εἰπών, Ὁ πλεῖστα πίνων, πλεῖστα κ' ἐλεφανθήσεται. VNDE Ἡμιχοᾶος, Dimidii seu dimidiati congii capax, Dimidium continens congium. idem cum ἡμίχοις. Theophr. Hist. pl. lib. 9, c. 6, de balsamo, γίνεσθαι δὲ ἐκ μὲν τοῦ μείζονος τοῦ ἑξαδείσου, ἀλίβατα δώδεκα, ὅσον ἡμιχοᾶος· ἐκ δὲ τοῦ ἑτέρου, δύο μόνον. Vnde Plin. lib. 12, c. 25, Anni verò fœcunditate, è maiore horto congios senos, minore, singulos impleri. Rectè. nam δώδεκα ἡμιχοᾶα ἀλίβατα sex tantum faciunt congios. SEDET Τεχνωνιᾶος reperitur diuersa deriuationis forma pro eo qui trium est congiorum, seu qui trium congiorum est capax: apud Diosc. lib. 2, c. 91, de adipe seu seuo aromatis imbuēdo, εἰς χύτραν κεραμέαν τεχνωνιαίαν καινὴν κάδος αὐτῷ καὶ τὸ στέαρ, in fictile ollam tricongialem. Ab eodem χοῦς significāte ipsum vas congiale seu congiarium, est etiā DIMIN. Χοΐδιον. quod Suid. exp. σαμίνιον, afferens hunc anonymi cuiuspiam locum, καπνοσκεύασαν χοΐδιον τὸ μέγεθος, λεπτὰ τοῦς καπνοσκεύας διαφερόντως. Vbi post τὸ μέγεθος videtur aliquid deesse, aut χοΐδιον esse adiectiuum, & χοΐδιον τὸ μέγεθος dici τὰ χοᾶα. AT Χοεῖον eidem est παχὺ ἔντερον, crassum intestinum.

Porrò Doricè DICITVR Χῶς, vt βῶς pro βοῦς, teste Eust. p. 1085, vbi ex Athenæo refert ὡς τὼ μὴ ὅπι συμποσίῳ συμβολὼ, χῶν οἱ Ἀρκεῖοι ἐκάλεων, τὼ δὲ μερίδα. αἶσαν: subiungens fieri χῶν ex χοῦν. id autem esse ἀγγεῖον συμποτικὸν, Atticis χοοῖς dictum: cuius genitiuum esse χοέως, χοῦς, vt Ἡεγεσάνδρος. Locus Athenæi, vel potius Hegesandri apud Athenæum, est in fine libri 8, Ἀρκεῖοι δὲ (inquit) τὼ συμβολὴν τὼ εἰς τὰ συμπόσια ὑπὸ τῶν πινόντων εἰσφερομένῳ, χῶν καλοῦσι, τὼ δὲ μερίδα, αἶσαν. forsan ex eo quòd vnusquisque in conuiuium seu cum potatione apud eos olim non amplius conferebat quàm vini congium. vt Pandionem quoque suorum conuiuarum vnicuique in Bacchico festo apposuisse χοᾶ seu χοῦν, retuli in superiori χοῦς ex scholiaste Aristophan.

Χοῦς dicitur etiam Terra egesta, seu Terra quæ egeritur, aut egeri potest: Terra fossilis, Humus fossitia: vel simpliciter Terra, Humus. Thucydid. libro 2, pag. 72, ὑποσόμενοι δ' ἐκ τῆς πόλεως ὀρύξαντες, καὶ σωτεκμηρᾶ ὄψοι ὑπὸ τὸ χῶμα, ὑφεῖ κον αὐτῆς τοῦ σφᾶς τὸν χοῦν. pro quo paulo antè dixerat, διελόντες τὸ τεῖχος ἐπέβαλε τὸ χῶμα ἐπφόρουν πὼ χῶν: postea χοῦν appellans quod antè χῶν appellarat, seu χυτὼ χῶν, q. d. fusilē terram. Item ex Aristot. Hist. anim. lib. 9, τὸν χοῦν ἐκφέρει, terram egerit. Itidémque ex Herodoto τὸν χοῦν ὀρύσσειν, terram effodere. Nonnus eodem modo, Ioann. 9, Ὀφθαλμοὺς πελέων νεοπυχέας ἠτάδι πηλῷ Ἐκ χοὸς αἰδροχόνοιο, ex humo vnde homo suum ortum traxit. Marcus euangelista χοῦν vocat puluerem, seu terram quæ pedibus adhæsit locum aliquem transeundo, cap. 6, καὶ ὅσοι ἂν μὴ δέξωνται ὑμᾶς, μηδὲ ἀκούσωσιν ὑμῶν, ἐκπορευόμενοι ἐκεῖθεν, ἐκτινάξατε τὸν χοῦν τὸν ὑποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς, puluerem qui subest pedibus vestris. cæteri enim euangelistæ hunc χοῦν appellant κονιορτὸν, Matth. cap. 10, vers. 14, Luc. cap. 9, vers. 5. atque adeo idem Lucas rursum in Act. apostol. cap. 13, vers. 51, ait, οἱ δὲ ἐκτινάξαμενοι τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν αὐτῶν ἐπ' αὐτοὺς, ἦλθον εἰς Ἰκόνιον, excusso in eos puluere pedum suorum. At cap. 18, ἱμάτια dicit, non κονιορτὸν, vers. 6, ἀντιπαρατασσομένων δὲ αὐτῶν καὶ βλασφημούντων, ἐκτινάξαμενος τὰ ἱμάτια, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν: forsan ἱματίων nomine accipiens τὸν κονιορτὸν τῶν ἱματίων αὐτῶν, puluerem qui vestimentis suis adhæserat. ‖ Χοῦς dicitur etiam Terra in tumulum egesta, seu Humus in tumulum

aggesta: vel simpliciter Tumulus. Interdũ & tumulus A
seu bustum quo defunctus aliquis cõditur. id est Sepulcrum. τάφος, σῆμα, χῶμα. vt ex Psalmo affertur χοῖς θανάτου pro Sepulcrum mortis. Hesych. quoque χοῖ expon. χώματα. Verùm idem χοῖς expon. etiam τὸ ὀπιβαλλόμενον τῷ ὀρόφῳ χῶμα, necnon ἐρείπιον. Eodem teste ὁ ἄνθρωπος quoque dicitur χοῖς. est enim è terra creatus, & in eandem resoluitur vita defunctus. vnde & Nonn. in loco suprà allato dicit πηλὸν ἐκ χοὸς ἀνδροχόοιο.

¶ Fœminino autem genere ἡ χοῖς dicitur Aqualis, Vas
B aquarium, quo aqua manibus datur, & in mensam infertur miscendo vino: (quæ & φέχους nominatur voce composita, ἀπὸ τοῦ φεχέειν) vt in hoc loco apud Eust. pag. 1835, ζωμόν τε φέρει ἐν χοῖ χρυσῇ. vbi etiam compositi φέχους hoc affert exemplum, φιάλῃ τε λεπαστὴν, χόνος τε φεχεῶν. Contractum verò esse χοῖς ex χόος, vt νοῖς ex νόος, idem annotat.

Χοϊκὸς, οῦ, ὁ, SIVE Χόϊνος, Terreus, Terrenus. ὁ ἐκ χοός. vt Hesychio & Suidæ χοϊκὸς est χήϊνος, πήλινος. Verùm idem Hesych. χόϊνον esse dicit etiam ποτήριον χαλκοῦν, poculum æreum. forsan idem quod χόανος suprà. Procul
C dubio autem vterque lexicographus, Suidas nimirum & Hesychius, quum χοϊκὸς expon. χήϊνος, πήλινος, respexerunt ad hunc locum Pauli in epist. ad Corinth. cap. 15, vbi apostolus ait, ὁ φεῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς, χοϊκός· ὁ δεύτερος ἄνθρωπος, ὁ κύριος ἐξ οὐρανοῦ. Vbi tamen χοϊκὸς non tam μεταφορικὸν nomen est quàm τοπικὸν, loci nimirum simul ac materiæ contagionem declarans, quasi dicas in limo versantem, ipsumque adeo limum, vnde & sumptus est: seu In cœno manentem & terrestri naturæ addictum, ac proinde mortalem, fæculentum &
D imbecillum. Ac materiæ quidem significationẽ ei inesse, patet ex eo quod dicit ἐκ γῆς, è terra: necnon ex eo quod Moses dicit Gen. 2, ἔπλασεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον, χοῦν λαβὼν ἀπὸ τῆς γῆς. vnde & Nonn. dicit πηλὸν ἐκ χοὸς ἀνδροχόοιο, è terra seu limo è quo homo ortus est. Et Iob, cap. 4, τοὺς κατοικοῦντας οἰκίας πηλίνας, ἐξ ὧν καὶ αὐτοὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ ἐσμεν: & Tertullianus hominem limaceum appellat. Simul verò cum materia & loci habere significationem hoc χοϊκὸς in Apostoli loco, liquet apertissimè ex hac αὐτοῦ versus sequentis, οἷος ὁ χοϊκὸς, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί· καὶ οἷος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι.
E nam ἐπουράνιος non declarat eum qui sit ex cælesti quadam materia compactus, sed qui in cælis maneat, particeps cælestium qualitatũ, id est immortalitatis, gloriæ ac potentiæ.

Χόω, SIVE Χώννυμι, F. χόσω, Educo χοῶ, Aggerem duco. Thucyd. lib. 2, pag. 72, φεῶτον μὲν φεριεταίρωσεν αὐτοὺς τοῖς δένδρεσιν ἃ ἔκοψαν, ἔπειτα χῶμα ἔχουν φεὸς τὴν πόλιν. Et mox, ἡμέρας δὲ ἔχουν ἑβδομήκοντα καὶ νύκτας συνεχῶς, διηρημένοι κατ' αὐτοπάλας, ὥςτε τοῖς μὲν φέρειν, τοῖς δὲ
F ὕπνον τε καὶ σῖτον αἱρεῖσθαι. (Vbi etiam nota, χοῶ esse Terram fossitiam in vnum locum congerere, vt patet ex verbo φέρει.) Et rursum sub finem paginæ, καὶ δέει τοὺς ἐναντίους αὐτοὺς φεὸς αὐτὸ χοῶ, itidem ἀπὸ χυτῆς γῆς τεῖχος ποιεῖν, inquit scholiast. Sic Herodot. χώματα χοῶ φεὸς τῇ πόλει ὁπόσαι ὦσι, aggeres ad vrbem ducere. Et Herodian. lib. 4, de Antonino Caracalla, παῦ ὡς φαπωτὴς ἔφεφεν, εἶτα ὄρυγμά τι ὀρύττειν ἔδει, σκάπτων φεῶτος, εἴ τε ῥεῖθρον γεφυρῶσαι, ἢ βάθος χῶσαι. Vbi nota accus. addi, vt & apud Æschinem in Ctesiph. pag. 66, vbi dicit, τοὺς λιμένας
G ἔχωσαν. Estq; ibi βάθος χῶσαι idem quod χῶμα χῶσαι ὃν βάθει τινὶ, seu βαθεῖ τινι τόπῳ: itidémq; χῶσαι λιμένα idem quod χῶμα χῶσαι ἐν λιμένι, In portu aggerem ducere seu extruere, vel Portũ educto aggere munire. Præsentis autẽ Χώννυμι SEV Χωνύω, hoc legitur exemplum in epitome Ctesiæ, pag. 5. χώννυε χῶμα ὅπῃ Σαλαμῖνα, πεζῇ διαβιβῶσαι ἐπ' αὐτὴν διανοούμενος, aggerem Salaminẽ versus ducere cœpit, pedestri itinere ad eam traiicere cogitans. Pro quo Herodot. pag. 312, dicit, ἐς τὴν Σαλαμῖνα χῶμα ἐπειρᾶτο διαχοῦν. Item χῶσαι τάφον affertur pro
H Excitare sepulcrum. vbi vt χῶσαι τάφον dicitur aliquis, ita rursum ipse τάφος vel μνῆμα χοῦται. Pausan. κέχωται δὲ φεὸς τῷ ναοῦ μνῆμα Ἱππολύτου, Humo aggesta extructum est. seu Exaggeratum & excitatum, vt Bud. interpr. Sin verò locus aliquis dicatur χοῦται, significabit Aggere educto muniri, vel etiam In eo agger educi, vt apud Herodotum χοαθῆναι aiunt accipi pro Aggerari. At χώσασθαι significans Irasci, est à χώομαι, non à χόομαι.

Χῶμα, ατος, τὸ, dicitur Opus ipsum quod οἱ χοῶντες reliquerunt, id est Agger. Thucyd. lib. 2, pag. 72, ὁρῶντες τὸ χῶμα αἰρόμενον, Videntes educi iam & assurgere aggerem. Et paulo post, ἤρετο δὲ τὸ ὕψος τοῦ τείχους μέγα, καὶ τὸ χῶμα οὐ χαλάτερον αὐτεμηκὲς αὐτοῦ. Et pag. sequenti, τοῦ χώματος τὸ ἀνάπτερμα ἐρήνετο. Rursum pag. 72, ξύλα τεμνόντες ἐκ τοῦ Κιθαιρῶνος, παρωκοδόμουν ἑκατέρωθεν φορμηδὸν αὐτὸ τοῖχον πηξάντες, ὅπως μὴ διαχοῖτο ὅλον πολὺ τὸ χῶμα, ne diffunderetur latius aggesta humus seu agger. ἐφόρουν δὲ ὕλιν ἐς αὐτὸ καὶ λίθους καὶ γῆν, καὶ εἴ τι ἄλλο αὐξῆσαι μέλλοι ὀπιβαλλόμενον. Cuiusmodi χῶμα si fortè educatur demissis in terram palis præacutis, seu vallis & cippis, χαράκωμα nominatur. Solent enim eiusmodi pali in terram depangi & aggesta terra obrui, ingestis simul lignis, sarmentis, lapidibus, in primis autem terra. Ibidem, χῶμα ἔχουν φεὸς τὴν πόλιν. cui similes locos habes in præcedenti verbo χοῶ. Xenophon Hellen. 2, ὅπῃ τοῦ χώματος ἔρυμα πιχίζοντες. Fluminibus quoque & maris finibus qui obiiciuntur aggeres & moles, (nam & hoc nomine appellauit Plin. & ante eum Virg.) χώματα nominantur. Plutarch. Alex. De Pharo, ἡνίκα δὲ ἐπὶ νῆσος ἐκ τοῦ Κακωβικοῦ μακρὸν αὐκτέον τόμαῖος, ἐκ δὲ διὰ χώματος ἀνείληφται φεὸς τὴν ἤπειρον, aggere ducto continenti iuncta est: vt Xerxes Salaminem Heracleo volebat aggere educto iungere. Vitruu. libro 5, cap. 12, Sin autem non naturalem locum neque idoneum ad tuendas ab tempestatibus naues habuerimus, si nullum flumen in his locis impedierit, sed erit ex vna parte statio, tunc ex altera parte structuris siue aggeribus expediantur progressus, & ita conformandæ portuum conclusiones. Vide & Πρόσχωμα. Χῶμα dicitur etiam Tumulus, seu Terræ egestæ cauitas, in qua defunctus deponitur, quæque recepto corpore operitur iterum aggesta humo quæ effossa fuerat: ita tamen vt altior fiat & in molem quandam aggesta illa terra assurgat. Plato De leg. lib. 11, χῶμα δὲ μὴ χωννῦναι ὑψηλότερον ἢ πέντε ἀνδρῶν ἔργον ἐν πέντε ἡμέραις ἀποτελούμενον. vnde Cic. De leg. lib. 2, Extrui autem vetat sepulchrum altius quàm quod quinque diebus homines quinque absoluerint. Pausan. Attic. pag. 24, τάφον δὲ οὐδένα οὗτεῖν ἐδυνάμιν. οὔτε γὰρ τὸ χῶμα οὔτε ἄλλο σημεῖον ἦν ἰδεῖν ἐς ὄρυγμα δὲ φέροντες σφᾶς ὡς τύχοιεν, ἐσέβαλον. Et pag. 33, de Phoronei monumento, τὸ μὲν δὴ ἐξ ἀρχῆς χῶμα γῆς, ὕστερον δὲ τοῦ θεοῦ χρήσαντος ἐκοσμήθη λίθῳ κοχίτῃ. Sic Athen. libro 14, ἴδοις δ' ἂν καὶ τῆς Πελοποννήσου παντὰχοῦ μάλιστα δ' ἐν Λακεδαίμονι, χώματα μεγάλα, ἃ καλοῦσι τάφους τοῦ μετὰ Πέλοπος Φρυγῶν. Homerus σήματα & τύμβους vocat, dicens alicui σῆμα χεῦαι & τύμβον χοῦαι: quod est alicui χῶμα χῶσαι, sepulchrũ struere humo fossione egesta, & iterum in tumulum aggesta. Aggestus Latinè dici potest. vt Quintil. Ignotis cadaueribus humum congerimus, & insepultum quodlibet corpus nulla festinatio tam rapida transcurrit, vt non quantulocunque veneretur aggestu. VNDE Χωμάτιον, ου, τὸ, Aggellus, Paruus agger: vel etiam Paruus tumulus, Bustum seu sepulchrum parua aut modica humo egesta. Inde &
G COMP. Χωματοπάκτης Hesychio τοῖς χώμασιν ὀπηκείμενος, à quo χῶμα exponitur ὕψωμα γῆς & ὄχθη.

Χῶμος, ου, ὁ, idem quod χῶμα, teste Hesych. à quo exponitur etiam σωρὸς, Aceruus, Cumulus.

Χῶσις, εως, ἡ, Aggeris eductio, Aggeratio, Aggestus. Exponitur etiam Agger, Obex seu obiex ad obstruendũ. & tunc idem esset cum præcedente χῶμα.

Χωστὸς, οῦ, ὁ, Humo egesta eductus vel extructus. vt χωστὸς τάφος apud Euripidem Tumulus è terra egesta seu aggesta in modum aggeris. quod χῶμα etiam nominari docui. Homeri autem schol. χωστὴν γῆν appellat terram egestam qua obruuntur seu operiuntur defuncti: quæ χωτὴ etiam vocatur.

Χωστρὶς, ίδος, ἡ, vnde χωστρίδες χελῶναι, Testudines ad congestiones fossarum paratæ, seu Ad fodiendum comparatæ. Vide in Χελώνη.

C. ΑΝΑχόω, SIVE Ἀναχωνύω aut Ἀναχώννυμι, Aggero, vel E terra aggesta extruo. vt αἀναχώσαντες τάφον, Quum aggessissent tumulum, seu Quum aggesta terra eduxissent tumulum. Vnde pass. particip. aor. 1, αἀναχωσθεὶς, Aggestus, Aggesta terra extructus. Bud. αἀναχωνεύσαι interpr. Aggerem excitare, afferens ex Athenæo, τῷ δὲ τὸ χῶμα κατασκάψαι Κύρον ἐν τῇ πολιορκίᾳ αἀναχωνεύσαι τῇ πόλει. Idem ex Demosth. φεὸς Καλλικλέα, pag. 201, affert, πῶς ὁδὸν αἀκαχωκόπες, exponens, Aggeribus lapidũ & ruderum viam obstruentes, ἢ ὑψηλοτέραν ποιοῦντες. Præterea αἀκαχωσμὸς interpr. Obrutus, afferens
B ex Synes. διηγεῖται τὸ ἐν ἡμῖν αἀκαχωσμὸν ὄμμα αἀορύτων, Obrutum, Sepultum, Abditum. Et rursum, τοῦτον τὸν νεῶ ἐξίοιμι αἀκαχῶσθαι φοῦά σοι.

C. ΑΠΟχόω, SIVE Ἀποχωνύω aut Ἀποχώννυμι, Terra aggesta auerto: vel etiam Aggere communio. Xenoph. Hellen. 6. VNDE Ἀπόχωσις, εως, ἡ, Terra aggesta ad arcendum flumen intra ripas. Bud. ex Plutarcho, ἰδὼν ὁ Μαρδὸς ἀπόχωσιν ἐμβολῆς ποταμοῦ νεωστὶ διεκαρσῦλιν. Sunt qui eiusmodi ἀποχώσεις interpr. Terram aggestã, ne flumina extra margines effundantur:
C & ex Virgilio, Riparum toros, necnon crepidines. de quo vocabulo quædam habes in Χεῖλος.

C. ΔΙΑχόω, SIVE Διαχωνύω aut Διαχώννυμι, Aggerem perduco. vt in χόω ex Herodoto attuli, ἐς τὴν Σαλαμῖνα χῶμα ἐπειρᾶτο διαχοῦν. Ex Phalar. autẽ διαχωσάντων affertur pro Exaggerẽt, Factis aggeribus arceant.

C. ΕΓχόω, SIVE Ἐγχωνύω aut Ἐγχώννυμι, Terra aggesta impleo. Appian. de Perusina obsidione, φεοπεσόντες δὲ μεθ' ὁρμῆς βιαίου τὴν τάφρον ἐνέχωσαν. VNDE Ἐγχωνίειος, Aptus ad implendum terra aggesta.
D Idem Appian. ibidem, ἐφέρετο δὲ καὶ τάφρων ἐγχωνιεῖα ὄργανα, καὶ πυρσοὶ πυκτοί. Bud. ET Ἔγχωσις, eiusmodi impletio quæ fit terra aggesta in locum cauum, vel quum alueus fluminis obducto limo paulatim completur. Polyb. φασὶ δὴ χώννυσθαι καὶ πάλαι καὶ νῦν τὸν τόπον. χρόνῳ γεμίζοντος ὁλοκερῶς ἐγχωσθήσεται, τοῦ αἰτίου τῆς ἐγχώσεως ἐνεργοῦντος κατὰ τὸ συνεχές.

C. ΕΠΙχόω, SIVE Ἐπιχωνύω aut Ἐπιχώννυμι, Aggero, Aggere munio. Exponitur etiam Operio. Mallem
E ego Terra aggesta operio, Terra aggesta tumulo, Inhumo. VNDE Ἐπίχωμα, ET Ἐπίχωσις, Agger, & Aggestus. Posterius enim ἐπίχωσις actionem potius significat, id est Aggestum, seu Aggestionem terræ. vt torrens dicitur ποιεῖν ἐπίχωσις, quum humo seu limo aggesto pratum agrúmve aut alium locum operit. Cuius significationis exemplum ex Polybio habes in Ἐκχαρακώσει suprà. Affertur ET Ἐπιχωματισμὸς pro Exaggeratio, nescio vnde. facto primùm ἐπιχωματίζω ex ἐπίχωμα, inde postea verbali hoc ἐπιχωματισμός.

C. ΚΑΤΑχόω, SIVE Καταχωνύω aut Καταχώννυμι, Terra aggesta obruo: vel etiam Defodio. καταρύττω. in epitome Ctesiæ, καὶ τὸ χῶμα δὲ τοῦ Κλεαρχου δι' ἐπτὰ ὀκτὼ μεσὸν ἐφαίνη φοινίκων, οὗ ἐν κρύφα Γαρύσαπις, καθ' ὃν καιρὸν ἐκεῖνος ἐτελεύτησε, διὰ τοῦ ὀνοῦχων κατα χώσασα. Metaphoricè quoque accipitur, vt Obruo apud Latinos, pro Veluti terra aggesta obruo seu occulo, Sepelio. κλύζω. Plato, εἰ δὲ μὴ, πλέω ἀεὶ ὀπορρέοντα καταχώσει ἡμῶν τὸν ἐξ ἀρχῆς λόγον. Idem in Gorg. καὶ τοι εἰ βούλοιτο λέγειν ἄτοπ ἡμεῖς, σεμνύων τὸ φεᾶγμα, καταχώσειν ὑμᾶς τοῖς
G λόγοις. Plutarch. in libro quem φεὶ ἀδολεσχίας inscripsit, μὴ καταφέρειν μηδὲ καταχωνύειν τὴν ἐρώτησιν, ἐπιπωματοῦντος πολλάκις ὑπὸ ἀπορίας, ἄλλας αὖτ' ἄλλων ἀποκρίσεις διδόντας. Et Synes. epist. 57, καταχωνύμενος δὲ ὑπ' αὐτοῦ, (f. τοῦ φεαγμάτων) ἐμαυτὸν ὀπλίσαιμι εἰμί. vbi καταχώννυσθαι ὑπὸ τοῦ φεαγμάτων est Nimium implicari & occupari negotiis, Obrui negotiis. B.

C. ΠΕΡΙχόω, SIVE Περιχωνύω aut Περιχώννυμι, Circumaggero, (vt Plin. dicit Terra minuta fimóque circumaggeratas radices) seu Humo circumcirca agge-
H sta operio aut obruo. Item φεριχωνεῦσαι γῆν, Terrã circumcirca aggerare, seu Circũaggerare terra. vel, vt Gaza vertit, Cumulare terram.

C. ΠΡΟχόω, SIVE Προχωνύω aut Προχώννυμι, Aggere præmunio, Terra aggesta seu exaggerata præmunio. vel, Veluti agger aliquis, præmunio. vt apud Herodot. φεοχώσας ὁ ποταμὸς τὰ χωρία.

C. ΠΡΟΣχόω, SIVE Προσχωνύω aut Προσχώννυμι, Aggero, seu Terra aggesta munio. Pass. Προσχοῦται dicitur vrbs vel locus aliquis quum ad eum humus aggeritur, seu quum humo aggesta aut aggere educto obstruitur. Thucyd. libro 2, pag. 72, de Platæensibus, ὁρῶντες τὸ χῶμα αἰρόμενον, ξύλινον τεῖχος ξυνῳκοδόμουν ἐς αὐτὸ πλίνθους. VNDE Πρόσχωμα ET Πρόσχωσις, Terræ aggestus, Agger alicubi ductus: vel etiam Terra & limus à fluuio aggestus, qui & φέχωσις infrà. Æschyl. in Prometh. Νείλου φεὸς αὐτοῦ σωματι καὶ φεοσχώματα. Habet enim Nilus alicubi aggeres seu aggestas moles quibus coercetur. de quibus Vlpian. Pand. lib. 47, tit. 11, In Ægypto qui χώματα rumpit vel dissoluit, (hi sunt aggeres qui quidem solent aquam Niloticam continere) æquè plectitur extra ordinem, & pro conditione sua, & pro admissi mensura. Et paulo post, Nam & hæc res (nimirum siquis arborẽ sycaminon exciderit) vindicatur extra ordinem non leui pœna, idcirco quòd hæ arbores colligũt aggeres Niloticos per quos incrementa Nili dispensantur & coercentur. Et diminutiones æquè coercentur. Chomata enim, & diacopi qui in aggeribus fiunt, plecti efficiunt eos qui id admiserint. Idem verò Nilus & terram limumque aggerit, & φεοχώσις facit, seu φεοχῶσις. affertur enim & πρόχωσις pro Limi aggest? seu aggestio, ex Iosepho De antiq. Iud.

C. ΣΥΓχόω, SIVE Συγχωνύω aut Συγχώννυμι, Aggero, Aggere communio. Item Terra aggesta cooperio seu obruo, Contumulo. Greg. ἐκφοραθήτω τὸ πάλαιον, ἀλλὰ μὴ συγχωθήτω. alludens ad illum qui Matth. 25, à suo hero peregre proficiscente ἐν πάλαιον λαβὼν, ἀπελθὼν αὐτὸ ὤρυξεν ἐν τῇ γῇ, καὶ ἀπέκρυψε τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. VNDE Σύγχωσμα apud eundem Gregor. ex quo Budæus hunc locum, sed sine interpretatione, affert, αὕτη ἡ τοῦ βαπτίσματος χάρις οὐ καταπλυσμόν, ὡς πάλαι, τῆς δὲ τοῦ καθ' ἕκαστον ἀμαρτίας κάθαρσιν ἔχουσα, καὶ πανταχῆ ῥύψιν τοῦ ἀπὸ κακίας ἐπισελθόντων συγχωσμάτων καὶ μολυσμάτων. Vbi nisi συγχωσμάτων nomine accipiantur sordes & maculæ quas contrahunt τὰ συγχωσθέντα ex terra qua aggesta sunt obruta, putarim legendum συγχεωσμάτων.

C. ΕΚχοΐζω, Humum egero, Fodio. σκάπτω, Suid.

ΧΕΙΜΑ quoque, id est Hyems, à χέω deriuatur, vt etymologi tradũt: quoniã videlicet multas fundit pluuias: rectè propterea a Latinis poetis nominata Aquosa, Imbrifera, non solùm Glacialis, & Niualis. atq; adeo hæc ipsa vox Hyems putatur ex Græco ὕειν facta, candẽ ob causam. Itidẽ verò Homero χεῖμα διηνεκὲς dicitur, & ὀμβρίμον ab Hesiodo, sic canente Ergon 2, χείματος ὥρῃ Δεινοῖς ὀμβρίμοισι, imbriferæ hyemis. Rursum Homer. Odyss. η, Τάων οὔτοι καρπὸς ἀπόλλυται, οὐδ' ὀπιλείπει Χείματος οὐδὲ θέρους ἐπιπόσος. Et Hesiod. Erg. 2, Ἄσκρη χεῖμα κακή, θέρεϊ ἀρχαλέῃ, οὐδέ ποτ' ἐσθλή. Vbi nota eum dixisse χεῖμα pro χείμαι, forsan subaudito χῷ aut alia præpositione.

In prosa verò nullus huius vocabuli vsus est, sed DERIVATI Χειμών. est enim id ex illo χεῖμα deriuatũ, teste Etymologico: ita tamẽ vt poetæ hoc ipsum cum prosæ scriptoribus habeant commune. Hom. Od. η, Οὐ νιφετὸς, οὔτ' ἀρ χειμὼν πολύς, οὔτε ποτ' ὄμβρος. Hesiod. Erg. 2, Μή σε κακοῦ χειμῶνος ἀμηχανίη καταμάρψῃ. Xen. Pæd. 8, ἀμφὶ τὸν χειμῶνα, & ἐν τῷ χειμῶνι: pro quo Athen. & alii dicunt τοῦ χειμῶνος, hyeme. Rursum Xen. Hellen. 6, ἐπὶ χειμῶν ἐγίγνετο, καὶ οὐκ εἶχον τοῦ φοῦ. Plut. Symp. 6, ἐν τοῖς μεγάλοις χειμῶσιν. Vbi vt μεγάλοις χειμῶσι dicit, ita Plato in Symp. δεινοὶ χειμῶνες. ¶ Nec verò tãtùm significat Hyems, Hybernũ tempus, vel Frigus, sed etiã Tempestas & procella maris: interdum verò Imber, interdũ Ventus, interdum vtrunque. Est tamen aliquid inter ea differentiæ, vt Theophr. docet: qui quũ exposuisset σημεῖα ἀνέμων ἢ ὑδάτων, subiungit σημεῖα χειμῶνος, & his σημεῖα ὑδίας, ea enim opponitur τοῦ χειμῶνι. Arist. de apibus, φεογνώσκουσι δὲ ἢ χειμῶνα καὶ ὕδωρ. pro quibus

Plinius habet, Prædiuinant ventos imbrésque. Et in Geopon. χειμῶνα σημαίνει, pro his Plinii, Ventos & imbres præmonet. Sic Demosthenes χειμῶνι χρησάμενοι, in orat. Pro cor. Et Antiphō, ἐπύχομθν δὲ χειμῶνί τινι χρησάμενοι, ὑφ' οὗ ἰωσκάσθη μθν καταφερεῖν εἰς τὴς Μεθυμναίας τὴ χωρίον. Metaphor. Plutarch. Coriol. καθάπερ ὀν χειμῶνι πολλῷ καὶ κλύδωνι τῆς πόλεως. Et Chariton, κατείλ ηπο μθν ὑπὸ χειμῶνος, καὶ πῶ ψυχὴ ἐβαπτίζετο· ὅμως δὲ ἀνακύψειν ἐθιάζετο, καθάπερ ὀκτεκυμίας, τὴ πάθους, de Dionysio.

A

C. Χειμάῤῥος, SIVE Χειμάῤῥοος, ex quo per CONTRACT. Χειμάῤῥοις, Hyeme fluës. ὁ τὴ χίμαπ ῥέων. Quam significationē habet cum substantiuo ποταμός. Dicitur enim χείμαῤῥος ποταμὸς, Fluuius hyeme fluens. peculiariter de iis qui fluūt hyeme tantùm, quum magni cecidere imbres, aut magnæ niues solutæ sunt, æstate autē ficcescunt. Sic Ouid. Fontis habes instar pluuiásque niuesque solutas: Quas tibi diuitias pigra ministrat hyems. Horat. vocat flumen hybernum, — ruebat Flumen vt hybernum, fertur quò rara securis. Latini Torrentem appellant. Hom. Iliad. ο, Ὡς δ' ὅτε χείμαῤῥοι ποταμοὶ κατ' ὄρεσφι ῥέοντες Ἐς μισγάγκειαν συμβάλλετον ὄβριμον ὕδωρ. Iliad. ε, — ποταμὰ πλήθοντ ἐοικὼς Χειμάῤῥῳ, ὅς τ' ὦκα ῥέων ἐκέδασσε γεφύρας. Et Iliad. λ, Ὡς δ' ὁπότ' πλήθων ποταμὸς πεδίονδε κάτεισι Χειμάῤῥοις κατ' ὄρεσφιν ὀπαζόμθνος Διὸς ὄμβρῳ, Πολλὰς ᾗ δρῖς ἀζαλέας, πολλὰς δέ τε πεύκας Ἐσφέρεται, πολλὸν δέ τ' ἀφυσσηπὸν εἰς ἅλα βάλλει. vt Virgil. libro 2. Æneid. Insegetem veluti quum flamma furentibus austris Incidit, aut rapidus montano flumine torrens Sternit agros, sternit sata læta, boúmque labores, Præcipitésque trahit syluas. stupet inscius alto Accipiens sonitum saxi de vertice pastor. Et Æneid. 10, Talia per campos edebat funera ductor Dardanius, torrentis aquæ vel turbinis atri More furens. Et rursum, — qua saxa rotantia latè Intu'erat torrēs arbustáq; diruta ripis. Idem alibi Torrētia flumina dicit. Sed notandum, in prosa omisso substantiuo ποταμός, simpliciter dici χείμαῤῥος seu χειμάῤῥοις, vt suprà in Ἐκχαλεσθρόω. Sic Herodian. libro 3, ὀμθρῳ μεγίστων καταῤῥαγθύτων, χιόνος τε πολλῆς, μέγας καὶ σφοδρὸς χειμάῤῥοις καταῤῥαχθείς, ἐμποδιζόνδε αὐτῷ σωνῆρις δρόμου, καὶ τὴ ἐρύματος ὑπερχόντος τὸ ῥεῖθρον, πολὺς καὶ βίαιος γθόμθνος. Plutarch. & Dionys. Longin. χειμάῤῥου δίκην. In Χαλεσθρα autem, (quod interdum esse synonymum huic χειμάῤῥοις docui) habes ex Demosth. τοὶ ἐκ τὴ οἰκιῶν χειμάῤῥοις, torrentes quos domus faciūt, magno nimirum imbre delapso cælitus. Sæpe enim imbrifero tempore accidit vt aquæ quæ ex suggrundis per canales defluunt in cortem, aliquid torrenti simile efficiant. Nonnunquam tamen & substantiuum additur. vt quum Philo De vita M. lib. 1 dicit, ποταμὸς οὐδεὶς, οὐκ αὐθηγθὴς, οὐ χειμάῤῥοις. Et aliquanto pòst, ποταμῶν αὐθηγθῶν καὶ χειμάῤῥων φοραί. Et Theophyl. epist. 10, ποταμῶν ῥεῖθρα χειμάῤῥων τε καὶ ἀεννάων. Vbi etiam nota opponi αὐθηγθεῖς seu ἀεννάοις ποταμοὶς, & χειμάῤῥοις. ‖ Est & nomen proprium, teste Suida.

B

C. Χειμωθνής, Hyemali frigore enectus. Luc. in Lexiph. καὶ ὁ χειμωθνής εἰμι. vbi videtur iocularíter hoc vocabulū illi quem irridet affinxisse.

C. Χειμόσπορος, ου, ὁ καὶ ἡ, Hyeme satus, Hyberno tempore seminatus. vt χειμόσπορι πυρὸ apud Theophr. De caus. plant. lib. 4. VNDE Χειμοσπορέω, ῶ, Hyeme sero, Hyemali tempore semino. Ex quo particip. pass. Χειμοσπορούμθνος, Qui hyeme seritur.

C. Δύςχειμος, SIVE Δυςχείμερος, ου, ὁ καὶ ἡ, Difficilis habitatu ob hyberna frigora, seu Molestus ob hyemalia frigora, Infestus hyberno gelu. Id est, In quo hybernum frigus adeo sæuum est vt ægerrimè & difficillimè ferri possit, non tantùm ab hominibus, verùm etiā reliquis animalibus & plātis. vt δυςχείμερος χώρα. Sic Homer. Il. β, Οἱ ἀεὶ Δωδώνιον δυςχείμερον. vbi schol. exp. κακὸν χειμῶνα ἔχουσαν. malim χαλεπὸν χειμῶνα ἔχουσαν, quæ difficiles & acres hyemes habet. Hoc ipsum δυςχείμερος Gaza reddidisse fertur non solùm Frigidus, sed etiā Algoris impatiens: atq; ita de animali quo piā aut planta diceretur, idémque esset cū δύςερος, Alfiosus. Frequentius tamen loco alicui tribuitur, vt quum Aristoph. in Ranis dicit δυςχείμερος ὁδός: cui opponit πνιγηραί. Itidémq; δυςχείμεροι τόποι pro locis frigidis seu in frigido tractu sitis accipit Bud. apud Theophr. rursum, ex quo hæc affert, οὔτε γὰ τὰ ἐκ τ' ἀνίλων ἢ τοεφίων εἰς τοὺς ὀψίους ἢ δυςχειμέρους, οὔτε τὰ ἐκ πύτων εἰς ἐκείνους ἐφ μόθλει. At prius δυςχειμος ex Eurip. affertur.

C

D

E

C. Μελαγχειμος, Qui hyeme niger est. Neutro gen. & substantiue μελάγχειμα dicūtur loca quæ hyeme atra sunt, nec vllis dealbata niuibus. Xen. in Cyneg. p. 577, ἰχθύεδ ἢ τοὶς λαγῷς ὅταν νίφη ὁ θεὸς, ὥςτε ἠφανίσθαι τὴ χιὼ· εἰ δ' ἐνέσται μελάγχειμα, δυςίχνοτοι ἔσαι. Et paulo pòst, τοεπίνειν αὐτὴ ἑκάςῳ τὰ δίκτυα τὸν αὐτὸν τοῦπον ὅνταρ ἐν τοῖς μελαγχείμοις, τοειλαμβάνοντα ἐντὸς τοὸς ὅτω αὖ εἴη. Budæus μελάγχειμα in priore loco interpr. Hyems absque niue: in posteriore, ὄνταρ ἐν τοῖς μελαγχείμοις, acsi niues nullæ essent. Poll. verò in ipsa niue μελάγχειμα esse dicit cauos quosdam in quibus nix liquata est. sic autem nominari quoniam quum cætera humus niuibus sit operta & alba, ii solùm nigrantur. Ita igitur ille lib. 5, cap. 12, ἀναλαγθὼν, χειμωθνις μὴ τὰ τοεφεινα, θέρους ἢ τὰ θλησκια· ἐν ἢ χόνι, τὰ μελάγχειμα. ἔστι ἢ τοῦτα, τὰ κοῖλα ἐν οἷς ἡ χιὼν διατέτηκε. κεκλιται ἢ ὅτι τοῦδε τὰ τὴ ἄλλω τῆς γῆς ὄψιν, λευκὴν οὖσαν ὑπὸ τὴ χιονι, τοῦτα μόνα μελαίνεται. AT Μελάγχιμος sine diphthongo scriptum, non compositum est, sed duntaxat τοῦδεγθρον à μέλας, verùm καινότερον, teste Eust. p. 1254. veluti quum Æschylus dicit μελαγχίμοις πέπλοις. Sic idem Æschylus initio Choephorων, — τίς πυθ' ἡδ' ὁμήγυρις Στείχει γυναικῶν φάρεσιν μελαγχίμοις Πρέπουσα; Nigris seu atris vestibus, Pulla & atrata veste. Etenim in luctu & inferis exequiisque peragendis eiusmodi amictus sumitur, deposita veste cādida. Et apud Athen. lib. 2, de moris, idem, Λευκοῖς τε γὰ μόροισι καὶ μελαγχίμοις Καὶ μιλτοφόροις βείθε) τοῦτ' τοιά. Quos duos versus Eust. quoque affert in loco iam citato, μελαγχίμοις exponens μέλασι, & μιλτοφόροις, ἐρυθροῖς. Sed notādum, perperā apud Athen. scribi μελαγχύμοις pro μελαγχίμοις, & χεισίου pro χοιά. In v. l. rursum cum diphthongo, sed properispromenos, Μελαγχεῖμος, Profundus, Cauus: affertúrque ex Eurip. μελαγχεῖμον πέδον γαίας pro Inferi.

F

G

H Χειμαί, άδος, ἡ, Hesychio χειμὼν, Hyems. Idem tamen χειμάδα exp. χειμεινὸν ἱμάτιον, vestem hybernam. Videtur igitur cum eo χειμάς, quo significatur Hyems, subaudiendum ὥρα, vt sit Tempus hyemale: cum eo autem quod vestem hybernam denotat, ἐσθής. nec enim merè substantiuum esse arbitror, sed adiectiuū pro χειμαδία.

A Χειμάδιος, ου, ὁ, Hybernus. vt χειμάδιος δυάμις, hybernæ copiæ, Bud. ex Demosth. Philipp. 1, ὑπαάρχει σὶ ὑμῖν χειμαδίῳ μθν χρῆσθαι τῇ δυνάμει, Λήμνῳ καὶ Θάσῳ καὶ Σκιάθῳ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἐν τούτῳ τὴ τόπῳ νήσοις· ἐν αἷς καὶ λιμθνες, καὶ τόπος, καὶ ἃ χρὴ σραπύμασι, πάντ' ὑπαάρχει. Sed sunt qui χειμαδίῳ hic separent à δυνάμει, & cum eo subaudiant τόπῳ, χειμαδίῳ χρῆσθαι interpretantes Hybernis vti. sicut apud Suidam legimus χειμαδίῳ τόπῳ, ἐφ' οὗ αἱ τῆς δυνάμτο χειμῶνος ἐκαθορμίζοντο. Itidémq; apud Pollucem lib. 1, χειμάδια χωρία. Ex Herodoto autem, ἐς χειμαδίου φοιτῶσι, Se conferunt hybernatū, In hybernacula se recipiūt. Pro quo forsan reponēdum χειμασίου.

B

Χειμάζω, F. άσω, Hyemo, Hyberno, Hyemem traduco, Hyemem dego seu transigo. Demosth. Philipp. 4, ὀν τὴ βαρβαρῷ χειμάζειν, in solo barbarico hyemare. Athen. lib. 10, de Persarum regibus, ἐχείμαζον μθν ἐν Σούσοις, ἐθέριζον ἢ ἐν Ἐκβατάνοις. Et paulo pòst, de Parthorum regibus, ἐαρίζουσι μθν ἐν Ῥαγαῖς, χειμάζουσι ἢ ἐν Βαβυλῶνι. Herodian. lib. 4, ἐλθὼν ἢ εἰς Νικομήδειαν, ἐχείμαζε, τῆς ὥρας τὴ ἔτους οὔτως ἀπαθούσης, ibi hyemabat. ‖ Item Tempestate iacto seu vexo: seu Hyemali tempestate iacto aut vexo. quoniam ea anni pars tempestuosior est & procellis sæuior. vt deus χειμάζειν dicitur quum eiusmodi tempestate naues iactat mari procellis commoto, seu quum mare tempestatibus agitat. Xenoph. οὐ γὰ ἐξωρεῖ, ὅταν χειμάζῃ ὁ θεὸς ἐν τῇ θαλάσσῃ, οὔτε μαχεῖσθαι ὅπου αὖ δέοι, οὔτε δυςσραπέλως ἔχον διδόναι, siquando deus tempestates ciet in mari. vel, siquando deus in mari tempestate excitata nauim iactet. Potest enim subaudiri accusatiuus πὶ ναυῶ, vt χειμάζειν πόλιν aliquid dicitur pro Tēpestate iactare, Vexare veluti furibunda procella. Ita enim Soph. in Œd. tyr. pag. 153, Ἀνδρηλαποῦτας, ἢ φόνῳ φόνον πάλιν Λύοντας, ὡς τοδὶ αἷμα χειμάζον πόλιν. de sanguine Laii interempti, qui tempestates & turbas in vrbe dabat. Vnde PASS. Χειμάζομαι, Tempestate vexor, Coorta tempestate iactor: sed peculiariter hyberna tempestate, seu qualis hyeme in mari solet cooriri. vt nauis χειμάζεσθαι dicitur. Thucyd. lib. 3, pag. 106, ὡς τότε φθόνουσι, ἐκ τε τὴ Ἀθωῶν ὀπτδιωχθεῖσαι καὶ τοὸς τῇ Κρήτῃ χειμασθεῖσαι, καὶ ἀπ' αὐτῆς αποεράδες τοὸς τὴ Πελοποννήσου κατωνέχθησαν, ad Cretam tempestate iactatæ. Et lib. 8, pag. 273, καὶ χειμασθεισῶν τὴ νεῶν, ὕςερον ἀφικνοῦντο ἄλλαι ἄλλοθεν ἐς τὴ Χίον. vbi schol. exp. διαπαρεισῶν ὑπὸ χειμῶνος, tempestate dispersis & dissectis æquore toto. Et rursum pag. 287, eiusdem libri, de Peloponnesiorum nauibus, ἀπάεσαι ἐς τὸ πέλαγος, ὅπως λάθοιεν ἐν τὴ πλῷ τοὺς Ἀθηναίους, χειμασθεῖσαι, καὶ αἱ μθν Δήλου λαβόμθναι αἱ πλέιοις μετὰ Κλεαάρχου, καὶ ὕςερον πάλιν ἐλθοῦσαι ἐς Μίλητον, αἱ ἢ μετὰ Ἐλίξου ἐς τὸν Ἑλλήσποντον διαπεσθεῖσαι, id est, χειμῶνι χρησάμθναι, vt Antiphon loquitur, seu πεοεχθεῖσαι ὑπὸ χειμῶνος, tempestate turbatæ & dissipatæ, vt schol. exponit. Idem rursum lib. 2, pag. 57, ἀνέμου δὲ καπόντος μεγάλου, χειμαζόμθνοι ἐν ἀνιμθνῷ χωείῳ. Sic Plutarchus De def. orac. οἱ Τενδαρείδαι τοῖς χειμαζομθνοις βοηθοῦσι, opem ferunt iis qui tempestate iactantur: nimirum ἐπεροχόμθνοί τε καὶ μαλάσσοντες βία τὸν πόνον ὠκείας τ' ἀνέμων ῥιπάς. vnde & σωτῆρες nominantur, id est seruatores & sospitatores eorum qui in mari periclitantur, & ab iisdem inuocantur. Apud eundem in Apophth. & in lib. De laude propria, necnon in Vitis, Themistocles sese platano comparat, ἢ ὑποτρέχοισι χειμαζόμθνοι, θθομθνῆς ἢ ἀθίας πλοίοισι παρεγχόμθνοι. coorta enim tempestate solēt viatores subter arbores se recipere, ne vel ab imbre madefiant vel à grandine verberentur. Aristoph. Ran. τῆς πόλεως χειμαζομθνῆς. Item Χειμάζομαι significat Hyeme infestor, Hyemem patior, seu Hyemali frigore infestor, Hyberna frigora patior. Theophrast. de sylueſtribus arboribus loquens, συμφέρειν δὲ πᾶσι χειμαδιᾶσι, μὴ χειμασθέντα γὰ, κακοβλασότερα γίνεσθ. Idem in 2 De caus. plant. ἐν αἷς αἱ πλέισαι φθοραὶ γίνονται τὴ καρπῶν ἐριστβουμθνων τε καὶ ὑποκεκομμθνων & ὀποπεσόντων, καὶ τὸ ὅλον χειμαζομθνων, de iis loquens quæ præmaturè germinant floréntque. Et rursum, ὅπως ἡ γῆ ἡλιωθῇ καὶ χειμασθῇ καθ' ἑτέραν τὴ ὥραν. pro quo Plinius habet, Ante annum scrobes fieri, vt solem pluuiásque combibant. ‖ Affertur & ἐχείμαζε pro Tempestas perstitit.

C

D

E

F

G

H

VNDE Χειμασία, ας, ἡ, Hybernatio seu Hyematio, vt Varro loquitur. id est Hyemis traductio, seu transactio. Polyb. ἤδη σωάπτοντος τὴ χειμῶνος Μακεδόνας ἐπ' οἴκου διαφῆκεν εἰς τὴ χειμασίαν, In hyberna dimisit. seu In hybernacula. vt Liu. Loca pacata me ad hybernacula electurum. ‖ Χειμασία est etiā ζάλη, πεοεχή, Procella, Tempestas, Mare turbatū hybernis procellis. Hesych. ET Χείμαςρον, ου, τὸ, idem quod χειμαί, Vestis hyberna, Vestis qua hyemali tempore vtimur. ἐσθὴς ἐν ἢ χειμάζομθν, seu ἢ χειμάζοντες χρώμεθα. Poll. lib. 1, τὸ μθν τοι χειμεινὸν ἱμάτιον, χείμαςρον αὖ λέγοις· καὶ χλαῖναν ἢ παχείαν, ἣν χειμάσασαν Αἰχύλος, Ὁ μικρος ἢ ἀλοξαίεμον κέκλικεν. Affert autem hoc vocabulum ex Aristophane, lib. 10, cap. 27, vbi etiam addit comicos Χλαίνης vocabulo appellasse τὰ παχέα ἱμάτια. Ita verò Θέρεςρον dicitur Vestimentum leue & rarum quo æstiuo tempore vtimur. Item COMP. Ἀχείμαςος, Nulla tempestate iactatus, Qui sine tempestate est. Sunt verò ab eodem χειμάζω verba etiam quædam cum præpositionib⁹ composita. Quorum primum est IMPERSONALE Ἀποχειμάζει, Hyems desinit, vel Hyems desæuit. (non vt apud Virgil. sed vtendo verbo Desæuit vt quum Lucan. dicit, nec dum desæuiat ira, Expectat) Aristot. ὅταν ἀποχειμάζῃ, ὀδία εἴωθε γίνεσθαι. Vbi ἀποχειμάζῃ possis interpretari etiam Desæuierit tempestas, vt ἐχείμαζε suprà annotaui exponi Tēpestas perstitit. SECVNDVM, Διαχειμάζω, Hyemem transigo, seu traduco, Hyemo, Hyberno: itidem vt χειμάζω apud Dionem, necnon apud Thucyd. lib. 6, pag. 221, σαύρωμα τοῦεὶ τὸ σραπόπεδον ποιησάμθνοι, αὐτὸ διεχείμαζον. TERTIVM, Ἐνχειμάζω, Hyemem dego in, Hyemo seu hyberno in. vt ἐνεαρίζω, Vernum tempus transigo seu traduco in. Ambo apud Poll. lib. 1. QVARTVM, Ἐπιχειμάζω, itidem Hyberno in: vel simpliciter Hyberno, Hyemo, In hybernis sum vel contineo me. QVINTVM, Παραχειμάζω, Hyberno apud, Hyemem transigo apud, Hyeme commoror apud. Vel etiam simpliciter, Hyemo. frequens apud Polyb. VNDE Παραχειμασία, ας, ἡ, Hyematio, seu Hybernaculum, aut Hyberna. Polyb. lib. 3, ἐνῆκε τοὺς δυνάμεις ἐκ τῆς τοεραχειμασίας ὑπὸ τὴ ἐαρινὴ ὥραν. Et alibi, πειούμθνος τὴ τοεραχειμασίαν ἐν καιῇ πόλει. SEXTVM, Προχειμάζω, Prior hyberno, Prior in hyberna concedo. vel Ante tempus in hybernacula me recipio. Item, Ante statum tempus sum tempestuosus: vt Ἐπιχειμάζω, Post tempus consuetum procellosus sum. VNDE Προχείμασις, Tempestas, quæ est ante statutum diem: vt Ἐπιχείμασις ET Μεταχείμασις, quæ post diem statutum sequitur. Plinius lib. 18, cap. 25, Accedit confessa rerum obscuritas, nunc præcurrente, nec paucis diebus, tempestatum significatu, quod τοεοχειμάζειν Græci vocāt: nunc postueniente, quod ὀπιχειμάζειν: & plerunque aliàs citius, aliàs tardius cæli effectu ad terram deciduo. Veget. lib. 4, cap. 40, Aut enim circa diem statutum, aut ante vel postea, tempestates fieri compertum est. vnde præcedentes, τοεοχείμασιν: nascentes die solenni, ὀπιχείμασιν: subsequentes, μεταχείμασιν Græco vocabulo nuncupauerunt. Quo in loco nota eum à Plinio dissentire, & μεταχείμασιν vocare quam ille ὀπιχείμασιν: ὀπιχείμασιν autem, dicere tempestatem quæ solenni statóque die fit, seu circa solennem statutúmque diem. Nota etiam vsum vocabuli solēnis pro solito, qui apud Ciceronem quoque est & Suetonium. SEPTIMVM, Συχειμάζω, Vnà hyemo, Vnà in hybernis sum. At pass. Συχειμάζομαι, Vnà tempestate iactor, Vnà tempestate & procellis vexor: item Vnà hyemali frigore infestor, Vnà hyberna frigora perpetior, Vnà hyemis incommoda seu iniurias sustineo. Aristoph. Pluto, καὶ τοῦτα συνεχειμάζετο, nimirum τὰ ἐμβάδία.

Χειμαίνω, idem quod χειμάζω, itidémque χειμαίνομαι idē quod χειμάζομαι. vt apud Herodotū, χειμαίνεσθαι Budæus testatur accipi pro Tempestate vexari, vt χειμάζεσθαι suprà. Veruntamē & χειμαίνω pro χειμάζομαι ponitur neutraliter. vt apud Aristot. De arte poët. ὅσα ἢ δυνατὸν καὶ τοῖς σχήμασι συναθροιζόμθνον ποιεῖν· πιθανώτατοι γὰ ἀπὸ τῆς αὐτῆς φύσεως οἱ ἐν τοῖς πάθεσιν εἰσί· καὶ χει-

μαίνει ὁ χειμαζόμενος, καὶ χαλεπαίνει ὁ ὀργιζόμενος ἀληθινώτατα. ¶ Porrò vt impersonaliter dicitur χειμάζει pro Tempestas oritur seu Frigus est, ita & χειμαίνει. vnde participio absoluto χειμαίνοντος dicitur pro ὅταν χειμαίνῃ, seu ὅταν χειμαζῇ, vt ὄντος pro ὅταν ὦν. Theocr. Idyll. 9, Ἐν πυεὶ δ' ἀρυίνῳ χοεία ἔῃ· ἐν πυεὶ δ' αὖαι Φαῦοι, χειμαίνοντος, quum hyems & tempestates fœuiunt.

Χειμάω, SIVE Χειμέω, ῶ, idem quod χειμαίνω significans χειμάζομαι, hoc est, Hyemali frigore infestor, Hybernum frigus sentio: seu simpliciter Frigeo, Rigeo. Vtrunque apud Hesych. Affert enim χειμέω pro ῥιγῶ, & χειμῶντα pro ῥιγοῦντα. Idem & χειμαὶ affert pro χειμῶνα. quod si mendo caret, est à nominatiuo DORICO Χειμὰ PRO Χειμή, Hyems.

Χειμέριος, SIVE Χειμεριανός, οῦ, ὁ, Hyemalis, Hybernus. Hesiod. Asp. αὔαυρος Ὄμβρῳ χειμερίῳ πλήθων, torrens hyemali inundatus aqua. Idem Ergon lib.2, Ἤματι χειμερίῳ, ὅτ' ἀνόστεος ὀν πόδα πένδει. Et rursum, Ὧρη χειμερίη, ὁπότε κρύος ἀνέρας εἴργον Γοάνεν. Homerus Iliad.β, ἠνεμόφοιτοι ἄελλαι Χειμέριαι εἰλέωσιν ὀδυνόμενόν τε θάλασσαν, Procellæ hyemales, Tempestates hybernæ. Herodian. lib.6, de Illyrianis militibus, οἱ ὑγρὰ καὶ χειμερίῳ ἀέρι ἐνειδισμένοι, humido hybernóque cælo insueti. Et Thucyd. libro 3, πνεύσαντος νύκτα χειμέριον ὕδατι καὶ ἀνέμῳ, καὶ ἅμα ἀσέλινον, noctem hybernis imbribus ventisque tempestuosam, simúlque illunem. Idem l. 2, ὁρῶντες τῆς θραπᾶς πολὺ παλαιοτέραν ἐν χωρίῳ χειμεριανῷ, in loco hyberno, vt Plinius dicit Hyemales prouinciæ. Et apud medicos χειμεριανοὶ νόσοι & χειμεριανοὶ πυρετοὶ, Hyberni morbi, Hyemales febres. Galen. comment. 3 in lib. 3 Epidem. Hippocr. ἀληθὲς μὲν δὴ, ὥσπερ γε καὶ τὰς θεριναὶς χειμῶνι γιγνομένας, ἐν θέρει λύεσθαι, τὰς δ' ἐν θέρει γιγνηθείσας, ἐν χειμῶνι. θεριναὶ δὲ καὶ χειμεριαὶ νόσοι ἀκούειν σε χρὴ τὰς ἐν τῷ κατὰ φύσιν ἔχοντι θέρει ἢ χειμῶνι μᾶλλον ἢ ἄλλων γιγνομένας. Idem in eiusdem Hippocr. libr. περὶ διαίτης ὀξέων παθῶν, annotat quosdam apud Hippocr. χειμεριανοὺς πυρετοὺς nomine simpliciter accipere τὸν ἐν χειμῶνι γινόμενον, quosdam autem τὸ οἰκεῖον φύσει χειμῶνι. Et apud Astronomos αἱ χειμεριαναὶ αἰαπολαὶ, brumales ortus: & ἡ χειμεριανὴ δύσις, occasus brumalis, seu hybernus aut hyemalis. Affertur & πὼ χειμεριανῷ ex Herodoto pro Per hyemem. vbi subaudiendum reliquit accus. ὥρην. Porrò sunt & χειμεριανὰ pocula, quorum nimirũ brumali tẽpore vsus est, vt θεριναὶ, quorum æstiuo: hæc ampliora, illa minora. vnde Alexis apud Athen. lib.6, μὴ τῷ χειμεριανῶν ἀρχυρωμάτων Ἡμῖν τῷ θερινῷ, ἀλλὰ τῷ θεριναῖν. Notandum verò χειμέριος siue χειμεριανός, quum de re aliqua dicitur, significare Hybernus, Hyemalis, Brumalis: quum verò de loco aliquo, significare potius Frigidus, Gelidus: vt in illo Thucyd. lib.2, ἐν χωρίῳ χειμεριανῷ, in frigido loco. Nam si hyberno dicas, significabitur potius Apto ad hybernandum: quem χειμάδιον Græci appellant. Affertur autẽ & Χειμεριώτατος pro Admodum gaudens algoribus. Apud eundem Thucyd. Χειμέριον est nomen promõtorii. ET Χειμερία apud Steph. vrbs Siciliæ: cuius ciuis & incola dicitur Χειμεραῖος. At χειμεραὶ Hesych. exp. χειμερίαι. quod si mendosum non est, pro χειμερίας, est à NOM. Χειμερὸς significante idem quod χειμέριος & χειμεριανός, Hybernus, Hyemalis, Brumalis.

VNDE Δυςχείμερος, ET Δυςχειμεριανός, Difficilis hyberno tempore, seu Infestus brumali frigore, In quo hybernare difficile est, In quo hyemale frigus fœuit. Herodian. lib.3, κρύος καὶ θάλπος ὁμοίως καταφρονῶν· πολλάκις γοῦν δὴ τῷ δυςχειμέρων ὑψηλοτάτων ὀρῶν πὼ ὁδοιπορίαν ποιούμενος. Eodem libro, paulo antè, δυςχείμερος γὰρ ἡ πᾶσα Καππαδοκία. Et l. 6, ἠκρωτηριάσθησαν οὐκ ὀλίγοι ἐν δυςχειμέρῳ χώρᾳ. Posterius verò δυςχειμεριανὸς apud Theophr. legitur, ex quo Bud. affert δυςχειμεριανὴ χώρα pro Ager frigidus, In tractu perfrigido situs: subiungens, τὰ δ' ἐκ τῷ δυςχειμεριανῶν ἐν τοῖς θεραπείοις ὀφῖ ἀπόκειται, quæ ex locis perfrigidis transiata sunt semina. Quibus OPPON. Εὐχείμερος, Ad hyberna accommodus, In quo benè & commodè hybernatur: vel Salubri frigori expositus. Aristot. Polit. 7, cap. 10, αἱ θεὸς ἢ πὼ εἴκλιστν ἔχουσαι οἰκίαι, καὶ θεὸς τὰ πνεύματα τὰ πνέοντα ἀπὸ τῆς αὐραπλῆς, ὑγιεινότεραι· δεύτερον δ', κατὰ βορέαν. ἀχείμεροι δὲ αὖται μᾶλλον, salubrioribus enim frigoribus expositæ hæ sunt. Nam boreas omnium ventorum saluberrimus habetur & est, noxius auster, vt Plin. quoque testatur lib.2, cap.47, & lib.17, cap.4. Porrò vt δυςχείμερος suprà dictum est exponi etiam Frigoris impatiens, Alfiosus, ita & ἀχείμερος sciendum est reddi frigoris patiens: itidémque ἀχειμεριώτερος Frigoris patientior. Rursum à χειμέριος est & Χειμεριοῦντας, quod Hesych. exp. διὰ χειμάσοντας. Est autem hoc χειμεριοῦντας, particip. futuri Attici χειμεριῶ, à THEM. Χειμερίζω, significante Hyberno, Hyemo, Hyemem traduco. eam enim significationem habet διὰ χειμάζω. Legitur verò & apud Suidam, qui & ipse exp. χειμάζω, ἐν χειμῶνι διάγω, χειμῶνός που διάγω, afferens sine autoris nomine, ὁ δ' ἐν Βερενικίᾳ ἐχειμέριζε.

Χειμίν, ινος, ἡ, Hybernum frigus, Brumale seu hyemale frigus. Vel simpliciter Frigus. Galenus enim apud Hippocr. χειμὶν simpliciter exp. ψύχος, ῥῖγος, Frigus, Rigor. VNDE Χειμιοῦσα, quod idem exp. ψυχρὸν, ῥιγοῦσα, apud eundem Hippocr. nimirum in lib. De locis in homine, vbi ait, καὶ τὰ κατάρροα τὰ ἕλκεος ψύχουσι φαρμάκοισι τοιοῦτοι χρέονται, ὡς χειμιοῦσα συμπίλημα ἡ ὀδύνη. Vt caro frigore illo condensata coëat. Nam frigus contrahit & astringit, itidémque frigida medicamenta.

Χείμεθλον, SIVE Χίμετλον, (pro quo alicubi SCRIPTVM Χέμετλον VEL Χύμετλον) Vlcus ex hyberno frigore, Vlcus quod frigore hyberno digiti pedum manuumque, necnon tali, contrahunt. Pernionem Latini vocant. Suidæ τὸ ὂν χειμῶνι γιγνόμενον ἐν ταῖς ῥιζέσι τῶν δακτύλων ἕλκος. Hesychio itidem τὸ ὂν χειμῶνι γιγνόμενον ἕλκος. apud quem & sine diphthongo & per τ scriptum est Χίμετλον, τὸ ὂν χειμῶνι γιγνόμενον ἕλκος ὑπὸ ψύχους: apud Suidam verò & Χέμετλα: quod dici scribit vt χέρνιβα, nimirum exempto ἰῶτα. At χίμετλον siue χίμεθλον, quod aliquoties apud Dioscor. legitur, omnino mendosum censeo in prima syllaba, quum eam scripturam apud neutrum horum lexicographorum reperiam: licet apud Poll. quoque legatur, lib.2, vbi ait χίμετλον nominari τὸ ὑπὸ τοῖς δακτύλοις ῥῆμα: secundum quosdam verò, καὶ αὐτὸ τὸ μέρος ᾧ ὀπτάγνεται τοῦτο τὸ ἕλκος. Apud eundem sub finem lib.4, χίμετλα γίνεται μὲν ὑπὸ κρύους ὑπὸ δακτύλοις καὶ ἴχνεσι ποδῶν, καὶ χεροί. multo rectius: quum hæc scriptura metri etiam autoritate nitatur. ait nanque Aristoph. in Vesp. — κακοδαίμων ἐγὼ Ὅςτις ὅπη γήρᾳ χίμετλον οὐδὲν λήψομαι: correptis primis duabus syllabis. Itidémque quidam apud Aristot. Rhet. lib.3, in hoc hemistichio γελοίως τραγῳδοποιηθέντι ait, — ἔστηκε δ' ἔχων ὑπὸ ποσὶ χίμετλα. qui iocus ἐκ τοῦ παρὰ προσδοκίαν est. altero enim expectante vt diceret πέδιλα, vt est apud Homerum, hic χίμετλα, risus mouendi & ludificandi gratia, dixit. Porrò apud Dioscor. legitur nõ solùm χίμετλον siue χίμεθλον, neutro genere, SED ET Χιμέτλη SIVE Χυμέτλη fœminino genere. vt lib.2, c. 199, εἰλκωμένας χιμέτλας καὶ πυείκαυτα ἐπαλειφόμενον ὠφελεῖ. Et lib.1, cap.184, χιμέτλας ἰᾶται, pernionibus medetur. Et cap.149, de beta, χιμέτλης θεραπεύτικον καταπτλούμενον, perniones fotu mitigat. VNDE Χειμεθλιάω, SIVE Χιμετλιάω, ῶ, Pernionib? laboro seu vexor, Man? pedésve frigore hyberno exulceratas habeo.

Porrò obseruandum est, non solùm in χίμετλον dissolui diphthongum, & ε eximi, verumetiam in aliis quibusdam. NAM Χιμάδιος dicitur, ET Χιμάζω, ET Χιμάω, pro χειμάδιος & χειμάζω & χειμάω: teste Hesychio. Is enim χιμαδίω affert pro χειμῶνος. (forsan subaudito χρόνῳ vel ὥρῃ, vt sit Brumali tempore) Et χιμάζειν, pro τὸν χειμῶνα διάγειν, Hyemem traducere, Hyemare: itidémque χιμάζω pro παραχειμάζω: necnon χιμᾶν pro ῥιγοῦν, Rigere, Frigere, Algere. vt solet fieri hyberno tempore. SED ET Χίμαροι eidem sunt αἶγες χειμέριαι, ἢ τράγοι, capræ hybernæ aut hirci, seu οἱ ὂν τῷ χειμῶνι γιγνόμενοι ἔριφοι, hœdi qui hyeme nati sunt. necnon ῥύακες, ποταμοὶ ἐξ ὄμβρων, fluuii ex imbribus. Cuius χίμαρος fœmin. genus EST Χίμαιρα, Capella hyberna, Capella hyeme nata. vel Capella syluatica, idem enim Hesychiius, χίμαιραν exp. αἶγα ἀγρίαν, capram agrestem seu syluestrem. De his Eustath. quoque pag. 635. ἡ δὲ γραφὴ (inquit) τῆς κατὰ πὼ χίμαιραν ἀρχούσης ὁμοίας τῇ τῶν χιμέτλων· ὀκένα τε γὰρ θαρρεῖ τὸν χειμῶνα γιγνόμενα, διὰ μόνου διαχέουσι γράφεται· καὶ χίμαρος δ' ὁμοίως ὁ τράγος, καὶ χίμαιρα τὸ αὐτὸ θηλυκόν, ἢ ἐν χειμῶνι, φασὶ, κυείας τεχθεῖσα. Idem pag. 1625, ex Aristophane grammatico, τῶν αἰγῶν οἱ μὲν τέλειοι, τράγοι καὶ ἴξαλοι· ἢ δ' ἐχομένη ἡλικία, χίμαροι· τὰ δ' νεόπαντα, ἔριφοι. At de fabulosa χιμαίρᾳ vide quæ prolixè idẽ refert pag. 234, & 635. Nec verò prorsus ficta hæc fuisse de chimæra ista, ex eo coniiciunt veteres quòd Homerus & tempus commemoret quo fuerit, & eum qui aluit. fortassis igitur χίμαρος ἐξ αἰπολίου ἀγριαινθεὶς, καὶ ὥςπερ τι πέρας ἀπεκβαίς, (vt aper ille Calydonius & is cuius ab Herodoto fit mentio) καὶ πολλοὺς βλάψων, ἀφορμὴ τῆς ποιητικῆς περιπλοκίας ἐγένετο. Hesiodus in sua Theogonia ex hydra Lernæa ortam tradit, & πνεῖν ἀμαιμάκετον πῦρ. Eodem teste, Τῆς δ' ἐκ μὲν τρεῖς κεφαλαὶ, μία μὲν γε θρασυμήτιος λέοντος· Ἡ δ', χιμαίρης, ἡ δ' ὄφιος κραταιροῦ δράκοντος· Πρόσθε λέων, ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα, Δεινὸν ἀποπνείουσα πυρὸς μένος αἰθομένοιο. Vbi sicut χίμαιρα dicitur ἀποπνείειν πυρὸς μένος αἰθομένοιο, ita apud Athen. lib.11 & 13, vocatur πυρπνόος à comico quodam: ibidémque meretrix quædam, ὥςπερ ἡ χίμαιρα πυρπολεῖ τοῖς βαρβάροις. Inde & apud Lucr. — flammam spirantes ore chimæræ. & apud Virg. — flammis armata chimæra. apud Horat. Tremendæ flamma chimæræ, & Igneæ spiritus chimæræ. Rursum Virg. dicit Chimæram Ætnæos efflãtem faucibus ignes. Nota verò & proprium vsum huius vocabuli χίμαιρα in Hesiodeo illo loco, nimirum pro capella seu capra. qui Doricus esse videtur, quum Laconibus fuisse vsitatum ex Xenoph. cognoscamus & Plutarcho. Ille enim Hellen. 4, pag. 302, οὐκέτι δὲ (inquit) σάδιον ἀπεχόντων, σφαγασάμενοι οἱ Λακεδαιμόνιοι τὴν ἀγορτέρα (ὥςπερ νομίζεται) πὼ χίμαιραν, ἠρώτων ὅπῃ τοῖς ἐναντίοις. Hic verò in Lycurgo, pag. 97, καὶ τῶν πολεμίων παρόντων, ὁ βασιλεὺς ἅμα πὼ τι χίμαιραν ἐσφαγάζετο, καὶ στεφανοῦσθαι παρήγγειλε πᾶσι, καὶ τοῖς αὐλητὰς αὐλεῖν ἐκέλευε τὸ κατόρθιον μέλος. Theocr. quoque Doricum fuisse ostẽdit, qui & fœminino genere χίμαρος vsurpat, Idyllio 1, non procul ab initio, Αἴκα δ' αἶγα λάβῃ πὼς γέρας, ἐς τὲ κατ' ὀρθὲ Ἀ χίμαρος· χιμάρῳ δὲ καλὸν κρῆς, ἐς τέ κ' ἀμέλξῃς. Vbi schol. annotat, χίμαρον masculino quidem genere dici τὸν τράγον, fœminino autem πὼ ὀνομασίαν αἶγα, anniculam capram, πὼ ἑνὸς χειμῶνος ἰοῦσαν. Aliquanto pòst addit, ἔριφον dici μέχρι τεσσάρων καὶ τεσσάρων μηνῶν: fœminino autem genere χίμαρον, ἕως ὀνομασθῇ, hoc est, ἕως αὐ τέκῃ καὶ ἀμελχθῇ. nam posteaquam peperit ἡ χίμαρος, non amplius χίμαρον nominari, sed χίμαιραν vel αἶγα. idem enim esse χίμαιραν & αἶγα. Malim tamen ego χίμαρον & χίμαιραν interpretari Capellam, Capram iuuẽcam, quàm simpliciter Capram, quum ab Aristot. videamus discrimen fieri inter χίμαιραν & αἶγα. sic enim ille Histor. anim. lib.3, οἱ καὶ αἶγες, καὶ βοῦς καὶ χίμαιρα. vbi Gaza, Oui, capræ, boui & capellæ. VNDE Χιμαιροβάτης dicitur Pan in Epigr. quod interpretatur Initor capellarum: nisi sit Capripes, Caprinis incedens pedibus. αἰγίπους, αἰγιπόδης, siue αἰγοπόδης. Ex iisdem Epigramm. affertur ET Χιμαιροφόνον θαῦμα pro Miraculum capras occidens. ¶ Est χίμαιρα montis etiam nomen, necnon meretricis, apud Athen. lib.13. Est & castellum in Epiri ora in Acroceraunis: pro quo in Epigramm. LEGITVR Χίμαρα, lib.3, εἰς αἰθρείους, vbi Theodorides ait, Ἐρρᾴσθη Σικῶν μιαιφόνα καὶ Χίμαρας.

Χύω, SIVE Χωύω, idem cum χέω significat: atque adeo χύω ex χέω deriuatum est, vt ῥύω ex ῥέω, ex quo χύω postea χώω factũ est, sicuti πίω ex πίω. Verùm præsentis temporis aut nullus est vsus, aut certè perrarus, sed eorum potius quæ ex futuro deriuata sunt, vt est χύσον apud Aristophanem, Funde: & præteritum perfect. pass. κέχυμαι, fusus aut effusus sum. Vnde particip. κεχυμένος, fusus seu effusus. In quibus poëtæ augmẽtum sæpenumero omittunt, dicẽtes χύτο & χυμένος, pro ἐκέχυτο & κεχυμένος: & χῶται vel χῶτο pro κέχωται vel ἐκέχωτο: præteritum hoc plusquam perfectũ vsurpantes etiam pro imperfecto, vt in multis aliis. Homerus Iliad. ψ, Τοῖο δ' ἀπ' ὀφθαλμῶν χῦτο δάκρυα χωομένοιο, fundebantur seu effundebantur. Iliad. φ, Γαστέρα τοῦ μὲν τύψ παρ' ὀμφαλὸν· ἐκ δ' ἄρα πᾶσαι Χῦτο χαμαὶ χολάδες, effundebantur. vbi tamen potius tmesis est pro ἐξέχυτο. At verò apud Lucianum De sacrific. legimus, ἐρωτικὸς ὢν καὶ εἰς ἀφροδίσια κεχυμένος, in venerem effusus: metaphoricè. Paulo alia metaphora Aristot. Histor. anim. lib.8 dicit κεχυμένα σάρκας pro Caro mollis solutáque, seu Laxa & fluida, Quæ nimirum quasi diffunditur & diffluit. χαύνη. Sicut verò Homerus dicit aliquem ἀμφί τινα χθόνα τῆκε λύκος, ita idem Iliad. τ canit, Ὡς ἴδε Πάγκλον δεδαϊγμένον ὀξέϊ χαλκῷ, Ἀμφ' ἄντῃ χυμένη λίγ' ἐκώκυε. & Odyss. θ, Ἠ μὲν τὸν θνήσκοντα καὶ ἀσπαίροντ' ἐσιδοῦσα, Ἀμφ' ἄντῃ χυμένη λίγα κωκύει, circum ipsum fusa. seu brachiis circumfusis eum amplexa. Sed & absque illa præpositione vsus est, Odyss. κ, — ὡς ἐμὲ κεῖνοι ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσι, Δακρυόεντες ἔχυτο, Plorabundi fusi erãt, circa me, videlicet, Circumfusi mihi erant. ¶ Præterea vt χθὼν τύμβον alicui dicimur pro χῶσαι χῶμα, ita & κεχυμένος τύμβος ipse dicitur. vt Apollon. Rhod. κέχυται τύμβος ait pro κέχωται, è fossili terra aggestum est sepulcrum. Notandum autem est, quosdam constituere THEMA Χῦμι, ex cuius pass. χύμαι sit particip. χυόμενος, & præt. imperf. χῦτο pro ἔχυτο. Sed iis ego assentiri nequeo. nam χυόμενος non præsentis sed præteriti habet significationem, ideóque exponitur χυθεὶς, fusus, effusus: χῦτο autem licet imperfecti habeat significationem, tamen esse plusquamperfectum augmento suo truncatum, restantur it etiam à quibus exponitur per aoristum ἐξέχυθησαν.

Χύμα, ατος, τὸ, idem quod χόωμα, Id quod effusum est, seu effusum fluit. Peculiariter autem libamen quod patera funditur defuncto super sepulcro. ait enim Hesych. χύματα νοεῖται τὰ ὅπῃ τοῖς πάφεις χεόμενα. quæ χύματα quoque & χοαὶ dici, suprà docui. Eidem lexicographo χύμα est ῥοῦμα, Fluentum, Flumen. quo significatu χοῦμα quoque suprà habuimus. Sed & πλῆθος ab eo exponitur, vt & Maccab. lib.2, cap.2, legimus, σωρεύοντες γὰρ τὸ χύμα τῶν ἀριθμῶν καὶ πολὺ ὄντα τῷ πλήθει τῶν θελόντων εἰσκυκλεῖσθαι τοῖς τῆς ἱστορίας διηγήμασι διὰ τὸ πλῆθος τῆς ὕλης, pro Effusam seu profusam multitudinem.

Χυμος, οῦ, ὁ, idem quod χῶμος seu χῶμα, Bustum ex humo fossili aggestũ. Hesychio πάφου χῶμα. à χύσαι significãte χῶσαι, è terra fossili aggerere sepulcrum. ¶ Item Succus quem herbæ aut alia prelo manúve pressa fuderunt: qui & χυλός. De ea autem huius vocabuli significatione infra dicetur post composita.

Χύσις, εως, ἡ, Fusio, seu Fusura. Apud Homerum in Odyss. χύσις οἴνου, Vini fusio, pro Vinum quod funditur seu infunditur in pateram, vt bibatur. Itidémque χύσις φύλλων pro φύλλα κεχυμένα. Od. τ de apri latibulo, quod λόχμιον vocat, — ὡς ἄρα πυκνὴ Ἥεν, ἀπὰρ φύλλων ἐνείων χύσις ἤλιθα πολλή. Itidémque Odyss. ε, φύλλων γὰρ ἔλων χύσις ἤλιθα πολλή, Ὅσσον τ' ἠὲ δύω ἠὲ τρεῖς ἀνέρας ἔρυσθαι. Sic χύσις ὕδατος pro ὕδωρ κεχυμένον seu ἐκκεχυμένον, aqua fusa seu effusa. Arat. in Phænom. Οὔτε τις τ' ὀλίγη χύσις ὕδατος ἔνθα καὶ ἔνθα Σκιδναμένου. Quam ὕδατος χύσιν Vitruuius appellat tenuem fusionem stellarum, lib. 9, c. 7: Hyginus effusionem aquæ. Sic enim ille lib.3 De signis cælestibus, seu in Poëtico astronomico, (sic enim quidam appellare malunt) Effusio aquæ peruenit ad eum piscem qui solitarius figuratur. Et paulo pòst, Effusio aquæ cum aquali ipso est stellarum triginta. Sed in his omnibus prima & nouissima clara. At pro Aquali quidam codices habent Aquario. quorum hunc, ὑδροχόον vocant Græci: illum, ὑδρεῦον, id est Vas aquarii, quo aquam effundit. Itidem pro Effusio accepit Gregor. quum dixit, χύσις φωτὸς πᾶσι κοινή, omnibus est communis effusio luminis. vbi eodẽ modo χύσις φωτὸς resolui queat in φῶς τὸ ἐκχεόμενον. Exponitur etiam Scaturigo: necnon Fusura, Liquefactio: item Congeries, Cumulus. ἄθροισις, πλῆθος, sed nullis harum significationum allatis exemplis.

AT Χυσοχαν ὑποσκοτοι, οἱ, iocularitèr dicuntur ab Aristoph. Molliculi, quasi natibus fusis & hiantibus.

Χυτικὸς, οῦ, ὁ, Diffundendi vim habens. Redditur etiam, Qui diffundit vel resoluit.

Χυτὸς, οῦ, ὁ, Fusus, seu Fusilis. vt χυτὸς ἀργυρος ab Alex. Aphrod. dicitur ὁ ὑδραργυρος, argentum viuum: quòd nõ consistat vno in loco, sed aquæ modo diffluat, & præterea liquidũ semper sit vt argentũ in χοάνῳ diffusum. ‖ Χυτοὶ ἰχθύες, Pisces quos fusaneos ex argumento cognominant, quia fusim retibus capiantur: vt Gaza interpr. apud Aristot. Hist. anim. lib. 5, cap. 9, vbi philosophus ait, ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς ἰχθύων οἱ πλεῖστοι ἅπαξ πίπτουσιν, οἷον οἱ χυτοί. καλοῦνται δὲ χυτοὶ οἱ τοῦ δικτύου περιεχόμενοι. Quæ postrema verba apud Hesychium quoque leguntur, sed habentem περιφερόμενοι pro περιεχόμενοι. Pro quo περιεχόμενοι forsitan aliquis περιεχόμενοι scribẽdum existimet, vt maior ad etymon sit allusio. ‖ Eidem Hesych. χυτὰ sunt χωστά: itidémque χυτὴ ab eodem exponitur χωστή. vt χυτὴ γῆ dicitur Homero ἡ χωστὴ, seu ἐν τοῖς νεκροῖς ὀπηχομένη, terra fossitia seu fodiendo eruta qua mortui obruuntur. (vno etiã verbo χῶμα dicunt eiusmodi aggestam humum) Il. ζ, Ἀλλά με πιθανεῖται χυτὴ κατὰ γῆα καλύψαι. Et Iliad. ψ, εἴθαρ δὲ χυτὸν ὀπὶ γῆαν ἔχουσαν. Eodem modo χυτὸς λιμὴν vocatur Portus aggesta terra structus. nam aggeribus etiam ductis portus extrui, si natura locum nauibus non dederit, suprà docui in Χῶμα ex Vitruuio. Apollon. Argon. lib. 1, Νῆα χυτοῦ λιμένος πρὸς πέτρου ἐξέλασαν ὅρμου. Vbi schol. annotat, Cyzici esse portum quendam qui χυτὸς nominetur, quoniam videlicet, teste Deilocho, Pelasgi ἐπιχείρησαι χῶσαι αὐτὸν, κατὰ ἔχθος τὸ πρὸς τοὺς Θεσσαλοὺς, ὑφ' ὧν ἐξεβέβλητο: Apolloniũ verò ἐπὶ τοῦ ὀρθῆ γηχῦαι κεχῶσθαι αὐτὸν fabulari. Verba eius sunt, Γηθήσας δ' ἑτέρωθεν ἀπ' οὔρεος ἀΐξαντες Φεράξαν ἀπειρέσιον χυτοῦ σῶμα νεώσοι πέτρης, Πόντον εἰά τε θῆρες λοχώδεσι ἔνδον ἐόντα. Meminit Etymologus quoque huius χυτοῦ apud Cyzicum λιμένος. dici autem χυτὸν ait, τὸν περικλειόμενον καὶ λίθοις οἰκοδομούμενον, καὶ μὴ αὐτοφυῆ ὄντα. Sed ita nominari etiam τὸν ἰκανὸν ἔχοντα καὶ ἄσιν, id est ἀκαθαρσίαν. vt non solùm sit qui aggere clausus est vel lapidibus constructus, sed etiam qui limosus est. Rursum verò Hesych. postquam χυτὸν exposuit χωστὸν, subiungit, καὶ τὸ χῶμα, καὶ ὁ ξεστὸς λίθος. Quo ex loco manifestum redditur mendum exempl. Suidæ, apud quem legitur, Χυτὸν χῶμα, καὶ ὁ ξεστὸς λίθος. Ἡρόδοτος.

C. Ἀρπίχυτος, ου, ὁ καὶ ἡ, Nuper seu modò fusus.

C. Αὐτόχυτος, ου, ὁ καὶ ἡ, Per sese & sponte sua fusus vel diffusus. Phocyl. αὐτόχυτα κέρατα vocat cornua naturæ spõte enata, seu naturalia: Ταύροις δ' αὐτόχυτοις κεράεσιν, κέντρα μελίσσης Ἔμφυτον ἄλκαρ ἔδωκε.

C. Νήχυτος, Latè fluens, Fluidus. Apollon. Rhod. Argon. lib. 3, Φάρμαχ' ὅσ' ἠπειρόθ' φύει καὶ νήχυτον ὕδωρ. vbi schol. exp. πολύχυτον, Multùm fusum. seu Longeque latéque & multas in partes fusum: quoniam videlicet ἐν non στέρησιν tantùm notat, verùm etiam ὀπόταν. Quibus subiungit idem schol. Καὶ ἀχώνευτον ὕδωρ, τὸ πολύ, κατὰ Γοργίαν καὶ Σικελιώτας. Διονύσιος, Πλαζομένοις ἵνα λύσαν ἀχωνεύτοιο νῆκα βαλοῦσα. Nota igitur hoc loco duas illas VOCES, Πολύχυτος ET Ἀχωνεύτος, quorum posterior apud Hesych. quoque legitur, ἀχωνεῦον exponentem πολλὰ, multum, necnon apud Etymolog. & in lex. meo vet. cum eadem expositione, & hoc exemplo, ex Nicandri Alexipharm. Πῦρ μὲν ἀείζωον καὶ ὀχωέον ἔστρεσεν ὕδωρ, hæcque eorum verborum paraphrasis, τὸ πολύχυτον καὶ πολὺ ἐκλύσαν πῦρ, ἀλλαβεῖν τὸ ὕδωρ. ὅπου γὰρ ἐὰν ᾖ ὕδωρ, σβέννυται τὸ πῦρ. Ibidem additur, à χύω fieri χύω, inde verò ἀχύνεον, præfixo α ὀπόταπκρ. Sed perperam vterque exponit eum locum. nec enim ignis dicitur ibi στρῆν τὸ ὕδωρ, verùm τὸ πῦρ simul & τὸ ὕδωρ στρῆν τοῖς ἀγήστας, quẽ accusatiuum illi omiserunt. sic enim poëta canit, Πῦρ μὲν ἀείζωον καὶ ἀχύνεον ἔστρεσεν ὕδωρ Ἀργέστας, ignis semperuiuus & multas in partes fluens aqua horrent argestas ventos: secundum prouerbium illud, αἴνεμοις θάλασσα καὶ πῦρ δουλεύει.

Χύδην, Fusim, seu Fusè, More eorum quæ fusa sunt. Item Abundanter, Copiosè, Cumulatim, Affatim: more nimirum eorum quæ plenis effundũtur aut profunduntur vasis: Hesychio ἀθρόως, σωρηδὸν, δαψιλῶς, necnon εἰκῆ. Epigr. lib. 2, tit. εἰς συμπο. — ὅτ' ἐμοῦ χρόνος ὤφελος ἡμῖν, Πάντα χύδην ἔστω, ψαλμὸς, ἔρως, παιπάλη, omnia profusè & affatim adsunto. Et in philosophos, eodem libro, — τὸ χύδην ῥυπώσαντι πίνῳ πεπλασμένον ἔθος, vestis affatim oblita sordibus. Posterior autem expositio, εἰκῆ, magis conuenit huic loco Isocr. in Panathen. in quo χύδην & εἰκῆ, vt vicinam significationem habentia, copulantur: ὅμοιος αὐτοῖς δόξαιμι τοῖς εἰκῆ καὶ φορτικῶς καὶ χύδην, ὅ,τι αὐτοῖς ἐπέλθῃ λέγουσιν, iis qui temerè & importunè effundunt quicquid in buccam venerit. vel Temerè, importunè & citra delectũ effutiunt. exprimendo χύδην per ἀδιακρίτως, Nullo habito discrimine siue delectu, sed inconsideratè effundendo quiduis. Item aliquid χύδην vel proferri ore vel scribi dicitur quod sine numero profertur scribitúrve, id est oratione prosa ac pedestri. facilius enim ea funditur & fluit in quotidiano vsu quàm metrica. Aristot. Rhet. lib. 3, διὸ καὶ ἄνευ μέτρων πάντες μνημονεύουσι μᾶλλον ἢ τὰ χύδην. ἀριθμὸν γὰρ ἔχει ὥστε μετρεῖται, ideóque omnes facilius versus recordantur quàm solutam orationem nullísque carminis legibus adstrictam. hæc enim nullo numero nec vlla mensura profertur, sed sine discrimine effunditur, seu profunditur: non item illa. VNDE Χυδαῖος, Cuius magna copia est, seu Multus, Abundans: interdum etiam Vilis, Vulgaris. quoniam vilitatem rebus inuehit nimia copia & abundantia. Eustath. pag. 29, Χυδαῖοι πάλαι ἐλέγοντο οἱ πεπληθυσμένοι, καὶ οὐ τοῖς οὐδαμινοί. Ita certè apud Dioscor. lib. 5. c. 40, de palmeo vino, φοίνικας τοὺς χυδαίους πιπίτους, βάλε εἰς πιθάκνιον πεπεμμένον ἐν τῷ πυθμένι· ὀπήχει δὲ τοῖς δέκα χοίνικιν ὑδάτος χέας γ', sic vertit, Palmulas maturas, quas vocat chydaas, in vrceolum imo pertusum demittito, & quadragenis aquæ sextariis ternos aquæ congios infundito. Vbi sequitur Plinii autoritatem, qui sic scribit lib. 14, cap. 16, Fiunt & è palmis vina, maturarum quas vocant chydaas modio in aquæ congiis tribus macerato expressóque. Sed ego Plinii verba aliter accipio quàm Ruell. Nec enim iis verbis, Quas vocant chydaas, voluit interpretari præcedẽs Maturarum, sed Græca loquẽdi consuetudine, qua aliquoties vtitur, Maturarum quas vocant chydaas, dixit pro, Maturarum eius generis quas chydaas vocant, modio in aquæ congiis tribus macerato. Ideóque Marcello potius astipulor. præsertim quum Plin. quoque χυδαίων nomine innuat appellari vulgariores & viliores, sic scribẽs lib. 13, cap. 4, Suum genus è ficciore turba, prælonga gracilitate curuatis interim. nam quos ex his honori deorum dicamus, chydæos appellauit Iudæa, gens contumelia numinum insignis. Id enim arbitror eum innuere verbis istis, Iudæam, quos Græci Idæos dactylos vocabãt, Idææ matris honori dicatos, per contumeliam eius numinis Græcorum, appellasse χυδαίους, φθορὰ γράμμα σκάψαντας, quasi vulgares vilésque. Exponitur etiam Diffusus, necnon Cofusus. VNDE Χυδαΐσης, ητος, ἡ, Vulgaritas, Vilitas. In Atticis (inquit Bud.) ita legitur, συμφέρεται τοῖς πολλοῖς, αἱ τὰ μετὰ τοῦ πολλοῦ γίνομαι· ὅπερ χυδαϊότητα. id est, ἀδιαφόρως ἔχων. Sed videndum ne ὅπερ χυδαϊότητα significet ἃς οἱ χυδαῖοι, vt loquuntur vulgo.

Χυτὸς autem & Χύτρα, necnon Χύτλον, præterea Χυλὸς & Χυμὸς, post verba cum prepositionibus composita seorsim dicentur.

C. ΑΜΦΙχύω, idem quod ἀμφιχέω, Circumfundo. Sed non affertur illius thematis Ἀμφιχύω exemplum: (sicut nec simplicis χύω,) atque adeo quæ sequuntur, quidam ab ἀμφιχέομαι formant, sequendo ea quæ dicta fuerunt in Χύω & Χέω. Idémque in cæteris compos. meminisse oportet. Apud Homerũ, in metaphorica significatione. vt Iliad. β, Ἔγρετο δ' ἐξ ὕπνου· δεῖν δέ μιν ἀμφεχύτ' ὄμφή, diuina enim vox ei circumfusa erat. περιεκέχυτο. Odyss. δ, Τὴν δ' ἄχος ἀμφεχύθη, θυμοφθόρον. Et Odyss. π, de Telemacho, Ἀμφιχυθεὶς πατέρ' ἐσθλὸν ὀδύρετο, δάκρυα λείβων. Quo genere loquendi Musæus in poëmatio de Erone & Leandro dixit ἀμφιχυθεῖσα νυμφίον, pro ἀμφὶ φίλον νυμφίον χεαμένη πήχεε λευκὼ, vt Homerus loquitur. id est Complexa sponsum circumfusis vlnis. An verò eodem sensu dicatur ἀμφεχύθη Σατύρῳ, quod ex Epigr. affertur, ambiguum est. Alioqui & rem aliquam

ἀμφιχύεσθαι aliquis dicitur quum ea ei offunditur, seu circumfunditur. vt ἀμφεχύθη σκοτίνη, Tenebræ ei offusæ sunt, Tenebris est obductus.

VNDE Ἀμφίχυτος, ου, ὁ καὶ ἡ, Circumfusus. Item ἀμφίχυτον τεῖχος dicitur Munitio aggere facta, τεῖχος περικεχωσμένον. Homerus Iliad. υ, Ὡς ἄρα φωνήσας ἠγήσατο κωκυτοῖο· Τεῖχος ἐς ἀμφίχυτον Ἡρακλῆος θείοιο ὑψηλόν: quod nimirum ei Troiani & Pallas struxerant, ὅφρα τὸ κῆρας ὑπεκφεύγοιν ἀλέοιτο Ὀππότε μιν σεύαιτο ἀπ' ἠόνος πεδίονδε. Vbi Eustathius annotat, quosdam eo nomine accipere τὸ βωμοειδὲς καὶ ἀμφοτέρωθεν κατακεχυμένον τῇ ὀξῇ ὑψηλοῦ ἑφ' ἑκάτερα χθαμαλότητι: plerosque autem τὸ μὴ ἐκ λίθων ἀλλὰ περικεχυμένον, ἤγουν ἐξ ἀλαχόματος ὄν, munitionem ex humo aggesta, id est aggerem: ad differentiam τοῦ λιθίνου τείχους.

C. ΑΝΑχύω, (dubium thema, & ipsum) Refũdo. vt ἀναχέω. & ἀναχυθεὶς, Refusus: vel Redundãs. vt Suid. ἀνεχύθησαν exp. ἐπλημμυρᾶν: afferẽs, καὶ οἱ ποταμοὶ πληρωθέντες ἀνεχύθησαν. VNDE Ἀνάχυσις, εως, ἡ, Refusio. Ἀναχύσεις dicũtur etiã Æstuaria maris nauigabilia, teste Budæo, qui hæc ex Strab. affert, lib. 6, pag. 61, λέγονται δὲ ἀναχύσεις, αἱ πληρούμεναι κοιλάδες τῇ θαλάττῃ ἐν ταῖς πλημμυρίσι, καὶ ποταμῶν δίκην ἀνάπλους εἰς τὴν μεσόγαιαν ἔχουσαι. Et rursum, ἔνιαι μὴν οὖν τοιούτων κοιλάδων κενεῶται κατὰ τὰς ἀμπώτιδας πνεῦ δ' οὐ παντάπασιν ὅλοπλείπει τὸ ὕδωρ. Exponitur etiam Confusio, σύγχυσις. vt Hesych. ἀνάχυσιν exp. συρμόν. Item Animi viriúmque exolutio, Mollities. vt idem Hesych. & Suid. ἀνάχυσιν exp. βλακείαν, ἔκλυσιν.

C. ΑΠΟχύω, (dubium itidẽ thema) Effundo, ἀποχέω. VNDE Ἀπόχυμα, ατος, τὸ, Id quod effusum est alicunde. Id apud medicos zopissæ genus est, quod fit derasa à nauibus resina vnà cum cera. Aetius resinã vnà cum cera à nauibus abrasam interpretatur. Quidam verò resinã è picea intelligunt. Præparandæ autem eius rationem vide apud Oribasium. Dioscor. lib. 1, cap. 99, ζώπισσαν δὲ οἱ μὴ εἴπον τὴν ἐκ τῆς πλοίων ξυσμῆς ῥητίνην μετὰ τοῦ κηροῦ, καλουμένην ὑπ' ἐνίων ἀπόχυμα, οὖσαν διαχυτικὴν, διὰ τὸ ἐν τῇ θαλάσσῃ βρέχεσθαι· οἱ δὲ τὴν πιτυΐνην ῥητίνην οὕτως ὠνόμασαν. De hac verò zopissa vide & Plin. lib. 16. cap. 12. Inde ET Ἀπόχυσις, εως, ἡ, Effusio. Apud Theophr. est emissio spicæ in frumento, seu eruptio spicæ, vt Bud. interpr. afferens ex Hist. plant. lib. 8, ἐὰν δὲ ὀπὴ πατέρου τοῦ καλάμου, καὶ ἐκβιάσηται τὴν ἀπόχυσιν.

C. ΔΙΑχύω, (dubium itidem thema) Diffundo. vt διαχέω. Pass. διαχύομαι, Diffundor, Effusus latè spargor. Plut. De κακοηθείᾳ Herodoti, καθάπερ δὲ καὶ λυπεῖ μᾶλλον, ὡς τοῦ οἰκείου φῶτα διὰ γενοῦ παρεμπίπτοντες αἴνεμοι τῶν διακεχυμένων. Dicitur aliquis etiam τῇ ψυχῇ vel τοῦ προσώπου διαχύεσθαι, cui animus aut facies lætitia diffunditur: quod simpliciter quoque διαχυθῆναι dicitur. Synes. epist. 98, πάσῃ διαχυθῆναι τῇ ψυχῇ. Plut. De def. orac. ὁρῶ δ' ὑμᾶς αἰεὶ ὑψωσι σφόδρα καθηδόμενοι καὶ διακεχυμένοις τοῖς προσώποις, νῆ μεγάλη χαρᾶ διαχυθέντων, eorũ qui ex iucũda auditione hilaritate diffunduntur, seu gaudio. vel perfunduntur. Sed & sine adiectione hanc signif. habet interdũ verbum illud Latinum Græcum. nã Diffundere animos, & Diffundere vultus dixit Naso. Et Plut. De aud. αὐτὸς δ' αὐτὸς ἦν φιλόσοφος καὶ πολιτικὸς, ἀκροατοῦ διακεχυμένου τρυφῶν ἐκκοψίοις, εἴπων, Σύμμισδοκεῖς αὐόπτης εἶ) καὶ ἀκάμπτως. οὐ γὰρ ἀπέμοῦ διδάσκοιτος, ἢ νουθετοῦντος, ἢ διαλεγομένου περὶ θεῶν ἢ πολιτείας ἢ ἀρχῆς, ἐπιρρέπεις καὶ περιεωρᾶς τοῖς λόγοις. Ex Chrysost. verò affertur διακεχυμένοι etiam pro Effusi, Soluti, Qui molliter educati sunt.

VNDE Διάχυσις, εως, ἡ, Diffusio. Plutarch. Symp. 4, ἀφαιροῦσα περιεργίας ὄψων καὶ μύρα ξενικὰ καὶ πέμματα καὶ πολυτελῶν οἴνων διαχύσεις, diffusiones vini pretiosi. Idem in metaph. signif. in lib. De fort. Alex. τοῦ ὀμμάτων τὴν διάχυσιν καὶ ὑγρότητα μιμεῖσθαι θέλοντες. Et in Erotico, sub finem, τὸ δὲ φάρμακον ὦ τὴν κόμην αἱ γυναῖκες αἰαλειφόμεναι ποιοῦσι χρυσοειδῆ καὶ πυρραὶ, ἔχει λίπασμα σδρκοποιὸν ἢ χαυνωτικὸν σαρκὸς· ἄστε οἷον διάχυσιν τινα ἢ διόγκωσιν ἐμποιεῖν. Vbi nota tria vicinæ significationis verba, χαυνοῦν, διαχύειν, διόγκοῦν, & χαυνωτικὸν σαρκὸς ac διάχυσιν τινα ἢ διόγκωσιν σαρκὸς ἐμποιοῦν. qui enim aliquid laxius fungosiúsque reddit, idem & diffundit dilatátque, vt tumore quodã sese diffundat latius & aperiat. Animo etiam tribuitur διάχυσις, qua nimirum ex auditu, visu cogitationéve iucunda sese diffundit & aperit: vt contrà rebus molestis mœstisque contrahi dicitur. Plato in Cratylo, χαρᾶ δὴ διαχυθῆναι καὶ ἀμπεῖα τῆς ῥοῆς τῆς ψυχῆς ἔοικε κεκτημένῳ. Plutarch. De virt. mor. διαχυσθῆναι αὖ πάλιν ἐν ἐλπίσιν ἡδονῶν καὶ προσδοκίαις. Diogen. Laërt. ὑφ' ἡδονῶν δὲ τέλος κίνησις, ὅπερ χαρακτὴρ, περψυχὴ, διάχυσις. Latini quoque animi diffusionem vocant. vt Seneca, Ex cognitione veri gaudium grande animique diffusio. Cæl. Aurel. interpr. animi laxationem, lib. 3 Chronion, cap. 7, Tum post cibum animi laxatio, quam διάχυσιν vocant. Non malè: χαύνωσις enim & διάχυσις vicinam habent significationem, vti paulo ante docui. Inde ET Διαχυτικὸς, οῦ, ὁ, Diffundendi vim habens. Item & Discutiendi ac dissipandi vim habens. vt in ἀπόχυμα suprà habuimus ex Dioscor. de zopissa, οὖσαν διαχυτικὴν διὰ τὸ ἐν τῇ θαλάσσῃ βρέχεσθαι, Ruell. vertit, Dissipandi natura præditam. Exponitur διαχυτικὸς etiam Prodigus. vt sit ὁ ἐκχέων τὰ ἑαυτοῦ, Qui res suas effundit seu profundit. Inde & BICOMP. Ἀδιάχυτος, ET Εὐδιάχυτος. Est autem ἀδιάχυτος, Qui diffusus non est, vel Qui diffundi nequit. Alius, Qui non dissoluitur, Qui dissipari nequit. Εὐδιάχυτος cõtrà, Qui facilè diffunditur & diffluit. Plutarch. De primo frig. αὐτὸ καθ' ὑδ καθ' ἑαυτὸ τὸ ὕδωρ ἀδιάχυτον καὶ ἀπαγὲς καὶ ἀσύμπαστον ὄντι, humor enim suapte natura liquefactus & dilapsus diffunditur, omni concretione vacuus & soliditate.

C. ΕΓχύω, (dubiũ itidẽ thema) Infundo. At ex Apoll. ἐγκέχυται σῶμα pro Aggestum est sepulcrũ, Ex aggesta humo factum est. VNDE Ἐγχυτέον, Infundẽdum. ET Ἔγχυτος, Infusus, vel Qui infũdi solet aut potest. vt ἔγχυτον φάρμακον. quod & ἔγχυμα. NECNON Ἔγχυσις, εως, ἡ, Infusio. ITEM ET Ἔγχυμα, ατος, τὸ, Idipsum quod infusum est vel infunditur. Medici ἐγχύματα siue ἔγχυτα φάρμακα vocant medicamenta liquida, quæ guttatim in dolentes aures, oculos, narésve instillantur. seu Succos liquoréque quorum infusione & instillatione (vt loquitur Plin.) quibusdam ægris partibus succurrimus. veluti apud Galenum περὶ ἀποείων leguntur ἐγχύματα εἰς τὰ ὦτα: & ἔγχυτον εἰς τὰς ῥῖνας. atque eiusmodi pharmacorum alia infunduntur seu iniiciuntur per ὠτηγχύτας, alia per ῥινεγχύτας, alia per μυκτηρεγχύτας, alia per alias fistulas siphonésque. ‖ Ἔγχυμα, Infusio, est etiam species altera τοῦ πλήθους, hoc est plenitudinis & copiæ humorum, ea videlicet quam locus continẽs metitur. Quum enim duplex sit omnis multitudo, vna ad vires, altera ad vasa, illam τὸ πρὸς δυνάμιν, hanc τὸ κατὰ τὸ ἔγχυμα πλῆθος appellant. Siquidem vasis tantum humoris affusum videtur quantum ipsa capere & continere possunt. Nec verò ad animantes modò pertinet, sicut ea quæ ad vires dicitur, verùm etiam ad inanimata ænea ferreáque, quòd hæc quoque concluso in iis copiosiore spiritu rumpantur. VNDE Ἐγχυματίζω, Infundo, seu Instillo. ἐγχέω. Ex Dioscor. lib. 1, ἐγχυματίζεται πρὸς μελασμοὺς τειχῶν, infunditur instillaturque ad capillorum nigritiem. Et ex lib. 2, ἐγχυματισθεὶς ἐπ' ὀφθαλμῶν, Oculis infusus. Alioqui ἐγχυματίζω cũ accusatiuo personæ iunctum significat etiam Infusione curo, ἐγχύματα θεραπεύω. vt in Hippiatr. ἐγχυματίζειν δεῖ τὸν πυρέσσοντα ἵππον. Ex quo VERBALE Ἐγχυματισμὸς, οῦ, ὁ, Infusio, Salutatum. Hierocl. in Hippiatr. δωσέτω δὲ τοῦ ἵππου πυρεταίνοντος δι' ἐγχυματισμῶν βοηθήσας: qui ἐγχυματισμὸς ibi fit διὰ τοῦ στόματος. alibi enim dicit ἔγχει εἰς τοὺς μυκτῆρας. Bud.

C. 2. Ἐπιχύω, Insuper infundo, vel Iterum infundo. Simpliciter etiam exponitur Infundo. VNDE Ἐπιχύτης, ου, ὁ, Pincerna, Qui vinum infundit. Vox est Hellespontiaca. Nam vt Athen. refert l. 10, ex Demetrio Scepsio, Ἑλλησπόντιοι ἐπιχύτην ὀνομάζουσι τὸν οἰνοχόον· καὶ τὴν κρεωνομίαν, κρεωδαισίαν. Inde ET Ἐπίχυμα, ατος, τὸ, idem significans cum ἔγχυμα. VNDE Ἐπιχυματίζω, Instillo seu Infundo. Dioscor. lib. 5, cap. 23, ἐκκλύζεται δὲ

ὀπὴ τῆ μετὰ νομῆς δυσεντερικῶν δεῖ ἢ ἐπεγχυματίζειν γάλακτι, A oportet autē ex lacte instillare, vt Ruell. interpr. At Mar cell. Veruntamen oportet lac statim superfundere.

c.2. Παρέγχυ, (itidem dubium thema) Præter seu iuxta infundo. vel, Obiter infundo, & velut aliud agēdo. Vnde παρεγχυθεὶς, quod tamen simpliciter exponitur Infusus. Inde ET Παρέγχυμα: quo nomine dicta fuit ab Erasistrato propria cuiusque visceris substātia. Eius enim opinio fuit, carnem appellari solùm eam quæ musculos constituit: quæ verò in reliquis partibus est, vt hepate, renibus, splene, pulmone, non caro sed παρέγχυμα ab eo vocabatur. In intestinis autem, ventre, stomacho, atque vtero, carnem innominatam relinquebat. Παρέγχυμα autem dictum est ab eo quòd existimaret viscerum eorum molem ex sanguine è venis effuso concrescere, vt scribit Galen. initio lib. 11 Simpl. medicam. qui tamen neglecta Erasistrati opinione, eorum viscerum propriam substantiam, non παρέγχυμα, sed carnē sæpe appellat. Hæc Gorr. Verba Galeni sunt, πλὴν ὅσοι τοῦτοις (visceribus nimirum) σάρκα, παρέγχυμα καλοῦσι, διότι τῶν φλεβῶν ἐκχεόμενον τὸ αἷμα πεπήγνυται πᾶσι τοῖς ἀγχέοις, ὡς ἐκεῖνοι νομίζουσι· πλὴν ἢ ἐν τοῖς μυσὶ, μόνλω ὀνομαζόμενοι σάρκα. Vbi tamen Erasistrati nomen non exprimit, sed lib. 8 κατὰ τόπους, hoc modo, γίνεται δὲ ἡ δυσκρασία κατά τε τὴν ἰδίαν οὐσίαν τῶν ἥπατος, ὡς Ἐρασίστρατος ἡγεῖται παρέγχυμά τι, καὶ οὐκ αὐτὸ τὸ κυριώτατον τῶν μορίων τῶν πολλάγχου. Legitur & apud Alex. Aphrod. Probl. lib. 2.

C. ΕΚχύω, SIVE Εκχυώω, Effundo. idem quod ἐκχέω. Pass. ἐκχύομαι, Effundor. Homerus Iliad. φ, ὅτι δ' ἄρα πᾶσαι Χυῶτο χαμαὶ χολάδες, humi effundebantur. Est enim ibi tmesis. Plutarch. Camillo, ἱδρῶτας ἀγαλμάτων ἐκχυθέντας, sudores è statuis effusos, seu emanantes. (Aliter apud Cic. Herculis simulacrum multo sudore manauit) Rursum Homerus magis propriè, τὸ δ' ὅπὶ χθονὸς ἐξέχυθ' ὕδωρ. Dicitur etiam multitudo aliqua aliquo ex loco ἐκχυεῖσθαι seu ἐκχεῖσθαι, vt πεσχέεσθαι, quod Latini quoque dicunt Effundi. Plin. Effusa multitudine ad spectandum animalis fidem. Ioseph. lib. 2, τὸ Ἰουδαϊκὸν πᾶν ἐξεχύθη πρὸς τὸν θέαν αὐτοῦ. Synes. epist. 59, ἀλλ' ἔφασαν ἐκχυθέντες ἀθρόον καὶ τῆς χώρας, Antè venerunt effusi in regionem, Antè sese effuderūt in regionem magno agmine. Præterea qui amore captᵘ est alicuius rei, ἐκχυεῖσθαι dicitur, vel etiam qui summa lætitia affectus veluti cor suum effundit. Aristoph. Vesp. οὐδενὶ γὰρ οὕτως ἀγανῶ Ξωνεχθρόμλω, οὐδὲ τοῖς ἐπεμαίνω, οὐδ' ἐξεχυθέω, neque effusus vnquam sum. Cornel. Tacit. Mæcenati effuso in amorem Bachylli. At Cic. In nos suauissimè hercule est effusus. Apud Apollon. ἐκκεχυμένας παλάμας interpr. non solùm Manus effusas, sed etiam solutas, Languidas. Ex Herodoto autem, ἐκκεχυμένης ὑψοῦ τῆς πόλεως, affertur pro, Vrbe aggestu terræ sublimi.

VNDE Ἔκχυσις, εως, ἡ, Effusio. vt ἀλφίτων ἐκχυσις apud Athen. lib. 14, Farinæ effusiones seu profusiones: inter quasdam γελοίας ὀρχήσεις. Ex Greg. verò, ἡ τῆς λαμπρᾶς πόλεως ἔκχυσιν pro Effusam ciuitatis multitudinem. ET Ἐκχύτης, ου, ὁ, Effusor seu Profusor. vel potius Effusus, Profusus. vt homo effusus profususque dicitur qui bona sua profundit & effundit in sumptus inutiles: id est prodigus. Luc. in Vit. auct. οὐ γὰρ ἐμαυτοῦ ἕνεκα λαμβάνω, τῷ δὲ διδόντος αὐτῷ χάριν. ἐπεὶ τὰρ ὅστιν ὁ μὴ πις, ἐκχύτης, ὁ δὲ, πολυεκπτικός, ἐμαυτὸν μὴ ἀσκῶ εἶ πολυεκπτικὸν, τὸν δὲ μαθητὴν, ἐκχύτην. NECNON Ἔκχυτος, Effusus: vt ἔκχυτον κίμμι in Epigr. Effusum gummi. Ἔκχυτον verò in iisdem Epigr. dicitur vocari genus potionis seu edulii liquidi.

C. ΕΠΙχύω, (itidē dubiū) SIVE Επιχυώω, idē quod ὀπιχέω, Infundo, seu Superfundo aut Superinfundo. Dioscorid. lib. 1, ὀπιχυθεὶς γάλακτι, lacti infusus. Quum verò hoc ὀπιχύω oppositum sit præcedenti ἐκχύω, sicut aliqua hominum multitudo alicunde dicitur ἐκχυεῖσθαι, effundi, ita in eundem rursum ὀπιχυεῖσθαι, quum cateruatim eò veluti sese refundit, vel etiam confluit. vt Iliad. π, Δαναοὶ δ' ἐπέχυτο Νῆας ἀνὰ γλαφυράς. Itidémq; ὀπιχυθὲν πλῆθος affertur pro Multitudo quæ cōfluxit. Afferuntur verò & hæc: ex Plut. ὀπιχυθὲν νόμισμα, fusus nūmus. Ex Plat. De leg. ὁ ἡμῖν ὀπιχυθεὶς λόγος, Quod attigimus.

VNDE Ἐπίχυσις, εως, ἡ, Infusio vel Infusus. Dicitur ὀπίχυσις ipsum etiam ὀπιχύσεως instrumentum, id est vasculum quo aliquid infundimus. vt ἐλαιηρὰ ὀπίχυσις, vas quo oleū infundimus, in quo nimirum oleum seruatur & ex quo infunditur. Vide in χαλκεῖον ex Poll. & Hesych. sic οἰνηρὰ ὀπίχυσις, vas quo vinum infunditur. quod guttum vocāt Latini. Varro De lingua Lat. lib. 4, Quo vinum dabant, vt minutatim funderent, à guttis guttum appellarunt. & quo sumebant minutatim, à sumēdo simpulum nominauere. In huiusce locū in conuiuiis è Græcia successit epichysis & cyathus: in sacrificiis remansit guttum & simpulum. At ὀπίχυσις χαλκίου, ἐν τῷ μαγείρου σκεύων, teste Poll. lib. 10, cap. 24, vbi etiam affert locum quendam ex Aristoph. δαιταλεῦσιν. Hesychio ὀπίχυσις est κονίασις, Dealbatio: quum nimirum paries aliquis superfuso albario inducitur. At λευκὴ πις ὀπίχυσις Bud. affert pro Situs, ἀυρώς. Ex Plat. autem De leg. ὀπίχυσις πολιτῶν pro Redundans ciuium numerus. Inde & ἐπικὸν ADVERB. Ἐπιχυτέον, Infundendum. ET Ἐπίχυτον, genus quoddam pēmatis seu placentæ. Apud Athen. lib. 14, Pamphilus τὸν ἀπαιτίπω καλούμενον ait ὀπίχυσιν nominari. Hesychio verò ὀπίχυτον est non solùm εἶδος πέμματος, verùm etiam εἶδος νομίσματος ὀξῦ ἀρχύρου ἢ μολυβδου κεχυμένον.

C. ΚΑΤΑχύω, (itidē dubium) idē quod καταχέω, Defundo: itē Effundo seu profundo in vel cōtra, Offundo. Hom. Il. υ, — ὁ δ' ἀλυσκάζων δόρυ μακρὸν ἔστη, καδ δ' ἄρα οἱ χύτο μενεῖον ὀφθαλμοῖσι, offusum est oculis ipsius. VNDE Κατάχυσμα SIVE Κατάχυμα, Idipsum quod defunditur seu effunditur in aliquem, Idipsum quod alicui offunditur. τὸ καταχόμενον ὕνος. Distinguunt tamen inter hæc duo vocabula: aiūntque καταχύματα sine σ dici τὰ καταχόμενα ὕδατα, ὀπὶ λεβῆτος ἢ τῶν ἄλλων ὁμοίων: καταχύσματα autē, cum σ, παιδιᾶς καὶ τὰ ἄλλα τραγήματα ἃ τῶν νεανίσκων δούλων κατέχεον. Quod discrimē ab Ammonio annotatur. Porrò legitur hoc κατάχυσμα apud Aristophan. in Pluto, vbi quū Plutus ingressus esset in ædes Chremyli, vxor ipsius ait, Φέρε νυῦ ἰοῦ· ἔστω, κομίσω καταχύσματα ὥς τῶν νεανίσκων ὀφθαλμοῖς ἐχῷ. alludens iis verbis ad morē Athenienſium. solebāt enim (vt schol. annot.) τῶν νεανίσκων δούλων τοῦ πρόσωπον εἰς ἰόντων εἰς τὴν οἰκίαν, ἢ ἁπλῶς τῶν ἐφ' ὧν οἰκοῦσι θαῦμα τι ἀγαθὸν ἐβούλοντο, ἀὶς ἢ ὀπὶ τὸν νυμφίου, πλὴν τὴν ἐστίαν τὰ τραγήματα καταχεῖν, εἰς σημεῖον ἀφθονίας. Id quod Theopopus etiā declarat in Hdu χρόνῳ suo, Φέρε σὺ τὰ καταχύσματα Ταχέως κατάχεε τὸν νυμφίου καὶ τὴς κόρης. Hæc verò καταχύσματα (vt idē docet) σωνέκειντο ὑπὸ φοινίκων, κολλύβων, τραγαλίων, ἰσᾶδων καὶ καρύων, ἅπερ ἔπαιζον οἱ σωόδουλοι. Eadē apud Suid. quoq; leguntur, qui quū & ipse dixisset, moris fuisse Athenis, ὅτε νεανίσκος οἰκέτης εἰσήγετο εἰς τὴν οἰκίαν, ἢ δεσπότην ἢ τὴν δέσποιναν ἰσᾶδων καὶ καρύων πλῆθος καταχεῖν, eáq; appellata fuisse καταχύσματα: subiungit, dici etiā ὅτι τὸ πρόσωπον τρισσοβυόντων καὶ ὅτι τὸ θεωρῶν τοῦτο γίνεσθαι, ὅτι πρόσωπον τοῦτο ἐποίουν. vt inde pateat καταχύσματα dicta fuisse bellaria (palmulas nimirū, caricas, nuces, atque alia τραγήματα siue τραγήματα) quibus boni ominis causa perfundebantur sponsi & sponsæ in ædes primùm ingressæ, necnō qui primi legationē obiturі aut oracula sciscitaturi emittebantur, necnon serui recēns empti, seu nouitii. Id quod ex Demosth. quoq; orat. patet quam κατ' Στεφάνου ψευδομαρτυριῶν habuit. sic enim ibi, ἀλλ' αὐτὸς μὴν οὐκ ὤκνησε πλὴν δέσποιναν αὐ γῆμαι, ἢ τὰ καταχύσματα αὐτῷ κατέχυσε τότε ὅτε ἐωνήθη. Fieri autem id solitum ad focum, ipse Aristoph. quoque testatur: apud quem vxor Chremyli Plutum quum interrogasset, Φέρε γυῦ (νόμος τὰρ ὅδι) τὰ καταχύσματα Ταυτὶ καταχέω σου λαβοῦσα; &, Εἶτ' οὐχὶ δέξῃ τοῦτα τὰ καταχύσματα; annon tādem vis vt de more te bellariis hisce perfundam? respondet ille, Ἔνδον γε πολλὰ πλὴν ἐστίαν, ὡς τὰρ νόμος. Nec verò hæc tantùm bellaria καταχύσματα dicuntur, verùm iuscula etiam quibus carnes aut panis intritus perfunduntur. Aristoph. Auibus, Ἀλλ' ὀπικῶσι τυρὸν, ἔλαιον, σίλφιον, ὄξος, καὶ πείσαντες, καταχυσμ' ἕτερον γλυκὺ καὶ λιπαρὸν, Κἄπειτα κατεσκέδασαν θερμὸν τοῦτο καθ' ὑμῶν αὐτῶν, ὡς τὰρ κενεβελέων. Vbi schol. quoque exp. ζωμὸν, & Suid. post eum. Ita igitur vocat iusculum conditum oleo, lasere, aceto, caseo minutim derasso: quo calefacto carnes solent perfundi tostæ, præsertim si olidæ sint, vt fœtidus

dus sapor eo condimento tollatur aut leniatur. Itidem A vsurpat Philoxenus apud Athen. lib. 1, Βολβοὺς μὴν ἀποδῦῃ δαμάσας, καταχύσαι δεύσας, ὧς πλείστος ἐξάρωγε. Et Philonides apud eundem lib. 2, Τὰ καταχύσματ' αὐτοῖσιν ὄξος οὐκ ἔχει. Ex quo patet, discrimen quod Ammonius statuit, non esse perpetuum, sed καταχύσματα indifferenter vocari τὰ καταχόμενα πνος, nō bellaria solùm illa quæ in nouitios seruos, sponsum aut sponsam, aliósve, boni ominis causa, effundebantur, verùm etiam iuscula quibus carnes aut panis, & aquā qua in balneo perfundi solent ii qui se lauant. Inde DIMIN. Καταχυσμάτιον, Iusculum & condimentum quo perfunditur caro assa, vel tale quid. Poll. lib. 6, εἰν δὲ ἀὶ ἐκ τῶν ἡδυσμάτων καὶ τὰ ὑποτεμμάτια, ἃ καὶ καταχυσμάτια. Porrò à Καταχύω sunt alia etiam duo VERBALIA Κατάχυσις ET Κατάχυτλον. Quorum illud prius significat Defusio seu Effusio aut Profusio: ea nimirum qua aliquid in aliquē defunditur, effunditur, profunditur. vel Offusio, Perfusio. Significat etiam ipsum instrumētum τῶ καταχεῖν. vt quum Hesych. πεσχοΐβλα exp. per αἱ καταχύσεις: & πεσχόω per τῇ καταχύσει: accipiens eo nomine aqualem seu guttum, vas nimirum aquarium quo aqua vel manibus infunditur, vel mēsæ infertur: alio nomine χοῦς siue πεσχοῦς dictum. Posterius autē κατάχυτλον significat τὸ βαλανευτικὸν σκαφίον, teste Hesych. quo nimirum balneatores perfundebant τοὺς λουομένους. vt Poll. quoque lib. 10, c. 17, τῶν ἐν τῷ βαλανείῳ σκευῶν nomina hæc recenset, ἀσάμινθος, πύελος, κρουνὸς, ἀρύταινα, ἀρύβαλλος, κατάχυτλον: afferens hunc Eupol. locum, Ἀλλ' ὦ φίλε Ζεῦ κατάχυτλον τὴν ῥῖν ἔλῃς. Synonymus verò ponūtur illa tria, ἀρύταινα, ἀρύβαλλος, κατάχυτλον: illa duo ὀπὸ τῶ ἀρύεσθαι, q. d. haustra: hoc, ab offundendo seu perfundendo, quasi perfundibulum diceres vt infundibulum. Synonyma autē esse, patet ex hoc versu Aristoph. quem affert, Εἶτα κατασείνδειν κᾷ τῆς κεφαλῆς ἀρύβαλλω, haustro defundere seu effundere in caput. Id enim & τῷ καταχύτλω fit.

C. ΠΑΡΑχύω, idem quod παραχέω, Affundo. VNDE Παραχύτης, ου, ὁ dicitur balneatoris minister, qui aquam affundit iis qui lauātur. Plut. ἀλλ' αὐαλοῖεν ἐκχεῖν ἐκεῖνο τοῖς παραχύταις ὡς μεμιασμένον, sed cogere balnearios seruos aquam illam velut pollutam effundere. Athen. l. 12, de Sybaritis, παρ' οἷς πεσόντες εἰσέχθησαν εἰς τὰ βαλανεῖα λεβοχόοι καὶ παραχύται πεπεδημένοι. Inde & BICOMP. Ἀπαράχυτος. Affusione carēs, Cui nihil affusum. Sed peculiariter οἶνος ἀπαράχυτος dicitur ὦ οὐ παραμεμίχται θάλασσα, Cui aqua marina non est affusa seu admixta: cui opponitur ὁ θαλάσσιος siue ὁ πεθαλασσωμένος οἶνος, Celso Vinum salsum. Galen. Meth. med. lib. 12, οἴνοις ἀπαράχυτα ὀνομαζόμενοι οἷς οὐ μέμικται θάλασσα.

C. ΠΕΡΙχύω, idem quod περιχέω, Circumfundo: interdum etiam Offundo. Pass. voce & signif. Luc. περιχυθεὶς αὐτῷ, Circumfusus ei, pro Eum complexus fusis circum eum brachiis. Quo sensu Homer. suprà, Ἀμφιχυθεὶς πατὴρ ἑῷ υἱόν: & Musæus, ἀμφιχυθεῖσα νυμφίον. Hominum etiā aut negotiorum multitudo περικεχυμένη ἀνὰ dicitur Cui circunfusa est, Quem circūdedit & cinxit. Plut. Pericle, περικεχυμένοι τῇ Χερρονήσῳ. (vt & Xen. Hell. 2, εἰσιόντας δὲ αὐτοὺς ὄχλος περιεχεῖτο πολύς) Synes. De insom. ἀπαγορεύειν ὑπὸ τῶν περικεχυμένων τὸν βίον δεινῶν, Ob circumfusas vitæ humanæ calamitates. Id est, ob calamitates quæ vitam humanā circumstant. quæ & περιστάσεις ex eo nominantur. Idem epist. 93, εἰ δὲ ἐν τῶν περικεχυμένων πραγμάτων ὅλον τὸ χρεὼν ἡμέλητα μέχρι τοῦ νῦν. propter circumfusorum seu circumstantium negotiorum multitudinem.

VNDE Περίχυμα, ατος, τὸ, dicitur Idipsum quod circumfusum est alicui aut circumfunditur. τὸ περικεχυμένον siue περιχόμενον. ET Περίχυσις, εως, ἡ, Circumfusio, vel Offusio. Item BICOMP. Εὐπερίχυτος, Qui facilè circumfunditur. Plut. De primo frig. οὐδὲ εὐπερίχυτον γέγονε, nec facilè circumfunditur: de terræ elemento.

C. ΠΡΟχύω, idem quod προχέω, Profundo, Effundo. Metaphor. Philo De vita M. lib. 1, loquens de manna, ἀπένιφε κέλχρον βραχυτάτῳ καὶ λευκοτάτῳ, ἢ δρῶ τῶ ἐπάλληλον φορᾶν σωρηδὸν προεύκεχυτο τῶν σκιωδῶν, ἄπιστος ὄψις, ante tabernacula cælitus profusa iacebat.

VNDE Πρόχυμα, ατος, τὸ, dicitur Idipsum quod profusum est aut profunditur. Peculiariter autem πρόχυμα nominatur Mustum quod vuæ, antequam calcētur, sua sponte profundunt seu effundunt, Vinum sponte defluens antequam calcētur vuæ: Columellæ Mustum lixiuium. Græcis alio nomine DICITVR Πρόβοπος, SIVE Πρόδρομος οἶνος. Florentinus Geopon. lib. 6. c. 16, πρὶν θλιβῶσι τοὺς βότρυας, τὸ ἐξ αὐτῶν αὐτοματῶς ἀποσταζόμενον γλυκὺ, ὁ πρόχυμα τινὲς καλοῦσι. βάλε αὐθημερὸν ἐς ἀγγεῖον. Quomodo & Polluci πρόβοπος est οἶνος ὃς ὁ πρὶν ἀποθλιβεῖσθαι ἀκρυείς: & Hesychio τῶ γλυκοῦς τὸ πρόχυμα. Columella lib. 12, cap. 27, de vino dulci faciēdo, Vuas legito, in sole per triduum expandito: quarto die meridiano tempore calidas vuas procultato: mustum lixiuiū (hoc est, antequam prelo pressum sit, quod in lacum musti fluxerit) tollito. Plin. lib. 14, cap. 9, Sed inter hæc genera potuum ponere debeo & protropum. Ita appellatur à quibusdam mustum sponte defluens, antequam calcentur vuæ. Quibus verbis, Antequam calcentur vuæ, putatur etymon expressisse. sunt enim qui πρόβοπον ex eo nominari putent, quòd defluat παρὰ τῶ πραπίδαι καὶ ἀποθλιβεῖσθαι τοῖς βότρυας. Ego tamen à πρεπτέσθαι significāte Cieri & Prouocari, deriuatum potius existimaui, ideóque ei subiunxi cum aliis inde ortis verbalibus. Simile vini genus est ὁ σκυβελίπης οἶνος. Aëtius enim lib. 9, cap. 24 σκυβελίπτω οἶνον esse ait τὸν αὐπμάτως ἀποσαζόντα ἐκ τῶν πατηθεισῶν σταφυλῶν καὶ τὸ οἶνον ἀποβαλλουσῶν. Inde ET Πρόχυσις, εως, ἡ, Profusio seu Effusio. In qua significatione Herodot. vsurpauit: πρόχυσιν nimirū appellans τὸ ἀποσταῖσα, teste Suida, & Corintho, qui Ionicum esse annotauit. Alioqui πρόχυσις nominatur ἡ πρεχυθεῖσα γῆ, Terra ante locum aliquem aggesta, Agger quo locᵘ aliquis munitur: τὸ μεταξὺ χῶμα Hesychio. Vel terræ pars quæ in mare vergit, aut limo obducta est seu oblimata. Apud Apollon. enim Rhod. Argon. lib. 2, hoc in loco, Λεῖπον Ἅλυος ποταμὸν, λεῖπον δ' ἀλιμυρέα χώραν Ἀσυνείης πρόχυσιν χθονὸς, scholiastes Ἀσυνείης χθονὸς πρόχυσιν dicit esse τῆς Ἀδυκουσείας πλὴν ἐκπεμφθεῖσα χώραν εἰς θαλασσαν, vt idem poëta in præcedentibus dixerit, Λεῖπον Ἅλυος ποταμὸν, λεῖπον δ' ἁλιμυρέα χώραν Ἀσυνείης αἰέχουσαν ὀπὸ χθονός. hoc verò dixisse ὡς ποταμοχώσου τῆς γῆς οὔσης, ἐξὰ τὸ μεγάλους εἰς αὐτὴν καταφέρεσθαι ποταμοὺς, Halyn videlicet & Irin. Et ita esse reuera. nam duos illos magnos fluuios, in primis verò Irin, per diuersas regionis partes fluentes, ἄλλοτε κατ' ἄλλους τόπους ἐκδιδόναι, καὶ ταύτῃ μακροῖς αὐτὴν πρεσχόμασιν εἰς μέσον ἐπεκτείνειν τὸ πέλαγος. itáque vniuersam illam terram esse ποταμόχωσον, propter magnitudinem nimirum & violentiam fluuii illius, vtpote qui vasta mole labens βαρυσύρει πλὴν γῆν: at verò τὸ κύμαπος παλίσσυτον ἐλαύνοντος ὀπὶ πλὴν γῆν πλὴν ἰλὺν, συμβαίνειν πλὴν χώραν ὀπὶ πολὺ παραύξεσθαι, καὶ πλὴν θάλασσαν γενεσθαι πυαγῶδη. Dicitur ergo πρόχυσις quū magnus & vehementes aliquis fluuius terrā radēs & limi magnā vim secum rapiens, eo in loco quo sese in mare effundit, tantum limi terræque aggerit vt terra magis magisque in mare protēdatur. Vel breuius, Terra quæ à fluuio rapido aggesta aliquousque sese in mare protendit & peninsulam facit: vno nomine ποταμόχωστος γῆ dicta. vt Eust. quoque exponēs hunc versum Dionysii De situ orbis, Τοὶ δ' μέτ' Ἀσυνείης πρόχυσις χθονὸς ἐκπεπάυσαι, annotat, veteres propriè πρόχυσιν nominasse ἢ πρόχωσιν siue πρόχωσιν λεγομένῳ, nimirum vbi ποταμὸς ἐπαγόμενος ἰλὺν ἀποτίθεται, vt Nilus in Ægypto. Itidem verò & alia multa πεδία secundū Arrianū esse ποταμῶν ποιήματα, veluti τὸ Ἕρμου πεδίον, & τὸ Καΰστρου in Lydia, & τὸ Μαιάνδρου in Caria: necnon & Gangem in India πεδίον τὴ πρεχῶσαι. Dicit igitur Dionysius ἐκπεπαυδᾷ μετὰ Χάλυβας Ἀσυνείης χθονὸς πρόχυσιν, id est πλὴν τῆς ἐκεῖ γῆς, ἐκ τῶ Ἅλυος πρόχωσιν: rectè vtens verbo ἐκπεπαύσαι, quoniam reuera eiusmodi à fluuio aggesta terra & limus in mare sese extendit, & è mari terram versus. Obiter verò hîc NOTA Πρίχωσις ET Πρόχωσις, ITEM Ποταμόχωστος. Porrò à Προχύω præterea DERIV. Προχύτης ET Πρόχυτος. Est autem πρόχυτης εἶδος ἐκπώματος, vt Athen. lib. 11 refert ex Simaristi lib. 4 synonymων, vbi etiam hunc ex Ione locum affert, Ἡμῖν δὲ κρητῆρ' οἰνοχόει θέσπις Κιρναίων πρεχύτησιν ἐν ἀργυ-

ρέοις. qui & initio eiusdem libri apud eundem habetur, sed paulo aliter. ibi enim pro προχύταιν ἐν ἀργυρέοις, quod hîc habemus, legitur προχοᾶσιν ἐν ἀργυρέαις, vt suprà citaui eum locum: addens, malle me scribere προχόαιν, quum Suidas προχόϊον esse dicat ἀγγεῖόν τι κωθωνοειδὲς εἰς ὀπίχισιν ὀπτήδειον. Philetas verò in suis Ἀτάκτοις, vt Athen. ibidem subiungit, προχύτιον esse dicit ἀγγεῖον ξύλινον, ἀφ' οὗ τοῖς ἀγροίκοις πίνειν. Xenoph. verò Pæd. 8, προχοΐδας nominare calices quosdã. Et fortassis προχύτης iste idem est qui suprà προόχοις siue προχοῖς, & fœm. gen. χοΐς, vasculum quo vinum in cyathos effundebatur, ὀπίχισις, guttum. Προχύται dicebãtur etiam fruges seu mola salsa quæ inspergebatur victimæ iam mactandæ. Apollon. Rhod. Argon. lib. 1, Ἡ, καὶ ἄμ' ἄλφιτα πρόχυτα βάλε. quo facto Hercules suum bouem ροπάλῳ μέσσον κάρη ἀμφὶ μέτωπα Πλῆξεν, Ancæus autem suum χῆ πλατὺ αὐχένα κόψας Χαλκείῳ πελέκει, κρατεροῖς δ' ἔπερσε πένοντας. Vbi schol. annotat, προχύτας quosdam exponere κριθάς, hordea, quosdam verò eo nomine accipere aquam quæ in aurem victimæ infundi solebat, vt ex eo ὀπισθοῦσα facilius cædi posset. Hesych. προχύτας exp. ὅλας ἀπαρχάς: sed ibi puto omnino distinguendum esse post ὅλας. nam ὅλαι seu ὁλαὶ aut οὐλαὶ vocabantur eiusmodi κριθαὶ quæ in victimæ mactãdæ caput defundebãtur, quæ & οὐλοχύται eam ob causam nominabantur: Latinis Mola salsa. Præterea προχύτας nominari aiunt variarũ rerum missilia, vt florum & fructuum, quæ iaci solerẽt à populo faustis acclamationibus principes salutante: quòd & victori in certaminibus fieri cõsueuisse. vt Dion apud Plut. pag. 1776, meæ edit. post dissolutam tyrãnidem Syracusas intrat, ἐκατέρωθεν τῶν τοῦ πλοῦ ὁδῶν τῆς Συρακουσίου ἱερεῖα καὶ τραπέζας καὶ κρατῆρας ἱστάντων, καὶ καθ' ἃς ἤλαυνον, προχύταις τε βαλλόντων, καὶ προτρεπομένων ὡς τὸν θεὸν καταυχαῖς, ad quoscũque accederet, flores frugésque in eum effundentibus seu spargentibus. Simili ritu solebant φυλλοβολεῖσθαι eiusmodi homines, quod est foliis floribúsque accumũlari apud Virgiliũ. Huius verò nominatiui pluralis προχύται quidam singularem faciunt προχύτης, ου, ὁ, qui Eurip. autorem nominant, non allato tamen exemplo: Bud. autem προχύτη, ης, ἡ. Qua de re ego ἐπέχω donec certiora inueniam. A προχυτὸς porrò est gen. F O E M. Προχυτὴ νῆσος. quo nomine significari puto προχύτην quæ à terra aululsa est & insula facta. vt Strabo quoque innuere videtur, sic scribens lib. 5, pag. 108, τὸ μὲν οὖν Μισηνοῦ προκεῖται νῆσος ἡ προχύτη· Πιθηκουσσῶν δ' ἐστὶν ἀπόσπασμα. Et p. 113, καὶ δὴ ἡ προχύτη καὶ αἱ Πιθηκοῦσαι, ἀποσπάσματα τῆς ἠπείρου. At Plin. lib. 3, cap. 6, In Puteolano autem sinu Pãdataria, Prochyta, non ab Æneæ nutrice, sed quia profusa ab Ænaria erat. Ænaria ipsa à statione nauium Æneæ. Et lib. 2, cap. 88, Alióque motu terræ stagnum emersisse, & alio, prouolutis montibus, insulam extitisse Prochytam. nanque & hoc modo insulas rerum natura fecit. H I N C Προχυταῖος dicitur Qui natus est in Prochyta insula, vel in ea habitat: apud Stephan.

C. ΠΡΟΣχύω, idem quod συγχέω, Affundo. V N D E Πρόχυσις, εως, ἡ, Affusio.

C. ΣΥΓχύω, idem quod συγχέω, Confundo, Commisceo, Conturbo. aut etiam Perturbo. Homerus Iliad. π, Τῷ δ' ἐξιστήτην, κρίνε δ' ἰθυνον, ἰωὴ δὲ σφι Σύγχυτ', ἐπειδὴ κεῖτο παρήορος ἐν κονίῃσι. Et lib. 3 Reg. cap. 21, de Achabo rege, ἦλθε πρὸς οἶκον αὐτοῦ συγκεχυμένος καὶ ἐκλελυμένος ὅτι τοῦ λόγου οὗ ἐλάλησεν πρὸς αὐτὸν Ναβουθί, perturbatus animo. Vnde & vxor ipsius paulo pòst dicit, τί τὸ πνεῦμα σου συντετάρακται; quamobrem spiritus tuus conturbatus est? Reperitur E T Συγχώνω, vt χώνω pro χύω. Actor. apost. cap. 9, Σαῦλος δὲ μᾶλλον ἐνεδυναμοῦτο, καὶ συνέχυνε τοὺς Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Δαμασκῷ, συμβιβάζων ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός. id est, Confundebat Iudæos. Ex particip. præt. pass. συγκεχυμένος fit A D V E R B. Συγκεχυμένως, Cõfusé. Plut. in suo περὶ δεισιδαιμονίας libello, βοῶντες ὡς οὐδὲν κατ' δίκιον οὐδ' ἐκ προνοίας, ἀλλὰ πάντα συγκεχυμένως καὶ ἀκρίτως φέρεται καὶ ἀπατᾶται τὰ ἀνθρώπων. Ex ipsa autem præteriti secunda persona F I T Σύγχυσις, εως, ἡ, Confusio: item Commixtio, Conturbatio. propriè enim est τῶν ὑγρῶν ἕνωσις καὶ μῖξις, deinde & ad alia transfertur. vt apud Dioscor. lib. 4, σύγχυσις τῆς ὀφθαλμῶν ἡ ἐκ πληγῆς, humoris oculorum confusio ex ictu. seu Oculi ex ictu cruentati, Oculi ex ictu suffusi sanguine. Si enim ictus in oculum ingeratur, sanguine suffundũtur, ita vt omnes humores cõfusi esse ex illa suffusione sanguinis videantur, quam aliâs ὑπόχυσιν nominant. Σύγχυσις, (inquit Gorr.) vitium oculi cõfusis secum eius humoribus. id quod accidit vtplurimum ex vehemẽti plaga, interdum verò & ex vueæ tunicæ inflammatione, ruptis eius vasis, effusóq; humore. Inde pupilla discolor & turbida euadit, & principio quidem maior cernitur, tandem verò contabescit minórque seipsa apparet. De aliis etiã rebus dicitur, vt Latina quoque vox. veluti si rerum aut verborum σύγχυσιν & confusionem vocemus quum non sunt suo ordine & concinnè posita sed mixta & conturbata. Cic. epist. vlt. ad Attic. lib. 6, Quas quidem quum expectassem iam diu, admiratus sum, vt vidi obsignatã epistolam, breuitatẽ eius: vt aperui, rursus σύγχυσιν literularum, quæ solent compositissimæ & clarissimæ esse. Et epist. 8, lib. 7, Sic enim existimat, si ille vel dimisso exercitu consul factus sit, σύγχυσιν τῆς πολιτείας fore. In oratione autem σύγχυσις est species hyperbati ex omni parte cõfusi. Mixturam verborum nominat Quintil. lib. 8, c. 2, afferẽs hunc versum Maronis in exemplum, Saxa vocãt Itali mediis quæ in fluctibus, aras. Verùm & verborũ σύγχυσις dicitur quũ eorum significationes cõfunduntur, nec distinguuntur à se inuicem. Athen. lib. 11, Καλλίμαχος δ' ἔοικε διαμιξοπαίειν ἐν τῇ σύγχυσι τῶν ὀνομάτων, nimirum κισσυβίου & ἀλείσου. ὁ γὰρ λέγων ἄλεισον τὸ αὐτὸ καὶ κισσύβιον, τὸν ἀκριβῆ θέσιν τῶν ὀνομάτων οὐ φυλάττει. ponit enim alterum pro altero. Dicitur porrò & νόμων atque ὁρκίων σύγχυσις: vt apud Latinos quoque legimus fœdus cõfundere & iura confundere. Isocr. Paneg. φυγὰς δὲ καὶ τάσεις καὶ νόμων συγχύσεις. Plut. Alcib. ἐβούλοντο σύγχυσιν ὁρκίων. At quum Chæremõ apud Athen. lib. 13, dicit Amorem δίδυμα πῦρ ἐνπεπνεῦκαι Χαρίτων, τὸ μὲν ἐπ' ἐναίσιον τύχα, τὸ δ' ὀπὶ σύγχυσιν βιοτᾶς, potius hoc σύγχυσις ad præcedentem significationẽ pertinet, iis enim verbis innuit ὡς ἔρως μεπεκάζων μὲ, ὅθεν δὴ χρὴς. ὀπτπεινόωνος ἢ ἢ δεξιοφεράπαν, χαλεπώτατος. Ex Eurip. verò σύγχυσις βιοτᾶς pro Perplexitas vitæ. Animo etiam tribuitur σύγχυσις, quæ Latinis est Cõturbatio seu Perturbatio, Turbatio. Chion in epist. ἡ σωτῆς σύγχυσιν καὶ πάσης τῆς οἰκίας ἐδήλωσε μοι. Pro Cõsternatio quoq; affertur ex Hermog. I T E M Συγχυτικὸς, οῦ, ὁ, Cõfundẽdi vim habens, Qui cõfundere solet seu cõfundit. Plut. De primo frig. ἔστι γὰρ ὡς ὄψεως τὸ σκοτεινὸν, ὅτῳ τὸ ψυχρὸν ἀφῆς συγχυτικόν. nam quemadmodum tenebræ oculorum aciẽ, ita quoque frigus tangendi sensum confundit. Et B I C O M P. Ἀσύγχυτος, ου, ὁ καὶ ἡ, Inconfusus, Qui confusus non est, Nõ permixtus, Distinctus. Theodoritus dialogum quendam inscripsit ἀσύγχυτον, contra eos qui duas in Christo naturas, diuinam & humanam, cõfusas esse dicebant. Vnde A D V E R B. Ἀσυγχύτως, Incõfusẽ, Citra confusionem seu sine confusione, Distinctẽ.

C. ΥΠΕΡχύω, Superfũdo seu Fundo super. Itẽ Supra modũ fundo. vnde partic. ὑπερχυθείς. quod tamẽ interpretãtur Diffusus. Inde E T Ὑπερχύσις, εως, ἡ, Immodica effusio, Profusio. vt apud Greg. ὑπερχυσὶς ἀγαθότητος Profusa bonitatis abũdãtia, seu Profusa bonitas & benignitas.

C. ΥΠΟχύω, Suffundo. V N D E Ὑπόχυμα, ατος, τὸ, E T Ὑπόχυσις, εως, ἡ, Id quod suffusum est, Suffusio. Medicis ὑπόχυμα siue ὑπόχυσις, suffusio, est crassi humoris in cornea membrana iuxta pupillam concretio. vel, Affusio humorum concrescẽtium inter corneam tunicam & crystallinum humorem. ea enim sedes est humoris suffusionẽ cõmittentis: ibique fit impedit ne crystallinus humor, qui solus à coloribus alteratur, res oculis obiectas præterquam seipsum admittat, simúlque pupillam obscurat. Qua in re τῶν ὑποχύματος & τῶν γλαυκώματος differentiã iuniores posuere, dicentes τὸ ὑπόχυμα non aliud esse quàm humorem concretum, illic vbi diximus, situm: γλαύκωμα autem, alterationẽ esse humoris crystallini in glaucum colorem, ab humiditate quadam intra ipsum contenta: quum tamẽ veteribus medicis idẽ esset vterque affectus. Quanquam non eo tantùm discrimine separẽtur, sed etiam quòd omnes suffusione laborãtes lucem videant aut multam aut paucam: qui verò γλαύκωμα quique ἀμαύρωσιν patiuntur, lucem omnino nullam cernant. Est autem suffusio duplex: vnà, propriè dicta, quæ est oculorum per se suffusorum morbus, ab humore crasso pupillam obscurãte: altera verò, impropriè, in qua oculi primò & per se patiũtur, sed visa quædam vitiis propriè suffusorum similia repræsentant. Hæc Gorr. apud quem plura vide de vtriusque suffusionis discrimine, & præterea quomodo recens suffusio ab inueterata sit distinguenda. Dioscor. lib. 1, c. 102, de naphtha, id est Babylonii bituminis colamine, ὡς ὑπόχυσις χρησμεύει καὶ λευκώματα. Vnde Plin. lib. 35, c. 15, Ad suffusiones oculorum & aibugines Babylonium efficax traditur. Rursum Dioscor. lib. 2, c. 14, de scorpio marino, φορμόζει πρὸς τοὺς ἐν ὀφθαλμοῖς ὑπόχυσις καὶ λευκώματα καὶ ἀμβλυωπίας. Inde E T I A M Ὑποχυτὴρ, E T Ὑπόχυτος. Est autem ὑποχυτὴρ Guttum olearium quo oleum lychno suffundunt, cuiusmodi est ἡ ἐλαιηρὰ ὀπίχισις & χαλκεῖον suprà. Suidæ enim ὑποχυτῆρες sunt πρυβλία δι' ὧν τὸ ἔλαιον εἰς λύχνους ὀπχέουσι. Ὑπόχυτος verò, Suffusus, vel Cui suffusum aliquid est, & ex eo subturbidus. Est ὑπόχυτος quidam οἶνος apud Athen. lib. 1. Τιμαχίδας δὲ (inquit) ὁ Ῥόδιος ὑπόχυτόν τινα οἶνον ἐν Ῥόδῳ καλεῖ, τῷ δεξιπλήσιον τοῦ γλυκεῖ. Suidas quoque ὑπόχυτον οἶνον esse ait τὸν γλυκὺν, dulcem: afferens tamẽ locum in quo apertè distinguitur inter γλυκὺς & ὑπόχυτος. sic enim ibi, ὦ δ' ὁ Πολέμων ὁ φιλόσοφος ὁ γλυκὺς οὐδὲ ὑπόχυτος, ἀλλὰ πρᾴμνιος. Poll. lib. 3, c. 4, scribit veteres comicos ὑπόχυτον vocasse τὸ κακῶς γεγονότα, vt & παρεμπεπληθύον.

Χύτλον, ου, τὸ, Oleum aqua mixtum, quo perfundi & inungi balneantium corpora solebant. Aristoph. schol. ita dici scribit τὸ ὑδρέλαιον, vt & Eustath. ex veteribus τὸ μεθ' ὕδατος ἔλαιον. Quæ expositio posterior apud Suid. quoque habetur, sed apud eum scribitur χύτλος. quod mihi suspectum est, licet apud Hesych. quoque legatur, sed in loco corrupto. Rursum idem Suid. cum schol. Aristoph. scribit χύτλα propriè dici τὸ, ὑγροῦ ἐπ ἀπὸ ὕδατος ὄντος τῶ στόματος, ἀλείψασθαι: afferẽs ex Epigr. φείσον δέ μοι εἰς ὅ, τι πῦχος Χθύσμαι ποσὶ χύτλα. Erotianus certè itidem & Hesych. χύτλα vocari aiunt τὰ μετὰ πολλοῦ ὕδατος καὶ ἐλαίου ἀλείμματα. Hesychius χύτλα esse dicit non solùm τὸ ἐφ' ὕδατος ἔλαιον, sed etiam εἶδός τι μαστίας ὃ δι' ὕδατος καὶ ἐλαίου γίνεται. Annotant χύτλον vocatum fuisse ipsum quoque ἐλαιοδόχον ἀγγεῖον, ἐν ᾧ εἶχον οἱ παλαιοὶ τὸ ἔλαιον ὧ μετὰ τὸ λούσασθαι ἐχρίοντο, vas olearium in quo oleum seruabant vngendis à balneo corporibus. Cuius expositionis hoc exemplum afferunt ex Eupolide, Ἀλλ' ὦ φίλε Ζεῦ, κατ' χύτλον τίνα ῥίνα ἔχεις. Ex eo tamen satis manifestè probari id nõ potest. siquidem videtur, pro illo κατ' χύτλον, vna voce composita scribendum esse κατάχυτλον, quum Poll. lib. 10, cap. 17, κατάχυτλον inter τὰ ἐν τῷ βαλανείῳ σκεύη numerans, locũ illum afferat in exemplũ. nam si agnouisset lectionẽ illã κατ' χύτλον, procul dubio simplicis etiam nominis χύτλον mentionem aliquam fecisset. Eiusmod iverò κατάχυτλα quibus balneantes perfunduntur, Alex. Trall. σίτλας vocat Latino verbo: veluti quum dicit τοὺς σίτλας πρεχεόσθω, situlis perfundatur. seu Situlis ei affũdatur aqua. Et alibi, λαμβανέσθωσαν δὲ σίτλας. ¶ Nec porrò solùm χύτλα nominantur τὰ μεθ' ὕδατος ἔλαια, quibus nimirum perfundebantur & inungebantur balneantes, verùm etiam τὰ ἐναγίσματα & αἱ χοαί, vt annotat schol. Apollonii: sed addens, illam significationem esse propriam, hãc verò, καταχρηστικήν. Fuerint igitur hic χύτλα quæ suprà χοαὶ & χεύματα siue χύματα, libamina quæ in mortuorum busta effundebantur: αἱ νεκρικαὶ σπονδαί, vt Eustath. vocat. Apollon. Rhod. Argon. lib. 1, — οὔτ' αὖ σφιν ἐπίσσα χύτλα χέωνται. Et lib. 2, — ἐκ δὲ βαλόντες Πείσματ' ἐν αἰγιαλῷ Σθενέλου τάφον ἀμφεπένοντο· Χύτλά τέ οἱ χεύαντο, καὶ ἤγησαν ἔντομα μήλων. Ἄνδιχα δ' αὖ χύτλον νηοτόῳ Ἀπόλλωνι Βωμὸν δειμάμενοι μηλ' ἔφλεγον. At in hoc Orphei loco, — Ὀσίριδος ἱερὰ χύτλα, an χύτλα sint νεκρικαὶ σπονδαί, libamina & inferiæ mortuo Osiridi inferri solitæ, an potius simpliciter libamina & σπονδαί, dubium est: nec enim plura afferuntur ex quibus discrimẽ id possit cognosci.

V N D E Χυτλόω E T Χυτλάζω. Dicitur autem χυτλόσασθαι, Perfundi seu perfũdere sese oleo aqua mixto: interdum etiam simpliciter Vngi seu Vngere se, Lauari seu lauare se. Homerus Odyss. ζ, Δῶκε δ' ἀρυσείην, ἐν λεκάνῃσιν ὕδωρ ἔλαιον, Εἴως χυτλώσαιτο σὺν ἀμφιπόλοισι γυναῖξί. Quod Eustath. exp. ὅπως μετὰ λουτῆν χυλωθείη, ἀλείψαιτο: addens, inde fieri vt χύτλα simpliciter vocentur etiam τὰ λουτρά: quum propriè significet τὸ μὲθ' ὕδατος ἔλαιον, secũdum antiquos. Breuium quoquè scholiorum autor, qui Didym? esse creditur, exp. λουσαμένη ἀλείψαιτο; à balneo se inungeret: addẽs & ipse, χύτλον dici τὸ μὲθ' ὕδατος ἔλαιον. Callim. quoque hoc verbo χυτλώσασθαι vtitur simpliciter pro Lauare seu Abluere: in hymno Iouis, Αὐτίκα δίζητο ῥόον ὕδατος, ᾧ κέ τοκοιο Λύματα χυτλώσαιτο, πεὸν ἀ' ἐνὶ χρῶτα λοέσαιτο, ilico quærebat aquæ fluentum seu riuum quo partus sordes ablueret, tuúmque corpus lauaret. Schol. enim & ipse exponit ἀπολούσαιτο. Posses etiam, addito participio Affuso, interpretari ad exprimendum etymon, Quo affuso partus sordes ablueret.

Χυτλάζω eiusdem significationis est. nam vt Suidas χυτλώσαιτο exponit ἀλείψαιτο, ita χυτλάζηται Erotianus apud Hippocr. ἀλείφηται. quoniam (inquit) χύτλα dicũtur τὰ μετὰ πολλοῦ ὕδατος καὶ ἐλαίου ἀλείμματα. Præterea vt χυτλώσαι non solùm est τὸ ἀλεῖψαι μετὰ τὸ λούσασθαι, seu μετ' ἐλαίου λούσασθαι, verùm etiam simpliciter ἀπολοῦσαι, ita Hesych. χυτλάσαι exp. διαχέαι, ὑγρᾶναι & χύτλασον affert itidem pro ὕγρανον: necnon Suidas χυτλάζειν esse dicit τὸ μιγνύναι καὶ διαχεῖν, vnà cum scholiaste Aristophanis, qui hæc in Vespis, — τὰ γόνατ' ἔκπινε, καὶ γυμνασικῶς ὑγρὸν χύτλασον σεαυτὸν ἐν τοῖς θρώμασιν, exponit itidem διάχυσον σεαυτὸν, ὑγρῶς ἀλείψαι, Corpus à balneo adhuc humectum oleo perfunde & inunge, seu More gymnico & athletico te humidum adhuc à balneo, oleo perfunde. Alii interpr. Colloca te mollem in stragulis, διάκεισο ὑγρῶς. perinde ac siquis diceret Infunde te stragulis. Rursum apud Hippocr. χυτλάζηται Gal. esse ait veluti si dixisset κλύζηται: vt Hesychius quoque χυτλάζει affert pro κλυδάζει. Idem verò Hesych. χυτλάσαι exp. πρυφῆσαι: fortassis quoniam οἱ πρυφῶντες præ cæteris solebant χυτλάσασθαι, id est μετὰ τὸ λούσασθαι ἀλείψασθαι, à balneo inungi & perfundi oleo. Vnde C O M P. Διαχυτλάζω, Perfundo. Hesych. enim διαχύτλαξε exp. διέχεε, διύγρανε, & διεκάθαρε, Perpurga: afferens tamen & has expositiones, διεκίνει, πλάτυνε, διέκρινε, Dimoue, Dilata, Distingue.

Χύθος, ου, ὁ, Olla. Ariston Epigr. lib. 6, εἰς τὸ ἀπὸ μαγείρων, pag. 438, Χύθον τοι, τοῦτο π κρεαγείδα, καὶ βαδυκαμπῆ Κλεῖδα συῶν, καὶ πὰν ἐντοδόκον πρωΐαν. Sic Poll. lib. 10, cap. 24, ὅταν δ' Δίφιλος ἐν Ἐπικλήρῳ λέγῃ, Χύθον μέγαν τοῦδε τῶ μαγείρου, δῆλον ὅτι τὸν χύτραν λέγει, ἀλλ' οὐ τὸν χυθρόδα. ¶ Χύθοι est etiam festi quoddam nomen quod Athenis in honorem Bacchi agitabatur, vt ex Aristoph. patet. is enim in Ranis ait, ὦ (nimirum ἀοιδαὶ) ἀμφὶ Νυσήϊον Διὸς Διόνυσον ἐν . ἱμναιον ἰαχήσαιδω, ἰωίχ' ὁ κραιπαλόκωμος τοῖς ἱεροῖσι χύθοισι χωρεῖ κατ' ἐμὸν τέλεσμος λαῶν ὄχλος. Scribit porrò Suidas, vno eodémque die celebratos fuisse & τοὺς χύθους & τοὺς χόας, in quo die solitos fuisse semina omne genus in olla coquere, atque sacrificare Baccho & Mercurio. Vide & schol. Aristophanis, afferentem quædam super hoc festo ex Theopõpo. Meminit Harpocr. quoque huius festi, qui ex Philochoro tradit, agitatum fuisse decimatertia die mensis Anthesterionis. ¶ Χύθοι dicebantur etiam thermæ seu lauacra calida apud Thermopylas: vt testatur Herodot. lib. 7, pag. 280, τὸ δὲ πρὸς τὴν ἠῶ τῆς ὁδοῦ, θάλασσα ὑποδέκεται καὶ πενάγκα· ἔστι δὲ ἐν τῇ ἐσόδῳ ταύτῃ θερμὰ λουτρὰ, τὰ χύθους καλέουσι οἱ ἐγχώριοι. ¶ Χύθοι est etiam nomen vrbis apud Suidam, necnon Harpocr. & Steph. V N D E Χύθειος, Qui inde oriundus est. ¶ Χύθοι Suid. exp. etiam χῶμα.

Χύτρα, ας, ἡ, itidem Olla, vt χύθος: vel etiam Olla fictilis, Testa, Cacabus. nam & Athen. libro 4 scribit, τὴν χύτραν nominari κακκάβιν ab Aristophane, necnon ab Antiphane: ex quo & hunc locum affert, — Βοιωτίας Μιχθεῖσα κοίλοις ἐν βυθοῖσι κακκάβης Χλιαίνετ', αἴρεθ', ἕψεται, παφλάζεται. Idem comicus apud eundem Athen. lib. 10, inter alios griphos, ἡ χύτραν vocat

ρυμα σίτθυκτον κοιλοστόμαστον κύπης, Πλατὺν ἐν χάμης ἐν ἄλλῃ μὴ τῆς ὀπίσθεν στέγῃ, Νεογλυοῖς πόιμνης ἐν αὐτῇ πνικτὰ γαλακτοφρέμμονα Τακεροχῶτα δικτυοῦσαν. est enim olla figuli rotæ circumactu fabricata, è terra ficta, & in alio matris suæ tecto cocta, (id est, in figulina fornace) quæ & ipsa è terra est, & in ea incoquuntur tum alia tum è nouello grege lactentes agni, vel hœdi. Apud eundem Athenæum lib. 9, quidã dicit, ἀλλὰ κἂν τῆς φακῆς ἐάσαιτε ἡμᾶς μεταλαβεῖν, ἢ αὐτῆς γε τῆς χύτρας. Et apud Plut. Symp. 8 Pythagoras iubet χύτρας τύπον ἀρθείσης ἐν ἀσοῦ μὴ ἀπολιπεῖν, ἀλλὰ συρχεῖν, siue τῆς χύτρας τὸν τύπον ἀφανίσαι. nam imposita cineribus olla, vestigium eis imprimit. Apud Xen. Hell. 4, φέροντας πῦρ ἐν χύτραις. Apud Plat. in Hipp. maiore, χύτραι δίωτοι, ollæ duas aures (id est ansas) habentes. Et in prouerb. χύτραν ποικίλλειν apud schol. Aristoph. Habes verò apud Suid. quoq; & apud Erasmũ alia prouerbia. Apud Dioscor. καίονται ἐν ᾠῷ χυβῷ Plin. vertit, Cremantur in fictili nouo. Inter φιλημάτων quoque εἴδη est τὸ χύβαν φιλεῖν, nimirum ὁπότε τὰ παιδία φιλοίη τῶν ὤτων ὑπαμβανόμενα, vt Poll. annotauit libro 10, c. 24, afferẽs ex Eunico, Λαβοῦσα τῆς ὤτων φίλησον τὴν χύτραν. ita vt χύτραν φιλεῖν dicatur qui aliquem, veluti ollam, prehensũ ambabus aurib⁹ deosculatur. Itẽ χύτρα dicitur quidam in ludo illo qui χυτρίνδα nominatur, de quo paulo infrà. ¶ Χύτραι dicuntur etiam τὰ χυβῴδια, (de qua voce infrà) teste Hesych. Sic ἰχθύες de foro piscario.

C. Χυβόποις, οδος, ὁ, Olla pedes habens: potius quàm Pes & sustentaculum ollæ, vt quidam interpr. Heiiod. Erg. 2, circa finem, Μηδ' ἀπὸ χυβόδων ἀνεπορέκτων ἀνελόντα Ἐσθειν, neque à pedatis ollis nondum delibatis rapiẽs comede. Cuius præcepti Plut. quoq; meminit Symp. lib. 7, probl. 4, dicens eum rectè ἀπὸ χυβόδων ἀνεπορέκτων οὐκ ἐᾶν φαγεῖν τὸν ἥδονον, ἀλλ' ἀπαρχὰς τοῦ πυεῖ καὶ γένεσι τῆς δεκανίας ἀπὸ τῶν δίδοντας. Et apud Suid. ἑώσαι τοῖς χυβόδοις ἀχραντοις ἀεὶ καὶ ἀκάπνοις, ὥς φησιν ἐν ἀγορᾷ τοῖς ὠνῶν ἐξηκριβωμένοις. nigrescunt. n. fumo si igni crebrius apponatur. Et apud Athen. l. 3, — χυβόδες κεφαμοῖ καὶ τήγανα ξηρά. A Poll. quoque lib. 10 numeratur inter τὰ μαγειρικὰ σκεύη. vbi etiã DIMIN. Χυβόδιον affert ex Hipponactis iãbis.

C. Χυβοπώλης, ου, ὁ, Ollarum seu cacaborum vẽditor. Vnde FOEM. Χυβοπῶλις, ιδος, ἡ, Ollarum vẽditrix. Æginam vocatam fuisse χυβοπῶλιν tradit Poll. ITEM Χυβοπώλιον, ου, τὸ, Taberna ollaria, Taberna in qua ollæ veneunt. Vtitur Hesych. Apud Ammon. verò properispromenos LEGITVR Χυβοπωλεῖον, itidémque apud Poll. lib. 7. Vide Χυτρεῖον.

C. Χυτρελφός, οῦ, ὁ, Qui in ollis coquit cibos. Athen. lib. 13, de impedimentis Darii apud Damascum captis, ὀφοποιοὺς δραχμοσίους ἑβδομήκοντα ἑπτά, χρυσοῦς εἰκοσιεννέα, γαλακτουργοὺς τρεῖς καὶ δέκα, οἰνοχόους τρεῖς ἑβδομήκοντα.

Χυτραῖος, SIVE Χύτρεος, ου, ὁ, Ollaceus, si ita loqui liceret. id est Fictilis, Testaceus. Hesych. enim χυβαῖον affert pro ὀστράκινον, testaceum. Dicitur ET Χυτρεοῖς pro χύτρεος, VT Κεραμεοῖς pro κεράμεος. Aristoph. Nub. Ὅτε καί σε χυτρεῶν ὄντα θεὸν ἡγησάμην, quando etiam te, testaceus quum esses, deum putabam. Schol. ait ibi ὀνοματοποιηθῆναι χυτρεοῦν vocari τὸ ὀστρακίνον φρόνησιν μιμούμενα ὀστράκινον, τοιαῦτα ὡς χύτραν. id est ἀπελές & vix χύτρας ἄξιον.

Χύτρινος, ου, ὁ, idem. Apud schol. Aristoph. ex Philochoro χύτρινοι ἀγῶνες, forsan qui τοῖς χύτροις celebrantur. nam quum de festo illo quod χύτροις nominabant, loquutus esset, subiũgit, ἤγοντο δὲ ἀγῶνες αὐτόθι οἱ χύτρινοι καλούμενοι, καθὰ φησὶ Φιλόχορος. ¶ Χύτρινον Hippocr. vocauit etiam τὴν χύτραν, vt testatur Galenus in lexico suo Hippocratico. Locus est Γυναικείων lib. 2, vbi dicit χύτρινον ὅσον δύο ἑκταίας χωρέοντα. AT Χυτρῖνοι Hesychio τὰ κοῖλα τῆς γῆς δι' ὧν αἱ πηγαὶ ὀνίενται.

Χυτρίτης, ου, ὁ, Ollaris. (vt apud Columellã Ollares vuæ) vt χυτρίτης πυός, qui dum in olla coquitur, coagulatur & concrescit.

Χυτρολός, έως, ὁ, Ollarum figulus, Figulus qui ollas cõficit. Luc. καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοῖς χυτρέαις καὶ ἱππόποιοις, καὶ πάντας ὅσοι πλουσιοῖ, τοιαῦτα ἀπεκάλουν. Vtitur & Plato in libris De rep. teste Suida.

Χυτρεῖον, ου, τὸ, Locus vbi ollæ conduntur & asseruantur. ἐν ᾧ αἱ χύτραι, vt Suid. exp. Ammonius verò χυτρεῖα dici scribit τὰ τῶν χυτρῶν ὄστρακα, ollarum testas. vt & Poll. lib. 7, Χυτρείδας δὲ (inquit) καὶ τὰ χυβοπωλεῖα ἐκάλουν· ὡς χυτρεῖα, τὰ τῶν χυτρῶν ὄστρακα. Apud Hesych. autem legitur, Χύτρεια, τὰ τῶν χυτρῶν ὀστράκια.

Χυτείον, ου, τὸ, Ollula. Affertur enim ex Aristoph. ἐν χυτείῳ pro In parua olla. Exponitur etiam Ollæ operculum. Hesych. verò τῷ χυτείου affert pro τῷ κρανίου.

Χυτεὶς, ίδος, ἡ, itidem Ollula: vel etiam simpliciter Olla. Dion. χυτείδας αἰθράκων καὶ πίττης πλήρεις πόρρωθεν μηχαναῖς ἐπέρριπτον, ollas carbone piceq; refertas eminus machinis eiaculabãtur. Nisi malis Fictilia, Testas. Χυτείδες vocata fuerunt etiam τὰ χυβοπωλεῖα, vt ex Poll. docui in Χυτρεῖον. id est, Tabernæ in quibus ollæ veneunt: quæ χύτραι etiam nominantur. VNDE Χυτείδιον, ου, τὸ, forma diminutiua, itidem Ollula. Aristoph. Acharn. Δός μοι χυτείδιον ἀπογγίψω βεβυσμένον, da mihi ollulã spongia obturatam. Luc. pag. 4, ἐπεὶ καὶ δύβρυπα ἡμῖν τὰ ἔρια, ὡς τῶν ἐκείνοις τὰ χυτείδια· καὶ μικρόν τι λίθον ἐμβαλὼν, σωτείψειεν ἅπαντα. nimirũ τὰ ἐν πυεῖ ὀπισθέντα σκεύη, vt quæ conficiunt οἱ χυτροῖς καὶ οἱ πηλουργοί. Hesychio χυτείδιον est μέθυον ἓν.

Χυτείνδα, ludus quidam dicebatur, quem sic describit Hesych. καθέζεται τις ἐν μέσῳ· εἶτα κύκλῳ περιτρέχοντες οἱ παῖδες περὶ τὸν καθεζόμενον, ποιοῦσιν αὐτὸν περιστρέφεσθαι, ἕως ἅψηται τινος τύπτοντες αὐτόν· εἶτα καθέζεται ὁ ληφθείς. Meminit Suidas quoque, & ante hos Poll. lib. 9, à quo prolixius describitur: dicitúrque is qui in medio sedet & ita ab eis circumagitur ac verberatur, χύτρα nominari.

Χυτείζω, In olla pono, In testa seu cacabo condo. ait enim Hesych. χυτείζειν εἶναι τὸ ἐν χύτρᾳ πθέναι. VNDE Χυτρισμός, οῦ, ὁ, Expositio infantis in testa seu fictili. scribit enim idem lexicographus χυτρισμὸν dici τὴν τῶν βρεφῶν ἐν ταῖς χύτραις ἔκθεσιν. Cui expositioni suffragatur & Aristophanis schol. Exponens enim hæc verba in Ranis, de Œdipo, — ὅτε δὴ τοῦτον μὴν αὐτὸν ἠγρύπνουν Χειμῶνος ὄντος ἐξέθεσαν ἐν ὀστράκῳ, Ἵνα μὴ κτραφεὶς ἠγνοιτο τῷ πατὶ φονάλς, ait dixisse comicum ἐν ὀστράκῳ, quoniam ἐν χύταις ἐξεπέθεσαν τὰ παιδία: ideóq; id appellatũ fuisse χυτείζειν.

C. Εἰχυτείζω, itidem In olla pono, In cacabo seu testa cõdo. Itẽ In fictili expono, ἐν ὀστράκῳ ἐκπέθημι, vt Aristoph. loquitur. scribit enim Hesych. ἐκχυτείζειν εἶναι ἐκπέθειν βρέφος ἐν χύτρᾳ. Idem εἰχυτειεῖς exp. ἐκποκτενεῖς, trãslatum esse dicens ἀπὸ τῶν ἐν ταῖς χύτραις ἐκπεθεμένων παιδίων, procul dubio respiciẽs ad hunc locum Aristoph. Vesp. Καὶ δὴ αὐτὴν πάλαι ἥκει τῶν τοιούτων Τάπι Θρᾴκης, ὃν ὅπως αἰσχυνεῖς, εἰχυτειεῖς. vbi schol. quoque pro φονεύσῃς accipi ait, sed ἐκ τοῦ παρεπομένου. quoniam fortassis mortuorum cineres in fictilibus & vrnis condi solebant. VNDE Εἰχυτείεια, SIVE Εἰχύτεια, ας, ἡ, Quæ cacabo seu fictili aliquid imponit. Aristoph. schol. in loco iã citato annot. εἰχυτείας nominari τὰς χοὰς τοῖς πεπελυτηκόσιν ὀπφερόσας, καὶ ὅσαι τοῖς ἐναγεῖς καθαίροισιν, αἷμα ὄπλα χέσαι ἱερεῖα, καὶ τὰς θρίωπτείας: præterea etiã τὰς μαίας τὰς ἐκπεθείσας ἐν χύτραις τὰ βρέφη. Quæ apud Suid. quoq; leguntur: sed apud eum scriptum est εἰχυτείεια, quinque syllabis, vt & apud Plut. in Minoë: quem vterque autorem citat: ὥσπερ καὶ ἡμᾶς αὐτὴ οἶδά που αὐτὸς ἀκούων οἴοις νόμοις ἐχρώμεθα περὶ τοὺς ἀποθανόντας, ἱερεά τε προσφάπτοντες τοῖς τῆς ὀκφορᾶς τῶν νεκρῶν, καὶ εἰχυτριείας μεταπεμπόμενοι, Mulieres quæ defunctorum sepulcris libamina solenni ritu fundũt, vel etiam cõductæ deflent mortuum: quas Latini vocant præficas. Festus enim præficas dici scribit mulieres ad lamentandũ mortuum conductas, quæ dant cæteris modum plangẽdi, quasi in hoc ipso præfectas: Nonius, quæ adhiberi solebant funeri mercede conductæ, vt flerent & fortia facta laudarent. Lucill. — mercede quæ Cõductæ flent alieno in funere præficæ, Multo & capillos scindunt & clamant magis. Sed notandum est, εἰχυτείεια quidẽ esse à verbo εἰχυτίζω, at εἰχύτεια potius ab εἰχύω, Infundo: (tanquam præcedente mascul. εἰχυτὴς) quia nimirum mortuorum sepulcris libamina solennia infundunt.

C. Ἐκχυτρίζω, Ex olla effundo, seu eximo. Vel etiã simpliciter Effundo. Affert enim Hes. ἐκχυτρίζε pro ἔκβαλε.

C. ΚΑΤΑχυτείζω, idem quod ἐγχυτείζω. vt ex Aristoph. schol. discimus. Is enim quum ἐγχυτειεῖς dixisset accipi pro φονεύσῃς, ex consequẽte, subiungit paulo pòst, ἔλεγον δὲ καὶ τὸ βλάψαι καταχυτείσαι, ὡς ἐπῴδοῦσι Ἀειοφαγῆς. Quæ apud Suidam quoque leguntur.

Χ Υ Λ Ο Σ, οῦ, ὁ, Succus. generaliter quidem significat idem quod χυμός, tum apud Plat. & Hippocr. tum apud veteres omnes comicos, vt Gal. prodidit. Sic autem dicitur ἡ ὀξὺ ὑγροῦ καὶ ξηροῦ σύστασις τῷ ὑπὸ θερμότητος πεφθέντων, hoc est, succus à calore ita cõcoctus vt humidi siccique medius sit consistẽtia. Hic verò nõ aliud est quàm humor quidam incrassatus, tam in animantibus quàm in plantis. Sed tamen in animantibus specialiter magis eũ succum designat quem ventriculus è cibis per concoctionẽ elicit, & qui sãguinis materia est. Hic enim propriè à medicis χυλὸς appellatur, quanuis generaliori quodam significatu non is modò, verùm etiam pituita & sanguis & reliqua omnia humorũ genera sub eo nomine comprehendi posse videantur. Hæc Gorr. Apud Dioscor. Marcellus χυλὸν, id est succum, appellat humorem ex tota materia, partéve eius aliqua cõcisa tusáve, aspersis aliquando aqua aut vino aut alio humore, tum manib⁹ aut torculari aut igne expressum exudatumq;. vbi discrimẽ etiam ponit inter χυλὸν, ὀπὸν & δάκρυον. Rectè verò dicit Exudatũ. Propriè enim eũ χυλὸν & χυμὸν dici puto quem res aliquæ fundunt & exudãt, vt ipsum præ se fert nomen, à χύω deriuatum. Mnesitheus medicus apud Athen. l. 3, ὅσα δὲ προσφέρεται τῶν τοιούτων, (vt sunt pira, fic⁹, mala Delphica, & huiusmodi alia) δεῖ φυλάττειν τὸν καιρὸν ἐν ᾧ τοῖς χυλοῖς τοῖς ἐν αὐτοῖς μήτε ἀπέπτοις μήτε σαπροῖς μήτε καπεχεκμεμιγμένοις λίαν ὑπὸ τῆς ὥρας ἕξει. Sic ὀξαλίδος χυλὸς, succus oxalidis, apud Galen. & σρύχνου χυλὸς, vt quum ad Glauc. lib. 2, dicit δεύειν σρύχνου χυλῷ, madefacere & macerare solani succo. Sic Dioscor. l. 5, χυλὸς σαφυλῆς, Vuæ succ⁹, seu Vuæ mellago, vt Ruell. & Barb. verterunt, sequuti Plinium: qui & ipse χυλὸς apud eundem Diosc. vertit Succus. hæc enim Dioscor. ὁ δὲ χυλὸς τῶν ξυσμάτων θλιβέντων μετὰ ῥοδίνου πρὸς καυσκωνῶν ὀπφαίειαν εἰχριόμενος ὠφελεῖ, sic reddidit, Succ⁹ ex strigmẽtis cucurbitæ illit⁹ cum rosaceo & aceto, febrium ardores refrigerat. Rursum Galen. ad Glauc. lib. 1, χυλὸς πιοσάνης, ptisanæ succ⁹, vel ptisanæ cremor, vt Plin. cũ Celso vocat. At χυλὸν φιλίας per metaphoram & iocum dixit Aristophanes, in Pace, μίξον σὺ ἡμᾶς τοῖς Ἕλλωσι πάλιν ἐξ ὀργῆς φιλίας χυλῷ, quod schol. exp. ῥοφήμασι, forbitione. Est verò vbi χυλὸς (sicut χυμὸς) dicatur nõ tam Succ⁹ quàm Sapor. Aristot. Ethic. lib. 3, c. 10, τῆς γὰρ γεύσεως ὅδε ἡ κρίσις τῶν χυλῶν· ὅσῳ ποιοῦσιν οἱ τοῖς οἴνοις δοκιμάζοντες, καὶ τὰ ὄψα ὀρτύοντες. qui enim vina explorant, & opsonia cõdiunt, necesse est vt sapores probè sciãt discernere. Sic Theophrast. De caus. pl. lib. 6, c. 19, ὧν σρυφνότεροι καὶ πικρότεροι καθ' αὑτοὺς οἱ χυλοί. κεραινύμενα γὰρ ὑπὸ τῆς φύσεως τοῦ ὑδατώδεις, βελτίους καὶ γλυκυτέρους ποιοῦσι τοῖς χυλοῖς. Et rursum, ἄλλοις κακοῖς τοῖς σρυφνοῖς καὶ κατὰ τοῖς χυλοῖς καὶ κατὰ τὰς δραδίσεις. In eodẽ libro, ἐν ὠμοσμόροις ὅσα μεταβάλλει χυλοῖς, in certis quibusdam saporibus mutatione afficitur. Et apud Epicurum, αἱ δὲ τῶν χυλῶν ἡδοναὶ, voluptates quæ sapore percipiuntur, vt Cic. interpr. qui hæc eiusdem, οἵ τε λιπὸ χυλοὶ ἴσην πολυτελεῖ δίαιτα τῷ ἡδονῇ τοῖς τρυφεροῖς, sic vertit, Tenuissimo victu, id est cõtemptissimis escis & potionibus, minor voluptas non percipitur quàm rebus exquisitissimis ad epulãdum. Rursum Theophr. De caus. plant. l. 6, c. 18, δράσσοροι καὶ κατὰ χυλοὺς καὶ ὀσμὰς καὶ ἀκοσμίας. Idem eiusdem libri initio, χυλὸς μὲν ἡ τῶν ξηροῦ καὶ γεώδους τοῦ ὑγροῦ ἀναπόμοιξις· ἡ δὲ τῶν ξηροῦ δράσις τῶν ὑγροῦ δίνησις ὑπὸ θερμοῦ. Ibidem ab eo hæc εἴδη τῶν χυλῶν ponuntur: γλυκὺς, λιπαρὸς, αὐστηρὸς, σρυφνὸς, δριμὺς, ἀλμυρὸς, πικρὸς, ὀξύς. At Plin. lib. 15, cap. 27, Interim quæ sunt cõmunia & pomis omnibúsque succis, saporum genera tredecim reperiũtur: dulcis, suauis, pinguis, amarus, austerus, acer, acutus, acerbus, acidus, salsus. Idem cap. sequente, Ergo succorũ vinosus piro, moro, myrto: pinguis, oliuæ, lauro, nuci iuglandi, amygdalis: dulcis, vuis, ficis, palmis: aquosus, prunis: sanguineus, moris, cerasis, cornis, vuis nigris. idẽ albis candidus, lacteus in capite ficis, in corpore non item: spumeus, malis: nullus Persicis, quum præsertim duracina succo abundent. Definitiones autem singularum χυλοῦ specierũ, habes in loco Theophr. iam citato.

C. Ἄχυλος, ου, ὁ καὶ ἡ, Nullum habens succum vel saporem. id est Exuccus, Insipidus. Theophr. De caus. plant. lib. 6, cap. 19, αἱ ῥίζαι τῶν ἄβροτοι δράσσοροι καὶ πικροὶ, ἢ ὅλως δύσχυλον ἢ ἄχυλον. Et mox, διαφορεῖ τῶν οὐ μικρὰ καὶ δράσσοροι τὰς φύσεις τῶν ζώων. τὰ μὲν γὰρ ἡμῖν ἄχυλα, τοῖς ἄλλοις ἔγχυλα φαίνεται, δράσσοροι τῷ ἰσχνῷ καὶ τὴν κατεργασίαν· ἄλλοις κακεῖνα τοιαῦτα καὶ κατὰ τοῖς χυλοῖς καὶ κατὰ τὰς δραδίσεις. Vide & Ἄχειλος suprà.

C. Δυσχυλος, Difficilem habens saporem. id est, ingratum & iniucundũ, seu insuauem. nam eiusmodi saporem lingua difficulter & cum molestia quadam admittere videtur. Exemplum ex Theophr. De caus. plant. lib. 6, cap. 19, habes in præcedente composito. VNDE Δυσχυλία, ας, ἡ, eiusmodi saporis iniucunditas & insuauitas, Ingratus sapor. Theophr. ibidem, de sesamo & erysimo loquẽs, Τούτων γὰρ χλωρῶν ὄντων οὐδὲν ἀπέεσθαι δοκεῖ ζῶον, διὰ τὴν πικρότητα καὶ τὴν δυσχυλίαν.

C. Ἔγχυλος, Oppositus præcedenti ἄχυλος, id est Succum in se habens, In quo succus est, Succulentus, Succosus. Theophr. De caus. plant. lib. 4, τὰ δ' ὀσφρία θεῖλοιτον ἐγχυλότερα, καὶ τοῖς τὸ δωάδεσι συλλέγειν. ξηραινθέντα γὰρ διαῤῥεῖ. Vbi nota τὰ ἔγχυλα opponi τοῖς ξηραινθεῖσιν, & synonymum habere τὰ ὠμά. Præterea vt ἄχυλος est Insipidus, ita ἔγχυλος, Sapidus, In quo sapor est: apud eundẽ Theophr. De caus. plant. lib. 6, ἅπαντα δ' οὖν τοῦτα μίξει ἑνὶ καὶ ἀλλοιώσει ἔγχυλα γίνεται καὶ ὀσμώδη.

C. Εὔχυλος, Bono præditus succo. Vel Succi plenus, Abundans succo, Succosus. Item Bonum habẽs saporem, Sapore præstans, Sapore gratus: oppositum τῷ δύσχυλος. Hicetius apud Athen. lib. 7, de anthia seu callionymio pisce, εἰ ὦ αὐτὸν χονδρώδη καὶ εὔχυλον καὶ ἀνέκκριτον, οὐκ ἄοσμα χρὴ δὲ, Boni esse succi, Bonum succum generare: cui opponitur κακόχυλος. quod vide. VNDE Εὐχυλία, ας, ἡ, Bonitas succi: vel Gratus sapor.

C. Κακόχυλος, (opp. præcedenti εὔχυλος) Qui mali est succi, vt κακόχυμος. Diphilus Siphnius apud Athen. lib. 3, scribit τῶν σύκων εἰ τὰ μὲν ἄπαλα, ὀλιγόσφαρα καὶ κακόχυλα, ἀνέκκριτα δέ. Et mox, τὰ ὦ Χῖα καὶ τἄλλα πάντα τούτων εἰ κακοχυλώτερα. Ibidẽ legitur synonymum κακόχυμος. Scribit enim idem Diphilus, τῶν μήλων τὰ χλωρὰ καὶ μηδέπω πέπονα, κακόχυμα εἰ καὶ κακοσόμαχα, δηπολαστικά τε καὶ χολῆς γεννητικα. Et mox, κακοχυμότερα δ' εἰ τὰ ὀξέα. Sed & opposito εὔχυλος idem ibidem vtitur, dicens, τῶν πεπόνων ἀχυλότερα μὲν εἰ τὰ γλυκέα, καὶ ἀνεκκριτότερα, διὰ τὸ σύψιν μὴ ἔχειν, κακοχυμότερα δέ, τὰ ὀξέα. Et mox, εὔχυλα μὲν καὶ ἀνέκκριτα, οὐκ ἄοσμα δέ.

C. Λεπτόχυλος, Qui tenuis succi est. Cui OPPON. Παχύχυλος, Qui crassi est succi, seu Qui crasso succo est præditus. Idem cum παχύχυμος.

C. Πολύχυλος, Multũ habens succi, Succosus, Multo madẽs succo. Diosc. de solano, ἡ δὲ ῥίζα, ἀώδης, δριμεῖα, δάκνουσα ἢ φαρυγγα, πολύχυλος, ἁπαλή. Id est, Plin. interprete, Solani radix odorata, gustu acri, mordax, succosa, mollis.

Χυλώδης, εος, ὁ καὶ ἡ, itidem Succosus. vel Succi speciem gerens. Aut, Qui è succorũ genere est. Et τὸ χυλῶδες in plãta dicitur Pars succosa eius, seu ipse eius succus. Diora. l. 3, c. 22, καὶ τὰ χυλῶδες δὲ ἢ ῥίζης τὰ αὐτὰ ποιεῖ πτόρμον, fedicis epotus succus eos dẽ præbet effect⁹, Ruell. interpr.

Χυλαρμον, ου, τὸ, forma diminutiua, quasi Succulus. Vocant autem χυλαρία Actuarius & Nicol. Alexandrinus, quãdo herbas quasdam adiecto mediocri melle aut saccharo decoquimus, q. d. succatiunculas. v. l. Suidæ χυλαρίον est τὸ ὑδαρῶδες, ὁ ἐκπεπτεσμένος ὄπος.

Χυλόω, ῶ, F. ώσω, In succum redigo seu resoluo, Liquo: vel Succum exprimo. Dioscor. lib. 2, cap. 112, de chelidonio minore, αἱ ὦ ῥίζαι χυλωθεῖσαι, χρήσιμοι εἰς ῥινεγχυσίαν μετὰ μέλιτος, πρὸς κάθαρσιν κεφαλῆς, Radices in succum redactæ. id est Succus radicibus expressus. vt cap. 110 dicit, ῥινεγχυθῆναι ὦ ὁ χυλὸς τῶν φύλλων καὶ τῶν κορυμβίων σὺν ἰείνῳ, succus foliis & corymbis expressus cum irino vnguento naribus infunditur. Pro quibus potuisset dicere, vt in præcedente loco, τὰ φύλλα καὶ οἱ κόρυμβοι χυλωθέντα, χρήσιμα εἰς ῥινεγχυσίαν μετὰ ἰείνου. Eodẽ libro cap. 108, de hordeo, χυλωθὲν ὦ τὸ ἄλθυρον σὺν ὕδατι, Expressus è farina succus cum aqua, seu Cremor farinæ ex aqua,

vt Ruell. vertit. Et cap.98, καλίση δὲ ὅϑεν ἡ λεπτοπάτη καὶ ἀφρυβής, κούφη τε ὥςπερ ἄμυλον, παχέως τε χυλουμένη ὑπὸ ὑγροῦ, in humore ſtatim eliqueſcens, vt Ruell. vertit: Humore ſe diluens & reſoluens, vt alii.

A

VNDE Χύλωσις, εως, ἡ, Succi expreſſio, vel etiam Ipſe ſuccus expreſſus, & cremor. Dioſcor. lib. 2, cap. 108, de hordeo, τὸ μὲν πρῶτον γινομένου ἐξ αὐτῆς ἀλφίτου ἡ πλιατανίη θερμοτέρα, διὰ τὸ ἐν ἑψήσει χύλωσιν, ob cremorem in decoctione redditum, vt Ruell. vertit. Sic idem hæc eiuſdem cap. 132 eiuſdē libri, de lupinis, μετ' ὕδατος ὀμβρείου ἑψήσαντες ἄχρι χυλώσεως, interpr. Decocti cæleſti aqua donec in cremorem lenteſcant. Gaza Succationem vertit apud Theophr. Hiſt. plant. lib. 7, cap. 5. Χύλωσις dicitur etiam Succi generatio, ventriculi propria actio per quam cibus in chylum mutatur. Gorr.

B

Χυλίζω, F. ίσω, itidem Succum elicio, ſeu exprimo: vel, In ſuccum reſoluo, & liquo. Dioſc. (apud quē frequens eſt, vt & præcedens verbum) lib. 2, c. 213, χυλίζεται δὴ καὶ εἰς τὰ ὀφθαλμικά, Succus ex ea exprimitur ocularibus medicamētis vtilis. ſeu Extractus ſuccus oculorum medicamentis adiicitur. Et cap. 221, de chelidonio maiore, χυλίζεται δὲ τὰ φύλλα καὶ ἡ ῥίζα καὶ ὁ καυλός, ὀρχαμένου θέρους, καὶ ξηραίνεται ἐν σκιᾷ, ineunte æſtate ſuccus exprimitur foliis, radice, caule. Et alibi, de ſparto, καὶ αὐτῶν δὴ τῶν ῥάβδων ἐν ὄξει βεβρεχισῶν, εἶτα κοπεισῶν, καὶ χυλισθεισῶν, ἰχαδικῶν καὶ σπασχικῶν ὅϑεν βοήθημα, ὕσσον κύαθος εἰς πινόμενος νήστιν. Pro quibus Plinius, Rami ſimiliter cum fronde in aceto macerati pluribus diebus & tuſi, ſuccum dant iſchiadicis vtilem, cyathi vni⁹ potu. Vtitur & alibi paſſim hoc vocabulo Dioſcor. & alii medici.

C

Χύλισμα, ατος, τὸ, ET Χυλισμός, οῦ, ὁ, Succus expreſſus, & Succi expreſſio. Dioſcor. initio libri 3, περὶ ῥιζῶν καὶ χυλισμάτων καὶ βοτανῶν καὶ σπερμάτων, de radicibus, de ſuccis, de herbis, de ſeminibus. Theophr. Hiſtor. plant. lib. 9, χύλισμα γίνεται, Fit liquamentum, Succus exprimitur. Rurſum Dioſcor. lib. 3, de aloë, διϊπὸν δέ ὅϑεν τὸ εἶδος τοῦ χυλίσματος, duo ſunt ſucci genera qui inde exprimitur. Poſterius verò χυλισμὸς legitur apud Theophr. loco iam citato, itidémque à Gaza exponitur Succus: licet potius de ipſa ſucci expreſſione dicatur.

D

C. Ἀπὸχυλίζω, Succum extraho. Budæus apud Dioſcor. interpr. Delingo, id eſt Linctu ſumo in os. Paſſ. Ἀποχυλίζομαι, Succus mihi extrahitur ſeu elicitur. Dioſcor. ὑποπθεμένη τῇ γλώσσῃ καὶ ἀποχυλιζομένη.

E

C. Ἐγχυλίζω, In ſuccum redigo ſeu reſoluo: vel etiam, Succum exprimo & elicio. Theophr. lib. 6 De cauſ. διὸ καὶ περιπκυάζουσιν αὐτὸ, τὰ μὲν, ἐγχυλίζοντες καὶ ξηραίνοντες, τὰ δὲ ὑπτέμνοντες, ὅπως ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἀὴρ πτίξει καθάπερ τὰς ῥητίνας. VNDE Ἐγχύλισμα, ατος, τὸ, eiuſmodi ſuccus.

B

C. Ἐκχυλίζω, itidem Succum exprimo ſeu elicio. Bud. ex Gaza interpr. Eliquo, necnon Exugo. Paſſ. ἐκχυλίζεται dicitur aliquid cui ſuccus exprimitur & elicitur.

F

Χυμὸς, F. ός, itidem Succum elicio, ſeu exprimo: vel, In ſuccum reſoluo, & liquo. Dioſc. (apud quē frequens eſt, vt & præcedens verbum) lib. 2, c. 213, χυλίζεται δὴ καὶ εἰς τὰ ὀφθαλμικά, Succus ex ea exprimitur ocularibus medicamētis vtilis. ſeu Extractus ſuccus oculorum medicamentis adiicitur. Et cap. 221, de chelidonio maiore, χυλίζεται δὴ τὰ φύλλα καὶ ἡ ῥίζα καὶ ὁ καυλός, ὀρχαμένου θέρους, καὶ ξηραίνεται ἐν σκιᾷ, ineunte æſtate ſuccus exprimitur foliis, radice, caule. Et alibi, de ſparto, καὶ αὐτῶν δὴ τῶν ῥάβδων ἐν ὄξει βεβρεχισῶν, εἶτα κοπεισῶν, καὶ χυλισθεισῶν, ἰχαδικῶν καὶ σπασχικῶν ὅϑεν βοήθημα, ὕσσον κύαθος εἰς πινόμενος νήστιν. Pro quibus Plinius, Rami ſimiliter cum fronde in aceto macerati pluribus diebus & tuſi, ſuccum dant iſchiadicis vtilem, cyathi vni⁹ potu. Vtitur & alibi paſſim hoc vocabulo Dioſcor. & alii medici.

C

Χύλισμα, ατος, τὸ, ET Χυλισμός, οῦ, ὁ, Succus expreſſus, & Succi expreſſio. Dioſcor. initio libri 3, περὶ ῥιζῶν καὶ χυλισμάτων καὶ βοτανῶν καὶ σπερμάτων, de radicibus, de ſuccis, de herbis, de ſeminibus. Theophr. Hiſtor. plant. lib. 9, χύλισμα γίνεται, Fit liquamentum, Succus exprimitur. Rurſum Dioſcor. lib. 3, de aloë, διϊπὸν δέ ὅϑεν τὸ εἶδος τοῦ χυλίσματος, duo ſunt ſucci genera qui inde exprimitur. Poſterius verò χυλισμὸς legitur apud Theophr. loco iam citato, itidémque à Gaza exponitur Succus: licet potius de ipſa ſucci expreſſione dicatur.

D

C. Ἀπὸχυλίζω, Succum extraho. Budæus apud Dioſcor. interpr. Delingo, id eſt Linctu ſumo in os. Paſſ. Ἀποχυλίζομαι, Succus mihi extrahitur ſeu elicitur. Dioſcor. ὑποπθεμένη τῇ γλώσσῃ καὶ ἀποχυλιζομένη.

E

C. Ἐγχυλίζω, In ſuccum redigo ſeu reſoluo: vel etiam, Succum exprimo & elicio. Theophr. lib. 6 De cauſ. διὸ καὶ περιπκυάζουσιν αὐτὸ, τὰ μὲν, ἐγχυλίζοντες καὶ ξηραίνοντες, τὰ δὲ ὑπτέμνοντες, ὅπως ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἀὴρ πτίξει καθάπερ τὰς ῥητίνας. VNDE Ἐγχύλισμα, ατος, τὸ, eiuſmodi ſuccus.

C. Ἐκχυλίζω, itidem Succum exprimo ſeu elicio. Bud. ex Gaza interpr. Eliquo, necnon Exugo. Paſſ. ἐκχυλίζεται dicitur aliquid cui ſuccus exprimitur & elicitur.

F

ΧΥΜΟΣ, οῦ, idem cum χυλὸς ſignificat, eiuſdem etiam cum eo originis eſt. Χυμὸς (inquit Gorr.) Succus, Sapor. communi quidem ſignificatu omnem humorem deſignat coctione quodammodo incraſſatum, tam in animātibus quàm in plantis. vnde τῶν ἀχύμου καὶ κακοχύμου nomina deducta ſunt, quibus ea deſignantur quæ humorem bonum malúmve, hoc eſt nutriendo corpori ſeruandóque aptum aut incōmodum continēt. In quo nihil differt χυλὸς ἀπὸ τοῦ χυμοῦ, vt antè dixim⁹. Verùm peculiari quadam ſignificatione ab Ariſtotele, Theophraſto & Mneſitheo (vt refert Galen.) χυμὸς appellatur ipſa guſtandi facultas ſiue qualitas, quam Latini ſaporē vocant. Hic autem nō aliud eſt quàm partis ſiccæ terrenæque in humore permiſtio, vel partis ſiccæ per humorē vi caloris percolatio. Efficitur enim ſapor permiſtione quadam: Id quod eo argumento patet, quòd elementorum nullum, vt aër, ignis, aqua, ſibi ſaporem adſciuerit. Siquidem inſipida eſt aqua, & (vt veteres teſtantur) talis aqua creditur qualis terra per quā influit. Sed nec terra etiam ipſa, niſi aliquam miſtionem nacta ſit, alicuius ſaporis exiſtimari poteſt, ſed eam omnino humore aliquo dilui neceſſe eſt. Quod enim tam terreū durūmque eſt vt humore liquari nequeat, nullū guſtui ſaporem inuehit. quod verò ita concreuit vt diſſolui

G

H

poſſit, id nō aliter quàm aliquo humore dilutum & liquefactum, guſtandi ſenſum mouebit. Sic itaque χυμὸς non ſuccum tantùm, ſed ipſam etiam ſucci propriam qualitatem & affectionem, quæ ſapor eſt, ſignificat. Eſt enim ſapor non cuiuſuis humoris, (aqua enim & aquea omnia inſipida ſunt, & media inter guſtatorias qualitates) ſed eius proprius quem χυμὸν ſiue χυλὸν diximus indifferēter appellari. Hæc ille. Porro pro ſucco, apud Athen. lib. 2, διὰ τὸ δηλονότι διαφόροις ἐν ἡμῖν μίγνυσθαι χυμοί. Et lib. 3, χυμόν τε αἰαδίδωσιν εἰς τὸ σῶμα τὸν καλούμενον ξυστικόν. Et apud Alex. Aphrod. Probl. lib. 1, quæſt. 83, διὰ τί τειῶν χυμῶν ἁπλῶν καὶ μονοειδῶν ὄντων, οὐκέτι καὶ τεία νοσήματα μονοειδῆ καὶ ἁπλᾶ συμβαίνει, ἀλλὰ πλείονα. Ibidē, ὁ μὲν γὰρ θερμὸς καὶ λεπτὸς χυμὸς, ὀξὺ καὶ ὀλιγοχρόνιον καὶ διάκαῆ ποιεῖ πυρετόν· ὁ δὲ ψυχρὸς καὶ παχὺς, ἀβλιχρὸν καὶ πολυχρόνιον. Vocat autem ibi χυμοὺς, ſuccos, quos alii humores interpretantur, τὴν ξανθὴν χολὴν καὶ τὴν μέλαιναν, καὶ τὸ φλέγμα, bilem flauam nigrámque, & pituitam. Itidem lib. 2, probl. 10, vbi quærit διὰ τί ὁ μὲν πεπαίνων ἐκ θερμοῦ χυμοῦ γιγνόμενος, καὶ ἔχων μασιζουσαν καὶ καπλαίνουσαν χολὴν, ὥσπερ μίαν κινεῖται. Et ſub finem eiuſdē problematis, εἰ μὲν εἰσὶν εἰς ἡμῖν ἄλλων τειῶν χυμῶν αὐξηθῇ, τὸ τοιοῦτον κακοχυμία λέγεται· εἰ δὲ οἱ τέσσαρες κατ' αἰσλοσίαν τῆς οἰκείας αὐτῶν ποσότητος, πληθώρα. Vbi nota etiam quarti χυμοῦ ſeu humoris fieri mentionem, quod eſt αἷμα. Pro ſucco & ſapore ſimul, frequentiſſimum itidem eſt. velut apud Plut. Symp. 7, probl. 6, ὅτα μὲν γὰρ οἱ μάχειροι σκευάζοισιν ἐκ χυμῶν διαφόρων, αὐσηρὰ καὶ λιπαρὰ, καὶ γλυκία καὶ δριμία συγκεραννύντες. Et apud Luc. in Tim. ὅϑεν θαυμάσαι τινα ἢ σπουδὴν περὶ τὰ δεῖπνα ποιουμένους, χυμῶν τε ποικιλίας καὶ πεμμάτων περιεργίας. Itidem Aëtius in ſua præfatione dicit, περιήκει δὲ γεγυμνασμένος κατ' ἀ γευστικὴν αἴσθησιν, καὶ ὅπῃ μνήμης ἔχειν ἑκάστης ποιότητος τῶν χυμῶν τὴν ἰδιότητα. vt nimirū ſciamus quæ ſint σφυγνὰ, quæ αὐσηρὰ, quæ ἀλυκὰ, quæ πικρὰ, quæ δριμία, quæ ὀξέα, quæ γλυκία, quæ λιπαρὰ. Qua de re prolixè ibidem diſſeritur, & apud Galen. De ſimpl. medicam lib. 1, circa finem: item apud Theophr. Hiſt. plant. lib. 9, initio: & apud Plat. in Tim. Habes verò & in χυλὸς quædam.

C. Ἄχυμος, ου, ὁ καὶ ἡ, idem cum ἄχυλος, Exuccus, Succo carens ſeu deſtitutus, Humore ſuccóque nullo præditus. Item Inſipidus.

C. Δύχυμος, idem cum δύχυλος, Difficilem & moleſtum ſuccum vel ſaporem habens. ſeu Quem guſtare difficile & moleſtum eſt. id eſt Ingrato & inuicūdo ſapore præditus. Alii generalius interpr. Inſipidus, Malè ſapidus.

C. Ἔγχυμος, oppoſitum ſuperiori ἄχυμος (vt ἔγχυλος opponitur τῷ ἄχυλος) id eſt Succum in ſe habens, Succo & ſapore præditus, Succulentus, Succi plenus, ſeu Sapidus. Theophr. φύσει τε γὰρ δύζωά ὅϑεν καὶ βλαστικὰ διὰ τὴν πυκνότητα καὶ τὸ ἔγχυμον. id eſt διὰ τὸ πυκνὰ εἶναι καὶ ἔγχυμα, ſapida, vt B. interpr. qui apud Ariſtot. quoque exp. Saporē habēs, in lib. De ſenſu, vbi ἄχυμον oppoſitum habet: ὅτι δὲ ἀπ' ἐγχύμου ὅϑεν ἡ ὀσμὴ, δῆλον ἐκ τῶν ἐχόντων καὶ μὴ ἐχόντων ὀσμὴν. Τά τε γὰρ στοιχεῖα, ἄσμα, οἷον πῦρ, ὕδωρ, γῆ. Et rurſum, ἔτι δὲ λίθος μὲν ἄοσμος, ἄχυμος ὡς τὰ δὲ ξύλα, ὀσμῶδη· ἔγχυμα ὡς.

C. Εὔχυμος, vt εὔχυλος, Qui boni eſt ſucci: item Qui boni eſt ſaporis, Sapore præſtās. vt εὔχυμος θερὴ apud Galen. lib. 1 ad Glauc. Cibus boni ſucci: & εὔχυμος ὡσὲ ἡ ἡδονὴν, ſapore præſtās, quiq; in cibo laudatur. Itidē Gorr. Εὔχυμον (inquit) dicitur alimentum quod boni ſucci eſt. Id autem duplex eſt, tum quod portionem quandam boni ſucci continet ad nutrimentum habilis, ſed plurimum habet recrementi: tum quod plurimum habet quod nutrire poteſt, minimum autem quod ſit inutile: vt habetur apud Galen. lib. 9 Meth. med.

C. Κακόχυμος, oppoſitum præcedenti εὔχυμος. ſignificat enim Qui mali ſucci eſt, Malis & vitioſis humoribus plenus. Κακόχυμα (inquit Gorr.) dicuntur alimēta mali ſucci. vt ſunt quæ ſanguinem vel pituitoſum, vel bilioſum, vel melancholicum, aut alio quouis modo vitioſum, gignunt. Inter quæ Celſus lib. 2 recenſet omnia legumina, carnem omnem permacram, ſalſam, piſces quoque ſaxatiles, omnéſque qui ex tenerrimo genere ſunt, aut eos qui rurſus nimiùm duri viroſique ſunt: item omnia ſalſa, acria, acida, acerba. De quibus etiam

apud Galenum apertius in libro De aliment. facult. & libro De euchym. & cacochym. Exempla aliquot habes in ſynonymo Κακόχυλος. VNDE Κακοχυμία, ας, ἡ, Redundantia vitioſi humoris in toto corpore. Oportet autem vnum aliquem eſſe malum humorem qui redundat: quoniam ſi pariter omnes redundarent, iam non κακοχυμία ſed πληθώρα eſſet, vt tradit Alex. Aphr. in quodā loco in Χυμὸς citato. πληθώρα enim eſt copia omnium humorum æquabilis: κακοχυμία verò, certi cuiuſdam humoris, vel ſeroſi, vel bilioſi, vel melācholici, qui vnà cum ſanguine miſtus, efficit vt iam non amplius ſanguis, ſed ſanguis ſeroſus vel bilioſus vel melancholicus appelletur. Gignitur autē duobus modis, aliis quidem ex bilioſo cibo, aliis verò, ex quapiam in ipſo corpore corruptela & putredine ſiue cachexia. Tollitur præcipuè per purgationē, ſicut plethora miſſo potiſſimùm ſanguine curari debet. Gorr.

A

B

C. Παχύχυμος, Qui ſucco eſt craſſo, vel craſſo humore. Cui opponitur λεπτόχυλος, item & δύχυμος, apud Alex. Aphrod.

C. Ἐκχυμίζω, Exugo, Euaporo, Saporibus perfruor. in v. l. ſed ſine exemplo.

C

ATVERO Ἐκχύμωμα, ατος, τὸ, SIVE Ἐκχύμωσις, εως, ἡ, Sugillatio eſt: id eſt, ſanguinis ſub cutem per grumos effuſio. Eſt autem cutis affectio, eiuſque cauſa vtplurimum carnis contuſio eſt: à qua quum exiguæ venæ diuortium perpeſſæ fuerint, ſanguis per diapedeſin profunditur, & ſub integra cute colligitur per grumos. Inde tumor excitatur tactu mollis & cedens, & magna ex parte indolens, niſi quatenus ex contuſione dolor eſt: & principio quidem rubens, deinde progreſſu temporis liuidus & niger. Ac quū in phlegmone quoque ſanguis è vaſis effundatur, diſtinguit tamen phlegmonen ab ecchymoſi Galen. aphor. 20, ſect. 6. quòd in phlegmone ſanguis per muſculorum cauitates ſola ratione contemplabiles ſecundum minimas ſui partes effunditur: in ecchymoſi verò, in ſpatia effluit quæ venis circumiacent. Species huius ἐκχυμώματος ſunt ὑπώπιον & ὑποσφαγμα, & ſanguinis ad vngues concurſus ex plaga. Id quidem propriè ſignificat ἐκχύμωσις: Hippocr. verò aliquando generalius appellat effuſionem omnem ſanguinis è vena, & inanitionem, quā alio etiam nomine ναυσίωσιν vocat, vt annotauit Galen. cōm. 2, εἰς τὸ περὶ ἀγμῶν. Gorr. Alii ex Galen. lib. 5 κατὰ τόπους, eſſe dicunt χυμῶν ἔκχυσιν, hoc eſt, humorum effuſionem ſub contuſum locum. Sunt autem hæc verbalia à VERBO Ἐκχυμόω. à quo ἐκχυμοῦσθαι aliquid dicitur quum ſuccos & humores extra vaſa ſua effundit. vt τὰ φλεγμαίνοντα ἐκχυμοῦται apud Hippocr. περὶ ἀγμῶν. Vtrunque verò, Ἐκχύμωμα ſiue Ἐκχύμωσις, F habet OPPOS. Ἐγχύμωμα, SIVE Ἐγχύμωσις. Eſt enim ἐκχύμωμα ſiue Ἐκχύμωσις, affectio præter naturam, ἐγχύμωμα autem ſiue ἐγχύμωσις, ſecundum naturam. quippe quæ eſt ſanguinis & humorum in partem aliquam naturalis effuſio, per quam & partis eius venulæ replentur ſanguine, & color viuidus parti redditur. vt Hippocr. vſurpat Epidem. lib. 2, ſcribens, ὀδυνηδεύειν ὀξυδυμίῃ ἐμπιέειν, καὶ χρώματος αὐαλότητος ἕνεκα καὶ ἐγχυμώσεως. nam (vt ait Galen.) ἡ ὀξυδυμία natiuū calorem excitat & accēdit. Gorr. Verum ſciendū eſt, apud Galen. alicubi librariorum culpa alterum pro altero legi, quum tamen multum inter vtrunque interſit.

E

Χυμόν, ου, τὸ, Succulus, ſeu Modicum aliquid ſucci. Coquus quidam comicus apud Athenæum libro 7, Ὀξυλίπαρον θύπνοις ἐδωκα χυμόν.

ΧΗΛΗ, ῆς, ἡ, Forfex, ſeu Forceps: eo quidem ſignificatu quo Plin. dicit cancris eſſe bina brachia denticulatis forcipibus. nam de cancrorum tantùm forcipibus ſeu forficibus dicitur. Ariſtot. Hiſt. anim. libro 4, cap. 2, de aſtacis, οὗπερ δὲ διαφέρουσι κατὰ κεφάλαιον τοῦ ἔχειν χηλάς. Et aliquanto pòſt, πόδας δὲ οἱ μὲν κάρκινοι ἐφ' ἑκάτερα ἔχουσι πέντε σὺν ταῖς ἐσχάταις χηλαῖς· ὁμοίως δὲ καὶ οἱ καρκινοειδεῖς, δέκα θεὶς πάντας σὺν ταῖς χηλαῖς. Et lib. 2, χηλὰς ἔχει ἀπὸ κατὰ ὀνύχων, pro vnguibus forcipem habet, Gaza interprete. Sed & cæleſtis cancer inter duodecim zodiaci ſigna habet ſuas χηλάς. vt apud Arat.

A

B

C

D

E

F

G

H

Οὐδὲ αὐτοβρόμβαι χηλαὶ καὶ λεπὰ φάουσαι, Ἄφρεσσι παρίσιεν. Latini Chelas etiam ipſi vocāt. vt Cicero, ea verba ſic reddens, — quū procedunt obſcuro corpore chelæ. & Feſtus Auienus, — quum flagratas emittunt marmora chelas, Sideris expertes & clara luce carentes. Et Hyginus, In ea quæ chela dexterior dicitur, habet ſtellas tres ſimiles, non grandes, in ſiniſtra ſimiles duas. Boum etiam vngulæ biſulcæ & bipartitæ, nominantur χηλαί: quoniam nimirum etiam ipſæ ſunt biſulcæ ſeu bifurcæ, vt cācrorum forfices. Apollon. Rhod. Argon. lib. 2, ἐνὶ χαίῃ Χηλαὶ σκιερόπεντε, vngulas biſulcas figentes. Plutarch. De ſera num. vind. τῶν βοῶν αὖ εἰς τὰς χηλὰς μαλακωτέρας, ὥσπερ ἀλείφειν τὰ ἄκρα τῶν κερατῶν. Itidem vngulæ ouis & capræ, teſte Suida, χηλαὶ nominantur. Heſiodus tamen & equorum vngulas μωνύχας appellauit χηλάς, in Aſpide, — χθόνα δ' ἔκτυπον ὠκέες ἵπποι Νύσσοντες χηλῇσι, vngulis terram tundentes. vnde & Heſychio χηλὴ eſt non ſolùm ὄνυξ βοός, ſed etiam generalius ὁπλή. Soph. autem etiam vngues ſic vocauit, in Antig. pag. 255, Καὶ αὐτοῦ τάδε ἐν χηλάισιν ἀλλήλοις φονᾶς, λόβρηστας. ‖ Speciſlum quoque biſurcum ſeu biſulcum à ſimilitudine χηλὴ appellauit Hippocrates. Galenus enim in Hippocr. lexico eum ita vocaſſe ſcribit μηλὴν δίκροον, κατὰ τὸ ἄκρον ὀπτεμνομένην ἐμφερῆς χηλῇ. Locus Hippocr. eſt De morbis, lib. 2, in polypi curatione, ἐπειτα χηλὴν ὑποθεὶς ὑπὸ τὸν τραχηλεῶνα, ἀντερείσαν ἕλκειν ἐς τ' αὖ ὀξεῖαν τὸν πόλυπον. ‖ Χηλὴ dicuntur etiam οἱ ἐμπροσθεν τῶν ποδῶν θαλάσσαν πέτρας περιβεβλημένοι λίθοι, διὰ τὴν τῶν κυμάτων βίαν, μὴ τὸ πῖρας βλαπτοῖεν: nimirum ὥσπερ τὰ ἐοικέναι χηλῇ βοός, vt annotat ſchol. Thucyd. libro 1, pag. 20, vbi autor dixerat, παρῆλθε ὥσπερ τὴν χηλὴν διὰ τῆς θαλάσσης βαλλόμενος. Idem Thucyd. lib. 8, p. 291, χηλὴ γὰρ ὅϑεν τῶν Πειραιῶς ἡ Ἠετωνεία, καὶ παρ' αὐτὴν ὅδοῦς ὁ ἔσπλους ὅϑεν. Sic χηλὴ αἰγιαλῖτις. Eiuſmodi ſaxa littoreo muro præſtructa, vt vndarum appellentium vim retundant & murum defendant, Columella crepidinem vocaſſe exiſtimatur, Virgilius ſaxeam pilam. Nam ita ille lib. 9, Præiaciuntur in gyrum moles. ſic enim maris atrocitas obiectu crepidinis frangitur. Hic verò Æn. lib. 9, Qualis in Euboico Baiarum littore quondam Saxea pila cadit, magnis quam molibus antè Conſtructam iaciunt ponto. περικυμαία quoque dicitur eiuſmodi fluctus retundens moles, cuius ſtructuram docet Vitruu. lib. 5, cap. vltimo. Quidā verò & promontorium interpr. vt apud Plutarch. in Solone, κατὰ χηλὴν πινα ὡσὲ τὴν Εὔβοιαν ἀποβλέπουσαν, ad promontor. um quoddam ad Euboeam verſum. Sed viderint. Suidæ ſunt αἱ κατὰ λιμένων ὀξυχαὶ eiuſmodi χηλαί: à quo & ὅρος χηλὴ exponitur ὀξὺ χηλὴ, afferente hunc locum ſine autoris nomine, οἱ δὲ αἴχοῦ τῆς χηλῆς τὸ ὅρος κυλίζουσι, ὡς τὴν ὕλλιν καὶ τὸ ἐκ ταύτης νέμος περίβλημα ἔτι). ‖ Χηλαὶ dicuntur etiam cilorum extrema per ſomnum ſeſe contingentia, alio nomine dictæ κεφαίαι. Ita enim Rufus, τὰ δὲ φαίνοντα ἀλλήλων πέρατα ἐν τῷ καθεύδειν ἡμᾶς, κεφαίαι καὶ χηλαί. Heſychio itidem ſunt αἱ συμπλώσεις βλεφάρων. (ſed SCRIBENTI Χελαί) Eidem verò χηλὴ eſt etiam γνάθος, forſan quia diducitur ſicut αἱ τοῦ καρκίνου χηλαί. At à Poll. χηλαὶ inter morbos etiam numerantur, ſic ſcribente lib. 4, χηλαί, ἡ φύσιγγες, ῥαγάδες πθερνῶν, ποδῶν, αἱ δοίου. Vide & Χήλωμα.

C. Χηλαρχὸς, ὁ, ὁ, Qui eſt velocibus ſeu albis chelis, vel vngulis. epitheto equi. Pro quo Doricè DICITVR Χαλαρχός, VT Χαλὰ pro χηλὴ. Soph. Electra, pag. 120, ἢ καὶ χαλαρχαῖς ἐν ἁμίλλαις, οὕτως ὡς κείνῳ δυσπόνῳ τμηθεῖς ὁλκοῖς ἐξικόμην. vbi χαλαρχοὶ ἁμίλλας vocat ταὶ ἱππικὰς ἁμίλλας, vt ſcholiaſt. docet, χαλαρχοὶς exponens λαβόντα, & ταῖς παχείαις ἐν ταῖς χηλαῖς: χηλὰς accipiendo αἰτὰ ὁπλῶν. Suidas habet χηλαρχοῖς, ad eum locum reſpiciens, vt expoſitione oſtendit quæ eadem eſt cum ſcholiaſtæ expoſitione. Heſych. quoque χαλαρχοὶ affert pro ποδαρχοὶ ſeu παχύπεδας, ſiue τὰ ἄκρα τῶν ὀνύχων τῶν ποδῶν ἀρχοί. ita enim reponendum apud eum videtur.

D

E

F

G

H

C. Δίχηλος, (& DORICE Δίχαλος) ου, ὁ καὶ ἡ, Biſulcus, Bifidus, Bifurcus. ſeu In duas chelas fiſſus. oppoſitum τῷ μονύχος. vt apud Ariſtot. τῶν ζώων οἷς τὰ μὲν πλεῖστα τῶν ἐχόντων κέρατα, δίχαλα κατὰ φύσιν ἐστί· μονόκερων δὲ καὶ

δίχαλον ὄρυξ. Vnde Plin. Cornigera ferè bisulca: vnicorne & bisulcum, oryx. Vbi eis opponit τὰ μόνυχα, solidas habentia vngulas, vt equus. A VNDE Διχηλέω, ῶ, Sum δίχηλος, Vngulam habeo bisulcam, Habeo vngulam scissam seu fissam, Bifida sum vngula. Aliquoties legitur hoc verbum apud Græcos Bibliorum interpretes, Leuit. 11, sed cum accus. ὁπλώ. vt, πᾶν κτῆνος διχηλοῦν ὁπλὴν, καὶ ὀνυχῆρας ὀνυχίζον δύο χηλῶν. Et mox, ἀπὸ τῶν διχηλούντων τὰς ὁπλὰς καὶ ὀνυχιζόντων ὀνυχῆσας. Item, ὁπλὴν οὐ διχηλεῖ. Et rursum, de porco, διχηλεῖ ὁπλὴν τῦπο, καὶ ὀνυχίζει ὄνυχας ὁπλῆς. In eodem cap. legitur, B διχηλεῦον πλὴν ὁπλὴν, itidem pro Diuidēs vngulam, Diuisam habens vngulam: ὃν πᾶσι τοῖς κτήνεσιν ὅ ἐστι διχηλοῦν ὁπλὴν, καὶ ὀνυχιῆρας ὀνυχίζει.

C. Μονόχηλος, oppositum præcedenti δίχηλος, synonymum τῷ μόνυχος siue τῷ μόνυξ, Solidam & non fissam vngulam habens. vt Euripid. μονόχηλα σφυρὰ de equis dixit.

Χηλόω, ῶ, Bisulcum seu bifidum reddo, In chelas findo.

VNDE Χήλωμα, ατος, τὸ, Fissura eiusmodi bisulca seu bifurca. Ita vocatur crena sagittæ cui applicāt nervum inter iaculandum. Scribit enim Galen. in lexico suo Hippocr. χήλωμα esse πλὴν διαῤῥῆν γλυφίδα τῶν βέλεος, ἣ τοξοτιθέασιν ἐν τῷ ὀξύτερον πλὴν ἰθυραί. A T Χέλωμα apud eundem Hippocratem Erotianus ex Apollodoro expon. χάλασμα. Porrò præcedens χήλωμα videtur χηλὴ quoque nominatum fuisse. Id enim apud Vitruuium legimus, lib. 10, vbi de balistis & catapultis loquitur, cap. 17, Extantia cheles foraminis S. Et mox, Rotundi autem axis diametros æqualiter erit cheles. Paulo antè tamen ibi legitur, Ex his dentur duæ partes ei membro quod Græci χηλὸν vocāt. Et mox, Cheloni replum, quod est operimentum, securiculæ vi includitur. Et cap. 15, Item chelo (siue manucla dicitur) longitudo foraminum III. Sed hîc Turnebus χηλὴν legendum esse coniicit ex eo quòd ita in Herone legatur, Τοῦτον δὲ ἡ κατάγουσα χεὶρ διπλῆν γίνεται, κεχηλωμένη τοῦς τὸ μεταξὺ τῶν χηλῶν δέξασθαι τὸ τῶ βέλεος πάχος. Vide eius Aduers. lib. 2, cap. 4 & 5.

A T VERO Χηλινὸς, & VERB. Χηλόω cum suis VERBALIBVS, Χήλωμα, ET Χηλοῦς, NEC NON Χηλὸς, an huc pertineant, ambiguum est. remotam enim longè à præcedente χηλὴ significationem habent. Nam Hesych. χηλινὸν exp. πλεκτόν. Itidémque annotat Pollux lib. 7, Anacreontem quum dixit, χηλινὸν ἄγχος ἔχον πυθμένας ἀγχελοστείνων, (quæ postrema vox mendo non caret) intellexisse τὸ ἐκ χηνίων πλέγμα, textile è iunco: quale suprà fuit πλεκτὸν ὕφασμα χείνου. Rursum Hesych. χηλοῦσις exp. πλέξεις, Nectes, Plectes, Contexes: subiungens, χηλοῦμαι δὲ ἐλέγοντο τῶ ὀπτήπα (pro ἠπήπα enim sic reponendum est) F οἷς πλέκοισιν ἢ ῥάπτοισι, subulæ quibus in plectendo & suēdo vtuntur. vt Poll. quoque lib. 7, cap. 21, inter ἐργαλεῖα σκυτοτόμου numerans ὀπήτεια & ὀπηπίδιον, (nam per diphthongū apud eum ibi scriptum est) subiicit, ἃ καὶ χηλοῦμαι ἐκάλουν οἱ ποιηταί. μάλιστα δὲ οὕτως ὠνόμαζον τοῦς τὰ χείνοις πλεκόντων, ὡς καὶ κραίνη χηλοῦται, τὰ πλεκτά, Ηρόδοτος λέγει. Ita vt χηλοῦιεν sit Nectere, Plectere, Suere: vt idem rursum Hesych. χηλοῦει expon. ῥάπτει, πλέκει. Et χήλωμα, ipsum instrumentum τῶ ῥάπτου seu πλέκτου, eius qui suit vel nectit seu plectit aliquid: id est Subula. Vel G etiam ipsum opus textile, nexile, sutile. Hesychio enim χηλοῦμαι sunt κραίνη τὰ ῥαπτά, sutiles galeæ seu cassides: χηλαὶ ἔχοντα ποιαί. A T Χηλοῦτος, Nexilis, Plexilis, Sutilis: seu Nexus, Plexus, Cōsutus. vt in loco illo Herodoti à Polluce citato, qui est lib. 7, pag. 261, de Ægyptiis, οὗτοι δὲ εἶχον τοῦς μὲν τῆσι κεφαλῆσι κραίνεα χηλοῦτά. id est πλεκτὰ seu πεπλεγμένα, vt pag. 259 dicit, Μᾶρες ὦ ὅτι μὲν τῆσι κεφαλῆσι κραίνεα ὀπηχώεια πλεκτὰ εἶχον. Et pag. 258, de Paphlagonibus, ὅτι μὲν τῆσι κεφαλῆσι ἔχοντες κραίνεα πεπλεγμένα. Et pag. 257, de Assyriis, τοῦς μὲν τῆσι κεφαλῆσι εἶχον H χάλκεά τε κραίνεα καὶ πεπλεγμένα τρόπον τινα βάρβαρον οὐκ ἀναπηγῶν. Valla tamen eo in loco χηλοῦτα non exposuit cum Poll. πλεκτὰ, sed Forcipiculata: procul dubio interpretationis illius occasione sumpta ex eo quòd Hesych. quum χηλοῦμαι exposuisset κραίνη τὰ ῥαπτά, subiunxit etiam χηλαὶ ἔχοντα ποιαί, forc ipes habentia quasdam, seu habentia quasdam veluti forcipes. vt Herodotus pag. 258, scribit Æthiopas Asianos habuisse τοῦς μετωπίδιον ἵππων ὑπὸ τῆσι κεφαλῆσι, σιδήρεα τε τοῖσι ὠσὶ ὠκοδεδαρμένα καὶ τῆσι λοφιῆσι, atque hæc ὦτα τῶν ἵππων habuisse ὀρθὰ πεπηγότα. referunt enim eiusmodi equorum aures ὀρθὰ πεπηγῶα aliquam χηλῶν speciem. Rursum Poll. loco paulo antè citato, ex Eupolide affert, σκύπινα χηλεῦσι, quod interpretātur Coria consuunt & farciunt subula: accipiētes χηλεῦσι pro χηλοῦσι. Apud Hes. verò legitur E T I A M Χηλαῖς, ῥάπτης, πλέκτης, Sutor Qui suit, Qui nectit seu plectit: vt ἀσπαρτοπλόκος & ῥοινοπλόκος: I T E M Χηλώπα, αἱ ῥαφίδες τῶν δικτυοπλόκων, Acus quibus retia & plagæ nectuntur seu contexuntur. Superest χηλὸς, quod eidem lexicographo est κιβωτὸς, (Arca seu Arcula, Capsa seu Capsula) itidémque Suidæ, & Eustathio, qui Laconicum esse vocabulum ait. Sic Poll. libro 10, cap. 31, ἵνα ὦ ἀποτίθενται αἱ ἐσθῆτες, χηλοὶ, κιβωτοὶ, κιβώτια, κίστα καὶ κιστίδες. Et lib. 7, c. 19, idem eodem modo scripserat ἀγγεῖα εἰς ἃ καταπτίθεντο τὰς ἐσθῆτας, ab Homero nominari χηλοὺς, ab aliis κοίλας, & κιβωτοὺς & κίστας. Ab Homero inquam, vt Odyss. β, Ἐσθῆς τ' ἐν χηλοῖσιν. Et Odyss. ν, Εἵματα μὲν δὴ ξείνῳ εὐξέστῳ ἐνὶ χηλῷ Κεῖται. Et aliquanto post, Τὴν μὲν, (nimirum δμῶαν, ancillam) φᾶρος ἔχουσαν εὐπλωὲς ἠδὲ χιτῶνα, Τὴν δ' ἑτέρῳ, χηλὸν πυκινὴν ἀμ' ὄπασε κομίζειν. Et Odyss. φ, — εἷ θα ὦ χηλοὶ ἔασαν· ἐν δ' ὀρὰ τῶν θυώδεα εἵματα κεῖτο. In eiusmodi verò χηλοῖς argentea etiam aureáque vasa & pocula pretiosa ponebantur, vt ex eodem poeta discimus. nam Iliad. π, de Achille dicit, Βῆ ῥ' ἴμεν ἐς κλισίην, χηλοῦ δ' ἀπὸ πῶμ' ἀείρας Καλὴν, δαιδαλέης· πλὴν οἱ Θέτις ἀργυρόπεζα Θῆκ' ὀπὶ νηὸς ἄγεσθαι, ἐμπλήσασα χιτώνων, Χλαινάων τ' ἀνεμοσκεπέων, ἔλων τε παπήνων· Ἔνθα δὲ οἱ δέπας ἔσκε πιτυγμένον. Et mox, Τόφρα πότ' ἐκ χηλοῖο λαβὼν ἐκάθηρε θείῳ. Deriuant porrò hoc χηλὸς alii à χῶ significante χωρῶ, (quoniam τὰ ὑπὸ θέμενα χωρεῖ) alii à χῶ significante χαίω seu χάσκω, nimirum ἀπὸ τῆς γινομένης διαστάσεως καὶ τὴν αὔνοιξιν. aperta enim hiat.

ΧΗ̃ΡΟΣ, ου, ὁ, Viduus. Suidæ ὁ μετὰ τὴν τοῦ γάμου τελευτὴν δευτέρα μὴ συνοικοῦσα γυναικὶ, qui post primam coniugem amissam secūdam non duxit. Hesychio verò χῆροι αἴδρες sunt οἱ μὴ ἔχοντες γυναῖκας, qui non habent vxores: vt sunt non solùm viduí, verùm etiam cælibes. Verùm & perdices χῆροι dicuntur quum fœmellis incubantibus vidui sunt: vt docet Aristot. Histor. anim. lib. 9, cap. 8, his verbis, ὅταν δ' ἀποδρᾶσα ἐπωάζῃ, οἱ ἄῤῥενες κεκράγασι, καὶ μάχονται σωιόντες. καλοῦσι δ' τοῦτοις χῆροις. Transfertur autem & ad alia. siquidem Hesych. χῆρον vocari scribit τὸν ὀρφανὸν, ἢ ἔρημον, ἢ χρείαν ἔχοντά τινος. vt in Epigramm. δρυμοὶ χῆροι, suis viduati comis, vt apud Horat. Viduantur foliis orni. Et apud Apollon. Rhod. Argon. lib. 2, Σῖγα μάλα κλαίει χῆρον λέχος εἰςορόωσα. vt apud Latinos etiam poetas Lectus viduus, Torus viduus, Anni vidui, Noctes viduæ. F OE M. Χήρα (quod forsan aliquis prius dictum fuisse existimet quàm χῆρος) non absolutè tantùm, verùm etiam cum genitiuo. Homerus Iliad. β, παῖδες νεαροὶ χῆραί τε γυναῖκες. Iliad. ζ, καὶ αὖτε μιν' ὀπὶ πύργῳ, Μὴ παῖδ' ὀρφανικὸν θείης χήρῃ τε γυναῖκα. Iliad. χ, Δακρυόεις δέ τ' ἄνεισι πάϊς ἐς μητέρα χήρῃ Ἀστυάναξ, ad matrem viduam. Iliad. ω, — καὶ δέ με χήρῃ Λείπεις ἐν μεγάροισι, viduam me relinquis. Et rursum Iliad. ζ, — οὐδ' ἐλεαίρεις Παῖδά τε νηπίαχον καὶ ἐμὶ ἄμμορον, ἣ τάχα χήρη Σεῦ ἔσομαι, Vidua te ero. seu Te viduabor. Itidem in prosa legitur interdum adiecto nomine γυνή. Plut. κυνίδιον Μελιτταῖον ἐν κόλπῳ χήρας γυναικός. Idē in Erot. ἠδεῖτο δ' ἔρωτος ἐπ' ὦν, χήρα συνοικεῖν. Hesychio χήρα est non solùm ἡ τὸν αὔνδρα στερηθεῖσα γυνὴ, (nisi potius scripsit τῶ αὐδρὸς) sed etiam ἡ μετὰ γάμον μὴ συνοικοῦσα αὐδρί. quod postremum priore est multo generalius.

Χηροσύνη, ης, ἡ, Viduitas. χηρεία. Apollon. Rhod. Argon. libro 4.

Χηρόω, ῶ, F. ώσω, Viduo. id est, Viduum seu viduam reddo. χῆρον ἢ χήραν τίθημι, vt Homerus loquitur. Iliad. ρ. Χήρωσε δ' γυναῖκα μυχῷ θαλάμοιο νέοιο, Ἀρήϊον δὲ Τοκεῦσι Ὀρφνὸν καὶ πένθος ἔθηκας. id est χήρῃ γυναῖκα ἔθηκας, Viduasti vxorem. Idem per metaph. Iliad. ε, Ἰλίου ἐξαλάπαξε πόλιν,

χήρωσε δ' ἀγυιάς. id est, Viduauit plateas, nimirum incolis. id est ἠρήμωσεν, ἐξεπόρθησεν, Desolauit, Deuastauit. Et Aristot. apud Athen. lib. 5, in scolio quodam, σοῦ δ' ἕνεκ' φιλίου μορφᾶς καὶ Ἀπαρνέος ἔνθορος ἠελίου χήρωσεν αὐγὰς, solis viduauit lumen. seu orbauit & destituit sui cōspectu. Id est, mortem oppetiit. Interdum & cum genitiuo reperitur iunctum, & tunc significat Orbo, Priuo, Destituo. Quomodo & Latinum Viduo vsurpatum reperitur. Virg. — tam multis viduasset ciuibus vrbem. Horat. Orni viduantur foliis. Silius, Viduata lumine regna. de tartaris. ‖ Neutraliter quoque vsurpatum legitur apud Plutar. in Erotico, non procul ab initio, de Ismenodora Thespiensi, γυνὴ πλούτῳ καὶ τῷ δόξῃ λαμπρᾷ, καὶ νὴ Δία τὸν ἄλλον βίον ἄκρως βίον. ἐχήρωσε δὲ οὐκ ὀλίγον χρόνον ἄνδρ' ὑγιοῦ· καίτοι οὖσα νέα καὶ ἱκανὴ τὸ εἶδος. Sed videndum ne scribendum sit ἐχήρευσε.

VNDE Χήρωσις, εως, ἡ, Viduatio. seu Orbatio, Priuatio, Desolatio. E T Χηρωσταὶ, οἱ, qui apud Græcos erant quoddam πάγμα ἐν ταῖς πόλεσι, τὸ διοικοῦν τοὺς ἀκληρονομήτους, ἠγνωσμένους χηρεύοντας διαδόχους. vt Eust. annotat apud Homer. Il. ε, vbi quum dixisset poeta Diomedem C Phænopi ambos filios, quos habebat solos, interfecisse, subiungit, — πατὴρ δὲ γόον καὶ κήδεα λυγρὰ λέπτ', ἐπεὶ οὐ ζώοντε μάχης ἐκνοστήσαντε Δέξασθ', χηρωσταὶ δὲ δαῖφρ κτῆσιν δαπέουσι. Quæ expositio apud Suid. quoq; legitur: afferentem tamē & hanc, οἱ ἀλλότριοι τῶν γονέων κληρονόμοι. vt Hesychio quoque χηρωσταὶ sunt οἱ μακρόθεν συγγενεῖς, οἱ μακρόθεν κτῆνος τοῦς τοῦ γένους, & Polluci οἱ τῷ ἐρήμῳ γένει τοῦς τοῦ γένους, qui generi alicui & familiæ hæredibus successoribúsque viduatæ propinquitate iuncti sunt. Ad priorem expositionē Sophocles quoq; scholiastes accedit, χηρωσταὶ appellari scribens τοὺς τῶν χηρῶν ὀπιτρόπους, D Viduarum tutores, Cuius fidei & tutelæ viduæ commissæ sunt: vt videlicet ὀρφανισταὶ dicuntur οἱ τῶν ὀρφανῶν ὀπιτρόποι, orphanorum tutores. Ad posteriorē, scholiastes in Theogonia, exponens hæc verba, — ὀπφαδιμῶν ὦ δόμ' κτῆσιν δαπέοντα Χηρωσταί. accipit enim χηρωσταῖς nomine τοὺς ἀλλοτρίους siue τοὺς πόρρωθεν συγγενεῖς, ita paraphrasticè eum locum explicans, χηρεύοντος τῶν οἴκου καὶ ἐνήμου ὄντος τέκνων, κληρονόμων τῆς οὐσίας τῆς πατρικῆς, οἱ πόρρωθεν συγγενεῖς, οἱ δημόσοι τινες ὀρφανοτρόφοι καὶ ἀλλότριοι τῶ γένους, δέ- E μενοι τὴν τοιαύτην οὐσίαν. addensq; etiam, hos χηρωσταὶ sic denominari à χηρόω significāte στερίσκω, quasi ὀρφανίζοντας τὰ ἀλλότρια. Loquitur autem ibi poeta de vita cælibe, in qua aliquis, licet βιότιον ἐκ ὀπιθεύης, γάμον φεύγῃ καὶ μέρμερα ἔργα γυναικῶν, μήτ' ἐθέλῃ γῆμαι. & quū olodo ὀπὶ γῆρας ἵκηται, moritur Χήτει γηροκόμοιο, nullis hæredibus relictis, bona sua diuidunda relinquēs τοῖς χηρωσταῖς, qui succedunt vbi nulli legitimi & propinqui hæredes sunt. Nec verò solùm χηρωσταὶ nominantur οἱ χήρου καὶ ἄπαιδος κληρονόμοι, verùm etiā quorum vxores manebant viduæ. Scribit enim Eustath. ita vocari etiam ὧν αἱ γυναῖκες ἔνδωον χῆραι καὶ τῶ ὀπιθοπυείων δεόμεναι. Quæ apud Suid. quoq; leguntur. Porro hoc χηρωσταὶ assumpsisse σ κ' πλεονασμὸν scribit Eustathi⁹. regulariter enim dicēdum fuisse χηρωτάι: quod apud Poll. legitur, nescio an ita ab ipso scriptū. Verùm & properispωmenως olim scriptum fuisse χηρῶσαι, idem Eust. ex Herodiano annotat, postea verò correctum fuisse accentum.

Χηρθύω, F. σω, Viduus sum seu vidua, Viduam vitā dego, Viduo toro cubo. vt χηρεύουσαι γυναῖκες, Viduæ mu- G lieres, lib. 2 Reg. cap. 13. Metaphor. Sophocl. in Œd. tyr. pag. 172, φοιτᾷ δ' ὑπ' ἀγρέαν ὕλαν, αὐά τ' αὔτρα καὶ πέτρας, ὡς ταῦρος, μέλεος μελέῳ ποδὶ χηρεύων, viduos degens annos, seu τῇ φυγῇ μονάζων, vt schol. expon. Interdum cum genitiuo construitur. (vt Ouid. quoq; dixit, — nec viduum pectus amoris habet. quū alioqui Viduus ablatiuo potius iungi soleat. vt quum Columella dicit, Viduus pecudibus ager: &, Arboribus viduum solum. Itidémque Plin. Vidua fama sua nomina) pro Destituor, Orbor, Priuor, vel Destitutus sum, Orbatus sum, H Priuatus sum, Careo. Homerus Odyss. ι, de Cyclopum quadam insula, — ἄσπαρτος καὶ ἀνήροτος ἤματα πάντα Ἀνδρῶν χηρεύει, βόσκει δέ τε μηκάδας αἰγας, viris & incolis vidua est. Synes. epist. 139, εἰ τοσοῦτον αἱ τῶν ἡδῶν εἰκόνες τῆς ζώσης χηρεύουσαι ἐμπαθείας καὶ χαίρειν ἀλκτηρον αἰτίαν τοῖς αὐαρμονόσκοισι, viuo quodam viduæ affectu. Theophyl. epist. 31, τηλικαύτης ὠφελείας ἡμᾶς χηρεύοντας τῆς παρουσίας. Dionys. Longin. πάθοις ὦ χηρεύει κ' τὸ πλεῖστον. ‖ Transitiuè etiam pro χηρεῶ. Aphthon. πτωχὸν δὲ χηρεύει τῶν οἰκείων.

VNDE Χήρευσις, εως, E T Χηρεία, ας, ἡ, Viduitas, Vita vidua. pro quo poetæ dicunt Viduí anni, Viduus thalamus seu torus, Viduum cubile, Viduus lectus. Thucyd. libro 2, ὅσαι νῦν ἐν χηρείᾳ ἔσονται, Quæ nunc in viduitate erunt, Quæ nunc viduam degent vitam.

Χηρήϊος οἶκος (vt δῶμος χαλκήϊος apud Homerum) Vidua domus. Hesych. verò χηρήϊον οἶκον apud Antimachum esse ait τὸν ἄπακτον. Apud eundem L E G I T V R Χηραμοῦς, χηρῶν οἴκημα, Viduarum domus, Domus in qua viduæ aluntur.

A T VERO Χηραμὸς vt diuersam prorsus à superioribus habet significationē, à diuersa etiam origine procul dubio manauit. Si enim vtriq; quærendū esset suum primitiuum, χῆρος deriuarē à χῶ significante ἐνδεοῦμαι, (à quo χῆτος quoq; deducit Etymologus) χηραμὸς autē à χῶ significante χωρῶ, vnde & χειὰ originem traxisse dicitur. Siquidem χηραμὸς cum illo χειὰ eandē propemodum habet significationem. Vt enim χειαὶ vocātur αἱ τῶν ὄφεων καταδύσεις, serpētum latibula seu cauernæ, ita χηραμοὶ Suidæ & Hesychio sunt οἱ φωλεοὶ καὶ καταδύσεις τῶ θηείων, σπήλαια καὶ πέτραι κοῖλαι, Latibula & lustra ferarū, Antra & Saxa caua. Phocyl. verò μέλισσαν ἠερόφοιτον dicit κάμνειν πέτρης κοίλης κ' χηραμόν, in caui saxi recessu. Et Synes. epist. 122, ὃν χηραμοὶς ὁρᾶν, in latebris montium. ‖ Metaphor. χηραμοὶ dicuntur etiam duo linguæ sinus caui. Scribit enim Poll. libro 2, χηραμοὶς vocari τὰς ἑκατέρας τῆς γλώσσης κοιλότητας, quas alio nomine ῥοδόφυσα appellari.

VNDE Χηραμοδύτης, ου, ὁ, Qui subit eiusmodi ferarum latibula seu lustra: vt vrinatores piscīū latebras, & venatores sylueſtrium ferarum lustra. Vel, Qui antra & cauernosas speluncas subiēs, ibi vitam degit. vt βωλοδύτης. I T E M Χηραμὶς, ίδος, ἡ, Cauernula, Latibulum paruum. vel simpliciter Latibulum, Lustrum, Cauerna, Spelunca caua. Sunt enim Hesychio χηραμίδες, itidem vt χηραμοὶ, τὰ κοῖλα καὶ ἔχοντα κενώματα.

ΧΘῺΝ, ονός, ἡ, Terra, Tellus, Humus. idem quod γαῖα. Sed vt hoc γαῖα prosæ pariter & carminum scriptoribus cōmune est, ita his illud peculiare, solutæ autem orationi inusitatū. Æschylus apud Athen. lib. 13, Ἐρᾷ μὲν ἀγνὸς οὐρανὸς τρῶσαι χθόνα· Ἔρως δ' γαῖαν λαμβάνει γάμου τυχεῖν. Ὄμβρος δ' ἀπ' οὐράνου πεσὼν, Ἔκυσε γαῖαν· ἡ δὲ ἔκτεται βροτοῖς Μήλων τε βοσκὰ καὶ βίον Δημήτειρον. vt apud Homerum quoque Iliad. ξ, Τοῖσι δ' ὑπὸ χθὼν δῖα φύεν νεοθηλέα πόιλω. vnde & πολυδότειρα χθὼν ab eodem nominatur. Idem Homerus Iliad. ρ, — αἷμα δὲ δ' χθὼν Δβύετο πορφυρέῳ. Et Iliad. β, — αὐτὰρ ὑπὸ χθὼν Σμερδαλέον κονάβιζε ποδῶν αὐτῶν τε καὶ ἵππων. Itidémque Hesiod. in Clypeo Herculis, Τῶν δ' ὑπὸ στυμφῶν κανάχιζε πόδ' Ἀρείω χθών. Idem rursum Homerus Odyss. χ, ὁ δὲ χθὼν τύπε μετάπρω, terram fronte pulsabat. Et Hesiod. Theogon. de tartaro, μυχῷ χθονὸς ἀρυσδείης. Item κ' χθονὸς & ὑπὸ χθονὶ dicunt pro εἰς γῆν seu χαμαὶ, In terram, Humi. Homerus Iliad. γ, — κ' χθονὸς ὄμματα πήξας. Iliad. ω, Ἐξ ἵππων δ' ἀπέβαινεν ὑπὸ χθονὶ, descendebat ex equis in terram. Iliad. ψ, ὑπὸ δὲ χθονὶ κάππεσαν ἄμφω. Iliad. γ, Τύχεα κάλ' ὑποθέσθαι ὑπὸ χθονὶ πουλυβοτείρῃ. At Sophocl. apud Aristotelem Rhet. 3, Καλυδὼν μὲν ἥδε, γᾶα Πελοπίας χθονός, territorium Pelopeæ terræ.

C. Χθονόπαις, Terræ filius aut filia, Terrigena. γηγενής.

C. Χθονόπλαστος, ου, ὁ καὶ ἡ, E terra fictus.

C. Χθονοστιβὴς, ές, ὁ καὶ ἡ, In terra calcatus vel depressus. Sophocl. simpliciter pro χθόνιος vsurpauit, in Œd. tyr. pag. 164, de Tiresia vate, ὦ πάντα νωμῶν, οὐρανίά τε καὶ χθονοστιβῆ. vbi scholiast. exp. τὰ ὀν τῇ γῇ, τὰ ὑπόγεια, γήϊνα, Terrestria.

C. Ἀντίχθων, ονος, ὁ καὶ ἡ, In opposita pedibus nostris terra habitans, seu Oppositam nobis terram incolens, vt ii qui αὐτίποδες nominantur. Plin. libro 6, cap. 22, Taprobanen alterum orbem terrarum esse, diu existimatum est, Antichthonū appellatione. Alibi Antipodas vocat hos Antichthonas, vt suprà docui. Reperitur verò & αὐτίχθονος γῆς pro Terræ quæ nostræ terræ est opposita:

id est Terræ Antichthonum oppositæ nostræ, Terræ pedibus nostris oppositæ. A

C. Αὐτόχθων, Ex ipsa terra ortus, Ex ipsa tellure oriundus. vt αὐτόχθονας πηγὰς ἔχων, Habens fontes ex ipsa terra scatentes, seu ipsa in terra fontes habens. Item Athenienses sese vocabant αὐτόχθονας ἄνδρας, quòd ex ipso solo quod incolebant, sese ortos existimarent, non aliunde introductos. vt ex Eurip. patet, apud quē dicūt, — λεὼς οὐκ ἔπακτὸς ἄλλοθεν, Αὐτόχθονες ἔφυμεν. Et ex Isocr. qui non procul ab initio sui Panegyrici dicit, Τούτῳ γὰρ οἰκοῦμεν, οὐχ ἑτέρας ἐκβαλόντες, οὐδὲ ἐρήμῳ καταλαβόντες, οὐδὲ ὀλίγοις πολλοὺς ἐθνῶν μεγάλας συλλεγόντες· ἀλλ' οὕτω καλῶς καὶ γνησίως γεγόναμεν, ὥστε τοῖς ἡμετέροις ἔφυμεν, Τούτῳ ἔχοντες ἅπαντα τὸν χρόνον διατελοῦμεν, αὐτόχθονες ὄντες. Et rursum, μόνοις γὰρ ἡμῖν τῶν Ἑλλήνων τὴν αὐτὴν τροφὸν καὶ πατρίδα καὶ μητέρα καλεῖσθαι προσήκει. Itidémque in Panathen. ὄντας δὲ μήτε μεγάλας, μήτ' ἐπήλυδας, ἀλλὰ μόνους αὐτόχθονας τῶν Ἑλλήνων, καὶ Τούτῳ ἔχοντας τὴν χώραν τροφὸν ἐξ ἧς τὸ τρῶν ἔφυσαν. Idipsum Demosthenes etiam declarat in Epitaphio, his verbis, εἰς ὅλον κοινῇ τὴν ὑπαρχουσαν πατρίδα, ἧς αὐτόχθονες ὁμολογοῦσι τῇ ἀληθείᾳ. μόνοι γὰρ πάντων αὐθρώπων, ἐξ ἧς τὸ τρῶν ἔφυσαν, Τούτῳ ᾤκησαν, καὶ τοῖς ἐξ αὐτῆς παρέδωκαν. vbi etiam dcit reliquarum vrbium ἐπηλύδων ciues similes esse filiis adoptiuis, Athenienses autem esse γνησίω γόνῳ τῆς πατρίδος πολίτας. Strabo quoque initio libri 8, ex Thucyd. docet, eos λεπτόν τι καὶ τραχεῖαν οἰκοῦντας χώραν, fuisse ἀπορθήτους, καὶ αὐτόχθονας νομισθῆναι διὰ τὸ, κατέχοντας τὴν αὐτὴν ἀεὶ, μηδένὸς ἐξελαύνοντος αὐτοὺς, μηδὲ ὀπτιθυμοῦντος ἔχειν τὴν ἐκείνων. Meminit & Cicero huius appellationis, in Orat. pro Flacco, Quæ [nimirum Atheniensium vrbs] vetustate ea est vt ipsa ex sese suos ciues genuisse dicatur: & eorum eadem terra, parens, altrix, patria dicatur. Vnde etiam apud Aristoph. in Vesp. sibi videntur Μόνοι δικαίως ἀληθεῖς, quū sint αὐτόχθονες & ἰθαγενεῖς, atque aborigines. Item apud Thucyd. initio libri 6, Sicani post Læstrygonas τροφοῖ φαίνονται οἰκισταί μθνοι τὴν Σικελίαν, καὶ πρότεροι αὐτῆς, ἐφ' ᾧ τὸ αὐτόχθονες εἶ. B C D

C. Μεσόχθων, Mediterraneus. μεσόγαιος.

C. Σεισίχθων, Motor seu quassator terræ. ἐννοσίγαιος. Ambo epitheta sunt Neptuni, ex eo quòd terræ motus ciere crederetur: vnde & vocabulo SYNON. Ἐνοσίχθων dicebatur. Gell. lib. 2, cap. 28, Ventorúmne vi accidant terræmotus, specus hiatúsque terræ subeūtium, an aquarum subter in terrarum cauis vndātium fluctibus pulsibúsque: ita vt videntur existimasse antiquissimi Græcorum, qui Neptunum ἐνοσίγαιον καὶ σεισίχθονα appellarunt. Seneca Quæst. natur. lib. 6, c. 23, Spiritus intrat terram per occulta foramina, quemadmodum vbique, ita & sub mari. Deinde quū est obstructus ille trames per quem descenderat, reditum autem illi à tergo resistens aqua abstulit, huc & illuc fertur, & sibi ipsi occurrēs terram labefactat. Ideo frequentissimè mari opposita vexantur, & inde Neptuno assignata est hæc mouendi potētia. Quisquis primas literas Græcas didicit, scit illū apud Homerum ἐννοσίγαιον vocari. Ita tamen hæc Neptuni epitheta sunt & cognomina, vt interdum etiam nomina sint. Hesiod. Asp. — Τοῦρος ἐννοσίγαιος. Homerus Odyss. γ, ὅπ ἦνι θαλάσσης ἱερὰ ῥέζον Ταύροις παμμέλανας ἐνοσίχθονι κυανοχαίτῃ. Od. μ, Οὐ γὰρ κεν ῥύσαιτό σ' ἐπὶ κακοῦ οὐδ' ἐνοσίχθων. Itidem σεισίχθων substantiuè pro Neptuno vsurpatum legitur tam ab Homero & Hesiodo quàm aliis. E

C. Ἐγχθόνιος, Qui in terra est. Pro Terrenus, Testaceus, affertur ex Epigr.

C. Ἐπιχθόνιος, Qui super terra est, seu viuit. ὀπίγαιος. Homer. Odyss. θ, Πᾶσι γὰρ ἀνθρώποισιν ὀπιχθονίοισιν ἀοιδοὶ Τιμῆς ἔμμοροί εἰσι καὶ αἰδοῦς, omnibus qui super terra sunt seu in terra degunt hominibus. Itidem Iliad. α, ἄνδρας ὀπιχθονίους vocat homines: ad differentiam τῶν ἐπουρανίων θεῶν καὶ δαιμόνων.

C. Καταχθόνιος (oppositum præcedenti ὀπιχθόνιος, vt κατάγαιος opponitur τῷ ὀπιγαίῳ) est Subterraneus, Qui sub terra degit μυχῷ χθονὸς ἀρυσδείης, vt manes tartaret & inferi seu infernales, & rex eorum Pluto, ὁ καταχθονίοισιν ἀνάκτων. Idem Pluto ab Homero vocatur Ζεὺς καταχθόνιος, Iupiter subterraneus seu infernalis. Qui Latinis Summanus esse creditur quasi summus deorum manium. Idem καταχθόνιος ἄδας dicitur in χθόνιος infrà. H

AT Κατάχθονος Hesychio est ὁ λιπαρὸς, ὁ ἔθρεμμος, Pinguis, Nutriendi vim habens.

C. Μεταχθόνιος, Terrestris. vt quidem ex Nonno affertur μεταχθόνιος χιτὼν pro Terrestris tunica.

C. Ὑποχθόνιος, (vt καταχθόνιος) itidem Subterraneus, Qui sub terra est. vt θεοὶ ὑποχθόνιοι apud Hesiod. de diis inferis & manibus.

Χθόνιος, ου, ὁ, Terrestris. ὀπίγαιος seu ὀπιχθόνιος. vt στροβιλοχθόνιος apud Aristotelem De mundo, Turbo igneus qui è terra sursum versus se contorquet, Turbo terrestris. Sophocl. χθονίους Ἐρεχθείδας vocat quos alii αὐτόχθονας Ἀθηναίους, quòd natos se crederent ex illa ipsa terra quam tenebant, non ἐπήλυδας nec μιγάδας. Itidémque in Œd. Colon. pag. 302, Τοιοῦτον αὐτῶν ἀνδρὸς δύβουλον πάτρον Ἐγὼ ξεινήσειν χθόνιον ὀτθ'. appellans Areopagum χθόνιον itidem pro αὐτόχθονα, ideóque ἀγχοῦν. ‖ Interdum pro ὀπιχώριος etiam ponitur. id est, Qui huius vel illius territorii est, Ex hac vel illa regione ortus, Indigena. vt apud Apollonium Rhod. Argon. lib. 2, — χθονίοις παρεκάθετο νύμφαις, scholiast. exp. ταῖς ὀπιχωρίοις, Indigenis nymphis, Nymphis illius territorii. ‖ Accipitur etiam pro καταχθόνιος seu ὑποχθόνιος. vt Eurip. quoque scholiast. annotauit. exponens enim hæc verba Hecubæ, ὦ χθόνιοι θεοὶ σώσατε παῖδ' ἐμόν, scribit χθονίων nomine intelligi non solùm τοὺς ὀπιχθονίους siue τοὺς ἐπάνω τῆς γῆς, id est τοὺς ἐγχωρίους καὶ ἐν τόποις, verùm etiam τοὺς ὑποχθονίους, siue τοὺς ὑποκάτω τῆς γῆς. Itidem apud Sophoclem in Aiace pag. 50, καλῶ δ' ἅμα Πομπαῖον Ἑρμῆν χθόνιον δῆ μακοιμίσιν, subterraneum Mercurium. Et in OEd. Colon. ὦ χθόνιαι θεαί, ὁ subterraneæ deæ. id est Furiæ & Erinnyes. Sic & apud Plutarchū in Rom. οἱ χθόνιοι θεοὶ, Inferi dii, Tartarei dii, qui habitant μυχῷ χθονὸς ἀρυσδείης, secundum Hesiodum. Itidémque apud eundem Plutarch. symp. 3, Sophocles narcissum florem ἀρχαίων μεγάλων θεῶν στεφάνωμα, τουτέστι τῶν χθονίων, προσηγόρευκε. Necnon Ζεὺς χθόνιος dicitur ὁ Πλούτων seu Ἅιδης, vt Hesiodi scholiast. testatur, qui & καταχθόνιος & τοῖς ὑπενέρθεν ἀνάκτων. (Latius autem accipitur quum Aristot. De mundo dicit, ὡς δὲ τὸ πεῦ εἰπεῖν, οὐρανός τε καὶ χθόνιος ὀνομάζεται ὁ Ζεύς. nec enim ibi tam subterraneū significat quàm terrestrem & totius terræ tenentem imperium) Rursum Soph. in OEd. Colon. pag. 327, Ἵμερος ἔχει με παῖ χθονίων ἑστίαν ἰδεῖν, inferas sedes videre. vt in Epigramm. quoque. χθονία ἄκαπτος, cymba inferna. Item Χθονία, pro Proserpina seu Hecate, & regina inferorum dæmonum. Plutarch. τὸν ὑπ' Ἑρμιόνῃ τῆς χθονίας νεών. Sic in Epigramm. quoque sine adiectione nominis substantiui. ‖ Χθονία antiqui vocarunt etiam παντὰ τὰ δεινὰ, vt Euripidis scholiast. annotat. Hæc enim poetæ verba in Phœniss. αὖ ὁ καταχθόνιος αἴδας Καδμείοις ὀπτέμπει, quum sic exposuisset, Ἰὼ ἐρεννής τις ἢ αἴδωνδς ἢ ἀλάστωρ ἐφῆκε τῇ πόλει, subiungit, πάντα γὰρ τὰ δεινὰ, χθόνια ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι. Sed notandum, eum pro ὁ καταχθόνιος habere ὁ κᾶ χθονὸς, quod idem valet. ‖ Χθόνιος αὔθρωπος dicitur etiam homo subdolus & fraudulentus, ὡς δόλῳ δόλον συγκὼν καὶ κατηφὴς, teste Eustath. pag. 1496, vbi synonyma habet ὕπουλος, σκοτομήδης, σκοτοιδόρος. ‖ Χθόνιος est & nomen proprium apud scholiastem Apollonii. F G

AT VERO Χθαμαλὸς, licet significatione tenus ad χθὼν pertineat, à χαμαὶ tamen deriuatum esse putatur pleonasmo literæ θ. Significat enim Humilis, Depressus. id est Terræ vel prorsus æqualis & par, ideóque planus seu complanatus, vel saltem parum à terra se attollens, parum à terra assurgens. Philo De mundo, εἰ μὴ χθέσεως ἀρχὴν ἔλαβεν ἡ γῆ, μέρος ἐπανεστὼς οὐδὲν αὐ ἐπ αὐτῆς ἐωρᾶτο, χθαμαλὰ δ' ἦδη τὰ ὄρη πάντα ἐγεγήθοτο, καὶ οἱ κολωνοὶ πάντες ἰσόπεδοι τῇ πεδιάδι, montes humiles facti essent & complanati fuissent. Vbi nota sibi opponi τὰ ἐπανεστῶτα & τὰ χθαμαλὰ, seu τὰ ἰσόπεδα τῇ πεδιάδι. Pro Humilis, Depressus, Non multum à terra assurgens, Non altus, apud Homerum Odyss. μ, Τὸν δ' ἕτερον σκόπελον χθαμαλώτερον ὄψει Ὀδυσεῦ. Et Il. ν, ἀυτὰρ ὑπερθε τεῖχος ἐδέδμητο χθαμαλώτερον. VNDE Χθαμαλοπήνης, ου, ὁ, H

Humiuola (vt Altiuola dicitur à Cicerone) id est, Non multum à terra se attollens volatu. Aristot. Histor. anim. libro 9, cap. 36, de accipitrum generibus, οἱ δὲ λεῖοι καὶ οἱ φρυνολόχοι, ἀετιώτεροι καὶ χθαμαλοπήνται. ET Χθαμαλόω, ῶ, F. ώσω, Humilem reddo, Terræ seu solo æquo, Complano. A

ΧΙΛΙΟΙ, Mille. FOEM. Χίλιαι, NEVTR. Χίλια. Homer. Iliad. λ, Πεζῶν ἑκατὸν βοῦς δῶκεν, ἔπειτα δὲ χίλι' ἔπεσθαι Αἶγας ὁμοῦ καὶ ὄϊς, πάντ' ἄσπετα ποιμαίνοντο, primùm centum boues dedit, deinde mille pollicitus est, capras simul & oues. Et apud Isocratem, δισχίλιοι καὶ χίλιοι: pro quo idem dicit inuerso ordine χίλιοι καὶ δισχίλιοι. At enarrator Demosthenis, omissa præpositione illa copulatiua, οἱ χίλιοι δισχίλιοι ἄνδρες παρ' Ἀθηναίοις, mille ducenti viri. Et apud Platonem in Apolog. Socr. ὤφειλεν ὁ κατήγορος χιλίας δραχμὰς, οὗ μεταλαβὼν τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων, mille drachmas debebat accusator qui quintam suffragiorum partem non tulisset. Et apud Hermog. χιλίας δραχμὰς virgini pro dote iubetur dare qui eā vitiauit. Apud Aristophanē autem χίλιαι πόλεις scholiast. expon. πολλαὶ, finitū numerum pro infinito accipiens. Est porro & singularis numeri aliquis vsus. NAM Χιλίππος apud Herodot. legimus pro χίλιοι ἱππεῖς, mille equites. Quibus similia exempla vide in Ἵππος. B C

C. Χιλιοδώαμος, Mille viribus seu virtutibus prædita. Ita vocatur à Cappadocum gēte herba illa quam alii Polemoniam alii Philetæriam appellant, teste Diosc. lib. 4, cap. 8. Itidem & Plin. lib. 25, cap. 6, Polemoniam alii Philetæriam à certamine regum inuentionis appellāt: Cappadoces autem Chiliodynamam. D

C. Χιλιόκωμος, Mille vicos seu pagos habens. Strabo lib. 12, pag. 245, οὗ πλατὺς τὸ τροφόν πεδίον, ἔπειτα πλατυώτερα, καὶ ποιεῖ τὸ χιλιόκωμον καλούμενον πεδίον.

C. Χιλιόναυς, Mille instructus nauibus, Mille habens naues. Eurip. Oreste, ὦ χιλιόναυν στρατὸν ὁρμίσας εἰς γῆν Ἀσίαν, χάρε. tot enim erat Græcorum naues, nimirum χίλιαι τρεῖς τὰς ῥύε. M. C. L V.

C. Χιλιοναύτης seu Χιλιόναυτος, Mille nautas habens. vt χιλιοταύταν ὄλον dixit Æschylus: qui voce COMPOS. Χιλιοναύσολος à Strabone vocari dicitur, exponitúrque Classis mille nautum. pro quo diceretur tamen potius χιλιόναυς. Itidem verò ex Eurip. χιλιοναύτα κώπα affertur pro Mille nauibus. E

C. Χιλιοπάλαιτος, Mille valens aut constans talentis. vt Plutarch. Pericle dicit ναοὺς χιλιοπαλαίτους.

C. Χιλίαρχος, SIVE Χιλιάρχης, ου, ὁ, Qui mille viris præest, Mille militum tribunus. seu simpliciter Tribunus militum, Tribunus militaris, Tribunus. vt ex Suida patet. δεκαπέντε (inquit) τοὺς τῶν πελακοσίοις ἐπὶ τὸ τῶν τροπῶν συνοικισμοῦ τὸ ἄστεος δισχιλιόνων, χιλίαρχοι τῶν ἀρχῶν Ῥωμαίων παρειλήφασι. circa id tempus enim tribuni militum consulari potestate creati sunt, vt videre est apud Liuium. VNDE Χιλιαρχία, ας, ἡ, Imperium in mille viros seu equites, Præfectura mille virûm seu militum. seu Tribunatus militum, Tribunatus militaris. apud Plut. in Camillo. ET Χιλιαρχέω, ῶ, Mille viris seu militibus præsum, Sum tribunus militaris, Tribuni militum officio fungor. Vnde particip. χιλιαρχῶν dicitur ὁ χιλίαρχος seu χιλιάρχης. F

C. Χιλιέτης, ου, ὁ, SIVE Χιλιετὴς, ές, ὁ, ἡ, Millennis, Mille annorum. Athen. lib. 15, σὺν σοῦ θεῖε, ὦ μοιρικώτατε, τῷ χιλιετῆ μου τούτῳ ζήτησιν ἀπολύσασθαι, mille annis agitatā quæstionem dissoluere. B. Affertur & χιλιετὴς ὁ βίος pro Mille annis vita seruata. VNDE Χιλιετία, ας, ἡ, Spatium mille annorum, Mille anni, apud Areth. G

C. Χιλιόμβη, Sacrificium ex mille bobus seu aliis animantibus. Eust. pag. 1454, ὅπ δὲ οὐ μόνον ἑκατόμβαι ἀλλὰ καὶ χιλιόμβαι ἦσαν παρὰ τοῖς παλαιοῖς, δηλοῖ ὁ γράψας ὅπ ἐν τῇ Μιλπάδου νίκῃ χιλίας χιμαίρας Ἀθηναῖοι τῇ ἀγροτέρᾳ Ἀρτέμιδι ἔθυσαν. H

C. Χιλίωρος, pro Mille annorum tempus, ex Lycophr. affertur. sed puto ibi aliquid deesse.

C. Δισχίλιοι, Bis mille. vt Plut. in Fabio dicit βοῦς δισχιλίας, Bis mille boues. seu Duo millia boum. SIC Τεισχίλιοι, Ter mille. vt apud Aristoph. in Pluto, τεισχίλιαι ψυχαί, Animæ ter mille. seu Animarum tria millia. ET Τετρακισχίλιοι, Quater mille, seu Quatuor millia. ET Πεντακισχίλιοι, Quinquies mille, seu Quinq; millia. Plato De leg. πεντακισχίλιαι οἰκήσεις. ET Ἑξακισχίλιοι, Sexies mille. vt apud Thucydid. ἑξακισχιλίων ταλάντων, Sexies mille talentorum. seu Sex millium talentorum. ET Ἑπτακισχίλιοι, Septies mille. vt ἑπτακισχίλιαι δραχμαὶ, Drachmæ septies mille. seu Septē millia drachmarū. ET Ὀκτακισχίλιοι, Octies mille, seu Octo millia. NE CNON Ὀκτακισχίλιοι ἀσπίδες apud Herodot. pro ὀκτακισχίλιοι ἀσπιδηφόροι, Octo millia scutatorū: VT Γεντακισχίλια ἀσπίς apud Luc. Quinq; millia clypeatorum. ET Ἐννεακισχίλιοι, SEV Ἐννακισχίλιοι, Nouies mille. ET Δεκακισχίλιοι, Decies mille, seu Decem millia. Itidémq; deinceps Ἑνδεκακισχίλιοι, Δωδεκακισχίλιοι, Τεισκαιδεκακισχίλιοι, & Εἰκοσιακισχίλιοι, Τριακοντακισχίλιοι, Τεσσαρακοντακισχίλιοι, Πεντηκοντακισχίλιοι, Ἑξηκοντακισχίλιοι, Ἑβδομηκοντακισχίλιοι, Ἐνενηκοντακισχίλιοι, Ἑκατονταχίλιοι, Χιλιακισχίλιοι, Μυριακισχίλιοι, & sic in infinitum vsq; præmittendo semper nomini χίλιοι aduerbium eius numeri quo multiplicare ipsum volumus. Homerus verò nō cum aduerbio numeri simplicis, sed cum ipso simplici numero composuit hoc χίλιοι, DICENS Ἐννεάχιλοι ET Δεκάχιλοι, pro ἐννεακισχίλιοι & δεκακισχίλιοι. vt Iliad. ε, — ὁ δ' ἐβεβήκει χάλκεος Ἄρης Ὅσσόν τ' ἐννεάχιλοι δόπιαχον ἠδὲ δεκάχιλοι Ἀνέρες ὃν πολέμῳ. Vbi etiam simul nota ex penultima syllaba nominis χίλιοι exemptum fuisse ἰῶτα: ad eorundem verò compositorum formam fingi posse & alia, in metro videlicet, χίλιοι illud addendo numero simplici: vt Τετράχιλοι, Πεντάχιλοι. nam δίχιλοι & τρίχιλοι sunt κακόφωνα. C D E F G H

Χιλιοπλάσιος, Millecuplex, vel potius Milleplex. id est Millies auctus, seu Mille accessionibus amplificatus. Vt itur Themist. pag. 33, vbi etiam μυριοπλάσιος, δεκαπλάσιος, leguntur.

Χιλιοστὸς, οῦ, ὁ, Millesimus. vt ἡ χιλιοστὴ μοῖρα, Millesima pars: pro quo & χιλιοστὴ dicitur sine adiectione substantiui, vt μυριοστή. NE CNON Χιλιοστὺς, ύος, ἡ, pro χιλιοστὴ μοῖρα, Millesima pars. Et in exercitu χιλιοστὺς dicuntur Mille viri, seu Mille milites. χίλιοι ἄνδρες, teste Suida, qui hæc affert ex quodam quem non nominat, τῶν δὲ ἱππέων καθ' ἑκάστην χιλιοστὺν φράκων ἡγεῖτο ὀπὶ κάμακος αἰαπτερύθιος. Rursum Hesychio χιλιοστὴ est τέλος ὀπὸ τῆς θυσίας, tributum quoddam ex sacrificio: forsan millesima sacrificii pars quæ dabatur sacerdotibus vel aliis. Idem χιλιοστὴ B. interp. Cohors millenaria, Numerus millenarius, afferens ex Xen. Pæd. 6, καὶ σὺ, ὦ Φαρνοῦχε καὶ Ἀσπαδάτα, τῶν τῶν ἱππέων χιλιοστὴν, ἧς ἑκάτερος ἡμῶν ἄρχει, μὴ συγκαταπάτεῖτε εἰς τὴν φάλαγγα. Sed ibi potius scribendū χιλιοστὺν per υ in vltima syllaba, vt in præcedente ex Suida loco. atque ita habet mea quoque editio, pag. 99. AT Χιλιαστὺς, quod in v.l. legitur, exponitúrque itidem, Numerus mille milites continens, mēdosum esse & ipsum dico, ac pro eo scribendum Χιλιοστύς. Porro vt Χιλιοστὸς dicitur Millesimus, ita & COMPOS. VOCE Ἑξακισχιλιοστὸς, Vnus è sex millibus, seu Vnusquisq; è sex millibus. Ad cuius formam alia etiā fingi queunt. vt δισχιλιοστὸς, τεισχιλιοστὸς, & sic deinceps, aduerbiali numero addendo illud χιλιοστός.

Χιλιαὶ, άδος, ἡ, Numerus mille continens. seu simpliciter Mille, siue Mile. vt Quadrigarius apud Gellium libro 1, cap. 16, Ibi occiditur mile hominum. Lucil. Hunc mili passūm qui vicerit atque duobus. Et, Tu mili nummûm potes vno quærere centum. Cic. Qui L. Antonio mile nummûm ferret expensum. Et rursum, Quo in fundo facile mile hominum versabatur valentium. Hic enim Mile non pro eo ponitur quod Græcè χίλιοι dicitur, sed quod χιλιαί. & sicuti vna χιλιὰς, & duæ χιλιάδες, ita vnum mile & duo milia, certa atque directa ratione dicitur. Hæc inter alia ibi Gell. Et voce COMP. Δισχιλιὰς, άδος, ἡ, Duo millia. seu Numerus bis mille continens.

Χιλιασταὶ, οἱ, hæretici quidam dicebantur, Latinis Millenarii seu Miliarii, vt Augustin. & Hieronym. vocāt: ille, De ciuit. Dei libro 20, c. 7, hic autem comment. in cap. vlt. Ieremiæ. vbi de horū erroribus vide quæ scribātur:

necnon apud Philastrium & Epiphanium ac Irenæum. Restringebant autem ad mille annos impletionem quarundam prophetiarum.

Χιλιόω, ῶς, F. ώσω, Mille drachmis multo, seu Mili drachmarum multo. vnde apud Hesych. Χιλιωθῶσι, χιλίας δραχμὰς ζημιωθῶσι. & apud Harpocr. ac Suid. ex Lycurgo in Aristogit. χιλιωθέντα pro χιλίας ὄφλοντα, subaudiēdo δραχμάς. (Ita enim repono pro χίλια σφᾶ ὄντα, quod in manuscripto etiam Suidæ exemplari legi deniror) Iidem verò & χιλιῶσαι afferunt ex eiusdem Lycurgi oratione in Cephisodotum.

Cæterùm notandum est, quædam ex superioribus deriuatis admittere diphthogum, etiam in prima syllaba. vt pro χιλιοστὸς SCRIBITVR Χειλιοστός. vnde apud Hesych. Χειλιοστύες, quod exp. αἱ φυλαί, tribus: quomodo suprà χιλίαρχοι, Tribuni, seu Tribuni militū. Itidē pro Χίλιοι SCRIBITVR Χείλιοι: quod Æolicū esse tradunt Etymolog. & lex. meum vetus. Similis verò scripturæ ratio dicetur in sequente Χιλός.

ΧΙΛΟΌΣ, οῦ, ὁ, Pabulum: peculiariter iumentorum. vt est fœnum, auena, & similes aliæ vel herbæ vel semina quibus vesci iumenta consueuere vel viridibus vel aridis. Apud Suid. τὰ δὲ κτήνη πάντα χιλῷ ἔνδον ἐτρέφετο, ex Xenophonte. Itémque ex Herodoto, δι' τῆς ἑτέρης χώρης, τῇ χιλὸς πίππος καὶ ὕδατα ἦν. Item ex quodam quem non nominat, ὅσσα τε ἵπποι καὶ χιλὸς ἐν τῇ χώρᾳ, εἴσω τειχῶν κομίζεσθαι, quidquid frumenti & pabuli erat in regione. Sic Arrianus libro 3, καὶ χιλὸς ἵπποις καὶ τὰ ὁπλοπόδεια. Et rursum, χιλὸς ἵπποις πολὺς ἐνῆν ἐνθάδε. Et Plutarch. ἐν δὲ οὔτε ἵπποις ἀνδρὸς ἄφθονος, οὔτε τοῖς ὑποζυγίοις χιλός. Item & ὁπλεῖσθαι χιλοῦ dicitur eques & ὁπὸ χιλὸν ἐξέρχεσθαι, quum sibi de pabulo prospicit & pabulatum exit. Xenoph. in Hipparchico, ἐν δὲ ταῖς φρουραῖς χρὴ καὶ χιλοῦ καὶ σκίλλων καὶ ὑδάτων, καὶ τῶν ἄλλων ὁπλοπόδειον φανερὸν εἶναι. Et Pæd. 6, pag. 97, οἱ δὲ λιφθέντες, ἀνέρωτα, ὅμοι ὑπὸ τοῦ Κύρου ἔλεγον ὅπ ὑπὸ τῶν σφετέρων ἐεῖν, τοιχελιλύοιεν δὲ ὁπὸ χιλόν, οἱ δ' ὁπὸ ξύλα, παρελθόντες τινὲς τοφυλακαί. Itidémque alibi sæpe. Necnon & τὸν χιλὸν καταπατεῖν, cōculcare pabulum quod adhuc in viridi herba est. vt apud Arrian. τὸν τε χιλὸν ἀφανίζειν καταπατοῦντας τῇ ἵππῳ, καὶ τὸν ἐν τῇ γῇ καρπὸν ἐμπατεῖν. Vbi de fœnis, auenis, hordeisve nondum demessis dicitur, vt & apud Suid. in hoc loco, ὁ χιλὸς ἐν χέρσῳ φύεται. quod expon. χόρτος, gramen. Hesychio verò & eidem Suidæ est non solùm ὁ χόρτος seu ὁ χόρτος τῶν βοσκημάτων, sed etiam τροφὴ, βρῶσις, καὶ πᾶν ἄλλο χόρτασμα. (vt de quauis esca seu re esculenta dici putandum sit) Quorum hic fœmININO etiam genere DICI Χιλὴ, ille NEVTRO Χιλὸν, innuit: neuter tamen vllo allato exemplo vel citato autore.

C. Ἄχιλος, Inops pabuli, Pabulum non habens, Destitutus pabulo. vt regio carens fœno, gramine, aliisque similibus quibus equi aluntur. Exponitur generaliter etiam ἄτροφος, Nutrimento carens. Necnon πολύχορτος, hîc ὁπίασιν habente α, vt in ἄξυλος pro πολύξυλος.

QVIN ET Ἀχιλὸς putatur ita nominatus, quoniam οὐ μετέχει χιλοῦ, sed μελιτοῖς ἐτρέφετο ὑπὸ τοῦ Χείρωνος. fertur enim Chiro medulla ceruina eum aluisse. cuius etymi Eust. quoque meminit p. 14. vbi varias enumerās etymologias, hanc etiam ponit, ἢ ὑπὸ τοῦ ἀστερπικοῦ, καὶ τοῦ χιλὸς, ὅ ἐστιν ἡ ἐκ τῶν ἀποφίμων τροφή. οὐδὲ χιλῷ (φασὶν) ἤτοι δημητριακῷ καρπῷ, ἐτρέφη ὁ ἥρως, ἀλλὰ ζώων μελιτοῖς, βρεφόθεν. (ἴσως δὲ καὶ δηλῶσαι τοῦ τῶν Ὁμηρικὸν Ἐκτορίδιον Ἀσυνιάκτα) ἐπαιρέασι τοῖς ἐκ τοῦ κυνηγετεῖν, ὅπερ ὁ Χείρων ἐπαιδαγώγει αὐτόν. Est que hoc etymon multo simplicius & verisimilius illo quod ex præsagio ei hoc nominis inditum fuisse ait, ex eo videlicet quòd ἄχος Ἰλιόθεν allaturus erat. quamobrem Euphorion quoque id sequutus est, ita de eo canens, Ἐς Φθίην χιλοῖο κατηΐε πάμπαν ἄγευστος, Τοιὼ ἕνεκα Μυρμιδόνες μιν Ἀχιλέα φημίζαιτο. Veruntamen licet ῑ in hoc vocabulo χιλὸς longum sit, non Ἀχιλὸς scribi solet simplici λ, sed Ἀχιλλὸς geminato λ, euphoniæ causa, vt volunt grammatici. nonnunquam etiam simplici λ scriptum secundam syllabam corripit, contra primitiui sui naturam, licentia quadam poetica, vt metro satisfiat. velut apud Homer. Il. β, Ὄφρ' Ἀχιλὸς μάνοιεν. Et alibi, Ὦ Ἀχιλεῦ. Itidémq; in obliquis casibus Ionicè formatis, Il. α initio, Μῆνιν ἄειδε θεὰ Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος. Il. ρ, Ἄλλα γ' ἢ Ἀχιλῆϊ. Ibidē, Ἐλθεῖν εἰς Ἀχιλῆα. At τοῦ Ἀχιλέως τὸ ἐν Σκύρῳ, seu τὸ εἰς Σκύρον ἐκπεσόντος ὑπὸ Θέτιδος τῆς μητρὸς, multa Philostr. iunior initio libri primi suarum εἰκόνων, & in heroicis: (cuius etiam Τοφᾶς senior Philostr. conscripsit) & post eum Eust. pag. 1187. Meminit eiusdem & Plut. De aud. poem. vbi hāc φησὶ τὸν Ἀχιλλέα τὸν ἐν Σκύρῳ καθήμενον ἐν τοῖς παρθενῶνι γεγυμνασμένον ὁπλομαχίαν ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως affert, Σὺ δ' ὦ τὸ λαμπρὸν φῶς ἀποβεννεῖς ἠμόνος, Ξαίνεις, ἀρίστου πᾶσι Ἑλλήνων γεγώς. VNDE Ἀχίλειος, Achilleus, Quo Achilles vsus est. vt Ἀχίλειοι σπόγγοι, Achilleæ spongiæ, Spongiæ quibus Achilles in vulneribus curandis vsus est. (chirurgiæ enim peritus fuit & medicinæ, à Chirone eas edoctus) de quibus Aristot. Hist. anim. libr. 5, cap. 16, & Plin. lib 9, cap. 45. Item Ἀχίλειος πόα, herba Achillea, qua itidem vsus esse ad vulnera comperitur. Plin. lib. 25, cap. 5, Inuenit & Achilles discipulus Chironis qua vulneribus mederetur, quæ ob id Achilleos vocatur. Hac sanasse Telephū dicitur. De eadem Dioscor lib. 4, c. 36, vbi σιδηῖτις etiam nominatur. Sunt & Ἀχίλλειοι κριθαί, de quibus intelligēdum hoc Aristoph. Ἀχιλλείων ἀπομάττει, pro σιτοποιεῖν τῶν ἐν πρωτοτυπείῳ μετέχεις: vbi solebant ἀπομάττεσθαι κριθῶν Ἀχιλλείων, id est καθαρῶν καὶ ἀνηθῶν. Quin & μάζα quædā Ἀχίλειος nominabatur, cuius Athen. meminit lib. 3, & lib. 6, afferens ex Pherecr. Ἀχιλείοις μάζαις κοχυδοῦντες. Idem Athen. meminit & κρίνης Ἀχιλλείου, referens ex Aristobulo, ἐν Μιλήτῳ κρίνιόν ἐστι Ἀχίλλειον καλουμένου, ἧς τὸ μὲν ῥεῦμα ἐστὶ γλυκύπικρον, τὸ δὲ ἐφεστὸς, ἁλμυρόν. ex eo autem nominatus sic videtur fons iste, quoniam Milesii aiunt ex eius aqua τεθεράπευσθαι τὸν ἥρωα, quum occidisset Strambelum Lelegum regem. At Ἀχίλειον πλάκα tragicus quispiam apud Hesych. vocat τὴν Ἀχιλλέως νῆσον τὴν Λεύκην λεγομένην, τεθεὶς ἐν καὶ δρόμοι Ἀχιλλέως εἰσί. Meminit verò & Strabo Ἀχιλλείου δρόμου, pag. 135, (vbi memorat & ἄλσος καλούμενον ἱερὸν Ἀχιλλέως) & Ἀχιλλείου κώμης, pagina sequente: cuius mentio apud Xenoph. quoque Hellen. 4. Et Plin. lib. 5, cap. 30, Fuit & Achilleon oppidum, iuxta tumulum Achillis conditum à Mitylenæis, & mox Atheniensibus, vbi classis eius steterat in Sigeo. Idem verò & præcedentiū meminit, nimirum Achilleis dromas, Achilleis insulæ, quam & Achillis insulam vocat: tumuli etiam & ædis Achillis. Est denique & Ἀχίλειος ἀνὴρ proverbialiter dicta, qua nimirum viri fortes & præclari, indignè à suis tractati vel expulsi, imprecantur ipsis vt aliquando opera sua egeāt: sumpta appellationis occasione ex illo eius apud Homerum dicto, Ἦ ποτ' Ἀχιλλῆος ποδὼ ἵξεται ὕμας Ἀχαιοῦς. Vide Suidā, & Plut. in Camillo p. 245 meæ edit. Pro Ἀχίλειος porro fœmININO genere dicitur ET Ἀχιλληΐς. vt Ἀχιλληΐς κριθὴ vocatur à Theophr. quæ ab aliis Ἀχίλλειος nominatur: vt Hist. plant. lib. 8, c. 10, & De caus. plant. lib. 3, c. 26 & 27. Sed in horum posteriorum locorum priore perperam apud eum legitur Ἀχελλὶς, in posteriore Ἀχιλλαῖς. Apud Galen. quoq; in lex. Hippocr. pro Ἀχιλληΐδας scribendum Ἀχιλλείδας, vbi Ἀχιλληΐδας κριθὰς ab Hippocr. nominari scribit τὰς ὀξυφεῖς καὶ μεγάλας, appellatas ab Achille quodam agricola. Rectè apud Erot. Ἀχιλληΐδες, κριθῶν εἶδος. cuius ab Aristoph. quoque & Sophocle fieri mentionem tradit.

C. Εὔχιλος, oppositum superiori Ἄχιλος. Significat enim Abundans pabulo & alimonia. Pro quo ET Εὔχειλος scribitur, cum diphthongo, (vt χιλὸς pro χιλὸς reperiri, infrà docebo) velut apud Hesychium Εὔχιλον, εὔτροφον, εὔχορτον.

Χιλόω, ῶς, F. ώσω, Pasco: vt equum pabulo in præsepe iniecto pascimus alimúsque, seu saginamus. Et pass. Χιλοῦσθαι, Pasci, Ali, Saginari. σπίζεσθαι, παχύνεσθαι, vt Hesych. exp. (At pro χιλωθῶσι quod apud eundem legitur, exponitúrque ζημιωθῶσι χιλίας δραχμὰς, reponēdum χιλιωθῶσι, à χιλιόω) Rursum ἵππον χιλοῦ, qui ei χιλὸν & pabu-

& pabulū offert quod comedat, Pabulū præbet. Xen. Anab. 7, δεῖ δὲ τὸν φύλακα τοῦ μὴ ἡμέρας ἐχίλα τοῖς ἵπποις, τοῦ δὲ νύκτα ἐφυλάττετο. VNDE Χιλωτὴρ, ῆρος, ὁ, Camus seu fiscella quæ ori equi circumponitur, è vertice loro aut funiculo aliquo suspensa, in quam fœnū aliúdve pabulū coniicitur: idq; ea potissimùm de causa ne equus alicubi subsistere cogatur, & pabulum capere. cuiusmodi fiscellas seu potiʼ reticula hodiéq; mulis do sfuariis circūponi videmus. Hesychio τὸ τοῖς ὑποζυγίοις ἀπὸ κορυφῆς ἐξαρτώμενον, ἐν ᾧ ἡ τροφή. Tale quod ferè erat etiam ἡ φορβειὰ seu ἡ φορβία. legimus enim in Hippiatr. τοῦ δ' φάτνας ὑψηλοτέρας εἶναι δεῖ, ὡς ἀνιστῆσθαι ἀπ' αὐτῆς τοῦ φορβείας, καὶ ἀναπνεύσας λαμβάνειν τὴν τροφήν. Et equus cui eiusmodi fiscella circū posita est, dicitur τὴν φορβειὰν τεθειμένον seu τεθειμένῳ τὴν φορβειάν. quamobrem & τεθειμένον nominatur.

C. ΕΚχιλέω, vnde pass. ἐκχιλοῦσθαι, ex quo præteriti perf. PARTICIP. Ἐκκεχιλωμένος, Desolatus, Versus veluti in locū in quo nihil aliud q̄ χιλὸς nascitur. Eust. p. 773, ex Pauf. Ἐκκεχιλωμένη, ἐψυμένη, ἐξηκεκαρπωμένη, κεκερασμένη. ἐπεὶ ὁ χιλὸς ἐν χέρσῳ φύεται· τοῦτο δὲ ὅτι χόρτος. Itidémq; in lex. meo vet. & apud Etymol. ac Suidā, Ἐκκεχιλωμένον. ἐψυμένον, ἢ κεκερασμένον· ὅπ χιλὸς ἐν χέρσῳ φύεται· τοῦτο δὲ ὅτι χόρτος. ἢ ἐξηκεκαρπωμένον. Breuius apud Hesych. Ἐκκεχιλωμένη, ἐψυμένη, ἐκκεκερασμένη. Sed notandū est tam apud Eust. & Etymol. & Suidā, q̄ in lex. meo vet. scriptum esse cōmuni consensu exemplarium ἐψυσμένη: pro quo ego ex Hesychio reposui ἐψυμένη, quū id mihi magis esse consentaneū videretur. Dicitur igitur locus aliqs ἐκχιλοῦσθαι, quū vel neglectu cultorū vel frigorū gramine & herba virenti nudatur ac sylvestrē naturā induit atque χερσοῦται. Ita. n. potius interpretandū puto q̄ In χιλοῦ naturam abire, vt ea loca in quibus nihil nisi χιλὸς seu χόρτος nascitur, vt Pauf. interpretandū esse innuit.

C. ΠΕΡΙχιλόω, Abundè pasco, Bene sagino & pinguem reddo. Pro quo ET Περιχιλόω scribitur, vt χιλὸς pro χιλός. Hoc autem & neutraliter accipitur, vt ex Hesychio patet, τεθεχιλωμένος exponente αὐπάδην κορεσθέντες, (nisi potius reponendum ibi sit aduerbiū ἄδην) vt sit Abūdè saturati. Sed perperā nonnunquam pro τεθεχιλόω deriuato ex χεῖλος, reperitur τεθεχιλόω, vt apud Xen. De re equ. pag. 548, meæ edit. εἰ λίθων φροντίζοντα ἀμφιτόμων ὅσον μναῶν ἄμαξας τέτταρας καὶ πέντε χύδην καταβεβηκότα τεθεχιλωμένας σιδήρῳ, ὡς αὐ μὴ σκεδαννύοιν). Scribendū enim ibi cum Poll. quoq; τεθεχιλωμένας, licet omnes editiones habeant sine diphthongo τεθεχιλωμένας. Est autem τεθεχιλωμένος σιδήρῳ, Summas oras & margines ferro obducere & coniungere, Labra ferro iungere.

Χιλοῦω, F. οῦσω, idē quod χιλόω, Pasco, Sagino: nimirū fœno alióve pabulo quod iumētis offerri solet. Theophr. De caus. pl. l. 2, c. 23, τοῖς τε καὶ τοῖς βοῖς καὶ τοῖς ὑποζύγια χιλοῦσι καὶ αὐξάνουσι. hoc pabulo pascunt saginántq; boues & iumenta. (Sic enim scribendū pro χιλοῦσι) Et apud Hesych. Χιλοῦσι σφᾶς, σιτοδοτεῖ σφᾶς, τρέφει. ¶ Item, Pascor, Depascor: eo significatu quo Virg. dicit Pasci sylvas, Pasci arbuta, Depasci artus, i. νέμεσθαι. Nic. Ther. Παρθένιον ναίοισι λέπας, τοῦθι Κλέζος ἀέρροι Ἵπποι χιλοῦσι, vbi Clezos cessantes equi pascuntur. νέμονται, vt schol. exp. q & βέφονται ἐαδίοντες seu ἐαδίουσιν exponit, quæ cū accusat. Κλέζος, qui est nomen loci, nō satis aptè iungi possunt.

Porro sciendum est, in hisce ex χιλὸς deriuatis, atq; adeo in ipso Χιλός, asciscere sibi ι, & primā syllabā diphthōgo scribi, NIMIRVM Χειλὸς pro Χιλός. Id quod ex Eust. patet. Is enim p. 772, ὅπ ᾖ (inquit) ἡ χλόη καὶ χλὸς ἐλέγετο, δηλοῖ Αἴλιος Διονύσιος, εἰπὼν. Χειλός, πᾶσα χόρτος· παρ' ἀμφοῖν καὶ δεῖ δίφθογγον γράφεται ὁ τοιοῦτος χιλός, ὡς ἡ αὐτοῦ σοιχάκη ἀκολουθία βούλεται. SIC Χειλόω ET Χειλοῦω pro χιλόω & χιλοῦω. Vnde apud Hesych. χειλῶσαι, παχύνεσαι, σιτίζεσθαι: & χαλᾶται, μεγαλαίνεται, αὔξεται. pabulo enim iumenta fiunt habitiora & crassiora. Item, Χειλοῦσθαι, σιτοδοτεῖσθαι, τρέφεσθαι. Necnon ipsum Χειλὸς legitur apud eundem, itidémq; exponitur τροφὴ, βρῶσις, χόρτος, καὶ πᾶν ἄλλο χόρτασμα. Quanquā hæc duo postrema, χιλοῦ & χειλὸς, apud eum non cū diphthōgo scripta sunt, sed simplici ι, posita tamen in serie eorum nominum quorū initium est Χει. Vnde per diphthongum ab eo scripta fuisse satis liquet. SED ET Χειλωτὴρ apud eūdē extat pro χιλωτὴρ, nimirū in expos. φορβειά. Φορβειὰ (inquit) ἡ αὐλητικὴ σμίς· λέγεται δὲ καὶ ὁ χιλωτήρ. indicans, vocabulum illud φορβειὰ significare non solùm τὴν αὐλητικὴν σμίδα, verùm etiam τὴν χιλωτήρα. i. Camum seu fiscellam quæ ori iumētorum circumponitur, iniecto fœno aut alio pabulo, vt docui in Χιλωτὴρ ex eodē. (Hoc ipsum verò χιλωτὴρ aliquādo significat & τὴν αὐλητικὴν σμίδα. sed tunc aliam habet originem, vt ii testantur qui φορβειαὶ fuisse dicūt δέρματα τὰ περὶ τὸ στόμα τῶν αὐλητῶν τεθειμένα μὴ ἐμφυσᾶν τὰ χείλη αὐτῶν, καὶ συμμένοντα τὸ πνεῦμα πρὸς τὸν φόνιλον τοῦ αὐλοῦ ποιῆσαι. deriuatur enim ea ratione à χεῖλος, & χιλωτὴρ nominatur eiusmodi αὐλητικὴ σμίς, quoniam labris circumponitur seu circumligatur, vt intentiore flatu non rūpantur) Sic Εὔχλοος & Περιχλόω pro Εὔχιλος & Περιχιλόω. Verùm non sequitur vt quemadmodū χιλὸς cū suis deriuatis ascisceit interdum ει ad ι in prima syllaba, ita vicissim χεῖλος cum suis hoc ipsum ι abiicere posse credamus.

ΧΙΤΩΝ, ῶνος, ὁ, (pro quo IONICE Κιθών; transpositis aspiratis, apud Herodotū sæpe) Tunica. Duobus modis vsurpatur. Interdū enim de interiore tunica dicitur, significans τὸ ὅπισθεν τῆς τεθειμένον, idque vel lineum vel laneum, sed ἀπολώτερον. Hesiod. Asp. de aratoribus, ὁπισθοπόδων δ' χιτῶνας Ἕστασθ, tunicas succincti seu induti erant. Xen. Pædiæ 7, initio, ὡπλισμένοι τοῖς αὐτοῖς Κύρῳ ὅπλοις, χιτῶσι φοινικοῖς, θώραξι χαλκοῖς, puniceis tunicis. vt Lacedæmonii quoque ἐν τοῖς πολέμοις φοινικίσιν ἐχρῶντο, punicei coloris tunicis. Idem Xenophon Pædiæ 1, μέγαν ἔχων χιτῶνα. Et Pædiæ 6, χιτῶνα πορφυροῦν ποδήρη σταλιδωτὸν τὸ κάτω. Sic Plutarch. Sympos. 4, χιτῶνα ποδήρη φορᾶν. Et Pauf. Attic. ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς ὀρθὸν ὄντα ἐν χιτῶνι ποδήρει. Athen. l. 5, ζωστοὶ ἐνδεδυκυῖαι χιτῶνας, tunicas belluatas. Idem lib. 10, ex Phalæci quodā epigr. Χρυσωτὸν κροκόεντα τεθειμένα χιτῶνα, auratam croceóque imbutam colore tunicam seu auratā crocotam. Crocotam enim vocant tunicam croceo colore tinctam. Philo De vita Mosis libro 3, σφιγγόμενον τοῖς αἰνιγμοῖς κόλπῳ τῶν χιτώνων, laxos tunicarum sinus. vt & Babylonii apud Athen. & Plutarchum in Apophtheg. ἐφόρουν κολπωτοὺς χιτῶνας. Vbi κολπωτοὶ & αὐτιμόμοι χιτῶνες sunt quas Latini vocant Sinuosas tunicas, laxas, soluras, fluentes: ποδήρεις autem, quas talares: Homero & Hesiodo χιτῶνες περιόντες. quibus similes sunt ὀρθοστάδιοι seu σταδιοχιτῶνες, rectæ tunicæ. Sūt verò & συρτοὶ χιτῶνες, tunicæ quæ quū lōgissimæ sint, σύρονται & trahūtur, vt quas caudatas hodie vocāt. Eæ autē quū σφίγγονται, & ζώννυνται, vocātur ζωστὰ-

At χιτὼν κόκκινος ὑπὲρ τῆς στρατηγικῆς σκιωνῆς διαπεινόμενος, apud Romanos erat τῆς μάχης σημεῖον, vt Plut. docet in Fabio. Item στρεπτὸς χιτὼν de lorica dicitur, quoniam ex annulis tortis est ea tunica. Hom. Il. φ, Τοὺς (ἡ. μάντας) αὖτοὶ φορέεσκον ὅτε στρεπτοῖσι χιτῶσι. Il. ε. Αἷμα δ' ἀνικόντιζε διὰ στρεπτοῖο χιτῶνος. Idem & χαλκέοις χιτῶνας nouit, & Ἀχαιοὺς siue Τρῶας χαλκοχίτωνας, quos & χαλκεοθώρηκας appellat: χιτῶνα χάλκειον, & χάλκειον θώρηκα appellans æreum seu ferreum thoracem. Itidem loricam vel thoracem æneum simpliciter vocat χιτῶνα, sine materiã significantis. substantiui adiectione. vt Il. β, Ἐκπρέόν τε χιτῶνα περὶ στήθεσι δαΐδας. Similiter ὡς ὅπλον ὑποκειται χιτῶν, in hoc apud eundem loco Il. ε, de Pallade, Πέπλον μὲ κατέχευεν ἑανὸν πάντ' ἐπ' οὔδει, Ἡ δὲ χιτῶν' ἐνδῦσα Διὸς νεφεληγερέταο, Τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήσατο. Sed in his postremis duobus locis de militari tunica simpliciter accipi queat, cui arma superinduuntur. Ab eodem poeta dicitur & λάϊνον ἔσεσθαι χιτῶνα, lapideam induere tunicam, qui obruitur lapidibus & λιθόλευστος γίνεται. Il γ. ἢ τέ κεν ἤδη Λάϊνον ἕσσο χιτῶνα κακῶν ἕνεκ' ὄσσα ἔοργας. Metaphoricè etiã ἀρετὴ vel δόξης χιτὼν dicitur ἀποδυόμεθα aliquis. Athen l. 7, de Dionysio quodã Heracleota, αὖθις ἀποδὺς τὴν ἀρετὴν χιτῶνα, αὐτὴ μεταμφιάσατο, καὶ μετὰ θέμιδος καλοῦ κόσμου ἔχαιρε, exuta virtutis tunica. Idem lib. 11, de Platone, ex Dioscuridis commentariis, ἔφασαν τὸν τῆς δόξης χιτῶνα οὐ τῷ θανάτῳ αὐτῷ ἀποδυόμενα, οὐ διαθήκαις, οὐ κομιδῇ, οὐ τάφοις ex quib' ipsius Platonis verbis φιλόδοξον eum fuisse colligit. ¶ Tribuitur porro χιτὼν aliis rebus etiam, vt bulbo, vt oculo, vt aliis corporis partibus quæ membrana seu pellicula teguntur veluti tunicula, necnõ animantibus quibusdam. Aristot. De tinearum quodam genere, ἐαν τις τὸν χιτῶνα περιέλῃ, ἀποθνήσκει. vnde Plin. Est tinearũ genus tunicas suas trahentiũ quo cochleæ modo: eæ spoliatæ expirant. Athen. lib. 2, ex Theophr. de bulborum ἐκλοφόρῳ quodam genere, ἔχει δὲ τὸ ἕλκον ὑπὸ τοῖς περόνοις χιτῶνας. Vnde idem Plinius lib. 19, c. 2, Theophrastus auror est, esse bulbi genus circa ripas amnium nascens, cuius inter summum corticem eámque partem qua vescuntur, esse laneam naturam, ex qua mapalia vestésque quædam conficiantur. Vbi nota χιτῶνας eum interpretari cortices, non tunicas quũ tame & ipsæ tribuũtur eiusmodi bulbis, necnon ipsis arboribus, vt apud Virg. — qua se medio trudũt de cortice gemmæ. Et tenues rũpunt tunicas. De oculorum verò, testium, cerebri, costarum aliarúmque corporis partium χιτῶνι & tunicis, hæc Gorræus.

Χιτὼν, (inquit) Tunica: est pars corporis simplex, alba, neruosa, lata, plana, valida, tenuis, faciléque dilatabilis. hanc Græci nunc ὑμένα, nunc μύϊγγα indifferenter appellant. res enim eadem est, sed rationes diuersæ. Nam quum partem aliquam vestit, χιτών: quum cerebrum foris integit, μύϊγξ: aliàs ὑμὴν dicitur. Verùm τὸ ὑμένος nomen à substantia, τὸ χιτῶνος verò, ab vsu inditur. Siquidem membrana costas succingens, vtroque nomine vocatur: membrana quidẽ, ab essentia: tunica verò, ab vsu, vt docet Gal. initio l. 7 De anatomicis administrationib⁹. Idẽ certè Gal. περιπεπλῆν ὑμένα, mẽbranam corneã vocat, quam Alex. Aphr. περιπεπλῆν χιτῶνα, corneã tunicam, in oculo videlicet. Vtũtur enim & Latini vocabulo tunicæ in hac significatione. Sic Pollux lib. 2, καλεῖται δέ τις περικάρδιος ὑμήν, ὁ διαφράττων τὸν θώρακα, ὃς καὶ χιτὼν ὀνομάζεται. Porro deriuãt grammatici hoc vocabulum à χέω, propterea quòd περιχεῖται τῇ σαρκὶ, seu περὶ σώματι.

C. Ἀβρόχιτων, ωνος, ὁ καὶ ἡ, Molli indutus tunica. μαλακὸν ἐνδεδυκὼς χιτῶνα, vt Homericus Agamemnon. Sed in malam plerũque partem, de eo qui nimis molliter vestitus est, dicitur.

C. Ἀχίτων, Qui sine tunica est, Tunicam non habens. vt Plut. in Probl. Rom. quærit διὰ τί τοὺς περιθέοντας ἀρχὴν, ἔθος ἦν ἐν ἱματίῳ τοῦτο ποιεῖν ἀχίτωνας. nimirum ἵνα μὴ δεκάζωσιν, ἀργύριον ἐν τῇ κόλπῳ κομίζοντες. vt & in Coriol. dicit, ἄζωστον ἐβούλοντο περιϊέναι καὶ ἀχίτωνα τοῖς πολίταις τὴν δεόμενον αὐτῶν, ὑποψίαν διαφυγεῖν ἀργυρίου καὶ δεκασμῶν. Rursum in Problem. Rom. ἀχίτωνες ὅτι τοὺς ἐπαγγέλλοντας καταγέλασον.

C. Διχίτων, Duas habens tunicas, Duabus tectis seu inuolutus tunicis.

C. Θηλυχίτων, Muliebri indutus tunica. vt Babylonii qui κολπωτοὺς χιτῶνας ἐφόρουν.

C. Λευκοχίτων, Alba indutus tunica, Tunicam candidam habens, seu gerens. Metaph. Hom. ἥπατα λευκοχίτωνα dicit Hepata alba tunica intecta: quoniam eiusmodi pellicula seu membranula veluti tunica vestiuntur.

C. Μελαγχίτων, Nigra vestitus tunica, Atra amictus tunica, Pullam tunicam seu vestem gestans: vt apud Æschylum αἱ μελαγχίμοις πέπλοις περιπόνοι χορφοί. Ab eodem Æschylo tropicè μελαγχίτων φρὴν dicitur Mens mœsta & tristis, metaphoricè ab iis qui pulla seu atra veste mœrorem & luctum præ se ferunt.

C. Μονοχίτων, Vna tantùm indutus tunica, seu Simplici amictus tunica: vt qui lineam tantùm tunicam seu interulã gestat. Vt itur Hesych. in exponẽdo οἰοχίτων, quatenus compositum est ex οἶος significãte μόνος, solus.

C. Πολυχίτων, oppositum præcedenti μονοχίτων. significat enim Multis amictus tunicis, Pluribus vestitus tunicis. seu Qui pluribus tunicis integitur. vt πολυχίτων κάλαμος apud Theophr. De caus. pl. l. 3, c. 26, quem ἀπαθῆ ὑπὸ τῶν ψύχεων esse dicit.

C. Ὑπόχιτων, Qui sub tunica est, Subter tunicam latens.

Χιτωνάριον, ου, τὸ, Tunicula. Lucill. Epigr. lib. 2, in philosophos, εἴ τις ἀχαλκεῖ, Μικέπ πινάτω, θεὶς τὸ χιτωνάριον, deposita tunica & sumpto pallio philosophico. Vide & Χιτωνισκάριον.

Χιτώνιον, ου, τὸ, itidem Tunicula: sed peculiariter de muliebri tunicula seu tunica. vt Luc. quoque testatur in Lexiphane. reprehendit enim ibi Lexiphanem qui χιτώνιον putaret dici eam τὴν αἰθρεῖον & δουλάρια nominari τοῖς ἄρρενας ἀκολουθῶν. & mox subiungit, ἀτὰς οὐκ οἶδεν, ὅτι χιτώνιον μὲν γυναικὸς ἐστὶ· δουλάρια δὲ τὰ σήλεα καλοῦσι. Idipsum verò & autoritate receptorum scriptorũ probare liber. Plut. Symp. sept. sap. ὅπως αὐτὴ χιτώνιον ὑφαίνῃ σύμμετρον, vt tuniculam sibi aptam texeret. Idem in lib. De deo Socr. σοὶ γὰρ πάτερ. Μίλησιαι χλαμύδα, τὴ δ' μητρὶ περιθέλουρον ὠνησόμεθα χιτώνιον. Et aliquanto post χιτώνια τῇ γυναικῶν ἀμπεχόμενοι. Aristoph. Pluto, Καὶ τὰς ἀδελφὰς ἀγορεύσαι χιτῶνιον. Athen. lib. 13, de Phryne meretrice, ὦ δὲ ἔντος καλὴ ἐν τοῖς μὴ βλεπομένοις· διόπερ οὐδὲ ῥᾴδιον ὦ αὐτῷ ἰδεῖν γυμνῷ. ἐφόρουν γὰρ χιτώνιον ἀμπίχορον. Rursum tamen idem Luc. sui oblitus, in commentario περὶ τῆς ὅλης μεθῶν σωιότων dicitur χιτώνιον pro virili etiã tunica vsurpasse. Vide & Χιτωνισκάριον.

Χιτωνίσκος, ου, ὁ, itidem Tunicula: eo differens à præcedente, quòd viris quoque tribuatur, non tantùm mulieribus. Viris quidem, vt apud Demosth. in Mid. p. 141, ὡς τί με φοβηθέντα τὴν ὑμέτερον θόρυβον, θοιμάτιον περιθεῖναι, καὶ μικρὸν γυμνὸν ἐν τῷ χιτωνίσκῳ γενέσθαι φθόνοντα, ἐκεῖνον δ' ἐλκόντα. Vbi etiam de interiore seu intima tunica dicitur, id est interula seu intusio. Athen. lib. 12, χιτωνίσκον ἐνδεδυκὼς ποδήρη μέχρι τῆς καρπῶν χειρίδας ἔχοντα: vt & apud Maronem tunicæ manicas habent. Eodem in libro Antiphanes, Λευκὴ χλανὶς, φαιὸς χιτωνίσκος, καλὸς, Πλίδιον ἁπαλὸν, ῥύθμος βακτηρία: in descriptione habitus philosophici. Mulieri autem tribuitur apud eundem libro 13, vbi Hyperides patrocinans Phrynæ meretrici, quum dicendo nihil se efficere videret, & iudices eam condemnaturi viderentur, παραχρῆν αὐτὴν εἰς θυμαφανὲς, καὶ περιρρήξας τοῖς χιτωνίσκοις, γυμνά περ τὰ στήθη ποιήσας, τοῖς δικαστικοῖς οἴκτους ἐκ τοῦ ἤθους αὐτῆς ἐπεδείκνυεν. Promiscuè & virili & muliebri sexui apud Plut. De fort. Alex. l. 1, ζῶα θηρεύοντες ἀνθρωποι δορὰς ἐλάφων περιθέντες, καὶ πέρωθεν ἀμπέχοντες χιτωνίσκοις, ἄγραν δεδιττοῦσιν ὀρνίθων. Hinc & aliud DIMINVT. Χιτωνισκάριον, ου, τὸ, itidem tunicula significans vilem. Sed placet subiungere discrimen quod Ælius Dionysius inter χιτὼν & diminutiua ex eo deriuata statuit. Sic igitur ille apud Eust. p. 1166, Χιτὼν, ὁ ζωστὸς καὶ γυναικεῖος· ὁ δὲ ἀρρεῖος χιτωνίσκος· ὁ πνεῖ ἐπενδύτιον· τὸ δὲ βραχὺ, χιτωνισκάριον. χιτώνιον δὲ καὶ χιτωνάριον, λεπτὸν ἐνδύμα γυναικεῖον πολυπλές. Vbi etiam hæc duo, illorum posteriorum, χιτωνάριον & χιτώνιον exẽpla affert, ex Menãdro, λεγομένην δὲ ἡ ταῖς ἐκ καὶ διαφανὲς Χιτωνάριον ἔχουσα. Et ex Aristophane,

Ἐνδὺς τὸ γυναικεῖον τοῦ χιτώνιον. Sed quod ad χιτώνιον attinet, facilè quidem ei assentiar, quum ex multis exemplis id pateat: ad reliqua verò quod attinet, promiscuè ea & virili & fœmineo tribui generi, ex iis manifestum est autorum quos citaui locis.

X I Ω N, ὀνος, ἡ, (perperã in v. l. ὁ vel ἡ) Nix. Hom. Iliad. χ. Ἡ δ' ἐπέρη θέρεϊ περιρρεῖ εἰκυῖα χαλάζῃ, Ἢ χιόνι ψυχερῇ, ἢ ἐξ ὕδατος κρυστάλλῳ, de scaturigine quadam, seu fonte æstate frigidissimo: vt & Athenæus libro 2, ex Ptolemæo refert εἶναι κρήνην πιὰ νάμα αὐτῆς ἐστιν χιόνος ψυχρότερον· ἐξ ἧς πολλοὶ μὴ πίνειν, ἀπὸ παγετοῦ περιδοκῶντες. Rursum Homerus Iliad. κ, — ὅτε πέρ τε χιὼν ἐπάλωσιν ἀρούρας. Odyssea ξ, — ἔπειτα χιὼν ῥεῖ τε ὑπὸ πάχνῃ Ψυχερή. Et Odyss. τ, Ὡς δὲ χιὼν κατατήκετ' ἐν ἀκροπόλοισιν ὄρεσσιν. Plut. Sympos. 3, ἐν τοῖς νοτεροῖς τόποις ἢ περιρρέοντες αἱ χιόνες ῥέουσι. Idem Sympos. 6, docet ὅπως δεῖ πῶς χιόνα διαφυλάττειν, vt & Athenæus libro 3, vbi quidam χιόνα ὑπνον, & οἱ οἰνοχόοι ἔμισγον τοῖς συμπόταις εἰς τὸ ποτὸν χιόνος, vt nimirum esset frigidius. Rursum apud Plutarchũ De fort. Alexandri, l. 2, βάθος χιόνων κατακεχωσμένα ἔθνη, altitudine niuium obrutæ gentes. Et prouerbialiter apud Homerum Il. κ, Ἀθυκότεροι χιόνος, θείειν δι' αἰέμοισιν ὅμοιοι. Quomodo autem fiat ἡ χιὼν, vide apud Aristot. De mũdo, necnon in Meteorol. sed & apud Suid. AT Χίων, ωνος, ὁ, Platonici cuiusdam nomen est, cuius epistolæ aliquot hodiéque extant.

C. Χιονόβας, Per niues gradiens. ὁ χιόνας στείβων, ὁ διὰ χιόνος βαδίζων. Exponitur tamen in v. l. Niue conspersus.

C. Χιονόβλητος, ου, ὁ καὶ ἡ, Niue obrutus siue conspersus, Niuibus tectus, Niuibus à Ioue perfusus. Sonat enim ac si diceres, In quem Iupiter niues eiaculatus est aut deiecit. Aristoph. Nub. εἶτ' ἐπ' Ὀλύμπου κορυφᾶς ἱερᾶς χιονοβλήτοισι κάθηδε. Sunt enim τὰ ὑψηλὰ τῆς ὀρῶν χιονόβλητα, inquit schol.

C. Χιονοβόλος, Qui niues cælitus iaculatur. vt Iupiter qui ningit. Potest dici & de ipso cælo seu aere. Rhetor quidam apud Plutarch. in Apophth. χιονοβόλος ἡ ὥρα γενομένη λειποτακτεῖν ἐποίησε τὴν χώραν. VNDE Χιονοβολέω, ῶ, Niuibus deiectis obruo. Diodor. Siculus, ἡ δὲ Τύπων χώρα κεῖται μὴν ὑπ' αὐτὰς τὰς ἄρκτους, χιονοβολεῖται δὲ πᾶσα.

C. Χιονόκτυπος, idem quod χιονόβλητος. nam vt βάλλω, ita & κτυπέω significat interdum τύπτω, πλήττω, Verbero, Ferio. Sophocl. Aiace, p. 42, Παῖ δῆπλαγκτε, Κυλλαίας χιονοκτύπου πετραίας ἀπὸ δειράδος φανήθι. 1. τὸ ὑπὸ χιόνος τυπτόμενον, inquit schol.

C. Χιονότροφος, ου, ὁ καὶ ἡ, Qui niuibus alitur, Niuibus victitans. Eurip. Phœn. ὦ ζαθέων πετάλων πολυθηρότατον νάπος Ἀρτέμιδος, χιονότροφον ὄμμα, Κιθαιρών.

C. Χιοειδόχροος, Qui niuei est coloris, Niui colore similis, Niueus. Apud Athenæũ lib. 4, παρέφερον ἐν κανέοισι μαίζας χιονοχρόας.

Χιονώδης, εος, ὁ καὶ ἡ, Niuosus, Niualis, Niuibus oppletus seu obrutus. Affertur ex Dionysio De situ orbis. Item, Niueus, Albus seu candidus in modũ niuis. Epigramm.

Χιονόεις, εντος, ὁ, idem. Nicand. Alexiph. de remedio sangui sugis poris adhibendo, Καὶ σὺ τότ' ἐν δεπάεσι κεραιομένον ποτὸν ὄξει Νέμειαι, ποτὲ δαῖτα σιωπήρεα χονόεσσαν, Πολλάκι κρυσταλλοειδὲς βορέηθεν παγῆμεν. iubet offerri acetum, niues aut glaciem. quum enim δαῖτα χιονόεσσαν dicit, niues comedi iubet. Dioscorides verò ψυχρὸν ὕδωρ ἐν τῷ σώματι διακρατεῖν. Schol. tamen ibi χιονόεσσαν δαῖτα exponit τὸν ὑπὸ χιόνος πεγεῖσαν, niuali glaciatam frigore.

Χιόνεος, ου, ὁ, Niueus, Niualis. vt χιόνεαι νιφάδες in Epigr. Ibidem χιονέη λίθος. vt apud Athenæum libro 12, Asius de Samiis, πεπυκασμένοι εἶμασι καλοῖς, Χιονέοισι χιτῶσι πέδον χθονὸς ἀμφὶς ἔχον. Et apud Nonnum χιονέη χρόη, Niueus color. id est Candidus. vt Hesych. quoque χιονέαν exp. λευκὴν, item φωτώδη.

Χιονόω, ῶ, Niue operio, Niuibus tego seu obruo. χιονοβολῶ. vnde κεχιονωμένος, Opertus niuibus. Diog. Laert. De Diogene cynico, χρώτος αἰδοιαῖτας κεχιονωμένος πεπελάμβανε, statuas niue perfusas seu opertas. Vbi tamen quidam codices habent κεχιονισμένας, vt infrà docebo.

Exponitur etiam Dealbo, Niueo colore imbuo. Vnde apud Hesych. Χιονωθήσονται, λευκανθήσονται, λαμπρυνθήσονται. Videtur accipi etiam pro In niueam naturam conuerto, seu In niuem transformo. VNDE Χιονωτὸς φύσις, Niualis natura, seu Aqua aut humor qui sua natura niualis est. Nonn. in paraphr. Euang. Ioann. c. 4, ὅπῃ πάρος ἐς χύσιν οἴνου Ἐκφθὸν ὕδωρ πόησε, φύσιν χιονωτὸν ἀμείψας, niuali natura mutata.

Χιονίζω, idẽ quod χιονόω seu χιονοβολῶ, Niue perfũdo, Niue conspergo, seu obruo. Vnde pass. voce aliquis vel aliquid χιονίζεσθαι dicitur. vt χιονοῦσθαι & χιονοβολεῖσθαι seu νιφεσθαι, quum niuibus perfunditur seu operitur. veluti quum ἀγάνιφον ὄρος apud Homerum interpretantur τὸ ἄγαν νιφόμενον seu χιονιζόμενον. Sic κεχιονισμένοι αἰδοιαῖτες, statuæ niue perfusæ seu conspersæ. Laert. in vita Diogcyn. p. 207 meæ ed. Θέρους μὲν ὅτε ψάμμου ζεσῆς ἀκμὴ κινδεῖτο, χρῶτος ἀιδοιαῖτας κεχιονισμένους περιελάμβανε, παῖ τὰ χθὲς ἐκεῖ σιωπαῶν. Idem & γυμνοῖς ποσὶ χιόνα ἐπάτει, p. 211. ¶ Impersonaliter etiam apud Herodot. ἐχιόνιζε, ningebat, teste Bud. vt ὕει, pluebat. ¶ Rursum χιονίζω actiuè, Dealbo & niueum reddo. Hesych. enim χιονίζει exp. λευκαίνει.

X Λ E Y Ἡ, ης, ἡ, Risus, seu Derisio, Illusio, Ludibrium. Hesychio γέλως, ἐμπαιγμὸς, χλευασμός. Herodian. lib. 8, οὐ θαύματος ἀλλὰ χλεύης καὶ γέλωτος ἄξια, non admiratione sed illusione & risu digna. & l. 4, χλεύης ἀξίας εἰκόνας, ridiculas imagines. Item aliquid χλεύειν ποιεῖν vel πάσχειν dicitur quispiam qui id in ludibrium vertit seu ludibrio habet & deridet. Philo De vita M. lib. 1, χλεύειν πάσχειν τὰ δόξαντα, ludibria censet terrena hæc. Et apud Athen. l. 4, in epigrammate quodam Philænidis meretricis, Μή μ' ὦ μάταιε ναύτα, πλὴν ἄκραν κάμπλων, Χλεύειν τε πειθὼ καὶ γέλωτα καὶ λάσθην, ne me ludibrio habeas, nec irrideas.

Χλευάζω, F. άσω, idem quod χλεύειν ποιοῦμαι seu πάσχω, Ludos facio, Ludifico seu Ludificor, Illudo, Irrideo: vel etiã Subsanno, Cauillor. Aristot. Rhet. l. 2, ὀργίζονται δὲ τοῖς καταγελῶσι καὶ χλευάζουσι καὶ σκώπτουσιν· ὑβρίζουσι γὰρ. Plutar. De sera num. vindicta, loquẽs de Agathocle Syracusanorum tyranno, σπουδάζων χλευάζων Κερκυραίους ἐρωτῶντας διὰ τί περιθοῖν τὴν νῆσον αὐτῷ, Ὅτι νὴ Δία (ἔφην) οἱ πατέρες ὑμῶν ὑποδέξαντο τὸν Ὀδυσσέα. iocabatur enim se Cyclopis ab Vlysse excæcati iniuriam vindicare. Herodian. lib. 4, ἐκεῖνον δὲ χλευαζόντων, ὅτι δὴ μικρὸς ὤν, Ἀλέξανδρον τὸν Ἀχιλλέα, θυμαιοπάτις καὶ μεγίστης ἥρωας, ἐμιμεῖτο, irridenti busipsum. Apud eundẽ l. 2, Pertinax Læto & aliis sibi imperiũ offerentibus, Οὐ παύσεσθε (inquit) χλευάζοντες φρεσβύτην; Nõ desinetis seni homini illudere, Senẽ hominem ludos facere seu ludificari. omnino enim putabat eos ad se interficiendum à Commodo missos, quũ illi contrà imperatoriam dignitatem deferrent. Rursum Plut. in Oth. πολλὰ βλάσφημα χλευάζοντες ἀλλήλοις ἔχαιρον, multa conuitia & maledicta irrisionibus & cauillis mixta alter ad alterum mittebat. Et Act. Apost. c. 2, χλευάζοντες ἔλεγον ὅτι γλεύκους μεμεστωμένοι εἰσὶ, cauillãtes & ludificantes dicebant ebrios esse. Pass. Χλευάζομαι, Irrideor, Ludificor, Subsannor. Athen. lib. 2, ἦ που δεινῶς ὠργίσθησαν, χλευάζεσθαι ἐδόκησαν. quoniam videlicet quidam καταπτρόεντ' αὐτῷ ὡς λυρωιῶν. Philo De vita Mos. lib. 3, παρ' οἷς χωρεῖα μὴ γυναικῶν, γέλως, καὶ οἰκτῶν καὶ κόν' ἐρημία δὲ παίδων ὀρφανῶν, οἰκτῶν τὸν τῶν πρεσβύτερον χλευάζεται, superiore calamitate miserabilius illuditur.

Χλευασμὸς, οῦ, ὁ, Derisio seu Irrisio, Illusio, Cauillatio, seu Cauilla. Demosth. Pro cor. ὅσπερ ὑμῶν εἴδε τινα αἰσχυνῶν συμβᾶσαν τῇ πόλει διὰ τοῦτο τὸ ψήφισμα, ἢ χλευασμὸν, ἢ γέλωτα. Plutarch. Sympos. 9. ὡς οὐκ ἴσῳ τὸ ἐρώτημα χλευασμὸς οὐδὲ ὕβρις. Idem De defectu orac. Ἐπικουρείων δὲ χλευασμοὺς καὶ γέλωτας οὔτε φοβηθέον, Epicureorum irrisiones & cachinnos nihil moror. Et apud Paus. in Atticis, Ptolemæus octauus δοθέκλιστον Φιλομήτορος ἔχων ὅτι χλευασμὸν. cauillo enim quodã & derisione ei id cognomenti impositum fuit: quippe quum nullus rex comperiatur μισηθεὶς εἰς τοσόνδε ὑπὸ μήτρος. Ita nominatur & figura quædam rhetorica. de qua Iul. Rufin. Χλευασμὸς (inquit) est ironiæ proxima figura, quum aliquos a-

mara oratione nō sine derisu insectamur ac lædimus. A Latinè dicitur Insectatio. Et rursum, Χλθυασμὸς, siue Ἐπικερτόμησις, risum excitat, & seuerè proposita vafrè excutit, eludens personas aut rerum comparationem. Affertur ET Χλθύασμα pro eodem.

Χλθυασία, ας, ἡ, idem. Aristot. iniuriæ contumeliosæ ac petulantiś speciem esse docet: sic scribens, Topic. lib. 6, καθάπερ οἱ τὴν περιπλακισμὸν ὕβριν μετὰ χλθυασίας ἀειζόμενοι. ἡ γὰρ χλθυασία ὕβρεις τις.

Χλθυαστὴς, οῦ, ὁ, Irrisor, Illusor. Aristot. Rhet. lib. 2, τοῖς μὴ ὑβρεῖς αἷς μηδὲ χλθυασαῖς. Idem eodem libro, οἱ ἀγγελτικοὶ B δὲ καὶ οἷς ἡ ἡλικία πείθει ὅτι τοῖς πάλαι πέλας ἁμαρτάνεις ἀεὶ χλθυασαῖς καὶ κερμαδοποιοῖς. Eiusmodi irrisor dicitur ET Χλθυαστικὸς, ET Χλθύαξ. Pollux enim synonymōs ponit σκωπτικὸν, γελοιαστὴν, χλθυαστὴν, χλθυαστικὸν, χλθύακα. quorum tamen hoc postremum esse dicit κωμικώτερον. At σκωπτικὸς & χλθυαστικὸς terminatione sua quandam procluitatem seu propensionem denotant, eum significantia qui est sua natura propensus in σκώμματα & χλθυασίας, qui naturæ quadā inclinatione amat σκώπτειν & χλθυάζειν. C

C. ΕΠΙχλθυάζω, ET Καταχλθυάζω, itidem, Illudo, Irrideo, Ludificor, Irrisione & cauillis insector. ὀπισκώπτω, καταμωκῶμαι.

Χ Λ Ι Α Ἰ Ν Ω,

Fut. ανῶ, Tepefacio, Modicè calefacio: interdum etiā simpliciter Calefacio. Coquus quidā apud Athen. l. 9, Ἂν δ' ὑστερίζῃ τῆς πεπαγμένης ἀκμῆς, (si venerit postquā τὰ ὄψα θερμὰ παρεπέθη, vt ibidē loquitur quidam) ἐξ, τὰ θερμοπήσαντα χλιαίνειν πάλιν, vt recalefacienda sint quæ tosta antè fuerant. Dioscorides lib. 1, cap. 49, de ratione conficiendi olei myrtei, ἰσον δὲ τῷ χυλῷ ἐλαίου ὀμφακίνου μέτρον χλίαινε ἐπ' ἀνθράκων ἕως ἂν συνεψηθῇ, subiectis carbonibus calefac. Sophoc. apud Athen. l. 13, in epigramm. quodam, Ἥλιος ἰῶ, οὐ πᾶς, Εὐριπίδη, ὅς με χλιαίνων γυμνὸν ἐποίησεν, sol erat qui me calefaciens nudū reddidit. Pass. voce & signif. Luc. in Lex. ἢ χλιανθεὶς, (nimirum τῇ ἀζωροτέρᾳ πόσει) ἥδιον ἀκούοιμι τῶν χρισσόφων τύπων τῶν τε αὐλητῶν καὶ τῶν βαρβιτωδῶν. meraciore enim potu incalescunt & corpora & animi.

Χλίανσις, εως, ἡ, Tepefactio. vel etiam Tepor, Tepiditas: vt E idem sit quod χλιαρότης.

Χλίασμα, ατος, τὸ, Fomentū seu medicamentum tepidum. vt est aqua vel oleum tepidum in spongia, vel alia re similē vsū præbente. Vtitur aliquoties Hippocrates. vt in lib. De diæta in morb. acut. εὐδὲν δὲ κωλύει καὶ πρὸς τὰ ἄλγη μαστὶ τῶν πλευρέων χλιάσματα ποιεῖν καὶ κηρώματα. Idem De morb. l. 1, τὸ δὲ ἐκ τῶν σαρκῶν ὑπό τε φαρμάκων καὶ πολλῶν διαχέεται, καὶ ὑπὸ χλιασμῶν πεπιεσμένων ὥστε πλὴν νοῦσον σκίδνασθαι αὐτὰ πάντα τὸ σῶμα. Et l. 2, λοῦ μὴ τοῖσι χλιάσμασιν ὑπακούῃ. Et rursum Epidem. F l. 5, ἐθεράπευτο δὲ χλιάσμασι, ἀσκίοισι, καὶ πυείῃσι ὀρόβων ὅλον τὸ σῶμα. Vbi χλιάσματα & ἀσκία videtur nominare vtriculos tepido oleo aut aqua plenos, quibus admotis fouetur pars aliqua corporis læsa.

C. ΑΝΑχλιαίνω, idem quod simplex χλιαίνω, Tepefacio.

Χλιαρός, ά, όν, Tepidus, Egelidus. cui opponitur ψυχρός, Frigidus seu gelidus, & ὑπόζεστος, efferuefactus, apud Arist. De mūdo. & synonymū habet βύκρατος seu μέτακερας, ita nimirū tēperatus vt nec frigidus sit nec feruidus, sed mediæ cuiusdā sit temperiei. vt Gal. docet, sic scribens, G εἰς τὸ κατ' ἰητρεῖον comment. 3, τὸ δὲ βύκρατον ἐν τῷ μεταξύ ὅτι τοῦ τε μηδέπω θερμαίνοντος, ὃ χλιαρὸν καλεῖται· καὶ τὸ δύκρυτος ἤδη θερμοῦ καὶ λυποῦντος, ὃ δὴ ζέον ὀνομάζεται. Athenæus lib. 3, τὸ δὲ χλιαρὸν ὕδωρ Ἀθηναῖοι μετάκερας καλοῦσι. Rursum Gal. ad Glauc. ἐλαίῳ δὲ χλιαρῷ καὶ πολλῷ καὶ μαλακαῖς χρὴν αἰατεῖσθαι, oleo tepido perfricare. Sic χλιαρὰ ἐδέσματα dicuntur edulia tepida. Et ὕδωρ χλιαρὸν, aqua tepida. Synes. οἱ Ἀσκληπιάδαι τοῖς δυσεμέτοις ὕδασι χλιαρὸν διδόασι, medici ægrè vomentibus aliquid aquæ tepidæ porrigunt. VNDE Χλιαρότης, ητος, H ἡ, Tepiditas. Apud Hesych. verò legitur ET Χλιερόν, τὸ ἐνθερμον: vt idem sit quod χλιαρόν.

Pro eodem Χλιαρὸς, initiali dempta litera, DICITVR ET Λιαρός. Frequens apud Homerum. vt Il. χ, de duobus apud Scamandrum fontibus, seu scaturiginibus, Ἡ μὲν τὸ ὕδατι λιαρῷ ῥέει, ἀμφὶ δὲ καπνὸς Γίνεται ἐξ αὐτῆς ὡσεὶ πυρὸς αἰθομένοιο· Ἡ δ' ἑτέρη θερεῖ τε ῥέει εἰκυῖα χαλάζῃ, Ἢ χόνι ψυχρῇ, ἢ ἐξ ὕδατος κρυστάλλῳ. Vbi nota τὸ χλιαρὸν seu λιαρὸν opponi summè seu extremè frigidum: ideóque λιαρὸν hîc Athenæus simpliciter accipit pro θερμῶν, calidum: sic exponens λιαρὸν, libro 2, ἐστὶ γὰρ τὸ λιαρόν ἐστιν ἀφ' οὗ πυρὸς ἀτμὶς καὶ καπνὸς ἔμπυρος ἀναφέρεται. Ibidem dicit eundem Homerum εἰδέναι καὶ τὸν χλιαροῦ φύσιν ὡς τὰ θαύματα. Ideóque Eurypylum vulneratum ex eo καταμανεῖν: nimirum Iliad. λ, circa finem, ἀπ' αὐτοῦ δ' αἷμα κελαινὸν Νίζ' ὕδατι λιαρῷ, ὅτι δὴ ἄπια φάρμακα πάσει, atrum sanguinem tepido ablue aqua. Idem rursum & αἷμα λιαρὸν vocat sanguinem tepidum seu calidum, eodem libro. Idem porrò & ἦρον λιαρὸν dicit ventum temperatum & placidum: qui non nimium vehemens est & impetuosus, sed lenis & placidus. vt Odyss. ε & η, Οὖρον δὲ θέσκεν ἀπήμονά τε λιαρὸν τε. Sic Apollon. Rhod. Argon. lib. 2, λιαρὴ δὲ οἱ ὀστέα κέφας ἔλιπεν αὔρη. SIC ET Λίασμα pro χλίασμα reperitur. Axionicus apud Athenæum libro 8, χλωρῷ πέμμα βρέξας, ἢ τῆς ἀχρείας ἄλμης λιάσμασι σῶμα λιπαίνας, πυελ παμφλέκτῳ θερμαίνοιτο. Vbi ἄλμης λίασμα vocat ἅλμῃ λιαρῷ, muriam tepidam, seu ἅλμῃ θερμῇ, vt ibidem appellat. Eodémque modo & Λιαίνω dici posset pro χλιαίνω. Certè Læna pro χλαῖνα dicunt Latini etiam.

C. Ἀκροχλίαρος, ου, ὁ καὶ ἡ, Summa parte tepidus, Leuiter & in superficie tepidus. Dioscor. libro 2, de albumine ouī loquens, ὠμὸν δὲ ῥοφηθὲν, αἱμορροΐδος δήκμασι βοηθεῖ· ἀκροχλίαρον δὲ, τοῖς κύστεως δηγμοῖς καὶ ἕλκεσιν νεφρῶν.

Χ Λ ΑΪ Ν Α, ης, ἡ, Læna: vestis duplicata quæ τῷ χιτῶνι exteriori superindui solebat. hyeme præsertim, vt frigus à corpore arceret. vnde & ἔδρα τὸ χλιαίνειν ipsum deriuant grāmatici: inter quos Eust. dicit esse μαλθακοειδὲς ἢ χιτῶνος παχύτερον ἔνδυμα. Talia sunt quæ equitātes cæteris vestimentis superinduimus. Porro τῷ χιτῶνι superindui solitā hanc vestem, patet ex Hom. Sic enim ille Iliad. β, Εἰ μὴ ἐγὼ σε λαβὼν, ὑπὸ μὲν φίλα εἵματα δύσω, Χλαῖνά τ' ἠδὲ χιτῶνα. Et Odyssеæ ξ, Ἐκ μὲν με χλαῖνά τε χιτῶνά τε εἵματ', ἔδυσαν, exuerunt mihi lænā tunicámque, quibus vestitus eram vestimentis. Prius enim detrahitur alioqui superior seu exterior vestis, postea interior. Sic Odyss. φ, Vlysses arcum intenturus, ἀπὸ ὤμοιιν χλαῖναν θέτο φοινικόεσσαν. Fuisse autem & διπλῶ, idem docet his verbis, Odyssеæ τ, — χλαῖνα πορφυρέη οὔλιον ἔχε δῖος Ὀδυσεὺς Διπλῆν, αὐτὰρ οἱ ἀθρόνη χθονίοιο πέτυκτο Αὐλοῖσι διδύμεσσι. Et Iliad. κ, Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαῖναν ἀθρόν ἤσατο φοινικόεσσαν, Διπλῆν, ἐν πασσάλῳ, lænam purpuream, eámque duplicem & amplam. Quomodo & Festus esse dicit genus vestimenti habitus duplicis, Seruius propriè togam duplicem: at Nonius, vestimentū militare quod supra omnia vestimenta sumitur. Ad frigus autem arcendum præcipuè gestari solitum, idem Homerus docet, qui χλαίνας modò αἰεμοσκεπέας, modò αἰλεξανέμους cognominat: & Æschylus à quo eiusmodi διπλῆ χλαῖνα vocatur χθαμάμυνα, hyberni frigoris propulsatrix. vt Pollux quoque annotauit χλαῖναν fuisse non solùm ἱμάτιον ὅλῃ τῷ χιτῶνι, sed etiam nouæ comœdiæ scriptores χλαίνας vocasse μόνα τὰ παχέα ἱμάτια: afferens ex Theopompo comico, χλαῖναί σοι ὀνεπλαβὼν Λακωνικὴ· commemorans simul inter χείμερα seu χείμεινα ἱμάτια, χιτῶνας μαλακοὺς, χιτῶνας μαλλοῖς δασεῖς, χιτῶνας ἀμφιμίτους. Veruntamen & μονομίτους simplicésque χλαίνας fuisse, ex Homero rursum discimus, necnon ex Polluce etiam. Sic enim ille Iliados ω, Ἔνθεν δώδεκα μὲν θεκαλλέας ἔξελε πέπλους, Δώδεκα δ' ἁπλοΐδας χλαίνας, πόσσους δὲ τάπητας. Hic verò libro 7, capite 13, de vestimentorum generibus, εἰσὶ δὲ χλαῖναι, αἱ μὲν, ἁπλοΐδες, αἱ δὲ, διπλαῖ, citans etiam ipse Homerum testem, & has Atticè, διπλησίδας ac διβόλους, illas verò, ἁπλησίδας appellari annotans. Atque adeo idem scribit Atticos τὸ λεπτὸν nuncupare χλαῖναν, τὸ ἱππικὸν verò, χλαμύδα. ‖ Cæterùm χλαῖνα dicitur etiam non solùm ὅλῃ τῇ φορουμένῃ καὶ μαλακωτέρᾳ, verùm etiam ὅτι τῇ ἐγκειμένῃ καὶ δασέῃ. vt & Pollux annotauit fuisse ἀνάλαμον θεβόλαιον, seu ἱμάτιον ἀνάλαμον καὶ πα. δυνάτιον, μεγα καὶ δασύ: itidémque apud comicos χιτῶνα ἀνυπόδετον. Homerus Iliad. ω, de Achille, δμωῇσι κέλευσε δέμνι' ὑπαὶ αἰθούσῃ θέσθαι, καὶ ῥήγεα καλὰ Πορφυρέ' ἐμβαλέειν, στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητα, Χλαῖνά τ' ἐνδέμεναι οὔλας καθύπερθεν ἑσσάσθαι. Itidémque Odyssеæ γ, Ὦ. (nimirum πενιχρῷ) οὔτε χλαῖναι καὶ ῥήγεα πολλ' ἐνὶ οἴκῳ, Οὔτ' ἄπυρ' μαλακῶς οὔτε ξείνοισιν ἐνδύειν Αὐτὰρ ἐμοὶ πεσεῖν χλαῖναι καὶ ὀήγεα πολλά. vbi ῥήγεα fortassis sunt linteamina, & χλαῖναι opertoria crassiora & villosa, vel ex lana vel ex tomento. qualia tegmina sunt apud Ciceronem. Superiores verò ex vestimentorum genere χλαίνας, penulas etiam nominare possimus, restringendo ad τὰς χθαμαμύας seu αἰεμοσκεπέας aut αἰλεξανέμους: quū in prouerbio dicatur Æstate penulam deteris: & apud Iuuenalem legamus, —fremeret sæua quum grandine vernus Iupiter, & multo stillaret penula nimbo. Quanquam penula potius est quæ Græcè φαινόλης: sed hoc Græcum ex Latino illo factum esse credibile est.

C. Χλαινοθήρας, ου, ὁ, Lænarum venator: vt qui in balneis C insidiantur lauantium vestibus.

C. Ἄχλαινος, ου, ὁ, Læna carens, Lænam non habens. Simonides apud Athen. lib. 3, Τοῦ γάρ ποτ' Οὐλύμπου θεὲ πλθυσεὰς ἐκάλυψεν Ὠκεὶς ἀπὸ Θρήκης ὀρνύμενος Βορέας, Ἀνδρῶν δ' ἀχλαίνους ἔδακε φρένας.

C. Δύσχλαινος, Mala seu attrita & lacera indutus læna. vt Homericus Vlysses εἵμασι κακὸν ῥάκος ἠδὲ χιτῶνα Ῥωγαλέα. Et generaliter δυσείμων, κακοείμων, Male vestitus.

VNDE Δυσχλανία, ας, ἡ, Mala seu detrita & lacera læna: aut generaliter Vestis squalida & pannosa. Eurip. Δύσ- D χλαινίᾳ τ' ἄμορφος.

C. Μελάγχλαινος, Atra indutus læna, Nigram seu pullam gerens lænam. vt in luctu solent incedere μελάγχλαινοι καὶ μελαγχίτωνες, atrati & pullati. atra enim veste seu pullo amictu luctus indicium dant. Moschus in epitaphio Bionis, Σὲ δὲ Βίων ἔκλαυσε δαχιὼ μόρον αὐτὸς Ἀπόλλων, Καὶ Σάτυροι μύροντο, μελάγχλαινοί τε Πέριπποι.

Χλαινόω, ῶ, Læna induo seu amicio aut operio. In Epigr. legitur simpliciter pro Induo. VNDE Χλαίνω- E μα, ατος, τὸ, Læna, vel Vestimentum quod pro læna gestatur. Ex Epigr. χλαίνωμα λέοντος, pro Spolium leonis. pro quo malim Læna ex spolio leonis, Exuuiū leonis quod loco lænæ gestatur. Item COMP. Ἀναχλαινόω, ῶ, significans itidem Læna vestio. Exponitur tamen & generaliter Vestio, Induo.

Χλανίς, ίδος, ἡ, itidē Læna: sed μαλακωτέρα. Læna tenuior & mollior quæ tunicæ superinduebatur. Lucianus in Herodoto, τὴν χλανίδος τοῦ Ἀλεξανδρου ἐπεπιημένος. Dionys. Longin. πολυτελεῖς γραμμαὶ, καὶ χλανίδες, τὰ μὲν ἀλουργεῖς, τὰ δὲ ποικίλαι, τὰ δὲ λευκαί. Ephippus comicus apud F Athenæum lib. 8, σεμνὸς σεμνῶς χλανίδ' ἕλκων. Anaxilas apud eundem libro 12, ξανθοῖς τε μύρεις χρῶτα λιπαίνων, χλανίδας δ' ἕλκων. Aliud exemplū habes in Χιτωνίσκος, vbi philosopho tribuitur. Est verò & fœminarū χλανίς. Charemon comicus apud Athen. lib. 13, Ἡ δὲ κλαγγόπτων χλανίδων ὑπὸ πτύχας Ἔφανε μηρόν.

VNDE Χλανιδοποιία, SIVE Χλανιδουργία, ας, ἡ, Læ- G næ eiusmodi tenuioris & mollioris confectio vel contextio. seu Lænæ eiusmodi conficiendæ texendæque ars. à Polluce enim inter τὴ ὑφαντικῆς εἴδη vtrunque ponitur. vt & ex Xenoph. Apomnemon. l. 2, χλανιδοποιία affertur pro arte lænas seu penulas conficiendi. Inde & DIMIN. Χλανίδιον, ου, τὸ, eiusmodi Lænula. Hesychio ἱμάτιον λεπτόν, itidémque Polluci. Meritò igitur tragicus quidam apud Plut. Sympos. 6, probl. 6, dicit λεπτοπαθῆτον χλανιδίων. Et Eubulus comicus apud Athenæum libro 13, παρθενικὰ τρυφερὰ χλανίδια μαλακά. Item & aliud DIMINVT. Χλανίσκος, ex quo rursum aliud DIMINVT. Χλανίσκιον. Ambo apud Pollucem libro 7, vbi ait, Χλανὶς δὲ, ἱμάτιον λεπτὸν· χλανίδια δ' αὐτὸ καὶ χλανίσκια ἐκάλουν. Apud Hesych. verò HABES Χλανίαι, θεβόλαι. ET Χλανίσδες, οἱ ὅρμοι παρθένων, Torques & monilia quibus virgines vtuntur.

SED ET Χλαμὺς eiusdē cū χλαῖνα originis esse videtur.

Est enim & ipsa θεβόλαιον quod χιτῶνι superindui solet, vnde & ἐφεσεὶς interdu ei additur. vt apud Athen. libro 5, de Lysia Epicureo, tyranno Tarsensi, πορφυρᾶν μὲ μεσόλευκον χιτῶνα ἐνδεδυκώς, χλαμύδα δ' ἐφεσείδα θεβεβλημένος πολυτελῆ. Fuisse autem αἰθρικὴν ἐσθῆτα, Pollux testatur, & vsus docet. passim enim viris tributum legitur hoc vestimentum. vt apud Plut. in Apophth. & in Politic. præcept. ἀναλαμβάνων τὴν χλαμύδα, ὁπότε μέλλοι στρατηγεῖν, de Pericle. Et in Alcibiade, τὴν ἀρίστερὰ χεὶ τὴν ἑαυτῆ χλαμύδα θεβελίξας. Et apud Athen. lib. 5, de Athenione quodam, ἀφ' ἧς εἶχεν χλαμύδα λαμπρὰν ἐκ σύρων, ἣ θεβεκείδης δακτύλιον χρυσοῦ. Sic apud Herodianum l. 7, χλαμύδι πορφυρᾷ θεβάλλοισι, purpuream chlamydem circumponunt, Gordiano nimirum seni, quem imperatorem creant. Et libro 5, τὴν τε πορφυρᾶν χλαμύδα θεβαλόντες εἶχον ἔνδον, purpurea indutum chlamyde. Et aliquanto antè, de Macrino, ἀπορρίψαντα δὲ τὴν χλαμύδα τὴν βασιλικὴν λαβεῖν, abiecta chlamyde regia, seu imperatorio paludamento. Et lib. 4, de Antonino Caracalla, πολλάκις ὃ τὴν Ῥωμαϊκὴν ἀποθέμενος χλαμύδα, ἠμφιέννυτο τὰ Γερμανῶν θεβλήματα. Et mox, ἐν τε χλαμύσιν ἀρχύρῳ πεποικιλμένοις ἑωρᾶτο, in chlamydibus argento variegatis: quibus vti solitos Germanos ait. Itidem apud Luc. in Tim. αὐτὴ μαλακῆς χλαμύδος ἅψιν τὴν δίφθεραν σοὶ θεκτέθηκεν. Vbi vt aliquis alicui χλαμύδα θεκτήσοι, ita ipse θεκτήσεται: vt apud Plut. in lib. An seni capessenda resp. κἂν μηδὲ ποτὲ τὴν χλαμύδα θεβήσεται. Poll. χλαμύδας fuisse ait alias ὁλοβλυκοὺς, alias παραφεῖς siue θεκτοπορφύρους, quas à nouæ comœdiæ scriptoribus vocari ὑπαρύφους. Tales autem sunt chlamydes purpura prætextæ, seu quæ purpureum habent limbum. vt apud Virgil. Æneid. l. 4, Dido Sidoniam picto chlamydē circundata limbo. Et l. 5, Victori chlamydem auratam, quam plurima circum Purpura Mæandro duplici Meliboea cucurrit. Paludamentum etiam vocata fuit hæc ipsa chlamys, teste Nonio. Præcipuè autem militiæ fuit vsitata, & apud Macedonas rotunda ac circularis fuisse dicitur. vt ex Plut. etiam patet, in Alex. p. 1247, τοὺς δ' ἀφίππων λαμβάνοντες ἐν πεδίῳ μεταγγείῳ κυκλοτερῆ κόπον ἤρων· οὗ τὴν ἐν τῇ θεφέρειαν ἀθεῖαι βάσεις ὥσπερ ἀπὸ κρασπέδων εἰς σχῆμα χλαμύδος ὑπελάμβανον. Quid autem intersit inter χλαῖναν & χλαμύδα, vide apud Ammonium.

C. Χλαμυδοποιία, QVAE ET Χλαμυδουργία, ας, ἡ, Ars cōficiēdi chlamydas. Testatur Pollux ambo legi apud Xenoph. in Apomnemon. atque in eadem significatione. Subiungit tamen idem Poll. ἤδη δὲ ἔοικεν εἶναι θαλασιουργίας μὴ ἡ χλαμυδουργία, ὑφαντικῆς δὲ ἡ χλαμυδοποιία. Itidem verò χλαμυδοποιὸς & χλαμυδουργὸς dici potest Qui conficit chlamydes. Et χλαμυδοποιικὸς ac χλαμυδουργικὸς, Qui ad artificem illum pertinet, seu Quo opifex ille vtitur. veluti si dicam χλαμυδοποιικὸν ἔργα λεῖον.

C. Χλαμυδοφορέω, ῶ, Chlamydē fero seu gesto. Vtitur Poll. lib. 7, c. 13, vbi dicit Thessalicas chlamydas dictas fuisse Θεσσαλικὰ πέρεα, & ὁ πθεσσαλίσμεθα pro χλαμυδοφορῆμεν.

Χλαμύδιον, ου, τὸ, Chlamydicula, Parua chlamys. Sæpe pro simplici χλαμὺς ponitur. vt apud Plutarch. in Erot. p. 1344, quum dixisset, οἱ δὲ φίλοι καλὸν καλῶς ἐν τῇ χλαμύδι καὶ τῇ διβολίᾳ συναρπάσαντες, εἰς τὴν οἰκίαν παρῴκεγκαν, subiungit paulo pòst, ἅμα δὲ αἱ γυναῖκες ἔνδον αὐτὸ τὸ χλαμύδιον ἀφαρπάσασαι θεβέβλαον ἱμάτιον νυμφικόν. Et pag. 1340, ἐμπαθὲς μειρακίον ἐν χλαμύδος, ἐπὶ παιδαγωγικῆς δεόμενον.

Χλαμυδόω, ῶ, Chlamyde induo. Vnde apud Athen. l. 2, μειρακίον κεχλαμυδωμένον, adolescens chlamyde indutus.

χλαμύδα θεβεβλημένος, Chlamydatus, Paludatus. vt Cicero, Antonius demens ante lucem paludatus.

Χλαμὸς quoque apud Hesych. legitur post Χλαμὺς, & exponitur χλαῖνα.

H Χ Λ Ἰ Ω, idem quod θρύπτω, teste eodem Hesychio, χλίει exponente θρύπτει. Significat autem θρύπτω inter alia Deliciis frango, Luxu effœmino. At Χλιοῦται, quod idem affert pro χίζεται, Finditur, Scinditur, est à THEM. Χλίω.

C. ΕΓχλίω, idem quod ἐντρυφῶ. Hesych. enim ἐγχλίει affert pro ἐντρυφᾷ.

Χλιδή, ῆς, ἡ, idem quod τρυφή, Deliciæ, Luxus. vel etiam Ef A
fœminata mollities. Xenoph. Pædiæ 4, μάλα πως ἡμεῖς οὐκ ἐν χλιδῇ πεθράμμεθα, ἀλλὰ χαρτεπῶς. Herodian. lib. 5, ὁρῶντες δὲ τὸν Μακρῖνον ἐν χλιδῇ καὶ τρυφῇ διαιτώμενον. erat enim ἀβροδίαιτος, περιήει τε πορπαῖς καὶ ζωνήρει χρυσᾷ καὶ λίθοις πυροις πεποικιλμένοις κεκοσμημένος. Idem vestem delicatàm, seu eam qua vti solent homines deliciis & luxui dediti, χλιδὴν appellat eodem libro, de Heliogabalo loquens, ἐῶ τε αὐτοῦ τὸ σχῆμα μεταξὺ Φοινίσσης ἱερᾶς στολῆς καὶ χλιδῆς Μηδικῆς. Vbi Polit. Forma habitus inter Phœnissam stolam ac Medorum amictum. Item B
capitis χλιδαὶ sunt capilli delicatiores & molliores, cincinni seu cirri, οἱ βόστρυχες καὶ πλόκαμοι. Sophocl. Elect. τύμβον κατεκόμισε χλιδαῖς στέψαντες, sepulcrum seu buſtum deſectis capite cincinnis delicatis coronantes. Quomodo & hoc Phocyl. accipi poteſt, Ἄρσην οὐκ ἐπέοικε κόμη, χλιδαὶ δὲ γυναιξί. Niſi generaliter hîc χλιδῆς vocabulo delicias luxúmq; intelligere malis. Heſychio χλιδὴ eſt non ſolùm τρυφή, ſed etiam ἱμάτιον χειμερινόν, Veſtis hyberna, Veſtimentum hyemale.

Χλιδανός, οῦ, ὁ, Delicatus, Luxurioſus, τρυφερός. apud Heſy- C
chium & Poll. lib. 6, cap. 39. Vnde ADVERB. Χλιδανῶς, Delicatè, Luxurioſè, Molliter. Poll. in hoc loco citato εἶαμον eſſe dicit. Et COMP. Χλιδανόσφυρος, ος, ὁ ἡ, Habens pedum malleolos delicatos & molles. vel, ex parte accipiendo totum, Molles delicatóſque ſeu teneros habens pedes. Anacreon de roſa, Ὑπὸ βαρβίτῳ ᾠ κούει Κατὰ κισσῖσι βρέμοντας Πλοκάμοις φέρουσα θύρσους Χλιδανόσφυρος χορεύει. Quos verſus olim ſic reddidi, (& quidem reponens καταπίσσισι à καταπίσσος) Citharas & adſonantes Teneris puella plantis Agitat choros, ſtrepẽtem Hederis geritque thyrſum.

Χλιδαίνω, idem quod θρύπτω, & χλιδαίνομαι idem quod θρύπτομαι, Luxu frangor, Deliciis effœminor. Interdum etiam ſimpliciter Frangor, Effœminor, addito aliquo datiuo inſtrumentali. vt apud Xen. in Symp. οὐχ ἁβρότητι χλιδαινομένου, οὐδὲ μαλακίᾳ θρυπτομένου, ἀλλὰ πᾶσιν ὅσοις ἐπιδεικνυμένου ῥώμην τε καὶ καρτερίαν.

Χλιδάω, ῶ, (pro quo ET Χλίδω dici paroxytonos tradit lex. meum vetus & Erymolog.) idem quod χλιδαίνομαι & θρύπτομαι, ſeu τρυφάω, Luxui deditus ſum, In deliciis viuo. Poll. l. 6, c. 39, ſynonymos ponit τρυφᾶν, θρύπτεσθαι, ἀπαθρύσθαι, ἡδυπαθεῖν, ἐκδεδιητῆσθαι, χλιδᾶν.

Χλίδημα, ατος, τὸ, Luxus, Deliciæ. vel etiam Idipſum cui εἶ- χλιδῶμεν, vt ita dicam. veluti eſt luxurioſior & delicatior corporis cultus. Ex Eurip. certè affertur pro Cultus, Amictus, Veſtis, φόρημα: Paludamentum. Vide & Χλίδος paulo infrà.

C. ΔΙΑχλιδάω, ῶ, idem quod χλιδάω, niſi quòd præpoſitio διὰ hîc continuationem quandam actionis ſignificat. Vnde videtur eſſe PARTICIP. Διακεχλιδώς, vt F
ex χλιδάω ſit præteritum medium κέχλιδα. Vtitur autem eo participio Archippus comicus apud Plutarch. initio vitæ Alcibiadis, vbi filium Alcibiadis irridens, ait, Βαδίζει διακεχλιδὼς θοιμάτιον ἕλκων, ὅπως ἐμφερὴς μάλιστα τῷ πατρὶ δοξειεν εἶναι, Κλαυσαυχενοῦντά τε καὶ τραυλίζοντα.

C. ΚΑΤΑχλιδάω, ῶ, idem quod κατατρυφάω. Athenæus libro 5, de Athenione quodam, τὸ παράδοξον τῆς τυχης θαυμάζοντες, εἰ ὁ παρέγγραφος Ἀθηναίων εἰς Ἀθηναίους ἐπ' ἀγορᾶς πόδας κατακομίζεται φορείου καὶ πορφυρῶν στρωμνῶν, ὁ μηδέποτε ὅλως τῶν πείβωνος ἑωρακὼς πορφυρᾶν πρότερον, οὐδενὸς οὐδὲ Ῥωμαίων ἐν τοσαύτῃ φαντασίᾳ καταχλιδῶντος τῆς Ἀττικῆς. Prolixè autem ibi deſcribitur ipſius ἡ χλιδή.

C. ΥΠΕΡχλιδάω, ῶ, Supramodum luxurioſus ſum, In deli- G
ciis modum excedo. Item, Inſolentia & petulantia modum ſupero. Sophocl. Trach. p. 341, Κεῖνοι δ' ὑπερχλιδῶντες ἐκ γλώσσης κακῆς, Αὐτοὶ μὲν ἄδου παῖτες εἰσ' οἰκήτορες, Πόλις δ' δούλη. Vbi ſchol. exponit ὑπερεντρυφήσαντες τῇ καθ' Ἡρακλέους λοιδορίᾳ, & ὑπερηφανῶς λοιδορησάμενοι τῷ Ἡρακλεῖ.

Χλιδῶνες, οἱ, Brachialia, Armillæ: vel etiam Monilia. ex eo H
ſic nominata (vt videtur) quòd οἱ χλιδῶντες ipſis vtantur: præſertim quum Herodianus in deſcriptione χλιδῆς Heliogabali, inter alia dicat eum περιδεράιοις τε καὶ ψελλίοις κεκοσμῆσθαι. Heſychio κόσμος ἐν αἰ γυναῖκες περὶ τοῖς βραχίοσιν εἰώθασι φορεῖν καὶ τοῖς τραχήλοις. Poll. quoq; inter περικάρπια numerat hos χλιδῶνας: addens tamen, eos interdum etiam τοῖς περὶ τοῖς βραχίονας ἐπονομάζεσθαι καὶ τοῖς περὶ τοῖς πόδας. Athenæus, ἐφόρουν χλιδῶνας περὶ τοῖς βραχίοσι. Diodorus lib. 18, p. 643, καὶ περὶ τοῖς τραχήλοις χλιδῶνας λιθοκολλήτους. Sic apud Plutarchũ De fort. Romanorum, Spartiatæ dicunt Venerem διαβαίνουσαν τὴν Εὐρώτανα, τὰ μὲν ἔσοπτρα καὶ τοῖς χλιδῶνας καὶ τὴν κεστὸν ἀποθέσθαι, δόρυ δὲ καὶ ἀσπίδα λαβεῖν, κοσμουμένην παρ' Λυκούργῳ. Itidem apud eundem in Connub. præceptis, vbi vulg. editiones habent, μὴ νόμιζε περιεργίας ἀφέξεσθαι τῶν γυναικῶν καὶ πολυτελείας, αὐ ὁρᾷ σε μὴ καταφρονοῦντα τούτων ἐν ἑτέροις, ἀλλὰ καὶ χαίροντα χρυσώσεσιν ὀκτωμυξ καὶ γραφαῖς εἴκη ματίων καὶ χλιδώσεσιν ἡμιόνων καὶ ἵππων περιδεράιοις, pro illo χλιδώσεσιν legendum puto χλιδῶσιν. Nam VERBALIS Χλίδωσις, à quo eſſet iſtud χλιδώσεσι, nullum reperio exemplum, nec etiam verbi χλιδόω, à quo foret iſtud χλίδωσις. Si tamen inuenirentur, ſignificaretur hoc verbo χλιδόω, Luxurioſè orno, & verbali χλίδωσις, Luxurioſus ornatus: ſequendo vſum quem haberet in illo loco Plutarchi, ſi mendi ſuſpectum nõ haberemus. Apud Suidam verò legitur ET Χλιδῶται, κόσμοι περὶ τοῖς βραχίονας. καλοῦνται δὲ βραχιόνια. Verùm & hic nominatiuus mihi ſuſpectus eſt. At paroxytonos Χλίδων, nomen proprium eſt apud Plut.

C. Χλιδωνόπους, Qui circum pedes habet χλιδῶνας, id eſt ornamenta luxurioſa, vt ſunt torques, aut alia ſimilia quæ ornatus gratia tibiis circundãtur. Heſych. χλιδωνόποιον eſſe dicit τὸν χλιδῶνα περὶ τοῖς πόδας ἔχοντα, id eſt (inquit) περισκελίδας.

D Χλῖδος, ους, τὸ, idem planè quod χλίδημα ſeu χλιδών, Ornamentum luxurioſius. Dixit enim ἱππικὸν χλῖδος Ion in Agamemnone, pro χλίδημα, quoniam nimirum οἱ ἐπιχούμενοι τοῖς ἵπποις ἐχρῶντο κόσμῳ χαίειν πλατυσμοις χιτῶσιν, αἷς καλασίρεις καὶ ξυσίδας πνὲς λέγουσιν, teſte Heſychio. Vbi χλίδημα accipitur pro veſte ſeu veſtimento luxurioſiore: & ἱππικὸν χῖδος vocari innuit Veſtem qua vtebantur equites qui luxurioſiore cultu ſolebant exornari. Sunt enim quædam περιπόρφυροι ſeu παρυφεῖς & ὑπάρυφοι χλαμύδες, vt ſuprà docui. ‖ Alioqui χλῖδος habet & aliam longè diuerſam ſignificationem. vt apud Demoſthenem in orat. contra Calliclem habita, περὶ χωρίου βλάβης, pag. 200, αὐτὸς ὀξύμαρτε, πόθεν μὴ τὴν ὁδὸν στενωτέραν ποιήσας, ἐξαναλῶν ἔξω τοῦ αἵματος, ἵνα τοὺς δένδρα τὴν ὁδοῦ ποιήσῃς ἔσω, ἔπειτα δὲ τὸν χῖδον ἐμβαλὼν εἰς τοῦ ὁδόν. ἐξ ὧν ὑψηλοτέραν τοῦ ὁδὸν καὶ στενωτέραν πεποίηται συμβέβηκεν. Etenim, teſte Harpocratione & Suida, πᾶν πλῆθος nominatur χῖδος: eſtque veluti quiſpiam σωρός, id eſt cumulus ſeu aceruus, maximè verò τὴν ὑποκαθαρμὸν τε καὶ ὑποψημὸν, καὶ ἡ τῶν ποταμῶν πόχωσις, καὶ πολὺ μᾶλλον τὴν χαμάῤῥων, id quod & χέραδες nominatur. Iidẽ addunt etiam, videri ibi orarorem dicere ὅπ χοῦ καὶ φρυγανώδη πνὰ ἐκ τῶν χωρίου σωρὸν ὁ Καλλικλῆς εἰς τοῦ ὁδὸν ἐμβέβληκεν: idque patere ex ſequentibus apud ipſum verbis. Aliquanto enim pòſt dicit, οἵτινες αὐτοὶ τῷ αἵματι αὐτῶ περαγαγόντες, καὶ τοῦ ὁδὸν αὐανεχωκότες, ἑτέρους βλάβης δικάζουσι. innuens ſe ſynonymos accipere εἰς τοῦ ὁδὸν χῖδον ἐμβάλλειν, & τοῦ ὁδὸν αὐαχοῦν. id eſt, Humũ foſſitiam aggerere in viam, ſeu purgamenta ramentáque & ſilices, vt ita fiat altior. Vtitur verò & iterum eo vocabulo ibidem, dicens, ἵνα δ' εἰδῆτε ὅτι καὶ εἰς τοῦ ὁδὸν χῖδον ἐμβεβλήκασι, καὶ τοῦ αἵματα αὐ περαγαγόντες, στενωτέραν τοῦ ὁδὸν πεποιήκασι. Et ante ipſum Æſchylus in Argiuis, teſte Harpocratione, afferente ex eo verſũ quendam qui ſic deſinit, — καὶ χῖδον βαλών. Porro quod ad ſcripturam illius vocabuli attinet, apud Suidam habetur τὸ χῖδος, neutro genere & per ῖῶτα: apud Harpocrationem maſculino genere, & per ῖῦτα SCRIPTVM Χῖδος: apud ipſum verò Demoſthenem maſculino genere & per ῖῶτα. Ac quod ad Harpocratianam attinet ſcripturam, habetur eadem apud Heſychium quoque ſua ſerie, ſed mutato accentu. oxytonos enim apud eũ legitur, Χῖδος, ὁ σωρὸς τῶν λίθων. Sic verò ET Χλιδάω ET Χλίδης apud eum ſcribuntur pro Χλιδάω & Χλίδης. Χλήδης, (inquit) ἀπάδων, θλαδίας, ἀνοδοχος. Et Χλιδᾶ, τρυφᾶ: item φείνη, ῥίγος.

Porro pro Χλιδὴ apud Heſychium legitur ETIAM A
Χλόδη, ET Χλοιδᾶν pro χλιδᾶν. Hæc enim apud eum reperio, idque ſua ſerie, Χλόδη, ἕλκωσις καὶ μαλακία: & Χλοιδᾶν, διέλκεσθαι καὶ τρυφᾶν. itidémque χλοιδῶσι, θρύπτονται. Affert verò & χλοιδέσκουσα pro χαρίζουσα, à THEMATE Χλοιδέσκω.

ΧΛΟΆ, (SIVE Χλόη) ης, ἡ, Herba virẽs, Gramẽ. vel etiã generaliter Vir ide germẽ. interdum generalius adhuc, Herbæ, Folia, Fœnũ. ab Heſychio enim & Suida exponitur βοτάνη, φύλλα: ab Euſtathio χλὸς, χόρτος. quanquam nõ idem eſſe χλόη ac πόαν B
Lucianus innuit, dicens οὐ χλόιον, οὐ πόαν. ideóque Marcellus apud Dioſcoridem annotat, χλόιον eſſe in plantis quod in eis viret, id eſt frondes & folia. Ariſtoteles De mũdo, γῆ πεποίκιλται χλόαις μυείαις, Terra variegata eſt infinito virentium herbarum plãtarũmque numero. Alii, Terra diſtincta eſt herbarum varietate. Greg. εἰς τόπον χλόης κατασκίωσιν, in locum virenti gramine cõpaſcuũ. In arbore χλόη dicuntur virentia folia. vt apud Philonem De vita Moſis, libro 3, λέγεται μὴν ὅτι καὶ ἀεὶ βλαστάνειν εἰωθότων δένδρων ἡ ἀμυγδαλὴ πρῶτον C
αἰθεῖν, ἀναγγελιζομένη τοῦ ἐν ἀκροδρύοις, καὶ ὕστατον φυλλορροεῖν, ἢ ἐπέτειον πρὸς μήκιστον ἀποτείνουσα τῆς χλόης ἀγωνίαν. Vbi Turn. Longiſſime viriditatis ſuæ ſenectutẽ prorogantem. Rurſum pro herbis virentibus quæ in cibos ſumuntur. apud Athenæum libro 7, ex Sotade, Ἐν λοπάδι μεγάλῃ τῶπα λιτῶς πεφαναγμένον, Χλόιον, κύμινον, ἅλας, ὕδωρ, ἔλαιον. Et aliquanto pòſt ex Dorione, de coccyge piſce, δεῖν αὐτὸ τῶπᾶν πεφαχίσαντας καὶ ῥάχιν, καὶ παρηδύειν χλόῃ, τυρῷ, ῥοῖ, σιλφίῳ, ἀλῒ, ἐλαίῳ. vt hodiéque petroſelini imprimis folia virentia admiſceri cibis conſueue- D
runt. ‖ Eſt etiam Cereris epitheton. vt Euſtath. p. 772, ait χλόιον dici non ſolùm τὸ γῆθεν φυομένον, (vnde χλοωίλιον denominari) ſed ὁλόπεπκῶς etiam τὸν Δήμητρα, veluti quum dicitur χλόης Δήμητος ἱερὸν πεφυτευμένον τῶν Ἀθηνῶν. & pag. ſequente ita appellari ait διὰ τὸ κατ' ἀρχὰς χλοερὸν τῶν ἀναφυομένων. Vel etiam χλόιον vocari pro ξανθὸν, nimirum ἀπὸ τοῦ τῶπον ξηραινόμενον ὑπὸ πυρὸν γενέσθαι. A Latinis certè poetis Flaua Ceres nominatur, itidémque ab Homero ξανθὴ Δήμητερ, quoniam eius beneficio ſegetes flaueſcere ac maturari credebãtur. Et E
tunc pertineret magis ad χλόος ſignificãs Pallor. Memini eiuſdem Cereris & Athen. l. 14, in Ἴουλος.

C. Χλοηκομάω, ῶ, Virenti herba ſeu gramine como, ſeu ſum comans. Ex Epigr. χλοηκομέειν affertur pro Virere.

C. Χλοηφόρος, Viridem herbam ſeu viridia gramina ferens. Aliis, Ferens viriditatem, Germinans. VNDE Χλοηφορέω, ῶ, Herbam ſeu gramen viride fero: vel etiam Herbeſco ſeu Herbaſco. Theophraſt. Hiſt. plant. lib. 8, cap. 6, ὕδωρ δέ, ὅταν, μὴν χλοηφορήσῃ καὶ κυήσῃ, πλεῖον ἅπασι ξυμφέρει, Quum virentia germina emiſerunt, Quum vi F
rere cœperũt. Arethas, πᾶν γὰρ τὸ σπέρμα χλοηφορεῖ πρὸς θαλὼ τῶς ζῶσιν ὑπὸ Θεοῦ πεφυτευμένον.

C. Χλοιανθής, Virens floreníque. aliis Vireſcens. ET Χλωεανθέω, ῶ, Virens floreo. vt Heſych. quoque χλωεανθεῖν exp. χλωρὸν αἰθεῖν.

C. Χλοωγής, Virore nitens, vel Virentium ſplendorem referens. Aliis, q. d. Vrenter ſplendens. ex Luc.

C. Εὔχλοος, ος, ὁ ἡ, Bene virens, ſeu Virore decorus, Viriditate elegans. vt εὔχλοος κῆπος apud Nonnum.

Χλοώδης, εος, ὁ ἡ, Virenti gramini ſimilis: ſeu Herbaceus, G
Viridis. Gal. enim apud Hippocr. χλοῶδες exp. χλωρόν, & Erotianus χλοώδει apud eundem. χλωρῷ καὶ ἰκτεροῦδεϊ, annotans πεποιῆσθαι τοῦ λέξιν ἀπὸ τῆς χλόης. Qui quum dicit ἰκτεροῦδεϊ, intelligit etiam flauum ſeu pallidũ colorem, qualis eſt icteri.

Χλοηρός, οῦ, ὁ, idem. vel ſimpliciter Viridis, Virens. vt apud eundem Hippocr. χλοηροῖσι λαχάνοισι, virentibus oleribus. Galen. exp. τοῖς κηπαίοις ἡδύσμασι, hortenſibus cõdimentis. Ex hortis enim virentes herbæ accipiuntur ad condiendos cibos

Χλοερὸς, ῶ, ὁ, itidem Viridis, Virens: ſeu Herbidus, Herba- H
ceus. vt apud Apoll. Rhod. χλοερὸν πεδίον, Viridis cãpus, Campus herbis virẽs. Nec enim tam ob colorem q̃ ob ipſas herbas & gramina χλοερὸν nominatur. At ros quũ χλοερὸς dicitur, ſignificat potius qui in virentibus herbis eſt: vt in Epigr. χλοερῆς τίς φθόνος ὀξὺ δρόσου; Proſæ etiam ſcriptores vtuntur pro herbido ſeu herbaceo, & viridi ſeu virenti. Plutarch. Symp. 3, τὰ δὲ ὑδροβούμενα ἀεὶ τοῦ θερμοῦ διαρκεῖ, καὶ συμμένει τῇ αὐτῇ χρείᾳ καὶ πεφυκότα ἀκμῆρα καὶ χλοερά. Idem De exilio, εἰ δοῖεν ἅμα τῆς διεκπεσείσης ἐκείνης ἐμίξαμεν τοῦ σκιαὶ αὐτοῖς, ἢ τοῦ ὄψιν ἀπεκρέψαμεν ὅτι τοῦ χλοερῶν καὶ πεφυκότων. oculi enim offenſi viriditatis aſpectu recreantur. Significat etiam Pallidus: qua de ſignificatione infrà in Χλώεσμα. Vnde COMP. Χλοεροθόφος, Alens herbida ſeu virentia, In quo herbacea & viridia proueniunt. Eurip. Phœniſſ. διδύμων ποταμῶν πόρον ἀμφὶ μέσον Δίρκας, χλοεροθόφον ἀ πεδίον πεσόπαρ Γοσμωοῦ καταδεύει. vbi ſcholiaſt. exp. βοτανοθόφον.

Χλωρὸς, οῦ, ὁ, idem quod χλοηρὸς ſeu χλοερὸς, ex iiſque factũ per craſin. De eo autem infrà ſeorſim dicam, propter deriuatorum multitudinem.

Χλοάω, ῶ, Vireo, (χλοηκομέω ſeu χλοηφορέω) vt in Epigrãm. legimus χλοώσας ἀμπέλους, Vites virentes: quum nimirum germinant & frondent. (At χλοάεσι χλοὶ affertur pro Flaueſcũt gramina. quo fortaſſis modo & Χλοάσσα βῶλος accipiendum, quod ex Epigramm. affertur, vt ſit ἡ ὠχρὰ οὖσα) Apud Nicandrum in Ther. de ſcorpionum generibus, Ἄλλος δὲ χλοάων, ſcholiaſt. exp. itidem χλωρός. nam aliquanto pòſt, quum dixiſſet ſcorpionum genus aliud eſſe λευκόν, aliud πυρσόν, aliud ζοφόεν, aliud χλοάον, aliud ἐμπέλιον, aliud ἀναλίγκιον αἰγιαλῆι καρκίνῳ, aliud ἰσῆρες αὖτε παγούροις, ſubiungit, Τὸν δ' μελίχλωρον, alium autem pallentem mellis colore, μελιτόχροον ſeu κηροειδῆ. oſtendens iis verbis ſeſe χλωρὸν in præcedẽte loco accepiſſe non pro pallido ſed pro viridi. Itidémque in eodem Theriacõn libro, aliquanto antè, de aſpidis ictu, ἡ δ' ὅτι σάρξ Πολλάκι μὲν χλοάουσα βαρεῖ αἰαδέδρομεν οἴδει, Ἄλλοτε φοινιάουσα, τότ' εἴδεται αὖτα πελιδνή· Ἄλλοτε δ' ὑδατόεν κυέει βαῤῥος, ſæpe virens. vt & Numenius eam dicit ὑπόχλωρον ἕλκος κοιλαίνειν, teſte ſchol. qui & ipſe exp. χλωρά. Quinetiam addit, Diogeniano χλοάειν eſſe καλῶς αὔξεσθαι καὶ βλαστάνειν: Theoni autem in commentario χλοάουσα eſſe οἰδοῦσα, tumẽs. Sed iſtud οἰδοῦσα huic loco non conuenire, oſtendunt ſequentia illa verba, βαρεῖ αἰαδέδρομεν οἴδει: alioqui enim idem bis dixiſſet.

VNDE Ἐγχλοᾶσθαι, quod Heſych. exp. ἐμφωᾶσθαι.

Χλοάζω, idem quod χλοάω, ex eóque factum. Vnde apud Heſych. χλοάζει, αὐθηρός ἐστιν, αὐθηρεύεται: & Χλοάσουσι, βλαστήσουσι. Idem verò & χλοάζεσθαι affert pro χαρίζεσθαι.

VNDE Χλόασμα, ατος, τὸ, de quo in χλώεσμα infrà.

Χλοοῦσθαι quoque pro Virere & Germinare affertur. vt idem ſit cum χλοάειν ſeu χλοάζειν.

Χλούνης, per contractionem ſiue per craſin actum EX Χλοεύνης, teſtantur grammatici & lexicographi ferè omnes, Heſychius, Suidas, Etymologus, Euſtath. nec non breuium in Homerum ſcholiorum autor. vt ſit Qui in virenti gramine cubat, Cubilia ſua habens in virentibus herbis. ὁ ἐν τῇ χλόῃ ἀναζόμενος, καὶ αὔπετος, ideóque ἄγριος. Epitheton apud Homerum eſt apri. vt Iliad. 1, de apro Calydonio, Ὡρσεν δὴ χλοώλιν σῶν ἄγριον ἀρχόδοντα Ὃς κακὰ πολλ' ἔρδεσκεν, ἐέθων Οἰνῆος ἀλωήν. Et alibi, Θρέψεν δὴ χλοώλιν σῶν ἄγριον· οὐ δὲ ἐώκει Θηεῖ γε σπφάγῳ, ἀλλὰ ῥίῳ ὑλήεντι. Itidémque apud Heſiodum in Aſp. Ἐν δ' συαὶ ἀγέλαι χλοιῶν ἔσαν, ἐν δὲ λέοντες. quos enim ibi σῦς χλούνας appellat, paulo pòſt καπρεῖς nominat. Verùm eo nomine intelligũt non ſolùm τὸν ἐν χλόῃ ἀναζόμενον, ſed & τὸν ἀφειστὴν καὶ ἀμεγέθη, in primis autẽ τὸν ἀκτόμιον. Inter quos eſt Ariſtot. quoque. is enim Hiſt. anim. libro 6, c. 28, illum poſteriorem Homeri locum affert, vt probet τὰ ἀρρένων καὶ ἀγρίων συῶν τοῖς θρέμμασι μείζοις γίνεσθαι καὶ χαλεπωτέροις. ſubiungens etiam, γίνονται δὲ τρόμαι διὰ τὸ νέοις οὖσιν ἐμπίπτειν νόσημα κτηνῶν εἰς τοῖς ὄρχεις. εἶτα ξυόμενοι πρὸς τὰ δένδρα, ἐκθλίβοιτο τοῖς ὄρχεις. Itidémque Plut. in Cauſis natur. ex eodem Ariſtot. tradit, Homerum χλοωίλιν nominaſſe σῶν τὸν μονόρχιν. nam τῶν πλείστων πρεσκωμῴων τοῖς σελίχεσι θρύπτεσθαι τοῖς ὄρχεις. Sic verò & Ælianum in libro De prouidentia χλοωίλιν nominaſſe τὸν ἀπόκοπον teſtatur Euſtath. pag. 772: Æſchylum quoq; eodem modo vſurpaſſe hoc vocabulum dicens. Hiſtamẽ non aſſentitur Ariſtophanes grammaticus in lib. περὶ

ὀνομαζόμενος ἠλικιῶν, sic scribens, καλοῦσι τοὺς νέους μονοειδῶς χλόα δ' αὐ τῶν πρεσβυτέρων εἴη τοῦτο καὶ ὁ χλόος καθ' τε χαλεπότητα καὶ δύσκολον. οἱ δὲ ὀκνοῦσαν λέγοντες, πλείους ἀπιστοῦσι τοῦ τοιοῦτου μέρους. Cum quo aliquatenus facit Suidas quoque. nam ἐφ' ἑαυτῆς χλόος est μονῳδός, soliuagus seu solitarius, ideóque ferus: addenti has etiam expositiones, πλήκτης, κακοῦργος, χαλεπός. Meminit tamen idem lexicographus & superioris, χλόνιν nominari dicens etiam τὸν ἀπόκοπον, subiungénsque inter alia, καὶ γωνάνδρος αὐτὸν δῆλον τοῦ Ἐπικούρου λόγου τὸν ψυχὴν ἐκνευροειδεῖς καὶ ἀπλῆς γιγνόμενος, ὁ χλόνης τε καὶ γωνίας. Itidémque in Γωνίας, de Epicuro, ὧν (ἤτοι τὸν ἡδονῶν) ἐκεῖνος ὕμνει, ὁ χλωνίης τε καὶ γόνις. Eidem rursum Suidæ, itidémque Hesychio, χλόναι sunt non solùm οἱ ἐν τῇ χλόῃ ἀναζώμενοι, sed etiã λωποδύται. Quod porro attinet ad genitiuũ pluralem χλόνων, grammatici ferè omnes annotant eum non παρεκτείνεσθαι iuxta regulam, sed παροξυνέσθαι, veluti à nominatiuo χλῶνος contracto ex χλόδυνος.

VNDE Χλόνειος, Aprugnus, vel etiam Suillus, Porcinus. Suidas enim χλόνειον dici scribit τὸ χοίνειον: AT Χλόνιον sine diphthongo, loci esse nomen proprium. Apud Hesych. verò LEGITVR Χλωνάζεσθαι, μινύρεσθαι, Quiritari, Lamentari. ET Χλωνὸς, χρυσὸς, Aurũ. Quorum illud, à χλόνης forsan dictum est quòd significet μινύρεσθαι in modum χλόνων dolẽtium: hoc verò potius ex χλοῖς deriuatum significante pallorẽ: sequendo ea quæ dicentur de χλωρὸς pro pallido.

Χλοίη etiã diciturpro χλόη; Ionicè inserto ι (vt ποίη pro πόη) ITEMQVE Χλοιάω pro χλοάω: NECNON Χλοιοῦσθαι pro χλοοῦσθαι, vt apud Hippocr. legimus χλοιοῦται. quod idem est ac si dixisset χλωραίνονται, teste Galeno in suo lex. Sic verò ET Χλοιώδης pro χλοώδης inuenio apud eundem, vt quum in Κωακῶν προγνώσεσι dicit χλοιώδεα ἕδεα, Vrinas quæ χλοίης colore sunt. i. virides, vel etiam Pallidè virentes.

Χλόος, idem quod χλόη, quatenus quidem viriditatẽ seu virorem significat. Ita tamen idipsum pro virore seu viriditate accipitur, vt simul significet etiã virorẽ seu viriditatem pallidam seu vergentẽ in pallorem, qualis est herbarum flaccescentiũ & arescentium. ariditate enim viror ille plantarum in pallorem vertitur. Vnde ab Hesychio & aliis exponitur ἀχρίασις, ἀχρότης. Apoll. Rhod. Argon lib. 2. χλόος εἶλε παρειὰς, pallor corripuit genas, seu ora. Nicander Alexiph ἀχὴ χλόος ἤνθη δαψὸν. Et rursum, καὶ πύξοιο χλόον καπνῷ ἀπαμύνοις. thapsi enim & buxi lignum est pallidum seu flauum. Vnde Ouid. — oráque buxo Pallidiora gerens. Pro eodem χλόος DICITVR Χλοῖς, per contractionẽ, vt νοῦς pro νόος, & χοῦς pro χόος. Vtitur autem eo Hippocr. apud quẽ Gal. ipsum exponit χλωρότης.

Sequitur Χλωρὸς cum suis deriuatis.

Χλωρὸς, οῦ, ὁ, per crasin factum ex χλοερὸς seu χλοηρὸς, idem cum ipsis significat: nimirum Viridis seu Virens, Herbidus seu Herbaceus. Vel, Virens in modum germinũ recẽs ex planta pullulantium. Hom. Odysseæ π, — τοῦ δὲ συβώτης κλῦεν ἀπὸ χλωερὰς ῥώπας καὶ κῶας ὑφαῖνεν. Et apud Plutarchum Sympos. lib. 2, quærit quidam πῶς ἐκ τοῦ λευκῶν καὶ τοῦ μελαίνων κυάμων ὁμῶς χλωρὸν γίνεται τὸ ἔντος. Itidem apud Sophoclem, ἀμφὶ χλωρὸν ψάμαθον exponunt nonnulli Circum viridẽ arenam: vt Virgilius dicit, Viridi in littore, & Viridissima gramine ripa: χλωερὰν accipientes pro χλοηφόρον, Herbidam seu Herbiferam, Virentem herbis. Alii tamen malunt interpretari fuluam vel pallidam: quidam & Recentem. Nam has significat habere vocabulum χλωρὸς docebo. ‖ Χλωρὸς ergo interdũ opponitur τοῦ ξηροῦ seu αὔῳ, vt apud Latinos quoque Viridis sicco. veluti quum Cicero dicit, Ignem ex lignis viridibus atque humidis fieri iussit. Nec enim viridia ligna dicuntur hoc loco ratione coloris, sed succi. Hom. Odysseæ ι, Κύκλωπος δὲ ἔκειτο μέγα ῥόπαλον παρὰ σπῆϊ χλωρὸν, ἐλαΐνεον, τὸ μὲν ἔκταμε δῶρα φορῆναι Αἰολίδῃ, viride, quod exciderat vt arefactum gestaret. Sic Hesiodus Erg. 2, Μηδ' ἀπὸ πεντέτιος θεῶν ἐνὶ δαιτὶ θαλείῃ Αὖον ἀπ' χλωροῦ τάμνειν αἰθωνι σιδήρῳ. Quũ verò caseus, caro aut simile quid χλωρὸν dicitur, significat potius Recens, νεαρὸς, προσφάτως: interdum etiam Tener ac mollis, ἁπαλὸς καὶ μαλακός. Athen. libro 2, de amygdalis, λυπεῖ δὲ ἥδιον τὰ χλωρὰ τοῦ ξηροῦ καὶ τὰ βεβρεγμένα τοῦ ἀβρόχου, καὶ τὰ περιμμένα τοῦ ὠμοῦ. Et lib. 7, ἡ δὲ τοῦ χλωροῦ καβίων σαρξ χαυνοτέρα τοῦ καὶ ἀλιπτοτέρα, καὶ χυλὸν ἐλάττονα καὶ λεπτότερον ἐναφίησι. Itidem χλωρὸς τυρὸς dicitur ὁ νεοπαγὴς, ἁπαλός τε ἔτι καὶ μαλακὸς, caseus recens, tenérque adhuc & mollis. Sed & μέλι χλωρὸν apud Homerum Iliad. λ, interpr. προσφάτως, recens. (quod tamen & pallidũ reddi potest) & χλωρὸν αἷμα apud Dioscor. lib. 3, cap. 90, Flos recens. Metaphor. verò Gorgias apud Aristot. Rhet. 3. χλωρὰ καὶ ἔναιμα τὰ προσφατα. quam metaphorã hic dicit esse ἀσαφῆ, vtpote sumptam πρὸς ὦφελ. Apud Hesychium, Χλωρὸν τε καὶ βλέποντα, pro Bene valentem, Vigentem viribus corporis, & veluti virentem adhuc. vt Menander quoque χλωρὸν vocauit τὸ ἀκμάζον, teste Suida. Latini etiam metaphoricè vtuntur suo Viridis. veluti quum Virgil. dicit Viridis iuuenta, Cruda viridisque senectus. Catull. Flore viridissimo puella. Ouidius, Ætuum viride. Silius, Animi virides ausis. At Seneca, Obiit viridis, pro Ætate adhuc viridi. Huc pertinet apud Theocritum, γόνυ χλωρόν. quod imitans Flaccus, dixit, Dúmque virent genua. ‖ Rursum χλωρὸς ratione coloris, dictum significat Ita viridis vt in pallorem vergat: vel simpliciter etiam Pallidus, Referens colorem herbarum foliorumque flaccescentiũ & arescentium. arentes enim herbæ virorem illum pristinum paulatim amittunt & pallorem induunt. vt apud Hippocratem Epidem. lib. 6, annotat Galenus γλώσσας ab eo χλωρὰς dici eo sensu quo in quotidiano vsu dicere solent sese vidisse χλωροὺς τινας, nimirum οἷς αὐ ὅτι τὸ χολωδέστερον ἡ χρόα μεταβάλῃ, τῆς ὠχρᾶς δηλονότι χολῆς. est enim χολὴς species quædam ὠχρὰ, quacum pene eadem est ἡ λευκοφλεγμα. quæ luteum seu vitellum oui refert colore suo. Itidémq; Comment. 2 in Prognost. vbi idem Hippocr. dicit χλωρὸν πτύελον, (diuersum id faciens ἀπὸ τοῦ ξανθοῦ) annotat rursum idem Galen. χλωρὸν dici solere ὅτι τε τοῦ ὠχροῦ καὶ τοῦ καλουμένου ἰώδους. id est, no solùm poni pro viridi, qualis est color æruginis, & pro prasino, quem πρασοειδῆ nũcupant, sed etiam pro pallido. Sic verò & alibi sæpe annotat, χλωρὸν dici interdũ idem quod ὠχρὸν, interdum τὸ τῆς ἰώδους τῇ χρόᾳ, seu πλὴν ἰώδη χρόαν ἔχον. Asiaticæ autem gentis proprium esse vsum ait τὸ χλωροῦ ἀντὶ τοῦ ὠχροῦ. quum enim vident ὠχροὺς τινας, dicit eos interrogare quamobrem οὕτω γεγόνασι χλωροὶ μηδὲν διαφέρειν νομιζομένου χλωρὸν εἰπεῖν καὶ ὠχρόν. Atque adeo antiquum esse hunc vsum scribit i comm. in Prognost. Alioqui communi vsu solere dici pro viridi, veluti quum κράμβας & θριδακίνας vocantur χλωρὰς. quod χρῶμα esse μελανίτερον ἐρυθροῦ, καὶ τοῦ ἀρχόντα τοῦ μελανίζεσθαί τε καὶ πελιδνοῦσθαι, ψύξεως ἐργαζομένης αὐτὸ, καθάπερ καὶ τὸ μέλαν. Celsus quoque ita interpr. vt quum pro his ex Prognostic. ὑδαρὲς δὲ κάρτα ἡ λευκὸν ἢ χλωρὸν ἢ ἐρυθρὸν ἰσχυρῶς ἢ ἀφρῶδες δῆλον χωρεῖν, πονηρὰ τοῦτο πάντα, sic habet lib. 2, cap. 4, Vtique si quod descendit, est perliquidum aut albidum aut pallidum aut spumans, periculosum est. Et pro his ex iisdẽ Prognost. τὸ χρῶμα προσώπου χλωρόν τε ἢ καὶ μέλαν ἐόν, καὶ πέλιον ἢ μολιβδῶδες, ipse lib. 2, cap. 6. Color cutis aut niger aut perpallidus. Solet igitur χλωρὸν vocare Hippocr. quod alii ὠχρὸν, (colorem vicinum τοῦ ξανθοῦ καὶ λευκοῦ δοκοῦντα) Latini Pallidum vel Perpallidum: quod verò idem Latini Viride, ipse modò ἰώδες appellat, modò πρασοειδές. quoniam nimirum æruginis & prasi color viridis. est. Simili modo Plinius χλωρὸν accepit apud Dioscor. Hæc enim ipsius verba, lib. 3, cap. 79, de smyrnio, φλοιὸν ἔχουσα ὑδωδεν μὲν μέλαιν, εἴδοθεν δὲ χλωρὸν ἢ ὑπόλευκον, ipse sic vertit lib. 27, cap. 13, Cortex eius foris niger, intus pallidus. Sic accipiendum & apud Hesiodũ quum in Asp. dicit ὅτι χλωροῦ ἀδάμαντος. quum idem Plin. scribat lib. 37, cap. 4, adamantis genera quædam pallere, ac inter alia Cyprium vergere in aureum colorem: quum tamen quidam colore translucido nõ multum differant à crystallo. Itidem verò Homer. μέλι & ἔλαιον vocat χλωρὸν, οἶνον autem & νέκταρ ἐρυθρὸν, teste Athen. lib. 2. Quinetiã θεὸς ab eo χλωρὸν nominatur, sed

pro χλωροπιοῖ, quoniam eo facies pallescit. vt Iliad. υ, & Odyss. μ, τοῖς δὲ χλωρὸν δέος ἥρει. Et Il. ρ, — μάλα τε χλωρὸν δέος αἱρεῖ. Pro quo χλωρὸν δέος Apollonius & Nicander χλόος dicũt. Sed possis hîc ἴστοῦ χλωρὸν δέος interpretari etiam Decolorẽ metum, (pro eo qui decolores efficit) vt apud Sophoclem in Trachiniis, οὐκ δὲ χλωρὸν αἷμά μου Πέπωκεν ἤδη, Actius vertit, Iam decolorem sanguinem omnem exorbuit.

C. Χλωρόκομος, ου, ὁ καὶ ἡ, Qui viridi coma est, Viridans comis. vt χλωρόκομος στέφανος apud Eurip. Corona ex viridibus arborum comis, seu Corona frondea. frondes enim arborum virent.

Χλωροσαῦρα, Viridis lacerta, Maroni. Scholiastes Theocr. Idyll. 2, exponens hæc verba, Σαῦραν τοι τέλφασα, ait, σαύραν ibi ab eo nominari τὴν κοινῶς λεγομένην χλωροσαύραν.

C. Χλωροφαγέω, ῶ, Virentibus herbis vescor, Viridi gramine pascor. Scribit. Bud. χλωροφαγεῖν in Hippiatr. dici de equis qui in campis herbosis pascuntur: quod fieri ad creandum nouum sanguinem.

C. Ἔγχλωρος, Virorem in se habens, Virens, Viridis. Pro Propè viridis affertur ex Nic. AT Ἔγχωρος quod pro hoc ἔγχλωρος reperiri aiunt, mihi non potest non esse suspectum.

C. Εὔχλωρος, Bene virens: seu Pulchrè viridans, Virore decorus. Simpliciter tamen exponitur Viridis, itidémque τὸ εὔχλαρον, Viriditas.

C. Μελάγχλωρος, Colorem habens atrum pallore mixtũ, Qui ita pallet vt simul aliquid nigredinis habeat admixtum, Pallidus simul nigérque. Vel etiam Viridis simul nigérque. Sũt enim colores quidam nigri ita obscuri vt in atros vergant. Habent hoc μελάγχλωρος pro μελάγχροις exẽplaria quædam apud Hippocr. Epid. l. 6, vt annotauit Gal. comm. 1.

C. Ὑπόχλωρος, Subuiridis, Aliquantum viridis, Aliquatenus virens. Item, Suppallidus, Aliqua ex parte pallẽs. Hippocr. Progn. ἐπὶ τῇ πονηρὸν καὶ σμικρόν τε ἐὸν καὶ λίχρον καὶ λευκὸν καὶ ὑπόχλωρον. Vnde Cels. l. 2, c. 4, Præter hæc periculum ostendit id quod excernitur, si est exiguũ, gluti nosum, læue, album, idémque subpallidum. Sic Athen. l. 1, ἀφ' ἧς οἱ γενόμενοι οἶνοι εἰσὶ μὲν ἡρέμα ὑπόχλωροι, ἐμφαίνοντες τι καὶ αὐτοῖς λιπαρόν.

C. Ἀπόχλωρία, ας, ὁ, Hesychio est ὃ ἀπὸ αἰχμῆς ἢ μανίας ἡ χρόα τῆς ὄψεως ἀλλάττεται, cui in facie color mutatur ex pudore aut insania. Videtur autem intelligendum de mutatione in pallorem, quia χλωρὸς significat pallidũ. quanquam pudore potius erubescimus.

Χλωρότης, ητος, ἡ, Viriditas, Viror. Plut. Sympos. l. 5. μάλιστα τοῦ καρπῶν ἡ χλωρότης καὶ τὸ πθηλέναι τοῦ μήλου προσφαμόνει. ‖ Item, Palliditas, Pallor. ὠχρότης. Frequens apud Hippocratem. Itidem verò Plutarchus dicit De orac. Pyth. τοῖς αἰκισεχανωτάτοις ἀρύσω χρυσὸν videri sibi νοσώδη χλωρότητα καὶ φθορὰν ἀκαλλῆ παρέχειν, morbosum pallorem. (pallent enim ex morbis, vt etiam ex fame. Vnde Hesiod. in Asp. Χλωρὴ, αὐσταλέη, λιμῷ καταπεπτηῦῖα) Et in Psalmo 67, χλωρότης χρυσίου, pallor auri. Sunt enim quædam eius genera quæ palleãt: ignobiliora nimirum. nã præstantiora rutila sunt & fulua.

Χλωείης, ου, ὁ, Viridans, Virens. vt χλωείης λίθος. de quo hæc Plin. l. 37, c. 10, Chlorites herbacei coloris est. Sed fortasse scribendum Χλοΐτης eo in loco.

Χλωείων, ωνος, ὁ, ET Χλωρός, Auis nomen ex colore. Aristoteles Hist. animalium libro 9, cap. 22, ὁ δὲ χλωείων, χλωρὸς ὅλος. ἔστι τὸν χρῶτα οὐχ ὁρᾶται. τοῦ δὲ τῆς ἑπτὰς τὰς θεριναὶ φανερὸς μάλιστα γίνεται. Vnde Plinius libro 10, cap. 29, Chlorion quoque, qui totus est luteus, hyeme non visus, circa solstitia procedit. Idem chlorionem vocat quem Aristoteles χλωρέα, vt videbunt qui conferre volent quæ hic scripsit Hist. animalium lib. 9, cap. 1, ille autem libro 10, cap. 74, de auium inter se diffidiis. Atque ita, Plinio iudice, eiusdem auis hæc nomina essent: quum tamen Aristot. vtriusque mentionem faciens, eo loco distinguere alterum ab altero videatur. χλωρέας Gaza appellat luteones, & χλωείωνας vireones: quos ab Alex. Trall. χλωροὺς πυρρίτας nominari aiunt.

χλωρέως meminit Hesych. quoque, dicens esse ὀρνίθιον χλωρόν.

Χλωρηΐς, ίδος, itidẽ Virens, Viridans, Viridis. vt apud Nic. in Ther. κάμπην Κηπείῳ δροσόεσσαν ὅτ' χλωρηΐδα νώτῳ, viridem in dorso. sunt enim erucæ tales. Itidẽ χλωρηΐς vocatur luscinia, quoniã luteus orbis collum eius circundat: VNDE Χλωραύχιν etiam nominata fuit à Simonide, vt testatur breuium scholiorum in Homerum autor: qui tamen & has nominis rationes affert, χλωρηΐδα dici etiam posse διὰ τὸ ἐν χλωροῖς διατρίβειν, vel διὰ τὸ ἅμα τοῖς χλωροῖς φαίνεσθαι. vere enim apparet, & in virentibus arborum frondibus sedens, dulce modulatur melos, vt Homer. quoque docet his verbis Odyss. τ, Ὡς δ' ὅτε Πανδαρέου κούρη χλωρηΐς ἀηδὼν Καλὸν ἀείδ' ἦαρος νέον ἱσταμένοιο, Δενδρέων ἐν πετάλοισι καθεζομένη πυκινοῖσι. AT Χλῶεις, ίδος, ἡ, nomen proprium apud Homerum Odyss. λ.

Χλωρεῖον, ου, τὸ, Suidæ εἶδος ζώου, procul dubio à colore.

Χλωραίνω, Viridem reddo. vt μελαίνω, nigrum reddo, & λευκαίνω, album reddo, & ἐρυθραίνω, rubore perfundo. Vnde χλωραινθεὶς, quod Suid. apud Soph. extare ait pro χλωρὸς γενηθείς. Inde & VERBALE Χλώεσμα deriuari potest, & accipi pro χλωρότης, Viror seu Pallor, vt μέλασμα pro nigrore seu macula nigra. Legitur autem apud Hippocr. Epidem. lib. 6, vbi ait, φλέβες κροτάφων οὐχ ἱδρυμέναι, οὐδὲ χλώεσμα λαμπρόν. Quæ verba Galen. comm. 2, dicit esse ἀσαφῆ, quẽadmodum in aliis quoque ῥήσεσιν in quibus vtitur voce χλωρὸς, non posse certò cognosci qualém nam colorem indicet: nec minus incertam esse eorum scripturam qui χλόασμα ibi legunt. Videmus enim (inquit) etiamnum in ipsius Hippocratis patria & tota nostra Asia χλωεσὰ nominari & olera & arbores plantásque, quæ quasi χλοεσὰ sunt. Itémque χλωεσάζειν dicimus iumenta τὰ πρὸ τοῦ ἐαρινοῦ βοτανίου ἐσθιόντα, quæ vernas herbas comedũt, seu quæ depascuntur herbas verno tempore virentes. Hominum etiam quosdam χλωροὺς vocant, non eos quidem qui habeant similem τῇ χλόῃ colorem, (viridẽ videlicet) sed potius qui ὠχρὸν, id est pallidum. Incertum igitur est vtrum πρὸ ὀπταχοῦ χρόαν (id est colorem subpallidum) Hippocrates nominet χλωραί τε καὶ χλοεραί; (id quod non paucis accidere videmus) an πρὸ χλόης ἀφεψημένας, quod rarò admodum fieri cernimus. Hæc ferè ille: qui etiam addit, quosdã ἐξηγηταὶ τοῦτον πρὸ ἀστάφειαν θελήσαντας φυγεῖν, scripsisse χρῶμα pro χλώεσμα. Nota autẽ illic & VERB. Χλωεάζω pro eo quod in Hippiatr. est χλωροφαγῶ, Viridi pascor gramine, Virides depascor herbas) Idem in lexico suo Hippocratico hoc ipsum χλώεσμα λαμπρὸν exp. χλωρότης λαμπρὸν διαφυγόμενον, καὶ ὅτι τὸ ὑδαρῶδες ῥέπουσα, pallor splẽdore quodam lucido nitens, & in aqueam naturam vergens.

Χλωείζω, Viridi sum colore, Viridantes herbas & virẽtia germina colore imitor, Vireo. vt χλωείζουσα ἴασπις apud Areth. in Apocal. Viridis iaspis, Viridem colorem præferens. Idem metaph. dicit χλωείζον κόρυμα τοῦ ἀμαγείου καὶ ἀμάραντον, virens vigénsque. vt apud Horat. Genua virent pro Vigent & firma sunt. ‖ Item Palleo, Pallidus sum. vt affertur ex Leuit. c. 14, κοιλαὶ χλωείζουσι pro Vallis pallore deformis.

Χλωείασις, εως, ἡ, Viror, Viriditas: Item Pallor, Palliditas. Vtitur eo vocabulo Hesych. in exponendo χλόος, adiungens ei synonymum ὠχρότης. Dicitur autem vt ὠχρίασις. quod sicut ab ὠχριάω deriuatur, ita huic verbali χλωείασις fingere possemus verbũ χλωειάω pro Viridis sum, Vireo: vel Pallidus sum, Palleo.

ΧΝΑΥΩ,

F. χαύω, Carpo, item Vellico. Hesych. enim χαύων expon. πρωκίζων, πρωκίλων: itidémque Χναύει, λαμβάνει, κνίζει, & Χναύεται, πρωκίζεται, λαμβάνεται. Eustath. pag. 1063, χναύειν exp. λίχνως ἐσθίειν, catillonum more vorare & deglutire: afferens ex comico quodam apud Athen. — παίπαλ τοῦτ' ἐχαύσαμεν. Item, Ὁμοῦ πχαύειν μαγίνα σκπίδα. Alibi hoc ipsum χναύειν expon. καταπίνειν, deriuari dicens ex χνάω, vt χαύω ex χάω. Locus autem ille posterior quem ex Athen. affert, est apud eum Eubuli comici, lib. 2. At lib. 9

paulo aliter legitur: sic nimirum, Κοινῇ τε χαύειν πυθίοισι σπτίδια, & Ephippo comico tribuitur, non Eubulo: vtrobique præmissum habens hunc versum, Τίμειν τε φάσσας ἐξ κίχλας ὁμοῦ σαίνοις. A

Χνάυμα, ατος, τὸ, Idipsum quod aliquis χαύει, id est Quod carpitur, & catillonum gulosorúmque more deglutitur: vt sunt edulia delicatiora. Poll. libro 6, cap. 9, scribit χαύματα à comicis vocari τὰ ἐφεικόμματα, alio nomine dicta νωγαλίσματα. Hesychio verò χαύματα sunt τὰ βρώματα, & τὰ τῶν κρεῶν ἀπαιθρακίσματα. vt sint particulæ à carnibus recisæ, quæ super carbonibus tostæ B deuorantur. VNDE Χαυμάτιον, ου, τὸ, forma diminutiua. vt apud Athenæum lib. 9, ex Aristophanis Δαιταλῆσιν, Καὶ δελφακίων ἀπαλῶν κεφαλὰ καὶ χαυμάτια τὰ φέροντα. Vbi πεφέροντα χαυμάτια esse videntur auiculæ quæ χαύονται & gulose deuorantur, vtpote apparatæ delicatius.

Χαυστικός, ού, ὁ, Qui libenter χαύει, Qui χαύμασι delectatur. id est Catillo, Gulosus, Inhians cibis delicatioribus. Posidippus comicus apud Athen. libro 14, — πολὺ γλῶσσαν εἰς ἀχήμονας Ἐπιθυμίας ἔνιά τε τῶν ἡδυσμάτων, Καὶ C ἅλος, κατ' ὄξος, χαυστικός.

¶ Χνόος quoque (pro quo per contractionē DICITVR Χοῦς, vt χλοῦς pro χλόος, & νοῦς pro νόος) eiusdem est originis cum præcedentibus, vt indicat Hesychius, quū χνόος exponit ξυσμός. id est Rasio: addens tamen & χνόος, ὁ χοῦς τῶν ῥηνείων ἀρξαμένου, id est lanugo. vt hæc lanugo χοῦς dicta sit, quoniam ξύεσθαι potest, seu primi pili qui in gena erumpentes radi possunt. Callimachus hymno in Apollinem, Καί κεν ἀεὶ καλός, καὶ ἀεὶ νέος· οὔποτε φοίβου Θηλείαις οὐ δ' ὄσσον ὅσσ' χνόος ἦλθε παρειᾶς, nunquam D ne tantillum quidem lanuginis Phœbi malis læuibus seu glabris obortum est: ideóque nunquam rasæ sunt. At Aristophanes Nub. τοῖς αἰδοίοισι δρόσος καὶ χοῦς ὡς τῶν μηλοίσιν ἐπιν ᾖ. Vbi nota eum vsurpasse verbum ἐπανθεῖν. vt Pollux quoque 2 libro χοῦν esse dicit τὸν τοιοῦτον τεν ῶν τοῖς παρειαῖς ἀνθοῦν, pilos qui primi in malis efflorescunt. Nota etiam dixisse μήλοις, vt apud Virgilium in Georg. sunt tenera cana lanugine mala.

¶ Molle etiam tomentum quo culcitræ inferciuntur, χοῦς nominatur, quòd ex tenera lana mollive villo sit: E vt genarum lanugo tenerrima est & mollissima. Scribit enim Pollux libro 10, cap. 8, ὅτι τῶν τυλίων seu κνεφάλων dici posse χοῦν, quum Aristoph. in Babyloniis dicat, Ἔχῃς ἄχυρα καὶ χοῦν. Vbi similem vsum habere μνοῦν ait: Hesychio τὰ λεπτὰ τῶν ἀχύρων etiā χοῦς sunt.

¶ At ἁλὸς χοῦς dicitur ἡ ἀκαθαρσία, vt Eustathius ex veteribus tradit. id est (inquit) ἡ ἐν ἅλλοις ἁλὸς ἄχνη, maris spuma. Dicitur itaq; hæc spuma χοῦς, quoniam est veluti lanugo mari innatans. Homerus Odyss. ζ, de Vlysse naufrago, Αὐτὰρ ὁ ἐκ ποταμοῦ χρόα νίζετο δῖος Ὀδυσσεὺς F Ἅλμῃ, ἥ οἱ νῶτα καὶ οὖρέας ἄμπεχεν ὤμοις· Ἐκ κεφαλῆς δ' ἔσμηχεν ἁλὶς χνόον ἀτειρεύκτοιο.

¶ Χνόος Hesychio est etiam ψόφος, φθόγγος.

C. Ἄχνοος, SIVE Ἄχνοις, Lanuginē carens, Impubis. ὁ μὴ ἔχων χνοῦν: vt ἄχνοις ὑπολίων in Epigrammatis, Barba sine lanugine. seu Imberbe mentum, Impubes malæ, Malæ nulla tectæ lanugine, quales sunt Apollinis, cuius Θηλείαις ἀδ' ὄσσον ὅσσ' χνόος ἦλθε παρειᾶς.

C. Ἐπίχνοος, SIVE Ἐπίχνοις, Lanugine tectus, Super quo lanugo est, seu cōspicitur, Lanuginosus. Apud Hesych. G perisp omenos legitur Ἐπιχνοῦν, ἐπισκοπούμενον. i. Obtenebratum, Tenebris desuper opertum.

Χνοώδης, εος, ὁ καὶ ἡ, Lanuginosus. Dioscorides de Apollinaris herbæ tertio genere, λιπαρὸς καὶ ἁπαλὸς καὶ χνοώδης, καὶ τὸ σπέρμα λευκὸν ἔχων. Vnde Plinius, Apollinaris quartum genus molle, lanuginosum, pinguius cæteris, candidi seminis. Itidem Theophr. Hist. plantarum lib. 1, cap. 21, τῶν αὐτῶν τὰ μὲν ὅλα χνοώδη, τὰ δὲ, φυλλώδη. χνοώδη autem αὐτῆ esse dicit veluti vitis, mori, hederæ. Apud Dioscor. verò lib. 4, cap. 150, de elleboro Galatico & Cap- H padocico, vbi vulg. ed. habent λευκότερος καὶ χνοώδης, Marcell. & alii interpretātur Puluere quodā obsitus, Puluerulentus: vnde patet eos legisse χνώδης. Itidémq; paulo antè pro χνοῦν ἀφιεὶς ἐν ταῖς θραύεσθαι reponunt χνοῦν iidē, sic interpretātes ea verba, Frangendo puluerē emittit.

Χνοάω, SIVE Χνοάζω, F. άσω, Lanugine obsitus sum. Dicitur interdum de ipsis genis aut pubescente adolescente, vt apud Luc. ἀχλύειον ἀκριβῶς, οὐδ' ἐπ' ὀλίγον χνοῶντα τὰς παρειάς. At ex Soph. χνοάζων ἄρτι λευκανθὲς κάρα, pro αὐτῶν. Interdum de ipsis pilis lanuginosis. vt apud Apollon. Rhod. Argon. lib. 2, Τοῖος ἔλυ Διὸς υἱὸς ἐπὶ χνοάοντας ἰούλους Αἰτέλλων. vbi schol. exp. τοῖς ἰούλοις ὡς χνοῦν ἀναφύοντας ἔχων: accipiens ἰούλων nomine τὰς ἐξαίσιον τῶν ἡβείων, qui ἴουλοι idem sunt quod χνοῦς.

C. ΕΠΙχνοάω, ῶ, Sum ὅλον χνοῦς. Apollonius addito datiuo instrumentali ἐθείραις, libro 1 Argon. dixit, Τῇ καὶ παρθενικαὶ πίσυρες ἀρέδον ἐδριόωντο Ἀσλμῆτες, λευκῇσιν ὅλον χνοάουσαι ἐθείραις. Vbi schol. exp. ὡς χνοῦν ἔχουσαι τὰς λευκὰς φυομένας τρίχας.

C. ΑΝΑχνοάνω autē tanquā à χνοάω. vnde apud Aristoph. in Acharn. de porculo, Αἴ σ' ἂν παχυθῇ κἀναχνοανθῇ γ' ἐν τειχ, Κάλλιστος ὅλη χοῖρος Ἀφροδίτη θύειν. pro δασυθῇ. quoniam χνοῦς dicitur ἡ τριχοῦν θρὶξ καὶ λεπτή. id est, ἐὰν ἀκμάσῃ καὶ ἡβήσῃ, inquit scholiast. Est igitur hic ἀναχνοάνεσθαι idem quod χνοᾶν seu χνοάοντας ἰούλους ἀνιέναι, vt Apollon. loquitur.

Χνόη, ης, ἡ, idem quod χνόος seu χνοῦς, quatenus quidem significat ψόφος, φθόγγος. (cui significationi postremus locus datus fuit) Scribit enim Hesychius χνόν dici τὸν τῶν ποδῶν ψόφον, strepitum pedum. Alioqui χνόη eidem sunt αἱ χοινικίδες, αἱ τοῦ ἄξονος σύριγγες, modioli, axis fistulæ, seu fistulæ quibus immittitur axis. vt Suid. quoque & schol. Soph. χνόας exp. τὰς τοῦ ἄξονος σύριγγας, in Electra, pag. 113, vbi de equestri certamine sermo est, Φείδονζ κέντρων οὐδὲν, ὡς ὑφεβάλοι Χνόας τὴς αὐτῆς καὶ φρυάγματ' ἱππικά. Sed addit Suidas, σύριγγα dici non solùm αὐτὴν τὴν ὀπὴν τοῦ ἄξονος, sed etiam τὸ εἰς τὴν ὀπὴν τοῦ ἐμβαλλόμενον μέρος τοῦ ἄξονος, axis eam partem quæ modiolo seu foramini rotæ inseritur. vt χνόαι dicantur etiam τὰ ἀκραξόνια, τοῦ ἁ αἱ χοινικίδες, quæ & ἀξονοχοινίδες nominantur. quo modo accipiunt apud Æschyl. in tragœdia quæ ἐπὶ ὅλῃ Θήβαις inscribitur, pag. 75, ἔλακον ἄξονες βεβροδρόων χνόαι. quanquam & ibi χνόαι ac σύριγγες synonyma esse queunt, quum aliquanto pòst, pag. 78, idem tragicus dicat, ἔδεισ' ἀκούσασα τὸν δρεπάκτου τόνον ὄπιθεν, ὅπ τε σύριγγες ἐκλαγξαν ἐλίσσοχοι. quum enim αἱ σύριγγες τοῦ ἄξονος τοῦ τροχοῦ ἐλίσσονται, κλάγγουσι καὶ δρεπάκτυπος ὄπιθεν ἀκούεται. Ita tamen vt præcedens quoque expositio vera esse possit: dicente Homero, καὶ ἔβραχε φήγινος ἄξων. Metaphoricè idem tragicus, Σπουδῇ διώκων πομπίμοις χνόας ποδῶν, vocans χνόας ποδῶν τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν, vel ἀβαβόλους τὸ συνεχὲς κίνημα τῶν ποδῶν, inquit scholiast. qui & ibi subiungit, χνόαν vocari τὸ ἄξονος τὸ ἄκρον τὸ ἐν πθέμβρον τῇ χοινικίδι, extremam axis partem quæ modiolo inseritur. Pro eodem poetæ DICVNT Χνοίη, Ionico more inserto ι, vt testatur idem schol. Æschyli.

ΧΟΪΝΙΞ, ικος, ἡ, mensura quæ continet sextarios duos, seu cotylas quatuor, vt Marcell. empir. tradit, & Paul. Ægineta, qui etiam dicit esse octauam partē modii Italici seu Ægyptii. At Fanius multo maiorem facit χοίνικα, tribuens ei quatuor sextarios. sic enim ille in poematio de mensuris, At cotylas (quas, si placeat, dixisse licebit Heminas) recipit geminas sextarius vnus: Qui quater assumptus fit Graio nomine chœnix. Contrà multo minorem faciūt quidam: à quibus esse dicitur mensura aridorum Attica, continens cotylas tres siue sextarium vnum & dimidium, siue duas libras mensurales & quadrantem. Ita vt in varietate ista tutius sit Græcum retinere vocabulum. Athen. libro 5, χοίνικα κριθῶν εἰς τέσσαρας ἡμέρας διεμέτρει τοῖς αὐόπτοις Ἀθηναίοις. Apud Herodot. libro 3 & 7, χοῖνιξ frumenti tantum est quantum homini vno die satis sit. vnde Alexarchus Vranopolis conditor apud Athen. lib. 3, τὸν χοίνικα appellat ἡμεροδοφίδα: & Hesychio χοίνικες sunt αἱ ὑπὸ μέρους δοφαί. Item Pythagorici ἐκώλυον ὅλῃ χοίνικος καθῆσθαι, eo præcepto iubentes μὴ σκοπεῖν τὰ ἐφ' ἡμέραν, ἀλλὰ τὸν ὁπωοῦσαν ἀεὶ ὡρεος δέχεσθαι, vt docet Athen. libro 10. Itidémque Plutarch. Symp. libro 7, probl. 4, μετὰ τῆς Πυθαγορικῆς χοίνικος, ἐφ' ἧς ἀπηγόρευκε καθῆσθαι, διδάσκων ἡμᾶς ἀεί τι τοῦ παρόντος εἰς τὸ

μέλλον ὑπολιπεῖν, καὶ τὸ ἄριστον ὀν τῇ σήμερον μὴ μνημονεύειν. vt A reprehendantur ii qui τὸν ἐφ' ἡμέραν χοίνικα λαβόντες, de cætero nihil sunt solliciti. Nota autē huius mēsuræ apud Græcos fuit diphthong οι superposita litteræ χ, hoc modo χοῖ, vt docet Paul. Ægineta. Alii verò dicūt fuisse χ cum ι superimposito. ¶ Χοίνικες vocabantur etiam pedicæ quædam, quæ dicuntur fuisse ligna crassa & rotunda, in quæ crura immittebantur. Non ii malè, quum apud Demosthenem Pro cor. legamus, de Tromete patre Æschinis, ἐδούλευε παρ' Ἐλπίᾳ τῷ τροχῷ τὸ θηρίον διδάσκοντα γράμματα, χοίνικας παχείας ἔχων καὶ B ξύλον. Et apud Aristoph. in Pluto, — αἱ κνῆμαι δέ σου βοῦν ἐν ἰοῦ ἰοῦ, τὰς χοίνικας καὶ τὰς πέδας πυθοῦσαι. Vbi speciei subiunxit genus ad vitandam amphibologiam. sunt enim χοίνικες, πέδαι τινές, εἰσὶ βαδῖται καὶ τροχοφορεῖς, vt ex Hesychio & schol. Aristoph. discimus, qui etiam addit, χοίνικα nominari παῦ τροχοφορές. Itaque intelligimus χοίνικας nominatas fuisse eiusmodi πέδας quòd chœnicis modo essent & τροχοφορεῖς & βαδῖται & παχεῖαι. Apud Suid. verò χοίνικες, οἷς τὰς τροχιόδους μεθοῦσιν Αἰγύπτιοι, ma- C sculino genere, & ambiguum quo significatu.

C. Χοινικομέτρης, ου, ὁ, Qui chœnice metitur seu demetitur & distribuit. Athen. libro 6, ex Epitimæo refert, Corinthiorum vrbem vsqueadeo ἀδαμοκόπτους ὡς κτήσασθαι δούλων μυριάδας ἕξ καὶ πεντακοσίους τινάς: eámque ob rem Pythiam ipsos vocasse χοινικομέτρας: proculdubio quoniā iis quotidie suam χοίνικα ἐμέτρουν. erat enim ἡ χοίνιξ ἡμεροδοφίς, vt suprà docui. Vide & Σιτομέτρειον.

C. Διχοίνικος, ου, ὁ καὶ ἡ, Duas capiens seu continens χοίνικας, Duarum chœnicum capax. vt διχοίνικον μέτρον. pro quo, omisso substantiuo, dicitur simpliciter etiam διχοίνικον, Mensura duas continens chœnices. Aristoph. Nub. Τί δ' ἀλφιτα μοι δοῦ παρεκόπτων διχοίνικα, duabus chœnicibus defraudatus sum. ἐπλανησά με τῇ μέτρων ποσότητι δύο χοίνικας, inquit schol. D

C. Ἡμιχοίνικος, Dimidiam chœnicem capiens. Item ἡμιχοίνικον, ι. μέτρον, mensura dimidiam continens chœnicē. Modii semissem dicitur vertisse Marcell. apud Dioscor. libro 5. Verùm & ἡμιχοίνιξ dici potest pro ἡμιχοίνικον, vt Τετραχοίνιξ et Πενθημιχοίνιξ. quæ apud Theophrastum leguntur Hist. plantarum lib. 8, c. 4, οἱ μὲν ἀ- E θλιπταὶ ὀν τῇ Βοιωτίᾳ βιμιχοίνικα μόλις αἰαλίσκουσιν· Ἀθήνα ζε δὲ ὅταν ἑλῶσι, πεντημιχοίνικα ῥαδίως. Vnde colligit Bœotium tritticum esse grauius. Est autem τετραχοίνιξ, chœnix cum dimidia: & πεντημιχοίνιξ, duæ chœnices cum dimidia. tres enim semichœnices conficiunt vnā cum dimidia: & quinque, duas cum dimidia.

C. Ὁμοχοίνιξ, Qui eadem chœnice victitat. vt ὁμοχοίνικες dicuntur milites vel serui qui eandem participant chœnicem, & eodē demēso victitant. (Solebat enim cuiuis χοίνιξ quotidie dari: vnde & ἡμεροδοφὶς nominata fuit) seu Qui dimensum quod acceperunt, conferunt, & cōmunes ex eo sumptus faciunt. ὁμόσσιοι. Plutarch. Sympos. libro 2, Problem. 10, οὐ μόνον ὁμοροφίους, ἀλλὰ καὶ ὁμοχοίνικας καὶ ὁμοσίτους, παρ' πᾶσαν σίτεσθαι κοινωνίαν. vbi etiā magis probat nostri sæculi consuetudinem, qua ὀκ κοινοῦ δεῖπνοῦμεν, quàm veterem qua τοῖς μερίδας. F

C. Τετραχοίνικος, Quatuor continens seu capiens χοίνικας. Item τετραχοίνικον, ι. μέτρον, Mensura quatuor chœnicum capax, apud Dioscoridem, libro 1, cap. 39, vbi Hermolaus interpr. Octo sextarios, Ruell. Modium, Marcell. Semodium.

C. Τριχοίνικος, Trium chœnicum capax. Aristophanes pro G Trium chœnicū pretio dignus. apud eū enim τριχοίνικον ἐπῶν exponit scholiastes, τριῶν χοινίκων ἀξίων τίχων, ideóque ὀπλῶν: in Vesp. Οὐδὲ μὲν γ' οὐδ' ὀν σελίνου 'στιν, οὐδ' ὀν πηγάνου· Τοῦτο γὰρ παρεμβαλοῦμεν τῷ τριχοίνικον ἐπῶν.

Χοινικίον, ου, τὸ, SIVE Χοινικίς, ίδος, ἡ, Modiolus. In qua significatione primùm dicitur de modiolo rotæ vel alterius instrumenti, id est foramine longo & rotundo cui axis H immittitur. vt quum Galenus comment. 2 εἰς τὸ περὶ ἀρμῶν scribit, τὸν καλουμένου χοινικίδα τοῦ τροχοῦ, πλήμνιον ὑπὸ τῶν Ἰώνων λέγεσθαι: itidémque Hesychius χνόας nominari τὰς χοινικίδας & τὰς τῶν ἄξονος σύριγγας, modiolos, fistulásque quibus axis inditur. Itidem quos Vitruuius libro 10, cap. 17, modiolos in balista vocat, Turnebus χοινικίδας Græcè vocari ait Aduers. lib. 2: vbi citatis quibusdam ipsius verbis, subiūgit, Modioli sunt qui à Græcis appellantur χοινικίδες: sunt que formæ rotundæ ac turbinatæ, induntúrque foramini. idque perspici potest è sequēti capite Vitruuii, in quo ita scribitur, Tum verò modioli ærei in ea capitula includuntur, & in eos cuneoli ferrei, quos ὀπτοχίδας Græci vocant, collocātur. Dicitur & de chirurgorum quodam instrumētō. Cels. libro 8, cap. 3, Exciditurque os duobus modis. Si paruulū est quod læsum est, modiolo, quem χοινικίον Græci vocant: si spatiosum, terebris. Et mox, Modiolus ferramentum concauum teres est, imis oris ferratum, per quod medium clauus (ipse quoque interiore orbe cinctus) demittitur. Paul. Ægin. lib. 6, c. 90, de fracturis in capite, ἡ δὲ ὀπὴ τῶν τρεπάνων τε καὶ χοινικίδων χειρουργία τοῖς νεωτέροις ὡς μοχθηρὰ ὀβελίζεται.

Verùm ET Χοινίκη dicitur pro χοινικίς. Apud Hesych. enim legimus, Χοινίκη, τὸ ξύλον, ὃν ᾧ στρέφεται ὁ ἄξων, modiolus in quo axis voluitur. In curru tamen ipse potius modiolus cum rota vertitur circumagitúrque, axis autem permanet immobilis.

ΧΟΪΡΟΣ, ου, ὁ, Porcus, Sus. ὑς seu σῦς. Plutar. Symp. 6, ὀκτεμεῖν καὶ τοῖς χοίροις. Plato De leg. lib. 2, θυσαμένους οὐ χοῖρον, ἀλλά τι μέγα καὶ ἄπορον θῦμα, non porcum, sed magnam aliquam & ægrè parabilem hostiam. Aristoph. Pluto, ὑμεῖς δὲ χρυλλίζοντες ὑπὸ φιλῳδίας ἕπεσθε μητεὶ χοῖροι. Vbi nota de porcis iuuencis dici, qui matrem adhuc sequuntur. vt Aristophanes grammaticus ἐν τῷ περὶ ἡλικιῶν scribit τῶν συῶν τὰ μὲν ἡδὴ συμπεπηγότα, vocari δέλφακας: χοίρους autem, τὰ ἁπαλὰ ἔτι ἔνικμα: ideóque τὰ τέλεια conuiuiis apposita fuisse, vt apud Homerum, τὰ τε δ' μώεσι πάρεσι Χοῖρε, ἀπὸ σπάλοις γ' ὑς σύας μνησῆρες ἔδεισι. De eiusdem animantis ætate ita Cratinus, ἤδη δέλφακας, χοῖρε τ' ὄσσιν ἄλλοις. Fœminino etiam genere vsurpatum reperitur, idque Ionico more, vt testatur Athen. lib. 9, afferens ex Hipponacte, καὶ ἀίχνοισιν ἀχείας χοίρου. Ibidem ex Ptolemæo, χοῖρον ὑὸν ἔχοντα. Porro de porco aut porca iuuenca dici Aristophanes rursum indicat in Acharn. vbi quidam interrogānti, Αὔτα 'σὶ χοῖρος; respondet, ἰοῦ γε χοῖρος φαίνεται, Ἀπὸ ἐκβαφείς γε, κύδος ἔσαι πέντ' ἔτη· & mox dicenti, κέρκον non habere, respondet, Νέα γὰρ ἐστιν, ἀλλὰ δελφακουμβία, Ἔξει μεγάλαν τε καὶ παχεῖαν κέρυθραί. Vbi nota prius vocari χοῖρον, eiusmodi porculum, postea adultum nominari δέλφακα. Sed ludit ibi in ambiguo Aristophanes; χοίρου vocabulo innuens etiam τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον. Ideóque ibidem quidam sublatis puellæ vestibus, & monstrato pudēdo, dicit, Ἠοὺ χοῖρος ἔνδ' ἄρ'; Et mox idipsum τὸ αἰδοῖον esse ait χοῖρον Ἑλλάνων νόμῳ, id est χοῖρον à Græcis nuncupari. Quamobrem alter subiungit, Ἀλλ' ἔστιν ἀνθρώπου γε, Ita, est χοῖρος, sed est χοῖρος hominis. Cuius significationis Varro quoque meminit, sic scribens De re rust. lib. 2, cap. 4, Nam & nostræ mulieres, maximè nutrices, naturam qua fœminæ sunt, in virginibus appellant porcum, & Græcè χοῖρον: significantes esse dignum insigni nuptiarum. in coniunctione enim nuptiali porcus immolatur. Idem aliquanto pòst ait Porcus Græcum esse nomen antiquum, sed obscuratum, quòd nunc eum vocent χοῖρον. ¶ Χοῖρος est etiā nomen Nilotici piscis apud Athen. lib. 7.

C. Χοιροβοσκός, οῦ, ὁ, Qui porcos pascit, Porcorum pastor, Subulcus, Porculator. συφορβός, συβώτης. ¶ Est & grammatici cuiusdam cognomentum.

C. Χοιροχέλλιος, ου, ὁ, dicitur ὁ ἀκανθόχοιρος seu ὄχριξ, id est ἐχῖνος χερσαῖος, echinus terrestris, inquit Suid. Legitur hoc vocabulum Leuitici 11, vbi vsus eius vetatur: legitur & apud schol. Aristoph. sed vnico λ.

C. Χαιρόθλιψ, Qui χοῖρον libidinose cōrectat & manu premit, Muliebris pudendi (id enim χοῖρος etiam nominatur) cōrectator. id est Lasciuus, Libidinosus. Aristoph. Vesp. Ὦ δεῦρ', τυφεδανὲ καὶ χοιρόθλιψ, Ποθεῖν ἐρᾶν τ' ἔοικας ὠραίας σορδοῦ. Vbi schol. quoque χοιρόθλιβα nominari ait τὸν τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον ὑποθλίβοντα. Id etiam κληθεαίζειν dicitur siue κληθεαίζειν.

C. Χοιροκομεῖον, ου, τὸ, Textile è vimine plexum in quo por-

celli ſaginantur. Suidas eſſe dicit πλεκτὸν ἀγγεῖον ἐν ᾧ τοῖς νέοις ἔτρεφον χοίροις τῶν ἐλθόντων: vel τὸν πάλαλον ἐν ᾧ δεσμεύοντες τοῖς χοίροις ἔτρεφον. Itidem ſchol. Ariſtophanis eſſe dicit ἀγγεῖον ἢ κανοῦν ὅπου οἱ χοῖροι τρέφονται, vas for ma caniſtri in quo porcelli aluntur. Ariſtoph. Veſpis, Τουτὶ τί ἐστι; χοιροκομεῖον ἑστίας. Ab eodem comico legati Spartani dicuntur incedere ὥς τε χοιροκομεῖν τῶν ἐν τοῖς μυροῖσιν ἐχόντες, quoniam veniebant ἐγκεκολπωμένα τὰ ἱμάτια ἔχοντες. Suid. infrà χοιροθρεῖον pro eodem.

C. Χοιροπήνικος, Simia porcaria, Gazæ apud Ariſtot. Hiſt. animl. lib. 2.

C. Χοιροπώλης, ου, ὁ, Porcorum venditor, Qui porculos vendit. Ariſtophanes Acharn. Ἄνθρωπε, ποδαπός; heus tu cuias es? Reſpondet alter, χοιροπώλας Μεγαρικός.

VNDE Χοιροπωλέω, ῶ, Porcum vendo, ſeu porcos. Dicitur etiam fœmina χοιροπωλεῖν quum ſuum vendit porcum & quæſtui habet, cuiuis eum proſtituens. Ex quo prouerbium, ἀκροκορινθία ἔοικας χοιροπωλήσαν, pro ἔοικας μισθαρνήσαν ἐν Κορίνθῳ. mulræ enim illic meretrices erant. Atque adeo Corinthiis peculiaris eſſe videtur vſus iſte vocabuli χοῖρος pro pudendo muliebri. Suid.

C. Χοιροσπέλεθος, Succerda, Stercus porcinum. Ita cognominatur anchuſæ ſpecies quædam, vt patet ex Paulo Ægineta libro 7, cap. 17, ſic ſcribente in βηχικῷ quodam emplaſtro, λαπάθου. ῥυπελαίου. ἀγχούσης τῆς χοιροσπελέθου, (ἤτοι ἡ ὀνόκλεια) ἐπιλιθύρου, ἀρ. ὁλωσόου, αἱμα τοῦ γ'. Huius autem onocleæ anchuſæ meminit Plin. lib. 22, c. 20 & 21, & ante eum Dioſc. l. 4, c. 23, neuter tamen facta huiʼ vocabuli χοιροσπέλεθος mentione.

C. Χοιροσφάγος, ου, ὁ, Porcorum iugulator, Qui porcos iugulat & mactat. Heſychio θύτης: qui ea expoſitione videtur innuere, χοιροσφάγον nominari propriè eum qui in ſacrificiis porcos mactat.

C. Χοιροθρεῖον, ου, τὸ, Locus in quo porculi aluntur ſeu nutriuntur ſaginantúrque. χοιροκομεῖον ſuprà. Poll. l. 7, συφεὸς, ὑφεὸς, σύφος, χοιροκομεῖον. χοιροθρεῖον ἢ ὅπου σύφος καὶ πτέρνα τῶν ὑῶν, τὰ πτέρνα χοῖροι τρέφονται. Idem l. 10, c. 36. vbi agit περὶ οἰκιδίων ἐν οἷς τρέφεται τὰ ζῶα, Χοιροθρεῖον δεῖ ἐν ᾧ χοῖροι τρέφονται. Vbi etiam addit, vocabulo hoc vti Eupolidem & Phrynichum, idémque & χοιροκομεῖον appellari ab Ariſtophane in Lyſiſtrato. Itaque χοιροθρεῖον ac χοιροκομεῖον dicitur modò Hara ſeu ſtabulum in quo curãtur nutriuntúrque porci, modò domuncula è vimine plexa in qua itidem ſaginantur porci ſeu porculi.

C. Καλλίχοιρος, ου, ἡ, Pulchros porculos pariens. Ariſtot. Hiſt. anim. lib. 6. cap. 18. εἰσὶ δὲ τῶν ὑῶν αἱ μὲν ἄγονοι καλλίχοιροι μόνον, αἱ δὲ ἐπαυξόμεναι τὰ τέκνα καὶ ταῖς θέλφακας χρηστὰς τρέφουσαι. Vbi ſynonymos nota poni καλλιχοίρους ὕας & ταῖς χρηστὰ τέκνα τρεφούσας, quæ egregiam procreant ſobolem. Gaza vertit Fœcundæ prolis laudabiles.

C. Μεσόχοιρος, SIVE Μεσόχοιρον, Porcellus q in vtero matris læſus poſt ſtatũ ſolennéque tempus partu editur. Ariſtot. De gener. animal. ſub finem libri 2, ἔστι δὲ ὁ γίνος ὥς τε τὰ μετάχοιρα ἐν τοῖς χοίροις· καὶ ὀκεῖ τὸ πρωΐν ἐν τῇ ὑστέρᾳ, καλεῖται μετάχοιρον· γίνεται δὲ τοιοῦτος ὡς ἂν τύχῃ τῶν χοίρων. Et rurſum quum dixiſſet eodem modo pygmæos fieri, καὶ τὸ οὖπι πτερωῦται τὰ μέρη καὶ τὸ μέγεθος ἐν τῇ κυήσει, καὶ εἰσὶ ὥς τε μετάχοιρα καὶ γίνοι. Idem Ariſtot. Hiſt. animalium libro 6, cap. 18, de ſuibus loquens, ἐν δὲ τῇ κυήσει ὁ αὐ βλαφθῆ τῶν τέκνων, καὶ τὰ μεγέθει πτερωθῇ, καλεῖται μετάχοιρον· τοῦτο δὲ γίνεται ὅπου αὖ τύχῃ τῆς ὑστέρας. Vocat igitur μετάχοιρον quod in vtero poſt conceptum fuerit oblæſum, ita vt mutilũ partu edatur. quod in equino genere & mulino γίνος nominatur, id eſt, mannus ſeu mannulus: in humano ναῖος, πυγμαῖος, nanus, pygmæus, pumilio. Pollux verò ita vocari ait Porcellos ſerius natos ſeu ſerotino editos partu. (Fortaſſe verò & ſerotinos dicere poſſis, vt dicuntur ſerotina poma, & ſerotini pulli) Editos partu ſolito tardiore. Sic enim ille libro 1, capite 12, χοῖροι, σύες τέλειοι, ὗες ἀγάλακτοι καὶ γαλαθηνοί. καὶ τὰ ὀψίγονα, μετάχοιροι. Et libro 6, cap. 9, τὰ δὲ ὀψίγονα τῶν ὑῶν. μετάχοιρα. Itidémque libro 7, καὶ τὰ ὀψίγονα τῶν ὑῶν καὶ μικρά, μετάχοιρα. Vbi rectè addidit μικρά. vt hæc plena μετάχοιρον ſit definitio, μετάχοιρα nominari fœtum porcæ ſeu

ſcrofæ qui in vtero poſt conceptum oblæſus mutilatúſq; editur, necnon ſerius, ac minor quàm pro more.

C. Ὑποχοιρίς, ίδος, ἡ, oleris ſpecies quædam eſt apud Theophr. Hiſt. pl. lib. 7, cuius Plin. quoque meminit, libro 21, c. 15, his verbis, Reliqua vulgarium in cibis apud eos herbarum nomina, chondrilla, hypochœris & caucalis. Porcelliam Gaza vocare maluit ficto vocabulo nouo, more ſuo, quàm cum Plinio Græcum retinere.

Χοίρειος, α, ὁ, Porcinus: vt ὕειος & σύειος, Suillus. vt χοίρειοι ἐγκέφαλοι apud. Athen. li. 2. Sic χοιρείων εἴργεν κρεῶν, porcina ſeu ſuilla carne prohibere, apud Galen. ad Glauc. l. 1. Notandum porro eſt, citra diphthongum etiam reperiri ſcriptum MODO Χοίειος, MODO Χοίρειος. Ac dempto quidem ι, ex Dioſc. lib. 5 affertur χοίειος κοιλία, Venter ſuillus. (vbi etiam nota eſſe fœmi.) itidémque ex libro 2 Galeni ad Glauc. κύστις χοιείαι, veſica porcina. Dempto autẽ ι. apud Homerũ legimus χοίρεα, ſ. κρέα, porcinæ ſeu ſuillæ carnes. Hom. Od. ξ, Ἔσθετε νῦν οἶξ ἔνι πάντ' ὀμόεντα πάρεστ' Χοίρε', ἀπὰρ σάλπιγξ γε σύας μνηστῆρες ἔδουσι, Comede porcinas. vel potius Comede ex porculis iuuencis. vocat enim hîc χοίρους porculos recenti editos partu, & adhuc ἀπαλοὺς καὶ ἐνίκμους: σάλπιγξ σύας autẽ, adultos porcos ſeu ſues, τὰ ἤδη συμπεπηγότα καὶ τέλεια, quæ θέλφακες etiam nominantur, vt in Χοῖρος ſuprà annotaui ex Ariſtoph. grammatico. At noſtra ætate porculi lactentes & teneri adhuc, non famulis ſeruari ſolent, ſed in delicatis habentur dapibus, adultorum autẽ vetuliorũmque ſuum carnes præ illis negliguntur. Vnde Galenus quoque bonos hoſce viros irridens ſcribit, οἱ δὴ μνηστῆρες οὐκ οἶδ' ὅπως τοῖς σάλπιγξι ἥδιον. ita enim vocatos fuiſſe porcos qui eſſent ἀκμὴν τοῖς τελείοις. Quibus ſubiungit, αἰαιδοῖ τῶν πάντων πάντων eos fuiſſe εἰς δεῖγμα ὠμῶν τε αἷμα καὶ ἠδέων ἐδεσμάτων.

Χοιείνη, ης, ἡ, ſ. δορά, Porcina pellis, Spolium ſuis ſeu porci, idem quod φοείνη. Item χοιείνη dicitur Seta porcina. ἡ θρὶξ τοῦ χοίρου, vt Suid. accipit in hoc loco Ariſtophan. Veſp. Οὕτω κιθῶ δῆτ' ἐξ ὑῶν σανίδων μετὰ χοιείνης ἀθελεῖν. vt ſit, Vſqueadeo cupio per tabulas ſeta porcina penetrare. Penetrare autem illũ velle, oſtẽdunt hæc ſequentia, Ἔστιν ὁπῇ δῆθ' ἱππῶν αὖ ἔνδοθεν οἷός τ' ἦς διορύξαι. Εἰ τὸν δύνασαι. Et hæc, Πάντα πέφρακται, κοὐκ ἔστιν ὁπῆς οὐδὲ εἰ σύριγξ δῆλα δύναι. Obiter igitur item hîc nota vſum VERBI Πεελέρχομαι. ‖ Χοιείναι dicuntur item conchæ marinæ: quibus olim in ſuffragiis ferendis vtebantur. Poll. lib. 8, c. 1, de iudicialibus quibuſdã vaſis & inſtrumentis, κημὸς, καδίσκος, ἐχῖνος, ψῆφος, χοιείναι, κλεψύδρα. Et mox, πάλαι δὲ χοιείναις αἰνῶ ψήφων ἐχεῶν, αἷς τῶν ἦσαν κόχαι θαλάττιαι. Itidem Ariſtoph. ſchol. ex Epaphroditi lexico tradit χοιείνας fuiſſe κόγχας πινας, nimirũ θαλαττίας, iiſq; iudices vſos fuiſſe αἰνῶ καὶ τοὺς τῶν ψήφων. Id quod ex iplo etiam Ariſtoph. patet, qui in Veſp. ait, Ἢ δῆτα λίθον με ποίησον, ἐφ' οὗ τὰς χοιείνας ἀριθμοῦσι, ſuper quo cõchas marinas numerãt, quibus iudices in ferenda ſententia vtũtur. Idem per iocũ in Equit. dixit, Ὅ δ' ὀκεῖνος ὁρᾶν πεπιγορόρος, ἀρ' χαίρω ῥήματα λαμπρὰ· Οὐ χοιείνων ὅλων, ἀλλὰ σπονδῶν, non conchas marinas & iudiciales redolens calculos. Suidas quoque dicit fuiſſe κόγχας θαλαττίους, αἷς ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἐχεῶν ἐψήφιζον Ἀθηναῖοι: Heſych. τὰς θαλαττίας ψήφους. ‖ Χοιείναι apud Athen. l. 14, in placentarum genere, itidémque apud Euſt. p. 1753.

G Χοιείον, SIVE Χοιείδιον, ου, τὸ, Porculus ſeu Porcellus. vel Porcus paruulus, vt Cato loquitur. Ariſtoph. Acharn. χρυμλιξεῖτε καὶ κοίξετε, Χήσεῖτε φωνὰ χοιείων μυσηλικῶν. Et mox? ἢ λῆς ἀρίαδαι χοιείω; viſne emere porculos. Et aliquanto pòſt, — Ἐνεγκάτω τις ἐνδοθεν τῶν ἰσάδων Τοῖς χοιειδίοις, ferat aliquis foras porculis ex caricis. Solebat enim caricis paſci porculi vt caro eorũ eſſet delicatior: vnde & ficata porculorum iecora nominantur. Vbi etiam nota fictitium VERB. Κοίζειν. κοίζειν enim porculi dicuntur quũ λέγουσι ſuũ κοὶ κοὶ, vt ex illo loco patet. Verùm & ex ambiguo ibi ludit, χοιείου ſiue χοιειδίου nomine innuens τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον. vt apud eundem in Veſp. ſenex quidam meretrici ait, Ἐγὼ σ', ἐπειδὰν οὐμὸς ᾖς ἀποθάνῃ, Λυσάμβυος, ἐξῶ πανάκνη, ὦ χοιείον, liberam te è lupanari habebo pellicem, ó porcule. (nam & porcus dicitur natura qua fœminæ ſunt, teſte Varrone)

ne) Vnde idem ſenex ibidem nominatur χοιρόθληψ, vt- A pote qui libidinoſius contrectet & manu premat τὸ τῆς πόρνης χοιείον ſiue χοιείδιον.

Χοιρεάται, οἱ, q. d. Porcales, vel Porcarii, vel Porculatores, dicti fuere à Cliſthene Sicyonis tyranno, tribules quidam vrbis Sicyoniorum, per deriſionem mutato priſtino nomine. Qua de re & ſuprà, tomo 3, col. 1153, c.

Χοιραί, άδος, ἡ, Porcula, Scrofula. Peculiari nomine χοιράδες dicuntur πέτραι λεῖαι ἐν θαλάσσῃ, ἢ ὄχθαι πέτρῶν, teſte Suida. Aliis, Saxa ſub mari nigra, aliquãtulũ eminentia, vt porco nanti ſimilia videãtur. Sic Eurip. quo- B que ſchol. χοιράδα nominari ſcribit πᾶσαν πέτραν ὑφέρουσαν καὶ περικλυζομένην θαλάσσῃ, ἀπήλαιον ἔχουσαν, quãlibet rupem è mari eminẽtem, quæque vndis marinis circumluitur, & cauum antrum habet. id quod ipſe tragicus innuit, ſub finem Andromachæ, Ἐλθὼν παλαιᾶς χοιράδος κοῖλον μυχὸν Σηπιάδος, ἵν' ᾖ. Idem alibi Δήλιοι χοιράδες dicit, Delii ſcopuli. Theocr. petras ſymplegadas etiam χοιράδας appellat. vt Idyll. 13, de Argo naui, Ἀπὸ κυανεᾶν οὐχ ἥλατο συμπλοκάδων νοτίς, Ἀλλὰ διεξαΐξε, βαθὺν ἐ εἰσέδραμε Φᾶσιν, Αἰέπτ' ὡς μεγα λᾶπτμα· ἀφ' οὗ πότε χοιράδες C ἔσταν, ex quo tẽpore factũ eſt vt petræ illæ quæ naui prætereuunte concurrere ſolebant & collidi, poſtea ſteterint & immotæ mãſerint. In Epigr. legimus etiam χοιράδας ἐς πέτρας, addito ſubſtantiuo quod in præcedentibus omiſſum eſt. ‖ Χοιραὶ dicitur etiam Struma. Χοιραί, (inquit Gorræus) Struma. eſt tumor durus glãdularũ quæ in ceruice, alis & inguinibus ſunt: ortus nõ ex calida quidem materia, neq; ad ſuppurationem tẽdente, ſed pituitoſiore & frigidiore: qui ſubinde affluẽs ſtrumam non modò duram, ſed miræ etiam magnitu- D dinis, aliquando excitat. Quãquam accidit interdũ (licet rarò) vt non ex humore pituitoſo ſed ex ipſa carne ſtruma conſiſtat. & tunc non aliud eſt quàm caro ſuperflua, materiæ acceſſione augeſcens. Omnis autem ſtruma includitur mẽbrana, quemadmodũ ſteatoma, atheroma, meliceris: & naſcitur plerũque in priore cervicis parte, aut in altera, aut vtrinque, vna aut duæ aut plures. Cæterùm differunt inter ſe magnitudine, natura, loco, ortu, multitudine, & vaſorum complicatione. Magnitudine, quòd aliæ paruæ, aliæ magnæ, aliæ me- E diocres. Natura, quòd aliæ manſuetæ, aliæ malignæ ſunt. Manſuetæ quidem, citra inflammationem, citra dolorem, moderatam duritiem habent, & tumorẽ circumſcriptum, rotũdum & æqualem. Malignæ verò inflammationes habẽt & dolores pulſantes & tumorem inæqualem, in quo vaſa prominent, & contactu medicamentiſq; efferantur. Loco, quòd aliæ anteriori, aliæ ab altera, quædã ab vtraq; parte colli oriantur: quódq; aliæ ſub cutæ ſint, aliæ magis vaſis penitus infideant. Ortu, quòd aliæ ſublimes & quaſi pendulæ ſint, facilè F huc & illuc mobiles, aliæ inſertæ fixæq;. Multitudine, quòd vna aut plures generantur. Vaſorum cõplicatione, quòd aliæ venas & arterias implicatas habeant, aliæ omnino non habeant. Dicitur autem χοιραὶ vel ἀπὸ τῶν χοιράδων πρῶν, vel à porcis, in quorũ gutture frequentes eiuſmodi tumores reperiuntur. Alii verò à multiplici partu porcorum nomẽ deſumptum putant. Hæc ille. Vide & Celſ. lib. 5, cap. 28.

VNDE Χοιραδώδης, εος, ὁ καὶ ἡ, Strumoſus. Plutar. Symp. 4, ὥς τε ἐν τοῖς σώμασι τὰ χοιραδώδη καὶ ἀδενώδη φύματα θερμότητές τινες καὶ ὑγρότητες αἵματωδεῖς ἐνδημιουργοῦσι. G

Χοίελλος autem, SIVE Χοιείλος, nomẽ proprium apud Athen. & Suid. apud quem ET Χοιείλη, ἡ Ἑκάβη. forſan quòd multiplici prole ſcrofam æquarit. fœcundiſſimũ enim id animal eſt, fœcunditatis numero ad vicenos pertingente: biſque anno parit, vt Plin. docet.

ΧΟΛΗ, ῆς, ἡ, Bilis, Fel. Eſt omnis humor in nobis calidus, ſiccus. Iſque duplex: vnus, naturalis, qui χολὴ ſimpliciter dicitur: alter, quì à naturæ mediocritate recedit. Naturalis ille dicitur qui ſan- H guini miſtus, vtilis eſt alẽdo corpori, colore flauus aut ſubpallidus, ſapore amarus, conſiſtentia tenuis, & flori vini ſimilis, viribus calidus & ſiccus. At quæ à naturæ modo bilis receſſit, iã non ſimpliciter bilis dicitur, ſed

addito nomine vitium deſignante. Multiplex enim eſt, quòd magna ſit exceſſus caloris & aliarum qualitatum latitudo. Sunt autem huius iſtæ ferè omnes differẽtiæ quarum medici meminerunt, à colore aut conſiſtentia nominatæ. Ἐρυθρά, rubra: quæ vel ſanguinis ſerũ eſt acre & mordax, vel ad tenuẽ ſanguinem conſiſtẽtia proximè accedit. ſed quoniã non concreſcit vt ſanguis, extrà vaſa effuſa, idcirco bilis vocatur. Γλαυκώδης, glaſtea, ſeu glaſtum colore cæſio referens, qui quidẽ magis eſt colore braſſicæ fuſcus. Acerrima autẽ ea eſt, calidiſſima & mordaciſſima, iã atræ bili conſiſtẽtia, colore & viribus proxima: extremámq; inter omnia bilis genera malignitatem obtinet. Ἰώδης, Æruginoſa ſeu Æruginis colore, quæ viridis eſt. valde acris, calida & mordax eſt, & proxima iſatodes, ſed nõdum tam maligna. Κυανῆς, ſiue κυανίζουσα, cærulea. quæ cũ iſatode videtur eſſe eadẽ. eſt enim iſatidis color huiuſmodi. Λευκωδής, vitellina, hoc eſt, ouorum crudorum vitello colore & conſiſtẽtia ſimilis. craſſa autẽ ea eſt & ſummè flaua, media ferè inter naturalem bilem & eam quæ ad ſummã malignitatem peruenit. Μέλαινα, nigra ſeu atra: quæ bilis genus iam exceſſit, & in alia humoris ſpecie continetur. Ac χολὴ μέλαινα dicitur quidem communi ſignificatione omnis humor craſſus & niger, ſiue ſanguinis limus fuerit, ſiue ſanguis vſtus, ſiue bili ſupra modũ torrida, ſiue alio quouis modo genitus: verùm propriè ſic appellatur humor præter naturã ex vſtione redditus mordax, acidus, acerbus, ſplendidus, exedẽs, malignus: qui effuſus in terram, ebullit, eámq; fermenti & aceti modo attollit, & vlcera inſanabilia excitat: támq; inſuauis eſt vt eam nec muſca, nec mus, nec aliud quoduis animal deguſtare velit. Hæc autẽ ἀκριβῆς μέλαινα χολὴ manifeſtò diſtincta eſt ὑπὸ τῆς μελαγχολικῆς ſiue μέλανος χυμοῦ. hic enim inter elemẽta corporis cẽſetur cum ſanguine cõfuſus ad generationem nutritionémq; animalis, nihil habens acidi, nihil acris, nihil erodentis, ſed veluti ſanguinis limus, fæci vinorum craſſorum proportione reſpondet. Eum lien ad ſe attrahit, iecur & ſanguinem expurgãs, eóq; ad ſui nutritionẽ alterato vtitur, eíſdq; reliquias ad ventriculum expellit, vnà cum aliis excremẽtis vacuãdas. Veruntamẽ ſi diutius in corpore retineatur, (per aluũ enim aut vomitũ excerni ſolet) nec vacuetur per meatum aliquem viſibilem aut occultũ, iecur grauat & debilitat, tranſmutatúrq; & putreſcit, & à febre inflammãte vritur: fitq; bilis illa atra exquiſita, de qua modo diximus. Ξανθή, flaua: proximè ad naturalem bilem accedẽs, quam mediam eſſe oportet inter pallidã & flauam. Ὀρφνώδης, Obſcura. quod bilis epitheton habetur apud Galen. comm. 4, in lib. 6 Epidem. videtúrq; ſignificare πὼ κυανοῦ καὶ πὼ ἰσατώδη. Πεασωδής ſiue πεασώδης, porracea. viridis ea eſt vt ἰώδης. ſed illa à vehementiore calore acrior, mordacior, craſſior: πεασώδης verò, multo minus acris, mordax craſſáque eſt. Πυῤῥά, rufa. quæ quum fiat à calore minus intẽſo quàm flaua, rufus autem color inter pallidũ & flauum medius ſit, fit vt propter colorum vicinitatẽ ſæpè nomina ipſa cõfundantur, vt ſcribit Galen. lib. 1 De criſibus, c. 12. Ὑγρά, liquida. hoc eſt, multo ſero aut alio humore perfuſa. Ὑδατώδης, aquoſa. eadem cum τῇ ὑγρᾷ. Ὑπέρυθρος, ſubrubra. quæ cũ ſanguinis ſero aut tenuiore ſanguine miſtam habet ſubſtãtiam alterius à ſanguine coloris. Φαιά, fuſca. eadem quæ & ὀρφνώδης & κυανέη dicitur. Χλωρά, viridis vel pallida. vtrunq; enim ſignificat τὸ χλωρόν, vt ſuprà ex Galeno docuimus. Sed quæ propriè viridis eſt, bile pallida & crocea tingitur. Ὠχρά, pallida: omnium moderatiſſima & minimũ calida, amara mordáxq; : humidior minúſq; flaua, vt quæ permiſtum habeat pituitoſum humorem tenuem, vel aquoſum aliquod excrementũ. Hæc nomine bilis, quũ abſolutè & ſine alia adiectione dicitur, frequẽtiʼ quàm flaua intelligitur, quoniam minorẽ caloris exceſſum, qui omnis contra naturam eſt, ſignificat. Gorr. Porro notandum eſt, hoc vocabulum non ſemper promiſcuè ſignificare bilem vel fel, ſed alicubi quidem denotare bilem, alicubi fel. Bilem, vt apud Plutarchũ in libello

quem πρὸς ἀθυμίας inscripsit, ὥσπερ οἱ Σοφοκλέους ἰατροὶ Πικρᾶν χολὴν κλύζουσι φαρμάκῳ πικρῷ, amaram bilem eluunt pharmaco amaro. Fel, vt apud eundem, De sera num. vind. ὑσήνης χολὴ καὶ φώκης πυτία, θηείων πᾶλλα μαρῶν, ἔχουσι πρὸς τὰς νόσους χρήσιμον. Et alibi, χολαῖς καὶ πυτίαις ἰατρεύόμενοι, animantium fellibus & coagulis. Interdum tamen vtrunque simul hoc vocabulo significatur: veluti quum apud eundem Plut. & Athen. necnon apud medicos aliquis dicitur χολὴν ἐμεῖν, bilem vomere seu fel. Et rursum quum comicus quidam apud Athen. initio libri 6, dicit, Ταῦτ' οὐχὶ πικρότερ' ὄζιν αὐτῆς τῆς χολῆς; annon hæc ipsa bile & ipso felle amariora sunt? insignis enim fellis bilisque est amaror, vt ex suprà dictis patet. Dicitur χολὴ etiam ὀλὴ τῆς ὀργῆς, vt Latinum quoq; vocabulum Bilis. Ita enim Plautus, Fames & mora bilem in nasum conciunt. Persius, Acri bile tumet. Idem, Commota feruere bile. Et rursum, — calido sub pectore mascula bilis Intumuit. Horat. Tumet bile iecur. Rursum Plaut. Atra bili percita est. Athen. lib. 3, οὐκ ᾤου με χολὴν ἔχειν. Apud eundem lib. 11, ex comico quodam, κινεῖται γὰρ ἀθύς μοι χολὴ Ἐξ οὗπερ ἔπιον ὀκ τοιαύτης (ſ. μικρᾶς κύλικος) φάρμακον, statim enim mihi bilis in nasum concitur. Itidem apud Aristoph. initio Ranarum, Bacchus famulo suo cauēdum monet ne dicat se πέζεσθαι, subiungens, παύου γὰρ ἔς' ἤδη χολή, admodum enim acri bile mihi iecur tam tumet. Et comicus quidam apud Athen. lib. 10, Πικρὰν γε καὶ μεστὴν γυναικείας χολῆς. Ἡ τῆλ' γὰρ αὐδρῶν ἐστ' πρὸς κείνῳ μέλι. sunt enim mulieres ὀργιλώτεραι & ὀξυθυμότεραι quàm viri. Sed & Lucian. De calumn. ἐνδακόντα τὸ χεῖλος ὑποτρέφειν τὴν χολήν. Et in Timone, ὀλὴ δεῖξαί τινα χολὴν αὐδρώδους καὶ νεανικοῦ Διός. Alicubi tamen non tā iram quàm fastidium & nauseam significat. vt apud Plutarch. Symp. 7, problem. 7, τοῦθ' οἱ μὲν αὐστηροὶ καὶ χαλεπόντες ὑπέλαβον ὑβρεῶς, οἱ δὲ ἄνεσιν καὶ διαπεφυρμένοι τὰ ὦτα δι' ἀμουσίαν καὶ ἀπειροκαλίαν, οἷς φησιν Ἀριστόξενος χολὴν ἐμεῖν ὅταν ἐναρμονίου ἀκούσωσιν, ἐξεβάλλον. significans, eos præ harmoniæ fastidio tantumnon bilem & fel euomere. ‖ Χολὴ dicitur etiam τὸ χολοδόχον ἀγγεῖον, ὁμωνύμως τῷ αὐτῇ ὀργῇ, teste Poll. lib. 2. id est Vesica & vasculū quo fel seu bilis continetur. ‖ Rursum χολὴ pro ipso humore positum, dicitur de sepiæ atramento. id enim quum effundit, atram euomere bilem seu atrum fel euomere videtur. Nicand. Alexiph. Ἢ ἄτε σηπάδος φυξήλιδος, ἠὲ μελαίνει Οἶδμα χολῆ, δολόεντα μαθοῦσ' ἀχεώτορος ὁρμιά. vbi & schol. exp. τῷ μέλανι.

C. Χολοδόχος, ου, ὁ, Fel seu bilem recipiens. vt χολοδόχος κύστις apud Galen. Vesica quæ bilem è iecinore manantem recipit, Folliculus fellis, ex inferiore iecinoris parte caua dependens.

C. Χολημεσία, ας, ἡ, Fellis seu bilis vomitio. Item Fastidium, Nausea: antecedente posito pro consequente. Plutarch. Symp. 6, probl. 7. de vino percolato, ὃς ὥσπερ χολημεσίαν καὶ τὸ βαρὺ καὶ μεθυστικὸν ἀφεὶς καὶ νοσώδες, ἐλαφρὸς καὶ αὖθις ὀρῆς ἀναμίγνυται ἡμῖν. Legitur & apud Pollucem libro 2.

C. Χοληγὸς, οῦ, ὁ, Bilem educens, seu Bilem euacuans & purgans, Bilem expellens. Hippocr. γυναικείων libro 1, τούτῳ φάρμακον πίσαι χοληγόν. ITEM Χοληγὸς eadem signif. apud eundem De locis in hom. χοληγὰ δὲ φάρμακα μὴ πίπτειν, ὡς μὴ παράσσῃ μᾶλλον τὸ σῶμα τῶν, bilem ducentia medicamenta ne propines. NECNON Χοληγωγικὸς pro eodem paulo antè, καὶ ἢν μὴ πιόντα, φάρμακον πίσαι χοληγωγικόν. Sed Ionica hæc videtur esse, si mendo carent: communi enim linguæ magis conuenire χολαγωγός.

C. Χολόβαφος, Felle seu bile tinctus. ET Χολοβαφίνη, Felle seu bile imbuta. ideóque flauo seu aureo colore imbuta. talis enim fellis & bilis naturalis color est. Pollux libro 2 scribit Atticis χολόβαφον & χολοβαφίνη, ὀλὴ τῷ πλασμάτων dici πρὸ χρυσοειδῆ, quæ auri speciem gerit. Arquatos etiam seu ictero & aurugine laborantes, χολοβάφους nominari aiunt. videtur enim eorum facies perfusa esse flaua bile & felle. vnde ἰκτερόεις χλόος, pallor qualis est in facie ictericorum. Nicand. Alexiph. τῷ ὀλὴ χλόος ἔσφαμε γυίοις Ἰκτερόεις.

A C. Χολοποιὸς, οῦ, ὁ, Bilem conciens seu commouens, Bilem mouens seu excitans. Hippocr. πρὸς χυμῶν, non procul à fine, τὸ θέρος χολοποιόν, ἦρ ἔναμον. Galen. εἰς τὸ πρὸς διαίτης ὀξέων νοσημάτων, comment. 2, συμφέρει γὰρ αὐτῷ ὑδαρέστερον ὀλὴ τῷ τοιούτων φύσεων δίδοσθαι τὸ μελίκρατον, ὅπως μήτε διψῶντες εἴη μήτε χολοποιόν, vt ne sitim faciat, vel bilem moueat. Χολοποιὸν dicitur etiam τὸ ἀθρόπονον, vt legimus apud Dioscor.

C. Χολοίβαφος, idem quod χολόβαφος, poeticè metri causa inserto 1. Nicander Ther. νέρθε δὲ πώγων Ἔπλεθ' ὑπ' αἰθρεῶνα χολοίβαφος. id est χολῆς χρώματι βεβαμμένος, χολώδης, χλωρὸς, χρυσίζων.

C. Χολοιβόρος, Bilis in modum exedens & erodens. Nicand. Ther. φύρσαι δὲ πληγῆσι χολοιβόρον ἰὸν ἐρύξεις, abiges ex parte icta venenum erodens in modum bilis seu fellis. τὸν ὁμοίως τῇ χολῇ καταπρώγοντα. bilis enim seu fel venenatorum serpentum in partem corporis iniectum, eam erodit & putrefacit, prætereáque inflammat.

C. Χολαγωγὸς, οῦ, ὁ καὶ ἡ, idem cum χοληγὸς suprà, id est Bilem ducens seu educens & euacuans. Galen. in Hippocr. Aphorism. comment. 4, initio, πλεονάζει γὰρ ὧν τοῖς τοιούτοις ἅπασιν ἡ ξανθὴ χολή, καὶ δεῖ τῷ ἐξαγαγεῖν αὐτὴν ὅτι χειρώσασθαι ἐκείνοις τοῖς φαρμάκοις ὅσα δι' αὐτὴν τὴν ἐνέργειαν ὀνομάζουσι χολαγωγά.

C. Ἀκρόχολος, ου, ὁ καὶ ἡ, In quo ἡ χολὴ ἄκρα est, Extremè biliosus, Cui subitò bilis in nasum concitur, Cui subitò bilis mouetur seu commouetur. id est, Qui subitò ad iram concitatur, Qui repentè irascitur. Sic enim intellexisse puto Aristot. Ethic. lib. 4, cap. 5, vbi postquam dixit, ὑποβολὴ δ' εἰσὶν οἱ ἀκρόχολοι ὀξεῖς καὶ πρὸς πᾶν ὀργίλοι καὶ ὅλῃ πωπῇ, subiungit, ὅθεν καὶ τοὔνομα. Fortasse igitur sic acceperit ἄκρος hoc in nomine vt suprà in ἀκροσφαλὴς accepi. ac tale quid videntur sensisse & ii qui ἀκρόχολον exposuerunt τὸν προχείρως ὀργιζόμενον. Sunt qui ὀργίλος exponant. Sed malè. nam eo loco ab Aristotele ὀργίλοι & ἀκρόχολοι distinguuntur: vt à Plutarcho itidem ὀργιλότης & ἀκροχολία. ‖ A Suida ἀκρόχολος exponitur ὁ πρὸς ὀλίγον ὀργιζόμενος, Id est Qui ad breue tempus irascitur. Sed si aliud non addas, iidem fuerint ἀκρόχολοι qui & ὀργίλοι. Vnde nomen SVBSTANT. Ἀκροχολία, ας, ἡ, Promptitudo quædam ad iram, & proclinitas. Plutarch. De non irascendo, ἡ μὲν οὖν σωτηρία τῆς ὀργῆς καὶ τὸ προσκρούειν πολλάκις, ἔξιν ἐμποιεῖ πονηρὰν τῇ ψυχῇ, ὦ ὀργιλότητα καλοῦσιν, εἰς ἀκροχολίαν καὶ πικρίαν καὶ δυσκολίαν τελευτῶσαν. ET VERB. Ἀκροχολέω, ῶ, Subitò irascor, Repentè ad iram excitor. Plato De leg. 5, καὶ αἰείρεσθαι τὸν θυμὸν προσεύχειν, καὶ μὴ ἀκροχολοῦσθαι, γυναικείως πικραινόμενον διαπελεῖν.

Legitur ET Ἀκράχολος pro ἀκρόχολος, apud Aristophanem in Equitibus, Ἄγροικος ὀργίλος, κωμωτρῳδὸς, ἀκράχολος. nam hic ἀκρόχολος versus non admitteret. Exponit autem hoc loco scholiastes ἀκράχολος, ὁ εἰς ὀργὴν πρόχειρος. Eustathius hanc mutationē literæ o in α Atticam esse ait. ‖ Habetur & ἀκραχολία apud Hesychium, pro ἀκροχολία, & exponitur ἡ πρόχειρος ὀργή.

C. Ἄχολος, Bile carens seu felle, In quo nihil bilis seu fellis est. Oppositum apud Hippocr. τῷ χολώδει, Prorrhet. lib. 1. Quum verò pharmacum aliquod nominatur ἄχολον, significat non tam Bilem nō mouens, quàm Bilem tollens & abigens, seu pellens, Bile & animi molestia liberans: vt apud Homer. Od. δ, de Helena, Αὐτὰρ ἐπεὶ ἐς οἶνον βάλε φάρμακον ἐνθεν ἔπινον, Νηπενθές τ' ἄχολόν τε, κακῶν ὀλὴ λήθον ἁπάντων, id est τὸ πρὸ χολὴν πᾶσιν. VNDE Ἀχολία, ας, ἡ, Bile carere, Biliosum non esse. seu Stomachus bile liber, Mens non biliosa, Nulla bilis. ἀοργησία. Plut. in Consol. ad vxorem, de filia, αὐτὴ δὲ καὶ φύσει θαυμαστὴν ἔχει ἀχολίαν καὶ πραότητα· καὶ τὸ αὐτοφιλοῦν καὶ χαλεπόμενον αὐτῆς, ἡδονῇ ἅμα καὶ καταπόνησιν τῷ φιλανθρώπου παρεῖχε. Vbi perperam in superioribus editionibus legebatur ἀχολίαν.

H C. Ἀψίχολος, Qui citò irascitur sed facilè iram deponit, vt ἀψίκορος, Quem citò satietas capit & fastidium rei alicuius. id est Pronus in iram, Iracundus. In vulg. lex. exponitur non solùm Nimis iracundus, sed etiam Plaga retis, Fornix: nullo nec exemplo allato, nec autore nominato.

C. Κρυψίχολος, Qui bilem seu iram celat & dissimulat; A Qui iram premit. vt apud Homerum Achilles χόλον φυλάσσει, & χόλον θυμαλγέα πέσσει, verūtamen nō κρύφα.

C. Μελαγχολία, ας, ἡ, Furor seu desipiscentia ex atræ bilis redundantia. Lat. etiam Melancholia, & Gall. *Melancholie*, sed paulo latius Græcæ vocis significationem extendendo. Μελαγχολία (inquit Gorr.) est desipientia sine febre, timorem & mœstitiam sine causa inducens. Species est τῆς παραφροσύνης. habet enim deprauatam facultatis imaginatricis & ratiocinatricis motionem, multa vana animo voluens quæ metuat, magnúmque inde mœrorē concipiens. Sunt enim timor & mœstitia duo perpetua communiáque omnium melancholia laborantium symptomata, vt habetur apud Hippocr. aphor. 23 lib. 6. In causa est humor melancholicus, qui, veluti externæ tenebræ omnibus pauorem inducunt, nisi vel audaces admodum vel philosophiæ præceptis instructi confirmatique fuerint, ita colore suo atro & tenebris simili timorem parit & mœstitiam, multáque eiusmodi falsa animo repræsentat, quæ tamen vera ob facultatis ratiocinatricis deprauationem reputantur. A quibus siquis volet melancholicos distinguere, infinitas propè reperiet eorum differentias. Tot enim erunt quot etiam cogitationum & spectrorum animo obuersantium. Itaque non ex his, sed potius ex sedibus in quibus humor ille melancholicus & gignitur & redundat, medici melācholiæ species distinxerunt, quòd sic ad curationem maximè pertineret. Quod quia tribus locis contingit, ideo tres in vniuersum melancholiæ differentiæ existunt. Siquidem ille gignitur & abundat vel in cerebro solo, vel in solis hypochōdriis, vel in vniuerso corpore. Qui in cerebro per se gignitur, & non aliunde in ipsum influit, melancholiæ eam speciem creat, quæ primario & per se facta dicitur, alterato scilicet cerebri temperamento, & inde nato melancholico humore corpus eius replente. Quæ ex hypochondriis humore eo scatentibus oritur, hypochondriaca & flatuosa appellatur, quòd ex iis, sed maximè sinistro, humor atque vapor cerebrum petant, quódque flatus plurimi in vētriculo, intestinis, abdomine, totóque etiam corpore, moueantur. Ea omnium mitissima esse solet, secundum eam quæ totius corporis vitio prouenit. Pessima verò & ferè incurabilis quæ ex priuato cerebri affectu oritur. Quum autem duæ sint potissimùm humoris melancholici differentiæ, vnus, frigidus & siccus, vinorum fæci respondens, alter, calidior, acrior & vstione redditus ferocior, qui μέλαινα χολὴ propriè appellatur, ille morbum istum de quo agimus, parit, ideóque febrem non habet: qui verò ab illo fit, nō simpliciter melancholia, sed μελαγχολικὴ ἕξις, hoc est σφοδρὰ καὶ θηριώδης, nuncupatur, febrémq; habet adiunctam tāquam phrenitidis & inflammationis cuiusdam particeps. Cicero μελαγχολίαν furorem interpretatur, distinguēs ab insania, quæ μανία est: quū scribit Tuscul. libro 3, Græci autem μανίαν vnde appellent, non facilè dixerim. eam tamen ipsam distinguimus nos melius quàm illi. hanc enim insaniam, quæ iuncta stultitiæ, patet latius, à furore disiungimus: Græci volunt illi quidem, sed parum valent verbo, quem nos furorem, μελαγχολίαν illi vocant: quasi verò atra bili solùm mens, ac non sæpe vel iracundia grauiore vel timore vel dolore, moueatur. Hæc de nomine. exemplum nunc vnicum duntaxat subiiciam, quòd passim, apud medicos præsertim, occurrat huius vocabuli mētio, apud Latinos etiam. Luc. in Vit. auct. Τυπὸ τὸ κακὸν οὐ πέρρω μελαγχολίας ὄζιν.

VNDE Μελαγχολικὸς, οῦ, ὁ, Melancholicus. vt μελαγχολικὸν πάθος, Affectus melācholicus. id est Affectus qui à melancholia seu melancholico & crasso humore oritur, vt sunt καρκίνοι, ἐλέφαντες, λέπραι, ψῶραι, μέλανες ἀλφοὶ, teste Galen. comm. 7 in Aphor. Hippocr. Vbi ex eodem Hippocr. affert, διὰ φόβος ἡ δυθυμίη πολὺ χρόνον ἔχουσα διαπελεῖ, μελαγχολικὸν τὸ τοιοῦτον. timor enim & mœror inueterati, melancholici morbi causa sunt. Apud eūdem alibi sæpe μελαγχολικὸν αἷμα & μελαγχολικὸς καὶ παχὺς χυμός. Ac inter alia in Aphor. comm. 7, ait, πολὺ δὴ πρόσω τὸ αἷμα τὸ ἀκριβολογούμενοι μὴ, οὐδέπω μέλαιναν χολὴν ὀνομάζομεν, ἀλλὰ μελαγχολικὸν χυμόν· καταχρώμενοι δὲ τοῖς ὀνόμασι, καὶ μέλαιναν ἔστιν ὅτε καλοῦμεν, ἐπειδὴ μικρὸν ὕστερον ὄψεσθαι μέλλει μέλαιναν, μὴ φθασάντων κινῆσαι. Itidémque comment. 4 in eosdem Aphor. ὁ παχὺς ὀνομαζόμενος χυμὸς, καὶ μᾶλλον ἐπὶ τὴν τοῦ τοῦ αἵματος, ὃν ὀνομάζειν εἰθισμεθὰ μελαγχολικὸν χυμόν. Et Gorr. Μελαγχολικὸς (inquit) χυμὸς, ater & melancholicus succus: humor omnis frigidus & siccus. Est autem is naturalis & benignus, crassus; fæculentus & niger, sanguinique mistus ad corporis nutritionem. siquidem habetur inter quatuor humores ex quibus tanquam elementis constamus & nutrimur. Idem vinorum crassorum fæci similis est, & à liene attrahitur, secernitúrque à sanguine. Quod nanque in sanguine crassum nigrúmq;, velut fæx in dolio, subsidet, sic appellatur. Est autem mitis & placidus succus, nec habet aliquid acidi, acris aut erodentis, neque in terram effusus ebullit, neque eam fermenti & aceti modo attollit, neque teter est odore, neque erodit, neque vstus est, neque in perniciem semper excernitur, quemadmodum ἡ μέλαινα χολὴ, id est atra bilis, exquisita, quæ omnia hæc maleficia præstat. In hoc enim ὁ μελαγχολικὸς χυμὸς differt ἀπὸ τῆς μελαίνης χολῆς, quòd hæc præter naturam sit, & vsta ab immodico calore, & valde maligna: ille verò, limus sit sanguinis, ad corporis nutritionem comparatus. Substantia eius, quemadmodum & aliorū trium humorum, in alimentis quidem continetur, producitur verò à temperatura siue totius corporis siue hepatis, frigida, sicca; qualis est ætate declināte & autumno, & ex alimentis similiter frigidis & siccis, aliisque omnibus sumendis; admouendis, faciendis, educendis, frigidum, siccum crassúmque succum gignentibus. Nam & ipse temperamento suo huiusmodi est. Veruntamen si diutius in corpore retinetur, adeo vt incalescat & putrescat, facilè in atram bilem exquisitam (quam μέλαιναν χολὴν vocari diximus) degenerat, & simile quiddam fæci vini vsti patitur: quæ quum ante vstionem frigida & sicca sit, post vstionem tam calida redditur vt carnem vrat, liquet & corrumpat. Hæc ille. Sunt porro & μελαγχολικαὶ φύσεις & μελαγχολικοὶ homines, (vt Gallicè quoq; dicitur *Vn homme melancholique*) In quibus dominatur ὁ μελαγχολικὸς χυμὸς, & qui facilè in melancholiam incidunt vel ei obnoxii sunt, Latinis itidem Melancholici. Galen. εἰς τὸ πρὸς διαίτης ὀξέων παθῶν comment. 3, de aceto, ἐναντιωτάτων ὑπάρχουσι τῆς μελαγχολικῆς φύσεσι. Plutarch. De def. orac. ἡ τῶν μελαγχολικῶν τὸ σῶμα τῆς κράσεως πολυόνειρος καὶ πολυφάντασος. sunt enim melancholici insomniosi, multáque eis visorum imagines obuersantur. Idem in lib. De discern. amico & adul. αὖ ὁ κεῖνος ἡ δύσκολος, αὐτὸν εἶ) μελαγχολικόν φησι. Et rursum in lib. De sera numinis vind. ὀλιγοπλοκῶν πεμπόν καὶ μελαγχολικῶν καὶ πολυαγρικῶν, γυμνάσια καὶ διαίτας καὶ φάρμακα προσάγοντες, οὐ νοσοῦσιν ἀλλ' ἕνεκα τοῦ μὴ νοσεῖν. Rursum vt sunt μελαγχολικὰ πάθη, ita μελαγχολικαὶ ὀκτάσεις, quæ à melancholico humore proficiscuntur, vel melancholiam comitantur. Plutarch. aduersus Color. ὥσπερ παρορᾶν καὶ ὀλιγωρεῖν ὧν πάθεσιν ὀκτατικοῖς καὶ μελαγχολικοῖς ὄντα. Galen. comment. 1 in Prorrhet. exponens hæc verba Hippocr. Τῶν ἐξεστηκότων μελαγχολικῶν, οἷσι θυμοὶ ὀλιγόνοντα, κακόηθες, Μελαγχολικὴν (inquit) ἔκστασιν ἀκουστέον πολὺ σφοδρὴν καὶ θηριώδη. γίνεται δὴ αὕτη διαβρεχούσης τὸν ἐγκέφαλον ξανθῆς χολῆς ὀλιγοθείσης. Vbi etiam nota hoc ADVERB. Μελαγχολικῶς, Melancholicè, seu Melācholicorum more. estque ibi μελαγχολικῶς ἐξίστασθαι, quum alicui atra bile seu melancholico humore mens mouetur. q. d. μελαγχολικὴν ἔκστασιν pati.

Est porrò & VERB. Μελαγχολάω, ῶ, idem quod Melācholia laboro seu μελαγχολικῶς ἐξίστασθαι, Præ atra bili mente motus sum, Furo. (Furor enim interdum ex nimia melancholici humoris seu atræ bilis redundantia exoritur) Vel etiam, Ex atra bile furo, Ex nigræ bilis redundantia insanio. Aristophan. in Pluto, μελαγχολᾷς ὦ ἄνθρωπε. Lucianus in Lexiphane, ἠλεόω σε τῆς κακοδαιμονίας, ὁρῶν εἰς λαβύρινθον ἄφυκτον ἐμπεπλωκότα, καὶ νοσοῦντα νόσον πολὺ μεγίστην. μᾶλλον δὲ μελαγχολῶντα. Idem in

Tim. ἀπολιπὼν ὑπ' ἀχθοῦς τὸ ἄχυ, μεθυ γεωργεῖ, μελαγχολῶν τοῖς κακοῖς, Melancholico furore correptus ob hæc mala. Nam videns eos qui ipsius beneficio diuites facti erant, tam ingratos esse vt ne aspectu quidem dignarentur, sumpto ligone & diphthera terram colere instituit, insania quadam ex mœrore illo correptus. Itidem apud Athenæum, libro 7, de Philippo, πρὸς οὗ (f. Menecratem) μελαγχολῶντα ἐπέστειλεν, Φίλιππος Μενεκράτει ὑγιαίνειν, Ad quem insaniētem seu furentem. Vocabat enim sese Iouem, & iactabat sese, veluti Iouem, ægrotantibus pristinam restituere valetudinem: quamobrem ei cæca arrogantia furenti rescribēs Philippus, sanam mentem optabat. Id enim ibi significat ὑγιαίνειν. A B

C. Ὀξύχολος, Cui bilis subitò in nasum concitur, Qui subitò & acriter irascitur, Pronus & celer ad iram, Iracūdus. vt ὀξύθυμος. VNDE Ὀξυχολία, ας, ἡ, dicitur eiusmodi animi affectio, qua nimirum alicui præcordia subita & vehementi inflammātur bile, Ira repētina & acris, Iracundia.

C. Πικρόχολος, In quo redundat amara bilis. seu In quo flaua redūdat bilis, quæ amarior esse solet. vt testatur Galen: Is enim εἰς τὸ πρὸς διαίτης ὀξέων νοσημάτων comment. 3, scribit solere medicos χολὴν simpliciter nominare πρὸς ὠχρὰν τε καὶ ξανθὴν, pallidam & flauam: aram autē non itidem simpliciter appellare χολὴν, sed hanc quidē vocare ὀξεῖαν, πικρὰν verò πρὸς ξανθὴν. eámque ob rem Hippocratem πικροχόλοις nuncupare τοὺς πλεονάζουσαν ἔχοντας πρὸς τοιαύτην ὀργήν. Itidem aliquanto pòst, exponēs hæc illius verba, αἱ ἀπὸ ὀξέος ὀξύτητες πικροχόλοισι μᾶλλον ἢ μελαγχολικοῖς συμφέροισι, subiungit, πικροχόλους φύσεις ὀνομάζει τὰς τὸν πικρὸν ῥυνώσας χυμὸν, ὃς περ ἐστὶν ὁ τῆς ξανθῆς χολῆς. Quocum Hippocr. loco conuenit hic eiusdē in lib. De fracturis, καὶ ὧν μὴ πικρόχολος φύσει ἦ, ὀξύγλυκυ δῶσδες ὀλίγον ὅτι ὕδωρ ὑπεραίζοντα, πυτέῳ διαιτᾶν. Rursum Galen. loco paulo antè citato, cōm. 3 in lib. De victu in morb. acut. οὐκ ὀπτήδειόν γε μὴν τὸν γλυκὺν οἶνον οὐδὲ τοῖς πικροχόλοις εἶναί φησι, πυτέσι τοῖς πρὸς πικρὰν χολὴν ἀφροίζουσι. Apud eundem Hippocr. quidam sunt πικρόχολοι τὰ ἄνω, quidā τὰ κάτω. Id autem quo significatu dixerit, idem Galen. exponit cōment. 2 in eundem librum περὶ διαίτης ὀξέων παθῶν, his verbis, τῆς ξανθῆς χολῆς, ἣν δὴ καὶ ὠχρὰν καὶ πικρὰν ὀνομάζουσιν, ὅτι πολαζούσης μὲν τῇ ἄνω χρῆσι, πικροχόλοις εἰκότως ἐρεῖν τοῦ τοιούτοις· ὑπεούσης δὲ δι' ἕδρας, πικροχόλοις τὰ κάτω. ¶ In Epigr. metaph. de Archilocho, πικροχόλου σμαραγοῦς, Amaram effundētis bilem, seu Effundentis verba profecta ex amara bili. A B C D E F

C. Ἐκχολόω, ῶ, In bilem verto, In biliosam naturam commuto. Et pass. ἐκχολοῦσθαι, In bilem conuerti, In biliosam naturam abire. Galen. εἰς τὸ πρὸς διαίτης ὀξέων παθῶν, comment. 3, διὰ τοῦτο καὶ τὸ μέλι πάντων αὐθῆμερ ἐκχολοῦται μάλιστα, διότι γλυκύπαν τὸν εἶδος ὀξῆς οἱ γλυκεῖς οἶνοι. Vbi dixerat εἰς ῥύσιν τῆς ξανθῆς χολῆς ὀπτηδείοις εἶναι πάντας τοὺς γλυκεῖς χυμοὺς: ideóque τοῖς πικροχόλοις non offerendos, quoniam ῥυνῶσι πρὸς τοιαύτην χολήν. Sic idem de alimēt. facult. libro 5, itidem de melle, ῥᾴδιος ἐκχολοῦται κατὰ θερμὰ σώματα, in calidis corporibus facilē mutatur in bilem. Et Paul. Ægin. lib. 7, τὸ δὲ ἐδώδιμον ἀπαθὲς, ἐλαῤῥὸν ὂν, ῥᾴδιος ἐκχολοῦται. C E F

Χολώδης, εος, ὁ καὶ ἡ, Biliosus, Felleus. vt χολώδεις χυμοὶ, biliosi humores apud Paul. Ægin. lib. 6, de absinthio, itidémq; apud Galenū, discernentem ab eo τὸν μελαγχολικὸν χυμὸν & τὸ αἷμα. Sic χολώδης φύσις, Biliosa natura, apud eundem Galen. ad Glauc. lib. 1, ἔστω δὲ καὶ ἡ φύσις τῶν κάμνοντος θερμοτέρα τε καὶ χολωδεστέρα. Atque vt sunt φύσεις χολώδεις, ita & homines. Hippocr. in lib. De vulneribus in capite, τοῖσι δὲ χολώδεσι ὀφθαλμίαι ξηραὶ διὰ πολὺ θερμότητα καὶ ξηρότητα τῆς σαρκὸς, qui biliosi sunt natura, seu qui sunt naturæ biliosæ, iis oriuntur siccæ lippitudines ob carnis calorem & siccitatē. Qui enim biliosi sunt, sunt etiam calidæ siccæque naturæ. Vnde Galen. cōment. 3 in lib. De victu in morb. acut. μᾶλλον δὴ τὸ τοῖσδε διαχώρημα φησὶν ὑπὸ τοῦ μελικράτου γίνεσθαι τοῖς φύσει μὲν χολώδεσι, τουτέστι τοῖς θερμοῖς ἀμέτρως. Vbi etiam sunt χολώδη διαχωρήματα, Excrementa biliosa: id est Excrementa permixta bile, seu Quæ biliosi & fellei coloris sunt. Quū enim dixisset τοὺς πικροχόλοις μελίκρατον τοῦ

οὐκ ἐθέλει σβέσαι ὠρος, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον Πιμπλάνεται ὀργέος. A Sed & πάνεσθαι ac μεταλήγειν χόλου dicitur eodem significatu, itémque ὀκ χόλου μεταστρέφειν ἦπορ. vt apud Hesiodum Theogon. Καὶ ὅτ' χώσωμος παύσῃ χόλου ὃν τρὶν ἔχεσκεν. Et apud Homerum Iliad. ι, Τῶν τά κέ οἱ πελέσαιμι μεταλλήξαντ χόλοιο. Et Iliad. κ, εἴ κεν Ἀχιλλεὺς Ἐκ χόλου ἀρχαλέοιο μεταστρέψῃ φίλον ἦτορ. Apud eundem sine verbo Iliad. β, Ἀλλὰ μάλ' οὐκ Ἀχιλῆϊ φρεσὶ χόλος, ἀλλὰ μεθήμων, Achilles non irato est animo, sed iram remisit seu deposuit. Præterea χόλος alicui πύχεται, conciliatur. Iliad. ο, Ἔνθά κέ τις μείζων καὶ ἀρχαλεώτερος ἄλλος Παρ' Διὸς ἀθανάτοισι χόλος καὶ μῦθος ἐτύχθη. Vbi etiam nota μῦθος cum hoc χολος copulatum, & posteriore loco positum veluti grauius. inuetteratam enim iram significat. Cum genitiuo etiam dicitur Τρώων χόλῳ, Ira & indignatione aduersum Troianos concepta. Iliad. ζ, Οὔποτε ἐγὼ Τρώων πόσιν χόλῳ οὐδὲ νεμέσσει Ἥμενος ἐν θαλάμῳ. ‖ Χόλος significat idem etiam quod χολή, Fel, Bilis. Affertur enim ex Epigramm. χόλῳ ἐχιδνάῳ pro Felle vipereo. vt & schol. Homeri χόλῳ accipit pro χολῇ, Il. π, Σχέτλιε Πηλέος υἱέ, χόλῳ ἄεσ σ' ἔτρεφε μήτηρ.

Χόλιος, pro Iratus, affertur ex Epigr.

Χολόω, ῶ, Bile inflammo seu accendo, Ad iram concito. Irrito. εἰς ὀργὴν ἐμὲ βάλλω, seu ὀργίζω. Homerus Iliad. α, Ἦ γὰρ ὀίομαι αὔδρα χολωσέμεν. Et Odyss. θ, ἐπεί μ' ἐχολώσατε λίην. At Hesiod. Theogon. ἐχόλωσε δέ μιν φίλον ἦτορ, ad iram concitauit, seu iratum reddidit. Passiua vox & media longè vsitatiores sunt, & non tam passiuam quàm neutralem habent significationem, χολοῦμαι videlicet significante non tam Animus mihi bile accenditur & inflammatur, & Ad iram concitor, quàm Irascor, Indignor. Homerus Iliad. π, κεχόλωσο δὲ κῆρ ἐπάροιο. Odyss. ι, χολώσαιτο κηρόθι μᾶλλον. Hesiod. Erg. Ζεὺς Κρονίδης ἔκρυψε χολούμενος. Rursum Homerus Iliad. π, οὐδ' ἄρα τῶν ἶσ' Ἀστεροπῆς κεχολῶσθαι ἐνὶ φρεσί. Iliad. ω, Σκύζεσθαί οἱ εἰπὲ θεοὺς, ἐμὲ δ' ἔξοχα πάντων Ἀθανάτων κεχολῶσθαι, iratum esse. Odyss. τ, μάλα τῶν κεχολωμένος αἰνῶς. Iliad. β, Μή π χολωσάμενος ῥέξῃ κακὸν ὗας Ἀχαιῶν, Iratus, Indignatus, Stomachatus. Iliad. ψ, ἀμφ' ἀσταφίδεσσι χολωθείς. Interdum cum genitiuo, subaudito ἕνεκα. Iliad. α, ἀστεμφὲς αἰὲν Κύκλωπος κεχόλωται. Iliad. σ, σέθεν κεφαλῆφι χολωθείς. Iliad. ν, Τοῦ δὲ Πάρις μάλα θυμὸν ἀποκτάμενος χολωθῆ. Et aliquanto antè, Καὶ πότε δὴ τῶν κῆρι Ποσιδάων ἐχολώθη Ἰλιόθεν πεσόντος ὀνομαστῆ. Possis tamen & absolutè accipere nomen cum participio in his tribus posterioribus locis. Item cum datiuo, vt χολάω quoque, & synonymum his ὀργίζομαι. Iliad. α, βασιλῆϊ χολωθείς. Iliad. θ, Ἤρη δ' οὐ πόσον νεμεσίζομαι οὐδὲ χολοῦμαι. Iliad. ε, Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά τί μοι κεχολώσεαι ὅ, τί κεν εἴπω. Iliad. ρ, ἀδέ μιν οἴω Νῶϊ ἔναι μάλα τῶν κεχολωμένον Ἐκτορι δίῳ. Plutarch. quoque eodem modo in Fab. κεχολωμένοι θεοὶ Ταραντίνοις, infensi Tarentinis: ποιητικώτερον vsurpato hoc vocabulo, prosæ alioquin inusitato.

Χολωτὸς, ού, ό, Iratus, vel etiam Iracundus. χολώδης. Homer. Iliad. ο, Ὅππότε τ' ἰσόμορον καὶ ὁμῇ πτωσομένῳ αἴσῃ Νείκεϊ ἐθέλῃσι χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν. Odyss. χ, Νείκειον δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσι.

C. Ἀ Μ Φ Ι χολόομαι, Irascor circum vel propter. Annotatur in v. l. genitiuo iungi à Greg. Naz.

Porro ex χολόω, exempto λ, & duobus ο in ω contractis, videtur factum esse V E R B V M Χώω. prorsus G enim idem cum χολόω significat. id est Bili inflammo, Ad iram concito. Verùm rarior vsus est huius actiui χώω, quum contrà eius passiua & media vox vsitatissimæ sint. vnde apud Hesychium E S T Χώσασθαι, χολώσασθαι, ὀργίσασθαι, λυπηθῆναι. Porro idipsum interdum absolutè ponitur. Il. φ, Οἱ μὲν χωόμενοι, οἱ δ' μέγα κυδιόωντες. Hesiod. Theog. Καὶ τῶν χωόμενος παύσῃ χόλον ὃν τρὶν ἔχεσκε. Interdum cum κῆρ θυμῶν, vel omisso κῆρ, cum θυμόν. Iliad. π, Αἰνείας δ' ἄρα θυμὸν ἐχώσατο. Iliad. α, τὸν δ' ἔλιτ' αὐτὰρ Χωόμενον κῆρ θυμὸν ἐϋζώνοιο γυναικός. Rursum Iliad. α, Χωόμενος κῆρ. vt & apud Hesiodum, χώσατο δὲ φρένας, animo exarsit, seu excanduit. Interdũ cum τῶν habente suum genitiuum, vel eo omisso, cum solo genitiuo. Hesiodus Asp. Χωσάμενος τῶν βοτοί. Homerus Iliad. ν, χώσατο δ' αἰνῶς Ἀμφότερον νίκης τε καὶ ἔγχεος ὀξυ-

ἔαξε. Iliad. β, Κούρης χωόμενος Βρισηΐδος. vt & in loco paulo antè citato, Χωόμενον κῆρ θυμὸν ἐϋζώνοιο γυναικὸς, iratum propter mulierem bene cinctam. Nonnunquam cum datiuo, vt χολόομαι etiam. Odyss. ε, Πότνια θεὰ μή μοι τόδε χώεο. Od. ψ, Αὐτὰρ μὴ νεῦ μοι τόδε χώεο, μηδὲ νεμέσσα. Vbi etiam nota additum τόδε pro δεῦρο τόδε. ‖ Χώεται Hesych. exp. nō solùm θυμοῦται, χολοῦται, sed etiam μέμφεται, ὀνειδίζεται.

X Ó N Δ P O Σ,

ου, ό, communi significatione dicitur Granũ, & quod seorsim ex aliquo concreuit, vt salis frustum aut grumus, & B thuris mica seu granum, quod & χόνδρος λιβανοῦ à Græcis appellatur. Gorr. Sic apud Hesych. Χόνδροι ἁλῶν, παχεῖς ἅλες. vt idem sit quod βρόμβος. Act. lib. 9, cap. 39, ἁλῶν χόνδρον ἐν τῷ στόματι κατεχέτωσαν, grumum salis. Et cap. 37, λιβανοῦ χόνδρος κυαμαῖος, thuris granum fabæ magnitudine. Et apud Theophr. Histor. plant. libro 9, cap. 4. χόνδρος σμύρνης, quod Herm. interpr. Gleba myrrhæ. ‖ Χόνδρος (inquit idem Gorr.) quòd à Latinis Alica dictus sit, nemo doctorum ignorauit. tam consentiũt omnia inter se quæ Græci περὶ χόνδρου, Latini de alica prodiderũt. Hoc vnum de vtroque dubitatur, an certa quædam frugum species sit quam his nominibus veteres designarint. Galenus tritici speciem esse τὸν χόνδρον, videtur innuere libro 1 De facult. alim. his verbis, τῶν γρύτων τῶ πυρῶν ὅλων ὁ χόνδρος. Plinius lib. 18, cap. 11, alicam palmam frugum appellat. At eiusdem libri cap. 7, alicam inter fruges nō obscurè enumerat, eámque similem facit milio, panico, lenti, ciceri: frugum hæc genera, verna, quòd vere serantur, appellans: & D paulo pòst scribens, tunicas frumento plures esse, hordeum maximè nudum & alicam, sed præcipuè auenam. Quibus testimoniis plerique conuicti, χόνδρον siue alicam, tritici genus esse certáque frugis nomen, arbitrantur. Verùm quænam ea sit, interrogati, non possunt respondere, quòd nec Theophrastus, nec Diocles, nec Dioscorides vel nominis solius mentionem fecerint: nec Plinius & Galenus, quid sit, dixisse videãtur. Est enim rarissimum τῶ χόνδρου nomen apud medicos, vt Galenus memoriæ prodidit. Alii verò in media quodammodo sententia sunt, dicentes τὸν χόνδρον & E alicam fruges quidem esse & pro frugibus accipi, diciq; apud autores non proprio quidem nomine sed mutuato ab ea re in quam protinus transire debent: itaque alicam pro zea dici, ex qua alicam fieri notum est. Quibus non obest quod Galenus ait χόνδρον genus esse tritici, nō zeæ: quoniam zea pista saráq; dicitur tertio ferè anno in frumentum degenerare: ex quo, præsertim in Africa, alicam fieri, Plinius autor est. Cæterùm περὶ τῆς τῶ χόνδρου καταστάσεως, id est de alicæ confectione, nemo ambigit, in modum bromi, tragi aut ptisanæ præparari, inuentúmque id esse non pridem excogitatum, vt Plin. refert. Fieri τὸν χόνδρον ex zea quam δίκοκκον appellant, Dioscorides scripsit. Est autem zea tritici species: (speltam Itali, Galli espeltram vocant) ex qua confectum χόνδρον non zeas nomine, sed potius τῶ πυροῦ, id est tritici, veteres designarũt, veluti Diocles & Philotimus, qui eum ἁλωτάλω πυείνῳ, id est ptisanã triticeã, appellauere. At eius parandi modũ nemo Græcorũ (quod sciam) prodidit præter vnum Constantinum Cæsarem: qui tamen Latinus à Latinis eam videtur accepisse. Is libro 3 De agricultura his verbis eam aperit, Zea decorticata in feruentem aquam immittitur, atque exprimitur: deinde gypsum candidum contusum & arctiore cribro transmissum, arenáque candidissimæ & tenuissimæ quarta pars cum portione gypsi paulatim admiscetur, zea denuo probè repurgata. Id autem agẽdum sub canicula, ne acescat. Vbi tota repurgata fuerit, angustiore cribro cernatur. Idem Plin. quoque docet de alica, & præterea eam adulterinam fieri maximè ex zea quæ in Africa degeneret, vel ex granis etiam tritici quæ candidissima atque grandissima deliguntur, & semicocta in ollis, postea arefiunt sole ad initium, rursusque leniter asperſa molis franguntur. Additque aliud mirum dictu, alicæ admisceri cretam quæ transit in corpus, colorémque &

teneritatem affert: negatéque Campanos, apud quos A præstantissima conficitur, aliquam confici sine eo metallo posse. Attamen Constantinus (vti suprà retulimus) non cretam sed gypsum iniicit, quod etiam in alica adulterina inspergi postea declarat. de quo tamen mirandum, Græcos medicos, alimẽtorum facultatem studiosè perscrutantes, tacuisse. Nam vt fortè creta ad detersionem glutinosi lentique humoris, quẽ χόνδρος habet, contulèrit, at gypsum vehementer nocere videbitur, quòd obstruat & emplasticum sit, & B ventriculo eiúsque ori valde aduersum. Propterea dubito plurimum num simplicior fuerit Græcorum χόνδρος Romanorum alica, eóque inuicem discreparint quòd hæc gypso constaret, ille nihil gypsi haberet. Siquidem nonnihil discriminis inter hæc fuisse, Paulus Ægin. declarat, non ita tamen vt genere & materia doceat discrepare. Neque enim dixisset alicam chondro in aliis persimilem esse, si diuersa materia cõstare credidisset, sicut bromum, tragum & ptisanam. Dicit tantùm ab alica aluum magis adstringi. Quod si χόνδρος metalla eiusmodi in consortium admisisset, vix possem C credere tam celebrem apud omnes futurum fuisse, vt alimentum nullum esset in arte medica tam multis abundante & luxuriante remediis, quod in febribus tertianis & continuis, in calidis & siccis naturis, atque etiam stomachicis, frequentius exhiberetur. Nec tamen discrimen hoc tanti faciendum fuit, vt χόνδρος alio nomine quàm alicæ apud Latinos diceretur: quòd alia propè infinita sint quibus diuersissimæ parandi rationes, manente semper primaria præcipuáque materia, nomina non immutauere. Itaque χόνδρος siue ali- D ca, non aliud est quàm zea, eo modo quem declaraui concinnata. Cuius tamen differẽtias tres Plinius, & post eum Constantinus Cæsar annotauit. primam quidem, quæ minima ab eo vocatur & cribraria: alteram verò, quæ secundaria: tertiam, quæ grandissima est, & exceptitia atque ἀφαίρημα appellatur. Omnes autẽ eiusmodi farinæ aqua asperſæ postea exiccabantur, & in grumos granáque concrescebant, quæ ad vsum reponebãtur, à quibus τῶ χόνδρου nomen inditum fuisse arbitror. E χόνδρος enim granum significat, & quod ex continuo aliquo seorsum concreuerit, vt salis frusta & thuris micæ seu grana, quæ χόνδρος λιβανοῦ à medicis nominantur, & de qua nunc agimus alica, quam & granum ob eam causam Plinius videtur appellasse. Scribit enim lib. 18, cap. 11, de alica disserens, Ex zea pulchrius quàm ex tritico fit granum, quanuis id alicæ vitiũ sit. Quod quidem non potest aliter quàm de chondro intelligi. vitãs enim verbum Græcum, Granum Latinam vocem vsurpauit. Ac quanuis, quidquid in granum coaluit, F χόνδρος vocari possit, velut τράγος & βρόμος, ex zea tamen granum id sibi peculiariter nomen vendicauit, sicut hordei apparatus τῆς πλιοτάτης nomenclaturam, quanuis τὸ πλίστεν multis frugibus commune sit, quæ perinde atque hordeum, tundi & deglubi solebant. Cæterùm duobus modis veteres τῷ χόνδρῳ vtebantur, interdum integro, interdum loto. illud, χόνδρον simpliciter, vel χόνδρου πλιοτάτου, id est chondrum ptisanæ modo comparatum, vel (vt Diocles & Philotimus) πλιοτάτου πυείνου, hoc verò χόνδρον πλυτὸν, appellabãt, id est G alicam elotam, ipsum nimirũ succum alicæ cũ aqua mistum. Paulo pòst, Porrò quod apud Aëtium aliquando legitur cõiunctim χόνδρος ἄλικος, nō aliud quàm χόνδρον simpliciter significat. Ideo autẽ videtur vtrunque nomen cõiunxisse, ne quis de re ipsa ambigeret: vel quòd ita fortè Græcorum vulgo suis temporibus diceretur: siquidẽ tum is tum Paulus multa nomina scriptis suis inseruerunt veteribus prorsus inusitata, commoditati potius quàm vocabulorum proprietati & elegãtiæ in- H seruiẽtes. Hæc ille inter alia. Vide & quæ apud Athen. sub finem libri 3, de hoc χόνδρῳ disseruntur, vbi inter alia dicitur χόνδρος & μύσρον idem esse, idque ex Nicandri quodam loco probatur. Ibidẽ quum attulisset hunc Antiphanis locum, Ἐν τῆς τειοὶ μθῦ, (f. πυείσι) χόνδρος ἀγαθὸς Μεγαρικὸς, dicitur Aristophanes χόνδρον vocasse τὸ ῥόφημα, in hoc Δαιταλέων loco, Ἢ χόνδρον ἑψῶν, εἶπε μῆαν

A ἐμβαλών, Ἐδίδου ῥοφεῖν αὖ. Apud eundem lib. 12, χόνδρον ἀυτῷ Δθύσεπ γάλακτι χυούς. Hesychio χόνδρος τραγανὸς est ὁ ἅλιξ, alica: qui χόνδρον exposuerat etiam σεμίδαλιν μεμιγμένην ὡς πλακοῦντα. Idem verò & metaphoricum vsum huic vocabulo tribuit, quum hoc χόνδρος exp. παχὺς, μωρός. Ita vt suspicari quis possit χόνδρον nominari eum qui crassus sit veluti chondrus.

Χόνδρος, Cartilago: pars corporis omnium, post os, maximè terrea & solida, sensus expers. Est igitur cartilago post os siccissima & durissima. siquidem osse minus sicca duráque est. Quanuis autem diuersa sit ab osse cartilago, sæpe tamen ætatis spatio cartilago in os B degenerat: immò verò nulla ferè sunt ossa quæ antè cartilagines non fuerint. Ossa nanque omnia & dentes genis adhuc conclusi, infantibus cartilago sunt, quæ tandem in ossa duratur, vti cartilagines quæ inter sterni ossa continentur: ξιφοειδὲς, quod Galeno propterea nunc os nunc cartilago dicitur: costarum fines, coccygis extremũ: acromium, quod ob id Hippocrati os, Galeno cartilago nominatur, & quod in cordis basi media situm est, vnde arteria magna & vena arteriosa emergit. id enim minoribus animalibus mollius, grandioribus durius, maximis vel os planè est vel ossea cartilago. Ob id videtur rectè scripsisse Aristoteles Hist. anim. lib. 1, cap. 1, cartilaginis & ossis eandem materiam esse, sola siccitate differẽtem. Hæc Gorr. apud quem vide & alia de differẽtia cartilaginum, de duplici eorum genere & vsu. Nicand. Alexiph. ὠδεκλώσεσι δ' αἴσαι Θαίρικος· πᾶσι χόνδρος ὑπὲρ κύτος ἕζετο γαστρός. Poll. lib. 2, χόνδρον vocat τὸ μέσον τῆς ῥινός, id est septum cartilagineum quod nasum medium diuidit. Idem χόνδρον nominari ait τὸν βρόγχον seu τραχηλῶνα, quoniam videlicet cartilagineus est.

C. Χονδροκοπεῖον, ου, τὸ, Vbi κόπτεται ὁ χόνδρος, Mola seu pistrini genus in quo alica tunditur seu frangitur. Poll. lib. 3, μύλωνας, χονδροκοπῖα, ἀλφιτεῖα, numerat inter ea ἵνα κολάζωνται οἱ δοῦλοι. coniiciebantur enim olim in pistrina. Apud Hesych. verò proparoxytonως legitur, Χονδροκόπια, μύλων ὅπου ὁ χόνδρος κόπτεται.

C. Χονδρότυπος, Ex cartilagine formatus, seu Cartilaginis figuram gerens, Cartilagineus. Ex Aristot. Hist. anim. lib. 9, χονδρότυπος κεφαλὴ pro Caput cartilagineum.

C. Χονδράκανθος, Spinam habens ex cartilagine, seu Pro spina cartilaginem habens. Galenus enim χονδράκανθα vocare dicitur Quæ pro spina cartilaginem habent, Cartilaginea.

C. Ἐγχόνδρος, ου, ό, Cartilaginem in se habẽs, vel Cartilagineus. Item Grumos in se habens, seu In grumos concretus, Grumosus. vt ἐγχόνδρος λίβανος apud Dioscor. lib. 1, Marcell. interpr. Thus grumosum: meritò dissentiens ab Hermol. qui cartilagineum vertit.

C. Ὑπόχονδριος, Qui sub cartilagine est. Ὑπόχονδριον (inquit Gorr.) medici vocant totam illam corporis humani regionem quæ à mucronata cartilagine vtrinque ad ilia vsque protenditur. Nominis ratio est quòd ὑπὸ τὸν χόνδρον, hoc est sub cartilagine, iacet, póstque eam sit. Nec verò musculi tantùm, sed & interna subiectáque illis viscera eo pariter nomine appellantur, quod sub notharum costarum cartilaginibus condita sint. Itaque ὑποχόνδριον ab hypochondrio non distinguitur. Galenus comment. 1, in lib. Epidem. 3, vbi Hippocrates hypochondrium simpliciter nominat, dextrum interpretatur, propter excellentiam qua præstat altei. Duplex enim esse hypochondrion, testatur idem ad Glauc. l. 1, alterum dextrum, alterum sinistrum, iuxta iecur & lienem. Poll. lib. 2, καὶ μὴν δὴ τῷ μὲν ὑπὸ καρδίᾳ χόνδρος ὑπόκειται· τῷ δὲ χόνδρῳ, ὑποχόνδριον. Apud Dioscor. lib. 1, ὑποχονδρίων φλεγμονὴ Hermolaus, Ruell. & Marcell. verterunt Præcordiorum inflammatio, cum Charisios H licet præcordia sint potius φρένες & τὸ διάφραγμα.

C. Ἐγχονδρίζειν duobus modis interpretãtur: nimirum vel χόνδρον ὀλοπάσσειν seu καταπλάσσειν, Chondro siue alica perspergere, aut ipsam cataplasmatis modo imponere: vel, τὸν χόνδρον ἁρμόζειν, cartilaginem coaptare. Quam postremam interpretationem dant huic loco Archigenis apud Galenum, τῶν κῆ πόπος libro 3, ἐγχονδρίσας

ὅπ μελῶς ἀϊκτμείασον, cartilagine probè coaptata fibulas imponito.

C. Συλχόνδρωσις, εως, ἡ, Quum ossa cõferuescunt, id est coalescunt, cartilaginis interuentu, apud Galen. De oss.

Χονδρώδης, εος, ὁ καὶ ἡ, Speciem χόνδρου gerens, Grumosus. Athen. lib. 3. ἀσήσου πυροῦ μιγνύμενον καὶ χονδρώδους. Item Cartilagineus seu Cartilaginosus. Aristot. Histor. anim. lib. 1, χονδρῶδες δὲ ἔχει, cartilagineum enim habet, & proinde duriusculum. Apud eundem τὰ χονδρώδη, partes seu appendices cartilaginosæ. vt & apud Hippocr. De fracturis, ὁπὲ μὲν τὸ χονδρῶδες αὐτῷ, ἀφ' οὗ πέφυκεν ὁ πένων ὄπισθεν τῆς βεραχίονος. Apud Athen. lib. 7, sunt etiam piscium genera quædam χονδρώδη, quæ & σελαχώδη, Latinis cartilaginea, teste Plin. li. 9, cap. 24. Tales autem esse dicit πολύποδας, καλεοὺς, κύνας. Idem eodem libro ait, οὔτε δὲ σέαρ οὔτε πιμελὴν ἔχειν τοῖς ἰχθῦς τούτοις, ἀλλὰ τὸ χονδρώδεις εἶναι.

Χονδρίτης, ου, ὁ, vt χονδρίτης ἄρτος, panis è chondro seu alica. Apud Athen. lib. 12, Tryphon hæc ἄρτων εἴδη ἐκπέπεται, ζυμίτιον, ἄζυμον, σεμιδαλίτιον, χονδρίτιον, συκομισόν. fieriq; τὸν χονδρίτιον ait ἐκ τῆς ἀλέσεως. nam ἐκ τῆς κριθῆς χόνδρον μὴ γίνεσθαι. Est ibidem ET Χόνδριβος ἄρτος, de quo hæc Archestr. Κόλλιξ Θεσσαλικός σοι ὑπαρχέτω, ὃν καλέουσι Κῆνοι κριμμαπίαν, οἱ δ' ἄλλοι χόνδριβον ἄρτον. Apud Hesych. & FOEM. Χονδρίτης, quod exp. παχεῖα σεμίδαλις, crassa simila. σεμίδαλιν tamẽ & χόνδρον differre, Trypho innuit quum ἄρτον σεμιδαλίτιον diuersum facit à χονδρίτῃ.

Χονδριάω, ῶ, Sum χονδρώδης seu θρομβώδης. vt χονδρῶντες μαστοὶ apud Dioscor. lib. 2, de lẽte, Mammæ quæ ita turgescunt vt in eis χόνδροι esse videantur, id est grumi lactis concreti. Marcell. in eum locum, Duo mammarum (inquit) in fœminis vitia Dioscor. coniungit: alterum, quum in grumos lac densatur, quod χονδριῶντας μαστοὺς vocant: alterum, quo maiore impetu lactis à natura in eam partem facto tument, inflammantúrque, nec possunt copiam eius muliebres mammæ ferre: quod ἀπαργῶντας appellant. Verba Dioscor. sunt, ὡς ὃ χονδριῶντας μαστοὺς ἢ ἀπαργανώσης ἐλκώδης ἢ θαλάσσῃ ἁρμόζει καὶ παπαθεῖς. Pro quo ἀπαργανώσης ipse reponit ἀπαργῶντας.

Χονδρόω, Facio χόνδρον. Hesych. χονδρόει exp. σεμίδαλιν ποιεῖ, similam facit.

Χονδρίλη, ης, ἡ, eidem Hesychio est ἄγριόν τι λάχανον, agreste quoddam olus, caulem, folia & flores cichorio similia habens: vnde ipsum & sylueſtris intybi speciem esse dixerunt nonnulli, σέριδα quoque & κιχώριον nominãtes, teste Dioscor. lib. 2, cap. 161. Plin. lib. 22, cap. 22, Chondrillon siue chondrille, folia habet intybi, circumrosis similia, caulem minus pedalem, succo madentem amaro. Vbi nota duplici λ scribi, & neutro genere legi etiã Χόνδριλλον. Apud Dioscor. quoque duplici λ scribitur, sed per κ ab initio, NIMIRVM Κονδρίλλη, vt apud Plin. quoque rursum Condrylla, lib. 21, cap. 15 & 17. Sed magis primam scripturam probo, quæ non solùm apud Hesych. extat, verùm etiam apud Galen. & Paul. Ægin.

Χονδρίον autem eidem Hesychio est πίναξ, κέρκμος, discus, cacabus. vel etiam (vt alii interpr.) Patina, Vas testaceũ.

ΧΟΡΔΗ, ῆς, ἡ, Intestinum.

idem quod χολὰς seu χόλιξ: quanquam iis nominibus intelligi putãtur poti⁹ crassiora intestina. Apud Athen. in fine lib. 7, Σύννου τέμαχος, κρέα δελφακίων, χορδάς τ' ἐείφων, ἠπάρ τε καὶ νεῦρα, κριοῦ τ' ὄρχις, χόλικές τε βοός. ‖ Frequentius χορδὴ nominatur ipsa chorda seu fides ex intestino contorto & arefacto, quæ testudini lyræve aut alii instrumento musico intenta sonos melodicos edit pulsu. Homerus Iliad. φ, Ὡς δ' ὅτ' αὐὴρ φόρμιγγος ὀπιπάμενος καὶ ἀοιδῆς, Ῥηϊδίως ἐτάνυσε νέῳ ὀπὶ κάλοπι χορδὴν, Ἄψας ἀμφοτέρωθεν, εὐσφρεφὲς ἔντερον οἰός. Vbi clarè innuit quid sit χορδὴ μουσική, nimirum εὐσφρεφὲς ἔντερον οἰός. nam ex ouium in primis intestinis contortis fiunt eiusmodi fides. Plato Polit. 1, δοκεῖ αὖ οὐδέ πῃ σοὶ μουσικὸς ἀνὴρ, ἁρμοττόμενος λύραν, ἐθέλειν μουσικοῦ ἀνδρὸς ἐν τῇ ὀπτάσει καὶ ἀνέσει τῶν χορδῶν πλεονεκτεῖν, ἢ ἀξιοῦν πλέον ἔχειν; Quidã apud Athen. l. 14, φάλλω δ' εἴκοσι χορδᾶσι, μάγαδιν ἔχων. Metaph. apud Plut. ex poëta quopiam, Κινοῦσα χορδὰς πᾶς ἀκινήτους φρενός. Vnde apud Erasm. in prouerb. Chordas non mouendas mouere. apud quem vide & aliud prouerb. αὐτὴ χορδῆς, Chordæ vice. Affertur porrò & χορδὴ τόξου pro Neruus arcus, Neruus & chorda qua arcus intenditur: νεῦρον seu νευρά.

C. Χορδοποιὸς, οῦ, ὁ, Qui chordas conficit, Chordarum seu fidium conficiendarum artifex. VNDE Χορδοποιία, ας, ἡ, Chordarum confectio, vel Chordarum conficiendarum artificium. ITEM Χορδοποιϊκὸς, οῦ, ὁ, Pertinens ad eiusmodi artificem, seu Quo eiusmodi artifex vtitur. Vnde ADVERB. Χορδοποιϊκῶς, More eorum qui chordas conficiunt. Omnia hæc apud Poll. libro 7.

C. Χορδοπώλης, ου, ὁ, Chordarum venditor, Qui chordas seu fides venditat. Poll. lib. 7, ex Critia.

C. Χορδολογέω, ῶ, Chordis loquor, seu Chordarum pulsu loquor: id est Fidibus cano. Alii, Chordas seu fides deligo. Plut. De vtilitate ex inimicis percipienda, loquẽs de musicis artificibus, ὅταν δὲ ἄμελλα καὶ ἀγῶν ἤδη πρὸς ἑτέρους, οὐ μόνον αὐτοὺς ἀλλὰ καὶ τὰ ὄργανα μᾶλλον σωφρονέστερα χορδολογεῦντες, καὶ ἀκριβέστερον ἁρμοζόμενοι καὶ καθαλοῦντες.

C. Χορδονία, ας, ἡ, Chordarum intentio in lyra. Bud. ex Athen.

C. Χορδαψὸς, οῦ, ὁ, SIVE Χόρδαψος, (vtroque enim modo scriptum reperitur) dicitur tumor tenuis intestini, vt videatur intestinum ad chordæ similitudinem conuolutum, vt scribit Galen. lib. 6 De locis affectis. Archigenes (vt refert Aët. lib. 13) χορδαψὸν τὸ εἰλεοῦ speciem esse dicit, quum vno in loco circa tenuia intestina dolor consistit, vt admota manu durities & tumor tactui succumbat. ex quo subitum periculum creari, atque vt plurimum intra tertiam vel quartam horam: quòd si ad suppurationem inflammatio vergat, aut in longius tempus trahatur, ne tum quidem abesse periculum, quanquam ex iis aliqui euadant. Celsus scribit Dioclem Carystium tenuioris intestini morbum nominasse χορδαψὸν, à plerisque verò suo tempore appellari εἰλεόν. Dicitur autem χορδαψὸς, quod qui manum loco dolenti admouerit, is veluti τῆς χορδῆς ἅπτεται, id est, videtur sibi chordam tangere, propter magnam ex intestini inflammatione tensionem. Gorr. Itidem verò Aretæus εἰλεὸν & χορδαψὸν habere magnã inter se affinitatem indicat, de ambobus tractans eodem capite: & post εἰλεοῦ definitionẽ subiungens, χορδαψὸν nominari ὡς ὡς τοῖς ῥόφοις καὶ πίσσης καὶ μαλθακίς τῆς ἐντέρων ἔνι, καὶ πολὺ τὸ ὑποχώριον ὑποφίλη. Sed aliunde ipse deriuat, nimirum ab ἔψησις significante μάλθακις, & χορδὴ quod est ἔντερον. Vide lib. 2, περὶ ἐξέων παθῶν, c. 6. In equis autẽ χορδαψὸν esse dicit Apsyrtus in Hippiatr. ὅταν τὸν ἵππον ἀναφέρῃ δεῖ τὸ σόμα τοῦ ἵππου μικτῆρος.

C. Ἀκροχορδὼν, όνος, ἡ, Verruca dolens quæ sub cute coit durior & paulo asperior, callosa & plerunque teres, coloris eiusdem, infrà tenuis, ad cutem latior, fabæ ferè magnitudine: pueros maximè infestans. Vix vnà tantùm eodem tempore nascitur, sed ferè plures: eæque nonnunquam subitò desinunt, nonnunquam mediocrem inflammationem concitant: sunt quæ etiam in pus vertantur. Dicitur hoc nomine propterea quòd (vt ait Aëtius) similis sit vertice suo resectæ chordæ secundum extremitatem, vel (sicut existimat Celsus) quòd in imo vsqueadeo sit angusta vt pendere videatur. Tota enim foras prominet, adeo vt excisa nullam radiculam relinquat. Vnde & verruca pensilis à nonnullis Latinè vertitur, quòd basi angustiore prædita videatur pendere, summæ chordæ similis. In eo differt ἀπὸ τῆς μυρμηκίας, quòd quum vtrunque vitium cutis excrescentia sit, in tuberculi modum, hæc tamen præterquam quòd similem formicæ mordentis sensum inducit, basim etiam habet latiorem, & nigro colore prædita est, atque, vbi à chirurgo tollitur, sanguinem fundit copiosiorem quàm eius magnitudo ferre videatur. Hæc Gorræus. Dioscor. lib. 2, de lacerta, ἄρει δὲ καὶ μυρμηκίας καὶ ἀκροχορδόνας καὶ ἥλους, verrucas formicarias & pensiles. Et Plut. in Fabio refert, eum Verrucosum fuisse cognominatum, quòd haberet ἀκροχορδόνα μικραὶ ἐπάνω τῶν χείλους ὀλιγοφυκῶσαι.

C. Ἐπιχορδὶς, idem quod μεσεντέριον, id est corpus membranosum in medio intestinorum situm: forsan quòd supra intestina sit & ea sustineat. Aret. De morb. acut. lib. 2, cap. 6, καὶ δὲ καὶ ὀλιγοχορδίδα τὸ μεσεντέριον ἐκίκλησκον οἱ παλαιοί, τὰ μεσοῦντα νεῦρα καὶ ἀγγεῖα καὶ τοῖς ὑμένας τοῖς αὐτοῖς ἐπιφερόμενα.

C. Ἀντίχορδος, Contrarias chordas habens, Contrarium sonum chordis emittens, Obsonus, Dissonus. At Hesych. αὐτίχορδα exp. σύγχορδα, ἰσόχορδα, & Suid. σύμφωνα: vt αὐτὶ hic non contrarietatem, sed vicissitudinem vel potius correspondentiam denotet.

C. Ἄχορδος, ε, ὁ καὶ ἡ, Nullas habẽs chordas, Qui sine chordis est. vt φόρμιγξ ἄχορδος apud Aristot. Rhet. 3. Vbi & τὸ ἄχορδον καὶ τὸ ἄλυρον μέλος.

C. Δεκάχορδος, ου, ὁ καὶ ἡ, Decem habens chordas, Decem intentus fidibus. vt δεκάχορδον ψαλτήριον, psalterium decem chordarum, apud Græcos Bibl. interpr. psalmo 18.

C. Ἑπτάχορδος, Septem chordis constans, Septenas chordas seu fides habens. vt ἑπτάχορδοι ἁρμονίαι dicuntur cõcentus qui septem fiunt chordis seu neruis.

C. Ἰσόχορδος, Paribus vel æqualibus constãs chordis. Vtitur Hesych. in expositione compositi Ἀντίχορδος.

C. Μονόχορδος, Vnica constans seu intentus chorda. vt μονόχορδον ὄργανον, ab Arabibus inuentum, & sic cognominatum à chordarum simplicitate & numero, vt τρίχορδον, quo luserunt Assyrii, triplici chorda instructũ, quod & πανδοῦραν nominarunt: vnde πανδουρίζειν, & Pandurizare Sidonio. Poll. lib. 4, cap. 9.

C. Πεντάχορδος, Quinque habens chordas seu neruos, Quinis intentus fidibus. vt πεντάχορδον ὄργανον, inuentum à Scythis, quod καθῆπτο ἱμᾶσιν ὠμοβοΐνοις, pulsabatur autem bisulcis caprarum vngulis, teste Poll. lib. 4, cap. 9. De pentachordis vide & Martian. Capellam lib. 9.

C. Πολύχορδος, Multas habens chordas seu fides. vt πολύχορδος γῆρυς apud Eurip. Vox multarum fidium.

C. Πρόσχορδος, Ad chordas quadrans, Chordis consonus. vel simpliciter etiam Consonus, σύμφωνος. Affertur enim ex Platone De leg. πρὸς χορδὰ φθέγματα pro Consonæ voces.

C. Σύγχορδος, idem, Hesych. in Ἀντίχορδος suprà.

C. Τετράχορδος, Quatuor instructus chordis, Quaternis intentus seu constãs fidibus. vt τετράχορδα ὄργανα apud musicos. Vide Vitruu. lib. 5, cap. 4, & Martian. Capellam lib. 9. Affertur verò ET Τετραχορδικὰ pro Quæ habent quatuor chordas.

C. Τείχορδος, Tres habens chordas, Triplici intẽtus chorda. vt τείχορδον ὄργανον Assyriorum, de quo paulo antè in Μονόχορδος.

Χορδόω, ῶ, Implico & inuoluo, vt αἱ χορδαὶ εἰλεῖσθαι solent. Praxagora meretrix in Concion. Aristoph. de lychno, Κἂν τοῖσι σωματίοισιν Ἀφροδίτης τόπων Πειρωμένοισι πλησίον φθαρεῖς Χορδουμένων τῶν σωμάτων, dum corpora in coitu implicantur sibi mutuó. Schol. exp. κινουμένων, hoc dici scribens quoniam οἱ σιωπῶντες κινοῦνται.

Χορδεύω, F. εύσω, idem. Aristoph. Equit. Ταράττε καὶ χόρδευ' ὁμοῦ τὰ πράγματα Ἅπαντα· καὶ τὸν δῆμον αἰὲν πρὸς ποιοῦ, Ὑπολυκαίνων ῥήματοις μαγειρικοῖς. Ibi enim schol. & Suid. exp. σύμπλεκε ἀλλήλοις καὶ συγχύκα, qui metaphoram esse sumptam aiunt ab ἀλλαντοπώλαις. ii enim τὰς χορδὰς, id est τὰ ἔντερα ἀφ' τετραπόδων, γεμίζουσι καὶ πληροῦσι παντὸς τοῦ φυράματος. quorum more iubet & illum (vtpote ἀλλαντοπώλου personam gerentem) χορδεύειν καὶ παράττειν τὰ πολιτικὰ, σιωπᾶν καὶ συμφυρᾶν τὰ πράγματα, ἡδύσμασι χρώμενον καὶ ἀρτύοντα κακίαις. Addit præterea ibidem scholiastes χορδὴν esse τὸ λεπτὸν ἔντερον, tenue intestinum, quod solẽt πλέκειν οἱ μάγειροι. traduci autem & taxari ibi τοὺς ῥητορικοὺς, vtpote παρέλκοντας καὶ εἰς πλοκὰς ἐμβάλλοντας τὴν πόλιν, Inuoluẽtes, Implicantes, Intricantes vrbẽ, eo videlicet modo quo intestina à coquis solẽt inuolui & sibi implicari. Hesych. verò χορδεῦσαι exp. κακοποιῆσαι, πιμεῖν, vt in Herodoteo etiam lexico χορδεύων exponitur πίμων.

Χόρδευμα, ατος, τὸ, idem quod χορδὴ, Intestinum. scribit enim schol. Aristoph. χορδὰς & χορδεύματα vocari τὰ ἔντερα, in hoc loco Equit. Εἰ δὴ μὴ σύ γ' οἶδα κἀπιλυμ', οὐδ' ἐγὼ χορδεύματα. Quæ verba sunt ἀλλαντοπώλου.

C. Παραχορδίζειν, Dissonare à chordis, ὡς δὲ τὰς χορδὰς φωνεῖν. Horat. id vocat Chorda aberrare pro Discrepare & Discordare. Suidæ διαφωνεῖν, ἀμελπαίειν. Idem ὡς χορδὴς exp. ὡς ἀσήμενον ποιήσης, afferens hunc locum sine autoris nomine, ὡς ἔχων ὅπως μὴ δὲν ὡς χορδὴς ὢν δεῖ σ' ἀποδεῖξαι. Sed est is Aristophanis in Concionant. vbi schol. ὡς χορδὴς exp. ὡς ῥυθμὸν ποιήσης, ὡς ἀφθέγξῃ. metaphora sumpta vel ab illis musicis qui chordas perperam tangunt, vnam pro alia vel alio in tono pulsantes, vel ab ipsis chordis alterum edentibus sonum. Suid. affert & ὡς ἀκχόρδηκεν pro παρημόρτηκεν. quod est à VERBO Παραχορδέω. Id autem à NOMINE Παράχορδος, quod Atticum esse testatur idem lexicographus. Significat verò Aberrans chorda, Absonus.

ΧΟΡῸΣ, οῦ, ὁ, Chorus, vel Chorea, Tripudiũ, Saltatio:

tam de actione saltandi quàm de saltantium multitudine, vt Seruius testatur, qui & ipse dicit esse non solùm saltantium canentiúmve collectam multitudinem, sed etiam coæuorum cantum atque saltationem. Vnde apud poëtas, Plaudentes chori, Canori chori: item Æquales chori, Fœminei chori, Virginei chori, Leues nympharum cum satyris chori. Homerus Odyss. θ, Αἰεὶ δ' ἡμῖν δαῖς τε φίλη, κίθαρίς τε χοροί τε. Hesiod. Asp. Τῶν δ' αὖ ἄνδρες ἐν ἀγλαΐαις τε χορῶν τε Τέρψιν ἔχον, vtpote qui sponso adducerent sponsam. Et mox, Τῶν ὃ χοροὶ παίζοντες ἕπονται, chori ludentes: ex quib⁹ Τοὶ μὲν ὑπὸ λιγυρῶν συρίγγων ἴασιν αὐδὴν Ἐξ ἀπαλῶν στομάτων· Οἱ δ' ὑπὸ φορμίγγων ἀναγον χορὸν ἱμερόεντα. Ἔνθεν δ' αὖ ἑτέρωθε νέοι κώμαζον ὑπ' αὐλοῦ. Τοί γε μὲν αὖ παίζοντες ὑπ' ὀρχηθμῷ ἠδ' ἀοιδῇ, Τοί γε μὲν αὖ γελόωντες ὑπ' αὐλητῆρι ἕκαστος Πρόσθ' ἕκιον. atque ita πᾶσαν τὴν πόλιν θαλίαι τε χοροί τε εἶχον. Vbi prolixè declarat quid χορῶν nomine intelligatur, multitudo nimirum canentium tam viua voce quàm musicis instrumentis, saltantiúmque. Sic apud Homerum rursum, Iliad. π, de nympha quadam, τῆς ὃ κρατὺς Ἀργειφόντης Ἠράσατ', ὀφθαλμοῖσιν ἰδὼν μετὰ μαλπομένῃσιν Ἐν χορῷ Ἀρτέμιδος. crebros etenim Exercet Diana choros. Apud eundẽ εἰς χορὸν ἱέναι seu ἔρχεσθαι pro Ire agitatũ choros, Ad choreas se cõferre aut certè ad cœtum eorum qui choreas ducũt. Od. σ, δὺ τ' αὖ ἴη χορίτων χορὸν εἰς ἐρέειν. Il. ο, Οὐ μὰν ἔς γε χορὸν κέλεαι' ἐλθέμεν, ἀλλὰ μάχεσθαι. Dicitur & ποιεῖσθαι χορούς & ἡγεῖσθαι χορῶν, Agitare choros, Celebrare seu exercere choros, Ducere choreas. Quod postremum est potius præsultoris, id est eius qui primas obtinet in ducendo choro. Hesiod. Theogon. Ἀκροπάτῳ Ἑλικῶνι χορούς ἐνεποιήσαντο Καλοὺς, ἱμερόεντας. Theocr. autem dicit, χορὸν ἠρτίζοντο. Xenoph. Pæd. 8, de Cyro, ἔθυσε τὰ νομιζόμενα ἱερεῖα, καὶ τὸν χορὸν ἠγήσατο Πέρσαις κτ' τὰ παίσια. Et apud Aristot. Polit. 8, ὁ Λακεδαιμόνιος τὸν χορηγὸς αὐτὸς νίκησε τῷ χορῷ, choro saltãti tibia cecinit. Et apud Plut. in Apophth. Lacon. de Damonida quodam, παχθεὶς εἰς τὴν πελυπάμαν τῷ χορῷ παῖξιν ὑπὸ τῶν χορὸν ἱστάντων. Item apud Athen. lib. 2, ὁ χορὸς ὠρχεῖτ' αὐ ὀναφάλμοις δάπεδα καὶ στρωμαπόδεσμα. Et lib. 6, πρὸς ὀδὰ καὶ χοροὶ καὶ ἰδύφαλλοι μετ' ὀρχήσεως καὶ ᾠδῆς ἀπάντων ἀυπῷ. nec enim saltabant solùm, sed cantabant etiam chori, tibiis quoq; adhibitis aliſve instrumentis musicis. vt & Macrob. initio lib. 1 Saturn. Vides quàm multorum vocibus chorus cõstet: vna tamen ex omnibus redditur. Aliqua est illic acuta, aliqua grauis, aliqua media. accedunt viris fœminæ, interponitur fistula. In eodem χορῷ modò σωεπλέκοντο ἀλλήλοις, modò διέστοντο, apud Greg. Metaphorica autem & prouerbialia sunt ἐν ἀλλοτρίῳ χορῷ πίδα πήδαται, In alieno choro pedem ponere: quod est hominum πολυπραγμόνων, alienis se immiscentium negotiis & aliorum sibi partes vendicantium. Item ποῦ χορῶν πάξομεν; in qua chori parte statuemus? De quibus Erasm. in suis Chiliad. vbi habes & alia. Peculiariter verò χορὸς in tragœdiis, comœdiis ac satyris dicebatur multitudo vel virorũ vel mulierum quæ saltabat & canebat inter actus, quin etiam nonnulla interloquebatur, histrionis personam agens. Ac olim quidem, vt Athen. docet libro 14, σωέστηκεν ἡ σατυρικὴ ποίησις ὁκ χορῶν μόνων, ὡς καὶ ἡ τῶν τραγῳδία, ideóque οὐδὲ ὑποκριταὶ εἶχε: sed Æschylus postea in tragœdia duos histriones instituit, quum antea vnus esset duntaxat, chori personarum numerum

imminuit, actorem primarum partium introduxit. Itidem verò & comœdia vetus, vt ab initio chorus tantùm fuit, paulatimque personarum numero in quinq; actus processit, paulatim rursum velut attrito atque extenuato choro ad nouam comœdiam sic peruenit, vt in ea non modò non induceretur chorus, sed ne locus quidem vllus ei relinqueretur. Nam postquam otioso tempore fastidiosior spectator effectus, tunc quum ad cantores ab actoribus fabula transibat, consurgere & abire cœpisset, admonuit poëtas choros prætermittere. Officium autem chori his verbis exponit Horat. de arte poët. Actoris partes chorus officiúmq; virile Defendat: neu quid medios intercinat actus Quod non proposito cõducat & hæreat apté. Ille bonis faueátque & concilietur amicé: Et regat iratos, & amet peccare timentes. Ille dapes laudet mensæ breuis: ille salubrem Iustitiam, legésque & apertis otia portis. Ille tegat cõmissa, deósque precetur & oret Vt redeat miseris, abeat fortuna superbis. Idem verò docet etiam qualis tibia & quales fides interponi choro canenti debeant. Eiusdem chori erant εἰςοδοι & ἔξοδοι, item στροφαὶ & ἀντιστροφαὶ inter ipsas τὰς ὀρχήσεις. De quibus omnibus hic agere prolixum esset & ab instituto alienum. Consule igitur Aristot. De arte poëtica: Athen. lib. 1, necnõ scholiasten Sophoclis Demetrium Triclin. & schol. Aristophanis, aliorum etiam comicorum tragicorúmve interpretes, & Poll. lib. 4, cap. 15. Porrò poëta ipse χορὸν ab archonte ἤτει, archon autem ἐδίδου: quem postea δοθέντα ipse εἶχε & ἐδίδασκε. vt ex iis patet quæ subiungam. Plato lib. 7 De legibus, de tragicis poëtis loquens, νεῦε νεῦε, ὦ παῖδες μαλακῶν μουσῶν ἔκγονοι, ὅπῃ δείξαντες τοῖς ἄρχουσι τοιοῦτον τὰς ὑμετέρας ᾠδὰς τὰς ἡμετέρας ᾠδάς, αὖ μὴν τὰ αὐτά γε ἢ καὶ βελτίω τὰ παρ' ὑμῶν φαίνηται λεχθέντα, δώσομεν ὑμῖν χορόν· εἰ δὲ μή, ὦ φίλοι, οὐκ αὖ ποτε δυναίμεθα. Apud Athen. lib. 14, Ὃς οὐκ ἐδωκεν αἰτοῦντι Σοφοκλεῖ χορὸν, Τῷ Κλεομάχῳ δή, ὃν οὐκ αὖ ἠξίουν ἐγὼ Ἐμοὶ διδάσκειν οὐδ' αὖ εἰς Ἀδώνια. Et rursum, ἵπω δὲ καὶ τραγῳδίας Ὁ Κλεομάχου διδάσκαλος μετὰ τοῦ τοιούτου πειῶν, Ἔχων χορὸν Λυδιστὶ πλουσιοῦν μέλη Ποιηταί. Sic apud eundem Athen. lib. 8, quidam ποιεῖτο ἢ Φάωνος τὸ αὐλητικοῦ, καὶ ἔχειν ἔφασκε Μεγδοῖ χορόν. Zeno autem apud Plut. ὁρῶν τὸν Θεόφραστον ὅτι τοῦ πολλοὺς ἔχειν μαθητὰς θαυμαζόμενον, Ὁ δὲ κείνου μὲν χορὸς (inquit) μείζων, οὐνὸς δὲ συμφωνότερος, metaphora sumpta à chorodidascalis, quorum discipuli, quos χορεύειν docent, χορὸς appellantur. Apud eundem in Symp. lib. 4, κωνώπων χορὸν θεραπόμενος, pro Agmine. Metaphoricè itidem apud Theodoritum Histor. eccles. lib. 3, χορὸς & θίασος τῶν ἀσεβούντων, pro Christianis. Item in veteri ecclesia χορὸς dicebatur τὸ σύστημα τῶν ᾀδόντων, tempore Constantini filii, in duas diuisum partes, & διχῇ τοῖς Δαβιδικοὶ ψαλμοὶ ᾄδον, teste Suida. ¶ Χορὸς dicitur etiam locus choris seu choreis agitãdis destinatus. ὁ τόπος τῆς χορείας καὶ τῆς ὀρχήσεως. Homerus Odyss. θ, Λείηναν δ' χορὸν, καλὸν ἐν εὐρείῃ ἀγῶνα. Ibidem, Πέπλῳ δ' χορὸν θεῖον ποιεῖ.

C. Χοροβατέω, ῶ, Suidæ τὸ εἰς χορὸν βαίνω, Choros agitatum vado. Quo sensu ex Homero εἰς χορὸν ἴέναι & ἔρχεσθαι, item χορόνδε ἔρχεσθαι.

C. Χοροδέκτης, Qui in chorum recipit & admittit saltantes. Habebãt enim olim qui scirent quinam essent inserendi choro, & quo in loco collocandi. Suidæ ὁ τοῦ χοροῦ προεξάρχων, afferenti hunc adespoton locum, ὥσπερ οὖν τοῦδε τινος χοροδέκτου λαβεῖν τὸν τόπον. vt ille apud Plutarchum Spartanus Damonidas παχθεὶς εἰς τὸν πελθυπάραν τοῦ χοροῦ πάξιν ὑπὸ τοῦ τὸν χορὸν ἱστάντος. Idem infrà composita voce χοροστάτης.

C. Χοροδιδάσκαλος, Chori magister, Qui docet eos quos in chorum recepit, quomodo canere debeant, & quomodo saltare. Aristot. Polit. 3, cap. 9, οὐδὲ δὴ χοροδιδάσκαλος τὸν μείζονα καὶ κάλλιον τοῦ παντὸς χοροῦ φθεγγόμενον ἐάσει συγχορεύειν. Vtitur Plato quoque hoc vocabulo in lib. De leg. & Demosth. in Mid. vbi dicit, τὸν διδάσκαλον διέφθειρέ μου τὸ χορεῖον, chori mei magistrum corrupit: καὶ εἰ μὴ Τηλεφάνης ὁ αὐλητὴς αἰδοῦς βέλτιστος ἦν ἐμὲ τότε ἐρρύετο, καὶ τὸ θεῶμα αἰσχύμενος, τὸν ἄνθρωπον ἀπελάσας, αὐτὸς συγκροτεῖν καὶ διδάσκειν ᾤετο δεῖν τὸν χορὸν, οὐδ' αὖ ἠξιοῦμεθα, ἀλλ' ἀδίδακτος αὖ εἰσῆλθεν ὁ χορός. Vbi χοροδιδάσκαλον nota dici τὸν συγκροτοῦντα καὶ διδάσκοντα τὸν χορὸν, seu (vt enarrator exponit) τὸν μετὰ ῥυθμοῦ καὶ τεταγμένως μέλεσι ᾄδειν διδάσκοντα, quem κορυφαῖον etiam & ἡγεμόνα τοῦ χορευτῶν appellat, vt & Aristot. De mũdo, ἐν χορῷ (inquit) κορυφαίου καταρξαντος, συνεπηχεῖ πᾶς ὁ χορὸς ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἐν διαφόροις φωναῖς. Præcentorem nonnulli vocant & præsultorẽ: quoniam cantu saltúq; aliis præit. VNDE Χοροδιδασκαλία, ας, ἡ, Munus illud chorodidascali. Ex Xenoph. affertur pro Doctrina & peritia chori.

C. Χοροκιθαριστής, οῦ, ὁ, Qui citharam in choro pulsat. Fides enim choris adhibitas fuisse, vt & tibias, Horat. etiam testatur. Legitur apud Suet.

C. Χορολέκτης, ου, ὁ, idem cum χοροδιδάσκαλος. Synonymos enim apud Poll. lib. 4, c. 15, leguntur, ἡγεμὼν χοροῦ, κορυφαῖος χοροῦ, χορολέκτης, χοροποιὸς, χοροδιδάσκαλος. Fortassis autẽ dictus est ὁ χορολέκτης, quoniam deligebat in chorum pueros puellásque, vel quoniam in choro λέγειν καὶ ᾄδειν incipiebat. Nisi potius scribendum est χοροδέκτης, vt apud Suid. legi suprà docui.

C. Χοροποιὸς, οῦ, ὁ, Chori instaurator, Qui choros instaurat. vel etiam Chori magister. Synonymos enim à Poll. ponuntur χοροποιὸς, χοροδιδάσκαλος & χορολέκτης. quibus æquiualet sequens compositum χοροστάτης. Soph. ὦ θεῶν χοροποιὲ αἰαῖ Παῖ. gaudet enim choris iste deus. vnde & Homerus in hymno quodam vocat φιλόκροτον, ὅστ' ἀνὰ πίσυν Δειδρήεντ' ἄμυδις φοιτᾷ χορόθεσι νύμφαις. Plutarchus quoque pro χοροστάτης seu χοροδιδάσκαλος posuit, vt in lib. quo quærit Vtrum Athenienses belli an sapientiæ gloria præcelluerint, πεῦῶν δὲ καὶ θεωρῶν καὶ ξυστῶν ἀλουργῶν καὶ μηχανῶν ἀπὸ σκιωνῆς καὶ χοροποιῶν καὶ δ' ορυφόρων δυσθεαμάτευτος λαός.

C. Χοροστάτης, ου, ὁ, Is qui τὸν χορὸν ἵστησι, seu ὁ τὸν χορὸν ἱστὰς, vt Plutarchus loquitur, Qui instituit chorum, eique cantu vel saltu præit, Qui chorum symphoniacum moderatur. ὁ τοῦ χοροῦ ἐξάρχων seu καπάρχων, qui & ὁ κορυφαῖος τοῦ χοροῦ, ὁ χοροποιὸς seu χοροδιδάσκαλος. Iulianus Cæsar in epist. ad Iamblichũ, καθάπερ οἱ περὶ τὸν Διονύσου τὸν θίασον κρούσαντα πρὸς πλὴν χορείαν αἴφνης φέροντες, οὕτω καὶ ἡμεῖς ὑπὸ τοῦ σοῦ πλήκτρου τὸ εἰκὸς αὐτὴ κίνησιν, ὥσπερ οἱ περὶ χοροστάτην πρὸς τὸ ἀνάκλημα τοῦ ῥυθμοῦ συνομιλοῦντες, vt qui coryphæo & magistro chori (qui chorostates & chorodidascalos dicitur) accinunt & respondent ad auspicatum rythmi. VNDE Χοροστατέω, ῶ, Sum chorostates, Chorum instituo, Choro præeo. Ex quo verbo est particip. χοροστατῶν apud Suidam quod exp. χοροῦ ἐξάρχων. Itidémque Hesych.

Ab eadem cum χοροστάτης origine EST Χοροστασία etiam, quod idem Hesychius exp. χορὸς, vt & Budæus, afferens ex Greg. encom. Maccab. παννύχιοι δὲ ἡμῖν ἀγγέλων χοροστασία, f. erit in cælo. sicut ex Theodorito suprà habuimus ὁ τῶν ἀσεβούντων χορὸς & θίασος. Affertur verò ET Χοροστὰ ἑορτὴ ex Nonno pro Festum in quo choreæ instaurantur.

C. Χοροιτύπος, ου, ὁ, Qui in choro seu chorea terram pedibus plaudit seu pulsat. ὁ ἐν τοῖς χοροῖς τύπτων τὴν γῆν. Eustath. & Suid. Vel etiam simpliciter ὁ τὸν χορὸν τύπτων, accipiendo χορὸν pro ipso choreæ seu saltationis loco: vt illi qui apud Homerum Πέπλῳ χορὸν θεῖον ποιεῖ. VNDE Χοροιτυπία, ας, ἡ, de ipsa actione plaudendi pedibus solum inter saltandum, seu de ipsa actione plaudendi solum in quo chori celebrantur. Id est Chorus seu Chorea. nam & hæc de actione ipsa dicuntur. Homerus Iliad. ω, Ψόλοεσσά τ' ὀρχηστά τε χοροιτυπήσιν ἀρίστοι. In vulg. lex. habetur ET Χοροτυπία, pro Chorus: sed sine exemplo. In præcedentibus autem χοροιτύπος & χοροιτυπία illud ι insertum fuit metri causa, vt in χολοιβόρος & χολοίβαφος, atque aliis.

C. Χοραγὸς, οῦ, ὁ, Qui chorum ducit. ὁ τὸν χορὸν ἄγων. Qui choro præit. idem qui χοροστάτης & χοροποιός. Hesychio ὁ διδάσκαλος, ὁ ἔξαρχος. VNDE Χοραγεῖον, ου, τὸ, Locus in quo chori seu choreæ ducuntur. Hesych. vt χοραγὸς exp. διδάσκαλος, ita χοραγεῖον exp. διδασκαλεῖον. Infrà autem χορηγὸς & χορηγεῖον habebimus.

C. Χοραύλης, ου, ὁ, Qui tibias in choro inflat. Præter fides

enim choro tibiæ etiam adhibebantur. vt Horatius quoque testatur, & ante eum Aristoteles Polit. 8, vbi ait, καὶ γὰρ ἐν Λακεδαιμονί τις χορηγὸς, αὐτὸς αὐλήσας τῷ χορῷ, ipsemet choro saltanti fistula cecinit. Prouerbio solet dici apud Latinos, Mal[9] choraules, bonus symphoniacus. de quo Erasm. in Chiliad. Vtuntur verò hoc vocabulo apud eosdem tum poëtæ tum prosæ scriptores.

C. Χορηγὸς, οῦ, ὁ, Dux chori, Qui chorum ducit, Qui choro præit, Choragus Latinis etiam. idem qui χοροποιὸς & χοροστάτης. Hesychio ὁ διδάσκαλος, & τοῦ χοροῦ ἡγούμενος. Suidæ ὁ τοῦ χοροῦ ἡγούμενος. Item Is qui ornamenta sacris choreis necessaria suis præbet sumptibus, seu Qui choros celebrandos agitandósque certa mercede suscipit à populo. Quæ significatio priore est recentior. vt Demetr. Byzantius libro 4 περὶ ποιήματος docet, vbi χορηγοὺς vocatos scribit οὐχ ὥσπερ νῦν τοῖς μισθουμένοις τοὺς χορούς, ἀλλὰ τοὺς καθηγουμένους τῶν χορηγῶν, καθάπερ αὐτὸ τοὔνομα σημαίνει, inquit Athen. lib. 14. Itidem verò Budæo Choragus est dux chori, & suppeditator instrumenti ludicri & expensarum. Velut apud Plautum in Persa, cuidam roganti, Sed πόθεν ornamenta respondet alter, Abs chorago sumito. Et in Trinumo, Ornamẽta à chorago hæc suppsit suo periculo. Sic in hoc loco Antiphanis apud Athen. lib. 3, Ἢ στρατηγήσας περιφρόνει, ἢ χορηγὸς αἱρεθεὶς, Ἱμάτια καὶ χρυσᾶ φορεῖν τοῦ χοροῦ, ῥάκος φορεῖ, Ἢ πεπεραχὼν ἀπήγξατ', aut choragus electus, quum vel aureas ipse choro præbuerit vestes, lacerã pannosámq; gerit vestem. Sæpe enim fiebat vt belli duces, choragi & triremiũ præfecti ob nimios sumptus quos fecerant, ad paupertatem redigerẽtur. Itidem Demosth. in Mid. σωηδίκηται ὁ θεὸς, ὦ χορηγὸς ἐγὼ καθεστήκειν. Et rursum, εἰ δὴ χορηγὸν ὄντα ὑμέτερον, ἱερομνήμονας οὔσης, ὑβρίσας φαίνεται. nam ei Midias χορηγοῦντι pugnum incusserat. Vt verò clarius adhuc pateat choragum fuisse eum qui sumptus fecerit in chorum symphoniacum, placet hæc subiungere ex argumento Libanii in orationem illam, Festum (inquit) agitabant Athenienses in honorem Bacchi, quod à deo illo Bacchanalia nominabant. In eo festo tragici & comici & tibicinum chori inter se certabant. Cõstituebantur autem chori isti à tribubus, quæ decem numero erant: & eligebatur choragus ex vnaquaque tribu, qui sumptus præberet in choros illos faciendos, seu (vt ipsius vtar verbis) χορηγὸς δὲ ὧν ἑκάστης φυλῆς, ὁ τὰ ἀναλώματα παρέχων τὰ περὶ τὸν χορόν. Vbi etiam addit ὡς Δημοσθένης τῆς ἑαυτοῦ φυλῆς τῆς Πανδιονίδος ἐθελοντὴς ὑπέστη χορηγός. Itidem verò in argumento incerti autoris annotatur ὡς ἐν τοῖς μεγάλοις Παναθηναίοις γυμνασιά τινα ἐγίνοντο, καὶ περιβάλλετο ἀφ' ἑκάστης φυλῆς εἰς γυμνασιάρχος, λαμβάνων χρήματα εἰς τὸ γυμναζειν τοὺς ὑπηρετήσοντας τὴν ἑορτὴν, καὶ δώσοντας πύκτων δαπάνας τοῖς τῆς ἑαυτοῦ φυλῆς. καὶ ὡσαύτως ἐν τοῖς Διονυσίοις περιβάλλετο χορηγὸς ἀφ' ἑκάστης φυλῆς πρὸς τὸ τρέφειν χοροὺς παίδων τε καὶ ἀνδρῶν· ὃς ἐλάμβανε καὶ αὐτὸς εἰς τοῦτο χρήματα. Additur ibidem de choragis, ὡς ὑπτιάσας τῆς ἑορτῆς ἠγωνίζοντο πρὸς ἀλλήλους καὶ ἤριζον, ὕμνους εἰς τὸν Διόνυσον ᾄδοντες· καὶ τὴν γυναῖκ' ἐπέμπετο τὸ ἆθλον ἑω. Item ὡς ὁ Δημοσθένης, ἰδὼν τὴν ἑαυτοῦ φυλὴν ἀπαλαζονεύουσαν τοῖς ποιήταις χορηγὸν, αὐτεπάγγελτον καὶ αὐτοχειροτόνητον ἑαυτὸν χορηγὸν τῇ φυλῇ κατέστησε· θέλων τε κοσμῆσαι τὸν αὐτοῦ χορὸν πλέον τῶν ἄλλων, ἐποίησεν αὐτὸν φορέσαι χρυσοῖς στεφάνοις. Ex quibus duobus locis satis est perspicuum quid Demetrius suprà intellexerit per τοὺς μισθουμένους τοὺς χοροὺς, nimirũ eos quibus chori certa quadam pecunia locabantur instituendi & exornandi cultu decente. Cum genitiuo quoque τραγῳδῶν χορηγὸς dicitur, Qui in tragœdiis chorica ornamenta suis præbet sumptibus. Vide id in Ἀνηχόρηγος infrà. ¶ Porrò ab his choragis sumpta metaphora, generaliter χορηγοὶ vocati fuere qui sumptus aliquos præberent, quiuis præbitores, suppeditatores seu subministratores. Demosth. Philipp. 3, συγγραφέντες ὑπὸ ἀνθρώπων πολλοὶ, καὶ χορηγὸν ἔχοντες Φίλιππον, καὶ πρυτανεύοντες παρ' ἐκείνου. Plutarchus in Pericle, δαψιλὴς ἑω χορηγὸς τοῖς χωμῳδοῖς, largus subministrator. Itidem Greg. τῷ καὶ τοῖς ἄλλοις χορηγῷ τῶν καλῶν, qui & aliis præbet & largitur quicquid habent rerum bonarum. Et Chrysost. καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ἢ πρὸς δυνὴ χορηγὸς, omniúmque aliorum suppeditatrix est precatio. Id est, Atque adeo alia omnia precatio suppeditat. Secũdum illud promissum quod habem[9] à Christo, Petite, & dabitur vobis. Nota verò, in illo loco genere fœminino vsurpatum χορηγὸς, & habere adiunctum genitiuum: in Gregorii autẽ loco, datiuum etiã personæ, præter genitiuũ rei. Itidẽ verò Hesychio χορηγὸς est ὁ ὀπηδοὺς τῶν ἡδύων, & Suidæ ὁ δοτήρ.

VNDE Χορηγία, ας, ἡ, Munus choragi, Officium quo choragus fungitur. Libanius in argumento orat. Demosth. in Mid. φησὶ μὲν καὶ ἄλλα πρὸς τὴν χορηγίαν ὑπ' αὐτοῦ πεποιθέναι κακῶς. Vbi quam ipse speciali vocabulo χορηγίαν nominat, orator generaliore appellat λειτουργίαν, his verbis, παρηκολούθησε παρ' ὅλην τὴν λειτουργίαν ἐπιρεάζων ἐμοὶ συνεχῶς. Itẽ accipitur pro erogatione sumptuum in ludos choricos. vt apud Plutarchum, paulo post locum illum quem in Χοροποιὸς citaui, καὶ χορηγία πολυτελὴς προσεκδυαλέσθω. Nisi & hîc pro ipso choragi munere capere malis. ¶ Ab hac choragorum erogatione in ludos choricos translatum, generaliter ponitur pro quauis erogatione & largitione seu suppeditatione, necnon pro ipso sumptu seu impensa. Hesychio & Suidæ, δόσις, παροχή. Herodian. lib. 7, Τοσαύτη τις πυραυλίδος ἡ φιλοχρημαία ὅθεν προφάσει τῆς πρὸς τοὺς στρατιώτας χορηγίας, quòd prætexerat sibi esse largiendas militibus pecunias. Philo De vita Mosis, libro 1, χορηγίαις οὐδὲν ἀνιείπων, Nihil præbere ac largiri detrectans, Nullum sumptum recusans. Plut. De exilio, de Themistocle loquens, χορηγία βασιλικῇ πρυτανευόμενος. rex enim Persarum eum vrbe sua pulsum tribus vrbibus donauit εἰς ὄψον καὶ οἶνον καὶ ὄψον. quibus nonnulli duas addũt, εἰς στρωμνὴν καὶ ἀμπεχόνην, vt idẽ Plut. in vita ipsius & Athen. lib. 1, referunt. Aristot. Polit. 4, πρὸς ἀκροάσεις καὶ δεξιώσεις πολλῆς χορηγίας ἐνδεοῦς μόνον. Et rursum, ὁ φύσει δεῖται καὶ χορηγίας τυχεῖν. Itidem lib. 7, οὐ γὰρ οἷόν τε πολιτείαν ἠρεῦθαι πρὸς ἀρίστην αἰδὺ συμμετέχοντα χορηγίας. Polyb. πόσας δυνάμεσι καὶ χορηγίαις; Rursum Herodian. dicit παρέχειν χορηγίαν ὕδατος pro παρέχειν ὕδωρ seu χορηγεῖν ὕδωρ, vel etiam δαψιλῶς χορηγεῖν, lib. 8, de fluuio Aquileiam vrbem circumfluente, ὁμοῦ παρέχων τὴν πρὸς βολὴν πάσσου καὶ χορηγίαν ὕδατος, aquarum præbens copiam.

Est INDE Χορηγεῖον quoque SIVE Χορήγιον, quæ idem significant cum superiore χοραγεῖον, id est Locus in quo chori ducuntur, Locus ducendis seu exercendis choris destinatus. Item Locus in quo chorus à chorago suis ornamentis instruitur & apparatur. Vitruu. lib. 5, cap. 9, Post scenam porticus sunt constituendæ, vti, quum imbres repentini ludos interpellauerint, habeat populus quò se recipiat ex theatro: choragiáque laxamentum habeant ad chorum parandum: vti sunt porticus Pompeianæ, itémque Athenis porticus Eumenici, patrísque Liberi fanum. Itidem Poll. lib. 4, cap. 15, χορηγίον nominari scribit τὸν τόπον οὗ ἡ τραγῳδία τὸν χορηγόν, Vbi choragi est apparatus. seu Vbi choragus habet ea quæ apparando & adornando choro sunt necessaria. Alioqui χορηγίον nomine significatur ipsum etiam instrumentum chori, hoc est ea quæ instruendo adornandóque choro necessaria sunt, Ornamẽta & instrumenta chorica, quæ choragus suppeditat τοῖς ἀγωνισταῖς. Quo modo Bud. accipit in hoc loco Demosth. Pro cor. de Æschine, τὰ πολυτελῆ δὲ ἕνεκα τῶν χορηγίων ἀμοιβαίοις ὅθεν τὴν πεπαχυνθεῖν ἀγαπητοὺς, τραγῳδοῦμεν. Latini certè ita vsurparunt vocabulum Choragium, vt idem B. p. 1008 docet. Interdum tamen & simpliciter pro apparatu, vt quum autor Rhet. ad Herenn. lib. 4 dicit, Aut aliquod fragile falsæ choragium gloriæ comparetur. At Polyb. τραγῳδοὺς & χορήγια copulauit in hoc apud Suidam loco, μὴ οἶον κῆ θαλάσσαν τὰς τραγῳδοὺς καὶ τὰ χορήγια τραγῳδοκομίζειν τοῖς σφαπτέδοις, μηδὲ ὅθεν ὑποζυγίων, ἀλλ' ἐν πήραις δέχ' ἡμεῖς ἔχοντας ἐφόδια. Similiter pro apparatu vel etiã loco vnde apparatus depromitur, accipi potest apud Athen. lib. 12, vbi regi Persarum beatitudine & voluptatum omni genere secundus esse dicitur rex Siciliæ, sed longè inferior, ἐκείνῳ μὲν γὰρ ὑπὸ (sed videtur scribi debere ἢ, aut certè aliquid deesse) Ἀσία ὅλη χορηγεῖ, τὸν δὲ Διονυσίου χορηγεῖον παντελῶς αὐ ἀπλέον τι φαίνειν πρὸς ἐκεῖνο συγκρινόμενον. Vbi nota properi-

ſpωmenωs ſcribi χορηγεῖον, ſed Budæo videri ſcribẽdum A
proparoxytonωs χορήγιον. Rurſum tamen properiſpωmenωs apud Poll. legitur, ſed in prima ſignificatione, vel potius in ea ſignificatione quæ à prima defluxit. vt quum lib.9, vrbis quaſdam partes recenſens, ſynonymωs ponit γραμματεῖα, διδασκαλεῖα, παιδαγωγεῖα, φωλεοί: ſubiungitque, ἐκάλουν δὲ τὸ διδασκαλεῖον καὶ χορόν, ὁπότε καὶ τὸν διδάσκαλον, χορηγόν, καὶ τὸ διδάσκειν, χορηγεῖν. Doricæ verò dialecti peculiarem hũc huius vſum eſſe dicit. ita enim vſurpaſſe Epicharmum ἐν Ὀδυσσεῖ αὐτομόλῳ: at ἐν Ἀρπαγᾶς eundem χορηγεῖον appellaſſe τὸ B
διδασκαλεῖον. Propriè igitur χορηγὸς dicitur dux & magiſter chori, qui chorum ducit eique præit, docẽs eum quomodo canendum ſit & quomodo ſaltandum: & χορηγεῖον, locus in quo id fit. latius deinde χορηγὸς ponitur pro quouis magiſtro, & χορηγεῖον pro quauis ſchola & ludo: vt & παιδευομένων χορὸς dictus per metaphoram pro σύνημα. Apud Ammonium autem proparoxytonωs χορήγιον pro διδασκαλεῖον.

Ab eodem χορηγὸς eſt & VERB. Χορηγέω, ῶ, Quod C
ſignificat Chori dux ſum, Chorum duco, Choro præeo. ſeu Chorum erudio & doceo. Aliquando & generalius pro Doceo, Erudio. nam (vt in præcedẽte χορηγεῖον docui) ſolet Dorica dialectus χορηγεῖν pro διδάσκειν vſurpare, veluti Epicharmus in Vlyſſe tranſfuga vſurpaſſe comperitur. ‖ Item Choragus ſum, Choragi munere fungor. hoc eſt Choris ſumptus præbeo, Choros ludis Bacchanalibus inſtituo, & adorno meis ſumptibus, Ludos choricos meis ſumptibus publicè edo ſeu exhibeo. Demoſth. Pro cor. ἐξελθόντ' ἢ ὁκ παίδων, ἀκόλουθα τοῦτοις D
φοβεῖσθαι, χορηγεῖν, τειμωρεῖν, εἰσφέρειν. Iſocr. Æginet. ὅσοι γὰρ μείζονων ἀρχῶν ἠξιώθησαν, ἢ πλείω χρήματα εἰσηνέγκαν, ἢ κάλλιον ἐχορήγησαν, ἢ μεγαλοπρεπέστερον τὰς ἄλλας λειτουργίας ἐλειτούργησαν. (Vbi nota πῶς χορηγίαν vocari λειτουργίαν, vt à Demoſthene quoque vocari ſuprà docui) Itidem Plut. De fort. Alex. lib.2, de Theſſalo & Athenodoro tragicis, ὧν αὐταγωνιζομένων ἀλλήλοις, ἐχορήγουν μὲν οἱ Κύπριοι βασιλεῖς, ἐκρινον δὲ οἱ δοκιμώτατοι τῶν θεατῶν. ‖ Cum datiuo etiã perſonæ iungitur, & ſignificat modò Sumptus præbeo & magnas pecunias erogo, more chora-
gorum, modò Largior. Ariſtot. Ethic.4, cap.2, de prodi- E
go, qui λαμπρύνεται περὶ τὸ μέλος, vt diues eſſe videatur & admirationi habeatur, ἐραστὴς γαμικῶς ἐστιν, καὶ κωμῳδοὺς χορηγῶν, ἐν τῇ παροδῷ πορφύραν εἰσφέρων. Plut. De non fœnerando, οὐ γὰρ ἄρτων οὐδὲ οἴνου ἡμῖν ὀφείλομεν, ἀλλὰ χωρίων καὶ οἰκοδομῶν καὶ ἡμιόνων καὶ τειχίνων καὶ τραπεζῶν, καὶ χορηγοῦντες ὁκλελυμένως πόλεσι, φιλοπονούμενοι φιλοπομπίας ἀκάρπους καὶ ἀχαρίστους. profuſis enim largitionibuſque pecuniarum exhauriuntur diti-
ſſimi alioqui, & ære alieno ſe obſtringũt. Niſi de illis F
ipſis ſumptibus dicatur quos facit qui χορηγὸς eſt. vt ſuprà apud Antiphanẽ quiſpiã χορηγὸς αἱρεθεὶς, γράμματα καὶ χρυσᾶ περιφαίνων τῷ χορῷ, ῥάκος φορεῖ. Herodian. lib.3, ὅσαι τῆς οὔσης οἴκοι περιουσίας ὡς ἀφειδῶς καὶ δαψιλῶς τοῖς θεαταῖς χορηγεῖν. At Æſchin. in Cteſiph. σὺ δ' ὁ πλουτεῖς, καὶ ταῖς ἡδοναῖς ταῖς σαυτοῦ χορηγεῖς. Interdum cum accuſ. rei, & tũc ſignificat Præbeo, Suppedito, Subminiſtro, Largior. Philo De vita M. lib.1, δῆλα ποιοῦσας ἀφθόνοις, ἃς αἱ βασιλεῖαι χορηγοῦσι, quas regna ſuppeditare ſolent. Demoſth. Ad epiſt. Phil. βασιλέα τῶν Περσῶν χρήματα χο- G
ρηγεῖν ἡμῖν προσηρέφοντο. Vbi nota etiam datiuum perſonæ. Inuenitur tamen iunctum & cum accuſatiuo perſonæ & datiuo rei inſtrumẽtali, vt δωροῦμαι, Dono. Polyb. lib.3, τὸ δ' ὑπὸ Κελτῶν πλῆθος δαψιλῶς μὲν ἐχορήγει τὸ στρατόπεδον τοῖς ὀπτανείοις, Liberaliter donabat exercitũ rebus ad victum neceſſariis, ſeu Liberaliter ſubminiſtrabat & ſuppeditabat exercitui res ad victum neceſ-
ſarias, Largiter præbebat annonam & commeatus. Vbi H
tranſitiuum eſt, ſicuti & paſſ. χορηγεῖσθαι. Dicitur enim χορηγεῖσθαι aliquis cui ſumptus præbentur & ſubminiſtrantur, ſeu Cui ſuppeditantur omnia, ſeu Cui ſuppeditant & ſuppetunt omnia. (nam & neutraliter vſurpatum reperitur verbum illud ſuppedito.) Antiphon, πρὸς τὸ χορευτὴν loquens, ὅπως ἄρισα χορηγοῖντο οἱ παῖδες, καὶ μηδενὸς ἐνδεεῖς εἶεν. Plut. Πομπήιον ἐκ τε γῆς καὶ θαλάσσης χορηγούμενον. Sic Ariſtot. Polit.4, cap.2, βούλεται γὰρ ἑκάστεα

κατ' ἀρετὴν συνεστάναι κεχορηγημένα. Idem addito datiuo inſtrumentali, Ethic.10, cap.8, dicit Solonem ἀδαίμονας cẽſere τοὺς μετρίως τοῖς ὀκτὸς κεχορηγημένους, qui mediocriter externis bonis ſuppeditãtur & affluunt. vt idem Ariſtot. Ethic.1 traddit ἀδαίμονα dici poſſe τὸν κατ' ἀρετὴν τελείαν ἐνεργοῦντα, καὶ τοῖς ὀκτὸς ἀγαθοῖς τελείως κεχορηγημένον, μὴ τὸν τυχόντα χρόνον. Item Diodor. Sicul. lib.2, ἢν δὲ συνέστι καὶ πόλεμοι καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι ὁπηφανείαν συντείνουσι κεχορηγημένη. Sic Cic. Si omiſſis his rebus omnibus quibus nos ſuppeditamur, eget ille ſenatu. οἷς ἡμεῖς κεχορηγήμεθα. Alioqui tamen & res aliqua χορηγεῖσθαι dicitur, pro Præberi, Suppeditari, Subminiſtrari. Theodor. Hiſt. eccleſ. lib.3, ταῖς ἀπὸ χορηγουμένοις δωρεαῖς τὰς ἐλπιζομένας πεπούμενος. At Alex. Aphrod. Probl. lib.1, τὸ πλεῖστον τῆς τοφῆς ἐξευδαιμονούμενον χορηγεῖται πᾶσι ἡδέσιν τὰ πάθοις, pro Suggeritur ſubminiſtrarque ad vitium illud ingenerandum.

VNDE Χορήγημα, ατος, τὸ, Idipſum quod χορηγεῖται, Id quod ſubminiſtratur ſeu ſuggeritur. χορήγιον ſeu χορηγία. Vel etiam Idipſum quo aliquid ſuppeditatur & inſtruitur. vt apud Plut. in Othone, ἢ Οὐιτελλίῳ λαμπρότητας καὶ οἰνοφλυγίας, ἢ τρυφῆς καὶ ἀκολασίας Ὄθων πώποτε ἡγεμονίαν χορήγημα τοσοῦτοι. id eſt, πῶς ἡγεμονίαν fuiſſe Ὄθωνι χορηγὸν τρυφῆς καὶ ἀκολασίας. Inde & BICOMP. Ἀχορήγητος, ου, ὁ καὶ ἡ, Qui nõ χορηγεῖται & ſuppeditatur, Cui non ſubminiſtratur, Cui non ſuppetit. vt apud Ariſtot. Polit.4, initio, εἴ τινι πόλει συμβέβηκε μήτε τὴν ἀρίστην πολιτεύεσθαι πολιτείαν, ἀχορήγητόν τε εἶναι καὶ τῶν αἰσχρῶν, rebuſque etiam neceſſariis non ſuppeditari. id eſt, Deſtitui & carere ſeu egere reb⁹ etiam neceſſariis. Idem ſine caſu Ethic. lib.1, ἀδωρότατον γὰρ καὶ οὐ ῥᾴστον τὰ καλὰ πράττειν ἀχορήγητον ὄντα, Non ſuppeditatum rebus neceſſariis, Quum nõ ſuppetunt ſeu ſuppeditant res ad id neceſſariæ. ITIDEM Ἀχορηγία, ας, ἡ, ex Polyb. affertur pro Inopia commeatus. vt idem ſit ἀχορηγία quod apud eũdem ὑ χορηγεῖσθαι τοῖς ὀπτανείοις. Sunt inde & verba BICOMP. Ἐπιχορηγέω ET Καταχορηγέω. Eſt autem Ἐπιχορηγέω, Inſuper præbeo, Inſuper ſubminiſtro & ſuppedito, Inſuper ſufficio & ſuggero. Exponitur tamen & ſimpliciter Suppedito, Subminiſtro. vt apud Paul. epiſt. ad Coloſſ. c.2, οὐ κρατῶν τὴν κεφαλήν, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα δι' τῶν ἁφῶν καὶ συνδέσμων ὀπτιχορηγούμενον καὶ συμβιβαζόμενον, αὔξει τὴν αὔξησιν τοῦ Θεοῦ, Suppeditatum & cõpactum. vt B. quoq; vertit, Vnde totum corpus iuncturis & artubus abundè ſuppeditatum atque coagmẽtatum, creſcit Dei incremento. Accipe autem Suppeditatum eo ſenſu quo ex Cic. habuimus ſuprà, Si omiſſis his rebus omnibus quibus nos ſuppeditamur, eget ille ſenatu. pro Quibus nos inſtructi ſumus, Quæ nobis ſuppetunt.

VNDE Ἐπιχορήγημα, ατος, τὸ, ET Ἐπιχορηγία, ας, ἡ, Quod inſuper ſuppeditatur, Additamẽtum ad priorem vel legitimam ſuppeditationem. Bud. enim pag. 1008, ὀπτιχορήγημα dici ſcribit, Suppeditationis corollarium, hoc eſt Vberius χορήγημα, vel Ad iuſtam legitimámq; ſuppeditationem additamentum. Itidem p.848, ὀπτιχορήγημα ſignificare ait Corollarium legitimi & cõſtituti cibi: poſſéque etiam ὀπτιχορηγήματα vocari ea quæ poſtremo loco præbentur ſodalibus, vt τὰ ἐπιθήματα, quæ vltimo loco eduntur, quæque ὀπτιδορπίσματα, ὀπτιδεῖπνα & ὀπτφορήματα dicuntur. Athen. lib.4, ἀλλ' ἔπαγκα μὴν λέγεται ταῦτα, ὅνπερ εἶον ὀπτιχορηγήματα τῶν συνεστιωμένων τοῖς φειδίτοις ἀγκλου, quæ præbentur vltra & poſt legitimum cõſtitutúmq; cibum. Sicut verò ὀπτιχορηγεῖσθαι Paulus tranſitiuè ſuprà vſurpat pro Suppeditari, id eſt Rebus ſuppeditatis ſubminiſtratiſq; inſtrui, ita ὀπτιχορηγίαν pro eiuſmodi ſuppeditatione, qua aliquis ſuppeditatur inſtruitúrque re aliqua: in epiſt. ad Epheſ. c.4, de Chriſto, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογούμενον καὶ συμβιβαζόμενον δι' πάσης ἁφῆς τῆς ὀπτιχορηγίας, κατ' ἐνέργειαν ἐν μέτρῳ ἑνὸς ἑκάστου μέρους τὴν αὔξησιν τοῦ σώματος ποιεῖται, per omnes ſuppeditatas cõmiſſuras: ſeu per omnes cõmiſſuras quibus ſuppeditatur & inſtruitur. Καταχορηγέω autẽ modò ſignificat Abſumo ſuppeditãdo, Abſumo in choragia, Cõſumo in magnificentia & apparatu ludorũ choricorũ, vt B. quoq; teſtatur: modò etiã, Suppedito, Largior, Erogo: vel etiã Effundo & largè cõtribuo, teſte eodem, af-

ferente

ferẽte καταχορηγῶ τοῖς ἰδίοις πλούτοις εἰς τὰ καινά. Quomodo A
apud Plutarch. quoque legimus, ἁμαρτάνοιεν Ἀθηναῖοι μεγάλα, πολὺ παυδὴν εἰς τὴν παιδιὰν καταναλίσκοντες, ὑπὲρ μεγάλων ἀποστολὴν δαπάνας καὶ σκευῆς ἐφόδια καταχορηγοῦντες εἰς τὸ θεᾶσθαι. Eſt porro & tertium BICOMP. Παραχορηγέω, idem ſignificãs cum χορηγέω, Suppedito, Subminiſtro, Præbeo. Athen. lib.4, ἰὼν δ' εἰς τὰ τῶν ἀνδρῶν φειδίτια κομιζοῦσιν, σκευοποιεῖται ἐκ πινῶν ῥάβδων ὠμοπλάτων, καὶ παραχορηγοῦντες αὐτὰ τοῖς φειδίταις ἐνὸς τῶν ἀποροῦντων, ἐνδοῦ ὅτε δὲ καὶ πλειόνων. Paulo antè dixerat παρέχουσι eodẽ ſenſu quo hic παραχορηγοῦντες. VNDE B
Παραχορήγημα, ατος, τὸ, quod Pollux lib.4, cap.15, dicit fuiſſe εἰ τὶ παρὸς ὑποκριτὴς τὴν παραφθέγξαιτο, vt in Æſchylo Agamemnone. ITEM Συγχορηγέω, ῶ, Simul præbeo ſeu ſubminiſtro, Confero. Vel, Simul choragus ſum, Confero & ipſe aliquid in choragium.

Ex Χορηγὸς autem BICOMPOS. Ἀντιχορηγὸς, vt ἀντιστράτηγος ex στρατηγός. ‖ Dicitur autem ἀντιχορηγὸς, ſeu Antichoragus, Æmulus alterius choragi, Qui ἐν τῇ χορηγίᾳ certat cum alio chorago ſplendore & magnifi centia choragii. Vnaquæque enim tribus ſuos habebat C
choragos, qui ὀπτάσης τῆς ἑορτῆς τοῦ Διονυσίων, ἐν ᾗ ἐχρῆν, ἠγωνίζοντο πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἡνίκα μὲν νίκης, ἑκάστου θέλοντος κοσμῆσαι τὴν αὐτῆς χορὸν πλέον τοῦ ἄλλου, vt in Χορηγὸς ſuprà docui. Exponitur etiam Qui contrà ſuppeditat. VNDE Ἀντιχορηγέω, ῶ, Sum antichoragus, In choragia certo. Ἀντιχορηγῶ σοι (inquit Bud.) verbũ eſt apud Demoſthenem, ſignificans contentionem certatim id munus obeuntium & choros in certamen inſtruentium. hoc eſt φιλονεικῶ σοι ὅπη τὴν τοῦ χορευτοῦ διδασκαλίαν, ἢ νίκη. Locus Demoſthenis quem citat, eſt orat. D
in Midiam pag.223, vbi ait, Τίσιν τὴν Ὑπερείδου κρίσιν ἀδελφὸν αὐτὴν χορηγῆσαι τοῦ Διὸς λέγει. Initio paginæ iſtius dicit, πολλῶν χορηγῶν φιλονεικησάντων, οὐδεὶς πώποτε τοῦτ' εἶδε τὸ πλεονέκτημα. Pro quo potuiſſet itidem dicere πολλῶν ἀντιχορηγούντων ἀλλήλοις. At pag præcedente vtitur vocabulo ἀντιχορηγὸς, dicens, ἡνίκα δὲ ὁ ἀντιχορηγὸς, καὶ κωλύσαι ἔφασαν, πλεῖστον τὸν τοῖς τραγικοῖς χοροῖς διδάσκοντα, ἀλόντα ἀσραπίας.

C. Χορῳδία, ας, ἡ, Chori cantus. Plato De legibus, pag 261, E
ῥαψῳδῶν καὶ κιθαρῳδῶν καὶ αὐλητῶν καὶ πάντων τῶν τοιούτων, ἀθλοθέτας ἑτέρους θρέψομεν αὐτῶν γίγνεσθαι, τῶν δὲ περὶ χορῳδίαν, ἄλλους. Vbi quam χορῳδίαν vocauit, vocat etiam χορῶν παιδιά. Sic enim ſubiungit, πρῶτον μὲν περὶ τὴν χορῶν παιδιάν, παίδων τε καὶ ἀνδρῶν καὶ θηλειῶν κορῶν, ὃν ὀρχήσεσι καὶ τῇ πάξει τῇ ἁπάσῃ γιγνομένῃ μουσικῇ τοῖς ἄρχον παν αἱρεῖσθαι χρεών. Poſſéntque illi οἱ περὶ χορῳδίαν, nominari etiam χορῳδοί.

C. Ἀντιχορία, ας, ἡ, Oppoſita chori pars: vel, Id quod oppo- F
ſita chori pars canit, vt quum hemichorion hemichorio reſpondet. Nam in duas partes chorus erat diuiſus interdum. Pollux libro 4, cap.15, ὁπόταν ὁ χορὸς εἰς δύο διαιρεθῇ, τὸ μὲν πρῶτον καλεῖται διχορία· ἑκατέρα δὲ μοῖρα ἡμιχόριον· ἡ δὲ αὐτὰ δύο, ἀντιχορία. Vbi etiam NOTA Ἡμιχόριον, ου, τὸ, ET Διχορία. Eſt autem ἡμιχόριον, Dimidia chori pars, Altera pars chori bipertiti: vt in tragœdiis Sophoclis & aliorum. Διχορία verò dicitur Chorus ipſe in duas partes diuiſus, ſeu Diuiſio chori in duas partes. AT Διχορεύειν Heſych. G
exp. ἐν δύο χοροῖς ᾄδειν, in duabus choris canere. Poſſet vnus etiam chorus in duas diuiſus partes, ſeu διχορία, διχορεύειν dici, nimirũ quum ambæ illæ partes canunt.

C. Ἄχορος, ου, ὁ καὶ ἡ, Chororum expers, Qui ſine choreis eſt vel fit. Plutarchus De aud. poemat. θυσίας μὲν γὰρ ἀχόρους καὶ αὐλοὺς ἴσμεν, οὐκ ἴσμεν δὲ ὕμνον οὐδὲ ἀψυδῆ ποίησιν.

C. Εὐρύχορος, In qua ampli chori duci poſſunt, & propterea Ampla, Spatioſa. Euſtathius eſſe ait regionis vel vrbis ἀδαίμονος epitheton, & ſignificare εἴθ' ἐνθάδε εὐρὺ χορεύειν. vt initio libri Odyſſ. ζ. Οἱ πρὶν μὲν ποτ' ἔναιον ἐν εὐρυχόρῳ Τροίῃ. Itidémque Il. 1, δι' Ἑλλάδος εὐρυχόροιο. Et Odyſſeæ o, — Εὐρύχορος Λακεδαίμων. Et alibi, εὐρύχορον Μυκαλησσόν. id eſt πλατεῖαν, μεγάλην. Sunt qui metri cauſa

ὦ in ὄ in hoc compoſito verſum dicant; pro εὐρύχωρος. QVIN ET Χοροὶ pro χῶραι ſeu τόποι accipi ab antiquis grammaticis teſtatur Euſtathius pag.1705, in hoc loco Homeri, initio Odyſſeæ μ, Νῆσόν τ' Αἰαίην, ὅθι τ' ἠοῦς ἠερόεσσα Οἰκία καὶ χοροί εἰσι, καὶ ἀντολαὶ ἠελίοιο. Vbi tamen non video quid veteres in propria ſignificatione hoc vocabulum accipere, vt intelligamus, auroram ibi ſuum habere domicilium ſuóſque choros. id eſt, ibi habitare & choros exercere cum ſuis ſodalibus: vt alias quoque deas deóſque ſuis choreis deſtinata habere loca, nõ raro legimus apud poetas, velut Apollo & Muſæ Heliconem ac Parnaſſum habent. Poſſet igitur deduci ex χορὸς ſignificãte locũ choreis deſtinatum, vt ſit ἔνθα ἀρῆς εἰσι χοροί, vbi ſpatioſi ſunt circi ſeu campi, choreis agitandis conſecrati.

C. ΠΡΟΣχορος, In choro ſeu chorea iunctus, In choro ſeu chorea aſtans. Ariſtophanes πρὸς χορον vocauit & συγχορεύειν, πῶς χορεύουσιν, teſte Poll. l.4, cap.15. Quibus verbis intellige fœminam quæ cum alia fœmina aut viro choros exercet & ſaltat.

C. Τριχορία, Triplex chorus. Pollux libro 4, cap.15, τριχορία δὲ Τυρταῖος ἔστησε, τρεῖς Λακώνων χοροὺς, καθ' ἡλικίαν ἑκάστην, παῖδας, ἄνδρας, γέροντας. Quod ipſum Plutarch. quoque teſtatur in Inſtitutis Laconicis, necnon in vita Lycurgi, addito ſimul iambo quem vnuſquiſque chorus canebat: pag.96. τριῶν γὰρ χορῶν κατ' τὰς τρεῖς ἡλικίας συνιστάντων ἐν ταῖς ἑορταῖς, ὁ μὲν πρῶτος γερόντων, ἠρχόμενος ᾖδεν, Ἄμμες ποτ' ἦμες ἄλικες νεανίαι. ὁ δὲ τῶν ἀκμαζόντων, ἀμειβόμενος ἔλεγεν. Ἄμμες δέ γ' εἰμὲν· ἀν δὲ λῆς, πεῖραν λαβέ. ὁ δὲ τρίτος, ὁ τῶν παίδων, Ἄμμες δέ γ' ἐσόμεσθα πολλῷ κάρρονες.

Χορικος, ου, ὁ, Choricus, Ad chorum pertinens, ſeu Quo chorus vti ſoleat. vt χορικα μέλη & χορικὰ ᾄσματα apud Pollucem libro 4, cap.15 & 16. vbi etiam de partibus eorundem. quarum Ariſtophanis quoque ſcholiaſtes, necnon Ariſtoteles meminit in libro De arte poetica: vbi χορικὸν appellat ſine adiectione quod Poll. χορικὸν ᾆσμα. ‖ Χορικὸς dicitur etiam ὁ τῶ χοροῦ ἀξιώσας. qualis erat Agatho, qui ὑπὸ Κεπᾶ μέλη ἐποίει, καὶ αὐτὸς ὑποκρίνετο: quamobrẽ & χορικὰ nominabantur, inquit Suid. Fuerit igitur χορικὸς, idem qui χορῳδὸς, vt τραγῳδὸς idem qui τραγικός.

Χόριος, SIVE Χορῖος, ου, ὁ, Pes quidam nominatus fuit quòd eo pedis genere conſcripti verſus choris ſeu choreis apti eſſent: vnde & Τροχαίου nomen inuenit, quod ἐν τοῖς χορῖοις agilius mouentur, in modum τῶν τροχόντων. vt Hephæſtionis quoque ſcholiaſtes docet his verbis, τῶν δὲ πεισυλλάβων ποδῶν, τροῦπος μὲν, ὁ χορῖος, ὁ καὶ πεντεσαχής. ἐκ πεντῶν βραχέων. ἐκλήθη δὲ χορῖος, ὅτι οἱ ὑπὸ τῶν χορευόντων ἀδόμενοι ἐν ταῖς χορείαις ὕμνοι, ὡς ὅπῃ τὸ πλεῖστον ἐκ τοιούτων συνίσταντο μέτρων· ὁ καὶ Τροχαῖος καὶ βραχυσύλλαβος. Vbi etiam nota tribrachyn, id eſt pedem tribus conſtantem breuibus ſyllabis, choreion nominari, quum alioqui ita dici ſoleat qui prima longa & ſecunda breui conſtat, vt ſuprà in Τροχαῖος docui, Tomo 3, pag.1654, C, D: vbi & Χόριος habes ex Terentiano Mauro. VNDE Χοριάμβος vocatur pes ex chorio & iambo conſtans, id eſt prima & vltima longis, mediis breuibus. de quo ibidem. Ex quo DICITVR Χοριαμβικὸν μέτρον, quod conſtat choriambis. cuiuſmodi apud Hephæſtionem aliqua leguntur & apud Horatium. Inde ET Διχόριος, Duplex choreus, Pes dupli ci choreo conſtans. Scholiaſtes Hephæſtionis, πίπαρπος ὁ αὐτικείμενος τούτῳ, (diambo videlicet) διτρόχαιος, ἐκ μακρᾶς καὶ βραχείας. καὶ μακρᾶς καὶ βραχείας· ὁ καὶ κρητικὸς καὶ διχόριος, ἢ τροχαϊκὴ τωτοποδία. meri enim trochæi ſeu chorei ſunt. Porro vt AD Χορῖος reuertar, afferunt & χορεῖα μέλη ſeu ᾄσματα ex Ariſtophanis ſchol. pro Carmina quæ in choris canuntur. vt & χορεῖν ἀοιδὴν Apollonio eſt ἡ μετὰ χοροῦ λεγομένη ᾠδὴ, Quæ cum ſaltatione decantatur, ſeu Ad quam ſaltatur, Ad quam chorea agitatur, Quæ tripudiando canitur. Argon. lib. 2, τὸν ῥα χορεῖν μέλψαν ἀοιδῇ. Item χορῖος quædam αὐλησις apud Athenæum libro 14, proculdubio quæ choris ſeu choreis adhibebatur. choris enim tibias adhi-

beri ſolitas, patet ex iis quæ in Χορὸς & Χορεύλης dixi. A Sed poſſet fortaſſis hoc χορεῖος ex χορεύω quoq; deriuari.

Χορεύω, F. εύσω, Choros agito ſeu celebro, Choros exerceo ſeu duco χορὸν ἀρτίζομαι ſeu ποιοῦμαι, vt Muſæ apud Heſiod. initio Theog. Ἀκροτάτῳ Ἑλικῶνι χοροὺς ἐνεποιήσαντο Καλοὺς, ἱμερόεντας, ἐπερρώσαντο δὲ ποσσίν: quæ ibidem περὶ κρηνίλω ἰοειδέα πίσω ἀπαλοῖσιν Ορχεῦντες. Nam vel idem ſignificant ὀρχέομαι & χορεύω, Salto, Tripudio: vel parum à ſe differunt. alicubi enim copulata leguntur. vt apud Herodian. lib. 1, Antoninus Heliogabalus Alexãdrum ἐβούλετο τὸν ἑαυτοῦ παιδεύειν ὀπτηδεύματα, ὀρχεῖσθαί B τε καὶ χορεύειν. Itémque apud Ariſtoph. in Pluto, Ορχεῖσθε καὶ σκιρτᾶτε καὶ χορεύετε. Non multum certè à ſe differre patet itidem ex hoc Luc. περὶ ὀρχήσεως loco, εἰ δὲ ὄρχησις, ἐφή βων τε καὶ παρθένων παρ' ἕνα χορεύοντων, adoleſcentium virginúmque ſerie conſtat per manus reſte ducta alternãtium in chorea. Hoc igitur diſcriminis forſitã fuerit, φ τὸ χορεύειν erat Saltare ſeu tripudiare cum cantu, ὀρχεῖσθαι autem Rhythmicè moueri etiam ſine cantu. Herodian. l. 5, de Antonino Heliogabalo, γύναιά τε ὅπη χώρεια ἐχόρευε σὺν αὐτῷ περιθέοντα τοῖς βωμοῖς, κύμβαλα καὶ τύμπανα μετὰ χεῖρας φέροντα. Ibidem, περί τε τοὺς βωμοὺς ἐχόρευεν ὑπὸ παντοδαποῖς ἤχοις ὀργάνων. Itidémque aliquanto antè, περί τε τοῖς βωμοῖς χορεύοντα νόμῳ βαρβάρων, ὑπό τε αὐλοῖς καὶ σύριγξι, παντοδαπῶν τε ὀργάνων ἤχῳ. (At ex Greg. Naz. χορεύουσας περὶ τὸ πρόσωπον αἷμον, pro Exultantes circa primam cauſam. poſſis etiã, Præ lætitia choros ducentes circa primam cauſam) Iſocr. Areop. χορεύοντας ἐν χρυσοῖς ἱματίοις. Plut. Lyc. χορείας χορεύειν ἀγωνεῖς, ignobilibus exerceri choreis. Plato, χορείαν χορεύειν καλλίστω. Athen. l. 14, τοὺς κάλλιστα χορεύοντας. Paſſ. etiam voce & ſignificatione κεχορεύται dicitur pro Chori exercititi ſunt, (ſi hoc particip. ita licet vti, vt dicũtur chori exercerí) Chori agitati ſeu celebrati ſunt, Tripudiatum eſt & ſaltatum. Ariſtoph. Nub. Ἡγεῖσθ' ἔξω. κεχόρευται γὰρ μετείως πάνυ τήμερον ἡμῖν. At γάμοις ἐχόρευσαν ex Eurip. affertur pro Choris nuptias celebrarunt. nuptiarum enim tempore totam ferè vrbem θαλίαι τε χοροί τε Αγλαΐαι τ' ἔχουσι, vt in Χορὸς videre eſt ex Heſiodi quodã loco. Porro reperitur & χορεύειν πέδας, vt δήσεσθαι πέδας, pro Mouere ſeu agitare pedes modo ſaltantium & choros celebrãtum. Philipp. l. 2 Epigr. p. 174, Λαθρίον ἐρπυστὶ σκολιὸν πόδα κοσὶ χορεύσαι, flexuoſum pedem ſaltantiũ more mouens. Eurycius lib. 3, p. 274, in Sophocl. Αἰεὶ τοι λιπαρὰ δόξα σήμαιν δῖε Σοφόκλεις Σκηνίτης μαλακοὶς κοῦς ἄλοιπ' πέδας. Vbi etiam obiter nota hunc vſum VERBI Ἄλλομαι. Rurſum paſſ. uè aliquid χορεύεσθαι dicitur. Afferitur enim ex Platone De leg. χορευθεὶς pro Sub ſpecie ſaltationis expreſſus.

Χόρευμα, ατος, τὸ, Id quod ſaltando exprimitur, ſeu Saltatio. vt χόρευμα Βακχεῖον apud Eurip. in Phœn. Bacchica E ſaltatio ſeu tripudiatio, Bacchatio. βάκχευμα.

Χόρευσις, εως, ἡ, Saltatio. Vtitur eo verbali Suidas in Χορεῖον. AT Καθ' χόρευσις, εως, ἡ, Species cantus quo in Pythis ſudis repræſentabatur Apollo iam ouans. Poll. enim quum καθ' χόρευσιν eſſe dixiſſet vnam partem Πυθικοῦ νόμου τοῦ αὐλητικοῦ, ſubiungit, ἐν δὲ τῇ κατὰ χόρευσιν ὁ θεὸς τὸ ὀπωνίκια χορεύει.

Χορευτὴς, οῦ, ὁ. Saltator, Tripudiator, vel potius Qui ſimul cantat & ſaltat, vt in choris fit, Qui choros agitat ſeu exercet. Budæus χορευτὰς eſſe dicit eos qui chorum C conficiunt, & vnà cum ὑποκριταῖς ab Alex. Aphr. in Probl. inter φωνασκοῦντας numerari. Quomodo Poll. quoque lib. 4, c. 15, dicit τὸν κωμικὸν χορὸν fuiſſe πάντας ἐκ καὶ εἴκοσι χορευτάς. vbi etiam θεατρικοὺς vocatũ fuiſſe ait, ὁπότε αὐτὸ τετάρτου ὑποκριτοῦ δέοι τινὰ τῶν χορευτῶν εἰπεῖν ἐν ᾠδῇ. Necnon Plato in Sympoſio, αὐτός τε καὶ οἱ χορευταί, ipſe cum choricis, de Agathone qui τῇ τραγῳδίᾳ ἐνίκησεν. Et Plutar. οἱ δὲ χορηγοὶ τοῖς χορευταῖς ἐγχέλια καὶ θρισσάκια καὶ σκελίδας καὶ μελῶν θεραπεύοντες, ἀνώχοιν ὅπη πολὺ χρόνον, φωνασκουμένοις καὶ τρυφῶντας. (nam choragi H ludorum tempore alebant τοὺς περὶ τὴν χορῳδίαν, vt Plato vocat hoſce χορευτά.) Ariſtot. Polit. 3, ὥσπερ οὐδὲ τῶν χορευτῶν κορυφαῖος καὶ θεατάτου, ſ. ἀνάγκη μίαν εἶναι τὴν ὀρθήν. Vbi qui χορευτῶν κορυφαῖος dicitur, vocatur etiam

χοροστάτης, χοροδιδάσκαλος & χορηγός: poſt quem θεατὴς, πεπεισάτης, & qui deinceps ſequuntur. VNDE Χορευτικὰ ῥήματα apud Lucianum De ſaltat. Qualia ſunt τῶν χορευτῶν.

C. Ἐπιχόρευτος, Recèns choris ſeu choreis celebratus. vt ἐπιχόρευτος ἑορτὴ apud Nonnum. Itidem ἐπιχόρευτος νυμφίος affertur pro Sponſus recèns choro celebratus & deductus.

C. Ἀχόρευτος, Chororũ celebratione carens, Non celebratus choreis, Chorearum expers. vt ἄχορος. Exponitur etiam Alienus à chorea, Qui chorea nunquam eſt vſus, Qui choreas nunquam celebrauit. ὁ οὐ κεχορευκώς. vt apud Plat. initio lib. 2 De leg. οὐκοῦν ὁ μὲν ἀπαίδευτος, ἀχόρευτος ἡμῖν ἔσται· τὸν δὲ πεπαιδευμένον, ἱκανὸς κεχορευκότα θετέον.

Χορεία, ας, ἡ, Chorea, Saltatio cum cantu, Tripudium cantu mixtum. Scribit enim Suidas veteres χορείαν appellaſſe πᾶν μετὰ ᾠδῆς ὄρχησιν, & ante eum Plato De legibus libro 2, χορεία γε μὴν ὄρχησίς τε καὶ ᾠδὴ ξυνωνόμασται. Plut. Sympoſ. ſept. ſapientum, τῇ τελευταίᾳ ἡμέρᾳ παιγνιώδες οὖσης καὶ χορείας πινὸς καὶ παιδιᾶς θεᾶσθαι τὸν αἰγιαλόν, chorea quadam. Idem De defectu orac. ἄπειθεν δὲ τοῖς ἐφεξῆς ἀλλήλων ἀτρέμα θεῖόντας, ὥσπερ ἐν χορείᾳ, eos porro inter ſe deinceps contingere ac velut in chorea leniter ſe torquere. Baſil. in epiſt. quadam ad Greg. πῶς μακαριώτερον τὸ πρὸς ἀγγέλων χορείαν ἐν γῇ μιμεῖσθαι; Angelos choris cantúque Deum celebrantes imitari.

Χορεῖον, ου, τὸ Locus in quo χορεύοισι, Locus exercendis celebrandíque choreis deſtinatus, Locus vbi chori agitantur, Vbi cum cantu ſaltatur. χορηγεῖον. Heſychio διδασκαλεῖον, ἢ τὸ βωμός τις & αὐλιμά τι. Suidæ verò etiã ἡ χόρευσις.

C. ΑΜΦΙχορεύω, Circumtripudio, Cãtans ſaltánſque obeo ſeu circumeo. Cum accuſ. conſtruitur vi præpoſ.

C. ΑΝΑχορεύω, Tripudio, Cum cantu ſubſilio, Choreas duco ſeu agito. idẽ quod χορεύω Vnde BICOMP. Συναναχορεύω, Vnà tripudio & choreas celebro, Vnà ad cãtum ſeu numerum circumagor & moueor. Metaphoricè Ariſtot. De mũdo, ὁ οὐρανὸς συναναχορεύει πᾶσι τοῖς ἀπαύστοις, pro Cum his quaſi ad numeros circumfertur & conuertitur, vt choream ductitans. Budæus in ſuo lexico.

C. ΣΥΓχορεύω, idem quod præcedens συναναχορεύω, Vnà tripudio, Vnà cum cantu ad numeros conuertor ſeu ſalto. VNDE Συγχορευτὴς, οῦ, ὁ, Qui vnà cum alio tripudiat & ad numeros mouetur, Qui vnà choros exercet ſeu celebrat, Qui eiuſdem chori ſeu choreæ eſt. Et FOEM. Συγχορευτεία, ας, ἡ, Quæ vnà tripudiat, Quæ alicui in chorea iuncta eſt & adſtat: quæ & πρόσχορος. Ambo Poll. ex Ariſtoph. affert: συγχορευτὴς autẽ legitur apud Plat. De leg.

F Χορόν δὲ aduerbialiter pro εἰς χορὸν, vt οἶκόνδε & πόλεμόνδε pro εἰς οἶκον, εἰς πόλεμον. Hom. Il. γ, ὁ δέ κε φαίης Ἀιδηλοι μαχοσύνῃ μὲν τὸν γ' ἐλθέμεν, ἀλλὰ χορόν δὲ Ἐρχεσθ', ἠὲ χοροῖο νέον λήγοντα καθίζειν, Ductum choreas, Agitatum choros.

Χόριον autem longè diuerſam à ſuperioribus habet ſignificationem. Ita enim vocatur τὸ κάλυμμα τὸ συγγενόμενον ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῖς βρέφεσιν, vt Suidas teſtatur, itémque Heſych. apud quem & properiſpomenos LEGITVR Χορεῖον in hac ſignif. Nam poſt expoſitiones in ſuperiore Χορεῖον allatas, ſubiungit, καὶ τὸ κάλυμμα τὸ συγγενόμενον ἐν τῇ κοιλίᾳ: ſeorſim tamen infrà ſuo ordine & ſerie χόριον afferens pro πᾶν τὸ τῶν ὀρνίθων καὶ ἐχίδνων ἀγγεῖα. Quæ ſcriptura magis conſentanea eſt & paſſim obuia, interdum tamen proparoxytonos, interdũ oxytonos. Χόριον (inquit Gorr.) eſt extima fœtus membrana, ipſum totum inuoluens. Id eſt duplex, hoc eſt membranis cõſtans duabus: interna, tenuiſſima: externa, aliquanto craſſiore, ſed molliore & cruẽtatæ papyro bibulæ craſſitie mollitiéque & colore ſubſimili: inter quas feruntur ad fœtum nutriendum multæ tum venæ tum arteriæ, naſcentes ex congẽnerum vteri vaſorum oribus numero & magnitudine paribus, quæ κοτυληδόνας Hippocrates vocauit. Naſcitur autem χόριον quà quidem vteri ſuperficiẽ ſubcingit totam, ex virili ſemine: quà verò tãgit cornua, ex muliebri. ſiquidem toti internæ

vteri & cornuum eius ſuperficiei ſubtenditur, & omni A bus vteri & cornuum eius cotyledonibus adhæret, alicubi etiam ipſi vtero inter cotyledonas, ſed leuiter. Augetur vnà cum fœtu, cúmque vtero extenditur, ac fœtum totum inuoluit, etiam quà os eſt vteri, vt ſcribit Galen. lib. De anatome vteri, De fœtus formatione, De ſemine, & lib. 15 De vſu partium. Dicitur ἀπὸ τοῦ χοροῦ, quòd in eo vaſa veluti in choro diſpoſita ſunt. Sũt qui SCRIBANT Χωρεῖον, per ω, quòd fœtus veluti domicilium & ſedes ſit, vel quòd vnà cum fœtu χωρεῖ, id eſt procedit. Dicitur alio nomine δευτέρον, id eſt B ſecundæ, vt ſcribit Paul. Ægin. lib. 6, c. 75. Quo tamen nomine non extima modò fœtus membrana, ſed totum etiam fœtus inuolucrum tribus membranis compactum ſignificatur. Hæc ille. Porro eiuſmodi partus inuolucrum & velamentum dicitur χόειον ſiue χοεῖον, non in humano duntaxat, ſed etiam in aliarum animantium genere. In humano quidem, vt apud Hippocrat. in lib. quem περὶ φύσιος παιδίου inſcriptit, ὧδε καὶ τῇ γυναικὶ ἀπὸ μιᾶς μίξιος γινόμενα τὰ παιδία, ἑκάτερον ἐν κόλπῳ καὶ χωρίῳ ὄντι, καὶ πίπτει τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἀμφότερα, καὶ C πρότερον θάτερον χωρεῖ ἔξω καὶ τὸ χόειον αὐτό. Vbi nota, priore in loco ſcribi χωρίῳ, per ω in prima ſyllaba, in poſteriore χοεῖον per ο. Nota etiam, quod hìc in muliere vocauit χοεῖον, nominaſſe in beſtiis ὑμένα. ita enim paulo antè ſcripſerat, ἔστι κύων καὶ ὗς καὶ ἄλλα ζῶα ὅσα ἀφ' ἑνὸς λαγόνα τίκτει καὶ δύο καὶ πλείονα, καὶ ἕκαστον τῶν ζώων ἐν τῇσι μήτρῃσι ἐν κόλπῳ καὶ ὑμένι ἔστι. nam pro ἐν κόλπῳ καὶ ὑμένι ἔστι, quod in hoc loco eſt, in illo dicit ἐν κόλπῳ καὶ χωρίῳ ἔστι. Itidémque hic ſcriptor Γυναικείων lib. 1, πρόσθεν ὀκτὼ ἄλλον χόειον πολύμενον, medicamẽtum quod ap- D poſitu eiicit illud fœtus inuolucrum. vt & apud Dioſcor. l. 3, c. 167, anagyris folia πτίζεται πρὸς ὀκτῶ ὀβολοὺς χοείῳ καὶ ἐμμηνίοις καὶ ἐμβρύου. Ex quo Plin. l. 27, c. 4, Folia difficulter parientibus adalligantur, ita vt à partu ſtatim auferantur: quòd ſi emortuus hæreat, & ſecundæ menſéſque morentur, bibuntur. Rurſum Hippocr. aliquanto ante locum citatum, χοεῖον γυναικὸς καὶ τῶν ὀλέων παῖς κεφαλὰς πέσῃ. Vbi nota eum adieciſſe γυναικὸς, quoniã ſunt aliorum etiam animalium χοεῖα, vti Heſych. ſuprà eſſe dixit τὰ τῶν ὀρνίθων καὶ ἐχίδνων ἀγγεῖα: & Ariſt. Hiſt. E anim. lib. 9, ceruã ſuum χοεῖον arripere ilico à partu & vorare. Porro quid interſit inter ἀμνίον & χοεῖον Poll. docet. Is enim lib. 2, ſcribit duos eſſe περὶ τὴν ἐμβρύου χιτῶνας: ὧν τὸ μὲν ἔνδοθεν, λεπτότερόν τε καὶ μαλακώτερον ὄν, ἀμνίον ab Empedocle vocari, τὸ δὲ ἔξωθεν ἐπ' αὐτῷ τῷ πρὸς τῇ ὑστέρᾳ, χοεῖον nominari, οὗ καὶ τὸν ὀμφαλὸν ἐμπεφυκέναι. Vbi etiam ex Antiphonte hæc affert verba, ὃν ᾧ τὸ ἔμβρυον αὔξανεται τε καὶ τρέφεται, καλεῖται χοεῖον. ‖ Χόεια Heſychio ſunt etiam τὰ ὀκ μέλιτος καὶ γάλακτος γινόμενα βρώματα, (ita enim apud Heſych. legendum eſſe F cenſeo) edulia ex lacte & melle. vt apud Athenæum quoque lib. 14, legimus, Χόεια, βρώματα δι' μέλιτος καὶ γάλακτος γινόμενα. Pro quo tamen χέεια apud eundem LEGITVR Χορεῖα, vt l. 12, in hoc Alexidis loco, ἀπαλλάγηθί μου, Κανδαύλοις λέγων καὶ χορεῖα καὶ βατίνα.

VNDE Χοειοειδὴς, ές, ὁ καὶ ἡ, pro quo ſæpius reperitur SCRIPTVM Χοροειδὴς, Speciẽ τοῦ χοείου gerens, Similis inuolucro fœtus, quod χοεῖον nominatur. Id autem de tribus dicitur apud anatomiæ profeſſores. G Primùm quidem ſignificat implexum arteriarum in ventriculis cerebri anterioribus factum in modum τοῦ χοείου, hoc eſt membranæ fœtum inuoluentis, quam ſecundas appellant. Is autem geminus eſt, dexter & ſiniſter, in vtroque ſcilicet cerebri ventriculo anteriore vnus: ſimilis τοῦ χοείου, non modò varia atque implicata vaſorum textura, ſed ſubſtantia etiam quadam ſubrubra & glandulóſa, quæ per medios vaſorum anfractus cernitur: non ei diſſimilis quæ τοῦ χοείου vaſa amplectitur atque ſuſtinet. Secunda ſignificatione χοροειδὴς dicitur tenuis membrana quæ cerebrum inuoluit, eo quòd cerebri vaſa non aliter ſuſtineat quàm τὸ χοεῖον vaſa ad fœtum pertinentia complectitur. Rufus verò non totam eam membranam, ſed τὸν καλύπτοντα τὰς κοιλίας ἔνδοθεν χιτῶνα ſcripſit vocari χοροειδῆ. Id quod ego eſſe ſuſpicor quod Galenus lib. 8 De vſu partium, dicit ſe mirari cur aliqui non omnes tenuis membranæ partes velint χοροειδεῖς appellari. Verùm Herophilus (vt ait Rufus) etiam meningem χοροειδῆ vocabat. Tertia ſignificatio eſt, qua χοροειδὴς membrana oculi dicitur, quæ alio nomine ῥαγοειδὴς nuncupatur, vel quoniam naſcitur à cerebri membrana tenui, quam ῥαγοειδῆ diximus vocari, vel quòd pariter atque χοεῖον venis intertexta ſit. Quanquam videtur Rufus ſentire non totam eam tunicam χοροειδῆ dici, ſed ea tantùm B parte qua albo oculorum ſubiecta eſt, vt & ῥαγοειδῆ ea parte qua ſubeſt κερατοειδεῖ tunicæ. Gorr.

ΧΟΡΤΟΣ, Fœnum. Interdum tamen & de herba adhuc virenti: ſed non apud veteres ſcriptores fortaſſe. Legitur de virẽti herba, & ea quidem tritici, Matth. 13, & Marci 4, χόρτος ἐβλάστησε, herba germinauit. Itidẽ de virẽti gramine & herba quauis 1 Pet. 1, ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος ἐξέπεσεν, exaruit gramen & flos decidit. Potius de gramine arido dicitur apud Greg. de igni infernali, ὃ ἐδίδει ὡς χόρτον τὴν ὕλην. Sic apud Paul. epiſt. ad Cor. 1, c. 3, εἰ δέ τις ἐποικοδομεῖ ἐπὶ τὸ θεμέλιον τοῦτον, χρυσὸν, ἀργυρον, λίθους τιμίους, ξύλα, χόρτον, καλάμην, ἑκάστου τὸ ἔργον φανερὸν γενήσεται, nimirum ἐν πυρὶ ἀποκαλυπτόμενον καὶ δοκιμαζόμενον. Apud veteres quidem certè de arido gramine, id eſt fœno, quod iumentis datur, paſſim vſurpatum reperimus. Plutarchus in Apophthegm. & in libro An ſeni capeſſenda reſpublica, πυθόμενος ὅτι χόρτος οὐκ ἔστι τοῖς ἱππουγίοις. Xen. Pæd. 8, μήτε ἵππος ἀγυμνάστους χόρτον ἐμβάλετο. Idem Plut. in Color. δι' ἀγροικίαν καὶ βωμολοχίαν καὶ ὕβριν τὸ αὐθρώπου χόρτον πνὰ περιβάλλοντες Σωκράτει. Ammian. in Epigr. Δείσας δ' ἐκ τούτων μὴ καὶ χόρτον προσθῇ μοι, ne & fœnum mihi apponeret. Et apud Athen. lib. 13, — δοκεῖς γάρ μοι πολλὰ Ἵππου χόρτον φησὶ κατεβεβρωκέναι, Hippe videris mihi (inquit) multum admodum comediſſe fœni: alludẽdo ad nomen. Solet enim τοῖς ἵππος περιβάλλεσθαι ὁ χόρτος. ‖ Generaliter χόρτος, vt χλὸς quoque, ſignificat etiam πᾶν βρῶμα, Cibus. vt in hoc loco Hipponactis, apud Athen. l. 7, — σῦκα μέτεια πρώϊφον, Καὶ κρίθινον κόλλικα, δούλιον χόρτον. nec enim eiuſmodi panes hordeacei vocari poſſunt vel fœnum vel gramen vel herba. eſt igitur δούλιος χόρτος, βρῶμα & cibus ᾧ χορτάζονται οἱ δοῦλοι. vel etiam Cibus qui ſeruis obiicitur, vt fœnum equis. Heſych. exp. χόρτασμα. ‖ Χόρτος eidem Heſychio eſt περίβολος τῆς αὐλῆς, vt in illo Homerico Iliad. λ, Αὐλῆς ἐν χόρτῳ. Et Il. ω, Αὐλῆς ἐν χόρτῳ κυλινδόμενος κατὰ κόπρον. vbi ſchol. quoque & Euſt. eo nomine accipiunt περίφραγμα ſeu ἕρκαλον, id eſt ſeptum quo cincta eſt ἡ αὐλή. Vnde Latinorũ Cors ſeu Cohors, dicta videri queat. nam & ipſa locus eſt cinctus in quo gallinæ aliæq; aues altiles ſolẽt ali. ‖ Χόρτον dici etiã ὑφασμα τὸ περιέφραγμα tradit Heſych. necnõ πᾶν ἄρυγχοείαν & ἢ χώφαν.

C. Χορτοκόπιον, SIVE Χορτοκόπον, ου, τὸ, Campus fœnarius, Pratum. Ad verbum, Locus in quo fœnum ſecari poteſt vel ſolet. Dioſc. lib. 2, cap. 177, de Medica herba, ἔοικε μὲν ἅπτεσθαι φυομένῃ περιφύλλῳ τῇ ἐν χορτοκοπίοις, ſimilis eſt trifolio pratenſi, ſeu in fœnariis campis naſcenti. Et libro 3, c. 21, de anoni ſeu ononi herba, φυλλάρια μικρὰ ὡς πρὸς λωτὸν τὸ ἐν χορτοκοπίοις. Nota verò, in priore loco χορτοκόπιοις ſcribi ſine diphthongo, in poſteriore verò cũ diphthongo, vt & apud Poll. l. 7, πάσσριον δὲ, τὸ τῶν χορτοκόπον. Fœniſecium autem ſeu Fœnificium apud Latinos eſt ἡ χορτοκοπία, & Fœniſeca, τὸ χορτοκόπον ἐργαλεῖον, vt Fœniſex ὁ χορτοκόπος ἀνήρ.

C. Χορτομανέω, ῶ, Gramine herbiſq; virẽtibus inſanio, ſeu Luxurio gramine & virentibus herbis. De loco inculto dictũ in Parab. Solom. χερσωθήσεται καὶ χορτομανήσει ὅλως. naſcitur enim gramen in agris incultis deſertiſque.

H C. Εὐχορτος, idem CVM Εὔχλος, Gramine ſeu fœno abundans. Pollux libro 7, μηλόβοτος γῆ, βόσκος, εὔνομος καὶ εὔχλος· καὶ εὔχορτα πεδία. ſed poetica hæc eſſe ait. ‖ Exponitur etiam Appetens pabuli, ſed nullo eius ſignificationis allato exemplo.

C. Σύχορτος, Gramine conſitus, Herbifer, Herboſus. Item, Vicinus. v. l. ſed ſine exemplo.

Χορτώδης, εος, ὁ ἡ, Herbaceus, Gramineus, Ad formã graminis seu fœni accedens. At Χορτᾶος χιτὼν dicitur tunica hirsuta, qualem Sileni gestabant. Ita enim Pollux lib.4, c.18, de satyricæ fabulæ apparatu & habitu, καὶ χορτᾶος, χιτὼν δασύς, ὃν οἱ σιληνοὶ φοροῦσι. vt Suidæ quoque χορτᾶος est ὁ δασὺς καὶ μαλακὸς χιτών, hirsuta & villosa tunica. Apud Hesych. verò oxytonos, χορταῖος δασὺς χιτὼν, οἷος ὁ τῶν σιληνῶν. Et χορταῖον, τὸ ἔνδυμα τῶν σιληνῶν. VNDE Χορταιόβαμος, SIVE Χορταιοβάμων, teste eodem, dicitur ὁ σιληνός Videndum autem an ideo possit ita vocari quòd ea veste indutus incederet. Eundem χορταῖον Pollux esse ait Μαραθωνικὴν φόρημα. Forsan autem ex fœno seu virenti gramine erant eiusmodi silenorum tunicæ. Sunt enim rustici seu agrestes dii.

Χορτάριον, ου, τὸ, diminutiuè pro χόρτος, Gramen, Fœnũ. Exponitur etiã Stipula Cremiũ. sed ea expos. remotior est.

Χορτάζω, idẽ quod χλόω seu χλοΰω, Gramine pasco, Fœno sagino seu saturo. Hesiod. Erg. 2, Δὴ τότε χορτάζειν ἕλικας βοῦς ἤνδον ἐόντας, tunc, nimirum visis gruibus, quæ arationis tempus & hyemem prænuntiant, fœno seu pabulo satura boues. nam πάσσε ἔργα βόεσσιν, laborandum bobus est. laborem autem ferre nequeũt si pabulo eos non saginaris & habiles laboribus reddideris. Significat etiam simpliciter, Pasco, Alo, Sagino: in qua significatione habet nonnunquam accus. vt apud Plat. Pol. 1, εἰ δ' ὑῶν πόλιν κατεσκεύαζες, τί ἂν αὐτοὺς ἄλλο ἢ ταῦτα ἐχορτάζες; nimirum, σῦκα, ἐρεβίνθους, κυάμους, μύρτα, φηγοὺς. Interdum cum datiuo instrumentali. vt Hercules in Eubuli Amalthea apud Athen. l.2, Βοῦς τ' ἐμαυτὸν χορτάσων ἐλήλυθα. Interdum cum genit. sed tunc significat non tam Alo, Pasco, Nutrio, Cibo, Sagino, quàm Saturo, Satio, Exaturo, Exatio. Marci 8, πόθεν τούτους δυνήσεταί τις ὧδε χορτάσαι ἄρτων ἐπ' ἐρημίας; satiare panibus in deserto. Theophr. De caus. pl. l. 4, c. 10, ζώων πολλὰ ἀπόλλυται χορταζομένα πυρῶν, tritico satiata. vt oues tritico exatiatæ non raro visæ sunt disrumpi. Inflantur enim & præ tumiditate crepant. Alioquin χορτάζεσθαι & simpliciter pro κορένυσθαι, id est Satiari seu satiare se, accipitur, vt multis exemplis docet Vlpian. apud Athenæum lib. 3, defendens sese contra Cynulcum, qui eum reprehenderat, quòd dixisset κεχορτασμένοι, quum deberet potius verbo κορεσθῆναι vti. Ibidem verò habes iunctum & cũ accus. & cum genitiuo, & datiuo, vt in præcedentibus quoque locis.

Χόρτασμα, ατος, τὸ, Id quo χορτάζόμεθα, Pabulum, Cibus. Iis enim pasci satiarique solent animalia. Act. Apost. c. 7, οὐχ εὕρισκον χορτάσματα οἱ πατέρες ἡμῶν, non inueniebant cibos: quippe magna ingruerat fames. Vtitur & Hesychius in expositione nominis Χόρτος.

Χορτασμὸς, οῦ, ὁ, Satiatio seu Saturatio, Repletio. Poll. lib. 6, c. 8, ex Anaxandride comico.

C. Ἀχόρεστος, idẽ quod ἀκόρεστος seu ἀκόρητος, ἄπληστος; Insatiatus, Inexaturatus, Inexpletus. seu Insatiabilis, Inexaturabilis, Inexplebilis, Qui saturari & expleri nequit. Hesych.

X P Á Ω, ῶ, F. ήσω, Pr. ηκα, Commodo, Do cõmodatò, Vtendum do. vnde κέχρηκα apud Plutarchum, Commodauit. Itidémque κεχρήκει, commodauerat, apud Appian. vbi loquitur de duab⁹ legionibus quas Pompei⁹ Cæsari cõmodauerat. Accipitur & pro Mutuare, δανείζειν, Demosth. πρὸς δεηθεὶς ἀργυρίου, πρὸς ἐλθὼν τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ, ἐκέλευσε χρῆσαι χιλίας πελακοσίας πεντήκοντα μίαν. Sic apud Lysiam, ἐκέλευσε χρῆσαι ὅ, τι εἶπε δραχμὴν. At med. AOR. Χρήσασθαι de eo qui mutuatus est, & vtendum accepit. Plut. in Antonio, ὀνεκάλει δ' ὅπ χρησάμενος ναῦς παρ' αὐτοῦ πρὸς τὸν πόλεμον, ἀπεστέρησε, φ naues non reddiderat quas vtendas acceperat. Philo De vita M. lib. 2, ὥς περ γὰρ Θεοῦ πρὸς τοξάζοντος, ἑκάστη φύσις, ὅπερ ἔχρησεν, οἷα δάνειον αἰαλήσιμον, ἀπελάμβανε. Ex Græcis Bibl. interpr. Reg. lib. 1, cap. 2, αὐτὴ τὸ χρέος οὐ ἔχρησας τῷ Κυρίῳ. Suidas χρήσασθαι exp. δανείσασθαι. & subiungit χρῆσαι esse satius quàm δανεῖσαι. nam χρῆσαι dici δὴ φίλων: at verò δανείσασθαι πρὸς τοὺς τυχόντας. Affert Bud. & pass. PARTIC. Χρησθείσα, quo tam res commodatas quàm pecunias mutuas significari ait. Existimatur porro Χρέω Χρῶ factum ex VERBO Κιχράω, sed non minori cum ratione forsitan hoc ex illo factum esse suspicemur. Dicitur verò non solùm Κιχράω, ῶ, sed ETIAM Κίχρημι, & quidem frequentius. Bud. Κίχρημι tradẽs thema esse verbi Χρῆσαι, significantis Cõmodare, affert ex Demosth. τῷ δὴ χρημάτων στι τῶν ἡμῶν κίχρημι ὁ Ἀθηναῖος τοῖς ἀθέοις καὶ ἀσεβέσι τοῖς ἐπὶ αὐτῷ δόξαν, ὡς περ ἀλεξιφάρμακον, nomen suum commodantem. Itẽ ex Greg. de baptismate, ἰδοὺ κίχρημι τοῖς χείρας τῷ πνεύματι τὴν χύνωσιν τῶν σωτηρίαν. Vt autẽ DICITVR Κιχρὰς qui vtendum dedit, ita DICITVR Κιχρώμενος, qui vtendum rogauit, eo modo quo δανείζων & δανειζόμενος. Plut. in lib. περὶ δυςωπίας inscripto, δυεῖν αἰτοῦ ὃν ὁ δανειὼν ἐλεγχίδα κιχραμένων. AT VERO Κεχρημένος non est solùm Qui vtendum rogauit, sed etiam Qui indiget alicuius rei. vt Od. ρ, — καὶ πολλάκι δόσκον ἀλήτῃ Τοίῳ ὁποῖος ἔοι, ὅ ὅπῃ κεχρημένος ἔλθοι. Alibi in eodem κεχρημένον pro egenti & mendico posuit, Αἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένῳ ἀνδρὶ παρεῖναι. Vnde Hesiodus illud videtur transtuliisse, Αἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει. Hæc ferè Budæus, qui in deriuatione participii Κεχρημένος sibi assentientem non habet Eust. vt docebo in verbo Χρήζω.

Χρήστης, ου, ὁ, Qui commodauit, Qui mutuò dedit, Creditor. Phocyl. Μηδέ ποτε χρήστης πικρὸς γένοι αὐδρὶ πένητι. Aristoph. Nub. Ἀλλ' ὅσ' ἐμαυτῷ σρεφοδικήσω, καὶ τοὺς χρήστας διολιθῶν. Idem in eadem comœdia, τί πρὸς τοὺς χρήστας τε δυσκολωτάτους ἄγομαι, φέρομαι, τὰ χρήματ' ἐνεχυράζομαι. (Existimo autem, si χρήστων vera sit scriptura, ideo ita scribi, non autem χρηστῶν, vt differat à χρηστῶν genitiuo plur. cuius nominatiuus singularis est χρηστός. Habet certè & Eust. scripturam illã χρήστων, vbi eum Aristoph. locum affert) Demosth. in orat. πρὸς Ἀπατούριον inscripta, καὶ οἱ χρῆσται κατήσιον αὐτὸν ἀδικοῦντες, καὶ ἐνεβάτευον εἰς τὴν ναῦν.

Χρήστης, Qui commodatò accepit, Qui mutuò accepit, Debitor. Phocyl. in hac quoque signif. vsus est, quũ cecinit, — χρήστης κακοῦ ἔμμεναι αὐδρὸς φεύγε, μή σ' αὐτοῦ δίδοις πρὸς καιρὸν ἀπαιτέων. Ita enim scripti extant hi versus apud Schol. Aristoph. ex poemate autẽ quod extat, emendare non possum, quum illos ibi non inueniam. Cæterùm annotat idem Schol. Atticos χρήσας appellasse eos qui essent δανεισταί, quum alioqui vulgò nomine illo vocarentur οἱ χρεωφειλέται. Eustathius, post quam scripsit quosdam tradere aliquem χρήσασθαι dici ἰμάτιον, vel σκεῦος, subiungit, εἰ δὲ τῶν ἀλητῶν, ὅμως χρήστης ὢν τῷ καθόλου, ὁ ἁπλῶς δανείζων εὕρηται. quemadmodum & comicus declarat (inquit) quum scribit, ὑπὸ δὲ πόκων χρήστων τε &c. Idem alibi de duplici nominis πρὸς ὑπαμος significatione loquutus, subiungit, tale esse hoc χρήστης. Eo. n. declarari & τὸν δανειστὴν & τὸν ὀφείλοντα. At Hesychio χρήστης est non solùm ὁ ὀφειλέτης & ὁ δανειστὴς, sed etiam ὁ μάντις, de qua significatione dicendum mihi erit post Χρέω, ῶ, quo declaratur Oraculum edo, Oraculo respondeo. Cæterùm perperam apud Hesychiũ interiecta est hæc significatio, hoc modo, Χρήστης, ὀφειλέτης, ὁ μάντις, καὶ ὁ δανειστής. quum ita scribendum esset, ὀφειλέτης καὶ ὁ δανειστής. deinde ὁ μάντις. Qui ordo manifestè perturbatus, cautiores nos aliis plerisque in locis reddere debet, vbi alioqui huiusmodi perturbatio & periculosior & simul tamen obscurior est. Itidémque Demosth. hãc quoque significationem illi dedit, cum alibi, tum in orat. ὑπὲρ Φορμίωνος, scribens, ὁ δ' ἔλεγε μᾶλλον τὸν Πασίωνα χρήστην ἐχὴν τούτων τῶν χρημάτων, ἢ τοῖς ἄλλοις χρήσας οἷς πρὸς ἐμοῦ ἐῶ. vbi obserua & genitiuum.

Χρέος, Χρέους, τὸ, ET Χρεῖος, interdum ETIAM Χρέως ET Χρείως, Debitum, Mutuum, Æs alienum. Hom. Il. λ, Κύπριδος δ' λίγαινον ἄμ' ὀδὸν φαινομένῳ, Τοὶ δ' ἴδον οἷον χρεῖος ὀφείλετ' ἐν Ἠλιδὶ δίῃ. (vbi obserua obiter & morem antiquũ) Οἱ δ' σπουδάζομεν Πυλίων ἠγήτορες αἴρες Δαίσρεθον. πολέσιν δὲ Ἐπειοὶ χρεῖος ὄφειλον. Et aliquãto pòst, Καὶ δὲ τῷ χρεῖος μέγ' ὀφείλετ' ἐν Ἠλιδὶ δίῃ. At in soluta oratione semper absque ι scriptum inuenitur hoc nomen. Demosth. in orat. πρὸς Φαίνιππον inscripta, ὅπως μὴ ὕστερον ἐκεῖνα χρέος ἠμόμβνον αἰαφανήσοιτο ὅλῃ τῷ χωρίῳ, ne postea

æs alienum existeret super eo fundo contractum. Bud. Apud Liban. χρέος παρὰ τῶν ὀφείλων τῷ δήμῳ. Sic & apud tragicos ac comicos poetas. Aristoph. χρέος ἀποδοῦναι. Apud eundem, δανοῦμαι ὑπὸ τῶν δαπανῶν καὶ τῆς φάτνης καὶ τῶν χρεῶν. Idẽ genitiuus frequens est cum voce ἀποκοπὴ quasi rescissio æris alieni: ac Lat. more loquendo, Nouæ tabulæ, vt videbis in Ἀποκοπὴ, Tomi 2, col. seu semipag. 351. Interdum cum nomine διάλυσις, vt mox docebo. Apud Hesiod. autem inuenitur plur. GENIT. Χρειῶν (habens ι, vt χρεῖος in locis quos ex Hom. protuli) cum voce λύσις, in Erg. lib. 2 — δηὰ δ' αὔωγα Φεράζεσθαι χρειῶν τε λύσιν λιμοῦ τ' ἀλεωρήν. Apud eundem legimus & accus. plur. χρέα, vbi scribit, Βάλλαι δ' χρέα πρὸς ζυγὸν καὶ λιμοῦ ἀπωθῆν. Apud Aristot. Œc. 2, genit. sing. ἡ πόλις τοῦ χρέους ἀπηλλάγη, ciuitas ære alieno liberata est. Pro quo dici etiam posset τὰ χρέα διέλυσε, æs alienum dissoluit. Vnde est ILLVD Διάλυσις χρεῶν cum apud alios, tum apud Plat. Pro quo legimus in versu quem modò protuli ex Hesiodo, χρειῶν λύσιν. At verò Χρέως Atticum esse tradunt cum alii, tum Etymol. & Eustath. Videriq; posset ea forma dici qua λεώς pro λαός: affert tamẽ hic grammaticus & ista ex Rhetorico lexico, Χρέως Attici dicunt & Iones, vt Plato & Demosth. per ω: interdũ tamen & χρέος correptè. Et χρέος quidem habet genit. diuersum, videlicet χρέους: at χρέως eundem. Hæc ibi. Nõ suppetit tamen mihi vllum illius scripturæ χρέως exẽplum, ne in nominatiuo quidẽ. At in genit. possit hæc terminatio mira cuipiam videri: nec iam illius nominis λεώς inflexionem sequi dicetur. Cæterùm quemadmodum χρέος pro χρέος dicitur, sic χρείως apud Homer. legimus pro χρεῖος, Odyss. θ, Ἤραιτ' ἐείσω γάρ κεν Ἄρης χρείως ὑπαλυξας Οἴχηται φεύγων, αὐτός τε καὶ ἵππω καὶ δὲ πόνω. Quod autẽ attinet ad ILLVD Χρέον, cuius in v. l. fit mentio, vbi scribitur, Χρέον, ου, τὸ, valde mihi suspectum est: ac vereor ne ex imperitis illorum consarcinatorib⁹ aliquis hũc nomin. singul. finxerit, ad quem reduceret pluralem χρέα: quum non animaduerteret vt ex χρέος fit χρέους per contractionem, ita ex χρέεα fieri χρέα, eadem forma qua ex κλέεα fieri videmus κλέα. Sunt porro futilia, meo quidem iudicio, quæ de huius nominis χρέος deriuatione affert Etymologus: nimirum ex Χαῦ (hoc enim reponendum pro Χρῶ) significante ἐνδεῶμαι, fieri Χέω: vnde esse Χρέος per pleonasmum literæ ρ. Neminẽ certè inficiaturum puto, vt vicinitorem, ita etiam magis verisimilem deductionem meam esse à verbo Χέω, significante Do mutuò, & Mutuò accipio: vt videlicet dicatur χρέος quasi χέος. Nisi fortè χρέος sit tanquam à Χρέω fictitio pro Χέω.

Χρέος, Debitum fatale, Fatum, Mors. Voco autẽ debitum fatale, quod persoluere nos fatum cogit: vtorque hac periphrasi, non φ vsquam eam legerim, sed vt simul significationis huius rationem ostendã. Alciphr. ep. 26, ζῆν μὲ δὲ καὶ πεῖναι με μοίρεται ἡμῖν καὶ οὐκ ἔστι τὸ χρέος φυγεῖν, κἂν ὦ οἰκίσκω τὴς καθείξας αὐτὸν πηρῆ. ἐνεστὸς γὰρ ἡμέρα ὀκείτη, καὶ τὸ πεπρωμένον ἄφυκτον. Apud Plut. autem LEGITVR Μοιρίδιον χρέος pro eodem in aureo illo Cõsolationis ad Apollonium libello, vbi simul & huius appellationis rationem affert. Verùm ab eo μοιρίδιον χρέος esse dicitur non mors, sed vita. Hæc enim eius sunt verba, διὸ καὶ μοιρίδιον χρέος εἶπε λέγεται τὸ ζῆν, ὡς ἀποδοθησόμενον ὃ ἐδανείσαντο ἡμῖν οἱ πρόπαπορες. ὁ δὴ καὶ ἀκόλουθος καθόλου καὶ ἀσπανάκτως, ὅταν ὁ δανείσας ἀπαιτῇ. i. Ideóque vita μοιρίδιον χρέος (q. d. fatale debitum) esse dicitur, vtpote quod futurũ sit vt à nobis reddatur, à proauis nostris mutuò acceptum. quod nõ grauatè sed citra gemitum persoluendum est, quũ is à quo mutuò accepimus exigit. Enimuero quum pro χρέος hac in signif. multo frequentius DICATVR Χρεῶν, & commodiorè huic voci locum nõ inueniam, de ea quoque hic eadem opera agendum, addendúmque illi & alterum vsum cẽnseo. Est igitur χρεῶν itidem Fatum, Fatale decretum. Item Mors: qua etiam in signif. poni vocem illam Fatũ scimus: qua videlicet indicatur mortem esse fatalem quandam necessitatem. Apud Herodot. quum ὄνειρον dicitur πεῖσαι τὸν Ξέρξεα σραπεσθαι ἵνα τὸ χρεῶν ἠμῶνται, significat τὸ πεπρωμένον, vt tradit Eust. At quum orator dicit τὸν δεῖνα ἀπελθεῖν εἰς τὸ χρεών, tunc mortem naturalem significari scribit, vtpote quam χρεωσωῶνες οἱ ἐν ᾅδου, postea αἰαλούντες ἀποπνέοντι. Vbi obserua hunc grammaticum innuere vsum istũ nominis χρεῶν à debiti significatione translatum esse. (quanuis haud vllo ex loco afferatur χρεῶν quo significetur Debitum) quã etiam ob rationem aprè hîc à me collocatũm vocabulum istud fuerit. Apud Paus. τὸ χρεῶν est itidem Fatũ, Fatale decretum, vel Fatalis lex. (vt legimus apud Nasonem Met. l. 3, Dúmque ea per terras fatali lege geruntur) vbi scribit, τὸ γὰρ χρεῶν ἤδη Μεσσηνίοις ἤλωνεν. (quo dicitur modo à poetis Lat. fatum vrgere aliquẽ aut trahere) Apud eundem pro morte ponitur, vbi dicit, κατέλαβεν αὐτὸν τὸ χρεών, veluti hoc in loco, Αἰακίδην δ' τρωθέντα κατέλαβε μετ' οὐ πολὺ τὸ χρεών. Alibi verò ἐπέλαβεν hanc vocem iungit, eadem signif. Ἐνθάδε γὰρ τὸ χρεὼν ἐπέλαβεν αὐτὸν, mors, aut etiã fatum, seu fati necessitas. Pro quo dicere etiam possemus, poeticè loquendo, Iniecere manus parcæ. Sic mortem declarat apud autorem Axiochi qui Plat. adscribitur, ὅπως ἀσπανάκτῃ ἐς τὸ χρεὼν ἴῃ. (Vbi obserua ἀσπανάκτῃ ἐς τὸ χρεὼν ἴῃ, sicut suprà apud Plut. ἀσπανάκτως de eadem re) Et εἰς τὸ χρεὼν ἀπέναι, ibidẽ. Apud Luc. autem τὸ χρεὼν videtur posse reddi vel Fatũ, vel Mors, potius tamen Mors, in isto Hermot. loco, οὐκ εἰδότα εἰ σε πλησίον ἤδη τῷ ἀιφῷ ἠρόμβνον, τὸ χρεὼν ὀλίγῳ ἀν καταπάσῃ λαβόμβνον τῷ ποδὸς, ἐξ ἀπτοῖς τῷ ἐλπίδος. At verò in hoc Plut. loco (quem videtur ex tragico quopiam sumpsisse) in Consol. ad Apoll. καὶ ἐν Δίᾳ, Τί δ' τι χρεὼν ἂν ἔστι μὴ χρεὼν ποιεῖν, generaliter pro fato seu fatali decreto aut lege accipi costat. Periode enim sonant hæc verba acsi dicas, Fatum reuocari non potest, Fatum est irreuocabile, seu Fatale decretum, Lex fatalis aut fatorum est irreuocabilis. Euripides (cuius fortasse sunt & illa verba) μοῖραν δὲ τὸ χρεὼν copulauit, hoc in versu, Οὐκ ἔστ μοίρας τὸ χρεὼν τ' ἀπαλλαγή. quo etiam ex loco annotatur vocem χρεὼν esse indeclinabilem: quod certè & à quibusdam grammaticis annotatum fuit: sed χρεὼν cũ alio articulo q̃ τὸ, rarissimè inueniri puto. Cũ articulo quidem certè, quum pro fato seu morte ponitur, semper vsurpari constat. Alioqui χρεὼν sine articulo, habens subauditum verbum ὄφ, variis modis redditur. Interdũ enim χρεὼν pro χρεὼν ὄφ (quod verbum alicubi additũ inuenitur) interpretari possumus Necesse est (quæ significatio omnium maximè propria est, vtpote à fati necessitate sumpta: nisi quis velit expressius, Fatale est) vel Oportet. Arist. De mundo, χρεὼν φρουρὰ πόδεσμον ὄφ δῆσαι, Fasciculum sarcinarũ colligare necesse est. Apud Hom. autẽ, ἐμὲ δ' χρεὼν θᾶσσον ἱκέσθαι, me properare oportet. Sic χρεὼν εἶν, Oporteret, apud Plat. in Timæo, ὀνενόησα ὅπ χρεὼν εἴη με πρὸς ἐμαυτὸν πρόσσον ἱκανῶς πάντα ἀναλαβόντα λέγειν οὕτως, φ oporteret me omnia exactè mecum memoria repetentem & recolligentem, ita dicere. Interdum χρεὼν ὄφ (vel potius χρεών, omisso verbo ὄφ) Decet, Conuenit, item Fas est, necnon Operæpretium est. quarum quidem significationum exẽpla hæc in v. l. afferuntur. Ex Plat. epist. 8, ἐννοεῖν ὑμᾶς ἀμφοτέροις χρεὼν, vos ambos cogitare decet. Ex Eurip. σοί με δουλεύειν χρεὼν, me tibi morem gerere conuenit. Ex Aristoph. πῶς μητέρ' ὡς τύπτειν χρεὼν, fas est. Ex Herodoto, ὑ χρεὼν ὄφ ὑμέας μάχας αἰαβάλλεσθαι πρὸς Μεσσηνίους, nõ est operæpretium vos suscipere prælia aduersus Messenios. Ibidem, ὡς χρεὼν εἴη, (non allato autoris nomine) Vtè re foret, Vt ex vtilitate foret. Et vtendo verbo debere. vt in hoc Herodoti loco. χρεὼν γάρ μιν μὴ λέγειν πεῖσαι, quum non deberet rem, vt se habebat, aperire. Ex eodem, χρεὼν ὄφ ποιεῖν ἐν ἀποκρύφῳ τὰ αἰσχρά, turpia in occulto fieri debent. Sed & illa Platonis verba ἐννοεῖν ὑμᾶς ἀμφοτέροις χρεὼν, non solùm reddũtur, Vos ambos cogitare decet, sed etiã Ambo cogitare debetis. Hoc certè constat, vnùm eũdémque locũ interdum non vnã tantùm harum interpr. sed multas earũ admittere.

C. Χρεωκόπος, VEL. Χρεωκόπος, ITEM Χρεωκοπία, VEL Χρεωκοπία. (melior tamen vtrobique prior scriptura q̃ posterior, vt docebo paulo pòst) Est Χρεωκόπος, debiti seu debitorum rescissor: itidémq; Χρεωκοπία, Debiti seu debitorum rescissio, Æris alieni rescissio, siue decisio.

Dicitur certè de eo qui creditores debito seu debitis fraudat. Estque χρεωκοπῖν quod nos dicimus *Faire banqueroute*. nisi quòd illud latius etiam patere videtur. Budæus autem postquam dixit χρεῶν ἀποκοπὰς esse nouas tabulas, quasi æris alieni decisiones: eásque σισάχθειας etiam appellari: subiungit, Cui similis est χρεωκοπία. Nam χρεωκοπῖδαι Debito fraudari significat, decocta scilicet pecunia. Hæc ille. Sed χρεῶν ἀποκοπὴ, sicut nouæ tabulæ, publicum aliquid erat: quum χρεωκοπία vnius etiam priuatim esse posset. Inuenitur ETIAM Χρεωκοπίδαι apud Plutarchũ in Solone, pag. 159 meæ editionis. quod nomen fictitium esse puto, & pro χρεωκόποι vsurpatum, quandam patronymici formam illi tribuẽdo. Qui autem & quam ob causam hoc nomine appellati fuerint, tradit idem ibidem, his verbis: (sed contrahendo tamen aliquantum quæ scribit) Quum Solon æris alieni gratiam facere statuisset, suúmque hac de re consilium amicis quibusdam communicasset: hrà diuitibus magnam vim pecuniæ fœnerati, qua magna prædia coemerũt: deinde decreto promulgato, quum fructus ex suis possessionibus perciperent, nec earum tamen pretium persoluerent, χρεωκοπίδας appellati fuerunt. Hoc vocabulum quidam eo in loco interpret. Decoctores: quidam, Nouarum tabularum autores. Quæ posterior interpretatio nullo modo mihi placet. non enim hi nouarum tabularũ autores fuerunt, sed potius Solon, qui quum nouarum tabularum esset autor, occasionem τοῦ χρεωκοπεῖν illis præbuit. Sed nec voce Decoctores interpretandum censuerim hoc χρεωκοπίδαι. (quod & de χρεωκόποι dictum intelligi velim) Nam contingit quidem sæpenumero vt qui sua bona decoxerint, postea æs alienum dissoluere non possint, ideóque creditores suos debita pecunia fraudent: quod est χρεωκοπεῖν. Sed nec quicunque decoxerunt, χρεωκοποῦσι: nec vicissim quicunque χρεωκοποῦσι, necesse est vt prius decoxerint. Quamobrem χρεωκοπίδαι, sicut & χρεωκόποι, potius interpretandum censerem Æris alieni expilatores, aut Creditorum fraudatores. Prior tamen illa expositio magis mihi placet, tanquam verbum è verbo magis exprimẽs. Gallicè quidẽ certè dicerentur *Banqueroutiers*.

Hinc VERB. Χρεωκοπέω, ῶ, q.d. Debitum seu debita rescindo, Debito fraudo. Itidémque passi. Χρεωκοποῦμαι, Debito seu debitis fraudor. Phaler. Χρεωκοπηθέντος ἐπ' ὀνόματι δωρεᾶς Φαλάριδος, Πεισίας δρῶν κεκερδακέναι τε τὸ παρεκόπτε, ære suo fraudato, Bud. At Suidas χρεωκοπῆσαι exponit ὑπὸ χρεῶν ἀνοχλῆσαι. cuius significationis exẽplum desidero. Cæterùm quod ad scripturam huius cõpositi, (tam de verbo, q̃ vtroque nomine loquor) fateor quidem inueniri & cum ο, Χρεοκόπος, Χρεοκοπία, Χρεοκοπῶ, & quidem apud Bud. etiam: verùm mendosam esse censeo, nõ solùm φ in fide dignis exemplaribus scripturam illam, non hanc, inuenerim: (vt etiam apud Plut. χρεωκοπίδαι non χρεοκοπίδαι legimus) sed etiam φ composita alterius generis, per ω, non ο, vbiq; scripta inueniantur: veluti Ἀξιόχρεως, Καπόχρεως, Ὑπέρχρεως, Ὑπόχρεως. nam Ἀξιόχρεον per ο, Suidas barbarum esse scribit. Inueniri tamen καπόχρεοι docebo in Καπάχρεως.

C. Χρεωλυτέω, ῶ, VEL Χρεολυτέω, Debitum seu debita dissoluo. Æs alienum diffoluo, vel Æs alienum luo, vt loquitur Curtius, veluti non solùm interpretans, sed verbum Græcum λύω retinens. nam ex χρέα λύω factum est hoc compositum χρεωλυτῶ. Affertur autem ex Iosepho hoc verbum. Plutar. in Alcibiade χρεωλυτεῖν παῖς ὤνας videtur dixisse pro τὰ χρέα τῶν ὠνῶν διαλύειν, siue τὰ ὀκ τῶν ὠνῶν χρέα. De scriptura autem huius compositi idem quod de præced. dicendum censeo.

C. Χρεωφειλέτης, ου, ὁ, Debitor. Sed sonat q.d. Debitorũ seu æris alieni debitor. Est enim ex duabus ejusdem significationis vocibus compositum nomen hoc, videlicet ex χρέος & ὀφειλέτης. Nam ita malo quàm ex χρέος & ὀφειλή, cum Eustathio, quum ὀφειλέτης seorsim, id est extra compositionẽ, reperiri sciamus. Fuerit igitur χρεωφειλέτης dictum quasi χρέους ὀφειλέτης. Vel χρέως (qui genitiuus sit à Χρέως, de quo dictum suprà fuit) aut χρεῶν ὀφειλέτης. Schol. Aristoph. Atticam esse vult hanc vocẽ, vt & χρεώστης: quod vide. Legitur χρεωφειλέτης apud Plutar. aliquoties, item apud Lucam Euang. Pollux habet ETIAM Χρεωφείλημα: quod eadem forma dicetur pro debito.

Χρεωφειλέτης est etiam Creditor, in hoc quidem loco argumenti comœdiæ Aristoph. quæ Plutus inscribitur, (argumenti inquam, quod tertium ordine est & vltimum) Χρεμύλος γὰρ ἀπὸ τῆς χρέους καὶ τῶν αἰμύλων τὸ ἀπατῶν εἴρηται· ὁ ἀπατῶν δηλαδὴ τοὺς χρεωφειλέτας δῆθεν πενίαν. Sed eum qui ita scripsit, perperam voce ista esse vsum pronuntio. Nam nomini quidem χρέως vtranque significationem dat vterque verbi χρῆσθαι vsus: at vox cum qua compositum est nomen χρέως in nomine χρεωφειλέτης, quomodo posteriorem hanc significationem admittere queat?

C. Χρεαφορός, οῦ, ὁ, Qui debitorem in ius rapit alterius nomine. v. l. ex Hesychio, quem vide.

C. Ἀξιόχρεως vide suprà inter deriuata ab Ἄξιος, Tomi 1. col. 478.

C. Καπάχρεως, SIVE Καπόχρεος, Ære alieno pressus, Obæratus. Syn. ὁ μὴν ναύκληρος ἐθαύμαζε, καπάχρεως ὤν. Athen. δῆθεν τὴν τῶν πολέμων συνέχειαν καὶ τὴν τῶν βίων πολυτέλειαν καπάχρεοι ἐγένοντο. Apud eundẽ lib. 12, Agatharchides de Arymandeis hæc scribit, δῆθεν τὴν τοῦ βίου ἀστοπίαν καὶ πολυτέλειαν καπάχρεοι γενόμενοι, καὶ δῆθεν τὴν ὀργὴν καὶ φιλησδονίαν ἀδυνατοῦντες ἀποδοῦναι τὰ δανεια, τοῦ θεκλιναν πᾶς Μιθριδάτου ἐλπίσιν, ἅθλον ἕξειν νομίσαντες χρεῶν ἀποκοπάς. Dicuntur (inquit Bud.) ὑπόχρεω χρήματα vel κτήματα, item καπάχρεω ac καπάχρεα, necnon ὑπόγγυα, bona prædia & obærata, sponsione & fideiussione affecta. Et καπάχρεως οὐσία apud Demosth. Obæratæ facultates. Itẽ debitores ipsi ære alieno oppressi καπάχρεω dicuntur. Idẽ illud καπάχρεως apud Synesium alicubi interpr. Ære alieno obrutus. Metaphoricè autem positum cum genit. affertur ex Græcis Bibl. interpr. cap. 1, libri Sapientiæ, qui Solomoni adscribitur, ὀν σώματι καταχρέῳ ἁμαρτίας, in corpore quod obnoxium est peccato. Cæterùm quanuis habeamus plural. καπάχρεοι in locis præcedentibus, singularem tamen καπάχρεως potius vsurpari q̃ καπάχρεος per ο, existimo, sequendo ea quæ de horum deriuatorum scriptura dicta paulo antè fuerunt.

C. Ὑπέρχρεως, Qui supra facultates est obæratus, seu ære alieno premitur. Hesych. dicit non solùm ὁ πλέων τῆς οὐσίας ὀφείλων, sed πολλῷ πλέω. Legitur hoc nomen apud Pollucem post ὑπόχρεως & καπάχρεως, sed absque expositione.

C. Ὑπόχρεως, (q.d. Qui subiacet debitis, seu æri alieno, ad exprimẽdam vim præpositionis ὑπό.) Obæratus, Qui in ære alieno est: Qui ære alieno premitur. Apud Aristophanem in Nubibus, quarẽti Socrati, Πόθεν σ' ὑπόχρεως σαωτὴν ἔλαθες ὢν ὁμόφυλος; Respondet Strepsiades, Νοῦς μ' ἐπέτειλεν ἱππικὴν, δεινὴν φαγεῖν. Vbi schol. exponit πολλοῖς ὑποπεσὼν δανείοις. Ex Plutarchi Solone affertur cũ genitiuo, δῆμος ὢν ὑπόχρεως τῶν πλουσίων, pro Plebs premebatur à diuitibus æris alieni magnitudine: sed non video cur non potius reddi debeat breuiter, atque adeo totidem verbis, Plebs obærata erat diuitibus. Alioqui possimus vtendo itidem æris alieni appellatione, aptius locum illum interpretari. At ὑπόχρεω χρήματα vel κτήματα vide suprà in Καπάχρεως.

Ὑπόχρεως αὖτε dicitur non tantùm Obæratus, sed etiã Obnoxius, & Beneficii debitor, & Qui ad obsequium obstrictus est, inquit Bud. afferens ex Plut. in Pompeio, Πτολεμαῖον ἡλικίᾳ μὲν ἀνήπαιδα, φιλίας δὲ καὶ χάριτος πατρῴας ὑπόχρεων. At verò apud Polyb. cum datiuo personæ, πάλιν ὁ δῆμος ὑπόχρεως τῇ συνκλήτῳ, Obnoxius est senatui, Obsequi cogitur senatui.

AT VERO Χρεώστης, (quo significatur Debitor) minimè compositum est, sed tantùm terminationẽ τῶν ἐθνικῶν habet, vt ita loquar. Est autem χρεώστης debitor. extátque hæc vox apud Plutarch. & Herodianum. Quòd si enarratori Aristoph. credimus, Attici quoque τοὺς δανειστὰς appellabant χρέωστας: at τοὺς ὀφειλέτας nominabant χρεωφειλέτας & χρεώστας. Suidæ tamen χρεώστης est ὁ δανειστής. cuius significationis exemplum desidero.

HINC Χρεωστέω, ῶ, ET Χρεωστεύω, Sum debitor, Debeo. Et pass. χρεωστεῖσθαι dicitur aliquid, Deberi. vt Gregor. orat. εἰς τὸ ἄγιον Πάσχα dicit χρεωστεῖται σοι μισθὸς τῆς δουλείας καὶ τῆς πλινθείας. Apud eundem legimus χρεωστεῖν κόλασιν: vbi scribit, δεινὸν γὰρ ἀποῤῥίψαντας χάριν οὐκ ἔτι, χρεωστεῖν κόλασιν. quod perinde est ac si dicas Debere pœnas. cui loquendi generi respondet id quo dicimur Persoluere pœnas. Verbi autẽ χρεωστεύω nullũ affertur exemplũ.

¶ Χρέω, ῶ, Oraculum edo, (quidam etiam, Oraculum redo, pro Responsum reddo oraculo) Oraculo edo. vt apud Ciceronem Offic. 1, Apollo Pythius oraculo edidit, Spartam nulla re alia nisi auaritia esse perituram, ἔχρησεν ὅτι Σπάρτῃ ἡ φιλοχρηματία ὀλεῖ. Inuenitur etiã Oraculum edidit, vel Oraculum editum est, sequente itidem infinitiuo. Redditur præterea Oraculo prædico, necnon Prædico, sine adiectione: item Vaticinor, necnon Respondeo. Hermog. De stat. κριθεὶς τῆς φόνου, ἀπέφυγε· ὕστερον χρωμένῳ αὐτῷ ὁ θεὸς εἶπεν, Ἀνδροφόνοις ἀ χρῶ. Postea ipsi oraculum petenti respondit deus, Homicidis oraculum non edo. Tertia persona EST Χρᾶ, vt apud Pausaniam, ἡ Ῥυθία χρᾶ σφίσιν. (Alioqui χρᾶ est etiam Vteris, apud Galenum. est enim secunda persona τοῦ Χράομαι significantis Vtor) AT VERO Χρῇ, quod pro eodem ponitur, Atticum esse censetur. Sophocl. in Electra, pag. 81 meæ editionis, Χρῇ μοι τοιαῦθ' ὁ Φοῖβος ὢν πύσῃ τάχα. Rursum Pausanias, καὶ οἱ χρῶσι τὸν θεόν. Sic Plutarch. in Solone, αὐτῷ τὸν θεὸν χρῆσαι. Affertur ETIAM Ἔχραεν tertia pers. singul. imperf. ex Apollonio Argon. 2, Ἔχραεν ἀνδυκέως πάντεσσιν, pro Prædicebat omnibus futura. Quod autem ad vocem passiuam attinet, eius simul vsum observa in illo Hermogenis loco, quæ huic actiuæ respondet, vt ita dicã. sunt enim velut relatiua χρᾶν & χρᾶσθαι, vt si dicas, Oraculum edere, Oraculum petere. Sed quum ordine natura prius sit Oraculum petere quàm Oraculum edere, contrà tamen grãmaticus ordo postulat vt voci χρᾶν, vtpote actiuæ, priorem locum demus. PASS. Χράομαι autem quum hac in signif. nihil commune habere videatur cum χρῶμαι quo significatur Vtor, dixit tamen Tacitus Oraculo vti pro χρᾶσθαι siue χρήσασθαι τῷ μαντείῳ, quod apud Isocratem legitur. Ex quo & χρησάμενοι τοῖς μαντείαις in vulg. lex. Quinetiam habent χρᾶσθαι τῷ χρηστηρίῳ pro Consulere oraculum, sed absq; autoris nomine. Apud Homerum autem cum datiuo ψυχῇ, Odyssea κ, Ψυχῇ χρησόμενοι Θηβαίᾳ Τειρεσίαο. vbi Eustathius exp. μαντευσόμενοι. vnde cire χρησμὸς ait, & χρηματίζεσθαι. (nam χρήσασθαι pro χρεὶ δέξασθαι esse ὑστεροφυῆ λέξιν) sungi alioqui solet datiuo θεῷ istud verbũ, quum hanc significationem habet. Æschin. ἀλλὰ καὶ τοὺς σπουδάζοντας καὶ χρωμένους τῷ θεῷ. Herodian. lib. 4, καὶ τῷ θεῷ χρήσασθαι ὃν ἐκείνοι σέβουσιν ἱδρυτῆρα. Plutarch. in Amat. narr. καὶ τῷ θεῷ χρησάμενοι τοῦτο ὦν ἐδέοντο. Vbi redditur, Consultóque deo. In eodem illo opusculo legitur, καὶ τῶν Κορινθίων τοῦτο ἀπαλλαγῆς χρωμένων, ὁ θεὸς εἶπε. Quum autẽ non additur hic datiuus, subaudiendum relinquiputo. In illo quidem certè Plutarchi loco, τῶν Κορινθίων χρωμένων, ὁ θεὸς εἶπεν, itidémque in eo Hermogenis quem paulo antè attuli, χρωμένῳ αὐτῷ ὁ θεὸς εἶπεν, facilè ex nominatiuo θεὸς subaudire possumus datiuũ θεῷ. Affertur porro duplex huius verbi infinitiuus hac in significatione, VIDELICET Χρᾶν & Χρᾶσθαι. At INF. Χρησθῆναι passiuè dicitur quod oraculo editũ est, quod responsum est à deo illis qui scisciitabantur oraculum, seu petebant. Herodianus libro 1, φασὶν αὐτῆς χρησθῆναι, μθεῖν τε τοῦ δρχοῦ, καὶ εἰς μέγα προκόψειν. Sic Plutar. De sera num. vindicta, οἷα καὶ Κόρακι τῷ Ναξίῳ χρησθῆναι λέγουσι. Sic quoque PARTIC. Χρησθὲν, signif. Oraculo editum, Quod responsum est à deo, petentibus oraculum. Quinetiam χρησμὸς χρησθεὶς & χρησθέντα λόγια apud Philonem.

Χρησμὸς, Χρήστης, Χρηστήριον, illam verbi χρᾶσθαι significationem sequuntur. De quorum vnoquoque seorsim mihi dicendum est, quum primum & tertium multa ex se deriuata habeant.

Χρησμὸς igitur est idem quod τὸ χρησθὲν suprà, Quod à deo responsum est petenti seu petẽtibus oraculum. Potest & vno verbo responsum dici, (vt Apollo animum delusit responso apud Virg. Alioqui vsitatior est hac in signif. pluralis numerus) aut Oraculum. Eurip. Phœnissis, Ἔχρησ' Ἀδράστῳ λοξίας χρησμὸν πάλαι. videlicet Κάπρῳ λέοντ' θ' ἁρμόσαι παῖδων γάμους. Aristot. Polit. 7, διὸ καὶ τὸν χρησμὸν ῥηθέναι τινὲς φασὶ δῆθεν διαύτῳ αἰτίαν τοῖς Τροιζηνίοις. Dicitur alioqui frequentius χρησμὸς δοθῆναι. Athen. lib. 6, χρησμοὶ, ὁ μὲν Ἀλκμαίωνι, ὁ δ' Μενελάῳ δοθείς. Plutarch. πῶς ἄν τις ἀθετοῖτο &c. κατὰ τὸν δοθέντα χρησμὸν Κιρραίοις. Idem τοῦ πολυφιλίας, Ὁ πατὴρ Τιμησίας τοῦ τῆς ἀποικίας δοθεὶς χρησμός. (Sed apud Herodianum lib. 8, καὶ χρησμοὶ δέ τινες ἐδίδοντο ὡς δὴ τοῦ ὅπη χωρεῖν θεοῦ τίκτειν ἐπαγγειλαμένου, Polit. vertit, Cæterùm nonnulla quoque oracula ferebantur patrii cuiusdam numinis, victoriam promittentia) Et quemadmodum deus dicitur διδόναι χρησμὸν, ita vicissim, qui oraculum petunt, dicuntur χρησμὸν λαμβάνειν. Interdum verò dicuntur eum κομίζειν. vnde & χρησμὸς κομισθείς. Quinetiam χρησμὸν ἀνάφερειν alicubi legere me memini. Apud Thuc. inuenitur ἄδειν χρησμοὺς, lib. 2, χρησμολόγοι τε ᾖδον χρησμοὺς παντοίους, ὧν ἠκροᾶτο ὡς ἕκαστος ὥρμητο. Ex quo loquendi genere χρησμοὺς ἄδειν (q.d. oracula canere) fit COMP. Χρησμῳδὸς, de quo infrà. Huc pertinẽt ἔμμετροι χρησμοὶ apud Plutarch. & alios. quod ostendit soluta etiam oratione editos quosdam fuisse: ac certè huius generis quidã hodiéque leguntur.

COMP. Χρησμοδοτέω, ῶ, Oraculum edo. ad verbũ, Oraculum do. Idem quod χρησμὸν δίδωμι extra compositionem. sicut χρησμὸν δοθῆναι & χρησμὸς δοθεὶς in præcedentibus legitur. Apud Poll. coniunguntur, Χρησμοδοτῆσαι, Χρησμολογῆσαι, Ἀγγελεῖν, Προφητεῦσαι, Χρῆσαι. His autem & alia eodem pertinentia præfixerat. Eius verbale, vel potius verbale passiui Χρησμοδοτοῦμαι, EST Χρησμοδότημα, ατος, τὸ, Oraculum editum.

COMP. Χρησμολόγος, Qui oraculum edit. Sonat, Qui oraculum dicit, seu pronũtiat: vel oracula. Sed plerunque pro oraculorũ interprete. Alioquin redditur & Vates, Fatidicus, Sortilegus. Thucyd. lib. 2, χρησμολόγοι τε ᾖδον χρησμοὺς παντοίους, ὧν ἠκροᾶτο ὡς ἕκαστος ὥρμητο. Xen. Hellen. 3, pag. 289 meæ editionis, circa principium, Διοπείθης δὲ, μάλα χρησμολόγος αὐτὴρ, Λεωτυχίδῃ ξυναγορεύων εἶπεν ὡς καὶ Ἀπόλλωνος χρησμὸς εἴη φυλάξασθαι πῶς χωλὸν βασιλείαν. Pollux tamen vult τὸν χρῶντα hoc nomine appellari. HINC Χρησμολογία VEL Χρησμολόγιον, Vaticinium, Oraculum. Apud Pollucem χρησμολόγιον & χρησμολογία aliquo interstitio separata sunt, interiectis aliis synonymis. Videtur autem χρησμολόγιον esse potius Vaticinium, at χρησμολογία Vaticinatio. ITEM Χρησμολογική, (sub. τέχνη) Vaticinatoria ars, Vaticinandi ars, seu edendi oracula. Pollux, ὀνομάζοιτο δ' ἂν καὶ ἡ τέχνη, μαντική, προφητικὴ, χρησμολογική. Necnon VERBVM Χρησμολογέω, ῶ, Oraculum edo, vel oracula, Vaticinor.

COMP. Χρησμῳδός, VEL Χρησμῳδός, AVT Χρησμαῳδός, idem quod χρησμολόγος, Vates, Oraculorum editor. Affertur autem ex Epigramm. illud χρησμαῳδὸς, de Apolline. Item VERB. Χρησμῳδέω, ῶ, pro Vaticinor, Oracula edo, ex Luciano. Sonat autem χρησμῳδεῖν, q.d. Oracula profari. Habéntq; hæc compos. formam eãdem quam pleraque post verbum Ἀῳδοῦω à me posita, Tomo 1.

COMP. Χρησμῳδὸς, οῦ, ὁ, q.d. Oraculorum cãtor, Qui oracula canit. (vt paulo antè habuimus ex Thucydide, χρησμολόγοι τε ᾖδον χρησμοὺς παντοίους) Redditur alioqui Qui oracula edit, Sortilegus, Fatidicus. Plato in Apol. Socratis, θεομάντεις καὶ χρησμῳδοὶ ὀνθουσιάζοντες λέγουσι μὲν πολλὰ καὶ καλὰ, ἴσασι δὲ οὐδέν ὧν λέγουσι. HINC Χρησμῳδία, Vaticinũ, Oraculum. Vel, Vaticinatio. Nam legitur apud Pollucem inter προφαγόρευσις & χρησμολογία. Et VERB. Χρησμῳδέω, ῶ, Oraculũ edo, (propriè Oraculum cano) Vaticinor, Diuino. Xenoph. in Apol. Socr. βούλομαι καὶ ἐγὼ χρησμῳδῆσαί τι. Sic & in Plat. Apol. τὸ δὲ δὴ μετὰ τοῦτο δεδιὼς μὴ μὲν χρησμῳδῆσαι. (Suid. χρησμῳδεῖν expon. θεολογεῖν) Et PASS. Χρησμῳδεῖσθαι dicitur quod oraculo editur, seu respondetur. Et Plat. epist. κύελα τὰ νῦν κεχρησμῳδημένα ἔσται, modò edita

oracula rata ſunt futura. Ex eiuſdem Legibus κεχρησμῳδήθω pro Dictum ſit oraculi ritu. Apud Aretham autem χρησμῳδοῦμαι, Oraculum mihi datur, Diuinitus mihi reuelatur, vt Bud. vertit. HINC Χρησμῳδήμα, ατος, τὸ, Quod oraculo editum eſt, Oraculum, Vaticinium. μάντευμα, Suid.

Χρησμοσύνη autem pro χρησμός. i. oraculum, ex Herodoto affertur. Alioqui ponitur pro egeſtate: vt κεχρημένος eſt Egenus.

Χρήστης ab hac verbi χράω ſignificatione eſt Qui oracula edit, Vates. Heſychio enim χρήστης non ſolùm eſt ὀφειλέτης & ὁ δανειστής, ſed etiam μάντις, id eſt vates. Eandémque expoſitionem habet apud eum NOMEN Χρήστωρ. At in vulg. lex. EST Χρηστὴρ itidem Qui dat oracula. VNDE Χρηστήριον, Locus in quo edunt oracula, Cortina. Plutarch. De Pyth. αἰάθημχρ ὃ καὶ δώρων ἐμπέπλησε βαρβαρικῶν καὶ Ἑλληνικῶν τὸ χρηστήριον. Idem ibidem, ποιητικοί τινες ἄνδρες οὐδενὸς ἀξιοῦσι τὰς φωνὰς ὑπολαμβάνοντες ἐπὶ κάθεδραν τοῦ χρηστηρίου. Poll. τὸ δὲ παῦ χωρίον, Μαντεῖον, καὶ Χρηστήριον καὶ Ἀνάκτορον. Verùm exiſtimatur poni & pro oraculo: atque adeo apud Herodianum Polit. ita eſt interpretatus. Quòd ſi ſcholiaſtæ Sophoclis credimus, non ſolùm τὸ μαντεῖον & τὸν χρησμόν, ſed etiam τὸ ἱερεῖον ſignificat. Habet verò & aliã ſignificationem, cuius exemplum apud Sophoclẽ extat, vt docebo in verbo Διαχρῶμαι: ſimul etiam cur eò referuandum eſſe cenſuerim. At de χρηστήρια adiectiuo, veluti quum χρηστήρια σκεύη appellantur quæ à Latinis vtenſilia, dicendum erit poſt Χρῶμαι, ſignificans Vtor, in nomine Χρηστήριος. Verùm hoc in v.l. affertur & pro vate, ex Herodoto. qua in ſignificatione habuiſti ſuprà χρήστης, necnon χρήστωρ & χρηστήρ. Ab illo porro nomine χρηστήριον eſt VERBVM Χρηστηριάζομαι, Oraculum peto, Oraculum conſulo, ſeu ſciſcitor. Alciphrõ, χρηστηριαζόμενοι εἰς Δελφοὺς πέμψαντες. Affertur & ex Xenophonte. Quòd ſi χρηστηριάζομαι eſſet ab ea nominis χρηστήριον ſignificatione qua ponitur pro loco in quo editur oraculum, eſſet potius Confero me ad locum in quo editur oraculum, vt videlicet reſponſum accipiam.

At verò COMP. Πυθόχρηστος, ε, ο & ή, eſt ex inuſitato χρηστός, inuſitato inquam ea in ſignificatione quam habere deberet ſi ſequeretur vſum eum verbi χρᾶν de quo nunc agitur. In compoſ. autem vſitatum eſt. nã πυθόχρηστος ſignif. Pythico oraculo editus, vel comprobatus. Vide plura, Tomi 3 col. 106.

¶ Χρήσομαι, ώσομαι, Fut. ήσομαι, Præt. χρήσομαι, (non amplius tanquam paſſiuum, ſequens ſignificationem actiui χρᾶν, ſed tanquam verbum deponens, vt loquũtur Latini grammatici) Vtor. In ſecunda perſona præſ. χρῇ, Vteris. Plut. in Apophth. Lacon. οὐκ ἐν δέοντι τῷ δέοντι χρῇ. Imperat. χρῶ, Vtere. Iſocr. ad Nicoclem, χρῶ τοῖς εἰρημένοις, ἢ ζῆτει βελτίω τούτων. Tertia perſ. plur χρῶντο, ex Plut. in Romulo, χρῶνται βολαῖς λίθων πρὸς ἀλλήλους. Infinitiuus autem χρῆσθαι non χρᾶσθαι: nam hoc ψυδὰ ἦικον eſſe apud Lucianum legimus. (Extat alioqui illud χρᾶσθαι apud Plutarch. in Sympoſ. ſeptem ſapientum) Xenoph. Pædiæ 4, καὶ ἔξεστι τῷ βουλομένῳ ἤδη χρῆσθαι τούτῳ ὡς αὐθραπόδῳ. Ab hoc ita differt ἀποχῆσθαι, vt Lat. Abuti. Plut. in Apophth. τοῦ ἐν τοῖς πόλεσι δυναστοῦ καὶ τοὺς ἀγαθοὺς φίλους κτᾶσθαι, καὶ τοὺς πονηροὺς εἴπα οἷς μὴ χρῆσθαι, οἷς δὲ ἀποχῆσθαι.

Χρῆσθαι quum varios vſus habeat, & multi datiui ſint quibus iunctum reddi non poteſt verbo Vti, de iis prius agam locis in quibus verbum Vti retineri poteſt. χρῆσθαι παραδείγμασι, Demoſth. Vti exemplis. Thucydides l. 2, λαβόντες πλὴν ὁραπαὶ ἦσαν ἐκείνου ἐχρήσαντο, Acceptis copiis quibus ille vſus fuerat. Iſocr. ad Philippũ, οὐδεμίᾳ ἔλοιο αὐ, εἴπερ ἐμοὶ συμβούλῳ χρῷο, μᾶλλον ἢ ταύτῃ, Si me conſultore vtaris. Niſi malis, Si meo conſilio vtaris. Sic Teſte vti aliquo, vel Teſtimonio alicuius vti, μάρτυσι χρῆσθαι τινί, vel μαρτυρίῳ τινὸς χρῆσθαι. Interdum Vti aliqua re pro Præditum eſſe aliqua re: vt quũ animantia ratione vtentia Cic. opponit rationis expertibus. Sic & Græcè τοῖς λόγῳ χρώμενα, Ratione vtentia, Ratione prædita, opponuntur τοῖς ἀλόγοις. (Cum nonnullis tamen datiuis χρῆσθαι redditur quidem Præditũ eſſe, ſed non etiam Vti. vt χρῆσθαι αὐτοφθλήτῳ κράτει, vi inſuperabili ſeu potẽtia præditum eſſe) Dicunt præterea χρῶμαι τούτῳ, eodem planè modo quo Latine, Vtor iſto pro Vſus mihi eſt cum iſto, Vtor conſuetudine huius, Familiaritas mihi cum iſto intercedit. Sed Latini potius cum adiectione aliqua: at Græcè χρῆσθαι τινί, ſine adiectione etiam. Demoſth. in Midiam, ἔνοι μα πρεσβύτες, ὦ ἄνδρες δικασταί, τῷ χωμῳδῶν αὐτῷ. Sic Iſæus, ἡμεῖς δὲ χρώμεθα ἡμῖν καὶ πρὸς πλείστου ποιούμεθα ἁπάντων. (Vt autem Latinis conſuetudo in malam quoq; partem vſurpatur, de ea etiam quam cum meretrice aliquis habet, ſic & hoc χρῆσθαι de ea quoq; dicitur. Nam ex Demoſth. locis aliquot affertur χρῆσθαι τῇ ἑταίρᾳ & χρῆσθαι τῇ αἰθρώπῳ, pro Cõſuetudinem habere cum meretrice. Pro quo tamen malit quis forſan Cõſueſcere, aut Rem habere. Huc porro pertinere videri queat quod apud Ariſtot. legitur Polit. lib. 5, χρώμενος αὐτοῖ τῇ πλικίᾳ. vt videlicet dictũ ſit pro χρώμενος αὐτοῖ ὀν ἡλικίᾳ ὄντι. Alioqui v.l. χρώμενος interpr. Abutrẽs) Dicitur præterea & χρῶμαί σοι φίλῳ, vt Latinè Te vtor amico. Viciſſimq; χρῶμαί σοι ἐχθρῷ, vt dicitur Vtor te inimico. (Cic. ad Att. lib. 3, Quum ego iis quibus meam ſalutem chariſſimam eſſe arbitrabar, inimiciſſimis crudeliſſimiſque vſus ſum. De quo loquendi genere dicam & infrà, vbi agam de χρῆσθαι iuncto datiuo perſonæ cum aduerbio) Liban. ἐχθρῶς κεχρημένος τῷ Μειδίᾳ τῷ πλουσίῳ ὢν. Quinetiam χρῆσθαι δυτυχίᾳ, & viciſſim χρῆσθαι δυτυχίᾳ, vt Latinè Vti fortuna proſpera, (Cicero dixit etiam Vti proſpero flatu fortunæ, item Vti felicitate) & Vti fortuna aduerſa. Redduntur alioqui & aliis modis iſta atque iſtis ſimilia loquendi genera. Nam κέχρηται συμφοραῖς ex Demoſth. affertur pro Inciderunt in calamitates. Bud. autem apud eũdem χρήσασθαι συμφοραῖς reddit Perferre calamitates. Idem χρῆσθαι τύχῃ interpr. Ferre ſeu pati fortunam, Habere fortunam: apud eundem, τῇ τύχῃ ᾗ ἢν ὁ δαίμων ἀπέπεμψεν ἑκάστοις, ταύτῃ κέχρηται, hanc fortunam habuerint quam deus vnicuique dedit. (Cæterùm legimus quidem Fortuna vti apud Virgil. ſed alio ſenſu quàm habet iſtud τύχῃ χρῆσθαι) Atque vt χρῆσθαι τύχῃ, Pati fortunam, ſic χρῆσθαι μεταβολῇ, Pati mutationem, apud Antiphontem idem Bud. interpretatur, ποσαύτῃ ἡ πόλις ἐκέχρητο μεταβολῇ.

Χρῆσθαι vt in nonnullis exemplis præcedentibus, ſic & in aliis, reddi poteſt verbo Habere, vt χρῆσθαι πατρὶ affertur ex Aphthonio, pro Habere patrem, quãquam haud ſcio an & apud vet. quempiam ſcriptorem cum hoc vel alio huius generis datiuo, id eſt habente ſignificationem huius generis, iunctum inueniatur. (niſi addatur illi ſubſtantiuo aliquod adiectiuum: vt χρῆσθαι πατρὶ πρεσβύτῃ, Habere patrem clementem) Interdum reddi poteſt χρῆσθαι vel hoc verbo Habere, vel certè aliqua loquendi formula in qua ſit illud verbum Habere. Talia autem ſunt quæ ſequuntur. Thuc. πόλεως οὔτε ἱερεῖς καὶ κατασκευαῖς πολυτελεῖς χρησαμένης. de quo loco dicam & infrà. Xenoph. Pæd. 3, ἢ παντάπασιν ἀμαχεὶ λάβοιμεν αὐ τὸ ἄκρον, ἢ ὀλίγους τε καὶ ἀσθενεῖς χρησάμεθα αὐ πολεμίοις. Nam χρήσασθαι πολεμίοις ἀσθενεῖς reddiderim Habere inualidos hoſtes, aut certè Rem habere cum hoſtibus inualidis, ſeu infirmis, aut debilibus. Similis, vel potius idem cum eo eſt hic vſus verbi χρῆσθαι, apud eundem, lib. 7, eiuſdem operis, καὶ σὺ δὲ τοῖς μὲν ὀρρωδοῦσι, κακίστοις αὖ χρήσῃ, τοῖς δὲ μετὰ σαυτοῦ, ἀρίστοις. At verò quum dicitur χρῆσθαι πολλοὶς πολεμίοις, eſt Aliquẽ hoſtis loco habere. Quod genus loquendi nõ ſemel apud Thucyd. legitur. vt lib. 1, ἡμεῖς τοίσδε πρόσθεν λαβόντες, χρήσασθε ὡς πολεμίοις, Nos primos comprehenſos in hoſtium loco habete. (Poſſit tamen reddi etiam Tractate tanquam hoſtes, vel In nos ſtatuite tanquam in hoſtes, vel De nobis ſtatuite tanquam de hoſtibus) Præterea verò vt ſuprà χρῆσθαι duobus in locis commodè reddi dixi Præditum eſſe, ſic & aliis alioqui diuerſis eandem interpretationem conuenire ſciendum eſt. Nam vt ζῶα λόγῳ χρώμενα, ſunt Animantia ratione prædita (ni malis ad verbum, Ciceronem quoque ſequendo, Ratione vtentia) & vt apud Philonem, ὁ κόσμος αὐτοφθλήτῳ κράτει χρώμενος, eſt Mundus inſuperabili vi præditus: ſic ταύτῃ δυνάμει χρῶμαι apud Iſocratem eſt, Hac mente præditus ſum. Sic ſanè apud Homerum commodiſſimè reddi poteſt hoc verbum, Præditum eſſe: Od. π, v. 398, — φρεσὶ δὲ κέχρητ' ἀγαθῇσι, mente bona præditus erat. Sed minimè placet quod ibi annotat Euſt. nimirum hinc eſſe ſumptum χρῆσθαι συμφορᾷ, quo vtitur Demoſth. & alia huiuſmodi. Potius enim afferre debuit exempla verbi χρῆσθαι iuncti itidem datiuo boni quidpiam declaranti, non mali, & quod affinem ſignificationem haberet: quale eſt apud Demoſthenem, αἰδρὸς σώφρονος φρονεῖν χρῆσθαι. Hoc enim optimè (meo quidem iudicio) conuenit cum χρῆσθαι φρεσὶν ἀγαθαῖς. Sed & ταύτῃ δυνάμει χρῶμαι, quod ex Iſocrate attuli, huc pertinere dici queat. Poſſint tamẽ & quæ contrariam ſignificationem habent, ad hanc claſſem referri: quale eſt ἀμαθίᾳ χρῆσθαι. nam φρένες ἀγαθαὶ opponuntur ἀμαθίᾳ. Sed alicubi & verbum Eſſe non ſolùm ad interpretationem verbi χρῆσθαι adhiberi poteſt, mutata forma orationis. vt ταύτῃ τῇ δυνάμει χρῶμαι, Hæc mihi mens eſt, vel Hac ſum mente. Sed & in illo Thucydidis loco quem modò protuli ex lib. 1, πόλις οὐ χρησαμένη ἱεροῖς καὶ κατασκευαῖς πολυτελέσι, reddi queat, non ſolùm Vrbs quæ nulla habuit templa nec ædificia magnifica, verùm etiam, Vrbs cui nulla fuerunt templa &c. Enimuerò de hoc quoque monendus eſt mihi lector, verbum χρῆσθαι interdum, vni eidémque datiuo iunctum, diuerſa, pro loco, genera loquendi efficere. Exempli gratia, λόγῳ χρῆσθαι dicuntur homines, qui ſunt ratione præditi. At verò apud Sophoclẽ in Electra, pag. 82 meæ editionis, in principio, λόγῳ δὲ χρῶ τοιῷδ' ὅτι ξένος μὴν εἰ Φωκεύς, videmus λόγῳ χρῆσθαι eſſe Verba facere, Loqui. Adeo, vt minus mirum eſſe debeat quod ex Plutar. in Numa affertur, χρωμένας λόγῳ ὑπὲρ τῶν αἰαγκαίων, itidem pro Loquentes de rebus neceſſariis. Apud Thucydidem autem κοινῷ λόγῳ χρωμένοις ſcholiaſtes exponit ὁμοφρονοῦντας. Deniq; λόγῳ χρῆσθαι alium præterea vſum habet: quum videlicet dicitur à Platone, παῦ ἐθαύμαζον εἴτ' ἄξει τις χρήσασθαι τῷ λόγῳ αὐτοῦ. de quo loco dicam infrà. Cæterùm vt verbum χρῆσθαι cum datiuo λόγῳ non vnum habere vſum vides, ſic & cum ἀνθρώπῳ diuerſa ſignificare, partim ex iis quæ de hoc loquendi genere iam dicta ſunt, (ſed accipiendo ἀνθρώπῳ in fœm. gen.) partim ex iis quæ dicentur, intelliges.

Χρῆσθαι pleriſque aliis datiuis iungitur, qui prout variam ſignificationem habent, ita ipſum variè reddere neceſſe eſt, vt ſequentibus exemplis docebo. Priorẽ autem locum iis dabo, in quibus ſunt rei non perſonæ datiui. Interdum igitur verbo Eſſe commodè vti poſſumus, ſicut in præcedentibus locis quos indicaui, ita & in aliis quibuſdam. veluti quũ ita loquitur Thucydides lib. 6. de Alcibiade, ταῖς ὀλιγωρίαις μείζοσιν ἢ κατ' ἀξίωσιν χρώμενοι οὐσαν ἐχρῆτο, nequaquam interpretari poſſis ad verbum, (ſi quidẽ intra Latinitatis fines continere te volueris) Maioribus cupiditatib⁹ quàm pro modo facultatum vtebatur: at poſſis (vt opinor) ita interpretari, Maiores erant eius cupiditates, &c. Quòd ſi liberior interpr. quæratur, tunc reddere non dubitẽ, Magis cupiditatibus ſuis indulgebat: aut pro verbo Indulgebat, alio eiuſmodi vti. Apud eundem legitur χρῆσθαι τῇ θαλάσσῃ, libro 1, & alibi, quod ad verbum eſſet Vti mari, ſed à Latinis receptum iri non puto. Vterentur enim potius (ni fallor) iſto (aut ſimili) loquẽdi genere, Cõmercia mari exercere. Schol. certè exponit VERBO Ἐμπορεύεσθαι, quod & ipſum interpretationẽ illam admittere crediderim. At v.l. ex Plutar. in Pericle afferunt, ἐχράντο τῇ θαλάσσῃ, pro Maris imperio potiti ſunt. In iiſdem legimus, χρησάμενος ὁρίσει τῇ ἀρχῇ ex Iſocr. Qui optimè geſſit imperium. Item χρῆσθαι τοῖς πράγμασι pro Munia obire, Verſari in negotiis. Et ex Plutar. Rom. κοινῇ ἐχρῶντο καὶ μετ' ὁμονοίας τοῖς πράγμασι, pro Cum conſenſu ac concordia communes res adminiſtrabant. Ibidem, χρῆσθαι τῇ δικαιοσύνῃ, Iuſtitiam ipſo vſu exprimere, (quod loquẽdi genus minimè probo) Iuſtitiam colere. At τῷ δικαίῳ χρῆσθαι, Vſurpare ius, Iure vti. Et χρώμενος νόμοις, pro Seruans leges. Item, χρῆσθαι ταῖς συνθήκαις, ex Iſocr. pro Fœdus ipſo vſu firmare. Item, χρήσομαι τῇ γνώμῃ, pro Sententiæ acquieſcã. Et χρῆσθαι γνώμῃ μᾶλλον, ex Plutarchi Rom. pro Præſtare conſilio. Ibidem ex Plut. Public. χρήσασθαι τοῖς παρεσκευασμένοις οὐκ εἶχε, quid conſilii in rebus caſu oblatis caperet, non ſatis ſciebat. Item χρήσεται ὀργῇ, pro Reportabit iram. Item ἐχρήσαντο τοῖς αὐτοῖς ἁμαρτήμασι, ex Iſocr. pro, Deuenerunt in eoſdem errores. Et χρῆσθαι ἀμαθίᾳ ex Thucyd. pro Agi ſtultitia. Hæc inquam in v.l. leguntur: quorum pleraque, quum aut loci vnde ſunt deprompta, non afferantur, aut ita afferantur vt apud ipſos autores inueniri ſine otio non poſſint, non examinata præteribo. At de duobus poſtremis exemplis, & de illo præterea quod tertium ordine collocatũ fuit, pauca dicam. Illum igitur Iſocratis locum, ἐχρήσαντο τοῖς αὐτοῖς ἁμαρτήμασι, malim reddere, Eadem peccata admiſerunt. Hunc autem Thucydideum, χρῆσθαι ἀμαθίᾳ, interpretandum cenſuerim potius, Stultè ſe gerere. At χρῆσθαι τοῖς πράγμασι, duplicem ſignificationem habere puto. nam Bud. à Plutarcho poni teſtatur pro Potiri rebus, hoc eſt (vt idem exponit) Eſſe in ſummo actu rerum. quum tamen hæc ſignificatio nullo modo conuenire poſſit variis locis tum Demoſthenis, tum Iſocratis, (vt alios ſcriptores omittam) quibus hoc loquendi genus adhibetur. Eos proferam, deinde quæ interpretatio commoda mihi videatur, palàm faciam. Demoſth. Olynth. 1, non procul ab initio, ὡς ἔστι μάλιστα τῶν θεῶν μὴ πανοῦργος ὢν καὶ δεινὸς ἄνθρωπος πράγμασι χρῆσθαι &c. Idem Olynth. 2, itidem circa principium, ὑμεῖς δέ, ὅσῳ χεῖρον ἢ πρόσθεν κέχρησθε τοῖς πράγμασι, τοσούτῳ πλείονα αἰρεῖσθε ὠφελεῖσθαι. At locorum Iſocratis quos in promptu habeo, vnus eſt hic, καὶ πάντων οἱ μὲν, τοῖς ἐν τοῖς ὄχλοις εἰπεῖν δυναμένοις, οἱ δὲ, τοῖς χρῆσθαι τοῖς πράγμασιν ὀρθῶς δυναμένοις. Alter eſt iſte, in quo adiungit datiuo πράγμασι, datiuum καιροῖς: in Archidamo, οὐδὲν γὰρ τῶν ὄντων ἐστὶν ἀσύμφορον οὔτε κακὸν, οὔτ' ἀγαθὸν, ἀλλ' ὅπως αὖ χρήσηταί τις καὶ τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς καιροῖς, οὕτως αἰρεῖται καὶ τὸ τέλος ἐν θεάσεται ἐξ αὐτῶν. In illo Demoſth. loco Olynth. 1, δεινὸς ἄνθρωπος πράγμασι χρῆσθαι, quidam interpr. In rebus gerendis acer. In altero, ὑμεῖς δέ, ὅσῳ χεῖρον ἢ πρόσθεν κέχρησθε τοῖς πράγμασι, interpr. Vos, quanto deterius negotiis, quam decuerat, vſi eſtis. At ego exiſtimo verbum χρῆσθαι cum hoc datiuo vſum habere non abſimilem ei quem habet verbum Vti, iunctum ablatiuo foro. Et eum dici δεινὸν χρῆσθαι πράγμασι, ſiue τοῖς πράγμασι, qui res gerere & adminiſtrare nouit prout vſus poſcit, id eſt, prout occaſiones ſe offerunt, Qui occaſiones rerum gerendarum captare probè norit, vel potius Occaſionibus rerum gerendarum vti. In qua interpretatione non ſolùm reſpicio ad Iſocratis locum, in quo dicit τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς καιροῖς, (quod ſanè perinde eſſe puto ac ſi dixiſſet, τοῖς τῶν πραγμάτων καιροῖς) ſed etiam ad ea quæ apud Demoſth. præcedunt in illo Olynth. 2, loco. qui enim χεῖρον ἢ πρόσθεν κέχρησθε τοῖς πράγμασι dicuntur illi qui φαίνονται περιέπειν μὴ μόνον πόλεων καὶ πόπων ὧν ἦσαν πρὶν κύριοι, ἀλλὰ καὶ τῶν τοῦ τῆς τύχης προσκτωμένων συμμάχων τε καὶ καιρῶν. De hoc autem loquendi genere οὐκ οἶδα ὅπως vel τί χρήσομαι τοῖς πράγμασι, aut τῷ πράγματι, dicam infrà. Venio ad alios datiuos verbo χρῆσθαι iunctos, & cum quibus alia interpretatione opus habet. Syneſ. De inſomn. αἰσθήσεσι χρῆται τῷ βίῳ. Cum eodem datiuo apud Herodianum, in fine libri 5, Ἀντωνῖνος μὲν οὖν εἰς ἔκτον ἔτος ἐλάσας τῆς βασιλείας, καὶ χρησάμενος τῷ περιπεμφθέντι βίῳ. Neque hic certè χρῆσθαι βίῳ reddi ad verbum poteſt Vti vita, ſed neceſſe eſt vt reddamus Vitam agere (ſicut Polit. χρησάμενος τῷ περιπεμφθέντι βίῳ vertit, Vita vt diximus acta) ſeu agitare, aut Vitam degere. Atque vt βίῳ χρῆσθαι, ſic viciſſim πόλει χρῆσθαι dicunt: vbi ineptius etiam fuerit interpretari, Morte vti. Item Herodian. initio libri proximè ſequentis, qui eſt 6, ὁποίῳ μὲν δὴ τέλει ὁ δηλωθεὶς Ἀντωνῖνος ἐχρήσατο, ἐν τοῖς περιπεμφθεῖσι δεδήλωται. quæ Polit. vertit, Quẽ igitur habuerit finem vitæ maior Antoninus, in ſuperioribus demonſtratũ eſt. Poſſimus alioqui interpretari etiã, Quem vitæ finem ſortitus ſit. vel Quis vitæ fi-

nis contigerit Antonino, aut etiam simplicius, Quis A
Antonino finis vitæ fuerit, seu quis exitus. Verùm
quoniam reliquos datiuos persequi, nõ longum dun-
taxat, sed infinitum esset, his exemplis contentus, (vt-
pote ex quibus aliarũ etiam interpretationum, id est
aliis datiuis adhibendarum, exempla peti queant) ad
datiuos personæ transibo: si prius aliam præterea quã-
dam viam interpretandi hosce rei datiuos, tibi indica-
uero, quam commodissimam & maximè compendi-
ariam inuenisse mihi videor: deinde verò & de dati-
uo λόγῳ iuncto huic verbo disseruero. Ea est quam B
dico, via, vt verbũ χρῆσθαι cum suo datiuo, interprete-
mur vno verbo, quod ipsius nominis significationem
sequatur. vt si in illo Herodiani loco, χρησάμενος τῷ πατρὶ
μηδενὶ βίῳ, ita vertas acsi dictum esset βιώσας ὡς πατρὶ
ἐρῆται. Sic ὁποίῳ τέλει ἐχρήσατο, perinde acsi dictum esset,
ὅπως ἐπελθύτατο. Sed magis apta quibusdã aliis locis, &
quidem nonnullis omnino etiam necessaria est. Huic
quidem certè Demosth. loco in oratione aduersus Phi
lippi epistolam, σώφρονος μὲν ἀνδρὸς χρῆται πατρὶ νεανίᾳ, nõ du-
bito quin aptissimam esse talem interpretationẽ qui-
libet iudicaturus sit: perinde nimirum acsi scriptum C
esset, πατρικοῖς χρῆται μὲν ὡς σώφρονι πατρὸς ἥκων ἀνδρὶ, vel ὡς σώφρο-
νι ἀνδρὶ πατρικῶς ἀξιόν ὄντι. Superest vt de illo datiuo
λόγῳ verba faciam. Plato in Phæd. Σιμμίᾳ δὲ λέγοντος ὅτι
ἀπορεῖ, παύν ἐθαύμαζον εἴτ' ἔχει τὶς χρήσασθαι τῷ λόγῳ αὐτῷ.
quæ Budæus ita vertit, Quum enim Simmia eam rem
disputaret, neminẽ vtique futurum existimabam qui
ei respondere posset. Ex eiusdem Gorgia, ἐὰν μὲν οὖν καὶ
ἐγὼ, σοῦ ἀποκριναμένου μὴ ἔχω ὅ, τι χρήσομαι, ἀπόπτυε καὶ σὺ λό-
γον· ἐὰν δ' ἔχω, ἔα χρῆσθαι. δίκαιον γὰρ· καὶ νῦν ταύτῃ τῇ ἀποκρί-
σει, εἴτε ἔχεις χρῆσθαι, χρῶ, si habes quod respondeas, respõ
de. Videtur autẽ Bud. hunc locũ alteri illi subiunxisse,
quòd existimarit ὅ, τι χρήσομαι dictum esse pro ὅ, τι χρή-
σομαι τῷ λόγῳ, itidémq; cũ χρῆσθαι subaudiri. Sed differã
& infrà de hoc loquendi genere, vbi nimirum agam
de χρῆσθαι habente accusatiuum præter datiuum.

Χρῆσθαι autem cum datiuo personæ, legisti quidem
& antea in aliquot locis: (quos præbente occasionem
sermone, proferre necesse habui) hîc tamẽ alios eius cũ
eadem constructione vsus ostendam. Verùm hoc scien
dum est, in illis quæ proferã generibus loquendi, ver- E
bum χρῆσθαι præter datiuum habere etiam accusatiuũ
τί, seu ὅ, τι, vel aduerbium. Dico igitur primùm, fre-
quẽs esse apud Thucydidẽ, vt ii qui sunt victi aut cer-
rè inferiores hostibus, & omnino illis impares, illorũ
fidei se committant, & iubeant eos χρῆσθαι αὐτῇς ὅ, τι
βούλονται, siue ὅ, τι αὐ βούλωνται. Ita enim libro 7, ἐν ἑαυτῷ
μὲν χρῆσθαι ἐκέλευεν ὁκεῖνόν τε καὶ Λακεδαιμονίους ὅ, τι βούλον
ται. Idem libro 2, ξυνέβησαν τοῖς Πλαταιεῦσι, σπᾶς τε αὐτοὺς
παραδοῦναι, καὶ τὰ ὅπλα. χρήσασθαι ὅ, τι αὐ βούλωνται. Qui-
bus in locis non puto cõmodius posse reddi quàm Vt F
pro suo arbitrio de ipsis statuerent, vel De ipsis consu-
lerent. Debétque locis illis addi & hic eiusdem scripto
ris, quippe qui apertius etiam quàm præcedentes, si-
gnificationem illorum verborum declaret: lib. 2, ἐβου-
λεύοντο εἴτε καταλύσωσιν ἃς πρὸ ἔχουσιν, ἐμπρήσαντες τὸ οἴκημα, εἴτε
τι δρῶ χρήσονται, (vel καταλύσουσιν & χρήσονται)
deliberabant crematurine eos essent, an aliquid aliud
de illis statuerent. Illis autem duobus locis prioribus
huius scriptoris, similis est iste Demosthenicus, ἐμοὶ μὲν G
χρήσασθε ὅ, τι βούλεσθε. quod Gallicè diceremus, *Faites de
moy à uostre plaisir*, vel *à uostre uolonté*. Ad verbum certè
reddi non potest, sicut nec Latinè. Nam, *vse de moy à uo
stre plaisir*, aliud potius significat. Sed venio ad Budæi
verba de hoc loquendi genere: Χρῆσθαι τῷ ἀνθρώπῳ (in-
quit) Statuere de homine: hoc est, vel beneficio vel pœ
na afficere. & additur accusatiuus ὅ, τι. Subiungitque cũ
alia exempla, tum hoc ex Demosthene, καὶ ὃν μὲν τῷ πα-
νόν τι οὐκ εἶχον αὐτοῖς ὅ, τι χρήσονται Λακεδαιμόνιοι. itẽ hoc
ex Lysia, παραδεδώκειν αὐτὸν ὑμῖν χρῆσθαι ὅ, τι αὐ βούλησθε. H
(Sed Platonem aliter in Symposio vsum esse docet eo
loquendi genere, vbi Alcibiades de Socrate dicit, ὥς τε
οὐκ ἔχω ὅ, τι χρήσομαι τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ. (significare volẽs,
Nescio quomodo vti eius doctrina debeam, Nescio
quomodo ex eius doctrina commoda mea comparẽ)

Quum autem dicunt οὐκ ἔχω ὅ, τι χρήσομαι ἐμαυτῷ, si-
gnificari ait, Incertus sum quid agam. Plato in Gorgia,
εἴπερ σοὶ λαβόμενος εἰς τὸ δεσμωτήριον ἀπαγάγοι, φάσκων ἀδι-
κεῖν, μηδὲν ἀδικοῦντα, ὦ Σώκρατες, οἶδ' ὅτι οὐκ ἂν ἔχοις ὅ, τι
χρήσαιο σαυτῷ, ἀλλ' ἰλιγγιῴης καὶ χαμαιῷο, Non haberes
quod ageres, Incertus esses cõsilii & stuperes, hæreres-
que vt vertigine correptus & ossitãs. B. Affertur ex eo-
dem Platone De rep. libro 2, Δόπρα ὅ, τι χρήσομαι ἐμαυτῷ
pro Nescio quid agam, Nescio quò me vertam. Ea-
dem autem opera dicendum censeo de hoc verbo χρῆ-
σθαι habente aduerbium cum datiuo personæ. Ibi certè
verbo Gerere vti possumus. vt apud Isocr. ad Nicoclẽ,
ὅσοι διδάσκουσι πολλά τε δυναστεύοντας, ὡς δεῖ τῇ πόλει χρῆσθαι,
καὶ τοὺς ἰδιώτας, ὡς χρὴ πρὸς ἄρχοντας διακεῖσθαι. Quomodo
se gerere erga plebem debeant. χρῶμαί σοι φιλανθρώπως,
Humanè me gero erga te. Sic cum aliis aduerbiis: vt
χρῆσθαι καλῶς φίλοις. Xenoph. Honestè se gerere erga a-
micos. (At χρῆσθαι ἑαυτῷ καλῶς, Bud. reddit Honestè se
habere, Modestè viuere & compositè, afferens ex Ari-
stot. Polit. lib. 5, ὁμονοοῦσα δὲ ὁ λιθρχία οὐκ ἀδιάφορος ἐξ αὐ-
τῆς. σημεῖον δὲ ἡ ὑφ' Φαρσάλῳ πολιτεία· οἱ ἐκεῖνοι γὰρ, ὀλίγοι ὄντες,
πολλῶν κύριοι εἰσὶ, διὰ τὸ χρῆσθαι σφίσιν αὐτοῖς καλῶς) Sed &
cum aliis aduerbiis hic ipse datiuus iunctus reperitur.
vt ἀφειδῶς χρῆσθαι ἑαυτῷ apud Plutarchum in Alexãdro,
ὅμως οὐκ ἐπαύετο χρώμενος ἑαυτῷ πρὸς τοὺς κινδύνους ἀφειδῶς,
Ita se gerens in periculis vt qui sibi minimè parcere
vellet, vel vllam sui rationem habere, vel respicere se.
(Tali enim periphrasi vtẽdum hîc puto, ad exprimen-
dã vim huius A D V E R B. Ἀφειδῶς, cum hoc ver-
bo iuncti. Sed de iisdem verbis iunctis cum ἑαυτῷ,
vel τινὶ, dicam infrà) In v.l. χρῶμαί σοι φιλανθρώπως red-
ditur Vtor te familiariter: quum tamen φιλανθρώπως so-
net Humanè, non Familiariter. Verùm & hoc viden-
dum an dici queat Latinè Vtor te humanè seu Huma-
niter, pro Humanè me gero erga te. At si dicas Vtor te
humano, (nequis hîc fallatur) planè alia sententia est:
significatur enim, Tu te geris humaniter erga me, Hu-
manũ te erga me experior. Sic Vti aliquibus benignis,
item placatis, apud Ciceronem. Apud quem legimus e-
tiam, Eo velim tam facili vti possem & tam bono in me
quàm Curio. Sic apud Ter. Næ ille me facili vtetur pa-
tre. Vicissim autem Cicero dixit Vti aliquibus inimi-
cissimis & crudelissimis. Cui simile esse ostẽdi χρῆσθαι ἐχ-
θρῷ τῷ Μεδίᾳ apud Libaniũ. Eodémq; modo dixit idẽ
orator, Bestiis immanioribus vti: pro Rosc. Amerino,
Noluerunt feris corpus obiicere: nè bestiis quoq;, quæ
tantum scelus attigissent, immanioribus vteremur. Id
est, Ne illas immaniores erga nos experiremur. Vbi
quin verbum Vti, cum verbi χρῆσθαι constructione, ei-
ius quoque vsum accipiat, minimè quisquam inficiari
posit. Nec enim dubium est quin eodem modo dici
queat, χρῶμαί σοι φίλῳ, seu οὔνῳ, aut ἀνδρεῖ, & χρῶμαι πα-
τρὶ ἀνόλῳ seu πρεσβύτῃ. At si dicã ἀνόλως seu πρεσβύτῃ χρῶ-
μαι τῷ πατρὶ, tunc non significabo, Facili vtor patre, sed
vice versa, Facilem me exhibeo patri, seu clementem
aut mitem, Clementer me gero erga patrem. Vt ergo
ad illud χρῶμαί σοι φιλανθρώπως reuertar, non posse red-
di, Vtor te humano, ex iis quæ dicta sunt, satis patet.
An verò possimus, aduerbium aduerbio interpretan-
tes, reddere, Vtor te humanè, de hoc ambigo: ipse qui-
dem certè, donec talem vsum verbi Vtor cum tali ad-
uerbio inuenerim, nequaquam ita interpretari ausim.
Fateor alioqui in quibusdam aduerbiis vtranque lin-
guam hoc verbum eodem modo vsurpare. vt enim sæ-
pe à Tullio dicitur Familiariter vti aliquo, sic legi-
mus interdum οἰκείως χρῆσθαι τινί. Nisi fortè & hîc ali-
quid sit discriminis. vt Familiariter te vtor, dicatur po-
tius de familiaritate quam tu mihi exhibes: at χρῶμαί
σοι οἰκείως referatur potius ad familiaritatem quam tibi
exhibeo, si ita loqui licet. Certè apud Xen. Κριτίας τῷ
Θηραμένει φίλος ἦν, & οἰκείως ἔχων τῷ Θηραμένει, pro vno
eodémque ponuntur, Hellen. lib. 2, pag. 271, meæ edit.
Vt autem ad alia veniam aduerbia, quibus itidem iun-
gitur χρῆσθαι, & quidem aliis etiam modis redditum:
affertur χρῶμαί σοι μετρίως, in v.l. ex Æschine pro Mo-
destè te tracto; Clementer in te animaduerto. Ibidem

ex Demosthene, χρῶμαί σοι πιστῶς, pro Tibi fidẽ seruo. A
(Quibus adde quod habuisti suprà, χρῆσθαι πολεμίῳ. Dixi enim hoc reddi posse non solùm Habere ho-
stis loco, sed etiã verbo Statuere, seu Tractare. Quinetiã
verbo Gerere hîc quoque vti fortassis liceat, hoc mo-
do, Gerere se erga quempiam, tanquam erga hostem.
Non dubium est certè quin pro eodem dici queat, χρῆ-
σθαι πολεμικῶς. Cui velut oppositum est apud Plutar.
χρῆσθαι πολιτικῶς, Gerere se erga quempiam ita vt
regem decet. Quid autem regem decet? Parcere subie-
ctis & debellare superbos. Adiciendum his & quod B
Bud. affert ex Demosthene, καὶ δὴ μὲν ἄλλων πολλῶν πολ-
λῶν ἀγαθῶν ὅ, τι μηδενὶ μηδ' ἐξ ἴσου χρῆται· τοῖς δὲ ἰδιώτοις
ἐθελοντὴς ὑποπίπτει. id est, Cum nullo agit ciuili animo,
Nulli se ciuilem exhibet. Nã siue ἐξ ἴσου siue ἐξ ἴσου cõ-
iunctim scribas, aduerbii vicem præstare manifestum
est) Sciendum est porro, χρῆσθαι cum aduerbio, in ma-
lam etiam partem interdum vsurpari. Dicit enim De-
mosth. χρῆσθαι πολυβρεστικῶς. Contumeliose aliquem tra
ctare. Contumelia seu contumeliis aliquem afficere. I-
tidémque ὑποφορικῶς πολὺ χρῆσθαι. Quorum aduerbiorũ C
vtroque cum hoc verbo aut certè eius partic. vsus est
Plutarch. vno eodémque in loco, ita scribens in Alci-
biade. ὡς ὑβριστικῶς καὶ ὑποφορικῶς εἶπε τοῦ Ἀλκιβιάδου ὁ
Ἀλκιβιάδης. Possis autem ὑποφορικῶς χρῆσθαι πολὺ reddere,
Superbè aliquem tractare, neu ὑβριστικῶς χρῆσθαι Con
tumeliose tractare: sed malim in illo loquendi genere
vti verbo Gerere, & reddere Superbè erga quemp ã se
gerere. Apud eũdem habemus & ἀπαθρωπῶς χρῆσθαι vti
scribit, Γαΐῃ δὲ ἀπαθρωπῶς χρῆσθαι Κύντῳ Ὀυαλερίῳ χρησα
σθαι τὸν Πομπήιον. Vbi Bud. vult χρῆσθαι πολὺ esse Agere cum D
aliquo. Itidémque apud Demosth. χρήσασθαι πολὺ ἀσελγῶς
καὶ βιαίως vertit, Violẽter & petulanter cũ aliquo agere.
Affertur ex eodem Plut. χρώμενος cũ aduerbio ἀφειδῶς,
(cum quo habuisti & suprà, vnà cũ datiuo ἑαυτῷ) χρώ-
μενος ἀφειδῶς τοῦ ἱερεῖ, pro Tractans crudeliter. Verum
liberet in huius sermonis clausula, ad eius principiũ reue-
rtar, id est ad exemplum Isocratis cui primum locum
dedi, ex orat. ad Nicoclem, ὅσοι διδάσκουσι τοὺς τὰ δυναστεύο-
ντας ὡς δεῖ τῇ πόλει χρῆσθαι, καὶ τοὺς ἰδιώτας, ὡς χρὴ πρὸς ἄρχο-
ντας διακεῖσθαι. Doctis enim lectoribus experiencũ re- E
linquere velim ánnon & hîc verbum χρῆσθαι reddere ad
verbum possimus Vti: ex isto Horatii loco, Epist. l. 1, Si
pranderet olus patienter, regibus vti Nollet Aristipp⁹.
si sciret regibus vti, Fastidiret olus, qui me notat. Neq;
enim dubito quin Si sciret regibus vti, eadem planè
signif. dicturi sumus Græcè εἰ τοῖς βασιλεῦσι πῶς δεῖ χρῆσθαι. Huic certè simile est illud Isocratẽ ὡς δεῖ
τῇ πόλει χρῆσθαι. Ac videtur ea verbi Vti significatio ta
lis hîc esse qualis vbi dicitur Vti foro. Sed & sine adue
rbio apud eundem scriptorem habemus in orat. ad
Philippum, ἔχω χρήσασθαι. (est autem hîc ἔχω quod F
illic πλεῖν) postquam enim dixit se πρὸς τὸ πλεῖν ἀναγκα-
σθῆναι πάντων ἀφυέστατον ὑφ' ἑαυτῷ τῇ πόλει, subiungit, οὐπω γὰρ φω-
νὴν ἔχον ἱκανὴν, οὔτε πόλεμον δυνατὸν ἐστιν ἔχω χρήσασθαι, καὶ
μολυνθῆναι, καὶ λοιδορεῖσθαι τοῖς ὅπου τὸ βῆμα τοῖς καταδεομένοις. Quanuis porro ὡς δεῖ τὸ πλεῖν χρῆσθαι putem posse
reddi Quomodo se gerere oporteat erga plebem, seu
vulgus, non tamen hîc, vbi ἔχω χρήσασθαι dicitur sine
aduerbio, eodem verbo posse me vti existimem:
quòd tale sit vt in hac significatione aduerbio iungi
velit. Dixerim igitur ὅχ' ὡς χρήσασθαι esse quod vulgò di
cimus *Manier*: quum dicimus, *Il sçay bien comment il, aut* G
manier un tel homme, vel *un tel esprit*. Quam significatio-
ne crediderim nos verbo tractare posse vti. Sicut dixit
Terentius, in Heautontimorumeno, — hac arte tra-
ctabat virum Vt illius animum cupidum inopia incen
deret. Ibidem dixit, Nec vt animum deceat a grorum
adolescentuli Tractare. Quòd si libeat illud verbum ge
rere hîc quoque vsurpare, addendum erit aduerbium
(meo quidem iudicio) & dicendum, Gerere se erga H
plebem vt decet, siue vt par est. Sed minus mihi placet
hæc interpretatio, ideóque vel illo Tractare, vel alio
eiusdem generis) siquod magis commodum inueniatur) vtendum censuerim.

Χρῆσθαι cum datiuo rei habente & accus. Aristoph.
in Pluto, Τοῖς δ' ἐμβαδίοις τί χρήσεται τις, εἴπε μοι. Ad ver-
bum, Quid aliquis vtetur calceis? pro Qua in re vteretur
Quem in vsum conuertet calceos? Quem vsum dabit
calceis? pro, εἰς τί χρήσεται; Plut. διὰ τοῦτο καὶ Κάτωνι μηδὲν
χρήσασθαι ἄξιον ἀπορδῆς Πομπήιον, Quæ causa fuit vt nul-
lam curationem Pompeius Catoni mãdarit quæ quidẽ
acrem intẽtionem posceret: vel, quæ magnopere cor-
di illi esse deberet: vt Bud. vertit. Affert verò & ex Pla-
tone, εἴτ' ἔξεστι τὶς χρήσασθαι τῷ λόγῳ αὐτῷ, de quo loco & su-
prà dixi, & paulo pòst iterum dicam. Subiũgit & hunc
locum eiusdem scriptoris in Philebo, τούτῃ τῇ σκέψει
τούτων τῶν παθημάτων τάδε χρησόμεθα, (ita enim legendum
est, non πῶς) id est, Ad hunc modum vtemur, Vel, Ad
hoc vtemur. Ita ille. sed ego, ad primum quidem illum
locũ quod attinet, malim Κάτωνι μηδὲν χρήσασθαι interpretari magis ad verbũ, Nulla in re vsum esse Catonis
opera. Hoc etiã addo, videri subaudiendã hîc esse præpositi-
nem εἰς: quam in isto Gregorii loco habemus,
οὐκ οἶδα τί εἰς ὅ, τι αὖ ἄλλο χρησάμενοι τοῖς λόγοις. μὴ νῦν χρησά-
μενος. Dico, inquam, subaudiendam hîc præpositionem
illam videri, & potius χρῆσθαι Κάτωνι vertẽdum esse Vti
opera Catonis, si modò is sit eorum verborum sensus
quem B. existimat. Itidémq; in loco Demosth. quẽ illi
Platonico præfixerat, ἀ μὲν οὖν χρήσεται καὶ πόσε τῇ δυνάμει τῷ
κομρεῖ, eadẽ præpositio subaudienda videri
queat) Secundum autem locum, Σιμμίου δὲ λέγοντος ὅτι
ἀπορεῖ, παύν ἐθαύμαζον εἴτ' ἔξεστι τὶς χρήσασθαι τῷ λόγῳ αὐτῷ, ita
reddit, Quũ enim Simmia eam rem disputaret, nemi-
nem vtique futurum existimabã qui ei respõdere pos-
set. At Ficinus verba illa ita reddiderat, Quum enim au-
direm Simmiam dubitantem, valde admirabar siquis
rationibus eius resistere posset. Ego certè existimo οὐκ
οἶδα τί χρήσομαι τούτοις τῷ λόγῳ ita solitum dici vt οὐκ οἶδα
τί χρήσομαι τούτῳ τῷ πράγματι. ideóque generalioni quo-
dam loquendi genere interpretãdum esse crediderim.
Sed maiorem etiam affinitatem cum illis Platonis ver-
bis habent hæ eiusdem in Theæteto. τί δὲ χρήσῃ ἀφύλῳ
ἐρωτήματι, τὸ λεγόμενον, ἐν φρέατι σιρόμενος; Eodem enim
modo dicuntur hæc duo χρῆσθαι ἐρωτήματι & χρῆσθαι λόγῳ. Perperã itaque Erasmus in Prouerbio, In puteo cõ-
stricto, hæc verba, τί δὲ χρήσῃ ἀφύλῳ ἐρωτήματι, vertit, Cur
enim vtaris inexplicabili quæstione? Nã hic est sensus,
Quid enim agas quũ tibi inextricabilis quæstio propo-
nitur? Vel Quid cõsilii ineas seu capias aduersus in expli
cabilẽ quæstionẽ? Vel, Qua arte tractare quæstionẽ in-
enodabilẽ possis? Perinde acsi diceret, Quomodo te ex-
tricare & expedire ex ea possis? His certè interpretatio-
nibus sensum illorũ verborũ exprimere mihi videor:
sed aliquod tamen aptius loquendi genus desidero, &
magis ad significationem verbi χρῆσθαι accedẽs. Quan-
quam haud scio an aliud inueniri queat quàm illud in
quo vsus sum verbo Tractare. Ex his autem elici & al-
terius loci interpretatio poterit, εἴτ' ἔξεστι τὶς χρήσασθαι τῷ
λόγῳ αὐτῷ. (Ad eundem pertinet locus alius quem ex
Gorgia protuli, in fine tmematis quo egi de verbo χρῆ-
σθαι variis datiuis iuncto) Quoniã autem quũ dicitur
τί δεῖ χρῆσθαι τῷ πράγματι, eundem vsum habet verbum
χρῆσθαι, de hoc quoque loquendi genere hîc differerẽ,
nisi reseruandum putarem in proximè sequentem ser-
monem, qui erit de χρῆσθαι habente aduerbium vnà
cum datiuo rei: quoniam eodem sensu dici solet, πῶς
δεῖ χρῆσθαι τῷ πράγματι. Quum igitur docuerim χρῆ-
σθαι iungi datiuo personæ interdum cum accus. interdũ
cum aduerbio: itidémque docuerim iungi datiuo rei
cum accusatiuo, superest vt differam de eiusdem cum
datiuo rei & aduerbio constructione. Sciendum est i-
gitur, χρῆσθαι cum aduerbiis nonnullis, primam & pro-
priam significationem retinere: veluti quum dicitur
χρῆσθαι καλῶς χρήμασι, vel contrà χρῆσθαι κακῶς. Isocr.
in epist. ad Timotheum, τὸ δὲ χρῆσθαι τούτοις καλῶς τε καὶ
φιλανθρώπως, ὅτι σοι γίγνεται. Sic verò dicere quis pos-
sit, οὐκ οἶδα πῶς δεῖ χρῆσθαι χρήμασι, significans, Nescio
quomodo sit vtendum pecunia, Nescio in quos vsus
adhibenda sit pecunia. At quum dicitur, οὐκ οἶδα πῶς
χρήσομαι τῷ πράγματι, vel τί χρήσομαι τῷ πράγματι,
haud iam possumus verbum χρῆσθαι interpretari Vti

ſed tale eſt hoc χρῆσθαι quale illud ſuprà cum datiuis A
λόγῳ & ἐρωτήματι. Herodianus libro 5, ἡγούμενοι τε πῶς
χρήσονται τοῖς πράγματι. quæ Polit. vertit, Haud ſatis con
ſtitutum habebant quod ſibi capiendum conſilium fo-
ret. (Sic attuli ſuprà ex Plutarchi Public. χρήσασθαι τοῖς
πρεσβευτοῖς οὐκ εἶχε, pro, Quid conſilii in rebus caſu
oblatis caperet, non ſatis ſciebat) Idem lib. 2, ὁ δὲ Ἰου-
λιανὸς πολλῇ καταλαμβόμενος ἀφασίᾳ τε καὶ ἀπορίᾳ, ὅπως
χρήσεται τοῖς πράγματι οὐκ εἰδώς, ἀθροισθεῖσαν κελεύσας τὴν
σύγκλητον, &c. quæ ita idem interpres vertit, Enimuero
Iulianus hæſitabundus atque inops conſilii, conuoca- B
to prius ſenatu &c. Dicitur autem eadē ſignificatione,
οὐκ οἶδα τί χρήσομαι τῷ πράγματι, vel ἄπορος ἔχω τί χρή-
σομαι τῷ πράγματι. Xenoph. Hellen. libro 2, initio, πυ-
θόμενος δὲ τὸ ξυμβεβηκὸς ὁ Ἐπόνικος, ἄπορος μὲν εἶχε τί χρῷτο
τῷ πράγματι, Neſcius erat quid conſilii hac in re cape-
ret. Vel, Quid ſibi agendum hîc eſſet. Aut breuius, Ne-
ſciebat quid ageret. Vel, Neſciebat quomodo ſe gerere
hoc in negotio deberet. Quòd ſi à verbo χρῆσθαι non
tam longè diſcedendum ſit, magis ad verbum hoc lo- C
quendi genus interpretando, fortaſſis ita reddi poſſit,
Neſciebat quo conſilio hac in re vtendum ſibi eſſet.
Vel, Neſciebat qua arte rem hanc tractare deberet, vel
negotium hoc. Inuenitur interdum plur. datiuus τοῖς
πράγμασι in hoc loquendi genere. Neque tamen vel
ille ſingul. vel hic plur. ſemper additur: ſed dicitur in-
terdum duntaxat τί χρήσομαι τούτῳ; vel τί χρήσομαι τού-
τοις; In v.l. ex Demoſth. τί δὴ χρησόμεθα αὐτῷ; pro Quid
in hoc agēdum nobis? Et ex Plat. De leg. τί χρὴ χρῆσθαι
τούτοις; Quid de his facere oportet?

Χρῆσθαι cum accuſ. ſequente præpoſ. εἰς, affertur in D
v.l. ex Ariſtot. primam ſuam ſignif. habens, in qua da-
tiuo paſſim iungi ſolet: OEcon. 2, Μενδαῖοι τὰ ἀπὸ λιμένων
καὶ τῆς ἄλλων πολῶν αὐτοῖς προσπορευόμενα ἐχρῶντο εἰς
διοίκησιν τῆς πόλεως, Ad rempub. adminiſtrandam por-
torijs aliiſque vectigalibus vtebantur. Sed ſuſpectus
non immeritò fuerit hic locus, donec aliud eiuſdem
conſtructionis exemplum inuentum fuerit.

Χρῆσθαι pro Expendere etiam poni & Conſumere,
in v.l. annot. ſed abſque vllo exemplo.

Χρῆσθαι ſiue χρήσασθαι in alijs etiam ſignif. vſurpa-
tum vide poſt χρῷ quod ſignificat Do mutuo Cōmo-
do, item poſt Χρῷ quo declaratur Oraculum edo.

Χρῆμα quanuis inter verbalia verbi χρῆσθαι primum lo-
cum obtineat, ſi formationis ratio habeatur, tamē ob
variam ſignificationem variāq; deriuata cæteris poſt-
ponendum cenſui.

Χρῆσις, εως, ἡ, Vſus. Herodianus libro 3, Θώραξος δὲ ἡ κραίους
οὐκ ἴσασι χρῆσιν. Ibidem, οὐδὲ γὰρ ἐσθῆτος ἴσασι χρῆσιν. In
v.l. redditur etiam Operum functio, ex Gaza: & Vſus
id eſt Conſuetudo. Item Vtilitas, Fructus, Commodi- F
tas & Locatio. Sed harum ſignificationum exempla
non afferuntur: poſtremæ autem præſertim exem-
plum deſidero. Nam χρῆσις non quidem ab hoc χράο-
μαι, ſed à χράω ſignificante Commodo, potius ipſam
Commodationem declarare videri poſſet: id eſt, ipſum
commodandi actum. A Bud. tamen Commodatum
redditur, afferente ex Ariſtotele. At χρήσει καὶ κτήσει,
Eraſmus inter prouerbialia verba retulit, ſcribens, Qui
ſe totum alicuius haberi volebat, dicebat χρήσει καὶ κτή-
σει tuus ſum. hoc eſt, & vſufructu & proprietate. Siquidem G
in poſſeſſionibus ſæpenumero fit vt penes alium
ſit dominium, penes alium vſuſfructus. M. Tullio Cu-
rius libro 8, Si vales, bene eſt. ſum enim χρήσει μόνῳ, tuus:
κτήσει δὲ, Attici noſtri. Ergo fructus eſt tuus, mancipiū,
illius. Vide plura ibidem. COMP. Ἀχρησία in
Pandect. τῇ χρήσει opponitur: vt ſeruitutes τῇ ἀχρησίᾳ
ἀπόλλυται. Bud.

Χρήσιμος, ου, ὁ & ἡ, Vtilis, Vſum aliquem præbens ad rem
quampiam, Commodus. Dicitur autem χρήσιμός σοι εἰμί: & vicißim χρήσιμον aliquid dicitur eſſe cuipiam. H
Item aliquis eſſe χρήσιμος dicitur vel aliquid χρήσιμον
πρὸς τοῦτο, ſeu εἰς τοῦτο. interdum verò & cum accuſ.
ſine præpoſitione. Primæ illius conſtructionis, hæc
ſunt exempla. Demoſth. Philipp. 1, οὐ δεῖ καὶ δύναιτο αὐ-
τοῦ σφαλῆναι αὐτὸν χρήσιμον τῇ πόλει. Lucian. in Demonacte,

καὶ ἀποθανὼν ζώοις ποτὲ χρήσιμος ἔσεσθαι. Eodémque modo
aliquid χρήσιμον eſſe dicitur alicui. At χρήσιμος aliquis
πρός τι, vt in hoc loco qui affertur ex Dione apud Pla-
tonem, πρὸς ταῦτα γίγνοιτό σοι οὐχ ἥκιστα αὐ χρήσιμος. (vbi
duplicem etiam conſtructionem obſerua) Sic χρήσιμα
πρὸς τὸν βίον, ad vitam degēdam vtilia. Cum præpo-
ſitione εἰς, ex Ariſtophane, χρήσιμος εἰς ἔργον. Cum ac-
cuſatiuo ſine præpoſ. ex Dione rurſum apud Platonē
in epiſt. πολλὰ μὲν δὴ ὁ ἀνὴρ χρήσιμος. Tale eſt οὐδὲν χρήσι-
μος. niſi potius οὐδὲν aduerbialiter poſitum intelligā-
tur. Quinetiam cum infinitiuo. cuius conſtructionis
exemplum iſtud affertur ex Ariſtotele, δυνάμεθα καὶ ἀφ'
ἑαυτῶν χρήσιμον εἶναι καὶ νοεῖν καὶ βουλεύεσθαι, vtilem
ad prouidendum. Alioqui χρήσιμος non rarò vſurpatur
& ſine vlla huiuſmodi adiectione: interdúmque copu-
latur cum ὠφέλιμος. At χρήσιμα de prædiis dictum,
ex Ariſtot. affertur pro κάρπιμα. Inuenitur etiam
fœm. Χρησίμη, cum alibi, tum apud Ariſtot. in Polit.
COMP. Χρησιμώτερος, Vtilior. SVPERL. Χρησιμώ-
τατος, Vtiliſſimus. Ex Plat. De rep. χρησιμώτατος πλοῦτος dic-
tum de pecuniis.

Hinc ADVERB. Χρησίμως, Vtiliter. χρησίμως ἔχειν
apud Thuc. Vtile eſſe.

Item VERB. Χρησιμεύω, Vtilis ſum, Sum vſui, Com
modo, Commodus ſum. Luc. πολὺ κολακείαν καμίζει, ὦ Ἑρ-
μῆ, πολλὰ ἐν τῷ βίῳ χρησιμεύουσαν αὐτῷ. Gregor. τῆς χάρου
ὑποψυχίας τῷ βίῳ χρησιμευούσης. Damaſc. οὐ γὰρ δεῖν οὐδὲν
φυτὸν ἐν ᾧ οὐ σωτερία εἴ πνα τῇ τῶ ἀνθρώπου χρείᾳ χρησιμεύου-
σαν ἀδημιουργὸς ἐναπέθετο. Dicitur etiam χρησιμεύειν ſe-
quente præpoſ. εἰς. Alex. Aphrod. in Top. librum 1, ἀνα-
σκευαστικὰ δὲ ὄντα τοῦτα τῷ συμβεβηκότος, εἰς κατασκευὴν τοῦ
ὅρου χρησιμεύει. Sic apud Cyrillum, χρησιμεύσαι εἰς τὴν δημι-
ουργίαν. Interdum verò χρησιμεύειν dicitur aliquid
ſine adiectione pro In vſu eſſe, Vſurpari, Vſitatum eſſe.
vt quum Μίνῳ καὶ Δείκαιμι dicuntur χρησιμεύειν παρ'
Ἀττικοῖς.

Χρησιμεύειν, pro Commodare ſignificante Commo-
do affūere. Bud. abſque exemplo.

Eſt & COMP. Ἀχρήσιμος, Inutilis. Sed pro hoc po-
tius dicitur ἄχρηστος, vel ἀνωφελής, aut etiam ἀλυσιτελής.

E Χρηστὸς, οῦ, ὁ, Vtilis, Commodus. Primam enim eſſe hanc
nominis χρηστὸς ſignificationem, perſuaſum habeo, nō
autem eam qua pro bono accipitur. quum videamus
ἄχρηστος dici de inutili, non de improbo: & quum video
mus χρήσιμος ab eodem verbo eādem ſignificationem
trahere: denique quum nihil magis rationi conſentā-
neum ſit quàm vt primum locum obtineat ea ſignifi-
catio nominis verbalis aut certè deriuatiui (vt genera
lius loquar) quæ Latinè vel alio ſermone per deriuati-
uum itidem exprimi poteſt. vt videmus hic, ſicut χρῆ-
σθαι redditur Vti, Gallicè Vſer: ita χρηστὸς reddi Vtilis,
Gall. itidem Vtile. Neque verò dignum hoc eſſe exiſ-
timo quod in diſceptationem vocetur: atque adeo fac-
ti mei nullam reddendam eſſe rationem cenſuiſſem,
niſi ſcirem quendam alicuius nominis virum negare
auſum eſſe primam nominis χρηστὸς ſignificationem e-
ſſe eam qua pro Vtili vſurpatur. Hoc tamē fateor, non
tam frequens eſſe χρηστὸς pro vtili, quàm eſt in aliis ſi-
gnificationibus, ſed quæ alioqui ab illa manaſſe dici
queunt. Pro vtili ex Ariſtophane affertur in Ranis, ὅπ
χρῆν' ἐδίδαξε. Apud eundem in Nubibus, χρηστόν τι συμ-
βουλεύσαιτ, Aliquid vtile, vel Aliquid boni. Plutarch.
in Hellenicis quæſt. ἀπίθει δὲ εἰς οὐδὲν χρηστὸν αὐτοῖς. Sed
plerunque de re dictum hoc vocabulum, hac voce, nō
item illa, reddi poteſt. vt χρηστὴ ἐλπίς, bona ſpes, Ariſto-
ph. (Et per pluralem χρηστὰ ἐλπίδες apud Herodia-
num) Sic χρηστὴ δόξα, ex Demoſthene, Bona fama.
Necnon χρηστὸν εἶδος ex Herodiano, Bona forma. Item
χρηστὸν ἔδεσμα, Bonus cibus, id eſt delicatus. Vel, Bene ap
paratus & conditus cibus. τὸ δὴ ἡρτημένον ἔδεσμα, vt ſcho-
liaſtes Ariſtophanis exponit: apud quem tamen repo-
no ἡρτυσμένον pro ἡρτημένον. Quum enim Ariſtophanes
in Equitibus ita loquutus eſſet, — καλὸς γ' αὖ οὗτ' ἦν
πρᾶγμα πρεσβυτὸν σοι, Ὦ μοσταμάραχον πρεσβυκαλῶν μετα-
χειρίσαιτο χρηστῶς, annotat ille, χρηστῶς poſitum eſſe pro
καλῶς, ὠφελίμως, συμφερόντως. & permanſiſſe hunc ἐν τῇ

ὁδοῖ καὶ τῷ ἀστεισμῷ, vtpote qui compellaret coquum. A
Vocamus enim χρηστὸν ἔδεσμα (inquit) τὸ δὴ ἡρτημένον. Tale
eſt quod affertur ex Homero, εὖ χρηστὸν μελίτωμα.
At verò ἦθος χρηστὸν, Boni mores, vel Probi mores. (vn-
de comp. χρηστοήθης) Tale eſt χρηστὸς βίος. quod Polit. a-
pud Herodianum vertit Morum benignitas.

Χρηστὸς aliquis eſſe dicitur interdum, & quidem ſæ-
pe, ſignificando Bonus, Probus. Vnde etiam videmus
illi opponi πονηρόν. Xenoph. in Athenienſium rep. ὅπ
παντάχοῦ πλέον νέμοιτο τοῖς πονηροῖς καὶ πένησι καὶ δημοτικοῖς
ἢ τοῖς χρηστοῖς. Æſchines in Cteſiphontē, διὸ καὶ μαλιστα B
ἀξιῶ δοῦναι, ὅτι πονηρὸς ὤν, καὶ τὰ τῆς χρηστῶν σημεῖα
διαφθείρων. Sic & apud Athenæum, nemō ait os, oppoſi-
ta hæc inter ſe inuenīuntur. Quinetiam FOEMIN.
Χρηστὴ, itidem Bona, Proba. vt χρηστὴ γυνὴ, Proba mu-
lier. Athen. lib. 13, καὶ χρηστὴν ὀνομάζουσιν τὸν δίφρον τὸ χάμαικτος,
αὐτὴ γὰρ φησὶ Μένανδρος, ὡς οὐδεμιᾶς οὔσης χρηστῆς. Apud
Ariſtoph. itidémque apud Demoſthenem χρηστὸς & φι-
λόπολις copulantur. ita enim Ariſtoph. in Pluto, — εἶτ'
ὡς ἄχθομαι Ὅπ χρηστὸς ὢν καὶ φιλόπολις, πάλαι κακῶς. De-
moſthenicus autem locus eſt hic in orat. aduerſus Ari- C
ſtocratem, pag. 286, Ald. editionis, χρηστοῦ καὶ φιλοπόλιδος
ἀνδρὸς ἔργον ἦν. Iam verò & quemadmodum dici-
tur ille bonus vir, per ironiam, ſic οἱ χρηστοὶ ironice a-
pud Demoſthenem poſitum obſeruaui. Quinetiam
ſicut ἀγαθὸς, quod bonum propriè ſignificat, interdum
pro ſtrenuo vſurpatur: ſic χρηστὸς à Thucydide vſurpa-
tum eſſe videtur, in hoc 3 libri loco, καὶ ἃ νῦν ποτε χρη-
στοὶ ἐγένοσθε, ὡς φατέ, οὐ πρεσπόνοντα τῶν ἐπιδείξασθε· ἃ δὴ ἡ φύσις
ἀεὶ ἐπόνει, ἐξηλέγχθη ἐς τὸ ἀληθές. quæ Valla ita vertit,
Profectò nunc ea in quibus aliquando boni extitiſtis, D
vt fertis, nequaquam vobis natura conuenire indican
tes. nam eā demum probata ſunt niti veritate quæ na-
tura perpetuò voluit. At ego hanc interpretationem
loco illius margini adſcripſi, Cæterùm illa quidem
veſtra fortia facta quæ prædicatis, vobis [id eſt veſtro
ingenio] non conuenire declaraſtis: at ea quæ ingeniū
veſtrum ſemper expetebat, certò patefacta ſunt. Ad
verbum autem interpretando, (ſi quidem nomini χρη-
στοὶ ſignificatum demus) ſonarent prima illa verba,
Et ea quidem in quibus aliquando ſtrenui fuiſtis. Mi- E
nus autem ad verbum, In quibus ſtrenuè vos geſſiſtis.
Hanc porro eſſe hoc loco nominis χρηστοὶ ſignificatio-
nem, probare videntur iſta proximè præcedentia verba,
πῶς οὖν ὀνοῦν ἡμῖν δικαιότερον πᾶσι τοῖς Ἕλλησι μετοῦσι, οἵτι-
νες ὅπῃ τῷ ἐκείνων κακῷ ἀνδραγαθίαν προῦθεσθε; Alioqui
putaſſem & hoc modo poſſe verti, Et ea quidē in qui-
bus bonorum virorum officio functi eſtis.

Χρηστὸς aliquando minus generalem ſignificatio-
nem habet, quum non generaliter pro Bonus ſiue
Probus, ſed pro Mitis ſeu clemens, ponitur. Qua in ſi- F
gnificatione interdum cum φιλάνθρωπος copulatur: vt
in hoc loco Herodiani, libro 4, χρηστὸς τε ὢν καὶ φιλάν-
θρωπος τοῖς σωθεῖσι, φήμῃ καὶ δόξῃ ἀρίστη πλείοις εἰς θύνοιαν καὶ
φιλίαν προσκαλεῖται. vbi Politianus χρηστὸς καὶ φιλάνθρω-
πος vertit, Placidus & humanus. Sic verò ex Demo-
ſthene etiā χρηστὸς & φιλάνθρωπος copulata afferūtur. A-
pud Areopag. quoq; χρηστὸς eſt Clemēs, ſeu Benignus.
(vt χρηστὸς καὶ φιλάνθρωπος τρόπος Polit. vertit apud Hero-
dianū, Morum benignitas & humanitas) Apud Lucam
itidem cap. 6, verſu 35, καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολύς, καὶ G
ἔσεσθε υἱοὶ τοῦ ὑψίστου· ὅτι αὐτὸς χρηστός ἐστιν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους
καὶ πονηρούς, vetus etiā interpres reddidit Benignus: ita
vertēs hæc poſtrema verba, Quia ipſe benignus eſt ſu-
per ingratos & malos. (ſed pro Super ingratos rectius
diximſſet Erga ingratos) Sic etiam apud Paulum, ad E-
pheſios cap. 4, in fine, γίνεσθε δὲ εἰς ἀλλήλους χρηστοί, εὔ-
σπλαγχνοι. Apud eundem τὸ χρηστὸν τοῦ θεοῦ ſubſtantiuè
pro ἡ χρηστότης, Benignitas ſeu Clemētia: ad Romanos
cap. 2, circa principium, ἢ τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητος αὐτοῦ
καὶ τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς μακροθυμίας καταφρονεῖς, ἀγνοῶν ὅτι H
τὸ χρηστὸν τοῦ θεοῦ εἰς μετάνοιάν σε ἄγει; Vbi quanuis mani-
feſtiſſimum ſit πῶς χρηστότητα & τὸ χρηστὸν de vna eadém-
que re dici, tamen vetus interpres hoc quidem vertit
Benignitatem, illud autem, Bonitatem. Gregorius epi-
taph. in ſuum patrem, τὸ πραχὺ & τὸ χρηστὸν inter ſe op-

ponit, ita ſcribens, τοῦ μὲν δὴ καὶ τὸ πραχὺ, πρεσπονές, δίδω πῶς
ὠφέλειαν· τοῦ δὲ καὶ τὸ χρηστὸν, ὑπόπτον, δίδω τὸ κακόηθες.
‖ Χρηστὸς interdum redditur etiam Suauis, Iucundus.
quarum ſignificationum hoc Bud. ex Gregorio exem-
plum affert. ἔνα ἡ φαρμακεία τοῦδε δεχθῇ, δίδω τῆς τέχνης φαρ
μακοδόμη τοῖς χρηστοτέροις. id eſt (inquit) Medicata re-
bus admixtis ſuauioribus. Necnon iſtud, de dæmone,
σαίνει τῷ χρηστῷ, πλάττα δὲ εἰς πονηρόν. Sed quoniam τῷ
χρηστῷ opponit τὸ πονηρόν, (quod ſuaui minimè opponi
ſcimus) vix Budæo in hoc poſteriore loco aſſentiri po
ſſim. Sic alioqui apud Matthæū cap. 11, in fine, ὁ γὰρ ζυγός
μου χρηστὸς, καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστι, vet. interpres ζυ-
γὸς χρηστὸς vertit lugum ſuaue: at Eraſmus Iugum com
modum. Quidam verò poſtea reddiderunt lugum fa-
cile: vt ita vocetur iugū quo facilè vti poſſumus. At
ego maluiſſem accipere pro facili, ea in ſignific. qua di
cimus mores faciles. Quod autem ad illam vocem
Commodum attinet, δεσπότης χρηστὸς videtur verti iti-
dem poſſe Herus cōmodus: in hoc ſenario, ὡς ἡδὺ δούλῳ
δεσπότου χρηστοῦ τυχεῖν.

Χρηστὸς eſt etiam κοῦφος, id eſt Leuis, in metaphorica
ſignificatione: ſiquidem credere iis velimus qui in hoc
Menandri ſenario, quem & Paulus Apoſtolus affert,
Φθείρουσι ἤθη χρῆσθ' ὁμιλίαι κακαί, expoſuerunt χρηστὰ vo
ce κοῦφα. Quinam autem illi fuerint, haud ſcio: nam ex-
poſitionem iſtam ex veteribus quibuſdam exemplari-
bus affero, quorum collationem pater meus in conſi-
lium adhibuit, quum Nouum Teſt. excudit. Eorum e-
nim nōnulla adſcripta margini habebant hæc verba,
Μενάνδρου τοῦ κωμικοῦ γνώμη ἐν Θαΐδι. (pro quo Θαΐδι
fortaſſis reponendum fuerit Θαΐδι) Item, χρηστὰ αἰνῶ τὰ
κοῦφα. Secundum quam expoſitionem χρηστὰ ἤθη eſſent
Mores leues. Nam illud Mores faciles (quod paulo an-
tè habuiſti) non ſatis huic verſui conuenire poſſe vide-
tur. licet alioqui faciles puellæ inueniantur dictæ cum
aliqua leuitatis ſignificatione, qualis videlicet ea eſt
quæ credulitatem nimiam affert. Sed cur hîc χρηστὰ ἤθη
maluerim reddere Probi mores, ſeu boni, docui in an-
not. quas ſubiunxi libellulo à me non ita pridem edi-
to, comicorum Græcorum ſententias complectente.

Χρηστῷ μάλα καὶ βαθεῖ τραύματι, in vulg. lexicis, ex
Luciano, Alto grauiſſimóque vulnere. Sed omnino
ſuſpectum mihi eſt iſtud exemplum. Alioqui dicerem
χρηστὸν τραῦμα vocari eo modo quo Gall. dicimus, Il luy
a donné un bon coup.

Χρηστοὶ Heſychio ſunt οἱ καταδεδικασμένοι. i. cōdemnati:
& οἱ χρήσιμοι. Sed quomodo χρηστοὶ dici queāt οἱ κατα-
δεδικασμένοι, alii viderint.

C. Χρηστογραφία, ας, ἡ, Artificium pingendi, vt quidem in
v.l. hoc vocabulum redditur: quod alioqui vtilem ſiue
bonā ſcripturam aut ſcriptionem ſonare potius vide-
tur, vndecunque ſumptum fuerit.

C. Χρηστοήθης vide inter compoſita ex nomine ἦθος, Tomi
1, col. 1099.

C. Χρηστόκαρπος, ου, ὁ & ἡ, Bonos fructus habens. vt χρηστόκαρ
πος χώρα, identidem apud Strabonem. ITEM.
Χρηστοκαρπία, Fructus bonus, ſeu Fructus boni, Habere
bonos fructus. veluti ſi ita loquar, αὕτη ἡ χώρα ἐπαινεῖ-
ται διὰ χρηστοκαρπίαν, regio iſta laudatur quòd habeat
fructus bonos.

C. Χρηστολόγος ET Χρηστολογία vide inter compoſita ex no
mine λόγος, Tomi 2, col. 640.

C. Χρηστομουσεῖν, Muſicæ leges in canendo ſonare, vt qui-
dē interpr. v.l. in hoc loco Athen. l. 14. διὰ τὸ χρηστομουσεῖν
καὶ μὴ βαρβαίνειν τοῖς ἀρχαίοις ἡ μουσικῆς νόμοις. Sed χρη-
στομουσεῖν proprie videtur eſſe Vtilem ſeu bonam muſi
cam cōſectari, aut exercere. Dictum fuit de hoc verbo
& ſupiā, Tomi 2, col. 831. vbi etiā locum Athenæi altius
repetitum inuenies.

C. Χρηστουργία, ας, ἡ, Boni operis actio, vel Bonum opus, ἀγα-
θουργία ſiue ἀγαθοεργία, quo Suidas in illius expoſitio-
ne vtitur.

C. Χρηστόφιλος, ου, ὁ, Qui bonis amicus eſt, Bonis viris ami-
cus, Cui amicitia cum bonis viris intercedit. (Cui
CONTRAR. Πονηρόφιλος) Quemadmodum enim
πολύφιλος appellatur is ὦ πολλοὶ φίλοι εἰσὶ, ſic χρηστόφιλος,

ὦ χρηστοὶ ἄνδρες, φίλοι. VNDE Χρηστοφιλία, sicut πολυφιλία. Aristot. in Rhet. vtrunque simul ponit, quũ ἀγχίνοιαν, πολυφιλίαν, χρηστοφιλίαν, ἀστικίαν, inter partes τῆς εὐδαιμονίας enumerat. Est autem Χρηστοφιλία, Amicitia quæ intercedit cum bonis.

Altera compositorum classis.

C. Ἄχρηστος, ον, ὁ & ἡ, Inutilis, Incommodus. Demosth. Philipp. 3, ἀλλ' ἅπαντα ταῦτα, ἄχρηστα, ἄπρακτα, αἰόνητα ὑπὸ τῶν πολιτῶν γίγνεται. Et ἄχρηστα ἱμάτια, Luc. Lexiph. Ex Chrysost. affertur, ἄχρηστος γενόμενος πρὸς τὴν ἐλεημοσύνην, pro Ineptus factus ad dandum pauperibus. Ex Aristotelis autem Œcon. cum genitiuo, ὃς αὐ ἦ ἄχρηστος τῶν ἄλλων, pro Inutilis ad res alias. quæ nominis ἄχρηστος constructio mira videri possit. ‖ Interdum ἄχρηστος est Inusitatus: vt quum grammatici vocem aliquã ἄχρηστον esse dicunt.

Ἄχρηστος, Improbus, Bud. sed absque exemplo. Fuerit autẽ tunc ab altera nominis χρηστὸς significatione. In v.l. redditur etiam Nequam, Leuis.

Ἄχρηστος autem, quod Eustath. ex Athenæo habet, de eo cui oraculum nihil respondit, minimè huc pertinet, sed ad VERB. Χρήω, ῶ, significans Oraculum edo. A cuius passiua voce est itidem participium Χρηθὲν, significans Id quod oraculo editum est, seu responsum.

Ἀχρήστως, Inutiliter, Citra vllam vtilitatem, Sine vllo fructu. Item Inusitatè. Et οὐκ ἀχρήστως, pro Non abs re.

Ἀχρηστία, Inutilitas. Appianus apud Suidam, ὁ δὲ Ὠράτιος λελωβημένος τῶν τοῦ σκέλους· ὑγιαστίας τε οὐκ ἔτυχεν οὔτε ἐν πολέμῳ, οὔτε ἐν εἰρήνῃ, δι' τὴν ἀχρηστίαν τῶν ποδῶν, Ob pedum inutilitatem, Quòd pedes illi essent inutiles, Quòd nullus pedum vsus illi esset, Quòd pedibus vti non posset. Ex Plutarcho affertur ἀχρηστία simpliciter positum pro μὴ χρῆσθαι.

Ἀχρηστέω, ῶ, VEL Ἀχρηστοῦμαι, Inutilis sum, vel Inusitatus sum. vt quum grammatici vocabulum aliquod inusitatum esse tradunt.

C. Δυςχρηστος, ον, ὁ & ἡ, Cuius difficilis est vsus, Quo difficilè vti possumus. Xen. Pæd. 3, ὅτι ἱππικὸν στρατευμα ἐν νυκτὶ θεασαιτο δῆλος ἐστι καὶ δυςχρηστον, ἄλλως τε καὶ βαρβαρον. Hoc cõpositum, simúlque alia duo, δύςχρηστος & ἄχρηστος, habemus in isto Polybii loco, ἐν οἷς πᾶσιν ἡ μὴ Μακεδόνων σωμάτεξις, δυςχρηστος, ποτὲ δὲ ἄχρηστος· ἡ δὲ Ῥωμαίων, δύχρηστος. Isocr. autem in orat. De pace, τὴν ἐξουσίαν εἶναι δυςχρηστον, ait, φ imperio rectè vti & ita se in eo gerere vt decet, pauci nouerint: ὡ γὰρ ἥδεσαν τὴν ἐξουσίαν, ἧς πάντες ἐφίενται τυχεῖν, ὡς δυςχρηστός ἐστι. A Budæo δυςχρηστος esse dicitur Cuius vsus ac tractatio difficilis est. Affertur verò & δυςχρηστος ἵππος pro equo rebelli: sed vicinior interpretatio fuerit (meo quidem iudicio) si interpreteris Non facilè tractabilis, vel Vix tractabilis. Apud Xen. sunt etiam δυςχρηστοι κυνες, Quarum nõ facilis est vsus in venatione, seu Quibus in venatione non facilè vti possumus, Quæ venationi propemodũ ineptæ sunt. quæ nimirũ sunt ἀνεπιστημόνως ἠγμέναι. i. imperitè educatæ.

(At verò δυςχρηστος quod Suidas exponit κακόμαντις, ad verbum Χρῶ pertinet, sicut ἄχρηστος quod ex Athenæo attuli)

Δυςχρήστως, Ita vt facilè vti non possis, Ita vt difficile sit vti. Polybius libro 16, ἠπορεῖτο καὶ δυςχρήστως διέκειτο πρὸς τὸ μέλλοντος, id est (Bayfio interprete) Animi pendebat, nec satis prospiciebat quid sibi potissimùm in posterũ faciendum foret.

Δυςχρηστία, ας, ἡ, Difficultas vtendi re aliqua, Difficilis vsus, Incommoditas, oppositum τῇ ἀχρηστίᾳ, vt in ea voce videbis. Interdum verò talem vsum habet qualem vidisti habere aduerbium δυςχρήστως in illo Polybii loco vbi iungitur verbo διέκειτο. Tribuitur enim δυςχρηστία ei qui δυςχρήστος διέκειται, qui anxius est, qui nescit quod consilium capere debeat, quomodo se in rebus administrandis gerere debeat. qui denique οὐκ ἔχει χρῆσθαι τοῖς πράγμασι. Huc enim aptè relatum iri existimo hoc loquendi genus, de quo in verbo Χρῆσθαι disserui. Budæus δυςχρηστίαν interpr. Anxietatem, & inextricabilem difficultatem, in hoc Polybii loco, Historiæ lib. 1, καὶ πολλὴν ἀπορίαν παρεῖχε καὶ δυςχρηστίαν αὐτοῖς. Idem dixerat antea, δυςχρηστίαν significare nõ modò vsus intractabilitatẽ, aut in vsu atq; tractatione offensionem atque incommoditatem, sed etiam versuræ faciendæ molestiam & difficultatem: attulerátque in exemplum hunc Ciceronis locum, ad Atticum, lib. 16, Mirifica enim δυςχρηστία est propter metum armorũ. Et addiderat, esse dictionem à verbo κιχράναι. Verùm ego hîc ab eo dissentio: ac potius existimo δυςχρηστίαν non aliunde deriuari in hoc Cic. loco q̃ in illo Polybii: sed generaliori in significatione accipi debere, videlicet pro difficultate.

Δυςχρηστέω, ῶ, Difficilis vsus sum, aut etiam Nullius vsus sum. Polyb. lib. 2, ὅτε δὲ προσεγγίσαντα καὶ δεχθέντα κατὰ τὰς ἐμβολὰς ἐδυςχρήστουν τὰ τῶν ἀνιπάλων σκάφη. id est Nullius aut difficilis vsus erant, vt vertit Bud. qui etiam tradit hoc Δυςχρηστῶ, sicut & PASS. Δυςχρηστοῦμαι, esse Vsu rei cuiuspiam offendor. Affert tamen passiuæ dũtaxat vocis exemplum ex Athenæi l. 3, de quodã qui in conuiuio edere cœperat echinum marinum, ignorans quomodo edendus esset, ὧν ἐσθίων δὲ εἰς τὸ στόμα ὀνίεντα σὺν τῇ κεφαλῇ, βρύκειν τοῖς ὀδοῦσι τὸν ἐχῖνον. δυςχρηστούμενον οὖν τῇ βρώσει, καὶ οὐ συνιέντα τὴν ἀνιπτυπίαν τῆς τραχύτητος, εἰπεῖν, ὦ φάγημα μιαρόν. Quibus addit, significare etiam, Incommodè & impeditè versor, Inextricabili difficultate opprimor. vt in hoc Polybii loco, συνεχόμενον δὲ τῷ λιμῷ τῶν Καρχηδονίων, δυςχρηστούμενος ἤδη Ἀνίβας τοῖς πράγμασι, διεπέμπετο συνεχῶς εἰς τὴν Καρχηδόνα τὴν πρεσβείαν διασαφῶν. Apud eundem aliud quoque ex eodem Polybio exemplum habes. Hoc item ex Athen. ὧν δὴ Μάρκελλος δυςχρηστούμενος ἐν τῇ Συρακουσῶν πολιορκίᾳ ὑπὸ τῶν Ἀρχιμήδους κατασκευασμάτων, id est Vexatus, Cõflictatus, Impeditus, οὐκ ἔχων ὅπῃ χρήσαιτο τῇ πολιορκίᾳ. Sic apud Polybium libro 16, προσκρεμαμένου τοῦ πλοίου ἀκτῇ, ἐδυςχρηστεῖτο καὶ δυςκίνητος ἦν πρὸς πᾶν, Baysius vertit, Quum nauis et adhærescerent, valde impedita erat, nec vllo pacto regi flectique poterat.

HINC Δυςχρήστημα, ατος, τὸ, quod Cic. vertit Incommodum, vt contrà ἀχρήστημα, Commodum. Vide pag. 166 mei Cic. lexici.

C. Εὔχρηστος, Cuius facilis est vsus, Quo facilè vti possumus, Vsui accommodatus. oppositum præcedenti δύχρηστος. Vtriusque exemplum habuisti in Polybii loco quem in Δυςχρηστος protuli. Redditur autem δύχρηστος & voce Vtilis.

Εὐχρήστως, Commodè, Vtiliter. Εὐχρήστως ἔχειν πρός τι, Vsui esse ad aliquid, vel Commodum esse.

Εὐχρηστία, Vsus facilis, Vtendi facilitas, Vsus commodus, Commoditas. Polybius, τοῖς μὲν οὖν ὀπίσω τῶν Κελτῶν πολλὴν ἀχρηστίαν οἱ σάγροι μετὰ τῶν αἰχμαλώτων παρεῖχον τοῖς δὲ γυμνοῖς προεστῶσι, πρὸς τὴν προσδοκίαν τῶν πράγματος συμβαίνοντος, πολλὴν ἀπορίαν καὶ δυςχρηστίαν παρεῖχε τὸ γινόμενον. Hîc enim Bud. ἀχρηστίαν commoditatem, & vicissim δυςχρηστίαν incommoditatem vertit. Redditur ἀχρηστία & voce Vtilitas: sicut δύχρηστος, Vtilis.

Εὐχρηστέω, ῶ, Facilem seu commodum vsum præbeo, Commodus sum. Vel, Vtilis sum. vt apud Dioscoridẽ libro 1, εὐχρηστεῖ εἰς τὰ ἄκοπα, redditur, Vtilis est acopis. A Budæo autem ἀχρηστῶ exponitur Commodè vtor. item In commodum meum verto, sed absque vllo exemplo. At Phrynichus, haud satis scio quid cogitans hæc scripserit, ἀχρηστεῖν, ἀντὶ τοῦ ῥίψον, λέγε δὲ κιχράναι. nam quid ἀχρηστεῖν cum κιχράναι commune habet? At PASSIVVM Εὐχρηστοῦμαι est Commodè tractor, Commodis afficior, seu beneficiis. Plutarchus in Aphoph. τοὺς δὲ Ἀθηναίων αὐτὸν περιπλακιζόντων, Τί κοπτᾶτε, (εἶπεν) ὑπὸ τῶν αὐτῶν πολλάκις ἀχρηστούμενοι? Qua de causa eos lacessitis, ab iisdem sæpius commodè tractati? Hoc est, Cur fastiditis eos qui sæpe commodis vestris seruierunt, & nouos semper administratores quæritis? de Themistocle. Ita Budæus, qui affert hunc quoque locum Athenæi libro 7, ὁ δὲ Μύκιος πρὸς τῶν αὐτῶν τύπον ἐπυθέτο τῶν δημοτῶν, Ab iis emens quibuscum commodè egerat, Quos commodis affecerat, & qui ei erant obnoxii.

HINC Εὐχρήστημα, Incommodum. vide in Δυςχρήστημα paulo antè.

C. Ἐπίχρηστος, Vtilis, Commodus. Ita vulg. lex. quæ subiungunt ex Dioscor. lib. 2, ἐπίχρηστος τῶν ψύξεως δεομένων ἐστὶ, pro Valet ad ea quæ refrigeratione egent. Sed hic ἐπίχρηστος mihi omnino suspectum est, eritque, donec aliorum locorum aut saltem alius loci exemplo confirmatum fuerit.

C. Ἡμίχρηστος, Semibonus, Semiprobus. Aristot. Polit. lib. 5, de tyranno, ἐπὶ δὲ αὐτὸν διῴκεῖτο κατὰ τὸ ἦθος, ὅτι καλῶς πρὸς ἀρετὴν, ἡ ἡμίχρηστον ὄντα, καὶ μὴ πονηρόν, ἀλλ' ἡμιπόνηρον.

C. Πάχρηστος, Ad omnia vtilis, seu vsum præbens, Qui est vsui ad omnia. Vel, Omnino vtilis, seu commodus. Xenophon, ποῖον ἄλλο κτῆμα οὕτω πάχρηστον;

C. Πολύχρηστος, Ad multa vtilis, seu commodus, Qui ad multa est vsui. Ex Galeno ad Glauc. affertur pro Vsitatus: sed potius sonaret Multum vsitatus.

C. Φιλόχρηστος, Amans bonorum seu proborum, Qui viros bonos amat, seu probos, Studiosus bonorum. Sed in vulg. lex. φιλόχρηστος πόλις exponitur Beneuola ciuitas. quæ interpretatio non video quomodo ferri possit. Saltem enim addẽdus esset datiuus bonis, siue probis. Ex Xenoph. autem φιλόχρηστος Bud. affert pro Æquus & bonus.

Χρηστότης, ητος, ἡ, Vtilitas: item Bonitas, in v.l. Sed neutrius significationis exemplũ affertur. Ego de priore dubito. Posterioris autem exemplum apud Plutarchum & Herodianum extat, si quidem Politiani interpretationi fidem adhibendam esse putauerimus. Est alioqui frequens pro Clementia, seu Benignitas: quo verbo ab eodem redditur apud eundem historicum non semel. Itidémque apud Paulum apostolum aliquoties legitur χρηστότης pro benignitate seu clementia. vt epist. ad Gal. cap. 5, v. 22, & ad Coloss. cap. 3, v. 12. Idem ἀποπομίαν ei opponit, cap. 11 eiusdem epistolæ. Vicissimque cum ea copulat φιλανθρωπίαν in epist. ad Titum: sicut χρηστὸς cũ φιλάνθρωπος interdum coniungi ostendi antea. At verò χρηστότης in ea significatione quam habet cap. 3, epist. ad Rom. nõ solùm nomen, sed & parum Græcum esse arbitror. Ponitur enim non pro bonitate (de qua signif. dictum fuit) sed pro eo quod bonum est. Verùm in Græcis Bibliorum interpretibus vt ad alia multa, ita & ad hoc conniuendum esse dico.

Χρηστεύομαι, Benignitate seu clementia vtor erga quempiam, Clementer me gero. Apud Paulum 1 ad Cor. cap. 13, charitas dicitur χρηστεύεσθαι, pro Benigna esse, vt vertit Erasm. cũ vet. interpr. Siue, Comis esse, vt interpretatio nouissima habet. In v.l. Benignus sum, seu comis & suauis in moribus, Indulgeo: cũ datiuo. Itẽ Χρηστεύσασθαι εἰς αὐτοὺς, vti beneuolẽtia & gratia erga illos, (quæ interpretatio parum mihi placet, ac præsertim datiuus posterior) Sic in Can. 11, Concilii Niceni. Dubito autem an veteribus scriptoribus in vsu verbum hoc fuerit. vtitur tamen eo & Basilius, & quidem pro Ago probè.

ETIAM Χρηστικὸς ET Χρηστήριος nomini Χρηστὸς subiungenda sunt: siue tanquam ex eo facta, siue potius tanquam eodem modo formata. Est igitur Χρηστικὸς, Qui nouit vti rebus, siue, Qui vti commodè nouit: vt exp. Bud. apud Aristotelem Œcon. lib. 1, χρὴ δὲ τὸν οἰκονόμον κοσμητικόν τε εἶναι τῶν ὑπαρχόντων καὶ χρηστικόν. Ab eodem redditur etiam Qui est frugi. In vulg. lex. χρηστικὸς, Vtendi peritus. Et χρηστικὸς τῶν ὑπαρχόντων, Qui facultatibus scit vti. Quibus additur, χρηστικὴ δούλων ὅλῃ τέχνη, scientia ad vtendum seruis, (vbi malim, Scientia vtendi seruis) ex Aristot. Polit. 1. Ab hoc nomine est ADVERB. Χρηστικῶς, quod Bud. exp. Frugaliter: (vt χρηστικὸς, Qui est frugi) necnon Vtiliter. quod parum mihi placet. Vide porrò & alium huius aduerbii vsum paulo pòst, in nomine χρῆμα, vbi affertur quidam Eustathii locus. Ad illud autem Χρηστήριος quod attinet, eo significatur Vtilis, vel Vsum præbens. Ita enim Bud. exp. neutrum χρηστήριον, Vtile, Vsum præbens: subiungens ex Athenæo, κατεσκεύασε δ' αὐτῆς κατὰ μὲν μέσον τὸ κύπτε τὰ συμπόσια· καὶ οἱ κοιτῶνες, καὶ τὰ λοιπὰ τὰ πρὸς τὴν διαγωγὴν χρηστήρια. Ex Polluce autem affert χρηστήρια σκεύη pro τὰ ἐπιπλα, Vtensilia. Ex eodem alioqui affertur χρηστήρια significans τὰ πρὸς θεωρίαν ἢ θυσίαν σκεύη, apud Plat. comicum.

VENIO AD Χρῆμα, quod licet inter verbalia verbi χρῶμαι locum primum obtinens, si formatio respiciatur, tamen cæteris postponendum, ob variam significationem numerosúmque deriuatorum comitatum, censui. Quum autem χρῆμα & plur. χρήματα varios vsus habeant, dicam primùm de χρήματα quod ex Hesiodo affertur pro Vtensilibus seu instrumentis ad agrum colendum necessariis: Χρήματά δ' εἰν οἴκῳ πάντ' ἄρμενα ποιήσασθαι. Itidémque ex Plutarcho in Camillo, χρήματα ἀναγκαῖα, vtensilia necessaria. Qua in significatione idem erit χρήματα quod χρηστήρια σκεύη, de quo dictum paulo ante fuit. Cum his autem conueniunt ea Eustathii in quibus tradit, χρήματα vocari κτήματα τοῦτο τὸ χρειέζεσθαι, ἤτοι ἐσθῶν. vnde in tragœdia, τὸ δέμνιον ἐν ᾧ ὁ νοσῶν χρηστικῶς κεῖται, appellari χρῆμα. Vbi non placet illud χρειέζεσθαι, quum sciamus χρῆμα non esse aliunde quàm à χρᾶσθαι, vel potius χρῆσθαι, formando à perf. 1 præt. κέχρημαι. Adeo vt potius dicendum fuerit τοῦτο τὸ χρῆσθαι τὸ χρειέζεσθαι. Idem certè alibi in quendam Homeri locum annotat, κτήματα vocari ab illo non solùm τὰ ἐν οἴκῳ, (quæ Homeri posteri appellarint etiam χρήματα, τοῦτο τὴν χρῆσιν) sed τὸν ἅπαντα βίοτον. Idem gramm. χρῆμα tragicis sæpenumero idem esse dicit quod χρείαν: pro quo ab iisdem dici etiam χρέος, Ionicè autem χρεώ. In vulg. lex. pro necessitate affertur ex hoc versu Hesiodi, in Erg. Εἰ δὲ τοι καὶ χρῆμ' ἐγχώριον ἄλοο ῥύηται. vbi tamen pro reponi existimatur. De qua significat. ita Budæus, Χρῆμα (inquit) etiam singulariter πρᾶγμα significat. Plato in Gorgia, ἐπειδὰν ᾖ ἤδη πρεσβύτερος ὢν ἄνθρωπος ἐπὶ φιλοσοφῇ, καταγέλασον ὦ Σώκρατες τὸ χρῆμα γίγνεται. Plutarchus in Cæs. de prælio Pharsalico loquens, ὅπ δὴ περαίνεται τὸ χρῆμα, καὶ συνίασιν εἰς ἔργον οἱ ἄνδρες, Quoniam scilicet res geritur & conficitur. (Sic ex Sophocle affertur in Aiace, τί χρῆμα δρᾶς; pro Quid rei agis?) Quibus subiungit, Χρῆμα etiam quasi αὐτὸ τοῦ μεγέθους καὶ θαύματος dicunt per gemitiuum, vt χρῆμα νοῦ, & χρῆμα φρονήσεως. Aristophanes, ἔνδον ἔστιν, ὦ μαρωπάτου, Γολὺ χρῆμα πεμαχῶν, καὶ κρεῶν ὠπῆρδῶν. Xenophon, ὁ δὲ ἀκούσας καταβαλλει τὴν ἔλαφον, καλόν τι χρῆμα καὶ μέγα, quasi rem pulcherrimam & præstantissimam. Synesius, ἡμῖν δὲ καὶ τὸ μουσικῆς χρῆμα ὅπ χώριον ὡς οὐδὲν ἄλλο, Nobis autem musica quoque, vernacula est res, vt siquid aliud, præstantissima. Luc. καὶ ἡ Ῥωξάνη κάθηται, παῖ καλόν τι χρῆμα παρθένου. id est, καλὴ παῖ παρθένος. Plutarchus de Augusto, ἕτερον δὲ ὁ Καῖσαρ ὑπεφυῶς τὴν ἀδελφὴν, χρῆμα θαυμαστὸν, ὡς λέγεται, γυναικὸς ἠγωνιῶν. Hippocrates Philopœmeni, de Æsculapii forma loquens, quam in somnis se vidisse ait, ἔπεσε δὲ αὐτοῦ δράκοντες χρῆμά τι ἑρπετῶν ὑπόφυες. Hoc modo lingua nostra vernacula loquitur, quum dicunt, Ingens erat diabolus asini, vel equi, vel alterius animalis. Hactenus ille. Ego autem distinguendum inter hæc exempla esse dico. nam in illo Xenophontis loco, καταβάλλει τὴν ἔλαφον, καλόν τι χρῆμα καὶ μέγα, possumus χρῆμα, itidem vt in superioribus locis, interpretari rem: nisi potius aliquod interpretationis genus quærere velimus, in quo vox ista χρῆμα minimè seorsum reddatur. sicut in hoc Synesii loco, καλόν τι χρῆμα ᾠδῆς possumus ita reddere acsi legeretur καλή τις ᾠδή, pulchra quædam cantio. Súntque huius generis exempla ab aliis distinguenda: in quibus non itidem χρῆμα rem interpretari possumus: nisi Græcè simul & Latinè loqui velimus, iungendo hoc nomen cum genitiuo sicut Græci χρῆμα iungunt, vt vides in locis præcedẽtibus: quibus addi potest hic, à quo Aristophanes Nubes suas auspicatur, Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τὸ χρῆμα τῶν νυκτῶν ὅσον Ἀπόρατον. Quod autem dico de illa voce Latina iuncta genitiuo, id ex Plauti autoritate à me dici sciendum est, apud quem legimus, in Amphitr. Actu 2, scena 2, in principio, Satin' parua res est voluptatum in vita, atque in ætate Agunda, præquam quod molestum est? Nemo enim (vt opinor) mihi negauerit quin Parua res

voluptatum, ſit perinde dictum ac ſiquis ita loqueretur, μικρόν χρῆμα τῆς ἡδονῆς. Sed hoc loquendi genus ne Plautino quidem ſeculo ſatis receptum fuiſſe puto: ideóq; Græcè ſimul & Latinè loqui, id voco. Certè vt Horatiũ multos helleniſmos habere videmus qui apud cæteros minimè extant, ſic etiam quin Plautus aliquos vſurparit, qui ſuæ ætatis etiam lectoribus noui eſſent, minimè dubium eſſe puto. An tamen hic in eo numero ponendus ſit, alii viderint. Vtut ſit, talem eſſe vſum vocabuli Res in illo Plauti loco, aio: niſi quòd potius in augendo quàm minuendo, Græci ſuum χρῆμα cum genitiuo vſurpant: adeo vt Magna res voluptatum, magis Græco loquendi generi conueniens futurum fuerit. In vernaculo autem ſermone (nam illud de diaboli appellatione exemplum non ſatis aptum hìc eſſe videtur) vtimur quidem itidem voce *Choſe*, qua Res ſignificatur, in augenda re quapiam: ſed diuerſa orationis ſtructura vtentes: veluti quum ita loquimur, *C'eſt une belle choſe que de uoir cela*. vel, *C'eſt une grand' choſe que de uoir*. vel, *C'eſt une grand' choſe que d'ouyr parler de la ſageſſe d'un tel*, vel *de la beauté, &c.* Aut etiam hoc modo, *C'eſt une choſe eſtrange que de uoir cela*, vel *que d'ouyr cela*, aut *d'ouyr parler de cela*. Cæterùm vt μέγα χρῆμα, ſic etiam πολὺ χρῆμα cum genitiuo interdum dicitur. Herodot. πολλόν τι χρῆμα τῆς ὀφίων ἐκλέπτοι. Eſt enim πολλὸν Ionicè pro πολύ. Cæterùm inuenitur & χρήματα plur. pro rebus: atque ita in quodam Thucydidis etiam loco exp. ſcholiaſtes: vt docebo infrà.

Χρήματα plur. tantùm numero, Pecuniæ, interdum verò generalius, Bona fortunæ, Facultates. Apud Thucyd. ſæpe pro pecuniis. vt lib. 6, τοῖς τε τῶν χρημάτων σκεψαμένοις, εἰ ὑπάρχοι, ὡς τῷ φασίν, ἐν τῷ κοινῷ καὶ τοῖς ἱεροῖς. Idem lib. 8, ἀπορήσαντες ὁπόθεν ἐσαύτας ναῦς χρήματα τε ἔξοιεν. Sic apud Demoſth. Olynth. 1, δεῖ δὴ χρημάτων, καὶ αὐτοῦ τούτων οὐδὲν ὅτι γίνεσθαι τῶν δεόντων. Idem τὰ χρήματα eſſe τῶν πεπραγμάτων νῦν ἔα dixit. Pro hac autem ſignificatione iungitur genitiuus χρημάτων variis nominibus, & accuſ. χρήματα variis verbis, quæ in præſentia colligere non vacat. Sed generalior eſt altera illa ſignificatio qua dicitur de bonis, ſeu fortunis, aut facultatibus: quam ſignificationem potius habet apud Homerum atque Heſiodum. χρήματα δὲ (inquit Ariſtot. Ethic. 4, cap. 1) λέγομεν πάντα ὅσων ἡ ἀξία νομίσματι μετρεῖται. Appellatione χρημάτων (inquit Bud.) tam mobilia ſeſéque mouentia, quàm immobilia continentur: quemadmodum apud Ciceronem & iuriſcõſultos pecuniæ vocabulo hæc omnia comprehenduntur. Fortunæ enim hominum, χρήματα ſic Græcè dicuntur ab vtilitate, vt Latinè Bona & Facultates: vt Xenophon in Œcon. docet, circa principium, καὶ ὁμολογουμένως γε, ὦ Σώκρατες, ὁ λόγος ἡμῖν χωρεῖ· ἐπειδὴ εἴρηται τὰ ὠφελοῦντα, χρήματα εἶ). Ibidem Siquis (inquit) vbi emerit equum, non poſſit eo χρῆσθαι, (id eſt vti) ſed ex eo decidens, κακὰ λαμβάνῃ, οὐ χρήματα αὐτῷ ὄντι ὁ ἵππος.

Χρήματα ex Demoſth. affertur etiam peculiariter dictum de mercibus, in orat. πρὸς τὴν Λακρ. vbi ſcribit, αὐτὰ πεπρακέναι πάλιν χρήματα. Quinetiam αὐτὰ τῶν χωρίων vſus eſſe traditur. Poſſit certè illa ſignificatio mercium (meo iudicio) huic quoque Thucyd. loco conuenire, lib. 3, pag. 107, circa finem, ὥςτε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη. vbi tamen ſchol. exponit πράγματα. quæ expoſitio nimium latè, hoc quidem loco, nominis huius ſignificationem extendere videtur. Idem ſchol. in iſtum libri 7 locum, pag. 240, πυνθανόμεθα πλοῖα τοῖς Ἀθηναίοις γέμοντα χρημάτων προσπλεῖν, annotat, τὰ χρήματα accipi καὶ ὅτι τῶν τυχόντων πραγμάτων. non vt nunc (inquit) ἀδικίμως, ὅτι χρυσοῦ καὶ πολυτίμων εἰδῶν.

C. Αὐτόχρημα & Παράχρῆμα vide infrà.

C. Χρηματοποιός, οῦ, ὁ, Qui pecunias conficit, id eſt comparat. vt dicitur aliquis multas pecunias ſeu multum pecuniæ aliqua ex re confeciſſe. Apud Xen. χρηματοποιὸς τέχνη, Quæſtuoſa ars, Ars ex qua multum pecuniæ conficitur. In vulg. lex. Rem faciens, Quæſtuoſus. Sed verti nõ poſſit Rem faciens, niſi diceretur de perſona, non de re. Apud Pollucem hæc coniunguntur, Πλουτοποιὸν χρῆμα, Πλουτηρόν, Χρηματοποιόν. Gall. quoque dicitur *Faire de l'argent*, vel *Faire argent*, pro Acquirere, Comparare.

Ex compoſitis ſequentibus alia in απος deſinunt, alia in ημων: ſed propter eandem ſignificationem eodem loco ponentur.

C. Ἀχρήματος, ου, ὁ & ἡ, Carens pecunia, Cui nihil eſt pecuniæ, Inops. VNDE Ἀχρηματία, Pecuniæ penuria, Inopia. Item VERB. Ἀχρηματέω, ῶ, Pecunia careo, Pecuniæ penuria laboro, Sum inops.

Dicitur ETIAM Ἀχρήμων, ονος, ὁ & ἡ, pro ἀχρήματος, Inops. VNDE Ἀχρημοσύνη, Inopia, Egeſtas. Sed hæc ſunt potius poëtica quàm ſolutæ orationi vſitata: ſic tamen vt hîc quoque aliquem vſum habeant. Vide infrà quæ & de Ἀχρημονεῖν ſcribam, in Εὐχρημονεῖν.

C. Εὐχρήματος, ου, ὁ & ἡ, oppoſitum præcedenti, Cui eſt bona pecuniarum copia, Bene nummatus, Pecunioſus, Locuples, Opulentus. VNDE Εὐχρηματία, Opulentia. Item VERB. Εὐχρηματέω, ῶ, Pecunioſus ſum, Pecuniis abundo, Opulentus ſum.

Legitur ETIAM Εὐχρημονεῖν apud Pollucẽ, (quod eſt tanquam ab Εὐχρήμων, vt habuiſti ἀχρήμων ſuprà) eiuſdem ſignif. cum ἀχρηματεῖν. Poll. à Platone comico vſurpatum fuiſſe tradit pro πλουτεῖν: ſicut VERB. Ἀχρημονεῖν pro πένεσθαι. Quum enim ita legatur apud Pollucem in vulg. codicibus, Πλάτων δὴ καὶ Εὐχρημονεῖν, τὸ πλουτεῖν· καὶ Χρημονεῖν, καὶ πένεσθαι· ego ita legi debere exiſtimo, atque adeo contendo, Πλάτων δὴ καὶ Εὐχρημονεῖν, τὸ πλουτεῖν· καὶ Ἀχρημονεῖν, τὸ πένεσθαι. Saltem quin Ἀχρημονεῖν reponi debeat, meminem inficiaturum puto. At vulg. lexicorum conſarcinatores non ſolùm VERB. Χρημονεῖν retinuerunt, ſed multùm etiam errorem qui apud Pollucem eſt, auxerunt, quum χρημονεῖν & ἀχρημονεῖν de pecuniarum copia dixiſſe Platonem comicum annotarunt: ipſius Pollucis ſcilicet teſtimonio id confirmantes.

C. Πολυχρήματος, Cui multum eſt pecuniæ, ſeu Cui multæ ſunt pecuniæ, Abundans pecunia, Pecunioſus. VNDE Πολυχρηματία, Pecuniæ abundantia, Opulentia.

ITEM Πολυχρήμων ET Πολυχρημοσύνη interdum pro πολυχρήματος & πολυχρηματία, ea forma qua ἀχρήμων & ἀχρημοσύνη ſuprà.

C. Φιλοχρήματος, ου, ὁ & ἡ, Cupidus pecuniæ, Auidus pecuniæ, Auarus. Ariſtot. Rhet. 1, καὶ γὰρ τὸ δῶρον ὅτι, κτήματος δόσις, καὶ ἡμῶν σημεῖον. διὸ καὶ οἱ φιλοχρήματοι καὶ οἱ φιλότιμοι ἐφίενται αὐτῶν. Plato epiſt. 7, ὁ φιλοχρήματος πένης τε αὖ καὶ τὴν ψυχήν. Fœm. gen. apud Herodianum lib. 6, ὁρῶν αὐτὴν οὖσαν φιλοχρήματον, καὶ τοῦτο τῶν τῶν φρουδὸς ἐπιστεύσαν. Apud eundem τὸ φιλοχρήματον ſubſtantiuè poſitum pro Cupiditas pecuniæ, Auaritia: lib. 3, οὕτως ἐν ἀυτῷ ἐπλήθυνε τὸ φιλοχρήματον ὑπὸ ἀδικίας φόνων ἐκ τῆς τυχούσης αἰτίας. Quæ Polit. ita vertit, Sic quæſtui ſupra quàm dici poſſet addictus, iniuſtis cædibus atque adeo cuicuimodi ex cauſa pecuniam colligebat. HINC Φιλοχρηματοῦς, Auarè, Cum cupiditate pecuniæ. φιλοχρηματοῦς ἔχειν, apud Iſocratem ad Demonicum, Pecuniæ cupidum eſſe, Auarum eſſe. Item Φιλοχρηματία, ας, ἡ, Cupiditas pecuniæ, Auaritia. Plato De legibus. Et VERB. Φιλοχρηματέω, ῶ, Pecuniæ cupidus ſum, ſeu auidus, Pecuniæ cupiditate teneor, apud eundem Platonem. Extat & apud alios, ex quibus eſt Plutarchus, εἰ φιλοδιξοῦμεν, ἢ φιλοχρηματοῦμεν.

Dicitur ETIAM Φιλοχρήμων pro φιλοχρήματος, ET Φιλοχρημοσύνη pro φιλοχρηματία: item VERB. Φιλοχρημονέω, ῶ, pro φιλοχρηματῶ. Phocyl. Ἡ φιλοχρημοσύνη μήτηρ κακότητος ἁπάσης. ſicut à Paulo auaritia radix omnium malorum eſſe dicitur. Verbum autem φιλοχρημονεῖν apud Platonem extat, De leg. lib. 5, μὴ δή τις φιλοχρημονείτω παίδων γε ἕνεκα, ἵνα ὅτι πλουσιωτάτοις καταλείπῃ.

Compoſitis Αὐτόχρημα ET Παράχρῆμα, quoniam vocem

χρῆμα integrã cũ alia voce itidẽ integra retinent, priorem locũ dare forſan aliquis maluiſſet: ſed quoniã Χρηματοποιὸς compoſitionem à tergo non à fronte habet, ſequendo eum quem antea obſeruaui ordinem, ab eo incipiendum fuit: illi verò compoſitum Ἀχρήματος & reliqua eiuſdem generis ſubiungere neceſſe habui, vtpote multo melius quàm hæc duo, cum primo illo cõuenientia. Siquis tamen vel hìc vel alibi eum quem ſequutus ſum ordinem non probet, poterit quæ à me ſcripta ſunt, quocunque libuerit ordine legere. Sed vt ad prius ILLVD Αὐτόχρημα veniam, aduerbialiter, ſicut & alterum, poni ſciendum eſt: vel potius aduerbium eſſe: & ſonare q.d. Ipſa re, (Latini tamẽ potius poſtponentes pronomen dicunt Re ipſa) multis autem in locis aptè reddi poſſe, Re vera, aut etiam Planè. Suidas quendam Ariſtoph. locum affert, in quo αὐτόχρημα exp. παίν ἀληθῶς, ἀψευδῶς. Vbi videtur commodè redditum iri Re vera. Sic apud Areth. in Apocal. circa principium, τίνος γὰρ ἦσαν οἱ ἄγγελοι δοῦλοι, εἰ μὴ τοῦ θεοῦ; πρὸς ὃν καὶ εἴρηται, ὅ τι τὰ σύμπαντα, δοῦλα σά. ἐπειδὴ δὲ, τὸ τὴν μυστικὴν ἐν οὐ τὸν Χριστὸν αὐτόχρημα ἀυτῷ καταπροφῆξαι, εἰ μὴ δι' τὸ ἀγγέλου αὐτῷ, τὸ φιλάληθες τῶν τὴν ἀποκάλυψιν εἰληφότος ὑπεδείξεν. Sic certè & in aliquot aliis locis vtitur. Apud Synetium pro Planè, Omnino: epiſt. 4, ὁ ὦ, αὐτόχρημα Μακκαβαῖος, οὗος ἐν ἐκαρτερῆσαι τῷ δόγματι, ille autem planè Maccabæus, &c. Sic epiſt. 44, παρὰ τῶν ἀποφαίνου τὸν ἄνδρα, ἡμίζωον αὐτόχρημα θαυμάζειν τῆς Κύπρου. (Sed αὐτόχρημα etiam ſcribitur apud eum: quam ſcripturam minimè admittendam cenſeo) Sic αὐτόχρημα εἰπεῖν affertur pro Vt planè dicam: ſed abſq; exemplo. Suidas (apud quem vide etiam quendam Ælianí locum vtentis hac voce) αὐτόχρημα ὅμοιον exp. παντελῶς ὅμοιον. & ita αὐτόχρημα, ſequendo illius expoſitionem, fuerit idem quod παντελῶς, id eſt Omnino, Prorſus. At in vulg. lex. non leuis ex his Suidæ verbis (alioqui tamen ſatis apertis) natus eſt error. Ibi enim voce αὐτόχρημα dicitur ſignificari Res prorſus ſimilis, Res ipſa. [illegible] Alterum illud c[illegible] ſonat [illegible] in ipſa re, id eſt In ipſius rei actione. Dum ipſa res geritur, Antequam ab vna re ad aliam quis digrediatur. Vnde redditur In præſentia, vel E veſtigio, ſeu Continuò, Statim. Interdum verò Ex tempore. Thucyd. lib. 7, pag. 259, ἀπυπμνήσαν γὰρ πάλαι τε, καὶ οἱ πλεῖστοι τῷ παραχρῆμα. vbi ſchol. τῷ παραχρῆμα exp. ἐν τῷ τότε παρόντι. Ex Pluto Ariſtoph. affertur, ὡς χαλεπὸν εἶσιν οἱ φίλοι οἱ φαινόμενοι τῷ παραχρῆμα, ὅταν τις τοιαύτη τις οὖ. id eſt, κῆ αὐτὸ τὸ παραχρῆμα, καὶ ὡς εἰπεῖν παραυτίκα. Ex Plutarchi Lycurgo, ὡς μήτε τῷ παραχρῆμα, μήτε ὕστερον ἔχειν λέγειν, pro Vt neque tunc neque poſtea dicere potuerit. Verùm τῷ παραχρῆμα nullo modo reddi poteſt Tunc: ſed vel In præſentia, vel Ex tempore potius reddendum fuit. Sed hoc ſciendum eſt, apud veteres ſcriptores plerunque cum articulo vſurpari hoc aduerbium: tunc autem poſſe nos & nomine plerunque in eius interpretatione vti. Thuc. lib. 1, ὑπὸ τῆς παραχρῆμα αἰσθήσεως, Ob præſentem neceſſitatem. Idem lib. 2, τῷ παραχρῆμα θειχρεῖ, Ob præſentem lætitiam, vel Ex præſente lætitia. Idem rurſum lib. 1, τῷ τι παραχρῆμα δι' ἐλαχίστης βουλῆς κράτιστος γνώμων. vbi τοῖς παραχρῆμα opponit τὰ μέλλοντα. Ex eodem Thucydide affertur τὰ παραχρῆμα pro Subiti caſus, Res repentinæ. ſicut illud quod ex eodem modò habuiſti, ἐκ τῆς παραχρῆμα αἰσθήσεως, redditur, Ex ſubita neceſſitate. Quinetiam ἐκ τοῦ παραχρῆμα pro Subitò, affertur ex Demoſthene, & εἰς τὸ παραχρῆμα pro eodem ex Platone. Redditurque etiam Ex continenti. (quo vſus eſt Iuſtinus) At verò αἱ ἐκ τοῦ παραχρῆμα ἡδοναὶ non placet reddi apud Xenophontem, Tumultuariæ voluptates: ſed malim Extemporaneæ voluptates. Sic ἐπὶ τοῦ παραχρῆμα apud eundem & ἐκ τοῦ παραχρῆμα apud Demoſthenem, pro Ex tempore, manifeſtè accipiuntur. Dicitur etiam ἐν τῷ παραχρῆμα pro In præſens, In præſentia, Impræſentiarum. Sed hæc Ἐν τῷ παραχρῆμα, Ἐκ τοῦ παραχρῆμα, Ἀπὸ τοῦ παραχρῆμα, necnon Τὸ παραχρῆμα, plerunque omnino otioſos articulos habent, quod ad ſtructuram orationis attinet.

A. Χρηματικός, οῦ, ὁ, Pecuniarius, Ad pecuniam pertinens: ſed dicitur etiam aliquis eſſe χρηματικὸς, id eſt Pecunioſus, Pecunia abundans, Opulentus: vnde apud Plutarchum in Solone, τοῖς ἀπόροις opponi videmus τοῖς χρηματικοῖς. vbi ſcribit, ἱστορεῖ τὸν Σόλωνα ὑποθέσθαι κρύφα τοῖς μὲν ἀπόροις τὴν νέμησιν, τοῖς δὲ χρηματικοῖς, βεβαίωσιν τῶν συμβολαίων. Eadem forma dicitur qua κτηματικός.

Χρηματίζω, (ab ea nominis χρῆμα ſignificatione qua rem declarat) Rebus explicandis conſtituendiſque vaco, vt magiſtratus ſolent, Actui rerum operam do, Commentor de ſumma reip. ſeu de rebus ad eam pertinentibus, Ius reddo. Quæ interpretationes ſunt Budæi, afferentis ex Diodoro in hiſtoria Alexandri, ὃν τῷ παρεδείσῳ ἔκειτο αὐτοῦ θρόνος, καὶ κλίναι ἀργυρόποδες, ἐφ' ὧν καθεζόμενος ἐχρηματίζε μετὰ τῶν ἑταίρων. Et ex Luciano, ἐπεὶ ὁ Ζεὺς ἱκανὰς τὰς ἀγορὰς ἐχρημάτισε, Quum Iupiter hominum votis audiendis vacauit, & de iis ſtatuit. Item ex Demoſthene τοῦ στεφάνου affert pſephiſma his verbis recitatum, ὅτι Νικοκλέους ἄρχοντος, βοηδρομιῶνος ἕνη καὶ νέα, βουλῆς γνώμῃ πρυτανεῖς καὶ στρατηγοὶ ἐχρημάτισαν, τὰ ἐκ τῆς ἐκκλησίας αἱρεθέντες. quæ ita vertit, De conſilii ſententia conſilium agitatum eſt ſuper iis de quibus πρυτανεῖς retulerant ad curiam, quæ in concione populi prius agitata fuerant. Ex alio eiuſdem loco, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ οἱ μὲν πρυτανεῖς πάλιν βουλὴν ἐκάλουν εἰς τὸ βουλευτήριον, ὑμεῖς δὲ εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐπορεύεσθε· καὶ πρὶν ἐκεῖνα χρηματίσαι καὶ προβουλεῦσαι, πᾶς ὁ δῆμος ἄνω καθῆτο. id eſt, Antequam ſenatus conſuleretur & rogaretur ſententias, & decretũ fieret. In hoc autem eiuſdem oratoris loco χρηματίζειν poni teſtatur pro Referre ad populum: in Midiam, ἐν ᾗ ταύτῃ ἐκκλησίᾳ ὁ νόμος κελεύει, ἐπειδὰν χρηματίσωσιν οἱ πρόεδροι τοῦ ὧν διώκηκεν ὁ ἄρχων, χρηματίζειν καὶ τοῦ ἂν τις ἠδικηκὼς ᾖ τοῦ τὴν ἑορτήν. Et paucis interiectis de verbali χρηματισμός, ait interdum χρηματίζειν eſſe Agere cum populo. Nonnunquam verò eſſe, Reſponſa dare legationibus. vt apud Diodorum, πᾶς ᾗ πρεσβείας χρηματίσας φιλανθρώπως. Plutarchus in Cæſare, πρεσβευτῶν ᾗ ὑπάτων καὶ στρατηγῶν, ἅμα ᾗ καὶ τῆς βουλῆς ἐπορεύθης, οὐχ ὑπεξανασταὶ, ἀλλ' ὡς τῶν ἰδιώτας χρηματίζων ἀπεκρίνατο. Hæc ille. Nunc autem, vt ſignificationes has diſtinctius perſequar, primùm conſtructio verbi huius animaduertenda eſt. Dicitur ergo χρηματίζω interdum quidem ſine adiectione datiui, ſæpe verò adiecto datiuo perſonæ: nonnunquam & datiuo rei. Quinetiam frequenter dicitur χρηματίζω τοῦ τούτων. Iam verò affertur & χρηματίζειν cum accuſatiuo rei. Exemplum illius χρηματίζειν ſine vlla adiectione poſiti habes in Diodori loco quem ſuprà attuli. In eo autem loco aliiſque huiuſmodi interpretari poſſis Ius reddere, & perſonæ datiuum, qui cõmodus videbitur, ſubaudire. Eſt ſanè illi Diodori loco planè ſimilis hic Plutarchi in Camillo, χρηματίζοντος τοῦ Καμίλλου ὅτι τῆς ἀγορᾶς. Sed & in locis Demoſth. ponitur itidem ſine adiectione pro Conſilium agitare, Conſultare, Decernere. Exempla autem cæterarum quoque conſtructionum, præterquam poſtremæ, (de qua dicam aliquanto pòſt) habes itidem in præcedentibus. Sed quod ad eam ſignificationem attinet quam Bud. poni ait pro Reſpõſa dare legationibus, ſciendum eſt non aptum huius ſignificationis exemplum ab eo ſubiungi, ex Diodoro, πᾶς ᾗ πρεσβείας χρηματίσας. neque enim χρηματίσας per ſe id ſignificat, quum addatur datiuus πρεσβείας. Præterea non eſſe ſolùm Reſponſa dare legationibus, ſed & aliis, oſtendit ille Plut. locus, in quo dicitur ὡς τῶν ἰδιώτας χρηματίζων. Satius itaque fuerit dicere, χρηματίζειν eſſe Reſpõſum dare poſtulatis aliquorum. Sed & hoc ſciendum eſt, χρηματίζειν interdum generalius poni pro ὁμιλεῖν, διαλέγεσθαι, vt apud Thucyd. quoq; ἐχρημάτισε τοῖς πόλεσι, ſchol. exp. ὡμίλησε. Itidémque Diodorus, quod vno in loco vocat χρηματίζειν, in alio appellat ὁμιλεῖν. Hinc fit vt interdum χρηματίζειν reddatur etiam ſimpliciter Alloqui, ſeu Compellare. Χρηματίζειν (inquit Bud.) eſt etiam Appellare aliquem: hoc eſt, Compellare & alloqui, Agere cum aliquo de negotio, & verba facere. Dinarch. καὶ συμπαίτων τῶν Ἑλλήνων ὀνειδίσας Νικάρετον,

καὶ κεχρηματικὼς περὶ ὧν ἐβουλήθης, ἐλεεινὸν σεαυτὸν παρεσκευάζεις, πενιχρὸς ὢν καὶ δωροδόκος. Sic fortassis χρηματίζων exponi queat simpliciter Alloquens vel Cõpellans, in hoc Gregorii loco, οὕτω γὰρ αὐτὸν ὀνομάζει ὁ θεὸς Μωϋσεῖ χρηματίζων ὅτι τὸ ὄρους. quem tamen locum affert Bud. postquam dixit χρηματίζειν esse Responsa dare legationibus. Equidem si simplicem illam significationem ei dare nolimus eo in loco, at neque hæc vllo modo cõuenire potest. Potiùsque assentiẽdum fuerit iis qui ibi χρηματίζων vertunt, Respõdens oraculo. de qua tamen interpretatione dicam & infrà in Χρηματίζομαι. Affertur porrò huius verbi χρηματίζω alius præterea vsus, iuncti præpositioni περὶ (cum qua iunctum habemus & in præcedentibus aliquot locis) apud Æschinem in epist. ad Ctesiph. videlicet pro Negotium tracto, Negotium gero: καὶ αὐτὸς ᾔ ἐπέστελλα περὶ ὧν ἐχρημάτιζον Ἀθηναίοις μοι χαρίεσθαι πολλάκις. Sed infinit. qui additur, dubiam hanc interpretationem reddit: ideóque locum amplius considerandum censeo. In hoc quidem certè loco Thucyd. lib. 1, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι πρέσβεις ὕστερον ἐφ' ἅπερ ἦλθον χρηματίσαντες, videtur χρηματίσαι τες dici de iis qui negotia confecerunt. Superest vt de illa cõstructione cum accusatiuo rei dicam. Eius exemplum hoc ex Plutarcho affertur in Themistocle, οὐδὲν οὔτε περὶ ἰδίων, οὔτε περὶ κοινῶν κατ' μέρος ἐχρημάτιζε, quod redditur, Nullum munus obibat. De qua huius loci interpretatione, donec locum adire eúmque expendere licuerit, ἐπέχω.

Χρηματίζω, in vulg. lex. Versor, Dego. διαπείβω, οἰκῶ, διαίζω καὶ διαιτῶ. quòd domi τὰ χρήματα agitemus, maximè priuata. Polyb. παραπεσὼν δὴ εἰς τὴν σκιωνὴν ὃν ἦ χρηματίζειν εἰώθει καὶ δεῖπνεῖν ὁ βασιλεύς, in qua rex priuatim agere & versari pranderéque consueuerat. vnde χρηματιστικὴ σκιωνὴ &c. Ita quidem in illis: sed videndum ne χρηματίζειν nõ tam generaliter accipiatur, sed pro Negotia tractare, Negotia obire: & ita conueniet hic locus cum vno ex iis quos paulo antè attuli.

Χρηματίζω, Nuncupor, Appellor. Plutarch. in Antonio, Κλεοπάτρα μὲν γὰρ εἰς τὸ πλῆθος ἐξιοῦσα, τολὴν ἑτέραν ἱερὰν Ἴσιδος ἐλάμβανε, καὶ νέα Ἶσις ἐχρημάτιζε. Idem in lib. De virtute mulierum, διὸ καὶ νόμος ἦν τοῖς Ξανθίοις, μὴ παρθένον, ἀλλ' ἀπὸ μητρὸς χρηματίζειν, hoc est ὀνομάζεσθαι. Polyb. lib. 5, καὶ βασιλεὺς ποτε περσῶν ἐπόλμησε χρηματίζειν, καὶ γράφειν πρὸς πεῖ πόλεις. id est, Titulum assumere regis. Sic Actorum apost. cap. 11, ἐχρίσθη δὲ πρῶτον ἐν Ἀντιοχείᾳ χρηματίσαι τοὺς μαθητὰς Χριστιανούς. Hæc Bud. At in vulg. lex. χρηματίζειν, tanquam minimè neutrum, exponitur, Ex re nomen indere, vel sumere, Nominare, Cognominare, Nuncupare, Appellare. Affertúrque ex Polybio, ἐσκαλῶν καὶ διαμαρτυρόμενος, πρῶτον μὲν ὅτι τὴν πεπολιτικέναι διάδημα περιθέσθαι, καὶ βασιλέα χρηματίζειν. id est, Quòd ausus esset diadema capiti circumponere, & se regem nuncupare. id est ὀνομάζειν, potius quàm ὀνομάζεσθαι. Et aliquãto pòst, affertur ille Act. apost. locus, vbi χρηματίσαι Χριστιανοὺς redditur, Nominasse se Christianos. vt subaudiatur αὐτοὺς, eodémque modo in præcedentibus exemplis. Ita quidem vulg. lex. sed iis minimè assentiri possum. nec video cur à Budæi interpretatione discedendum sit, quum ea locis omnibus optimè cõueniat: passiuam nimirum significationem ei dando. Nam subauditionem illam, vt in quibusdam verbis alius generis significationem habentibus, receptam esse, ita in hoc non solùm nouam & inauditã, sed quodammodo etiam violentam esse dico. Quinetiam ineptam huiusmodi subauditionem quibusdam in locis esse necesse est. Exempli gratia, apud Paulum ad Rom. cap. 7, circa principium, ἄρα οὖν ζῶντος τοῦ ἀνδρὸς μοιχαλὶς χρηματίσει, ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ. Hic vetus etiã interpres, μοιχαλὶς χρηματίσει, vertit, Vocabitur adultera: & rectè quidem: at si vulg. lex. postr. credamus, vertendum fuerit, Vocabit seipsam adulteram. Quo quid inepti? & magis à ratione alienũ fingi potest? Cæterùm quod ad originẽ huius significationis verbi χρηματίζειν attinet, annotat Erasm. in illum Act. locum, videri inde dictum quòd cognomen ex officio quo quis fungitur, addi solet. veluti publicani dicuntur quòd publica vectigalia colligũt, ita Christiani quòd Christum profiterentur. Cæterùm non solùm pro Appellari seu Nuncupari vsurpatur χρηματίζειν, sed etiam pro Esse, vt Bud. ex Damasceno ostendit. Ac meminit etiam Suidas huius significationis, nullum tamen exemplum afferens. Huc autem pertinẽt quæ in καλεῖσθαι annotaui, Tomi 1, col. 16. vbi Hebræos quoque suo קרא eodem modo vti dixi.

Χρηματίζω, Oraculum reddo, vide Χρηματίζομαι.

Χρηματίζω, Pecuniam colligo, vide infrà in Χρηματίζομαι, quod est ab ea χρημάτων significatione qua pro pecuniis vsurpatur.

PASS. Χρηματίζομαι, sequens eam vocis actiuæ significationem quam habet in hoc Gregorii loco, ὁ θεὸς χρηματίζων Μωϋσεῖ ὅτι τὸ ὄρους, à quibusdam redditur, Oraculo admoneor, vel Diuinitus admoneor. At Bud. Χρηματίζεσθαι (inquit) is dicitur quem Deus suo sermone & colloquio dignatur. Idem quibusdam ex Aretha interiectis (quæ videda tibi relinquo, Comm. pag. 260) affert istum epist. ad Hebr. locum: πίστει χρηματισθεὶς Νῶε περὶ τῶν μηδέπω βλεπομένων, &c. cui subiungit hunc Matth. cap. 2, de magis, καὶ χρηματισθέντες κατ' ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρώδιον. vbi χρηματισθέντες vertit, Responso vel oraculo in somnis accepto. Sic certè & vet. interpr. vertit, Et responso accepto in somnis. Erasmus autem, Oraculo admoniti. Sed multo magis placet ea interpretatio quæ habet, Diuinitus admoniti. Sic apud Lucam, Act. cap. 10, de Cornelio, ἐχρηματίσθη ὑπὸ ἀγγέλου ἁγίου μεταπέμψασθαί σε εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, Diuinitus admonitus est ab Angelo sancto vt accerseret. Vel, Diuinitus iussus est accersere. At verò apud eundem Lucam, Euangelii cap. 2, non aliquis κεχρηματισμένος sed aliquid dicitur esse κεχρηματισμένον: (vbi Chrysost. exp. προσελθὲν) v. 26, καὶ ἦν αὐτῷ κεχρηματισμένον ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, μὴ ἰδεῖν θάνατον πρὶν ἢ ἴδῃ τὸν Χριστὸν Κυρίου, Fuerat ipsi diuinitus nuntiatum, ipsum non visurum mortem priusquam &c. [redacted] sponsum acceperat à Spiritu sancto, non visurũ se mortem &c. [redacted]. Quidam verò ita, Fuerat ipsi Spiritus sancti oraculo promissum. Sed vbi oraculi appellatione abstinere possumus, abstinẽdum & ego ea censuerim: alioqui à rebus profanis ad sacras eam sicut alias pleraq; posse nos mutuari dixerim. Vt autem ibi κεχρηματισμένον redditur Diuinitus nuntiatum, sic in isto Arethæ loco, in Apocal. c. 1, πολὺ ἔκβασιν ἢ τῶν χρηματιζομένων ἐν τάχει ὑπογρεῖται προβῆναι, Bud. itidem vertit, Eorum quæ diuinitus reuelata sunt. Apud profanos scriptores contrà illa oraculi voce potius quàm alia vtẽdum fuerit vbi vox ista χρηματίζεσθαι occurrerit. Habeo autem actiuæ quoque vocis χρηματίζειν exemplum ex Plutarcho in lib. De def. orac. ἐαν δὲ μὴ τοῦτο γένηται, τὸ μαντεῖον οὐ φασὶ χρηματίζειν, οὐδ' εἰσάγεσι τὴν Πυθίαν. Fortassis tamen & aliter posse hic reddi aliquis existimet. Atque vt significationem illam habere concedatur, aliud potius interpretationis genus (sed eodem pertinens) quærendum fuerit, ob præcedens vocabulum μαντεῖον.

Χρηματίζομαι, Pecuniam colligo, seu comparo, aut conquiro, Quæstum facio. Thucyd. lib. 7, καὶ οἱόμενοι χρηματεῖσθαι μᾶλλον ἢ μαχεῖσθαι. Apud Dinarchum legitur partic. præt. κεχρηματισμένος, quod Bud. in Comm. reddit, Qui locupletatus est, & quæstus vberes fecit. Alibi autem vertit, Qui quæstum magnum fecit. Item, Qui lucrum fecit, & Qui pecunias reportauit. Idem hunc Isocr. in Busir. locum, ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς μὲν αἰσχίστως δυστυχοῦσιν, ὅν ἢ φιλοσοφίας χρηματίζεσθαι ζητοῦσιν, ἅπαντας τοὺς πλείω πεπραγματευμένους, καὶ μᾶλλον ἀπακριβωμένους, πρεσβύτερον ἐθέλειν τοὺς τοῦτον εἰσφέρειν τὸν ἔρανον, ita vertit, Existimo enim bonis moribus conuenire, vt iis qui fortunæ iniuria facultatibus lapsi sunt, & vitæ subsidium ex literarum studio sibi comparare instituerunt, cuncti qui in literis amplius commentando profecerunt, & exactius eruditi sunt, hanc munificẽtiam cõferãt & gratiã. At verò act. vox χρηματίζειν pro χρήματα συλλέγειν (id est Pecuniam colligere) apud Hesych. extat.

Χρηματισμὸς, οῦ, ὁ, Responsum quod dant magistratus postulationibus aliquorum, Responsum eorum qui ius reddunt. Athen. de Dionysio Heracleæ tyrãno, τοῖς δὲ χρηματισμοὺς ἐπιεῖτο τοῖς βουλομένοις, περιπατῶν τοῦ σώματος, Postulationibus adeuntium respõdebat, Cum adeuntibus & supplicantibus agebat, arca intermedia. vt vertit Bud. Exempla autem significationis verbi χρηματίζεσθαι, quam sequitur hic χρηματισμὸς, habes suprà.

Χρηματισμὸς, Responsum diuinum, seu oraculum, aut mandatum: Paul. ad Rom. 11, de Esaia, ἀλλὰ τί λέγει αὐτῷ ὁ χρηματισμός; Apud Aretham autem in Apocal. caput 1, δι' ἀγγέλου δὲ ὁ χρηματισμὸς τῷ δούλῳ αὐτοῦ, Sermocinatio diuina interprete angelo facta est cum seruo Dei. B. Habes autem suprà verbum χρηματίζομαι, & in ea significatione positum quam hic sequitur verbale χρηματισμός.

Χρηματισμὸς (ab ea verbi χρηματίζομαι significatione cui datus locus vltimus fuit) Pecuniæ comparatio, Studium quod impẽditur comparandæ pecuniæ, seu colligendæ, aut conquirẽdæ, aut etiam generalius, faciendo quæstui. Nonnunquam verò ipse quæstus ita vocatur. vt apud Plat. in Apol. ἀμελήσας χρηματισμοῦ redditur, Quæstum postponẽs. Sed hic illam quoque significationem seruare potest. Redditur etiam, Quæstuaria negotiatio, item Res pecuniaria.

Χρηματίσης, εως, ἡ, idem quod χρηματισμὸς in ea significatione quæ prima data illi fuit. Suid. ex Æliano affert pro χρηματῶν συναγωγή. Sed & pro quæstu, interdum, vt apud Xenoph. αὐτοκρατέστατον χρηματίσην ἀπὸ γεωργίας ἐπετήδευσε.

Χρηματιστὴς, οῦ, ὁ, Qui comparandæ pecuniæ deditus est, siue acquirendæ, aut congerendæ, Pecuniæ congerendæ studiosus. Aut etiam, Qui artem pecuniæ comparandæ nouit, Qui talis est vt facilè pecuniam cõparare possit. (Sed hæ posteriores interpretationes voci χρηματιστικός magis cõueniunt) Apud Aristot. Ethic. lib. 1, c. 5, χρηματιστὴς redditur Qui in pecuniæ quærendæ studio versatur: ab aliis, In pecuniis congerendis occupatus. Verùm quidam cum χρηματιστὴς putant subaudiri βίος, ex præcedentibus. Xenoph. in Œcon. δεινὸν χρηματιστὴν appellat hominem ad rem augendam impigrum, vt inquit Bud. qui etiam annotat, Platonem vsum esse pro negotiatore, in hoc loco, μήτε χρηματιστὴν, μήτε ἱππέα, μήτε δημιουργόν.

Χρηματιστικὸς, οῦ, ὁ, Comparandæ pecuniæ peritus, seu acquirendæ, Qui artem quærendæ pecuniæ nouit, vel, Qui talis est vt facilè pecuniam comparare possit. Aliquid etiam dicitur χρηματιστικὸν, ex quo quæstus percipi potest. Et χρηματιστικὴ τέχνη, ars quæstuaria. Vide Bud. ex Aristot. pag. 257, & 258.

Χρηματιστικὴ σκιωνὴ in v. l. ea ἐν ᾗ χρηματίζειν εἰώθει καὶ δειπνεῖν ὁ βασιλεύς. quæ verba habuisti suprà ex Polybio, in Χρηματίζειν. Sed vnde illud χρηματιστικὴ σκιωνὴ sumptum sit, in iis non annotatur.

Χρηματιστήριον, ου, τὸ, Locus in quo χρηματιστικὴ τέχνη exercetur. Aut certè, Locus in quo χρηματισταὶ suam negotiationem exercent. In v. l. Officina nummularia. Ibidem, Sedes iudicis, ex lib. 1 Esdræ, ἐκάθισεν ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ. vbi dicitur vulg. interpretatio habere, Sedit in conciliio. Est certè posterior hæc signif. vocis χρηματιστήριον ab eo significato verbi χρηματίζειν quo ponitur pro Ius reddere, vel Responsum dare postulatis aliquorum.

COMP. Ἐκχρηματίζομαι & Ἀχρηματίστος hisce simpliciter deriuatis subiungenda sunt. Ex quibus prius illud Ἐκχρηματίζομαι videtur sonare Expilo aliquem pecunia, vel Emungo pecunia. Apud Thucydidem tamen, lib. 8, pag. 290, ἵνα τοὺς Φοίνικας προσαγαγὼν ἐς πολὺ Ἀστενδον, ὃν χρηματισαίμην ἀφεὶς, schol. ὃν χρηματίζεται exp. προσέξαιτο ἀργύριον, item χρήματα λάβοι. At posterius illud COMP. Ἀχρηματίστος in v. l. redditur, Otiosus, & omni actione vacuus. Cuius interpretationis (quæ nullo ibi testimonio confirmatur) non video quæ ratio reddi possit: sed vbicunque vocabulum hoc occurrerit, ei interpretatio danda erit quæ commoda loco videbitur, sequendo vnam ex iis significationibus quæ actiuæ voci χρηματίζειν aut quæ passiuæ χρηματίζεσθαι datæ fuerunt.

Χρεία, ας, ἡ, Vsus, Vtilitas, Commodum. Synes. καινὸς ὅστις ὅλος ὁμοτιμεύεται παρ' ἐμοὶ χρείας ὁμοσυλῶν, vsus epistolarum. Idem, καὶ χρείαν ἑτέραν ἐθέλω μοι πληρῶσαι τὰ δεύτερα γράμματα, Vsum alterum volo mihi præbere secundas literas. Plutarch. κοινωνίας ὅλης χρεία συνεισαμένης ὀμηρύματα, societatis pignora, vtilitatis priuatæ causa initæ. Isocr. πολὺ γὰρ τούτων χρείαν ῥᾴδιον εἰδήσεις, vtilitatem quæ ex his prouenit. Sæpe autem iungitur accus. sing. χρείαν, aut etiam plur. χρείας, verbo παρέχεσθαι. Respondentque omnino hæc duo verba, χρείαν παρέχεσθαι, Latinis hisce, Vsum præbere. Interdum tamen aliis modis reddi aptius potest, manẽte alioqui eadem significatione. Χρείαν παρέχεσθαι Bud. interpr. Vsui esse, Commodum esse, Vtilem esse: afferens ex Laertio in Theophrasti testamento, Πομπύλῳ δὲ καὶ Θρέπτῃ, πάλαι ἐλευθέροις οὖσι, καὶ νῦν πολλὴν χρείαν παρεχομένοις. Ex eodem Laertio in Stratone, συμπεπονηκὼς ἡμῖν καὶ παρεχομένος χρείας, de seruo frugi. Inuenitur autem hoc loquendi genus & in quodam psephismate quod recitatur apud Demosth. in orat. Pro corona, ἐπειδὴ Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεὺς πολλὰς καὶ μεγάλας χρείας παρέχεται τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων, καὶ πολλοῖς τῶν συμμάχων. vbi reddi potest, Quum multis cõmodis affecerit populum. aut etiam, In multis vtilem se populo præstiterit. Quinetiam reddi queat fortasse, Quum in multis rebus de populo bene meritus fuerit, vel Multa beneficia in populum contulerit. Sed hæ posteriores interpretationes maius aliquid exprimunt. Interdũ χρεία & in verbum Vti potest resolui. vt ex Xenoph. affertur, καὶ τὰ ἄλλα πρὸς πολὺ τῶν ἵππων χρείαν ὅλης τῆς ἱππικῆς, ad vsum equi necessaria. id est, vt equo vtamur.

Χρεία habet & alias vocabuli Vsus significationes. vt χρείαν πειχὸς παρέχει, Vsum villorum præbet, pro Vtimur loco villorum. Qua signif. dicitur & χρείαν ἀποπληρῶσαι. Sic apud Laert. χρείας, Vice, Loco: in Aristotelis vita, καὶ συνεβίω Ἀμύντᾳ Μακεδόνων βασιλεῖ, ἰατρῷ καὶ φίλῳ χρείας, Medici & amici vice & loco. B. Plur. χρεῖαι, vt Lat. Vsus. veluti apud Aristot. Œcon. 2, εἰς τὰς καθ' ἡμέραν χρείας ἀναλίσκειν, In quotidianos vsus impendere.

Χρεία ὅδε τοῦτου, Vsus est hac re, (pro Opus est hac re) vt Virgil. dicit, — nunc viribus vsus, Nunc manibus rapidis. Et Plautus, Viginti iam vsus est filio argenti minis. Sic vtitur & Terentius. At Cicero sine ablatiuo, Si vsus fuerit: & Siquando vsus esset: pro Si opus fuerit, & Siquando vsus esset. Eurip. χρεία τίς σοι ἐμοῦ; Quid tibi mea opera opus est? Aristot. Œcon. 2, ἔφασκεν ἑαυτῷ χρείαν εἶναι καὶ τούτων, his quoq; sibi opus esse dixit. Plat. De leg. ὁπόσων ἑκάστοις χρεία. Idem in Epist. ὧν χρεία τοῖς νεωστὶ κεκτημένοις. Apud Chrysost. in epist. ad Hebr. πίρας χρείας, sub. ὄντι: vbi scribit, πίρας χρεία καὶ τῆς ἐκ πίρας γνώσεως, Experientia opus est. Interdum etiam dicitur χρεία τούτου πρὸς τοῦτο. Alexand. in lib. 2 De anima, ἔτι καὶ πρὸς τὴν τῆς φύσεως ὁλοκληρίαν χρεία καὶ σώματος ὑγιαίνοντος καὶ αἰσθήσεων. Idem alibi, ὡς γὰρ ὅλης τῆς ψυχῆς παρῶν τῷ δρεπτικῷ καθ' ἑκάστην δύναμιν χρεία πρὸς τὸ τοῦ ἀνθρώπου τέλος, οὕτω καὶ ὅλου τοῦ σώματος. Quibus in locis obserua omitti itidem verbum ὄντι. Affertur etiam ἐν χρείᾳ τίνος, ex Aristot. Polit. pro Aliquare egere. Item ex Plat. De leg. εἰς χρείαν πάντων ἐλήλυθα, pro Egui his. Et οἱ ἐν χρείᾳ ὄντες ex Demosth. pro Egeni, Inopes. Alioqui χρείᾳ sine adiectione positum redditur etiam Necessitas. Interdum verò & cum genitiuo. vt εἰς χρείαν τοῦ μάχεσθαι ἀφικνεῖσθαι ex Plat. Leg. Eò venire necessitatis vt dimicandum sit. Sed & quod dicimus Gallicè (diuersa alioqui necessitatis significatione) *Aider à quelcun en sa necessité*, hoc videtur dici posse πρὸς πολὺ χρείαν. ita videlicet vsurpando vt dixit Demosth. πρὸς τὰς χρείας, in hoc orationis πρὸς Λεπτίνου loco, πάντες μὲν γὰρ εἶσιν ἴσως ἄξιοι χάριν αἰτεῖν οἱ προϋπάρχοντες τῆς ποιεῖν ὑμᾶς, μάλιστα δ' οἱ πρὸς τὰς χρείας. quæ Bud. ita vertit, Nam cum omnes vltrò de vobis benemerentes digni sunt vtique quibuscum paria faciatis, tum verò ii maximè qui in ipsis temporibus vestris difficultatibúsque

id fecerunt. Quæ interpretatio multo magis mihi placet quàm ea quam idem Bud. alibi huic loco tribuit: ita reddens, Præsertim verò qui opportunè id faciunt, & quum operæ est pretium. A

Χρεία, Negotium. vt redditur Act. apost. cap. 6, circa principium, οὓς καταστήσομεν ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης, quos præficiemus huic negotio. Vetus autem interpres, Quos constituamus super hoc opus. Ego ad significationem melius exprimendam, interpretandum censuerim Necessarium munus.

Χρεία autem apud rhetores, est ἀπομνημόνευμα συντόμως, ἀυτόχρημα ἐπί τι πρόσωπον ἀναφέρουσα, vt scribit Aphthonius: (nisi potius ἀναφερομένη ab eo scriptũ fuisse credendũ est) qui etiam addit dictã esse χρείαν quòd sit χρειώδης. A Theone definitur, συντόμως ἀπόφασις, ἢ πρᾶξις, ἀναφερομένη μετ' ἀυτόχρας εἴς τι ὡρισμένον πρόσωπον ἢ ἀναλογοῦν προσώπῳ. quàm Cam. ita vertit, Χρεία est dictum breuiter aliquid ostendens, aut factum, scitè in personam certam quód ve pro persona sit, collatum. Et autem vicinam esse dicit γνώμῃ, vicina itẽ esse quæ vocantur ἀπομνημονεύματα. Aliquanto pòst, χρείαν vocatam esse ait κατ' ἐξοχὴν, quia magis quàm vlla alia ad multa est χρειώδης τοῦ βίου, id est vtilis vitæ. Bud. χρείαν interpretatur Celebre & apophthegmaticum responsum. Nam hæc Diog. Laertii, καὶ πρὸς τοὺς δημοσίους τινὰς προσφέρεται τοὺς Ἀρεστίππου χρείας, vertit, Allegabat dicta & apophthegmata Aristippi: vel, celebria Aristippi apophthegmaticáq; responsa. Hoc enim (inquit) χρεία significat, quasi χρειῶδες ἀπομνημόνευμα καὶ σύντομον, vt inquit Aphthonius. Sic apud eundem Laert. in Aristot. Διογένους ἰαμβεῖα αὐτοῦ διδόντος, νοήσας ὅτι εἰ μὴ λάβοι, χρείαν εἴη μεμελετηκώς, λαβὼν, ἔφη Διογένη μετὰ τῆς χρείας καὶ τὴν ἰαμβεῖα ἀπολωλεκέναι, id est, Cum dicto etiam ficum perdidisse. Et χρειώδη ἀποφθέγματα apud eum Dicta sententiosa. Hæc ille: qui in eo quod dicit χρείαν Aphthonio esse χρειῶδες ἀπομνημόνευμα, vel de suo addit vocem χρειῶδες, vel ex sequentibus eam accipit: vbi ille addit χρείαν vocata fuisse quòd sit χρειώδης. Illa autem χρειώδη ἀποφθέγματα forsitan sint potius Apophthegmata qualia sunt quæ χρεῖαι vocantur. Apud Quintil. autem χρειῶδες sine adiectione habetur pro quodam χρείας genere. Vide libri 1, caput 15. E

I O N I C E Χρείη pro Χρεία. Exponitur tamen χρείη tantummodo Indigentia, in v. l.

C. Ἀχρεῖος, ου, ὁ, Inutilis. Thucyd. lib. 2, μόνοι γὰρ τόν τε μηδὲν τῶνδε μετέχοντα, οὐκ ἀπρεπῶς ἀλλ' ἀχρεῖον νομίζομεν. Idẽ eodem lib. ὥσπερ ἀνθρώπων τοῖς ἀχρειοτάτοις. vbi loquitur de iis qui præ cæteris imbelles erãt, vtpote inualidis corporibus præditi. Sic apud Plat. De rep. lib. 2, οἱ ἀσθενέστατοι τὰ σώματα καὶ ἀχρεῖοι ἄλλο ἔργον πρᾶττειν. (vbi obserua etiam infinitiuo iungi hoc nomen. Latinè dixeris, Inutiles ad aliud agendum) Legitur alioqui apud eundem Thucyd. τὸ ἀχρεῖον τῆς ἡλικίας de effœta ætate: quò forsitan malit aliquis illud ἀχρειότατοι referre. Apud Matth. cap. 25, ἀχρεῖος δοῦλος, Inutilis seruus, qui non est frugi. Gell. lib. 7, cap. 11, Et nequam hominem [appellauerunt veterum hominum qui propriè atque integrè loquuti sunt] nihili, neq; rei neque frugis bonæ. Quod genus Græci ferè, ἀστῶον, ἢ ἀκόλαστον, ἢ ἀχρεῖον, ἢ ἄχρηστον, ἢ κακόβοτον, ἢ μιαρόν dicunt. Ex Aristoph. autem affertur ἀχρεῖος εἶ καὶ σκαιὸς pro Ineptus es & rudis. Item aliquid esse dicitur ἀχρεῖον id est Inutile: inueniuntúrque copulata à Platone ἀχρεῖον & ἀνωφελές. Affertur autem ἀχρεῖος fœm. etiam genere vsurpatũ, in hoc loco, ἀχρεῖον καπηρείαι. sed autor non nominatur. B D F G

Alioqui & F O E M. Ἀχρεία ex Theophr. confirmatur, qui dixerit, ἀχρεία κόμη.

Ἀχρεῖον accipitur etiam aduerbialiter ab Homero quum dicit ἀχρεῖον γελᾶν, & ἀχρεῖον ἰδεῖν, de quibus consule Eustathium, necnon Hesychium. Quidam ἀχρεῖον cum ἰδεῖν iunctum interpr. Turpiter, Fœdè, Inusitato quodam more & indecenti: at cum γελᾶν iũctum, reddunt, Inutiliter, vtpote simulatè. Hinc autem factũ est C O M P. 2, Ἀχρειόγελως, quod tamen à Suida exponitur, Qui ob inutilia & minimè seria ridet atque gaudet. Erasmus hoc prouerbiali nouéque composito H

verbo dictum fuisse ait nugatorem, quique rebus ineptis oblectabatur. Sonare enim hanc vocem ἀχρειόγελως perinde quasi dicas Temere ridentem: quod vitii vel stultitiæ signum est, vel dementiæ. Ego certè non dubito quin ex Homerico ἀχρεῖον γελᾶν factum sit illud ἀχρειόγελως, ideóque expositio huius compositi cum expositione loci illius Homerici conuenire debeat.

Ἀχρείως, Inutiliter. Pro quo vsurpari ἀχρεῖον ab Homero, dictum modò fuit.

Ἀχρειόω, ῶ, Inutilem seu inutile reddo, seu facio. Itidémq; Ἀχρειοῦμαι, Inutilis fio. Hac voce vsi sunt Græci Bibl. interpretes, apud Dauidẽ, πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν· οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός.

Ἀχρήϊος autem pro ἀχρεῖος, Inutilis, poeticum est. Hesiod. Erg. ἀχρήϊος ἀνήρ. Affert verò Hesych. & N O M E N Ἀχρήϊεις, exponens ἄχρηστος, (quod sonat itidem Inutilis) item μάταιος, ἐλαφρός. Apud eundem legimus A C C V S. Ἀχρέα, (tanquam à nominatiuo Ἀχρής, sed inusitato fortasse) quod expon. βλάσφημον, ἄμορφον, ἀχρεῖον, λυπηρόν. A

Ac N O M E N Χρειώδης citra compos. Vtilis, Commodus, Qui vsui est. Plutarch. τὸ δὲ ἀναγκαῖον ἀρκεῖ καὶ χρειῶδες ἀπ' αὐτοῦ. Apud Herodianum ἔχων τὰ χρειώδη Polit. vertit Quæ vsui forent: in alio autem loco, πρὸς τὸ ἑαυτοῦ χρειῶδες, Ad suum vsum. Vide & in Χρεία voce rhetorica. C

Χρεῖος autem adiect. in exemplis quæ mihi sunt ad manum, non est Vtilis, (licet Budæus hanc significationem illi in quadam interpretatione dederit) sed Indigus, Qui eget, Qui opus habet. Philo De vita M. libro 1, πῶς δὲ ἔμελλε παρηγορεῖν ἕτερον, αὐτὸς ὢν τόδε χρεῖος; quis enim consolationem alii adhiberet, quum ea ipsemet egeret? Eodem libro, θεασκεδνὴς οὐδεμιᾶς ἐστι χρεῖος ὁ βοηθός. Ibidem, θεὸς δὲ, ἡ ἀνωτάτω καὶ μεγίστη δυνάμις, ὁ οὐδενὸς χρεῖος. (ita enim scribendum puto, non ῶ) Hic autem tam frequens vocabuli istius vsus facit vt mirer Budæum, apud eundem scriptorem (aut certè alium, eiusdem nominis) accepisse χρεῖοι pro χρήσιμοι. Hunc enim Philonis locum in lib. De mundo, πρεσβευομένας καὶ διαγγελούσας τά τε θεῖα τὸν ἡγεμόνος τοῖς ὑπηκόοις ἀγαθά, καὶ τοῦ βασιλεῖ ὧν εἰσιν ὑπήκοοι χρεῖοι, ita vertit, Legatione vtique functitantes, atque internuntias: subditis quidem, bonorum à principe manantium indices: principi verò ipsi regique, operarum commodè sibi ab illis nauatarum. Eo autem magis hæc interpretatio mira videtur, quòd nec constructio pro ea facere videatur, & ipsemet Bud. non hanc, sed alteram illam significationem (tribus exemplis à me paulo antè confirmatam) huic eidem voci apud eundem scriptorem in eodem opere tribuerit: hoc in loco, ἀλλ' ὅπως μηδεὶς ὑποτοπάσῃ τὸν ποιητὴν χρεῖον εἶναι πινὸς τῶν γεγονότων, αἰτιᾶται καίτοι ἐπεδόησε Μωϋσῆς &c. Ita enim hæc vertit, Nequis verò arbitraretur fictorem ipsum, cuiuspiam eorum quæ fingebantur, vsum desiderare, Moses necessariò exclamauit. Quinetiam in suo Lex. annotauit χρεῖον hîc positum esse pro χρείαν ἔχοντα, sed addens, Nisi sit menda. At omnem mendæ (vel potius mendi) suspicionem tollunt tres illi loci paulo antè à me allati. Addam tamen & ex Euripidis loco petitum huius significationis exemplum, qui à Stobæo affertur, Καὶ δοῦλος ὢν τὸ πάμπολυ πλουτῶν αὐτὴρ, Ἐλεύθερος δὲ, χρεῖος ὤν, οὐδὲν σθένει. Sed hîc obserua χρεῖος positum sine adiectione genitiui, (quem alioqui in præcedentibus locis habes) vt Latinè ponitur Egenus sine adiectione pro inopi: at Indigus genitiuum potius adiunctum habet. Certè vt χρείαν interdum dixi significare Necessité, (ea signif. qua dicitur Aider à quelcun en sa necessité) ita χρεῖος commodè reddi poterit Necessiteux. (Quæ quanuis ita sint, non ignoro scribi ab Eustathio χρεῖος poni pro χρειώδης: & afferri in exemplum sine autoris nomine, αὐτὴρ εἰς οὐδὲν χρεῖος) Iam verò quod ad illum Philonis locum attinet, in quo legitur ᾧ οὐδενὸς χρεῖος, nisi ibi pro ᾧ reponamus ὁ, (quam emendationem satis superque confirmare cæteri loci videntur) necesse fuerit vt χρεῖος sit substãt. neutrum, & ponatur pro χρεία. sed huius vsus nullũ (quod sciam) exẽplum affertur. χρεῖος enim aliud significare, ex iis quæ antea dixi, necnõ ex iis quæ in χρέος dicturus sum, cognosces. Neque tamen à ratione alienũ omnino fuerit vt χρεῖος significationẽ illã accipiat, si χρεῖις velimus habere: non ex substantiuo illo χρεία, sed esse interiectitium, (vt in multis aliis vocibus, Ionico more pariter & poetico) idémque omnino esse cum χρέος. Ita enim legimus χρέος ἔστι μοι & χρέος ἔχω, pro Opus est mihi, Opus habeo, Indigeo. Quorum loquendi generum exempla afferentur aliquanto pòst. Cæterùm ab adiectiuo χρεῖος, fœmininum esset χρεία, neutrum χρεῖον: sed nulla horum exempla afferuntur. Ideóque fortasse adiectiuo fœmININO χρεία non libenter vsi fuerint Græci scriptores ne coincideret cum substantiuo χρεία: quannis alioqui hæc coincidentia (vt ita loquar) aliis in vocibus plerisque spectetur. A B D E

Χρειῶ autem Ionicè dicitur pro χρεία, cum genitiuo itidem. Homer. Iliad. α, — εἴποτε δ' αὖτε Χρειὼ ἐμεῖο τελέοιτο, si rursum me fuerit opus. id est, mea opera. Itidem apud Lucian. cum infinitiuo, in lib. quem Ionica dialecto scripsit, χρειώ μοι μεγάλης πίστος. Cum infinitiuo, ex Apoll. Arg. 2, ἀλλά τίπ με πάλιν χρειὼ ἀλιτέσθαι; quid opus est me rursum errare & vagari? Sine adiectione autem vel genitiui, vel infinitiui, pro Necessitas: Iliad. κ, Ἀλλὰ μάλα μεγάλη χρειὼ βεβίηκεν Ἀχαιούς. vbi obserua positum fœm. genere. At in neutro siue pro voce Necessitas, siue potius pro Necessarium negotium, (nam & ita posse reddi arbitror) legitur Odyss. δ, Τίπτε δέ σε χρειὼ δεῦρ' ἤγαγε Τηλέμαχ' ἥρως Ἐς Λακεδαίμονα δῖαν, ἐπ' ἄρεα νῶτα θαλάσσης; Δήμιον, ἢ ἴδιον; Videndum autem ánnon & Eustath. ita intellexerit hîc vocem χρειώ. quippe qui scribat, poetam, accipiẽtem hîc vocem χρειὼ pro χρέος, tanquam neutram vsurpasse, construentẽ cum πίπτε & σῦ δήμιον ἢ ἴδιον: significãdo δημόσιον ἢ ἰδιωτικόν σου τὸ πρᾶγος ἐμὲ χρέος. Inuenitur & χρειοῖ ἀναγκαίῃ apud eũdem poetam. (Vt autem Χρειὼ oxytonum est nomen, habens eam quam dixi significationem, I T A Χρείω paroxytonum, est verbum, significans Vaticinor. Nam Hesych. χρείων exp. χρησμῳδῶν & χρησμολογῶν. quod participium videri potest ex hoc Apollonii versu sumpsisse, Argon. 2, Χρείων ἀστρεικὸς ἱερὸν νόον ἀνθρώποισι. At Suidas χρείειν exp. τύπτειν. qui locus suspicione mendi nõ caret) D E F

Dicitur E T I A M Χρεὼ pro χρεώ, & quidẽ frequenter. Homer. Iliad. κ, Χρεὼ βουλῆς ἐμὲ καί σε, διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε, Κερδαλέης. vbi etiam obseruandus est vsus accus. pro datiuo: hoc modo, χρεὼ ἐμοὶ καί σοι βουλῆς κερδαλέης, Tibi mihiq; callido consilio est opus. Vbi scholiorum breuium autor ait esse solœcismum πρὸς τὰς πτώσεις. Eustath. autem annotat esse αἰτιατικὴν pro ἐμοὶ καί σοι, aut habere ἔλλειψιν præpositionis: perinde acsi diceret, χρεία βουλῆς εἰς ἐμὲ καί σε. Sic etiã Iliad. ι, — μάλα δὲ χρεὼ πάντας Ἀχαιοὺς Ἐσθλῆς καὶ πυκινῆς. vbi repetendum est substantiuum βουλῆς, ex proximè præcedente versu. Apud eundem poetam tamen Iliad. ι, — οὔτ' με τούτης Χρεὼ πιμῆς, existimatur subaudiendum verbum ἱκάνει, vel καταλαμβάνει: quasi verò non eadem sit in his omnibus locis ratio. Ego certè dixerim potius vbique accus. esse pro datiuo: vt legimus apud Æschylum in Prom. vincto, αὐτόν σε δεῖ προμηθέως, pro αὐτῷ σοι δεῖ προμηθέως. id est, χρείαν ἔχεις τῶν προμηθεύσασθαι. Χρεὼ (sicut & χρειὼ) sine adiectione, Necessitas. Apud Apollonium pro fatali necessitate, (quã signif. habet passim χρεὼν) Arg. lib. 2, χρεὼ ἦγε δαμῶαι. G

Χρέος quoque illi χρεὼ subiungẽdum est. Nam antea quidẽ de ea significatione vocabuli χρέος dixi quam poetis communem cum solutæ orationis scriptoribus habet, (in qua nimirum & χρέως per ω scribitur) quæ commodùm post χρέω & κχρέω locum habebat: nunc verò de eo eiusdem vocabuli vsu dicendum est in quo cum præced. χρεὼ siue χρεώ, atque adeo χρεία, conuenit. Quemadmodum ergo dicitur, χρεία μοι ὅδε τόπος, & χρείαν ἔχω τόπου, sic etiam vsurpatur χρέος. Epigramm. libro 4, Μόχθων τοσαπῶν οὔ σοι χρέος. Aristophan. in Acharn. Τίνι ὦ πάλαι γε τῶν' ἔχεις πλέκοις χρέος; Herodot. χρέος ἔχω οὐδὲν αὐδρὸς Ἑλλήνος. Sed & apud Homerum cum genitiuo, Odyss. λ, Ἤλθον Τειρεσίαο κτ' χρέος, εἴ πινα βουλὴν Εἴποι, ὅπως Ἰθάκην ἐς πᾶν πάλ ἐσαῦτις ἱκοίμην. Pertinet enim & hic locus ad illam significationem: si ita accipiamus, Veni quòd opus haberẽ opera Tiresiæ. Quam significationem innuere videtur Eustath. vt docebo paulo pòst, vbi & de alia huius loci expositione disseram. Interdum verò χρέος alteram illam & quidẽ præcedenti vicinam significationem nominis χρεὼ habet, ponitúrque pro necessitate. vt χρέος εἶλέ μιν ὀδύνειν, ex Nonno. Præterea quemadmodum χρεία interdum sonat quod Lat. dicitur Vtilitas, sic & χρέος Euripides ita vsurpasse traditur. Eustath. inter alia significare ait τὸ χρειῶδες πρᾶγμα. H

Χρέος interdum habet & aliam signif. quæ conuenit potius cum ea de qua priore loco dictum à me fuit. Quum enim ponitur pro munere seu officio, tunc aliquid cum debiti significatione commune habere dixerim. Sophocl. in Electra, — σὺ δ' ἤδη χέρα Τὸ σὸν μελέσθω βαίτη φέρουσ' ἥσυχος, tuum implere munus, vt etiam Bud. interpr. Sic affertur ex Euripide, χρέος σὸν πόδε αὐδυείσκειν, Tuum est munus, Tui est muneris, siue officii, Tuæ sunt partes, hoc inuenire. Nonnunquam verò χρέος redditur Negotium: quod autem alicui incumbit negotium, id illius tanquam munus est seu officium: Apud Lucianũ videndum est an ita reddi possit, in lib. De salt. βασιλικός τις αἰθέων κατά τι χρέος ἥκων ὡς τὸν Νέρωνα. Sed quamcunque significationem habeat hîc nomen χρέος, non dubium est quin hoc loquendi genus ἥκων κατά τι χρέος ex Homero manauerit: mirum ex illo quẽ paulo antè attuli loco, Ἤλθον Τειρεσίαο κτ' χρέος.

Χρέος dicitur etiã significare idem quod Res. quam significationem vbicunque obtineat, non dubium est quin eam exemplo nominis χοῦμα habeat, cui frequẽtem hunc vsum esse scimus. De ea interpretatione dicam & in proximè sequente tmematio.

Χρέος redditur etiam Causa. vt apud Oppianum, Τί χρέος δὴ μερόπων δὲ κλυτὰ ἤμενος γυναῖκας. Sed forsan hîc aliquis malit interpretari Quæ res. Nec dubiũ est quin alii etiam loci inueniri queant qui vtranque interpretationem admittere videantur. A Bud. certè χρέος redditur Causa, in hoc loco epist. Hippocr. ad Demagetum, τί δέ σε χρέος δεῦρ' ἤγαγεν ἑταῖρε; Quæ causa te huc venire perpulit?

Χρέος, Vaticinium, Oraculum. in quo significato conueniet cum illo χεάω de quo posteriore loco dixi. pro quo χεάω dici vtetur χρέω, annotatum suprà fuit in χρεὼ, quum de accentus similque significationis differentia admonerem. Tribuitur autem eiã nonnullis hæc significatio in eo Homeri versu quem attulsuprà ex Odyss. λ, Ἤλθον Τειρεσίαο κτ' χρέος. Ibi enim annotat Eustath. χρέος nõ solùm poni ὅπερ ἀρετῆς, (in qua significatione multos ex veteribus produxisse: id est, scripsisse per ω) sed significare etiã τὸ χρειῶδες πρᾶγμα, & αὐτὸ τὸ χρείαν. sed quosdam hîc maluisse exponere χρησμῴδημα. vt & breuium schol. autor exp. μάντευμα.

C. Ἀ Π Οχεάσομαι, ῶμαι, Fut. ήσομαι, Abutor. Datiuo iungitur. Demosthenes, αὐ μὴ φοβερὸν καταστήσῃτε τὸ εἰς τοῦτο ἀποχρῆσθαι τοῦ πλουτεῖν. Apud Aristot. in OEcon. 2, ἀπεχεῖτο τοῦ γραῦτοῦ. vbi notandum ἀπεχεῖτο cum α: quũ alioqui dicatur ἐχρῆτο frequentius quàm ἐχεῖτο. Reperiuntur autem sæpe opposita χρῶμαι & ἀποχρῶμαι. Plutarch. in Alcibiade, ἀπεχρωμένων μᾶλλον ἢ χρωμένων αὐτοῖς Λακεδαιμονίοις. Idem in Apophthegmatis, ἐν τοῖς πόλεσι δυνατοῖς καὶ τοῖς ἀγαθοῖς φίλοις κατέστω καὶ τοῖς πονηροῖς εἴτε οἷς μὴ χρῆσθαι, οἷς δὲ ἀποχρῆσθαι. Habet autem aliquando ἀποχρῶμαι, præter datiuum, præpositionem ὅπτι, vel πρὸς, vel εἰς, accusatiuo iunctam: sicut & simplex χρῶμαι. Plutarch. in Themistocle, τῇ πρὸς Αἰγινήτας ὀργῇ τοῦ πολίτου ἀποχρησάμενος ἀνομίρως ὅπτι τὸν πρᾶσκεδνὴν πεινῶν. Idẽ in Alcibiade, οἰόμενοι τὸν Ἀλκιβιάδην εἰδότα σαφῶς τὸν τοῦ πολεμίου πρᾶσκεδνὸν ἐν διάνοιαν, ἀποχρῆσθαι πρὸς τὸν Φρυνίχου διαβολὴν, οὐκ ἀληθῶς. Nam hîc subauditur datiuus αὐτῇ post ἀποχρῆσθαι.

Ἀποχρῶμαι, Vtendo consumo, Vsu attero & obsolefacio. Plutarchus in Cæsare, τοῦτο μειζόνων ἐνέπιπτον ὅπλων δυνάμεσι πρᾶγμάτων, καὶ κοινῆς ἔρωτα δόξης, ὡς ἀποκεχρημένῳ τῇ παρούσῃ, Tanquam vsu attriuisset præsentem. Ita

Bud. ¶ Idem ἀποχρῆσθαι ait à Luciano poni pro Vehementer vti, hoc in loco qui est in Tyranno, πῶ δ' οἶδας ὦ Χάρων, εἴ τις ἀχελία προσέπεσεν αὐτῷ, τῷ Διὸς ὀλιγωρέον δεηθέντος ἀποχρήσασθαι πρὸς τὰ αὖω πρόσματα; δεσπότης δ' κἀκεῖνός ὄστι.

Ἀποχρῶμαι pro simplici χρῶμαι, Vtor. Plutarch. in Pompeio, καταμεμφόμενος ἑαυτὸν ἐκκιαδέντα πρὸς συμβαλεῖν, τῇ δὲ κρείττονι ἀδικείτως δεινάμει πρὸς μηδὲν ἀποχρήσασθαι. Sic & in hoc loco qui citatur à Suida, οὐκ ἀποχρησάμενος τοῖς παρεπιμάσι, Id est, Nō vsus fortunæ melioris prærogatiua, inquit Budæus. Fortasse tamen hic potest ἀποχρησάμενος pro Abusus etiam intelligi. Suidas exponit οὐ καταπαρθείς. nam qui insolescunt, abutuntur fortuna sua.

Ἀποχρῶμαι cum accusatiuo positū citatur in vulg. lexicis, ἀποχρῆσθαι τὰ ὅπλα Θρᾴκης, pro Obtinere Thraciā. Sed scriptoris ita loquuti nomen non additur: cuius si non autoritatem, at certè eius exemplarium fortasse meritò quis desideret.

Ἀποχρῶμαι, Interficio, cum accusatiuo. Aristoph. apud Suidam, τοὺς ἄνδρας ἀπεχρήσαντο τοῖς παιδοποιοῖς. id est διεχρήσαντο, ἀπέκτειναν, inquit ille. ἀπεχρῶντο pro ἀνήρουν idem ex Thucydide affert. At in Pandectis datiuum habet in hac significatione. nam ibi legitur ἀπεχρήσατο ἑαυτῷ pro Mortem sibi consciuit, Manus sibi intulit, vt Vlpianus sæpe loquitur.

Ἀποχρῶμαι, Contentus sum. nam apud Herodotum (teste Suida) ἀπεχρᾶτο significat ἀρκεῖν ἠξίου, id est satis esse existimabat, vel sufficere. hoc est Contentus erat. Locus autem quem Suidas intelligit, esse videtur hic, οὐκ ἀπεχρᾶτο ἄρχειν Μήδων, Non contentus erat Medis imperare, vel, Non contentus erat imperio Medorum. Citatur ex alio eiusdē loco ἀπεχρέετο pro ἀπεχρᾶτο. vt, ἀπεχρέετο σφι ἡσυχίῃ ἄγειν. Itidem ἀποχρεόμενοι τοῦτοις. Alii tamē prosæ scriptores vsurpāt dūtaxat ἀπόχρη pro Satis est. & ἀποχρήσει pro Satis erit: ἀπέχρησε pro Satis fuit, tanquam ab ἀποχρέω, vt dicetur paulo pōst.

Ἀπόχρησις, εως, ἡ, Abusus. vt χρῆσις est vsus. ¶ Ἀπόχρησις autem ab ἀποχρήσασθαι significante Interficto, significat interfectionem, seu occisionem.

ATVERO Ἀποχέω, ἀποχεῶ, Oraculum edo, vel Aliquid oraculo edo, seu denuntio. ἀπέχρησεν, ἐχρησμῳδήσησε, Suid.

C. ΔΙΑχρέομαι, ῶμαι, vacante præpos. pro χρῶμαι, Vtor, passim apud Herodotum. vt διαχρώμενοι ἐσθῆτι: & διαχρῶνται οἴνῳ. Item, διαχρῶνται τοῖσι ζωῇσι τοιῷδε. Et, διεχρήσαντο ἔθεσι ξενικοῖσι. (vbi redditur etiam Mores externos sectatus est) Et διαχρᾶσθαι τῷ αὐτῷ τέπῳ. Sed & in malam partem, pro Affici. (quem etiam vsum habet simplex χρῶμαι) vt διαχρῶνται συμφορῇ μεγάλῃ, Afficiuntur magno damno, vel Patiuntur magnum damnum. Sic, διαχρήσεσθαι ὀλέθρῳ. Item, διεχρήσαντο τοιούτῳ μόρῳ, Hac morte sunt affecti. Sed nonnullis tamen datiuis iunctum eiusdem generis (id est, cum quibus in malā partem itidem sumitur) redditur rursum simplici Vti. vt διεχρῶντο οἰμωγῇ ἀφθόνῳ, Effuso fletu vtebantur. Affertur autem διαχρῆσθαι ex Arriano in bonam quidem partem vsurpatum, paulo tamen aliam vtendi significationem habens quàm in illis prioribus exemplis. Nam διαχρῶνται οἴνῳ suprà est Vino vtuntur, Vini potu vtuntur: at verò ὕδατι ὀλίγῳ διαχρῆσθαι apud Arrianum, non est simpliciter Aqua exigua vti: sed Exiguæ aquæ vsu se sustentare, seu vitam sustentare. Additur verò & χαλεπῶς. Hic enim est locus, καὶ πότοις τοῖς ἁλιέας ὕδατι ὀλίγῳ διαχρῆσθαι χαλεπῶς, διανιμωμένους τὸν κάλληκα, καὶ τούτῳ οὐδὲ παντὶ γλυκεῖ τοῦ ὕδατος, aqua exigua ægrè se tolerare atque sustentare.

Διαχρῶμαι, præpositione multum significationem immutante, Interficio, Occido. Thucyd. lib. 3, κατὰ πάχος κελεύοντες διαχρήσασθαι Μιτυληναίους. Plutarch. in Alex. ἀλλὰ δῆλος ἦν ἑαυτὸν ὑπὸ λύπης καὶ βαρυθυμίας διαχρησόμενος. Interdum ita ponitur vt Latinè Conficere: ea signif. qua dicitur Conficere se laboribus, vel ærumnis, vel cum alio eiusmodi datiuo. Sic apud eundem Plutar. in Pericle, νόσος διαχρωσθεὶς τὸ σῶμα, redditur, Morbus conficiens corpus. Hic porro, vt stem promissis, mētio VOCIS Χρησίμου facienda est, qua vtitur Sophocles, tanquam à χρῶμαι illam verbi διαχρῶμαι significationem habente: illam inquam qua pro Interficio ponitur: in Aiace, pag. 14 & 15, meæ editionis, Τοιαῦτ' αὖ ἰδοὶς Σκυθῶν ἔνδον Χειροδαΐκτα σφάγια αἱμοβαφῆ, Κείνου χρησίμα τὰνδρός. Ibi enim scholiast. exp. ἃ διεχρήσατο ἐκεῖνος. sed interiiciens aliam expositionem, scribit, τὰ πολλήματα καὶ πράξεις. Quibus verbis subiungit rursum, ἢ τὰ διεφθαρμένα πόλλια. πρὸς τὸ διαχρήσασθαι αὐτά. Fuerit igitur χρησίμα dictum quasi διαχρησίμα: vt si à verbo Mactare deducas Mactamenta. Fortassis autem aliquis Cædes dicere non dubiret, vsurpando pro cæsis. Illa autem expositio, τὸ πολλήματα & πράξεις, non video quomodo defendi possit.

C. ΕΠΙχρέομαι, ῶμαι, pro Vtor, in ea signif. qua dicitur Vtor aliquo, id est familiaris sum alicui. Bud. ex Plat. De leg. lib. 12, καὶ δίκας αὐτοῖς ὀρθῶς διαινέμοντες, αἰκίζοιμα μὴ, ὡς ὀλίγιστα δι' ὀπτεωμένοις, id est, Quatenus necesse erit, vel Ad necessaria eis vti, sed quamrarissimè cum eis consuescere. At in v.l. pro simplici Vtor affertur ex Euripide, ὀπτεχέομαι χθονὶ, Vtor terra. id est Conuersor in ea. In iisdem alioqui ὀπτεχέομαι exponitur etiam Abutor, & Sæpe vtor. Quinetiam affertur ex Herodoto, ὀπτεχεώμεναι μάλιστα γυναῖκας pro Mulieres maximè necessariæ. Quæ interpretatio nullo pacto stare posse videtur.

C. KATAχέομαι, ῶμαι, Abutor. Synesii epistola 63, hæc duntaxat verba complectitur, χρῆσθαι δὲ ταῖς τῶν δυναστῶν φιλίαις, οὐ καταχρῆσθαι, Vti oportet potentium virorum amicitiis, non abuti. Sic autem & apud Paulum vbi vtraque vox habetur, simplex quidem verbo Vti, posterior autem verbo Aburi redditur: epist. 1, ad Corinth. cap. 7, καὶ οἱ χρώμενοι τῷ κόσμῳ τούτῳ, ὡς μὴ καταχρώμενοι, Et qui vtuntur hoc mundo, tanquam nō abutentes. Quem locum postquam Bud. est ipse quoque ita interpretatus, (addam autem paulo pòst quæ de eo præterea ab eo differuntur) subiungit, Καταχρῆσθαι autem dicitur καταναλίσκειν & καταπολαύειν. Significat etiam Supramodum & immodicè vti, & præter quàm natura vel moribus comparatum est. Lysias, ἦσαν δ' ἡμῖν ἔνδον ἐπὰ μυαῖ· ὁ δ', ἐξ τούτας λαοῦν καταχρήσαιτο, id est Profudit, Absumpsit. Isocr. in Panegyr. αἱ μὲν γὰρ πρᾶξεις αἱ πεπραγμένα, καινὰ πᾶσιν ἡμῖν κατεκείφθησαν· τὸ δ' ὠν καιρὸν τούτοις καταχρήσασθαι, καὶ τὰ παρόντα ἐκάστοις ἐνθυμηθῆναι, καὶ τοῖς ὀνόμασιν οὗ διαθέσθαι, ἀλλ' οὗ φρονεῖν τῶν ἰδίων ἔστιν. Hic καταχρήσασθαι signif. Abundè commemorare, Copiosè earum illustratione vti. Quibusdam autem interiectis de verbi Abuti significatione, (vt videlicet sit non solùm Perperam vti, item Vti aliorsum quàm natura comparatum sit, etiamsi non perperam) subiungit, Existimo igitur Apostolum illis verbis, immodico vsu rerum secularium nobis interdixisse: acsi diceret, ita his omnibus vtendum vt fructuarii probi vti solent: non vt planè domini & perpetui possessores, qui absumere & quouis modo vti & exhaurire, quasi iure suo, possunt. Hæc ille. In v.l. autem affertur ex Luc. De luctu, τούτῳ σωκρατικῇ καὶ χορηγοῦ τῆς οὐσίας καταχρῶνται, pro Abutuntur. At ex Plat. simpliciter pro Vti, in epist. 8, οὐκ ὀρθῶς καταχέονται δωρεᾷ, dono non est rectè vsus. Ex eodem De leg. καταχρῶμαι τούτῳ εἰς τοῦτο, itidem pro Vtor. Item ex Plutarch. Cam. αἰσχαλοῦμαι, ὧν ἐκέκτητο καὶ κατεκέρδανε, μέρος εἰς φέρειν τοσοῦτον. vbi redditur, Eorum quæ comparassent & possedissent. Sed caret exemplo hæc interpretatio. Inuenitur porrò & cum accus. iunctum verbum καταχρῆσθαι in illa significatione vtendi supramodum & immodicè, vel potius profundendi & absumendi siue impendendi. Lucian. in Prometheo, πῶς ἂν μέσῳ δὴ τούτῳ φορτίῳ καλῶς ἔχοι εἰς ἀκρόασιν καταχρήσασθαι σοφιστικῆν, otium consumere. Plut. in Demetrio, οἱ δὲ καὶ τῶν ἐκκλησιῶν πρότερον τοὺς αὐτοὺς καὶ καταχρηνθέντες πᾶσαν φιλοπμίαν, ἐξεῦρον ὅμως καὶ τότε τρόσφατοι καὶ καινοὶ τὰς φιλοπμίας φανῆναι. In illo quoque Lysiæ loco qui suprà fuit allatus, ὁ δὲ, καὶ τούτας λαοῦν καταχρήσαιτο, accusatiuum habere dici possit, nisi subaudiatur αὐτοῖς post καταχρήσαιτο. Sed multo aptior fuerit eidem significationi eadem constructio. Legitur

PRAET. Κατακεχρῆσθαι, passiuè quoque positum pro Absumptum esse seu consumptum, aut Absumpta seu consumpta esse: vt in hoc Isocr. loco in Panegyrico, ἀνάγκη δ' τὰ μέγιστα τούτων ἤδη κατακεχρῆσθαι, τὰ δὲ μικρὰ παρελελεῖφθαι, pro Consumpta esse, vt Bud. vertit. Sic quoque præt. BICOMP. Προκατακεχρῆσθαι, apud Demosth. De malè obita leg. ἐπειδὴ γὰρ ἐκκλησία μὴ οὐκέτ' ἐν ἀπόλοιπος οὐδεμία, διὰ τὸ προκατακεχρῆσθαι, γράφω ψήφισμα βουλεύειν, πῶς βουλεῖν ποιήσαντος τὸ δήμου κυρίου, ἀπέναι τοὺς πρέσβεις πῶς τάχιστα. id est, quòd iam antea omnes concionum dies consumpti essent.

Καταχρῶμαι, Malè accipio, Verberibus vel morte afficio. Ita Bud. afferens hæc Æschin. in Timarchum, οὐδ' ἥκω πρεσβευτὴς ὑμᾶς· ἀλλὰ καταχρήσασθέ μοι, εἰ δοκῶ τοιοῦτος εἶναι. Quem tamē locum ita exponit, Meo supplicio vtimini ad auertendum dedecus à rep. Apud Herodotum καταχρήσαιτο idem est quod διεχρήσαιτο: veluti vbi scribit, καταχρήσαντο λέοντα, interfecit leonem.

Κατάχρησις, εως, ἡ, Abusus, Abusio. Apud rhetores est cuiusdam schematis, id est figuræ, nomen. de qua ita Fab. lib. 8, cap. 6, quod est de tropis, Eo magis necessaria κατάχρησις, quam rectè dicimus abusionem: quæ non habentibus nomen suum, accommodat quod in proximo est. sic, — equum diuina Palladis arte Ædificant. Et apud tragicos, Et iam leo pariet, at pater est. Mille sunt hæc: & Acetabula, quicquid habet: & Pyxides, cuiuscunque materiæ sunt. & Parricida, matris quoque aut fratris interfector. Discernendumque est hoc totum à transiatione genus, quòd abusio est vbi nomen defuit: translatio, vbi aliud fuit. Vide plura ibidem. HINC Καταχρηστικός, Abusiuus, Per abusionem dictus. Item ADVERB. Καταχρηστικῶς, (frequens apud grammaticos) Abusiuè, Per abusionem. Vtitur autem illo aduerbio Abusiuè Fabius in loco citato, veluti quum scribit, Nam poetæ solent abusiuè, etiam in iis rebus quibus nomina sua sunt, vicinis potius vti.

c.2. Παρακαταχέομαι, ῶμαι, Abutor. vt in v.l. redditur ex Aristot. vbi de manu elephantis dicit, πρὸς καταχρῆται ὀπτὶ πλέοντα τοῖς αὐτοῖς μορίοις. Sed additur posse hic accipi etiam pro Vti. Videndum autem an Cic. ita de eodem animali loquens, Nos elephantorum acutissimis sensibus ad vtilitatem nostrā abutimur, ad illum Aristot. locum respexerit.

c.2. Προκαταχέομαι, ῶμαι, Antè vtor, siue prius. item Antè absumo, seu consumo. Vide & Προκατακεχρῆσθαι, pass. significatione, suprà in Καταχρῶμαι.

C. ΠΑΡΑχέομαι, ῶμαι, Abutor. Plutarch. in lib. qui περὶ φιλοπλουτίας inscribitur, οὐ δὲ οὐκ ἀκούεις Ἀριστοτέλους λέγοντος ὅτι οἱ μὲν οὐ χρῶνται, οἱ δὲ παραχρῶνται· καθάπερ οὐδετέρου πρεπόντως. Affertur etiam (sed absque auctoris nomine) παραχρησάμενος τῇ ἰδίᾳ ὀπθυμίᾳ. Vide & Suidam de signif. huius verbi. At quod habet Hesychius, videlicet παραχεῶται esse κακῶς λέγ, mirum videri queat. Sed & ea quæ illi datur apud Herodotum, cum accus. vt videlicet sit Negligo, Aspernor, Floccifacio, (veluti in hoc loco, παραχρησάμενοι τὸν Βάκιδος χρησμὸν, Aspernati Bacidis oraculū) fortasse non itidē apud aliū.

Παραχρησις, εως, ἡ, Abusus, siue Abusio. παραχρήσεις τῶν σώματος, vide apud Suidam.

C. ΠΡΟΣχέομαι, ῶμαι, Insuper vtor, Præterea vtor. Sed ponitur etiam simpliciter pro Vtor. vt apud Plat. in Timæo, τοιούτῳ τινὶ προσχρώμενος παραδείγματι. Bud. pro χρῆσθαι, quod est simpliciter Vti, poni itidem testatur in hoc eiusdem Platonis loco, in Philebo, (observa autem duplicem constructionem) τούτοις οὖν τοῦτ' αὖ προσχρήσαιο, his igitur ad hæc commodè vti poteris. Necnō in isto, ἀλλὰ ὡς ἄρ' ταύτῃσι προσχρῆσθαι πρό. Sic affertur ex eodem Plat. Polit. lib. 1, κοινῇ τινὶ τῷ αὐτῷ προσχρώμενοι, ἀπ' ἐκείνου ὠφελοῦνται. Ex Luciano, προσχρῆται τῷ χρυσῷ pro Vtitur auro. Ex eodem autem in Alcyone affertur hic locus, φύσις τέχναις, ὡς λόγος πηῶν, ἱεραῖς αἰθέρος μεγάλου προσχρωσθῆν. Necnō ex Gregor. Naz. προσχρῆται τῇ αὐτῇ προσηρεία. In hoc autem loco, ex Aristot. Polit. προσχρῶμαί σοι πλεῖστα, vbi redditur eodem verbo Vtor, (hoc modo, Te vtor plurimū) videri queat esse is vsus verbi Vtor quem cum ablatiuo personæ habere solet. In iisdem habetur ex Plut. Solone, προσχρήσασθαι πόνῳ pro Operam poesi dedisse.

C. ΣΥΓχέομαι, ῶμαι, ad verbum quidem sonat Simul vtor, Vnà cum alio vtor, seu vnà cum aliis: sed affertur pro Commercium habeo. vt videlicet dicitur, Est mihi vsus aliquis tecum. Sic Ioann. cap. 4, versu 6. οὐ γὰρ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρείταις. vbi vet. interpr. reddidit, Non enim coutuntur Iudæi Samaritanis. quod vocabulum barbarum esse constat. Sed fortassis verbum Vtuntur non satis aptè huius loci interpretationi adhibere poterimus. quum Vti aliquo (vt Cicero dicit Vti aliquo plurimum) non simpliciter commercii, sed amicitiæ & familiaritatis significationē habeat. Quod etiam de illo verbali nomine Vsus (talem constructionem habente) dici fortassis queat. Tutius igitur fuerit commercii appellationem hic vsurpare.

Sciendum est porro, à Χεάω significante idem quod κεράω, esse itidem quædam composita cum compositis à χεῶμαι omnino, quod ad scripturam attinet, conuenientia. Quum autem dico à χεάω, intellige à voce passiua (quæ nobis fingenda est) formata ex χεάω. Præsertim verò proximè præcedens compositum locum hic obtinet: quippe quod frequentius (vt quidem arbitror) in illa à verbo χεάω sumpta significatione reperiatur, quàm in ea de qua modò dictum fuit, quam ex compositis à χεάω obtinet, videlicet quatenus vnum est ex verbis à χεάομαι compositis. Συγχεήσασθαι (inquit Bud.) Commodatò petere, Vtendum rogare. apud Polyb. Affertur autem ex eodem, libro 1, περὶ Λοκρῶν συγχεησάμενοι πεντήρεις. ac fortassis ille ipse est locus quem Bud. intellexit. Sic autem est vsus idem autor & in hoc loco, ἐπὶ δὲ περὶ τῶν Ἐλεαθῶν καὶ Νεαπολιτῶν συγχεησάμενοι πεντηκοντόροις καὶ πεντήρεις. Sed hic Bayf. vertit, Quum commodatò accepissent: non autem, Quum commodatò petiissent, siue Vtendas rogassent.

Alterum autē huc pertinens compositum (fuerunt autē fortassis & alia, sed quæ in præsentia mihi memoria non suggerit) est Διαχεῆσθαι, pro Sumi mutuò. Nisi fortè dubitandum an, sicut PARTICIP. Διακεχεημένος inuenitur pass. significatione pro Mutuò sumptus, Mutuatus, ita etiam διαχεῆσθαι passiuam hanc significationem habere possit. Inuenitur autem διακεχεημένον τάλαντον pro Mutuò sumptum, siue Mutuatum: si tamen participio Mutuatum hac in significatione vti liceat.

Χεάω quas habeat significationes quum antea dictum sit, ad nullam earum referri posse videtur ea quam habent impersonalia composita Ἀπχεᾶ. vnde est etiam Ἀπέχεησε. Cui simile est Ἐξέχεησε, item Κατέχεησε. cuius etiam præsens inuenitur Καταχεᾶ. Forsitan autem aliquis post Χρὴ potius dicendum esse existimasset de Ἀπόχρη, eademque opera de Ἀπχεᾶ, déq; cæteris illis impersonalibus compositis. Sed ego quum videam dici Καταχεᾶ sicut ἀπχεᾶ, (vt omittam, posse eodem modo dici ὀκχεᾶ: sicut ἐξέχεησε inuenitur, non secus ac ἀπέχεησε & κατέχεησε) non autem Κατέχη sicut Ἀπέχη, in ea sum opinione vt credam Ἀπχεᾶ prius esse quàm Ἀπέχη: atque hoc ex illo, non contrà illud ex hoc, factum esse. Alioqui si ἀπόχη ex χρὴ factum esse dicamus, quid de reliquis dicendum erit? Quæ præfari libuit, ne temere hunc ordinem in istis compositis impersonalibus sequutus esse existimarer. Siquis tamen aliquam aptiorem horum verborum collocationem sibi excogitasse visus fuerit, suo iudicio fruatur.

COMPOS. Ἀπχεᾶ, VEL Ἀπέχρη, imperf. Sufficit, Satis est. Pausanias, οὐδὲ ἀπχεᾶ σφίσιν ἐκτίμνειν τοῖς μνρυοῖς. Sic & infinitiuus ἀπχεᾶν apud Herodotum, Satis esse. Multo tamen est frequentius Ἀπόχρη apud cæteros scriptores, Sufficit. Præt. imperfectum, ἀπέχρη. Fut. ἀποχρήσει, Sufficiet. Aor. 1, ἀπέχρησε, Suffecit. Infinitiuus ἀποχρῶ, quod per apocopen factum ex ἀποχρῶσαι tradit Eustathius, qui & ἀπόχρη ait βαρυτόνως scribi, quòd ex χρὴ compositum sit, propter quam compositionem accentus ab vltima syllaba ad mediam ascenderit. Hæc Eustathius, & cum eo nonnulli alii grammatici. quæ si vera sunt, malè in plurimis lexicis ἀπόχρη legitur cum

accentu in vltima. Cæterùm duas habet cõstruct. hoc verbũ. nã interdũ dicitur ἀπόχρη μοι λέγειν τοῦτο, vel ποιεῖν, vel λαβεῖν, vel aliud: aut etiã sine datiuo ἀπόχρη λέγειν. Interdũ verò dicitur τοῦτο vel τοῦτό μοι ἀπόχρη, aut etiã sine dat. τοῦτο ἀπόχρη. Exempla subiungã, quæ legẽdo, sciendum est eandem esse omnium temporum rationem, quod ad constructionem attinet: id est, vt construitur ἀπόχρη, sic ἀπέχρη & ἀποχρήσει ac cætera tempora cõstrui. Isocrates, ἀπέχρησεν αὐτοῖς λαβεῖν. Lucianus, ἀπόχρη τὰ τεττα κεφάλαια εἰπεῖν, Satis est prima capita exponere. vel Sufficit. Plutarchus, ἀποχρήσει εἰρηνικῶς. Demosth. aduersus Midiam, οὐκ ἀπέχρησε δὲ αὐτοῖς τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τὸν διδάσκαλον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, διέφθορέ μου τὸ χορεῖον, Non satis illi fuit, vel Non satis habuit. Aristophanes in Pluto, νῷν δ' δύ' ἀποχρήσουσι μόνω θανάτω, No bis satis erunt duæ mortes, Nobis satis supérque fuerint duæ mortes, vel Abundè nobis erunt. Demosth. Pro corona, καὶ οὐκ ἀπέχρη τοῦτο, Et ne hæc quidem satis erant. sub. illi. Vel, Nec verò contentus his erat: Ciceronem sequendo, qui hæc Platonis verba, ἔπ τε εἰ αὐτοῦ μὴ ἀποχρήσει τοῦτο, vertit, Aut si contentus his non fuerit. Interdum etiam dicitur ἀπόχρη εἰς τοῦτο, Sufficit ad hoc. vt ἀπόχρη εἰς ἀμορφίαν, apud Lucianum.

Ἀποχρῶσι reperitur apud Herodotum, sicut & ἀποχρᾷ, & ἀποχρᾷν. vt ἀποχρῶσι νέες χρήσασθαι. Vbi notanda constructio, ἀποχρῶσι χρήσασθαι, pro ἐς τὸ χρήσασθαι, vel τοῦ χρήσασθαι. Est autem ab ἀποχρέω, χρῶ.

PARTICIP. Ἀποχρῶν, Sufficiens in masc. genere, itidem ab ἀποχρέω, χρῶ. Fœmin. ἀποχρῶσα. Pro neutro est itidem ἀποχρῶν. Plutarch. in Publicola, ἀποχρῶν τοῖς δικασὴς τοῖς υἱοῖς, Sufficiens iudex filiis. Exponitur etiam, Iudex filiorum idoneus. ἀποχρῶσα πᾶσι, Sufficiẽs omnibus, Quæ satis est omnibus, vel Quæ satis esse possit omnibus. Synesius, ἀποχρῶσα γὰρ δίκη ἡ πονηρία τοῦ πονηροῦ. In neutro τὸ ἀποχρῶν. vt τὸ ἀποχρῶν καθεύδε, apud Lucianum, Dormi quod satis sit, vel Quantum satis sit, aut satis esse possit. Affertur & ex Phalaride in epistolis, ἀποχρῶντα τῇ κατασκευῇ pro τῇ κατασκευῇ, idoneam habentia structuram. Ex hoc partic. ἀποχρῶν fit aduerbium ἀποχρώντως, quod sequitur.

ADVERB. Ἀποχρώντως, Sufficienter, Satis abundè, Quantum satis est, vel Quantum satis sit, aut esse possit. Fit autem ἀποχρώντως ex participio ἀποχρῶν, vt docet Eustathius, &, vel tacente Eustathio, manifestum cuiuis esse potest. Suidas ἀποχρώντως exponit αὐτάρκως. Hesychius non solùm αὐτάρκως, sed etiam ἀρκούντως, ἱκανῶς. Addit autẽ Suid. hoc exemplum, ὁ δὲ ἐν δεινὸς αὐτὴρ καὶ παιδείας ἀποχρώντως ἔχων.

COMPOS. Ἐκχρᾷ. Vnde AORIST. I, Ἐξέχρησε, Abũdè suffecit, vt B. interpr. quũ alioqui reddatur etiam simpliciter Suffecit. Affertur autẽ ex Herodot. οὐκ ἐξέχρησε σφι ἡ ἡμέρη, Non suffecit eis dies, Defecit eos dies. At verò FVTVRO Ἐκχρήσει alia datur significatio hoc in loco eiusdem historici, ἐκχρήσει τοῦτο ἐόντα τόδε, Ex vsu erit hanc iniuriam intulisse. Quod autem ad præsens illud Ἐκχρᾷ attinet, eius exemplum nullum habeo: sed vt ἀπέχρησε & κατέχρησε themata habẽt ἀποχρᾷ & κατα χρᾷ, ita ἐξέχρησε habere thema οὐκ χρᾷ, sertata analogia, longè manifestissimum est.

COMP. Κατα χρᾷ, itidem Sufficit, Satis est. Herodotus hoc præsenti vsus est cum alibi, tum l. 1. Idem vsus est futuro κατα χρήσει, itidem pro Sufficiet, Satis erit.

ΧΡΗ, imperf. Opus est. itẽ Oportet. Sunt autẽ multæ de huius verbi origine controuersiæ. A verbo χρῶ (inquit Etym) quod est secundæ coniug. fit Χρῆμι. Sed quæ apud eum sequũtur, mendosè scripta sunt. Credibile est enim tale quid ab eo scriptum fuisse, quale in meo veteri lexico habetur: videlicet, à χρῶ, quod est primæ coniugationis contractorum, deduci Χρῆμι, χρῆς, χρῆσι, & per apocopen χρή. quod & in compositione fit ἀπόχρη, & significat ἀρκεῖ. Apud Eustathium autẽ legimus non χρῆμι, sed χρῆσμι, χρῆς, χρῆσι: vnde per apocopẽ factum sit χρή. Idem multa differit de huius impersonalis accentu: vnde videlicet fiat vt oxytonè scribatur, non circunflexè: aitque nonnullos ideo existimasse à χρήζω deduci. Quinetiam quosdam in ea sententia fuisse tradit, vt χρὴ aduerbium esse putarent. Sed eum de his similque Etymologisten legendum tibi relinquo: & ad exempla vsus verbi χρὴ venio: & illius quidem prius quo ponitur pro Opus est: ea significatione qua dicitur Opus est mihi ista re. Hoc enim apud Homerum significat, non tantùm Oportet: quum in soluta oratione, hunc posteriorem vsum duntaxat obtineat. Est igitur apud Homerũ χρή σε genitiuo sequente, idem quod χρειώ σε apud eundẽ: sub. ὀδῖ. Od. γ. Τηλέμαχ', οὐ μὲν σε χρὴ ἔτ' ἀιδεῖς οὐδ' ἠνιάοιν, Non tibi opus est verecundia. vbi Eustath. ait esse antiptosin ἀρχαϊκὴν, illi familiarem: pro οὐ χρεία σοι αἰδοῦς. Sic apud eundem poetam legitur, — οὐδέ π σε χρὴ Ταύτης ἀφροσύνης. Item, οὔπεύ σε χρὴ, Odyss. α.

Χρὴ, sequente infinitiuo, Oportet. Possumus autem & in hac significatione interpretari Opus est, nonnullis in locis, dando videlicet his verbis Opus est, eam signif. quam infinitiuo itidem iuncta obtinent. A Cicerone quidem certè Oportet & Opus est, sequente infinitiuo, copulari alicubi videmus. Incipiam autem & hic ab exemplis Homericis. habemus ergo Il. α, Χρὴ μὲν σφωΐτερόν γε θεὰ ἔπος εἰρύσασθαι, Καὶ μάλα τῷ θυμῷ κεχολωμένον. Eiusdem poematis lib. 1, Χρὴ μὲν δὴ τὸν μῦθον ἀπηλεγέως ἀποειπεῖν, pro δεῖ & φέρει, inquit Eustath. qui in illo altero loco exp. δέον ὀδῖ. Quinetiam quum hic fateatur esse verbum, illic ex veterum quorundam sentẽtia aduerbium esse tradit. Eius enim verba hæc sunt, Γράφεον δὲ ὅτι τὸ χρὴ, ὀξυνόμενον μὲν, ὀλίγον ῥῆμα, δηλοῖ, κατ' ἔθος παλαιοῖς, τὸ, δέον ὀδῖ· πεπλατυνόμενον δὲ, ῥῆμα πικὸν ὄθεν ἀπὸ τοῦ χρῶμαι. vel ponitur (inquit) ὁλῶς μαντείας: vt χρὴ μὴ γίνεσθαι ὁ Φοῖβος. Tunc autẽ fuerit à χρέω. sl: ponẽdo χρὴ pro χρᾷ. Meminit verò & alibi eiusdem rei: nimirum χρὴ habitum fuisse pro aduerbio. Equidem Etymol. aduerbium esse tradẽs, illum ipsum Homeri locum affert. sed quomodo rationi consentaneum esse hoc possit, aliis iudicandum relinquo. In soluta oratione hunc duntaxat posteriorẽ vsum habet, vti dixi: idem significans quod δεῖ: sic tamẽ vt reddatur non solùm Oportet, sed interdum, potius Decet, Par est. Iungitur autem hoc verbũ non solùm præsenti infinitiui, sed & aliis temporibus, vt ex iis quæ subiungam exemplis patebit. Thucyd. lib. 1, καὶ ὡς χρὴ πολεμεῖν, καὶ ὡς μὴ ἐμποδὸν ἔσται τὸ ψήφισμα εἰρήνης, ἀλλὰ καθελεῖν. Sic χρὴ ποιεῖν, apud Plat. Sed & cum præs. pass. apud eundem, σκοπεῖσθαι χρή. At cum aor. Aristoph. νομίσαι δέ σε τοῦτο χρὴ μωσηθεῖα. Demosth. Pro cor. εἴτε χρὴ κακίαν, εἴτε ἄγνοιαν, εἴτε καὶ ἀμφότερα τοῦτ' εἰπεῖν. Æschin. μαντείαν ἐμαντεύσαντο τοῦδε παρ' θεοῦ. πῆ χρὴ πιθεῖν τοῖς αἰθρώποις τοῦτο μεπαθεῖν. Ex Euripide autẽ affertur χρὴ πεσεῖν pro Oportet incidisse. Ex Hermog. cum præt. χρὴ ἐσκέφθαι. Quum autem iungitur cum μεμνῆσθαι, vel εἰδέναι, scimus hæc præterita præsentiũ significationem habere: ideóque perinde est acsi præsentibus iunctum esset. Sed quum dicitur εἰδέναι χρή, vel δεῖ χρὴ εἰδέναι, est præterea obseruandus quidam peculiaris cum hoc infinitiuo vsus. perinde est enim acsi diceremus Latinè, Sic habeto, Gallicè eodem modò, *Il nous faut sçauoir.* Sæpenumero autem relinquitur subaudiendus infinitiuus. Thucyd. lib. 2, οὔπ γὰρ αὖ ὅπλοις τοῦτο τὸ χρὴ ἐς ἐμβολὴν. hîc enim post χρὴ subaudiendus relinquitur infinitiuus ὁπλεῖν, ex ὁπλοῦσθαι sumendus. Idem certè & in Latino sermone vsuuenit, cum Oportet, & Decet. At verò ὧν χρὴ, quod ex Plutarch. affertur, (πλὴν κτῆσιν ὧν χρὴ τοῦ ἱερέως, pro Possessionem rerũ necessariarum) planè diuerso modo dictum fuerit.

PRAET. IMPERF. Ἐχρῆν, ET Χρῆν, Oportebat, Decebãt. Verùm vt ἔδει pro ὀδῖ. & τεθοῦκεν pro τεθοῦκει, atque adeo ἔδει pro δεῖ, sic ἐχρῆν vel χρὴν pro χρὴ poni interdum, ann. Bud. Hunc autem vsum apud Aristoph. præsertim habet: ex quo affert, ἀλλ' ἤδη χρὴν λέγειν σ' ὑμᾶς σοφὸν ὦ νικήσετε πλοῦτ. Item, ἀλλ' ἤπερ εἶ, λέγειν ἐχρὴν αὐτίκα μάλα· ἢ σφῶ πείσω, &c. Apud eundem, τὰ σώματ' ὀκφέρειν ἐχρὴν. Item, ἀλλ' ὅλα μάλις' ἐλήλυθας λέγειν ἐχρὴν. Illud autem alterum præt. χρὴν apud eundem legitur, necnon apud solutæ orationis scriptores. Vt enim ex illo affertur, ἀνδὸς χρὴν σέ γ' ἄρα πύθεσθαι, ita ex Xenoph. χρὴν τὸν Σωκράτη τὰ πολιτικὰ διδάσκειν. Sed & hoc

& hoc sciendum est, ἐχρῆν, siue χρῆν, interdum poni pro Fatale erat. At de χρῆν pro χρῆναι dicam mox.

FVT. Χρήσει, Oportebit. vt εἰ χρήσει παρεῖναί τινα, An oportebit aliquem adesse.

INFIN. Χρῆναι, Oportere. Sed & χρὴν pro χρῆναι dixisse Euripidem, testatur Lascaris.

ΧΡΗΖΩ his subiungendum est: quod quum ex χρὴ factum videri queat, Eustath. contrà ex χρήζω per apocopen factum esse χρὴ, quosdam existimasse ait. Quum autem non vnam signif. habeat verbum χρήζω, in ea qua ponitur pro Egeo seu Indigeo, præcedentium vocabulorum significationem sequitur: ideóque primum ei locum tribuendũ esse censeo. Χρήζω igitur ponitur pro Egeo, seu Indigeo, cum alibi tum in hoc Plutarchi loco, οὐδὲν αὐτάρκειας χρήζουσιν. Item, οὐδὲ χρήζων βοηθείας. Item, εἰ δὲ χρηζοί τις αὐτῶν παρόντος. Et in isto Herodiani, φαρέτρας δὲ ἢ πῦξα οὐκ εἶχον. τί γὰ ἔχρηζον αὐτῶν πρὸς γάμους; Necnon in isto Dioscoridis, οἱ δὲ Αἰγύπτιοι, ὅθεν τὸ δαψιλῶς χρήζειν αὐτῶν, ἑτέρως σκευάζουσι. χρήζουσι δὲ οἱ Θηβαῖοι οἶνοι πλειόνων ἑτῶν. Quibus locis addere possumus & hunc Gregorii, ἐπιδὴ καὶ αὐτὸς χρήζω φιλανθρωπίας. Item hunc eiusdem, μὴ κρῖνε ὡς κρίτας ὁ χρήζων τῆς ἰατρείας. In hoc certè loco Laertii idem omnino quod δεῖσθαι, significare videtur: θεῶν μὲν ἴδιον ἦν, μηδενὸς δεῖσθαι· τῶν δὲ θεοῖς ὁμοίων, τὸ ὀλίγον χρήζειν. Vbi tamen possit fortassis exponi Pauca desiderare: vt hoc verbo Desiderare reddendum censuit Bud. verbum χρήζειν in isto Sophoclis loco, in Aiace, Αἰγεὸν γὰ ἄνδρα τῶ μακροῦ χρήζειν βίου Ὅς τῆς κακοῖσιν οὐδὲν ἐξαλλάσσεται. Sed redditur χρήζω & verbo Volo: (iunctum infinitiuo, vel expresso, vel subaudiendo) atque adeo idem huius significationis exemplum hoc affert ex Plutarcho, ἵτω σὺ, εἴν' ὅστι χρήζοι. Item, ἔφη δὲ αὐτοῖς ἀποπλεῖν ὅστι χρήζοιεν. Sic ex Xenoph. affertur χρήζω ὑγιαίνειν pro Volo bene valere. Apud Aristoph. quoque legitur in Nubibus, δρώντων ἀτεχνῶς ὅ, τι χρήζουσι. Eiusdémque est, φέρε τοῦς ἡμᾶς ὅ, τι χρήζεις. Ex quibus locis prior ille apertè subaudiendum relinquit infinitiuum δρᾶν: vt sit, δρώντων ὅ, τι χρήζουσι δρᾶν. at de posteriore aliqua fortassis controuersia esse queat. Sic certè apud Sophoclem subaudiendus infinitiuus relinquitur, in Œdipo tyranno, pag. 167, meæ editionis, Εἶπω τί δῆτα κἀλλ', ἵν' ὀργίζῃ πλέον; Quibus Tiresiæ verbis Œdipus ita respondet, Ὅσον γε χρήζεις. ὡς μάτην εἰ, νόσεται. Perinde enim est acsi diceretur, ὅσον γε χρήζεις εἰπεῖν. At in hoc versu eiusdẽ tragœdiæ, pag. 178, Τί δῆτα χρήζεις; ἢ με γῆς ἔξω βαλεῖν; infinitiuum habemus in ipsius versus fine, qui tamen non commodè cum illo priore χρήζεις, iũgi videatur, sed potius cum posteriore iungendus esse, quem subaudiẽdum reliquerit: perinde ac si dictum esset, τί δῆτα χρήζεις ποιεῖν; ἢ με γῆς ἔξω χρήζεις βαλεῖν; Quod autem de hoc versu dixerimus, idem & de isto dicendum fuerit, in Œdipo Coloneo, pag. 293, initio, Τί δῆτα χρήζεις; ἐς δόμους εἰσιέναι ἐμοί; In v. l. affertur ex Herodoto, cum infinitiuo simul & genitiuo, χρῆσαι σφέων βοηθέειν, pro Ab eis rogare auxilia. Ibidem cum solo genitiuo (quam cõstructionem habuisti suprà) ex Plutarchi Lycurgo, χρήζων ἀνομίας, Efflagitans præclaram legum institutionem. At verò ex Euripide cum accusatiuo, ὅσα χρήζω, iusta peto. (Apud Hesychium ἔχρηζεν est ἐδεῖτο & ἱκέτευεν. Quòd si χρηζειν rogare etiam significet, vtranque verbi δέομαι significationem obtinebit) In iisdem affertur χρῆσαι pro Mutuò dare, Mutuare, Commodare. vt in hoc loco Herodoti, δέκα πάλαντα σφι χρῆσαι ἐδέοντο. (Cui loco subiungunt hunc, χρήσαις αὖ τι τῷ βουλοίμην τυχεῖν; sed hic reddunt verbo Indulgere: hoc modo, Indulgebisne quiddam quod impetrare cupio?) Ex Plut. quoque, ἔχουσαν παῖπα θεοὶ ἡμῖν, omnia nobis dii mutuò dedere. Quinetiam ex Luca, χρήσόν μοι ἄρτους. Sed nulli huiusmodi loci quidquam prodesse queunt (meo quidem iudicio) ad probandum verbum χρήζω hanc quoque significationem habere. Quum enim sciamus VERBO Χρᾷν id significari, & ab eo itidem esse AOR. I, Ἔχρησα, quale hoc fuerit, aoristum hunc vna eadémque significatione positum, nõ ab vno eodémque themate, sed modò à verbo Χρᾷν, modò à Χρήζειν deduceret. Sed minimè nouum est in v. l. falsa themata nonnullis verbis dari.

Χρήζω apud Athenæum inuenio in signif. quam vix apud alium reperiri puto: cuius certè nusquam mentionem factam inuenio. Ponitur enim pro Oraculum edo, seu Oraculo edo, Oraculo respondeo. Locus est Dipnosophist. lib. 8, ex Creophylo quodam, Οἱ πάλαι θέσπιον κτίζοντες, καὶ πολλὰ παλαιπωρηθέντες ἀποφέρα πόπου, Ὅπ πλουτῶν πέμψαντες εἰς θεοῦ, ἠρώτων ὅπου τὸ πόλισμα θῶνται. ὁ δὲ αὐτοῖς ἔχρηζεν, ὀνόματα οἰκίζειν πόλιν ἥν πινα ἰχθὺς δείξῃ καὶ ὑπ ἄγκος ὑφηνήσῃται. Hunc certè locum sequendo, verbo χρήζειν illam quoque verbi χρᾷν significationem inesse dicemus, in qua velut correlatiuum habet χρῆσθαι, id est Oraculo vti, Oraculum consulere, vt antea dictum fuit. Sed quum verbum χρᾷν passim ita positum reperiatur, contrà verbum χρήζειν (vti dixi) nusquam alibi ita vsurpatum inuenio. vnde suspectus fortassis alicui fuerit ille locus.

PARTIC. Κεχρημένος pro χρήζων, apud poetas, Egens, Indigens. Hom. Od. ρ, — καὶ πολλάκι δόσκον ἀλήτῃ Τοίῳ ὁποῖος ἔοι, καὶ ὅπῃ κεχρημένος ἔλθοι. Hesiod. βίου κεχρημένος, Victu egens, Victu destitutus. Ex eodem, σέο δ' ἄλλος αὐτὴρ κεχρημένος ἔσται, tua opera egebit. Non solùm autem pro χρήζων poni, sed etiam ab illo ipso themate χρήζω vel χρήζω deriuari tradit Eustathius. In hunc enim versum Odyss. α, circa principium, Τὸν δ' οἶον νόστου κεχρημένον ἠδὲ γυναικὸς, hæc annotat, Homerus τὸν χρήζοντα vocat κεχρημένον, & cum genitiuo vocem hanc cõstruit, quæ à Χρήζω vel Χρήζω originẽ accepit, per ellipsin literæ σ. Sed quod ad significationem, κεχρημένον aptius hoc quidẽ loco interpretabimur Carentẽ, quàm Egentem. Potius enim dicetur aliquis carere reditu & sua vxore, quàm egere reditu & sua vxore. Ponitur autẽ κεχρημένος & sine adiectione genitiui pro Egenus. Hom. Αἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένῳ ἀνδρὶ παρεῖναι. Cui versui similis est iste Hesiodi, Αἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει.

At verò Κεχρημένος θάνατος (à χρῆσθαι significante Oraculo edi, seu prædici: cuius alioqui rarum vsum esse existimo) affertur pro morte oraculo prædicta.

Inuenitur etiam SCRIPTVM Χρήζω, cum η habente ι subscriptum: de qua scriptura dicam in Χρηΐζω. Χρηΐζω etiã dicitur pro χρήζω, significante Egeo, Indigeo, sed à poetis. Hom. Od. ρ, Ὀφθὸ χρηΐζων ἱππόμολα Λακεδαίμονα δῖαν. Hesiod. Erg. Ὡς αὖ χρηΐζων, καὶ ἐς ὕστερον ἐρχόμενον θύρης. Cæterùm an Χρηΐζω fit ex χρήζω, an cõtrà χρήζω ex χρηΐζω, controuersum est: præsertim quum nõ solùm χρήζω inueniatur scriptũ, sed etiam χρήζω cum η habẽte ι subscriptum. Videtur autem ab iis orta hæc scriptura qui χρήζω ex χρηΐζω factum censuerunt. vnde enim alioqui hoc ι esse possit? Ego tamẽ potius dixerim ex Χρήζω factum esse Χρηΐζω, quòd ι eodem modo adiectitiũ in quibusdam aliis verbis obseruare me meminerim. Cæterùm apud Hes. legimus χρηΐζοντα expositum ἐνδεόμενα, item χρειώδη, & χρείαν ἔχοντα. Quarũ expositionũ prima & tertia cõueniunt cum ea significatione quam habet in locis quos suprà protuli: at secundæ nullũ exemplũ me legere memini. Apud eundẽ habemus NOMEN Χρηΐς expositum πενηρός: quum alioqui videatur magis rationi cõsentaneum vt à χρηΐζω, quod est Egeo, deriuatum, significet egenũ. Ab eodẽ VOX Χρηΐα exponitur πενία, & χρήματα. Sed pro πενία, id est paupertas, (magis tamen conueniret Egestas: vtpote deriuãdo à verbo significãte Egere) videtur potius debere SCRIBI Χρηία. Affertur ETIAM Ἀχρήϊστος pro inutili: sed absq; exemplo. Ἀχρήϊστος autem ὄλεθρος pro extrema pernicie, (nam Hes. exp. μέχρι τοῦ ἐσχάτου καὶ ἀπαράτου) huc pertinere nõ queat. Dubitari etiam potest de VOCE Χρήμη, hucne referẽda sit, (aut certè ad præcedẽs Χρήζω) an eodẽ quò & Χρῆμα. Exponitur autẽ Χρήμη Indigentia, χρεία & ἀπορία. Affertúrq; ex Herodoto, ἐναυπωδέντας τῇ χρήμῃ αὐτῶν. sed videtur potius poni pro Cõmodo ei⁹.

AT VERO Χρήσκοντο ὕδατα ex Herodoto affertur pro Aquam desiderabant: vbi constructionem præsertim suspectam habeo, si quidem χρήσκοντο hanc significationem obtineat.

Χρίω, F. ίσω, Vngo, Lino: seu Perungo, Inungo, Oblino, Illino. Homer. Od. ο, Τοὺς δ' ἐπεὶ οὖν δμῶας λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ. Od. δ, Ἀλλ' ὅτε δὴ μιν ἔγχεϊ τε λόεν καὶ χρῖον ἐλαίῳ. Itidémq; Il. ψ, ῥοδόεντι δὲ χρῖεν ἐλαίῳ. Item media voce χρίσασθαι, Vngi seu Inungi, Perungi: vel Vngere se, Perungere seu inungere se. Homer. Od. τ, Ἠῶθεν δὲ μάλ' ἕηος λόεσκέ τε χρίσκέ τε, laua & vnge te. vt apud Xenoph. quoque in Symp. οἱ μὲν γυμνασάμενοι καὶ χρισάμενοι, οἱ δὲ καὶ λουσάμενοι παρῆλθον. Rursum Homer. Odyss. ζ, Αἱ δὲ λοεσάμεναι καὶ χρισάμεναι λίπ' ἐλαίῳ. Passiua voce in eadē signific. Luc. in Lexiph. ναῦ δὴ καιρὸς ὅσι χρίεσθαι τὸ ἡλιοκαές, καὶ σοὶ: πλὴν ἑλλὶν θέρεσθαι. At Xen. Pæd. 7, ἀσφάλτῳ κεχρισμένα. Aliis etiam rebus χρίεται aliquis, vt pigmentis seu coloribus: & tunc significat potius Illini, Perlini, Oblini. Hom. Odyss. σ, Κάλλει μὲν οἱ πρόσθε θεοὶ τέρπουσι τε καὶ κάθηκεν Ἀμβροσίῳ, οἷόν τε θεὸς εὐεστέφανος Κυθέρεια Χρίεται. Xen. Pæd. 7, τὰ μὲν ἄλλα ἐκέχρεντο τῇ χρυσοειδεῖ χρώματι, τὰ δὲ Κύρου ὅπλα ὡς τὰ πόλιον κάτοπτρον ἐξέλαμπε. Item & Χέω pro χεῖν affert Hesych. ‖ Χείω, Pūgo, Stimulo, Extimulo. κεντῶ. Æschyl. Prom. χρίει τις αὖ με πάλαιναν οἶστρος. id est κεντεῖ τε siue κεντᾷ με τις πλὴν ἀθλίαν οἶστρος, inquit schol. Id est, Aliud iterum me miserā extimulat œstrū, Alio rursum misera stimulor œstro. Et p. sequente, id est 38, θεόστυγον δ' νόσον ὠνόμασας, ἃ μαραίνει με, χρίουσα κέντρῳσι φοιταλέοισι. (Vbi propter datiuū κέντρῳσι possit etiam accipi pro Exagitans) Itidem pag. 53, οἶστρου δ' ἀρδὶς χρίει μ' ἄπυρος. Forsan autem ex consequenti hanc significationem accepit verbum χείω: quoniā si pungamus quempiā stimulo acuto, sanguisque effluens cutim coloret, illitus tali cruore videtur.

Χείσμα, SIVE Χεῖμα, ατος, τὸ, Vnguētum, Id quo vngitur seu oblinitur aliquid. Interdum & Oleum redditur, quoniam eius præcipuus in vngēdo vsus est. Sic quod μήλινον χείσμα vocat Dioscorides, Plinius modò Oleū melinum, modò Vnguentū melinum interpretatur. vt lib. 13, c. 1, E malis quoq; cotoneis & strutheis fit oleum melinum, quod in vnguenta trāsit. Et lib. 13, c. 6, de cotoneis, Fit & oleum ex his, quod melinum vocauimus. Vtrobiq; respiciens ad hunc Diosc. locum, lib. 1, c. 161, χείσμα δὲ ἐξ αὐτῶν σκευάζεται τὸ καλούμενον μήλινον. Philo De vita M. lib. 3, χείσματος ἀωσδεστάτου λαβὼν, ὁ μυρεψικὴ τέχνη καπιρράσθη, accepto vnguento fragrantissimo. Philoxen. apud Athen. lib. 9, ὀκτείμματά τε λαμπρὰ σινδονυφῆ δίδοσαν, χείματ' ἀμβροσιόδμα, καὶ στεφάνους ἰοθαλέας. Xen. Symp. καὶ πόθεν αὖ τις τοῦτο τὸ χείσμα λάβοι; respondet Socrates, οὐμὰ Δί' οὐ θεῖον τὸν μυροπωλῶν. In Epigr. χείσματα γύψου, pro γύψος ἢ κέχεισαί τις, vt οἶνου χύσις dicitur pro οἶνος ὀκκεχυμένος. Quale χείσμα est & in hoc loco Luc. De scrib. historia, de Cnidio quodā architecto, οἰκοδομήσας οὖν τὸ ἔργον, ἔνδοθεν μὲν κατὰ τὸν λίθων τὸ αὐτῶν ὄνομα ἐπέγραψεν. ὅδε χρίσας δὲ πατίῳ καὶ ὅτι καλύψας, ἐπέγραψε τοῦνομα τὸ τότε βασιλεύοντος· εἰδὼς (ὅτι καὶ ἐγίνετο) παῦν ὀλίγου χρόνου συνεκπεσούμενα μὲν τοῦ χείσματα τὰ γράμματα, ὀκφανησόμενον δὲ, Σώστρατος Δεξιφάνους, Κνίδιος, θεοῖς σωτῆρσιν ὑπὲρ τῆς πλοΐζομένων. Ibi enim χείσμα appellat τὸν ὀστρακεισμένον πάνυ, calcem ei operi illitam, seu qua illud opus illitū erat. Idémq; valet quod pigmētum seu color illitus. Porro χείσμα dicitur vt κρῦσμα, χεῖμα autē, quod in illo Philoxeni loco habes, vt κρῦμα: hoc, properispwmenwς, illud paroxytonwς.

Χείστης, ου, ὁ, Vnctio, Illitio. vt apud Suid. καὶ ὁ Δαβὶδ τῆς μὲν χείστου ἠξιώθη δι' Σαμουήλ. à Samuele enim in regē Israelis vnctus fuit. vt apud eundem, ὁ Δαβὶδ τὸ πεῖραν εἰς βασιλείαν ἐχείσθη. nam erat quoddā χείσμα τοῦ τῆς βασιλείας ἐλαίου, ὅπερ οἱ θεοφῆται δι' κέρατος ὀπηφερόμενοι ἔχεον τοῖς βασιλεῦσιν, inquit idem Suidas. qui etiam addit, παῖ τοῦ λαοῦ ἀναγορεύσεις in historia ἀδιαφόρως nominari χείστης.

Χειστήριον, ου, τὸ, idem quod χείσμα, Id quo illinitur seu inungitur aliquid, Vnguētum, Oleum. Apud Suidā, χειστήρια δὲ, μεθ' ὧν ἐχείσθη οἱ ἱερεῖς τὸ πάλαιόν. Vbi forsan & pro vase accipitur in quo oleum seu vnguentū est quo inungitur aliquis: vt est phiala olearia seu vnguentaria, λήκυθος.

Χειστὸς, οῦ, ὁ, Vnctus, Inunctus, Perunctus. Item Qui inūgitur, Qui illinitur, Quo perungi seu perlini solemus. vt quum schol. Theocr. in Idyll. 11, scribit esse τοῦ φαρμάκων τὰ μὲν, χειστά, ἤγουν ἀπὸ χεόμενα εἰς θεραπείαν· τὰ δὲ, πασσά, ἤγουν ἀπὸ πίνομενα· τὰ δὲ ὀσμὰ πάσα, ἤγουν ἀπὸ ὀσφραίνομενα. Cuiusmodi φάρμακα χειστὰ sunt omne genus vnguenta & olea quibus ægri inunguntur, vel etiam pigmenta & fucamenta quibus illitis color emendatur. Itidem verò apud Eurip. legimus χειστὸν φάρμακον, quasi illititiū dicas, vt quo Medea & Deianira infecerunt peplos illos fabulis tragicis nobiles. At Leuitici cap. 21, de summo sacerdote, ὅτι κεχρισμένου ὅτι πλὴν περιαλεῖψαι αὐτὸ τὸ ἔλαιον τὸ χρίσματος: & mox, ὅτι τοῦ ἁγίου οὐκ ἐξελεύσεται, καὶ οὐ βεβηλώσει τὸ ἁγιασμὸν τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ, ὅτι τὸ ἄγιον ἔλαιον τὸ χειστὸν τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ.

Χειστὸς peculiari nomine dictus fuit filius Dei & Seruator noster, eodémque sensu Hebræis Messias, quoniam ipse verè erat sacerdos, propheta, & rex. ea enim tria hominum genera sola sacro oleo inungi solebant, vt patet ex Leuitici cap. 21, Reg. libro 3, cap. 19, & lib. 1, c. 10. In primo enim illo loco agitur de vnctione summi sacerdotis: in secundo, de vnctione Elisæi prophetæ in locum Eliæ: in tertio autem de vnctione Saulis regis Israelitarum: qualis vnctio Dauidis quoque regis est, Reg. lib. 1, cap. 16, & Reg. 2, cap. 2 & 5: itidémque Solomonis, Reg. lib. 3. c. 1. Latini quoque scriptores eum vocare Christum maluerunt, seruato Græco vocabulo, quàm Latino Vnctum seu Delibutum nominare. Lactantius etiam eandem nominis rationem affert, lib. 4, cap. 7, Sed exponenda (inquit) huius nominis ratio est, propter ignorantium errorem, qui eum immutata litera Chrestum solent dicere. Erat Iudæis antè præceptum vt sacrum conficerent vnguētum, quo perungi possent ii qui vocabantur ad sacerdotium vel ad regnum. Et sicut nunc Romanis indumentum purpuræ, insigne est regiæ dignitatis assumptæ, sic illis vnctio sacri vnguenti nomen ac potestatem regiā cōferebat. Verùm quoniam Græci veteres χρίεσθαι dicebant vngi, quod nunc ἀλείφεσθαι, sicut indicat Homericus versus ille, Αὐτὰρ δὲ δμωὰς λοῦσαν, καὶ χεῖσαν ἐλαίῳ: ob hanc rationem nos eum Christum nuncupamus, id est vnctū, qui Hebraicè Messias dicitur. Vnde in quibusdam Græcis scripturis, quæ malè de Hebraicis interpretatæ sunt, ἠλειμμένος, id est vngendo curatus, scriptum inuenitur, ἀπὸ τοῦ ἀλείφεσθαι. Sed tamen vtrolibet nomine rex significatur: non quòd ille regnum hoc terrenum fuerit adeptus, cuius capiendi tempus nondum aduenit, sed quòd cæleste ac sempiternum. Hæc ille. Porro in nouī Testamēti scriptis passim legitur hoc Χριστὸς, modò solum, modò cum præcedente Ἰησοῦς, vt Ἰησοῦς ὁ Χειστὸς, velut & Matth. 1, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Χειστὸς, Iesus ille qui dicitur Christus. Legitur verò & Danielis cap. 9, sed solum, vbi ait, τοῦ οἰκοδομῆσαι Ἱερουσαλὴμ ἕως Χειστοῦ ἡγουμένου, vt ædificetur Hierusalē vsq; ad Christū ducem. Vbi etiā dixerat, τοῦ σφραγίσαι ὅρασιν καὶ προφητείαν, καὶ χρίσαι ἅγιον ἁγίων, vt impleatur visio & prophetia, & vngatur sanctus sanctorum. Cæterùm quū omnes reges cōmuniter appellarentur οἱ χειστοὶ τοῦ Κυείου, id est Vncti Domini, (qua appellatione significabatur quod ait Solomon, Prouerb. c. 8, reges à Domino accipere imperium) peculiariter tamen de Christo dicitur (vt & peculiariter illi cōuenit) Lucæ c. 2, μὴ ἰδεῖν θάνατον πρὶν ἢ ἴδῃ τὸν Χειστὸν Κυείου, Nō visurum mortē priusquam vidisset Christū illum Domini. Qui autē pro rege antea non agnoscebatur, in morte non solùm agnitus fuit rex, sed titulo etiam celebratus, cruci superposito, Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος, ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰουδαίων, secundum Ioannem: seu, secundum Matthæum, Οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ βασιλεὺς Ἰουδαίων: seu secundum Lucam, Οὗτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰουδαίων. Quem titulum inuitis Iudæis Deus inuiolatum immutatumque manere voluit non sine causa, vt vel inuiti esse eum suū regē elogio quod ipsemet eorū præfectus scripserat, testarētur.

Porro ex hoc χειστὸς epitheto nostri Seruatoris hæc deriuata sunt. PRIMVM, Χειστοκάπηλος, ου, ὁ, Christi caupo seu cauponator, Qui Christū cauponatur & quæstui habet, vt qui lucri causa Christi discipulos se profi-

tentur, & Euangelium prædicant. Greg. p. 178, μηδὲ γὰρ νῦν θεὰ Χειστοκάπηλοι καὶ Χειστέμποροι. SECVNDVM, Χειστομάχος, Christi oppugnator, Qui cōtra Christū pugnat, Qui Christū oppugnat & euertere suo regno nititur, vt infrà ὁ Ἀντίχριστος. Greg. ἀλλ' ἥκει ἡμῖν αὐτὸς ὁ Χειστομάχος βασιλεὺς, καὶ τῆς πίστεως τύραννος. de iuliano hoste Christi, & τοῦ Χειστοῦ διώκτη. Itidem Χειστομάχος dicitur Iudæus à Basilio. TERTIVM, Χειστοῦς, Qui Christo seu Christianis sacris & Christianæ doctrinæ initiat, Christi sacerdos. QVARTVM, Χειστέμπορος, q. d. Christi institor, idem cum superiore Χειστοκάπηλος, quocum & copulatum habes ex Gregor. Cu us est & hic locus, pag. 306, καθαιρεῖ τὸ ἱερὸν τοῦ Χειστοκαπήλου καὶ Χειστεμπόρου. Vide & Chrysost. comm. in epist. ad Thess. p. 17. QVINTVM, Χειστωνύμος, Christi de nomine dictus, Qui à Christo Christianus denominatur. vt ὁ Χειστωνύμος λαός, de Christiano populo. SEXTVM, Ἀντίχριστος, Qui Christo se opponit, Christi aduersarius. Generaliter de quouis qui à Christi partibus non stat. vt Damascenus ἀντίχριστον nominari ait qui ea quæ Christi sunt, nō sentit: specialiter autem qui Christo regiam sedem eripere conatur, sese, nō illum, Christum & Deum esse mentiens. vt in epist. Ioann. 1, cap. 2, ἠκούσατε ὅτι ὁ ἀντίχριστος ἔρχεται, καὶ νῦν ἀντίχριστοι πολλοὶ γεγόνασιν· ὅθεν γινώσκομεν ὅτι ἐσχάτη ὥρα ἐστί. De quibus ibidem, ἐξ ἡμῶν ἐξῆλθον, ἀλλ' οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν· εἰ γὰρ ἦσαν ἐξ ἡμῶν, μεθ' ἡμῶν ἔμειναν ἂν· ἀλλ' ἵνα φανερωθῶσιν ὅτι οὐκ εἰσὶ πάντες ἐξ ἡμῶν. Non igitur Iudæi solùm & Turcæ aliique ethnici censendi sunt Antichristorum nomine, sed ii etiam qui Christianorum quidem nomen profitentur, reipsa tamen hostes Christi sunt, dum eius doctrinam varii commentis adulterant. Quantumuis enim Christum ore iactent, corde tamen eum euersum cupiunt, [redacted] : itémq; ii qui diuinitatem ei derogant. SEPTIMVM, Μισόχριστος, Osor Christi, Qui Christum odit seu exosus est, apud Gregor. Cui opponitur OCTAVVM Φιλόχριστος, Amator Christi, Amans & studiosus Christi, apud eundem. NONVM, Ψευδόχριστος, Qui Christi nomen mentitur, Qui falsò Christi nomen sibi vsurpat, Qui Christum sese falso nomine appellat. Decimū & VLTIMVM, Χειστιανὸς, οῦ, ὁ, Christianus, Qui Christi sese discipulum profitetur & à Christo sese denominat. vt suprà ὁ χειστώνυμος λαός. VNDE Χειστιανίζω, Christianis faueo, A partibus Christianorum sto, Cum Christianis facio. Vel etiam Christianus sum, Christianum me esse profiteor. Greg. p. 647, πείσαι σῶν ἡμᾶς ὅτι χειστιανίζετε γνησίως. Tertull. aduersus Marcionem, Nulla est enim Ecclesia Apostolici census quæ non in creatore christianizet. Ex quo VERBALE Χειστιανισμὸς, οῦ, ὁ, significans αὐτὸ τὸ χειστανίζειν. vt Ἰουδαϊσμὸς αὐτὸ τὸ Ἰουδαΐζειν. seu Professio religionis Christianæ. Apud Basil. cum alibi sæpè, tum p. 78, & apud Euseb. De præpar. Euang.

C. Ἄχειστος, ου, ὁ καὶ ἡ, Inunctus. id est Qui vnctus seu perunctus non est, vel etiam Qui illitus seu oblitus non est. Pro quo dicitur ET Ἄχειος. Hesych. enim ἄχειον affert pro ἄχειστον.

C. Ἀπὸχείω, Derado seu detraho quod inunctum fuit, Abstergo quod illitum fuerat. Apud Dioscorid. simpliciter pro Derado, ἀποξύω. vtroque enim indifferenter eum vti, testatur B.

C. Διάχείω, Perlino, Perungo, Oblino, Inungo. Aristot. De apibus, Τοῦτοις καὶ τὸ ἔδαφος διαχείουσιν. Ex quo Plin. His arborum lacrymis aliquem ipsum intus totum vt quodam tectorio illinunt. VNDE Διάχεισμα, ατος, τὸ, Id quo perlinimur, Vnguentum quo perungimur. Exponitur etiam Perunctio. Et BICOMP. Προδιαχείω, Ante perungo.

C. Ἐγχείω, Inungo, Illino. In Apocal. Ioann. c. 3, κολλούριον ἐγχρῖσον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, ἵνα βλέπῃς, collyrio inungas oculos tuos vt videas. Epigr. lib. 2, in medicos, Ἰητὴς Καπήτων Χρύσην ἐνέχεισεν, inunxit Chrysen, nimirum oculari pharmaco χειστοῦ. vel potius ἐνέχεισε Χρύσου πεῖ ὀφθαλμοῖς. est enim synecdochicè totum pro parte.

Significat etiam Pungo, Stimulo, Stimulum adigo, Aculeū admoueo seu intrudo. vt χείω etiam. Hesych. enim ἐγχείει exp. πύπτει, ἐέκει πείζει. Itidémq; Eustath. p. 1450, ἐγχείω exp. παίω, subiungens, ὅθεν Ἐγχείει τὸν Αἴλιον Διονύσιον, τὸ πάσσει κέντρῳ σκορπίον, ἢ σφῆκα, ἢ τι τοιοῦτο. Scorpius igitur hominem ἐγχείει dicitur quum eum aculeo suo pungit seu ferit. itidémque vespa, crabro, apis, & aliæ itidem aculeis armatæ bestiolæ. VNDE Ἔγχεισις, εως, ἡ, Inunctio, Illitio. ET Ἔγχειστος, Inunctus, Illitus. Item Qui illinitur seu illini solet, Qui inungitur seu inungi solet. vt apud Galen. τὰ ἔγχειστα φάρμακα, medicamenta liquida, quæ illinuntur.

C. ἐΠιχείω, Inungo, Perungo, Illino, Perlino, Oblino. proprie In superficie seu in superiore parte inungo. vt ὀπιχείσας πτάίῳ τὸ ἔργον, in loco quodam Luciani quem in Χείσμα citaui. Et apud Galen. ad Glauc. τὰ ὀπιχειόμενα φάρμακα, Medicamēta quæ illinuntur. quæ ἐγχείσματα etiam nominantur. VNDE Ἐπίχεισμα, ατος, τὸ, Id quod illinitur, Id quo inūgimur. Illitus Plinio dicitur pro Vnguentum seu pharmacum quod illinitur. Diosc. lib. 1, c. 91, de lentiscina resina, ὀπιχείσμασι τοῦ στόμου σταλαγματοῦσα. ET Ἐπίχειστος, Qui illitus est, vel Qui illinitur, Qui illini solet aut potest. vt ὀπίχειστος ἀμορφία apud Luc. Quæ oblita est & fucata. Et ὀπίχριστα φάρμακα, quæ Galeno sunt ὀπιχειόμενα & ὀπιχείσματα, Medicamenta quæ illinuntur, Vnguenta seu pigmenta quibus inungimur & illinimur. Plutarch. περὶ ὀπιχείστων ὀπιθεσις.

C. KATA Χείω, itidem Inungo, Perungo, Illino, Oblino. Galen. ad Glauc. libro 2, καπέχειστα τὸν μηρὸν ὅλον ἐν κύκλῳ, Totum femur circumcirca inunxi, Totum femur circumleui. Ibidem, αὐτὰ δὲ τὰ ἠλκωμένα καπέχει φαρμάκοις. Duplici etiam accusatiuo, vni rei, alteri personæ, iunctum apud ipsum legitur, vt ἐγχείω suprà. Et pass. τὰ καπεχειόμενα, quæ illinuntur seu oblinuntur. VNDE Καπέχεισμα, ατος, τὸ, Id quo inungimur seu illinimur, Vnguentum. Dioscor. lib. 2. ET Καπέχεισις, εως, ἡ, Inunctio, Illitio seu Illitus. vt θαψίας καπέχεισις apud Alexand. Aphr. Problem. lib. 2, Thapsiæ illitio, seu Thapsia illita. vt suprà γύψου χείσμα habuimus pro γύψον τὸ καπεκεισμένον. ITEM Καπέχειστος, ου, ὁ καὶ ἡ, Inunctus, Illitus. Item Qui illinitur seu inungitur. VNDE Νεοκαπέχειστος, Recēns inunctus seu illitus.

C. ἐΠΕΡΙχείω, Circumcirca inungo seu illino, Circumlino, Oblino. Ex Luc. ὑάλῳ περιχείει, Vitro circumlinit & obducit. VNDE Περίχεισις, εως, ἡ, ipsa circumlinendi seu oblinendi actio: quasi circumlitionem aut oblitionem dicas. Dioscor. lib. 1, c. 131, de rosa, οὕτω δὲ ὀπτεῖται εἰς τὰς ὀφθαλμικὰς περιχείσεις, & ita ad oculorum illitiones recondi. ET Περίχειστος, ου, ὁ καὶ ἡ, Circūlitus: vel Qui circumlinitur, Qui circūlini potest vel solet. Dioscor. lib. 2, cap. 96, de felle, εἴς τε τὰς τραυματικὰς ἐμπάσσοις μιγνυμένη καὶ θηλακὰς περιχείστις. Vbi Ruell. Admisceri consueuit vulnerariis emplastris, & circumlitionibus quæ contra venenata parantur. Apud eundem τὰ περίχειστα, φάρμακα nimirum, Circumlitiones, Medicamenta quæ circumlini solent: libro 1, cap. 97, de fuligine picis liquidæ, χρηστέον δὲ αὐτῇ εἰς τὰ καλλιβλέφαρα καὶ περίχειστα, Vsus eius est ad pigmenta quibus palpebras circumlinunt & venustant. Hæc περίχειστα vocat etiam περιχειόμενα & περιαλειφόμενα, quoniam nimirum περιχείονται & περιαλείφονται. vt libro 2, cap. 97, γυναικὸς δὲ τὸ ὀπτιμώτατον περιαλειφόμενον καὶ ὑπαβαγνόμενον, ἀσυμπάθειαν δοκεῖ ποιεῖν γυναῖκας, circumlitu conceptum inhibere existimatur. Atque adeo non homo solùm, sed etiam medicamenta dicuntur διαχείεσθαι, ἐγχείεσθαι, ὀπιχείεσθαι, καπαχείεσθαι, περιχείεσθαι. vt apud eundem libro 2, cap. 98, ξηρὰ δὲ μετὰ μέλιτος διαχειόμενα ὀπὶ σιναγχικῶν βοηθεῖν πεφυκέναι δοκεῖ. Et cap. 97, εἰς περιφάσεις ὀφθαλμῶν τρώσεις ἐγχείεται. Et libro 1, cap. 96, de picino oleo, θεραπεύει δὲ τόπο καὶ ἡ ὑγρὰ πίσσα, καὶ τὰ ὀπὶ τοῦ κτενῶν ἕλκη καὶ φλύκτας, ὀπιχειομένη. Ibidem, cap. præcedente, πρὸς ῥαγάδας ἐρμόζει καπαχειομένη. VNDE Περιχεισάριον dictum medicamentū quod-

dam.de quo Marcell. empir.cap.4, Est huiusmodi medicamentum quod πειχειστέον vocant Græci: quo ita vti oportet vt palpebræ subtiliter inde superlinantur,ne quid intra oculum fluat. Paulo antè dixerat, Deinde permixtis omnibus formare collyria vel pastillos, aut in vas stanneum recondere, & quum opus est,vti ad inungendum vel superlinendum.

C. ΠΡΟχείω, Antè inuago, Prius illino. Constant. Cæs. Geopon. lib.5, πεχείειν τὰς ἴρίας καὶ τὰ ἄκρα τῶν κληματίων ὑγρῷ βολβίτῳ.

C. ΣΥΓχείω, Simul vngo seu lino. Item Perungo, Illino, Oblino. VNDE Σύγχεισμα,ατος,τὸ, Vnguentum seu pigmentum quo perũgimur seu illinimur. Dioscor. lib. 1,c.132,de roseis pastillis, χρῶνται δὲ καὶ λείοις ὧν δηλαδὴ πλάσμασι καὶ συγχείσμασι μετὰ τὸ λουτρὸν,vtuntur verò & tritis ad diaplasmata & illitiones,seu perũctiones.vt Marcell. empir. cap.1, Perunctiones autē (inquit)quas Græci συγχείσματα vocant, & ea quæ superposita dolētibus partibus iidē cataplasmata appellāt, eiusmodi prosunt.

C. Υ ΠΟχείω, Subtus vngo,Sublino. Exponitur simpliciter etiam Lino,Pingo. Vide οὔχροις.

ΧΡΙΠΤΩ, SIVE Χείμπτω, (inserto μ euphoniæ gratia) deriuatū est à χείω, vt Hes. innuit quū χείμπτεσθαι inter alia exp. ἀλείφειν. Quod siquis cōcedere nolit, Eustathio saltem assentiatur qui ipsum ex χρῶ deriuat, ex quo χραίνω quoq; & præcedens χείω originem traxisse creduntur. ¶ Eam tamen huius verbi significationem qua pro ἀλείφειν ponitur,id est Vngere,Linere, perraram esse puto. Frequētius enim vsurpatum reperitur pro πελάζω, Appropinquare facio, Appello, Applico,Admoueo: teste eodē Hesychio,qui χείμψαι exp. πελάσαι. itidémq; χείμπτεσθαι affert pro ἐγγίζειν, πεσπελάζειν,& χείμπτεται pro πεσπεγγίζει, necnon χειμφθῶσαι pro ἐμπελασθῶσαι. Eodémque modo Suidas χείμπτεται exp. πεσηκόνται,πελάζει,ἐγγίζει,afferens ex Epigr. opinor hunc pentametrum, Εἰ δή τις φθιμβρὸς χείμπτεται ἄφροσυνα.Et Sophoclis schol. ἔχειμπτε,ἐπλησίαζε, appellebat & appropinquare seu accedere faciebat,in Electra,pag. 113, Κεῖνος δ' ὑπ' αὐτῷ ἑρπέτω σήλῳ ἔχων, Ἔχειμπτ' ἀεὶ σύειγγα:sic interpretās ea verba, ἀεὶ ἐπλησίαζε τῷ καμπτῆρι τῷ ὁπῖν τῷ ὄχῳ. Verùm vt πελάζω & πλησιάζω nō solùm actiuā & transitiuā habent significationē,sed neutralem etiam, ita & hoc χείμπτω, significās Appropinquo, Accedo,seu Propè accedo,Appello.nam & ipsum neutraliter vsurpari notum est.Apollon.Rhod.Argon. lib.3, Χείμψε δ' ἔπειτα κιών, deinde iuit & accessit propius.nam παπτήνας αἰὰ νεὼν ἴδε ζυγὰ χάλκεα ζώρων. Idem cum datiuo, Argon. lib.2, ἀλλ' ὅτε νήσῳ Χείμψαντες σακέεσσιν ἐπέκτυπον, Quum ad insulam appropinquassent, Vbi insulam attigissent, Quum ad insulam venissent. Eodem libro, οὐχ οἱ ἐπ χείμψοισιν ἰοῦσαι, Non amplius gradu ei appropinquabūt, Non accedent ad eum amplius,nec amplius ei præripient epulas. Et rursum κακῇ χείμψαντα ἀέλλῃ,pro ἐμπεσόντα. Is etiam qui supplex alicui ad genua accidit seu procidit, ipsius genibus χείμπτειν dicitur, id est Appropinquando accidere, Propius accedendo sese admouere & deuoluere. Eurip. Androm. λίσσου δὲ γονάσασι δεσπότου χείμπτων,ὦ τέκνον.vbi scholiast. itidem expon. πεσσεγγίζων. ¶ Significat etiam Fulcior, seu Fulcio me,Nitor. Qui enim nituntur & fulciunt se re aliqua, propius ad eam accedunt. Vnde apud Hesychium,Χείμπτεσθαι,ἐρείδειν, σπείζεσθαι. Idem præterea χείμπτεσθαι exp. σκιβαλεῖν,itémque χειμφθῶσαι vult esse σκελφῶσαι: idipsum tamen χειμφθῶσαι, exponens etiam αὐορμῆσαι: & illi χείμπτεσθαι tribuens etiam significationem τοῦ σκίπτειν.

C. ΕΓχείμπτω, idem quod simplex χείμπτω, Appropinquare facio, Facio vt propius accedat, Appello, Admoueo.Herodot. ἐγχείμψαντες βάειν τῇ γῇ, nauim appellētes ad terram. Idem,ἐγχείμπτει τῇ θήλεϊ, Admouet fœminæ:nimirum lib.3, de equisone Darii, τῷ θηλέων ἵππων μίλῳ ἀγαγὼν ἐς τὸ πεσάστεον, κατέδησε, καὶ ἐπήγαγε τὸν Δαρείου ἵππον.καὶ τὰ μὲν πολλὰ πεσήγαγε αἰσχρὸ τῇ ἵππῳ, ἐγχείμπτων τῇ θήλεϊ,admouens. Et Paff. ἐγχείμπτομαι, Propinquo seu Appropinquo, Propè accedo. Homer. Iliad.ρ, Νωλεμὲς ἐγχείμπτοντο, καὶ ἀλλήλοις ἐνάειζον. Iliad.ν, de Hectore Græcos persequente, ἀλλ' ὅτε δὴ πυκινῆς ἐν κυρτεφάλαγξι, Σπῆρα μάλ' ἐγχειμφθεὶς,propè admodum accedens. (schol. tamen expon. ἐνερείσας) Sic Herodot. libro 4, pag.163, de Amazonibus & Scythis castra non procul à se inuicem habentibus, καὶ τὶς μωμωθεὶς σίων αὐτῶν τινὶ ἐνεχείμπτεο· ἡ δ' Ἀμαζὼν οὐκ ἀπωθέετο, ἀλλὰ πεδεῖδε χρήσασα.(vbi possit esse & pro illo ἐπλησίαζε quod de coitu dicitur) Verùm & actiua vox ἐγχείμπτω pro ἐγχείμπομαι posita significat Appropinquo, Prope accedo. Hom.Il.ψ, Τοῦ (l.πέρματος.i.metæ) σὺ μάλ' ἐξείμψας ἐλάσας θεδὸν δρόμα ἠὲ ἵππους. Soph. Electra, Μή που τις ἡμῶν ἔγγυς ἐγχείμπτῃ βροτῶν.id est πλησιάζῃ(Vbi nota additū fuisse ἐγγύς, vt in præcedēte Homeri loco θεδὸν,& in superiore Herodoti αἶχμῇ)Apollon.Rhod. Argon.lib.2, ἕως μιν ἐπεί κε εἰνιχείμψῃτε θαλάσσῃ, pro ἀφίκησθε, accesseritis seu perueneritis. Rursum ἐγχείμπτεται rei alicui qui corruēs in eam impingitur. vt Il.η, Βάλῃ δέ οἱ φίλα γουνάθ', ὁ δ' ὑπτιος ἐξεπαύθη, Ἀστῷδι ἐγχειμφθεὶς· τὸν δ' ἄψ ὄρθωσεν Ἀπόλλων, impactus & allisus. Nisi quis malit Innixus. quod tamen non tam benè quadrat.schol.exp. πεσπελασθεὶς,ἐξγίσας. Hesych.quoque ἐγχείπτεται exp.inter alia ἐμπίπτει. Verùm & ἐγχείψαι affertur pro Incidere.

C. ΕΠΙχείμπτω,idem quod ἐγχείμπτω,seu simplex χείμπτω. Vnde ὀπιχειμφθεὶς,Innixus & inclinatus.

C. ΣΥΓχείμπτω, Collido seu Committo & coire facio. Vnde συγχειμφθεὶς,quod exponitur Collisus,Offensus. Hesych.verò συγχειμφθέντα affert pro σωνενεχθέντα.

ΧΡΟΆ, ας, ἡ, Color. Plato in Symp. χρόας δὲ καλὸς ἡ κατ' αἴθη δίαιτα τοῦ θεοῦ σημαίνει, coloris pulchritudinem: de Amore seu Cupidine loquens. Galen. τὸ ὕπωχρον χρόαν, subpallidum colorem: quem Hippocr. ὑπόχλωρον χρόαν appellat. Plutarch. De orac. Pyth. θαλασσίοις τῇ χρόᾳ, marini coloris. Idem de Deo S[illegible] λαμπτῆρι χρόᾳ κεκαυκ[illegible] ἀλλήλων ἠλλοιωμένοις ἀλλοτε χρόαν,ὥς φῶς βαθὺ ἐγγὺς τῆς φλογὸς κυλινδούμενον κ' τὰς μεταβολάς. Idem De discern. amico & adul. ὡς φῶς τῷ θηείων ὅσα πεφυκότα τὸν χρόαν τρέπεται, συναφομοιοῦται τοῖς ὑποκειμένοις ὑλήμασι καὶ χωρείοις. veluti chamæleo,& quædam alia, de quibus Theophr. in libello quem inscripsit περὶ τῶν μεταβαλλόντων τὰς χρόας. Rursum Plutarch. De virt. mor. δακρύοις ἐλεγχόμενοι καὶ ἱδρῶσι καὶ χρόας μεταβολαῖς, coloris mutationibus. ¶ Χρόα dicitur ipsa etiā superficies rei cui inductus color est, seu color cum ipsa superficie cui obductus est. & nominatim de corpore seu cute hominis,(habet enim & ipsa suos colores) vt χροῖς & χροὸς infrà. Aristoph. Pluto, Ὄζειν τε τῆς χρόας ἔφασκεν ἡδύ με, meum corpus seu cutem meam suaui odore dicebat redolere. Id est, suauem esse odorem cutis seu corporis mei. Χρόα est interdum etiam accusatiuus à nominatiuo χροῖς, vt χόα à χοῖς.

Dicitur verò ETIAM Χροιὰ, inserto ι. quod licet poeticū esse videatur,& Ionicum,(vt χοίη pro χόη,& πνοιὴ pro πνοὴ) tamen in prosa etiam vsurpatum reperitur. vt apud Theophyl. epist. 15, ἡ δὲ χροιὰ τὸ σώματος οὔτε πρὸς τὸ ἡλιοφανὲς ἐλδυκαίνετο, οὔτε πρὸς τὸ μελαίνειν καπνίζετο. Et apud Alex. Aphr. in Probl. αἱ δὲ πολιαὶ μιμοῦνται τὸ γυμνήσαντος φλέγματος τὴν χροιάν, cani imitantur colorem pituitæ ex qua orti sunt. Similiter apud Galen. ad Glauc. libro 2, τῇ χροιᾷ χλωρὸς, colore viridis. Et apud Athen. lib.9, de aui quadam, ῥυπαρομέλαινα τὴν χροιάν. Aristoph. schol. Atticum esse ait hoc χροιὰ pro χρόα. Cui facilè assentiri possumus,quū non semel apud eum comicum reperiatur. vt in Nub. Ἰὼ τέκνον, Ὡς ἡδεῖαί σου πρόσοψιν τὴν χροιὰν ἰδών, quàm me delectat primus coloris tui aspectus. quasi nimirum palleret ἐκ τῆς ἀσκήσεως, inquit schol. Et rursum, φροῦδη χρόα, abiit & exhaustus est color. Iones autem χροιὴν dicūt. vt Hippocr. Epidem. lib.6, ὀφθαλμοὶ ὡς αὐ ἰχώδεσιν, οὕτω καὶ γῦον· καὶ χροιὴ ὀδὴ τὸ κάκιον ἢ βέλτιον ὀδηδίδωσιν. id est, inquit Galenus, τὸ χρῶμα μεταβάλλει πρὸς τὸ βέλτιον ἢ χεῖρον. ¶ Χροιὴ nominatur ipsum etiam corpus hominis cum suo colore. vt χρόα,& χροῖς siue χρώς. vt apud Homerum Iliad.ξ, Εἵπτως ἱμείραιτο φιλοφρανέειν φιλότητι Ἥ, χροΐῃ. id est, τῇ ἰδίῳ αὐτῆς χρωτὶ, inquit schol.

C. Χροιώδης, ἐος, ὁ καὶ ἡ, Qui florido est colore. Hes. χροιώδες

exp. ἀφεγγές, Illustre, Lucidum, Splendidum.

C. Ἀμφίχροος, SIVE Ἀμφίχρως, per contractionem, Vtrinque coloratus.

C. Αὐτόχροος, SIVE Αὐτόχρως, Per se coloratus, seu Ascititium colorem non habens. vt αὐτόχρως χλαμὺς, chlamys nullo ascititio colore tincta, sed quæ eius est coloris cuius lana est ex qua fuit contexta. Sic αὐτόχρεων μέλαν dicitur quod sua natura nigrum est, nec ascititia imbutum nigredine.

C. Ἄχροος, siue Ἄχρως, Coloris expers, Nullo imbutus colore. Item, Qui natiuum colorem amisit, Decolor, Pallidus & malè coloratus. In priore significatione apud Ocellū De vniuerso, ἄχροον σκότος, Coloris expertes tenebræ. Nullo enim præditæ sunt colore, quū oculis discerni nequeant. quanuis nigræ seu atræ vocentur, vt lux alba & candida nominatur. Apud Hes. item ἄχροοι ἡμίονοι pro πυῤῥαί: forsan eo loco ἄχροοι significāte ὁμόχροοι seu ἰσόχροοι, quæ eiusdem sunt coloris, πυῤῥαί nimirum: repetēdo illud ex antecedentibus vel sequentibus verbis loci illius vnde ista sunt desumpta. (Nisi potius aliquod hic mendum esse putemus) Rursum idem lexicographus ἄχροον dici scribit τὸν πονηρόν, (forsan quoniam ἡ χροιὰ rei bonitatem aut prauitatē prodit) & apud Laconas νόθον, spurium. VNDE Ἀχροία, ας, ἡ, Nullus color, seu q.d. Coloris carentia. Itē Malus & pallidus color amisso genuino & natiuo, Pallor. Galen. ad Glauc. lib.1, ἡ τῶν ὀφθαλμῶν κοιλότης καὶ ἡ ἀνθὴς ἀχροία, Et insolēs pallor, Et insolita decoloratio. vt Cic. Sed & decoloratio quædā ex aliqua cōtagione terrena maximè potest sanguini similis esse. ¶ Ἄχροια, Idem seu similis color, teste Hesychio, ἄχροιαν exponēte ὁμόχροιαν. Inde & VERB. Ἀχροέω, ῶ, Sum ἄχροος & expers coloris, Natiuum & genuinum colorē amisi, Decolor sum & pallidus. Vnde particip. ἀχροοῶντες, pro ἄχροοι, Decolores, seu Pallore decolorati, vt Cic. loquitur. Αt PRO Ἄχρωστος, quod v.l afferunt pro Pallidus, Decolor, puto scribendum Ἀχεωστος, vt sit à χρέω seu χρώννυμι, & significet Non coloratus, Nullo imbutus colore, Nullo infectus seu tinctus colore.

C. Βαθύχροος, siue Βαθύχρως, Profundè seu altè coloratus. Quidam exp. Qui denso est colore.

C. Δίχροος, siue Δίχρως Bicolor, Qui duorum est colorum, Duobus imbutus seu infectus coloribus. Aristot. ὅσα δίρχοά ἐστι τῶν ὠῶν. Vnde Plin. Intus autem omne ouum volucrum bicolor. VNDE Δίχροια, ας, ἡ, Duplex seu geminus color, Duo seu bini colores.

C. Δυσχροος, siue Δυσχρὴς, Malè coloratus. κακόχροος. Vnde grad. cōp. δυσχροΰστερος, Qui peioris est coloris. Aliis etiā Minus coloratus, Magis decolor seu decoloratus. acsi idem esset cū ἀχρούστερος. Positiuo vtitur Athen. lib.3, de pinna quæ margaritin producit, ἡ δὲ πελάζουσα καὶ αἰωφερὴς, δεῖ τὸ ὑπὸ τῶν ἡλίων ἀκτινοβολεῖσθαι, δύχροος. nam ἡ ἐμβύθιος διαυγεστάτη καὶ καθαρωτέρα χρῶνται μαργαρίτην. VNDE Δυσχροια, ας, ἡ, Malus color, Deformis color, Decoloratio. Galen. cōm. 3 in lib. 6 Epidem. τῶν μὲν ὀφθαλμῶν ὥσπερ ἰχώδη καὶ ἀδενεῖα, οὕτω καὶ δύχροιά τε καὶ δυσχροια ὑπαλλαττόμενων: in expositione loci illius Hippocratis suprà citati, χροὴ ὀδὴ τὸ κάκιον ἢ βέλτιον ὀδηδίδωσιν, id est τὸ χρῶμα μεταβάλλει πρὸς τὸ βέλτιον ἢ χεῖρον. Vnde satis patet δυσχροιαν esse τὸ κακὸν χρῶμα seu τὴν κακὴν χροιὰν, δύχροιαν contrà τὴν ἀκαθῆ χροιὰν seu τὸ ἀκαθὲς χρῶμα.

C. Ἐρασπόχροος, siue Ἐρασπόχρως, Amabili præditus colore. In Epigramm.

C. Ἑτερόχροος, siue Ἑτερόχρως, Qui alius seu diuersi est coloris, Alio seu diuerso præditus colore. Ex Nonno affertur ἑτερόχροϊ κόσμῳ, pro Diuerso mūdo. Sed id est à NOMIN. Ἑτεόχρως.

C. Εὔχροος, siue Εὔχρως, Bono præditus colore, Qui bono seu pulchro est colore, Probè coloratus. Xen. in Laced. rep. ὅσοι τῶν σπίων οἱ μὲν δεῖ πονούμενοι, δύχροοί τε καὶ δύσαρκοι καὶ δύρωστοί εἰσιν· οἱ δ' ἄπονοι, πεφυσιωμένοι τε καὶ ἀργοὶ καὶ ἀσθενεῖς ἀναφαίνονται. Vbi nota opponi sibi inuicē ἀχρόους & ἀργοὺς, id est, turpes seu deformes. ἡ δύχροια enim reddit αἰσχίονα καὶ δυσειδέστερον. Vtitur idem Xen. & compar. ἀχροωτερος, Pædiæ lib.8, p.122, de Cyro, καὶ ὑπὸ χειέσθαι δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς πρόσεστο, ὡς ἀυοφθαλμότεροι φαίνοιντο ἢ εἰσί· καὶ ὑπελέσθαι, ὡς ἀχροώτεροι ὁρῶντο ἢ πεφύκασι. Est tamen & alius comparatiuus, nimirum ἀχρούστερος, Qui meliore & hilariore est colore. Vnde nomē SVBSTANT. Εὔχροια, ας, ἡ, Bonus seu pulcher color, Probus color. Exēplum habes in opposito Δύχροια. ET VERB. Εὐχροέω, ῶ, Bono seu probo sum colore. Vel etiam Iucundo & hilari colore sum præditus. Galen. cōment. 3 in lib. 6 Epidem. ἐὰν ὑφ' ὧν ἀχροοῦσιν οἱ ὀφθαλμοὶ, τὸ γῦον ὑγιεινῶς ἔχειν δηλοῦσι, τοῦτ' ἔστι τὸ σῶμα ὅλον.

C. Ἡδύχροος, siue Ἡδύχρους, Iucundo præditus colore, Cuius color iucundus aspectu est. Apud Dioscor. lib.1, est ἡδύχροον μύρον, vnguentum dictum ἡδύχροον à iucunditate coloris. Et ἡδύχροον μάγμα apud alios medicos eandem ob causam nominatum.

C. Ἰσόχροος, siue Ἰσόχρως, Æquali seu simili præditus colore. vnde plurali num. ἰσόχροα, Colore similia.

C. Κακόχροος, siue Κακόχρως, idem cum δύχρως, Qui mali coloris est, Decolor, seu Pallore decoloratus. VNDE Κακόχροια, ας, ἡ, Malus color. vt in homine ἄχροια dicitur quum sine manifesta causa decoloratur & pallet: quod vitium Paul. Ægin. ἄχροιαν vocat: Galenus δύχροιαν, nec non κακόχροιαν. vt comment. 3 in lib. 6 Epidem. paulo post verba in Δύχροια & Εὐχροέω citata, κακόχροιαν δέ πινα ἔχοντες οἱ ὀφθαλμοὶ, ἡ δηδὺς τὸ παῖ [σῶμα] βεβλαφθαι δηλοῦσι. Et VERB. Κακοχροέω, ῶ, Mali sum coloris. vnde particip. κακοχροοῦσι, Malo præditis colore, Decoloratis turpi pallore.

C. Λευκόχροος, siue Λευκόχρως, Qui albi coloris est, Candicans seu albicans colore. VNDE Λευκόχροια, ας, ἡ, Candicantia, Candidus seu albus color.

C. Μελάγχροος, siue Μελάγχρως, Qui nigri seu atri coloris est, Colore nigricans.

C. Μονόχροος, siue Μονόχρως, Qui vnius eiusdémque coloris est, Vnicolor. vt ὠὸν μονόχροον, apud Aristotelem, De gener. anim. lib. 3 de Vipera, τὸ δ' ὠὸν, ὥσπερ ἰχθύων, μονόχροον ὄζει. Vnde Plin. Parit oua vnius coloris vt pisces. Vide & Ὁλόχροον.

C. Ὁλόχροος, siue Ὁλόχρως, Toticolor, vt Gaza interpr. apud Aristot. De gener. anim. lib.5, cap.6, vbi ipse philosophus ὁλόχροα ζῷα nominare se ait ὧν τὸ σῶμα ὅλον τὴν αὐτὴν ἔχει χρόαν, vt bos ὅλος λευκὸς καὶ ὅλος μέλας. Quibus opponuntur τὰ ποικίλα, vt sunt maculosæ pantheræ & linces, pauones, & pisces quidam. μεταβάλλει δὲ (inquit ibidem) τὰ ὁλόχροα πολλῷ μᾶλλον τῶν μονοχρόων, καὶ εἰς τὴν ἀλλήλων χρόαν τὴν λευκὴν, ὅταν ἐκ λευκῶν μέλανα, καὶ ἐκ μελάνων λευκὰ, καὶ μεμιγμένα ἐξ ἀμφοτέρων· δεῖ τὸ ὅλῳ τῷ ᾠῷ εἶναι ὑπάρχειν ἐν τῇ φύσει τὴν μίαν ἔχειν χρόαν. Ibidem μονόχροα esse dixerat ὧν τὸ ᾠὸν ὅλον ἓν χρῶμα ἔχει, vt leones omnes fului sunt. quod in auium quoq; & piscium generibus cernitur, nec nō in aliis nōnullis animātibus.

C. Ὁμόχροος, siue Ὁμόχρως, Qui eiusdem coloris est, Concolor. Idem quod σύγχροος. VNDE Ὁμόχροια, ας, ἡ, Idem seu similis color. Xenoph. in Cyneg. p.573, ἄδηλοι δεῖ τὴν ὁμόχροιαν, Eo quòd colore sint eodem, Eo quòd concolores sint.

C. Πολύχροος, siue Πολύχρως, Qui multis est coloribus præditus, Qui variis est coloribus, Versicolor. vt πολύχρως τὰ ἱμάτια, cui oculi sunt variis præditi coloribus. Aliis, Numerosa oculorum varietate notatus. VNDE Πολύχροια, ας, ἡ, Colorum varietas.

C. Σύγχροος, siue Συγχρὴς, Qui vnius eiusdémque coloris est, Concolor. idem quod ὁμόχροος vel μονόχροος. Plut. De sera num. vind. Τούτων ἐκλεαθέντων πανταπασι, τὴν ψυχὴν αὐγοειδῆ καὶ σύγχροον γίνεσθαι. Per τούτων autem intellexerat, τῶν ποικίλων καὶ παντοδαπῶν χρωμάτων τῶν ψυχῶν, vt paulo antè dixerat. quarundam enim τὸ χρῶμα εἶναι ὄφεων καὶ ῥυπαρὸν, aliarum αἱματωπὸν καὶ δεῖ πυρὸν, aliarum γλαυκινον.

C. Ἀλλοχρόω, ῶ, Alium atque alium colorem induo, Colorem muto. τὴν χροιὰν μεταβάλλω, vt chamæleon, & alia, nec non facies humana. Aristot. Probl. sect. 4, quæst. 30, de iis qui calidi natura sunt, ἐὰν μὴ ἀφροδισιάσωσι, χαλεπὸν πεσεῖσθαι αὐτοῖς πολλάκις, καὶ ἔκπικρον ὑπὸ χωρεῖ, καὶ φλέγμα ἀλμυρὸν γίνεται, καὶ ἀλλοχροοῦσι, & colorem mutant. Vbi pro πεσεῖσθαι legendum potius πεσεῖσθαι. Fit autem hoc verbum tanquam ab Ἀλλόχροος.

Composita in οής desinentia. A

C. Εὐχροής, έος, ὁ καὶ ἡ, idem quod εὔχροος siue εὔχροις, Qui bono est colore, Pulchro colore præditus. Vnde εὐχροὲς δέρμα apud Homerum, Bonum habens colorem, seu pulchrum.

C. Μελανοχροής, SIVE Μελαγχροής, idem cum μελάγχροος siue μελάγχροις, Nigricolor, Qui nigro est colore, Qui atri est coloris, Ater colore. Ex posteriore verò μελαγχροὴς per syncopen FACTVM Μελαγχρής. vnde μελαγχρὲς μειράκιον apud Menandrũ. Itidem Poliochus apud Athen. lib.2, Μικραὶ μελαγχρῆ μάζαν ἠχρωσμένῳ Ἑκάτερος ἡμῶν εἶχε δὶς τῆς ἡμέρας. Et Antiphanes apud eundem, lib. 4, de Pythagoricis, Μάζης μελαγχρῆ μερίδα λαμβάνων λέπει, nigram seu atram portionem. B

Rursum pro eodem μελαγχροὴς DICITVR Μελαγχροής, Ionicè inserto ι, vt in χροιή.

Composita in ως, paroxytona.

C. Ἀλλόχρως, ὁ καὶ ἡ, Qui alio est colore, vel Aliam corporis speciem habens, quasi ἄλλον χρόα ἔχων. A schol. Eurip. exponitur ἀλλόμορφος, Aliam formam habens, in Andromache: vbi chorus Orestem peregrè venientem conspicatus, ait, Καὶ μὴν ὅσ' ἀλλόχρως τις ἐκδημος ξένος, Σπουδῇ πρὸς ἡμᾶς δωμάτων προβύεται. C

C. Ἑπτόχρως, idem cum ἑπτόχροος: quod vide.

C. Εὔχρως, ωος, ὁ καὶ ἡ, idem cum εὔχροος seu εὐχροής, Bono seu pulchro colore præditus, Qui pulchri coloris est. Ex Theophr. Hist. plant. lib. 3, εὔχρως ἡ αἰγίς, pro, Ægis colore grata. Sic Xen. pro εὔχροος vtens, dixit τὴν ὑπὸ εὔχρως ἔσθημα: subiungens ibidem, μίλτῳ ἀλειφόμενος.

C. Λευκόχρως, idem cum λευκόχροος, Qui albo seu candido est colore, Colore albicans seu candicãs. Item Qui albo seu nitido est corpore. In qua signif. ex Epigr. affertur. D

C. Μελάγχρως, Qui atro seu nigro est colore. idẽ cum μελάγχροος seu μελαγχροής. Item, Qui nigra cute est, seu atro corpore. à χρὼς significante Cutis, Corpus, seu Color cum suo corpore & cute. vt ex Luc. μελάγχροες affertur pro Qui atro colore sunt, Qui cute nigra sunt. Quo modo apud Diog. Laert. etiã accipi potest, de Zenone, ἰσχνὸς ἰδεῖν, ὑπομήκης, μελάγχρως. Et apud Plat. in Phædro, σμικρὸς τὸ πρόσωπος, μελάγχρως, γλαυκόμμαστος, de equo.

C. Μονόχρως, idem cum μονόχροος, Qui vnico & simplici est colore, Qui vnius eiusdémq; est coloris. Vnde neutro gen. τὸ μονόχρων, vt μονόχρωμα. E

Verba ex Χρόα deriuata.

Χροΐζω, F. ίσω, Coloro, Colore imbuo seu inficio. Vnde pass. vocis particip. χροϊζόμενον, quod Hesych. exp. λαμπρυνόμενον. Ex hoc χροΐζω fortasse per crasin factum est VERB. Χρώζω, quod tamen alii ex χρὼς deriuant, ita vt φώζω ex φῶς: facto nimirum ex χρὼς verbo χρωτίζω, & inde per syncopen χρώζω, velut ex φῶς fit verbum φωτίζω, ex quo φώζω. Quibus facilè assentirer si χρὼς quoque pro χρόα vsurpatum reperiretur, colorẽ significans, sique χρωτίζω quoq; pro Coloro seu Colore imbuo & inficio acciperetur, ita vt χροΐζω. velut apud Aristot. in lib. De coloribus, πᾶν πυρὸν ἀπὸ πάντων αἱ κεφαλαὶ κατ' ἀρχὰς ὠχρὰ γίνονται πυρράν, φαιούσης δὲ τῆς ἡλικίας, μελαίνονται, πάλιν χροΐζομένου αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ πλήθους τῆς ὑπηρεσίας θερμῆς. (Vbi tamen per ω in prima syllaba scriptum legitur, tanquam à THEM. Χρώζω) Vtitur idem & verbo χρώζεσθαι, dicens in Problem. χρώζονται αἱ ἀμίδες, colorantur matulæ. Ex quo præt. pass. κέχρωσμαι, & aor. infin. χρωσθῆναι, quod exp. μολυνθῆναι. Item particip. κεχρωσμένος, Coloratus, Fucatus. vt in hoc Euripidis dicto, Οὐκ ἔστι θεῶν τοῖς χάριν κεχρωσμένα· Ἁπλοῖ δ' πάντες τῆς ἀληθείας λόγοι, hæc non sunt ad gratiam aucupandam colorata, & fucata lenocinijs orationis. Actiuæ autem vocis futurum, aor. 1, & præteritum perfectum, communia habet cum χρόω seu χρώννυμι. F G

Porro ex Χρώζω DERIV. Χρωστὴρ, ῆρος, ὁ, Colorator. vt in Epigr. legimus apud Suid. Καὶ μολίδῳ χρωστὴρ καινὸν τύπον ὀρθὸν ὁπάζων, plumbo coloratori seu infectori. Stylis enim plũbeis lineamenta & primi colores depingi possunt. Item COMP. Ἄχρωστος, Qui coloratus nõ est, Nullo imbutus seu infectus colore. Plut. De primo frig. τὸ δὲ ἀναφὲς καὶ ἄχρωστον καὶ ὅλως ἄποιον, οὐκ ἔχει διαφορὰν, ἀλλ' ὁμοιόν ἐστι, quod autem intractabile est, quódq; H

coloris & qualitatis penitus est expers, differentiã nullã habet, sed semper simile est. Sũt inde & verba quædã COMPOS. Ἐπιχρώζω, ET Καταχρώζω. Est autẽ Ἐπιχρώζω, In superficie coloro, Sũma tantùm parte coloro & imbuo, seu inficio. Vnde particip. pass. ὑπεκχρωσθμός, Per summa imbutus colore: cui opponitur ὁ δευσοποιῶς κεχρωσθμός, Benè & plenè imbutus, ita vt color totum penetrarit corpus. Sic Budæus p. 1059, quum de δευσοποιὸς esset loquutus, At verò Ἐπικεχρωσθμὸς (inquit) is dicitur qui per summa coloratus est, non intus infectus, & altè imbutus. Plato in epist. ad Dionis amicos, οὕτως μὴν καὶ φιλόσοφοι, δέξαις ὑ ὑπεκχρωσθμοί, καθάπερ οἱ τὰ σώματα ὑπὸ τοῦ ἡλίου ὑπεκκαυθμοί. VNDE Ἐπίχρωσις dicitur Macula & labes quæ summæ parti seu superficiei περιγεγένηται. Theophr. De caus. pl. lib. 2, c. 7, καθάπερ ὅτι τοῦ καθαιρόντων καὶ ἐξαιρόντων τὰς ὑπιχρώσεις. Vbi tamen vulg. edit. habẽt ὑπιχροΐσεις, tanquam à verbo ὑπιχροΐζω. Minus rectè alii ὑπιχείσης reponunt pro illo siue ὑπιχρώσης siue ὑπιχροΐσης. Et forsan lectio illa vulgata ferri potest, vt à χροΐζω cõpositum sit VERBVM Ἐπιχροΐζω, inde autẽ deriuatum VERBALE Ἐπιχροΐσις. Καταχρώζω autẽ significat itidem Coloro, Tingo, Colore imbuo & fuco. vt καταχρῶσθαι πῶλον κόμῃ, Tingere fucaréque comam. Itidémq; τὰς φοβὰς καταχρῶσθαι in Epig. Pro Decoloro, vel Cõtamino, Polluo, Fœdo, Commaculo, in hoc apud Suid. loco, quem sine autoris nomine & expositione affert, τὸ καλὸν τῆς περίγραμμαῦος κατέχρωζε.

Χρόω, SIVE Χρώννυμι, (vt Χόω & Χώννυμι) idem quod χρώζω, Coloro, Tingo. Futurum χρόσω & aor. 1 ἔχρωσα, itidémq; præt. perf. actiuũ cõmune habet cum χρώζω. non itidem aor. 1, & præter. perf. passiuũ. facit enim κέχρωσμαι & ἐχρώσθω, sine σ: at χρώζω cum σ facit κέχρωσμαι & ἐχρώσθω. vnde particip. κεχρωσθμός, Coloratus, apud Aristot. in lib. De coloribus, teste B. Porro notandum est, aliquando cum datiuo cõstrui, & significare interdũ Coloro, Fuco, seu Quasi colore & fuco exorno. vt apud Luc. De scrib. hist. ἐπειδὰν εἴθρόισῃ ἅπαντα ἢ τὰ πλεῖστα, περὶ τὸ ὑπομνήματα σπουφαγέτω αὐτῷ, ἢ σῶμα ποιείτω ἀκαλλὲς ἢ καὶ ἀδιάφθορον· εἶτα ὑπθεὶς πῶν πάχυν, ἐπαχέτω τὸ κάλλος, καὶ χρωννύτω τῇ λέξει, καὶ χρωματίζέτω ᾗ ῥυθμιζέτω. Interdũ in malam partẽ pro Tingo, Imbuo, Cõtamino, Fœdo, Polluo. vt in Epigr. αἵματι χρῶσθαι πολέμων, Tingere seu inficere manũ sanguine, id est Fœdare & cruentare manum sanguine. vt Hes. quoq; χρόσω σῶμα affert pro μολυνῶ σῶμα, itidémque χρῶσθαι exp. non solùm χρωματίσαι, sed etiam μολυῶναι.

Χρῶμα, ατος, τὸ, Color quo aliqua res imbuta est. idem quod χρόα seu χροιά. hoc est, Affectio corporis visibilis in superficie per lucem. Seu Defluxio quædam de figuris rerum consentanea & exposita oculis. Plato enim in Menone χρῶμα siue χρόαν esse dicit ἀπορροὴν σχημάτων, ὄψει σύμμετρον καὶ αἰσθητόν. Plutarch. Aduersus Colotem, de Epicuro, οὐκ εἴθ' λέγων τὰ χρώματα συμφυῆ τοῖς σώμασιν, ἀλλὰ γίνεσθαι κατ' ποιας πινας πάξεις καὶ θέσεις περὶ τὸ ὄψιν. Epigramm. libro 2, πείθειν τὰ χρώματ' ἔμελε, colores triturus erat. Plato in Cratylo, ἔστιν ὡς ἄρα οἱ τοῖς ζωγραφήμασι καὶ πάντα τὰ περιγιγνόμενα χρώματά τε καὶ σχήματα ἀποδοῦναι. Iidem ζωγράφοι seu γραφεῖς, sicut πείθουσιν, ita μιγνύουσι & κεραννύουσι χρώματα, miscent & temperant colores. vt apud eundem Plutarchũ De discern. amico & adulat. οἱ γραφεῖς αἱ θηρὰ χρώματα καὶ βάμματα μιγνύουσι. Vnde apud eundem Symp. 8, αἱ μίξεις τῶν χρωμάτων, colorum mixtiones: quas à pictoribus vocari φθορὰς ait. Itidémque apud Lucianum in Zeux. χρωμάτων ἀκριβῶς πῶν κράσιν. Res verò aliqua vel corpus τὰ χρώματα ἐπείθεται & τοῖς χρώμασι κοσμεῖται. vt apud eundem Plutarch. in lib. De discern. amico & adulatore, ex Platone, ἀλλοπείοις χρώμασι καὶ σχήμασι, χίτοι οἰκείων, κοσμούμενον. Et apud Xenophontem Pæd. 1, pag. 5, κεκοσμημένον καὶ ὀφθαλμῶν ὑπογραφῇ, καὶ χρώματος ἐπείψῃ, καὶ κόμαις περιθέσεις. At lib. 7 eiusdem Pæd. ἐκέχειτο τῷ χρυσοειδεῖ χρώματι. Vbi vt est χρυσοειδὲς χρῶμα, ita suprà αἰθηρόν. Et apud Platonem, λευκὸν χρῶμα, quod Cic. interpr. Albus color: & apud Xenoph. in Cyneg. πυρρὸν καὶ μέλαν, fulvus & niger color: apud Plutarch. φοινικοῦ χρῶμα, item ποικίλα καὶ παντοδαπὰ χρώματα. Sunt enim quãplurimæ χρωμάτων διαφοραὶ, de quibus prolixè Aristoteles in libello quem περὶ χρωμάτων scriptum nobis reliquit. Sicut porrò suprà ex Plutarcho habuimus copulata χρώματα & βάμματα, ita apud Poll. χρώματα & βάμματα, necnon αἰθὴ & φάρμακα numerantur inter colores & fucamenta quibus infectores vtuntur. Sunt-que ibi χρώματα, quibus aliquid χρώνυται, coloratur & inficitur, quasi coloramenta dicas: vt βάμματα, quibus aliquid βάπτεται, id est tingitur. ¶ Habet verò oratio quoque sua χρώματα apud Hermog. id est, Colores quibus pingitur & fucatur, vt elegantior fit & illustrior: translato à pictoribus vel mangonibus vocabulo, à quibus χρώματος quoque nomen est desumptum. sicut Cic. quoque colores rhetoricos vocat pigmenta & ornamenta orationis, seu orationis ornamenta & lumina, teste Bud. pag 491. vbi inter alia ex Platone lib. 10 De leg. affert, οὕτω δὴ οἶμαι καὶ τὸν ποιητικὸν φύσει τῶν χρώματα ἅπτα ἑκάστων τῇ τέχνῃ τοῖς ἐνόμασι καὶ ῥήμασιν ὑπεκχρωματίζειν, αὐτὸν οὐκ ἐπαΐοντα ἀλλ' ἢ μιμεῖσθαι. ¶ Musicæ etiam harmoniæ suum χρῶμα est: vt in eodem Platonis loco, ἐπὶ γυμνωθέντα γε τῇ τῆς μουσικῆς χρώματων, αὐτὰ ἐφ' ἑαυτῶν λεχθήσεται, οἶμαί σε εἰδέναι οἷα φανήσεται, nam si ea coloribus musicæ nudaueris, ipsa per se indicata, qualia iam videantur, existimo te probè nosse. Itidem Suid. in ἁρμονίᾳ vocari ait quoddam μαλακὸν χρῶμα, quoddam διατονικόν: idipsum & χρόαν appellans. Et Vitruu. lib. 5, cap. 4, Genera verò modulationum sunt tria: primum, quod Græci nominant ἁρμονίαν: secundum, χρῶμα: tertium, διάτονον. Et mox, Χρῶμα subtili solertia ac crebritate modulorum suauiorem habet delectationem. Vide & Macrob. & Martian. Capellam libro 9. ¶ Χρῶμα vocatur etiam radicula quædam quæ ex Syria affertur, quòd eius vsus sit in colorandis tingendisque vnguentis. vt patet ex Theophrasto, qui eam in lib. De odoribus admiscet amaracino. χρωματίζουσι δὲ (inquit) τὰ μὲν ἐρυθρὰ μύρα, τῷ αἴγειρῳ τὸ δ' ἀμαράκινον, τῷ καλουμένῳ χρώματι. Οὗτοι δὲ ῥίζιον ὁ ἄγριος ἐκ Συρίας. Peculiariter igitur & κατ' ἐξοχὴν, οἱ μυροπῶλαι appellant χρῶμα, radiculam istam quoniam ea τὰ μύρα χρωννύουσι, seu χρωματίζουσι. Talem autẽ radicẽ esse dicunt eam etiam quæ nunc ex India aduehitur sæpe cum zingiberis radicibus, commanducatáque croci vim & colorem reddit, Arabibus curcuma siue cucurma dicta, Dioscoridi cyperus Indicus, lib. 1, c. 4, vbi & ipse tradit alteram cyperi speciem in India nasci, similem zingiberi. quam cõmanducatam, κρόκου δὴ καὶ πικρὰν ἐνεγκεῖν. vulgo aiũt à chemicis nostræ ætatis vocari terram meritam. Turnebus in annotationibus suis in illum Theophr. librum, χρώματος nomine vocari putat τὸ ῥοδόδενδρον: quoniam Plinius hoc struthion radiculam vocat, nasci dicens in Syria Asiáque, caule ferulaceo, tenui, & tingẽti quicquid sit cum quo decoquatur. Quam ipsius coniecturam refellunt nõnulli, eo quòd Theophr. lib. 6 Hist. plant. cap. 3, vbi de struthio agit, nullam huius nominis χρώματος mentionem faciat. Meminit quidem Columella lib. 11 radicis cuiusdam Syriacæ, Nec minus (inquit) si vernum & æstiuum fructum voles habere, Syriacæ radicis & rapæ napíque semina obrues: itémque in Horto, Iam siser Assyrióque venit quæ semine radix. Sed nec hanc χρῶμα esse aiunt, verùm σίλφιον laserpitiumque Syriacum. ¶ Χρῶμα, vt χρόα siue χροιά, & χροὶς siue χρὼς, dicitur etiam Cutis. in ea enim corporis color esse videtur. Hippocr. De insomn. πῶν δὲ κάθαρσιν διὰ τῶν χρώματος ξυμφέρει πιέεσθαι, διότι ἐν τῇ ἕξει περιφορῇ ἔστι τὸ βλαβὲς, excrementa nanque per cutim educere expedit, propterea quòd vitium in ambitu corporis est.

C. Χρωματοποιΐα, ας, ἡ, Colorum confectio. Philostr. epist. 2, ἰσχὲ δὴ χρωματοποιίαν, καὶ μηδὲν ὅπῃ πίεις τῷ κάλλει. solent enim quidam & quædam χρωμάτων ἐπείψῃ κοσμεῖσθαι, & fuco natiuam deformitatem emendare.

C. Ἄχρωμος, ου, ὁ καὶ ἡ, idem quod ἄχροος seu ἄχροις, Coloris expers, Nullo tinctus seu imbutus colore. A Suida exponitur ἀναιδὴς, Inuerecundus, Impudens: afferente hunc αἰνιγμὸν autoris locum, ἷν' ἡ ἐρασία αὐτῷ ἄχρωμος. quoniam nimirum (inquit) ὅλῃ πρωΐου ἐκαθέζετο. Forsan pro αἰδοῖος potius accipiendum foret: quoniam αἰδοῖα plerunque sunt quæ nullis κεκόσμηται χρώμασιν, & τὰ χρώματα lumen ac ornamentum addunt.

C. Δίχρωμος, idem cum δίχροος seu δίχροις, Bicolor, Qui duorum est colorum, Duplici seu gemino imbutus colore. vt δίχρωμος ἵμπλαστρος apud Galen. lib. 2 ad Glauc.

C. Ἀχρώματος, idem cum ἄχρωμος, Colore carens: item Impudẽs, Inuerecundus. Exponitur enim à Suida ἀναιδὴς itidem vt superius ἄχρωμος. Forsan autem impudentes nominantur ἄχρωμοι, quoniam quum non erubescant seu nullo perfundantur rubore, (quod accidit iis qui pudefiunt) colorem penitus amisisse videntur.

C. Μονοχρώματος, idem cum μονόχροος seu μονόχροις, Qui vnius est coloris. Plur. μονοχρώματα reddere possis ex Plinio, Singulis coloribus picta. Legimus enim apud eũ lib. 35, c. 3, Græci autẽ alii Sicyone, alii apud Corinthios repertam picturam aiunt, omnes vmbra hominis linea circumducta. Itaque talem primam fuisse: secundam, singulis coloribus, & monochrωmaton dictam, postquam operosior inuenta erat. Et cap. 5, Quibus coloribus singulis primi pinxissent, diximus quum de pigmentis traderemus in metallis: qui monochrωmata genera picturæ vocauerint, qui deinde & quæ & quibus temporibus inuenerint, dicemus in mentione artificum. Et cap. de Zeuxide, Pinxit & monochrωmata ex albo. Idem lib. 33, c. 7, Cinnabari veteres quæ etiam nunc vocant monochrωmata, pingebant. C

D Χρωματικός, ού, ὁ, Ad colores pertinens, vel Coloribus ornatus. vt χρωματικὴ μελῳδία dicitur cui χρώματα adhibentur, quæque ἀδόκιμα χρωσεῖ. Vide Παράχρωσις infrà, & χρῶμα suprà.

Χρωμάπον, ου, τὸ, forma diminutiua pro χρῶμα. vnde in Epigr. χρωμαπίοις, pro Coloribus.

Χρωματίζω, F. ίσω, Coloro, Colore imbuo seu inficio, Tingo. idem quod χρώννυμι & χράζω. Theophr. De odoribus, loquens de vnguentis, πιοῦσα δὴ καὶ τὰ μὲν ἀχρωμάτιστα, τὰ δὲ κεχρωματισμένα. Ibidem, χρωματίζουσι δ', ἀμαράκινον, ῥόδινον, μεγαλεῖον. ἀχρωμάτιστα δ', τῷ μὲν πολυτελῶν, Αἰγύπτιον, μήλινον, κυπρεσσ· τὰ δ' ἀτελῆ πάντα. quoniam nimirum Ægyptium & Cyprum volunt esse λευκὰ, alba seu candida: melinum autem, habere πῶν τῷ μήλων χρόαν, colorem pomorum coroneorum: at verò τοῖς ἀτελεσιν οὐ λιστελεῖ τὸ χρῶμα περιθεῖναι. Vbi nota, χρωματίζειν & χρῶμα περιθεῖναι synonymωs esse posita. E

VNDE Χρωματισμὸς, ου, ὁ, Coloratio. Quo vtitur schol. Aristoph. in Nub. dicens τὸν χρωματισμὸν εἰς πρόσωπον γίνεσθαι, pro τὸ πρόσωπον χρωματίζεσθαι, seu τῷ πρόσωπῳ χρώματα περιτίθεσθαι καὶ ἐνπείβεσθαι. Sic χρωματισμοὶ τῶν μύρων, colorationes vnguentorum, apud Dioscoridem. Inde & COMP. Ἀχρωμάτιστος, Qui colore imbutus non est, vel Qui colore nullo inficiendi solet. ᾧ χρῶμα οὐ περιτίθεται. Exempla duo habes in χρωματίζω, vbi ei opponitur κεχρωματισμένος. Item verbum COMPOS. Ἐπιχρωματίζω, Coloro, Colore imbuo & inficio. χρῶμα περιτίθημι. Item χρώματα ὑπιχρωματίζειν pro χρώματα περιτιθέναι in loco quodam Platonis, quem in Χρῶμα citaui. vbi metaphoricum est, veluti Coloro in hoc Ciceronis, Fatebor aliquid tamen, vt, quum in sole ambulem, etiamsi ob aliam causam, fieri tamen natura vt colorer: sic quã istos libros studiosius legerim, sentio illo cantu orationem meam quasi colorari. hoc est ὑπιχρωματίζεσθαι καὶ ὀμυαπποιεῖσθαι. F G

Χρῶσις, εως, ἡ, Coloratio, Tinctura. idem quod καθάρωσις, & βαφὴ, teste Poll. lib. 7.

C. ΑΝΑχρώννυμι, siue Ἀναχρωννύω, Inficio colore aliquo & imbuo, Coloro, Tingo. VNDE Ἀνάχρωσις, εως, ἡ, Coloratio, Infectus. id est, Ipse actus inficiendi. Interdum metaphoricè dicitur tam verbum ipsum quàm verbale. Estque ἀναχρώννυμι, Inficio cõtagio alicuius rei tanquam colore: & Ἀνάχρωσις, Contagium: apud Plutarchum De dignosc. adul. εἰ μή τις οἷον ὀφθαλμίας ὑπορρόης καὶ ἀνάχρωσις, ἄκοντα δι' ὁμιλίαν καὶ συνήθειαν ἀνάπλησιν φαυλότητος ἢ πλημμελείας ψυχῆς. Inuenitur & BICOMP. Συναναχρώννυμι, q. d. Concoloro. Et pass. H

Συναχρώννυμαι, Concoloror, Quasi ex coniunctione cum alio colorem accipio, vel inficior. Plutarchus De instit.liber. ἵνα μὴ συναναχρωννύμθροι βαφεῖς καὶ τὸ ἦθος μοχθηροῖς, ὥσπερ ἐκεῖνα τὴν ὄψιν φαυλότητος. id est, συναναστρεφόμθροι καὶ συνῴκθροι ὑθρόμθροι, vt paulo antè loquitur. id est, Conuersantes & conuiuētes. ex barbarorum enim & prauorum hominum commercio atque conuictu facilè aliquis vitium aliquod cōtrahit. metaphora ab iis qui contactu colorantur. VNDE Συναναχρωσις, εως, ἡ, q. Concoloratio: apud eundem Plutarch. itidem pro contagio, quale est corporum quæ è mutuo contactu colorem aliquem imbibunt. AT Προσαναχρωννύω sine autoris nomine affertur pro Transformo me in eosdem colores.

C. ΔΙΑχρόω, SIVE Διαχρωννύω aut Διαχρώννυμι, itidem exponitur Tingo, Coloro.

C. ΕΓχρόω, SIVE Εγχρώννυμι aut Εγχρωννύω, VEL ETIAM Εγχρώζω, Colore imbuo. vnde εγχρώσας. quod tamen Hesych. exp. χείσας. Significat etiam Imbuo veluti colore. Aristot. Ethic. 2, cap. 3, διὸ καὶ χαλεπὸν ἀποπεῖψαθαι τοῦτο τὸ πάθος ἐκκεχρωσμθρον τῷ βίῳ, quando vita eo imbuta est, veluti colore. vt apud Horat. Quo semel est imbuta recens, seruabit odorem Testa diu.

C. ΕΠΙχρόω, SIVE Επιχρωννύω aut Επιχρώννυμι, In superficie coloro, Per summas partes colore imbuo. Idē quod ὑπχρώζω.

C. ΚΑΤΑχρόω, SIVE Καταχρωννύω aut Καταχρώννυμι, Imbuo colore & tingo, Coloro. VNDE Κατάχρωσις, εως, ἡ, Coloratio. Infectio. Ambo leguntur apud Poll. lib. 7, vbi τὸν βαφῆς καὶ χρωμάτων tractans, synonymos ponit βάπτων, καταβάπτων· χρωννύς, καταχρωννύς: item καλχαίνων. ait enim nomen hoc esse ἴδιον ὑπὸ τῶν χρωννυόντων. Rursum synonymos ponit, βαφὴ, χρῶσις, κατάχρωσις.

C. ΜΕΤΑχρόω, SIVE Μεταχρωννύω aut Μεταχρώννυμι, Alio colore inficio & imbuo, Pristino colore adempto, aliter coloro. Item, Transfiguro. vt apud Suidam, Μεταχρωννυόντες, μεταρρυθμιζοντες.

C. ΠΑΡΑχρόω, SIVE Παραχρωννύω aut Παραχρώννυμι, itidem Coloro, Colore imbuo, vel etiam Obiter coloro & tingo. VNDE Παράχρωσις, Coloratio, Coloratura. In melodia musica παράχρωσις dicitur perinde vt χρώματα. Plutarch. Symp. 3, problem. 1, θαυμάζω δὲ καὶ Ἐρατοσθένα τοῦτον, εἰ πάσας μὲν ἐν τοῖς μέλεσι παράχρώσεις βδελυττόμθνος, καὶ καταγελῶν τῶν καλουμένων Ἀγάθωνος, ὃν ἀναφέρουσιν εἰς τραγῳδίαν φασὶν ἐμβαλεῖν καὶ ὑπαρμίζαι τὸ χρωματικόν, ὅτε τοῖς Μουσικὴ ἐδίδασκεν, αὐτὸς δὲ ἡμῖν ποικίλων χρωμάτων καὶ ἀνθηρῶν τὸ συμπόσιον ἐμπέπλεκε. vtpote qui conuiuis dederat roseas coronas & florea serta, quibus redimirent tempora.

Χροῖσαι, idem quod χρῶσαι, à nomine χροιά. Gregor. Τίς ἀναφέρει θεοῦ πλάσιν; ὡς ἀπόλοιτο, Πρῶτος αἰαιδείλω χρώμασιν ἐξεκέρασας. colorauit, id est coloribus pinxit.

Χ Ρ Ω Σ, ωτος, ὁ, Cutis. Est autē cutis, superficies corporis, sicut color est affectio corporis visibilis in superficie per lucē. Interdum χρὼς est etiam Cutis cū subiecta carne, Corpus. vt Gal. quoq; comm. 2, in lib. τοῦ ἀνθρώπου scribit Iones χρῶτα vocare τὸ τοῦ σώματος ἡμῶν σαρκῶδες: in quo maximè genere esse τὸ δέρμα & τοὺς μῦας, cutem & musculos, & deinde τοὺς ὑμένας καὶ τὰ πλάγχα, mēbranas & intestina: at verò τὸ τῶν ὀστῶν γένος, quæ ex ossium genere sunt, χρῶτα nō nominare, nec etiam τοὺς χόνδρους, neque τοὺς συνδέσμους, cartilagines, & vincula seu iuncturas. Vbi etiam duo affert ex Homero exempla, quibus doceat Homerū similiter hoc vocabulo vsum esse. Prius, desumptum est ex Iliad. τ, initio, vbi Achilli in prælium se armanti, metuentique ne muscæ subeuntes in vulnera Patrocli, vermes ingenerent, respondet Thetis non esse quod metuat: Ἦ ἢ δὲ (inquit) κεῖται γε πολεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν, Αἰεὶ τοῦ γ' ἔσται χρὼς ἔμπεδος, ἢ καὶ ἄρείων. Posterius, ex Odyss. β, non procul à fine, vbi Telemachus peregrè abiturus, nutricem suam Euryclea rogat ne matri quid de profectione illa significet, Ὡς αὐ μὴ κλαίουσα κατ' χρόα καλὸν ἰάπῃ. Sed afferam præter hæc, alia etiam ex eodem poëta exempla, necnon ex Hesiodo, ex quibus manifestum fiet, χρῶτος siue χροὸς nomine significari cutem cum ipsa carne subiecta. Sic igitur ille, Odyss. τ, Τῆς δ' ἀρ' ἀκουούσης ῥέε δάκρυα, τήκετο δὲ χρώς. Iliad. φ, Καὶ τὸν ἔπειτα τοῦτον τρῶσ' χρὼς ὀξέϊ χαλκῷ, Ἐν δ' ἔα ψυχή. Verba Hectoris de Achille, qui itidem Iliad. δ, suos Troianos in prælium concitans, Ὄρνυσθ' (inquit) ἱππόδαμοι Τρῶες, μνησ' ἔκτορος ἀμμι Ἀρήϊος· ἐπεὶ οὔ σφι λίθος χρὼς οὐδὲ σίδηρος, nec enim cute & corpore sunt lapideo vel ferreo, vt nimirum possint Χαλκὸν ἀνοχέσθαι τὰ μεσόχροα βαλλομένοισιν. Iliad. ε, εἴθαρ δ' δόρυ χροὸς ἀντεπέρησεν. Iliad. υ, de telo Achillis, τὸ γ' ἰδὺς πέπταμβέλος, οὐδ' ἀπολήγει, Πεῖν χροὸς ἀνθρωπείου διελθέμθν. Iliad. ν, Μεῖναι ἐμὸν δόρυ μακρόν, ὁ τοι χρόα λειριόεντα Δάψῃ. Iliad. ψ, Ἀντικρὺ χρόα τε ῥήξω, σύν τ' ὀστέ' ἀράξω, cutem subiectámque carnem perrumpam & ossa confringam. Iliad. δ, Τῶν ἤτοι αὐτῶν πέρενα χρόα γῦπες ἔδονται. Vbi quem χρόα vocat, Iliad. ν appellat σάρκας & δημόν. quum enim dixisset, Μεῖναι ἐμὸν δόρυ μακρόν, ὁ τοι χρόα λειριόεντα Δάψει, subiungit mox, ἀπὸ Τρώων κορέσσῃ κύνας ἠδ' οἰωνοὺς Δημῷ καὶ σάρκεσσι. Dictum enim est eo nomine vocari pellem cum vniuersa carne & membranis, exceptis ossibus, cartilaginibúsque & ligaminibus corporis, quæ aliena sunt à natura σαρκώδεϊ. Vnde & ipse poëta manifestò distinguit inter χρόα & ὀστέα in loco, paulo antè citato. vt & Hippocr. hoc in loco, De fracturis, κατάγνυται μὴν οὐ παίνη τῶν τῶν ὀστέα, ἢν μὴ ξὺν τῷ χρωτὶ περιωσκαμμένῳ ἐπὶ ὀξέος ἕνεκα ἢ βαρέος. Qui Hippocr. in eodē libro dicit, καὶ ὃ εἰ ὑγιὴς χρὼς, ἔνθεν καὶ ἔνθεν ὑπιδεθείη. Rursum idē poëta Od. ν, Κάμψαμμὴν χρόα καλὸν ἐνὶ γαμψῆσι μέλεσσι. Il. ε, μελάνετο δὲ χρόα καλὸν, de Venere à Diomede vulnerata. Od. σ, Χρῶτ' ἀπονίψεσθαι, καὶ ὑπὸ χείεσθαι ἀλοιφῇ. Odyss. τ, κακὰ δὲ χροῖ εἵματα εἵμαι. Et rursum, Οὐκ οἶδ' εἰ πάσδε ἔσ' ὠδεῖ χροῖ οἴκοθ' Ὀδυσεύς. Itidémque Hesiod. Erg. Λευκοῖσιν φαρέεσσι καλυψαμένω χρόα καλόν. Et rursum parte 2, Καὶ τότε ἔσεσθαι ἔρυμα χροὸς, ὥς σε κελεύω. Nec tamen semper de cute solùm cum subiecta carne dicitur, verùm etiam de tota corporis compage, comprehenso etiam ossium genere, cartilaginúmque & ligaminum corporis, quæ antè fuerant exclusa. Hesiod. Erg. 2, loquens de æstate in autumnum vergēte, μετὰ δὲ τρέπεται βρότειος χρὼς, Πολλὸν ἐλαφρότερος, mutatur humanum corpus, fitque multo lenius & agilius. æstu enim torpidum fit & languidum. Homerus Iliad. ρ, τοῦ δ' ἐτράπετο χρὼς, οὐδέ τις ἔτλη Πρόσσω αἴξας τοῦ νεκροῦ δηιάσασθαι. Iliad. ν, Τοῦ μὲν τοῦ τε κακοῦ τρέπεται χρὼς ἄλλυδις ἄλλῃ, Οὐδέ οἱ ἀτρέμας ἥσθαι ἐρηπύει ἐν φρεσὶ θυμός. Et mox, Τοῦ δ' ἀγαθοῦ οὔτ' ἂρ τρέπεται χρὼς, οὔτε τι λίσσει Ταρβεῖ. Prosæ etiam scriptores vtuntur tam pro cute cum carne subiecta, quàm pro ipso corpore. Plutarchus Alexandro, de ipso Alexandro, τὸ χρωτὸς ἥδιστον ἀπέπνει, καὶ τὸ σῶμα κατεῖχεν ἀωδία, καὶ τὴν ὀδρκα πᾶσαν ὥστε πληροῦσθαι τοῖς χρωτίσκοις. Itidémque Symp. 1, problem. 6, de eodem, λέγεται δὲ καὶ τὸ χρωτὸς ἥδιστον ἀποπνεῖν, ὥστε καταπιμπλάναι τοὺς χρωτίσκους ἀωδίας ἀρώματι ζούσης. Aristot. in Problem. διὰ τί ὅταν ἀρξωνται ἀφροδισιάζειν δυνάσθαι, οἱ χρῶτες ὀζοῦσι; Et alibi, ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς πρεσβυτέροις οἵ τε χρῶτες μελαίτεροι, καὶ αἱ οὐλαὶ αἱ ξυγγενεῖς μελαίτεραι ἢ νέοις. οἷον ὑπώπιον γὰρ αὐτοῖς ἅπαν τὸ σῶμα. Galenus, καὶ εἰ μάλλον ἐθέλοιμθν ἐκφθ τὸ χρωτὸς, κηρεῦ τι πεσεμίξομθν, ad hanc rem cuti, seu corpori. Idem rursum, τὸν χρῶτα ξηρὸν ἔχοντες, cutem corpúsque aridum habentes. id est, οὐκ ἐφιδρωῶντες. Itidem Polybius, ἀπόχημα μέχρι τοῦ τὸν χρῶτα τοιοῦτον φυσᾶν ἔχοντα, ὥστε μὴ διαφθείρειν τοῖς συγκαθεύδοντας. id est, turpi esse corpore. Rursum Aristot. De coloribus, πάντων δὲ τῶν τοιούτων ὁ, τε χρὼς καὶ τὰ δέρματα γίνεται μέλαινα, & corpus & cutes fiunt nigræ. Nisi fortè χρὼς pro colore hic accipiendum putes. præsertim quum paulo pòst sequatur, διὸ καὶ πάντα τοῖς δέρμασι καὶ τοῦ χρώματος συνεπακολουθεῖ. copulatis ibi δέρμασι & χρώμασι, sicut paulo antè χρὼς & δέρματα ab eo fuerant copulata. Budæus certè χρωτὸς & χρώματος pro eodem apud Xenoph. legi annotauit, arque inde deriuari οὖχρως. Itidémque Plutarchus χρωτὶ pro χρόα accepisse putatur in hoc loco Pindari, ποντίου θηρὸς χρωτὶ μάλιστα νόον τερσέφρων, πάσας πολίεσσιν ὁμιλεῖ. Affert enim eum ex Pindaro vt probet τοῦ πολυπόδων τῆς χρόας τὴν ἄμειψιν, subiungens

simul & hos Theognidis versus, Πουλύποδος νόον ἴσχε πολυχέρου, ὃς ποτὶ πέτρῃ Τῆκεται ὁμιλήσῃ, ὅτιος ἰδεῖν ἐφάνη. Verùm nulla à lexicographis huius significationis fit mentio, nec ab Hesychio, nec à Suida, nec ab Etymologo aut Eustathio. Qui quidem Eustathius pagina 467, dicit χροὸς seu χρωτὸς nomine vocari τὸ περιφανὴ μθρον τῆς κατ' ἀνθρωπον ὀδρκὸς, ἤγουν τὴν χροιὰν κυρίως, βαφὴν ἀναδέχεσθαι ἢ χρῶσιν, sed haudquaquā pro colore accipit, verùm pro superficie carnis, id est cute quæ carnibus circundata videtur. paulo antè enim scripserat πέρεια χρόα vocari à poëta τὴν ὅλην ὀδρκα, ὡς ἐκ μέρους τὸ περιφανὲς μθρον ὅλῳ ὀνόματι: addique πέρεια epitheton, πρὸς διαστολὴν τῶν ὀστῶν, quæ πέρεια non sunt, nec ἀπαλὰ, sed σκληρὰ καὶ σκληρά. Ideóque de hac huius vocabuli significatione ἐπέχω, donec certiora comperiam. præsertim etiam quum in illo Pindari loco χρωτὶ possit videri Plut. accepisse pro corpore.

Porrò notandum est, quod ad obliquos illos casus quorum exēpla aliquot habes in præcedēte tmemate, attinet, nimirum χροὸς, χροῖ & χρόα: esse illos non ex Χρὼς, sed ex NOMINE Χροῦς, vt νοὸς & βοὸς ex νοῦς & βοῦς. Hoc ipsum verò χροῖ per contractionem factum est EX Χρόος, vt νοῖ ex νόος, χλοῖς ex χλόος. Suntq; ambo in prosa etiam vsitata. Datiuo enim χροῖ apud Suidam Pherecydes vsus est, qui quum sua phthiriasi adhuc laboraret, Pythagorásque, qui ad ipsum venerat, interrogaret quomodo se haberet, δείξας τὸν δάκτυλον τῆς θύρας, ait χροῖ δῆλα. indicans, posse ipsum ex cute pediculis obsita cognoscere quo pacto valeret. Quod dictum in prouerbium postea abiit, sed vsurpatū duntaxat ὑπὸ τῶν χρόνων, inquit Suidas. Itidémque apud Herodotum legimus, ἐν χροῖ κείρεσθαι, ad cutem vsque tonderi. quum nimirum nouacula seu cultro tonsorio abraduntur alicui crines, non forfice desecantur. Sed videri possit Ionicus esse iste datiuus, præsertim quum in carmine quàm in prosa sit vsitatior. Legimus enim non solùm apud Homerum, χροῖ δ' ἔντε ἐδύσατο, verùm etiam in Epigr. ἐν χροῖ κειρόμθνα Ἑλλάς. Apud alios autem prosæ scriptores rarò eos obliquos occurrere puto. Quod verò ad χρόος attinet, puto & ipsius vsum nisi in carmine nullum esse, excepto datiuo χροῖ, qui est frequentissimus. veluti quum dicunt ἐν χροῖ ξυεσθαι, ἐν χροῖ κείρεσθαι, ἐν χροῖ κεκαρμένος, vel κουείας: intelligentes de rasura illa quæ nouacula fit, ita vt ipsa cutis perstringatur. Plut. in Lycurgo, ἐν χροῖ τοῦ ἐκείρε τὴν κεφαλήν. Paul. Ægin. lib. 2, cap. 42, τοῦτον ψιλοῦσαι δεῖ τὴν κεφαλὴν ἐν χροῖ: quod Celsus itidem dicit Ad cutim tondere. vt lib. & cap. 6, Caput ad cutem tondendum, diúque quotidie ieiunis perfricandum. Estque hoc ad cutim tonderi, plus quàm per pectinem, apud Plautum: quanto nimirum altius forfice penetrat nouacula, quāquam & forfice fieri potest ἢ ἐν χροῖ κουεῖ, sed sine pectine. Sic Athen. lib. 12, μέχρι τήμερον ἐν χροῖ κεκαρμένα. Luc. in Hermot. ὁ πώγων βαθυς, καὶ ἐν χροῖ ἢ κουεῖ. Et rursum, ἀφρένωποι, ἐν χροῖ κουείας τοῖς πλείστοις. Et Plutarchus rursum in Alcibiade, ἐν χροῖ κουεῶντα, καὶ ψυχρολουτοῦντα. Itidem Philostr. in Heroic. ἐν χροῖ τὴν κόμην ἔθ), comam ad cutem esse abrasam. quod κουρᾶς εἶδος nominari σκάφιον tradit schol. Aristoph. Alioquin & ψιλὴ dicta, vt non solùm ex Hesychio patet qui τὴν ἐν χροῖ κουρὰν esse ait τὴν ψιλὴν καὶ πρὸς ἀστῷ τῷ χροῖ, verùm etiam ex compositio ψιλοκόρσης. Itidem vero Suid. ἐν χροῖ κεκαρμένος interpr. πρὸς αὐτῷ τῷ χρωτὶ, οἷον σωτέχῃς καὶ πλησίον τοῦ δέρματος. Metaphor. autem & prouerbialiter Soph. in Aiace, pag. 47, Ξυρεῖ γὰρ ἐν χροῖ: de quo prouerbio suprà in Ξυρεῶ, tomo 2, p. 1136, D. Sic Synes. epist. 4, οὐ περὶ ἢ ἐν χροῖ γρυέσθαι τὸ κινδυνεύειν, μόλις ἐκβιασθεὶς, ἀπέστη τοῦ διανοήματος πρὸς τὰς ἀπειλάς, non prius destitit quàm periculum proximè eum cōtingeret, ipsēq; esset propemodum in illius faucibus. Qui enim periculo proximus est, eius veluti cutem tangit, vt nouacula cutem eius qui ξυεῖται: vnde & ὅλῃ ξυροῦ ἀκμῆς ἱστάσθαι res dicitur quum in summo est periculo. Itidem Thucyd. lib. 2, pag. 75, ἐν χροῖ ἀεὶ τοῦ κινδυνεύοντες, id est πλησίον, ita vt sese mutuò fere stringerent, vt apud Virgil. — læuas stringat sine palmula cautes. Et rursum, Ille inter nauémque Gyæ scopulósque sonantes Radit iter læuum interior. Necnō paulo pòst de columba nidum habente in pumice, — mox aëre lapsa quieto Radit iter liquidum, celeres neque commouet alas. Dicitur enim auis iter liquidum radere, quum mare transuolans, tantum non alis ipsius tāgit superficiem. vt apud Plutarchum quoque De solert. animal. hirundines λίμνης ἢ θαλάσσης ἐν χροῖ τοῦ βαπτόμενοι φαύσιοι τοῖς πίλοις ὑπιπτῶσι. Sic Luc. in Hermot. χαμαὶ πανταχόθεν ἐν χροῖ τῆς γῆς. Necnō fluuius quispiam ἐν χροῖ φαύει τῆς πόλεως, qui ei proximus est. Et Plutarch. in Thes. ἐν χροῖ μάχῃ σωθῆναι, cominus, ita vt alter alterius corpus & cutem tangeret. Itidémque Dion, πολλοί τε ἑκάστῃ νυκτὶ καὶ ἕκαθεν καὶ ἐν χροῖ ἐμαχέσαντο, & eminus & comminus. Vbi nota sibi opponi ἕκαθεν (quod est πόρρωθεν) & ἐν χροῖ. Rursum Luc. in Zeux. μεταξὺ τῆς θηλῆς ἑκάτερος ἐπιλημμθνοι, ἐν χροῖ τῇ μητρὶ πεσεμιγάμθνοι, proximè matrem stantes & ei ferè inhærentes. Idem rursum, ἐμέλησέ σοι τῆς ἐν χροῖ πρὸς τὰ βιβλία συνουσίας. vt apud Suidam legimus, ἣν δ' ἄρα ἀπὸ ἐν χροῖ φίλος, de intima amicitia. Sed notandum est, quosdam velle hoc χροῖ per apocopen dici pro χρωτὶ, inter quos est schol. Thucydidis. quos sequendo, subscribendum non foret. Alii verò volunt esse Atticum datiuum. dici enim genitiuo casu τοῦ χροῦ & datiuo τῷ χροῖ, sicut τοῦ γάλω: inter quos Suidas est. Ego simplicius existimari deduci à χρόος, vt datiuus contractus νῷ est ex νόος. Siquis tamē mecum sentire nolit, Suidæ potius quàm Thucydidis scholiastæ assentiatur. Apud Hesychium verò pro ἐν χροῖ legitur ETIAM Εγχροῦ composita voce, (id que serie alphabetica, post εγχείμψαι) quod itidem exp. εἰς χρῶτα.

C. Ἁπαλόχρως, οος, ὁ καὶ ἡ, Qui tenera & delicata est cute, seu corpore. Hesiod. Erg. 2, de borea seu borealis flatus vi, Καὶ δεῦ παρθενικῆς ἁπαλόχροος οὐ δέρκηται. vbi δεῦ παρθενικῆς ἁπαλόχροος idem est acti dixisset δεῦ τὸ ἁπαλοῦ χρωτὸς τῆς παρθένου, per tenerum virginis corpus, seu cutem.

C. Μελαγχρὼς, ῶτος, Qui nigra est cute, Qui atro est corpore, Corporis superficiem seu cutem atram habēs. vnde αἱ μελαγχρῶτες ἀνθρίδες apud Eurip. in Oreste.

C. Τρυφερόχρωτος, vel etiam Τρυφεροχρὼς, ῶτος, Habens cutem teneram, Delicatulus. Dioscor. lib. 1, cap. 87, de pinu seu picea, αἰαληφθεὶς ὑπὸ κηρωτῆς μυρσίνης, ἀποῦλοῖ τὰ ὑπὸ τῶν τρυφεροχρώτων ἕλκη, καὶ τὰ ἐρπυστικὰ ἐπέχει, vlcera delicatulorum acrimoniam recusantiū, vt Ruell. & Hermol. verterunt. Marcellus eodem sensu, In teneris corporib⁹ vlcera ad cicatricem perducit. Qui tamē addit, τρυφεροχρώτων dici non tantùm propter genus, sed referendum esse ad sexum etiam & ætatem, vt intelligatur de pueris, iisque qui in deliciis & vmbra vitā agunt: quales fœminæ sunt, eorúmq; corpora. idémq; esse hîc τρυφεροχρώτων quod apud alios medicos ἁπαλοδόρκων.

Χρώζω, idē quod suprà ἐν χρῷ ψαύω, seu simpliciter ψαύω, Tango, Tango ad cutem. vt Hesych. χρώζει exp. ψηλαφᾷ. Itidem verò Eustath. pag. 467, scribit τὸ χρώζειν ἐχθρὸν ὁμοιότητα ἀνθ' τὸ Ἐν χροῖ: afferens hæc sine autoris nomine, χρόνατα μὴ χρώζειν ἐμά. quod exp. χρωτίζειν καὶ ἐν χροῖ ἔχειν. Quibus verbis subiungit, ὅμοιον δὲ καὶ τὸ, — μάτην κεχρώσμεθα. ἤγουν ἐκπεπόθηθν κατ' δεξιὰν καὶ χόνατα. Idem igitur est χρώζειν quod χείμπειν suprà. nā & ipsum significat ἐν χροῖ πλάζειν. Atque adeo pro Tango accipitur apud Eurip. Rursum verò Hesych. χρώζει præter ψηλαφᾷ exp. etiam προσάπτει quod est Applicat, Admouet & adhibet. Dicitur eodem significatu ET Χροΐζω, quod ex χροῖς est, vt hoc χρώζω ex χρώς. Dicitur enim alicui mulier χροΐζεσθαι, quæ ei accubat & nuda cute nudum tangit. Theocr. Idyll. 10, Μαίνεσθε τοι ταὶ νύκτα χροΐζεται ἁ καλαμάϊα. Vbi schol. annotat scribi etiam χροΐξεῖται (pro quo versus poscit χροΐξεῖθ', cum apostropho) quod exp. συγχρωσθήσεται, & συγκοιμηθήσεται. Doricum autem est id χροΐξεῖται pro χροίσεται.

Χρωτίζω, idem quod χρώζω. Dicitur enim vt χροΐζεσθαι aliquis γυναικί τινι, ita etiam χρωτίζεσθαι, pro βαφαρᾶσθαι φιλότητι αὐτῆς τῇ χροΐᾳ, loquendo Homericè. id est, accubare ei & cutim eius contingere. id est, proximè ei adiacere, vt eam tāgat cute sua. Passiuum χρωτίζεσθαι Aristoph. actiuè etiam posuit pro χρωτίζειν seu χείμπειν,

Applicare, Adhibere: in Nub. ἀτυχία γλυκὺ αἰθρώπῳ ὅπ
ποτε ἡκων ἐς βαθὺ τῆς ἡλικίας, νεωτέροις πλὴν φύσιν αὐτῆ προσ-
γμασι χρωτίζεται, καὶ σοφίαν ἐπασκεῖ. Id est πελάζει, inquit
Suid. Rectius quidem ille interpretans quàm schol.
χρωματίζεται. qui etiam addit, quum ὁ χρωματισμὸς εἰς τὸ
πρόσωπον γίνηται, ipse autem κατ' νοῦν ἐχρωματίζετο, ideo
adiectum fuisse accus. φύσιν. vt sit Mentem & ingenium
rebus nouis imbuit. Passiuè tamẽ etiam accipere potes
verbum passiuum si κατὰ subaudias, & χρωτίζεται accipias pro Accedit. VNDE Συγχρωτίζω, idem quod
χρωτίζω seu χροΐζω. nam schol. Theocr. χροΐξεται exp. per
συγχωνευθήσεται. Suidas συγχρωτίζεσθαι exp. πλησιάζειν, subiungens hunc locum, Ζώων δὲ τῷ Κιθαιρῶν, πτωχανομοῦμεν
τὸν βίον, πῶς αὐ δυναίμεθα χρῶτο, ἐχρήσθη, εἰ συγχρωτίζοιτο
τοῖς νεκροῖς· ὁ δὲ τοῖς βιβλίοις τοῦ ἀρχαίου. iussum nimirum
fuisse μελέτην ἀσκεῖν, καὶ λόγοις τρέφειν τὸν ψυχόν. Leguntur eadem apud Diog. Laërt. initio vitæ ipsius, pag. 238.
refert enim ibi & ipse, ex Hecatone & Apollonio Tyrio, χρήσιμον αἰζωδοῦν αὐτὸ τὸ τρόπον ἄριστα βιώσεται, ἀποκρίνασθαι τὸν θεόν, εἰ συγχωτίζοιτο τοῖς νεκροῖς· ὅθεν ξωνέντα, τὰ
τοῦ ἀρχαίου ἀνεγνωκέναι. Est igitur hic συγχωτίζεσθαι τοῖς
νεκροῖς, siue τοῖς τοῦ πεπελευτηκότων βιβλίοις, idem quod Luciano ἢ ἐν χρῷ τρέψ τὰ βιβλία σωσιστα. nam frequenti eorum lectione & attritione eis coniungimur & eos contingimus.

Χροπή, ῆς, ἡ, itidem exponitur Cutis, Corpus: affertúrque ex Lasc. Ἤδον σῆς ἀαθέης αὐθοβολεῖ χροπῆς. Sed haud scio an admittendum sit vocabulum istud nisi alius proferatur autor.

Τοιοῦτον ὃ καὶ τὸ Χραίνειν κατ' τρόπον χλω, inquit Eustathius pag. 467, postquam de χρώζειν loquutus est. subiungitque paulo pòst, συγγενὲς δὲ τοῖς τοιούτοις καὶ τὸ Χέμπειν, ὅ
θεν ἐν χρῷ πελάζειν· καὶ τὸ Χείειν· ἔτι δὲ καὶ τὸ Χεσέειν, ὅ θεν
ὀπτίπτειν. Innuens ex χρὼς siue χρόος deriuatum esse non solùm χρώζω, SED ETIAM Χραίνω inde παρῆχθαι, ITEMQVE Χέμπω, ET Χείω, NECNON Χεσέω. Ego tamen, si his quærẽdæ sunt origines, χρῶ potius primitiuum statuerem, indéque deriuarem primùm χεσέω & χραίνω, χρόα & χρὼς, deinde χείω & χέμπω. Veruntamen, quum de Χείω & Χέμπω seorsim iam egerim, reliqua duo, χεσέω & χραίνω, hìc persequenda duxi, quòd breuia sint & alibi poni commodius nequeant.

Χεσέω igitur significat Coloro, Imbuo, Tingo: vel etiam Polluo. Vnde apud Hesychium, Χεσᾶται, μολύνεται: itidémque Χρῶμαι, μολύομαι: per contractionem pro χεσόμαι. Atq; ita vicinam habet significationem verbo χρώζω seu χρωννύω & χείζω. ‖ Significat etiam ὀπτίπτειν, vt ex Eustathio paulo antè exposui. Sic idem pag. 1901, ἐχεσέπε exp. ἐβαρήσατε, ὀπτεσόντες ἐβιάσασθε, in hoc loco Homeri Odyss. φ, — μνηστῆρες ἀχλύοντες, οἳ πόδε δῶμα Ἐχεσέτ' ἐοδιέμεθ καὶ πνέμεθ ἐμιθρὲς αἰεί: in oratione Penelopes ad procos. Itidem idem pag. 1063 scribit hoc verbum, vt & χεσύειν, significare χρωτὸς siue χροὸς πιαὶ ἐπαφήν, declarans & hoc loco etymon huius verbi. Sicut porrò in præcedente Homeri loco iunctum habet infinitiuum, ita & in hoc eiusdem Iliad. φ, in oratione Scamandri ardentis ad Iunonem, Ἥρη, πῆπε σὸς υἱὸς ἐμὸν ῥόον ἔχεσε κήδειν Ἐξ ἄλλων; Vbi Hesych. ἔχεσε κήδειν itidem exp. ἐπεβάρησε πρὸς τὸ βλάπτειν. qui & ἔχεσον affert pro ἐβάρησαν κατ' βίαν, ἀθρόοι προσῆλθον, item ἐπέκλυσαν, ἐπέθεντο. Vt χεσέειν dicitur qui ingruit & obruit, quique premit & degrauat. Quam significationem clarius adhuc habet in hoc eiusdem Homeri loco Odyss. κ, non procul ab initio, Πῶς ἦλθες Ὀδυσεῦ, πίς σι κακὸς ἔχεσε δαίμων; vbi schol. exp. μανικῶς ἐπέθετο, furiosè aggressus & adortus est, seu inuasit. Verùm possit hoc ἔχεσε, quum non imperfecti sed aoristi temporis sit, à χραύω potius esse deriuatum.

C. ΕΠΙχεσέω, idem quod χεσέω, id est ὀπτίπτω βαρέως. Veruntamen actiuè etiam & transitiuè vsurpatum reperitur pro Impingo, Infringo, Infligo. ea nimirum significatione qua colaphum alicui dicimur Impingere, Infringere, Infligere. vt in hoc loco Herodoti apud Eustathium, pag. 579, ἐνέχεσε εἰς τὸ πρόσωπον τὸ σκῆπτρον. quem citat quum dixisset χεσέω esse ὀπτίπτω. Sed possis & hoc ἐνέχεσε deriuare A B Ἐγχραύω. nam & ipsum significat Impingo, Infligo, Infringo.

C. ΕΠΙχεσέω, itidem significat ὀπτίπτω seu βαρέως ὀπτίπτω, Inuado, Adorior, Aggredior, & quidem vehementi cum impetu. vt Iliad. π, Ὡς δ' λύκοι ἀρνεσι ἐπέχεσον ἠὲ ἐείσοισι. Et Odyss. β, Μητέρ μοι μνηστῆρες ἐπέχεσον οὐκ ἐθελούσῃ, proci matrem inuasere meam nolentem. qui nimirum ambiunt eam nolentem, & quasi ad nuptias adigunt atque abripiunt. Vtitur & Apollon. Rhodius hoc verbo. vt Argon. lib. 2, ἐπέχεσον ἥλιθα χερσὶ, pro, πολλάκις ἐθελήσαντες τὰς ἀφτύας πλῆξαι, μάτην ἐπίνεῖκαν τὰς χεῖρας. irritis itaque manibus eas inuaserunt seu aggressi sunt. Ab eodem poëta venti quoque ὀπτεχέειν dicuntur quum ἀθρόοι ἐμπίπτοισι, ingruunt & irruunt conferti. Argon. lib. 2, Ἤρι δ' ἐπίσαι αὖραι ἐπέχεσον, αἴ τ' ἀνὰ πᾶσαν Γαῖαν ὁμῶς τοιῆδε Διὸς πνέοισιν ἀρωγῇ. vt Arat. dixit, Τῆμος καὶ κελάδοντες ἐπίσαι ἀρεῖ πόντῳ Ἀθρόοι ἐμπίπτοισι. Ac dicit quidem ille ὀπτεχέειν, hic verò ἐμπίπτειν ἀθρόως, quoniam venti illi sunt ex borearum genere, qui boreæ sunt vehementissimi & magno cum impetu irruunt.

C. Ζαχρηὴς, ές, ὁ καὶ ἡ, Magno cum impetu irruens & inuadens. vt milites & venti. Homerus Iliad. μ, ὧδε δ' ἔβεσαν Λυκίων ἀγοί, οἳ τὸ πάρος περ Ζαχρηὲς πελέθοισι κατ' κρατερὰς ὑσμίνας. Vbi annotat Eustathius, ἀκολούθως τῷ ἐπέβεσαν ῥηθέντι τὸ ζαχρηὲς, quia nimirum significat τοὺς βαρεῖς καὶ ἐμβριθεῖς καὶ οὐ φορητοὺς, ἀπὸ τοῦ ἄγαν χεσέειν, quod est ὀπτίπτειν, secundum illud, Μητέρ μου μνηστῆρες ἐπέχεσον. Iliad. ε, — ὄφρ' ὀδύσῃσι μέγας βορέαο καὶ ἄλλων Ζαχρηῶν ἀνέμων, οἵ τε νέφεα σκιόεντα Πρόσθησι λιγυρῆσι διασκεδάσασι φέροντες. Vbi rectè ventis impetuosis, vt boreæ sunt, tribuitur hoc epitheton, quoniam ὀπτεχέουσι καὶ ἀθρόως ἐμπίπτοισιν ἀρεῖ πόντῳ, vt Aratus & Apollonius loquuntur in præcedente verbo ὀπτεχέω. Sic verò Eustathius tradit ζαχρηὲς ἀνέμους vocari τοὺς ἄγαν ὀπτίπτοντας, τοὺς ἄγαν βαρεῖς. Sed annotat idem scribi & diphthongo ζαχρειῶν, & tunc ab alia esse origine. NAM Ζαχρειὲς dici τοὺς ἄγαν χρειώδεις. quoniam nimirum omnes venti nobis sunt χρήσιμοι, vtiles. Ea tamen expositio non habet locum quum militibus hoc epitheton tribuitur. rectius igitur vtrobique scribetur ζαχρηής.

Χραύω, ex χεσέω, vt ψαύω ex ψαέω, nimirum ἐπενθέσει seu πλεονασμῷ τοῦ υ, inquit Eustath. qui tamen alibi χραῦσαι esse ait τὸ τοῦ χροὸς αὖσαι, αὖσαι ibi significante θιγεῖν καὶ ἅψασθαι. vt rursum pag. 1063 scribit χεσέειν & χραύειν, quáque inde sunt deriuata, significare χρωτὸς καὶ χροὸς πιαὶ ἐπαφήν. Significat igitur χραύω Leuiter vulnero seu saucio, Leuiter incido: ita vt summam tantùm cutem perstringam. vt idem rursum Eustath. χραῦσαι exp. ὀπτολῆς ξ'σαι εἰς αὐτὸν τὸν χρυσὸν τοῦ σώματος, in hoc loco Homeri Iliad. ε, Δὴ τότε μιν τεῖς πᾶσιν ἔλεν ἕλος, ὥστε λέοντα, Ὅν ῥά τε ποιμὴν ἀγρῷ ἐπ' εἰροπόκοις ὀΐεσσι Χραύσῃ μὴν τ' αὐλῆς ὑπαφάλμενον, οὐ δὲ δαμάσσῃ, quem pastor ruri super ouibus deprehẽsum sauciarit quidem & leuiter in summa cute vulnerarit, sed non domuerit & subegerit seu peremerit. eiusmodi enim vulnere accepto tantum abest vt ab incepto desistar, vt magis irritetur. Hesych. quoque χραύσῃ exp. καταξύσῃ, πληξῃ: alii ἀμώξῃ. Idem verò ἔχραυσε affert etiam pro ἐπέτυχε, incidit. Exponitur etiam Appropinquo. vt idem sit cum χείμπω. At pro χραύω quod exponitur Auidè comedo, Helluor, scribendum χαύω, de quo suprà. VNDE Χραῦσις, εως, ἡ, quod tamen longè diuersam habet significationem: vtpote significans ἄτιμον καὶ μοιόβολος, teste Hesych. Id est anchora quæ vnicum duntaxat vncum habet. binos enim plerunque, ternósve aut quaternos etiam habent.

Χραίνω, Coloro, Tingo, Imbuo. vt Hesych. quoque χραίνει exp. χρῶσαι: qui χραίνειν quoque affert pro χείειν, itidémque χραίνει pro χείει, vngit & linit, seu perungit & perlinit, inungit & illinit. Nicand. in Alexiph. de toxico, Τῷ μὲν Γερραῖοι νομάδες χαλκήρεας αἰχμὰς Χραίνουσιν, Inungunt, Imbuunt, Inficiunt: seu Illinunt. βάπτουσιν, inquit scholiastes. Paul. Ægin. id χείειν vocat, vt suprà in Τοξικὸν videre est, pag. 1589, F. Verùm in malam plerunque partẽ accipitur, & ὀπὶ ψόγου, inquit Eust. afferens

ex tragico quodam, ἄτου κάρρατος χραίνων κύκλον, pro μολύνων, Contaminans, Inquinans seu Coinquinans, Polluens, Fœdãs. vt apud Nicand. rursum in eodẽ Alexiph. lib. v. 469, ὁπόταν λεπὶς αὐξίδα χραίνῃ schol. exp. itidem μολύνῃ. Sic apud Soph. in Aiace, pag. 4, Minerua Vlyssi quærenti, Τί δὴ τὸν πόιμνας πλωὴ ἐπεμπίπλει βάσιν; quid ita irruit in greges pecorũ? respõdet, Δεκῶν ἐν ὑμῶν χεῖρας χαίνειν φόνῳ, Quòd existimet manus suas vestro se polluere sanguine. vel potius Tingere. Imbuere. seu Quòd videãtur ipsi suæ manus vestro pollui & imbui sanguine: vt passiuo passiuum reddas: licet passiuũ illud actiuam potius habeat significationem (vt λούεσθαι, χρίεσθαι, & similia) vel saltem mixtam ex actiua & passiua. χρίεσθαι enim ita est Vngi, vt etiam sit Vngere se. Similiter Hesych. χραίνειν exp. μολύνειν, ῥυπαίνειν: & χραίνας affert pro μιάνας, itidémq; χραισθεὶς pro μιασθεὶς. Idẽ tamẽ χραίσαι exp. etiam σκιάσαι, γράψαι, item ὀπτυχεῖν: χραισθῆναι afferens etiam pro ὀπτικαυθήσεσθαι. Ac quod attinet ad σκιάσαι & γράψαι, necnõ ὀπτικαυθήσεσθαι, sunt ea pictorum vocabula, vt & κρῶσαι. Quod verò ad ὀπτυχεῖν attinet, habet illud affinitatem aliquam cum præcedente χραίνειν. nam & ἔχραυσε affert idem pro ἐπέτυχε. Fit porrò χραίνω à χροῦ, vt ῥαίνω à ῥοῦ, teste Eustathio.

C. Ἄχραντος, ἔος, SIVE Ἄχραντος, ου, ὁ καὶ ἡ, Impollutus, Incõtaminatus, Nullo contagio infectus, Intact⁹. Ambo apud Hesych. Is enim ἀχραντὲς exp. ἄχραντον, ἀμόλυντον, ἀμίαντον, καθαρόν, deriuans à χραίνειν significãte μιαίνειν. Posterius apud Suidam, qui ἄχραντον & ipse exp. ἀμόλυντον: sed propriè significare dicens ὃ χεῖρ οὐχ ἥψατο, nulla contactus manu. Ion apud Athen. lib. 12, datiuum πυρὶ addidit, Ἕκπωμα δακτυλωτὸν ἄχραντ πυρὶ, nõdum cõtactum seu cõtaminatum ab igni Igni enim admota vasa nigrore fœdantur. Reperitur ET Ἀχεσὴς eodem significatu. vt apud Nicandrum in Theriac. v. 845, Ἠέ τε καὶ ποιήεσσον δὴ καταβάλλεο φῶκος, Ἀχεσέες τ' ἀδίαντον, ὃ οὐκ ὄμβριος ῥαγδὺς Λεπταλέῃ πτίπουσα νοτίδα αὐτοῖς φύλλοις οὐκ ἐφίζει. Vocat autẽ adiantum herbam procul dubio ἀχεσὲς quoniam à pluuiis & aliis aquis οὐ χραίνεται, non tingitur seu imbuitur. respuens enim aquas, perfusum merſumve, sicco simile est, teste Plin. lib. 22, cap. 21, & Theophrast. lib. 7 Hist. plant. cap. 13, vbi ait οὐχ ὑχραίνεται αὐτὸ τὸ φύλλον βρεχόμενον: necnon ipso Nicandro, subiungẽte, ὄμβριος ῥαγδὺς πλὴν πίπτουσαν νοτίδα αὐτοῖς φύλλοις οὐκ ἐφίζειν. vnde & ἀδίαντον nominatum est, quoniam ὑ διαίνεται καὶ βρέχεται ὑπὸ ὑετῶν καὶ δρόσου, τοῖς φύλλοις αὐτῶν ἀνίδος οὐκ ἐφιζανούσης. Schol. ἀχεσὲς dici scribit ὅθεν τὸ καθαρὸν καὶ ἄχραντον. Vbi ἄχραντον quidem admitto, quia generalius est: sed non itidem καθαρὸν, quod est specialius.

C. ΚΑΤΑχραίνω, idem quod χραίνω. Ex Epig. κατα χραίνω ὑπὸ γάλακτος affertur sine expositione. quod forsan est Polluo, seu Imbuo lacte.

ΧΡΟ'ΝΟΣ, ου, ὁ, Tempus, Temporis spatium.

Homerus Iliad. ψ, Μᾶλλον ὀπτιφραμέτην ὀλίγον χρόνον. Hesiod. Erg. Πανελίτον ζώεσκον ὀπὶ χρόνον. Isocr. in Panath. πόσος χρόνος ἐστὶν ἐξ οὗ &c. Demosth. χρόνον & καιρὸν simul vsurpauit, disiunctiua particula vtens: Olynth. 3, πίνα δὲ χρόνον ἢ πίνα καιρὸν τῶν παρόντος βελτίω ζητεῖτε; Dicitur aliquem ὀπτλείπειν χρόνος. vt in hoc loco Athen. lib. 5, ὀπτλείπει σ' αὖ με πᾶς χρόνος εἰ ὀκπήσεσθαι βουλησείω. Item, οὐδέτα χρόνον ὀφαλείπω τοῦτο ποιῶν. Isocr. Paneg. πῶιον δὲ χρόνον ὀφαλελείπασιν οὐκ ὀπτιβουλεύοντες τοῖς Ἕλλησι; In hoc autem loco Demosth. possumus χρόνον interpretari etiam simpliciter Spatiũ: in or. Pro cor. πρὸς τὸ βουλεύσασθαι δοῦναι χρόνον τῇ πόλει. Sed omissis aliis plerisque verbis quibus iungitur hic accusatiuus, veniã ad diuersos vsus quem in diuersis casib⁹ habet. Aristoph. Pluto, Πολλοῦ γὰρ αὐτοῦ οὐχ ἑώρακα χρόνου, A longo tempore eos non vidi. (Cui loquẽdi generi adhibetur interdum præpos. ὀφὰ, vt apud eundem poëtam, ἔοικε ὀφὰ πολλοῦ χρόνου σ' ἑωρακέναι. Apud Platonem, ὀφὰ χρόνου, sine adiectione, ὀφὰ χρόνου δὲ καὶ ἑωρακέναι αὐτὸν, Iam à longo tempore vel iampridem eum videram. Aut potius, Eum non videram. Ex Theoph. ἢ ὀφὰ χρόνου γεωργουμένη γῆ, Terra quæ longo temporis interuallo colitur) Plato, ὀλίγου χρόνου διειλέγμεθα, Non longo tempore, Nõ diu, Parumper. Cum fut. ex Xenoph. ὀλίγου χρόνου παρέσται, Intra breue tempus aderit, Breui aderit. Sic ex Sophocle, οὐ μακροῦ χρόνου μέτεισι. Affertur & χρόνου τοῦ λοιποῦ ex Aristoph. pro Posthac.

Χρόνῳ autem datiuus interdum simpliciter & ipse pro tempore ponitur. vt βραχεῖ χρόνῳ pro, Breui tempore, (pro quo dicitur etiam Breui, sine adiectione) Intra breue tempus. Gal. ad Glauc. χρόνῳ βραχεῖ παρόντος τοῦ τῆς παντελοῦς θεραπείας. At cum præterito, χρόνῳ οὐ πολλῷ pro Non longo pòst tempore. (vt videlicet subaudiatur ὕστερον, quod aliquando exprimitur. Sed χρόνῳ ὕστερον exponitur etiam, Aliquanto pòst tempore, item Temporis interuallo, vel, Tandem. vt apud Philonem De mundo, χρόνῳ δὲ ὕστερον ἐλαθόντα) Plato in epist. χρόνῳ δὲ οὐ πολλῷ πᾶσα μετέπεσεν ἡ τῶν πολιτεία, Non longo pòst tempore tota respub. dilapsa est. vel, Non multo pòst, aut Paulo pòst. Sic ex Aristotele, μακρῷ χρόνῳ, Longo pòst tempore. Itidémque πολλῷ χρόνῳ, ex Eurip. & Sophocle. Interdũ verò iungitur hic datiuus præpositioni σὺν, vel ἐν. Estque σὺν χρόνῳ, (vt & nos vulgo dicimus, *Auec le temps*) Tàdem: ex Sophocle, ἔμφρων ξὺν χρόνῳ καθίσταται. At ἐν χρόνῳ pro Ad tempus ex Aristot. Œcon. 2, affertur, ἐν χρόνῳ δανεῖσαι τὰ χρήματα, pro Ad tẽpus pecuniã credere. Dicitur & χρόνῳ sine adiectione, vel præfixo solùm articulo, idem valens quod illud σὺν χρόνῳ, Tandem: aut etiam Progressu temporis. Tũc autem non simpliciter tempus significat, vt in præcedentibus locis: nec solùm progressum temporis, sed etiam diuturnitatem temporis declarat. (quam significationem & nominatiuus χρόνος habet) Thucydides libro 1, ἐκβάλλουσιν οὖν τοὺς Ἀργείους οἱ Ἀμφικτίονες χρόνῳ. Ibidem, καὶ χρόνῳ ξυνέβησαν καθ' ὁμολογίαν, Tandem, vel Aliquando tandem. Apud Aristophanem in Vespis, Ἀρ' ἐμέλλομέν ποθ' ὑμᾶς ἀποστρέψειν τοῦ χρόνου; In vulg. lex. ex Euripide, χρόνῳ δὲ pro Pòst autem, Denique (quæ posterior interpretatio parum mihi placet) Item Cum mora, id est Lentè, Tardè. Affertur verò & χρόνῳ ποτὲ ex Sophocle in Aiace: sed hoc reddendum potius fuerit Tandem.

Χρόνον accusatiuum habuisti quidem iam antea cum multis verbis: sed multis aliis præterea iungi sciendum est. (ex quibus hic addã duo duntaxat, quæ ex Demosthene afferũtur: χρόνον ποιεῖν pro Morari, Tardare: item χρόνον ἐμποιεῖν τοῖς πράγμασι, de quo loco dicam infrà) Item cum adiectiuis quantitatem significantibus: necnon cum præpositionibus: vt ex sequentibus patebit exemplis. Ac primùm quidem hoc animaduertendum est, χρόνον πολὺ & χρόνον ὀλίγον interdum quidem reddi simpliciter per ablatiuum, Lõgo seu multo tempore, & Breui seu pauco tempore: nonnunquam verò præfixa præpositione, A longo seu multo tempore, vel A breui tempore. πολὺ χρόνον βουλεύομαι, Thucyd. Lõgo tempore consulto, vel Diu consulto. (Sic χρόνον πλείονα καθεύδειν apud Xenoph.) Idẽ, ὀλίγον χρόνον ἔμεινε. (Dicitur & χρόνον ἔνια, Aliquanto tempore, Aliquãtum temporis, Aliquandiu, Aliquantisper. Demosth. χρόνον ἔνια παρέσχεν ἑαυτόν. Apud eundem, χρόνον τὸν παρεληλυθότα, Præterito tempore) At verò χρόνον ἤδη πολὺ κεῖνται νόμοι, ex Demosth. A multo iam tempore leges positæ sunt. Cum præpos. autem iunctus non vnam interpretationis formam hic accus. habet. Nam κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον redditur Illo tempore, vel Per illud tempus. (vt apud Isocr. in Areopag. τῆς μὲν πόλεως ἡμῶν πολὺ καταδεέστερον νῦν παρεσκευάσεις ἢ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον. Inuenitur & apud Thucydidem atque alios κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον, ita positum) At διὰ χρόνου, Aliquandiu, item Tandem: necnon Interiecto tempore. Quarum interpretationum prima tribuitur eidem accus. habẽti præfixam præpositionem ὀπί. Nam ὀπὶ χρόνον redditur Aliquãdiu: sicut & Ad tempus. nam earum interpretationum vtraque datur illis verbis, in isto Homeri loco, Iliad. β, Τλῆθι φίλοι, καὶ μείνατ' ὀπὶ χρόνον. Sed ex eodem affertur pro In longum tempus, ex Odyss. ξ, Εἴη μὲν νῦν ὀπὶ χρόνον ἡμὲν ἐδωδὴ &c. Interdum verò cum ὀπὶ χρόνον additur πολὺ, aut συχνόν. Affertúrque ex Æschine, ὀπὶ πολὺ ἤδη χρόνον pro Iamdiu. At ὀφὰ πάντα

χρόνον affertur pro Per omne æuum. Accuſ. autem χρόνον ſine adiectione apud Homerum pro Lōgo tempore, πολὺ χρόνον, vel ὅτι πολὺ χρόνον, Diu. Odyſſ.ο, — σὺ δέ με χρόνον ὀνήσῃ ἐρύκεις. vbi Euſtath. χρόνον, πολὺ δηλαδή. vt paulo antè dixerat, μὴ δή με πολὺ χρόνον ὀνήσῃ ἔρυκε, (Significat certè accuſ. χρόνον aliquam longitudinem temporis, etiam in illo Demoſth.loco, χρόνον ἐμποιεῖν τοῖς πράγμασι. vnde redditur Moras) Contrà autem ὅτι χρόνον, pro ἐπ' ὀλίγον χρόνον, in illo Iliad.β, loco, quem modò protuli. Ex eodem poëta ἕνα χρόνον affertur pro Vno temporis momento, vel Vno momẽto, ſine adiectione: Iliad.ξ, — ἢ ἀπολέσθαι ἕνα χρόνον, ἢὲ βιῶναι. Sic certè ex quodam ſolutæ orationis ſcriptore, χρόνον οὐδένα ἡσυχάζειν, pro Nullo momento quieſcere.

Χρόνος, Temporis diuturnitas, ſeu lōginquitas. qua in ſignificatione interdum vſurpatur Dies à Latinis. Eurip. χρόνος μαλάξει σε. perinde acſi dicas Latinè, Dies leniet tuam iram: vt nimirum dicitur dies adimere ægritudinem. Cum quo dicto cōuenit hoc Plutarchi (vſurpãtis vocem χρόνος eodem modo quo diei appellationem vſurpatam illic vides) in Conſol. ad Apoll. circa principium, ἐπειδὴ οὐδὲν χρόνος ὁ πάντα πεπαύκειν εἰωθὼς, ἐγγέγονε τῇ συμφορᾷ. Pauſan. μὴ ὁ χρόνος λυμήνηται. Hũc autẽ vſum habere frequẽter datiuũ χρόνῳ, oſtẽdi ſuprà.

Plur. Χρόνοι pro Χρόνος in quibuſdam loquendi generibus. Demoſth. ἐξῆλθον οἱ τῆς κρίσεως χρόνοι. Iſocr. in Panath. ὃν μὲν γὰρ τοῖς παρελθοῦσι χρόνοις ἐθαύμαζόν σου τὴν τῆς φύσιν καὶ τὸν τῆς βίου τάξιν. Æſchines, τοὺς μὲν πρὸ τῶν χρόνοις ὑπόδημος ἦν ὁ ἄνθρωπος. Demoſth. Pro cor. ἴσε γὰρ δήπου καὶ μέμνησθε ὅσ' τοῖς πρὸ τῶν χρόνοις καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐκφινόμην ἐγώ. Idem Philipp.3, eodem modo τοῖς τελευταίοις χρόνοις dicit: ἴσχυσαν δέ τι καὶ Θηβαῖοι τοῖς τελευταίοις τουτοισὶ χρόνοις. Sed quibuſdam locis adhibetur pluralis quibus vox ſingularis itidem adhiberetur. Athen. lib.5, Πλάτων πρὸς τοὺς χρόνοις ἀμελοπαίων. Ibidem, πάντ' οὖν ψεύδονται οἱ φιλόσοφοι, καὶ πολλὰ πρὸς τοὺς χρόνοις γράφοντες οὐκ ἀληθένονται. Apud Thucydidem autem lib.1, ἢ χρήματα τὰ ἀναλωθέντα κατ' χρόνοις παρέδοσαν ἀποδοῦναι, certis temporibus. id eſt, certis penſionibus, quarum vnaquæque certo tempore ſoluenda eſſet.

Χρόνος, Tempus ætatis, Ætas, Anni. Autor dialogi qui Axiochus inſcribitur, (cuius Plato falſò autor creditur) αἰὴρ τοσόσδε τῷ χρόνῳ, καὶ κατήκοος λόγων, Vir tam grandis ætate, Tam grandis natu, vel annis.

Χρόνος apud grammat. de ſyllabæ quantitate dictum. Euſtath. quum ſcripſiſſet, pro πόμβα debuiſſe dici πόμβα, correpta etiam prima, addit, ἔπαθε δὴ καὶ αὐτὸ χρόνου ἐναλλαγὴν, αἰαχθὲν εἰς ἐνεστῶτα, καθὰ καὶ τὸ ἴδωρ. Quinetiã alia quædam (inquit) χρονικὴν μετάθεσιν patiuntur: ex quibus eſt ὥρορε, primam producens, penultimam corripiens. Et χρόνος συλλαβικὸς apud eundem.

C. Χρονογράφος, ου, ὁ, Temporum ſeu annalium ſcriptor, Qui deſcribit quo tempore quæque res geſta ſit. VNDE Χρονογραφία, ας, ἡ, Temporum deſcriptio.

C. Χρονόληρος, Qui ætate & lōgis annis deſipit: vt ſenes decrepiti qui repueraſcũt. Sed potius Κρονόληρος ſcribẽdũ.

C. Χρονοτριβέω, ῶ, Tempus tero. τὸν χρόνον τρίβω. Id eſt, Inutiliter tempus tero, & nihil efficio. Legitur apud Ariſtot. Rhet. lib.3. VNDE Ἀχρονοτριβής, In quo tempus tritum non eſt, ideóque Celeriter vel ſubitò factus. Heſych. ἀχρονοτριβὲς dici ſcribit τὸ σιώπωμον καὶ ταχὺ, πρὶν τὸ μὴ πεπείσθαι ἐν χρόνῳ, ἢ χρόνον πολὺ διαπείσαι. Sin de homine dicatur & eo qui aliquid agit, eſt Qui tempus non terit, Celer.

C. Χρονυλκέω, ῶ, Tẽpus extraho, Diẽ eximo, Procraſtino.

C. Ἄχρονος, ου, ὁ καὶ ἡ, Expers temporis, Nullo comprehenſus tẽpore, Qui ante omne tẽpus eſt, nec vllo tempore eſſe cœpit. (vt Heſych. ἄχρονον dici ait τὸ μὴ ἀρξάμενον ὅτι χρόνου) Id eſt Æternus, Sempiternus. Nonnus initio ſuæ paraphr. Euangelii Ioannis, Ἄχρονος ἦν, ἀκίνητος, ὃν ἀῤῥήτῳ λόγῳ ἀρχῇ, Ἰσοφυὴς θρυερῆρος ὁμήλικος. Vbi etiam dicit, Παθὼς εἶω ἀμέριστος, ἀτέρμονι σιώπρονος ἔδρη. Et mox, οὖτος ἀπ' ἀρχῆς Ἀέναος σιωέλαμπε θεοῦ, τεχνήμονι κόσμῳ, Πρεσβύτερος κόσμοιο. explicans his poſterioribus ſatis clarè quid per illud ἄχρονος intellexerit. VNDE Ἀχρόνως, Sine tempore, Abſque vllo temporis ſpatio, vel Extra omnem tẽporis menſuram. vt τὰ ἄχρονος γενόμενα apud Themiſt. & Philoponũ, Quæ ſine tẽpore fiunt, teſte B.

C. Δίχρονος, Qui duorum temporum eſt, Duplex tempus habens. Vox grammatica eſt. li enim δίχρονον vocalem vocant quæ vtrunque tẽpus admittere poteſt, eſſéque vno in loco breuis, in altero longa: anceps alio nomine dicta. tales ſunt α, ι, υ. VNDE Διχρονέω, ῶ, Duorum ſum temporum. Et COMP. Διχρονοκατάληκτος, Deſinens in eiuſmodi δίχρονον & ancipitem vocalem. Vtitur hiſce vocibus Gaza Grammaticæ ſuæ lib.4. Verùm & apud Euſtath. leguntur. vt quum in ἀκάμπτος & ἀθάνατος dicit ὀκτείνεται τὸ κατ' ἀρχὰς δίχρονον. Sic idem, quum dixiſſet ab Ariſtoph. in Pace συστέλλεται mediam ſyllabam in ὄρτυγος, ſubiungit, πολλὰ δὴ καὶ ἔτερα τῶν διχρόνων τοῦδε τοῦ ποιητοῦ πλὴν τῆς κλήσεως φερωνυμίαν στόλοιπι, τοῖς δυσὶν ὑποκείμενα χρόνοις, vt Ἀπόλλων, αἰήρ, Κρονίων, Ἄρης, ὕδωρ, ἀρὴν, & ſimilia. Vbi nota δίχρονα nominari quoniam δυσὶν ὑποκείνται χρόνοις.

C. Ἔγχρονος, oppoſitum ſuperiori ἄχρονος: ab Heſychio exponitur πρόσκαιρος, Temporarius, ſeu Ad tempus durans, Per aliquod tempus durans. Suidas ἐγχρόνων exp. οὐ πρὸ πολλοῦ χρόνου σιωπηθεισῶν, in hoc Appiani loco, καταφρόνουσι τοῦ παρόδων ἔτι ἐγχρόνων οὐσῶν. mallem ego, Quarum conſtitutum tempus nondum erat elapſum, Quæ adhuc durabãt. vt ἄχρονοι etiã παρόδοι videri queant dici poſſe quibus nullum certum tempus præfinitum eſt.

C. Ἐπίχρονος, pro eodem accipi videtur. ab Heſych. tamen exponitur ὀπίχρηστος, quod mihi non poteſt eſſe nõ ſuſpectum. Affertur verò ET Ἐπιχρόνιος pro Diuturnus, Inueteratus: ſed ſine exemplo.

C. Ἰσόχρονος, Tempore ſeu ætate æqualis & par, Contemporaneus, Coætaneus. ὁμόχρονος, σύγχρονος. VNDE Ἰσοχρονέω, ῶ, Tempore æquo ſeu æqualis ſum, Æquali tempore viuo ſeu vigeo. Heraclit. in epiſt. ad Hermod. ἰσοχρονήσω πόλεσι καὶ χώραις διὰ παιδείαν, οὐδέποτε σιγήσομαι. id eſt, Tandiu viuet nomen docti Heracliti quandiu regionis nomen & vrbis Epheſi: nullàque ætas ſilebit nomen meum. B.

C. Ὁμόχρονος, idem. Greg. in Maccab. encom. ἡλικιῶται δὴ, οἱ σήμερον ἡμῖν συγκινδυνεύοντες, καὶ τὴν καρτερίαν ὁμόχρονοι, qui eodem nobiſcum tempore fortiter agunt & cruciatus hoſce tolerant. VNDE Ὁμοχρονέω, ῶ, Eodem tempore ſum, Tempore æquo ſeu æqualis ſum. Luc. De ſcrib. hiſtor. καὶ πρὸς πάντα ἀπευδέπω, καὶ, ὡς δυνατὸν, ὁμοχρονείτω, καὶ μεταπετέσθω ἀπ' Ἀριδοίας μὴ εἰς Μηδίαν, ἐκεῖθεν δὲ ῥοιζήματα ἐνὶ ἐς Ἰβηρίαν, εἶτα ἐς Γαλάταν, ὡς μηδενὸς καιροῦ ἀπολείποιτο.

C. Σύγχρονος, Contemporaneus, ſeu Coæuus, Coætaneus, Æqualis: itidem vt ὁμόχρονος & ἰσόχρονος. vt illi qui apud Maronem erant ὁμήλικες & ætate pares. Apud Nonn. cum genitiuo σύγχρονος αἰῶνος, tempore æqualis ipſi æternitati, id eſt, qui ab ipſa vſque æternitate fuit. Idem cum datiuo etiam dixit ἀλαώπῃ σύγχρονον ὄρφνῃ, eodem ſenſu, nimirum pro æterno, Qui ab ipſis vſque tenebris fuit quæ mundi creationem anteceſſere.

C. Τείχρονος, Qui trium temporum eſt. vt τείχρονος λέξις.

C. Ὑπέρχρονος, Qui ſuper omne tempus eſt, Omne tempus exuperãs. vt Deus qui ante omnia tempora fuit, & erit poſt omnia ſæcula.

C. Φιλόχρονος, Amans temporis, Tempus notare amãs. Ex Greg. Naz. φιλόχρονος ἔνστασις pro Cauillatio ſtudioſè tempus captans.

C. Βραχυχρόνιος, Breui tempore durans. ὀλιγοχρόνιος.

C. Ἰσοχρόνιος, idem cum ἰσόχρονος, Par tempore. Ex Theophr. De cauſ. plant. lib.4.

C. Μακροχρόνιος, Longo durans tempore, Durans in longos annos, Longæuus, Diuturnus. Vnde compar. gr. μακροχρονιώτερον in Tim. Plat.

C. Μεταχρόνιος, Aliquanto poſt tẽpore faciẽs aliquid. Item μεταχρόνιος ἱάλλειν, φορεῖσθαι vel πέπεσθαι dicitur qui μετὰ χρόνον φέρεται ſeu πέπεται, id eſt εἰς οὐρανὸν, in cælũ. nam ὁ οὐρανὸς vocatur ETIAM Χρόνος, vt ann. ſchol. Heſiodi in hoc loco Theogoniæ, v.269, de Harpyis, Αἵρ' αἰέμων πνοιῆσι καὶ οἰωνοῖς ἅμ' ἕπονται Ὠκείης θηρύγεσσι· μετὰ χρόνοις γὰρ ἵαλλον. Itidem Suidæ μεταχρονία eſt ἡ εἰς ὕψος φερομένη, in hoc loco, cuius autorem reticet, Τίς γὰρ ἐμοὶ σέο μοῦσ' ἐπάξιος.

ἐπάξιος, ἵν' σε διδάξω Ὑψοῦ ὑπὲρ πόντοιο μεταχρονίω ποτέεσθαι; Vtitur verò & Apollonius hoc vocabulo in eadẽ ſigu. vt Argon. l.2, de iride cũ harpyis fugata pulſaq; ἡ δ' ἀίσσουσ' Οὔλυμπόνδε θοῶς μεταχρονίη πτερύγεσσιν. Et rurſũ lõgè poſt, de naui quæ fluctu quodam in ſublime attolle batur, ὑψοῦ δὲ μεταχρονίη πτερόεντο. Vbi ſchol. annotat pro μεταχρονίη ſcribi etiam μεταχθονίη. ſignificare autem τὴν μετέωρον. Nota igitur IBI Μεταχθόνιος, quo idẽ poeta vtitur, Argon. l.3, non vſque adeo procul à fine, Ψυχὴ δὲ νεφέεσι μεταχθονίη πεπότηται. Vbi interpretari etiã queas Relicta terra. Quæ interpretatio & ſcriptura præcedentibus etiam tam Apoll. q̃ Heſiodi locis conuenire poteſt. atque adeo ego hanc illi præfero. nam χρόνος pro cælo poni inſolens eſſe videtur.

C. Ὀλιγοχρόνιος, Qui pauci ſeu breuiſeſt temporis, Exiguo ſeu breui temporis ſpatio durans. Xen. Pæd 4, p.58, πρὸς δὲ τοῦ πλεονεκτῆσαι, ὀλιγοχρόνιον αὐτῇ ἡμῖν ἡ πλεονεξία παρέχει. Cui ὀλιγοχρόνιος opponit ἀειγενὴς, dicẽs, τὴν ἀειγενεστέρον ἡμῖν δύναμιν αὐτῇ τὴν πρὸς πάρεχεν. Itidémque medici ὀλιγοχρόνιον μανίαν, furorem ſeu inſaniam breui durantẽ tempore dixerunt, vatum poetarumque ἐνθουσιασμῷ ſimilem, quáque leui de cauſa exorta, ſtatim euaneſcit. fanatici appellãtur à iuriſconſultis qui morbo illi ſunt obnoxii. VNDE Παλιγοχρόνιος dicitur ὁ παντελῶς ὀλιγοχρόνιος, Qui omnino ſeu admodum exigui breuiſq; temporis eſt.

C. Πολυχρόνιος, oppoſitum præcedenti, vtpote ſignificans Qui multo ſeu longo tempore durat. Diuturnus. Ariſt. in Prædic. qualit. φανερὸν δὲ ὅτι τῶν τοῦ βούλονται ἕξεις λέγειν ἄδηλον πολυχρονιώτερα καὶ δυσκινητότερα. Et mox, ὥστε δῆλον φέρει ἕξις διὰ θεσεως, τοῦ δὲ μὴ, δυκίνητον εἶναι δὲ, πολυχρονιωτέραν καὶ δυσκινητότερον. Et apud medicos πολυχρόνιος πυρετὸς, Febris diuturna & longa. Superl. gr. ex Xen. Apo mnem. l.1, πολυχρονιώτατα καὶ σοφώτατα ἔθνη, pro Vetuſtiſſima & ſapiẽtiſſimæ gentes. Nã exponitur nõ ſolùm Diuinus, itẽ Longæuus, Diu viuẽs, ſed etiã Antiquus. Affertur & VERB. Πολυχρονεῖν pro Diu manere, Diu durare.

Χρονικὸς, ή, ό, Ad tempus ſeu tempora pertinens, Qui temporis ſeu temporum eſt. vnde τὰ χρονικὰ dicuntur libri ſeu commentarii in quibus tempora rerum quæ geſtæ ſunt vel euenerunt deſcribuntur. hoc eſt, quibus annotatur quo tempore quidque geſtũ ſit vel euenerit. Annales vocant Latini, quoniam in iis res memoratu dignæ perſcribuntur, ſeruata annorum ſene. Luc. in Macrob. ὡς Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς χρονικοῖς ἱστορεῖ Plur. Themiſt. τοῖς δὲ χρονικοῖς δοκεῖ μᾶλλον συμφέρεσθαι ὁ Θουκυδίδης, καὶ τῶν ἀεὶ αὐτοῖς ἀτρέμα σιωπαθουδύοις, Annales verò magis ſequi videtur Thuc. ſeu libros chronicos. Ita enim vocat Gell. l.17, c.21, Vt ab iſtiuſmodi inquã temporum ætatiũmque erroribus caueremus, nec in ſermonibus fortè inconſpectum aliquid ſuper ætate atque vita clarorũ hominum temerè diceremus, excerpebamus ex libris qui chronici appellantur, quibus temporibus floruiſſent Græci ſimul atque Romani viri, qui vel ingenio vel imperio nobiles inſignéſque poſt conditam Romã fuiſſent, ante ſecũdum bellum Carthaginenſiũ. Sic Plin. l.35, c.9, Quod & ipſius Timagoræ carmine vetuſto apparet, Chronicorum errore nõ dubio. Quanquã ſunt qui eo loco chronicorum nomine intelligant τοὺς χρονογράφους. Item χρονικαὶ ἔννοιαι apud Baſil. Tempori obnoxiæ cogitationes: Et ADVERB. Χρονικῶς δέχεσθαι, ita accipere vt tempus declarer.

Χρόνιος, idem cum πολυχρόνιος, id eſt multo ſeu longo durans tempore, Diuturnus. vt Ariſtoteles in Prædicamento qualit. διαφέρει δ' ὅτις διαθέσεως τοῦ χρονιώτερον εἶναι καὶ μονιμώτερον. pro quo paulo poſt dicit πολυχρονιώτερον, vt videre eſt in loco ſuprà citato. Ibidem, ἡ τοῦ ὀπτικὴ μὴ δοκεῖ τοῦ τοιαμονιμωτέρων εἶναι καὶ χρονιωτέρων. Sic Theopompus rex apud Plutarchum in Lycurgo, exprobrante ipſi vxore φ ἐλάττω τοῖς δεδώκει τοῖς ἐμοῖς ἢ βασιλείαν ἢ παρέλαβε, reſpondit, μείζω μὲν οὖν, ὦ γυναῖκες, χρονιωτέραν. Et medici χρονία πάθη ſeu χρονίας νόσους vocant morbos diuturnos ſeu diu durantes. vt Aretæus initio ſui περὶ χρονίων παθῶν libri, Χρονίων νούσων πόνος μὲν πολὺς, χρόνος δὲ μακρὸς σιωπήσας, καὶ ἀβέβαιος ἡ ἀλήξις. quas χρονίας νούσους paulo poſt δολιχάς appellat. Cæl. Aurel. Tardas vocat: vt initio ſuæ præf. in Chroniõn librum 5, Præſcriptis celerum paſſionum libris, tardarum placet curationes ordinare. Tardas autem appellat, quoniam oppoſitæ ſunt ταῖς ὀξείαις, quas celeres nominat. Ibidem, Celeres enim vel acutæ paſſiones etiam ſponte ſoluuntur, & nunc fortuna nunc natura fauente: chroniæ autẽ vel tardæ paſſionis morbi, qui iam præiudicio quodã corpora poſſederint, ſolius medici peritiam poſcunt, quum neque natura neque fortuna ſoluantur. Et apud Dioſc. l.1, c.102 χρόνιαι βῆχες, Diuturnæ tuſſes. vel potius Veteres tuſſes. Itidémque l.2, c.29, idem dicit χρόνιος τῶν πεύκων ἀποστάσις, inueteratos abſceſſus, & qui longo durarunt tempore. Vbi etiam nota fœminino genere χρόνιος dici, vt apud Plutar. in Camillo, πρὸς τὴν Καπιτωλίου καθέδρα καὶ σχολὴ ἡδυδὴν χρόνιος, obſeſſio diuturna & otioſa. Necnõ χρόνιοι πόλεμοι apud Thuc. Bella diutina. Et χρόνιος τόλμος ἐστίμβρος, expeditio quæ diuturna futura eſt. Ex Eurip. verò χρόνια πρεσβήματα, Alloquia in lõgum producta tempus, ideóque prolixa. Itẽ aliquis aliquid facit χρόνιος, quòd nimirum ſerus facit, & lõgo temporis ſpatio interlecto: ideóque exponũt, Qui diu moratur, Serus, Tardus, Lentus. (ea quidem ſignif. qua in epiſt. illã Ouidiana, Hãc tua Penelope lento tibi mittit, Vlyſſes) Alexis apud Luc. Ὦ δέσποτ' ὑγίαιν', ὡς χρόνιος ἐλήλυθας. Itidem apud Eurip. in Or. Pyladi quærẽti, Ἦ λάθοι ἄν ὡς ἀληθῶς πλώων ἀφιγμένος χθόνα; reſpõdet Oreſtes, Χρόνιος· ἀλλ' ὅμως τἀγαθὰ κακὸς ἐφωράσθη φίλοις. i. inquit ſchol. μετὰ χρόνον πολὺ· ὅμως κἂν βραδὺ παρεγένετο ἀλλὰ τἀγαθὰ τοῖς φίλοις ἐφωράσθη κακός. Idem alibi. χρόνιοι ἥκεισι, ſeri ſeu lenti veniunt. i. Longò poſt tempore. Et rurſum χρόνιος ἀπῶν, Qui abiit ante longum temporis ſpatium. ſeu Qui iamdiu abeſt. Et, χρόνιος οὖν ἐκ δωμάτων, quæ diu & longo tẽpore abfuit domo. At ex Thuc. χρόνιοι ξυνιόντες, Cunctanter in cõſilium coeuntes, Qui morantur coire in conſilium. Luc. ſine verbo, ſed ſubaudito, in Tim. ſub finẽ, τί τῶν, παῖ παῖ, χρόνιος ἡμῖν θέρεσι κλῆς, ſerus nobis aduenit Thraſycles, & longo pòſt tẽpore. Itidem χρόνια καταμήνια dicuntur Menſes tardiores. i. Menſtrua quæ ſtatum ſolenneque tempus excedunt. vt apud Hippocr. Aphor. 36, l.5, γυναικὶ καταμήνια χρόνια ἢ μὴ κατὰ αὐτὰ ἴῃ, καθάρσιος δεῖται σημαίνει. Nã & Galen. ibi χρόνια καταμήνια vocari ait ὅσα τῶν εἰθισμένων ὑστερεῖται τοῦ δεόντος. Itidẽ Baſil. in ep. ad Leont. χρόνια μὲν σοι ἢ τὰ παρ' ἡμῶν γράμματα. ἢ μὲν χρονιώτερα τοῦ αὐτοῦ. Vnde ADVERB. Χρονίως, Longo tempore, Diu pòſt, Serò, Tardè, Cunctanter. Affertur χρονίως ἀποβέννυται, pro, Diuturnitate extinguitur. Item nomen SVBSTANT. Χρονιότης, Diuturnitas, Longum temporis interuallum, Mora. ET Χρονία, ας, ἡ, itidem ſubſtãtiuè pro Vetuſtas. Ex quo DERIV. Χρονιαῖος, itidem Diuturnus: vel etiam Vetus.

Χρονίζω, Fut. ίσω, Sum χρόνιος & diuturnus, Longo tempore duro & perſeuero, Inueteraſco. Hippocrates, ὅσα δ' αὖ διαμένει τοῖσι παιδίοισι πάθεα, καὶ μὴ ἀπολυθῇ τοῦ τὸ κάσσειν, ἢ τοῖσι θήλεσι τοῦ τὰ θῆλ καταμηνίων ῥήξεις, χρονίζει ἐνιοῦθε. Vnde Celſus, Siqua etiam genera morborum in infantem inciderunt, ac neque pubertate, neque primis coitibus, neque in fœmina primis menſtruis finita ſunt, ferè longa ſunt. Epicurus, οὐ χρονίζει τὸ ἀλγοῦν σιωπῶν, τὸ δὲ ἄκρον, ἐλάχιστον χρόνον παρεῖναι, non longus ſeu diuturnus eſt. Sic Galenus ad Glauc. libro 1, χρονίζοντα ἕλκη καὶ πεπαλαιωμένα καὶ κακοήθη. Et libro 2, εἰ μὴ παύοι κεχρονικότες εἴεν οἱ ἕρπητες, niſi admodùm diu duarint & inueterati ſint. Paſſ. ETIAM Χρονίζομαι dicitur pro χρονίζω. vt χρονιζόμενα ἕλκη apud Galen. l.2 ad Glauc. Quæ diu durant, Quæ iam inueterarunt: ἤδη δὲ (inquit) χρονιζομένων ἑλκῶν μήτε γλυκεῖ λύειν τοῖς κυκλίσκοις, μήτε ὑδαρὲς ἤδη τὸ ὀξύκραζον ἔστω. Sic χρονιζόμενον τὸ γάλα γίνεται λεπτότερον, Si inueteraſcat, ſeu Vetuſtate & progreſſu temporis. Necnon Ariſtoteles Ethic. libro 9, χρονιζομένου δ' οὐσίαν καὶ εἰς συνήθειαν ἀφικνουμένου, γίνεται φιλία. Itidémque idem, in libro De coloribus, pag.389, χρονιζόμενον ὕδωρ & παλαιόμενον pro eodem dixit, teſte Budæo, qui Galenum rurſum & Poll. κεχρονισμένον vſur-

pare ait pro vetusto & antiquo, & quod inueterauit, itidémque eundem Aristotelem περὶ μνήμης, pag.261. Sic verò & Theophr. Hist. plantarum lib.9. περὶ δὲ ῥίζων ὅσαι μὴ γλυκύτητά τινα ἔχουσι, συμβαίνει φρυπηδέστερα γίνεσθαι χρονιζομένας. ‖ Χρονίζω, Moror, Tardo, Serius seu tardius venio. Hippocr. in epist. ad Damag. ἡ δὲ ναῦς ἢ τὸν χρόνον τοῦτον ὃν ὑπεστέλλω σοι, χρονίζει, cunctatur. At in Euang. Matth. c.24, cum infinit. χρονίζει ἐλθεῖν, Venire cunctatur, Differt & procrastinat reditum.

Χρονισμὸς, οῦ, ὁ, idem quod χρονιότης, Diuturnitas, Longinquitas. (Intellige autem de temporis longinquitate, hoc est longo spatio. vt quum Cic. dicit, Dolorũ magnitudinem breuitate cõsolatur Epicurus, longinquitatem leuitate) Vel Mora, Cunctatio. At COMP. Ἀνηχρονισμὸς, οῦ, ὁ, SIVE Ἀνηχρόνισμα, ατος, τὸ, à grammaticis dicitur Temporis pro Tempore positio, Tempus pro tempore positum. vt apud Eurip. initio Hec. τὸ δὲ ᾤκισαι (inquit schol.) ἢ αὐτὶ τοῦ κατῳκίσθη, ἢ αὐτὶ τοῦ κατῴκηται, κατ' ἀνηχρονισμόν.

C. ΕΓχρονίζω, Diu seu longo tempore permaneo in, Immoror, Tempus tero in. ἐνδιατρίβω. Thucyd. lib.3, p.91, ὡς αὖτε νῆες αὐτοῖς οὐχ ἥκον ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου, ἀλλὰ ἐνεχρόνιζον, καὶ ὁ σῖτος ἐπελελοίπει. Vbi schol. ἐνεχρόνιζον exp. ἐν τινι τόπῳ πολλοῦ χρόνου μένουσαι διεβίβαζον. Item Inuetero seu Inueterasco. Philo De vita Mosis lib.3, μὴ χρόνου μήκει μαραινόμενον, ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἐγχρονίζει κομιζόμενον καὶ νεάζον, quanto magis inueterascit seu inueterat, Turn. interprete.

C. ΕΠΙχρονίζω, itidem significat modò Immoror, modò Inuetero seu inueterasco. vt apud Gal. ad Glauc. ὀπισχρονικὸς οἴδημα, Inflatio seu tumor inueteratus.

C. ΥΠΕΡχρονίζω, Supra modum χρόνιος sum. Vtitur hoc verbo Hesych. comparatiuum χρονιώτερον exponens per particip. ὑπερχρονίζον.

C. ΣΥΓχρονίζω autem potius à σύγχρονος quàm à χρονίζω deriuatũ videtur, vtpote quod significet Contemporaneus & coætaneus sum, Eodem tempore sum seu vigeo. Exponitur tamen & Commoror, Multum sum temporis, sed sine exemplo. VNDE Συγχρονισμὸς dicitur τὸ σύγχρονον εἶναι seu συγχρονίζειν, & eorum est qui concurrunt in idem tempus. Gellius libro 17, cap. 21, post verba in Χρονικὸς paulo suprà citata, Eásque nunc exceptiones nostras variis diuersisque in locis factas, cursim digessimus. Neque enim id nobis negotium fuit, vt acri atque subtili cura excellentium in vtraque gente hominum συγχρονισμοὺς componeremus, sed vt noctes istæ quadamtenus his quoque historiæ flosculis leuiter iniectis aspergerentur.

ΧΡΥΣῸΣ, οῦ, ὁ, Aurũ. Hom. Iliad. ζ, Πολλὰ δ' ἐν ἀφνειοῦ πάθος κειμήλια κεῖται, Χαλκός τε χρυσός τε πολύκμητός τε σίδηρος. Idem Odysseæ θ, Καὶ χρυσοῖο τάλαντα ὀνείκατα πρηνέα θῆκε. Vbi nota epitheton hoc πρηνέα. maximo enim in pretio est apud mortales. Vnde apud Athen. lib.4, in iambo quodam, Ὦ χρυσὲ, δεξίωμα κάλλιστον βροτοῖς. Et apud Lucianum Timon, inuento thesauro & detecto, quum vidisset esse χρυσὸν ὀβρίσημον, ἰσοβρύθεον, βαρὺ. καὶ πολὺ πρόσοψιν ἰσοφρίδιστον, subiungit & ipse, Ὦ χρυσὲ, δεξίωμα κάλλιστον βροτοῖς. αἰθόμενον γὰρ πῦρ ἄπτει, δίψαφρέπεις καὶ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν: alludens ad Pindaricum illud, initio Olympion, Ἄριστον μὲν ὕδωρ· ὁ δὲ χρυσὸς, αἰθόμενον πῦρ ἄπτει, δίψαφρέπει νυκτὶ μεγάνορος ὄλβος πλούτου. Rursum apud Homerum Il. σ, Vulcanus fabricaturus vincula irretiendo Marti & Veneri adulteris, Χαλκὸν ἐν πυρὶ βάλλεν ἀπειρέα, κασσίτερόν τε, Καὶ χρυσὸν τιμῆντα καὶ ἀργυρον. Et Odysseæ γ, — χαλκὸς ἄκμονι, σφύρα τε καὶ πυρὰ χρεὼ χρυσὸν ἐράζεται. Itidémque Odysseæ ζ & ψ, — χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ αὖρη Ἶρις, circumfundit argento aurum. id est, argentum deaurat seu inaurat. vt & Odyss. γ, Τῷ δὲ οἱ ἐν ῥέξω, χρυσὸν κέρα σιν περιχεύας, circumfuso cornibus auro. id est deauratis cornibus. Et aliquanto pòst, ὄφρα βοὸς χρυσὸν κέρασιν περιχεύῃ. Itémque Odysseæ η, de calatho & cratere, χρυσῷ δ' ὄπι χείλεα κεκράανται, inaurata sunt. At Plutarch. Symp. 1, εἰκόνας χρυσῷ καλλωπίζοντες. Et Athenæus libro 12, μὴ κοσμεῖσθαι χρυσῷ, μηδ' αἰθωνὰ φορεῖν. Et Herodianus libro 5, δίφρῳ χρυσοῦ πολλοῦ καὶ λίθων τιμίων πεποίκιλτο. Rursum Athen. libro 6, de fluuiis in extrema orbis parte, ψήγματα χρυσοῦ καταφέρει, auri ramenta: vt & Pactolus rutilas voluit arenas, & agros irrigat aure. Et Theophylactus epist. 24, φλέβας χρυσοῦ μεταλλεύοντες αἱ ἀνεῴγοντες. Aliquando χρυσὸς vocatur vas ipsum aureum seu ex auro confectum. vt apud Athenæum libro 11, χρυσὸς οἶνον ἔχων, aureũ poculum. Et apud Xenophontem Pædiæ 8, in oratione Cyri morientis ad filios, τὸ δὴ ἐμὸν σῶμα, ὅταν τελευτήσω, μήτε ἐν χρυσῷ θῆτε, μήτε ἐν ἀργύρῳ, μήτε ἐν ἄλλῳ μηδενὶ, ἀλλὰ τῇ γῇ ὡς τάχιστα κατόθετε, nec in aureo nec in argenteo, nec in alio cuiusuis materiæ conditorio & loculo. ‖ Χρυσὸς dicitur etiam piscis quidam aurei coloris. Plinius sub finem libri 32, ex Ouidio, Orphum rubentem, rhacinúmque pullum, pictas mormyras, aureíque coloris chryson. (Diuersum verò hũc esse tradunt ab aurata. eam enim ab Athenæo libro 7 dici χρύσοφρυν, à Callimacho χρύσεον ἐν ὀφρύσιν ἱερὸν ἰχθύ) Sed forsan dicitur potius Χρυσοῖς quàm Χρυσός.

C. Χρυσοβάλανος, Glans aurea. Χρυσοβάλανος (inquit Gorr.) quid sit, non animaduerti fuisse explicatum. Galenus libro 8 περὶ κράσεως, dicit ei vim esse discutiendi & toborandi: damnáique medicamenta σταμνικά ex ea cõposita. Alii βάλανον μυρεψικὴν, alii nucem moschatam interpretantur.

C. Χρυσοβαφὴς, ές, ὁ καὶ ἡ, Auro tinctus seu imbutus. vel etiam Imbutus aureo colore. Aliis Auratus. Vide in Συμπλέω, Tomo 3, p.298, A.

C. Χρυσοβέλεμνος, ου, ὁ καὶ ἡ, Aureis instructus iaculis, Aureis sagittis iaculans. vt χρυσοβέλεμνος Ἀπόλλων dicitur in Epigr. de Amore. radii enim solares quos eiaculatur Phœbus, aurei sunt, atque adeo ipso auro fulgidiores & splendidiores.

C. Χρυσόγαιος, ου, ὁ καὶ ἡ, Aureum habens solum, seu auream terram.

C. Χρυσόγονον, ου, τὸ, herbæ nomen apud Dioscoridem, lib. 4, cap. 56. Sunt qui ex γόνυ & χρυσὸς compositum hoc nomen dicant, quòd flore sit aureo quinis foliis distincto, & repræsentante geniculum quum se complicuit. Iidem dicunt esse blattariam Plinii, libro 25, capite 9. AT VERO Χρυσόγονος, nomẽ proprium apud eundẽ necnon apud Athenæum & Suidam. Apud Ciceronem quoque nomen liberti L. Syllæ, in orat. Pro Roscio Amer. vbi eum irridens, ait, Venio nunc ad illud nomen aureũ Chrysogoni. Sonat enim Chrysogonos, Aureus partus.

C. Χρυσοδαίδαλος, ος, ὁ καὶ ἡ, Auro variegatus. δίφρῳ χρυσοῦ πεποικιλμένος, vt Herodian. loquitur. Suidæ est πάμπολυς, Pretiosus. Aliis Ex auro fabricatus.

C. Χρυσοδακτύλιος, ος, ὁ καὶ ἡ, Aureum gestans annulũ. Iacob. Apost. c.2, suæ epist. ἐὰν γὰρ εἰσέλθῃ εἰς συναγωγὴν ὑμῶν ἀνὴρ χρυσοδακτύλιος ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ.

C. Χρυσόδετος, ος, ὁ καὶ ἡ, Auro ligatus. Vide Soph. pag. 118, vbi χρυσόδετα ἔρκη memorat.

C. Χρυσοειδὴς, ές, ὁ καὶ ἡ, Auri speciem gerens, Auro similis. Xenophon Pædiæ 7, ἐκέχρατο τῷ χρώματι. Theophrastus de lasarpitio, τὸ φύλλον τῇ χρόᾳ χρυσοειδὲς εἶναι. vt & Plinius, Folia aurei coloris esse. Idem Plinius hæc Aristotelis, ἔστι δὲ τὸν θύμου μέλι καλὸν τὸ χρυσοειδὲς, ita vertit, Mel aptissimum existimatur è thymo, coloris aurei. Vide & Διάχυσις.

C. Χρυσοεψητεῖον, ου, τὸ, Fornax in qua aurum coquitur, seu conflatur ac funditur, Aurifusorium. ἔνθα χωνεύουσι καὶ ἕψουσι τὸ χρυσὸν, Suid.

C. Χρυσόζυγος, ου, ὁ καὶ ἡ, Aureum habens iugum. Xenophon Pædiæ 7, μετὰ δὲ τούτους ἤγετο ἅρμα λευκὸν χρυσόζυγον.

C. Χρυσόηλος, ου, ὁ καὶ ἡ, Aureis confixus clauis. vt ἀρμονία ἥλοις dicitur qui argenteis clauis confixus est. veluti apud Homerum Iliados α, — σκῆπτρον χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον. Eustath.

C. Χρυσόθρονος, ου, ὁ καὶ ἡ, Ex auro thronum habens, Aureo residens throno. Hom. Il. α. χρυσόθρονος Ἥρη. Et Od. ξ, χρυσόθρονος ἠώς.

C. Χρυσοκάνθαρος, ου, ὁ, Aureus scarabeus, seu Scarabeus aureolus. i. aurei coloris. idẽ quod μηλολόνθη. Scribit enim Hesych. μηλολόνθιον εἶναι speciem quandam κανθάρων, quos χρυσοκανθάρους vocant.

C. Χρυσόκαρπος, Aureum ferẽs fructum, seu Cuius fructus aurei est coloris. Species hederæ ab aureo acinorum colore. Plin. Affertur & χρυσοκάρποισι βέβελε, pro Onustũ est aureis fructibus. Sed id suspectum est.

C. Χρυσόκερως, SIVE Χρυσοκέρειος, Aurea habens cornua, vel deaurata, Qui est cornibus auratis. Plut. Apophth. de Antiocho, ἀλλὰ καὶ ταῦροις χρυσόκερως ἐπεδεικνύσαμεν καὶ θυμαμάχῃ καὶ ὀρνιθοθήρᾳ πλῆθος, ἄχρι τῆς πυλῶν ἐπόμπευσε. Item χρυσόκερως ἔλαφος apud Poll. ὁ ὑπὸ Ἡρακλέους ἁλούς. Posterius autem χρυσοκέρειος poeticum est.

C. Χρυσόκλειστος, ου, ὁ καὶ ἡ, Auro clausus: vel Aureo aut aurato clausus operculo. Ister apud Athen. l.11, κυλίκων Κορωνίων ζεῦγος, καὶ Θηλικλείων χρυσοκλείστων ζεῦγος.

C. Χρυσόκολλα, ης, ἡ, Auri glutinum, Glutinum quo aurifices in auro glutinando vtuntur. Χρυσόκολλα (inquit Gorræus) genus est medicamenti metallici. Est autem duplex, naturalis & factitia. Naturalis igitur in fibris & venis ærariis, ac, siquando in aliis metallis reperiatur, omnino in illis & æs est. Inuenitur autem aut sola, arenæ similis, aut metallicæ alicui materiæ adhærens. à qua vbi abrasa, aut affuso humore excussa secretáque fuerit, arenæ similiter aut pulueris speciẽ habet. Est autem omnis natiua viridi colore, sed eo quidem alia saturo, vt ad smaragdi viriditatem accedat, quam longè optimam esse censent: alia verò valde diluto, quam vilissimam: alia verò medio, quæ medium locũ tenet. Factitia autem duplex est. vnam, herbaceam, alteram, santernam appellant. Fit verò herbacea ex dura natiua, tingitúrque lutea herba, ob id herbacea dicta: atque ea laudatissima est, natiuáque pretiosior. Eius cõficiendæ rationem exponit Plinius libro 33, cap. 5. Natura (inquit) chrysocollæ est quæ lino lanáeve ad succũ bibendum. Tunditur in pila, deinde tenui cribro secernitur, postea molitur, ac deinde tenuis sic cribratur. Quicquid non transeat, repetitur in pila. deinde molitur: puluis semper in catinos digeritur, & ex aceto maceratur, vt omnis duritia soluatur: ac rursus tunditur, dein lauatur in conchis, siccatúrque. Tunc tingitur alumine schisto & herba lutea, pingitúrque antequam pingat. Quum tinxere pictores, ὀρόβιον vocant, quòd erui colore sit. Verùm nunc herbacea caremus. Alteta autem factitiæ chrysocollæ differentia, quam Plinius santernam scribit vocari, temperatur (vt ait) ex Cypria ærugine & pueri impubis vrina, addito nitro, teritúrque Cyprio ære in Cypriis mortariis. Galenus Dioscoridem sequutus, nitri non meminit. monuit tantùm satius esse eam præparare æstiuo tempore, aut certè aere prorsum calido, vrinam in mortario terentes: præstaréque, æs ex quo mortarium pistillúmque conficitur, rubrum esse. Nam quo æs mollius fuerit, eo plus circumagendo pistillo deteriti idque pluribus deinceps diebus faciendum esse, donec vrina mellis crassitiem adepta sit. Ea reponitur à Dioscoride in æruginum numero, &, quia medicinæ inseruit, ἀκίδες nominatur, vt ait Plinius: quanquam & aurifices (vt ait Galenus) eandem sibi vendicant agglutinando auro, ex qua re præcipuam sortita est appellationem. Siquidem chrysocollæ vox nihil aliud quàm auri glutinum indicat. ‖ Χρυσόκολλα dicitur etiam quoddam βρωμάτιον δίφρῳ μέλιτος καὶ λίνου, teste Athenæo, libro 3, vt Hesych. quoque χρυσόκολλαν esse ait non solùm χρωμάτι τι χλωρὸν, de quo iam dictum est, sed etiam βρῶμά τι ἐκ λινοσπόρου καὶ μέλιτος, edulium quoddam ex semine lini & melle.

C. Χρυσόκολλος, SIVE Χρυσοκόλλητος, ου, ὁ καὶ ἡ, Auro agglutinatus, vel etiam Cui aurum agglutinatum est, Auratus seu Deauratus. Prioris exemplum est χρυσόκολλος κώπη, gladii nimirũ, ex Eurip. Palamede apud Poll. l.10, c.31. Posterioris verò hoc apud Athen. sub finem lib.12, ex Antiphane, ἐκ χρυσοκολλήτου κάλπιδος μύρῳ Αἰγυπτίῳ, ἢ ἀλείφεται seu χρίεται. Et apud Hesychium χρυσοκόλλητος σφεκτὶς, quam χρυσοδακτύλιον interpr.

C. Χρυσόκομος, SIVE Χρυσόκομας, ος, ὁ, Cui aurea coma est, seu Aurei coloris cæsariem habens. Hesiod. Theog. Χρυσόκομος δὲ Διώνυσος ξανθὴν Ἀριάδνην. Et in Epigr. χρυσόκομος ὑμέναιος. Et apud Athen. l.13 χρυσόκομας Ἀπόλλων. quoniam ei affinguntur χρύσειαι κόμαι, non immeritó. talis enim solis est facies. Est autem id Χρυσόκομας Doricum. Apud Lucianũ in Gallo, p.271, χρυσοκόμης dicitur Qui habet aurum capillis intextum seu implexum, vt infrà ἡ χρυσοθέσπεσα Γαλάτεια. VNDE Χρυσοκομάω, ῶ, Sum χρυσοκόμης, Aureas habeo comas, Aurei coloris cæsaries mihi est. vt Philostr. ep.33, ὅντως τὰ ῥόδα ἔρωτος φυτὰ εἶναι τὰ ἐν τοῖς αὐλοῖς, τὰ γὰρ χρυσοκομοῦντα ἄμφω. AT Χρυσόκομη fruticis seu herbæ nomẽ est, quæ χρυσῶπις etiam nominatur, ex eo φ sit comantibus fulgore auri corymbis, vt Plin. tradit l.21, c.8, vbi etiam scribit eam nõ habere Latinam appellationem. Annotat Gorr. χρυσάθεμον quoque & ἀμάραντον dici: olim verò Iouis barbã nominatam fuisse, teste Dioscor. Proximéque ad eam accedere quam herbarii nostri pulegium montanum vocitant. Vide & Dioscor. l.4, c.55. Idem rursum Gorr. ex Dioscor. tradit χρυσόκομον à quibusdam dictam fuisse παρὰ τὴν αἴθεμιδα.

C. Χρυσοκλαδὴς, ές, ὁ καὶ ἡ, Aureum capulum seu manubriũ habens. vt χρυσοκλαδὲς ξίφος vel ἐγχειρίδιον. Poll. lib.10, ex Menandro, καὶ χρυσοκλαδὲς καλὸν πάνυ ἐγχειρίδιον.

C. Χρυσολαμπὴς, gemma in Æthiopia nascens, pallidi coloris die, noctu ignei, vt Plin. tradit l.37, c.10.

C. Χρυσολάχανον, Aureum olus. Ita dicitur à quibusdam ἡ ἀτραφάξις. i. atriplex, teste Dioscor. De quorum tamen vtroque Plin. seorsim differit, tanquam ab inuicem differant. Ruell. χρυσολάχανον id esse dicit quod officinæ minorem crassulam appellant. Plin. l.27, c.8, quum inter alia dixisset chrysolachanon in pineto lactucæ simile nasci, subiungit, Et aliud genus chrysolachani traditur, flore aureo, foliis oleris.

C. Χρυσόλιθος, ου, ὁ, (nisi potius fœminini generis esse existimãdum sit) Lapis aureus, seu Aurei coloris gemma. Plin. l.37, c.9, Hyacinthos Æthiopia mittit & chrysolithos, aureo colore translucentes. Et c.11, Color appellauit chrysolithum aureus, chrysoprasum herbaceus, melleus melichrata. Mentio eiusdem lapidis Exodi 28, & in Apoc. Ioann. c.21.

C. Χρυσόλοπος, ου, ὁ καὶ ἡ, Aureis intectus squamis. vt Hesychio χρυσόλοποι sunt οἱ χρυσᾶς λεπίδας ἔχοντες.

C. Χρυσόλοφος, ου, ὁ καὶ ἡ, Auream cristam seu conum aureum habens. Hesychio χρυσόλοφοι sunt dracones quidã, forsan aureas habentes cristas.

C. Χρυσόμαλλος, ου, ὁ καὶ ἡ, Aureũ vellus habens. vt χρυσόμαλλον δέρας, apud Suidã in voce Δέρας, quod Vellus aureũ vocant Lat. Et χρυσόμαλλος ὄϊς apud Erasm. in Chiliad.

C. Χρυσομανὴς, ές, ὁ καὶ ἡ, Auri amore insaniens, Insano auri amore captus. Vtitur Basil. p. 618. Legitur verò & in Epigr. χρυσομανὴς μελέτη. VNDE Χρυσομανέω, ῶ, Insano auri amore teneor. Suid.

C. Χρυσομηλολόνθιον, ου, τὸ, Species quædam μηλολόνθης χρυσίζουσα πρὸς χρόαν. secundùm quosdam idem quod χρυσοκάνθαρος. Aristoph. Vesp. Ἀνάβαινε δεῦρο χρυσομηλολόνθιον, Τῇ χθὲς θυσὶ λαβομένῃ τὸ χοινίσον ἔχου. quæ verba senis deliri sunt ad meretricem. Vbi annotat schol. χρυσομηλολόνθιον εἶναι ζωύφιόν τι ξανθὸν καὶ κάνθαρον, ὃ κατέχοντες οἱ παῖδες δεσμοῦσιν ἐκ ποδὸς, καὶ ἀφιᾶσι πρὸς τὸν ἀέρα. Vocari autẽ ita quoniã habet χρυσίζοντα τὰ πτερά.

C. Χρυσόμηλον, ου, τὸ, Malum aureum. Genus est vnum cydonii mali, incisuris distinctũ, colore ad aurum inclinante. Talia sunt illa forsan apud Maronem Aurea mala, quanuis sint qui aurantia vulgò dicta ibi intelligant.

C. Χρυσομίτρης, ου, ὁ, Auream habens mitrã, seu Aurata redimitus mitra. vt χρυσομίτραν βάκχον dicit Soph. in Œd. tyr. p.160. Apud Athen. autem l.4, nõ procul ab initio, κρὶ πινάκων τραγήνων χρυσομίτρων. Legitur & χρυσομῖτραι apud Aristot. Hist. anim. lib.8, c.3, inter aues ἀκανθοφάγος. vbi Gaza ficto vocabulo auriuittem interpr. Forsan ex carduelium genere χρυσόμιτραι (ita enim scribere malim) nominatur quæ est capite aurei coloris, & veluti aurea mitra redimita.

C. Χρυσόνωτος, ου, ὁ καὶ ἡ, Aureum seu auratum tergum habens. Sophocl. δόπηχον χρυσόνωτον ἰωίαν, inhibens aureo

tergo præditam habenam. Vocat autem χρυσόνωτον ἡνίαν (vt videtur) lorum seu habenam fræni, cuius superior pars (& veluti dorsum) inaurata est. A

C. Χρυσόξυλος, ου, ὁ καὶ ἡ, Aureum habens lignum, Cui lignum est aurei coloris. Aristophanis scholiast. apud suæ gentis homines neutro genere χρυσόξυλον nominatam fuisse scribit πῶ θάψον: nec immeritò. est enim eius lignum flaui seu aurei coloris: nonnunquam & palidi. Vnde Nicand. ἀχὴ χλόον ἠύτε θάψου. Idē & Theocr. schol. tradit in Θάψος.

C. Χρυσοπάρυφος, ου, ὁ καὶ ἡ, Auream habens παρυφὴν, Limbum habens ex auro attextum: vt vestis aureo limbo prætexta. Plutarch. in Demetr. ἀμπεχόμενον καὶ δεδουλωμένον ἀθεμίτοις καυσαις διμίτροις καὶ χρυσοπαρύφοις ἐξουργίσι. Bud. tamen generalius hic χρυσοπάρυφος interpr. Auro contextus vel intextus. B

C. Χρυσόπαστος, ου, ὁ καὶ ἡ, Auro sparsus, seu Auro distinctus & variegatus. vt quum tapes aut vestis aureis veluti guttis sparsa est & variata. Eubulus comicus apud Pollucem, in titio libri 6, ταῖς ξυσὶν ταῖς χρυσοπάστοις ἐρώννυται. Athen. libro 12, de Demetrio, μίτρα δὲ χρυσόπαστος, ἣ καυσίαν ἀλουργὴ οὖσαν ἔσφιγγεν. Plutarch. Symp. lib. 4, νεβρίδα χρυσόπαστον ἐνημμένος. Lucian. ὑποδυσάμενος τὸ χρυσόπαστον ἐφόρει. Rursum Plutarch. in Anton. αὐτὸ δὲ κατέκειτο ὑπὸ σκιάδι χρυσοπάστῳ. Itidémque χρυσόπαστος πάπης apud Chrysost. C

C. Χρυσοπέδιλος, ου, ὁ καὶ ἡ, Aureos habens calceos, Aureis indutus calceamentis. Homer. Odyss. λ, Παῖδα Διὸς μεγάλοιο καὶ Ἥρης χρυσοπέδιλον. Hesiodus quoque idipsum τῇ Ἥρῃ tribuit epitheton. Quem qui physicè interpretantur, illo χρυσοπέδιλον Ἥρης nomine accipiunt αἔρα τὸν ὑφ' ἡλίου καταλαμπόμενον. D

C. Χρυσοπτύσιον, ου, τὸ, Officina in qua ὁ χρυσὸς πλυνέται. habent enim metallarii officinas suas in quibus aurū terræ sordibus adhuc inquinatum lauant. Strabo libro 3, pag. 63, φρέατα δ' ὀρύσσοντες, καὶ ἄλλας τέχνας ὑπηνοοῦντες, πλύσει τῆς ἄμμου τὸν χρυσὸν ἐκλαμβάνουσι καὶ πλείω τοῦ χρυσωρυχείου ὅτι νεῦ τὰ χρυσοπλύσια προσαγορεύουσι. Vbi nota χρυσοπλύσια vocari quæ antea nominarat φρέατα ἔνθα ὁ χρυσὸς πλυνέται. Et paulo pòst, πλυνέται πλυσίον ὠσκάφαις: item, ἡ δ' ἀνενεχθεῖσα γῆ πλυνέται. At lib. 5, DICIT Χρυσοπλύσια. Interpres vertit Auri lauacra. E

C. Χρυσοπηδὸς, οῦ, ὁ, Aurifex: Idem qui χρυσουργὸς infrà. Bud. ex Luciano.

C. Χρυσοπίκιλος, ου, ὁ καὶ ἡ, Auro distinctus. Idem (vt videtur) quod δεδαχρυσος. Bud.

C. Χρυσόπολις, εως, ἡ, Vrbs ab auro denominata. emporium quoddam Bithyniæ prope Chalcedonem, ex eo sortitum hoc nomen, quoniam ὅτι Περσῶν ἡγεμονίας ὀνειδίζοντα ἐπεκεῖτο τὸ φρουροῦντος ἀπὸ τοῦ πόλεων χρυσοῦ τὸν ἀθροισμόν. Alii tamen denominatā tradūt ἀπὸ Χρυσοῦ, filio Chryseidis & Agamemnonis, vt refert Stephanus, qui & Ciliciæ Chrysopolin esse ait. VNDE Χρυσοπολίτης, ου, ὁ, Qui inde oriundus est, vel ibi habitat. F

C. Χρυσόπους, οδος, ὁ καὶ ἡ, Aureos habens pedes. seu Aureis fulcris & quasi pedibus nitens vel insistens. Athenæus libro 5, in pompa Antiochi, Τούτοις δ' ἑξῆς ἐπέμπετον ὀχ χρυσόποσι μὲν φορείοις ὀγδοήκοντα γυναῖκες, ἀρχυρόποσι δὲ πεντακόσαι καθήμεναι. Sic κλίνη χρυσόπους, apud eundē, l. 12.

C. Χρυσόπρασος, ου, ὁ, Lapis seu gemma viridis, & prasum colore referēs, sed aurei coloris admixtum quippiam habens. Mentio eius fit apud Iohannem Apocal. cap. 21, necnon apud Plinium. apud quem tamen modò Chrysoprasus, modò Chrysoprasius scriptum legitur. Libro 37, cap. 5, de beryllis, Probatissimi sunt ex illis qui viriditatem puri maris imitantur. Proximi, qui vocantur chrysoberylli, & sunt paulo pallidiores, sed in aureū colorem exeunte fulgore. Vicinum genus huic est palidius, & à quibusdam proprii generis existimatur, vocatúrque chrysoprasus. Itidémque suprà in Χρυσόλιθος. At libro eodem, capite octauo, de alabastro, Duo eius genera faciunt, prasoeidem atque chrysopteron, similem chrysoprasio. Eius enim tota similitudo ad porri succum dirigitur. Et paulo pòst, de viridantiū genere, Præfertur his chrysoprasius, porri succum & ipsa referens, sed hæc paulum declinans à topazio in aurum. Obserua autem hìc & VOCEM Χρυσοβήρυλλος, Beryllus in aureum coloremiexiens fulgore. G

C. Χρυσόπωρος. Auream vel auratam habens proram.

C. Χρυσόπτερος, ου, ὁ καὶ ἡ, Aureas alas vel pinnas habens, vt χρυσόπτερος ἵππος apud Hom. Il. θ. Est etiam gemmæ nomen in præcedente Χρυσόπρασος.

C. Χρυσοπρασὶς, ίδος, ἡ, Aqualis seu gutturnium auratum. Hesychio χρυσοπρανὶς dicitur ἡ χέρνιψ, ἀπὸ τοῦ χρυσοῦ ἔχειν.

C. Χρυσοπράκης, εος, ὁ καὶ ἡ, Auro tinctus, seu Aureo imbutus infectúsque colore. Hesychio enim χρυσοπράκης est χρυσοβαφές. Idem tamen & χρυσοπρακὲς ἔρνος affert pro ἀπερόκμενον ἢ ἀπεσραμμένον ἀπὸ τοῦ δένδρου. ac vereor ne pro altero illo χρυσοπρακὲς potius scribendū sit χρυσοπρατές.

C. Χρυσόῤῥαπις, Auream habens virgam, vel aureos calceos. vtroque enim modo ῥαπὶς interpretatur, & ῥάβδον nimirum & ὑπόδημα seu κρηπῖδα eo nomine accipientes. Epitheto Mercurii est apud Hom. cui & ipse tribuit non solùm ῥάβδον verùm etiam καλὰ πέδιλα. Od. ο, Ἔνθα μοι Ἑρμείας χρυσόῤῥαπις εἰπεβόλησε.

C. Χρυσορρήμων, ονος, ὁ καὶ ἡ, Aurea fundens verba, Cuius verba aurea sunt. Damascenus, ὁ χρυσορρήμων οὗτος, καὶ χρυσεπώνυμος Ἰωάννης, de Ioanne Antiocheno qui cognominatus fuit Χρυσόστομος.

C. Χρυσορόας, ου, ὁ, Auro fluens, seu Auri ramenta suis fluctis vehens. vt Pactolus qui rutilas voluit arenas, & agros irrigat auro. Athenæus libro 5, μόνος δὲ ὡς ἀληθῶς ὁ χρυσορόας καλούμενος Νεῖλος μετὰ ἕωθεν ἀφθόνων καὶ χυσὸν ἀκιβδήλου καταφέρει. Vbi etiam dixerat, Πακτωλὸν ἔχουσα χρυσοῦ ψῆγμα καταφέρουσα. Plinius libro 5, cap. 29 de Tmolo mōte, Vitibus consitus, & ex eo profluente Pactolo, eodémque Chrysorrhoa, ac fonte Tarne. Dicitur ET Χρυσορόης, vnico ρ, vt in epigrammate quodam Hedylli apud Athen. lib. 8 Ἥξει δὲ θοιαῦπα μεταπαφθεὶς τυχὸν ὡς Ζεὺς Χρυσορόης ὅπη πλωσί Ἀκρισίου λοπάδα. alludedo ad fabulam qua Iupiter aureo imbre Danaen lusisse fingitur.

C. Χρυσόῤῥυτος, Aurifluus, itidem vt χρυσορόης. Æschyl.

C. Χρυσόσπερμον dicitur à nonnullis τὸ ἀείζωον, siue sedum, maius, ab aureo seminis colore, vt Gorraus tradit ex Dioscoride.

C. Χρυσοστέφανος, Aurea redimitus corona, Cui aureum settum tempora cingit. Hesiod. Theog. Ἥβωι τ' χρυσοστέφανον, Inuentam aurea corolla cinctam. Itidem in Epigramm. hoc χρυσοστέφανος est Ἥβης epitheton. Vide & Χρυσοφάλαρος.

C. Χρυσόστομος, ου, ὁ καὶ ἡ, Aureum habens os, Aureo ore loquens, seu Aurea verba ore fundens. vt apud Suidam, Ἰωάννης Ἀντιοχείας ὁ ὀνομαζόμενος Χρυσόστομος. Cognomēti autem rationem his verbis exponit, πάσῃ μαρτυρῶν δὲ παντοδαπὰς ἐπιδείξεσιν ἐν τῷ ἀνθρώπειον ἀνεμποδίστως, καὶ πολὺ γλῶσσαν ἀστὸ καθαρεῖν ὑπὲρ οἷς Νειλῶοις καταβράκτας. οὐδεὶς οὖν ἀπὸ τοῦ ἀπ' αἰῶνος θεωρεῖν λόγον κύπρησεν εὑρόντων, ὡς μόνος αὐτὸς ἐπλούτησε, καὶ μόνος ἀκιβδήλως τὸ χρυσοῦν τε καὶ θεῖον ἐκληρονόμησεν ὄνομα. Fuit verò & Dion quidam cognomento Χρυσόστομος, cuius hodiéq; orationes multæ extant.

C. Χρυσόφορος, Qui auro torquetur. Soph. Œdip. tyr. p. 160, Λύκεε αἴαξ, τί τὰ χρυσοφόρων ἀπ' ἀγκύλων βέλεα θέλομ' ἀδάμας' ἐνδαπῖδαι. Vocare autem videtur χρυσόφορα ἀγκύλα, arcus qui flectūtur aureis cornibus coactis.

C. Χρυσοτέκτων, Qui aurū seu vasa ex auro fabricatur, Aurifex. Epigr. G

C. Χρυσότευκτος, Ex auro fabricatus. Hesych.

C. Χρυσοτόρευτος, Ex auro tornatus, vel etiā scalptus, aut cælatus. Hesych. n. & Suid. χρυσοτόρευτα exp. χρυσοδίλυφα. Est AVTEM Χρυσόγλυφος, Ex auro sculptus seu cælatus.

C. Χρυσοῦφής, Ex auro textus: vel potius Auro intextus, seu intertextus. Athen. l. 10, χρυσοῦφῆ πήξενναν φορῶν. Sic Herodian. l. 5, de Antonino Heliogabalo, φορεῖ τε γὰρ μετὰ βαρβαρικῶν χιτῶνας χρυσοῦφεῖς καὶ ἀμφιεῖς ἀλουργεῖς ἀνεζωσμένος, tunicas intertextas auro ac manuleatas. Et l. 4, χρυσοῦφεῖς ἐρωμνὰς ὑποστρωνύντες. H

C. Χρυσοφαὴς, Aurea luce præditus, seu Fulgens & splendens auro. vt χρυσοφαὴς ἔρως apud Eurip. in Hipp. cor. de Cupidine seu Amore. quod schol. interpr. λαμπρός. ITEM Χρυσοφαὴς pro eodem, vt in hymno quodā

Ἀστέμιδος apud Athen. l. 14, in mentione nominis Κρέμβαλον & verbi Κρεμβαλίζειν. A

C. Χρυσοφάλαρος, Aureis instructus seu ornatus phaleris, vel Auratas habens phaleras. Athenæus libro 5, in pōpa Antiochi, de equitibus Pisæis, ὧν οἱ μὲν πλείοις ἦσαν χρυσοφάλαροι καὶ χρυσοτέφανοι, οἱ δ' ἄλλοι ἀργυροφάλαροι. Et mox, ὅπερ δὲ ἦσαν εἰς χιλίοις πάντες χρυσοφάλαροι.

C. Χρυσοφόρος, ου, ὁ, Qui aurum gestat seu fert, Aurifer. Item χρυσοφόρον dicitur electrum: vt Dioscorides docet, qui libro 1, cap. 114, de populo nigra ait, ἱστορεῖται δὲ ὅτι τὸ ἐξ αὐτοῦ δάκρυον κατὰ τὸν Ἠριδανὸν ποταμὸν καταχεόμενον, πίγνται καὶ γίνεται τὸ καλούμενον ἤλεκτρον. ὥστε ἐνίοις ὁ χρυσοφόρον. Forsan inde impósito nomine quòd aurum ferat, & quidem maiore ex parte. est enim in eo & argēti portio, quinta nimirum: quemadmodum omni auro etiam ineſt argentum vario pondere, alibi dena, alibi nona, alibi octaua parte. vt Plinius docet libro 33, cap. 4. (Quidam verò ET Χρυσοφόρειον nominari volunt, nimirum ab auri colore quem habet) VNDE Χρυσοφορία, ας, ἡ, Auri gestatio. ET Χρυσοφορέω, ῶ, Aurum fero seu gero. id est Aurata vestimenta vel aurea monilia gero. Aristot. Œconom. libro 2, φορεῖν δὲ χρόνου, καὶ γυναικῶν πάλιν φορουσῶν, ἐκέλευσε τοῦ βουλομένου χρυσοφορεῖν, πάντα αὐταπθεναι ὑπὸ τοῦ ἱερῶ. Strabo de Belgis, χρυσοφορουσί τε δὲ, φεῖ ὧν τοῖς τραχήλοις φορεῖν ἔχοντες, φεῖ δὲ τοῖς βραχίσι καὶ καρποῖς φέλλια. Itidem Athen. lib. 12, apud Sybaritas tradit moris fuisse τοῖς παῖδας μέχρι τῆς ἡβῆς ἐγκύκλιος ἠλικίας ἀλουργίδας τε φορεῖν, καὶ πλοκαμίδας αὐαδεδεμένους χρυσοφορεῖν. Alibi dicit χρυσῷ κοσμεῖσθαι. C

C. Χρυσοφύλαξ, ακος, ὁ, Auri custos, Qui aurum asseruat. D

C. Χρυσοχάλινος, ου, ὁ καὶ ἡ, Aureum habens frænum, Aureo fræno vtens. Xenoph. Pædiæ 8, οἱ δ' αὖπῳ Κύρῳ τρεφόμενοι ἵπποι παρήορνοι χρυσοχάλινοι ῥαδινοῖς ἱμάσιοις καταπεπαιμένοι. Itidemque Pad 1, ἐφ' ἵππου χρυσοχαλίνου φεῖ ἥλω. At ex Esdræ lib. 1, χρυσοχάλινον ἅρμα, Currus aureo fræno. Et ex Epigramm. χρυσοχάλινον ὁρᾶ φάος ἠελίοιο. Impropriè vtrobique, nam nec currus nec lumen frænātur, sed equi.

C. Χρυσόχαρ, Aureas vel auratas habens manus. Item, Qui aureos annulos in manus digitis gestat, Qui manus digitos auro seu aureis annulis ornat. Luc. in Tim. ὦ ὅμως πορφυροῖ καὶ χρυσόχαρες φεῖρ ἔχοντα. E

C. Χρυσοχόος, ου, ὁ, Auri fusor: nonnullis etiam Faber aurarius, Aurifex. Sunt autem inter aurifices, vascularii, cælatores, inauratores & bracteatii, vt Bud. in Pandectis annotat. Demosth. Pro cor. φεφανοῦς τοῖς χρυσοῖς, οἷς ἐπιτιμᾶμεν ἐγὼ κόσμον τοῦ χορεῦ ἐπεβούλευσεν δίφφεῖραί μου, νύκτωρ ἐλθὼν ὅτι τὸν οἶκον τὸν τῶ χρυσοχόου. Plutarchus De non fœner. ἡ τροφὴ δὲ εἰς τὰς ἐπίπεσεν οὐχ ἥπερ ἡ χρυσοχόοις καὶ ἀργυροκόποις καὶ μαρεῦσι καὶ αὐθοβάφοις. Idem Symp. 3, οἱ μὲν τὸ χρυσοχόοι δεῖ τῆς ἀχυρείας φλοιὸς ἐρᾶζοντα τὸν χρυσόν. VNDE Χρυσοχοϊκὸς, οῦ, ὁ, Ad aurifusorem pertinens, Quo aurifex vtitur. Dicitur verò & χρυσοχοϊκὴ, l. τέχνη vel ὀπτική, Ars fundendi seu tractandi elaborandique aurum, Ars aurificum. vt apud Demosth. in Midiam, χρυσοχοϊκὴν ἐργάζεσθαι, factitare illam artem χρυσοχόων. quem locū vide in sequ. deruato. Huc pertinet apud Cic. in Verr. Vascularia & argētaria facere. ET Χρυσοχοεῖον, ου, τὸ, Aurifusorium seu Aurificina, id est Officina in qua aurum fundi & elaborari solet, Officina auraria. Apud Demosth. in Mid. pag. 218, in Pammenis τῶ χρυσοχόου testimonio quod Demosthenī perhibet, ἔχων χρυσοχοεῖον ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἐν ᾧ καὶ καταγίγνομαι καὶ ἐργάζομαι τὴν χρυσοχοϊκὴν τέχνῃ. Vbi idem aurifex ait, ἐνδόντος δέ μοι Δημοσθένους ὦ μαρτυρῶ τέφανον χρυσοῦν, ὥστε καταστεφανῶσαι, καὶ ἱμάτιον ἐξ χρυσοῦν πεῖσαι. Athen. libro 5, de Antiocho Epiphane, μάλιστα δὲ φεὸς τοῖς ἀργυροκόποις διείσκεῖτο καὶ χρυσοχοεῖοις. βύρσοπλάσοι καὶ φιλοπαίγνιον φεὸς τοῖς τόρευταῖς καὶ τοῖς ἄλλοις τεχνίταις. Inde & VERB. Χρυσοχοέω, ῶ, Aurum fundo, seu Aurifex sum, τὴν χρυσοχοϊκὴν ἐργάζομαι. Legitur apud Pollucem libro 7, c. 24, vbi & præcedens χρυσοχοεῖον affert vnà cum χρυσοχοϊκὴ τέχνη, & horum primitiuo χρυσοχόος. Legitur verò & apud Dinarchum, χρυσοχοεῖν ἐμάνθανε: necnon in veteri prouerbio, σὺ δ' ὦ χρυσοχόος, quod Erasmus interpretatur, Aurificem te futurum credebas. Vide & Suidam. B

C. Χρύσαμμος, ου, ὁ καὶ ἡ, Auream habens arenam. vt Pactolus qui rutilas voluit arenas. Exponitur etiam Aurea arena.

C. Χρυσαμοιβὸς, ῶ, ὁ, Qui aurum alio metallo permutat: vt qui aureos nummos permutat nummis argenteis. Seū Mensarius, Nummularius. Hesychio ἀργυρογράμμων.

C. Χρυσάμπυξ, υκος, ὁ, Habens vinculum vel reticulum ex auro, ad cohibendos & stringendos crines, ne diffluāt, & latius spargantur. vt suprà ὁ χρυστρίτης, auream mitram seu vittam habens. Homer. Iliad. ε, πολλὰ λιασθέν χρυσάμπυκας ἤπερ ἵππος. Hesiodus Theog. Ἐξ ἧς αἱ μοῦσαι χρυσάμπυκες ἐξεφύοντο, musæ aurea habentes crinalia. F

C. Χρυσάνθεμον, ου, τὸ, nomen herbæ teneræ, fruticosæ, læues proferentis caules & folia multifida, flores supramodum splendentes, luteos, orbem oculi imitantes: vnde etiam βούφθαλμον quidam appellauere. Galli Margaritas albas vocant. Hæc Gorr. Sunt tamen qui differre inter se buphthalmū & chrysanthemon dicant, præsertim quum Dioscorides quoque seorsim de vtraque herba tractet: de chrysanthemo, libro 4, cap. 58, de buphthalmo autem, libro 3, cap. 156. Ideóque cum Plinio etiam errare herbarios aiunt qui discrimen inter eas non faciūt. esse igitur chrysanthemon caltham Virgilii, de qua in Bucol. scribit, Molla luteola pingit vaccinia caltha. ab herbariis vocari calendulam: itémque ab iisdem putari esse cotulam non fœtidam, vel anthemidis speciem, floris lutei. Rursum Gorræus, Χρυσάνθεμον (inquit) dicitur à nonnullis τὸ ἀείζωον, siue sedū, maius, ab aureo seminis colore: necnon à quibusdam χρυσαυθέμου nomine vocatur τὸ ἑλίχρυσον, vt scribit Diosc. atque etiam ἡ χρυσοκόμη, vt idem refert. G

C. Χρυσάορ, SIVE Χρυσάορος, Aureum habens ensem. Ambo apud Hesychium: qui tamen prius χρυσάορ exp. χρυσοήλιος & χρυσοκίθαρις, vt Suidas quoque posterius χρυσάορον exponit non solùm χρυσοφάσγανον, verùm etiam χρυσοκίθαρον. innuens vterque ἄορος nomine posse intelligi κιθάρον etiam, siue κιθαρεῖν. Quanquam prior expositio est magis consentanea. Vnde rursum Hesych. χρυσάορον interpr. χρυσοῦν ἄορ ἔχοντος, ὅ ὅτι φάσγανον. μάχαιραν, σπάθιον: itidémque χρυσάορον, χρυσοῦν ξίφος ἔχοντα. Proculdubio autem χρυσάορος siue χρυσάορον nomine acceperunt τὸν χρυσοκίθαρον, quoniam Apollinis est epitheton, cui cithara est maiore in vsu quàm ensis. Hesiod. Theogon. Ἀπόλλωνα χρυσάορα γείνατο Λητώ. Apud eundem in eadem Theogon. ex Medusa à Perseo ἀποδειροτομηθείσῃ Ἐξέθορε Χρυσάορ τε μέγας καὶ Πήγασος ἵππος: cui Χρυσάορ ex hoc ἐπώνυμον fuisse inditum ait, quoniam ἄορ χρύσεον ἔχεν μετὰ χερσὶ φίλῃσι. Et apud Pausaniā in Attic. Γηρυόνου τοῦ χρυσάορος. H

C. Χρύσασπις, ίδος, ὁ καὶ ἡ, Aureum scutum habēs, seu Auratū habens clypeum. vt apud Macedonas erant quidam χρυσάσπιδες & ἀργυράσπιδες. Poll.

C. Χρυσαστράγαλος, ου, ὁ καὶ ἡ, Aureos habens talos. Sunt & χρυσαστράγαλοι φιάλαι apud Poll. ex Sapph. forsan in qua sculpti sunt cælatique aurei astragali seu taxilli.

C. Χρυσαυγέω, ῶ, Splendeo seu fulgeo vt aurum, vel Auro splendeo & niteo. Vnde particip. Χρυσαυγοῦντα, quod Hesych. exponit ἀστράπτοντα, ἢ στίλβοντα. Reperitur verò & NOMEN Χρυσαυγὴς, έος, ὁ καὶ ἡ, pro Auro splendens, seu Aureo fulgore nitens, Auri in modum fulgens seu fulgidus. Vtitur autem eo Greg. Naz. itē Dionys. De situ orbis. Sic & in Epigr. legimus χρυσαυγεῖ πηῷ. I

C. Χρυσελεφαντοπήλεκτος, ου, ὁ καὶ ἡ, Ornatus auro electróque & ebore. Seu Intectus operiūsque auro, electro, ebore. vt χρυσελεφαντοπήλεκτοι ἀσπίδες, voce iocularitér à comico composita. Addita autem seu inserta compositioni fuit præpos. ὅτι, quæ ostenderet tali materia superficiem esse intectam seu ornatam, vt in ὀστράκινος. K

C. Χρυσένδετος, ου, ὁ καὶ ἡ, Auro illigatus. vt χρυσένδετος σμάραγδος, Plur. Luc. Auro illigatus smaragdus. At Poll. 10, c. 31, ex Philem. σπάθιον παρεμφαίνων χρυσένδετον. Vbi χρυσέν

δεπς idem significare videtur quod χρυσόκωπος seu χρυσολαβής, aureum habens capulum seu manubrium. A

C. Χρυσεπώνυμος, ου, ὁ καὶ ἡ, Qui ab auro cognominatus est, Cui ab auro cognomentum est impositũ. vt Ioann. Damasc. suprà in Χρυσορρήμων, vocat Ἰωάννην τὸν χρυσεπώνυμον Ioannem illum Antiochenum qui ab excellenti facundia dictus est χρυσόστομος.

C. Χρυσερασής, οῦ, ὁ, Auri amator, Auri amans & studiosus. vel potius, Nimium amans & cupidus auri, Auarus. φιλάργυρος.

C. Χρυσηλάκατος, & DORICE Χρυσαλάκατος, ου, ἡ, Aureã habens colum, Aurea colo nens. Homerus Iliad. υ, Ἤριε δ' αὐτέων χρυσηλάκατος. Hesychio χρυσηλάκατος est ἡ καλλίξυλος: quoniam ἠλακάτη dicitur etiam ὁ ξυλικὸς κάλαμος, sagittaria arundo. Pind. verò χρυσαλάκατον μελίαν vocat hastã auratum hastile habentem, apud Plut. Ἰσμηνὸν, ἢ χρυσαλάκατον μελίαν, ἢ Κάδμον, ἢ σπαρτῶν ἱερὸν ῥύσιν ἀνδρῶν: respiciens ad fabulam illam de qua suprà in Σπαρτὸς, ex Ouidio & aliis. Vbi habes ETIAM Χρυσοπήληξ, Auream habens galeam, in Euripideo illo in Phœniss. loco, Γαῖα ἥ ποθ' ὑμῖν χρυσοπήληκα τάχυν Σπαρτῶν ἀνῆκεν ἀνδρῶν. nam galeæ aureæ hominum illorum è terra nascẽtium, erãt veluti spicæ culmi è terra assurgentis. B C

C. Χρυσήλατος, ου, ὁ καὶ ἡ, Ex auro ductus malleo, Ex auro cusus seu fabrefactus, seu Ex auro ductili confectus. vt χρυσήλατος πέπλος apud Aristoph. Sic χαλκήλατος.

C. Χρυσήλεκτρον, ου, τὸ, Electri species quædam ab aureo colore appellata, teste Plinio libro 37, cap. 4. Idem lib. 37, cap. 9, Tametsi iam expertes gemmarum vsu appellantur aliqui & chryselectri, in colorem electri declinãtes, matutino aspectu iucundiore.

C. Χρυσήνιος, ου, ὁ καὶ ἡ, Aureas seu auratas habenas habẽs. Hesychio ὁ χρυσᾶς ἡνίας ἔχων, ideóq; καλός. qui etiã addit à quibusdam exponi καλλίδωρος.

C. Χρυσήρης, εος, ὁ καὶ ἡ, Ex auro apratus & fabricatus. ὁ ἐκ χρυσοῦ ἡρμοσμένος. Pro Aureus seu Auratus, ex Eurip. Dicitur autem vt χαλκήρης.

C. Χρυσόμφαλος, ου, ὁ καὶ ἡ, Aureum vmbilicum seu vmbonem habens, Cui inauratus est vmbilicus seu vmbo. vt χρυσόμφαλοι φιάλαι apud Poll. l. 6, c. 16.

C. Χρυσόροφος, ου, ὁ καὶ ἡ, Tectum seu contignationem habens auratam. vel, Qui aureis est laquearibus. vt χρυσόροφος apud Luc. & Poll. l. 7, c. 24. Et apud Greg. αἱ δὲ χρυσόροφοι γενόχωροι, κατὰ τὴν ὑδῶν αὐτὴ ὑψαύχενος.

C. Χρυσουργός, οῦ, ὁ, idem cum χρυσοποιός, Aurifex. Bud. ex lib. Sapientiæ. VNDE Χρυσουργέω, ῶ, Aurum tracto & elaboro. τὸ χρυσὸν ἐργάζομαι, vt post Homerum loquitur Plutarch. Alii χρυσουργεῖν exp. τὸν χρυσὸν ὀρύττειν καὶ μεταλλεύειν.

C. Χρύσοφρις, Aurea habens supercilia, seu Cuius supercilia aurei sunt coloris. Piscis nomen apud Athenæum lib. 7, quem Archestratus ibidem ait Γανίσκον vocari Ephesi. Ibidem ex Archippo, ἱεροὺς Ἀφροδίτης χρυσόφρυς. Et libro 4, ex Matrone, Χρύσοφρυς, ὃς κάλλιστος ὢν ἄλλοις ἵσταται ἰχθύς. Plutarch. De solert. animalium eum his verbis Eratosthenis innui ait, Εὐδρομίλῳ χρύσεον ἐπ' ὀφρύσιν ἱερὸν ἰχθύ. Auratam à Latinis vocari aiunt, & diuersum esse à Chryso, de quo suprà. E F

C. Χρυσώνητος, ου, ὁ καὶ ἡ, Auro emptus. Athenæus lib. 6, scribit à Cretensibus χρυσωνήτους vocari τοὺς κατὰ πόλιν οἰκέτας, famulos vrbanos. At VERB. Χρυσωνέω, ῶ, Aurum emo, hoc est Numisma aureum argento permuto, inquit Bud. afferens ex Isocr. Trapez. παρ' ὧν ἐχρυσώνησα ἐκεῖνον τὸν χρόνον πλεῖον ἢ χιλίους τάτρας. G

C. Χρυσωρυχεῖον, ου, τὸ, Aurifodina, Locus vbi aurũ foditur, seu Vbi aurum effoditur & eruitur. Suprà in Χρυσοπλύσιον habes ex Strabone. quanquam vulg. editio ibi HABET Χρυσορυχεῖον, per o in secunda syllaba. quod non probo. ita enim χρυσωρύχος (id est auri effossor) scribendum vt τοιχωρύχος & τυμβωρύχος. Ex illo autem est χρυσωρυχεῖον.

C. Χρυσῶπος, οῦ, ὁ, Qui facie vel oculis aureis est, Aureus aspectu. Piscis nomen est apud Plutarchum De solert. animal. ITEM Χρυσῶπις, ιδος, ἡ, pro eodem. Itidem enim piscis nomen est apud Athenæum, in quo aureæ notæ refulgere dicuntur. Item nomen gemmæ, de qua Plin. lib. 37, c. 10, Chrysopis (inquit) aurum videtur esse. A H

C. Ἄχρυσος, ου, ὁ καὶ ἡ, Expers auri, Auro carẽs, nihil auri habens. Plato De leg. lib. 3.

C. Διάχρυσος, Aurea distinctus, Aurum intextum habens, vel etiam Inauratus. vt ἱμάτιον διάχρυσον suprà in Χρυσοχοεῖον. Sic Athenæus libro 5, περὶ δὲ ἡρώων εἰδώλα διήγετο, τὰ μὲν κεχρυσωμένα, τὰ δ' ἠμφιεσμένα στολαῖς διάχρυσις. Et paulo antè, εἶχον πορφυρᾶς ἐφαπλίδας, πολλοὶ δὲ καὶ διάχρυσοι καὶ ζωωτάς.

C. Ἔγχρυσος, oppositum superiori ἄχρυσος, Aurum in se habens, In quo aurum inest. Aliis etiam Inauratus. B

C. Ἐπίχρυσος, Auro inductus seu obductus, in summa nimirum sui parte, Inauratus. vt apud Herodotum, ὀπίχρυσος κλίνη, & apud Platonem De legibus ὀπίχρυσος κόσμος. Illud tamen interpretantur Lectus auro constratus: hoc verò, Aureus ornatus: acsi idem esset quod χρυσοῦς.

C. Ζάχρυσος, Abundãs auro, Diues auri, Admodum multum auri habens. idem cum πολύχρυσος. Eurip.

C. Κατάχρυσος, idem quod ὀπίχρυσος. Ex Epict. tamen κατάχρυσον ὑπόδημα pro Aureus calceus, sed perperam. C

C. Λευκόχρυσος, Aureus, interueniente candida vena. vt Plinius l. 37, c. 9, Fiunt & leucochrysi (s. lapides seu gemmæ) interueniente candida vena.

C. Πάγχρυσος, Totus aureus, Solidus ex auro, seu In solidũ aureus. Aristoph. πάγχρυσον ἔχῃς οἶκον. Itémque πάγχρυσον δέρας apud Eurip.

C. ΠΕΡΙχρυσος, Circũcirca aureus, Inauratus circumcirca.

C. Πολύχρυσος, Multum habens auri, Multo affluens auro, Auri diues, Abundans auro. Iliad. σ, Πελάμοιο πόλιν πολύχρυσον, πολύχαλκον. Hesiod. Οὔπω ἔγ' εἰδῶ πολυχρύσου Ἀφροδίτης, Veneris multo affluentis auro. Solet enim muliebre genus auro multo se exornare. Item Xen. Pæd. 4, πολύχρυσος ὁ αἰήρ. D

C. Τηνίχρυσος ῥίνη ex Epigr. pro Lima aurum atterens. Pro quo scribendũ putatur πσίχρυσος. Verùm & hoc & illud suspecta sunt.

C. ΥΠΟχρυσος, Cui aliquid auri subest, Subaureus, seu Ad auri colorem efflauescens.

C. Φιλόχρυσος, Amans auri, Cupidus auri. Luc. in Gallo, οὐπω φιλόχρυσος ἢ φιλόπλουτος, ὦ Μίκυλλε; ἢ μόνον τοῦτο ἀπαντᾷς θαυμάζεις, καὶ ἡγῇ δύδαιμον εἶ, πολὺ κεκτῆσθαι χρυσίον; Suprà Χρυσερασής: quod tamen & pro auaro ponitur & eo qui nimium auri cupidus est, in malam partem. E

VNDE Φιλοχρυσία, ἡ, Auri amor, Studium habendi aurum.

Χρύσεος, & per CONTRACT. Χρυσοῦς (vt ἀργύρεος, ἀργυροῦς, & similia) Aureus, Ex auro factus. vt χρυσοῦς κρατήρ, Plutarch. χρυσοῦν κρανίον, Luc. χρυσῆ κλίνη, apud Demetrium Phaler. χρύσεα κύκλα, Homer. Il. σ. χρύσεα τεύχεα, Iliad. ζ. χρύσεος λόφος, Iliad. σ. χρύσεος ὅρμος, Odyss. ο. θρόνοις ἀργυροῖς καὶ χρυσοῖς, Xenoph. Hellen. 1. χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ ἀναθήματα, idem Hellen. 7. χρυσᾶ ποτήρια, Plutarch. χρυσῆ φιάλη & χρυσοῦν φιάλιον, idem & Athen. πόμισμα χρυσοῦν καὶ ἀργυροῦν, idem Plut. in Lyc. χρυσᾶ πέδαι, idem, & Lucian. ὄρη ὅλα χρυσᾶ, idem Luc. in Hermotimo. χρυσῆ πλάτανος, Xenoph. Hellen. 7. χρυσῆ αὐλεῖ δραί, Plutar. Et χρυσοῦν θέρος, idẽ. At Aristophanes ὦ χρυσοῖ θεοί, ὦ aurei dii. vt & apud Homerum ac Hesiod. χρυσῆν Ἀφροδίτην, aurea Venus: ex historia. nouerant enim in Ægypto Veneris aureæ lucum. (vide autem & alia de hoc epitheto in Χρύσεος) Item χρύσεον ὄμμα τὸ τᾶς δίκας apud Athenæum libro 12, & χρυσῆν ψυχὴν apud Synesiũ, Epist. 17. Et ἦθος χρυσοῦν apud eundẽ rursũ Athenæũ, apud quem & ἔπη χρυσᾶ, & χρυσῆ παροιμία. Vbi metaph. est. appellantur enim χρυσᾶ, quoniam sunt veluti aurũ pulchra & præstantia, ipsique auro pretio & præstantia conferenda. vt Synes. quoque epist. 23, αὐ αὐτὸς ὑμᾶς νῦν καὶ τὰ χρυσᾶ παιδία καὶ ἡ καλλίπαις μήτηρ αὐτῆς, aurei & pulchri liberi tui. Alioqui homo etiam χρυσοῦς dicitur pro χρυσεα eius statua, Aureum eius signum seu simulacrum. Plutarch. De oraculo Pyth. τοῖς χρυσοῖς βασιλεῦσι Τύποις παρέστησε χρυσῆν ἑταίρειαν, de Praxitele statuario. Lucianus in Tim. χρυσοῦν αὐτὸν ἀνάστησαι τὴν Τίμωνα παρὰ τὴν Ἀθηναῖων. Item χρυσοῦς dicitur pro χρυσοῦς στατήρ, F

Aureus stater, vt Latinè quoque Aureus reperitur pro Aureus nummus. Athen. lib. 4, πλεῖστοι δὲ χρυσῆ πέντε χρυσῶν, quinque aureorum. Plutarch. in Galba, ἑκάστῳ χρυσοῦν διανέμων, vnicuique aureum tribuens. Idem in Pericle, ἀπεστέλλει ἀνὰ μυρίους χρυσοῦς. Et in Apophthegm. δισχίλιοι χρυσοῖ. Phalar. in epist. χρυσῶν ἑξακοσίων ὁλκὴν, pondo sexcentorum aureũm. Rursum Plutarch. Apophtheg. χρυσοῦν Δαρεικῶν. vt Pollux libro 9, ait, καὶ οἱ μὲν, Δαρεικοὶ ἐκαλοῦντο στατῆρες, οἱ δὲ, Φιλίππειοι, οἱ δὲ, Ἀλεξάνδρειοι, χρυσοῖ πάντες ὄντες. Vbi etiam subiungit, si χρυσοῦν dicamus τὸν στατῆρα: at non vicueersa. Adiecto autem substantiuo apud Athenæum libro 14, δώσω σοι οὐ χρυσοῦς δέκα στατῆρας. In ouo etiam τὸ χρυσοῦν dicitur Vitellus. τὸ λεκιθῶδες: quoniam nimirũ flaui seu fului atque aurei est coloris. Athen. libro 9, ὑποπαρείων δὲ μέρη χόρων, καὶ μήτρας πόμοις, καὶ ὠὰν τὰ χρυσᾶ. Sic ibidem & alibi sæpe, teste Bud. VNDE Χρυσεοκόμης, ου, ὁ, Aureas habens comas, Auricomus. Apud Aristotelem Rhetor. libro 3, Χρυσεοκόμα Ἕκατε παῖ Διός. Legitur & apud Eustathium. Is enim pag. 432, quũ dixisset apud antiquos ἔπαγνον κόμης εἶδος τὸ ξανθὸν, subiungit, διὸ καὶ ἠλιώδης κόμη, καὶ ἠλιῶτα, ἡ ἰδιαύτη· καὶ χρυσία δὲ, καὶ ὁ ξανθὸς ἔχων, χρυσεοκόμας. Inde ET Χρυσόγνωος, ου, ὁ καὶ ἡ, Aureum habens dorsum, Qui aureo seu aurato est tergore. Metaphoricè apud schol. Euripidis, χρυσεόγνωος ἀσπίς. suprà Χρυσόγνωος habuimus. NECNON Χρυσεοπηνής, Ex aureis staminibus contextus. Eurip. Orestæ. χρυσεοπηνήτων φαρέων μαστὸν ὑπαρπέλοντ' ἐσιδὼν Vbi scholiastes quoque exponit, ὅν χρυσοῦ κατασκευασθέντων. ITEM Παγχρύσεος, Totus aureus, seu In totum & in solidum aureus, Omni ex parte aureus. Homerus Iliad. β, — δύσανοι παγχρύσεοι ἠερέθοντο. Hesiod. παγχρύσεα μῆλα φυλάσσει. SED ET Ἡμίχρυσος videtur esse ex χρυσοῖς significante χρυσοῦν στατῆρα, seu aureum nummum, vt Pollux innuit. Is enim post locum in Χρυσοῖς citatum, subiungit, Anaxandridem dixisse etiam Ἡμιχρύσους. Si itaque ex illo χρυσοῖς cõpositum est, significat, Dimidiatus stater aureus, seu Nũmus aureus dimidio statere valens: vt ἡμιχίνιξ dicitur Dimidiata chœnix. Sin à χρυσὸς, erit Dimidius aureus, id est, Dimidia ex parte aureus, oppositum τοῦ παγχρύσου seu ὁλόχρυσος. Fingere enim ὁλοχρυσος possumus, ita vt dicitur ὁλοπόρφυρος, ὁλόστεος. A B C D E

Poetæ dicunt ETIAM Χρύσεος pro Χρύσεος, metri causa inserto ι, vt & in Χαλκειος. vt χούσεα εἵματα, Il. σ. χούσεα κάνεια, Odyss. κ. χούσεα ἅλματα, Iliad. θ. χουσείη κερκίς, Odyss. ε. χουσείαι πύλαι, Odyss. ι. Et πέδαι χουσεαι, Iliad. ν. Necnon χουσείη Ἀφροδίτη, Virgilio itidem Aurea Venus, Iliad. ι, Οὐδ' εἰ χουσείη Ἀφροδίτα κάλλος ἐείδει. Cur autem χουσείη dicatur, suprà ex Iustino docui. Eustath. verò vel διὰ τὸ χουσοφορεῖν, vel διότι χουσοῦ τὰ κατ' αὐτὴν αὐξάνεται vocatam χουσὴν ait. vt videlicet suprà πολύχρυσος nominatur. Nisi potius formæ & eximiæ pulchritudinis causa ita nominata putetur. F

Χρύσινος, ου, ὁ, Aureus, Ex auro factus χυσοῦς. Sicut verò χρυσοῦς dicitur interdũ pro χρυσοῦς στατήρ, Aureus stater, seu Aureus nummus. ita & χρύσινος, pro aureo nummo. Synesius epist. 129, ἑδεξάμην χουσίνους ἑξήκοντα, Aureos sexaginta. G

Χρυσότερος, Magis aureus Sappho apud Demetr. Phal. πολὺ πακτίδος ἀδυμελέστερα, χρυσοῦ χρυσότερα, Magis aurea auro, seu Pulchrior & præstantior auro.

Χρυσίον, ου, τὸ, idem quod χρυσὸς, vt ἀργύριον idem quod ἄργυρος. Athen. lib. 5, διὰ τὸ αὐτάνιον εἶδός τοῦ χρυσίον τοῦδε τοῖς Ἕλλησι. Plutarch. De oraculo Pyth. ὀβολὸν τῶν θηκῶν χρυσίον ἐχούσῃ πολὺ, in qua multum auri erat. Idem De non fœnerando, τάλαντα πεντακόσια χρυσίου ἀπέφθου. Athen. l. 12, χρυσίου μυριάδας χιλίας, ἀργυρίου δὲ μυρίας μυριάδας ταλάντων. Plutarch. Alexandro, βασιλικὰ χρυσία κομίζοντα. Æschin. in Ctesiphontem, κομίσαντα εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸν ἐκ Μήδων χρυσίον. Idem in eadem orat. βασιλικοῦ χρυσίου ἀπεστέρησας. Plurali numero τὰ χρυσία dicuntur modò nummi aurei, modò vasa & instrumenta, modò ornamenta alia ex auro. Plato De republ. libro 1, δικαιοσύνῃ δὲ ζηπεῶτης, πρᾶγμα πολλῶν χρυσίων πημώτερον. Ornamẽta aurea ita vocauit Petrus Apost. epist. 1, c. 3, χρυσίων περίθεσις, id est, aurea ornamenta quæ sibi circumponunt mulieres. Sic legimus apud Thucyd. lib. 2, καὶ αὐτῆς τῆς θεοῦ τοῖς περικειμένοις χρυσίοις, ornamẽtis aureis quibus circundata erat dea Pallas. Et Synes. epist. 3, καὶ χρυσία καὶ λίθους ἐξήρτητο καὶ περιέκειτο, monilia aurea & gemmas. seu aurum & gemmas. Plutarch. ἐδόκεις τις εἶ; δίδωμί σοι καὶ τὰ χρυσία καὶ τὴν πορφύραν. Et rursum in Artox. δίδωμί σοι καὶ τὰ χρυσία φορεῖν, ὡς γυναικὶ, καὶ τὴν στολὴν, ὡς μαινομένῳ. ‖ Χρυσίον dicitur etiam τὸ περὶ παιδίων αἰδοῖον, pudendũ puerile, teste Hesych. VNDE Χρυσοβόστρυχος, Aurum cincinnis implexum habens. vt apud Homerum Iliad. ρ sunt πλοκαμοὶ οἱ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἐστρέπετο. Philoxenus apud Athen. lib. 13, de Galatea amasia Cyclopis, ὦ καλλιπρόσωπε χρυσοβόστρυχε Γαλάτεια χαριτόφωνε, κάλλος ἐρώτων. (Suprà χρυσοκόμης etiam dicitur qui habet aurum capillis intextum) Nisi sit, Quæ habet aureolos cincinnos, id est Aurei coloris, Flauos in modum auri. H

Verùm sciendum est, pro χρυσία legi ETIAM Χρυσεῖα. vt quum Poll. lib. 7, cap. 24, scribit χρυσεῖα apud comicos dici ὀπὸ τῶν γυναικείων κοσμημάτων, de muliebribus ornamentis. id est de aureo mulierum mundo. Strabo autem χρυσεῖον videtur accepisse pro auraria officina, lib 3, p. 63, τῶν ὀ χαλκουργῶν (sed repono χαλκουργεῖον) πνὰ καλεῖται χρυσεῖα, ἐξῶν πεκμαίρονται χρυσὸν ἐξ αὐτῶν ὀρύττειν πρότερον. Sic χαλκεῖον dicitur officina araria. C

Χρυσὶς, ίδος, ἡ, Aurea. peculiariter verò Aurea phiala, subaudiendo φιάλη. Scribit enim Athen. libro 11, Athenienses argenteas quidem phialas vocare ἀργυρίδας, aureas autem, χρυσίδας. vbi etiam ex Cratino affert, χρυσίδι ἀστέρδων. Et ex Hermippo, χρυσίδ' οἴνου πανσέλινον ἐκπιὼν ὑφείλετο. Et ex Pherecr. Στεφανούς τε πᾶσι κ' ὀμφαλωτὰς χρυσίδας. Vtitur in eodẽ significatu Aristoph. quoque in Pace. Sed & Poll. lib. 6, cap. 16, χρυσὶς δὲ καὶ ἀργυρὶς, (inquit) φιάλαι μὴν ἄμφω, ζωῦμα δὲ ὀκ τῆς ὕλης ἔχει. ‖ Item χρυσὶς dicitur pro χρυσῆ ἐσθὴς & χρυσῆ κρηπὶς, Aurea vestis, Aurea crepida seu Aureus calceus. Lucian. χρυσίδας ἠμφιεσμένοι, aureas vestes. vt ἀλουργίδες & πορφυρίδες dicuntur. Idem Lucian. χρυσίδας ὑποδέου, ὑπὸ αὐλῷ καὶ τυμπανίοις ὄρυθμα βαίνε, aureos calceos. B. D E

Χρυσίτης, ου, ὁ, Aureolus, Auri colorem referens. Cuius FOEM. Χρυσίτις. vt χρυσίτις ἄμμος apud Herodorum, Arena aureola, seu Aurea. id est, quæ aureo colore est, & ex qua aurum coquitur. Sic Strabo lib. 3, pag. 63, ὁ δὲ χρυσὸς οὐ μεταλλεύεται μόνον, ἀλλὰ καὶ σύρεται. καὶ παφέρεται δὲ ὁ ποταμὸς καὶ ὁ χείμαρρος τὴν χρυσίτιν ἄμμον πολλαχοῦ, καὶ ὧν τοῖς αὐόδροις τόποις οὖσαν. Et rursum ibidem χρυσίτις καὶ ἀργυρίτις γῆ. quam Herodianus χρυσίζουσαν γῆν appellat. Gorr. χρυσίτις γῆ interpr. Terra aurea: ex Galeno tradens, esse terram quæ ex metallis sumitur, auri plurima frusta habens: non quidem per totam ipsam terram immista, sed contigua coniunctáque paruis terræ particulis, quæ ab igne in fornacibus fusa secũ coëunt. Itidémque χρυσίτις λιθάργυρος dicitur pro χρυσίζουσα, quæ nimirum aureo seu flauo colore splendet: de qua Dioscor. lib. 5, cap. 24, & Plin. lib. 33, cap. 6: necnon suprà in Λιθάργυρος. Idem verò Plin. & lapidis chrysitæ meminit lib. 36, cap. 22. & lib. 37, cap. 10, Phloginos, (inquit) quem & chrysiten vocant, ostreæ Atticæ assimilata inuenitur in Ægypto. Alioqui χρυσίτης λίθος seu χρυσίτις, dicitur etiam Lapis Lydius, coticula nimirũ illa qua aurum probatur affrictu. vt Poll. docet, qui lib. 7, c. 24 ait, καὶ ἡ βασανίζουσα τὸν χρυσὸν, χρυσίτης λίθος ἢ Λυδία. Rursusq; χρυσίτις vocatur à quibusdam ἡ χρυσοκόμη, vt autor est Galenus: à nonnullis etiam τὸ ἀειζωον, siue sedum maius, vt habetur apud Dioscoridem, ab aureo videlicet seminis colore. E F G H

Χρυσίδιον ET Χρυσιδάριον, NECNON Χρυσάριον, diminutiua voce, appellatur ὁ χρυσὸς, quasi Aurulum diceres. Primo vtitur Isocr. in orat. cõtra sophist. Vbi ait, ἀργυρίδιον καὶ χρυσίδιον τὸν πλοῦτον ἀποκαλοῦσι. Vtitur verò & Phalar. sed pro Parum auri. Secũdo vtitur Aristophanes. eum enim in Babylonis dixisse χρυσιδάριον pro χρυσίον, & ἱμαντιδάριον pro ἱμάντιον, sed σκώπτοντα, testatur Aristoteles Rhet. libro 3. Postremum apud Eustathium legitur p. 493, vbi ipsum à χρυσὸς deriuatum

esse scribit, vt ξυλάφιον à ξύλον.

Χρυσαλίς, ίδος, ἡ, Aureola seu Aurelia, vt Gaza interpr. apud Aristotelem De gener. animalium, libro 2, cap. 1, vbi inter insecta numeratur, itidémque Hist. animaliũ libro 5, capite 19, vbi de eiucis loquutus, μετὰ δὲ ταῦτα (inquit) αὐξηθεῖσαι ἀκινητίζουσι, καὶ μεταβάλλουσι τὴν μορφὴν, καὶ καλοῦνται χρυσαλίδες. Eustath. pag. 1329 ex veteri quodam grammatico annotat χρυσαλίδα vocatam fuisse etiam τὴν μηλαύλιον seu μηλόνιον aut μηλολόνθιον. Nisi potius ita nominatum est τὸ χρυσομηλολόνθιον, ab aureolo colore, vel ὁ χρυσοκάνθαρος. nam has esse species quasdam τῆς μηλολόνθης docui suprà. Sed sciendum est, apud Eustathium, & in posteriore Aristotelis loco, scribi gemino λ hoc vocabulum: in priore autẽ loco, scribi vnico, vt & apud Plin. l. 11. c. 32 & 35: duplici rursum apud Hesychium.

Χρυσαίζω, Orno seu Exorno, nimirum mundo aureo & aureis monilibus ac vestibus. Vnde apud Hesych. χρυσαίζεται, κοσμεῖται. fortasse autem ibi reponendum est χρυσῷ κοσμεῖται.

Χρυσίζω, Auri speciẽ gero, Auro similis sum, Sum aureolus. Herodian. libro 5. ἡ δὲ χρυσίζουσα παμπλείστη τῶν ἐσθῆτος. Vbi Polit. Aurosam substrauerat arenam. Suprà χρυσῆς ἠῆ & ἄμμος vocata fuit quæ hîc χρυσίζουσα. Athen. lib. 7, de stromateo pisce, ῥάβδεις ἔχων δι' ὅλου τοῦ σώματος πεπαμμένας χρυσιζούσας, Aureolas virgas, Auri colore micantes. Item χρυσίζει τῇ χρόᾳ dicitur pro Aurum colore imitatur, Dioscor.

Χρυσόω, ῶ, Auro, id est Auro obduco seu induco, Inauro, Deauro. χρυσὸν ἐπιχέω, vt Homer. loquitur. Vnde partic. κεχρυσωμένος suprà in Διάχρυσος.

Χρύσωμα, ατος, τὸ, Vas aureum. Lysias, ἐν τῷ περὶ χρυσοῦ τείπους, apud Pollucem & Athenæum libro 6, ἐργαστήρια τὰ χρυσώματα ἐπὶ τῶν διδόναι. Idem Athen. libro 5, in pompa Ptolemæi Philadelphi, οἱ τὰ χρυσώματα φέροντες, κρατῆρας Λακωνικοὺς πέντε. VNDE Χρυσωμαθήκη, ης, ἡ, Aureorum vasorum repositorium, Aureæ supellectilis conditorium. Athen. ibidẽ, χρυσωμαθήκη χρυσῆ δραχμὴ δέκα.

Χρύσωσις, εως, ἡ, Auratura. seu Deauratio, Inauratio. Plutar. χαίροντα χρυσώσεσιν ἀκπαμῦχ.

C. ΚΑΤΑ χρυσόω, ῶ, itidem Deauro, Inauro. vnde καταχρυσόω, Deaurare, Inaurare. Affertur & καταχρυσώντες τὴν πόλιν ex Plutarchi Pericle, pro Auro vrbem illustrantes.

C. ΠΕΡΙ χρυσόω, ῶ, similiter Deauro, Inauro, Auro obduco, Auro circumuestio.

Χ Ω Λ Ὸ Σ, ού, ό, Claudus. Homerus Iliad. σ, — ἤμ' ἐθέλησε Κρύψαι χωλὸν ἐόντα, quòd claudus esset. Verba sunt Vulcani, qui ἀμφιγυήεις alibi dicitur, & κυλλοπέδης seu κυλλοποδίων. Plutarchus Pericle, de Artemone quodam, qui περιφόρητος cognominabatur, χωλὸν ὄντα καὶ φορείῳ πρὸς τὰ καταπίπτοντα τῶν ἔργων προσκομιζόμενον. Idem in Polit. præcept. τὸν ἡμέρᾳ μιᾷ χωλὸς ὢν περιήρουν, de Horatio Coclite. Idem De aud. poem. Δημωνίδου τὸ χωλὸ κρηπίδες. Lucian. in Demon. οὐδέν ἐστιν ἀναιρωτότερον χωλοῦ περιπατητικοῦ, claudo peripatetico. Rursum Homer. cum accusatiuo, Iliad. β, de Thersite, Φολκὸς ἦλθε, χωλὸς ἑτέρω πόδε, claudus altero pede. Cũ datiuo Plutarch. Sympos. 9, πότερον σκέλει χωλὸς ἦν ὁ Φίλιππος, vtro pede claudicaret Philippus. Transfertur ad alia etiam, ad metrum, ad periodum, ad naturam, ad virtutem. Legimus enim apud Demetrium Phaler. λοιδορῆσαι βουλόμενος τοῖς ἐχθροῖς, ἐθραυσε τὸ μέτρον, ᾧ ἐποίησε χωλὸν αὐτὸ ὁ θεός, de Hipponacte inuentore iambici metri τὸν σκάζοντος, seu τὸν χωλιάμβου. Itidémq; apud eundem rursum, περίοδος ἀπεκεκομμένη καὶ χωλὴ ὁμοία. Et apud Platonem, χωλὴ φύσις, Clauda natura, id est manca & ἀτελής. vt & apud Plutarch. de educatione liber. κοινὸν τοῦτ' αὐτὸ ἀνάγκη χωλὸν γίνεσθαι τὴν ἀρετὴν, claudam, seu mancam & imperfectam. Plato cum datiuo etiam, libro 7, De republ. pag. 100, φιλοπονία οὐ χωλὸν δεῖ εἶναι τὸ ἀψόμενον, τὰ μὲν ἡμίσεα, φιλόπονον ὄντα, τὰ δὲ ἡμίσεα, ἄπονον. Rursum Plutarch. in Cimone, τὴν Ἑλλάδα χωλὴν dixit, claudam Græciam. At χωλὴ βασιλεία intelligendum de regno seu imperio quod à claudo administratur. vt apud Xenophontem Hellen. 3, de Diopithe ξενομολογῶ, Λεωτυχίδῃ ξυναχορεύων εἶπεν ὡς καὶ Ἀπόλλων χρησμὸς εἴη φυλάξασθαι τὴν χωλὴν βασιλείαν. vbi respicitur ad hoc oraculum scriptũ apud Plut. De orac. Pyth. Καὶ σθένει ἀμπεδος βλάψῃ χωλὴ βασιλεία. nam ταῦτα ἐστιν εἰς τὴν Ἀγησιλάου χωλότητα, inquit Plut. Eupolis verò etiam τὸν τὴν χεῖρα πεπηρωμένον appellauit χωλὸν, teste Polluce, libro 4, c. 25, afferente hunc ex eo versum, Οὗτος χωλὸς ὅτι τὴν ἑτέραν χεῖρ' εὖ σφόδρα. Procul dubio autem per iocum comicus ita vsus est hoc verbo, vt si apud Latinos quispiam diceret Manu altera claudicat.

C. Χωλοποιὸς, οῦ, ὁ, Claudum seu claudos faciens, Claudicatem afferens. Aristoph.

C. Χωλίαμβος, ου, ὁ, Iambus claudicans. vt sunt iambi Hipponactei, qui & σκάζοντες nominantur. nimirum vltimo pede non rectè incedentes, sed claudicantes, spondeo iambi loco posito. Vtitur autẽ hoc vocabulo Demetr. Phaler.

C. Ἀμφίχωλος, Vtrinque claudus, Vtroque pede claudicans. ἀμφοτέροις τοῖς ποσὶ χωλός. qui à poetis dicitur ἀμφιγυήεις.

Χωλότης, ητος, ἡ, Claudicatio seu Claudicatio, Claudum esse. vt ἡ τοῦ Ἀγησιλάου χωλότης, paulo suprà in Χωλός. Metaphoricè autem in metro etiam χωλότης dicitur. vt apud Athen. lib. 14, ἀκέφαλοι δέ εἰσιν οἱ ὅπῃ τῆς ἀρχῆς τὴν χωλότητα ἔχοντες. vt Homericus iste, Ἐπειδὴ ἰῆτάς τε καὶ Ἑλληνοπονίων ἰκόντο.

Χωλαίνω, Claudus sum, Claudico. Gregor. μέχρι τίνος ἐπ' ἀμφοτέραις χωλαινεῖς πᾶσι ἰγνύαις; quousque ambobus claudicabis poplitibus. Passiuè etiam χωλαίνεσθαι pro χωλοῦσθαι, claudum fieri. vnde aor. 1, ἐχωλάνθη, factus est claudus. Inde & VERBALIA Χώλασμα, ατος, τὸ, ET Χώλασις, εως, ἡ, Claudicatio. χωλότης. Illud, in Hippiatria: hoc apud Epictetum.

Χωλύω, Fut. σω, itidem Claudus sum, Claudico, vt χωλαίνω. Homerus Iliad. υ, Ἥφαιστος δ' ἅμα τῶν γε κίε, σθένει βλεμαίνων, Χωλεύων, ὑπὸ δὲ κνῆμαι ῥαῖοτο φάσγαι. Et Iliad. σ, itidem de Vulcano, βῆ δὲ θύραζε Χωλεύων: item, αἰνῶς Χωλεύων. Sic Epigramm. lib. 2, in medicos, Ζῶν δ' χωλεύειν (φησὶν) ἐμέλλε πάλαι, si enim vixisset, claudicaturus erat. Metaphor. Galenus Symptom. libro 4, τὸ χωλεῦον παρ' αὐτῷ τοῦ λόγου, qua parte claudicat disputatio. ‖ Transitiuè etiam pro Claudum reddo, vel etiam mancum & mutilum. vt Galen. in suo lexico annotat Hippocr. χωλεύσειν vsurpare pro αὐτάπηρον καταστήσειν ἀθῆρον πιέσειν. Itidémque χωλεύεσθαι est Claudum fieri, χωλοῦσθαι. Luc. De sacrific. οὐδὲ ἄρτον τὸν πόδε χωλεύεσθαι δὲ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ πώματος, ὅπερ ἐρρίφη ὑπὸ τοῦ Διὸς ἐξ οὐρανοῦ, de Vulcano. VNDE Χωλεία, ας, ἡ, Claudicatio. Poll. libro 4. cap. 25. Et COMP. Ἀπεχωλεύω, Claudum reddo, vt ἀπεχωλόω. vnde apud Xenophontem Pæd. 7, pag. 366, ἀπεχώρησαν, καταλιπόντες τοὺς τὴν κλίμακας καὶ τοὺς νεκρούς, ἔνιοι δὲ καὶ ζῶντας ἀπεκεχωλευκότες. ITEM Q. Κατεχωλεύω. Gregor. ὁ κατεχωλεύων θεὸς τοὺς θεοὺς λυπουμένων. καὶ δρεπάνας ταῖς κνήμαις ὑπερωπλισμένος, deos claudicãdo oblectas, B. Loquitur autem de Vulcano, respiciens ad locum Homeri paulo antè in Χωλεύω citatum.

Χωλόω, ῶ, Fut. ώσω, idem quod χωλαίνω & χωλεύω, quatenus quidem transitiuam habent significationem. hoc est Claudum efficio. Vnde pass. χωλοῦσθαι, Claudum fieri. Hippocr. περὶ φύσιος παιδίου, non procul ab initio, ἔστι δ' ὅτε καὶ κίνδυνος ἐν τῷ τοιούτῳ χωλοῦσθαι. Nisi generalius hîc accipere malis pro Mancum & mutilum fieri.

Χώλωμα, ατος, τὸ, Claudicatio. Item generalius Mutilatio. πήρωμα. Hippocr. De articulis, φυσᾶν δὲ τὸ ὀφθίον, ὅκως αὐ ξυμφέρῃ τοῖς αἰαλήψιας ποιέεσθαι. ἄλλα δ' ἄλλης τῶν χωλωμάτων δέεται αἰαλήψιος.

Χώλωσις, εως, ἡ, idem. Hippocr. initio libri 2 Prorrhet. τοῖς φυσιεπίνταις περὶ τε τῶν χωλωσίων καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων.

C. Ἀ Π Ο χωλόω, ῶ, idem quod simplex χωλόω, Claudum reddo: interdum etiam, mutilum & mancum. Vnde pass. ἀπεχωλοῦσθαι, Claudum fieri. Pausan. Phocic. p. 251, οὐτοῦτα ἀπεχωλοῦντο οἱ ἵπποι. Itémque ἀπεκεχωλῶσθαι apud Poll. lib. 4, cap. 25.

Χ Ω Ρ Ὸ Σ, ου, ὁ, Locus. Hom. Il. ψ, Χώρον μὲν πρῶτον ἐπὶ χώρῳ ἄπαντα Ὅσσον ἐπεὶ χέκης. Inuenitur & hic versus duobus in locis, Ἐν καθαρῷ, ὅθι δὴ νεκύων διεφαίνετο χῶρος. sed vno in loco additur πεπλεόντων, in proximè sequente versu. Apud eundẽ legimus etiã χώρον ἀϊδὴς ὑλήεντα, ἠτε χώρῳ ἐν οἰοπόλῳ. At Od. λ, ἀπερπὲα χῶρον inferos appellauit: quem Virg. Sedes infernas, & sedes tartareas. Apud eundem legimus ὀλίζονες χῶροι. Il. κ, — ὀλίζονες δ' ἔπ χῶρος ἐρύκει. Vbi χῶρος reddi potest Spatium. In soluta oratione parum frequens est huius vocabuli vsus: inuenitur alioqui apud eum cuius est dialogus Axiochi nomine inscriptus: qui de inferis loquens, (quos ab Homero ἀπερπὲα χῶρον nominari dixi) χῶρον ἀσεβῶν vocat quem Latini, ac præsertim poetæ, sedem vocãt: adeo vt χῶρον ἀσεβῶν interpretari possimus sedem impiorum. Tibullus sceleratam sedem dixit.

Χῶρος, Ager, Prædium, Fundus. (qua in significatione alioqui dicitur potius χωρίον) Xenoph. Pædiæ 7, μεταὶ δὲ ὁδοὶ πορθμοῦμεν παρ' ἀλλήλους, μεσοὶ δὲ οἱ χῶροι ἐργαζόμενοι. Atque vt hîc legimus hanc vocem cum verbo ἐργάζεσθαι, sic alibi apud eundem cum verbo ἐξεργάζεσθαι: vbi scribit, πόσα δὲ ὁπόσοις ἐξεργάσατο χώροις ὁ πατὴρ, πάντα ἐκέκτητο. Ex eodem scriptore affertur ἐν χώρῳ pro In agro, Ruri.

Χώρα itidem Locus, sed reliquos etiam vsus dando huic vocabulo. Vt enim dicitur aliquis honoratum locum obtinere, item vt dicimus Locum alicui relinquere, & Aliquid repositum esse suo loco: sic apud Græcos χώρα hos aliósque vsus habet, quos etiam hoc ipsum vocabulum Locus obtinet. ita tamẽ vt alicubi alia etiam voce reddi queat. Xenophon, χώραν ἔχειν ἐνήμον, Locum honoratum habere, seu obtinere, vel Sedem honoratam. Sic apud eundem legimus πρωτέραν χώραν, Pæd. 8, ὡς τεεὶς τὴν πρωτέραν ἐμοῦ χώραν ἱδρυθῆναι. Contrà verò ἐπινεδίους χώρας dixit idem in Lacedæm. republ. εἰς τὰς ἐπινεδίους χώρας ἀπελαύνεται. Idem in Œcon. de matrefamiliãs dixit, περιελθεῖν δὲ ὅπως κοπυιδῶν εἰ τοῦ χώραν ἔχει τοῦ δεῖ ἕκαστα, circunspectantem an suo quidque loco positum sit. (Alioqui ἔχειν τοῦ χώραν, habet & aliam significationem, vt aliquanto pòst docebo) Ibidem, ὅπου ἕτυχεν ἕκαστον καταβέβληται, &, ἐν χώρᾳ ἕκαστα τεταγμένα κεῖται, inter se opponuntur. Ibidem plurali vtens dixit, εἰς τὰς χώρας τὰς προσηκούσας ἕκαστα διενέγκαιμι, suo quæque loco disposuimus, vt apud Columellam illa redduntur. Et quæ ita sunt εἰς τὰς προσηκούσας χώρας διενεχθέντα, dicuntur χώραν λαβεῖν: Pædiæ 4, ἃ δ' αὖ ἀσώματα ἦν, ἀνάγκη ταῦτα ἀεὶ τρόφιμα παρέχειν, ἕως αὖ χώραν λάβῃ. Atque vt χώραν λαμβάνειν, ita vicissim χώραν διδόναι dicitur. Athenæus, τῇ δ' ἀκαλονείᾳ μετὰ τὴν κολακείαν χώραν δίδωσιν Ἀλεξανδρίδης ὁ κωμῳδοποιὸς, Dat huic locum post illam, Secundo loco hanc ponit. At metaphoricè potius in isto Gregorii loco, οὐ χώραν δίδως ὀδυρμοῖς; Vt porro legitur in superiore illo eiusdem Xenophontis loco quem paulo antè attuli, εἰς τὴν πρωτέραν χώραν ἱδρυθῶσι, sic affertur ex Plutarcho, ἐν βασιλικῇ χώρᾳ κατῴκησε. Vbi χώρα reddendum crediderim Sede: in vulg. lex. Solio. Legitur verò & ἐπιβαίνειν εἰς τὰς χώρας apud eundem Xenophontem, τοῦ ὁ λοχαγὸν, οἱ κρατίστοις δόξαιεν τοῖς λόχοις ἀποδεικνῦναι, εἰς τὰς τοῦ τοξιαρχῶν χώρας ἐπιβαίνοντα. Illud quoque quod vulgò dicimus Faire place, ad verbum Locum facere, (si ita loqui liceat) apud Aristotelẽ legitur. Id certè quod Latini dicunt Locum relinquere, itidem Græcè habes dictum χώραν ὑπολείπειν, & quidem duobus modis: nimirum in propria significatione, & in metaphorica. In propria, vt apud Plutarchum in Præcept. de sanit. συναιωνόβιος οὖν ὁ Φίλιππος ὑπέμενε τοὺς φίλους ἑκάστῳ, καὶ δύνον πλακοῦντα καταλιπεῖν χώραν. Sic in Apophthegm. πλακοῦντα χώραν ἐκέλευεν ἀπολιπεῖν. Et in Symp. χώραν πλακοῦντα καταλιπεῖν κελεύων, Placentæ locum relinquere, id est Placentæ locum vacuum in stomacho relinquere, siue reseruare. In metaphorica autem, vt apud Synesium, εἰς τὸ μετὰ ταῦτα δίψεφέρειν ἡμᾶς τὸν χορὸν τοῦ ἱερέων, ἑαυτοῦ χώραν οὐχ ὑπολείψῃ, Sibi locum non relinquet id faciendi, id est facultatem. Bud. interpr. Locum relinquet, Liberum seruabit atque integrum. Idem κατὰ χώραν ἐᾶν ὡς τοῦ εἶχε, vertit apud Demosth. Loco non mouere, Non attingere. At κατὰ χώραν μένειν apud Isocr. Quiescere, Non moueri: vbi de fœderibus loquens, scribit, ταῦτα δὴ κατὰ χώραν μένει, καὶ πάντ' αὐτὰ κύρια ποιοῦμεν. id est, Rata manere volumus & intacta. Subiungitque hunc Thucyd. locum, οἱ δὲ πρέσβεις τρατοῦνται κατὰ χώραν μένοντες, ἐπολιόρκουν τὴν Ποτίδαιαν. vbi ait metaphoricè significare, In sua classe manere, & in sua sorte acquiescere. (Sed ego hanc interpretationẽ non admitto, nisi ad sequentem Synesii locum referatur) Additur ibidem ex Synesio, εἰ κατὰ χώραν ἐάσει μένειν ἐπὶ ἐμαυτὸν φιλοσοφοῦντα, Si non coegerit me episcopũ fieri, sed siuerit mecum met ipsum viuere, philosophantem vt institui. Hæc ille: sed hæc loquendi genera pro loco alias etiam interpretationes admittere sciendum est. vt illud κατὰ χώραν ἐᾶν, interdum est Non amouere, Non expellere: veluti quum eum qui alicui muneri præfectus erat, ea quam habebat administratione priuamus. Aristot. Œconom. 2, τὸν μὲν ὀπτμελητὴν κατὰ χώραν εἶα. Item κατὰ χώραν μένειν apud Plutarch. oppositũ τοῦ καθαιρεθῆναι. (vbi scribit, αἱ μὲν οὖν Ἀντωνίου καθηρέθησαν εἰκόνες, αἱ δὲ Κλεοπάτρας κατὰ χώραν ἔμειναν) aliam interpretationem quàm in præcedentibus locis, postulat. Quinetiam hoc loquendi genus, ἔχειν κατὰ χώραν, non vnum vsum habet. nam suprà quidem habuisti ex Xenoph. εἰ κατὰ χώραν ἔχει τοῦ δεῖ ἕκαστα, pro An suo quidque loco positum sit: at verò apud Synesium, ἔξω κατὰ χώραν, εἰ ὀκπέμψας ὀπτολῶ σαφῶς ἕκαστα ἔχουσαν, pro Resistam hic, Morabor hic, vt Bud. vertit. Alioqui κατὰ χώραν ἔχειν est etiam Quiescere, Nihil mouere, aut etiã Nihil tentare. At verò apud Aristophanem in Pluto ἔχειν non itidem absolutè ponitur, vbi dicitur aliquis οὐκ ἔχειν τὸ βλέμμα κατὰ χώραν. de eo enim dicitur qui vultum quietum & velut in sua sede fixum non habet: in Pluto, ἀλλ' οὐδὲ τὸ βλέμμ' αὐτὸ κατὰ χώραν ἔχει. Illud quoque χώραν λείπειν siue καταλείπειν lõgè aliam interdum significationem habet quàm in locis præcedentibus. Ponitur enim cum apud alios historicos tum apud Thucydid. pro Stationem suam relinquere. (qua etiam in signif. appellationem loci vsurpare possumus) vt lib. 4, αἱ χωρεῖν αὖ λιπεῖν τινὰ χώραν βιαζόμενοι. Idẽ lib. 2, post χώραν μὴ λείπωντες, addit, ἢ αὖ τῆς τεῦς τὰ χθῆ. (vbi quidam χώραν interpr. non solùm Stationem, sed simul etiam Munus) Atque vt hîc χώρα redditur Statio, sic reddi potest apud eum pariter & alios vbi κατὰ χώραν μένειν de militibus vsurpatur. Iam verò & vt dicitur Loco seu Vice, pro eodem, sic ἐν χώρᾳ hunc quoque vsum nonnunquam habet. vt ἐν χώρᾳ μισθοφόρου τοῦ, Xenoph. Loco mercenarii esse, vel vice mercenarii. Nec dubitem & ablatiuo Numero hîc vti, interpretando, In mercenariorũ numero censeri. (vt Bud. apud Themist. τὰ τεχνικὰ συμβεβηκότος χώραν ἔχει τοῦς τὰ τῆς φύσεως σώματα, vertit, Artificialia corpora accidentium numero censenda sunt: vt serra, vt lectus, & vestis) Affertur verò & datiuus χώρᾳ, sine præpositione ἐν, ex Gregorio, τῇ χώρᾳ τοῦ δερμάτος, Pro cute, Vice cutis, Cutis loco.

Χώρα, Loci spatium, aut simpliciter etiam Spatiũ. Homer. Il. ρ, ὡς οὐ γ' ἔνθα καὶ ἔνθα νέκυν ὀλίγῃ ἐνὶ χώρῃ Εἴλκον ἀμφότεροι. (Est enim χώρη datiuus ex Nominatiuo IONICO Χώρη pro Χώρα) Χώρα nõ Locus sed Loculamentum & Conceptaculum redditur alicubi à Gaza, vt annotat Bud. subiungens hunc Plutarchi locum in Demetrio, de machina, ἔνδοθεν μὲν οὖν στέγαις διεπέφρακτο καὶ χώραις πολλαῖς.

Χώρα, Solum. Item Ager. Theophr. lib. 8, idẽ itidem. Sic & in 7, πλὴν ὀλίγων τὰ γὰρ συμβάλλεται καὶ τὸ λεπτόγαιον εἶ καὶ φαφαραὶ τὴν χώραν. At pro agro affertur ex Aristot. item ex Demosth. dicente ἐν χώρᾳ κοιτᾶν γίνεσθαι pro In agro cubare. Sic certè & apud Lucam χώρα pro agro ponitur, cap. 12, ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου ἐφόρησεν ἡ χώρα. Sæpenumero autẽ latius in ea significatione agri ponitur qua dicitur ab historicis ager alicuius populi vastari. Xenoph. Hellen. 4, τὴν μὲν χώραν ἔκαε καὶ ἐπόρθει. Ibidem, πέμποντες καὶ κάοντες τὴν χώραν. Idem in Pæd. 3, πολλὰ τῆς χώρας τοῖς Ἀρμενίοις ἔρημον καὶ ἀρόν οὖσαν

διὰ τὸν πόλεμον. Sed in huiusmodi locis plerunq; redditur etiam regionis vocabulo. de qua interpr. dicam in proximè sequente tmematio.

Χώρα, Regio: ea videlicet significatione qua Galliam vel Italiam, regionem appellamas. Ita enim τὴν Ἀττικὴν vocabant χώραν, & τὴν Ῥωμαϊκὴν, vel τὴν Ἀσιανῶν χώραν, & τὴν Ῥωμαίων: itidémque in aliorum populorum nominibus. Sed plerunque substantiuum χώραν subaudiendum relinquebāt. frequenter enim Ἀττικῶν sine adiectione dicebant. Plutarch. in Apophth. τῇ δὲ Ἀττικῇ τῆς Μακεδόνων στρατοπεδευόντων, καὶ πορευόντων τὴν Θεσσαλίαν. Quidam apud Athenæum lib. 13, Εἰς κώθωνας ἀφιεν φασὶν ὃν τῆς Ἀττικῆς. Idem lib. 3, ὑπὸ γεωργοῦ φησι τῆς Ἀττικῆς πεῖ ἀπ' αὐτῆς γενομένας ἰχάδας. Pausanias in Atticis, ἀπὸ τούτης ὀνομάζουσιν Ἀττικὴν τὴν χώραν, πότερον καλουμένην Ἀκτήν. Nam hîc τὴν χώραν nō immediatè iungitur cum Ἀττικὴν: sed intelligit, Regionem ipsam, vocant Atticam, quum prius vocaretur Actæa. At verò χώραν iunctum cum Ἀττικὴν habemus apud Athenæum libro 3, ἐπαινῶν δὲ τὴν χώραν τὴν Ἀττικὴν, τάδε λέγει. Iam verò non solùm cum adiectiuo subaudiendum relinqui substantiuum χώραν sciendū est, sed & cum solo articulo. cuius rei exempla multa apud Thucyd. & Xenophontem obseruare me memini: sed nunc ex singulis singula proferre satis fuerit. Thucyd. libro 4, οὐ γὰρ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ὁρμῶνται Ἀθηναῖοι, ἀλλ' ἐκ τῆς τῆς Δηλιακλεσταιῶν. Xenoph. Hellen. 1, ὡς ὄντων πολλῶν ἐν τῇ βασιλέως. Non ignoro tamen posse etiam subaudiri γῆς. Hoc præterea sciendum est, sicut antea admonui, in quibusdam locis χώραν non solùm posse reddi Agrum, sed etiam Regionem: ita vicissim in plerisque historicorum locis posse reddi non solùm Regionem, sed etiam Agrum. Sed pluralis χῶραι redditur Regiones, non etiam Agri. veluti quum dicitur ab Aristotele Polit. libro 1, ἄλλα γὰρ ἐν ἄλλαις ἀξιοῦσι χώραις. Et à Plutarcho in Apophth. καὶ τῆς φυτῆς τὰ σπέρματα καὶ τῆς ἀνθρώπων οἱ βίοι τῆς χώρας συνεξομοιοῦται. At vero κατ' χώραν expositum in vulg. l. Regionatim, item Passim, ibidem, Illic, Eo loci, Hoc loci, In iisdem sedibus, In ea regione, mihi planè suspectum est: nec video quomodo hæc duo verba κατ' χώραν tot tamque diuersas significationes admittere possint. Adde quòd aduerbium Regionatim aliam nominis Regio significationem habet quàm eam de qua nūc agitur: vt quidem eo vsus est Suetonius. Videndū tamen an & alteram illam nominis Regio significationem apud alios seruet.

Χώρα ET Χωρίον (si Eustathio credimus) originē habet à VERBO Χαῦ significante χωρεῖν. (ex quo χαῦ est deriuatum Χαίω, vnde ἔχαδε & κέχαδε) Sed debuit potius (meo quidem iudicio) dicere Eustathius χῶρος à χαῦ deriuari: ex quo χῶρος esse factum χώρα. Certè vt quis ex χῶρος factum esse χώρα neget, at quin χωρίον ab illo sit, minimè negauerit.

Composita ex Χῶρος vel Χώρα, quum eiusmodi sint pleraque vt non ex hoc vel illo, sed ex vtrolibet cōposita videri possint, simul ponenda esse visa sunt. Alioqui post Χῶρος collocatum fuisset Χωρίον, non Χώρα.

C. Χωροβάτης, ου, ὁ, Per locum aliquem incedēs, si quidem esset à χῶρος significante locum: alioqui Per agrum incedens, si à χῶρος deduceretur, quod de agro dicitur. Verùm in neutra significatione positum affertur hoc nomen χωροβάτης, (quāuis VERB. Χωροβατῶν afferatur pro Per aliquem locum incedere, Locum aliquem circumire, ex Græcis Bibl. interpr. Iosuæ cap. 19, χωροβατήσατε τὴν γῆν: & Hesychius χωροβατῶν esse dicat ἐν τῇ χώρᾳ περιπατεῖν) sed tantùm pro quodam instrumento, cuius vsus est in aquarum libratione. de quo Vitr. lib. 8, cap. 6.

C. Χωρογράφος, ου, ὁ, Loci seu locorum descriptor. Quidam interpr. Regionis descriptor: SICVT Χωρογραφία, Regionis descriptio: quū potius Χωρογράφος sit Singulorū regionis alicuius locorū descriptor: & Χωρογραφία, singulorum regionis alicuius locorum descriptio. Dicitur enim χωρογραφία eo differre τῆς γεωγραφίας: quòd in geographia quidem describuntur τὰ καθόλου, non τὰ μερικά. ibi enim mentio fit Ægypti, at non τῆς κατ' μέρος τόπων: videlicet singularum vrbium, & aliorum locorū: contrà in chorographia mentio fit omnium. Vide & Ptolemæum. Inuenitur autem χωρογράφος cum genitiuo etiam iunctum: veluti in hoc Laertii loco, ἐγράφω δὲ καὶ ἄλλος, χωρογράφος τῆς ὑπὸ Ἀλεξάνδρου πατηθείσης γῆς. Hinc etiam VERB. Χωρογραφέω, ῶ, Locos regionis alicuius describo, Regionem aliquam describo, singula loca commemorans. Ptolemæus, καὶ οὐδὲ εἷς ἀν χωρογραφήσειν, εἰ μὴ γεαφικὸς ἀνήρ.

C. Χωρονομέω, ῶ, Locum aliquem administro, seu regionem aliquam, aut etiā agrum: vel loci alicuius negotia. siquidē νέμω hoc in composito eundem vsum habeat quem in οἰκονομῶ, atque aliis. At v. l. exp. Regionem populor, Pabulor, absque vllo exemplo. Magis tamen mirum est quod apud Hesych. legitur, χωρονομεῖ, ἀγρίζεται. sed mendi suspicione carere non potest.

C. Χωροφιλέω, ῶ, In loco aliquo libens verfor. Et simpliciter etiam Libens verfor, vt Bud. vertit apud Antiphōtem, εἰ δ' ὁν Αἴγω χωροφιλεῖ. Dicitur & φιλοχωρῶ, ac frequentius etiam ἐμφιλοχωρῶ. In v. l. est etiam χωροφιλέων quod redditur Loco detentus.

C. Χωροφύλαξ, ακος, ὁ, Loci custos. Sed existimatur potius sumptum esse hoc compositum ab ea χώρου seu χώρας significatione qua pro agro ponitur: vt sit Agri custos. In v. l. redditur Saltuarius.

C. Χῶραυλος, Suidæ ὁ περὶ χώραν διατρίβων. in qua expositione χώραν pro agro accipere videtur.

C. Χωρεπίσκοπος, Inspector qui mittitur: vt Bud. interpr. afferens ex Basilio. Sed videtur addi debere genitiuus, vel Regionis, vel alius, sequendo significationes quæ nomini χώρα datæ fuerunt. Nam alioqui ὀπίσκοπος sine adiectione inspectorem significat, vt satis notum est. In Canonibus Græcis (vt ann. v. l.) nunc Vicarius episcopi, nunc Vicarius episcopus exponitur. In iisdem remittitur lector ad epistolam Damasi papæ quarti, in Concil. libro. Certè si vicarium episcopi significet χωρεπίσκοπος, sonabit perinde ac si dicamus, ὁ ἐν χώρᾳ ὀπισκόπου ὤν, Qui est loco & vice episcopi.

C. Ἀδροχῶρος, VEL Ἀδροχῶρος, ου, ὁ & ἡ, Qui vberem regionem habitat. Ita enim existimatur reddendū, quòd Hesych. ἀδροχῶρει exponat οἱ ἄδρας ἔχοντες χώρας.

C. Διάχωροι, Spatia seu interualla quæ sunt inter cohortes, seu centurias, aut decurias. vel quocunque modo λόχοις interpretari libebit. Suidas enim διάχωροι exp. τὰ διαστήματα τῶν λόχων. qui genitiuus hoc quidem in loco ineptissimè redditur in v. l. Insidiarū. Ibi enim διάχωροι dicuntur esse Insidiarum interualla.

C. Ἔγχωρος, idem quod ἐγχώριος: in qua voce de illa quoque dicetur.

C. Εὐρύχωρος, ου, ὁ καὶ ἡ, Latum seu amplum locum habens, seu amplum spatiū, Spatiosus, Amplus, Capax. Ab Homero autem dicitur vbique ἀφύχορος, posito ο pro ω, vt Odyss. ζ. circa principium, Οἳ πρὶν μὲν ποτ' ἔναιον ἐν ἀφυχόρῳ Τρίκῃ. Sic ἀφύχορον Μυκαλησσόν, itē Λακεδαίμονα, & alias vrbes. Nonnulli tamen putarunt nō poni ο pro ω, sed ἀφύχορον dici vbi licet ἀφυβίειν. Alii χορὸς in hoc composito pro χῶρος seu χώρα poni dixerunt. Vide Eustath. Huic opponitur στενόχωρος, de quo infrà.

Dicitur ET IAM Εὐρυχωρὴς pro ἀφύχωρος. Strabo, φεξαίτης γὰρ ἀφυχωρὴ κύκλον, ἐνθῶδε καλυβοποιοῦσι. Hinc ἀφυχωρέστερος. vt ἀφυχωρέστερον τὸ ἔντερον apud Aristotelem, Latius intestinum, vel Laxius intestinum.

Εὐρυχωρία, ας, ἡ, Latum spatium, seu amplum, Locus amplus, Locus patens, seu spatiosus. Q. d. Spatiositas. Redditur etiam Liberum spatium. Thucyd. lib. 2, ὥστε πλέον τε αὐτοὺς ἔξω τῶν κάλπου ἐπίρει, βουλόμενος ἐν τῇ ἀφυχωρίᾳ δόξῃ θαι, volens in lato æquore eos adoriri. vel, in aperto mari. Idē eodē ruusum libro sic vsus est. Apud Athenæū quidā dicit ἀφυχωρίαν ποιεῖν, significās liberum ac laxum spatium. Apud Platonem autem metaphoricè, in Minoe, πολλὴ γὰρ ἀφυχωρία τῆς ὀπόδειξεως ὡς οὔτε ἡμεῖς ἡμῖν αὐτοῖς ἀεὶ κατὰ αὐτὰ νομίζομεν, οὔτε ἀλλήλοις, οἱ ἄνθρωποι, Latus est enim campus demonstrationis

quòd neque nos eadem semper de iisdem nobisq; constanter, neque cæteri mortales eadē inter se instituunt & sanciunt, vt B. vertit.

C. Περίχωρος, ου, ὁ & ἡ, Qui est circa regionem, Circumiacens regioni, aut etiam Circumiacens, sine adiectione. Redditur & Finitimus à Budæo, necnon Vicinus: & affertur ex Plutar. πάντα τὰ περίχωρα τοῖς Γερμανοῖς. Vbi nota de re dici, & datiuo iungi. Addit & hunc locum Lucæ cap. 3, vbi genitiuo iungitur, καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ Ἰορδάνου, In omnem regionem circumiacentem Iordani. (Vbi subaudiendum subst. γῆν, vel etiam χώραν: sicut in isto Gregorii loco, μὴ σῴζῃ ὃν πᾶσαν τὴν περίχωρον) Sed & homines ipsi dicūtur esse περίχωροι: veluti in hoc loco, cuius autorē non nominat, πάντας τοὺς περίχωρους ἔχοντες συμμάχους.

C. Πλησιόχωρος, ου, ὁ & ἡ, Qui habitat in loco vicino, seu regione vicina, Vicinus, Finitimus, Accola.

C. Πολύχωρος, ου, ὁ & ἡ, In quo est multum spatii, seu Amplum spatium, (vt χῶρον dictū est pro spatio etiam poni) Spatiosus, Capax. Ex Luciano De sacrific. affertur πολύχωρος dictum περὶ τοῦ ἅδου, id est de inferno. Apud Synesium autem superlat. πολυχωροτάτη Budæus vertit Capacissima: vbi scribit, πολυχωροτάτη ψυχή, τοῦς πάντων ἀρκοῦσα φρονήσειν. Quòd si πολύχωρος diceretur ἀπὸ τοῦ πολὺ χωρεῖν, eandē quidem signif. haberet, sed inter hæc cōposita locus ei dandus non esset. Hesych. ἀφύχωρον exp. μεγάλως πολύχωρον.

C. Πρόχωρος, ου, ὁ & ἡ, idem quod præcedentia περίχωρος & πλησιόχωρος, Vicinus, Accola, &c. Dicitur autem περίχωρος eadem omnino forma qua περίπορος.

C. Στενόχωρος, ου, ὁ & ἡ, (oppositū τῷ ἀφύχωρος, de quo paulo antè dictum fuit) Angustum habens spatium, Angustus, Arctus, Minimè spatiosus. Sed frequentius est SVBSTANT. Στενοχωρία, oppositum τῷ ἀφυχωρία. Est enim στενοχωρία, Angustum spatium, Angustus locus. Hinc VERB. Στενοχωρέω, ῶ, Coangusto, Coarcto, Comprimo. Alex. in Probl. Itidémque passiuum Στενοχωροῦμαι, Coarctor intra aliquod spatium, Philostrato. Vsus est & Paulus 2 ad Corinthios cap. 6. Sed interdum στενοχωροῦμαι metaphoricè ponitur, vt quum Latini dicunt, In angustiis verfor: estque ita vsus Basil.

C. Φιλόχωρος, ου, ὁ & ἡ, Qui locum amat, (intellige autem certum aliquem locum) Qui in certo quopiam loco libenter versatur, seu commoratur. Φιλόχωρος, (inquit Budæus) Qui stabulatur in certo loco, non vagabundè aut peregrinè viuit. Gregor. De theologia, καὶ τῶν ζώων, τὰ μὲν, φιλόχωρα τὰ δὲ, ἀμφίβια. HINC Φιλοχωρία, ας, ἡ, Amor quo quis locum aliquem prosequitur, & quo fit vt libenter in eo versetur. Idem Gregorius, σκέψω μοι ἤθη τε καὶ πάθη, φιλοχωρίας τε καὶ πλάνας, σωφόδεις τε καὶ ἀπόχωρήσεις. Legitur & apud Aristoph. hoc substantiuum φιλοχωρία, in Vespis. Τί ποτε τὸ χρῆμ', ὡς δεινὸν ἡ φιλοχωρία. sed hic scholiastes φιλοχωρία exponit τὰ ὀπίσω φιλεῖν. Idē scripserat antea perinde esse ac si dixisset τὸ ὀπίσω φιλεῖν. Hinc etiā VERB. Φιλοχωρέω, ῶ, idem quod χωροφιλῶ, de quo dictū fuit suprà: sed illud quàm hoc est vsitatius. Est igitur φιλοχωρῶ, Libēter in loco verfor, seu commoror, aut immoror: aut etiam habito. Intellige autem, In certo quopiam loco. Plutarch. De Socr. dæmonio, ἔοικεν, ἔφη Λύσις, ὦ Σιμμία, φιλοχωρεῖν οὐδενὸς τῶν καλῶν ἐνδεὴς γεγονὼς δι' Ἐπαμεινώνδαν. Dixerat autem antea de eodem Lytide, ἡ καταμένειν ἐνθῶδε παρ' ἡμῖν ἑαυτῷ, ἀνθρώπῳ καὶ φίλοις, ὅταν ἐκεῖ γιγνώμεθα, συνοίκοις χρησόμενον. Apud Synesium, φιλοχωρῆσαι περὶ τὴν ὕλην. Apud eundem, ὅπῃ τύπις φιλοχωρῶν. Philo cū datiuo vsus est in libro De mundo, ἀριστη γὰρ θέσιν καὶ τάξιν ἐναρμόνιον τὰ τοῦ κόσμου μέρη εἰλικρινῶς ἕκαστον, καθάπερ παιδεία φιλοχωροῦν, μὴ ζητεῖν ἀμείνω μεταβολήν. quæ Budæus ita vertit, Optimum porro situm continuámque digestionem & cohærentē partes mundi sortitæ sunt, id adeo vt vnaquæque pars loco suo vt patria acquiescens, mutationem in melius non expoſcat. Apud eūdem, vel potius apud eiusdem nominis scriptorem, legitur, in libro 1 De vita Mosis. Sed cum datiuo iunctum frequentius inuenitur BIC OMP. Ἐμφιλοχωρῶ. Estque animaduertendum, tam hoc quàm illud, quum datiuum adiunctum habet, tunc sonare simpliciter, Libenter verfor, seu commoror, aut habito. Theophylactus in epist. ἐμφιλοχωρεῖ γὰρ τῷ γηδίῳ, καὶ κοίτῳ τὸν ἀγρὸν πεποίηται τὸν ἡμέτερον, Libenter commoratur in agello. Quòd si velis in interpretatione exprimere etiam loci appellationem, vtpote inclusam illo verbo, dicendum fuerit, Lubēter agellum incolit, seu commoratur in agello, tanquam in loco quem amat. siue, quo delectatur. Apud Athen. subaudiendus datiuus relinquitur, vbi scribit, αὐτῷ δὲ οἱ μὴ ἀπέραντες εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἀλλ' ἐμφιλοχωρήσαντες, παρέδωκαν ἑαυτοὺς τοῖς Θεσσαλοῖς δουλεύειν κατ' ὁμολογίαν. Inuenitur & cum aduerbio loci: vt τοῖς ὀκεῖ ἐμφιλοχωροῦσιν ὄφεσι. quæ verba Luciani esse suspicor. Metaphoricè etiam vsurpatur hoc verbum. Syneſ. De insomn. ἐμφιλοχωρῶσαι τῷ περὶ αὐτὴν σκέμματι, Commorari in illa commentatione, tanquam in loco quo delectamur. Lucianus, ὅπου τὴν ἐμφιλοχωρούσης τῆς Ἀνδρομέδας τῇ μνήμῃ αὐτῷ.

Composita in χωρος desinentia.

C. Ἐγχώριος, ου, ὁ & ἡ, Qui natus est in ea ipsa regione in qua versatur, seu degit, Indigena. Item aliquid dicitur esse ἐγχώριον, id est patrium. Thucyd. lib. 2, εἰς ὀπιμδρυοῦσαν καὶ θεῶν καὶ ἡρώων τῶν ἐγχωρίων Ἀρχίδαμος κατέστη, Eò ventum est vt Archidamus & deos & heroes indigenas testaretur. Apud eundē p. 71, lib. eodē legimus, μάρτυρας δὲ θεοὺς τοῖς τε ὁρκίοις τότε γενομένοις ποιούμενοι, καὶ τοὺς ὑμετέρους πατρῴους καὶ ἡμετέρους ἐγχωρίους. Philostr. in epist. οἷς πᾶσιν ἥδιον χρώμεθα ἢ τοῖς ἐγχωρίοις. Ex Herodoto, ἐγχωρίη ἐσθής, patria vestis. Ex Can. 17, Chaleed. concilii, ἐγχώριος παροικία, Curia vici, seu pagi. Ex Hesiodo autem affertur χρῆμα ἐγχώριον pro Negotium domesticum: sed videdum est quomodo hæc interpretatio admitti queat. Locus Hesiodi est hic in Erg. Εἰ δὲ τοι καὶ χρῆμ' ἐγχώριον ἄλλο γένηται, Γείτονες ἀζῶσι ἕκιον, ζώσαι δὲ πνοιαί. Vbi quidam interpr. Siqua res ex alia regione acciderit: quòd alioqui videatur illud ἄλλο vacare. Nam sequendo hanc expositionē, quæ alioqui se prima fronte offert, vt ἐγχώριον χρῆμα sit ἡ χρεία ἡ συμπίπτουσα πᾶσι τοῖς ἐν τῷ αὐτῷ δήμῳ κατοικοῦσι, quē vsum illud ἄλλο habebit? (Est autem illa expositio Procli, qui certè videtur exponere potius voluisse VOCEM Ἐγχώριον. Addit enim, κώμας δὲ ἐκάλουν τοὺς δήμους. Et paulo pòst, διὸ τὰ συνήματα τῶν οἰκήσεων, κώμας ὠνόμαζον) Tzetzes in expositione huius loci illud ἄλλο prætermisit: quippe qui ita scribat, εἰ γὰρ τοι καὶ χρῆμ' ἐγχώριον ἄλλο γένηται, Γείτονες ἀζῶσι ἕκιον, ζώσαι δὲ πνοιαί. Vbi miretur etiam aliquis non immeritò, χρῆμα exponi ὑπόθεσιν & θόρυβον. Quam expositionem, aut certè aliam ei similem sequutus videtur Nic. Valla, quum interpretatus est, nam si Aduersi quic quam acciderit de more, repentè Primùm illa occurret. videlicet vicinia. (Iungo autem hæc verba De more, cum præcedentibus, quæ vulg. editiones iungunt cum sequentibus) Sed hîc quoque omitti ἄλλο videmus. Vt autē & meam ipsius tandem l. oc de loco sententiam proferam, existimo χρῆμα ἐγχώριον ἄλλο significare Aliud negotium tale qualia esse solent inter eiusdem loci incolas. Ita enim malo quàm Eiusdem regionis. Et in vocabulo ἄλλο respici puto ad id quod dixerat, Τὸν φιλέοντ' ὀπὶ δαῖτα καλεῖν. vt intelligamus, eum quē ad sacrificia vocauerimus, (quæ sacrificia χρήματος appellatione censeantur) ad epulum etiam vocandum esse. Nam si aliud χρῆμα inciderit, &c. Sed ne hæc quidem satis mihi faciunt: ideóque tātisper ea amplectar, dum meliora mihi aliunde allata fuerint.

(AT VERO Ἐγχώριον substantiuè, τόπος, & δάφνον, Hesychio)

Affertur ET IAM Ἐγχωρος, pro ea ipsa significatione quam habet ἐγχώριος. Sed parum vsitatū illud ἐγχωρος esse arbitror. Legitur alioqui inter γνώμας μονοστίχους, hoc in versu, Νόμοις ἕπεσθαι τοῖσιν ἐγχώροις καλόν, id est, Mores patrios sequi, pulchrum est. Quòd siquis dicat propter metrum positum fuisse hîc ἐγχώροις pro ἐγχωρίοις, haud certè inficiabor. Nam ita scribendo, Νόμοις ἕπεσθαι τοῖς ἐγχωρίοις καλόν, videmus esse spondæum in quarta sede.

C. Ἐπιχώριος, vsitatius quàm ἐγχώριος, idem alioqui significans. Ponitur enim itidem pro eo qui natus est in ea ipsa regione in qua versatur seu degit, & vno verbo, pro eo qui à Latinis vocatur Indigena. Redditur etiã Patrius, sicut ἐγχώριος. Interdum etiam Vernaculus, aliisque modis. Herodot. in Polymnia, ἐπιβάτευον δὲ ὑπὸ Ἑυτέων τῶν νεῶν χωρὶς ἑκάστων τῶν ἐπιχωρίων Περσέων τε καὶ Μήδων καὶ Σακέων τοιήκοντα ἄνδρες. Quæ Budæus vertit, Porro inter classiarios indigenas triceni Persæ, Medi & Sacæ in naues easdem ascenderant. Idem apud Æschinem ὑπιχώριος quidem reddit Ciuis, at ἐγγενὴς, indigena, hunc enim eius locum in oratione De malè gesta legatione, τοὺς τῶν πόλεως ὅρους καὶ τὴν δημοσίαν πρᾶξιν τοῦ πλείστου δεῖν φησὶ ποιεῖσθαι, οὐκ ὢν ὑπιχώριος (εἰρηκεναι γὰρ οὐδὲ ἐγγενὴς ἡμῖν, ita vertit, Legationis societatem & sodalitium publicum, quale est eorum qui simul legationem obeunt, magni pendere oportere inquit ille, qui nec ciuis noster nec indigena est. Plato De legibus, lib. 8, τοιοῦτον μὴν ὑπιχώριος μηδεὶς ἔτω τῶν τοῖς τὰ δημιουργικὰ πεχείρηκε διαπονεῖν. Cui opponit ξένον. Idem De rep. l. 1, καλῶ μὲν οὖν μετὰ καὶ ἡ τῶν ὑπιχωρίων πομπὴ ἔδοξεν εἶναι, indigenarum. Aristoph. ἢ τ' ὑπιχώριος ἡμετέρα θεὸς, dea quæ nobis est patria: vt Latini vocant deos patrios. Apud eundem, ὑπιχώριος Ἀθηνᾶ. Sic apud Herodianum, εἰς θεὰν ἀφίχαπον τῆς Ἰταλίας ὑπιχώριον ἀναφέροντες. Ex Aristotele affertur ὑπιχώριος πολλαχοῦ, pro Plurium locorum incola. Ex Æschine, ὑπιχώριος cum accusatiuo, videlicet, ὑπιχώριος τὴν πονηρίαν.

Nec solùm de persona dicitur sed etiã de re qualibet (sicut ἐγχώριος vtrunque vsum habere videmus) Legimus enim ὑπιχώριος φωνὴ, & ὑπιχώριος λόγος, & ὑπιχώριος ἐσθῆς, atque alia. Lucian. in Herc. τὸν Ἡρακλέα οἱ Κελτοὶ Ὄγμιον ὀνομάζουσι φωνῇ τῇ ὑπιχωρίῳ, Hercules apud Celtas Ogmios sermone vernaculo, seu lingua vernacula, vocitatur. Plutarch. in Sympos. sept. sap. καὶ τοῦ δοκεῖ τοῖς μὲν ἡμετέροις λόγοις, οὗ ὑπιχωρίας καὶ σωθῆς, βεβαιοῦν χρόνον ὑπομένειν. Affertur etiã ὑπιχώριος λόγος pro eo quod ab indigenis narratur. Ex Herodoto, ὑπιχώρια ὑποδήματα ἔχουσι, pro Gentis more calceos gerunt. (Sic autẽ τὰ ὑπιχώρια sine adiectione positum, Bud. vertit apud Lucianum, φιλόσοφος οἶμαι, τὰ ὑπιχώρια, Philosophiæ quoque more gentis studens, quantum coniicere licet) Synesius, ἡμῖν δὲ καὶ τὸ τῆς μουσικῆς χρῆμα ὑπιχώριον, ὡς οὐδὲν ἄλλο. Herodian. libro 7. τὸ, πε φυσικὸν πάντων ἔχων καὶ ὑπιχώριον, τοιοῦτον ἐποιεῖτο, δι' ὧν ὁπωσοῦν τὴν ὀρχὴν βεβαιοῦσθαι. In vulg. lex. ex Plutarcho, ὅπου ἡμίλιβον ὑπιχωρίου, frumenti vernaculi semilibram. Ex Platone De legibus, ὑπιχώριος κλῆρος, sors quæ fit in regione propria. Ex Aristophane, ἀσκεῖν τὸν ὑπιχώριον τρόπον, sectari mores patrios & assuetos. Ex eodem, οὔκουν ὑπιχώριόν πε τοῦτο μ' ἐργάζεται, rem patriam, domesticam & assuetã. In iisdem, κατ' τὸ ὑπιχώριον, sub. ἔθος, ex domestica consuetudine. Item, ἐκ ὑπιχωρίου ἔναι, ex gentis ipsius more non erit, ex Plat. De leg. Et, ὑπιχώριον ἡμῖν ἔστι, nostri est instituti. Exponunt denique τὸ ὑπιχώριον & Gẽtile, seu Gentilitium. Apud Thucydidem libro 1, τὰ ὑπιχώρια redditur Vernacula, item Domestica, (ea videlicet significatione qua opponitur Externis seu Peregrinis) οἱ δὲ ἄνθρωποι τοῖς ἀποικοῖς τῶν Τροιζηνίων, καὶ τοῦ ὑπιχώρια σφίσιν ἢ ὁμοίως ἀβασανίστως περὶ ἀλλήλων δέχονται.

Ἐπιχώριος, More seu ex more regionis, aut Pro more regionis, Vt fert mos regionis, More patrio. Aristoph. in Vesp. Εὖ γ' ἐκποιεῖς αὐτὰ κἀπιχωρίως.

Ἐπιχωριάζω, interdũ idem quod sum ὑπιχώριος. (de quo adiectiuo in proximè præcedentibus satis superque dictum fuit) vt Γλῶτα ὑπιχωριάζουσα. (eodem modo quo ὑπιχώριος φωνὴ, suprà ex Luciano) Dionys. Halic. in vita Lysiæ, ἐκφύεται τῆς Ἀττικῆς γλώσσης ἄριστος κανών, οὐ τῆς ἀρχαίας, ἀλλὰ τῆς κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ὑπιχωριαζούσης. id est Linguæ patriæ, & in vrbe celebratæ, vt inquit Budæus, qui etiam exponit εἰωθυῖας. Ego dixissem non simpliciter εἰωθυῖας, sed ἐν τῇ χώρᾳ εἰωθυῖας, vel ἐν τῇ πόλει. Idem ex Polybio, (neque enim eum sequor ordinem quem apud illum habemus, quòd intermixta sint duarum significationum exempla, alioqui diuersarum) affert hunc locum, καθόλου δὲ ὁ περὶ πλῦ αἰρεσιόφρδειαν καὶ πλεονεξίαν ὑπῆρξε ὅπως ὑπιχωριάζει παρὰ τοῖς Κρησὶν, sic frequens & vsitatus est. Et ex Athen. lib. 11, ἐστὶ δὲ λάκαινα κυλικῶν εἶδος, λεχρίδιον ἢ ἀπὸ τῆς λεκάνης, ὡς τὰ Ἀττικὰ σκύφη ἢ ἀπὸ τοῦ χρήματος ὑπιχωριάσαντος ὀνομασθῆναι. Affert verò exemplum & vocis PASS. Ἐπιχωριάζομαι ex Aristotele, ὧν ὅσαις γὰρ τῶν πόλεων ὑπιχωριάζεται τὰ νέοις συβουγωγαὶ καὶ νέας, ἁπλοῖς καὶ μικροὶ τὰ σώματα εἰσὶ, in quibus consuetum est & patrium. Exemplis autem vocis actiuæ (quæ multo frequentius vsurpatur) addi poteſt hoc ex Plut. in Lycurgo, ἐπιχωρίαζον χρηστὴ καὶ θαλίαι τὸν ἄπαντα χρόνον. Affertur ex eodem in eiusdem Lycurgi vita, ὑπιχωριάζουσα τοῖς ἀλλήλοις κακοθυμία.

Ἐπιχωρίαζω, Ad locũ aliquem vẽtito. Plato in Phædone. καὶ γὰρ τῶν πολιτῶν φιλοσοφοῦσι τινὲς παῖ τῶν Ἀθηναίων, οὐτί τις ξένος ἀφίκηται, πολλοῦ χρόνου οὐκ εἴθεν. Sed vsurpari frequẽtius sine motus significatione existimo. Lucianus, ὑπιχωριάζω αὐτοῖς Cum illis versor, vel potius Frequenter versor, aut Versor tanquam in mea regione, seu in mea patria. Bud. tamen apud Synesium ἡμῖν ὑπιχωριάζει vertit simpliciter. Apud nos moratur & versatur: in hoc loco, καὶ τῆς πόλεως ὀκτησεῶν κατὰ πολλὰ σῶν ἔξον ἐπαιελθεῖν, οὐκ ἐπαίεσιν, ἀλλ' ἡμῖν ὑπιχωριάζει.

Χωρίον, ου, τὸ, Locus, sicut χῶρος: licet illud χῶρος diminutiui formam habeat. Ponitur certè χωρίον pro loco cum ab aliis, tum à Luciano, non raro. apud quem legimus etiam χωρίον τῶν ἀστεῶν, dictum de Tartaro: sicut χῶρος τῶν ἀστεῶν suprà nominatus fuit: vbi vel locũ impiorum, vel sedem impiorum appellari posse dicit. Plutarch. De Herod. τοῦ μόνον τὸ χωρίον ἐξίωσεν. Apud Xenoph. χωρία τὰ ἱππάσιμα, loca campestria. Affertur autem ex Thucydide de mari etiam dictum χωρίον. Inuenitur χωρίον de loco ea quoque in significatione qua dicitur locus alicuius scriptoris. Athen. libro 1, ἐξηγούμενος τὸ χωρίον. Suidas, συλλογοφανὲς χωρίον, τὸ δικαῖον μὴ μετὴν συλλογισμοῦ, μὴ μετὴν δέ.

Χωρίον, Locus munitus, (Vulgò Vne place forte) Castrum, seu Castellum, Oppidulum, apud Demosth. sæpe & Plutarchum, inquit Bud. Possint autem huius significationis exempla hæc afferri: in epist. Philippi, καταλαβόντες Ἀλόννησον, οὔτε τὸ χωρίον οὔτε τοῖς φρουροῖς ἀπεδίδοσαν. Aristot. Polit. 2, Δυοῖν δὲ δὰ τὸν μέλλοντος Ἀπαρνέα πολιορκεῖν, ἐκέλευσεν αὐτὸν, σκεψάμενον ὃν πόσῳ χρόνῳ λήψεται τὸ χωρίον, λογίσασθαι τὸ χρόνου τοῦτο πλῦ δαπανῶν. Plutarch. in Apophthegm. ἀκούσας ὅτι τὸ μὲν χωρίον ἐξαλωπὸν ὄν, ὁ δὲ ἔχων αὐτὸ δεινὸς ὄν.

Χωρίον, (vt Gallicè dicitur Vn lieu aux champs, & Auoir un lieu aux champs) Ager, Prædium, Villa. Demosth. in orat. quæ πρὸς Νικόφραν inscribitur, καὶ πρὸς τοῦτοις μοι ἔλεγεν ὅτι τὸ χωρίον τὸ ἐκ χρόνου μοι τοῦτο οὐδεὶς ἐθέλει οὔτε πρίασθαι, οὔτε πίθεσθαι, Arebátque hoc vicinum mihi prædium nullum nec emere velle nec in pignus accipere. vt Bud. vertit. Idem hunc eiusdem scriptoris in orat. κατ' Ὀνήτορος locum, ὥσπερ εἶχε τὸ αὐτὸν πλῦ πρῶτα οὐδεδωκότα τῆς φυσικῆς ἀποτιμήσασθαι τὸ χωρίον, vertit, Ostendam enim eum eam dotẽ non dedisse cuius nomine se nũc affirmat prædium oppigneratum accepisse. Apud Plutarchũ aliquot locis χωρία & ἀγροὺς de vna eademq; re inuenio. Apud Pollucem χωρίον ἠμελημένον, prædium incultum.

Χωρία, Regiones, vt quidem Polit. in quodam Herodiani loco vertit.

Χωρίον, Spatium geometricæ figuræ, Id spatii quod intra concurrentes lineas figurarum continetur: vt area trigoni. Dicitur ETIAM Ἐμβαδὸν, siue Ἔμβαδον, vt alii scribunt. Cam. Et ἔμβαδον, quod & χωρίον dixere geometræ, Spatium σχῆμαπος seu figuræ. vt πεντάγωνον ὀρθογώνιον Pythagorici, cuius vnum latus, includens angulum rectum, pedum 3, & alterum 4. hoc iam habebit tertium τῆς ὑποτεινούσης πλῦ ὀρθῶν, 5, & capiet 12. Sit vnum de includentibus angulum rectum lateribus, pedum 5, alterum 12, erit τὸ τῆς ὑποτεινούσης, 13, & ἔμβαδον, 30. Huius exemplo est Galenus vsus Methodi lib. 1. Quintil lib. 1, cap. 18, vocat Spatium quod lineis continetur. Existimatur autem Aristophan. ad hanc significationem χωρίου allusisse in hoc Nubium versu, Ταῦπας ὑποτείνουσα, αἰεμέτρει τὸ χωρίον.

Χωρίον, Secundæ, vide Χοῖρον.

(Χωρίον Hesychio est δοχεῖον, & κόφινον (quod suspectum est) ἢ τε ὄρνις πτῶς. Quod autẽ apud eũ subiungitur VOCAB. Χωριακῶς, & exponitur κίνη, vereor ne sit pro Φωριασμὸς, de qua voce suo loco dictum fuit)

HINC Χωρίτης, (ab ea χωρίου significatione qua pro agro ponitur, seu prædio) Rusticus, Rusticanus. Itidémque FOEM. Χωρίτης, ιδος, ἡ, apud Lucianũ, Rustica. Redditur etiam Villica. Cæterùm, sequendo Pollucem, dicẽdum erit hoc χωρίτης à χώρα esse. Eius enim verba sunt hæc, ἀπὸ δὲ χώρας Χῶρος ἔσος, Χωρίτης λεώς, καὶ Χωριακὸν πρόβαμα, καὶ Χωριακῶς, καὶ Χωρικοὶ, καὶ Χωρικὸς ἐν βίῳ καὶ Κατὰ χώραν ἔμενε. καὶ Φιλοχωρεῖν, &c. Sed quum χωρίον multo frequentius quàm χώρα pro agro vsurpetur, & literam ι habeat, non dubito quin ista potius ab eo quàm à χώρα deriuare oporteat. Quæ autem ab eodem Polluce subiunguntur deriuata, ad alteram χώρας significationem pertinent. Scripsi porro Χωριακὸν & Χωριακῶς cum η in secunda syllaba, vt apud eum scripta extãt: quum tamen scriptura hæc minimè mihi probetur, vt docebo sequente tmemate.

(Χωρίτης secundum quosdam non solùm est ἀγρότης seu ἄγροικος, sed etiam ὁδιοῦς, si Hesychio credimus)

Ab hoc autẽ Χωρίτης EST Χωριακὸς: vt τὸ χωριακὸν πλῆθος, Rusticana multitudo seu agrestis, Rusticorum multitudo, seu agrestium. Plut. Pericle, πλῦ μὴν νόσον ἡ τοῦ χωριακοῦ πλῆθος εἰς τὰ ἄστυ συμφόρησις ἐταράξεται. Alioqui χωριακὸς est etiam Ad rusticos pertinens, aut Rusticis conueniens. VNDE Χωριακῶς aduerb. Rusticè, Rusticorum more, Vt rusticis conuenit. Bud. vertit Rusticè, in hoc Xenoph. loco, Pæd. 4. μάλα πως ἡμεῖς οὐκ ἐν χλιδῇ ἢ πεφράμμεθα, ἀλλὰ χωριακῶς, Rusticè & duriter sumus educati. Quidam autem perperam interpr. More patriæ. Cæterùm ILLVD Χωριακῶς, quod apud Pollucem legitur cum η, SICVTET Χωρικὸν, non dubito quin mendose scriptum sit: vel potius neminem id inficiaturum puto. Cur enim hæc literam η in secunda, potius quàm χωρίτης, habeant? Adde quòd hoc deriuatum à nomine, coincideret (vt grammaticorum quorundam verbo vtar) cum deriuato à verbo χωρῶ. Suidas habet, Χωριακὸς, ὁ χωρίτης, ὁ ἰδιώτης. ATVERO Χωρικὸς, quod apud eũdem legimus, mẽdi suspicione liberare possit fortassis ADVERB. Χωρικῶς apud Synesium in epist. (quãuis alioqui & Χωριακῶς apud eundem) καταστίει τὶς ἀνθρωπος χωρικῶς ἐσταλμένος, Rusticè vestit. i. Rustico amictu vestitus, vel Rustico more. Fueritq; itidẽ Χωρικὸς idẽ quod Χωριακός.

Etiam VERB. Χωριάζω ad χωρίον pertinet, vtpote significans Rusticor. Illo autem vsum puto Herodotũ.

DIMIN. Χωρίδιον, ου, τὸ, Agellus, Prædiolũ. Plut. De exilio, τειχηλίων δραχμῶν χωρίδιον ἐωνημένον. Lysias dixit etiam χωρίδιον μικρόν. ATVERO Χωρίφιον diminutiui quidem & ipsum formam habet, sed ad vocem χώρα potius pertinere videri possit. Exponitur autẽ in v. l. Ager sationalis: & λῆιον, ex schol. Theocriti. Ab Hesychio ἀγρὸς exponitur χωρίφιον & χωρίον.

Verbum Χωρῶ cum suis deriuatis.

Χωρέω, ῶ, ita fit à χῶρος seu χώρα, (quum significat locum siue sedem) vt à Gallico Place fit Placer, & Deplacer. veluti quum dicimus Se placer en quelque lieu, & contrà Deplacer de quelque lieu. Sed αἰὰ χωρεῖν quidem compositũ conuenit cum nostro illo composito Deplacer: at χωρεῖν non vsquequaq; verbo Placer respõdet. Prius enim est illud quàm hoc. quoniã tum demum quũ in aliquem locũ venerimus, in eo sedem capimus. Dico igitur Χωρῶ esse Accedo, (vt Ἀναχωρῶ, Recedo) Venio, Proficiscor. Eurip. χώρει σὺ δεῦρο, Huc accede, Huc concede, Huc veni. Sic Aristoph. Nub. Χώρει πικυπάζεις ἔχων πεῖ πλῦ θύραν; quod Gall. dicas, Vien auant. Interdũ verò χώρει est Proficiscere, Abi. Eurip. in Medea, Ἀλλ' ἔα, χώρει, καὶ κόμιζ' Ἰάσονα. Interdum verò & aliis modis reddi potest. vt ex Sophocle affertur in Aiace, χωρῶ πρὸς ἔργον pro Cõfero me ad opus, Eo ad illud opus. Ex Aristoph. autem, χωρεῖ πρὸς ἔργον pro Exit in actum. Thuc. πρὸς ξύμβασιν ἐχώρησαν, Ad compositionem deuenerũt, seu descẽderunt. Iungitur & aliis præpositionibus, cum quibus aliter atq; aliter redditur. Matth. 15, v. 17, ἢ πᾶν νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ εἰς πορδὸν ὑφιον εἰς τὸ στόμα, εἰς πὶν κοιλίαν χωρεῖ, καὶ εἰς ἀφεδρῶνα ἐκβάλλεται; In aluum concedit. vel, In aluum abit. Thuc. lib. 1, εἴπινές που δέδοιξαν, πρὸς τοῦτος ἤδη ἐχώρουν, Siqui vsquam diffidebant, ad istos se conferebant. Interdũ autẽ cum hac præpos. est Cedo, Euado. vt interpr. Bud. afferens ex Pausania, loquente de morte Demosthenis, Δημοσθένει μὴν ἡ πρὸς Ἀθηναίους ἄχαν βύνοια ἐς τῆτο ἐχώρησε. (Sed & diuersa constructione, ex eodem, καὶ οἱ κατ' ἔκεινα τὰ ἔπη ἐλπίζε χωρήσειν πολεμοῦντι, Itidem cessurum bellum sperabat) Apud Naz. autem, ἐνπῦθεν ἤδη εἰς τοῦπίσω χωρεῖ τὰ πράγματα. Cum præpos. δίᾳ, Plut. in Romulo, χωρεῖ δίᾳ παίτων κλαυθμὸς, Fletus it per omnes, Fletus peruadit omnes. Ex Naz. autẽ, χωρεῖν δίᾳ πάντων πνεύματος, Penetrare omnes spiritus. Secus apud Herodian. δέγκω δρᾶσαί τι ἢ πάθεῖν ἠθνεῖον, δίᾳ ξίφος χωρεῖται καὶ φόνῳ. vbi Polit. vertit, Ferrumq; & cædẽ molitur. vim Græc. verborũ non satis exprimẽs. quæ sonare puto perinde ac siquis dicat Tentare viam per gladios. Nec dubito quin apud Nas. Ibit per gladios noster amor, reddi possit χωρήσει δίᾳ ξιφῶν. Cũ ὑπὸ autẽ, vt κεχωρήκαπε ὑπὸ τὴν καταφρόνησιν, sign. fortasse potius Ad contemptionem progressi estis, vel processistis, quàm Trãsiistis, vt habent v. l. quæ autorẽ illorum verborũ non nominãt. (Sic ibi ex Aristoph. οἱ πόκοι χωροῦσι, vsuræ procedunt. Et χωρεῖ δὴ τὸ πρᾶγμα ex eodem, pro πρόκειται τὸ ἔργον. Item ex Eunapio, ὡς τὰ ὁ ὁράκου μεταπεσόντος, ὑπὸ τὸ βέλπιον ἐχώρησε Ῥωμαίοις, Res Romanæ in melius processerũt. Perinde ac si legeretur ἐχώρησε τὰ πράγματα. quæ verba fortasse omissa sunt. Sed in illo Aristoph. loco πόκοι χωροῦσι Cam. vertit Crescunt) Habere autem & alium vsum cum hac præpositione, docebo infrà. Iungitur etiam præpositioni ἐκ, vel aduerbio significanti motũ è loco. ex Plat. Epist. 7, λόγος ἐχώρει πολὺς ἐκ Σικελίας ὡς Διονύσιος φιλοσοφίας ἐν ὑπθυμία πάλιν εἴη γεγονώς. Ibidem, epist. 7, πολλαχόθεν ἐχώρουν οἱ διοῦπι λόγοι. vbi χωρεῖν est Proficisci, Manare: vt sermo seu rumor dicitur alicunde manare. At verò ex Eurip. nõ cum præpos. sed cum aduerbio, ἐχώρει δόξα δίχα. vbi ἐχώρει redditur simpliciter Erat: (hoc modo, Duplex erat sententia) quæ interpretatio non placet.

Χωρῶ apud Homerum cum genitiuo, interdum & cum datiuo, poni solet pro ἐκ χωρῶ. vt expon. Eustath. Iliad. 9, Οὐδ' αὖ Ἀχιλῆϊ ῥηξήσεαι χωρήσεν ἔν γ' αὐτοσχεδίῃ.

Χωρῶ in re militari frequentem vsum habet, vnde sæpe cum apud alios historicos tum apud Thucydidẽ legitur: ex quo plura quàm ex alio exempla proferam. Igitur lib. 1, καὶ ὅταν Ἀθηναῖοι ὑπὸ σφᾶς χωρῶσι. Idem lib. 8, ὡς ὑπὸ Ἴωνάς τε καὶ οὐ δεξομένους, ἀπαχόπερον χωροῦντες. Vbi reddi potest verbo Tendere: ea signif. qua dicitur Tendere aduersus hostem. Apud eundẽ, χωρήσαντες ῥώμῃ, Impressione facta. Sed & simpliciter verbo Proficisci possis interpretari apud eũdem. vt lib. 2, κατ' λιῶ χωρήσαντες, πλὴ Φειλῆ αἱροῦσι, Terra profecti, Pheam capiũt. Et lib. 1, ἠπορήπε μὴν ὁ πόλεμος δίᾳ κινδυνεύσας χωρήσας, Dubitauit vtram in partem profectus periclitaturus esset. Sæpe autem iungitur cum aduerbio ὁμόσε. exponitúrq; ὁμόσε χωρεῖν τοῖς πολεμίοις, Prodire aduersus hostes, Cum hostibus cõminus congredi, Cum hostibus manum cõserere. Bud. vertit etiam Obuiam ire hostiliter: afferens ex Salustio, Obuiam ire periculis. Vide Ὁμόσε, vbi inuenies pro verbo χωρεῖν, alia etiam illi adiuncta. Legitur autem & metaphoricè vsurpatum hoc loquẽdi genus. vt ὁμόσε χωρεῖν τῷ Καρνεάδῃ, Plutarch. in lib. De garrul. loquens de Antipatro. Et cum datiuo rei. vt ὁμόσε χωρῆσαι τοῖς παροῦσι ex Polybio affertur pro Rebus aduersis sese opponere, & fortiter resistere, non autem eis cedere. Polit. apud Herodianum ὁμόσε χωρεῖν τῷ πράγματι vertit Occurrere periculo. Bud. apud Lucianum, ὁμόσε χωρεῖν τῷ ἐγκλήματι, Pedem conferre. Dixit & Gal. metaphoricè ὁμόσε χωρεῖν ταῖς ὀδυνῶσι: ita scribens, οἶδα γὰρ ἐνίους πλῦ γλυκαίων ἕνεκα πρεσπιεσμένων ἰατρῶν τε καὶ κατεμόντων ὑπολοιπόμενοι δ' αὐτὸ τοῦτο τὸ καρτερῶς τε καὶ ἀνδρείως ὁμόσε χωρεῖν ἀεὶ ταῖς ὀδυνῶσι, οὐδὲν πλῦ παρηγορικῶν ἐλομένοις, quòd fortiter doloribus se opponere & resistere voluerint, nõ illis cedere. vt quidã dixit cedendũ esse dolori.

Inuenitur & FVT. Χωρήσομαι act. sign. apud Thuc. &

Platonem. Ita enim Thuc. lib. 2, ἀδεέστερον ἤδη ἐς τὸ ὕστερον τό, τε πεδίον τεμεῖν καὶ ἐς αὐτὼ τὴν πόλιν χωρήσεσθαι. Plato in Theætero, καὶ ὁ μόσε χωρήσεται. A

Χωρέω, ῶ, Capio. id est, Sum capax: vt videlicet locus aliquis dicitur esse capax. Thucyd. lib. 2, οὐ γὰρ ἐχώρησε ξυνελθόντας αὐτοὺς ἡ πόλις. Sic Plutarch. in Pol. præc. ἀλλ' ἡμᾶς (ἔφη) μικροὺς οὕτως ὄντας, ὅταν διαφερώμεθα πρὸς ἀλλήλους, ἡ Βυζαντίων πόλις οὐ χωρεῖ. (At verò apud Demosth. in Midiam, ἡ πόλις αὐτὸν οὐ χωρεῖ, Vrbs eum non capit: id est, non capit eius violentiam, vt Bud. vertit. Cui simile est hoc dictum in Philipp. οὐδ' Ἑλλὰς οὐδ' ἡ βάρβαρος πᾶν πλεονεξίαν χωρεῖ παίθρώπου) Aristophan. ἐξ χαὰς χωρήσεται. vbi obserua etiam futurum medium. Anthol. epigramm. lib. 2, quidã αἰνίγμυος, Ξέστας γὰρ πεντάκοντα μόνους λάγυνος πόδε χωρεῖ. Interdum verò ea metaphora vsurpatur χωρῶ qua à Latinis Capax, quum dicitur de animo. Philo De mundo, καὶ μυρία ἄλλα, ἃ διὰ μέγεθος ἀνθρώπινος λογισμὸς οὐ χωρεῖ. id est, Quæ tam magna sunt vt humana ratiocinatio eorum non sit capax, vel ea non capiat. Bud. autem vertit, eodem sensu, Quæ magnitudine sua excedunt humanæ ratiocinationis modum. Tale est apud Matth. cap. 19, versu 11, οὐ πάντες χωροῦσι τὸν λόγον τοῦτον, ἀλλ' οἷς δέδοται, (Et versu proximè sequenti, ὁ δυνάμενος χωρεῖν, χωρείτω) Non omnes sunt capaces huius dicti. id est, Non omnium mentes sunt capaces huius dicti. Apud Phocylidem autem cum infinitiuo, Οὐ χωρεῖ μεγάλῳ διδαχθῆ διδάκτος ἀκούειν. quæ constructio rara est. Inuenitur alioqui & apud Dionys. Areopagitam. Χωρῶ (inquit Bud.) Sum capax: id est, Sufficio aliquid facere vel intelligere. Dionys. Areopagita, οὔτε ἱκανῶς νοῆσαι τὰ θεῖα χωροῦμεν, Non sufficimus, Non possumus. At verò apud Synesium cum illa accusatiui constructione idem vertit Capacem esse, & Suspectum esse: ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, εἰ μὴ θῆλις, ἀλλὰ θηλυδρίας ἦν, καὶ πᾶν αἰπὰν ἐχώρει. Capax erat eius criminis, Suspectus erat criminis quod ei obiiciebatur. Ego malim, Cadebat in eum hoc crimẽ, vel, Cadebat in eum suspicio illius criminis. Equidẽ quamcunque interpretationem quis dederit verbo χωρεῖν hoc in loco, eandem aut similem dandam esse dico in isto Plutarchi in Lycurgo, Ἐπαμεινώνδας εἰπεῖν λέγεται πρὸς τὴν ἑαυτοῦ θρεπτήρας, ὡς τοιοῦτον δεῖπνον οὐ χωρεῖ τὸν θεόδοσιον. vbi quidam reddunt, Tale prandium non admittit proditionem. Ego malim, Non est capax proditionis. Vel, Non cadit in tale prandium proditio. Id est, Non cadit in hominem tali prandio contentum proditionis suspicio. Sed festiuè hic vsurpatur verbum χωρεῖ, perinde acsi diceretur largiore prandio opus esse, vt proditionis capax esse posset. Interdum Χωρῶ redditur etiam Cõprehendo, Percipio. Itidémq; pass. Χωροῦμαι, Comprehendor, Percipior. Greg. Naz. de Christo loquens, & rationem reddens cur homo sit factus, ἵνα χωρηθῇ διὰ σώματος σώμασι, ἄλλως οὐκ ἂν χωρηθείς. Ex eodem, ἵνα χωρῆται τὸ καθαρὸν καθαρότητι. At verò quũ dicitur deus οὐ χωρεῖσθαι ἐν τόπῳ, significatur Non contineri, pertinétque potius ad Χωρῶ quod est Capio.

Χωρεῖ impersonaliter etiam positum, proximè præcedẽtem significationem sequitur. Aristot. Hist. anim. lib. 9, καὶ τοῖς κηφῆσι ἀποκτίνουσιν, ὅταν μηκέτι χωρῇ αὐτοῖς ἐργαζομένοις. εἰσὶ γὰρ ὀλίγοι τὸν ἀριθμόν: quũ iam locus nõ est. ὅταν χώρα οὐκ ᾖ, quũ iam ipsis opificibus locus capax nõ est opificii. hoc est, ὅταν μηκέτι τὰ κηρία χωρῇ τὸ μέλι. Eodem modo ἐγχωρεῖ impersonaliter dici solet. B

Χώρημα, ατος, τὸ, Capacitas. Item Receptaculum. vt ἔλυτρον, τὸ ὑγρὸν χώρημα. B. Redditur etiam Alueus, in v.l. Additurque, χώρημα ἔχειν πρὸς αἰάπαυσιν, apud Constant. Geopon. lib. 4, (nisi legendum sit χώρισμα) dici vites arbustiuas, quæ arboribus adhærentes antea, tunc cuneo interposito separatæ, velut secessum ac torulum habent, in quo conquiescant.

Χώρησις, εως, ἡ, Ipsa capiẽdi actio. (in ea verbi Capere significatione à qua dicitur aliquid esse capax) Redditur in v.l. Capacitas.

Χωρητὸς, οῦ, ὁ, Qui capi potest, Cuius aliquid capax esse potest. Et metaph. ex Greg. Naz. ὡς πλωκαῦτα ὁ ἐμοὶ ἡ χωρητὴς ἤδη πίχαν οὖσης τῆς γνώσεως τοῦ θεοῦ, quum iam capi & intelligi posset. B. Ex eodem Greg. affertur, ὁ χωρητὴς οὔσης ἀνθρώποις οὐδὲ φαντασίας θείας, quum ne Dei quidem imaginatio humano ingenio concipi posset. Huic contrariã signif. habet COMP. Ἀχώρητος, ου, ὁ & ἡ, Qui capi non potest, Cuius aliquid capax esse nequit. In v.l. Qui comprehendi nequit, Immensus. ex Naz. ἀχώρητον κόσμῳ κῷ πῶ δυάμιν, videlicet τὸ Πνεῦμα. Cuius facultates non capiat ipse mundus. A Bud. ἀχώρητος expon. Qui capi & circumscribi loco nequit. Affertúrque hic Gregorii locus, loquentis de Christi incarnatione, ἵνα χωρηθῇ ὁ ἀχώρητος διὰ μέσης σαρκὸς ὁμιλήσας ἡμῖν. Ex eodem ἀχώρητον pro eo quod capi & intelligi non potest: in lib. qui πρὸς ἀνθρώπου inscribitur, οἷ πρὸς τὰ ἡμέτερα μέτρα πῶ θεῖαν δυάμιν κρίνοντες, τὸ ἡμῖν ἀχώρητον, οὐδὲ θεῷ δυνατὸν εἶ) καταστοχάζοιτο. B

Χωρητικὸς, οῦ, ὁ, Qui talis est vt capere possit, seu capax esse possit. Aut etiã simpliciter, Capax. Greg. κοιλία χωρητικὴ καὶ ἀναδοτικὴ τῶν βρωμάτων. Apud eundem, ὅλου θεοῦ χωρητικήν. AT VERO Χωρητικῶς, quod v.l. ex Polluce afferunt pro Capaciter, mendosè scriptũ esse, antea docui: & pro eo reponendum esse Χωρικῶς, quod significabit Rustico more, Rusticé: sicut χωρίτης rusticũ significat. Sic in aliis plerisq; locis contigit vt vulgarium lexicorum consarcinatoribus leuis error grauis erroris occasionem præberet. C

C. Ἀνα χωρέω, ῶ, Retrocedo, Recedo, Regredior, Pedẽ refero. Ab Aristoph. in Pluto dicitur ἀναχωρεῖν εἰς τοὔπισθεν, vbi εἰς τοὔπισθεν (id est retrorsum) velut superuacaneũ est, quũ ἀναχωρεῖν per se Retrocedere significet, nã & à quibusdam grammaticis exponitur εἰς τοὔπισθεν βαδίζειν. Sic tamẽ & Lesbonax dixit, εἰς τοὔπισθεν μὲν γὰρ οὐδὲ οἱ πόδες πεφύκασιν ἀναχωρεῖν, οὐδ' οἱ ὀφθαλμοὶ ὁρᾶν. Vtitur sæpè Pausanias hoc verbo pro Redeo. vtuntur & alii scriptores. Thuc. lib. 2, ἀναχωρήσαντες οἱ Ἀθηναῖοι θέρους ἔστησαν. Ἰδὲ, ἀνέχωρησα: ἐξ αὐτῆς. Dicitur & ἀναχωρεῖν ἐπ' οἶκον apud Demosthenem, Domum se recipere, Domum reuerti. Item, ἀναχωρεῖν εἰς φυγὴν, Fuga se aliquò recipere, Recedere fugiendo. D

Ἀναχωρεῖν, Introrsus recedere, Remotum esse à via, vt ait Bud. citans hunc Theophrasti locũ de iride, lib. 9, αὕτη δ' ἀεὶ τὴν Ἑλλησπόν, οὐκ ἐν τῇ πρὸς θάλασσαν χώρᾳ, ἀλλ' ἐν τῇ ἀνακεχωρηκυίᾳ. Item ἀνακεχωρηκὸς τόπος, Penetrale, Locus qui est in recessu, vt ait idem Bud. Herodian. lib. 1, τῷ τε Κομμόδου ἐν τοῖς ἀνακεχωρηκόσι τόποις ἡδονῆς προσαίζοντος. Ego existimo ἀνακεχωρηκότα τόπον posse etiam exponi ex Virgilio, Locum qui est in secessu. Sic ἀναχωρεῖν pro Secedere, à Cicerone ponitur in epist. ad Attic. εἰ πολιτικὸν τὸ ἡσυχάζειν ἀναχωρήσαντά πῃ, τῆς πατρίδος τυραννουμένης. Cæterùm ἀνακεχωρηκέναι dicitur etiam interdum pro Remotũ esse, id est alienum vel abhorrens. vt τὸ ἀνακεχωρηκὸς τῆς φύσεως à Chrysostomo. E

Ἀναχώρημα, ατος, τὸ, Recessus, Secessus. Ab Aristotele De mundo vocantur ἀναχωρήματα θαλάσσης recessus maris qui fiunt per terræ motum, vt ait Bud. Dicitur etiã ἀναχώρημα, Locus semotus & qui est in secessu. F

Ἀναχώρησις, εως, ἡ, itidem vt ἀναχώρημα, Recessus, Secessus. Aliquando simpliciter sonat idem quod Reditus: sicut & ἀναχωρεῖν idem quod Redire. Polybius, νομίζων διὰ τῆς ἀναχωρήσεως τετηρηκέναι τὴν πίστιν, καὶ λελυκέναι τὸν ὅρκον. i. interpr. Cicerone, Reditu enim in castra liberatũ se esse iureurãdo interpretabatur. Est potius Receptus quàm Redit", quũ dicitur ab historicis, ἀναχώρησις ἐδόκει ἡ φυγή. Sic apud Plut. παρεγγυᾶν ἀναχώρησιν pro Receptui canere. Apud Æschinẽ pro receptu ex pugna & periculo, vt ait B. afferẽs hæc eius verba, ὅθεν μὴ νικήσασι μάχῃ ἐκ τοῦ ἀναχώρησις. Apud Plut. in Themist. ἀναχώρησιν φυγὴν ποιεῖσθαι interpretor Fuga se recipere. Et illud quod modò attuli, ἀναχώρησις ἐδόκει ἡ φυγή, ad verbum, Receptus videbatur ipsa fuga. Id est, Ita fugiebant vt duntaxat se recipere domum viderentur. licet aliter alibi expositũ reperiatur hoc loquendi genus. G H

Ἀναχώρησις, Locus semotus, & qui est in secessu, Solitudo, Locus solus: vt poetæ Latini loca sola vocant solitudines. Hinc ἀναχώρησις pro μοναστήριον. nam apud Gregorium ita vocatur monachorum solitudo: & ἀναχωρῆται, Qui in solitudine viuunt, qui vulgò eremitæ.

Ἀναχώρησις, Locus refugii, vel Refugium. Demosthenes, ἀναχώρησιν ἑαυτῷ καταλείπει. id est Regressum & pœnitentiam, & suffugium ad veniam & excusationem, vt ait Budæus. qui regressum & pœnitẽtiam coniungere voluit, vt opinor, ad hunc Liuii locum (aut similem quempiam) respiciens, De bello Pun. lib. 4, Neque locus pœnitendi, aut regressus ab ira relictus esset. Interpretatur & alio modo ἀναχώρησιν, videlicet μετάγνωσιν καὶ ἀνάδυσιν, hoc est facultatem & occasionem retractandi promissa. A

Ἀναχωρητὴς, οῦ, ὁ, Recessor, Secessor, Qui secedit, Qui secessus petit, Qui in secessu siue in solitudine viuit. Vnde appellantur à scriptoribus ecclesiasticis ἀναχωρηταὶ qui vulgò eremitæ. (Apud Hieronymum in Epistolis Anachoritæ malè scribitur pro Anachoretæ. Qui locus deprauatus, aut alius quispiam huiusmodi, occasionem dare potuit erroris qui est in vulg. lex. Græcolat. vt ἀναχωρείτης per ι in penultima scribatur, & Latinè anachorita. quum ἀναχωρείτης tanquam ab ἀναχωρείζω sit, non ab ἀναχωρέω) Iustinianus imperator, Nouella constit. 5, pagina 19 meæ editionis, circa finem, εἰ μή τινες αὐτῶν τὴν θεωρίαν τε καὶ τελειότητα διαζῶντες βίον ἰδιάζον ἔχοιεν οἰκημάτων· οὐ δὴ καλεῖν ἀναχωρητάς τε καὶ ἡσυχαστὰς εἰώθασιν, ὡς τῆς κοινότητος ὀλίγα τὸ κρεῖττον ἀξιοῦντας. B

C. 2. Ἐξαναχωρέω, ῶ, Recedo é. vt dicitur Recedo ex eo loco, siue ab eo loco. Philo De mũdo, πρὸς τῆς θαλάσσης, id est de mari, loquens, φαίνεται γὰρ ὧν μὴ ἐξαναχωροῦσα, τὰ δὲ ὀλίγα κλύζουσα. quæ Bud. vertit, Etenim si aliunde mare recedit, aliò etiam immeando terras mergit. Idem poni etiam testatur pro Retrorsus eo, à Plutarcho. Gazam autem vertere alicubi Deuio, & Degenero, idem testatur. In vulg. lex. Ἐξαναχωρῶ, Abscedo, vt qui littore soluunt. Et ἐξαναχωρέω πῶ στρατιῶ, ex Herodoto, Moueo castra. Cuius constructionis exemplum desidero. Ibidem ἐξαναχωρῶ dicitur etiam significare Tergiuersor. C

C. 2. Ἐπαναχωρέω, ῶ, Redeo, Reuertor. Cam. interpretatur, Reuertor domum, & Reuertor ad me, sed absque vllis exemplis. HINC Ἐπαναχώρησις, εως, ἡ, Reditus. ἐπαναχώρησις κύματος, Reciprocatio maris, terram superantis. vt Bud. expon. in hoc Thucydidis loco libro 3, ἐγίγνετο δὲ καὶ ἐν Πεπαρήθῳ κύματος ἐπαναχώρησίς τις, οὐ μόνον ἐπέκλυσέ γε. A quibusdam redditur Inundatio: sed conuenire non videtur, quum addat, οὐ μόνον ἐπέκλυσέ γε. E

C. 2. Ὑπαναχωρέω, ῶ, Sensim recedo, seu secedo, Sensim retro abeo. Vel, Clàm recedo. Herodianus, οἱ μὲν δημόται, ἕκαστος τὸ καθ' αὑτὸν δεδιὼς ὑπαναχώρει. vbi tamen Bud. vertit, Secessit, Domum ex foro concessit. Sed ita interpretando, vacaret præpositio ὑπό. Idem Ὑπαναχωρῶ ait esse etiam Cedo, Concedo, Obuiam non eo, & non resisto, Pedem refero. Sed malim, Pedem refero sensim, aut Pedetentim me recipio. HINC Ὑπαναχώρησις, εως, ἡ, Recessio quæ sensim fit, Illa actio recedendi sensim, seu pedetentim, aut clàm. F

C. Ἀπ Οχωρέω, ῶ, Abscedo, Discedo, Recedo. Gregor. ἀποχωρείτω τῶν ὅρων, A monte discedat. Sine genitiuo interdum redditur Migro. Demosth. ἀποχωρῶν δ' ὁ κεῖνος. Dicitur & de militibus à pugna se recipientibus, à Xenoph. (Nisi fortè ἀποχωρεῖν positum sit pro ὑποχωρεῖν) Ex eodem affertur τὰ ἀποχωρήματα pro excrementis quæ è corpore eiiciuntur. HINC Ἀποχώρημα. Cuius pluralis ἀποχωρήματα ex Hippocrate affertur pro retrimentis. Potest certè & eam ipsam interpretationem habere quæ participio ἀποχωροῦντα modò data fuit. Alterum verbale EST Ἀποχώρησις, quo significatur Abscessus, Discessus, Recessus. Quinetiam peculiariter Discessus è vita, seu Decessus de vita, si vulgatis lexicis credimus. In iisdem redditur Egestio, ex Plinio: & plurali ἀποχωρήσεις eadem datur significatio apud Hippocratem quæ & præcedenti ἀποχωρήματα. O H

C. ΔΙ Αχωρέω, ῶ, Peruado: (quum simplex Χωρῶ sit aliquando Vado, Eo) Bud. ab Arriano positum ait διαχωρεῖν pro Diuersos abire, Viam in medio relinquere. Idem expon. Procedere, Vigere, Non reiici: afferens hæc Luciani, irridentis eos qui nummum ori mortui imponebant: οὐ πρότερον ἀξιοῦντες ὁ πεῖον τὸ νόμισμα νομίζεται, καὶ εἰ διαχωρεῖ τῶδε τοῖς κάτω, καὶ εἰ δύναται παρ' ἐκείνους ὁ Ἀτικὸς ὀβολός. At ego non lubenter ita interpretor hoc in loco verbum διαχωρεῖν: sed potius existimo διαχωρεῖν ita dici vt hodie de moneta quapiam loquentes lingua vernacula dicimus, Elle passe par tout: de ea quæ nusquam reiicitur. (In vulg. lex. reddicur, Numisma mbulat apud inferos, ex Erasmo: item Peruagatur) Cur autem primam verbi huius significationem esse putem Peruadere, facit is illius vsus quo ponitur pro Excernere: vnde διαχωρήματα vsitatissimum est pro excrementis. Nec enim dubium est quin hic peruadendi & transeundi significationem inclusam habeat. Quò pertinet hoc Plautinum, Dii faciant vt id bibatis quod vos nunquam transeat. Pro Excernere, Onus ventris ponere: apud Platonem, in Phædro, ὅπερ ἐγὼ ὀλίγιστα μαι, ἐαν μὴ δέξῃ μοι, ἐμεῖν ποιεῖν· ἐαν δ' αὖ, κάτω διαχωρεῖν: de medico. Ex Xenoph. autem ἀνάβ. 4, Camerar. affert καὶ κάτω διεχώρει αὐτοῖς pro Infrà reddebatur, vel Aluus soluebatur. Habet alioqui constructionem aliam plerisque in locis. Dicitur enim aliquis vel alicuius γαστὴρ aliquid διαχωρεῖν. Aristot. De part. anim. libro 3, διαχωρεῖν ἄπεπα, Cruda excernere, vel egerere, vt Gaza vertit. Galen. ad Glauconem, πνεῦ δ' ἰσόρροπα καὶ διαπαχέα ὀπολαμβάνοις οἷς ἡ γαστὴρ διεχώρει πολλά. Themist. in Phys. 2, ὅταν γὰρ βαδίζῃ μόνον τις ὑπὲρ τὸ διαχωροῦσαι πῶ γαστέρα, τὸ δὲ μὴ συμβῇ, μάτιω αὐτὸν φαμὲν βεβαδικέναι. Neque enim (nequis fallatur, vt in huiusmodi locis sæpe cõtingit) γαστέρα à parte posteriore sed ab anteriore iungi puto cum διαχωροῦσι: id est, non debere intelligi ἵνα διαχωρῇ πῶ ἑαυτὸ γαστέρα, (hoc enim nullo modo posse ferri arbitror) sed ἵνα ἡ γαστὴρ αὐτὸ διαχωρῇ. In vsu est etiam PASS. Διαχωρεῖσθαι. dicuntur enim διαχωρεῖσθαι quæ excernuntur, seu egeruntur. Dioscorides lib. 4, διαχωρεῖται γὰρ ὅσα λαμβάνεται.

HINC Διαχώρημα, ET Διαχώρησις. Estque διαχώρημα, Excrementum: διαχώρησις, Excretio, Ipsa excernendi actio, Alui deiectio. Est autem frequentior pluralis διαχωρήματα. Dioscorides libro 8, διαχωρήματα αἱματωδῆ, Excrementa cruenta. Alexand. Aphrod. διὰ τῶν οὔρων καὶ τῶν διαχωρημάτων. At verò διαχώρησις legitur apud Aristotelem De part. animal. libro 3, παχείας δὲ γινομένης τῆς διαχωρήσεως, παχεῖαν αἰσθάνεσθαι γίνεσθαι καὶ πῶ ὀσφρυμίαν. Sed ex Galeno affertur διαχώρησις & pro διαχώρημα: vbi διαχώρησις αἱματώδης redditur Excrementum cruentum. Ex eodem, ἡ κάτω διαχώρησις, alui excrementa. Quanuis porro maximè vsitata sit ista horum verbalium significatio, sequuntur tamen aliquando & aliam sui verbi significationem: ac præsertim διαχώρημα. hoc enim pro interuallo poni annotatur: Bud. διαχωρήματα à Luciano pro hiatibus poni testatur.

Item BICOMP. Εὐδιαχώρηστον ET Δυσδιαχώρηστον, sequentia illam verbi διαχωρεῖν significationem quam dedi priorem verbalibus præcedentibus, dicuntur de eo quod facilè excernitur seu egeritur, & de eo quod difficilè excernitur. vel (vtendo actiuo verbo) Quod facilè aluum subducit, aut difficilè, ex Gaza. Δυσδιαχώρητα redditur etiã Quæ aluũ adstringunt. At verò δυσδιαχώρηστος aliquis, Qui difficulter excernit, Qui est aluo adstricta, Qui difficile deiicit. Alex. Aphrod. problem. 90, libri 1, διὰ τί οἱ ἰκτερικοὶ καὶ δυσδιαχώρηστοί εἰσι καὶ λευκὰν ἄγαν ἔχουσι τὴν σκύβαλον.

C. Ἐγχωρέω, ῶ, Concedo, Admitto, tanquam locum dans. Demosth. λοιπὸν δ' ἔστιν, αὐ ἐγχωρῇ τὸ ὕδωρ, καὶ μὴ μέλλωμεν ὑμῶν ἀνοχλεῖν, ἐξελέγχειν τὰ ὑπὸ τούτων ῥηθησόμενα, Si aqua hoc concedit, Si hoc temporis spatium nobis indulget. Apud Lysiam cum infinitiuo, ὁ χρόνος οὐκ ἐγχωρεῖ ἄλλον ἀποκληρῶσαι, Tempus nobis non dat facultatem sortiendi aliũ. Sed & ipse τόπος dicitur ἐγχωρεῖν. (quæ significatio maximè propria fuerit) Affertur enim ex Dioscoride, εἰ ὁ τόπος ἐγχωροίη: redditúrque, Si locus patiatur. Malim, Si locus spatium vel satis spatii concedat si quidem de loci magnitudine agatur. Ex Herodoto:

ὅσον ἐνεχώρει ἡ δεκάτη, Ad quod faciendum sufficeret decima. Dionys. Areopagita εἰσχωροῦσαν θεωρίαν & ἐνδεχομένῳ γνῶσιν pro eodem dixit, id est, quæ pro captu cuiusque contingit.

Εἰσχωρεῖν pro συσχωρεῖν etiam ponitur, si Suidæ credimus, in quodam loco quem affert in Ἐνεχώρουν.

Εἰσχωρεῖ, impersonaliter (multo vsitatius) Licet. (Cõmodissimè autem exprimi posse existimo vim huius verbi nomine Locus, cum gerundio. vt, εἰσχωρεῖ τοῦτο ποιεῖν, Locus est hoc faciendi. Ita enim Latini loquuntur: vt, Non erit locus faciendæ medicinæ, apud Cicer. Et, Locus differendi, apud eundem. Item, Si est nunc vllus gaudendi locus, εἰ ναὶ εἰσχωρεῖ χαίρειν) A Budæo redditur, Licet, Possibile est, Facultas est. Halicarnass. in Isocratis vita, καὶ χρῶμαι τοσαδείμαπερ ἑνί. οὐ γὰρ εἰσχωρεῖ πλείοσι. subaudi χρῆσθαι. Ex Aristide, καθόσον εἰσχωρεῖ, quantum fieri potest. Xenoph. οὐ γὰρ ἔπ' ἐνεχώρει μένειν, διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀποκλυσθέντων τῶν λιμῶν. Demosth. καίτοι πᾶσι μᾶλλον ἐνεχώρει τοῦτο πεποιέναι. Lysias, ἐγὼ δ' ὑμᾶς, ὦ βουλή, σφόδρα οἶμαι δεῖν δίκαιον εἶναι οἷς τ' εἰσχωρεῖ τῶν ἀνθρώπων ὑβρίζειν καὶ οἷς οὐ τοσοῦτον, qui improbè contumelios esse possunt. Synes. χάρε ὅσα ἐὰν εἰσχωρῇ, Quoties tibi licebit, Quoties poteris, Quoties tibi commodum erit. Et futurum εἰσχωρήσει, apud Isæum, Licebit, Facultas erit: ἀλλὰ τοῦτο μὲν οὔτου καὶ ὕστερον εἰσχωρήσει εἰπεῖν. Quinetiam particip. εἰσχωροῦν, itidem impersonaliter, in hoc Gregor. loco, θαυμάζω δὲ ὅπ μηδὲ καὶ τῶν τολμᾶς, σωδυασμοὺς πινὰς ὀνυοεῖν καὶ χρόνους κινήσεως· ὡς οὐδὲ τῶν ἀρχὴν εἰσχωροῦν, εἰ μὴ οὔπω γεγένηκεν, tanquam possibile non fuerit, Bud. Ab eodem οὐκ εἰσχωρεῖ redditur Non contingit, Non contingens est. Et εἰσχωρεῖ Aristot. sæpe dixisse tradit pro ἐνδέχεται, itidémque Galenum. Sed & Platonem De repub. lib. 3, eodem modo vsum esse addit. Hæc tamen eiusdem libri verba, παντὶ γὰρ ἔοικε μᾶλλον εἰσχωρεῖ ἡ φύλακι, μεθυόντι, μὴ εἰδέναι ὅπη γῆς ὄει, interpretatur, Nullus est in quem non cadat minus absurdè, Nulli tam incongruum est & dissentaneum, Nulli minus licet. Ex Galeno οὐκ εἰσχωρεῖ affertur etiam pro Non vacat, Otium non est: ad Glauc. χάφαι νῦν πρὸς πάντων οὐκ εἰσχωρεῖ.

ε.2. Ἀνεσχώρητος, ου, ὁ & ἡ, si quidem sequamur v.l. est Non concedendus, apud Gregor. Sed quum inueniatur apud illum ἀνένδεκτον καὶ ἀνεσχώρητον, videtur potius ἀνεσχώρητον vocari ὃ οὐκ εἰσχωρεῖ γίνεσθαι, vt ἀνένδεκτον dicitur ὃ οὐκ ἐνδέχεται γίνεσθαι. Atque ita fuerit idem quod ἀδυνάτον.

C. Ἐκχωρέω, ῶ, Cedo, Locum do. Sophocl. Χειμῶνες ἐκχωροῦσιν ἀνάρπαγα θέρει, Hyemes cedunt frugiferæ æstati. siue, locum dant. Sic apud Homerũ simplex VERB. Χωρεῖν cum datiuo positum Eustath. exponit hoc composito ἐκχωρεῖν. vt Iliad. ν, Οὐδ' ἄρ' Ἀχιλλῆϊ ῥηξήνορι χωρήσειν, Εἴν γ' αὐτοσταδίῃ. id est ἐκχωρήσειν, inquit (addens etiã aliud verbum ad illius χωρησειν expositionem, videlicet εἴξειν, quo suprà vsum esse poetam tradit) Inuenitur autem Ἐκχωρῶ & cum genitiuo: quam constructionem habet vi præpositionis ἐκ: ponitúrque pro Discedo, Emigro. vt ἐκχωρῶ τοῦ τόπου ex Plut. Apophth. afferetur pro Excedo è loco, Migro è loco. Sed ita adhæret præpositio verbo ἐκχωρῶ, vt adhæret in Emigro, vel Abscedo, seu Excedo. Habet & aliam verbi Cedo significationem in Pandect. eam videlicet quam verbum Cedo, quum dicitur Cedo actionem. vt testatur B. In v.l. affertur partic. PASS. hac in significatione ex iisdem Pand. videlicet ἐκχωρηθεὶς πᾶς ἀγῶνας ὁ ἐγγυητὴς καταβάλλων, Cui cessæ sunt actiones.

Ἐκχωρῆσαν ὄρθρον, Loco motum, Luxatum. B. ex Poll.

ε.2. Ὑπεκχωρῶ, Sensim excedo, seu abscedo. vt ὑπεκχωρῶ τοῦ βίου, apud Platonem De leg. Sensim excedo è vita. (Affertur tamẽ tanquam positum simpliciter pro Excedo: & ita ὑπεκχωρῶ non aliud esset quàm ἐκχωρῶ) Idem vsus esse dicitur verbo ὑπεκχωρεῖν pro Subducere sese: τὸ δ' ἀθάνατον, σῶν καὶ ἀδιάφθορον οὐχὶ πᾶν ἀπόν, sese à morte subducens.

C. Ἐπιχωρέω, ῶ, Concedo, Permitto. Plutarch. in Alex. At Suidas affert ὅπ χωρήσας pro συμπαθήσας, τοῦ χωρήσας: ex hoc loco, cuius autorem non nominat, ἐθέλω σοὶ τὰ δυνατὰ ὅπ χωρήσας, τοῦ μὴ τὸ πέρας ἐς ἀμφίλογον προάγειν τὰ Ῥωμαίων πράγματα ξύμβουλος γενέσθαι. At ὅπ χωρήσαν, quod v.l. afferunt ex Aristophane pro Age familiariter cum eo, aliam fortasse interpretationem requirit.

Ἐπιχωρεῖσθαι autem pass. sequendo priorem illam significationem actiui ὅπ χωρεῖν, affertur pro Concedi, Permitti: ex Maccab. lib. 2, cap. 4, ἐὰν ὅπ χωρηθῇ δίδου τῆς ἐξουσίας αὐτῷ γυμνάσιον αὐτῷ συνήσεσθαι.

Ἐπιχώρησις, εως, ἡ, Concessio, Permissio, Permissus. Suidas exponit τοῦ χώρησιν, in hoc loco Arriani, ἴασιν δὲ τῶν παρόντων ἐποιεῖτο τοῦ τῆς οὐσίας προστίμησιν μᾶλλον ἢ τοῦ γνωσκομένων ὅπ χώρησιν. Ex Esdræ lib. 2, affertur itidẽ, κᾷ ὅπ χώρησιν Κύρου, pro Cyri permissu.

C. METAχωρέω, ῶ, Secedo, Migro, Transeo. vt quum dicitur aliquis ex hac vita transire in æternam, inquit Bud. afferens ex Gregor. hæc de magno Constantino, καὶ τοσοῦτον μεταχωρήσαντα ὅσον μεταθεῖναι τοῦ βασιλέως. Interdum verò, Transeo in diuersas partes, Transitionem facio. Plutarch. in Demetrio, πολὺ γὰρ μέρος ἀπρόαγῶν μετεχώρησε πρὸς ἐκεῖνος τὸ ὃ λοιπὸν ἐπράσσετο.

Μεταχώρησις, εως, ἡ, Secessio, Migratio, Transitio: sequendo significationes quæ verbo μεταχωρῶ datæ fuerunt.

C. ΠΑΡΑχωρέω, ῶ, Cedo: paulo tamen alio vsu quàm eo quem habet verbum ἐκχωρῶ, de quo non multo ante dictum fuit: sicut etiam videmus hoc soli datiuo personæ iungi aut semper, aut certè vt plurimum, at illud cum datiuo personæ habere, & genitiuum rei. Lucian. ὁ δὲ νεκυίας τῆς μὲν πυμῆς παρεχώρει καθ' ἡλικίαν ἐκείνῳ, καὶ μόνου ἐξίσταο τῶ τῆς ἀρχῆς ὀνόματος, cedebat ei honore. Sic apud Chrysost. Comment. in epist. ad Ephes. pag. 165, παραχωρῶ σοι τῆς ἀρχῆς. Et apud Herodianum libro 2, σοί τε τῆς ἀρχῆς παραχωρῶ, Cedo tibi imperio, vt vertit Polit. Idem hæc eiusdem, lib. 4, καὶ τῆς ἐπέκεινα βασιλείας πάντας αὐτῷ παρακεχωρηκέναι, vertit, Cunctósque illius regionis mortales in suam ditionem concessisse. Eiusdem historici hæc verba, libro 2, παραχωρῶσι πάσης τῆς δυνατείας τῷ Σεβήρῳ, vertit, Omnem eam potestatem Seuero trãscribere. Est alioqui valde aptum verbum Cedo interpretationi huius verbi in huiusmodi locis: quo etiam Bud. vtitur: afferens, παραχωρῶ τῆς οὐσίας, & παραχωρῶ τῶν ὄντων, pro Cedo bonis meis. Item ex Demosthene, καὶ πολὺ ὅπ τῶν ἰδίων δικῶν πλεονεξίαν ἀφεῖς, τῇ πόλει παραχωρῶ τῆς τιμωρίας, pro Cedo ciuitati vlciscendi iure. Ex eodem, τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας παραχωρῆσαι Φιλίππῳ Ex Synesio item, τὸ παραχωρεῖν τὸ νεοκαπρίζεσθαι τῷ νεωτέρῳ θεῷ, prioribus partibus cedere in pugna iuniori deo. At in v.l. illud τῇ πόλει παραχωρῶ τῶν τιμωρίας redditur Supplicium ciuitati relinquo. Ibidem ex Æschine, παραχωρῶ σοι τὸ βήματος, Cedo tibi suggestum. quum contrà in hoc eiusdem Æschinis loco, παραχωρῶ σοι τῆς πολιτείας, detur ibi ablatiuus verbo Cedo: hoc modo, Politia tibi cedo. Ibidem ex Epicteto, παραχωρῶ σοι πάντων, Tibi in omnibus cedo. Ex Xenoph. cum genitiuo ὁδοῦ, vbi scribit, ὁδοῦ παραχωρῆσαι τὸν νεώτερον πρεσβυτέρῳ συστυλαίνοντι πάντα καὶ νομίζεται, via cedere iuniorem seniori. Vbi tamen possumus & alio verbo vti.

Παραχωρῶ, Cedo, cum accus. & datiuo. V.l. ex Plut. Lyc. παραχωρεῖν τοῖς νεανίσκοις κρεάδιον, Carnem cedere iunioribus. Ibidem ex Naz. ᾧ τὰ πάντα παραχωρεῖ, cui omnia refert accepta. ‖ At verò cum accus. & genitiuo rei, ex libro 2, Maccab. cap. 8, παραχωρῆσαι πολλοὺς τόπους, talento mancipia distrahere.

Παραχωρῶ, Cedo, Concedo. ea significatione qua dicitur aliquis cedere alicui quapiam in re, in qua ab eo superatur: cum datiuo solo. Synes. ἡ μελιτῶν ὁ βόμβος εἰς ἡδονῆς λόγον οὐδεμιᾷ παραχωρῶν μουσικῇ, nulli musicæ cedens.

Παραχωρῶ neutraliter pro Cedo, ea in significatione qua dicitur aliqua res cedere in commodum seu lucrum nostrum: vt inquit Bud. afferens ex Pandectis, εἰ ὃ τὸ ἡμισυ εἰς πρᾶγμα τοῦ δεσπότου παρεχώρησεν, ὑποκαθέσταται τῷ ἀγορασῇ. ‖ At in v.l. ex Plutarcho, τοῖς κρίνουσι παρεχώρησεν ἡ μνήμη τῶν γενομένων, pro Memoria rerum gestarum iudicibus excidit animo. Quæ interpretatio mihi suspecta est. In iisdem παραχωρεῖν εἰς τὸ γῆρας, sine autoris nomine, pro Vergere ad senectutem.

PASS. Παραχωρέομαι, οῦμαι, Mihi ceditur, B. ex Plutarcho. Alioqui παραχωρεῖσθαι dici potest id quo quis alii cedit.

Παραχώρησις, εως, ἡ, Cessio, Ipsa cedendi actio. Sic ETIAM Παραχώρημα hanc significationem habere potest: licet significare etiam queat id quo quis alii cedit. Peculiariter autem in tragœdiis & comœdiis (vt ann. v.l.) est velut ἐκβολὴ & παρέκβασις, Digressio quædam velútque ἐπεισόδιον, in quo vel quarta persona loquitur, vel alia non propriè è scena, aut choro. vt apud Aristoph. in Pace, vbi in systemate solo inducũtur pueri qui dicunt, ὦ πάτερ, ὦ πάτερ, &c. In iisdem annotatur, videri apud Pollucem pro παραχώρημα reponendum esse hoc παρόχημα: vbi scribit, εἰ ὃ πάρωθεν ὑποκριτὴς παραφθέγξαιτο, τοῦτο παραχωρήματα καλεῖται. Sed fortasse malit quis hanc lectionem seruare, & contrà pro παραχωρήματα reponere hinc παραχορηγήματα, apud scholiast. Aristoph. quem vide.

c.2. Ἀνταπαραχωρεῖν dicuntur quæ sibi inuicẽ cedunt. Vnde verbale NOMEN Ἀντιπαραχώρησις, dicuntur enim τὰ κατ' ἀντιπαραχώρησιν, apud Areopagitam, quæ sibi inuicem cedunt, vt dies, nox: ver, æstas. B.

C. ΠΕΡΙχωρέω, ῶ, Cedo tandem. Paus. in Phocicis, Φαύλου ὃ ἀποθανόντος, ἐς Φάλαικον τὸν παῖδα αὐτῷ παρεχώρησεν ἡ Φωκεῦσι δυναστεία, Tandem eius filio cessit imperiũ. vt vertit Bud. qui etiam scribit ab Herodiano poni pro Deuenire, sicut & περιέναι. (Quo certè verbo & in interpretatione istius loci Pausaniæ vti nos posse crediderim) Idẽ περιχωρεῖν reddit, Circuitu redire: afferens ex Gregorio, de morte & vita, εἰς ἄκμηλα περιχωρεῖ πως καὶ ἀπκαθίσταται. Idem περιχωρεῖν poni testatur pro ἐνοῦσθαι. Vide verbale Περιχώρησις. In v.l. περιχωῶ exponitur etiam Peragro: (necnon Discedo: quam expositionem nullo pacto admitti posse existimo) affertúrque ex Aristoph. περιχώρει pro περίελθε, & πέραινε.

Περιχώρησις, εως, ἡ, Reditus per circuitum. vt si dicatur esse περιχώρησις mortis & vitæ: sequendo locum quem attuli ex Greg. in Περιχωρῶ. At sequendo eam huius verbi significationem cui primus locus datus est, περιχώρησις δυναστείας seu ἀρχῆς diceretur quum alicui tãdem cedit, seu quum ad aliquem deuenit imperium.

Περιχώρησις, Vnio, ἕνωσις. Ita Bud. qui affert hæc ex Damasceno, loquente de Trinitate, ἀδιάστατοι δὲ αἱ ὑποστάσεις καὶ ἀνεκφοίτητοι ἀλλήλων εἰσὶν, ἀσυγχύτως ἐχουσαι πρὸς ἐν ἀλλήλαις περιχώρησιν. Sed videndum annon alia interpretatio minus libera inueniri possit.

C. ΠΡΟΣχωρέω, ῶ, Cõcedo. (ea significatione qua dicitur quispiam in aliquem locum seu ad aliquem concedere) Thucyd. lib. 1, προσεχώρησαν καὶ Μεγαρῆς Ἀθηναίοις ἐς ξυμμαχίαν, Concesserant in societatem Atheniensium, vel Se contulerant in societatẽ. Synes. alia constructione, προσχωρήσας τῇ μερίδι τῇ κρείττονι. Vbi Bud. existimat posse reddi Accedere, vel Se adiũgere. Sed peculiariter de eo dicitur qui concedit aliquò, seu ad aliquem, eius fidei se tradens seu ei se dedens. Vnde sæpe cum apud alios historicos, tum verò apud Thuc. redditur, Dedo me, Deditionẽ facio, Ad deditionẽ venio. In v.l. exp. etiam, Deficio ad aliquem, seu Descisco: item In fidem accipior. Sed cum illo accusatiuo, multo rectius verbo neutro reddetur, Venio in fidem. Xenoph. οὐ βουλοιμὴν ὃ τῶν Μηθυμναίων προσχωρεῖν, προσβαλὼν κράτος εἶλε. Bud. vertit, Ad deditionem venio, Deditionem facio, In fidem venio, Deficio ad aliquem, In partes transeo. Quinetiam affert ex Thucyd. οὐ προσεχώρουν pro Ad conditiones non descendebant. Et ex alio eiusdem loco, ληφθέντων δὲ τούτων, ῥαδίως καὶ τἄλλα προσχωρήσειν, Subactum iri. Est certè frequens apud hunc scriptorem, vti dixi, pro Dedere se, Deditionem facere: & quidem omisso plerunque datiuo. vt lib. 3, ὡς δὴ οὐ προσχώρεον. Et lib. 2, προσχωρήσειν πρὸς πόλιν. Apud eundem alicubi cum προσχωρησάντων additur ἑκόντων: alicubi autem datiuus ὁμολογίᾳ. Legimus enim apud eum lib. 3, μὴ ἀνάδοτος εἴη ἡ Πλάταια, ὡς αὐτὴ ἑκόντων προσχωρησάντων. Datiuus autem ille ὁμολογίᾳ additur cum alibi, tum in hoc loco libri 1, καὶ προσεχώρησαν ὁμολογίᾳ, πίστεσι καθελόντες, καὶ ὁμήροις δόντες, καὶ ναῦς παραδόντες. Cum aduerbio ἁμαχεὶ, apud Plutarch. in Cam. προσχωρήσασαν ἁμαχεὶ πόλιν αὐτῷ. Atque vt hic dicit vrbem ἁμαχεὶ προσχωρῆσαι, ita vicissim in Alcibiade, dicit quosdam οὐκ ἁμαχεὶ προσχωρῆσαι.

Προσχωρεῖν, Attribui, Contribui. B. ex Pausania, προσεχώρησαν δὲ οἱ Ἐλευθερεῖς τοῖς Ἀθηναίοις, οὐ πολέμῳ βιασθέντες, ἀλλὰ πολιτείας ὑπομνήσαντες.

Προσχωρεῖν, Assentiri, in v.l. sed absque vllo exemplo. Posset certè, in hac significatione, reddi, Concedere in sententiam alicuius.

Προσχωρεῖν, Accommodare, Transmutare. vt quidem legitur in iisdem: afferentibus hunc locum sine autoris nomine, προσκεχωρήκασι τὴν γλῶσσαν πρὸς τὸ Καρικὸν ἔθνος. At ego, cuiuscunque hic sit locus, (quem apud Thucyd. legisse mihi videor) & quæcunque præcedant ac sequãtur, existimo προσκεχωρήκασι in eo quoque neutrum esse, & subaudiri κᾷ cum illo accusatiuo: vt sit προσκεχωρήκασι κᾷ τὴν γλῶσσαν.

Προσχωρεῖν pro Succedere, Proficere: in iisdẽ, ex Herodoto, ἢν τι προσχωρῇ, Si quid succedat. Sed vereor ne προσχωρῇ, non autẽ προσχῇ, legendũ sit: sicut & in aliis verbis ex προ & ex πρὸς compositis contingere nõ raro obseruaui vt vnum alterius locum occuparet.

Προσχώρησις, εως, ἡ, Deditio. Potest verò & aliis modis reddi, sequendo significationes quæ verbo προσχωρῶ datæ fuerunt. Sed non placet interpretatio quæ in v.l. illi datur. redditur enim simpliciter Accessus.

C. ΠΡΟχωρέω, ῶ, Procedo, Progredior. Thucyd. libro 3, προκεχωρηκότες ὃ ἤδη ἀπωθεν τῆς Ὀλύμπης, θᾶσσον ἀπεχώρουν. Tale est apud Herodianum libro 5, ὁ ὃ Ἀντωνῖνος πέμπει τοῖς διώξοντας τὸν Μακρῖνον πολὺ προκεχωρηκότα: vbi Polit. vertit, Antoninus mittit illico qui Macrinum consequantur, quum iam plurimum viæ præcepisset. (Nisi fortè existimandus sit Polit. scripsisse potius Præcessisset. quanuis & alterum ferri queat. Posset & Processisset legi, cæteris nihil mutatis) Sic libro 4, dixit idem Herodianus, προχωρήσας, τό, τε πλεῖστον τῆς ὁδοιπορίας αὐτοῦ. (Apud Thucyd. videtur posse etiam reddi Ingredi: in hoc loco libri 2, οὕτω δὴ ἀρὰς τῷ στρατῷ, προυχώρει ἐς τὸν χῶν αὐτῶν, ita demum mouens cum exercitu, eorum regionem ingrediebatur) Dicitur etiam χρόνος (id est tempus) προχωρεῖν: itidémque; ἡμέρα, vel νύξ. Herodian. libro 2, ἤδη δὲ καὶ τὸ πλεῖστον τῆς νυκτὸς προκεχωρήκει, multũ noctis iam processerat. Sic ætas dicitur προχωρεῖν alicui, quũ iam prouectæ ætatis esse incipit. Idem historicus, libr. 6, ὡς ἐδήλωσε καὶ τῆς ἡλικίας προχωρούσης. Denique & res aliqua dicitur προχωρεῖν, cui iam tempus aliquod exactum est: vt apud eundem lib. 2, οὐσῶν ὅλων δύο μηνῶν τῆς βασιλείας αὐτῷ προκεχωρηκυίας. Vbi tamen aliquis forsitan putasset potius dicturũ eum fuisse προκεχωρηκότων, iungendo cum μηνῶν. Apud eũdem ἀρχὴ (id est imperium) dicitur εἰς μέγα προχωρεῖν. vbi reddi potest Augeri. Sic apud Thucyd. lib. 3, οὕτως ὀμὴ σάσις προύχώρει possit fortasse προύχώρησε reddi Adeo aucta est. Non malè tamẽ & interpres, Eousq; processit. Nisi malis, (vt margini adscripsi in mea editione) Eò sæuitiæ progressa est, aut processit. Vel, Vsqueadeo grassata est, siue, tam longè. Apud Herodianum dicitur aliquis προχωρεῖν μέχρι τραυμάτων, item προχωρεῖν εἰς τοσοῦτον μανίας: in hoc loco lib. 1, de Commodo, ὁ μὴ φοῦ μὴ νομαχῶν ῥᾳδίως τῶν ἀπαγορευσάντων ἐπεμέλεῖτο· καὶ μέχρι τραυμάτων προεχώρει, ὑπεικόντων ἁπάντων, καὶ τὸν βασιλέα τὸν μονομάχον ἐνοοῦντο. Quibus subiungit, εἰς τοσοῦτον ὃ προεχώρησε μανίας ὡς μηκέτι βούλεσθαι &c. quæ Polit. ita vertit, Facilè autem dimicans suos compares superabat: neque tamen vltra vulnera procedebat, dãte vnoquoque manus, atque imperatorem potius quàm gladiatorem agnoscente. At προεχώρησε quod sequitur, vertit Prouectus est. ita interpretans illum locum, Eóque vesaniæ prouectus est vt deserere &c. Ita enim scripsisse putandus est Polit. non autem Profectus est.

Προχωρεῖν etiam dicitur aliquid pro eo quod Latini dicunt Succedere, Bene cedere. Thucyd. lib. 8, ὥστε ἀπ' ἀνδρῶν πολλῶν καὶ ξυνεστῶν πρὸς χθὲς τὸ ἔργον, οὐκ ἀπεικότως, καὶ ὅμως μέγα ὄν, προύχώρησε, Successit, Bene cessit, Felicem exitum habuit. (Sic apud Herodianum, οὕτω δὴ

προχωρήσαντος τοῦ ἔργου, Quum ita successisset incœptũ, vt Liuius loquitur) Idem Thucyd. libro 4. ἐπειδὴ καὶ τὰ πλείω αὐτοῖς προκεχώρηκει ἀρξάμενα χρῆς πρὸς πλείονας αὐτῶν. Idem libro 4. νομιζομένη τύχη, καὶ τὰ νῦν προχωρήσαντα, κρατῆσαι. Creber autem huius verbi vsus absque nominatiuo, perinde videlicet acsi impersonale esset, cum apud alios, tum apud eundem illum scriptorem: Thucydidem nimirum. vt lib. 1, quum dixisset, ὅπως ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσβαλεῖν πειθέντων τῶν Πελοποννησίων, καὶ ἀπὸ Αἰγίνου ἀπαγάγοι Ἀθηναίους: subiungit, ὡς ἐν ἀυτῷ οὐ προύχώρει, καὶ τὰ χρήματα ἄλλως ἀνάλουν. Idem lib. 2. καὶ πρὸς τὴν πόλιν προσβαλόντες, ἐς ἐλπίδα μὲν ἦλθον τοῦ ἑλεῖν, οὐ μὴν τοι προχώρησέ γε. Et lib. 3. in re simili, καὶ προσβαλόντες τῇ πόλει, ἐπειδὴ οὐ προύχώρει ἡ προσπέδχοντο. Sic apud Herodianum lib. 4, οὐ ῥᾳδίως δὲ αὐτῶν οὐδετέρω προχώρει, ἐπειδὴ &c. (vbi Politian. vertit, Quæ tardius procedebãt. Quam interpretationem parum probo) Apud Synesium item, εἰ γὰρ προύχώρησεν ἀυτῷ, πολλοὶς ἂν ὄντος ὀλίγου πόθοις ἐθεασάμεθα. Interdũ cum infinitiuo. Thuc. l. 4, καὶ ἰὼ ἄρα μὴ προχωρήσῃ ἴσον ἑκάτερον ἔχοντα ἀπελθεῖν, πάλιν πολεμήσουσιν. Sic apud Synesium, sed cum infinitiuo præfixum habente τὸ articulum, δίκην πρὸς αὐτὸν ἔλαχον. ὡς δὲ οὐ προύχώρει ταῦτα τῷ πατρὶ τῶν πολλοῦ προσιόντων, ἀλλ' ἦσαν οἱ νόμοι μετ' ἠμοῦ, ἑτέραν ἐπράττε. Vbi obserua simílem omnino vsum verbi προχωρεῖν, ei quem habet verbum Succedere apud Terentium in Andria, vbi ita loquitur, Hac non successit, alia aggrediemur via. Hoc præterea sciendum est: quemadmodum interdum & quidem sæpe vsurpatur à Latinis Succedere sine adiectione, interdum aliquid ei additur, manente tamen eadem significatione: sic à Græcis προχωρεῖν sæpenumero quidem solum poni, nonnunquam verò aliquid ei adiici. Thucyd. libro 1. ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν ἀν' ἀυτῷ προχώρησε τὰ πρᾶγματα ἢ ἐβούλετο. Sic apud Herodianum, δυςφορωῦντα ὅτι τῷ μὴ ὡς ἐβούλετο τὰ τῆς πολιορκίας ἀυτῷ προκεχωρηκέναι. Vbi ὡς ἐβούλετο, itémque apud Thucydidem ἢ ἐβούλετο, commodè reddere possis Ex sententia. Nam aliquid succedere ex sententia, vel ex animi sententia, dicunt interdum Latini, & inter eos ipse Cicero. Magis tamen ad verbum huic loquendi generi Succedere ex sententia, respondet id quo vtitur aliquoties Herodianus, προχωρεῖν κατ' γνώμην. vt lib. 3, τῶν δὲ Ἀρμενίᾳ προχωρούντων κατ' γνώμην. Et lib. 2, εἰ μὴ κατ' γνώμην προχωροίη. Idẽ addidit huic verbo aduerbium δεξιῶς. (Terẽtius autem verbo Succedere adiecit aduerbium Lepidè, quũ dixit Lepidè hoc succedit sub manus negotiũ) lib. 3, πάντων ἂν ἀυτῷ δεξιῶς καὶ ὑπὸ πᾶσαν ἄγχιν προχωρησάντων. Apud eundem legimus πάσης ἐλπίδος μεῖζον προχωρήσαντα, & vicissim οὐχ ὡς ἠλπίκεσαν τὰ πρᾶγματα προύχώρει. Ex Chrysost. affertur in v.l. προχωρεῖν εἰς πύναπτον. vbi videtur reddi posse, Exitum contrarium habere.

Προχωρεῖν quasi pro εἰσχωρεῖν accipit Xenophon: ita scribens, ἰὼ ὠῶ πέμψης αὐτῷ χρήματα ὅσα σοι προχωρεῖ, Quantum tibi commodum erit, Quantum commodè poteris. Bud.

Προχωρήσας ἔρωτος v.l. afferunt ex Herodiano pro Implicatus amoribus, & quidem tanquam Politiano ita interpretãte. Sed ego Politianum illis verbis alia quàm illa interpretari voluisse suspicor: quippe quæ manifestum sit eam significationem non admittere. Vt omittam, ne hanc quidem constructionem verbi προχωρήσας ferri posse, nisi cum aliqua adiectione. veluti si ita dicatur, εἰς τοῦτο προχωρήσας ἔρωτος, vel εἰς τοσοῦτον προχωρήσας ἔρωτος. & tunc reddendum fuerit non simpliciter, Implicatus amoribus: sed, Adeo implicatus amoribus. Ego tamen alia potius interpretatione vterer.

Προχώρημα, ατος, τὸ, sequendo significationem eam verbi προχωρεῖν qua ponitur pro Succedere, diceretur de eo quod succedit, seu successit. Nullum tamẽ huius significationis affertur exemplũ: sed cõtrà ea quæ apud Græcos Bibl. interpretes inuenitur, aliena est ab iis quæ verbo ipsi datæ fuerunt. Siquidẽ ex Ezechielis c. 32, affertur, ἀπὸ τῶν προχωρημάτων σου, pro Astercoribus tuis. Quæ interpretatio si vera est, habebit προχωρημάτων eam signific. quam apud alios haberet διαχωρημάτων, aut ὑποχωρημάτων.

C. ΣΥΓΧΩΡΕΩ, ῶ, Concedo. non in ea significatione qua verbum προσχωρῶ suprà redditum fuit Concedo, sed in ea qua dicimus aliquid cõcedere cuipiam. Plato Polit. 2, in fine, συγχωρεῖς δῆτα, ἔφην, τῶνδε τοῦ τόπου δεύτερον εἶναι, οὐ ῶ δεῖ πρὸς θεῶν καὶ λέγειν καὶ ποιεῖν &c. quibus respõdetur συγχωρῶ. Xen. Pæd. 6, ᾗ ὁ Κρῖσος μόνοι μάλα ἄκων σωυγχώρησεν αὐτοῖς οὕτω πάσχειν, Concessit ipsis vt ita instructi ordines essent. Sic apud Chrysost. cum infinitiuo, συγχωρῆσαι δαίμοσιν ἐμβατεύειν εἰς ψυχάς. Vsus est autem eodem illo verbo Concedere & Cicero in huius συγχωρεῖν interpretatione, paulo tamen alium ei vsum tribuens. hæc enim Platonis verba in Protagora, ἐγὼ μὲν καὶ αὐτὸς ὦ Πρωταγόρα τε καὶ Σώκρατες ἀξιῶ ὑμᾶς συγχωρεῖν, καὶ ἀλλήλοις πρὸς τοῦ λόγου ἀμφισβητεῖν μόνον, ἐλέγχειν δὲ μή, Cicero ita vertit, Nunc à vobis Protagora & Socrates postulo, concedatis alter alteri, & inter vos de huiuscemodi rebus controuersemini, non concertetis.

Συγχωρῶ, Cedo, Non reclamo: inquit Bud. afferens hunc locum Demosthenis, ἀλλὰ τοῖς νόμοις καὶ τῇ τῶν ἄλλων βουλήσει συγχωρῶν, ἰὼ εἴκω καὶ νικῶντα καὶ στεφανούμενον τὸν ἐχθρόν. Huic autem interpretationi vicinam præfixerat Bud. videlicet Consentio, Assentior, Astipulor, ex Platone in Phædro, πότερον συγχωροῦσιν τοῖς κατ' τὸ σῶμα παθεσιν, ἢ ἐναντιουμένοι τοῖς παθήμασιν; Sic συγχωρεῖν τοῖς τοῦ Πλάτωνος δόγμασιν, apud Philoponum. Item, ὁποῖῳ αὖ συγχωρήσετε μορίῳ τῆς ἀνῃρέσεως. Inuenitur etiam cum accus. item cum accus. simul & datiuo. Vtriusque constructionis exemplaextant apud Platonem: ac prioris quidem, in fine lib. 1 Polit. Nam illum ita claudit, πανταπασιν, ἔφη, ἔγωγε τοῖς τόποις τοῦτοις συγχωρῶ, καὶ ὡς νόμοις ἀν' χρώμεθα. Alterius autem exemplum in hoc extat loco, eiusdem operis lib. 1, τοῦτο μὲν οὖν ἔγωγε εὐδαιμὴν συγχωρῶ Θρασυμάχῳ, ὡς τὸ δίκαιον ὄντι τοῦ κρείττονος ξυμφέρον. Nequaquam hoc illi assentior, siue de hoc, Nequaquam hoc illi concedo. (vt Cic. dicit, Quis enim tibi illud primum concesserit) Apud eundem certè συγχωρῶ, & ὁμολογῶ, siue ξωυμολογῶ, item ξύμφημι, pro vno eodémque ponuntur. Sed prioris illius loci rara exempla inueniri arbitror, in quo habetur, τοῖς τόποις τοῦτοις συγχωρῶ. Atq; adeo existimet forsitan aliquis vel deesse infinitiuum, (quum paulo antè dictum fuisset, συγχωρεῖς τοῦτον τὸν τόπον δεύτερον εἶναι) aut certè datiuum personæ. Alioqui συγχωρῶ videri queat alio verbo reddendum quàm in posteriore loco: possitque fortassis conuenire Approbo. Ficinus vertit Accipio: pro quo tolerabilius fuisset Admitto. Quòd si & hîc libeat vti verbo Concedo, videndum est an dici queat Concedo hanc formã, sicut Concedo quod dicis. Συγχωρῶ Bud. reddit etiam Acquiesco, Contentus sum. Lys. ἐγὼ δὲ ὀνείνου πιμήματα οὐ σωυγχώρουν, Non contentus eram adulterii pœna quam ipse sibi statuebat & æstimabat.

Συγχωρῶ, Indulgeo, Gratiã facio. Veniam do. (sed hic quidem ea in significatione qua vsurpatur pro Concedere, seu permittere. vt dicit Liuius in sui operis prooemio, Datur hæc venia antiquitati vt miscendo humana diuinis, primordia vrbium augustiora faciat. Infrà autem de συγχωρῶ pro Veniã do, id est Ignosco) Demosth. καὶ ὀν τῇ πιμήσῃ βουλομένων τῶν δικαστῶν θανάτου πιμῆσαι αὐτῷ, ἐδεήθη μὴ ἐγὼ τῶν δικαστῶν μηδὲν δι' ἐμὲ τοιοῦτον πρᾶξαι, ἀλλὰ συγχωρῆσαι, ὅσου πρὸς αὐτὸ ἐπιμῶνται, πάλαντον, ἵνα ἐγὼ μηδένα ἀπεκτονὼς εἶμι, Quum in eum vellent capitaliter animaduertere, deprecari cœpi nequid tale causa mea facerent: & vt ad talentum vsq; mulctato, animaduersionis grauioris gratiam ei facerent. Ita Bud. (in cuius comment. perperam legitur posteriore loco genitiuus θανάτου repetitus pro genitiuo πάλαντον) Idem interpretatur etiam Comiter & per gratiam indulgeo quidpiã, & condono. sed passiuæ tantùm vocis exẽplum affert. At vocis actiuæ exemplũ idoneum habere mihi videtur iste Isocratis locus, μηδὲ συγχωρουῶντες τοῖς πολεμίοις πρᾶξαι τὸ δίκαιον. De eo autẽ qui condonat aliquod debitum, legitur apud Laertium in Solone, ἐπὰ δὴ πάλαντων ὀφειλομένων ἀυτῷ πάρῳων, σωυγχώρησε πρᾶξαι, καὶ τοῖς λοιποῖς τὸ ὅμοιον πρεσβύτερῳ πρᾶξαι. Tale est apud Demosthenem, φησὶ γὰρ δανειστὰς συγκεχωρηκέναι ἀυτῷ τοῖς τόκοις.

Συγχωρῶ, Ignosco, Veniam do. (Habet alioqui hoc

verbum συγχωρῶ & alterã nominis huius significationem, in qua ad præcedentia potius exempla pertinet) συγχωρεῖν τὸ ἁμάρτημα, Veniam dare peccati, Ignoscere peccato, ex Demosth. affertur. Sic ex Chrysost. συγχωρεῖν ἁμαρτήματα: quod exponitur etiam Remittere peccata. Annotatur autem & alia constructio, videlicet συγχωρῶ σοι τοῦ ἁμαρτήματος: sed absque vllo exemplo.

Συγχωρῶ poni etiã pro Simul eo: & id quoque significari verbo Concedo, annot. v.l. sed ἁμαρτυρῶ.

PASS. Συγχωρέομαι, οῦμαι, Conceditur mihi aliquid, vel conceditur per gratiam, & indulgetur. Cum infinit. Gregor. συγχωρούμενοι ἀκούειν, Quibus conceditur audire, Quibus gratiæ loco conceditur audire, vel, permittitur. Cum accus. apud Demosth. σωυγχωρήθη δ' ὅμως πολὺ ἐκδημεῖν, Concessa tamen ei fuit peregrinatio, Impetrauit vt sibi liceret peregrinari. Synes. in epist. ad fratrem, τυχὸν δ' αὖ καὶ τὰ πρεσπεῖα συγχωρηθείη μόνῳ, Fortasse & primæ nobis partes concederentur, vel indulgerentur. Item συγχωρούμενος, Cui venia datur, Qui venia donatur, Cui ignoscitur. Gregor. ὁ δὴ ἁμαρτωλὸς οὐχ ἑπτάκις μόνον ἀλλὰ καὶ ἑβδομηκοντάκις ἑπτὰ συγχωρούμενος. Idem, μικρὸν γὰρ πρὸ κτῶν πικρὸς τοῦ ἐλάττονος, ὁ τὸ πλέον πρᾶξας τοῦ δεκατοῦ συγχωρηθείς. At fine adiectione συγχωρούμενοι in Pand. Gr. sunt iì quorum nomina abolitione principum ex reis exempta sunt.

Συγχωρεῖσθαι autem dicitur aliquid, siue συγκεχωρῆσθαι, aut συγχωρηθῆναι, Quod pactum est & conuentum. Quod aliqui pepigerunt, Quod cõuenit inter aliquos. Demosth. συγχωρηθέντων δὲ τούτων, Quum hæc pacta essent, Quũ hæc pepigissent. Ita Bud. Sed vix crediderim tamẽ quod ille addit, συγχωρῶ pro Pacisco poni.

Συγχωρήσομαι autem fut. med. sæpe in hoc verbo, vt in aliis plerisque, pro actiuo συγχωρήσω vsurpatur.

Συγχωρητέον, Concedendum est. Fatendum est, ex Plat. Timæo. Item adiect. Συγχωρητέος. vnde ἀρχὴ συγχωρητέα οὕτως ἔχει, v.l. ex Luciano, Concedendum est ita se habere initium.

Συγχώρημα, ατος, τὸ, ITEM Συγχώρησις, εως, ἡ, Concessio: item Assensus, Astipulatio. Interdum Ignotio, id est Actio ipsa ignoscendi, seu dandi veniam, Venia. Chrysost. ὅπου γὰρ χάρις, συγχώρησις· ὅπου δὲ συγχώρησις, οὐδεμία κόλασις. In v.l. affertur ex Plut. Publ. συγχώρησμα τῆς τιμῆς pro Concessio honoris: sed συγχώρημα, à συγχωρῶ, non συγχώρησμα scribendum esse, καὶ τυφλῷ δῆλον.

Συγχωρητικός, οῦ, ὁ, Ad veniam dandam propensus, Qui libenter ignoscit.

c. 2. Ἀσύγχωρητος, ου, ὁ & ἡ, Non concedendus, Talis vt concedi non debeat, seu permitti. Interdum verò Cui venia danda nõ est, Venia indignus, Cui ignoscendum non est: Ignoscibilis, ex Gellio. vt ἀσυγχώρητος βλασφημία apud Gregorium: ἀσυγχώρητον βλασφημίαν εἰς τὸ πνεῦμα εἰδότες, vbi quidam interpr. etiam Blasphemiam non condonandam, Non remittendam. Hinc ADVERB. Ἀσυγχωρήτως, Ita vt venia dari non possit, Citra veniæ spem. Pro quo affertur ETIAM Ἀσυγχώνητα ex Gregorio, καὶ μὴ βουλησόμενοι ἰδεῖν ὀργιζόμενον ἀσυγχώνητα.

Ἀσυγχώρητος, actiua significatione, Qui ad veniam dandam propensus non est, (Cui opponitur συγχωρητικός, paulo antè) A venia danda alienus. Vnde redditur etiam Nimium seuerus, Præseuerus, Inclemens. Greg. ἐμοίως γὰρ κακὸν καὶ ἀνεσις ἀσωφρόνιστος, καὶ κατάγνωσις ἀσυγχώρητος.

C. ΥΠΟχωρέω, ῶ, Sẽsim recedo, seu Me recipio, vel Clam recedo, Subduco me, Pedem refero. vt qui se subducũt è prælio. Cuius vsus exempla extant aliquoties apud Homerum, quum aliquem ὑφέων, non autem ὑποχωρεῖν dicit: vt Il. χ, Ὡς Ἕκτωρ ἄσβεστος ἔχων μένος οὐχ ὑποχωρεῖ. Necnon Iliad. ν. Ὣς μὲν Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς (οὐδὲ ὑποχωρεῖ) Αἰνείαν ὀπόντα βοῆ θοόν. (Malo enim accipere hæc verba οὐδὲ ὑποχωρεῖ tanquam per parenthesin posita: cuius notam mea etiam editio habet. Afferam tamen paulo post locum ex Thucyd. in quo accusatiuum habet hoc verbum) Sic apud Thucydidem, οἱ δὲ νικῶμενοι ὑποχώρουν. Apud Xen. πλῆναι εἰς χεῖρας ἐλθεῖν & ὑποχωρεῖν opponuntur: (sicut apud Homerum μένειν & ὑποχωρεῖν) Pæd. 3, ἐνθοῦτα δὴ οὐκέτ' ἔτλην εἰς χεῖρας ἐλθεῖν, ἀλλ' ὑποχάρει. Apud eundem legimus, Hell. 2. ἐνέπλησαν καὶ τὰ Μέγαρα καὶ τὰς Θήβας τῶν ὑποχωρούντων. Affertur verò & cum genitiuo μάχης, ex Thuc. ὑποχωρεῖν τῆς μάχης. Generalius autẽ ponitur ὑποχωρεῖν pro Recedere: vt apud Xenoph. Pæd. 6, ἡ Πειθὼ ὑποχωρῆσαι κελεύσασα τοὺς παρόντας πάντας. Apud eundem habet etiã genitiuum: Pæd. 2, ἰὼ ἰὼ αὖ ὑποχωρεῖν τοῦ πεδίου, δῆλον ὅτι μεταθεῖν δεήσει. Ex Gregor. autem, ὑποχωρήσαντες τῆς θεολογίας, qui subduxerunt se à theologia. Cum genitiuo ὁδοῦ, Cedere, vel potius Decedere, ὑποχωρεῖν τῆς ὁδοῦ, De via decedere. At v.l. afferũt ex Plutarch. Apophth. ὑποχωροῦντες ὁδῶν, In via cedẽtes. vbi nõ conuenit hæc præpositio. In isdem affertur ex Polybio, ὑποχωρῆσαι χρημάτων, pro Pecunias extorquere. quæ interpretatio non video quomodo ferri possit. Cum accus. autem affertur ex Thucydide. μηδεὶς ὄχλον ὑποχωρεῖν, Nullam multitudinem refugere. Qui locus pro illis facere posse videtur qui in Homeri loco quem paulo antè protuli, οὐδὲ ὑποχάρει nolent per parenthesin legere. Sed Eustath. de parenthesi mihi affentitur: quippe qui dicat, μόνῳ Ἰδομενεὺς Αἰνείας. Sæpe autem datiuo personæ iunctum inuenitur: & aliquando quidem redditur Cedo. vt in hoc loco Demosth. Pro cor. ἐγὼ μὲν τῷ Πύθωνι θρασυνοῦμαι, καὶ πολλὰ ῥήσω καθ' ὑμῶν, οὐκ εἴξας, οὐδὲ ὑποχώρησας, B. vertit Cessi. (sed tunc quæ interpretatio alteri verbo εἴξα dabitur?) Idem in hoc Luciani loco, ὑποχάρει γὰρ τοῖς πρεσβύσιν ἡμῖν καὶ ὑπέφθης, vertit Retrocedebat. In v.l. ex Thucyd. ὑποχωρῶν τῶν κρατουῶν pro Superioris imperia detrecto: quum potius ὑποχωρῶ sit hic Cedo. In isdem cum datiuo & genitiuo præfixam habente particulam ἐκ: ex Aristide, ὑποχωρεῖ τῇ πόλει ἐκ γῆς καὶ θαλάσσης.

Ὑπόχωρημα, ατος, τὸ, ET Ὑποχώρησις, ab ea VERBI Ὑποχωρῶ significatione qua ponitur pro In excrementum abeo, (vt vertit Bud. afferens ex Aristot. Probl. καὶ ἔκπικρον ὑποχωρεῖ) ponuntur pro excremento. Apud Dioscor. lib. 2, ὑποχωρήματα δυσεντερικὰ Ruell. vertit, Dysentericorum proluuies: Marc. Excrementa intestinorum: Hermol. Barb. Sedimenta. Ὑποχώρησις autem apud Aristot. legitur, Meteorol. lib. 4, διὸ ὑγιείας σημεῖα τὰ διαῦτα, καὶ οὖρα, καὶ ὑποχωρήσεις, καὶ ὅλως τὰ ἀφεστήματα: πεφθέντα videlicet. Sic plural. quoque ὑποχωρήσεις, apud Galenum, αἱ μὲν γὰρ διὰ τῆς κάτω χαστρὸς ὑποχωρήσεις τῶν ἀφεστώτων. Hac autẽ in significatione præpositio ὑπὸ fungitur vice præpositionis διὰ, siue ἀπό. Hæc enim appellari διαχωρήματα seu διαχωρήσεις, & ἀποχωρήματα seu ἀποχωρήσεις, suo loco dictum fuit. Ex Aristot. autem lib. 8, De anim. affertur, κατ' τὴν ὑποχώρησιν πεφθέντα, pro Emittunt per meatum sui secessus. Potest alioqui hoc verbale Ὑποχώρησις alia etiam significare, sequendo nimirum significationes quæ verbo Ὑποχωρῶ datæ fuerunt. Vnde redditur etiam Discessio, & Recessus. vt apud Plut. in lib. De primo frigido, ὅθεν ἡ μὲν ψύξις, ἔκλειψις, ἔνεται καὶ ὑποχώρησις τῆς αὐτοκρατοῦς δυνάμεως, Quocirca priuatio, contrariæ potestatis defectus est & recessus.

Ὑποχωρηματικὰ μέλη, Carmina quæ canebantur in catastrophe fabulæ ab histrionibus è scena exituris. Sic v.l. ex Aristoph. scholiaste, quem vide.

Χωρὶς, Seorsum, Separatim. (interdum & Singulatim) Plutarch. initio libelli De præcept. sanit. χωρὶς γὰρ, ἔφη, τὰ φιλοσόφων καὶ ἰατρῶν, ἃς πρὸ πινῶν Μυσῶν καὶ Φρυγῶν, ἐείσματα. Et Basil. in orat. Ad diuites, πάντων δ' εἰσὶν ἑκάστου χωρὶς αἱ δίκαι, horum autem cuiusque seorsum sunt formulæ constitutæ legibus. Ex Æschin. in Ctes. initio, νῦν βουλόμενον χωρὶς καὶ ὀν μέτεστι πρὸς ἑκάστου γνώμῃ ἀποφαίνεσθαι. Pausan. χωρὶς δ' ἀπὸ τῶν σωμάτων αἱ κεφαλαί, χωρὶς δ' ὀν Λέρνης τὰ σώματα. Vbi nota additam præpositionem ἀπὸ cum suo genitiuo. Interdum enim sine præpositione, cum genitiuo itidem construitur, pro Seorsum & separatim ab. vt apud Xenoph. initio Pæd. lib. 6, ὅτι δὲ χωρὶς ἦμεν ἀλλήλων, quum separati eramus & seorsim alteri ab alteris. Vbi huic χωρὶς εἶναι opposuerat ὁμοῦ μένειν, Simul manere. hoc est, vno eodémque in loco manere, nec à se inuicem distrahi. Affini autem in

significatione ibidem, οὐ πολὺ χρόνον δίχα τοῦ ἡμετέρου πλήθους ἐρατευσάμενοι. Illud enim δίχα idē significat quod χωρίς. qua voce χωρὶς ibidem sine genitiuo etiam vtitur: dicens, τί αὖ λέγομεν τοῦδε τοῦ οἴκαδε ἀπελθόντες ἕκαστοι χωρὶς εἶναι. Rursum cum genit. Æsch. in Ctesiph. ἐάν τις αὐτὸν διαχρήσηται, πλὴν χίεσι πλὴν τοῦτο περάσασιν χωρὶς τοῦ σώματος ἀπόνοιμι. ¶ Χωρὶς cum genitiuo significat etiam Sine, Absque, Præter, Citra: vt αὔθυ, & poeticum νόσφι. Est tamen vbi peculiari quodam modo pro Præter accipiatur. vt apud Aristot. in Rhet. χωρὶς δὲ τῶν εἰρημένων, Præter ea verò quæ dicta sunt, seu Præterea verò. Sic Isocr. in Panath. χωρὶς δὲ τούτων, εἰ καταιρίω εἰς ἔλεγχον, διωμολογεῖσθαι αὐ δικαιοῦσθαι παντὶ τοῖς ἀνθρώποις πλείοις ὀδυνήματα ἔχοντας διὰ τῆς ἀκοῆς ἢ τῆς ὄψεως. Interdum verò omisso, subaudito tamen, genitiuo illo τούτων vel τούτου, dicitur χωρὶς δὲ, itidem pro Præterea verò, Adhæc. vt apud Thuc. lib. 2, pag. 58, μείων γὰρ ὁπλιτῶν οὐκ ἐλάσσους ἦσαν αὐτοὶ Ἀθηναῖοι· χωρὶς δὲ, αὐτῶν οἱ ἐν Ποτιδαίᾳ πελτασταὶ ἦσαν, μέτοικοι δὲ ξυνεστράτευον οὐκ ἐλάσσους πελταστῶν ὁπλιτῶν· χωρὶς δὲ, ὁ ἄλλος ὅμιλος ψιλῶν οὐκ ὀλίγος. Quo modo Budæus quoque annotat Pausaniam χωρὶς ὁ vsurpasse vt πρὸς δὲ, pro χωρὶς τούτων & πρὸς τούτοις, id est Et alioqui. Verùm & sine particula δὲ. vt apud Demosth. in epistola Philippi, χωρὶς τούτων εἰς τὸν πρὸς ἡμᾶς ἀφῖξθε ὥστε καὶ πρὸς τὸν Πέρσην πρέσβεις ἀπεστάλκατε, πείσοντας αὐτὸν ἐμοὶ πολεμεῖν. Interdum adiunctum habet αὖ μὴ, vel εἰ μὴ, vel ἢ ὅτι, significans Præterquam, Nisi. Plut. in Camillo, χωρὶς αὖ μὴ Γαλατικὸς ἢ πόλεμος, νόμον ἔθεντο τοῖς ἱερεῖς ἀρεῖσθαι τῆς στρατείας, legem tulerunt vt sacerdotes à militia essent immunes nisi Gallicum esset bellum. Et χωρὶς εἰ μὴ τόδε, Nisi hoc, Hoc excepto. Itémq; Herodot. lib. 4, χωρὶς ἢ ὅτι πολλῷ μείζονες, Nisi quòd sunt multo maiores, Præterquam quòd sunt multo amphores & capaciores. Idem eodem in libro, θώματα δὲ ἡ χώρη οὐκ ἔχει χωρὶς ἢ ὅτι ποταμοί, Regio hæc miracula nulla habet præter fluuios. seu Præterquàm fluuios, Nisi fluuios, Exceptis fluuiis, Si fluuios excipias. Porro dici χωρὶς à χώρα seu χῶρος tradit Eustath. διὰ τὸ χώραν ἤτοι χωρίον εἶναί τι μεταξὺ τῶν χωρὶς ὄντων.

Χωρίζω, Seorsum pono, Separo, Seiungo seu Abiungo, Segrego, Secerno: interdum & Discerno, Distinguo, Dirimo, Dispesco. Xenoph. in Œcon. ἐπεὶ ὃ ἐχωρίσαμεν πάντα κατὰ φυλὰς τὰ ἔπιπλα, εἰς τὰς χώρας τὰς προσηκούσας ἕκαστα διωρίσαμεν, hæc postquā omnia secreuimus, tum suo quæque loco disposuimus. Paulo antè dixerat, χωρὶς δὲ καὶ τὰ κατὰ μῆνα δαπανώμενα ἀφείλομεν, δίχα ὃ καὶ τὰ εἰς ἐνιαυτὸν ἀπολογισμένα κατέθεμεν, quod menstruum esset, sepositimus: quod annuum quoq;, in duas partes diuisimus, vt Cic. interpr. pag. 45, mei Lex. Cicer. Idem verò Cic. quod Plato in Phædone dicit, χωρίζειν ἀπὸ τοῦ σώματος τὴν ψυχήν, vertit Secernere animū à corpore, vt videbis eiusdem Cicer. lex. p. 122 & 123. Pass. Χωρίζομαι, Separor, Seiūgor, Segregor, Secernor: interdum cum ἀπὸ habēte suum genitiuum, interdum cum genitiuo solùm. Ioseph. lib. 1, ἀπὸ τῆς πόλεως χωρίζεται. Isocr. De pace, ἃ δοκεῖ μὲν πρὸς αὐτὸν ἔχειν δυνάμιν, πλεῖστον δὴ ἀλλήλων κεχώρισται, Plurimum tamē à se inuicem disiuncta sunt & remota. vel etiam Plurimū à se inuicem dissident & discrepant. Plato, ὀλιγοστὴν χωριζομένην δικαιοσύνης, scientia remota à iustitia, vt Cic. interpr. pag. 126 mei Lex. Cicer. Itē apud eundem Plat. in Tim. χωρισθὲν πυρὸς vertit Igni vacuum. Sic Gregor. πῶς σαυτὸν χωρίζῃς; quomodo à teipso separaris? A T Κεχωρίσθαι (quod Ionicum est pro κεχωρισμένοι εἰσὶ) apud Herodot. interpretantur non solùm Separati sunt, verùm etiam Discrepant, Dissident, in hoc loco, κεχωρίσθαι τῶν ἄλλων, ab aliis discrepant.

Χωρισμὸς, οῦ, ὁ, Separatio, Segregatio, Seiunctio, Diuisio. Leuitici 18, πρὸς γυναῖκα ἐν χωρισμῷ ἀκαθαρσίας αὐτῆς οὐκ εἰσελεύσῃ, ad mulierem quæ menstrui fluxus causa sese segregauit. Itidem pro seiūctione vel remotione. Plut. Aduersus Coloten, ὅτι ὁ χωρισμὸς τῶν ὀνομάτων πονηρός ἐστιν, καὶ τὸν βίον εὐπιστίαν ὁλιγωρείας ἀθέου καὶ θρασύτητος, ὅταν τὰς συνεζευγμένας πρεσβυτερείας ἀποσπῶντες, σωκαταρρήξαι συνάπας, μωσηέια, πομπαί, ἑορταί. contra Epicureos, qui μήτε Δία χθονέθλιον, μήτε Δήμητραν θεσμοφόρον εἶναι, μήτε Ποσειδῶνα φυτάλμιον ὁμολογεῖν ἤθελον.

Χώρεισις, εως, ἡ, idem. Vtitur Hesych. in exponendo Χάσις.

Χωριστὸς, οῦ, ὁ, Separabilis, Qui separari potest. Interdum autem, Separatus, Seiunctus, Secretus, Abstractus, vt in philosophorum scholis loquuntur, intelligentes de eo qui sine subiecto esse potest. Aristot. Metaphys. lib. 5, ἀλλ' ἔστι καὶ ἡ μαθηματικὴ θεωρητικὴ· ἀλλ' εἰ ἀκίνητον καὶ χωριστὸν ἐστι, τοῦ ἄδηλον. Ibidem mox, ὅτι μὲν οὖν ἔνια μαθήματα ἢ ἀκίνητα καὶ χωριστὰ, θεωρεῖ, δῆλον. Et τὰ μὴ χωριστὰ, quæ à subiecto separari & abstrahi nequeunt, vt τὸ θερμὸν, τὸ λευκὸν, ἢ ὀδυσμὴν, & similes aliæ qualitates.

V N D E Ἀχώριστος, Inseparabilis. Vel, Qui separatus non est, Qui separari & secerni non potest. τῶν πατρὸς ἀχώριστοι apud Gregorium de Filio & Spiritu sancto. I T E M Δυσχώριστος, Ægrè separabilis, Qui difficulter seiungi & secerni potest. Cui O P P O S. Εὐχώριστος, Qui facilè separatur & abiungitur, Separatu & secretu facilis.

C. Ἀ Π Ο χωρίζω, idem quod χωρίζω, vt ἀπονοσφίζω idem quod νοσφίζω, Separo, Seiungo, Segrego, Secerno.

C. Δ Ι Ἀ χωρίζω, Disgrego, Discerno, Disiungo, Separo. Xenoph. in Œcon. paulo ante locum in Χωρίζω citatū, καὶ τοῦτα πάντα διεχωρίσαμεν, οἷς τε ἀεὶ δεῖ χρῆσθαι, καὶ τὰ δοιὴν πλικά. χωρὶς δὲ καὶ τὰ κατὰ μῆνα δαπανώμενα ἀφείλομεν.

V N D E Διαχωρισμὸς, οῦ, ὁ, E T Διαχώρισις, εως, ἡ, Separatio, Seiunctio. E T Διαχωριστικὸς, Separandi ac secernēdi vim habens, seu Qui separat & disiungit aut dirimit. vt quum Hesych. κεφάλαια esse dicit τὰ διαχωριστικὰ τῶν σημείων πλέγματα. Item C O M P. Ἀδιάχωρίστος, Qui disgregari & secerni nequit, Inseparabilis. ἀδιάκριτος.

C. Ἐ Κχωρίζω exponitur Excerno, sed sine exemplo vel autoris nomine.

C. Ἐ Π Ι χωρίζω, itidem videtur pro Separo & Secerno accipi. affertur enim ὑπιχώρισον pro Subduc, Minue.

C. K A T Ἀ χωρίζω exponitur non solùm Semoueo, sed etiam Colloco, In loco statuo & dispono: sine exemplis tamen. sed ea nobis Xen. suppeditat, nimirum pro πάτταω, vt Pæd. libro 6, pag. 97, οἱ μὲν δὴ παχθέντες τῶν ἐπεραστῶν, αὐτὸς δὲ τὸ ἄλλο στράτευμα αὐτοῦ κατεχώριζε. Et libro 8, κατεχωρίζετο δὲ τὰ χρήματα. Itidémque alibi vsurpat. Sed ea signif. ad χώρα potius pertinet.

Ψῖ

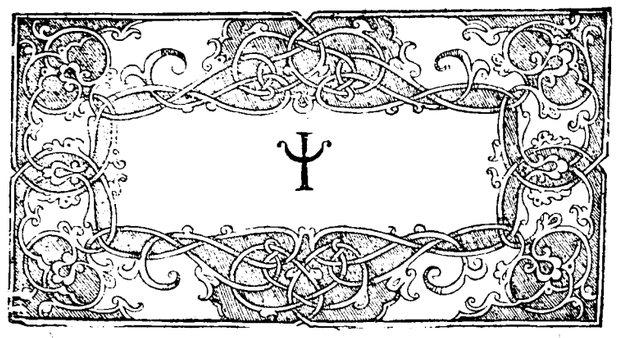

Ψ ψ

Ψᾶ Ω, ῶ, F. ήσω, Tergo, Abstergo, Detergo. Interdum autem Rado, vel etiam Radendo detergeo. vt qui strigili sordes deradit & detergeat, ψᾶν dicitur, sicut & ψήχειν. Expon. verò & Mulceo: quod ea significatione accipiendum qua tergendo vel fricando caput alicui, demulcere aliquē dicimur. At Suidas ψᾶν interpr. ὁμαλίζειν, λεπαίνειν, Complanare, Extenuare, Planum & tenuem reddere.

Ψηστὸς, οῦ, ὁ, Tersus, Detersus: vel Rasus, Derasus. aut Radēdo detersus. V N D E Παλίμψηστος, ου, ὁ καὶ ἡ, iterum Derasus, vel Deradēdo tersus. Pro quo E T Παλίψηστος scriptum reperitur, omisso μ. Dicuntúrque tabellæ vel chartæ aut membranæ παλίμψηστοι siue παλίψηστοι, quæ secūdò rasæ & detersæ sunt: vt deleta priore scriptura, noua possit inarari. quas Latini deletitias chartas & membranas vocant, opponentes ei nouam: vt quum Vlpianus ait, Chartæ appellatio & ad nouam chartam refertur & ad deletitiam. Plut. in fine libelli quem cōscripsit περὶ τοῦ ὅτι μάλιστα τοῖς ἡγεμόσι δεῖ τὸν φιλόσοφον διαλέγεσθαι, de Platone loquens in Siciliam ad erudiendum Dionysium profecto, εὗρε Διονύσιον ὡς τῷ βιβλίον παλίψηστον, ἤδη μολυσμῶν καὶ ἁπλέων, καὶ πολὺ βαφὴ οὐκ αἰτίνα τῆς πυρανίδος, ἐν πολλῷ χρόνῳ δεύσοντοιν οὖσαν. Idem in lib. περὶ ἀδολεσχίας, nō ita procul ab initio, οἱ ὃ ἀποκναίοιεν δή που πρὸ ὥσπερ τὰς βωμολοχίας, ὡς τῷ παλίψηστα διαμολυνόντες. Latini etiam palimpsesti voce vtuntur, vt Cic. ad Trebat. lib. 7, epist. 18, Nam quòd in palimpsesto, (s. literas dederis) laudo equidē parsimoniam: sed miror quid in illa chartula fuerit quod delere malueris, nisi fortè tuas formulas. non enim puto te meas epistolas delere vt reponas tuas. An hoc significas, nihil fieri, frigere te, ne chartā quidem tibi suppeditare? Vbi satis apertè ostendit, palimpsesti nomine se accipere chartam deletitiam. hoc est, in qua, deleta priore scriptura, reponitur alia. Sic Catullus epigr. 19, ad Varum, de Suffeno quodā, Idémque longè plurimos facit versus: Puto esse ego illi millia aut decem aut plura Perscripta, nec sic vt fit, in palimpsesto Relata: chartæ regiæ, noui libri, Noui vmbilici, lora rubra, membrana Directa plumbo, & pumice omnia æquata. Sed notādum est, in posteriore Plutarchi loco veterem codicē pro παλίψηστα H A B E R E Παλίμψαστα, à ψάω: apud Catullum, quibusdam in exemparibus legi palinxysto, seu palinxesto, vt quidam scribere malunt. Sunt porrò duo illa C O M P. Παλίγξεστος, E T Παλίγξυστος, ex verbis ξέω & ξύω, idem cum ψάω significātibus, nimirū Rado, Erado, Derado. sonátq; παλίγξεστος siue παλίγξυστος, Iterum rasus, Denuo rasus & pumice æquat⁹. nā ξύειν & ψᾶν ita significāt radere seu eradere, vt simul τὸ ὁμαλίζειν & æquādi seu cōplanandi habeant significationem aliquam, & præsertim si tabellam scriptoriam ψᾶν siue ξύειν dicamur. Budæus S C R I B I T Παλίξυστος, vt & Παλίγξεστος alii.

C. Ἀ N A ψάω, ῶ, itidem Tergo, vel Tergendo fricandóque demulceo. vt καταψάω. Pro ἀναψάω apud Ctesiā, ὡς ἐείω ἀναψῶντες ἀπὸ τοῦ δένδρου ἀποπεζοῦσιν εἰς ἀλαβάστρους λιβίνους, lana ex arbore detergentes & excipientes.

C. Ἀ Π Ο ψάω, ῶ, Abstergo, Detergo: interdum etiā Detergendo seu abstergēdo colligo. Dioscl. 1, c. 38, de cicino oleo, ἀφὰς τὸν λέβητα ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἀπόψα μύακι τὸ ὀλιγοστὸν ἔλαιον, καὶ ἀποθήκευε. Sic lib. 4, c. 65, ἀποψᾶν τὸ δάκρυον ἐπὶ τὸν μύκητα δακτύλῳ εἰς μύακα, lacrymā digito in cōchām abstergere. Idē alibi, ἀποψᾶν τὸ ἐφρισάμενον ἔλαιον. Et rursum, ἀποψῶν ἐν ψυχροῦ τὸ χείλος τῷ χίτωνι ἀποψᾶν, spōgia imbuta aqua frigida detergere labrū ollæ. Passiuè ἀποψᾶσθαι etiā dicitur aliquis qui se detergit seu abstergit. vt apud Xen. Pæd. 1, ὅταν μὴ εὖ δρῶν ἄψῃ, εἰς οὐδὲν τῷ χίεσι ἀποψώμενον ὁρᾷ σε· ὅταν δὲ τοῦτον πιὸς θίγῃς, ἀθὺς ἀποκαθαίρεις τὸν χίεσι εἰς τὰ χρόμακρα. Vbi vides synonymos eū posuisse τὸ χίεσι ἀποψᾶσθαι & ἀποκαθαίρειν τὸ χίεσι εἰς τὰ χρόμακρα. Itidē ex eodē affertur τὸ χίεσι ἀποψώμενον εἰς χρόμακρον. Pollux quoq; ἀποψᾶσθαι & ἀναπμάσσειν synonymos ponit: vt & Suid. ἀπεψησάμην exp. κατεμαξάμην. nā ἀποψᾶν (inquit) dicunt τὸ ἐκμάσσειν. Aristoph. autem ἀποψᾶσθαι peculiariter accepit pro Abstergere nates, Detergere anū seu podicē. In Pluto, – ἀποψωμεθα σ' ὑ λίθοις ἔπι, Ἀλλὰ σκορόδοις ἀπὸ τρυφῆς ἑκάστοτε. id est, inquit Suid. καθαιρόμεθα τὴν ψυχὴν τοῖς τῶν σκορόδων φύλλοις. ¶ Ἀ πο ψᾶδ redditur etiā Deradi, vt Ruell. accepit, qui hūc locum Diosc. l. 4, c. 65, ἐν ὑδρῷ, τοῦ πέμνειν ὀπίσω αἰαχωρεῖν δῆ, πρὸς τὸ μὴ ἀποψᾶδ τὸ ἱμάτιον τὸ ὄπον, sic reddidit, Quū tamē inciditur, retrocedēdum est, ne vestibus succus deradatur. Verūtamē & ibi pro Detergi seu Abstergi accipi potest, vel Abstergēdo tolli, Detergendo auferri. ¶ Suid. ἀπέψησαν exp. etiā ἀπέπναξαν, afferēs hunc locū (qui est Aristoph. Equit.) Εἰ δέ που πέσοιεν εἰς τὸ ὦμον ἐν μάχῃ τινὶ, τοῦτ' ἀπέψησαντ' αὖ. Sed & hic pro Detergere seu Abstergere accipere verbū ἀποψησαδ nihil vetat: vt dicat, athletas seu palæstritas, si fortè in lucta caderent in humerū, subitò detersisse puluerē illū qui inter cadēdum adhæserat, ne cecidisse viderētur. Atque adeo Suidas ipse subiungit, ὡς τὸ ψευδοπόμα λέγει, ὅταν οἱ πεσόντες ὀξαναστάντες ἀποψῶσι τὸ κόνιν, ἵνα μὴ ἔλεγχον τῶ πώματος ἔχοιεν. Quæ verba apud schol. quoque leguntur: qui rectius ἀπέψησαντο accipit pro ἀπεμάξαντο, subiungēs præterea, ὡς οἱ παλαιόντες, ἵνα μηδὲν ἔχοιεν πῶμα τος. (At partic. ἀπεψήσας, quod idem Suid. exp. ἐφθὸν ποιήσας, & καταυσήσας, afferens ex eodem comico, Τὸν δῆμον ἀπεψήσας ἡμῖν, καλὸν ἐξ αἰεὶ τὸ πεπείκας; subiūgēnsque, ὡς τῷ ἡ Μήδεια λέγεται τοῖς θεοῖς τὸ Διονύσου ἀπεψήσασι αἰανεῶσαι: hoc, inquam, participium ἀπεψήσας ab alia profectū est origine, nimirū à T H E M. Ἀπψέω vsurpato pro ἀφεψέω, S I C V T Ἀφεψὸς quoque dicitur pro ἀφεφθὸς ab ἀφέψω significāte Decoquo, interdum etiam Decoquendo renouo)

Porrò ab ἀποψάω est V E R B. Ἀπόψημα, E T Ἀπόψηστος. Quorū prius illud significat Id quod abstergendo detractū est, vt sunt sordes & purgamenta quæ abstergēdo detrahuntur: interdum etiam Ramentū, hoc est Id quod radendo detractū est. Hoc verò posterius ἀπόψηστος significat Detersus vel Derasus. At neutrum Ἀπόψηστος Hesych. substantiuè exp. τὸ ἀπόμακτρον τῶ μεθυμμένου σίτου, hoc est Hostoriū, Radius, Lignū quo mēsuræ deraduntur, seu quo inter mensurandum deraditur quod superat. Vide & Ἀπομάσσομαι suprà, tomo 2, col. 802, H.

C. Δ Ι Ἀ ψάω, ῶ, Tergendo seu radendo penetro. hoc est Ita tergo vel rado vt simul penetrē, Tergēdo seu radendo pertundo ac perforo. Suid. διαψᾶν generalius exp. διορύττειν, διασκαλύειν, afferēs hunc sine autoris nomine locū, κλεῖσαι πάντας διαψᾶν τὸ ἄμμον, ἐς ποιεῖν βοθύνους ἀμμοχώστους.

C. K A T Ἀ ψάω, ῶ, Tergendo fricandóve demulceo: interdū & simpliciter Defrico, Demulceo. Xen. in Apolog. Socr. καταψήσας αὐτὸ τῷ κεφαλῷ. Itidémque Herodot. κατα-

ψῶτα τῶ παιδίου τ᾽ κεφαλίω, caput puellæ demulcens. Suidas καταψήσας exp. τῇ χειρὶ ὁμαλίσας, afferēs ex Polybio, τοὺς ὃ πᾶσδας ωεὸς ἕνα ωεφεαγόμενος καὶ καταψήσας, διαρρεῖν ἐκέλευε. Itémque ex Philostrato, καὶ τὸ καταψῆσαι τῶ ἵωπου καὶ τὸ ὦτα καὶ πλω χαίτιω. quod itidem est Demulcere, hoc est leniter manu defricare & detergere.

C. ΠΕΡΙψάω, ῶ, Circumcirca abstergo vel defrico, Circūquaque detergo. ωεριαπογίζω. Aristoph. καθαρὸν ὑμτύβιον λαβὼν, τὰ βλέφαρα ωεριέψησε, palpebras circumabstersit. Alii simpliciter, ἔξεμαξε, extersit. Idē rursum in Equitibus, Ἰδοὺ δίχου κέκον λαγῶ, τῶ ὀφθαλμίω ωεριψῆν. Vbi etiam nota ωεριψῆν Atticè vel Ionicè positum pro ωεριψᾶν, vt ζῆν pro ζᾶν. VNDE Περίψημα, ατος, τὸ, Id quod eiusmodi detersione defrictionéque vel derasione detrahitur seu deducitur, sordes & purgamenta detergendo defricandóque seu deradēdo, detracta. Vocabulum ἀφελέσεον τὸ λύματος, vt testatur Eusthat. p. 1935, vbi ipsum esse ait κατάγισμά τι. Vtitur autem eo Paulus apostolus in epist. ad Corinth. 1, cap. 4. βλασφημούμενοι (inquit) ωαρακαλοῦμεν· ὡς ωεριαθάρματα τὸ κόσμου ἐγενήθημεν, πάντων ωείψημα, ἕως ἄρτι. Vbi vetus interpres vertit, Tanquam purgamenta huius mundi facti sumus, omnium peripsema vsque adhuc, seruata nimirum voce Græca: Interpr. nouissimus, Vtq; omnium sordes vsque adhuc. Erasmus, Reiectamentum, (quod Tacitus Eiectamentum vocat) alii Ramentum etiam. Græcus ἐξηγητὴς illud ωείψημα esse & vocari ait τὸ σάβαιον ὃ τοῖς ἱδρῶτας τὸ κάμοντος ἀποψήχει. vt sit ipsum detersionis instrumentum quo sordes abstergunt: quod peniculum Latinè vocare queas, nouo autem verbo, ad exprimendū Græcum, Detersoriū. Idem tamē ωεριαθαρμάτων nomine (obiter autem nota hoc VOCAB. Περικάθαρμα) acceperat ipsa ἀποψήματα καὶ ὥς ωερ ἀποδρώματα, ἤρωων σκύβαλα. ὅπερ (inquit) κοινῶς ἀποφιλοκαλήματα. Vtut sit, cōfert sese Apostolus cum iis quæ non modò nullius penit⁹ sunt pretii, sed etiam quæ omnes à se quamlongissimè esse velint: significans sese Christi nomine ὑπὸ πάντων ἀπολίζεσθαι & esse πάντων ἀποκάθαρμα. Nota verò, præter illud Περικάθαρμα, ETIAM Ἀποφιλοκαλήμιά, formam habens verbalis ab Ἀποφιλοκαλεῖν vel potius Ἀποφιλοκαλεῖσθαι.

C. ΣΥΜψάω, ῶ, Corrado. Item Radēdo complano & adæquo. vt is qui in arena sedit, eam συμψῆσαι dicitur quū eam leuiter manu radēs complanat, ne vestigium corporis remaneat, sed deleatur. Aristoph. Nub. Εἶτ᾽ αὖ πάλιν αὖθις ἀνίσα, μόρυς (nimirum τοὺς παῖδας τοὺς ὀν παιδοτρέβου καθίζοντας) ἔδει συμψῆσαι, καὶ ωεφνοῦσαι Εἴδωλον τῶσιν ἐεσαῖς τῆς ἥβης μὴ καταλείπειν. etenim ὀν ψάμμω λεπτοπάτη ἐγυμνάζοντο· κατέψων ὃ τὸν τόπον ὅπου ἐκαθέζοντο, ἵνα μὴ σημεῖον τῆς ἥβης ἑαυτῶν καταλείψῃεν τοῖς ἐεσαῖς, inquit scholiastes. qui hoc συμψῆσαι exponit etiam συγχέαι. rectè: quum & Plutarch. verbo συγχέαι in re simili vtatur, necnō verbo ἀφανίσαι & σωπεεάξαι. vt quum Symp. 8. probl. 7, Pythagorā ait iussisse σωπεεάσαι ἀνεεαίπας ἐξ ὄνῆς τὰ ερώματα, καὶ χύτρας τύπον ὀν ἀποδ᾽ μὴ ἀπολιπεῖν, ἀλλὰ συγχεῖν. Et mox, τῆς χύτρας τὸν τύπον ἀφανίζειν. Et rursum, τῶν ερωμάτων τὼ σωπάεαξιν præcepisse, quoniam non deceat αἰδρὶ συγκοιμηθῆνς γυναικὸς χώραν ὀρᾶσθ, ὃ τύπον ὥς ωερ ὀκμαλεῖον ἀπολειπόμενον. Dicūtur igitur τὰ ὀκαπομεμαγμένα et iam siue τὰ ὀκμαλεῖα συμψᾶσθ, quum delentur ratione aliqua. Fluuius quoque aliquem vel aliquid συμψᾶν dicitur, quum ipsum absorbens ex conspectu hominum subducit: ita vt non magis appareat quàm aliquod ὀκμαλεῖον ὀν ψάμμω συμψηθεῖσι καὶ συγχυθεῖσι. Herodot. τῶν τῆς ἱερῶν ἵωπων τῶν λευκῶν ὑπὸ ὕβρεος ἐσβαὶς ἐς τὸν ωοτωμόν, διαβαίνειν ἐπειεᾶτο· ὁ δὲ μὲν συμψήσας, ὑωοβούχιον οἰχώνεε φέρων. Sic Iamblich. βιαζομένοις ὃ τοῖς κολυμβῆτὰς συμψήσας ὁ ωοτωμὸς ἔφερε κάτω, καὶ οὐκέτι ἀπενόησαν, vbi videtur esse ita auferre seu abripere aliquem vt nulla eius vestigia supersint, nō magis quàm eius quod deletum est.

¶ Ψήχω, F. ξω, idem cum ψάω significat, ex quo & deriuatum est, vt νήχω ex νέω. Id est, Rado, Frico, Tergo: vel Fricando radēdóque detergo, Destringo, vt equum vel hominem balneantem ψήχειν dicimur quēm strigili defricamus & destringimus, vel panno duriore detergimus. Xenoph. Hellen. 2, ἱωποκόμοι ψήχοντες τοὺς ἵωπους ψόφον ἐωίουν. Et in lib. De re equ. τῷ ἱωποκόμῳ ὀξυκτέον μὴ τὸν ἵωπον ὅπου ψήξει. Itidem Ateas Scythiæ rex apud Plutarchum in Apophth. τοὺς ωρέσβεις τῶ Φιλίωπου ψήχων τὸν ἵωπον, ἠρώτησεν εἰ ζῶτο ωοιεῖ Φίλιωπος, destringens equum. Suidas quoque ψήχειν exp. τείβειν, ξύειν, afferens similem superioribus locum, οἱ ὃ Μαυρούσιοι παραυτίκα οἱ μὲν τοὺς ἵωπους ἔψηχον· οἱ ὃ λόγχαις, οἱ ὃ ξίφη ἠκόνων. Rursum Xenophō passiua & voce & signif. in lib. De re equ. pag. 548, ἑλκουμένων γεμίω ωῶν ὠτῶν αὐάγκη τὸν ἵωπον καὶ ωεὶ τὸ χαλινοῦσθαι καὶ ωεὶ τὸ ψήχεσθαι δυσκολώτερον εἶ), & dum frænatur & dum destringitur. Ibidem paulo pòst, hæc destrictionis præcepta dat, ἐπειδαὶ ὃ ψήχῃ (nimirū equiso) ἀρχεσθαι μὲν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καὶ τῆς χαίτης. μὴ ὃ καθαροῦν ωῶν ἄω ὄντων, μάταιον τὰ κάτω καθαιρεῖν. ἔπειτα δὲ κ᾽ μὲν τὸ ἄλλο σῶμα ωᾶσι τοῖς τῆς καθαρότης ὀργανοῖς εὐιστάμενος δεῖ ωῶν τείχα, σοβεῖν ωῶν κίνη κ᾽ φύσιν τῆς τειχός· ωῶν δ᾽ ἐν τῇ ῥάχῃ τειχῶν ἄλλω μὲν ὀργάνω οὐδενὶ δεῖ ἀπτεσθαι, ταῖς ὃ χερσὶ τείβειν καὶ ἀπαλοῦσιν ἵωπ᾽ φύσιν κίκλιντα. Vbi nota ψήχειν veluti speciem contineri sub τῷ καθαίρειν veluti genere, & affine habere verbum τείβειν. quod manu potius vel linteo duriore fit, vt τὸ ψήχειν strigili: quæ eam ob rem ψήκτρα nominatur & ξύστρα. Atque adeo vicinā significationem habent duo illa verba ψήχειν & τείβειν, ita vt illud pro hoc interdum accipiatur, velut in hoc apud Suidam epigram. Ψήχει καὶ πέτρειαν ὁ πολὺς χρόνος, οὐδὲ σιδήρου Φείδεται, lapidem terit seu atterit, veluti quum crebra rasura frictionéque & destrictione seu detersione aliquid atteritur. Sic verò & gutta crebrius casitans itidem πέτραν κοιλαίνει & excauat. ‖ Hesych. ψήχει exp. non solùm καταμάστει, σμήχει, ξύει, τείβει, verùm etiam ωεαύνει. quod est Delinit, Demulcet, καταψᾶ. In qua significatione accipiendum videtur ψήχομαι τὸν δικαστὴν, quod apud eundem legitur: vt sit Delinio & demulceo iudicem: metaphora sumpta ab iis, qui animal aliquod leuius destringēdo defricandóq; & detergēdo demulcent & deliniunt. Apud Suid. legitur ψηχόμαν τ᾽ δικαστήν.

Ψῆμα, ατος, τὸ, Id quod radēdo, destringendo & detergēdo detractum est, Ramentum. Plut. Symp. 8, τοῖς δὴ τῶ φωτὸς ἀεὶ δῆ ωοιοῦσι ψήμασι μικροῖς καὶ θραύσμασι. solēt enim quisquiliæ illæ quæ in detersione vestiū destringūtur, in aërem subuolitare. Sic ἥλων ψῆμα & χαλκοῦ ψῆμα, & χρυσοῦ ψῆμα, ramentum clauorum, æris, auri. Hoc est, veluti glebulæ aut squamulæ quædā quæ suapte spōte decidunt. Dioscor. lib. 5, cap. 88, χαλκοῦ ὃ ἄνθος, ὃ ωιεῖς τῶν ωαλαιῶν ἥλων ψῆμα ἐκάλεσαν, ἄριστον ὅτι τὸ ὀξυφόνον. nā flos æris fit ipso ære fuso & in alias fornaces translato: vbi flatu crebriore excutiuntur velut milii squamæ, quas vocāt florem: cadunt autem quum panes æris aqua refrigerantur rubéntque. Eáque inter ψῆμα illud & τὼ λεπίδα est differentia, quòd squama decussa est vi clauis per quos panes ærei ferruminantur, seu quòd squama excutitur ictibus iisdem panibus, flos cadit sponte, vt docet Plin. lib. 34, cap. 11. Idem Plin. eodem lib. cap. 13, quod ψῆμα vocarat, postea nominat paleam quādam seu palam, vt quìdam scribunt, qui Strabonem quoque πάλας dixisse annotant pro ψήμαται. Item in Epigramm. ψῆμα χρυσοῦ. vt apud Athen. quoque lib. 6, ὀν τῆς ἐρεπᾶς τῆς οἰκουμένης καὶ ωοτάμια τὰ τυχόντα, ψήματα χρυσοῦ καταφέρει. Et lib. 5 apud eundem Pactolus fluuius χρυσοῦ ψῆμα καταφέρει: qui fluuius apud Iuuenalem aurum rutila voluit arena, apud Maronē pinguia culta irrigat auro. Sic Strabo lib. 3, p. 63, ὀν τοῖς ψήμασι τῶ χρυσίου: item, ὀν ὃ τοῖς ὀπτικοῖς ἀπολάμπει τὸ τῶ χρυσοῦ ψῆμα. Quod ψῆμα ibidem χρυσίον ἄμμον appellat. Item ψήματος τάλαντα apud Herodot. Talenta aureorum ramentorum, seu auri ramentorum. vt Plin. quoque appellat, lib. 33, cap. 4, & lib. 31, cap. 7. Hesych. quoq; ψῆμα exp. ξύσμα, & μικρὸν θρύμμα seu κλάσμα, vt & Suidæ ψήματα sunt μικρὰ κομμάτια.

Ψῆξις, εως, ἡ, Rasio seu Rasura, Defrictio, Destrictio, Detersio. Xenoph. De re equ. ὅταν ὀρθὸν ψῆξιν καὶ ὅταν ὀρθὴν κυλίσραν ἐξάγῃ τὸν ἵωπον.

Ψηκτὴρ, ῆρος, ὁ, ET ψήκτρα, ας, ἡ, dicitur τὸ τῆς ψήξεως καὶ καθάρσεως ὄργανον, instrumentum quo radimus, defricamus, destringimus & detergimus. vt est radula & strigil, nam & strigil dicitur ex eo ϕ equi & ii qui balneant, soleant ea stringi seu destringi. ξύστρα & σλεγγὶς etiā nominatur. Legitur autem vtrunque vocabulum apud Suidam, qui ψήκτρ᾽ ὀ εἶναι ἀν ἐρασλεῖν δι᾽ οὗ τοὺς ἵωπους κνήθουσι: afferens ex Epigr. Καὶ ωρεσὸν ψήκτρης κνῆσμα σιδηρόδεσον. Et rursum, Καὶ ψήκτρ᾽ ἵωπων ἐρεισάμενα. Vbi rectè ωρισὴ vocatur & ἐυσύνοιξ, quoniam serratos habet dentes, & pilos equorum fluxos detrahit. Itidem Eurip. in Hipp. cor. Ψήκτρωμεν ἵωπων ἐκπεπτίζομεν τείχας, strigilib⁹ equorum pectebamus comas. Rectè & ipse. nam vt pectine caput nostrum, ita strigili corpus equi καθαίρομεν. ITEM Ψηκτεὶς ET Ψηκτεία dicitur pro ψήκτρα, vt in Ξύστρα videbis suprà, Tomo 2, col. 1132. H. Apud Hesych. legitur ETIAM Ψακτὴρ, ψήκτρα. quod ψακτὴρ, Doricum est.

Ψηκτὸς autem ET Ψηκεδὼν, licet & ipsa deriuata sint ex ψήχω, tamen illud in vulg. l. exponitur Modius, hoc verò ab Hesychio & Suida κοπρῶν, puluis. Ac quod ad illā exp. attinet, nullo modo dubito quin apertè mēdosa sit: hæc autem ferri potest. videmus enim & ψήματα nominari quisquilias & puluerís particulas in aere volitantes, quales sunt αἱ ἄτομοι.

C. Ἄψηκτος, ου, ὁ, ἡ, Qui non est rasus, destrictus aut detersus. Suidas, ἀψήκτῳ κοθόρνῳ ωαῖξῳ τ᾽ γράθον, exp. ἀκαμάτῳ, σκληρῷ, ἀμαλάκτῳ ὑωοδήματι. Forsan autem ἄψηκτα dicuntur τὰ σκληρὰ, quoniam radendo distringendóq; & detergendo molliora fiunt & leniora.

C. ΑΝΑψήχω, idē quod ἀναψάω, vt ψήχω idem quod ψάω.

C. ΑΠΟψήχω, idē quod ἀποψάω, Derado seu Abrado, Destringo, Detergo seu Abstergo. Dioſc. l. 5, c. 85, de squama æris, πλατίζ τι τῇ χειὶ τείβε ὡσίνως ὀν τῇ ωυείᾳ, οἱονεὶ ἀποψήχων. Vbi Ruell. Et distenta manu squama, quasi destringenda sit, vehementer confricatur. VNDE Ἀπόψημα, ατος, τὸ, Id quod radendo destringendóve aut detergendo est deductum, Ramentum, Strigmentum, Purgamētum. Et sordes rasione seu destrictione & detersione detractæ. Vtitur hoc vocabulo Græcus epistolarum Pauli ἐξηγητὴς suprà in Περίψημα, exponēs ωεριθάρματα.

C. ΕΠΙψήχω, In superficie rado, Destringo, Detergo. VNDE Ἐπίψημα, ατος, τὸ, eiusmodi ramentū seu strigmentum, aut purgamentum. Dioſc. lib. 5, c. 119, ὀμός ἄχνη ὀπῆ ψημά ὅτιν ἅλος, ἀφρώδης. Vbi Marcell. vertit Spumosa maris lanugo: Ruell. Spumosa maris lanugo, siue ramentum.

C. ΚΑΤΑψήχω, Derado, Destringo, Detergo. Nic. in Ther. de fugandis serpentibus & animalibus venenatis, Καὶ μὲν καὶ βαρύοδ᾽ μος ὅτι φλογὶ μοιρηθεῖσα Χαλβάνη, ἀκνησίς τε καὶ ἡ ωριόνεσι Τωμαὶη Κέδρος, πυλυόδοισι κατεψηχθεῖσα γενῆοις, Ἐν φλογῇ καπνιλὸν ἄγᾳ καὶ φύξιμον ὀδμὴν, cedrus dentatis destricta strigilibus ex arbore. Hoc est, resina quæ è cedro manat, & dentatis inde strigilibus detrahitur. (sic enim interpretari malo q̄ cum schol. διαιρεθεῖσα & καταωριοθεῖσα) Vnde Virgil. in suis Georg. Disce & odoratā stabulis accendere cedrū, Galbaneóq; agitare graui nidore chelydros. Rursum Nic. in Alex. dicit, ἡνί᾽ ὅτι χαύνης Οἰναύθης ὁρύα λθυκὰ κατεψήχεισι νομῆες. vbi schol. exp. σωπεέδοισι, conterunt & contundunt. Suid. quoq; κατεψήχων exp. τείβων, necnō ὁμαλίζων, Æquans, Cōplanās. vt ψᾶν quoq; significat ὁμαλίζειν: veluti quum rasione aliquid complanatur & adæquatur. ‖ Κατεψήχων ab Hesychio expon. etiā κολακεύων, ἡσυχῇ τείβων, Adulans, Leniter terens seu destringens aut defricās. hoc est demulcens. Quam signif. habet & verbū κατεψᾶν, teste Suida etiam, participiū καταψᾶν exponēte καταφαύνων, in hoc loco Aristoph. κατεψᾶν αὐτ᾽ ὥς ωερ ωωλίον. (inquit) ὥς ωερ ωῶλον κατεψᾶν τ᾽ χρυσὶ καὶ ὁμαλίζων. Solent enim pulli equini leni frictione & destrictione demulceri ac deliniri.

C. ΠΑΡΑψήχω. Derado, Destringo, Detergo. itidē vt καταψήχω. Plutarch. Sympos. 2, Probl. 7, διὸ καὶ ωεθεψήχεισι τοὺς πίχους, (nimirum τ᾽ νεώς) τὰ ὀρύα καὶ τὰ φυκία τῶν ξύλων ἀποκαθαίροντες.

C. ΣΥΜψήχω, Corrado. Item Contero, vt ψήχω interdū pro τείβω & tero ponitur. vnde particip. σωεεψηκμένα, contrita. Bud. ex Dioſc.

¶ Ψάω quoque à ψάω esse deriuatū, & eandem cū eo habere signif. patet ex COMP. Παλίμψαισος, quod antiqua exemplaria habent pro παλίμψησος in loco quodā Plut. suprà citato. Vtitur autē eo verbo ψαίειν Hesych. in exponendo ψαίρειν, sed ambiguum quo significatu. VNDE Ψαίστωρ, ET Ψαιστός. Quorū illud poni videtur pro ψηκτὴρ seu ψηκτήριος, Destrictorius, Derasorius, Detersorius, in hoc apud Suid. ex Epigr. pētametro, Σπόγγον ἔχλν καλάμων ψαίστρ᾽ ἀπὸ Κνιδίων. quē tamen nō exponit. Hoc autem ψαιστὸς satis apertè ait vocari ἀπὸ τῶ μύλα ωεριψήσεως· ψαιστὰ esse dicens ἀφῆτα ὑπὸ μύλης καταψηωσθέντα, (pro quo forsan scribendū καταψηωμένα, cōtusa seu contrita) item ἄλφιτα ἐλαίῳ καὶ οἴνῳ δεδευμένα, ἅπερ ἐπὶ θυμίοις τοῖς θεοῖς, farinas oleo & vino subactas, quæ adolebātur diis. vt in Epigr. Καὶ ψαιστῶν ὀλίγον ὀραῦμα πεντεχαλκόν. Et rursum, ψαῖστά τε πίωεπα καὶ ἀθηναυρον ἔλαιον. Sic apud Athen. l. 7, ἀγορόσπα Λιβανωτὸν ὁλοὶ τοῖς θεοῖς ἢ τῶ θεᾶς Πάσιωι, τοῖς σ᾽ ἥρωσι τὰ ψαῖσ᾽ ἀποιέμων. Et apud Aristoph. in Pluto, Οὔτ᾽ ἐσθ᾽ αὐ τῆς θύσιεν ἀνθρώπων ἐπὶ Οὐβεῶν αὖ, οὐχὶ ψαιστὸν, οὐκ ἀλλ᾽ οὐδέν. Similiter ψαιστὴν μάζαν Gal. apud Hipp. intelligit τὸ μέλιτι καὶ ἐλαίῳ ωεφυραμμένον: quoniam nimirū & τὰ ψαιστὰ ita εἰρῆνται. Alio autem nomine eiusmodi ψαιστὰ vocābātur κάμματα voce Laconica, teste Athen. l. 4, vbi & ipse ait ea fuisse ἄλφιτα ἐλαίῳ ἐρραμμένα, farinas oleo cōspersas & imbutas. Possumus verò cū hoc neutro ψαιστὰ subaudire πέμματα, vel πόπανα. Suid. n. πέμματα quædā esse ait, & lex. meum vetus πόπανα. quod etiā addit, fuisse ωλατύματα τινα σρογγύλα, significās fortasse illis verbis liba lata & figuræ orbicularis. Cæterùm notādū est, in lex. quodā vet. quod Cyrillus cōscripsisse creditur, non cū diphthongo, sed ψιλῶς SCRIBI ψεστὰ, itidémque exponi ἀφῆτα οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ δεδευμένα. Quod si mendo caret, deriuare poterimus à ψέω significante λεπτύνω, quod & ipsum ex hoc ψάω ortum tradunt grammatici, vt infrà annotabo. Rursum à ψάω deriuatum EST ψᾶσμα, quod Hesych. exponit ὅπνον ὀλίγον.

¶ Ψαίρω etiam eiusdē esse originis indicat idem Hesych. vtpote q ψαίρειν per ψαίειν exponat: addens tamē & has signif. πνάσσειν, ῥιπίζειν, σύρειν, ἀδεναῖς τι ποιεῖν. Gal. autē in suo lex. Hippocr. ψαίρειν exp. ἐνήχεσθαι, ωεος ψαύειν, Innatare, Attingere. haud scio an respiciens ad hunc locum Hippocr. Γυναικείων l. 2. de vuluæ procidentia, ἡ δὲ νοῦσος λαμβάνει ὁκόταν ἐν τέκνῳ ἐοῦσα ωονέῃσι ἡ ωαλαιωρήσῃ, ὡς τε ψαίρειν τὰς ὑστέρας. Apud eundem verò & de pulsu dictū hoc verbum legitur, eodem lib. ἰσρὰς πυλὰς, σφυγμοὶ ωεὸς χεῖρα ψαίροντες, βλιχροὶ, ἐκλείποντες. Significare porro & ταχύω, Accelero, Festino, Propero, innuunt Suid. & lex. meum vetus, dum inde deriuāt ψαρὸς, quod pro ταχὺ accipiunt. Vnde COMP. Διαψαίρω, significās Pertergo, Perpurgo, teste Hesych. q διαψαίρειν pro διακαθαίρειν affert, id est Perpurgare. est autem tertio & destrictio species quædam τ᾽ καθάρσεως, vt in ψήχω ex Xenophonte decui. vnde clarius adhuc patet ψαίρω à ψάω originem traxisse, atque significatiōnem habere non multū ab eo remotā. Idē tamen lexicographus διαψαίρεσιν exp. etiā διαπνέσεσι, Perflāt, Perspirant. q etiā addit, ψαίρειν dici τὸ εἶον ὅταν ἐλαφρῶς διαπνέῃ), quū lenibus perflatur auris. Suidas etiā διαψαίρεσιν exp. διαπνέσεσι, quoniam (inquit) ψαίρειν οἰναυτικοὶ vocant τὸ πνεῖν, flare, spirare. Vterque respiciens ad hunc locum Aristoph. in Auibus, Αἴραι διαψαίρεσι πλεκταῖλω καπνοῦ, perflant cirros fumi: metaphora sumpta à re nautica. Schol. ibi διαψαίρειν exp. ἡσυχῇ διακινεῖσθαι καὶ φορεῖν, ita paraphrastice explicans ea verba, αἱ αὖραι διακινοῦσι τὼ πλεκταῖλω τοῦ καπνοῦ τῶν θυμιαμάτων, leui motu disiiciunt. Itidem verò ψαίρειν Hesychius exposuerat ῥιπίζειν & πνάσσειν, quæ verba cum διαπνέω & διακινέω affinem habent signif. In v. lex. exponitur διαψαίρω præterea Distraho: item Dissolutus sum, Diffluo: necnō Quietus sum, ex Euripide. ITEM Καταψαίρω significās & ipsum Leui motu agitor vel Cōmoueor. nā Hes. & Suid. καταψαίρεσι interpr. κινεῖ), Mouētur, Cōmouentur. Deriuatum inde ET Ψαρὸς, NECNON Αἰψηρὸς SIVE

Λαψηρὸς, quæ significant Mobilis, Agilis, Qui celeri cõ A
citatur motu, Celer, Velox. vt testãtur schol. Aristoph.
& Suid. qui ψαρὸν ἵππον apud comicum illum exp. τὸ τα-
χὺ, ἀπὸ τοῦ ψαίρειν, (inquiunt) vnde & αἰψηρός. Quanquã
ab iisdẽ & alia affertur expositio, nimirum τὸν τῶ χρῶμα
ποικίλον, quoniam nimirum ψαρὸν est εἴδος quoddã χρώ-
ματος. id quod Hesych. etiam testatur, ψαρὸν exponens
ποικίλῳ, ἀποδεικνύς, Varium, Cinerei coloris. Sic verò &
lex. meum vetus in loco illo Aristophanico ψαρὸν ἵπ-
που nomine accipit non solùm τὸν τάχει, verùm etiam
τὸν ποικίλον καὶ κατάστικτον, varium & variis compunctum B
seu distinctum maculis. Forsitan autem ET Ψαῖες,
SIVE Ψῆρες (quod esse εἴδος σρουθοῦ, genus quoddã pa
sseris, ait Hesych. generalius etiam, cum aliis, εἴδος ὀρνέου)
hinc nomen inuenisse existimandi sunt. Sunt enim &
eæ auiculæ quibusdam veluti punctis distinctæ. Stur-
nos Latini vocant. Atque adeo confirmari potest opi-
nio ista, ex eo φ vt Aristoph. priorem syllabam in Ψα-
ρὸς, ita Homer. primam in ψαῖες producat. vt Il. ρ, Τῶν
δ' ὥςτε ψαρὼν νέφος ἔρχεται ἠὲ κολοιῶν, Οὗλον κεκλήγοντες, ὅτε
τε σοτέωσιν ἴόντα Κίρκον. vbi rectè dixit νέφος. sturnorum e- C
nim generi (vt inquit Plin. l. 10, c. 24) proprũ caterua-
tim volare, & quodam pilæ orbe circumagi, omnibus
in medium agmen tendẽtibus. Verùm dubitationem
omnem nobis eximit Aristot. qui Hist. anim. l. 9, c. 26,
ὁ δὲ ψαρος (inquit) ὅτι ποικίλος· μέγεθος δ' ὅτιν ἠλίκον κόσσυ-
φος. Vbi etiam nota nominatiuum illum sing. & paro-
xytonon ψαρός, qui legitur apud eundem eiusdem ope
ris libro 8, c. 16. Illud verò (inquit Gell. l. 13, c. 19) cum
primis apud Hom. veteres grammatici annotauerunt,
φ quum dixisset quodam in loco, (est is Il. π, v. 582) κο- D
λοιοί τε ψῆρές τε, alio in loco, (quem suprà citaui) non
ψηρὼν sed ψαρὼν dixit, Τῶν δ' ὥςτε ψαρὼν νέφος ἔρχεται ἠὲ
κολοιῶν: sequutus non communem sed propriam in
quocunque vocis situ iucunditatẽ. Nam si alterum in
alterius loco ponas, vtrunque feceris sonitu insua-
ue. Duplex igitur est huius vocabuli nominatiuus
singul. alter MONOSYLL. Ψαρ, (vnde & plur. ψαῖες,
apud Plut. & ψαῖας accus. casu legimus apud Dioscor.)
SIVE Ψῆρ, Ionicus: (quorum vtrunque agnoscit He-
sych. apud quẽ & Ψαῖες & Ψῆρες) alter autem BISYLL.
Ψαρος, quo Aristotelem vti suprà dictum est. Cæte- E
rùm vt redeam ad Aristophanicum illũ locũ de equo
ψαρῷ, similis est ei hic apud Zachariam Prophetã, cap.
6, vbi legimus, καὶ ἐν τῷ ἅρματι τῷ πρώτῳ ἵπποι πυῤῥοί, καὶ
ἐν τῷ ἅρματι τῷ δευτέρῳ ἵπποι μέλανες· καὶ ἐν τῷ ἅρματι τῷ
τρίτῳ ἵπποι λευκοί, καὶ ἐν τῷ ἅρματι τῷ τετάρτῳ ἵπποι ποικί-
λοι καὶ ψαροί. Vbi vetus & noua Hebraici textus versio
habet Varii & fortes: ea autem quæ Græco textui re-
spondet, Varii & multicolores. Annotat tamẽ Hebræi
textus interpres, illa voce intelligi etiam maculis albis F
aspersos & cinereos. quæ interpretatio magis placet q̃
fortes. nam ex coloribus tantùm illi equi distinguun-
tur, non ex habitudine corporis. Ideóque & Hieronym-
us eo in loco, Quarti verò (inquit) id est sturnini &
varii, pro quo in Hebræo legitur ברדים, & qui alio no-
mine appellantur אמוצים, id est fortes atque robusti,
egressi sunt ad australem plagam. Clarè ille indicãs ψα-
ροὺς ἵππους ex eo appellari' quoniam maculis quibusdã
albis aspersi sunt in modũ sturnorum: vnde & sturni-
nos eos nominat. Itidem pro colore vsurpauit Ari- G
stot. Hist. anim. lib. 9, vbi ait, μετὰ δάλλει δὲ καὶ ἡ κίχλη τὸ
χρῶμα· τὸ μὲν γὰρ χρῶνος, ψαρὸς, τὸ δὲ θέρος ποικίλα τὰ πτερὰ
τὴν αὐχένα ἔχει. Vbi Gaza vertit, Murinus, Plin. generalius
Concolor. is enim lib. 10, c. 29, Turdis (inquit) color æ-
state circa ceruicem varius, hyeme concolor.
VNDE Λευκόψαρος, Qui simul ψαρὸς est & albus.
Venio tandẽ AD Λαψηρὸς, SIVE Αἰψηρὸς, quod
eiusdẽ esse originis & significationis cum ψαρὸς, (quã-
tenus quidem pro τάχει accipitur) docui ex Suida &
schol. Aristoph. nimirum deriuatum esse à ψαίρω, & fi- H
gnificare Velox, Celer, Agilis, Qui celeri cõcitatur mo-
tu: quia ipsum etiam ψαίρειν pro τάχυνσιν vsurpari puta-
tur. Frequẽs vtrunque apud Homerũ est. vt Il. υ & χ, ὅς
οἱ ἐπῶρσε μόθος λαψηρὸς πόδεσσι. Rursum Il. χ, λαψηρὸς δὲ
γουνάτ' ἐνώμα. Et Il. κ, λαψηρὸς δὲ γουνάτ' ἐνώμα θυμὸς ἐμὸς
ἐν στήθεσσι. (In quibus duobus posterioribus locis illud λαψη-
ρὸς aduerbialiter etiam accipi potest pro Agiliter, Ve-
lociter, Celeriter, Motu concitato: vt accipiendum est
in hoc hemistichio Il. ο & χ, λαψηρὸς πόδας καὶ γουνάτ'
ἐνώμα) Il. ψ, Λαψηρῶς ὀλέεσθαι Ἀπόλλωνος βελέεσσι, celeri-
bus seu leuibus Apollinis iaculis. Itidẽ αἰψηρὸς Hesych.
exp. κοῦφα, τάχεα, qui etiam addit, Aristarchum in hoc
loco Hom. Il. τ, ὡς ἄρ' ἐφώνησεν, λύσεν δ' ἀγορὴν αἰψηρὰ,
illud αἰψηρὰ accipere pro αἰψηρῶς, hoc est τάχεως, Citò,
Celeriter, Statim: vt & τάχεια pro τάχεως in hoc hemisti
chio, Βάσκ' ἴθι Γῆρυ τάχεια· & ἀρτεῖα pro ἀρτέως, in hoc, πάν-
μυρι χάνοι ἀρτεῖα χθών. cui lubens admodũ assentior, præ-
sertim quum Eust. quoque eum sequatur. Eodem mo-
do interpretandus hic locus eiusdem poetæ, Od. σ, Ἄλλο-
τε μὲν τε γόῳ φρένα τέρπομαι, ἄλλοτε δ' αὖτε Πάσεμαι, αἰψη-
ρὸς δὲ κόρος κρυεροῖο γόοιο. vt sit, Citò enim capit satietas
lamentorum. secũdum illud, Citò arescit lacryma, præ-
sertim in alienis malis. Et, Nihil lacryma citius arescit.
VNDE Λαψηροδρόμος, ET Λαψηροκέλευθος SIVE Αἰ-
ψηροκέλευθος, Qui celeriter currit, & citato rapidóq; mo
tu viam carpit. Primum apud Eurip. extat, posteriora
duo apud Hesiod. in Theogon. v. 379, Ἀρχὴν τὴν ζέφυρον, βορέ-
ω λαψηροκέλευθον. Ibi enim vtraque habetur lectio,
& λαψηροκέλευθον & αἰψηροκέλευθον. Siquis tamen λαψη-
ρὸς ex αἰψηρὸς factum esse cõtendat, addito λ, αἰψηρὸς au-
tem ex aduerbio αἶψα deriuatũ esse dicat, non magno
pere ei repugnauero. Illud enim ADVERB. significa-
t itidẽ Citò, Celeriter, Velociter. vt Il. ω, Αἶψα μάλ' ἐς
σραῦ' ἐλθέ. Et sub finem, Αἶψα δ' ἀρ' ἐσόρεσαν δοιὼ λέχε' ἱππα
νέωσαι, Il. τ, Αὐτὰρ ὀνὴ κλισίῃ λαρὸν ῥόδον ἔνθ' ἔθηκας Αἶψα
καὶ ὀσφραίνεσκε. Ad quem locũ respexit Hesych. quum Αἶψα
καὶ ὀσφραίνεσκε exposuit τάχεως πάνυ: afferens itidem Αἶψά
κεν pro ἀθέως αὖ: & αἶψα λέλοιπεν pro ἀθὺς καταλέλοιπεν:
similitérque αἶψα exponens ἀθέως, ἀφνέως, τάχως. Rur-
sum Hom. Il. β, Αἶψα δ' ἔλυσ' ἀγορὴν: pro quo suprà ha-
buimus, λύσεν δ' ἀγορὴν αἰψηρά. vt hoc non leue indi-
cium sit, αἰψηρὸς ex αἶψα esse deriuatum. Et Od. ξ, Αἶψά
κε καὶ σὺ γοραιὸ ἔπος ῥοῦ σαπκτήναιο, Statim, Subitò. ἀφνης.
Et Od. θ, Τῷ ῥα καὶ αἶψ' ἔθανεν μέγας Εὐρυπυλος, οὐδ' ὅτι ῆρω-
ας ἵκετ'. Pro hoc verò αἶψα Dores dicũt ETIAM
Αἴψιον, vt ἄσσιον pro ἄσσον, & ἔγγιον pro ἐγγύς, teste
Eustathio, pag. 1643.

Secunda clãssis verbi Ψάω.

Ψάω, ῶ, F. ήσω, dicitur significare etiã πρὸς ἐγγίζω, Appro-
pinquo, Accedo: & πρὸς ψαύω, Attingo seu Contin-
go: vnde deriuant ψαύω, ψηλαφῶ, ψάλλω, ψαθάλω &
ψαλάσσω: ψέα etiam siue ψύα: de quibus ordine dicetur.
In ea porro signif. accipiendum videtur ψῆ κατ' ἄκρας,
quod Eust. ex Soph. affert, vt sit Sũma in parte attingit.
Ψαύω igitur deriuãt grãmatici ex ψάω, (vt χραύω ex χράω)
eandem ei cum hoc tribuentes signif. nimirum Tãgo,
Cõtingo, Cõtrecto. Gal. ad Glauc. l. 2, ἀλλήλων ψαύοντα σώ-
ματα, corpora quæ mutuò se contingunt. Greg. παρ' ὅσον
καὶ ψαύειν αὐτῶν βδελυσσόμεθα, Nisi quatenus ea contingere
seu attingere formidamus. Seu, Nisi quatenũ eorum
contagionem formidamus. Item pro Tangere seu At-
tingere, quatenus significat Assequi vel Peruenire ad.
Plutar. De deo Socr. καὶ δὲ εἰ μὴ λίαν ἀκριβῶς, ἀλλ' ἔστιν ὅπῃ
ψαύει τῆς ἀληθείας καὶ τὸ μυθῶδες. interdum enim & fabulæ
veritatem attingunt. Synes. σὲ μὲν γὰρ ὄντα τοιόνδε, καὶ ἡμῶν τῶν
ψαύειν οὐκ ἀπικνοῦ, semideos heroas virtute assequi, & ac-
cedere ad virtutes heroicas. Itẽ ψαύσειν τῶν ὑψηλοῦ τῆς κε-
φαλῆς, Contingere cælũ vertice. Sed & pro Tãgere seu
Contingere ita vt capessas vel accedas. vt apud Polyb.
τὸ δὲ πρόσκολλον καὶ καλὸν ἔργον ἐφίεσθαι μὲν πολλοὶ, τολμῶσι δ' ὀλίγοι
ψαύειν. Itidémq; pro Accedere possum' accipere
ĩ hoc loco Greg. ψαῦσον ἤδη σωθέμενος καὶ ὑφεσνὸ καὶ τῶν οὐρανῶν.
vbi interpres vertit, Nunc mecũ cælestia ingredere.
Pass. ψαύομαι, non passiuum solùm sed & ac-
tiuam habet signif. Passiuã, apud Dioscor. l. 2, c. 16, de
scolopendra, ψαυσθῆσα καὶ κνησμοὺς ἐργάζεται, cõtacta pruri-
tus facit, seu contactu, vt Plin. loqui solet. Actiuã, apud
eundem l. 5, c. 27, de vinis marinis, ὅσοι ἀπὸ τῆς αἰμυαίνης,
ψαύσαι κεφαλῆς, quæ ex aminæis vuis fiũt, caput tentãt.

Ψαῦσις, εως, ἡ, Tactus, Attactus, Cõtactus. de contactu im- A
pudico, apud Plut. in Alcib. οὐχ ἡδονὴν αἴσχιστον ἐφεσεῖν
θηδύσιος, οὐδὲ φιλημάτων καὶ ψαύσεως ῥωφεσιτοῦσι.
Ψαυσὸς, σὴ, ὸν, Tactus, Contactus: item Quem tangere seu
contingere licet. Herodian. lib. 1, αὐτὸ τὸ ἄγαλμα διοπετὲς
οὐδὲ ψαυσὸν χροὶς ἀνθρωπίνοις, neque tactum humana ma-
nu. Id est neque hominum manibus creditur factum. vt
quidẽ Polit. vertit. Sed fortasse signif. Quod tangere
nõ liceat. Vtrolibet modo reddatur, nõ videtur cõueni-
re genitiuus, præsertim nõ adiut' aliqua præpositione.
C. Ἄψαυσος, ου, ὁ καὶ ἡ, Intactus, Qui tactus seu contactus nõ B
est, Illibatus. Epigr. lib. 7, Χρύσεος ἄψαυστο δέτμα χθὶ ἄμα-
μα κορέας Ζεύς, intactum prius virginitatis vinculum.
Interdum etiam Non tangendus, Quem tangere nefas
est, Quem cõtingere non licet. Quomodo accipitur a-
pud Thucyd. lib. 4, pag. 153, vbi ait, Ἀθηναῖοις δὲ Δήλιον
περιήσαντας ἀνοικεῖν, καὶ ὅσα ἀνθρωποι ἐν βεβήλῳ δρῶσι, πάντα
γίγνεσθαι αὐτόθι, ὕδωρ τε, οὗ ἂν ἄψαυστον σφίσι πλὴν τοῖς τὰ ἱερὰ
χρήσιμα χρῆσθαι, ἀναστήσαντας ὑσρόνεσθαι. ‖ Actiuè etiam
ponitur cum genitiuo pro Qui nõ tetigit. vt apud So-
phoclem, ἄψαυστος ἔγχους, Qui hastam nõ tetigit, seu ar- C
ripuit. ὁ οὐ λαβὼν δέρυ. Itidémque apud Apollon. Rhod.
Arg. l. 2, Νηδυίων ἄψαυστος ὑπὸ ζώνῃσι φόρε χαλκὸς, nõ facto
ventre cũ suis interaneis. Vnde ADVERB. Ἀψάυ-
στως SIVE Ἀψαυσὶ, idem cum ἀνεπάφως significantia,
Citra tactum. Plut. Symp. 4, τὴν ὀρχήσεις καὶ πολυπόρων καὶ χα-
λώντων ὑπὸ μανότητος, ἀψαυσὶ διεκδεῖ, Trascurrit ita vt nõ
tangat. Inde & VERB. Ἀψαυσέω, ῶ, Non tango
seu attingo, Intactum relinquo vel dimitto. Appian. ὁ δὲ
τοῖς σώμασι τῶν Κίμβρων ἀψαυσεῖν ἐκέλευεν ἕως ἡμέρας ἠρίπται. D
Ita apud Suidam, qui & aduerbii ἀψαύστως mentionem
facit, exponens ἀνεπάφως.
C. ΕΠΙ-ψαύω, Attingo, Attrecto: seu In superficie & leui-
ter tango, Primoribus digitis tango. Dioscor. lib. 2, ὀπω-
ψαῦσαι τῆς γῆς, terram attingere. Sic, τῆς λόφων ἐπέψαυε,
colles attingebat. Cum genitiuo simul & datiuo instru
mentali: Hesiod. Asp. Οὔτ' ἀρ' ὀπιψαύων σάκεος ποσὶν, οὔτ'
ἐκὰς αὐτῆς, neque attingens scutum pedibus, neque ta-
men longè ab eo remotus. Sine genitiuo cum datiuo,
Homerus Odyss. θ, sub finem, Ἀντὶ καταγνήσου ξείνος θ' ἱκέ-
της τε πέκτυται Ἀνέρι ὅς τ' ὀλίγον περ ὀπιψαύει περιπίδεσσι, E
pro ἀπέπεται πῶς φρεσίν. id est, φρόνιμος ὅτι. Qui enim sapiẽs
est, animo etiam sapiente res attingit & capessit. Abso-
lutè prorsus & sine casu, Philo De vita M. lib. 2, κοινῷ
κηρύγματι μηδενὸς ὀπιψαύοντος, ex publico quodam in-
terdicto nemine attingente. VNDE Ἐπιψαύσ.
aduerbialiter pro Ita vt summis tantùm digitis attin-
gas & leuiter, Strictim. Idem quod ὀπιλίγδην, ὀπιχρά-
βδην, ἀκροδιηθῶς.
C. ΠΑΡΑ-ψαύω, itidẽ Leuiter attingo. Aliis μετείως ψαύω. F
C. ΠΡΟΣ-ψαύω, Attingo. Quidã (vt ὀπιψαύω) interpr. etiam
Primoribus digitis tango, Stringo.
C. ΣΥΜ-ψαύω, Contingo, seu Tactu mutuo iunctus sum. vt
συμψαύειν ἀλλήλων dicũtur Quæ sese mutuò cõtingũt &
cõtactu mutuo iũcta sunt. VNDE Σύμψαυσις, Cõtactus.
Ψαυκρὸς, οῦ, ὁ, dictus putatur quasi ἀκροις τοῖς ποσὶ ψαυων τῆς
γῆς καὶ δρόμον, ideóq; celeriter tollens ponénsque pedes
inter currẽdum. hoc est Agilis, Velox. vt Hesych. quo-
que exp. παχὺς, ἐλαφρὸς, afferens itidem ψαυκρὸν δρόμον pro
κοῦφον, ὅπ' τὸ ἄκρως ψαύειν: hoc ipsum tamen ψαυκρὸς
exponens etiã θραιὸς, & καλλωπιστής. VNDE Ψαυκρό- G
πους, ου, ὁ καὶ ἡ, ET Ψαυκροπόδης, ου, ὁ, Qui veloci pede est,
Qui tã celer est in ponẽdis & tollẽdis inter currendum
pedibus vt terrã vix contingere videatur. Posterius in
lex. meo vet. legitur, dicitúrque esse epitheton Arion-
nis equi: prius, apud Hesychiũ, ψαυκόπεδα exponẽtem
κουφόπεδα, ἄκροις τοῖς ποσὶ ψαύοντα. Est & apud Nonnum
in Dionysiacis epitheton satyrorum leuibus agilibusq;
pedibus saltantium.

·II

Ψηλαφάω, ῶ, idem quod ψαύω, & ab eadem profectum ori- H
gine, nimirum (secundum nonnullos) à ψῆπαι significã-
te ψαῦσαι, & ἀφάω, interiecto λ. quorum non impro-
bãda videtur opinio. nam aliquid saltem verisimilitu-
dinis habet. Quanquam Eustath. esse vult τὸ ψάλλειν ἐπα-
φῶμον τῶν χορδῶν: vt sit more τῶν ψαλτόντων ἁφῶν. VNDE
Ψηλαφία, ας, ἡ, ET Ψηλαφώδης, εος, ὁ καὶ ἡ. Quorum illud
significat Tactus, Cõtactus, vt ψηλάφησις: hoc autẽ eum
qui sæpius ψηλαφᾶ. Illo vtitur Galenus, hoc Hippocra-
tes, Prorrhet. lib. 2. αἱ τοιμώδεες (inquit) ἀσταφώδεες, ψηλα-
φώδεες πρόσκρυσοι, πάνυ φρενιτικαί. Vbi Galenus aphori-
smum illum explicãs ait, τὸ νοσοῦντος μήτε κοιμωμένου, καὶ
τὰς χεῖρας κινοῦντος ἀτρέμα, ὁμοίως τοῖς δεῖσθαι ψηλαφίας ἠρε-
μαίας ἀφάσθαι τινὸς ἢ δύρειν τι βουλομένοις. solere autem eo
modo ψηλαφᾶν τοὺς φρενιτικοὺς, idem Hippocr. docet Epi-
dem. lib. 3, vbi Dealcis cuiusdam vxor phrenesi tentata
ἐξ ἀρχῆς πρόσεστέλλετο καὶ δεδὰ τέλεος, ἀεὶ σιγῶσα, ἐψηλάφα, ἔπλα-
νεν, ἔγλυφεν, ἐπειχολογεῖ· δάκρυα, καὶ πάλιν γέλως. Inde &
verbum COMP. Ἐπιψηλαφάω idem significans cum
ὀπιψαύω, Leuiter attrecto, Primoribus tantùm digitis
attingo, & in summa duntaxat parte: vel etiam simpli-
citer Cõtrecto. Plato De rep. lib. 2, de Gyge pastore, καὶ
τὸν θαυμάζειν τε, καὶ πάλιν ὀπιψηλαφῶντα τὸν δακτύλιον, σρέ-
ψαι ἐξω πρὸς σφενδόνιον, iterumque contrectantem annu-
lum, palam extra in suum locum conuertisse. Sunt
verò & alia hinc deriuata, quæ suprà exposui, tomo 1,
pag. 55, post deriuata ex Ἀφάω.

III.

Ψάλλω etiam à ψάω deriuant, vti suprà dixi. & rectè. Est
enim νευραὶ vel χορδὴν ψάλλειν, tangere neruum & chor-
dam, sed ita tangere vt simul leni quodam motu per-
cutias. Itaque lexicum meum vetus annotat ψάλλειν
dici ὅτι τῆν χορδῶν τῆς λύρας, ἀπὸ τοῦ ψῶ τὸ προσεγγίζω καὶ
ψαύω, δεῖ τὸ δεῖ δακτύλων ὀπιψαύειν αὐτῶν. Sic certè Ouid.
dicit, Non didicit chordas tangere. pro eo quod alibi
dicit Mouere fides, & Impellere chordas: vt Stat. quoq;,
— solãtia curas Fila mouet. vnde apud eundem rursum
Ouid. Impulsæ chordæ. Nec verò tantùm de musicis
chordis seu fidib' hoc verbũ dicitur, sed etiã de neruis
quibus arcus vel etiam aliqua alia sunt intenta. vt apud
Suidã, ὁ δὲ Φερεκράτης ὅτι δίφρου χρυσοῦ ἑκάθητο, τῶν νευραὶ τοῦ
τόξου ψάλλων, neruum arcus tangens & impellens. Itém-
que in Epigr. μικτοφυῆ τε Σχοῖνον ὑπ' ἀκροῦσχω ψαλλομένην
κανόνι. Vbi rectè Suid. notat illud ἀκρούσχω, ψάλλειν pro
priè esse dicẽs τὸ τῷ ἄκρῳ τῶν δακτύλων τῶν χορδῶν ἀπτεσθαι,
summo digito chordas tãgere. Atque ita profectò mu-
sici dicuntur ψάλλειν suas χορδὰς, vel simpliciter ψάλλειν,
omisso illo accusatiuo. Aristot. Probl. δεῖ δὲ τὰ ἐαὶ τὴς ψήλας
τῶν νήτων ὀπιλάβῃ, ἢ ὑπάτη μόνη δοκεῖ αὐτὴ γοῖν. Plut. Peri-
cle, de Philippo Macedone, πρὸς τὸν υἱὸν ὀπιπερπῶς ἔν τινι
πότῳ ψήλαντα καὶ καταπεγκῶς, εἶπεν, Οὐκ αἰσχύνῃ κακῶς οὕτω
ψάλων; ἀρκεῖ δὲ αὖ βασιλεῦς ἀκροᾶσθαι ψαλλόντων ἡλικίᾳ.
Athen. lib. 14, ψάλλειν αὐτὸν ἔκοσι χορδαῖς, de Anacreonte,
qui ibidẽ ait, ψάλλω δ' ἔκοσι χορδαῖσι, μάκαδιν ἔχων. Me-
taphor. Paul. in epist. ad Ephes. c. 5, λαλοῦντες ἑαυτοῖς ψαλ-
μοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ᾄδοντες καὶ ψάλλοντες
ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ, canẽtes & psallẽtes Domino
in corde vestro. Id est citharam seu lyrã pulsantes, fidi-
bus canentes. propriè enim de fidium tactu dicitur. vt
Psallere quoq; apud Latinos, veluti quum Horat. dicit,
Psallimus & luctamur Achiuis doctius vnctis. Et rur-
sum, — doctæ psallere Chiæ. Et Gell. lib. 19, c. 9, Exhiberi
quos habere eum adolescẽtem sciebat, scitissimos vtri-
usque sexus, qui canerent voce & qui psallerẽt. Vide &
Ψάλτης. ‖ Attamen & generalius accipitur pro Moueo,
Commoueo, Quatio, Cõcutio. vt apud Æsch. in Persis,
Καὶ ψάλλ' ἐθέρων, καὶ κατοίκτιζε σρατόν. Nisi potius ψάλλειν
est hic Vellere. Suidas enim ψαλμῳδῆν affert pro πλοκ-
μῳδῆν. Atque Hesych. eodem modo ψάλλειν exp. non so-
lùm ἀδειν ἄσματα, itémque κινεῖν, sed etiam πλεκειν, vellere,
vellicare. Ita verò & ψαίρειν pro δίσκινεῖν & ζωνάσσειν ac-
cipitur, vt ψάλλειν hic pro κινεῖν, id est mouere. ‖ Nec
verò chorda tantùm ψάλλεσθαι dicitur quum tangitur
& mouetur seu impellitur, verùm etiam homo. nam
ψάλλεται quispiam cui fidibus canitur, cui cithara pul-
satur, qui psallentem audit. vt Suidæ quoque ψαλλόμενος
est ὁ ἀκροώμενος ψάλτου, & κιθαριζόμενος, ὁ κιθάρας ἀκροώ-
μενος. Athen. lib. 8, ψάλτης κακὸς Στρατόνικον ἐστῶν ποτὲ, ἐπι-
δεῖ κυνὶ' αὐτῷ πλὴ τεχνῶν ῥῆξαι τὸν πόνον. οὐσης δὲ λαμπρᾶς
καὶ φιλοπόνου τῆς δοχῆς, ψαλλόμενος Στρατόνικος, οὐκ ἔχων δι'
ὅτῳ δίκαιον ἔζηθ' ἑτέρῳ, συνκατέθλα τὸ ποτήριον. Itidem verò &
αὐλεῖσθαι aliquis dicitur & κεκωλεῖσθαι. ‖ Hesych. affert

& ψαλοίμιω pro βλιθείω.

Ψάλμα, ατος, τὸ, Fidium cantus: vel Cantilena aut Carmen fidibus cantatum. Eurip.

Ψαλμὸς, οῦ, ὁ, itidem Fidium cantus seu pulsus. Telestes apud Athen. lib. 14, Τοὶ δ' ὀξυφώνοις πικπίδων ψαλμοῖς κρέκον Λύδιον ὕμνον. Et aliquanto pòst, in sermone de magadi, ex Aristoxeno tradit πλὴ μάγαδιν καὶ πὶ πικπίδα χωεὶς πλήκτου δίχ' ψαλμοῦ παρέχεσθαι πὶ χρείαν. id est, manibus tantùm seu digitis manuum chordas eius pulsari sine plectro. Ibidem ex Pindaro, de barbito, τόν ῥα Τέρπανδρός ποθ' ὁ Δέσβιος εὗρε ϙεῶτος ἐν δείπνοισι Λύδιον ψαλμὸν αὐπήφθογγον ὑψηλᾶς ἀκούων πικπίδος. Ibidem rursum ex Phrynicho, Ψαλμοῖσιν αὐπήφασ' ἀείδοντες μέλη. Et Epigramm. lib. 2, ὅτ' οὐ χρόνος ὤϙεος ἡμῖν, Πάντα χύδην ἔτω, ψαλμὸς, ἔρως, ϙεωπόσις, fidium cantus. Sed miretur aliquis cur Plutarchus ψαλμοὶς & φόρμιγξας copularit in hoc libelli ϙεὶ πολυφιλίας loco, circa finem, ἡ μὲν γὰρ ϙεὶ ψαλμοὶς καὶ φόρμιγξας, δι' αὐπφώνων ἔχει τὸ σύμφωνον, ὀξύτηση καὶ βαρύτηση ἀμωεχέπως ὁμοιότηπος ἐγγινομένης. Dauidis etiam ψαλμοὶ vocantur, carmina quæ lyrâ seu citharam pulsans cecinit. Sunt porrò & ψαλμοὶ τόξων apud Euripidem in Ione, quibus nimirum nerui arcuum tanguntur & impelluntur. vt suprà habuimus πὶ νευρὰ τὸ τόξου ψάλλων.

VNDE Ψαλμοφορὴς, έος, ὁ καὶ ἡ, Gaudens psalmis, Qui delectatur fidium pulsu & carminibus quæ fidibus canuntur. Epigramm. ET Ψαλμῳδὸς, οῦ, ὁ, Qui psalmos canit. VNDE Ψαλμῳδία, ας, ἡ, Psalmorum cantatio, Decantatio carminum seu cantilenarum, earum peculiariter quas Dauid cecinit olim psallens seu lyram pulsans. Gregor. ψαλμῳδίαις κοιμιζούσαις τοὺς θρήνους. Affertur ET Ψαλμία pro Tibicines. Quæ interpretatio mendosa est, vt ex antedictis patet.

Ψαλπὴρ, ῆρος, ὁ, ET Ψάλπης, ου, ὁ, Qui psallere nouit, Doctus psallere, seu fidibus canere, Qui scit fidibus. Plutarch. Apophth. de Philippo, ψάλπειν δέ πνα βουλομένου ϙεῶν δεῖπνον ἐπανορθοῦν αὐπὸ, καὶ λαλεῖν ϙεὶ κρεμάπων. Vbi nota apertè ψάλλειν idem esse quod κρούειν πὶ κιθάραν ἢ ἄλλό πι μουσικὸν ὄργανον, vt ex suprà citatis etiam locis patet, necnon ex hoc Plutarchi, in lib. quem ϙεὶ πολυφιλίας inscripsit, οὐδὲ γὰρ τοῦ δακτύλου ἔλαττον ἔχει τὸ ϙεάφοντος ἢ ψάλλοντος ὁ μὴ δυνάμενος ϙοῦτο ποιεῖν μηδὲ πεφυκὼς, ἀλλὰ συγκινοῦπαι καὶ συνεργοῦσιν ἀμωεχέπως ἅπαντες ἀλλήλοις. Ibi enim clarũ est τοὶς ψαλμοὶς fieri τοῖς δακτύλοις. FOEMIN. Ψάλτεια, ας, ἡ, Docta psallere fœmina, vt Horatius loquitur. id est, Fœmina quæ scit fidibus, Fidicina. Psaltriam Latini etiam vocãt. vt Cic. post Plautum, In cœtum mulierum pro psaltria adducitur. Ion apud Athen. lib. 14, Ἀλλ' αἱ Λυδαὶ ψάλτειαι παλαιϙετῶν ὕμνων ἀοιδοὶ, τὸν ξένον κοσμήσαπε. Porrò à ψάλπης DERIV. Ψαλπικὸς, οῦ, ὁ, Ad psaltem pertinens, Quo psaltes vtitur. vt quum Athen. ibidem ex Anacr. tradit μάγαδιν esse ὄργανον ψαλπικὸν, Λυδῶν πε εὕρημα.

Ψαλτήριον, ου, τὸ, Psalterium. id est instrumẽtum quo psallitur. Hieron. in proœmio commentariorum in Psalmos Dauidis, ψαλτήριον ait Latinè organum dici, ab Hebræis nebel vocari: & Apollodorus apud Athen. lib. 14, ψαλτήριον sua ætate vocatum fuisse quod olim μάγαδις nominabatur. Vnde discimus de certo quodam organo & instrumẽto musico dictum fuisse: de eo procul dubio quod harpam vulgus nominat, & antiqui magadin. nam vt harpa viginti & vna chordis intẽta est nostro seculo, ita olim magadis, teste Anacreonte, qui apud Athen. in loco citato ait, ψάλλω δ' εἴκοσι χορδαῖσι, μάγαδιν ἔχων. nimirum volens τοῦ ἀρίθμου χρήσασθαι ἀριθμῶ, πὶ μίαν ἀρελὼν, inquit ibidem Athen. qui & sub finem lib. 4 ex Iuba tradit Alexandrium Cytherium τὸ ψαλτήριον συμπληρῶσαι χορδαῖς. addens ibidem, eundem Iubam μνημονεύειν καὶ τὸ λυροφοίνικος καὶ τὸ ὀπτηρονίου, ὃ νῦν (inquit) εἰς ψαλτήριον ὄρθιον μεταχρηματισθὲν, δίχασται πὶ τὸ χρησαμένου ϙεσσηρεία, Epigoni scilicet, qui μουσικώπατος ὢν κεῖ χεῖρα, δίχα πλήκτου ἔψαλλεν. Rursum verò vt harpa nostra triangularis est figuræ, ita & apud Aristot. in Problem. legimus ψαλτήρια τείγωνα, triquetra psalteria. Apud Plut. autem in Themistocle, λύραν ἁρμόσασθαι καὶ μεταχειρίσασθαι ψαλτήριον.

A Ψαλτὸς, οῦ, ὁ, Qui psalli potest, & citharæ aptus est. Affertur enim τὰ ψαλτὰ pro iis quæ citharæ apta sunt & psalli possunt. VNDE Ψαλτῳδὸς deriuatum videtur, vt sit ὁ τὰ ψαλτὰ ᾄδων, & idem cum ψαλμῳδὸς, Qui canit carmina seu cantilenas quæ fidibus seu psalteriis adhiberi solẽt. Vel etiam, Qui & voce simul canit & psallit, vt fit ex ψάλτης. Paralipom. lib. 2, cap. 5, καὶ οἱ Λεβῖται οἱ ψαλτῳδοὶ πάντες σὺν τοῖς υἱοῖς τοῦ Ἀσὰφ, τοῖς ἐνδεδυμένοις σολὰς βυσσίνας, ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν κιθάραις. Et alibi, ψαλτῳδοὶ ἔστησε κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου. Vbi vetus versio habet Cantores. Legitur verò & ψαλμῳδὸς Paralip. lib. 1, cap. 6, Αἷμαν ὁ ψαλμῳδὸς: vbi vetus versio itidem habet Hæman cantor. Vnde VERB. Ψαλτῳδέω, ῶ, Cano simul voce & psallo. Paralip. lib. 2, cap. 6, paulo post locum antè citatum, καὶ ἐγένετο μία φωνὴ ἐν τοῦ σαλπίζειν καὶ ἐν τοῦ ψαλτῳδεῖν. Ibidem, ὡς ἠνέσαν τοῦ φωνοῦ ἐν τοῖς σάλπιγξι καὶ ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν τοῖς ὀργάνοις τοῦ ᾠδῶν, καὶ ἐν ὕμνοις. Vbi nota, pro σαλπίζειν, quod est in priore loco, dixisse ἐν σάλπιγξι καὶ κυμβάλοις: & ἐν τοῖς ὀργάνοις τοῦ ᾠδῶν καὶ ἐν ὕμνοις pro ψαλτῳδεῖν. vt non leuis suspicio sit, ψαλτῳδίαν siue ψαλμῳδίαν esse cãtum qui voce, fit admixtum fidibus, veluti quum psallenti B accinit quispiam alius, vel etiam ipse sibi. Legitur porrò ET Ψαλλικιθαρισὴς, sed ambiguũ pro eóne qui cithara psallit, an pro eo qui psalterio citharam adhibet: apud Suet. in Domit. cap. 4, Certabant etiam & prosa oratione Græcè Latinéque, ac præter citharœdos C chorocitharistæ quoque & psallocitharistæ. Sed vide num scribendum sit ψιλοκιθαρισαί.

D Ψάλπιγξ, SIVE Ψάλπιξ, (vtroque enim modo scriptũ reperitur in manuscriptis etiam codicibus) idem quod κιθάρα, cithara, teste Suida, Hesych. & lexico meo vet. Videndum tamen ne idem sit quod ψαλτήριον, & nabla, seu magadis.

C. ΑΝΤΙψάλλω, Vicissim psallo, vel Ex altera, parte psallo, Alteri respondeo in psallendo. Aristoph.

C. ΑΠΟψάλλω, Euello. à ψάλλω significante πίλλω. Hesych. ἀποψάλλειν esse dicit τὰς τείχας πίλλειν, ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ χορδῶν. Scribitur tamen apud eum Ἀπαψάλλειν.

C. ΔΙΑψάλλω, pro simplici ψάλλω poni existimatur. vt quũ Athen. lib. 14 dicit μαγάδι δίχα ψάλλειν Theophilo comico idem esse quod τῇ μαγάδι δίχα ψάλλειν, Magadi canere, Magadin pulsare. ψαλτήριον μεταχειρίζεσθαι. nam μάγαδιν & ψαλτήριον pro eodem accipiunt. Sic Eupolis apud eundem lib. 4, sub finem, ὡς καλῶς μὲν τυμπανίζει καὶ δίχα ψάλλει τειγώνοις. Sunt autem τείγωνα organa quædam musica, forsan ea quæ Aristot. τείγωνα ψαλτήρια appellat. AT Διάψαλμα, ατος, τὸ, Suidæ est μέλους ἀναλαγή, Melodiæ & cantus modulationisque immutatio. Hieronymus in epist. ad Marcellam, quæ ipsius de diapsalmate sententiam flagitarat, Quidam (inquit) δίχα ψαλμα cõmutationem metri dixerunt esse, alii pausationem spiritus, nonnulli alterius sensus exordiũ. Sunt qui rhythmi distinctionem, &, quia psalmi tunc temporis iuncta voce ad organum canebantur, cuiusdam musicæ varietatis existimẽt silentium. Nobis nihil horum videtur, quum Aquila, qui verborum Hebræorum diligentissimus explicator est, Sela, hoc est Διάψαλμα, quod ex ס,ל,ה scribitur, Semper transtulerit: & inueniamus in psalmorum quoque fine δίχα ψαλμα positum, vt est illud in 3, Dentes peccatorum cõtriuisti: Domini est salus, & super populum tuum benedictio tua. Sela. id est, Sẽper. & contrà in psalmis multorum versuum penitus nõ inueniatur, videlicet in 36, & 77, & in 118: rursus non[9] psalmus distinguatur cantico δίχα ψάλματος: quum vtique (sicut quibusdã videtur) δίχα ψαλμα indicium silẽtii esse non possit. Ex quo animaduertimus hoc verbum superiora pariter inferioráque connectere: aut certè docere sempiterna esse quæ dicta sunt. vt est illud in tertio, Multi dicunt animæ meæ, Nõ est salus in Deo suo, Sẽper. Et rursum, Voce mea ad Dominũ clamaui, & exaudiuit me de mõte sancto suo, Sẽper. Scire autẽ debem[9], apud Hebræos in fine librorũ vnum è tribus solere subnecti, vt aut Amen scribant, aut Sela, aut Salom, quod exprimit pacẽ. Igitur vt solem[9] nos cõpletis opusculis, ad distinctionẽ rei alterius sequẽtis, mediũ interponere

Explicit, aut Feliciter, aut aliquid huiusmodi, ita & Hebræi, vt quæ scripta sunt roborentur, facere solent vt dicãt, Amen aut In sempiternum: aut scribenda commemorant, vt ponant Sela, aut transacta feliciter protestantur, pacem in vltimo subnotantes. Idem Hieronymus ibidem ex Origene, Sæpe quærens causas cur in quibusdam psalmis interponatur diapsalma, obseruaui diligentissimè in Hebræo, & cum Græco contuli: inueniqueòd vbi lingua Hebræa Sela habet, Græca verò Semper, aut aliquid istiusmodi, ibi Septuaginta & Theodotion & Symmachus transtulerunt δίχα ψαλμα. vt in psalm. 74 & 75. Vtrum autem cuiusdam musicæ cantilenæ aut rhythmi immutationem qui interpretati sunt, diapsalma senserint, aliudve intellexerint, tuo iudicio relinquo. Hæc ibi. Itidem idem Hieronym. in Abacuc, cap. 3, Sed & hoc (inquit) quod Septuaginta trãstulerunt δίχα ψαλμα, & nos posuimus Semper, Symmachus interpretatus est εἰς τὸν αἰῶνα, id est In æternum: Theodotiõ εἰς τέλος, id est In finẽ: quinta editio ipsum Hebraicum Sela.

C. ΕΠΙψάλλω, itidem Psallo. Instrumentum etiam musicum ὀπιψάλλεσθαι dicitur quo psallitur, seu quod pulsatur à psallente. Ita enim Poll. lib. 4, cap. 8, τὰ ὀπίσανα τὰ κρουόμενα, ἐνίοις αὐ καὶ πλιπτόμενα, ὀπιπλιπτόμενα, ὀπιψαλλόμενα, ἔγγορδα.

C. ΚΑΤΑψάλλω, Fidibus oblecto, seu Fidibus alicui cano. vt καπαψάλλειν πινὸς vel πινὰ dicitur ὁ ψάλτης, cui psallitis autem ipse καπαψάλλεσθαι. vt suprà ψάλλεσθαι & κιθαρίζεσθαι & αὐλεῖσθαι seu καθωλεῖσθαι. Plutarch. in lib. An seni capess. resp. οὕτως τὸν πολιτικὸν ὀκδύσαντες πλὴν λεονπῶν. καὶ καπακλίναντες, ὑπωχρίσαιμεν ἀεὶ καπαψαλόμενον καὶ καθωλούμενον, psaltria & tibicine oblectatum, vt B. interpr. Sic idem Plutarch in Anton. μία ἧσος ἐφ' ἡμέρας πολλὰς καπηυλεῖτο καὶ καπεψάλλετο, personabat fidibus & cantu.

C. ΠΑΡΑψάλλω, Astans psallo, Fidibus accino. Item Leuiter tango & pulso. Plutarch. in Præcept. sanit. ὁ μὲν Σωῆης ὅταν πίνῃ, πολλάκις ἐφάπτεται τοῦ πέζου, καὶ ϙεοψαλλει πὶ ὑδυρὰν, ὀκλυούμενον ὑπὸ τῆς μέθης κἀκαλούμενος τὸν θυμόν. Sic idem in Demetr. οἱ μὲν Σωῆραι πίνοιπο καὶ μεθυσκόμενοι ϙεοψάλλοισι πα νεῦρα τοῦ πέζου.

Ψάλις quoque ET Ψαλὶς huc referenda sunt. vtrunque enim ab Hesychio exponitur κιθαεισής.

QVINETIAM Ψαλὶς deriuatum esse videtur à ψάνω, eatenus videlicet quatenus significat κινέω, Moueo, Commoueo. Ab Hesychio enim exponitur τὰ χεῖα κίνησις, Motus celer seu velox, Motus concitatus: quũ prius alterius multróque vsitatioris significationis fecisset mentionem, ψαλίδα que vocari dixisset τὸ ὄρθρον, instrumentum, tonsorium nimirum, quo in tondendis crinibus vtuntur. quod & ipsum in tonsura velociter agilitérque moueri notum est. Forficem seu forcipem vocant Latini, quanquam forceps potius est fabrile instrumentum quo forium aliquid, id est calidum, tenẽt, quasi forucapiens. Iulian. Epigramm. lib. 2, Τῶσε χρὴ δρεπανοῖσι καὶ οὐ ψαλίδεσι κατῆναι, tonderi falcibus, non forficibus. Hanc ψαλίδα comici vocabant etiam διπλῶν μάχαιρα, ὅπερ τοῦ καλλωπιζομένων dicentes κείρεσθαι διπλῇ μαχαίρᾳ, vt Poll. docet lib. 2. reuera enim huiusmodi forfices sunt διπλαῖ μαχαιρίδες seu κουρείδες, id est duplices cultri tonsorii, seu duplices nouaculæ μαχαί. atque ex eo loco corrigẽdus est hic eiusdem lib. 10, c. 31 καὶ ψαλὶς, τοῦ κουρέων σκεύων, λῶ καὶ μία μάχαιρα καλοῦσι. Pro illo enim μία reponendũ διπλῶν. Nam μία μάχαιρα foret nouacula, quæ simplex est: non forfex, quæ est duplex, vt satis constat. ¶ Ab huius tonsoriæ ψαλίδος similitudine architecti suam denominarunt. Tradunt enim ψαλίδας ab iis vocari in fornicibus & frontibus ædificiorum, maximè verò in fornicato aditu portarum, oblongos lapides qui in sui coagmentatione forficum figuram efficiunt: quin & ipsas fornices seu opera fornicata, & structuras arcuatas. vt Hes. ψαλίδα exponit καμάραν, & Suidas ψαλίδα ait vocatã quæ sua ætate nominaretur ἀψίς. necnõ Poll. esse εἶδος οἰκοδομήματος tradit, & inter μέρη τοῦ πόλεων refert, sicut & πυλίδας. afferẽs ex Sophocl. Lacænis, Σπυλῶ δ' ἔδει με ψαλίδα, κ' οὐκ

A ἀβαρίζαρον. Et ex Plat. lib. 12, De leg. δόκην δ' ὑπὸ γῆς αὐτοῖς εἰργασμένῳ εἶ ψαλίδα ϙεσμόκη, λίθων πολυτίμων καὶ ἀχήρων. Ita enim restituendus iste apud eum locus ex Suida & vulgatis Platonis exemplaribus, quæ tamen ἀψίδα habent, non ψαλίδα. Sic Aristot. De mundo accepit, vt videbis suprà in Ὀμφαλός. Sed & Exodi 27 legimus, αἱ ψαλίδες τοῦ κίονος καὶ αἱ βάσεις, fornices columnarum: vbi tamen alii interpr. Capita columnarum. Quò respexisse Hesychium arbitror, quum scripsit, Ψαλίδες, ἀψῖδες τοῦ κίονος.

B C. Ψαλιδοειδὴς, ές, ὁ καὶ ἡ, Forfici seu cameræ forficulatæ similis. Apud medicos Ψαλιδοειδὲς SIVE Ψαλοειδὲς dicitur corpus durum, tribus ceu arcubus conflatũ, medium cerebri ventriculum sustinens. ita dictum ἀπὸ τῆς ψαλίδος, quæ cameram & testudinẽ significat: quoniam fornicis habet similitudinem, ne medius cerebri venter concidat. Gorr.

Ψαλίδιον, ου, τὸ, Forficula, vt Plin. loquitur. A Poll. lib. 7, c. 22 numeratur in mundo muliebri.

Ψαλίδωμα, ατος, τὸ, Fornicatum opus. B. ex Strab. pag. 210, C σωεχεται ἢ ψαλιδώμασι καμαροῖς ὅπη πεῖῶν ἰδρυμένοις κωνοειδῶν. Vbi interpres quoque vertit, Fornicibus sese in forficis modum intercidentibus. rectè, inquit idem B. Itidem verò ψαλὶς dicitur fornix, eiúsque media veluti fibula nominatur vmbilicus, seu opus fornicatum & sese forficatim intersecans.

Ψαλίζω, F. ἴσω vel ἴξω, Forfice reseco. Apsyrt. in Hippiatr. Item Forfice tõdeo. Vnde apud Hesych. Ψαλίξαι, κεῖραι. Legitur ψαλίξω apud Anacr. odario εἰς χελιδόνα.

C. ΑΠΟψαλίζω, itidem Forfice reseco seu abscindo. Dioscor. lib. 1, cap. 131, de rosa, χωρίζειν δὲ δεῖ τὰ ἄπαλα, ὅπερ ψαλίσπαντας τὸν ὄνυχα καλούμενον. sic enim reponendum pro ἀποφαλίσπαντας, quod vulg. edit. habent. Id est, Desectis forfice vnguibus.

C. ΔΙΑψαλίζω, Forfice disseco seu discindo. vnde particip. διεψαλισμένος, B. ex Gal.

C. ΠΑΡΑψαλίζω, VNDE Παραψαλιστὴς. In Pand. (inquit B.) est ϙεὶ ϙεοχαρακτῶν καὶ ϙεοψαλιστῶν. Vbi παραψαλιστὴς fortassis is est qui circumcidit perperam & dolose, vt qui radit.

E Ψαλὸν autem ET Ψαλίον, an eiusdem sint originis dubiũ est. Hes. enim ψαλὸν esse ait εἶδος χαλινοῦ, genus quoddam fræni: ψαλίον autem, χαλινὸν & κωλυτήριον, frænum, impedimentum: itidemque ψαλίοις ἵππων affert pro χαλινοῖς & κωλυτηρίοις ἵππων. Pro quo tamen ψαλίοις, mutato accentu alicubi ψαλιον legitur, alicubi ψάλιον, in manuscriptis etiam lexicis. Ac certè malim ego ψαλιον scribere, proparoxytonos & vnico λ, quum apud Eurip. in Phœniss. metrum eam scripturam requirat. vbi schol. quoque ψαλίοις pro χαλινοῖς accipit. Itidem verò apud Plutarch. & scribitur & accipitur, in Lycurgo, ὅμως ἄκρατον ἔπι πὶ ὀλιπδοχίαν καὶ ἰσχυρὰ οἱ μετ' αὐτὸν ὁρῶντες ἀπαρῤῥῶσαν καὶ θυμοειδέσι, οἷ ψαλιον ἐμβάλοισιν αὐτῇ πὶ τοῦ ἐφόρων δυνάμιν. Quanquam eo in loco antiquum exemplar pro ψαλιον HABET Ψάλλιον, vt apud Poll. libro 2, titulo ϙεὶ ἱππίων legimus, τὸ δὲ ϙεὶ τὸ ἡθμόνιον διειρόμενον, ψάλλιον· τὸ δ' εἰς τὸ στόμα ἐμβαλλόμενον, χαλινός: facto etiam discrimine ibi inter χαλινὸν & ψάλλιον, licet id à Plutarcho fuisse confusum pateat ex loco proximè citato. Sed Xenophon ψαλιον partem fræni esse manifestè ostendit his verbis, in lib. De re equ. pag. 550, τὸν ῥυπαρὸν χρὴ ὁκ τῆς ὑποχαλινιδίας ἢ ὁκ τοῦ ψαλίου ἠρτημένον ὑπερπῆ εἰς πὶ ἀριστερὰ χεῖρα λαβεῖν. Quæ Camer. sic vertit, De fræni parte inferiore, seu etiam de annulo bullave huius, religatum lorum ductorium (ῥυπαρὸν γὰρ vno verbo Græcis est) aptè sinistra manu prehendet. Alii autem ψαλιον siue ψάλλιον esse dicunt torquem seu catenulam illam ferream quæ equorum mentum substringit, & vernacula nostra lingua dicitur *Gourmette*.

¶ Alioqui ψάλια siue ψέλια aut ψέλλια dicuntur etiam Torques, Collaria, Monilia: item Armillæ, Brachialia. vt Pollux quoque inter τὰ ϙεὶ τοὺς καρποὺς κοσμήματα numerat ϙεὶκάρπια, ψέλια, χλιδῶνας. Torques, seu Monilia aut Collaria (quæ ϙεὶδέραια itidem nominantur & ϙεὶτραχήλια) vt apud Pausaniam, in Arcad. pag. 193, τῇδε ἐλάφῳ ϙαυτῇ ψέλλιόν πε ἔῃ ϙεὶ τὸν τράχηλον, καὶ

γράμματα δῆτα τῷ ψιλίῳ, Νέβρος ἑῶν ἑάλων ὅτ' ἐς Ἴλιον ἷξε. A
Ἀγαπήνωρ (quò pertinent hæc Plinii, libro 8, cap.32, Vita ceruis in confesso longa, post centum annos aliquibus captis cum torquibus aureis quos Alexander magnus addiderat) Item Armillæ & Brachialia, vt apud Herodian.lib.5, περὶ δέρασίν τε καὶ ψελλίοις κοσμούμενος, monilibus & armillis. Et apud Plut.in Artox. καλὴν ἐδωπά σοι τοῦτο Μιθριδάτης ὁ βασιλεὺς δέδωκε, καλὰ δὲ γρεπτὰ καὶ ψέλια. Itidémque apud Xenoph. Pæd.1,p.5, τοῦτα δὲ πάντα Μηδικά ἐστι, καὶ οἱ πορφυροῖ χιτῶνες, καὶ οἱ κάνδυες, καὶ οἱ γρεπτοὶ περὶ τῇ δέρῃ, καὶ τὰ ψέλλια περὶ τῶν χειρῶν. Et libro 6, pag.100, περιφέρει αὐτῷ ἡ Παφία χρυσοῦ κράνος, καὶ περὶ βραχίονα, καὶ ψέλλια πλατέα περὶ τοῖς καρποῖς τῶν χειρῶν. Athen. verò libro 3 scribit Persas & alios ex margarita lapide κατασκευάζειν ὁρμίσκους τε καὶ ψέλλια περὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. Item Polyb. lib.2, de Gallis, quum dixisset eos fuisse χρυσοῖς μανιάκοις καὶ περὶ χεῖρας κεκοσμημένους, hisque captis imperatorem Romanum Capitolium ornasse, μανιάκοις nimirum: subiungit, τῶν δ' ἐστὶ χρυσοῦ ψέλλιον, ὃ φορῶν περὶ τὰς χεῖρας καὶ τὸν τράχηλον οἱ Γαλάται. Sic Strabo quoque Gallos Belgas χρυσοφορεῖν B
scribit, περὶ μὲν τοῖς τραχήλοις γρεπτὰ ἔχοντας, περὶ δὲ τοῖς βραχίοσι καὶ καρποῖς ψέλλια. Itaque ψάλια siue ψέλλια aut ψήλια, nominantur annuli latiores qui vel collo vel brachiis vel carpis circundantur ornatus gratia: generalius etiam quiuis annuli ita nominantur, vt Hesychio quoque ψαλία & ψέλλια sunt κρίκοι, δακτύλιοι. Suidas verò ψέλιον siue ψέλλιον non solùm κόσμον τῆς χειρὸς verùm etiam περιοχὴν exponit: vt in hoc loco Iobi. ψαλίῳ δὲ τρυπήσῃς τὸ χεῖλος αὐτοῦ. vbi potius videtur dici de annulo quo per labra vel nares traiecto ducuntur fera D
animantia. quale quid significare videtur & in hoc Æliani loco, quem affert, παρ' ὃ δὲν θέμιτον τῶν τῶ ἱεροῦ γράμματος συμβουλεύω· ὅσῳ σοῦ, οἷα δή που ψέλιον, τῷ Βασιλεῖ τῷ Αἰγυπτίων ἐκ τῶ νόμου περιήρτηο, ἀνάσελλον τῶν ἀδικημάτων. Vbi etiam NOTA Ψέλιον vno λ scribi, sicut suprà in loco ex Plutarch. Artox.citato. VNDE Ψελλιοφόρος SIVE Ψελλοφόρος, ου, ὁ, Qui eiusmodi annulos latos gestat circa collum, brachia vel carpos, Qui gestat collare seu monile aut torquem, Qui armillas vel brachialia fert. Herodot.lib.8, p.316 meæ edit. ἐν δὲ πλέστοι ἔθνος Πέρσας αἱρέετο, ἄνδρας γρεπτοφόρους τε καὶ ψελλοφόρους. E

IIII.

Ψαθάλλω ET Ψαλάσσω, etiam ipsa, deriuata sunt ex ψάω significante Tango, Cõtrecto, eandémque cum eo retinent significationem. Hesych. enim ψαθάλλειν expon. ψηλαφᾶν, necnon κνήθειν: Suidas verò ψηλαφᾶν καὶ μαλάττειν αἰσχρῶς, quod est masturbare. Itidémque ψαλάσσει idem Suid. affert pro ψηλαφᾶπ. Rursum Hesych. ἐψαθήλαβ affert pro ἐκνήσαβ: & ἐψαλάσαβ pro ἔψαυσε, necnon pro ἐκνήθη. Ambo verba leguntur & in lex. meo F
vet. Nam ibi ψαθάλλειν pro κνήθειν habetur, & ψαλάξεις ex Lycophr. pro κρούσῃς, ψηλαφήσῃς, καὶ αὐτοῦ σίπου κιθαρίσῃς. quæ iisdem verbis apud Etymol. quoque inueniũtur. Porro à ψαλάσσω est VERBALE Ψάλαγμα, ατος, τὸ, Tactus, Contactus. vt Hesychio quoq; ψαλάγματα sunt ψηλαφήματα. ET Ψαλακτὸς, οῦ, ὁ, Tactui patens, Sub tactum cadens. eidem Hesych. οὐκ ἀνεπαίσθητος, non imperceptibilis. Quæ enim tactu percipi, eadem & peruestigari possunt. VNDE Ἀψάλακτος, Qui tactus non est, vel tãgi nequit. Eidem lexicographo ἄψαυστος, ἀψηλάφητος, necnon ἀκράντητος, ἀκίνητος, ex Sophocl. Scythis. Sicut verò ibi ἀψάλακτος expon. etiam ἀκίνητος, Immotus seu immobilis, ita ψαλάσσει exposuerat non solùm ψηλαφᾷ, ψαύει, necnon ψάλλει, verùm etiã κινεῖ, πνάσσει. Inde & verbum COMP. Διαψαλάττεσθαι, quod Hesych. & Suid. expon. εἰς ἔρευναν δίφτεσθαι. Ex quibus hic etiam addit, τὸ δὲ ἀψάλακτον, ἄθικτον, Cratetem ita vsum esse annotans. ET Ὑποψαλάσσω, Subtus contrecto, vel Leuiter contrecto. vt apud Suidam ex Aristoph. quidam dicit se veluti ἱερεῖον ὑποψαλάσσεσθαι: quoniam videlicet τὰ ἱερεῖα μέλλοντες θύειν, ἐψηλάφων εἰ λιπαρὰ εἴη. Affert verò idem & superioris ἀψάλακτος hoc ex eodem comico exemplum, ὥσπερ ἀπὸ λίθου ἀψάλακτος, ἀλλ' ἴμως Λακωνικὸν πνέων. A ψαθάλλειν autem est COMP. Διαψαθάλλειν. quod itidem H

vt διψαλάσσεσθαι Hesych. exp. διφτέλλεσθαι πρὸς ἔρευναν.

V.

Ψόα etiam SIVE Ψύα, ex ψάω significante ψήχω & ψαύω, deriuãt grammatici. Inter quos Athenæo lib.9, ψόαι vocatæ dicuntur δίφτα τὸ ῥαδίως ἀποψᾶσθαι, οἷόν τις οὖσα ὅπη ψαύουσα σαρκὸς καὶ ὅπη πολὺς τοῖς ὀστέοις ἐπιφαίνεται. vbi ex Simaristi Synonymon libro 3 annotat, ὀστοῦς αἱ ὀκτὼ πλαγίων σπόνδυλοι ἐπανεστηκυῖαι, ψόαι τὰ δὲ ἑκατέρωθεν κοιλώματα, λέγουσι κύκλοις, γαλίας. Ibidẽ ex Clearcho περὶ σκελετῶν lib. 2, σπόνδυλοι μωυταὶ καθ' ἑκάτερον μέρος· αἷς οἱ, κοῦ ψόαι, οἱ δὲ ἀλώπεκες, οἱ δὲ νεφρομήβρας καλοῦσι. Vbi etiã affert ex quodam qui περὶ τῆς Ἀτρειδῶν κάθοδον conscripsit, Ψόας ἔγκειν νύξε. Et ex Euphrone comico, Λοβός τις ὄβελ ἐν ψόαις καλούμενος. Ταύτας ὁπτὰ μὲν πρὶν θεωρῆσαι μαθών. Earundémq; ψοῶν Hippocratem meminisse ait, apud quem tamen ψόαι scriptum legitur. vt in lib. De articulis, ἀπὸ δὲ τούτου ἄχρι φρενῶν πρεσφαρτήσας, ἰσχυρόρδη, καὶ πρόσφυσις ἔχει μοῦνον τῶν μοιῶν τὸ χωρίον ἐκ τῆς ἐπίσθεν, ἃς δὴ καλέουσι ψόας. vnde Gorr. scribit ψόας vocari duos maximos musculos in nterna lumborũ regione sitos. Itidémq; in lib. De natura humana, τοὺς ἀπὸ τῆς ψοῶν καὶ τῆς ὀρχεων φλεβοτομᾶς. Necnon apud Suidam ψόαι legimus, qui eas esse dicit partem corporis ἐν ᾗ ἔγκειντ αἱ νεφροὶ, δι' ὧν αἱ ὀρέξεις κινεῖσθαι πεφύκασι: quam ob rem à Clearcho νεφρομήτραι nominãtur, id est matrices seu matres renum. sic enim pro νδυρομήτραι scribendum potius est. Porro musculi illi (vt Gorr. tradit) supra septum transuersum ad decimam, aliquando verò ad vndecimam thoracis vertebram inseruntur, eámque partem spinæ quæ secundum ipsos est, inflectunt. Sunt verò & qui externos spinæ musculos ψόας vocent, vt scribit Poll. nec eos modò, sed totam etiam eam partem quæ lumborum nomine comprehenditur. sicut Marcellus quoque Virgilius ψόας propriè dici lumbos contendit: idque nomen grammaticos à libidine deductum velle, quoniam illic libidinis pruritus excitatur maximè, quòd iis renes subiacent. Vide & Νδυρομήτρες. ‖ Hesych. verò ψόαν non solùm esse dicit μέρος τῆς σώματος, verùm etiam ὀχήτειαν.

Tertia classis verbi Ψάω.

Ψάω significat etiam λεπαίνω, vt suprà ex Suida docui. Itidem verò Eustath. ψάω, NE CNON Ψέω pro λεπαίνω accipi testatur non vno in loco: quanuis ἄρρητον esse θέμα dicat posterius ψέω. Procul dubio verò significat etiam In tenues partes comminuo vel contero. Ex quo deriuatorum triplex erit series, in quarum prima ponetur ψακὰς cum suo comitatu, in secunda ψάδος, & quædam alia: in tertia ψίω, in quarta ψωμὸς & quæ cum eo cohærent.

I.

Ψακὰς, άδος, ἡ, Ros. δρόσος. Item Stilla, Gutta. ῥανίς. Metaphor. Aristoph. & prouerbialiter in Pace, Εἴδον σ' ἀργείου μηδὲ ψακὰς ἓν πάνυ πάμπαν, pecuniæ ne gutta quidem, seu ne mica quidem. nam & hoc prouerbii genere vtuntur: intelligẽtes τὸ μικρόπαλον, quod νεφὰς etiam vocatur, inquit schol. pro μηδὲ ὀβολοῦ ὄντος ἡμῖν δίφτὸν πόλεμον. Ab eodem comico Antimachus quidam cognominatur ψακὰς, quoniam videlicet πρὸς ἐρρᾶνε τοῖς σωμασκῶπας δίφτεροῤῥωδος, vt testatur ipsius schol. Ἀντίμαχον (inquit in Acharn.) τὸν ψακάδος, τὸν ξυγγεγραφῆ, τῆς μελέων τὸν ποιητήν. Deriuatur autem ψακὰς à ψάω significante λεπαίνω & σμικρύνω, quoniam minutissimum & tenuissimum quiddam est ros, & guttula.

Vnde DIMIN. Ψακάδιον, ου, τὸ, Roris guttula: vel generalius Guttula, Stillula. Poliochus apud Athen. lib.2, καὶ μύκης τις ἐνίοτ' αὖ Ὠλίαπο, καὶ κοχλίας ῥηυδιδόν ψακαδίου Ἀνηρεθύετ' αὖ. prodeunt enim cochleæ quum prata & loca herbida irrigantur rore vel leni pluuia.

Et VERB. Ψακάζω, Roro, Rorem spargo, Roris guttas stillo: vel etiam generalius Stillo. At Nicophon comicus apud Athen. lib.6, νιφέτω μὲν ἀλφίτοισι, ψακαζέτω δ' ἀρτοισιν, ὑέτω σ' ἔτνει, ningat farina, roret panibus, pluat pulmento. Item Rore vel aliis guttis aspergo. ῥαίνω. vel Rore aliisve guttis madefacio, Irroro. Itidémque pass. ψακάζομαι, Rore aliisve guttis madefio, Irror. Aristot. Rhet. lib.3, de figura orationis quæ εἰκὼ

nominatur, εἰκάζοιτο δ' οὕτως· ὅτι πνίγει αὐλητὴν, λύχνῳ ψακαζόμενος μύωπα ἄμφω δὲ σιωπᾶτε. Quidam ibi λύχνῳ legunt pro λύχνῳ, & ψακαζόμενος accipiunt actiuè pro Stillanti. qua in re eis non assentior. VNDE Ψακαστὴς, οῦ, ὁ, Stillatitius. ῥακτής. vt Hesych. quoque ἐψάκαζε exp. ἔσταζε. Athen. lib.2, ex Ephippo comico, λούομαι Μύροις ψακαστῆς.

A T Ψάκιον, quod Hesych. affert pro δράμον, μακρὸν, (pro quo fortassis scribendum μικρὸν) nescio an huius sit loci, significatione certè non est prorsus remotum. Non ITEM Ψάκιλον, quod idem Hesychius & Suid. B
exponunt μέγα.

Ψαικὰς etiam dicitur pro ψακὰς, teste Suida & Hesychio, qui per hoc ψακὰς, veluti notius, illud exponit, addens etiam ῥανὶς, gutta seu stilla. VNDE Ψαικάζει, ῥαίνει, apud eosdem. Itidem verò ET Ψάκαλον ET Ψάκαλον apud eundem Hesychiũ legitur. ITEMQVE Ψακαλοῦχος ET Ψαικαλοῦχος. Est autem εἰψάκαλον, ἔμβρυον, βρέφος. ET Ψαικαλοῦχοι, ψακάδας (forsan scribendum ψάκαλα) ἔχουσι, quod est ἔμβρυα, fœtæ C
matres. sicut apud Eustathium quoque legimus pag. 777, Ψάκαλα, τὰ ἔμβρυα, καὶ τὰ ἐρπ δὲ γεγονότα. ὅθεν καὶ ψακαλοῦχοι μητέρες παρὰ Σοφοκλεῖ. Et Aristophanes grammaticus in libro quem περὶ ὀνομασίας ἡλικιῶν conscripsit, eodem modo tradit ψάκαλα vocari ἔμβρυά τινα ἐν ἀρτηχῆ δὲ, necnon ὀρπαλίχους: vnde esse apud Sophocl. Ψακαλοῦχοι μητέρες αἷς τ' ὀπιμαστίδιον γόνον ὀρπαλίχων αἰαφάνοιεν. Rursum apud Hesych. legimus Ψαικάλυχον, ἔμβρυον. Quod, si mendo caret, erit ἐμβρυον seu ψάκαλον, τὸ ἐπὶ ἐν γαστρὶ ἐχόμενον.

Ψεκὰς quoque reperitur, quod ex ψέω deriuatum putatur D
potius ἢ ex ψάω, ex quo præcedẽs ψακάς. id est Ros, vel Guttulæ roris. Aut generalius Guttæ & stillæ minutæ in modum roris. Aristot. De mundo, ἡ τῶ νέφους θλῖψις, ἡνίκα μὲν οὖσα, μελακὰς ψακάδας δίφτασπείρει, lenis & remissa nubis compressio molles spargit guttulas & stirias. seu stillicidia, vt Budæus vertit. Et in prouerb. ψακάδες ὄμβρον ἠρτάσαν, minutulæ guttæ imbrem parientes. de quo Erasmus in Chiliad. Minutula pluuia imbrẽ parit. Item apud Suidam, Antimachus ὁ ψακὰς, qui suprà ψακάς. Exponit verò ψακὰς etiam ipse, δρόσος, & Hesychius σταγὼν, ῥανίς. Poni aiunt & pro aliis rebus minutis, vt est aurum inter arenam. Necnon ψακάδας dictas volunt ancillas quæ delicatarum matronarum capillos medicato fuco conspergebant.

Vnde DIMINVT. Ψεκάδιον, ου, τὸ, Guttula roris vel pluuiæ. apud Theophr. De caus. pl. l.2. Suprà ψακάδιον habuimus.

Inde & VERB. Ψεκάζω, Roro, Roris in modũ minutis guttulis pluo. Aristoph. Nub. ἢ βροντῶ μὲν ἢ ψεκάζομεν. Aliquando ponitur & pro Stillo, Guttatim defluo. F
vt ψακάζω etiam pro σάζω accipi, suprà docui. Necnõ pro Irroro, Rore seu guttulis in modum roris minutis cõspergo & madefacio. vt Gaza μαλακῶς ψακαδόεντα interpr. Irrorata leuiter, in hoc loco Theophr. De causis plant. lib.6, c. vlt. ἢν ἰσχὺν τῆς λαχὼν ἀσημότερα ψακαδόεντα μαλακῶς ἐπ' αὐτὸν πῶν κωκυγάν. Vnde COMP. Ἐπψακάζω, ET Καταψακάζω. Est autem ὀπψακάζω, Irroro, Rore aspergo: interdum & Instillo, Stillatim guttatimque infundo. vt apud Xenoph. in Symp. p.512, ὡσ δὲ ἡμῖν οἱ παῖδες μικρᾶς κύλιξι πυκνὰ ὀπψακάζωσι, nobis i- G
dentidem paruis calicibus guttatim infundant, veluti rorantes. Quò allusit Cic. quum de Senect. ait, Me verò delectant & pocula, sicut in Symposio Xenophontis, minuta atque rorantia. Affertur verò idem locus Xen. & ab Athen. l.11, necnon à Stobæo, Serm.19, qui est περὶ αὐξικακίας: vbi tamen scriptum legitur ὀπψακάζωσιν, à THEM. Ἐπψακάζω, quod idẽ est. Oppositum autẽ Xen. isti, ὡσ ἡμῖν ὀπψακάζωσι μικρᾶς κύλιξι, ibidem, ὡσ εἰθρόον τὸ ποτὸν ἐγχεώμεθα. Alterum comp. καταψακάζω itidem Irroro, Rore conspergo: vel etiam generalius U
Aspergo. apud Plut. in Alex.

II

Ψαθία etiam, quod Hesych. exp. ψωμία, id est offulæ, est à ψάω significante λεπαίνω, seu μικρύνω. Sunt enim tenues panis particulæ. Sed forsan pro eo ψαθία scribẽdũ

ψαθία, vt sit à nomin. sing. ψάθος. nisi fortè ψαθία potius legendum est. Ex quo ψάθος DERIV. Ψαθαρὸς SIVE Ψαθυρός: (pro quo ET Ψαθυρὸς scribitur) quippe quod significet Friabilis, Qui in minutas particulas & quasi offulas friari potest. βύθλασος, Hesychio, apud quem illa tria leguntur: ψαθυρὸν tamen exponentem & ἀσθενές: & ψαθαεσὶ non solùm ψαθυεσὶ, βύθλασι, ἀσθενῆ, sed etiam ξηεσὶ, σαθρά. forsitan quia quæ sunt ξηεσὶ, ἀσθενῆ, & σαθρὰ, friari & comminui frangique possunt facilius. Galenus Comm.3 in Hippocr. Prorrhet. annotat, scripturam illam per ι, ψαθυεσὶ, Atticis peculiarem esse & propriam: ψαθυεσὶ verò per θ, cæteris omnibus Græcis communẽ. ψαθυεσὶ autẽ κρέα vocari, τὰ τοῖς σκληροῖς καὶ ἰνώδεσι καὶ διεξῃρυῶσι καὶ διεμαστῆσι ὀκαπῶς δίφκεκίβραμμένα ἴσα ἢ (inquit) γίνεται θιαῦτα τὰ καλούμενα πρὸς τὴν πολλῶν σαρκὰ, μίαν ἡμέραν ἢ δύο πηξάμενα μὴ τὸ σφαγῶσαι τὸ ζῶον. quæ à Græcis ait vocari ἔωλα: & ἐωλίζειν itidem ab iisdẽ dici τὸ ὄπνος πρεσπίπτειν. (QVOD Προσπίπτειν planè videtur esse quod dicimus Mortifier. vnde dicimus De la chair mortifiée: qua in signif. illud ἐωλον, vt opinor, vsurpare possumus) ψαθυρὸν siue Ψαθυρὸν (inquit Gorr.) dicitur edulium vel aliud quiduis quod tenerum & friabile sit, quódque in se (vt scribit Galen. lib.3 De aliment.) nihil lentoris neque pinguedinis continet. Id idem Galenus κραυρὸν etiam appellat Meth. med. libro 11, Aristot. autem θραυστὸν lib.4 Meteor. Tale autem in ciborũ genere maximè est quod diem vnum vel duos à iugulato animali repositum est. ἔωλον id Græci vocare cõsueuerunt, quasi biduanum vel triduanum, & ἐωλίζειν, ita antè putrefacere. Gaza ψαθυρὸς apud Aristot. vertit modò Arenidus, modò Arenulentus, modò Arenæ conditioni similis: alii non solùm Friabilis & Qui facilè teritur, sed etiam Cõtracta siccitate fragilis: Hermol. Asperso situ obductus: Ruellius, Cano situ obductus, Squalore obsitus. Sed meritò ea interpretatio à Marcello reiicitur, qui interpr. Friabilis, apud Diosc. l.1, c.8, de styrace, φαῦλος ἢ ὁ μέλας καὶ σαθυρὸς καὶ πιτυρώδης. Pro quib? Plin. habet, Placet maximè pinguis, purus, albicantibus fragmentis: nõ verbũ verbo reddẽs, sed pinguẽ opponẽs τῷ ψαθυρῷ: cui Aristot. opponit γλίσχρον Meteorol. lib.4, vbi scribit, γλίσχρον σ' ἐστὶν ὅταν ἑλκτὸν ἢ ὑγρὸν ὄν, ἢ μαλακόν· ὅσα δὲ μὴ θιαῦτα, ψαθυεσά. quæ nimirum non possunt ὀπτὶ πολὺ ἐκπίνεσθαι καὶ σωιέναι vti catenæ. Itidémq; probl. sect. 21, quæst. 2. Idem in Hist. anim. τὰ ἐν ἰχθύσιν ἐὰ vocat ψαθυεσά, quoniam & ipsa γλισχρότητος omnis sunt expertia, & (vt Gaza vertit) arenida. Et in libro De sensu, ψαθυρὸν ὕδωρ, ἄμαιον ἢ γλίσχρον. Et Theophr. in 2 De caus. ὀπτὶ τοῦτο ἢ φέρονται καὶ ὅσοι φασὶ δεῖν πίειραί τι ἢ καὶ μὴ παχῆδη, μηδὲ πυκνὴν, μηδ' ἀλμυραὶ, ἀλλὰ ποτὲ μὲν ψαθυραί. Et Diphilus medicus apud Athen. lib.2, ἢ ἢ σκληροτέρα καὶ ψαθυεσὶ βρίσαξ, ἥδιόν ὄβελ καὶ ἀστόμαχος καὶ ἀκοίλιος. cui ibidem opponitur ἢ τερυφεσά. VNDE Ψαθυρότης, ητος, ἡ, Friabilis natura, Fragilitas ex siccitate. Aristot. ἡ ψαθυρότης ἐστὶ ξηρασίας γίνεται. Idem Histor. anim. lib.4, ψαθυρότης σωμάτων, quod interpretantur Natura fungosa friabilisque.

Et VERB. Ψαθυροῦσθαι, Friabilem fieri, Ita exarescere vt facilè friari queat. Suidas pro Arescere seu Inarescere accipit. nam quum ψαθυρὸν exposuisset ξηρὸν, subiungit hunc ex Psalm. Dauidis locũ, καὶ τὰ ὀστᾶ μου ὡσεὶ κάθαις ἐψαθυρώθη. Est inde & COMP. Ὑποψάθυρος, ου, ὁ καὶ ἡ, Qui aliquantum seu aliquatenus ψαθυρὸς est. ὁ μετρίως ψαθυρὸς, vt Galen. expon. in hoc loco Hippocr. Prorrhet. τὰ ὑποψάθυρα ὑγρὰ δίφχωρήματα περιψύχοντα, οὐκ ἀπύρως, φλαῦρα. Vbi rursum Galenus, quum exposuisset quænam edulia vocentur ψαθυεσά, ambigi ait quænam δίφχωρήματα appellentur ψαθυεσά. quosdam enim ibi intelligere τὰ ἀλιπῆ, quosdam τὰ ὀλίγα γλίσχρα, alios τὰ μὴ μιγνύμενα ἑτέροις ὑγροῖς, veluti oleum: alios τὰ ἐν ὑγρῷ δίφχωρήματα χολώδη καὶ ἄπεπα συρέμματα, nonnullos τὰ ἀδίφλυτα. καθάπερ (inquientes) εἰ καὶ ψάμμον ὕδατι δύσφας, εἶτα σφίγξειας τοῖς δακτύλοις καταθεὶς, δίφλυθεῖσαν εἴποις. quorum sententiam probabiliorem esse ait Galen. & idem reipsa dicere quod ii qui τὰ μὴ γλίσχρα eo vocabulo accipiunt, seu τὰ ἄγλιχρα. Si enim ab eduliis ψαθυροῖς ad δίφχωρήματα transferenda similitudo est,

probabilius esse ψαθυρὰ dici τὰ ἀδιάλυτα καὶ μηδεμίαν A ἕνωσιν ἔχοντα διλύτων. qualia διαχωρήματα fieri posse ex eduliis ψαθυρὰ καὶ ἀδιάλυτον substantiam habentibus, veluti milio, panico, pane hordeaceo. Dioscoridem verò, sicut alia multa περὶ χείρων ἐν τοῖς ἀπαρέσι βιβλίοις ὑπολαμβάνει, mutata ea scriptura reposuisse ὑποψάρια, accipientem eo vocabulo τὰ ὑπομελαιζόντα, à ψίφος quod Pind. pro σκότος vsurpat. Hæc ibi inter alia Gal. qui itidem in lexico suo ὑποψάφαρα affert pro παχύτερα, & ὑποψέφαρα pro ζοφοειδῆ, μέλανα.

A T Ψαθύριον substantiuum est, significans Frustulum & minutam particulam ex friatura, vel micâ aut offulam: veluti quum Athen. lib. 14. ψωβία esse ait τὰ ψαθύρια. Quò pertinet E T Ψαθύρματα, quod Hesych. affert pro ἀποκόμματα.

Ψαίνυσμα etiam E T Ψαῖμα, quæ idem lexicographus exponit ὀλίγον ab eadem profecta esse origine putari queant. (Sed ψαῖσμα apud eundem legimus, expositum ὅπερ ὀλίγον.) N E C N O N Ψαιτωῖτις quod affert pro ψωμίζοντες, à verbo ψαίνυμι.

Ψαιδρὸς quoque & ψεδνὸς existimantur esse à ψαῖ, vt Eustath. testatur. Est autem ψαιδρὸς Hesychio δραῖος & ἀραιόθριξ, Rarus & Raros habẽs pilos: & ψεδνὸς: itidem ἀραιόθριξ, & μαδαρός qui apud Hom. Il. β, de Therſite. Φοῖξος ἔϊν κεφαλὴν, ψεδνὴ δ' ἐπὶ νῶτα λάχνη, exp. μαδαρὰ & ἀραιά, cum ſchol.

Ψαφαρὸς quoque, S I V E Ψαφερὸς, eandem habent originem. idem enim cum ψαυρὸς ſignificãt. nam Heſych. ψαφαρὰ & ψαφερὰ per ψαυρὰ exponit: ψαφαρὸν tamẽ exponens præterea ξηρὸν, αὐχμηρὸν, ἀδενὲς, ἐλαφρὸν, aridum, ſqualidum, infirmum, leue. Gaza etiam, vt ψαυρὸς D interpretatur Arenidus, Arenulentus, ita ψαφαροὶ τόποι apud Theophraſtum De cauſis plant. libro 1, Loca arenacea. Idem Theophr. Hiſt. plantarum, lib. 8, πλὴν ἐνταῦθα γε συμβάλλεται καὶ τὸ λεπίδιον τῆς ψαφαρᾶς χώρας. Galenus de renibus, εἰσὶ σαρκώδεις ὁν ψαφαρωτέρας σαρκὸς συγκείμενοι. Dioſcorides libro 3, cap 136, de conyza, λίθος ψαφαρὸν, μέλινον, ὑπόπικρον. Vbi alii vertere Infirmus, alii Squalidus, alii Minus ſplendens. Nam & Heſychius ψαφερὰ νεφέλη affert pro σκοτινὴ, tenebroſa.

V N D E Ψαραρόθριξ, Crines habens ſqualidos vel tenues, vt ψαφαρότερα μῆλα apud Homerum in hymno E Panis. E T Ψαφαιόχροις, Qui ſqualido eſt colore vel cute. Vnde apud Euripidem, ψαφαιόχροιαι κάραι, caput ſqualidũ, colore nimirum vel cute. Inde & nomẽ S V B S T. Ψαφαιία, ας, ἡ, Squalor, vel Fragilitas ex ſqualore. Dioſcor. libro 1, cap. 129, de ladano, ἀμάλακτον λιπαρὸν, ἀμέπιχον ψάμμου ἢ ψαφαιίας, quod arenas non collegit, nec ſqualore obſitum eſt. Porro quod ad ψαφαρὸς attinet, quo ſignificatur σκοτινὸς, Tenebricoſus, poteſt id deriuari ex V O C E Ψαία, quã Heſych. F expon. κνέφας: alterum autem quo ſignificatur Friabilis, E X Ψαφία, quod idem affert pro ψωμία, offullæ ſeu micæ ex friatura. Pro quo puto ſcribendũ vel ψάθια vel ψαθία.

Ψηχεὶς etiam huc pertinet. Heſychius & Suidas ψηχεὰν afferunt pro λεπτὸν. atque apud hunc legitur E T I A M Ψηρὸν, ξηρόν.

I I I

Ψίω itidem ſignificat λεπτύνω, teſte ſchol. Theocr. vnde deriuat ψαῖς & ψίθυρος: alii & ψιλὸς & ψίζω.

Ψιὰς, άδος, ἡ, idẽ cum ψακὰς & ψεκὰς ſignificat, id eſt, Ro G ris gutta, Stilla minuta & exilis: à ψίω ſignificante λεπτύνω, vt ψακὰς à ψάω, & ψεκὰς à ψέω, eandem ſignificationem habentibus. Itidémque Heſychio ψιάδες ſunt ψακάδες, ῥανίδες, σταγόνες. Hom. Iliad. ω, Αἷματόεσσαι ὃ ψιάδες κατέχευεν ἔραζε Παῖδα φίλον πρῶν. Itidémque Heſiodus Aſp. ψιάδας βαθὺν αἱματόεσσας Σῆμα πθεὶς πολέμοιο ἐφ' μέγα θαρσεῖ παρδί. V N D E Ψιάζω, idem quod ψακάζω ſeu ψεκάζω, Roro, Minutatim ſtillo ſeu gutto. vt Heſych. quoque ψιάζει exp. ψακάζει. H

Ψίθυρος, ὁ, S I V E Ψίθυρος, ν, ὁ, Suſurrus, Tenuiorem & exiliorem ſonum edens, id eſt λεπτὸν ἦχον, à ψίω ſignificante λεπτύνω, vt vult Theocriti ſchol. Prius legitur in lexico meo vet. & per poſterius exponitur, veluti notius. vſitatius enim id eſt. Dicitur verò tam de re inanima

quàm animata, & ſignificat Suſurrum vel Suſurrum: eo modo quo Ouidius Metamor. 7, dicit, Procrin adit, linguáque refert audita ſuſurra. Soph. Aiace, p. 10, Τοιοῦδε λόγους ψιθύρους πλάθων Εἰς ὦπα φέρει πᾶσιν Ὀδυσσεὺς, verba ſuſurra & maledica, vel potius, Eiuſmodi verba lingua ſuſurra & clam maledica fingens omnium auribus ingerit. Pind. Pyth. ode 2, οὐδ' ἀπάτᾳσι θυμὸν τέρπεται ἐνδοθεν, οἷα ψιθύρων καλάμαις ἕπεται ἀεὶ βροτῶν, hominũ ſuſurratorũ. Et apud Suid. Ἀφροδίτης ψιθύρου ἱερὸν, Veneris ſuſurratricis tẽplum. Frequentius omiſſo ſubſtantiuo ψίθυροι dicuntur Suſurrones, Homines qui ſuſurris maledicis ſolent alios traducere, ſeu lingua ſuſurra alios deferre. vt quum Plutarch. Symp. 7, ſcribit quoſdam putare Pythagoram præcepiſſe χελιδόνας οἰκίᾳ μὴ δέχεσθαι, ſymbolicè, acſi id eſſet σύμβολον ὡς τοῖς δίβολοις καὶ ψιθύροις οὐ στέγειν οἰκίαν. A T Ψιθύρα, inſtrumẽtum quoddam muſicum quadratum, Libyum inuentum, vt Poll. tradit lib. 4, cap. 9. vbi etiam addit quoſdam putare idem eſſe cum ἀσκάρων. Vide & Heſych.

V N D E Ψιθυρίζω. Fίσω, Suſurro. ἐν τοῖς ὠσὶ λεπτὸν πνεῦσον ἠχῶ, inquit ſcholiaſt. Theocr. deriuans ipſum à ψίω, ſignificante λεπτύνω, vt ſit quaſi ψιεῖν ἐν ταῖς θύραις, id eſt ἀκοαῖς: ſed addẽs, eſſe quoſdam qui ὀνόματοποιῆσαι ipſum dicant, vt κρίκω, σίζω, & huiuſmodi alia. Dicitur porro quiſpiam ψιθυρίζειν πρός τινα aliquid, quod ſuſurra lingua in aurem ei dicit, ſeu quod ei inſuſurrat. Plutarch. in Ageſilao, τῶν δ' οὐ πάνυ δεικόλως πλὴν Τιμαγένους φησὶν Δοῦρις, ἀλλὰ καὶ ψιθυρίζουσαι οἰκοι πρὸς παῖδας, Ἀλκιβιάδιον τὸ παιδίον, οὐ Λεωτυχίδιον, καλεῖν, ſuſurra lingua apud ancillas puerum vocare non Leotychidem, ſed Alcibiadem. Itidémque in Alcib. τεκούσης παιδάριον ἄρρεν, ὀξὺ μὲν Λεωτυχίδιον καλεῖσθαι, τὸ δ' ὀνῆτ' αὐτὸ ψιθυρίζοιμον ὄνομα πρὸς τὰς φίλας καὶ τοῖς ὀπαδοῖς ἐπὸ τῆς μητρὸς, Ἀλκιβιάδιον τῷ. vocans ibi ψιθυρίζοιμον ὄνομα, nomen quod non palàm effertur, ſed ſuſurro tantùm alienis auribus committitur. quia tutius eſt in aurem quippiam inſuſurrare quàm apertè & aliis etiam audientibus dicere. Itidem Demoſthenem apud Ælianum delectabat ſi muliercula ὑδροφοροῦσα παρεόντος αὐτῷ ψιθυρίσαι τὸ, Οὔτις ἐστὶν ὁ Δημοσθένης. vt idem apud Ciceronem illo ſuſurro delectari ſe dicebat aquam ferentis mulierculæ, inſuſurrantiſque alteri, Hic eſt ille Demoſthenes. Et paulo pòſt in Ψιθυρισὴς ex Suida habebimus, ψιθυρίζειν ἀλλήλοις πρὸς τινες, ſuſurra lingua colloqui inter ſe aliqua de re. vbi etiam ψιθυρίζειν τινὰ κατά τινος, ſuſurra lingua obtrectare alicui ſeu obloqui, & occulta delatione accuſare. Ariſtophan. verò & arborem arbori ψιθυρίζειν dicit, quum nimirum leni vento trepidantia eius folia leui ſuſurro vicinam alloqui arborem videtur: in Nub. Ἥρος ἐν ὥρᾳ χαίρων ὁπόταν πλάτανος πελέᾳ ψιθυρίζῃ. Vbi ſcholiaſt. quoque annotat arbores ψιθυρίζειν dici quum ἀνέμου πνέοντος μαλακοῦ καὶ ἠρέμα διὰ τῶν φύλλων εἰσιόντος, ὡς ἂν πρὸς πλαγιοῦσι. vnde & apud Theocr. τὸ ἀδὺ ψιθύρισμα arborum, vt quidem accipiunt plerique, de leni nimirum ſuſurro & murmure arborum vento agitatarum. Pollux hirundinum proprium eſſe τὸ ψιθυρίζειν vult, vt κιτταβίζειν picarum. quemadmodũ Plutarch. quoque innuere videtur, quum præceptum illud Pythagoricum de non recipienda domo hirundine ſecundum quoſdam eſſe ait σύμβολον ὡς τοῖς τοῖς δίβολοις καὶ ψιθύροις οὐ στέγειν οἰκίαν. Trinſare hoc vocat autor Philomelæ, hoc verſu, Pupillat pauo, trinſat hirundo vaga.

Ex hoc porro verbo eſt V E R B A L E Ψιθύρισμα, ατος, τὸ, Suſurrus & lene murmur. Theocr. initio idyll. 1, Ἀδὺ τὸ ψιθύρισμα, καὶ ἁ πίτυς αἰπόλε, τοῦτο Ἀ πὸ τᾶς παγᾶς μελίδεται. ἀδὺ δὲ καὶ τὸ Συρίσδες, dulce quippiam eſt leuis iſte ſuſurrus arborum leni vẽto agitatarum. ψιθυρίζουσι γὰρ αἱ πίτυς πρὸς τὰς πνοὰς τῶν ἀνέμων σαλευόμενοι, earúmque folia λεπτύνοντα ἀφίασιν ἀπὸ χρόνου ὅταν ῥιπτοῦσι, τῇ στενότητι τῶν φύλλων σαλευόμενοι τὸ πνεῦμα. (Ea enim expoſitio magis conſentanea eſt, vti dixi, quàm quæ ibi intelligit μέλισμα & σύρισμα: quum paulo pòſt dicat, ἀδὺ δὲ καὶ τὸ Συρίσδες. At magis generale eſt λάλημα & μινύρισμα) Itidem verò apud Maronẽ ecloga 1, ſepes Sæpe leui ſomnum ſuadebat inire ſuſurro. E T Ψι-

ψιθυρισμὸς, οῦ, ὁ, Suſurratio. Plutarch. De aud. καὶ νεῦμα καὶ A ψιθυρισμὸς τοῦ ἑτέρου, καὶ μειδίαμα, χάσμαι τε ὑπνώδεις καὶ κατήφειαι. Idem Symp. 8, probl. 7, reiiciens eorum opinionem qui Pythagoricum illud præceptum de non recipienda domo hirundine, dicebant eſſe ſymbolum ὡς τοῖς τοῖς δίβολοις καὶ ψιθύροις οὐ στέγειν οἰκίαν, ſubiungit, ψιθυρισμοῦ γὰρ οὐδὲν κίκιδα χαλεποῖς μέπεσι, λαλιᾶς καὶ πολυφωνίας, οὐ μᾶλλον ἢ κέκιθαις καὶ πέδιξι καὶ ἀλεκτορίσι. accipiens ibi ψιθυρισμοῦ nomine obtrectatoriam ſuſurrationem, ſeu ſuſurrationem cum occulta delatione: vt B Paulus quoque apoſtolus in epiſt. ad Corinth. 2, καταλαλιαί, ψιθυρισμοί, φυσιώσεις, obtrectationes, ſuſurrationes ſeu occultæ delationes, tumores & inflationes animorum. Ita enim potius reddẽdum quàm ſuſurri. nam ψιθυρισμὸς actionem ipſam ſignificat, ſuſurrus rem. vt cum alibi tum apud Ouid. Metam. 12, Seditióque recẽs dubióq; autore ſuſurri. I T E M Ψιθυριστὴς, οῦ, ὁ, Suſurrator. ita enim Cælius apud Cic. vocat occultũ delatorem. Paulus in epiſt. ad Rom. cap. 1, μεστοὺς φθόνου, ἔριδος, δόλου, κακοηθείας· ψιθυριστὰς, καταλάλους. Et apud Suidam, C ψιθυρισοῦ Ἔρμοῦ καὶ Ἔρωτος καὶ Ἀφροδίτης, ſiccet vel ἀγάλματα. quæ ideo facta fuiſſe exiſtimantur quoniam Φαῖδρα ἐψιθύριζε Θησεῖ κατ' Ἱππόλυτον· διαβάλλουσα αὐτόν. Alii verò αἰθεριωτέρον aiunt ψιθυριστὴν dictum παρὰ τὸ αἰθρωπὸς ἐκεῖ σωτηρχομένος τὰ ἀπόρρητα σωτίθεσθαι, καὶ ψιθυρίζειν ἀλλήλοις ὅθεν βούλονται. Intellige autem Ἑρμῆν cum ψιθυριστὴν. erat enim Mercurius quidam ψιθυριστὴς Athenis, (vbi & ψίθυρος Ἀφροδίτη colebatur, Venus ſuſurratrix) quem ψίθυρον etiam Ἑρμῆν nominabant. Eſt præterea inde verbum C O M P. Συμψιθυρίζω, Vnà D ſuſurro, & quaſi dicas Confuſurro. Plutarch. in ſuo περὶ πολυπραγμοσύνης libello, παραβάλλουσι χλόνων τοῖς τὰ ὦτα, καὶ συμψιθυρίζουσιν οἰκέταις καὶ γυναίοις. E T Ὑποψιθυρίζω, Clanculum murmuro, Leuiter ſuſurro. Vtitur Heſych. in exponendo ὑπαρύζω. Affertur verò E T Διαψιθύρω pro Murmuro, Conſuſurro. quaſi à thematẽ ψιθύρω.

Ψιλὸς, οῦ, ὁ, deriuatur & ipſum à ψίω ſignificante λεπτύνω, teſte Euſtath. & Moſchopulo. Quos ſequendo, primaria ſignificatione ψιλὸς erit Tenuis, Exilis. λεπτός. vt grammatici ψιλὴν προσῳδίαν vocant accentum tenuem ſeu E lenem, ſeu ſpiritum tenuem & lenem: & σύμφωνα ψιλὰ, conſonantes tenues ſeu lenes. Itidémq; apud Demetr. Phaler. ἐν δὲ τῷ Οἴκου, οὐ μόνον διαφέρουσι τὰ γράμματα τῶν, ἀλλὰ καὶ οἱ ἦχοι· ὁ μὲν, δασὺς, ὁ δὲ, ψιλός. Sed ea ſignificatio rara eſt & grammaticis peculiaris. Frequentius enim ponitur pro Nudus: interdum verò & pro Glaber. Conſtruitúrque tum interdum cum genitiuo, interdum ponitur abſolutè quidem, ſubaudito tamen genitiuo aliquo qui loco conueniat: vt Nudus quoque a- F pud Latinos. Herodot. ψιλὸς δενδρέων, Arboribus nudus. Plato De leg. ψιλὸς ὅπλων, Armis nudus, Inermis. Xenoph. ψιλοὶ ἱππέων, equitibus nudi. id eſt carentes. vt Horat. dicit Nummis nudus: Ouid. Mœnia nuda ducibus, & Cic. Ab his rebus vacua atque nuda eſt, & Nudus à propinquis. Sæpius abſolutè & ſubaudito genitiuo. vt quum ψιλὸν δέρμα dicitur pro ψιλὸν τριχῶν, nudum pilis vel villis. id eſt glabrum & depile. Homer. Iliad. ν, in fine, Ἀμφὶ δέ μιν μέγα δέρμα παχείης ἔσ' ἐλάφοιο ψιλόν. Itémque quum ψιλὴ ναῦς dicitur quæ nuda eſt G gubernatore & remigibus: ἡ καθ' ἑαυτὴν καὶ μόνη, inquit ſcholiaſt. eiuſdem poetæ Odyſſ. μ, itidem ſub finem, πλὴν δὲ ψιλὴ φέρε κῦμα. Similiter verò γῆ ψιλὴ dicitur & χωρίον ψιλὸν, & ἄροσις ψιλὴ, & ψιλὴ γεωργία, ſ. δένδρων καὶ φυτῶν, Nuda arboribus & plantis. Homer. Iliad. 1, τέθμος πᾶσι κελεύει ἑλέσθαι Πεντηκοντόγυον τὸ μὲν ἥμισυ οἰνοπέδοιο, Ἥμισυ δὲ ψιλὸν ἄροσιν πεδίοιο τε μέσσαι, nudum plantis vel etiam ſegetibus aruum. Demoſth. ἐκατὸν πλέθρα γῆς πεφυτευμένης ἐδόσαν, ἑκατὸν δ' ψιλῆς, terræ nudæ & non conſitæ. Plutarch. Alexand. ἐν τῷ πρὸς ἀδένδρῳ καὶ ψιλῷ χωρίῳ. Itidémque apud Ariſtot. Polit. 1, cap. 7, ψιλὴ γεωργία, cultura agri nudi, arboribus nimirum plantiſque H & ſegete: cui opponit ibidem πολυπευμένην γεωργίαν, culturam agri plantis conſiti: vt ex Theophr. quoque afferetur ψιλὴ γεωργία pro Segetum cultura. (At ψιλαὶ ἐργασίαι ſunt munia τῶν ψιλῶν ὁραπωτῶν apud Ariſtot. Po-

lit. 6, cap. 7, vbi dicit adoleſcentes debere διδάσκεσθαι παῖς κούφας καὶ παῖς ψιλὰς ἐργασίας, Munia quæ obeunt milites expediti & armis nudi, Labores velitares) Itidem verò ψιλὸν dicitur quod ſuo veluti veſtimento & opertorio nudum eſt. vt ψιλαὶ μάχαιραι apud Xen. Pæd. 4, p. 66, nudi ſuis vaginis gladii: vel etiam expediti. Et ψιλὸς λόγος, oratio ſuo ornamẽto tanquã veſtimento quodã nuda: cui opponitur poetica oratio, apud Ariſtot. Rhet. 3. Præterea ψιλὸς dicitur pro ψιλὸς ὅπλων, Armis nudus, Nullis munitus armis, Inermis. Thucyd. lib. 3, pag. 161, B ξυναγαγὼν ἐς πυκνὸν τάξιν τοὺς ὁπλίτας, καὶ τὸν ψιλὸν ὄμιλον ἐς μέσον λαβών. Et libro 3, ὁπλίζει τὸν δῆμον πρόσπορον ψιλὸν ὄντα. Et rurſum, ψιλῶν ἀκοντιστῶν ἐνδεὴς ὢν μάλιστα. Itidẽ ψιλοὶ ἱππεῖς apud Demoſth. quales ſunt οἱ ἱπποτοξόται, qui nullis vtũtur armis, niſi iaculis & arcu, (horum autẽ loco vtimur hodie ſclopetariis, qui certè & ipſi inter ψιλοὺς meritò cenſendi eſſe videtur) Et ψιλὴ δυνάμις, apud Ariſtot. Polit. 6, c. 7, cui opponitur ibidẽ ἡ ὁπλιτική. Rurſum Thuc. lib. 3, p. 114, σκεῦη ψιλὴ χρώμενον, leui armatura, vt ſcholiaſt. quoque exp. κούφῃ, ἀπηλλαγμένῃ σωμάτων. Nonnunquam verò cum genitiuo omiſſum C reperitur ipſum etiam ſubſtantiuum. veluti quum ψιλὴ dicitur pro ψιλὴ μαλῶν δάπις, tapes villis nudus: nec-non ψιλὴ pro ψιλὴ δενδρων καὶ φυτῶν γῆ. Athen. lib. 5, ψιλαὶ δὲ Περσικαὶ τὴν αὐτὰ μέσον τῶν πολῶν χώραν ἐκάλουν. Theophr. Hiſtor. plant. lib. 3, πλὴν ψιλὴν κοπρεύειν, ſtercorare agros arboribus & plantis nudos. id eſt arua ſegeti idonea. Itidémque apud hiſtoricos οἱ ψιλοὶ & ὁ ψιλὸς pro οἱ ψιλοὶ ὁραπῶται, & ὁ ψιλὸς ὁραπώτης, ὅπλων nimirum, Miles armis nudus: qui nimirum vel nõ armatus eſt thorace, loricáve aut telo aliquo, ſed quum dimicandi tempus aduẽnit, quouis obuio telo vtitur, lapide, fuſte, aliove aliquo inſtrumento: vel ſaltem qui leuiter eſt armatus, vt qui galea tantùm & arcu vtitur. Velitem & Leuis expeditáque armaturæ militem dicunt Latini. Suidas Auxilia vocari à Romanis ſcribit huiuſmodi ψιλὸν καὶ κοῦφον σύστημα. Thucydid. lib. 1, pag. 20, ἑξακοσίους καὶ χιλίους τοὺς πάντας ὁπλίτας, καὶ ψιλοὺς πεντακοσίους. Et libro 2, ὁ ἄλλος ὅμιλος τῶν ψιλῶν οὐκ ὀλίγος. Sic Ariſtoteles De mundo, ὁ δὲ ἱππικὸς ὅπῃ κέρας, ὁ δὲ ψιλὸς εἰς πλὴν ἰδίαν ἐκπτέρχει χώραν, veles ad ſtationem ſuam. Et Xenophon Hellen. 2, ψιλοὶ ἄθυς ἐκδραμόντες ἠκόντιζον, ἔβαλλον, ἐτόξευον, ἐσφενδόνων. vbi nota, ψιλῶν nomine comprehendi ἀκοντιστὰς, iaculatores, τοξότας, ſagittarios, σφενδονήτας, funditores, quique alio quopiam telo βάλλουσι. Adhæc τὰ ψιλὰ dicuntur pro τὰ ψιλὰ δένδρων καὶ φυτῶν χωρία, ſicut ἡ ψιλὴ pro ἡ ψιλὴ καὶ ἀδένδρος γῆ vel χώρα. Xenoph. De venat. ἐν δὲ τοῖς ὑπώδεσι μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς ψιλοῖς ὄζει. Ab eodem verò eques dicitur ὀρθὴ καθίζειν quum inſidet equo ſella nudo: in libro De re equ. pag. 550, ἐπιδαίνῃ μὲν καθίζηται ἐὰν τε ὀρθὴ ἐπὶ, ἐὰν τε ὀρθὴ τῷ ἐφιππίῳ, ſiue ſuper nudo equo, ſiue ſuper ephippio ſeu ſella.

V N D E C O M P. Ψιλογραφέω, ῶ, Scribo litera ψιλῆ. vt grammatici συκέαν dicunt ψιλογραφεῖσθαι, at ἐλαίαν δὲ διφθόγγου γράφεσθαι. illius enim media ſyllaba ſcribitur nudo ε, huius autem αι diphthongo. E T Ψιλοκιθαριστὴς, οῦ, ὁ, Nudus citharista. id eſt Qui nuda cithara ludit, nulla alia adhibita melodia. V N D E Ψιλοκιθαριστικὴ, ῆς, ἡ, ſcientia & ars illa ludendi nuda cithara. Philochorus apud Athenæum libro 14, ſcribit Lyſandrum Sicyonium cithariſtam primum μεταστῆσαι τὴν ψιλοκιθαριστικὴν, μακροὺς τοὺς τόνους ἐντείνασθαι, καὶ τὴν φωνὴν δύο γένη ποιῆσαι καὶ τὴν εἴκοσιν κιθαρίσειν· καὶ περιελόντα τὴν σιωπὴν τὴν ἐπ' ἀρχουσαν ἐν τοῖς ψιλοῖς κιθαρίσεσι, χρώμασί τε οὐχρὰ πρῶτον κιθαρίσαι καὶ ἰάμβοις, καὶ μαγάδιν τὸν καλούμενον συρίγμόν. Vbi quam ψιλοκιθαριστικὴν appellat, Athenæus paulo antè ψιλὴν κιθαρίσιν nominat: quam ita vocare videtur reſpectu τῆς αὐλοῦ.

Ab eodem rurſum ψιλὸς eſt C O M P. Ψιλοκόρσης ſiue ψιλοκόρρης, E T Ψιλόκουρος, quo nomine dicitur ὁ ἐν χρῷ κουρίας. nam ἡ ἐν χρῷ κουρὰ nominatur etiam ψιλὴ, vt ex Heſychio Bud. refert. qui etiam primum ψιλοκόρσης ex Herodiano affert, ſecundum ex Heſychio, tertium tantum expon. ὁ ἐν χρῷ κουρίας, non nominato autore exquo deſumpſit. ſignificant igitur Ita tonſus vt

sit glaber & pilis nudus, Ad cutem tonsus, vt quum A nouacula raduntur crines, vel forfice, sine pectine, ad ipsam cutem. Aliis etiam Qui raris est pilis, Recalualster. acsi videlicet deglabratus esset & ad cutim tonsus. ET Ψιλομετρεία, ας, ἡ, Metrum à ψιλῷ λόγῳ nihil differens: aliis Metri seu carminis tenuitas. ITEM Ψιλοτάπης, SEV Ψιλόταπις AVT Ψιλόδαπις, Tapes pilis seu villis nudus, Tapes nullos habens villos. qui ψιλὴ etā nominatur, vt suprà docui: oppositum habens μαλλωτὸν & ἀμφίμαλλον. Genus est stragulæ vestis apud Athenæū, καπήκιπ δὲ δι' ὑφβάλλουσαι πρυχὴν ὅπῃ B ὀργυρόποδος κλίνης, ὑπεστρωμνίδης Σαρδιανὴ ψιλοδάπιδι ἢ πάνυ πολυτελῶν. Sic alibi, ψιλοδάπιδα ἔχοντα κρικωτὴν καὶ θαῦρ τοῖς στρωματοῖς, ἀπελῆ, ἐφ' ἧς κατακεῖσθαι. Alia vide suprà post Τάπης, tomo 3, col. 1244, B. NECNON Ψιλαγός, ὦ, ὁ, Dux leuis armaturæ militum, Ductor velitū, ὁ τῶν ψιλῶν ἀγός. VNDE Ψιλαγία, ας, ἡ, Munus illud. In lib. De vocabulis militaribus ψιλαγία esse dicitur δύο ἑκατοντάρχιαι, nimirum σύστημα αἰδρῶν ἑξακοσίων πεντηκοντάεξ. vt sit cohors virorum ducentorum quinquagintasex. AD HAEC Ἄψιλος, ου, ὁ καὶ ἡ, Qui nudus C vel glaber non est. Hesych. ἄψιλον exp. non solùm πολύπλεον, sed etiam ἄπλεον. In qua significatione, nimirum pro ἄπλεον, dicendum foret potius ἄπιλον. ET Ἀκρόψιλος, In summo nudus. Galenus enim apud Hippocr. ἀκρόψιλον exp. ὅτι τὸ ἄκρου ψιλόν, id est γυμνόν.

A Ψιλὸς est & ADVERB. Ψιλῶς, quod peculiariter apud grāmaticos significat ἁβῷ ψιλῆς φωνῆς vel ψιλῷ γράμματος. vt quum Athen. lib. 9 scribit Glaucum ὁν πρὸ ὀφαρτυπκῷ πλὴν ῥάφων, ἁβῷ τὸ π ψιλῶς vocare ῥάπων. est enim π vna ex tribus mutis consonantibus quæ ψιλαὶ D nominantur. Alioqui significat etiam Nudè, Leuiter: Hesychio κούφως, ἀπλῶς. Item nomen SVBST. Ψιλότης, ῆτος, ἡ, Nuditas, Glabrities. Plutarch. Symp. 3, probl. 4, πλὴν δὲ ψιλότητα τίς αὖ εἴποι θερμότητος, οὐχὶ μᾶλλον ψυχρότητος ἔτι τὸ πάθος; ὁρῶν τὰ θερμοτάτα τῶν σώματος μέρη δασυούμενα. Sic idem in Galba, ψιλότης τῆς κεφαλῆς, glabrities & caluities capitis. NECNON Ψιλῆται, οἱ, idem qui ψιλοὶ suprà, Leuis armaturæ milites, qui nimirum arma nulla gestant, nisi fortè arcum aut fundam. Eust. p. 1222, γυμνὸν εἶπε τὸν ἄοπλον. οἱ δὲ λαβόντες ἀφορμὴν οἱ μετ' Ὅμηρον, τοὺς γυμνῆτας ὠνόμασαν. οἷς ὁμόστιχοι καὶ οἱ κοινῶς μὲν ψιλοί, κοινότερον δὲ ψιλῆται. AT Ψιλὰς Suidæ est ὁ ἐπ' ἄκρου χορευτὴς ἀνάψυχος: VNDE & Φιλέψιλος apud Alcmanē ἡ φιλοῦσα ἐπ' ἄκρου χορευτὴς ἴσαθαι, teste eodem. Hesychio ψιλεῖς sunt οἱ ὕστατοι χορεύοντες, qui postremo in chorea loco sunt.

Sunt inde & duo verba. VNVM est Ψιλίζω, Nudo. ex Eust. ALTERVM, Ψιλόω, ῶ, F. ώσω, significans itidē Nudo (sed longè priore vsitatius) seu Denudo, Deglabro, Depilo. Vnde ἐψιλωμένος, Denudatus & deglabratus, Cui pili euulsi sunt. Gaza apud Aristot. vertit Nudus & deplumis, imitatus Pliniū, qui, quod Aristot. dicit, ἤδη γὰρ ὠμμένα εἰσὶ πολλαὶ χελιδόνες ἐν ἀγγείοις ἐψιλωμένα πάμπαν, ita vertit, Inuentæ sunt ibi hirundines nudæ atq; deplumes. Interdū cum genitiuo rei. Ptolem. apud Athen. lib. 2, circa finem, πολλῆς δ' ἐν τοῖς τόποις κιττάρας φυομένης, οἵτε συναναλουθοῦσιν ἡμῖν ἀναπόταται πάντες ἀρτεμώνοι συνεχῶς, καὶ ἡμῖν προσέφερον Ψιλοῦσιν τὰ ἀκανθῶν. Affertur & ἐψιλωμένα τῶν ὀστέων κρέα pro Carnes ab ossibus separatæ. Dicitur verò aliquis ducem etiā exercitus ψιλοῦν, quum eum nudat copiis, & auxiliis spoliat. vt apud Xen. Pæd. 4, p. 64, de Cyaxare ira aduersus Cyrum commoto, πολλῇ ἀπουδῇ μᾶλλον ἔπεμπεν ὅτι τοὺς Μήδους, ὡς ψιλώσων αὐτὸν, tanquam copiis eum nudaturus. nā minitabatur suis Medis si eū sequerentur. Sic Thuc. lib. 3, p. 119, βουλόμενος ψιλῶσαι τοὺς Ἀμπρακιώτας τε καὶ τὸν μισθοφόρων ὄχλον τὸν ξενικόν, nudare seu priuare auxiliis. vt schol. quoque exp. μονώσαι, ψιλοὺς τῶν συμμάχων ποιῆσαι. VNDE Ψίλωσις, εως, ἡ, Nudatio seu Denudatio, Deglabratio, Depilatio. Clearchus apud Athen. lib. 12, Tarentinos scribit εἰς τοσοῦτο τρυφῆς προελθεῖν, ὥστε τὸν ὅλον χρόνον τῶν θερμῶν ἀναγνεσθαι, καὶ τῆς ψιλώσεως ταύτης τοῖς λοιποῖς καταρξαι. ET Ψιλωτὴς, ῆ, ὁ, Nudator, Denudator. AT VERO Ψιλωτικὸς apud grām. Qui gaudet vocabulorum ψιλώσει. vt quū Eust. p. 515 dicit τὸ Ἡρόδοτος ἐψιλώθη ὡς Ἰωνικόν. quoniā videlicet ψιλωτικοὶ καὶ οἱ Ἴωνες. vbi etiā dicit καινὸν ψιλώσεως, regula de ψιλώσει vocabulorū. NECNON Ψίλωθρον, ου, τὸ, Medicamētum quo vtūtur in nudando pilis corpore, seu deglabrando & depilādo. φάρμακον πρὸς ψίλωσιν τῶν περιττῶν. Latinis etiam psilothrum. vt quum Plin. lib. 22, c. 13, ait, Eadem psilothrū est sicca. Et lib. 24, c. 9, A balneo illitum, psilothrū est. Et lib. 28, c. 19, Ex aqua illitum psilothri vim obtinet. Et rursum, Sic quoque psilothri vis efficitur, si euulsis pilis triduo seruetur illitū. Ψίλωθρον (inquit Gorr.) medicamētum depilatorium. Non est vnguēti genus, aut certæ cuiusdam compositionis nomen, vt aliqui existimauerunt, sed quæcunq; medicamenta aut illita aut affricta pilos demunt, ψίλωθρα dicuntur. Quum enim (vt ait Galen.) triplex sit eorum quæ pilos corrumpunt, differentia, quòd eos alia attenuent, alia auferāt, alia penitus extirpent, ψίλωθρα propriè vocantur quæ partem aliquā pilis ad tempus denudant, non etiam radicitus eos extirpant. Omnia in genere erodentem & vstoriam habent facultatē. sed erodentia quidem tutiora sunt, minoriq; periculo adhibentur: periculosiora autem sunt quodāmodo vstoria, quòd, si paulo negligentius admoueantur, bullas excitent, exulcerent & cutem adurāt. Huius generis est ἡ ἀμπελοδύκη, vitis alba, quæ ideo à quibusdā peculiari nomine ψίλωθρον vocata fuit, autore Diosc. & Plinio. Oribasius ex Menemacho refert, ψίλωθρον à dropace differre, quòd eius actio minor sit quàm dropacis, quódq; hoc carnē delicatam relinquat, dropax verò habitiorem magisq; musculosam: additq;, psilothrum carnē primò in superficie vellicare, ac tādem, si diutius immoretur, cutē vlcerare, pustulásq; excitare. Inde & verba cōposita. Quorum est PRIMVM, Ἀπψιλόω, ῶ, Denudo, Depilo, Deglabro. VNDE Ἀπψίλωσις τῆς ἀμπέλων, Denudatio vitium, seu Pampinatio. SECVNDVM Καταψιλόω, ῶ, itidē Denudo, Deglabro, seu Connudo, Compilo. TERTIVM, Περιψιλόω, ῶ, Circūcirca denudo, In orbē deglabro seu depilo.

Ψίζω quoq; ex ψίω deriuatur, vel ex ψῶ, vt ῥίζω ex ῥῶ, inquit Eust. vnde ψίσαι, τὸ ψωμίσαι καὶ σπεῖσαι, vt idē refert ex lexico rhetorico. Suidas tamē hoc ψῖσαι nō ex ψίζειν deriuat, sed ex ψίειν quod exp. ἐμβρωματίζειν (Cibū, ingerere, Cibare) afferēs simul & ψιθεῖν pro ψωμοθεῖν, βραφεῖν ἁβῷ ψιχῶν. Veruntamen ψίζω etiā dici ostendit COMP. Ἐπψίζω, vnde est futur. Atticum ὀπψιῶ pro ὀπψίσω, quod Hesych. exp. ὀπψωμίσω. In lex. meo vet. affertur ET Ψίχω pro ἐμβρωματίζω, indéq; DERIVATVR Ψίξ, quod Eust. ex ψίζω deducit. Est autē ψίξ, Mica, Minutum frustulum, panis videlicet friati. Alex. Aphr. ἐὰν ψίξ ἢ ποτὸν εἰς βαχεῖαν ὀρτηρίαν βραδράμῃ, πνιγμὸς ἕπεται. Sic apud Greg. ἡ ψὶξ βραδραμοῦσα ἀπώλεσε. Alex. Trall. in curatione lethargi, ἀγαθὸν ὂν καὶ αἱ ψῖχες μετ' ὀπομέλιτος ἢ ὑδρομέλιτι διδόμεναι, micæ panis, seu micæ ex medulla panis friata. Dicitur verò ET Ψίχη pro ψῖξ, vt Hes. docet: cui ψίχαι sunt αἱ ἀποπίπτουσαι τῶν ὀρτῶν τεμνομένων ψιχίαι, micæ & frustula quæ decidunt è pane quū secatur. VNDE Ψιχόρπαξ, αγος, ὁ, Raptor micarum. Nomen proprium muris cuiusdam apud autorem Batrachomyomachiæ. ψιχόρπαξ, μὴν ἐγὼ κικλήσκομαι, ἐμὶ δ' κοῦρος Τρωξάρπαο παῖς μεγαλήτορος. Finxit autē illa nomina ex re, quoniam rodunt panē & micas auferunt. vt & alia similia ibi commentus est, πτερορρώκτης, πτερογλύφος, τυροκλύφος, πτερνοφάγος, λειχοπίναξ, κνισοδιώκτης, σῶφαγος, ὀρτοπίδουλος. Et VOX DIMIN. Ψιχίον, ου, τὸ, Parua mica, Minutissimum frustulum. Matth. 15, ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης φαγεῖν, edere de micis quæ cadebant de mensa. VNDE Ψιχώδης, Micæ speciē gerens, seu Minutus instar micæ. apud Eust. p. 1817, οἱ σμικρότατοι καὶ ψιχωδεῖς ψωμοί: nimirum ἄκολοι. Apud Hesych. legitur ETIAM Ψίχισα, pro ψωμία. NECNON Ψιθία, itidem pro ψωμία, quod Atticum esse dicit. AD HAEC Ψιρά, ἐψιπά λεπτά.

V.

Ψωμὸς à ψῶ, (vt βλωμὸς à βλῶ) id est Frustum rei esculētæ quantū bucca possit semel capere, Buccea seu Buccella, Bolus. ἄκολος, ἔνθεσις. vt Poll. quoq; lib. 6 tradit τῶν ὀρτῶν τοὺς ψωμοὺς vocari ὀνθέσεις. Hom. Odyss. 1, de Polyphemo

ebrio loquens & eructāte, φάρυγος σ' ἐξέρευγε οἶνος Ψωμοί A τ' αἱμάτοιο, frusta carnis humanæ quam vorauerat. λεπτὰ κόμματα τῶν αἱμάτων κρεῶν, inquit Eust. Et Athen. l. 4, μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον ἀπορία δὲ ἐποιοῦτο, ἢν ἄρα ψάθροι τὰ χέρα; ἀλλ' ἄρα ἀπόμενα ἐψώρει τοῖς ψωμοῖς, micis & frustulis quæ deciderant ex pane vel superfuerant ex cœna. Aliud exemplum habes in Ψώμισμα paulo post.

C. Ψωμολόχος, ακος, ὁ, Parasitus: qui nimirum assentatur & adulatur alicui, vt in mēsa iptius habeat ψωμοὺς quibus ventrem saturet, Qui ventris causa adulatur. Antiphanes apud Athen. l. 6, τοὶ φθείρεσθ' ὀδιτεῖτε ψωμολόχαις; Philemō ibidē, ψωμολόχος ὀ' ἴδοι ὅστις. VNDE B Ψωμολοχεύω, Assentor & adulor vt habeā bucceas seu bolos ad explendum ventrem. Philippides ibidē, Ψωμολοχεύων καὶ παρεισιὼν ἀεί. AT Ψωμολοχὸς idēmne sit cum præcedente ψωμολόχος, an Vorax, ambiguum est. Vtitur autem eo vocabulo Diphilus ibidem, Σὲ μὲν καλοῦσι ψωμολόχον ἀναπέπτω.

C. Ψωμόλοιφος, Pernicies seu exitium buccearum. vel Qui exitium bucceis & bolis infert. ὁ πολυφάγος, Suidæ. id C est Vorax, Comedo. id enim hominum genus sunt ciborum λυμεῶνες, crebros ex iis bolos auferentes. AT PRO Ψωμοποιὸς, si vera est interpr. quæ in v. l. et tribuitur, (nimirum Faciēdi iuris artifex) scribendū Ζωμοποιός. Nam ψωμοποιὸς esset potius qui ex pane aut alio edulio ψωμοὺς facit, hoc est frusta & bolos.

Ψωμίον, ου, τὸ, Frustulum quod ori ingeritur, Particula panis vel alius escæ, Offula seu Ofella. Turundam autem Cato vocat offulam quæ aut altili datur. Ioann. cap. 13, ᾧ ἐγὼ βάψας τὸ ψωμίον ὀπιδώσω, cui ego panis offulam intinctam dedero. Laert. in vita Diog. cyn. ἀξέβαλε τὸ ψυ D χίον, θεασάμενος παιδίον τῷ κοίλῳ ἄρτῳ τὸ ψωμίον πίνον φακῆν ὑποδεχόμενον. Vbi debuisset potius dicere τῷ κοίλῳ ἄρτῳ ψωμίῳ.

Ψωμίζω, F. ίσω, (& ATTICE Ψωμῶ) Buccea seu turunda in os inserta pasco & nutrio, seu Cibo. vt in lex. meo vet. ψωμεῖ τε exponitur βρέψει τε. Reg. lib. 2, c. 13, ἐλθέτω ἡ ἀδελφή μου, καὶ ψωμάτω με, de ægroto. Solent enim ægris cibi in os indi, veluti infantibus aut auiculis quas educamus. Aristot. Hist. animal. l. 8, c. 3, τῶν δὲ ὀρνίθων ὅσοι μὴ γαμψῶνυχοι, σαρκοφάγοι πάντες εἰσὶ σῖτον ὄν, τοῦτ' ἐάν τις ψω E μίζῃ, δύνανται καταπίειν, auium autē quotquot adūcos vngues habent, omnes sunt carnuoræ: fruges verò nequeunt deuorare, ne si turundam quidem in os eis inserat quispiam. Pass. voce & signif. Aristoph. in Equit. Ἐπίσταμαι γὰρ αὐτὸν οἷς ψωμίζεται. Verba Cleonis, dicentis se probè nosse quo cibo populus Athenieēsis pasci gaudeat, seu qualibus bolis & turundis gaudeat: infanti eū comparans. propriè enim ψωμίζεσθαι dicitur ὅτι τῶν μικρῶν παιδίων ἀ ὑποκίπτει τῇ τῶν διδόντων ἡδονσία. Quamobrem Agoracritus ibidem, permanens in similitudine à nutricibus petita, hæc in eum retorquet verba, F Καθὼς ὦν αἰπίθηκε γε σπίζεις κακῶς. Μασώμενος γὰρ, παῖ μὴν ὀλίγον ἐνπήξεις, Αὐτὸς σ' ἐκείνου πειπλάσιον καπέπασκας, sanè verò vt nutrices improbè pascis populum. nam escam mandens, illi quidem exiguam admodum in os inseris, tu verò triplo plus quàm ille deglutis. Cui simile apophthegma habebis in Ψώμισμα. • Nota autem eo in loco synonyma, ψωμίζειν, σπίζειν, & ἐνπήγνυναι. à quo verbo ἔνθεσις est, idem significans quod ψωμός. hoc est bolus & G turunda quæ inseritur seu inditur ori, qualem nutrices infantibus præmansam in os inserere solent. Dicitur etiam rem quāpiam ψωμίζειν aliquis pro In pastū cōsumere. vt B. accipit in hoc loco Pauli in ep. ad Cor. 1, c. 13, καὶ ἐὰν ψωμίσω πάντα τὰ ὑπαρχόντά μου. Sic enim vertit, Etiamsi in pastum pauperum consumpsero omnē substantiā meam. Vt & nouiss. interpres, Etsi insumam alēdis egenis omnes facultates meas. Qui ibidē annot. propriè ψωμίζειν esse cibum concisum & intinctū, veluti in os indere, vt puerulis & ægrotis solemus: hìc verò significare In eū vsum bona auidissimè impendere. H Vetus sic reddiderat, Etsi distribuero in cibos pauperū. Quē sequi malunt ii qui ψωμίζειν esse dicunt In frusta concidere, εἰς ψωμοὺς διαμείζεσθαι, veluti quū panis frustatim diuisus pauperibus distribuitur. ideóque sic reddunt locum istum, Si omnē meam substantiā frustatim egenis distribuero, Si omnes facultates meas particulatim erogauero ad vsum pauperū. Sed videndum an ψωμὸς de maioribus etiam frustis dici possit.

Ψώμισμα, ατος, τὸ, Idipsum quo ψωμίζομεν vel ψωμιζόμεθα, Buccea seu Buccella, Turunda, Bolus. Escæ frustulum quod quispiam vel suo vel alieno ori inserit: peculiariter verò id quod nutrices suis infantibus & aues suis fœtibus indunt. Plut. in Rom. p. 33 meæ edit. λύκαιναν μὲν ὄπτοιτ' ἂν, μαστὸν διδοῦσ', ὀρνίθας δ' παιδοτροφοῦσι ψωμίσματα κομίζοντας ἐνπήγναι τοῖς βρέφεσι. Et apud Aristot. Rhet. l. 3, Democrates εἴκασε τοὺς ῥήτορας τῇ πίθαις, αἱ τὸ ψώμισμα κατατίνουσι, τῷ σπάλῳ τὰ παιδία τῶν βελεφίδων, quæ escæ præmansæ frusta deuorant, & pueris os fabiua oblinunt. (Vbi quod ψώμισμα nominauit, ψωμὸν etiam appellat. Pericles enim ibidem Samios dicit ἐοικέναι τοῖς παιδίοις ἃ τὸν ψωμὸν δέχεται μὲν, κλαίοντα δέ. innuens ingratitudinē eorum, qui beneficia quidem acciperent, sed non sine fletu & querimoniis: vt infantes bolum seu escā præmansam accipiunt quidē illi, veruntamen plorare non desinunt & lamentari. Itidem verò Xenoph. ψωμὸν vocat buccellam quæ ingeritur ori, & nominatim buccellam panis quæ præcedit vel subsequitur τὸ ὄψον: in Apomnem. δῆλον δέ ποτε τῶν συνδείπνων ἰδὼν ὅτι τῷ ἑνὶ ψωμῷ πλείονα ὄψων γευόμενον. Et rursum, συνεθιζοῦς τὸν ἕνα ψωμον ἑνὶ ὄψῳ συνεπιπίπτειν) Rursum Plut. De fort. Rom. ὄπτοιτῶν καὶ συνεκαθίζων (nimirū ὁ δρυοκολάπτης, picus Martius) ἀκρόψυχος ὢν μέρεσι τῶν ὀρνίθων ἑκατέρου σῶμα τῇ γλῶσσῃ διοίζων ἐνεπῆγε ψώμισμα τῆς αὐτῆς θρῆς ὑπομειζόν, eorum oscula vnguiculis diducens, in ea turundam ingerebat consueti sibi cibi. Loquitur verò & hic de Romulo & Remo expositis, vt suprà etiam.

C. Ἐπιψωμίζω, Insuper cibo, Insuper ingero escæ frustula & bolos in buccam. Vtitur Hes. in exponēdo ὀπψίζω.

Ψώθιον etiam ab eadem qua ψωμὸς est origine, significās itidem Frustulū, Mica. vt Hes. ψώθια esse dicit τὰ τῶν ἄρτων ὑποθραύσματα, & τὰ ὑποκάτω τῶν ὀρτῶν. Itidémque Eust. p. 1817, loquutus de ψωμοῦ, ἄκολος, πτύονος, subiungens ait, Διαῦτα δὲ πνα καὶ τῶν Παυσανίᾳ ψώθια. ἀπὸ τῶν ὑποθραυσμάτων ὀρτῶν εἰσὶ θραύσματα, ἢ τὰ ὑποκάτω τῶν ὀρτῶν. cuiusmodi ψώθια vocari à quibusdam ἀπαρέγκοις ait. Et Apollodorus Athenieēsis & Theodorus ἐν τῇ Ἀτικῇ γλώσσῃ apud Athen. l. 14, ψώθια nominari aiunt τῶν ὀρτῶν τὰ ὑποψώμμα, (pro quo fortassis scribendum ὑποψώθια) quæ à nonnullis appellari ἀπαρέγκοις. Idem tamen ibidē ψώθια inter placentarū genera referre videtur, exponens per ψαθύεια: & afferēs ex Pherecr. Λήψεσ' ἐν ἄδου κρατάραμον τεωθόλου καὶ ψώθια. vt Eust. etiam p. 1635, ὁμοίως (inquit) ἐκ τῶν ψῶ καὶ πνεῖν πλακοῦντες, ψώθια, ἤγουν ψαθύεια κατ' τοὺς παλαιούς.

Ψώχω etiam ex ψῶ significante λεπτύνω, deriuatum est, vt Eust. tradit & Hesych. qui tamen non solùm exp. λεπτύνω, verùm etiam πλυνῶ. itidémque ψώχοντες non solùm λεπτύνοντες, sed etiam πλυνοντες, item ἀναξαίνοντες. Affert idem præterea ψώχαν pro ἀνακινεῖν, ἀναπείθειν. AT Ψωχὸς, eidem pro γῆ ψαμμώδης, terra arenosa. vt & Suid. apud quem τεστοθεοσωμβρῶς scriptum ψῶχος: afferentē itidem ψώχοντες pro θρύπτοντες, λεπτυνοντες, In frusta conterentes & comminuentes, Attenuantes, seu In tenuia frusta redigentes.

Ψ Ε Γ Ω, Fut. ξω, Reprehendo, Vitupero. Plato in Minoe, νεμεσᾷ γὰρ ὁ θεὸς ὅταν τις ψέγῃ τὸ ἑαυτοῦ ὅμοιον ἢ ἐπαγῇ τὸν ἑαυτοῦ ἐν μετίῳ ἔχοντα, offenditur enim Deus quum quis sibimetipsi similem vituperat. Plutarchus, οὐδενὶ γὰρ οὕτως ἔοικε τεστάπτειν ὁ θεὸς ὡς τοῦ μέλλοντ ψέγειν ἕτερον, τὸ Γνῶθι σαυτόν. Idem in suo περὶ δυσωπίας libello, de Menedemo loquens, ἀκούσας ὡς Ἀλεξῖνος αὐτὸν ἐπαινεῖ πολλάκις, Ἐγὼ δὲ (εἶπεν) ἀεὶ ψέγω Ἀλεξῖνον. ὥστε κακός ὄστιν ἄθρωπος, ἢ κακὸν ἐπαινῶν, ἢ ὑπὸ χρηστοῦ ψεγόμενος. Vbi nota duo hæc verba ἐπαινεῖν & ψέγειν sibi opponi vt & in hoc loco Isocratis Panathenaici, αἰτίαι δι' ἃς μετέλαβον τῆς πολιτείας τῆς ὑπό τινων ψεγομένης αὐτῆς τῆς ὑπὸ πάντων ἐπαινουμένης. Rursum actiua voce Aristophanes in Nubibus, τίνα γνώμην ἔχων ψέγεις τὰ θερμὰ λουτρά;

C. Ἀψεγής, έος, ὁ καὶ ἡ, Irreprehensus, Reprehensione & vituperio carens. Soph. El. p. 105, μὴ πού' ἡμῶν ἀψεγὲς πελᾷν τῆ-

ρας τοῖς δρῶσι ἢ συνδρῶσι. i. τόπο τὸ ὅλαρ οὐκ ἄψεκτον ἡμῖν προσπελάσειν. ἀλλ' ἀκουσόμεθα ψεγομένα αὐτῶν τῶν δὴ θεασαμένων αὐτὸ, λεγόντων ὅτι ἰδοὺ κακῶν σημαντικόν, inquit schol.

Ψέγμα, ατος, τὸ, Vituperium.

Ψεκτέος, Reprehendendus, Vituperandus. Apud Suid. ψεκτέος γὰρ ὁ δρῶν ὁ χείρων οἰκοδομήματα ἀναρρεπέσι.

Ψεκτης, ου, ὁ, Vituperator, Reprehensor. Poll. ex Platone.

V N D E Ψεκτικὸς, οῦ, ὁ, Vituperatori proprius, Quo reprehensor vti solet, vel Quo in reprehensione vti solemus, Reprehēsorius, Vituperatorius. Homo etiā quispiam ψεκτικὸς dicitur pro Reprehendere amans, Ad reprehensiones & vituperationes propensus. vt Poll. l. 5, c. 21, synonymos ponit, φιλόψογος, ψεκτικὸς, κακήγορος, φιλολοίδορος. Vbi etiā affert A D V E R B. Ψεκτικῶς, synonyma ei addens, φιλοκακοδόρως, βλασφημικῶς.

Ψεκτὸς, οῦ, ὁ, Vituperatus: seu Vituperabilis, Vituperandus, Vituperio dignus. cui opponitur ἐπαινετὸς apud Poll. ibidem. V N D E Ἄψεκτος, ον, ὁ ἢ, idem cum ἀψεγής, Irreprehensus, In reprehensionem & vituperium non incurrens. Hesychio ἄμωμος, ἄμεμπτος.

Ψόγος, ου, ὁ, Reprehensio, Vituperatio seu Vituperium: opposito habens τὸν ἔπαινον, laudem, sicuti τὸ ψέγειν contrarium est τὸ ἐπαινεῖν. Isocr. ad Demon. ἀρχὴ γὰρ φιλίας μὲν, ἔπαινος, ἔχθρας δὲ, ψόγος. Plut. De laude propr. σὺ μὲν καὶ τὸ πρὸς τοὺς ψόγους καὶ τὰς καταπάσσεις ῥᾴδιος ὑπεσφαλεῖς ὄντι, καὶ παρέχον οὐκ ὀρθὰς τοῖς πρὸς δόξαν νοοῦσιν. Idem De virt. mor. καὶ γὰρ ἡ νουθεσία καὶ ὁ ψόγος ἐμποιεῖ μετάνοιαν καὶ αἰσχύνη. quæ αἰσχύνη definitur esse φόβος δικαίου ψόγου, timor iustæ reprehensionis, apud Gell. lib. 19, cap. 6. Rursum Plutar. De κακοηθείᾳ Herodoti, οἱ τοῖς ψόγοις ἐπαίνους πνεῖν τῶν ἐπηνεμένων. Et mox, οἱ σοῦ πνεῖν τέχνη καὶ δεινότητι κολακεύοντες, ἐστὶν ὅτε πολλοῖς καὶ μακροῖς ἐπαίνοις ψόγους τῶν ἀναμιγνύουσιν ἐλαφροῖς, ὅθ' ἡδύσμα τῇ κολακείᾳ τῶν παρρησιαζομένων ἐμβάλλοντες. Et aliquanto post, ὡς δὲ εἰωθὼς τῶν ἀναμιγνῦν πίστεως ἕνεκα τοῖς ψόγοις ἐπαίνους πνεῖν. Item dicitur aliquis ψόγοις ποιεῖν, & ὑπφέρειν. Aristot. De poet. τοῦτον ψόγοις ποιοῦντες ὡς ὑπὸ ἐπηρεάζοντος καὶ ἐγκώμια, reprehensiones: quales sunt in satyris Iuuenalis & Persii. Thuc. libro 1, εἰ ὑπὸ νομίζομεν ἄξιοι εἶναι τοῖς πέλας ψόγον ἐπιφέρειν, si nos esse dignos censemus qui alios vituperemus. Nam sunt ψόγοι πνὲς οἱ πρὸς αὐτοὺς αἰαφερόμενοι τοὺς ψέγοντας ὑπὸ τῆς ἀληθείας, inquit Plut. & tunc turpe est doctori quū culpa redarguit ipsum. Præterea apud Plat. De leg. εἰς ψόγον ἄγειν & πρὸς ψόγον ἄγειν pro Vituperare. At ψόγον ἔχειν, Reprehendi & malè audire. V N D E Ἐπίψογος, ου, ὁ καὶ ἡ, Qui reprehensionem meretur, In vituperiū incurrens, Vituperabilis. Poll. lib. 5, cap. 44. E T Φιλόψογος, ου, ὁ καὶ ἡ, Reprehensionem amans. id est Reprehendere amans. Suprà in Ψεκτικός. Vtitur verò & Eurip. in Phœn. pro φιλόμωμος & φιλαίτιος, dicens, Φιλόψογον γὰρ ἀνθρωπῶν γένος ἔφυ. Inde E T Ψογερὸς, ου, ὁ, idem cū ὑπόψογος: E T Ψογιος, pro eodem. Hesych. enim ψογερὸν exp. μεμπτὸν ὑπόψογον, αἰσχρόν: & ψόγμα affert itidem pro ψογερὰ καὶ οὐκ ἄξια ἀκοῆς, ὡς λίαν μεμπτά, Reprehendenda nec audienda.

C. ΔΙΑ ψέγω, Vituperio. Plato.

Videtur porro Ψέγειν habere & aliam signif. V N D E Ψέγος fit, E T Ἐπιψέγειν. Hesych. enim ψέγος exp. τάφος, sepulchrum: & ὑπψέγειν affert pro ὑπακηδεύειν: quod itidem est Inhumare seu Funerare.

Ψ Ε Λ Λ Ω,

Balbutio, Inarticulatè loquor, & ita vt vix intelligi possim. sicut ii qui literas vel syllabas aliquas non bene pronuntiant. Interdū & generalius pro Absurdè loqui, Blaterare, Nugari. vt Balbutire etiam apud Lat. Sed frequentius vsurpari credo ψελλίζειν, quum huius ψέλλειν nullum afferatur exemplum, nec item pass. ψελλεῦμαι, quod pro hoc ψέλλειν vsurpari traditur.

Ψελλὸς, οῦ, ὁ, Qui balbutit & inarticulatè loquitur, ita vt vix intelligi possit, literam nimirum aliquam aut syllabam non rectè pronuntians, aut etiam ex dictione quam profert eximens. Balbus seu Blæsus. Suidæ ὁ ἀνάρθρως καὶ ἀσήμως λαλῶν, τραυλός. Non idem tamen prorsus sunt βραυλὸς & ψελλός: si credimus ei qui ψελλὸν esse dicit τὸ τὸ σ πρὸ χύπερον ἐκφωνοῦντα: τραυλὸν autem, τὸν αὐτὶ τοῦ ρ, ἐκφωνοῦντα λ. Hesychio certè ψελλὸς specialiter est itidem ὁ τὸ σίγμα παχύτερον λέγων, qui crassius pronuntiat literam σ. Generalius apud Plut. Symp. lib. 1, c. 4, τοῖς λεγομένοις τερετίσμασιν ἐξυβρίζουσι τερετοῦντες ἀδίκως ἐλλοῖς, ἢ κτενίζεσθαι φαλακροῖς, ἢ ἀσκωλιάζειν χωλοῖς. Apud S. autem ἡ ψελλὴ οὐ πτόβοῦ, prouerbialiter ὅτι δὴ τὰ οἰκεῖα ἐλαττώματα πιεραμένων ὑποκρύπτειν. veluti (inquit Erasm.) si quis neget se blæsum esse, idque ipsum non possit nisi blæsè dicere. Item aliquid nobis ψελλὸν esse dicimus quod non intelligimus, non magis videlicet quàm balbutientis verba. Æschyl. Prometheo, Τῶν δ' εἴ τι σοὶ ψελλόν τε καὶ δυξβύρεπον. Athenæus libro 8 videtur sumpsisse pro eleganti, vt quidē annotant v. lex. sed credere durum est.

Ψελλότης, ητος, ἡ, Balbuties vel Blæsitas. τὸ ἐξαίρειν τι ἢ γράμμα ἢ συλλαβὴν, vt Aristot. definit in Τραυλότης. Ψελλότης (inquit Gorr.) est vitium pronuntiationis quo litera vel etiam syllaba sæpe eliditur: vt quidem definiuit Aristot. in Probl. scribens in eo differre ψελλότητα τῆς τραυλότητος, in qua commutatio fit literæ in literam, non etiā elisio. βραυλοὶ enim pro ρ̄ pronuntiant λ̄, ψελλοὶ verò inter pronūtiandū, literam vel syllabam perdunt. Galen. autem multis in locis annotauit ψελλότητα vitium esse pronuntiationis καὶ διαφθόσεως, sed non vocis: nullibi tamen βραυλότητα & ψελλότητα idem esse dixit.

Ψελλίζω, F. ίσω, Balbutio. idem quod ψέλλω, sed vsitatius. Aristot. Probl. Sect. 11, ὅτι μετὰ τὸ ῥηθέντα πολὺ χρόνον ὀνεῖδος, εἶτα ὀψὲ ποτε ψελλίζομεν. Idem Hist. anim. lib. 4, τὰ δὲ παιδία ὥσπερ καὶ τῶν ἄλλων μορίων οὐκ ἐγκρατῆ ὄντα, οὐδὲ τὴν γλῶτταν τὸ πρῶτον εὖ ἐστι ψελλίζοντα καὶ τραυλίζοντα τὰ πολλά. Pass. etiam voce Ψελλίζομαι dicitur pro ψελλίζω, vt βραυλίζομαι pro τραυλίζω. Aristot. De partib. anim. libro 2, cap. vlt. ὅσοις μὴ λίαν ἀπολέλυται ἡ γλῶττα, ψελλίζονται καὶ τραυλίζουσι. τῶν δὴ ὅσιν εἴδεια τῶν γραμμάτων, ἔν τε τῷ πλατεῖαν εἶ καὶ τῷ στενὴν ὄντα. Plato in Gorgia, ὅταν δὲ αὖ τις ἀκούσῃ τινὸς ψελλιζομένου, ἢ παίζοντα ὁρᾷς, καταγέλαστον φαίνεται καὶ αὐάνδρου. Aliquando accipitur etiam pro Ineptè loqui & nugari. vt apud Aristotelem Metaphys. libro 1, εἰ γάρ τις ἀκολουθοῖν καὶ λαμβάνοι πρὸς τὸ δρέπειν καὶ μὴ πρὸς ἃ ψελλίζεται λέγων Ἐμπεδοκλῆς, δύρισε τὸ μὲν φιλίαν εἶ τῶν ἀγαθῶν, τὸ δὲ νεῖκος τῶν κακῶν. Et rursum, ψελλιζομένη γὰρ ἔοικεν ἡ πρόσθεν φιλοσοφία τοῦ παίτων, ἄπ νέα τε καὶ κατ' ἀρχὰς οὖσα καὶ πρόσθεν. Sic Cic. Me quidem autore etiam peripatetici veteresque academici balbutire desinant aliquando.

Ψέλλισμα, ατος, τὸ, E T Ψελλισμὸς, οῦ, ὁ, Balbuties, vel etiā Linguæ hæsitatio atque titubatio. idem quod ψελλότης, nisi quòd actionem potius significat. Plut. Symp. 3, probl. 3, ἔστι γὰρ συμπτώματα μέθης ὑπφαίνεσθαι· πρόμοι μὲν ἀθρόων, ψελλισμοὶ δὲ γλώσσης, πλεονασμοὶ δὲ λαλιᾶς, ὀξύτητες δὲ ὀργῆς, λήθαί τε καὶ παραφοραὶ διανοίας. Apud eundem legimus πεδάγρας ψελλισμὸν, in Sylla, pag. 856 meæ edit. Σύλλα δὲ βλασφεμοῦντος τοῦ τοῦ Ἀθηνῶν ἀλγήματα νεκρῶδες μετὰ βαρύτης εἰς τοὺς πόδας ἐνέπεσεν, ὅ φησιν ὁ Σπεράσων πεδάγρας ψελλισμὸν εἶ. Vbi πεδάγρας ψελλισμὸν dici quidam volunt quasi catenam & compedes. vt sit à ψέλλιον, quod nonnunquam pro annulo & catena ponitur. Quidam balbutientem podagram vertit.

Ψ Ε Υ Δ Ω,

Fut. σω, Fallo: interdum & Frustro. Sophocl. Aiace, p. 75, Ἄρτι· Ὀδυσσεῦ πάντ' ἔχω σ' ἐπαινέσαι Λόγοισι· καί μ' ἔψυσας ἐλπίδος πολύ, multum fefellisti spem meam. quippe qui videam te à partib⁹ meis stare, quod nūquā speraſſem. (Retinēdo autē genit. Græcū, perinde est ac si ψευδοῦς ἢ ἐλπίδος diceretur Falsus spei: vt etiā dicitur aliquis Falsus animi) Itē verò & ipsa spes dicitur aliquem ψεύδειν, quū eum fallit & frustrat. vt apud Xenoph. Pæd. 1, pag. 15, ἀλλὰ πιστεύω τοι τῇ πείρᾳ, καὶ τῇ ὑμῶν εἰς ἐμὲ εὐνοίᾳ, καὶ τῇ τῶν πολεμίων ἀνοίᾳ, μὴ ψεύσειν με τοὺς παρ' ἀγαθῆς ἐλπίδας. Pass. ψεύδομαι, Fallor, ἀπατῶμαι. Suid. ψευδέντα ὑπ' ἀνδρὸς ἀπατηθέντος. Significat ψεύδομαι etiam Fallor seu Frustor, cum solo genitiuo, vel etiā cum datiuo. Herodot. ψευδεὶς ἐλπίδος, spe falsus seu frustratus. Basil. ὅπως μὴ ψευδῆ τῶν ἐλπίδων ἃς ἐφ' ἡμῖν ἔχῃ. Soph. Trachin. pag. 356, εἴ τι μὴ ψευδήσομαι Γνώμης, nisi mea me fefellerit opinio. εἰ μὴ διαμάρτοιμι τῆς γνώμης τοῦ ἔχουσα τοῦ αὐτῆς τυγχάνω. Itidem ἐψευσμένος γνώμης, falsus frustratúsque

A

B

C

D

E

F

G

H

opinione sua. Isocr. οὐδετέρων τούτων ἐψεύσθησαν, Neutro opinione sua frustrati sunt, Nihil horum eos fefellit. Aristophanes in Nubib. ψευδῶν δεῖπνον, frustrentur cœna. ἀποτύχοιμι, vt scholiast. expon. Xenoph. Hellen. 7, οὐκ ἐψεύσθησαν τῆς ὥρας. Cum datiuo etiam affertur εἰ ψεύσθησαν τῆς ὥρας. Cum datiuo etiam affertur εἰ ψεύσθειν γνώμη, pro Si me fallat opinio. vt apud Sophoclem quoque in Aiace, pag. 12, ἢ ῥα κλυστῷ ὀνάρων ψευσθεῖσα δωσοῖς, νῦν ἐλαφηβολίας, frustrata spe donandorum sibi armorum & spoliorum hosti detractorum, aut ceruorum iaculis inter venandum fixorum. Rursum cum genitiuo ex Plat. Apolog. καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἐψεύσθω pro In hoc non sum falsus, In hoc non erraui. Et ψεύδομαι πολλοῦς pro Aberro à veritate. Afferitur verò & ἐψεύσθη μὲν ὑμῶν pro De vobis nos fefellit opinio, Falsi sumus opinione de vobis concepta. ἔψευσεν ἡμᾶς τοῦ ἔργου μὲν τοῦ ὑμῶν γνώμη. At Thucyd. libro 4, pag. 56, ἐψεύσθησαν τῆς Ἀθηναίων δυνάμεως ὅπῃ τοσοῦτον ὅσον ὕστερον διεφάνη, fallis opinione concepta de potentia Atheniensium. ¶ Aliquoties ψεύδομαι cum accusatiuo constructum, personæ inprimis, actiuam habet significationem, declarās Fallo, Frustro. Aristophanes in Nubib. μὰ τὸν Δί' οὐ ψεύσει με, Non me falles. Xenoph. Pæd. 1, pag. 18, εἴ τις κυνὸς ἢ ἵππου ἀκαλαίπτου ἀεὶ τὴν κλίνην οἰόμενος ὅταν τὸ θηρίον ὁρᾷ, τὸ μὲν πρόσθεν τρέθυμος ἔχει τοῦ ἀκουσόμενος· τὸ δὲ πολλάκις ψεύσεται αὐτὸς, τελευτήσας, οὐδὲ ὅπόταν ἀληθῶς ὁρῶν καλῇ, πιθήσεται αὐτῇ. Herodianus libro 2, δυείσκετό τε καὶ τοὺς γραπτὸν ἐψεύσατο, καὶ ἀπατήσας τὸν μὴ δυνάσθαι ὑπὸ πλειόνων ἀτιμάζεσθαι, fefellisse & frustrasse milites comperiebatur. Et aliquanto post, τοῖς τε τῶν ἐκεῖ γραπτῶν, οἷς ἐψεύσατο, οὐκ ἐπιστεύετο, quos fefellit & frustrauit spe sua. Itidem Epigramm. libro 2, sed omisso accusatiuo, subaudito tamen, Μέχρι τίνος Πολύκαρπε κεῖνος τῶν δόλῳ τραπέζης Λυσῆς κερματοις ψευδόδωρ' ἀλλοτρίοις; qui fallis creditores tuos ære alieno. Synes. epist. 72, Ἀνδρόνικος τὴν ἐκκλησίαν ψευσάμενος, ἀληθευούσης αὐτῆς πιεχθήσῃ, qui ecclesiam fefellit. Thuc. lib. 6, pag. 203, καὶ μὴν οὐδὲ ὁπλῖται οὔτ' ἐκείνοις ὅσοι τοῦτο κομιοῦνται, οὔτε οἱ ἄλλοι Ἕλληνες διεφάνησαν τοσοῦτοι ὄντες ὅσοι ἔκαστοι σφᾶς αὐτοὺς ἠείθεσαν, ἀλλὰ μέγιστον δὴ αὐτοὺς ἐψευσμένη ἡ Ἑλλὰς, μόλις ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ ἱκανῶς ὠφέλεσθαι, longe eos frustrata fefellit opinione de se concepta, credentes nimirum maiorem esse copiarum numerum quàm postea esse compertus est. Sic Actor. Apost. cap. 5, δίχα τί ἐπιθόρωστον ὁ Σατανᾶς τὴν καρδίαν σου ψεύσασθαί σε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ νοσφίσασθαι ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου; vt fallere auderes spiritum sanctum & interuertere ex pretio istius prædii? Venditi enim pretium non integrum deferebat in ærarium ecclesiæ, sed partem sibi clàm retinebat, simulans totum sese detulisse. (Alii tamen verterunt, Vt mētireris in Spiritum sanctum, Vt mentireris Spiritui sancto) Itidem ex Apollon. Rhod. ψεύδομαι θυμὸν, animum fallo. ¶ Verùm & cum rei accusatiuis iungitur, significans itidē Fallo, vel etiam Non seruo, Frāgo. Hom. Il. η, νοῦ δ' ὅρκια πιστὰ ψευσάμεθα μαχόμεθα, postquā fefellimus fœdus quod iuraiimus. Xen. Hell. 3, ἃ ὤμοσεν ὀλίγοι ἐψεύσατο. Idem Pæd. 6, pag. 89, μέχρι μὲν τοῦδε ἐπαινῶ τὸν Κύρου δεξιά· οὐδὲν γὰρ ψεύδεται ὧν ὑπόχεῖ. Sic Phalar. in epist. ψεύδομαι πίστιν dicit pro Fallo fidem. Quibus addi potest & hoc Herodiani libro 6, ψευσαμένου αὐτὸ καὶ μὴ τηρήσαντος τὰ σωθήματα: referendo nimirum accus. σωθήματα ad ψευσαμένου etiam, vt sit Falso & nō seruato fœdere. (alioquin enim & distinguere possumus post αὐτὸ, & ψευσαμένου accipere neutraliter pro Mentito) Thucyd. vsus est & præterito passiuo significatione actiua. vt libro 5, pag. 192, ὅπ ἐψευσο τὸν ξυμμαχίαν, καὶ ἡ γραπὰ μάλιστα διελυθη ἐκείνου ἀπαράτος. Præterea res aliqua promissa, aut ipsa promissio ψευσθῆναι dicitur, quum falsa est & non seruata. Thuc. lib. 3, p. 105, τρεῖς ἀδικίας ἐν ὀλίγῳ πρὸ ἔξαιτε, πρώτε λυθεῖσαν ὁμολογίαν, καὶ τῶν αὐδρῶν τὸν ὕστερον θαυμάζω, καὶ τὸν τοῦ αὐτῶν ἡμῖν μὴ κτείνειν ψευσθῆναν ὑπόχεσιν. quippe qui promiseritis vos non occisuros, & tamen eam nobis de ipsis factam ὑπόχεσιν ἐψεύσασθε.

P A S S. Ψεύδομαι neutralem præterea significationem habet, denotans Fallendi causa dico, seu Falsò dico, Fallo verbis, Mendacium dico, Mentior. Homer. Od. θ, Ψεύσομαι, ἢ ἔτυμον ἐρέω; falsumne an verum dicam? seu Fallámne verbis, an verum dicam? Hesiod. Erg. Ὃς δέ κε μαρτυρίῃσιν ἑκὼν ὀπίορκον ὁμόσσας Ψεύσεται. Synes. epist. 44, λέγε μὲν γὰρ ἡ φήμη· ψεύδεσθαι δὲ οὐ θέμις, οὐσαν θεόν, mentiri autem eam nefas est, vtpote deam. Demosth. Olynth. 2, αὐτὸς οὐδαμοῦ οἶμαι τὸν ψεύδεσθαι. Xen. Pæd. 1, pag. 18, ὦ πολλάκις τερετίσμασι ἀγαθῶν ἐμβαλὼν ψεύδεται τῆς, τελευτῆσ' οὐδ' ὁπόταν ἀληθεῖς ἐλπίδας λέγῃ ὁ θεὸς, πείθειν δύναται. Plutarchus Alcib. βέλτιον δὲ σωθῆναι ψευσθέντων, ἢ μετὰ τῆς αὐτῆς αἰτίας ὑπὸ φανεῖν ἀδίκως. Rursum Xenoph. Pæd. 3, opponit inter se τοὺς ψευδομένους & τοὺς ἀληθῆ λέγοντας, vt Homerus quoque suprà ψεύδεσθαι & ἔτυμον ἐρεῖν, itemque Aristot. ψεύδεσθαι & ἀληθεύειν. Et Paulus ad Rom. 9, ἀλήθειαν λέγω (ait) ἐν Χριστῷ, οὐ ψεύδομαι. Præterea affertur ex Plat. libro 2 De republ. τῇ ψυχῇ θεῖ τὰ ὄντα ψεύδεσθαι, animo de rebus mentiri. Dicitur etiā ψεύδεσθαί τινι, Mentiri alicui, pro Mēdacium dicere coram aliquo. Lucas Act. apostol. cap. 5, οὐκ ἐψεύσω ἀνθρώποις, ἀλλὰ τῷ Θεῷ. Item ψεύδεσθαι κατά τινος & εἴς τινα, Mendacium dicere in seu contra aliquem. Paulus in ep. ad Col. ii. cap. 3, μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους. Iacobi apost. ep. c. 3, ψεύδεσθε κατὰ τῆς ἀληθείας. Interdum cum infinitiuo. Plutarch. τοῦ δὲ ὀλιγαρχικοῦ ἐπέρχεσθαι Κεφαλῶν, οὐδενὶ τῶν φίλων ἐφρόνησεν, ἀλλ' ἐψεύσατο Νεαπολεμῶν εἶ. Idem in Arroxer. ἑτέρου δὲ τοῦ τῶν μεταστῆναι ψευσαμένου κατὰ θάλασσαν δυὸ τῶν πολεμίων. Nonnunquam cum accusatiuo etiam rei. Æschin. in Ctesiph. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι ἀλογίστοις, ὅταν τι ψεύδωνται, ἀόριστα καὶ ἀσαφῆ πειρῶνται λέγειν. Synes. epist. 57, μὴ ψευδωμένης τὸ ὄνομα, non ementientis nomen suum. Sic Aristophan. in Pluto, ψεύδομαι τοῦτων οὐδέν, nihil horum mentior seu fingo. Gregor. Naz. χρωμάτων ψευδωμένων τὸ φυσικὸν κάλλος, colorum ementientium naturam pulchritudinem. Dicunt enim & Latini Mentior pro Fictè simulo & imitor: vnde illa apud Maronem faciem mentita Creūsæ. itē, Varios mentitur lana colores. Sicut verò aliquid ψεύδεσθαι dicimur nos actiuè pro Mentiri seu ementiri, Falsò cōfingere, ita vicissim illud passiuè ἐψεῦσθαι, ementitū & cōfictum esse fallēdi causa. vt Budæo etiā ἐψευσμένα sunt vana & falsò dicta. Quomodo accipiendum est in hoc loco qui ex Phalar. epist. affertur, ἐψευσμένοι ὅτι τὸ αὐτὸ, si subaudiatur λόγοι, vel talis quispiam rei nominatiuus: vt sit Ad idipsum ementiti & conficti fallendi causa. Aliis, Ad idem mendacium tendentes. Apud Thucyd. certè lib. 6, pag. 232, ἐψευσμένοι ἀγγελίαι sunt αἱ ψευδεῖς. Sed peculiariter poetæ etiam, interdū verò historici quoque οἱ μυθογράφοι, ψεύδεσθαι dicuntur in suis fabulis, quum fingunt aliquid & lectorem fallunt rei non veræ narratione aut descriptione. Plato De repub. li. 2, ἐὰν ἄρ' τις μὴ καλῶς ψεύσηται. Vnde Plut. οὐκ ἴσμεν ὃ ἄμωμον ὁδὲ ἀψευδῆ ποίησιν. quales etiam sunt αἱ μωμησεῖαι.

Ψεῦσμα, ατος, τὸ, Mendaciū. Itē Mēdacii nota. Vide Ψεῦδος.

Ψεύστης, εως, ἡ, Itidem Mendacium. V N D E Ψευστοῦς, υγος, ὁ καὶ ἡ, Osor mendacii, in Epigr.

Ψύστης, ου, ὁ, Mentitor, Mendax, Qui mendaciis fallit. Demosth. De malè obita leg. τοῖς ἀρᾶς ἔνοχος, ψύστης, τῶν φίλων τερετόστης. Itidem Homer. Iliad. ω, de Priamo conquerente optimos fortissimósque filios sibi peremptos esse, superstites autem degeneres, Τοὺς μὲν ἀπώλεσ' Ἄρης· τὰ δ' ἐλέγχεα πάντα λέλειπται, Ψεῦσταί τ' ὀρχηστά τε, χοροτυπίησιν ἄριστοι, probra mihi relicta sunt, mentitores & saltatores, nullam ad aliam rem idonei quàm ad agitandos choros. Apud eundē poetam est & V E R B. Ψευστέω, ῶ, pro ψεύδομαι passiuo, Fallor, Frustror, Non assequor scopum propositum. Nisi malis Mērior, Mendacium dico. Iliad. τ, Ψευστήσας, οὔτ' αὖτε τέλος μύθῳ ὑπεθήσας. Inde & C O M P. Φιλοψευστής, Qui vel mendaces amat vel mēdacia, Qui mentiri amat. φιλοψευδής.

N E C N O N Ἄψευστος dicitur Non mendax, Non fallax, Qui non mentitur nec fallit. vt ἀψευδής. Interdum tamen Non mentitus seu ementitus, Non confictus ad fallendum. Item, Qui falsus & violatus non est. vt ἄψευστος νόμος affertur pro Inuiolata lex. V N D E Ἀψευστέω, ῶ, Non mentior, idem quod ἀψευδέω.

A

B

C

D

E

F

G

H

Polyb.lib.3. ἀψευστεῖν ἡμᾶς ἐν πᾶσι τοῖς πρὸς ὑμᾶς εἰρημένοις. Vtitur & Phalar.in suis epist.

C. Α΄ Π Ο ψεύδομαι, Mentior seu Emētior, Fingo seu Confingo. Passiue etiam cum genitiuo accipi potest pro Fallor, Frustror. ἀποτυγχάνω.

C. Δ Ι Α ψεύδομαι sequitur & ipsum significationes simplicis ψεύδομαι. Primùm enim significat Fallor. vt apud Isocr.in exordio orat.ad Philipp. ἵνα δηλώσω καὶ σοὶ καὶ τοῖς ἄλλοις, ὡς οὐ δι' ἄγνοιαν, οὐδὲ δι' ἀψυχίας ὑπὸ τῆς ἀρρωστίας τῆς ἐμοῦ παρούσης, ὑπεθέμην χάριν τῷ σῷ σε λόγῳ, falsus & deceptus. Plato epist. 7, ὅσοι δὲ ἄνθρωποι αἰσθάνοιντο πέρι σώφρονος τε καὶ ἔμφρονος, τὸ μὲν ὅλον οὐκ ἄν ποτε δι' ἀψευδείας τῆς ψυχῆς τὴν πιστοῦν πέρι, nunquam falli potest opinione de horum (impiorũ nimirum) animo concepta. Ac sicut ψεύδομαι cum genitiuo construitur, ita & hoc compositum, significans itidem Fallor, interdum & Frustror. Plutarch. Lycurgo, διεψεύσθη τὴν λογισμῶν, Opinione sua falsus est, Fefellit eũ sua opinio. Polyb. cum datiuo, libro 16, διεψεύσθη τοῦ πολεμίου λογισμοῖς, opinio eum fefellit quam præceperat. Ex Aristot.autem, δι' ἀψεύδομαι ἐν συλλογισμῶν pro Ratiocinatione fallor. Et ex Xenoph. δι' ἀψεύδομαι τῆς δυνάμεως pro Potestatem non cognosco. Deinde vt ψεύδομαι accusatiuo iunctũ significat Fallo, Decipio, Frustro, ita & δι' ἀψεύδομαι. Plutarch.in Fabio, δι' ἀψεύσασθαι τὸν Ἀννίβαν οὐχ ὑπομένων, fallore Annibalem non sustinens, seu Quum adduci non posset vt Annibalem falleret. Item Mentior, vt ψεύδομαι. Affertur enim ex eiusdem Camillo, διεψεύσθαι τοῦτο νομίζουσι pro Mentiri hos putant. Sed mihi nõ placet hæc interpretatio.

C. Ε΄ Π Ι ψεύδομαι, Affingo: vel Ementior. Philo De vita Mos.libro 3, δι' ἀβουλίαν οἱ ἦσαν ὡς τινὲς μὲν χρησμοὺς ὅθεν ψευσαμένους, insimulabant quòd oracula ementitus esset. Et rursum eodem lib. ὅθεν ψευσαμένους τὰ θεῖ τὴν ἄρεσιν αὐτῶν.

C. Κ Α Τ Α ψεύδομαι, Mentior. vt ψεύδομαι. vel potius Ementior, Mendaciter confingo. Demosthenes Pro corona, ὑπὲρ μὲν τῶν πεπολιτευμένων ἀ κατ' ἐμοῦ καὶ διέβαλες, αὐτίκα ἐξέπτυν. Et rursum, πολλὰ δίνων καὶ ἄλλα κατηγορικότος αὐτοῦ καὶ κατεψευσμένου. Interdum cum genitiuo personæ, eóque vel solo, vel cum accusatiuo rei, pro ψεύδομαι κατά, Mendaciter dico contra, seu Mendaciter obloquor, Mendaciter traduco, vel insimulo, aut etiam Mendaciter affingo. Demosthenes in Mid. τίς ὑμῶν ἐμὲ ταῦθ' ἑώρακε πεποιοῦντα; οὐκ ἔστιν. ἀλλ' οὗτοι δι' ἔχθραν κατεψεύδονταί μου· κατεψευδόμενοι τοιαῦτα. Plutarchus in Alexand. τοὺς δὲ περὶ τὸν Ἀρπάλου φυγὼν καὶ ὑποδρασιν ἀπαγγελμάτων ἐδίωκον, ὡς κατεψευδόμενοι τὸ αὐτοῦ. Synes. epist.7, τρέπεσθε μὲν οὖν εἰς ἐκείνον αὐτὸ ἅπα ὑμῶν κατεψεύσαθε, Quæcunque in vos mentitus est, De quibuscunque vos mendaciter insimulauit. Sic Phalar. κατεψεύσομαί σου προδοσίαν, Proditionis te mendaciter insimulabo, Proditionis crimen tibi affingam. Rursum Plutarchus in Themistocle, κατηγορήσετε καὶ κατεψεύσεσθε τοῖς Ἀθηναίοις, falsò & mendaciter accusaret apud Athenienses. Et Plato De repub. libro 2, μηδὲ Πρωτέως καὶ Θέτιδος κατεψευδέσθω μηδείς, de Proteo & Thetide nullus falsa dicat. vt poetæ & οἱ μυθολογοῦντες πολλῶν πολλὰ κατεψεύδονται, multis multa affingunt. Porrò vt aliquis aliquid dicitur κατεψεύσασθαι vel κατεψεῦσθαι pro Ementitus esse, Mendaciter confinxisse & commentus esse, ita idipsum passiua etiam significatione dicitur κατεψεῦσθαι vel κατεψευσμένον εἶναι, ementitum esse, seu mentitum & confictum mendaciter. Plutarchus in Themistocle, κατεψεῦσθαι τοῦτο δοκεῖ, falsa hæc esse & conficta videntur. Et ἐψευσμένοι λόγοι apud Pausaniam, quod Antiphon de falso testimonio dixit. Itidem Philo De vita M. libro 3, εἰ πλάσμα μύθου κατεψευσμένον ἴσχυσε τοσαυτάκις αὐξῆσαι σέβασμα τῆς ἀληθείας, vanum fabulæ commentum. Α Τ Κατεψεύδω, si cubi reperiatur, significabit Fallo, Frustro, itidem vt ψεύδω. nã alteras duas expositiones quæ ei tribuuntur, Accuso, Ementior, ementitas esse puto. V E R B A L E Κατεψευσμός, οῦ, ὁ, Mendacium. seu οἱ κατεψευσμένοι πονοῦ λόγοι.

C O M P O S. Ἀκατάψευστος, Non ementitus seu Non confictus.

A C. Π Α Ρ Α ψεύδομαι, Fallo, Frustro: cum accus.personæ. Affertur enim παραψεύδονται pro Fallunt.

C. Π Ρ Ο Σ ψεύδομαι, idem quod ὑπ' ψεύδομαι, Mendaciter affingo: interdum & Ementior.

Ψευδής, ές, ὁ καὶ ἡ, Falsus, Mendax. Primùm de re aliqua dicitur, vt ψευδὴς λόγος. Demosthenes in Mid. ψευδῆ λόγον συκοφαντίαν διώκεσθαι. Plutarchus De sera num. vind. τοὺς ἄπιστον ἢ ψευδῆ λόγον εἰς ἡμᾶς ἀφέντας. Isocrates in Bus. ῥᾳδίως ἀν τοὺς λόγους τοὺς περὶ τοῦδ' ὁρωμένων ἑκάστων, ψευδεῖς ὄντας ὑπεδείξειεν. Sic ψευδῆ dicuntur ea quæ falsa sunt & conficta seu mendacia. Plato lib. 11 De legib. ἐὰν ὑπισχνῆται τὰ ψευδῆ καταμαρτυρῆσαι. Et mox, ἐὰν τὰ ψευδῆ πρὸς φῆμ μεμαρτυρηκέναι, siquem testem insimulet falsi testimonii. vbi quod ψευδῆ μαρτυρῆσαι dicit, alii voce compos. vocant καταψευδομαρτυρῆσαι, vel etiam ψευδομαρτυρῆσαι. Sic Demosthenes in Nicostrat. ἐξελέγξας αὐτὸν τὰ ψευδῆ κεκληπευκότα, quum eum docuissem falsò renuntiasse ac testificatum esse in ius vocationem. Bud. Apud Aristot. Rhet. 1, οὐδὲν γὰρ ἧττον αἰσχαίνομοι τὰ ψευδῆ λέγεσιν ἢ τὰληθῆ. Deinde & de persona aliqua seu homine. dicitur enim ψευδὴς pro ψεύστης, Mendax, Qui falsum dicit & mendacium. Thucyd. lib. 4, pag. 131, Γνοὺς ἐπ' αὐτοφώρῳ καθιστάμενος ἢ ἔφατο λέγειν, ἢ πάνταπασι εἰπὼν ψευδὴς φανήσεσθαι. Rursum vt oratio vel alia res ψευδὴς dicitur, ita moneta, nec non amicus, itidem Falsus, Fictus seu Fictitius, Simulatus. Plutarchus De discern. amico & adulat. ὁ δὲ ψευδὴς καὶ νόθος καὶ ὑπόχαλκος, ἅτε δὴ μάλιστα γιγνώσκων ἑαυτὸν ἀδικοῦντα πλὴν φιλίαν, ὥσπερ νόμισμα φέρεσθαι τῶν αὐτῷ γενομένων, ἔστι μὴν καὶ φύσει φθονερός. C O M P A R. Ψευδίστερος, Mendacior. S U P E R L. Ψευδίστατος, Falsissimus, vel Mendacissimus. vt κλεπτίστατος, λαλίστατος, λαγνίστατος, ἀλαζονίστατος, atque id genus alia. Eustath. ex Aristophane.

Vnde A D V E R B. Ψευδῶς, E T Ψευδῆ. Quorum primum verè est aduerbium, alterum dimidia ex parte nomen. vt quum Aristophan. dicit ψευδῆ τοῦ ἔνδον διεβάλλει. ibi enim ψευδῆ vel est accusatiuus rei vel aduerbium, significans Falsò, Mendaciter. Sed prius est vsitatius. Thucyd. libro 1, ὧν ψευδῶς προσεπίστευσε, quam falsò simularat. Athenæus libro 7, Ἀνδρέας ἐν τῷ περὶ τῆς ψευδῶς πεπιστευμένων, in libro quem conscripsit de rebus quæ falso hactenus creditæ fuerunt.

Ψεῦδος, εος, τὸ, Mendacium, Falsum commentum. Homer. Odyss. ξ, Μήτέ μοι ψεύδεσι χαρίζεο, μήτέ μ' ἔλεγχε. Iliad. φ, ἢ με ψεύδεσιν ἔθελγε. Iliad. ψ, Ἀνὴρ ὄλοον ψεύδεσι βιοπόνηρος. Idem Homerus Odyss. γ, Ψεῦδος δ' οὐκ ἐρέει, mendacium non dicet, seu ψευδεῖς λόγους aut ψευδῆ. οὐ ψεύσεται, non mentietur. Et Odyss. τ, Ἴσκε ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα, multa mendacia veris similia dicere norat. vt & Heliod. in Theogon. Ἴδ' ἐμὲ ψεύδεα πολλὰ λέγω ἐτύμοισιν ὁμοῖα. Et in Ergois, φιλέει δέ τε κέρπεα βάζειν, ψεύδεά θ', αἱμωλίους τε λόγους, κρυφίους τ' ὀαρισμούς. Rursum Homerus vt λέγω ψεύδεα, ita & βουλεύειν & ὀρτωίειν dicit pro comminisci & machinari. Odyss. ξ, ψεύδεα βουλεύσω, ἵ' ἀοὶ σῶ φρένες ἄρσιμι. Odyss. λ, ψεύδεά τ' ἀρτύνοντας ὅθεν κέ τις οὐδὲ ἴδοιτο. Quibus opponitur ἀποθέναι ψεῦδος, mendaciis se abdicare. vt quum Paulus in epist. ad Ephes. cap. 4, ait, διὸ ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ, deposito mendacio. seu abdicantes vos mendacio. Vbi vt opponuntur sibi ψεῦδος & ἀλήθεια, ita τὸ ψεῦδος & τὰληθὲς in hoc loco Plat. epist. 7, μανθάνει τὸ ψεῦδος ἅμα καὶ ἀληθὲς τῆς ὅλης οὐσίας. Et in hoc eiusdem in Apolog. Socr. οὔ μοι δοκεῖ καλὸν εἶναι ἐμὲ τούτων οὐδὲν πιεῖν, καὶ πιλικοῦδε ὄντα καὶ τοῦτο τοιοῦτο ἔχοντα, εἴτ' οὖν ἀληθὲς, εἴτ' οὖν ψεῦδος. Sed ibi ψεῦδος vel aduerbialiter acceptum videtur, vel saltem adiectiuè pro ψευδὲς vel ἐψευσμένον, mentitum, seu ementitum & falsum. Aduerbialiter certè accipiunt in hoc loco Homeri Iliad. 1, Ὦ γέρον, οὔπω ψεῦδος ἐμοὶ ἅπας κατέλεξας, pro ψευδῶς, falsò. nisi participio ψευσάμενος malis exponere. sic enim idem poeta loquitur Il. ε, Ψευδόμενοι δέ σε φασὶ Διὸς γόνον αἰγιόχοιο εἶναι, itidem pro Falsò dicunt. Porro ψεῦδος propriè esse errorem & inscitiam in animo, deinde in verbis, eius qui falsus fuerit & falsa dixerit, censet Plato. Sic enim ille

lib.2 De rep. ὀρθότατά γ' ἂν τῶν τῶν ὡς ἀληθῶς ψεῦδος καλοῖτο, ἡ ἐν τῇ ψυχῇ ἄγνοια ἡ τῶν ἐψευσμένου. ἐπεὶ τόγε ἐν τοῖς λόγοις, μίμημά τι τοῦ ἐν τῇ ψυχῇ ἔτι παθήματος, καὶ ὕστερον γεγονὸς εἴδωλον, οὐ πάνυ ἄκρατον ψεῦδος. Sed hoc intelligendum de eo ψεύδους genere quod ἀκούσιον vocat: déq; eodẽ intelligẽda hæc eius in Theætero definitio, ψεῦδος nimirũ vocari τὸ ὀρθῇ τοῦ ὁπῖν φαῦλον ἴεντα, παραγκαλεῖν καὶ ἁμαρτεῖν τῶν σκοπῶν: idque proficiscitur ἐκ ψευδοῦς δόξης, quum in actũ profertur. at ἑκούσιον ψεῦδος magis propriè est mendacium. ‖ Ψεύδεα & ψεύσματα vocantur etiam mẽdacii notæ quæ mẽdacium hominum naribus supercrescere vulgò creduntur. nam in hoc loco Theocr. Idyll.12, ἐγὼ δέ σε τὸν καλὸν αἰνέω, ψεύδεα ῥινὸς ὑπαρξεῖν ἀραμαῖς οὐκ ἀκάεσθαι, schol. annotat, quosdam τὰ ἐπάνω τοῦ ῥινὸς φύματα ψυδρίκια, pustulas quæ nari supercrescunt, solere vocare ψεύσματα, esseque hæc σημεῖον ψευδολογίας. Itidémque rursum ψεύδεα ῥινὸς quidam alius schol. ibidẽ ait esse φύσκας ὅθεν τῆς ῥινὸς λευκάς, quæ ἴοι τοῖοι nominantur & ψυδρίκια: & Siculos τὸν τοῦτα φύσαντα, ψευδηρόρον σημαίνεσθαι. hunc igitur esse verborum poetæ sensum, ἐγὼ δέ σε ἐγκωμιάζων (alloquitur autem amasium) ἢ ψεύσματα θεῖ σοῦ, ἢ οἱ ἐπάνω τοῦ ῥινὸς ψεύσματα ἠρυνήσω siue φύσματα. quoniam videlicet mentientibus eiusmodi ψεύσματα & pustulæ super naribus exoriuntur.

Compositorum quæ sequuntur, quædam ex ψεῦδος, quædã ex ψευδὴς, quædam ex ψεύδομαι etiam deriuata esse videri possunt.

C. Ψευδοβούνιον, ου, τὸ, Pseudobuniõ: herba ex eo dicta quoniam bunion verum mentitur. nam teste Dioscoride, lib.4, c.125, ἔχει φύλλα βουνίῳ ὅμοια. Meminit & Plin. qui lib. 24, c.16, Pseudobunion (inquit) napi folia habet, fruticans palmi altitudine.

C. Ψευδοβοήθεια, ας, ἡ, Fictitium auxilium. Strategematis genus quoddam infrà in Ψευδενέδρα.

C. Ψευδογραφία, ας, ἡ, Ficta descriptio & falsa qua geometræ vtuntur, inquit Budæus, citans hunc locum Fabii, lib.1, cap.10, Falsa quoque verisimilia geometria ratione deprehendit. Fit hoc & in numeris per quasdã quas pseudographias vocant, quibus pueri ludere solebamus. Exponitur etiã Falsa scriptura: & Falsa delatio. V E R B. Ψευδογραφέω, ῶ, Falsò & mendosè describo, & apud geometras perperam describo. vt declarat Aristot. Topic. libro 1, οὔτε γὰρ ἐξ ἀληθῶν καὶ προσόντων συλλογίζεται ὁ ψευδογραφῶν, οὔτε ἐξ ὧν δόξειν. πολὺ γὰρ ἢ τὸ ἡμικύκλιον τοιγράφειν μὴ ὡς δεῖ, ἢ γραμμαί τινας ἄγειν μὴ ὡς αὐ ἀχθεῖναι, τὸν παραλογισμὸν ποιεῖται. V N D E Ψευδογράφημα, ατος, τὸ, Mendosum eiusmodi schema in geometria, seu Falsa descriptio. Vide plura apud Bud. pag. 843, & Themist. pag. 16.

C. Ψευδοδιδάσκαλος, ου, ὁ, Falsus doctor. qui nimirũ doctoris titulum falsò sibi arrogat: vel etiam qui mendacia & falsa docet. Petrus Apost. initio c.2, ep.2. ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδοπροφῆται ἐν τῷ λαῷ, ὡς καὶ ἐν ὑμῖν ἔσονται ψευδοδιδάσκαλοι, οἵτινες παρεισάξουσιν αἱρέσεις ἀπωλείας, καὶ τὸν ἀγοράσαντα αὐτοὺς δεσπότην ἀρνούμενοι.

C. Ψευδοδίκταμον, ου, τὸ, Pseudodictamon: herba ex eo dicta quoniam veri dictami speciem mentitur. vt Theophr. etiam docet his verbis l.9, c.16, de dictamo loquutus, τὸ δὲ ψευδοδίκταμον, τῷ μὲν φύλλῳ ὅμοιον, τοῖς κλωνίοις δὲ ἔλασσον, τῇ δυνάμει δὲ πολὺ λειπόμενον. Et Plin. lib. 25, c.8, Pro eo est & pseudodictamum, folio simili, ramulis minoribus, minoris effectus: à quibusdam chondris vocatum. Item Dioscor. lib.3, c.38.

C. Ψευδοδοξία, ας, ἡ, Falsa opinio & erronea. B. ex Aristot. Idẽ igitur est quod Plat. ψευδὴς δόξα & ψεῦδος quoque.

C. Ψευδοεπέω, ῶ, Falsum seu mẽdacium dico, Mẽtior. Vnde apud Hesychium ψευδοεπήσω, quod exponit ψευδολογήσω.

C. Ψευδόθυρον, ου, τὸ, Posticum dicitur quasi Fictitia porta: quod nostra etiã lingua falsam portam nominamus. Cicero in Verrem, Quemadmodum ad ipsum postea per posticum reuertãtur. Et alibi, Pseudothyro intromissæ voluptates.

C. Ψευδοκασία, seu Ψευδοκασία, ας, ἡ, Pseudocassia, ἀφάτως ἐμφερὴς τῇ ἀληθινῇ κασίᾳ, τῇ ὀσφρήσει ἐλεγχομένῃ, vt Dioscorides tradit l.1, c.12. Ita igitur nominatur quoniam veram cassiam mentitur.

C. Ψευδοκινάμωμον, ου, τὸ, Pseudocinnamomum, Ementita & fictitia quædam cinnamomi species. Dioscor. l.1, c.13, de cinnamomo, ἔστι δὲ τι καὶ ὅμοιον τοῦ καλουμένου ψευδοκινάμωμον. Et mox, καλεῖται δὲ καὶ ζιγγίβερ. ξυλοκινάμωμον ὂν, ἔχον δέ τινα ἐμφέρειαν κινναμώμῳ. ἔστι δὲ ξυλώδες κινάμωμον, ἔχον ῥάβδους μακρὰς καὶ ῥωμαλέας, καὶ πλὴν δυσωδίαν πολὺ καταδεεστέρας.

C. Ψευδοκλήτωρ, ορος, ὁ, Qui falso sese citasse aliquem dicit. vt apparitor qui mentitur sese vocasse aliquem in ius, vt deserti vadimonii pœnam incurrat. Athen. lib.6, ex Theopompo, πλήρεις εἰ τοῦ Ἀθῆναι διονυσοκολάκων καὶ γαυτῶν, καὶ λωποδυτῶν, ἐπὶ δὲ ψευδομαρτύρων καὶ συκοφαντῶν καὶ ψευδοκλητόρων. V N D E Ψευδοκλητεία, ας, ἡ, eiusmodi ementita citatio. vt apparitor vel litigator ψευδοκλητείας accusari dicitur qui falsò renũtiauit se quempiam in ius vocasse, ob eámque renuntiationem is q vocatus esse dicitur, in fraudem deserti vadimonii incidit. Demosthenes in Nicostratum, ἀνακεκριμένου γὰρ ἤδη μου (hoc enim ibi reponendum est pro μοι) κατ' αὐτοῦ τῆς ψευδοκλητείας γραφῶ, καὶ μέλλοντες εἰσιέναι εἰς τὸ δικαστήριον. Paulo pòst dicit, εἰσελθόντες εἰς τὸ δικαστήριον πρὸς ἡμέραν ἔβαμεν μεταστησόμενοι, καὶ ἐξελέγξας αὐτὸν τὰ ψευδῆ κεκληπευκότα, quũ eum docuissem falsò renuntiasse ac testificatum esse in ius vocationem B. Apud Harpocr. & Suidam S C R I P T V M Ψευδοκλησία: quod esse dicunt ὄνομα δίκης ἣν εἰσιασιν οἱ ἐγγεγραμμένοι ὀφείλειν τῷ δημοσίῳ ἐπειδὰν αἱρῶνται τινὰς ψευδῶς καταστυλάσας κλητῆρας καθ' ἑαυτὸ πρὸς τὸν δίκιον ἀφ' ἧς ὥρας. Legi autem hoc vocabulum annotant cum apud alios oratores tum apud Isæum in orat. contra Nicoclem. Clarius Budæus ψευδοκλητείας esse δίκιον ait καταγραφὴν κατὰ τοῦ κλητῆρος κεκληπευκέναι ψευσαμένου, seu κατὰ τῶν τὰ ψευδῆ κλητευσάντων, hoc est, κεκληπευκέναι φασκόντων τὰς μὴ κεκληπευμένας δίκας. Idque tum ex suprà citato Demosth. loco apparet, tum ex his verbis quæ eum præcedunt, ἐγὼ δὲ ὀκτίσας τῷ δημοσίῳ τὸ ὄφλημα, ἐπειδὴ ἐπυθόμην ἢ ὑπεβουλοῦ, ἐβάδιζον ὅτι ἢ κλητῆρας ἢ ὁμολογοῦντα κεκληπευκέναι. i. Ego verò quum iudicatum publicè dissoluissem, intellecta fraude in eũ experiri statui qui se in ius me vocasse falsò affirmauerat. id est, ψευδοκλητείας eum accusare volebam.

C. Ψευδοκόρη, ης, ἡ, Fictitia & ementita puella. Ita in comœdiis dicebatur persona quædã, φ ἢ κόρλω mẽtiretur: λεύκοτέρα autẽ erat ἢ χρόαν, καὶ τοῦ τὸ βρέγμα δέδεθαι τῇ βίβας, ἐοικυῖα μονοχάμῳ, vt Poll. docet, l.4, c.19.

C. Ψευδοκύπειρος, Pseudocyperus: frutex ex eo dictus quòd veri cyperi speciem mentitur. Meminit Dioscor. & Plin.

C. Ψευδομυθία, ας, ἡ, Mendacium, Falsum cõmentum. ψευδὴς λόγος seu μῦθος. E T Ψευδομυθέω, ῶ, Falsa seu mendacia loquor, Mentior. ψευδολογῶ, Hesych.

C. Ψευδόναρδος, Herba quæ verã nardũ mentitur, & qua, teste Plinio, nardus adulteratur. Gorr. esse tradit fruticem vbique ferè nascentem, folio crassiore, carnoso, angusto, colore languido in candidum vergente, frequẽtibus spicis in aristas sparsis, flosculis purpureis. duorũ esse generum: vnum, procerius, odoratius, vulgò Gallorum aspicum dictum: alterum, minus odorum minúsque altum, quod vulgò laueandulã appellari: vtrunque perpetua coma canescere.

C. Ψευδονίτρος κονία, Lixiuiũ ex nitro falso seu adulterino. Aristoph. Ran. ὁπόσοι κραποῦσι κυκησπίφρα ψευδονίτρου τε κονίας καὶ Κιμωλίας γῆς.

C. Ψευδοπαιδεία, ας, ἡ, Falsa eruditio, seu Fictitia & cõmẽtitia doctrina, & quæ veræ doctrinæ titulũ mentitur, quæ ἀληθινὴ παιδεία vocatur. Ambo in Tab. Ceb.

C. Ψευδοπαρθένος, ου, ἡ, Falsa seu fictitia virgo, Quæ virginitatem mentitur.

C. Ψευδοπάστης, ου, ὁ, Qui mendacia confingit, Mendaciorum inuentor. Bud.

C. Ψευδόπλους, ου, ὁ καὶ ἡ, Qui se diuitẽ mentitur. B. Videtur propriè sonare Qui diuitias mẽtitur, ψευδόμενος πλοῦτον.

C. Ψευδοπροφήτης, ου, ὁ, Falsus propheta, Qui falsò sibi prophetæ nomen vsurpat. vt qui in veteri populo prophetarum nomen mentiebantur. Vide in Ψευδοδιδάσκαλος.

C. Ψευδόπωμα, ατος, τὸ, Falsus & fictitius casus vel lapsus,

non vetus. In palæstra ψευδόπωμα vocant quũ athleta aliquis in humerum cadens, subitò exurgit, & abstersо puluere lapsus indice, sese cecidisse negat. quod Aristoph. exprimit eleganti hoc in Equit. loco, Πα. Ἀλλ' ἐνικῶντες αἰεὶ πλύνι' ἐκύμηναν πόλιν, Κοὐδεὶς οὐδεπώποτ' αὐτῶν ὄψει ὀναπτύξας ἰδών, Ἠρέμησεν, ἀλλ' ὁ δυμὸς ἀθὶς ὢν ἀμωνίας. Εἰ δέ που πέσοιεν ἐς τὸν ὦμον ἐν μάχῃ τινί, Ταῦτ' ἀπιπήσαντ' αὖ, εἶτ' ἠνοῶπ μὴ πεπωκέναι, Ἀλλὰ διεπάλαιον αὖθις. Vbi scholiastes ψευδόπωμα esse εἶδος παλαίσματος annotat, quo nimirum οἱ τῶν παλαιόντων οἱ εἰς τὴν ὦμον πεσόντες, ἀξιοῦσι ἀνίστασθαι ὑπὸ τῶν πλησίον κόνιν, ἵνα μὴ ἴχνος ἔχοιεν μηδὲ ἔλεγχον τοῦ πώματος. Alii prolixius definiẽtes, esse dicunt casum in lucta & euersionem, sed non legitimam: quum videlicet luctator aduersarium supplãtat quidẽ & euertit, sed eũ non resupinãs, tãtũmodo ita deiicit, vt in latus atque humerum concidat, non autem supinus iaceat atque prostratus. deiectus verò αὐτόπαλος, callida agilitate confestim resurgens, absterso puluere, vt nouus atque integer, & se deiectũ inficiãs, luctatur acrius cum hoste manu conserta. Sed perperã apud schol. Aristoph. SCRIPTVM Ψευδόπωμα, rectè ψευδόπωμα apud Suidam. Nam ψευδόπωμα esset Fictitium & ementitum operculum.

C. Ψευδόπυρα, τά, Fictitii & emẽtiti ignes. vt quũ ad fallendos aut etiam terrefaciendos hostes noctu multos accendebant ignes. Nam Suidas esse ait γραπτόγραμμα ὁ ποιοῦσι δι' νυκτὸς καίοντες πυρὰ τοῖς κατὰ πλῆξιν τῶν πολεμίων. Solebat enim ex ignibus aduentus hostium cognosci. vt apud Thuc. lib. 8, pag. 295, Atheniẽses cognouerunt Peloponnesios classe aduenire ὡς αὐτῆς οἱ πρῶροι ἐσήμαινον, καὶ ἠθάνοντο τὰ πυρὰ ἐξαίφνης πολλὰ ὄντα τῇ πολεμίᾳ φαινόμενα. Prouerbialiter autẽ ψευδόπυρα τῶν πάνυ, de inanibus terriculis & minis, aut quũ ostenditur arte periculũ, quum reipsa nullũ sit. translato adagio illo à militari astutia, qua ad territãdos hostes noctu diuersis in locis ignes incenduntur vt ingens esse exercitus credatur. Ita Erasm. sed & alium hæc ψευδόπυρα vsum habuisse sciendum est.

C. Ψευδοραψοδίαι Hesychio sunt ψευδοεπῳδοί, qui falsò ῥαψῳδῶν ritu'ũ gerunt. Sed prioris scriptura suspecta est.

C. Ψευδοσέλληνον, ου, τό, dicitur ἡ ἀμαυρὰ σελήνη, id est luna obscura, teste Hesych. & Suida. videtur enim luna obscura esse fictitia & emẽtita, si cum fulgente cõferatur.

C. Ψευδόστομα, τά, Falsa & mentita ostia. de Istro apud Herodot. At Ψευδόστομος, si de homine aliquo dictum reperiatur, significabit, Qui mendaci ore est. Nam VERB. Ψευδοστομεῖν significat Mendaci ore esse, seu (vt Ouid. loquitur) Mendaci ore fallere, Mentiri. vt apud Soph. in Œd. Col. Μόνοις παρ' ὑμῖν θῦρον αὐθρώπων ἐγὼ Καὶ Θυμοικὲς καὶ τὸ μὴ ψευδοστομεῖν.

C. Ψευδόσφηξ, ηκος, ὁ, Vespa ementita & fictitia. At Plinius libro 30, cap. 11, Pseudosphecem vocant vespam quæ singularis volitat.

C. Ψευδοφαιδής, ές, ὁ καὶ ἡ, Adulterina luce splendens, vt luna. vulg. lex.

C. Ψευδόχρυσος, ου, ὁ καὶ ἡ, Aurum arte mentiens.

C. Ψευδάγχουσα, ης, ἡ, Herba quæ veram anchusam mentitur speciei similitudine. Plin. lib. 22, c. 20, Est & alia similis, pseudanchusa ob id appellata, à quibusdam verò anchusa aut doris, & multis aliis nominibus: lanugino fior & minus pinguis, tenuioribus foliis & languidioribus. Radix oleum non fundit, sed rubentem succum: & hoc ab anchusa discernitur. Eadẽ ferè Gorr. habet, q dicit herbã esse anchusæ onocleæ similẽ, verùm secũdum hanc Plinii descriptionem videri esse secundam anchusæ speciẽ quæ ὀνόχαλος & ἀλκιβιάδειος nũcupatur.

C. Ψευδάδελφος, ου, ὁ, Falsus frater, Qui fratris nomen mentitur. Paul. in epist. ad Cor. 1, c. 11, κινδύνοις ἐν θαλάσσῃ, κινδύνοις ἐν ψευδαδέλφοις. Et ad Galatas cap. 2, διὰ τοὺς παρείσακτους ψευδαδέλφους.

C. Ψευδάμαξις, Suid. ὁ ψευδόπλουτος, itémq; Hesych. qui tamẽ pri⁹ dixerat esse εἶδος ἀμπέλου, ἡ γραῦ εἰς αἶα δενδράδα θῦθεν ἄμπελον, vitẽ quæ arbustiua cõmodè fieri potest.

C. Ψευδαπόστολος, ου, ὁ, Falsus apostolus, seu Fictitius & ementitus apostolus, Qui apostoli nomen mentitur, Qui falsò sibi arrogat nomen apostoli. Paulus epist. ad Cor. 2, c. 11, οἱ γὰρ τοιοῦτοι, ψευδαπόστολοι.

C. Ψευδατράφαξις, Fictitia & ementita atriplex. Dicunt atriplicis agrestis genus esse odoris teterrimi, ab herbariis vulnariã appellari. loco sẽ Aristophanis Eq. Παιδαιωπαλαὶ ἡ βυκνὴ γ' ἄπασ' ἀκροκμῆν, ἢ γῆρεύ τα αὐτῷ ψευδατράφαξυος πλέα. Vbi schol. ψευδατράφαξυος tectè dictum ait pro ψευσμάτων, apud quem vide quomodo totus iste locus intelligendus sit.

C. Ψευδαττικός, ὄν, ὁ, Falsò Atticus, Fictitiè Atticus. i. nõ verè Atticus. Luc. in Solœc. καὶ Χρᾶσθαι δέ τινος εἰπόντος, Ψευδαττικον (ἔφη) τὸ ῥῆμα.

C. Ψευδαυτόμολος, ου, ὁ, Falsus seu fictitius transfuga, Qui transfugam se esse mentitur. i. Qui simulat se transfugam esse, quum tamen reuera sit explorator. Xen. καὶ ψευδαυτόμολοι εἰσὶν ὅτε χρήσιμον.

C. Ψευδεγγραφή, ῆς, ἡ, Falsa & ementita inscriptio. Ψευδεγγραφῆς δίκη, SIVE Ψευδεγγραφος δίκη, Lis aduersus quẽ fortasse instituta qui falsò nomen debiti inscripserit. Athenis τῶν δημόσια ὀφειλόντων τὰ ὀνόματα ἀπογράφουσι οἱ ταμίαι καὶ ὅσα ἕκαστος ὠφείλει. ἐὰν οὖν μὴ ὀφείλοντα ἐγγράψῃ τις, ἢ ὀφείλοντα μὲν ἐγγράψῃ, πλέον δὲ τῶν ὀφλημάτων, ἔστι τῆς ψευδεγγραφῆς ἐκφεύγειν, teste Suida, apud quẽ legitur & ψευδέγγραφος δίκη, & ψευδεγγραφῆς δίκη, quam ψευδεγγραφὴν vocat etiam ψευδῆ ἐγγραφὴν, falsam inscriptionem: quanimirum quæstor falso inscribit nomen alicuius in debitorũ catalogo, aut plus eum debere inscribit quàm reuera debeat. Harpocr. ψευδεγγραφὴν esse ait nomen δίκης οὗ εἰσίασιν οἱ γεγραμμένοι ὀφείλειν τῷ δημοσίῳ, ὡς κατὰ ψευσαμένου αὐτῶν τὸ ἐγγεγραμμένον ἐν τῇ τοῦ θεοῦ τῇ θεῷ κιβωτῷ σανίδι, ὡς ἀδικοῦς ἐγγεγραφότας ὀφείλειν τῷ δημοσίῳ: mentionémque fieri nominis huius in orat. Lycurgi in Aristogitonem, & Isæi aduersus Medontẽ. Cæterùm quæsierit aliquis quid inter se differãt ψευδοῦς ἐγγραφῆς seu ψευδεγγραφῆς δίκη, & δίκη βουλύσεως: quoniam Lycurgus ea διαφέροντα πθησιν. Forsan igitur ψευδεγγραφῆς ἐλάττονον οἱ μὴ ὀφείλοντες ᾖ, ἐγγεγράφεσθαι δέ φασι δοῦς: βουλύσεως autẽ, οἱ πάλαι μὲν ὠφληκότες, ἀποδόντες δέ, καὶ αὖθις κατ' ὀπθυλίων ψευδῶς ἐγγεγραφότες. Suid. Obiter igitur NOTANDA Βουλύσεως δίκη hoc loco, quæ intenditur quæstori qui denuo nomen inscripserit eius qui debitum persoluerat. Harpocr. tamẽ generalius esse ait ὅταν ἐγγεγραμμένος τις ὡς ὀφείλων τῷ δημοσίῳ δικάζηται τινὶ ὡς ὑδικήσας κατὰ τὴν ἐγγραφήν: huiusque ἐγκλήματος mentionẽ fieri à Demosth. or. 1, in Aristogitonem, Hyperidem verò or. 1, in Athenogenem, peculiariter vocabulum hoc vsurpare ὅτι ἐνέδρας καὶ ὅπλων ἕνεκα τοῦ χρήματα. Addit tamen idẽ & aliã significationem huius βουλύσεως, nimirũ βουλύσεως δίκην intendi dici ὅταν τις ὅπλων ἕνεκα τὴν τοιαύτην ἐπιβουλεύσῃ, ἐὰν τε ἀποθάνῃ ὁ ὑπβουλευθείς, ἐάν τε μή: & huius mẽtionẽ fieri in or. Isæi τοῦ Εὐκλείδου. Quæ apud Suid. quoque rursũ legũtur sua serie in Βούλευσις. Illius autem ψευδεγγραφῆς δίκην meminit etiam Poll. l. 8, dicens & ipse ψευδεγγραφῆς δίκην susceptam fuisse κατὰ τοῦ ὡς ὀφείλοντός τινος ἐνδείξαι ὑδῶν, εἰ ψευδῶς τεσυκοφαντηκότος ἀλόντος: latius aliquãto extendens q̃ Suid. & Harpocr. qui eam in quæstorẽ solùm instituì solitam innuunt.

C. Ψευδεστέφρα, ας, ἡ, Falsæ seu fictitiæ & simulatæ insidiæ, ad terrendos videlicet hostes. Xen. Hipparch. φοβεῖν γε μὴν τοὺς πολεμίους καὶ ψευδεστέφρας καὶ ψευδεβοηθείας καὶ ψευδαγγελίας ποιεῖσθαι. Ex eodem apud Suidã, ὡς δὲ ἐφοβοῦντο τοὺς εἰς Τραπεζοῦντα καταβάσιν, (φραιὴς γὰρ ὢν) ψευδεστέφραν ἐποιήσαντο.

C. Ψευδεπέω, ῶ, Falsa & mendacia loquor. vnde ψευδεπόσγεν apud Hesych. quod exp. ψευδολογήσγεν.

C. Ψευδεπίγραφος, ου, ὁ καὶ ἡ, Falsò inscriptus, Fictitium & ementitum gerens titulum. Apud Plutarchum legimus & φιλόσοφος ψευδεπίγραφος καὶ ψευδώνυμος pro eo q falsò gerit titulum & nomen philosophi. Affertur ET ψευδεπιγραφεῖν pro Falso nomine inscribere. Durum alioqui fuerit neutraliter positum pro Inscriptũ esse falso nomine & Fictitium gerere titulum.

C. Ψευδεπιχάρμαιος, ου, ὁ καὶ ἡ, Qui falsò tribuitur Epicharmo. Athen. lib. 14, τὰ δὲ ψευδεπιχάρμαια τοῦτο ὅτι πεποίηκασιν αὐδρες ἔνδοξοι. sed potius scribendum fuerit ψευδεπιχάρμεια.

C. Ψευδηγόρος, ου, ὁ καὶ ἡ, Qui mẽdacia dicit, Mendax. Ψευδολόγος, Hesych. Vtitur & schol. Theocr. suprà in ψεῦδος. SVBSTANT. Ψευδηγορία, ας, ἡ, Ipsa mẽdacii dictio. seu τὸ ψευδηγορεῖν, mendacium dicere. Alciphr. epist. 19, ἐστὶ δὲ τοῦ ὄντως τὴν ἀλήθειαν πιμῶντος, καὶ οὐκ ἂν ποτε ἐκείνος εἰς ψευδηγορίαν ὠλίσθησεν. VERB. Ψευδηγορέω, ῶ, Mẽdacium dico. Mentior. ψευδολογῶ, ψευδοεπῶ seu ψευδεπῶ, ψευδεμυθῶ, ψευδοτμῶ. Damascen. pag. 102, ὅχι, ὡς τινες ψευδηγοροῦσι, τοῦ τῆς ἐν παρθένου σαρκώσεως ὁ νοῦς λοιὼ θεῖ λόγῳ. Et apud Aristotelem Rhet. libro 2, ex tragico vel comico quopiam, Ἀλλ' εἰπερ ὄντιν ἐν βροτοῖς ψευδηγορεῖν Γίθανον, νομίζειν χρὴ γε καὶ τοιοῦτον Ἄπιστ' ἀληθῆ πολλὰ συμβαίνειν βροτοῖς.

C. Ψευδηρακλῆς, ές, ὁ, Fictitius seu ementitus Hercules, Falsò gerens Herculis nomen. Vel Mẽtiens Herculem specie oris aut habitu. Plutarch. De discern. adul. ab amico, ὡς τῷ ὀνόματι καὶ τῷ χρωμαῖα Μενάνδρου ψευδηρακλῆς τοιοῦτον πόλεμον κομίζων οὐ τοῦ ἀρχαίου ἰσχυρὸν, ἀλλὰ χαλκοῦν τινὰ πλάσμα καὶ δεδιττόμενον. SIC Ψευδαλεξανδρος, ET Ψευδεκτωνίνος, ET Ψευδοφίλιππος, ET Ψευδεδαμάσιππος, ET Ψευδονέρων. ET Ψευδοκάτων nominatus fuit quispiam ob similitudinẽ qua vnusquisque eorũ efficiebat vt is verè esse crederetur cuius speciem gerebat.

C. Ψευδησιόδειος, Qui falso tribuitur Hesiodo, vel Qui falsò creditur esse Hesiodi, Spurius inter Hesiodea. Cic. ad Attic. lib. 7, epist. 17, Et si illud ψευδησιόδειον (ita enim putatur) obseruo, Μηδὲ δίκην, præsertim in te, à quo nihil vnquam vidi temere fieri.

C. Ψευδήκειον, ου, τό, Fictitium & ementitum sepulchrũ seu conditorium, Vacuus loculus. κενοτάφιον, quod & κενήλεον apud Lycophr.

C. Ψευδορᾶν, Falso lumine intueri. v. l.

C. Ψευδορκᾶν, SIVE Ψευδόρκιος, Qui falsum iurat, Periurus. ὀπιόρκος. vel, Qui iuramentum fallit & frangit, ὁ τοῖς ὅρκοις seu τοῦ ὅρκια ψευδόμορος. Prius affertur ex Herodoti lib. 1. VERB. Ψευδορκέω, ῶ, Falsum iuro vel Iuramentum fallo. ὀπιορκῶ, Aristoph.

C. Ψευδυποβολιμαῖος, ου, ὁ, Falso suppositiuus, Qui reuera suppositiuus non est. vt qui fingitur simulatúrque esse suppositiuus. Nomen fabulæ à Crobylo conscriptæ, apud Athen.

C. Ψευδώνυμος, ου, ὁ καὶ ἡ, Falso nomen gerens, Falso nominatus, Fictitio & mentito nomine seu titulo vocatus. vt ψευδωνύμοις θεοῖς vocat Maximus apud Dionys. Areopagitam, gẽtilium deos seu dæmonas, fallissimè enim eis deorum nomen tributum fuit. Sic apud Plutarch. φιλόσοφος ψευδεπίγραφος καὶ ψευδώνυμος, qui falsò gerit titulum & nomen philosophi. Vt autem Maximus, ita Philo etiam ψευδωνύμοις θεοῖς vocat gentilium istos fictitios & ementitos deos. vt lib. 3 De vita M. οἱ τὴν ἀληθῆ θεὸν καταλιπόντες, τοῖς ψεῦδω ὑμνοις ἐδημιούργησαν, falsi nominis deos sibi finxerunt. Et aliquantò post, ψευδώνυμοι δ' εἰσὶ, γραφέων καὶ πλαστῶν τέχναις δημιουργούμενοι, falsa vocabula obtinẽtes. Hinc & aduerb. Ψευδωνύμως. quod vide suprà vnà cũ ipso nom. Ψευδώνυμος Tomi 2, c. 1336.

C. Ἀψευδής, Qui mendax non est, Verax: vel etiam Verus & minimè falsus. Vnde SVBSTANT. Ἀψευδεία, ας, ἡ, Veracitas, vel etiam Veritas, Suidæ ἀλήθεια. A Platone tribuitur vero philosophо. At apud Aristot. De mundo, ἡ τῶν ὡρῶν ἀψευδεία, pro Statæ & nõ aberrantes vices, Quæ nunquam fallunt. Item VERB. Ἀψευδέω, Non sum mendax, Non mẽtior seu fallo verbis, Verax sum. Vtitur Demosth. in epist. ad Heracleod. & Xenophon Pædiæ 5, vbi ei opponit ἀληθεύειν.

C. Φιλοψευδής, ές, ὁ καὶ ἡ, Mendaciorum amans, Qui mẽtiri amat, vel fallere verbis. Homerus Iliad. μ, Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά νυ καὶ σὺ φιλοψευδὴς ἐτέτυξο.

Ψευδαλέος, ου, ὁ, idem cum ψευδής, Falsus, Fictitius, Ementitus seu Mentitus, Spurius. Nonn. γνῶτι ψευδαλέοι, non germani fratres, seu fictitii. Affertur ET Ψευδάλιος pro Mendax. Apud Hesych. ψευδάλμον quoque legitur, expositum itidem ψευδές.

Ψυθω etiam pro ψεύδομαι dici ex Hesychio cognoscim⁹, ἔψυθεν afferente pro ἐψεύσατο. VNDE Ψύθος, εος, τὸ, idem quod ψεῦδος. quanquam Eustathius & alii id Dorico more ex ψεῦδος factum velint, exempto ε, & ο verso in θ. Itidémque idem grammaticus pagina 1562, ex Heraclide tradit ἔψω ab ἔδω deductum esse, Dorum more, οἱ (inquit) καὶ τὸ μαθὼν μαθὼν λέγουσι, καὶ τὸ ψῦδος ψῦθος, ἀφαιτοῦντες τὸ ε. Suidas ψῦθος expon. non solùm ψεῦδος, sed etiam adiectiuè ψευδὲς, afferens ex Callimacho, — καὶ σὺ ψῦθος ἄνομ' ἔκυπα, pro ψευδές. Apud Hesych. oxytonos legitur ψυθός, quod & ipse exp. ψεῦδος, item & ψυθυρος, susurro seu susurrator. Ex quo ψῦθος est VERBVM Ψυθίζω, Susurro, vel Susurra lingua murmuro. idem enim ψιθιζομθίων affert pro γογγυζόντων. Inde autem VERBALE Ψυθιστὴς, Susurrator seu Susurro. ψιθυριστὴς eidem. quoniã plerunq; eiusmodi susurratores seu susurrones mendaci lingua deferunt aliquem.

Præterea verò Eustathius EX Ψυθρὸς per syncopen esse FACTVM Ψυθρὸς ait, sicut ψῦθος ex ψεῦδος deriuatum idem cum aliis tradit. significat certè Falsus, Fictitius, Ementitus, vt Hesych. quoque testatur, ψυθρὰ afferens pro ψευδῆ, & ψυθρὸν itidem pro ψευδές.

Ψῆφος, ου, ἡ, Lapillus, Calculus. Apud Diosсoridẽ pro lapillo pretioso, seu gemma: vbi scribit, λίθος ὅστιν ἢ παὶ ψήφοις οἱ δακτυλογλύφοι σμήχουσι. Sic & apud Athenæum. Hanc tamen significationẽ habere existimatur potius Ψηφίς. quanuis alioqui cõpos. πολυψηφίς, ῖδος, ὁ & ἡ, ab vtrolibet esse possit. Hes. certè ψηφῖδες exp. per ψῆφοι, addens, μικροὶ λίθοι. Sed (nequis fallatur) ψῆφον generaliter etiã de quouis lapillo dici, (magis tamẽ propriè de eo lapillorũ genere qui arenæ permixti sunt) ostendit apertè hic locus Herodoti in Thalia, p. 104 meæ editionis, vbi describens quantũ esset inter Ægyptiorum & Persarum capita discrimen, his verbis vtitur, αἱ μὲν τῶν Περσέων κεφαλαὶ εἰσὶ ἀσθενέες οὕτω, ὥστε εἰ θέλεις ψήφῳ μόνῳ βαλέειν, διαπτρανέεις· αἱ δὲ τῶν Αἰγυπτίων, οὐτω δὴ τι ἰσχυραὶ ὡς μόγις κε λίθῳ παταξας διαῤῥήξειας. id est, Sed Persarum capita adeo fragilia sunt vt, si velis ferire, vel solo calculo perforare possis: Ægyptiorum autem, ita firma, vt ea vix ictu lapidis elidas, vt vertit Valla.

Ψῆφος, Scrupus, (vt apud Fabium, Scæuola quum in ludo duodecim scruporum calculum prior promouisset) Calculus quo luditur. Plutarch. in lib. De def. orac. τὸν δὲ κύβον, ὡς τῶν ἐν παιδιᾷ ψήφων, ὑφῃρεῖται, vt in calculorum lusu. Poll. libro 9, quo in loco τοῦ τῶν ἐν συμποσίοις παιδιῶν agit, ἐπειδὴ δέ, inquit, ψῆφοι μόνοι εἰσὶ πωοῖ.

Ψῆφος, Calculus quo in computando vtimur. Vnde est ψηφίζω pro Computo.

Ψῆφος, Calculus quo suffragiũ fertur in comitiis, & Calculus iudicialis. Erat autem ψῆφος λευκὴ, & ψῆφος μέλαινα: & λευκὴ quidem (id est albus, seu candidus calculus) dicebatur etiam ἡ σώζουσα, item ἡ ἐλεοῦσα, & πλήρης. at verò ἡ μέλαινα (id est niger) ἡ αἱρεοῦσα, seu καθαιροῦσα. Plutarch. in Alcib. & in Apophth. μήπως ἀγωνίσασα τοῦ μέλαιναν αὐτῇ τῆς λευκῆς ἐπενέγκῃ ψῆφον. Idem in Coriolano, ὡς θ' ἅμα τοῦ λαβόντα ἀποθέσεσθαι τοῦ ὀργοῦ. Idem in lib. De laude propria quæ inuidia caret, οὐδὲ τοῖς ψήφοις αἰαλαβεῖν ἐπ' αὐτὸν ὑπέμειναν. Lysias, τοῦ δὲ ψῆφον οὐκ εἰς καδίσκους, ἀλλὰ φανεραὶ δοῦναι τοῖς τραπέζαις τοῦτο, ἔδει ἡθεῖν, τοῦ μὴ καθαιροῦσαν, ὅτι τοῦ ὑστέραν, τοῦ δὲ σώζουσαν, ὅτι τοῦ πρεσβυτέραν. Quem tamen locum affert Bud. postquam dixit τοῦ καθαιροῦσαν ψῆφον esse sententiam damnatoriam. Fit autem mentio & τῆς πεῤῥυπωμένης ψήφου apud eundem Lysiam, & apud Æschinem.

Ψῆφος sæpe pro ipso suffragio seu ipsa sententia: quoniam calculo ferebatur. Hinc ἴσαι ψῆφοι, quũ adeò quasse sententias iudicum significare volebant. Demosth. in Ctesiph. καὶ ἴσαι αἱ ψῆφοι αὐτῷ ἐγένοντο. εἰ δὲ μιᾷ μόνον μετέπεσεν, ἐσωθήσετ' αὖ, ἢ ἀπεθανεν. Variis autem verbis hoc nomen iũgitur. Dicitur enim ψῆφον φέρειν, seu διαφέρειν, siue ὑπιφέρειν & ψῆφον τιθέναι. Præterea ψῆφον τοῦ τιθέναι, & ἀναδιδόναι, & ὑπιτρέπειν, atque alia. Demosth. τοῦ τοῦ ψῆφον οἴσετε νῦν ὑμεῖς, Suffragium feretis, Sententiam feretis. Isocr. autem in orat. τοῦ ἀνεπδόσεως, composito διαφέρειν vsus est, τοῦς τοῖς μέλλοντας τοῦ αὐτῷ τὴν ψῆφον διοίσειν. Vsus fuerat ante eum Eurip. & quidem nõ cum τοῦ, sed sequente particula εἰ, in Oreste, — κυρία εἰ' ἢ εἰ' ἡμέρα. Ἐν ᾗ διοίσῃ ψῆφον Ἀργεία πόλις Εἰ χρὴ θανεῖν νῷ. Illud autem ψῆφον ὑπιφέρειν itidem pro Sententiam ferre ex

Aphthonio citatur. sed hoc cōpositum propter præpositionem ὀλὶ, videtur potius damnatoriæ sententiæ conuenire. Ex Isocrate affertur & ψῆφον φέρειν pro Sententiam ferre. Ψῆφον θέσθαι (vt dicitur γνώμην θέσθαι) apud Demosthenem, τὸ δίκαιον καὶ ὀρθὸν θεῖναι τὴν ψῆφον ἐξῆς αἴτιος ἔσται. Apud eundem, ψῆφον ἀναπίπτειν ἔθεντο. At τιθέναι ψῆφον, siue ἀναδιδόναι, sicut & ἐπιτρέπειν ψῆφον, est Ferendi suffragia potestatem facere, Mittere in suffragia, vel Permittere iudicibus vt sententiam dicant. Demosth. πολὺ ἀναπίπτειν ποτὲ Θηβαίοις ψῆφον ἔθεντο ὑπὲρ τοῦ ἡμῶν, ἐπὶ αἰδραποδισμοῦ τιθέντες. Mittere in cōsilium iudices (inquit Budæus annot. prior. in Pandectas) à Græcis Ἐπιτρέψαι τὴν ψῆφον dicitur, id est Calculum permittere: Προθεῖναι ψῆφον, Calculum proponere, Cēsendi potestatem facere: (quo Demosthenes vtitur) Ψῆφον ἐπαγαγεῖν. Thucyd. ψῆφον ἐπήγαγον τοῖς ξυμμάχοις πᾶσιν, Censere eos iusserunt, & opinari, vt nunc loquimur. Accipit autem hoc Opinari ex sermone Gallico: in quo id significatur verbo Opiner. Illud autem ἀναδιδόναι ψῆφον affertur ex Plutar. in Graccho. At verò ἀποδιδόναι παῖς ψήφους alio sensu ex eiusdem Romulo, Ταύτας αὖτις ἀποδοῦν τῷ Θησεῖ παῖς ψήφους, In hoc quinis Theseo suffragetur. Sed suspecta hæc interpretatio esse possit. Inuenitur etiam vicissim λαμβάνειν ψῆφον seu ψήφους. vt ψήφους λαβεῖν πλείους, apud Chrysost. Plura suffragia accipere, seu obtinere. Dicitur etiam aliquis ἐρχεσθαι ὑπὸ τὴν ψῆφον, Aleam iudicii subire. Dicitur denique & ἀλῶναι ψήφῳ. vt ἁλῶναι μιᾷ ψήφῳ. Vide Ἁλίσκομαι. Aristoph. autem in Acharn. iocose dicit ψήφῳ δακεῖν, pro Damnare suffragio suo, quasi mordendo: (vbi ψήφῳ in propria etiā significatione accipi potest pro calculo) Τῶν τ' αὖ γερόντων οἶδα τοὺς ψυχὰς, ὅτι Οὐδὲν βλέπουσιν ἄλλο πλὴν ψήφῳ δακεῖν. vbi annotat scholiastes, eum Athenienses κωμῳδεῖν, ὡς φιλοδίκους καὶ θέλοντας καταδικάζειν ἑτοίμους. Erasmus prouerbialibus dictis illud annumerauit, (quod tamen dubito an prouerbiale fuerit) annotans dici ψήφῳ δάκνειν, id est Suffragio mordere, qui suffragio lædunt aut vlciscuntur hominem. Nullum tamen alium quàm hunc affert locum. Eidem prouerbiale est & quod suprà relatum fuit, ἴσαι ψῆφοι, id est Æquales calculi. Item, λευκὴν ψῆφον τιθέναι, Album calculum addere, pro Approbare. Vide & Κόννου ψῆφος apud eundem. Sciendum est porro ψῆφον reddi etiam posse Punctum, ea in significatione qua dicitur Punctum ab Horatio in hoc versu, Omne tulit punctum qui miscuit vtile dulci.

C. Ψηφοδέτης, ου, ὁ, q.d. Calculorum ligator, seu colligator. Videtur autem hæc vox ad lusorios calculos pertinere. In v.l. & quidem in primis etiam, redditur Tessellarius. sine autore.

C. Ψηφοκλέπτης, ου, ὁ, q.d. Calculorum fur. Pro præstigiatorum quodam genere, vel iis qui in calculorum seu latrunculorum lusu latrocinio & peritia cæteros falleret. v.l. ex Athen. l. 1. Vide Ψηφολόγος & Ψηφοπιός.

C. Ψηφολόγος, ου, ὁ, Circulator qui celeritate oculos spectantium fallit, vt interpr. Bud. (Intellige autem de celeritate mouendi seu versandi calculos) Ab eodem exponitur etiam Calcularius circulator. Vide Suidam: ex cuius verbis quidam coniiciunt eundem esse ψηφολόγον qui & ψηφοκλέπτης dicatur. Legitur ETIAM Ψηφολογικός, id est pertinens ad ψηφολόγους. Apud Greg. λόγοι ψηφολογικοὶ, Verba qualia sunt eorum qui ψηφολόγοι appellantur, Verba circulatoribus calcularibus conuenientia, Verba circulatoria. Gregor. in ἐπιστ. 2, ἐξῆλθε δὲ ὡς νικηφόρος, καὶ πολλά σου τὴν ἀλουργίδος καὶ τὴν λόγον καταγελάσας ὡς ψηφολογικῶν καὶ γελοίων. Suidas autem ψηφολογικοὶ cum ψηφολόγοι confundit, si non mentiuntur eius exemplaria. At VERB. Ψηφολογεῖν non tantùm est artem illam circulatoriam exercere, sed videtur etiam significare Sternere Mosaico opere & vermiculato, Tobiæ cap. vlt. inquit Bud.

C. Ψηφοπάικτης, ου, ὁ, Qui calculis ludit, Qui calculis ludēdo fallit. (Vix enim ausim interpretari, Qui calculis deludit, id est per calculos) atque ita sequetur significationē proximè præcedentis compositi. sicut nimirum à Suida ψηφολόγοι dicuntur esse οἱ ψηφοπάικται. A Budæo ψηφοπάικτης redditur Præstigiator calcularius: afferente hunc locum, Ἀείστων ἔλεγε τοὺς διαλεκτικοὺς ἐοικέναι τοῖς ψηφοπάικταις, οἵτινες χαλεπῶς τοῦ λογίζονται. Quilocus malè intellectus, occasionem huius interpretationis fortassis præbuit, (quæ in v.l. habetur) Impostor, vt qui fallaci ratiocinatione scitè ac lepidè hominibus imponit. Apud Pollucem legitur etiam VERB. Ψηφοπαικτεῖν, quod quum propriè sonet Calculis ludendo fallo, (absolutè videlicet positum) ibi reperitur accusatiuo iunctum, ex Lysia (si modò eius est oratio aduersus Autoclem) ψηφοπαικτοῦσι τὸ δίκαιον. Videtur autem ψηφοπαικτεῖν, ita vsurpatum, significare, Illudere vt solent præstigiatores calcularii.

C. Ψηφοποιὸς, οῦ, ὁ, q.d. Suffragiorum confector, Qui suffragia conficit, Suffragiorum artifex. Sophocl. in Aiace, pag. 64, meæ editionis, Κλέπτης γὰρ αὐτὸ ψηφοποιὸς εὑρέθης. vbi vocem ψηφοποιὸς à cudendis suffragiis factam esse tradit Cam. qui etiam vertit hunc versum ita, Fur enim ipsius sententiarum artifex repertus es. Eustath. putat ex hoc versu patere significationem nominis ψηφοκλέπτης. Eum vide pag. 1601.

C. Ψηφοφόρος, ου, ὁ & ἡ, Suffragii lator, seu suffragiorum, Qui fert suffragium, seu sententiam. VNDE Ψηφοφορία, Suffragii latio, seu suffragiorum, aut sententiæ. Quidam apud Aristot. interpr. Calculare suffragium. In v.l. redditur Calculi, in hoc eius loco, διὰ ψηφοφορίας τὰς κρίσεις γίνεσθαι, calculis ferri sententias. Sed reddi etiam potest Iudicia exerceri latione suffragiorum, id est ferendo suffragia. Item VERB. Ψηφοφορέω, ῶ, Suffragium fero, Sententiam fero. Vtitur Lucian. in dial. qui inscribitur δὶς κατηγορούμενος, & alibi. Ex Dionys. Halicarnass. affertur cum accus. personæ pro Suffragio meo creo. Bud. ψηφοφορῶ interpretatur etiam Suffragium fero in cadiscum: cuius significationis exemplum desidero.

C. Ἄψηφος, ου, ὁ & ἡ, Suffragio carens. Hoc certè sonare videtur vox, si vocabuli ψῆφος & literæ α στέρησιν significantis vim exprimere velimus. Hesychius tamen habet, Ἄψηφον, πολὺ, μέγα, ἰσχυρόν. sed quin supposititia sit vox hæc ἄψηφον pro quapiam alia, neminem inficiatum existimo.

C. Ἰσόψηφος, ου, ὁ & ἡ, Qui par est in suffragio ferendo, Cuius suffragium seu sententia paris est autoritatis. Thucyd. lib. 3, καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, οἷς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσόψηφον ὄντος, quum eius sententia paris autoritatis nō esset. Valla tamen ἐκ ἰσόψηφον dici hic putauit eum qui numero sententiarum esset inferior, seu qui parem numerum sententiarum non haberet: vt eius verbis vtar, ita reddentis illum locum, Brasidàque (vt fertur) Alcidam ad hoc adhortante, sed parem numerum sententiarum non habente. Eodem libro, ἅμα μὲν δὲ μαρτυρίῳ ἐχρῶντο, μὴ αὐτοῖς τε ἰσόψηφοι ἄκοντας, εἰ μὴ πεῖσαι οἷς ἐπῄεσαν, ξυστρατεύειν. Hic autem idem interpres ἰσόψηφοι vertit Qui idem haberent autoritatis: sed nimiū latè patet huiusmodi interpretatio. In illo priore loco Vallam sequutus est Bud. à quo ἰσόψηφοι exponitur etiam Eodem iure existentes in suffragiis ferendis, vel in censendo: item Qui totidem sententias tulerunt, vel totidem suffragia. Quinetiam affert ἰσόψηφοι σύμμαχοι ex Thucydide, pro sociis qui eiusdē sunt autoritatis, Qui æquis legibus sunt fœderati. HINC Ἰσοψηφία, ας, ἡ, Par autoritas seu idem ius in suffragiis ferendis. Aut, Suffragium seu suffragia paris autoritatis. Redditur etiam, Par numerus suffragiorum.

Ἰσόψηφοι versus quidam apud Homerum appellati fuerunt, vt patet ex hoc Gellii loco, lib. 14, cap. 6, Id etiam istic scriptum fuit, qui sint apud Homerum versus ἰσόψηφοι, & quorum ibi nominum reperiatur θέσις: & quis adeo versus sit qui per singula vocabula singulis syllabis increscat. Existimāt autem quidam ἰσόψηφοις fuisse vocatos qui pari quadam grauitate scripti essent: quibus ego non facilè assentior. Anthologiæ epigramm. lib. 6, extant carmina quædam quæ ibi appellantur ἰσόψηφα, & Leonidæ Alexandrino tribuuntur. Vbi Brodæus ἰσόψηφα epigrammata vocari scribit quæ totidem versibus constant, vt videlicet illa quæ

ternis. Suspicor autem huius expositionis occasionem dedisse illi hoc distichum quod ibi inter illa quaternis versibus scripta epigrammata habetur, Εἷς τοῦς ἕνα ψήφισιν ἱστάζεται, οὐ δύο δοιοῖς· Οὐ γὰρ ἐπ' ἐσχάτῳ τὴν δολιοχαρακίζω. (vbi animaduertendus est vsus VOCIS Ψῆφοι) Possent certè epigrammata ἰσόψηφα dici ea etiam quæ versibus ἰσόψηφοις constarent.

C. Ὁμόψηφος, ου, ὁ & ἡ, Cuius idem est suffragium, Cuius eadem est sententia. Sed apud Herodotum ὁμόψηφος, Adnumeratus in ferenda sententia, Censendi locum obtinens cum aliis: ἰσόψηφος autem Thucydidi, Par in ferenda sententia. B.

C. Πολύψηφος, ου, ὁ & ἡ, Qui multa æquat suffragia, propter dignitatem, vt interpr. Bud. in hoc Luciani loco, ὁ πολυψηφότατος ὢν παιδείᾳ σύ γε, καὶ μάλιστα ὅσῳ τὴν δύνοιαν ἀεὶ καὶ σώζουσαν φέρεις. Quæ interpretatio magis mihi placet quàm ea qua πολύψηφος dicitur esse Qui multos calculos mittit & suffragia, & quidem apud eundem Lucianum: sed non allato loco. Existimo autem esse illum ipsum quem hic legis. AT VERO Πολυψηφία ab eodem exponitur apud Thucydidem, Multitudo suffragia ferentium, & censentium: vbi ille scribit, ἀδυνάτοι ὄντες, καθ' ἓν ῥυόμενοι, διὰ πολυψηφίαν, ἀμωμώτατα, οἱ ξύμμαχοι ἐδουλώθησαν.

C. Σύμψηφος, ου, ὁ & ἡ, Cuius idem est suffragium, Cuius eadem est sententia. Quæ interpretatio data fuit & nomini ὁμόψηφος. verùm affertur & alia huius vocabuli interpretatio: at σύμψηφος passim significationem istā habet. Redditur etiam Adstipulator, Suffragator. Iungitur autem datiuo personæ: interdum datiuo personæ simul & genitiuo rei. vt apud Platonem De rep. lib. 2, σύμψηφός σοι εἰμὶ τοῦτου τοῦ νόμου. Ex eodem sine casu, συμψηφοις λαμβάνω, Accipio eos adstipulatores, id est Habeo eos adstipulatores. Quod nihil aliud est quàm Mihi adstipulantur.

Ψήφινος, ου, ὁ & ἡ, Qui calculis constat, Qui est ex calculis, seu Factus ex calculis. Hoc enim puto istud adiectiuum significare, (vbicunque reperiatur) respiciendo ad alia quamplurima in ινος itidem desinentia. At vulg. lexica, interpr. Sapiens: manauitque iam inde à primis lexicis hæc interpretatio: quam ego vt miror, ita etiam aliis mirandam relinquo. Nisi fortè suspicandum sit ψήφινον appellatum fuisse sapientem, quòd suffragium ferre, sit vel certè esse debeat sapientis: vt ψήφινος intelligatur qui de multis rebus ferre solet suffragium. Quæ tamen à me ioco potius quàm seriò dicta existimari velim. Si enim ingenuè quod sentio dicendum est, crediderim potius ψήφινος errore quopiam irrepsisse in locum alius vocabuli quo sapiens significabatur.

Ψηφίζω, (q.d. Calculo: si ex Gallico nostro Calculer, fingere liceat Latinum Calculare. quod Gallicum tamen ex illo Latino manasse credibilius est, verùm recentioribus tantùm, aut saltem nonnullis eorum vsitato. Vegetius quidem certè eo vsus esse fertur: sed videndum an in illa significatione. Apud Martialem autem eius verbale Calculator extat) Calculos subduco, Calculis cōputo: & generaliter Computo, Supputo. Epigr. lib. 2, pag. 184, meæ editionis, Ζῆλ' ἡ ψῆφος τοῦ τὸ ψηφίζοντος ἐπαίων. Lucillius in eadem pagina, Ψηφίζων λ' αὐέκειτο πόσον δώσῃ διεχθεὶς Ἰνδοῖς μισθὸν, καὶ τὴ νοσῶν δαπανᾷ, Supputans quantum mercedis daturus esset medicis vbi cōualuisset. In pag. proxime illam præcedente, sine adiectione vsus est Antiphanes, (sicut in illo primo exemplo vsurpari vides) Ψηφίζεις κακόδαιμον. vbi subaudiendum esse videtur τοὺς τόκους, (vel tale quid) Supputas vsuras tuas, id est quæ tibi debentur, Subducis rationem tuarum vsurarum. Subiungit enim, ὁ δ' χρόνος, οἷς τόκον, οὕτω Καὶ πολιὸν ἥκει γῆρας ἐπαθροῦν. In Apocal. Ioannis legimus, ψηφίσειν τὸν ἀριθμὸν. apud Lucam, cap. 14, ψηφίσειν τὴν δαπάνην, computare sumptus qui in rem aliquam faciendi sunt. Aristoph. in Vespis, Καὶ θεῶν μὲν λόγοισι φαύλως μὴ ψήφοις, ἀλλ' ἀπὸ χειρός. vbi schol. annotat, solitos veteres λογίζεσθαι ψήφοις: vnde esse ψηφίζειν. Quibus addit, νῦν δὲ καὶ παῖς δικαστικὰς ψήφους θεῖς ὁ παίζει. Intellige autem illud νῦν de eo quod ibi fit apud Aristoph. Simulque NOTA Ψῆφοι δικαστικαὶ vno in loco, & Ψῆφοι sine adiectione in altero positum.

Ψηφίζω pro ψηφίζομαι, Decerno, Statuo. Apud Sophoclem pag. 27, meæ editionis, dicit Aiax, Κεἰ μὴ τόλμ' ὄμμα καὶ φρένες διάφοροι Γνώμης ἀπῆξαν τῆς ἐμῆς, οὐκ ἂν ποτε Δίκην κατ' ἄλλου φωτὸς ὧδ' ἐψήφισας. vbi schol. annotat esse pro ἐψηφίσαντο. Cam. interpr. Haud vnquam ius in alium mortalem hic statuerent. Alii (satis audacter δίκην interpretantes Sententiam) reddunt, Nunquam sententiam aduersus alium virum pronuntiassent. Id est, Sententia quam aduersus me pronuntiarunt, vltima eorum sententia fuisset. id est, nunquam vllam aliam pronuntiassent. Sed ὧδε fortassis est potius Sic, Hoc modo, quàm Hic. Apud Herodianum quoque obseruatione dignus est vsus huius actiuæ vocis pro passiua: lib. 2, καὶ πᾶσαν τὴν ἐξουσίαν ἐγὼ καὶ οἱ λοιποὶ πάντες ψηφιζόμεθά σοι δίδοντες, Summam tibi potestatem decernimus, vt vertit Polit. Sed suspectus hic locus esse possit, quum non alii solùm scriptores, sed & hic ipse vocem passiuam alibi vsurpet, & quidem cum similem etiā significationē habētibus accusatiuis: quum ita scribit, ἡ δὲ συγκλητος πάσας τὰς ἡμᾶς ἐψηφίσατο αὐτῷ, καὶ θεσπῳδείας ἀπὸ τῶν ἐθνῶν τῶν κεχειμαρρώνων. vbi Polit. reddidit itidem verbo Decernere.

HINC Ψηφιστὴς, οῦ, ὁ, Calculator, (quo vti Martialem dictum est) Computator, Supputator.

Ἀψήφιστος autem vide post Ψηφίζομαι.

Ψηφίζομαι, Calculo meo seu suffragio aliquid statuo, aut decerno. Aut etiam simpliciter Decerno, Scisco. Interdum cum accusatiuo, interdum cum infinitiuo. Thucyd. lib. 1, ἐψηφίσαντο ἃ ἐκέλευε, Decreuerunt quæ iubebat. vel potius, quæ suadebat, vel quæ faciēda esse monebat. aut, ad quæ facienda hortabatur. Quidā interpr. In eius sententiam decretum fecerūt. Plutarch. in Sylla, ἀπραξίας ὧν διὰ ζῶντα τὴν ὑπὸ τῶν ψηφισαμένων, quum propter hæc consules iustitium decreuissent. Idem in Publicola, οἷς δεινὸν ἦν ἐρῶ διὰ φυγῆς ψηφίσασθαι. Et ψηφίζεσθαι πολιτείαν τινὶ, Decernere alicui ius ciuitatis, Decreto ius ciuitatis illi dare, seu donare. Et ψηφίσασθαι τὸ πόλεμον, Decernere bellum. Quidam interpr. etiam, Suffragia dare de bello mouendo. Huic simile est apud Plutarchum in Pericle, ψηφίζεται τὴν εἰς Σάμον πλοῦν. Ex Plat. Apol. ἐὰν πείθω ὑμῖν μηδὲν πιεῖν τοῦδε τοῦ νόμου, καὶ ἐὰν πείθω ἐψηφισάμην. Cum infinitiuo autem, vt in hoc Demosth. loco, ex orat. quæ περὶ Πολυκλέους scripta est, ὧν ἀκούοντες ὑμεῖς ἐψηφίσασθε, τοὺς τε ναῦς καθέλκειν τοῖς τριηράρχοις, καὶ τοῖς βουλευταῖς καὶ τοῖς δημάρχοις καταλόγους ποιεῖσθαι τῶν δημοτῶν, quibus auditis, sciuistis vt trierarchi naues deducerent, & senatores cum demarchis nautas crearent, &c. B. Apud Appianum Bellorū ciuil. lib. 4, ἐψηφίσαντο πολεμίους, decreto hostes esse declararūt. Ex Xenoph. ψηφίζεσθαι ὥστε μὴ ἴσον ἕκαστον τυγχάνειν, decernere ne singuli sint eodem iure. Affertur verò & præpos. πρὸς iunctum, item præpositioni περὶ. ex Demosth. ψηφίζομαι περὶ τοῦ χρόνου τοῖς νομοθέταις, Decretum fero legumlatoribus, Tempus cōstituo legumlatoribus. Ex eodem ψηφίζομαι πρός σε, Decretum fero aduersus te. At verò ψηφίζομαι πρὸς τὸ τῆς πόλεως ἀξίωμα apud eundem, Pro vrbis dignitate decerno.

Ψηφίζεσθαι dicitur etiam iudex quum fert sententiam. Aristoph. Vespis, ψηφιζομένων ὁ πλεῦστος, sententiam ferentium vltimus. Demosth. aduersus Olympiodorum, ψηφισαμένων δὴ τοῦτο τῶν δικαστῶν, quum hæc censuissent iudices, vt Bud. vertit, pag. 161, Comm. In alio autem eiusdem operis loco, ex eodem oratore affert, οὐ θεῖναι τὸ δίκαιον ἀξιῶ μοι ψηφίσασθαι τὸ δίδ δίκασμα, pro Adiudicare mihi quod intendi.

Ψηφίζεσθαι cum datiuo personæ, pro σύμψηφον εἶναι, Suffragari, Adstipulari, Eiusdem sententiæ esse, ex Philostrati Heroicis. Chrysost. in 4 caput epistolæ ad Rom. τὸν Δαβὶδ εἰσάγων αὐτῇ ψηφιζόμενον, ab ea pronuntiantē, Bud. Idem Chrys. καὶ τὸν Δαβὶδ εἰσάγει ψηφιζόμενον τοῖς εἰρηνικοῖς. Ex eiusdē opusculo περὶ ἱερωσύνης affertur, ψηφίσασθαι τοῖς κατηγόροις, Sententiam ferre pro accusatoribus, Suffragari accusatoribus.

Ψηφίζεσθαι pro καταψηφίζεσθαι, Condemnare ex Bud. affertur in vulg. lex. sed siue Bud. siue alius huius inter-

pretationis sit autor, eam aliquo exemplo confirmari mihi postulem.

Ψηφίζεσθαι, Calculum in vrnam mittere. Bud.ex Xenoph. in Hellen. γνοὺς ὁ Κεπίας ὅτι εἰ ὀλιγαρέσῃ τῇ βουλῇ διεψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, αἰσχυνθείη.

PARTIC. autem Ἐψηφισμένος ET Ψηφισθείς, pass. signif. posita sequuntur illam significationẽ cui primus locus datus fuit.nam vt ψηφίζομαι dixi esse Decerno,ita Ἐψηφισμένος siue Ψηφισθείς est Decretus. Isocr. τὰ περὶ τῆς εἰρήνης ψηφισθέντα, quæ de pace sunt decrera. Appian. Bell.ciuil.lib.5, ὁ δὲ Καῖσαρ ἔπεμπεν Λέντυλον ὅτι τὴν ἐψηφισμένην αὐτοῖς Λιβύην, in Libyam quæ decrera illi erat, siue decreto attributa, aut assignata. Sed ἐψηφισμένος actiua etiam significatione positum inueniri existimo pro ψηφισάμενος: quod nequaquam de altero illo participio ψηφισθεὶς dicere aulim.

Ψήφισμα, ατος, τὸ, (Psephisma, apud Cicer. & Plin.iuniorem) Decretum, Scitum, Plebiscitum, Rogatio à populo scita. aut etiam Rogatio sine adiectione. Apud Demosth.ψηφίσματα & νόμοι simul ponũtur, in hoc loco, Pro cor. τοῖς ἐμοῖς ψηφίσμασι καὶ νόμοις καὶ συνθήκαις ἅπαντα διῳκεῖτο. (Sic apud eundem κατὰ νόμον & κατὰ ψήφισμα simul habentur, oratione in Timocr. καὶ εἴ τινι τῶν ὀφειλόντων τοῦ δημοσίου συνεπέπειτο κατὰ νόμον ἢ κατὰ ψήφισμα δεσμοῦ, ἢ τὸ λοιπὸν συνεπιπθῇ, εἴθ' αὐτῷ ἢ ἄλλῳ τινὶ ὑπὲρ ἐκείνου ἐγγυῶσι καταστῆσαι τὸ ὀφλήματος, Quòd siquis eorum qui reliqua aut æs alienum quouis modo cõtraxerunt, aut pecuniæ damnati sunt, aut legis sanctione, aut plebiscito, nexu mulctatus est, &c. Ita Bud. qui apud eundem, γράφω ψήφισμα βουλεύων, vertit, Quum essem tum senator, rogationem tuli. Sic apud eundem in or. Pro cor. καὶ σὺ δεῖξον Αἰσχίνη, ποῖον ἐγὼ γράψας ψήφισμα, ἀπόν εἰμι τῶν πολέμων. Idem τὰ δόξαντα vocat ea de quibus γράφεται τὸ ψήφισμα. Ita enim Olynth 3, ψήφισμα οὐδενὸς ὄντ' ἄξιον, αὖ μὴ προσγίνηται τὸ ποιεῖν ἐθέλειν τά γε δόξαντα προθύμως ὑμᾶς. Dicitur etiam ψήφισμα sequente περὶ cum genitiuo rei: vt in eadem oratione, οὐδὲ ἔστιν οὔτε μεῖζον οὔτ' ἔλαττον ψήφισμα οὐδέν, Αἰσχίνη, περὶ τῆς συμφερόντων τῇ πόλει. Apud Demosth.autem cum eadem præpos.habẽte genitiuum personæ,lib.1, προσύλλογον τὸ περὶ Μετδρέων ψήφισμα καθελοῦσι μὴ αὐ γενέσθαι πόλεμον, Si plebiscitum, quod de Megarensibus tulerant, abrogarẽt. Ex eodem affertur & ψήφισμα Μετδρέων pro τὸ περὶ Μετδρέων. Quòd siquis qualia fuerint ψηφίσματα nosse cupit, multa illi Demosthenes suppeditabit.

Ψήφισμα diis etiam tribuitur, & deabus: vt si dicas Deorum decretũ, seu dearum. Empedocles apud Plutarch.in lib. De exilio, Ἔστι π ἀνάγκης χρῆμα, θεῶν ψήφισμα παλαιόν. Quum versum, apertè mendosum, hoc modo restitui posse arbitror,(donec aptior aliqua emendatio inueniatur) Ἔστιν ἀνάγκης χρῆμα, θεῶν ψήφισμα παλαιόν. Aristoph.in Vespis, ἵν' εἰδῇ ἢν μὴ παπῖν τὰ παῖν θεῶν ψηφίσματα. pro μωσήεια, vt vult schol.

HINC Ψηφισματώδης, Ad decretum pertinens, aut Decreto similis, si spectentur aliorum quorundam significationes hanc terminationem habentium. Sed apud Aristot.Ethic.lib 5,cap.7, ἔτι ὅσα ὀπὶ τοῦ καθ' ἕκαστα νομοθετοῦσιν· οἷον, τὸ θυειν Βρασίδᾳ, καὶ τὰ ψηφισματώδη, redditur ψηφισματώδη, Quæcunque à populo scita & decreta sunt, seu Quæ publicis decretis sancita sunt.

Hinc est etiam nomen COMP. Ἄψηφος,ου, ὁ & ἡ, si quidem accipiatur pro eo qui non tulit suffragium, siue sententiam. Ἀψηφίζεσθαι quidem certè passiuam significationem habente pro Computari,sonaret ἄψηφος, Non computatus. Verùm apud Suid. in Ψῆφος legitur τὸ ἀψήφιστον,cui neutra harum significationum conuenit.Prior autem illa est ex vulg.lex. quæ nullum eius exemplum asseruit. Sed addunt,pro illo ἀψήφιστος extare apud Polybium ἀψηφόρητος: pro quo corruptè apud eum legi ἀψιφόρητος. Sed nec istud ἀψηφόρητος, quod illa reponunt, corruptione (vt ita loquar) carere potest: quum dicatur ψηφοφορεῖν, non ψηφορεῖν: itidémque ψηφοφορεῖσθαι, non ψηφορεῖσθαι: ex quo necesse est DICI Ἀψηφοφόρητος,non Ἀψηφόρητος.Quin autem ἀψηφοφόρητος (hoc enim vtpote suprà omissum,hic exponẽdum est) significet, Qui suffragium non tulit, siue sententiam, minimè dubium est. Nisi malis, Qui nondum suffragium tulit. Polybius, καὶ ἐπ μία λείπεται φυλὴ τοῦ δεκαπουσῶν τὴν κρίσιν ἀψηφοφόρητος,quæ nõdũ suffragiũ tulerit.

C. ΑΝΑψηφίζω, Iterum fero suffragia, vt aut Bud.addens, ἀναψηφίσασθαι, vt ἀποψηφίσασθαι, esse interdum Abrogare. Dion historicus lib.39, pag.68 editionis patris mei, τοῦ δημοτικοῦ τοῖς τε καταλόγοις διαλυσαι καὶ τὰς γραφὰς αὐτῶν ἀναψηφίσαι δεκαχρόνιον. id est, edicto abrogare, vt quidam exponunt. HINC est Ἀναψήφισις, id est Suffragiorum iteratio, vel Suffragiorum latio iterata. Item Abrogatio, vt Bud.reddit. In vulg.lex. Ἀναψηφίζω exponitur A suffragio reuoco, item Rogo iterum sententias. & Ἀναψήφισις, Reuocatio à suffragio, sed absque vllo exemplo.

C. ΑΠΟψηφίζομαι, Suffragio meo absoluo, seu sententia mea, aut decreto meo, aut simpliciter Absoluo. Plato in Apol.οὐ δεήσομαι ὑμῶν ἀποψηφίσασθαι. Demosth. ἀπεψηφίσασθέ μου, decreto vestro me absoluistis. Apud eundem, sicut & apud alios, opponũtur ἀποψηφίζομαι & καταψηφίζομαι. veluti hoc in loco orat. quæ περὶ Λεπτίνου inscripta est, αὐ νῦν τοίνυν καταψηφίσασθε, ὡς περὶ ἡμεῖς κελεύσωμεν, &c. paulo post, ἐὰν δ' ἀποψηφισθῆτε, &c. Dicitur etiam ἀποψηφίζομαί σου θάνατον, vt καταψηφίζομαι. Antiphon. ὑμῶν δὲ ἕκαστον χρὴ νομίζειν, τὸν Λεωκράτους καταψηφιζόμενον θανατοῦν, τοῖς πατρῴοις καὶ αὐδρῶν καὶ παιδῶν καταψηφίζεσθαι, id est, (mutata orationis structura) Qui mortis reũ absoluerit. Quinetiam iũctum accusatiuo rei pro Absoluere ponitur nam ἀποψηφίζεσθαι τὴν γραφὴν exponitur etiam absoluere reum. Pertinet tamen potius hoc loquendi genus ad eum verbi ἀποψηφίζομαι vsum de quo in proximè sequente immemate differam.

Ἀπαψηφίζομαι, Suffragio meo antiquo seu aboleo. ἀποψηφίζεσθαι τοὺς νόμους (inquit Bud.) est Antiquare legem, id est dissuadere. Sed vnde accusatiuum sumpserit Bud. nescio, quum nullus casus ibi addatur, in Aristotelico videlicet loco. At verò pag.præc.attulerat tam hoc verbũ q̃ alterum et oppositum,cum genitiuo. Habetur enim ibi ex Demosth περὶ Λεπτ. Ἀλλ' ἀναμνησθέντες τοῦ χρόνου παρ' οἷς οὔ πεποιήκατε οὔ πεποιήκασι νῦν οὐρωθοῦς, καταψηφίσασθε τοῦ νόμου. Cui loco subiungit hunc Aristotelicum cum eadem constructione, ὥσπερ δικαιότερον αὖ δι' ἐκεῖνα τούτων ἀπεψηφίσαντο, ἢ δεῖ τοῦτα ἐκείνων καταψηφίσασθαι. Inuenitur alioqui & cũ accusatiuo. vt ἀποψηφίζεσθαι τὴν γραφὴν, quod vertit Antiquare criminationem, Absoluere reũ. Æsch. θαυμάζω δ' ἔγωγε ὑμᾶς, Ἀθηναῖοι, καὶ ζητοῦ πυθέσθαι περὶ τ ἀποβλέποντες ἀποψηφίζεσθε τὴν γραφήν. Vide Καταψηφίζομαι.

Ἀποψηφίζομαι vt ipsa præcedenti significationem habet & cum accus.pers. nae: quum videlicet dicitur ἀποψηφίζεσθαι τὸν ἄρχοντα pro Magistratum seu imperium ei abrogare. Plutarch. in Dione, ἄκοντες οἱ Συρακούσιοι πάλιν ἀπεψηφίσαντο τὸν Ἡρακλείδου. Alioqui ἀποψηφίζεσθαι τὸν μεπόντα τὴν ἀρχὴν est etiam Repellere aliquem à magistratu quem petit. Intellige autem, Repellere in dando suffragio. Budæus interpr. Candidatum repellere & præterire. Plutarch.in Coriolano, οὕτω δ' φοιτήσαντες οἱ πολλοὶ ἀπεψηφίσαντο τὸν Μάρκιον, καὶ αἵρεθήσαν ἕτεροι. Huc pertinet ἀπεψηφίσατο μου apud Demosth. pro Ex albo eraserunt, quod λιξιαρχικὸν vocatur. Huc pertinet & PARTIC. Ἀπεψηφισμένος pro iis qui iam non sunt in albo centuriæ suæ, quos Romani ærarios appellabant. Vide Bud.pag.167.

Ἀπεψηφίζομαι iunctum infinitiuo idem reddit Cẽseo aliquid nõ faciendum. Xenoph. De rebus gestis Græc. lib.7, ὅτε γὰρ ἔδοξε τοῖς πολίταις εἰ δοκοῖ ἀφίεσθαι, μετ' ὀλίγον ἀποψηφίσασθαι ἔφη, Quum in suffragium populus Sicyonius mitteretur an placeret à societate Lacedæmoniorum discedendum, id se cum paucis non faciendum censuisse dixit. Quo tamen in loco non additur infinitiuus, sed subaudiendus videri possit. Additur certè in hoc eiusdem scriptoris loco, ὥστε τοῦ Μαντινέως ἀπεψηφίσαντο τοῖς ἱεροῖς χρήμασι μὴ χρῆσθαι. Et isto Demosthenico, καὶ τὴν μὲν χαριεῖσαι ὀλιγωρίαν ὑπ' ἐμοῦ ἀπεψηφίσαντο μὴ πέμπειν. In quorum locorum vtroque obserua etiam negatiuam particulam infinitiuo præfixam. Sed & hoc animaduerte, quum addatur hic infinitiuus,

ἀποψηφίζομαι non posse reddi Censeo non faciendũ: (quæ interpretatio ideo conuenit priori illi Xenophõtis loco, quòd nullus adiectus sit infinitiuus, sed potius relictus subaudiendus. Perinde enim est acsi diceretur, ἀποψηφίσασθαι μὴ ποιεῖν τοῦτο, Censuisse id non esse faciendum) sed potius debere simpliciter reddi Censeo, & πέμπειν per gerundium itidem: hoc modo, Censuerunt non esse mittendum vel potius non esse mittendam. Aut etiam, Non debere mitti. Sic in præcedente, ἀπεψηφίσατο μὴ χρῆσθαι, Censuerunt non esse vtendum.

Idem ἀποψηφίζομαι iunctum itidem particulæ negatiuæ, sed præcedente ὡς, nec sequente infinitiuo, sed indicatiuo, vertit Pronuntio, apud Aristot. Probl. sect.28, ἐπ δὲ ἕκαστος ἡμῶν μᾶλλον αὐ προελοιτο τὸ ἀδικοῦντος ἀποψηφίσασθαι ὡς οὐκ ἀδικεῖ, ἢ τὸ μὴ ἀδικοῦντος καταψηφισαθαι ὡς ἀδικεῖ. Sed non satis conuenire interpretatio illa videtur, quum non iungatur infinitiuo hoc verbum, sed genitiuo. Dixerim igitur potius ἀποψηφίσασθαι esse Absoluere, & καταψηφίσασθαι Condemnare: vt ὡς οὐκ ἀδικεῖ dictum sit quasi ὡς οὐκ ἀδικοῦντος, itidémque ὡς ἀδικεῖ, quasi ὡς ἀδικοῦντος, id est, vt eam constructionẽ verbo isti datam esse dicamus quam haberet si sequerentur illi participii genitiui. Aut certè (siquis hoc nõ admittat) censuerim ἀποψηφίσασθαι resoluendum esse in participium cum infinitiuo λέγῃ, siue alio quopiã: vt τὸ ἀδικοῦντος ἀποψηφίσασθαι ὡς οὐκ ἀδικεῖ, perinde sit acsi dictum esset τὸ ἀδικοῦντος ἀποψηφιζόμενον λέγῃ ὡς οὐκ ἀδικεῖ. At si reddatur simpliciter Pronuntiare, non video quæ ratio huius interpretationis iniri possit.

Ἀποψηφίζομαι habet & alium præterea vsum, quem vide in verbali Ἀποψήφισις, quod proximè sequitur.

Ἀποψήφισις, εως, ἡ, sequendo illam primam significationẽ quæ data fuit verbo ἀποψηφίζομαι, est Absolutio, Actio ipsa absoluẽdi reum. Fortassis autem & alias significationes alicubi habet, sicut ipsum verbum alios præterea vsus habet. Sed peculiaris etiam quædam significatio data fuit huic verbali ἀποψήφισις: de qua ita Bud. ἀποψηφίζεσθαι (inquit) significat etiam ἐν τῇ διαψηφίσει ἀποδοκιμάζειν & ἀδόκιμον κρίνειν. vt siquis ξενίας κρινόμενος, hoc est, peregrinitatis arcessit[9], quòd diceretur εἰς τὸ λιξιαρχικὸν παρεγγεγραφῶσαι, (hoc est in tabulas trib[9] suæ obrepsisse) iudicum sententia damnetur. Id enim iudicium ἀποψήφισις dicitur, quasi è tribu motio & eiectio. Vide plura apud eundem, p.166 & 167.

C. ΔΙΑψηφίζομαι, Calculum fero aliqua de re, Sententiam dico, Ostendo quæ sit mea sententia, calculo in hydriã seu sitellam conjecto. Plato De leg.libro 11, de denuntiatione testimonii loquens, ἐὰν δέ τις τινὰ δικάζοντα αἰσχύνηται μάρτυρα, μαρτυρήσας μὴ διαψηφιζέσθω περὶ τούτης τῆς δίκης. Quæ Bud.ita vertit, Siquis quenquam iudicum excitet ad dicendum testimonium, & ille exurgens testificetur, postea non sedeat inter iudices, & calculum eadem de re non ferat, sententiam ne dicat. id est, μὴ διαδικαζέτω. Idem annotat, διαψηφίζεσθαι videri eo differre à διαχειροτονεῖν, quòd διαχειροτονεῖν esset Sciscere per manuum sublationem: at διαψηφίζεσθαι, Sciscere calculis in hydriam seu sitellam conjectis. Demosth. περὶ Εὐβουλίδην vsus est hac voce, ἠξάμεθα τῇ διαψηφίζεσθαι δείλης ὀψίας.

Διαψήφισις, εως, ἡ, Sententiæ seu sententiarum dictio, Suffragiorum disquisitio & latio, aut etiam Suffragiorum latio sigillatim facta. quasi ἡ κατ' ἴδιαν ψηφοφορία. Ita B. à quo redditur & simpliciter Disquisitio. Lysias in orat. aduersus Eratost. ἐπεὶ δ' ὁμολογήσειν ἀδίκως συλλαβεῖν, ὅστε ῥᾴδιον ὑμῖν ἢ διαψήφισιν περὶ ἑαυτοῦ πεποίηκε, quare facilè vobis sentẽtiæ de se ferẽdæ rationẽ ille reliquit. Plato De leg.lib.9, πρὸς διαψήφισιν δὲ ἡμέτερον ἔργον νομοθετεῖν. ἔστω δὴ φανερὰ μὲν ἡ ψῆφος πεπεμμένη· περὶ τούτου δέ, κατὰ τὸ σῶμα τοῦ δικάζοντος τε καὶ φεύγοντος, ὁ δικαστὴς ὀξὺς ἡμῖν ἐγγύπατα κατὰ πρέσβυν ἰέσθω. Εἰς διαψήφισιν δικάσεως Ad disquisitionem vocare.

Διαψήφισις propriè dicta existimatur ἡ ἐξέτασις τοῦ πολιτοῦ κατὰ δήμους γνωμοῦν, hoc est, Recognitio recensióque ciuium populatim tributimque citatorum: ob id instituta, vt obreptitii ciues ac falso in ciuitatem adscripti, tribu & populo mouerentur. Demosth. περὶ τοῦ μὴ οὖν, ὃν τρόπον ἐν τοῖς δημότοις συνέβη τοῦ διαψήφισιν γενέσθαι, φεύγετον ὑμᾶς. Vide Bud.pag.165. necnon Pollucem, apud quem & pluralis διαψήφισις habetur.

C. ΕΠΙψηφίζω, In suffragium mitto, Ad suffragiũ ferendum voco, Rogo sententias. Thucyd.lib.8, ἀθροὶς ἔλυσαν τὰς ὀλιγαρχίας ζημίας τοῦ εἰπόντα ἢ ὀλιγαρχίσαντα. Vbi quemadmodum coniungit εἰπόντα & ὀλιγαρχίσαντα, sic lib. 2, εἴτε & ὀλιγαρχίσαι: ita scribens, ὡῷ δέ τις εἴτε ἢ ὀλιγαρχίσαι κινεῖν τὰ χρήματα τοῦτο εἰς ἄλλο τι. Vbi obserua etiam infinitiuũ. (quem & illo in priore loco subaudire possumus, vel potius debemus, quum eadem de re vtrobique agatur: vt videbis conferendo duos hosce locos inter se: quorum vnus habetur in fine pag.56, meæ editionis: alter, pag.268, circa medium) Idem lib.1, διαῦτα λέξας ἐπεψήφιζεν αὐτὸς ἔφορος ὢν, εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Λακεδαιμονίων. Hic autem ephorus, Sthenelaidas nomine, qui nunc dicitur ὀλιγαρχίζειν, paulo antè hortatus erat Lacedæmonios περὶ τοῦ ψηφίζεσθαι: ita loquens, ψηφίζεσθε οὖν ὦ Λακεδαιμόνιοι ἀξίως τῆς Σπάρτης τὸν πόλεμον. Est porro animaduertendum, ne illo quidem in loco ὀλιγαρχίζειν sine adiectione poni, sed ei accusatiuum addi: cuius etiam in eo interpretando habenda ratio fuerit, vt videlicet eam interpretationem deligamus quæ cum sequẽtibus illis verbis εἰς ἐκκλησίαν cohæreat. Quod certè fecit Valla, quum reddidit Rem ad suffragia retulit in concionem Lacedæmoniorum. Quòd si ita reddas, Ad suffragium ferendum vocauit in concionem, videbitur ipse dici aduocare concionem, quum ea iam ibi esset, & apud eam verba fierent. Vbi autẽ infinitiuus additur, vt suprà ὀλιγαρχίσαι κινεῖν τὰ χρήματα τοῦτο, tunc aut præpositione De cum gerundio vti nos posse arbitror, aut particula Vt: hoc modo, Ad suffragium ferendum vocaret de mouenda pecunia. Vel, In suffragium mitteret vt pecuniæ mouerentur. Nisi & hîc altero illo loquendi genere vti malis. Valla autem liberius, Ferendis suffragiis obtineret mouendã hanc pecuniam. At verò vbi nihil tale adiicitur, tunc facilior est interpretatio. Primum autẽ locum huic significationi verbi ὀλιγαρχίζειν dedi, quòd eam non vno in loco apud antiquum illum scriptorem extare viderem, non solùm apud Demosth.atque alios. Qua in re alioqui Budæum minimè sequutus sum. primum enim alii significationi locum tribuit, de qua postea agam. Deinde ad hanc veniens, Τὸν ὀλιγαρχίζοντα (inquit) Plutarch. vocauit eũ qui Romæ sententias senatores rogabat, senatúsque consulta perscribenda curabat. Sic Plato in Gorgia pro Rogare sententiam posuit, καὶ πέρυσι βουλεύειν λαχὼν, ὅταν ἡ φυλὴ ἐπρυτανεύοι, καὶ ἔδει με ὀλιγαρχίζειν, γέλωτα παρεῖχον, καὶ οὐκ ἠπιστάμην ὀλιγαρχίζειν. μὴ οὖν μηδὲ νῦν με κάλουε ὀλιγαρχίζειν τοῖς παρόντας. id est, Rogare eos sententias, & ad suffragium ferendum vocare. Suprà enim dixerat Polus, ἔρου τινὰ τούτων. Est autem hîc obseruanda & illa cum accusatiuo personæ constructio.

Ἐπψηφίζω, Suffragio meo cõfirmo, seu comprobo, Decreto confirmo. Item, De concilii sententia decretũ facio. Xenoph.ἀνάβ.lib.7, ὀλίγ τοῦτοις λέγ Ξενοφῶν, εἴπς αὐτὸς λέγ, λεγέτω. ἐπεὶ δ' οὐδεὶς ἀντέλεγεν. ἐπεψήφισαν. vbi Bud. (cuius sunt & illæ duæ interpretationes) vertit, Sciuerunt, Decreuerunt. Subiungitque ex Æschine, in Ctesiphontem, ὁ μὲν Φιλοκράτης, παρεγγεγραφὼς ὁ δ' ὀλιγαρχίας, Δημοσθένης. id est, Qui in sententiam Philocratis ex cõpacto psephisma suasit & pertulit, vel confecit. Ex eodem, Κόπυφος ὁ τὰς γνώμας ὀλιγαρχίζων ἐκκλησίαν ἐποίει, qui sententias de concilii autoritate confirmabat, hoc est πρυτανεύειν. Quibus addit, suasorem legis & latorem rogationis, appellari τὸν γράφοντα: item τὸν εἰσηγούμενον. (vt apud Lucianum in Timone, εἰσηγήσατο τὸν νόμον Ἐξεκρατίδης, ἐπεψήφισε τῇ ἐκκλησίᾳ Τίμων) Eum autẽ qui latam & perlatam confirmat, esse τὸν ὀλιγαρχίζοντα. quibus addit ex Æschine, καὶ τοῦτα ἕτεροί τινες τὰ ψηφίσματα ὀλιγαρχίουσιν. id est, Ex composito ad id allegati adornatique vt leges ferentibus perniciosas adstipulentur & subseruiant. Sed quod ad illam differentiam attinet quam inter τὸν γράφοντα & τὸν ὀλιγαρχίζοντα statuit, nõ satis eam obseruare videtur alibi: quum ὀλιγαρχίζοντα interpretatur autorem suasorémq; ψηφίσματος. hæc enim Demo-

sthenis aduersus Androtionē, ὥσπερ μὴ οἱ προεδρεύοντες τῆς βουλῆς καὶ ὁ τοῦτ' ὀπτηφίζων ὀπτητὰς ἠρώτων, καὶ διαχειροτονίαν ἐδίδοσαν ὅτῳ δοκεῖ δωρεᾶς ἀξίας ἡ βουλὴ βεβουλευκέναι, ita vertit, Primùm huius autor suasórque ψηφίσματος princeps senatus præsidéque populum in suffragium miserunt, atque vnumquenque suffragio suo censere permiserunt, rectè nécne curia éque republ. consuluisse ei videretur, eóque nomine coronam meruisse. Sed & istud animaduerti à lectore velim, ὀπτηφίζειν & διαχειροτονίαν διδόναι simul poni, & ὀπτήφισιν ac διαχειροτονίαν eidem rei adhiberi: quum alioqui VOCAB. Διαχειροτονία propriè dici debeat de iis qui manuum sublatione aliquid scíscunt: at in verbo ὀπτηφίζειν respiciatur ad illum morem calculos coniiciendi in hydriam seu sitellam: de quo & in Διαψηφίζεσθαι dictum fuit. Verùm huius quoque verbi ὀπτηφίζειν vsum non esse ad eius originem restringēdum, (id est ad eam significationem quam habet quatenus ex ψῆφος deriuatū est) apparet ex Thucydidis verbis, quæ subiunguntur ei loco quem ex eius lib. 1 protuli. Postquam enim dixit, Τιαῦτα λέξας, ἐπεψήφιζεν αὐτὸς ἕτερος ὤν, ἐς πλῆθος ἐκκλησίαν τοῦ Λακεδαιμονίων, addit, ὁ δ' (κρίνοιτο γὰρ βοῇ, καὶ οὐ ψήφῳ) οὐκ ἔφη διαχειρώσκειν πλῆθος, ὁπότερα μείζων. Vt autem ad illū Lucianici Timonis locū reuertar, obseruanda est quæ ibi habetur verbi ὀπτηφίζειν constructio cum datiuo: vbi ἐπεψήφισε τῇ ἐκκλησίᾳ Τίμων, redditur, Subscripsit suffragiis cōcionis: quæ interpretatio ideo fortasse placuit, quòd in ea cōstructio eadem seruetur. Sed mihi verbū Subscribere locū hìc habere nō videtur: ideóq; malim, Adstipulatus est decreto concionis: aut, mutando constructionem, Cōfirmauit decretum concionis.

Ἐπψηφίζω, pro δευτέρας ψήφους τίθημι, Iterum rogo sententias. Ita vulg. lex. Ibidem ex Herodoto, ὀπτηφίζω ἄνδρι αὐτῷ, pro Virum extorrem non sino sententiam dicere. Quæ interpr. mira videtur: sed ex tam paucis verbis, quænam vera sit, cognosci non potest.

Inuenitur etiam PARTIC. Ἐπψηφισμένος, passiua significatione, sequendo eum actiui ὀπτηφίζειν vsum, quo ponitur pro Decreto confirmare quidpiam, seu comprobare, aut etiam Decernere. Appianus Bell. ciu. lib. 3, ὑφ' ὧν δὴ μάλιστα ὁ δῆμος ἐρεθιζεῖς ὑπῴειδε τὴν ἐπὶ τῇ ἐπψηφισμένῃ ἀμνηστείᾳ, contempsit recēns decretā à senatu amnestiam.

At PASS. Ἐπψηφίζομαι significationem actiuam habens, pro ψηφίζομαι ponitur, Scisco, Decerno. Xenophon, οἱ τοῦ Ἀστυάγους ἐπψηφίσαντο ὅπλοις αὐτὸν χρῆσθαι. Suidas autem habet Ἐπψηφιζόμενος, ὀπτηρίων· Ἐπψηφίζων, ὀπτηρῶν. Hesychius quoque ὀπτηφιζόμενος eodem participio exponit. Idem habet, Ἐπψηφεῖται, ψῆφον παρέχων καὶ νίκην.

Ἐπψήφισις, εως, ἡ, Actio ipsa mittendi in suffragia, seu vocandi ad ferendum suffragium. Item Confirmatio decreti, &c. sequendo significationes quæ verbo ὀπτηφίζειν datæ fuerunt.

c.2. Συνεπψηφίζω, Vnà cum aliis suffragio meo cōfirmo, seu comprobo. Aristot. Polit. lib. 2, ἐκκλησίας ᾗ μετέχουσι πάντες· κυρία δ' οὐδενὶ ἔξεστιν ἀλλ' ἢ συνεπψηφίσῃ τὰ δόξαντα τοῖς γέροντι καὶ τοῖς κόσμοις. Quem tamen locum affert Bud. postquam dixit συνεπψηφίζω esse Autoritatem accommodo, Autor fio. Potuit certè Aristoteles hìc verbo ὀπτηφίζειν vti: ideóque vacare hìc præpositionem in συνεπψηφίζειν, non immeritò quis dixerit: sicut & in aliis bicompositis interdum nihil aliud quàm gratiam orationi addit.

C. ΚΑΤΑψηφίζομαι oppositum τοῦ Ἀποψηφίζομαι, de quo suprā dictum fuit: ideóque quem ibi tenui significationum ordinem, hìc quoque tenebo. Vt igitur Ἀποψηφίζομαι interpretatus sum primo loco, Suffragio meo absoluo, siue sententia mea: sic Καταψηφίζομαι interpretor, Suffragio meo damno, siue sententia mea. aut etiā simpliciter, Damno, Condemno. Iungitur autem genitiuo. vt in hoc loco Plat. Apologiæ, καὶ ἔγωγε τοῖς καταψηφισαμένοις μου καὶ τοῖς κατηγόροις οὐ πάνυ χαλεπαίνω. quibus subiungit, καίτοι οὐ τοῦτο τῇ διανοίᾳ καταψηφίζοντό μου καὶ κατηγόρουν. Dicitur tamen non tantùm καταψηφίζεσθαι τινός, sed etiam καταψηφίζεσθαί τινα, si vulg. Demosthenis editionibus fides adhibenda est, in hoc loco orationis in Timocratem, οὕτω δίκαιον καὶ τοῦτον, ἐπειδὴ κακουργῶν εἴληπται, καταψηφισάσθαι. Verùm ad me quod attinet, fidē illis editionibus prorsus derogo: nō solùm quòd altera constructio, non hæc, passim occurrat: sed etiam quia margini mei exempl. Aldini adscriptum reperio τοῦτον pro τοῦτο, ex vet. cod. autoritate. Facit alioqui pro altera illa constructione & hic locus, qui ex eodem Demosth. affertur, vbi cum accus. genitiuum etiam habet: τῶν μηθ' ἑορτῆς, μηθ' ἱερῶν, μήτε νόμου, μήτ' ἄλλου μηδενὸς οὐ καταψηφιεῖτε; Sed fieri potest vt & hic locus alter à Demosthene scriptus fuerit. Cum genitiuo autem & accus. rei apud Xenoph. in Apologia, λέγω δὲ τοῦτο οὐ τοὺς παίσας ὑμᾶς, ἀλλὰ τοὺς τοῖς ἐμοὶ καταψηφισαμένοις θανάτου, qui me damnarunt mortis, si ita loqui liceret. quum dicatur potius, Damnare aut condemnare aliquem capite, seu capitis. Quinetiam vt dicitur Sceleris damnare, Furti damnare, &c. sic κλοπὴν καταψηφίζεσθαί τινος. Plato in Gorgia, de Pericle, ὅτι δὲ τελευτῶν τὸν βίον Ἀθηναῖοι κλοπὴν αὐτῷ καταψηφίσαντο, ὀλίγου δὲ καὶ θανάτου ἐτίμησαν. (At καταψηφιεῖς θανάτου vide infrà) Affertur etiam καταψηφιεῖταί σου λήθην, ex Basil. epist. Apud Demosth. autem pro καὶ τούτῳ μὴν ἐὰν καταψηφίσησθε πιμητὸν, Bud. legendum putat τοῦτο: hoc sensu, Quòd si hunc in æstimationem litis damnaueritis.

Vsurpatur & significatione PASS. Καταψηφισμαι pro Damnatus sum. Demosth. pag. 234, ἤλωκεν ἤδη καὶ καταψήφισται, iam conuictus & damnatus est. Sic PARTIC. Καταψηφισμένος ET Καταψηφισθείς, Damnatus. Plato, καὶ ὡς οὔτε ὁρῶντος πιὸς οὔτε φροντίζοντος, θεωνοῦτ' ὁ καταψηφισθεὶς ὥσπερ ἥρως. Apud eundem, αἴθρωποι καταψηφισθέντες θανάτου. Atque vt genitiuo θανάτου, sic etiam genitiuo φυγῆς iungit hoc participium in isto loco, ἀνθρώπων καταψηφισθέντων θανάτου ἢ φυγῆς, οὐδὲν ἧττον αἱρεφουμένων ἐν μέσῳ. Quinetiam dicitur aliquid καταψηφίσθαι seu καταψηφισθέν τινος aut καταψηφισμένον. cuiusmodi est apud Platonem θάνατος καταψηφισμένος τινός: in Apologia, ἐξ ὅπου περ ἐγὼ ὁμίλω, καταψηφισμένος ὦ μου ὑπὸ τῆς φύσεως θάνατος. Item ἀπμία καταψηφισμένη τινός. Apud Libanium, ὥσπερ ἀπμίας μου καταψηφισμένης ὑφ' ἁπάντων τῶν θεῶν, καὶ διδομένης τοῖς βουλομένοις ἐξουσίας κακῶς ποιεῖν καὶ ἐμὲ καὶ τοὺς ἐμούς. At verò ἡ δίκη καταψηφισθεῖσα in v. l. affertur ex Thucyd. Et καταψηφισμένον σφῶν δίκη pro Lata aduersus eos sententia. Ex Plat. autem in Apol. Socr. ἡ δίκη καταψηφισθεῖσα, simpliciter pro Lata est sententia: sed perperam.

Καταψηφίζομαι oppositum τοῦ Ἀποψηφίζομαι in ea signif. qua hoc ponitur pro Antiquo, vide in proximè sequente tmemate.

Καταψηφίζομαι, Suffragio meo aliquid faciendum censeo. Vel simpliciter, Faciendum censeo, aut iubeo. vt vertit Bud. docens ei opponi Ἀποψηφίζομαι. Affert autem Aristot. locum in quo vtrunque habetur: ex Polit. lib. 4, οἱ δὲ ὀλίγοι, Ἀποψηφισάμενοι μὴν, κύριοι· καταψηφισάμενοι δὲ, οὐ κύριοι, ἀλλ' ἐπανάγεται εἰς τοὺς πλείονας ἀεί. Fortassis autem possumus interpretari etiam Improbare & Approbare. Huic autem significationi fuerit affinis illa qua καταψηφίζομαι opponitur τοῦ Ἀποψηφίζομαι significanti Antiquo. qui enim approbat & confirmat legem aliquam aut plebiscitū aliquod, videri potest opponi ei qui antiquat. Bud. tamen (quod mirum est) hoc ipsum καταψηφίζομαι in suo Lex. affert pro Antiquo.

Καταψηφίζομαι, Pronuntio, sed affirmatiuè: vt Ἀποψηφίζομαι, Pronuntio, negatiuè: eodem modo quo καταφάσκειν & Ἀποφάσκειν. B. Vide Ἀποψηφίζομαι.

c.2. Συνκαταψηφίζομαι, Vnà damno, seu condemno. Sed Act. apost. cap. 1, συνκαπεψηφίσθη pass. significatione eáque longè diuersa, συνκαπεψηφίσθη μετὰ τῶν ἕνδεκα ἀποστόλων. quod [redacted] redditur ([redacted], meo quidem iudicio) Communibus calculis allectus est cum vndecim Apostolis. Sed potuit omitti hìc præpositio.

Ψηφῶν, Ratiocinans, Cogitans, Curans. Ψηφῶν, φροντίζων, Hesych. Fuerit autem participium à Ψηφάω, ῶ.

ATVERO Ψηφὶς, ἴδος, ἡ, quod formam diminutiui

Quod vni decretum est, in alium transfero. vt (inquit) quum prouincia ab vno imperatore ad alium transfertur. Vnde PASS. Μεταψηφίζεσθαι Appian. dicit Syriam & Macedoniam, ex vno in alium seu alios transferri: Ciuil. bell. 4, de Bruto & Cassio loquēs, post mortem Cæsaris, οἰχωκότων δὲ πέντων, Συρία μὴν καὶ Μακεδονία ἐς τοὺς ὑστάτους Ἀντώνιον καὶ Δολοβέλλαν μεταψηφίζεται, τῆς βουλῆς πάνυ δυσχεραινούσης.

Μεταψήφισις, εως, ἡ, Decretum quo aliquid ex vno in alium transfertur.

C. ΠΡΟΣψηφίζομαι, Vltra decerno, Decreto meo aliquid tribuo alicui præter id quod tribueram. Bud. vertit, Iterum vel eo amplius decerno: item, Aliud scisco & decerno. Affertque ex Appiano, Καισαρ, ὥσπερ ὑπέσχετο, τὴν ἑτέραν πεντετηρίαν προσεψηφίσαντο. Ex eodem, δύο τε ἄλλα τέλη καὶ χρόνον ἐς τὴν ἀρχὴν τῶν ἐθνῶν ἕτερον προσεψηφίσαντο τῷ Πομπηΐῳ.

Ψηφῶν, Ratiocinans, Cogitans, Curans. Ψηφῶν, φροντίζων, Hesych. Fuerit autem participium à Ψηφάω, ῶ.

ATVERO Ψηφὶς, ἴδος, ἡ, quod formam diminutiui habet, ponitur sicut & ψῆφος pro calculo, scrupo, lapillo: & quidem eius generis præsertim quod in littore maris inuenitur: vnde πολυψηφὶς ῥηγμίν. Quidam calculum littoralem interpretantur. Luc. in Timone, τὸ χρυσίον, οὐδὲν οὐδὲν πιμώτερον τοῦ ὀνὸς τῆς αἰγιαλοῖς ψηφίδων μοι δοκεῖ. Plutarch. Sympos. libro 4, οὐ δίχα τὰ κύματα καὶ ψηφῖδας. Philo De mundo, οἷς σημεῖα τὰ τῆς παλαιᾶς ἐναπολελεῖφθαι θαλάττωσεως, ψηφῖδ ἀς τε καὶ κόχας, καὶ ὅσα ὁμοιότροπα τοῖς αἰγιαλοῖς εὕωθεν ἀποβεβάθεται. id est, His etiam accedunt indicia maris è prisca proluuie retroacti. id quod scrupi & conchulæ marinæ in sicco destitutæ ostendūt, aliáque eiusdē modi quæ mari æstuāte expui solita sunt. Perperā autem ψηφίδος (ididémque in cæteris obliquis) cū acuto, non cū circūflexo, in v. l. & in quibusdam autorum locis: quum longum esse ex poëtis constet. Vide proximè sequens tmemation.

Ψηφὶς, Calculus quo in computando seu supputando vtimur, Calculus computatorius seu supputatorius. Epigr. libro 2, quidam anonymus, Ὃς δὲ λαβὼν ψηφῖδας, ὑπὸ πίνακός τε πυκάζων. vbi irridetur quidam astrologus qui accessus & recessus siderum supputare volebat.

Ψηφὶς, Calculus quo fertur suffragium, vide in comp. Ψηφοφόρος.

Ψηφὶς pro lapillo pretioso seu gemma, affertur ex Antholog. Epigr.

Hinc COMP. Ψηφιδοφόρος, ου, ὁ, Qui suffragium ferre potest, Qui sententiam dicere potest. Budæus ex Herodoto. Ex eodem affertur, ψηφιδοφόρος ἑνδέκατος, In dicenda sententia vndecimus. Obserua autem in hoc composito ψηφῖδα esse eum calculum quo fertur suffragium.

Alterum COMP. Πολυψηφὶς, ἴδος, ὁ vel ἡ, vt πολυψηφὶς ῥηγμὶν, Littus multos habens calculos, seu lapillos. Naumachius, Χρυσὸς τοι κόνις ὀστῖ καὶ ἀργυρος, οἱ δὲ ἀθ' αὐτοὶ Λᾶες ὀστῖ ῥηγμῖνι πολυψηφῖδι θαλάσσης. Sed repono hic ἡδὲ pro οἱ δέ.

Φάφαξ autem Æolicum esse putatur pro ψῆφος: ITEMQVE Ψάφιξ pro ψῆφος dici annotant, vt λάϊγξ dicitur pro λᾶας.

ΨΙΑΘΟΣ, ου, ὁ, vel ἡ, (vtroque enim genere vsurpari Suid. testatur, & masculino quidem certè apud Aristophanem) Storea, Teges: peculiariter autem eæ quæ è iunco aut vitili contexuntur. Theophrast. ὁκόσα τῆς βύβλου ἱστία τε πλέκουσι καὶ ψιάθους καὶ ἐδῆτάς τινας, καὶ σεσωμιάς καὶ χοινίκας. Vnde Plin. l. 13, c. 11. E libro [papyri] velate geres, necnon & vestē atque stragula ac funes texunt. Idem rursū Theophrastus libro 9, cap. 4, ὀνιαχοῦ μὲν ὑποβεβλῆσθαι ψιάθους ὁκ τῶν φοινίκων πεπλεγμένας. Et Plinius lib. 12, cap. 14, Tegete palmea excipiente. Ibidem, τὸν δὲ τοῦ ψιάθων λιβανωτόν. Aristophan. Ran. Ὁ δ' ὤχετ' ἐξαίφνης γε τὰς ψιάθους λαβών. Vbi Scholiastes exp. τὰ σκεύματα τοῦ πανδοκείου. Ex eodem Aristophane affertur ψιάθος αἰβράκων pro Sporta in qua feruntur carbones. Sunt enim & sportæ plexiles seu nexiles. ‖ Hesychio ψιάθος est non solùm ἡ χαμαιτύη, storea cui humi stratæ aliquis incubat, sed etiam τὸ φυτὸν ἐξ οὗ πλέκεται ψιάθος, ipsa planta ex qua texitur.

C. Ψιαθοπλόκος, ου, ὁ, Storearum seu tegetum textor. ὁ τὰς ψιάθους πλέκων.

Ψιάθιον, ου, τὸ, Storeola, Tegeticula. vt ψιάθιον καλάμινον apud Dioscoridem lib. 5, cap. 103. de cerussa, Storea seu tegeticula arundinea. Hesychio ψιάθια sunt τὰ ὑπὸ τοῖς δικαστηρίοις ὀπτὴ τῶν καθεδρῶν ὑπεστρωμένα, tegetes seu storeæ quibus subsellia in iudiciis insternuntur. vt Poll. quoque ψιάθια nominari scribit τὰ ὑποστρωννύμενα τοῖς δικασταῖς ὀπτὴ τῶν ἑδρῶν.

Ψιαθηδὸν, In modum tegetis, seu storeæ. Quo aduerbio schol. Thuc. vtitur pag. 72, φορμηδὸν per ipsum exponens: subiungénsque, φορμὸς γὰρ, ψιάθος, ὃς πῃ ἐναλλὰξ ἔχων τὸ πλέγμα ὀξύ.

Ψ Ο'ΛΟΣ, ου, ὁ, Fumus. Interdū autem Flamma, necnon Fuligo. ab Hesychio enim exponitur non solùm καπνὸς, sed etiam φλόξ. item αἰθάλη & ἀσβόλη. cuius postremæ significationis Eust. quoque meminit. Æschyl. apud schol. Nicandri, Κἀφεστὰ παλαιῷ κἀπιβωμίῳ ψόλῳ.

C. Ψολοκομπία, ας, ἡ, Fumosa iactantia. id est vana & inanis, nec plus quicquam habens quàm merum fumum. Verba inanis iactantiæ plena, & quæ in fumum abeunt. Aristoph. Equitibus, Ἡθῶν ἀπειλαῖς, ἐγὼ λάσα ψολοκομπίαις. Vbi scholiastes hoc ψολοκομπίαις exp. αἰθαλοκομπίαις, μεγαλοδοξίαις, μεγαληγορίαις, καπνοῖς. Videri possit poëta allusisse etiam ad ψολόεντας Homeri κεραυνοὺς: vt ψολοκομπίαι sint κόμποι μεγάλαυχοι & μεγαληγόροι: támque grande tonantes & βροντῶντες quàm οἱ ψολόεντες κεραυνοί. Apud Hesych. legimus etiam Ψολοκομπίαι, ἀλαζόνες, κομπασταί: à nominatiuo SING. Ψολοκομπίας, Fumidus iactator, Vanus leuisque iactator, quique nihil nisi fumos venditat verbis prægrandibus & ἱππο-βάμοσι καὶ κομπηροῖς, vt loquitur Aristophanes. Qua tamen significatione potius ψολόκομπος dici posse videtur.

Ψολόεις, εντος, ὁ, Fumidus, Fumosus: vel Flammeus, Flammans. Homer. Odyss. φ, Ἠΰτ' ὡς ὅτε δῖον ἔβαλε ψολόεντα κεραυνῷ Ζεὺς ὑψιβρεμέτης. Sic Hesiod. Asp. πλησθεῖσα Διὸς ψολόεντι κεραυνῷ. Quod interpr. αἰθαλοποιῷ: non male. nam & Aristot. de mundo, τῶν δὲ κεραυνῶν (inquit) οἱ μὲν αἰθαλώδεις, ψολόεντες λέγονται. Quibus subiūgit, οἱ δὲ παχέως δι' ἀέρος, ἀφῆτες· ἑλικίαι δὲ, αἱ γραμμοειδῶς φερόμενοι. σκηπτοὶ δὲ, ὅσοι κατασκήπτουσι. Id est, Budæo interprete, Ψολόεις κεραυνὸς dicitur fulmen, quum fuliginem contraxit: ἀργὴς, si raptim emicuerit: ἑλικίας, si lineari specie conformatum est: σκηπτοὶ dicuntur quæcunque fulmina in quiduis illisa sunt. Omnium horum meminit Homerus præterquam ἑλικιῶν, vt Aristophanis quoque scholiastes annotauit. τῶν γὰρ (inquit ille in expositione loci in Ψολοκομπία citati) κεραυνῶν οἱ μὲν, καταβάται, οἱ δὲ ψολόεντες, οἱ δὲ ἀργῆτες καλοῦνται, ὡς Ὅμηρος ὠνόμασεν. qui enim καταβάται nominantur, Aristoteli & aliis sunt σκηπτοὶ, qui nimirum κατασκήπτουσιν εἰς τὴν γῆν. Nicandri scholiastes in Ther. annotat hoc vocabulo ψολόεις tria significari, τὸ μέλαν, τὸ ἀστραβεῖ ἐς, τὸ λαμπρὸν, afferens ex Euphorione, Ἡ Λίτιλω ψολόεσσαν ἀναύλιον Ἀστεροπαίου. Et, Ἀχλυὶ τε ψολόεσσαν, αἴδι νήεντά τε καπνόν. Quibus tamen in locis pro Fumida etiam seu Fuliginosa accipere possumus ψολόεσσα: in priore autem pro Flammans etiam. Idem rursum scholiastes in hoc loco Nicandri, de hæmorrhoo serpente, Ἄλλοτε μὲν χρυσῆ ψολόεις, ὁτὲ δ' ἔμπαλιν αἰθὴς, hoc ψολόεις accipi posse annotat vel pro καυστικὸς & πεπυρακτωμένος, nimirum διὰ τὴν τῆς ἀλγηδόνος πύρωσιν, ἢ τοῖς δηχθεῖσιν ἐπακολουθεῖν εἴωθε: vel δίχα τὸ διαπύρους ἔχειν τοὺς ὀφθαλμοὺς. Quæ mihi equidem ἀπορεσ διόνυσα videntur. quid enim hæc ad τὴν χροιάν; Dicamus igitur Fuliginosus potius. Pro Flammeus enim non esse accipiendum videtur, quum ei præcedente versu tribuat φλόγον κάρλωον. Aëtius certè hos serpentes esse ait igneo oculorum colore, per corpus verò multis notis albis & nigris variegatos. Idem apud eundem in eodem opere ψολόεντος ἐχίδνης exponit πυρώδους καὶ πυρώδους, igneæ ac cinereæ. Et Suidas ψολόεν πῦρ affert pro φλογόεν,

flammeum ſeu flammans. qui ψολόεντα κεραυνὸν dictum ait τὸν ὀξέως φθείροντα: procul dubio ad etymon illud alludens quod ψολόεντα dictum vult quasi ἀΐλα ὀλλύντα, inani admodum futilitate. Heſych. verò & ψαλόεντα affert pro τὰ ὀν τῷ ψαύειν ἀπολλύντα, à NOM. SING. Ψαλόεις.

Ψολόω autem licet hinc deriuatum ſit, longè aliam habet ſignificationem: ſi quidem Heſychio credimus ψολῶσαι exponenti ψλῶσαι, ῥίνησαι.

Ψωλὸς quoque aliquid affinitatis cum ψολὸς habet, quatenus quidem ſignificare dicitur τὸν ἀκκεκαυμένον δαλὸν, titionem. Alioqui tamen hoc ψωλὸς habet aliam longè diuerſam ſignificationem. ponitur enim pro eo qui Lat. Verpus, Apella, Recutitus, vt ſunt ii qui περιτέμνωται & circumciſi ſunt. vt Heſych. quoque ψωλὸν dici ait τὸν ἀπεσκολυμμένον, cui nimirum τὸ αἰδοῖον ἀπεσκόλυπται, ſeu cui τὸ τοῦ αἰδοίου δέρμα ἀφῄρηται: & Suidas ac ſcholiaſtes Ariſtophanis, τὸν λεπτόδερμον: intelligendo δέρματος nomine τὸ τοῦ αἰδοίου δέρμα. quanuis idem eo vocabulo accipiant etiam τὸν ἀκρωμονα κατὰ παρέκτασιν τοῦ αἰδοίου. Sic enim accipiunt apud comicum illum in Pluto, vbi Carion de Pluto ſene ait, Οἶμαι δέ, νὴ τὸν οὐρανὸν, κ̓ ψωλὸν αὐτὸν εἶ). Itidē tam pro λεπτόδερμος quam pro ἀκρωμων κ̓ παρέκτασιν τοῦ αἰδοίου accipit idem ſchol. in hoc loco comœdiæ quæ Equites vocatur, Ψωλὸν ᾠήθεσθαι δεῖσε μέχρι τῦ μυρρίνου. addens tamen, hoc loco poni vocem illam ἰδίως ὅτι τῶν μέχρι πολλοῦ διεσκυλμένων, nimirū propterea quòd poëta dixerit μέχρι τῦ μυρρίνου, pro μέχρι τῆς κεφαλῆς: (id autem, quia τὴ μυρρίνη caput coronabatur) innuens debere σκολυπίεσθαι αὐτὸ τὸ αἰδοῖον εἰς τέλος καὶ ὁλόκληρον, & quasi à calce ad caput vſque. ſed alludens etiam ad μύρτον πεποικιλμένον, quod priſcis ſignificabat τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον. Hoc verò μέχρι τοῦ μυρρίνου à Diphilo ὡδαπεποίηται, dicente ἄχρι τοῦ λάρυγγος, in fabula illa quam ἐπιγίσματα inſcripſit. Rurſum idē ſchol. in Auibus, vbi comicus ſcribit, Τοῦτ' ἀρ' ἐκεῖν' ὦ τῦπος ἀληθῶς, Κόκκυ, ψωλοὶ πεδίονδε, ait dictum hoc ὡδρὸ τῦ παροιμίαν, quonian videlicet ὅτι τῶν Αἰγυπτίων ὄντων ψωλοὶ πολλοί. vt ſenſus ſit, ὅταν ὁ κόκκυξ εἴπῃ κόκκυ, τότε οἱ ψωλοὶ ἤρχοντο εἰς τὸ πεδίον, ſeu τοῦ κόκκυγος κράζοντος, ἐξέρριζον, quum cuculus cantat, tunc recutiti apellæ in agros exibant & ſegetes demetebant. Intelligit autem ψωλῶν nomine Phœnices & Ægyptios qui circumcidi ſolebant. ideóque paulo antè dixerat, Αἰγύπτου δ' αὖ καὶ Φοίνικας πάσης κόκκυξ βασιλὲς ὢν Χώ τοῦ' ὁ κόκκυξ ἔκραι κόκκυ, τοῦ' οἱ Φοίνικες ἅπαντες Τοὶς πυροὶς αὖ καὶ τὰς κριθὰς ἐν τοῖς πεδίοις ἐθέριζον. Circumcidi verò ſolitos Ægyptios in primis, deinde Phœnices etiam, aliaſque gentes, ex Herodoto docui in Περιπάμνω, tomo 3, col. 1409, F. ſatis enim de Iudæis conſtat, ex profanis etiam ſcriptoribus. Dicit enim Horat. — credat Iudæus apella, Nō ego. Et Mart. Nec recutitorum fugis inguina Iudæorum. τῶν ψωλῶν Ἰουδαίων. VNDE Ἀκροψωλος, Qui in ſumma tantùm ſeu extrema parte recutitus eſt & apella. ὁ ὅλῃ βραχὺ ψωλὸς, ſchol. Ariſtoph. Et VERB. Ἀποψωλέω, ῶ, Præputium detraho, Glandem nudo. vel potius Apellam & verpum facio. Vnde apud Ariſtoph. ἀπεψωλημένος, Cui præputium detractum eſt, Qui apella & verpus factus eſt, Recutitus. ψωλός.

Ψόφος, ου, ὁ, Strepitus, Crepitus: interdum & Fragor, vel generalius Sonus: πληγὴ ἑέρος ποιῶσδε γινομένη, nimirū ἐκ τῆς δύο σωμάτων συκκρούσεως, vt prolixè tradit Suidas. Sed & generaliter de quouis ſonitu dicitur. Plut. De dæmon. Socr. οὐδενὸς μέρους ἡσυχαίζοντος, ἀλλὰ πανταχόθεν ψόφων καὶ θορύβων ἀναφερομένων, nimirum ab iis qui arcem obſidebant & in vrbe diſcurrebant. Idem in Pericle, ψόφους τε δίσκων καὶ φῶτα πυρσῶν: qui δίσκων ψόφοι ſolent βόμβοι etiā nominari. Epigr. lib. 2, Ὁ ψόφος ἦν ὑσπληγὸς ἐν οὔασι, ſtrepitus ſcuticæ audiebatur, vel ſonitus, ſeu crepitus. Sic aliquid ποιεῖν ψόφον dicitur. Thuc. lib. 3, de tegula, ἣ πεσοῦσα ψόφον ἐποίησε, καὶ αὐτίκα βοὴ ἦν, ſonitum. Athen. lib. 12, de Sybaritis, πολὺ ποιούσας ψόφον τέχνας οὐκ ἐῶσιν ἐπιδημεῖν τῇ πόλει, οἷον χαλκέων κ̓ τεκτόνων, καὶ τῶν ὁμοίων. Et lib. 14, de organis quibuſdam, ὧν ὅτε πεσάποιτο τοῖς δακτύλοις, ποιεῖν λιγυρὸν ψόφον. Verùm & animalia quædam ψόφον edunt, qui differt à voce, ἀπὸ τῆς φωνῆς, vt Ariſtot. docet Hiſt. anim. lib. 4, c. 9, φωνὴ δὲ (inquiens) καὶ ψόφος ἕτερόν ἐστι, καθάπερ τοῦτων διάλεκτος. vbi etiam ait, διὸ ὅσα γλῶτταν μὴ ἔχει, ἢ μὴ ἀποτελυμένην, οὗτε φωνεῖ οὔτε διαλέγεται. ψοφεῖν δ' ὅτι καὶ τοῖς ἄλλοις μορίοις. Ideóque dicit τὰ ἔντομα οὔτε φωνεῖν οὔτε διαλέγεσθαι, ſed ψοφεῖν τῷ ἔσω πνεύματι: eorūmque alia βομβεῖν, vt apes: alia ᾄδειν, vt cicadas: τὰ ἀκρίδας δὲ τοῖς πεδαλίοις τριβούσας πιεῖν τὸν ψόφον. Vnde Plinius lib. 11, cap. 51, Vocem non habere niſi quæ pulmonem & arterias habent, hoc eſt niſi quæ ſpirant, Ariſtoteles putat: iccirco & insectis ſonum eſſe, non vocem, intus meante ſpiritu & incluſo ſoñante: alia murmur edere, vt apes: alia cum tractu ſtridorem, vt cicadas: locuſtas pennarum & feminum attritu ſonare. Rurſum Ariſtot. οὔτε δὲ τῶν μαλακίων οὐδὲν οὔτε φθέγγεται, οὔτε ψοφεῖ οὐδένα ψόφον, οὔτε τῶν μαλακοστράκων. οἱ δὲ ἰχθύες ἄφωνοι μᾶλλον εἰσι, ψόφοις δὲ πνας ἀφιᾶσι καὶ πεισμοῖς, οὓς λέγουσι φωνεῖν, ὡς ἄρα ὁ κάραβος ὁ ἐν τῇ Ἀχελῴῳ ῥοχλισμὸν ποιεῖ. Et Plinius, Mollia & cruſta intecta nec vocem nec ſonum vllum habere. Sed cæteri piſces non in totum ſine vllo ſono ſunt: & is qui caper vocatur, in Acheloo amne grunnitum habet. Ibidem rurſum, aliquanto pòſt, ὁ γαλεὸς τῇς πέρυξι ψόφος.

Ψοφοδεὴς, ές, ὁ καὶ ἡ, Ad quoſuis ſonos ſeu crepitus aut ſtrepitus expaueſcens. id eſt Admodum meticuloſus, Formidoloſus, Pauidus. Luc. in Scytha, de Anacharſide qui appulerat, οὐ μετείως πεπεισμένος ἐπὶ τῷ γνώμῳ, πάντα ἀγνοῶν, ψοφοδεὴς ὢν τὰ πολλὰ, οὐκ ἔχων ὅ, τι χρήσαιτο ἑαυτῷ. Plut. in Præcept. ſanit. τὸ σῶμα κομῶν ψοφοδεὲς παρέχει. Vnde ADVERB. Ψοφοδεῶς, Meticuloſe, Timide, vel poti? Ita vt ad quoſuis ſtrepit? ſeu ſonos (præſertim peregrinos aurib?) expaueſcas. Nā ea propria eſt ſignificatio nominis compoſiti ψοφοδεὴς, vt Heſychius quoque indicat, exponens illud non ſolùm δειλὸς, ſed etiā ὁ ποὶ ψόφοις κ̓ τὰ ἐλάχιστα φοβούμενος, κεπόφοβος. Apud quē legitur & ADVERB. Ψοφοειδῶς expoſitum παρεκχωδῶς, Tumultuoſè: à nomine ψοφοειδὴς, quod tamen proprie ſignificare deberet Sono ſimilis, Speciem ſtrepitus ſeu crepitus gerens. Vnde meritò ſcriptura illa ſuſpecta fuerit.

Ψοφομήδης, ές, ὁ καὶ ἡ, Cui ſtrepitus & crepitus ſeu ſonitus curæ ſunt. vt ψοφομήδης Βάκχος in Epigr.

Ψοφοποιὸς, οῦ, ὁ, Strepitum faciēs, vel generalius Sonum edens. ψόφον ποιῶν, vt Thuc. & alii loquuntur.

Ἄψοφος, ου, ὁ καὶ ἡ, Strepitum ſeu crepitū nullum edens (Naſo dicit etiam Strepitum facere) Nullū edens ſonitum: ideóque Tacitus, Silens.

Ἐμψοφος, Cui ſonitus ineſt, Sonitus non expers. ἔμψοφον exponitur etiam Cum ſonitu factum.

Ψοφώδης, ές, ὁ καὶ ἡ, Crepitu ſeu ſonitu plenus, Sonorus, Sonans. Ariſtot. Rhet. lib. 3, διὸ χρησιμωτάτη ἡ διπλῆ λέξις τοῖς διθυραμβοποιοῖς. οὗτοι γὰρ ψοφοδεῖς. Quo ſenſu Ariſtoph. dicit ψόφου πλέως, in Ranis, de Æſchylo, νομίζω πρῶτον ἐν ποιητῇ, ψόφου πλέων, αἰσχάτου, σόμφακα, κρημνοποιόν.

Ψοφέω, ῶ, F. ήσω, Strepitum ſeu crepitum edo, Sonitum do, Sono. Vide in præcedente nomine ψόφος ex Ariſtot. ψοφεῖν ψόφον φυσικὸν, & ψοφεῖν τῷ ἔσω πνεύματι: necnon ſynonymum his ψόφον ἀφιέναι & ψόφον ποιεῖν. Idē enim ſignificāt ψοφεῖν & ψόφον ποιεῖν, ſonare & ſonitum dare. vt ex Suida etiā diſcimus. qui quum dixiſſet, οὔτε γὰρ τὰ μαλακὰ τῶν σωμάτων ψόφον ποιεῖ, ſubiungit paulo pòſt, τὰ δὲ μαλακὰ οὐ ψοφεῖ. Ariſtoph. verò cū accuſ. ψοφεῖ λάλον τι, ſonum quendam garrulum edit. Dicitur verò & πλὴν θύραν ψοφεῖν, qui foribus pulſatis ſtrepitum excitat, & ſonitum dat: quod proprie de egrediente dici aiunt, vt κόπτειν de ingreſſuro. veluti in hoc loco Ariſtoph. in Nubibus, τίς ἐσθ' ὁ κόπτων πλὴν θύραν; ſcholiaſtes annotat, obſeruandum eſſe ὅτι ὅτι μὲν τῶν ἔξωθεν κρουόντων, κόπτειν λέγουσιν· ὅτι δὲ τῶν ἔσωθεν, ψοφεῖν. quod diſcrimen ſatis patere ex Menandro, qui ὅτι μὲν τῶν ἔξω dixerit κόψω πλὴν θύραν: ὅτι δὲ τῶν ἔσω, ἐψόφηκε πλὴν θύραν ἠκιών. Sciendum tamen eſt illud non ſemper obſeruari. nam ψοφεῖν πλὴν θύραν dicuntur etiam ii qui intrare volunt. legimus enim apud Luc. ψοφοῖν πλὴν θύραν εἰσιών. Et viciſſim κόπτειν ſimul ac ψοφεῖν dicitur is qui exiturus eſt, vt

apud Plutarch. in Public. p. 195, κόπτουσι καὶ ψοφοῦσι πρὸς αὐτῷ θύρας ἔσωθεν οἱ προϊέναι μέλλοντες, ὅπως αἴσθωνται ἔξω γιγνόμενοι τῶν παρεκχωρούντων ἢ προεστῶσι, καὶ μὴ καταλαμβάνοιντο παρεῖοῦσας τὰς κλειδαρεῖς εἰς τὴν στενωπόν.

Ψόφωμα, ατος, τὸ, idem quod ψόφος, Sonitus, Crepitus. Budæo eſt Stlopus, Sonus buccarum percuſſarum, in hoc loco Greg. καὶ κατοῦσι γέλωτα ὅσοι ὀπὴ κόρρης ῥαπίσμασι καὶ ψοφήμασι.

Ψοφητικὸς, ού, ὁ, Strepitum edēs, Streperus: vel potius, Qui ſtrepitum & ſonum edere poteſt. Apud Suidam, ψοφητικὸν δὲ ὅτι τὸ δυνάμενον ἕνα καὶ σωεχῆ τὸν αἔρα τυπῆσαι μέχρι τῆς ἀκοῆς. Vbi quod ψοφητικὸν dicitur, paulo antè eſt ψοφεῖν δυνάμενον, καὶ ἐν ᾧ ὅστιν ὁ δυνάμει ψόφος.

C. Ἄψοφητος, ου, ὁ καὶ ἡ, oppoſitum præcedenti ψοφητικός: ſignificans τὸν οὐ ψοφοῦντα ſeu ψοφεῖν οὐ δυνάμενον, Nullum edens ſonitum, vel ſtrepitum, aut crepitum. Soph. dixit etiam ἀψόφητος κωκυμάτων pro Nullum ſtrepitum ſeu ſonum edens lamentis & fletibus: in Aiace, pag. 20, Ἀλλ' ἀψόφητος ὀξέων κωκυμάτων ὑπεστέναζε θῶρος ὡς μυκώμενος. Quo ferè modo dicitur & ἄσκυλος ἀσπίδος τε καὶ κραπεδ. ADVERB. Ἀψοφητὶ, Sine ſtrepitu, Nullo cum crepitu, ſeu ſonitu. ἡσυχῶς, ἠρέμα, Heſych. & Suid.

C. Ἀπόψοφέω, Strepitum edo, Strepo: vel etiam Magnum ſtrepitum edo: vt ſit ſignificātius quàm ſimplex ψοφέω. ‖ Item Crepitum ventris edo, Crepo ſeu Pedo. Athen. lib. 9, ἡ Νικοθέοντος εἰσιοῦσα Βιθέα γυνὴ μετὰ παιδίσκης ἄβρας εἰς τὸν ποταμὸν ἀπεψόφησε. Suid. quoque ἀποψοφεῖν exp. ἀποπέρδεσθαι. quod licet ἀομωνόνως dicatur, ait tamen ἀομωνότερον dici pro eodem ὀζαπνεῖν & ἀποπνεῖν. Sic Ariſtot. Hiſt. anim. lib. 9, cap. 49, ἴδιον δ' ἐνίοις συμβαίνει τῷ ὀρνιθίῳ τὸ ἀποψοφεῖν, οἷον καὶ ταῖς τρυγόσι. id eſt, Gaza interprete, Proprium nonnullis auium euenit crepitus alui, vt turturi.

C. ΠΕΡΙ Ψοφέω, ῶ, Obſtrepo, Circūſtrepo, ſeu Circumſono.

Ψύχω, F ξω, Frigefacio, Refrigero. Dioſcor. de terra quæ in medicamenti vſum recipitur, πλὴν μὴν αἰωπάτω δύναμιν ἔχῃ ψύχουσαν καὶ παρεμπλάσσουσαν, vim habet refrigerantem ſeu refrigerandi. Plut. Symp. lib 6. probl. 6, ὥσπὶ ἱμάτιον ἐν χιμῶνι θερμαίνει, ἐν δὲ ἡλίῳ ψύχει λέγουσιν. Vbi vt ψύχειν & θερμαίνειν oppoſita ſunt, ſic apud Plat. in Tim. vbi dicit, οὐ ξυναπαπαλλάττοντ' ἀλλήλοις τῶν πάντων, ψύχοντα ἢ θερμαίνοντα, πηγνύντά τε καὶ διαχέοντα. id eſt, (vt Cic. interpr. p. 38 mei Lex. Cic.) Non hæc adiuuantia cauſarum, ſed nas ipſas eſſe omnium cauſas, quæ vim habeant frigoris & caloris. concretionis & liquoris. Rurſum Plutarchus ibidē, ὥσπερ ἡ τραγικὴ θεὸς ἐκείνη τὰ τῆς Νιόβης τέκνα πθλωέτιν Λεπτοπαπαθήτων χλανιδίων ἐν ῥειπίοις Θάλπουσα καὶ ψύχουσα. Et probl. præcedente, χάλκινας ἢ ὄκμονας ἐμβάλλοντες εἰς τὸ ὕδωρ, ψύχειν αὐτὸ καὶ τοιοῦτο δοκοῦσι. pro quo ψύχειν in titulo eſt ψυχρότερον ποιεῖν. Pati. Ψυχεσθαι, frigefieri ſeu refrigerari. Plut. eodem Sympoſ. lib. probl. 2, πῶν ὕδωρ πρὸ θερμαθὲν ψύχεται μᾶλλον. Vbi quod ψυχεσθαι vocat, paulo pòſt ψυχρότερον γιγνεσθαι dicit: ὅταν ἐψηθῇ (inquiens) μέχρι ζέσεως, πρῶτον ἀφιστωρεύουσι τὴν ἀγλέαν χρόνα πολλοῦ, καὶ γίνεται ψυχρότερον. Strattis apud Athen. libro 3, οἷον ψυχόμενον ἐν τῷ φρέατι χρόνῳ μεμιγμένον. Vbi ipſe Athen. quoq; dicit, τὸν οἶνον ἐψυχον ὑπὸ τοῦ ψυχρότερον αὐτὸν πίνειν. Item apud Demetr. Phaler. ὑπὸ θερμοῦ ψύχεται, θερμαίνεται δὲ ὑπὸ τῶν ψυχρῶν. Præter. pati. ἔψυμαι: aor. 1, ἐψύχθην: aor. 2, ἐψύχην. Vnde particip. ἐψυμένος, ψυχεὶς, ψυχείς, Frigefactus, Refrigeratus. Cicero quidam apud Athen. lib. 9 κ̓ θαυμάσθη γ' ἄπαξ, πᾶν ὅπερ θαυμάσθης, (μαν, θάνεις;) ἐψυμένα. Ἀτιμίς χ' ὅμπως οὐχὶ πρὸς τὸ δόκεστε Ταῖς ῥίσιν. Alex. Aphr. ψυχεὶς τὰ ἄκρα, cui extremæ partes perfrixerunt. Ariſtoph. Nub. Κνέφος διαπίξας, εἶτα πλὴν ψύλλαν λαβὼν, Ἐνέβαψεν εἰς τὸν κηρὸν αὐτῆς τῷ πέδε. Κᾆτα ψυχείσῃ θαρρεῖν φῇ Περσικαί, & deinde refrigeratæ ſeu frigefactæ. nam neceſſe erat eam calefieri quum tingeretur cera liquefacta. ſchol. tamen exp. θανούσῃ, mortuæ: itidémque Suidas. Ignis quoque flamma dicitur ψύχεσθαι quum extinguitur & μαραίνεται, apud Suidā, ex Epigr. Καὶ φλὸξ ἐν τελεταῖς ὅτε θυμάτα πάντα καφύξῃ, Φορβῆς ἡ μανίη ψύχεται αὐπνμάτως. id eſt, inquit, ψυχραίνεται, μαραίνεται.

Ψύχω ſignificat etiam Sicco ſeu Exicco, Arefacio. vt Heſych. quoque teſtatur, ψύχειν ἀνέμῳ exponēs ξηραίνειν. afferens præterea ψυξοῦσι pro ξηραινοῦσι. Itidémq; apud Suid. legimus ψύχειν καὶ ἀποψύχειν τὰ ὑγραινόμενα, Siccare & deficcare madentia. Verùm in hac ſignif. ſcribitur ETIAM Ψύχω, cuius & idem Suid. meminit. vt apud Dioſcor. l. 1, c. 25, ὡς δὲ τὸ εὐλέαι τοι αὐτὸν γίνεσθαι, δεῖ ἐν ἡλίῳ ψύχειν ἐν ὀστρακίνῳ θερμῷ, ſed vt facilius cōteratur, in calido fictili ſole ſiccare oportet. Et lib. 2, cap. 123, de amylo, διυλίσαντά τε εὐθὺς ψύχειν ὅπὶ κεραμίδων καινῶν ἐν ἡλίῳ ὀξυπάτῳ. Pro quibus Plinius lib. 18 3c. 7, Linteo aut ſportis ſiccatum tegulæ infunditur illitæ fermento, atque ita in ſole dēſatur. Itidē verò & alibi apud eum eſt ſcriptū, & fortaſſis rectius, vt diſtingui à priore ψύχω queat, quod non minus apud eundē frequens eſt. Vide & Ψυχμός. Rurſum tamen apud Heſych. legitur ψύχεται pro ψύχεται, refrigeratur, in Ψυχεῖον.

Ψύχω ſignificat præterea Flo, Spiro: cuius ſignificationis Heſych. quoque meminit. ψύχειν exponens πνεῖν, itidémque ψυξας afferens pro φυσήσας, πνεύσας, ἄνεμον ποιήσας. Homer. Il. υ, καὶ τόν' (Hectoris nimirum haſtam in Achillem vibratam) Ἀθήνη Πνοιῇ Ἀχιλῆος πάλιν ἔτραπε κυδαλίμοιο, Ἧκα μαλα ψύξασα. τὸ δ' αὖ ἐπὶ κεῖθ' Ἕκτορα δῖον, eā haſtam Minerua flatu ab Achille retorſit, leniter admodū ſpirans, πάλιν ἠρέμα κατὰ πνεύσασα καὶ ὑποκλάσασα τῆς ὁρμῆς, inquit ſchol. vt Euſt. etiam exp. φυσήσασα. Sed poſſit videri alicui primus huic ſignificationi eſſe tribuendus locus, vt ſecundum ψύχω ſit Flatu refrigero, tertium Flatu exicco. Cui non magnopere repugnarem, (præſertim quum antiquiſſimus autor Homerus eam agnoſcat) niſi ad nominis ψύχος ſignificationem reſpicerem: de quo dubitari etiam poteſt an poſterius ſit illo verbo. quæ dubitatio & de aliis pleriſq; huiuſmodi nominibus moueri poteſt. Cæterùm Suid. ψυξας exp. non ſolùm φυσήσας, ſed etiam ἀμβλύνας: itidémque Heſych. ἀμβλώσας πλὴν ψυχλῶ.

Ψυμὸς, οῦ, ὁ, Refrigeratio vel Perfrictio. ‖ Item Siccatio, Exiccatio. vt ψυμὸς σαγῆνῶν Ezech. 26, Exiccatio ſagenarum, madidarum nimirum ex aqua. Item αὐτὸ τὸ ψυμῶδον ſeu ψυχὲν dicitur ψυμὸς, Numer. 11, de coturnicibus in caſtra Hebræorum vi venti delatis, καὶ ἔψυξεν ἑαυτοῖς ψυμοὶ κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς, Siccauerunt ſibi coturnices illas per gyrum caſtrorum, ita vt illæ eſſent ψυμοί.

C. Ψύξις, εως, ἡ, itidem Refrigerario vel Perfrictio. tem Flatus, Spiritus. πνοῆ, Heſych.

Ψυκτὴρ, ῆρος, ὁ, Refrigerator. ita nominatur vas ligneum vel cupreum in quo & pocula abluuntur & vinum refrigeratur, teſte Suida. is enim ψυκτῆρα nominari ait σκεῦος ἔνθα διανίζοιντο ποτήρια, ἀπὸ τοῦ θᾶττον ψύχεσθαι ἐν αὐτῷ τὸν κρᾶσιν. Videtur verò ita nominari & vas illud in quo vinum & aqua ſimul miſcētur & refrigerātur, κρατὴρ alio vocabulo dictum. Cui meæ conjecturæ hæc eſt ratio. Legimus apud Athen. libro 4, de Cleomene Rege Lacedæmoniorum, ὅτι τὴν τοῦ πεδὸς ψυκτὴρ χαλκοῦς ἐπέκειτο, καὶ κάδος, καὶ σκαφίον ἀργυροῦν δύο κοτύλας χωροῦν, καὶ κύαθος. ἡ δ' ἐπίχυσις, χαλκῆ. Vbi quod ψυκτῆρα vocat Athenæus, Plutarchus κρατῆρα nominat, in vita Cleomenis pag. 1486, meæ editionis, his verbis, ἐπαρθείσης δὲ τῆς τραπέζης εἰσεκομίζετο πέπονς, κρατῆρα χαλκοῦν ἔχων οἴνου μεστὸν, καὶ φιάλας ἀργυρᾶς δικοτύλους δύο, καὶ ποτήρια τῶν ἀργυρῶν ὀλίγα παντὰ πασιν, ἐξ ὧν ἔπινον ὁ βουλόμενος. Ita vt intelligamus κρατῆρα ſeu ψυκτῆρα vas fuiſſe æreum vel alius materiæ, quod vino plenum in ſympoſium inferebatur & tripodi imponebatur: ex quo poſtea hauriebatur vinum, & infundebatur in pocula quæ conuiuis apponebantur. Rurſum apud Athenæum libro 5, in pompa Ptolemæi Philadelphi, ὑδρίαι εἴκοσι κ̓ ἓξ, ἀμφορεῖς πανάθηναϊκοὶ δέκα ἕξ, ψυκτῆρες ἑκατὸν ἑξήκοντα· Ὧν ὁ μέγιστος ἦν μετρητῶν ἕξ, ὁ δ' ἐλάχιστος, δύο. Alioquin ψυκτὴρ inter pocula etiam numeratur. quem Pollux libro 6, capite 16, ait fuiſſe πολυθρύλλητον ἐν τοῖς ἐκπώμασι, alióque nomine δίνον appellatum, necnon ἀκραπφόρον vulgò, quoniam in eo erat ἄκραπς: nec habuiſſe πυθμένα, fundum ſeu pe-

dem, sed ἀφραγαλίσκους. Vnde rotundum fuisse in modum sphæræ, vel saltem hemisphærii, colligere est. Itidem verò apud Athenæum libro 11, Dionysius ὁ Τρύφωνος in libro περὶ ὀνομάτων scribit τὸν ψυγέα à veteribus nominatum fuisse δῖνον: qui ψυγδὸς, idem est qui ψυκτήρ. Forsan autem ψυκτὴρ nominatum est hoc poculum quòd in cõuiuio quodã feruẽte compotatione, neglectis vasis potoriis minoribus ad ipsum ψυκτῆρα vẽtum est: continuatóque postea eo more, poculum eius capacitatis fabricatum est, istóque nomine appellatum. Apud Platonem certè in Symposio dicit Alcibiades, ἀλλὰ φερέτω Ἀγάθων εἴ τι ἔστιν ἔκπωμα μέγα· μᾶλλον δὲ οὐδὲν δεῖ, ἀλλὰ φέρε παῖ τὸν ψυκτῆρα ὀκεῖνον (ἰδὼν αὐτὸν) πλέον ἢ ὀκτὼ κοτύλας χωροῦντα. Eumque ἐμπλησάμενος, πρῶτον μὲν αὐτὸς ἔξπιε, ἔπειτα τῷ Σωκράτει ἐκέλευεν ἐγχεῖν. Vbi postquã iussit afferri poculum aliquod magnum, quasi corrigẽs seipsum petit à ministro ipsum ψυκτῆρα, quòd eo maius reperiri poculum nequiret: & ita ostendit eum non propriè fuisse ποτήριον. atque adeo vix credibile est poculum tam capax fuisse repertum vt octo cotylas contineret. Idem dici potest tum de aliis locis quos Athenæus affert libro 11, tum de hoc qui ibidem citatur, πάντα καὶ κάδδον πρῶτον ἐνέβρεχε, ψυκτῆρά τ' οἴνου, μεθύσκεται. Parum verò probabilis est eorum opinio qui poculum istud ψυκτῆρα nominatum fuisse dicunt ab eo ψύχω quod ξηραίνω significat: quòd oporteret potores vno haustu ipsum exiccare. Ψυκτῆρες dicuntur etiam loca vmbrosa & opaca condensis arboribus, in quibus ad captandum frigus deambulatur, vt olim erant luci sacri ante templa. Scribit enim Nicander Thyatirenus apud Athenæum libro 11, ψυκτῆρας nominari etiam τοὺς ἀλσώδεις καὶ συσκίους τόπους, τοὺς τοῖς θεοῖς ἀνειμένους, ἐν οἷς ἔστιν αὐαψύξαι. Idem verò & ψυκτήρια nominantur & ψυκτήρια δένδρα, vt mox docebo. Dicitur ET Ψυκτηρίδιον per diminutionem ὁ ψυκτὴρ, Paruus ψυκτήρ. quod Athenæus libro 11 ex Alexide affert. Idem lib. 13, ὀλιγόντος δέ τινος οἴνου ἐν ψυκτηριδίῳ μικρόν.

Ψυκτήριος, ου, ὁ, Aptus ad refrigerandum, Cui refrigerandi vis inest. vt ψυκτήρια φάρμακα apud Galenum non semel, Refrigeratoria seu frigefactoria medicamenta, teste B. Apud Athenæum libro 11, ex Euripideo Phaëthonte, ψυκτήρια δένδρα: quæ nimirum subeuntur ad captandum frigus opacum. Item DICVNTVR Ψυκτήρια neutro genere & substantiuè οἱ ψυκτῆρες. Ac primùm quidem Vasa illa in quibus vinum refrigeratur, vt apud Athenæum libro 5, in pompa Philadelphi Ptolemæi, ἕτεροι δὲ πεντακόσιοι καὶ εἴκοσι ψυκτήρια ἔφερον χρυσᾶ, οἱ δ' ἀργυρᾶ. Quæ ψυκτήρια paulo antè ψυκτῆρας nominat: ψυκτῆρες εἴκοσι δύο, ὧν ὁ μέγιστος ἐχώρει μετρητὰς πεντήκοντα, ὁ δὲ ἐλάχιστος ἐχώρει μετρητάς. Sic Hesychius, Ψυκτήριον, ποτήριον ἡμεῖς ψυκτῆρα φαμέν. Deinde verò ψυκτήρια nominantur etiam loca nemorosa & arboribus opaca in quibus captatur frigus. Autor Ægimii apud Athenæum libro 11, Ἔνθα ποτ' ἔστι ἐμὸν ψυκτήριον ὄρχαμε λαῶν. Æschylus ibidem, Σαύρας ὑποκοίσιν ἐν ψυκτηρίοις. ITEM Ψυκτηρία, ας, ἡ, SIVE Ψυκτηρίας, ου, ὁ, dicitur pro ψυκτὴρ: quorum illud infra vide in Ψυγδὸς, hoc autem apud Eustathium, pag. 1632, vbi ait, οὕτω δὲ ποιά τινα ποτήρια καὶ τὸ ψυκτήριον πρὸς τοῦ Δειπνοσοφιστοῦ, καὶ τὸ ψυκτηρίδιον, καὶ ὁ ψυκτηρίας, ὡς κοχλίας. Vnde suspicari licet eum legisse τὸν pro τῷ in loco illo qui apud Athenæum est & paulo infrà in Ψυγδὸς citabitur. Hesychio ψυκτηρίαι sunt οἱ ἀλσώδεις καὶ σύσκιοι τόποι.

Ψυκτικὸς, ου, ὁ, Refrigeratorius, Refrigerandi vim habens, Cui frigefaciendi vis inest. Idem cum præcedente ψυκτήριος. Plutarchus Symp. 6, problem. 6, καὶ μὴν ὅ, τε μόλιβδος τῇ φύσει ψυχρῶν ὄντων, ὃς γε τειβόμενος ὄζει τὸ ψυκτικώτατον τῶν θανασίμων φαρμάκων ἐξαίνιστ ψιμμύθιον. Idem in libro aduersus Coloten, οἱ μὲν ψυκτικὸν φασὶν εἶ τὸν οἶνον, οἱ δ' θερμαστικόν. Et mox, λέγουσι ἐξηπατῆσθαι τοὺς πολλοὺς, τὸ θερμαῖνον, θερμαστικὸν, ἢ τὸ ψύχον ψυκτικὸν ὑπολαμβάνοντας. Idem rursum Symposiac. libro 2, de rosa, ψυκτικὸν δέ ὅτι δυνάμει. Et libro 3, τὸν μὲν ὕπνον οἱ πλεῖστοι τῶν ψυχῶν γίνεσθαι λέγουσι· καὶ ψυκτικὰ καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἰατρικῶν φαρμάκων ὄντα. Alibi dicit ψυκτικὴν δυνάμιν εἰς τὸ σῶμα ὀλιγοφέρων, vim refrigeratoriam seu refrigeratricem.

Ψυκτὸς, Refrigeratus, vel Qui refrigerari seu frigefieri potest. (At ψυκτὰ Hesychio ἢ μὴ πολλῷ ὕδατι πεφυρμένη μάζα, maza quæ non multa aqua subacta est) COMP. Ἄψυκτος, ου, ὁ καὶ ἡ, Qui refrigerari nequit, vel Qui refrigerationem non sentit, Qui non inalgescit. ET Εὔψυκτος, Refrigeratu facilis. Redditur etiam Qui facilè frigus sentit, Frigori opportunus.

Ψυγδὸς, έως, ὁ, idem quod ψυκτὴρ, vt Hesych. quoque docet quum ait, Ψυκτὴρ, ὃν ἡμεῖς ψυγέα. καὶ εἶδος ποτηρίου. indicans ψυκτῆρα & ψυγέα primaria significatione dicit vas in quo vinum refrigeratur: deinde & poculum. Et Heracleon Ephesius apud Athenæum, libro 11, ὃν ἡμεῖς (inquit) ψυγέα καλοῦμεν, ψυκτηρίαν τινὲς ὀνομάζουσιν. Vbi etiam subiungit, Atticos poëtas κωμῳδεῖν vocabulum illud veluti ξενικὸν: afferens ex Euphorione, Ἐπὰν δ' καλέσῃ ψυγέα τὴν ψυκτηρίαν, Τὸ σύντλιον δὲ πῶτλα, φακέα δὲ τὴν φακῆν, Τί δεῖ ποιεῖν; Alexis tamen ibidem τετρακότυλον ψυγέα dicit.

Ψυγεῖον, ου, τὸ, itidem Vas in quo aqua vel aliud quidpiam refrigeratur, aut etiam locus in quo aliquid frigefit. Hesychio enim teste ψυγεῖα dicuntur ἀγγεῖα ἐν οἷς ὕδωρ ψύχεται, καὶ ὁ τόπος αὐτός.

C. Ἡμιψυκής, έος, ὁ καὶ ἡ, Semirefrigeratus, Semifrigefactus. Vnde apud Dioscoridem libro 3, ἡμιψυκὲς κλιβάνοις: quod Ruellius vertit Clibanis semifrigidis, Barbarus Clibanis egelidis, Marcellus Furnis non adeo calentibus.

Ψυχεῖον, ου, τὸ, idem quod ψυγεῖον. Eustathius pag. 866, de quibusdam ex ψύχω deriuatis, ἐπ' ὧν καὶ ἄλλοις καὶ τὸ ψυχεῖον τίθεται κτλ. κτ' τὸ, ἐν Κιμώλῳ τῇ νήσῳ ψυχεῖα καταστήσασαι θέρους ὀρυκτά. respiciens ad hunc locum Athenæi libro 3, ἐν Κιμώλῳ τῇ νήσῳ φησὶ ψυχεῖα καταστησάσαι θέρους ὀρυκτά, ἔνθα χιλιαροῦ ὕδατος πλήρη κεφάλια καταθέντες, καμίζοντες χρόνος οὐδὲν διέφερεν. Vbi tamen sine diphthongo SCRIPTVM Ψυχία.

C. Ἀναψύχω, Refrigero, Euentilo. ‖ Interdum pro Abstergo, Desicco. Nam Hesychius ἀναψύχουσα exponit ξηραίνουσα, ῥιπίζουσα, apud Sophoclem. Homerus Odyss. η, Ἀλλ' αἰεὶ ζεφύροιο λιγυπνείοντας ἀήτας Ὠκεανὸς αὐῆσιν ἀναψύχει αἰθρώπους. Plutarchus in Themistocle, τὰς αὐλαίας ὀλιγοβρόχοις γλωμῴαις αὐέψυχον. Sic Iliad. ε, ἕλκος ἀναψύχοντα sunt qui Vlcus abstergentem interpretentur: Hesychius tamen ἀναψύχοντα exponit ἀκαπνίοντα.

Ἀναψύχω, metaphoricè Recreo, Refocillo, Reficio, propriè Reficio à calore. Nam qui refrigerantur, reficiuntur à calore & recreantur. Hesiodus in Ergois, Δμῶας αὐαψύξαι φίλα γοώατα, καὶ βόε λῦσαι. vbi καὶ subauditur ante γοώατα. Paul. 2 ad Tim. cap. 7, ὅτι πολλάκις με ἀνέψυξε, Me ex laboribus refecit, Me afflictum refocillauit, & suis opibus aut aliis modis sustentauit. Ita enim puto accipiendum hîc ἀνέψυξε, aut certè pro Consolata est. de qua significatione postea dicam in ἀναψυχή. Chrysostomus, ἀναπαῦσαι μικρὸν, καὶ στῶ καὶ ποτῷ αὐαψύξαι. Sic Plato dicit αὐαψυχόμενον σῶμα τρέφεσθαι, vbi tamen αὐαψυχόμενον per proprium significationem exponitur. Xenophon Hellen. 7, καὶ τοῦτο μὲν δὴ αὐέψυχθησαν οἱ τῶν Λακεδαιμονίων σύμμαχοι. Idem dixit αὐαψύχειν τοὺς ναῦς, Hellen. 2, quasi quiete recreare fessas. Ouidius, In caua ducuntur fessæ naualia puppes. ‖ Apud Gregorium, αὐαψύχω pro Respiro, inquit Budæus. Intellige autem Respiro metaphoricè dictum. At Plato in Cratylo dicit τῷ τῷ αἰσθάνεσθαι δυνάμιν παρέχον καὶ αὐαψύχον. Vide paulo pòst in fine vltimæ tmematis de voce actiua huius verbi.

Ἀναψύχειν dicuntur (inquit Eustathius) quæ animum reducunt: & αὐαψύχεσθαι illi qui de animi deliquio recreantur: vt contrà ἀποψύχειν, animam efflare. Homerus Iliad. κ, in fine, — καὶ αὐέψυχθεν φίλον ἦτορ. vbi ἦτορ ait idem Eustathius positum ad differentiam ψύξεως quæ fit in corpore: quum alioqui satis fuisset dice-

re αὐέψυχθεν. Vbi videtur hic schol. innuere ἀναψύχω in vna significatione deduci à ψύχος, id est frigus, vnde pro refrigero capitur: in altera autem à ψυχὴ, vt videlicet ἀναψύχω sit perinde acsi dicamus Reanimo. Potest verò, quum pro Recreo, Reficio, seu Refocillo, capitur, vel ab hac vel ab illa significatione sumpta dici metaphora. Plato autem in Cratylo vult ψυχὴ dictam ἀπὸ τοῦ ἀναψύχειν. Ita enim scribit, οἶμαί τι οὐδὲν πρὸς τοῦ τὴν ψυχὴν ὀνομάσαι τοῦτο, ὡς ὅταν ἀναπνεῖ τὸ σῶμα τὸ ἄνθρωπον, ἀνίησί τε καὶ ἀνίεται, τοῦτο τὸ ζῆν εἶναι, τοῦτο τὸ ἀναπνεῖν δυνάμιν παρέχειν καὶ ἀναψύχον· ἅμα δὲ ὅλκει πάντες τὸ ἀναψύχοντες, τὸ σῶμα ἀπολύεται τε καὶ τελευτᾷ. ὅθεν δή μοι δοκοῦσιν αὐτὸ ψυχὴν καλεῖσθαι.

Ἀναψύχομαι, Refrigeror, Euentilor. ‖ Itẽ Recreor: cuius metaphoricæ significationis exemplum modò citatum fuit. Item αὐέψυχθεν pro Reanimatus fuit, Redditus illi est animus, vel Reddita est illi anima. Vide quæ ex Eustathio attuli in proximè præcedenti annotatione.

Ἀνάψυξις, εως, ἡ, VEL Ἀναψυχή, ῆς, ἡ, Refrigeratio. ‖ Itẽ metaphoricè Recreatio, Refocillatio. Plato in Symp. Ἐγὼ μὲν οὖν λέγω ὑμῖν ὅτι τοῦ ὄντος πάνυ χαλεπῶς ἔχω ὑπὸ τοῦ χθὲς πόνου, καὶ δέομαι ἀναψυχῆς τινος. Id est, Dico igitur vobis, ex hesterna compotatione pessimè me habere, egeóque aliqua recreatione, vel refocillatione. Plutarchus in Pericle, μηδεμίαν μεταβολὴν μηδ' ἀναψυχὴν ἐκποιεῖζων. Ab Hesychio ἀναψύξις exponitur ἀνάπαυσις, & ἀναψυχή, παραμυθία, id est consolatio. Act. apost. cap. 3, Ὅπως ἂν ἔλθωσι καιροὶ ἀναψύξεως ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου. vbi quidam reddunt Refrigerationis, nonnulli Recreationis. Quin autem alicubi ἀνάψυξις itidem, vt ἀναψυχὴ, significare possit παραμυθίαν, nemini dubium esse potest.

C. ΑΝΤΙψύχω, Contra refrigero, vel Vicissim refrigero. pro quo infrà ἀντεμψύχω. ex Alex. Aphrod.

C. ΑΠΟψύχω, Refrigero, Frigefacio. Comicus quidam apud Athen. lib. 9, — φύλλ' ὄψων τὰ μὲν Θερμὰ πρὸς τὴν ἐνέργειαν, τὰ δ' ἐπανέντα, τὰ δ' μέσα, Τὰ δ' ὅλως ἀποψύξαντα. Affertur ex Hesiodo pro Restinguo. Et ex Dioscoride pro Exicco vel Depurgo, sequendo Marcelli interpretationẽ in hoc loco libri 5, c. 89, ἡ λεπίδα πλατεῖα χρὴ τείβειν ἀπόνως, οἱονεὶ ἀποψύχων. Sed Suidas quoque testatur verbum hoc significationem habere τὸ ξηραίνειν, id est Exiccare, vt quũ dicitur ἀποψύχειν ἐν τῷ καιβείῳ λίνα τὰ ὑγρὰ θέντα. In illo tamen Dioscoridis loco ἀποψήχειν habent quædam exẽplaria. Cæterùm frequens est apud Homerum PASS. Ἀποψύχεσθαι in actiua significatione. vt Iliad. χ, versu secundo, Ἱδρώ ἀπεψύχοντο, πίον τ' ἀκέοντό τε δίψαν. Vbi Eustathius exponit αὐέψυχον. Idem poëta Iliad. λ, Ἱδρῷ ἀποψυχθεὶς πόνῳ Ἴλιον ἀπονεοίμην. vbi ἀποψυχθεὶς itidem est αὐαψυξας, vt tradit Eustathius in expositione proximè præcedentis loci. Hic quoque scribit nihil aptius potuisse dici ab Homero quàm ἀποψυχθεὶς ἱδρῷ. non enim (inquit) sudor abluitur, neque abstergitur simpliciter talis sudor, sed ὅτι αὐαψυχῆ: cuius significationem habet ἀποψυχθείς. In breuibus autem scholiis ἀπεψύχοντο exponitur πρὸς αὔεμον ὀξηραίνοντο. item αὐεκτῶντο ἑαυτούς. Similiter verò Iliad. λ, vbi legitur — οἱ δ' ἱδρῷ ἀπεψύχοντο χιτώνων, autor horum breuium scholiorum explicat, πρὸς αὔεμον ὑπτιασφέντες τὸν ἱδρῶτα ἐξηραίνοντο. nam proximè sequens versus est hic, Σπαί τε ποτὶ πνοιὴν πρῆξε θυ' ἁλός. Sed & Hesychius ἀπεψύχοντο exponit ἐξηραίνον αὔεμῳ. Ex quorum omnium locorum collatione puto elici posse hanc interpretationem τὸ ἱδρῶ αὐαψύχεσθαι, vt fit, Sudorem abstergendo vel exiccando, se à calore reficere & à labore recreare. Quod totum comprehendit Gallicum verbum se rafraischir, quod sonat ἀποψύχεσθαι in propria significatione, in metaphorica αὐαψύχεσθαι. Nec verò, exponẽs Sudorẽ exiccando, addo ad ventum. quia vt vni loco Homeri ex tribus citatis hæc interpretatio conueniat, (propter id quod addit Homerus) qui scimus an reliquis duobus conuenire possit, vbi venti non fit à poëta mẽtio? Quasi verò nemo sine vento possit ἀποψύχεσθαι. Sed operæ pretium est locum hunc eiusdem poëtæ ad præcedentes intelligendos considerare. Iliad. κ, in fine, Αὐτὰρ ἐπεὶ σφιν κῦμα θαλάσσης ἱδρῶ πολλὸν Νίψεν ἀπὸ χρωτὸς, καὶ αὐέψυχθεν φίλον ἦτορ.

Ἀποψύχομαι, pass. signif. Refrigeror, Frigefio. Dioscorides libro 5, ἀποψυχθεῖσα αἰθάλη, Refrigerata fuligo. Galenus, ἀπεψύχθη τὰ ἄκρα δυσεκθερμάντως. Et ἀπέψυγμαι apud Alciphrõtem in epistola quam scribit Leontium ad Lamiam, ὡς ἐνθυμηθεῖσα τοῦ Τιμάρχου τὸν χωρισμόν, δρῶ ἀπέψυγμαι, καὶ ἱδρῶ, καὶ τὰ ἄκρα καὶ ἡ καρδία μου αὐέσταλται. Vbi intelligendum est ἀπέψυγμαι de eo frigoris genere dictum, quo poëtæ dicere solent adstrictum pectus alicuius esse, ex nuntio quopiam repẽtino. Aut certè exponendum Exanimatus sum. Quam significationem habet & vox actiua ἀποψύχειν neutraliter posita, vt mox dicetur. Hinc PARTIC. Ἀπεψυγμένος, Refrigeratus, Frigefactus. Interdum verò & Frigens exponitur. vt in hoc Aristotelis loco, πρῶτα λαβὼν ἀπεψυγμένους ἐν τῷ νίφειν καὶ σωπηλοὺς, μικρῷ μᾶλλον πλείων ποθεὶς ὁ οἶνος λαλιστέρους ποιεῖ.

Ἀποψύχομαι Gaza vertit Consumor, in hoc Aristotelis loco, De histor. animal. lib. 9, cap. 45, ῥᾳδίως δὲ χρῶνται τούτῳ, καὶ πολλάκις καὶ ὀπταίνει, ὥστε ἀποψύχεσθαι πρὸς τείχεσι τῶν κυνῶν. Sed fortasse aliud legit Gaza quàm ἀποψύχεσθαι.

Ἀποψύχω, Expiro, Animam efflo. Eustathius, Vt αὐαψύχειν (inquit) est αὐανακτᾶσθαι ψυχὴν ἤδη κινδυνεύουσαν οἴχεσθαι, sic contra ἀποψύχειν significat ἀπὸ ψυχῆς γίνεσθαι λιποθυμοῦντα ἢ καὶ θνήσκοντα. id est, Anima defici, vel in deliquio, vel in morte. Deliquium autẽ intellige quod vulgò deliquium animi dicitur. Idem alibi ait ἀποψύχειν apud Homeri posteros significare deliquium animi aut mortem. Apud Homerum quidem certè ἀποψύχειν dicitur qui patitur animi deliquium, hoc loco Od. ω, — τὸν δ' ὡς ἴδον οἱ Εἶλεν ἀποψύχοντα πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς. Vbi idem scholiastes ait ἀποψύχειν esse ἀπὸ ψυχῆς γίνεσθαι, seu ἀποπνέειν. Cui contrarium esse ἄμπνυσθαι & ἀναπνέειν, id est ἐπανέρχεσθ' εἰς πνοήν. Sumit autem hoc contrarium ex proxime sequenti versu in illo poëtæ loco, Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἄμπνυτο καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη. Sic & apud Lucam ἀποψύχειν, Exanimari, Animo defici, λιποθυμεῖν, exponendum potius quàm Extabescere: cap. 21, ἀποψυχόντων ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένῃ. Ita & Latinis frequens est Examinari metu. Quod verò attinet ad ἀποψύχειν pro Mori, vult Eustathius imperfectum esse genus loquendi: integrum autem esse ἀποψύχειν βίον. sicut & πλεῖν τὰς imperfectum esse, πλεῖν τὰς βίον vel ζωὴν, integrum. Inuenitur autem apud Sophoclem, ἀποψύχειν βίον, in Aiace. Quòd si subaudiatur βίον in ἀποψύχειν posito pro Mori, neutrum nõ fuerit. Porro notandum est hoc verbum in hac significatione posse ad verbum exponi Latinè Exanimari, accipiendo videlicet hoc verbum pro Anima priuari & interfici. quod apud idoneos etiam linguæ Latinæ autores frequenter sonat.

Ἀποψύχω, Excerno, Aluum exonero. ἀποψύχειν, inquit Hesychius, ἀποπλάσσειν, ἀποπνυματίζεσθαι, ἀφοδεύειν. Sed pro ἀποπλάσσειν repono audacter ἀποπαπῖν, quod conuenit cum duobus sequentibus. Et apud Hesiodum in Diebus, vbi scribit, Μηδ' ὀδὸν κρηναίων οὐρεῖν, μάλα δ' ἐξαλέασθαι, Μηδ' ἐναποψύχειν, — scholiastæ ἀποψύχειν exponunt ἀποπαπῖν. Est autem ἐναποψύχειν pro ἀποψύχειν ἐν αὐτῇ. Eustathius postquam exposuit ἀποψύχεσθαι quod est apud Homerum, subiungit, esse ἐναποψύχειν apud Hesiodum aliud significans. vnde & Ἀπόψυξις, inquit, id est ἡ ἀποπνυματώσις, vt docet Pausanias. Itidem verò Hesychius ἀποψύχειν exponit ἀποπνυματίζεσθαι, vt modò dictum fuit: ἀπεψύχη item ἀπεπνυματώθη. Iam verò & Proclus in illo Hesiodi loco ἀποψύχειν vult esse ἀφοδεύειν vel ἀποπνυματίζειν. Sed alias explicationes addit, videlicet vt sit αὐαψύξεως χρείαν τὸ σώματος τοῖς ποταμίοις ῥεύμασιν ἵστασθαι. aut ἀποπλύνειν, aut ἀπονίπτειν. Est verò apud Hesych. & aliud NOMEN verbale, Ἀπόψυγμα, quod explicat ἀφόδευμα, κόπρος, id est stercus,

c.2. Ἐναποψύχω, Flatum emitto in, seu Flatum & crepitum ventris emitto in. Hesiod. sub finem ἔργων, Μηδ' ὀπὶ κρουνάων οὐρῆν, μάλα δ' ἐξαλέασθαι, Μηδ' ἐναποψύχειν. τὸ γὰρ οὔτοι λῴων ὀπί. Vbi tamen quidam interpr. Excrementa ventris eiicias in fontes, seu Incaces. ἐναποπάτει. Ita enim & Moschopulus accipit, & Proclus. qui tamen ἀποψύχειν exponit non solùm ἀφοδεύειν, sed etiam ἀποπνευματίζειν: necnon αἰαψύξεως χρὴν τὸ σώματος τοῖς ποταμίοις ῥεύμασιν ἴσασθαι, necnon ἀποπλύνειν vel ἀπονίπτειν. ¶ Porrò vt ἀποφύσαι ponitur interdum pro ἀποπτῆν, Expirare seu Efflare animam, ita ἐναποψύχειν, pro ἐναποπνεῖν, Expirare & efflare animam in, id est ἐναποθνήσκειν, Immori. Cuius verbi vsum imitans Bud. dixit ἐναποψύξαι δέδοκται μοι καὶ Τοῦτοις, Decreui & his immori.

C. ΔΙΑψύχω, Perfrigero seu Refrigero: interdum & Recreo, Reficio. Alioqui significat etiam Aeri seu ventis perflandum expono, vel Exicco. vt apud Thucyd. lib. 6, pag. 236, τοῖς μὲν δὲ ναῖς οὐκ ἔστιν αἰνελκύσαντας διαψύξαι. Vbi tamen schol. exponit διαλαβεῖν. Et apud Xenoph. Pæd. 8, pag. 125, de auaris, ἐπειδὰν δὲ ἀρκοιῶν τοῦ πεπὰ κτήσωνται, τὰ μὲν αὐτῶν καταρρίπτουσι, τὰ δὲ καταστήσουσι, τὰ δὲ ἀριθμοῦσι καὶ μετροῦσι καὶ ἱστᾶσι καὶ διαψύχοντες καὶ φυλάττοντες τοῦ χρήματα ἔχουσι. Nisi potius ibi scribendum διαψήχοντες, pertergentes seu detergentes.

C. ΕΚψύχω, idem quod ἀποψύχω: neutraliter etiam exponitur Refrigeror, Frigesco. Alioqui significat etiam Exanimor, Animo linquor seu deficior. vt Hesych. ἐκψύχουσι exp. λειποθυμοῦσι. Pro Expiro etiam accipitur vt ἐκπνέω & ἀποψύχω.

C. ΕΜψύχω, itidem Refrigero, vel Frigus ingenero. In qua significatione vsurpauit hoc verbum non solùm Alexander Aphr. in suis Problem. verùm etiam Galen. in libris ad Glauc. vbi ait, τὰ ἐμψύχειν τε καὶ ψυχοῦ δυνάμενα, quæ refrigerare possunt. VNDE Ἔμψυξις, εως, ἡ, Refrigeratio.

C. ΕΠιψύχω, itidem Refrigero vel Perfrigero. Item Perflo, Perspiro. ὀλιγοπνέω. Apollon. Rhod. Argon. lib. 2, Γαῖαν ὀλιγψύχοισιν ἐπήσιοι ἐκ Διὸς αὔραι.

C. ΚΑΤΑψύχω, idem. Plutarch. Symp. lib. 3, problem. 5, loquens de pharmacis ψυκτικοῖς, refrigeratoriis, vt est mandragora, meconium, ἀλλὰ θοῦπα μὲν σφοδρά, καὶ βία πολλῆ σωματεῖ καὶ πήγνυσιν· ὁ δ' οἶνος ἠρέμα καταψύχων, ἵστησι μὲν ἡδονῆς καὶ ἀναπαύει τὴν κίνησιν. Passiuum Καταψυχεσθαι, Perfrigescere, Rigescere. Vnde particip. καταψυχόμενος, Qui perfrixit seu refrixit, Qui iam friget. Plutarch. de Lucullo, καὶ κατέψυκτο τὸ σεσηπὸν ἡδονῇ χολῆς. Gregor. Naz. καταψυχόμενη καὶ σεσφόφορος γλῶσσα, lingua quæ obriguit & balbutit. ¶ Significat etiam Inarefacio, Exicco. Vnde καταψυχόμενος, Inarefactus, Exiccatus: seu Aridus, Siccus, ἀθαλλής, μεμιδραμμένος. Plutarchus, ἀλλὰ Λούκολλος ἐκ πόπων χλοερῶν καὶ καπασκίων σεσῄει, Πομπήϊος δ' πολλὴν ἄδενδρον καὶ καταψυχόμενον ἔτυχε διελαυνόμενος. Bud. VERBALE Καπάψυξις, εως, ἡ, Refrigeratio: seu Perfrictio, Frigiditas. Plutarch. Symp. lib. 3, problem. 5, loquens de iis qui multum meri bibunt, ἥδιστοι καὶ ἀτελεῖς εἰσιν αἱ σεσεῖς παῖς γυναῖκας ὁμιλίαι αὐτῶν διὰ φαυλότητα καὶ καπάψυξιν τοῦ σπέρματος. Theophr. de autumno loques, ἐνθοῦτα δ' τοῦ θερμοῦ σεσυπάχοντος ὑγρότης ὀλιγίγνεται διὰ τὴν πύκνωσιν καὶ καπάψυξιν τοῦ ἀέρος. Idem, καὶ καταψύξεως δεῖται διὰ τὸ μὴ κτ' βάθοις εἶ) τὰς ῥίζας. Sic idem alibi identidem, & Dioscor. ITEM Καταψυκτικός, οῦ, ὁ, Refrigerandi vim habens, seu Refrigeratorius. vt καταψυκτικὴ δύναμις, Vis refrigeratoria seu Refrigeratrix. ET Καπάψυκτος, ου, ὁ καὶ ἡ, Refrigeratus, vel Qui refrigerari potest.

C. ΠΑΡΑψύχω quidem non reperi, forsan tamen significat Ex nimio ardore reficio & recreo. vt inde sit VERBALE Παραψυχή, quod significat Refectio, Recreatio, vel etiam Consolatio, Solatium. παραμυθία. Euripides Hecuba, Ἡ δ' αὐτὴ πολλῶν ὅδ' μοι παραψυχή. Vtuntur & prosæ scriptores hoc vocabulo. Demosth. in Epitaph. δύκλειαν ἀγήρω καταλείποισιν· ὧν ἡ καὶ παῖδες οἱ Τοῦτων ὀνόμασοὶ χεραίνοντες, καὶ γονεῖς οἱ Τοῦτων βεβλεπόι γηροβοσκήσονται, παραψυχὴ τῆς πένθη τῶν Τοῦτων δύκλειαν ἔχοντες.

C. ΠΕΡΙψύχω, Perfrigero seu Refrigero. Plutarch. Symp. 6, problem. 4, ὁ δὲ ἀὴρ ἐν ᾧ κρέματα τὰ ἀγλεῖν, εἰ μὲν ψυχρός ἐστι, πῶς θερμαίνει τὸ ὕδωρ; εἰ δὲ θερμός, πῶς περιψύχει πάλιν; Ibidem passiuo vtitur, dicens, τὸ ὕδωρ ἐν τῷ αἰεὶ περιθερμαθὲν περιψύχεται ταχύς, citò perfrigeratur. Et paulo antè, ὥς περ ἀμέλει καὶ τὰ ἡμέτερα σώματα λουσαμένων περιψύχεται μᾶλλον, magis perfrigerantur & inalgescunt. Et problem. 6, ὥσπερ ἡ μᾶλλον, εἰ θάλπει, θερμῶ, ἡ ψυχρὸ ὑπὸ τοῦ περιψύχει λεκτέον; VNDE Περιψύξις, εως, ἡ, Perfrigeratio seu Refrigeratio. Plutarch. Symp. 6, problem. 5, de lapidibus qui in aquam coniiciuntur vt magis perfrigescant, οὐ δὲ ἑῶσι τὸν ἀέρα διεκπίπτειν, ἀλλὰ τῇ πυκνότητι σέγγοντες ἀναλοῦσιν εἰς τὸ ὕδωρ ἀπ' αὐτῶν, ὥσπερ δόλον καὶ ἴμυραι γινόμεθα πλὴν περιψύξιν. Idem in lib. De primo frigido, διὸ καὶ μειοῖ τὸ πλῆθος ἡ περιψύξις ἐκκρίνουσα τὸ θερμόν, rei molem refrigeratio diminuit, vt quæ calorem foras emittat. Medici accipiunt περιψύξιν pro perfrictione seu vehementi frigore, & affectione illa febri laborantium quæ horrorem præcedit. Galen. πότερον μετὰ περιψύξεως ἢ μετὰ φρίκης ὁ παροξυσμὸς ὑπῆρξε πυρέττοντα. Alex. Aphrod. Problem. lib. 2, γίγνεται δὲ περιψύξις τρόπον, εἶτα ὀλιγαθείσα, φρίκη, εἶτα ἐπὶ μᾶλλον ῥίγος, primùm perfrigescunt, deinde intensa illius perfrictionis vi inhorrescunt, postea magis adhuc inalgescunt & rigent. Alii tamen sic interpretari maluerũt, Membra primùm obtorpescunt, deinde inhorrescunt, tum inalgescunt & rigent vario refrigerationis incremento. ITEM Περιψυκτὸς, Perfrigeratus, Perfrigidus: vel Qui perfrigescere & perfrigerari potest. VNDE Δυσπερίψυκτος, Qui vix perfrigerari potest, Difficulter perfrigescens. Dioscor. lib. 1, δυσπερίψυκτον τὸ σῶμα φυλάττει, Tuetur corpus ne facilè perfrigescat. vel, A perfrictionibus tuetur. Est inde & BICOMP. Ἀνιπερψύχω, Vicissim perfrigero seu refrigero. Plutarch. Symp. lib. 6, problem. 6, ὥς περ οὖν ἡμᾶς θερμαινόμενον θερμαίνει τὸ ἱμάτιον, οὕτως πλὴν χιόνα ψυχόμενον ἀνιπερψύχει.

C. ΠΡΟψύχω, Prius perfrigero seu refrigero. Plutarchus Symp. lib 6 probl. 5, τρόπον οὐ δυνατὸν σοι τοῦ ψυχέσθαι μὴ ὑπὸ τοῦ ἀέρος τοῦ ὕδωρ ἔξωθεν ἐκπίπτοντος;

C. ΥΠΟψύχω, Leuiter refrigero, seu Aliquantum refrigero. Itidem verò & BICOMP. Παρυπψύχω significat Modicè & obiter refrigero, apud Dioscoridem, teste B.

Ψύχος, εος, τὸ, Frigus: cui opponitur θάλπος, Æst? seu Calor. Hom. Od. x, Ψύχος ἱμείοων καπελέξαο εἰνοδαφείων, frigus captas. Plato Symp. ἐν τῷ ψυχεῖ καθηῦδον, in frigore dormiebant. seu locis opacis & frigidis. Sæpius de intetiore frigore dicitur & gelu, quale hybernũ est. Xen. Hell. 4, p. 308. οὐδενὸς πῦρ εἰσενεγκόντος. ψύχους τε ὄντος, διά τε τὸ πάνυ ἐφ' ὑψηλοῦ εἶ), καὶ διὰ τὸ χρυέσθαι ὕδωρ καὶ χάλαζαν τοῦ πλὴν ἑαυτοῦ. Plutar. De deo Socr. ἐψὶ δὲ ἡδὴ τῶν ψύχος ἐπεπαυκὼ πνεύματος χρυομένου. Itidem dicitur τοῦ ψύχος εἴδειν vel παρασκευάζεσθαι, necnon ψύχος αἰνέχεσθαι & καρτερεῖν. Aristot. Polit. 7, συμφέρει δὲ ἀθυῦς καὶ τοῦ ψύχη συνεθίζειν ἐκ μικρῶν παιδων. Xen. in Laced. polit. καὶ αὖτε γε τὰ ἱματίοις διαβρύπτεσθαι ὀνόμασεν ἐνὶ ἱματίῳ δι' ἔτους τοσσεθίζεσθαι νομίζων οὕτω καὶ τοῦς ψύχη ἢ τοῦς θάλπη ἄμεινοι αἱ παρασκευάσεσθαι. Idem Hell. 5, Ἰὼ δὲ αἱ ἐχόμενοι με ἐρῶτε ἢ ψύχη καὶ θάλπη καὶ ἀχευπνίαν, οἴεσθε ἢ ὑμεῖς Τοῦτα πάντα καρτερεῖν. Item πήγνυσθαι διὰ τὸ ψυχος apud Plut. Et ἐπελεύσαν ὑπὸ τοῦ ψύχοις apud Athen. lib. 10.

C. Ψυχόβοσφος, ου, ὁ καὶ ἡ, Qui frigore alitur vel gaudet. Neutro genere & SVBSTANT. Ψυχόβοσφον dicitur herba quædã, ex eo quòd frigore seu frigidis locis gaudeat. vt testatur Dioscor. lib. 4, c. 1. Plin. lib. 25, c. 8, Vettones in Hispania eam inuenerũt quæ vettonica dicitur in Gallia, in Italia autẽ serratula, à Græcis κέχορον aut ψυχόβοσφον: ante cunctas laudatissima. Exit angulosо caule, cubitorum duũm, à radice spargens folia ferè lapathi, serrata, semine purpureo.

C. Ψυχαγώγιον, ου, τὸ, in lex. meo veteri esse dicitur ὅπου τὸ ὕδωρ ἀνιμηθὲν τὰ μυθεύεται τοῦς Ἅιδεια τῶ χωείων, (qualis est cisterna) vel αἱ ζυείδες τῶ μετάλλων αἱ τοῦς τὰ αἰαψύχειν γινόμεθαι, fenestræ quæ in metalla frigus intromittunt.

C. Εὐψυχής, ἐος, ὁ ἢ ἡ, Iucundo & salubri expositus frigori: vel etiã simpliciter Frigidus. sed peculiariter ea significatione qua dicimus æstate locum aliquem esse frigidum. (quod nimirum Gall. vocamus Vn lieu frais) Herodian. lib. 6, αὐτός τε ῥᾳδίως ἐπὶ τὰ ὕδατα τὰ ἀψυχεῖ τε καὶ ἐνύδρῳ τῆς πόλεως μετὰ τὸν ἐν μέσῳ πόνον ἐξιόν αὐχμόν, iucundo illo & salubri frigore & aquarũ abundantia quæ in vrbe illa sunt. Idem cõparatiuo vtitur, lib. 1, ἀψυχέστερον δὲ τὸ χωρίον, καὶ μεγίστοις κατάσκιοι δαρινθόσεσι ἄλσεσι, frigidior locus ille est sylusque è lauro permultis opacus. Tale est ἀψυχίμεσος apud Aristot.

Ψυχινός, οῦ, ὁ, Frigidus: interdum & Gelidus: cui oppositũ ἀλεεινός, Calidus. Xen. in Cyneg. τὸ μὲν δὲ χειμῶνος ὅστι ἀλεεινά, τὸ δὲ θέρους ψυχινά. Et apud Suidã ψυχινὸς τόπος, ὁ ψυχός. Legitur ET Ψυχναὶ χῶραι sine diphthõgo apud Theoph. De caus. plant. lib. 3, c. 19. sed eam scripturam non probo.

Ψυχρός, οῦ, ὁ, idem quod ψυχινός, per syncopen ex ψυχιρός. Plut. Symp. 6, εἰ μὲν ψυχρός ἐστι, πῶς θερμαίνει τὸ ὕδωρ; εἰ δὲ θερμός, πῶς περιψύχει πάλιν; Aliquanto post, ὁ γὰρ ὑμῶν ψυχρὸς ἡμῖν σεσεπίπτει τοσοῦτον ἐνδυσαμένοις, καὶ τὰ χρώματα κατακλινεῖσιν. Homer. Odyss. 1, Εἰν ὕδατι ψυχρῷ βάθη, in aqua frigida. Aristot. Polit. 7, εἰς ποταμὸν ἀποβαίνειν τὰ γινόμενα ψυχρόν. Athen. lib. 3, ἡ τῶ ψυχροῦ πάμαλος λῆψις. Eodẽ libro, ὅστις ἔστι καὶ οἱ παλαιοὶ καὶ τὸ παῖν ψυχρὸν ὕδωρ ἐν σεσεπίσεσι. Rursum Aristot. Polit. 7, τὰ ἐν τοῖς ψυχροῖς τόποις ἔθνη. Et Athen. lib. 2, κρίνῶν νᾶμα αἰνεῖσαι χίονος ψυχρότερον. Apud eundem lib 9, Τοῦτοις πίνων ἄγχελ ὅπ ψυχρὸν ὕδωρ, τὸ ποτὸν θερμόν. Sunt verò & ψυχραὶ τράπεζαι, quibus apponuntur edulia ψυχρά. Plut. Symp. lib. 8, probl. 9, αἱ δὲ καλούμεναι ψυχραὶ τράπεζαι σεσέρων ὀρείων, ἐχίνων, ὠμῶν λαχανῶν, ὡς φησὶν ἐλεγεῖν ὁ Πλάτων, ἀπ' οὐρᾶς ὅστι τόμα μετεχθεῖσαι, πλὴν σεσεπίπτω αἰνὴ τῆς ἐρᾶτης πάξιν ἔχουσι. Neutrum ψυχρὸν absolutè interdum ponitur sine substantiui adiectione. vt quũ ψυχρὸν dicitur ψυχρὸν ὕδωρ: quemadmodũ apud Latinos etiã Frigida pro Aqua frigida. Matth. 10, ὃς ἐὰν ποτίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν Τοῦτων ποτήριον ψυχροῦ μόνον, hausturum frigidæ. Itidémque apud Epict. legimus ψυχρὸν πίνειν, frigidam bibere. Et apud Athen. lib. 5, οἷδασιν οἱ ἀρχαῖοι καὶ πλὴν τῶ πάνυ ψυχρῶ πόσει. Vbi potes subaudire ὕδατος, vel ποτῶ. Subiungit certè verbis istis hunc Alexidis locum, καὶ γὰρ βούλομαι Ὑδατός σε γεῦσαι σεσῆμα σ' ὅτι μοι μέτα Φρέατος ἔνδον ψυχρότερον ἀραρότα. Itidem verò ψυχρὰ dicuntur pro ψυχραὶ βρώματα, cibi frigidi, ἐδέσματα ἔψυχρα. Athen. lib. 8, οὐδεὶς γὰρ αὖ φάγοι ψυχρῶν. Et rursum ibidem, ἀπὸ τῶν πολλῶν Τοῦτων λόγων πλὴν ὁρμὴν ἔχω ὅστι τὸ ἡδὺ γαστρίζεσθαι τοῖς μαγείροις, διὰ τὴν πλὴν τῶν λόγων ἑστάσιν, ἵνα μὴ ψυχραὶ σεσεπῶσιν. Itidémq; lib. 9, coquus quidã dicit, ψυχραί σοι Ἅπαντα σεσεθῶ; μηδαμῶς. ζέοντα δέ; Ἀπολλον, οὐκοῦν τὸ μέσον ἔσται δηλαδή. (Vbi post Ἀπολλον ponenda fortassis πεπεία τιμὴ fuerit, vt ab ἀκοῦν incipiant verba alterius. alioqui videri posset legendũ ἄκων) Alioqui τὸ ψυχρὸν substãtiuè dicitur etiã pro ἡ ψυχρότη, vt τὸ θερμὸν pro ἡ θερμότης: id est Frigiditas vel Firgus. Xen. in Cyneg. παχὺ γὰρ τὸ ὑγρὸν ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ, ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ σωιεσταῦμοι, ποιεῖ ἀποχωρεῖν αὐτοῦ. Cui loco addi potest hic Plutar. in lib. περὶ ἀοργησίας inscripto, ἐώρων δὲ ἡ μόνον ψυχροῦ καταισκεδαννυμένου λήγουσαν ὀργὴν, ἀλλὰ καὶ φόβου σεσεκχθέντος. ¶ Ψυχρὸς significat etiam ψυχροποιὸς, Frigus inducens, & peculiariter frigus lethale ac mortiferũ. vt quũ ab Homero ψυχρὸν δέος dicitur, velut apud Maronẽ gelidus per ima cucurrit Ossa tremor. nec non ψυχρὸς χαλκός. Sic Theocr. Idyll. 15, Ἔστ' ὄφις καὶ τὸν ψυχρὸν ὄφιν τὰ μάλιστα δεδοίκω Ἐκ παιδός. Virgilius itidẽ dixit, Frigidus (o pueri fugite hinc) latet anguis in herba. ¶ Metaphoricè quoque vsurpatur hoc vocabulũ, vt Frigidus etiam apud Latinos. Dicitur enim ψυχρὰ φλὸξ, necnon βίος ψυχρός, Pindarus apud Plut. in lib. De sera num. vind. & apud Athen. lib. 13 ὃς μὴ πίθῳ κυμαίνεται, ἀξ ἀδάμαντος ἢ σιδάρου κεχαλκευται μέλαναν καρδίαν ψυχρᾶ φλογί. Aristoph. Pluto, φησὶν ἡμᾶς ἡδέως Ψυχροῦ βίου καὶ δυσκόλου ζῆσιν ἀπαλλαγῆναι, liberatos vita ieiuna miseráque & molesta, victuros vitam iucundam. Vbi nota ψυχρὸν opponi τῷ ἡδεῖ, sicut apud Sophoclẽ quoq; ψυχρὸν schol. exp. ἀηδές, in hoc loco Antigones, p. 240, εἰδὼς ὅτι Ψυχρὸν σεσεκαλισμα τῶν γίνεται, Γωὴ κακὴ ξύν-

θυνος ἐν δόμοις. Res etiam & verba ψυχραὶ dicuntur. Idẽ Sophocles in eadem fabula, p. 217, Θερμὸν ὅστι ψυχροῦσι καρδίαν ἔχεις, calido pectore res frigidas & friuolas seu leues aggrederis. Synes. epist. 83, εἰ δεῖ μέ τι καὶ ψυχρὸν εἰπεῖν καὶ Γοργιάδειον, frigidum ineptumq; aliquid. Demetr. Phaler. ὥστε καὶ ἄχαριν τὸν λόγον ἅμα καὶ ψυχρὸν γίνεσθαι. Apud eundem est σύνθεσις ψυχρὰ, nimirum ἡ μὴ ἔρρυθμος ἀλλὰ ἄρρυθμος οὖσα. Homo etiam quispiã ψυχρὸς dicitur, qui frigidus est & ieiunus in verbis suis. Isocr. ad Nicoclem, Εὐνοῦς δ' ὡς ὅστι πολὺ τοῖς σεμνοσεμνοῖς ψυχροὶ ὄντας. Τοῖς δ' βουλομένοις ἀστεῖοι εἶναι, παιγνιοῖς φαινομένοις. Demetr. Phaler. εἰ δὲ οὕτως εἴπεν, τὸ σεσέρον ὡς ἀπεψύχανεν αὖ, καὶ ἐγίγνετο ὁ λεγόμενος ψυχρός. Xen. Pæd. 8, ὅτι δύνασθαι καὶ ψυχρὸς ὢν γέλωτα παρέχειν. Sic Athen. lib. 6, loquens de duobus qui ὅστι γελοῖοις δόξαν εἰληφεσαν, Euclidẽ dicit ἀποφθεγγόμενον οὐκ ἄξια βιβλίου καὶ μνήμης, fuisse ἐν τοῖς ἄλλοις ἀηδῆ καὶ ψυχρόν: Philoxenus verò quicquid δηλήσαιτο, id omne fuisse ἀφροδισίας καὶ χαρίεντος μεστόν. Aristot. Rhet. lib. 3, διὸ τὰ Ἀλκιδάμαντος ψυχρὰ φαίνεται. οὐ γὰρ ἡδύσματα χωῦτα ἀλλ' ὡς ἐδέσματα τοῖς ὀλιγάκις. Sicut verò in propria significatione τὸ ψυχρὸν dicitur pro ἡ ψυχρότης, sic etiam in hac metaphorica. Athen. lib. 8, σκώπτων αὐτὸ τὸ ἐν λόγοις ψυχρόν. Aristot. Rhet. 3, διὸ πιθανῶς λέγοντες τὴν ἀφετείαν τὸ γελοῖον ἢ τὸ ψυχρὸν ἐμπιοῦσι. Et mox, καὶ ἐπιπαρῶν τὸ ψυχρὸν ἐν ταῖς μεταφοραῖς γίνεται. Sic Demetr. Phaler. γίνεται δ' καὶ ἡ μεταφορὰ τὸ ψυχρόν: quale esse dicit πρέποντα καὶ ἀχραὰ τὰ γράμματα. Et Dionysius Longin. τὸ ψυχροῦ πλήρης ὁ Τίμαιος. Rursum Demetr. τὸ ψυχρὸν dici γάνιαν καὶ μεγαλοφρεσύνῃ, sicque definiri à Theophrasto, ψυχρὸν ὅστι τὸ ὑφεβάλλον πλὴν οἰκείαν ἀπαγγελίαν. veluti, Ἀπυδάκαδος οὐ τραπέζοῦπαν κύλιξ, pro, ἀπύθιδος ὅστι τραπέζης κύλιξ οὐ πίεται. nam τὸ σεσέρμα, μικρὸν ὄν, οὐ δέχεται ὅσοῦπον ὄγκον λέξεως. A T Ψύχρος paroxytonos, fluuii nomen, procul dubio à frigiditate insigni ei inditum.

C. Ψυχροβαφής, ές, ὁ καὶ ἡ, Frigida tinctus seu imbutus. Vide Υδροβαφής.

C. Ψυχρολουτέω, ῶ, SIVE Ψυχρολουτέω, (nã & cũ ρ & sine ρ scriptum reperitur, vt θερμολουτρέω etiam & θερμολουτέω διαλογεῖται) Frigidis lauacris vtor, Frigida lauor seu Frigida perluor vnda, vt loquitur Horatius. Plutar. in Erot. κανίεται δὲ καὶ ψυχρολουτεῖ, καὶ πᾶς ὀφρῆς ἀῤῥεῖ, καὶ φιλοσοφεῖν φησι.

C. Ψυχροποιός, οῦ, ὁ καὶ ἡ, ET Ψυχροποιητικός, οῦ, ὁ, Frigidum faciens & Frigidum faciendi vim habens, Frigus afferens seu inuehens. ψύχων & ψυκτικός. Priore vtitur schol. Theocriti, ψυχρὸς ὄφις exponens ψυχροποιός. Posterius τῶ πυρετῶ epitheton est.

C. Ψυχροποσία, ας, ἡ, Frigidæ potus. ἡ ψυχροῦ πόσις. Plutar. Symp. 6, probl. 7, τοῖς ἀκράτοις ἔχουσι τοῦς ψυχροποσίαν. Idem in Præcept. sanit. αἰοῖσεν ἐν ταῖς ἀῤῥωστίαις τοῦς αὐτοῖς, ὡς διὰ ψυχροποσίαν ἢ λουτῶν ἀκαίρων ἢ συμπαθείας, πολλαὶ μὲν αὐτῶν διαχειρόμεν ἡδονὰς, καλαί τε σεσεξεις. Dicitur ET Ψυχροπότης, ου, ὁ, Frigidæ potor, seu Qui frigidam potare amat, Qui frigidæ potu delectatur. Plutar. Symp. 4, Probl. lib. 6, ψυχροπότη ξένῳ ῥυφῶντι παρεσκεύασαν οἱ θεράποντες ἐκ τῶ φρέατος ὕδωρ ψυχρότερον. VNDE Ψυχροποτέω, ῶ, Frigidã poto, seu Frigidæ potu delector. Plut. πλὴν ἀρτηρίαν διαφθείρει ψυχροποτῶν, frigidæ potu arteriam corrumpit.

C. Ψυχροφόβος, ου, ὁ καὶ ἡ, Frigidam metuens. Galeno ψυχροφόβος dicitur medicus qui frigidã ægro exhibere seu propinare metuit, vt αἱμοφόβος qui sanguinem mittere timet. Ambo apud eum extant Therap. lib. 9, vt videbis in Αἱμοφόβος.

C. Ψυχρήλατος, ου, ὁ καὶ ἡ, Qui postquam malleo ductus est, in frigidam mersus est. ὁ μετὰ τὸ ἐλαθῶσαι ψυχρῷ βαφείς: ideóque aliquanto plus est quãm ψυχροβαφής. id enim simpliciter significat Frigida tinctus, In frigidam demersus. Plut. in Bruto, ὡς περ τὰ ψυχρήλατα τῶν ξιφῶν, σκληρὸν ἐκ φύσεως καὶ οὐ μαλακὸν ἔχων ὑπὸ λόγου τὴν ἦθος, vt enses qui postquam malleo ducti sunt, tinctura frigidæ sunt roborati & durati.

C. Καπάψυχρος, ου, ὁ καὶ ἡ, Perfrigidus, Prægelidus. Galen. ἢ καπάψυχρον ἐχούσης ἢ καταπίμελον πλὴν μήτραν. Dioscor. quoq; pro perfrigido seu intẽsè frigido vsus est, teste B.

C. Ὑπέρψυχρος, Supra modum frigidus, Modum frigiditate excedens. A

C. Ὑπόψυχρος, Suffrigidus. hoc est, Aliquatenus seu aliquātum frigidus.

C. Φιλόψυχρος, Qui frigida amat, vel etiam Frigidi amans. Plut. Symp. lib. 3, probl. 2, διὸ τοῖς ἐναντίοις μᾶλλον ὀρέγονται· καὶ φιλόθερμον ὅτι τὸ ψυχρόν, καὶ φιλόψυχρον τὸ θερμόν. Is etiam qui frigidæ potu delectatur, aut frigidorum ciborum esu, φιλόψυχρος nominari potest.

Ψυχρᾶς, Frigidè. Interdum Inepté.

Ψυχρότης, ῆτος, ἡ. Frigiditas. Luc. de Hist. scrib. ποσοῦτο ψυχρότης ὀνεῖδος ἐπὶ τοῖς Καππαδόκαις καὶ τὸν κρύσταλλον τὸν Κελτικόν. Metaph. Demosth. Pro cor. καὶ μὴν οὐδὲς Διὸς ἢ θεῶν μηδεμίαν ψυχρότητα καταγνῶ μηδεὶς, Me per deos immortales nullus ineptum esse iudicet, Nullus ita hoc quod dicturus sum, excipiat vt frigidum & absurdū. B. Sic Dionys. Longin. γελοιοτικὴ νόησις ἐπὸ περιεργίας λήγουσα εἰς ψυχρότητα. At Plut. Fab. ἡ περὶ τῆς μάχης Φαβίου δειλία καὶ ψυχρότης λεγομένη. Vide ψυχροῦμαι. B

Ψυχεία, ας, ἡ, itidem Frigiditas. Plut. Alex. καταβέσαι τοῦ πυρκαϊᾶς ἐκείνου ὑπὸ ψυχείας δυνάμενον, præ frigiditate sua. C

Ψυχραίνω, Refrigero.

Ψυχρολογῶ, idē quod ψυχρολογῶ, Frigidè aliquid loquor, vel Aliquid loquor quod frigidū est, & omnino gratia caret. Sed pass. est vsitatius. Hermog. περὶ ἰδεῶν tomo 1, de tropis loquēs κακοζήλως enūtiatis, περὶ δὲ σοφιστῶν πάμπολλα βόρεις, ἀν' παφίας τε καὶ ἐμψύχοις ἐοῖς γόπας λέγεισι, καὶ ἄλλα τοιαῦτα ψυχρολογοῦνται πολλά. Aliter autē frigere apud Cic. in Bruto, Quare tibicē dixerit discipulo sanè frigēti ad populū, Mihi cane & musis. ψυχρευομαίνω seu ψυχρῶς ἔχοντι, ἀποστυγχάνοντι, οὐκ ἀδοκιμαστῶν. Itidem Frigus etiam appellant quum pro risu & gratia vel fauore sperato, res in diuersum exiit. Cic. ad Qu. Fratr. Pridie idus quū Appius senatum infrequentem coegisset, tantum fuit frigus vt populi conuitio nos coactus sit dimittere. Necnon frigidum appellāt quod ψυχρὸν Græci. vt idem Cic. in Bruto, de P. Lentulo, Habuit à natura genus quoddam acuminis quod erat in reprehendēdis verbis versutum & solers: sed sæpe stomachosum, nonnunquam frigidum, interdum etiam facetum. Plura vide apud B. pag. 12. D

VNDE Ψύχρευμα, ατος, τὸ, idē quod ψυχρότης, Frigus: interdum & Ineptiæ, vt Latinum quoque frigus accipi docui paulo antè. Vtitur Galen. lib. 3 De crisimis diebus. E

Ψυχρίζω, F. ίσω, idem quod ψυχραίνω, Refrigero seu Frigefacio. Alex. Trall. λαμβανέτωσαν ἡ ῥοιὰ τοῦ ἀνθρώπου ψυχρίζοντες.

Est præterea à Ψύχος VERBVM Ψυχάζω, significans ψύχεος ἱμείρω, vt Homerus loquitur: hoc est Frigus capto. Suidas ψυχάζουσι exp. ὅτε τὸ ψύχος καὶ τὸ πνεῦμα διαπείθουσιν, ἵνα αὐαψυχῶ τινα λάβωσιν: afferens hunc locum, οὐδέ τις αὐτοῖς πῦρ ἀπάδα ἢ τὸν θώρηκα ἔφερε ψυχαζομένοις δεδμῆτι. Idémque hoc ψυχαζειν simile esse dicit verbo χαμάζειν. Sed etiam ψυχαζειν exposuera. αὐαψύχειν, in hoc loco, οἱ δὲ ἀποβαίνοντες τοῦ ἵππου ἐνεχείρουν ψυχαζειν, ὡς τι ἵππους αὐανοῦντες μεταδιδόναι πνοῆς. Vbi videtur esse Respirare & ex æstu sese reficere, & perfrigerando recreare. F

VNDE Ψυχαστὴς, οῦ, ὁ, Qui frigus captat, Qui captat ψυκτήρια seu ψυκτῆρας, id est loca opaca & frigida. Ψυχαστὰ fabulæ à Strattide scriptæ nomen est apud Athen. lib. 2, vbi tradit antiquos etiam solitos fuisse τὸν οἶνον ψύχειν, ἀπὸ τοῦ ψυχρότερον αὐτὸν πίνειν: afferens ex ea fabula hunc locum, οἶνον γὰρ πεῖν οὐκ ἂν εἰς δέξαιτο θερμόν, ἀλλὰ πολὺ ὠμὸν ἀκρον ψυχόμενον ἐν τοῦ φρέατος χόνι μεμιγμένον. Nisi potius legendum est οὐκ ἂν εἰς δέξαιτο. G

Ψ Υ Χ Η, ῆς, ἡ, Anima, Spiritus vitalis & intellectualis: quo nimirum viuimus & omnes actiones edimus: à ψύχω significante Spiro, vel etiam à ψύχω significante Refrigero. Nam Chrysippus apud Plutarchum, περὶ στοϊκῶν ἐναντιωμάτων putat τὸ βρέφος ἐν τῇ γαστρὶ φύσει πρέφεσθαι, καθάπερ φυτόν. ὅταν δὲ πρῶτον ἀναπνεύσῃ καὶ γένηται ζῶον. ὅθεν οὐκ ἄπο τοῦ πνεῖν τὴν ψυχὴν ὠνομάσθαι φασὶ τὴν ψύξιν. Itidémque Socrates apud Platonem in Cratylo, οἴεται τινὰ τοιοῦτον νοεῖν τοὺς τὴν ψυχὴν ὀνομάσαντας, ὡς ζοῦπερ ὅταν παρῇ τοῦ σώματος, αἴτιόν ἐστι τοῦ ζῆν αὐτοῦ, τοῦτο τὸ μετεῖναι δυνάμενον παρέχον καὶ ἀναψύχον· ἅμα δὲ ἐπιλείπουσης τοῦ ἀναψύχειν, τὸ σῶμα ἀπόλλυταί τε καὶ τελευτᾷ. Recte sanè & eleganter expresso etymo, & allata nominis ratione. Atq; adeo antiquissimus poeta Homerus pro spiritu illo vitali, interdum & pro vita, frequentissimè vsurpat hoc vocabulum, vt sequētibus exemplis clarum erit. Iliad. α, Οὐ γὰρ ἐμοὶ ψυχῆς ἀντάξιον οὐδ' ὅσα φασὶν Ἴλιον ἐκτῆσθαι, non tanti æstimo quāti animam seu vitam meam, seu spiritum vitalem qui hos regit artus. Il. φ, Καὶ γὰρ θεὼ οὕτω βροτὸς χρὼς ὀξέϊ χαλκῷ, Εἰ δὲ ἴα ψυχή, & vnica tantùm in eo est anima, vnicus spiritus vitalis. qui videlicet æquè ei adimi potest ac cuiuis alii homini. Apud eundem aliquis περὶ ψυχῆς μάχεται, θεῖ, πᾶσαν μὴ πῦρ ὑφαίνει, de seu pro anima & vita sua. hoc est ad tuendā animā & vitā suam & à periculo liberandam. Odyss. χ, Ὅσσοι ἔτ' ἔζωον περὶ τε ψυχέων ἐμάχοντο. Il. χ, περὶ ψυχῆς θέον Ἕκτορος ἱπποδάμοιο, de Hectore & Achille: quorum ille fugiebat, hic persequebatur: ambo autem currebant seu cursu certabant de anima & vita Hectoris: Hector, vt eam periculo eriperet, Achilles autem vt demitteret orco. Il. ι, πάντας δὲ δόλοις καὶ μῆτιν ὑφαίνον, Ὥστε περὶ ψυχῆς. Præterea apud eundem aliquis ψυχὼ παρθέτο, qui vitam & animam suam periculo exponit: vt Od. ζ & ι, de prædonibus seu piratis, Ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἄλοδε πῶσι φέροντες. Et Il. ι, Αἰεὶ ἐμὶ ψυχὼ παρθεμαλλόμενος πολεμίζειν. Necnō aliquis alicui ψυχὼ ὀξεύει & ἀφαιρεῖ, quū eum occidit, & vitam ei eripit. Il. π, Τοῖο δ' ἅμα ψυχὼ τε καὶ ἔγχεος ὀξέος ἐρύσσ' αἰχμὴν, ex eius corpore extraxit hastam vnà cum anima. Il. χ, αἴ κεν ἐμοὶ Ζεὺς δώῃ καμμορίην, σὺ δὲ ψυχὼ ἀφέλωμαι, tuámque tibi eripiam animā. Quibus adde hoc initio Iliados α, Πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἄϊδι προΐαψεν Ἡρώων. Et hoc Od. φ, Πολλοὺς γὰρ πάδε τόξον ἀρίσσας κακάδησε Θυμοῦ καὶ ψυχῆς, anima & vita priuabit. Is autem cui ἡ ψυχὴ eripitur, dicitur εἰ ἀΐδ' ἢ δουῶσι & εἰ ὀλέσαι, Il. π, Εὖχος ἐμοὶ δοίης, ψυχὼ δ' ἀΐδ' ἢ κλυτοπώλω. Iliad. ω, Χερσὶν ὑπ' Ἀρείων κέατο ψυχὼ ὀλέσαντες. Vbi vt animam dicitur ὀλέσαι aliquis, ita ipsa ὀλέσθαι. vnde eius est ὄλεθρος. Il. χ, de gula, ἵνα τε ψυχῆς ὤκιστος ὄλεθρος. iugulo enim resoluto, anima citissimè ὄλυται. Dicitur eadē ἀμείβεσθαι ἔρκος ὀδόντων, nec πάλιν ἐλθεῖν, & per vulnus inflictum ἔασθαι, & ἐκ ῥεθέων ἵπτασθαι siue ἀρίπτασθαι. item corpus λείπειν, postquam nimirum ἐλύθη. id enim præcedit cætera. Iliad. ε, τοῦ δ' αὖθι λύθη ψυχὴ τε μένος τε. Iliad. ι, Ἀνδρὸς δὲ ψυχὴ πάλιν ἐλθεῖν οὔτε λαιστὴ Οὔθ' ἑλετὴ, ἐπεὶ οὐ κεν ἀμείλεται ἔρκος ὀδόντων. Iliad. ξ, ψυχὴ δ' κατ' οὐτάμενον ὤπτετο δῶμ' Ἀΐδοσδε. Iliad. π, Ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων πταμένη ἀΐδόσδε βεβήκει. Οὐ πόθον γεύσασα, λιποῦσ' ἀδροτῆτα καὶ ἥβην. Odyss. λ, Ψυχὴ δ' αὖτ' Ὀϊτηος ἀπεπταμένη πεπότητο. Odyss. ξ, Τὸν δ' ἔλιπε ψυχή. Il. ψ. ψυχὴ δὲ κατ' χθονὸς ἠΰτε καπνὸς Ὤχετο πετομένη. sicut apud Virgilium Turni vita cum gemitu fugit indignata sub vmbras. Vbi nota κατ' χθονὸς ὤχετο, pro eo quod suprà dixit ἀΐδόσδε βεβήκει, ad orcum descendebat, Mercurio eam deducente. vt Od. ω, Ἑρμείας Ἀργειφόντης Ψυχὰς μνηστήρων κατάγων Ὀδυσῆϊ δαμείντων, animas procorum ab Vlysse peremptorum. Eundem vsum habet apud prosæ etiam scriptores. Thuc. lib. 8, p. 279 περὶ τῆς ψυχῆς δι' ὀκείνους κινδυνεύοντα. Xenoph. De Laced. rep. κίνδυνοι δὲ καὶ ἄρχοντας μεταξὺ καὶ καταπαύσαι καὶ ἐρῶσί γε καὶ περὶ τῆς ψυχῆς εἰς ἀγῶνα καταστῆσαι, in vitæ discrimē adducere. Pausan. Attic. pag. 23, ψυχῆς εἶχεν ἀφειδῶς, vitæ suæ non parcebat: de Timagora quodam, qui ab amasio iussus sese κατ' πέτρας ἀφῆκε. Sic Isocr. apud Plut. τοὺς ὑπὲρ Μαραθῶνι περικινδυνεύσαντας dicit ὡς περὶ ἀλλοτρίας ψυχὰς ἐκαφιέσθαι: (qui enim suas ψυχὰς περιέθεντο, eas veluti non suas periculo offerunt) in Panegyrico nimirum, vbi ait, ὀλίγοι μὲν πολλὰς μυριάδας ὡς περὶ ἐν ἀλλοτρίας ψυχὰς μέλλοντες κινδυνεύσειν. At Xenarchus comicus apud Athen. lib. 13, Αἰεὶ δὲ πορευόμενοι καὶ φοβούμενοι, Δεινόπα, ὀνῆ χρεὶ τὴν ψυχὼ ἔχοντα. Item Herodian. lib. 5, δεῖ δέος, ἵνα μὴ αὐτὸς κινδυνεύοι ψυχὴ καὶ σώματι ὑπὲρ τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς. Et Herodot. lib. 1, de Arione, τὸν δ', σωίνται τοῦ, λιστεύσαι, χρήματα μὲν ἐπιθυμέοντα σφι, ψυχὼ δ' παραιτούμενον, tum illū ibi pernicie intellecta pecuniam cæteráque sua vt haberent dedisse, vitam modò sibi vti parcerent, orauisse, vt Gell. interpr. lib. 16, cap. 19. Itidē dicunt ἀφαιρεῖν τινα ψυχὼ, & στερίσκειν ψυχῆς. Xen. Pæd. 4, πᾶσαι εἰς τὰ στέρνα μοι σοι καὶ φίλον παῖδα, ἀφείλετο τὰς ψυχήν. Thuc. lib. 1, p. 44, ἐκεῖνον δ' αὖ, εἰ ὀκδοίη αὐτὸν, στήσειας αὖ τῆς ψυχῆς ἀποστέρησαι. Vicissimq; donare ψυχὼ alicui dicūt. vnde apud Herodian. lib. 2, παῖ δ' ψυχαὶ καὶ τὰ σώματα δῶρον τῆς ἐμῆς φιλανθρωπίας ὄζεται, animas & corpora vobis nostra largitur humanitas. In nouo etiā Testamento frequentissimus hic vsus vocabuli ψυχὴ in hac significatione. Matth. 2, οἱ ζητοῦντες τὰς ψυχὰς τοῦ παιδίου. Ioann. 10, τὰς ψυχὰς αὐτῶν τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων. Ioann. 13, τὰς ψυχὰς μου ὑπὲρ σοῦ θήσω. Matth. 10, ὁ ἀπολέσας τὰς ψυχὰς αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ εὑρήσει αὐτάς. Matth. 16, ὅς γὰρ ἂν θέλῃ τὰς ψυχὰς αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτάς. Et Act. apost. cap. 2, ex Psal. 15, οὐκ ἀπολείψεις τὰς ψυχὰς μου εἰς ἅδου. Latinis quoque animæ vocabulum in hac significatione vsitatissimum est, pro spiritu nimirum quo viuimus, seu vita ipsa: & præsertim apud poetas. Dicunt enim Obiectare periclis animam, Proiicere animam, Profundere animam per vulnera, Claudere animam laqueo, Agere animam, Edere animam, Efflare & exhalare siue expirare animā, Singultare animam, Fundere siue effundere animam, Finire animam, Linquere & mittere animam, Tradere funeri animam: item Adimere alicui animam, Auferre animam, Eripere animam, Extinguere alicui animam, Spoliare ferro animam. Hæc porro anima est in corpore primum agens, eiusque primaria actio, vita est: à qua aliæ ad vitam pertinentes actiones proficiscuntur, quas omnes spiritus beneficio perficit, tāquam primo instrumento in secundaria organa (vt venas, arterias, neruos & musculos) permeante: sine quibus anima nihil agere potest. Speciali nomine à philosophis vocatur θρεπτικὴ siue αὐξητικὴ, vegetatiua: éstque cæteris animantibus & plantis cum homine cōmunis: sed in hoc ratione prædita, in illis ratione destituta: in homine & aliis animantibus αἰσθητικὴ, in plantis ἀναίσθητος. Legimus enim Od. ξ, de sue, Τὸν δ' ἔλιπε ψυχὴ, τοὶ δ' ἔσφαξαν τε καὶ δῦσαν. Et apud Plut. De solert. anim. ὁ πᾶσι τοῖς ψυχῆς ἀμοιροῦσι, in omnibus quæ anima carent seu inanima & ἄψυχα sunt. Itidémq; apud Luc. ὁποία τις ἐστὶν ἡ ψυχὴ τοῦ ὀρνέου. Metaphor. autem Aristot. De arte poët. ψυχὴ μὲν οὖν καὶ ἡ ψυχὴ ὁ μῦθος τῆς τραγῳδίας. hoc enim dempto, inanimum quippiam & mortuum esse videtur. Metaphoricè itidem Apsyrtus in Hippiatr. lib. 2, τῇ ψυχῇ τῆς κολοκυνθίδος, animæ colocynthidis: pro Medullæ seu pulpæ. ἐντεριώνη, μύτρη. Impropriè item Aristoph. ψυχὴν vocauit τὸ αἷμα, sanguinem: in Nubibus, Δάκνουσι δ' ἐξέρποντες οἱ Κορίνθιοι, (iocosè pro κόρεις, cimices) Καὶ τὴν ψυχὴν ἐκπίνουσι, animam mihi epotant seu exsugunt. vel potius animam purpuream. vt Virgil. dixit Purpuream vomit ille animam, pro sanguinem. & Ouid. Profundere animam per vulnera. Scholiastes tamen ibi ex philosophis tradit tres ab iis constitui ψυχάς: nimirum τὴν αὐξητικὴν, (ἥτις ὅτι κοινὴ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἀλόγου ζώου. καὶ τοῦ φυτοῦ) τὸ αἷμα, (ὅπερ ὅτι μόνων τῶν ζώων) καὶ τὴν λογικὴν, ἥτις ὅτι μόνων τῶν ἀνθρώπων.

Ψυχὴ dicitur interdum peculiariter τὸ λογικὸν τῆς ψυχῆς νοῦς, & in quo inest non tam ζωὴ καὶ αἴσθησις, quam ὁρμὴ καὶ φαντασία. Latini vno vocabulo Animum vocant, diuerso significatu ab Anima. vt Accius declarat in sua Epigone. his verbis, Sapimus animo, fruimur anima: sine animo anima est debilis. Nec immeritò hunc animum masculino genere appellarunt, quoniam potior est pars τῆς ψυχῆς, eique ἡγεμονεύει. sine eo quippe nihil differt à cæteris animantibus: ideóque à Platone meritò vocatur φυτὸν οὐράνιον. Isocr. ad Nicoclem, βούλευε δ' αὐ τοῦ σώματι κακοπαθῆσαι μᾶλλον ἢ τῇ ψυχῇ πονῆσαι καὶ σκέψασθαι περὶ τινος τοῦ αἰσχίστου. Plutar. ad Colot. τὰ καλὰ πάντα καὶ σοφὰ καὶ θεῖα τῆς ψυχῆς ἐξευρήματα. Rursum Isocr. ad Demon. τὰ μὲν δὴ σώματα τοῖς συμμέτροις πόνοις, ἡ δὲ ψυχὴ τοῖς ἀποδείξεσι λόγοις αὔξεσθαι δοκεῖ. Plutarch. in lib. quem περὶ ἀθυμίας, itémque in eo quem περὶ σαρκοφαγίας scripsit, οἶνός τε καὶ σαρκῶν ἐμφόρησις σῶμα μὲν ἰσχυρὸν ποιοῦσι καὶ ῥωμαλέον, ψυχὴν δ' ἀσθενῆ. Itidémque Theopomp. apud Athen. lib. 4, τὸ δὲ ἐσθίειν πολλὰ καὶ κρέα φαγεῖν, τοὺς μὲν λογισμοὺς ἐξαιρεῖ, καὶ τὰς ψυχὰς ποιεῖται βραδυπείρας. Xenoph. Symp. ἀνδράσιν εἰσκαθαρθέντες τὰς ψυχὰς. Sic Luc. in Vit. auct. καθαρὰν τὴν ψυχὴν ἐρασάμενος, καὶ τὸν ἐπ' αὐτῇ ῥύπον ἐκκλύσας. Nā ψυχὴ καθαρεύουσα πραγμάτων καὶ βουλευμάτων πονηρῶν μεγίστην τοῦ βίου γαλήνην παρέχει, inquit Plut. περὶ ἀθυμίας. Has autem sordes animæ περιστέλλει τὸ θυμοειδὲς καὶ τὸ θυμικὸν, quū τὸ λογικοῦ habenas excutit: vnde fit interdū vt αἱ ὁρμαὶ τὸ νοοῦ καὶ φανταζόμενον abripiant, feratúrque equis auriga, nec audiat currus habenas. Rursum Plutarch. De deo Socr. ψυχὴ δὲ ἀνθρώπου μυείαις ὁρμαῖς οὐ τέρπεται ὀνπεπαιδίν, μακρᾷ παίτων ὀργάνων ἀνεροφωνία τὸν ὄστι, αἴ τις κοῦ λόγον ἀπῆπται, ῥοπὴν λαβοῦσα περὶς τὸ νοηθὲν κινεῖται. Eadem verò ratione diuersorū pathēmatū, modò percellitur timore, modò se recolligit: modò lætatur, modò cōtristatur: modò irascitur: modò placida est & mitis, modò alio motu agitatur. Herodian. lib. 3, ὡς τὰ ἀκούσας ὁ χιλίαρχος, ἐξεπλάγη μὲν τὴν ψυχὴν, οὐκ ἐπὶ ἐφόβῃ ὃ τὴν γνώμην, animo perterritus est. Et rursum, ἡδέως τοῦ θυμοῦ, καὶ τὴν ψυχὴν ὀπτρόωθεις, confirmatus animo. Sic Ioann. 12, νῦν ἡ ψυχή μου τετάρακται, animus meus perturbatus est. Matth. 26, & Marci 14, περίλυπος ἐστὶν ἡ ψυχή μου ἕως θανάτου, animus meus tristis est vsque ad mortem. Matth. 6, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν, ne solliciti sitis animis vestris. In epist. ad Hebr. cap. 10, οὐκ ἀδοκεῖ ἡ ψυχή μου ἐν αὐτῷ, non acquiescit ei animus meus, seu non placet animo meo. Quibus adde hoc Luciani in Nigrino, πῶς γὰρ οἴει τὴν ψυχὴν διαπεθεῖσθαί μοι ὅταν ἴδω τοῦτον τινὰ μάλιστα τοῦ θεοῦ θεωρήσαντα, οἷα μεμυγμένον κολάκων ὄχλῳ; quomodo putas animum mihi affectum esse? Id est, μάλιστα ἀναγκαῖον, vt paulo post loquitur. Quibus adde hoc Plat. in Symp. τὴν καρδίαν γὰρ, ἢ τὴν ψυχὴν, ἢ ὅ, τι δεῖ αὐτὸ ὀνομάσαι, πληγείς τε καὶ διῃρθεὶς ὑπὸ τοῦ θείου ἐν φιλοσοφίᾳ λόγων. Interdū etiam interrogant de aliquo τίνα ψυχὴν habere existimandus sit. vbi Latini itidem vocabulo animi vtuntur. vt in Adelphis, Quid illi tandem creditis fore animi misero, qui cum illa consueuit priusquam τίνα οἴεσθε ἔχειν ψυχὴν τὸν ἄθλιον τοῦτον; Demosthen. in Aphob. τίνα οἴεσθε αὐτὸν ψυχὴν ἔχειν, ὅτιν' ἐμὲ μὴ ἴδῃ μὴ μόνον τοῦ παρόντος ἀπεστερημένον, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐπιμνησθῆναι; Quid illi creditis fore animi seu Quo eam animo fore putatis? πῶς οἴεσθε τὴν ψυχὴν διαπεπόησθαι αὐτοῦ, vt Luc. loquitur. Pro quo dicunt etiam γνώμην vel καρδίαν. Plato De repub. lib. 8, ὃν δὴ τοῦ τοιούτου τὸν νέον (τὸν λεγόμενον) τίνα οἴει καρδίαν ἴσχειν; Isocr. in Trapez. τίνα οἴεσθε με γνώμην ἔχειν; Alioqui τίνα γνώμην ἔχεις dicitur etiam pro Quam sæuo es animo, Quam immiti pectore & corde lapideo: vt in hoc Lysiæ loco in vita ipsius apud Dionys. Halicarn. ὑρεῖ αὐτὸν ἡ γυνὴ τίνα ποτὲ ψυχὴν, ἔχων αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδὸς τοιαύτην γνώμην χρῆσθαι. prō ὡς ὠμὸς καὶ πικρὸς ἡ ψυχὴν ἐστι. vt vicissim Xen. dicit τὴν ψυχὴν φιλάνθρωπος. Dicuntur aliqui etiam esse διηρημένοι τὰς ψυχάς, vel μιᾷ ψυχῇ facere aliquid. Herodian. lib. 4, πάσασαδε ἤδη τὰς ψυχὰς καὶ τὰς γνώμας διηρημένοι, neque mentes & animi veteri in diuersa diuisi sint. Et lib. 8, μιᾷ τε γνώμῃ καὶ ψυχῇ ὁμοίως Μαξιμῖνος μεμίσηται: quod vno vocabulo dicitur ὁμοθυμαδὸν, vno animo, seu vno animi consensu. Sic Paulus in epist. ad Philipp. cap. 1, μιᾷ ψυχῇ συναθλοῦντες τῇ πίστει τοῦ Εὐαγγελίου, vno pariter animo. Item ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς, & ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ necnon ἐκ ψυχῆς, vt Latinè quoque Ex toto corde vel pectore, Ex animo. Lucæ 10, ἀγαπήσεις Κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου. Pro quo Matth. cap. 22, dicit ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου. Paulus in epist. ad Ephes. cap. 6, ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐκ ψυχῆς. Sic Nicarch. lib. 2 Epigramm. Οὐδεὶς τὴν ἐμὴν σωιχῶς Χαείδημε γυναῖκα Αἰνεῖν ἐκ ψυχῆς περιπόθητος δυνάται, laudare ex animo. Interdum ψυχὴ dicitur in ea animi signif. à qua aliquis dicitur Animosus & μεγαλόψυχος. Xen. Hell. 3, τὸ εἶδος νεανίσκος καὶ τὴν ψυχὴν θύρσος. Et Pæd. 3, πολὺ μᾶλλον ἡμεῖς βελτίοσι καὶ ἐρρωμενέστεραις ψυχαῖς τοῦ σώματος χρώμεθα. Et Pæd. 2, ψυχαί τε οὐδὲν κακίονες ὑμῖν θεσσάκεσι ἢ τοῦ ἔχειν. Idē Pæd. 6 dicit, ὁ δὲ τὴν λόγχην ἀκονῶν, ἐκεῖνος καὶ τὴν ψυχὴν παρεσκευᾶ. Vnde apud eundem Pæd. 2, ψυχαὶ δὴ ἠκονημένοι. Et eiusmodi ψυχὴ equo etiam tribuitur ab eodē, in lib. De re equ. δεῖ ἐπαρξαι αὐτῷ καὶ τὴν ψυχὴν μεγαλόφρονα καὶ τὸ σῶμα θύρσωνα. Alioqui ψυχὴ in bestia dicitur etiam Ferox animus vel potius Ferum ingenium: vt apud

Isocr. θηρίων πᾶς ψυχᾶς ἡμεροῦμεθ, ferarum ingenia cicuramus.

Ψυχὴ à parte potiore dicitur ipse Homo, sed phrasi Hebraicæ linguæ peculiari. In epist. ad Rom. c. 13, πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις ὑποτασσέσθω. Act. apost. c. 2, καὶ προσετέθησαν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ ὡσεὶ τρισχίλιαι, animæ circiter ter mille. id est Hominũ tria circiter millia. Et cap. 27, ἦμεν δὲ ἐν τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαὶ διακόσαι ἑβδομηκοντέξ. Sic in epist. Petri 1, cap. 3, de arca Noæ, εἰς ὃ ὀλίγαι (τουτέστιν ὀκτὼ) ψυχαὶ διεσώθησαν δι' ὕδατος, paucæ animæ, seu pauci homines: vel etiam pauca capita. B

Significat ψυχὴ Spiritus quoque, vt Anima apud Latinos itidẽ pro spiritu & flatu accipitur. Ab Hesych. enim exponitur πνεῦμα: à quo dicitur esse etiam ζωῦφιον πλῶον, volucre quoddam animalculum. id est Papilio. vt Nicandri scholiast. φάλαιναν apud Nicandrum esse ait animalculũ quod sua ætate vocaretur ψυχὴ, eiq; ψυχῇ similem esse τὸν κρανοκολάπτην qui circũ lychnos noctu volitat. Sic apud Plutarch. legimus Symp. 2, probl. 3, κάμπη γίνεται τὸ πρῶτον· εἶτα ἐκπαγεῖσα βραχὺ ξηρότητα καὶ περράγεῖσα, ἕτερον πέρωτὸν δι' αὐτῆς πτῶ καλουμένην ψυχὴν μεθίησι. Necnon apud Aristot. Hist. anim. lib. 5, cap. 19, γίνονται δ' αἱ μὲν καλούμεναι ψυχαὶ ἐκ τῶν κάμπων. Et mox, χρόνου δὲ πολλοῦ διεληθότος περρήγνυται τὸ κέλυφος, καὶ ἐκπέτονται ἐξ αὐτῶν πέρωτα ζῶα, ἃ καλοῦμεν ψυχάς. Vnde Plin. lib. 11, cap. 32, Rupto deinde cortice volat papilio. Notandum verò quosdam ad differẽtiam malle SCRIBERE Ψυχὴ paroxytonos: in loco autem illo Plutarchi pro ψυχὴν legi in antiquo codice νύμφιν.

C. Ψυχοδαίκτης Βάκχος, Animorum diremptor Bacchus. Ex Epigr. vt sit ὁ διαιρῶν πᾶς ψυχὰς τῶν συμπιόντων. D

C. Ψυχοδότηρ, Animarum dator, Qui animam & vitã largitur. Apollinis epitheton in iisdem Epigr.

C. Ψυχολιπὴς δώσαμις ex iisdem Epigr. affertur, sed sine expositione. Ambigitur ergo an significet Vis animi seu animæ deliquium afferens.

C. Ψυχομαντῖον, ου, τὸ, Locus vbi animæ sacrificiis euocatæ responsa dabant consulentibus. Plutarch. in Consol. ad Apollon. de Euthynoo quodam, cuius filius morte repentina & non sine veneni suspicione mortuus erat, ἀπορουῶτα δὲ ὅτῳ θάνατον λάβοι τοῦτον, ἀφικέσθαι ὅθι τὸ ψυχομαντεῖον. πρεσβευτάμενον δὲ, ὡς νόμος, εἰς κοιμᾶσθαι, καὶ ἰδεῖν ὄψιν τοιάνδε.

C. Ψυχομαχέω, ῶ, Ad extremum vsque spiritum depugno. Polyb. de Carthaginiẽsibus, ὑπὸ πολεῖδος ἀγωνιζόμενοι καὶ πίκνων, οὐδέποτε δυνάνται λῆξαι τῆς ὀργῆς, ἀλλὰ μεθιστι ψυχομαχοῦντες ἕως ἂν πρεσβεύωνται τῶν ἐχθρῶν. Idem de Rom. & Carthag. imper. τὰ δὲ πολιτεύματα ἀμφοτέρων πρὸς πλήσια τοῖς ψυχομαχοῦσι τῶν ἀγλῶν ὀρνίθων. Nisi malis Animosa contentione dimicant, Strenuo & fortissimo pectore depugnant. NAM Ψυχομαχία, ας, ἡ, dicitur eiusmodi animosa contentio, acris ac vehemens dimicatio. Polyb. ἐν δὲ τῆς βουλῆς τοπεῖσον ψυχομαχία, Animosa dimicatio. Vel etiam Ad extremum vsque spiritum producta acris dimicatio. Suid. exp. πρὸς τῆς ψυχῆς μάχη, dimicatio de anima & vita. F

C. Ψυχοπλαὴς in Epigr. dicitur Bacchus, vel quoniam animo vago est, vel quia vagos ebriorũ animos reddit.

C. Ψυχοπομπὸς, οῦ, ὁ, Animarum deductor: idem qui ψυχαγωγὸς paulo infrà. Plutarch. in lib. De sera num. vind. ἐλεγχθεὶς ὁ τῶν Θεσπεσίου ψυχοπομπὸς, ἄγει τοῦτον τὸν Ὀρφέα πρὸς ἐλθεῖν, ὅτι πρὸς ψυχὴν ἡ γυναικὸς μετῆκε, dicebat igitur is qui Thespesii animam deducebat ad inferos, hucusque peruenisse Orpheum. ITEM Ψυχοπομπῖον, ου, τὸ, Locus ex quo animæ defunctorum ad inferos deducuntur: vel etiam In quo ex inferis sedibus euocantur, & interrogantur de rebus futuris. Plutar. in eodem libello, de Pausania, οὐ παυσαμένου δὲ τῶν φάσμάτων, πλεῦσας εἰς τὸ ψυχοπομπῖον εἰς Ἡράκλειαν, ἱλασμοῖς τοῖς καὶ χοαῖς ἀνεκαλεῖτο τὴν ψυχὴν τῆς κόρης. ἐλθοῦσα δὲ εἰς ὄψιν, εἶπεν ὅτι παύσεται τῶν κακῶν ὅταν ἐν Λακεδαίμονι ἀφίκηται. Vtitur & paulo pòst hoc vocabulo, vt videbis in Τέλεσις. H

C. Ψυχορραγέω, ῶ, Abrumpitur mihi anima. id est Animã ago, seu exhalo, aut singulto. Apollon. Rhod. Argon. lib. 2, Τὸν σὺ ἕταροι δὴ νῦν φέρον ψυχορραγέοντα. vbi schol. exp. ἀποψύχοντα, animam exhalantem seu expirantem.

Quidam verò ψυχορραγοῦντες afferũt etiam pro Frigore pereuntes: acsi cõpositum esset verbum hoc ex ψῦχος. VNDE Ψυχορραγία, ας, ἡ, eiusmodi singultatio animæ. Basil. λαβὲ δὴ εἰς ἔννοιαν πλὴν ἑξάπλω ἐκείνῳ ἡμέρας τῆς ὀδόδου, καὶ πνιγμὸν καὶ ψυχορραγίας ἄφαν. perperam enim quidam hic interpretantur animæ defectionem, quum de totali animæ exhalatione dicatur. vt Hesych. quoq; indicat, qui ψυχορραγεῖν exp. ἀποθνήσκειν. Sed est potius διεξαναπνεῖν, & Longa animã sub morte trahere, seu Singultare animam, vt poetæ loquuntur. Sic enim legimus apud Plut. in Crasso, οὔτε παρῆς τῶν κειμένων, οὔτε θεραπείας τῶν πτερωμένων καὶ ψυχορραγούντων ποιούμενος λόγον. Et in declamatione quadam, Ἕκτωρ οὐκ ἔχω σε ἰδεῖν ὧδε κείμενον καὶ ψυχορραγοῦντα.

C. Ψυχορροφέω, ῶ, Animam sorbeo vel exorbeo: πὶ ψυχὴν ἐκπίνω, vt Suid. exp. Cõuenit autẽ id purpureæ animæ, vt Virgilius appellat, hoc est sanguini. Vide primam sectionem eorũ quæ scripta sunt de nomine Ψυχὴ, sub finem. Item vnico ρ DICITVR Ψυχορόφος. affert enim Hesych. ψυχορόφους pro πᾶς πὶ ψυχὴν ἐκπιούσας. C

C. Ψυχοστασία, ας, ἡ, Animarum statio: vel potius Animarũ bilanci impositum ponderatio. Nam Plut. in lib. De aud. poem. scribit ex hoc loco Homeri, Ἐν δ' ἐπίθει δύο κῆρε πεπληγότε θανάτοιο, Τὴν μὲν, Ἀχιλλῆος, πὶ δ' Ἕκτορος ἱπποδάμοιο. Ἕλκε δὲ μέσσα λαβών· ῥέπε δ' Ἕκτορος αἴσιμον ἦμαρ, Ἅιδος δ' εἰς αἴδαο, λίπεν δὲ ἑ Φοῖβος Ἀπόλλων, Æschylum βαδίζειν ὅλον τὸν μῦθον πρὸς τὴν θεωρίαν, ὅτι πρὸ ἁψάντα ψυχοστασίαν, καὶ θεραπεύσαντα τὰς πάσας τῶν Διὸς ἔνθεν μὲν πὶ Θέμιν, ἔνθεν δ' πὶ ἠῶ, δεομένας ὑπὸ τῶν ἡρώων μαχομένων. Poll. retulisse inter theatri partes τὴν ψυχοστασίαν videri queat, & pro statione animarum accepisse: ita scribens lib. 4, c. 19. de partibus theatri, ἀπὸ δὲ τῶν θεολογείου, ὅτινες ὑπὸ πὶ σκίωλῳ, ἐν ὑψῇ ὀπφαίνονται θεοὶ, ὡς ὁ Ζεὺς, καὶ οἱ ἥρωες αὐτὸν ἐν ψυχοστασίᾳ. nisi potius & ibi significet, Qui eum circumiant animas lancibus impositas ponderantem.

C. Ψυχοστόλος ἡχὼ à Nonno dicitur Vox Christi in extremo iudicio animarum quasdam orco demittẽtis, quasdam in æternam requiem intromittentis.

C. Ψυχοτακὴς, ἐος, ὁ καὶ ἡ, Animum macerans. vt ψυχοτακῆ δακρυαιν Epigr.

C. Ψυχοφόρος, ου, ὁ καὶ ἡ, Animæ seu animabus exitium ferens, Lethifer. E

C. Ψυχαγωγὸς, οῦ, ὁ, Ductor seu deductor animarum. Hesychio ὁ κατάγων πὶ ψυχὰς εἰς ᾅδου. Epitheton Mercurii, qui apud Homerum quoque πὶ ψυχὰς κατάγει ἀϊδόσδε. vnde & νεκροπομπὸς dicitur: itémque apud Maronem virgam capiens animas euocat orco Pallãtes, alias sub tristia tartara mittit. Item Qui animas ex inferis educit & euocat, responsaque ab ipsis de rebus quæsitis postulat. Plut. De sera num. vind. ὁμοίως δὲ καὶ Σπαρτάνοις χρῆσθαι πὶ Παυσανίου ψυχὴν, ἐξ Ἑλευσῖνος μεταπεμψάντες οἱ ψυχαγωγοὶ καὶ θύσαντες, ἀπαπάσαντο τὸ ἱερὸν πόδιδωλον. Nisi potius ψυχαγωγοὶ hîc sint qui sacrificiis placãt defunctorum animas iniuria aliqua læsas. Affertur certè ψυχαγωγὸς Πειθὼ pro Flexanima. vt ψυχαγωγὸς dicatur etiam qui facundia sua animos hominũ flectit trahitque quò vult, vt Gallicus ille apud Lucianum Hercules. Pro deceptore etiam poni interdum aiunt. Hesychio certè est itidem ὁ ἀπατεὼν, à quo exponitur etiam ὁ αἰδραποδιστὴς. vt sit Qui Animas captiuas in seruitium suum abripit. Vnde DERIV. Ψυχαγωγικὸς, οῦ, ὁ, idem cum ψυχαγωγὸς significans, quatenus quidem adiectiuè accipitur pro Habens vim ducendi & flectendi animum. Ex Platone De leg. affertur pro Alliciens & Oblectatorius. Idem in Minoe, ἔστι δὴ τῆς ποιητικῆς δημιοτρεπέστατόν τε καὶ ψυχαγωγικώτατον ἡ βαδωδία. Aristot. De arte poetica, ἡ δὲ ὄψις, ψυχαγωγικὸν μὲν, ἀπεχθέστατον δὲ καὶ ἥκιστα οἰκεῖον τῆς ποιητικῆς, appositissima res ad alliciendos & oblectandos animos. Deriuatum inde & nomen SVBST. Ψυχαγωγία, ας, ἡ, Animarum eductio. vt quum animæ sacrificiis & carminibus educuntur seu euocantur ab inferis, & interrogantur de futuris vel de præteritis quæ incognita sunt. Gregor. Naz. in Iulianũ, τῶν αὐτεπαγωγῶν παρθένων τε καὶ παίδων δὴ ψυχαγωγία καὶ μαιτία. Interdum Animi allectatio: necnon Animi recreatio & oblectatio. Athen.

initio lib. 4, ὅπῃ δραμοῦμαί σοι τὰ ὀν αὐτῇ χρεμμένα δίφρα τεῦς ἕνεκα νῶ καὶ ψυχαγωγίας, ad terendum tempus & animum recreandum oblectandumque. ET Ψυχαγώγιον, ου, τὸ, quod dicitur in lex. meo vet. & apud Etymol. εἶδος ὀνόματος ἐφ' οὗ οἱ μάντεις ἀπὸ ψυχῶν μαντευόμενοι ἀναφέρουσι τὰς ψυχὰς πὶ νεκρῶν. vt idem fere sit quod ψυχομαντῖον. Inde & VERB. Ψυχαγωγέω, ῶ, Animas duco seu deduco. πὰς ψυχὰς καταγω, vt Homerus loquitur. Luc. de Mercurio, καὶ ῥάβδον πνὰ πεπίνται θαυμασίαν καὶ δυνάμει, ᾗ ψυχαγωγεῖ καὶ κατάγει νεκρούς. Nisi ibi malis accipere pro Euocat & educit animas, αἰάγῃ πὰς ψυχάς. Vide locum Maronis in Ψυχαγωγὸς paulo suprà citatum. Significat etiam Animum flecto & attraho, seu allicio, Animum oblecto, eáque oblectatione ad me pellicio. vt apud Athen. lib. 13, Phryne in conuiuio quodam interrogata δίῳ πνα αἰτίαν οἱ σέφανοι κρήμνανται, respondit ὅπ ψυχαγωγοῦσι. Interdum cum accusatiuo construitur, & redditur itidem Animum oblecto seu Animum allicio, vertendo accusatiuum illum Græcum in genitiuum Latinum. vt apud Polyb. λαμβάνων εἰς πὰς χεῖρας ἐψυχαγώγει, καὶ παρεκάλει εἰς πὶ ἑαυτῷ φιλίαν, animos eorum alliciebat, hortabatúrque ad amicitiam secũ ineundam. (Nisi fortè significet potius Consolabatur, Fouebat. vt in lex. meo vet. ψυχαγωγεῖ exponitur αἰαψύχει, θεραπεύει). Apud Cic. certè in epist. ad famil. legimus, Inimicum meum sic in manibus habebant, sic fouebãt) Alii sic, Eos benignè atque humaniter amplexus in suam amicitiam prouocabat. Cũ accusatiuo personæ & datiuo instrumentali. Isocr. in Euag. encom. ὁμως τοῖς γε ἀρυθμίαις καὶ τοῖς συμμετρίαις ψυχαγωγοῦσι τοὺς ἀκούοντας. Et Antiphon, καὶ τοὺς δικαστὰς τοῖς λόγοις ψυχαγωγοῦσι, καὶ πὶ ὑγρότητα αὐτῶν τῶν ἤθους τοῖς δακρύοις εἰς ἔλεον πρεσβαχέσθαι, oblectare, vt B. interpr. C

C. Ψυχέμπορος, ου, ὁ, Qui animas negotiatur seu nundinatur. vel Hominum negotiator. (vt Quintil. dicit Mancipiorum negotiator) Hesych. enim exponit, ὁ τοὺς ἀνθρώπους ἀγοραζων καὶ πωλῶν, qui homines emptitat & venditat.

C. Ψυχολέθρος, ου, ὁ, Pernicies & exitium animarum. Animis perniciem & exitium afferens. ἀπώλεια τῶν ψυχῶν, Hesych. & Suid. E

C. Ψυχοῦλκος, ου, ἡ, Herba quædam, teste Hesychio. Apud quem legitur & PARTICIP. Ψυχουλκούμενοι, quod exp. πὰς ψυχὰς ἑλκόμενοι: itidémque Suid.

C. Ψυχωφελὴς, ἐος, ὁ καὶ ἡ, Animæ vel animo vtilis. Vnde SVBST. Ψυχωφέλεια. Ambo apud Suidam, sed sine expositione.

C. Ἀντίψυχος, ου, ὁ καὶ ἡ, Vicem animæ præstans. Item Ἀντίψυχον dicitur Quod pro anima datur. vt quã Chrysost. ad Coloss. 2, ἀντίψυχον πνεῦμα ἔχειν dicit viros sanctos, qui spirituales sunt, non animales. B. F

C. Ἀπαλόψυχος, ου, ὁ καὶ ἡ, Qui est animo molli vel effœminato, Pusillanimis. Ex Epigr.

C. Ἄψυχος, ου, ὁ ᾗ ἡ, Animæ expers, Anima carens, Inanimatus seu Inanimus. ὁ ψυχῆς ἀμοιρῶν. vt Plutarch loquitur. Demetr. Phaler. ὅταν τὰ ἄψυχα ὀνειρωῶτα εἰσάγηται καθάπερ ἔμψυχα: loquẽs de eo metaphoræ genere quod κατ' ἀνεξίαν dicitur. Plutarch. in lib. De solert. an. ἀλλὰ πῶς ἄνους τὸ ἄψυχον ὡς ἄλογον καὶ ἀίδιον ἀπίκειται τοῦ μετὰ ψυχῆς λόγον ἔχοντι καὶ διάνοιαν. Idem in lib. De instituẽd. lib. καὶ οὐκ ὅτι ζώων μόνων τῶν ἴδοι τις γινόμενον, ἀλλὰ καὶ ὅτι τῶν ἀψύχων, led etiam in rebus inanimis. Apud eundem alibi ἄψυχος ὕλη, vt videbis in Τυπαί. Philo autem De mundo dicit, ἢ ὅτι τὰ ἄψυχότερα τῶν σώματος, δόξαν λέγω καὶ χρήματα, quæ inanimatiora sunt corpore. id est In quibus minus est animæ. Et Synes. De insomn. καθαρωμοῦ τὸ μέγιστον μέρος ἡ βούλησις. ἀπούσης δὲ ταύτης, ἄψυχος ἅπασα καθαρσικὴ τελεστὴ, mortuum est omne purgatorium sactum. Legitur apud Euripidem, etiam ἄψυχος βορὴ, Inanimus cibus, pro Cibus ex rebus inanimatis, Cibus ex rebus anima carentibus, vt sunt olera, poma, legumina. Hesych. scribit τὸν τῶν Πυθαγορικῶν βίον nominari ἄψυχον: procul dubio quoniam ψυχῆιον οὐδὲ ἐν ἐσθίοντος, siue ἔμψυχον οὐδὲν ἤσθιον, vt infrà videbimus in his ipsis vocabulis. Idem ἄψυχον affert pro εἴδωλον μὴ H

ἔχον ψυχὴν, simulacrum animam non habens: substantiuè accipi innuens. ‖ Ἄψυχος eidem lexicographo est δειλὸς, Timidus. vt idem fit cum μικρόψυχος, pusillanimis. Qui enim animo est pusillo, nihil fere habere animi putatur. Vnde SVBST. Ἀψυχία, ας, ἡ, Inanimum esse, αὐτὸ τὸ ψυχῆς ἀμοιρεῖν. seu αὐτὸ τὸ ἄψυχον εἶναι). Item Timiditas, Ignauia. quum nimirum aliquis animo frangitur & concidit. Eurip. Significat etiam Animi deliquium, Defectio animi. idem quod λειποθυμία siue λειπψυχία, vt testatur non solùm Hesych. sed etiam Galenus. Vtitur Hippocr. frequentissimè hoc vocabulo. vt quum in Prorrh. dicit, ἐν τοῦπιπν καὶ ἀφρώδεες οὐ-σες, ἅμα ἀψυχίν. καὶ ὀμμάτων αἱματώσεις. Et in lib. De victu in morb. acut. λεῶ δ' ἐν πυρετοῖ χειμεριν ἡ γλῶσσα τραχεῖα γίνεται, καὶ ἀψυχίαι ὀνειῶν. Et in lib. De morb. mul. λεῶ ὀδύναι καταχίζωσιν ἐξαπίνας, καὶ ἀψυχίαι ἔωσι. Inde & VERB. Ἀψυχέω, ῶ, Animæ expers sum, Inanimus sum. Item Animo linquor, Exanimor. λειποθυμέω. Hippocr.

C. Βαρύψυχος, Qui graui & ignauo animo est. ὁ βαρεῖαν καὶ λιθώδη καὶ ἀκίνητον ἔχων ψυχὴν, ἀλλὰ μὴ πρὸς πόλεμον ὁρμητικὴν καὶ πρόθυμον, vt schol. Sophoclis exponit: qui βαρυψυχου pro μικροψύχου & καταπεπωκὼς πὶ ψυχὴν accipit in hoc loco Aiacis, pag. 20, Πρὸς γὰ κακοῦ τε καὶ βαρυψύχου τόδε τοιοῖσ' ἀεὶ ποτ' αἰθρὸς ἐξηκεῖτ' ἔχειν, Dicebat huiusce modi lamenta hominis esse ignaui & pusillanimi. Non solebat igitur ἐν τοῖς κακοῖς ἀποφύρεσθαι, ἀλλ' ὡς καρτερικὸς, κακοῦ αἰθρὸς τὸ ὀλοφύρεσθαι λίγαν ἔτι). vt & Hercules in Trachin. de se ait, Ἀλλ' ἀστένακτος αἰὲν εἰπόμην κακοῖς. Sequitur igitur de Aiace, post ea verba, Ἀλλ' ἀφόβητος ὀξέων κωκυμάτων, Ὑπεστέναξε, βαῦρος ὡς μυκώμενος. C

C. Δίψυχος, Qui duplicis animi est, Duplex animo. Iacobus epist. suæ cap. 1, ἀνὴρ δίψυχος, ἀκατάστατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, Vir animo duplici, inconstans est in omnibus viis suis. Tales ferè sunt apud Athen. lib. 1, Corcyræi οἱ δίχα θυμὸν ἔχοντες.

C. Ἔμψυχος, oppositum superiori ἄψυχος, significans nimirum In quo anima est, Animam in se habens, Anima vitali præditus, Animatus: ideóque Spirans, Viuus. Plato in Phædro, πᾶν γὰ σῶμα ᾧ μὴν ἔξωθεν τὸ κινεῖσθαι, ἄψυχον· ᾧ δὲ ἔνδοθεν αὐτὸ ἐξ αὐτοῦ, ἔμψυχον· ὡς τοῦτης οὔσης φύσεως ψυχῆς. Vnde Cic. Tuscul. 1, Inanimum est enim omne quod pulsu agitatur externo: quod autem animatum est, id motu cietur interiore & suo. nam hæc est propria natura animi atque vis. Antiphanes apud Athenæum lib. 4, Πρῶτον μὲν ὥς τῶν πυθαγορείζων ἐσθίει ἔμψυχον οὐδέν. Sic Alexis apud Athenæum lib. 9, Ὁ πρεσβῦς εἰπὼν ὅπ σοφιστὴς οὐδὲ εἷς ἔμψυχον οὐδὲν ἐσθίει, σοφός πς λῶ. Vbi etiam quidam dicit, οὐδενὸς ἐμψύχου μεταλαμβάνειν. Et lib. 7, apud eundem Vlpianus τὸν κεφέα vocari νῆστιν ait quoniam οὐδὲν δέλεαρ ἐσθίει ἔμψυχον, & quoniã etiam αἰελκωδεῖς οὐ δελεάζεται οὔτε σαρκὶ, οὔτ' ἄλλῳ πνὶ ἐμψύχῳ. Rursum Plato in Tim. θεοῖς ἐμψύχοις σώματα δεδέντα. Apud Hermog. verò, ὁ ὠνδρῴδεστος καὶ ἀληθὴς καὶ ὄντως ἔμψυχος λόγος, & velut animata oratio.

VND E Ἐμψυχόω, ῶ, Reddo ἔμψυχον, Animam indo seu inspiro, Animo, Viuifico. In Epigramm. Ex quo COMP. Μεταμψυχόω, ῶ, Transfero in aliud ἔμψυχον, seu Traduco animã ex vno corpore animato in aliud. VNDE Μεταμψύχωσις, εως, ἡ, Translatio seu traductio animæ ex vno corpore in aliud. Tradunt enim Pythagorici πὰ τῶ φαύλων ψυχὰς μετ' τὴν θάνατον πλανωμένας πνὰ χρόνον ἐν δίκην τινουσας τῆς πρεσπρας τῶφῆς, κακῆς οὔσης, τῶ σωμαθεσιοῖς ὀπῃ θυμία, πάλιν ἐνδεῖσθαι εἰς σῶμα. ἐνδεῖσθαι δ' εἰς τὰ ἴσαυτα ἤθη ὁποῖα ἀπ' αὐ καὶ μεμελετηκῶν τύχωσιν ἐν τῷ βίῳ. veluti τοὺς χρηματίζοντας εἰς τὰ τῶν ὄνων ἤθη ἐνδύεσθαι, vt prolixius Plato in Phædone ostendit, necnon in Timæo. Immò ipse etiam Plato in ea fuit opinione, vt Athen. testatur sub finem libri 11, vbi etiam eum reprehendens, ait, ἐαὶ γὰ καὶ συγχωρήσῃ πς μεθίσασθαι πᾶς τῶν πεπλυτηκότων ψυχὰς εἰς ἄλλας φύσεις, καὶ πρὸς τὸν μετεωρότερον ἀνέρχεσθαι τόπον, ἄπε κουφότητος μετεχούσας, τί πλέον ἡμῖν; C

C. Εὔψυχος, Qui generoso & alacri animo est, Animosus, Magnanimus. idem cũ μεγαλόψυχος. Synes. epist. 4, αὐτὴρ

ἀψυχόπατός τε καὶ φιλοκινδυνότατος ἀποδειλιᾷ φεύγειν τὸν ἐν ὑδατι θάνατον. Thucyd. lib. 2, οὔπω γὰρ φεύγει τὸ δεινὸν τοῖς ἐν αὐτῇ, ἀψυχότατοι αὖ εἶεν, φεύγει τὸ δεξιοῦσθαι ἀσφαλέστατοι, sic enim ad adorientum hostem animosissimi & fortissimi fuerint. Item τὸ ἄψυχον substantiuè pro ἡ ἀψυχία, Animus alacer & strenuus, Animositas, Magnanimitas. Thucyd. lib. 2, καὶ τὸ θάρσος μὲν τὸ ἐλευθέρον, τὸ δὲ ἐλευθέρον τὸ ἄψυχον κρίναντες, rursum libertatem magnanimitatem rati. Et aliquanto antè, πιστεύοντες οὐ τοῖς τοξεύμασι τὸ πλέον καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμῶν αὐτῶν ἐς τὰ ἔργα ἀψύχω, non magis freti apparatu & dolis ad res gerendas, quàm animi præstantia nostra. ¶ Exponitur ἄψυχος etiam Lætus, Animo miti præditus. Affertúrque præterea ex Theophr. De caus. plant. lib. 5, ἀψυχότερος ἀὴρ pro Aër facilius refrigescens. Vnde ADVERB. Εὐψύχως, Animosè, Forti & magno animo: apud Pollucem lib. 3, cap. 28, vbi ei adiungit, ἀπόλεμος, θρασυκέως, ἀθαρσῶς, ἀφόβως. Itē SVBST. Εὐψυχία, ας, ἡ, Animi præstantia & fortitudo, Magnanimitas: cui Plato opponit κακοψυχίαν, animi infractionem & demissionem, vt Cic. vocat. Thucyd. lib. 1, τῇ γε ἀψυχίᾳ δήπου φοβεισόμεθα. ὃ δὲ ἡμεῖς φύσει ἔχομεν ἀγαθόν, ἐκείνοις οὐκ αὐτῶν ἐστὶ διδακτόν, profectò animi præstantia superiores erimus. Et lib. 2, κἄνευ δὲ ἀψυχίας οὐδεμία τέχνη φεύγει τοὺς κινδύνους ἰσχύει, absque animi præsentia ars nulla valet aduersus pericula. Et libro 6, pag. 221, πῶς δὲ ἀψυχίαν αὐτῶν ἑαυτῶν, μετὰ τοῦ πιστοῦ τῆς ὁπλοθήκης, θαρσαλεωτέραν ἔσεσθαι. vbi scholiast. quoque exponit εὐθαρσίαν, vt Suidas etiam in loco quodam quem citat, qui hæc inter alia habet verba, ἀφῶ πῶς ἐν τοῦ ζῆν ὀρεγόμενοι, καὶ πῶς ἐν τοῦ τελευτᾶν ἀψυχίαν. afferens & hunc Arriani, τοῦ μάλιστα ἀψυχίαν τινὰ ἐν τοῖς δεινοῖς ὁπηδεικνυμένων. Et hunc Menandri, μὴ εἶ θοβερὸν τοῦτο ὅτι πλήθει φεύγοντι οἱ πολέμιοι. πῶς δὲ ἀψυχίαν τοῦ πλείονος ὁπικρατεῖν. vbi ἀψυχίαν exponit ἀθυμίαν. non malè. est enim ἀθυμία idem quod ἀνδρεία, & in virtute ponitur. Idem tamen ἄψυχος exponit etiam θυμηρὸς, (quum potius debuisset ἄπλουτος, eo quòd θυμηρὸς plerunque in malam partem accipiatur) in hoc adespoto loco, ὁπηλεξάνδρος ἀνδρὰς ἀψύχους τε καὶ ἀθυμήσους, viros animo præstanti & generoso præditos. Idē annotat, ἄψυχον (vt etymō declarat & nomen ipsum) esse τὸν οὐ πῶς ψυχὴν ἔχοντα. Sed ea definitio si vera est, (nimirum ἄψυχον esse τὸν οὐ πῶς ψυχὴν ἔχοντα) ἀγαθὸν δὲ πῶς ψυχὴν ἔχει καὶ ὁ δίκαιος καὶ ὁ σώφρων καὶ ὁ φρόνιμος: dixerit quispiam οὐ τὸν ἀνδρεῖον μόνον ἄψυχον εἶναι), neque πῶς ἀψυχίαν, ἀνδρείαν. Cui responderi potest, ἀγαθὸν ψυχὴν hic peculiariter dici eo significatu quo vir quispiam in bello aut periculo aliquo dicitur ἀγαθὸς εἶναι), animo præstanti: sicuti contrà κακὸς, pro animo pusillo & ignauo. Inde & VERB. Εὐψυχέω, ῶ, sum ἄψυχος, Sum animo præstāti seu præsenti, Forti magnóq; animo sum, Animosus sum. Vel etiam Bono animo sum, Confido. Legitur apud Poll. lib. 3, c. 28, vbi & adiungitur θαρρέω, sicut ibidem copulatur θάρσος, ἀψυχία, ἀθυμία.

C. Ἰσόψυχος, Pari animo præditus: vel Vnanimis.

C. Κακόψυχος, oppositum præcedenti ἄψυχος, & significans Pusillanimis, Qui est animo ignauo & demisso. VNDE Κακοψυχία, ας, ἡ, Pusillanimitas, Demissio animi.

C. Λαμπρόψυχος, Qui egregio & præstanti animo est. μεγαλόψυχος.

C. Λειποψυχέω, ῶ, Animo linquor, Animus me deficit, seu Animo deficio, Linquente animo collabor. Xenoph. Hellen. 5, οὐκ ἐδυνάτο ἀρκεῖν τὸ αἷμα πρὶν ἐλειποψύχησε. Isocr. πεπρωμένον αὐτὸν καὶ βαδίζειν οὐ δυνάμενον, ἀλλὰ λειποψυχοῦντα, ἀπικόμισα ὅθεν τὸ πλοῖον μετὰ τῶν θεραπόντων τῶν ἐμῶν φέρων ὅθεν ἠθέλομεν. Apud Herodianum verò lib. 6, πρέμων καὶ λειποψυχῶν μόλις, εἰς τὴν σκιὰν ἐπανέρχεται, Polit. vertit Exanimatus. Dicitur ETIAM Λιποψυχέω, ῶ, sine diphthongo. Xenarch. comicus apud Athen. lib. 6. de piscium venditoribus, Ἦσαν δὲ πληκαί· καὶ εἶαν δ' εἰληφέναι Δόξας, κατεπίπλει· καὶ, λιποψυχεῖν δοκῶν, Ἐκεῖτο νεκρός. Itidemq; in Epigr. λιποψυχεῖν legi annotatur itidem pro Animo cōcidere: necnon pro Agere seu efflare animam. quo sensu apud Homerū quoque ἡ ψυχὴ dicitur λιποῦσα. Apud Thucyd. verò λειποψυχεῖν dicitur Sumi etiam pro Ignauum esse. SVBST. Λειποψυχία, SIVE Λιποψυχία, ας, ἡ, Defectio seu deliquium animi, Exanimatio. Idem quod λειποθυμία, nisi quòd hæc propriè significare videtur defectionem animosæ facultatis, τοῦ θυμοῦ siue τῶν θυμοειδοῦς: illa verò, defectum & exolutionē animalis facultatis, notis scilicet eius apparentibus, vt Gorr. annotauit: qui etiam addit, quum ἡ θυμοειδὴς δύναμις in corde sedem habeat, idcirco ἐν τῇ λειποθυμίᾳ cordis facultatem præcipuè laborare: ideóque πῶς λειποθυμίαν esse defectum facultatis vitalis. & quanquam ex ipso nominis etymo ἡ λειποθυμία ad vitalis facultatis defectum (vt ἡ λειποψυχία ad animalis) pertinere videatur, attamen per eam facultatum omnium contingere exolutionem, vt sensu motúque ægri non destituantur minus quàm animo. De discrimine autem λειποψυχίας & τῆς συγκοπῆς, plura vide apud eundem. Herodot. lib. 1, de Croeso, αἰνέει καὶ μάλα τε καὶ ἀσπάζεται ἐκ πολλῆς λειποψυχίης, ἐς τεὸς ὁρμᾶται τὸ Σόλων, ratiō ipsi entem & respirantem ex animi deliquio. Reperitur & ADIECT. Λειποψυχώδης. vt apud Hippocr. in lib. De victu in morb. acut. λειποψυχώδεα, πυκνά. Vbi cum illo λειποψυχώδεα subauditur substantiuum συμπτώματα, vt Galen. innuit in comment. Sunt autem λειποψυχώδεα συμπτώματα, symptomata qualia sunt in animi deliquio, vel symptomata cōiuncta cum animi deliquio: vel etiam αὐταὶ αἱ λειποψυχίαι.

C. Μεγαλόψυχος, Magno & excelso animo præditus, Magnanimus. Aristot. Ethic. 1, cap. 10, ἐπειδὰν φέρῃ τις δικόλως πολλὰς καὶ μεγάλας ἀτυχίας, μὴ δι' ἀναλγησίαν, ἀλλὰ ἤθους νάδας ὧν καὶ μεγαλόψυχος. Idem Polit. 7, οὐδὲ εἰσὶν οἱ μεγαλόψυχοι πῶς φύσει ἄρχειν πλὴν φεῦς τοῖς ἀδικοῦσι. Neutro genere & substantiuè dicitur τὸ μεγαλόψυχον pro ipso nomine SVBST. Μεγαλοψυχία, Animi magnitudo & celsitudo, Magnanimitas. quæ & μεγαλόνοια & μεγαλοφροσύνη, necnon μεγαλοφυΐα dicitur interdū. Plutarch. in Pericle, ὅθεν τοῦτο ὁ καμφθεὶς ἐπιεικῶς μὴ ἐκκαρτερεῖν τοῦ ἥδεσθαι, καὶ διαφυλάττειν τὸ μεγαλόψυχον. Aristot. Ethic. 4, cap. 3, ἡ ὁ μεγαλοψυχία φέρει μεγάλα μὲν καὶ ὀνόματος ἔοικεν εἶναι). Idem eiusdē operis lib. 2, cap. 7, ait φεῦ πῶς πρὸς καὶ ἀπιστίαν. μεσότητα quidem esse μεγαλοψυχίαν, ὑπερβολὴν autem, eam quæ χαυνότης nominatur: ἔλλειψιν verò, μικροψυχίαν. At Rhet. 1, dicit πῶς μεγαλοψυχίαν esse ὀρέξεις πῶς μεγάλων ποιητικὴν ἀνεφαπτόμενον: pro magnificentia etiam accipiēdis, sicuti apud Gregor. Nazianz. legimus πῶς εἰς τοὺς ἐλεεινοὺς μεγαλοψυχίαν: qui μικροψυχίαν itidem pro anairia ponere videtur, quum ait πῶς ὧν τῇ χειροδοκίᾳ μικροψυχίαν. Idem certè Aristot. Polit. 7 dicit, τὸ ζητεῖν παντὶ χρόνῳ τὸ χρήσιμον ὑπεῖκε δρμόττειν τοῖς μεγαλοψυχοις καὶ τοῖς ἐλευθέροις. Porrò à μεγαλόψυχος est etiam ADVERB. Μεγαλοψύχως, Magno animo & excelso. vt quum Demosth. dicit μεγαλοψύχως ἔχειν pro Magno & excelso esse animo.

C. Μικρόψυχος, oppositum præcedenti, significans nimirum Pusillanimis, Qui est animo pusillo & deiecto. Aristot. Ethic. 4, cap. 3, ὁ ὁ μεγάλων αὐτὸν ἀξιῶν, οὐ ἄξιος ὤν, χαῦνος· ὁ ὁ ἐλαττόων ἢ ἄξιος, μικρόψυχος. Idem Rhet. 2, ait τοὺς μικροψύχους πῶς ἀπιστοῦσι τοῦ βίου, quoniam οὐδενὸς μεγάλου οὐδὲ φοβεροῦ, ἀλλὰ πῶς φεῦς τὸν βίον ὁπηθυμοῦσι: isdémque in eodem libro dicit πάντα δοκεῖν μεγάλα εἶναι. Ex Demosth. verò affertur pro Illiberalis & sordidus. VNDE Μικροψυχία, ας, ἡ, Pusillanimitas, seu Paruus & angustus animus. vitium oppositum τῇ μεγαλοψυχίᾳ, vt videbis ex paulo antè citatis locis. Aristot. Rhet. 2, scribit μικροψυχίας καὶ παντοδαπότης σημεῖα εἶναι τὸ ὑφ' ἑτέρου οὗ πάθῃ. καὶ τὸ πολλάκις καὶ ἀ οὐ ἐποίησεν, οἰεσθαι. Inde & VERB. Μικροψυχέω, ῶ, Pusillo animo sum, Sum pusillanimus. Exponitur etiam Animo deficio: acsi idem esset quod λειποψυχέω.

C. Ὀλιγόψυχος, itidem Pusillanimus. Exponitur tamen & Impatiens. VNDE Ὀλιγοψυχέω, ῶ, Sum animo pusillo, Sum pusillanimus. idem quod μικροψυχέω, teste Hesych.

C. Ὁλόψυχος, Toto animo. ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς, vt Lucas suprà loquitur.

loquitur. ὁλοψύχως μετανοῆσαι, Cyrill.

C. Ὁμόψυχος, Qui eiusdem animi est, Vnanimis, Cōcors. Vnde ADVERB. Ὁμοψύχως, Vno animo, seu Vnanimiter, Vnanimi consensu. μᾶ ψυχῇ καὶ μᾶ γνώμῃ, ὁμοθυμαδόν.

C. Παλίμψυχος, Qui resumpsit animā, vt Seneca loquitur. id est Rediuiuus, Qui reuixit. παλίμβιος, ὁ ἐξ ἀναβιώσεως.

C. Συμψυχος, Qui eiusdem animi & sententiæ est, Vnanimis. ὁμόψυχος. VNDE Συμψυχία, ας, ἡ, Vnanimitas, Animorum concordia. Greg. Naz.

C. Φιλόψυχος, Animarū amans. Dei epitheton. vt Sapient. 11, σεῖο ἡ ὁ πάντων ὅτι πάντα δέσποτα φιλόψυχε. Homo autē quispiam φιλόψυχος dicitur in malam plerunque partem, pro Nimium vitæ cupidus, Qui nimium timet ne anima & vita sua priuetur, Timidus. Eurip. Vnde nomen SVBSTANT. Φιλοψυχία, ας, ἡ, Amor vitæ nimius, Nimia lucis cupiditas. vt Quintilianus loquitur. Plato in Apol. Socr. πολλὴ μὴν τ' αὖ με φιλοψυχία ἔχει. Et VERB. Φιλοψυχέω, ῶ, Nimium amo animulam meam, Vitæ retinendæ nimiū cupidus sum, Vitæ turpiter etiā & ignauè parco, (vt φειδόω quoque) Antiphō, τίς φεῦ τὸ συμφέρον τῇ πόλεως φιλοψυχήσῃ;

Ψυχικός, ή, ό, Animatus, Anima præditus, Viuus. vt apud Lucianum ἐν Βίῳ πρᾶσις Pythagoras ἀγόραιω ex sese interroganti, τί δ' ἀμφὶ δίαιταν ὁποῖός τις εἶ, respondet, ψυχικὸν μὴν οὐδὲ ἓν τι σπέρμα, τὸ δ' ἄλλα πλὴν κυάμων. Pro quo Antiphanes dicit ἔμψυχον.

Ψυχικός, ή, ό, Animalis, Qui animæ vel animi est, Ad animum vel animam pertinens. vt ψυχικὴ νοῦς apud Plut. φεῦ φιλοπλουτίας, quam (inquit) οὐκ αὖ ἐμπλήσαν ἄπαντες οὔτε ζῶντες οὔτε ἀποθανόντες. cui opponit ibi πῶς πνευματικήν: quam secundum Menādrum εἷς αὖ φίλος ἀπαλλάξειν ἐν θερμοῖς. Ibidem medicus quidam εἰσελθὼν φεῦς αὖ θρῶπον ἐρρυμμένον ἐν τοῦ κλινιδίῳ, καὶ γέροντα, καὶ μὴ βουλόμενον ἐξιὼν λαβεῖν, ἀφῆκε τε καὶ ἀπεκρινάμενος, καὶ θίρων μὴ πυρέσσοντα, ψυχικὸν νόσον ἔφη εἶναι· καὶ ἀπῆλθε. Sic Aristot. Ethic. 3, cap. 10, δικρίνουσιν δὲ αἱ ψυχικαὶ καὶ αἱ σωματικαί, sub. ἡδοναί. Sic ψυχικὰ φεῦ πρήματα, vt apud Dionys. Login. ἑκάστου τοῦ ψυχικὰ φεῦ πρήματα τοῦ ῥητόρων μελετώμενα ἀκούσαιμι. Et ψυχικὰ πάθη apud Galen. ad Glauc. lib. 1, Animi affectiones. Vbi etiā ψυχικὴ δύναμις, vis animalis. id est vis seu pars animæ in cerebro sita, sensus motúque & rationis autor, vel etiam principium. Et ψυχικὸν πνεῦμα, animalis spiritus: substantia omnium tenuissima, per totum cerebri corpus diffusa: primum facultatis animalis instrumentum. Vide Gorr. In sacris literis huic ψυχικὸς opponitur πνευματικός. vt in Epist. ad ad Cor. 1, c. 15, ἔστι σῶμα ψυχικὸν, καὶ ἔστι σῶμα πνευματικόν. Et cap. 2, eiusdem epist. ψυχικὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ πνεύματος τοῦ θεοῦ. Et in epist. Iudæ, ψυχικοί, πνεῦμα μὴ ἔχοντες. Itidémque alibi. Vnde ADVERB. Ψυχικῶς, Animaliter, seu Animo. vt ψυχικῶς ὁπλυποθεῖς, Animo contristatus, Animi dolore & molestia affectus. Potest enim quispiam & σωματικῶς λυπεῖσθαι.

Ψυχάριον ET Ψυχίδιον, ου, τὸ, Animula: per diminutionē dicitur ἡ ψυχή. Illud apud Plat. legitur, hoc apud Luc.

Ψυχόω, ῶ, F. ώσω, Animo: idem quod ἐμψυχόω, Animam reddo, Animam & vitam indo, Viuum facio. Epigr. lib. 4, Τίς λίθον ἐψύχωσε; Pass. Ψυχοῦσθαι, Animatum & viuum fieri, Animam sumere. Philo in vita Mos. lib. 1, de virga Mosis, ἡ δ' αὐτίκα ψυχωθεῖσα εἶπε. illico animata cœpit serpere. Sic Synes. De insomn. ὑπὸ γὰρ οὕπνου ἔχοντος ἐψυχώθη, τὸ ζῶον nimirum. Plutarch. itidem ψυχοῦσθαι vsurpauit pro Animor, id est Animans fio. Alioqui ψυχοῦν accipitur etiam pro Animo, id est Animū addo, Calcar & stimulum subdo. vt apud Theophylact. epist. 1, πάλαι γὰρ νεκρωθεῖσαι ἡμᾶς τοῦ ῥυπώδους βίου, ὁκ τῶν σῶν γραμμάτων φεῦς ἀρετὴν ἐψύχωσας, ad virtutem animasti & excitasti.

Ψύχωσις, εως, ἡ, Animatio, Animæ inditio. si ita loqui liceret. Pythag. de deo, πάντων πατὴρ, νοῦς καὶ ψύχωσις. quæcunque enim sunt, ipso generante extiterunt: & quæcunque mente atque anima prædita sunt, eā beneficio ipsius acceperunt. Sic Gregor. Naz. dicit πῶς ζῶον ψύχωσιν, actionem illam qua τὰ ζῶα ἐψυχώθη, id est qua animalibus anima indita est. Moselianus tamen vertit

Animalium refrigerium, acsi esset à ψύχος, non à ψυχή.

Ψ Ω Ρ Α, ας, ἡ, Scabies: Asperitas summæ cutis, ex ea furfures eliciens, cum pruritu & colliquatione corporis.

Ac asperitas quidem illi cum lepra communis est, vt & pruritus & colliquatio corporis: differētia verò in eo est quòd in psora summam cutem potius occupet, in lepra verò altius descendat: quódque per psoram cutis furfuracea quædam corpora remittit, per lepram verò in squamas resoluitur. Paulus Ægin. psoram quidem variè figuratam videri ait, lepram autem circularibus magis erosionibus cutem depascere. Porro omnes quotquot mihi videre licuit Græcorum interpretes, ψώραν interpretati sunt scabiem: Plinium credo sequuti, qui lib. 20, cap. 1, scribit, Radix cucumeris arida cum resina impetiginem & scabiem, quæ psoran & lichenas vocāt, sanat. Quanquam idem cap. 17, eiusdem libri, scabiem & psoram videtur distinguere, scribens tragoriganum facere ad scabiem, pruriginem, psoras, in descensione balinearum. Atque adeo frequentius Græco vocabulo psoræ vtitur, quàm Latino scabiei: vt cum alibi tum initio lib. 23, Lacryma (inquiens) vitium, quæ veluti gummi est, lepras & lichenas & psoras nitro antè præparatas sanat. Videntur certè Græci, si psora Latinis scabies sit, de psora non plene tractasse. Siquidem Cornelius Celsus rubicundum esse tumorem in scabie prodidit: vnde facilè intelligitur ex melancholico humore nasci. Celsóq; consentanea scripsit Auicennas. Præterea ex cute pustulas prodire per scabiem dicit, quasdam humidiores, quasdam sicciores, & exire in quibusdam saniem, fieríque ex his continuatam exulcerationem, & serpere in quibusdam citò. Quas tamen in psora differentias pustularum nemo Græcorum annotauit: non neglexit autem Auicennas, scabiem suam in excorticatam & non excorticatam, in humidam & siccam, in fœdam & non fœdam, distinguens. Sed puto equidem Græcos de psora loquutos non tam noua & recenti, vt pruritus adhuc esse videatur, (quem à sanguine bilioso excitari manifestum est) sed nec tam multum à pruritu discedente, támque longè progressa vt proximè ad lepram accedat. Quo tempore non iam simplex est psora, sed ἀχία, quam feram scabiem Celsus vocat. tunc enim in squamas resoluitur, exulceratur, serpit, pustulas & saniē emittit, supráque psoræ modū exulceratur. Hæc Gorr. inter alia Pollux lib. 4, ψώρα, ἑλκώδης, ὑπόρυθρος, ἐξανθήσας ἔχουσα ἐν αὐτῇ. Suidæ est κνησμονή, pruritus: procul dubio deriuanti ipsum ex ψῶ significante κνήθω, id est Scabo seu Scalpo. Vide & Ψωρίασις. ¶ Arboribus etiam tribuitur ψώρα, & inter has peculiariter ficui. Theophr. Hist. plant. lib 4, cap. 16, ἡ δὲ ψώρα καὶ οἱ φεσφυόδροι κοχλίαι, συκῆς εἰσίν. Vnde Plin. lib. 17, cap. 24, Scabies communis omnium est: impetigo & quæ adnasci solent cochleæ, peculiaria ficorum vitia. Vbi nota eum ψώραν vocare non scabiem, sed impetiginem. similiter verò eadem arbores ψωριᾶν dicūtur pro Psora laborare. ¶ Apud recentiores Græcos ψώρα est etiam bestiolæ cuiusdam nomen. scribit enim schol. Nicandri, τὸν κρανοκολάπτην esse similem τῇ φαλαίνῃ. quā φάλαναι sua ætate ψώραν vocatam fuisse: vel etiam esse eam bestiolam quæ suo tempore ψυχὴ nominabatur. sunt qui πυραύστην esse velint.

C. Ψωριᾶν, pro Scabiem habentes, affertur ex Leuit. cap. 21. Id tamē in Complut. editione non reperio, sed paulo aliis verbis legitur, ἀνθρωπος ᾧ ἐαν ᾖ ἐν αὐτῷ ψώρα ἀχία ἢ λειχὼ, scabies fera aut impetigo. Forsan igitur ex alio loco desumptum est illud participium. nec enim suspectum habeo, quippe quod manifestum sit compositum esse ex ψώρα & ἀχία: facto primùm ex iis ψωριᾶν pro ψώρα ἀχία, scabies fera: deinde verbo ψωριᾶν, ῶ, laboro scabie fera. Inde autem participiū ψωριῶν.

Ψωριάλεος, ου, ὁ, Scabiosus. Xen. Pæd. 1, pag. 9. ζῶα μικρὰ καὶ ψωριάλεα. Apud Hesych. verò legimus etiā ψωριάλεον, quod exp. ψωριῶντα.

Ψωρώδης, ος, ὁ καὶ ἡ, itidē Scabiosus, Scabidus, vel Scabet.

Ψωρικός, ή, ό, Qui ex genere τῆς ψώρας est. Vnde ψωρικά

dicũtur ſcabiei ſeu pſoræ genera, vel αὐτὴ ἡ ψώρα. Plut. Symp.4, problem. vltimo, de ſue, ὑπὸ τῆς χαίτης λέπρας καὶ ψωρικῶν ἐξ ἀθημιτῶν ὁρᾶσθαι. Et lib.8, probl. 9, ὡς ὅταν οὐδὲ πὼ ἐλεφαντίασιν οἴομαι σφοδρότητα τῆς ψωρικῶν τινος ζώντων οὖσαν. ¶ Item ψωρικὸς dicitur Faciens ad pſoram. vt ψωρικὰ σμήγματα apud Dioſc. lib.5, c.118, Smegmata quæ ad pſoram faciunt, ſeu Quæ ad exterẽdam cutis aſperitatem & ſcabiẽ conficiuntur. Itidémq; ψωρικὰ ἔμπλαστρα apud eundẽ l.2, c.187. Præterea eidem ψωρικὸν eſt peculiare quoddã medicamentum, cuius deſcriptionem habes l.5, c.116, apud Celſum libro 6, cap.6: apud Galenum quoque. Non autem natiua quæpiam materia eſt, ſed ex metallis factitia, nec ſimplex, ſed compoſita, à propria facultate nomen hoc ſortita, quòd contra pſoras proſit, & cutis aſperitates emendet. Et quanuis id medicamẽti genus ψωρικὸν propriè dicatur, communi tamen ſignif. ψωρικὸν dici poteſt nõ id modò, ſed aliud etiam quiduis eadem facultate præditum, à qua ψωρικὰ δυνάμεις, vti & λεπτρικὰ, à Galeno appellantur. Inde etiam Scribon. Largus pſorici nomẽ collyrio cuidam indidit, non tam fortè φ pſoricũ recipiat, quàm quòd oculorũ aſpritudini medeatur. Gorr.

Ψωριάω, ῶ. Scabie laboro, Scabie infeſtor. Plut. in præc. ſanit. τὸ γὰρ ὡς ἀληθῶς δῆφ φέρει σατύρια τρεφόμενα κινεῖν καὶ παροξύνειν τὸ ἀκόλαστον δηὶ τὰς ἡδονὰς, ἢ πὼ γεῦσιν ὑσμᾶς καὶ καρυκείας ἐρεθίζειν, ὥς τὰ ψωριῶντα κνησμῶν ἀεὶ δεῖσθαι καὶ ξαφανισμῶν. Dioſc. lib.3, c.168, σφαγουείσῶν καὶ ψωρικῶν πὼ κύστιν, vrinæ ſtillicidio & veſicæ ſcabie laborantib⁹. Theophr. Hiſt. plant. lib.4, c.16, ὃ δὴ ἐρινεὸς οὔτε κραδᾶ, οὔτε σφακελίζει, οὔτε ψωριᾶ, οὔτε σκωληκοῦται. Eſt enim & arboribus ſua ſcabies ſiue ψώρα.

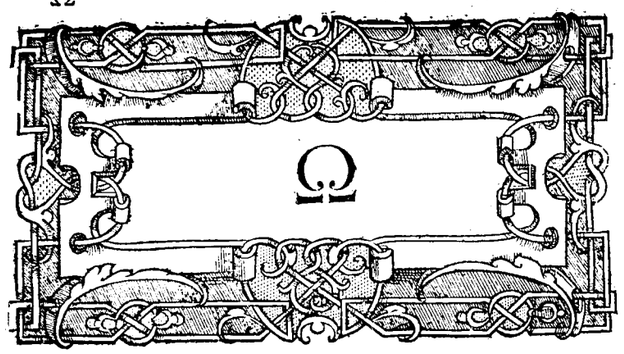

Ω μέγα

Ω ὦ

QVONIAM vltimum in literarum ſerie locum tenet, pro fine ponitur ab Ioanne Apoſt. Apocal. cap.1, ἐγὼ εἰμὶ τὸ Α καὶ τὸ Ω. ſubiũgit enim, (velut exponens) ἀρχὴ καὶ τέλος, Ego ſum Α & Ω, principium & finis. Paulo pòſt autem, Ἐγὼ εἰμὶ τὸ Α καὶ τὸ Ω, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, Ego ſum Α & Ω, primus & vltimus. Sed illa repetitio in pleriſque exemplaribus non habetur: atque adeo vetus interpres eam non agnoſcit. Sunt qui putent prouerbiale id loquendi genus fuiſſe: qua de re dubito: ſed vtut ſit, vſurparũ ab Apoſtolo fuiſſe puto ad exprimendum quiddã quod de ſola æternitate dici poteſt. Vide doctiſſimi interpretis annot. in quibus meritò ab Eraſ. de illa dicẽdi formula diſſentit. Apud Martial. certè Α penulatorũ alio ſenſu dicitur, videlicet pro primo & præcipuo.

Ω vbi numeralis eſt nota, numerum octingentorum indicat. litera ρ indicante Centum, litera σ, ducenta: & ita creſcente ſemper in ſequentibus numero. ſolet autem plerunque ſcribi ω̄ ſuperpoſita lineola, quum numeralis nota eſt. Inuenitur & ώ. quorum vtrunque obſeruatur & in vnaquaque cæterarum literarum, quũ numerum indicant.

Ὦ in coniunct. modo, pro πέμψω, Mittã: ab ἵημι ſicut ἐφῶ ab ἐφίημι, & ἀφῶ ab ἀφίημι dicitur. Meminit Euſt. nullũ tamen exemplum illius ſimplicis ὥ afferens, ſicut nec compoſitorum: quorum alioqui frequentior eſt vſus. ¶ Item Ὦ pro πληρῶ, vide apud eundem, p.1626.

AT VERO ὦ habens etiam ι ſubſcriptum, datiuus eſt articuli ὅς, de quo dictum fuit ſuprà, Tomi 2, col. 1501. Sed annotãtur præterea quidam datiuo peculiares vſus cum particula ἐν. Iunctæ enim hæ PARTIC. Ἐν ᾧ, non vnam ſignificationem habẽt. nam ἐν ᾧ interdum quidem per pronomen reddi poteſt, ſequente particula Quód. (vt apud Paulum epiſt. ad Rom. c.2, ἐν ᾧ γὰρ κρίνεις τὸν ἕτερον, σεαυτὸν κατακρίνεις, Nam in eo ipſo φ damnas alterum, teipſum condemnas. Vel præpoſitione In omiſſa, Nam eo ipſo φ damnas. ſiue, hoc ipſo. Vide & quæ dicam infrà de huius loci interpretatione) Nonnunquam verò per aduerbium potius redditur: aſſertúrque pro Quatenus, Inquantum: item Quandoquidem, necnon Quapropter. Ex quibus interpretationibus hæ duæ poſteriores minus mihi probantur. Interdum cum ἐν ᾧ ſubauditur datiuus χρόνῳ, & tunc aduerbio temporis aptè redditur Dum, vel Interim dũ. vt Euang. Lucæ cap.5. ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει, Dum ego accedo, alius ante me deſcendit. Forſitan autem ἐν ᾧ verti poſſit hoc ipſo aduerbio Dum, in illo quoque Pauli loco quem modò protuli: ſed dãdo huic particulæ eum vſum quem habet quum ita loquimur, Dum fratri nocere vis, tibi ipſi noces. vel, Dũ fratris famam lædis, tuam ipſius lædis. Vt videlicet itidem reddamus apud Paulum, Dum enim alterũ damnas, teipſum cõdemnas. Aut, Dũ enim de altero ſententiam fers, aduerſus teipſum fers ſententiam.

Quum autem DICVNT ᾧ μὲν. ᾧ δὲ, tunc poſtpoſitiuo articulo vtuntur pro præpoſitiuo. perinde enim eſt acſi dicerent τῷ μὲν, τῷ δὲ, id eſt Vni quidẽ, alteri verò. veluti quum ita loquimur, Vni quidem hoc dedit, alteri verò illud. Sed interdũ repetitur ᾧ δέ. vt in hoc Luciani loco, δῆμ διδοὺς ἅπασιν· ᾧ μὲν, πέντε δραχμάς· ᾧ δὲ, τάλαντον· ᾧ δὲ, μνᾶν. Sic quoque ἐφ' ὧν μὲν, ἐφ' ὧν δὲ, apud Dioſcoridem. Inuenitur ETIAM ὃς μὲν, ὃς δὲ, pro ὁ μὲν, ὁ δέ. eodémque modo in neutro genere, ὃ μὲν, ὃ δέ. vt Matthæi 13, καὶ ἐδίδου καρπὸν, ὃ μὲν ἑκατὸν, ὃ δὲ ἑξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα. Apud Marcum autem hunc vſum præſtat particula ἕν: cap.4, καὶ ἔφερεν ἓν τριάκοντα, καὶ ἓν ἑξήκοντα, καὶ ἓν ἑκατόν. quum antea dixiſſet ὃ μὲν, & paulo pòſt, ἄλλο δὲ, rurſum καὶ ἄλλο.

Ὦ coniunctiui modi, eſt ab εἰμὶ, Sum. Eſt autem ὦ, ſim, Sec. perſ. ῇς, Sis. Tert. perſ. ῇ, Sit. Pro quo ὦ Iones DICVNT Ἔω.

Ὦ autem aduerbium, interdum eſt vocantis, ſeu inclamantis. vt apud Ariſtophanẽ in Nub. ὦ Σώκρατες, ὦ Σωκρατίδιον. ad quæ verba reſpondet Socrates, τί με καλεῖς ὦ 'φήμερε; (Paulo antè tamen habetur Σώκρατες, ſine hoc aduerbio. Itidémque in hoc eiuſdem comœdiæ loco, Φειδιππίδη, Φειδιππίδιον. ad quæ reſpondet, τί ὦ πάτερ;) Interdum autem non eſt vocantis, ſed potius inuocantis, idq; cum admiratione: de quo vſu dicetur aliquanto póſt. Interdũ, & quidẽ ſæpe, adhibetur ſimpliciter interrogationi, ſeu compellationi. Homerus Od. ρ. v.375, Ὦ ῥίγιστε σύβωτα, πίη δὲ σὺ τόνδε πόλινδε Ἤγαγες; (vel Ὦ ῥίγιστε) Eſt autem interrogatio obiurgatoria, id eſt cum obiurgatione coniuncta. Apud eundem Iliad. ρ, legimus, Ὦ πέπον ὦ Μενέλαε διοτρεφές, οὐκέτι νῶϊ Ἔλπομαι αὐτὼ τῶν νοσφιδίων ἐκ πολέμοιο. Ariſtoph. Pluto, Ἀλλ' ἢ δὲν ἀποκρύψας ἐρῶ μὰ τοὺς θεοὺς Ὦ Βλεψίδημ' ἄμεινον ἢ χθὲς τρεῖς ὁρῶ. vbi eſt Chremyli reſpondentis ad id de quo interrogabatur. Sic apud Lucianum in Piſc. interroganti Philoſophiæ quæ eſſet patria, reſpondetur, Σύρος, ὦ Φιλοσοφία. Paulo antè autem dixerat ipſa Philoſophia, εἶπε δέ μοι ὦ Πλάτων καὶ Χρύσιππε καὶ Ἀριστοτέλες, μὴ ψεύσηται τὰ περὶ αὐτῆς, ἀληθῆ οὖσα; quibus verbis reſpondet ad iſta Ariſtotelis verba, ὁρᾶς; τρεστεταμείζεται καθ' ἡμῶν ὦ Φιλοσοφία, πὼ ἀληθῆ. Nonnunquam illo vtũtur apud eos quibus aliquid iubent. vt ibidem, ἕπεσθε ὦ Ἐλευθερία καὶ Παρρησία μεθ' ἡμῶν. Nec verò propriis duntaxat nominibus præfigitur, ſed & appellatiuis: iſque vel eiuſmodi quibus honorificè aut certè blandè aliquem compellamus, vel cõtrà obiurgationi ſeu increpationi accommodatis. In eodem Luciani opuſculo, quum dixiſſet Philoſophia, σὺ δ' Ἔλεγχε αὐτῆς τοὺς ἐμεῖνον, reſpondetur, Μηδαμῶς ὦ δέσποινα· ἀνείπω δὲ καὶ τοῦτ' ἤδη εἴ τις ἄλλος. Ibidem, ὑμεῖς δὲ, ὦ φίλαι, ἐν τῇ ποικίλῃ πίστει τρεφεσθήσεσθε. Sic dicitur ὦ φίλε, & interdum ὦ φιλότης pro eodem: quo inter alios vtitur Lucianus. (Aliquando autem adiectiui aut etiam ſubſtantiui vocatiuo ſubiungitur nominis proprii vocatiuus. Exemplo eſſe poſſint, Ὦ φίλε Πῶλε, Ὦ φίλε Σώκρατες: & ὦ δέσποινα Φιλοσοφία, in eodem illo Luciani opuſculo. Item, Ὦ παῖ Καείρου τὰ γράμματ' ἀνεφέρετο ἐχεῖν, in Ariſtophanis Pluto) Alterius autem generis ſunt hæc, Ὦ μέλετε, Ὦ δαιμόνιε, Ὦ βέλτιστε, atque alia quæ ἰονικὲ dicuntur. Sciendum eſt præterea participio iungi hoc aduerbium, vt apud illum comicum in eadem comœdia, Ὦ χρυσὸν ἀγγείλας ἐπῶν. πῶς φῄς; πάλιν φράσον μοι. Demoſth. Pro corona, ὦ λέγοντ' ἄγχρως ὅπ αὐ βουληθῇς. vbi tamen quidam fortaſſis malint ὥ ſcribere.

Ὦ interdum etiam est admirantis, seu exclamantis, vel cum admiratione exclamantis: in quo vsu duplicem constructionem habet. Interdum enim, & quidem frequenter, vocatiuo iungitur nominis alicuius ex deis. veluti quum dicitur ὦ Ἡράκλεις, siue ὦ Ἄπολλον, siue ὦ Ζεῦ. Plato Symp. circa finem, ὦ Ζεῦ, εἰπεῖν τὴν Ἀλκιβιάδην, οἷα αὖ πάσχων ἵκετο παρὰ τοὺς ἀνθρώπους, οἴεταί μου δεῖν παρεστῶτα τοιαῦτα. Aristoph. Nub. Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ τῆς λεπτότητος τῆς φρενῶν. Idem initio Pluti. Ὡς δεινὰ λέγει τοῦτο μὲν οὖν, ὦ Ζεῦ καὶ θεοί, δοῦλον ἡμᾶς ἐποίησεν τοιαῦτα διακείμενος. Demosth. autē Pro cor. dixit, δεινὸν μὲν οὖν ὦ θεοί. Sic in orat. aduersus Aristocratem, εἶτ' οὐ δεινόν, ὦ γῆ καὶ θεοί, καὶ φανερὰς τοιούτους, &c. Obiter autem has exclamationes, aut, si mauis, admiratiuas exclamationes, NOTA, Ὦ Ζεῦ, ET Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ. ITEM Ὦ Ζεῦ καὶ θεοί, ET Ὦ γῆ καὶ θεοί. Legimus verò apud eundem Demosth. in illa ipsa oratione, ista quoque, ὦ γῆ, καὶ ἥλιε, καὶ ἀρετή. Obseruandum est ET IAM Ὦ γῆ, sequente genitiuo, apud Aristoph. (vt ex eo attuli paulo antè. Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ τῆς λεπτότητος τῆς φρενῶν) in Nub. ὦ γῆ τῶν θεόμαστος. vbi quidam interpr. O vocem admirandā. (Tale est apud Xenoph. Ἡράκλεις, τῆς τοιαδοξολογίας. vbi obserua omitti hoc aduerbium ὦ. sicut & in isto Plat. loco omittitur ante Ἄπολλον, De rep. l. 6, Ἄπολλον, ἔφη, δαιμονίας ὑπερβολῆς) Altera autem constructio est cum præp. πρὸς. veluti quū dicitur ὦ πρὸς τῆς θεῶν. Cui simile est apud Greg. ὦ πρὸς τῆς τελειάδος αὐτῆς. Vide præp πρὸς, Tomi 3, c. 572, in princip.

ὦ εὖγε, Heus tu, Eia tu, vocantis, aut simpliciter compellātis. vide in Οὖπι, Tomi 2, col. 1556. Inuenitur & PLVR. Ὦ οὖπι, quod Bud. putat alicubi accipi etiam pro O amici.

SVPERE ST Ὦ oxytonum, quod interdum θαυμαστικόν, interdum ἐκπλητικόν est: aut etiam est ita θαυμαστικὸν vt simul aliquam ἐκπλησσμοῦ significat. inclusam habeat. Quum admiratiuum est duntaxat, genitiuo iungitur, nonnunquam nominatiuo. Anthol. lib. 7, in epigramm. quodam Philodemi, pag. 469. μεᾶς εδιν Ὦ πόδος, ὦ κνήμης. ὦ τῆς ἀπόλωλα δίκης. Μικρῶν, ὦ γλυκυθῆ, ὦ κτενός, ὦ λαγόνων, Ὦ ὀμῶν ὦμαζῶν &c. Luc. in Piscat. ὦ τῆς αἴσης ἀμφίας. Apud eundem in dial. qui καταπλοῖς seu τυραννος inscribitur. ὦ καλῆς ναυπλίας καὶ ὅσης κερδεῖς τήμερον. (vbi tamen ita est admirantis vt simul sit exultantis, siue præ exultatione exclamantis) Gregor ὦ τῆς θαύματος. Latini autem suum O accusatiuo iungunt. ideoque ὦ τῆς θαύματος reddendum fuerit, O rem miram, vel O miraculum. Apud eundem, ὦ θεοῦ τὸ μέλλοι κηρύττειν τος. Cū nominatiuo autem in hoc Iuliani loco, in epist. quadā ad Libanium, ὦ λόγος, ὦ φρένες, ὦ σωτεσις, ὦ ὄμματα, ὦ ἁρμονία. ὦ σωθίκη. hæc enim dicit, admiratione prosequens orationem Libanii: subiūgitque, μακάριος εἶ, λέγων οὔπω, μᾶλλον δὲ φρονεῖν οὔπω δυνάμενος. Apud eūdem, ὦ παρ' ἐλπίδα σεσωσμένος ἐγώ. Sed lectorem admonitum volo, inueniri etiam ὦ scriptum pro hac significatione. Ac memini profectò me aliquando conferentem vetera quorundam scriptorum exemplaria cum typographicis, inuenire in illis ὦ, quum hæc haberent ὦ. Quòd siquis huius etiam scripturæ, in ea de qua nunc agitur significatione, exempla postuler, quendam ei locū indicabo vnde plurima petere possit. Is est apud Gregor. in epitaph. sororis. Ibi enim legimus in Ald. edit. ὦ παραδοῦ σώματος, καὶ ὀνόματος ἀρετὴ μόνον αἰθοῦσα. ὦ ψυχῆς ἀκραδοῦσης τὸ σῶμα καὶ δίχα θορῆς ἀρδον, ὡς τὸ ἄυλον. Paulo pòst, ὦ νυκτὸς αὔπνων. Quibus interlicitur eiusdē particulæ vnde nominatiuo constructio: vbi scribit, ὦ Δαβίδ, τῆς πίστεως μόνον ψυχῆς οὐ μακρὰ μελῳδήσας. Post quæ verba ad priorem illam constructionem reuertēs, dicit, ὦ μελῶν ἀπαλότητος ὅτι γῆς ἐρριμμένων, καὶ τοῦ τὸ φύσιν πεφυκωμένων. Et rursum cum nominatiuo, ὦ πῆλαι δακρύων &c. Paulo pòst, ὦ θερμότης πνεύματος. Item, ὦ γυναικεία φύσις. Sic denique & in sequentibus vnam constructionem alteri intermiscet, vbique cum ὦ, non cum ὦ. sed ego non dubito quin reponi vbique hæc scriptura debeat.

Ὦ autem ἐκπλητικὸν genitiuo itidem iungitur: vt in hoc Pantelei versu, Ὦ κενοῦ καμάτου καὶ ἀφρήκτου πολέμοιο. Lucian. ὦ τῆς συμφορᾶς, ὁ calamitatem. Sic dicitur ὦ τῆς τύχης, & ὦ τῆς ἐμῆς ἀθλιότητος: itidémque cum aliis eiusmodi genitiuis. Potéstque alicubi reddi etiam Heu, aut Proh. Interdum autem nominatiuum habet: vt ὦ Τέλας ἐγὼ, Sophocl. in Atace. Lucian. ὦ δείλαιος ἐγὼ (φῆς) καὶ ἄθλιος. Aliquando nō habet casum, sed ei subiungitur particula πῶς, aut τίς. vt apud Greg. ὦ πῶς ἀδακρυτὶ πολὺ τούτων ἐνέγκοιμι μόνιμον. Apud eundem, ὦ τίς Ἱερεμίας ἐδύρετο πολὺ ἡμετέραν συγχυσιν. Quæ duo exempla Budæus affert sola huius aduerbii habentis πάθος: quum alioqui & in iis quæ attuli, iuncti genitiuo, item que nominatiuo, πάθος habere manifestissimum sit. Subiungit autem illis exemplis ex Virgilio, O cohibete iras: ictum iam fœdus. Ex eodem, — ὦ quæ satis ima dehiscat Terra mihi. Et ex Cic. O dii immortales, incredibilem auaritiam, singularémque audaciam. Plura apud eundem vide, pag. 982.

Ὦ Θ Ε Ὦ, ὦ, duplex habet futurum: alterum regulare, ὠθήσω, alterum irregulare, ὤσω: tanquam à THEM. Ὠθω, cuius aut nullus vsus est, aut certè perrarus. nec enim vllum mihi exemplum eius occurrit. Significat autem Trudo, Pello: interdum & Impello, Propello, Protrudo. μετὰ βίας κινεῖ (vt colligimus ex his verbis Arist. Rhet. l. 1, ἰσχὺς δ' ἐστὶ δύναμις τοῦ κινεῖν ἕτερον ὡς βούλεται· ἀνάγκη δὲ, κινεῖν ἕτερον ἢ ἕλκοντα, ἢ ὠθοῦντα, ἢ ἀποστρέφοντα, ἢ στρεβλίζοντα) & quidem ita vt à medimouēā motu illo violēto. quare differt à reliquis quatuor verbis motū violentū significātibus, ἕλκω, ἀείρω, πτίζω, στρεβλίζω: ita tamen vt propius accedat ad duo posteriora. Plato in Charm. ἕκαστος γὰρ ἡμῶν τῶν καθημένων συγχωρῶν, τὸν πλησίον ὤθει καὶ ὠθεῖται, ἵνα παρ' αὐτὸ καθίζοιτο, proximum quenque obnixè trudebat, & à se dimouebat, vt locum apud se haberet. Herodian. libro 1, κατὰ τὸ πλῆθος ὠθούμενοι. Et lib. 7, ὠθούμενοι δὲ ὑπ' ἀλλήλων καὶ παταβύοντες, πλείστοι κατὰ τὸ οἰκεῖον πλῆθος ἐφθάρησαν ἢ πρὸς τῶν πολεμίων, trudentésque se inuicem & proculcantes. Sic Xen. Pad. 7, ἥκον ἀμηχανοῦντες τὸ πλῆθος· καὶ ὠθούμενοι πρὸς τὸ προσεκλεῖσθαι. μηχανήματα πολλὰ καὶ μάχη ἦν, quúmque se inuicem truderent. quod & ὠστίζεσθαι dicitur, vt infrà docebo. Hostis etiam hostem ὠθεῖν dicitur vel ὤσασθαι, voce media, pro Impellere & efficere vt inclinet & cedat: & passiuè etiam ὠθεῖσθαι, impelli. Plutarchus, χρόνῳ δὲ καὶ χαλεπῶς ὠσάμενος τὸ μάχιμον, πρὸς τὰς ἀμάξας τὸν πλεῖστον εἶχε πόνον, quū impulisset aciem & robur. Bud. Sic Xen. ὡς ἑώρων τὸ δεξιὸν ὠθούμενον, ἐκέλευον, vt dextrū cornu impulsum videtur. Aliam etiam aliquam rem ὠθεῖν dicimur quā trudimus seu protrudimus aut propellimus. Aristoph. Vesp. Τί δὴ μαστῶν τῷ δακτύλῳ πολὺ θρυαλλίδ' ὠθεῖς; lucernæ ellychnium digito trudis? Aristot. Probl. passiuè, διὰ τί ὁ κύλινδρος ὠθεῖς εἰς ἄνω φέρεται, Cylindrus impulsus, seu Protrusus. Aliquando cum aduerbio quopiam aut præpositione significante motum ad locum vel de loco. Cum aduerbio, vt quum aliquis saxum ἄνω ὠθεῖ, ita impellit & trudit vt ascendat. Odyss. λ, de Sisypho, — σκηριπτόμενος χερσίν τε ποσίν τε λᾶας ἄνω ὤθεσκε προτὶ λόφον, saxum volueba contra montem, vt Seruius loquitur. Et mox, ἀλλ' ὅτε μέλλοι Ἄκρον ὑπερβαλέειν, πάλιν ἀπερέψασκε κρατεῖν· ἷς Αἴνης· ἔπειτα πεδόνδε κυλινδεῖ λᾶας ἀναιδής. Αὖτὰρ ὅγ' ἄψ ὤσασκε πεσηνόμενος, ille verò rursus intentis omnibus neruis impellebat & trudebat contra montem. Cum præpositione. vt quum ὠθοῦμεν aliquem κατὰ πέτρας, vel εἰς λιθοτομίας, aut ὑπὲρ κεφαλῆς. Plut. Camillo, τὸν δὲ παρὰ θυρεὸν πατάξας εἰς τὸ πρόσωπον, ἔωσεν ὀπίσω κατὰ τῆς πέτρας, Protrusit & resupinatū de rupe præcipitem deiecit. seu Impulsum scuto de saxo deturbauit. Sic idem ibidem, ὡσθεὶς κατὰ τῆς πέτρας, detrusus è petra. Demosth. in Nicostr. παίει τε πυξ, καὶ ἀρπάζει μέσον, καὶ ὠθεῖ με εἰς τὰς λιθοτομίας, detrudit seu deturbat in latumias. Plato Polit. 8, ἀνὴρ ὑπὸ κεφαλὴν ὠθεῖ ἐκ τοῦ θρόνου, confestim è throno in caput detrudit & præcipitat. Sic Lucian. in Timone, λοῦσα τὰ τῆς χρυσοῦς ὁ πλοῦτος τοῦ φέρει, ὁ δὲ τὰς χεῖρας ὀρέγων αἰτιαδεῖσθαι δέοιτο, ὠθεῖν καὶ πόδα ὑπὸ κεφαλὴν, βαπτίζοντα, ὡς μὴ δὲ ἀναχύψαι δυνηθεῖν, in caput deturbare præcipitem & submergere. At Gregorius, ὥστε κατὰ τῆς πλάγγων, pro Intrusit seu adegit visceribus. Homerus cum ἀπὸ quoque pro Detrudo, Deiicio, Deturbo. Iliad. ε, Ἀλλ' ἔβαλε σῆμα μεταμάζιον, ὥστε δ' ἀφ' ἵππων. Interdum cū genitiuo sine præpositione ἀπὸ, pro ἀπωθέω, Depello. Apollon. Rhod. Argon. l. 2, Αἰμονίης ὤσασθαι, Depellere seu pellere lacu. vbi idē significat quod ἀπελαύνω. In eadem significatione, nimirum pro Depello seu Repello, Eiicio seu reiicio, sed sine casu, accepit Demosth. Philipp. 3. Ibi enim quum dixisset, τοῖς Φιλίππου φίλοις ἐπέτρεψεν ἑαυτοὺς, τὸν δ' Εὐφραῖον ἐώθουν: mox subiungit, τοῖς ὑμετέροις ὦν πρέσβεις ἀπήλασε, Κλειτάρχου δὲ ἐνέδωκεν αὐτόν. Sophocles quoque ὠθεῖς ἀπὸ πάτας, inhumatos proiicis & veluti protrudis pedē. ῥιπτεῖς. Passiua etiam & media voce dicitur quispiam εἴς τινα vel εἴς τι ὠθεῖσθαι, quum sese in illud veluti intrudit, hoc est, quum in illud irrumpit seu irruit, quum in illud impetum aut impressionem facit: itidémque ὠθεῖσθαι ἐξω. Plutarch. Camillo, ὠθούμενος εἰς τοὺς διώκοντας, in persequentes irruēs. Et alibi, ὁ δὲ ὠσάμενος εἰς μέσους, Quum in medios irruisset, Quum impressionem in medium hostium agmē fecisset. Idem in Crasso, Τύπτοις δὲ γυμνοῖς τοῖς ξίφεσιν ὠθούμενοι δ' αὐτῶν θαυμάσαιτις, εἴξαν, impressione facta in sese irruentes. Et in Themistocle, εἰς χεῖρας ὠθεῖσθαι τοῖς ἐναντίοις, in hostes irruere & cum eis manus conserere. Idem rursum in Public. ἐξω θυρῶν ὠσάμενος, Per fores irrumpens. vel etiam Impulsis foribus ingressus. Et alibi, ὠσάμενοι ἔσω, Intro irrumpentes. Porro in loco illo Homerico nota illud ὤθεσκε, quod Ionicum est pro ὦθε, vt τύπτεσκε dicitur pro ἔτυπτε. In eodem nota & ὤσασκε itidem pro ὦθε, à THEM. Ὠσάσκω, facto ex aor. 1, ὦσα: sicut ἀπεστρέψασκε, quod ibidem habes, fit ex aor. 1 ἀπέστρεψα, & κλαυσάσκω ex ἔκλαυσα, itidémque alia. Id autem ὤσασκω itidem significat Trudo, Pello, Impello, Propello, Protrudo: sed in nullo alio tempore vsurpari credo quàm in imperfecto, vt similia alia nonnisi in eo tempore vsurpata comperiuntur.

Ὤθησις, εως, ἡ, Trusio: seu Extrusio, Protrusio, Expulsio, Propulsio. Alexand. Aphrodis. Problem. libro 1, quæst. 90, τὸ σκύβαλον ἀκκρίνεται τῆς χολῆς ἐρεθιζούσης καὶ ῥυπούσης, τῆς δὲ ἐντέρων καὶ τῆς μυῶν ἐπεφροιῶν πρὸς ὤθησιν αὐτῆς. Quam ὤθησιν paulo post ὄξωθησιν vocat, vt infrà videbis.

Ὠσμός, οῦ, ὁ, Impulsio, vel etiam Propulsio: interdum & Euersio. Hesychio ὤθισις. ὠθισμὸς, αἰάσσεσθαι.

Ὠσις, εως, ἡ, idem. Vide Parin suprà, Tomo 3, col. 392, E.

Ὠστής, ου, ὁ, Impulsor seu Trusor. Aristot. De mundo, loquēs de terræ motuum generibus, πνεῦς δὲ αἰφνιδίως κατὰ μίαν πρόωσιν, οὗς καλοῦσιν ὠστάς. Vbi Budæus, ὠστὰς, id est trusores, vocant qui vno obnixu subuertunt quod impulerunt.

Ὠστικός, ὴ, ὸν, Impulsorius. Vnde ADVERB. Ὠστικῶς, Impulsorum modo, seu Impellendo & trudendo. Item Irrumpendo, more eorum qui sese veluti intrudunt in aliquem cœtum vel locum. Suidas exponit μετὰ βίας καὶ ὠθισμοῦ: afferens hunc locum ex quopiam quem non nominat, μηδὲ ὠστικῶς καὶ μετὰ βίας πρὸς θάνατον ἔχειν.

Ὠστίζω, idem quod ὠθῶ, Trudo, Impello. Passi. in turba quispiam dicitur ὠστίζεσθαι, quum truditur & impellitur ac premitur. Aristophanes Acharn. ἀεὶ ὠστεῖ Κλεωνύμῳ, nimirum ἐν τῇ ὁδῷ καθήμενος, non trudēris nec impellēris à Cleonymo, οὐδὲ ὠθήσει οὔτε πεσεῖσθαι ὑπὸ Κλεωνύμου ἀναγκάζοντός σε κατεῖν, inquit scholiastes. Idem non procul ab initio fabulæ, Οὐδ' οἱ πρυτάνεις ἥκουσιν, ἀλλ' ἀωρία ἥκουσι, εἶτα δ' ὠστεῖται, πῶς δοκεῖς, Ἐλθόντες ἀλλήλοισι πρὸς τρόπου ξύλου; sed venientes serius quomodo putas sese trudent dum primam quisque sedem captat? Ad verbum, Quomodo putas alii ab aliis truden tur? Mox dicit, Εἰς πῶς προεδρίαν πᾶς ἀνὴρ ὠστίζεται, Alter ab altero truditur & pellitur, vnoquoque primam captante sedem. Sic in Pluto idem, Δεινὸν γὰρ εἰ πειώβολα μὴ ἕνεκα ὠστίζομεθ' ἑκάστοτ' ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, trudimur à populo, ὠθούμεθα seu ὠθιζόμεθα. Et Lucianus in Lexiph. δέος μὴ οὖν λουτρῶν ἀπολουσώμεθα κατὰ πόνον τῆς καρμάτων, μετὰ τοῦ σύραξας βύζλω ὠστιζόμενοι. Vbi hoc verbum irridere videtur veluti antiquum. Iocosè Teleclides comicus apud Athenæum libro 6, Τῶν δὲ πλακουντῶν ὠστιζομένων ἐπὶ τὸν γνάθον, ἵν' ἀλάλητος, Placentis sese trudentibus & vrgentibus circa genam ipsius, & quasi certatim intrātibus, loqui nō poterat. Id est, eo farciente os suum placētis. metaphora sumpta à multitudine, quæ ita coarctatur vt alter alterum trudere & impellere cogatur: vnde Suidas ὠστιζομένη exp. στενοχωρουμένη.

C. Ἀνωθέω, ῶ, Fut. ωθήσω vel ὤσω, Sursum Impello. idem quod αἴω ὠθέω suprà. Homerus Odyss. ο, in fine, Οἱ μὲν ἀνώσαντες πλέον ἐς πόλιν. id est ἀνωθήσαντες πρὸς ναῦν ὑψοῦ ἐν νοτίῳ, ὥστε πλεῖν, inquit Eustathius, qui etiam addit, ὠθεῖν propriè esse τὸ ἀπὸ χθαμαλωτέρων αἰώρᾳ εἰς ὑψηλότερον, Subuehere. Suidas quoque ἀνωθῆσαν exponit ὅτι τὰ αἴω κινῆσαν, hoc in loco, ἀνωθῆσαν δὲ ἑαυτὸ τὸ θηρίον, καὶ ἄξαλον γλυκὺ ὕδωρ, ἀπεστίσατο ἐς τὸν ἠῖόν ἀπολοῦσαν τὸν ἄνθρωπον, quū sese subuexisset fera, & corpore è mari extaret. Hesych. verò ἀνώσαντες exponit ἀνασρέψαντες. Passi. Ἀνωθοῦμαι, Sursum impellor, Subuehor. Aristot. Problem. sect. 23, ἡ δὲ πομφόλυξ ὑγροῦ κατὰ τοῦ ἀέρος κάτωθεν ἀνωθουμένου ἐστίν. Est tamen vbi passiua vox, & media præsertim, significationem habeant actiuā, vt & ὠθεῖσθαι atque ὤσασθαι.

Verùm interdū ἀνωθοῦμαι ponitur etiā pro Repellor. Aristot. Probl. συμβαίνει πάλιν ἀνωθούμενα κατὰ τὴν πληγὴν πρὸς τὴν ἀντίον φέρεσθαι, Repulsa. nam vt ὠθέω significat Pello, Trudo, ita Ἀνωθέω non solùm Sursum trudo vel pello, sed etiam Repello, Retrudo. Ex Thucyd. verò αἰόσαι ἐς πολεμίους πολὺ πόλιν, affertur pro Hostibus vrbem obiectare. At αἰόσαι quod interpretantur Reuerti, apertè mendosum est: errore orto ex malè intellectis Hesychii verbis, qui ἀνώσαντες exposuerat ἀνασρέψαντες. nec enim in neutrali significatione is ἀνασρέφειν ibi accepit, respiciens proculdubio ad locum Homeri suprà citatum, sed in actiua pro Reflecto, Retorqueo, vel etiam Sursumuersus flecto & torqueo.

VNDE Ἀνώθησις, εως, ἡ, Impulsio sursumuersus: vel etiam Repulsio. AT Ἀνωσὸν, quod Hesych. exp. ἐγκλιπὸν, suspectum est.

C. Ἀντωθέω, ῶ, Repello, Renitor, Obnitor. Theophrastus libro 5, φασὶ δὲ καὶ τὴν πύκνα καὶ τὴν ἐλάτην ἀντωθεῖν. Sic idem in eodem libro iisdem arboribus hoc verbum tribuit, βάρος δ' ἐνεγκεῖν ἰσχυρὰ καὶ ἡ πύκνα. οὐδὲν γὰρ ἐνδιδόασιν ὥς περ ἡ δρῦς καὶ τὰ γεώδη, ἀλλ' ἀντωθοῦσι, hoc est, contra pondus pandantur, & εἰς τὰ ἄνω κάμπτονται, vt ipse ibidem dicit. Vnde Vitruu. quoque libro 2, cap. 9, Abies rigore naturali contenta, non citò flectitur ab onere, sed directa permanet in contignatione. Et Plinius libro 16, cap. 42, Pondus sustinere validæ, abies, larix, etiam in transuersum positæ. Robur, olea, incuruātur, cedúntque ponderi: illæ, renituntur, nec temere rumpuntur, priúsque carie quàm viribus deficiunt. Et palmæ arbor inualida: in diuersum enim cūruatur. at populus contra omnia inferiora pandatur: palma è cōtrario fornicatur. Passiuè, ἀντωθεῖσθαι dicuntur aliqua, quum alterum ab altero retruditur & repellitur, quū alterum alteri obnititur seu renititur. Aristot. in Problematis, ἐπὶ οὖν εἰς πλάγιον οὐκ ἔστιν ὁρμᾶν τὰ ῥοῦμματα, (ἀντωθεῖται γὰρ ὑπ' ἀλλήλων) ἀνάγκη εἰς βάθος ὠθεῖσθαι. Vnde VERBALE Ἄντωσις, εως, ἡ, Repulsio, Retrusio, Renixus. Aristot. in lib. quem περὶ ἀναπνοῆς inscripsit, ἀναπνόησις μὲν οὖν ἐστιν ἀντωσις, γινομένη πρὸς πολὺ τὸ ψυχροῦ σιώσιν.

C. Ἀπωθέω, ῶ, Depello, Detrudo: vel etiam Arceo, Prohibeo, Non admitto. Homerus Odyssea ο, Οὐ μὲν δή σ' ἐθέλοντα γ' ἀπώσω νηὸς εἴσης. non te depellam & prohibebo à naui. (Ex Luciano autem ἀπωθεῖν τὸ συμπόσιον, pro E conuiuio expellere. Vnde passiuum ἐξωθεῖς, Expulsus) Rursum pro Depellere, apud Demosthenē Olynth. 1, sub finem, πάντα δὴ ταῦτα δεῖ σωιδόντας, ἅπαντας βοηθεῖν, καὶ ἀπωθεῖν ὀκεῖσε τὸν πόλεμον, Et illuc à sese depellere bellū. Vel, A se depulsum illuc vertere. Vel, A sese amoliri, & illuc repellere. Passi. etiā voce & media in primis accipitur pro Depellere & à se arcere: idque modò cū accus. solo, modò, præter accus. cū genitiuo etiam. Homer. Iliad. μ, Αἴ κεν Ζεὺς δώῃσιν ὀλύμπιος

ἀστροπητὴς Νέκος ἀπωσαμένους δηΐοις ποτ' ἄεσι δίεσθαι. Iliad. A
e, καὶ ἀπώσασθαι κακὰ νηῶν. ¶ Significat etiam Detrudo, Deiicio, Deturbo. Thucyd. lib. 3, p. 90, πολλὰς τοιοῦτόν τις κλίμακας ἅμα, καὶ τοὺς ἐπάλξεις ἀπώσαντες, pinnisque deiectis, seu proturbatis. Sic eques sessorem dicitur ἀπωθεῖν, quum eum deiicit, vel etiam excutit. Herodianus, οἱ δὲ ἵππου τοὺς ὀπισθάπαν ἀπωθοῦντο. ¶ Item Repello, idque interdum absolutè, interdum cum accusatiuo, & tam in passiua ac media voce quàm actiua. Aristot. in Problem. οὐδὲ τοῖς ἔξωθεν πείθεται τὴν ἄσκον ἐνδιδόασιν ἱ ἀήρ, ἀλλ' ἀπωθεῖ, non cedit, sed repellit & renititur. Galen. B
Therap. 12, de duplici euacuatione. μία μὲν, ἀπωθουμένων ἡμῶν τοὺς χυμοὺς εἰς ἕτερα μέρη. Hostis etiam hostem ἀπωθεῖν siue ἀπωθεῖσθαι dicitur, itidem pro Repellere. Thucyd. libro 2, pag. 60, τῷ δὲ πυμοείῳ πνεύματι τοιοῦτοι κρατήσαντές τε πολὺ τοῦ ἡμετέρου, πολλὰ αὐχοῦσι ἀπωσάσθαι, superatis aliquibus nostrûm, omnes gloriantur pulsos esse. Vel etiam, Omnes sese repulisse gloriãtur. schol. enim exp. ἀποδεδιωκέναι. (Sed puto actiua signif. dicturum potius fuisse ἀπώσασθαι) Et libro 2, τὰ τοιοῦτοι, ἢ τοιοῦτοι ἐποίει, ἀπεωθοῦντο, καὶ δίς καὶ τρὶς ἀπεκρούοντο, & impressionem, qua inferebantur, propulsabant, seu repellebant. C
Itidem verò aliquem qui domum nostram ingredi cupit & nobiscum agere de re aliqua, dicimur ἀπωθεῖν, repellere, arceréque. Metaphoricè Luc. De calumn. circa finem, ἀποφοιτᾶν τὰ ὦτα, καὶ μὴ αὐτὴν αὐτὰ ἀναπιανύειν τοῖς παρὰ τοιοῦτον ἠμμένοις, ἀλλ' ὀπισθάπτα ἀκριβῶς θυρωρὸν τὸν λογισμὸν ἅπασι τοῖς λεγομένοις, τὰ μὲν ἄξια τοιεῖσθαι καὶ προσβάλλεσθαι, τὰ δὲ φαῦλα ἀποκλείειν καὶ ἀπωθεῖν, excludere & repellere. Itidem verò alia dicimur ἀπωθεῖν siue ἀπωθεῖσθαι, quæ reiicimus & repudiamus, quæ non D
admittimus. vt quum apud eundem in iudicio dearũ Iupiter dicit, ἀπωθοῦμαι τὴν δίαιταν, Reiicio arbitrium istud, Non admitto, Non accipio. Sic Plato Politic. 2, τὰ δ' ἐξ ἀδικίας κέρδη ἀπωσόμεθα, reiiciemus & non admittemus. Thucyd. libro 3, θορύβων δὲ ξυμμαχίας, ὅτι Θηβαῖοι ἡμᾶς εἰσιόντας, ὑμεῖς ἀπώσασθε, vos reiecistis. Et aliquanto pòst, τοὺς δὲ ἀμείνους ξυμμάχους ἐκόντας ἀπώσαντο, aspernati sunt & repudiarunt. Necnon ἀπωσάμενος τὴν τυραννίδα ex Plutar. Solone, pro Qui repudiauit tyrannidem. Donum etiam ἀπωθεῖται is qui reiicit & oblatum accipere recusat. Plutarchus in Coriolano, ἀλλ' ὀκείας μὲν τοὺς δώρεας οὐ δύναται βιάζεσθαι μὴ δεχόμενον τὴν αὐθρωπον μηδὲ βουλόμενον, λαβεῖν· τοῦ δὲ οὐκ ἔστιν ὅστις τοῦτο δίδοσθαι ἀπώσασθαι, δῶρον αὐτοῦ. Sic Xenoph. Pædiæ 6, τοῦτο γὰρ πολλοὶ πολίτων ἐδέχετο, καὶ ἀπωθεῖτο οὐδέν, οὔτε εἵπεν ἵππον ἐδίδου καλὸν, οὔτε ἵππον, nihil aspernabatur nec reiiciebat. ¶ Ἀπωθέω, Retrudo, vel etiam Remoueo aut Amoueo. Homerus Iliad. φ, — οἱ δ' αἴψα τε πύλας, καὶ ἀπῶσαν ὀχῆας. Iliad. ω, ἄφαρ δ' αἶψ' ἔξε πύλας, καὶ ἀπῶσεν ὀχῆας, reseruauit portas, & retrusit seu amouit obices. F

Vnde VERBALIA Ἀπωσμὸς, οῦ, ὁ, ET Ἄπωσις, εως, ἡ, Repulsio, Reiectio, Aristot. ITEM Ἀπωστικὸς, οῦ, ὁ, Expellendi vi præditus, Vim habens expellendi, vel etiam repellendi. ET Ἀπωστὸς, οῦ, ὁ, Expulsus, Depulsus, Propulsatus, Extrusus. Soph. Aiace, Τέλος δ' ἀπωστὸς γῆς ἀποῤῥίψθήσομαι, denique terra hac expulsus abiiciar. ἐκδεδιδαγμένος. Inde & BICOMP. Ἀντιπωθέω, Vicissim repello, vel simpliciter Repello, Retrudo, Relido. Bud. ex Aristot. Probl. sect. 24, τὰ δ' ἔχοντα ἐν αὐτῷ σῶμα, οἷον τὰ ῥοφήματα καὶ ὁ ζύμος, δεῖ καίρος τὸ σῶμα τοιεῖδὲ ἔχοντα πολὺ, καὶ αὐτὰ πωτεῦτα δεῖ τὸ ἀποτιάζεσθαι βίᾳ, ἐθέντος, ἀποσφαιρίζεται ἢ αὐ κρατήσῃ τὸ θερμόν. G
VNDE Ἀντιπώθησις ET Ἀντίπωσις, εως, ἡ, Repulsio, seu Repulsus, Retrusio, Relisio. Itẽ aliud BICOMPOS. Συναπωθέω, ῶ, Simul expello, vel etiam Vnà repello.

C. Διωθέω, ῶ, Dispello, Dissicio. Item Diluo, Refello, Demosth. in Midiam, ἐγὼ μὲν γὰρ ἴσως διεσάμιλω, καὶ ἄλλος τὴς αὐ, ψευδῆ λόγον καὶ συκοφαντίαν. ¶ Item Intrudo per, Adigo, vel Traiicio impellendo & intrudendo. Athen. H
libro 5, καὶ δεῖ τούτων φάλαγγας ὀπιθαρσίας καὶ πλάτης τῆς θάρσους διέσεις σωκεχῶς, Pérque hæc trabes transuersales in latitudinem fossæ traiiciens inter se cohærentes, Bayf. interprete. Budæus reddit Impellens, Propellẽs:

qui in Hippiatr. διώσασθαι accipi ait pro Per interstitiũ impellere & protrudere, & intra quippiam discuneatũ vi indere. ¶ Item Detrudo, Deturbo, Deiicio, impulsu nimirum, vt ἀπωθέω. Hesych. enim διῶσαι exponit καθεῖλε. Quò refer διωθέω κάτω quod itidem exponitur Deturbo, Deiicio. ¶ Necnon Depello, Eiicio, Propulso, Repello. vt ἀπωθέω. Vnde Hesych. διωσάμενοι affert pro ἀπωθησάμενοι, ὀκβαλόντες. & Suid. pro ἀπωσάμενοι, ἀπεπεμψάμενοι. Bud. ex Polybio, πολλοὶς καὶ μεγάλους διωσαμένη κινδύνους ἡ πολιτεία, multis magnisque depulsis & propulsatis periculis. Hominum etiam multitudinem vt ἀπωθεῖν siue ἀπωθεῖσθαι, ita διωθεῖν siue διωθεῖσθαι dicimur, itidẽ pro Depellere seu Repellere. Plutarch. Publicola, διωσάμενοι τὴν ὄχλον, vbi turbam repulerint. Sic Xenoph. Pædiæ 7, pag. 114, ὁπότε δέ τις καὶ τῶν φίλων διωσάμενος τὸν ὄχλον τοιεφαιεῖν, τοιεπίων ὁ Κῦρος τὴν χεῖρα τοιεσῆγε αὐτοῖς, καὶ ὅπως ἔλεγον, Κύριος φίλοι, τοιεμένετε ἕως τὸν ὄχλον διαφύγωμεν, ἔπειτα δὲ κατ' ἡσυχίαν συγγενησόμεθα. nam multitudo illa hominum ὡς ἔγνωσαν ὅτι τοιεδέχοιτο, ἵκετο ἀμύνοντο τὸ πλῆθος: atque ita ὠθουμένων τοῦ τοιεελθεῖν, μηχανῆτε πολλὴ καὶ μάχη λοῖ. οἱ δὲ ἐπαιρέται, ὡς ἠδύναντο, διαχείριζε τοιεέσεσαν, τὸν ἄλλον ὄχλον διωσάμενοι. Sicut verò rem aliquam ἀπωθεῖν siue ἀπωθεῖσθαι dicitur quispiam qui eam reiicit, repudiat, non admittit, ita etiam διωθεῖν siue διωθεῖσθαι. Demosth. de probis & integris legatis, τοῦτο πάντα διεωθοῦτο, καὶ οὐδαμῶς τοιεῖνε τοῦ αὐτοῦ. Sic Plut. διωσάμενος τὴν ὀργὴν, vt in Cæsare idem dicit ἀπωσάμενος τὸ δίλημμα. Et rursum, εἰ διωθοῖτο τὰ χαίεπα, pro παραιτοῖτο. Itidémque Diog. Laert. in Zen. libro 7, τὰ βλάβοντα διωθεῖται, καὶ τὰ οἰκεῖα τοιεσίεται.

VNDE Δίωσις, εως, ἡ, Depulsio, Propulsio, Propulsatio, Deturbatio. Exponitur etiã peculiariter Dilatatio cũ pulsu. Arist. Pr. sect. 34, ἡ μὲν ἔκπτωσις, δίωσις ὄτιν· ἡ δὲ αὐάπτωσις, σωσοῦγή. ET Διωστὴρ, ῆρος, ὁ, Chirurgicũ instrumentũ, quo in vulnus immisso, telũ expellitur seu extruditur. Paul. Ægin. libro 6, cap. 88, quod τοῦ βελῶν ἐξαιρέσεως inscribitur, εἰ δὲ καὶ εἰς τὰ αὐτοκίνδυνα τῶν μορίων χωρήσοι τὸ βέλος, καὶ μὴ οἷόν τε δι' ὀκείνου τοῦ μέρους ἐξέλκειν αὐτὸ δι' οὗ καὶ κατεπάρη, διελόντες τὰ αὐτοκίνδυνα, δι' ὀκείνων αὐτὸ κομοῦμεθα· ἢ ἐξέλκοντες, ἢ καὶ δεῖ τῆς καταπάρσεως διωθοῦμεν· ἢ, εἴπερ ὀκπτοῖκει, καθέσῃ δ' διωστῆρος. Et mox, εἰ μὲν οὖν ἔχοιεν ἐν τὸ βέλος, τοῦ θέλειαν τῶ διωστῆρος καθέντες καὶ ἐναρμόσαντες, ὡθοῦσι μὲν τὸ βέλος. Alioqui διωστῆρες dicuntur etiam vectes & palangæ quibus per annulos impulsu traiectis, arca aliqua vel mẽsa portatur. vt Exodi cap. 36, de arca fœderis, ἐχώνευσεν αὐτῇ πόσαρας δακτυλίους χρυσοῦς ὅστε τὰ πόσαρα μέρη αὐτοῖς, ὀμεῖς, ὥστε αἴρειν τοῖς διωστῆσιν αὐτοῦ ἐν αὐτοῖς. Ex mox de mensa sacra, ἐχώνευσεν αὐτῇ πόσαρας δακτυλίους χρυσοῦς, ὀμεῖς, ὥστε αἴρειν τοῖς διωστῆσιν ἐν αὐτοῖς. Quò respexisse existimo Hesychium & Suid. quum διωστῆσιν exposuerunt αἰαφορεῦσι τοῖς αἰαβασταζοῦσιν. In Complutensi certè editione legitur non hoc διωστῆσιν vocabulũ, sed αἰαφορέων: cap. 37, paulùm diuersis verbis, ἐχώνευσεν αὐτῇ πόσαρας δακτυλίους χρυσοῦς ὅστε τὰ πόσαρα κλίτη αὐτοῖς. καὶ ἔπηξεν αἰαφορεῖς ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ εἰσήγαγε τοῖς αἰαφορεῖς εἰς τοῖς δακτυλίοις τοῖς ἐν τοῖς κλίτεσι τῆς κιβωτοῦ, αἴρειν τὴν κιβωτὸν ἐν αὐτοῖς. Vt satis inde perspicuum fit, διωστῆρας & αἰαφορεῖς idem esse: quorum illi dicuntur ex eo quòd per annulos illos διωθοῦται & traiiciuntur: hi verò, quoniã eis sublatum aliquid portatur seu baiulatur.

C. Εἰσωθέω, ῶ, Intrudo, vel etiam Intropello.

C. Ἐξωθέω, ῶ, oppositum præcedẽti εἰσωθέω, & affine superiori ἀπωθέω, significans Extrudo, Expello, Eiicio. Aristot. in Problem. sect. 34, de respiratione, διόπερ ἐξωθοῦμεν τὸ πῦρ μετὰ τοῦ πνεύματος. Et alibi, πεῦδωρ εἰσιὸν εἰς τὴν κλεψίδραν, ἐξωθεῖ βίᾳ τὸν ἀέρα ἐξ αὐτῆς. Plutarch. De defectu orac. ὀκείνους ἐξωθεῖν καὶ ἀπελαύνειν ὀνθένδε τοῦ χρηστηρίου καὶ τεῖπδες, exigere & expellere hinc. Lucianus in Timone, ἀπελαθεὶς ὑπὸ σοῦ, καὶ δεῖ κεφαλὴν ἐξωθεῖς τῆς οἰκίας. Item, ἐν τῇ διαίτῃ ἐξωθεῖν dicimur quempiã aliquò, Protrudere vel Compellere. Herodian. lib. 3, ὀκθιασάμενοι δὲ αὐτοὺς (nimirum τοὺς αἰατολικοὺς τεραπμδίους) οἱ Γαλλικοὶ, τοῖς μὲν εἰς τὴν τοῦ κειμδίου θάλασσαν πτεῤῥόντες

ἐξωθοῦσι, saucios protrudunt. Thucyd. lib. 2, pag. 68, τοὺς A
δὲ ἄλλους ὅπη καθαλοῖτο ἐξέωσάν τε τοὺς τὴν τοῦ τοῦφου γούσας καὶ διέφθειρον. Vbi schol. exponit ὀκεῖναι ἐποίησαν. Itidémque lib. 8, pag. 296, ἀποκλείσαι τὸ ἔξω αὐτοῖς ἔκπλου, καὶ δὲ τὸ μέσον ἐξῶσαι τοὺς τὴν γῆν. Et mox, ἐξέωσάν τε ἐς τὸ ξηρὸν τοὺς ἱαῦς τοῦ Ἀθηναίων. Peculiari autem significatione pro Expellere, Eiicere, in hoc loco Sophocli Aiacis, τοῖς δίκηνεῦσι τοὺς ἐξωθήσουσι: ea nimirũ qua ex cœtu hominum & ciuitate dicimur expellere & eiicere aliquem. In qua significatione vox passiua quoque vsurpatur, teste Budæo: qui pag. 350, Legitur etiam (inquit) B
ἐξωθεῖσθαι pro ὀκβάλλειν καὶ ἐξορίζειν, vt ἀπωθεῖσθαι. Itidem verò pro Sedibus suis expellere & exterminare, Act. Apost. c. 7, ἐν τῇ καταχέσει τοῦ ἔθνους ὧν ἐξῶσεν ὁ θεὸς ἀπὸ τοῦ τοῦ πατέρων ἡμῶν, in possessionem gentiũ, quas expulit Deus à cõspectu patrum nostrorũ. Greg. verò ἐξωθεῖν θεοῦ de damnatis dixit.

Vnde VERBALE Ἐξώθησις, εως, ἡ, Expulsio, Eiectio. Alex. Aphrod. Problem. lib. 1, quæst. 90, τὸ δὲ νίτρον, καὶ ἰουπίκον, καὶ τὴ δίκῃ διεκίρον τὰ ἕτερα καὶ τοῖς μὴ τοῦ ἐξώθησιν, quam ἐξώθησιν paulo antè vocauerat ὠθησιν. Ab altero verò præterito ἔξωσμαι, ET Ἔξωσμα, quod itidem interpretãtur Expulsio, sed nullo allato exemplo. Necnon inde ET Ἐξώσης, ET Ἐξωστὴρ, ῆρος, ὁ, Expulsor. Dicitur ἐξώσης ἄνεμος ventus tempestuosus, qui ἐξωθεῖ τὸ ὀθέος δρόμου καὶ τοῦ φέρει τοῖς πλέοντας, qui nauem huc illuc iactans, à recto cursu transuersum agit. Synes. epist. 129, καὶ τοῖς ἡμετέροις λιμέσι τοιεορμεῖν ἀμῶν τὸ σκάφος. τὸ δ' ἐλαύνειν ἐξώσας ἀνέμοις ἀπὸ Κρήτης μόλις εἰς τὴν Αἰγυπτίαν ἀποσωθὲν θάλατταν. Sic Æschines epist. 1, ζάλη δὲ καὶ ἀνέμοις ἐξώσης ἐμπεσὼν ἀπήνεγκεν ἡμᾶς D
ἀπὸ Κρήτης. Et ante hos Herodotus libro 2, pag. 84, de Paride cum Helena rapta fugiẽte, καὶ μιν ὡς ἐγένετο ἐν τῇ Αἰγαίῳ, ἐξῶσαι ἀνέμοι ὀκβάλλοντες ἐς τὴν Αἰγυπτίων πέλαγος, vẽti rapidi à recto cursu auersum eiiciunt in mare Ægyptium. ¶ Ἐξῶσαι, Meniana. vt Codic. libro 8, tit. 11, Meniana (quæ Græco vocabulo ἐξώσας appellant) siue olim constructa, siue in posterum in proiniciis construenda, nisi spatium inter se per decem pedes liberi aeris habuerint, modis omnibus detruncentur. Sic enim scriptum habere vetustissimos & emendatissimos E
libros, testatur Cuiacius, Obseruat. libro 1, cap. 30. vbi etiam Proiectiones interpretatur, dicẽs hoc ipsum quoque Meniana significare: confirmari autem hanc lectionem à Constantino Harmenop. Epitomes suæ l. 2, 2, titulo περὶ ἐξώσου, & tit. περὶ ἡλιακοῦ, ἤτοι ἐξώσου: vbi ipsius legis Meniana sententiam is autor interpretatus est. Sed quid si ἐξωσοῦν ibi legendum sit, à NOMINE Ἐξώσσον, quod ex σοά deriuatum est, sicut πρόσσον, & itidem porticus aut fornicis proiectionem significare potest. Sed minus latè hoc pateret: quanuis alioqui eius pluralis ἐξώσσα apud Suidam legatur. Ἐξῶσαι autem ad verbum sonat potius q. d. Proiectores. F
Est porro ab eadem origine & aliud DERIVATIVVM Ἐξώσρα, ας, ἡ, significans τὸ ὅτι τῆς σκιωῆς ἐκκύκλημα, teste Pollucе & Hesychio. hoc est machina quædam lignea, qua circumacta & foras impulsu conuersa, ostendebatur spectatoribus quid in scenæ penetralibus secretò patraretur. Metaphoricè Polyb. τῆς τύχης ὥςπερ ὅτι πτῆδες ὅτι τὴν ἐξώσραν ἀναβιβαζούσης ἢ ὑμετέρων ἄγνοιαν, fortuna veluti consultò in exostram producẽte & patefaciente vestram insciriam. Vbi ὅτι τὴν ἐξώσραν ἀναβιβάζειν idem propemodum est quod κατειδεῖν. Necnon BICOMPOS. Παρεξωθέω, ῶ, Obiter vel per errorem expello, Quasi aliud agẽdo extrudo. Aristot. De mundo, πολλάκις ὁ ἀγγεῖος πεῦμα εὔκρατον ἐν γῇ, παρεξωθεῖν εἰς μυχὰς σύρεγγας αὐτῆς, ἐξεῦρον ῥυόμενον ἐν τοῖς οἰκείοις τόποις, πολλὰ μὲν σωκεκράδαγε. Quæ verba Budæus sic vertit, Frequenter fit etiam vt congenitus spiritus in terra conditus, quum aberrans insinuarit in abstrusos quosdam eius atque cæcos meatus, quasi sedibus suis erumpens, multis in locis vibrantem motum cieat. H

C. Ἐπωθέω, ῶ, Impello. VNDE Ἔπωσις, εως, ἡ, Impulsio. Bud. ex grammatico quopiã, ἔπωσις λέγεται ὅταν τὴς ἐπωθῶν ἔπεται ἄπωσις ὁ, ἀφ' ἑαυτοῦ.

C. ΚΑΤωθέω, ῶ, Depello, Deiicio.

C. ΠΑΡωθέω, ῶ, Expello, Extrudo, Eiicio. idẽ quod ἀπωθέω, vt Hesych. testatur, afferens ἀπώσας pro ὤσας, ὠθήσας, ἐλάσας, ὀκβαλών: & παρωσάμενος pro ἀπωθήσας, ἀποβαλών. Budæus quoque interpr. Repellere, Summouere: afferens ex Greg. De sacro baptismo, οὐδὲν τοῦ θεοῦ μέγα ὁ μὴ καὶ πένης δίδωσιν, ἵνα μὴ κάνζῶσθαι παρωθῶσιν οἱ πένητες. οὐ δὲ ἔχισιν ὅπως τοῖς πλουσίοις ἀμιλλᾶσθαι. Et hunc, ex quodã quem non nominat, Θεσσαλοὺς παρωσάμενοι, τὴν Ἀμφικτυονίαν παρέλοντο, summotis eiectisque Thessalis. Æschinem testatur idem hoc παρωθεῖσθαι vsurpare pro Expellere domo, afferẽs ex eiꝰ orat. in Timarchũ, παρωσάμενος αὐθρα τοιεσβύτην καὶ ὑπογεγκότα, θεῖον αὐτὸν, expellens domo, & à familiaritate sua summouens, atque auersans. hoc est τοῦ θεοῦ κεκοιμισάμενος, quasi cubito repellẽs. Lucianum verò pro Deiicere & deturbare, hoc in loco, καὶ κατ' ὀλίγον Κρόνον σε ἀποφαίνεται, παρωσάμενον τῆς πρώης. Magis propriè ab eodem Luciano παρωθεῖσθαι ἀλλήλους dicuntur, quorum alter alterum cubito trudit & locum ei præripere cupit: in Piscatore, pag. 85, γέλωτα ὀφλισκανοῦσιν ὠθιζόμενοι ὅτι τοῦτο, καὶ τοῦ τοῦ πλουσίων θύρας ἀλλήλους παρωθούμενοι. Item Reiicio, Aspernor, Negligo. Eurip. Oreste, παρώσαντες τὸ ἴσον. ¶ Παρώσασθαι, Reiicere in aliud tempus, Differre, Procrastinare: ἀναβάλλεσθαι, ὑστερίζεσθαι: vt testatur B. afferens ex Plat. lib. 5 De rep. δοκεῖς οὐδέπω μνησθήσεσθαι ὃ τοῦ τοῦ θεοῦ παρωσάμενος, τοῦτο πάντα εἴρηκας. Sic verò & Gregor. vt itur p. 188, teste eodem. Vnde BICOMP. Ὑποπαρωθέω, ῶ, Clam summoueo, Latenter deiicio. Isæus enim pag. 66, ὑποπαρωθῶν videtur ponere pro Sensim repellens ab hæreditate, Sẽsim ab hæreditatis spe summouẽs, inquit B.

C. ΠΕΡιωθέω, ῶ, Indignè trudo vel pulso, Vexo, Per singularem iniuriam trudo vel vexo. Demosth. in Mid. πάντα ὅσον τοιεωθῶν καὶ ἐλαύνων τοῖς ἀνθρώπις. Greg. in sect. 1 in Iulianũ, τοῖς ἐμμένοντας τῇ ὁμολογίᾳ τοιεωθῶν, καὶ τοιούτοις κακοῖς τοιεβάλλων οἷς αὐτὸς τοιεπεσεῖν τοῦ ἄξιος. Pass. voce & signif. Aristot. γίνονται ὑ αἱ τάσις καὶ ὀκ τὸ τοιεωθεῖσθαι ἑτέροις ὑφ' ἑτέρων κατ' γάμους ἢ δίκας. Thucyd. ἀμύνασθε, καὶ μὴ τοῖς τοῦ δεῖνος λόγοις τοιεωθοῦμεν, sugillemur, vel repulsam feramus à vobis spreti & auxilio fraudati. Bud.

Vnde BICOMP. Ἀνιπωθέω, ῶ, quod idem Bud. ait significare ἀνιπωθεῖσθαι, Comprimo, Coarcto, Cohibeo intro, obnitens nimirum & repellens. Ex quo VERBALE Ἀνιπωθείωσις, εως, ἡ, eiusmodi obnixus & compressio. ἀνιπωθείσασις. Vtriusque exemplum ex Plutarchi Quæstion. Platon. vide Comment. pag. 429.

C. ΠΡΟωθέω, ῶ, Protrudo, Propello, Vrgeo ad progressus faciẽdos. Theophr. καὶ αὐτὸ τοιεοωθεῖται ὑπὸ ἀέρος, ὥςπερ καὶ τὸ ὅλον σέλεχος. VNDE Πρόωσις, εως, ἡ, Protrusio, Propulsio, Ipsa actio pellendi in anteriorem partem. Idem Theophr. ὁμοία ὁ τόπον τινα καὶ ἡ αὔξησις τοῦ σίτου. καὶ γὰρ ἐστὶ ἀεὶ τῇ τοιεούσῃ τῆς ὑπαρχούσης αὐξαίεται. Bud. Vide & Ὥσης suprà. ITEM Προωστικὸς, ῶ, ὁ, Protrudendi seu propellẽdi vim habens. Apud Galen. lib. 3 De differ. symptom. τοιεωστικὴ δύναμις ἢ ἀποκριτική, expultrix facultas. vt Cic. dixit expultricem vitiorum philosophiã. F

C. ΠΡΟσωθέω, ῶ, Impingo, vel Allido, aut Illido: pulsu nimirum vel impulsu. Hesych. τοιεοωθεῖται expon. τοιεοτείθεται.

C. ΣΥΝωθέω, ῶ, Simul detrudo. Herodian. lib. 4, ὅσοι δὲ ἐπέμπνεοντες καὶ δυνάμεως μετεῖσε ἔχοντες συνωθοῦτο, τοιεπλεκόμενοι συνκαθεῖλκον αὐτοῖς. nam impliciti militibus qui ipsos cum cætera cadauerum turba in foueam detrudebant seu deiiciebant terra obruẽdos, eos vnà secum trahebant. Cic. dicit, Eodem cæteros piratas contrudi imperarat. Et Cato, Contrudi in dolia plena vinaceorum. Itidem pro Cõtrudo seu Trudendo & impellendo in vnum locum cogo, accipitur in hoc loco Xen. συνώσας τὸν καθαρὸν σῖτον, ἵν' ὑποφέρηται μοι τὰ ἄχυρα εἰς τὸ κενὸν τῆς ἄλω. Alioqui accipitur & pro Cogo, Coarcto, Compello. vt apud Aristot. De respir. τὸ ὑ θερμὸν ὑποφεῦγον καὶ συστελλόμενον ποιεῖ τὴν κίνησιν εἰς μικρὸν συνωθούμενον, id est συστελλόμενον, στενοχωρούμενον. Significat συνωθεῖν siue συνωθεῖσθαι etiam Trudendo impellẽdóve conturbare. vt apud Polybium lib. 5, τοῦ ὑ θηρίου δεῖ πα- G

εκχθέντων, καὶ πρὸς τοῦ αὐτοῦ πάλιν σωωθουμένων. Nisi & hîc σωωθῆναι velis accipere pro Cogere, seu cōpellere in angustū, Coarctare. nā subiūgit τὸ ἄγημα πιεζόμενον κλῖναι.

Vnde VERBALE Σωώθησις, ET Σωώσις, εως, ἡ, Compulsio eiusmodi, Coarctatio. Aristot. De respir. paulo ante locum in Σωωθέω citatum, πνίθησις μὲν οὖν ἐστὶ τὴν καρδίας, σώωσις τοῦ θερμοῦ τοῦ ἐν αὐτῇ διὰ τὴν καπνοψυξίαν, ἀναπνεῖν ἀναγκαζομένου τοῦ σωματικοῦ.

C. Ὑπωθέω, ῶ, Summoueo. ex Homero.

Ὠθίζω, F. ίσω, idem quod ὠθέω, à quo & deriuatum est: nimirum Trudo, Impello: interdum & Vexo, Concutio, Malè tracto, vt ἀναωθέω. Bud. pag. 352, ex Iosephi lib. 2 in Apionem, ὠθίζουσι δὲ τὰ πλῆθη μετὰ πολλῆς ἀνομίας. Pass. ὠθίζεται dicuntur qui in conferta turba conflictantur, vt fit in prætoriis & ædibus magistratuū summam reipubl. tenentium. Synes. Πυλαιμένι, μνησθῆναι ὁμονοεῖν ἀξιοῦν τινας ὠθίζεσθαι τοσοῦτον δεῖνος ἀρχεῖον, οἷς μὴ πᾶσα ἀνάγκη. Lucianus βαβαί, ὡς πλήρης μὲν ἡ ἀνόδος ὠθιζομένων, ἐπεὶ δύο μνᾶς ἤκουσαν μόνον, nimirum quum audito præconio præmium pronuntiante, accurrerēt omnes & tā conferta conflueret turba vt se mutuò truderēt. quod ὠστίζεσθαι quoque dicitur. Vide alium ex eo locū in Παρωθέω, necnon apud Bud. pag. 351. Quoniam verò in huiusmodi protrusione & nixu conflictante, solent homines interdum altercari & rixari, ideo factū est vt ὠθίζεσθαι pro Discrepare & verbis contendere ponatur, & in vnam sententiam conuenire non posse. Herodot. in Thalia. ὠθιζομένων δὲ αὐτῶν ἐφάνη ἱρήκων ἑπτὰ ζεύγεα. nam ἀκηράντες τῆς ὁδοῦ ἐδίδοσαν αὐτοῖσι σφίσι λόγοις, οἱ μὲν κελεύοντες ὑποβαλέσθαι, οἱ δὲ αὐτίκα πτερόεν καὶ τὰ δεδεγμένα ποιέειν. Bud. Ὠθίζεσθαι (inquit idem) etiam pro Irruere & irrumpere in locū periculosum, ponitur. Greg. in Iul. inuect. 2, οὗ δὲ πλείων ὁ κίνδυνος, ὁρμᾶσθαι χωρεῖν καὶ ὠθίζεσθαι, ἀλλὰ μὴ καταχάσθαι, θράσους. Et alibi, καὶ καθάπερ τοῖς σωλῆσι τοῖς θρασυτέροις, εἰς τέλος φιλονεικεῖν, καὶ τοῦ ξίφους ὠθίζεσθαι, In gladium vel venabulum se obtrudere, In aduersum mucronem obniti.

Ὠθισμός, οῦ, ὁ, Impulsio, Propulsio. Hesychio ὠσμός, αἰάξεσις. Propriè nixus ille quo aliquid cubito vel toto corpore amoliri & pellere vel etiam deiicere conamur. Synes. De insomn. ὠθισμοὶ καὶ μοχλεία κινεῖν, manibus seu corporis nixu & vectibus impellere. Idem epist. 57, τὸ δὲ ὠθισμοὶ καὶ μόχθοι καὶ μόλις ποιεῖν, τοῦτο ὅτιν ὁ δὰ παῦε τὸν χρόνον, καὶ τὸν ψυχὴν ἐμβαπτίζει μελέταις τοιούτοις. Sic Plutarchus Sympos. lib. 2, problem. 5, τοῦ μαχομένου τοῦτον ἔργον ἐστὶ τὸ παπάξαι καὶ συλλαβεῖν, δεύτερον δὲ, συμπεσόντας ἤδη καὶ γρηνυόμενοι ἐν χερσὶν, ὠθισμοῖς τε χρῆσθαι καὶ τοῖς ἐγκλίσεσι διήλωσι, pellere truderéque sese mutuò & euertere. Et paulo pòst, πυγμὴ μὲν ἐστὶ μίμημα πληγῆς καὶ φυλακῆς, πάλη δὲ, συμπλοκῆς καὶ ὠθισμοῦ. Vbi admodum propriè vsurpauit hanc vocē, de luctatoribus nimirū qui in mutuo hærentes complexu, totius corporis nixu detrudere ac prosternere sese inuicem nituntur. Sicut porro multitudo aliqua conferta ὠθίζεσθαι dicitur quum mutuo sese trudit & conflictatur, ita ὠθισμὸς de eiusmodi trusione. Lucian. in Nigrin. πᾶς ὁ τῇ πόλει θεραπεύων διεξέρχει καὶ τὸν ὠθισμὸν αὐτῶν. Nisi hîc cum Budæo malis ὠθισμὸν accipere pro turbulenta altercatione inter se discrepantium. Idē Gregorium ait pro conflictatione plebis miscellaneæ posuisse: ex quo affert, ἐκ τοῦ ὠθισμοῦ βίας καὶ συγκλονήσεως.

C. Διωθίζω, idem quod ὠθίζω, vt διωθέω pro ὠθέω quoque vsurpatur. VNDE Διωθισμός, οῦ, ὁ, idem quod ὠθισμός, vt apud Plutarch. in Camillo, pag. 261, de Camillo & Brenno, cæterisque Romanis & Gallis, ὑπὸ τοῦ θορυβηθεὶς ὁ Βρέννος, ἥψατο μὲν ἀψιμαχίας, καὶ παρῆλθον ἄχρι ξιφουλκίας ἑκάτεροι καὶ διωθισμῶν, αἰαμεμιγμένοι πρὸς ἀλλήλους, ὥσπερ εἰκὸς ἐν οἰκίαις καὶ γενναίοις αἰαιρεφόμενοι, gladios educere cœperūt & sese mutuò trudere ac propellere.

C. Ἐπωθίζω, idem quod ἐπωθέω, Impello. Luc. ἐπωθίζοντες τοῖς κύμασι ζεφύρου, Zephyro suis fluctibus impellēte. Alii, Zephyro impulsis fluctibus ingruente.

Ω Κ Υ Σ, ἐος, ὁ, Celer, Velox, Pernix. ὀξὺς, ταχύς. Homer. Odyss. θ, κηχάνει τοι θεραδὺς ὠκυά. Iliad. π, — τὸν ὁ ἑκήβολος ὠκέες ἵπποι. Iliad. τ, ὅτ' αὖδρ' ἐμὸν ὠκὺς Ἀχιλλεὺς Ἔκπεινεν. Alibi sæpe, πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς: alicubi & ταχύς. Vtitur idē & fœmin. ὠκεῖα. Od. ν, Ὧν νέες ὠκεῖαι ὡς εἰ πτερὸν ἢ νόημα, quorum naues celeres citæq; sunt nō minus quàm pēna vel cogitatio. Cōpar. ὠκύτερος, Celerior, Velocior, Pernicior: superl. ὠκύτατος, Celerrimus, Velocissimus, Perniciissimus. Odyss. θ, Ὣς καὶ νῦν Ἥφαιστος, ἐὼν βραδύς, εἵλεν Ἄρηα, Ὠκύτατον θεῶν. Habet verò & irregulares cōparationis gradus. nam vt ταχὺς dicitur pro ταχύτερος, ITA ὠκὺς pro ὠκύτερος: & quemadmodum τάχιστος pro ταχύτατος, eodem modo DICITVR ὤκιστος pro ὠκύτατος. Vnde ADVERB. ὤκιστα, Velocissimè, Celerrimè, τάχιστα. Ab hoc ὠκὺς est & Latinum aduerbiū Ocyus, pro Citò, Celeriter. vt apud Virgilium, Ocyus incubuere omnes.

Porro pro fœminino ὠκεῖα, exempto ι metri causa, dicitur ETIAM Ὠκέα. vt apud Homerum Iliad. ζ, & apud Hesiod. in Theog. — πόδας ὠκέα Ἶρις, pedibus celer seu velox. quam alibi ταχεῖαν & πεδίωκμον nominant, vtpote ventos pedum pernicitate æquantem. Alioqui ὠκέα aduerbialiter etiam vsurpatur pro ὠκέως, Celeriter, Velociter, Citò: ex quo per syncopen FIT Ὦκὰ. vt Odyss. μ, ἀλλὰ μάλ' ὦκα Ἤλθ' ἐν πωμαδίῃ. Itidémque Iliad. α, & alibi.

C. Ὠκύαλος, ου, ὁ καὶ ἡ, Celer in mari, Citò per mare currens. vt ὠκύαλος ναῦς apud Hesych. & Suid. quod exp. ταχύπλοις. ὠκεῖα, ταχεῖα. Apud Hesych. verò & ὠκυάλα πέτρα, τοῦ ἀγχόνος pro ὠκεῖα.

C. Ὠκυβόας, ου, ὁ, Voce celer & clamore. Hesychio ὠκυβόαι sunt ταχυμάχαι, celeres in pugna, pernicéfq; in prælio.

C. Ὠκυδήκτωρ, Celer morsu. Epitheton limæ in Epigr.

C. Ὠκυεπής, ἐος, ὁ καὶ ἡ, Celeriter loquens. In Epigr.

C. Ὠκύθοος, ου, ὁ καὶ ἡ, Cursu celer, Velox & pernix in currendo, Celeriter currens. AT Ὠκύθοον Hesychio est herba quædam dicta τρίφυλλος, trifolium: à nascēdi celeritate impósito nomine, vt volunt nonnulli.

C. Ὠκύμολος, ου, ὁ καὶ ἡ, Qui citò graditurᾳ Cito gradu proficiscens seu progrediens. ὁ ταχέως προβυόμενος, Suidæ.

C. Ὠκύπλοος, ου, ὁ καὶ ἡ, Celeriter nauigans, Citus & celer in nauigando. Nauis epitheton in Epigr. quæ & ὠκύαλος nominatur & ταχύπλοος.

C. Ὠκύπομπος, ου, ὁ καὶ ἡ, Celeriter vehens seu transuehēs: à πέμπω significante Deduco, Veho, Transueho. vnde apud Eurip. ὠκυπόμπου ναοῦς, nauis citò transmittentis vectores.

Ὠκύτης, ητος, ἡ, Velocitas, Celeritas, Pernicitas. ταχύτης. Autor Axiochi, ἐπειγόμεθα ὦ ὦ. εἰ γὰρ οὕτως ἔχει, ὠκύτητος δεῖ, properemus igitur. si enim ita est, festinato opus est.

Ὠκύνω, Accelero, Festino. Hesych. ὠκύνει exp. non solùm ταχύνει, verùm etiam ὀξύνει.

Ὠκέως, Celeriter, Velociter, Citó. Galen. ad Glauc. θερμασία πλείων τε καὶ ὠκέως ἐκ τοῦ βάθους αἰαφερομένη.

Ὤκιμον, ου, τὸ, Ocimum: βοτάνη ἡδύοδος, τὸ λεγόμενον βασιλικὸν, inquit Hesych. Herba odorata quæ vulgò basilicō nominatur, vt Suid. quoque testatur. Dictū à celeritate proueniendi, vt Plin. cū Varr. testatur. Duorum verò generum est: pratense & hortense: illud pabulare, hoc etiam in cibos sumi solitum. Plin. enim lib. 18, cap. 16, scribit apud antiquos fuisse pabuli genus quod Cato ocimon vocarit, quo sistebant aluum bubus: id fuisse è pabulis, segete viridi defecta, antequā gereret siliquas, boúmque causa seri solitum: Varrone teste appellatum à celeritate proueniendi, è Græco quod ὠκὺς dicunt. Verba Varronis sunt l. 1, De re rust. cap. 31, hæc nimirum, Ocimon dictum à Græco verbo ὠκέως, quod valet Citó: similiter quo ocimum in horto. hoc amplius dictum ocimum, quòd citat aluum bubus, & ideo iis datur vt purgentur. Rursum Plin. lib. 17, sub fine c. 21, Ocimum quod in vinea seri iubet, antiqui appellabant pabulum, vmbræ patiens, quòd celerrimè proueniat. Est certè nihil ocimo fœcundius: ipsúmque cum maledictis ac probris serendum præcipiunt, vt lætius proueniat, teste non solùm eodem Plinio lib. 19, cap. 7, verùm etiam Theophr. Hist. plant. lib. 7, cap. 3, vbi ait, πολυκαρπότερον δὲ τὸ ὤκιμον. ἴδιον δὲ καὶ ὁ λέγουσι περὶ τούτου. φασὶ γὰρ δεῖν καὶ παρεσθαί τε καὶ βλαστημεῖν ἀπειρόντας, εἰ μέλλει καλὸν ἔσεσθαι καὶ πολύ. Ex quibus locis discimus quid sit cantare alicui ocima, apud Persium Sat. 4, Quum bene discincto cantauerit ocima vernæ. hoc est, maledictis ac probris incessere. καταρᾶσθαι καὶ βλασφημεῖν. quale fere est quod vulgò dicitur Cantare alicui lectionem suam, Legere alicui textum, Caput alicui lauare. Porro sunt qui in media syllaba per υ SCRIBANT Ὤκυμον, alii ETIAM Ὤζιμον scribendum contendunt: perperam vtrique. posterioris enim nulla fit prorsus mentio apud lexicographos Græcos, primū verò ab ipsis cōmuni consensu per ι scribitur: atque adeo ita esse scribendum docet series alphabetica, confirmant etiā fide digniora exemplaria Theophrasti, Dioscoridis, Galeni, aliorúmque tam Latinorum quàm Græcorum. Deriuatum autem INDE Ὠκιμοειδής, ET Ὠκιμώδης, ες, ὁ καὶ ἡ, Ocimi speciem gerens, Ocimum referēs, Ocimo similis. Est verò & herba quædam quæ ὠκιμοειδὲς dicitur, Latinis ocimastrū, habens folia ocimo similia, vt inter alia docet Dioscor. lib. 4, cap. 28: in cuius appendice annotatur chamæleōtem quoque nigrum ὠκιμοειδὲς nominari. vnde & Gorræus scribit ocimastrum à quibusdam dici chamæleōtem nigrum, quòd ocimum redoleat, teste Dioscoride & Nicandro: qui id de ixia, quem chamæleontē esse dubiū non est, scribunt. ITEM Ὠκίμινος, Ocimino, Ex ocimo cōfectus. vt ὠκίμινον μύρον, Vnguentum ex ocimo. de quo Dioscor. lib. 1, c. 67.

¶ Ὠκεανὸς quoque à celeritate nactus esse nomē creditur. Iulius Solinus Polyhistoris sui capite 36, Nam ὠκεανὸς, quē Græci sic nominant à celeritate, ab occasu solis irrumpens, læuo latere Europam radit, Africam dextro, scissisque Calpe & Abila montibus, quos dicunt columnas Herculis, inter Mauros funditur & Hispaniam: ac freto isti quodam ostio aperit limen interni æquoris, mixtus mediterraneis finibus, quos adusque orientem propellit. Idem (vt aliquanto pòst subiungit) extimas terrarum oras amplectitur, & à littoribus suis Arabicus, Persicus, Indicus, Eous, Sericus, Hyrcanus, Caspius, Scythicus, Germanicus, Gallicus, Atlanticus, Libycus, Æthiopicus dicitur. Vnde rectè apud Plutar. ὁ περὶ τῶν πλοῦ οἰκουμένου ὠκεανός. Itidémque apud Aristot. De mundo, πέλαγος δὲ τὸ μὲν ἔξω τῆς οἰκουμένης, Ἀτλαντικὸν καλεῖται καὶ ὠκεανός, περιρρέον ἡμᾶς. vb. etiam dicit ἡ εἰκουμένη πρὸς τὴν Ἀτλαντικὴν θαλάττην, ἔξω ἰοῦσα. Necnō apud Pompon. Melā initio libri 3, Restat ille circuitus quem cingit oceanus ingens & infinitum pelagus. Et Plin. lib. 2, cap. 68, Oceanus, qui toto circundatus medio, & omnes cæteras fundens recipiénsque aquas, & quicquid exit in nubes, & sidera ipsa tot & tantæ magnitudinis pascens, quo tandem amplitudinis spatio credetur habitare? Dionys. in Periег. Οὕτως ὠκεανὸς περιδέδρομε γαῖαν ἅπασαν. Idem initio illius poematis, — ὃν δὲ ἑκείνῳ Πᾶσα χθὼν, ἄπ νῆσος ἀπείρεσσε, ἐστεφάνωται. Porro Hom. ὠκεανὸν modò substantiuè vocat, modò adiectiuè. Substantiuè, vt Iliad. φ, Οὐδὲ βαθυῤῥείταο μέγα σθένος ὠκεανοῖο, Ἐξ οὗπερ πάντες ποταμοὶ καὶ πᾶσα θάλασσα. Καὶ πᾶσαι κρῆναι καὶ φρείατα μακρὰ ἀάουσιν. Et Odyss. λ, Ὠκεανὸς μὲν πρῶτα, τὸ οὕτως ὅτι περῆσαι Πεζὸν ἐόντ', ὦ μή τις ἔχῃ ἀνέμων νῆα. Itidémque alibi sæpe. Adiectiuè verò, sub finē libri Odyss. λ, Τῷ δὲ (nimirum ναῦν) κατ' ὠκεανὸν ποταμὸν φέρε κῦμα ῥοιζῶ, Πρῶτα μὲν εἰρεσίη, μετέπειτα δὲ κάλλιμος οὖρος. Et initio libri sequentis, Αὐτὰρ ἐπὶ ποταμοῖο λίπεν ῥόον ὠκεανοῖο Νηῦς, ὑπὸ δ' ἴκελον κῦμα θαλάσσης ἀφρόεσσα Νῆσον ἐς Αἰαίην. Reuera enim fluuius est oceanus ille, & fluuiorum omnium mariúmque parens. Quum verò dicit κατ' ὠκεανὸν ποταμὸν, intelligit Versus medium oceanum seu medium oceani æquor, quod vastū est & immenso patet spatio. Alioqui & ὑπερμεγέθης ποταμὸς dicitur ὠκεανὸς, teste Hesych. sicut apud Lampridium ingens & vastum lauacrū oceanus nominatur, Ammiano etiam Marcellino commemorante lauacra in vrbe extructa in modum prouinciarū. Rursum ὠκεανὸς Hesychio est ὁ ἀήρ, qui itidem ὠκεανοῖο πόρον esse ait τὰ ἄστρα εἰς ὃν αἱ ψυχαὶ τῶν πλουτούντων ὑποχωροῦσιν.

C. Παρωκεανοί, οἱ, Qui ad Oceanum habitant, Oceani accolæ: vt παραθαλάσσιοι dicuntur Maris accolæ, Maritimi.

ITEM Παρωκεανίτης affertur pro Maritimus, Littoralis. Malim Qui est ex littore Oceani.

Ὠκεανίειος, ου, ὁ, Oceaneus. vt ὠκεανίειον ῥεῦμα apud Suidam τὸ ὠκεανοῦ.

Ὠκεανίτης, ου, ὁ, idem. FOEM. Ὠκεανίτις, ιδος, ἡ, Oceanitis. quod patronymicum esse putatur apud Virg. Georg. 4, Clióque, & Beroe soror, Oceanitides ambæ.

Ὠκεανίνη, ης, ἡ, Oceanine: filia Oceani. Hesiod. Theogon. παῦσφυροι ὠκεανίναι, nymphæ Oceani filiæ. Hesych. verò ὠκεανίνης κούρης affert pro συγός.

Ὠ Λ Ε Ν Η, ης, ἡ, dicitur à quibusdam cubitus, siue os inter duos articulos (ἀγκῶνα & καρπὸν) medium: alio nomine πῆχυς nominatū. Scribit enim Poll. lib. 2, πῶ ὠλένιλω etiā πῆχυν καλεῖσθαι: itidémque Hesychio ὠλένας sunt οἱ πήχεις τῶν χειρῶν. Idem tamen Hesych. ὠλένας exp. etiam βραχίονας, ἀγκάλας, (necnon χεῖρας) vti Seruius quoque ὠλένας interpr. Brachia: deriuatum inde dicens Latinum vocabulum Vlna. Apud Suidam, ἐπιχούσδρος ἐπίσης ἀκηεράπις ὠλένας.

C. Ὠλέκρανον, ου, τὸ, quasi ὠλενόκρανον, Caput cubiti, hoc est τὸ πρόσθον τοῦ πήχους, vt Poll. tradit, Eminens & protuberans cubiti pars. Hippocrates ἀγκῶνα appellauit, teste Gorræo, designans eo nomine acutam & verè gibberam partem cui innitimur: vnde & Gibberum Gaza apud Aristot. vertit. Dores autem qui in Sicilia versabantur, ὠλεῖον nominabant, teste Rufo: vnde apud Epicharmū κωβιτζειν est πρὸς ἀγκῶνι παίειν, cubito seu gibbero illo trudere. Gorræus esse dicit articulum quo cubitus lacerto iungitur: esse tamen quosdam qui non ipsum totum articulum sic vocari cēseant, sed ex iis tuberculis & processibus qui ea parte siti sunt, & κορῶναι vocantur, eum propriè qui maior & posterior est. Aristot. Histor. anim. lib. 1, cap. 15, κώλου δὲ τὸ μὲν ὀφυεῖς, βραχίων· βραχίονος δὲ, ὦμος, ἀγκὼν, ὠλέκρανον, πῆχυς, χείρ. Vnde discimus brachii quinque esse partes: ὦμον, humerum, qua è corpore dependet: postea ἀγκῶνα, ὠλέκρανον, πῆχυν, χεῖρα. Et mox, κάμπτεται δὲ ὁ βραχίων κατὰ τὸ ὠλέκρανον, flectitur brachium ea parte qua est τὸ ὠλέκρανον, & gibber. Homerus ἀγκῶνος κεφαλὴν hoc ὠλέκρανον vocat, caput cubiti: vt & ipsum sonat ὠλένης κρανίον. VNDE Ὠλεκρανίζω, F. ίσω, Cubiti gibbero ferio. τὸν ὠλεκρανίσω παίσω, vt κωβιτζειν Epicharmo esse τὸ ἀγκῶνι παίειν, supra dictū est. Citat Poll. ex comicis.

Sed scribitur ET Ὀλέκρανον per ο in prima syllaba, apud Hesych. quoque & Suidam, necnon in hoc loco Aristoph. Pace, (in quo & metrum eam scripturam requirit) Ὅστις δὲ πόλεμον μᾶλλον ἢ βούλεται, Μηδέπω παύσασθαι αὐτὸν, ὦ Διονυσ' ἄναξ, Ἐκ τῶν ὀλεκράνων ἀκίδ' ἀεὶ ἐξαιρουμένον, Faxis Bacche vt nunquam ex cubiti tubere seu gibbero desinat euellere cuspides. id est, Faxis vt perpetuò in cubiti tubere telorum cuspides habeat quas eximat. Imprecatur enim ei hoc malum, quoniam ea pars offensa, extremè dolet, sicut & poples. Apud Hesych. verò legitur nō solùm ὀλέκρανα neutro genere, sed ETIAM Ὀλέκρανες, masculino: quorū vtrunq; esse dicit τὰ ὀπὶσθεν τῶν ἀγκώνων ὀστᾶ, ossa ex cubitis prominētia & acuta.

C. Ἀκρωλένιον, ου, τὸ, Summitas vel extremitas cubiti. vt Poll. ἀκρωλένια dici scribit τὰ ἄκρα τῆς ὠλένης. ❙ Idem verò ἀκρωλένια esse dicit ἄρκυος μέρος, retis partem. qua in significatione legitur apud Xen. in Cyneg. ἐν δὲ τοῖς ἀκρωλενίοις (inquit) τὰ μὲν ἀνίδια ἐχέτω μαστοὺς, τὰ δὲ δίκτυα δακτυλίους. ❙ Item ἀκρωλένιον per metaphoram dicitur Montis cacumen. vt infrà ἀκρώμιον.

C. Ἐπωλένιος, Qui in vlnis fertur, Quem vlnis impositum gestamus. ὁ ὑπὲρ τῶν ὠλενῶν φερόμενος: qualis apud Suidam ὁ ὑπαγκάλιος παῖς. Vtitur Apollon. Rhod.

C. Παρωλένιος, Qui ad brachia seu lacertos est, Vicinus brachiis seu vlnis. vt παρωλενίη φαρέτρη, quæ prope brachia dependet, ex humeris nimirum. Nisi malis, Quæ lacerto dependet: vt apud Maronem dependent scuta lacertis. Camer. Idem παρωλένια vocari ait interiores lacertorum toros: ex Poll. qui lib. 2, τὰ μὲν ἔξωθεν τῶν βραχίονος, nominari μῶας ait, id est musculos: τὰ δὲ ἔνδον appellari παρωλένια. Idem tamē paulo pòst scribit τὰ παρωλένια nuncupari etiam ἀγκάλας & ἀγκαλίδας. Hesychio autem παρωλένια sunt τῶν χειρῶν τὰ ὄπισθεν.

C. Ἀδυκώλενος, Candidos habens lacertos, Quæ niueis est brachiis seu vlnis. ἀδυκοθεραχίων. vt Il α, & alibi sæpe apud Homerum, ἀδυκώλενος Ἥρη. Synecdochicè pro καλὴ καὶ ὥρεπης, venusta & decora. Vbi qui allegoricè interpretantur Iunonem aerem, epitheton hoc ei tribui dicunt propter perspicuitatem.

Ὠλένος autē nomen propriū viri, necnō vrbis, apud Eust. VNDE Ὠλένιος. vt Ὠλένια πέτρα apud eundem, quam esse dicit κοινὸν ὄρος Ἠλείων καὶ Δυμαίων, denominatum ab Oleno vrbe Achaiæ. Apud Aratum est & Ὠλένη αὖξ, alio nomine Ἀμάλθια dicta, olim Ζηνὸς Διός, filiæ Oleni, secundum quosdam: secundum alios autem id nominis sortita διὰ τὸ ὅτι τῆς ὠλένης τοῦ ἰωλίχου εἶη, inquit scholiastes. Apud Suidam certè legitur ὠλένιος ἀγκὼν ab ὠλένη: quo teste dicitur ET Ὠλίνῳ masculino genere. vnde est pluralis datiuus ὠλένσι. sed an itidem pro ὠλένῃ, non indicat. Apud Herodotum verò lib. 4. est Olen Lycii poetæ nomen, qui hymnos quosdam composuisse dicitur: ab eodémque, lib. 1, fit mentio illius vrbis Oleni.

Ὦ M O Σ, ου, ὁ, Humerus. Propriè dicitur (inquit Gorr.) id totum quod in articulatione brachii cum omoplata apparet sensibus. Rufus κεφαλὴ τοῦ βραχίονος appellauit. Apud Aristotelem ferè pro humeri articulo accipitur, quem Celsus scapulam vocat: sed reuera non est aliud quàm articulus ipse brachii cū omoplata. Homer. Il. β, Μηκέτ' ἔπειτ' Ὀδυσῆϊ κάρη ὤμοισιν ἐπείη. Iliad. θ, — παρ' ὦμον, ὅθι κληὶς ἀπέρεισε Αὐχένα τε νῆφός τε. Iliad. χ, Σείων πηλιάδα μελίην κθ' δεξιὸν ὦμον. Il. ad. π, Πᾶσ' ὀκλου δ' ὑπὲρ ὤμον ἀρίστερον ἤλυθ' ἀκωκή Ἔγχος. Odysseæ ρ. — βάλε δεξιὸν ὦμον Πρηνήσας κθ' ἰῶπον. Item Iliad. σ, Εἷμα δ' ἐκ' ἄμφ' ὤμοισι δαφοίνεον αἵματι φωτῶν. Iliad. φ, Δεξιτερῆ δ' ἀρ' ἀπ' ἀμων ἄνευθ' πέξα. Et rursum Iliad. γ, Εὐρύτερος δ' ὤμοισιν ἰδὲ στέρνοισιν ἰδέσθαι, latioribus humeris & latiore pectore. Non minus frequēs huius vocabuli vsus est apud prosæ scriptores. Isocr. φέρων ὅλον τῶν ὤμων, humeris impositum baiulans. Herodianus libro 4, ὀνηθεὶς τοῖς ὤμοις ἔφερεν αὐτός. Et lib. 7, ἀράμενοι ὅτι τῶν ὤμων, sublatum in humeros. Aristoph. Ranis, ὥστε σύπω πτίλεται. Et aliquanto pòst, ὥστε ἐμοῦ δ' οὐδὲς λόγος Ἐπηβεδωδήου τὸν ὦμον οὐτωσὶ σφόδρα. Verùm & aliis animātibus ὦμοι tribuuntur. vt apud Hesiod. Asp. de leone, πλθρεᾶς τε κὴ ὤμοις Οὐρῇ μαστεύων, latera & armos cauda verberans.

C. Ὠμοκοτύλη, ης, ἡ, Humeri acetabulum. Poll. lib. 2, ὅπου δὲ ἐπερείδεται τοῦτο τὸ ὀρθρον, (nimirum ὁ ὦμος) ἐν τύπωσις καλεῖται ἡ ὠμοκοτύλη.

C. Ὠμοκρατής, ές, ὁ & ἡ, Qui validis robustisq; humeris est. vt ὠμοκρατὴς Αἴας apud Soph. Vbi tamen schol. exp. nō solùm ὁ ἐν τοῖς ὤμοις τὸ κράτος ἔχων, verùm etiam ὁ ὑπὸ ὠμότητος κικρατηκώς.

C. Ὠμοκυδίω, ῶ, Latis humeris glorior, Effero me ob humerorum latitudinem & robur. Hesychio ὠμοκυδιᾶν ἐστὶ ὅτι τῇ τῶν ὤμων ἀνεξίκακίᾳ φρονεῖν ἢ τῇ τάξει.

C. Ὠμοπλάται, Scapulæ, vel potius Scoptula operta, vt Celsus docet libro 8. cap. 1, Rursus (inquiens) à ceruice duo lata ossa vtrinque ad scapulas tendunt, nostri scoptula operta, Græci ὠμοπλάτας nominant. Ea in summis ver ticibus sinuata, ab his triangula, paulatimque latescentia in spinā tendunt: & quò latiora quaque parte sunt, hoc hebetiora. Ὠμοπλάται, (ait Gorr.) Scapulæ, Humeri, Scoptula, apud Celsum, vel (vt alii legunt) Scopula operta. Sunt ossa duo (vtrinque videlicet singula) post thoracem in dorso sita, claui bus & brachio inarticulata. Admodum autem inæqualia sunt, vt scribit Galen. & omnibus suis partibus dissimilia. Foris enim gibba, at intus sunt sima: item ima basi tenuia ac longa, superno fine crassa ac parua. Vtraque autem omoplata duobus ossibus inarticulatur, summa quidem sua spina, seu acromio, claui per synarthrosin, cauitate autem suæ ceruicis ipsi brachio per diarthrosin. Habent omoplatæ singulæ tres apophyses. vna, ῥάχις, hoc est spina, dicitur, ab eius basi incipiens, primùm humilis & depressa, deinde sēsim elatior facta & amplior, donec desinat in acromion. Altera verò, αὐχήν, hoc est ceruix, à Galeno vocatur, est enim processus omoplatæ in ceruicem admodum breuem, cui parum cauatæ inseritur brachium. Et quanuis ceruix propriè sit os paulo angustius, caput rotundum sustinens, dicitur tamen hæc apophysis etiam ceruix, quæ velut excto capite in tenuitatem abiit. Tertia verò apophysis interiore in parte est, cornicis & corui rostro similis: vnde κορώνη seu κορακοειδὴς vocatur, & à cauitate mucronéque anchoræ, ἀγκυροειδὴς, & σιμοειδὴς, quòd ζ literam Græcā curua figura repræsentet. Sed hoc loco operæpretium est distinguere nomina multum sibi vicina: de quibus Rufus in partium hominis nomenclatura sic scripsit, τὰ ἀπὸ τῶν τένοντος ὅτι τοῖς ὤμοις κατήκοντα, ἐπωμίδες· ὦμοι δὲ αἱ κεφαλαὶ τῶν βραχίονων· ὠμοπλάται δὲ, τὰ ὀστικίδια τῶν νώτων πλατέα ὄντα. ὧν ἡ μὲν μέσον ὑποδοχὴ, ῥάχις· ἀκρωμία δὲ, οἱ σιμώδεσμοι τῶν ὠμοπλατῶν καὶ τῶν κλειδῶν. ἐχομένως δὲ αἱ κατακλεῖδες. Galenus εἰς τὸ περὶ ἄρθρων comment. 1, Ὦμος (inquit) appellatur quidquid in articulo scapulæ cum brachio apparet sensibus: ἐπωμὶς autem, pars est τοῦ ὤμου superior, quæ ad collum vergit. Quod autē sensui non est manifestum parte postica, os est ὠμοπλάτη dictum, quam ὠμοπλάτιν Gaza apud Aristot. vertit scapulam. Cæterùm hæ omoplatæ qua parte in spinam deuexæ latiores sunt & tenuiores, πτέρυγα apud Poll. appellantur. Vbi autem crassiores factæ coarctantur, & tandem acutiores prominent, πτερύγια ab alarum similitudine vocantur. Qua verò parte dorso insurgunt iuxta primas vertebras, κιόλοφα, Latini caninas prominentias appellant. κελώνιον autem pars gibberosa scapularum dicitur, tegmini τῆς κελώνης persimilis. In cuius medio humilis vallecula secundùm spinam decurrit, quam Hyginus interscapilium appellat. nam veteres scapilium pro tergo vsurparunt. (Nisi fortè scapulium potius scripserunt) Pollux id spatium inter scapulas cauum, quod secundum longitudinem ad lumbos pertingitur, κρίσιν nuncupat, dicens, τὸ μέσον κατὰ μῆκος ἀχρὶς ὀσφύος ἐν τῷ νώτῳ κοιλαινόμενον, κρίσις καλεῖται: fortè quòd dextram partem à sinistra διακρίνει, hoc est discernit & disterminat.

C. Ὠμοφόρος, Qui humeris gestat seu baiulat. ὁ ὅτι τῶν ὤμων φορῶν seu ὁ ὅτι τοῖς ὤμοις φέρων.

C. Ὠμαχθὴς, ές, ὁ καὶ ἡ, Humeris grauis, Humeros pondere suo & grauitate premens. In Epigrām. Σπερμοφόρον πήρην ὠμαχθέα. id est ἐπαχθῆ τοῖς ὤμοις, βάρος τοῖς ὤμοις παρεχόμενον.

C. Ὠμοειδὴς, Qui tumidis est humeris. ὁ τοῖς ὤμοις ἐξωγκωμένος, Eust.

C. Ἀκρωμία, ας, ἡ, VEL Ἀκρώμιον, ου, τὸ, Summitas humerorum vel eminentia: Pars humeri exterior prominens, hærens brachio. Pollux enim ἀκρωμίαν esse dicit τὸ ὑποδέχον τὸ βραχίονος. quæ & ὤμου κεφαλὴ, id est humeri caput, item ἐπωμὶς & ἀκροκωλία. Vide & Ὠμοπλάτη. A Xenophonte dicitur etiam equi ἀκρωμία, vbi scribit, καὶ αὐτὴ μὴν ἀκρωμία τοῦ αὐχένος ἀσφαλεστέραν τὴν ἕδραν παρέχει. alta enim acromia sessori tutiorem sedē præbet. ‖ Vocatur item ἀκρωμία per metaphorā montis summitas, id est vertex. quæ & ἀκρωλενία.

C. Ἐξωμὶς, ίδος, ἡ, Breuis & substricta tunica citra humerum desinens. Ita enim Gell. lib. 7, cap. 12, Viri autē Romani primò quidem sine tunicis toga sola amicti fuerunt, postea substrictas & breues tunicas citra humerū desinentes habebant: quod genus Græci dicunt exomidas. Festo autem Exomides sunt comici vestitus exertis humeris: vt Poll. quoque libro 4, ἐξωμίδα esse ἐσθῆτα κωμικὴν ait: sed esse χιτῶνα λευκὸν, ἄσημον καὶ τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν ῥαφὴν οὐκ ἔχοντα. Aristoph. scholiast. ἐξωμίδας esse ait ἱμάτια δουλικὰ καὶ ἐτερομάλλα. Suidas ἐξωμίδα dicit χιτῶνα ἐλάθερον οὐκ ὀθισκεπάζοντα τοῖς βραχίονας, ἁπλῆ: Hesychio fuisse ait & χιτῶνα simul & ἱμάτιον. nam vtriusque vsum præbuisse. ac χιτῶνα quidem, διὰ τὸ ζώννυσθαι: ἱμάτιον verò, quoniam τὸ ἕτερον μέρος ἐβάλλετο: vnde comicos (reponendum enim est οἱ κωμικοὶ pro οἰκονομικοὶ) de ea dixisse modò ἔνδυθι, modò περιβάλου. Vbi pro ἐβάλλετο fortasse scribendum περιεβάλλετο. Ita vt ἐξωμὶς nominata videri queat quoniam vel ex ea humeri exerebantur, vel quia ex humeris pendebat. Mentio autem huius vestis cum apud alios, tum apud

Xenoph. necnon apud Aristophanem in Vesp. vbi ait, οὐδὲν τῶ πάλαι μεμνημένοι διφθερῶν καὶ ἐξωμίδων, αἷς ἔστ' αὐτοῖς ἡμπίλα. Vide & Etymol. VNDE Ἐξωμιδοποιία, ας, ἡ, Exomidis seu exomidum confectio. Poll. ex Xen.

SED ET Ἔξωμος Hesychio est χιτὼν δουλικὸς, tunica seruilis. quod vocabulum apud Suidā quoque legitur, sed sine expositione: ita tamen vt ab ἐξωμίδαι deriuare videatur. quamobrem in v. l. exponitur etiam Ab juratus: necnō Exertus, & Expeditus, Accinctus. Sicut verò ἔξωμος ibi redditur Exertus, ITA Ἐξωμίας Bud. ex Luciano affert itidem pro Exertus. in cuius tamen Luciani Βίων πρᾶσις hoc ἐξωμίας dictum putatur de eo qui est humeris altis.

Affertur verò ET Ἐξωμίδιος pro Superhumeralis: nisi potius sit Ex humeris dependens. AC VERB. Ἐξωμίζω est Humeris tenus nudo, si Suidæ & scholiastæ Aristophanis credimus, qui in hoc Ἐκκλησαζουσῶν loco, Χαλεπὸν τὸ πρᾶγμ' ὅμως ἢ χροῦν ἡτέον, Ἐξωμισάσας τὸν ἕτερον βραχίονα, istud ἐξωμισάσας exp. ἀχρὶ τοῦ ὤμων γυμνωθείσας.

C. Ἐπωμὶς, ίδος, ἡ, Superhumerale. id est, Summa humeri pars, (τὸ ὑπέρκειται τοῦ βραχίονος) alio nomine dicta ἀκρωμία, ὤμου κεφαλὴ, ἀκροκωλία, teste Polluce libro 2: qui alio eiusdem libri loco ἐπωμίδα esse ait κλειδῶν τὸ πρὸς ὠμοπλάτας, iugulorum eam partem quæ cum scoptulis opertis connectitur, vicina humeris, vt Camer. interpr. qui ex Eurip. Hecuba affert, Λαβοῦσα πέπλους ἐξ ἄκρας ἐπωμίδος Ἔρρηξε. Apud eundem tamen Eurip. ἐπωμίδας quidam simpliciter interpr. Humeros, in hoc loco Iphigen. Taur. γυναῖκες ἐκ χρόνου ἐπωμίδας κώπῃ πρεσσαρμόσαντες. Itidémque ex Ezech. cap. 41, afferunt ἐπωμίδες τῶν πυλῶνος, pro Humeri siue latera portæ. Ἐπωμὶς (inquit rursum Camer.) est nomen etiam vestis. Iurisconsultus fortasse humerale dixit. Pollux tamen lib. 7, muliebris vestis appellationem esse ait: & confirmat Chæremon comicus apud Athenæum lib. 13, his verbis, Φαίνουσα μαστὸν λευμῆνις ἐπωμίδος. In epigrammate Archimeli (inquit idem) ἐπωμὶς in naui nominatur eminens pars, vbi inscriptum esset elogium. Locus est Epigramm. parte vltima, p. 519, meæ editionis, vbi de Hieronis naui ait, Μαίνει σιβαρᾶς κατ' ἐπωμίδος ἀρπαχάρεκπν Γεράμμα πᾶς ἐκ χρόσου παῖδ' ἐκύλιστο ὕπνῳ. Vbi metaphora est ἀπὸ τῶν ἐν ἀνθρώποις ἐπωμίδων, sicut & in Ezech. suprà citato loco. nam ἐπωμίδος nomen tribuitur rei eminenti, sicut τὸ ὑπέρκειται τοῦ βραχίονος, eminēs humeri seu brachii pars, nominatur ἐπωμίς. Sic enim potius interpretabimur quàm cum aliis Humeri. vt Epigr. lib. 4, pag. 296, de Clitomacho pugile, Τὸ πρέπον οὐκ ἀκόνιστον ἐπωμίδας· ἀλλὰ παλαίσας, Ἀπλῶς τοῖς πελοποῖς Ἑλλὴν ἔλε πόνοις. Et apud Athen. lib. 10, ex Achilleo, itidem de athletis, Γυμνοὶ δ' ὤμοιο φαιδίμοις βραχίονας, Ἥβης σφριγῶντες ἐμπορδύοντες νέω, Σπλεῖοντες αὖθις καρτερὰς ἐπωμίδας.

VNDE Ἐπωμίδιον, ου, τὸ, Parua epomis.

C. Παρωμὶς quoque redditur Superhumerale, Exodi cap. 28, vbi legimus, καὶ ὀθόνης τὰ κροσωτὰ πεπεγμένα ὅτι πᾶν ἀπιδίσκας κθ' τὰς παρωμίδας αὐτῶν ὀκ τῶ ἐμπεριδίων. Videtur tamē aliam requirere hæc vox expositionem: præsertim quum ἐπωμίδος vocabulum itidem legatur.

C. Ἄωμος, ου, ὁ καὶ ἡ, Humero carens. vnde αὔωμοι Πελοπίδαι, ex fabula qua Ceres Pelopis humerum comedisse fingitur.

C. Κάπωμος, ου, ὁ καὶ ἡ, Qui est demissis humeris vel armis. Budæus ex Hippiatr. de asino admissario, ἔτω μὴ κάπωμος, σωωμίαν πυλωτέραν ἐχέτω καὶ ἴσην. Et rursum de equis, Θρᾶκες δὲ κάπωμοι. In præcedente autem loco NOTA Σωωμία, ας, ἡ, quod valet Compages humerorum vel armorum, hoc est qua humeri committuntur, teste eodem Bud.

C. ΠΕΡ Ἰώμος, Qui circū humeros est, vel Humeris circundatus. Neutro genere & substant. περιώμιον affertur pro Supparus: dicitúrque esse genus togæ leuis & angustæ.

C. Ὑ ΠΕ Ρωμία, ας, ἡ, Excellentia humerorum. vt quidem hac voce vsus esse fertur Chrysost. De sacerd. Sed fortassis Eminentia humerorum dicēdum potius fuerit.

Ὠμαδὸν ET Ὠμαδὶς Hesychio significant ἐπ' ὤμοις seu ὀπὶ τῶ ὤμου, Super humero, vel humeris. VNDE Ὠμάδιον eidem τὸ ἐπ' ὤμοις.

C. Ἐπωμαδὸν, adueribialiter pro ὀπὶ τῶν ὤμων, seu ὀπὶ τοῖς ὤμοις, Super humeris. In humeris. Apollon. Rhod. Argon. lib. 1, Ζῆθος μὲν ἐπωμαδὸν ἤέρταζεν, nimirum lapides muniendæ & cingendæ muro vrbi Thebanæ. id est κθ' τοῖς ὤμοις ἐβάσταζεν, inquit scholiast. ὀπὶ τῶν ὤμων ἦρεν.

VNDE Ἐπωμάδιος, Superhumeralis, vel Humeris impositus. in Epigr.

C. Καπωμαδὸν, itidem exponitur κθ' τὸν ὦμον, affertúrque καπωμαδὸν φέρειν itidem pro Humeris baiulare, Succollare. Sic Synes. πολὺ ἀπάντων φροντίδας καπωμαδὸν ἀεράμενος. Affertur præterea ex Apollonii Rhod. Argon. lib. 1, Ἰοδόκη πεπύυτο καπωμαδὸν: vt apud Maronem ex humero suspensa pharetra. Apud Homerum quoque Iliad. ψ, Μάστιγι δ' αἰὲν ἔλαυνε καπωμαδὸν, scholiast. expon. κθ' τὸν ὦμον. vt intelligamus Tydidem festinantem scutica humeros seu armos equorum verberasse vt concitatiore cursu ferrentur. VNDE Καπωμάδιος, ου, ὁ, Qui humeris fertur, vel ex humeris pendet. vt Epigr. libro 4, πήρλω δ' ἐῖχε καπωμαδίλω.

C. Καπωμίζειν, Humeris collere. VNDE Καπωμισμὸς, οῦ, ὁ, Sublatio in humeros. Peculiariter chirurgis καπωμισμὸς est modus vnus reponendi restituendique humeri prolapsi, quo super summum humerum alterius qui maior sit, hominem ægrum collocant, vt summo illius humero æger ala suspendatur. vt Gorr. tradit ex Hippocr. περὶ ἄρθρων: in quo libro autor ille hunc καπωμισμὸν facit speciem τῆς ἐμβολῆς, inter alia hæc de eo præcipiens, μείζω μὴν τοῦτο εἶη χρὴ τὸν καπωμίζοντα, διαλαβόντα τῇ τοῦ χεῖρα, ὑποθεῖναι τὸν ὦμον τὸν ἑωυτοῦ ὅτι πλεῖστα μαλίλω ὀξεῖ· ὅπως ἀμφὶ τὸν ὦμον τὸν ἑωυτοῦ κρεμάσας τὸν ἄνθρωπον κθ' πλεῖστα μαλίλω. αὐτὸς δὲ ἑαυτὸν ὑψηλότερον ὅτι τοῦτον τὸν ὦμον ποιεέτω ἢ ὅτι τὸν ἕτερον. τῶ δὲ κρεμαμένου τὸν βραχίονα πρὸς τὸ ἑωυτοῦ στῆθος πρεσσαιάσκαζέτω. ἐν τούτῳ δὴ τῷ χρόνῳ πρεσσαναστέτω ὀκόσον μετρεῖσθαι τὸν ἄνθρωπον, ὡς ἀνήρρεπος τὸ ἄλλο σῶμα ἀπὸ τοῦ ἀέρος τοῦ βραχίονος τοῦ καπεχομένου. Vbi satis clarè explicat quid καπωμισμοῦ nomine accipiat: itidémque Galen. cōment. suo, quem vide. AT Καπωμιστὴς ἵππος Hesychio ὁ ἀπὸ τῶν ὤμων ῥίπτων ὅτι πλεῖστα λίθῳ, Equus sessorem ex humeris excutiēs, Sternax Virgilio.

Ὠμαῖος, ου, ὁ, Humeratius seu Humeralis. vt ὠμαία φλέψ apud Aristot. Vena vel neruus humeralis. quam Galen. πλεῖστα φλέβα vocauit, ad differentiā axillaris, quā πλεῖστα appellant: vulgus cephalicam nominat, quòd ad capitis morbos magna vtilitate soleat incidi. Sed perperam alicubi diphthōgo scriptum LEGITVR Ὠμοιαῖος.

Ὠμίας, ου, ὁ, Qui repandis & amplis est humeris, ideóque Robustus. Hesychio ὁ μεγάλους ὤμους ἔχων, ὁ εὐρύστερνος.

Ὦμον, ου, τὸ, Humerulus. Ex Epigr.

Ὦ M Ὁ Σ, ου, ὁ, Crudus. Propriè de fructibus dicitur, teste Aristot. lib. 4 Meteorol. Per metaphoram tamen non modò fructus, sed cibi, humores & morbi à medicis ὠμοὶ appellantur. Ac in ipsis etiam cibis ὠμὸν dicitur multipliciter. Et primùm quidem cibus ὠμὸς nominatur, qui licet in suo genere perfectus sit, nullam tamen ab externo calore mutationem alterationémque perpessus est: vt quum carnem vel perdicis vel galli, vel aliam etiam optimam, vocamus crudam quæ nondum assa sit vel elixa. Aliter verò crudum cibum dicimus, qui quanuis optimè ab externo calore alteratus coctúsque sit, à nostro tamen calore difficillimè concoqui potest, sed humores omnino crudos generat. vt Gorræus annotat. Homer. Odyss. σ, Μηδέ τ' ὀξερύσας ῥώῃ κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι. Iliad. η, Ὠμὸν βιβρώσκοις Πείσανδρε Πειραιοῖό τε παῖδας. Il. χ, Ἀμφὶ δὲ ποταμοῖο κρέα ἔδον ὀβριμα. Odyss. μ, κρέα δ' ἀμφ' ὀβελοῖς ἐμεμάκει Ὀπταλέα τε καὶ ὠμά, carnes assæque & crudæ adhuc. Vbi vt ὀπταλέα & ὠμὰ κρέα sibi opponuntur, ita ὀπτὸς & ὠμὸς ἰχθὺς apud Athenæum lib. 8, & lib. 13, ἑφθὰ ac ὠμὰ ὠά. Itidem apud eundem lib. 2 legimus, κολοκύντη ὀ, ὠμὴ μὲν, ἄδρωτος· ἑφθὴ δὲ καὶ ὀπτὴ, βρωτή. Et aliquanto antè, de Persicis nucibus, ἀλυπότερα δὲ τὰ ἑφθὰ τῶν ὠμῶν καὶ πεφρυγμένων, τὰ δὲ πεφρυγμένα, τῶν ὠμῶν. Et lib. 9, ὡς μήτε κατακαῦσαι, μήτε ὠμὸν ἀφεῖναι. Legimus præterea apud

Xenoph. Hellen.3, pag.189, ἡδέως ἂν καὶ ὠμῶν ἐδίετο αὐτοῦ. Et Anab.4.pag.201, ὥσπερ καὶ ὠμοὺς δεῖ καταφαγεῖν. In humoribus verò (inquit rursum Gorr.) crudum tribus modis dici inuenio. Vno, quum crudus humor appellatur qui manat cibo perfectam concoctionem non adepto, non quòd illi vitium aliquod insit, verùm propter sui copiam, vel propter caloris natui imbecillitatem. Quo modo liquidam pituitam & bilem pallidam atque aliam quæ intra bilis flauæ naturam restiterit, crudam appellamus. hæc enim facilè possunt perfectam concoctionem assequi, si calor moderatus adsit. Isque humor propriè ἄπεπτος nuncupatur, ipsàque eiusmodi cruditas, ἀπεψία. Alter verò crudus humor vocatur crassus & frigidus, qui à cibis eiusdem generis, crassis & viscosis, gignitur. Atque is est (vt ait Galen. lib. 10, περὶ κρ. πόπεως, & lib.1, De aliment. facult.) quem propriè ὠμὸν χυμόν, hoc est crudũ succum siue humorem, nominare cõsueuimus. Is differt crassitie à pituitæ succo crudo quidem & frigido, non tamen crasso, vt qui humiditatem multam habeat & spiritum flatulentum: isque talis est quale id apparet quod in vrinis subsidet, puri quandoque assimile. Praxagoras eum vocat ὑαλώδη, id est vitreum. Sed coqui & ipse tandem potest à robusto calore atque in alimentum conuerti, nisi aliam præterea maligniorem qualitatem errore aliquo nanciscatur, ob quam morbificus euadit. & febres, præsertim epialas, producit. Tertia verò significatione crudus humor dicitur qui vitiosa qualitate & à natura aliena præditus morborum causa est. Secũdum quam pituita tum acida tum salsa, sanguis in locum quedam præter naturam affluens, bilis vtraq; quam calor immodicus adusserit, atque omnis adeo putris humor & naturæ molestus, crudus dicitur. Secundum eam Hippocr. etiã in lib. περὶ διαίτης ὀξέων, cruda tum à capite tum à thorace attrahi biliosa dixit. Ab hoc autem & morbus ipse crudus nominatur, quandiu videlicet nexius humor resistit naturæ conanti ipsum mitificare, & in meliorẽ statum reducere. Hæc ille inter alia, qui hanc potiremã significationem vniuersaliorẽ etiam esse ait, prius verò, propriam. Apud eosdem medicos ὠμὴ λοιμός, siue compos. NOMINE Ὠμήλισις, farina hordeacea dicta, quasi cruda farina, ad differentiã polentæ quæ torretur. Verùm Latini interpretes Crudam omittunt, lectori id intelligendum relinquentes. Ac quanquam id nomen commune sit omnis farinæ, attamen κατ' ἐξοχὴν de hordeacea intelligitur: cui aliquando ex superabũdanti additur κριθίνη, dicitúrq; ὠμήλισις κριθίνη. Quòd si aliis farinis id nomen aptatur, tunc apponitur frugis nomẽ, vt πυρίνη ὠμήλισις, ἢ λινοσπόρου. Ita Gorræus. Galenus quoq; in Lex. Hippocr. ὠμήλιση esse dicit τὸ ὅπερ τὸ ἀφρύκτων κριθῶν ἄλφιτά τε καὶ ἄλευρα. nam τὸ δ' ὠμὸν ἀλεύρου proprie nominari secundum quosdam ὠμήλιον, abusiuè verò etiam omnem aliam farinam. Vocatur autem tam cõposito quàm disiuncto Dioscorid. lib. 3, c.29, de abrotono, δίζας ὀρεῖ καὶ χυμοὺς μετὰ ὠμῆς λινοσπόρου ἑψηθέν, tritum cum farina hordeacea decoctumque tubercula discutit. Et alibi, τὰ δὲ ὠμῆς λινοσπόρου μαλάγματα, quæ confecta sunt ex hordei farina. Et lib.2, εἰς τὰς ὠμηλύσας μίγνυται, cum hordeacea farina cataplasmati miscetur. Itidem Galenus, vt κρ. πόπε. lib.4 ὠμήλισις κριθίνη ἢ πυρίνη ἐν γλυκεῖ ἑψηθῆναι, crudæ farinæ hordeaceæ aut triticeæ in passo coctæ. Et lib.6, c.3, καὶ ὠμῶν λύσιν ὑποπτεύοντες, πολὺ δίδασι κριθίνου ἀλεύρου ἢ δίδασι λινοσπόρου, ἢ πολέως, ἢ καὶ αἷμα ἐκ πύτου. Iocose Aristoph. Equit. Κἄπειτα κάζεις πτέλων τοῖς ὑποδυομένοις, σκοπῶν ὅστις αὐτῶν ὠμὸς ὑπὸ πόνων ἢ μὴ πέπων, quinã ex ipsis crudus adiudicet, quive maturus aut immaturus. Vbi schol. exp. ἄωρος. Homerus verò & ὠμὸν γῆρας dixit τὸ ἄδρα κομεῖν ἐπιλοιπὸν πρὶν κατ' ἄωρον πέσεσθαι, teste Eust. quemadmodum schol. quoq; Homeri Od.ο, Ἠκαχ' ὑποφθιμένῳ, καὶ ἐν ὠμῷ γήρᾳ δῖκεν, exp. πρὸ ὥρας γηρᾶσαι ἐποίησε δίχα τοῦ λυπεῖν, intempestiue seu ante tempus senem reddidit: metaph. à fructibus qui decerpuntur ante tempus, crudi adhuc & immaturi. Sic Hesiod. Ergois, ἢ τ' ἄδρα καὶ ἐξεπιδρὸν παρ' ἔοικε Εὖνε ἀπερ δάκοῦ καὶ ὠμὸν γήρας δῶκεν.

Porrò vt fructus propriè ὠμοὶ dicuntur qui sole nõdum sunt cocti, sed duri adhuc crudiq; ac nondũ mites, ita homo quispiã metaph. itidẽ qui Immitis est, Durus, Cuius cor nullis precibus mollitur, Rigidus: ὁ σκληρὸς καὶ ἀνήδιστος, ὁ σκληρός. Item Sæuus, Inhumanus, Crudelis. Xen. Pædiæ 4, pag.62, λέγεται ὠμὸς εἶναι καὶ ἄγριος. Plut. De virt. mor. ὁ δὲ δίκαιος, οὐκ ὠμὸς οὐδὲ πικρὸς ἐστιν. Itidem verò res aliqua ὠμὴ dicitur. Thucyd. libro 3, ὠμὸν τὸ βούλημα καὶ μέγα ἐγνώσθη. Plutarch. Alexandro, εἶπε μετὰ ὠμῆς ἡδονῆς τὸν θυνὸν, εἶπε δόπεικὶς ἔργον ὠμοπότης ἢ σκυθρωπότερον θεραπεύειν βουλόμενος. Idem in Pericle, πάθος ὠμὸν ἢ δεινὸν καὶ θηριῶδες. Rursum l.3, p.109, οὕτως ὠμὴ τάσις ἐφύγετο.

C. Ὠμοβόρος, Crudiuorus, Qui cruda vorat ὠμοφάγος, ὠμηστής. Apoll. Rhod. θυάδες ὠμοβόροι.

C. Ὠμόβυστος, ου, ὁ ἢ, idem cum ὠμοβόρος, E crudo bouis tergore factus. vt apud Plutarchũ, θαρσαλέως ὠμόβυστοι καὶ σάθροι.

C. Ὠμογέρων, Cui cruda est viridisque senectus, vt Virgil. loquitur. Qui nimirum ex viridi ætate in senectutem inclinat. ὁ ἀπὸ θαλλοῦ τῶν ἀκμαίων τῆς ἡλικίας καὶ μήπω πεπαυμένος τῆς γήρας, teste Eust. qui itidem ὠμὸς γηραιὸς dici scribit τὸν μὴ ἀκριβῶς γέροντα ἀλλὰ πρὸ ἡλικίας πεπαυμένον τῆς γήρας. Homerus Iliad. φ, Αἰαῖ μὰ γ' ἐμοὶ ἔλπετο θεὸς ἐστεός ὄφιν· Οὔτε δὲ, θεσπέσιε γηρὺς θεσπέσιόν τ' ἀίδηλον. Ὠμογέροντα δὲ μὲν φασ' ἐμμεναι. Hesychius ὠμογέροντα quibusdam esse dicit τοὺς ἀφῆκόμενα γηράσκειν, ἐπὶ ἡλικίας· quibusdam verò τὸν μὴ λεύκον ἀπόμενον ἢ κεφαλὴν, ὅτινα δὲ θεσσαλοῦν.

C. Ὠμοθάλεκτα Hesychius affert pro ὠμά: sed id suspectum est.

C. Ὠμοθέτω, ῶ. Crudum impono aræ. Homerus Il.α, Αὐέρσαν δ' ἱερεῦσι, καὶ ἐσπάξαν καὶ ἐδείραν, Μηροὺς τ' ὀξέσι μὲν, κατὰ τε κνίσσῃ ἐκάλυψαν. Δίπτυχα πιπτάσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν. Καὶ ἐπ' ὀστῶν χίζῃς ὀρέξαν. Vbi scholiastes legit ὀστῶν, & sic exponit hemistichium istud, ἀπ' αὐτῶν δὲ ὠμῶν θῆν. Ἐπεὶ ἀπαρξάμενοι ἐκέφαν μικρὸν ὀστῶν πάντες μέρος, καὶ ἐπέθηκαν ὅλα τὰ μηρία, ὡς δεῖν ὅλα τὰ μέρη τῶν ἱερείων καυσθῆναι. Quam expositionem Eustathius quoq; sequitur. sic enim ille pag.134, in illum ipsum Homeri locum, θῆν δὲ λοιπὸν (inquit) τὸ ζῶον μελῶν μικρὰ πιὰ ὀνομάζουσι, οἷον πίας ἀπαρχὰς τοῦ ὅλου ζῴου ἐπιθέντων αὐτὰ τοῖς δίπτυχοις καὶ τὸν ὠμοθέτην ὀνομάζουσι τὸν τοῖς μηροῖς ὠμὰ παρεθέντα καὶ ἀκρωτηριάζοντα, κρεατῶν ὀπτῶν ἀπαρχὴ τιμήματα. Esse tamen quosdam ait idem Eustath. qui aliter hoc verbum interpretentur, ab ὦμος deriuando. Sic enim legi in lexico rhetorico, ὠμοθέτησαν, τὸ ἀφ' ἑκάστου μέλους τῶν ἱερείων ἀπαρχοῦσι, καὶ ἀπέρξαντο ἀπ' ὤμου, καὶ ἀνέβαλον εἰς τὰ μηρία, κατὰ τὴν θυσίαν. καὶ οὕτω ὥσπερ τινὰς ὠμοθέτας θύοντες. Sed prior expositio lõgè simplicior est & verisimilior. eámq; Hesych. ex ipso poeta manifestã esse scribit, nimirũ ὠμοθέτης εἶναι τὸ ἀφ' ἑκάστου μέρους τῶν ἐσπαγμένων ἱερείων ἀφαιρεῖ, ἐπὶ ὠμοθέτης, ἢ ὀπτῶν θυσίαν. ὅθεν καὶ ὠμοθετεῖν καὶ τὸν ὠμοθέτην ὀνομάζουσι τὸν τοῖς μηροῖς ὠμὰ παρεθέντα καὶ ἀκρωτηριάζοντα, κρεάτων ὀπτῶν ἀπαρχὴ τμήματα. Esse tamen quosdam ait idem Eustath. qui aliter hoc verbum interpretentur, ab ὦμος deriuando. Sic enim legi in lexico rhetorico, ὠμοθέτησαν, τὸ ἀφ' ἑκάστου μέλους τῶν ἱερείων ἀπαρχοῦσι, καὶ ἀπέρξαντο ἀπ' ὤμου, καὶ ἀνέβαλον εἰς τὰ μηρία, κατὰ τὴν θυσίαν. καὶ οὕτω ὥσπερ τινὰς ὠμοθέτας θύοντες. Sed prior expositio lõgè simplicior est & verisimilior. eámq; Hesych. ex ipso poeta manifestã esse scribit, nimirũ ὠμοθέτης εἶναι τὸ ἀφ' ἑκάστου μέρους τῶν ἐσπαγμένων ἱερείων ἀφαιρεῖ, ἐπὶ ὠμοθέτης, ἢ ὀπτῶν θυσίαν. Porro & ὠμοθετεῖν dicitur pro ὠμοθετῶ. vt Odyss. ξ, Αὖλα δέ μιν (nimirum porcum mactatum & vstulatum) διέχευε· ὁ δ' ὠμοθετεῖν συβώτης. Ῥαίνων δ' ἐρχόμενος μελέων ἐξ πάντα δεκάδας. Vbi rursum scholiastes ὠμοθετεῖν exp. ὠμοθετῶν τῶν μελῶν ἀπαρχὰς τοῖς θεοῖς. rectè, ex omnibus enim membris primitias eis crudas apponebat, quæ postea in ignũ conjectæ adolerentur.

C. Ὠμόλινον, ου, τὸ, Linum crudum. Hippocr. in libro quem περὶ κατῶν inscripsit, καὶ ὅσα τὰ φλέβας τὸ δακτύλου ὑπὸ τὸ κοιλίου ὀνίσχει, κατὰ ἐν ὠμόλινον. Idem in libro de fistulis, πρὸ procul ab initio, ὠμόλινον λαβὼν ὡς λεπτότατον, συμβάλλει ὅσον ἀπὸ τὰ μάτων πρὸς τὰ πλάγια, καὶ ξυνάψας αὐτὸν ἐπὶ τὰ μέρα· ἔπειτα ἀνείρας ἐς τὸν μηλῶν τὸν ὀρθὸν τὸ ὠμόλινον συμβεβλημένον, κατείρας τὸν μηλῶν ἐς τὸν σωρῶν. Idẽ γὰρ καὶ ἀπὸν libro 2 dicit, μετὰ ὠμόλινον καθεῖρε indere, pro Linamentum ex crudo lino intortum, quod Paulus σρεπτὸν μοπάλιον appellat libro 6, cap.5. Legitur verò & apud Galenum hoc ὠμόλινον vocabulum, cum alibi tum in libris ad Glauconem, & περὶ κρ. πόπε libro 1. Sic verò Aetius libro 10, c.19. probat fricationes ex ὠμόλινον. Apud Paulum Ægineta ὠμόλινον Bud. interpr. Linum, Filum, Filamentum. Erat verò huiusmodi ὠμόλινον vsus in extergendis etiã à lotione manibus. Nam Athen. l. 10, sub finem, χλόμαχος ὁ ὠμόλινος vocari ait ὃ τοῖς χείρας ἀπομάσσουσι

ὅθεν ὠμολίνω, quod à Philoxeno nominari ἔκπεμμα. mentionem autem ὠμολίνου fieri à Cratino in Archilochis, ὠμολίνοις κόμη βούνου ἀπμίας πλέως.

C. Ὠμομηλὶς, arbor dicta à quibusdam ἀμαμηλὶς, necnon ἀπμηλὶς & ὀπμηλὶς: de quibus suprà. Sunt, vt refert Athenæus, qui piri genus crediderint: alii verò malũ sylueſtrem & montanam intelligunt, quod Theocritus ὀρομαλίδα appellauerit. Gorr. Quòd si vera est ea scriptura, videtur ὠμομηλὶς dicta φ mala cruda producat.

C. Ὠμοσίτης, Qui crudis vtitur cibis, seu Qui crudis vescitur. ὁ ὠμὰ σιτούμενος. Idem cum ὠμοβόρος & ὠμοφάγος.

C. Ὠμοτύραννος, ου, ὁ, Crudelis tyrannus. Maccab. lib.2, c.7.

C. Ὠμόφρων, ονος, ὁ καὶ ἡ, Qui crudeli mente est. ὠμόθυμος. σκληροκῴμων. Sophocl. ἀνεστέναζες ὠμόφρων, immiti pectore tollebas gemitus.

C. Ὠμοχάρων, Crudelis Charon: in Epigr.

C. Ὠμαλθὴς, ές, ὁ καὶ ἡ, Qui curatus fuit quum crudus adhuc esset neque coctione ad maturitatẽ peruenisset. vt ὠμαλθὲς ἕλκος, quod Hesych. exp. πρὸ καιροῦ σπασθέν.

C. Ὠμορχὸς, (q.d. ὠμοτρχὸς) Qui crudelia patrat facinora, ideóq; Crudelis, Sæuus. Vel etiã Qui crudelia patrauit. ὁ ὠμὰ ἔοργος. Hesych. ὠμορχὸν exp. σκληρόν. Affertur ET Ὠμορχὴς pro Acerbus, Durus: sed haud scio vndénam.

C. Εὔωμος, ω, ὁ καὶ ἡ, Cui cruditatis aliquid adhuc inest, Crudiusculus. Ex Dioscor. libro 1, εὔωμος καρπὸς pro Fructus acerbus.

Ὠμῶς, Crudeliter. Sæuè. Vnde superl. ὠμότατα, Crudelissimè.

Ὠμότης, ητος, ἡ, Cruditas: quam Aristot. Meteor. lib. 4 definiens, esse ait ἀπεψίαν τῆς ὑγρᾶς καρπῷ θορῆς. est enim eo autore species τῆς ἀπεψίας, contraria τῇ πεπάσει: quæ ἀπεψία non est aliud quàm humor fructuum indefinitus. Facit autem ὠμότητα duplicem, πνεύματικὴν & ὑδατώδη, pro rerum videlicet quæ coquuntur differentiis. potest verò & ex vtrisque mixta esse: & prouenit ob defectum caloris natiui, aut eius quod in fructu coqui debet, immensam copiam. Verùm, vt idem ait, quemadmodum ἡ πέψις, sic etiam ἡ ὠμότης multipliciter dicitur. Nam & alui excrementa & vrinæ & catarrhi ὠμοὶ dicuntur, quòd à proprio calore non vincantur neque consistant. Sed & testa & fictile etiam dicuntur cruda, quòd ab externo calore non sint euicta. Gorr. Dioscor. lib.3, cap.1, de agarico, ποιοῦσι πρός τε ῥῶσις καὶ ὠμότητας. Sic Plutarch. Symp.4, ὀπτοφαγεῖν πρὸς τὰς νόσους δεῖ, καὶ ῥᾳδίως τὰς ὠμότητον ἀλίσκεται, & facilè in cruditates incidunt. ❙ Item Crudelitas, Sæuitia. ἀπανθρωπία. oppositum habens πρὸς πρᾳότητα. Isocr. Panathen. θηρίων ἀπεχειροτάτων καὶ πλείστης ὠμότητος μεστῶν. Phalar. in epist. ad Athenienses, κινδυνεύετε παιδιᾷ μὲν πικροτάτῳ ὀφλεῖσθαι ὠμότητα, in acerbissimæ crudelitatis crimen incurrere. Demosth. ὅτι πολὺ πρεσβύτερος τῇ τε βίᾳ καὶ ὠμότητι, magnopere in violentiam crudelitatémque euadit. Et Clearch. apud Athenæum libro 9, scribit Phalarin εἰς τοῦτο ὠμότητος ἐλάσαι ὡς γαλεαθῶσι θυιάδας βρέφη. Apud Plutarchum verò περὶ ὀργῆς quidam πρὸς ὠμότητα, μεγαλουργίαν, καὶ τὸ δι' ἀπραγμοσύνης, ἀθυρίαν, καὶ μισοπονηρίαν, τὸ δίκαιον οὐκ ὀρθῶς πίστευσαν.

C. Ὠμηστὴς, οῦ, ὁ, Crudiuorus, Qui crudis vescitur: idem cum ὠμοβόρος, ὠμόσιτος, ὠμοφάγος. dictum παρὰ τὸ ὠμὰ ἔδειν. Homerus Iliad. λ, ἀλλ' οἰωνοὶ Ὠμηστὰ ἐσσοῦσι. Oppian. De venat. libro 3, Θήρεσιν ὠμηστῆσι καὶ ὑψιπόλοις ἀγέλαισιν Οἰωνῶν. Itidem Epigramm. libro 2 legimus ὠμηστὴς ἶπρ, & αἰετὸς ὠμηστὴς apud Apollonium Argon. lib. 2, necnon ὠμηστὴς ὄφις apud Hesiodum. Rursum Homer. Iliad. ω, ὀμνῆσιν ἐπ' ἰχθύσι κῆρα φέρουσαι, crudiuoris piscibus exitium afferens. Est verò & ὠμηστὴς Διόνυσος, crudiuorus Bacchus: cui Themistocles in naui prætoria iussu vatis tres captiuos adolescentes immolauit, vt in vita ipsius refert Plutarch. Nisi potius significet Crudelis Bacchus. nam aliquando & in crudelitatem erumpit Lyæus, & μαινόλου nomen accipit. vnde apud eundem in libello quem περὶ ὀργῆς inscripsit, ὁ τοῦ θεοῦ καρπὸς ἥκιστα κολαστὴς τοῦ μεθύοντος, αὐτὸ μὴ πρὸς φθόνος ὁ θυμὸς ὠμηστὴν καὶ μαινόλιν αὐτὸ λυαῖον καὶ χρεῖον ποιήσῃ τὸν ἄκρατον. Ac certè homo etiam quispiam ὠμηστὴς nominatur qui adeo sæuus est & immitis vt eum aduersus quem excanduit, crudum, si possit, deuorare non vereatur. Iliad. ω, Εἰ ἐθέλοι σ' αἰρήσῃ καὶ ἐσσύμενα ὀρθαλμοῖσιν Ὠμηστὴς καὶ ἄπιστος· κακὸν ἦρ ὄρνυ, οὔ σ' ἐλεήσῃ, crudelis iste & infidus homo. ad Priamum de Achille. Sic Epigramm. libro 2, ἄγριον ὠμηστὴν τοῦτον Ἀναστάσιον, ferum & crudelem hunc Anastasium. Affertur ET Ὠμηστὴς pro Crudelis: necnon ADVERB. Ὠμηστῆ, pro Crudeliter. Sed suspecta mihi ea sunt.

Ὠνέομαι, οῦμαι, Fut. ἠσομαι, Emo, Mercor: idem quod ἀγοράζω, πρίαμαι. Lucian. in sua βίων πρᾶσις, vel potius Mercurius, βίον αἰδήριον πωλῶ βίον ἀεικῆ καὶ ἀγυνικῆ, βίον ἐλεύθερον. τίς ὠνήσεται; Et paulo post, βίος δοῦλος ἤδη, βίος πεισμακάελος. τίς ὀλιγόψυχος πρὸς ἄθρόπων; ἢ τίς ὠνεῖται τὸν ἄθρόπων; Ibidem καίτοι οὐχ εἷς ἀλλὰ πολλοί τοι ἐθελήσουσι κοινὸν αὐτὸν, emerint ipsum in commune, seu vt communem habeant. Synes. in epist. ad Anysium, παρ' ὧν ἠξίωσε καὶ ἀκόντων ὧν κέκλοφεν ἵππον ὠνήσασθαι. Pretium autem & quicquid est quo emimus aliquid, modò in datiuo casu ponitur, modò in genitiuo, & quidem frequentius: & tunc ὠνέομαι reddi potest non solùm Emo, sed etiam Comparo mihi, Impetro, Obtineo. Gregor. in sacrum pascha, ὠνησώμεθα πρὸς ἀτίμῳ πολὺ σωτηρίαν, morte salutem eme, seu redime. Theophyl. epist.17, χρυσῷ πολὺ νίκην ὠνήσατο. Itidem affertur, πάλιν τοῖς φιλοπρεπεῖς ὠνούμεθα, pro, Rem maximè inusitam redimimus re chariſſima. Cum genitiuo, vt Lucian. in Vit. auctione, quam βίων πρᾶσιν nominat, ὠνησάμενον ὅσου φής. πάρυμεν μάθοι ἐς αὖθις καταβαλῶ Plutarch. Erot. ὅ, τι δὲ αὐ θελήσῃ, καὶ ψυχῆς ὠνεῖται καὶ χρημάτων καὶ δόξης. Theophyl. epist. 38, οἶνον καὶ τὸν Κύκλωπος ὀφθαλμὸν ὠνήσασθαι τὸν Ὀδυσσέα φασί. Demosth. Philipp.3, οὕτω δ' ἀφελῶς εἶχον, μᾶλλον δὲ πολιτικῶς, ὥστε οὐδὲ χρημάτων ὠνεῖσθαι παρ' οὐδενὸς οὐδέν, ἀλλ' ἔτι νῦν μόνα καὶ πρεσφαιῆ τὸν πόλεμον. Idem paulo alia constructione Pro corona, ὠνεῖται παρ' αὐτῶν ὅπως μὴ ἀπώσωσιν ὃν Μακεδονίας, Pecunia ab ipsis impetrat. vel Ab ipsis emercatur. vt Polit. vertit in hoc loco Herodiani libro 6, ἐπεὶ εἶπε ὠνήσασθαι μᾶλλον παρ' αὐτοῖς σπονδὰς ἢ δεῖν πολέμου κινδυνεύειν, pacem fœderáque ab illis emercari quàm periclitari bello tendebat. At ὠνεῖσθαι τὰ πόλη non est ἀγορεύειν, sed μισθοῦσθαι, redimere seu conducere: vt Bud. tradit ex interpr. Græco Demosth. in orat. κατὰ Τιμοκρ. pag. 198. Passiua quoque significatione vsurpatum reperitur hoc verbum, sed in aoristo 1. vt apud Xenoph. ἐωνήθη δ' ἔρια, Lana empta est & comparata. Item verò præteritum ἐώνημαι poni non solùm pro ἠγόρασται, sed etiam pro ἠγοράσθαι, testatur Bud. afferens ἐωνημένος ὅπερ ex Lysia, pag.156, & 107. Verùm & actiui VERBI Ὠνέω vsus aliquis est. Hesychius enim ὠνεῖν affert pro πωλεῖν, ὀπολαύειν, Vendere, Frui.

Ὠνημα, ατος, τὸ, Res empta. B. ex Appiano.

Ὠνησις, εως, ἡ, Emptio: interdum & Redemptura. ἀγόρασις. Hesychius verò ὠνησις expon. non solùm ἀγόρασία, emptio, sed etiam πρᾶσις, venditio: præterea μέμψις, Reprehensio, Incusatio: necnon ὠφέλεια, σωτηρία, Vtilitas, Salus. Quas expositiones satis mirari nequeo. nam pro ὠνησις significante μέμψις, scribendum ὄνοσις, ab ὀνόσασθαι: pro eo autem quod significat ὠφέλεια, σωτηρία, reponendum ὄνησις ab ὀνήσασθαι.

Sicut autem βοὴ pro βόησις dici putatur, ITA Ὠνὴ quoque pro ὠνησις. Plutarch. Coriol. ὠνὴ καὶ πρᾶσις ἐπισῆλθε, καὶ σωσεμίζη τὰς ὀκλησιαστικὰς ψήφοις ἀρχόμενον. Idem in Alcib. εἰωθότες τὰς δευτέρας ὠνὰς χρεωλυτεῖν παρὰ πρότερας. Et apud Platonem De legib. ὠνὴν ποιεῖσθαι pro ὠνεῖσθαι, emere. Budæus interpr. etiam Redemptura, afferens ex Andoc. pag 13, ὠνὴν πριάμενος ἐκ τοῦ δημοσίου, pro τέλος. vt ὠνὴν πριάσθαι hic idem sit quod τέλος ὠνήσασθαι.

Ὠνητέος, ου, ὁ, Emendus. Plato De leg. Et ὠνητέον, Emendum, scil. Luc. in Hermot. μάθοιμι ὅστις ἀμείνω τὸν οἶνον ἔχει, καὶ ὅδεν μοι ὠνητέον.

Ὠνητὴς, οῦ, ὁ, Emptor. Lucian. in Vit. auct. καὶ συνκαλεῖ ἀγαθὴ τύχη τοῖς ὠνητὰς ἤδη παρεῖναι πρὸς τὸ πωλητήριον. Vtitur & Xenoph. & Isæus apud Pollucem libro 3, cap.8. Vbi & COMP. Αὐτωνητὴς affert ex Dinarcho, sed sine expositione.

Ὠνητός, ός, ό, Propensus ad emendum, Emax, vt Varro & Ouid. loquuntur.

Ὠνητάω, ῶ, Emptuirio, vt Varro loquitur. hoc est Emere cupio. Vnde infin. ὠνητᾶν, Suidæ ὠνήσασθαι βούλεσθαι: & particip. ὠνητῶν, quod idem cum Hesych. exp. ἀγοραστὴς ἔχων.

Ὠνητός, ός, ό, Emptus, Pretio comparatus. πρὶν ὠνητός. Homerus Odyss. ξ, ἐμὲ δ' ὠνητὸν τε μνᾶτο Παλλάκις, empta seu emptitia & serua mater, ἐξ ἀγοραστῆς δούλη. Item ὠνητὸς χρήματα, pecuniis emptus. Copiæ etiã ὠνητὰ dicuntur quæ pecunia & mercede comparatæ conductæque sunt, seu mercenariæ. Thucyd. libro 1, ὠνητὸν δ' Ἀθηναίων ἡ δύναμις μᾶλλον ἢ οἰκεία. ¶ Ὠνητός, Emptitius, Qui emi potest: vel etiam Venum expositus, Venalis. vt Poll. quoque synonymos ponit ὠνητὰ, ὠνία, ἀγοραστά, πωλούμενα. Isocrates cum genitiuo ad Nicoclem, καὶ δοξῶν μὲν χρήματα κτᾶσθαι, δόξαν δὲ χρημάτων οὐκ ὠνητά. Itidem & Chrysost. De sacerd. ὠνητὰ χρήματα dixit Quæ pecuniis comparari possunt.

C. Ἀλώνητος, ου, ὁ καὶ ἡ, Sale emptus. Eustath. pag. 692, exponens hæc verba Homeri Iliad. κ, ἀλλ' ἐπὶ αὐτοῦ ἀνδραποδέων, Notandum (inquit) ὅτι καθ' ὃν οἱ Ἀθηναῖοι οἶνον ὠνούμενοι τὸν ἀνδράποδα, οὕτω πρὸς καὶ οἱ Θρᾶκες ἀλάτου ὄντες ἀνωνήτους δουλάρια, τὰ ὕδατα. Itidemque alibi dicit, ἀνδραποδοῦν ἀλωνήτων, ἀνθ' ἀλῶς ὠνουμένων τινῶν. Suidas quoque ἀλωνήτων dici scribit τὸ ἀλῶν ἐωνημένων: & prouerbio dici ἀλωνήτων ἀνδράποδον de iis quæ οὐδενὸς λόγου ἄξια sunt: nimirum παροιμιάζοντο οἱ ἔμποροι κομιζόντες εἰς τὴν μητρόπολιν ἄλας, αἰτοῦντες τὴν τιμὴν ἐλάμβανον. Idem ἀλωνήτους exponit etiam βαρβάρους: quoniam (inquit) οἱ Θρᾶκες ἀνδράποδα ἀλῶν ἀπεδίδοντο. Eadem forma ἀργυρωνήτης dicitur & χαλκωνήτης, de quibus suprà.

C. Νεωνήτος, Nuper emptus, Recèns emptus, Nouitius. vt νεωνήτος δοῦλος habes suprà in Καπήλευμα.

C. Δεκατώνης, ου, ὁ, Qui decimas redimit. vt πλούσιος qui vectigalia redimit. Ambo apud Poll. lib. 6, cap. 31, vbi etiam ὀπωρώνης.

C. Δυσώνης, ου, ὁ, Difficilis emptor: hoc est Qui morosus est in emendo, & plus semper de pretio indicato detrahere vult quàm æquum sit, Qui licitando grauatur ad iustum pretium peruenire. vt apud Athenæum lib. 6, Lynceus Samius πάχνῳ ὀψωνητικὴν συνέγραψε πρὸς πανδεχώνιον. Meminit Poll. quoque huius vocabuli, sed dubitat an apud probatum autorem reperiatur, quanquam in prouerbio vsurpetur. V N D E Δυσωνέω, ῶ, siue Δυσωνέομαι, οῦμαι, Difficilem me præbeo in emendo, Difficilis sum in emendo, nolóque tantum quantum petitur dare: Budæo Tenaciter mercor illiberali adiectione pretii. Plato comicus apud Pollucem, Παῦσαι δυσωνῶν. Nicand. Epigramm. lib. 2, tit. εἰς φειδωλούς, de quodam qui tam auarus erat vt quum suspendere se vellet, ne sex quidem obolos exponere vellet ad emendum laqueum, ἀλλ' ἐδυσώνει, Εὔωνον ζητῶν ἄλλον ὅπως θανάτου. Athen. lib. 8, καὶ ὅτι οἱ καταβαίνοντες ἐκ τῆς πόλεως δυσωνοῦντό τι τῶν πωλουμένων, ἕως ἐπὶ τοῖς πωλοῦσι λέγειν ὅτι μᾶλλον αὐτὸ τιμᾶσθαι Τελεσταγόρᾳ δοῦναι ἢ τοσούτου ἀποδόσθαι. erat enim Telestagoras ille diues & spectatus in plebe vir. Vbi etiam nota δυσωνεῖσθαί τι pro Nimium de indicato pretio detrahere, Licitãdo grauari ad iustum peruenire pretium.

G C. Ἀν Τωνέομαι, οῦμαι, Liceor aduersus alium, Ementi quippiam in licendo me oppono & supra eum liceor, vt fit in auctionibus. vt & Budæus, Ἀντωνοῦμαι (inquit) est liceor, sed ὑπερβάλλω, Supra omnes liceor. hoc est, nó solùm πρωῶμαι, sed ὑπερπρωῶμαι. Idem αὐτωνεῖσθαι interpr. Certatim emere, in hoc Lysiæ loco, ἀλλὰ μὴ ἀλλήλοις αὐτωνεῖσθαι.

H C. Ἐξωνέομαι, οῦμαι, Redimo. Aristot. Œcon. lib. 2, καὶ χρημάτων ἐξεωνοῦντο τοὺς συνειληφότας, pecuniis captiuos redimebant. Dionys. Longin. ἐκείνων ἀπὸ αὐδρῶν ἕκαστος ἅπαντα τὰ σφάλματα ἐνὶ ἐξωνεῖται πολλάκις ὕβρει καὶ καταφρόνημα. Vbi nota datiuum, cuius loco in præcedenti est genitiuus. quas constructiones ὠνέομαι etiam habet. Budæus quoque ἐξωνέομαι interpr. Redimo, afferẽs ex Gregor. ὁ μὲν καὶ κατ' ἀλήθειαν δυσεβῶν, ὁ δὲ τὸν καιρὸν ἐξωνούμενος καὶ κρύπτων ὑπὸ ὑποκρίσεως πλάσματα τὰ κακόβουλα, cum hac interpr. Tẽporaria simulatione fallens. Idem verò Gregor. ἐξωνεῖσθαι passiuè etiam vsurpauit pro Redimi, pag. 100, de Platone loquens. πρεσβεύεται, καὶ ἐξωνεῖσθαί τινες ἐξωνεῖται τῆς αὐτοῦ μαθητείας. Alibi autem rursum actiua signif. pro Pecunia data concilio, Corrumpo, teste eodem B. qui pro Licitor quoque poni annotat. V N D E Ἐξώνησις, εως, ἡ, significãs vel redemptionem vel licitationẽ. vt in Pand. τὸν τὸν πρεσβεύσαντα τῆς πενίας τοὺς δυναστὰς εἰς ἐξάνοιξιν τῆς αὐτοῦ τῶν δυναστῶν πρεσβευτικῶν κτημάτων. B.

C. Σ Υ Νωνέομαι, οῦμαι, Coëmo. Herodian. lib. 1, καὶ ὅπου πλεῖστον συνωνούμενος καὶ ἐπωλεῖτο, plurimum frumenti coëmens & recondens. Itidem συνωνεῖσθαι τὸ χρέας affertur pro Coëmerũt agros: & Συνωνητὴς pro eo qui coemit.

Ὠνητός, ου, ὁ & ἡ, Emptoribus expositus, seu Venum expositus, Venalis. Lucian. Nigr. τὸν δὲ πολλοὶ ὠνεῖν ὡς τὸν ἐξ ἀγορᾶς πρεσβύτατον. Herodian. lib. 8, πρεσβεύεται τὸν τῆς τῶν χρῶν ἀγορᾶς, ὠνεῖν παίζειν πάντων τῶν ὀπτικείων ἀφθονίας. Et lib. 2. de militibus prætorianis, πρεσβεύουσιν ὠνεῖν τὸν βασιλέα. Plutarch. Symp. 5, οἰκέτας ἐκεῖνοι ὠνῆς ἐξάγοντες. Vbi vt sunt οἰκέται ὠνεῖ, sic & apud Synesium epist. 130, ὠνὴς ἀνθρωπος, venalis homo: & epist. 59, γλῶττα ὠνῆς, lingua venalis. Quemadmodũ verò aliquid ὠνεῖν πρεσβείαν vel παρέχειν ita ἀποδίδοσθαι, dicitur. vt apud Suidã quædam ὡς πρεσβεῖν τὸν δίκην, ἑταιρικὰ φάσκουσα εἶναι τὰ μαθήματα, τὸ ἑαυτὸν ἀφαιρεῖσθαι αὐδρὶ ἀγαθῷ, καὶ ὡς ὠνεῖν τὰ κάλλη ἀποδοῦναι, meretricium esse quæstum dicens homini ignoto sese indulgere, & tanquam venalem formam pretio addicere. Bud. Interdum cum datiuo vel genitiuo ponitur pro ὠνητῆς, Qui emitur vel emi potest, Venalis. vt quum Apollon. in epist. dicit ὠνὴς χρημάτων, Qui pecuniis emitur, Pecunia venalis. Sic Æschin. in Ctesiph. αἰμαπὴς ὄντα ἡ δεῖπνα ὠνία. Aristot. Rhet. lib. 2, ὁ γὰρ πλούτος ἐστὶ τιμὴ τῆς ἀξίας τῶν ἄλλων διὸ φανεῖται πάντα ὠνία εἶναι αὐτό. Plutarch. in suo περὶ ἀδοξίας libello. πρὸς τὴν μὲν τῶν πλουσίων καθέστηκε, γινομένων ὠνὴς ἀπὸ τῆς ἀρετῆς. Lucian. ἐκαζέτο δὲ χρὴ, πολλὰ εἶναι λιβανωτὸν μόνον παρ' αὐτοῖς ὠνία. Et in Epigramm. ψυχὴς ὠνὴν μέλι, mel anima & vita comparabile. quemadmodum apud Plutarchum suprà quidquid aliquis voluerit, ψυχὴς ὠνῆται. Rarius cum datiuo, vt apud Gregor. Naz. de baptismo. ὠνὴν σοι τὸν τῶν ἀγαθῶν μόνον τὸ ἀγαθὸν, hoc cõparare tibi potes solo boni desiderio & voluntate. Plurali numero τὰ ὠνία, Res venales, Quæ in foro emptoribus exponuntur. Demosth. Philipp. 4, τὸν τῶν ὠνίων πλῆθος ὁρῶντες καὶ τὴν ἀνέσεις καὶ τὴν κτῆσιν ἀγορᾶς. Athen. sub finem lib. 6, ἐμπορικὸς δὲ πολὺς τῆς δαπάνης ἐπαρχούσης. δῆλον τὸ τοῖς πωλοῦσι καὶ ἀνεσιῶς αἰκαλίσκοντας ἀπαιτεῖν καὶ τὰ ὠνία. Aristot. Polit. 8, οὐχ ἵνα ἐν τοῖς ἰδίοις ὠνίοις μὴ δῆμοι πωλῶσιν, ἀλλ' ὅπως ἀνέξαπατῶσι τοὺς τὴν ἀγορὰν τῶν σκευῶν ὠνούμενοι καὶ πωλοῦντες.

Ὠνός, ου, ὁ, Pretium quod emptor persoluit venditori pro re quam emit. πιστ. Homerus Odyss. ο, Ἄτρεος υἱὸς ἄνακτος, ἐπεὶ ἐπὶ ἔρεσσαν Τροίην· αὐτὸς δὲ θεὸς δώσει, ὁ δ' ἄξιον ὠνὸν ἔδωκεν. Sic Iliad. ω, Καὶ πῶς μὴν Λύκιον εὐκτιμένοις ἐπέρασε Νηστὶ ἄγων, ἀπὸ τοῦ Ἰνόπιος ὠνὸν ἔδωκε. Rursum Odyss. ο, ὁ δ' ὑμῖν μείζον ὠνὸν Ἄλφοι ὅσον περέσῃ πρὸς ἀλλήλους αὐτέων πεῖ. Et Odyss. ξ, Κεῖθι δέ μ' ὡς περάσῃ καὶ ἀπείρονα ὠνὸν ἀροῖτο Et Od. ο, ὠνὸν ὑπερχόμενα. At βιοτήσιος ὠνὸς in hoc loco Apollon. Argon. libro 2, Ὦνοι ἀμείβοντο βιοτήσιον, scholiast. accipit pro τῆς τροφῆς πίμημα. Suidas quoque ὠνὸν pro πιμὼ accipit in hoc loco, πστὶ τὸ κέρδος, ἢ πιὼν ὠνὸν δυνήσῃς; necnon scholiast. Theocr. ὁ δίδωσι πρὸς ἀλλήλους τὸν τῶν πολυμιμήτων, in expositione loci cuiusdã quem in Τυρσεῖς suprà attuli. ¶ Interdum tamen & pro ὠνὴ accipitur, hoc est pro emptione. vt Hesych. quoque ὠνὸν esse dicit non solùm τὸν καταβαλλομένου αὐτὴ πνος πιμὼ, sed etiam τὸν ὠνὴ, τὸν ἀγορασμὸν. atque ita scholiast. Homeri accipit in hoc loco Odyss. ο, Ἀλλ' ἔχετ' ὀν φρεσὶ μῦθον, ἐπείπερ σ' ὠνὸν ὀδαίων, sic exponens hemistichium istud, ἀπουδάζετε ὃ θεὸν τὴν ἀγορασμὸν τῶν φορτίων.

C. Εὔωνος, ου, ὁ καὶ ἡ, Qui boni pretii est, Qui vili pretio ex-

A ponitur. Nisi malis Qui facilè emi potest. Demosth. Procor. ὀν πᾶσι τοῖς κτῶ τὴν βίον ἀφθονωτέροις καὶ εὐωνοτέροις. Idem alibi, ὅν ἐν εὔωνον ὠνούμενοι. Sic in Δυσωνέω suprà, ζητῶν εὔωνον θανάτου, quærens mortem quam vili pretio conscisceret sibi posset, quæque non tanto sibi constaret. Vide & Ἐκπραάω. Vnde ADVERB. Εὐώνως, Bono seu vili pretio. ET Εὐωνία, ας, ἡ, Vile pretium, vel Vilitas mercium, Poll. libro 7. Item VERB. Εὐωνίζω, ET Ἀπευωνίζω, Vilem facio, & contemnendum reddo. Ita B. qui εὔωνον quoque à Gregor. dici scribit hominem nihili. Lucian. ἐγὼ δὲ οὐ τοιοῦτος εἶν αὐτῶν καὶ ἀπευωνίζειν τὴν δυναστείαν, vilem reddere, ἐξευτελίζειν & ἐξουδενίζειν.

C. Ἐπώνιον, ου, τὸ, Id quod aliqua re empta penditur. Scribit enim Poll. lib. 7, ἐπώνια nominari τὰ καταβαλλόμενα ὑπὸ τῶν πιπρασκομένων τέλη. Vt sint τὰ ὅσα τῇ ὠνῇ διδόμενα, ὁ ἀποδιδόμενος ὠνὸς.

ὨΟΝ, οῦ, τὸ, Ouum. Athenæus libro 2, ὥς τοῦ ὠοῦ πρὸ ῥοῦν. Et libro 14, ex comico quodam, καὶ ὠὸν καταπίνειν αὖ. Idem libro 4, ὠὰν ὀπτὴ κρυμμένων λέκιθοι. Et libro 2, τὸ ὠὸν τοῖς ὠοῖς λευκόν: quod esse τὸ καλούμενον ὄρνιθος γάλα, ibidem ait Anaxagoras. Sic Aristot. dicit τὸ λευκὸν τοῦ ὠοῦ, albumen oui: cui opponitur τὸ ὠχρὸν τοῦ ὠοῦ, oui ea pars quæ pallida seu flaua est, quod & χρυσοῦν nominatur, ab aureo colore: vnde apud Athenæum libro 9, τὰ τῶν ὠῶν χρυσᾶ. Vocatur idem & λέκιθος, vt in eiusdem loco paulo antè ex libro 4. Apud eundem libro 13, ὠὰ ὠμὰ, oua cruda, nondumque cocta: quibus ibidem opponuntur τὰ ἕφθα, cocta: vt & apud Plutarchum De tuenda valetud. legimus, τῶν ὠῶν τὰ ἕφθα πρεσφέρεσθαι, ouis coctis vesci. Ipsa autem auis τὰ ὠὰ dicitur πίκτειν, parere: item θάλπειν, quum ἐπωάζει, incubando fouere: item κολάπτειν, excludere, nimirum vt pulli exeant: interdum verò σωπείζειν, confringere. vt apud Athenæum perdix mas τὰ ὠὰ τῆς θηλείας σωπείζει ἵνα ἀπολαύῃ τῆς ἀφροδισίων. Apud Platonem verò in Symposio, aliquis τὰ ὠὰ ταῖς θριξὶ δίχα τέμνει καὶ παρεχύνει. At πότερον ἡ ὄρνις πρότερον ἢ τὸ ὠὸν ἐγένετο, disputat Plutarch. Sympos. 2. ¶ Piscium genus etiam sua habet ὠὰ, necnon serpentes, vt apud Latinos quoque. E Athenæus libro 7, de thynnide, τῶν θήρεις πίκτει πρὸς τὸν ἐκβαμβαίνοντα θυλακοειδὲς, ἐν ᾧ πολλὰ γίνεται μικρὰ ὠά. Et rursum, de polypo, πίκτει ὠὰ βοτρυῶδον. Et mox, ὀν τῶν ὠῶν πολυποδίας ἕρπει. Vide & Ὠοσκόψιον.

C. Ὠοειδής, ές, ὁ καὶ ἡ, Ouo similis, Oui speciem gerens. Ouatus. Theophr. de sorbis, διαφέρουσι τοῖς καρποῖς, τὸ μὲν στρογγύλον, τὸ δὲ ὠοειδὲς, τὸ δὲ ὠοειδὲς φέρειν. Vnde Plin. Sorbis triplex differentia. aliis enim rotunditas mali, aliis turbinatio piri, aliis ouata species.

C. Ὠοκάταξις, εως, ἡ, Ouorum fractio. Apud Lucianum in Lexiphane, ὁ ὠοκάταξις Εὔδημος, potius est Ouorum F fractor. qui ibidem τὰ μὲν πτῆνα, τὰ δὲ θῦνα διετέλεσε, propter nuptias videlicet quæ apparabantur.

C. Ὠοσκύφιον, ου, τὸ, Scyphus ouata specie: poculum quoddam oui figuram gerens, apud Athenæum, libro 11, vbi & ὠὸν χρυσοῦν inter pocula numeratur: ex Dinonis Περσικῶν libro 3, εἷς κεκραμένος ἐν ὠῷ χρυσῷ, οὗ αὐτὸς βασιλεὺς πίνει.

C. Ὠοτόκος, ου, ὁ καὶ ἡ, Ouum pariens, Ouum partu suo edens, Ouiparus. Aristot. V N D E Ὠοτοκέω, ῶ, Ouum pario, Ouum gigno seu edo. Vtroque enim Plinius modo loquitur. Plutarch. Symposiac. libro 2, τὰ μὲν ὠοτοκεῖν, τὰ δὲ ζωοτοκεῖν πέφυκε. Athenæus libro 2, τὰς στελεοπόδας χαμαιτύπας ὠοτοκεῖν. Affertur & pass. Ὠοτοκεῖται pro Oui forma proeunit. ITEM Ὠοτοκία, ας, ἡ, Oui partio seu generatio. Plutarch. Symp. lib. 2, κεφαλὴ σωπῆσαι τὴν πλῶτα τοῦ τῆς ὠοτοκίας, antequam oua pariant seu edant. Vtitur & Athen.

C. Ὠοφόρος, Ouum ferens. ὠοφόροι tamen ex Gazæ interpr. affertur pro Ouiperi. Nisi ille scripsit Ouipari.

C. Ὠοφυλακέω. ῶ, Oua custodio. Aristot. ὁ δὲ ἄρρεν οὗ αὐ πλεῖστον συνῇ τῇ κοιμήσει, ὠοφυλακεῖ. H

C. Ἐπωάζω, Oua incubo seu Ouis incubo, (vtroque enim modo loquuntur Varro & Plin.) Oua incubitu foueo. Athenæus libro 9, ἐπωάζει δ' ὀν δίφδοχῆς πῶν τὸ πεστεστροφὲς ῥῆμος. Et aliquanto pòst, de pauone, ὀκλέπτει δὲ καὶ ἐπωάζει καθαρὸν ἡ ἀλεκτορίς. Eodem libro, ex Cratino, ad Ledam, δεῖ σ' ὅπως ἀδρήμονος Ἀλεκτρυόνος μηδὲν διοίσῃς τοῖς τρόποις, Ἐπὶ πᾶσι ἐπωάζουσαν ὀκλέψαι καλὸν Ἡμῖν τι καὶ θαυμαστὸν ἐκ τοῦ ὄρνεον. Sic enim legendum videtur. Et libro 7, ex Aristot. de polypo, ἐπωάζει δὲ ὅταν τέκῃ, post partum incubat. Idem Aristot. de testudine marina, τικοῦσα δὲ ὠὰ κατορύττει, καὶ τὸ ὠὸν ποιεῖ ὀλίκρωον. ὅταν δὲ τοῦτο ποιήσῃ, φοιτῶσα ἐπωάζει αὐτῶν. Vnde Plinius, Oua defossa extra aquas & cooperta terra, ac pauita pectore & complanata, incubat noctibus. De eadem ita Plutarchus in libro De solert. anim. πίκτει μὲν γὰρ ὀκβαίνουσα τῆς θαλάττης πλησίον· ἐπωάζειν δὲ μὴ δυναμένη μηδὲ χρόνον, ἐνέθηκε τῇ ψάμμῳ τὰ ὠά, καὶ τὸ λειοτάτων ἐπαμᾶται τῆς ἄμμου αὐτῆς καὶ μαλακώτατον. B

V N D E Ἐπωασμός, οῦ, ὁ, ET Ἐπώασις, εως, ἡ, Incubatio seu Incubitus. Aristot. Histor. anim. libro 6, initio, πρὸ ἐπωασμοῦ, Ante incubationem, Antequam incubent. Et alibi ἐπωάσεως χρόνος, Incubandi tempus. ITEM Ἐπωαστικὸς, ός, ὁ, Qui incubare solet ouis, Qui oua incubare seu incubitu fouere consueuit. Aristot. de gallinis, πολὺ ἐπωαστικώτεραι εἰσὶ ἔπραι ἐπέρων.

Ὠάριον, ου, τὸ, ET Ὠΐον, SIVE Ὠεῖον, inueniuntur. sed primum quidem illud diminutionem indicat: perinde ac si dicas Ouulũ: at duo posteriora non item. Ephipp. apud Athen. l. 2, Σπαρμαρειά τ' οἶνου μικρὰ τὸ φοινικικόν, Ὠάρια, τιαῦθ' ἕτερα πολλὰ παίγνια. Vtitur & Anaxandrides hoc diminutiuo, teste eodem Athenæo. Altero autem Sappho ibidem, φασὶ δήποτ' Λύδων ὠΐον θύρᾶν. Et rursum, ὠΐου πολὺ λευκότερον. Tertio Epicharmus ibidem, ὠία χανὸς κάλεκτρείδων πετεινῶν. Et Simonides Iamborum libro 2, Οἷόν τε χῶος ὠεῖον Μαιανδρίου. Et Ibycus Μελῶν libro 5, de Molionidis, ἄλικας, ἰσοκεφάλους, ἐνογύους, ἀμφοτέρους γεγαῶτας ἐν ὠείῳ ἀργυρέῳ.

Ὥρα, ας, ἡ, Tempus, ea signif. qua dicitur tempus anni: veluti Ver tempus anni pro vere: aut etiam Vernum tempus, sine illius genitiui adiectione. Affertur autem & Hora anni, pro ὥρα τοῦ ἔτους, siue τοῦ ἐνιαυτοῦ. ex Plinio, lib. 9, cap. 35. Apud Horatium legimus etiam Horam cum genitiuo Temporis: in Arte poetica, Qui purgor bilem sub verni temporis horam. Atque hac in signif. vsurpatur etiam Tempestas: vt ὥρῃ εἰαρινῇ apud Hom. Tempestate verna: & ὥρῃ χειμερίῃ, tempestate hyberna. Iliad. β, Ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τε γλάγος ἄγγεα δεύει. Apud eundem Odyss. ε legimus ὥρῃ χειμερίῃ. quod & apud Hesiodum extat, in Erg. Ὥρῃ χειμερίῃ, ὁπότε κρύος αἰ ἔραι ἔπρον Ἰφάνει. (Sunt autem hi datiui à nominatiuo ION ICO Ὥρη, pro Ὥρα) Sic apud Theophrastum De caus. plant. lib. 4, ὥρᾳ χειμερινῇ. Cui simile est ὥρᾳ μεθοπωρινῇ apud Plutarch. in Cam. Tempus autumnale. Dicitur etiã ὥρα τοῦ ἔτους, seu ὥρα τοῦ ἐνιαυτοῦ. Illo vsus est Luc. hoc Thucyd. 7, τῆς τε ὥρας τοῦ ἐνιαυτοῦ τοιούτης οὔσης ὅν ἡ ἀσθενοῦσι μάλιστα. quæ autumno optimè conuenire possunt, vtpote qui morbifer etiam dictus sit. Philo ἐπισίους ὥρας appellauit: scribẽs, τῶν ἐπισίων ὡρῶν μίαν ἢ χειμερινὴν οὐ θεραπεύεται, De vita M. lib. 1. Verùm ὥρα & ὥραι sine adiectione nõ minus frequenter occurrunt. Theophr. De caus. lib. 1, τὰ δὲ πρεσβύτατα δόκησιν καὶ ἀγροικῶτατα, πάλαι ὁρμᾷ πρὸς κίνησιν, ἐκποιούσης ἐπὶ τῆς ὥρας, Tempore anni adhuc sufficiente. hoc est, pariendi spatiũ præbente. B. Apud eundem Theophr. τῶν ὡρῶν τριῶν, quatuor anni tempestatum circuitus. Sic accipitur quũ dicitur ὅσα φέρουσιν ὧραι. Synes. καὶ ἡμῖν διαπέμπουσα φέρουσιν ὥραι. Idem, δι' ἕτους ἡμῖν ἀφικνεῖται πρὸς σοῦ γράμματα, ὡς τῶν τῆς ὡρῶν καὶ τὸν φερουσῶν. Alibi dicit idem scriptor, ὅσα φέρουσιν ὧραι τῆς γεωργίας. Apud Xenoph. ὡ ὦ τοῖς ἔργοις ἀπέχεσθαι τὴν κυνηγετικὴν πᾶσαν χειμῶν αἱ ὧραι φέρουσι, Bud. vertit, A segetibus & frugibus. Alicubi ὧραι inuenitur redditum etiam Anni vices. Cæterùm restringitur aliquando ὥρα ad certam anni tempestatem, nimirùm ad ver: estque ita vsus & Homerus. quum aliquoti alibi ὥρῃ εἰαρινῇ appellet: pro quo affertur & ὥρα νέα ex Aristophane. At Galen. (vt videbis in Ὥραιος infrà) ὥραν appellatum ait & tempus id quo exoritur canicula: quod est ferè dierũ

quadraginta. Ὧραι apud poetas deæ quæ τῆς τεσσαρ- A
σιν ὥραις præsunt, id est quatuor anni temporibus. quæ
ab Homero Iliad. ε & θ, dicuntur habere τὰς πύλας τοῦ οὐ-
ρανοῦ, id est portas cæli. Aristot. quoque in lib. De mundo,
quum dicit, ταῖς καλαῖς καὶ γονίμοις τῆς ὅλων ὥρας θέρη τε
καὶ χειμῶνας ἐπάγειν, &c. videri possit ad poeticas hasce
deas respexisse: quum alioqui ipsæmet ὧραι nihil aliud
sint quàm θέρη & χειμῶνες, &c. non autem quæ illa adducunt.

Ὥρα generalius pro tempore: vt dicitur tempus esse
B hoc vel illùd faciendi, vel tempus esse cœnæ seu prandii: aut etiam hora cœnæ. Xenoph. Hell. 1, ὡς δὲ ἀείσου ὥραν
ἦκον εἰς Γροικόννησον. Et apud Homerum, Odyss. λ, Ὧρη
μὲν πολέων μύθων, ὥρη δὲ καὶ ὕπνου. Apud Theophr. ὥραι
τοῦ τόπου δύο. Itidem Plutarch. De exilio, ὧραι τόπων, ὧραι
φυτῶν. Cum infin. in hoc versu qui legitur apud Athenæum Ὥρη ἐρᾶν, ὥρη δὲ γαμεῖν, ὥρη δὲ πεπαῦσθαι. (Cum infinitiuo pass. apud Isæum, ἐπεὶ δὴ ὥραν εἶχον παιδεύεσθαι.
nisi hoc exemplum ad ὥραν quod de ætate dicitur, referendum potius existimemus) Item ὥρα ἦν dicitur,
C sine adiectione. Xenophon Pæd. 1, εἰ δὴ αὖ πεπαγυῖοι, ἐπεὶ
ὥρα ἦν, δεῖπνον παρεπέτεσαν. Ibidem, ἐπεὶ δὲ ὥρα ἦν, οἱ πεπαγυῖοι τοῦ σπόντος λούσασθαι αὐτὸν ἐκέλευον. Ex epigr. εἰς ὥρας
pro Stato tempore, item pro Ad præstitutam horam.
Apud Theophr. τῆς ὥρας καθηκούσης Bud. vertit Suo &
constituto tempore. Idem apud Demosthenem, τῆς
δ' ὥρας ἐγίγνετο οὐδέ, vertit, Iam ad serum horæ statæ
D ventum erat. Idem huic nomini habenti infinitiuum, aliud etiam interpretationis genus tribuit quàm
id quod conuenit illi versui quem paulo antè attuli,
Ὥρη ἐρᾶν &c. nam apud Xenoph. ὥρα αὖ ἔτι λέγλν πῶς αὖ
αὖθις τοῦ τρυφᾶν μέθα, vertit, Restat vt dicas. In hoc autē Luciani loco, ὥρα σοι, ὦ βέλτιστε, τὸν Κροίσου παῖδα παιδεύειν. ἐγὼ γὰρ λάλος, vertit ὥρα σοι παιδεύειν, I, & doce mutum, I tu, alium doceas. Quibus locis & hunc adiūgit,
sed absque interpretatione, ex eodem, ὥρα σοι ἄλλον τοῦ-
E τὸ λέπειν τῆς πλουσίων τούτων. ἐγὼ δὲ οὐκ ὀπτήδειος ἱλαρὸν ὠνεῖσθαι. vbi non dubium est quin ὥρα σοι (sub. ὀφεῖ) sonet
quod Gallicè dicimus Tu peus bien. veluti quum ita loquimur, Tu peus bien cercher un autre qui te preste de l'argent.
car quant à moy, ie n'en ay point. Ita enim Græcè dixeris, ὥρα
σοι ἄλλον ζητεῖν. Alioqui ὥρα cum huiusmodi infinitiuis
existimo alicubi commodè redditum iri, Tuæ nunc
sunt partes, Tuum nunc est, hoc facere. q. d. Tempus
iam aduenit quo necesse est hoc facias. Cum præpos.
autem iunctus huius nominis genitiuus, vel datiuus,
aut accusatiuus, nonnunquam per aduerbium, interdum alio modo redditur. vt πρὸ ὥρας, Ante tempus,
Antequam tempestiuum sit, Intempestiuè. (Et τῆς ὥρας
πρότερον, pro eodem, ex Thucydide, Maturius) Apud
F Xenophontem, ἐν ὥρᾳ ἐρᾶν, Tempestiuè, Maturè.
Pro quo dicitur etiam καθ' ὥραν. At καθ' ὥραν πεπαῦσθαι
signif. Hora præstituta.

Ὧραι, Horæ, in quas dies distribuitur. Epigramm.
libro 2, Ἀλλὰ σὺ πυκτεύσας Στρεβλῶν ὅθι τέσσαρας ὥρας. Inuenitur autem & in hac significatione singul. numerus ὥρα. vt quum dicitur ὥρα τρίτη, vel τετάρτη. Quin-
etiam pro ipsa die poni ὥραν sæpe à medicis, testantur
v. l. afferentia ex Galeno, κατὰ τόπους lib. 7, cap. 2, ψύχονται
ὥραν μίαν. hoc enim postea exponi, ψύχονται ὅτι ἡμέραν
μίαν. In iisdem ex Platone καθ' ἑκάστας ὥρας pro Iugiter.
G

Ὥρα, Tempus ætatis florentis, Tempus id ætatis in
quo maximè vegeti sumus, Vigor ætatis & flos. Sic apud Lucianum, οἱ ἐν ὥρᾳ παῖδες Bud. vertit In flore ætatis. Itidémq; apud Plut. οἱ ἐν ὥρᾳ reddit Qui sunt in ætate florentiac ab eodē dici ait οἱ καθ' ὥραν & καθ' ἡλικίαν. Ex eodem Plutarch. affertur in v. l. οἱ ἐν ὥρᾳ pro iuuenibus. Et ex eius Camillo, δ μωΐδας τοὺς ἐν ὥρᾳ μάλιστα. Item καθ' ὥραν pro In flore ætatis, ex Luciano. Et cum
adiectione genitiui ἡλικίας, ex Thucydide, ὥρᾳ ἡλικίας
λαμπρος, pro, Flore ætatis cōspicuus. Quod autē attinet ad differētiam quæ est inter ὥραν & ἀκμὴν, existimo
H ὥραν respicere potius ad robur florentis ætatis, ἀκμὴν
autem ad pulchritudinem: quum hanc etiam significationem habeat istud vocabulū, vt in proximo sequē-

te tmemate videbis. Ὥρα generalius etiam exponitur à Budæo voce Ætas, in hoc Plutarchi loco de Cornelia Pompeii, ἀλλ' ὅμως τὸ γάμου τοῖς μὴ οὐκ ἤρκεσε τὸ μὴ
κατ' ἡλικίαν. ᾗ γὰρ αὐτῇ συνοικεῖν ὥραν εἶχεν ἡ Κορνηλία.

Ὥρα, Pulchritudo, Decor, Venustas. Propriè autem
ὥραν dici arbitror talem pulchritudinem qualis est in
flore ætatis, seu qualem ipse flos ætatis affert. Quidam
tamen ὥραν esse volunt coloris bonitatem cum gratia,
qualis ἐν τοῖς ὡραίοις fructibus elucet. Dicitur certè ὥρα
B de iuuenibus potissimùm & puellis: quod meam illam
sententiam confirmare videtur. Xenoph. Symposio,
καὶ ὁ χρημάτων γε ἀπεμπολῶν τὴν ὥραν. Athen. de Alcibiade, πλούσας εἰς Ἑλλήσποντον συὼ Ἀξιόχῳ, ὃς ἐῶ αὐτῇ τῆς
ὥρας ἐρᾶσθαι. Ex Dionys. Halicarnass. in vita Lysiæ annotatur, ὥραν earum rerum esse quæ quum sensu facilè
percipiantur, vix tamen vel eloquentis oratione exprimi satis possunt. Item Ὧραι, Pulchritudinis deæ,
famulæ solis, Hesiodo, numero tres. A quibusdam tamen eædem esse putantur quæ & illæ de quibus suprà,
quæ videlicet præsunt anni temporibus. Verùm hæ,
quatuor esse dicuntur. Hesiod. in Ergois, — ἀμφὶ δὲ τὼγε
Ὧραι καλλίκομοι φέρον αἴγλεσσιν εἰαμενοῖσι. Vide eundem &
in Theogonia.

Ὥρα pro pulchritudine, quum ἀνάλογος deberet tenuari, (sicut ἄρα quod φροιμίδα significat) Atticè aspiratur. Faceret autem spiritus tenuis in ὥρα (pro pulchritudine) pro illis qui nomen Ὠείων inde deducūt. Vide Eustathium.

C. Ὠρεαπολέω, ῶ, Consueto tempore terram aratro verto. vt Hesych. ὠρεαπολεῖν esse dicit κατὰ τὴν εἰθισμένην ὥραν
D ἑκάστου ἔτους ἀναπολεῖν: & ἀναπολεῖν vocari τὸ τοῖς ἀρότροις ἀνῶ γῆν.

C. Ὠρογράφος, ου, ὁ, Qui res gestas describit & distinguit
per quatuor anni ὥρας & tempora: quid nimirum vere, quid æstate, quid autumno, quid hyeme actum sit.
Vel etiam Annalium scriptor, Qui describit quid quoque anno euenerit. Hesychio enim ὠρογράφοι sunt ἱστορικοὶ
γράφοι τὰ κατ' ἔτος περιπόδωρα γράφοντες. quoniam (inquit) ὧροι dicuntur οἱ ἐνιαυτοί. Plutarch. De κακοηθείᾳ Herodoti, εἰ μὴ γὰρ Ναξίων ὠρογράφοι λέγουσι καὶ πρότερον Με-
γαβάτου ἀπεσταλκέναι ναῦς δεομένας ὅπως πλεύσαντα τὴν νῆσον.
V N D E Ὠρογραφία, ας, ἡ, Eiusmodi descriptio, seu Annales. In v. l. perperam S C R I B I T V R Ὠρογράφος
etiam. quod tamen apud Hesychium quoque legitur, sed apertè mendosa scriptura, vt ex serie alphabetica patet.

C. Ὠροθετέω, ῶ, vox astrologica. Lucill. libro 2, Epigramm.
in astrologos, Πάντες ὅσοι τὸν Ἄρη καὶ τὸν Κρόνον ὠροθετοῦσιν,
Ἀξιοῖ εἶσι τυχεῖν πάντες ἑνὸς τυράννου, Qui in hora natali notant digerunt q; Martem & Saturnum. Ibidem Olympus vates Onesimo pugili scisciitanti ex ipso an ad senectutem peruenturus sit, respondet, ναί, ἐὰν ἤδη καταλύσῃς. Ἂν δέ γε πυκτεύῃς, ὠροθετεῖ σε Κρόνος, Saturnus qui
in tua natali hora constitutus est, minatur tibi & periculum denuntiat. Arethas quoque vtitur hoc verbo, teste Bud. qui tamen nec interpretatur ipsum, nec locum ipsius Arethæ affert.

C. Ὡρολογέω, ῶ, Horas indico. V N D E Ὡρολογητής, οῦ,
ὁ, Horarum index. Athen. libro 9, οὐκ ἂν λαβάργυρος ὡρολογητὴς κατὰ τὸν Τίμωνος προσέτιπον. Vbi λαβάργυρον ὡρολογητὴν vocat ὡς ὅτι μισθῷ ὡρολογοῦντα, inquit Eustath.
pagina 1349. Quibus est addendū, licet minimè verbale, N O M E N Ὡρολόγιον, ου, τὸ, significans instrumentum quoddam seu machina horas indicans. vt
Suid. ὡρολόγιον vocari scribit τὸ τὰς ὥρας μετροῦν. Athen.
libro 4, de Platone, νυκτερινὸν ποιήσαντα ὡρολόγιον ἐοικὸς
ἷῳ ὑδραυλικῷ, ᾧ κλεψύδραν μεγάλην λίαν. Sic apud Plinium lib. 7, cap. 60, Solarium horologium. apud quem
libro 2, cap. 76, Anaximander primus horologiū quod appellatur sciothericon, Lacedæmone ostendit. Nam
& ex vmbrarū ratione & ea quam vocant gnomonicen, horæ obseruantur. De ratione autem horologiorum, déque vsu eorundem & inuentione, multa Vitruu. lib. & cap. 9.

C. Ὡρονομέω, ῶ, Horas rego. At 2 libro Epigr. in grammat.

Καὶ Κρόνος ὡρονομεῖ πεντεκαπόδων γθόνιον, interpr. quidam, A
Saturnus hora natali regit & temperat quadrupedum
ortum.
V N D E Ὡρονόμος, S I V E Ὡρονομεῖος, ου, τὸ, Machina horarum rationem indicans. Idem quod horologium. Alexand. Aphrod. Problem. lib. 1, quæst. 95,
πεντε τὰ μηχανικὰ κατασκεύασματα δι' ὕδατος καὶ ἀέρος ἔχουσι τὴν γθόνιον· ὡρονόμια λέγεται καὶ κλεψύδρας, καὶ ἤχους ἐξ
ἁλμάτων, καὶ τὰ ὅμοια. Dicuntur autem ὡρονόμια siue ὡρονομεῖα, vel quoniam horas regunt, vel quia eas distributas in se habent.
B
C. Ὡροσκόπος, ου, ὁ, Qui horas considerat, vel rationem
horarum obseruat: & peculiariter qui natalem seu natalitiam alicuius horam considerat, & inde futura prædicit. Hesychio ὁ σκοπῶν τὰς ὥρας: Suidæ ἀστρόλογος σκοπεύων τὴν ὥραν. nec enim solùm horam notat is qui ita
vocatur, verùm etiam astrorum rationem quæ ea hora est obseruat. A T Ὡροσκόπος, In quo horæ consideran-
tur seu videntur, vt ὡροσκόπα ἀγγεῖα, Vasa quæ horarum rationem commonstrant. Plin. lib. 2, cap. 72, Vasaque horoscopa non vbique eadem sunt vsui, in tre-
C cenis stadiis, aut (vt longissimè) in quingenis, mutantibus semet vmbris solis. Rursum ὡροσκόπος astrologis dicitur ea pars cæli quæ genituræ tempore ab orientali parte cæli emergit in hemisphærium nostrum,
& ortus appellatur. quam ex Cicerone natalem horam
& natalitiam appellare possumus: ex cuius obseruatione natalitia prædicta fiunt, vt ipse loquitur. Possumus etiā ex Plinio exortiuā horā vocare. Græci horoscopū ab horæ natalis notatione appellarūt. Pars ei per
D diametrum opposita in septimo signo in occidua cæli parte, occasus appellatur. Bud. De asse. Vtuntur verò
eo vocabulo non Græci solùm, sed etiam Latini, ac inter alios Persius, Sat. 6, geminos horoscope Varo Producis genios. V E R B. Ὡροσκοπέω, ῶ, Horas consi-
dero & noto: & peculiariter horas natalitias. Dicitur etiam ὡροσκοπῶν ἀστὴρ pro Natalitia stella: ex cuius notatione, vnà cum notatione horæ natalis, fiunt prædicta
natalitia. Basil. homil. 6, in Hexaem. αἰτίαν γὰρ εὑρεθῆναι
τὸν ὡροσκοποῦντα ἀστέρα οὐ μόνον κατὰ τὸν δωδεκατημορίου
ὄντα, ἀλλὰ καὶ κατὰ τοῖας μοίρας τοῦ δωδεκατημορίου, καὶ ἐν
E ποίοις ἐζωκότα. Sic apud Hephæstionem Thebanum astrologum, in signo cancri, ὁ τὸν τρόπον δεκανὸν ὡροσκοποῦντα ἔχων, ἔστω ἀγαθός, ἥσυχος. Et in signo leonis, ὁ δὲ
τὸ μεσεμβόλημα τοῦτο τε καὶ τὸ ἐφεξῆς ζωδίου ὡροσκοποῦντα
ἔχων, δρποκραπικὸς ἔστω. V N D E Ὡροσκοπία, ας, ἡ,
Consideratio & notatio horarum, præsertim natalitiarum, Scientia diuinandi ex inspectione & consideratione horæ sideristque natalis. E T Ὡροσκοπεῖον, ου,
τὸ, Instrumentum seu machina quæ horarum rationem aspicientibus commonstrat: idem quod ὡρολόγιον
F & ὡρονόμιον. Sunt verò & astrologorum ὡροσκοπεῖα, in quibus natalitias horas notant & considerant. Basil. in Hexaem. homil. 6, δεῖ γὰρ τὴν τῶν ὡροσκοπείων κατεμαθεῖν
μέλλοντα, τὸν ἀκρίβειαν τῶν ὡρῶν ἀποτελεῖσθαι, εἴτε ἡμερινά ἐστιν εἴτε νυκτερινά τυγχάνει. Vbi etiam dicit, εἰ τῆς
ὥρας ὅλης τυχεῖν ἀκριβῶς ἀδυνατοῦν. Item, ὁ τῶν ὡρῶν ἀποπτήσμενος.
C. Ἄωρος, ου, ὁ καὶ ἡ, Intempestiuus. Interdum Immaturus, Præcox. V N D E Ἀωρία, Intempestiuitas,
G Importunitas.
C. Ἄωρος, itidem Intempestiuus, Qui non solito & suo
sed alieno tempore fit: ἄκαιρος Hesychio. Plutarch. in Consol. ad Apollon. οὐκ ὅτι παντὶ θανάτῳ τὰ πεῖθη δεῖν
οἴονται λυπεῖσθαι, ἀλλ' ὅτι τοῖς ἀώροις. Et mox, εἰ γε μὴν ὁ ἄωρος θάνατος κακόν ἐστιν, ἀωρότατος αὖ εἴη ὁ τῆς παίδων καὶ νηπίων, καὶ ἔτι μᾶλλον ὁ τῆς ἀρτιγενοῦς. Vbi ἄωρος θάνατος
est mors intempestiua, quæ nimirum ante consuetum tempus abripit: quam præmaturam mortem Plin. vocat, Seneca in suis tragœdiis præcox fatū. Itē homo
quispiam ἄωρος ἥκει, quum intempestiuè venit, & non H
suo tempore, vel serius nimirum vel citius quàm oportebat. Plutarch. in Symp. sept. sap. ὁ γὰρ Αἰγύπτιος σκελετὸς,
(quem nimirum in conuiuia inferunt) καὶ ὥρα ἄχαρις
καὶ ἄωρος ὀψίκωμος ἥκων, ὅμως ἔχει πινὰ κομψόν, licet adueniat ingratus & intempestiuus comessator. Vbi nota
τοῦ ἀώρου opponi τὸν κομψὸν ἔχοντα. Item ἄωροι ὀπῶραι, fructus immaturi & crudi: qui nimirum non sunt percocti vel decerpti suo tempore, sed intempestiuè: alio nomine dicti ὠμοὶ & ἀπέπτοι. Dicitur etiam aliquis esse
ἄωρος πρὸς vel εἴς τι, quū nondum ad illud maturus est.
vt ἄωρος εἰς βρῶσιν, Sapient. 4, Qui nondum ita maturus est vt comedi possit. Sic Plut. Lyc. οὐ μικρὰς ὑπὸ τῶν ἀώ-
ρων πρὸς γάμον, ἀλλὰ ἀκμαζούσας καὶ πεπείρους. ‖ Item
Inuenustus, Informis, Indecorus seu Inderens. vt Hes.
quoque ἄωρον exp. non solùm ἄκαιρον, sed etiam ἄχαρι,
ἀπρεπές, ἄμορφον. Xen. ἀπέχεσθαι τῶν αἰσχίστων καὶ ἀωροτάτων,
abstinere à turpissimis & indecentissimis.
V N D E Ἀώ, ὁλεος, Cui curis intempestiuè læuis
& glabra fit, Qui ante consuetum ætatis tempus calueſcit. Suidæ ὁ πρὸ τῆς ὥρας καὶ τῆς ἡλικίας λειαινόμενος καὶ
φαλακρίων: qualis & ὁ ὠμογέρων. E T Ἀώροτκος, ου, ὁ καὶ ἡ,
Intempestiuo seu immaturo partu editus. Inde præterea nomen S V B S T. Ἀωρία, ας, ἡ, Intempestiuum
tempus. vt ἀωρίαν ἥκειν dicitur quispiam qui intempestiuè venit & serius. Aristoph. Acharn. Οὐδ' οἱ πρωτάκεις
ἥκουσιν· ἀλλ' ἀωρίαν ἥκοντες, εἶτα δ' ὑπωπιῶντες, πῶς δοκεῖς; Vbi
schol. annotat ἀωρίαν esse pro ἀωρίᾳ καὶ μεθ' ἡμέραν. id
est ἀκαίρως καὶ πρὸ τὸν δέοντα καιρόν: quoniam videlicet
ἄωρα nominantur τὰ πρὸ τὸν καιρὸν τρυγώμενα. Itidémque Suidas accipit, legens tamen non ἀωρίαν sed ἀω-
ρία. quæ scriptura longè melior est. Item apud Gregorium, ἀωρία τῆς νυκτὸς, Nox intempesta. Pro quo sine
adiectione dicitur etiam ἀωρία. vt apud Suidam, οὐκ
ἔξεστι τὸ Βαβυλωνίοις ἀωρίᾳ πάφον ὑπορθοῦσθαι. Et rursum ex
Ælíano, ἐπὶ τῇ ἀωρίᾳ ἰών, ὁ μὲν ὅδε τὸν φόνον ὑπεθήκετο, nocte intempesta sese ad patrandam cædem acuebat. Vbi
tamen ipse generalius ἀωρίαν accipi ait pro σκοτίαν, rectius Hesych. pro μεσονύκτιον, ἄπρακτος ὥρα. ‖ Exponitur
ἀωρία etiam Deformitas. Item A D V E R B.
Ἀωρί, Intempestiuè. ἀκαίρως. Heraclides comicus apud
Athenæum libro 12, Ἀλεκτρύονα τὸν τοῦ Φιλίππου πρὸς ἀναβαῖν, Ἀωρὶ κοκκύζοντα καὶ πλανώμενον, Κατέκοψεν. Et apud
Suidam, ἀωρὶ τῆς νυκτὸς, pro ἀωρία τῆς νυκτὸς, Intempesta
nocte, Circa id noctis tempus quo nullum rebus agēdis commodum & opportunum tempus est.
C Ἔνωρος, oppositum præcedenti ἄωρος, & sequenti ἔξωρος, significās nimirum Tempestiuus. Exponitur etiam
In vigore constitutus. ἀκμάζος.
C. Ἔξωρος, Qui iustum & legitimum tempus excessit. Et
homo ἔξωρος dicitur Qui iam grandior natu est & exoletus. Philostratus epist. 13, ad adolescentem quendam,
οἱ ἐρωτικοὶ τῆς ποιητῆς ἀγαθῆ ἀκρόασις καὶ ἔξωροις. ἄγουσι γὰρ
αὐτοὺς καὶ ἐς ἔννοιαν τῶν ἐρᾶν, ὥσπερ αἰνιττόμενος. μὴ δὴ νόμιζε
σεαυτὸν ὑπόρημερον τῆς τοιούτων ἀκροάσεως. Sic Lucian. De
sacrif. γραῦς μὲν ἤδη καὶ ἄωρος οὖσα, vetula iam & exoleta.
Et alibi ἔωρα μειρακία, adolescentes natu grandiores
& exoleti. Itē apud Suidam, ὅσοι ἀπόλεμοι ὦσαν καὶ ἔξωροι τὴν ἡλικίαν. Vbi etiam dicit ἔξωρον dici τὴν ἡλικίαν vt
ἄωρον. Dicitur certe παρειὰ ἔξωρος, mala exoleta, quæq;
tēpus pulchritudinis excessit: siue, qualis est ἡ τῶν ἔξώρων.
Philostr. ep. 2, ῥυσὴ δὲ ἡ παρειὰ καὶ ἔξωρος. At ἔξωρα πρόσωπα
dicitur aliquis pro οὐ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ ὥραν, ætati suæ nō
conuenientia, vt schol. Soph. accipit in hoc loco Electræ, pag. 109, μανθάνω δ' ὅθ' οὕνεκα ἔξωρα πρόσωπα,
κοὐκ ἐμοὶ προσεικότα. Rursum ἔξωρος pro eo Qui iustum & legitimum tempus excessit, cum genitiuo construitur, vt synonymum ei ὑπόρημερος, in superiore Philostrati loco, in quo dicit, μὴ δὴ νόμιζε σεαυτὸν ὑπόρημερον τῆς τούτων ἀκροάσεως. quem quum Bud. citasset pag.
123, exposuisset & ipse ἔξωρον, subiungit, Hoc enim
ἔξωρος significat, quod Latini excedere ætatem dicunt.
vt Plautus, Iam mihi excessit ætas è magistratu tuo,
ἤδη μοι ἔξωρος ἡ ἡλικία τῆς ἡδυσίας τῆς σῆς. Sic certè Lucian. ἔξωρος τοῦ ἡδέος, Natu grandior quàm vt voluptati
sit idoneus. Et ἔξωρος τῆς ἐρωτικῶν, qui amabilem ætatem excessit, & exoleuit. Hesych. ἔξωρον dici annotat
non solùm τὸν παρηκμακότα, & τὸν παλαιὸν, sed etiam τὸν ἄκαιρον, intempestiuum. vt Suid. quoque innuit ἔξωρος idem esse interdum quod ἄωρος.

C. Εὔωρος, idem cum ἔνωρος, Tempestiuus. vt Hesych. annotat εὔωρος γάμος apud Sophoclem in Eride à quibusdam accipi pro ὥρος: afferens etiam εὔωρος γῆ pro ἡ τὰ ὡραῖα ἔχουσα. Sed subiũgit & alias expositiones, de quibus post Ὥρα. A

C. Παρῶρος, idem cum ἄωρος, Intempestinus. ὁ παρὰ πὼ ὥραν. Theophrast. in 5 De caus. συμβαίνει δὲ πὼ πάρωρον βλάσημον γίνεσθαι χλωρῶν μαλακῶν ἢ νοσπῶν ῥωμοῦντων. Et alibi, πάρωροι καρποφορίαι, intempestiuæ fructus generationes: nimirum lib. 3 eiusdem operis, cap. 29. Apud Hesychium legitur Παρῶρον, παρὰ καιρὸν, aduerbialiter, B vt videtur: sicut ET Μινύωρον Suidas aduerbialiter exp. ἐπ' ὀλίγον, Paululum.

C. Πρόωρος, Qui iustum legitimúmque tempus præuenit, Qui ante statum solennéque tempus fit, Præmaturus, Præcox. vt πρόωροι βλαστοὶ apud scriptores rei rusticæ. Et in Epigramm. πρόωρος μοῖρα, quod Senecã præcox fatum, Plinium præmaturam mortem nominare dixi, in Ἄωρος θάνατος, suprà. VNDE Εὐθυπρόωρος, in v. l. Plurimùm festinans, Præcox. sed non sine mendi suspicione. C

C. Ὑπέρωρος, idem cum ὕπωρος, Qui excessit tempus legitimum, Exoletus. Atq; vt dicitur ὕπωρος pro ὕπωρος ἡ ἐρωτικῶν, qui egressus est ætatem amabilem, ita ὑπῶρος παῖς seu παρθένος puella exoleta & quæ nubilem ætatem excessit. Æschines in epist. ἐγὼ δὲ οὐκ ἐπαγδοποιησάμην, (ἔφη) ἄπαξ δὲ διελέχθη παιδὶ ὑπῶρῳ τε ἤδη. Itidem apud Dioscoridem lib. 1, cap. 78, de myrrha caucalide, ὑπῶρος, μέλαινα, κάπαθος, Marcell. vertere maluit Eorum modo qui exoleuerunt arescens, colore nigro, & velut ab igne torrida: quàm cum Hermolao, D Maturitate insignis, vel Admodum speciosa. Subiungitque, ὑπῶρον nihil aliud significare quàm eum qui vltra tempestiuitatem suam productus speciem & bonitatem amisit. vt cucumerem ὡραῖον dici quum in cibo gratus & idoneus est: ὑπῶρον autem, quum transeunte in lignum cortice duratísque intus seminibus & carne, alium quàm in cibis vsum habere incipit. Qua similitudine hîc myrrham istam ὑπῶρον dici, nimirum eorum modo qui iam exoleuerunt, scabram, aridam & lignosam. E

C. Ἀώρος, ου, ὁ, idem cum ἄωρος, Intempestiuus. vt ἀώρος τύμβος, Intempestiuus tumulus: qui nimirum extruitur alicui quem intempestiua seu præmatura mors & præcox fatum rapuit. Hesych. ἀώροι expon. non solùm ὠμοὶ, crudi & immaturi, sed etiam ἄγριοι, σκληροὶ, agrestes, duri. Ambiguum an de fructibus qui tempore legitimo nondum maturi & mites facti sunt, an de hominibus qui translatione quadam à crudis & immaturis fructibus ὠμοὶ nominantur. VNDE Παναώρος, ου, ὁ καὶ ἡ, Omnino intempestiuus. Homerus παναώρου F vocat eum qui præcoci fato & immatura morte periturus est. Sic enim apud eum Iliad. ω Achilles de patre suo & sese loquens, ait, Ἀλλ' ἔνα παῖδα τέκεν παναώρου· οὐδέ κ' ἐπόνει Γηρασκοντα κομίζω, ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἀπέχει πάτρης Ἥμαι ἐν Τροίῃ, id est (inquit scholiastes) παντελῶς ἄωρον ἀποθανούμενον καὶ νέον κομιδῆ, διήμορον, omnino intempestiua & præmatura morte moriturum, & ætate admodum iuuenili, ideóque infelicem. Itidem Hesych. παναώρου exp. παντῶν ἀωρότατον καὶ ἄμοιρον, vel κατὰ πάντα ἄωρον. Et Suidas eodem modo παναώρου pro παρὰ τὴν G ὥρας accipit in loco quodam quem ex Epigr. affert.

C. Μινυώριος, ου, ὁ καὶ ἡ, Qui breuis est temporis, Pauxillo admodum tempore durans: ideóque Fluxus, Caducus. vt μινυώριον ὕδωρ apud Nonnũ, Aqua non diu durans. Et in Epigr. μινυώρια τέκνα. Hesychio μινυώριος est ὀλιγοχρόνιος, ὀλίγης ὥρας ἄξιος: necnon βραχύπνοος, & ἄρκηστος, ἀδιώατος.

C. Πρωΐριος, idem cum πρόωρος, Legitimum & iustum tempus præueniens: ideóque Præmaturus, Præcox. Ex Nonno πρωΐριος πμὴ, Gloriæ tempus præoccupãs. H

C. Ἡμιώριον, ου, τὸ, Semihora.

C. Αὐθωρὸν, Eãdem hora, Eodem momento. vt αὐθημερόν. Hesych. exp. σιώπομον.

Ὡραῖος, α, ὁ, Tempestiuus. oppositum τοῦ ἄωρος. Hesiod. Ergon libro 2, ἔργον μεμνημένος εἶναι Ὡραίων πάντων, πολὺ ναυπλίης δὲ μάλιστα. Et aliquanto antè, ἀρότου μεμνημένος εἶναι Ὡραίου, arationis memor esto tempestiuæ. Sic ibidem, Αὐτὰρ ὀ' ὡραῖον μίμνειν πλόον, εἰς ὁκέα ἔλθῃ, expecta tempestiuam nauigationem, donec aduenerit. Et ὡραῖοι χιμῶνες apud Theophrastum Hyemes tempestiuæ. Itẽ apud Hesychiũ, ὡραῖον κῆδος est ὁ καθ' ὥραν τελευτήσας, funus tempestiuum: de eo qui tempestiuè obiit. Itidémque Galenus apud Hippocratem annotat ὡραῖον dici τὸ κατὰ πὼ προσήκουσαν ὥραν γινόμενον, quod suo tempore fit. Necnon aliquis ὡραῖος mori dicitur quum tempestiuam mortem obit: hoc est, quum annis matura ætate decedit, nec præcoce rapitur fato, vt ni qui ἄωροι ἀποθνήσκουσι. Apud Plutar. enim in Apophthegm. Ἱππάρχου τοῦ Εὐβοέως ἀποθανόντος, καὶ τοῦ Φιλίππου βαρέως φέροντος, quidam ait, ἀλλὰ μὴν ὡραῖος ὢν ἐκεῖνος ἀπέθανεν, attamen maturior æui obiit. Cui Philippus respondens, ἑαυτῷ γε, (inquit) ἐμοὶ δὲ πρόωρος. (At in Lycurgo idem dicit, ἡλικίας γενομένης ἐν ᾗ καὶ βιοῦν ἔπ καὶ πεπαῦσθαι βουλομένοις ὡραῖόν ἐστιν, pro Ætatem agens annis maturam, in qua & viuere adhuc & mori iis qui alteutrum optant, intempestiuũ non est. Seu In qua si moriamur, nõ possumus dici præmatura morte periisse, nec item legitimum viuendi tẽpus excedere si superuiuamus) Itidémq; ὡραῖος γαμεῖ, quum tempestiuè nubit, hoc est, nec nimium citò, nec serius. Hesiod. Dieb. Ὡραῖος δ' γυναῖκα πέμν δόμ οἶκον ἀγέσθαι. Itẽ adolescens quispiã aut puella dicuntur ὡραῖοι quum matura & florente sunt ætate. hoc est, quum sunt ætate matura coniugio. vt illa apud Catullum puella florida tempore maturo adepta coniugiũ. Xenoph. Symposio, οὐ μὴν ὅπ γε ὡραῖος ἀώρω, ἀ δὲ ὅπ γε καλὸς οὐκέτ καλῷ, καὶ ἐρῶντ οὐκ ἐῶν ὁμιλεῖν, φιλήσαι αὐτὸν, florens ætate cum obsoleto, pulcher cũ deformi: de eo loquens qui χρημάτων ἀπεμπολεῖ πὼ ὥραν. Interdum verò cum genitiuo γάμου vel αὐδρὸς aliqua dicitur ὡραία. vt apud eundem Xenoph. Pæd. 4, ἐπὶ δὴ μοι καὶ θυγάτηρ παρθένος ἀγαπητὴ, γάμου ἤδη ὡραία. Sic apud Lucianum θυγάτριον ὡραῖον γάμου. Et apud Athen. lib. 12, de puella quadam, ἐπὶ δὲ ἰῶ αὐδρὸς ὡραία, ξωνεκομιῶν τὸ τοῦτη. In quo loquendi genere sua itidẽ voce Maturus vtũtur Latini. Stat. Hic sponsæ maturus, & illa marito. Idem, Virginitas matura toris. Virgil. Viro matura filia. Horat. & Gell. Virgo matura viro. Liu. Maturus militiæ. Quintil. Puer iis quæ rhetorice præcipit percipiendis maturus. Alioqui ὡραῖος dicitur etiam qui forma est venusta & decora: quoniam videlicet talis esse solet ἡ τοῦ ὡραίων καὶ ἀκμαζόντων. vt ὡραία ἑταῖρα apud Athenæum lib. 13. Nisi & hîc accipere velis pro iis quæ florenti & viridi adhuc ætate sunt, simúlque forma venusta: quibus opponuntur αἱ ὄψωροι: Hesychio etiam tradente ὡραίαν dici non solùm τὴν ἡλικίαν, sed τὴν ὄψιν quoque: & Suida ὡραῖος exponente εὔμορφος. Herodian. libro 5, ὑπεποιήσαν αὐτὸν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς, νέαις τε οὔσαις καὶ ὡραίαις, iuuenculis adhuc & formosis. Aliquanto pòst, πὼ ὄψιν ὡραιότατος. Et rursum, τὴν σὴν μεσόστοιχον ὡραῖον. Metaphor. autem apud Hermogenem, ὡραῖος λόγος, oratio venusta. ¶ Fructus etiam quidam ὡραῖοι dicuntur, qui nimirum colliguntur ea anni parte quæ peculiariter ὥρα nominatur, id est æstas. Nam Galenus De aliment. facult. lib. 2, cap. 2, quod περὶ τοῦ ὡραῖοι ὀνομαζομένων καρπῶν inscribitur, tradit ὥραν ἔτους à Græcis nominari ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ὃν ᾧ μεσουῶν πὼ τὸ κυνὸς ἐπιτέλλει γίγνεσθαι συμβαίνει, illud tempus in cuius medio canicula exoritur. (Iulium nimirum mensem, Augustum & Septembrem) atque κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον ἀπαντᾶν τοῖς ὡραίοις καλουμένοις καρποῖς, οἷς μὴν ἤδη τοῦ ἀκμάζουσι, ἐνίοις δὲ ἤδη ἀφορμένοις· οἷς δὲ ἀκμάζουσι ἢ μετὰ πὼ ἀκμὴν, ἢ τοῦ αὐτῆς. Nec verò tam ὡραῖοι nominari quoniam κατὰ τὸν εἰρημένον γίγνονται χρόνον, quàm ad differentiam τῶν εἰς ὄπωρον ὀπωρινῶν. Nec enim ea quæ frumentacei aut triticei sunt generis, nec item legumina & reliqua semina ὡραῖοι καρπῶν nomine censeri: veràm cucurbitas, cucumeres, pepones, melopepones, ficus, vuas, poma, reliquósque fructus qui æstiuo tempore ex arboribus aut fruticibus nascuntur.

Atque ita ὡραῖοι καρποὶ, siue ὡραῖα, idem fuerit quod ὁ- A πώρα, seu Bellaria. Thucyd. lib. 3, ὅσα τε ἡ γῆ ἡμῶν αὐτόδεν ὡραῖα, πάντων ἀπαρχὰς ὀπωφέροντες. Sic apud Platonẽ De leg. lib. 8, ἡ τοῦ ὡραίων συγκομιδὴ: de qua ibi lex quædam fertur. Et apud Athenæum libro 10, ποτὲ δὲ καὶ τοῦ ὡραίων εἰς εφέρετό τι, τὸ μὲν θέρος, ἡ ῥοιὰ τὸ δὲ ἔαρος, ὠχροὶ κατὰ δὴ πὼ χρόμενὼ ὥραν ἰσχάδες. Idem libro 13, οἱονεὶ δεῖγμα τῆς ὄψεως τὰ ὡραῖα μετὰ χεῖρας ἔχοντ, disputans de hoc Clearchi in Eroticis loco, μετὰ χεῖρας αὐτῆς καὶ μῆλα καὶ τὰ τοιαῦτα φέρουσα. Vbi nota eum non solùm ὡραίων nomine intelligere mala & alios eiusmodi æ- B stiuos fructus, sed etiam flores. Ideóque subiungit paulo pòst, στεφανουμένων τοῖς ὡραίοις αἰθεσι: necnon ἡ τοῦ ὡραίων αὐτῶν καὶ καρπῶν ἄπτησις. Itidem verò ὡραῖον ὕδωρ Galen. apud Hippocr. accipit τὸ κατὰ τὸ μέσον θέρος, seu ὥσπερ αὐτὴν κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ὃν ὀνομάζουσιν ὥραν ἔτους: reprehendens eos qui verno tempore cælitus lapsam aquã intelligebant. Item ὡραία πμάχη seu θείχη apud Pollucem & Athen. quæ circa id tempus condiebantur: quanquam Hesychius ὡραῖον θεῖχον esse vult τὸν κατὰ τὸ ἔαρ συντεθέμενον. Itẽ κέφαλος ὡραῖος pro κέφαλος πτωτεικυμένος κατὰ πὼ τῶν ἔτους ὥραν, in hoc loco Sopatri apud Athen. libro 3 Μενδησίοις δ' ὡραῖος ἀκρόπαστος οὐ Ξαιθῶσιν ὀπτὸς κέφαλος ἀκόπιν πυρός. Sic apud eundem Archestr. Θωίνων δ' ὡραίων βυζαίπνοι ἔπλετο μύκτρ. Vide & Ταρ χος. Apud Hesychium est & ὡραία θύεν, quod esse dicit πελεκὺ πνα ἐν ᾗ τοῦ ὡραίων ἀπαίπων ἐρίνεσθ ἀπαρχαί. Idémque ὡραία dixerat accipi etiam ὅτ τοῦ καθ' ὥραν πλουσίων ἱερῶν, & ὡραῖον vocari τὸ θῦμα τὸ καθ' ὥραν. sicut suprà apud Thucydidem quidam τοῦ ὡραίων ἀπαρχὰς ἐπέφερον. Nisi fortè τὰ καθ' ὥραν πλούσια ἱερὰ intelligat sacra D quæ fiebant stato solennique anni tempore, vt quæ calendis celebrabãtur aut certo aliquo mense. SVPERLAT. Ὡραιέσατος irregulariter pro ὡραιότατος, apud Eustath.

VNDE Ὡραιοπολῶ, Versor inter τοὺς ὡραίους, Versor cum iis qui florenti adhuc ætate sunt & forma venusta. Suidas τὸ μετὰ τοῦ νέων αἰωρέφομαι. ET Ὡραιοπώλης, ου, τὸ, Qui vendit τὰ ὡραῖα. hoc est Qui vendit fructus æstiuos aut salsamenta æstiua: vel etiam ὁ χρηματ- E ἀπεμπολῶν πὼ ὥραν, vt Xenoph. loquitur. Hesychio enim ὡραιοπῶλαι (Doricè pro ὡραιοπώλαις) est ὁ ἢ ἀκμὼ πωλήσας, ὁ πωροπώλης, θερεχοπώλης. quanquam prima illa expositio suspecta esse possit. AT Ὡραιοκόμης Sui dæ est ὁ τὰ καλοῖς ὀπηρελουμένος, Formæ exornandæ studiosus. quem καλλωπιστὴν nominant. Inde & nomen SVBSTANT. Ὡραιότης, ητος, ἡ, Tempestiuitas: vel etiam Maturitas. Interdum Pulchritudo & decor formæ. Item VERB. Ὡραιόω, ῶ, Decoro, Venusto, Decus formæ & venustatem concilio. Sed rariorem e- F ius vsum esse puto, & crebrius vsurpari alterum VERBVM Ὡραΐζω, cuius Suidas mentionem facit, cũ datiuo ipsum construi annotans. Vnde apud eundem est participium ὡραϊσμένη, quod exponit κεκαλλωπισμένη: & ὡραΐζεται apud Hesychium itidem pro καλλωπίζεται legimus. Sicut verò καλλωπίζομαι significat interdũ Excolo & exorno me, ita ὡραΐζομαι. vt apud Gregoriũ, γυῶ δὲ ὑφαύχω ἵππος τοῖς οἴκοις δυς χεραίνων, καὶ τὰ δεσμὰ τυραννήσας, κροαίνει κατὰ πεδίον, καὶ ποτὰμοῖς ὡραΐζεται: alludentem ad hunc locum Homeri Iliad. ο, vbi τὰς ἵππος G ἀκοσήσας δὴ φάτνη, δεσμὰν ἀπρήξας θείει πεδίοιο κροαίνων, Εἰωθὼς λούεσθαι εὔρρεῖος ποτὰμοῖο Κυδιόων. Quo in loco nota eum dixisse ποτὰμοῖς ὡραΐζεσθαι pro eo quod Homerus vocat λούεσθαι ποτὰμοῦ κυδιόωντα, flumine sese lauare, vt postea venustior & forma decentior esse videatur. Budæus certè ὡραΐζομένος interpr. Decore cõspicuos, Decorem ostentantes, in hoc loco apud Athenæum, πτνίκα τ εἰσακτέον τοῖς ὡραΐοις καὶ τοῖς ὡραίοις εἰς τὸ συμπόσιον, καὶ πότε αὐτοὶ τοῦ ὡραΐζεσθαι ὡραΐζομένοι.

VNDE Ὡραϊσμὸς, οῦ, ὁ, Eiusmodi decoratio ad venustatem formæ ostentandam. καλλωπισμός. Metaph. in verbis quoque ὡραϊσμὸς dicitur, quũ lenocinio quodam & fuco exornatur oratio, vt venustior & decentior esse videatur atque ὡραιοτέρα. In qua significatione apud Hermog. legitur, necnon apud Plutarchum initio Fabii. Ibi enim quum dixisset ἀπὸ τὸν λόγον fusse θυ- H πραλὰ φορεπόνως τῷ βίῳ κατὰ κεκοσμημένον, subiungit, ἡ γὰ ἐστὴν ὡραϊσμὸς, οὐδὲ κενὴ ἢ ἀγρραῖος χάρις. In propria autẽ significatione idem in lib. De solert. anim. ἔρωτες γὰ, πολλῶν οἱ μὲν ἄγριοι καὶ ἀπεμαινεῖς γεγόνασιν· οἱ δὲ, ἔχοντες οὐκ ἀπαίθρωπον ὡραϊσμὸν, οὐδὲ ἀνάφρόδιτον ὁμιλίαν. qualem fuisse dicit elephanti cuiusdam qui Alexandriæ quandam στεφανοπώλιδα deamans, ἔφερεν αὐτῇ τῆς ὁπώρας ἀεὶ ἀπαρχὴν ἀπὸ τοῦ πορθμοῦ, καὶ πὼ ἀπεβοσκίδα τοῦ χιτωνίου ὑπὲρ ὡς ἂν χεῖρα ἀπὸ βαλὼν, ἀπήρεμα τῆς ἀεὶ τὸ σῆθος ὥρας ἔψαυεν. Porro ab eodem Ὡραΐζομαι COMPOS. Ἐνωραΐζομαι, ET Ἐξωραΐζομαι. Videtur autem Ἐνωραΐζομαι idem esse quod ἐγκαλλωπίζομαι. Lucianus. γυναῖοις ἐνωραϊζόμενος. Nisi fortè dictum sit pro ἐωραΐζόμενος ὡς γυναῖοις. Et ἐξωραΐζομαι, idem quod ὡραΐζομαι, Exorno me & venustiorem reddo, magísque decorum. vt Hesychius quoque ἐξωραϊσμένον exponit κεκοσμημένον, κεκαλλωπισμένον. NECNON Ἀνθωραΐζομαι, Vicissim decorem ostento. Budæus vertit Æmula pulchritudine certo, in hoc loco Gregorii De homine, αἱ πτέρεμαται τοῦ κυμάτων κινήσεις τῷ κάλλει τοῦ λειμώνων ἀνθωραΐζουσι.

Ὡραῖος, ου, ὁ, idem quod ὡραῖος. nimirum Tempestiuus. Item florens ætate, In vigore ætatis constitutus: ideóq; venusta & decenti forma cõspicuus. Talis enim esse soleat ἡ τοῦ ὡραίων. Aristophanes Acharn. Κλέπτουσαν δύρόν δ' ὡραῖκην ὑλιφόρον πὼ Σπευμεδῶρα Θεσσαλίαν. ibi enim schol. ὡραῖκην significare ait πὼ ὡραίαν καὶ ἀκμάζαν, quoniam ὥρα dicitur ἡ ἀκμὴ, & ὡραῖος itidem ὁ ἀκμαῖος: eodémq; modo ὡραῖκὸν μειράκιον ab eodem in Δαιταλέοσιν vocati πὼ κόραν. Vnde ADVERB. Ὡραῖκῶς, Venustè, Lepidè scitéque, More τοῦ ὡραίων. vt apud eundem comicum in Pluto, vetulæ interroganti ad noui illius dei peruenerit domum néene, respondet chorus ipsam irridens. Ἀλλ' ἴσθ' ἐπ' αὐτοῦ πὼ θύρας ἀφιγμένη Ὡ μειραχίσκε. πεωθάνει γὰ ὡραῖκῶς. Vbi scholiastes exponit ὀμορεπῶς, Suidas etiam νεωτεριῶς: ambo præterea κατὰ καιρὸν: quod minus placet. Iidem adiungunt, μειραχίσκω nominari διὰ τὸ πθρμμένον ὑ ὡραϊσμοῦ. sese enim fucauerat & venustauerat ad celãdas senectutis notas.

Ὡρεμος, ου, ὁ καὶ ἡ, itidem ὡραῖος significat. hoc est Tempestiuus. vt Suidas quoque ὥρεμον exponit εὔκαιρον: & Hesychius καίριμον. Itidémque apud Athenæum libro 7, coquus quidam dicit peritum coquum oportere συμπαθαιολουθεῖν τοῖς χρόνοις, & scire Πότ' ἄωρος ἕωθ ἕκαστος ἢ πότ' ὥριμος, quando intempestiuè vnusquisque piscis & quando tempestiuè apponatur. hoc est, quo tempore sit gratior in cibo. nam Εἰσὶ (inquit) κρείττων γίνεται θύννου βίαξ. Gallicè hac significatione dicitur *Vne uiande qui est de saison.* At verò ὥριμος βότρυς ex Greg. Naz. Botrus maturus.

Ὥριος, ου, ὁ. idem: vt Hesychius etiam docet, ὥρια exponẽs ὡραῖα, ὥσιμα, κατὰ πὼ ὥραν γλυκύδια: & Suid. τὰ κατὰ καιρόν. Hesiodus Erg. lib. 2, Τίμος δ' ὑλοτομεῖν μεμνημένος ὥριον ἔργον, tunc memineris tempestiuum esse opus ligna cædere. Et initio, εἴ γ' ὥρια πάντ' ἐθέλῃσθα Ἔργα κομίζεσθαι Δημήτερος, ὡς τοι ἕκαστα Ὥρι' ἀέξῃται, vt tibi singula tempestiua crescant. vel potius tempestiuè. vt & apud Homerum Odyss. 1, Οὐ μὲν γὰρ τι κακὸν γε, φέρει δέ κεν ὥρια πάντα, sed omnia tempestiuè profert. Rursum Hesiod. Erg. 2, Ὡραῖος δ' γυναῖκα πέον πτὶ οἶκον ἀγέσθαι, Μή τι τεικόντων ἑτέων μάλα πολλὸν ἀπολείπων, Μήτ' ὀπιθεῖς μάλα πολλά· γάμος δέ τι ὥριος ἔσται. hæ quippe nuptiæ tempestiuæ sunt. Hoc est, nec ante legitimum tempus contractæ, nec post. Itidem Epigr. libro 2, ὅτ' οὖν χρόνος ὥριος ἡμῖν, dum nobis tempus opportunũ est & occasio. Et rursum, Γρῆνῶ ἴγνμε Φιλῖνος ὅτ' ἰῶ νέος· ἰώκα τρέσβις, Δωδεκέτη· Παφίη δ' ὥριος οὐδέπτι, nunquam autem tempestiua vsus est Venere. Prosæ quoq; scriptores vtuntur hoc vocabulo, interdum pro Tempestiuus itidem, seu, Qui stato solennique anni tempore fieri solet vt Synesius ep. 148, τοῦτά σοι καὶ τὰ τοιαῦτα παρ' ἡμῖν ὥρια, hæc & talia apud nos tempestiua. Interdum verò pro Maturus. vt Gregor. Nazianz. ἀπαρχμάτων ὡρίων κεκαρπώτερον. Ibi enim interpretantur Maturis primitiis tempestiuius. Videtur accipi etiam pro Venustus, indéque esse VERB. Ὡριαίνω, vt ὡραΐζω ab ὡραῖος. Idem enim hoc ὡριαίνω si-

gnificat quod ὡραίζω: vt Hesychius quoque testatur, ὡριαίας exponēs ὡραίζεις. Passiua quoq; voce vtitur Athenæus libro 13, sub finem, dicens, ἢ πάντες οἱ ἐρῶντες δὴ ἐκτρυφῶντες ὑπὸ τῶν πάθους καὶ ὠχριῶντο ὡροι, τοῖς ὡραίοις ἀβρυνόμενοι. Vbi etiã dixerat, δηλοῖ δὲ τὸ ὅλον κακῶν ἐρᾶν καὶ τοῦς τὰ ὡραῖα φιλικῶς ἔχειν. Nomen certè SVBST. Ὥρεία, quod itidem inde deriuatum est, non solùm pro Maturitas, sed etiam pro καλοσύνη affertur ex Epigr.

Præterea inde ADVERBIVM Ὡρέως, Tẽpestiuè: Suidæ, κ᾽ καιρόν: afferenti ὡρέως ἔχειν τὸ ἔτος. Vbi tamen potius pro Venustè & eleganter accipiendum videtur.

Ὡρεαῖος autem, Qui est vnius horæ, seu Horæ spatium & mensuram æquans. vt ὡριαῖα δίαστημα apud Ptolemæum.

¶ Ὧρος, ου, ὁ, Annus. idem cum ἐνιαυτὸς, vt Hesych. testatur, qui itidem ὧροι exponit οἱ ἐνιαυτοί, deriuans inde ὡροχράφος. Similiter Suidæ quoque ὧος est ἐνιαυτὸς, & nomen proprium: Eustathióque itidem, qui tamen & Apollinem vocari ὧρον ait ab Ægyptiis. Erotianus verò generalius ὧρον dici scribit τὸν χρόνον (indéque ὡροχράφοις nominari τοὺς περὶ χρόνων γράψαντας. vt ὡροχράφοι idem sint qui χρονογράφοι) Quo modo vsus esse videtur hoc vocabulo Hippocrates initio secũdæ præfationis περὶ ἐπαμμίου, dicens, πολλὰ δὲ καὶ διὰ παντὸς ὥρου, διὰ πλῆν πολυφιλίαν τῆς γῆς. Et sic ὧρος idem fuerit quod ὧος. VNDE Ἐννέωρος, ου, ὁ καὶ ἡ, Nouennis, Qui nouem annorum est. Eustathius enim ἐννέωρον ἔλαμον exponit ἐνναετὴς, deriuans ab ὧρος significante ἐνιαυτός: apud Homerum Iliad. σ, Ἐν δ᾽ ὠτειλὰς πῆσαν ἀλείφατος ἐννεώροις. Itidémque apud eundem in hoc loco Odyss. κ, Ἐκ δ᾽ ἔλασεν σάλοισιν ἐοικότας ἐννεώροισιν, idem hoc ἐννεώροισιν exponendum ait vel ἐνναετέσι, vel etiam τοῖς ἐννέα ὥρων, hoc est ἐπὶ δύο καὶ ἑνὸς μηνός. addens tamen, primam expositionẽ esse meliorem, secũdum illud, Ἐννέωροι γὰρ τοί γε καὶ ἐννεαπήχεες: veluti ab ὧρος significante ὁ ἐνιαυτός: qui (inquit) συνώνυμος ὥρῳ ἡλίῳ ὄντι. Clarius adhuc Odyss. τ, Εἴ δέ τε Μίνως ἐννέωρος βασίλευε Διὸς μεγάλου ὀαρίστης, vbi Minos nouem regnabat annis. Ita enim & Plato accipit in suo Minoë, vbi quũ attulisset hunc versum, subiungit, ἐρεῖ τε σοῦ δι᾽ ἐννέα πυ ἔτεος εἰς τὸν τοῦ Διὸς ἄντρον ὁ Μίνως. Rursum Hom. Od. κ, Δῶκε δέ μ᾽ ἐκδείρας ἀσκὸν βοὸς ἐννεώροιο, bouis nouennis. Perperã apud Hesych. Ἐννεωρὸς, θέτης. primùm enim scribendum ἐνιέωρος: deinde ἐνιαέτης pro θέτης: errore nato (vt quidem credibile est) ex compendiaria nota.

Præterea ab ὧρος significante χρόνος est etiam VERBVM Ὡρέω. Erotianus enim in suo lexico Hippocr. ὡρέοντα exponit χρονίζοντα, quoniam (inquit) ὧρος dicitur ὁ χρόνος. Ex Ὧρος autem quod Apollinem significat, COMP. Ὡροπόλων, quod est nomen proprium apud Suid. & Eust.

Ω᾽ P A,

ας, ἡ, tenui notatum spiritu, significat Cura, φροντὶς, vt annotant cum alii, tum Eust. cum Suida, & schol. Soph. in Trachin. pag. 332, hoc in loco, εἰ παῖς Νέμοι πν᾽ ὥραν, exponens εἰ φροντίζει τοῦ παῖς: afferénsque ex Hesiodo in eadem significatione, Ὥρη γὰρ τ᾽ ὀλίγη πέλεται νεικέων τ᾽ ἀγορέων τε Ὧ. τε μὴ βίος ἔνδον ἐπηετανὸς κατάκειται, parum curant lites & fora. Sic apud Suidam ex Ælíano, αὐδρὶ ὀμπόρκῳ καὶ τὰ θεῖα ἐν μηδεμιᾷ ὥρᾳ πθεῶμαι. Itidémque ὥραν ἔχειν περί τινος dicitur pro Curare aliquid, apud eundem Suidam ex Platone. Vide & Ἀῶρος.

C. Ἄωρος, ε, ὁ καὶ ἡ, Curam non gerens, Negligens. Annotat Hesychius, ἄωροι, si ω in eo δασέως scribatur, hoc modo ἄωροι, significare ὠμοὶ, Crudi, Immaturi: (quũ ὥριμοι significet πέπειροι, maturi) sin ψιλῶς, denotare ἀφύλακτοι, incustoditi. Quibus verbis subiungit, βέπον δὲ, οἱ μὴ δυνάμενοι ὁρόειν. ἐνεῤῥίζωται γὰρ τῆς πέτρας ἡ σκύλλα, καθάπερ οἱ κοχλίαι: respiciens ad hunc locum Homeri Odyss. μ, v. 89, de Scylla, Τῆς ἤπι πόδες εἰσὶ δυώδεκα πάντες ἄωροι. Vbi alii aliter acceperunt hoc vocabulum. nam & breuium scholiorum autor annotat, ἄωροι hoc loco à quibusdam accipi pro λεπτοὶ, à quibusdam pro παραιωρούμενοι καὶ ἀδειεῖς: à quibusdã pro δυςφύλακτοι, οὗς οὐδεὶς αὐ δυνηθεῖν φυλάξαι, διὰ τὴν τοῦ αὐτοῦ δεινότητα: ὡρεῖν τὴν

mirum significante φυλάσσειν. quosdam verò δασέως legisse ἄωροι, intelligentes ὠμοὶ, ἄχρεοι, ex metaphora τῶν ἀώρων καὶ μὴ πεπείρων καρπῶν. nonullos accepisse pro ἀδέμιστος φροντίδος ἄξιοι, ab ὦρα significante φροντὶς: alios, τοὺς ἐμπροσθίους, vt apud comicum quoque, Οὐ τοὺς ἀώρους εἶπά σοι μαστιγία Ῥόδας κομίζειν; σὺ δὲ φέρεις ὀπισθίους. Sed rectius ἀώρων nomine loco isto intelligi posse τοὺς χαλεποὺς καὶ δυςφυλάκτους, ab ὠρεῖν significante φυλάσσειν: vel etiam τοὺς δυςορμήτους, ab ὀρούειν. quia videlicet ἡ σκύλλα ἀχρῆται αὐτῆς εἰς πορείαν. Quæ expositiones ab Eustathio quoque commemorantur iisdem penè verbis, addente & has: quosdam videlicet intelligere ὧν πολλὴ φροντὶς, vt a hic significet ὀλίγων: Aristarchum & alios, τοὺς πλεκτωδεῖς, ideóque καλῶν μὴ ἔχοντας: (ὦρα siue ὠρὴ oxytonos apud Ionas significante πῶν καλῶν) alios, τοὺς ἀοείστους, διὰ τὸ μέγεθος, aut μεγάλους, o per ἔκτασιν in ω conuerso: Apollonium Rhodium τοὺς σωιεσαλμένους. Sed rectius intelligi τοὺς χαλεποὺς καὶ δυςφυλάκτους, vel etiam τοὺς ἀκινήτους καὶ δυςορμήτους καὶ μὴ ὀρούειν δυναμένους, itidẽ ἐκπάσης literæ ο, quia ipsis scylla ad incessum non vtitur. VNDE Ἀωρέω, ῶ, Non curo, Negligo. vt Hesychius ἀωρεῖν exponit ὀλιγωρεῖν: addens tamen & ἀπιθεῖν, φυλάσσειν. Suid. verò ἀωρῶ affert pro ἀλογῶ. Et BICOMPOS. Παράωρος, Quẽ omnino nulla dignamur cura, Prorsus neglectus & incustoditus. Ex Æschyli Prom. Καὶ τοῦ ἀχρεῖον καὶ παράωρον δέμας, Prorsus neglectum & abiectum.

C. Διύωρον Suidas esse dicit montis nomen, forsan à difficili aut mala custodia sic appellati. Certè VERB. Διωρέω significat Difficulter custodio. δυςφυλακτῶ, κακοπαθῶ ἐν τῷ φυλάσσειν, vt Eustathius exponit in hoc loco Homeri, Iliad. κ, Ὡς δὲ κύνες περὶ μῆλα δυςωρήσωσι τὰ ἐν αὐλῇ, Θηρὸς ἀκούσαντες κραπεροφρονος. & Homerus ipse ita intelligẽdum docet. Nam in comparationis redditione ait, Ὡς δ᾽ ἠΰδυμος ὕπνος ἐπὶ βλεφάροιν ὀλώλει Νύκτα φυλασσομένοισι κακήν. quod enim antè dixerat δυςωρήσωσι, hoc loco vocat νυκτὰ φυλάσσεσθαι κακήν, malam & laboriosam excubias agendis noctem transigere. Rectè itaque Hesychius δυςωρήσωσι exponit δυςφυλακτήσεσι, καὶ νύκτα διαγράψασι φυλάσσοντες: deriuans tamen ab ὦρος, significante φυλακὴν. Sed & Plutarch. ita accipiendum ostendit in libro περὶ ἠθικῆς ἀπαθείας, his verbis, Ὡς δὲ κύνες περὶ μῆλα δυςωρήσωσι τὰ ἐν αὐλῇ, Θηρὸς ἀκούσαντες κραπεροφρονος· οὐχ ὑπὲρ αὐτῆς, ἀλλ᾽ ὑπὲρ τῆς φυλακομένων.

C. Εὔωρος, Malè curatus, Neglectus: per αἰτιοφορὰν. vt Suid. quoque εὔωροι exponit ἀκατάφυλακτοι, incustoditi, in hoc Euphorionis loco, Οὐδέ τοι εὔωροι ζυέων: annotãs & ipse κατ᾽ αἰτιοφορὰν dici, πρὸς τὸ εὖ ὠρεῖν καὶ φυλάσσειν. Hesychius actiuam quoque ei significationem tribuit, eámque & propriam & antiphrasticam. εὔωρος enim exponit φροντιστὴς: item καταφρονητικός. itidémque apud Sophoclẽ in Eride quosdam εὔωρος γάμος accipere annotat pro ὀλίγωρος. VNDE Εὐωρία, ας, ἡ, Negligentia, Incuria. ὀλιγωρία, ἀμέλεια, eidem Hesychio. vt Suid, quoque ἀωρία scriptum ψιλῶς significare ait τὸ μὴ πάνυ φροντίζειν, ἀλλὰ ῥαθυμότερόν πως ἔχειν. ET VERBE Εὐωριάζειν, significans itidem ὀλιγωρεῖν, μὴ ἔχειν φροντίδα, καταφρονεῖν, teste eodem Hesychio, Sophoclémque autorem citante. ITEM Εὐωρεῖν, ei synonymum, vt idem docet, exponens & ipsum μηδενὸς ἔχειν λόγον. μηδενὸς φροντίζειν: ἀωρεῖ tamen exponens etiam παίζει, vt Suidas quoque.

Verùm ET Ἐξωριάζειν reperitur ea significatione qua ἀωριάζειν. vt apud Æschyl. in Prometheo, pag. 6, Πάντως δ᾽ ἀνάγκη τῶνδέ μοι πόλιν ἀρθεῖν. Ἐξωριάζειν γὰρ παῖς λόγους βαρύ. omnino tamen audenda mihi sunt hæc. namque nihil morari atque negligere patris dicta graue fuerit. Vbi quod ἐξωριάζειν dicit, pag. sequente, ἀνήκουστεῖν vocat: Σύμφημι, (inquiens) ἀνήκουστεῖν δὲ τοῦ πατρὸς λόγον Οἷόν τε πῶς; quemadmodum Hesychium quoque ἐξωριάζειν exponere ὀλιγωρεῖν & καταφρονεῖν, hoc est negligere & maligna aure prætermittere, paulo antè annotaui.

C. Ὀλίγωρος, (q.d. cui est ὀλίγη ὥρη, alicuius rei, vt Hesiodus loquitur) Negligens, Incuriosus, Qui aliquid parum

curat. Aristot. Rhet. 3, οὐκ εἰοὶ δὴ παθεῖν οὔτε οἱ ὀλιγωρεῖν ἀν μεγάλαις ὄντες καὶ δοκοῦντες. διὸ ὑβρισταὶ καὶ ὀλίγωροι καὶ θρασεῖς. Isocr. Panathenaico, Τοιαύτῳ ἐπιστεύετο τὴν εἰρήνην ἣς οὐδεὶς ἂν ὀλιγωρήσειεν οὔτ᾽ αἰχμῶν τοῦ πλουσιωτάτου, οὔτ᾽ ὀλιγωροτέρου τῶν Ἑλλήνων. Et superlat. gradu, ὀλιγωρότατος τῶν σωφρονεστάτων, maximus honestatis & decori contemptor. Vnde ADVERB. Ὀλιγωρῶς, Negligenter, vel etiam Contemptim. Demosth. ὀλιγωρῶς βουλεύεσθαι, consultare negligenter. ἀμελῶς. Xenoph. ὀλιγωρῶς εἶχον. negligẽtes erant. Rursum Demosth. ὀλιγωρῶς εἶχον οὗτοι, Hæc negligebant & parum curabant. ITEM Ὀλιγωρία, ας, ἡ, Negligentia, Incuria: vel etiam Neglectus, Contemptus. idem quod ἀμέλεια, vt patet ex hoc loco Aristot. Rhet. 2, ὀλιγωρία γὰρ δοκεῖ καὶ ἡ λύπη σημεῖον εἶναι. εἰ δ᾽ ἀμέλειαν μὲν γὰρ ἡ λύπη γίγνεται. εἰ δ᾽ ἀμέλεια ὀλιγωρία ἐστίν. Idem in eodem libro ὀλιγωρίαν esse dicit ἐνέργειαν δόξης περὶ τὸ μηδενὸς ἄξιον φαινόμενον: tréspque eius esse species, καταφρόνησιν, ἐπηρεασμὸν, & ὕβριν. Legitur verò vocabulum hoc aliquando absolutè positum & solum: vt quũ dicunt ἐν ὀλιγωρίᾳ ποιεῖσθαι, Neglectui habeo & contemno: itidémque τῆς ἰατρῶν ὀλιγωρίας, medicorum incuria & negligentia. Interdum cum genitiuo rei quæ negligitur & contemnitur. Plutarch. Camillo, ὀλιγωρίᾳ τῶν θείων καὶ περιφρόνησις, neglectus contemptúsque rerum diuinarum. Idem in libro De discernẽdo adul. ab amico, γονέων δὲ ὀλιγωρία, καὶ παίδων ἀμέλεια, καὶ ἀπιμία γαμετῆς. Thucydides libro 2, ἐς ὀλιγωρίαν ἐτράποντο καὶ ἱερῶν καὶ ὁσίων ὁμοίως· νόμοι τε πάντες συνεταράχθησαν οἷς ἐχρῶντο πρότερον περὶ τὰς τιμωρίας, negligere cœperunt ius fasque. Rursum ex ὀλιγωρέω est verbum BICOMP. Ἐξολιγωρέω, ῶ, Prorsus negligo & contemno. vt ἐξουθενίζω est Prorsus nihili facio. Item VERB. Ὀλιγωρέω, ῶ, significans ὀλίγῳ πῶν ὥρᾳν ἔχω, Suidæ, Parũ curam habeo, Parum curo, Negligo: idem quod ἀμελῶ, oppositum habens κήδομαι seu φροντίζω. Isocr. Panegyrico, ἡ γὰρ ὀλιγωρουσα τῶν κοινῶν, οὐδ᾽ ἀπέλαυον μὲν ὡς ἰδίων, ἠμέλουν δὲ ὡς ἀλλοτρίων· ἀλλ᾽ ἐκήδοντο μὲν ὡς οἰκείων, ἀπείχοντο δὲ ὥσπερ χρὴ τῶν μηδὲν προσηκόντων. Sic Xenoph. τῶν φίλων ὀλιγωρεῖν, amicos non curare, sed neglectui habere. Aristot. vetò non cum genitiuo, sed cum εἰς. Rhetor. libro 2, τοῖς εἰς τὰ τοιαῦτα ὀλιγωροῦσιν ὑπὲρ ὧν αὐτοῖς αἰρεῖν μὴ βοηθεῖν, vt parentes sunt, liberi, vxores, magistratus quorum imperio subsunt. VNDE Ὀλιγωρητέος, ου, ὁ, Contemnendus.

C. Οὐδενὸς ὠρος, Nulla cura dignus, Minimè curandus, Cuius nulla habenda cura seu ratio, ideóque Despiciendus, Aspernabilis. Homer. Iliad. Φ, Νήπιοι, οἳ ἄρα δὴ τάδε πίχεα μηχανόωντο, Ἀχιλῆϊ, οὐδενὸς ὠρα· τὰ δ᾽ οὐ μάλα ἀμὸν ἐρύξει. id est οὐδεμιᾶς φροντίδος ἄξια, inquit scholiastes, deriuans ab ὦρα significante φροντίς. Itidémque Hesych. qui Appionem exponere ait οὐδενὸς φυλακτικά: quoniã ὠρεῖν non solùm φροντίζειν, sed etiam φυλάσσειν significat. Valla tamen interpretari maluit Quæ ne vno quidem momento durabunt.

C. Πολυωρέω, ῶ, oppositum superiori ὀλιγωρέω. vt enim illud significat Parum curo, Leui cura dignor: ita hoc Multa cura dignor, Magnam alicuius curam gero: vel etiam Cum multa cura seruo & tueor. vt Suidas πολυωρήσῃς exp. nõ solùm πολλὴν φροντίδα ποιήσῃς, sed etiam φυλάξεις, in Psalmo 137, πολυωρήσῃς με ἐν ψυχῇ μου, δυνάμει σου, Curam geres animæ meæ, & diligenti cura tuebaris eam virtute tua. Budæus vertendum fuisse censet, Abundè mihi suppeditabis copias in anima mea, virtute tua. Nam πολυωρεῖν πινα, dicitur etiam qui eum accuratè & diligenter tractat, καὶ κηδεμονικῶς ἔχει, qui cum aliis in rebus aliquem multa cura dignatur, tum verò in iis quæ ad victum pertinent: ideóque exponitur non solùm Honoro, In honore & pretio habeo, sed etiam Lautè & accuratè accipio. Generaliter autẽ, vti dixi, Cura multa dignor, Magnam curam gero. Æschines in Timocr. καὶ κ᾽ πλῶ γοῦν μοι πλῶ ὥσπερ αὐτὴν, πολυωρῶν εἰς πλῶ νῶ οὐ διέλιπον, ad hunc vsque diem eius curã habere non desii. videlicet domi meæ. Diogenes Laert. in Antisth. Ποτηκοῦ νεανίσκου πολυωρήσαν αὐτὸν ἐπαγγελλομένου εἰ τὸ πλοῖον ἀφίκοιτο τῶν ἀναίχων, promittente sese ipsum lautè accuratéque accepturum, seu multa cura

dignaturum, si veniret nauis qua aduehi falsamenta Pontica curabat. Iosephus in Antiqu. Iud. ἐπιπρίκει δὲ αὐτῇ ἀπὸ μοίρας βραμῦχα πινῶν, οἷς αὐτοῦ ἐπολυώρουν οἱ ἀπονδοῦντες, quæ vicini multa ipsam cura dignantes, ipsi conferebant. (Sed repono ἀπομοίρας coniunctim pro ἀπὸ μοίρας) Athen. libro 5, de Diogene Epicureo, ἐπολυώρει αὐτὸν ὁ Ἀλέξανδρος, καίπερ ὄντα τοῦ βίου φαῦλον. Pass. voce & significatione, Aristot. Rhet. 2, πρεσκήκειν δ᾽ οἴονται πολυωρεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἠπόνων κ᾽ γήρους, κ᾽ δύναμιν, κατ᾽ ἀρετὴν, Obseruari, Honorari, Honorem sibi deferri: cui ibidem ὀλιγωρεῖσθαι vt oppositum statuit. Bud.

VNDE Πολυωρηπικὸς, ου, ὁ, Multam curam gerens, Sollicitus. Plutarch. in Problem. Rom. de dea quadã quæ olim Orta dicta fuit, seu Horta, ἢ μᾶλλον ὡς νῦν ὀνομάζουσιν αὐτὴν ὥραν, μικτωρωμένης τῆς περὶ τέρας συλλαβῆς, ὅπερ φῆσί πινα καὶ πολυωρητικὴν θεόν. ἢ διὰ φυλακτικὴν καὶ φροντιστικὴν οὖσαν, οὐδέποτε ῥᾴθυμον οὐδὲ ὀλιγωρον εἰς τὴν ἀνθρωπίνων ἐνόμιζον. ITEM Πολυωρία, ας, ἡ, Multa cura, vel etiam Ratio & Obseruatio. ea significatione qua dicimur Rationem habere alicuius & Obseruare aliquem, pro Nõ negligere. Suidæ est ὅπη μέλεια: afferenti hũc locum ex quodam quem non nominat, ὁ δὲ ἐδίδου τὸ θεοῦ πολυωρίας τυχεῖν τῆς ἐξ αὐτοῦ. Et hunc ex Ælíano, δεομένῳ δὲ πολυωρίας τυχεῖν καὶ ῥοπῆς εἰς τὸ κρεῖττον, οὐκ ἐπεύδυσε, curam rationémque aliquam sui haberi, & sese non negligi.

Ὡρέω, ῶ, Curo, Curam gero, Cura dignor. φροντίζω. Interdum & Custodio, φυλάσσω. quarum significationum omnes lexicographi & scholiastæ quamplurimorum poetarum meminere: ipse etiã Galenus, apud Hippocratẽ ὠρεόντων exponens φροντιζόντων. Itidémq; ὠρεῖν Hesychius affert pro φυλάσσειν. Sed rarior est huius verbi vsus, frequentior compositorum. Inde enim non solùm ἀωρεῖν, ἀνωρεῖν, δυςωρεῖν, ὀλιγωρεῖν, πολυωρεῖν, sed etiã ἀρκυωρεῖν, σκοπιωρεῖν, φρυκτωρεῖν, ζυγωρεῖν, & alia plurima, quæ cum substantiuis suis reperies. Est verò inde & VERBALE Ὥρημα. à quo genit. plur. ὠρημάτων, Hesychio & Suidæ φυλακμάτων.

Ὠρήσσω, idem quod ὠρέω, Curo, Custodio. vnde ὠρήσσοντα, quod Hesych. exp. φυλάσσοντα, & ὠρήσσοντας quod idem, & cum eo Suidas, exp. φυλάσσοντας.

Ὠρίζω, idem. Nam Hesych. ὠρίζει expon. itidem φροντίζει, μεριμνᾷ, addens tamen & ὀμελεῖ, ἀδολεσχεῖ, ὑπνεῖ. At VERB. Ὠρύειν eidem est τὸ τῶν ἀχρείων νομῶν καὶ ἐθνῶν ὅπη μελεῖσθαι.

Ὠρακιάω quoque ab ὦρα deriuatum putatur, & significare ἐκ τῶν φροντίδων ἀκλύομαι, Curis nimiis confectus animo cõcido. Schol. certè Aristoph. in Ran. vbi Bacchus territus Æaci minis & visu aliquo monstro insolito, dicit, ἀλλ᾽ ὠρακιῶ· Ἀλλ᾽ οἷσπερ πρὸς τὴν καρδίαν μου ἀπαγγειεῖ, hoc ipsum apertè declarat. nam ὠρακιῶ deriuans ab ὦρα significante φροντὶς, exponit φροντίζω, ἀπὸ φροντίδων ἀκλύομαι. (itidémque Eustath. ὠρακιᾶν esse ait τὸ φροντίζειν) Addit tamen & aliam expoticionem cum alia etymologia: ὠρακιάσαι nimirum dici τὸ ὑπὸ φόβου ὠχριάσαι, ἀπὸ τοῦ τὴν ὦραν αἰωρεῖν: idq; à Sophocle in Amphiarao dici ὠχριάσαι θλιβομένης τῆς καρδίας, corde præ metu compresso & coarctato pallescere. quæ expositio lõgè melior est. ex sequentib᾽ enim patet eũ metu perculsũ animo cõcidisse, eiq; δείσαντ᾽ καταδῦναι εἰς τὴν κάτω κοιλίαν καθεπτόμενον. Itidẽ certè pro Animo concidere & linqui, idem accepit in Pace, vbi quum Trygæus dixisset Cratinum vita excessisse ὅτ᾽ οἱ Λάκωνες ἐνέβαλον, Mercuriúsque interrogasset, τί πεπονθώς, respondet ille, Ὠρακιάσας. οὐ γὰρ οἷός τ᾽ ἦν ἔτι πίνειν ὕδωρ καταγνὺς οἴνου πλέων. hoc est λιποψυχήσας, ἀθυμήσας, seu μετ᾽ ἀκλύπτου ἐσκοτωμένος, ὠχριάσας. nam τρέπεται ἡ τῶν λιποθυμούντων χρόα, inquit iterum scholiastes: qui Lycophronem ὠρακιᾶν vsurpasse rursum ait pro ὠχριᾶν, & Eratosthenem pro ὑπὸ ἀκλύπτου ἐσκοτῶσθαι: Cratinum verò ibi perstringi vti φίλαυτον. Hesychius quoque ὠρακιᾶν exponit ἐν τοῖς βαλανείοις ἀκλύεσθαι, λιποψυχεῖν, ἀκλύεσθαι, καὶ σκοτοῦσθαι, μετ᾽ ὠχριάσεως ἢ καὶ ἰλιγγῶσι, seu σκοτοῦσθαι καὶ ὠχριᾶν, aut ταυσιᾶν καὶ σκοτοῦσθαι. Vbi nota tenuari: apud scholiastem verò Aristoph. alicubi tenuari, alicubi aspirari. Suidas autẽ meminit & THEMATIS Ὠρακίζω: cuius tamen nullũ

Ω Ρ Υ Ω, SIVE Ὠρύομαι, Vlulo: vox canum propriè & luporum ex dolore aliquo ingemiscentium, seu miserabilem vocem gemitui seu eiulatui similem edẽtium. Hesych. ἀνω. ὠρύεσθαι peculiariter dici ὅταν λιμῷ κλαιόντων λύκων ἢ λεόντων ἢ κυνῶν. Polluce tamen dicente vrsos, pantheras, leones & similes feras βρυχᾶσθαι: minores autem, vt vulpes, lupos ceruarios, aliósq; lupos, atque canes, ὑλακτεῖν & ὠρύεσθαι. Lucian. in dialogo Char. & Merc. ἀκούσῃ τῶν κυνῶν μετ' ὀλίγον ὠρυομένων οἷα πρὸς ἐπ' ἐμοί. Apollon. Rhod. Argon. libro 4, de leone, ὃς ῥά τ' αὐ' ὕλιν Σμύνομον ἰῷ μεθέπων ὠρύετο. Petrus epist. 1, cap. vltimo, διάβολος ὡς λέων ὠρυόμενος περιπατεῖ, vt leo rugiens. Propriè enim rugire leonũ est: quibus & Frendere tributum videmus hoc in loco Cic. Tuscul. 2, Nemeæus leo frendens efflauit grauiter extremum halitum. Metaphoricè verò & homo quispiam ὠρύεσθαι dicitur quum erumpit in eiulatus similes canum luporúmq; vlulatibus & leonum rugitibus. vnde ab Hesychio exponitur etiã κράζειν & κλαίειν. Actiui autem ὠρύω Suidas meminit, exponens ipsum per passiuum ὠρύομαι.

Ὠρύομα, Rugitus. Ezech. 19, de leone, ἡφανίσθη γὰρ ἐν τῷ πλήρωμα αὐτῆς ἀπὸ φωνῆς ὠρυόμαθος αὐτῆς, à voce rugitus sui. Sed hoc verbale est quasi à verbo ὠρύομαι.

Ὠρυθμός, οῦ, ὁ, Vlulatus: vel etiam Rugitus. Theocritus in Hercule leontophono, de Nemæo leone, καὶ οὐδὲ ὅπα ἴχνια τῶν Φερεσθῆναι δυνάμαν, οὐδ' ὠρυθμοῖο πυθέσθαι. Pro vlulatu seu eiulatu & planctu, apud Quintũ Calabrum.

Ὠρυγήτης, ἡ, idem. Plutarch. De deo Socr. ὅθεν ἀκούεσθαι μυείας μὲν ὠρυγὰς καὶ στεναγμοὺς ζώων, μυείων δὲ κλαυθμὸν βρεφῶν, καὶ μεμιγμένους αἰθρῶν καὶ γυναικῶν ὀδυρμοὺς, φόβους τε παντοδαποὺς καὶ θορύβους ἐκ βάθους πόρρωθεν ἀμυδροὺς ἀπαπεμπομένους, de barathro quodam infernali. Et apud Athen. l. 13, Ὠρυγὴ τοίνυν ἦλθε δι' ὅλης πόλεως. Apud Poll. lib. 5, c. 13, legitur non solùm ὠρυγή, SED ET Ὠρυγμός: propriéque luporum esse dicitur.

Ὠρυδόν, Cum vlulatu, Vlulando canum luporúmve more. Nicander in Alexipharm. de eo qui toxicum hausit, ὡς ὀνόου λύσσῃ ἐσφαλμένα βρυχανάσσαι Ὠρυδόν. id est ὡς λύκος ὠρυόμενος, inquit schol. Paulo antè dixerat, μηκαζεμανίης ὕπο μειλιαφλύζων.

C. Ἀνωρύομαι, Magno cum vlulatu exclamo, seu Vehementer vlulo. Interdum & Grauiter eiulo ac lamentor, Grauiter defleo.

C. Ἐπωρύω, SIVE Ἐπωρύομαι, Vlulo, seu Infremo. De cane in Epigr.

Ω Σ, particula est plurimos & valde inter se diuersos vsus habens: adeo vt aliquãdo inter aduerbia, nonnunquam potius inter coniunctiones, interdum inter præpositiones numerari debeat. Incipiam autem ab iis locis in quibus est similitudinis aduerbium: quòd frequentissimus hic eius vsus esse videatur. Quibus subiungam eos in quibus est temporis aduerbium. (sicut particulam Vt his etiam duobus officiis apud Latinos fungi videmus) Ab illis veniam ad eos vbi particula ὡς causam finalem indicat. Deinde de illis agam in quorum nonnullis dubium esse possit aduerbiumne an cõiunctio censeri debeat. De iis in quibus præpositionis πρὸς locum obtinet, postremò dicã.

Ὡς igitur (vt institutum ordinem sequar) interdum & quidem sæpissime, est similitudinis aduerbium: & redditur Vt, Sicut, Velut, Tanquam, Quasi, pro loco. Luc. λαθὼν, ὡς ᾤετο, vt putabat. Apud eũdem & alios frequẽs est, ὡς φής. Item ὡς εἰκὸς, Vt par est, vel Vt credibile est. Apud eundem ὡς τὸ εἰκὸς & ὡς λόγος, in vno eodémque loco posita habentur, in Iudicio dearum, σὺ γὰρ, ὡς τὸ εἰκὸς, ἔμπειρος εἶ τῶ χωρίου, πολλάκις (ὡς λόγος) καταβαθοῦσα πρὸς Ἀτχίσην. Interdum ei subiungitur οὕτως in altera parte orationis: veluti, ὡς αὖ σὺ ποιήσῃς, οὕτω καὶ ἐγὼ ποιήσω, (vel omisso posteriore hoc verbo, vtpote quod subaudiri possit) Vt tu feceris, ita etiam ego. Quum autem exempla huius significationis ὡς passim obuia sint, ex Homero addere contentus ero. Is igitur Il. β, Ἀλλ' ἄγε θ', ὡς αὖ ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες, pareamus omnes vt dixero. Idem Iliad. ω, Ἀφνειὸς μὲν ὅ γ' ἐστί, γέρων δέ μοι ὡς σύ περ ὧδε. Inuenitur ET Ὡς cum accentu apud eundem, interdum quidem & ipsum positum pro ὡς, Vt, Sicut, Velut, Tanquam: (quum videlicet postponitur. vt Il. γ, Αἰεί τοι κραδίη, πόλεως ὡς, ὅτ' ἀπειρὴς) interdum verò, & quidem frequenter, respondens illi ὡς sine accentu, quod aliquanto ante præcesserit. Et Ὡς quidem est Vt, Sicut: ἦτα verò Ὡς, accentum additum habens, Ita, Sic. Occurrunt certè passim in comparationibus exempla. Iliad. υ, Ὡς δ' αἱ αἰαμαμαίει βαθὲ' ἄσκα θεσπεσιαὲς πῦρ Οὔρεος ἀζαλέοιο &c. Ὡς ὅγε πωΐτη ὧδε σὺν ἔρχεται δαίμονι ἶσος, Κτείνων ἀθρόους ἐφέπων. Et statim pòst, Ὡς δ' ὅτε τῆς ζβύξῃ βόας &c. Ὡς ὑπὸ Ἀχιλλῆος. Idem Iliad. π, quatuor versibus incipientibus ab hac particula ὡς, quorum primus est, Ὡς δὲ λύκοι ἀρνειῶν ἐπέχραον, &c. subiungit, Ὡς Δαναοὶ Τρώεσσιν ἐπέχραον. Atque vt eadẽ opera de hac particula assumente accentũ dicam & reliqua quæ dicenda supersunt: sciendum est non assumere eum tunc duntaxat quum illi ὡς subiungitur, aut certè quum postponitur, (vt in πόλεως ὥς.) Passim enim apud eum legitur, Ὡς εἰπὼν, & Ὡς εἰποῦσα, Ita loquutus, Ita loquuta. Quibus simile est, Iliad. π, in fine, Ὡς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτοιο κάλυψε. Et paulo pòst, Ὡς ἄρα φωνήσας. Quibus addendum & Ὡς φάτο. Neque tamen hujusmodi duntaxat locis adhiberi istam particulam putandum est. Legimus enim apud eum, Ὡς οἱ μὲν κτ' ἄρα πεφυζότες ἠὲ νεβροὶ, Ἰθρὸ ἀπεψύχοντο, πίον τ' ἀκέοντό τε δίψαν. à quibus versibus suæ Iliadis librum χ inchoat. Tale est initium libri ζ Odysseæ, Ὡς ὁ μὲν ἔνθα κάθευδε πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς, Ὑπνῳ καὶ καμάτῳ δεδμημένος. Quinetiam initio libri ι Iliadis hæc particula apponitur, Ὡς οἱ μὲν Τρῶες φυλακὰς ἔχον. Extat præterea particula ista ὡς pro οὕτως apud eundem, alibi etiam quàm in principio orationis posita: Iliad. β, Εἰ δέ κεν ὡς ἔρξεις, καί τοι πίθωνται Ἀχαιοί, (vel potius per coniunctiuum, Εἰ δέ κεν ὡς ἔρξῃς, καί τοι πίθωνται Ἀχαιοί, vt habet vetus meum exemplar) Si ita feceris. Quem vsum parum frequentem esse puto, quum contrà in principio orationis frequentissimè reperiatur. Quinetiam legitur apud eundem hæc particula ὡς præfixam habens copulam καί. nec solùm apud eum atque alios poetas, sed apud prosæ etiam scriptores interdum (& quidem apud Thucydidem potissimùm) legitur ITIDEM Καὶ ὡς. Prius autem ex illo exempla proferam. Iliad. α, quum Agamemnon de Chryseide dixisset, — ἐπὶ πολὺ βούλομαι αὐτὴν Οἴκοι ἔχειν. καί ῥ' ἥ γε Κλυταιμνήστρης περιβέβηλα &c. subiungit, Ἀλλὰ καὶ ὡς ἐθέλω δόμεναι πάλιν, εἰ τό γ' ἄμεινον. Idem poeta Iliad. π, quum dixisset de Hectore cum alia, tum hæc, Ἦ μὲν δὴ γίνασκε μάχης ἐπιβαλέα νίκην, subiungit, Ἀλλὰ καὶ ὡς ἀνέμιμνε, πάω σ' ἑῷ ἔγχει ἐπαίρων. Qui duo loci non eandem prorsus interpretationẽ videntur admittere: sed in priore illo, ἀλλὰ καὶ ὡς posse reddi Quod quanuis ita sit. Alioqui nõ improbo eam interpretationem qua redditur Veruntamen: sed posteriori loco magis necessaria est, (nisi quis malit, Nihilominus tamen) quòd altera, quæ alioqui magis ad verbum respondet propter particulam Ita, illi conuenire non possit. Venio ad locos Thucydidis in quibus & ipse καὶ ὡς vsurpat, parum (quod quidem meminerim) ab aliis vsurpatum. Sed hoc animaduertẽdum, apud eum καὶ ὡς (nisi ego valde fallor) esse quod dicimus Gallicè Aussi bien ainsi qu'en ça. Lib. 1, pag. 16, meæ editionis, ἐδόκει γὰρ ὁ πρὸς Πελοποννησίους πόλεμος καὶ ὡς ἔσεσθαι αὐτοῖς. Libro item 7, pag. 261, καὶ ὀνόμαζον καὶ ὡς τοῦτο τῇ ἰδέᾳ καταδαμασάντες λήψεσθαι αὐτούς. Quo in loco duplex mendum habent quædam exemplaria, nimirum ὡς sine accentu, & πλείαν στιγμὴν post ὀνόμαζον. Vt porro καὶ ὡς, ita ETIAM Οὐδ' ὡς legitur, apud ambos istos scriptores: Homerum dico & Thucydidem. Habemus enim apud hunc poetam Odysseæ initio. vbi quum de Vlysse dixisset, Πολλὰ δ' ὅγ' ὀν πόντῳ πάθεν ἄλγεα ὃν κτ' θυμόν, Ἀρνύμενος ἥν τε ψυχὴν καὶ νόστον ἑταίρων, subiunxit, Ἀλλ' οὐδ' ὡς ἑτάροις ἐρρύσατο ἱέμενός περ. Vbi vulgata ad verbum interpretatio habet, Sed neque sic. quum potius reddi debeat Sed ne sic quidem. Possumus enim hic particula Sic vti cum particula Quidem: quum in καὶ ὡς non ita commodè aduerbium il-

lud Sic vsurpare possimus. Talem autem vsum οὐδ' ὡς apud Isocratem & Thucydidem habet. vt lib. 5, οὐδ' ὡς ἐδυνήθησαν ξυμβῆναι. Et lib. 1, ἀλλ' οὐδ' ὡς οὐδὲ τῶν εἰλωτῶν μιαυτᾶς τοῦ πρεσβεύσαντος. Legitur ETIAM Μηδ' ὡς in eadem signif. apud eundem Thucyd. Existimo autem licere nobis, habita ratione rei de qua agitur, pro Ne sic quidem, aliis verbis vti, particularius (vt ita dicam) declarantibus id quod verba illa Ne sic quidem generalius significarent. Veluti si pro Ne sic quidem dicam, Ne his quidem conditionibus, vel Ne his quidem auditis: aut Ne his quidem pollicitis sollicitati, aut Ne his quidem minis perterrefacti. His ADDO Ἔστιν ὡς, quod Bud. interpr. Quodammodo, Quadantenus: afferens ex Aristot. Polit. lib. 1, ἐπεὶ δ' ἔστ' οὐδ' ὡς τοῦ οἰκονόμου καὶ τοῦ δεσπότου καὶ τοῦ υἱέως ἰδεῖν, ἔστ' δ' ὡς οὔ, ἀλλὰ τοῦ ἰατροῦ οὕτω καὶ τοῦ τῶν χρημάτων, ἔστ' μὲν ὡς τοῦ οἰκονόμου, ἔστ' δ' ὡς οὔ, ἀλλὰ τῆς ἰατροτεκτονικῆς. Aliud autem exemplũ ex eodem Aristot. allatum, in ipsis Bud. Comm. videndum tibi relinquo, pag. 1098, quædam verò & pag. 1100 eodem pertinentia habes. Sed in illa pag. 1098, dicitur præterea, ὡς cum accentu significare ὅπως, Quomodo. Afferturque ex eodem Aristot. Ethic. lib. 6, συνοῦν οὐδ' ἐκείνη τοῦ βουλεύεται, ἀλλ' ὀρθότης τῆς βουλῆς, κτ' τὸ ὠφέλιμον, καὶ οὗ δεῖ, καὶ ὡς, καὶ ὅτε. Sed mihi parum placet hoc in loco ista scriptura: quippe qui in aliis quamplurimis inueniri sciam hanc particulam hunc ipsum vsum habentem, sine accentu tamen scriptam. Creditur porro particula Ὡς accentum habens, facta esse ex VOCVLA Τῶς. cuius vsus pro οὕτως, id est Ita, Sic, (quum alioqui DORICE Τῶς sit etiã articulus pro τοῖς) apud Homerum extat, & quidem habens sibi redditam particulam ὡς, Iliad. ζ, Τῶς δέ σ' ἀπεχθόμεθ' ὡς ποτ' ἔκ παλαι' ἐφίλησα. Et apud Sophoclem, τῶς αὐτοσφαγεῖς ὁλοίαις. Postremò de ὡς istud quoque dicẽdum superest, quosdam alicubi exposuisse ὅμως, id est Tamen. (ad quam significationem pertinent quædam exempla quæ suprà attuli) nonnullos autem hoc etiam addidisse, debere tum SCRIBI Ὦς circumflexo: quòd (vt opinor) existimarent ibi hanc particulam esse ex ὅμως, per syncopen. Sed isti me sibi assensorem non habebunt.

Ὡς (ad illud enim tandẽ reuertor, multis de ὡς interiectis, propter occasionẽ dicendi de eo quæ se obtulit) sciendum est non solùm admittere illas interpretationes de quibus dixi, sed nõnunquam reddi etiam posse Perinde ac si. & quidem in iis præsertim locis in quibus iungitur participio impersonaliter posito. veluti quum dicitur ὡς ὄξόν. In hoc tamen loco Xenoph. καὶ ὁ Κῦρος εἶπεν ὅτι ἤδη τοῦτο παρηγγύησε τοῖς Πέρσαις προσκυνεῖσθαι. ὡς αὐτίκα δεῦρο ὅλοι ἥξοιεν, commodè redditur ὡς à Budæo per particulam Tanquam. sic enim vertit, Edixit Persis vt itineri se accingerent, videlicet tanquam confestim cedentes essent ipsi consequuturi. Ex Theophrasto autem affertur, οὐχ ὡς οὐκ ὀνδεχόμενον καὶ ἄλλως, pro Non quia non possit & alio modo fieri. Sed ego non video quid obstet quominus & hic reddamus Tãquam, vel Quasi, vel Perinde ac si. At verò apud Aristidem, ὡς, ἔφην ἔγ' εἰπεῖν τὴν Ἀθηναίων πόλιν καὶ τὴν Ἑλλάδα, redditur Tanquam vtique idem sit. Fortassis tamen rectius quis interpretaretur, Quippe quum idem sit.

Ὡς infinit. quibusdam iunctum, huc pertinet. veluti quum dicitur ὡς γέ μοι δοκεῖν ab Aristoph. in Pluto, pro Vt quidem mihi videtur. Et ὡς εἰκάσαι, seu ἀπεικάσαι, Vt coniecere est, seu licet.

Ὡς eum etiam habet vsum particulæ Vt, quem videmus habere in isto Ciceronis, Vt apud nos peranticuus, vt apud Athenienses non ita sanè vetus. Aristot. Ethic. libro 10, cap. 7, καὶ τὸ ἀπαρεμπόδιστον δὴ καὶ σχολαστικόν, καὶ ἄτρυτον, ὡς ἀνθρώπινον, ᾗ ὅσα ἄλλα τῷ μακαρίῳ ἀπονέμεται, κτ' τούτῳ τῷ ἐνέργειαν φαίνεται ὅπα. Quem locum vnus ex posterioribus interpretibus ita vertit, Relinquitur profectò vt copia bonis omnibus cumulata, nihilque præterea desiderans, & libera cessandi otiandique facultas, & vita defatigationis expers, prout res humanæ ferunt, & quæcunque alia viro beato tribuuntur, in hac functione muneris comparere videantur. Alter verò ita reddidit, Tum verò & illa seipsa contenta rerum abundantia, & otium & vacuitas defatigationis, quantum natura humana patitur, cætera deniq; omnia quæ beato viro tribuuntur, &c. Bud. autem ὡς ἀνθρώπινον interpretatur Vt est humanus captus, Vt sunt humana, Pro humana conditione. Sed afferam vsum particulæ ὡς magis etiam conuenientem cum eo quem habet particula Vt in illo Ciceronis loco. Est autem Thucydidis, lib. 4. pag. 148 meæ editionis, λῷ δ' ἤδη ἀδυώτατος, ὡς Λακεδαιμόνιος, εἰπεῖν.

Ὡς ad similitudinis significationem pertinet & vbi de proportione dicitur. vt apud Aristot. De hist. anim. libro 8, de sue, τὰ χοῖρα δ' ὅταν δίδωσιν εἰς πολύποτα, ὡς κτ' μέγεθος. id est κατά γε λόγον τοῦ μεγέθους, proportione magnitudinis. Apud Thucyd. autem legitur ὡς πρὸς τὸ μέγεθος, lib. 3. διότι ἄπλετον τὸ πλῆθος λεγόμενον ἀποθνήσκειν, ὡς πρὸς τὸ μέγεθος τῆς πόλεως. vbi quidam interpr. per particulam Vt, hoc modo, Propterea quòd incredibilis memoratur perisse multitudo, vt pro magnitudine ciuitatis. Sed absque particula Vt, idem fuerit sensus. Illi autem præpositioni κτ', non huic πρὸς, iungitur particula ὡς quum præfixam habet voculam ἢ cum nomine comparatiui gradus. vt μείζων ἢ ὡς κτ' ἄνθρωπος, Maior quàm pro humana statura. Nec à similitudinis significatione abhorret ὡς & in iis locis in quibus comparationi adhibetur. veluti quum dicit Lucianus, τυφλὸς ὁ Αὐσκόλος ἐκεῖνος ὡς πρὸς ἐμέ, Si mecum comparetur, Si præ me æstimetur. Xenoph. Pæd. 1, ἰδιώτας ὄντας ὡς πρὸς ἡμᾶς ἀγωνίσασθαι, Si nobiscum comparentur, vel Si nobiscum committantur, Si certare nobiscũ institerint. B. Tale est hoc Luciani in Hermotimo, ἄγροικος ἄνθρωπος καὶ ἰδιώτης ὡς πρὸς τὰ ὑμέτερα. Locum hic habere potest & istud loquendi genus, ὡς μεγάλῳ παρεικάζοντα μικρόν. quod Bud. apud Aristot. reddit, Quatenus magna cum paruis comparare licet. Eodem referri possit fortassis ὡς in ea etiam significatione qua ponitur pro Circiter. quod enim (exempli gratia) est stadiorum circiter quinquaginta, similitudinem habet cum mensura stadiorum quinquaginta. Redditur alioqui & Fermè, Ferè, Propemodum. Herodot. ἀπέκρινε τῷ στρατῷ ὡς πέντε μυριάδας. Thucyd. ὡς πεντήκοντα. Demosth. ὡς τεσσάκοντα. Rursum Thucyd. lib. 5, πεμόντες τῆς Ἐπιδαυρίας ὡς τὸ πεῖπον μέρος. Apud Plutarch. autem huic particulæ adiicitur alia, videlicet που. quinetiam præter eam sibi adiunctam habet voculam αὖ. vbi scribit, καὶ πόπον πινὰ οὐ λίαν μικρὸν, ἀλλ' ὡς αὖ εἰκοσί που σταδίων.

Ὡς pro Vt vel Quàm, vide infrà.

Ὡς, Vt, longè tamen diuersa significatione, quum videlicet de tempore dicitur, pro Postquam, aut Simulatq;. veluti Vt vidi apud Virgil. pro Postquam vidi. Sic Homer. Iliad. φ, Ὡς εἶδον τὸν ἄεθλον &c. Idem Iliad. ρ, Τὸν δ' ὡς οὖν ἀπαιδύθεν ἴδεν νεφεληγερέτα Ζεὺς Τθύχεσι Πηλείδαο κορυστὴν ἀθρόον θείειν. Aristoph. in Pluto, ὡς ἡμῖν παρήμβεσε καθεύδειν. Thucyd. lib. 7, ὡς δ' οἰχόμενος ἀπήγγειλε πάλιν πρὸς τοὺς δεδωκότας. Interdum autem ὡς in ista significatione infinitiuum pro indicatiuo habet. Herodotus, illam de Cræso historiam narrans, ὡς δ' ἄρα μιν πρὸς τῶν τῶν, αἰνιγμὸν τοῦ τε καὶ ἀτασθαλίαν ἐκ πολλῆς λειπψυχίης, ἐς τρὶς ὀνομάσαι τὸ Σόλων, Simul autem eum hoc subiit, resipiscentem & respirãtem ex multo animi deliquio, ter nominatim exclamasse, Solon. Sic Plato, ἀθὺς οὖν ὡς ἰδεῖν τὸν Ἀγάθωνα. Et Demosth. ὡς δὲ ἀκοῦσαι τοῖς παρόντας. Nonnunquam geminatur hæc particula, & in priore quidẽ loco significationẽ temporis, at in posteriore aliam habet. Homer. Il. τ, circa principiũ, — αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς Ὡς εἶδ', ὡς μιν μᾶλλον ἐδυ χόλος. hic enim Eust. posteriore loco positam particulam ὡς exponit λίαν. Bud. autem reddit, Vt vidit, sic eum subiit ira. Reuocat certè mihi hic locus in memoriam illum Theocriti in Pharmac. Idyll. 2, Χ' ὡς ἴδον, ὡς ἐμάνην, ὡς μοι θρὲ θυμὸς ἰάφθη Δειλαίας. (dixerat autem paulo antè, Εἶδον Δέλφιν ὁμοῦ τε καὶ Εὐδάμιππον ἰόντας) nam particulæ ὡς in duobus posterioribus locis conuenire omnino videtur eadem expositio quæ illi Homerico conuenit. Sed non valde mihi placet aduerbii λίαν significationem illi eo in loco dare cum Eustathio. Non minus certè placeret exponere ὄντως. quam signif. non solùm ille ipse schol.

alicubi ei dat apud eundem Homerum, sed & scholiast. Thucydidis, apud ipsum. Apud Maronem autem in hoc Pharmac. versu, quo illum Theocrit expressit, Vt vidi, vt perii, vt me malus abstulit error, Seruius scribit vnum Vt esse temporis, aliud esse qualitatis. hoc enim dici, Mox vt vidi, quemadmodum perii. Sed malim, Proh quomodo perii.

Ὡς in significatione temporis, iungitur frequenter aduerbio πάχυα. & DICITVR Ὡς πάχυα pro Simulac, Simulatq;, Quumprimum. Eurip. Hecuba, Οἱ οἱ ὡς πάχυ' ἤκουσαν ὑστάτῳ ὄπα, Μεθῆκαν. Æschin. De legat. perperam obita, ὡς δὲ πάχυα ἤκομεν ὡς Μακεδονίαν, συνεπάξαιμι ἡμᾶς αὐτοὺς τοῖς πρεσβυτάταις τρεσβύταις λέγω. At verò addito verbo διώκειν aliud interpretationis genus ei tribuitur. vt apud Xenoph. πάλιν δὲ παρελθεῖς ὡς ἐδιώκετο πάχυα εἰς τὴν Τέγεαν, Quàm celerrimè potuit, vel Quàm potuit celerrimé. Iungitur autem hæc particula ὡς aliis quoque aduerbiis superlatiui gradus. dicitur enim ὡς ἄριστα, & ὡς κάλλιστα, itidémque cum aliis superlatiuis. sed tũc pertinet ad ὡς quod pro Quàm ponitur.

Ὡς alio etiam modo adhibetur significando tempori, si Eustathio credimus. Is enim in isto loco Odyss. ρ, Ἤθη δ' ὡς ὅτ' ἀοιδὸς ἐν μεγάροισιν ἄειδεν, exponit ἕως ὅτου. Quinetiam addit, particulam ὡς in ista significatione videri esse τρεσπότυπον particulæ ἕως. Conuenit certè cum illo Homeri loco iste Sophoclis, ὡς ἂν ᾖς οἷός περ εἶ, Donec fueris, Quandiu fueris.

Ὡς tertium etiam particulæ Vt habet vsum: illum nimirum quo ponitur pro ἵνα, & causam finalem indicat: interdum cum optatiuo, nonnunquam cum coniunctiuo. Homer. Iliad. φ, circa finem, δόλῳ δ' ἄρ' ἔθελχθῆν Ἀπόλλων Ὡς αἰεὶ ἔλπετο κυδιάνειρα ποσὶν οἶσιν. Eandem constructionem habet in hoc loco Luciani, in dialogo Neptuni & Mercurii, καὶ ἐπειδὴ ἐποίησα, διελὼν τὸν ἑαυτῆς μηρὸν, ἐνέθηκεν, ὡς ἀποτελεσθεῖν ὀνείρατα. Cũ coniunctiuo, Sophocl. Κόμιζε νυῦν μοι παῖδα τὸν ἐμὸν ὡς ἴδω. In isto etiam loco qui ex Plutarchi Lycurgo affertur, φυλάττει τὴν πόλιν ὡς μηδὲν οὐκ ἀναπλησθήσεται πονηρῶν, fortassis ὡς οὐκ ἀναπλησθήσεται, accipi possit pro ἵνα μὴ ἀναπλησθῇ. Adhibetur præterea ὡς aliis etiam locis diuersis à præcedentibus, quibus particula Vt à Latinis adhiberi solet. Herodianus lib. 1, φιλοπμησαιμήνης (ὡς αὖ τις εἴποι) τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως &c. vbi Polit. ὡς αὖ τις εἴποι, vertit, Vt ita dixerim. Greg. De pentecoste, οὐκέτι ἀνεργαία παρὸν, ὡς τρέπρον· οὐσιωδῶς δ' (ὡς αὖ εἴποι τις) συγγινόμενόν τε καὶ πολιτευόμενον. At VERO Ὡς εἰπεῖν interdum quidem est Vt ita dicam, Vt ita loquar, Vt eo verbo vtar: nonnunquam significat Propè dixerim, Feré. Plutarch. Symp. lib. 4, οὐδὲν γὰρ, ὡς εἰπεῖν, πολυχρόνιόν ἐστι, nullum enim, propè dixerim, diuturnæ vitæ est. Aristot. καὶ διὰ τοῦτο ἔχει παντὶ τὰ ἔνναιμα ἐγκέφαλον, τῶν δ' ἄλλων οὐδὲν, ὡς εἰπεῖν, πλὴν ὅτι κατὰ τὸ αἷμα λογον. In illo quoque Gregorii loco, ὡς αὖ εἴποι τις, Bud. existimat posse verti Propè dixerim: vel Vt ita dicam, Vt dicere possis. Idem ὡς κατὰ παντὸς εἰπεῖν à Gaza verti tradit, In vniuersum dixerim. (In v. l. affertur ex Aristot. De mundo, pro Atque vt in vniuersum dicã. Ibidem, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, Vt summatim dicã, Vt vno verbo dicã. Item, ὡς ἔπος εἰπεῖν, Vt ita dicã, Vt paucis dicã) Idẽ præterea affert ex Aristot. lib. 2, De part. animaliũ, ὡς ἄξιον εἰπεῖν pro Quod quidem dictu dignum sit: ἔνια δ' οὐκ ἔχει τῶν ζώων, ὡς ἄξιον εἰπεῖν, μυελὸν, ὅσων τὰ ὀστᾶ ἰσχυρά. Ex eodem affert ὡς κατὰ λόγον εἰπεῖν, quod vertit Pro portione: πολὺ γὰρ μείζω τὰ τριάκοντα τῶν ζωοτόκων, ὡς κατὰ λόγον εἰπεῖν τῶν σωμάτων.

Ὡς μὴ, Vt ne, vel simpliciter Ne. (vt dicitur ἵνα μὴ pro μὴ) Xenoph. ὡς μὴ καὶ ἡμᾶς ζῶντ' δυνασθῇ ποιῆσαι. Gregor. ὡς αὖ τὸ τῆς σοφίας βάθος μὴ ἀγνοῆς. Idem, ὡς αὖ μὴ βλάπῃ τοῖς γεγραμμένοις. Apud Synesium cum optatiuo, ἐγὼ μὲν καὶ σοῦ κήδομαι καὶ τῶνδε· σοῦ μὲν, ὡς μὴ ἀδικοίης· τῶνδε δ', ὡς μὴ ἀδικοῖτο. At in v. l. affertur ὡς sine adiectione particulæ μὴ positum pro Ne: ex Sophocle, μὴ ἐκφοβοῦ ὡς ἀπιμάσῃ, Ne time ne afficiat ignominia. Et ὡς ὄψεται μὴ δείσῃς, Noli timere ne videat. Sed paulo diuersum vsum habet particula ὡς in his duobus Sophoclis locis ab eo quem habet ὡς μὴ in proximè præcedentibus: adeo quidem vt in illis ὡς μὴ reddi possit vel simpliciter Ne, vel Vt ne: at in his solùm reddere possimus Ne.

Ὡς pro ὥςπ, Ita vt, Adeo vt. Pausan. τοὺς δ' ἐκείνων αἱρεῖλεν πόλεις· ὡς Φοίνικα ἰάμβων ποιητὴν θρηνῆσαι πλὴν ἄλλων. Xenoph. τὸ δαιμόνιον μεγαλοπρεπέστερον ἡγοῦμαι ἢ ὡς τῆς ἐμῆς θεραπείας τρεσδεῖσθαι, magnificentius quàm vt meo cultu egeat, siue mea obseruantia.

Ὡς quum ponitur pro εἴθε, Vtinam, potest & tum reddi particula Vt. Homer. Odyss. α, Ὡς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος ὅστις τοιαῦτά γε ῥέζοι. Idem Iliad. σ, Ὡς ἔρις ἐκ τε θεῶν ἐκ τ' ἀνθρώπων ἀπόλοιτο. Idem eiusdem poematis lib. ζ, sequentem habet particulam κεν. vbi canit, — ὡς κέν οἱ ὠδὴ Γαῖα χανοῖ. Quibus in locis imprecationi seruit, sicut particula Vt apud Latinos interdum. Plautus in Persa, Vt istum dii deique perdant. Terent. in Adelphis, — vt Syre te cum tua Monstratione magnus perdat Iupiter. Catullus, Iupiter, vt Chalybωn omne genus pereat. Catullus, inquam, hunc Callimachi versum interpretans, Ὦ Ζεῦ, ὡς Χαλύβων παῖ ἀπόλοιτο γένος. Sciendum est autem inueniri interdum scriptum ὡς hac in significatione: sed hanc scripturam alia exemplaria refellunt. Atque adeo quum in editione Romana Homeri adiunctos habente Eustathii commentarios legatur ὡς in illo primo loco, in secundo eadem habet ὡς sine accẽtu. Quum verò dicitur ὡς ὄφελον, tunc ὡς aliter debere reddi, docebo vbi agam de hac particula præstante vsum particulæ Quòd.

Ὡς, Quàm. Sed interdum quidem non solùm per particulam Quàm reddi potest, sed etiam particula Vt, (& tum quidem ad similitudinis significationem pertinere dici potest, quanuis inde huc te remiserim) nõnunquam verò solam particulam Quàm eius interpretationi adhibere possumus. Vt enim Græcè dicitur ὡς ἄριστα δύναμαι, ita Latinè dicere queas, Vt optimè possum, vel Quàm possum optimé. Fab. Non omittenda pars hæc orationis, sed exigenda vt optimè possumus. Sed cur ex Fabio exemplum proferam, quum ipse ita vsus sit Cicero t Epist. ad Treb. lib. 7, Sic ei te commendaui & tradidi vt grauissimè diligentissiméque potui. Idem Pro Cluentio, Tum appellat hilari vultu hominem Bulbus vt blandissimè potest. Inuenitur autem & nomen δύναμις interiectum inter ὡς & superlatiuum. Isocr. Panath. ἐγὼ δ' ὁμολογῶ μὲν ἀπολελεῖφθαι πλὴν ἐμοῦ φρόνησιν τῆς σῆς ὡς δύναμις πλεῖστον. Sed neque in hoc aliisque huiusmodi locis, neque in iis qui non habent adiectum verbum δύναμαι, commodè vti possimus particula Vt: ac potius vtendum fuerit particula Quàm. Gregor. καὶ πλὴν συμφέρει ὡς κάλλιστα διαπέπτωκε, Quamoptimè, Quãpulcherrimé. Nec verò solùm cum aduerbio superlatiui gradus, sed etiam cum nomine. vt enim dicitur ὡς κάλλιστα, sic quoque ὡς κάλλιστος. Tale est ὡς βέλτιστος apud Xenophontem, Quamoptimus: ἵν' ὁ βίος αὐτῶν ὡς βέλτιστος ᾖ. Nonnunquam particulæ ὡς subiungitur ὅτι: cuius loquendi generis antequam exempla proferam, aliqua dicam DE Ὡς πάχυα: de quibus vocibus inter se iunctis antea quidem verba feci: sed iis quæ dixi, adiiciendum est: quum ὡς πάχυα vnicum verbum habet, tunc & ipsum admittere vsum particulæ Vt. (Est autem ea differentia inter ὡς πάχυα vnum habente verbum, & ὡς πάχυα habente duo, quæ est inter Quamprimùm & Quum primùm) veluti quum dicitur, πορεύσομαι ὡς πάχυα, Proficiscar quamprimùm, vel Proficiscar celerrime, aut Vt potero celerrimé. Interdum autem Latini (sed cum aliis aduerbiis potius) inter Vt & aduerbium interiiciunt particulam Qui. veluti si ita loquar, Se gessit vt qui optimé. id est Ita se gessit vt qui optimé. Venio ad ὡς habens adiectum ὅτι. Tum autem vel illam particulam ὡς, vel hãc ὅτι vacare dicendũ est: quum vtraque superlatiuo iuncta eandem vim obtineat: adeo vt perinde sit ac si præfigens alicui Latino participio particulam Quàm, ea non contentus, adiungeres illi aliquam quæ eandem vim haberet. vt videlicet Per interdum hoc officio, sed cum positiuo gradu, nõ cum superlatiuo, fungitur. Dicitur enim Quàm beatissimus, non item Perbeatissimus,

sed Perbeatus. Exẽpla autẽ vsus illarum particularũ coniunctarũ apud veteres etiam scriptores extãt. Nam ὡς ὅτι μάλιστα extat apud Platonem, vbi scribit, δοκεῖ μαζεῖν τὸν ἀεὶ λαγχάνοντα τρεῖς τὸν αἰῶνα, ὁλόκληρον καὶ τρίπηχυν, ἔπειτα ὡς ὅτι μάλιστα ἐκ καταδεδυσῶν οἰκήσειν. Idem, οὕτω δὴ χρὴ τὸν αἰσχρῶς ὡμὰ τῶν ἰσοτίμων ἀμφοῖν, ὡς ὅτι μάλιστα ἐπ' ὀλιγίστοις τῇ ἕξει, τῇ τῆς τύχης θεραπείᾳ, sed in quàm paucissimis altera, ea vtique quæ fortunæ suffragatu indiget. Sic apud Galenum, ὡς ὅτι μαλακώτατα, vbi scribit, τρεῖς τὸν αἰῶνα ἐπαίρεντας τὸ αἷμα βλέφαρον ὡς ὅτι μαλακώτατα. Itidémque superlatiuis nominum iungitur: vt ὡς ὅτι βέλτιστον apud Platonem in Symposio 2. Sic apud Dioscoridem, ὡς ὅτι πλεῖστον χρῆσιν. Apud eundem, ἀλὸς ὀρυκτοῦ ἢ θαλασσίου ὡς ὅτι λεῖοτάτου.

Ὡς interdum subiungitur, præsertim aduerbio θαυμαστῶς, siue θαυμαστῶς. interdum & cum ὑπερφυῶς. Plato in Phædone, θαυμαστῶς ὡς ἐπεθυμοῦν τῆς τοῦ σοφίας. vbi Budæus vertit Miré admodum: quod nescio an satis vsitatum sit Latinis. Demosthenes, θαυμαστῶς ὡς ἐλυπήθην. Rursum Plato in Phædone, ναὶ μὰ θαυμαστῶς ὡς ἀθλίως ἔχοντες. Idem in eodem dialogo, ὑπερφυῶς ὡς οὖν ὡς βούλομαι, Magnopere cupio. Idem in Symposio, ὑπερφυῶς ὡς χαίρω, Mirificè lætor. Nonnũquam verò σφόδρα additur particulæ ὡς præcedente aduerbio. vt apud eundem Platonem, οὐ οὖν λέγω θαυμαστῶς ὡς σφόδρα. (Tale est apud eundem, νὴ Δί' ἀμηχανωτάτως γε ὡς σφόδρα. Tale, inquam, esse dico, quoniam præcedentes loci faciunt vt particulam ὡς potius cũ priori quàm cum posteriori aduerbio iungendam esse censeam: licet alii aliter iudicent) Inuenitur autem & θαυμαστῶς ὡς. Fortassis autem scribi debere ὡς cũ accentu his in locis, docebo aliquanto post.

At verò ὡς cum aduerbio ἐπέρως, item ἀληθῶς, minimè huc pertinet, nisi quatenus hic agitur de eius vsu cum aduerbio. Neque enim idem valet ὡς cum his aduerbiis quod cum præcedentibus, sed potius vacat, (ideóque Budæum exempla huius vsus cæteris immiscuisse miror. Neque aliud EST Ὡς ἐπέρως quàm ἐπέρως, Aliter: ITEM Ὡς ἀληθῶς, quàm ἀληθῶς, Veré. Demosth. Pro corona, ἐὰν τε καλῶς ἔχῃ, χάριτος τυγχάνει· ἐὰν δ' ὡς ἐπέρως, πρωτείας. Idem ibidem, ὧν καταφρονῶν, μεγίστης ἀναιδείας ὑπῆρχεν· ὡς ἐπέρως δὲ συμβαίνων, τὸ γοῦν ἀδοκιμεῖν παρέλειπεν. Idem ibidem, τῆς [παιδείας] τῶν μὲν ὡς ἀληθῶς πεπυκνωμένων. Plato De republica lib. 1, τὸν ὡς ἀληθῶς ἰατρὸν ὀρθόμενος. Apud eundem & cum gradu COMPAR. Ὡς ἀληθεστέρως. vbi scribit, καὶ πότερον ὡς ἀληθεστέρως δοκεῖ σοι λέγεσθαι. Loquẽs porro de particulæ istius pleonasmo Eustathius, ab Homero originem hunc traxisse tribit. Exponens enim hunc versum Iliad. β, Εἴ κ' ἔτι σ' ἀφραίνοντα κιχήσομαι ὡς νῦν περ ὧδε, annotat oratores sæpe ponere ὡς tanquam παρέλκον. vt, τρεῖγμα δὲ τε καὶ ὠ. ἐπέεσσ' ἔχον, pro καὶ ἐπέεσ' ἔχον. Quibus subiungit, δέδωκε δὲ καὶ τοῦτο Θέμις τῷ δρῆκῳ, εἰπών. εἴ σε ἀφραίνοντα κιχήσομαι ὡς νῦν περ ὧδε. pro, εἴ με σε εὕρω οὕτως ἀφραίνοντα. Sed addit, Nisi fortè ὡς pro λίαν positum sit. Hæc ille: at ego non video quid obster quominus & tertia expositio vtraque harum simplicior afferatur. Cæterùm vt ad particulæ ὡς pleonasmum redeam, quidam annot. talem esse pleonasmum vocilæ Vt apud Ciceronem, quum dicit, Inuitus feci vt C. Flaminium eiicerem. Sed hic dici non potest πλεονάζειν particula Vt, quum sermonis Latini consuetudo vix patiatur vt omissa illa dicamus, Inuitus feci eiicerem, pro Inuitus eieci. Et quanuis ita dici posset, quid commune habet particula Vt verbo iuncta cum ὡς iuncta aduerbio?

Ὡς habet nonnunquam & alium particulæ ὡς vsum. ponitur enim interdum & pro illo Quàm quod significat Quantum, admiratiué. vt ὡς ἱερὸν καὶ σεμνόν. Aristophanes initio Pluti, Ὡς ἀρχαῖον πρᾶγμ' ἐστὶν ὦ Ζεῦ καὶ θεοί, Δοῦλον γνώσεσθαι τῶν δεσποτῶν δεσπότου, Quàm molesta res est, vel Quàm dura res est. aut, acerba. (Possit fortsitan reddi etiam, Proh quàm dura res est! vel, Durum & acerbum est. (Scholiastes autem scribit, τὸ δὲ ὡς πεπλεκτῶν ἡ διάνοια ἐκ τοῦ θαύματος καὶ ἐκπλασμοῦ) Lucianus in Dialogo Iouis & Ganymedis, ὡς ἀφελὴς ὁ παῖς ὅτι καὶ ἀπλοῖκός, καὶ αὐτὸ δὴ τοῦτο, παῖς ἔτι. Apud eundem Lucianum inuenio particulam hanc subiunctam in hac significatione, simúlque SCRIPTAM Ὡς: quod obseruatione dignum est, & addendum iis quæ de hac particula dicta fuerunt accentum assumente. Locus illius est in Piscatore, seu Reuiuiscentibus, pag. 85, vbi non simpliciter est admirantis, sed cum indignatione, τὸν Δία δὲ ἢ τὸν Ἡρακλέα μὴ κατ' ἀξίαν ὅτι δεῖξαι τοῖς θεαταῖς, ἀνυπόπτωτον ὡς, καὶ ἀγρόν. Quibus in locis habere locum potest etiam particula Vt. Atque adeo Budæus vertit hic, Vt auersandum. (Venit tamen mihi aliquid in mentem de hoc posteriore loco, quod lectorem celare nolim: nimirum posse fortassis ἀποτρόπαιον ὡς ita dictum esse vt θαυμαστὸν ὡς. quanuis hic non addatur accentus isti particulæ. Sed θαυμαστὸν ὡς scribere rationi fortasse consentaneum fuerit) In exemplum particulæ ὡς significantis θαυμασμὸν, id est admirationem, affertur hic versus, Ὡς ἀγαθαὶ φρένες ἦσαν ἐχέφρονι Πηνελοπείᾳ. Dicetur autem de hac significatione ex Homero & vbi agetur de ὡς fungente officio præpositionis. Sed hoc suprà dictis addendum est, interdum huic particulæ vsum istum habenti adiici & aliã. Gregorius, τὸ οὖν γένεσθαι ὡς λίαν γελοῖον καὶ ἐλεεινόν.

Ὡς interdum idem valet quod particula Quòd. quem vsum frequentissimè habet & ὅτι. Sed intellige de Quòd significante apud nos Que. Veluti quum ita loquimur, Il a dit que ce n'est pas merueille, εἶπεν ὡς οὐδὲν θαῦμα τοῦ ὅτι. vbi si verbum verbo reddere velimus, particula Quòd vtendum fuerit: at si Latinè potius quàm ad verbum (id est, singulas voces singulis vocibus) interpretari libeat, vtendum fuerit infinitiuo, Dixit mirum non esse. Scimus alioqui veterem Testamenti noui interpretem & scriptores Ecclesiasticos talem omnino vsum particulæ Quòd tribuisse. Quinetiam inueniuntur aliqui loci apud nonnullos eorum qui inter postremos Latinitatis autores, non sunt, vbi particula Quòd vsum illum habere videtur. At locus hic Plinii epist. 5, libro 3, Quòd lectitas, mihi pergratum est: affertur quidem pro illius vsus exemplo, sed minimè conuenit. Nam resolui quidem potest itidem in infinitiuum hoc loquendi genus, sed particulam ὅτι locum ibi habere, nequaquam dixerim. Ac profectò si in eo Plinii loco Quòd esset Græcum ὅτι, siue ὡς, & Gallicum Que, possent ex Cicerone quoque loci Plinianó illi similes afferri. Linacer (cuius non minor est apud me quàm vllius grammaticorum nostri seculi autoritas) particulam Quòd ait poni διαβεβαιωτικῶς pro ὅτι. vt in talibus, Scio quòd scribis, vel scribas: sed nullo id exemplo confirmat. Idem alibi quum definitiuis coniunctiones esse dixit quæ præcedentis verbi significationem determinant: talem vsum particulæ Quòd tribuit: & locum Plinii, necnon Ciceronis, quibus id probet, subiungit: Plinii, in epist Gaudeo & gratulor quòd Fusco Salinatori filiam tuam destinasti. Ciceronis in Salustium, Credo quòd non omnes tui similes incolumes in vrbem venissent. Sed quod ad hunc posteriorem locum attinet, in hoc certè talẽ omnino esse vsum particulæ Quòd fateor, qualis est is quem habere dixi particulam ὅτι & ὡς. sed Ciceronis esse orationẽ ex qua depromptus fuit ille locus, neque fateor, neque hodie fatẽtur quorum postremæ extant Ciceronis orationum editiones. Adde quòd suspectam illius loci fidem reddere possunt & quæ præcedunt. Totus enim locus est ita scriptus, Sed si fuerim aut in honoribus petendis nimis ambitiosus, (non hanc dico popularem ambitionem, cuius me principem confiteor: sed illam perniciosam contra leges, cuius primos ordines Salustius duxit) aut in gerendis magistratibus,

aut in vindicandis maleficiis tam seuerus, aut in tuenda republica tam vigilans, quam tu proscriptionem vocas: credo quòd non omnes tui similes incolumes in hac vrbe vixissent. Qui enim non videt hic Vixissent cum illo Fuerim non cohærere? Nemo certè est qui non statim animaduertere possit ita scribendum fuisse, Sed si fuissem ita ambitiosus, aut, &c. credo quòd non omnes tui similes incolumes in hac vrbe vixissent. Sed quanuis totius loci fidem suspectam mendũ illud reddere possit, potius tamen (ne leui argumento niti dicar) autoris fidem suspectam mihi esse profiteor. Venio tandem ad quendam Ciceronis locũ qui ex eius pro Roscio Amerino oratione affertur. tanquam in eo dixerit, Respondit quòd, ea significatione qua Gallicè diceremus, *Il a respondu que*, Græcè, ἀπεκρίνατο ὅτι, vel ὡς. Sed longè aliter se res habet. neque enim particula Quòd iungi debet aut potest cum verbo Respondit: sed intelligendum est ex præcedentibus Respondit se accusaturum esse quòd &c. Verùm libet & locum illum proferre totum, vt tu quoque lector de eo iudicium ferre possis. Quum ab eo quæreretur quid tandem accusaturus esset eum, quem pro dignitate ne laudare quidem quisquam satis commodè posset: aiunt hominem (vt erat furiosus) respondisse, quòd non totum telum corpore recepisset. Quòd si ne ex iis quidem aliquis illi meæ expositioni subscribit, at ex præcedentibus & sequentibus subscribere illi cogetur. De hoc autem vsu particulæ Quòd ideo latius disserui, quia multos (& quidem Germanos præcipuè) in ea opinione esse scio vt Latinum esse arbitrentur: adeo vt nonnulli in reddendis particulis ὅτι & ὡς (eam de qua nunc agitur significationem habentibus) illa vtantur: & quidem ibi quoque vbi vitari facilè potest. alioqui enim locos posse occurrere scio, in quibus ea vti necesse sit. atque adeo ne me quidem, in vertendis quibusdam ad logicam philosophiã pertinentibus, vitare eam potuisse, sine maximo & ambiguitatis & obscuritatis periculo, memini. Sed venio ad aliquot exempla vsus particulæ ὡς, de quo agitur, vt λέγω ὡς αὐτὸς ποιεῖ, vel ἐποίει, vel πεποίηκε, &c. Ie dis qu'il fait, vel qu'il faisoit, vel qu'il a fait. Itidémque cũ aliis personis & modis. Herodot. in Melp. pag. 147, τὸν γὰρ πρὸς Ἀβάρεος λόγον τὸν λεγομένου ἔφη Υστάσπεος, οὐ λέγω, λέγων ὡς τὸν οἶνον προσέφερε κατ' πᾶσαν πλὴν μόνος. Idem pag. proximè sequente, καὶ ἔλεγον ἐμοὶ μὲν ἄπαι, ἄλλῳ δὲ δή τῳ, ὡς προσπλώοντες ἐς τὴν Λιβύην, τὸν ἥλιον ἔσχον ἐς τὰ δεξιά. quo in loco (vt & de hoc obiter lectorem admoneam) hæc verba ἐμοὶ μὲν οὐ πάνυ, ἄλλῳ δὲ δή τῳ, commodè parenthesi includentur: quum ἔλεγον referatur ad ὡς. Talem certè parenthesin & alibi apud eundem obseruasse videor. Subiungam & ex Demosthene exempla (non quòd apud reliquos quoque qui Herodoti seculo proximiores sunt, ea non extent: sed quòd mihi in præsentia non sint ad manum) Philipp. 3, ὡς δ' οὐ τοῦτ' ἦν, ἢ ὡς οὐ κληρονόμος Τύπων ὤν, ταῦτα ἐποίει, οὐκ οἶδ' λέγω. vbi obserua præcedere hãc particulam. Itidem certè & in hoc loco principium huic particulæ, at finem dedit participio λέγων, ita scribens, Philipp. 1, ὡς μὲν οὖν δεῖ τὰ προσήκοντα ποιεῖν ἐθελοντας, ὑπάρχειν ἅπαντας ἐπίμους, ὡς ἐγωγε κόπτων ὑμῶν καὶ πεπεισμένων, παύομαι λέγων. Iungitur enim participium λέγων non cum posteriore ὡς, (vtpote alium vsum habente) sed cum priore. Plutarch. in Lycurgo, Ἐπαμεινώνδαν εἰπεῖν λέγουσιν ὡς τὸ Λακωνικὸν ἄδειαν οὐ χωρεῖ προδοσίαν. Cæterùm non cum λέγω tantùm seu φημὶ, vel alio huius generis verbo iungi putandum est hanc voculam, sed & cum alio quolibet quocum iungi particula ὅτι consueuit. Dicitur enim ὁμολογῶ ὡς, & νομίζω vel ἡγοῦμαι ὡς, &c. Atque adeo Xenophon dixit etiam πεκμηρίῳ ὡς, sicut diceretur πεκμαίρομαι ὡς, initio Apomnem. libro 1, πρῶτον μὲν οὖν ὡς οὐκ ἐνόμιζεν οὐδὲ ἡ πόλις νομίζει θεοὺς, πόθεν ποτ' ἐχρήσαντο πεκμηρίῳ; Paulo pòst autem habes exemplum illius vsus frequentioris, διεπεύλλητο γὰρ ὡς φαίη Σωκράτης τὸ δαιμόνιον ἑαυτῷ σημαίνειν. Sed quid attinet in exemplis satis obuiis diutius immorari? Potius de ὡς ὅτι, quæ non itidem passim occurrunt, dicenda mihi sunt. Quemadmodum enim antea PARTICVLAM Ὡς ὅτι simul poni docui, quum loquerer de ὡς cum superlatiuo: ita etiam hac in significatione sibi adiunctam interdum habere particulam ὅτι sciendum est. Xenophon Hellenic. εἰπὼν πρὸς Φάραξιν ὡς ὅτι ὀκνοίη μή. Hanc autem istarum particularum hac in significatione geminationem ex recentioribus maximè vsurpauit Eustathius, si bene memini.

Ὡς interdum potest reddi particula Quòd, non eum de quo proximè dictum fuit, sed longè diuersum, vsum habente: nimirum vbi præfigitur aduerbio Vtinam. Itidémque Gallica illa particula *Que* hic quoque locum habet. nam quum pro Vtinam Gallicè dicatur *Pleust à Dieu*, interdũ præfigitur *Que*, & dicitur, *Que pleust à Dieu*. Lucian. ὡς εἴθε γε καὶ ὀξέως ἐδύνατο λῶ, Quòd vtinam. vel, Atque vtinam. sic verò iungitur & cum Ὤφελον, Ὤφελες, Ὤφελε, siue Ὄφελον, Ὄφελες, Ὄφελε, vt videbis suprà, Tomi 2, col. seu semi pag. 1560. Sed & ipsum ὡς per se ac sine adiectione poni pro Vtinam, ex præcedentibus didicisti. Quoniam tamen ibi exẽpla ex poetis duntaxat habes, exemplum insuper vnum afferam, idque ex soluta oratione petitum: Synesii nimirum, ita scribẽtis, ὡς εἴη γε τῶν ἡμῖν ἢ τῷ τῷ παρ' αὐτῷ πώποτε γραπτῶν δυσεβέστατον. Conuenire autem ὡς in ista significatione cum particula Vt, docui ibidem.

Ὡς, Nam, Enim: interdum, Quandoquidem. Pro huius autem significati exemplo quidam ex Homero attulerunt hunc versum, qui est 291, Iliad. φ, Ὡς οὔτοι ποταμοῦ γε δαμήσεαι ἀσπιδιώτου, &c. Sed controuersia eo in loco significatio ista esse potest, meo quidem iudicio. possunt verò non itidem controuersa exempla ex eodem poeta proferri, cũ alibi, tum Odysseæ β, Ὡς οὔ τις μέμνηται Ὀδυσσῆος θείοιο λαῶν οἷσ' αὐτὸς ἔασε, πατὴρ δ' ὡς ἥπιος ἦεν. Hic enim ὡς esse Siquidem, vel potius Quandoquidem, ex præcedentibus versibus satis apparet: qui ita scripti sunt, Μή τις ἔτι θεόφρων ἀγανὸς καὶ ἤπιος ἔστω Σκηπτοῦχος βασιλεὺς, μηδὲ φρεσὶν αἰσιμα εἰδώς, Ἀλλ' αἰεὶ χαλεπός τ' ἔοι, καὶ ἀσύλα ῥέζοι. Quibus subiungitur, Ὡς οὔτις μέμνηται, &c. Nullus rex (inquit) posthac mitem se & clementem in suos exhibeat, sed contrà seuerum & asperum: quandoquidem clementiæ Vlyssea memoria periit apud eos in quos illam exercuit. Sed quanuis tam bene quadret huic loco significatio ista particulæ ὡς, vt conuenientior nulla esse possit, atque adeo ne dubitari quidem posse de illa videatur, interpretes tamen aliam ei interpretationem dederunt. ita enim Raph. Volaterranus, Nullus deinceps rex sceptrum tenens, placabilis mitisque existat, neque animo sibi æqua decentiáque proponat, sed durus immitisque ac aliis incommodus. Heu quàm nullus meminit Vlyssis, populorum quibus imperauit, quàm dulcis existeret pater. Altera autem illa interpretatio quæ eregione ipsius Homeri solet excudi, habet, Nec quisquam amplius beneuolus, mansuetus & mitis sit Scepriger rex, neque in mente pia opera cogitans, sed semper infestus sit, & iniusta perpetet. Vt nullus recordatur Vlyssis diuini Populorum quibus præfuit, & velut pater mansuetus erat. At quàm conuenientius sit ὡς interpretari Quandoquidem, vt melius perpendere posses lector, libuit & mihi locum istum interpretari, sed carmine: (quod, vt extemporaneum, boni consulas velim) Nemo suos posthac regum clemente gubernet Imperio, neu sit recti studiosus & æqui, Sed præbens se durum illis mala multa facessat: Quandoquidem populos obliuio cœpit Vlyssis. Molles ille quibus, pater vt, laxabat habenas. Sunt porro & alii loci apud hunc poetam, in quibus eundem vsum hæc particula obtinet: sed his contentus, ad exempla ex prosæ scriptoribus petita transibo, à Thucydide initium sumens. apud quem legimus libro 1, pagina 39, meæ editionis, circa finem, ὡς οὐκέτι ἐνδέχεται. id est, οὐκέτι γὰρ ἐνδέχεται, inquit schol. Idem in alio eiusdem scriptoris loco

exponit ἐπί: libro 2, pag. 68, circa medium, vel potius sub finem, ὡς οἵπνες πρὸς τὰς ξυμφορὰς γνώμη μὲν ἥκιστα λυποῦνται, &c. His subiungam ea quæ Budæus de hac particulæ ὡς significatione scripta reliquit. Ὡς (inquit) εἰπὲ τῷ ἐπί, hoc est ἀμέλει, Etenim, Nam. Lucian. πλὴν ἔγωγε τοῦ γε ἐν οὐκ οἶδ' ὅπῃ παρόντων ἰατροῦ δεόμενος ἐπεύχομαι δύναιτο. ὡς εἴ γε ἄλλος τις ἰατρὸς, ἢ τις ἀπαλλάξειε, μόγις πόθεν ὡς ἀδικοῦσά με, Quòd siquis eam curauerit, licet iam vt me oderis. Idem, ὡς νῦν γε καὶ σε ἐλεῶ, πολέως ἤδη ὀκβεβακχευμένων, Nam nunc quidem te miseror, vt bacchari cœpisti. Cui nõ absimile illud videtur Ciceronis De oratore, Vt non iam sine causa Demosthenes tribueret primas & secũdas & tertias actioni. Plin. lib. 22, Vt non sit mirari satis naturæ prouidentiã. Est enim illatiua ex præcedentibus coniunctio. Plato in Phædro, Βούλει οὖν τῷ Λυσίου λόγῳ ὃν φέρεις, ἰδεῖν τῶν φαύλων ἄπειρόν τε καὶ ἔντεχνον ἦ; Φαῖ. Πάντων γε μάλιστα. ὡς νῦν γε ψιλῶς πως λέγομεν, οὐκ ἔχοντες ἱκανὰ πρὸς δεῖγματα, Etenim nudè nunc quodammodo disserimus. Et in Euthydemo, οὐκ ἂν φθάνοις ἀκούων. ὡς οὐκ ἂν ἔχοιμί γε εἰπεῖν ὅπῃ οὐ πρὸς εἶχον νῦν κῶπῃς, quandoquidem excusare non queo. Sic apud Demosthenem in or. quæ πρὸς Λεπτίνην inscripta est, οὐδὲ γὰρ εἰ παύσομαι χρηστὸς ὄντ', (ὡς ἐμοί γε ἕνεκα ἔστω βελτίων ὄντ' τῆς πόλεως τὸ ἦθος. nam esto quidẽ ille per me. His autem quum multa addi possint, & accuratius fortassis in significationem huius particulæ (quam videlicet in locis huiusmodi obtinet) inquiri: addam tamen pauca in præsentia, vtpote ad alia festinãs. Ac primùm afferam locum in quo ὡς subiunctam habet particulam νῦν. vt ex pluribus exemplis melius vsum harum particularum cõiunctarum perspicere queas. Chrysost. in epist. ad Rom. cap. 6, λόγω ια', pag. 47, circa principium, ὥσπερ εἰ δόξης ἐρᾷς, ἀπόστηθι τύπων ὧν νῦν ποιεῖς, καὶ μὴ πλὴν οἰκίαν ἀλλὰ πλὴν ψυχὴν κάλλιστα πρόσεθι λαμπρὰν καὶ πολυτελῆ. ὡς νῦν γε οὐδὲν σοι γέγονεν αὐτὸ δυπελέστερον, ἐρήμου ἔχοντος πλὴν ψυχὴν, καὶ τὴν τῆς οἰκίας προσδαπανῶντος κάλλος. In v. l. ὡς poni dicitur etiam pro Quare. Quam obrem: sed nullum huius vsus exemplum affertur. Additur videri accipi & pro Alioqui, à Plutarcho ad finem vitæ Romuli, vbi scribitur, ὡς ἔδει γε καὶ τῶν φθόνος οἶδ', καὶ τὰ πλεῖστα πρὸς ἄλλων. Sed in huius loci interpretatione multum variant interpretes. ita enim quidam, Alioqui oportebat & hoc falsum esse & alia plurima. Quidam, Quod vtinam sit cum aliis plerisque mendacium. Quidam denique hoc modo, Quæ quidem conficta esse præstiterit, sicut & pleraque alia. Budæus certè in quodam eiusdem scriptoris loco, hæc verba, ὡς ὥνατό γ' αὐ ἐνταῦθα τῷ βίου παυσάμενος, vertit, Vt præstabilius ei fuerit vitam hic finire.

Ὡς vice præpositionis πρὸς nonnunquam fungitur, idẽ valens quod Ad, & accusatiuum itidem habens. Extátque & apud Homerum huius significationis exemplum, cum alibi, tum in illo versu qui prouerbiorum numerum auxit, Odysseæ ρ, Ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον. Nam ὡς isto in versu, priore quidem loco admirantis vim habet, in posteriore autem idem valet quod πρὸς, siue εἰς. Manifestum enim est non posse aliud significare quàm Ad. (In priore autem loco licet θαυμαστῶν esse non dubitem, itidémque apud multos pro indubitato ac confesso id habeatur, exponendo videlicet per Vt: hoc modo, Vt semper Deus similem ad similem adducit. vel Proh vt &c. vulgata tamen ad verbum interpretatio reddit Sic) Existimatur porro hic vsus particulæ ὡς, pro præpositione πρὸς siue εἰς, esse Atticus. Aristophanes, ὡς τοῦτον, ad hunc. Isocr. ὡς βασιλέα. Sic Thucydides ὡς αὐτὸν βασιλέα. Xenoph. Ἀπομν. libro 2, συνελαμβάνετο ὡς ἐμέ. Idem, πολλῶν φευγόντων ὡς τὸν Πειραιᾶ. Demosthenes, λέγεται οἴχεσθαι προσβιβάσων αὐτὸς ὡς τοὺς Λακεδαιμονίους. Æschines De male obita legat. ὡς ἥκοντα ἠκούομεν ὡς Μακεδονίαν, συνεπάξαμεν ἡμᾶς αὐτούς.

Ὡς quemadmodum interdum abundare dictum est, sic etiam interdum deesse sciendum est: sed intellige de ὡς similitudinis significationẽ habente. Nã ab Homero μάχοντο δῆμα πυρὸς dici pro ὡς δῆμας πυρὸς, pro cõfesso à multis grammaticis habetur. adeo quidem vt aliis in locis eiusdem vbi itidem subaudiri particulam ὡς existimant, loci illius autoritate nitantur, vt Il. ε, Δαΐφ' οἱ ὀκ κόρυθος τε καὶ ἀσπίδος ἀκάμαντον ὦρτο. Et Iliad. τ, — ἀλλά μ' ἔφασκες Ἀχιλῆος θείοιο κορεσσέμεν ἄλοχον θυμῷ, pro ὡς κορεσσέμεν ἄλοχον, secundum quorundam expositionem: quæ tamen parum mihi probatur. Apud Hebræos quidem certè כ, quæ est itidem similitudinis particula, frequentissimè subaudiẽnda relinquitur.

COGOR autem (nequid omisisse dicar) etiam quæ superuacanea sint, de hac particula supradictis adiicere: quæ nimirum quidam ex Tryphone de triginta significationibus particulæ ὡς retulerũt: ita incipientes, Ἰστέον ὅτι τὸ Ὡς διάκοσα σημαίνει παρὰ Τρύφωνι.

Ὡς παρεσταλκώ. Ιλ. γ,

Ὥς τε λέων ἐχάρη μεγάλῳ ὅτῳ σώματι κύρσας.

Ὡς αὐτοπόδοσιν. Ιλ. γ,

Ὡς αὖτις κατ' ὄμιλον ἐδύ Τρώων ἀγερώχων.

Primùm quidem ista loquendi forma non video quis probari meritò queat, vt dicamus particulam ὡς significare παραβολὴν, id est comparationem: pro eo quod est, Adhiberi comparationi: seu, Vsurpari in cõparatione. Idémque & de iis quæ proximè subiunguntur, dicendum est. nimirum ὡς significare αὐτοπόδοσιν, id est redditionem: pro Adhiberi redditioni comparationis seu similitudinis. Quinetiam aliud hic peccatur, nimirum quòd non admonetur lector de scripturæ mutatione. quum enim est αὐτοποδοτικὴ hæc particula, non Ὡς simpliciter, sed Ὡς scribitur, assumpto accentu, vt suprà docui. Quod etiam videre est in illo Homeri versu. scriptum est enim ὡς non ὡς, in omnibus quæ quidem vsquam viderim exempl. vt omittam grammaticos quosdam de hac scriptura præceptum tradidisse. Sic autem & in versu qui hunc paucis interiectis præcedit, Ὥς τε χάρη Μενέλαος Ἀλέξανδρον θεοειδέα Ὀφθαλμοῖσιν ἰδών. Qui versus (ne fallatur lector) ille est qui continet αὐτοπόδοσιν illius qui primus allatus fuit in exemplum significationis παραβολῆς, videlicet Ὥς τε λέων ἐχάρη &c. Qui etiam versus non satis aptè selectus inter tam multos fuit: vtpote in quo non simpliciter Ὡς, sed Ὥς τε scriptum sit, vt etiam scribi debet. Aut saltem admonendus erat lector, particulam τε nihil de significatione hîc mutare. Sed quum passim apud Homerum occurrat ὡς sine hac particula adhibitum παραβολῆς, siue inchoans παραβολῶ, multo satius erat alium quẽpiam locum afferre. Hæc certè faciunt vt paruo cum iudicio scripta hæc fuisse existimem.

Ὡς tertio loco ibi dicitur significare ὑπερβολῶ, id est superlationem. vt in hoc versu, Ὡς οὐκ αἰνότερον καὶ κωφότερον ἄλλο γυναικός. Hic autem non video quomodo excusari hæc significatio possit. Neq; enim vt dictum est ὡς significare comparationem & redditionem, [cõparationis videlicet] id est adhiberi comparationi & redditioni, sic etiam ausim dicere significare hyperbolen, id est adhiberi hyperbolæ. cur enim potius dicamus hoc in versu particulam ὡς adhiberi hyperbolæ, id est superlationi, quàm exclamationi, aut admirationi, vel vtrique simul? Alioqui certè nihilo magis superlationem debuit dicere quàm comparationem: imò verò simplicius multo erat hanc quàm illam dicere. Latinè certè reddendo vtendum fuerit aliqua particula earum quibus exclamantes vtimur. Raph. Regius vertit, O quàm nihil est deterius aut atrocius fœmina. Quidam interpret. Vt nihil est, &c. Ego malim, Adeo nihil est, &c. Cæterùm ne hoc quidem silentio prætereundum fuerit, hîc quoque in quibusdã exempl. ὡς scribi cum accentu.

Ὡς ibi pro quarta significatione habet ἀναφορὰν. vt Odysseæ η, Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον, id est, Ita quidem isti talia inter se loquebantur. Sed vix mihi possum persuadere eum à quo hæc scripta sunt, (nam à Tryphone profecta esse minimè credo) vsum esse appellatione ἀναφορᾶς, verùm aliud potius scripsisse. Aut certè quæpiam noua omnino

significatio voci huic ἀναφορὰ tribuēda fuerit: quum nihil ἀναφορᾶς, id est relationis, agnoscatur in huiusmodi dictis, Ὡς οἱ μὲν ἔικοτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον, (vel potius Ὡς οἱ ὠμὸ, &c. ita enim ex consensu omnium exemplarium scribendum est: sicut & vbi ὡς significare dicebamus ἀπαπόδοσιν) nihilo certè magis quàm vbi dicitur Ὡς εἰπὼν, Ὡς φάτο, Ὡς ἄρα φωνήσας, &c. At quis in huiusmodi locis ἀναφορὰν esse dixerit? Aliud certè non videmus hi quàm claudi sermonem quem ab aliquibus inter se habitū retulerit, & inde aliò transiri. A

Ὡς quintam significationem habere traditur θαυμαστὸν, id est admirationem. Affertúrque hic versus, Ὡς ἀγαθαὶ φρένες ἦσαν ἐχέφρονι Πηνελοπείᾳ. De qua significatione plura non dicam, quum antea quomodo hæc particula ὡς admirationi adhibeatur, satis supérque docuerim. B

Ὡς sextò loco (sequendo ordinem qui apud Vrbanum & aliquos alios habetur) βεβαιώσεως significationē illic obtinet. In cuius exemplū affertur hoc dictū, ὡς χάριεν ἐς ἀνθρωπος ἀνθρώποις, Sic gratiosū est homo hominibus. Sed si ὡς ibi significaret βεβαίωσιν, interpretandum potius esset Profectò, vel Certè. vt idem esset quod ὄντως. vt certè scholiastes Sophocl. exponit apud ipsum in hoc Aiacis versu, non procul à principio, Ὡς ὄντ' ἀνδρὸς τῶδε πόνος ζωῶντί σοι. ait enim esse ὡς positum pro ὄντως & ἀληθῶς. Cam. vertit, Planè sunt viri istius hæc opera tibi. C

Ὡς pro septima significatione ibi habet ὁμοίωσιν. confirmatúrque hoc versu, Odysseæ ο, Ὡς ὅδ' Ὀδυσσῆος μεγαλήτορος υἷι ἔοικεν. Minimè autem debebat distinguī ὡς significans ὁμοίωσιν (vt illorum verbis vtar) ab eo quod παραβολὴ declarat. Quinetiam illud quo ἀπαπόδοσις significatur, (nimirum ἀπαπόδοσις παραβολῆς siue ὁμοιώσεως) simul poni debuerat. Sed magis etiam in eo peccatur quòd ὡς redditur Ita: dando illi versui hanc interpretationem, Ita hic Vlyssis magnanimi filio assimilatus est. Præcedit enim apud Homerum in priore parte orationis particula ὧδε, cui respondet ὡς. vt Latinè particulæ Ita respondet sæpe Vt. Ita enim Homerus vel Helene apud Homerum, Odysseæ δ, Οὐ γάρ πω πατά φημι ἔοικότα ὧδε ἰδέσθαι Οὔτ' ἀνδρ', οὔτε γυναῖκα (σέβας μ' ἔχει εἰσορόωσαν) Ὡς ὅδ' Ὀδυσσῆος μεγαλήτορος υἷι ἔοικε Τηλεμάχῳ. Omitto errorem qui in eo commissus est quòd ἔοικε redditur Assimilatus est, quum reddi debeat Similis est: Neminem ita similem vt hic similis est. Posset etiam verti, Neminem tam similem quàm &c. vel, Neminē adeo similem. D E

Ὡς in octauæ significationis ordine dicitur esse οὕτως, Sic, Ita. vt Iliad. η, Ὡς εἰπὼν τευλέων ἐξέσσυτο φαίδιμος Ἕκτωρ. Quæ etiam significatio (cuius multa exempla habuisti suprà) cum iis de quibus modò dictum est, collocari debuerat. Multa certè eius exempla fuerunt à nobis allata: sed vbique addito accentu: Ὡς φάτ', Ὡς ἄρα φωνήσας, &c. Sic, Ὡς εἰπών. F

Ὡς nono loco dicitur idem valere quod ὅμως, id est Tamen. Affertúrque ex Odyss. α, Ἀλλ' οὐδ' ὡς ἑτάρους ἐρρύσατο, ἱέμενός περ. Ita enim redditur hic versus, Sed neque tamen socios liberauit, cupiens quanquam. Quæ sanè interpretatio inepta est, si Latini sermonis consuetudinem spectemus, Sed neque tamen liberauit. Neque enim bene conueniunt secum hæ tres particulæ, Sed neque tamen. Atque adeo vt ὡς alicubi à grammaticis expositum fuisse ὅμως fateor, (de qua etiam expositione dictum à me fuit) ita hoc loco sic debere vel posse exponi nego: quum sciamus οὐδ' ὡς (ita enim scribendum, non οὐδ' ὡς, sine accentu) nonnunquam esse quod Latini dicunt, Ne sic quidem: & hanc interpretationem optimè huic loco, sicut aliis nonnullis, conuenire videamus, quum enim dixisset, de Vlysse, Πολλὰ δ' ὅγ' ὀν πόντῳ πάθεν ἄλγεα ὃν κατὰ θυμὸν, Ἀρνύμενος ἰῆν τε ψυχὴν καὶ νόστον ἑταίρων: subiunxit, Ἀλλ' οὐδ' ὡς ἑτάροις ἐρρύσατο, ἱέμενός περ, Sed ne sic quidem socios seruauit. Id est, Sed ne has quidem ærumnas perferendo, efficere potuit vt socios seruaret: vel, incolumes conseruaret. Cæterùm in quibusdam libris eundem significationum particulæ ὡς catalogū habentibus, significationi isti duæ sedes tribuuntur, nimirum quinta & decima septima. Et in illa quidem quinta sede illud idem exemplum affertur, ex initio Odysseæ α, Ἀλλ' οὐδ' ὡς ἑτάρους: in altera autem affertur pro exemplo hic locus, Ὡς τρῶπον Κίκονας δαμάσασκε. Cuius loci deprauata scriptura restitui hoc modo debet ex Odyssea ψ, Ἤρξατο δ' ὡς τρῶπον Κίκονας δάμασ'. Subiungitur enim, αὐτὰρ ἔπειτα Ἤλθ' ὡς λωτοφάγων αἰδοῖ πίειραν ἀρούρας. Nullam autem expositionem minus conuenire particulæ ὡς isto in loco quàm illam qua dicitur poni pro ὅμως, luce clarius est. Cum ἤρξατο enim subauditur ex præcedenti versu verbum καταλέξαι, quod cum ὡς iungitur: hoc modo, ἤρξατο καταλέξαι ὡς τρῶπον δάμασε Κίκονας, (vel καταλέξαι τρῶπον ὡς δάμασε, vt fit trajectio huius particulæ.) Narrauit initio quomodo Ciconas domuisset, vel, Vt domuisset. Debuerat certè potius in exemplum significationis particulæ ὡς qua ponitur pro ὅμως, afferri versus, in quo & scholiastæ quidam de significatione illa consenserunt, Iliad. α, Ἀλλ' καὶ ὡς ἐθέλω δόμεναι πάλιν, εἰ τόγ' ἄμεινον: & scribi debere ὥς cum circumflexo, & quidem ex grammaticorum Herodori & Apionis autoritate, vt antea docui. Verùm ego aprius huius significationis exemplum desidero, nihil enim video quod obstet quominus ἀλλὰ καὶ ὡς simplicius accipiamus pro, Sed & sic: id est, Sed quanuis etiam hæc ita sint. G

Ὡς decimo loco exponitur ὅπως, Vt. Affertúrque ex Iliad. ζ, Ὡς αἰνείας Διὶ πατρὶ καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι. At vero pro ἵνα (cui significationi vicesima sexta sedes assignatur) affertur hic eiusdem poetæ versus, ex Iliad. γ, Ὡς μοι καὶ τόδ' ἀνδρὶ πελώριον ὀξυνομάνῃς. Sed perperam ex vna eadémque significatione fiunt duæ. perinde est enim siue ὅπως, siue ἵνα dicamus particula ὡς significari: quum vtraque eodem modo valeat quod apud Latinos vocula Vt, quum est coniunctio causatiua, siue causam finalem indicans. De hac autem significatione particulæ ὡς, non apud poetas tantùm, sed apud prosæ scriptores quoque, abundè dictū in præcedentibus fuit. Verùm & hoc obiter in vtroque horum locorum animaduersione dignum est, ὄφρα in priore sermonis parte, ὡς in posteriore poni.

Ὡς vndecimam significationem ibi habet eā qua ponitur pro ὁμοίως, id est Similiter. vt Odysseæ α, Ὡς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος ὅτις τοιαῦτά γε ἔρδοι. Sed planè alium vsum hic habere particulam ὡς, satis apparet ex iis quæ à me antea dicta fuerunt. Neque enim quisquam, qui locum illum vel per transennam aspexerit, non animaduertat ἄκπαν σημασίαν aptissimam ibi esse particulæ ὡς: sicut & in isto eiusdem poetæ loco, Iliad. σ, Ὡς ἔρις ἔκ τε θεῶν ἔκ τ' ἀνθρώπων ἀπόλοιτο, Καὶ χόλος, ὅστ' ἐφέηκε &c. vbi Eustath. τί δέ, Ὡς ἔρις ἀπόλοιτο, (inquit) ὁμοιόν ἐστι κατ' τὸ ἀξίωμα τοῦ, Ὡς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος, ὅθεν ἐν Ὀδυσσείᾳ κείται. τὸ Ὡς καὶ ὀλίγον τι ἄκπαν σημασίαν ἔχοντες. Sic autē & particulam Vt optandi aut imprecandi (quod minus generale est) vim habere interdum apud Latinos, aliquot exemplis antea probatum fuit: item particulā Quòd interdum particulæ Vtinam præfigi. Sciendum est porro quosdam ex iis qui hasce particulas ὡς significationes in caralogum redegerunt, non versum illum afferre pro exemplo particulæ ὡς significantis ὁμοίως, sed istum, Μνήσομαι ὥς μ' ἀσύφηλον ἐν Ἀργείοισιν ἔριξεν Ἀτρείδης. Quem locum, vt offendam minimè interpretationem illam admittere, altius repetere necesse habeo. ita igitur Achilles ad Aiacem Telamoniū, Il. ι, Ἀλλά μοι ἀδαΐζει κραδίη χόλῳ, ὁππότ' ὀνείαρ Μνήσομαι, ὥς μ' ἀσύφηλον ἐν Ἀργείοισιν ἔριξεν Ἀτρείδης, ὡστεί τιν' ἀήμητον μετοιήσειν. Nulla certe orationis cohærētia esse potest si ὡς reddatur hic Similiter: quum nemo negare possit, quin orationis structura hanc interpretationem poscat, Sed mihi turget cor ira, quum illorū recordor, id est illarum contumeliarū, quomodo Atrides talē me reddiderit. Valla reddidit per Quòd, non malè, modò satis Latinè: locum illum ita reddens, Cæterùm cor meum iratum astuties fertet quo- H

ties reputo quanta me contumelia Agamemnon affecit, quòd me inter Græcos loco gregarii cuiusdam militis habuit. Verùm & alia inuenitur lectio, videlicet ἐκείνου pro ἐκείνων, & ὅς pro ὡς. A

Ὡς duodecimam expositionem ibi habet per particulam ὅσον. dicitur enim ὡς idem valere quod ὅσον, in isto versu Odyss. ρ, Καὶ κφέας ὡς οἱ χεῖρες ἐκαίδαυον ἀμφαλόεσσαν. Vbi expositionem illam admitti posse existimo, quidam tamen interpr. non Quantum capiebant manus, seu capere poterant complexu suo: sed, Vt capere poterant. Inueniri autem ὡς pro ὅσον & in aliis quibusdam loquendi formulis, sciendum est. B

Ὡς decimamtertiam explicationem ibi habet per particulam quæ præcedenti ὅσον respondet, nimirum per πόσον. ex Odyss. η, Ὅσσον Φαίηκες περὶ πάντων ἴδριες εἰδῶς Νῆα θοὴν ἐνὶ πόντῳ ἐλαυνέμεν, ὡς ὄ γε νῶϊν Ἐστὶν τεχνήσαιτο. Eodem modo exponit ὡς isto in loco breuium scholiorum autor. Eustath. quoque ita explicat, ὅσον οἱ Φαίακες ναυτικοί, τοσοῦτον καὶ γυναῖκες τεχνικαὶ ὑφαίνειν. Subiungit tamen, ἴδριες δὲ ἐκεῖνοι περὶ πάντων ἀνδρῶν, οὕτω δὲ καὶ αὖ πᾶσαι γυναικῶν. Sed pro ὅσον initio priioris versus quædam exempl. habent πόσον: cum qui lectione stare expositio illa non posset. Ac certè quāuis habeatur illa lectio in textu qui est infertus Eustathii commētariis, non videtur ipse eam agnoscere. De hoc quoque monendum lectorem censeo, in multis exempl. legi ὡς, cum accentu. C

Ὡς decimoquarto loco dicitur esse idem quod ὡσαύτως, id est Eodem modo. vt Odyss. ε, Ὡς δ' αὖ νῶϊ μοι ἄγαλε θεοὶ βροτὸν ἄνδρα παρεῖναι. Sed nihilo magis ὡς potest hoc in loco significare ὡσαύτως, quàm in præcedentibus: Ὡς μὲν ὅτ' Ὠρείων' ἐλέῳ &c. Item, Ὡς δ' ὁπότ' Ἰασίων &c. Atque adeo Eustath. τὸ δὲ ὡς μὲν, inquit, καὶ ὡς δὲ, καὶ ὡς δ' αὖ, ζητῶν ὅτι τὸ ὡσαύτως. Vbi etiam animaduertendum est, ab eo scribi ὡς sine accentu, quum alioqui in quibusdam exempl. duo posteriora additum habeant accentum: in nonnullis, duo priora: quædam verò in tribus illis locis hanc scripturam habeant. Cæterùm minimè censuissem separandam hanc significationem ab ea qua ponitur pro οὕτως. D

Ὡς decimaquintā significationem ibi habet ἕως, donec: ex Odyss. γ, Ὡς ὁ μὲν ἔνθα πολὺν βίοτον καὶ χρυσὸν ἀγείρων Ἠλᾶτο ξὺν νηυσὶν ἐπ' ἀλληλόφυλοι ἀνθρώποις, Τόφρα δὲ τοῦτ' Αἴγισθος ἐμήσατο οἴκοδε λυγρά. Raphael ὡς vertit Dum, (quod malo quàm Donec) & τόφρα, Interim siue Interea: pro quorum alterutro perperam in typograph. editionibus legitur Iterum. At verò interpretatio ad verbum quæ Homero adiecta est, ὡς vertit Sic. Nec certè deesse alios locos similes puto in quibus ὡς reddatur Sic, siue Ita. E

Ὡς dicitur etiam poni pro ἀλλὰ, id est Sed, datúrq; huic significationi decimussextus locus, ex Odyss. χ, Κείσομαι, ὡς οὐκ ἔστι χάρις μετόπισθ' ἀρετῆος. Pertinet autem Κείσομαι ad proximè præcedentem versum, Αὐτὰρ ἔγωγε μετὰ τοῖσι θυσαιόεσ οὐδὲν ἐοργὼς Κείσομαι. Vbi planè nō video quomodo ὡς significare possit ἀλλά. sed dixerim potius esse Quandoquidem, vel Quoniam. Aut certè esse exclamantis cum indignatione: vt Raph. vertit, O quàm nulla est gratia impensi beneficii. Ab aliis autem qui has significationes particulæ ὡς collegerunt, affertur ὡς ex illo ipso versu tanquā idem valens quod οὐκέτι. sed nullo modo rationi consentaneam esse hanc expositionem, καὶ τυφλῷ δῆλον. Apud eosdem pro exemplo particulæ ὡς significātis ἀλλὰ, habetur, ὡς τοῦτο ἀληθεία πᾶς. additurque Ἀθηναῖος τοῦ. F G

Ὡς affertur & pro ὅπ (videlicet quod Gallicè dicimus Que) ex Iliad. χ, — οὐδέν πω με ἔγνως ὡς θεός εἰμι. A quibusdam adiungitur & hoc exemplum, Ὡς δὴ τοῦδ' ἕνεκα σφιν Ἐκηβόλῳ. vbi malè scriptum est Ἐκηβόλῳ pro Ἑκηβόλος. Est enim pars versus qui extat Il. α, vbi Calchanti dicit Agamemnon iratus, Καὶ νῶϊ ἐν Δαναοῖσι θεοπροπίαν ἀγορεύεις Ὡς δὴ τοῦδ' ἕνεκά σφιν Ἑκηβόλος ἄλγεα πύχει, Οὕνεκ' ἔγωγε &c. Dicitur autem eodem modo ἀρρύεις ὅπ, quo ῥύεσθαι ὅπ. cuius exempla habuisti suprà ex oratione soluta. H

Ὡς exponitur etiam ἐπὶ, Postquam. ex Iliad. κ, Ὡς ἵππε χῶρον ἐρῆμον ὀφ' ἕστασαν ὠκέες ἵπποι. Sed huius significationis satis multa fuerunt à nobis allata exempla.

Ὡς pro decimanona significatione, dicitur esse idē quod εἴθε, Vtinam. vt Iliad. γ, Ἤλυθες ἐν πολέμου· ὡς ὤφελες αὐτὸς ὀλέσθαι. Sed debuerat potius afferri locus in quo ὡς sine illius verbi adiectione haberetur: cuiusmodi à me allatum reperies suprá.

Ὡς vicesimū vsum ibi habet eum quo ponitur pro particula εἰ, quæ est σωδεκτικὸς σωκατικός. vt Odyss. γ, Ὡς ὑμεῖς παρ' ἐμεῖο θοὴν ὀτρύνετε νῆα κίοιτε. Sed planè aliena est ab illo loco ista expositio, quum talis sit ibi Nestoris oratio, Ζεῦ πάτερ ἀλεξίκακε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι, Ὡς ὑμεῖς παρ' ἐμεῖο θοὴν ὀτρύνετε νῆα κίοιτε, Ὡς τέ μιν ἠδὲ πάμπαν ἀτέλεστον ἠὲ πενιχρόν. & ὡς ὑμεῖς κίοιτε commodè per infinitiuum resolui possit, Deus hoc auertat, seu prohibeat, vos à me ita discedere. Raphael ita, Iupiter diique reliqui hoc non faxint, vt vos ad nauem reuertatis, à me discedentes, tanquā paupere omnino. At verò ὡς pro εἰ quomodo conuenire posset? Vt autem hic non posse sic accipi, ita nec vsquam alibi, existimo. A

Ὡς vicesimo primo loco dicitur esse τὸ διηγηματικὸν κεφάλαιον, id est narratiuum caput. vt Od. γ, Ὡς ἦλθον φίλε τέκνον ἀπευθής· οὐδέ τι οἶδα. Sed ὡς (vel potius ὥς, assumpto accentu) manifestum significare οὕτως, id est Ita. (perinde ac si diceret, Ita factum est vt venerim rerum omnium inscius) Significationem igitur particulæ istius facile est intelligere, quā huic loco cū aliis plerisq; communem habet: at verò quo sensu aut quorsum dicatur esse διηγηματικὸν κεφάλαιον, non sanè cuiuslibet fuerit diuinare. Ab aliis autem in exemplum ὡς quod sit διηγηματικὸν κεφάλαιον, affertur non ille versus, sed hic qui illum non longo interuallo sequitur, Ὡς τ' ἦλθ', ὡς τ' Αἴγισθος ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον: quum ὡς pertineat ad ἀκούετε quod habetur in proximè præcedente versu, Ἀτρεΐδεω ὃ καὶ αὖτοι ἀκούετε κέστρον ἐόντες. Nunc vide lector vtro in loco malis ὡς esse διηγηματικὸν κεφάλαιον: nisi potius tam ineptam obseruationem prorsus explodendam censeas. B

Ὡς vicesima secunda significatione exponitur καθὸ. affertúrque in exemplum, ex Odyss. ψ, Ἤρξατο δ' ὡς τρῶπον Κίκονας δάμασ'. Qui versus ab aliis earundem significationum collectoribus allatus fuit in exemplū ὡς significantis ὅμως, vt suprà docui: vbi etiā vide quæ de illo versu dicta fuerunt, id est de significatione quā particula ὡς ibi obtinet. C

Ὡς vicesimamtertiam significationem ibi habet ἀθρόως, id est Statim: ex Iliad. ξ, Ὡς ὁ ἴδεν, ὥς μιν ἔρως πυκινὰς φρένας ἀμφεκάλυψεν. nam priore quidem loco ὡς dicitur esse Vt, siue Postquam: at posteriore, Statim. Eandem certè explicationem affert & breuium scholiorum autor. Alioqui de hoc loco idem dicendū fuerit quod & de aliis superius allatis, in quibus itidem ponitur bis particula ὡς, vtrobique cum verbo. D

Ὡς dicitur præterea esse ἀλλὰ μὴν, Atqui. Affertúrque in exemplum hic Aristophanis locus in Nubib., Ὡς τῷ ἀληθῶς Ἀθηναῖον χωρεῖον. Sed videndum annon locus ille expositiones alias admittat. Debuerat certè ὡς significans ἀλλὰ μὴν, ei vicina esse quam significare ἀλλὰ dictum fuit. E

Ὡς vicesimamquintam signif. ibi habet λίαν. affertúrque ex Iliad. τ, — αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς Ὡς ἔσθ', ὡς μιν μᾶλλον ἔδυ χόλος. At ego non video cur ὡς in posteriore loco aliam habere expositionem debeat quàm in loco qui paulo antè ex eodem poeta allatus fuit, Iliad. ξ, Ὡς ὁ ἴδεν, ὡς μιν ἔρως πυκινὰς φρένας ἀμφεκάλυψεν. Fateor alioqui Eustathium quoque in illo loco Iliad. τ, ὡς posterius exponere λίαν. vult enim ὡς μιν ἔδυ χόλος, esse λίαν ἐχολώθη. Sed quomodo λίαν cum μᾶλλον conuenire possit videndum est: vt omittam alia quæ suprà de hoc loco à me dicta fuerunt. Ab aliis pro huius significationis exemplo affertur, ex Græc. Bibl. interpretibus, ὡς ἐμεγαλώθη τὰ ἔργα σου Κύριε. Quasi verò (præterquā quòd aliūde potius afferri exemplū debuit) non magis F G H

conueniat hic ὡς reddi particula Quàm, quæ exclamationi seu admirationi adhibetur.

Ὡς vicesimasexta significatione dicitur esse ἵνα, Vt. de qua significatione vide quæ dixi in ea quæ decimũ locum habet.

Ὡς est etiam διὰ, Ideo, vel Eapropter. Cuius significationis (quæ vicesimaseptima est) exemplum hoc affertur ex Iliad. ι, Ὡς αὖ ἔπειτ' ἀπὸ σεῖο φίλον τέκος οὐκ ἐθέλοιμι Λείπεσθαι. Cui expositioni astipulatur breuiũ scholiorum autor, explicans, διὸ οὐκ ἀπολειφθήσομαί σου. Eustath. tamen ὡς exponit οὕτως, nullam alterius expositionis mẽtionem faciens: quæ alioqui ratione non carere videtur.

Ὡς dicitur esse etiam ὡς præpositio. vt Odyss. ρ, Ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον. Cuius significationis (quæ ibi est vicesimaoctaua) multa ex soluta etiam oratione exempla habuisti suprà.

Ὡς pro γὰρ, vicesimamnonam ibi sedem habet ex isto versu Il. φ, Ὡς οὔτοι ποτε μῶν γε δαμήσεται ἀμφὶς ἀμόνος. Cæterùm & de hoc vsu particulæ ὡς dicta fuerunt abundè multa.

Ὡς pro tricesima significatione (triginta enim habere dictum est) videtur habere illam qua vsurpatur αἰπὸ τοῦ ὠτίου, id est de auricula. Cæteris enim quæ retuli, hæc ibi subiunguntur, τὸ ὦς πάντοτε ἐξαύεται, καὶ ἐν ἀρχῇ καὶ ἐν μέσῳ καὶ ἐν τέλει. χωρὶς ὅτε σημαίνει τὸ οὕτως, καὶ τὸ ὅμως· καὶ δασύνεται, πλὴν ὅτε σημαίνει τὸ ὠτίον. Vt autẽ quàm vera sint cætera omittam, non satis fuit ὡς significans aurem, spiritu à particula ὡς distinguere: quum etiam accentu differat. Nisi fortè pro οὕτως quoque & pro ὅμως circunflecti putarũt. quum enim dixissent vbique ὀξύνεσθαι, nisi quum significat οὕτως & ὅμως, addiderũt, καὶ δασύνεται, πλὴν ὅτε σημαίνει τὸ ὠτίον. Quid verò particulæ ὡς commune cum nomine ὦς quod aurem significat? Opus eo fuit scilicet ad implendum trigenarium significationum particulæ ὡς numerum. Quo quid ineptius fieri potuit?

Hæ sunt igitur illæ triginta significationes particulæ ὡς. (nam triginta duas falsò pollicentur) quas quicunque collegit, quàm parum iudicio valuerit, aut etiam quàm omni iudicio caruerit, ex iis quæ plerisque significationibus à me subiuncta fuerunt, facilè quiuis perspicere poterit. Quatuor certè potissimum modis ab eo peccatum est: primùm, quòd huic particulæ significationes ab eo prorsus alienas tribuit: deinde, quòd ab iis significationibus quæ alioqui certæ atque indubitatæ sunt, abhorrentia omnino exempla affert: tertiò, quòd ex vna significatione plures facit, aut saltem omnino inter se affines significationes & eodem pertinẽtes, tanquam omnino diuersas, separat. Postremò, quòd significationes tribuit nonnullas isti particulæ quarum ne vmbram quidem agnoscere quisquã possit in iis quæ subiungit exemplis: sed quid ibi valeat particula ὡς, primo ferè aspectu cognoscere queat, at expositionem quam ipse illi dat, ne multum quidẽ ac diu cogitando intelligat. veluti quum dicit ὡς esse ἀναφορά, esse ὑποζωλώ, esse δηκτικὸν κεφάλαιον. Interim hæc illa sunt de significationibus particulæ ὡς quæ vulgarium lexicorum cõsarcinatores in calce eorum præter mittere religioni habuissent, tanquam videlicet summam autoritatem certissimámque fidem habẽtia. Vel ex his autem æstimari potest quæ esse debeat aliorum multorum illis infartorum autoritas, & quali adhibito iudicio, qualique examine, recepta fuisse putanda sint.

NVNC VERO superest vt de vsu particulæ ὡς dicam vbi aliquam aliam vel aliquas alias sibi adiũgit. Et quum duobus modis hæc adiunctio fiat, (interdum enim particulam aliquam ita sibi adiũgit, vt eam sibi annexam & adhærentem habeat, vt videre est in Ὥστε, Ὡς ἄρ, Ὡς τε, atque aliis nonnullis vocibus: interdum contrà disiunctim scribitur, vt in Ὡς γε, Ὡς δὴ, Ὡς δὴ, &c.) duas itidem esse huius tractationis partes necesse est. Sed priorem locum dabo ei vsui particulæ ὡς quem cum particulis habet à quibus disiungitur. Sequar autẽ ordinem alphabeticum, vt lectori ad inuenienda statim ea quibus opus habebit, commodiorẽ. Alioqui certè sequi maluissem præcedentem significationum huius particulæ ordinem: præsertim quum etiam nunc singula quæ dicentur, ad singulas referre necesse futurum sit. Hoc etiam scire te volui, quædam hic à me poni quæ omittenda putauissem, vel quòd alibi commodior sit de iis dicendi locus, (vt certè de nonnullis alibi dictum esse comperies) vel quòd alibi fortassis ea quæsiturus sis: sed malui quædam in hoc libro superesse (præsertim ex iis quæ iam ab aliis collecta fuissent) quàm deesse dici.

Ὡς αὖ, sequendo eum quem dixi ordinem, primum locum sibi hic vendicat. Quum autem de ὡς αὖ loquor, non adiecto verbo, huic aliquam iniuriam facere mihi videor: huic, inquam, verbo, (quodcunque id sit) vtpote ad quod potius quàm ad particulam ὡς pertinere dici debeat, meo quidem iudicio. Illud tamen Budæi autoritate tueri possum: qui vbi de ὅπως αὖ loquutus est, & pro ἵνα vsurpari docuit, id est Vt: subiungit, Hoc idem ὡς αὖ significat. Xenoph. ὡς αὖ νίκησε ἐξαπατῶν καὶ ἵππον καὶ πῶλον ὠνούμενος. Alibi pro Quónam modo. καιρὸς δὲ γράψαι ὡς αὖ ὀρθότατα ἑκατέρῳ χρῶτο. Ex eodem Xenophonte, ὁπότε γεμιοῖ οἱ ἵπποι εἰσὶν οἷοις δεῖ, ὡς αὖ ἄριστα αὐτοὶ οἱ ἱππεῖς ἡδοίντο, τοῦτο διηγήσομαι. Quibus subiungit locum quem primo illi subiunxisse potius debuit: hunc videlicet Gregorii, ὡς αὖ τῆς σοφίας βάθος μὴ ἀγνοῆς. est enim hîc ὡς, sicut & ibi, pro Vt. dicitúrque ὡς αὖ μὴ pro ἵνα μὴ, Vt ne, vel simpliciter Ne. Similis est hic eiusdẽ, ὡς αὖ μὴ βλάπτῃ τοῖς γεγραμμένοις. At verò sine particula μὴ apud eundem legimus, ὡς αὖ θεὸς καὶ κίνησι οὐβελίσκεται τῇ καινῇ ταύτῃ θεολογίᾳ. Iam verò & cum infinitiuo, ὡς αὖ εἶ), ex eodem, ἄπεστι ἰδεῖ γὰρ οὐ τῷ πολλὰν μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ ἀείστον, ὁ μῶμος· ὡς αὖ μόνου εἶ τῷ θεοῦ τὸ ἄπαιστον καὶ ἀνάλωτον πάθεσι. Quæ ille vertit, Adeo solus Deus extra periculum est erroris. Ego malim, Adeo vt solus Deus extra periculum sit erroris.

Ὡς αὖ sequente δυώμαι, vel δύνῃ, seu δύνηται, cum superl. πλεῖστα, aut alio, pertinet ad eam significationem particulæ ὡς in qua dictum est eam respondere Latinæ voculæ Quàm. Xenoph. ἕως ἀν κτήσωμαι ὡς αὖ δυώμαι πλεῖστα, Donec comparauero [seu Quoad acquisiero, aut habuero, seu habeam] quàm potero plurima. Tale est apud eundem, πῶς οὐ περιεσκυθάζει ὡς αὖ δύνηται πλεῖστα. Hîc autem memoria repetendum est quod paulo antè dixi, nimirum particulam αὖ non ad ὡς sed ad verbũ referri. Neque enim hîc particulam αὖ propriè dicere queas iungi cum ὡς, sed potius αὖ quidem ad δυώμαι, at ὡς ad superlatiuũ πλεῖστα pertinere: vt vel ex multis locis patẽre potest, in quibus superlatiuo itidem iunctam hanc particulam vidisti.

Ὡς αὖ ad aliam significationem pertinet, vbi DICITVR Ὡς αὖ εἴποι τις, vel ὡς αὖ τις εἴποι. (de quibus suprà, sicut & de ὡς cum infinitiuo) Quod quidem loquendi genus prout interpretabimur, ita particulæ ὡς hunc vel illum vsum tribuemus. Si enim ὡς αὖ τις εἴποι reddamus, Vt dixerit quispiam, vel Vt quis dixerit, id est Ceu quis dixerit, vel dicere possit, aut etiam Vt dicitur, tunc particulæ ὡς planè similitudinis significationem damus: at verò si reddas Vt ita dicã, vel Vt sic dixerim, tunc existimet aliqui ὡς esse ἵνα: si, inquam, ex huiusmodi interpretatione significationem illius metiatur. Sed nullo modo id fieri debere vel hinc liquet, quòd non dicitur vicissim ἵνα αὖ εἴποι τις, vel ἵνα αὖ τις εἴποι, in eodem loquendi genere. Bud. in illo Greg. loco quem attuli suprà, pag. 803, lit. E, De Pentecoste, οὐκέτι ἐνεργείᾳ παρὸν ὡς πρότερον· οὐσιωδῶς δ' (ὡς αὖ εἴποι τις) συγγενόμενόν τε καὶ πολιτευόμενον, (vel συμπολιτευόμενον) verba illa ὡς αὖ εἴποι τις, vertit, Vt ita dicam, & Propè dixerim. Item, Vt dicere possis. in qua demum interpretatione particulæ ὡς significatio retinetur. Perinde enim esse videtur ὡς αὖ εἴποι τις, ac si diceremus, Quo loqui modo quis possit, vel Quo verbo quis vti queat. si quidẽ particula αὖ potentialem suam vim hîc retinere existimetur. Inuenitur etiam Ὡς αὖ εἰ. vt apud Aristot. De mundo, ὡς αὖ εἰ λέγοιμεν. vbi minimè controuersa esse

potest particulæ ὡς significatio. Manifestum est enim illa verba sonare, Tanquam si dicamus, vel Perinde ac si dicamus. Sic & cum præt. imperfecto indicatiui, ὡς αὖ εἰ ἔλεγον, Perinde ac si diceret. Chrysost. exponens illa verba Pauli ad Rom. Ἀνθρώπινον λέγω, διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς ὑμῶν. ὡς τοῦ γὰρ &c. Ἀνθρώπινον λέγω, inquit, ὡς αὖ εἰ ἔλεγον, ἀπὸ ἀνθρωπίνων λογισμῶν καὶ ἀπὸ τῆς ὀνωνοσίας γινομένων. τὸ γὰρ σύμμετρον τῇ προσηγορίᾳ τοῦ ἀνθρωπίνου δηλοῖ. At verò sequẽtibus aliis verbis aliam etiam interpretationis formam postulant hæ particulæ ὡς αὖ. veluti ὡς αὖ ποιήσῃς redditur Vtcunque & Qualitercunque feceris, in hoc Sophoclis versu, Ὡς αὖ ποιήσῃς πανταχοῦ, χρῆσίς γ' ἔσῃ. Huc pertinet quod DICVNT Ὡς αὖ τυχοι. tunc enim pro loco possumus etiam aduerbio quopiã vti: nimirũ vel Temere, vel Quoquomodo, vel alio. ATVERO Ὡς αὖ, particula ὡς habente quidem similitudinis itidem significationẽ, sed nullo sequente verbo, nemo (vt opinor) mihi negauerit superuacaneam habere particulam αὖ. Aristot. De mũdo, τὸν εὔροον εἰς τὴν ἔσω θάλασσαν, ὡς αὖ εἰς λιμένα, ποιεῖται. pro ὡς εἰς λιμένα, In mediterraneum mare, quasi in portum, influit. Ex Xenoph. autem affertur ὡς αὖ παῖς pro Vt puer, Vtpote puer. Apud Thucyd. quoque legimus lib. 6, pag. 216, ἀνδὸς ἀπεδεικτέπλως πρεσβυτοῦντος, καὶ ὡς αὖ μάλιστα δι' ὀργῆς, ὁ μὴ ἐρωτικῆς &c. Videor certè mihi apud Lucianum præsertim ὡς αὖ obseruasse, vacãte particula αὖ. Nisi potius in huiusmodi locis scribendum sit coniunctim ὡςαὖ, (vt etiam ὡςαὖεὶ scribitur) in qua opinione olim fui, & nunc quoque vix de illa possim deduci.

Ὡς αὖ temporis significationem habens: pro Quandiu, Donec. Soph. in Aiace, — τῷ δὲ σοῦ φόβου οὐκ αὖ σφαφείω ὡς αὖ ἦς οἷος πρὶν εἶ. (SED ET Ὡς per se poni pro ἕως, id est Quandiu, docui suprà. Potéstque huius significationis istud exemplum addi, ex Synesio, Θεοδῶρ ὡς οὐδὲν δεινὸν ἐωῆμῶν, ἐκομψεύσω) Ex Cebete Thebano pro Postquam, Quum. τί δεῖ αὐτοὺς πιεῖν ὡς αὖ εἰσέλθωσιν εἰς τὸν βίον. Ex eodem, ὁρᾶς οὖν, ὡς αὖ παρέλθῃς τὴν πόλιν ταύτην, αὐτόπτον ἄλλον τοιοῦτον;

Ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, vide in Ἁπλῶς.

Ὡς ἄρα, in admiratione, Odyss. ο, Ὦ πόποι, ὡς ἄρα τυτθὸς ἐὼν Εὐμαιε συβῶτα Πολλὸν ἀπεπλάγχθης σῆς πατρίδος ἠδὲ τοκῆων, Quàm paruus eras. vel, O quam paruus eras quum cœpisti vagari.

Ὡς γε, interdum cum infinitiuo. vt ὡς γε μοι δοκεῖν, Vt quidẽ mihi videtur. Vel, Vt mihi quidẽ videbatur. Aristoph in Pluto, Τὰ βλέφαρα τοιείλεις γε, ὡς γέ μοι δοκεῖν. Interdũ sine infinitiuo, vt ὡς γε καθ' ἡμᾶς, Vt temporibus nostris. Sic apud Cic. in Bruto, At hi quidem, vt Atheniẽsium secula numerantur, adolescentes debent videri, Bud. vertit, ὡς γε τοῖς νῦν Ἀθηναίων χρόνοις. Item, ὡς γε τοῦ ὀλίγου, pro Præut dudum fuit. in v.l. Affert verò Bud. & Ὡς γε δὴ ex Gregor. pro Duntaxat. vt, ὡς γε δὴ ὁ ἐμὸς λόγος, Duntaxat vt mea est opinio.

Ὡς δέ, interdum ἐλλειπτικῶς positum. vt ex Plat. De rep. lib. 2, affertur, ὡς δέ, δῆλον, Quòd autem ita sit, apertum est.

Ὡς δ' αὖτως vide in Ὡσαύτως.

Ὡς δὲ εἰπεῖν, vide Ὡς εἰπεῖν, suprà.

Ὡς δή, ex Plat. pro Nempe, in v.l. Ex Aristoph. autem in Pluto pro Vtinam, ὡς δὴ δίκαιόν γε, Vtinã crepes medius. Sed huic expositioni, nisi inspecto loco, fidem adhibere non ausim. Interdum Ὡς δή sonat Vt igitur, Postquam igitur. Vel simpliciter, Postquam. Polyb. ὡς δὴ ἐπὶ τὸ πρόμαχον ἔλυξε. Quum autem DICVNT Ὡς δὴ τί τοῦ; significat Quorsum hoc? Luc. ὡς δὴ τί τοῦτο ὦ Μένιππε; οὐ γὰρ σωίνημι τῶν αἰτιῶν. Apud eũdem ἀλλ' ἤρετό με εἰ ἄγαμος ὁ Γάρης ἐστίν. Ad quæ respondetur, ὡς δὴ τί τοῦτο πολυπραγμονοῦσα; (Affertur ex eodem & πῶς δὴ τί, eadem signif.) In v.l. alio particularum ordine, ὡς τί δὴ, Ad quidnam.

Ὡς δυωδεκάτον, vide Ὡς οἷόν τε paulo póst.

Ὡς ἔφην γε, in v.l. ex Naz. pro Equidem. additúrque videri vacare ὡς.

Ὡς εἰκάσαι, Vt coniicere licet, Quatenus coniicere licet, Vt assequi coniectura possum. Synes. μιμήματα Ἀφροδίτης, ὡς εἰκάσαι, κατέχει τὴν χώραν. Pro eodem, ὡς γοῦν εἰκάσαι, apud Lucianum. Sophocl. in Trach. dixit eodẽ modo ὡς ἀπεικάσαι. Inuenitur & per datiuum participii, apud Aristot. ὡς μεγάλῳ παρεικάζοντι μικρόν, pro Quatenus magna cum paruis comparare licet.

Ὡς εἰκός, vide in Εἰκός.

Ὡς εἰπεῖν, vide suprà, vbi agitur de particula ὡς infinitiuo iuncta.

Ὡς εἶχε, vide in Ἔχω.

Ὡς ἐμοί, subaudiendo δοκεῖ, Mea sententia. Ita v.l. quibus dubito quantum fidei adhibendum hîc sit. quum subiungant exemplum ex Themist. in quo non ὡς ἐμοὶ, sed ὡς ἐμοὶ δοκεῖν, legitur: ὡς ἐμοὶ δοκεῖν κατέλιπε.

Ὡς ἐνιμάλιστα, Quammaximè fieri potest, Quoad eius fieri potest. Herodian. ὡς ἐνιμάλιστα σὺν τῇ σραπᾷ πείγεσθε. Sic ὡς ἐνιήδιστα apud Xenoph. ἕως αὖ τοῦτο ὡς ἐνιήδιστα γένηται, quamsuauissima fiant. At pro ὡς ἐνιτάχιστα dicitur etiam ὡς ἐνιδιὰ τάχους. Synes. διὸ δεῖσον ὡς ἐνιδιὰ τάχους.

Ὡς ἐν τοσούτῳ, pro Interea, in v.l. fine exemplo. Subaudietur autem χρόνῳ si hanc significationem habeat.

Ὡς ἔξεστι, Quantum licet, Quantum conceditur, Quantum fieri potest. Vide Ἔξεστι.

Ὡς ἔοικε, vide in Ἔοικε. Bud. ὡς ἔοικε vertit Nimirum, in isto Demosth. loco, pag. 147, εἰ δ' οἱ μὲν τὰ δίκαια ἔπραττον ἡμῶν, οἱ δὲ πανταπασιν, διὰ τοῖς πονηροῖς, ὡς ἔοικε, τοῖς ὀπεικάσι συμβεβηκὸς αὐτῶν τοῦτο τῆς ἀδικίας μεταμελεῖσθαι. Aliquando autem ὡς ἔοικε vsu are omnino existimatur. vt apud Luc. in Alcyone, ἄνθρωπος, ὡς ἔοικεν, ἀνθρώπου τοσούτῳ διαφέρει. v.l.

Ὡς εἴνη, Tanquam reuera esset. In v.l. fine exemplo.

Ὡς ἐπέχει λόγος, vel ἔχει λόγος, Vt fama est, Vt fertur.

Ὡς ὅτι πολύ, vel Ὡς ὅτι πολύ, vna voce, Vtplurimum, vel Plurimùm, (quod Latinius est) Plerunque. Ex Alexide Pollux affert ETIAM Ὡς ἐπὶ πολλά pro eodem: ὡς ἐπὶ πολλὰ ὅτι πολύ. Dicitur etia per COMPAR. Ὡς ὅτι τὸ πλεῖον, & per SVPERL. Ὡς ὅτι τὸ πλεῖστον. q.d. Maiori ex parte, & Maxima ex parte. Alioqui reddunturque hæc aduerbiis, Plurimùm, Ferè. (Sed inuenitur ETIAM Ὡς ὅτι πλεῖστον. & quidem interdum alia quoque in signif. videlicet pro Quamplurimum. vt Bud. vertit in hoc Thucyd. loco, ἧς φείδεσθαι δεῖ ὡς ὅτι πλεῖστον) Pollux postquam enumerauit ἐν τοῖς αὐτοῖς τοῦτον δηλοῦσι καὶ ὀκνικὰ ποιοῦσι, Ταχύ, Ταχέως, Διαπαντὸς, &c. subiungit itidem illius loquendi generis varios modos: PRIM. Ὡς ὅτι πολύ. SEC. Ὡς ὅτι πολύ. TERT. Ὡς τὸ ὅτι πάν. QVART. Ὡς ὅτι πλεῖστον. QVINT. Ἐπὶ πολύ. SEXT. Ὡς ὅτι πλῆθος. SEPT. Ὡς ἐπὶ πολλά. Hoc enim (inquit) Alexis in Poetria dixit: ὡς ὅτι πολλὰ τοῦτο ποιεῖ. alicerum autem in Didymise videlicet illud ὡς ὅτι πλῆθος. Sed in hoc posteriore loco repetens non scribit coniunctim, vt prius, sed seorsim, τὸ δὲ ὡς ὅτι τὸ πλῆθος, ὁ αὐτὸς ἐν Διδύμοις. Rarum alioqui vsum postremi huius loquẽdi generis fuisse puto. sicut & ὡς ὅτι πολλά, minus frequens, quàm HOC Ὡς πολλά, SIVE Ὡς τὸ πολλά, vt apud Xenophontem scriptum inuenitur pro Plurimùm, Plerunque. Quod autem attinet ad ὡς τὸ ὅτι πάν, (quod potius vltimo loco collocare Pollux debuerat) sciẽdum est scribi ETIAM Ὡς ὅτι πάν. Quinetiam inueniri alicubi SCRIPTVM Ὡς ὅτι πάν. vt apud Synesium, ἀλλὰ μὴν καὶ ἀποθνήσκοντας ὡς ὅτι πάν ἐν τοῖς θεοῦσι ὁρῶ τοὺς τὸν πλείστου πεποιημένους τὸ ζῆν. Hic enim liquet ὡς ὅτι πάν habere significationem illam de qua nunc agitur, videlicet Plurimùm: pro quo dicitur etiam Vtplurimũ, sed minus Latinè, vt paulo antè admonui. Alioqui Ὡς ὅτι πάν alium præterea vsum habet, vt vidisti aut videre potes Tomi 3, col. 50, lit. D.

Ὡς ἔπος εἰπεῖν, vide Ἔπος.

Ὡς κἂν εἰ, pro Perinde ac si: ex Aristot. De mundo, ὡς κἂν εἰ θαυμαζοιέν τινες, perinde ac si mirarentur aliqui. Sed particula κἂν suspecta hîc esse queat.

Ὡς κεν, in imprecatione apud Homerum, Iliad. ζ, — ὦς κέν οἱ αὖθι Γαῖα χάνοι, Vtinam ibi terra illi dehiscat: εἴθε οἱ αὐτόθι ἐνθα τοῦ δίψαι γαῖα χαίοι, Eust.

Ὡς κατ' τὸ μέγεθος, Pro magnitudinis portione. Vide & μείζων ἢ ὡς κατ' ἄνθρωπον, suprà.

Ὡς μὲν, ὡς δὲ, affertur pro ὅτι μὲν, ὅτι δέ.

Ὡς μή, (vt dicitur ὡς οὐ μή) Vt ne, Ne. Synes. ἐγὼ μὴν καὶ σοῦ κήδομαι καὶ τῶδε· σοῦ μὲν, ὡς μὴ ἀδικοῖς· τῷ δέ, ὡς μὴ ἀδικοῖτο. Ex Epigramm. autem affertur cum constructione valde rara, nimirum cum indicatiuo, ὡς μὴ ἰχθύνεον, pro Vt non essem propinquus. ITEM Ὡς μηκέτι ex Luciano, cum optatiuo, in significatione futuri.

Ὡς οἷόν τε cum superl. vt ὡς οἷόν τε πλεῖστον. Isocr. ad Phil. ἀλλ' ὡς οἷόν τε πλεῖστον ἀφεῖναι τῶν τούτων δεομένοις. Idem De pace: ὡς οἷόν τε πλεῖστον τῶν συμφέροντος δεομένοις πανοῦσαι. Sic ὡς οἷόν τε μάλιστα apud Demosth. Quàm maximè fieri potest: καὶ χώμεθ' ἀλλήλοις ὡς οἷόν τε μάλιστα. Cui prorsus simile EST Ὡς δυνατόν. vt ὡς δυνατὸν πλεῖστον, apud eundem Isocr. in Panath. ἐγὼ δὲ ὁμολογῶ μὲν ἀποτελεῖσθαι πολὺ ἐμοῦ φρόνησιν τῆς σῆς ὡς δυνατὸν πλεῖστον. Affertur etiam, ὡς δυνατὸν μετειληφότων ἑαυτὸν παρέχων. Rursum ex Isocrate, ὡς δυνατὸν κάκιστα.

Ὡς ὀλίγου δεῖν, pro ὀλίγου δεῖν, Ferè, Propemodum.

Ὡς ὅτι πλεῖστον, In longissimum tempus. Dioscor. ὑπόλειμμένων τῆς ὀδυνίας ὡς ὅτι πλεῖστον.

Ὡς οὐ, Vt non, Quin. Xenoph. ὥς τε οὐδεμία σοι φεύγασις ἔσται ὡς οὐ παρεκτέον σοι ἡμῖν γελῶντα. id est μὴ οὐ παρέχειν, Quin nobis exhibendum risum habeas. B. Inuenitur autem Vt non apud Ciceronem itidem pro Quin, vt obseruauit idem, vbi agit de μὴ οὐχί: & Linacer quoque ante illum.

Ὡς οὐκ ἄλλος, Vt nemo alius, vel Quantum nemo alius. Luc. αὐτὴρ οὐ μόνον καλὸς κἀγαθὸς, ἀλλὰ καὶ σοφὸς ὡς οὐκ ἄλλος ὢν τῇ Ἑλλάδι. Eadē significatione DICITVR Ὡς οὐδεὶς, vel ὡς οὐδεὶς αὐτήρ. Aristoph. Pluto, Χαίρω τε δὴ φειδόμενος ὡς οὐδεὶς αὐτήρ. Apud eundem, interroganti, οὐ φιλόπολις; respondetur, ὡς οὐδεὶς αὐτήρ. Plato in Apol. θεοὺς νομίζω ὡς οὐδεὶς τῶν ἐμῶν κατηγόρων. Rursum autem ex Aristoph. affertur in v. l. Ὡς οὐδὲν οἶδ' ἐγὼ. sub. οὕτω χαίρω, Tantum quantum ob nihil aliud noui me gaudere, & memini. In iisdem ὡς οὐδὲν χρῆμα, Vt nihil magis, absque autoris nomine. Huc certè PERTINET, Ὡς οὐκ οἶδ' εἴ τι τῶν ἄλλων, pro Vt siquid aliud, apud Greg. ITEM Ὡς οὐκ οἶδ' εἴ τις ἄλλος, (optimè cõuenientes cũ præcedente ὡς οὐκ ἄλλος vel ὡς οὐκ οἶδ' εἴτις ἕτερος) Athen. ἰῶ γὰρ αἰαγκαῖος· ὡς οὐκ οἶδ' εἴτις ἕτερος. quod Bud. exponit itidem simpliciter, Vt siquis alius. vt perinde sit ac si diceretur ὡς οὐχ ἕτερος, vel ὡς οὐκ ἄλλος, de quo modò agebam. Quòd si quis vellet ὡς οὐκ οἶδ' εἴτις ἄλλος, vel ἕτερος, ad verbum interpretari, vix Latini sermonis consuetudo. vt opinor, id pateretur. Sonat certè, Vt nesciã an quisquam alius: vel potius, Quantũ nesciо an quisquam alius. vt in illo Athenæi loco, ἰῶ γὰρ αἰαγκαῖος· ὡς οὐκ οἶδ' εἴτις ἕτερος.

Ὡς οὖν, pro ὡς, (vacante particula οὖν) Postquam. Pauf. ἀφικομένων δὲ τῶν ἀγγέλων, ὡς οὖν τὰ γράμματα ἀπεδόθη, σιωπήσαντες ἐν τέλει. Cui loco subiungit Bud. hunc Platonis De leg. lib. 5, circa finem καὶ γὰρ, ὦ Μεγίλλε καὶ Κλεινία, μηδὲ τῶν ὑμᾶς λανθανέτω τοῖς πόποιν, ὡς οὖν εἰσὶν ἄλλοι τινὲς διαφέροντες ἄλλων πάντων τοῖς τὴν ψυχὴν ἀνθρώποις ἀμείνους καὶ χείρους. Sic enim legendum puto (inquit) contra fidem exemplarium in quibus ὡς οὐκ legitur, sensu refragante. Comprobant autē hanc eius lectionem (quã & Ficinus sequutus est, nisi potius illam particulam οὐκ expunxit, nihil in eius locum substituens) plerique aliorum quoque scriptorum loci. de iis autem loquor vbi vacat post illam ipsam particulam ὡς. (nam de aliis alius postea sermo erit) Hunc autem pleonasmum ipsi etiam Homero notum fuisse probat ex his eius versibus, Iliad. ω, Σαρπηδὼν δ' ὡς οὖν ἴδ' ἀμύνοντας ἑταίρους Χέρσ' ὑπὸ Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο δαμῆναι, Κέκλετ' ἀρ &c. Sciendum est verò hunc pleonasmum particulæ οὖν post ὡς, & ὥς τε, quibusdam interpretibus incognitum, in errorem eos induxisse. Atque adeo recordor ipse alicubi me ὡς οὐ pro ὡς οὖν scriptum legere, eodem errore quo in illo Platonis de quo paulo antè agebatur.

Sed quoniam reperitur VOCVLA Οὖν abundare & post multas alias particulas, in quarum vnaquaq; lector fortassis à me admonitus nõ fuerit, istam dicendi hac de re occasionem minimè prætermittendã censeo. Vt igitur ad Homerum reuertar, apud eum LEGITVR Ἐπὶ οὖν pro ἐπὶ, cum alibi, tum Iliad. ν,

initio, Ζεὺς δ' ἐπὶ οὖν Τρωσί τε καὶ Ἕκτορι νῦσε πέλασσε, Τοὺς μὲν ἔα ὧδε τῆσι πόνου τ' ἔχεμεν καὶ ὀϊζύι. Et eiusdem poematis lib. ω, Πάτροκλος δ' ἐπὶ οὖν ὠρούσατο ἐπάκαρτε φάλαγγας. Quòd si quis euidẽtius etiam pleonasmi huius exemplum sibi afferri postulet, non deerit ex eiusdem operis lib. δ, Τίφθ' οὕτως ἔστητε τεθηπότες, νῦν τε νεβροί; Αἴτ' ἐπεὶ οὖν ἔκαμον πολέος πεδίοιο θέοντες, Ἑστᾶσ' οὐδὲ θέρα &c. Non sine causa autem hunc locum cæteris addo, quum videam Eustath. in illo loco Iliad. ω, Πάτροκλος δ' ἐπὶ οὖν, non apertè fateri ἀρχὸν esse οὖν, (vt alibi fatetur) sed dicere οὖν esse pro δή. vt idem sit ἐπὶ οὖν quod ἐπὶ δή. Et subiungere, δυώδεκα τῷ ἀπολογικῶς κείσθαι, ὡς αὐτὸν παρεδηλοῦ ζωπυρῆσαι τὸ ἐπὶ καὶ τὸ οὖν. Sic apud eundem poetam INVENITVR Οὔτ' οὖν pro οὔτε, vacante hac particula οὖν. Odyss. α, Οὔτ' οὖν ἀγγελίης ἔπι πείσομαι, εἴπ θεν ἔλθοι, Οὔτε θεοπροπίης ἐμπαίζομαι. vbi Eust. τὸ δὲ οὔτ' οὖν, ἤτοι ὅτι τῷ οὔτε δή. οὐ γὰρ ἀεὶ ἀπολογεῖ ὁ οὖν σωνδέσμος, ἀλλ' ἐν μυείοις καὶ ὠδαπερεῖ. (Sed obiter aliquid de hoc ipso loco dicam in quo ab hoc scholiaste dissentio, & ab aliis qui eum exposuerunt. Putant enim ἀγγελίης hic scribendum esse cum η habẽte subscriptum, vt videlicet sit pro ἀγγελίας. ideóque illud, εἴπ θεν ἔλθοι, ipse Eustath. ait ἐπελεῖφθαι τὴν φράσιν. quum τὸ πλῆρες sit οὔτ' ἀγγελίας ἔπι πείσομαι, εἴπ θεν ἔλθοι ἀγγελία δηλαδὴ ἀγαθὴ ὡδεὶ τῶ Ὀδυσσέως. Quibus addit idem scholiastes, posse etiam esse ἀγγελίης genitiuum: sed tunc dici ἀγγελίης πείθομαι pro ἐπὶ τῶ ἀγγελίης. At ego genitiuum manere posse crediderim, etiam absque huius præpositionis subauditæ adminiculo: vt nimirum Homerus ita iunxerit VERB. Πείθομαι genitiuo, sicut Herodotum aliquot in locis iunxisse reperio, qui alioqui datiuo alibi & ipse iunxit. Vnum esse scio quòd minus verisimilem sententiam meam reddere possit: quòd nimirum πείθομαι apud Herodotum sit Pareo. at in hoc loco Homeri videatur omnino accipiẽdum pro Fidem adhibeo, Credo. Verùm ego nullam talem necessitatẽ impositam nobis esse, sed posse & alteri significationi locum hic dari, existimo. vt nimirum dicatur Nõ parere nuncio, qui nuntium aliquod ita negligit vt ne pedem quidẽ propter ipsum mouere velit. Quæ tamen expositio sic afferri à me putetur tanquam eam aliis perpendendam proponẽte, potius quàm pertinaciter tueri volẽte) Vt autē οὔτ' οὖν dixit Homerus pro οὔτε, sic prosæ scriptores dixerunt ETIAM Εἴτ' οὖν pro εἴτε, illius exemplum, vt opinor, sequentes. Vide exemplum ex Plat. Apol. Tom. 1, col. seu semipag. 1103, lit. A. Sic vacat hæc particula quum DICITVR Εἰ αὖ τ' ἤν. vt apud eundem Platonem, De leg. lib. 11, μα νοῦθοις δ' αὖ οἱ πρεσβύτατοι φυλαττόντων ὅτῳ αὖ ὀλίγα τὰ τῷ πῷ, ἢ ἐλιμμένον ἐκπίοιτον, εἰ αὖ τ' οὖν δοῦλον, εἰ αὖ τ' οὖν ἐλεύθερον πεφυρῶσι. Vbi obserua εἰ αὖ τ' οὖν vtraque in sede, id est tam in posteriore quàm in priore: quum in illo Apologiæ loco prius quidem ponatur εἴ τ' οὖν, posterius verò εἴτε. Videri possit alioqui rationi magis consentaneum, vt posterius quidem εἴτ' οὖν siue εἰ αὖ τ' οὖν, prius autem ponatur εἴτε. Vacat porro hæc particula & cum ὅσῳ, necnõ cum ὡς ὅσῳ: & sicut cum ὡς ὅσῳ, ita etiam cum καθ' ὅσῳ. Dicitur enim ὅσῳ οὖν pro ὅσῳ, & ὡς ὅσῳ οὖν pro ὡς ὅσῳ. eodémque modo καθ' ὅσῳ οὖν pro καθ' ὅσῳ. Pausan. in Lacon. Οἱ ὑπόγονοι οἱ τοῦ Μεμβλιάρου ἐπιχωρήσεσθαι τῆς βασιλείας ἐλπίζοντες, ὅσῳ οὖν καὶ ἔπεισαν. Aduerbii ὡς ὅσῳ δὴ exemplũ habebis infrà. Alterũ autem ILLVD Καθ' ὅσῳ οὖν affertur ex Themist. (licet & apud antiquiores eius exẽpla non desint) in lib. 1 Phys. καθ' ὅσῳ οὖν ἐλέχθη καὶ πρότερον. Eodem pleonasmo vtitur etiam in οἷος & ὁποῖος. nam DICVNT Οἷος οὖν pro οἷος, ET Ὁποῖος οὖν pro ὁποῖος. Themist. πύθων γὰρ τὰ ῥῆ φαίνεται ἔχειν τὴν ἀναλογίαν, τὰ δὲ οὐ δυώματα. ἢ οὖν καὶ τὸ πλεῦ τῶν εἰρημένων. Basilius verò dixit ETIAM Ὁποῖος οὖν δὴ pro ὁποῖος δή, vel potius ὁποῖος simpliciter: ita scribens, καὶ γὰρ φύσει ἐρέπει λόγου, μήτε ἀσαφείᾳ κρύπτειν τὰ σημαινόμενα, μήτε πρὸς ἡδονὴν εἶναι καὶ μάταιον· ὁποῖος οὖν δὴ ὅδε ὁ ἐρῶτῶν ὑμῖν αὐτεγνωσμένος. Iam verò inuenitur & cum articulo iuncta hæc particula apud Theophr. cum alibi, tum De caus. lib. 3; πᾶς δ' οὖν ἀμπέλος ἢ δῆθ' πεφάρων ἢ πλειόνων ἐκῶν ὠθεῖ βάλλοιτο κόρεσν. Sed hic quum Bud. putet

putet accipi posse πᾶς δ' οὖν pro πᾶς δὲ simpliciter, nequaquam ego itidẽ vacare particulam istam fateor: sic tamẽ vt liberum lectori suum iudicium relinquam. Vnum est de quo eum, antequam hunc de particula οὖν sermonem finiam, admonendum esse puto: nimirum eam aliquos iungere nomini ita vt cohæreat, aliis contrà disiungentibus: vt ὡς πρόσω & ὡς πρόσω: manente alioqui hac particula itidem superuacanea, vtrohibet modo adiungatur. Interdum verò eam quum cohæret, significationem aliam nomini dare. SICVT Οἷος οὖν aliud est quàm Οἷος οὖν.

Ὡς ὄφελον, itidémque ὡς ὄφελες, & ὡς ὄφελε: vel Ὡς ὤφελον, ὡς ὤφελες, ὡς ὤφελε, vide suprà, Tomi 2, col. seu semipag. 1560. Quibus addere potes & quæ apud Bud. habentur de his: afferentem ex Homero Iliad. γ, Ἤλυθες οὐκ πολέμου.

Ὡς πόδων ἕκαστος εἶχε, vide paulo pòst Ὡς πάχος.

Ὡς πόθι pro πόθι, ex Apoll. Arg. libro 2, — καπάλεξον ἑπήτυμον ὡς πόθι χαίης Ναΐεπ, vere mihi cõmemora vbi terrarum habiteris.

Ὡς πολλοὶ pro Plurimi, in v. l. sed absque vllo testimonio, quod tamen omnino desidero. At de Ὡς πολλὰ dictum fuit suprà in Ὡς ὅτι πλεῖστον.

Ὡς πάχος, Quamcelerrimè, Quamcitissimè, Quamprimum. Sophocl. ὡς πάχος τὸν παῖδα πονεῖ ἠδὴ δέχου. Dicitur alioqui potius ὡς πάχιστα: (& quidem non tantùm pro Quamprimùm, sed & pro Quumprimùm, Simulatque, cum duobus verbis) cuius exempla habuisti suprà. Interdum verò DICITVR Ὡς πάχος εἶχε (sicut ETIAM Ὅσον πάχος εἶχε) pro Quantum velocitate poterat, Quanta maxima velocitate poterat. Pro quo Herodotus DIXIT Ὡς ποδῶν εἶχε. videlicet, ὡς ποδῶν ἕκαστος εἶχε, siue εἶχον, vt affertur ex eius Calliope.

Ὡς τὸ ἀθρόον, Statim. Ita vulg. lex. sed absque vllo exemplo.

Ὡς τὸ ὅσσον, simpliciter pro Quantum: vt quidem annot. in isdem lexicis: sed me nequaquam fidem illis adhibente. sicut nec de eo quod ibidem sequitur, Ὡς τὸ πόσον pro Tantum.

Ὡς τὸ πολυ, vel Ὡς τὸ πολύ, vide in Ὡς ὅτι τὸ πλεῖον.

Ὡς τὸ πρόσθεν ἀθύς, Simulatque, vulg. lex. ex Aristophane. Sed puto malè adiungi ἀθύς, quasi cohærens cum τὸ πρόσθεν, quum potius ab eo disiungi per interpunctionem deberet.

Ὡς τυπῷ εἰπεῖν, vide in Τύπος.

Ὡς φιλεῖ, vide in Φιλέω.

NVNC DE Ὡς habente sibi adiunctas particulas cum quibus cohæret, dicendum mihi superest. In quibus non video quem ordinem potius quàm alphabeticum tenere debeam. Scribam autem illas maiusculis literis, quòd licet significationem particulæ ὡς sequantur, sui tamen quodammodo iuris esse censeri possint. Quum porro omnes, præter vnam, planè retineant significationẽ particulæ ὡς qua similitudinem declarat, de illa vltimo loco agam, præsertim quum etiam alphabetica series id patiatur.

Ὡ Σ ΑΝΕΙ, Velut, Tanquam, Quasi. Plutarch. De prud. anim. μηδὲ βλέπειν μηδὲ ἀκούειν, ἀλλ' ὡσανεὶ βλέπειν αὐτὰ καὶ ὡσανεὶ ἀκούειν. Ibidem, ὡσανεὶ θυμοῦσθαι τὸν λέοντα, καὶ ὡσανεὶ φοβεῖσθαι τὸν ἔλαφον. Habent vulg. lex. ETIAM Ὡσαὶ, sed absque vllo exemplo. Ego plerisque in locis ὡς αὖ diuisim scriptum esse scio, quibus magis altera illa scriptura conueniret. Vide Ὡσεί.

Ὡ Σ ΑΥΤΩΣ, pro ὡς αὕτως, vacante particula αὕτως, Itidem, Similiter, Eodem modo. Plato De leg. libro 12, ξύλου δὲ, μονόξυλον, ὅ, τι ἂν ᾖ ἐξ ἑνὸς, αἰαπθέτω· καὶ λίθου ὡσαυτῶς, πρὸς τὰ κοινὰ ἱερά. Quæ Cic. ita vertit libro suo 2, De leg. Ligneum autem quod quis voluerit, vno è ligno dedicato, itémque lapideum, in delubris communibus. Idem in eiusdem philosophi Timæo τὸ ὡσαύτως ἔχον reddit Sui simile. hæc enim verba, πόθε δ' αὖ πάλιν ἐπισκεπτέον τοῖς αὐτοῖς· πρὸς πότερον τῶν παραδειγμάτων ὁ τεκταινόμενος αὐτὸν ἀπειργάζετο· πότερον πρὸς τὸ κατὰ ταυτὰ καὶ ὡσαύτως ἔχον, ἢ πρὸς τὸ γε-

νόμενον; ita interpretatur, Rursus igitur videndum, ille fabricator tanti operis vtrum sit imitatus exemplar: idne quod semper vnum & idem & sui simile, an id quod generatum ortúmque dicimus. Plutarchus in Pericle, τῶ δὲ μὴ λυθῆναι τὸ ψήφισμα πάντες ὡσαύτως τὴν αἰτίαν ἐπιφέροισι τῷ Περικλεῖ. Apud Xenophontem vno eodémque in loco habetur Ὡσαύτως, & DIVISIM Ὡς δ' αὖτως: vbi scribit, ὡσαύτως δὲ λοχαγοῦ τὸν λόχον, ὡς δ' αὖτως τάξιαρχῳ, ὡς δ' αὖτως δὲ ἑκάστῳ τῶν ἄλλων ἀρχόντων. Inuenitur autem & apud Homerum ὡς δ' αὖτως, Odyss. ι, vers. 30, Ὡς δ' αὖτως Κίρκη κατερήτυεν ἐν μεγάροισιν.

Ὡ Σ ΕΙ, Quasi, Tanquam, Velut. Vsus huius particulæ communis est poetis cum prosa scriptoribus. Sed poetæ dicunt ETIAM Ὡσεί π. Hesiodus in Scuto de, Αἷμα π φοινικόεις, ὡσεὶ ζωοὶ ἐναείζων. Et paulo antè, Καί τε σωαίκτιν, ὡσεὶ ζωοὶ περ ἐόντες. Idem in eodem poemate, Τῆ ἰκέλη ὡσεί τε μάχῳ ἐθέλουσα κορύσσειν. quod loquendi genus valde notandum est, pro ἰκέλη τῇ ἐθελούσῃ, &c. vel perinde ac si pro τῇ ἰκέλη præcederet οὕτως. Sic apud Homerum particula ὡσεὶ respondet ὥς, idem valens quod οὕτως: Odyss. ρ, — ὡσεί τε πατὴρ ἑὸν υἷα Ἐλθόντα χρόνιον νέον ἀλλοθεν, ὡς ἐμὲ κεῖνος Εἰδυκίως ἐκόμιζε σοῦ ἱμάσι κυδαλίμοισι. Sed apud hunc poetam sæpe in hac particula scribenda peccarunt librarii: quippe qui ὡσεὶ scripserint vbi ὡς εἰ disiunctim scribi debebat: & vicissim ὡς εἰ disiunctim, vbi coniunctim scribendum erat ὡσεί. Quod etiam de ὡσεί π & ὡς εἴπ intelligendum est. Sic certè in illo loco Odyss. ρ, pro ὡσεί π quædam editiones habent ὡς εἴπ. itidémque in alio loco de quo paulo pòst agam, ὡς εἴπ καπάρροον. vbi scribendum est ὡσεί π. Vicissim autem Iliad. β, in ea parte quæ Bœotia vocatur, quum ita scribi debeat, versu 780, Οἱ δ' ἄρ' ἵσαν ὡς εἴτε πυρὶ χθὼν πᾶσα νέμοιτο, scriptum fuit à librariis ὡσεί π. quam lectionem fateor & in mea editione relictam fuisse: quòd in contextu etiam illo qui Eustathii commentariis insertus est, scriptura ista habeatur. Sed postea ipsum Eustathium, quum ad loci illius expositionem venit, ὡς εἴπ legere comperi, non ὡσεί π. Ita enim ille, καὶ φησιν ὅτι ἐπορεύοντο ὡς εἴπ πυρὶ χθὼν πᾶσα νέμοιτο. ἤγουν καπαδίοιτο. Tale est autem ὡς εἴπ (vacante particula π in VOCE Εἴπ) quale ὡς εἰ, Iliad. λ, versu 389, Οὐκ ἀλέγω, ὡς εἴ με γυνὴ βάλοι, ἢ πάϊς ἄφρων. vbi itidem pro ὡς εἰ in quibusdam exemplaribus memini me legere ὡσεί. Proderit autem & ad plerosque alios locos hæc mea de permutatione harum scripturarum admonitio. Est verò ex isto Ὡσεὶ factum Ὡσανεὶ (de quo suprà) interiecta particula αὖ. Est enim ὡσαυεὶ pro ὡς αὖ εἰ. quæ tamen particula nullum vsum habet quum coniunctim scribitur. Disiunctim autem scripta, id est in tres particulas diuisa, inuenitur cum alibi, tum in isto Aristot. loco De mundo, ὡς αὖ εἰ λέγοιμι, Tanquam si dicamus. Eundem vsum habet ὥσπερ αὖ εἰ, in isto Demosth. loco, ὥσπερ αὖ εἴπι, μεγάλας τὰς τιμωρίας τάττοι. Quæ tres particulæ in vnam & ipsæ interdum coeunt, videlicet ὡσπεραυεὶ, quæ idem prorsus valet quod illud ὡσανεί.

Ὡσεὶ videtur planè esse quod dicitur à Latinis Vtpote, in isto Homeri loco, Od. ξ, Ἐπλέομεν βορέῃ ἀνέμῳ ἀκραέϊ καλῷ, Ῥηϊδίως, ὡσεί τε κατ' ῥόον. In hac autem interpretatione comperio Raphaelem mihi subscribere: qui reddit, Vtpote secundum vndas. Alia tamen interpretatio habet, Veluti secundo flumine: quæ nullo modo stare posse videtur. Eustath. quidem certè exponit ὡς, sed κατ' ῥόον secus accipiens. Explicat enim ita, ὡς ὂν ὕδατι κάτω ῥέοντι καὶ οὐ γαυτῷ κατ' ἰσότητα ὁδοφωνείας. Hic autem rursum ὡς εἰ (sicut dixi) quædam exempl. habent: In quibus & καπάρροον (vt de hoc quoque obiter admoneam) perperam pro κατ' ῥόον legitur. Cæterùm vt hîc ὡσεὶ interpretor Vtpote, ita etiam ὥσπε apud eundem poetam istam interpretationem poscere mihi videri docebo, vbi de hac particula agam.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA GRANADA

Ὡσεὶ commune prosæ cum carmine esse dixi supra: sed ita tamen vt in prosa frequentius esse putem pro Circiter, Ferme. (Qui vsus est interdum & particulæ ὡς ἄφαυσι) Habet certè & apud Xenophontem istam significationem. Apud Lucam interdum pro Circiter, nonnunquā pro Tanquam seu Veluti, inuenitur. Legimus enim cap. 22, versu 41, καὶ αὐτὸς ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτῶν ὡσεὶ λίθου βολήν, Auulsus est ab eis circiter iactum lapidis. Erasmus, Ferme ad iactum lapidis. Quidam verò & hîc per particulam Quasi interpr. Quasi ad iactum lapidis. non malè: quum Quasi non in Gallica tantùm lingua, sed in Latina etiam pro Ferme interdum ponatur. Vet. interpr. vertit, Quantum iactus est lapidis [illegible] : [illegible] r. Talis vsus est huius particulæ apud eundem, cap. 1, vers. 56, ἔμεινε δὲ Μαριὰμ σὺν αὐτῇ ὡσεὶ μῆνας τρεῖς. Necnon cap. 3, vers. 23, καὶ αὐτὸς ἦν ὁ Ἰησοῦς ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα ἀρχόμενος. Alteram autem significationem quæ ponitur pro Tanquam, Veluti, Sicut, apud eundem haber: cap. 22, vers. 44, ἐγένετο δὲ ὁ ἱδρὼς αὐτοῦ ὡσεὶ βρόμβοι αἵματος καταβαίνοντες ἐπὶ τὴν γῆν. Itidem cap 3, καὶ καταβῆναι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον σωματικῷ εἴδει, ὡσεὶ περιστερὰν, ἐπ' αὐτόν. In cuius rei narratione particula eadem cæteri quoque euangelistæ vsi sunt, Matth. & Marcus, quorum ille & alius aliquot locis vtitur. vt cap. 28, τὸ δὲ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡσεὶ χιών. Ibidem, καὶ ἐγένοντο ὡσεὶ νεκροί. (vbi vel hanc vel alteram illam significationem habere potest) Item cap. 9, καὶ ἐρριμμένοι ὡσεὶ περόβατα. Ὡσεὶ τυχὸν autem, quod in v. l. redditur Prout accidit, (ex Hesychio, qui exp. καθὼς ἔτυχεν, ἢ συμβέβη) mihi suspectum est.

Ὡ Σ Π Ε Ρ, Quemadmodum, Sicut, Vt. ὥσπερ φησὶν ἡ παροιμία, Vt dicit prouerbium, Vt est in prouerbio. Vel omisso verbo, ὥσπερ ἡ παροιμία. (Quo sensu dicitur etiam κατὰ τὴν παροιμίαν) Sæpe autem ὥσπερ in hac significatione subiunctum sibi habet οὕτω: vt aduerbio Quemadmodum subiungitur Ita. Isocr. ὥσπερ οὖν ἐν κοινῷ θεάτρῳ τῶν Ἑλλήνων, διδοὺς ἕλεγχον ἕκαστος ὑμῶν τῆς αὐτῶν φύσεως, οὕτω διήκειν δεῖν τὴν γνώμην. Demosthenes autem dixit, τὸν αὐτὸν τρόπον ὥσπερ, (quum ἀκολουθία sermonis magis posceret τὸν αὐτὸν τρόπον ὅν τρόπον, aut certè ὥσπερ simpliciter) subiungens itidem illud οὕτω: Olynth. 1, δέδοικα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον ὥσπερ οἱ δανειζόμενοι ῥᾳδίως ὅτι τοῖς μεγάλοις τόκοις, μικρὸν ὀφείλοντες χρόνον, ὕστερον καὶ τῶν ἀρχαίων ἀπεστέρησαν, οὕτω καὶ ἡμεῖς &c. Pro οὕτω inuenitur eidē aduerbio subiuncta particula ταύτῃ, in isto Plat. loco, Polit. 1, ὥσπερ γὰρ οἱ πιπτάν τὰ αὐτῶν ποιήματα καὶ οἱ πατέρες τοὺς παῖδας ἀγαπῶσι, ταύτῃ πως καὶ οἱ χρήματα κτησάμενοι τοῖς τὰ χρήματα κτουσιάζουσιν, ὡς ἔργον ἑαυτῶν, καὶ κτῶν τὰ χρείας, ἢ ὥσπερ οἱ ἄλλοι. Interdum verò vocula καὶ subiungitur isti aduerbio pro οὕτω καί. vt apud Aristotelem, ὥσπερ ἐν τῷ φλέγματι, καὶ ἐν τῷ σπέρματι, vt in pituita, ita etiam in semine. Alicubi ὥσπερ non simpliciter redditur Vt, sed potius Ita vt, vel Sicut. vt apud Xenophontem in Hellen. κατεκλίνθη οὖν καὶ αὐτὸς ὥσπερ εἶχε, χαμαί. Sic apud Thucydidem lib. 1, αὐτίκα τε αὐτὸν, μετὰ τοῦ ἵππου, ὥσπερ καὶ ἔχων αὐτὸν ἐκαθέζετο. Vbi obserua vocularn καὶ vacantem post ὥσπερ. Eadem vacat apud hunc ipsum scriptorem, in alio loquendi genere: quum videlicet scribit, libro 1, τὸ δὲ ναυπηγόν τέχνης ἐστὶν, ὥσπερ καὶ ἄλλό τι, Res autem naualis, est artis, vt quicquam aliud. Sed magis Latinè fortasse, Artis est vt liquid aliud. veluti quum dicitur, Vir doctus vt siquis alius. Vel certè, Doctus siquis alius, omissa particula Vt. Tale est quod affertur ex Aristot. De anim. libro 9, ὥσπερ ἄλλός τις. Atque vt particula hæc καὶ otiosa est ante ὥσπερ, sic otiosa censeri possit particula οὖν interdum post hoc ipsum ὥσπερ. Synes. epist. 31, εἴπνες εἰσὶ ψυχαὶ, τῆς πόλεως, ὥσπερ οὖν εἰσιν, ἔφοροι, θεῖά τε καὶ δαιμόνιοι. Neque enim hîc ὥσπερ οὖν interpretari possis Quemadmodum igitur, (sicut in illo Isocratis loco quem attuli quum de hoc aduerbio agere cœpi) sed simpliciter Quemadmodum. Nisi malis, Quemadmodum certè sunt. vel Vt certè sunt. Sic apud Sophoclem, ὥσπερ οὖν μέλει. Sed videndum ne scribendum sit ὡσπερεὶ οὖν coniunctim, quū in huiusmodi locis inueniatur ita etiam scriptum: vt docebo infrà, quum agam de isto aduerbio ὡσπερεὶ cum aliis particulis cohærente.

Ὥσπερ, Veluti, Quasi, Tanquam. Thucyd. libro 4, pag. 145, ἐπειδή γε ὦν φαιερῷ ἐδείξαν ἐπιμοι ὄντες ἀμυνεῖσθαι, καὶ αὐτοῖς ὥσπερ ἀκουσιοῦ δικαίως αὖ πάλιν νίκην τιθεσθαι. Aristid. 114, οὕτω καὶ ἔοικε ὁ χορὸς ὥσπερ αὐτέναι δοκεῖ πρὸς τὸ δικαίου γνῶσιν ἀναρχεῖν, Videtur hic locus velut submittere, vel quasi submittere. Interdum verò ὥσπερ alium huius particulæ Quasi habet vsum: cum nimirum quem obtinet addita particula Verò: & tunc initio orationis ponitur. Isocr. ὥσπερ οὐ μετὰ τοῦ ἐπαινεῖν βουλομένων ἡμᾶς τοὺς λόγους ὄντας τοὺς ποιοῦντας, Quasi verò non eo nomine commendari debeamus: vt Bud. vertit. Idem tamen in alio non dissimili eiusdem scriptoris loco, vertit Tanquam: in Paneg. ὥσπερ ὁμοίως ἀμφοτέροις δεον ἔχειν, ἀλλ' οὐ τοῖς μὲν ἀσφαλῶς, τοῖς δὲ ἐπιδεικτικῶς, tanquam oporteat.

Ὡς ὥσπερ αὖ εἰ, Tanquam si, Quasi, Perinde ac si. Isocr. ὥσπερ αὖ εἰ πρὸς πάντας ἐπολέμουν, Tanquam si aduersus omnes bellum gessissent. Vel, Perinde ac si. Aristot. in Problem. ὥσπερ αὖ εἰ πόρρω φέρετο, quasi procul ferretur. Chrysost. Ὥσπερ αὖ εἰ τὸν ἰχθὺν ἐκ τοῦ ὕδατος ἐξήνεγκας. Demosth. ὥσπερ αὖ εἴ τις, sequente optat. ὥσπερ αὖ εἴ τις μεγάλας τοῖς τιμωρίας τιθοῖ. Tale est apud eundem, ὥσπερ αὖ εἴπερ ἰατρὸς ἀνὴρ νοῦσιν μὲν τῆς κάμνουσιν εἰσιὼν μὴ λέγοι μηδὲ δεικνύοι δι' ὧν ἀπεφεύξονται. Sic apud Xenophontem, ὥσπερ αὖ εἴπερ ἀστεῖος εἶ. Et apud Aristotelem De mundo, ὥσπερ αὖ εἴπερ ῥίψας. Ex Demosthene affert Bud. & ὥσπερ αὖ sine particula εἰ: videlicet ὥσπερ αὖ ἔχοις pro Tanquam si haberes, Acti haberes. Apud Aristidem autem tres illas particulas ὥσπερ αὖ εἰ sonare ait Similiter atque si.

Ὥσπερ οὖν vide paulo antè in fine primi de significationibus particulæ ὥσπερ tmematis. Sed iis quæ ibi dicta sunt adde, solere nonnunquam adici & tertiam particulam δή: & D I C I Ὥσπερ οὖν δή. Gregor. διαλεχθῆναί σοι, ὥσπερ οὖν δὴ καὶ ὁ τῆς φιλίας ἐπιτάττει νόμος. Vbi ὥσπερ οὖν quidam interpr. non simpliciter Quemadmodum, sed Quemadmodum quidem. vel, Vt quidem. quæ interpretatio non displicet. Fortassis autem itidem reddi possit οὖν particula Quidem, in isto Galeni loco, Therap. libro 1, ἀλλ' εἴπερ μεθοδῷ τινὶ τῶν ἐξοδόντες, ὥσπερ οὖν ἀλαζονεύῃ, τί οὐχὶ καὶ ἡμῖν ἔφρασας αὐτῶν; vt quidem iactanter prædicas (ti ita hîc reddi debet verbum ἀλαζονεύῃ) Verùm sciendum est scribi ὥσπερ οὖν in plerisque locis vbi coniunctim etiam possit ac fortasse deberet scribi ὡσπερεὶ οὖν. qua de re dicam vbi agam de ὥσπερ cum aliis particulis coalescente.

Ὥσπερ interdum etiam ita iungitur cum aliis particulis vt cum iis coalescat, suam interim significationem retinens quod videmus in Ὡσπερεὶ & Ὡσπεραεὶ, item Ὡσπερεὶ οὖν. P R I M V M Ὡσπερεὶ extat apud Xenophontem Pæd. 4, ὡσπερεὶ καταμέμφετο ἑαυτόν, velut accusabat seipsum. Et apud Demosthenem, δύο ταῦτα ὡσπερεὶ κεφάλαια ἐπέθηκε. Dionys. Long. in libello qui περὶ ὕψους λόγου inscribitur, διόπερ ὁ μὲν Δεινοκράτης καὶ ὁ Θεόφραστος μειλίγματα φασί τινα τῆς θρασείας εἶναι ταῦτα μεταφορὰν, τὸ ὡσπερεὶ φαύλα καὶ οἰονεί. Dioscorides libro 5, ὡσπερεὶ ἐκπνέοντα, velut expuitur. S E C V N D V M Ὡσπεραεὶ à Demosthene (sicut & ὡσπερεὶ) vsurpatur, in orat. Pro corona, ὑμᾶς δὲ δέδοικα, μὴ παρελθόντων τῆς καιρῶν ὡσπεραεὶ κατακλυσμὸν γεγενῆσθαι τῆς πραγμάτων ἠρημένοι, μᾶλλον ὄχλον τοῖς περὶ τούτων λόγοις νομίσητε. Sed in vulg. editionibus legitur diuisim ὥσπερ αὖ εἰ, perperam. Neque enim vt conuenit iis locis quos attuli suprà, ita etiam isti conuenire potest: quum hîc particulas αὖ & εἰ vacare videamus, eodem modo quo in ὡσαυτεὶ nonnunquam vacant. Quinetiam illud obiter addam, in veteri quodam exemplari me legisse ὑμεῖς: quæ lectio magis mihi placet quàm ὑμᾶς. Scio enim interdum ita loqui solere Atticos vt dicant ἀγνοῶ vel οὐκ οἶδα σε τίς εἶ, pro οὐκ οἶδα τίς σὺ εἶ, Ignoro te quis sis, pro Ignoro quis cu

sis: itidémque cum aliis verbis ita hoc accusatiuo vtantur, (quod & Latini imitati sunt alicubi) sed quoniam δέδοικα cum accus. ὑμᾶς, primo aspectu longè alium sensum efficere potest, ideo alteram lectionem isti præfero: vt videlicet dictum sit ὑμεῖς δὲ δέδοικα μὴ, pro δέδοικα δὲ μὴ ὑμεῖς. cuius structuræ orationis alibi quoque exemplum extat. T E R T I V M Ὡσπερεὶ cum apud alios tum apud Platonem legitur: sed in hoc aduerbio minus etiam quàm in duobus præcedentibus rectam scripturam seruari sciendum est: & ὡσπερ οὖν scribi disiunctim, vbi potius coniunctim vel ὑφ' ἓν (vt grāmatici Græci loquuntur) scribi deberet. Ipsemet certè Bud. locum ex Platone affert in suis Comment. vbi ὥσπερ οὖν disiunctim scribit, quū eo ipso in loco ὡσπερεὶ scribēdum esse alibi dicat: annotétq; præterea, ὡσπερεὶ pro ὥσπερ, Quemadmodum, vacante particula οὖν, apud Xenoph. se legi, & apud Greg. Platonici illius loci verba hæc sunt, περὶ δὲ διακοσμήσεται τῷ λόγῳ δημοκρατουμένην πόλιν, ὡσπερεὶ καὶ ἔχει. Sic & apud Synesiū non dubito quin ὡσπερεὶ scribendum sit, hoc in loco, εἴπνες εἰσὶ ψυχαὶ, τῆς πόλεως, ὡσπερεὶ εἰσὶν, ἔφοροι, θεῖά τε καὶ δαιμόνιοι. cum tamen locum suprà attuli, aliam scripturam in ista voce habentem: nimirum vt particula οὖν seorsum scribatur, & pro Certè vel Quidem accipiatur. Sed profectò altera scriptura esse commodior videtur: licet pro hac facere videatur Ὥσπερ οὖν, diuisim scriptum itidem. Quinetiam ὥσπερ οὖν δή (quarum particularum facta fuit mentio) ab illorum partibus stare existimari potest: itémque ὡς οὖν: in quo interdum vacat οὖν eodē modo, nec tamen ita scribitur vt οὖν cum eo cohæreat. Exemplum eius extat (quod & suo loco me protulisse existimo) apud Pausaniam, ἀφικομένων δὲ τῆς ἀγγελίας, ὡς οὖν τὰ γράμματα ἀπεδόθη, σωφαζομένων τις ἐν πέλει. Equidē vtro modo scribamus non magni refert, modò particulam οὖν otiosam seu velut otiosam esse intelligamus. Sed ex hac re ignorata (quū parui alioqui momenti esse videri possit) errores apud Plutarchum esse ortos scio.

Ὥσπ, Vt, Ita vt, Adeo vt. Variè autem construi docebunt sequentes loci: inter quos primi eruut ii vbi infinitiuo iungitur, (hæc enim est omnū maximè recepta & tāquam prima constructio, vt opinor: quam itidē particulæ Vt Horatius tribuēs, ad hunc vocis ὥσπ vsum respexisse existimatur) & quidem frequēter præcedēte particula οὕτως. Demosth. in orat. quæ περὶ τῆς ἐν Χερρονήσῳ inscribitur, pag. 39, τοῦ δὲ δικαιοχρεοῦ τινὸς ὑμᾶς καὶ χαλεπῶς ἀδικοῦντος καθ' ὑπερβολὴν, οὕτω διαπεπείκασιν ὥστ' ἐν ἀδικίᾳ τοῦς ἐκκλησίαις, τοῦ τοῦ καὶ κολακεύειν, τοῦτο τοῦ ἡδέως ἀκούουσι. Apud eundem Olynth. 3, pag. 10, in vna eadémque periodo subiungitur prius quidem nomini πολιτικοῦ, posterius autem aduerbio illi οὕτως. Plut. in Themistocle, λέγεται οὕτω καταφορὰς τοῦ δόξαν ἔχειν, ὥστε νέος ὢν ἔτι, σωτῆρας θεῶν τὰ πολλὰ τοῦ ἑαυτῷ, καὶ τὰς νύκτας ἀγρυπνεῖν, ferunt adeo amori gloriæ deditus fuisse vt &c. Obiter autem & hoc obserua, οὕτως, cui respōdet ὥστε, in hisce locis, non eūdem vsum habere, sed in isto quidem Plutarchi sonare Ita, quod est Adeo: itidémq; in isto Demosthenico, Olynth. 3, μηδ' οὕτως αἰσθοῖτο ὥστε εἰς τοσοῦτον κακὸν αὐτὸν ἐμβαλεῖν: at verò in illo eiusdem oratoris, οὕτω διαπεπείκασιν ὥστε &c. aduerbium οὕτω suam primam significationem retinere, videlicet Ita, pro Sic, Hoc modo, vel In hunc modū. Idem de hoc Thucyd. loco dici potest, lib. 4, pag. 141, καὶ μὴ τοὺς ἐν ἀνάγκαις οὕτω κακῶς δρᾶν ὥστ' αὐτοὺς τὰ πλείω βλάπτεσθαι. His porro omnibus in locis præsenti tempori infinitiui iungitur: sed inuenitur & eius futuro iuncta hæc particula. Æschin. De falsa leg. πεῖθε τοῦ ἐκεῖνο Δημοσθένης ὥστε ἀποβιάσῃ τὸ σῶμα τῶν Φιλίππου. Quam constructionem ibi obtinere existimatur ex vi verbi φημὶ, (sicut in alio eiusdem oratoris loco particula ὡς eandem constructionem habere ex vi verbi ἐπαγγέλλομαι) vtpote quod futuro gaudeat. Cæterùm in his quidem locis ὥστε est simpliciter Vt: tribuendo ei illam significationem quam habet præcedente aduerbio Adeo, vel Ita, locum illius Adeo obtinente. Sic & in illo Æschinis loco, vbi præcedit τοιαῦτα. Eodem enim modo Latinè dixeris Talia, sequente particula Vt. Quod dicendum est & de illo Demosth. loco in quo præcedit τηλικοῦτον. Sed quum nihil tale præcedit tum reddi debet non simpliciter Vt, sed Ita vt, vel Adeo vt. Thucyd. lib. 2, δίς γὸ τὸν αὐτὸν, ὥστε καὶ κτίσειν, οὐκ ἐπλάβανε. Plato in Timæo, φιλίαν τε ἔχειν ἐκ τούτων, ὥστ' εἰς ταὐτὸν αὐτῷ ξυνελθὸν ἄλυπον γενέσθαι. (vbi obserua obiter & cōstructionem cum aoristo infinitiui) Adeo vt redditū sit indissolubile. Cicero tamen talem interpretationem dedit præcedentibus huius loci verbis, (particulā Ita illi adhibens) vt conuenire ei potuerit & sola particula Vt. Alicubi verò ὥστε redditur Vt quidem. Plato, ἡμεῖς γὸ ἐπ νέοι ὥστε ποσοῦτον πρᾶγμα διελέσθαι, Nos enim adhuc iuuenes sumus, vt quidem est tantæ rei explicatio & iudicium. Præcedente autem comparatiuo cum vocula ἢ, reddi debet particula Vt, præcedente Quàm. vt βαρύτερον φορτίον ἢ ὥστε δύνασθαι φέρειν, Grauius onus quàm vt ferre possim.

Indicatiuo quoque iungitur hæc particula ὥστε. quæ constructio Attica esse censetur: eius certè exempla passim apud scriptores Atticos extant. Thucydid. ἀπέχει δὲ ἡ Ῥήνεια οὐτως ὀλίγον, ὥστε ὁ Πολυκράτης τύραννος ἑλὼν αὐτὴν ἀνέθεκε τοῦ Ἀπόλλωνι ἀλούσῃ δήσας. Sic Isocr. cum alibi, tum hîc, οὕτω δὲ πολὺ ἀληθείας τῆς τεκμάτων φθόγγου σιν, ὥστε οὐδὲ τὰ σφέτερ' αὐτῆς ἴσασι. Necnon in isto loco encomii Helenes, τοσοῦτω μᾶλλον Ἑλένην Ἡρακλέους τεθαυμάκασιν, ὥστε τοῦ μὲν ἰσῶν ἐδόκει. Xenophon in vna eadémque periodo cum indicatiuo pariter & infinitiuo iunxit, ἔπειν. libro 1, οὕτω γὰρ ἄπολις ἐν ὥστε οὐκ οἶδ' εἴτε οὕτως αὐ ὀλίγα ἐρᾴζοιτο ὥστε μὴ λαμβάνειν τὰ Σωκράτει φρονοῦντα. Denique & apud Demosthenem constructionis illius cum indicatiuo exempla extant, cum alibi, tum in oratione quæ περὶ τῆς ἐν Χερρονήσῳ inscripta est, ἀλλ' ὑμεῖς οἰκαθήμενοι οὕτως ἢ δὴ δέδοικεν, ὥστε αὖ μέν τις εἴπῃ παρελθὼν ὅτι (&c.) ἥδεως φαῖ, καὶ δοκεῖτε ὡς ὀρθῶς λέγει. Sed nec ex Aristophane huius Atticæ constructionis omittendum nobis exemplum est: quippe quem sciamus esse ἀττικώτατον. Ita igitur ille in Nub. Σὺ δ' εἰς τοσοῦτο τῆς μανίας ἐλήλυθας ὥστ' αὐθάδεσι πείθει χολῶν. Animaduertendum autē, non solùm præsenti indicatiui iungi, sed & aoristo: vt vides in illo Thucyd. loco, item in illo Isocratis qui ex encomio Helenes allatus fuit. (Alterius mentionem non facio, quoniam ἴσασι, quod in eo legitur, significationem præsentis habere scimus: vt Latinè Nouì, Meminì) Sic apud Synesium in epist. ad fratrem, οὐπ πιστοὺς ὄθιν, ὥστ' εἰ καὶ μὴ πε πίπκεν, ἀλλ' ἐπίσευεν αὖ, καὶ τοῖς ἑαυτοῦ ὀφθαλμοῖς αἰπαν τρέπουσαν ἐδέξατο. Itidémque cum præterito iunctum inueniri putandum est. Sed & cum futuro indicatiui, præcedente τοσοῦτον, vsus esse Gregor. traditur. Est præterea animaduertendum his in locis idem quod & in exemplis particulæ ὥστε infinitiuo iunctæ: nimirum Latinè reddi simpliciter Vt, ob præcedens vocabulum οὕτω, aut certè aliud quod eandem orationi formam tribuit: cuiusmodi est τοσοῦτο in Aristophanis versu. Latinè enim quemadmodum præcedente Ita vel Adeo, sequitur Vt (veluti quum ita loquor, Nemo ita ferus est, vel adeo ferus est, vt non mansuescere possit) sic etiam dicitur Tantus vt, Talis vt. Sed aliquos etiam locos esse sciendum est in quibus nihil tale præcedit: & tunc ὥστε reddi simpliciter non potest hac particula Vt: sed illa quæ eam præcedebat in priore parte orationis, in iis qui allati fuerunt locis (videlicet Ita vel Adeo) ei præfigenda est: interpretando Ita vt, vel Adeo vt. Cuius rei exemplum suppeditare potest hic locus qui ex Platone affertur, De repub. lib. 1, τοιαῦτα τοῦ πρεσβύτου ὥστε ἀπιστοῦντος τ' ἐγὼ μὲν ἀποκρίνεσθαι, Ipsum prior aspexi, ita vt ei respondere potuerim.

Cum participio etiam pro infinitiuo, vsum esse Isocratem hac particula ὥστε: Lucianum autem cum participio futuri temporis, accus. casus, testantur v. l. sed neutrius locum afferentia.

Ὥστε, Quamobrem, Itaque. Quæ interpretatio Cice-

roniano quoque testimonio comprobari potest. Hæc enim Platonis in Timæo verba, ὥς τε, ὡς ἔπος εἰπεῖν, οὐκ ἴσαν χρόνον ὄντα τοῖς πόντων πλείοις, ita vertit, Itaque nesciunt hos siderum errores id ipsum esse quod ritè dicitur tempus. Quæ interpretatio aduerbii ὥςπε nō magis loco illi conuenit, quàm isti eiusdem philosophi, in eodem libro, ὥςπε οἱ πόντων τὸν εἰκότα μῦθον ἀποδεχόμενοι, πρέπει μηδὲν ἔτι πέρα ζητεῖν. Cicero tamen aliam interpretationis formam sequutus est, cōnectendo cum præcedentibus. ita enim vertit, Vt si probabilia dicentur, nil vltrà requiratis.

Ὥςπε (pro ὡς) idem valens quod Vt, quum habet similitudinis significationem, apud Apollonium inuenitur, sequente ὡς pro Sic. Sic autem vsus est, Homerum imitans: apud quem legimus Iliad. γ, non procul ab initio, Τὸν δ' ὡς αὖθ' ὁνόησεν ἀρήϊφιλος Μενέλαος Ἐρχόμενον πρόσθεν ὁμίλου, μακρὰ βιβῶντα, Ὥςπε λέων ἐχάρη μεγάλῳ ὅτι σώματι κύρσας, Εὑρὼν ἢ ἔλαφον (&c.) Ὡς ἐχάρη Μενέλαος Ἀλέξανδρον θεοειδέα Ὀφθαλμοῖσιν ἰδών. At in eodem libro, non procul à fine, — τὸν δ' ἐξήρπαξ' Ἀφροδίτη Ῥεία μάλ', ὥςπε θεός, dico ὥςπε esse Vtpote, (sicut particulæ ὡσεὶ apud hunc ipsum poetam hanc interpretationem suprà dedi) & ita reddi hæc debere, Sed hunc eripuit Venus perfacilè, vtpote dea. Crediderim certè Nasonem ad hunc locum allusisse, quum ista cecinit, De arte amandi libro 1, de Baccho, Implicitámque sinu (neque enim pugnare valebat) Abstulit: vt facile est omnia posse deo. Nec dubitem si mihi Græcè ista reddenda sint, ita interpretari, — ῥηϊδίως ἥρπασεν, ὥςπε θεός.

Ἕως, & POETICE Εἕως, (interiecto ι, vt fit in quibusdam aliis vocabulis) Donec, Vsquedum, Tantisperdum, Quoad. (Primam enim esse hanc significationem arbitror: vt videlicet exponatur μέχρις οὗ, quibus verbis respondet Latina vox Quousque, sed in interrogatione potius adhiberi solita pro μέχρι πότε) Item pro Donec significante Quandiu. Nisi hoc ipso aduerbio Quandiu, aut illo Tantisperdum, vti malis. Homerus, (nam & hic ab eo initium more meo sumā) μθύσιμθί τέ μιν ἔνδον Ἠέλιος, ἕως ἐπῆλθε νέμων. sed quædam exemplaria habent εἕως. Apud eundem Iliad. η, itidem pro Donec, seu Vsquedum, vel Quoad: Ἀλλ' ἀέκοντα μθύσας νῆχεν πάλιν, ἕως ἐπῆλθον Ἐς ποταμόν. Vtitur etiam sequente aduerbio πόρρω, & ei respondente. Exemplum huius vsus habemus Odyss. μ, Οἱ δὲ ἕως μθν ὅπον ἔχον καὶ οἶνον ἐρυθρὸν, Τόφρα βοῶν ἀπέχοντο, Quandiu habuere frumentum & vinum, tandiu ab esu boum abstinuerunt. Vel, Dum habuere frumentum & vinum, tantisper abstinuere. Vel, Abstinuere tantisperdum habuere. Vel, Tandiu abstinuerunt, quoad habuerunt. (nisi aduerbium Quoad, præcedente Tandiu, futuro potius gaudere existimandum sit) Vel, Abstinuerunt interim dum habuerunt: seu breuius, Dum habuerunt. Possis verò & illud aduerbium Donec hîc vsurpare: sequendo Nasonem præsertim. Cæterùm quod ad prioris versus scripturam attinet, sciendum est scribi etiam Οἱ δ' ἕως pro Οἱ δὲ ἕως: apud Eustathium verò, vbi verba contextus affert, Οἱ δ' ἕως. sed hanc scripturam reiiciendam, ex reliquis duabus alteram eligendam esse dico. Nunc ad exempla ex soluta oratione sumpta venio. Synesius, δύο ὀξῆς ὁπομείναντες ἡμέρας, ἕως αὖ ἀφυβείσῃ τὸ πέλαγος, Donec mare desæuisset, vel Dum desæuisset. Vbi obserua etiam ὁπομείναντες, sequente isto aduerbio ἕως: sicut in eo Homeri loco quem primum protuli, legitur μθύσιμθί, sequente hoc eodem vocabulo. Plutarch. in Artoxerxe, ὑπὸ ὀργῆς ἀνάστατα καὶ ἀσυστάμθνον τὸν ἀκινάκην, τύπτειν, ἕως ἀπέκτεινεν. Apud eundē cum præsenti indicatiui, in Lycurgo, ἕως ἐπαύεισιν ὀκ ἀλλήλων αὐτὸς, οὐδὲν ἀλλάττειν. Cum optatiuo etiam: vt apud Aristoph. ἕως ἀφίκοιτο. Quibus omnibus in locis commodè redditur Donec, vel Quoad: sicut & in illo Synesii: quum itidem conuenire non possit Quandiu. Quæ interpretatio alioqui plerisque locis conuenit: vbi tamen reddi etiam possit Tantisperdum, vel Interim dum. Hac autē in significatione iungitur ἕως vel indicatiuo vel subiunctiuo. Demosth. Olynth. 1, ἕως ὀξὺ καιρὸς, αὐτὸ πλάβεσθε τοῦ πράγματος. Tale est, ἕως ἐμπεῖ τε καὶ δύωσται, Quandiu spirat & potest. Sic apud Ioannem euangelistam, cap. 12, ἕως τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς τὸ φῶς. Præcesserat autem, θεμπατεῖτε ἕως τὸ φῶς ἔχετε. Sic apud Greg. ἕως εἶ, Quandiu es. Nec tantùm præsenti indicatiui, sed eius quoque imperfecto iunctum reperitur. vt ἕως θέλω. Synes. Sic, ἕως ἔζη apud Aristotelē. Et cum aoristo. Demosth. ἕως Θεσσαλίαν ὑπὸ Φιλίππῳ ἐπίησαν. Sed & constructionis cum subiunctiuo multa exempla inueniuntur. Herodotus, νῦν γὰρ αὖ τε καὶ ὀλιγόχρονον, ἕως νέος ἦς, quandiu es iuuenis. pro ἕως νέος εἶς, seu εἶ. Sic Gregor. καταγελῶνται δὲ θεοῦ τὸ παρὸν ἀσεβεῖς, ἕως ἡ χρηστότης τοῦ θεοῦ κρύπτεται, interim dum bonitas Dei occultatur, seu clementia Dei: pro κρύπτεται. Sæpius tamen sequente particula αὖ: & tunc rarius subiunctiuus pro indicatiuo positus dici potest. Demosth. Philipp. 4, ὀδὲν ἔς' αὐτῷ βεβαίως ἔχειν, ἕως αὖ ὑμεῖς δημοκρατῆσθε. Hoc equidem in loco subiunctiuus pro indicatiuo positus existimari queat: nisi quis malit dictū esse ἕως αὖ δημοκρατῆσθε, pro ἕως δημοκρατήσεσθε. Cui tamen ego nō facilè assentiar: quum præcedat ἔς' quod valet ὀδέ, ἔσται. At verò in his Gregorii verbis, οὐ γὰρ θεῖ ὀνόματων ζυγὸν χρήσιμθν, ἕως αὖ θεὸς τὼ αὐτὼ ἔννοιαν αἱ συνλαβαὶ φέρωσι, quum præcedat futurum, non videtur ita commodè dici potuisse φέρωσι: sed esse potius Quandiu ferent, quàm Quandiu ferunt. Affertur alioqui ex eodem pro indicatiuo, sed cum negatione: ἕως αὖ μὴ λέγεται, Tantisper dum non dicuntur. Item, ἕως αὖ μηδεὶς πείθῃ με λόγος. (At verò cum hac particula simul & cum indicatiuo, allatus ex eodē hic locus, ἕως δ' αὖ μὴ τῶν δεικνύεις, οὐδὲν τῷ θεληπτικῷ βοηθεῖ θεὸς ἀσέβειαν, indignus est qui aliis adiungatur: quum δεικνύῃς reponendum esse, nemo vel paululum in hac lingua versatus, ignorare possit, aut certè debeat) Sæpe & cum aoristo coniunctiui: & tum nullo pacto hic modus indicatiui vsum habere dici potest, neque, Latinè interpretando, in eum resolui. atque adeo aduerbio Donec vel Vsquedum, aut Quoad, reddi debet, potius quàm illo Quandiu, vel Interim dum. Matth. cap. 5, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως ἂν ἀποδῷς τὸν ἔσχατον κοδράντην. quæ verba habet & Lucas: nisi quòd pro ἂν post ἕως ponit οὗ. Idem Matth. κακεῖ μείνατε ἕως ἂν ἐξελθητε. Habentúrque eadē & apud Marcum, nisi quod ἐκεῖ pro κἀκεῖ, & μθύσητε pro μείνατε legitur. Verùm & absque particula ἂν. vt apud Lucam, ἕως φάγω καὶ πίω. Sic & apud Marcum, ἕως αὐτὸς ἀπολύσῃ τὸν ὄχλον. (at Matth. interiicit particulam οὗ inter ἕως & αὐτὸς. de quo vsu postea dicetur) Non ignoro tamen, adhiberi interpretationi huius loci verbum præsentis temporis: atque adeo posse adhiberi non nego: sed hoc addo, quum redditur, Dum dimitteret turbam: perinde sonare acsi dicereturDum dimisisset. Affertur ἕως αὖ iunctum etiam infinitiuo pro Quandiu: in v.l. ἕως αὖ μάχεσθαι, quandiu pugnat. Sed horum verborum autor tacetur.

Ἕως αὖ redditur etiam Quin, in isto Matth. loco, cap. 23, ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ τελέσητε τὰς πόλεις τοῦ Ἰσραήλ, ἕως αὖ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. id est, Non feceritis finē peragrandi (ita enim existimo reddi aptè posse verbum τελέσητε) vrbes Israelis quin venerit filius hominis. Ex Greg. autem in v.l. affertur, ἕως αὖ φέρησθε pro Modò seu dummodo eatis. Item, ἕως αὖ ἀναφέρηται (non nominato autore) pro Siquidē refertur. Sed si loci isti à nobis adirentur, (quod fieri non potest, donec fuerint indicati) minimè talem expositionem poscere comperiremus, vt opinor: aut certè minimè illis necessariam esse.

Ἕως apud Homerum interdum non est Interim dū, sed simpliciter Interim: vel, Ad tempus aliquod. ita vt dici possit locum occupare alterius particulæ πόρρω, quæ huic respondet. Iliad. μ, Οἱ δ' ἠτοι ἕως μθν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ Ὄρνυον ἔνδον ἐόντες ἀμυνέεσθαι περὶ νηῶν· Αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῖχος ἐπεσσυμένοις ἐνόησαν Τρῶας, ἀπὰρ Δαναῶν θρόεσσα ἰαχή τε φόβος τε. Vbi Eustath. vocem istam ἕως exponit πόρρω, itē πρὸς τὸ παρόν: necnon πρὸς ὥρας πινάς. Vtitur (inquit) vocabulo ἕως, sicut & alibi, pro πόρρω & πρὸς τὸ παρόν. dicit enim, ὡς οἱ Δαπίδαι ἕως μθν, id est πρὸς ὥρας πινὰς, ὥρτυον

Ἀχαριὰς ἀμυνάσθαι περὶ νηῶν· ἐπὶ δὲ Τρῶας ἐνόησαν &c. Ta lis est huius particulæ vsus Iliad. θ, vbi tamen non sequitur αὐτὰρ, quod ei respondeat, sed ἀλλ' ὅτε δή. Loci illius verba sunt hæc, Ὡς Ἕκτωρ, εἕως μθν ἀπίλει μέχρι θαλάσσης Ῥεῖα σ' ἐλθόντας κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν, Κτείνων· Ἀλλ' ὅτε δὴ πυκινὴς ἐνέκυρσε φάλαγξι, Στῆ ὀα μάλ' ἐγχεμθφείς. vbi idem grammaticus exponit πόρρω & μέχρι πνός. Quibus verbis illud expositum habemus ab eodem Eustathio Iliad. ο, vbi rursum πρὶν ἕως redditur Αὐτὰρ ἐπί. Eundem vsum & in aliquot aliis huius poetæ locis habet. An autem & in soluta oratione receptus sit, nondum mihi constat: sed vel nullum vel perrarum esse arbitror.

De ἕως iuncto alicui aduerbio.

Ἕως sibi adiunctum habet interdum aduerbium aliquod, vel cui temporis significatio vel cui alia inest. Tunc autē sonat Vsq; , seu Vsque ad. veluti quū dicitur ἕως ὅτε. sonat enim ad verbū, Vsque ad quādo, siue Vsque ad quum. Id est, Vsque ad id tempus quo. Tale est apud Latinos Vsquedum, Quousque: sed hoc interrogatiuè potius vsurpatur, pro ἕως πότε, vt mox docebo. LEGITVR Ἕως ὅτε apud Xenoph. Pæd. 5, pag. 70, meæ editionis, καὶ γὰρ εἰς Πέρσας ὅτε παρ' ἡμῶν ἀπῄεις, πῆς Μήδων ἢ νέος ἢ γέρων σοῦ ἀπελείφθη τοῦ μὴ οὐκ ἀκολουθεῖν, ἕως ὅτε Κυάξαρης ἡμᾶς ἀπέστρεψεν; Vbi certè ἕως ὅτε non aliud est quàm Donec, siue Quoad: & ita ἕως ὅτε est pro ἕως simpliciter. Vacare tamen non videbitur ὅτε, si ἕως ὅτε reddamus Vsque dum: tanquam aduerbio Vsque, respondente illi ἕως: at Dum, huic πότε. Sed prætereundum non est, apud Xenophontem legi ETIAM Εἰς ὅτε pro ἕως ὅτε. habétque iliam lectionem margini adscriptam mea editio. Illud autem ALTERVM Ἕως πότε frequentiore in vsu est: quod interrogatiuè ponitur, sonátque itidem quasi dicas Vsque ad quando: accipiēdo videlicet Quando interrogatiuè, non autē vt suprà, quum interpretarer ἕως πότε. Apud Matth. Marcum & Lucam, ἕως πότε ἔσομαι πρὸς ὑμᾶς; (apud Matth. μεθ' ὑμῶν) Et, ἕως πότε κρέξω ὑμῶν; Sic apud Ioannem, cap. 10, ἕως πότε τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἴρεις; Iungitur & aliis temporis aduerbiis. Legitur enim Ἕως νῦν, q.d. Vsque nunc, vel Vsque ad nunc. (Pro quo dicitur & ἕως τοῦ νῦν) Item, Ἕως ἄρτι, apud Ioannem non semel. Quinetiam Ἕως σήμερον, apud Paulum. (pro quo dicitur etiam ἕως τῆς σήμερον. vel ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας) Nec verò cum aduerbiis duntaxat quæ temporis significationem habent, sed & cum aduerbiis loci, atque aliis. vt ἕως ὧδε apud Lucam: & ἕως ἔξω τῆς πόλεως, apud eundem. Item cum ἄνω & κάτω. Ioann. 2, καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω. Matth. 27, & Marci 15, ἀπὸ τοῦ ἄνωθεν ἕως κάτω. His adde ἕως ἔσω, ex Marci 14, ὁ Πέτρος ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ ἕως ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως. vbi pro superuacaneo haberi possit istud aduerbium ἔσω, ideóque non malè ab Erasmo prætermissum fuit: ita interpretante, Et Petrus eminus sequebatur illum, donec [venisset] in atrium summi sacerdotis. Vetus interpres omnino ad verbum, Sequutus est eum vsque intrò in atrium. Sed durè hoc dici videtur Latinè: ideóque aut omittēdum & ipse hoc aduerbium ἔσω censuerim, aut permutato ordine dicendi, Sequutus est intrò vsque in atrium: vt habet nouissima interpretatio. Item cum præpositione εἰς. vt ἕως εἰς Βηθανίαν, Luc. 24. Tale est apud Polybium lib. 3, ἕως εἰς τὸν χάρακα, vsque ad vallum.

De ἕως adiunctum habente genitiuum.

Ἕως genitiuo quoque iūgitur, valens itidem Vsque. Et interdum quidem vacat genitiuus: veluti quum dicitur Ἕως οὗ, neque enim aliud est ἕως ὅ, quod ad verbum sonat Vsquequò, quàm ἕως simpliciter, vt ex quibusdam locis quos in Ἕως attuli, patere potest. Frequens est autem ἕως οὗ, in Test. noui scriptis. vt Matth. cap. 13, & Lucæ 13, ἕως ὅ ἐζυμώθη ὅλον, Donec. Et cum coniunctiuo, cap. 24, ἕως ὅ ἐνδύσωσιν δύναμιν πολλὴν καὶ δόξης. Et 12, ἕως ὅ κῆ τὸ ἔσχατον λεπτὸν ἀποδῷς. Itē, ἕως ὅ πλεωθῇ. Sic Greg. ἕως οὗ καταπαύσῃς. Est autē antiquus hic aduerbii cum isto genitiuo vsus, quippe qui & apud Herodot. inueniatur. Ex eo enim affertur, ἕως ὅ ἀπέδεξαν. In iisdem T.N. scriptis inuenitur aliquoties Ἕως ὅπου. quod ὅπου nihil aliud est quàm οὗ. Poniturq; ἕως ὅπου interdū pro Donec. i. Vsquedū, Quousque: interdum pro Quādiu, siue Tantisperdum. (Habet tamen & hunc vsum alicubi particula Donec, vti dixi antea: sed vicissim Quandiu iis omnibus locis adhiberi non potest quibus conuenit Donec) Luc. 22, ἕως ὅπου ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἔλθῃ, Donec venerit, Vsque dum venerit. Ibidē, ἕως ὅπου πληρωθῇ. Apud eundem, ἕως ὅπου θύρᾳ, Donec inuenerit. (Pro quo dicit etiam ἕως θύρᾳ, sine genitiuo) At verò apud Matth. cap. 5, ἕως ὅπου εἶ ἐν τῇ ὁδῷ μετ' αὐτοῦ, Quandiu es in via, Tantisper dum es in via. Legitur & apud Demosth ἕως ὅπου pro Donec, vbi scribit, ἕως ὅπου κομισαίμεθα τὰ ἡμέτερα αὐτοῦ. Legitur etiā ἕως πνός, vbi subauditur puro χρόνου. valétque ἕως πνος cū hac subauditione, idem quod ἕως ὅπε. sed ἕως πνος melius respondet Latino aduerbio Quousque. pro quo & Quónam vsque legitur. At verò Ἕως πνὸς (vt dicitur μέχρι πνὸς) significabit Vsque ad aliquod tempus, Vsque ad certum aliquod temporis spatium. Possunt tamen & aliter quàm de tempore vsurpari: vt ἕως πνὸς in v.l. redditur Vsque ad aliquem terminum: quanuis absque autoris nomine. His subiungo Ἕως τούτου, Huc vsque. Lucæ 22, v. 51, ἐάτε ἕως τούτου. vbi fortasse non malè seiungeretur ἕως τούτου ab ἐάτε. Apud Aristot. huic ἕως τούτου respōdet ἕως. redditúrque ἕως τούτου, Eatenus: at ἕως, Quatenus: De anim. lib. 9, ἕως τούτου προέρχεται ἕως αὖ ὁ μυκτὴρ ὑποφέχει αὐτοῦ, eatenus mergitur, quatenus eius promuscis extat. De tempore vsurpatur & quum dicitur Ἕως τῆς σήμερον, vel Ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, Vsque in hodiernum diem pro quo & ἕως σήμερον attuli suprà. Tale est ἕως τέτου apud Matth. & Marc. (pro quo & ἕως νῦν inuenitur) Eiusdē classis est ἕως ὥρας ἑνάτης, apud Matth. Marc. Lucam. Quibus addi potest ἕως ἑσπέρας, vsque ad vesperam: Act. Apost. 28, ἀπὸ πρωὶ ἕως ἑσπέρας. Potest verò ἕως & plerisque nominibus iunctum, temporis significationem non habentibus, ad tempus referri. vt Matth. 2, ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρώδου, Vsque ad mortem Herodis. id est Vsque ad mortis tempus. Sic apud Paulum ἐπιμενῶ δὲ ἐν Ἐφέσῳ ἕως τῆς πεντηκοστῆς. Sed non magis nouus hic vsus particulæ ἕως in Græco sermone, quàm in Latino particulæ Vsque, videri potest. Minus frequens est in hac significatione cum nomine proprio, vt ἕως Ἰωάννου, vsque ad tempus Ioannis, siue tempora. Iungitur denique ἕως & aliis quibuslibet genitiuis, nihil commune cum hac temporis significatione habentibus. in Testamenti noui scriptis præsertim, vt Matth. 11, καὶ σὺ Καπερναούμ, μὴ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθεῖσα, ἕως ἅδου καταβιβασθήσῃ. Lucæ 4, ἕως τῆς ὀρφνοῦς τοῦ ὄρους. Eiusdem cap. 2, ἕως Βηθλεέμ. Cæterùm quum ἕως τοῦ θανάτου seu ἕως τῆς τελευτῆς interdum sonet Vsque ad tempus mortis, (vt in loco qui paulo antè productus fuit) sciendum est nihil aliud significare interdum quùm quod verba sonant: videlicet Vsque ad mortem. vt Matth. 26, & Marci 14, περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως θανάτου. Sic & apud Lucillium, Epigr. lib. 2, pag. 140 meæ editionis, Καὶ σὺ γὰρ, ὡς Ναφκιανος, ἰδὼν τὸ πρόσωπον ἐναρχῆς, Τ. θνίξῃ μισῶν σαυτὸν ἕως θανάτου.

AT VERO Ἕως pro ὡς, poeticum est omnino: facitque hic vsus vocabuli illius ἕως vt magis etiam credibile sit ipsum ex eo esse factum. quam ego deriuationē sequens, illud huic subiunxi. Eustathius quidem certè tanquam pro certa & confessa deductionem istam habet, appellās adiectionem hanc, literæ ε pleonasmum. Nam in hunc locum Iliad. ω, — νῦν δὲ πέφυται Φυλόπιδος μέγα ἔργον, ἕης τὸ πρίν γ' ἐφάανθε, ita dictum esse ἕης, vt alibi ἕως, pro ὡς, per Atticū literæ ε pleonasmū, tradit. At alibi tamen non quoduis ὡς sed id quod certam quandam signif. habet, (nimirū huius ipsius ἕως) huic particulæ originem dedisse arbitratur. Siquidem in versum 358, Od. ρ, Ἤδη δ' ὡς ὅτ' ἀοιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἄεισεν, annotat, ὡς ὅτ' ἀοιδὸς esse pro ἕως ὅπου, & videri istud ὡς, esse προστυπον illius ἕως, cui Atticè præfixū fuerit ε. Sed venio ad eiusdem poetæ locos vbi illud ἕως pro ὡς vsurpat. Legimus Odyss. 7, v. 363, Ὅσσα σὺ τοῖ ἐδίδοις, ἀρώμθνος ἕως ἵκοιτο, Γήρας τε λιπαρόνθρεψαιό τε φαίδιμον ἦτορ.

vbi idem ſcholiaſtes, ἕως ἵκοιτο, inquit pro ὅπως, nunc A
quoque Atticé. nam τὸ κοινὸν eſſet, ὡς ἵκοιτο, id eſt ἵνα κα-
ταλάβῃ. Apud eundem poetam, poematis illius libro σ,
habetur, Πέμπε δέ μιν ἕως δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο, Ἕως
Πηνελόπειαν ὀδυρομένην γόοιο παύσῃς κλαυθμοῖο γόοιό τε
δακρυόεντος. vbi idem enarrator annotat, ἕως eſſe pro
ὅπως: & ex ὡς fieri per pleonaſmum ἕως atque ἕως. Sed
eo in loco multa exemplaria habere ἕως ſciēdum eſt.
quam etiam ſcripturam loco illi poſſe conuenire, ne-
mo, vt opinor, negauerit.

ΤΕΩΣ autem illi ἕως reſpondet, (ſicut Τότε τοῦ Ὅτε) poſſu B
mūſque vel hoc illi, vel illud huic præfigere. (quum a-
lioqui ἕως prius eſſe neceſſe ſit, ſi ex Ὡς ortum habere
dicamus) Præit certè τέως, ſequitur ἕως, pro Tandiu,
quandiu: in iſto Luciani loco, in Alcyone, ἀδύνατον τόν τέως
ὅτι τέως ἕως αὖ ὧν αὐτεπιστήμονες. Tandiu quandiu fuerint
imperiti. Vel, Tātiſper dum fuerint imperiti. Sic apud
Gregorium, οὔτε ἡμεῖς τοῦ ἔφικ τοῦ φωτὸ τέως ὑμῖν ἐν κα-
λέσωμεν, ἕως αὖ δι' ἄλλης ὁδοῦ τρεῖς τὸ αὐτὸ φέρουσι κατα γώγιον.
Alioqui & τέως per ſe reddi alicubi poteſt Tandiu quā-
diu (ſicut Latine Quandiu dicitur omiſſo Tādiu) Pla- C
to in Sympoſ. καὶ τέως μὲ αὖ παῖδες ὄντες, ἅτε τεμμάχμα ὄντα
τοῦ ἄρρενος, φιλοῦσι τοὺς ἄνδρας. Sic Demoſthenes in Midiam,
ἱεραὶ δ' ἔχουσι νομίζω πᾶσαν [τοῦ ἐῶσα] ἰσον αὖ τις ἕτεκα τῆς
ἑορτῆς τοῦδε πλυσιτεαν, τέως αὖ χρησθῆ.

Τέως, Antea. Plato in Sympoſio, τέως δὲ καὶ τὰ αἰδοῖα
ὀκτὸς εἶχον, καὶ ἐγίνοντο καὶ ἔπκτον οὐκ εἰς ἀλλήλους, ἀλλ' εἰς τὴ
γῆν. Sic vſus eſt Syneſius, quum hæc ſcriberet, τέως δέ,
ὥσπερ εἴπ μοι τοῦ νῦν ἐέων σωιεπιτόκει, ὀκοιωσάμην αὐ τοι, οὕ-
τω καὶ τοῦ δυς χεροῦ εἷς σε τοῦ καπέμπω τὴν ἀκοιόν. In alio e-
iuſdem ſcriptoris loco huic τέως reſpondet τοῦ: vbi ſcri- D
bit, τέως μὲν ἐπεσκέπτομεν δῶ, νῦν δὲ καὶ τὰ κοινὰ λυπεῖ. Bud.
putat reddi etiam poſſe Pridem: ſed altera interpretā-
tio magis mihi placet: quòd ex multis locis manifeſtū
ſit poni τέως indifferenter de tempore quod paulo an-
tè, ſicut de eo quod multo antè præceſſerit.

Τέως redditur etiam Interea, Interim: vt quidam in-
terpr. in iſto Homeri loco, Odyſſ. ο, — ὁ δὲ τέως μνῶνί με
γάρροις Φυλάκοιν Δεσμῷ ἐν δόραλέῳ δέδετο, κρατερῇ ἀνάγκῃ πά-
σχων. At v.l. volunt hic eſſe Antea, (cuius ſignificatio-
nis allata modò fuerunt exempla) ſed perperam: con-
trà aduerbio illo Interea ſiue Interim, nō malè hic red-
ditur. Sic certè reddēdū videtur & apud Andocidem, a-
pud quē præcedit ἕως, ſequitur τέως, in diuerſis oratio-
nis membris: Ὁτῳοῦν δὲ ὅπῃ μελεῖσθαι τῆς πόλεως ἕως οἱ νόμοι
πείθειν· τέως δὲ χρῆσθαι τοῖς Σόλωνος νόμοις. Alioqui τέως Eu-
ſtath. vult eſſe τοῦ: τὸ παρόν, nullum tamen certum lo-
cum aſſignans cui hanc ſignificationem tribuat. Siqui-
dem in hunc verſum Iliad. α, Ἕως ὁ τοῦθ' ὥρμαινε κατ' φρένα
καὶ κατὰ θυμόν, annotat, ἕως accipi interdum & pro τέως: hoc
autem ſignificari τοῦ: τὸ παρόν. In v.l. affertur τέως F
ἔπ ex Demoſth, pro Interim etiam, Atq; interim. Item
pro Prius, cum πότε, ex eodem Demoſthene. Ex Plat.
De leg. & Hermog. τέως pro Primùm, In principio.
Quinetiam cum genitiuo, τέως τοῦ παρόντος, Ad hunc vſ-
que diem, ex Phalaride.

Ὠ Χ Ρ Ὸ Σ, οῦ, ὁ, Pallidus. vt ὠχρὸν χρῶμα, Pallidus
color: qui conflatur λευκοῦ ξανθοῦ μεμιγμένου, quum flauo commiſcetur album, vt in Timeo
docet Plato. Alexis apud Athen. lib. 2, χρῶμα δ' ἀσίτων
ἡμῶν γίνεται ὠχρόν. Item verò homo vel res aliqua ὠχρὰ G
dicitur, quæ tali eſt colore infecta, vt pallida apud La-
tinos quoque. Ariſtot. in Prædicam. qualit. ὠχρωθεὶς γάρ
τις, ἐρυθρὸς ἐγένετο καὶ φοβηθεὶς, ὠχρός. Luc. ὠχροὶ γὰρ ἅπαντες
καὶ ἀχθομένοις. Idem in Hermot. ὠχρὸν ἀεὶ ὑπὸ φροντίδων καὶ τὸ
σῶμα κατεσκληκότα. Rurſum Ariſt. in Problem. ὠχρὸς τὸ
παρὸν γράφεται, fluuius pingitur pallidus. Itidem apud
Hippocr. ὑποχωρήματα ὠχρά, excrementa pallidi colo-
ris. Et apud Galen. ὠχρὰ χολή, pallida bilis. quam ξανθὴν
quoque nominari ait: licet nō idē ſint ὁ ξανθὸς color & H
ὁ ὠχρός: illo magis in rutilum, hoc magis in album ver-
gente, vt non ſolùm Plato teſtatur in loco ſuprà cita-
to, ſed ipſe etiam Galen. comment. 2, in lib. περὶ διαίτης
ὀξέων νοσημάτων. ibi enim & dicit ὠχρὸν colorē reuera
eſſe talem qualis eſt ignis καὶ ὠχρὰς color: talémq; fieri
ὅταν μιγνυμένης πυρὸς ὑδατῶδες περιπτώματα τῆς ὠχρᾶς τι καὶ πυ-
κρᾶς καὶ ξανθῆς ὀνομαζομένης χολῆς. nam ὅσον (inquit) τὸ ἐ-
ρυθρὸν χρώματος ὅτι τὸ λευκότερον ἀπεκχώρησε τὸ ξανθόν, το-
σοῦτον οὖν τοῦ τὸ ὠχρόν. Item τὸ ὠχρὸν τοῦ ὠοῦ ab Ariſtot.
Hiſt. anim. lib. 6, dicitur, vt τὸ χρυσοῦν τοῦ ὠοῦ, Id quod in
ouo pallidū eſt, vel aurei coloris. quod luteum vocant
Latini & vitellum, Græci λέκιθον. Vide & ſequentia duo
compoſita.

C. Ὠχρόλευκος, ου, ὁ καὶ ἡ, Ex luteo candicans, ſeu In pallido
candidus. Dioſcor. lib. 4, c. 42, de pentaphyllo, φέρει αὐ-
τὸς ὠχρόλευκον χρυσοειδές. Galen. ὀνίοτε μὲν οἷον ὠχρόλευκος, ἢ
ἐρυθρόλευκος, ἢ ξανθόλευκος· ἔστι δ' ὅτε πυρρός. S I C Ὠχρόξαν-
θος, Ex pallido flauus, Ita flauus vt in pallidum vergat,
ſeu Ita Pallidus vt in flauum inclinet. De quorum co-
lorum mixtione, hæc ex Gorræo annotare libuit. Ὠ-
χρὸν (inquit inter alia) Luteum, Pallidum: medio co-
lore eſt inter flauum & album. Quippe ſi flauum albo
miſcere libeat, quod ex ambobus conſtat, pallidum eua-
det. In vinis id experiri licet, ſicut Galen. lib. 5, De ſanit.
tuenda annotauit. Aquæ enim admiſtum flauum vi-
num, eiuſmodi colorem reddit. Licet verò & in humo-
ribus. miſto nanque aquoſo excremento cum flaua bi-
le, pallidus humor naſcetur: quem tamen non ſub alio
humoris genere quàm bilis, medici comprehendunt,
ſed pallidam bilem vocant. Ac ſi amborum quidem æ-
qualis miſtio eſt, verò ὠχρὸν fiet: quod tanto candidius
eſt flauo, (quod ξανθὸν Græci vocant) quāto flauum ru-
bro. Sin autem plus aquoſi humoris eſt, ὠχρόλευκον eua-
det, ſiue ex pallido albicans: ſi verò flauus aquoſum ſu-
peret, ὠχροξάνθον, hoc eſt ex pallido flauum, apparebit.

C. Ὠχρόμμαρος, ου, ὁ καὶ ἡ, Qui pallidis eſt oculis, Cui pallēt
oculi. Adamant. in Phyſiognom.

D C. Ἐνωχρος, ου, ὁ καὶ ἡ, In quo pallor eſt, ſeu Pallidum colo-
rem in ſe habens, Pallore infectus ſeu imbutus.

C. Ἐξωχρος, Præpallidus, Admodum pallidus.

C. Παρώχρους, itidem exponitur Pallidus: ſed neceſſe eſt vt
præpoſitio ſignificationem illi à ſimplici aliquid diſ-
ferentem tribuat.

C. Ὑπωχρος, Subpallidus, Quadantenus pallidus.

Ὦχρος, ου, ὁ, Pallor. ὠχρότης, ὠχρίασις. Homer. Iliad. γ, ὦχρός
τε μιν εἷλε παρειάς, pallor eius malas corripuit. (Quo fe-
re ſenſu alibi dicit, χλωρὸν δέος εἷλε παρειάς, pallidus me-
tus occupauit genas. Et Apollon. χλόος εἷλε παρειάς. nam
& χλόος ſignificat interdum Pallor, Palliditas: vt χλοερὸς
& χλωρὸς pro pallido quoque accipi, ſuprà docui)
Et in Epigr. Ὡς εἶδον Μελίτεω, ὦχρός μ' ἕλεν.

Ὦχρος dicitur etiā legumen quoddā, ſolio vt cicer-
cula oblongo, vermiculis vt itē cicercula obnoxio, ſe-
quutis poſt imbres caloribus, teſte Gor. qui Gazā dicit
modò ciceram, modò eruiliam interpretari: Columel-
lam tamen ciceram non tam leguminibus quàm pa-
buli generibus annumerare. eſſe verò quoſdā qui pha-
ſelos quoque appellari ochros ſcribant. Sed probabi-
lior eorum eſt ſententia qui ciceram ſiue cicerculam
Columellæ & Plinii eſſe aiunt Græcorum λάθυρον, &
eruiliam Latinorum ὦχρον Græcorum. Sicut enim a-
pud Ariſtot. Hiſt. anim. lib. 9, cap. 40, legimus vtile eſſe
φυτεύειν περὶ τὰ σμιλῶν κυάμους, ὠχρους, μήκωνα, ita apud
Plin. lib. 21, c. 12, apum cauſa ſerere oportere fabam, e-
ruiliam, papauer. Theophr. De cauſ plant. lib. 4, c. 2, τὸν
κύαμον καὶ τὸν ὦχρον αἴτ πάχισα κοπτεσθαι, à vermiculis fa-
cillimè præ cæteris periundi & peredi. Cæterùm phaſe-
los & ὦχρους non eoſdem eſſe, Galen. apertè oſtendit,
his verbis, lib. 1 De aliment. facult. ὥσπερ πλήσιον μὲν εἶσι
φυσᾶται οἱ λάθυροι τοῖς ὦχρους τε καὶ φασήλους. vt Heſych. quo-
que ὦχρον eſſe dicit ὅσπριον λαθύρῳ ἐοικός.

A T Ὦχρα, ας, ἡ, coloris quoddam genus eſt, à lu-
teo ſeu pallido colore denominatum: vt ex Galeno vi-
dere eſt, qui comm. 2 in lib. Hippocr. De victus rat. in
morb. acut. ait, ἔστι δὲ τὸ ὠχρὸν χρῶμα κατ' ἀλήθειαν τοιοῦτον
οἷον πῦρ καὶ τὸ τῆς καλουμένης ὤχρας, ὀξυωμοῦσης καὶ ἀστερο-
νηρείαν τῆς κεφότης συλλαβῆς. Terræ ſpecies eſt (inquit
Gorr.) colore luteæ, à quo nomen habet. Duorum verò
eſt generum: vna, natiua ſiue foſſilis, quæ ex Attica o-
lim deferebatur præſtantiſſima, nunc autem ex Dacia
atque Hungaria: altera factitia, quæ ex plumbo adusto
fit, aceto extincto, & nominatur vſta: pictoribus magis

vſitata. Vti tamē poteſt & natiua, atque lauari cadmiæ A
modo, vt ſcribit Dioſcorides, qui commendat ochram
leuiſſimam & omnino luteam, (μαλακὴν δ' ὅλου) ſatura-
tam, non lapidoſam, friabilem. Paratur ex ea empla-
ſtrum quod δι' ὤχρας nominatur. Rurſum Dioſc. lib. 5,
cap. 112, rubricam fabrilem ſcribit fieri τῆς ὤχρας κομμω-
δῶς καὶ μεταβαλλουσης εἰς μίλτον. vt & Theophr. in libro
De lapidibus, γίνεται (inquit) μίλτος καὶ ἐκ τῆς ὤχρας κομμω-
δῶς καὶ μεταβαλλουσης εἰς μίλτον. Plinius tamen contrà
lib. 35, cap. 6 ex rubrica fabrili fieri ochrā ait, exuſta ru-
brica in ollis nouis luto circumlitis. Meminit eiuſdem B
coloris ſeu pigmenti Vitruu. quoque lib. & cap. 7.

Ὠχρότης, ητος, ἡ, Palliditas, vel etiam Pallor. ὦχρος. vt Plu-
tarchus De orac. Pyth. ſcribit Mneſareten meretricem
cognominatam fuiſſe φρυῶν, διὰ τὴν ὠχρότητα, à palli-
ditate ſeu pallore. Idē in lib. De virt. mor. τὸ δὲ αἰθρόοτου
τῆς μὴ παθητικῆς ὁρμᾶς τὸ σῶμα συνεπαθοῦ καὶ συγκινού-
μενον ἐλέγχειν ὠχρότητες, ἐρυθήματα, ἱδρῶτες, πτοήσεις καρ-
δίας.

Ὠχρός, ά, όν, Pallidus, Pallens: ſed tantùm de homine cuius
facies pallet & veluti ochra videtur perfuſa eſſe. Ariſtot. C
in Prædicam. qualit. ὅσα δὲ ἀπορραίνω διαλυομένων καὶ τα-
χὺ ἀποκαθιστάμενων γίνεται, πάθη λέγονται, ποιότητες δὲ οὐ. τὸ γὰρ
λέγονται ποιεῖ πνεῦμα κατ' ὠχρά. οὔτε γὰρ ὁ ἐρυθριῶν διὰ τὸ αἰσχυνε-
σθαι, λέγεται ἐρυθρὸς· οὔτε ὁ ὠχριῶν διὰ τὸ φοβεῖσθαι, ὠχρὸς·
ἀλλὰ μᾶλλον τοῦ πεπονθέναι. Vnde ὠχρὸν nominari diſci-
mus eum qui pallida ſemper eſt facie, & in cuius facie
pallor quaſi habitum contraxit.

Ὠχριάω, ῶ, Sum ὠχρὸς, Palleo, Pallore perfuſus ſum: in-
terdū etiā Palleſco, Pallore perfundor. In prima ſigni-
ficatione apud Athen. lib. 5. Τοὺς ὠχριῶντας, τοὺς αὐτοδιή- D
κτους λέγεις; Pallentes illos, Illos qui pallente ſemper fa-
cie ſunt. Et apud Herodotum lib. 4, τρέμον τάς τε καὶ ὠ-
χριῶντας τοὺς πλείστους καταλιπών, trementes & pallentes.
Itidémque apud Ariſtoph. in Pace, ſed figuratè, Ἡ πό-
λις δὲ ὠχριῶσα καὶ φοβῶ καθημένη. Solēt enim pallere qui
timore ſunt perculſi. In poſteriore pro Palleſco, Palli-
dus fio, Pallore perfundor. apud Ariſtot. Ethic. 4, c. 8.
ἐρυθριῶνται δὲ οἱ αἰσχυνόμενοι· οἱ δὲ τὸν θάνατον φοβούμενοι, ὠ-
χριῶσι, palleſcunt. Quomodo & apud Plut. accipi po-
teſt: vbi Cato dicit ſeſe τοὺς νέους μᾶλλον ἀγαπᾶν τοὺς ἐρυθριῶν-
τας ἢ τοὺς ὠχριῶντας, diligere ſe magis adoleſcentes qui
erubeſcunt quàm qui palleſcunt. Niſi & hìc malis,
Pallentes. Apud Ariſtoph. verò legitur & ὠχρίωσα: in
Ranis, Οἷμοι τάλας ὡς ὠχρίωσ' αὐτῷ ἰδών. vt expallui cō-
ſpecta ea, empuſa videlicet. quaſi à themate ὠχριόω. Sed
puto ſcribendum ὠχριάσ'. V N D E Ὠχριάσις, εως,
ἡ, Pallor. vel ipſa quaſi dicas Palleſcentia, & actio pal-
leſcendi. Plutarchus, πυρετὸν μὲν οὐδεὶς ὑγίειαν ὠνόμασεν,
οὐδὲ φθίσιν ἀνεξίαν, οὐδὲ ποδάλγειαν, οὐδὲ ὠχρίασιν
ἐρύθημα. Idem Sympoſ. lib. 3, probl. 6, συμβαίνοισι τοῖς μεθυ-
σκομένοις τοῦτοι, βαρύτητες, ὠχριάσεις. Suprà ὠχρότης di-
cit. Inde & C O M P. Καπωχριάω, ῶ, Perpalleo, ſeu Ad-
modum pallidus ſum. Vel etiam Perpalleſco, Admo-
dum pallidus fio.

Ὠχριάω, ῶ, itidem Palleo, Pallidus ſum: vel Palleſco, Pal-
lidus fio. Homer. Od. λ, Κέκυον δ' οὔπτε πάμπαν ἐγὼν ἴδον
ὀφθαλμοῖσιν Οὔτ' ὠχριῶντα χρόα κάλλιμον, οὔτε παρειῶν
Δάκρυ ὀμορξάμενον. Et apud Heſych. imperf. ὠχρίασεν, quod
exp. per aoriſtum ὠχρίασεν. V N D E Καπωχριάω, idē
quod καπωχριάω. In Epigr. καπωχρήσασα παρειάς, Palle-
facta genas, Genis eius pallore perfuſis.

Ὠχραίνω, Pallefacio, Pallidum reddo. actiuum enim eſt vt
χλωραίνω, ἐρυθραίνω, λευκαίνω, μελαίνω, & ſimilia. Nicand.
Alexiph. Ὠχραίνει δὲ ῥίζης, πίμπρησι δ' χείλη. Vnde paſſ.
ὠχραίνεται apud Suidam.

Ὠχρόω quoque dicitur: V N D E Ὠχρωμα apud Suidam.
ſed ſine expoſitione. Idem autem fuerit fortaſſis ὠχρόω
quod ὠχριάω: & ὠχρωμα ipſe pallor ſeu ipſa palliditas
corpori alicui inducta.

Aliud præterea deriuatum legiſſe mihi videor, nimirū Ὠχρελέος, pro Pallidus. quam formam pleriſque adiecti-
uis apud poetas præſertim eſſe, qui in illis verſati ſunt ignorare nequeunt. Oporteret autem ad adiectiuum ὠχρὸς,
potius quàm ad ſubſtantiuum ὦχρος referri: non quòd alia ſit ab vno quàm ab altero formandi eius ratio, ſed
quòd vbi talis optio nobis datur, id eligere debem' quod ſignificatione aut omnino (vt in hoc vſuuenit)
aut ſaltem magis conuenit. Quòd ſi forte contingat vt à me vſquā vox illa reperiatur, in Indice po-
nenda: qui non tantùm quo huius operis loco quāque vocem inuenturus ſis (quum ſeruatus hic
ordo alphabeticus nō fuerit, nec ſeruari inſtituta à me lōgè vtilior διάταξις permiſerit) ſtatim
tibi oſtēſurus eſt, ſed eas quoq; quæ ibi aut conſultò (vt plurimæ) aut per imprudētiam
prætermiſſæ fuerint, cū ſuis expoſitionibus exhibiturus. Nominatim verò ad par-
ticulā ὡς quod attinet, (de qua paulo antè egi) ſiqua inſuper vox ab illa origi-
nem ducens, obliuioni à me tradita fuerit, ea ibi ſaltē locum inueniet. In-
terim quæ de tāto tantillæ particulæ vſu, quæ itē de vocibus quas in
ſuo comitatu habet, differui, ſi tibi lector non ſint ſatis: (quan-
uis multis partibus copioſiora, & lōgè aptiore ordine dige-
ſta, quinetiam longè certiora quàm quæ in vulgaribus
lexicis extāt) at mihi ſatis eſſe neceſſe eſt, qui quū
antea tanto labori quantum hoc opus exige-
bat, quātumuis feſſus, non ſuccubuiſſem,
nunc tandē febri me tertiò, non lon-
gis interuallis, repetenti, omni-
no ſuccumbere & manus
victas dare cogor.
At tu contrà
vale.

T V V S

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA GRANADA
BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA